MISÁL

LATINSKO-SLOVENSKÝ

SPOLOK SV. VOJTECHA

TRNAVA R. P. 1952

AMBROSIUS

DIVINA MISERATIONE ET SEDIS APOSTOLICAE GRATIA

EPISCOPUS TIT. APPIANUS

ADMINISTRATOR APOSTOLICUS TIRNAVIENSIS

OMNIBUS HAS LITTERAS VISURIS SALUTEM

ET BENEDICTIONEM A DOMINO

Cum censoris Nostri testimonio certiores facti simus, praesentem editionem Missalis Romani, cum textu latino et slovaco, quam Societas Sancti Adalberti Tirnaviae praeparavit, cujus textum latinum plane concordare cum textibus editionis typicae Missalis Romani Vaticanae iterum impressae necnon ejusdem textus translationem in linquam slovacam esse fidelissimam, Nos, ad normam canonis 1390 Cod. jur. can., eam libentissime adprobamus evulgandique licentiam impertimur.

Tirnaviae, die 29. Septembris 1952.

+ Ambrosius

(L. † S.)

episcopus tit. Appianus
administrator apostolicus Tirnaviensis

AMBRÓZ

Z MILOSRDENSTVA BOŽIEHO
A Z MILOSTI APOŠTOLSKEJ STOLICE

TIT. BISKUP APIJSKÝ

VŠETKÝM, KTORÍ PREČÍTAJÚ TÚTO LISTINU, POZDRAV A POŽEHNANIE OD PÁNA

Keďže na základe svedectva nášho posudzovateľa boli sme vyrozumení, že toto vydanie Rímskeho Misála s latinskou a slovenskou osnovou, pripravené Spolkom sv. Vojtecha v Trnave, shoduje sa úplne s textami úradne vytlačeného vatikánskeho vydania Rímskeho Misála v latinskej osnove, ktorej preklad do slovenčiny je čím najvernejší, podľa kánona 1390 Cod. jur. can. veľmi ochotne ho schvaľujeme a udeľujeme povolenie uverejniť ho.

V Trnave dňa 29. septembra 1952.

+ Ambróz

(L. † S.)

tit. biskup apijský
apoštolský administrátor trnavský

ÚVOD

I. POVAHA LITURGIE

Sme stvorenia Božie, preto nás viaže povinnosť slúžiť Bohu. Táto bohoslužba si nevyhnutne nárokuje celú našu bytnosť; Bohu máme slúžiť dušou i telom, vnútornými myšlienkami i zovnútornými úkonmi, aj ako jednotlivci aj ako členovia ľudskej spoločnosti, súkromne i verejne. Bohoslužba teda nemôže byť len vecou súkromného života; nevyhnutne sa má prejavovať i v živote verejnom, ako bohopocta verejná a úradná. Verejnú a úradnú bohoslužbu menujeme liturgiou. Tento názov sa pôvodne vzťahoval na všetky verejné a úradné akty; dnes sa jeho význam zúžil na verejné a úradné bohoslužobné úkony.

Liturgia kresťanská je bohopocta, prinášaná Bohu v mene Cirkvi. Aby liturgia mala takýto charakter, musia ju vykonávať osoby, určené na to podľa presne vyznačených smerníc. Vykonávajú ju teda liturgické osoby vyššie (biskupi, kňazi, diakoni a subdiakoni) a nižšie (klerici, počnúc od tonzuristov). Lenže tieto osoby nemôžu vykonávať liturgiu podľa ľubovôle, ale podľa liturgických zákonov (rubrík); veď liturgiu nevykonávajú v mene svojom, ale v mene Cirkvi, teda Cirkvi prináleží právo liturgického zákonodarstva. Pravda, verejná (nie úradná) bohoslužba môže byť schválená cirkevnou vrchnosťou, môže ju vykonávať sám kňaz v liturgickom rúchu, ale tým ešte nie je liturgiou, pretože jej chýba charakter bohoslužby, konanej „v mene Cirkvi". Naše litánie, ktoré mávame po kostoloch, napríklad v nedeľu popoludní, nie sú liturgiou, ale ľudovými pobožnosťami, ktoré cirkevná vrchnosť síce schválila, ale predsa sa nekonajú v mene celej, t. j. v mene úradnej Cirkvi.

Liturgiu vykonáva skutočne sám Ježiš Kristus ako neviditeľný veľkňaz ľudského pokolenia, prostredník medzi nami a Bohom. Zastupuje ho viditeľný kňaz, ktorý koná v zastúpení Kristovej osoby. Tým, že pri poslednej večeri poveril Kristus svojich apoštolov a ich nástupcov v úrade kňazskom vykonávať novozákonnú obetu, splnomocnil ich vykonávať liturgiu, ktorej najdôležitejšou súčiastkou je obeta.

Liturgia má dvojaký cieľ: chváliť Boha a veriacich viesť cestou spasenia (cieľ latreutický a soterický). Preto liturgia je najdokonalejšou bohopoctou a spolu aj prvotným a nepostrádateľným prameňom kresťanskej dokonalosti. Čím dokonalejšie sa zapojíme do liturgického toku, teda čím činnejšie spoluúčinkujeme s kňazom pri bohoslužbách, tým dokonalejšie slúžime Bohu a intenzívnejšie pracujeme na svojom duchovnom zdokonalení. Liturgia je život s Cirkvou, a žiť s Cirkvou znamená žiť s Ježišom Kristom. Dokonalá liturgia je len v nebi, kde svätí a vyvolení boží v spoločnosti anjelov chvália Boha. Účastníkmi na tejto bohoslužbe staneme sa po smrti. V našej tuzemskej liturgii máme len obraz liturgie nebeskej. Skrze zemskú liturgiu už teraz stávame sa účastníkmi na liturgii nebeskej. Náš kostol je predsieňou neba, naša bohoslužba sa zapája do večnej liturgie nebies. Oddaná a radostná účasť na zemskej liturgii nám zaručuje, že budeme pripustení do spoločenstva nebeskej liturgie, v čom je nekonečná blaženosť oslávených.

Ježiš Kristus vykonáva liturgiu spolu so svojou nevestou, Cirkvou. Kristus je nerozlučne spojený s Cirkvou, ako Hlava s Telom. Čo koná Hlava, nevyhnutne koná aj Telo. Sme údmi mystického tela Kristovho a žijeme božským životom Kristovým. Naše životné spoločenstvo s Kristom nikde sa neuplatňuje tak zjavne a dokonale, ako práve pri liturgii. Pri liturgii sa Kristus modlí s nami a obetuje s nami, ako Hlava s údmi. Žiť životom liturgickým značí žiť s Kristom.

Liturgia nám sprítomňuje dielo vykúpenia. Kristus skrz liturgiu žije medzi nami a v nás, prináša nám celé bohatstvo milostí, nadobudnutých dielom vykúpenia; liturgiou sa nám stávajú prítomnými a vlastnými. Liturgia nám privlastňuje dielo vykúpenia.

Liturgia skrýva v sebe nevyčerpateľné bohatstvo najvzácnejších hodnôt. Od najútlejšieho veku vedie a vychováva po starobu, stvárňuje a zdokonaľuje život človeka v jeho všetkých fázach a okolnostiach, utvára pevné charaktery, je zdrojom pokoja a najčistejšej duchovnej radosti, akejsi predzvesti nebeských radostí. Liturgia je umiernená, vyrovnaná a harmonická; táto jej vlastnosť, pravda, prechádza aj na jej účastníkov. Učí rozjímať, modliť sa, a to modlitbou najdokonalejšou, objektívnou. Učí nás modliť sa tak, ako sa modlieval Ježiš Kristus a ako sa Cirkev modlí.

Preto liturgický duchovný život je najbezpečnejším spôsobom askézy, pri ktorom sa nikdy nedostaneme na mylné chodníky.
Liturgia sa rozvrstvuje na liturgiu sviatostnú (sakramentálnu) a modlitbovú. Prvej prináleží obeta novozákonná a vysluhovanie sviatostí, druhej úradná liturgická modlitba Cirkvi, zvaná „Divinum Officium".

LITURGIA V PRIESTORE

Liturgia sa odohráva v priestore a čase, lebo aj Cirkev a jej údovia, ako mystické telo Kristovo, žijú v priestore a čase. Posvätný priestor je miesto posvätené a vyhradené výlučne liturgii. Liturgia, ako predobraz nebeských radostí, už zo svojej podstaty si vynucuje posvätnosť, sakrálnosť okolností, v ktorých sa deje, a teda aj posvätné miesto. Veľké bohoslužobné miesto menujeme kostolom, chrámom (ecclesia), malé kaplnkou (oratorium).
Kostol je domom Božím. Je domom rodiny Božej, preto jeho najpôvodnejším názvom je „ecclesia" čiže Cirkev. Aj náš názov „Cirkev" pochádza z pojmu chrám. Grécke slovo „Kyriake" čiže dom Pánov nachodíme v staroslovanskom slove „Cirkev". Výraz „kostol" pochádza z latinského „castellum", čo značí opevnený príbytok, kaštieľ. Chrám je teda priestorom, ktorý uzatvára Božiu rodinu, mystické telo Kristovo, shromaždenú na oslavu sv. tajomstiev. Preto chrám je symbolom Cirkvi, mystického tela Kristovho. V Cirkvi prebýva Kristus, ako v strede chrámu je oltár, základný čiže uhlový kameň tejto duchovnej budovy, náznak samého Ježiša Krista.
Okolo základného kameňa čiže oltára je vystavená budova kostola z kameňov, podobne ako mystické telo Kristovo, Cirkev, je vybudovaná ako duchovná budova, stavaná „zo živých a vyberaných kameňov" (postkomúnia omše posvätenia chrámu), na živom základnom kameni, Kristovi, budovaných v duchovný dom (1 Pt 2,5); lebo sme spoluobčanmi svätých a príslušníkmi rodiny Božej, stojíme na základe, ktorým sú apoštolovia a proroci, a na uhlovom kameni, ktorým je sám Ježiš Kristus (Ef 2, 19). Preto stĺpy čiže piliere kostola, počtom dvanásť, pri konsekrovaní mažú sa krizmou, aby sa zvýraznilo, že Cirkev spočíva na pilieroch apoštolského učenia. Lateránska bazilika,

matka všetkých kostolov, má na týchto miestach pomníky dvanástich apoštolov.

Pri vchode do chrámu nachádzame sväteničku so svätenou vodou, ktorá, ako malá krstiteľnica, poukazuje na sviatosť sv. krstu. Krstom sme vstúpili do Cirkvi a dotykom so svätenou vodou vstupujeme do kostola, ktorý je obrazom Cirkvi. Pri vchode do chrámu si uvedomujeme záväzky krstu, ktoré sme prevzali pri vstupe do Cirkvi.

Vnútorný priestor chrámu člení sa na tri časti: na predsieň, loď a svätyňu, ktoré symbolicky vyobrazujú trpiacu, bojujúcu a víťaznú Cirkev. Táto symbolika vyrástla z liturgickej praxe katechumenov a verejných kajúcnikov (predsieň) a z osobitného postavenia duchovenstva (svätyňa). Medzi týmito veriaci zaujímajú najväčšie miesto (loď).

Kostol je ďalej obrazom neba, nebeského Jeruzalema. Jeho liturgia je predobrazom liturgie nebies. Jeho vnútorný vzhľad a úkony, ktoré sa v ňom vykonávajú, zodpovedajú večnému vzoru, chrámu nebeskému, a jeho liturgii (porovn. Zjv hl. 4.). Vnútorná stavba starokresťanských bazilík a ich liturgia boly odrazom nebeského chrámu a jeho liturgie viac než naša dnešná chrámová liturgia, ktorá sa časom musela prispôsobovať požiadavkám rozličných krajov a čias.

Aj duša človeka spoznáva svoj obraz v kostole: Zrodil sa, bol vystavený, potom posvätený, konsekrovaný, slávnostne odovzdaný Bohu a jeho službe. Človek po svojom narodení prijme sviatosť krstu a je pomazaný za „druhého Krista", ako je aj kostol pomazaný za verný obraz mystického Krista, Cirkvi. Ako každý kresťan, i chrám má svoje narodeniny (výročie krstu, konsekrácie) a meniny (sviatok titulu chrámu).

Liturgické priestory prezrádzajú istú hierarchickú stupnicu. Najnižšieho stupňa sú kaplnky (oratóriá), medzi kostolmi vyniká farský, katedrálny (biskupský), opátsky. Najvyššiu hodnosť požívajú tzv. baziliky, ktoré od sv. Stolice obsiahly takýto stupeň. Sú baziliky veľké (basilicae majores) alebo patriarchálne a baziliky malé (basilicae minores). Veľké baziliky sú len štyri, a to v Ríme: lateránska najsv. Spasiteľa, vatikánska sv. Petra, pri ostijskej ceste sv. Pavla a na Eskvilíne veľká bazilika Panny Márie (S. Maria major). Hlavou všetkých chrámov je katedrálny kostol sv. Otca: bazilika lateránska. Malé baziliky sú aj mimo Ríma (napr. Lurdy, Máriacel, Velehrad). Kostol konsekrovaný

(biskupom) má vyššiu hodnosť ako len benedikovaný (obyčajne kňazom). Konsekrovaný kostol každoročne slávi výročie svojej konsekrácie (anniversarium dedicationis) ako aj sviatok svojho titulu; benedikovaný má len sviatok titulu, výročie benedikovania sa vôbec nesvätí.
Je otázka, či tieto hodnosti chrámov majú aj praktický smysel. Rozhodne! Hierarchicky vyšší chrám je svätejší a milší Bohu, liturgia v ňom slávená a aj súkromná modlitba v ňom vykonávaná je účinnejšia (porovn. kolektu výročia konsekrácie). Cirkev predpisuje vyšším chrámom dokonalejšiu a slávnostnejšiu liturgiu. Smysel katedrálnych chrámov je, aby sa v nich vykonávala dokonalá liturgia, ktorá sa napr. v chrámoch farských môže odbavovať len čiastočne, neúplne.

LITURGIA V ČASE

Liturgiu slávime v čase a priestore. Posvätné miesta sú uzavreté a od všetkého profánneho oddelené vnútorné priestory kostolov a tzv. oratórií (kaplniek). Aj posvätné časy sú pevne uzavretými kruhmi, lebo kde končí jeden, začína druhý. Ako posvätné miesta sú vykrojené z profánnych miest, ktoré ich obkľučujú a uzavierajú, podobne i posvätné časy majú za základ časové úseky, dané priam prírodou. Liturgia vybudovala svoje posvätné časové jednotky, najmä deň a rok, na úsekoch, ktoré jej poskytla sama príroda, bežný deň a rok. Tak to bolo správne, lebo príroda slúži za základ pre nadprírodu.
Stará liturgia správne pomenovala liturgický rok „circulus anni", ročným kruhom. V tomto kruhu sa malo obnovovať a znovusprítomňovať „mysterium Christi", dielo vykúpenia ľudského pokolenia skrze Krista. Toto dielo je tiež pevným uzavretým kruhom: Kristus vyšiel od Otca, vykonal dielo, sverené Otcom, a vrátil sa k Otcovi. Dejiny vykúpenia majú svoj stred i svoje slnko, a ním je Kristus. Aj ročný beh zeme má svoje centrum, svoje prírodné slnko. Lenže príroda pozná ešte jeden kruh, a to kruh, ktorý vykonáva zem okolo vlastnej osi. Aj tento časový úsek determinuje slnko; určuje ho striedanie svetla a tmy, dňa a noci. Liturgický deň a liturgický rok majú jeden a ten istý obsah: sprítomňovanie vykupiteľského diela Kristovho a privlastňovanie jeho ovocia Cirkvi, ako telu Kristovmu, a jednotlivcom, ako údom mystického Krista. Rozdiel je

len ten, že v časovom priestore jedného dňa deje sa to v malom meradle, zhustene, a cez rok obšírne, v podrobnom rozvedení.
Máme teda deň spásy (dies salutis) a rok spásy (annus salutis). Liturgický deň je základom aj pre liturgický rok, denné slávenie sv. omše znamená realitu, skutočnosť Kristovej prítomnosti. Lež liturgia ho každý deň oblieka do iných šiat sláveného mystéria, ako ho sprítomňuje Kristus. Z týchto liturgických dní sa skladá liturgický rok. Celkom tak, ako zrnká tvoria celý ruženec.

Liturgický deň (dies salutis, deň spásy)

Liturgický deň sa skladá z liturgie omše a modlitbovej, ovenčujúcej liturgie (ofícium jedného dňa). Liturgiu modlitbovú dnes vykonávajú verejne len vo významnejších kostoloch, ako sú kostoly katedrálne (biskupské) a kostoly starších reholí (kostoly monastické, opátske); duchovní, počnúc od subdiakona, si ju odbavujú súkromne.
Liturgia dňa začína sa už predošlý večer tzv. prvými vešperami a kompletóriom. Nato nasleduje nočná modlitbová liturgia, skladajúca sa z troch vigílií (nokturná). Cirkev zasväcuje nimi čas predpolnočný, polnočný a popolnočný. Dnes nočné ofícium menujeme matutínom, rannou modlitbou, lebo neskôr sa posunulo na hodiny ranné. Staré prísne rehole, ako sú kartuziáni, kamalduli, trapisti, vykonávajú matutínum v noci. V katedrálnych kostoloch sa to deje len raz do roka, na Vianoce pred polnočnou omšou. K matutínu nad ránom sa druží slávnostná ranná modlitba Cirkvi, laudy (laudes matutinae). Cirkev má aj inú, menej slávnostnú rannú modlitbu, prímu. Prímou začíname a posväcujeme dennú prácu. Nasledujú tri hóry: tercia, sexta a nóna, ktoré posväcujú predpoludnie, poludnie a popoludnie. Názvy zodpovedajú starému počítaniu času, ako bývalo zvykom u Rimanov. Deň sa totiž začínal prvou hodinou a končil dvanástou. Tercia (tretia hodina) zodpovie našej 9., sexta (šiesta) našej 12. a nóna (deviata) našej 15. hodine. Úradné slávenie sv. omše sa vsúva medzi malé hóry, a to obyčajne po tercii (na dvojité a polodvojité sviatky), po sexte na sviatky jednoduché a dni všedné cez rok a po nóne vo dni kajúce (všedné dni Veľkého pôstu, kántrové dni a vigílie). Tento poriadok slávenia sv. omše zodpovedá starej praxi Cirkvi, že v dni jednoduchých sviatkov a

vo všedné dni bol pôst dopoludnia (polopôst) a v dni kajúce pôst trval celý deň. Keďže veriaci pri sv. omši pristupovali k sv. prijímaniu, jedli len po sv. omši. „Jedno nasýtenie" v pôstne dni bolo len večer. Ako sa slnko v jarné dni ukazuje žiarivejšie a nádhernejšie a v dni zamračené zakrýva svoj jas, tak i Cirkev zahaľuje sv. omšu v dni viacmenej kajúce akýmsi závojom umŕtvovania seba a pokánia. V našich časoch toto posunovanie oslavy sv. omše nemá už praktický význam: slávime ju vždy predpoludním, ale pred ňou vykonáme modlitbovú liturgiu tercie, sexty alebo i nóny, ako to vyžaduje liturgický stupeň dňa. Oslava liturgického dňa sa končí vešperami (menujeme ich druhými, ak sviatok mal prvé vešpery) a kompletóriom. Vešpery sú slávnostnou večernou modlitbou Cirkvi a poďakovaním za milosti liturgického dňa. V laudách vítame Krista Kráľa, vo vešperách sa lúčime s ním. Kompletórium je jednoduchou večernou modlitbou a začiatkom odpočinku.
Každý deň prežívame parúziu (príchod) Kristovu medzi nás vo svätej omši. Prichádza, aby nám sprítomnil a privlastnil dielo vykúpenia. Lež jeho príchod nie je každý deň rovnaký. Hoci oslavujeme celé vykupiteľské dielo Kristovo, každý deň sa nám pred duševným zrakom vypuklejšie vynoruje iné mystérium tohto diela. Tieto čiastočné mystériá, umelecky spojené do jedného celku, tvoria liturgický rok.

Liturgický rok (annus salutis, rok spásy)

Liturgický rok nám sprítomňuje vykupiteľské dielo Kristovo, aby sme sa spojili s Kristom ako údy s Hlavou, ako spoluvykonávatelia jeho diela. Dielo Kristovo na zemi vykonal on sám osobne; sprítomnené dielo v rámci liturgického roka uskutočňuje mystický Kristus, t. j. Kristus, ako hlava, spolu s Cirkvou, ako svojím telom. Z toho nasleduje, že aj my jednotlivci, ako údy mystického tela Kristovho, zapájame sa do tohto konania. Cirkev aj my, žijúc s Kristom spoločným nadprirodzeným životom, každý rok svojho života postúpime o krok bližšie k splneniu svojho životného ideálu „dospieť v plnosť Kristovho veku", t. j. stať sa dokonalými obrazmi Kristovými.
Liturgický rok sa skladá z dvoch sviatkových kruhov. Menší kruh sa vyvinul okolo Vianoc a väčší okolo Veľkej noci. Každý z týchto kruhov vykazuje tú istú štruktúru: dobu prípravnú a dobu sviatkovú. Doba sviatková má dva vrchol-

né body: prvotný a druhotný sviatok. V kruhu veľkonočnom najprv slávime sviatok prvotný (Veľkú noc) a potom sviatok druhotný (Turíce). V kruhu vianočnom je to naopak: najprv sú Vianoce, t. j. sviatok Narodenia Pána, a potom Zjavenie Pána, ktorý Cirkev pokladá za vyšší než samé Vianoce.

Medzisviatkové obdobia, týždne po Zjavení Pána a týždne po Turícach, zapĺňajú medzeru medzi jednotlivými kruhmi. Hoci ich pokladáme za obdobia neutrálne, predsa prezrádzajú akýsi reflex predošlého kruhu. Po Zjavení rozvádzame ideu Kristovho kráľovstva a po Turícach dozrievanie Cirkvi na podobnosť Kristovu.

Jednotlivé kruhy sú si podobné i štruktúrou liturgického dňa. Prípravné doby, ako sú advent a Veľký pôst, zodpovedajú nočnej vigílii, parúzia vianočná alebo veľkonočná laudám, poťažne sv. omši, zakončenie (Epifánia a Turíce) vešperám.

Jednotnou ideou vianočného kruhu je zrodenie z Boha (synovstvo Božie). V celom kruhu ju uskutočňujeme myšlienkovo aj reálne; v advente sa na ňu pripravujeme, uskutočňujeme ju a prežívame na Vianoce a na Epifániu, doplňujeme ju v týždňoch po Zjavení Pána.

Veľkonočný kruh obsahuje túto hlavnú ideu: zomrieť s Kristom a s ním povstať pre nový život. Odumretie svetu, diablu a samému sebe sa deje vo Veľkom pôste, znovuzrodenie, zmŕtvychvstanie na Veľkú noc až do Turíc. Tento program doplňujeme ešte v týždňoch po Duchu Svätom. Idea vianočná a veľkonočná v podstate sú tie isté, len spôsob ich uplatňovania je iný. Vtelenie Syna Božieho je koreňom a základom nášho práva na synovstvo Božie. Vykupiteľské dielo Kristovo (smrť a zmŕtvychvstanie), ktorého ovocie požívame prijatím sv. krstu, nám zaručuje znovuzrodenie, zmŕtvychvstanie.

Nedeľa

Nedeľa má významné postavenie v liturgickom roku. Nedele sú nositeľkami najpodstatnejších ideí liturgického roka, a preto milovníci sv. liturgie si zvlášť dávajú záležať na hlbokom prežívaní nedeľnej omše. Najhlbším obsahom nedele je tajomstvo Kristovho zmŕtvychvstania a vedomie krstu. Najvýznamnejšou nedeľou roka je Veľká noc ako deň Pána, ktorý v tento deň zvíťazil nad smrťou a diablom.

V prvých storočiach katechumeni prijímali sviatosť sv. krstu na veľkonočné ráno; tento deň im ostal navždy pamätným. Každá nedeľa je odbleskom Veľkej noci, teda aj spomienkou na sv. krst. Cirkev nás naň upomína ešte osobitným obradom, vyhradeným len nedeliam. Je to obrad kropenia veriacich pred nedeľnou sv. omšou za spevu antifóny „Asperges". V čase veľkonočnom sviatosť sv. krstu sa ešte zvlášť zdôrazňuje spevom „Vidi aquam". Svätená voda nám nahrádza krstnú vodu. Omšová liturgia nedieľ často nám pripomína záväzky, ktoré sme prevzali pri sv. krste.
V nedeľu si okrem toho pripomíname aj dielo stvorenia, ktoré Stvoriteľ započal „v prvý deň v týždni", ďalej Ducha Svätého, ktorý tiež v nedeľu sostúpil na apoštolov. Cirkev si pripomína v nedeľu i tajomstvo najsv. Trojice tým, že v medzisviatkových obdobiach spieva o nej prefáciu.
V Starom zákone slávili sobotu, posledný deň v týždni, ako deň, zasvätený Bohu. Namiesto tohto ustanovili apoštoli ako „deň Pánov" prvý deň v týždni, pretože vtedy vstal zmŕtvych. Prirodzený vývin nedele zo soboty mohol byť asi tento: Kresťania po Pánovom odchode ostali síce so židmi v modlitbovom spoločenstve, ale namiesto starozákonných obetí zaviedli jedinú obetu eucharistickú. Keď zakončili bohoslužby v sobotu večer, začínali kresťania svoju prípravu na obetu Nového zákona. Bola najprv hostina lásky (agape), po nej eucharistická hostina. Neskôr sa odporúčalo oddeliť druhú od prvej vigíliou, trvajúcou až do včasných ranných hodín. Nato nasledovala sv. omša na ráno prvého dňa v týždni. Túto prax podporovala pamiatka Kristovho zmŕtvychvstania včasráno prvého dňa. Po rannom slávení Eucharistie celý „deň Pánov" stal sa sviatočným odpočinkom.

Kántrové dni

Prastarou obyčajou západného kresťanstva bol pôst v stredu a piatok (tzv. štáciový pôst). V stredu na odčinenie zrady Judášovej, v piatok na pamiatku Kristovej smrti. Tri razy do roka zachovávali tento pôst okázalejším spôsobom: na začiatku zimy, leta a jesene, na poďakovanie za úrodu oleja, pšenice a vína, troch posvätných hmôt. Rímski kresťania zaviedli tieto liturgické kajúce oslavy aj preto, lebo pohania výtržnosťami oslavovali žatvu olív, pšenice a hrozna. Liekom bol pôst, spojený s ďakovnými pobožnosťami.

Začiatok kántrových týždňov siaha až do 3. storočia a zaviedol ich asi pápež Kallistus (†233). Pápež Lev Veľký pripojil k nim ešte jarné (†461). Pápež Gelázius I. (†496) vyznačil kántrové vigílie za dni svätení duchovných (ordinácií). Kántry trvajú tri dni: stredu, piatok a sobotu. Ideove vyvrcholujú v sobotu. Sobotná omša vyznačuje sa šiestimi lekciami. Pravda, dnešná sobotná omša slávila sa v nedeľu ráno. Predchádzala ju vigília o 12 čítaniach; po každej mal pápež výklad (homíliu), potom veriaci zaspievali žalm (traktus) a pápež povedal kolektu (oráciu). Gregor Veľký (†604), ktorý rád kázaval homílie, pretože chcel skrátiť vigíliu, aby získal čas na kázanie, zredukoval ich na šesť. Ponechal 12 lekcií len vo vigíliu veľkonočnú. Vigília sa predĺžila aj tým, že medzi jednotlivé čítania vsúvali sa svätenia (ordinácie). Po kántrovej vigílii, ktorá sa skončila v nedeľu ráno, už nebolo omše. Veriaci vrátili sa domov odpočinúť si. A keď vigílie prestali, omša aj s lekciami sa posunula na sobotu večer a konečne na sobotu ráno. Vtedy bolo treba i pre nedeľu sostaviť omšové texty. Stalo sa to obyčajne z textov stredy a opakovalo sa evanjelium soboty (napríklad v 4. nedeľu adventnú alebo v 2. nedeľu pôstnu). Štácie (bohoslužobné miesta) pre tri kántrové dni boly zvlášť ustálené a sú tie isté po celý rok. V stredu vo Veľkom chráme Panny Márie (s. Maria major), v piatok u dvanástich apoštolov (ad ss. duodecim Apostolos), v sobotu u sv. Petra (ad s. Petrum).

Kántry sa zachovávajú aj dnes. Majú charakter štvrťročnej duchovnej obnovy (rekolekcie). V stredu pri nohách Matky Božej sa zamyslíme nad svojím duševným stavom, piatok venujeme pokániu za hriechy minulého štvrťroka (chrám sv. apoštolov bol kedysi chrámom penitenciálnym), v sobotu si sostavíme plán pre nasledujúce obdobie. Nedeľa po kántrových dňoch nám ešte raz zopakúva v krátkosti myšlienky kántrového týždňa; tu sa všetci veriaci môžu zapojiť do obnovy.

Rímske štácie

Jeruzalemskí kresťania radi slávievali sviatky Pánove na miestach, kde sa skutočne odohraly tajomstvá jeho života: v Betleheme, na Olivovom vrchu, na Kalvárii atď. Čoskoro postavili na nich baziliky, hodné úcty. Také boly v Jeruzaleme bazilika Umučenia (Martyrium), ktorá mala aj

kaplnku Ukrižovania (Kalvária), a sv. Hrob čiže miesto Kristovho vzkriesenia (Anastasis). Rímskym kresťanom imponoval tento striedavý spôsob slávenia liturgie a aj oni postavili niekoľko bazilík ako napodobneniny jeruzalemských kostolov. Tak vznikla bazilika sv. Kríža (zastupovala Kalváriu), sv. Anastázie (namiesto kostola Vzkriesenia), veľká bazilika Panny Márie (nahradzovala kostol Narodenia v Betleheme). Striedaním bohoslužieb v rozličných bazilikách sa vyvinuly tzv. „rímske štácie" čiže slávenie sv. omše v určité dni liturgického roka v určitých rímskych chrámoch.

Štácia znamená dennú bohoslužbu popri nočnej, ktorá nosila meno „vigília". Štáciami sa vyznačovaly poprednejšie dni roka, ako nedele adventné, predpôstne a veľkopôstne, veľkopôstne férie, najpoprednejšie sviatky Pána, oktávy Veľkej noci a Turíc a dni kántrové. V kajúce dni štáciu uvádzala kajúca procesia. Veriaci sa sišli v niektorom vopred vyznačenom kostole (ecclesia collecta, kostol shromaždenia), tu pápež prosil Boha o zmilovanie nad shromaždeným ľudom (oratio super collectam plebem), potom sa procesia pohla za spevu litánií do štáciového kostola (ecclesia stationis), kde bola slávnostná sv. omša, ktorú celebroval sám pápež alebo jeho zástupca.

Štáciová liturgia znamená vrchol rozkvetu rímskej liturgie. Škoda, že po presídlení pápežského dvora do Avignonu lesk štáciových slávností upadal a už nenadobudol svoju pôvodnú krásu.

V deň štácie bola len jedna sv. omša v Ríme. Na nej sa zúčastnil i klérus i ľud Sv. mesta. V iné nedele a sviatky sv. omša sa celebrovala aj v tituloch, t. j. v najstarších farských kostoloch Ríma.

Štáciami boly pôvodne hlavné baziliky Ríma, ktorých je i dnes sedem (Laterán, sv. Peter, sv. Pavol, veľká bazilika P. Márie, sv. Kríž, sv. Vavrinec a bazilika apoštolov), k týmto sa neskôr pridružilo 25 „titulov", akýchsi farských kostolov Ríma; od 7. storočia sa priradily ešte novšie. Štáciový kostol vplýval na omšový text, čo je zjavné najmä pri feriálnych omšiach Veľkého pôstu. Štáciové omšové formuláre ani dnes nie sú len archaickými dokumentami pre históriu liturgie. Snažme sa aj my sláviť štácie v duchu kresťanov 4.-7. storočia. V dni štácií náš kostol zastupuje rímsku štáciu. Sme v dome svätého, ktorému je zasvätený štáciový kostol. On je naším hostiteľom a domácim pánom.

Poučuje nás (napríklad v lekcii) a vedie (na ofertórium a na sv. prijímanie). Je spojkou medzi nami a Kristom. Slávenie štácie v pôvodnom duchu nám najlepšie naznačuje, že sv. omša je jednou obetou jednej Cirkvi Kristovej. Klasicky originálne štáciové omše sú nám prameňom asketického povznesenia, spojkou s duchom liturgie prvých storočí a zapájajú nás do spoločenstva so stredom kresťanstva, Rímom.

SVÄTÁ OMŠA STREDOM LITURGIE

Obetou svätej omše sa nám nekrvavým spôsobom sprítomňuje krvavá, jediný raz vykonaná obeta Kríža (Trid. snem). Sv. omša je pravou obetou. V nej sa obetuje ten istý Ježiš Kristus, ktorý zomrel na kríži, a tým vykúpil ľudské pokolenie od večného zatratenia. Teda Ježiš Kristus je obetným darom i obetujúcim kňazom vo sv. omši. Každá obeta nadobúda hodnotu od obetného predmetu a od hodnosti obetujúceho kňaza. Kristus, Bohočlovek, ako obetujúci a obetovaný, dodáva tejto obete nekonečnú hodnotu.
Kristus sa obetuje pod spôsobom chleba a vína. Túto obetu ustanovil Kristus na spôsob obetnej hostiny, preto sa obetuje pod rúškom pokrmu a nápoja, ktoré, premenené na jeho telo a krv, slúžia za nadprirodzený pokrm duše. Spôsoby chleba a vína sú podstatne potrebné na vykonanie obety, lebo ju robia obetou viditeľnou a prirodzenosť požaduje obetu viditeľnú.
V čom záleží podstata tejto obety? Zaiste v Kristovom úmysle byť obetovaným pod spôsobom chleba a vína. Kristus pod spôsobom chleba sprítomňuje to isté telo, ktoré na kríži zomieralo za nás, a pod spôsobom vína sprítomňuje tú istú krv, ktorú vylial na kríži za naše spasenie. Osobitné sprítomnenie tela a krvi oddelene dostatočne naznačuje a dokazuje, že ide o tú istú obetu ako na Kalvárii, veď oddelenie krvi od tela znamená smrť. Pravda, i pod spôsobom chleba ako i pod spôsobom vína je prítomný celý Kristus ako Bohočlovek. Konsekrácia, premenenie, tvorí podstatu omše svätej, tu sa nekrvavým spôsobom sprítomňuje a obnovuje dej na Kalvárii.
Ale načo bolo potrebné obnovovať obetu Kríža, keď krvavá obeta Kristova nadmieru stačila na vykúpenie ľudstva? Obeta Kríža je dielom samého Krista, len jeho osoby.

Nekrvavá obeta, obnovovaná a sprítomňovaná „od východu slnka až na západ na každom mieste", je obetou mystického Krista: Hlavy a Tela. V obete omše svätej obetuje sa Kristus ako Hlava, ale Hlava sa nemôže obetovať, aby sa s ňou spolu neobetovalo aj Telo. V omši svätej sa teda obetuje Kristus a obetuje i svoju Cirkev; a Cirkev obetuje Krista, ale s ním spolu obetuje i seba. Keď je ona obetou mystického Krista (t. j. mystického tela Kristovho - Hlavy a Tela - Krista a Cirkvi), musí sa vykonávať vždy a všade až do konca sveta, lebo údy mystického Krista budú žiť vždy a všade až do konca sveta, aby mohly byť prítomné na nej a aby si jej ovocie mohly privlastňovať dokonalejším spôsobom, ktorý vyplýva z priamej účasti na obete.
Kristova smrť tvorí podstatu vykupiteľského diela Kristovho. Ale nerozlučne patria k nej aj iné mystériá Kristovho života, veď Kristus nás vykúpil celým svojím životom. Preto právom tvrdíme, že vo svätej omši sa nám sprítomňuje celé vykupiteľské dielo Kristovo. Kristus síce povedal: „To čiňte na moju pamiatku" a sv. omša v prvom rade je pamiatkou Kristovho umučenia, no liturgia omše po premenení celkom priliehavo spomína nielen umučenie a smrť, ale i zmŕtvychvstanie a nanebevstúpenie Kristovo. Je to bohatstvo, ktoré ťažko vnímame. Preto Cirkev, spomínajúc pri sv. omši najmä na smrť Kristovu, múdro oslavuje v tejže sv. omši obyčajne len jedno tajomstvo. Ten istý Kristus stojí pred nami vždy v inom ruchu a zjavuje sa nám pod iným titulom. Reťaz týchto tajomstiev tvorí chrbtovú kosť liturgického roka.
Každá omša znamená príchod Krista medzi svojich. Starokresťanská liturgia pred omšou veľkých sviatkov mávala vigíliu, pripravovala sa na príchod Kristov v mystériu sviatku. Anticipovala akosi druhý príchod Pánov na konci sveta (parúziu). V liturgii dneška sa i táto myšlienka uplatňuje dosť silno. V každej omši prichádza Kristus medzi nás, aby sa obetoval za nás. Pripravujeme sa na jeho príchod a obetujeme sa spolu s ním. Ale ešte jednu myšlienku máme na mysli. Kristus nás povoláva ku svojmu kráľovskému stolu. Sv. omša je obetná hostina, svadba Baránkova, predobraz svadby, ktorú Otec nebeský pripravil v nebi a povolal na ňu všetkých. Sv. prijímanie patrí priamo do rámca sv. omše, mimo omše môže byť len výnimkou, nie praxou. Pravou účasťou na sv. omši je prijímanie pri samej omši bezprostredne po celebrantovom

prijímaní. Naším ideálom je, aby všetci, ktorí sú prítomní na sv. omši, pristúpili i k stolu Pánovmu.
Každá sv. omša je obetou poklony, vďaky, smierenia, prosby a môže sa obetovať za rozličné potreby Cirkvi, jednotlivcov, živých i mŕtvych. Jej cena je nekonečná aj vtedy, keď kňaz, ktorý ju prináša, je nehodný.
Ovocia sv. omše môžu byť všeobecné, na nich je účastný každý člen Cirkvi, i ten, ktorý nie je prítomný na nej; — zvlášť ich obsiahnu tí, ktorí sú skutočne prítomní a získajú viac, ak sú dokonalejšie prítomní. Menej získajú, ktorí sú prítomní len ako pasívni diváci, a viac tí, ktorí činne spoluúčinkujú s obetou, ktorí sa zúčastňujú činne (activa participatio). Služobné ovocie získava kňaz a môže ho privlastniť iným, za čo od veriacich dostáva príspevok na výživu (stipendium, eleemosyna). Najzvláštnejšie ovocie obsiahne kňaz, ale ho nemôže privlastniť iným.
Svätá omša je stredom liturgie. V prírode slnko je pevným bodom, okolo ktorého sa všetko točí, a všetko oživuje. Takýmto slnkom liturgie je svätá omša. Oživuje ju a dáva jej náplň. Bez sv. omše liturgia by sa pozbavila najpodstatnejšieho obsahu a zvrhla by sa na bezduché obradníctvo. Liturgické hnutie sa usiluje, aby sa sv. omša stala podstatou kresťanského života a oživovala Cirkev i jednotlivca v živote súkromnom aj spoločenskom.

Dejiny sv. omše

Jadro sv. omše ustanovil sám Ježiš Kristus, keď pri poslednej večeri vzal chlieb a kalich s vínom, ďakoval, lámal chlieb a dával učeníkom, hovoriac: „Toto je telo moje." Podobne i kalich slovami: „Toto je krv moja, ktorá bude vyliata na odpustenie hriechov." Potom splnomocnil apoštolov to isté konať na jeho pamiatku. Cirkev si bola vedomá tohto splnomocnenia už od čias apoštolských. Ako Kristus, ďalej žijúci na zemi, v jeho zastúpení verne vykonávala toto presväté tajomstvo. Sakramentálne jadro novozákonnej obety ozdobila nádherným vencom posvätných obradov a vložila do nich najcennejšie či už v stavbách kostolných, bohoslužobných nádobách, rúchach alebo v umení slovesnom a úkonoch tela.
Obrady omše svätej nie sú plodom jedného storočia, je to bazilika, hodná úcty, na ktorej všetky veky kresťanské pracovaly a budú pracovať až do konca sveta.

Apoštolovia slávili najsv. obetu celkom podľa vzoru poslednej večere. Eucharistická večera sa spájala s večerou lásky (agape), lebo aj Kristus veľkonočnú večeru slávil spolu s eucharistickou. Z toho, pravda, vznikly nepríjotnosti, ako to už sv. Pavol vyčíta Korinťanom; preto medzi agape a eucharistickú slávnosť už apoštolovia vsunuli vigíliu, zloženú z nábožných čítaní, spevov a modlitieb podľa vzoru židovskej bohoslužby v synagógach, a tým sa eucharistická obeta posunula až na ráno. Toto je príčina, prečo slávime najsv. obetu ráno, a nie večer, a prečo Cirkev žiada od veriacich pôst pred prijímaním.

V týchto časoch kresťania chodili ešte na židovské pobožnosti do synagog, ale nezúčastňovali sa na obetách v jeruzalemskom chráme, lebo ich miesto zaujala jediná obeta Nového zákona. Podľa vzoru Ježiša Krista sa skladala z ďakovania, ktoré sa čím ďalej, tým viac vyvíjalo v nádhernú modlitbu Eucharistie; v rámci tohto ďakovania slovami Kristovými dialo sa premenenie chleba na Telo a vína na Krv Kristovu, lámanie chleba eucharistického a prijímanie. Len po spustošení Jeruzalema sa kresťania celkom oddelili od židov a podľa vzoru sobotnej synagogálnej pobožnosti aj oni si zorganizovali modlitbovú a poučnú úvodnú pobožnosť k obete eucharistickej.

Za časov prenasledovania eucharistická slávnosť mala tento poriadok: Tri posv. čítania zo sv. Písma, a to prvé zo Starého zákona, druhé z listov apoštolských a tretie z evanjelií. Medzi čítaniami spievali žalm (dnešný traktus). Tu prepustili katechumenov a nasledovaly tzv. modlitby veriacich na rozličné úmysly Cirkvi, bozk pokoja, príprava chleba a vína, eucharistická modlitba s premenením, lámanie eucharistického chleba a sv. prijímanie. Vzor tejto omše máme i dnes v obradoch Veľkého piatku.

Keď Cirkev obsiahla slobodu (od r. 313), liturgia omše sa vybudovala v nádhernú stavbu. Rímska omšová liturgia dosiahla vrchol svojho rozkvetu. Na významnejšie dni liturgického roka pápež slúži slávnostnú omšu v popredných kostoloch Ríma za účasti všetkých biskupov a duchovenstva (štácie). Na obyčajné nedele sú menej slávnostné bohoslužby po tzv. tituloch (dnešných farnostiach). Omša býva pravidelne len vo sviatok a v nedeľu. Iba na významnejšie robotné dni, ako sú férie Veľkého pôstu, je eucharistická slávnosť. Pri všetkých týchto príležitostiach zpravidla býva len jedna omša, na ktorej sa zúčastňuje ľud i duchovenstvo.

Štáciové omše donášajú významný vývoj obradov. Slávnostný príchod pápeža k oltáru, príprava na spievanie evanjelia, prinášanie obetných darov, lámanie chleba a prijímanie si vyžiadaly sprievodné spevy, a tak sa ujaly introit, graduál a jeho prívesky, ofertórium, Agnus Dei a komúnia. Slávnostnosť podporuje ujatie sa glórie a kréda.
Účasť veriacich na liturgii postupne upadá najmä zanedbávaním sv. prijímania. Tak vznikol postupný úpadok rímskej liturgie, ktorý vyvrcholuje za časov avignonského zajatia pápežov. Spevy sa skracujú a na ich miesto sa zavádzajú modlitby viac-menej ešte súkromné (ako stupňové, ofertoriálne, pred prijímaním atď.). Ujíma sa súkromná (tichá) omša; omše, a tým i oltáre v kostoloch, sa rozmnožujú. Robí sa to všetko na úkor slávnostnosti omše, čím omša veriacim zovšednie. Po príkaze aspoň raz do roka pristúpiť k sv. prijímaniu Cirkev nariaďuje účasť veriacich na sv. omši aspoň v nedeľu a na prikázané sviatky. Medzi oltárom a veriacimi vzrastá trhlina, ktorú sa v dnešných časoch snaží preklenúť liturgické hnutie.

Organická stavba sv. omše

Sv. omša je obetou mystického Krista, preto je spoločným dielom Krista a Cirkvi, Hlavy a Tela, Ženícha a Nevesty. Vzájomne sa shovárajú a vzájomne sa obdarúvajú.
Sv. omšu delíme na omšu slova a omšu obety (omša katechumenov a omša veriacich). Katechumeni, kandidáti krstu, mohli byť účastní len na prvej, poučnej časti sv. omše; z druhej, ktorá obsahuje tajomstvo obety Kristovej, ako nezasvätených ich vylúčili. Diakon ich vyzval na konci omše slova, aby sa vzdialili. Paralelne na konci omše obety vyzval veriacich, aby opustili chrám. Patrilo to aj k slávnostnosti liturgie.
V omši slova:
1. hovorí Telo (my) - je to časť modlitby (kyrie, glória, kolekta); počúva Hlava (Kristus) a prednesie Otcovi v našom mene;
2. hovorí Hlava (Kristus) - časť poučná (lekcia a evanjelium), počúva Telo (my).

V omši obety:
1. dáva Telo (my) - chlieb a víno (dary ľudské), prijíma ich Hlava (Kristus).

Ľudské dary mystického Tela Kristovho Hlava premení na božské dary svojho Tela a svojej Krvi a obetuje v nich seba.
Kristus obetuje seba i nás.
My obetujeme Krista i seba.

2. dáva Hlava (Kristus) - svoje Telo a Krv (dary božské), prijíma ich Telo (my).

Omša slova (omša katechumenov, predomša) ešte nie je obetou, iba úvodom, prípravou na vlastnú omšu. Hlboké premeditovanie myšlienok v predomši nás uspôsobuje vlastnú omšu, t. j. obetu, prežívať plným duchom. V predomši prichádza k nám Kristus svojím slovom, v samej omši toto slovo sa stáva telom: myšlienky, uvedené v predomši, sa splnia.

Druhy omší

Slovo „omša" pochádza z latinského „missa", t. j. dimissio, čo znamená rozpustenie, koniec. Je to pôvodný rímsky prvok. Každé úradné shromaždenie sa muselo rozpustiť, patrilo to vlastne k slávnostnosti. V prvých kresťanských storočiach pri omši sa užívalo dvojaké rozpustenie: rozpustenie katechumenov pred ofertóriom a rozpustenie veriacich na konci celej omše. Keďže eucharistická obeta od tohto aktu rozpustenia dostala svoj dnešný názov, prvú časť až po ofertórium pomenoval ľud omšou katechumenov (missa catechumenorum) a druhú časť omšou veriacich (missa fidelium). V dnešnej omši máme už len jedno rozpustenie, na konci omše, keď kňaz spieva alebo v tichej omši hovorí: „Ite, missa est (dimissio est) - choďte, je rozpustenie, je koniec", znamená to vlastne: „Choďte, omša sa skončila." Úkon rozpustenia patrí k slávnostnosti omše, preto je len v tých omšiach, v ktorých sa spieva glória, teda s radostným rázom.

Prvotní kresťania slávievali len slávnostné omše, tiché omše neboly známe. Zprvu sa celebrovalo len v nedele a na sviatky, a to vždy iba jedna omša v jednom kostole. Na významné nedele a všedné dni bola len jedna omša v celom Ríme; celebroval ju pápež, spolucelebrovali biskupi a kňazi. Neskôr prestalo spolucelebrovanie, klérus iba pristúpil k sv. prijímaniu.

V našich časoch sv. omša požíva rozličné stupne slávnostnosti. Liturgická okázalosť sv. omše má ten význam,

že sa mystérium najsv. Eucharistie lepšie prízvukuje a veriaci, ktorí sa zúčastnia na slávnostnejšej omši, požívajú väčší duchovný osoh tým, že sa môžu zúčastniť na liturgickom speve a i sama omša v svojich bohatších obradoch poskytuje zvláštny sakramentálny úžitok (síce nie ako sacramentum, sviatosť, ale ako sacramentale, svätenina). Stupne omší podľa liturgickej formy, od najvyššej, sú tieto:

1. Omša pápežská (missa papalis). Celebruje ju sám pápež za asistencie kardinálov a v prítomnosti všetkých stupňov duchovenstva. Obrady sú zvlášť bohaté a uplatňujú sa niektoré prvky gréckej liturgie.

2. Omša biskupská (missa pontificalis). Celebruje ju biskup alebo cirkevný hodnostár, ktorý má výsadu užívať biskupské odznaky (pontifikálie). Pri nej sú zastúpené všetky stupne kléru. Biskup celebruje, prisluhujú mu kňaz (presbyter assistens), diakon, subdiakon a nižší klerici (akolyti). Poslední vykonávajú rozličné funkcie.

3. Omša slávnostná (missa solemnis). Ľud ju menuje omšou „s asistenciou". Asistujú (posluhujú) pri nej klerici vyšší (diakon a subdiakon) a nižší (akolyti). Poslední plnia funkcie svetlonosov (ceroferarii) a obstarávajú kadidlo (thuriferi). Okiadza sa oltár, celebrant i prítomní a dáva sa bozk pokoja (pax).

4. Omša spievaná (missa cantata). Je to zjednodušená slávnostná omša, pri ktorej posluhujú len nižší klerici. Slávnostnosť tejto omše môže sa zvýšiť tým, že jeden klerik posluhuje celebrantovi pri knihe (librifer); ak má vyššie svätenie (aspoň subdiakon), môže na ofertórium nalievať do kalicha, položiť a zložiť palu, utrieť patenu a po prijímaní purifikovať (poutierať) kalich; iný klerik, ktorý má aspoň tonzúru, spieva epištolu.

Pri všetkých týchto omšiach Cirkev predpisuje liturgický spev, t. j. spievanie textov latinských tak, ako sú v misáli. Mal by spievať ľud. Kňaz len intonuje, začne spievať napr. glóriu a krédo, ľud, ktorý obyčajne zastupuje sbor cirkevných spevákov, pokračuje v spievaní. Spievať sa majú tieto stále časti (ordinárium): kyrie, glória, krédo, sanctus (a benedictus), Agnus Dei; ďalej časti menlivé čiže vlastné jednotlivej omši (próprium): introit (pieseň vchodu), graduál s príveskami (pieseň stupňová), ofertórium (pieseň obetovania) a komúnio (pieseň prijímania). Spev v ľudovej reči alebo i latinský, ale neshodujúci sa s textom omše, nie je prípustný. U nás sa dočasne trpí ľudový spev

pri spievanej omši s tou podmienkou, že text piesní obsahovo sa shoduje s textami liturgie.

5. Omša tichá (missa lecta). Všetky texty omše číta sám kňaz potichu.

Kedy možno slúžiť sv. omšu

Aby sa sv. omša mohla slúžiť, liturgia požaduje zachovať isté právne predpisy. Sv. omša je najposvätnejším úkonom, všetko, čo s ňou súvisí, musí byť sväté.

1. Posvätné miesto

Sv. omšu možno slúžiť len v kostole alebo kaplnke. Kostol musí byť posvätený (konsekrovaný) biskupom alebo z poverenia biskupovho požehnaný (benedikovaný) kňazom. Aj chrámy majú isté stupne hodnosti. Najvyššiu hodnosť požívajú tzv. veľké baziliky, hlavne v Ríme; malé mimo Ríma. V diecéze hlavným kostolom je katedrálny (biskupský); farnosť má kostol farský a jemu sú podriadené filiálne kostoly. Kaplnka môže byť verejná (oratorium publicum), poloverejná (semipublicum) a súkromná (privatum). Do verejnej má prístup každý veriaci, poloverejné majú semináre a rozličné ústavy, súkromné niektoré rodiny alebo jednotlivci. Biskup má privátnu s právom poloverejnosti. V súkromnej možno slúžiť denne len jednu omšu pre osoby, ktorým sa povolila, a pre ich príslušníkov; na najväčšie sviatky však nemožno v nej slúžiť sv. omšu. V nedeľu a na prikázané sviatky len tí učinia zadosť povinnej účasti na sv. omši v nej, ktorým sa povolila.

Cirkevná vrchnosť výnimočne a v odôvodnených prípadoch môže povoliť sv. omšu v miestnosti profánnej (napr. v škole) alebo pod holým nebom (sub divo).

2. Oltár a jeho vystrojenie

Sv. omšu možno slúžiť len na oltári, posvätenom biskupom. Môže byť masívny, celý z kameňa, na mieste posvätený a neprenosný (altare fixum), alebo len posvätený kameň oltárny (altare portatile), ktorý sa položí na oltárny stôl, aby sa na ňom mohla slúžiť sv. omša. Do každého oltára sú vložené pozostatky svätých podľa prastarej tradície cirkevnej. Na oltári majú byť tri ľanové prestieradlá, požehnané biskupom, farárom alebo iným kňazom, ktorý má poverenie. Vrchné po stranách má visieť po zem. Na oltári v strede je postavený kríž, ktorý zdôrazňuje obetu Kríža. Oltárny kríž pri slúžení sv. omše požíva väčšiu úctu.

Vtedy zohýname pred ním koleno, okrem kňaza, slúžiaceho sv. omšu, lebo on zastupuje Ježiša Krista. Pri kríži, zprava a zľava, stojí aspoň jeden svietnik s voskovou sviecou. Pri tichej omši horia zpravidla dve sviece, pri spievanej štyri, pri slávnostnej šesť, keď slúži vlastný diecézny biskup, sedem; pri vyloženej Oltárnej Sviatosti má horieť väčší počet sviec. Tri tzv. kánonové tabuľky sú položené len cez omšu, z nich dôležitá je prostredná, lebo obsahuje slová premenenia. Omšovú knihu kladieme na záhlavok alebo podstavec (pulpit); má byť len jeden, a nie dva, kniha sa prenáša s podstavcom.

Kostol, ako aj úradný latinský názov označuje (ecclesia), je náznakom Cirkvi. V ňom na hlavnom mieste je postavený oltár, symbol Ježiša Krista, aby sa zdôraznila pravda, že Kristus prebýva v Cirkvi. Táto symbolika sa bohato uplatňuje v samej liturgii. Tri oddelenia kostola, predsieň, loď a svätyňa, predstavujú trojitú Cirkev, trpiacu, bojujúcu a víťaznú. Svätyňa, v ktorej vykonávame liturgiu, naznačuje kráľovstvo nebeské, v ktorom kráľuje Kristus. Kňaz najprv bozká oltár, ktorý symbolizuje Krista; od neho teda prijíma bozk pokoja a podáva ho veriacim slovami „Dominus vobiscum, - Pán s vami". Pri slávnostnej omši taktiež pobozká oltár, keď ide dávať bozk pokoja (pax) diakonovi a jeho prostredníctvom duchovenstvu i veriacim. Na začiatku a na konci omše, ale aj pred inými liturgickými funkciami, bozká oltár: na začiatku stretá sa s Kristom a na konci lúči sa s ním.

3. Liturgické rúcho

Liturgia je posvätný úkon, preto tí, ktorí ho vykonávajú alebo posluhujú pri ňom, majú mať osobitné posvätné (liturgické) rúcho. Kňaz pri omši si položí okolo hrdla humerál, ktorý naznačuje prilbu v duchovnom boji, t. j. odvahu a udatnosť v boji s diablom. V starších časoch túto šatku nosil kňaz na hlave namiesto biretu, ako to až podnes užívajú staršie rehole (benediktíni, kartuziáni, františkáni atď.). Alba, dlhé biele rúcho, upomína na čistotu, akou treba vykonávať najsv. úkon. Alba sa prepáše cingulom, symbolom zdržanlivosti a zapierania seba. Manipul na ľavej ruke voľakedy bol bielou šatkou na utieranie sĺz a potu a znamená prácu a námahu za Krista. Štólu, ako odznak kňazskej hodnosti, nosí kňaz krížom cez prsia, biskup dolu spustenú a diakon krížom cez ľavé plece a pod pravým ramenom pripevnenú k cingulu. Korunou všetkých týchto

súčiastok liturgického šatstva je omšové rúcho (kazula), ktoré je odznakom bremena Pánovho, tiarch úradu kňazského za spásu nesmrteľných duší.
Pri omši diakon okrem štóly nosí na ľavej ruke manipul a je odiaty do dalmatiky. Subdiakon nosí manipul a tunicelu. Dalmatika je širšia a ozdobnejšia, tunicela užšia, dlhšia a menej ozdobená, dnes majú obidve formu tú istú, len dalmatiku novšie znovu ozdobujú bohatšie než tunicelu. V dňoch pokánia namiesto dalmatiky a tunicely užívajú diakon a subdiakon omšové rúcho na predku svinuté (planeta plicata). Pri mimoomšových liturgických úkonoch sa užíva superpelícia (superpelliceum) a štóla, pri slávnostiach aj pluviál. Biskup má osobitné liturgické odznaky: Mitru čiže infulu, jej druhy pozná liturgia tri: mitra pretiosa, auriphrygiata a simplex, pastiersku palicu (pastorale, pedum), rukavice, sandále, náprsný kríž (pectorale), prsteň atď.

4. Kalich a jeho súčiastky

Kalich, ktorého vrchná časť (cuppa) má byť zo striebra a aspoň vo vnútri pozlátená, má byť biskupom konsekrovaný spolu s mističkou pre hostiu (patena). Na omšu je poskladaný takto: na kalich sa položí pozdĺžne plátno (purificatorium) na utieranie kalicha, na to príde patena s hostiou, potom pevná prikrývka (palla) a všetko zakryje veľká prikrývka látky omšového rúcha (velum), na vrch sa položí zásuvka tiež z látky omšového rúcha s bielou poskladanou štvorhrannou šatkou, ktorá je až do konca prijímania vystretá na oltári. Kalich pred obetovaním a po prijímaní je zakrytý. Je to asi zvyšok starobylého zvyku, že Cirkev zakrývala svoje tajomstvá pred očami nezasvätených (disciplina arcana). Katechumeni ešte nemohli pochopiť podstatu eucharistickej obety. Ináč Cirkev rada zakrýva liturgické objekty, a práve tým znázorňuje a prízvukuje niektoré tajomstvo. Zakrytý kalich teda znamená tajomstvo eucharistickej obety, zakryté cibórium najsv. Eucharistiu, zakrytý kríž tajomstvo Kríža, zakrytá rakva tajomstvo smrti atď.

5. Omšová kniha

Obsahuje všetky texty svätej omše. Pôvodne sa delily do viacerých kníh. Kňaz sa svoje texty modlil alebo ich spieval z takzv. sakramentára (liber sacramentorum), diakon užíval evanjeliár, subdiakon epištolár, speváci spievali z antifonára atď. Zavedenie tichej omše vyžadovalo, aby kňaz našiel všetky omšové texty pospolu v jednej knihe. Najprv sa menovala „missale plenum", neskôr jednoducho „missale".

Naša omšová kniha sa volá „Missale Romanum", na rozdiel od misálov niektorých reholí (missale monasticum, Cartusianorum, Prædicatorum, seraphicum atď.). Liturgické knihy bývaly vždy vo veľkej úcte, mnísi ich opisovali s veľkou bedlivosťou, vyzdobovali nádhernými ilustráciami a začiatočnými písmenami (iniciálky). Najmä evanjeliár, ako symbol slova Božieho, prevyšoval výzdobou všetky iné knihy, bol nádherne viazaný a zdobený.

6. Liturgická služba

Pri tichej sv. omši predpisuje sa jeden miništrant mužského pohlavia. Žena môže posluhovať len v nevyhnutných prípadoch; z diaľky odpovedá kňazovi a dáva znak zvončekom. Miništrant je aj zástupcom veriaceho ľudu, preto neslobodno omšu slúžiť bez miništranta. Pri jednoduchej spievanej omši predpisujú sa dvaja. V čase liturgickej služby majú mať liturgické rúcho čiže talár a superpelíciu. Pri slávnostnej omši posluhuje tzv. asistencia. Liturgická služba dodáva bohoslužbe osobitný lesk. Čím slávnostnejší bohoslužobný úkon, tým viacerí majú sa zúčastňovať na jeho tvorení. Tak to bolo v liturgii Starého zákona. A tak to videl sv. Ján (Zjavenie) aj v nebeskej liturgii, kde početné zástupy oslávených v skvelej nádhere vzdávajú chválu Najvyššiemu.

Výraznosť foriem omšovej liturgie

Omšová liturgia, ako ozdobný rámec eucharistického mystéria, skladá sa z najcennejších výrazových prvkov. Čo um ľudský stvoril v slovesnosti, v dramatických pohyboch alebo úkonoch, v symbolických náznakoch, v umeleckých formách staviteľstva, maliarstva a plastiky, v záhyboch šatstva, to všetko nachádza tu svoje miesto a uplatnenie. Psychologicky zachycuje celého človeka so všetkými jeho schopnosťami, počnúc od obrazotvornosti cez dlhú škálu rozličných citových hnutí až po zachytenie najcennejšej mohutnosti, vôle. Vynachádzavosť liturgie v znázorňovacích prostriedkoch je priamo zázračná. Stupňami stvorených vecí privádza človeka k veciam nadprirodzeným, vecami viditeľnými k neviditeľným.

1. Liturgické slovo sa raz číta, inokedy spieva; ale samotný spev nie je pre seba. V liturgii spev je len ozdobou, povznesením, slávnostným akcentovaním textu. Posvätné mlčanie, ktorý výraz stará rímska liturgia používala kedysi väčšmi

než dnes, poskytuje možnosť zamyslieť sa nad počutými slovami. Striedavé čítanie, ktoré prítomní počúvajú, a spoločný spev všetkých, intonácia glórie alebo kréda, nato pokračovanie spoločným spevom, veta zaspievaná kňazom a odpoveď veriacich - dodávajú liturgii mimoriadnej sily a živej dramatičnosti. Reč nemôže byť každodenná a profánna, ale zvláštna, posvätná, liturgická.

2. Liturgia rada má státie a ono bývalo najčastejším postojom v starorímskej liturgii. Kľačalo, ba ležalo sa len v dňoch pokánia. Sedenie biskupa na tróne vyjadruje autoritu zástupcu Ježiša Krista, sedenie včase epištoly naznačuje jeho učiteľskú hodnosť.

3. Výrazy úcty a poklony majú tiež svoju škálu od jednoduchého zohnutia hlavy až po padnutie do prachu zeme, napr. ležanie na zemi na Veľký piatok alebo pri vyšších sviatkoch pri spievaní litánií všetkých svätých.

4. Aj oči konajú svoju liturgickú službu; skláňajú sa k zemi na znak pokory a dvíhajú sa k nebu, aby naznačily spojenie našej liturgie s nebeskou a jej smer i cieľ.

5. Zvlášť ruky majú možnosť bohato sa uplatniť. Raz sú složené, aby naznačily vrúcnosť, inokedy rozopäté na znak oddanosti v modlitbe a spojenia s Bohom; vystreté nad obetnými darmi alebo položené na hlavu svätencov prenášajú nadprirodzenú moc.

6. Bozk je znakom úcty a lásky. Kňaz dosť často bozkáva oltár ako Ježiša Krista, bozkáva sa evanjeliár alebo omšová kniha ako symbol slova Božieho, dáva sa bozk ako záruka Kristovho pokoja. Bozk berie celebrant s oltára a dáva ho diakonovi, ktorý ho udeľuje ďalej. Na tomto bozku boli účastní aj veriaci; mužskí osobitne a ženské tiež osobitne si podávali bozk pokoja.

7. Znaky sv. Kríža často sa vyskytujú v omšovej liturgii. Keďže je obnovenou obetou Kríža, stal sa i znakom obety na oltári. Kňaz začína sv. omšu tým, že sa prežehná. Kríž je kľúčom stavby najsv. obety a kňaz ju otvára týmto kľúčom. Na konci požehnáva ľud, a tým mu privlastňuje ovocia najsv. obety. Pri posvätnom texte sv. evanjelia sa žehná v podobe malých krížikov na čele, ústach a na prsiach. To isté robia aj veriaci. V sv. omši často žehná obetné dary v podobe kríža. Kríž sa stáva takto znakom, smyslom a najkrajšou ozdobou eucharistickej obety. Kňaz, spomínajúc obetné dary, poukazuje rukou na ne. Keby to urobil tak, ako ukazujú ľudia rukou na predmety, bolo by to príliš pro-

fánne; treba, aby ukázal krížom; tým vyzdvihuje ich najhlbší smysel, prameniaci z kríža. Sv. obeta je takto krížom ako by popretkávaná a priamo oblečená do kríža.

Výklad liturgie sv. omše

Pri tomto výklade sledujeme slávnostnú omšu (asistovanú - missa solemnis), lebo pôvodný historický smysel textov a obradov tu sa nám prejavuje najvernejšie. Tichá omša je len náhradou za slávnostnú omšu.

1. Úvod

Kňaz začína omšu súkromným úvodom, ktorý obsahuje túžbu po oltári a obete (žalm 42) a očistenie od hriechov (Confiteor). Za ten čas veriaci spievajú slávnostný úvod (introitus, pieseň vchodu), ktorý je kľúčom na porozumenie omše liturgického dňa. Pieseň introitu sprevádza príchod kňaza a jeho asistentov k oltáru, v tomto príchode vidí časť sviatočnej omšovej liturgie a v samom kňazovi hlavného dejateľa liturgie sviatku (Krista, Pannu Máriu alebo príslušného svätého). Pohyb príchodu často symbolizuje naše putovanie do nebeskej vlasti (cez kostolnú loď do svätyne). Za tohto spevu, ku ktorému sa druží hneď kyrie, celebrant okiadza oltár ako symbol Krista, diakon celebranta tiež ako predstaviteľa Krista.

V omši slova, ktorá sa skladá z časti modlitbovej a z časti poučnej, pripravujeme sa ideovo na oslavu vlastnej obety.

2. Bohoslužba modlitbová

V nej hovoríme my. Spievame pieseň túžby z vyhnanstva tohto života (kyrie - modlitba poníženosti). Po nej zaznie radostná pieseň synov Božích a dedičov kráľovstva nebeského (glória - modlitba radosti). Je prirodzené, že vystane v omšiach rázu kajúceho. Treťou súčiastkou je modlitba o milosť, ktorá nám vyplýva zo slávenia eucharistickej obety liturgického dňa (kolekta, cirkevná modlitba). Ku hlavnej kolekte často sa družia podružné kolekty o svätých, na ktorých si spomíname okrem hlavného mystéria (komemorácie), alebo iné doplnkové modlitby. Čím je sviatok väčší a omša slávnostnejšia, tým menej je kolektových modlitieb, lebo chceme sa vnútorne koncentrovať na jedno mystérium. Omša najväčších sviatkov má len jednu kolektu.

3. Bohoslužba poučná

V nej hovorí Boh. Hovorí skrz apoštola (epištola, lekcia), ktorého zastupuje subdiakon. Po odznení lekcie spievame

graduál (stupňovú pieseň). Je to naša odpoveď na počuté slová. Uvedomujeme si ich, uvažujeme o ich obsahu a vzťahujeme ich na seba. Druhá časť tohto medzispevu (alleluja, traktus, sekvencia) sa vzťahuje na nasledujúce evanjelium. V evanjeliu počujeme Ježiša Krista. Jeho náuku nám podáva evanjelista, ktorého zastupuje diakon. Po evanjeliu podľa starej praxe prehovorí ešte Cirkev ústami biskupa alebo kňaza vo forme homílie, t. j. výkladu textu evanjelia. Po evanjeliu alebo homílii odpovedáme tým, že si vzbudíme vieru (krédo).

Keďže omša slova (predomša) je ideovou prípravou na eucharistickú obetu, dobre urobíme, keď si ju premyslíme ešte doma. V nej obsiahnuté myšlienky sa veľmi hodia za podklad ranného rozjímania.

Predomšou sme si utvorili duchovné ovzdušie, v ktorom sa už účinne môžeme zapojiť do oslavy eucharistickej obety. Omša obety sa zahalí do myšlienkového rúcha, pripraveného v omši slova.

Obetné dary pripravujeme, premenené obetujeme a požívame.

4. Obetná príprava (ofertórium, obetovanie)

Príprava obetných darov. Bohu podávame ľudské dary, to najcennejšie pre ľudský život: pokrm a nápoj. Z pokrmu a nápoja, stráveného a spracovaného na výživu tela, stavia sa naše telo, preto je vhodným symbolom ľudského života. Chlieb a víno sú najvhodnejšie aj ako podklad (spôsoby) na sprítomnenie Tela Kristovho a jeho Krvi.

Veriaci sprevádzajú úkon ofertória piesňou obetovania (ofertórium). Je to meditácia nad úkonom obetovania, v ktorej sa často viaže myšlienka obetovania s myšlienkou mystéria sviatku. V ofertóriu pripravujeme sa na parúziu (príchod) Ježiša Krista. Pripravujeme mu vlastne kráľovské rúcho a kráľovský trón: rúchom je chlieb a víno, trónom je oltár. Ale rúchom je aj sviatočné mystérium, v ktorého ovzduší sa nám Kristus zjaví. Pieseň obetovania spĺňa túto úlohu. Za spevu celebrant obetuje chlieb (Suscipe, sancte Pater), pripraví víno, pomiešané trochu s vodou (Deus, qui humanae substantiae), obetuje víno (Offerimus tibi, Domine, calicem), s darmi obetuje aj veriacich (In spiritu humilitatis), vzýva na posvätné dary Ducha Svätého (Veni, sanctificator). Potom okiadza obetné dary a oltár: pripravuje a posviaca Kristovi kráľovské rúcho a trón. Na obetnej vôni sú účastní všetci prítomní: celebrant,

ako zástupca Kristov, asistenti, ako zástupcovia anjelov, chór, ktorý nahrádza spev chórov nebeských, a veriaci, obraz oslávencov Božích. Tu sa ozaj vyskytuje nádherný obraz spoločenstva svätých a tajomstva mystického tela Kristovho. Potom si celebrant ešte umyje ruky, na znak túžby po čistote duchovnej (Lavabo), dary obetuje najsv. Trojici (Suscipe, sancta Trinitas) a vyzýva veriacich, aby sa modlili za príjemné prijatie obety Bohom (Orate, fratres), načo sa veriaci prihovárajú k Bohu za prijatie obety (Suscipiat Dominus). Kňaz zakončí potichu úkon obetovania starodávnou ofertoriálnou modlitbou, menovanou „modlitbou nad obetnými darmi" (sekréta, tichá modlitba).

5. Obetný úkon (kánon)

Vlastná obeta. Naše ľudské dary, chlieb a víno, sa premenia na božské dary, na sväté Telo a Krv Ježiša Krista, na obetu Bohu najľúbeznejšiu.

Vlastnému kánonu predchádza ešte úvod (prefácia), na ktorý veriaci odpovedajú spevom „Sanctus". Sanctus je spev, v ktorom sa zem spája s nebom, veriaci s anjelmi, časná zemská bohoslužba s večnou bohoslužbou nebeskou.

Nasleduje vlastný kánon, t. j. hlavná a najsvätejšia modlitba omše, obetná veľmodlitba, obsahujúca podstatu omše svätej. Kňaz ju voľakedy spieval celú. Za našich čias sa ju modlí potichu, čo symbolicky naznačuje smyslami nepojateľnú premenu obetných darov na Telo a Krv Kristovu, a nás povzbudzuje, aby sme sa telesne i duševne sústredili na nesmierne mystérium eucharistickej obety.

Kánon má tri oddiely:

Pred premenením: Začína sa obetnou modlitbou, ktorou si spomíname na Cirkev a jej predstavenstvo (Te igitur). Prvá litera kánonu („T") má formu kríža a v starých misáloch bola naozaj vyzdobená do obrazu Ukrižovaného, ktorý podnes zdobí stranu, predchádzajúcu kánon, a vhodne naznačuje, že sa v tomto diele uskutočňuje obeta Kríža nekrvavým spôsobom. Potom si spomíname na živých (na Cirkev bojujúcu, Memento vivorum) a spájame sa prvý raz so svätými (s Cirkvou víťaznou, Communicantes).

Premenenie: Dve modlitby obetné pripravujú vlastné premenenie (Hanc igitur a Quam oblationem). Len nato nasleduje najpodstatnejšia časť omše, vlastné premenenie; má dve časti, premenenie chleba (Qui pridie) a premenenie vína (Simili modo). K nemu sa tesne druží spomienka na život a smrť Kristovu (Unde et memores). Premenenie za-

končujú zasa dve obetné modlitby (Supra quae a Supplices). Po premenení: Spomíname si na mŕtvych (na Cirkev trpiacu, Memento mortuorum) a spájame sa druhý raz s oslávenými Božími (s Cirkvou víťaznou, Nobis quoque). Celý kánon završuje žehnanie darov prírody (Per quem haec omnia) a napokon zakončenie (doxologia, Per ipsum). Kánon je najsvätejšou modlitbou, lebo ňou sa uskutočňuje eucharistická obeta. Ale hodno si všimnúť aj jej umeleckú stránku. Jej prvky pochádzajú z časov apoštolských a vybudovaly ju najslávnejšie a najsvätejšie doby cirkevných dejín (doba mučeníkov a doba cirkevných otcov). Vo svojej výstavbe je ozaj obdivuhodná. Jadro premenenia objíma rad modlitieb, ktoré sú symetricky zadelené pred premenením a po ňom. Kánon nás zaväzuje. Naše dary, predstavujúce nás samých, sa premenily na Krista. V každej omši preberáme záväzok, že aj my sami sa pomaly, ale istým krokom premeníme na „druhého Krista". Túto premenu najviac nám umožní obetná hostina, sv. prijímanie, ako tretia hlavná časť omšovej obety.

6. Obetná hostina (prijímanie)

Boh zamieňa naše ľudské dary darmi Božskými. Zasadáme za bohatý stôl Božského Spasiteľa. Sme účastní na svadbe Baránkovej. Úkon môžeme rozčleniť na tri oddiely.

Príprava. Stolovou modlitbou Kristovou je „Otče náš", modlitba Pánova (Pater noster), ktorá obsahuje prosbu o každodenný chlieb, ktorý už prví kresťania nechápali len ako chlieb hmotný, ale ho vzťahovali aj na chlieb nadprirodzený, nebeský. Liturgia doplňuje a rozširuje poslednú prosbu osobitnou modlitbou (embolizmus, Libera nos, quaesumus). Lámanie eucharistického chleba, ako symbol umučenia, a miešanie svätých spôsobov, ako náznak jednoty eucharistickej obety, sprevádzajú spev veriacich, v ktorom sa prízvukuje vykupiteľská smrť Kristova (Agnus Dei). Kňaz sa pripravuje na sv. prijímanie tromi modlitbami: prvou za pokoj, po ktorej dáva bozk pokoja diakonovi a ten ho sprostredkuje ďalej, a dvomi za hodné sv. prijímanie.

Prijímanie. Pokladá sa za odmenu účasti na sv. obete. Spečatenie spoločenstva s Kristom a utuženie členstva v jeho mystickom tele. Ku prijímaniu kňaza sa druží prijímanie veriacich. Kto je na omši, má aj prijímať, to je naším ideálom, ktorý chceme dosiahnuť. Pravé kresťanstvo požaduje takúto účasť na sv. omši.

Ďakovanie. Veriaci sprevádzajú úkon prijímania spevom (komúnia, pieseň prijímania). Ako na ofertórium, aj

tu sa myšlienka prijímania spája s myšlienkou mystéria. Cirkev nás učí, aby sme prijímali Telo a Krv Kristovu v ovzduší sviatočného mystéria, a tak sa nám neraz treba vžiť do postoja pastierov, mudrcov, ba i bl. Panny a svätých, aby sme v plnom pochopení intencií liturgie pristúpili k stolu Pánovmu.

Kňaz sa modlí pri umývaní kalicha (Quod ore sumpsimus, Corpus tuum, Domine). Napokon spieva spoločnú modlitbu po prijímaní, v ktorej prosíme, aby sv. prijímanie prinieslo hojné duchovné ovocie. Postkomúnia, ako i ekréta, má symetrický vzťah ku kolekte. Každej kolekte podľa počtu, poradia a obsahu zodpovie jedna sekréta a jedna postkomúnia.

7. Záver

Diakon slávnostne prepúšťa veriacich (Ite, missa est). Kresťan dostáva tu poslanie, aby Krista, ktorého prijal, a Kristove zásady odniesol do každodenného života. Tým náš život stáva sa pokračovaním liturgie a náš pribytok alebo miestnosť nášho zamestnania pokračovaním kostola. V omšiach kajúceho rázu slávnostné prepustenie vystane; na jeho miesto diakon vyzýva veriacich k ďalším modlitbám (Benedicamus Domino), v zádušných omšiach želá zomretým večné odpočinutie (Requiescant in pace). Po odporúčaní obety najsv. Trojici (Placeat) nasleduje požehnanie, ktoré v zádušných omšiach vystane, lebo každé požehnanie prepúšťame dušiam v očistci. Posledným evanjeliom (začiatok evanjelia sv. Jána) sa končí obeta. Začiatok evanjelia sv. Jána sa nahrádza evanjeliom nedele, dôležitejšej férie alebo vlastným evanjeliom svätého (ak sa skutočne vzťahuje na jeho osobu), ak tieto omše vytlačil iný sviatok vyššieho stupňa a o ňom bola v omši len spomienka (komemorácia).

Praktické užívanie misála

Začiatočníkom robí hodne starostí dobre sa vyznať v misáli. Preto im odporúčame nasledujúcu prax.

Vyhľadajme si omšové texty ešte predošlý večer. Naznačme si najprv stálu časť sv. omše (Ordo Missae). Ona nám bude slúžiť za základ a do nej budeme vkladať texty menlivé čiže vlastné (Proprium Missae). Naznačme si teda aj text omšového formulára nasledujúceho dňa. Poznačme si ďalej i spomienky svätých a iné prípadne predpísané orácie.

Pozorne si prečítajme vysvetlenia k liturgickým časovým úsekom (advent, Vianoce atď.), ďalej úvod omše, ktorú bu-

deme sláviť. Kto sa chce náležite vžiť do mystického ovzdušia sviatku, po rannej modlitbe sa na istý čas zamyslí nad ideami, obsiahnutými v omši príslušného sviatku.
Nech nás neznechucuje, že kňaz skorej pokračuje v omši, a my ho nevládzeme sledovať. V takomto prípade spokojne vynechajme niektoré podružné stále texty, ktoré ako také sú osobitne označené v misáli.
1. Dobre bude, keď sa náležite oboznámime aj so *zadelením omšovej knihy*. Náš slovenský misál okrem predchádzajúceho liturgického úvodu obsahuje nasledujúce časti:
a) Proprium de Tempore. Sú to menlivé časti liturgického roka. Tento úsek sa začína prvou nedeľou adventnou a končí sa poslednou nedeľou po Duchu Svätom. Je základom, akousi chrbtovou kosťou celého liturgického roka.
b) Ordo Missae čiže stále čiastky omše, ktoré sú v každej omši tie isté a môžu sa meniť len nepatrne. Táto časť by mala byť na začiatku misála, ale keďže ju najviac užívame, neodporúča sa na začiatok knihy, ktorá by častým užívaním veľa utrpela. Aj úradný rímsky misál latinský má túto časť zaradenú do Propria de tempore po Bielej sobote a pred veľkonočnou nedeľou. Túto časť musíme mať stále na zreteli, lebo tvorí základ pri celebrovaní omše.
c) Proprium Sanctorum, t. j. vlastné omše svätých v poradí liturgického roka podľa mesiacov. Pretože sa musí kryť s liturgickým rokom podľa Propria de tempore, aj tento úsek sa musí začínať adventom, teda poslednými dňami mesiaca novembra.
d) Commune Sanctorum čiže spoločné omše svätých podľa rozličných kategórií (mučeníkov, vyznavačov, panien atď.). Ak niektorý svätý nemá vlastnú omšu, berieme ju zo spoločného formulára.
e) Omše votívne sú omše, ktoré kňaz môže slúžiť hociktorý deň, ak to predpisy dovoľujú, o svätých alebo na rozličné úmysly a potreby. Sem patria vlastne aj omše zádušné (Requiem).
K misálu sme pripojili Dodatok, ktorý obsahuje okrem niektorých pobožností výňatok z rituála s mimoomšovými liturgickými slávnosťami (napr. na sv. Marka, Krížové dni, pohreb atď.).
2. *Omša* sa skladá z dvojakých textov: zo stálych (nemeniteľných), ktoré sú vždy tie isté, a z vlastných (menlivých), ktoré sa menia podľa liturgických dní a vkladáme ich medzi stále texty.

Stále časti sa menujú Ordo Missae (Ordinarium), stále poradie omše, a vlastné časti majú meno Proprium Missae, t. j. vlastné texty omše.

Ordo Missae má tieto časti: stupňová modlitba, kyrie, glória, krédo, obetné modlitby, kánon a po ňom nasledujúce modlitby s evanjeliom sv. Jána na konci.

Proprium Missae, menované aj formulárom omše, obsahuje introit, oráciu, lekciu, graduál s alelujou alebo traktom, evanjelium, ofertórium, sekrétu, komúniu a postkomúniu. Miesta, kde sa tieto texty majú povkladať v stálom poradí omše, sú označené vždy odkazom. Vlastné texty sa delia na spevy (introit, graduál s alelujou alebo traktom, ofertórium, komúnia), modlitby (orácia, sekréta, postkomúnia) a čítanie (lekcia, evanjelium). Nachádzame ich v Propriu de tempore alebo v Propriu de Sanctis podľa toho, či ide o nedeľu, všedný deň alebo sviatok svätých.

Otázka je, ktorú omšu slávi Cirkev, keďže často sa stretávajú sviatky pohyblivé (Proprium de tempore) so sviatkami stálymi (Proprium de Sanctis). Rozhoduje hodnosť sviatku. Vyšší sviatok vždy potlačuje nižší a posledný je len spomenutý v omši sviatku vyššieho. Aby sa určite vedelo, v ktorý deň ktorý sviatok sa bude sláviť, cirkevné vrchnosti pre svoje kostoly každý rok vydávajú liturgický kalendár (Directorium). Dobre bude, keď sa aj my oboznámime do istej miery so stupnicami sviatkov.

3. *Stupnice* liturgických dní a sviatkov sú nasledujúce:

a) Nedele sú vyššie (majores) a obyčajné (minores). Vyššie sa delia na nedele prvej a druhej triedy. Nedele 1. triedy zatlačujú všetky sviatky, nedele 2. triedy zatlačujú len sviatky okrem sviatkov dvojitých 1. triedy. Všetky iné nedele sú obyčajné a môžu ich zatlačiť len sviatky dvojité 1. a 2. triedy a sviatky Pána. V našom misáli nedele 1. a 2. triedy sa označujú osobitne, iné nedele sú obyčajné.

b) Všedné dni (feriae) sú vyššie (majores) alebo obyčajné (minores). Vyššie sa delia na privilegované, ktoré majú prednosť pred všetkými sviatkami, a na neprivilegované. Privilegované sú len Popolcová streda a férie Veľkého týždňa.

c) Vigílie sú tiež privilegované a obyčajné. Privilegované sa delia na vigílie 1. a 2. triedy. K prvým patrí len vigília vianočná a svätodušná.

d) Sviatky sú dvojité (festa duplicia), polodvojité (semiduplicia) a jednoduché (simplicia). Dvojité sú 1. a 2. triedy, vyššie (dupl. majora) a nižšie (duplicia minora); posled-

né menujeme jednoducho sviatkami dvojitými (duplex).
e) Niektoré sviatky sú vyznačené oktávou, t. j. slávenie sviatku sa pretiahne cez celých osem dní. Delia sa na privilegované, obyčajné a jednoduché. Privilegované môžu byť 1. a 2. triedy. Jednoduché oktávy majú len niektoré dvojité sviatky 2. triedy.
4. *Orácie* omší majú svoje vlastné predpisy ohľadne látky a počtu. S prvou oráciou (s kolektou) omše symetricky súvisí sekréta a postkomúnia. Každej orácii (kolekte) zodpovie jedna sekréta a postkomúnia.
Dvojitým sviatkom prináleží jedna orácia. Druží sa k nej druhá alebo i viac, ak pripadne na ten deň ešte spomienka niektorého svätého. Polodvojité a nižšie sviatky požadujú ešte dve doplnkové orácie, ktoré sú určené podľa období liturgického roku, napr. v advente, v čase vianočnom, veľkonočnom, cez rok atď., čo sa podrobnejšie naznačuje na patričnom mieste.
Ak na polodvojitý alebo nižší sviatok pripadne spomienka svätého, zaujme druhé miesto a na tretie miesto sa kladie doplnková orácia, ktorá by ináč bola na druhom mieste; tretia v tomto prípade vystane. Ak by pripadly dve spomienky, doplnkové orácie vystanú úplne.
Okrem adventu, Veľkého pôstu, času veľkonočného a mesiaca novembra, v prvý voľný deň mesiaca, keď nepripadá nijaký sviatok a ani netreba nahradiť omšu predošlej nedele, treba vziať na predposlednom mieste oráciu za zosnulých (Fidelium), rovnako každý podobne voľný pondelok okrem Veľkého pôstu a času veľkonočného.
Biskup môže predpísať okrem orácií, určených rubrikami (liturgickými predpismi), ešte osobitnú oráciu (oratio imperata). Ak nie je ináč stanovené, táto orácia sa vynecháva vo sviatky dvoj. 1. a 2. triedy, na vyššie nedele, na privilegované všedné dni, vigílie a oktávy, v slávnostných votívnych omšiach a vo všetkých omšiach, ktoré i beztoho majú už štyri orácie.
5. *Záver modlitieb* je dvojaký: dlhý (v omši a cirkevných hodinkách) a krátky (pri iných príležitostiach, ako sú napr. Asperges, litánie atď.).

a) V liturgických modlitbách obyčajne prosíme Boha Otca, a vtedy záver znie: Dlhý:

PER DÓMINUM nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et

SKRZE PÁNA nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jed-

regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.	note Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov. ℟. Amen.

Krátky:

Per Christum Dóminum nostrum ℟. Amen.	Skrze Krista, Pána nášho. ℟. Amen.

b) Keď na začiatku modlitby spomíname druhú Božskú osobu:

Dlhý:

Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum etc.	Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista atď.

Krátky:

Per eúndem Christum, Dominum nostrum. ℟. Amen.	Skrze tohože Krista, Pána nášho. ℟. Amen.

c) Keď na konci modlitby spomíname druhú Božskú osobu:

Dlhý:

QUI TECUM VIVIT et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.	KTORÝ S TEBOU ŽIJE a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov. ℟. Amen.

Krátky:

Qui tecum vivit et regnat in sæcula sæculórum. ℟. Amen.	Ktorý s tebou žije a kráľuje na veky vekov. ℟. Amen.

d) Keď v modlitbe prosíme druhú Božskú osobu:

Dlhý:

QUI VIVIS ET REGNAS cum Deo Patre in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.	KTORÝ ŽIJEŠ A KRÁĽUJEŠ s Bohom Otcom v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov. ℟. Amen.

Krátky:

Qui vivis et regnas in sæcula sæculórum. ℟. Amen.	Ktorý žiješ a kráľuješ na veky vekov. ℟. Amen.

e) Keď v modlitbe spomíname Ducha Svätého, vtedy vkladáme:

...in unitáte EJÚSDEM Spíritus.	...v jednote TOHOŽE Ducha Svätého.

TABUĽKA POHYBLIVÝCH SVIATKOV

Roku Pána	Nedeľná litera	Septuagézima (Deviatnik)	Popolcová streda	Veľká noc	Nanebevstúpenie	Turíce	Božie Telo	Počet nedieľ po Sv. Duchu	Prvá nedeľa adventná
1951	g	21. jan.	7. febr.	25. marca	3. mája	13. mája	24. mája	28	2. dec.
1952	f e	10. febr.	27. febr.	13. apr.	22. mája	1. júna	12. júna	25	30. nov.
1953	d	1. febr.	18. febr.	5. apr.	14. mája	24. mája	4. júna	26	29. nov.
1954	c	14. febr.	3. marca	18. apr.	27. mája	6. júna	17. júna	24	28. nov.
1955	b	6. febr.	23. febr.	10. apr.	19. mája	29. mája	9. júna	25	27. nov.
1956	A g	29. jan.	15. febr.	1. apr.	10. mája	20. mája	31. mája	27	2. dec.
1957	f	17. febr.	6. marca	21. apr.	30. mája	9. júna	20. júna	24	1. dec.
1958	e	2. febr.	19. febr.	6. apr.	15. mája	25. mája	5. júna	26	30. nov.
1959	d	25. jan.	11. febr.	29. marca	7. mája	17. mája	28. mája	27	29. nov.
1960	c b	14. febr.	2. marca	17. apr.	26. mája	5. júna	16. júna	24	27. nov.
1961	A	29. jan.	15. febr.	2. apr.	11. mája	21. mája	1. júna	27	3. dec.
1962	g	18. febr.	7. marca	22. apr.	31. mája	10. júna	21. júna	24	2. dec.
1963	f	10. febr.	27. febr.	14. apr.	23. mája	2. júna	13. júna	25	1. dec.
1964	e d	26. jan.	12. febr.	29. marca	7. mája	17. mája	28. mája	27	29. nov.
1965	c	14. febr.	3. marca	18. apr.	27. mája	6. júna	17. júna	24	28. nov.
1966	b	6. febr.	23. febr.	10. apr.	19. mája	29. mája	9. júna	25	27. nov.
1967	A	22. jan.	8. febr.	26. marca	4. mája	14. mája	25. mája	28	3. dec.
1968	g f	11. febr.	28. febr.	14. apr.	23. mája	2. júna	13. júna	25	1. dec.
1969	e	2. febr.	19. febr.	6. apr.	15. mája	25. mája	5. júna	26	30. nov.
1970	d	25. jan.	11. febr.	29. marca	7. mája	17. mája	28. mája	27	29. nov.
1971	c	7. febr.	24. febr.	11. apr.	20. mája	30. mája	10. júna	25	28. nov.
1972	b A	30. jan.	16. febr.	2. apr.	11. mája	31. mája	1. júna	27	3. dec.

STÁLY LITURGICKÝ KALENDÁR

JANUÁR

1 A Obrezanie Pána a Oktáva Narodenia Pána, *(dvoj.) 2. tr.* Nedeľa medzi Obrezaním a Zjavením alebo 2. januára: Najsv. Mena Ježišovho, *(dvoj.) 2. tr.*
2 b Oktáva sv. Štefana, prvomuč. *(jednod.).*
3 c Oktáva sv. Jána, ap. a evanj. *(jednoduch.).*
4 d Oktáva Neviniatok mučeníkov *(jednoduch.).*
5 e Vigília Zjavenia Pána *(polodvoj.);* spomienka sv. Telesfora, pápeža a mučeníka.
6 f Zjavenie Pána *(dvoj. 1. triedy s privileg. oktávou 2. stupňa).* V nedeľu v oktáve Zjavenia: Sv. Rodiny Ježiša, Márie a Jozefa *(dvoj. väčší);* spomienky nedele a oktávy Zjavenia Pána.
7 g Druhý deň v oktáve Zjavenia *(polodvoj.).*
8 A Tretí deň v oktáve Zjavenia *(polodvoj.).*
9 b Štvrtý deň v oktáve Zjavenia *(polodvoj.).*
10 c Piaty deň v oktáve Zjavenia *(polodvoj.).*
11 d Šiesty deň v oktáve Zjavenia *(polodvoj.);* spomienka sv. Hygína, pápeža a mučeníka.
12 e Siedmy deň v oktáve Zjavenia *(polodvoj.).*
13 f Oktáva Zjavenia Pána *(dvoj. väčší).*
14 g Sv. Hilára, biskupa, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.);* spomienka sv. Félixa, kňaza a mučeníka.
15 A Sv. Pavla, prvého pustovníka, vyznavača *(dvoj.);* spomienka sv. Maura, opáta.
16 b Sv. Marcela I., pápeža a mučeníka *(polodvoj.).*
17 c Sv. Antona, opáta *(dvoj.).*
18 d Stolica rímska sv. Petra *(dvoj. väčší);* spomienka sv. Pavla, apoštola, a sv. Prisky, panny a mučenice.
19 e Sv. Mária, Marty, Audifaxa a Abacha, mučeníkov *(jednod.);* spomienka sv. Kanuta, kráľa a mučeníka.
20 f Sv. Fabiána, pápeža a mučeníka, a sv. Šebastiána, mučeníka *(dvoj.).*
21 g Sv. Agnesy, panny a mučenice *(dvoj.).*
22 A Sv. Vincenta a Anastáza, mučeníkov *(polodvoj.).*
23 b Sv. Rajmunda z Pennafortu, vyznavača *(dvoj.);* spomienka sv. Emerenciány, panny a mučenice.
24 c Sv. Timoteja, biskupa a mučeníka *(dvoj.).*
25 d Obrátenie sv. Pavla, apoštola *(dvoj. väčší);* spomienka sv. Petra, apoštola.
26 e Sv. Polykarpa, biskupa a mučeníka *(dvoj.).*
27 f Sv. Jána Zlatoústeho, biskupa, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.).*
28 g Sv. Petra Nolaska, vyznavača *(dvoj.);* spomienka sv. Agnesy, panny a mučenice, druhý raz.
29 A Sv. Františka Salézskeho, biskupa, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.).*
30 b Sv. Martiny, panny a mučenice *(polodvoj.).*
31 c Sv. Jána Boska, vyzn. *(dvoj.).*

FEBRUÁR

1 d Sv. Ignáca, biskupa a mučeníka *(dvoj.).*
2 e Očistovanie blahosl. P. Márie alebo Hromnice *(dvoj. 2. triedy).*
3 f Sv. Blažeja, biskupa a mučeníka *(jednoduch.).*
4 g Sv. Ondreja Korzína, biskupa a vyznavača *(dvoj.).*
5 A Sv. Agaty, panny a mučenice *(dvoj.).*
6 b Sv. Tita, biskupa a vyznavača *(dvoj.);* spomienka sv. Doroty, panny a mučenice.
7 c Sv. Romualda, opáta *(dvoj.).*
8 d Sv. Jána z Mathy, vyzn. *(dvoj.)*

9 e Sv. Cyrila, biskupa alexandrinského, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*; spomienka sv. Apolónie, panny a mučenice.
10 f Sv. Scholastiky, panny *(dvoj.)*.
11 g Zjavenie blahoslavenej Panny Márie Nepoškvrnenej *(dvoj. väčší)*.
12 A Sedem sv. Zakladateľov rehole Sluhov blahosl. Panny Márie, vyznavačov *(dvoj.)*.
13 b
14 c Sv. Valentína, kňaza a mučeníka *(jednod.)*.
15 d Sv. Faustína a Jovitu, mučeníkov *(jednod.)*.
16 e 17 f
18 g Sv. Simeona, biskupa a mučeníka *(jednod.)*.
19 A 20 b 21 c
22 d Stolica sv. Petra antiochénska *(dvoj. väčší)*; spom. sv. Pavla.
23 e Sv. Petra Damiánovho, biskupa, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*; spomienka vigílie sv. Mateja, apoštola.
24 f Sv. Mateja, apoštola *(dvoj. 2. triedy)*.
25 g 26 A
27 b Sv. Gabriela od Bolestnej Matky, vyznavača *(dvoj.)*.
28 c

Poznámka. V priestupnom roku sviatime sviatok sv. Mateja 25. febr. (24. febr. je vigília a 28. sv. Gabriela.)

MAREC

1 d 2 e 3 f
4 g Sv. Kazimíra, vyznavača *(polodvoj.)*; spomienka sv. Lucia I., pápeža a mučeníka.
5 A
6 b Sv. Perpétuy a Felicity, mučeníc *(dvoj.)*.
7 c Sv. Tomáša Akvinského, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*.
8 d Sv. Jána z Boha, vyznavača *(dvoj.)*.
9 e Sv. Františky Rímskej, vdovy *(dvoj.)*.
10 f Štyridsať sv. mučeníkov *(polodvoj.)*.
11 g
12 A Sv. Gregora I., pápeža, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*.
13 b 14 c 15 d 16 e
17 f Sv. Patrika, biskupa a vyznavača *(dvoj.)*.
18 g Sv. Cyrila, biskupa jeruzalemského, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*.
19 A Sv. Jozefa, ženícha blahosl. Panny Márie, vyznavača *(dvoj. 1. triedy)*.
20 b
21 c Sv. Benedikta, opáta *(dvoj. väčší)*.
22 d 23 e
24 f Sv. Gabriela, archanjela *(dvoj. väčší)*.
25 g Zvestovanie blahoslavenej Panny Márie *(dvoj. 1. triedy)*.
26 A
27 b Sv. Jána z Damasku, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*.
28 c Sv. Jána Kapistránu, vyznavača *(polodv.)*.
29 d 30 e 31 f

V piatok po nedeli Umučenia: Sedem bolestí blahoslavenej Panny Márie *(dvoj. väčší)*; spomienka dňa Veľkého pôstu.

APRÍL

1 g
2 A Sv. Františka z Pauly, vyznavača *(dvoj.)*.
3 b
4 c Sv. Izidora, biskupa, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*.
5 d Sv. Vincenta Ferrerského, vyznavača *(dvoj.)*.
6 e 7 f 8 g
9 A 10 b
11 c Sv. Lea I., pápeža, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*.
12 d
13 e Sv. Hermenegilda, mučeníka *(polodvoj.)*.
14 f Sv. Justína, mučeníka *(dvoj.)*; spomienka sv. Tiburcia, Valeriána a Maxima, mučeníkov.
15 g 16 A
17 b Sv. Anicéta, pápeža a mučeníka *(jednod.)*.
18 c 19 d 20 e
21 f Sv. Anzelma, biskupa, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*.
22 g Sv. Sotera a Kája, pápežov a mučeníkov *(polodvoj.)*.

23 A Sv. Vojtecha, biskupa a mučeníka *(dvoj.)*; spomienka sv. Juraja, mučeníka.
24 b Sv. Fidéla zo Sigmaringy, mučeníka *(dvoj.)*.
25 c Sv. Marka, evanjelistu *(dvoj. 2. triedy)*.
26 d Sv. Kléta a Marcelína, pápežov a mučeníkov *(polodvoj.)*.
27 e Sv. Petra Kanízia, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*.
28 f Sv. Pavla z Kríža, vyznavača *(dvoj.)*; spomienka sv. Vitála, mučeníka.
29 g Sv. Petra, mučeníka *(dvoj.)*.
30 A Sv. Kataríny Sienskej, panny *(dvoj.)*.

V stredu v 2. týždni po oktáve Veľkej noci: Slávnosť sv. Jozefa, ženícha blahoslavenej Panny Márie, vyznavača a patróna celej Cirkvi *(dvoj. 1. triedy s obyčajnou oktávou)*.

MÁJ

1 b Sv. Filipa a Jakuba, apoštolov *(dvoj. 2. triedy)*.
2 c Sv. Atanáza, biskupa, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*.
3 d Nájdenie sv. Kríža *(dvoj. 2. triedy)*; spomienka sv. Alexandra I., pápeža a mučeníka, Evencia a Teodula, mučeníkov, a Juvenála, biskupa a vyznavača.
4 e Sv. Moniky, vdovy *(dvoj.)*.
5 f Sv. Pia V., pápeža a vyznavača *(dvoj.)*.
6 g Sv. Jána ap. pred Latinskou bránou *(dvoj. väčší)*.
7 A Sv. Stanislava, biskupa a mučeníka *(dvoj.)*.
8 b Zjavenie sv. Michala, archanjela *(dvoj. väčší)*.
9 c Sv. Gregora Nazianského, biskupa, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*.
10 d Sv. Antonína, biskupa a vyznavača *(dvoj.)*; spomienka sv. Gordiána a Epimacha, mučeníkov.
11 e
12 f Sv. Nerea, Achilea a Domitily, panny, a Pankráca, mučeníkov *(polodvoj.)*.
13 g Sv. Róberta Bellarmína, biskupa, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*.
14 A Sv. Bonifáca, mučeníka *(jednod.)*
15 b Sv. Jána Krstiteľa de la Salle, vyznavača *(dvoj.)*.
16 c Sv. Jána Nepomuckého, mučeníka *(dvoj. 2. triedy)*; spomienka sv. Ubalda, biskupa a vyznavača.
17 d Sv. Paschála Baylonského, vyznavača *(dvoj.)*.
18 e Sv. Venancia, mučeníka *(dvoj.)*.
19 f Sv. Petra Celestína, pápeža a vyznavača *(dvoj.)*; spomienka sv. Pudenciány, panny.
20 g Sv. Bernardína Senenského, vyznavača *(polodvoj.)*.
21 A 22 b
23 c 24 d
25 e Sv. Gregora VII., pápeža a vyznavača *(dvoj.)*; spomienka sv. Urbana I., pápeža a mučeníka.
26 f Sv. Filipa z Neri, vyznavača *(dvoj.)*; spomienka sv. Eleutéra, pápeža a mučeníka.
27 g Sv. Bédu Ctihodného, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*; spomienka sv. Jána I., pápeža a mučeníka.
28 A Sv. Augustína, biskupa a vyznavača *(dvoj.)*.
29 b Sv. Márie Magdalény z Pazzis, panny *(polodvoj.)*.
30 c Sv. Félixa, pápeža a mučeníka *(jednod.)*.
31 d Sv. Angely z Merici, panny *(dvoj.)*; spomienka sv. Petronily, panny.

JÚN

1 e
2 f Sv. Marcelína, Petra a Erazma, mučeníkov *(jednod.)*.
3 g
4 A Sv. Františka Caracciolo, vyznavača *(dvoj.)*.
5 b Sv. Bonifáca, biskupa a mučeníka *(dvoj.)*.
6 c Sv. Norberta, biskupa a vyznavača *(dvoj.)*.
7 d 8 e
9 f Sv. Prima a Feliciána, mučeníkov *(jednod.)*.
10 g Sv. Margity, kráľovnej a vdovy *(polodvoj.)*.

11 A Sv. Barnabáša, apoštola *(dvoj. väčší)*.
12 b Sv. Jána od sv. Fakunda, vyznavača *(dvoj.)*; spomienka sv. Bazilida, Cyrína, Nabora a Nazaria, mučeníkov.
13 c Sv. Antona z Paduy, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*.
14 d Sv. Bazilia biskupa, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*.
15 e Sv. Víta, Modesta a Krescencie, mučeníkov *(jednod.)*.
16 f
17 g
18 A Sv. Efréma Sýrskeho, diakona, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*; spomienka sv. Marka a Marcelliána, mučeníkov.
19 b Sv. Juliany z Falkonierich, panny *(dvoj.)*; spomienka sv. Gerváza a Protáza, mučeníkov.
20 c Sv. Silvestra, pápeža a mučeníka *(jednod.)*.
21 d Sv. Alojza z Gonzagy, vyznavača *(dvoj.)*.
22 e Sv. Pavlína, biskupa a vyznavača *(dvoj.)*.
23 f Vigília Sv. Jána Krstiteľa.
24 g Narodenie sv. Jána Krstiteľa *(dvoj. 1. triedy s obyčajnou oktávou)*.
25 A Sv. Viliama, opáta *(dvoj.)*; spomienka oktávy sv. Jána Krstiteľa.
26 b Sv. Jána a Pavla, mučeníkov *(dvoj.)*; spomienka oktávy sv. Jána Krstiteľa.
27 c Štvrtý deň oktávy sv. Jána Krstiteľa *(polodvoj.)*.
28 d Sv. Irenea, biskupa a mučeníka *(dvoj.)*; spomienka oktávy sv. Jána Krstiteľa a vigílie sv. Petra a Pavla, apoštolov.
29 e Sv. Petra a Pavla, apoštolov *(dvoj. 1. triedy s obyčajnou oktávou)*.
30 f Spomienka sv. Pavla, apoštola *(dvoj. väčší)*; spomienka sv. Petra, apoštola, a oktávy sv. Jána Krstiteľa.

JÚL

1 g Predrahej Krvi Pána nášho Ježiša Krista *(dvoj. 1. triedy)*; spomienka dňa oktávy sv. Jána Krstiteľa.
2 A Navštívenie blahoslavenej Panny Márie *(dvoj. 2. triedy)*; spomienka sv. Procesa a Martiniána, mučeníkov.
3 b Sv. Leva II., pápeža a vyznavača *(polodvoj.)*; spomienka oktávy sv. Petra a Pavla, apoštolov.
4 c Šiesty deň oktávy sv. Petra a Pavla, apoštolov *(polodvoj.)*.
5 d Sv. Cyrila a Metoda, biskupov a vyznavačov, hlavných patrónov Slovenska *(dvoj. 1. triedy s obyčajnou oktávou)*; spomienka sv. Antona M. Zaccaria, vyznavača.
6 e Oktáva sv. Petra a Pavla, apoštolov *(dvoj. väčší)*; spomienka oktávy sv. Cyrila a Metoda, biskupov a vyznavačov.
7 f Tretí deň oktávy sv. Cyrila a Metoda, biskupov a vyznavačov *(polodvoj.)*.
8 g Sv. Alžbety, kráľovnej a vdovy *(polodvoj.)*; spomienka oktávy sv. Cyrila a Metoda, biskupov a vyznavačov.
9 A Piaty deň oktávy sv. Cyrila a Metoda, biskupov a vyznavačov *(polodvoj.)*.
10 b Sedem sv. bratov mučeníkov a sv. Rufíny i Sekundy, panien a mučeníc *(polodvoj.)*; spomienka oktávy sv. Cyrila a Metoda, biskupov a vyznavačov.
11 c Siedmy deň oktávy sv. Cyrila a Metoda, biskupov a vyznavačov *(polodvoj.)*; spomienka sv. Pia I., pápeža a mučeníka.
12 d Oktáva sv. Cyrila a Metoda, biskupov a vyznavačov *(dvoj. väčší)*; spomienka sv. Jána Gualberta, opáta, a sv. Nabora a Félixa, mučeníkov.
13 e Sv. Anakleta, pápeža a mučeníka *(polodvoj.)*.
14 f Sv. Bonaventúru, biskupa, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*.
15 g Sv. Henricha, cisára a vyznavača *(polodvoj.)*.
16 A Spomienka blahoslavenej Panny Márie Karmelskej *(dvoj. väčší)*.
17 b Sv. Ondreja a Benedika, pustovníkov a mučeníkov, druhotných patrónov Slovenska *(dvoj. 2. triedy)*; spomienka sv. Alexa, vyznavača.
18 c Sv. Kamila z Lellis, vyznavača

(dvoj.); spomienka sv. Symforózy a jej sedem synov, mučeníkov.
19 d Sv. Vincenta z Pauly, vyznavača *(dvoj.)*.
20 e Sv. Hieronyma Emiliána, vyznavača *(dvoj.)*; spomienka sv. Margity, panny a mučenice.
21 f Sv. Praxedy, panny *(jednod.)*.
22 g Sv. Márie Magdalény, kajúcnice *(dvoj.)*.
23 A Sv. Apolinára, biskupa a mučeníka *(dvoj.)*; spomienka sv. Libora, biskupa a vyznavača.
24 b Vigília sv. Jakuba, apoštola; spomienka sv. Kristíny, panny a mučenice.
25 c Sv. Jakuba, apoštola *(dvoj. 2. triedy)*; spomienka sv. Kristofora, mučeníka.
26 d Sv. Anny, matky blahoslavenej Panny Márie *(dvoj. 2. triedy)*.
27 e Sv. Pantaleona, mučeníka *(jednod.)*.
28 f Sv. Nazaria a Celza, mučeníkov, Viktora I., pápeža a mučeníka, a Inocenta, pápeža a vyznavača. *(polodvoj.)*.
29 g Sv. Marty, panny *(polodvoj.)*; spomienka sv. Félixa II., pápeža, Simplícia, Faustína a Beatriky, mučeníkov.
30 A Sv. Abdona a Senena, mučeníkov *(jednod.)*.
31 b Sv. Ignáca z Loyoly, vyznavača *(dvoj. väčší)*.

AUGUST

1 c Sv. Petra v okovách *(dvoj. väčší)*; spomienka sv. Pavla, apoštola, a sv. synov Machabejských, mučeníkov.
2 d Sv. Alfonza Liguori, biskupa, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*; spomienka sv. Štefana I., pápeža a mučeníka.
3 e Nájdenie sv. Štefana, prvomučeníka *(polodvoj.)*.
4 f Sv. Dominika, vyznavača *(dvoj. väčší)*.
5 g Posviacka chrámu blahoslavenej Panny Márie Snežnej *(dvoj. väčší)*.
6 A Premenenie Pána nášho Ježiša Krista *(dvoj. 2. triedy)*; spomienka sv. Xysta II., pápeža, Felicissima a Agapita, mučeníkov.
7 b Sv. Kajetána, vyznavača *(dvoj.)*. spomienka sv. Donáta, biskupa a mučeníka.
8 c Sv. Cyriaka, Larga a Smaragda, mučeníkov *(polodvoj.)*.
9 d Sv. Jána M. Vianney, vyznavača *(dvoj.)*; spomienka vigílie sv. Vavrinca, mučeníka, a sv. Romána, mučeníka.
10 e Sv. Vavrinca, mučeníka *(dvoj. 2. triedy s jednoduchou oktávou)*.
11 f Sv. Tiburcia a Zuzany, panny, mučeníkov *(jedn.)*.
12 g Sv. Kláry, panny *(dvoj.)*.
13 A Sv. Hipolyta a Kasiána, mučeníkov *(jednod.)*.
14 b Vigília Nanebevzatia blahoslavenej Panny Márie; spomienka sv. Euzébia, vyznavača.
15 c Nanebevzatie blahoslav. Panny Márie *(dvoj. 1. triedy s obyčajnou oktávou)*.
16 d Sv. Joachima, otca blahoslavenej Panny Márie, vyznavača *(dvoj. 2. triedy)*.
17 e Sv. Hyacinta, vyznavača *(dvoj.)*; spomienka Nanebevzatia a dňa oktávy sv. Vavrinca.
18 f Štvrtý deň oktávy Nanebevzatia *(polodvoj.)*; spomienka sv. Agapita, mučeníka.
19 g Sv. Jána Eudes, vyznavača *(dvoj.)*; spomienka oktávy Nanebevzatia.
20 A Sv. Bernarda, opáta a cirk. učiteľa *(dvoj.)*; spomienka oktávy Nanebevzatia.
21 b Sv. Jany Františky Frémiot de Chantal, vdovy *(dvoj.)*; spomien. oktávy Nanebevzatia.
22 c Nepoškvrneného Srdca blahoslavenej Panny Márie *(dvoj. 2. triedy)*; spomienka sv. Timotea, Hipolyta a Symforiána, mučeníkov.
23 d Sv. Filipa Benícia, vyznavača *(dvoj.)*; spomienka vigílie sv. Bartolomeja, apoštola.
24 e Sv. Bartolomeja, apoštola *(dvoj. 2. triedy)*.
25 f Sv. Ľudovíta, kráľa a vyznavača *(polodvoj.)*.
26 g Sv. Zefyrína, pápeža a mučeníka *(jednod.)*.

27 A Sv. Jozefa Kalazantského, vyznavača *(dvoj.)*.
28 b Sv. Augustína, biskupa, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*; spomienka sv. Hermeta, mučeníka.
29 c Sťatie sv. Jána Krstiteľa *(dvoj. väčší)*; spomienka sv. Sabíny, mučenice.
30 d Sv. Rozálie z Limy, panny *(dvoj.)*; spomienka sv. Félixa a Adaukta, mučeníkov.
31 e Sv. Rajmunda Nonnata, vyznavača *(dvoj.)*.

SEPTEMBER

1 f Sv. Egidia, opáta *(jednod.)*; spomienka Dvanástich sv. bratov, mučeníkov.
2 g Sv. Štefana, kráľa a vyznavača *(polodvoj.)*.
3 A 4 b
5 c Sv. Vavrinca Justiniána, biskupa a vyznavača *(polodvoj.)*.
6 d 7 e
8 f Narodenie blahoslavenej Panny Márie *(dvoj. 2. triedy s jednoduchou oktávou)*; spomienka sv. Hadriána, mučeníka.
9 g Sv. Gorgona, mučeníka *(jednod.)*.
10 A Sv. Mikuláša z Tolentína, vyznavača *(dvoj.)*.
11 b Sv. Prota a Hyacinta, mučeníkov *(jednod.)*.
12 c Presvätého mena Márie *(dvoj. väčší)*.
13 d
14 e Povýšenie sv. Kríža *(dvoj. väčší)*.
15 f Sedem bolestí blahoslavenej Panny Márie *(dvoj. 2. triedy)*; spomienka sv. Nikomeda, mučeníka.
16 g Sv. Kornela, pápeža, a Cypriána, biskupa, mučeníkov *(polodvoj.)*; spomienka sv. Eufémie, panny, Lucie a Geminiána, mučeníkov.
17 A Vtlačenie sv. rán sv. Františka, vyznavača *(dvoj.)*.
18 b Sv. Jozefa Kupertína, vyznavača *(dvoj.)*.
19 c Sv. Januára, biskupa, a spol., mučeníkov *(dvoj.)*.
20 d Sv. Eustacha a spol., mučeníkov *(dvoj.)*; spomienka vigílie sv. Matúša, apoštola a evanjelistu.
21 e Sv. Matúša, apoštola a evanjelistu *(dvoj. 2. triedy)*.
22 f Sv. Tomáša z Villanovy, biskupa a vyznavača *(dvoj.)*; spomienka sv. Mauricia a spol., mučeníkov.
23 g Sv. Lina, pápeža a mučeníka *(polodvoj.)*; spomienka sv. Tekly, panny a mučenice.
24 A Blahoslavenej Panny Márie ako Odplaty za vyslobodenie zajatých (de Mercede) *(dvoj. väčší)*.
25 b
26 c Sv. Cypriána a Justíny, panny, mučeníkov *(jednod.)*.
27 d Sv. Kozmu a Damiána, mučeníkov *(polodvoj.)*.
28 e Sv. Václava, vojvodcu a mučeníka *(polodvoj.)*.
29 f Posviacka chrámu sv. Michala, archanjela *(dvoj. 1. triedy)*.
30 g Sv. Hieronyma, kňaza, vyznavača a cirk. učiteľa *(dvoj.)*.

OKTÓBER

1 A Sv. Remigia, biskupa a vyznavača *(jednod.)*.
2 b Sv. Anjelov strážcov *(dvoj. väčší)*.
3 c Sv. Terézie od malého Ježiša, panny *(dvoj.)*.
4 d Sv. Františka z Assisi, vyznavača *(dvoj. väčší)*.
5 e Sv. Placida a spol., mučeníkov *(jednod.)*.
6 f Sv. Bruna, vyznavača *(dvoj.)*.
7 g Presv. Ruženca blahoslavenej Panny Márie *(dvoj. 2. triedy)*; spomienka sv. Marka I., pápeža a vyznavača, a sv. Sergia a spol., mučeníkov.
8 A Sv. Brigity, vdovy *(dvoj.)*.
9 b Sv. Jána Leonardi, vyznavača *(dvoj.)*; spomienka sv. Dionýza, biskupa, Rustika a Eleutéra, mučeníkov.
10 c Sv. Františka Borgiu, vyznavača *(polodvoj.)*.
11 d Materstva blahoslavenej Panny Márie *(dvoj. 2. triedy)*.
12 e

13 f Sv. Eduarda, kráľa a vyznavača *(polodvoj.)*.
14 g Sv. Kalista I., pápeža a mučeníka *(dvoj.)*.
15 A Sv. Terézie, panny *(dvoj.)*.
16 b Sv. Hedvigy, vdovy *(polodvoj.)*.
17 c Sv. Margity Márie Alacoque, panny *(dvoj.)*.
18 d Sv. Lukáša, evanjelistu *(dvoj. 2. triedy)*.
19 e Sv. Petra z Alkantary, vyznavača *(dvoj.)*.
20 f Sv. Jána Kentského, vyznavača *(dvoj.)*.
21 g Sv. Hilariona, opáta *(jednod.)*; spomienka sv. Uršuly a spol., panien a mučeníc.
22 A 23 b
24 c Sv. Rafaela, archanjela *(dvoj. väčší)*.
25 d Sv. Chryzanta a Dárie, mučeníkov *(jednod.)*.
26 e Sv. Evarista, pápeža a mučeníka *(jednod.)*.
27 f Vigília sv. Šimona a Júdu, apoštolov.
28 g Sv. Šimona a Júdu, apoštolov *(dvoj. 2. triedy)*.
29 A 30 b
31 c Vigília Všetkých svätých.
V poslednú nedeľu októbra: Sviatok Pána nášho Ježiša Krista Kráľa *(dvoj. 1. triedy)*.

NOVEMBER

1 d Všetkých svätých *(dvoj. 1. triedy s obyčajnou oktávou)*.
2 e Spomienka všetkých zosnulých veriacich *(dvoj.)*.
3 f Tretí deň oktávy Všetkých svätých *(polodvoj.)*.
4 g Sv. Karola Boromejského, biskupa a vyznavača *(dvoj.)*; spomienka sv. Vitála a Agrikolu, mučeníkov.
5 A Piaty deň oktávy Všetkých svätých *(polodvoj.)*.
6 b Šiesty deň oktávy Všetkých svätých *(polodvoj.)*.
7 c Siedmy deň oktávy Všetkých svätých *(polodvoj.)*.
8 d Oktáva Všetkých svätých *(dvoj. väčší)*; spomienka Štyroch svätých Korunovaných mučeníkov.
9 e Posviacka hlavnej baziliky najsv. Spasiteľa *(dvoj. 2. triedy)*; spomienka sv. Teodora, mučeníka.
10 f Sv. Ondreja Avelínskeho, vyznavača *(dvoj.)*; spomienka sv. Tryfona, Respícia a Nymfy, panny, mučeníkov.
11 g Sv. Martina, biskupa a vyznavača *(dvoj.)*; spomienka sv. Mennu, mučeníka.
12 A Sv. Martina I., pápeža a mučeníka *(polodvoj.)*.
13 b Sv. Didaka, vyznavača *(polodvoj.)*.
14 c Sv. Jozafáta, biskupa a mučeníka *(dvoj.)*.
15 d Sv. Alberta Veľkého, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi *(dvoj.)*.
16 e Sv. Gertrudy, panny *(dvoj.)*.
17 f Sv. Gregora Divotvorcu, biskupa a vyznavača *(polodvoj.)*.
18 g Posviacka bazilík sv. Petra a Pavla, apoštolov *(dvoj. väčší)*.
19 A Sv. Alžbety, vdovy *(dvoj.)*; spomienka sv. Ponciána, pápeža a mučeníka.
20 b Sv. Félixa z Valois, vyznavača *(dvoj.)*.
21 c Obetovanie blahoslavenej Panny Márie *(dvoj. väčší)*.
22 d Sv. Cecílie, panny a mučenice *(dvoj.)*.
23 e Sv. Klimenta I., pápeža a mučeníka *(dvoj.)*; spomienka sv. Felicity, mučenice.
24 f Sv. Jána z Kríža, vyznavača a učiteľa Cirkvi *(dvoj.)*; spomienka sv. Chryzogona, mučeníka.
25 g Sv. Kataríny, panny a mučenice *(dvoj.)*.
26 A Sv. Silvestra, opáta *(dvoj.)*; spomienka sv. Petra Alexandrínskeho, biskupa a mučeníka.
27 b 28 c
29 d Vigília sv. Ondreja, apoštola; spomienka sv. Saturnina, mučeníka.
30 e Sv. Ondreja, apoštola *(dvoj. 2. triedy)*.

DECEMBER

1 f
2 g Sv. Bibiany, panny a mučenice *(polodvoj.)*.

3 A Sv. Františka Xaverského, vyznavača *(dvoj. väčší)*.
4 b Sv. Petra Chryzologa, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi *(dvoj.)*; spomienka sv. Barbory, panny a mučenice.
5 c Spomienka sv. Sabasa, opáta *(jednod.)*.
6 d Sv. Mikuláša, biskupa a vyznavača *(dvoj.)*.
7 e Sv. Ambróza, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi *(dvoj.)*; spomienka vigílie Nepoškvrneného Počatia blahoslavenej Panny Márie.
8 f Nepoškvrnené Počatie blahoslavenej Panny Márie *(dvoj. 1. triedy s obyčajnou oktávou)*.
9 g Druhý deň oktávy Nepoškvrneného Počatia *(polodvoj.)*.
10 A Tretí deň Nepoškvrneného Počatia *(polodvoj.)*; spomienka sv. Melchiada, pápeža a mučeníka.
11 b Sv. Damaza I., pápeža a vyznavača *(polodvoj.)*; spomienka oktávy Nepoškvrneného Počatia.
12 c Piaty deň oktávy Nepoškvrneného Počatia *(polodvoj.)*.
13 d Sv. Lucie, panny a mučenice *(dvoj.)*; spomienka oktávy Nepoškvrneného Počatia.
14 e Siedmy deň oktávy Nepoškvrneného Počatia *(polodvoj.)*.
15 f Oktáva Nepoškvrneného Počatia blahoslavenej Panny Márie *(dvoj. väčší)*.
16 g Sv. Euzebia, biskupa a mučeníka *(polodvoj.)*.
17 A 18 b 19 c
20 d Vigília sv. Tomáša, apoštola.
21 e Sv. Tomáša, apoštola *(dvoj. 2. triedy)*.
22 f 23 g
24 A Vigília Narodenia Pána.
25 b Narodenie Pána nášho Ježiša Krista *(dvoj. 1. triedy s privilegovanou oktávou 3. stupňa)*; spomienka sv. Anastázie, panny a mučenice.
26 c Sv. Štefana, prvomučeníka *(dvoj. 2. triedy s jednoduchou oktávou)*; spomienka oktávy Narodenia Pána.
27 d Sv. Jána, apoštola a evanjelistu *(dvoj. 2. triedy s jednoduchou oktávou)*; spomienka oktávy Narodenia Pána.
28 e Sv. Neviniatok mučen. *(dvoj. 2. triedy s jednoduchou oktávou)*; spomienka oktávy Narodenia Pána.
29 f Sv. Tomáša z Canterbury, biskupa a mučeníka *(dvoj.)*; spomienka oktávy Narodenia Pána.
30 g Šiesty deň v oktáve Narodenia Pána *(polodvoj.)*.
31 A Sv. Silvestra I., pápeža a vyznavača *(dvoj.)*; spomienka oktávy Narodenia Pána.

Užívanie stáleho liturgického kalendára

Ponajprv zistíme, na ktoré dni pripadajú nedele a na ktorú z nich pripadne Veľká noc. Keď sme ustálili tieto dva základné prvky, potom už ľahko určíme dni všetkých pohyblivých sviatkov. - Celý rok je rozdelený na 52 sedemdňových cyklov, označených literami A b c d e f g; zvyšuje ešte A v deň 31. decembra. Na každý deň roka pripadne jedna z týchto siedmich litier. Na „Tabuľke pohyblivých sviatkov" v prvej rubrike nachádzame rok, v druhej tzv. nedeľnú literu tohto roku. Keď vieme, na ktoré dni pripadajú nedele, ľahko určíme ďalšie dni týždňa. Keď sú na tabuľke udané dve nedeľné litery, to znamená, že ten rok je priestupný; prvá litera platí až do 24. februára a po 24. februári litera druhá (povšimnime si aj poznámku na konci mesiaca februára!). - Veľká noc pripadá vždy na nedeľu. Tabuľka na 5. mieste obsahuje dátum Veľkej noci. Deviata nedeľa pred Veľkou nocou je Septuagézima (Deviatnik). Medzi Zjavením Pána a Septuagézimou je určitý počet nedieľ „po Zjavení Pána". Najviac ich môže byť šesť. Keď je Veľká noc skôr, niektoré z nich vypadnú, nahrádzajú sa medzi 23. a posled. nedeľou po Turícach (por. tab. „Nedele 24.-28. po Turícach", str. 757).

PRÍPRAVA NA SV. OMŠU A SV. PRIJÍMANIE

Kňaz sa pripravuje modlitbou na sv. omšu. Môže použiť, čo tu uvádzame. Sv. Otec Pius XI. povolil všetkým kňazom, ktorí sa pomodlia pred sv. omšou nasledujúcich päť žalmov s antifónou, verzikulami, responzóriami a oráciami, päť rokov odpustkov a v ľubovoľný deň plnomocné odpustky raz za mesiac, ak sa ich pomodlili denne.
Aj veriaci môžu použiť tieto modlitby na prípravu pred sv. prijímaním.

ANT. - Ne reminiscáris, * Dómine, delícta nostra, vel paréntum nostrórum, neque vindíctam sumas de peccátis nostris (Allelúja).

ANT. - Pane, nehľaď * na naše viny alebo viny našich predkov a ani sa nepomsti za naše hriechy (Aleluja).

PSALM. 83 - Quam dilécta habitátio tua, Dómine exercítuum! * desíderat, languens concupíscit ánima mea átria Dómini;
Cor meum et caro mea * exsúltant ad Deum vivum.
Etiam passer invénit domum, * et hirúndo nidum sibi, ubi ponat pullos suos:
Altária tua, Dómine exercítuum, * rex meus et Deus meus!
Beáti, qui hábitant in domo tua, Dómine, * perpétuo laudant te.
Beátus vir, cujus auxílium est a te, * cum sacra itínera in animo habet:
Transeúntes per vallem áridam, fontem fácient eam, * ac benedictiónibus véstiet eam plúvia prima.
Procédent de róbore in robur; * vidébunt Deum deórum in Sion.

ŽALM 83 - Aké je utešené tvoje bývanie, Pane vojsk! Túži a dychtí po nádvoriach Pána duša moja umdlená.
Srdce a telo moje jasajú v ústrety Bohu živému.
Aj vrabec nachádza si dom a lastovička hniezdo pre seba, kde kladie svoje mláďatá: oltáre tvoje, Pane vojsk, kráľ môj a Bože môj!
Blažení, Pane, tí, ktorí v dome tvojom bývajú, chvália teba jednostaj.
Blažený muž, ktorému pomoc od teba, ktorý má sväté púte na mysli!
Keď idú cez vyschnuté údolia, robia ho prameňom a požehnaniami ho priodeje časný dážď.
Kráčajú stále čulejší; uvidia Boha bohov na Sione.

Dómine exercítuum, audi oratiónem meam; * áuribus pércipe, Deus Jacob.
Clípeus noster, áspice, Deus, * et réspice fáciem uncti tui.
Vere, mélior est dies unus in átriis tuis * quam álii mille;
Consístere malo in límine domus Dei mei, * quam morári in tabernáculis peccatórum.
Nam sol et clípeus est Dóminus Deus: * grátiam et glóriam largítur Dóminus,
Non negat bona eis * qui ámbulant in innocéntia.
Dómine exercítuum, * beátus homo, qui confídit in te.
Glória Patri.

Čuj moju prosbu, Pane vojsk, slyš uchom, Bože Jakubov.
Pohliadni, Bože, na náš štít a pozri na tvár svojho pomazaného.
Naozaj v tvojich nádvoriach je lepší jeden deň, než iných tisíce;
radšej chcem ostať v dome Boha môjho na prahu, než zdržiavať sa v stanoch hriešnikov.
Slnko a štít je Pán Boh, pravdaže, milosť a slávu dáva Pán.
Neodopiera dobro tým, ktorí v nevinnosti kráčajú.
Pán zástupov, blažený muž, ktorí v teba skladá dôveru.
Sláva Otcu.

PSALM. 84 - Propítius fuísti, Dómine, terræ tuæ; * bene vertísti sortem Jacob.
Dimisísti culpam pópuli tui; * operuísti ómnia peccáta eórum.
Continuísti omnem iracúndiam tuam, * destitísti a furóre iræ tuæ.
Restítue nos, Deus Salvátor noster, * et depóne indignatiónem tuam advérsus nos.
Num in ætérnum irascéris nobis, * aut exténdes iram tuam in omnes generatiónes.
Nonne tu vitam restítues nobis, * et pópulus tuus lætábitur in te?
Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam, * et salutáre tuum da nobis.

ŽALM 84 - Milostivý si, Pane, zemi svojej bol, zlepšil si osud Jakubov.
Ty odpustil si vinu svojmu ľudu, prikryl si všetky hriechy ich.
Celý svoj hnev si zadržal a utíšil si svojho hnevu pal.
Obnov nás, Bože, ty náš Spasiteľ, a odlož svoje rozhorčenie voči nám.
Či chceš sa na nás hnevať večite, predĺžiť hnev svoj s pokolenia na pokolenie?
Však ver nás oživíš, a ľud tvoj bude sa radovať v tebe.
Ukáž nám, Pane, svoje milosrdenstvo a daj nám svoju spásu.

Audiam, quid loquátur Dóminus Deus: * profécto lóquitur pacem.
Pópulo suo et sanctis suis * et eis qui corde convertúntur ad eum.
Certe propínqua est salus ejus timéntibus eum, * ut hábitet glória in terra nostra.
Misericórdia et fidélitas óbviam vénient sibi, * justítia et pax inter se osculabúntur.
Fidélitas germinábit ex terra, * et justítia de cælo prospíciet.
Dóminus quoque dabit bonum, * et terra nostra dabit fructum suum.
Justítia ante eum incédet, - et salus in via gréssum ejus. Glória Patri.

Ja počujem, čo Pán Boh hovorí, isteže o pokoji vraví:
Pre svoj ľud a svojich svätých, a pre tých, ktorí sa obracajú k nemu zo srdca.
Isteže je blízko spása jeho pre tých, ktorí sa ho boja, by v našej zemi sláva bývala.
Dobrotivosť a vernosť vyjdú v ústrety si, spravodlivosť a pokoj poľúbia sa vospolok.
Zo zeme vernosť vypučí a s neba spravodlivosť shliadne.
Veru, dá dobro Pán a plod svoj vydá naša zem.
Spravodlivosť ho bude predchádzať a spása na ceste krokov jeho. - Sláva Otcu.

PSALM. 85 - Inclína, Dómine, aurem tuam, exáudi me, * quia miser et pauper sum ego.
Custódi ánimam meam, quia devótus sum tibi; * salvum fac servum tuum sperántem in te.
Deus meus es tu: miserére mei, Dómine, * quia assídue ad te clamo.
Laetífica ánimam servi tui, * quia ad te, Dómine, ánimam meam attóllo.
Tu enim, Dómine, es bonus et clemens, * plenus misericórdiæ in omnes, qui ínvocant te.
Auscúlta, Dómine, oratiónem meam, * et atténde ad vocem obsecratiónis meæ.
Die tribulatiónis meæ clamo ad te, * quia exáudies me.

ŽALM 85 - Svoj nakloň, Pane, sluch, vyslyš ma, lebo biedny som a úbohý.
Ochraňuj moju dušu, lebo tebe som oddaný, spas služobníka tvojho, ktorý dúfa v teba.
Ty si môj Boh. Zmiluj sa, Pane, nado mnou, lebo ja volám k tebe jednostaj.
Obveseľ dušu služobníka svojho, bo dušu svoju k tebe povznášam.
Veď, Pane, dobrý si a láskavý a veľmi milostivý ku všetkým, ktorí vzývajú teba.
Naslúchaj, Pane, mojej modlitbe a povšimni si hlasu môjho vzývania.
V deň svojho súženia ja volám ku tebe, lebo ma vyslyšíš.

Non est tibi par inter deos, Dómine, * et non est opus símile óperi tuo:
Omnes gentes, quas fecísti, vénient et adorábunt te, Dómine, * et prædicábunt nomen tuum.
Quia magnus es tu et facis mirabília: * tu solus es Deus.
Doce me, Dómine, viam tuam, ut ámbulem in veritáte tua; * dírige cor meum, ut tímeat nomen tuum.
Celebrábo te, Dómine, Deus meus, toto corde meo, * et prædicábo nomen tuum in ætérnum.
Quia misericórdia tua magna fuit erga me, * et eripuísti ánimam meam de profúndis inférni.
Deus, supérbi insurrexérunt contra me, et turba præpoténtium insidiátur vitæ meæ, * neque te ponunt ante oculos suos.
Sed tu, Dómine, Deus miséricors es et benígnus, * tardus ad iram, summe clemens et fidélis.
Réspice in me et miserére mei; * da robur tuum servo tuo, et salvum fac fílium ancíllae tuae.
Signum da mihi favóris tui, ut vídeant, qui odérunt me, et confundántur, * quod tu, Dómine, adjúveris me et consolátus sis me. - Glória Patri.

Niet tebe roveň medzi bohmi, Pane, a niet, čo by sa tvojim dielam rovnalo.
Národy všetky, ktoré si učinil, prídu a budú sa klaňať tebe, Pane, a tvoje meno velebiť.
Lebo ty veľký si a konáš zázraky, ty jediný si Boh.
Uč ma ty, Pane, svojej ceste, aby som kráčal v tvojej pravde, riaď moje srdce, aby tvojho mena bálo sa.
Budem oslavovať teba, Pane, Boh môj, celým svojím srdcom a blahoslaviť tvoje meno naveky.
Bo veľké bolo so mnou tvoje milosrdenstvo a vytrhol si moju dušu z hlbín podsvetia.
Pyšní sa, Bože, zdvihli proti mne a na život môj čihá ukrutníkov húf, a teba nemajú pred očami svojimi.
Ale ty, Pane, milosrdný si a dobrotivý Boh, si zhovievavý, najvýš láskavý a verný.
Pohliadni na mňa a mne milostivý buď, daj sily svojmu služobníkovi a syna svojej služobnice spas.
Sprav na mne svojej blahopriazne znak, by videli, čo nenávidia ma, a zahanbili sa, že ty mi, Pane, pomôžeš a ty ma potešíš. - Sláva Otcu.

PSALM. 115 - Confísussum, étiam cum dixi: * „Ego afflictus sum valde."

ŽALM 115 - Ja dôveroval som, aj keď som povedal: „Som veľmi skľúčený."

Ego dixi in pavóre meo: * „Omnis homo fallax!"

Vo svojom zľaknutí som povedal: „Je každý človek podvodník!"

Quid retríbuam Dómino * pro ómnibus, quæ retríbuit mihi?

Čože dám na odplatu Pánovi za všetky jeho dobrodenia voči mne?

Cálicem salútis accípiam, * et nomen Dómini invocábo.

Ja vezmem kalich spasenia a budem vzývať meno Pánovo.

Vota mea Dómino reddam * coram omni pópulo ejus.

Vyplním svoje sľuby Pánovi pred celým jeho národom.

Pretiósa est in óculis Dómini * mors sanctórum ejus.

Vzácna je v očiach Pánových smrť jeho svätých.

O Dómine, ego servus tuus sum, ego servus tuus, fílius ancíllæ tuæ: * solvísti víncula mea.

Ach, Pane, som tvoj služobník, tvoj služobník, syn služobnice tvojej, putá si moje rozviazal.

Tibi sacrificábo sacrifícium laudis, * et nomen Dómini invocábo.

Tebe budem obeť chvály žertvovať a vzývať meno Pánovo.

Vota mea Dómino reddam * coram omni pópulo ejus,

Vyplním svoje sľuby Pánovi pred celým jeho národom.

In átriis domus Dómini, * in médio tui, Jerúsalem - Glória.

V nádvoriach domu Pána, stred teba, Jeruzalem - Sláva.

PSALM. 129 - De profúndis clamo ad te, Dómine, * Dómine, audi vocem meam!

ŽALM 129 - Z hlbokostí ja volám k tebe, Pane, ó, Pane, čuj môj hlas!

Fiant aures tuæ inténtæ * ad vocem obsecratiónis meæ.

Maj svoje uši napiate na moje prosby hlasité!

Si delictórum memóriam serváveris, Dómine, * Dómine, quis sustinébit?

Keby si, Pane, zachovával neprávosti v pamäti, Pane, kto obstojí?

Sed penes te est peccatórum vénia, * ut cum reveréntia serviátur tibi.

Lež u teba je odpustenie hriechov, aby sa s úctou tebe slúžilo.

Spero in Dóminum, * sperat ánima mea in verbum ejus.

Dúfa v Pána, dúfa moja duša v jeho slovo.

Exspéctat ánima mea Dóminum, * magis quam custódes auróram.

Vyčkáva duša moja Pána, väčšmi než na dennicu strážcovia.

Magis quam custódes auróram, * exspéctat Israel Dñum.

Väčšmi než na dennicu strážcovia vyčkáva Izrael Pána.

Quia penes Dóminum mise-

Lebo je pri Pánovi milosr-

ricórdia * et copiósa penes eum redémptio:
Et ipse rédimet Israel * ex ómnibus iniquitátibus ejus. Glória Patri.
ANT. - Ne reminiscáris, Dómine, delícta nostra vel paréntum nostrórum neque vindíctam sumas de peccátis nostris (Allelúja).

denstvo a hojné vykúpenie u neho:
A on sám Izraela vykúpi zo všetkých jeho nešľachetností. Sláva Otcu.
ANT. - Pane, nehľaď na naše viny alebo viny našich predkov a ani sa nepomsti za naše hriechy (Aleluja).

Kýrie eleíson. Christe eleíson. Kýrie eleíson.

Pater noster.
℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos a malo.
℣. Ego dixi: Dómine miserére mei.
℟. Sana ánimam meam, quia peccávi tibi.
℣. Convértere, Dómine, aliquántulum.
℟. Et deprecáre super servos tuos.
℣. Fiat misericórdia tua, Dómine, super nos.
℟. Quemádmodum sperávimus in te.
℣. Sacerdótes tui induántur justítiam.
℟. Et Sancti tui exsúltent.
℣. Ab occúltis meis munda me, Dómine.
℟. Et ab aliénis parce servo tuo.
℣. Dómine exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Pane, zmiluj sa nad nami. Kriste, zmiluj sa nad nami. Pane, zmiluj sa nad nami.
Otče náš.
℣. Neuvoď nás do pokušenia.
℟. Ale zbav nás od zlého.
℣. Hovorím: Pane, zmiluj sa nado mnou.
℟. Uzdrav ma, lebo som zhrešil proti tebe.
℣. Obráť sa trocha, Pane.
℟. A zľutuj sa nad svojimi sluhami.
℣. Nech je tvoje milosrdenstvo, Pane, nad nami.
℟. Ako sme dúfali v teba.
℣. Tvoji kňazi nech oblečú spravodlivosť.
℟. A tvoji svätí nech plesajú.
℣. Od mojich tajných vín očisť ma, Pane.
℟. A cudzie hriechy odpusť svojmu sluhovi.
℣. Pane, vyslyš moju prosbu.
℟. A môj hlas nech dôjde ku tebe.
℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

ORÉMUS. - Aures tuæ pietátis, mitíssime Deus, inclína précibus nostris, et grátia Sancti Spíritus illúmina cor nostrum: ut tuis mystériis digne ministráre, teque ætérna caritáte dilígere mereámur.

MODLIME SA. - Sluch svojej dobrotivosti, preláskavý Bože, nakloň k našim prosbám a milosťou Ducha Svätého osvieť naše srdcia: aby zaslúžili sme si hodne sa zúčastniť na tvojich tajomstvách a teba milovať večnou láskou.

Deus, cui omne cor patet et omnis volúntas lóquitur, et quem nullum latet secrétum: purífica per infusiónem Sancti Spíritus cogitatiónes cordis nostri; ut te perfécte dilígere et digne laudáre mereámur.

Bože, ktorému je otvorené každé srdce a prístupná každá vôľa a ktorému je známa každá tajnosť: vliatím Ducha Svätého očisti myšlienky nášho srdca, aby zaslúžili sme si teba dokonale milovať a hodne chváliť.

Ure igne Sancti Spíritus renes nostros et cor nostrum, Dómine: ut tibi casto córpore serviámus, et mundo corde placeámus.

Ohňom Ducha Svätého, Pane, prepáľ naše ľadviny a naše srdce: aby slúžili sme tebe čistým telom a páčili sa čistým srdcom.

Mentes nostras, quæsumus, Dómine, Paráclitus, qui a te procédit, illúminet: et indúcat in omnem, sicut tuus promísit Fílius, veritátem.

Mysle naše, prosíme, Pane, nech osvieti Tešiteľ, ktorý pochádza od teba: a nech ich oboznámi s každou pravdou, ako prisľúbil tvoj Syn.

Adsit nobis, quæsumus, Dómine, virtus Spíritus Sancti: quæ et corda nostra cleménter expúrget et ab ómnibus tueátur advérsis.

Nech nám pomáha, prosíme, Pane, sila Ducha Svätého: ktorá nech milostivo aj očistí naše srdcia aj chráni od všetkých protivenstiev.

Deus, qui corda fidélium Sancti Spíritus illustratióne docuísti: da nobis in eódem Spíritu recta sápere; et de ejus semper consolatióne gaudére.

Bože, ktorý osvietením Ducha Svätého poučil si srdcia veriacich: v tomže Duchu daj nám poznať, čo je správne; a vždy sa radovať z jeho potechy.

Consciéntias nostras, quæsumus, Dómine, visitándo purífica: ut véniens Dóminus noster Jesus Christus, Fílius tuus, parátam sibi in nobis invéniat mansiónem: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus. Amen.

Svedomie naše, prosíme, Pane, očisti svojou návštevou: aby, keď príde náš Pán Ježiš Kristus, tvoj Syn, našiel v nás príbytok, pripravený pre seba: Ktorý s tebou žije a kráľuje i s Duchom Svätým. Amen.

ĎAKOVANIE PO SV. OMŠI A SV. PRIJÍMANÍ

Cestou od oltára do sakristie kňaz sa modlí „Pieseň troch mládencov". Pius XI. povolil všetkým kňazom, ktorí sa pomodlia po omši túto pieseň a nasledujúci žalm s príslušnou antifónou, verzikulami, responzóriami a oráciami, päť rokov odpustkov a raz za mesiac plnomocné, ak sa tieto modlitby modlievali denne.
Aj veriaci ich môžu použiť ako poďakovanie po sv. prijímaní.

ANT. - Trium puerórum * cantémus hymnum, quem cantábant Sancti in camíno ignis, benedicéntes Dóminum (Allelúja).

ANT. - Spievajme pieseň * troch mládencov, ktorú spievali svätí v ohnivej peci a chválili Pána (Aleluja).

CANT *(Dan 3, 57-88 a 56)*
Benedícite, ómnia ópera Dómini, Dómino; * laudáte et superexaltáte eum in sæcula.
Benedícite, Angeli Dómini, Dómino; * benedícite, cæli, Dómino.
Benedícite, aquæ omnes, quæ super cælos sunt, Dómino; * benedícite, omnes exércitus Dómini, Dómino.
Benedícite, sol et luna, Dómino; * benedícite, stellæ cæli, Dómino.
Benedícite, omnis imber et ros, Dómino; * benedícite, omnes venti, Dómino.

PIESEŇ *(Dan 3, 57-88 a 56)*
Dobrorečte, všetky diela Pána, Pánovi, chváľte a vyvyšujte ho na veky.
Dobrorečte, anjeli Pána, Pánovi, chválu vzdávajte, nebesia, Pánovi.
Dobrorečte, všetky vody, ktoré ste nad oblohou, Pánovi, dobrorečte, všetky moci Pána, Pánovi.
Dobrorečte, slnko a mesiac, Pánovi, dobrorečte, nebeské hviezdy, Pánovi.
Dobroreč, všetok dážď a rosa, Pánovi, dobrorečte, všetky vetry, Pánovi.

Benedícite, ignis et æstus, Dómino; * benedícite, frigus et algor, Dómino.
Dobrorečte, oheň a horúčosť, Pánovi, dobrorečte, zima a chlad, Pánovi.

Benedícite, rores et plúviæ, Dómino; * benedícite, glácies et gelu, Dómino.
Dobrorečte, vlhkosť a pľušte, Pánovi, dobrorečte, ľady a mrazy, Pánovi.

Benedícite, pruínæ et nives, Dómino; * benedícite, noctes et dies, Dómino.
Dobrorečte, srieň a sneh, Pánovi, dobrorečte, noci a dni, Pánovi.

Benedícite, lux et ténebræ, Dómino; * benedícite, fúlgura et nubes, Dómino.
Dobrorečte, svetlo i tma, Pánovi, dobrorečte, blesky a oblaky, Pánovi.

Benedícat terra Dómino, * laudet et superexáltet eum in sæcula.
Dobroreč, zem, Pánovi, chváľ a vyvyšuj ho na veky.

Benedícite, montes et colles, Dómino; * benedícite, univérsa germinántia in terra, Dómino.
Dobrorečte, vrchy a pahorky, Pánovi, dobrorečte, všetky rastliny zemské, Pánovi.

Benedícite, fontes, Dómino; * benedícite, mária et flúmina, Dómino.
Dobrorečte, pramene, Pánovi, dobrorečte, moria a rieky, Pánovi.

Benedícite, cete, et ómnia quæ movéntur in aquis, Dómino; * benedícite, omnes vólucres cæli, Dómino.
Dobrorečte, veľryby a všetko, čo pláva vo vode, Pánovi, dobrorečte, všetky vtáky nebeské, Pánovi.

Benedícite, omnes béstiæ et pécora, Dómino; * laudáte et superexaltáte eum in sæcula.
Dobrorečte, všetky divé i krotké zvieratá, Pánovi, chváľte a vyvyšujte ho naveky.

Benedícite, fílii hóminum, Dómino; * benedícite, Israël, Dómino.
Dobrorečte, synovia ľudskí, Pánovi, dobroreč, Izrael, Pánovi.

Benedícite, sacerdótes Dómini, Dómino; * benedícite, servi Dómini, Dómino.
Dobrorečte, kňazi Pána, Pánovi, dobrorečte, sluhovia Pána, Pánovi.

Benedícite, spíritus et ánimæ justórum, Dómino; * benedícite, sancti et húmiles corde, Dómino.
Dobrorečte, duchovia a duše spravodlivých, Pánovi, dobrorečte, svätí a ponížení srdcom, Pánovi.

Benedícite, Ananía, Azaría, Mísael, Dómino; * laudáte et superexaltáte eum in sæcula.
Dobrorečte, Ananiáš, Azariáš, Mizael, Pánovi, chváľte a vyvyšujte ho naveky.

Benedicámus Patrem et Fílium cum Sancto Spíritu: * laudémus et superexaltémus eum in sæcula.
Benedíctus es, Dómine, in firmaménto cæli; * et laudábilis et superexaltátus in sæcula.
(Na konci niet „Glória Patri")

Dobrorečme Otcovi a Synovi s Duchom Svätým, chváľme a vyvyšujme ho naveky.

Požehnaný si, Pane, na oblohe nebeskej, hodný chvály a vyvýšený naveky.

PSALM. 150 - Laudáte Dóminum in sanctuário ejus, * laudáte eum in augústo firmaménto ejus.
Laudáte eum propter grándia ópera ejus, * laudáte eum propter summam majestátem ejus.
Laudáte eum clangóre tubæ, * laudáte eum psaltério et cíthara.
Laudáte eum týmpano et choro, * laudáte eum chordis et órgano.
Laudáte eum cýmbalis sonóris, laudáte eum cýmbalis crepitántibus: * omne quod spirat, laudet Dóminum!
Glória Patri.

ŽALM 150 - Chváľte Boha v jeho svätyni, chváľte ho v prešírej jeho oblohe.

Chváľte ho pre počiny jeho významné, chváľte ho pre vznešenosť jeho nesmiernu.

Chváľte ho zvukom trúby, chváľte ho žaltárom a citarou.
Chváľte ho pri bubne a pri tanci, chváľte ho strunami a organom.
Chváľte ho na cvendžiacich cymbaloch, chváľte ho na hučiacich cymbaloch: všetko, čo dýcha, nechže chváli Pána! Sláva Otcu.

ANT. - Trium puerórum cantémus hymnum, quem cantábant Sancti in camíno ignis, benedicéntes Dóminum (Allelúja).
Kýrie eleíson. Christe eleíson. Kýrie eleíson.

ANT. - Spievajme pieseň troch mládencov, ktorú spievali svätí v ohnivej peci a chválili Pána (Aleluja).

Pane, zmiluj sa nad nami! Kriste, zmiluj sa nad nami! Pane, zmiluj sa nad nami!

Pater noster.
℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos a malo.

Otče náš.
℣. A neuveď nás do pokušenia.
℟. Ale zbav nás od zlého.

℣. Confiteántur tibi, Dómine, ómnia ópera tua.
℟. Et Sancti tui benedícant tibi.
℣. Exsultábunt Sancti in glória.
℟. Lætabúntur in cubílibus suis.
℣. Non nobis, Dómine, non nobis.
℟. Sed nómini tuo da glóriam.
℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Pane, nech chvália teba všetky tvoje diela.
℟. A nech zvelebujú teba tvoji svätí.
℣. Plesajú svätí v sláve.
℟. Veselia sa na svojich sedlách.
℣. Nie nám, Pane, nie nám.
℟. Ale svojmu menu daj slávu.
℣. Pane, vyslyš moju prosbu.
℟. A môj hlas nech dôjde ku tebe.
℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

ORÉMUS. Deus, qui tribus púeris mitigásti flammas ígnium: concéde propítius; ut nos, fámulos tuos, non exúrat flamma vitiórum.

MODLIME SA. - Bože, ktorý trom mládencom zmiernil si ohnivé plamene: milostivo dožič; aby nás, tvojich služobníkov, nespálil oheň náruživostí.

Actiónes nostras, quæsumus, Dómine, aspirándo præveni et adjuvándo proséquere: ut cuncta nostra orátio et operátio a te semper incípiat, et per te coepta finiátur.

Skutky naše, prosíme, Pane, predchádzaj vnuknutím a sprevádzaj pomocou: aby každá naša modlitba a práca začínala sa vždy u teba a u teba začatá sa končila.

Da nobis, qæsumus, Dómine, vitiórum nostrórum flammas exstínguere: qui beáto Lauréntio tribuísti tormentórum suórum incéndia superáre. Per Christum, Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Daj nám, prosíme, Pane, uhasiť oheň našich náruživostí: ktorý svätému Vavrincovi dal si premôcť oheň jeho mučenia. Skrze Krista, nášho Pána.
℟. Amen.

PROPRIUM DE TEMPORE

OMŠE NEDIEĽ A SVIATKOV V PORADÍ SVIATKOVÝCH KRUHOV

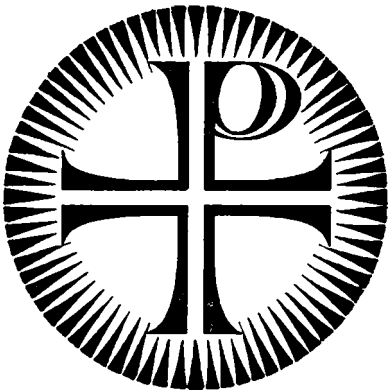

I. KRUH VIANOČNÝ

Prípravné obdobie — Advent

Prvý kruh liturgického roku je vianočný kruh, keď slávime tajomstvo vtelenia Syna Božieho. Začína sa prípravným obdobím adventným a končí sa októvou sviatku Zjavenia Pána; posledným dozvukom tohto úseku je vlastne sviatok Očisťovania Panny Márie (Hromnice).

Slovo „advent" znamená príchod, t. j. príchod Ježiša Krista na svet, ako ho slávime v období vianočnom. Advent je časom očakávania, túžby a radostného pokánia. Cirkev po štyri adventné týždne - pravda, štvrtý týždeň obyčajne nie je úplný - vedie nás vždy bližšie k radostnému sviatku Vianoc. Štyri adventné týždne majú i ten smysel, že ľudstvo asi za štyri tisíc rokov čakalo prisľúbeného Vykupiteľa. Podľa starobylého zvyku každý deň ráno ešte za tmy sa schádzame do chrámu pozdraviť rannú Hviezdu, Matku Božiu, ktorá nám priniesla na svet Slnko spravodlivosti, Ježiša Krista. Na česť Matky Božej slávime votívnu omšu doby adventnej, ktorá sa začína slovom „Rorate", a preto tieto ranné omše nazývame rorátami. Omša Rorate je sostavená z textov kántrovej stredy adventnej a najkrajšie vyjadruje našu adventnú túžbu. Keď sa rozvidnieva, veriaci, sprevádzaní hlaholom zvona na „Anjela Pána", v posvätnom tichu vracajú sa domov z kostola... Snehom pokrytý kraj a ranná hmla tvoria priliehavé pozadie pre adventné túžby veriacej duše.

Zo štyroch adventných nedieľ prvé dve tvoria ďalšiu, posledné dve bližšiu prípravu na Vianoce. Aby sme sa vedeli lepšie orientovať v myšlienkovom bohatstve prípravy, podávame krátky prehľad adventných ideí.

Ak liturgiu ponímame ako „vox sponsi" a „vox sponsae", ako mystický rozhovor a láskyplné spolunažívanie Ženícha a Nevesty, - advent je očakávaním stretnutia Cirkvi s Kristom.

V prvej polovici adventu sa nám črtá pred očami myšlienka:
Kristus-Kráľ sa blíži.
Prvý týždeň: Nevesta Cirkev díva sa do diaľky, či ešte nejde jej Ženích.
Druhý týždeň: Jeruzalem (Cirkev) pripravuje sa na uvítanie svojho Kráľa.

V druhej polovici adventu zdôrazňuje Cirkev:
Kristus-Kráľ je blízko.
Tretí týždeň: Radosť Kristovej nevesty z blízkeho príchodu Ženícha.
Kántrové dni adventné: Kráľ berie na seba rúcho žobráka (tajomstvo vtelenia).
Štvrtý týždeň: Posledné vzdychy Nevesty pred príchodom Ženícha.
Vianočná vigília: Kráľ stojí pred bránami Jeruzalema (Cirkvi).

Z adventnej liturgie hovoria k nám tri biblické postavy: prorok Izaiáš, sv. Ján Krstiteľ a blahoslavená Panna Mária. V cirkevných hodinkách cez celý advent

čítame knihu proroka Izaiáša a veľká časť omšových piesní a textov ofícia je tiež z tejto knihy. Izaiáš tak živo opísal osobu Vykupiteľovu, že sa právom nazýva „evanjelistom Starého zákona". Sv. Ján Krstiteľ nás učí, ako máme pripravovať cestu Pánovi do svojho srdca a do sŕdc svojich spolubližných. Matka Božia, ako ranná hviezda, zvestuje nám blízky príchod Spasiteľa. Izaiáš nás učí túžiť po Spasiteľovi, sv. Ján Krstiteľ nám odporúča ako prípravu pokánie a Matka Božia nás vedie do nazaretského zátišia, aby sme v rozjímaní a v úzkom spojení s Bohom prežívali vzácne chvíle adventné. Najhlbším smyslom vianočného mystéria je synovstvo Božie - Syn Boží stal sa človekom, my sa tým stávame synmi Božími. Uvedomujeme si svoju vznešenú hodnosť už v príprave, aby sme s láskou prijali Syna Božieho v ľudskej podobe ako svojho brata, majúc s ním spoločného Otca a spoločnú ľudskú prirodzenosť.

Advent, Epifánia a Parúzia, - tieto tri pojmy spája liturgia aj v mystériu Vianoc. Príchod v ľudskom tele (advent), príchod v Božstve (epifánia, zjavenie) a druhý slávny príchod na konci sveta (parúzia) patria dovedna. Dva vrcholné body obdobia vianočného sú Narodenie Pána a Zjavenie Pána, teda príchod v podobe ľudskej a príchod v sláve kráľovsko-božskej. Už prvá nedeľa adventná naznačuje, že i náš zemský život je adventom, ktorý sa končí stretnutím s Kristom pri smrti a na konci sveta. Náš život je adventnou prípravou na slávenie večných Vianoc v blaženej večnosti. No celé dejiny ľudstva sú len adventom na stretnutie s Kristom pri jeho druhom príchode na konci sveta. Horlivá príprava na sviatok Vianoc je zárukou, že aj naša príprava na stretnutie s Kristom na konci života a na konci sveta bude radostná, ako prosíme v kolekte vianočnej vigílie, „aby sme spokojne videli prichádzať tvojho jednorodeného Syna ako Sudcu, ktorého s radosťou prijímame ako Vykupiteľa". V advente každá svätá omša je nám skutočným príchodom (adventom, epifániou a parúziou) Krista. Stretávame sa s ním pri premenení a najužšie sa spájame s ním pri sv. prijímaní. Preto najpriliehavejšou prípravou na Vianoce je dobrá, v duchu sv. liturgie uskutočnená častá účasť na sv. omši.

Prvá Nedeľa Adventná Štácia vo Veľkom chráme Panny Márie

1. triedy, polodvoj. - Rúcho fialové.

Počiatočná príprava na príchod Vykupiteľa. - S Matkou Kristovou začíname *advent* (štácia). Je predobrazom Cirkvi, Nevesty Kristovej, ktorá túžobne obracia zrak k nebesiam, odkiaľ očakáva Krista (intr., grad, all., ofert.), hľadá cestu, po ktorej má prísť Spasiteľ a po ktorej mu bude môcť ísť v ústrety. Táto cesta je pravý kresťanský život: skutky svetla, boj so zbraňami svetla a zavrhnutie hriešneho života. Prestáva noc pohanstva, svitá deň kresťanstva. Zúčtujme konečne so všetkým, čo je v nás ešte pohanského a žime životom pravého kresťana (lekc.). Aj život človeka a ľudstva je adventom, prípravou na stretnutie sa s Kristom (evanj.). V dnešnej obete ideme v ústrety Kristovi, ktorého prijímame s Božstvom a s ľudskou prirodzenosťou (kom.).

INTROIT (Ž 24, 1-3)

Ad te levávi ánimam meam: Deus meus, in te confído, non erubéscam: neque irrídeant me inimíci mei: étenim univérsi, Ku tebe zdvíham svoju dušu, Bože môj, dôverujem tebe, nech ma hanba nestihne, nech nejasajú nepriatelia moji nado mnou! Isteže nikoho

qui te exspéctant, non confundéntur. *(Ps ib. 4)* Vias tuas, Dómine, demónstra mihi: et sémitas tuas édoce me. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto: Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen. - Ad te levávi *(usque ad Ps)*.

z tých, ktorí očakávajú teba, hanba nestihne. *(Ž tž. 4)* Ukáž mi, Pane, svoje cesty, - a svojim chodníkom ma priúčaj. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému, ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždycky i na veky vekov. Amen. - Ku tebe zdvíham *(až po Ž)*.

ORÁCIA

Excita, quæsumus, Dómine, poténtiam tuam, et veni: ut ab imminéntibus peccatórum nostrórum perículis, te mereámur protegénte éripi, te liberánte salvári: Qui vivis.

Vzbuď, prosíme, Pane, svoju moc a príď: aby sme z hroziacich nebezpečenstiev hriechov svojich zaslúžili si, keď nám ty pomôžeš, vytrhnúť sa, keď nás ty oslobodíš, spasiť sa. Ktorý žiješ.

Druhá a tretia doplnk. *orácia* (Doplnkové modlitby I.) na str. 544.

LEKCIA (Rim 13, 11-14)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Fratres: Sciéntes, quia hora est jam nos de somno súrgere. Nunc enim própior est nostra salus, quam cum credídimus. Nox præcéssit, dies autem appropinquávit. Abjiciámus ergo ópera tenebrárum, et induámur arma lucis. Sicut in die honéste ambulémus: non in comessatiónibus et ebrietátibus: non in cubílibus et impudicítiis: non in contentióne et æmulatióne: sed induímini Dóminum Jesum Christum.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Bratia! Vieme, že je už tu príhodný čas, hodina totiž, keď sa máme prebudiť zo sna. Veď teraz je nám spása bližšie než vtedy, keď sme začali veriť! Noc sa už pominula, deň sa priblížil. Shoďme teda so seba skutky tmy a oblečme sa do výzbroje svetla! Žime poctivo ako vo dne, a nie v hodovaniach a pijatykách, nie v smilstvách a nemravnostiach, nie vo sváre a nenávisti! Oblečte sa v Pána Ježiša Krista.

GRADUÁL (Ž 24, 3-4)

Univérsi, qui te exspéctant, non confundéntur,

Nikoho z tých, ktorí očakávajú teba, hanba nestihne,

Dómine. ℣. Vias tuas, Dómine, notas fac mihi: et sémitas tuas édoce me.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 84, 8)* Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam: et salutáre tuum da nobis. Allelúja.

Pane. ℣. Ukáž mi, Pane, svoje cesty a svojim chodníkom ma priúčaj.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 84, 8)* Ukáž nám, Pane, svoje milosrdenstvo a svoju daj nám spásu. Aleluja.

Keď sa nedeľná omša opakuje vo všedný deň týždňa, vynechá sa *krédo* a *aleluja*.

EVANJELIUM (Lk 21, 25-33)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Erunt signa in sole, et luna, et stellis, et in terris pressúra géntium præ confusióne sónitus maris, et flúctuum: arescéntibus homínibus præ timóre et exspectatióne, quæ supervénient univérso orbi: nam virtútes cælórum movebúntur: et tunc vidébunt Fílium hóminis veniéntem in nube cum potestáte magna, et majestáte. His autem fíeri incipiéntibus, respícite, et leváte cápita vestra: quóniam appropínquat redémptio vestra. Et dixit illis similitúdinem: Vidéte ficúlneam, et omnes árbores: cum prodúcunt jam ex se fructum, scitis, quóniam prope est æstas. Ita et vos, cum vidéritis hæc fíeri, scitóte, quóniam prope est regnum Dei. Amen dico vobis, quia non præteríbit generátio hæc, donec ómnia fiant. Cælum et terra transíbunt: verba autem mea non transíbunt.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Budú znamenia na slnku, na mesiaci a na hviezdach, a na zemi bude úzkosť medzi národmi, ktoré budú bezradné pre hukot mora a vlnobitia. Ľudia budú zmierať od strachu a od očakávania toho, čo príde na celý svet, lebo mocnosti nebeské sa otrasú. A vtedy uvidia Syna človeka prichádzať na oblaku s mocou a veľkou slávou. Ale keď sa toto začne diať, pohliadnite a zdvihnite si hlavy, lebo sa vám približuje vykúpenie. Povedal im podobenstvo: Pozrite na figovník a na všetky stromy: keď ich vidíte pučať, sami od seba viete, že je leto už blízko. Tak aj vy, keď uvidíte, že sa toto deje, vedzte, že blízko je kráľovstvo Božie. Veru, vravím vám, nepominie toto pokolenie, kým sa toto všetko nestane. Nebo a zem sa pominú, ale moje slová sa nepominú.

Krédo sa spieva každú nedeľu v roku, i vtedy, ak by sa nedeľná omša podľa rubrík mala sláviť v predchádzajúcu sobotu.

OFERTÓRIUM (Ž 24, 1-3)

Ad te levávi ánimam meam: Deus meus, in te confído, non erubéscam: neque irrídeant me inimíci mei: étenim univérsi, qui te exspéctant, non confundéntur.

Ku tebe zdvíham svoju dušu, Bože môj, dôverujem tebe, nech ma hanba nestihne, nech nejasajú nepriatelia moji nado mnou! Isteže nikoho z tých, ktorí očakávajú teba, hanba nestihne.

SEKRÉTA

Hæc sacra nos, Dómine, poténti virtúte mundátos, ad suum fáciant purióres veníre princípium. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui.

Tieto obetné dary, Pane, nech nás, vyriadených účinnou silou, privedú čistejších k ich pôvodcovi. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho: Ktorý.

Druhá a tretia doplnková *sekréta* (I.) na str. 545.

PREFÁCIA o najsv. Trojici, str. 521. Táto prefácia sa spieva na všetky nedele v roku, nevynímajúc ani tú, ktorá sa slávi v predchádzajúcu sobotu, ak len rubriky nepredpisujú osobitnú. Keď sa však nedeľná omša opakuje vo všedný deň, berie sa prefácia obyčajná (každodenná).

KOMÚNIA (Ž 84, 13)

Dóminus dabit benignitátem: et terra nostra dabit fructum suum.

Dá dobro Pán a plod svoj vydá naša zem.

POSTKOMÚNIA

Suscipiámus, Dómine, misericórdiam tuam in médio templi tui: ut reparatiónis nostræ ventúra solémnia cóngruis honóribus præcedámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui.

Kiežby sme prijali, Pane, milosrdenstvo tvoje uprostred tvojho kostola: aby sme sa na blížiace sviatky svojho vykúpenia pripravili s náležitými ozdobami. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho: Ktorý.

Druhá a tretia doplnková *postkomúnia* (I.) na str. 545.

Na konci je „*Benedicámus Dómino*" namiesto „*Ite missa est*". Toto sa vždy zachováva, keď sa vynechá glória. Na sviatky svätých v adventnom čase po orácii omše je spomienka na advent, preto berieme *orácia* predošlej nedele alebo férie kántrovej.

Ak na všedný deň nepripadne nijaký sviatok, odbavujeme omšu predošlej nedele (bez aleluja s veršom) a v dni kántrové berieme príslušnú omšu. „RORATE", na česť Matky Božej, viď medzi mariánskymi votívnymi omšami.

Druhá Nedeľa Adventná Štácia u sv. Kríža v Jeruzaleme

2. triedy, polodvoj. - Rúcho fialové.

Jeruzalem (Cirkev) čaká svojho Kráľa. - V duchu putujeme do Jeruzalema, ktorý žije v znamení príprav na príchod kráľov. Očisťujú a ozdobujú ulice, naprávajú cesty, stráže na hradbách bedlivo pozorujú okolie, či sa ešte nebliži. Bazilika sv. Kríža v Ríme odpradávna sa nazývala „Jeruzalemom". Preto v duchu sem prichádzame sláviť najsv. obetu a s novozákonným Jeruzalemom, t. j. Cirkvou sv., pripravovať sa na príchod svojho Kráľa, Ježiša Krista (intr., grad., al., kom.). Kráľ už vysiela k nám svojho posla, sv. Jána Krstiteľa, aby mu pripravil cestu medzi svojich (evanj.).

INTROIT (Iz 30, 30)

Pópulus Sion, ecce Dóminus véniet ad salvándas gentes: et audítam fáciet Dóminus glóriam vocis suæ in lætítia cordis vestri. *(Ps 79, 2)* Qui regis Israel, inténde: qui dedúcis velut ovem Joseph. ℣. Glória Patri.

Ľud Sionu, hľa, Pán príde spasiť národy a Pán sa ozve svojím velebným hlasom a poteší vaše srdce. *(Ž. 79, 2)* Čo pasieš Izraela, čuj, - čo vedieš ako stádo Jozefa.

℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Excita, Dómine, corda nostra ad præparándas Unigéniti tui vias: ut per ejus advéntum purificátis tibi méntibus servíre mereámur: Qui tecum vivit.

Povzbuď, Pane, srdcia naše pripraviť cesty tvojmu Jednorodenému: aby skrze jeho príchod zaslúžili sme si s očistenými mysľami slúžiť tebe: Ktorý s tebou žije.

Druhá a tretia *orácia* na str. 544.

LEKCIA (Rim 15, 4-13)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Fratres: Quæcúmque scripta sunt, ad nostram doctrínam scripta sunt: ut per patiéntiam, et consolatiónem Scripturárum, spem habeámus. Deus autem patiéntiæ, et solátii det vobis idípsum sápere in altérutrum secúndum Jesum Christum: ut unáni-

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Bratia! Čokoľvek bolo napísané, nám na poučenie bolo napísané, aby sme mali nádej skrze trpezlivosť a útechu (čerpanú) z Písem. A Boh (pôvodca) tejto trpezlivosti a útechy nech vám dožičí, aby ste medzi sebou boli jednomyseľní podľa Ježiša Krista,

mes, uno ore honorificétis Deum, et Patrem Dómini nostri Jesu Christi. Propter quod suscípite ínvicem, sicut et Christus suscépit vos in honórem Dei. Dico enim Christum Jesum minístrum fuísse circumcisiónis propter veritátem Dei, ad confirmándas promissiónes patrum: gentes autem super misericórdia honoráre Deum, sicut scriptum est: Propterea confitébor tibi in géntibus, Dómine, et nómini tuo cantábo. Et íterum dicit: Lætámini gentes cum plebe ejus. Et íterum: Laudáte omnes gentes Dóminum: et magnificáte eum omnes pópuli. Et rursus Isaías ait: Erit radix Jesse, et qui exsúrget régere gentes: in eum gentes sperábunt. Deus autem spei répleat vos omni gáudio, et pace in credéndo: ut abundétis in spe, et virtúte Spíritus Sancti.

aby ste jednou mysľou a jednými ústami oslavovali Boha a Otca Pána nášho Ježiša Krista. Preto sa ujímajte druh druha, ako aj Kristus sa vás ujal na oslávenie Boha! Tvrdím totiž, že Kristus Ježiš sa stal služobníkom obriezky, aby dokázal pravdivosť Božiu a potvrdil prísľúbenia, dané otcom, a pohania zasa aby oslavovali Boha pre (jeho) milosrdenstvo, ako je napísané: Preto velebiť ťa budem medzi národmi a na slávu tvojho mena budem prespevovať! A zasa hovorí (Písmo): Radujte sa, národy, s jeho ľudom! A znova: Chváľte Pána všetky národy a zvelebujte ho všetky kmene! A aj Izaiáš hovorí: Stane sa, že všetky národy budú dúfať v koreň Jeseho, ktorý vzrastie, aby vládol nad národmi! A Boh tejto nádeje nech vás naplní všetkou radosťou a pokojom viery, aby ste sa viac a viac vzmáhali v nádeji, a to mocou Ducha Svätého.

GRADUÁL (Ž 49, 2-3 a 5)

Ex Sion spécies decóris ejus: Deus maniféste véniet. ℣. Congregáte illi sanctos ejus, qui ordinavérunt testamentum ejus super sacrifícia.

So Sionu, plného nádhery, príde Boh. ℣. Shromaždite mu jeho svätých, ktorí uzavreli s ním smluvu obetou.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 121, 1)* Lætátus sum in his, quæ dicta sunt mihi: in domum Dómini íbimus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣ *(Ž. 121, 1)* Naradovaný bol som, keď mi povedali: Pôjdeme do Pánovho domu! Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 11, 2-10)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Cum audísset Joánnes in vínculis ópera Christi, mittens duos de discípulis suis, ait illi: Tu es, qui ventúrus es, an álium exspectámus? Et respóndens Jesus, ait illis: Eúntes renuntiáte Joánni, quæ audístis, et vidístis. Cæci vident, claudi ámbulant, leprósi mundántur, surdi áudiunt, mórtui resúrgunt, páuperes evangelizántur: et beátus est, qui non fúerit scandalizátus in me. Illis autem abeúntibus, cœpit Jesus dícere ad turbas de Joánne: Quid exístis in desértum vidére? arúndinem vento agitátam? Sed quid exístis vidére? hóminem móllibus vestítum? Ecce qui móllibus vestiúntur, in dómibus regum sunt. Sed quid exístis vidére? Prophétam? Etiam dico vobis, et plus quam prophétam. Hic est enim, de quo scriptum est: Ecce ego mitto Angelum meum ante fáciem tuam, qui præparábit viam tuam ante te.

Krédo.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času keď sa Ján v žalári dopočul o skutkoch Kristových, vyslal k nemu dvoch svojich učeníkov a pýtal sa ho: Ty si ten, ktorý má prísť, alebo iného máme čakať? Ježiš im odpovedal: Iďte, oznámte Jánovi všetko, čo ste počuli a videli. Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sa očisťujú, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú a chudobným sa hlása evanjelium. Blahoslavený, kto sa na mne nepohorší. Keď tí odchádzali, začal Ježiš hovoriť zástupom o Jánovi: Čo ste vyšli na púšť vidieť? Azda trstinu, vetrom klátenú? Alebo načože ste (ta) vyšli? Aby ste uzreli muža mäkko odetého? Hľa, jemné šaty nosia tí, čo bývajú v kráľovských palácoch. Načože ste teda vyšli? Aby ste videli proroka? Áno, hovorím vám, ešte i viac ako proroka. Lebo on je to, o ktorom je napísané: Hľa, ja posielam svojho posla pred tvojou tvárou; on pripraví cestu pred tebou.

OFERTÓRIUM (Ž 84, 7-8)

Deus, tu convérsus vivificábis nos, et plebs tua lætábitur in te: osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam, et salutáre tuum da nobis.

Všakver nás oživíš, Bože, a ľud tvoj bude sa radovať v tebe. Ukáž nám, Pane, svoje milosrdenstvo a svoju daj nám spásu.

SEKRÉTA

Placáre, quæsumus, Dómine, humilitátis nostræ précibus, et hóstiis: et ubi nulla súppetunt suffrágia meritórum, tuis nobis succúrre præsídiis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Usmier sa, prosíme, Pane, prosbami našej poníženosti aj obetnými darmi: a keď nie sú poruke nijaké odporúčajúce hlasy zásluh, príď nám na pomoc svojimi záštitami. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia doplnk. *sekréta* (I.) na str. 545.

KOMÚNIA (Bar 5, 5; 4, 36)

Jerúsalem, surge, et sta in excélso, et vide jucunditátem, quæ véniet tibi a Deo tuo.

Povstaň, Jeruzalem, a staň na výšiny. Viď radosť, ktorá ti príde od Boha tvojho.

POSTKOMÚNIA

Repléti cibo spirituális alimóniæ, súpplices te, Dómine, deprecámur: ut hujus participatióne mystérii, dóceas nos terréna despícere, et amáre cæléstia. Per Dóminum nostrum.

Nasýtení stravou duchovného pokrmu, skrúšene prosíme, Pane, teba: aby účasťou na tomto tajomstve naučil si nás pohŕdať zemskými vecami a zamilovať si nebeské. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia doplnk. *postkomúnia* (I.) na str. 545.

Tretia Nedeľa Adventná Štácia u sv. Petra

2. triedy, polodvoj. - Rúcho ružové alebo fialové.

Pán je blízko. - Preto sa radujeme (intr., ep.). Naša radosť je ešte väčšia, lebo si uvedomujeme, že v tejto sv. omši Kristus je skutočne medzi nami (evanj.). Radostný charakter dnešnej omšovej liturgie prízvukujeme aj tým, že podľa rubrík oltár ozdobíme kvetmi, diakon sa oblečie do „rúcha radosti" čiže do dalmatiky a subdiakon do tunicely, celú omšu sa hrá na organe a celebrant môže mať ružové rúcho.

INTROIT (Flp 4, 4-6)

Gaudéte in Dómino semper: íterum dico, gaudéte. Modéstia vestra nota sit ómnibus hóminibus: Dóminus enim prope est. Nihil sollí-

Radujte sa v Pánovi vždycky. Opakujem: Radujte sa! Buďte ku všetkým láskaví, lebo Pán je blízko! O nič sa úzkostlivo nestarajte, ale pred-

citi sitis: sed in omni oratióne petitiónes vestræ innotéscant apud Deum. *(Ps 84, 2)* Benedixísti, Dómine, terram tuam: avertísti captivitátem Jacob. ℣. Glória Patri.

kladajte Bohu svoje žiadosti v ustavičných modlitbách. *(Ž 84, 2)* Milostivý si, Pane, zemi svojej bol, zlepšil si údel Jakubov. ℣. Sláva Otcu, i Synu.

Vynechá sa *glória.*

ORÁCIA

Aurem tuam, quǽsumus, Dómine, précibus nostris accómmoda: et mentis nostræ ténebras grátia tuæ visitatiónis illústra. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus.

Sluch svoj, prosíme, Pane, prilož k prosbám našim: a milosťou svojho navštívenia osvieť temnoty mysle našej: Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom v jednote Ducha.

Druhá a tretia doplnk. *orácia* (I.) na str. 544.

LEKCIA (Flp 4, 4-7)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Philippénses. - Fratres: Gaudéte in Dómino semper: íterum dico, gaudéte. Modéstia vestra nota sit ómnibus homínibus: Dóminus enim prope est. Nihil sollíciti sitis, sed in omni oratióne, et obsecratióne, cum gratiárum actióne, petitiónes vestræ innotéscant apud Deum. Et pax Dei, quæ exsúperat omnem sensum, custódiat corda vestra, et intelligéntias vestras, in Christo Jesu Dómino nostro.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Filipanom. - Bratia! Radujte sa v Pánovi vždycky! Opakujem: Radujte sa! Buďte ku všetkým láskaví, lebo Pán je blízko! O nič sa úzkostlivo nestarajte, ale dobrorečte Bohu a predkladajte mu svoje žiadosti v ustavičných modlitbách a prosbách! A pokoj Boží, ktorý prevyšuje každú predstavu, bude hájiť vaše srdcia a vaše mysle v Kristu Ježišovi, Pánovi našom.

GRADUÁL (Ž 79, 2, 3, 2)

Qui sedes, Dómine, super Chérubim, éxcita poténtiam tuam, et veni. ℣. Qui regis Israel, inténde: qui dedúcis, velut ovem, Joseph.

Ktorý sedíš nad Cherubmi, Pane, vzbuď svoju moc a príď. ℣. Ktorý pasieš Izraela, čuj, ktorý vedieš ako stádo Jozefa.

Allelúja, allelúja. ℣. Excita, Aleluja, aleluja. ℣. Vzbuď

Dómine, poténtiam tuam, et veni, ut salvos fácias nos. Allelúja.

svoju moc, Pane, a príď nás zachrániť. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 1, 19-28)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. In illo témpore: Misérunt Judæi ab Jerosólymis sacerdótes et levítas ad Joánnem, ut interrogárent eum: Tu quis es? Et conféssus est, et non negávit: et conféssus est: Quia non sum ego Christus. Et interrogavérunt eum: Quid ergo? Elías es tu? Et dixit: Non sum. Prophéta es tu? Et respóndit: Non. Dixérunt ergo ei: Quis es, ut respónsum demus his, qui misérunt nos? quid dicis de te ipso? Ait: Ego vox clamántis in desérto: Dirígite viam Dómini, sicut dixit Isaías prophéta. Et qui missi fúerant, erant ex pharisæis. Et interrogavérunt eum, et dixérunt ei: Quid ergo baptízas, si tu non es Christus, neque Elías, neque prophéta? Respóndit eis Joánnes, dicens: Ego baptízo in aqua: médius autem vestrum stetit, quem vos nescítis. Ipse est, qui ante me factus est: cujus ego non sum dignus, ut solvam ejus corrígiam calceaménti. Hæc in Bethánia facta sunt trans Jordánem, ubi erat Joánnes baptízans.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času poslali Židia k Jánovi jeruzalemských kňazov a levitov, aby sa ho spýtali: Kto si ty? A on vyznal a nezaprel. Vyznal: Ja nie som Mesiáš! I spýtali sa ho: Čo (si) teda? Si Eliáš? A on povedal: Nie som! Si vari prorok? Odpovedal: Nie! Nástojili teda: Tak kto si, aby sme mohli dať odpoveď tým, čo nás poslali? Čo tvrdíš sám o sebe? On odpovedal: Som hlas, volajúci na púšti: Pripravte cestu Pánovi! ako povedal prorok Izaiáš. A poslovia, ktorí boli z (triedy) farizejov, ďalej sa ho pýtali: Prečo teda krstíš, keď si nie Mesiáš, ani Eliáš, ani prorok? Ján im odpovedal: Ja krstím (len) vodou, ale medzi vami je ten, ktorého vy nepoznáte. On prichádza síce po mne, (ale je už predo mnou) a ja nie som hoden rozviazať mu remienky na obuvi! To sa stalo v Betánii za Jordánom, kde Ján krstil.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 84, 2)

Benedixísti, Dómine, terram tuam: avertísti captivitátem Jacob: remisísti iniquitátem plebis tuæ.

Milostivý si, Pane, zemi svojej bol, zlepšil si údel Jakubov: ty odpustil si vínu svojmu ľudu.

SEKRÉTA

Devotiónis nostræ tibi, quæsumus, Dómine, hóstia júgiter immolétur: quæ et sacri péragat institúta mystérii, et salutáre tuum in nobis mirabíliter operétur. Per Dóminum.

Žertva našej oddanosti, prosíme, Pane, nech sa stále obetuje tebe: ona nech plní aj ustanovizeň svätého tajomstva, aj v nás nech podivne pôsobí spásu tvoju. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnk. *sekréta* (I.) na str. 545.

KOMÚNIA (Iz 35, 4)

Dícite: pusillánimes, confortámini, et nolíte timére: ecce Deus noster véniet, et salvábit nos.

Povedzte: Malomyseľní, vzchopte sa a nebojte sa! Hľa, Boh náš príde, a spasí nás.

POSTKOMÚNIA

Implorámus, Dómine, cleméntiam tuam: ut hæc dívina subsídia, a vítiis expiátos, ad festa ventúra nos præparent. Per Dóminum.

Úpenlivo prosíme, Pane, láskavosť tvoju: aby nás, očistených od vín, tieto božské posily pripravily na blížiace sa sviatky. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnk. *postkomúnia* (I.) na str. 545.

Streda adventných kántrových dní

Štácia vo veľkom chráme Panny Márie

Rúcho fialové.

Syn Boží, počatý z Panny Márie, stretá sa s našou prirodzenosťou. - Cirkev pôvodne slávila decembrové kántrové dni na poďakovanie za celoročnú úrodu a najmä za úrodu oleja. Veriaci podľa príkladu Starého zákona chceli tiež odovzdať Bohu desiatku z úrody a robili to tak, že sa postili a dávali chudobným hojnú almužnu. Neskôr časom duchovná úroda nahradila úrodu hmotnú, preto najmä v kántrovú vigíliu (dnes slávenú v sobotu) pápeži za starých čias pri hrobe sv. Petra radi vysluhovali hierarchické svätenia všetkých stupňov po presbyterát. Liturgia kántrových dní decembrových stratila prírodný ráz, aký prezrádzajú napr. letné alebo jesenné dni kántrové, a úplne ju ovládajú myšlien-

ky adventné. Panenstvo Panny Márie pričinením Ducha Svätého prinieslo zázračnú úrodu, vteleného Syna Božieho.
Kántrovú stredu prežívame pri nohách Matky Spasiteľovej (štácia), v tichom rozjímaní sa učíme od nej v svojom srdci pripravovať miesto prichodiacemu Spasiteľovi. Zbožný stredovek pomenoval túto *omšu zlatou (Missa aurea)* a z nej povstala naša milá rorátová omša. Nazaretská Panna je úrodná zem, na ktorú padá rosa, t. j. Syn Boží, s neba (intr.). Je božím Jeruzalemom, z ktorého vychádza Slovo Božie a matkou-pannou v jednej osobe (1. a 2. lekcia). Predpoveď 2. lekcie je doslovným splnením evanjeliovej zvesti („hľa, Panna počne a porodí syna" - „hľa, počneš v živote a porodíš syna"). Vo sv. omši sa obnovuje zázrak: Syn Boží sa ako by znovu počína, keď na slová premenenia berie na seba podobu chleba a vína, ako pri vtelení prijal ľudskú podobu. Pri prijímaní ako by sme v osobe Panny Márie aj my prijímali do srdca Syna Božieho pod spôsobom chleba.

INTROIT (Iz 45, 8)

Roráte cæli désuper, et nubes pluant justum: aperiátur terra, et gérminet Salvatórem. *(Ps 18, 2)* Cæli enárrant glóriam Dei: et ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum. ℣ Glória Patri.

Roste, nebesá, shora, a oblaky, pršte Spravodlivého. Otvor sa, zem, a vydaj Spasiteľa. *(Ž 18, 2)* Nebesá rozprávajú slávu Božiu a obloha hlása dielo jeho rúk. ℣. Sláva Otcu.

Po *Kyrie* kňaz hovorí:

Orémus. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Modlime sa. Padnime na kolená. ℟. Vstaňte.

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut redemptiónis nostræ ventúra solémnitas, et præséntis nobis vitæ subsídia cónferat, et ætérnæ beatitúdinis prǽmia largiátur. Per Dóminum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby budúca slávnosť nášho vykúpenia poskytla nám pomoc aj pre terajší život aj obštedrila nás odmenami večnej blaženosti. Skrze Pána nášho.

PRVÁ LEKCIA (Iz 2, 2-5)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - In diébus illis: Dixit Isaías prophéta: Erit in novíssimis diébus præparátus mons domus Dómini in vértice móntium, et elevábitur super colles, et fluent ad eum omnes gentes. Et ibunt pópuli multi, et di-

Čítanie z Izaiáša proroka. - Za onoho času povedal prorok Izaiáš: Na konci dní sa stane: Upevnený bude vrch domu Pána na temeni vrchov a vyčnievať bude nad pahorky, i budú sa k nemu hrnúť všetky národy. A prídu kme-

cent: Veníte et ascendámus ad montem Dómini et ad domum Dei Jacob, et docébit nos vias suas, et ambulábimus in sémitis ejus: quia de Sion exíbit lex, et verbum Dómini de Jerúsalem. Et judicábit gentes, et árguet pópulos multos: et conflábunt gládios suos in vómeres, et lánceas suas in falces. Non levábit gens contra gentem gládium: nec exercebúntur ultra ad prælium. Domus Jacob veníte, et ambulémus in lúmine Dómini Dei nostri.

ne mnohé a povedia: Hor'sa, vystúpmeže na vrch Pánov, k domu Boha Jakubovho, nech nás poučí o svojich cestách, a budeme kráčať jeho chodníkmi! Lebo zo Siona vyjde náuka a slovo Pánovo z Jeruzalema. A bude rozsudzovať medzi národmi a naprávať početné kmene, takže z mečov svojich ukujú radlá, zo svojich kopijí viničné nože. Národ proti národu nezdvihne meč a viac sa nebudú priúčať boju. Hor'sa, dom Jakubov, kráčajmeže vo svetle Pána, Boha svojho.

GRADUÁL (Ž 23, 7 a 3-4)

Tóllite portas, príncipes, vestras: et elevámini portæ æternáles: et introíbit Rex glóriæ. ℣. Quis ascéndet in montem Dómini? aut quis stabit in loco sancto ejus? Innocens mánibus et mundo corde.

Zdvihnite, brány, svoje hlavice a zdvihnite sa, brány prastaré, by vošiel slávy Kráľ! ℣. Kto na Pánov vrch vystúpi, alebo ktože bude stáť na mieste jeho svätom? Kto ruky nevinné a srdce čisté má.

Tu hovorí kňaz: „Dóminus vobíscum".

ORÁCIA

Festína, quæsumus, Dómine, ne tardáveris: et auxílium nobis supérnæ virtútis impénde: ut advéntus tui consolatiónibus subleváentur, qui in tua pietáte confídunt: Qui vivis.

Ponáhľaj sa, prosíme, Pane, nemeškaj: a obdaruj nás pomocou sily shora: aby potechy z tvojho príchodu vzpružily tých, ktorí dôverujú v otcovskú láskavosť tvoju: Ktorý žiješ.

Druhá a tretia doplnk. *orácia* (I.) na str. 544.

DRUHÁ LEKCIA (Iz 7, 10-15)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - In diébus illis: Locútus est Dóminus ad Achaz, dicens: Pe-

Čítanie z Izaiáša proroka. - V tých dňoch takto hovoril Pán k Achazovi: Žiadaj si zna-

te tibi signum a Dómino Deo tuo in profúndum inférni, sive in excélsum supra. Et dixit Achaz: Non petam, et non tentábo Dóminum. Et dixit: Audíte ergo domus David: Numquid parum vobis est moléstos esse homínibus, quia molésti estis et Deo meo? Propter hoc dabit Dóminus ipse vobis signum. Ecce Virgo concípiet, et páriet fílium, et vocábitur nomen ejus Emmánuel. Butýrum et mel cómedet, ut sciat reprobáre malum, et elígere bonum.

menie od Pána, svojho Boha, či už hlboko v podsvetí, a či hore na výsostiach! I riekol Achaz: Nebudem si žiadať, aby som nepokúšal Pána. Povedal teda: Počujteže dom Dávidov! Či vám je málo obťažovať ľudí, že obťažujete aj môjho Boha? Preto Pán sám vám dá znamenie: Hľa, Panna počne a porodí Syna a dá mu meno Emanuel. Mlieko a med bude jesť, až bude vedieť opovrhnúť zlým a voliť si dobré.

GRADUÁL (Ž 144, 18 a 21)

Prope est Dóminus ómnibus invocántibus eum: ómnibus qui ínvocant eum in veritáte. ℣. Laudem Dómini loquétur os meum, et benedícat omnis caro nomen sanctum ejus.

Blízko je Pán všetkým, ktorí ho vzývajú, všetkým, ktorí ho vzývajú v pravde. ℣. Moje ústa nech prespevujú chválu Pánovi a nech velebí každý tvor jeho sväté meno.

EVANJELIUM (Lk 1, 26-38)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Missus est Angelus Gábriel a Deo in civitátem Galiláæ, cui nomen Názareth, ad Vírginem desponsátam viro, cui nomen erat Joseph, de domo David, et nomen Vírginis María. Et ingréssus Angelus ad eam, dixit: Ave, grátia plena: Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus. Quæ cum audísset, turbáta est in sermóne ejus, et cogitábat qua-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času poslal Boh anjela Gabriela do galilejského mesta, ktoré sa volalo Nazaret, k Panne, zasnúbenej mužovi z rodu Dávidovho, menom Jozefovi. Meno Panny bolo Mária. Keď vošiel k nej anjel, povedal: Zdravas, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami! Keď to počula, zarazila sa nad jeho rečou a rozmýšľala, čo znamená tento pozdrav. An-

lis esset ista salutátio. Et ait Angelus ei: Ne tímeas María, invenísti enim grátiam apud Deum: ecce concípies in útero, et páries fílium, et vocábis nomen ejus Jesum. Hic erit magnus, et Fílius Altíssimi vocábitur, et dabit illi Dóminus Deus sedem David patris ejus: et regnábit in domo Jacob in ætérnum, et regni ejus non erit finis. Dixit autem María ad Angelum: Quómodo fiet istud, quóniam virum non cognósco? Et respóndens Angelus dixit ei: Spíritus Sanctus supervéniet in te, et virtus Altíssimi obumbrábit tibi. Ideóque et quod nascétur ex te Sanctum, vocábitur Fílius Dei. Et ecce Elísabeth cognáta tua, et ipsa concépit fílium in senectúte sua: et hic mensis sextus est illi, quæ vocátur stérilis: quia non erit impossíbile apud Deum omne verbum. Dixit autem María: Ecce ancílla Dómini, fiat mihi secúndum verbum tuum.

jel jej povedal: Neboj sa, Mária, lebo si našla milosť u Boha! Hľa, počneš v živote a porodíš Syna a nazveš ho menom Ježiš. On bude veľký a Synom Najvyššieho sa bude volať. Pán Boh mu odovzdá trón jeho otca Dávida. Kráľovať bude nad Jakubovým rodom naveky a jeho kráľovstvo sa (nikdy) neskončí. Mária však povedala anjelovi: Ako sa to stane, keďže ja muža neznám? Anjel jej odpovedal: Duch Svätý sostúpi na teba a moc Najvyššieho ťa zatieni, a preto aj to sväté, čo sa z teba narodí, Synom Božím sa bude volať. Hľa, Alžbeta, tvoja príbuzná, tiež počala syna vo svojej starobe, a je už v šiestom mesiaci tá, ktorú nazývali neplodnou. Lebo Bohu nijaká vec nie je nemožná. Odpovedala Mária: Hľa, slúžka Pánova som, staň sa mi podľa tvojho slova!

OFERTÓRIUM (Iz 35, 4)

Confortámini, et jam nolíte timére: ecce enim Deus noster retríbuet judícium: ipse véniet, et salvos nos fáciet.

Vzchopte sa a už sa nebojte: hľa, Boh náš ide konať súd odplaty. Sám príde a spasí nás.

SEKRÉTA

Accépta tibi sint, quæsumus, Dómine, nostra jejúnia: quæ et expiándo nos tua grátia dignos effíciant, et ad sempi-

Nech sa tebe, Pane, prosíme, ľúbia naše pôsty: ktoré očistením z tvojej milosti nech nás učinia aj hodnými aj

térna promíssa perdúcant. Per Dóminum nostrum.

nech nás privedú k večným prísľubom. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnk. *sekréta* (I.) na str. 545. *Prefácia* obyčajná, str. 515.

KOMÚNIA (Iz 7, 14)

Ecce, Virgo concípiet et páriet fílium: et vocábitur nomen ejus Emmánuel.

Hľa, Panna počne a porodí syna a dá mu meno Emanuel.

POSTKOMÚNIA

Salutáris tui, Dómine, múnere satiáti súpplices deprecámur: ut cujus lætámur gustu, renovémur efféctu. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Nasýtení obetným darom spasenia tvojho, Pane, skrúšene prosíme: aby sme boli obnovení účinkom toho, čoho požitím sme potešení. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnk. *postkomúnia* (I.) na str. 545.

Piatok adventných kántrových dní

Štácia u dvanástich sv. apoštolov

Rúcho fialové.

Prvé stretnutie Spasiteľa so sv. Jánom Krstiteľom. - Naše stretnutie s ním vo sv. omši. - Piatky kántrových dní majú kajúci náter. Tak je to aj v advente. Túžime po očistení od hriechov, aby sme čistí mohli sláviť Vianoce. Spasiteľ ešte v živote Matkinom stretá sa s Jánom, tiež v živote matkinom, a toto stretnutie očistí Jána od dedičného hriechu. Matka Božia sprostredkuje Krista Jánovi (evanj.). Nám ho sprostredkuje Matka-Cirkev v tejto sv. omši. Pán je blízko (int.), ako bol blízko Jánovi. Túžime po vykúpení (grad., ofert.), ako Ján túžil po ňom. V tejto omši vzývame sa teda do úlohy Jána, ktorého zastupujeme. Pri sv. prijímaní prichádza k nám Pán v sprievode svojich svätých.

INTROIT (Ž 118, 151-152)

Prope es tu, Dómine, et omnes viæ tuæ véritas: inítio cognóvi de testimóniis tuis, quia in ætérnum tu es. *(Ps ib. 1)* Beáti immaculáti in via: qui ámbulant in lege Dómini. ℣. Glória Patri.

Blízko si ty, Pane, a pravdivé sú všetky tvoje rozkazy. Zvedel som z tvojich predpisov, že si naveky. *(Ž tž. 1)* Blažení, ktorých cesta nepoškvrnená, čo chodievajú v zákone Pánovom. ℣. Sláva.

ORÁCIA

Excita, quǽsumus, Dómine, poténtiam tuam et veni: ut hi, qui in tua pietáte confí-

Vzbuď, prosíme, Pane, svoju moc a príď: aby tí, ktorí sa spoliehajú na tvoju otcovskú

dunt, ab omni cítius adversitáte liberéntur: Qui vivis.

dobrotivosť, boli čím prv zbavení od každého protivenstva: Ktorý žiješ.

Druhá a tretia doplnk. *orácia* (I.) na str. 544.

LEKCIA (Iz 11, 1-5)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus Deus: Egrediétur virga de radíce Jesse, et flos de radíce ejus ascéndet. Et requiéscet super eum spíritus Dómini: spíritus sapiéntiæ, et intelléctus: spíritus consílii, et fortitúdinis: spíritus sciéntiæ, et pietátis: et replébit eum spíritus timóris Dómini. Non secúndum visiónem oculórum judicábit, neque secúndum audítum áurium árguet: sed judicábit in justítia páuperes, et árguet in æquitáte pro mansuétis terræ: et percútiet terram virga oris sui, et spíritu labiórum suórum interfíciet ímpium. Et erit justítia cíngulum lumbórum ejus; et fides cinctórium renum ejus.

Čítanie z Izaiáša proroka. - Toto hovorí Pán, Boh: Vypučí ratolesť z Jeseho pňa a z jeho koreňov výhonok vykvitne. A spočinie na ňom duch Pánov: Duch múdrosti a rozumu, Duch rady a sily, Duch poznania a bohabojnosti a naplní ho bázeň Pánova. Nie podľa zdania očú bude súdiť, ani podľa počutia karhať, ale bude súdiť v pravde malučkých a rozhodovať priamosťou v prospech krotkých zeme. I porazí zem prútom svojich úst a dychom svojich pery usmrtí zlosyna. A pravda bude pásom jeho bedier a vernosť opaskom jeho drieku.

GRADUÁL (Ž 84, 8 a 2)

Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam, et salutáre tuum da nobis. ℣. Benedixísti, Dómine, terram tuam, avertísti captivitátem Jacob.

Ukáž nám, Pane, svoje milosrdenstvo a svoju daj nám spásu. ℣. Milostivý si, Pane, zemi svojej bol, zlepšil si údel Jakubov.

EVANJELIUM (Lk 1, 39-47)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Exsúrgens María, ábiit in montána cum festinatióne in civitátem Juda: et

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času vybrala sa Mária na cestu a ponáhľala sa do istého judského mesta vo vrchoch. Vošla do

intrávit in domum Zacharíæ, et salutávit Elísabeth. Et factum est, ut audívit salutatiónem Maríæ Elísabeth, exsultávit infans in útero ejus: et repléta est Spíritu Sancto Elísabeth: et exclamávit voce magna, et dixit: Benedícta tu inter mulíeres, et benedíctus fructus ventris tui. Et unde hoc mihi, ut véniat mater Dómini mei ad me? Ecce enim, ut facta est vox salutatiónis tuæ in áuribus meis, exsultávit in gaúdio infans in útero meo. Et beáta, quæ credidísti, quóniam perficiéntur ea, quæ dicta sunt tibi a Dómino. Et ait María: Magnífícat ánima mea Dóminum: et exsultávit spíritus meus in Deo salutári meo.

Zachariášovho domu a pozdravila Alžbetu. Keď počula Alžbeta Máriin pozdrav, od radosti poskočilo nemluvniatko v jej živote a Alžbeta sa naplnila Duchom Svätým. I zvolala veľkým hlasom: Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života! A odkiaľ mám to (šťastie), že matka môjho Pána prišla ku mne? Lebo, hľa, sotva odznel hlas tvojho pozdravenia v mojich ušiach, s plesaním poskočilo nemluvniatko v mojom živote. Blahoslavená, ktorá uverila, lebo sa splní, čo jej oznámil Pán. Tu hovorila Mária: Velebí moja duša Pána, a zaplesal môj duch v Bohu, mojom Spasiteľovi.

OFERTÓRIUM (Ž 84, 7-8)

Deus, tu convérsus vivificábis nos, et plebs tua lætábitur in te: osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam, et salutáre tuum da nobis.

Však ver nás oživíš, Bože, a ľud tvoj bude sa radovať v tebe. Ukáž nám, Pane, svoje milosrdenstvo a svoju daj nám spásu.

SEKRÉTA

Munéribus nostris, quæsumus, Dómine, precibúsque suscéptis: et cæléstibus nos munda mystériis, et cleménter exáudi. Per Dóminum.

Po prijatí našich obetných darov a modlitieb, prosíme, Pane: nebeskými tajomstvami nás aj očisti aj láskavo vyslyš. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnk. *sekréta* (I.) na str. 545. *Prefácia* obyčajná, str. 515.

KOMÚNIA (Zach 14, 5-6)

Ecce, Dóminus véniet, et omnes Sancti ejus cum eo: et erit in die illa lux magna.

Hľa, Pán príde a všetci jeho svätí s ním. V ten deň zažiari mocné svetlo.

POSTKOMÚNIA

Tui nos, Dómine, sacraménti libátio sancta restáuret: et a vetustáte purgátos, in mystérii salutáris fáciat transíre consórtium. Per Dóminum nostrum.

Svätá obeta tvojej sviatosti, Pane, nech nás občerství: a zbavených starej nečistoty nech nás prevedie k účasti na spasiteľnom tajomstve. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia doplnk. *postkomúnia* (I.) na str. 545.

Sobota adventných kántrových dní

Štácia u sv. Petra

Rúcho fialové.

Cez adventnú tmu očakávame vianočné svetlo. - Liturgiu kántrovej soboty vykonávali kresťania v starších časoch vo forme veľkej vigílie zo soboty na nedeľu. V nočnej tme očakávali ranné svitanie. Toto malo pre nich symbolický význam; tma znamenala život nevykúpeného ľudstva v Starom zákone, svetlo príchod Spasiteľa. Vigília sa skladala z posvätných čítaní (lekcie), zo spievania žalmov (graduál) a z modlitieb (orácie). Dnes sa táto modlitbová vigília - pravda, skrátená - vkladá medzi oráciu a lekciu omšovú. Po každej lekcii biskup duchovným osobám postupne udelil jedno svätenie. Sv. omšu vigílie celebrovali v nedeľu včasráno.

Spevy omše (intr., grad., ofert. a kom.) prezrádzajú túžbu po svetle alebo radosť zo svitania dňa spasenia. 1. lekcia: Kristus, ako svetlo sveta, zasvieti do tmy pohanstva; 2. ako slnko, obnoví tvár zeme; 3. je pastierom svojich; 4. ako kráľ Kýrus, vyslobodí ľud boží zo zajatia (hriechu); 5. svojich vyvedie zo smrti do života (troch mládencov z ohnivej pece). Slávenie Kristovho vianočného príchodu je predobrazom jeho druhého príchodu na konci sveta (lekc. omše) a v evanjeliu nám Ján zvestuje blízky príchod Krista, aby sme sa naň pripravili. Kántrovú vigíliu slávili pri hrobe sv. Petra vo Vatikáne. Viedol ju sám pápež a po každom čítaní podal homíliu (výklad) a dával svätenia. Sv. omša, slúžená za svitania, bola obrazom príchodu nadprirodzeného Svetla.

INTROIT (Ž 79, 4 a 2)

Veni et osténde nobis fáciem tuam, Dómine, qui sedes super Chérubim: et salvi érimus. *(Ps ib. 2)* Qui regis Israël, inténde: qui dedúcis, velut ovem, Joseph. ℣. Glória Patri et Fílio.

Príď a ukáž nám, Pane, svojej tvári jas, ktorý sediš nad Cherubmi: aby sme boli spasení. *(Ž tž. 2)* Ktorý pasieš Izraela, čuj, čo vedieš ako stádo Jozefa. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

Po *Kyrie eleison:* Udeľovanie tonzúry.

Orémus. Flectámus génua.

Modlime sa. Padnime na kolená.

℟. Leváte.

℟. Vstaňte.

PRVÁ ORÁCIA

Deus, qui cónspicis, quia ex nostra pravitáte afflígimur: concéde propítius; ut ex tua visitatióne consolémur: Qui vivis.

Bože, ktorý vidíš, že sme sužovaní pre svoju hriešnosť: dožič milostivo; aby potešili sme sa z tvojej návštevy: Ktorý žiješ.

PRVÁ LEKCIA (Iz 19, 20-22)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - In diébus illis: Clamábunt ad Dóminum a fácie tribulántis, et mittet eis salvatórem, et propugnatórem, qui líberet eos. Et cognoscétur Dóminus ab Ægypto, et cognóscent Ægyptii Dóminum in die illa: et colent eum in hóstiis, et in munéribus: et vota vovébunt Dómino, et solvent. Et percútiet Dóminus Ægyptum plaga, et sanábit eam: et reverténtur ad Dóminum, et placábitur eis, et sanábit eos Dóminus Deus noster.

Čítanie z Izaiáša proroka. - V tých dňoch, ak budú volať k Pánovi pre utláčateľov, pošle im záchrancu a obrancu a oslobodí ich. A dá sa Pán Egypťanom poznať, i poznajú Egypťania Pána v ten deň a budú mu slúžiť obetami a darmi a prisľúbia Pánovi sľuby a splnia ich. Biť bude Pán Egypt, biť, ale uzdraví, vrátia sa k Pánovi a pomerí sa s nimi a uzdraví ich Pán, Boh náš.

Prvé nižšie svätenie: Svätenie ostiariov.

GRADUÁL (Ž 18, 7 a 2)

A summo cælo egréssio ejus: et occúrsus ejus usque ad summum ejus. ℣. Cæli enárrant glóriam Dei: et ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum.

Z okraja nebies jeho východ je a obeh jeho až ku nebies okrajom. ℣. Nebesá rozprávajú slávu Božiu, obloha hlása dielo jeho rúk.

Orémus. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Modlime sa. Padnime na kolená. ℟. Vstaňte.

DRUHÁ ORÁCIA

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut, qui sub peccáti jugo ex vetústa servitúte deprímimur; exspec-

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby sme my, ktorých tlačí jarmo hriechu zo starého otroctva, očakáva-

táta unigéniti Fílii tui nova nativitáte liberémur: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus.

ným novým narodením tvojho jednorodeného Syna boli oslobodení. Ktorý s tebou žije a kráľuje.

DRUHÁ LEKCIA (Iz 35, 1-7)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus: Lætábitur desérta et ínvia, et exsultábit solitúdo, et florébit quasi lílium. Gérminans germinábit, et exsultábit lætabúnda et laudans: glória Líbani data est ei: decor Carméli, et Saron, ipsi vidébunt glóriam Dómini, et decórem Dei nostri. Confortáte manus dissolútas, et génua debília roboráte. Dícite pusillánimis: confortámini, et nolíte timére: ecce Deus vester ultiónem addúcet retributiónis: Deus ipse véniet, et salvábit vos. Tunc aperiéntur óculi cæcórum, et aures surdórum patébunt. Tunc sáliet sicut cervus claudus, et apérta erit lingua mutórum: quia scissæ sunt in desérto aquæ, et torrénte in solitúdine. Et quæ erat árida, erit in stagnum, et sítiens in fontes aquárum: ait Dóminus omnípotens.

Čítanie z knihy Izaiáša proroka. - Toto hovorí Pán: Teš sa, pláň a pustatina, plesaj, púšť, a rozkvitni sťa jesienka. Prekvitať bude a plesať, áno, zaplesá a zajasá, dostane skvost Libanu, nádheru Karmelu a Sárona, velebu nášho Boha. Upevňujte ruky sklesnuté, posilňujte podlomené kolená! Povedzte malomyseľným: vzchopte sa, nebojte sa, hľa, Boh váš! Príde pomsta, odplata Božská, Boh sám príde, a spasí vás. Vtedy rozovrú sa oči slepých a uši hluchých sa otvoria. Vtedy sťa jeleň bude skákať chromý a jazyk nemého zaplesá, ba vyvierať budú na púšti vody a potoky na pustatine. Vyschnutá zem bude jazerom a suchá pôda prameňom vôd: hovorí všemohúci Pán.

Druhé nižšie svätenie: Svätenie lektorov.

GRADUÁL (Ž 18, 6 a 7)

In sole pósuit tabernáculum suum: et ipse tamquam sponsus procédens de thálamo suo. ℣. A summo cælo egréssio ejus: et occúrsus ejus usque ad summum ejus.

V slnku si stánok postavil a ako ženích vychádza z komôrky svojej svadobnej. ℣. Z okraja nebies jeho východ je a obeh jeho až ku nebies okrajom.

Orémus. Flectámus génua. Ry. Leváte.

Modlime sa. Padnime na kolená. Ry. Vstaňte.

TRETIA ORÁCIA

Indígnos nos, quæsumus, Dómine, fámulos tuos, quos actiónis própriæ culpa contrístat: unigéniti Fílii tui advéntu lætífica: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus.

Nás, svojich nehodných služobníkov, ktorých zarmucuje vina našich hriechov, prosíme, Pane: poteš príchodom svojho jednorodeného Syna: Ktorý s tebou žije a kráľuje.

TRETIA LEKCIA (Iz 40, 9-11)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus: Super montem excélsum ascénde tu, qui evangelízas Sion: exálta in fortitúdine vocem tuam, qui evangelízas Jerúsalem: exálta, noli timére. Dic civitátibus Juda: Ecce Deus vester: ecce Dóminus Deus in fortitúdine véniet, et bráchium ejus domináb itur: ecce merces ejus cum eo, et opus illíus coram illo. Sicut pastor gregem suum pascet: in bráchio suo congregábit agnos, et in sinu suo levábit, Dóminus Deus noster.

Čítanie z Izaiáša proroka. - Toto hovorí Pán: Vystúp si na vysoký vrch, blahozvesť Siona, pozdvihni mocne svoj hlas, blahozvesť Jeruzalema! Pozdvihni, neboj sa, povedz mestám Judska: Ejhľa, Boh váš! Hľa, Pán, Jahve, prichádza v sile a rameno má vladárske, hľa, jeho odmena je s ním a jeho odplata pred ním. Ako pastier pasie si stádo, do náručia berie baránky a do lona dvíha Pán, Boh náš.

Tretie nižšie svätenie: Svätenie exorcistov.

GRADUÁL (Ž 79, 20 a 3)

Dómine Deus virtútum, convérte nos: et osténde fáciem tuam, et salvi érimus. ℣. Excita, Dómine, poténtiam tuam, et veni: ut salvos fácias nos.

Obnov nás, Pane, Bože zástupov, a ukáž svojej tvári jas, aby sme boli spasení. ℣. Vzbuď, Pane, svoju moc a príď nás spasiť.

Orémus. Flectámus génua. Ry. Leváte.

Modlime sa. Padnime na kolená. Ry. Vstaňte.

ŠTVRTÁ ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut Fílii tui ventúra solémnitas, et præséntis nobis vitæ remédia cónferat, et prǽmia ætérna concédat. Per eúmdem Dóminum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby blížiaca sa slávnosť tvojho Syna priniesla nám aj lieky pre terajší život aj udelila nám večné odplaty. Skrze tohože Pána.

ŠTVRTÁ LEKCIA (Iz 45, 1-8)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus christo meo Cyro, cujus apprehéndi déxteram, ut subjíciam ante fáciem ejus gentes, et dorsa regum vertam, et apériam coram eo jánuas, et portæ non claudéntur. Ego ante te ibo: et gloriósos terræ humiliábo: portas æreas cónteram, et vectes férreos confríngam. Et dabo tibi thesáuros abscónditos, et arcána secretórum: ut scias, quia ego Dóminus, qui voco nomen tuum, Deus Israël. Propter servum meum Jacob, et Israël eléctum meum, et vocávi te nómine tuo: assimilávi te, et non cognovísti me. Ego Dóminus, et non est ámplius: extra me non est Deus, accínxi te, et non cognovísti me: ut sciant hi, qui ab ortu solis, et qui ab occidénte, quóniam absque me non est. Ego Dóminus, et non est alter, formans lucem, et creans ténebras, fáciens pacem, et creans malum: ego Dóminus fáciens ómnia hæc. Roráte cæli désuper, et nubes

Čítanie z Izaiáša proroka. - Takto vraví Pán svojmu pomazanému Kýrovi, ktorého som chopil za pravicu, aby som pred ním pošliapal národy. I odpášem bedrá kráľov, aby sa pred ním otvorily vráta a brány sa nezatvorily: Ja pôjdem pred tebou a čo je hrbolaté, urovnám, kovové brány prelomím a železné závory posrážam. I dám ti poklady zo tmí a utajenosti skrýš, aby si vedel, že ja som Pán, ktorý ťa zvem menom, Boh Izraela. Pre svojho sluhu, Jakuba, a Izraela, svojho vyvolenca, som ťa volal po mene a dal som ti názvy, hoci si ma neznal. Ja som Pán, a iného niet, okrem mňa nieto boha, opásal som ťa, hoci si ma neznal, aby vedeli od východu slnka i od západu, že okrem mňa nieto nikoho, ja som Pán, a iného niet. Tvorím svetlo a utváram tmu, spôsobujem blaho, a tvorím nešťastie, ja som Pán, čo robím toto všetko. Roste, nebesá, shora, z oblakov nech prší pravda, otvor sa,

pluant justum: aperiátur terra, et gérminet Salvatórem: et justítia oriátur simul: ego Dóminus creávi eum.

zem, nech urodí sa spása a spravodlivosť nech vypučí zaraz: Ja, Pán, som to učinil.

Štvrté nižšie svätenie: Svätenie akolytov.

GRADUÁL (Ž 79, 3, 2 a 3)

Excita, Dómine, poténtiam tuam, et veni: ut salvos fácias nos. ℣. Qui regis Israël, inténde: qui dedúcis, velut ovem, Joseph: qui sedes super Chérubim, appáre coram Ephraïm, Bénjamin, et Manásse.

Vzbuď, Pane, svoju moc a príď nás spasiť. ℣. Ktorý pasieš Izraela, čuj, ktorý vedieš ako stádo Jozefa; ktorý sedíš nad Cherubmi, zjav sa pred Efraimom, Benjaminom a Manasseom!

Orémus. Flectámus génua. Ꝛ. Leváte.

Modlime sa. Padnime na kolená. Ꝛ. Vstaňte.

PIATA ORÁCIA

Preces pópuli tui, quæsumus, Dómine, cleménter exáudi: ut qui juste pro peccátis nostris afflígimur, pietátis tuæ visitatióne consolémur: Qui vivis et regnas in unitáte.

Modlitby svojho ľudu, prosíme, Pane, láskavo vyslyš: aby my, ktorí spravodlivo znášame pohromu za svoje hriechy, boli sme potešení návštevou tvojej otcovskej dobrotivosti: Ktorý žiješ.

PIATA LEKCIA (Dan 3, 47-51)

Léctio Daniélis Prophétæ. - In diébus illis: Angelus Dómini descéndit cum Azaría, et sóciis ejus in fornácem: et excússit flammam ignis de fornáce, et fecit médium fornácis quasi ventum roris flantem. Flamma autem effundebátur super fornácem cúbitis quadragínta novem: et erúpit, et incéndit, quos répperit juxta fornácem de Chaldæis, minístros regis, qui eam incendébant. Et non tétigit eos omníno ignis, ne-

Čítanie z Daniela proroka. - V tie dni: Anjel Pánov sostúpil do pece spolu s Azariášom a jeho druhmi a vyrážal plameň ohňa z pece, stred pece však urobil, ako by tam vial vietor s rosou. Plameň však vyšľahoval z pece štyridsaťdeväť lakťov. I vyrazil a spálil všetkých, ktorých našiel pri peci z kráľovských sluhov chaldejských, ktorí ju boli zapálili. A oheň sa ich vôbec nedotýkal, ani ich nezarmucoval, ani im nebol na

que contristávit, nec quidquam moléstiæ íntulit. Tunc hi tres quasi ex uno ore laudábant, et glorificábant, et benedicébant Deum in fornáce, dicéntes:

ťarchu. Vtedy tí traja ako by jednými ústami chválili a oslavovali Pána a dobrorečili mu v peci a vraveli:

Bez *Deo grátias.* - Prvé vyššie svätenie: Svätenie subdiakonov.

HYMNUS (Dan 3, 52-56)

Benedíctus es, Dómine, Deus patrum nostrórum. Et laudábilis et glorióus in sæcula. Et benedíctum nomen glóriæ tuæ, quod est sanctum. Et laudábile, et gloriósum in sæcula. Benedíctus es in templo sancto glóriæ tuæ. Et laudábilis, et glorióus in sæcula. Benedíctus es super thronum sanctum regni tui. Et laudábilis, et glorióus in sæcula. Benedíctus es super sceptrum divinitátis tuæ. Et laudábilis, et glorióus in sæcula. Benedíctus es, qui sedes super Chérubim, íntuens abýssos. Et laudábilis, et glorióus in sæcula. Benedíctus es, qui ámbulas super pennas ventórum, et super undas maris. Et laudábilis, et glorióus in sæcula. Benedícant te omnes Angeli et Sancti tui. Et laudent te, et glorífícent te in sæcula. Benedícant te cæli, terra, mare, et ómnia, quæ in eis sunt. Et laudent te, et glorífícent in sæcula. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. Et laudábili, et glorióso in sæcula. Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in sæ-

Požehnaný si, Pane, Bože našich otcov. A hodný chvály a slávny na veky. A požehnané je tvoje slávne meno. A hodný chvály a slávny naveky. Požehnaný si v svätom chráme svojej slávy. A hodný chvály a slávny naveky. Požehnaný si na svätom tróne svojho kráľovstva. A hodný chvály a slávny naveky. Požehnaný si pre berlu svojho božstva. A hodný chvály a slávny naveky. Požehnaný si, ktorý tróniš nad Cherubmi a hľadíš ponad priepasti. A hodný chvály a slávny naveky. Požehnaný si, vznášaš sa na perutiach vetrov a na vlnách morských. A hodný chvály a slávny naveky. Nech tebe dobrorečia všetci anjeli a svätí tvoji. Nech chvália teba a oslavujú naveky. Nech tebe dobrorečia nebesá a zem a všetko, čo na nich je. Nech chvália teba a oslavujú naveky. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. A hodnému chvály a slávnemu naveky. Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždycky i na veky vekov. Amen. A hodnému chvá-

cula sæculórum. Amen. Et laudábili, et glorióso in sæcula. Benedíctus es, Dómine, Deus patrum nostrórum. Et laudábilis, et gloriósus in sæcula.

ly a slávnemu naveky. Požehnaný si, Pane, Bože našich otcov. A hodný chvály a slávny naveky.

Tu nasleduje: *Dóminus vobíscum.*

ORÁCIA

Deus, qui tribus púeris mitigásti flammas ígnium: concéde propítius, ut nos fámulos tuos non exúrat flamma vitiórum. Per Dóminum.

Bože, ktorý trom mládencom zmiernil si ohnivé plamene: milostivo dožič, aby nás, tvojich služobníkov, nespálil oheň náruživostí. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnk. *orácia* (I) na str. 544.

LEKCIA OMŠE (2 Sol 2, 1-8)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Thessalonicénses. - Fratres: Rogámus vos per adventum Dómini nostri Jesu Christi, et nostræ congregatiónis in ipsum: ut non cito moveámini a vestro sensu, neque terreámini, neque per spíritum, neque per sermónem, neque per epístolam, tamquam per nos missam, quasi instet dies Dómini. Ne quis vos sedúcat ullo modo: quóniam nisi vénerit discéssio primum, et revelátus fúerit homo peccáti, fílius perditiónis, qui adversátur, et extóllitur supra omne, quod dícitur Deus, aut quod cólitur, ita ut in templo Dei sédeat, osténdens se tamquam sit Deus. Non retinétis, quod cum adhuc essem apud vos, hæc dicébam vobis? Et nunc quid detíneat, scitis, ut reve-

Čítanie z druhého listu sv. Pavla apoštola Solúnčanom. - Bratia! Žiadame vás, aby ste sa vo veci príchodu Pána nášho Ježiša Krista, keď sa my všetci vôkol neho shromažďíme, nedali tak ľahko vo svojom presvedčení sklátiť a zastrašiť ani nijakým duchom ani nijakou náukou ani nijakým listom, údajne naším, ako by deň Pánov už nastával. Nedajte sa nijako nikomu oklamať! Prv totiž musí prísť odpadnutie (od viery) a zjaviť sa človek neprávosti, syn zatratenia, ktorý sa bude protiviť (Bohu) a povyšovať sa nad všetko, čo nazývajú Bohom a čo uctievajú. Ba posadí sa aj do chrámu Božieho a bude sa vyhlasovať za Boha. Vari sa už nepamätáte, že som vám o tom hovoril, keď som bol u vás? A teraz hádam viete,

létur in suo témpore. Nam mystérium jam operátur iniquitátis: tantum ut qui tenet nunc, téneat, donec de médio fiat. Et nunc revelábitur ille iníquus, quem Dóminus Jesus interfíciet spíritu oris sui, et déstruet illustratióne advéntus sui.

čo ho zadržuje, aby sa hneď zjavil. Tajomstvo neprávosti už účinkuje, ale prv ešte musí byť odstránený ten, kto je (tomu) na prekážke. Len potom sa zjaví ten bezbožník, ktorého Pán Ježiš zahubí dychom úst svojich a zničí pri svojom slávnom príchode.

Druhé vyššie svätenie: Svätenie diakonov.

TRAKTUS (Ž 79, 2-3)

Qui regis Israel, inténde: qui dedúcis, velut ovem, Joseph. ℣. Qui sedes super Chérubim, appáre coram Ephraim, Bénjamin, et Manásse. ℣. Excita, Dómine, poténtiam tuam, et veni, ut salvos fácias nos.

Ktorý pasieš Izraela, čuj, ktorý vedieš ako stádo Jozefa. ℣. Ktorý sedíš nad Cherubmi, zjav sa pred Efraimom, Benjamínom a Manasseom. ℣. Vzbuď, Pane, svoju moc a príď nás spasiť.

Pred posledným veršom traktu tretie vyššie svätenie: Svätenie presbyterov.

EVANJELIUM *(Anno quintodécimo)* zo 4. nedele adventnej (viď nasledujúcu omšu), str. 90.

OFERTÓRIUM (Zach 9, 9)

Exsúlta satis, fília Sion, prædica, fília Jerúsalem: Ecce Rex tuus venit tibi sanctus et Salvátor.

Radostne plesaj, dcéra sionská, jasaj hlasno, dcéra jeruzalemská, hľa, tvoj kráľ prichádza k tebe svätý a Spasiteľ.

SEKRÉTA

Sacrifíciis præséntibus, quæsumus, Dómine, placátus inténde: ut et devotióni nostræ profíciant, et salúti. Per Dóminum.

Na prítomné obetné dary, prosíme, Pane, usmierený shliadni: aby prospely aj našej nábožnosti aj spáse. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnk. *sekréta* (I.) na str. 545.

KOMÚNIA (Ž 18, 6-7)

Exsultávit ut gigas ad curréndam viam: a summo cælo egréssio ejus, et occúrsus ejus usque ad summum ejus.

Teší sa ako bohatier po ceste bežiaci. Z okraja nebies jeho východ je a obeh jeho až ku nebies okrajom.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, Dómine, Deus noster: ut sacrosáncta mystéria, quæ pro reparatiónis nostræ munímine contulísti, et præsens nobis remédium esse fácias, et futúrum. Per Dóminum.

Prosíme, Pane, Bože náš: aby presväté tajomstvá, ktoré udelil si ako záštitu našej obnovy, boly nám liekom aj nateraz aj nabudúce. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia doplnk. *postkomúnia* (I.) na str. 545.

Štvrtá Nedeľa Adventná Štácia u dvanástich sv. apoštolov

Rúcho fialové.

Prichádza Spasiteľ, túžobne ho očakávame. - V túto nedeľu včasráno kántrová vigília skončila sa omšou, veriaci sa rozišli odpočinúť si. Teda štvrtá nedeľa adventná pôvodne nemala vlastnú omšu, lebo omša za rána slávená patrila ku vigílii kántrového týždňa. Keď liturgiu kántrovej vigílie preložili na sobotu, najprv na čas večerný (post Nonam, teda po 15. hodine), a neskôr, ako ju dnes máme, na hodiny predpoludňajšie, nedeľa by bola ostala bez omše. Pre túto zmenu dostala štvrtá nedeľa adventná osobitnú omšu a bol ustálený aj štáciový chrám u dvanástich sv. apoštolov.
Sv. omša je ako by shrnutím myšlienok predchádzajúcich kántrových dní. Spevy sú zo stredy, podobne i lekcia, evanjelium zo soboty. Týmto nadobúda zvláštny charakter mariánsky, čo sa veľmi dobre hodí v adventných časoch. Príchod Spasiteľov je už celkom blízko, a preto aj naša túžba po ňom nadobúda osobitné vystupňovanie; stupňuje sa i naša prítulnosť k Matke Božej (lekcia, intr., komúnia), ktorá nám sprostredkuje tento nebeský dar.

INTROIT (Iz 45, 8)

Roráte cæli désuper, et nubes pluant justum: aperiátur terra, et gérminet Salvatórem. *(Ps 18, 2)* Cæli enárrant glóriam Dei: et ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum. ℣. Glória Patri.

Roste, nebesá, shora, a oblaky, pršte Spravodlivého. Otvor sa, zem, a vydaj Spasiteľa. *(Ž 18, 2)* Nebesá rozprávajú slávu Božiu a obloha hlása dielo jeho rúk. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Excita, quæsumus, Dómine, poténtiam tuam, et veni: et magna nobis virtúte succúrre; ut per auxílium grátiæ

Vzbuď, prosíme, Pane, svoju moc a príď: a prispej nám na pomoc svojou veľkou silou; aby pomocou tvojej milosti,

tuæ, quod nostra peccáta præpédiunt, indulgéntia tuæ propitiatiónis accéleret. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus Sancti.

ktorej prekážajú naše hriechy, urýchlila sa zhovievavosť tvojej priazne. Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom v jednote Ducha Svätého.

Druhá a tretia doplnk. *orácia* (I.) na str. 544.

LEKCIA (1 Kor 4, 1-5)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Sic nos exístimet homo ut minístros Christi, et dispensatóres mysteriórum Dei. Hic jam quæritur inter dispensatóres, ut fidélis quis inveniátur. Mihi autem pro mínimo est, ut a vobis júdicer, aut ab humáno die: sed neque meípsum júdico. Nihil enim mihi cónscius sum: sed non in hoc justificátus sum: qui autem júdicat me, Dóminus est. Itaque nolíte ante tempus judicáre, quoadúsque véniat Dóminus: qui et illumináb it abscóndita tenebrárum, et manifestábit consília córdium: et tunc laus erit unicuíque a Deo.

Čítanie z prvého listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. Bratia! Nech nás každý pokladá za služobníkov Kristových a správcov Božích tajomstiev! A od správcov sa požaduje iba to, aby každý bol spoľahlivý. Mne samému naozaj veľmi málo záleží, ako ma vy súdite alebo ktorýkoľvek ľudský súd. Veď ani sám seba nesúdim! Pravda, ničoho nie som si vedomý, ale to ma neospravedlňuje. Pán sám ma súdi! Preto vôbec nesúďte predčasne, kým nepríde Pán, ktorý osvetlí to, čo je skryté vo tme, a zjaví úmysly sŕdc. A vtedy každý dostane od Boha svoju pochvalu.

GRADUÁL (Ž 144, 18 a 21)

Prope est Dóminus ómnibus invocántibus eum, ómnibus, qui ínvocant eum in veritáte. ℣. Laudem Dómini loquétur os meum: et benedícat omnis caro nomen sanctum ejus.

Blízky je všetkým vzývajúcim Pán, všetkým, ktorí vzývajú ho úprimne. ℣. Nech moje ústa o Pánovej chvále hovoria, nech každé telo dobrorečí menu jeho svätému.

Allelúja, allelúja. ℣. Veni, Dómine, et noli tardáre: reláxa facínora plebis tuæ Israël. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Príď, Pane, nemeškaj! Zbav ťarchy hriechov ľud svoj izraelský. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 3, 1-6)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - Anno quintodécimo impérii Tibérii Cæsaris, procuránte Póntio Piláto Judæam, tetrárcha autem Galilææ Heróde, Philíppo autem fratre ejus tetrárcha Iturææ, et Trachonítidis regiónis, et Lysánia Abilínæ tetrárcha, sub princípibus sacerdótum Anna et Cáipha: factum est verbum Dómini super Joánnem, Zacharíæ fílium, in desérto. Et venit in omnem regiónem Jordánis, prædicans baptísmum pœniténtiæ in remissiónem peccatórum, sicut scriptum est in libro sermónum Isaíæ prophétæ: Vox clamántis in desérto: Paráte viam Dómini: rectas fácite sémitas ejus: omnis vallis implébitur: et omnis mons, et collis humiliábitur: et erunt prava in directa, et áspera in vias planas: et vidébit omnis caro salutáre Dei.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - V pätnástom roku vlády cisára Tiberia, keď Pontský Pilát spravoval Judsko a Herodes bol štvrťvladárom v Galilei, jeho brat Filip bol štvrťvladárom v krajine Iturejskej a Trachonitskej, Lyzaniáš bol štvrťvladárom v Abiléne, za veľkňazov Annáša a Kajfáša zaznel na púšti hlas Boží nad Jánom, synom Zachariášovým. I chodil po celom okolí Jordána a hlásal krst pokánia na odpustenie hriechov, ako je napísané v knihe rečí Izaiáša proroka: Na púšti zaznieva hlas: Pripravte cestu Pánovi, rovnými urobte jeho chodníky! Každá dolina nech sa vyplní a každý vrch a kopec nech sa zníži; čo je krivé, nech sa vyrovná, a čo je hrbolaté, nech sa stane rovnou cestou. A všetci ľudia uvidia spásu Božiu.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Lk 1, 28)

Ave María, grátia plena: Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui.

Zdravas, Mária, milosti plná; Pán s tebou; požehnaná si medzi ženami a požehnaný plod života tvojho.

SEKRÉTA

Sacrifíciis praeséntibus, quæsumus, Dómine, placátus inténde: ut et devotióni nostræ profíciant, et salúti. Per Dóminum.

Na prítomné obetné dary, prosíme, Pane, usmierený shliadni: aby prospely aj nábožnosti našej aj spáse. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnk. *sekréta* (I.) na str. 545. *Prefácia* o sv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Iz 7, 14)

Ecce Virgo concípiet, et páriet fílium: et vocábitur nomen ejus Emmánuel.

Hľa, Panna počne a porodí syna a dá mu meno Emanuel.

POSTKOMÚNIA

Sumptis munéribus, quǽsumus, Dómine: ut cum frequentatióne mystérii, crescat nostræ salútis efféctus. Per Dóminum nostrum.

Po prijatí obetných darov, prosíme, Pane: aby častejším slávením tajomstva vzrastal aj účinok nášho spasenia. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnk. *postkomúnia*, predpísané v advente (I.), na str. 545.

Vigília Narodenia Pána

Štácia vo veľkom chráme Panny Márie

24. decembra

Privilegovaná 1. triedy. - Rúcho fialové.

Kráľ pred bránami mesta Jeruzalema (Cirkvi). - Chvíľa ozaj plná napätého očakávania. Omšu ovládajú hlavne dve myšlienky: blízke zjavenie slávy Spasiteľovej a slávnostné otváranie brán pred vchodom Kráľovým. Mojžiš oznámil ľudu, že Boh mu pošle ráno nebeský pokrm, mannu (intr., grad.). Touto nebeskou mannou je jeho jednorodený Syn. Ž. 23. ako pieseň sprevádzal prenášanie archy do Jeruzalema a je vhodným predobrazom príchodu Spasiteľovho na tento svet (ofert.). Sv. Pavol zvestuje bohoľudský pôvod Spasiteľov (lekc.) a sv. Jozefovi - v jeho osobe nám - anjel oznamuje pôrod Panny z Ducha Svätého (evanj.). Dnešná sv. omša znamená pre nás vchod Kristov do Betlehema nášho chrámu a vo sv. prijímaní vchod do nášho srdca, ktoré sme si pripravili podľa vzoru prečistého života nazaretskej Panny.
Keď vigília pripadne na 4. nedeľu adventnú, slávime omšu vigílie so spomienkou nedele, posledné evanjelium obyčajné.

INTROIT (Ex 16, 6 a 7)

Hódie sciétis, quia véniet Dóminus, et salvábit nos: et mane vidébitis glóriam ejus. *(Ps 23, 1)* Dómini est terra, et plenitúdo ejus: orbis terrárum, et univérsi, qui hábitant in eo. ℣. Glória Patri, et Fílio.

Dnes sa dozviete, že Pán príde a spasí nás a ráno uvidíte jeho slávu. *(Ž 23, 1)* Pánova je zem a čo ju napĺňa, zemekruh, a tí, ktorí prebývajú na ňom. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo.

ORÁCIA

Deus, qui nos redemptiónis nostræ ánnua exspectatióne

Bože, ktorý nás potešuješ každý rok očakávaním nášho

lætíficas: præsta, ut Unigénitum tuum, quem redemptórem læti suscípimus, veniéntem quoque júdicem secúri videámus, Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

vykúpenia: daj, aby sme tvojho Jednorodeného, ktorého ako Vykupiteľa prijímame s radosťou, s dôverou videli prichádzať aj ako sudcu, Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho: Ktorý s tebou žije.

LEKCIA (Rim 1, 1-6)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Paulus, servus Jesu Christi, vocátus Apóstolus, segregátus in Evangélium Dei, quod ante promíserat per prophétas suos in Scriptúris sanctis de Fílio suo, qui factus est ei ex sémine David secúndum carnem: qui prædestinátus est Fílius Dei in virtúte secúndum spíritum sanctificatiónis ex resurrectióne mortuórum Jesu Christi Dómini nostri: per quem accépimus grátiam, et Apostolátum ad obœdiéndum fídei in ómnibus géntibus pro nómine ejus, in quibus estis et vos vocáti Jesu Christi Dómini nostri.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Pavol, služobník Krista Ježiša, povolaný apoštol, vyvolený hlásať Božiu blahozvesť, ktorú Boh v Písmach svätých prostredníctvom prorokov prisľúbil o svojom Synovi, ktorý sa mu narodil podľa tela zo semena Dávidovho, ktorý však svojou mocou, Duchom svätosti a zmŕtvychvstaním bol predurčený Syn Boží, Ježiš Kristus, Pán náš. Skrze neho sme prijali milosť apoštolského poslania pre všetky národy, aby sme ich priviedli k poslušnosti viery, na (oslávenie) jeho mena. A medzi nimi ste aj vy, povolaní Ježiša Krista, Pána nášho.

GRADUÁL (Ex 16, 6 a 7)

Hódie sciétis, quia véniet Dóminus, et salvábit nos: et mane vidébitis glóriam ejus. ℣. *(Ps 79, 2-3)* Qui regis Israël, inténde: qui dedúcis, velut ovem, Joseph: qui sedes super Chérubim, appáre coram Ephraim, Bénjamin, et Manásse.

Dnes sa dozviete, že Pán príde a spasí nás a ráno uvidíte jeho slávu. ℣. *(Ž 79, 2-3)* Ktorý pasieš Izraela, čuj, ktorý vedieš ako stádo Jozefa; ktorý sedíš nad Cherubmi, zjav sa pred Efraimom, Benjamínom a Manasseom.

V nedeľu sa ešte pripojí:

Allelúja, allelúja. ℣. Crástina die delébitur iníquitas terræ: et regnábit super nos Salvátor mundi. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Zajtra sa odstráni neprávosť zeme a zavládne nad nami Spasiteľ sveta. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 1, 18-21)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - Cum esset desponsáta Mater Jesu María Joseph, ántequam convenírent, invénta est in útero habens de Spíritu Sancto. Joseph autem vir ejus cum esset justus, et nollet eam tradúcere, vóluit occúlte dimíttere eam. Hæc autem eo cogitánte, ecce Angelus Dómini appáruit in somnis ei, dicens: Joseph, fili David, noli timére accípere Maríam cónjugem tuam: quod enim in ea natum est, de Spíritu Sancto est. Páriet autem fílium, et vocábis nomen ejus Jesum: ipse enim salvum fáciet pópulum suum a peccátis eórum.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Keď Ježišova matka Mária bola zasnúbená s Jozefom, prv ako by sa boli sišli, vyšlo najavo, že počala z Ducha Svätého. Keďže jej muž Jozef bol spravodlivý a nechcel ju vystaviť potupe, zaumienil si ju tajne prepustiť. Keď sa teda týmto svojím úmyslom zapodieval, hľa, anjel Pánov sa mu zjavil vo snách a hovoril: Jozef, syn Dávidov, neboj sa vziať si Máriu za ženu, lebo čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého. Porodí syna, a ty mu dáš meno Ježiš (t. j. Vyslobiteľ), lebo on vyslobodí svoj ľud z jeho hriechov.

OFERTÓRIUM (Ž 23, 7)

Tóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles, et introíbit Rex glóriæ.

Zdvihnite brány svoje, vladári, a zdvihnite sa, brány prastaré, by vošiel slávy Kráľ!

SEKRÉTA

Da nobis, quæsumus, omnípotens Deus: ut, sicut adoránda Fílii tui natalítia prævenímus, sic ejus múnera capiámus sempitérna gaudéntes. Qui tecum vivit et regnat in unitáte.

Daj nám, prosíme, všemohúci Bože: aby my tak, ako sa pripravujeme na sväté narodenie tvojho Syna, v radosti dosiahli sme aj jeho večné dary. Ktorý s tebou žije.

Obyčajná *prefácia*, str. 515.

Keď Vigília pripadne na nedeľu, *prefácia* o sv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Iz 40, 5)

Revelábitur glória Dómini: et vidébit omnis caro salutáre Dei nostri.

Zjaví sa sláva Pánova a všetci ľudia uzrú spásu Boha nášho.

POSTKOMÚNIA

Da nobis, quæsumus, Dómine, unigéniti Fílii tui recensíta nativitáte respiráre: cujus cælésti mystério páscimur, et potámur. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum. Ry. Amen.

Daj nám, prosíme, Pane, pookriať obnovenou spomienkou narodenia jednorodeného Syna tvojho: ktorého nebeským tajomstvom sa kŕmime a napájame. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov. Ry. Amen.

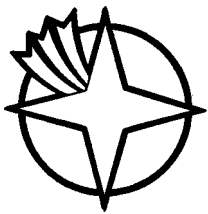

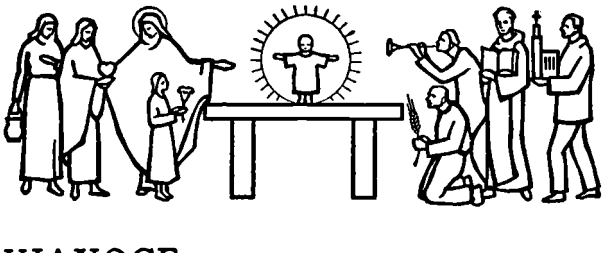

VIANOCE

Zakončili sme prípravnú dobu adventnú a sme pred radostným sviatkom Vianoc. Vianoce - koľko milých spomienok oživuje v nás toto slovo! Vianoce nie sú najväčším sviatkom liturgického roka, a predsa sú najradostnejšie a najpoetickejšie. Liturgia sama prezrádza mimoriadne bohatstvo radostných myšlienok, popretkávaných živými obrazmi. Iná je radosť vianočná a iná veľkonočná. Radosť vianočná je radosťou dieťaťa, veľkonočná dospelého človeka. Radosť dieťaťa je čistá, pokojná, nestrojená. Takáto čistá, naivná radosť opanúva celý vianočný sviatkový kruh i s adventom.

Na Vianoce slávime tajomstvo v t e l e n i a. Ono je základom hlavného tajomstva liturgie, tajomstva v y k ú p e n i a, ktoré slávime na Veľkú noc. Vtelením sa stal Syn Boží človekom, aby sme sa my mohli stať synmi Božími. Je to ozaj „podivuhodná výmena" (admirabile commercium, - r. ant. vespier sviatku Obrezania Pána). Na Vianoce si uvedomujeme hodnosť Božieho dieťaťa a stávame sa podobnými Božskému Dieťaťu, ktoré nasledujeme v jeho poníženosti, chudobe, poslušnosti a obetavosti.

Mystérium vtelenia kresťanský Západ a Východ slávievaly od starodávnych čias, ale nie rovnako. Východ slávil 6. januára, Západ 25. decembra. Obidva sviatky oslavujú to isté tajomstvo: Syn Boží stal sa človekom. Ale Východ prízvukuje prvú časť vety: Boh, Kráľ neba a zeme, prichádza k nám; Západ zasa vidí Syna Božieho ako človeka. Takýto smysel má na Západe sviatok Narodenia Pána (Vianoce) a na Východe sviatok Zjavenia Pána (Traja králi). Východ čoskoro prevzal náš sviatok a my sme si zasa osvojili sviatok Troch kráľov.

V období vianočnom máme teda dva veľké sviatky, z ktorých sviatok Zjavenia Pána má liturgicky vyššiu hodnosť, hoci náš ľud slávi s väčšou okázalosťou sviatok Narodenia Pána.

Na začiatku stredoveku slávili v Ríme omšu vígilie 24. decembra večer pred nočným oficiom, t. j. pred vigíliami čiže matutínom, ako ich dnes voláme (nočná časť modlitbovej liturgie). Omša vianočnej vigílie tvorila úvod k sviatku Narodenia Pána. Nočné oficium sa skončilo tesne pred polnocou (ad galli cantum, po speve kohúta) a tu sa začala pri jasličkách (ad Praesepe) v osobitnej kaplnke veľkej baziliky Panny Márie (ad s. Mariam majorem) prvá sv. omša. Touto omšou zakončili nočné oficium. Slávnostnú omšu dňa slávili v bazilike sv. Petra vo Vatikáne. Okrem toho v 5. storočí na úsvite vianočného sviatku oslavovali ešte pamiatku sv. Anastázie, panny a mučenice, v jej vlastnom kostole na Palatíne. Neskôr aj táto omša nadobudla vianočný ráz a o sv. Anastázii ostala len spomienka.

Od druhej polovice stredoveku podnes vianočná liturgia sa koná takto: *Omšu vigílie* slávime 24. decembra ráno. V podvečer zaznieva radostný tón prvých *vespier*. Pred polnocou v kláštoroch a katedrálkach duchovenstvo spieva nočné *oficium (matutinum)*, podľa ktorého nosí meno naša utiereň (staroslov. utro —

ráno). Po odspievaní polnočnej omše odbavujú ešte slávnostnú rannú hodinku *„laudes"*. Na úsvite je druhá čiže *pastierska omša* a konečne po deviatej (post Tertiam) je *tretia sv. omša*. Popoludní slávnostné druhé *vespery* zakončujú verejné oslavy sviatku Narodenia Pána.

Sviatky, ktoré nasledujú po Vianociach, ako sv. Štefana, Jána a Neviniatok, pôvodne nesúvisely s Vianocami, ba zčiastky sú staršie, lebo sa slávily skôr než Vianoce. Dnes však aj ony prijaly vianočný charakter. Svätí, ktorých oslavujeme, tvoria sprievod narodeného Kráľa. Prví kresťania s osobitnou úctou uctievali mučeníctvo a panenstvo. Sv. Štefan predstavuje ideál mučeníctva, sv. Ján panenstva. Sv. Neviniatka spájajú mučeníctvo a panenstvo, ktoré u prvých kresťanov boly časté a tvorily vrchol lásky i vernosti ku Kristovi.

Prvá Omša Vianočná

Štácia vo veľkom chráme Panny Márie pri jasličkách

25. decembra

Sviatok dvoj. 1. tr. s privilegovanou oktávou 3. stupňa. - Rúcho biele.

V noci, omša anjelská

Kristus sa nám narodil z Márie Panny ako človek, vítame ho s anjelmi. - Naše slovo „utiereň", latinsky „matutinum", znamená verejnú nočnú modlitbu Cirkvi, ktorú pôvodne veriaci spolu s duchovenstvom vykonávali v nočnom čase okolo polnoci. Niektoré rehole, ako kartuziáni, podržaly si túto obyčaj dodnes. Všeobecne sa nočné matutínum zachovalo len na Vianoce pred polnočnou omšou. Tak ho vykonávajú kapituly v biskupských kostoloch. Naša utiereň je teda omša, slúžená bezprostredne po skončení matutina. Hlavná omša kresťanstva o polnoci sa celebruje vo veľkom chráme Panny Márie v Ríme, v kaplnke, zvanej „ad Praesepe", pri jasličkách. Relikvie jasličiek boly pôvodne pod oltárom tejto kaplnky (dnes sú pod hlavným oltárom). V duchu aj my putujeme do tohto rímskeho kostola na polnočnú omšu, on, ale i náš domáci chrám, je našim Betlehemom. Vonku je tma, znak pohanstva. Kostol, ožiarený v tejto tme, znamená svetlo, ktoré nám priniesol Spasiteľ. Túto myšlienku obsahuje aj orácia. Z Otcovho lona sostupuje Syn Boží ako Svetlo zo Svetla (intr.), spev glórie počujeme ako by z úst anjelských, cítime sa synmi svetla (lekc.) a na evanjelium diakon, zastupujúci anjela, zvestuje nám radostnú zvesť, že sa nám dnes narodil Spasiteľ. Cítime sa, ako by sme pri jasličkách betlehemských zastupovali anjelov, ktorí prví poklonili sa narodenému Synu Božiemu. Na ofertórium mu pripravujeme jasličky (oltár) a plienočky, do ktorých ho Matka-Cirkev zavinie (chlieb a víno). Pri sv. prijímaní smieme ho uzavrieť do svojho náručia.

INTROIT (Ž 2, 7)

Dóminus dixit ad me: Fílius meus es tu, ego hódie génui te. *(Ps ib. 1)* Quare fremuérunt gentes: et pópuli meditáti sunt ínania? ℣. Glória Patri.

Pán povedal mi: Ty si môj syn, ja som dnes splodil teba. *(Ž tž. 1)* Prečo sa búria národy a ľudia vymýšľajú veci darobné? ℣. Sláva Otcu i Synu.

ORÁCIA

Deus, qui hanc sacratíssimam noctem veri lúminis fe-

Bože, ktorý túto presvätú noc rozjasnil si žiarou pravého

císti illustratióne claréscere: da, quǽsumus, ut cujus lucis mystéria in terra cognóvimus, ejus quoque gáudiis in cælo perfruámur: Qui tecum vivit.

svetla: daj, prosíme, aby my, ktorí sme na zemi poznali tajomstvá tohto svetla, aj v nebesiach požívali sme jeho radosti: Ktorý s tebou žije a kráľuje.

LEKCIA (Tit 2, 11-15)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Titum. - Caríssime: Appáruit grátia Dei Salvatóris nostri ómnibus homínibus, erúdiens nos, ut abnegántes impietátem et sæcularia desidéria, sóbrie, et juste, et pie vivámus in hoc sæculo, exspectántes beátam spem, et advéntum glóriæ magni Dei, et Salvatóris nostri Jesu Christi: qui dedit semetípsum pro nobis, ut nos redímeret ab omni iniquitáte, et mundáret sibi pópulum acceptábilem, sectatórem bonórum óperum. Hæc lóquere, et exhortáre in Christo Jesu Dómino nostro.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Titovi. - Drahý brat! Zjavila sa milosť Božia, prinášajúca spásu všetkým ľuďom, a vychováva nás, aby sme sa odriekli bezbožnosti a svetských žiadostí, a žili na tomto svete striezlivo, spravodlivo a nábožne, očakávajúc (splnenie) blahoslavenej nádeje a slávny príchod veľebného a veľkého Boha, Spasiteľa nášho Ježiša Krista. On sa za nás obetoval, aby nás vykúpil zo všetkých nepravostí a očistil si nás ako ľud sebe patriaci, horlivý v dobrých skutkoch. Toto hlásaj a povzbudzuj v Kristu Ježišovi, Pánovi našom.

GRADUÁL (Ž 109, 3 a 1)

Tecum princípium in die virtútis tuæ: in splendóribus Sanctórum, ex útero ante lucíferum génui te. ℣. Dixit Dóminus Dómino meo: Sede a dextris meis: donec ponam inimícos tuos scabéllum pedum tuórum.

V deň tvojho zrodu s tebou je panovanie v žiare svätosti: ja som splodil teba pred rannými zorami. ℣. Riekol Pán k môjmu Pánovi: Zasadni po mojej pravici, kým nepoložím tvojich nepriateľov za podnož nohám tvojim.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 2, 7)* Dóminus dixit ad me: Fílius meus es tu, ego hódie génui te. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 2, 7)* Pán povedal mi: Ty si môj syn, ja som dnes splodil teba. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 2, 1-14)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Exiit edíctum a Cæsare Augústo, ut describerétur univérsus orbis. Hæc descríptio prima facta est a præside Sýriæ Cyríno: et ibant omnes ut profiteréntur sínguli in suam civitátem. Ascéndit autem et Joseph a Galiléa de civitáte Názareth, in Judæam in civitátem David, quæ vocátur Béthlehem: eo quod esset de domo et família David, ut profiterétur cum María desponsáta sibi uxóre prægnánte. Factum est autem, cum essent ibi, impléti sunt dies, ut páreret. Et péperit fílium suum primogénitum, et pannis eum invólvit, et reclinávit eum in præsépio: quia non erat eis locus in diversório. Et pastóres erant in regióne eádem vigilántes, et custodiéntes vigílias noctis super gregem suum. Et ecce Angelus Dómini stetit juxta illos, et cláritas Dei circumfúlsit illos, et timuérunt timóre magno. Et dixit illis Angelus: Nolíte timére: ecce enim evangélizo vobis gaúdium magnum, quod erit omni pópulo: quia natus est vobis hódie Salvátor, qui est Christus Dóminus, in civitáte David. Et hoc vobis signum: Inveniétis infántem pannis involútum, et pósitum in præsépio. Et

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času vyšiel rozkaz od cisára Augusta popísať celý svet. Tento popis bol prvý za Quiriniovho vladárenia v Sýrii. Každý išiel do svojho mesta, aby sa dal zapísať. Vybral sa teda aj Jozef z galilejského mesta Nazareta do Judska, do mesta Dávidovho, ktoré sa volá Betlehem, keďže pochádzal z domu a rodu Dávidovho, aby sa dal zapísať s Máriou, svojou snúbenicou, ktorá bola v požehnanom stave. Kým tam boli, nadišiel jej čas, aby porodila. I porodila svojho prvorodeného syna, zavinula ho do plienok a uložila v jasliach; v hospode totiž nebolo pre nich miesta. A boli v tom kraji na poli pastieri, ktorí v noci strážili svoje stádo. Tu zastal pri nich anjel Pánov a sláva Pánova ich ožiarila, takže sa veľmi zľakli. Ale anjel im povedal: Nebojte sa! Hľa, veľkú radosť vám zvestujem, ktorá bude (patriť) všetkému ľudu, lebo dnes sa vám v meste Dávidovom narodil Spasiteľ, Mesiáš a Pán. A toto vám bude znamením: Nájdete nemluviatko, zavinuté do plienok a uložené v jasliach. Hneď sa pridružilo k anjelovi množstvo nebeského vojska; zvelebovali Boha a hovorili:

súbito facta est cum Angelo multitúdo milítiæ cæléstis laudántium Deum, et dicéntium: Glória in altíssimis Deo, et in terra pax homínibus bonæ voluntátis.

Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!

Krédo. — Pri slávnostných omšiach dnešného sviatku celebrant s asisteniou a všetci prítomní pokľaknú pri slovách: *Et incarnátus est... et homo factus est,* v hlbokej pokore pozdravujú vtelené Slovo.

OFERTÓRIUM (Ž 95, 11 a 13)

Læténtur cæli, et exsúltet terra ante fáciem Dómini: quóniam venit.

Nech radujú sa nebesá a plesá zem pred tvárou Pánovou, že prichádza.

SEKRÉTA

Accépta tibi sit, Dómine, quæsumus, hodiérnæ festivitátis oblátio: ut, tua grátia largiénte, per hæc sacrosáncta commércia, in illíus inveniámur forma, in quo tecum est nostra substántia: Qui tecum vivit.

Tebe nech je po vôli, prosíme, Pane, obeta dnešnej slávnosti: aby my, nadmieru obdarení tvojou milosťou, účasťou na tejto presvätej obete stali sme sa podobní tomu, v ktorom je s tebou naša podstata: Ktorý s tebou žije.

Prefácia a *Communicántes* (v kánone) o Narodení Pána, str. 516, 528.

KOMÚNIA (Ž 109, 3)

In splendóribus Sanctórum, ex útero ante lucíferum génui te.

V žiare svätosti splodil som teba pred rannými zorami.

POSTKOMÚNIA

Da nobis, quæsumus, Dómine, Deus noster: ut qui nativitátem Dómini nostri Jesu Christi mystériis nos frequentáre gaudémus, dignis conversatiónibus ad ejus mereámur pervenire consórtium. Qui tecum vivit et regnat in unitáte.

Daj nám, prosíme, Pane, Bože náš: aby my, ktorí sa tešíme, že tajomstvom oslavujeme narodenie Pána nášho Ježiša Krista, hodným obnovením zaslúžili sme si prísť do jeho spoločenstva. Ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote.

Po omši sú slávnostné *„Laudes"*, ktorými Cirkev pozdravuje vychádzajúce „Slnko spravodlivosti".

Druhá Omša Štácia u sv. Anastázie

Rúcho biele.

Na úsvite, omša pastierska

Vyšlo Slnko spravodlivosti, - vítame ho s pastiermi. - Blíži sa ráno. Keď pastieri počuli radostnú zvesť o narodení Spasiteľa, nepochybovali, ale s radosťou sa poponáhľali do betlehemskej maštaľky pokloniť sa mu. A naozaj našli Dieťatko s Matkou a Pestúnom.

Na východe sa zjavujú prvé zore; naznačujú svitanie vianočného dňa. Narodením Kristovým svitlo ono aj v noci pohanstva, preto táto sv. omša nám v mnohom pripomína svetlo Kristovo (intr., or., grad.). Skoro všetky omšové spevy sú zo žalmu 92., ktorý rozvádza myšlienku nadprirodzeného svetla. Kým sv. Pavol uvažuje nad darom božieho synovstva, ktoré nám priniesol narodený Spasiteľ, sv. Lukáš líči príchod a poklonu betlehemských pastierov. V tejto sv. omši sa úplne vžívame do postoja pastierov; v ich osobe pripravujeme oltár a obetné dary; vítame Spasiteľa, keď prichádza na premenenie a pri sv. prijímaní uzavierame ho do náručia.

Pôvodne v Ríme na 25. decembra pripadol sviatok sv. Anastázie, mučenice, ktorá zomrela na začiatku 4. stor. v juhopanonskom meste Sirmiu. Keďže jej relikvie požívaly veľkú úctu v Carihrade, grécki cisárski úradníci rozšírili jej úctu aj v Ríme a na úpätí Palatína v jej kostole práve dnes včasráno slávili výročie jej mučeníckej smrti. Po polnočnej omši veriaci sa poponáhľali do chrámu sv. Anastázie. Leť časom aj táto omša nadobudla ráz vianočný, ale ostala v nej spomienka sv. Anastázie.

INTROIT (Iz 9, 2 a 6)

Lux fulgébit hódie super nos: quia natus est nobis Dóminus: et vocábitur Admirábilis, Deus, Princeps pacis, Pater futúri sæculi: cujus regni non erit finis. *(Ps 92, 1)* Dóminus regnávit, decórem indútus est: indútus est Dóminus fortitúdinem, et præcínxit se. ℣. Glória Patri.

Svetlo žiari dnes nad nami, narodil sa nám Pán; volať sa bude Podivný, Boh, Knieža pokoja, Otec budúceho veku, a jeho kráľovstvu nebude konca. *(Ž 92, 1)* Pán kráľuje, obliekol si vznešenosť, moc obliekol si Pán, prepásal sa. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Da nobis, quæsumus, omnípotens Deus, ut qui nova incarnáti Verbi tui luce perfúndimur: hoc in nostro respléndeat ópere, quod per fidem fulget in mente. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum. Qui tecum.

Daj nám, ktorých napĺňa nové svetlo vteleného Slova tvojho, prosíme, všemohúci Bože, aby v našom skutku zažiarilo ono, ktoré v mysli skvie sa vierou. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje.

Spomienka sv. Anastázie:

Da, quæsumus, omnípotens Deus: ut qui beátæ Anastásiæ Mártyris tuæ solémnia cólimus, ejus apud te patrocínia sentiámus. Per Dóminum.

Daj, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí slávime sviatok blahoslavenej Anastázie, tvojej Mučenice, pocítili sme jej ochranu pri tebe. Skrze Pána.

LEKCIA (Tit 3, 4-7)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Titum. - Caríssime: Appáruit benígnitas, et humánitas Salvatóris nostri Dei: non ex opéribus justítiæ, quæ fécimus nos, sed secúndum suam misericórdiam salvos nos fecit per lavácrum regeneratiónis, et renovatiónis Spíritus Sancti, quem effúdit in nos abúnde per Jesum Christum Salvatórem nostrum: ut justificáti grátia ipsíus, hæredes simus secúndum spem vitæ ætérnæ: in Christo Jesu Dómino nostro.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Titovi. - Drahý brat! Zjavila sa dobrotivosť a láskavosť Boha, Spasiteľa nášho, ktorý nás spasil nie pre spravodlivé skutky, ktoré sme konali, ale z veľkého milosrdenstva, a to kúpeľom znovuzrodenia a obnovenia skrze Ducha Svätého. Hojne ho na nás vylial skrze Ježiša Krista, Spasiteľa nášho, aby sme sa stali spravodlivými jeho milosťou a mali nádej i podiel na večnom živote v Kristu Ježišovi, Pánovi našom.

GRADUÁL (Ž 117, 26, 27 a 23)

Benedíctus, qui venit in nómine Dómini: Deus Dóminus, et illúxit nobis. ℣. A Dómino factum est istud: et est mirábile in óculis nostris. Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 92, 1)* Dóminus regnávit, decórem índuit: índuit Dóminus fortitúdinem, et præcínxit se virtúte. Allelúja.

Požehnaný, ktorý v mene Pána prichádza. Boh je Pán, a nám zasvitol. ℣. Toto sa stalo od Pána, podivné je to v našich očiach. Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 92, 1)* Pán kráľuje, obliekol si vznešenosť, moc obliekol si Pán, a prepásal sa silou. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 2, 15-20)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Pastóres loquebán-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedali si pastieri: Zájdi-

tur ad ínvicem: Transeámus usque Béthlehem, et videámus hoc verbum, quod factum est, quod Dóminus osténdit nobis. Et venérunt festinántes: et invenérunt Maríam, et Joseph, et Infántem pósitum in præsépio. Vidéntes autem, cognovérunt de verbo, quod dictum erat illis de púero hoc. Et omnes, qui audiérunt, miráti sunt: et de his, quæ dicta erant a pastóribus ad ipsos. María autem conservábat ómnia verba hæc, cónferens in corde suo. Et revérsi sunt pastóres glorificántes, et laudántes Deum in ómnibus, quæ audíerant, et víderant, sicut dictum est ad illos.

me si až do Betlehema a pozrime tú vec, ktorá sa stala a ktorú nám oznámil Pán! Chytro sa vybrali a našli Máriu, Jozefa a Nemluvniatko, uložené v jasliach. Uvideli a vyrozprávali, čo im bolo povedané o tomto dieťatku. A všetci, ktorí to počuli, divili sa tomu, o čom im rozprávali pastieri. Mária si však zachovala tieto zvesti a premýšľala o nich vo svojom srdci. Pastieri sa potom vrátili, chválili a velebili Boha za všetko, čo boli počuli a videli tak, ako im to bolo oznámené.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 92, 1-2)

Deus firmávit orbem terræ, qui non commovébitur: paráta sedes tua, Deus, ex tunc, a sæculo tu es.

Boh upevnil zemekruh, ktorý sa nepohne. Od vekov pevný je tvoj trón, Bože, ty od večnosti si.

SEKRÉTA

Múnera nostra, quæsumus, Dómine, Nativitátis hodiérnæ mystériis apta provéniant, et pacem nobis semper infúndant: ut sicut homo génitus idem refúlsit et Deus, sic nobis hæc terréna substántia cónferat, quod divínum est. Per eúndem Dóminum nostrum.

Naše dary, prosíme, Pane, nech sa stanú primeranými tajomstvám dnešného Narodenia a vždy nech nám vlievajú pokoj: aby tak, ako sa narodený človek zaskvel aj ako Boh, táto zemská podstata poskytla nám, čo je božské. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá sekréta o sv. Anastázii:

Accipe, quæsumus, Dómine, múnera dignánter oblátа: et

Prijmi, prosíme, Pane, dary, dôstojne obetované: a na

beátæ Anastásiæ Mártyris tuæ suffragántibus méritis, ad nostræ salútis auxílium provenire concéde. Per Dóminum.

prosebný hlas zásluh blahoslavenej Anastázie, Mučenice tvojej, dovoľ, aby boly nápomocné našej spáse. Skrze Pána.

Prefácia a *Communicántes* (v kánone) o Narodení Pána, str. 516, 528.

KOMÚNIA (Zach 9, 9)

Exsúlta, fília Sion, láuda, fília Jerúsalem: ecce Rex tuus venit sanctus, et Salvátor mundi.

Radostne plesaj, dcéra sionská, jasaj hlasno, dcéra jeruzalemská, hľa, tvoj kráľ prichádza, svätý a Spasiteľ sveta.

POSTKOMÚNIA

Hujus nos, Dómine, sacraménti semper nóvitas natális instáuret: cujus Natívitas singuláris humánam répulit vetustátem. Per eúndem Dóminum.

Nechže nás, Pane, vždy obnovuje sviatočné znovuzrodenie toho: ktorého jedinečné Narodenie odstránilo starý stav ľudstva. Skrze tohože Pána.

Druhá postkomúnia o sv. Anastázii:

Satiásti, Dómine, famíliam tuam munéribus sacris: ejus, quæsumus, interventióne nos réfove, cujus solémnia celebrámus. Per Dóminum.

Nasýtil si, Pane, svoju rodinu svätými darmi: prosíme, ráč nás občerstvovať na orodovanie tej, ktorej sviatok slávime. Skrze Pána.

Tretia Omša Štácia pôvodne u sv. Petra, od 12. stor. vo veľkom chráme Panny Márie

Rúcho biele.

Za dňa, omša veriacich

Slovo stalo sa Telom a prebývalo medzi nami. - Tretia omša je hlavnou omšou sviatku Narodenia Pána. Oslavujeme v nej tajomstvo vtelenia Syna Božieho. Narodený Syn Otcov stojí pred nami v celej svojej Božskej sláve. Hoci chudoba panuje okolo betlehemských jaslí, ten, ktorý v nich leží, je pravým Synom Božím od večnosti. Najmä lekcia a evanjelium veľebným hlasom oznamujú túto hodnosť dieťaťa betlehemského. Omšové piesne (int., grad., of.) oslavujú kráľovskú hodnosť Kristovu. Tu sa nám jasličky menia na trón kráľovský a maštaľ na palác. Cítime sa dvoranmi nebeského Kráľa. Stal sa nám podobný, aby nás mohol učiniť synmi Božími. Aj my sme sa narodili z Boha v zmysle nadprirodzenom, a teda sme bratmi Kristovými. V tejto obete sme uzreli jeho slávu (evanj.); účastní sme na nej najmä vo sv. prijímaní, kde nadobúdame právo na nebeskú slávu (kom.).

Túto omšu rímski kresťania slávievali pri hrobe kniežaťa apoštolov a zástupcu Krista na zemi, sv. Petra; avšak od 12. storočia pre vojnové nebezpečenstvá, ktoré hrozily za hradbami Ríma, preložili ju tiež do veľkej baziliky Panny Márie (S. Maria major).

INTROIT (Iz 9, 6)

Puer natus est nobis, et fílius datus est nobis, cujus impérium super húmerum ejus, et vocábitur nomen ejus magni Consílii Angelus. *(Ps 97, 1)* Cantáte Dómino cánticum novum: quia mirabília fecit. ℣. Glória Patri.

Dieťa sa nám narodilo, syn je nám daný. Na jeho pleciach spočíva vláda nad svetom a jeho meno je: Anjel veľkej rady. *(Ž 97, 1)* Spievajte novú pieseň Pánovi, bo učinil on diela podivné. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Concéde, quǽsumus, omnípotens Deus, ut nos Unigéniti tui nova per carnem natívitas líberet, quos sub peccáti jugo vetústa sérvitus tenet. Per eúndem Dóminum.

Dožič, prosíme, všemohúci Bože, aby znovuzrodenie tvojho Jednorodeného podľa tela oslobodilo nás, ktorých v hriechu ujarmuje staré otroctvo. Skrze tohože Pána nášho.

LEKCIA (Žid 1, 1-12)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Hebræos. - Multifáriam, multísque modis olim Deus loquens pátribus in prophétis: novíssime diébus istis locútus est nobis in Fílio, quem constítuit hærédem universórum, per quem fecit et sæcula: qui cum sit splendor glóriæ, et figúra substántiæ ejus, portánsque ómnia verbo virtútis suæ, purgatiónem peccatórum fáciens, sedet ad déxteram majestátis in excélsis: tanto mélior Angelis effféctus, quanto differéntius præ illis nomen hereditávit. Cui enim dixit

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Židom. - Mnoho ráz a rozličným spôsobom voľakedy hovoril Boh otcom ústami prorokov, ale teraz v poslednom čase prehovoril k nám v Synovi, ktorého ustanovil za dediča všetkého a skrze ktorého stvoril svety. On je odblesk slávy (Boha) a obraz jeho podstaty. Svojím premocným slovom udržuje vesmír; (ľuďom) priniesol očistenie od hriechov a sedí na výsostiach po pravici veľebného (Boha). On je o toľko dôstojnejší od anjelov, o koľko ich prevyšuje zdede-

aliquándo Angelórum: Fílius meus es tu, ego hódie génui te? Et rursum: Ego ero illi in patrem, et ipse erit mihi in fílium? Et cum íterum introdúcit primogénitum in orbem terræ, dicit: Et adórent eum omnes Angeli Dei. Et ad Angelos quidem dicit: Qui facit Angelos suos spíritus, et minístros suos flammam ignis. Ad Fílium autem: Thronus tuus, Deus, in sæculum sæculi: virga æquitátis, virga regni tui. Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem: propterea unxit te Deus, Deus tuus, óleo exsultatiónis præ partícipibus tuis. Et: Tu in princípio, Dómine, terram fundásti: et ópera mánuum tuárum sunt cæli. Ipsi períbunt, tu autem permanébis: et omnes ut vestiméntum veterascent: et velut amíctum mutábis eos, et mutabúntur: tu autem idem ipse es, et anni tui non defícient.

ným menom. Veď kedy ktorému anjelovi povedal (Boh): Syn môj si ty, ja som dnes splodil teba!? Inde zasa: Ja mu budem otcom a on mi bude synom. A keď svojho Prvorodeného znova privádza na zem, hovorí: Nech padnú pred ním na kolená všetci anjeli Boží! O anjeloch vraví: Vetry má za poslov a ohnivé plamene za služobníkov. O Synovi však: Tvoj prestol, Bože, je na večné veky! Tvojím kráľovským žezlom je žezlo spravodlivosti. Spravodlivosť máš rád, neprávosť nenávidíš, preto teba pomazal Boh, tvoj Boh, olejom radosti väčšmi než tvojich druhov. A ďalej: Ty, Pane, na počiatku zemi si dal základy, dielom tvojich rúk sú nebesá. Tie sa pominú, ale ty ostaneš! Ako rúcho zotlejú ony všetky, ako plášť ich svinieš a ako šatu zameníš inými. Lež ty si vždy ten istý a nebudú mať konca roky tvoje.

GRADUÁL (Ž 97, 3, a 2)

Vidérunt omnes fines terræ salutáre Dei nostri: jubiláte Deo omnis terra. ℣. Notum fecit Dóminus salutáre suum: ante conspéctum géntium revelávit justítiam suam.
Allelúja, allelúja. ℣. Dies sanctificátus illúxit nobis: veníte, gentes, et adoráte Dóminum: quia hódie descéndit lux magna super terram. Allelúja.

Uzreli všetky zemské končiny spasenie nášho Boha: Plesajte, všetky zeme, Pánovi. ℣. Učinil známou svoju spásu Pán, vyjavil svoju spravodlivosť pred očami pohanov.

Aleluja, aleluja. ℣. Svitol nám posvätný deň. Poďte, národy, a klaňajte sa Pánovi, lebo dnes sostúpilo na zem veľké svetlo. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 1, 1-14)

✠ Inítium sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In princípio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Hoc erat in princípio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil, quod factum est: in ipso vita erat, et vita erat lux hóminum: et lux in ténebris lucet, et ténebræ eam non comprehendérunt. Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joánnes. Hic venit in testimónium, ut testimónium perhibéret de lúmine, ut omnes créderent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimónium perhibéret de lúmine. Erat lux vera, quæ illúminat omnem hóminem veniéntem in hunc mundum. In mundo erat et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognóvit. In própria venit, et sui eum non recepérunt. Quotquot autem recepérunt eum, dedit eis potestátem fílios Dei fíeri, his, qui credunt in nómine ejus: qui non ex sanguínibus, neque ex voluntáte carnis, neque ex voluntáte viri, sed ex Deo nati sunt *(hic genuflectitur)*. Et Verbum caro factum est, et habitávit in nobis, et vídimus glóriam ejus, glóriam quasi Unigéniti a Patre, plenum grátiæ et veritátis.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a Boh bolo Slovo. Ono bolo na počiatku u Boha. Ním povstalo všetko, a bez neho nepovstalo vôbec nič, čo povstalo. V ňom bol život, a ten život bol svetlom ľudí. A toto svetlo svieti vo tme, no tma ho neprijala. Narodil sa istý človek, ktorého poslal Boh. Menoval sa Ján. On prišiel svedčiť, a to svedčiť o svetle, aby skrze neho všetci uverili. On sám nebol svetlom, ale mal (iba) svedčiť o svetle. Bolo však aj pravé svetlo, ktoré osvecuje každého človeka, prichádzajúceho na tento svet. Vo svete bolo a svet ním povstal, ale svet ho nepoznal. Do svojho vlastného prišlo, a jeho vlastní ho neprijali. Tým však, ktorí ho prijali, dal schopnosť stať sa dietkami Božími, tým totiž, ktorí veria v jeho meno, ktorí sa narodili nie z krvi, ani zo žiadosti tela, ani zo žiadosti muža, ale z Boha *(tu sa pokľakne)*. A toto Slovo stalo sa telom a prebývalo medzi nami. A my sme uzreli jeho slávu, a to slávu ako jednorodeného (Syna) Otcovho, plného milosti a pravdy.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 12 a 15)

Tui sunt cæli, et tua est terra: orbem terrárum, et plenitúdinem ejus tu fundásti: justítia, et judícium præparátio sedis tuæ.

Tvoje je nebo a tvoja je zem, ty založil si zemekruh a čo ho napĺňa: spravodlivosť a právo tvojho trónu základ je.

SEKRÉTA

Obláta, Dómine, múnera, nova Unigéniti tui nativitáte sanctífica: nosque a peccatórum nostrórum máculis emúnda. Per eúndem Dóminum.

Obetované dary, Pane, posväť novým narodením tvojho Jednorodeného: a očisti nás od škvŕn našich hriechov. Skrze tohože Pána nášho Ježiša.

Prefácia a *Communicántes* (v kánone) o Narodení Pána, str. 516, 528.

KOMÚNIA (Ž 97, 3)

Vidérunt omnes fines terræ salutáre Dei nostri.

Uzrely všetky zemské končiny spasenie nášho Boha.

POSTKOMÚNIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut natus hódie Salvátor mundi, sicut divínæ nobis generatiónis est auctor; ita et immortalitátis sit ipse largítor. Qui tecum vivit.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby dnes narodený Spasiteľ sveta, ako je nám pôvodcom božského zrodenia; tak nám bol sám aj darcom nesmrteľnosti: Ktorý s tebou žije.

Posledné evanjelium (Cum natus esset) zo sviatku Zjavenia Pána, str. 134.

Sv. Štefana prvého mučeníka - Štácia u sv. Štefana na Caeliu 26. decembra

Dvoj. 2. triedy s jednoduchou oktávou. - Rúcho červené.

Kristus je kráľom mučeníkov, - nasledujme ho. - Tri sviatky po Vianociach sú staršie než samé Vianoce, ale dajú sa zladiť s myšlienkou vianočnou. Tvoria akúsi vianočnú ozdobu Kráľovi. Svätých, tu oslavovaných, kresťania menovali „sprievodom Baránkovým". Sv. Štefan je vzorom mučeníctva, sv. Ján panenstva, sv. Neviniatka aj mučeníctva aj čistoty. Sú to tri najvyššie ideály prvých kresťanov: mučeníctvo, panenstvo a panenstvo, spojené s mučeníctvom. Po nájdení ostatkov sv. Štefana preniesli ich do Ríma a uložili do hrobu sv. Vavrinca. Súčasne vzniklo niekoľko kostolov na česť sv. diakona a prvého mučeníka, medzi nimi aj kostol na vrchu Caeliu, ktorý pôvodne bol pohanským chrámom.

Meno „Stefanos" znamená: korunovaný. Sv. diakon ostal verný svojmu menu, lebo obsiahol mučenícku korunu.
V omšových spevoch nám všade zaznieva hlas trpiaceho mučeníka. Sme svedkami obety mučeníka (lekc.), ktorý dnes tiež obetuje svoj život s obetou Kristovou. Pripájame sa, ako prítomní, tým, že ponúkame svoju ochotu dať všetko za Krista. Údelom posla božieho je mučeníctvo (evanj.), a preto každý kresťan má byť naň pripravený.

INTROIT (Ž 118, 23, 86 a 23)

Sedérunt príncipes, et advérsum me loquebántur: et iníqui persecúti sunt me: ádjuva me, Dómine Deus meus, quia servus tuus exercebátur in tuis justificatiónibus. *(Ps ib. 1)* Beáti immaculáti in via, qui ámbulant in lege Dómini. ℣. Glória Patri, et Fílio.

Zasadly kniežatá súdiť a hovorily proti mne. Nežičlivci ma prenasledujú. Pomôž mi, Pane, Bože môj, lebo tvoj sluha zachováva tvoje prikázania. *(Ž tž. 1)* Blažení, ktorých cesta nepoškvrnená, ktorí chodievajú v zákone Pánovom. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Da nobis, quǽsumus, Dómine, imitári quod cólimus, ut discámus et inimícos dilígere: quia ejus natalítia celebrámus, qui novit étiam pro persecutóribus exoráre Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Daj nám, prosíme, Pane, nasledovať, čo ctíme, aby sme sa naučili milovať aj nepriateľov: veď slávime narodeniny toho, ktorý vedel i za prenasledovateľov svojich prosiť Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho: Ktorý s tebou žije.

Spomienka oktávy Narodenia (z tretej omše), str. 104.

LEKCIA (Sk 6, 8-10; 7, 54-59)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Stéphanus plenus grátia et fortitúdine, faciébat prodígia et signa magna in pópulo. Surrexérunt autem quidam de synagóga, quæ appellátur Libertinórum, et Cyrenénsium, et Alexandrinórum, et eórum, qui erant a Cilícia, et Asia, disputántes cum

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - V tých dňoch Štefan, plný milosti a sily, konal divy a veľké znamenia medzi ľudom. Niektorí zo synagogy, zvanej libertínskych, cyrénskych a alexandrijských, a tých, čo boli z Kilikie a Ázie, začali sa hádať so Štefanom, ale nevládali odolať múdrosti a Duchu, ktorým hovoril.

Stéphano: et non póterant resístere sapiéntiæ et spirítui, qui loquebátur. Audiéntes autem hæc, dissecabántur córdibus suis, et stridébant déntibus in eum. Cum autem esset Stéphanus plenus Spíritu Sancto, inténdens in cælum, vidit glóriam Dei, et Jesum stantem a dextris Dei. Et ait: Ecce vídeo cælos apértos, et Fílium hóminis stantem a dextris Dei. Exclamántes autem voce magna, continuérunt aures suas, et ímpetum fecérunt unanímiter in eum. Et ejiciéntes eum extra civitátem, lapidábant: et testes deposuérunt vestiménta sua secus pedes adolescéntis, qui vocabátur Saulus. Et lapidábant Stéphanum invocántem, et dicéntem: Dómine Jesu, súscipe spíritum meum. Pósitis autem génibus clamávit voce magna, dicens: Dómine, ne státuas illis hoc peccátum. Et cum hoc dixísset, obdormívit in Dómino.

Keď ho počuli, pukali (hnevom) vo svojich srdciach a zubmi škrípali proti nemu. (Štefan) plný Ducha Svätého uprene pohliadol k nebu, uzrel slávu Božiu a na pravici Božej stáť Ježiša, a povedal: Hľa, vidím otvorené nebo a Syna človeka stáť na pravici Božej. Tu skríkli veľkým hlasom, zapchali si uši a jednomyseľne sa vrhli na neho. Vyhnali ho za mesto a kameňovali ho. Svedkovia si odložili rúcha k nohám mládenca, ktorý sa volal Šavol. Kameňovali Štefana, ktorý sa modlil a hovoril: Pane Ježišu, prijmi môjho ducha! Klesol na kolená a veľkým hlasom vykríkol: Pane, nemaj im to za hriech. Keď to povedal, usnul v Pánu.

GRADUÁL (Ž 118, 23 a 86, 6, 5)

Sedérunt príncipes, et advérsum me loquebántur: et iníqui persecúti sunt me. ℣. Adjuva me, Dómine Deus meus: salvum me fac propter misericórdiam tuam.

Zasadly kniežatá súdiť a hovorily proti mne. Nežičlivci ma prenasledujú. ℣. Pomôž mi, Pane, Bože môj, zachráň ma pre milosrdenstvo svoje.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Act 7 55)* Vídeo cælos apértos, et Jesum stantem a dextris virtútis Dei. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Sk 7, 55)* Vidím nebo otvorené a Ježiša stáť po pravici moci Božej. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 23, 34-39)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dicébat Jesus scribis, et pharisæis: Ecce ego mitto ad vos prophétas, et sapiéntes, et scribas, et ex illis occidétis, et crucifigétis, et ex eis flagellábitis in synagógis vestris, et persequémini de civitáte in civitátem: ut véniat super vos omnis sanguis justus, qui effúsus est super terram, a sánguine Abel justi, usque ad sánguinem Zacharíæ, fílii Barachíæ, quem occidístis inter templum et altáre. Amen dico vobis, vénient hæc ómnia super generatiónem istam. Jerúsalem, Jerúsalem, quæ occídis prophétas, et lápidas eos, qui ad te missi sunt, quóties vólui congregáre fílios tuos, quemádmodum gallína cóngregat pullos suos sub alas, et noluísti? Ecce relinquétur vobis domus vestra desérta. Dico enim vobis, non me vidébitis ámodo, donec dicátis: Benedíctus, qui venit in nómine Dómini.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš zákonníkom a farizejom: Hľa, posielam vám prorokov, mudrcov a zákonníkov, a vy z nich niektorých zabijete a ukrižujete a iných budete bičovať vo svojich synagogách a prenášať z mesta do mesta, aby prišla na vás všetka spravodlivá krv, vyliata na zemi, počnúc od krvi spravodlivého Ábela až po krv Zachariáša, syna Barachiášovho, ktorého ste zavraždili medzi chrámom a oltárom. Veru, hovorím vám, všetko to príde na toto pokolenie. Jeruzalem, Jeruzalem, ktorý vraždíš prorokov a kameňuješ tých, ktorí ti boli posielaní, koľko ráz som chcel shromaždiť tvoje deti, ako sliepka shromažďuje svoje kuriatka pod krídla, a nechcel si! Uvidíte, váš dom vám spustne! Lebo hovorím vám: Už ma viac neuvidíte, kým nebudete volať: Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom!

Krédo (pre oktávu Narodenia).

OFERTÓRIUM (Sk 6, 5; 7, 59)

Elegérunt Apóstoli Stéphanum Levítam, plenum fide et Spíritu Sancto: quem lapidavérunt Judæi oránтem, et dicéntem: Dómine Jesu, áccipe spíritum meum, allelúja.

Vyvolili apoštoli za diakona Štefana, plného viery a Ducha Svätého. Keď ho židia kameňovali, takto sa modlil:
Pane Ježišu, prijmi ducha môjho, aleluja.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, múnera pro tuórum commemoratióne Sanctórum: ut sicut illos pássio glorióso effécit, ita nos devótio reddat innócuos. Per Dóminum.

Prijmi, Pane, obetné dary na pripomienku svojich svätých: daj, ako ich preslávilo umučenie, aby aj nás tak bezúhonnými učinila nábožnosť. Skrze Pána.

2. *sekréta:* oktávy Nar., str. 107, taktiež *Prefácia* a *Communicántes*, str. 516, 528.

KOMÚNIA (Sk 7, 55, 58 a 59)

Vídeo cælos apértos, et Jesum stantem a dextris virtútis Dei: Dómine Jesu, áccipe spíritum meum, et ne státuas illis hoc peccátum.

Vidím otvorené nebo a Ježiša stáť na pravici moci Božej. Pane Ježišu, prijmi môjho ducha a nemaj im to za hriech.

POSTKOMÚNIA

Auxiliéntur nobis, Dómine, sumpta mystéria: et intercedénte beáto Stéphano Mártyre tuo, sempitérna protectióne confírment. Per Dóminum.

Nech nám pomáhajú, Pane, prijaté tajomstvá: a nech nás na orodovanie sv. Štefana, tvojho Mučeníka, posilňujú v ustavičnej ochrane. Skrze Pána.

Druhá *postkomúnia* oktávy Narodenia, str. 107.

Sv. Ján apoštola a evanjelistu Štácia vo veľkom chráme Panny Márie 27. decembra

Dvoj. 2. triedy s jednoduchou oktávou. - Rúcho biele.

Kristus, ženích panien, - prinášame mu dar čistoty. - Sv. Ján, syn Zebedeja a Salome, brat sv. Jakuba apoštola staršieho, bol pre svoju panenskú čistotu miláčkom Ježišovým, ktorý mu dovolil, aby si pri poslednej večeri sklonil hlavu na jeho prsia. Jediný z apoštolov sprevádzal s Matkou Božou Ježiša na krížovej ceste. Umierajúci Spasiteľ jemu odporúčal svoju Matku do ochrany, a apoštol si ju vzal za svoju. Z Jeruzalema sa presťahoval do Efezu a ztade spravoval Cirkev v Malej Ázii. Cisár Domicián ho poslal do vyhnanstva na ostrov Patmos. Tu mal zjavenie, ktoré opísal. Je pôvodcom štvrtého evanjelia, Zjavenia a troch listov. Jediný z apoštolov zomrel prirodzenou smrťou. Štácia vo veľkej bazilike mariánskej poukazuje na úzky vzťah sv. Jána k Panne Márii. Omšový formulár nám črtá tento obraz o sv. Jánovi: Ako evanjelista priam na Srdci Kristovom bol účastný na Múdrosti Božej (int., lekcia), ktorú nám sprostredkuje a „jeho svedectvo je pravé" (evanj.). Svojím charakterom podobá sa prekvitajúcej palme a košatému libanonskému cédru (ofert.). Kristus prišiel pre svojho milovaného apoštola vo vysokom veku a vzal si ho bez mučeníctva. Toto jeho stretnutie s Majstrom je naším stretnutím s Ním pri sv. prijímaní (kom.).

INTROIT (Kaz 15, 5)

In médio Ecclésiæ apéruit os ejus, et implévit eum Dóminus spíritu sapiéntiæ, et intelléctus: stolam glóriæ índuit eum. *(Ps 91, 2)* Bonum est confitéri Dómino: et psállere nómini tuo, Altíssime. ℣. Glória Patri.

Vprostred shromaždenia otvoril Pán ústa jeho a naplnil ho Duchom múdrosti a rozumu, priodial ho rúchom slávy. *(Ž 91, 2)* Dobre je oslavovať Pána a spievať tvojmu menu, Najvyšší. ℣. Slávu Otcu.

ORÁCIA

Ecclésiam tuam, Dómine, benígnus illústra: ut beáti Joánnis Apóstoli tui, et Evangelístæ illumináta doctrínis, ad dona pervéniat sempitérna. Per Dóminum.

Svoju Cirkev, Pane, dobrotivo ožiar: aby, osvietená náukou sv. Jána, tvojho Apoštola a Evanjelistu, dosiahla večné dary. Skrze Pána.

Spomienka oktávy Narodenia, str. 104.

LEKCIA (Sir 15, 1-6)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Qui timet Deum, fáciet bona: et qui cóntinens est justítiæ, apprehéndet illam, et obviábit illi quasi mater honorificáta. Cibábit illum pane vitæ et intelléctus, et aqua sapiéntiæ salutáris potábit illum: et firmábitur in illo, et non flectétur: et continébit illum, et non confundétur: et exaltábit illum apud próximos suos, et in médio Ecclésiæ apériet os ejus, et adimplébit illum spíritu sapiéntiæ et intelléctus, et stola glóriæ véstiet illum. Jucunditátem, et exsultatiónem thesaurizábit super illum, et nómine ætérno hereditábit illum, Dóminus Deus noster.

Čítanie z knihy Múdrosti. - Kto sa bojí Boha, bude konať, čo je dobré, a kto sa drží spravodlivosti, dosiahne ju. Vyjde mu v ústrety ako počestná matka a privinie ho k sebe ako manželka panenského veku. Nakŕmi ho životodarným chlebom rozumnosti a vodou spasiteľnej múdrosti ho napojí. A spevnie v ňom tak, že sa nezohne, pevne sa ho bude držať, takže nevyjde na posmech. A povýši ho v kruhu jeho bližných, uprostred shromaždenia otvorí mu ústa. I naplní ho duchom múdrosti a rozumnosti a odeje ho slávnym rúchom. Zahrnie ho veselosťou a radosťou a večne slávne meno mu udelí za dedičstvo.

GRADUÁL (Jn 21, 23 a 19)

Exiit sermo inter fratres, quod discípulus ille non móritur: et non dixit Jesus: Non móritur. ℣. Sed: Sic eum volo manére, donec véniam: tu me séquere.

Rozšírila sa zvesť medzi bratmi, že ten učeník nezomrie. No Ježiš mu nepovedal, že nezomrie. ℣. Ale len: Chcem, aby takto ostal, kým sa nevrátim, ty poď za mnou.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Jn 21, 24)* Hic est discípulus ille, qui testimónium pérhibet de his: et scimus, quia verum est testimónium ejus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Jn 21, 24)* To je ten učeník, ktorý o tom svedčí a vieme, že jeho svedectvo je pravdivé. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 21, 19-24)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus Petro: Séquere me. Convérsus Petrus vidit illum discípulum, quem diligébat Jesus, sequéntem, qui et recúbuit in cœna super pectus ejus, et dixit: Dómine, quis est qui tradet te? Hunc ergo cum vidísset Petrus, dixit Jesu: Dómine, hic autem quid? Dicit ei Jesus: Sic eum volo manére, donec véniam, quid ad te? tu me séquere. Exiit ergo sermo iste inter fratres, quia discípulus ille non móritur. Et non dixit ei Jesus: Non móritur; sed: Sic eum volo manére, donec véniam; quid ad te? Hic est discípulus ille, qui testimónium pérhibet de his, et scripsit hæc: et scimus, quia verum est testimónium ejus.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš Petrovi: Poď za mnou! Peter sa obrátil a videl, že ide za nimi aj ten učeník, ktorého Ježiš miloval a ktorý mu pri (poslednej) večeri ležal pri hrudi a spýtal sa: Pane, kto ťa to zradí? Keď ho Peter zazrel, povedal Ježišovi: Pane, a čo bude s týmto? Ježiš mu odpovedal: Keby som ho takto ponechal, kým sa nevrátim, čo ťa do toho? Ty poď za mnou! I rozšírila sa zvesť medzi bratmi, že ten učeník nezomrie. No Ježiš mu nepovedal, že nezomrie, ale len: Keby som ho takto ponechal, kým sa nevrátim, čo ťa do toho? A to je ten učeník, ktorý svedčí o týchto veciach a toto napísal; a vieme, že jeho svedectvo je pravdivé.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 91, 13)

Justus ut palma florébit: sicut cedrus, quæ in Líbano est, multiplicábitur.

Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, múnera, quæ in ejus tibi solemnitáte deférimus, cujus nos confídimus patrocínio liberári. Per Dóminum.

Prijmi, Pane, dary, ktoré prinášame tebe na sviatok toho, pod ktorého ochranou dúfame, že budeme vyslobodení. Skrze Pána.

Druhá *sekréta* oktávy Narodenia, str. 107, taktiež *Prefácia*, *Communicántes* o Narodení, str. 516, 528.

KOMÚNIA (Jn 21, 23)

Exiit sermo inter fratres, quod discípulus ille non móritur: et non dixit Jesus: Non móritur; sed: Sic eum volo manére, donec véniam.

Rozšírila sa zvesť medzi bratmi, že ten učeník nezomrie. No Ježiš mu nepovedal, že nezomrie, ale len: Chcem, aby takto ostal, kým sa nevrátim.

POSTKOMÚNIA

Refécti cibo potúque cælésti, Deus noster, te súpplices deprecámur: ut in cujus hæc commemoratióne percépimus, ejus muniámur et précibus. Per Dóminum nostrum Jesum.

Nasýtení nebeským pokrmom a nápojom, skrúšení prosíme teba, Bože náš: aby my, ktorí sme ich prijali na jeho pripomienku, aj jeho prosbami boli sme ochraňovaní. Skrze Pána.

Druhá *postkomúnia* oktávy Narodenia, str. 107.

Sv. Neviniatok Mučeníkov

Štácia u sv. Pavla — **28. decembra**

Dvoj. 2. triedy s jednoduchou oktávou. - Rúcho fialové (v nedeľu červené).

Prvotiny Kristovi Kráľovi, - aj my mu zasväcujeme svoje najlepšie sily. - Cirkev privádza dnes k jasličkám milý zástup nevinných dietok, ktoré podstúpily mučenícku smrť za Krista. Radostný obraz, ale Cirkev cíti spolu aj smútok betlehemských matiek, preto sa oblieka do rúcha kajúceho. Relikvie sv. Neviniatok sú v bazilike sv. Pavla, preto je tam aj štácia. Krv nevinných dietok je svedectvo za Krista (intr., orácia); v nebi dostaly odmenu, že môžu spievať Baránkovi (lekcia), za ktorého položily život (evanj.). V duchu Neviniatok obetujeme seba v tejto obete, najmä obetavým bojom proti osídlam diablovým (ofert.). Dietky sú na svadbe Baránkovej, kým matky oplakávajú

ích na zemi (kom.). Ich odmena je obrazom našej účasti na eucharistickej hostine.

INTROIT (Ž 8, 3)

Ex ore infántium, Deus, et lacténtium perfecísti laudem propter inimícos tuos. *(Ps ib. 2)* Dómine, Dóminus noster: quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra! ℣. Glória Patri.

Z úst detičiek a nemluvniat proti svojim protivníkom slávu si si pripravil, Bože. *(Ž tž. 2)* Pane, náš Pán, jak podivné je tvoje meno všade na zemi. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

Glória sa spieva iba v nedeľu a v deň oktávy.

ORÁCIA

Deus, cujus hodiérna die præcónium Innocéntes Mártyres non loquéndo, sed moriéndo confessi sunt: ómnia in nobis vitiórum mala mortífica; ut fidem tuam, quam lingua nostra lóquitur, étiam móribus vita fateátur. Per Dóminum.

Bože, ktorého chválu v dnešný deň Neviniatka Mučeníci nie slovami, lež smrťou vyznali: umŕtvi v nás všetky zlá pokleskov; aby tvoju vieru, o ktorej hovorí náš jazyk, aj správaním sa život dokazoval. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Spomienka Narodenia, str. 104.

LEKCIA (Zjv 14, 1-5)

Léctio libri Apocalýpsis beáti Joánnis Apóstoli. - In diébus illis: Vidi supra montem Sion Agnum stantem, et cum eo centum quadragínta quátuor míllia habéntes nomen ejus, et nomen Patris ejus scriptum in fróntibus suis. Et audívi vocem de cælo, tamquam vocem aquárum multárum, et tamquam vocem tonítrui magni: et vocem, quam audívi, sicut citharœdórum citharizántium in cítharis suis. Et cantábant quasi cánticum novum ante sedem, et ante quátuor animália, et

Čítanie z knihy Zjavenia sv. Jána apoštola. - V tie dni som videl: Hľa, Baránok stál na vrchu Sion a s ním stoštyriašťtyridsaťtisíc, ktorí mali napísané na čelách jeho meno a meno jeho Otca. A počul som s nebies hlas, ktorý bol ako zvuk mnohých vôd a ako zvuk mocného hromu. Bol to hlas spevákov, ktorí si hrali na citarách a spievali ako by novú pieseň pred prestolom, pred štyrmi bytosťami a pred starcami. Nikto sa však nemohol naučiť túto pieseň, iba tých stošty-

senióres: et nemo póterat dícere cánticum, nisi illa centum quadragínta quátuor míllia, qui empti sunt de terra. Hi sunt, qui cum muliéribus non sunt coinquináti: vírgines enim sunt. Hi sequúntur Agnum, quocúmque íerit. Hi empti sunt ex homínibus primítiæ Deo, et Agno; et in ore eórum non est invéntum mendácium: sine mácula enim sunt ante thronum Dei.

riaštyridsaťtisíc vykúpených zo zeme. To sú tí, ktorí sa nepoškvrnili so ženami, ale sú ako panny. Preto nasledujú Baránka všade, kam ide. Oni boli vykúpení zpomedzi ľudí ako prvotiny Bohu a Bránkovi. V ich ústach nebolo lže a sú naozaj bez úhony pred prestolom Božím.

GRADUÁL (Ž 123, 7-8)

Anima nostra, sicut passer, erépta est de láqueo venántium. ℣. Láqueus contrítus est, et nos liberáti sumus: adjutórium nostrum in nómine Dómini, qui fecit cælum et terram.

Duša naša unikla sťa vtáča zo siete vtáčnikov. ℣. Pretrhla sa sieť, a my sme vyslobodení. Je pomoc naša v mene Pánovom, ktorý stvoril nebesá a zem.

V nedeľu a v deň oktávy sa pripojí:

Allelúja, allelúja. *(Ps 112, 1)* ℣. Laudáte púeri Dóminum, laudáte nomen Dómini. Allelúja.

Aleluja, aleluja. *(Ž 112, 1)* ℣. Chváľte, dietky, Pána, chváľte meno Pánovo. Aleluja.

TRAKTUS (Ž 78, 3 a 10)

Effudérunt sánguinem sanctórum, velut aquam, in circúitu Jerúsalem. ℣. Et non erat, qui sepelíret. ℣. Víndica, Dómine, sánguinem sanctórum tuórum, qui effúsus est super terram.

Prelievali krv svätých sťa vodu okolo Jeruzalema. ℣. A nebol, kto by ich pochoval. ℣. Pomsti, Pane, krv svojich služobníkov, ktorá sa vyliala na zem.

EVANJELIUM (Mt 2, 13-18)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Angelus Dó-

✠ Sťať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času anjel Pánov zjavil sa vo sne

mini appáruit in somnis Joseph, dicens: Surge, et áccipe púerum, et matrem ejus, et fuge in Ægýptum, et esto ibi, usque dum dicam tibi. Futúrum est enim, ut Heródes quærat púerum ad perdéndum eum. Qui consúrgens accépit púerum, et matrem ejus nocte, et secéssit in Ægýptum: et erat ibi usque ad óbitum Heródis: ut adimplerétur quod dictum est a Dómino per prophétam dicéntem: Ex Ægýpto vocávi Fílium meum. Tunc Heródes videns, quóniam illúsus esset a magis, irátus est valde, et mittens occídit omnes púeros, qui erant in Béthlehem, et in ómnibus fínibus ejus, a bimátu et infra, secúndum tempus quod exquisíerat a magis. Tunc adimplétum est, quod dictum est per Jeremíam prophétam dicéntem: Vox in Rama audíta est, plorátus, et ululátus multus: Rachel plorans fílios suos, et nóluit consolári, quia non sunt.

Jozefovi a vyzval ho: Vstaň, vezmi dieťatko i jeho matku a uteč do Egypta. Ostaň tam, až pokým ti nepoviem, lebo Herodes bude hľadať dieťatko, aby ho zmárnil. Vstal teda. Za noci vzal dieťatko i jeho matku a odišiel do Egypta. Zostal tam až do smrti Herodesovej, aby sa splnilo, čo povedal Pán skrze proroka slovami: Z Egypta som si povolal syna. Keď Herodes zbadal, že ho mudrci oklamali, veľmi sa rozhneval. Vyslal (vojakov) a dal pozabíjať v Betleheme a na jeho okolí všetkých chlapcov, od dvojročných počnúc nadol, podľa času, o ktorom sa dôkladne prezvedel od mudrcov. Vtedy sa splnilo, čo povedal prorok Jeremiáš slovami: V Ráme bolo počuť hlas, nárek a veľké kvílenie. Ráchel oplakáva svojich synov a nechce sa dať potešiť, lebo ich niet.

Krédo pre oktávu.

OFERTÓRIUM (Ž 123, 7)

Anima nostra, sicut passer, erépta est de láqueo venántium: láqueus contrítus est, et nos liberáti sumus.

Duša naša unikla sťa vtáča zo siete vtáčnikov. Pretrhla sa sieť, a my sme vyslobodení.

SEKRÉTA

Sanctórum tuórum, Dómine, nobis pia non desit orá-

Zbožné prihovorenie tvojich svätých, Pane, nech nám ne-

tio: quæ et múnera nostra concíliet, et tuam nobis indulgéntiam semper obtíneat. Per Dóminum.

chýba: ono nech spríjemní aj naše dary aj vždy nám obsiahne tvoje odpustenie. Skrze Pána.

Druhá *sekréta* oktávy Narodenia, str. 107, *prefácia* a *Communicántes* o Narodení, str. 516, 528.

KOMÚNIA (Mt 2, 18)

Vox in Rama audíta est, plorátus, et ululátus: Rachel plorans fílios suos, et nóluit consolári, quia non sunt.

V Ráme bolo počuť hlas, nárek a kvílenie.Ráchel oplakáva svojich synov, a nechce sa dať potešiť, lebo ich niet.

POSTKOMÚNIA

Votíva, Dómine, dona percépimus: quæ Sanctórum nobis précibus, et præséntis quæsumus vitæ, páriter et ætérnæ tríbue conférre subsídium. Per Dóminum.

Prijali sme, Pane, posvätné dary: udeľ, prosíme, nech nám ony na prosby svätých prinášajú pomoc aj pre terajší a rovnako aj pre večný život. Skrze Pána.

Druhá *postkomúnia* oktávy Narodenia, str. 107. Keď vystane *glória*, na konci ie *Benedícamus Dómino*, ináč *Ite missa est*.

Nedeľa v Oktáve Narodenia

Polodvoj. - Rúcho biele.

Podivuhodná výmena. Kristus - syn človeka, my synmi Božími. Ofertórium ho predstavuje ako Boha, komúnia ako človeka. Cirkev pokračuje v oslave Vianoc. Obdivuje tichosť noci vianočnej a porovnáva ju s tou, keď anjel Pánov sostúpil s neba, vyslobodil židov z otroctva egyptského (intr.). Kristus tým, že sa narodil ako človek, urobil nás dietkami božími (lekcia); už predvídame jeho krvavú obetu (evanj.). Tu sa vykryštalizovala základná myšlienka Vianoc: Syn Boží človekom, my synmi Božími (admirabile commercium, podivná výmena).

INTROIT (Múd 18, 14-15)

Dum médium siléntium tenérent ómnia, et nox in suo cursu médium iter habéret, omnípotens sermo tuus, Dómine, de cælis a regálibus sédibus venit. *(Ps 92, 1)* Dóminus regnávit, decórem indútus est: indútus est Dóminus fortitúdinem, et præcínxit se. ℣. Glória Patri.

Keď v hlbokom mlčaní všetko sa hrúžilo a noc bola v polovici svojej cesty, sostúpilo, Pane, tvoje všemohúce Slovo s nebies, s kráľovského trónu. *(Ž 92, 1)* Pán kráľuje, obliekol si vznešenosť, moc obliekol si Pán, prepásal sa. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, dírige actus nostros in beneplácito tuo: ut in nómine dilécti Fílii tui mereámur bonis opéribus abundáre. Qui tecum vivit.

Všemohúci večný Bože, riaď skutky naše podľa svojej ľúbosti: aby v mene milovaného Syna tvojho zaslúžili sme si oplývať dobrými skutkami. Ktorý s tebou žije.

Spomienka oktávy Narodenia, str. 104.

LEKCIA (Gal 4, 1-7)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Gálatas. - Fratres: Quanto témpore heres párvulus est, nihil díffert a servo, cum sit dóminus ómnium: sed sub tutóribus et actóribus est usque ad præfinítum tempus a patre: ita et nos cum essémus párvuli, sub eleméntis mundi erámus serviéntes. At ubi venit plenitúdo témporis, misit Deus Fílium suum, factum ex muliére, factum sub lege, ut eos, qui sub lege erant, redímeret, ut adoptiónem filiórum reciperémus. Quóniam autem estis fílii, misit Deus spíritum Fílii sui in corda vestra, clamántem: Abba, Pater. Itaque jam non est servus, sed fílius: quod si fílius, et heres per Deum.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Galaťanom. - Bratia! Dokiaľ je dedič maloletý, v ničom sa nelíši od sluhu, hoci je pánom všetkého (imania). Je pod poručníkmi a správcami až do času, ktorý určil otec. Tak aj my, kým sme boli maloletí, boli sme podrobení živlom tohto sveta. Keď však prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna, zrodeného zo ženy a poddaného zákonu, aby vykúpil tých, čo boli pod zákonom, a mohli sme dostať právo synovstva. A keďže ste synovia (Boží), poslal nám Boh do sŕdc Ducha svojho Syna, volajúceho: Abba! Otče! Už nie si teda sluha, ale syn; a keď si syn, si z milosti Božej aj dedič.

GRADUÁL (Ž 44, 3 a 2)

Speciósus forma præ fíliis hóminum: diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℣. Eructávit cor meum verbum bonum, dico ego ópera mea regi: lingua mea cálamus scribæ, velóciter scribéntis.

Spanilejší si ako ľudskí synovia, na tvojich perách vyliala sa ľúbeznosť. ℣. Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň kráľovi, môj jazyk sťa drievce písára, ktorý rýchlo píše.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 92, 1)* Dóminus regnávit, decórem índuit: índuit Dóminus fortitúdinem, et præcínxit se virtúte. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 92, 1)* Pán kráľuje, obliekol si vznešenosť, moc obliekol si Pán, a prepásal sa silou. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 2, 33-40)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Erat Joseph et María mater Jesu, mirántes super his, quæ dicebántur de illo. Et benedíxit illis Símeon, et dixit ad Maríam matrem ejus: Ecce pósitus est hic in ruínam, et in resurrectiónem multórum in Israël: et in signum, cui contradicétur: et tuam ipsíus ánimam pertransíbit gládius, ut reveléntur ex multis córdibus cogitatiónes. Et erat Anna prophetíssa, fília Phánuel, de tribu Aser: hæc procésserat in diébus multis, et víxerat cum viro suo annis septem a virginitáte sua. Et hæc vídua erat usque ad annos octogínta quátuor: quæ non discedébat de templo, jejúniis et obsecratiónibus sérviens nocte ac die. Et hæc, ipsa hora supervéniens, confitebátur Dómino, et loquebátur de illo ómnibus, qui exspectábant redemptiónem Israël. Et ut perfecérunt ómnia secúndum legem Dómini, revérsi sunt in Galilæam in civitátem suam Názareth. Puer autem crescébat, et confortabátur, plenus sapiéntia: et grátia Dei erat in illo.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času Jozef a Mária, matka Ježišova, divili sa tomu, čo sa o ňom povedalo. Simeon ich požehnal a jeho matke Márii povedal: Hľa, tento je ustanovený na pád a na povstanie mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať. A tvoju vlastnú dušu prenikne meč, aby sa zjavilo smýšľanie mnohých srdc. Žila vtedy aj prorokyňa Anna, dcéra Fanuelova, z pokolenia Azerovho. Bola už veľmi pokročilého veku. So svojím mužom žila sedem rokov po svojom panenstve a vdovou bola až do osemdesiatich štyroch rokov. Nevychádzala z chrámu, ale pôstami a modlitbami slúžila (Bohu) vo dne v noci. V tú istú hodinu prišla aj ona, velebila Boha a rozprávala o ňom všetkým, ktorí očakávali vykúpenie Jeruzalema. A keď vykonali všetko podľa Pánovho zákona, vrátili sa do Galiley, do svojho mesta Nazareta. Dieťatko však rástlo a mocnelo, plné múdrosti, a milosť Božia bola na ňom.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 92, 1-2)

Deus firmávit orbem terræ, qui non commovébitur: paráta sedes tua, Deus, ex tunc, a sæculo tu es.

Boh upevnil zemekruh, ktorý sa nepohne. Od vekov pevný je tvoj trón, Bože, ty od večnosti si.

SEKRÉTA

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut óculis tuæ majestátis munus oblátum, et grátiam nobis piæ devotiónis obtíneat, et efféctum beátæ perennitátis acquírat. Per Dóminum.

Dožič, prosíme, všemohúci Bože: aby dar, obetovaný pred očami tvojej velebnosti, obsiahol nám aj milosť vrúcnej nábožnosti aj získal účinok blaženej večnosti. Skrze Pána.

Druhá *sekréta* oktávy Narodenia, str. 107; *Prefácia* a *Communicántes* o Narodení, str. 516, 528.

KOMÚNIA (Mt 2, 20)

Tolle púerum, et matrem ejus: et vade in terram Israël: defúncti sunt enim, qui quærébant ánimam púeri.

Vezmi dieťatko a jeho matku a vráť sa do izraelskej krajiny, lebo pomreli tí, ktorí číhali dieťatku na život.

POSTKOMÚNIA

Per hujus, Dómine, operatiónem mystérii, et vítia nostra purgéntur, et justa desidéria compleántur. Per Dóminum.

Pôsobením tohto tajomstva, Pane, nech sa nám aj hriechy sotrú aj spravodlivé želania splnia. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *postkomúnia* oktávy Narodenia, str. 107.

Sv. Tomáša biskupa a mučeníka 29. decembra

Dvoj. - Rúcho červené.

Verný nasledovník Veľpastiera Krista. - Arcibiskup v Canterbury (Anglicko). Ako kancelár Henricha II. neohrozene obraňoval práva Cirkvi, preto zažil mnoho príkoria a konečne podstúpil mučenícku smrť (r. 1170) vo vlastnom katedrálnom kostole. Odpadlícky kráľ Henrich VIII. dal spáliť jeho pozostatky roku 1539.

Vo sv. omši spolu s anjelmi radujeme sa nad víťazstvom sv. mučeníka (intr.). Skutočne bol obrazom Krista v jeho veľkňazskom a pastierskom úrade (lekc., evanj.), veď aj on položil život za svoje stádo. Pri príprave obety (ofert.) vidíme, ako jeho oslávená postava prichádza medzi nás. Sv. prijímanie spečaťuje spoločenstvo oviec s Pastierom.

INTROIT

Gaudeámus omnes in Dómino, diem festum celebrántes sub honóre beáti Thomæ Mártyris, de cujus passióne gaudent Angeli, et colláudant Fílium Dei. *(Ps 32, 1)* Exsultáte justi in Dómino: rectos decet collaudátio. - ℣. Glória Patri.

Radujme sa všetci v Pánovi a slávme sviatok na česť svätého Tomáša, Mučeníka. Z jeho mučeníctva radujú sa anjeli a oslavujú Syna Božieho. *(Ž 32, 1)* Plesajte, spravodliví, v Pánovi: statočným sluší chválospev. - ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, pro cujus Ecclésia gloriósus Póntifex Thomas gládiis impiórum occúbuit: præsta, quæsumus, ut omnes, qui ejus implórant auxílium, petitiónis suæ salutárem consequántur efféctum. Per Dóminum.

Bože, pre ktorého Cirkev mečom bezbožníkov zhynul slávny Veľkňaz Tomáš: prosíme, aby všetci, ktorí úpenlivo vzývajú jeho pomoc, dosiahli spasiteľný výsledok svojej prosby. Skrze Pána nášho.

Spomienka Narodenia, str. 104.

LEKCIA (Žid 5, 1-6)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Hebræos. - Fratres: Omnis póntifex ex homínibus assúmptus, et pro homínibus constitúitur in iis, quæ sunt ad Deum: ut ófferat dona, et sacrifícia pro peccátis: qui condolére possit iis, qui ignórant et errant: quóniam et ipse circúmdatus est infirmitáte: et proptérea debet, quemádmodum pro pópulo, ita étiam et pro semetípso offérre pro peccátis. Nec quisquam sumit sibi honórem, sed qui vocátur a Deo, tamquam Aaron. Sic et Christus non semetípsum clarificávit, ut Póntifex fíeret: sed qui locútus est ad eum:

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Židom. - Bratia! Každý veľkňaz, vyvolený zpomedzi ľudí, je ustanovený za zástupcu ľudí pred Bohom, aby prinášal dary a obety za hriechy. A taký (veľkňaz) môže zhovievavo posudzovať tých, čo sú nevedomí a blúdia, lebo aj sám podlieha slabostiam. Práve preto je povinný prinášať obety za hriechy, a to ako za ľud, tak aj za seba. Nikto si však nemôže osobovať túto hodnosť, ak ho Boh nepovolal ako Árona. Ani Kristus neoslávil sám seba veľkňazskou hodnosťou, ale ten, ktorý mu povedal: Syn môj si ty, ja som dnes splo-

Fílius meus es tu, ego hódie génui te. Quemádmodum et in álio loco dicit: Tu es sacérdos in ætérnum: secúndum órdinem Melchísedech.

dil teba! A inde hovorí: Ty si kňazom naveky na spôsob Melchizedecha!

GRADUÁL (Kaz 44, 16)

Ecce sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo. ℣. *(Ib. 20)* Non est invéntus símilis illi, qui conserváret legem Excélsi.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Jn 10, 14)* Ego sum pastor bonus: et cognósco oves meas, et cognóscunt me meæ. Allelúja.

Ajhľa, veľkňaz, ktorý sa vo svojich dňoch zapáčil Bohu. ℣. *(Ž tž. 20)* Nenašiel sa, kto by tak zachovával zákon Najvyššieho ako on.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Jn 10, 14)* Ja som dobrý pastier a poznám svoje ovce a moje poznajú mňa. Aleluja.

EVANJELIUM (*Ego sum*) z druhej nedele po Veľkej noci, str. 585.
Krédo pre oktávu.

OFERTÓRIUM (Ž 20, 4-5)

Posuísti, Dómine, in cápite ejus corónam de lápide pretióso: vítam pétiit a te, et tribuísti ei, allelúja.

Na hlavu si mu vložil korunu z drahokamu. Život si žiadal od teba: udelil si mu, aleluja.

SEKRÉTA

Múnera tibi, Dómine, dicáta sanctífica: et, intercedénte beáto Thoma Mártyre tuo atque Pontífice, per éadem nos placátus inténde. Per Dóminum.

Dary, venované tebe, Pane, posväť: a na orodovanie blahoslaveného Tomáša, tvojho Mučeníka a Veľkňaza, skrze ne usmierený, shliadni na nás. Skrze Pána.

2. *sekréta* oktávy Narod., str. 107; *prefácia* a *Communicántes* o Nar., str. 516, 528.

KOMÚNIA (Jn 10, 14)

Ego sum Pastor bonus, et cognósco oves meas, et cognóscunt me meæ.

Ja som dobrý pastier a poznám svoje ovce a moje poznajú mňa.

POSTKOMÚNIA

Hæc nos commúnio, Dómine, purget a crímine: et inter-

Toto prijímanie, Pane, nech nás očistí od viny: a na oro-

cedénte beáto Thoma Mártyre tuo, atque Pontífice, cæléstis remédii fáciat esse consórtes. Per Dóminum nostrum.

dovanie blahoslaveného Tomáša, tvojho Mučeníka a Veľkňaza, nech nás učiní účastnými na nebeskom lieku. Skrze Pána.

Druhá *postkomúnia* o Narodení, str. 107.

Od tohto dňa (29. december) až *po Hromnice* (2. február) na sviatky polodvojité alebo jednoduché pridávame doplnkové *orácie*, predpísané v dobe vianočnej (II.), str. 546.

V Oktáve Narodenia — 30. decembra

Polodvoj. - Rúcho biele.

Berieme *tretiu omšu vianočnú* (Puer natus) str. 104, okrem:
2. a 3. doplnková *orácia* (II.) na str. 546, *lekcia* (Appáruit) a *evanjelium* (Pastóres) z druhej vianočnej omše, str. 101, *krédo*, *prefácia* a *Communicántes* o Narodení, str. 516, 528.

Sv. Silvestra I. pápeža a vyznavača — 31. decembra

Dvoj. - Rúcho biele.

Skala Petrova prežila najkrutejšie prenasledovania. - Prvý pápež, ktorý po búrkach tristoročného krutého prenasledovania mohol v pokoji a slobode viesť Kristovo stádo (314-335). Spolu s cisárom Konštantínom Veľkým stavia nádherné baziliky v Ríme a potvrdzuje usnesenia snemu nicejského (325). Prvý svätý, ktorému Cirkev priznala tento titul, hoci nebol mučeníkom. Pochovaný je v chráme, zasvätenom jemu a sv. Martinovi, biskupovi a vyznavačovi.
Omša pápežov (viď Spoločné omše svätých) „Si diligis me". *Spomienka Narodenia*, str. 104. *Krédo; prefácia* a *Communicántes* o Narodení, str. 516, 528.

Obrezanie Pána Oktáva Narodenia - Štácia najprv u Panny Márie, Kráľovnej mučeníkov, neskôr u Panny Márie za Tiberom — 1. januára

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho biele.

Matka a Syn prinášajú prvú obetu, - chceme žiť podľa ich obetavého ducha. - Podľa Starého zákona každý chlapec ôsmy deň po narodení včlenil sa obriezkou do vyvoleného národa. Bohočlovek, ako zákonodarca, nepodliehal Zákonu; predsa sa mu podrobil, aby nám ukázal príklad poníženosti, poslušnosti a obetavosti a priniesol prvú obetu krvi za nás. Pri obriezke sa určilo meno. Syn Boží ako človek dostáva meno „nad všetky mená", meno Ježiš, čo znamená Boha-Spasiteľa. Dnešný deň je aj sviatkom Matky Božej, jej blahoželáme a s ňou spolucítime. Ľudia si blahoželajú v prvý deň nového roku, ale omšová liturgia neberie ohľad na túto okolnosť. Omša preberá najviac čiastok *z tretej omše vianočnej*.

INTROIT (Iz 9, 6)

Puer natus est nobis, et fílius datus est nobis, cujus impérium super húmerum ejus, et vocábitur nomen ejus magni consílii Angelus. *(Ps 97, 1)* Cantáte Dómino cánticum novum: quia mirabília fecit. ℣. Glória Patri.

Dieťa sa nám narodilo, syn je nám daný. Na jeho pleciach spočíva vláda nad svetom a jeho meno je Anjel veľkej rady. *(Ž 97, 1)* Spievajte novú pieseň Pánovi, bo učinil on dielo podivné. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui salútis ætérnæ, beátæ Maríæ virginitáte fœcúnda, humáno géneri præmia præstitísti: tríbue, quæsumus; ut ipsam pro nobis intercédere sentiámus, per quam merúimus auctórem vitæ suscípere, Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Bože, ktorý plodným panenstvom blahoslavenej Márie poskytol si ľudskému pokoleniu odmeny večnej spásy: uteš, prosíme; aby sme cítili, že sa za nás prihovára tá, skrze ktorú zaslúžili sme prijať pôvodcu života, Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho: Ktorý s tebou žije a kráľuje.

LEKCIA (Appáruit) z prvej omše Narodenia, str. 97.

GRADUÁL (Ž 97, 3-4 a 2)

Vidérunt omnes fines terræ salutáre Dei nostri: jubiláte Deo omnis terra. ℣. Notum fecit Dóminus salutáre suum: ante conspéctum géntium revelávit justítiam suam. Allelúja, allelúja. ℣. *(Hebr 1, 1-2)* Multifárie olim Deus loquens pátribus in prophétis, novíssime diébus istis locútus est nobis in Fílio. Allelúja.

Uzreli všetky zemské končiny spasenie nášho Boha. Plesajte Bohu všetky zeme! ℣. Pán zjavil svoje spasenie, ukázal pred národmi svoju spravodlivosť. Aleluja, aleluja. ℣. *(Žid 1, 1-2)* Mnoho ráz voľakedy hovoril Boh otcom ústami prorokov, ale teraz v poslednom čase prehovoril k nám v Synovi. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 2, 21)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Postquam consummáti sunt dies octo, ut cir-

✠ Sväť zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času po ôsmich dňoch, keď bolo treba obrezať chlapčeka, nazvali

cumciderétur puer: vocátum est nomen ejus Jesus, quod vocátum est ab Ángelo, prióusquam in útero concipierétur.

ho menom Ježiš, ktorým ho bol anjel nazval skôr, ako sa počal v živote.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 12 a 15)

Tui sunt cæli, et tua est terra: orbem terrárum, et plenitúdinem ejus tu fundásti: justítia et judícium præparátio sedis tuæ.

Tvoje je nebo a tvoja je zem, ty založil si zemekruh a čo ho napĺňa: spravodlivosť a právo tvojho trónu základ je.

SEKRÉTA

Munéribus nostris, quæsumus, Dómine, precibúsque suscéptis: et cæléstibus nos munda mystériis, et cleménter exáudi. Per Dóminum.

Po prijatí darov našich a modlitieb, prosíme, Pane: nebeskými tajomstvami nás aj očisti aj milostivo vyslyš. Skrze Pána.

Prefácia a *Communicántes* o Narodení, str. 516, 528.

KOMÚNIA (Ž 97, 3)

Vidérunt omnes fines terræ salutáre Dei nostri.

Uzrely všetky zemské končiny spasenie nášho Boha.

POSTKOMÚNIA

Hæc nos commúnio, Dómine, purget a crímine: et intercedénte beáta Vírgine Dei genitríce María, cæléstis remédii fáciat esse consórtes. Per eúndem Dóminum nostrum.

Toto prijímanie, Pane, nechže nás očistí od viny: a na orodovanie blahoslavenej Panny, rodičky Božej, Márie, učiní nás účastnými na nebeskom lieku. Skrze tohože Pána.

Najsvätejšieho Mena Ježišovho

V nedeľu medzi 1. a 6. januárom; ak takej niet, vtedy 2. januára

Dvoj. 2. stupňa. - Rúcho biele.

Ježiš - náš Spasiteľ a Vykupiteľ; vykúpení ho pozdravujú. Texty sv. omše rozvádzajú myšlienku veľkosti Mena Ježišovho, ktoré „je nad všetky mená" (intr., lekc.), jeho význam ako Spasiteľa (or.), božský pôvod (evanj.) a vyslovujú mu chválu (ofert., kom.). - Meno Ježiš je nám menom

najsvätejším, „lebo nie je dané ľuďom pod nebom iné meno, v ktorom máme byť spasení" (lekc.). Právom hovorí sv. Bernard (v 2. nokturne dnešného sviatku): „Tvoje meno je vyliaty olej. Olej totiž svieti, živí a lieči. Oživuje oheň, kŕmi telo, uľavuje bolesť: je teda svetlom, pokrmom a liekom... Či nás Boh nepovolal pri svetle tohto mena ku svojej obdivuhodnej jasnosti? Meno Ježiš je nielen svetlom, ale aj pokrmom. Či sa neposilníš toľko ráz, koľko ráz myslíš naň? A suchý je každý pokrm duše, ak sa nepoleje týmto olejom; bez chuti je, ak sa neposype touto soľou. Keď píšeš, nepáči sa mi, ak tam nečítam Ježiša. Keď dokazuješ niečo alebo prednášaš, nepáči sa mi, ak nezaznieva Ježiš. Ježiš je med ústam, pieseň ušiam, radosť srdcu."

INTROIT (Flp 2, 10-11)

In nómine Jesu omne genu flectátur, cæléstium, terréstrium et infernórum: et omnis lingua confiteátur, quia Dóminus Jesus Christus in glória est Dei Patris. *(Ps 8, 2)* Dómine, Dóminus noster, quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra! ℣. Glória Patri.

Na meno Ježiša nech sa zohne každé koleno na nebi, na zemi i v podsvetí a každý jazyk nech vyznáva, že Pán Ježiš Kristus je v sláve Boha Otca. *(Ž 8, 2)* Pane, náš Pán, jak podivuhodné je tvoje meno všade na zemi. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui unigénitum Fílium tuum constituísti humáni géneris Salvatórem, et Jesum vocári jussísti: concéde propítius; ut, cujus sanctum nomen venerámur in terris, ejus quoque aspéctu perfruámur in cælis. Per eúndem Dóminum.

Bože, ktorý si jednorodeného Syna svojho ustanovil za Spasiteľa ľudského pokolenia a prikázal si ho volať Ježišom: milostivo dožič; aby my, ktorí na zemi uctievame jeho sväté meno, aj v nebi tešili sme sa pohľadom na neho. Skrze tohože Pána.

LEKCIA (Sk 4, 8-12)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Petrus replétus Spíritu Sancto, dixit: Príncipes pópuli et senióres, audíte: Si nos hódie dijudicámur in benefácto hóminis infírmi, in quo iste salvus factus est, notum sit ómnibus vobis et omni plebi Israel: quia in nómine Dó-

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - V tých dňoch Peter, naplnený Duchom Svätým, prehovoril: Náčelníci ľudu a starší, počujte ma! Ak nás dnes vyšetrujete pre dobrý skutok, (vykonaný) na chorom človekovi, skrze koho (totiž) tento ozdravel, vedzte teda vy a celý izraelský ná-

mini nostri Jesu Christi Nazaréni, quem vos crucifixístis, quem Deus suscitávit a mórtuis, in hoc iste adstat coram vobis sanus. Hic est lapis, qui reprobátus est a vobis ædificántibus: qui factus est in caput ánguli: et non est in álio áliquo salus. Nec enim áliud nomen est sub cælo datum homínibus, in quo opórteat nos salvos fíeri.

rod: V mene Pána nášho Ježiša Krista Nazaretského, ktorého ste vy ukrižovali, ale ktorého Boh vzkriesil z mŕtvych, skrze tohto stojí tento človek pred vami zdravý! On je ten kameň, ktorým ste vy, stavitelia, opovrhli, ale (ktorý) sa stal uhlovým (kameňom). A v nikom inom niet spásy, lebo ani niet pod nebom iného mena, daného ľuďom, v ktorom máme byť spasení.

GRADUÁL (Ž 105, 47)

Salvos fac nos, Dómine, Deus noster, et cóngrega nos de natiónibus: ut confiteámur nómini sancto tuo, et gloriémur in glória tua. ℣ *(Is 63, 16)* Tu, Dómine, Pater noster et Redémptor noster: a sæculo nomen tuum.

Pomôž, Pane, Bože náš, a sosbieraj nás z pohanov, aby sme tvoje sväté meno oslavovali, aby tvojou chválou sme sa honosili. ℣. *(Iz 63, 16)* Ty, Pane, si náš Otec a Vykupiteľ. Tvoje meno je od večnosti.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 144, 21)* Laudem Dómini loquétur os meum, et benedícat omnis caro nomen sanctum ejus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 144, 21)* O Pánovej chvále nech moje ústa hovoria, nech každé telo dobroreční menu jeho svätému. Aleluja.

Vo votívnych omšiach: Po *Septuagézime* miesto verša aleluje:

TRAKTUS (Ž 79, 20; Pies 2, 14)

Dómine, Deus virtútum, convérte nos: et osténde fáciem tuam, et salvi érimus: sonet vox tua in áuribus meis. Vox enim tua dulcis, et fácies tua decóra nimis. ℣. *(Cant 1, 2)* Oleum effúsum nomen tuum, Jesu: ídeo adolescéntulæ dilexérunt te.

Obnov nás, Pane, Bože zástupov, a ukáž svojej tvári jas, aby sme boli spasení! Nech mi znie v ušiach tvoj hlas, lebo tvoj hlas je sladký a tvoj obličaj preľúbezný. ℣. *(Pies 1, 2)* Olej vyliaty je meno tvoje, Ježišu, preto tebe zasväcujú panny všetku svoju lásku.

Vo *veľkonočnom čase* miesto *graduála* verš *aleluja* (Laudem Dómini) ako vyššie a nasledujúci verš:

℣. *(Ps 144, 1)* Exaltábo te, Deus meus, Rex: et benedícam nómini sancto tuo, Jesu, in sæculum, et in sæculum sæculi. Allelúja.

℣. *(Ž 144, 1)* Zvelebovať budem teba, Boh môj, Kráľ, a blahoslaviť tvoje sväté meno, Ježišu, naveky a vždy. Aleluja.

EVANJELIUM *(Postquam consummáti sunt)* zo sviatku Obrezania Pána, str. 125.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 85, 12 a 5)

Confitébor tibi, Dómine, Deus meus, in toto corde meo, et glorificábo nomen tuum in ætérnum: quóniam tu, Dómine, suávis et mitis es: et multæ misericórdiæ ómnibus invocántibus te, allelúja.

Oslavovať budem teba, Pane, Boh môj, celým svojím srdcom a blahoslaviť tvoje meno naveky, veď, Pane, dobrý si a láskavý a veľmi milostivý ku všetkým, ktorí vzývajú teba, aleluja.

SEKRÉTA

Benedíctio tua, clementíssime Deus, qua omnis viget creatúra, sanctíficet, quæsumus, hoc sacrifícium nostrum, quod ad glóriam nóminis Fílii tui, Dómini nostri Jesu Christi, offérimus tibi: ut majestáti tuæ placére possit ad laudem, et nobis prodesse ad salútem. Per eúndem Dóminum.

Tvoje požehnanie, najmilostivejší Bože, z ktorého žije celé stvorenstvo, nech posvätí, prosíme, túto našu obetu, ktorú prednášame tebe na slávu mena Syna tvojho, Pána nášho Ježiša Krista: aby sa tvojej velebnosti mohla ľúbiť na chválu a nám poslúžiť na spásu. Skrze tohože Pána.

Prefácia (bez Communicántes) o Narodení, str. 516, 528.

KOMÚNIA (Ž 85, 9-10)

Omnes gentes, quascúmque fecísti, vénient et adorábunt coram te, Dómine, et glorificábunt nomen tuum: quóniam magnus es tu et fáciens mirabília: tu es Deus solus, allelúja.

Všetky národy, ktoré si učinil, prídu a budú sa klaňať tebe, Pane, a tvoje meno velebiť. Lebo ty veľký si a konáš zázraky, ty jediný si Boh, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Omnípotens ætérne Deus, qui creásti et redemísti nos, réspice propítius vota nostra: et sacrifícium salutáris hóstiæ, quod in honórem nóminis Fílii tui, Dómini nostri Jesu Christi, majestáti tuæ obtúlimus, plácido et benígno vultu suscípere dignéris; ut grátia tua nobis infúsa, sub glorióso nómine Jesu, ætérnæ prædestinatiónis título gaudeámus nómina nostra scripta esse in cælis. Per eúndem Dóminum.

Všemohúci večný Bože, ktorý si nás stvoril a vykúpil, shliadni milostivo na naše prosby: a smierlivým aj dobrotivým zrakom ráč prijať obetu spasiteľných darov, ktorú sme priniesli tvojej velebnosti na počesť mena Syna tvojho, Pána nášho, Ježiša Krista; aby po vliatí tvojej milosti, pod slávnym menom Ježiš, zárukou večného predurčenia, tešili sme sa, že mená naše zapísané sú v nebesiach. Skrze tohože.

Deň Oktávy Sv. Štefana

prvého mučeníka — 2. januára

Jednoduchý. - Rúcho červené.

OMŠA ako vo sviatok, str. 108, okrem:

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui primítias Mártyrum in beáti Levítæ Stéphani sánguine dedicásti: tríbue, quæsumus; ut pro nobis intercéssor exsístat, qui pro suis étiam persecutóribus exorávit Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Všemohúci večný Bože, ktorý prvotiny Mučeníkov posvätil si krvou sv. Štefana Diakona: udeľ, prosíme, aby naším zastancom stal sa ten, ktorý aj za svojich prenasledovateľov prosil Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho: Ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote.

Druhá a tretia *orácia* (II.) na str. 546. Bez *spomienky* Narodenia Pána a bez *kréda*. *Prefácia* o Narodení (bez *Communicántes*), str. 516.

Deň Oktávy Sv. Jána

apoštola a evanjelistu — 3. januára

Jednoduchý. - Rúcho biele.

OMŠA ako vo sviatok, str. 112. - 2. a 3. *orácia* (II.) na str. 546. Bez *spomienky* Narodenia Pána a bez *kréda*. *Prefácia* o sv. apoštoloch, str. 523.

Oktáva Sv. Neviniatok mučeníkov 4. januára

Jednoduchý. - Rúcho červené.

OMŠA ako vo sviatok, str. 115, okrem:
Glória; 2. a 3. *orácia* (II.) na str. 546; bez *spomienky* Narodenia Pána; *graduál* s alelujou a veršom; bez *kréda; prefácia* o Narodení (bez *Communicántes*), str. 516.

Vigília Zjavenia Pána 5. januára

Polodvoj. - Rúcho biele.

Prichádza do zeme Izraelovej (Cirkvi). - Prichádza medzi nás. Sv. omša nám uskutočňuje tento príchod. Trojkráľová vigília má ráz nedele, a nie kajúcej prípravy na sviatok. Preto z tejto omše zaznievajú vianočné zvuky s glóriou a krédom. Udalosť, ktorú nám rozpráva evanjelium, dejove sa odohrala hodne neskoro po poklone Kráľov, ale ako tajomstvo shoduje sa s trojkráľovým tajomstvom: Kristus sa zjavuje v svojom národe, ktorý symbolicky naznačuje Cirkev. Sme národom Božím a vítame Krista Kráľa už v predvečer jeho Zjavenia.
(Spomienka sv. Telesfora.) Sv. Telesfor je 8. v rade pápežov (125-36), zomrel smrťou mučenickou. Pochovaný je vo Vatikáne pri sv. Petrovi.

OMŠA ako v nedeľu v oktáve Narodenia Pána, str. 118, okrem:
Druhá *orácia: Spomienka sv. Telesfora* z omše pápežov *Si díligis me.*
Tretia *orácia* o bl. P. Márii *(Deus, qui salútis)* (II.), str. 546.

EVANJELIUM (Mt 2, 19-23)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Defúncto Heróde, ecce Angelus Dómini appáruit in somnis Joseph in Ægýpto, dicens: Surge, et áccipe púerum, et matrem ejus, et vade in terram Israel: defúncti sunt enim, qui quærébant ánimam púeri. Qui consúrgens, accépit púerum, et matrem ejus, et venit in terram Israël. Audiens autem, quod Archeláus regnáret in Judæa pro Heróde patre suo, tímuit illo ire: et admónitus in somnis, secéssit in partes Galilææ. Et véniens habitávit in civitáte,

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času, keď umrel Herodes, hľa, anjel Pánov zjavil sa vo snách Jozefovi v Egypte a vyzval ho: Vstaň, vezmi dieťatko i jeho matku a vráť sa do izraelskej krajiny, lebo pomreli tí, čo číhali dieťatku na život. On vstal, vzal dieťatko i jeho matku a vrátil sa do izraelskej krajiny. Ale keď sa dopočul, že v Judsku kráľuje Archelaus, namiesto svojho otca Herodesa, bál sa tam ísť. A napomenutý vo snách odišiel do galilejského kraja. Keď ta došiel, osadil sa v mestečku, ktoré sa volalo

quæ vocátur Názareth: ut adimplerétur quod dictum est per prophétas: Quóniam Nazaræus vocábitur.

Nazaret. Tak sa splnilo, čo predpovedali proroci, že sa bude menovať Nazaretským.

Druhá *sekréta* o *sv. Telesforovi* z omše pápežov *Si díligis me.*
Tretia *sekréta* o bl. P. Márii (II.), str. 546, *prefácia* o Narodení (bez *Communicántes)*, str. 516.
Druhá *postkomúnia* o *sv. Telesforovi* z omše pápežov *Si díligis me.* Tretia *postkomúnia* o bl. P. Márii, str. 547.

Zjavenie Pána - Tri Krále (Epiphania Dómini)

Štácia u sv. Petra 6. januára

Dvoj. 1. triedy s privilegovanou oktávou 2. stupňa. - Rúcho biele.

Kristus Kráľ prichádza v sláve, - klaniame sa mu s kráľmi (1. tajomstvo). - Na Vianoce sa nám Pán Ježiš zjavil ako človek; videli sme Kráľa v rúchu žobráka. Dnes ho vidíme v jeho kráľovsko-božskej sláve. Kráľovia tohto sveta padajú pred ním do prachu zeme. Tento sviatok obsahuje vlastne tri tajomstvá, v ktorých sa najviac prejavuje Božstvo Ježiša Krista: 1. tajomstvo: poklona Kráľov od Východu; 2. tajomstvo: Kristov krst v Jordáne: 3. tajomstvo: prvý zázrak Kristov na svadbe v Káne Galilejskej. Cirkev na Východe slávievala už v 3. storočí tento sviatok na pamiatku narodenia Krista. Na konci 4. storočia sviatok Zjavenia prevzal aj Západ, ale s prevažným obsahom prvého mystéria, t. j. poklony Kráľov od Východu. Na Východe nadobudlo prevahu druhé tajomstvo (krst Kristov), a preto v tento deň udeľovali slávnostne sviatosť sv. krstu. Ako vlastný sviatok Narodenia východní kresťania prevzali Vianoce. Ináč na krst Kristov pamätá Cirkev v deň oktávy Zjavenia a jeho prvý zázrak si pripomína na 2. nedeľu po Zjavení Pána.
Najväčšie sviatky slávievali rímski kresťania v bazilike sv. Petra (pôvodne aj tretiu vianočnú omšu). Kráľ kráľov sa nám zjavuje v dome hlavného pastiera svojho stáda.
Celebrant s asistenciou prichádza do svätyne. Je to obraz príchodu Krista Kráľa (intr.). Sídlom Kráľa je Jeruzalem (Cirkev), sem sa hrnú národy so všetkých strán sveta (lekc.). Graduál, ako ozvena lekcie, zachycuje posledné

slová Izaiášovho proroctva. Aleluja s veršom nás vedie k evanjeliu a už uvádza slová mudrcov, hľadajúcich novonarodeného Kráľa. Čo lekcia predpovedá, evanjelium zvestuje ako skutočnosť. Pri svätej obete prežívame zjavenie Kráľovo medzi nami. Stávame sa v duchu kráľmi (kresťan má kráľovskú hodnosť, lebo je účastným na kráľovskej hodnosti Kristovej), klaniame sa Kristovi a prinášame mu dary (ofert.). Pri prijímaní Cirkev, zastupujúc Matku Ježišovu, dáva nám ho do náručia (kom.).
Na krst Kristov (2. tajomstvo) nás upomína svätenie trojkráľovej vody v predvečer sviatku a svätenie domov.

INTROIT (Mal 3, 1; Krn 29, 12)

Ecce advénit dominátor Dóminus, et regnum in manu ejus, et potéstas, et impérium. *(Ps 71, 1)* Deus, judícium tuum Regi da: et justítiam tuam Fílio Regis. ℣. Glória Patri.

Hľa, prichádza vladár Pán a v jeho ruke je kráľovstvo, moc a vláda. *(Ž 71, 1)* Bože, daj súd svoj Kráľovi a svoju spravodlivosť Kráľovmu Synovi! ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui hodiérna die Unigénitum tuum géntibus stella duce revelásti: concéde propítius, ut, qui jam te ex fide cognóvimus, usque ad contemplándam spéciem tuæ celsitúdinis perducámur. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý si dnešného dňa pri sprievode hviezdy pohanom zjavil svojho Jednorodeného: dopraj milostivo, aby my, ktorí už vierou poznali sme teba, privedení sme boli až k nazeraniu tvojej nebeskej krásy. Skrze tohože Pána.

LEKCIA (Iz 60, 1-6)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - Surge, illumináre Jerúsalem: quia venit lumen tuum, et glória Dómini super te orta est. Quia ecce ténebræ opérient terram, et calígo pópulos: super te autem oriétur Dóminus, et glória ejus in te vidébitur. Et ambulábunt géntes in lúmine tuo, et reges in splendóre ortus tui. Leva in circúitu óculos tuos, et vide: omnes isti congregáti sunt, venérunt tibi: fílii

Čítanie z Izaiáša proroka. - Vstaň, zasvieť, Jeruzalem, veď prišlo tvoje svetlo a sláva Pánova zaskvela sa nad tebou. Lebo pozri: tma pokrýva zem a temnota národy, ale nad tebou zaskvel sa Pán a sláva jeho zjavila sa nad tebou. A prichádzajú národy k tvojmu svetlu a králi k žiari, čo ti vzišla. Zdvihni si vôkol oči a pozri, všetci sa sišli, prišli k tebe, synovia tvoji zďaleka prídu a dcéry ti zkraj

tui de longe vénient, et fíliæ tuæ de látere surgent. Tunc vidébis, et áfflues, et mirábitur, et dilatábitur cor tuum, quando convérsa fúerit ad te multitúdo maris, fortitúdo géntium vénerit tibi. Inundátio camelórum opériet te, dromedárii Mádian, et Epha: omnes de Saba vénient, aurum, et thus deferéntes, et laudem Dómino annuntiántes.

sveta povstanú. Vtedy uvidíš a zažiariš, triasť a šíriť sa ti bude srdce, veď sa k tebe obráti bohatstvo mora, poklady národov prídu k tebe. Záplava tiav ťa pokryje, tiavätá Madiánu a Efy, všetci prídu zo Sáby, zlato a tymián prinesú a zvestujú Pánovu chválu.

GRADUÁL (Iz 60, 6 a 1)

Omnes de Saba vénient, aurum, et thus deferéntes, et laudem Dómino annuntiántes. ℣. Surge, et illumináre, Jerúsalem: quia glória Dómini super te orta est.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Matth 2, 2)* Vídimus stellam ejus in Oriénte, et vénimus cum munéribus adoráre Dóminum. Allelúja.

Všetci prídu zo Sáby, zlato a tymián prinesú, a zvestujú Pánovu chválu. ℣. Vstaň, zasvieť, Jeruzalem, veď sláva Pánova zaskvela sa nad tebou.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Mt 2,2)* Videli sme jeho hviezdu na Východe a prišli sme sa s darmi pokloniť Pánovi. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 2, 1-12)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - Cum natus esset Jesus in Béthlehem Juda in diébus Heródis regis, ecce Magi ab Oriénte venérunt Jerosólymam, dicéntes: Ubi est, qui natus est rex Judæórum? Vídimus enim stellam ejus in Oriénte, et vénimus adoráre eum. Audiens autem Heródes rex, turbátus est, et omnis Jerosólyma cum illo. Et cóngregans omnes príncipes sacer-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Keď sa narodil Ježiš v judskom Betleheme za čias kráľa Herodesa, hľa, mudrci prišli do Jeruzalema z východných krajov a pýtali sa: Kde je novonarodený kráľ židovský? Videli sme totiž jeho hviezdu na Východe a prišli sme sa mu pokloniť. Keď to kráľ Herodes počul, zarazil sa nad tým a celý Jeruzalem s ním. Dal svolať všetkých veľkňazov a zákonníkov ľudu a vyzvedal

dótum, et scribas pópuli, sciscitabátur ab eis, ubi Christus nascerétur. At illi dixérunt ei: In Béthlehem Judæ: sic enim scriptum est per prophétam: Et tu Béthlehem terra Juda, nequáquam mínima es in princípibus Juda: ex te enim éxiet dux, qui regat pópulum meum Israël. Tunc Heródes, clam vocátis Magis, diligénter dídicit ab eis tempus stellæ, quæ appáruit eis: et mittens illos in Béthlehem, dixit: Ite, et interrogáte diligénter de púero: et cum invenéritis, renuntiáte mihi, ut et ego véniens adórem eum. Qui cum audíssent regem, abiérunt. Et ecce stella, quam víderant in Oriénte, antecedébat eos, usque dum véniens staret supra, ubi erat puer. Vidéntes autem stellam, gavísi sunt gaúdio magno valde. Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, *(hic genuflectitur)* et procidéntes adoravérunt eum. Et apértis thesáuris suis, obtulérunt ei múnera, aurum, thus, et myrrham. Et respónso accépto in somnis, ne redírent ad Heródem, per áliam viam revérsi sunt in regiónem suam.

Krédo.

sa od nich, kde sa má Mesiáš narodiť. Oni mu odpovedali: V judskom Betleheme, lebo tak napísal prorok: Ty, Betlehem, judská zem, nijako nie si najmenší medzi poprednými mestami Judska, keďže z teba vyjde vojvoda, ktorý má spravovať môj ľud izraelský. Tu Herodes dal si potajomky privolať mudrcov a usilovne sa vyzvedal od nich o čase, kedy sa im hviezda zjavila. Potom ich poslal do Betlehema a povedal: Iďte a usilovne sa dopytujte na dieťa. Keď ho nájdete, oznámte mi, aby som sa mu i ja šiel pokloniť. Keď vypočuli kráľa, vydali sa na cestu. A hľa, hviezda, ktorú uzreli na Východe, šla pred nimi, až prišla a zastavila sa (nad miestom), kde bolo dieťatko. Keď uzreli hviezdu, prevelmi sa zaradovali. I vošli do domu, našli dieťatko s Máriou, jeho matkou *(tu si kľakneme)*, padli na tvár a klaňali sa mu. Potom otvorili svoje pokladnice a podali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. Ale keď vo snách dostali napomenutie, aby sa nevracali k Herodesovi, inou cestou sa vrátili do svojej krajiny.

OFERTÓRIUM (Ž 71, 10-11)

Reges Tharsis, et ínsulæ múnera ófferent: Reges Arabum et Saba dona addúcent: et adorábunt eum omnes reges terræ: omnes gentes sérvient ei.

Prinesú dary králi Tarzisu a ostrovov, oddajú dane od-

bum, et Saba dona addúcent: et adorábunt eum omnes reges terræ, omnes gentes sérvient ei.

danosti králi Arabov a zo Sáby. A všetci králi sa mu poklonia, budú mu slúžiť všetky národy.

SEKRÉTA

Ecclésiæ tuæ, quæsumus, Dómine, dona propítius intuére: quibus non jam aurum, thus, et myrrha profértur; sed quod eísdem munéribus declarátur, immolátur, et súmitur, Jesus Christus Fílius tuus Dóminus noster: Qui tecum vivit.

Milostivo shliadni, prosíme, Pane, na dary svojej Cirkvi: ktorými už neprinášame zlato, kadidlo a myrhu; ale to, čo sa týmiže darmi naznačuje, obetuje a prijíma, Ježiša Krista, Syna tvojho a Pána nášho: Ktorý s tebou žije a kráľuje.

Prefácia, Communicántes (v kánone) o Zjavení Pána, str. 516, 528.

KOMÚNIA (Mt 2, 2)

Vídimus stellam ejus in Oriénte, et vénimus cum munéribus adoráre Dóminum.

Videli sme jeho hviezdu na Východe a prišli sme sa s darmi pokloniť Pánovi.

POSTKOMÚNIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut quæ solémni celebrámus offício, purificátæ mentis intelligéntia consequámur. Per Dóminum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby to, čo oslavujeme slávnostnou službou, obsiahli sme chápavosťou očistenej mysle. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

V oktáve berieme omšu sviatku; 2. a 3. doplnk. orácia, predpísané v dobe vianočnej (II.), na str. 546.

Svätej Rodiny: Ježiša, Márie a Jozefa

V Nedeľu v Oktáve Zjavenia Pána

Dvojitý väčší. - Rúcho biele.

Ak táto nedeľa pripadne na deň 13. jan., slávime omšu oktávy Zjavenia spolu so spomienkou nedele a sviatok sv. Rodiny sa preloží na predchádzajúcu sobotu.

Kristus v kruhu svojej Rodiny, medzi nami. - Pápež Lev XIII. postavil sv. Rodinu za príklad našim kresťanským rodinám a Benedikt XV. r. 1921 predpísal jej sviatok pre celú Cirkev. Najkrajšie čnosti sv. Rodiny sú: poníženosť a poslušnosť Ježiša, viera, nábožnosť a vzájomná láska.

V úvodnom obraze (intr.) pozorujeme tichú blaženosť nazaretského života. Keď sme si vyprosili milosť nasledovania čností sv. Rodiny (or.), z úst sv. Pavla počujeme povinnosti kresťanskej rodiny (lekc.) a príklad, ako sa odzrkadľujú na Rodine nazaretskej (evanj.). Pri obete sa vžívame do vzťahu Panny Márie a Jozefa k Ježišovi (ofert.). Po sv. omši ide s nami do Nazaretu, t. j. do našich príbytkov, kam ho ponesieme v svojom srdci (komún.).

INTROIT (Prís 23, 24 a 25)

Exsúltat gáudio pater Justi, gáudeat Pater tuus et Mater tua, et exsúltet quæ génuit te. *(Ps 83, 2-3)* Quam dilécta tabernácula tua, Dómine virtútum: concupíscit et déficit ánima mea in átria Dómini. ℣. Glória Patri, et Fílio.

Radostne plesá otec Spravodlivého, nech sa teší Otec tvoj a Matka tvoja a nech jasá, ktorá zrodila teba. *(Ž 83, 2-3)* Aké utešené je tvoje bývanie, Pán vojsk! Túži a dychtí po nádvoriach Pána moja duša umdlená. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Dómine Jesu Christe, qui, Maríæ et Joseph súbditus, domésticam vitam ineffabílibus virtútibus consecrásti: fac nos, utriúsque auxílio, Famíliæ sanctæ tuæ exémplis ínstrui; et consórtium cónsequi sempitérnum: Qui vivis.

Pane Ježišu Kriste, ktorý, poddaný Márii a Jozefovi, posvätil si rodinný život nevýslovnými čnosťami: daj, aby sme nápomocou obidvoch poučili sa z príkladov tvojej sv. Rodiny a dosiahli ich večné spoločenstvo. Ktorý žiješ.

Spomienka nedele v okt. Zjavenia, str. 141. - Tretia *orácia* okt. Zjav., str. 133. Vo votívnych omšiach: *druhá orácia* o Duchu Svätom, *tretia* za Cirkev alebo za pápeža (VII.), str. 551.

LEKCIA (Kol 3, 12-17)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Colossénses. - Fratres: Indúite vos sicut elécti Dei, sancti et dilécti, víscera misericórdiæ, benignitátem, humilitátem, modéstiam, patiéntiam: supportántes ínvicem, et donántes vobismetípsis, si quis advérsus áliquem habet querélam: sicut et Dóminus do-

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Kolosanom. - Bratia! Ako vyvolení Boží, svätí a milovaní, oblečte si city milosrdenstva, dobrotivosti, pokory, miernosti, trpezlivosti! Znášajte sa navzájom a odpúšťajte si, ak by sa niekto mal čo ponosovať na iného! Ako vám Pán odpustil, tak aj vy! Nadovšetko

návit vobis, ita et vos. Super ómnia autem hæc caritátem habéte, quod est vínculum perfectiónis: et pax Christi exsúltet in córdibus vestris, in qua et vocáti estis in uno córpore: et grati estóte. Verbum Christi hábitet in vobis abundánter in omni sapiéntia, docéntes et commonéntes vosmetípsos psalmis, hymnis et cánticis spirituálibus, in grátia cantántes in córdibus vestris Deo. Omne, quodcúmque fácitis in verbo aut in ópere, ómnia in nómine Dómini Jesu Christi, grátias agéntes Deo et Patri per ipsum.

však majte lásku, ktorá je spojivom dokonalosti! A pokoj Kristov nech vládne vo vašich srdciach, lebo na to ste boli povolaní v jednote (Kristovho) tela, a buďte za to vďační! Slovo Kristovo nech vo vás bohato prebýva! Múdro sa navzájom poučujte a napomínajte! Vďačným srdcom spievajte Bohu žalmy, chválospevy a duchovné piesne! A čokoľvek činíte slovom alebo skutkom, všetko čiňte v mene Pána Ježiša, dobrorečiac skrze neho Bohu Otcu!

GRADUÁL (Ž 26, 4)

Unam pétii a Dómino, hanc requíram: ut inhábitem in domo Dómini ómnibus diébus vitæ meæ. ℣. *(Ps 83, 5)* Beáti, qui hábitant in domo tua, Dómine: in sæcula sæculórum laudábunt te.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Is 45, 15)* Vere tu es Rex abscónditus, Deus Israël Salvátor. Allelúja.

Jedno si vyprosujem od Pána, to vyhľadávam: aby som býval v dome Pánovom po všetky žitia môjho dni. ℣. *(Ž 83, 5)* Blažení, Pane, tí, ktorí v dome tvojom bývajú, jednostaj chvália teba.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Iz 45, 15)* Skutočne si ty Kráľ skrytý, Boh Izraela, Spasiteľ. Aleluja.

Vo votívnych omšiach: Po *Septuagézime* miesto verša aleluje:

TRAKTUS (Žid 10, 5)

Hóstiam et oblatiónem noluísti, corpus autem aptásti mihi. ℣. *(Ps 39, 7-8)* Holocáustum et pro peccáto non postulásti: tunc dixi: Ecce, vénio. ℣. *(Hebr 10, 7)* In cápite libri scriptum est de me: Ut fáciam, Deus, voluntátem tuam.

Obety a dary si nechcel, ale dal si mi telo. ℣. *(Ž 39, 7-8)* Zápalnú obetu a za hriechy nežiadaš. Vtedy som povedal: Hľa, tu som. ℣. *(Žid 10, 7)* Tak je o mne napísané vo svätom Písme, že mám plniť, Bože, tvoju vôľu!

V čase *veľkonočnom:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Prov 8, 34)* Beátus homo, qui audit me, et qui vígilat ad fores meas cotídie, et obsérvat ad postes óstii mei. Allelúja. ℣. *(Col 3, 3)* Vita nostra est abscóndita cum Christo in Deo. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Prís 8, 34)* Blažený je ten, kto ma počúva, kto stráži pri mojich dverách deň po deň a pozor dáva pri dverajách mojich brán. Aleluja. ℣. *(Kol 3, 3)* Náš život je skrytý s Kristom v Bohu. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 2, 42-52)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - Cum factus esset Jesus annórum duodécim, ascendéntibus illis Jerosólymam secúndum consuetúdinem diéi festi, consummatísque diébus, cum redírent, remánsit puer Jesus in Jerúsalem, et non cognovérunt paréntes ejus. Existimántes autem illum esse in comitátu, venérunt iter diéi, et requirébant eum inter cognátos et notos. Et non inveniéntes, regréssi sunt in Jerúsalem, requiréntes eum. Et factum est, post tríduum invenérunt illum in templo sedéntem in médio doctórum, audiéntem illos et interrogántem eos. Stupébant autem omnes, qui eum audiébant, super prudéntia et respónsis ejus. Et vidéntes admiráti sunt. Et dixit Mater ejus ad illum: Fili, quid fecísti nobis sic? Ecce, pater tuus et ego doléntes quærebámus te. Et ait ad illos: Quid est, quod me quærebátis? Nesciebátis, quia in his, quæ Patris mei sunt, opórtet

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Keď mal Ježiš dvanásť rokov, vybrali sa do Jeruzalema podľa obyčaje slávnosti. Keď sa dni (slávnosti) skončily a oni sa vracali, zostal chlapec Ježiš v Jeruzaleme. No jeho rodičia to nezbadali. Keďže si mysleli, že je v sprievode, prešli deň cesty a hľadali ho medzi príbuznými a známymi. A keď ho nenašli, vrátili sa hľadať ho do Jeruzalema. Po troch dňoch našli ho v chráme; sedel medzi učiteľmi, počúval ich a vypytoval sa ich. Všetci, čo ho počúvali, žasli nad jeho rozumnosťou a odpoveďami. Keď ho (rodičia) uvideli, stŕpli od údivu. Tu mu povedala matka: Synu, prečo si nám to urobil? Hľa, tvoj otec a ja s úzkosťou sme ťa hľadali! Ale on im odpovedal: Prečo ste ma hľadali? Či ste nevedeli, že mám byť vo veciach svojho Otca? Ale oni nepochopili odpoveď, ktorú im dal. Potom sa vrátil s nimi, prišiel do Nazareta a bol im poddaný. A jeho

me esse? Et ipsi non intellexérunt verbum, quod locútus est ad eos. Et descéndit cum eis, et venit Názareth: et erat súbditus illis. Et Mater ejus conservábat ómnia verba hæc in corde suo. Et Jesus proficiébat sapiéntia et ætáte et grátia apud Deum et hómines.

matka si zachovávala v srdci všetky tieto veci. Ježiš sa vzmáhal v múdrosti, veku a milosti pred Bohom a ľuďmi.

Krédo

OFERTÓRIUM (Lk 2, 22)

Tulérunt Jesum paréntes ejus in Jerúsalem, ut sísterent eum Dómino.

Prinesli Ježiša jeho rodičia do Jeruzalema, predstavili ho Pánovi.

SEKRÉTA

Placatiónis hóstiam offérimus tibi, Dómine, suppliciter deprecántes: ut, per intercessiónem Deíparæ Vírginis cum beáto Joseph, famílias nostras in pace et grátia tua fírmiter constítuas. Per eúndem Dóminum nostrum.

Obetu smierenia prinášame tebe, Pane, skrúšene prosiaci: aby si na orodovanie Bohorodičky Panny a sv. Jozefa v pokoji a v svojej milosti upevnil naše rodiny. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta* nedele (viď na str. 143.) - Tretia *sekréta* zo Zjavenia Pána, str. 136. *Prefácia* a *Communicántes* o Zjavení Pána, str. 516, 528.

KOMÚNIA (Lk 2, 51)

Descéndit Jesus cum eis, et venit Názareth, et erat súbditus illis.

Vrátil sa s nimi Ježiš a prišiel do Nazaretu a bol im poddaný.

POSTKOMÚNIA

Quos cæléstibus réficis sacraméntis, fac, Dómine Jesu, sanctæ Famíliæ tuæ exémpla júgiter imitári: ut in hora mortis nostræ, occurrénte gloriósa Vírgine Matre tua cum beáto Joseph, per te in ætérna tabernácula

My, ktorých občerstvuješ nebeskými sviatostnými darmi, Pane Ježišu, nech neprestajne nasledujeme príklady tvojej sv. Rodiny: aby sme v hodinu svojej smrti prispením preslávnej Panny Matky tvojej a svätého Jo-

récipi mereámur: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte.

zefa zaslúžili, aby si nás ty prijal do večných stánkov: Ktorý žiješ.

2. postkomúnia nedele (z nasl. omše, str. 143.) - *3. postkom.* o Zjavení Pána, str. 136.
Posledné *evanjelium* obyčajné.

Nedeľa v Oktáve Zjavenia Pána

Polodvoj. - Rúcho biele.

Túto nedeľu, zatlačenú sviatkom sv. Rodiny, nahradzujeme nasledujúci pondelok. Ak pripadne na 13. jan., vtedy si ju pripomenieme 19. jan.
Kristus sa nám zjavuje ako Syn Boží. - V úvode omše klaňajú sa mu anjeli (intr.). Aj my mu chceme verne slúžiť (or.). Zrkadlo pravého služobníka Kristovho podáva nám apoštol (lekc.). Kristus prízvukuje svojim zemským Rodičom, že je Synom Božím. Na sv. obete sme prítomní v osobe Panny Márie a Jozefa, obetujeme sa mu veľkodušne (ofert.), cítime jeho prítomnosť a nadväzujeme s ním spoločenstvo (kom.).

INTROIT

In excélso throno vidi sedére virum, quem adórat multitúdo Angelórum, psalléntes in unum: ecce cujus impérii nomen est in ætérnum. *(Ps 99, 1)* Jubiláte Deo omnis terra: servíte Dómino in lætítia. ℣. Glória Patri, et Fílio.

Na vyvýšenom tróne videl som sedieť muža, ktorému sa klania množstvo anjelov, spievajúcich v sbore: Hľa, to je ten, ktorého vláda trvá naveky. *(Ž 99, 1)* Plesajte Pánu všetky zeme, s radosťou slúžte Pánovi. ℣. Sláva Otcu.

Glória.

ORÁCIA

Vota, quæsumus, Dómine, supplicántis pópuli cælésti pietáte proséquere: ut, et quæ agénda sunt, vídeant; et ad implénda, quæ víderint, convaléscant. Per Dóminum.

Prosby skrúšeného ľudu, prosíme, Pane, sprevádzaj s nebeskou dobrotivosťou: aby poznali aj to, čo treba robiť; a vzmohli sa aj na splnenie toho, čo poznali. Skrze Pána.

V oktáve *spomienka* Zjavenia Pána (sviatku, str. 133).

LEKCIA (Rim 12, 1-5)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Fratres: Obsecro vos per misericórdiam Dei, ut exhibeátis

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Bratia! Veľmi vás prosím pre milosrdenstvo Božie, aby ste svo-

córpora vestra hóstiam vivéntem, sanctam, Deo placéntem, rationábile obséquium vestrum. Et nolíte conformári huic sæculo, sed reformámini in novitáte sensus vestri: ut probétis, quæ sit volúntas Dei bona, et benéplacens, et perfécta. Dico enim per grátiam, quæ data est mihi, ómnibus qui sunt inter vos: Non plus sápere, quam opórtet sápere, sed sápere ad sobrietátem: et unicuíque sicut Deus divísit mensúram fídei. Sicut enim in uno córpore multa membra habémus, ómnia autem membra non eúndem actum habent: ita multi unum corpus sumus in Christo, sínguli autem alter alter altérius membra: in Christo Jesu Dómino nostro.

je telá dávali v živú, svätú a Bohu ľúbeznú obetu, a to ako svoju duchovnú bohoslužbu. Nep ipodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa a obnovte si myseľ, aby ste vybadali, čo je vôľa Božia, čo je dobré, bohumilé a dokonalé! Lebo mocou milosti, ktorá mi je daná, hovorím každému z vás, aby si nik nemyslel o sebe viac, než treba, ale aby smýšľal skromne, podľa toho, ako komu Boh udelil mieru viery. Ako totiž v jednom tele máme mnoho údov, a všetky údy nevykonávajú tú istú činnosť, tak aj my, hoci mnohí, sme jedno telo v Kristovi, sebe však sme si navzájom údmi v Kristu Ježišovi, Pánovi našom.

GRADUÁL (Ž 71, 18 a 3)

Benedíctus Dóminus Deus Israël, qui facit mirabília magna solus a sæculo. ℣. Suscípiant montes pacem pópulo tuo, et colles justítiam.

Nech požehnaný je Pán, Izraela Boh, ktorý koná divy sám od vekov. ℣. Nech vrchy prinášajú ľudu mier a spravodlivosť pahorky.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 99, 1)* Jubiláte Deo omnis terra: servíte Dómino in lætítia. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 99, 1)* Plesajte Pánu všetky zeme, s radosťou slúžte Pánovi. Aleluja.

EVANJELIUM *(Cum factus)* zo sviatku sv. Rodiny, str. 139.

Krédo (len v oktáve Zjavenia).

OFERTÓRIUM (Ž 99, 1 a 2)

Jubiláte Deo omnis terra, servíte Dómino in lætítia: intráte in conspéctu ejus in

Plesajte Pánu všetky zeme, s radosťou slúžte Pánovi. Predstúpte s plesaním

exsultatióne, quia Dóminus ipse est Deus.

pred jeho tvár, lebo Pán je Boh.

SEKRÉTA

Oblátum tibi, Dómine, sacrifícium vivíficet nos semper, et múniat. Per Dóminum.

Obeta, prinesená tebe, Pane, nech nás vždy oživuje a ochraňuje. Skrze Pána.

V oktáve *druhá sekréta* o Zjavení, str. 136, tak isto *prefácia* a *Communicántes*, str. 516, 528. - (19. januára *prefácia* a *Communicántes* obyčajné.)

KOMÚNIA (Lk 2, 48 a 49)

Fili, quid fecísti nobis sic? ego, et pater tuus doléntes quærebámus te. Et quid est, quod me quærebátis? nesciebátis, quia in his, quæ Patris mei sunt, opórtet me esse?

Synu, prečo si nám to urobil? Ja a tvoj otec s úzkosťou hľadali sme teba. A prečo ste ma hľadali? Či ste nevedeli, že mám byť vo veciach svojho Otca?

POSTKOMÚNIA

Súpplices te rogámus, omnípotens Deus: ut quos tuis réficis sacraméntis, tibi étiam plácitis móribus dignánter deservíre concédas. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Skrúšení prosíme teba, všemohúci Bože: aby si nám, ktorých občerstvuješ svojimi sviatostnými darmi, doprial aj dôstojne slúžiť tebe príhodnými mravmi. Skrze Pána.

V oktáve *druhá postkomúnia:* zo Zjavenia, str. 136.

Sv. Hygína pápeža a mučeníka 11. januára

6. Deň v Oktáve Zjavenia Pána

Sv. *Hygín*, pápež (136-40), podstúpil mučenícku smrť za cisára Hadriána. Pochovaný je pri sv. Petrovi vo Vatikáne.

OMŠA ako vo sviatok. - *2. or.* spomienka z omše pápežov *Si díligis me; 3.* o bl. P. Márii *(Deus, qui salútis)* (II.), str. 546.

Deň Oktávy Zjavenia Pána 13. januára

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Všimni si poznámku pri sviatku sv. Rodiny na str. 136.
Pri svojom krste Kristus sa zjavuje ako Syn Boží (2. taj.), aj my sme pri krste obsiahli hodnosť dieťaťa Božieho. - Božský Spasiteľ chcel

byť zástupcom padnutého ľudského pokolenia, preto sa podrobil krstu pokánia. Týmto úkonom aj nám naznačil potrebu svätosti krstu, ktorou sa očisťujeme od dedičného hriechu a stávame sa údami Kristovho tajomného tela, Cirkvi. Voda sa dotýka jeho tela, čím sa posväcuje a nadobúda nadprirodzený účinok pre svätosť krstu a svätenínu (ako svätená voda) v živote Cirkvi. Za uponíženie dostáva oslávenie od Ducha Svätého, ktorý sa zjavuje nad ním v podobe holubice, a od Otca, ktorý ho vyhlasuje za svojho Syna. Aj my sme pri sv. krste obsiahli vznešenú hodnosť dieťaťa Božieho.
OMŠA ako vo sviatok (str. 133), okrem:

ORÁCIA

Deus, cujus Unigénitus in substántia nostræ carnis appáruit: præsta, quæsumus, ut per eum, quem símilem nobis foris agnóvimus, intus reformári mereámur. Qui tecum vivit et regnat in unitáte.

Bože, ktorého Jednorodený zjavil sa v podstate nášho tela: udeľ, prosíme, aby skrze toho, o ktorom sme poznali, že je nám navonok podobný, zaslúžili sme si vnútorne sa pretvoriť. Ktorý s tebou žije.

EVANJELIUM (Jn 1, 29-34)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Vidit Joánnes Jesum veniéntem ad se, et ait: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccátum mundi. Hic est, de quo dixi: Post me venit vir, qui ante me factus est: quia prior me erat. Et ego nesciébam eum, sed ut manifestétur in Israël, propterea veni ego in aqua baptízans. Et testimónium perhíbuit Joánnes, dicens: Quia vidi Spíritum descendéntem, quasi colúmbam, de cælo, et mansit super eum. Et ego nesciébam eum: sed qui misit me baptizáre in aqua, ille mihi dixit: Super quem víderis Spíritum descendéntem, et manéntem super eum, hic est, qui baptízat in Spíritu Sancto. Et ego

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času zazrel Ján prichádzať k sebe Ježiša a povedal: Hľa, Baránok Boží, hľa, ten, ktorý sníma hriechy sveta! To je ten, o ktorom som povedal: Po mne prichádza muž, ktorý ma predstihol, pretože bol prv než ja! Ani ja som ho najsamprv nepoznal, ale preto som prišiel, krstiac vodou, aby sa on stal známy Izraelovi! Ján svedčil ďalej a hovoril: Uzrel som Ducha sostupovať s neba ako holubicu a spočinúť na ňom. A ja som ho predtým nepoznal, ale ten, čo ma poslal krstiť vodou, mi oznámil: Na koho uzrieš sostupovať Ducha a spočinúť na ňom, to je ten, ktorý bude krstiť Duchom Svätým. A ja som videl a

vidi: et testimónium perhíbui, quia est Fílius Dei.
Krédo

dosvedčujem, že on je Syn Boží!

SEKRÉTA

Hóstias tibi, Dómine, pro nati Fílii tui apparitióne deférimus, supplíciter exorántes: ut sicut ipse nostrórum auctor est múnerum, ita sit ipse miséricors et susceptor, Jesus Christus Dóminus noster: Qui tecum vivit et regnat in unitáte.

Obetné dary prinášame tebe, Pane, na pamiatku zjavenia tvojho narodeného Syna, skrúšene vyprosujúci: aby ten, ktorý je sám pôvodcom našich darov, tak isto sám bol aj ich milosrdným prijímateľom, Ježiš Kristus, Pán náš: Ktorý s tebou žije.

Prefácia a *Communicántes* o Zjavení Pána, str. 516, 528.

POSTKOMÚNIA

Cæléstі lúmine, quæsumus, Dómine, semper, et ubíque nos præveni: ut mystérium, cujus nos partícipes esse voluísti, et puro cernámus intúitu, et digno percipiámus affféctu. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Nebeským svetlom, prosíme, Pane, vždy a všade nás predchádzaj: aby sme na tajomstvo, na ktorom si nám doprial byť účastnými, s čistým pohľadom aj hľadeli aj s náležitou vrúcnosťou ho prijímali. Skrze Pána.

Druhá Nedeľa po Zjavení Pána

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Ak túto druhú alebo inú nedeľu po Zjavení Pána zatlačí nedeľa Septuagézimy a nemôže sa nahradiť po Turícach, slávime ju v predchádzajúcu sobotu s výsadami nedele *(glória, krédo, pref.* o sv. Trojici).

Spasiteľ zjavuje svoje Božstvo prvým zázrakom, - slávime jeho zasnúbenie s nami (3. tajomstvo). - Nedele po Zjavení Pána sú myšlienkove pod vplyvom tohto sviatku, rozvádzajú ideu Krista Kráľa a jeho ríše. Táto sv. omša má charakter svadby Krista s Cirkvou a s dušou každého z nás. Na začiatku prežívame slávnostný príchod Kráľa v obraze príchodu kňaza k oltáru (intr.). Počujeme Kráľov zákon o láske k bližnému (jekc.) a obraz svadobnej hostiny, plnej lásky, na ktorej budeme účastní v tejto sv. omši (evanj.). Pri príprave oltára ako trónu a posvätných spôsobov ako kráľovského rúcha Kráľa a nášho Ženícha spievame pieseň jasajúcej nevesty Kristovej, Cirkvi a našej duše (ofert.). Sme svedkami zázračnej premeny nielen vína, ale i chleba na vlastnú podstatu Krista a tieto dary požívame na svadobnej hostine, ako svadobníci v Káne požívali zázračne premenené víno (kom.). Vžívame sa do položenia svadobníkov a v ich osobe prežívame Baránkovu svadbu medzi nami.

INTROIT (Ž 65, 4)

Omnis terra adóret te, Deus, et psallat tibi: psalmum dicat nómini tuo, Altíssime. *(Ps ib. 1-2)* Jubiláte Deo omnis terra, psalmum dícite nómini ejus: date glóriam laudi ejus. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. Sicut erat.

Celá zem nech sa klania tebe, Bože, a tebe nech spieva chválu. Nech spieva chválospevy tvojmu menu, Najvyšší. *(Ž tž. 1-2)* Jasajte Bohu všetky zeme, spievajte o nádhere jeho mena, znamenitú mu chválu vzdávajte. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Omnípotens, sempitérne Deus, qui cæléstia simul et terréna moderáris: supplicatiónes pópuli tui cleménter exáudi, et pacem tuam nostris concéde tempóribus. Per Dóminum.

Všemohúci, večný Bože, ktorý spravuješ nebo aj zem: vyslyš láskavo skrúšené prosby svojho ľudu a našim časom dožič svojho pokoja. Skrze Pána.

Druhá *orácia* o bl. P. Márii, - tretia proti prenasledovateľom Cirkvi alebo za pápeža (II.), str. 546.

LEKCIA (Rim 12, 6-16)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Fratres: Habéntes donatiónes secúndum grátiam, quæ data est nobis, differéntes: sive prophetíam secúndum ratiónem fídei, sive ministérium in ministrándo, sive qui docet in doctrína, qui exhortátur in exhortándo, qui tríbuit in simplicitáte, qui præest in sollicitúdine, qui miserétur in hilaritáte. Diléctio sine simulatióne. Odiéntes malum, adhæréntes bono: Caritáte fraternitátis ínvicem diligéntes: Honóre ínvicem præveniéntes: Sollicitúdine non pigri: Spíritu fervéntes: Dómino ser-

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Bratia! Máme rozličné dary (Ducha) podľa milosti, ktorá nám bola daná. Tak dar proroctva, v súhlase s vierou, alebo dar služby pri obsluhovaní, alebo dar vyučovania pri vyučovaní, alebo dar potechy pri potešovaní. Kto teda dáva, tak úprimne; kto je predstavený, tak horlivo; kto preukazuje milosrdenstvo, tak ochotne! Láska nech nie je pokrytecká! Zošklivte si zlé a pridŕžajte sa dobrého! Milujte sa navzájom v úctivosti! V horlivosti sa nedajte znechutiť; buďte vždy vrúceho srdca! Pánovi (ne-

viéntes: Spe gaudéntes: In tribulatióne patiéntes: Oratióni instántes: Necessitátibus sanctórum communicántes: Hospitalitátem sectántes. Benedícite persequéntibus vos: benedícite, et nolíte maledícere. Gaudére cum gaudéntibus, flere cum fléntibus: Idípsum ínvicem sentiéntes: Non alta sapiéntes, sed humílibus consentiéntes.

ustále) slúžte! V nádeji sa radujte, v súžení buďte trpezliví, v modlitbe vytrvanliví! Majte činorodé porozumenie pre potreby svätých! Buďte pohostinní! Dobrorečte tým, čo vás prenasledujú; dobrorečte a nepreklínajte! Radujte sa s radujúcimi, plačte s plačúcimi! Buďte napospol jednomyseľní! Nesmýšľajte vysoko, ale buďte naklonení nízkym!

GRADUÁL (Ž 106, 20-21)

Misit Dóminus verbum suum, et sanávit eos: et erípuit eos de intéritu eórum. ℣. Confiteántur Dómino misericórdiæ ejus: et mirabília ejus fíliis hóminum.

Soslal Pán svoje slovo a uzdravil ich a vyrval ich z ich skazy. ℣. Nech za milosrdenstvo jeho vďaky vzdajú Pánovi a za podivné jeho skutky na ľuďoch.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 148, 2)* Laudáte Dóminum omnes Angeli ejus: laudáte eum omnes virtútes ejus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 148, 2)* Chváľte Pána všetci anjeli jeho, chváľte ho všetky mocnosti. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 2, 1-11)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Núptiæ factæ sunt in Cana Galilææ: et erat Mater Jesu ibi. Vocátus est autem et Jesus, et discípuli ejus ad núptias. Et deficiénte vino, dicit Mater Jesu ad eum: Vinum non habent. Et dicit ei Jesus: Quid mihi et tibi est, múlier? Nondum venit hora mea. Dicit Mater ejus minístris: Quodcúmque díxerit vobis, fácite. Erant autem ibi lapídeæ hý-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času bola svadba v Káne Galilejskej. Bola tam aj Matka Ježišova. Na svadbu pozvali aj Ježiša a jeho učeníkov. Keď im pochybelo vína, povedala Ježišovi Matka: Nemajú vína! Ježiš jej odpovedal: Žena, načo mi s tebou (o tom hovoriť)? Ešte neprišla moja hodina! Tu jeho Matka povedala posluhovačom: Čokoľvek vám povie, urobte! A bolo tam šesť kamenných

driæ sex, pósitæ secúndum purificatiónem Judæórum, capiéntes síngulæ metrétas binas vel ternas. Dicit eis Jesus: Impléte hýdrias aqua. Et implevérunt eas usque ad summum. Et dicit eis Jesus: Hauríte nunc, et ferte architriclíno. Et tulérunt. Ut autem gustávit architriclínus aquam vinum factam, et non sciébat unde esset, minístri autem sciébant, qui háuserant aquam: vocat sponsum architriclínus, et dicit ei: Omnis homo primum bonum vinum ponit: et cum inebriáti fúerint, tunc id, quod detérius est. Tu autem servásti bonum vinum usque adhuc. Hoc fecit inítium signórum Jesus in Cana Galilææ: et manifestávit glóriam suam, et credidérunt in eum discípuli ejus.

nádob, každá na dve až tri mierky, ako si to vyžadovaly židovské očisťovacie obrady. I prikázal Ježiš (posluhovačom): Naplňte tie nádoby vodou! A naplnili ich až do vrchu. Potom im Ježiš povedal: Teraz načrite a zaneste starejšiemu! A oni zaniesli. Keď starejší ochutnal vodu, premenenú na víno, zavolal si ženícha — ten totiž nevedel, kde sa vzalo (víno), ale posluhovači, ktorí načierali vodu, to vedeli - a vravel mu: Každý podáva najprv dobré víno, a horšie len potom, keď si (hostia) upili. Ty si však zachoval dobré víno až dosiaľ! Tento div v Káne Galilejskej bol prvý, ktorý učinil Ježiš, a tak zjavil svoju slávnu moc. A jeho učeníci uverili v neho.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 65, 1-2 a 16)

Jubiláte Deo univérsa terra: psalmum dícite nómini ejus: veníte, et audíte, et narrábo vobis, omnes qui timétis Deum, quanta fecit Dóminus ánimæ meæ, allelúja.

Jasajte Bohu všetky zeme, spievajte o nádhere jeho mena; poďte a počúvajte všetci, ktorí sa bojíte Boha, budem rozprávať, čo mojej duši učinil Pán, aleluja.

SEKRÉTA

Obláta, Dómine, múnera sanctífica: nosque a peccatórum nostrórum máculis emúnda. Per Dóminum.

Obetované dary, Pane, posväť: a nás očisti od škvŕn našich hriechov. Skrze Pána.

Druhá *sekréta* o bl. P. Márii, - tretia proti prenasledovateľom Cirkvi alebo za pápeža, str. 546.

Prefácia o sv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Jn 2, 7, 8, 9 a 10-11)

Dicit Dóminus: Impléte hýdrias aqua, et ferte architriclíno. Cum gustásset architriclínus aquam vinum factam, dicit spónso: Servásti bonum vinum usque adhuc. Hoc signum fecit Jesus primum coram discípulis suis.

Pán hovorí: Naplňte nádoby vodou a zaneste starejšiemu. Keď starejší ochutnal vodu, premenenú na víno, povedal ženíchovi: Ty si zachoval dobré víno až dosiaľ. Tento div učinil Ježiš prvý pred svojimi učeníkmi.

POSTKOMÚNIA

Augeátur in nobis, quǽsumus, Dómine, tuæ virtútis operátio: ut divínis vegetáti sacraméntis, ad eórum promíssa capiénda, tuo múnere, præparémur. Per Dóminum nostrum.

Nech sa rozrastá v nás, Pane, účinok tvojej sily: aby sme, nasýtení Božskými sviatostnými darmi, z tvojej dobroty boli pripravení obsiahnuť to, čo prisľubujú. Skrze Pána.

Druhá *postkomúnia* o bl. P. Márii, - tretia proti prenasledovateľom Cirkvi alebo za pápeža, str. 547.

Tretia Nedeľa po Zjavení Pána

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Kristus je lekárom ľudstva, - lieči aj nás. - Touto nedeľou zanecháva liturgia dejiny skrytého života Kristovho. Odteraz si volí úseky z evanjelií, ktoré, ako zázraky alebo náuky, objasňujú vlastnosti Krista Kráľa a jeho kráľovstva.
Zasa prichádza k nám Spasiteľ ako Kráľ, prevádzaný zástupmi anjelov (kňaz a jeho asistencia, - intr.). Priznávame, že sme chorí a prosíme, aby Spasiteľ aj nad nás vystrel svoju pravicu (or.). Lenže aj sami sa musíme liečiť zo svojich chýb a nedokonalostí a ochotne prijímať lieky, podávané v posv. učení (lekc.). Kristus uzdravuje malomocného (evanj.) a v jeho osobe vidíme seba. Vediac o nadprirodzených liečivých účinkoch tejto najsv. obety, už vopred spievame s uzdraveným malomocným pieseň vďaky (ofert.). Pravica Pánova dotýka sa aj nás vo sv. sviatostiach, najmä pri sv. krste, a v každej sv. omši. I dnes pri premenení prichádza Božský Lekár a dotýka sa ma pri sv. prijímaní. Máme naozaj obdivovať zázračné účinky sv. prijímania ako liečenia duše. Dnes prežívame obetu a obetnú hostinu v duchu poníženého malomocného. Spevy tejto nedele (intr., grad. s alel., ofert. a kom.) *opakujú sa* nezmenene vo všetky ďalšie nedele po Zjavení Pána.

INTROIT (Ž 96, 7-8)

Adoráte Deum omnes Angeli ejus: audívit et lætáta est Sion: et exsultavérunt

Klaňajte sa Bohu všetci jeho Anjeli: čuje a teší sa Sion: a mestá Judu plesajú. *(Ž tž.*

fíliæ Judæ. *(Ps ib. 1)* Dóminus regnávit, exsúltet terra: læténtur ínsulæ multæ. ℣. Glória Patri.

1) Pán kráľuje, nech plesá zem: ostrovy mnohé nech sa radujú. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Omnípotens, sempitérne Deus, infirmitátem nostram propítius réspice: atque ad protegéndum nos déxteram tuæ majestátis exténde. Per Dóminum.

Všemohúci, večný Bože, shliadni milostivo na nás slabých: a na našu ochranu vystri pravicu svojej veleb-o-ti. Skrze Pána nášho, Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia doplnk. *orácia*, predpísané v dobe vianočnej (II.), str. 546.

LEKCIA (Rim 12, 16-21)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Fratres: Nolíte esse prudéntes apud vosmetípsos: nulli malum pro malo reddéntes: providéntes bona non tantum coram Deo, sed étiam coram ómnibus homínibus. Si fieri potest, quod ex vobis est, cum ómnibus homínibus pacem habéntes: non vosmetípsos defendéntes, caríssimi, sed date locum iræ. Scriptum est enim: Mihi vindícta; ego retríbuam, dicit Dóminus. Sed si esuríerit inimícus tuus, ciba illum: si sitit, potum da illi: hoc enim fáciens, carbónes ignis cóngeres super caput ejus. Noli vinci a malo, sed vince in bono malum.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Bratia! Nepokladajte sa za múdrych! Nikomu sa neodplácajte zlým za zlé, ale sa usilujte konať dobré, a to tak pred Bohom, ako aj pred všetkými ľuďmi! Nakoľko je to možné a závislé od vás, majte pokoj so všetkými ľuďmi! Nepomstite sa, milovaní (bratia), ale ponechajte to (Božiemu) hnevu, ako je napísané: Moja je pomsta, ja sám sa odplatím, hovorí Pán. Ba, keď je tvoj nepriateľ hladný, nakŕm ho; a keď je smädný, napoj ho! Keď tak urobíš, žeravého uhlia nahrnieš mu na hlavu! Nedaj sa premôcť zlu, ale dobrom premáhaj zlo!

GRADUÁL (Ž 101, 16-17)

Timébunt gentes nomen tuum, Dómine, et omnes reges terræ glóriam tuam. ℣. Quóniam ædificávit Dómi-

Pohania, Pane, budú sa tvojho mena báť a tvojej slávy všetci zemskí králi. ℣. Keď Pán zas Sion vystaví,

nus Sion, et vidébitur in majestáte sua.
Allelúja, allelúja. ℣ *(Ps 96, 1)* Dóminus regnávit, exsúltet terra: læténtur ínsulæ multæ. Allelúja.

vo svojej sláve objaví sa.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 96, 1)* Pán kráľuje, nech plesá zem, ostrovy mnohé nech sa radujú. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 8, 1-13)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Cum descendísset Jesus de monte, secútæ sunt eum turbæ multæ: et ecce leprósus véniens adorábat eum, dicens: Dómine, si vis, potes me mundáre. Et exténdens Jesus manum, tétigit eum, dicens: Volo. Mundáre. Et confestim mundáta est lepra ejus. Et ait illi Jesus: Vide, némini dixeris; sed vade, osténde te sacerdóti, et offer munus, quod præcépit Móyses, in testimónium illis. Cum autem introísset Caphárnaum, accéssit ad eum centúrio, rogans eum, et dicens: Dómine, puer meus jacet in domo paralýticus, et male torquétur. Et ait illi Jesus: Ego véniam, et curábo eum. Et respóndens centúrio, ait: Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanábitur puer meus. Nam et ego homo sum sub potestáte constitútus, habens sub me mílites, et dico huic: Vade, et vadit; et álii: Veni, et venit; et servo meo: Fac hoc, et facit. Audiens autem Je-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času, keď sostupoval Ježiš s vrchu, šly za ním mnohé zástupy. Tu prišiel k nemu človek malomocný, poklonil sa mu a vravel: Pane, keď chceš, môžeš ma očistiť. Ježiš vystrel ruku, dotkol sa ho a povedal: Chcem, buď čistý! A hneď bol očistený od svojho malomocenstva. Potom mu Ježiš povedal: Hľaď, aby si o tom nikomu nehovoril, ale iď, ukáž sa kňazovi a prines obetu, ktorú nariadil Mojžiš; nech im je to ako svedectvo. Keď potom vchádzal do Kafarnauma, pristúpil k nemu istý stotník s prosbou: Pane, sluha mi leží doma porazený a hrozne sa trápi. Ježiš mu povedal: Prídem a uzdravím ho. Stotník mu odpovedal: Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz len slovo, a ozdravie môj sluha. Lebo i ja som podriadeným človekom a mám vojakov pod sebou. Keď tomuto poviem: Iď! - tak ide; a zasa inému poviem: Poď - a príde, a sluhovi svojmu: Urob to! - a urobí to. Keď to Ježiš počul, udivený

sus, mirátus est, et sequéntibus se dixit: Amen dico vobis, non invéni tantam fidem in Israël. Dico autem vobis, quod multi ab Oriénte et Occidénte vénient, et recúmbent cum Abraham, et Isaac, et Jacob in regno cælórum: fílii autem regni ejiciéntur in ténebras exterióres: ibi erit fletus, et stridor déntium. Et dixit Jesus centurióni: Vade, et sicut credidísti, fiat tibi. Et sanátus est puer in illa hora.

povedal tým, ktorí ho sprevádzali: Veru, hovorím vám, u nikoho v Izraeli nenašiel som toľkú vieru. Ale vravím vám: Mnohí prídu od východu a západu a stolovať budú s Abrahámom, Izákom a Jakubom v kráľovstve nebeskom, synov kráľovstva však vyhodia do vonkajšej tmy; tam bude plač a škrípanie zubmi. A stotníkovi Ježiš povedal: Iď, a ako si uveril, nech sa ti stane! A v tú hodinu ozdravel jeho sluha.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 117, 16 a 17)

Déxtera Dómini fecit virtútem, déxtera Dómini exaltávit me: non móriar, sed vivam, et narrábo ópera Dómini.

Pravica Pánova učinila mohutne, pravica pozdvihla ma Pánova: Neumriem, ale budem žiť a vyrozprávam skutky Pánove.

SEKRÉTA

Hæc hóstia, Dómine, quæsumus, emúndet nostra delícta: et ad sacrifícium celebrándum, subditórum tibi córpora, mentésque sanctífícet. Per Dóminum.

Nech tento obetný dar, Pane, prosíme, sotrie naše viny: a na oslávenie obety nech posvätí telá aj mysle poddaných tebe. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia doplnk. *sekréta* (II.) na str. 546.

KOMÚNIA (Lk 4, 22)

Mirabántur omnes de his, quæ procedébant de ore Dei.

Všetci sa divili slovám, ktoré vychádzaly z úst Božích.

POSTKOMÚNIA

Quos tantis, Dómine, largíris uti mystériis, quæsumus, ut efféctibus nos eórum veráciter aptáre dignéris. Per Dóminum.

My, Pane, ktorých obdarúvaš užívaním tak veľkých tajomstiev, prosíme, aby si nás ráčil skutočne prispôsobiť ich účinkom. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnková *postkomúnia* (II.), str. 547.

Štvrtá Nedeľa po Zjavení Pána

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Kristus je víťaz, - aj my s ním zvíťazíme. - Sme spojení svätým väzbou lásky (lekc.) v lodičke Kristovej (Cirkvi). Uvedomujeme si nebezpečenstvo a prosíme o pomoc (or.). Okolo nás zúri víchor, vyvolávaný diablom, večným nepriateľom ríše Božej. Lenže nemáme sa čoho báť, lebo s nami je Spasiteľ, ktorý víťazí nad nepriateľskými mocnosťami; jeho dielo nepremôžu brány pekelné (evanj.). V tejto sv. obete prichádza medzi nás Kristus-víťaz, a posilní nás v dôvere, uistí o svojej pomoci a nasýtených svojím Telom, urobí nás schopnými víťazstva nad nepriateľmi Kristovými aj nad nepriateľmi našej duše. V najsv. obete prežívame s učeníkmi prítomnosť Krista, víťazného Pána prírodných síl a nepriateľskej moci.

Introit, graduál, aleluja, ofertórium a *komúnia* ako na 3. nedeľu po Zjavení Pána, str. 149.

ORÁCIA

Deus, qui nos, in tantis periculis constitútos, pro humána scis fragilitáte non posse subsístere: da nobis salútem mentis et córporis; ut ea, quæ pro peccátis nostris pátimur, te adjuvánte vincámus. Per Dóminum.

Bože, ktorý vieš, že vystavení toľko nebezpečenstvám, pre ľudskú krehkosť nemôžeme obstáť: daj nám zdravie mysle aj tela; aby sme tvojou pomocou prekonalito, čo trpíme za svoje hriechy. Skrze Pána.

2. a 3. *orácia*, predpísané v dobe vianočnej (II.), str. 546. - po Hromniciach: 2. *or.* za pomoc svätých (A cunctis), 3. ľubovoľná (ad libitum), predpísané cez rok (III.), str. 547.

LEKCIA (Rim 13, 8-10)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Fratres: Némini quidquam debeátis, nisi ut ínvicem diligátis: qui enim díligit próximum, legem implévit. Nam: Non adulterábis: Non occídes: Non furáberis: Non falsum testimónium dices: Non concupísces: et si quod est áliud mandátum, in hoc verbo instaurátur: Díliges próximum tuum sicut teípsum. Diléctio próximi malum non operátur. Plenitúdo ergo legis est diléctio.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Bratia! Nikomu nebuďte nič dlžní, okrem vzájomnej lásky! Kto totiž miluje bližného, splnil (všetok) zákon. Lebo (prikázania) ako: Nescudzoložíš! Nezabiješ! Nepokradneš! Nebudeš krivo svedčiť! Nepožiadaš! a každé iné prikázanie je shrnuté v slovách: Miluj bližného ako seba samého! Láska nerobí zlé bližnému. A láska je splnením zákona.

EVANJELIUM (Mt 8, 23-27)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Ascendénte Jesu in navículam, secúti sunt eum discípuli ejus: et ecce motus magnus factus est in mari, ita ut navícula operirétur flúctibus, ipse vero dormiébat. Et accessérunt ad eum discípuli ejus, et suscitavérunt eum, dicéntes: Dómine, salva nos, perímus. Et dicit eis Jesus: Quid tímidi estis, módicæ fídei? Tunc surgens, imperávit ventis et mari, et facta est tranquíllitas magna. Porro hómines miráti sunt, dicéntes: Qualis est hic, quia venti et mare obcédiunt ei?

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času, keď Ježiš vstúpil na loďku, nasledovali ho jeho učeníci. A hľa, na mori strhla sa veľká búrka, takže vlny zavaľovaly loďku. No on spal. Tu pristúpili k nemu učeníci a zobudili ho slovami: Zachráň nás, Pane, hynieme! On im však odpovedal: Čo sa strachujete, maloverní? Potom vstal, rozkázal vetrom a moru, a nastalo hlboké ticho. Ľudia sa divili a medzi sebou sa vypytovali: Ktože je tento, že ho i vietor i more poslúchajú?

Krédo.

SEKRÉTA

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut hujus sacrifícii munus oblátum, fragilitátem nostram ab omni malo purget semper, et múniat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby obetný dar, prinesený v tejto obete, krehkosť našu vždy očisťoval od všetkého zlého aj ochraňoval. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý.

Druhá a tretia doplnk. *sekréta* (II.), na str. 546, - po Hromniciach (III.), na str. 547. - *Prefácia* o sv. Trojici, str. 521.

POSTKOMÚNIA

Múnera tua nos, Deus, a delectatiónibus terrénis expédiant, et cæléstibus semper instáurent aliméntis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Tvoje dary, Bože, nech nás odvádzajú od zemských záľub a nech nás vždy obnovia nebeským pokrmom. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý.

Druhá a tretia doplnk. *postkomúnia* (II.), na str. 547, - po Hromniciach (III.), na str. 548.

Piata Nedeľa po Zjavení Pána

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Kristus je naším Sudcom, - pripravujeme sa na stretnutie s ním. - Kristovi Kráľovi prislúcha aj najvyššia moc sudcovská. Ako Vykupiteľ sveta dostal od Otca všetku moc na nebi i na zemi. Otec nebude súdiť ľudstvo, túto moc dal svojmu Synovi. Ako jednotlivci stretneme sa s ním pri smrti, ako celé ľudstvo na konci sveta. Odpúšťajme, aby aj Kristus nám odpustil (lekc.). Na tomto svete v ríši Kristovej spolunažívajú dobrí aj zlí (pšenica a kúkoľ); lež príde čas, že budú oddelení a odnesú si odmenu, alebo trest *(evanj.)*. Vo sv. omši často sa stretávame s Kristom, naším budúcim Sudcom. Najmä dnes liturgia venuje sv. obetu a obetnú hostinu nášmu stretnutiu s Kristom Sudcom, aby sme žili stále v myšlienke na súd a aby sa naše posledné vyúčtovanie pred Kristom skončilo šťastlivo.

Introit, graduál, aleluja, ofertórium a *komúnia* ako na 3. nedeľu po Zjavení Pána, str. 149.

ORÁCIA

Famíliam tuam, quǽsumus, Dómine, contínua pietáte custódi: ut, quæ in sola spe grátiæ cæléstis innítitur, tua semper protectióne muniámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Svoju rodinu, prosíme, Pane, neprestajnou otcovskou dobrotivosťou ochraňuj: aby nás, ktorí sa opierame jedine o nádej nebeskej milosti, opatrovala vždy tvoja záštita. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

LEKCIA (Kol 3, 12-17)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Colossénses. - Fratres: Indúite vos sicut elécti Dei, sancti, et dilécti, víscera misericórdiæ, benignitátem, humilitátem, modéstiam, patiéntiam: supportántes ínvicem, et donántes vobismetípsis, si quis advérsus áliquem habet querélam: sicut et Dóminus donávit vobis, ita et vos. Super ómnia autem hæc caritátem habéte, quod est vínculum perfectiónis: et pax Christi exsúltet in córdibus vestris, in qua et vocáti estis in uno

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Kolosanom. - Bratia! Ako vyvolení Boží, svätí a milovaní, oblečte si city milosrdenstva, dobrotivosti, pokory, miernosti, trpezlivosti! Znášajte sa navzájom a odpúšťajte si, ak by sa niekto mal čo ponosovať na iného! Ako vám Pán odpustil, tak aj vy! Nadovšetko však majte lásku, ktorá je spojivom dokonalosti! A pokoj Kristov nech vládne vo vašich srdciach, lebo na to ste boli povolaní v jednote Kristovho tela, a buďte za to vďační.

córpore: et grati estóte. Verbum Christi hábitet in vobis abundánter, in omni sapiéntia, docéntes, et commonéntes vosmetípsos psalmis, hymnis, et cánticis spirituálibus, in grátia cantántes in córdibus vestris Deo. Omne quodcúmque fácitis in verbo aut in ópere, ómnia in nómine Dómini Jesu Christi, grátias agéntes Deo et Patri per Jesum Christum Dóminum nostrum.

Slovo Kristovo nech vo vás bohato prebýva! Múdro sa navzájom poučujte a napomínajte! Vďačným srdcom spievajte Bohu žalmy, chválospevy a duchovné piesne! A čokoľvek činíte slovom alebo skutkom, všetko čiňte v mene Pána Ježiša, dobrorečiac Bohu a Otcovi skrze Ježiša Krista, Pána nášho.

EVANJELIUM (Mt 13, 24-30)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus turbis parábolam hanc: Símile factum est regnum cælórum hómini, qui seminávit bonum semen in agro suo. Cum autem dormírent hómines, venit inimícus ejus, et superseminávit zizánia in médio trítici, et ábiit. Cum autem crevísset herba et fructum fecísset, tunc apparuérunt et zizánia. Accedéntes autem servi patrisfamílias, dixérunt ei: Dómine, nonne bonum semen seminásti in agro tuo? Unde ergo habet zizánia? Et ait illis: Inimícus homo hoc fecit. Servi autem dixérunt ei: Vis, imus, et collígimus ea? Et ait: Non, ne forte colligéntes zizánia eradicétis simul cum eis et tríticum. Sínite útraque créscere usque ad messem, et in témpore messis

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš zástupom toto podobenstvo: Kráľovstvo nebeské sa podobá človekovi, ktorý dobré semeno zasial na svoju roľu. Ale kým ľudia spali, prišiel jeho nepriateľ, prisial kúkoľa medzi pšenicu a odišiel. Keď už siatina vyrástla a začala do klasu vyháňať, vtedy sa ukázal aj kúkoľ. Tu prišli sluhovia k hospodárovi a pýtali sa ho: Pane, či si nezasial na svoju roľu dobré semeno? Kde sa teda vzal kúkoľ? On im odpovedal: Človek-nepriateľ to urobil. A keď sa sluhovia (ďalej) pýtali: Chceš, aby sme išli a vysbierali ho? - odpovedal im: Nie, aby ste azda pri sbieraní kúkoľa nevytrhali spolu s ním aj pšenicu. Nechajte oboje rásť až do žatvy. V čas žatvy vydám rozkaz svojim žencom: Posbierajte

dicam messóribus: Collígite primum zizánia, et alligáte ea in fascículos ad comburéndum, tríticum autem congregáte in hórreum meum.

najprv kúkoľ a poviažte ho do snopov na spálenie, čistú pšenicu však shromaždite do mojej stodoly!

Krédo.

SEKRÉTA

Hóstias tibi, Dómine, placatiónis offérimus: ut et delícta nostra miserátus absólvas, et nutántia corda tu dírigas. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Obetu smierenia prinášame tebe, Pane: aby si nás, zľutujúc sa, zbavil aj našich hriechov a aby si ty spravoval aj naše kolísavé srdcia. Skrze Pána.

Druhá a tretia dopln. *sekréta* (III.), str. 547, *prefácia* o sv. Trojici, str. 521.

POSTKOMÚNIA

Quǽsumus, omnípotens Deus: ut illíus salutáris capiámus efféctum, cujus per hæc mystéria pignus accépimus. Per Dóminum.

Prosíme, všemohúci Bože: kiežby sme dosiahli účinok toho spasenia, ktorého záloh prijali sme v týchto tajomstvách. Skrze Pána.

Druhá a tretia postkomúnia (III.), str. 548.

Šiesta Nedeľa po Zjavení Pána

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Kristovo kráľovstvo vzrastá na zemi, - musí rásť aj v našom vnútri. - Kráľovstvo Božie sa rozširovalo hlásaním evanjelia už za apoštolských čias a bude sa šíriť do Kristovho príchodu (lekc.). Obrazom tohto zázračného pretvorenia celého sveta silou Kristovho učenia je vzrast horčičného zrna a účinok kvasu (evanj.). No aj my sa musíme premieňať a dospievať v plnosť Kristovho veku. Na ofertórium obetujeme aj seba s chlebom a vínom. Ako chlieb a víno premenia sa na eucharistickú obetu, na Telo a Krv Kristovu, aj my máme svlieť so seba starého hriešneho človeka a obliecť si Ježiša Krista. Každá sv. omša, najmä dnešná, v sv. prijímaní privádza nás bližšie k podobnosti s Kristom a k úplnému uskutočneniu jeho kráľovstva v našej duši. Naším vnútorným vzrastom celá Cirkev vzrastá a dospieva k podobnosti Kristovej.

Introit, graduál, aleluja, ofertórium a *komúnia* ako na 3. nedeľu po Zjavení Pána, str. 149.

ORÁCIA

Præsta, quǽsumus, omnípotens Deus: ut semper rationabília meditántes, quæ tibi

Pomáhaj, prosíme, všemohúci Bože: aby sme, vždy rozumne smýšľajúc, aj slova-

sunt plácita, et dictis exsequámur, et factis. Per Dóminum.

mi aj skutkami vykonávali to, čo sa ľúbi tebe. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

LEKCIA (1 Sol 1, 2-10)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Thessalonicénses. - Fratres: Grátias ágimus Deo semper pro ómnibus vobis, memóriam vestri faciéntes in oratiónibus nostris sine intermissióne, mémores óperis fídei vestræ, et labóris, et caritátis, et sustinéntiæ spei Dómini nostri Jesu Christi, ante Deum et Patrem nostrum: sciéntes, fratres, dilécti a Deo, electiónem vestram: quia Evangélium nostrum non fuit ad vos in sermóne tantum, sed et in virtúte, et in Spíritu Sancto, et in plenitúdine multa, sicut scitis quales fuérimus in vobis propter vos. Et vos imitatóres nostri facti estis, et Dómini, excipiéntes verbum in tribulatióne multa, cum gáudio Spíritus Sancti: ita ut facti sitis forma ómnibus credéntibus in Macedónia, et in Achája. A vobis enim diffamátus est sermo Dómini, non solum in Macedónia, et in Achája; sed et in omni loco fides vestra, quæ est ad Deum, profécta est, ita ut non sit nobis necésse quidquam loqui. Ipsi enim de nobis annúntiant qualem intróitum habuérimus ad vos: et quómodo

Čítanie z prvého listu sv. Pavla apoštola Solúnčanom. - Bratia! Neprestajne vzdávame Bohu vďaky za vás všetkých a pamätáme na vás v modlitbách. Ustavične pripomíname Bohu a Otcu svojmu trudné dielo vašej viery, úsilie vašej lásky a vašu vytrvalosť v nádeji v Pána nášho Ježiša Krista. Vieme, bratia Bohom milovaní, že ste vyvolení, lebo nezvestovali sme vám blahozvesť len slovom, ale aj mocou Ducha Svätého a so všetkou istotou. Veď sami viete, ako sme medzi vami účinkovali, a to na vaše dobro! Vy ste nasledovali príklad náš a Pánov a s radosťou z Ducha Svätého ste prijali túto náuku, sami vo veľkom súžení, takže ste sa stali vzorom všetkým veriacim v Macedónsku a v Achajsku. Veď nielen že slovo Pánovo sa od vás rozhlásilo po Macedónsku a po Achajsku, ale (zvesť) o vašej viere v Boha rozniesla sa po celom kraji. O tom nám už netreba hovoriť! Všetci rozprávajú, ako sme prišli k vám a ako ste sa od modiel obrátili k Bohu, aby ste slúžili Bohu živému a pravému a očakávali s nebies jeho Sy-

convérsi estis ad Deum a simulácris, servíre Deo vivo, et vero, et exspectáre Fílium ejus de cælis (quem suscitávit ex mórtuis) Jesum, qui erípuit nos ab ira ventúra.

na Ježiša, ktorého vzkriesil z mŕtvych a ktorý nás oslobodil od budúceho hnevu.

EVANJELIUM (Mt 13, 31-35)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus turbis parábolam hanc: Símile est regnum cælórum grano sinápis, quod accípiens homo seminávit in agro suo: quod mínimum quidem est ómnibus semínibus: cum autem créverit, majus est ómnibus oléribus, et fit arbor, ita ut vólucres cæli véniant, et hábitent in ramis ejus. Aliam parábolam locútus est eis: Símile est regnum cælórum ferménto, quod accéptum múlier abscóndit in farínæ satis tribus, donec fermentátum est totum. Hæc ómnia locútus est Jesus in parábolis ad turbas: et sine parábolis non loquebátur eis: ut implerétur, quod dictum erat per prophétam dicéntem: Apériam in parábolis os meum, eructábo abscóndita a constitutióne mundi.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš zástupom toto podobenstvo: Kráľovstvo nebeské je podobné horčičnému zrnku, ktoré vzal človek a zasial na svoju rolu. Ono je síce menšie od všetkých obilných semien, ale keď vyrastie, býva väčšie od všetkých zelín, ba vyrastie ako strom, takže vtáctvo nebeské priletuje a hniezdi na jeho konároch. Aj iné podobenstvo im povedal: Kráľovstvo nebeské je podobné kvasu, ktorý berie žena a zapraví ho do troch mier múky (a nechá) celé skysnúť. Toto všetko hovoril Ježiš zástupom v podobenstvách a bez podobenstva im nič nehovoril, aby sa naplnilo, čo predpovedal prorok slovami: Otvorím ústa svoje v podobenstvách, vysvetľovať budem záhady, skryté od stvorenia sveta.

Krédo.

SEKRÉTA

Hæc nos oblátio, Deus, mundet, quæsumus, et rénovet, gubérnet, et prótegat. Per Dóminum nostrum.

Táto obeta, Bože, nech nás očistí, prosíme, aj obnoví, spravuje aj ochraňuje. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta* (III.), str. 547. - *prefácia* o sv. Trojici, str. 521.

POSTKOMÚNIA

Cæléstibus, Dómine, pasti delíciis: quæsumus, ut semper éadem, per quæ verácíter vívimus, appetámus. Per Dóminum.

Nebeskými, Pane, nasýtení slasťami: prosíme, aby sme vždy túžili po tom, z čoho opravdivo žijeme. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (III.), str. 548.

Predpôst

Rozlúčili sme sa s radostným vianočným obdobím. Svoj zrak obraciame na tajomstvo vykúpenia.

Svätá Cirkev pripravuje sa na Veľkú noc štyridsaťdňovým pôstom, ale príprava sa začína už oveľa skôr, nedeľou *Septuagézimy* alebo *Deviatnikom*, ako ju náš ľud menuje. *Štyridsaťdňový pôst (Quadragesima)* sa začínal u prvých kresťanov prvou nedeľou pôstnou. Ale táto doba zahrnuje aj šesť nedieľ, ktoré podľa starobylého zvyku cirkevného nikdy neboly pôstnymi dňami, lebo sú spomienkou na zmŕtvychvstanie Pánovo po celý cirkevný rok. Na postenie ostalo takto len 36 dní. Z tejto príčiny pripojili k tejto dobe ešte 4 dni pred prvou nedeľou pôstnou a Veľký pôst sa začínal v stredu pred prvou nedeľou pôstnou *(Popolcová streda)*. Popolcová streda dostala meno „caput jejunii" (začiatok pôstu), kým akýmsi slávnostným začiatkom („initium sacrosancti jejunii"), najmä v liturgii modlitbovej, ostala aj naďalej prvá nedeľa vo Veľkom pôste.

Pôstna disciplína kresťanov na Východe bola hodne prísnejšia než u západných kresťanov. Východní kresťania prestali požívať mäsité pokrmy už dva týždne pred Veľkým pôstom, mliečne jedlá zanechali nasledujúci týždeň a po prvej nedeli sa konečne započal prísny pôst. Podľa príkladu východných kresťanov aj kresťanský Západ ustanovil dobu predpôstnu, ale s významom čisto liturgickým. Uzákonil ju pápež sv. Gregor Veľký († 604). On vyznačil pre tri nedele predpôstne aj štácie, ktoré sa hodnosťou stupňujú: sv. Vavrinec, Pavol, Peter a v prvú nedeľu pôstnu sám Božský Spasiteľ (Laterán).

Tri nedele predpôstne majú meno: *Septuagesima*, *Sexagesima* a *Quinquagesima*. Veľký pôst nazýva Cirkev *Quadragesima*, v slovenčine by znamenalo Štyridsiatku. Podľa toho predošlé nedele postupne sa menujú: Päťdesiatka, Šesťdesiatka a Sedemdesiatka. Septuagézimu náš ľud menuje Deviatnikom, lebo je to deviata nedeľa pred Veľkou nocou.

Aby sme úplne vystihli *smysel* predpôstu, treba vedieť, že v nedeľu Septuagézimy biskup vybral z radov katechumenov tých, ktorí mali byť pokrstení na Veľkú noc. Tých menovali „photizomenoi, illuminati" (osvietení) alebo „electi" (vyvolení). Pri voľbe štácií, akiste nie na poslednom mieste, dôvodil aj duchovný záujem kandidátov sv. krstu. Sv. Vavrinec a sv. Pavol sú patrónmi katechumenov a v Lateráne podnes vidíme baptistérium Konštantína Veľkého, v ktorom predovšetkým udeľovali pre Rím sviatosť znovuzrodenia. Má to význam aj pre nás. Doba predpôstu a Veľkého pôstu je dobrou príležitosťou, aby sme si aj my občerstvili predsavzatia, spojené s povolaním kresťana, a ďakovali za milosť povolania.

Z liturgických textov týchto troch nedieľ vyznieva hlas kresťanov, trpiacich pod ťarchou rozličných nášťov Božích, ako sú nepriateľské vojská, hlad, nákazlivé choroby atď. Roky panovania Gregora Veľkého často zaznamenávajú takéto nešťastia.

Nedeľa Septuagézimy (Deviatnik) Štácia u sv. Vavrinca za hradbami

2. triedy, polodvoj. - Rúcho fialové.

S pomocou Kristovou začíname svoj duchovný boj. (Vzorom je sv. Vavrinec.) - Prarodičia zhrešili v raji; od tých čias ľudstvo znáša následky tohto úpadku (čítania 1. nokturnu cez týždeň). Celý náš život je zaplnený bojom proti nepriateľom duše. Začína sa príprava na Veľkú noc. Kristus sa pripravoval na svoje víťazstvo bojom proti nepriateľom Božím. Tento jeho boj nám sprítomňuje liturgia, počnúc dnešnou nedeľou po Veľkú noc. Zapájame sa do tohto boja tak, že si staneme k bojujúcemu Spasiteľovi a budeme robiť to, čo on.

Sv. Vavrinec, v ktorého chráme sme shromaždení, bol horlivým spolubojovníkom Ježiša Krista. Pálili ho na rošte, ale vytrval a zvíťazil (intr.). Náš svätý bol aj patrónom katechumenov, ktorí dnes začali bližšiu prípravu na prijatie sv. krstu vo veľkonočnú nedeľu. Náš život podobá sa zápasu na aréne a kto žije životom zdržanlivým, obsiahne vavrín víťazstva (Vavrinec: vavrínom ovenčený; - lekc.). Božský Hospodár (Kristus) volá nás do svojej vinice, kde máme pracovať celý život a znášať ťarchu dňa a horúčavy (evanj.). S radosťou sa pripravujeme na príchod Spasiteľa (ofert.), ktorý nás povoláva za spolupracovníkov a spolubojovníkov. Posilnení a osvietení sv. prijímaním, odchádzame do zápasu každodenného života.

Keď v Ríme zaviedli dobu predpôstnu a sostavili omše troch nedieľ (Septuagézimy, Sexagézimy a Kvinkvagézimy), večné mesto prežívalo ťažké časy. Zvonka ho obliehali Longobardi, vo vnútri zúril hlad a mor. Veriaci to pokladali za Boží trest a mnohí očakávali koniec sveta. Pečať týchto ťažkých čias vidíme v orácii a omšových spevoch.

Štáciový chrám sv. Vavrinca leží ďaleko za Rímom. Veriaci kráčali v kajúcej procesii a kým dosiahli baziliku, poriadne ustali. Bolo to tiež obrazom nášho zemského putovania a námah za dobytie nebeského kráľovstva.

Od Septuagézimy po Veľkú noc na všetkých omšiach po graduáli vynecháva sa *aleluja* s veršom, jej miesto nahradzuje *traktus*.

INTROIT (Ž 17, 5, 6 a 7)

Circumdedérunt me gémitus mortis, dolóres inférni circumdedérunt me: et in tribulatióne mea invocávi Dóminum, et exaudívit de templo sancto suo vocem meam. *(Ps ib. 2-3)* Díligam te, Dómine, fortitúdo mea: Dóminus firmaméntum meum, et refúgium meum, et liberátor meus. ℣ Glória Patri.

Obstúpily ma smrteľné úzkosti, obklúčily ma pekelné bolesti: vo svojom súžení vzýval som Pána a z chrámu svojho počul On môj hlas. *(Ž tž. 2-3)* Milujem teba, Pane, sila moja, Pane, skala moja, tvrdza moja, osloboditeľ môj. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždycky.

ORÁCIA

Preces pópuli tui, quæsumus, Dómine, cleménter ex-

Prosby svojho ľudu, prosíme, Pane, milostivo vyslyš: aby

áudi: ut qui juste pro peccátis nostris afflígimur, pro tui nóminis glória misericórditer liberémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

my, ktorí sme pre svoje hriechy spravodlivo trestaní, pre slávu mena tvojho boli sme milosrdne oslobodení. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý.

Druhá a tretia *orácia* (II.), str. 546 - po Hromniciach (III.), str. 547.

LEKCIA (1 Kor 9, 24-27; 10, 1-5)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Nescítis, quod ii, qui in stádio currunt, omnes quidem currunt, sed unus áccipit brávium? Sic cúrrite, ut comprehendátis. Omnis autem, qui in agóne conténdit, ab ómnibus se ábstinet: et illi quidem ut corruptíbilem corónam accípiant: nos autem incorrúptam. Ego ígitur sic curro, non quasi in incértum: sic pugno, non quasi áëre vérberans: sed castígo corpus meum, et in servitútem rédigo: ne forte cum áliis prædicáverim, ipse réprobus effíciar. Nolo enim vos ignoráre, fratres, quóniam patres nostri omnes sub nube fuérunt, et omnes mare transiérunt, et omnes in Móyse baptizáti sunt in nube, et in mari: et omnes eámdem escam spiritálem manducavérunt, et omnes eúmdem potum spiritálem bibérunt (bibébant autem de spirituáli, consequénte eos petra: petra autem erat Christus): sed non in plúribus eórum beneplácitum est Deo.

Čítanie z listu sv. Pavla Korinťanom. - Bratia! Neviete, že tí, ktorí bežia na závodišti, bežia síce všetci, ale iba jeden dostáva cenu? Aj vy tak bežte, aby ste ju dostali! A každý, kto sa preteká, zdržuje sa všetkého: Tí preto, aby dostali porušiteľný veniec, my však neporušiteľný. Aj ja teda tak bežím, nie na neisto; tak zápasím, nebijúc iba do vetra. Tvrdo si premáham telo a podrobujem si ho, aby som azda nebol zavrhnutý, hoci som iným kázal (blahozvesť). Nechcem však, bratia, aby ste nevedeli, že naši otcovia všetci boli pod oblakom (Božím) a všetci prešli cez more; všetci boli pokrstení v Mojžiša, a to v oblaku (Božom) a v mori; všetci jedli ten istý duchovný pokrm a pili ten istý duchovný nápoj. Pili totiž z duchovnej skaly, ktorá ich sprevádzala, a tou skalou bol Kristus sám. Ale vo väčšine z nich nemal Boh zaľúbenia.

———

GRADUÁL (Ž 9, 10-11 a 19-20)

Adjútor in opportunitátibus, in tribulatióne: sperent in te, qui novérunt te, quóniam non derelínquis quæréntes te, Dómine. ℣ Quóniam non in finem oblívio erit páuperis: patiéntia páuperum non períbit in ætérnum: exsúrge, Dómine, non præváleat homo.

Príhodným útočiskom si v časoch súženia; v teba budú dúfať, ktorí poznajú teba, lebo, Pane, neopúšťaš tých, ktorí hľadajú teba. ℣. Veď na bedára navždy zabúdať sa nebude, nezahynie nádej úbožiakov naveky. Vstaň, Pane, nech človek neprevláda.

TRAKTUS (Ž 129, 1-4)

De profúndis clamávi ad te, Dómine: Dómine, exáudi vocem meam. ℣. Fiant aures tuae intendéntes in oratiónem servi tui. ℣. Si iniquitátes observáveris, Dómine: Dómine, quis sustinébit? ℣. Quia apud te propitiátio est, et propter legem tuam sustínui te, Dómine.

Z hlbočín volám k tebe, Pane, ó Pane, čuj môj hlas! ℣. Maj svoje uši napäté na moje prosby hlasité! ℣. Keby si, Pane, zachovával nepravosti v pamäti, Pane, kto obstojí? ℣. Lež u teba je odpustenie a pre zákon tvoj dôverujem v teba, Pane.

EVANJELIUM (Mt 20, 1-16)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis parábolam hanc: Símile est regnum cælórum hómini patrifamílias, qui éxiit primo mane condúcere operários in víneam suam. Conventióne autem facta cum operáriis ex denário diúrno, misit eos in víneam suam. Et egréssus circa horam tértiam, vidit álios stantes in foro otiósos, et dixit illis: Ite et vos in víneam meam, et quod justum fúerit, dabo vobis. Illi au-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom toto podobenstvo: Kráľovstvo nebeské je podobné hospodárovi, ktorý si hneď na úsvite vyšiel najať robotníkov do vinice. Keď sa dohodol s robotníkmi na jednom denári dennej mzdy, poslal ich do svojej vinice. A keď vyšiel okolo tretej hodiny, zazrel niekoľkých záhalčivo postávať na námestí. Aj tým povedal: Aj vy poďte do mojej vinice, a čo bude spravodlivé, dám vám. Tu

tem abiérunt. Iterum autem éxiit circa sextam et nonam horam; et fecit simíliter. Circa undécimam vero éxiit, et invénit álios stantes, et dicit illis: Quid hic statis tota die otiósi? Dicunt ei: Quia nemo nos condúxit. Dicit illis: Ite et vos in víneam meam. Cum sero autem factum esset, dicit dóminus víneæ procurátóri suo: Voca operários, et redde illis mercédem, incípiens a novíssimis usque ad primos. Cum veníssent ergo, qui circa undécimam horam vénerant, accepérunt síngulos denários. Veniéntes autem et primi, arbitráti sunt, quod plus essent acceptúri: accepérunt autem et ipsi síngulos denários. Et accipiéntes murmurábant advérsus patremfamílias, dicéntes: Hi novíssimi una hora fecérunt, et pares illos nobis fecísti, qui portávimus pondus diéi, et æstus? At ille respóndens uni eórum, dixit: Amíce, non fácio tibi injúriam: nonne ex denário convenísti mecum? Tolle quod tuum est, et vade: volo autem et huic novíssimo dare, sicut et tibi. Aut non licet mihi, quod volo, fácere? An óculus tuus nequam est, quia ego bonus sum? Sic erunt novíssimi primi, et primi novíssimi. Multi enim sunt vocáti, pauci vero elécti.

Krédo.

oni šli. A keď znova vyšiel okolo šiestej a okolo deviatej hodiny, podobne urobil. Ale keď potom vyšiel okolo jedenástej hodiny, našiel tam iných postávať a povedal im: Čo tu postávate a zaháľate celý deň? Odpovedali mu: Nikto nás nenajal. Povedal im: Poďte aj vy do mojej vinice! Keď sa zvečerilo, povedal pán vinice svojmu správcovi: Zavolaj robotníkov a vyplať im mzdu, počnúc od posledných až po prvých. Keď teda tí, čo došli okolo jedenástej hodiny, dostali po denári, nazdávali sa tí, čo došli pred nimi, že oni viac dostanú. Ale aj oni dostali iba po jednom denári. Keď ho prevzali, šomrali na hospodára: Títo poslední pracovali iba jedinú hodinu, a predsa postavil si ich na roveň nám, čo sme niesli ťarchu a horúčosť (celého) dňa. Ale on prehovoril k jednému z nich a takto mu povedal: Priateľu, nekrivdím ti. Či si sa nezjednal so mnou na jednom denári? Vezmi teda, čo je tvoje, a iď! Chcem dať aj tomu poslednému toľko, koľko aj tebe. Alebo či nesmiem urobiť so svojím majetkom, čo chcem? Alebo azda preto máš zlé oko (na mňa), lebo som dobrý? Tak budú poslední prvými a prví poslednými. Lebo mnoho je povolaných, ale málo vyvolených.

OFERTÓRIUM (Ž 91, 2)

Bonum est confitéri Dómino, et psállere nómini tuo, Altíssime.

Dobré je oslavovať Pána a spievať tvojmu menu, Najvyšší.

SEKRÉTA

Munéribus nostris, quǽsumus, Dómine, precibúsque suscéptis: et cæléstibus nos munda mystériis, et cleménter exáudi. Per Dóminum.

Po prijatí našich obetných darov a modlitieb prosíme, Pane: nebeskými tajomstvami aj očisti nás aj milostivo vyslyš. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (II.), str. 546 - po Hromniciach (III.), str. 547. - *Prefácia* o sv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Ž 30, 17-18)

Illúmina fáciem tuam super servum tuum, et salvum me fac in tua misericórdia: Dómine, non confúndar, quóniam invocávi te.

Sluhovi svojmu ukáž svoju vyjasnenú tvár a spas ma v svojom milosrdenstve. Pane, nech nie som zahanbený, že som vzýval teba.

POSTKOMÚNIA

Fidéles tui, Deus, per tua dona firméntur: ut éadem et percipiéndo requírant, et quæréndo sine fine percípiant. Per Dóminum.

Veriacich svojich, Bože, svojimi darmi posilni: aby ich aj prijímaním vyhľadávali aj túžbou bez konca požívali. Skrze Pána.

2. a 3. *postkomúnia* (II.), str. 547 - po Hromniciach (III.), str. 548. - Od nedele Septuagézimy po Zelený štvrtok na konci omše spieva sa *Benedícamus Dómino* miesto Ite missa est, okrem omší, v ktorých je glória.

Nedeľa Sexagézimy

Prvá nedeľa po Deviatniku

Štácia u sv. Pavla

2. triedy, polodvoj. - Rúcho fialové.

Aj pri prekážkach pokračujeme v boji za kráľovstvo nebeské (vzorom je sv. Pavol). - Minulú nedeľu sme nastúpili do boja. Dnes nám liturgia podáva nové dôvody a prostriedky, aby sme v začatom boji trpezlivo a verne vytrvali. Poukazuje najmä na príklad sv. Pavla, učiteľa národov.
Hneď na začiatku (intr.) počujeme zápasiaceho apoštola, v orácii sa dovolávame jeho podpory, v lekcii z jeho vlastných úst počúvame, koľko ťažkých bojov prebojoval za kráľovstvo Božie. Semeno Božieho kráľovstva prekonáva ťažkosti, ale keď sa dostane do dobrej pôdy, prináša hojný úžitok (evanj.). Máme prepracovať svoju dušu na úrodnú zem. Na obetovanie v duchu kráčame k oltáru, ako robievali voľakedy prví kresťania, aby sme odovzdali

svoje dary. Táto cesta nám je obrazom životnej cesty k Bohu (ofert.). Takto prichádzame k oltáru aj pri sv. prijímaní a čerpáme z neho radosť a chuť do duchovného boja (kom.).

INTROIT (Ž 43, 23-26)

Exsúrge, quare obdórmis, Dómine? exsúrge, et ne repéllas in finem: quare fáciem tuam avértis, oblivísceris tribulatiónem nostram? adhæsit in terra venter noster: exsúrge, Dómine, ádjuva nos, et líbera nos. *(Ps ib. 2)* Deus, áuribus nostris audívimus: patres nostri annuntiavérunt nobis. ℣. Glória Patri.

Prebuď sa, prečo spíš, Pane? Precitni, nezavrhuj naveky! Prečože skrývaš svoju tvár, na našu biedu zabúdaš? Na zemi väzí naše telo, povstaň nám na pomoc, Pane, a osloboď nás. *(Ž tž. 2)* Na svoje sme uši, Bože, počuli, otcovia naši rozprávali nám.

℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui cónspicis, quia ex nulla nostra actióne confídimus: concéde propítius; ut contra advérsa ómnia, Doctóris géntium protectióne muniámur. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý vidíš, že si v nijakom počínaní nemôžeme dôverovať: láskavo dopraj; aby sme na prímluvu Učiteľa národov boli chránení pred každým protivenstvom. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (II.), str. 546 - po Hromniciach (III.), str. 547.

LEKCIA (2 Kor 11, 19-33; 12, 1-9)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Libénter suffértis insipiéntes: cum sitis ipsi sapiéntes. Sustinétis enim si quis vos in servitútem rédigit, si quis dévorat, si quis áccipit, si quis extóllitur, si quis in fáciem vos cædit. Secúndum ignobilitátem dico, quasi nos infírmi fuérimus in hac parte. In quo quis audet (in insipiéntia dico), áudeo et ego: Hebræi sunt, et ego: Israëlítæ sunt, et ego:

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Vy radi znášate nerozumných, lebo sami ste rozumní. Strpíte, keď vás niekto zotročuje, keď vás niekto vyžiera, keď vás niekto oberá, keď sa niekto povyšuje, keď vás niekto do tváre bije. Na svoju hanbu hovorím: V nasledujúcom ako by sme sa ukazovali slabými! Ak si však niekto v niečom trúfa, trúfam si aj ja, hoci to nerozumne hovorím. Sú oni hebrejského pô-

Semen Abrahæ sunt, et ego: Minístri Christi sunt (ut minus sápiens dico), plus ego: in labóribus plúrimis, in carcéribus abundántius, in plagis supra modum, in mórtibus frequénter. A Judæis quínquies quadragénas, una minus, accépi. Ter virgis cæsus sum, semel lapidátus sum, ter naufrágium feci, nocte et die in profúndo maris fui: in itinéribus sæpe, perículis flúminum, perículis latrónum, perículis ex génere, perículis ex géntibus, perículis in civitáte, perículis in solitúdine, perículis in mari, perículis in falsis frátribus: in labóre et ærúmna, in vigíliis multis, in fame et siti, in jejúniis multis, in frígore et nuditáte, præter illa, quæ extrínsecus sunt, instántia mea quotidiána, sollicitúdo ómnium Ecclesiárum.

Quis infirmátur, et ego non infírmor? quis scandalizátur, et ego non uror? Si gloriári opórtet: quæ infirmitátis meæ sunt, gloriábor. Deus

vodu? Som aj ja! Sú izraelského pôvodu? Som aj ja! Sú potomkami Abrahámovými? Som aj ja! Sú služobníkmi Kristovými? Ešte väčšmi ja, hoci to hovorím bláznivo! Ale viac som sa namáhal, viac ráz som bol vo väzení, vytrpel som neporovnateľne viac bolestných úderov, ba často som bol aj v nebezpečenstvách smrti. Od Židov som päť ráz dostal po štyridsiatich bez jednej, tri razy ma palicovali, raz kameňovali, tri razy som prestál stroskotanie, dni a noci som prekonal na morských hlbočinách. Bol som často na cestách, v nebezpečenstvách na riekach, v nebezpečenstvách pred zbojníkmi, v nebezpečenstvách pred vlastným rodom, v nebezpečenstvách pred pohanmi, v nebezpečenstvách v meste, v nebezpečenstvách na púšti, v nebezpečenstvách na mori, v nebezpečenstvách medzi falošnými bratmi. (Žijem) v trude a námahe, v ustavičnom bdení, o hlade a smäde, často bez jedla, na zime a v nahote. Okrem toho deň po deň doliehajú na mňa aj starosti o všetky cirkvi. Veď kto je slabý, aby som nebol slabý s ním? Kto trpí pohoršenie, žeby to aj mňa nepálilo? Ak sa už mám chváliť, tak by som sa chcel chváliť iba svojou slabosťou. A Boh, Otec Pána (nášho) Ježiša Krista, ktorý nech je

et Pater Dómini nostri Jesu Christi, qui est benedíctus in sæcula, scit quod non méntior. Damásci præpósitus gentis Arétæ regis, custodiébat civitátem Damascenórum, ut me comprehénderet: et per fenéstram in sporta dimíssus sum per murum, et sic effúgi manus ejus. Si gloriári opórtet (non éxpedit quidem): véniam autem ad visiónes, et revelatiónes Dómini. Scio hóminem in Christo ante annos quatuórdecim (sive in córpore, néscio, sive extra corpus, néscio, Deus scit), raptum hujúsmodi usque ad tértium cælum. Et scio hujúsmodi hóminem (sive in córpore, sive extra corpus, néscio, Deus scit), quóniam raptus est in paradísum: et audívit arcána verba, quæ non licet hómini loqui. Pro hujúsmodi gloriábor: pro me autem nihil gloriábor, nisi in infirmitátibus meis. Nam, et si volúero gloriári, non ero insípiens: veritátem enim dicam: parco autem, ne quis me exístimet supra id, quod videt in me, aut áliquid audit ex me. Et ne magnitúdo revelatiónum extóllat me, datus est mihi stímulus carnis meæ, ángelus sátanæ, qui me colaphízet. Propter quod ter Dóminum rogávi, ut discéderet a me: et dixit mihi: Súfficit tibi grátia mea: nam virtus in infirmitáte perpožehnaný naveky, vie, že neklamem! (Keď som bol) v Damasku, miestodržiteľ kráľa Aretu strážil mesto Damask, aby ma chytil. V koši ma spustili oknom cez hradby; len tak som unikol jeho rukám. Keď sa teda treba chváliť, hoci to neosoží, prejdem k videniam a zjaveniam, ktoré mi dal Pán: Viem, že istý človek, s Kristom spojený, bol pred štrnástimi rokmi uchvátený až do tretieho neba. Či to bolo v tele, neviem, a či mimo tela, tiež neviem. Boh sám to vie! A viem, že ten istý človek, zasa neviem, či to bolo v tele a či mimo tela, Boh sám to vie, bol uchvátený do raja a počul nevysloviteľné veci, ktoré človek ani vypovedať nemôže. Týmto sa teda chcem chváliť, sebou samým sa však nebudem chváliť, leda svojimi slabosťami. Veď ak sa (týmto) budem chváliť, nebudem nerozumný, lebo poviem len pravdu. Uskromním sa však, aby si o mne nikto nemyslel viac, než čo vidí na mne, alebo čo počuje odo mňa. A aby som sa nepovyšoval týmito neobyčajnými zjaveniami, bol mi daný do tela osteň, Satanov posol, aby ma zaškoval. Preto som tri razy prosil Pána, aby ma prestal trápiť, ale on mi povedal: Stačí ti moja milosť, lebo sila sa v slabosti stáva dokonalou! Najradšej

fícitur. Libénter ígitur gloriábor in infirmitátibus meis, ut inhábitet in me virtus Christi.

by som sa teda chválil svojimi slabosťami, aby mohla vo mne prebývať sila samého Krista.

GRADUÁL (Ž 82, 19 a 14)

Sciant gentes, quóniam nomen tibi Deus: tu solus Altíssimus super omnem terram. ℣. Deus meus, pone illos ut rotam, et sicut stípulam ante fáciem venti.

Nech ťa poznajú pohania, že tebe meno Pán, že nad celou si zemou jedine ty Najvyšší. ℣. Bože môj, učiň s nimi ako s lístím, povíchricou krútením, s plevami pred vetrom.

TRAKTUS (Ž 59, 4 a 6)

Commovísti, Dómine, terram, et conturbásti eam. ℣. Sana contritiónes ejus, quia mota est. ℣. Ut fúgiant a fácie arcus: ut liberéntur elécti tui.

Zemou si zatriasol, a rozštiepil si ju. ℣. Zhoj pukliny jej, lebo kýve sa. ℣. Aby zutekali pred lukom a zachránili sa tvoji vyvolení.

EVANJELIUM (Lk 8, 4-15)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Cum turba plúrima convenírent, et de civitátibus properárent ad Jesum, dixit per similitúdinem: Exiit, qui séminat, semináre semen suum: et dum séminat, áliud cécidit secus viam, et conculcátum est, et vólucres cæli comedérunt illud. Et áliud cécidit supra petram: et natum áruit, quia non habébat humórem. Et áliud cécidit inter spinas, et simul exórtæ spinæ suffocavérunt illud. Et áliud cécidit in terram bonam: et ortum fecit fructum céntuplum. Hæc dicens, clamábat: Qui habet aures audiéndi, aúdiat. Interrogábant autem eum

✠ Stať zo sv. Evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času, keď sa sišiel k Ježišovi veľký zástup a ponáhľali sa k nemu ľudia z miest, prehovoril k nim v podobenstve: Vyšiel rozsievač siať semeno. Ako rozsieval, jedno (zrno) padlo kraj cesty, kde ho pošliapali a vtáci nebeskí pozobali. Iné padlo na skalnatú pôdu; vzišlo síce, ale uschlo, lebo nemalo vlahy. Iné padlo medzi tŕnie, ale tŕnie vyrástlo a udusilo ho. Iné padlo do dobrej zeme, vyrástlo a prinieslo stonásobnú úrodu. Keď to dopovedal, zvolal: Kto má uši na počúvanie, nech počúva! Učeníci sa ho opýtali: Čo znamená toto podobenstvo? On im odpo-

discípuli ejus, quæ esset hæc parábola. Quibus ipse dixit: Vobis datum est nosse mystérium regni Dei, céteris autem in parábolis: ut vidéntes non vídeant, et audiéntes non intélligant. Est autem hæc parábola: Semen est verbum Dei. Qui autem secus viam, hi sunt qui aúdiunt: deínde venit diábolus, et tollit verbum de corde eórum, ne credéntes salvi fiant. Nam qui supra petram: qui cum audíerint, cum gáudio suscípiunt verbum: et hi radíces non habent: qui ad tempus credunt, et in témpore tentatiónis recédunt. Quod autem in spinas cécidit: hi sunt, qui audiérunt, et a sollicitudínibus, et divítiis, et voluptátibus vitæ, eúntes, suffocántur, et non réferunt fructum. Quod autem in bonam terram: hi sunt, qui in corde bono et óptimo audiéntes verbum rétinent, et fructum afferunt in patiéntia.

vedal: Vám je dané poznať tajomstvá kráľovstva Božieho, iným len v podobenstvách (hovorím), aby (síce) hľadeli, ale neuvideli, počúvali, ale neporozumeli. Podobenstvo znamená toto: Semeno je slovo Božie. Tí, čo sú kraj cesty, vypočujú slovo, ale potom prichádza diabol a vyníma im slovo zo srdca, takže - hoci uverili - nebudú spasení. Do skalnatej pôdy (zasiate) je u tých, ktorí keď počúvajú, s radosťou prijímajú slovo, nemajú však korene, lebo veria len na čas a v čase skúšky odpadávajú. Do tŕnia padlo u tých, ktorí síce vypočuli (slovo), no rastúc bývajú udúšaní starosťami, bohatstvom a rozkošami života, a nedozrejú. Do dobrej zeme je zasiate u tých, ktorí dobrým a dokonalým srdcom vypočujú slovo, zachovávajú ho a prinášajú úrodu v trpezlivosti.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 16, 5, 6-7)

Pérfice gressus meos in sémitis tuis, ut non moveántur vestígia mea: inclína aurem tuam, et exáudi verba mea: mirífica misericórdias tuas, qui salvos facis sperántes in te, Dómine.

Na tvojich cestách pevne zakotvi môj krok, aby sa neklátily moje kročaje. Nakloň mi svoje ucho, počuj moje slovo. Podivné ukáž svoje milosrdenstvo, Pane, ty, ktorý chrániš dúfajúcich v teba.

SEKRÉTA

Oblátum tibi, Dómine, sacrifícium, vivíficet nos semper,

Obeta, ktorú prinášame tebe, Pane, nech nás vždy oživu-

et múniat. Per Dóminum. je a ochraňuje. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (II.), str. 546 - po Hromniciach (III.), str. 547. - *Prefácia* o sv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Ž 42, 4)

Introíbo ad altáre Dei, ad Deum, qui lætíficat juventútem meam.

Pristúpim ku Božiemu oltáru, k Bohu, ktorý ma potešuje od mladosti.

POSTKOMÚNIA

Súpplices te rogámus, omnípotens Deus: ut quos tuis réficis sacraméntis, tibi étiam plácitis móribus dignánter deservíre concédas. Per Dóminum.

Skrúšení prosíme teba, všemohúci Bože: aby tým, ktorých zotavuješ svojimi sviatosťami, udelil si aj príhodnými mravmi slúžiť tebe. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (II.), str. 547 - po Hromniciach (III.), str. 548.

Nedeľa Kvinkvagézimy Druhá nedeľa po Deviatniku Štácia u sv. Petra

2. triedy, polodvoj. - Rúcho fialové.

Kristus nám ukazuje cieľ boja: Kalváriu (smrť) a svetlo (zmŕtvychvstanie). (Ďalším vzorom je sv. Peter.) Cieľ nasledujúceho Veľkého pôstu udáva nám liturgia tejto nedele: boj a víťazstvo - odumretie a zmŕtvychvstanie. S Kristom máme zomrieť a s Kristom povstať k novému, dokonalejšiemu životu.

V mene Krista Spasiteľa, chystajúceho sa na smrť, spievame introit; s ním, z lásky k nemu a z lásky k celému ľudstvu chceme trpieť (lekc.). Po krížovej ceste nasleduje víťazstvo a po tme pokánia svetlo vzkriesenia (evanj.). Aj my chceme prekonať s Kristom duchovnú liečbu Veľkého pôstu, aby sme na duši očistení a obnovení začali nový, dokonalejší život. Spasiteľ prichádza medzi nás ukázať nám cestu pokánia a otvoriť nám zrak pre cesty Božie. Pri sv. prijímaní sa nás dotýka ako voľakedy slepého v Jerichu.

Kandidátov krstu menovali „osvietencami" (illuminati, photizomenoi). Sv. evanjelium má ohľad predovšetkým na nich. V duchu týchto aj my hľadáme Kristovo svetlo.

Kostol sv. Petra je dnes strediskom sv. Cirkvi pri bohoslužbách. Vo sv. evanjeliu poukazuje Božský Spasiteľ na svoje horké umučenie a sv. Peter doslovne nasledoval svojho Majstra až na kríž.

INTROIT (Ž 30, 3-4)

Esto mihi in Deum protectórem, et in locum refúgii, ut salvum me fácias: quóniam

Buď mi Bohom ochrancom, skalou útočišťa, aby si ma spasil: lebo si moja skala a

firmaméntum meum, et refúgium meum es tu: et propter nomen tuum dux mihi eris, et enútries me. *(Ps ibid. 2)* In te, Dómine, sperávi, non confúndar in ætérnum: in justítia tua líbera me, et éripe me. ℣ Glória Patri.

môj hrad, pre svoje meno ty ma budeš viesť a živiť. *(Z tž. 2)* K tebe sa, Pane, utiekam, nech nie som zahanbený naveky, zachráň ma v svojej spravodlivosti. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Preces nostras, quæsumus, Dómine, cleménter exáudi: atque a peccatórum vínculis absolútos, ab omni nos adversitáte custódi. Per Dóminum.

Prosby naše, prosíme, Pane, milostivo vyslyš: a zbavených pút hriechu ochraňuj nás od každého protivenstva. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *orácia* (II.), str. 546 - po Hromniciach (III.), str. 547.

LEKCIA (1 Kor 13, 1-13)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Si línguis hóminum loquar, et Angelórum, caritátem autem non hábeam, factus sum velut æs sonans, aut cýmbalum tínniens. Et si habúero prophetíam, et nóverim mystéria ómnia, et omnem sciéntiam: et si habúero omnem fidem, ita ut montes tránsferam, caritátem autem non habúero, nihil sum. Et si distribúero in cibos páuperum omnes facultátes meas, et si tradídero corpus meum, ita ut árdeam, caritátem autem non habúero, nihil mihi prodest. Cáritas pátiens est, benígna est: cáritas non æmulátur, non agit pérperam, non inflátur, non est ambitiósa,

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Čo by som hovoril jazykmi ľudskými a anjelskými, a lásky by som nemal, bol by som iba cvendžiacou mosadzou a zuniacim zvoncom. A čo by som mal dar proroctva a poznal všetky tajomstvá a mal všemožné vedomosti a čo by som mal vieru takú silnú, že by som hory prenášal, a lásky by som nemal, ničím by som nebol. A čo by som rozdal všetko svoje imanie, ba čo by som svoje telo vydal do múk ohňa, a lásky by som nemal, nič by mi to neosožilo. Láska je trpezlivá, láska je dobrá, nezávidí. Láska sa márnivo nevypína, ani nenadúva. Nie je dotieravá, nie je sebecká, nerozčuľuje

non quærit quæ sua sunt, non irritátur, non cógitat malum, non gaudet super iniquitáte, congáudet autem veritáti: ómnia suffert, ómnia credit, ómnia sperat, ómnia sústinet. Cáritas numquam éxcidit: sive prophetíæ evacuabúntur, sive linguæ cessábunt, sive sciéntia destruétur. Ex parte enim cognóscimus, et ex parte prophetámus. Cum autem vénerit quod perféctum est, evacuábitur quod ex parte est. Cum essem párvulus, loquébar ut párvulus, sapiébam ut párvulus, cogitábam ut párvulus. Quando autem factus sum vir, evacuávi quæ erant párvuli. Vidémus nunc per spéculum in ænígmate: tunc autem fácie ad fáciem. Nunc cognósco ex parte: tunc autem cognóscam sicut et cógnitus sum. Nunc autem manent fides, spes, cáritas: tria hæc. Major autem horum est cáritas.

sa, nesmýšľa zle. Neraduje sa z nepravosti, ale raduje sa s pravdou. Všetko vie zniesť, všetko verí, všetko dúfa, všetko pretrpí. Láska nikdy neprestane, ale proroctvá sa pominú, jazyky zaniknú, poznanie sa pominie. Lebo len zčiastky poznávame, len zčiastky prorokujeme, ale keď príde, čo je dokonalé, pominie sa, čo je len zčiastky. Keď som bol dieťa, hovoril som ako dieťa, smýšľal som ako dieťa, usudzoval som ako dieťa. Keď som sa stal mužom, zanechal som detské spôsoby. Aj my teraz vidíme (Boha) len ako by v zrkadle, ako by v nejasnej hádanke, ale potom z tváre do tváre. Teraz (ho) poznávam len zčiastky, ale potom (ho) poznám jasne, ako jasne on poznal mňa. Teraz ešte ostáva aj viera aj nádej aj láska, všetky tri, lež najväčšia z nich je láska!

GRADUÁL (Ž 76, 15 a 16)

Tu es Deus, qui facis mirabília solus: notam fecísti in géntibus virtútem tuam. ℣. Liberásti in bráchio tuo pópulum tuum, fílios Israël et Joseph.

Ty si Boh, ktorý konáš zázraky, národom dal si zvedieť svoju moc. ℣. Ramenom svojím vyslobodil si svoj ľud, Izraelových a Jozefových synov.

TRAKTUS (Ž 99, 1-2)

Jubiláte Deo, omnis terra: servíte Dómino in lætítia. ℣. Intráte in conspéctu ejus in

Plesajte Bohu, všetky zeme, s radosťou slúžte Pánovi. ℣. Predstúpte s plesaním pred

exsultatióne: scitóte, quod Dóminus ipse est Deus. ℣. Ipse fecit nos, et non ipsi nos: nos autem pópulus ejus, et oves páscuæ ejus.

jeho tvár. Vedzte, že Pán je Boh. ℣. On stvoril nás a jeho sme, ľud jeho sme a ovce jeho pastviny.

EVANJELIUM (Lk 18, 31-43)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Assúmpsit Jesus duódecim, et ait illis: Ecce, ascéndimus Jerosólymam, et consummabúntur ómnia, quæ scripta sunt per prophétas de Fílio hóminis. Tradétur enim géntibus, et illudétur, et flagellábitur, et conspuétur: et postquam flagelláverint, occídent eum, et tértia die resúrget. Et ipsi nihil horum intellexérunt, et erat verbum istud abscónditum ab eis, et non intelligébant quæ dicebántur. Factum est autem, cum appropinquáret Jéricho, cæcus quidam sedébat secus viam, mendícans. Et cum audíret turbam prætereúntem, interrogábat, quid hoc esset? Dixérunt autem ei, quod Jesus Nazarénus transíret. Et clamávit, dicens: Jesu, fili David, miserére mei. Et qui præíbant, increpábant eum, ut tacéret. Ipse vero multo magis clamábat: Fili David, miserére mei. Stans autem Jesus, jussit illum addúci ad se. Et cum appropinquásset, interrogávit illum, dicens: Quid tibi vis fáciam? At ille dixit: Dómine, ut vídeam.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času vzal si Ježiš dvanástich a vravel im: Hľa, vystupujeme do Jeruzalema, a všetko sa splní, čo napísali proroci o Synovi človeka. Lebo ho vydajú pohanom, posmievať sa mu budú, potupovať ho a pľuvať na neho; a keď ho ubičujú, zabijú ho, ale tretieho dňa vstane (z mŕtvych). Oni však z toho nič nerozumeli, lebo táto reč im bola skrytá, a nič nerozumeli, čo im hovoril. Keď sa približoval k Jerichu, akýsi slepec sedel kraj cesty a žobral. A keď počul prechádzať zástup, pýtal sa, čo to je. I oznámili mu, že Ježiš Nazaretský tade prechádza. Vtedy zvolal: Ježišu, synu Dávidov, zmiluj sa nado mnou! Tí, čo išli popredku, dohovárali mu, aby mlčal. On však ešte hlasnejšie kričal: Synu Dávidov, zmiluj sa nado mnou! Tu Ježiš zastal a kázal si ho priviesť. Keď sa priblížil, opýtal sa ho: Čo chceš, aby som ti urobil? On odpovedal: Pane, aby som videl! Ježiš mu povedal: Viď! Tvoja viera uzdravila teba. A hneď videl, nasledoval ho a oslavoval

Et Jesus dixit illi: Réspice, fides tua te salvum fecit. Et confestim vidit, et sequebátur illum, magníficans Deum. Et omnis plebs ut vidit, dedit laudem Deo.

Boha. Všetok ľud, keď to videl, vzdával chválu Bohu.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 118, 12-13)

Benedíctus, es Dómine, doce me justificatiónes tuas: in lábiis meis pronuntiávi ómnia judícia oris tui.

Ty, Pane, požehnaný si, vyuč ma svoje ustanovenia. Perami svojimi ja vypočítávam rozsudky všetky tvojich úst.

SEKRÉTA

Hæc hóstia, Dómine, quæsumus, emúndet nostra delícta: et ad sacrifícium celebrándum, subditórum tibi córpora, mentésque sanctíficet. Per Dóminum.

Tento obetný dar, Pane, prosíme, nech sotrie naše viny: a telá aj mysle poddaných tebe nech posvätí na oslavovanie obety. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta* (II.), str. 546 - po Hromniciach (III.), str. 547, - *prefácia* o sv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Ž 77, 29-30)

Manducavérunt, et saturáti sunt nimis, et desidérium eórum áttulit eis Dóminus: non sunt fraudáti a desidério suo.

Jedli a boli sýti poriadne a čo sa im len žiadalo, prinášal im Pán, neukrátil ich túžbu.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, omnípotens Deus: ut, qui cæléstia aliménta percépimus, per hæc contra ómnia advérsa muniámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spiritus Sancti Deus: per omnia.

Prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí sme prijali nebeské pokrmy, skrze ne boli sme chránení pred každým protivenstvom. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh, po všetky veky.

Druhá a tretia *postkomúnia* (II.), str. 547 - po Hromniciach (III.), str. 548.

VEĽKÝ PÔST

Štyridsaťdňový pôst *(Quadragesima)* pripravuje nás náležite osláviť veľkonočné tajomstvo. Počet 40 má v tejto príprave osobitný význam, lebo v dejinách zjavenia súvisí s pokáním. Za 40 dní a nocí padal dážď potopy, ktorá smyla škvrny hriechov s povrchu zeme. Za 40 rokov blúdili židia v púšti a len po tejto očisťovacej procedúre mohli zaujať prisľúbenú vlasť. Mojžiš len po štyridsaťdennom pôste mohol prijať od Boha zákon. Eliáš putoval za 40 dní na vrch Horeb, kde mu Boh poskytol osobitné zjavenie. Konečne Božský Spasiteľ štyridsaťdňovým pôstom sa pripravoval v púšti na svoje verejné účinkovanie.

Kresťania sa už v 2. storočí postili na Veľký piatok a na Bielu sobotu. V prvej polovici 4. storočia sa Veľký pôst začína na dnešnú 1. nedeľu pôstnu a na konci 7. storočia na Popolcovú stredu.

Liturgia menuje túto dobu „*časom milosti*" a „*dňom spásy*" (lekcia 1. nedele Veľkého pôstu). Charakterizuje ju pokánie, obnova milosti sv. krstu a spomienka na umučenie Pána.

1. Za starých čias hriešnikov vylúčili zo spoločnosti veriacich na začiatku Veľkého pôstu. Na bohoslužbách sa zúčastňovali len v chrámovej predsieni, nosili kajúce rúcho, prísne sa postili a konali skutky sebazapierania. Aj Cirkev nám prikazuje pôst, odporúča sebazapierania, modlitby, skutky milosrdenstva a vôbec pokánie, preto nariaďuje aj *veľkonočnú spoveď*. Cirkev tu nasleduje príklad svojho Božského Ženícha, ktorý sa pred svojím verejným vystúpením tiež postil 40 dní.

2. Doba Veľkého pôstu je jarou liturgického roka. Z umierajúceho Božského pšeničného zrna, Ježiša Krista, vyrastá nová úroda: krstenci. Kresťan má umrieť s Kristom tomuto svetu a svojej žiadostivosti, a s ním vstať zmŕtvych k novému životu. Pre túto príčinu vysluhovali sv. krst od pradávnych čias včasráno na veľkonočnú nedeľu a celý Veľký pôst venovali príprave. Kandidáti krstu (katechumeni), ktorí už pokročili v kresťanskej náuke, sa na začiatku Veľkého pôstu prihlásili medzi „vyvolených" (electi, competentes). Cez veľkopôstnu dobu ich ešte bedlivejšie vyučovali a najmä skúšali. Takéto skúšky (scrutinium) boly najprv tri, neskôr sa ich počet zvýšil na sedem. Najslávnostnejšia bola v stredu v štvrtom týždni Veľkého pôstu. Pri týchto skrutíniách kňazi nad katechumenmi po čiastkach konali tie isté obrady, aké sa za našich čias vykonávajú súvisle pred sv. krstom. Novokrstencov menovali „photizomenoi, illuminati" čiže osvietení (totiž milosťou sv. krstu). Preto i príprava s celou oslavou sv. krstu niesla meno photizomenátu. Za našich čias nemáme ustanovizeň katechumenátu, ale vo Veľkom pôste nezabúdajme na veľkú milosť sv. krstu, na záväzky, prevzaté pri krste, a prežívajme katechumenát ako prípravu na veľkonočné duchovné zmŕtvychvstanie, obnovme svoje krstné sľuby.

3. Myšlienka umučenia Pána sa na začiatku Veľkého pôstu málo uplatňuje v liturgii, ale tým viac v posledných dvoch týždňoch (čas umučenia, tempus Passionis); vrchol dosahuje v posledných dňoch Veľkého týždňa (Triduum sacrum.)

4. Rímski veriaci vo Veľkom pôste sa každý deň schádzali v niektorom chráme (ecclesia collecta). Po modlitbe šli v procesii za spevu litánií do vopred ustáleného chrámu (ecclesia stationis). Tu slúžil pápež najsv. obetu. Tieto chrámy Rímsky misál aj dnes označuje. Bohatý obsah denných štáciových omší znamená i pre nás program a poskytuje látku na zdokonaľovanie seba. Z nich čerpáme povzbudenie, aby sme si uvedomili svoje kresťanské povolanie, záväzky sv. krstu, duchovný boj, odumieranie vlastnej žiadostivosti, aby sme sa stali ako by znovu krstencami, ktorí s Kristom pochovali svoj predošlý hriešny život a s ním povstali pre život nový a svätý.

5. Iňáč celá veľkonočná príprava je v znamení boja proti diablovi a jeho nepriateľským nástrahám. Je to aj krstný program, „odrieknuť sa diabla a jeho skutkov". Nocou veľkopôstneho boja kráčame v ústrety víťaznému veľkonoč-

nému svetlu Kristovmu. Myšlienka boja sa uplatňuje už v liturgii troch nedieľ Predpôstu. Ideu rozvíja liturgia 1. a hlavne 3. nedele Veľkého pôstu a 2. nedeľa už poukazuje na víťazstvo na konci tohto boja.

Popolcová Streda Štácia u sv. Sabíny

Rúcho fialové.

Začíname sa postiť s Ježišom Kristom. - Vstupujeme do vážnej doby Veľkého pôstu. Kedysi obliekavali verejných hriešnikov do kajúceho odevu, posýpali ich popolom a vylučovali zpomedzi veriacich. Dnes všetci sa podrobujeme tomuto obradu. Nesmie však byť len vonkajším úkonom, musí siahať do najhlbších záhybov našej duše. Dnes si vážne uvedomujeme, že za svoje hriechy dlhujeme Bohu náhradu. V Ríme sa veriaci schádzavali v chráme sv. Anastázie. Tu pápež posvätil popol a sypal ho na hlavy prítomných. Potom sa pohla kajúca procesia do kostola sv. Sabíny na Aventíne. Veriaci spolu s pápežom vykonali túto cestu bosky.
Popol je znakom pominuteľnosti, smútku a pokánia. V Starom zákone židia sypali si popol alebo prach na hlavu, keď ich postihol veľký smútok. Popol je z ratolestí, posvätených na Kvetnú nedeľu predošlého roku.
Kňaz prichádza k oltáru v pluviáli fialovej farby, bozká ho v strede na znak lásky ku Kristovi a potom prejde na stranu lekciovú.

Svätenie popola

ANTIFÓNA (Ž 68, 17) - Spieva sa najprv.

Exáudi nos, Dómine, quóniam benígna est misericórdia tua: secúndum multitúdinem miseratiónum tuárum réspice nos, Dómine. *(Ps ib. 2)* Salvum me fac Deus: quóniam intravérunt aquæ usque ad ánimam meam. ℣ Glória Patri. Exáudi nos.

Vyslyš nás, Pane, bo je tvoja milosť láskavá; pohliadni na nás podľa množstva svojho milosrdenstva. *(Ž tž. 2)* Pomôž mi, Bože, bo vody mi siahajú na život. ℣ Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku, tak. Vyslyš nás.

Potom sa kňaz modlí na strane *lekcie:*

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Omnípotens sempitérne Deus, parce poeniténtibus, propitiáre supplicántibus: et míttere dignéris sanctum Angelum tuum de cælis, qui bene ✠ dícat, et sanctí ✠ ficet hos cíneres, ut

Modlime sa. - Všemohúci večný Bože, odpusť kajúcim, zmiluj sa nad prosiacimi: a s neba ráč poslať svojho svätého Anjela, ktorý nech po ✠ žehná a po ✠ svätí tento popol, aby bol

sint remédium salúbre ómnibus nomen sanctum tuum humíliter implorántibus, ac semetípsos pro consciéntia delictórum suórum accusántibus, ante conspéctum divínæ cleméntiæ tuæ facínora sua deplorántibus, vel serenissímam pietátem tuam supplíciter obnixéque flagitántibus, et præsta per invocatiónem sanctíssimi nóminis tui; ut, quicúmque per eos aspérsi fúerint, pro redemptióne peccatórum suórum, córporis sanitátem, et ánimæ tutélam percípiant. Per Christum Dóminum nostrum.
℟. Amen.

spasiteľným prostriedkom všetkým, ktorí pokorne vzývajú tvoje svätè meno a vo vedomí svojich hriechov žalujú na seba, pred tvárou tvojej božskej láskavosti oplakávajú svoje priestupky, alebo ktorí skrúšene aj úpenlivo prosia tvoju preláskavú dobrotivosť, a na vzývanie tvojho presvätého mena dopraj; aby všetci, ktoríkoľvek budú ním posypaní, po odpustení svojich hriechov obsiahli zdravie tela a ochranu mysle. Skrze Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

Orémus. - Deus, qui non mortem, sed poeniténtiam desíderas peccatórum, fragilitátem conditiónis humánæ benignissime réspice, et hos cíneres, quos cáusa proferéndæ humilitátis, atque promeréndæ véniæ, capítibus nostris impóni decérnimus, bene ✠ dícere pro tua pietáte dignáre: ut, qui nos cínerem esse, et ob pravitátis nostræ demérítum in púlverem reversúros cognóscimus; peccatórum ómnium véniam, et præmia poeniténtibus repromíssa, misericórditer cónsequi mereámur. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Modlime sa. - Bože, ktorý si praješ nie smrť, ale pokánie hriešnikov, shliadni najdobrotivejšie na krehkosť ľudského položenia, a tento popol, ktorým chceme dať posypať svoje hlavy, aby sme tým prejavili pokoru a zaslúžili si odpustenie, pre svoju otcovskú dobrotivosť ráč po ✠ žehnať: aby my, ktorí vyznávame, že sme prach a že sa znovu obrátime na prach pre vinu svojej zloby; zaslúžili sme milosrdne obsiahnuť odpustenie všetkých hriechov aj odmeny, prisľúbené prosebníkom. Skrze Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

Orémus. - Deus, qui humiliatióne flécteris, et satisfac-

Modlime sa. - Bože, ktorého pokorenie zohýna a zadosť-

tióne placáris, aurem tuæ pietátis inclína précibus nostris: et capítibus servórum tuórum, horum cínerum aspersióne contáctis, effúnde propítius grátiam tuæ benedictiónis: ut eos et spíritu compunctiónis répleas, et quæ juste postuláverint, efficáciter tríbuas; et concéssa, perpétuo stabilíta et intácta manére decérnas. Per Christum Dóminum nostrum. Ry. Amen.

učinenie usmieruje, sluch svojej otcovskej dobrotivosti nakloň k prosbám našim: a na hlavy svojich sluhov, posypaných týmto popolom, láskavo vylej milosť požehnania svojho: aby si ich naplnil duchom skrúšenosti a účinne im udelil, o čo spravodlivo prosia; a ustanov, aby to, čo si udelil, zostalo navždy upevneným a nedotknutým. Skrze Krista, Pána nášho. Ry. Amen.

Orémus. - Omnípotens, sempitérne Deus, qui Ninivítis in cínere et cilício poeniténtibus, indulgéntiæ tuæ remédia præstitísti: concéde propítius, ut sic eos imitémur hábitu, quátenus véniæ prosequámur obténtu. Per Dóminum.

Modlime sa. - Všemohúci, večný Bože, ktorý Ninivetským, kajajúcim sa v popole a kajúcnom rúchu, udelil si liek odpustenia svojho: milostivo dopraj, aby sme ich tak nasledovali v počínaní, že sa im vyrovnáme v obsiahnutí odpustenia. Skrze Pána.

Kňaz pokropí popol svätenou vodou a okadí ho. Potom nasleduje sypanie popola na hlavy. Kňaz popolom robí krížik na čelo kľačiaceho a pritom hovorí *(Gn 3, 19)*:

Meménto, homo, quia pulvis es, et in púlverem revertéris.

Pamätaj, človeče, že si prach a na prach sa obrátiš.

Počas sypania sbor spieva:

ANTIFÓNU (Joel 2, 13)

Immutémur hábitu, in cínere et cilício: jejunémus et plorémus ante Dóminum: quia multum miséricors est dimíttere peccáta nostra Deus noster.

Zameňme rúcho za vrecovinu a popol: postime sa a plačme pred Pánom: lebo je veľmi milosrdný Boh náš a odpustí nám naše hriechy.

Iná ANTIFÓNA (Joel 17)

Inter vestíbulum et altáre plorábunt sacerdótes minístri Dómini, et dicent: Par-

Medzi predsieňou a oltárom nech plačú kňazi, služobníci Pánovi, a nech volajú: Od-

ce, Dómine, parce pópulo tuo: et ne claudas ora canéntium te, Dómine.

pusť, Pane, odpusť svojmu ľudu, a nezatváraj ústa tým, ktorí prespevujú chválu tebe.

RESPONZÓRIUM (Est 13; Joel 2)

Emendémus in mélius, quæ ignoránter peccávimus: ne súbito præoccupáti die mortis, quærámus spátium pœniténtiæ, et invenire non possímus. * Atténde, Dómine, et miserére: quia peccávimus tibi. ℣. *(Ps 78, 9)* Adjuva nos, Deus salutáris noster: et propter honórem nóminis tui, Dómine, líbera nos. Atténde, Dómine. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spíritui Sancto. Atténde, Dómine.

Napravme, čím sme nevedome zhrešili, aby sme, prekvapení dňom smrti, nehľadali čas na pokánie, a nájsť nemohli ho. * Shliadni, Pane, a zmiluj sa, lebo sme zhrešili proti tebe. ℣. *(Ž 78, 9)* Pomôž nám, Bože nášho spasenia, pre mena svojho česť vysloboď nás, Pane. - Shliadni, Pane. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku, tak. Shliadni, Pane.

Na konci sa kňaz modlí:

℣ Dóminus vobíscum.
℟ Et cum spíritu tuo.

℣. Pán s vami.
℟. I s tvojím duchom.

Orémus. - Concéde nobis, Dómine, præsídia milítiæ christiánæ sanctis inchoáre jejúniis: ut contra spirituáles nequítias pugnatúri, continéntiæ muniámur auxíliis. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Modlime sa. - Dopraj nám, Pane, svätým pôstom nastúpiť službu kresťanského vojenčenia: aby nás v zápase s neprávosťami zlého ducha chránila záštita zdržanlivosti. Skrze Krista, Pána nášho. ℟. Amen.

Svätá omša

Myšlienky omšových textov poukazujú na spôsob pravého pokánia, ktoré sa má spojiť s nádejou odpustenia (intr., traktus). Po napomenutí proroka Joela (lekc.) sám Božský Spasiteľ nás poučuje o duchu pôstu (ev.). Z ofertória vyznieva nádej víťazstva, ktoré sa uskutoční pri svätom prijímaní, keď si zaumieníme žiť podľa zákona Božieho (kom.).

INTROIT (Múd 11, 24, 25 a 27)

Miserére ómnium, Dómine, et nihil odísti eórum quæ fecísti, dissímulans peccáta hóminum propter pœ-

Nad všetkými sa zmilovávaš, Pane, a z toho, čo si stvoril, nič nemáš v nenávisti; nehľadíš na hriechy ľudí, keď

niténtiam, et parcens illis: quia tu es Dóminus Deus noster. *(Ps 56, 2)* Miserére mei Deus, miserére mei: quóniam in te confídit ánima mea. ℣. Glória Patri.

činia pokánie, a odpúšťaš im, lebo ty si Pán, Boh náš. *(Ž 56, 2)* Zmiluj sa, Bože, nado mnou, zmiluj sa nado mnou, bo v teba duša moja dôveruje. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Præsta, Dómine, fidélibus tuis: ut jejuniórum veneránda solémnia, et cóngrua pietáte suscípiant, et secúra devotióne percúrrant. Per Dóminum.

Dopraj, Pane, svojim veriacim: aby slávny čas pôstu, hodný úcty, aj s náležitou zbožnosťou začínali aj v nerušenej oddanosti ho prežívali. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnková *orácia (A cunctis; Omnipotens)*, predpísané cez Veľký pôst (IV.), na str. 548.

LEKCIA (Joel 2, 12-19)

Léctio Joélis Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus: Convertímini ad me in toto corde vestro in jejúnio, et in fletu, et in planctu. Et scíndite corda vestra, et non vestiménta vestra, et convertímini ad Dóminum Deum vestrum: quia benígnus, et miséricors est, pátiens, et multæ misericórdiæ, et præstábilis super malítia. Quis scit, si convertátur, et ignóscat, et relínquat post se benedictiónem, sacrifícium, et libámen Dómino Deo vestro? Cánite tuba in Sion, sanctificáte jejúnium, vocáte cœtum, congregáte pópulum, sanctificáte Ecclésiam, coadunáte senes, congregáte párvulos, et sugéntes úbera: egrediátur sponsus de cubíli suo, et sponsa de thálamo suo. Inter vestíbulum et altáre plorábunt sacer-

Čítanie z Joela proroka. - Toto hovorí Pán: Obráťte sa ku mne celým svojím srdcom, pôstom i plačom i nárekom, a roztrhnite si srdcia, a nie rúcho, obráťte sa k Pánovi, svojmu Bohu, veď je dobrotivý a milosrdný, trpezlivý a veľmi ľútostivý a môže odvrátiť nešťastie. Možno, že sa zmení a odpustí a zanechá po sebe požehnanie, na obetu a nápoj Pánovi, vášmu Bohu. Zvučte trúbou na Sione, zasväcujte pôst, svolajte sbor, sjednoťte starcov, shromaždite malučkých a tých, čo sajú prsia; ženích nech vyjde zo svojej izby a nevesta zo svojej chyže. Medzi predsieňou a oltárom nech plačú kňazi, sluhovia Pána, a nech hovoria: Odpusť, Pane, odpusť svojmu ľudu a nevydaj na hanbu svoje dedič-

dótes minístri Dómini, et dicent: Parce, Dómine, parce pópulo tuo: et ne des hæreditátem tuam in oppróbrium, ut dominéntur eis natiónes. Quare dicunt in pópulis: Ubi est Deus eórum? Zelátus est Dóminus terram suam, et pepércit pópulo suo. Et respóndit Dóminus, et dixit pópulo suo: Ecce, ego mittam vobis fruméntum et vinum et óleum, et replebímini eis: et non dabo vos ultra oppróbrium in géntibus: dicit Dóminus omnípotens.

stvo, aby nad nimi panovaly národy; prečo by mali medzi národmi vravieť: Kdeže je ich Boh? A Pán sa rozhorlil za svoju zem a odpustil svojmu ľudu. I odpovedal Pán a vravel svojmu ľudu: Hľa, ja vám pošlem obilie, víno a olej: nasýtite sa nimi a nedám vás viac národom na potupu, hovorí všemohúci Pán.

GRADUÁL (Ž 56, 2 a 4)

Miserére mei, Deus, miserére mei: quóniam in te confídit ánima mea. ℣. Misit de cælo, et liberávit me, dedit in oppróbrium conculcántes me.

Zmiluj sa, Bože, nado mnou, zmiluj sa nado mnou, bo v teba duša moja dôveruje. ℣. Soslal s neba, a zachránil ma a hanbou zahrnul tých, ktorí šliapu po mne.

TRAKTUS (Ž 102, 10)

Dómine, non secúndum peccáta nostra, quæ fécimus nos: neque secúndum iniquitátes nostras retríbuas nobis. ℣. *(Ps 78, 8-9)* Dómine, ne memíneris iniquitátum nostrárum antiquárum: cito antícipent nos misericórdiæ tuæ, quia páuperes facti sumus nimis. ℣. *(Hic genuflectitur)* Adjuva nos, Deus, salutáris noster: et propter glóriam nóminis tui, Dómine, líbera nos: et propítius esto peccátis nostris, propter nomen tuum.

Nie podľa našich spáchaných hriechov, Pane, nakladaj s nami a neodplácaj sa nám podľa našich vín. ℣. *(Ž 78, 8-9)* Nevyhadzuj nám viny predkov na oči, nech skoro príde tvoje milosrdenstvo nám v ústrety, lebo sme veľmi biedni. ℣. *(Tu sa pokľakne)* Pomôž nám, Bože nášho spasenia, pre mena svojho česť, vysloboď nás, Pane, a odpusť naše hriechy pre meno svoje.

Túto vážnu kajúcnu pieseň Cirkev sv. v pôste modlí sa každý týždeň tri razy v omšiach feriálnych: v pondelok, v stredu a v piatok.

EVANJELIUM (Mt 6, 16-21)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Cum jejunátis, nolíte fíeri sicut hypócritæ, tristes. Extérminant enim fácies suas, ut appáreant homínibus jejunántes. Amen, dico vobis, quia recepérunt mercédem suam. Tu autem, cum jejúnas, unge caput tuum, et fáciem tuam lava, ne videáris homínibus jejúnans, sed Patri tuo, qui est in abscóndito: et Pater tuus, qui vidét in abscóndito, reddet tibi. Nolíte thesaurizáre vobis thesáuros in terra, ubi ærúgo, et tínea demolítur, et ubi fures effódiunt et furántur. Thesaurizáte autem vobis thesáuros in cœlo, ubi neque ærúgo, neque tínea demolítur, et ubi fures non effódiunt, nec furántur. Ubi enim est thesáurus tuus, ibi est et cor tuum.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Keď sa postíte, nemajte zamračený pohľad ako pokrytci. Znetvorujú si tvár, aby ľudia videli, že sa postia. Veru, hovorím vám: Už majú svoju odplatu. Ale keď sa ty postíš, pomasti si hlavu a umy si tvár, aby ľudia nezbadali, že sa postíš, ale tvoj Otec, ktorý býva v skrytosti; a tvoj Otec, ktorý vidí v skrytosti, dá ti odmenu. Neshromažďujte poklady na tomto svete, kde moľ a hrdza ich kazia a kde sa môžu zlodeji vlámať a ukradnúť ich. Ale shromažďujte si poklady v nebi, kde ich ani moľ ani hrdza neničia, ani zlodeji sa nevlamujú ani ich nekradnú. Lebo kde je tvoj poklad, tam bude i tvoje srdce.

OFERTÓRIUM (Ž 29, 2-3)

Exaltábo te, Dómine, quóniam suscepísti me, nec delectásti inimícos meos super me: Dómine, clamávi ad te, et sanásti me.

Oslavovať budem teba, Pane, lebo vyslobodil si ma a nepriateľom mojim nedoprial si zo mňa radosti. Pane, k tebe volal som, a uzdravil si ma.

SEKRÉTA

Fac nos, quǽsumus, Dómine, his munéribus offeréndis conveniénter aptári: quibus

Učiň, prosíme, Pane, aby sme sa náležite prispôsobili k týmto darom, ktoré sa obe-

ipsíus venerábilis sacraménti celebrámus exórdium. Per Dóminum.

tujú: nimi slávime počiatok tohto velebného tajomstva. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnková *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 1, 2 a 3)

Qui meditábitur in lege Dómini die ac nocte, dabit fructum suum in témpore suo.

Kto o zákone Pánovom uvažuje deň a noc, ovocie dá na svoj čas.

POSTKOMÚNIA

Percépta nobis, Dómine, præbeant sacraménta subsídium: ut tibi grata sint nostra jejúnia, et nobis profíciant ad medélam. Per Dóminum.

Prijaté sviatosti, Pane, nech nám poskytnú pomoc: aby náš pôst tebe bol milý a nám slúžil na ozdravenie. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnk. *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Keď kňaz odrieka nasledujúcu modlitbu, všetci si sklonia hlavu. - *Orácia* nad ľudom:

Orémus. - Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. - Skloňte si hlavy pred Bohom.

Inclinántes se, Dómine, majestáti tuæ, propitiátus intende: ut qui divíno múnere sunt refécti, cæléstibus semper nutriántur auxíliis. Per Dóminum nostrum.

Na koriacich sa velebnosti tvojej, Pane, milostivo shliadni: aby tých, ktorých občerstvil boží dar, stále živily nebeské pomoci. Skrze Pána nášho.

Štvrtok po Popolcovej Strede Štácia u sv. Juraja

Rúcho fialové.

Cirkev sa primlúva za svoje dietky, pripojme sa k nej. - V svojom veľkopôstnom boji odporúčame sa do ochrany kresťanského bojovníka sv. Juraja, ktorý premohol pekelného draka. Modlitba bojujúcej Cirkvi za svoje dietky (intr.) bude mať taký účinok ako modlitba kráľa Ezechiáša (lekc.) a prihovorenie rímskeho stotníka (evanj.). Predobrazom kresťanského bojovníka Juraja je starozákonný Ezechiáš a novozákonný vojak. Tieto tri postavy sa predstavujú v dnešnej liturgii. Sú nám vzorom boja a modlitby, plnej dôvery.

INTROIT (Ž 54, 17, 19, 20 a 23)

Dum clamárem ad Dóminum, exaudívit vocem meam ab his, qui appropínquant mi-

Keď som volal na Pána, vypočul môj hlas proti tým, ktorí napádajú ma; a ponížil

hi: et humiliávit eos, qui est ante sæcula, et manet in ætérnum: jacta cogitátum tuum in Dómino, et ipse te enútriet. *(Ps ib. 2-3)* Exáudi, Deus, oratiónem meam, et ne despéxeris deprecatiónem meam: inténde mihi, et exáudi me. ℣. Glória Patri.

ich on, ktorý vládne od vekov a je naveky: Sver Bohu starosť o seba, on sám ťa udrží. *(Ž tž. 2-3)* Načúvaj, Bože, mojej modlitbe a nepohŕdaj vzývaním mojím: venuj mi pozornosť a vyslyš ma. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui culpa offénderis, pœniténtia placáris: preces pópuli tui supplicántis propítius réspice, et flagélla tuæ iracúndiæ, quæ pro peccátis nostris merémur, avérte. Per Dóminum.

Druhá a tretia *orácia* (IV.), str. 548.

Bože, ktorého hriech uráža, pokánie usmieruje: shliadni milostivo na prosby svojho skrúšeného ľudu a odvráť bič svojho hnevu, ktoré si zasluhujeme pre svoje hriechy. Skrze Pána.

LEKCIA (Iz 38, 1-6)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - In diébus illis: Ægrotávit Ezechías usque ad mortem: et introívit ad eum Isaías fílius Amos prophéta, et dixit ei: Hæc dicit Dóminus: Dispóne dómui tuæ, quia moriéris tu, et non vives. Et convértit Ezechías fáciem suam ad paríetem, et orávit ad Dóminum, et dixit: Obsecro, Dómine, meménto, quæso, quómodo ambuláverim coram te in veritáte, et in corde perfécto, et quod bonum est in óculis tuis fécerim. Et flevit Ezechías fletu magno. Et factum est verbum Dómini ad Isaíam, dicens: Vade, et dic Ezechíæ: Hæc dicit Dóminus Deus David patris tui: Audívi oratiónem tuam, et

Čítanie z Izaiáša proroka. - V tých dňoch ochorel Ezechiáš na smrť. I prišiel k nemu Izaiáš, syn Amosov, prorok, a prehovoril k nemu: Takto vraví Pán: Usporiadaj si dom, pretože zomrieš a nebudeš žiť. Nato sa Ezechiáš obrátil tvárou k stene, modlil sa k Pánovi a hovoril: Ach, Pane, spomeňže si, ako som putoval pred tvojou tvárou verne a s celým srdcom a robil som, čo je v tvojich očiach dobré. A Ezechiáš plakal hlasitým plačom. I prehovoril Pán k Izaiášovi takto: Iď a povedz Ezechiášovi: Takto hovorí Pán, Boh Dávida, tvojho otca: Počul som tvoju modlitbu, videl som tvoje slzy; hľa, pridám k tvojim

vidi lácrimas tuas, ecce ego adjíciam super dies tuos quíndecim annos: et de manu regis Assyriórum éruam te, et civitátem istam, et prótegam eam, ait Dóminus omnípotens.

dňom pätnásť rokov. A z rúk asýrskeho kráľa vytrhnem teba i toto mesto a budem zastávať toto mesto, hovorí všemohúci Pán.

GRADUÁL (Ž 54, 23, 17, 18 a 19)

Jacta cogitátum tuum in Dómino, et ipse te enútriet. ℣. Dum clamárem ad Dóminum, exaudívit vocem meam ab his, qui appropínquant mihi.

Sver Bohu starosť o seba, on sám ťa udrží. ℣. Keď som volal na Pána, vypočul môj hlas proti tým, ktorí napádajú ma.

EVANJELIUM (Mt 8, 5-13)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Cum introísset Jesus Caphárnaum, accéssit ad eum centúrio, rogans eum, et dicens: Dómine, puer meus jacet in domo paralýticus, et male torquétur. Et ait illi Jesus: Ego véniam, et curábo eum. Et respóndens centúrio, ait: Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanábitur puer meus. Nam et ego homo sum sub potestáte constitútus, habens sub me mílites, et dico huic: Vade, et vadit; et álii: Veni, et venit; et servo meo: Fac hoc, et facit. Audiens autem Jesus, mirátus est, et sequéntibus se dixit: Amen dico vobis, non invéni tantam fidem in Israël. Dico autem vobis, quod multi ab Oriénte et Occidénte véni-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času, keď vchádzal Ježiš do Kafarnauma, pristúpil k nemu istý stotník s prosbou: Pane, sluha mi leží doma porazený a hrozne sa trápi. Ježiš mu povedal: Prídem a uzdravím ho. Stotník mu odpovedal: Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz len slovo, a ozdravie môj sluha. Lebo i ja som podriadeným človekom a mám vojakov pod sebou. Keď tomuto poviem: Iď! - tak ide; a zasa inému poviem: Poď! - a príde, a sluhovi svojmu: Urob to! - a urobí to. Keď to Ježiš počul, udivený povedal tým, ktorí ho sprevádzali: Veru, hovorím vám, u nikoho v Izraeli nenašiel som toľkú vieru. Ale vravím vám: Mnohí prídu od východu a západu a

ent, et recúmbent cum Abraham, et Isaac, et Jacob in regno cælórum: fílii autem regni ejiciéntur in ténebras exterióres: ibi erit fletus, et stridor déntium. Et dixit Jesus centurióni: Vade, et sicut credidísti, fiat tibi. Et sanátus est puer in illa hora.

stolovať budú s Abrahámom, Izákom a Jakubom v kráľovstve nebeskom, synov kráľovstva však vyhodia do vonkajšej tmy; tam bude plač a škrípanie zubmi. A stotníkovi Ježiš povedal: Iď, a ako si uveril, nech sa ti stane! A v tú hodinu ozdravel jeho sluha.

OFERTÓRIUM (Ž 24, 1-3)

Ad te, Dómine, levávi ánimam meam: Deus meus, in te confído, non erubéscam: neque irrídeant me inimíci mei: étenim univérsi, qui te exspéctant, non confundéntur.

Ku tebe, Pane, zdvíham svoju dušu, Pane, môj Boh, dôverujem tebe, nech ma hanba nestihne, nech nejasajú nepriatelia moji nado mnou! Isteže nikoho z tých, ktorí očakávajú teba, hanba nestihne.

SEKRÉTA

Sacrifíciis præséntibus, Dómine, quæsumus, inténde placátus: ut et devotióni nostræ profíciant, et salúti. Per Dóminum.

Na prítomné dary, Pane, prosíme, shliadni smierený: aby prospely aj našej zbožnosti aj spáse. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.), str. 549. - Prefácia pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 50, 21)

Acceptábis sacrifícium justítiæ, oblatiónes, et holocáusta, super altáre tuum, Dómine.

Prijmeš riadne obety, zápalné obety a žertvy celostné na oltári svojom, Pane.

POSTKOMÚNIA

Cæléstis doni benedictióne percépta, súpplices te Deus omnípotens deprecámur: ut hoc idem nobis, et sacraménti causa sit, et salútis. Per Dóminum.

Po prijatom požehnaní nebeského daru skrúšení prosíme teba, všemohúci Bože: aby nám tenže bol príčinou aj sviatosti aj spasenia. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.), str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. - Humiliáte cápita vestra Deo.
Parce, Dómine, parce pópulo tuo: ut dignis flagellatiónibus castigátus, in tua miseratióne respíret. Per Dóminum.

Modlime sa. - Skloňte si hlavy pred Bohom.
Ušetri, Pane, ušetri svoj ľud: aby, postihnutý spravodlivými trestami, pookrial pre tvoje zľutovanie. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Piatok po Popolcovej Strede

Štácia u sv. Jána a sv. Pavla

Rúcho fialové.

Náš pôst majú sprevádzať skutky milosrdenstva, najmä almužna. - Obidvaja štácioví svätí sú príkladom obetavej lásky k bližnému a hlavne almužníctva (sviatok 26. júna). Aj lekcia a evanjelium povzbudzujú nás k tomu.

INTROIT (Ž 29, 11)

Audívit Dóminus, et misértus est mihi: Dóminus factus est adjútor meus. *(Ps ib. 2)* Exaltábo te, Dómine, quóniam suscepísti me: nec delectásti inimícos meos super me. ℣. Glória Patri.

Počul ma Pán, a zmiloval sa nado mnou. Pán sa mi stal pomocníkom. *(Ž tž. 2)* Oslavovať budem teba, Pane, lebo vyslobodil si ma a nepriateľom mojim nedoprial si zo mňa radosti. ℣. Sláva.

ORÁCIA

Inchoáta jejúnia, quæsumus, Dómine, benígno favóre proséquere: ut observántiam, quam corporáliter exhibémus, méntibus étiam sincéris exercére valeámus. Per Dóminum.

Začatý pôst, prosíme, Pane, dobrotivou priazňou sprevádzaj: aby zdržanlivosť, ktorú preukazujeme telesne, mohli sme vykonávať aj úprimnými mysľami. Skrze Pána.

Druhá a tretia *ordcia* (IV.), str. 548.

LEKCIA (Iz 58, 1-9)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus Deus: Clama, ne cesses: quasi tuba exálta vocem tuam: et annúntia pópulo meo scélera eórum, et dómui Jacob pec-

Čítanie z Izaiáša proroka. - Toto hovorí Pán Boh: Volaj, nestišuj, ako trúba vyvýš svoj hlas, a zvestuj môjmu ľudu jeho hriech a domu Jakubovmu jeho vinu. Veď deň po

cáta eórum. Me étenim de die in diem quærunt, et scire vias meas volunt: quasi gens, quæ justítiam fécerit, et judícium Dei sui non derelíquerit: rogant me judícia justítiæ, appropinquáre Deo volunt. Quare jejunávimus, et non aspexísti: humiliávimus ánimas nostras, et nescísti? Ecce in die jejúnii vestri invenítur volúntas vestra, et omnes debitóres vestros repétitis. Ecce ad lites, et contentiónes jejunátis, et percútitis pugno ímpie. Nolíte jejunáre sicut usque ad hanc diem, ut audiátur in excélso clamor vester. Numquid tale est jejúnium, quod elégi, per diem afflígere hóminem ánimam suam? numquid contorquére quasi círculum caput suum, et saccum, et cínerem stérnere? numquid istud vocábis jejúnium, et diem acceptábilem Dómino? Nonne hoc est magis jejúnium quod elégi? dissólve colligatiónes impietátis, solve fascículos depriméntes: dimítte eos, qui confrácti sunt, líberos, et omne onus dirúmpe. Frange esuriénti panem tuum, et egénos vagósque induc in domum tuam: cum víderis nudum, óperi eum, et carnem tuam ne despéxeris. Tunc erúmpet quasi mane lumen tuum, et sánitas tua cítius oriétur, et anteíbit fáciem tuam justítia tua, et

deň sa ma vypytujú a moje cesty chcú poznať, ako ľud, ktorý spravodlivo koná a práva Božieho sa nespúšťa. Žiadajú odo mňa súdy spravodlivé, po Božej blízkosti túžia: Prečo postíme sa, a nevidíš, umŕtvujeme sa, a nezbadáš? V deň svojho pôstu splníte si túžbu a prenasledujete si robotníkov. Hľa, pre škriepky a hádky sa postíte a hriešne bijete päsťou. Nepostíte sa ako po dnešný deň, aby vyslyšali na výsosti váš hlas. Či takýto je pôst, ktorý sa mi ľúbi? má sa človek umŕtvovať celý deň? vykrúcať si hlavu dookola a žínenkou i popolom si ustielať? či toto nazývaš pôstom a dňom milým Bohu? Či nie to je pôst, ktorý sa mi ľúbi, keď rozviažete sväzky zločinné a roztvorite putá svierajúce, prepustíte zlomených na slobodu a rozlámete každé jarmo? Či nie, keď lámeš chudobným svoj chlieb, potulných bedárov zavedieš do domu, ak vidíš nahého, zaodeješ ho a pred svojím telom sa neskrývaš? Vtedy ako zora vypukne ti svetlo a uzdravenie vyklíči ti náhle: i bude ťa predchádzať tvoja spravodlivosť, sláva Pánova uzavrie ti rady. Vtedy budeš volať, a Pán odpovie, budeš kričať,

glória Dómini cólliget te. Tunc invocábis, et Dóminus exáudiet: clamábis, et dicet: Ecce adsum. Quia miséricors sum, Dóminus Deus tuus.

a povie: Hľa, tu som! Lebo som milosrdný, Pán Boh tvoj.

GRADUÁL (Ž 26, 4)

Unam pétii a Dómino, hanc requíram, ut inhábitem in domo Dómini. ℣. Ut vídeam voluptátem Dómini: et prótegar a templo sancto ejus.

Jedno si vyprosujem od Pána, to vyhľadávam ja: aby som býval v dome Pánovom. ℣. Aby som radoval sa z láskavosti Pánovej a hľadieval na jeho chrám.

Traktus (Dómine) ako na Popolcovú stredu, str. 182.

EVANJELIUM (Mt 5, 43-48; 6, 1-4)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Audístis quia dictum est: Díliges próximum tuum: et ódio habébis inimícum tuum. Ego autem dico vobis: Dilígite inimícos vestros, benefácite his, qui odérunt vos, et oráte pro persequéntibus, et calumniántibus vos: ut sitis fílii Patris vestri, qui in cælis est: qui solem suum oríri facit super bonos et malos, et pluit super justos et injústos. Si enim dilígitis eos qui vos díligunt, quam mercédem habébitis? nonne et publicáni hoc fáciunt? Et si salutavéritis fratres vestros tantum, quid ámplius fácitis? nonne et éthnici hoc fáciunt? Estóte ergo vos perfécti, sicut et Pater vester cæléstis perféctus est. Atténdite, ne

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Počuli ste, že bolo povedané: Milovať budeš svojho priateľa a nenávidieť svojho nepriateľa. Ale ja vám hovorím: Milujte aj svojich nepriateľov, dobre robte tým, ktorí vás nenávidia a modlite sa za svojich prenasledovateľov a osočovateľov, aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je v nebi. On dáva svojmu slnku vychádzať nad zlých a dobrých - a dáva pršať na spravodlivých a nespravodlivých. Lebo ak len tých milujete, ktorí aj vás milujú, akú zásluhu máte? Či to isté nerobia aj mýtnici? A ak pozdravujete iba svojich bratov, čo zvláštneho tým robíte? Či to isté nerobia aj pohania? Buďte teda dokonalí, ako je dokonalý aj váš Otec

justítiam vestram faciátis coram homínibus, ut videámini ab eis: alióquin mercédem non habébitis apud Patrem vestrum, qui in cælis est. Cum ergo facis eleemósynam, noli tuba cánere ante te, sicut hypócritæ fáciunt in synagógis, et in vicis, ut honorificéntur ab homínibus. Amen, dico vobis, recepérunt mercédem suam. Te autem faciénte eleemósynam, nésciat sinístra tua, quid fáciat déxtera tua: ut sit eleemósyna tua in abscóndito, et Pater tuus, qui videt in abscóndito, reddet tibi.

nebeský. Pozor si dajte, aby ste svoje dobré skutky nekonali pred ľuďmi, žeby vás obdivovali. Inak nemáte zásluhy u vášho Otca, ktorý je na nebesiach. Keď teda almužnu dávaš, nevytrubuj pred sebou, ako to robia pokrytci v synagogách a po uliciach, aby ich ľudia chválili. Veru, hovorím vám: Už majú svoju odmenu. Ale keď dávaš almužnu, nech nevie tvoja ľavá ruka, čo robí tvoja pravá, aby tvoja almužna ukrytá zostala, a odplatí ti tvoj Otec, ktorý vidí aj skryté veci.

OFERTÓRIUM (Ž 118, 154 a 125)

Dómine, vivífica me secúndum elóquium tuum: ut sciam testimónia tua.

Doprial si mi, Pane, žitia podľa svojho výroku, aby som poznal tvoje predpisy.

SEKRÉTA

Sacrifícium, Dómine, observántiæ quadragesimális, quod offérimus, præsta, quæsumus: ut tibi et mentes nostras reddat accéptas, et continéntiæ promptióris nobis tríbuat facultátem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Obeta štyridsiatnikovej zdržanlivosti, ktorú prednášame tebe, Pane, prosíme, daj: aby aj naše mysle učinila milými tebe aj uštedrila nám schopnosť ochotnejšej vlády nad sebou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.), str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 2, 11-12)

Servíte Dómino in timóre, et exsultáte ei cum tremóre: appreheéndite disciplínam, ne pereátis de via justa.

Pánovi slúžte v trápení a jemu plesajte, so strachom preukazujte mu poslušnosť, aby sa nerozhneval, a vy ste nesišli s cesty.

POSTKOMÚNIA

Spíritum nobis, Dómine, tuae caritátis infúnde: ut, quos uno pane cælésti satiásti, tua fácias pietáte concórdes. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum.

Ducha svojej lásky vlej do nás, Pane: aby my, ktorých si nasýtil jedným nebeským chlebom, z tvojej otcovskej dobrotivosti stali sme sa svornými. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha Svätého: Boh po všetky veky.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.), str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Tuére, Dómine, pópulum tuum et ab ómnibus peccátis cleménter emúnda: quia nulla ei nocébit advérsitas, si nulla ei dominétur iníquitas. Per Dóminum nostrum.

Chráň svoj ľud, Pane, a od všetkých hriechov láskavo očisti: lebo neuškodí mu nijaká protiveň, ak ho nebude ovládať nijaká náruživosť. Skrze Pána.

Sobota po Popolcovej Strede

Štácia u sv. Tryfona (od 13. stor. u sv. Augustína)

Rúcho fialové.

Po noci veľkopôstneho pokánia svitne ráno radostného stretnutia so vzkrieseným Spasiteľom. - Omša poukazuje na to, že pôvodne bola vigíliou pred prvou nedeľou pôstnou. Omša sa slávila na úsvite v nedeľu. Symbolika tmy a svetla sa tu krásne uplatňuje a príchod Spasiteľa s východom slnka už naznačuje jeho budúce vzkriesenie a naše stretnutie s ním (evanj.).
OMŠA predchádzajúceho *piatku*, s výnimkou nasledujúcich častí:

ORÁCIA

Adésto, Dómine, supplicatiónibus nostris: et concéde; ut hoc solémne jejúnium, quod animábus corporibúsque curándis salúbriter institútum est, devóto servítio celebrémus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Buďže, Pane, prítomný našim skrúšeným prosbám: a udeľ; aby tento slávny pôst, ktorý je užitočne ustanovený na ozdravenie duší aj tiel, slávili sme oddanou službou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (Iz 58, 9-14)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus Deus: Si abstúleris de médio tui caténam, et desíeris exténdere dígitum, et loqui quod non prodest: cum effúderis esuriénti ánimam tuam, et ánimam afflíctam repléveris, oriétur in ténebris lux tua, et ténebræ tuæ erunt sicut merídies. Et réquiem tibi dabit Dóminus semper, et implébit splendóribus ánimam tuam, et ossa tua liberábit; et eris quasi hortus irríguus, et sicut fons aquárum, cujus non defícient aquæ. Et ædificabúntur in te desérta sæculórum: fundaménta generatiónis, et generatiónis suscitábis: et vocáberis ædificátor sépium, avértens sémitas in quiétem. Si avérteris a sábbato pedem tuum, fácere voluntátem tuam in die sancto meo, et vocáveris sábbatum delicátum, et sanctum Dómini gloriósum, et glorificáveris eum, dum non facis vias tuas, et non invenítur volúntas tua, ut loquáris sermónem: tunc delectáberis super Dómino, et sustóllam te super altitúdines terræ, et cibábo te hæreditáte Jacob patris tui. Os enim Dómini locútum est.

Čítanie z Izaiáša proroka. - Toto hovorí Pán Boh: Keď odstrániš zprostred seba jarmo, kývanie prstami a zločinné reči, a ponúkneš hladnému svoj súcit, ubitú dušu nasýtiš: vyjde vo tme tvoje svetlo a tvoja temnosť bude ako poludnie. A Pán ti dá neprestajný spočinok, jasnosťou ti naplní dušu a kosti tvoje upevní i budeš ako záhrada polievaná a ako prameň vôd, ktorého vody nesklamú. I postavia v tebe rumy dávne, základy zašlých pokolení zdvihneš a volať ťa budú murárom trhlín, obnoviteľom ciest k obývaniu. Ak zdržíš pre sobotu svoju nohu, by si v deň môj svätý nerobil, čo sa ti zachce, a volať budeš sobotu rozkošou, svätý (deň) Pánov hodným úcty, a uctíš si ho, že nebudeš konať svoje cesty, vypĺňať svoju vôľu, hovoriť reči: tak sa budeš kochať v Pánovi a dám ti vznášať sa nad výšinami zeme, nasýtim ťa dedičstvom Jakuba, tvojho otca: lebo ústa Pánove prehovorily.

Po *graduáli* nie je *traktus*.

EVANJELIUM (Mk 6, 47-56)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Marcum. - In illo témpore: Cum sero esset,

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Marka. - Za onoho času: Keď sa sotmilo, loďka bola stred

erat navis in médio mari, et Jesus solus in terra. Et vidéns discípulos suos laboránte in remigándo (erat enim ventus contrárius eis), et circa quartam vigíliam noctis venit ad eos ámbulans supra mare: et volébat præteríre eos. At illi, ut vidérunt eum ambulántem supra mare, putavérunt phantásma esse, et exclamavérunt. Omnes enim vidérunt eum, et conturbáti sunt. Et statim locútus est cum eis, et dixit eis: Confídite, ego sum, nolíte timére. Et ascéndit ad illos in navim, et cessávit ventus. Et plus magis intra se stupébant: non enim intellexérunt de pánibus: erat enim cor eórum obcæcátum. Et cum transfretássent, venérunt in terram Genésareth, et applicuérunt. Cumque egréssi essent de navi, contínuo cognovérunt eum: et percurréntes univérsam regiónem illam, cœpérunt in grabátis eos, qui se male habébant, circumférre ubi audiébant eum esse. Et quocúmque introíbat, in vicos, vel in villas, aut civitátes, in patéis ponébant infírmos, et deprecabántur eum, ut vel fímbriam vestiménti ejus tángerent: et quotquot tangébant eum, salvi fiébant.

mora, kým on samotný (ostal) na pevnine. Keď ich videl namáhať sa pri veslovaní - mali totiž protivný vietor - približoval sa k nim okolo štvrtej nočnej stráže, kráčajúc po mori, a chcel ich obísť. Oni však, keď uvideli, ako kráča po mori, mysleli si, že je to mátoha, a skríkli, lebo ho všetci videli a naplašili sa. On ich hneď oslovil a povedal im: Vzmužte sa! Ja som to, nebojte sa! Vstúpil k nim na loďku, a vietor prestal. Ale ich prenikol ešte väčší úžas, lebo nepochopili ani (udalosť) s chlebmi; ich srdce totiž bolo nechápavé. Keď sa preplavili, došli do kraja Genezaret, kde pristáli. Len čo vystúpili z loďky, ľudia ho hneď poznali, rozbehli sa po celom kraji a začali na nosidlách prinášať svojich chorých, kde sa len dopočuli o jeho prítomnosti. Kamkoľvek prišiel, či už do dedín, miest alebo osád, tam všade vynášali chorých na námestia a prosili ho, aby im dovolil aspoň obruby jeho rúcha sa dotknúť, lebo všetci, ktorí sa ho dotkli, ozdraveli.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, sacrifícium, cujus te voluísti dig-

Prijmi, Pane, žertvu, ktorej obetovanie z tvojej vôle váž-

nánter immolatióne placári: præsta, quæsumus; ut, hujus operatióne mundáti, beneplácitum tibi nostræ mentis offerámus afféctum. Per Dóm̃. ne usmieruje teba: daj, prosíme; aby sme, jej službou očistení, tebe obetovali príjemnú vrúcnosť svojej mysle. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

POSTKOMÚNIA

Cæléstis vitæ múnere vegetáti, quæsumus, Dómine: ut quod est nobis in præsénti vita mystérium, fiat æternitátis auxílium. Per Dóminum. Darom nebeského života posilnení, prosíme, Pane: aby to, čo je nám v tomto živote tajomstvom, stalo sa pomocou pre večnosť. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo. Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Fidéles tui, Deus, per tua dona firméntur: ut éadem et percipiéndo requírant, et quæréndo sine fine percípiant. Per Dóminum. Veriacich tvojich, Bože, tvoje dary nech posilnia: aby ich aj prijímaním vyhľadávali aj túžbou bez konca prijímali. Skrze Pána.

Prvá Nedeľa Pôstna - Invocabit

Štácia u sv. Jána v Lateráne

1. triedy, polodvoj. - Rúcho fialové.

Kristus je naším vzorom v boji proti nepriateľom duše (smyselnosti, pýche a lakomstvu). - Pôvodne touto nedeľou začínal sa Veľký pôst (porovnaj sekrétu). Táto nedeľa sa počítala medzi významnejšie dni liturgického roka. Práve preto bola štácia v najpoprednejšej bazilike celého kresťanstva, v chráme Božského Spasiteľa, ináč zasvätenom aj sv. Jánovi Krstiteľovi. Bazilika lateránska aj dnes je sídelným chrámom sv. Otca.

Príklad Božského Spasiteľa nás učí, ako máme zasvätiť dobu Veľkého pôstu: pôstom, bojom proti sebe a proti diablovi (ev.). Sv. Pavol nám pripomína „čas milosti a deň spásy" (lekc.). Je ním Veľký pôst. Budeme bojovať so Spasiteľom, ktorému Otec prisľúbil pomoc a ochranu anjelov. Pripomína to žalm 90, z ktorého sú všetky spevy omše (traktus). Pokušiteľ zneužíva slová tohto žalmu a práve preto Cirkev pokladá za odôvodnené prízvukovať ich a správne užívať.

INTROIT (Ž 90, 15 a 16)

Invocábit me, et ego exáudiam eum: erípiam eum, et glorificábo eum: longitúdine diérum Bude ma vzývať, a vyslyším ho, vytrhnem ho a obdarím ho cťou: ja nasýtim ho dlhým životom. *(Ž tž. 1)* Kto

adimplébo eum. *(Ps ib. 1)* Qui hábitat in adjutório Altíssimi, in protectióne Dei cæli commorábitur. ℣. Glória Patri.

býva v Najvyššieho záštite, ostáva pod ochranou Boha nebeského. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo.

ORÁCIA

Deus, qui Ecclésiam tuam ánnua quadragesimáli observatióne purifícas: præsta famíliæ tuæ; ut, quod a te obtinére abstinéndo nítitur, hoc bonis opéribus exsequátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum.

Bože, ktorý každoročným zachovávaním štyridsaťdenného pôstu očisťuješ Cirkev svoju: dopraj svojej rodine; aby to, čo zdržiavaním snaží sa obdržať od teba, plnila dobrými skutkami. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (2 Kor 6, 1-10)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Exhortámur vos, ne in vácuum grátiam Dei recipiátis. Ait enim: Témpore accépto exaudívi te, et in die salútis adjúvi te. Ecce nunc tempus acceptábile, ecce nunc dies salútis. Némini dantes ullam offensiónem, ut non vituperétur minístérium nostrum; sed in ómnibus exhibeámus nosmetípsos sicut Dei minístros, in multa patiéntia, in tribulatiónibus, in necessitátibus, in angústiis, in plagis, in carcéribus, in seditiónibus, in labóribus, in vigíliis, in jejúniis, in castitáte, in sciéntia, in longanimitáte, in suavitáte, in Spíritu Sancto, in caritáte non ficta, in verbo veritátis, in virtúte Dei, per arma justí-

Čítanie z druhého listu sv. Pavla Korinťanom. - Bratia! Napomíname vás, aby ste milosť Božiu neprijímali nadarmo. Veď on hovorí: V milostivom čase ťa vyslyším a v deň spásy ti pomôžem. A hľa, tu je milostivý čas! Hľa, deň spásy! Preto nikomu v ničom nechceme dávať pohoršenie, aby naša služba bola bez hany. A vo všetkom sa predstavujeme ako Boží služobníci: V mnohej trpezlivosti a úzkostlivosti a v súženiach, v nedostatku a úzkostiach; pri bolestných úderoch a vo väzeniach, v nepokojoch a námahách, v bdeleniach a pôstoch. V čistote a v poznaní, v zhovievavosti a dobrotivosti; v Duchu Svätom a nepokryteckej láske, v slove pravdy a v moci

tiæ a dextris et a sinístris; per glóriam, et ignobilitátem; per infámiam, et bonam famam: ut seductóres, et veráces: sicut qui ignóti, et cógniti: quasi moriéntes, et ecce vívimus: ut castigáti, et non mortificáti: quasi tristes, semper autem gaudéntes: sicut egéntes, multos autem locupletántes: tamquam nihil habéntes, et ómnia possidéntes.

Božej, ozbrojení spravodlivosťou zprava i zľava. V sláve a potupe, v zlej i dobrej povesti; zvodcovia, a predsa pravdu hlásame; neznámi, a predsa dobre známi; stále umierame, a hľa, žijeme; trescú nás, ale (ani) smrť nás nezroní! Sme smutní, a predsa vždycky veselí; sme úbohí, a predsa mnohých obohacujeme; nič nemáme, a predsa máme všetko!

GRADUÁL (Ž 90, 11-12)

Angelis suis Deus mandávit de te, ut custódiant te in ómnibus viis tuis. ℣. In mánibus portábunt te, ne umquam offéndas ad lápidem pedem tuum.

O tebe dal rozkaz Boh svojim anjelom, by na všetkých tvojich cestách chránili teba. ℣. Na rukách budú nosiť teba, aby si neublížil svojej nohe na skale.

TRAKTUS (Ž 90, 1-7 a 11-16)

Qui hábitat in adjutório Altíssimi, in protectióne Dei cæli commorábitur. ℣. Dicet Dómino: Suscéptor meus es tu, et refúgium meum, Deus meus: sperábo in eum. ℣. Quóniam ipse liberávit me de láqueo venántium, et a verbo áspero. ℣ Scápulis suis obumbrábit tibi, et sub pennis ejus sperábis. ℣ Scuto circúmdabit te véritas ejus: non timébis a timóre noctúrno. ℣ A sagítta volánte per diem, a negótio perambulánte in ténebris, a ruína et dæmónio meridiáno. ℣. Cadent a látere tuo mille, et decem míllia a dextris tuis: tibi autem non appropinquá-

Kto býva v Najvyššieho zášti te, kto zdržiava sa v tôni Všemohúceho. ℣. Nech povie Pánovi: Si moje útočisko a môj hrad, môj Boh, spolieham sa na neho. ℣. Lebo len on ma vyslobodí z poľovníkov osídla, zo zhubnej nákazy. ℣. Peruťami svojimi bude chrániť teba a pod jeho sa krídla budeš utiekať: je vernosť jeho štít a pavéza. ℣. Postrachu noci nebudeš sa báť, strely, čo lieta včase dňa, moru, čo potĺka sa v mrákavách, nákazy, ktorá na poludnie pustoší. ℣. Pri tvojom boku padne na tisíc a po pravici tvojej na desaťtisíc, nepriblíži sa ku tebe. ℣. Bo

bit. ℣. Quóniam Angelis suis mandávit de te, ut custódiant te in ómnibus viis tuis. ℣. In mánibus portábunt te, ne umquam offéndas ad lápidem pedem tuum. ℣. Super áspidem et basilíscum ambulábis, et conculcábis leónem et dracónem. ℣. Quóniam in me sperávit, liberábo eum: prótegam eum, quóniam cognóvit nomen meum. ℣ Invocábit me, et ego exáudiam eum: cum ipso sum in tribulatióne. ℣ Erípiam eum et glorificábo eum: longitúdine diérum adimplébo eum, et osténdam illi salutáre meum.

o tebe dal rozkaz svojim anjelom, by na všetkých tvojich cestách chránili teba. ℣. Na rukách budú nosiť teba, aby si neublížil svojej nohe na skale. ℣. Budeš si kráčať po vretenici a po zmiji, leva a draka pošliapeš. ℣. Pretože na mne lipol, oslobodím ho, budem ho chrániť, lebo poznal moje meno. ℣. Bude ma vzývať, a vyslyším ho, budem s ním v súžení. ℣. Vytrhnem ho a obdarím ho cťou. Ja nasýtim ho dlhým životom a ukážem mu svoju spásu.

EVANJELIUM (Mt 4, 1-11)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Ductus est Jesus in desértum a Spíritu, ut tentarétur a diábolo. Et cum jejunásset quadragínta diébus et quadragínta nóctibus, póstea esúriit. Et accédens tentátor, dixit ei: Si Fílius Dei es, dic, ut lápides isti panes fiant. Qui respóndens, dixit: Scriptum est: Non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo, quod procédit de ore Dei. Tunc assúmpsit eum diábolus in sanctam civitátem, et státuit eum super pinnáculum templi, et dixit ei: Si Fílius Dei es, mitte te deórsum. Scriptum est enim: Quia Angelis suis mandávit

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času Duch vyviedol Ježiša na púšť, aby ho diabol pokúšal. Postil sa štyridsať dní a štyridsať nocí a potom pocítil hlad. Vtedy pristúpil k nemu pokušiteľ a povedal mu: Ak si Syn Boží, povedz, aby sa z týchto kameňov staly chleby. Ale on mu odpovedal: Napísané je: Nielen samým chlebom sa živí človek, ale každým slovom, ktoré vychádza z úst Božích. Potom ho vzal diabol do svätého mesta, postavil ho na hradbu chrámu a povedal mu: Ak si Syn Boží, shoď sa, lebo napísané je: Svojim anjelom prikázal o tebe, aby na ruky vzali teba, žebys i neurazil svo-

de te, et in mánibus tollent te, ne forte offéndas ad lápidem pedem tuum. Ait illi Jesus: Rursum scriptum est: Non tentábis Dóminum Deum tuum. Iterum assúmpsit eum diábolus in montem excélsum valde: et osténdit ei ómnia regna mundi, et glóriam eórum, et dixit ei: Hæc ómnia tibi dabo, si cadens adoráveris me. Tunc dicit ei Jesus: Vade Sátana: scriptum est enim: Dóminum Deum tuum adorábis, et illi soli sérvies. Tunc relíquit eum diábolus: et ecce Angeli accessérunt, et ministrábant ei.

ju nohu o kameň. Ale Ježiš povedal: No napísané je i tak: Nepokúšaj svojho Pána Boha! A zasa ho vzal diabol na veľmi vysoký vrch, ukázal mu všetky kráľovstvá sveta a všetku ich slávu a povedal: Toto všetko ti dám, ak padneš a budeš sa mi klaňať. Vtedy mu povedal Ježiš: Odstúp odo mňa, satan! Lebo napísané je: Pánu Bohu svojmu sa klaňaj a jemu jedine božskú poctu vzdávaj! Vtedy ho opustil diabol, a hľa, pristúpili anjeli, aby mu posluhovali.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 90, 4-5)

Scápulis suis obumbrábit tibi Dóminus, et sub pennis ejus sperábis: scuto circúmdabit te véritas ejus.

Peruťami svojimi Pán bude chrániť teba a pod jeho sa krídla budeš utiekať: je vernosť jeho štít a pavéza.

SEKRÉTA

Sacrifícium quadragesimális inítii solémniter immolámus, te, Dómine, deprecántes: ut, cum epulárum restrictióne carnálium, a nóxiis quoque voluptátibus temperémus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: qui tecum vivit et regnat.

Slávnostne obetujeme obetu vstupu do štyridsiatnika, teba, Pane, vzývajúci: aby sme s obmedzením telesných hostín zdržiavali sa aj od škodlivých náruživostí. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 90, 4-5)

Scápulis suis obumbrábit tibi Dóminus, et sub pennis

Peruťami svojimi Pán bude chrániť teba a pod jeho sa

ejus sperábis: scuto circúmdabit te véritas ejus.

krídla budeš utiekať; je vernosť jeho štít a pavéza.

POSTKOMÚNIA

Tui nos, Dómine, sacraménti libátio sancta restáuret: et a vetustáte purgátos, in mystérii salutáris fáciat transíre consórtium. Per Dóminum nostrum.

Posvätné požívanie tvojich sviatostných darov, Pane, nech nás obnoví: a očistených od stariny nech nás privedie k účasti na spasiteľnom tajomstve. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Pondelok po Prvej Nedeli Pôstnej Štácia u sv. Petra v okovách

Rúcho fialové.

Kristus, náš Pastier a Osloboditeľ z okov hriechu. - U sv. Petra sa cítime ako ovečky, ktoré Spasiteľ vedie na dobrú pastvu (lekc.). Dáme sa ním viesť, a preto pri poslednom súde spozná nás ako svoje stádo, oddelí od hriešnikov (baranov) a vovedie do večného ovčínca (evanj.). V poslednej orácii (nad ľudom) prosíme o oslobodenie z okov hriechov (porovn. štáciu).

INTROIT (Ž 122, 2)

Sicut óculi servórum in mánibus dominórum suórum: ita óculi nostri ad Dóminum Deum nostrum, donec miserεátur nobis: miserére nobis, Dómine, miserére nobis. *(Ps ib. 1)* Ad te levávi óculos meos: qui hábitas in cælis. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. Sicut erat in princípio.

Hľa, ako oči sluhov sú na rukách svojich pánov, ako sú oči služobníc na rukách svojej panej: tak oči naše na Pánovi, Bohu našom, sú, pokým sa nezmiluje nad nami: Zmiluj sa nad nami, Pane, zmiluj sa nad nami. *(Ž tž. 1)* Ja k tebe oči svoje pozdvíham, ktorý na nebesiach prebývaš. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Convérte nos, Deus, salutáris noster: et, ut nobis jejúnium quadragesimále profíciat, mentes nostras cæléstibus ínstrue disciplínis. Per Dóminum.

Obráť nás, Bože, spasenie naše: a aby nám štyridsaťdenný a pôst prospel, mysle naše vzdelaj nebeskými náukami. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (Ez 34, 11-16)

Léctio Ezechiélis Prophétæ. Hæc dicit Dóminus Deus: Ecce ego ipse requíram oves meas, et visitábo eas. Sicut vísitat pastor gregem suum in die, quando fúerit in médio óvium suárum dissipatárum: sic visitábo oves meas, et liberábo eas de ómnibus locis, in quibus dispérsæ fúerant in die nubis et calíginis. Et edúcam eas de pópulis, et congregábo eas de terris, et indúcam eas in terram suam: et pascam eas in móntibus Israël, in rivis, et in cunctis sédibus terræ. In páscuis ubérrimis pascam eas, et in móntibus excélsis Israël erunt páscua eárum: ibi requiéscent in herbis viréntibus, et in páscuis pínguibus pascéntur super montes Israël. Ego pascam oves meas, et ego eas accubáre fáciam, dicit Dóminus Deus. Quod períerat, requíram: et quod abjéctum erat, redúcam, et quod confráctum fúerat, alligábo: et quod infírmum fúerat, consolídabo: et quod pingue et forte, custódiam: et pascam illas in judício, dicit Dóminus omnípotens.

Čítanie z Ezechiela proroka. - Toto hovorí Pán Boh: Hľa, ja sám budem hľadať svoje ovce a navštívim ich. Ako si pastier navštívi stádo, keď je uprostred svojich roztratených oviec, tak navštívim svoje ovce a vyslobodím ich s každého miesta, na ktoré boly zahnané v oblačný a hmlistý deň. Vyvediem ich zpomedzi národov, posbieram ich z krajín, privediem ich na vlastnú pôdu a budem ich pásť po vrchoch Izraela, pri potôčkoch a všetkých bydliskách krajiny. Po najhojnejších pastvách ich budem pásť, na vrchoch izraelského pohoria budú ich nivy, tam budú košarovať na výbornom trávniku. Budú sa pásť na záživnej paši, po vrchoch Izraela. Sám budem pásť svoje ovce a sám ich dám do košiara, hovorí Pán Boh. Stratené vyhľadám, odohnané zavrátim, zlomené sviažem, vykŕmené však a mocné ochránim a budem ich pásť svedomite, hovorí všemohúci Pán.

GRADUÁL (Ž 83, 10 a 9)

Protéctor noster áspice Deus, et réspice super servos tuos. ℣. Dómine, Deus virtútum, exáudi preces servórum tuórum.

Pohliadni, Bože, ty náš štít, a pozri na služobníkov svojich. ℣. Pane, Bože vojsk, počuj prosby služobníkov svojich.

Traktus (Dómine, non secúndum peccáta) na str. 182.

EVANJELIUM (Mt 25, 31-46)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Cum vénerit Fílius hóminis in majestáte sua, et omnes Angeli cum eo, tunc sedébit super sedem majestátis suæ: et congregabúntur ante eum omnes gentes, et separábit eos ab ínvicem, sicut pastor ségregat oves ab hædis: et státuet oves quidem a dextris suis, hædos autem a sinístris. Tunc dicet Rex his, qui a dextris ejus erunt: Veníte, benedícti Patris mei, possidéte parátum vobis regnum a constitutióne mundi. Esurívi enim, et dedístis mihi manducáre; sitívi, et dedístis mihi bíbere; hospes eram, et collegístis me; nudus, et cooperuístis me; infírmus, et visitástis me; in cárcere eram, et venístis ad me. Tunc respondébunt ei justi, dicéntes: Dómine, quando te vídimus esuriéntem, et pávimus te; sitiéntem, et dédimus tibi potum? quando autem te vídimus hóspitem, et collégimus te? aut nudum, et cooperúimus te? aut quando te vídimus infírmum, aut in cárcere, et vénimus ad te? Et respóndens Rex, dicet illis: Amen, dico vobis: quámdiu fecístis uni ex his frátribus meis mínimis, mihi fecístis. Tunc dicet et his, qui a sinístris erunt: Discé-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Keď príde Syn človeka vo svojej velebnosti a všetci anjeli s ním, vtedy zasadne na trón velebnosti svojej. I shromaždia sa pred ním všetky národy. A oddelí ovce od kozlov. A tak ovce si postaví zprava, kým kozlov zľava. Vtedy povie Kráľ tým, ktorí budú zprava: Poďte, požehnaní od môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré vám bolo pripravené od ustanovenia sveta. Lebo hladný som bol, a dali ste mi jesť; smädný som bol, a dali ste mi piť; ako hosť som prišiel, a pritúlili ste ma; nahý som bol, a priodeli ste ma; chorý som bol, a navštívili ste ma; v žalári som bol, a prišli ste ku mne. Vtedy mu povedia spravodliví: Pane, kedy sme ťa videli hladného, a nasýtili sme ťa, alebo smädného, a dali sme ti piť? Kedyže sme ťa videli ako hosťa, a pritúlili sme ťa, alebo nahého, a priodeli sme ťa, alebo kedy sme ťa videli chorého, alebo v žalári, a prišli sme k tebe? Kráľ im odpovie: Veru, vravím vám, čo ste jednému z týchto mojich najmenších bratov urobili, mne ste urobili. Potom povie i tým, čo mu budú zľava: Vzdiaľte sa odo mňa, zlorečení, do večného ohňa, ktorý je pripra-

dite a me, maledícti, in ignem ætérnum, qui parátus est diábolo et ángelis ejus. Esurívi enim, et non dedístis mihi manducáre; sitívi, et non dedístis mihi potum; hospes eram, et non collegístis me; nudus, et non cooperuístis me; infírmus et in cárcere, et non visitástis me. Tunc respondébunt ei et ipsi, dicéntes: Dómine, quando te vídimus esuriéntem, aut sitiéntem, aut hóspitem, aut nudum, aut infírmum, aut in cárcere, et non ministrávimus tibi? Tunc respondébit illis, dicens: Amen, dico vobis: Quámdiu non fecístis uni de minóribus his, nec mihi fecístis. Et ibunt hi in supplícium ætérnum: justi autem in vitam ætérnam.

vený diablovi a jeho anjelom. Lebo hladný som bol, a nedali ste mi jesť; smädný som bol, a nedali ste sa mi napiť; ako hosť som prišiel, a nepritúlili ste ma; nahý som bol, a nepriodeli ste ma; chorý som bol a v žalári, a nenavštívili ste ma. Vtedy mu odpovedia aj oni a budú sa ho pýtať: Pane, kedy sme ťa videli hladného alebo smädného alebo ako hosťa alebo nahého alebo chorého alebo v žalári, a neposlúžili sme ti? Vtedy im odpovie: Veru, vravím vám, čokoľvek ste neurobili jednému z týchto najmenších, ani mne ste to neurobili. A pôjdu títo do večného trápenia, spravodliví však do večného života.

OFERTÓRIUM (Ž 118, 18, 26 a 73)

Levábo óculos meos, et considerábo mirabília tua, Dómine, ut dóceas me justítias tuas: da mihi intelléctum, et discam mandáta tua.

Dvíham svoje oči, aby som uvažoval o podivných veciach tvojich, Pane, nauč ma svoje ustanovenia: pouč ma, aby som sa tvoje prikázania naučil.

SEKRÉTA

Múnera tibi, Dómine, obláta sanctífica: nosque a peccatórum nostrórum máculis emúnda. Per Dóminum.

Dary, obetované tebe, Pane, posväť: a nás očisti od škvŕn našich hriechov. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Mt 25, 40 a 34)

Amen, dico vobis: quod uni ex mínimis meis fecístis, mihi fecístis: veníte, bene-

Veru, vravím vám, čo ste jednému z týchto mojich najmenších bratov urobili,

dícti Patris mei, possidéte parátum vobis regnum ab initio sæculi.

mne ste urobili. Poďte, požehnaní od môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré vám bolo pripravené od začiatku sveta.

POSTKOMÚNIA

Salutáris tui, Dómine, múnere satiáti, súpplices exorámus: ut, cujus lætámur gustu, renovémur efféctu. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Darom spasenia tvojho, Pane, nasýtení, skrúšení vyprosujeme: aby sme boli obnovení účinkom toho, čoho užívaním sa radujeme. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Absólve, quæsumus, Dómine, nostrórum víncula peccatórum: et, quidquid pro eis merémur, propitiátus avérte. Per Dóminum.

Rozviaž, prosíme, Pane, putá našich hriechov: a čokoľvek zasluhujeme za ne, milostivo odvráť. Skrze Pána nášho.

Utorok po Prvej Nedeli Pôstnej Štácia u sv. Anastázie

Rúcho fialové.

V huku tohto sveta putujeme v ústrety Kristovi. - Procesia veriacich viedla z chrámu sv. Mikuláša „vo väzení" do chrámu sv. Anastázie, ktorý založila pravdepodobne Anastázia, nevlastná sestra cisára Konštantína. Pred chrámom sa schádzaly mnohé cesty a na námestí pred ním bol trh, kde sa čulo kupčilo. Pri spomienke na cesty tohto sveta veriaci si uvedomovali cesty Božie, vedúce do blaženej večnosti (lekc.), a z chrámu svojho srdca vyhnali všetok huk svetáckych myšlienok (evanj.) najmä pri sv. omši, keď sa pripravovali na stretnutie s Kristom.

INTROIT (Ž 89, 1 a 2)

Dómine, refúgium factus es nobis a generatióne, et progénie: a sæculo, et in sæculum tu es. *(Ps ibid. 2)* Priúsquam montes fíerent, aut

Pane, bol si nám útočiskom s pokolenia na pokolenie a od vekov si ty na veky. *(Ž tž. 2)* Prv, než sa vrchy zrodily a vznikla zem a zeme-

formarétur terra, et orbis: a sæculo, et usque in sæculum tu es Deus. ℣. Glória Patri.

kruh, od vekov ty na veky si Boh. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Réspice, Dómine, famíliam tuam, et præsta: ut apud te mens nostra tuo desidério fúlgeat, quæ se carnis maceratióne castígat. Per Dóminum.

Shliadni, Pane, na svoju rodinu a dopraj: aby u teba podľa tvojho želania skvela sa naša myseľ, ktorá sa karhá umŕtvovaním tela. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (Iz 55, 6-11)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - In diébus illis: Locútus est Isaías prophéta, dicens: Quærite Dóminum, dum inveníri potest: invocáte eum, dum prope est. Derelínquat ímpius viam suam, et vir iníquus cogitatiónes suas, et revertátur ad Dóminum: et miserébitur ejus, et ad Deum nostrum: quóniam multus est ad ignoscéndum. Non enim cogitatiónes meæ, cogitatiónes vestræ: neque viæ vestræ, viæ meæ, dicit Dóminus. Quia sicut exaltántur cæli a terra, sic exaltátæ sunt viæ meæ a viis vestris, et cogitatiónes meæ a cogitatiónibus vestris. Et quómodo descéndit imber, et nix de cælo, et illuc ultra non revértitur, sed inébriat terram, et infúndit eam, et germináre eam facit, et dat semen serénti, et panem comedénti: sic erit verbum meum, quod egrediétur de ore meo: non rever-

Čítanie z Izaiáša proroka. - Za onoho času povedal Izaiáš prorok: Hľadajte Pána, kým sa dá nájsť, volajte ho, kým je nablízku. Nech opustí bezbožník svoju cestu, človek hriešny svoje smýšľanie a vráti sa k Pánovi, on sa zmiluje nad ním, a k svojmu Bohu, veď mnoho odpúšťa.

Veď myšlienky moje nie sú myšlienky vaše a cesty vaše nie sú cesty moje, hovorí Pán. Ako sú nebesá vyvýšené nad zem, tak sú moje cesty vysoko od ciest vašich a myšlienky moje od myšlienok vašich. Lebo ako spŕchne dážď a sneh s neba, a ta sa nevráti, ale opojí zem, zúrodní ju, dá jej kličiť a dá semä na siatie a chlieb k jedlu: tak bude moje slovo, ktoré vyjde mne z úst, nevráti sa ku mne naprázdno, ale urobí, čo som si želal, a pre-

tétur ad me vácuum, sed fáciet quæcúmque vólui, et prosperábitur in his, ad quæ misi illud: ait Dóminus omnípotens.

vedie, k čomu som ho poslal, hovorí všemohúci Pán.

GRADUÁL (Ž 140, 2)

Dirigátur orátio mea sicut incénsum in conspéctu tuo, Dómine. ℣ Elevátio mánuum meárum sacrifícium vespertínum.

Nech moja modlitba vznáša sa k tebe, Pane, ako kadidlo. ℣. Pozdvihovanie mojich rúk ako obeta večerná.

EVANJELIUM (Mt 21, 10-17)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Cum intrásset Jesus Jerosólymam, commóta est univérsa cívitas, dicens: Quis est hic? Pópuli autem dicébant: Hic est Jesus Prophéta a Názareth Galilææ. Et intrávit Jesus in templum Dei, et ejiciébat omnes vendéntes, et eméntes in templo; et mensas nummulariórum, et cáthedras vendéntium colúmbas evértit: et dicit eis: Scriptum est: Domus mea domus oratiónis vocábitur: vos autem fecístis illam spelúncam latrónum. Et accessérunt ad eum cæci, et claudi in templo, et sanávit eos. Vidéntes autem príncipes sacerdótum, et scribæ mirabília, quæ fecit, et púeros clamántes in templo, et dicéntes: Hosánna fílio David: indignáti sunt, et dixérunt ei: Audis, quid isti dicunt? Jesus autem dixit eis: Utique. Numquam le-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času, keď Ježiš vtiahol do Jeruzalema, celé mesto sa rozvírilo a povrávalo sa: Ktože je tento? A zástupy odpovedaly: Toto je Ježiš, prorok z galilejského Nazareta. Ježiš potom vošiel do chrámu a začal vyháňať všetkých, čo predávali a kupovali v chráme; peňazomencom poprevracal stoly a stolice tým, čo predávali holuby. I povedal im: Napísané je: Môj dom má byť domom modlitby, vy ste však z neho urobili lotrovskú peleš. Tu pristúpili k nemu, kým bol v chráme, slepí a chromí, a uzdravil ich. Ale keď veľkňazi a zákonníci videli tie podivné veci, ktoré konal, a (počuli aj to) ako deti v chráme volaly: Hosana Synovi Dávidovmu! - mrzeli sa a povedali mu: Čuješ, čo títo tu kričia? Ale Ježiš im odpovedal: Áno. Nikdy ste nečítali: Z úst ne-

gístis: Quia ex ore infántium, et lacténtium perfecísti laudem? Et relíctis illis, ábiit foras extra civitátem in Bethániam, ibíque mansit.

mluvniatok a dojčiat pripravil si si pochvalu? Potom ich opustil. Odišiel z mesta do Betánie, kde prenocoval.

OFERTÓRIUM (Ž 30, 15-16)

In te sperávi, Dómine: dixi: Tu es Deus meus, in mánibus tuis témpora mea.

V teba dúfam, Pane, hovorím: tys' môj Boh! Sú v tvojej ruke moje osudy.

SEKRÉTA

Oblátis, quæsumus, Dómine, placáre munéribus: et a cunctis nos defénde perículis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Obetovanými darmi, prosíme, Pane, usmier seba: a nás ochráň pred všetkými nebezpečenstvami. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 4, 2)

Cum invocárem te, exaudísti me, Deus justítiæ meæ: in tribulatióne dilatásti me: miserére mihi, Dómine, et exáudi oratiónem meam.

Vyslyš ma, Bože mojej spravodlivosti, keď zavolám teba, ktorý si mi v tvŕdzi pomohol; zmiluj sa nado mnou a vyslyš moju modlitbu.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, omnípotens Deus: ut illíus salutáris capiámus efféctum, cujus per hæc mystéria pignus accépimus. Per Dóminum.

Prosíme, všemohúci Bože: nech obsiahneme účinok onoho spasenia, ktorého záloh prijali sme skrze tieto tajomstvá. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Ordcia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Ascéndant ad te, Dómine, preces nostræ: et ab Eccléśia tua cunctam repélle nequítiam. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Nech sa vznesú ku tebe, Pane, modlitby naše: a od svojej Cirkvi zažeň každú nepravosť. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Kántrová Streda vo Veľkom Pôste

Štácia vo veľkom chráme Panny Márie

Rúcho fialové.

Podľa vzoru Mojžiša a Eliáša a podľa príkladu Matky Božej putujeme na svätý vrch Boží (v ústrety veľkonočnému sviatku). - Naše veľkopôstne pokánie podobá sa výstupu Mojžiša na vrch Sínai (1. lekc.) a štyridsaťdennému putovaniu Eliáša na vrch Hóreb (2. lekc.). Odmenou nám bude radosť veľkonočnej slávy pri stretnutí s oslávaným Kristom a táto radosť sa nám zablysne už aj pri dnešnej sv. omši. Nadprirodzený eucharistický chlieb nás posilňuje na ceste pokánia za štyridsať dní, kým sa dostaneme na vrch veľkonočnej slávnosti. Túto Spasiteľovu cestu na vrch Kalvárie nám naznačuje jeho predobraz (prorok Jonáš) v tme vnútra veľryby a jeho vyslobodenie na denné svetlo (smrť a vzkriesenie). Na konci evanjelia stojí pred nami Matka Kristova ako jeho najdokonalejšia sprievodkyňa v boji a víťazstve. Je aj našou Vodkyňou cez Veľký pôst k veľkonočnému víťazstvu. Všetky stredy kántrové trávime u Matky Božej. Dnešné evanj. zjavne súvisí so štáciovým chrámom.

INTROIT (Ž 24, 6, 3 a 22)

Reminíscere miseratiónum tuárum Dómine, et misericórdiæ tuæ, quae a sæculo sunt: ne umquam dominántur nobis inimíci nostri: líbera nos Deus Israel ex ómnibus angústiis nostris. *(Ps ib. 1-2)* Ad te, Dómine, levávi ánimam meam: Deus meus, in te confído, non erubéscam. ℣. Glória Patri.

Rozpomeň sa na zľutovanie svoje, Pane, a na milosrdenstvo svoje, ktoré sú od veku; nech nejasajú nepriatelia moji nado mnou. Vysloboď, Bože, Izraela zo všetkých jeho tiesní. *(Ž tž. 1-2)* Ku tebe, Pane, zdvíham svoju dušu, Bože môj, dôverujem tebe, nech ma hanba nestihne. ℣. Sláva Otcu.

Po *Kyrie eleison* hovorí kňaz:

Orémus. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená. ℟. Vstaňte.

ORÁCIA

Preces nostras, quæsumus, Dómine, cleménter exáudi: et contra cuncta nobis adversántia, déxteram tuæ majestátis exténde. Per Dóminum.

Prosby naše, prosíme, Pane, milostivo vyslyš: a vystri pravicu velebnosti svojej proti všetkým našim protivenstvám. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Ex 24, 12-18)

Léctio libri Exodi. - In diébus illis: Dixit Dóminus ad

Čítanie z knihy Exodus. - V tých dňoch povedal Pán

Móysen: Ascénde ad me in montem, et esto ibi: dabóque tibi tábulas lapídeas, et legem, ac mandáta, quæ scripsi: ut dóceas fílios Israel. Surrexérunt Móyses et Jósue minister ejus: ascendénsque Móyses in montem Dei, senióribus ait: Exspectáte hic, donec revertámur ad vos. Habétis Aaron, et Hur vobíscum: si quid natum fúerit quæstiónis, referétis ad eos. Cumque ascendísset Móyses, opéruit nubes montem, et habitávit glória Dómini super Sínai, tegens illum nube sex diébus: séptimo autem die vocávit eum de médio calíginis. Erat autem spécies glóriæ Dómini, quasi ignis ardens super vérticem montis, in conspéctu filiórum Israel. Ingressúsque Móyses médium nébulæ, ascéndit in montem: et fuit ibi quadragínta diébus, et quadragínta nóctibus.

Mojžišovi: Vystúp ku mne na vrch a zostaň tam. Dám ti dve kamenné tabule: zákon a prikázania, ktoré som napísal, aby si poučoval synov Izraelových. I sobral sa Mojžiš a Jozue, jeho služobník, a Mojžiš vystúpil na Boží vrch. Starším však prikázal: Čakajte tu na nás, kým sa ku vám nevrátime: Veď, hľa, Áron a Hur sú s vami. Kto bude mať nejaký spor, nech sa obráti na nich! Keď potom Mojžiš vystúpil na vrch, vrch zahalil mrak. Tu veleba Pánova sostúpila na vrch a mrak zahaľoval ho po šesť dní. Siedmy deň však zavolal on Mojžiša znútra mraku. V očiach Izraelitov javila sa Pánova veleba na končiari vrchu ako žeravý oheň. A Mojžiš vstúpil do mraku, vystúpil na vrch a ostal tam štyridsať dní a štyridsať nocí.

GRADUÁL (Ž 24, 17-18)

Tribulatiónes cordis mei dilatátæ sunt: de necessitátibus meis éripe me, Dómine. ℣. Vide humilitátem meam, et labórem meum: et dimítte ómnia peccáta mea.

Uľahčily sa tiesne môjho srdca, z mojich úzkostí ma vyrvi, Pane. ℣. Shliadni na biedu moju a na môj trud a odpusť mi všetky priestupky.

Tu kňaz hovorí *Dóminus vobíscum.*

ORÁCIA

Devotiónem pópuli tui, quæsumus, Dómine, benígnus inténde: ut, qui per absti-

Na zbožnosť ľudu svojho, prosíme, Pane, dobrotivý pohliadni: aby tí, ktorí zdr-

néntiam macerántur in córpore, per fructum boni óperis reficiántur in mente. Per Dóminum.

žanlivosťou umŕtvujú seba na tele, ovocím dobrého skutku boli osvieženi na mysli. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (3 Kr 19, 3-8)

Léctio libri Regum. - In diébus illis: Venit Elías in Bersabée Juda, et dimísit ibi púerum suum, et perréxit in desértum, viam unius diéi. Cumque venísset, et sedéret subter unam juníperum, petívit ánimæ suæ, ut morerétur, et ait: Súfficit mihi, Dómine, tolle ánimam meam: neque enim mélior sum, quam patres mei. Projecítque se, et obdormívit in umbra juníperi: et ecce Angelus Dómini tétigit eum, et dixit illi: Surge, et cómede. Respéxit, et ecce ad caput suum subcinerícius panis, et vas aquæ: comédit ergo et bibit, et rursum obdormívit. Reversúsque est Angelus Dómini secúndo, et tétigit eum, dixítque illi: Surge, cómede: grandis enim tibi restat via. Qui cum surrexísset, comédit, et bibit, et ambulávit in fortitúdine cibi illíus quadragínta diébus, et quadragínta nóctibus, usque ad montem Dei Horeb.

Čítanie z knihy Kráľov. - V tých dňoch prišiel Eliáš do Bersaby, ktorá patrí Judsku, nechal svojho sluhu tam, sám však išiel na deň cesty na púšť. Keď došiel, sadol si pod jalovec, žiadal si zomrieť a hovoril: Teraz je už dosť, Pane, vezmi môj život, veď som ja nie lepší, než moji otcovia. Ľahol si a usnul (pod jalovcom). Vtom sa ho dotkol anjel a povedal: Vezmi a jedz! Pozrel sa, a hľa, pri hlave mal užiarený podpopolný pecník a krčah vody. Jedol, pil a zase zaspal. I prišiel anjel Pánov druhý raz, dotkol sa ho a povedal: Vstaň, jedz, lebo cesta je priveľká. Vstal a jedol a posilnený týmto pokrmom išiel štyridsať dní a štyridsať nocí až k Božiemu vrchu Horebu.

TRACTUS (Ž 24, 17, 18 a 1-4)

De necessitátibus meis éripe me, Dómine: vide humilitátem meam, et labórem meum: et dimítte ómnia

Vytrhni ma z mojich tiesní, Pane, shliadni na biedu moju a na môj trud a odpusť mi všetky priestupky. ℣. Ku tebe,

peccáta mea. ℣. Ad te, Dómine, levávi ánimam meam: Deus meus, in te confído, non erubéscam: neque irrídeant me inimíci mei. ℣. Etenim univérsi, qui te expéctant, non confundéntur: confundántur omnes faciéntes vana.

Pane, zdvíham svoju dušu, Bože môj, dôverujem tebe, nech ma hanba nestihne, nech nejasajú nepriatelia moji nado mnou! ℣. Isteže nikoho z tých, ktorí očakávajú teba, hanba nestihne; nech stihne hanba tých, čo lámu vernosť pre nič za nič.

EVANJELIUM (Mt 12, 38-50)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Respondérunt Jesu quidam de scribis et pharisæis, dicéntes: Magíster, vólumus a te signum vidére. Qui respóndens, ait illis: Generátio mala et adúltera signum quærit: et signum non dábitur ei, nisi signum Jonæ prophétæ. Sicut enim fuit Jonas in ventre ceti tribus diébus, et tribus nóctibus: sic erit Fílius hóminis in corde terræ tribus diébus, et tribus nóctibus. Viri Ninivítæ surgent in judício cum generatióne ista, et condemnábunt eam: quia poeniténtiam egérunt in prædicatióne Jonæ. Et ecce plus quam Jonas hic. Regína Austri surget in judício cum generatióne ista, et condemnábit eam: quia venit a fínibus terræ audíre sapiéntiam Salomónis. Et ecce plus quam Sálomon hic. Cum autem immúndus spíritus exíerit ab hómine, ámbulat per loca árida, quærens réquiem, et non ínvenit. Tunc dicit:

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času Ježiša oslovili niektorí zákonníci a farizeji a povedali mu: Učiteľ, chceli by sme vidieť od teba (zázračné) znamenie. Ale on im odpovedal: Zlé a cudzoložné plemeno žiada si znamenie, no nedostane sa mu iného znamenia, okrem znamenia Jonáša proroka. Lebo ako bol Jonáš v bruchu žraloka tri dni a tri noci, tak bude i Syn človeka tri dni a tri noci v lone zeme. Mužovia z Ninive povstanú proti tomuto pokoleniu pri súde a odsúdia ho; lebo konali pokánie na Jonášovo kázanie, a tu je (predsa) niečo väčšie ako Jonáš. Kráľovná Juhu povstane proti tomuto pokoleniu pri súde a odsúdi ho; lebo ona od kraja sveta prišla vypočuť Šalamúnovu múdrosť, a hľa, tu je niečo väčšie ako Šalamún! Keď nečistý duch vyjde z človeka, blúdi po miestach bez vlahy a hľadá odpočinok, ale ho nenájde. Vtedy si povie: Navrátim sa do svojho do-

Revértar in domum meam, unde exívi. Et véniens, ínvenit eam vacántem, scopis mundátam, et ornátam. Tunc vadit, et assúmit septem álios spíritus secum nequióres se, et intrántes hábitant ibi: et fiunt novíssima hóminis illíus pejóra prióribus. Sic erit et generatióni huic péssimæ. Adhuc eo loquénte ad turbas, ecce, Mater ejus et fratres stabant foris, quæréntes loqui ei. Dixit autem ei quidam: Ecce, mater tua et fratres tui foris stant, quæréntes te. At ipse respóndens dicénti sibi, ait: Quæ est mater mea, et qui sunt fratres mei? Et exténdens manum in discípulos suos, dixit: Ecce mater mea et fratres mei. Quicúmque enim fécerit voluntátem Patris mei, qui in cælis est: ipse meus frater et soror et mater est.

mu, odkiaľ som vyšiel. Pri svojom návrate nájde ho prázdny, vymetený a vyzdobený. Potom odíde a priberie si sedem iných duchov, podlejších ako on sám, vojdú a ostanú tam bývať. Posledný stav takého človeka býva horší, ako bol predošlý. Práve tak sa povedie i tomuto zlému plemenu. Keď ešte hovoril zástupom, hľa, jeho matka a bratia stáli vonku a chceli s ním hovoriť. Ktosi mu spomenul: Hľa, tvoja matka a tvoji bratia stoja vonku a chceli by s tebou hovoriť. On však odpovedal tomu, kto mu to oznámil: Kto je moja matka? A kto sú moji bratia? I vystrel svoju ruku na učeníkov a vyhlásil: Hľa, moja matka a moji bratia! Lebo kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach, ten mi je bratom, sestrou a matkou.

OFERTÓRIUM (Ž 118, 47 a 48)

Meditábor in mandátis tuis, quæ diléxi valde: et levábo manus meas ad mandáta tua, quæ diléxi.

Poteším sa z tvojich rozkazov, ktoré veľmi milujem. A budem zdvíhať svoje ruky k tvojim príkazom, ktoré milujem.

SEKRÉTA

Hóstias tibi, Dómine, placatiónis offérimus: ut et delícta nostra miserátus absólvas, et nutántia corda tu dírigas. Per Dóminum.

Obety smierenia prinášame tebe, Pane: aby si milosrdný zbavil nás od vín a riadil naše kolísavé srdcia. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549.
Prefácia pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 5, 2-4)

Intéllige clamórem meum: inténde voci oratiónis meæ, Rex meus et Deus meus: quóniam ad te orábo, Dómine.

Vyslyš moje volanie, všímaj si hlas mojej modlitby, Kráľ môj a Boh môj, lebo sa modlím k tebe, Pane.

POSTKOMÚNIA

Tui, Dómine, perceptióne sacraménti, et a nostris mundémur occúltis, et ab hóstium liberémur insídiis. Per Dóminum.

Prijatím sviatosti tvojej, Pane, aj očisti nás od tajných hriechov aj z osídel nepriateľov vysloboď. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Mentes nostras, quæsumus, Dómine, lúmine tuæ claritátis illústra: ut vidére possímus, quæ agénda sunt; et, quæ recta sunt, ágere valeámus. Per Dóminum.

Mysle naše, prosíme, Pane, osvieť svetlom svojej jasnosti: aby sme mohli vidieť, čo treba robiť; a vládali konať, čo je správne. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Štvrtok po Prvej Nedeli Pôstnej Štácia u sv. Vavrinca in Paneperna

Rúcho fialové.

Prežívame mučeníctvo pokánia za svoje hriechy. - Cirkev venuje každý štvrtok Veľkého pôstu kajúcnikom, predtým verejným hriešnikom, teraz nám všetkým. Na mieste, kde teraz stojí chrám štácie, podstúpil sv. Vavrinec mučenícku smrť pálením. Máme ho nasledovať ohňom tvrdého sebazapierania. Intr. je zo sviatku sv. Vavrinca (10. aug.). Aj graduál sa vzťahuje na neho. Lekcia nás povzbudzuje konať pokánie, lebo sme všetci osobne zodpovední za svoje hriechy. Cirkev prosí za svojich kajúcnikov skrze ženu kananejskú (evanj.).

INTROIT (Ž 95, 6)

Conféssio et pulchritúdo in conspéctu ejus: sánctitas et magnificéntia in sanctificatióne ejus. *(Ps ib. 1)* Cantáte Dómino cánticum novum:

Predchádzajú ho vznešenosť a veleba, je v jeho svätyni moc a nádhera. *(Ž tž. 1)* Spievajte novú pieseň Pánu

te Dómino cánticum novum: cantáte Dómino omnis terra. ℣. Glória Patri.

vi, spievajte všetky zeme Pánovi. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Devotiónem pópuli tui, quǽsumus, Dómine, benígnus inténde: ut qui per abstinéntiam macerántur in córpore, per fructum boni óperis reficiántur in mente. Per Dóminum.

Na zbožnosť ľudu svojho, prosíme, Pane, dobrotivý shliadni: aby tí, ktorí zdržanlivosťou umŕtvujú seba na tele, ovocím dobrého skutku boli osviežení na mysli. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (Ez 18, 1-9)

Léctio Ezechiélis Prophétæ. - In diébus illis: Factus est sermo Dómini ad me, dicens: Quid est quod inter vos parábolam vértitis in provérbium istud in terra Israel, dicéntes: Patres comedérunt uvam acérbam, et dentes filiórum obstupéscunt? Vivo ego, dicit Dóminus Deus, si erit ultra vobis parábola hæc in provérbium in Israel. Ecce omnes ánimæ meæ sunt: ut ánima patris, ita et ánima fílii mea est: ánima, quæ peccáverit, ipsa moriétur. Et vir si fúerit justus, et fécerit judícium et justítiam, in móntibus non coméderit, et óculos suos non leváverit ad idóla domus Israel: et uxórem próximi sui non violáverit, et ad mulíerem menstruátam non accésserit: et hóminem non contristáverit: pignus debitóri reddíderit: per vim nihil rapúerit: panem suum esuriénti déderit,

Čítanie z Ezechiela proroka. - V tých dňoch prehovoril Pán ku mne takto: Odkiaľ je to, že si v zemi Izraelovej hovoríte medzi sebou toto príslovie: Otcovia jedli trpké hrozno, a zuby synov stŕpli? Akože žijem, hovorí Pán Boh, nebude vám toto príslovie viac príslovím v Izraeli. Ale všetky duše sú moje, ako duša otca, tak duša syna je moja. Duša, ktorá zhreší, zomrie. A ak niekto bude spravodlivý, bude konať spravodlivo a podľa práva: na vrchoch nebude jesť a oči si nezdvihne k modlám domu Izraela, manželku svojho bližného nepoškvrní a k žene nečistej sa nepriblíži, nikoho nezarmucuje, dlžníkovi vráti záloh, cudzí majetok si neprisvojí, zo svojho chleba dá hladnému a nahého zaodeje rúchom, nepožičiava na úžeru a neberie viac, od zločinu si odťahuje ruku a spra-

et nudum operúerit vestiménto: ad usúram non commodáverit, et ámplius non accéperit: ab iniquitáte avérterit manum suam, et judícium verum fécerit inter virum et virum: in præcéptis meis ambuláverit, et judícia mea custodíerit, ut fáciat veritátem: hic justus est, vita vivet, ait Dóminus omnípotens.

vodlivo rozsudzuje medzi stránkami, chodí podľa mojich prikázaní a zachováva moje rozsudky, takže koná správne: ten je spravodlivý, žiť, áno, žiť bude, hovorí Pán všemohúci.

GRADUÁL (Ž 16, 8 a 2)

Custódi me, Dómine, ut pupíllam óculi: sub umbra alárum tuárum prótege me. ℣. De vultu tuo judícium meum pródeat: óculi tui vídeant æquitátem.

Stráž ma sťa oka zrenicu, Pane, ukry ma v tôni svojich perutí. ℣. Zpred tvojho pohľadu nech vzíde o mne rozsudok; čo statočnosť je, vidia tvoje oči.

EVANJELIUM (Mt 15, 21-28)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Egréssus Jesus, secéssit in partes Tyri, et Sidónis. Et ecce múlier Chananæa a fínibus illis egréssa, clamávit, dicens ei: Miserére mei, Dómine, fili David: fília mea male a dæmónio vexátur. Qui non respóndit ei verbum. Et accedéntes discípuli ejus, rogábant eum, dicéntes: Dimítte eam, quia clamat post nos. Ipse autem respóndens, ait: Non sum missus nisi ad oves, quæ periérunt domus Israel. At illa venit, et adorávit eum, dicens: Dómine, ádjuva me. Qui respóndens, ait: Non est bonum súmere

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času odišiel Ježiš a utiahol sa do okolia Tyru a Sidona. A hľa, vyšla mu v ústrety istá pohanská žena z toho kraja a kričala: Zmiluj sa nado mnou, Pane, Synu Dávidov! Dcéru mi ťažko trápi zlý duch. Ale on jej ani slovom neodpovedal. Pristúpili teda k nemu jeho učeníci a prosili ho: Odbav ju, lebo kričí za nami. Ale on im povedal: Poslaný som iba k ovciam, ktoré sa stratily z domu Izraelovho. Ona však prišla k nemu, pokľonila sa mu a povedala: Pane, pomôž mi! On však odpovedal: Nie je dobré vziať chlieb deťom a hodiť

panem filiórum, et míttere cánibus. At illa dixit: Etiam, Dómine: nam et catélli edunt de micis, quæ cadunt de mensa dominórum suórum. Tunc respóndens Jesus, ait illi: O múlier, magna est fides tua: fiat tibi, sicut vis. Et sanáta est fília ejus ex illa hora.

ho šteňatám. Áno, Pane, odpovedala ona, ale predsa i šteňatá jedávajú z odrobiniek, ktoré padajú so stola ich pánov. Vtedy jej povedal Ježiš: Ó, žena, veľká je tvoja viera. Nech sa ti stane, ako si želáš. A v tú istú hodinu jej dcéra ozdravela.

OFERTÓRIUM (Ž 33, 8-9)

Immíttet Angelus Dómini in circúitu timéntium eum, et erípiet eos: gustáte, et vidéte, quóniam suávis est Dóminus.

Rozkladá anjel Pánov stan vôkol tých, ktorí sa ho boja, a vytŕha ich. Ochutnajte a viďte, aký je dobrý Pán.

SEKRÉTA

Sacrifícia, Dómine, quæsumus, propénsius ista nos salvent, quæ medicinálibus sunt institúta jejúniis. Per Dóminum.

Tieto obety, Pane, nech nás spasia tým skôr, že sa konajú za liečivých pôstov. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Jn 6, 52)

Panis, quem ego dédero, caro mea est pro sæculi vita.

Chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta.

POSTKOMÚNIA

Tuórum nos, Dómine, largitáte donórum, et temporálibus attólle præsídiis, et rénova sempitérnis. Per Dóminum.

Štedrosťou darov tvojich, Pane, obsyp nás aj časnými záštitami aj večnými obnov. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Da, quæsumus, Dómine, pó-

Daj, prosíme, Pane, kresťan-

pulis christiánis: et, quæ profiténtur, agnóscere, et cæléste munus dilígere, quod frequéntant. Per Dóminum.

ským národom: aj poznať, čo vyznávajú, aj milovať nebeský dar, na ktorom sa často zúčastňujú. Skrze Pána.

Kántrový Piatok vo Veľkom Pôste Štácia u dvanástich sv. apoštolov

Rúcho fialové.

Kristus nás očisťuje od hriechov v studnici Cirkvi (v sviatosti krstu a pokánia). - Spasiteľ uzdravuje v rybníku Bethesda (Betsaida) už 38 rokov nemocného. Okolo nášho štáciového kostola bolo niekoľko rybníkov, spojených chodbami. Arkády pred dnešným kostolom to ešte naznačujú. Rybníky znázorňovaly sviatosť krstu a pokánia, preto chrám sv. apoštolov sa stal čoskoro penitenciálnym chrámom, kde sa vykonávaly úkony, spojené s verejným pokáním. Piatok kántrových dní je dňom pokánia, ktorým usmierujeme Boha za hriechy, spáchané minulého štvrťroku. Do Veľkej noci je ešte 38 dní, čo zodpovedá 38 rokom, v ktorých chorý musel čakať na svoje uzdravenie. Boh nás uisťuje slovami proroka, že nám odpustí hriechy (lekc.) a na smytie hriechov Spasiteľ ustanovil svätosť krstu a pokánia (evanj.).

INTROIT (Ž 24, 17 a 18)

De necessitátibus meis éripe me, Dómine: vide humilitátem meam et labórem meum, et dimítte ómnia peccáta mea. *(Ps ib. 1-2)* Ad te, Dómine, levávi ánimam meam: Deus meus, in te confído, non erubéscam. ℣. Glória Patri.

Z mojich úzkostí ma vyrvi, Pane. Shliadni na biedu moju a na môj trud a odpusť mi všetky priestupky. *(Žtž. 1-2)* Ku tebe, Pane, zdvíham svoju dušu, Pane, Boh môj, dôverujem tebe, nech ma hanba nestihne. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Esto, Dómine, propítius plebi tuæ: et, quam tibi facis esse devótam, benígno réfove miserátus auxílio. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Buďže, Pane, milostivý ľudu svojmu: a ten, na ktorý pôsobíš, že je oddaný tebe, ty milosrdný opätovne posilňuj dobrotivou pomocou. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (Ez 18, 20-28)

Léctio Ezechiélis Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus

Čítanie z Ezechiela proroka. - Toto hovorí Pán Boh: Tá

Deus: Anima, quæ peccáverit, ipsa moriétur: fílius non portábit iniquitátem patris, et pater non portábit iniquitátem fílii: justítia justi super eum erit, et impíetas ímpii erit super eum. Si autem ímpius égerit poeniténtiam ab ómnibus peccátis suis, quæ operátus est, et custodíerit ómnia præcépta mea, et fécerit judícium et justítiam: vita vivet, et non moriétur. Omnium iniquitátum ejus, quas operátus est, non recordábor: in justítia sua, quam operátus est, vivet. Numquid voluntátis meæ est mors ímpii, dicit Dóminus Deus, et non ut convertátur a viis suis, et vivat? Si autem avérterit se justus a justítia sua, et fécerit iniquitátem secúndum omnes abominatiónes, quas operári solet ímpius, numquid vivet? omnes justítiæ ejus, quas fécerat, non recordabúntur: in prævaricatióne, qua prævaricátus est, et in peccáto suo, quod peccávit, in ipsis moriétur. Et dixístis: Non est æqua via Dómini. Audíte ergo domus Israel: Numquid via mea non est æqua, et non magis viæ vestræ pravæ sunt? Cum enim avérterit se justus a justítia sua, et fécerit iniquitátem, moriétur in eis: in injustítia, quam operátus est, moriétur. Et cum avérterit se ímpius ab impietáte duša zomrie, ktorá zhreší; syn neponesie vinu otca a otec neponesie vinu syna; spravodlivosť spravodlivca bude na ňom a zločin zločinca bude na ňom. Ak sa však bezbožník odvráti od všetkých hriechov, ktoré popáchal, zachová všetky moje príkazy a bude konať podľa práva a spravodlivosti, určite bude žiť, nezomrie. Na jeho hriechy, ktoré popáchal, si nespomeniem, pre spravodlivosť, ktorú konal, bude žiť. Či môžem mať záľubu v bezbožníkovej smrti? - hovorí Pán Boh, - a nie v tom, aby sa odvrátil od svojich ciest, a žil? Ak sa však spravodlivý odvráti od svojej spravodlivosti a spácha zločin, podobný ohavnostiam, ktoré spáchal bezbožník, či bude žiť? Jeho spravodlivé skutky, ktoré robil, vôbec sa nepripomenú; pre svoj odpad, ktorým sa odtrhol, a pre svoj hriech, ktorý spáchal, pre ten zomrie. Poviete azda: Nie je spravodlivé Pánovo pokračovanie! Počujteže, dom Izraelov: Nuž moje pokračovanie je nesprávne? Či je nie skôr vaše pokračovanie nesprávne? Keď sa spravodlivý odvráti od svojej spravodlivosti a spácha zločin, zomrie preň; pre svoj zločin, ktorý spáchal, zomrie. A keď sa bezbožník odvráti od svojej bezbožnosti, ktorú páchal, a bude konať podľa

sua, quam operátus est, et fécerit judícium et justítiam: ipse ánimam suam vivificábit. Consíderans enim, et avértens se ab ómnibus iniquitátibus suis, quas operátus est, vita vivet, et non moriétur, ait Dóminus omnípotens.

spravodlivosti a práva, ten si zachráni dušu pre život. Keď spozoruje a odvráti sa od všetkých svojich zločinov, ktoré popáchal, určite bude žiť, nezomrie, hovorí všemohúci Pán.

GRADUÁL (Ž 85, 2 a 6)

Salvum fac servum tuum, Deus meus, sperántem in te. ℣. Auribus pércipe, Dómine, oratiónem meam.

Ochraňuj, Bože môj, svojho služobníka, lebo je oddaný tebe. ℣. Naslúchaj, Pane, moju modlitbu.

Traktus (Dómine), str. 182.

EVANJELIUM (Jn 5, 1-15)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Erat dies festus Judæórum, et ascéndit Jesus Jerosólymam. Est autem Jerosólymis Probática piscína, quæ cognomináatur hebráice Bethsáida, quinque pórticus habens. In his jacébat multitúdo magna languéntium, cæcórum, claudórum, aridórum exspectántium aquæ motum. Angelus autem Dómini descendébat secúndum tempus in piscínam, et movebátur aqua. Et qui prior descendísset in piscínam post motiónem aquæ, sanus fiébat a quacúmque detinebátur infirmitáte. Erat autem quidam homo ibi, trigínta et octo annos habens in infirmitáte sua. Hunc cum vidísset Jesus jacéntem, et

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času bol židovský sviatok, a preto Ježiš išiel do Jeruzalema. V Jeruzaleme, pri Ovčej bráne, bol rybník, židovským menom Betesda, s piatimi sieňami. V tých ležalo veľa chorých, slepých, chromých, schradnutých, ktorí čakali, kým sa voda pohne. Anjel Pána sostupoval totiž s času na čas do rybníka a rozvíril vodu. A ten, kto prvý vošiel do zvírenej vody, ozdravel, čo by ho aká choroba bola trápila. Bol tam aj istý človek, chorý už tridsaťosem rokov. Keď ho Ježiš zazrel (tam) ležať a zvedel, že je už dlhý čas chorý, spýtal sa ho: Chceš ozdravieť? Chorý mu odpovedal: Pane, nemám nikoho, kto by ma zaniesol do

cognovísset, quia jam multum tempus habéret, dicit ei: Vis sanus fíeri? Respóndit ei lánguidus: Dómine, hóminem non hábeo, ut cum turbáta fúerit aqua, mittat me in piscínam: dum vénio enim ego, álius ante me descéndit. Dicit ei Jesus: Surge, tolle grabátum tuum, et ámbula. Et statim sanus factus est homo ille: et sústulit grabátum suum, et ambulábat. Erat autem sábbatum in die illo. Dicébant ergo Judæi illi, qui sanátus fúerat: Sábbatum est, non licet tibi tóllere grabátum tuum. Respóndit eis: Qui me sanum fecit, ille mihi dixit: Tolle grabátum tuum, et ámbula. Interrogavérunt ergo eum: Quis est ille homo, qui dixit tibi: Tolle grabátum tuum, et ámbula? Is autem, qui sanus fúerat effóctus, nesciébat, quis esset. Jesus enim declinávit a turba constitúta in loco. Póstea invénit eum Jesus in templo, et dixit illi: Ecce sanus factus es: jam noli peccáre, ne detérius tibi áliquid contíngat. Abiit ille homo, et nuntiávit Judæis, quia Jesus esset, qui fecit eum sanum.

rybníka, keď sa voda zvíri. A dokiaľ tam prídem sám, iný sostúpi (do vody) predo mnou. Povedal mu Ježiš: Vstaň, vezmi si posteľ a kráčaj! A ten človek hneď ozdravel, vzal si posteľ a kráčal. Bola však práve sobota, preto Židia hovorili uzdravenému: Je sobota, nemôžeš teda nosiť posteľ! On im odpovedal: Ten, ktorý ma uzdravil, povedal mi: Vezmi si posteľ a kráčaj! Spýtali sa ho: A kto je ten človek, čo ti povedal: Vezmi si posteľ a kráčaj? Ale uzdravený nevedel, kto to bol. Ježiš sa totiž nepozorovane vzdialil zpomedzi zástupu, ktorý sa tam sišiel. Potom ho však Ježiš našiel v chráme a povedal mu: Hľa, ozdravel si, nehreš teda, aby ťa nestihlo niečo horšieho! A vtedy ten človek odišiel k Židom a povedal im, že ho to Ježiš uzdravil.

OFERTÓRIUM (Ž 102, 2 a 5)

Bénedic ánima mea Dómino, et noli oblivísci omnes retributiónes ejus: et renovábitur, sicut áquilæ, juvéntus tua.

Dobroreč, duša moja, Pánovi a nezabúdaj na všetky jeho dobrodenia a obnoví sa tvoja mladosť ako orlici.

SEKRÉTA

Súscipe, quæsumus, Dómine, múnera nostris obláta servítiis: et tua propítius dona sanctífica. Per Dóminum.

Prijmi, prosíme, Pane, dary, obetované našimi službami: a ako svoje dary milostivo posväť. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 6, 11)

Erubéscant, et conturbéntur omnes inimíci mei: avertántur retrórsum, et erubéscant valde velóciter.

Nech zahanbia a preľaknú sa všetci moji nepriatelia náramne, nech odstúpia a zahanbia sa hneď.

POSTKOMÚNIA

Per hujus, Dómine, operatiónem mystérii, et vítia nostra purgéntur, et justa desidéria compleántur. Per Dóminum.

Pôsobením tohto tajomstva, Pane, aj naše hriechy nech sa očistia aj naše spravodlivé túžby nech sa splnia. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Exáudi nos, miséricors Deus: et méntibus nostris grátiæ tuæ lumen osténde. Per Dóminum.

Vyslyš nás, milosrdný Bože: a mysliam našim ukáž svetlo svojej milosti. Skrze Pána nášho.

Kántrová Sobota vo Veľkom Pôste

Štácia u sv. Petra

Rúcho fialové.

Nocou Veľkého pôstu kráčame v ústrety veľkonočnému svetlu. - Sme v bazilike sv. Petra a nad hrobom apoštola s prvými kresťanmi slávime vigíliu (so soboty na nedeľu). Sme svedkami sväteni klerikov, ktoré pápež vysluhoval postupne po jednotlivých čítaniach. V noci hľadáme Pána a voláme k nemu (intr.). Sme vyvoleným národom Božím (1. lekc.) a chceme ostať vernými Bohu (2. lekc.). Obidve lekcie spomínajú desiatky, ktoré v kántrových dňoch veriaci odovzdávali Cirkvi a chudobným. Sme majetkom Božím (3. lekcia), túžime po svetle veľkonočného oslávenia (4. lekc.) a na zakončenie vigílie ako by pri východe slnka spievame hymnus vzkriesenia troch mládencov, zachránených v ohnivej peci (5. lekc.). Sv. Pavol nám podáva program kresťanského ži-

vota (lekcia omše). V evanjeliu vidíme osláveného Krista, ktorého znakom je vychádzajúce slnko. Omša znamená pre nás príchod osláveného Spasiteľa.

INTROIT (Ž 87, 3)

Intret orátio mea in conspéctu tuo: inclína aurem tuam ad precem meam, Dómine. *(Ps ib. 2)* Dómine, Deus salútis meæ, in die clamávi, et nocte coram te. ℣. Glória Patri.

Nech dôjde k tebe moja modlitba, volaniu môjmu nakloň ucho svoje, Pane. *(Ž tž. 2)* Ja volám k tebe za dňa, Pane, Bože môj, za noci horekujem pred tebou. ℣. Sláva Otcu.

Keď v sv. omši biskup udeľuje svätenia, koná sa to po kyrie, po jednotlivých lekciách a pred posledným veršom traktu. Po kyrie dáva biskup tonzúru.

Po *Kyrie eleison* nasleduje:

Orémus. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená. ℟. Vstaňte.

PRVÁ ORÁCIA

Pópulum tuum, quæsumus, Dómine, propítius réspice: atque ab eo flagélla tuæ iracúndiæ cleménter avérte. Per Dóminum.

Na ľud svoj, Pane, milostivo shliadni: a biče svojho hnevu láskavo odvráť od neho. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

PRVÁ LEKCIA (Dt 26, 12-19)

Léctio libri Deuteronómii. - In diébus illis: Locútus est Móyses ad pópulum, dicens: Quando compléveris décimam cunctárum frugum tuárum, loquéris in conspéctu Dómini, Dei tui: Abstuli, quod sanctificátum est de domo mea, et dedi illud levítæ, et ádvenæ, et pupíllo, ac víduæ, sicut jussísti mihi: non præteríi mandáta tua, nec sum oblítus impérii tui. Obœdívi voci Dómini Dei mei, et feci ómnia sicut præcepísti mihi. Réspice de sanctuário tuo, et de excélso cælórum habitáculo: et bé-

Čítanie z knihy Deuteronómium. - V tých dňoch toto hovoril Mojžiš ľudu: Keď budeš už hotový s desiatkami všetkých plodín, pred Pánom, svojím Bohom, povieš: Vzal som zo svojho domu to, čo bolo posvätené, a dal som to levítovi, cudzincovi, sirote a vdove, ako si mi to prikázal, neprestúpil som tvoje prikázania, ani nezabudol som na tvoje nariadenia. Nejedol som z týchto vecí počas svojho smútku, neodložil som z nich nič, keď som bol nečistý a nič som z toho neposkytol na pohrebný kar.

nedic pópulo tuo Israel, et terræ, quam dedísti nobis, sicut jurásti pátribus nostris, terræ lacte et melle manánti. Hódie Dóminus Deus tuus præcépit tibi, ut fácias mandáta hæc, atque judícia: et custódias, et ímpleas ex toto corde tuo, et ex tota ánima tua. Dóminum elegísti hódie, ut sit tibi Deus, et ámbules in viis ejus, et custódias cæremónias illíus, et mandáta atque judícia, et obóedias ejus império. Et Dóminus elégit te hódie, ut sis ei pópulus peculiáris, sicut locútus est tibi, et custódias ómnia præcépta illíus: et fáciat te excelsiórem cunctis géntibus, quas creávit in laudem, et nomen, et glóriam suam: ut sis pópulus sanctus Dómini Dei tui, sicut locútus est.

Bol som poslušný na hlas Pána, svojho Boha, a robil som všetko tak, ako si mi to prikázal. Shliadni so svojej svätyne a s vysokého neba a požehnaj svoj izraelský ľud a zem, ktorú si nám dal, ako si prisahal našim otcom, zem, čo oplýva mliekom a medom. V dnešný deň prikazuje ti Pán, tvoj Boh, aby si zachoval tieto ustanovenia a príkazy, aby si ich strážil a plnil z celého srdca a z celej duše svojej. Dnes si si vyvolil Pána za svojho Boha a že budeš chodievať po jeho cestách, že jeho ustanovenia, predpisy a príkazy budeš zachovávať a že budeš poslúchať na jeho rozkazy. Aj Pán si ťa dnes vyvolil, že budeš jeho zvláštnym národom, ako ti bol povedal: keď budeš zachovávať všetky jeho príkazy, že ťa vyvýši nad všetky národy, ktoré stvoril na svoju chválu, slávu a česť, aby si bol národom svätým Pána, tvojho Boha, ako to bol nariadil.

Prvé nižšie sväteníe: *svätenie ostiáriov.*

GRADUÁL (Ž 78, 9 a 10)

Propítius esto, Dómine, peccátis nostris: ne quando dicant gentes: Ubi est Deus eórum? ℣. Adjuva nos, Deus salutáris noster: et propter honórem nóminis tui, Dómine, líbera nos.

Odpusť naše hriechy, Pane. Prečo by mali vravieť pohania: Kde je ich Boh? ℣. Pomôž nám, Bože nášho spasenia, a pre mena svojho česť nás vysloboď.

Orémus. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime si na kolená. ℟. Vstaňte.

DRUHÁ ORÁCIA

Protéctor noster áspice Deus: ut, qui malórum nostrórum póndere prémimur, percépta misericórdia, líbera tibi mente famulémur. Per Dóminum.

Ochranca náš, Bože, pohliadni: aby my, ktorých sužuje ťarcha našich hriechov, po dosiahnutí milosrdenstva slúžili sme tebe slobodnou mysľou. Skrze Pána.

DRUHÁ LEKCIA (Dt 11, 22-25)

Léctio libri Deuteronómii. - In diébus illis: Dixit Móyses fíliis Israel: Si custodiéritis mandáta, quæ ego præcípio vobis, et fecéritis ea, ut diligátis Dóminum Deum vestrum, et ambulétis in ómnibus viis ejus, adhæréntes ei, dispérdet Dóminus omnes gentes istas ante fáciem vestram, et possidébitis eas, quæ majóres et fortióres vobis sunt. Omnis locus quem calcáverit pes vester, vester erit. A desérto, et a Líbano, a flúmine magno Euphráte, usque ad mare Occidentále erunt término vestri. Nullus stabit contra vos: terrórem vestrum et formídinem dabit Dóminus Deus vester super omnem terram, quam calcatúri estis, sicut locútus est vobis Dóminus Deus vester.

Čítanie z knihy Deuteronomium. - V tých dňoch povedal Mojžiš synom Izraelovým: Ak budete zachovávať všetky príkazy, ktoré vám ja plniť prikazujem: milovať Pána, vášho Boha, a kráčať po všetkých jeho cestách a ak jemu budete oddaní, Pán vyženie všetky tieto národy pred vami a vy prevezmete vlastníctvo národov, ktoré sú mocnejšie a silnejšie od vás. Každé miesto, na ktoré stúpi vaša noha, bude vaše: od púšte a od Libanonu, od veľkej rieky Eufratu až po západné more budú siahať vaše hranice. Nikto nebude vám môcť odporovať: Pán, váš Boh, pred vami rozšíri strach a hrôzu na celú zem, do ktorej vstúpite, tak, ako vám to povedal Pán, Boh váš.

Druhé nižšie svätenie: ***svätenie lektorov.***

GRADUÁL (Ž 83, 10 a 9)

Protéctor noster áspice Deus, et réspice super servos tuos. ℣. Dómine, Deus virtútum, exáudi preces servórum tuórum.

Pohliadni, Bože, ty náš štít, a pohliadni na svojich služobníkov. ℣. Čuj prosby svojich služobníkov, Pane, Bože vojsk.

Orémus. Flectámus génua. Ꝛ. Leváte.

Modlime sa. Padnime na kolená. Ꝛ. Vstaňte.

TRETIA ORÁCIA

Adésto, quæsumus, Dómine, supplicatiónibus nostris: ut esse, te largiénte, mereámur et inter próspera húmiles, et inter advérsa secúri. Per Dóminum.

Ujmi sa, prosíme, Pane, našich skrúšených prosieb: aby sme z tvojej štedrosti zaslúžili byť aj v zdare pokorní aj v nezdare bezpeční. Skrze Pána.

TRETIA LEKCIA (2 Mak 1, 23-26 a 27)

Léctio libri Machabæórum. - In diébus illis: Oratiónem faciébant omnes sacerdótes, dum consummarétur sacrifícium, Jónatha inchoánte, céteris autem respondéntibus. Et Nehemíæ erat orátio hunc habens modum: Dómine, Deus ómnium Creátor, terríbilis, et fortis, justus, et miséricors, qui solus es bonus rex, solus præstans, solus justus, et omnípotens, et ætérnus, qui líberas Israel de omni malo, qui fecísti patres eléctos, et sanctificásti eos: áccipe sacrifícium pro univérso pópulo tuo Israel, et custódi partem tuam et sanctífica: ut sciant gentes, quia tu es Deus noster.

Čítanie z knihy Makabejcov. - V tých dňoch, keď sa dokonávala obeta, kňazi a všetci prítomní sa modlili. Jonatas začínal a ostatní spolu s Nehemiášom odpovedali. Modlitba znela takto: Pane, (ty) Pán a Boh, Stvoriteľ všetkých vecí, hrozný a silný, spravodlivý a milosrdný, jediný kráľ a dobrotivý, jediný dobrodinca, jediný spravodlivý, všemohúci a večný, ktorý vyslobodzuješ Izraela zo všetkého zlého, ktorý si našich otcov vyvolil a posvätil ich: prijmi túto obetu za všetok svoj ľud izraelský! Chráň a posväcuj svoj dedičský podiel! Nech spoznajú pohania, že ty si náš Boh!

Tretie nižšie svätenie: svätenie exorcistov.

GRADUÁL (Ž 89, 13 a 1)

Convértere, Dómine, aliquántulum, et deprecáre super servos tuos. ℣. Dómine, refúgium factus es nobis a generatióne et progénie.

Obráť sa, Pane, máličko! A svojim služobníkom milostivý buď. ℣. Bol si nám útočiskom, Pane, s pokolenia na pokolenie.

Orémus. Flectámus génua. Ꝛ. Leváte.

Modlime sa. Padnime na kolená. Ꝛ. Vstaňte.

ŠTVRTÁ ORÁCIA

Preces pópuli tui, quǽsumus, Dómine, cleménter exáudi: ut qui juste pro peccátis nostris afflígimur, pro tui nóminis glória misericórditer liberémur. Per Dóminum.

Prosby ľudu svojho, prosíme, Pane, milostivo vyslyš: aby my, ktorí sme pre svoje hriechy spravodlivo sužovaní, pre slávu mena tvojho boli sme milosrdne oslobodení. Skrze Pána.

ŠTVRTÁ LEKCIA (Sir 36, 1-10)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Miserére nostri, Deus ómnium, et réspice nos, et osténde nobis lucem miseratiónum tuárum: et immítte timórem tuum super gentes, quæ non exquisiérunt te, ut cognóscant, quia non est Deus, nisi tu, et enárrent magnália tua. Alleva manum tuam super gentes aliénas, ut vídeant poténtiam tuam. Sicut enim in conspéctu eórum sanctificátus es in nobis, sic in conspéctu nostro magnificáberis in eis, ut cognóscant te, sicut et nos cognóvimus, quóniam non est Deus præter te, Dómine. Innova signa, et immúta mirabília. Glorífica manum, et bráchium dextrum. Excita furórem, et effúnde iram. Tolle adversárium, et afflíge inimícum. Festína tempus, et meménto finis, ut enárrent mirabília tua, Dómine, Deus noster.

Čítanie z knihy Múdrosti. - Zmiluj sa nad nami, Bože vesmíru, a pohliadni na nás a ukáž nám jas svojho zľutovania. Daj pocítiť svoju obávanú moc pohanom, ktorí nehľadajú teba, aby poznali, že niet Boha, okrem teba, a aby hlásali tvoje veľké činy. Zdvihni svoju mocnú ruku proti cudzím národom, aby videly tvoju všemohúcnosť. Ako si na nás ukázal pred ich pohľadom, že si svätý, tak zase pred naším pohľadom ukáž, aký vieš byť slávny oproti nim. Nech poznajú teba, ako sme teba poznali my, že niet iného Boha, okrem teba, Pane. Obnov svoje podivné znamenia, i zopakuj svoje zázraky! Osláv svoju (mocnú) ruku a svoje rameno pravé! Zobuď svoju rozhorčenosť a vylej svoj hnev! Vyhub úplne protivníka a zničnepriateľa! Urýchli čas (pomsty) a pamätaj, aby bol koniec (utrpeniu nášmu), aby mali čo rozprávať o tvojich podivných činoch, Pane, Bože náš.

Nasleduje štvrté nižšie svätenie: *svätenie akolytov.*

GRADUÁL (Ž 140, 2)

Dirigátur orátio mea sicut incénsum in conspéctu tuo, Dómine. ℣. Elevátio mánuum meárum, sacrifícium vespertínum.

Nech moja modlitba vznáša sa k tebe ako kadidlo. ℣. Pozdvihovanie mojich rúk ako obeta večerná.

Orémus. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená. ℟. Vstaňte.

PIATA ORÁCIA

Actiónes nostras, quǽsumus, Dómine, aspirándo præveni, et adjuvándo proséquere: ut cuncta nostra orátio, et operátio a te semper incípiat, et per te coepta finiátur. Per Dóminum.

Činy naše, prosíme, Pane, vnuknutím predchádzaj a pomocou sprevádzaj: aby každá naša modlitba a práca vždy od teba sa začínala a dokončila sa skrze teba. Skrze Pána.

5. *lekcia* (Angelus Dómini) s hymnom (Benedíctus), Dóminus vobíscum a *orácia:* z kántrovej soboty v Advente, str. 84. - Po piatej lekcii nasleduje prvé vyššie sväténie: *sväténie subdiakonov.* - Druhá a tretia doplnková *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA OMŠE (1 Sol 5, 14-23)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Thessalonicénses. - Fratres: Rogámus vos, corrípite inquiétos, consolámini pusillánimes, suscípite infírmos, patiéntes estóte ad omnes. Vidéte, ne quis malum pro malo alicui reddat: sed semper quod bonum est sectámini in ínvicem, et in omnes. Semper gaudéte. Sine intermissióne oráte. In ómnibus grátias ágite: hæc est enim volúntas Dei in Christo Jesu in ómnibus vobis. Spíritum nolíte exstínguere. Prophetías nolíte spérnere. Omnia autem probáte: quod bonum est teníte. Ab omni spécie mala abstinéte vos. Ipse autem Deus pacis

Čítanie z prvého listu sv. Pavla apoštola Solúnčanom. - Bratia! Veľmi vás prosíme, napomínajte neporiadnych, posmeľujte malomyseľných, ujímajte sa slabých (vo viere), ku všetkým buďte zhovievaví! Hľaďte, aby sa nikto neodplácal zlým za zlé, ale vždy sa usilujte konať dobré ako medzi sebou, tak aj medzi ostatnými! Ustavične sa radujte (v Pánovi)! Neprestajne sa modlite! Vždy vzdávajte Bohu vďaky, lebo on si to žiada od vás všetkých, v Kristu Ježišovi! (Dary) Ducha neuhášajte, proroctvami nepohŕdajte! Všetko najsamprv skúmajte a držte sa toho, čo je dobré! Všetkého,

sanctíficet vos per ómnia: ut ínteger spíritus vester, et ánima, et corpus sine queréla, in advéntu Dómini nostri Jesu Christi servétur.

čo sa len zdá zlé, sa vystríhajte! Sám Boh pokoja nech vás hojne posvätí! A pri príchode Pána nášho Ježiša Krista váš duch nech je neporušený a duša i telo bez úhony.

Druhé vyššie svätenie: svätenie *diakonov*.

TRAKTUS (Ž 116, 1-2)

Laudáte Dóminum omnes gentes: et collaudáte eum omnes pópuli. ℣. Quóniam confirmáta est super nos misericórdia ejus: et véritas Dómini manet in ætérnum.

Chváľte Pána všetky národy, oslavujte ho všetci ľudia. ℣. Bo jeho milosrdenstvo je utvrdené nad nami a vernosť Pána trvá naveky.

Pred druhým veršom *traktu* tretie vyššie svätenie: *svätenie presbyterov* (kňazov).
EVANJELIUM *(Assúmpsit)* z druhej nedele pôstnej, str. 231.

OFERTÓRIUM (Ž 87, 2-3)

Dómine, Deus salútis meæ, in die clamávi, et nocte coram te: intret orátio mea in conspéctu tuo, Dómine.

Ja volám k tebe za dňa, Pane, Bože môj, za noci horekujem pred tebou. Nech dôjde k tebe moja modlitba, Pane.

SEKRÉTA

Præséntibus sacrifíciis, quæsumus, Dómine, jejúnia nostra sanctífica: ut, quod obsérvántia nostra profitétur extrínsecus, intérius operétur. Per Dóminum.

Týmito obetami, prosíme, Pane, posväť naše pôsty: aby to, čo naša zdržanlivosť prejavuje navonok, dialo sa vo vnútri. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 7, 2)

Dómine, Deus meus, in te sperávi: líbera me ab ómnibus persequéntibus me, et éripe me.

Pane, môj Bože, utiekam sa k tebe, od všetkých mojich nepriatelov vykúp ma a vysloboď.

POSTKOMÚNIA

Sanctificatiónibus tuis, omnípotens Deus, et vítia nostra

Skrze tvoje sväté tajomstvá, všemohúci Bože, nech vy-

curéntur, et remédia nobis ætérna provéniant. Per Dóminum.

liečia sa aj naše chyby aj vzídu nám večné pomoci. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Fidéles tuos, Deus, benedíctio desideráta confírmet: quæ eos, et a tua voluntáte numquam fáciat discrepáre, et tuis semper indúlgeat benefíciis gratulári. Per Dóminum.

Veriacich tvojich, Bože, nech posilní vytúžené požehnanie: ktoré nech im nikdy nedovolí ani odchýliť sa od tvojej vôle, ba nech im umožní tešiť sa vždy z tvojich dobrodení. Skrze Pána.

Druhá Nedeľa Pôstna Štácia u Panny Márie in Domnica

1. triedy, polodvoj. - Rúcho fialové.

Výsledok boja je oslávenie, ktoré chceme dosiahnuť spolu s Kristom. - Aj my sa máme premeniť; zo starého človeka má sa stať nový. - V túto nedeľu ráno sv. omšou skončila sa vigília kántrového týždňa. Túto vigíliu preložili však najprv na predvečerné, potom na ranné hodiny kántrovej soboty. Nedeľa by takto bola ostala bez vlastnej liturgie. Preto dnešná omša je sostavená z omší kántrových dní: spevy zo stredy, evanjelium zo soboty. Ustálená bola aj osobitná štácia. V tejto omši shrnuté sú myšlienky kántrového týždňa, ktoré si ešte raz uvedomíme. Oltár nám je vrchom Tábor, na ktorom pri pozdvihovaní pod závojom sv. spôsobov vidíme osláveného Krista. Mocou najsv. obety a najmä sv. prijímaním sa pomaly, ale isto premieňame na podobnosť Kristovu.

INTROIT (Ž 24, 6, 3 a 22)

Reminíscere miseratiónum tuárum, Dómine, et misericórdiæ tuæ, quæ a sæculo sunt: ne umquam dominéntur nobis ínimíci nostri: líbera nos Deus Israel ex ómnibus angústiis nostris. *(Ps ib. 1-2)* Ad te, Dómine, levávi ánimam meam: Deus meus, in te confído, non erubéscam. ℣. Glória Patri.

Rozpomeň sa na zľutovanie svoje, Pane, a na milosrdenstvá svoje, čo sú od veku; nech nejasajú nepriatelia naši nad nami. Vysloboď, Bože, Izraela zo všetkých jeho tiesní. *(Ž tž. 1-2)* Ku tebe, Pane, zdvíham svoju dušu: Pane, môj Boh, dôverujem tebe, nech ma hanba nestihne. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu.

ORÁCIA

Deus, qui cónspicis omni nos virtúte destítui: intérius, exteriúsque custódi; ut ab ómnibus adversitátibus muniámur in córpore, et a pravis cogitatiónibus mundémur in mente. Per Dóminum.

Bože, ktorý vidíš, že sme pozbavení všetkej sily: stráž zvnútra aj zvonka; aby sme v tele boli ochránení od všetkých protivenstiev a v mysli očistení od špatných myšlienok. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (1 Sol 4, 1-7)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Thessalonicénses. - Fratres: Rogámus vos, et obsecrámus in Dómino Jesu: ut, quemádmodum accepístis a nobis, quómodo opórteat vos ambuláre, et placére Deo, sic et ambulétis, ut abundétis magis. Scitis enim, quæ præcépta déderim vobis per Dóminum Jesum. Hæc est enim volúntas Dei, sanctificátio vestra: ut abstineátis vos a fornicatióne, ut sciat unusquísque vestrum vas suum possidére in sanctificatióne, et honóre; non in passióne desidérii, sicut et gentes, quæ ignórant Deum: et ne quis supergrediátur, neque circumvéniat in negótio fratrem suum: quóniam vindex est Dóminus de his ómnibus, sicut prædíximus vobis, et testificáti sumus. Non enim vocávit nos Deus in immundítiam, sed in sanctificatiónem: in Christo Jesu, Dómino nostro.

Čítanie z prvého listu sv. Pavla apoštola Solúnčanom. - Bratia! Žiadame vás a veľmi prosíme v Pánu Ježišovi, aby ste vždy lepšie a lepšie zachovávali to, čo ste od nás prijali, totiž ako máte Bohu milo žiť. A vy tak aj žijete! Viete, aké príkazy sme vám v mene Pána Ježiša dali: Boh chce vaše posvätenie! Preto sa chráňte smilstva! Nech si každý z vás opatruje nádobu (svojho tela) vo všetkej posvätnosti a poctivosti, a nie v smyselných žiadostiach ako pohania, ktorí nepoznajú Boha. Nech sa nikto pri svojich podujatiach nedopúšťa prechmatov a chamtivosti proti bratovi, pretože Pán sa za toto všetko pomstí, ako sme vám už predtým povedali a dosvedčili! Veď nie k nečistote, ale k svätosti nás Boh povolal v Kristu Ježišovi, Pánovi našom.

GRADUÁL (Ž 24, 17-18)

Tribulatiónes cordis mei dilatátæ sunt: de necessitátibus meis éripe me, Dómine. ℣. Vide humilitátem meam, et labórem meum: et dimítte ómnia peccáta mea.

Uľahčily sa tiesne môjho srdca, z mojich úzkostí ma vyrvi, Pane. ℣. Shliadni na biedu moju a na môj trud a odpusť mi všetky priestupky.

TRAKTUS (Ž 105, 1-4)

Confitémini Dómino, quóniam bonus: quóniam in sæculum misericórdia ejus. ℣. Quis loquétur poténtias Dómini: audítas fáciet omnes laudes ejus? ℣. Beáti, qui custódiunt judícium, et fáciunt justítiam in omni témpore. ℣. Meménto nostri, Dómine, in beneplácito pópuli tui: vísita nos in salutári tuo.

Vzdávajte chválu Pánu, lebo dobrý je, bo jeho milosrdenstvo je naveky. ℣. Kto vyrozpráva diela moci Pánovej, vypovie všetku jeho pochvalu? ℣. Blažení, ktorí prikázania zachovávajú, ktorí robia, čo je spravodlivé, každý čas. ℣. Pamätaj na nás, Pane, z blahovôle voči svojmu ľudu, navštív nás svojou pomocou.

EVANJELIUM (Mt 17, 1-9)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Assúmpsit Jesus Petrum, et Jacóbum, et Joánnem fratrem ejus, et duxit illos in montem excélsum seórsum: et transfigurátus est ante eos. Et resplénduit fácies ejus sicut sol: vestiménta autem ejus facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuérunt illis Móyses et Elías cum eo loquéntes. Respóndens autem Petrus, dixit ad Jesum: Dómine, bonum est nos hic esse: si vis, faciámus hic tria tabernácula, tibi unum, Móysi unum, et Elíæ unum. Adhuc eo loquénte, ecce nubes lúcida obumbrá-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času vzal si Ježiš Petra, Jakuba a jeho brata Jána a viedol ich osve na vysoký vrch. Tam sa premenil pred nimi. Tvár mu zažiarila ako slnko, jeho rúcho zbelelo ako svetlo. A hľa, zjavili sa im Mojžiš a Eliáš a shovárali sa s ním. Vtedy sa ozval Peter a hovoril Ježišovi: Pane, dobre je nám tu. Ak chceš, spravíme tu tri stánky, tebe jeden, Mojžišovi jeden a Eliášovi jeden. Kým ešte hovoril, hľa, jasný oblak ich zaclonil a z oblaku ozval sa hlas: Toto je môj milovaný syn, v ktorom mám zaľúbenie.

vit eos. Et ecce vox de nube, dicens: Hic est Fílius meus diléctus, in quo mihi bene complácui: ipsum audíte. Et audiéntes discípuli, cecidérunt in fáciem suam, et timuérunt valde. Et accéssit Jesus, et tétigit eos, dixítque eis: Súrgite, et nolíte timére. Levántes autem óculos suos, néminem vidérunt, nisi solum Jesum. Et descendéntibus illis de monte, præcépit eis Jesus, dicens: Némini dixéritis visiónem, donec Fílius hóminis a mórtuis resúrgat.

Jeho počúvajte! Keď to učeníci počuli, padli na tvár a veľmi sa báli. Potom pristúpil k nim Ježiš, dotkol sa ich a povedal im: Vstaňte a nebojte sa! Keď pozdvihli svoje oči, nikoho iného nevideli, iba samého Ježiša. Keď potom sostupovali s vrchu, Ježiš im prikazoval: Nikomu nehovorte o videní, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych!

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 118, 47 a 48)

Meditábor in mandátis tuis, quæ diléxi valde: et levábo manus meas ad mandáta tua, quæ diléxi.

Poteším sa z tvojich rozkazov, ktoré veľmi milujem. A budem zdvíhať svoje ruky k tvojim príkazom, ktoré milujem.

SEKRÉTA

Sacrifíciis præséntibus, Dómine, quæsumus, inténde placátus: ut et devotióni nostræ profíciant, et salúti. Per Dóminum.

Na tieto obety, Pane, prosíme, shliadni smierený: aby prospely aj našej zbožnosti aj spáse. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 5, 2-4)

Intéllige clamórem meum: inténde voci oratiónis meæ, Rex meus, et Deus meus: quóniam ad te orábo, Dómine.

Vyslyš moje volanie, všímaj si hlas mojej modlitby, Kráľ môj a Boh môj, lebo sa modlím k tebe, Pane.

POSTKOMÚNIA

Súpplices te rogámus, omnípotens Deus: ut quos tuis réficis sacraméntis, tibi étiam plácitis móribus dignán-

Skrúšení prosíme teba, všemohúci Bože: aby tí, ktorých občerstvuješ svojimi sviatostnými darmi, tebe

ter deservíre concédas. Per Dóminum.

mohli dôstojne slúžiť aj príjemnými mravmi. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.), str. 549.

Pondelok po Druhej Nedeli Pôstnej Štácia u sv. Klimenta

Rúcho fialové.

Trpiaci Daniel (Kristus) prihovára sa za Jeruzalem (Cirkev). - Sv. krstom Pán nás vyviedol zo zajatia hriechu. Stali sme sa mu nevernými a upadli sme znovu do zajatia. Lež spejeme k radostnému vyslobodeniu (lekc.). Aj pre Krista krížová smrť je bránou k vzkrieseniu (evanj.).

INTROIT (Ž 25, 11-12)

Rédime me, Dómine, et miserére mei: pes enim meus stetit in via recta: in ecclésiis benedícam Dóminum. *(Ps ib. 1)* Júdica me, Dómine, quóniam ego in innocéntia mea ingréssus sum: et in Dómino sperans, non infirmábor. ℣. Glória Patri.

Vykúp ma, Pane, a mne milostivý buď! Na rovnej ceste stojí moja noha, budem dobrorečiť tebe, Pane, na shromaždeniach. *(Ž tž. 1)* Podľa práva rozsúď ma, Pane, lebo v nevinnosti svojej kráčal som a spoliehajúc sa na Pána, nezakolísal som. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut família tua, quæ se, affligéndo carnem, ab aliméntis ábstinet; sectándo justítiam, a culpa jejúnet. Per Dóminum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby tvoja rodina, ktorá, trestajúc telo, uskromňuje sa v jedlách; kráčaním za spravodlivosťou zriekla sa hriechu. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (Dan 9, 15-19)

Léctio Daniélis Prophétæ. - In diébus illis: Orávit Dániel Dóminum, dicens: Dómine Deus noster, qui eduxísti pópulum tuum de terra Ægypti in manu forti, et fecísti tibi nomen secúndum diem hanc: peccávimus, iniquitátem fécimus, Dómine, in omnem justítiam tuam:

Čítanie z Daniela proroka. - V tých dňoch takto sa modlil Daniel k Pánovi: Teraz však, Pane, Bože náš, ktorý si svoj ľud pevnou rukou vyviedol z Egypta a po dnešný deň si si urobil meno: zhrešili sme, spáchali sme zlo. Pane, nechže sa podľa celej tvojej spravodlivosti odvráti

avertátur óbsecro ira tua, et furor tuus a civitáte tua Jerúsalem, et monte sancto tuo. Propter peccáta enim nostra, et iniquitátes patrum nostrórum, Jerúsalem et pópulus tuus in oppróbrium sunt ómnibus per circúitum nostrum. Nunc ergo exáudi Deus noster oratiónem servi tui, et preces ejus: et osténde fáciem tuam super sanctuárium tuum, quod desértum est, propter temetípsum. Inclína, Deus meus, aurem tuam, et audi: áperi óculos tuos, et vide desolatiónem nostram, et civitátem, super quam invocátum est nomen tuum: neque enim in justificatiónibus nostris prostérnimus preces ante fáciem tuam, sed in miseratiónibus tuis multis. Exáudi, Dómine, placáre, Dómine: atténde et fac: ne moréris propter temetípsum Deus meus: quia nomen tuum invocátum est super civitátem, et super pópulum tuum, Dómine, Deus noster.

tvoj hnev a tvoja prchkosť od tvojho mesta Jeruzalema, od tvojho svätého vrchu, veď pre naše hriechy a pre zločiny našich otcov je Jeruzalem a tvoj ľud na potupu všetkým, ktorí sú okolo nás. Teraz však, Boh náš, vyslyš modlitbu svojho sluhu a kvôli sebe samému rozsvieť svoju tvár nad svojou spustošenou svätyňou. Nakloň, Bože, svoje ucho a počuj; otvor svoje oči a pozri na našu opustenosť a na mesto, nad ktorým sa vzýva tvoje meno; veď nie pre svoju spravodlivosť predostierame pred tvoju tvár svoje prosby, ale pre tvoje veľké milosrdenstvo. Vyslyšže, Pane, zľutuj že sa, Pane, pozorujže a urob, nemeškaj kvôli sebe samému, Bože môj, veď tvoje meno sa vzýva nad tvojím mestom a nad tvojím ľudom, Pane, Bože náš.

GRADUÁL (Ž 69, 6 a 3)

Adjútor meus, et liberátor meus esto: Dómine, ne tardáveris. ℣. Confundántur, et revereántur inimíci mei, qui quærunt ánimam meam.

Ty si môj pomocník a ty môj osloboditeľ, Pane, nemeškaj! ℣. Nech sa zahanbia a zapýria moji nepriatelia, ktorí dušu moju vyhľadávajú.

Traktus (Dómine), str. 182.

EVANJELIUM (Jn 8, 21-29)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času pove-

témpore: Dixit Jesus turbis Judæórum: Ego vado, et quærétis me, et in peccáto vestro moriémini. Quo ego vado, vos non potéstis veníre. Dicébant ergo Judæi: Numquid interfíciet semetípsum, quia dixit: Quo ego vado, vos non potéstis veníre? Et dicébat eis: Vos de deórsum estis, ego de supérnis sum. Vos de mundo hoc estis, ego non sum de hoc mundo. Dixi ergo vobis, quia moriémini in peccátis vestris: si enim non credidéritis, quia ego sum, moriémini in peccáto vestro. Dicébant ergo ei: Tu quis es? Dixit eis Jesus: Princípium, qui et loquor vobis. Multa hábeo de vobis loqui, et judicáre. Sed qui me misit, verax est: et ego quæ audívi ab eo, hæc loquor in mundo. Et non cognovérunt, quia Patrem ejus dicébat Deum. Dixit ergo eis Jesus: Cum exaltavéritis Fílium hóminis, tunc cognoscétis, quia ego sum, et a meípso fácio nihil, sed sicut dócuit me Pater, hæc loquor: et qui me misit, mecum est: et non relíquit me solum; quia ego, quæ plácita sunt ei, fácio semper.

dal Ježiš zástupom židovským: (Už) odchádzam. Budete ma hľadať, a zomriete vo svojom hriechu. Kam ja odchádzam, ta vy nemôžete prísť! Židia si teda hovorili: Vari len nezabije sám seba, keď hovorí: Kam ja odchádzam, ta vy nemôžete prísť? On im však odpovedal: Vy ste zdola, ja som shora. Vy ste z toho sveta, ja nie som z toho sveta! Preto som vám vravel, že zomriete vo svojich hriechoch; lebo ak neuveríte, kto som, zomriete vo svojich hriechoch. Pýtali sa ho teda: Ktože si ty? Ježiš im odpovedal: Načo s vami o tom hovoriť? O vás mám veľa hovoriť a súdiť vás! A ten, ktorý ma poslal, je pravdivý, a ja svetu hovorím to, čo som od neho počul. A nerozumeli, že Boha nazýva svojím Otcom. Ježiš im teda vravel: Keď vyzdvihnete Syna človeka, až potom budete vedieť, kto som a že nič nerobím sám od seba, ale hovorím, ako ma Otec naučil. Ten, ktorý ma poslal, je so mnou. Nenechal ma samého, lebo robím vždy to, čo je jemu milé.

OFERTÓRIUM (Ž 15, 7 a 8)

Benedícam Dóminum, qui tríbuit mihi intellléctum: providébam Dóminum in con-

Pánovi dobrorečím, že mi poradil. Povždy si kladiem Pána zoči-voči, a že je

spéctu meo semper: quóniam a dextris est mihi, ne commóvear.

po pravici mojej, nezakolíšem sa.

SEKRÉTA

Hæc hóstia, Dómine, placatiónis et laudis, tua nos protectióne dignos effíciat. Per Dóminum.

Táto obeta smierenia a chvály, Pane, nech nás učiní hodnými tvojej ochrany. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 8, 2)

Dómine, Dóminus noster, quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra!

Pane, náš Pán, jak podivné je tvoje meno všade na zemi!

POSTKOMÚNIA

Hæc nos commúnio, Dómine, purget a crímine: et cæléstis remédii fáciat esse consórtes. Per Dóminum.

Toto prijímanie, Pane, nech nás očistí od viny: a učiní účastnými na nebeskej pomoci. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Adésto supplicatiónibus nostris, omnípotens Deus: et quibus fidúciam sperándæ pietátis indúlges, consuétæ misericórdiæ tríbue benígnus efféctum. Per Dóminum nostrum.

Ujmi sa našich skrúšených prosieb, všemohúci Bože: a tým, ktorým dopriavaš dôveru v nádejnú otcovskú dobrotivosť, láskavý udeľ účinok obvyklého milosrdenstva. Skrze Pána.

Utorok po Druhej Nedeli Pôstnej

Štácia u sv. Balbíny

Rúcho fialové.

Život kresťana má byť milosrdným dávaním a poníženou službou. - Dobročinná rímska pani, sv. Balbína, a vdova zo Sarepty nás učia dobročinnosti (lekc.), ktorú prikazuje Spasiteľ ako poníženú službu spolubližným (evanj.).

INTROIT (Ž 26, 8 a 9)

Tibi dixit cor meum: quæsívi vultum tuum, vultum tuum, Dómine, requíram: ne avértas fáciem tuam a me. *(Ps ib. 1)* Dóminus illumináti mea, et salus mea: quem timébo? ℣. Glória Patri.

Prihovára sa moje srdce tebe: hľadám tvoju tvár, Pane, tvoju tvár vyhľadávam. Neschovávaj svoju tvár predo mnou. *(Ž tž. 1)* Pán je svetlo môjho žitia, záštita, kohože treba sa mi strachovať? ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Pérfice, quæsumus, Dómine, benígnus in nobis observántiæ sanctæ subsídium: ut, quæ te auctóre faciénda cognóvimus, te operánte impleámus. Per Dóminum nostrum.

Dokonaj v nás dobrotivo, prosíme, Pane, pomoc svätej láskavosti: aby to, čo sme od teba, ako pôvodcu, poznali, že treba urobiť, s tebou, ako pomocníkom, sme splnili. Skrze Pána.

Druhá a tretia *ordcia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (3 Kr 17, 8-16)

Léctio libri Regum. - In diébus illis: Factus est sermo Dómini ad Elíam Thesbíten, dicens: Surge, et vade in Saréphta Sidoniórum, et manébis ibi: præcépi enim ibi mulíeri víduæ, ut pascat te. Surréxit, et ábiit in Saréphta. Cumque venísset ad portam civitátis, appáruit ei múlier vídua cólligens ligna, et vocávit eam, dixítque ei: Da mihi páululum aquæ in vase, ut bibam. Cumque illa pérgeret, ut afférret, clamávit post tergum ejus, dicens: Affer mihi, óbsecro, et buccéllam panis in manu tua. Quæ respóndit: Vivit Dóminus Deus tuus, quia non hábeo panem, nisi quantum pugíllus cápere potest farí-

Čítanie z knihy Kráľov. - V tých dňoch oslovil Pán Eliáša Tesbana takto: Vstaň a choď do Sarepty, ktorá je pri Sidone, a osaď sa tam, lebo som tam prikázal istej vdove, aby ťa chovala. Vstal teda a šiel do Sarepty. Keď prichádzal k mestskej bráne, bola tam práve akási vdova, ktorá sbierala drevo. Zavolal na ňu a povedal: Načri mi do nádoby trochu vody, aby som sa mohol napiť. Keď mu šla načrieť, zavolal za ňou a vravel: Dones mi, prosím, aj smidku chleba. Nato odpovedala: Nemám nič upečené, iba za priehrštie múky v hrnci a trochu oleja v krčahu. Práve sbieram so dve triesky dreva, potom pôjdem, pripravím

næ in hýdria, et páululum ólei in lécytho: en cólligo duo ligna, ut ingrédiar, et fáciam illum mihi, et filio meo, ut comedámus, et moriámur. Ad quam Elías ait: Noli timére; sed vade, et fac, sicut dixísti: verúmtamen mihi primum fac de ipsa farínula subcinerícium panem párvulum, et affer ad me: tibi autem et fílio tuo fácies póstea. Hæc autem dicit Dóminus Deus Israel: Hýdria farínæ non defíciet, nec lécythus ólei minuétur usque ad diem, in qua Dóminus datúrus est plúviam super fáciem terræ. Quæ ábiit, et fecit juxta verbum Elíæ: et comédit ipse, et illa, et domus ejus: et ex illa die hýdria farínæ non defécit, et lécythus ólei non est imminútus, juxta verbum Dómini, quod locútus fúerat in manu Elíæ.

to sebe a svojmu synovi. Keď to zjeme, môžeme zomrieť. Eliáš jej povedal: Neboj sa! Choď a urob, ako hovoríš, lenže najprv priprav z toho malý pecník mne a donesi mi ho. Sebe a svojmu synovi pripravíš potom. Lebo takto hovorí Pán, Boh Izraela: Z hrnca neubudne múky a z krčaha nebude chýbať olej až do dňa, keď Pán dá na zem dážď. Išla a urobila podľa slova Eliášovho a jedla ona, on a jej dom. Od toho dňa neubudlo z hrnca múky a z krčaha nechýbalo oleja podľa Pánovho slova, ktoré povedal prostredníctvom Eliáša.

GRADUÁL (Ž 54, 23, 17, 18 a 19)

Jacta cogitátum tuum in Dómino, et ipse te enútriet. ℣. Dum clamárem ad Dóminum, exaudívit vocem meam ab his, qui appropínquant mihi.

Sver Pánovi starosť o seba, On sám udrží teba. ℣. Volal som na Pána, a počul môj hlas o pomoc proti tým, ktorí sú proti mne.

EVANJELIUM (Mt 23, 1-12)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Locútus est Jesus ad turbas, et ad discípulos suos, dicens: Super cáthedram Móysi sedérunt

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času hovoril Ježiš zástupom a svojim učeníkom: Na stolicu Mojžišovu zasadli si zákonníci a farizeji. Všetko teda, čo by

scribæ et pharisæi. Omnia ergo, quæcúmque díxerint vobis, serváte, et fácite: secúndum ópera vero eórum nolíte fácere: dicunt enim, et non fáciunt. Alligant enim ónera grávia et importabília, et impónunt in húmeros hóminum: dígito autem suo nolunt ea movére. Omnia vero ópera sua fáciunt, ut videántur ab homínibus: dilátant enim phylactéria sua, et magnífícant fímbrias. Amant autem primos recúbitus in coenis, et primas cáthedras in synagógis, et salutatiónes in foro, et vocári ab homínibus Rabbi. Vos autem nolíte vocári Rabbi: unus est enim Magíster vester, omnes autem vos fratres estis. Et patrem nolíte vocáre vobis super terram, unus est enim Pater vester, qui in caelis est. Nec vocémini magístri: quia Magíster vester unus est, Christus. Qui major est vestrum, erit miníster vester. Qui autem se exaltáverit, humiliábitur: et qui se humiliáverit, exaltábitur.

vám hovorili, robte a zachovávajte, ale podľa ich skutkov nerobte, lebo hovoria, a nekonajú. Viažu totiž ťažké, až neznesiteľné bremená a kladú ich ľuďom na plecia, ale sami ich ani len prstom nechcú pohnúť. Všetky svoje dobré skutky len preto vykonávajú, aby ich ľudia videli. Robia si totiž široké modlitebné remienky a zväčšujú strapce (na rúchu). Radi majú popredné miesta pri hostinách, prvé sedadlá v synagógách, pozdravy na námestiach a oslovovanie od ľudí: učiteľ. No vy sa nedajte nazývať učiteľmi; jedného totiž Učiteľa máte, ostatní všetci ste bratmi. Ani otcom nevolajte nikoho na zemi, lebo jeden je váš Otec, a ten je na nebesiach. Ani sa nedávajte volať vodcami, lebo jedného Vodcu máte - Krista. Kto je väčší medzi vami, nech je vaším sluhom; lebo kto sa povýši, bude ponížený, a kto sa poníži, bude povýšený.

OFERTÓRIUM (Ž 50, 3)

Miserére mei, Dómine, secúndum magnam misericórdiam tuam: dele, Dómine, iniquitátem meam.

Zmiluj sa, Pane, nado mnou dľa svojho milosrdenstva, znič, Pane, moju neprávosť.

SEKRÉTA

Sanctificatiónem tuam nobis, Dómine, his mystériis

Svoje posvätenie vykonávaj v nás, Pane, usmierený tý-

operáre placátus: quæ nos et a terrénis purget vítiis, et ad cæléstia dona perdúcat. Per Dóminum.

mito tajomstvami: ktoré nech nás očistí aj od zemských chýb aj privedie k nebeským darom. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 9, 2-3)

Narrábo ómnia mirabília tua: lætábor, et exsultábo in te: psallam nómini tuo, Altíssime.

Vyrozprávam všetky tvoje divy! Budem sa z teba radovať a tešiť, žalm budem spievať tvojmu menu, Najvyšší.

POSTKOMÚNIA

Ut sacris, Dómine, reddámur digni munéribus, fac nos tuis, quæsumus, semper obœdíre mandátis. Per Dóminum.

Aby sme sa stali hodnými svätých darov, Pane, učiň nás, prosíme, vždy poslušnými na tvoje príkazy. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňme si hlavy pred Bohom.

Propitiáre, Dómine, supplicatiónibus nostris, et animárum nostrárum medére languóribus: ut remissióne percépta, in tua semper benedictióne lætémur. Per Dóminum.

Zmiluj sa, Pane, nad našimi skrúšenými prosbami a vylieč neduhy duší našich: aby po prijatí odpustenia tešili sme sa vždy z tvojho požehnania. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Streda po Druhej Nedeli Pôstnej

Štácia u sv. Cecílie

Rúcho fialové.

Cirkev odporúča Kristovi katechumenov a kajúcnikov. - Lepšie porozumieme toto tajomstvo, keď si predstavíme postavy troch sv. mučeníkov; v strede sv. Cecíliu, pannu, jej ženícha Valeriána a jeho brata Tiburcia, ktorých ona získala pre kresťanskú vieru. Podobne prosil Mardocheus za svoj ľud (pôvodne Ester; lekc.) a v evanjeliu starostlivá matka Zebedejovcov odporúča do Kristovej priazne svojich dvoch synov. Krásny rad žien: Ester, matka Zebedejovcov, Cecília; všetky predobrazujú Cirkev Kristovu, ustarostenú o svoje dietky.

INTROIT (Ž 37, 22-23)

Ne derelínquas me, Dómine Deus meus, ne discédas a me: inténde in adjutórium meum, Dómine, virtus salútis meæ. *(Ps ib. 2)* Dómine, ne in furóre tuo árguas me: neque in ira tua corrípias me. ℣. Glória Patri.

Neopúšťaj ma, Pane, Bože môj, nestoj naďaleko odo mňa! Prispej mi na pomoc, Pane, sila mojej spásy. *(Ž tž. 2)* Nekáraj ma, Pane, v svojom hneve a netrestaj ma v svojom rozhorčení. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Pópulum tuum, quæsumus, Dómine, propítius réspice: et quos ab escis carnálibus præcípis abstinére, a nóxiis quoque vítiis cessáre concéde. Per Dóminum.

Na svoj ľud, prosíme, Pane, priaznivo prihliadni: a tým, ktorým prikazuješ zdržovať sa od mäsitých pokrmov, udeľ, aby odstúpili aj od škodlivých chýb. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (Est 13, 8-11 a 15-17)

Léctio libri Esther. - In diébus illis: Orávit Mardochæus ad Dóminum, dicens: Dómine, Dómine, Rex omnípotens, in dicióne enim tua cunta sunt pósita: et non est, qui possit tuæ resístere voluntáti, si decréveris salváre Israel. Tu fecísti cælum et terram, et quidquid cæli ámbitu continétur. Dóminus ómnium es, nec est qui resístat majestáti tuæ. Et nunc, Dómine Rex, Deus Abraham, miserére pópuli tui, quia volunt nos inimíci nostri pérdere, et hereditátem tuam delére. Ne despícias partem tuam, quam redemísti tibi de Ægýpto. Exáudi deprecatiónem meam, et propítius esto sorti et funículo tuo, et convérte luc-

Čítanie z knihy Ester. - V tých dňoch Mardochej modlil sa k Pánovi a vravel: Pane, Pane, všemohúci kráľ, všetko podlieha tvojej moci a niet človeka, ktorý by sa mohol protiviť tvojej vôli, ak si zaumieniš zachrániť Izraela. Ty si stvoril nebo a zem a všetko, čo obvod neba zahrnuje. Ty si pánom nad všetkým, a niet človeka, ktorý by odolal tvojej velebnosti. A teraz, Pane, Kráľu a Boh Abrahámov, zmiluj sa nad svojím ľudom, lebo naši nepriatelia chcú nás zničiť a chcú vyhubiť tvoje dedičstvo. Nepohŕdaj svojím dedičným podielom, ktorý si si vykúpil z Egypta. Vypočuj moju prosbu! Buď milostivý svojmu dedičstvu a podielu!

tum nostrum in gáudium, ut vivéntes laudémus nomen tuum, Dómine, et ne claudas ora te canéntium, Dómine, Deus noster.

Obráť náš zármutok na radosť, aby sme pri živote (zachovaní) zvelebovali tvoje meno, Pane, ani nedaj umĺknuť ústam, ktoré spievajú chválu tebe, Pane, Bože náš.

GRADUÁL (Ž 27, 9 a 1)

Salvum fac pópulum tuum, Dómine, et bénedic hæreditáti tuæ. ℣. Ad te, Dómine, clamávi, Deus meus, ne síleas a me: et ero símilis descendéntibus in lacum.

Spas ľud svoj, Pane, a žehnaj svojmu dedičstvu. ℣. K tebe ja volám, Pane, Bože môj, nebuďže hluchý voči mne, aby som sa nestal podobný tým, ktorí sostupujú do jamy.

Traktus (Dómine) na str. 182.

EVANJELIUM (Mt 20, 17-28)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Ascéndens Jesus Jerosólymam, assúmpsit duódecim discípulos secréto, et ait illis: Ecce ascéndimus Jerosólymam, et Fílius hóminis tradétur princípibus sacerdótum, et scribis, et condemnábunt eum morte, et tradent eum géntibus ad illudéndum, et flagellándum, et crucifigéndum, et tértia die resúrget. Tunc accéssit ad eum mater filiórum Zebedæi cum fíliis suis, adórans et petens áliquid ab eo. Qui dixit ei: Quid vis? Ait illi: Dic, ut sédeant hi duo fílii mei, unus ad déxteram tuam, et unus ad sinístram in regno tuo. Respóndens autem Jesus, dixit: Nescítis, quid petátis. Potéstis bíbere cálicem, quem ego bibitúrus sum?

✠ Sväť zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času, keď sa Ježiš chystal odísť do Jeruzalema, vzal si osve dvanástich učeníkov a na ceste im povedal: Hľa, ideme hore do Jeruzalema, kde Syna človeka vydajú do rúk veľkňazov a zákonníkov. Títo ho odsúdia na smrť. Vydajú ho pohanom, aby ho vysmiali, ubičovali a ukrižovali, ale na tretí deň vstane zmŕtvych. Vtedy prišla k nemu matka Zebedejovcov so svojimi synmi, poklonila sa a prosila ho o voľačo. On sa jej opýtal: Čo chceš? Odpovedela mu: Rozkáž, aby títo moji dvaja synovia sedeli v tvojom kráľovstve jeden zprava a druhý zľava. Ale Ježiš jej povedal: Neviete, o čo prosíte. Či môžete piť z kalicha, z ktorého ja mám piť? Odpovedali mu:

Dicunt ei: Póssumus. Ait illis: Cálicem quidem meum bibétis: sedére autem ad déxteram meam vel sinístram, non est meum dare vobis, sed quibus parátum est a Patre meo. Et audiéntes decem, indignáti sunt de duóbus frátribus. Jesus autem vocávit eos ad se, et ait: Scitis, quia príncipes géntium dominántur eórum: et qui majóres sunt, potestátem exércent in eos. Non ita erit inter vos: sed quicúmque volúerit inter vos major fieri, sit vester minister: et qui volúerit inter vos primus esse, erit vester servus. Sicut Fílius hóminis non venit ministrári, sed ministráre, et dare ánimam suam, redemptiónem pro multis.

Môžeme. On im však povedal: Z môjho kalicha síce budete piť, ale dať niekomu miesto po mojej pravici alebo ľavici nepatrí mne; no (dá sa to miesto) tým, ktorým to môj Otec vopred určil. Keď sa to dozvedeli ostatní desiati, namrzeli sa na oboch bratov. Ježiš si ich však zavolal a vravel im: Viete, že panovníci (tvrdo) vládnu nad národmi a mocnári im dávajú cítiť svoju moc. Medzi vami to však nebude. Ale kto by sa medzi vami chcel stať veľkým, nech bude vaším posluhovačom. A kto by chcel byť medzi vami prvý, nech bude vaším sluhom. Ako ani Syn človeka neprišiel na to, aby sa dal vyslúhovať, ale aby sám slúžil iným a položil svoj život ako výkupné za mnohých.

OFERTÓRIUM (Ž 24, 1-3)

Ad te, Dómine, levávi ánimam meam, Deus meus, in te confído, non erubéscam: neque irrídeant me inimíci mei, étenim univérsi, qui te exspéctant, non confundéntur.

Ku tebe, Pane, dvíham svoju dušu, Bože môj, dôverujem tebe, nech ma hanba nestihne, nech nejasajú nepriatelia moji nado mnou. Isteže nikoho z tých, ktorí očakávajú teba, hanba nestihne.

SEKRÉTA

Hóstias, Dómine, quas tibi offérimus, propítius réspice: et per hæc sancta commércia, víncula peccatórum nostrórum absólve. Per Dóminum.

Na obetné dary, ktoré prednášame tebe, Pane, milostivo pohliadni: a skrze tieto sväté obcovania rozviaž putá našich hriechov. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 10, 8)

Justus Dóminus, et justítiam diléxit: æquitátem vidit vultus ejus.

Pán je spravodlivý a spravodlivosť miluje, na statočnosť pozerá jeho tvár.

POSTKOMÚNIA

Sumptis, Dómine, sacraméntis, ad redemptiónis ætérnæ, quæsumus, proficiámus augméntum. Per Dóminum.

Po prijatí sviatostných darov, Pane, prosíme, nech získame rozmnoženie večného vykúpenia. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Ordácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte hlavy pred Bohom.

Deus, innocéntiæ restitútor et amátor, dírige ad te tuórum corda servórum: ut spíritus tui fervóre concépto, et in fide inveniántur stábiles, et in ópere efficáces. Per Dóminum.

Bože, obnoviteľ a milovník nevinnosti, naprávaj k sebe srdcia svojich služobníkov: aby po zažatí ohňa tvojho ducha boli aj pevní vo viere aj účinní v skutku. Skrze Pána.

Štvrtok po Druhej Nedeli Pôstnej

Štácia u Panny Márie za Tiberom

Rúcho fialové.

Dve cesty: cesta smrti (boháč) a cesta života (Lazár). - Okolo dnešného štáciového chrámu rozkladala sa v starom Ríme židovská štvrť. Význam sv. evanjelia ľahko bolo uhádnuť: boháč znamenal židov, chudobný Lazár kresťanov. Paralelne zodpovedala tomu aj dvojica v lekcii (Ezau a Jakub). Židia stratili prvorodenstvo, do ich dedičstva nastúpili kresťania. Táto pravda napĺňovala veľkou dôverou katechumenov, pochádzajúcich z pohanov.

INTROIT (Ž 69, 2 a 3)

Deus, in adjutórium meum inténde: Dómine, ad adjuvándum me festína. Confundántur, et revereántur inimíci mei, qui quærunt ánimam meam. *(Ps ib. 4)* Avertántur retrórsum, et erubéscant, qui cógitant mihi mala. ℣. Glória Patri.

Bože, príď mi pomáhať, ponáhľaj sa mi, Pane, na pomoc! Nech sa zahanbia a zapýria tí, ktorí dušu moju vyhľadávajú. *(Ž tž. 4)* Nech zavrátení sú a hanba tým, ktorí radujú sa z môjho nešťastia. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Præsta nobis, quæsumus, Dómine, auxílium grátiæ tuæ: ut jejúniis, et oratiónibus conveniénter intenti, liberémur ab hóstibus mentis et córporis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Dopraj nám, prosíme, Pane, pomoc tvojej milosti: aby, primerane sa oddávajúc pôstom a modlitbám, boli sme oslobodení od nepriateľov mysle a tela. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (Jer 17, 5-10)

Léctio Jeremíæ Prophétæ. - Hæc dícit Dóminus Deus: Maledíctus homo, qui confídit in hómine, et ponit carnem bráchium suum, et a Dómino recédit cor ejus. Erit enim quasi myrícæ in desérto, et non vidébit, cum vénerit bonum; sed habitábit in siccitáte in desérto, in terra salsúginis et inhabitábili. Benedíctus vir, qui confídit in Dómino, et erit Dóminus fidúcia ejus. Et erit quasi lignum, quod transplantátur super aquas, quod ad humórem mittit radíces suas: et non timébit, cum vénerit æstus. Et erit fólium ejus víride, et in témpore siccitátis non erit sollícitum, nec aliquándo désinet fácere fructum. Pravum est cor ómnium. et inscrutábile: quis cognóscet illud? Ego Dóminus scrutans cor, et probans renes: qui do unicuíque juxta viam suam, et juxta fructum adinventiónum suárum: dicit Dóminus omnípotens.

Čítanie z Jeremiáša proroka. - Toto hovorí Pán Boh: Zlorečený je muž, ktorý dôveruje v človeka a telo urobil svojou oporou, od Pána sa mu však vzdialilo srdce. Je ako tamarisk na púšti, neuzrie prichádzať blaho, býva v púšti na vyhoreniskách, v zemi soľnatej, neobývanej. Požehnaný je muž, ktorý dôveruje v Pána, Pán bude jeho nádejou. Je ako strom, zasadený pri vode, vystiera si korene k potoku, nezbadá, keď prichádza horúčosť, lístie mu ostáva zelené. V suchom roku nemá starosti a neprestáva rodiť ovocie. Klamlivé je srdce nadovšetko a je rozjatrené, kto sa v ňom vyzná? Ja, Pán, skúmam srdce a skúšam ľadvie: odplatím každému podľa jeho ciest, aké je ovocie jeho skutkov, - hovorí všemohúci Pán.

GRADUÁL (Ž 78, 9-10)

Propítius esto, Dómine, peccátis nostris, nequándo dicant gentes: Ubi est Deus eórum? ℣ Adjuva nos, Deus salutáris noster, et propter honórem nóminis tui, Dómine, líbera nos.

Odpusť nám, Pane, naše hriechy; prečo by mali vravieť pohania: Kde je ich Boh? ℣. Pomôž nám, Bože nášho spasenia, pre mena svojho česť, Pane, vysloboď nás.

EVANJELIUM (Lk 16, 19-31)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus phariséis: Homo quidam erat dives, qui induebátur púrpura et bysso: et epulabátur quotídie splendide. Et erat quidam mendícus, nómine Lázarus, qui jacébat ad jánuam ejus, ulcéribus plenus, cúpiens saturári de micis, quæ cadébant de mensa dívitis, et nemo illi dabat: sed et canes veniébant, et lingébant úlcera ejus. Factum est autem, ut morerétur mendícus, et portarétur ab Angelis in sinum Abrahæ. Mórtuus est autem et dives, et sepúltus est in inférno. Elevans autem óculos suos, cum esset in torméntis, vidit Abraham a longe, et Lázarum in sinu ejus: et ipse clamans, dixit: Pater Abraham, miserére mei, et mitte Lázarum, ut intíngat extrémum dígiti sui in aquam, ut refrígeret linguam meam, quia crúcior in hac flamma. Et dixit illi Abraham: Fili, recordáre, quia recepísti bona in vita

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš farizejom: Bol istý bohatý človek. Obliekal sa do purpuru a jemného plátna a každodenne hodoval skvostne. Pred jeho bránou ležal žobrák, menom Lazár, plný vredov. Žiadal si nasýtiť sa odrobinkami, čo padaly s boháčovho stola (no nikto mu ich nepodal). Iba že psy prišly a lízaly jeho vredy. Umrel ten žobrák a anjeli ho zaniesli do lona Abrahámovho. No umrel i boháč, a pochovali ho. V pekle, keď bol v mukách, pozdvihol si oči a zďaleka zazrel Abraháma a Lazára v jeho lone. I zvolal: Otec Abrahám, zmiluj sa nado mnou a pošli Lazára, aby si omočil koniec prsta vo vode a osviežil mi jazyk, lebo sa hrozne trápim v tomto plameni! Abrahám mu odpovedal: Synu, spomeň si, že si zažíval dostal dobré veci, Lazár však zlé; teraz sa on tu raduje, a ty sa zas hrozne trápiš. A k tomu ešte je medzi nami a

tua, et Lázarus similiter mala: nunc autem hic consolátur, tu vero cruciáris. Et in his ómnibus, inter nos et vos chaos magnum firmátum est: ut hi, qui volunt hinc transíre ad vos, non possint, neque inde huc transmeáre. Et ait: Rogo ergo te, pater, ut mittas eum in domum patris mei. Hábeo enim quinque fratres, ut testétur illis, ne et ipsi véniant in hunc locum tormentórum. Et ait illi Abraham: Habent Móysen et prophétas: áudiant illos. At ille dixit: Non, pater Abraham: sed si quis ex mórtuis íerit ad eos, pœniténtiam agent. Ait autem illi: Si Móysen et prophétas non áudiunt; neque si quis ex mórtuis resurréxerit, credent.

vami pevne postavená veľká priepasť, aby tí, ktorí by chceli odtiaľto prejsť k vám, nemohli, a neprešli ani odtiaľ k nám. On však povedal: Otče, prosím ťa teda, aby si ho poslal do domu môjho otca! Mám totiž päť bratov; nech im dosvedčí, aby sa aj oni nedostali na toto miesto múk. Odpovedal mu Abrahám: Majú Mojžiša a prorokov; tých nech počúvajú. Ale on odpovedal: Nie, otec Abrahám, - lebo keď niekto z mŕtvych príde k nim, budú sa kajať. Vtedy mu povedal: Ak nepočúvajú Mojžiša a prorokov, neuveria, ani keď voľakto z mŕtvych vstane.

OFERTÓRIUM (Ex 32, 11, 13 a 14)

Precátus est Móyses in conspéctu Dómini, Dei sui, et dixit: Quare, Dómine, irásceris in pópulo tuo? parce iræ ánimæ tuæ: meménto Abraham, Isaac, et Jacob, quibus jurásti dare terram fluéntem lac et mel. Et placátus est Dóminus de malignitáte, quam dixit fácere pópulo suo.

Modlil sa Mojžiš pred tvárou Pána, Boha svojho, a hovoril: Prečo sa, Pane, hneváš na svoj ľud? Utíš hnev srdca svojho, spomni si na Abraháma, Izáka a Jakuba, ktorým si prísahou prisľúbil zem, oplývajúcu mliekom a medom. I usmieril sa Pán a zadržal pohromu, ktorou hrozil svojmu ľudu.

SEKRÉTA

Præsénti sacrifício, nómini tuo nos, Dómine, jejúnia dicáta sanctíficent: ut, quod observántia nostra profitétur

Touto obetou, Pane, nech nás posväcujú pôsty, venované menu tvojmu: aby to, čo naša zdržanlivosť preja-

extérius, intérius operétur efféctu. Per Dóminum.

vuje navonok, účinkom dialo sa vo vnútri. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Jn 6, 57)

Qui mandúcat meam carnem, et bibit meum sánguinem, in me manet, et ego in eo, dicit Dóminus.

Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom, hovorí Pán.

POSTKOMÚNIA

Grátia tua nos, quæsumus, Dómine, non derelínquat: quæ et sacræ nos déditos fáciat servitúti, et tuam nobis opem semper acquírat. Per Dóminum.

Milosť tvoja, prosíme, Pane, nech nás neopustí: ona nech nás učiní odovzdanými aj svätej službe aj nech nám vždy získa tvoju pomoc. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Adésto, Dómine, fámulis tuis, et perpétuam benignitátem largíre poscéntibus: ut iis, qui te auctóre et gubernatóre gloriántur, et congregáta restáures, et restauráta consérves. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Ujmi sa, Pane, svojich služobníkov a prosiacim udeľ štedro neustálu dobrotivosť: aby tým, ktorí sa chvália, že ty si ich pôvodcom a správcom, obnovil si získané a zachoval si obnovené. Skrze Pána nášho.

Piatok po Druhej Nedeli Pôstnej

Štácia u sv. Vitálisa

Rúcho fialové.

Zaslepenosť vyvoleného národa, ktorý odvrhol základný kameň. - Piatky Veľkého pôstu venované sú Kristovmu umučeniu. Práve o štyri týždne bude Veľký piatok. Ukrižovaný Spasiteľ má tu dva obrazy: Jozefa egyptského (lekc.), ktorého bratia predali, a sv. Vitálisa, ktorého pre Krista hodili do jamy a zahádzali kameňmi. Spasiteľ nakreslil svoj obraz v podobenstve o vinici (evanj.).

INTROIT (Ž 16, 15)

Ego autem cum justítia apparébo in conspéctu tuo: sa-

Lež ja v spravodlivosti predstúpim pred tvoju tvár, na-

tiábor, dum manifestábitur glória tua. *(Ps ib. 1)* Exáudi, Dómine, justítiam meam: inténde deprecatióni meæ. ℣. Glória Patri.

sýtim sa, keď sa zjaví tvoja sláva. *(Ž tž. 1)* Slyš, Pane, moju spravodlivú vec, môj výkrik pozoruj. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Da, quæsumus, omnípotens Deus: ut sacro nos purificánte jejúnio, sincéris méntibus ad sancta ventúra fácias pervenire. Per Dóminum.

Daj, prosíme, všemohúci Bože: aby, očisťujúc nás svätým pôstom, nepoškvrnenými mysľami pripravil si nás na nastávajúce sviatky. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (Gn 37, 6-22)

Léctio libri Génesis. - In diébus illis: Dixit Joseph frátribus suis: Audíte sómnium meum, quod vidi: Putábam nos ligáre manípulos in agro: et quasi consúrgere manípulum meum, et stare, vestrósque manípulos circumstántes adoráre manípulum meum. Respondérunt fratres ejus: Numquid rex noster eris? aut subjiciémur dicióni tuæ? Hæc ergo causa somniórum atque sermónum, invídiæ et ódii fómitem ministrávit. Aliud quoque vidit sómnium, quod narrans frátribus, ait: Vidi per sómnium, quasi solem, et lunam, et stellas úndecim adoráre me. Quod cum patri suo et frátribus rettulísset, increpávit eum pater suus, et dixit: Quid sibi vult hoc sómnium, quod vidísti? Num ego, et mater tua, et fratres tui adorábimus te super terram?

Čítanie z knihy Genezis. - V tieto dni rozprával Jozef svojim bratom takto: Počujteže, aký som mal sen! Boli sme zamestnaní na poli viazaním snopov, a hľa, tu postavil sa môj snop a ostal stáť sám. A hľaďte, vaše snopy postavily sa dookola a klaňaly sa môjmu snopu. Tu povedali mu jeho bratia: Vari chceš nad nami kráľovať alebo panovať? A nenávideli ho ešte väčšmi pre jeho sen a pre jeho reči. A mal ešte iný sen a prezradil ho svojmu otcovi a svojim bratom. A rozprával: Hľa, zasa som mal sen. Pozrite, slnko, mesiac a jedenásť hviezd klaňalo sa predo mnou. Toto rozprával svojmu otcovi a svojim bratom. No, jeho otec robil mu výčitky a vravel mu: Aký je to sen, čo si mal? Hádam ja, tvoja matka a tvoji bratia

Invidébant ei ígitur fratres sui: pater vero rem tácitus considerábat. Cumque fratres illíus in pascéndis grégibus patris morarénturin Sichem, dixit ad eum Israel: Fratres tui pascunt oves in Síchimis: veni, mittam te ad eos. Quo respondénte: Præsto sum, ait ei: Vade, et vide, si cuncta próspera sint erga fratres tuos, et pécora: et renúntia mihi, quid agátur. Missus de valle Hebron, venit in Sichem: invenítque eum vir errántem in agro, et interrogávit, quid quæreret. At ille respóndit: Fratres meos quæro: índica mihi, ubi pascant greges. Dixítque ei vir: Recessérunt de loco isto: audívi autem eos dicéntes: Eámus in Dóthain. Perréxit ergo Joseph post fratres suos, et invénit eos in Dóthain. Qui cum vidíssent eum procul, ántequam accéderet ad eos, cogitavérunt illum occídere: et mútuo loquebántur: Ecce somniátor venit: veníte, occidámus eum, et mittámus in cistérnam véterem, dicemúsque: Fera péssima devorávit eum: et tunc apparébit, quid illi prosint sómnia sua. Audiens autem hoc Ruben, nitebátur liberáre eum de mánibus eórum, et dicébat: Non interficiátis ánimam ejus, nec effundátis sánguinem: sed projícite eum in cistérnam hanc, quæ est in solitúdine, prídeme a budeme sa ti klaňať až po zem? A jeho bratia boli nahnevaní, jeho otec však zapamätal si tú vec. Raz odišli jeho bratia pásť ovce svojho otca ku Sichemu. Vtedy povedal Izrael Jozefovi: Tvoji bratia pasú pri Sicheme, chcem ťa poslať za nimi. On mu odpovedal: Dobre, pôjdem! Nato mu povedal: Len choď a pozri, či sa dobre vodí tvojim bratom a ovciam. A dones mi zvesť: I poslal ho z hebronského údolia a on došiel ku Sichemu. Keď potom blúdil po poli, stretol muža a muž sa ho opýtal: Kohože hľadáš? On odvetil: Svojich bratov hľadám. Nože mi prezraď, kde pasú? Vtedy mu ten muž povedal: Odišli odtiaľto ďalej, ale počul som ich hovoriť: Poďme do Dotainu! A Jozef šiel za svojimi bratmi a našiel ich v Dotaine. Keď ho zďaleka uzreli, prv, kým k nim došiel, usniesli sa, že ho zmárnia. Takto hovorili medzi sebou: Hľa, snár prichodí! Poďme teda, zabime ho a potom ho hodíme do cisterny. A potom povieme, že ho divá zver zožrala. Nech sa vidí, čo značia jeho sny! Keď to počul Ruben, snažil sa ho vyslobodiť z ich rúk a vravel: Neberme mu život! A Ruben im vravel ďalej: Neprelievajte nijakú krv! Hoďte ho do tej cisterny, čo je na pustatine. Len ne-

manúsque vestras serváte inóxias: hoc autem dicébat, volens erípere eum de mánibus eórum, et réddere patri suo.

vložte naň svoje ruky! To preto, lebo ho chcel vyslobodiť z ich rúk a priviesť k ich otcovi.

GRADUÁL (Ž 119, 1-2)

Ad Dóminum, cum tribulárer, clamávi, et exaudívit me. ℣. Dómine, líbera ánimam meam a lábiis iníquis, et a lingua dolósa.

K Pánovi som volal v svojom súžení a on ma vyslyšal. ℣. Pred falošnými perami ma, Pane, zachovaj, a pred úlisným jazykom.

Traktus (Dómine) na str. 182.

EVANJELIUM (Mt 21, 33-46)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus turbis Judæórum, et princípibus sacerdótum parábolam hanc: Homo erat paterfamílias, qui plantávit víneam, et sepem circúmdedit ei, et fodit in ea tórcular, et ædificávit turrim, et locávit eam agrícolis, et péregre proféctus est. Cum autem tempus frúctuum appropinquásset, misit servos suos ad agrícolas, ut accíperent fructus ejus. Et agrícolæ, apprehénsis servis ejus, álium cecidérunt, álium occidérunt, álium vero lapidavérunt. Iterum misit álios servos plures prióribus, et fecérunt illis similiter. Novíssime autem misit ad eos fílium suum, dicens: Verebúntur fílium meum. Agrícolæ autem vidéntes fílium, dixérunt intra se: Hic est hæres, veníte, occidámus eum, et habébimus hæreditátem ejus. Et appre-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš zástupom židovským a kniežatám kňazským toto podobenstvo: Bol človek-hospodár, ktorý si vysadil vinicu. Plotom ju ohradil, zhotovil v nej lis, vybudoval strážnu vežu, dal ju do prenájmu roľníkom a potom odcestoval. Keď nastal čas oberačky, poslal svojich sluhov, aby od roľníkov prevzali úrodu. Ale roľníci pochytali jeho sluhov, jedného zbili, iného usmrtili a iného zas ukameňovali. Potom znova poslal iných sluhov, a to ešte vo väčšom množstve ako predtým, ale aj týmto podobne urobili. Naposledy poslal k nim svojho syna, lebo si myslel: Oproti môjmu synovi azda len budú úctiví. Ale keď roľníci uzreli syna, povedali si: To je dedič; poďte, zabime ho, a tak sa zmocníme dedičstva. Chytili ho, vyhodili z vinice a zabili.

hénsum eum, ejecérunt extra víneam, et occidérunt. Cum ergo vénerit dóminus víneæ, quid fáciet agrícolis illis? Ajunt illi: Malos male perdet, et víneam suam locábit áliis agrícolis, qui reddant ei fructum tempóribus suis. Dicit illis Jesus: Numquam legístis in Scriptúris: Lápidem, quem reprobavérunt ædificántes, hic factus est in caput ánguli: A Dómino factum est istud, et est mirábile in óculis nostris? Ideo dico vobis, quia auferétur a vobis regnum Dei, et dábitur genti faciénti fructus ejus. Et qui cecíderit super lápidem istum, confringétur: super quem vero cecíderit, cónteret eum. Et cum audíssent príncipes sacerdótum, et pharisæi parábolas ejus, cognovérunt, quod de ipsis díceret. Et quæréntes eum tenére, timuérunt turbas: quóniam sicut prophétam eum habébant.

Keď príde potom pán vinice, čože má urobiť takýmto roľníkom? Odpovedali mu: Ničomníkov nemilosrdne zahubí a svoju vinicu prenájme iným roľníkom, ktorí mu budú na svoj čas odovzdávať úrodu. Povedal im Ježiš: Nikdy ste nečítali v Písme: Kameň, ktorým opovrhli stavitelia, stal sa uhlovým - je to dielo Pánovo, a je to podivná vec pre naše oči? Preto vám vravím: Kráľovstvo Božie sa vám vezme a prenesie na národ, ktorý bude prinášať náležitú úrodu. Lebo kto padne na ten (uhlový) kameň, doláme sa; na koho však on padne, toho rozdrví. Keď veľkňazi a farizeji vypočuli tieto jeho podobenstvá, zbadali, že o nich hovorí. Preto hľadeli ho zajať, ale sa obávali zástupov, ktoré ho pokladaly za proroka.

OFERTÓRIUM (Ž 39, 14-15)

Dómine, in auxílium meum réspice: confundántur, et revereántur, qui quærunt ánimam meam, ut áuferant eam: Dómine, in auxílium meum réspice.

Ponáhľaj sa mi, Pane, na pomoc. Nech sa zahanbia a zapýria, ktorí dušu moju vyhľadávajú. Pane, ponáhľaj sa mi na pomoc.

SEKRÉTA

Hæc in nobis sacrifícia, Deus, et actióne permáneant, et operatióne firméntur. Per Dóminum nostrum.

Tieto obetné dary, Bože, nech ostávajú v nás aj po prednesení aj pôsobením nech sa upevňujú. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 11, 8)

Tu, Dómine, servábis nos, et custódies nos a generatióne hac in ætérnum.

Ty, Pane, budeš chrániť nás, budeš nás strážiť od tohto pokolenia naveky.

POSTKOMÚNIA

Fac nos, quæsumus, Dómine, accépto pignore salútis ætérnæ, sic téndere congruénter, ut ad eam pervenire possímus. Per Dóminum.

Učiň, prosíme, Pane, aby sme, prijmúc záloh večného spasenia, tak primerane sa usilovali, aby sme ho mohli aj dosiahnuť. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Da, quæsumus, Dómine, pópulo tuo salútem mentis et córporis: ut, bonis opéribus inhæréndo, tuæ semper virtútis mereátur protectióne deféndi. Per Dóminum.

Daj, prosíme, Pane, ľudu svojmu zdravie mysle a tela: aby, pridržajúc sa dobrých skutkov, zaslúžil si vždy byť pod záštitou tvojej sily. Skrze Pána.

Sobota po Druhej Nedeli Pôstnej

Štácia u sv. Marcelína a Petra

Rúcho fialové.

Povolanie a vyvolenie pohanov (nás) a odvrhnutie židov. - Boh si vyvolil Jakuba, a nie Ezaua (lekc.), a márnotratného syna prijíma za rovnoprávneho dediča (evanj.). Podobne odvrhol neveriacich židov a na ich miesto povolal zaznávaných, ale svoje hriechy ponížene uznávajúcich pohanov. Lekcia sa vzťahuje skôr na katechumenov, evanjelium na verejných kajúcnikov. Týmto dvom dvojiciam zodpovie tretia (štáciovi svätí), z ktorých jeden bol presbyter, druhý exorcista, a predsa spolu pretrpeli mučeníctvo a spolu obsiahli aj korunu večnej odmeny. Podobnou láskou a svornosťou vítame nových členov Cirkvi a obrátených hriešnikov.

INTROIT (Ž 18, 8)

Lex Dómini irreprehensíbilis, convértens ánimas: testimónium Dómini fidéle, sapiéntiam præstans párvulis.

Zákon Pánov je dokonalý, posilňuje dušu; je predpis Pánov spoľahlivý, poučuje nevedomého. *(Ž tž. 2)* Ne-

(Ps ib. 2) Cæli enárrant glóriam Dei: et ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum. ℣. Glória Patri.

besá rozprávajú slávu Božiu, obloha hlása diela jeho rúk. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Da, quæsumus, Dómine, nostris effóctum jejúniis salutárem: ut castigátio carnis assúmpta, ad nostrárum vegetatiónem tránseat animárum. Per Dóminum.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

Daj, prosíme, Pane, pôstom našim spasiteľný účinok: aby započaté umŕtvovanie tela prechádzalo na posilu duší našich. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Gn 27, 6-40)

Léctio libri Génesis. - In diébus illis: Dixit Rebécca fílio suo Jacob: Audívi patrem tuum loquéntem cum Esau fratre tuo, et dicéntem ei: Affer mihi de venatióne tua, et fac cibos, ut cómedam, et benedícam tibi coram Dómino, ántequam móriar. Nunc ergo, fili mi, acquiésce consíliis meis: et pergens ad gregem, affer mihi duos hædos óptimos, ut fáciam ex eis escas patri tuo, quibus libénter véscitur: quas cum intúleris, et coméderit, benedícat tibi priúsquam moriátur. Cui ille respóndit: Nosti, quod Esau frater meus homo pilósus sit, et ego lenis: si attrectáverit me pater meus, et sénserit, tímeo, ne putet me sibi voluísse illúdere, et indúcam super me maledictiónem pro benedictióne. Ad quem mater: In me sit, ait, ista maledíctio, fili mi: tantum audi vocem

Čítanie z knihy Genesis. - V tých dňoch povedala Rebeka svojmu synovi Jakubovi takto: Len teraz som počula, ako tvoj otec hovoril tvojmu bratovi Ezauovi: Nože mi prines nejakú zverinu a priprav mi chutné jedlo, aby som jedol, a aby som ti pred Pánom požehnal prv, kým zomriem. A teraz počúvaj, syn môj, na môj hlas, čo ti prikazujem: Choď ku stádu a prines mi dvoje peknych kozliat. Tie ja pripravím pre tvojho otca ako chutné jedlo, aké on má rád. Potom to zanesieš svojmu otcovi, aby jedol a aby ti požehnal prv, kým zomrie. Ale Jakub odpovedal svojej matke Rebeke: Hľa, môj brat, Ezau, je zarastený človek, ja však som hladký. A ak ma môj otec ohmatá, potom budem v jeho očiach ako taký, ktorý si z neho robí posmech a privediem na seba kliatbu,

meam; et pergens, affer quæ dixi. Abiit, et áttulit, dedítque matri. Parávit illa cibos, sicut velle nóverat patrem illíus. Et véstibus Esau valde bonis, quas apud se habébat domi, índuit eum: pelliculásque hædórum circúmdedit mánibus, et colli nuda protéxit. Dedítque pulméntum, et panes, quos cóxerat, trádidit. Quibus illátis, dixit: Pater mi! At ille respóndit: Audio. Quis es tu, fili mi? Dixítque Jacob: Ego sum primogénitus tuus Esau: feci, sicut præcepísti mihi: surge, sede, et cómede de venatióne mea, ut benedícat mihi ánima tua. Rursúmque Isaac ad fílium suum: Quómodo, inquit, tam cito invenire potuísti, fili mi? Qui respóndit: Volúntas Dei fuit, ut cito occúrreret mihi quod volébam. Dixítque Isaac: Accéde huc, ut tangam te, fili mi, et probem, utrum tu sis fílius meus Esau, an non. Accéssit ille ad patrem, et palpáto eo, dixit Isaac: Vox quidem, vox Jacob est, sed manus, manus sunt Esau. Et non cognóvit eum, quia pilósæ manus similitúdinem majóris exprésserant. Benedícens ergo illi, ait: Tu es fílius meus Esau? Respóndit: Ego sum. At ille: Affer mihi, inquit, cibos de venatióne tua, fili mi, ut benedícat tibi ánima mea. Quos cum oblátos comedísset, óbtulit ei étiam vinum. Quo

a nie požehnanie. Lež jeho matka mu povedala: Syn môj, tvoja kliatba bude na mne. Len počuj môj hlas! Choď a prines mi. I odišiel a vzal a doniesol ich svojej matke. Jeho matka pripravila chutné jedlo, aké mal rád jeho otec. Potom priniesla Rebeka najlepšie šaty svojho staršieho syna, čo mala v dome pri sebe, a obliekla ich svojmu mladšiemu synovi, Jakubovi. Kožkami kozliat mu však obložila ruky a jeho holý krk. Potom dala do rúk svojmu synovi jedlo a chlieb, čo bola pripravila. Keď prišiel k otcovi, povedal: Otče môj! Ten odvetil: Tu som. Kto si, syn môj? I odpovedal Jakub svojmu otcovi: Ja som Ezau, tvoj prvorodený. Urobil som, ako si mi rozkázal. Len si rovno sadni a jedz z mojej diviny, žeby si mi požehnal. Avšak Izák odvetil svojmu synovi: Ako si mohol, syn môj, tak rýchlo niečo nájsť? On odpovedal: Pán, tvoj Boh, dal sa mi s ňou stretnúť! Tu povedal Izák Jakubovi: Nože pristúp bližšie, syn môj, aby som ťa ohmatal, či si ty naozaj syn môj Ezau, alebo nie. I pristúpil Jakub bližšie k svojmu otcovi Izákovi a keď ho ohmatal, potom mu povedal: Hlas je hlasom Jakubovým, ale ruky sú Ezauove ruky. I nepoznal ho, lebo jeho ruky boly chl-

hausto, dixit ad eum: Accéde ad me, et da mihi ósculum, fili mi. Accéssit et osculátus est eum. Statímque ut sensit vestimentórum illíus fragrántiam, benedícens illi, ait: Ecce odor fílii mei sicut odor agri pleni, cui benedíxit Dóminus. Det tibi Deus de rore cæli, et de pinguédine terræ abundántiam fruménti et vini. Et sérviant tibi pópuli, et adórent te tribus: esto dóminus fratrum tuórum, et incurvéntur ante te fílii matris tuæ. Qui maledíxerit tibi, sit ille maledíctus, et qui benedíxerit tibi, benedictiónibus repleátur. Vix Isaac sermónem impléverat, et egrésso Jacob foras, venit Esau, coctósque de venatióne cibos íntulit patri, dicens: Surge, pater mi, et cómede de venatióne fílii tui, ut benedícat mihi ánima tua. Dixítque illi Isaac: Quis enim es tu? Qui respóndit: Ego sum fílius tuus primogénitus Esau. Expávit Isaac stupóre veheménti, et ultra quam credi potest admírans, ait: Quis ígitur ille est, qui dudum captam venatiónem áttulit mihi, et comédi ex ómnibus priúsquam tu veníres? Benedixíque ei, et erit benedíctus. Audítis Esau sermónibus patris, irrúgiit clamóre magno; et consternátus, ait: Bénedic étiam et mihi, pater mi. Qui ait: Venit germánus tuus fraudulénter, et accépaté, ako ruky jeho brata Ezaua. I žehnal mu. A znova mu povedal: Naozaj si ty môj syn Ezau? On odpovedal: Ja som to. Tu on povedal: Prinesže mi to! Budem jesť z diviny od svojho syna, žeby som ťa požehnal. I priniesol mu to, a on jedol. Doniesol mu aj vína, a on pil. Potom riekol mu jeho otec Izák: Nože, pristúp, syn môj, a pobozkaj ma! Keď sa priblížil a keď ho pobozkal, zacítil vôňu jeho šiat a požehnal ho, hovoriac: Hľaďže, vôňa môjho syna je ako vôňa nivy, ktorú požehnal Pán. Nech ti dá Boh z nebeskej rosy a zo žírnosti zeme, tiež hojnosť zrna a muštu. Nech slúžia tebe národy a kmene nech sa tebe klaňajú! Buď pánom nad svojimi bratmi, a nech sa tebe koria tvojej matky synovia! Kto teba bude preklínať, nech je prekliaty, a kto tebe bude žehnať, nech je požehnaný! Len čo Izák prestal žehnať Jakuba a sotva Jakub vyšiel od svojho otca Izáka, už prichádzal jeho brat Ezau z poľovačky (domov). Aj on pripravil chutné jedlo, priniesol ho svojmu otcovi a vravel: Otec môj, vstaň a jedz z diviny od svojho syna, aby si mi požehnal! Tu povedal mu jeho otec Izák: Ktože si ty? On odpovedal: Ja som tvoj syn, tvoj prvorodený Ezau. I prelakol sa

pit benedictiónem tuam. At ille subjúnxit: Juste vocátum est nomen ejus Jacob; supplantávit enim me en áltera vice: primogénita mea ante tulit, et nunc secúndo surrípuit benedictiónem meam. Rursúmque ad patrem: Numquid non reservásti, ait, et mihi benedictiónem? Respóndit Isaac: Dóminum tuum illum constítui, et omnes fratres ejus servitúti illíus subjugávi; fruménto et vino stabilívi eum, et tibi post hæc, fili mi, ultra quid fáciam? Cui Esau: Num unam, inquit, tantum benedictiónem habes, pater? mihi quoque, óbsecro, ut benedícas. Cumque ejulátu magno fleret, motus Isaac, dixit ad eum: In pinguédine terræ, et in rore cæli désuper erit benedíctio tua.

Izák prenáramne a povedal: Kto to bol teda, čo mi ulovil zverinu a čo mi ju bol doniesol? A ja som jedol zo všetkého prv, kým si ty prišiel. Aj požehnal som ho, a bude požehnaným! Keď Ezau počul otcove slová, hrozne zreval a veľmi sa spriečal a svojmu otcovi povedal: Otec môj, požehnaj aj mňa! On odvetil: Podvodne prišiel tvoj brat a odňal ti požehnanie! Tu on preriekol: Zato mu dali meno Jakub, že ma už teraz druhý raz podviedol? Odňal mi už prvorodenské právo a teraz, hľa, odňal mi aj požehnanie! Izák odpovedal a riekol Ezauovi: Hľaď, ja som ho ustanovil nad tebou pánom a všetkých jeho bratov dal som mu za sluhov. Zrnom a muštom som ho zaopatril. Čože ešte môžem pre teba urobiť, synu môj? Vtedy mu Ezau odvetil: Otec môj, či ty máš len jedno požehnanie? Ach, požehnajže aj mne, otče môj! Izák však mlčal. Tu Ezau začal hlasno plakať. Potom mu odpovedal Izák a riekol mu: Zo žírnej pôdy a z nebeskej rosy shora bude tvoje požehnanie.

GRADUÁL (Ž 91, 2-3)

Bonum est confitéri Dómino: et psállere nómini tuo, Altíssime. ℣. Ad annuntiándum mane misericórdiam tuam, et veritátem tuam per noctem.

Dobre je oslavovať Pána a spievať tvojmu menu, Najvyšší. ℣. Zarána ohlasovať tvoje milosrdenstvo a tvoju vernosť zanocí.

EVANJELIUM (Lk 15, 11-32)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus phárisæis et scribis parábolam istam: Homo quidam hábuit duos fílios, et dixit adolescéntior ex illis patri: Pater, da mihi portiónem substántiæ, quæ me contíngit. Et divísit illis substántiam. Et non post multos dies, congregátis ómnibus, adolescéntior fílius péregre proféctus est in regiónem longínquam, et ibi dissipávit substántiam suam, vivéndo luxurióse. Et postquam ómnia consummásset: facta est fames válida in regióne illa, et ipse cœpit egére. Et ábiit, et adhæsit uni cívium regiónis illíus. Et misit illum in villam suam, ut pásceret porcos. Et cupiébat implére ventrem suum de síliquis, quas porci manducábant: et nemo illi dabat. In se autem revérsus, dixit: Quanti mercennárii in domo patris mei abúndant pánibus, ego autem hic fame péreo? Surgam, et ibo ad patrem meum, et dicam ei: Pater, peccávi in cælum, et coram te: jam non sum dignus vocári fílius tuus: fac me sicut unum de mercennáriis tuis. Et surgens, venit ad patrem suum. Cum autem adhuc longe esset, vidit illum pater ipsíus, et misericórdia motus est, et accúrrens cécidit super collum

✠ Stať zo sv. Evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš farizejom a zákonníkom toto podobenstvo: Istý človek mal dvoch synov. Mladší z nich povedal otcovi: Otče, daj mi čiastku z majetku, čo mi patrí! I rozdelil im majetok. O niekoľko dní mladší syn posbieral všetko svoje, odišiel do ďalekého kraja a tam premárnil svoj majetok hýrivým životom. Keď všetko premrhal, nastal v tom kraji veľký hlad, a on začal núdzu trieť. Tu odišiel a dal sa do služby u istého obyvateľa toho kraja. Ten ho poslal na svoje hospodárstvo svine pásť. I žiadal si naplniť žalúdok strukmi, čo (ich dostávaly) svine žrať, ale nikto mu ich nedával. Vstúpil teda do seba a povedal (si): Koľko nádenníkov môjho otca má hojne chleba, a ja tu hladom hyniem! Vstanem, pôjdem k svojmu otcovi a poviem mu: Otče, zhrešil som proti nebu i tebe! Už viac nie som hoden volať sa tvojím synom; urob ma jedným zo svojich nádenníkov. Vstal a odišiel k svojmu otcovi. Kým bol ešte ďaleko, uvidel ho jeho otec a uľútilo sa mu ho. Pribehol, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho. Vtedy mu syn povedal: Otče, zhrešil som proti nebu i proti tebe! Už viac nie som hoden volať sa tvo-

ejus, et osculátus est eum. Dixítque ei fílius: Pater, peccávi in cælum, et coram te, jam non sum dignus vocári fílius tuus. Dixit autem pater ad servos suos: Cito proférte stolam primam, et indúite illum, et date ánnulum in manum ejus, et calceaménta in pedes ejus: et addúcite vítulum saginátum, et occídite, et manducémus, et epulémur, quia hic fílius meus mórtuus erat, et revíxit; períerat, et invéntus est. Et cœpérunt epulári. Erat autem fílius ejus sénior in agro; et cum veníret, et appropinquáret dómui, audívit symphóniam, et chorum: et vocávit unum de servis, et interrogávit, quid hæc essent. Isque dixit illi: Frater tuus venit, et occídit pater tuus vítulum saginátum, quia salvum illum recépit. Indignátus est autem, et nolébat introíre. Pater ergo illíus egréssus, cœpit rogáre illum. At ille respóndens, dixit patri suo: Ecce tot annis sérvio tibi, et numquam mandátum tuum præterívi, et numquam dedísti mihi hædum, ut cum amícis meis epulárer: sed postquam fílius tuus hic, qui devorávit substántiam suam cum meretrícibus, venit, occidísti illi vítulum saginátum. At ipse dixit illi: Fili, tu semper mecum es, et ómnia mea tua sunt: epulári autem, et gaudére jím synom. Tu otec povedal svojim sluhom: Chytro prineste sviatočné rúcho a oblečte ho, dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy. Potom priveďte vykŕmené teľa, zarežte ho, aby sme jedli a veselili sa. Lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa. I začali sa veseliť. Jeho starší syn bol na poli. Ako prichádzal a približoval sa k domu, počul hrať a tancovať. Privolal si jedného zo sluhov a vyzvedal sa, čo to je. On mu povedal: Tvoj brat prišiel, a tvoj otec (dal) zarezať vykŕmené teľa, lebo sa mu vrátil zdravý. On sa nahneval a nechcel vojsť. Vtedy vyšiel jeho otec a začal ho prosiť. Ale on odpovedal svojmu otcovi: Hľa, toľko rokov ti slúžim, nikdy som neprestúpil tvoj príkaz, a nikdy si mi nedal ani kozľa, aby som sa zabavil so svojimi priateľmi. Keď však došiel tento tvoj syn, čo ti prehýril majetok s neviestkami, (dal) si mu zarezať vykŕmené teľa. On mu odpovedal: Synu, ty si stále so mnou a všetko moje je tvoje. No treba bolo sa veseliť a rado-

dére oportébat, quia frater tuus hic mórtuus erat, et revíxit; períerat, et invéntus est.

vať, lebo tento tvoj brat bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa.

OFERTÓRIUM (Ž 12, 4-5)

Illúmina óculos meos, ne umquam obdórmiam in morte: ne quando dicat inimícus meus: Præválui advérsus eum.

Vyjasni moje oči, aby nezaspal som v smrti, nech nehovorí nepriateľ môj: Zvíťazil som nad ním.

SEKRÉTA

His sacrifíciis, Dómine, concéde placátus: ut, qui própriis orámus absólvi delíctis, non gravémur extérnis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Týmito obetnými darmi usmierený, Pane, pripusť: aby nás, ktorí sa modlíme za odpustenie vlastných vín, nezaťažily cudzie. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Lk 15, 32)

Opórtet te, fili, gaudére, quia frater tuus mórtuus fúerat, et revíxit: períerat, et invéntus est.

Treba sa veseliť a radovať, synu, lebo tvoj brat bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa.

POSTKOMÚNIA

Sacraménti tui, Dómine, divína libátio penetrália nostri cordis infúndat: et sui nos partícipes poténter effíciat. Per Dóminum.

Boží obetný dar zo sviatosti tvojej, Pane, nech prenikne hĺbky srdca nášho: a nech nás učiní náležite účastnými na ňom. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Famíliam tuam, quæsumus, Dómine, contínua pietáte custódi: ut quæ in sola spe grátiæ cæléstis innítitur, cæ-

O rodinu svoju, prosíme, Pane, bedli ustavičnou otcovskou dobrotivosťou: aby ona, ktorá sa opiera jedine o nádej

lésti étiam protectióne muniátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

nebeskej milosti, nebeskou záštitou bola aj obraňovaná. Skrze Pána nášho.

Tretia Nedeľa Pôstna

Štácia u sv. Vavrinca pred hradbami

1. triedy, polodvoj. - Rúcho fialové.

Boj medzi silným a Silnejším (diablom a Kristom); - len so Silnejším zvíťazíme. - Sv. Vavrinec bol patrónom katechumenov. Týmto týždňom začínaly sa tzv. skrutíniá, t. j. skúšky kandidátov krstu, či sú rozumove a mravne dostatočne zrelí na krst, a Cirkev ich uspôsobovala na prijatie krstu rozličnými liturgickými úkonmi v rámci týchto skrutínií. Medzi nimi hlavné boly exorcizmy, vyháňania diablov; na to sa naráža v dnešnom evanjeliu.
Ako tma bojuje proti svetlu, tak bojuje diabol proti Kristovi. Zvíťazí svetlo. Sme synovia svetla a s prameňom svetla, Kristom, bojujeme proti mocnostiam temnosti (lekc.) So Silnejším (Kristom) premôžeme silného, diabla (evanj.). V tomto boji dvíhame svoje oči k svetlu, ku Kristovi (intr., trakt.). Kráčame pevným krokom v ústrety silnému Víťazovi (ofert.), ktorý prichádza posilniť nás pokrmom vlastného Tela a Krvi, a s ním dať záruku konečného víťazstva nad diablom.

INTROIT (Ž 24, 15-16)

Oculi mei semper ad Dóminum, quia ipse evéllet de láqueo pedes meos: réspice in me, et miserére mei, quóniam únicus, et pauper sum ego. *(Ps. ib. 1-2)* Ad te, Dómine, levávi ánimam meam; Deus meus, in te confído, non erubéscam. ℣. Glória Patri.

Oči moje stále sú k Pánovi, lebo on vyrve nohy moje z osídla. Pohliadni na mňa a mne milosrdný buď, lebo som sám a úbohý. *(Ž tž. 1-2)* Ku tebe, Pane, dvíham svoju dušu, Pane, môj Boh, dôverujem tebe, nech ma hanba nestihne. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Quǽsumus, omnípotens Deus, vota humílium réspice: atque ad defensiónem nostram, dexteram tuæ majestátis exténde. Per Dóminum.

Prosíme, všemohúci Bože, shliadni na prosby ponížených: a na našu ochranu vystri pravicu svojej velebnosti. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (Ef 5, 1-9)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Ephésios. - Fra-

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Efezanom. - Bratia! Na-

tres: Estóte imitatóres Dei, sicut fílii caríssimi: et ambuláte in dilectióne, sicut et Christus diléxit nos, et trádidit semetípsum pro nobis oblatiónem, et hóstiam Deo in odórem suavitátis. Fornicátio autem, et omnis immundítia, aut avarítia, nec nominétur in vobis, sicut decet sanctos: aut turpitúdo, aut stultilóquium, aut scurrílitas, quæ ad rem non pértinet: sed magis gratiárum áctio. Hoc enim scitóte intelligéntes: quod omnis fornicátor, aut immúndus, aut avárus, quod est idolórum sérvitus, non habet hereditátem in regno Christi et Dei. Nemo vos sedúcat inánibus verbis: propter hæc enim venit ira Dei in fílios diffidéntiæ. Nolíte ergo éffici partícipes eórum. Erátis enim aliquándo ténebræ: nunc autem lux in Dómino. Ut fílii lucis ambuláte: fructus enim lucis est in omni bonitáte, et justítia, et veritáte.

sledujte (príklad) Boží ako (jeho) milované dietky a žite v láske, ako aj Kristus nás miloval a seba samého vydal za nás Bohu ako dar a obetu ľúbeznej vône! Smilstvo však a akákoľvek nemravnosť alebo chamtivosť nech sa ani len nespomenú medzi vami, ako sa patrí na svätých; ani všelijaké mrzkosti a nemiestne bláznivé i prázdne reči. Miesto toho radšej dobrorečte (Bohu)! Lebo vedzte a uvedomte si, že ani smilník, ani iný nemravník, ani chamtivec, čo je vlastne modloslužobníctvom, nemajú práva na dedičstvo v kráľovstve Kristovom a Božom! Nedajte sa nikomu zviesť prázdnymi rečami, lebo pre toto prichádza hnev Boží na neposlušných synov! Nebuďte ich spoločníkmi! Pravda, kedysi ste boli tmou, teraz ste sa však stali svetlom v Pánovi. Žite teda ako dietky svetla! A ovocie svetla je to, čo je dobré, spravodlivé a pravdivé.

GRADUÁL (Ž 9, 20 a 4)

Exsúrge, Dómine, non præváleat homo: judicéntur gentes in conspéctu tuo. ℣. In converténdo inimícum meum retrórsum, infirmabúntur, et períbunt a fácie tua.

Vstaň, Pane, nech človek neprevláda, nech súdené sú pred pohľadom tvojím národy. ℣. Ustúpia moji nepriatelia späť, padnú a zahynú na tvoj vzhľad.

TRAKTUS (Ž 122, 1-3)

Ad te leváv óculos meos, qui hábitas in cælis. ℣. Ecce sicut óculi servórum in má-

Ja k tebe oči svoje pozdvíham, ktorý na nebesiach prebývaš. ℣. Hľa, ako oči

nibus dominórum suórum. ℣. Et sicut óculi ancíllæ in mánibus dóminæ suæ: ita óculi nostri ad Dóminum Deum nostrum, donec miseréatur nostri. ℣. Miserére nobis, Dómine, miserére nobis.

sluhov sú na rukách svojich pánov. ℣. Ako oči služobníc na rukách svojej panej: tak oči naše na Pánovi, Bohu našom, sú, kým sa nezmiluje nad nami. ℣. Zmiluj sa nad nami, Pane, zmiluj sa nad nami.

EVANJELIUM (Lk 11, 14-28)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Erat Jesus ejíciens dæmónium, et illud erat mutum. Et cum ejecísset dæmónium, locútus est mutus, et admirátæ sunt turbæ. Quidam autem ex eis dixérunt: In Beélzebub príncipe dæmoniórum éjicit dæmónia. Et álii tentántes, signum de cælo quærébant ab eo. Ipse autem ut vidit cogitatiónes eórum, dixit eis: Omne regnum in seípsum divísum desolábitur, et domus supra domum cadet. Si autem et sátanas in seípsum divísus est, quómodo stabit regnum ejus? quia dícitis, in Beélzebub me ejícere dæmónia. Si autem ego in Beélzebub ejício dæmónia: fílii vestri in quo ejíciunt? Ideo ipsi júdices vestri erunt. Porro si in dígito Dei ejício dæmónia: profécto pervénit in vos regnum Dei. Cum fortis armátus custódit átrium suum, in pace sunt ea, quæ póssidet. Si autem fórtior eo supervéniens vícerit eum, univérsa arma ejus áuferet, in

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času Ježiš vyháňal diabla, ktorý bol nemý. Keď diabol vyšiel, prehovoril nemý. I divily sa zástupy. Poniektorí z nich však hovorili: S pomocou Belzebuba, kniežaťa diablov, vyháňa diablov. - Iní však, aby ho pokúšali, žiadali si od neho znamenie s neba. (Ježiš) poznal ich smýšľanie a povedal im: Každé kráľovstvo rozdvojené sa rozpadne a dom na dom sa zrúti. Ak je teda aj satan rozdvojený, ako obstojí jeho kráľovstvo? Vy vravíte, že ja s pomocou Belzebuba vyháňam diablov. No ak ja s pomocou Belzebuba vyháňam diablov, potom s pomocou kohože (ich) vyháňajú vaši synovia? Preto oni budú vašimi sudcami. Ale ak ja prstom Božím vyháňam diablov, tak teda prišlo k vám kráľovstvo Božie. Ak silný človek v plnej výzbroji stráži svoj dvor, jeho majetok je bezpečný; ale ak príde ešte silnejší muž a premôže ho, vtedy ho oberie o výzbroj, v ktorú dúfal, a čo

quibus confidébat, et spólia ejus distríbuet. Qui non est mecum, contra me est: et qui non cólligit mecum, dispérgit. Cum immúndus spíritus exíerit de hómine, ámbulat per loca inaquósa, quærens réquiem: et non invéniens, dicit: Revértar in domum meam, unde exívi. Et cum vénerit, ínvenit eam scopis mundátam, et ornátam. Tunc vadit, et assúmit septem álios spíritus secum nequióres se, et ingréssi hábitant ibi. Et fiunt novíssima hóminis illíus pejóra prióribus. Factum est autem, cum hæc díceret: extóllens vocem quædam múlier de turba, dixit illi: Beátus venter, qui te portávit, et úbera, quæ suxísti. At ille dixit: Quinímmo beáti, qui áudiunt verbum Dei, et custódiunt illud.

ukoristil, porozdáva. Kto nie je so mnou, je proti mne, a kto neshromažďuje so mnou, rozhadzuje. Keď nečistý duch vyjde z človeka, blúdi po miestach bez vlahy a hľadá odpočinok, ale ho nenájde. Vtedy si povie: Navrátim sa do svojho domu, odkiaľ som vyšiel. A keď sa vráti, nájde ho vymetený a vyzdobený. Potom odíde a priberie si sedem iných duchov, podlejších ako on sám, vojdú a ostanú tam bývať. Posledný stav takého človeka býva horší, ako bol predošlý. Keď to hovoril, ktorási žena zo zástupu mocným hlasom zvolala: Blahoslavený život, ktorý nosil teba, a blahoslavené prsia, ktoré si sal. On však povedal: Zaiste, ale blahoslavenejší sú tí, ktorí počúvajú slovo Božie a zachovávajú ho.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 18, 9-12)

Justítiæ Dómini rectæ, lætificántes corda, et judícia ejus dulcióra super mel et favum: nam et servus tuus custódit ea.

Príkazy Pánove sú správne, potešujú srdce, jeho súdy sú sladšie ako plást medu: je sluha tvoj v ich zachovávaní veľmi dôkladný.

SEKRÉTA

Hæc hóstia, Dómine, quæsumus, emúndet nostra delícta: et ad sacrifícium celebrándum, subditórum tibi córpora mentésque sanctíficet. Per Dóminum.

Táto obeta, Pane, prosíme, nech očistí naše previnenia: a na slávenie obety nech posvätí telá aj mysle poddaných tebe. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia pôstna*, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 83, 4-5)

Passer invénit sibi domum, et turtur nidum, ubi repónat pullos suos: altária tua, Dómine virtútum, Rex meus, et Deus meus: Beáti, qui hábitant in domo tua, in sæculum sæculi laudábunt te.

Aj vrabec nachádza si dom a lastovička hniezdo pre seba, kam kladie svoje mláďatá: oltáre tvoje, Pane vojsk, Kráľ môj a Bože môj! Blažení sú tí, ktorí v dome tvojom bývajú, teba chvália jednostaj.

POSTKOMÚNIA

A cunctis nos, quæsumus, Dómine, reátibus et perículis propitiátus absólve, quos tanti mystérii tríbuis esse partícipes. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Od všetkých priestupkov a nebezpečenstiev, prosíme, Pane, milostivo osloboď nás, ktorým udeľuješ účasť na toľkom tajomstve. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Pondelok po Tretej Nedeli Pôstnej

Štácia u sv. Marka

Rúcho fialové.

Lenlekár Izraela (Cirkvi) môže uzdraviť prašivých (pohanov a hriešnikov). - Pohan Naaman (katechumeni) uzdravený je prorokom Elizeom (Kristom) v Jordáne (krstnej vode). Dej, spomínaný v lekcii, potvrdzuje Spasiteľ vlastnými slovami (evanjelium). Synovia kráľovstva (židia) stratia právo na dedičstvo, ich miesto zaujmú pohania.

INTROIT (Ž 55, 5)

In Deo laudábo verbum, in Dómino laudábo sermónem: in Deo sperábo, non timébo, quid fáciat mihi homo. *(Ps ib. 2)* Miserére mei, Deus, quóniam conculcávit me homo: tota die bellans tribulávit me. ℣ Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.

V Bohu sa chválim jeho slovom, v Bohu sa chválim jeho sľubom, v Bohu dôverujem, nebudem sa báť: čože mi môže človek učiniť? *(Ž tž. 2)* Zmiluj sa, Bože, nado mnou, bo človek gniavi ma, jednostaj sužuje ma bojovník. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Córdibus nostris, quæsumus, Dómine, grátiam tuam benígnus infúnde: ut, sicut ab es-

Do sŕdc našich, prosíme, Pane, láskavý vlej svoju milosť: aby tak, ako zdržiavame

cis carnálibus abstinémus; ita sensus quoque nostros a nóxiis retrahámus excéssibus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

sa mäsitých pokrmov; odvádzali sme aj svoje smysly od škodlivých výstredností. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (4 Kr 5, 1-15)

Léctio libri Regum. - In diébus illis: Náaman, princeps milítiæ regis Sýriæ, erat vir magnus apud dóminum suum, et honorátus: per illum enim dedit Dóminus salútem Sýriæ: erat autem vir fortis et dives, sed leprósus. Porro de Sýria egréssi fúerant latrúnculi, et captívam dúxerant de terra Israel puéllam párvulam, quæ erat in obséquio uxóris Náaman, quæ ait ad dóminam suam: Utinam fuísset dóminus meus ad prophétam, qui est in Samaría: profécto curásset eum a lepra, quam habet. Ingréssus est ítaque Náaman ad dóminum suum, et nuntiávit ei, dicens: Sic et sic locúta est puélla de terra Israel. Dixítque ei rex Sýriæ: Vade, et mittam lítteras ad regem Israel. Qui cum proféctus esset, et tulísset secum decem talénta argénti, et sex míllia aúreos, et decem mutatória vestimentórum, détulit lítteras ad regem Israel, in hæc verba: Cum accéperis epístolam hanc, scito, quod míserim ad te Náaman servum meum, ut cures eum a lepra sua.

Čítanie z knihy Kráľov. - V tých dňoch Naaman, vojenský veliteľ aramejského kráľa, bol muž, ktorého si jeho pán vážil a cenil, lebo pomocou jeho dal Pán Aramejcom víťazstvo. Ale tento zámožný muž bol malomocný. Z Aramejska raz vytiahli koristníci a zajali malé dievča z Izraela; dostalo sa do služby k Naamanovej žene. I povedalo svojej panej: Bár by bol môj pán u proroka v Samarii, ten by ho oslobodil od malomocenstva. Ten išiel a oznámil svojmu pánovi: Toto a toto hovorilo dievča izraelskej zeme. Nato kráľ Aramejska povedal: Zober sa a choď, pošlem izraelskému kráľovi list. Ten išiel, vzal so sebou desať hrivien striebra, šesťtisíc zlatých a desatoro preobliečení šiat. Odovzdal izraelskému kráľovi list tohto znenia: Teraz, súčasne s týmto listom, ti posielam svojho služobníka Naamana; osloboď ho od malomocenstva! Keď izraelský kráľ prečítal list, roztrhol si rúcho a vravel: Som ja Boh, žeby som mohol dávať smrť a život, že tento posiela ku mne, aby

Cumque legísset rex Israel lítteras, scidit vestiménta sua, et ait: Numquid Deus ego sum, ut occídere possim, et vivificáre, quia iste misit ad me, ut curem hóminem a lepra sua? animadvértite et vidéte, quod occasiónes quærat advérsum me. Quod cum audísset Eliséus vir Dei, scidísse vidélicet regem Israel vestiménta sua, misit ad eum, dicens: Quare scidísti vestiménta tua? Véniat ad me, et sciat esse prophétam in Israel. Venit ergo Náaman cum equis et cúrribus, et stetit ad óstium domus Eliséi; misítque ad eum Eliséus núntium, dicens: Vade, et laváre sépties in Jordáne, et recípiet sanitátem caro tua, atque mundáberis. Irátus Náaman recedébat, dicens: Putábam, quod egrederétur ad me, et stans invocáret nomen Dómini Dei sui, et tángeret manu sua locum lepræ, et curáret me. Numquid non melióres sunt Abana et Pharphar flúvii Damásci ómnibus aquis Israel, ut laver in eis, et munder? Cum ergo vertísset se, et abíret indígnans, accessérunt ad eum servi sui, et locúti sunt ei: Pater, et si rem grandem dixísset tibi prophéta, certe fácere debúeras: quanto magis quia nunc dixit tibi: Laváre, et mundáberis? Descéndit, et lavit in Jordáne sépties, juxta ser-

som človeka oslobodil od malomocenstva? Vidíte jasne, že hľadá proti mne zámienku. Keď Boží muž Elizeus počul, že si kráľ Izraela roztrhol rúcho, poslal ku kráľovi s odkazom: Prečo si si roztrhol rúcho? Nech príde ku mne a dozvie sa, že je v Izraeli prorok! Naaman teda prišiel so svojimi koňmi a vozmi a zastal predo dvermi Elizeovho domu. Elizeus poslal k nemu posla s odkazom: Choď a okúp sa sedem ráz v Jordáne, potom ti bude telo zase čisté! Naaman sa rozhneval a odišiel so slovami: Nazdával som sa, že naisto vyjde ku mne a bude vzývať meno Pána, svojho Boha, rukou sa dotkne miesta a odstráni malomocenstvo. Či sú Abana a Farfar, rieky Damasku, nie lepšie, než všetky rieky Izraela? Nemôžem sa v tých okúpať a očistiť sa? Obrátil sa a rozhnevaný odišiel. Ale jeho sluhovia pristúpili k nemu, prehovárali ho a vraveli: Aj keby prorok žiadal od teba veľkú vec, neurobil by si to? čím viac, keď ti povedal: Okúp sa, a budeš čistý! Preto sostúpil a sedem ráz sa ponoril do Jordána podľa slova Božieho muža, a telo mu bolo zase také čisté ako telo malého chlapca. Nato sa s celým svojím sprievodom vrátil k Božiemu mužovi. Keď prišiel, zastal si

mónem viri Dei, et restitúta est caro ejus, sicut caro púeri párvuli, et mundátus est. Reversúsque ad virum Dei cum univérso comitátu suo, venit, et stetit coram eo, et ait: Vere scio, quod non sit álius Deus in univérsa terra, nisi tantum in Israel.

pred ním a vravel: Teraz viem, že na celej zemi niet Boha, iba v Izraeli.

GRADUÁL (Ž 55, 9 a 2)

Deus, vitam meam annuntávi tibi, posuísti lácrimas meas in conspéctu tuo. ℣. Miserére mei, Dómine, quóniam conculcávit me homo: tota die bellans tribulávit me.

Bože, tebe vyjavil som svoj život, moje slzy si uschoval pred svojím obličajom. ℣. Zmiluj sa, Pane, nado mnou, bo človek gniavi ma, jednostaj sužuje ma bojovník.

Traktus (Dómine), str. 182.

EVANJELIUM (Lk 4, 23-30)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus pharisæis: Utique dicétis mihi hanc similitúdinem: Médice cura teípsum: quanta audívimus facta in Caphárnaum, fac et hic in pátria tua. Ait autem: Amen, dico vobis, quia nemo prophéta accéptus est in pátria sua. In veritáte dico vobis, multæ víduæ erant in diébus Elíæ in Israel, quando clausum est cælum annis tribus, et ménsibus sex, cum facta esset fames magna in omni terra: et ad nullam illárum missus est Elías, nisi in Sarépta Sidóniæ ad mulíerem víduam. Et multi leprósi erant in Israel sub Eliséo prophéta: et nemo eórum mundátus

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš farizejom: Podistým mi pripomeniete príslovie: Lekár, uzdrav sám seba! Počuli sme o veľkých udalostiach v Kafarnaume, urob to aj tu, vo svojej otčine! A dodal: Veru, vravím vám, ani jeden prorok nie je vzácny vo svojej otčine. Naozaj, vravím vám, mnoho vdov žilo v Izraeli za čias Eliášových, keď bolo zatvorené nebo cez tri roky a šesť mesiacov, takže veľký hlad nastal po celej zemi, ale ani k jednej z nich nebol poslaný Eliáš, iba do Sarepty Sidonskej k žene vdove. A mnoho malomocných žilo v Izraeli za proroka Elizeja, ale ani jeden z nich nebol očistený,

est nisi Náaman Syrus. Et repléti sunt omnes in synagóga ira, hæc audiéntes. Et surrexérunt, et ejecérunt illum extra civitátem: et duxérunt illum usque ad supercílium montis, super quem cívitas illórum erat ædificáta, ut præcipitárent eum. Ipse autem tránsiens per médium illórum, ibat.

okrem Naamana Sýrskeho. A všetci v synagoge, keď to počuli, sa rozzúrili; povstali, hnali ho von z mesta a vyviedli až na kraj vrchu, na ktorom bolo vybudované ich mesto, a odtiaľ ho chceli shodiť. On však prešiel pomedzi nich a odišiel.

OFERTÓRIUM (Ž 54, 2-3)

Exaúdi, Deus, oratiónem meam, et ne despéxeris deprecatiónem meam: inténde in me, et exaúdi me.

Načúvaj, Bože, mojej modlitbe a nepohŕdaj mojím vzývaním, venuj mi pozornosť a vyslyš ma.

SEKRÉTA

Munus, quod tibi, Dómine, nostræ servitútis offérimus, tu salutáre nobis pérfice sacraméntum. Per Dóminum.

Dar našej služobnosti, ktorý obetujeme tebe, Pane, ty nám pretvor na spasiteľnú sviatosť. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia pôstna*, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 13, 7)

Quis dabit ex Sion salutáre Israel? cum avérterit Dóminus captivitátem plebis suæ, exsultábit Jacob, et lætábitur Israel.

Keby len prišla spása Izraela so Sionu! Keď zmení údel svojho ľudu Pán, tešiť sa bude Jakub, radovať sa Izrael.

POSTKOMÚNIA

Præsta, quæsumus, omnípotens et miséricors Deus: ut, quod ore contingimus, pura mente capiámus. Per Dóminum nostrum.

Dopraj, prosíme, všemohúci a milosrdný Bože: aby to, čoho sa dotýkame ústami, chopili sme čistou mysľou. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Subvéniat nobis, Dómine, misericórdia tua: ut ab imminéntibus peccatórum nostrórum perículis, te meréamur protegénte éripi, te liberánte salvári. Per Dóminum.

Nech nám pomáha, Pane, milosrdenstvo tvoje: aby z hroziacich nebezpečenstiev našich hriechov zaslúžili sme si, tebou ochraňovaní, vytrhnutie, tebou oslobodzovaní, spasenie. Skrze Pána.

Utorok po Tretej Nedeli Pôstnej

Štácia u sv. Pudenciány

Rúcho fialové.

Cirkev má nádobu, z ktorej sa olej neminie (sviatosť pokánia). - Sv. Pudenciánu vyobrazujú ako múdru pannu s krčahom dobročinnosti v ruke. Je obrazom matky Cirkvi, ktorá so sverenou mocou nevyčerpateľného prameňa vylieva milosrdenstvo Božie na hriešnikov (lekc.). Tento chrám podľa kresťanskej tradície bol domom Pudensovým, u ktorého býval sv. Peter po príchode do Ríma. Ježiš Kristus dal sv. Petrovi najvyššiu moc odpúšťať hriechy (evanj.).

INTROIT (Ž 16, 6 a 8)

Ego clamávi, quóniam exaudísti me Deus: inclína aurem tuam, et exaúdi verba mea: custódi me, Dómine, ut pupíllam óculi: sub umbra alárum tuárum prótege me. *(Ps ib. 1)* Exaúdi, Dómine, justítiam meam: inténde deprecatiónem meam. ℣. Glória Patri.

Volám teba, lebo vyslyšíš ma, Bože; nakloň mi svoje ucho, počuj moje slovo. Stráž ma, Pane, sťa oka zrenicu, ukry ma v tôni svojich perutí. *(Ž tž. 1)* Slyš, Pane, spravodlivú vec, môj výkrik pozoruj. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Exaúdi nos, omnípotens et miséricors Deus: et continéntiæ salutáris propítius nobis dona concéde. Per Dóminum.

Vyslyš nás, všemohúci a milosrdný Bože: a milostivý udeľ nám dary spasiteľnej zdržanlivosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (4 Kr 4, 1-7)

Léctio libri Regum. - In diébus illis: Múlier quædam clamábat ad Eliséum pro-

Čítanie z knihy Kráľov. - V tých dňoch akási žena volala na proroka Elizea: Tvoj

phétam, dicens: Servus tuus vir meus mórtuus est, et tu nosti, quia servus tuus fuit timens Dóminum: et ecce créditor venit, ut tollat duos fílios meos ad serviéndum sibi. Cui dixit Eliséus: Quid vis, ut fáciam tibi? Dic mihi, quid habes in domo tua? At illa respóndit: non hábeo ancílla tua quidquam in domo mea, nisi parum ólei, quo ungar. Cui ait: Vade, pete mútuo ab ómnibus vicínis tuis vasa vácua non pauca. Et ingrédere, et claude óstium tuum, cum intrínsecus fúeris tu, et fílii tui: et mitte inde in ómnia vasa hæc: et cum plena fúerint, tolles. Ivit ítaque múlier, et clausit óstium super se, et super fílios suos: illi offerébant vasa, et illa infundébat. Cumque plena fuíssent vasa, dixit ad fílium suum: Affer mihi adhuc vas. Et ille respóndit: Non hábeo. Stetítque óleum. Venit autem illa, et indicávit hómini Dei. Et ille: Vade, inquit, vende óleum, et redde creditóri tuo: tu autem, et fílii tui vívite de réliquo.

služobník, môj manžel, zomrel. Ty však vieš, že tvoj sluha bol Pánovým ctiteľom. A veriteľ prišiel vziať si mojich dvoch synov za otrokov. Elizeus jej odpovedal: Čo ti mám urobiť? Povedz mi, čo máš v dome? Odpovedala mu: Nemá tvoja služobnica v dome nič, než oleja, ktorým sa môžem (len) pomazať. I povedal: Choď, pýtaj si nádoby zvonku od susediek, nádoby prázdne, a nie málo. Potom choď, zavri dvere za sebou i za svojimi synmi a prelievaj do týchto nádob, plné však odkladaj. I odišla od neho a zavrela za sebou a za svojimi synmi dvere. Tí jej podávali a ona nalievala. Keď boly nádoby plné, povedala svojmu synovi: Podaj mi ešte nádobu! A odpovedal: Už niet v ac nádob. Vtom olej zastal. Potom išla a oznámila to mužovi Božiemu. Ten jej odpovedal: Choď, predaj olej a vyplať svojho veriteľa. Ty však a tvoji synovia žite z ostatku.

GRADUÁL (Ž 18, 13-14)

Ab occúltis meis munda me, Dómine: et ab aliénis parce servo tuo. ℣. Si mei non fúerint domináti, tunc immaculátus ero: et emundábor a delícto máximo.

Od mojich tajných poklesков očisť ma, Pane. Aj od spupnosti služobníka svojho vystríhaj. ℣. Nech vo mne nevládnu. Tak neporušený budem a čistý od náramnej previny.

EVANJELIUM (Mt 18, 15-22)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Si peccáverit in te frater tuus, vade, et córripe eum inter te, et ipsum solum. Si te audíerit, lucrátus eris fratrem tuum. Si autem te non audíerit, ádhibe tecum adhuc unum, vel duos, ut in ore duórum, vel trium téstium stet omne verbum. Quod si non audíerit eos: dic Ecclésiæ. Si autem Ecclésiam non audíerit: sit tibi sicut éthnicus et publicánus. Amen, dico vobis, quæcúmque alligavéritis super terram, erunt ligáta et in cælo: et quæcúmque solvéritis super terram, erunt solúta et in cælo. Iterum dico vobis, quia si duo ex vobis consénserint super terram, de omni re quamcúmque petíerint, fiet illis a Patre meo, qui in cælis est. Ubi enim sunt duo, vel tres congregáti in nómine meo, ibi sum in médio eórum. Tunc accédens Petrus ad eum, dixit: Dómine, quóties peccábit in me frater meus, et dimíttam ei? usque sépties? Dicit illi Jesus: Non dico tibi usque sépties, sed usque septuágies sépties.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Keby sa tvoj brat prehrešil proti tebe, iď a pokarhaj ho medzi štyrmi očami. Keď ťa počúvne, získal si svojho brata. Keď ťa však nepočúvne, priber si ešte jedného alebo dvoch, aby výpoveďou dvoch alebo troch svedkov všetko bolo potvrdené. Keby ani tých nepočúvol, tak to povedz cirkvi; a keby ani cirkev nepočúvol, nech ti je ako pohan a mýtnik. Veru, vravím vám, čokoľvek sviažete na zemi, bude sviazané i na nebi, a čokoľvek rozviažete na zemi, bude rozviazané i na nebi. A zasa vám hovorím, keď dvaja zpomedzi vás na svete o čokoľvek budú prosiť jednomyseľne, dostanú to od môjho Otca, ktorý je na nebesiach. Lebo kde sú dvaja alebo traja shromaždení v mojom mene, tam som i ja medzi nimi. Vtedy pristúpil k nemu Peter a pýtal sa: Pane, ako často mám odpustiť svojmu bližnému, keď sa proti mne previní? Či až do sedem ráz? Ježiš mu na to odpovedal: Nehovorím ti do sedem ráz, ale až do sedemdesiatsedem ráz.

OFERTÓRIUM (Ž 117, 16 a 17)

Déxtera Dómini fecit virtútem, déxtera Dómini exaltá-

Pravica pozdvihla ma Pánova, pravica Pánova učinila

vit me: non móriar, sed vivam, et narrábo ópera Dómini.

mohutne: neumriem, ale budem žiť a vyrozprávam skutky Pánove.

SEKRÉTA

Per hæc véniat, quæsumus, Dómine, sacraménta nostræ redemptiónis efféctus: qui nos et ab humánis rétrahat semper excéssibus, et ad salutária dona perdúcat. Per Dóminum.

Skrze tieto sviatostné dary, prosíme, Pane, nech dostaví sa účinok nášho vykúpenia: ktorý nech nás odvedie vždy aj od ľudských výstredností aj privedie k spasiteľným darom. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 14, 1-2)

Dómine, quis habitábit in tabernáculo tuo? aut quis requiéscet in monte sancto tuo? Qui ingréditur sine mácula, et operátur justítiam.

Pane, kto sa bude zdržiavať na tvojom stane, na vrchu tvojom svätom ktože bude prebývať? Kto kráča bez hany a spravodlivosť činieva.

POSTKOMÚNIA

Sacris, Dómine, mystériis expiáti, et véniam, quæsumus, consequámur, et grátiam. Per Dóminum.

Svätými tajomstvami, Pane, očistení, prosíme, aby sme dosiahli aj odpustenie aj milosť. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Tua nos, Dómine, protectióne defénde: et ab omni semper iniquitáte custódi. Per Dóminum.

Svojou ochranou nás, Pane, obraňuj: a stráž vždy pred každou nepravosťou. Skrze Pána.

Streda po Tretej Nedeli Pôstnej Štácia u sv. Xysta

Rúcho fialové.

Oddanosť zákonu Božiemu. - Dnes bolo prvé skrutínium katechumenov, preto omša prezradzuje charakter poučenia kandidátov krstu o zákone Božom (lekcia). Zákon Boží treba chápať podľa ducha, nie podľa mŕtvej litery, ako ho chápali farizeji (evanj.).

INTROIT (Ž 30, 7-8)

Ego autem in Dómino sperábo: exsultábo, et lætábor in tua misericórdia: quia respexísti humilitátem meam. *(Ps ib. 2)* In te, Dómine, sperávi, non confúndar in ætérnum: in justítia tua líbera me, et éripe me. ℣. Glória Patri.

Ale ja dôverujem v Pána: plesať a radovať sa budem z tvojho zľutovania, lebo si uzrel moju biedu. *(Ž tž. 2)* K tebe sa, Pane, utiekam, nech nie som zahanbený naveky, zachráň ma v svojej spravodlivosti a vysloboď ma. ℣ Sláva Otcu.

ORÁCIA

Præsta nobis, quæsumus, Dómine: ut salutáribus jejúniis erudíti, a nóxiis quoque vítiis abstinéntes, propitiatiónem tuam facílius impetrémus. Per Dóminum.

Dopraj nám, prosíme, Pane: aby, poučení spasiteľnými pôstami a zdržiavajúci sa škodlivých chýb, ľahšie obsiahli sme tvoje zľutovanie. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (Ex 20, 12-24)

Léctio libri Exodi. - Hæc dicit Dóminus Deus: Honóra patrem tuum, et matrem tuam, ut sis longævus super terram, quam Dóminus Deus tuus dabit tibi. Non occídes. Non mœcháberis. Non furtum fácies. Non loquéris contra próximum tuum falsum testimónium. Non concupísces domum próximi tui: nec desiderábis uxórem ejus, non servum, non ancíllam, non bovem, non ásinum, nec ómnia, quæ illíus sunt. Cunctus autem pópulus vidébat voces, et lámpades, et sónitum búccinæ, montémque fumántem: et pertérriti, ac pavóre concússi, stetérunt procul, dicéntes Móysi: Lóquere tu nobis, et

Čítanie z knihy Exodus. - Toto hovorí Pán Boh: Cti otca svojho a matku svoju, aby si dlho žil na zemi, ktorú ti dá Pán, tvoj Boh. Nezabiješ. Nescudzoložíš. Nepokradneš. Nevypovieš proti svojmu bližnému krivého svedectva. Nepožiadaš domu svojho bližného, ani nepožiadaš ženy svojho bližného, ani sluhu jeho, ani jeho slúžky, ani vola, ani osla, ani nič, čo je tvojho bližného. Keď všetok ľud pozoroval hrmenie a blesky, zvuk rohov a horiaci vrch, bál sa a triasol sa a začal sa vzďaľovať a povedal Mojžišovi: Ty nám rozprávaj, a budeme ťa počúvať. Nech nehovorí s nami Boh, aby sme nepomreli! A Moj-

audiémus: non loquátur nobis Dóminus, ne forte moriámur. Et ait Móyses ad pópulum: Nolíte timére: ut enim probáret vos, venit Deus, et ut terror illíus esset in vobis, et non peccarétis. Stetítque pópulus de longe. Móyses autem accéssit ad calíginem, in qua erat Deus. Dixit prætérea Dóminus ad Móysen: Hæc dices fíliis Israel: Vos vidístis, quod de cælo locútus sim vobis. Non faciétis deos argénteos, nec deos áureos faciétis vobis. Altáre de terra faciétis mihi, et offerrétis super eo holocáusta, et pacífica vestra, oves vestras, et boves in omni loco, in quo memória fúerit nóminis mei.

žiš nato odpovedal ľudu: Nebojte sa, veď Boh prišiel preto, aby vás skúšal, aby ste sa ho obávali, a nezhrešili. No, ľud ostal stáť obďaleč a Mojžiš priblížil sa ku mraku, v ktorom bol Boh. Tu Pán hovoril Mojžišovi: Takto prikážeš Izraelitom: sami ste videli, že som s neba rozprával s vami. Neurobíte si popri mne strieborných bohov, ani zlatých bohov si neutvoríte. Oltár zo zeme mi urobíš a na ňom mi budeš obetovať celostné a pokojné obety, tvoje ovce i dobytok na každé miesto, kde dám spomínať na svoje meno.

GRADUÁL (Ž 6, 3-4)

Miserére mei, Dómine, quóniam infírmus sum: sana me, Dómine. ℣ Conturbáta sunt ómnia ossa mea: et ánima mea turbáta est valde.

Zmiluj sa, Pane, nado mnou, bo chorý som, uzdrav ma, Pane. ℣. Prestrašené sú mi kosti a duša sa mi veľmi preľakla.

Traktus (Dómine), str. 182.

EVANJELIUM (Mt 15, 1-20)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Accessérunt ad Jesum ab Jerosólymis scribæ et pharisæi, dicéntes: Quare discípuli tui transgrediúntur traditiónem seniórum? Non enim lavant manus suas, cum panem mandúcant. Ipse autem respóndens, ait illis: Quare et vos

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času z Jeruzalema došli k Ježišovi farizeji a zákonníci a hovorili: Prečo prestupujú tvoji učeníci podanie predkov? Oni si totiž neumývajú ruky, keď jedia chlieb. On im odpovedal: A vy prečo prestupujete prikázanie Božie pre svoje podanie? Lebo Boh

transgredímini mandátum Dei propter traditiónem vestram? Nam Deus dixit: Honóra patrem et matrem. Et: Qui maledíxerit patri vel matri, morte moriátur. Vos autem dícitis: Quicúmque díxerit patri vel matri: Munus quodcúmque est ex me, tibi próderit: et non honorificábit patrem suum aut matrem suam; et írritum fecístis mandátum Dei propter traditiónem vestram. Hypócritæ, bene prophetávit de vobis Isaías, dicens: Pópulus hic lábiis me honórat: cor autem eórum longe est a me. Sine causa autem colunt me, docéntes doctrínas et mandáta hóminum. Et convocátis ad se turbis, dixit eis: Audíte, et intellígite: Non quod intrat in os, coínquinat hóminem; sed quod procédit ex ore, hoc coínquinat hóminem. Tunc accedéntes discípuli ejus, dixérunt ei: Scis, quia pharisæi, audíto verbo hoc, scandalizáti sunt? At ille respóndens, ait: Omnis plantátio, quam non plantávit Pater meus cæléstis, eradicábitur. Sínite illos: cæci sunt, et duces cæcórum. Cæcus autem si cæco ducátum præstet, ambo in fóveam cadunt. Respóndens autem Petrus, dixit ei: Edíssere nobis parábolam istam. At ille dixit: Adhuc et vos sine intellóctu estis? Non intellígitis, quia omne, quod povedal: Cti otca a matku, a kto by zlorečil otcovi alebo matke, nech smrťou zomrie. Vy však hovoríte: Ktokoľvek povie otcovi alebo matke: Nech je to dar (Bohu), čokoľvek by ti patrilo odo mňa, - ten už nemusí viac ctiť svojho otca alebo svoju matku. Takto ste pre svoje podania zrušili zákon Boží! Pokrytci! Dobre prorokoval o vás Izaiáš, keď povedal: Tento ľud len svojimi perami ma ctí, ale jeho srdce je ďaleko odo mňa. Darmo si ma však ctia, lebo učia náuky a príkazy ľudské. Potom privolal k sebe zástupy ľudu a povedal im: Počujte a rozumejte! Nie to poškvrňuje človeka, čo vchádza do úst, ale čo vychádza z úst, to poškvrňuje človeka. Tu pristúpili k nemu jeho učeníci a povedali mu: Vieš, že sa farizeji pohoršili nad tvojou rečou, keď ju počuli? Ale on im odpovedal: Každá priesada, ktorú nesadil môj nebeský Otec, bude s koreňom vytrhnutá. Nechajte ich! Sú slepými vodcami slepcov. Ale keď slepý vedie slepého, obaja padnú do jamy. Vtedy sa ozval Peter a povedal: Vysvetli nám to podobenstvo. On im však odpovedal: Ešte i vy ste nerozumní? Či neviete, že každé (jedlo), čo vchádza do úst, dostane sa do žalúdka a potom sa vylúči do stoky? Ale to, čo vy-

in os intrat, in ventrem vadit, et in secéssum emíttitur? Quæ autem procédunt de ore, de corde éxeunt, et ea coínquinant hóminem: de corde enim éxeunt cogitatiónes malæ, homicídia, adultéria, fornicatiónes, furta, falsa testimónia, blasphémiæ. Hæc sunt, quæ coínquinant hóminem. Non lotis autem mánibus manducáre, non coínquinat hóminem.

chádza z úst, vyviera zo srdca, a to poškvrňuje človeka. Lebo zo srdca pochádzajú zlé myšlienky, vraždy, cudzoložstvá, smilstvá, krádeže, krivé svedectvá, rúhania. To je to, čo poškvrňuje človeka. Ale neumytými rukami jesť nikoho nepoškvrňuje.

OFERTÓRIUM (Ž 108, 21)

Dómine, fac mecum misericórdiam tuam propter nomen tuum, quia suávis est misericórdia tua.

Ty, Pane, pre meno svoje so mnou nakladaj podľa svojho milosrdenstva, bo láskavé je tvoje milosrdenstvo.

SEKRÉTA

Súscipe, quæsumus, Dómine, preces pópuli tui cum oblatiónibus hostiárum: et tua mystéria celebrántes, ab ómnibus nos defénde perículis. Per Dóminum.

Prijmi, prosíme, Pane, prosby ľudu svojho s predloženými obetami: a nás, sláviacich tvoje tajomstvá, chráň od všetkých nebezpečenstiev. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 15, 10)

Notas mihi fecísti vias vitæ: adimplébis me lætítia cum vultu tuo, Dómine.

Ty ukážeš mi chodník života; pred tvojou tvárou plnosť radosti, Pane.

POSTKOMÚNIA

Sanctíficet nos, Dómine, qua pasti sumus, mensa cæléstis: et a cunctis erróribus expiátos, supérnis promissiónibus reddat accéptos. Per Dóminum nostrum.

Nech nás posvätí, Pane, nebeská hostina, ktorou sme sa nasýtili: a očistených od všetkých omylov, nech nás učiní hodnými prisľúbení nebeských. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut, qui protectiónis tuæ grátiam quærimus, liberáti a malis ómnibus, secúra tibi mente serviámus. Per Dóminum.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí uchádzame sa o milosť tvojej záštity, oslobodení od všetkých ziel, bezpečnou mysľou slúžili sme tebe. Skrze Pána.

Štvrtok po Tretej Nedeli Pôstnej

Štácia u sv. Kozmu a Damiána

Rúcho fialové.

Ježiš uzdravuje v dome Petrovom (Cirkvi). - Vo Veľkom pôste podrobili sme sa štyridsaťdennému liečeniu. Cirkev nás odporúča svätým lekárom Kozmovi a Damiánovi (or.). Chrám týchto svätých je obrazom Cirkvi sv. (lekc.), kde Kristus, Božský Lekár, lieči svojich. Cirkev je Petrov dom (evanj.). Dnes v osobe Petrovej testinej prežívame prítomnosť Krista-lekára. Aj nás sa dotýka pri sv. prijímaní a uzdravuje nás.

INTROIT

Salus pópuli ego sum, dicit Dóminus: de quacúmque tribulatióne clamáverint ad me, exaúdiam eos: et ero illórum Dóminus in perpétuum. *(Ps 77, 1)* Atténdite pópule meus legem meam: inclináte aurem vestram in verba oris mei. ℣. Glória Patri.

Spása ľudu som ja, vraví Pán: z akéhokoľvek súženia budú volať ku mne, vyslyším ich a budem ich Pánom naveky. *(Ž 77, 1)* Naslúchaj, ľud môj, mojej náuke, nakloňte svoje uši k slovám mojich úst. ℣ Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Magníficet te, Dómine, sanctórum tuórum Cosmæ et Damiáni beáta solémnitas: qua et illis glóriam sempitérnam, et opem nobis ineffábili providéntia contulísti. Per Dóminum.

Nech velebí teba, Pane, blažená slávnosť tvojich svätých Kozmu a Damiána: ktorou udelil si aj im večnú slávu aj nám v neomylnej prozreteľnosti pomoc. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (Jer 7, 1-7)

Léctio Jeremíæ Prophétæ. - In diébus illis: Factum est verbum Dómini ad me, dicens: Sta in porta domus Dómini: et prædica ibi verbum istud, et dic: Audíte verbum Dómini omnis Juda, qui ingredímini per portas has, ut adorétis Dóminum. Hæc dicit Dóminus exercítuum Deus Israel: Bonas fácite vias vestras, et stúdia vestra: et habitábo vobíscum in loco isto. Nolíte confídere in verbis mendácii, dicéntes: Templum Dómini, templum Dómini, templum Dómini est. Quóniam si bene direxéritis vias vestras, et stúdia vestra: si fecéritis judícium inter virum, et próximum ejus, ádvenæ, et pupíllo, et víduæ non fecéritis calúmniam, nec sánguinem innocéntem effudéritis in loco hoc, et post deos aliénos non ambulavéritis in malum vobismetípsis: habitábo vobíscum in loco isto, in terra, quam dedi pátribus vestris a sæculo, et usque in sæculum: ait Dóminus omnípotens.

Čítanie z Jeremiáša proroka. - V tých dňoch prehovoril ku mne Pán takto: Staň si do brány Pánovho domu, ohlás tam tieto slová a povedz: Počujte slovo Pána všetci Judovci, ktorí cez tieto brány prichádzate klaňať sa Pánovi. Takto hovorí Pán zástupov, Boh Izraela: Napravte svoje cesty a svoje činy, tak vás nechám bývať na tomto mieste. Nespoliehajte sa na takéto klamlivé reči: Chrám Pánov, chrám Pánov, chrám Pánov je toto. Ak dôkladne napravíte svoje cesty a svoje činy, ak naozaj budete ľuďom prisluhovať právo, cudzincov, siroty a vdovy nebudete utláčať, nevinnú krv nebudete vylievať na tomto mieste a k vlastnej záhube nebudete chodiť za cudzími bohmi: nechám vás bývať na tomto mieste, v zemi, ktorú som dal vašim otcom od vekov do vekov, hovorí všemohúci Pán.

GRADUÁL (Ž 144, 15-16)

Oculi ómnium in te sperant, Dómine: et tu das illis escam in témpore opportúno. ℣. Aperis tu manum tuam: et imples omne ánimal benedictióne.

Oči všetkých dúfajú v teba, Pane, a ty im dávaš pokrm v čas príhodný. ℣ Otváraš ruku svoju a napĺňaš všetko, čo žije, požehnaním.

EVANJELIUM (Lk 4, 38-44)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Surgens Jesus de synagóga, introívit in domum Simónis. Socrus autem Simónis tenebátur magnis fébribus: et rogavérunt illum pro ea. Et stans super illam, imperávit febri: et dimísit illam. Et contínuo surgens, ministrábat illis. Cum autem sol occidísset, omnes qui habébant infírmos váriis languóribus, ducébant illos ad eum. At ille síngulis manus impónens, curábat eos. Exíbant autem dæmónia a multis, clamántia, et dicéntia: Quia tu es Fílius Dei. Et íncrepans non sinébat ea loqui, quia sciébant ipsum esse Christum. Facta autem die egréssus ibat in desértum locum, et turbæ requirébant eum, et venérunt usque ad ipsum: et detinébant illum ne discéderet ab eis. Quibus ille ait: Quia et áliis civitátibus opórtet me evangelizáre regnum Dei: quia ídeo missus sum. Et erat prædícans in synagógis Galilææ.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času Ježiš odišiel zo synagogy a vošiel do domu Šimonovho. Testiná Petrova však bola postihnutá vysokou horúčkou. I prosili ho za ňu. Naklonil sa teda nad ňu, rozkázal horúčke, a opustila ju. Hneď vstala a obslúžila ich. Keď potom slnko zapadlo, všetci, ktorí mali chorých na rozličné neduhy, privádzali ich k nemu. On kládol ruky na každého z nich a uzdravoval ich. Z mnohých teda vychádzali zlí duchovia s krikom: Ty si Syn Boží! Ale on im to zabraňoval a nedovolil im hovoriť; vedeli totiž, že on je Mesiáš. Potom na svitaní odišiel odtiaľ a utiahol sa do samoty. No zástupy ho začaly hľadať a prišly až k nemu. Zdržaly ho, aby neodchádzal od nich. On im však vravel: Aj iným mestám mi treba zvestovať kráľovstvo Božie, lebo také mám poslanie. I kázaval (potom) po synagogách v Judsku.

OFERTÓRIUM (Ž 137, 7)

Si ambulávero in médio tribulatiónis, vivificábis me, Dómine: et super iram inimicórum meórum exténdes manum tuam, et salvum me fáciet déxtera tua.

Keby som kráčal prostred súženia, ty zachovávaš ma nažive, oproti hnevu mojich nepriateľov ruku svoju vystieraš, zachraňuje ma tvoja pravica.

SEKRÉTA

In tuórum, Dómine, pretiósa morte justórum sacrifícium illud offérimus, de quo martýrium sumpsit omne princípium. Per Dóminum nostrum.

Na pamäť vzácnej smrti spravodlivých tvojich, Pane, prednášame túto obetu, z ktorej sa počalo každé mučeníctvo. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 118, 4-5)

Tu mandásti, mandáta tua custodíri nimis: útinam dirigántur viæ meæ, ad custodiéndas justificatiónes tuas.

Ty dal si svoje príkazy, aby sa verne zachovávaly, ó kiežby boly pevné moje chodníky v zachovávaní tvojich ustanovení.

POSTKOMÚNIA

Sit nobis, Dómine, sacraménti tui certa salvátio: quæ cum beatórum Mártyrum tuórum Cosmæ et Damiáni méritis implorátur. Per Dóminum.

Nech sa nám zabezpečí, Pane, spasiteľnosť tvojej sviatosti: ktorú si úpenlivo vyprosujeme pre zásluhy Kozmu a Damiána, tvojich Mučeníkov. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Subjéctum tibi pópulum, quæsumus, Dómine, propitiátio cæléstis amplíficet: et tuis semper fáciat servíre mandátis. Per Dóminum.

Ľud, poddaný tebe, Pane, prosíme, nech rozmnoží nebeské zľutovanie: a nech učiní, aby vždy poslúchal tvoje príkazy. Skrze Pána.

Piatok po Tretej Nedeli Pôstnej

Štácia u sv. Vavrinca in Lucina

Rúcho fialové.

Skala, Kristus, je prameňom živej vody (krstu). - Mojžiš vyronil oživujúcu vodu zo skaly (lekcia). Táto skala predobrazovala Ježiša Krista (sv. Pavol). Smädný zástup katechumenov čaká na túto vodu, aby ho umyla (krst) a občerstvila (sv. prijímanie). Aj v každej sv. omši vyviera bohatý prameň milosti z Krista, ktorého vyobrazuje kamenný oltár. I studňa, pri ktorej sedí Ježiš

a poučuje ženu, Samaritánku, je obrazom krstiteľnice. - Blízko dnešného štáciového chrámu bola známa studňa, ktorá v rámci dnešnej sv. omše dala príležitosť k náuke o krste.

INTROIT (Ž 85, 17)

Fac mecum, Dómine, signum in bonum: ut vídeant, qui me odérunt, et confundántur: quóniam tu, Dómine, adjuvísti me, et consolátus es me. *(Ps ib. 1)* Inclína, Dómine, aurem tuam, et exaúdi me: quóniam inops et pauper sum ego. ℣. Glória Patri.

Sprav na mne, Pane, svojej blahopriazne znak, by videli, ktorí nenávidia ma, a zahanbili sa, že ty mi, Pane, pomôžeš a ty ma potešíš. *(Ž tž. 1)* Svoj sluch nakloň, Pane, vyslyš ma, lebo biedny som a úbohý. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Jejúnia nostra, quæsumus, Dómine, benígno favóre proséquere: ut sicut ab alimentis abstinémus in córpore; ita a vítiis jejunémus in mente. Per Dóminum.

Pôsty naše, prosíme, Pane, sprevádzaj dobrotivou priazňou: aby tak, ako sa v tele zdržiavame od pokrmov; v mysli postili sme sa od chýb. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (Nm 20, 1, 3 a 6-13)

Léctio libri Números. - In diébus illis: Convenérunt fílii Israel advérsum Móysen et Aaron: et versi in seditiónem, dixérunt: Date nobis aquam, ut bibámus. Ingressúsque Móyses et Aaron, dimíssa multitúdine, tabernáculum foéderis, corruérunt proni in terram, clamaverúntque ad Dóminum, atque dixérunt: Dómine Deus, audi clamórem hujus pópuli, et áperi eis thesaúrum tuum, fontem aquæ vivæ: ut satiáti, cesset murmurátio eórum. Et appáruit glória Dómini super eos. Locutúsque est Dóminus ad Móysen, dicens: Tol-

Čítanie z knihy Numeri. - V tie dni shŕkli sa synovia izraelskí proti Mojžišovi a Áronovi. Búrili sa proti nim a žiadali si: Dajte nám vody, aby sme sa napili. Vtedy Mojžiš a Áron odišli od pospolitosti ku vchodu stánku zjavenia a padli na svoju tvár. A vzlali k Pánovi a hovorili: Pane Bože, vypočuj volanie tohto ludu a otvor im svoj poklad, prameň živej vody, aby sa napili a aby prestalo ich reptanie. I zjavila sa im Pánova sláva a Pán riekol Mojžišovi: Vezmi si palicu a shromaždi pospolitosť ty a tvoj brat

le virgam, et cóngrega pópulum, tu et Aaron frater tuus, et loquímini ad petram coram eis, et illa dabit aquas. Cumque edúxeris aquam de petra, bibet omnis multitúdo, et juménta ejus. Tulit ígitur Móyses virgam, quæ erat in conspéctu Dómini, sicut præcéperat ei, congregáta multitúdine ante petram, dixítque eis: Audíte rebélles, et incréduli: Num de petra hac vobis aquam potérimus ejícere? Cumque elevásset Móyses manum, percútiens virga bis sílicem, egréssæ sunt aquæ largíssimæ, ita ut pópulus bíberet, et juménta. Dixítque Dóminus ad Móysen, et Aaron: Quia non credidístis mihi, ut sanctificarétis me coram fíliis Israel, non introducétis hos pópulos in terram, quam dabo eis. Hæc est aqua contradictiónis, ubi jurgáti sunt fílii Israel contra Dóminum, et sanctificátus est in eis.

Áron. Pred ich očami rozkážte skale, aby dala vodu. Vyvedieš vodu zo skaly a napojíš pospolitosť spolu aj s jej dobytkom. I vzal Mojžiš palicu s jej miesta pred Pánom, ako mu to on prikázal. A Mojžiš s Áronom shromaždili pospolitosť pred skalu a Mojžiš im riekol: Počujte, vy buričia a neveriaci: budeme vám môcť vyviesť vodu z tejto skaly? Nato Mojžiš zodvihol svoju ruku a dva razy udrel palicou po skale. I vyliala sa voda prúdom a napila sa pospolitosť spolu i so svojím dobytkom. Ňo, potom povedal Pán Mojžišovi a Áronovi: Preto, že ste mi neverili a neoslávili ste ma pred očami Izraelitov, nevovediete tento ľud do zeme, ktorú im dám. To sú vody z Meriby, kde sa Izraeliti vadili s Pánom a kde sa na nich oslávil.

GRADUÁL (Ž 27, 7 a 1)

In Deo sperávit cor meum, et adjútus sum: et reflóruit caro mea, et ex voluntáte mea confitébor illi. ℣. Ad te, Dómine, clamávi: Deus meus, ne síleas, nec discédas a me.

V Bohu dúfalo srdce moje a spomohlo sa mi, a preto plesá moje srdce a oddanosťou oslavujem jeho. ℣. K tebe ja volám, Pane: Bože môj, nebuďže hluchý voči mne, nevzďaľuj sa odo mňa.

Traktus (Dómine), str. 182.

EVANJELIUM (Jn 4, 5-42)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času prišiel

témpore: Venit Jesus in civitátem Samaríæ, quæ dícitur Sichar: juxta prædium, quod dedit Jacob Joseph fílio suo. Erat autem ibi fons Jacob. Jesus ergo fatigátus ex itínere, sedébat sic supra fontem. Hora erat quasi sexta. Venit múlier de Samaría hauríre aquam. Dicit ei Jesus: Da mihi bíbere. (Discípuli enim ejus abíerant in civitátem, ut cibos émerent.) Dicit ergo ei múlier illa Samaritána: Quómodo tu, Judæus cum sis, bíbere a me poscis, quæ sum múlier Samaritána? Non enim coutúntur Judæi Samarítanis. Respóndit Jesus, et dixit ei: Si scires donum Dei, et quis est, qui dicit tibi: Da mihi bíbere; tu fórsitan petísses ab eo, et dedísset tibi aquam vivam. Dicit ei múlier: Dómine, neque in quo haúrias habes, et púteus altus est: unde ergo habes aquam vivam? Numquid tu major es patre nostro Jacob, qui dedit nobis púteum, et ipse ex eo bibit, et fílii ejus, et pécora ejus? Respóndit Jesus, et dixit ei: Omnis, qui bibit ex aqua hac, sítiet íterum: qui autem bíberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sítiet in ætérnum: sed aqua, quam ego dabo ei, fiet in eo fons aquæ saliéntis in vitam ætérnam. Dicit ad eum múlier: Dómine, da mihi hanc aquam, ut non sítiam, neque véniam

Ježiš do mestečka Samarie, menom Sychar, blízo pozemku, ktorý bol dal Jakub synovi Jozefovi. Tam bola Jakubova studňa. Ježiš bol ustatý od cesty, nuž si sadol ku studni. Mohlo byť okolo šiestej. Tu prišla samaritánska žena načerpať vody. Ježiš ju oslovil: Daj sa mi napiť! Učeníci boli (predtým) odišli do mestečka nakúpiť potravy. Žena Samaritánka mu povedala: Akože ty, Žid, žiadaš si vody odo mňa, ženy Samaritánky? Židia sa totiž nestýkajú so Samaritánmi. Ježiš jej odpovedal: Keby si poznala (pravý) dar Boží a kto je ten, kto ti vraví: Daj sa mi napiť! ty by si jeho poprosila, a on by ti dal živej vody! I opýtala sa ho žena: Pane! Veď nemáš načieradlo, a studňa je hlboká, odkiaľ teda vezmeš živú vodu? Si vari väčší ako náš otec Jakub, ktorý nám dal túto studňu a pil z nej on sám, jeho synovia a aj jeho statok? Ježiš jej odpovedal: Každý, kto pije z tejto vody, bude zasa smädný. Ak sa však niekto napije z vody, ktorú mu ja dám, nebude nikdy žízniť, lebo (táto) sa v ňom stane prameňom vody, prúdiacej do večného života! Žena ho požiadala: Pane, daj mi tej vody, aby som už viac nebola smädná a nemusela sem chodiť čerpať! Ježiš ju vyzval: Choď,

huc haurire. Dicit ei Jesus: Vade, voca virum tuum, et veni huc. Respóndit múlier, et dixit: Non hábeo virum. Dicit ei Jesus: Bene dixísti, quia non hábeo virum: quinque enim viros habuísti; et nunc, quem habes, non est tuus vir: hoc vere dixísti. Dicit ei múlier: Dómine, vídeo, quia prophéta es tu. Patres nostri in monte hoc adoravérunt, et vos dícitis, quia Jerosólymis est locus, ubi adoráre opórtet. Dicit ei Jesus: Múlier, crede mihi, quia venit hora, quando neque in monte hoc, neque in Jerosólymis adorábitis Patrem. Vos adorátis, quod nescítis: nos adorámus, quod scimus, quia salus ex Judæis est. Sed venit hora, et nunc est, quando veri adoratóres adorábunt Patrem in spíritu et veritáte. Nam et Pater tales quærit, qui adórent eum. Spíritus est Deus: et eos, qui adórant eum, in spíritu et veritáte opórtet adoráre. Dicit ei múlier: Scio, quia Messías venit (qui dícitur Christus). Cum ergo vénerit ille, nobis annuntiábit ómnia. Dicit ei Jesus: Ego sum, qui loquor tecum. Et contínuo venérunt discípuli ejus: et mirabántur, quia cum muliere loquebátur. Nemo tamen dixit: Quid quæris, aut quid lóqueris cum ea? Relíquit ergo hýdriam suam múlier, et ábiit in civitátem, et

zavolaj (aj) muža a príď sem! Žena mu odpovedala: Nemám muža! Ježiš jej povedal: Pravdu si povedala, že nemáš muža! Mala si piatich mužov, a ten, ktorého máš teraz, nie je tvojím mužom. Toto si pravdivo povedala. Vravela mu žena: Vidím, že si prorok! Naši otcovia sa na tomto mieste klaňali (Bohu), vy však tvrdíte, že v Jeruzaleme je to miesto, kde sa treba klaňať. Ježiš jej odvetil: Ver mi, žena, že sa blíži hodina, keď sa ani na tomto vrchu, ani v Jeruzaleme nebudete klaňať Otcovi! Vy sa klaniate tomu, čo nepoznáte, ale my sa klaniame tomu, čo poznáme. Spasenie príde totiž zo židovského (národa). No blíži sa hodina, ba je už tu, keď sa praví ctitelia budú klaňať Otcovi v duchu a pravde. A sám Otec chce mať takýchto ctiteľov. Boh je duch, a tí, ktorí sa mu klaňajú, musia sa mu klaňať v duchu a pravde. Žena mu vravela: Viem, že príde Mesiáš, ktorý sa volá Pomazaný. Keď príde, zjaví nám všetko! Ježiš jej povedal: Ja som to, ktorý sa s tebou rozprávam! Vtom prišli jeho učeníci a divili sa, že sa shovára so ženou. Ale ani jeden sa nedozvedal: Čo sa jej spytuješ? alebo: O čom sa s ňou rozprávaš? Žena zatiaľ nechala tam nádobu, odišla do mestečka a hovorila ľuďom: Poď-

dicit illis homínibus: Veníte, et vidéte hóminem, qui dixit mihi ómnia, quæcúmque feci: numquid ipse est Christus? Exiérunt ergo de civitáte, et veniébant ad eum. Intérea rogábant eum discípuli, dicéntes: Rabbi, mandúca. Ille autem dicit eis: Ego cibum hábeo manducáre, quem vos nescítis. Dicébant ergo discípuli ad ínvicem: Numquid áliquis áttulit ei manducáre? Dicit eis Jesus: Meus cibus est, ut fáciam voluntátem ejus, qui misit me, ut perfíciam opus ejus. Nonne vos dícitis, quod adhuc quátuor menses sunt, et messis venit? Ecce dico vobis: Leváte óculos vestros, et vidéte regiónes, quia albæ sunt jam ad messem. Et qui metit, mercédem áccipit, et cóngregat fructum in vitam ætérnam: ut et qui séminat, simul gáudeat, et qui metit. In hoc enim est verbum verum: quia álius est qui séminat, álius est qui metit. Ego misi vos métere, quod vos non laborástis: álii laboravérunt, et vos in labóres eórum introístis. Ex civitáte autem illa multi credidérunt in eum Samaritanórum, propter verbum mulíeris testimónium perhibéntis: Quia dixit mihi ómnia, quæcúmque feci. Cum veníssent ergo ad illum Samaritáni, rogavérunt eum, ut ibi manéret. Et mansit ibi duos dies. Et multe pozrieť človeka, ktorý mi povedal všetko, čo som porobila! Hádam je to Mesiáš! Vyšli teda z mestečka a prišli k nemu. Medzitým ho učeníci prosili a hovorili mu: Učiteľ, jedz! On im však povedal: Ja mám pokrm, o ktorom vy neviete. Tu si učeníci vraveli navzájom: Vari mu niekto doniesol jesť? Ježiš im povedal: Mojím pokrmom je činiť vôľu toho, ktorý ma poslal, a tak vykonať jeho dielo. Či vy sami nevravíte: Ešte štyri mesiace, a príde žatva? Hľa, hovorím vám: Len pozdvihnite oči a hľaďte, ako polia zožltly na žatvu! Žnec už dostáva svoju mzdu a sbiera úrodu pre večný život, takže sa rozsievač a žnec naraz radujú. Lebo je pravdivé príslovie, že iný rozsieva, a iný žne. Poslal som vás žať tam, kde ste nepracovali. Iní tu pracovali, a vy (len) pokračujete v ich práci. A mnohí Samaritáni z toho mestečka uverili v neho, pohnutí slovami ženy, ktorá svedčila: Povedal mi všetko, čo som porobila! A keď Samaritáni prišli k nemu, prosili ho, aby ostal u nich. Ostal tam teda dva dni. A ešte viac ich uverilo, pohnutých Ježišovou rečou, a povedali žene: Už veríme

to plures credidérunt in eum propter sermónem ejus. Et mulíeri dicébant: Quia jam non propter tuam loquélam crédimus: ipsi enim audívimus, et scimus, quia hic est vere Salvátor mundi.

nielen pre tvoje slová, ale sami sme počuli a vieme, že tento je naozaj Spasiteľ sveta!

OFERTÓRIUM (Ž 5, 3-4)

Inténde voci oratiónis meæ, Rex meus, et Deus meus: quóniam ad te orábo, Dómine.

Všimni si hlas mojej modlitby, Kráľ môj a Boh môj, lebo modlím sa ku tebe, Pane.

SEKRÉTA

Réspice, quæsumus, Dómine, propítius ad múnera, quæ sacrámus: ut tibi grata sint, et nobis salutária semper exsístant. Per Dóminum.

Shliadni, prosíme, Pane, milostivý na dary, ktoré obetujeme: aby tebe boly milými a nám sa staly vždy spásonosnými. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia pôstna*, str. 517.

KOMÚNIA (Jn 4, 13 a 14)

Qui bíberit aquam, quam ego dabo ei, dicit Dóminus, fiet in eo fons aquæ saliéntis in vitam ætérnam.

Ak sa niekto napije z vody, ktorú mu ja dám, hovorí Pán, stane sa v ňom prameňom vody, prúdiacej do večného života.

POSTKOMÚNIA

Hujus nos, Dómine, percéptio sacraménti mundet a crímine: et ad cæléstia regna perdúcat. Per Dóminum.

Prijatie tejto sviatosti, Pane, nech nás očistí od previnenia: a nech nás privedie do kráľovstiev nebeských. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut qui in tua protectióne confídimus, cuncta nobis adversántia, te adjuvánte, vincámus. Per Dóminum nostrum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí dôverujeme vo tvoju ochranu, s tvojou pomocou premohli sme všetky protivenstvá. Skrze Pána nášho.

Sobota po Tretej Nedeli Pôstnej

Štácia u sv. Zuzany

Rúcho fialové.

Cudzoložná žena (hriešnikova duša) obsiahne odpustenie od Krista. - Z introitu vyznieva kajúcnikov hlas o odpustenie. Udalosť s kajúcou cudzoložnicou, ktorej Spasiteľ veľkodušne odpustil (evanj.), vliala nádej do sŕdc verejných hriešnikov, ktorí pred tvárou veriacich pykali za svoje hriechy. Ale aj katechumeni dostali povzbudenia (dnes mali 2. skrutínium). Ideálom ostáva však starozákonná Zuzana, ako vzor čistoty a vernosti manželskej (lekcia). K nej sa právom pripája rímska panna sv. Zuzana. Zasa krásny triptych: starozákonná Zuzana - kajúca hriešnica - sv. panna Zuzana. V porovnaní s najvyšším ideálom novozákonným, panenstvom, manželská čistota a kajúci život sú len menej dokonalé stavy.

INTROIT (Ž 5, 2-3)

Verba mea aúribus pércipe, Dómine, intéllige clamórem meum: inténde voci oratiónis meæ: Rex meus et Deus meus. *(Ps ib. 4)* Quóniam ad te orábo: Dómine, mane exaúdies vocem meam. ℣. Glória Patri.

Nakloň sluch mojim slovám, Pane, načúvaj na môj ston, všimni si hlas mojej modlitby, Kráľ môj a Boh môj. *(Ž tž. 4)* Lebo modlím sa ku tebe: zarána počúvaš, Pane, môj hlas. ℣. Sláva Otcu i Synu.

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut qui se, affligéndo carnem, ab aliméntis ábstinent; sectándo justítiam, a culpa jejúnent. Per Dóminum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby tí, ktorí, trestajúc telo, zdržiavajú sa od pokrmov; nasledujúc spravodlivosť, postili sa od viny. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (Dan 13, 1-9, 15-17, 19-30, 33-62)

Léctio Daniélis Prophétæ. - In diébus illis: Erat vir hábitans in Babylóne, et nomen ejus Jóakim: et accépit uxórem nómine Susánnam, fíliam Helciæ, pulchram nimis, et timéntem Deum: paréntes enim illíus, cum essent justi, erudiérunt fíliam suam secúndum legem Móy-

Čítanie z Daniela proroka. - V tých dňoch v Babylone býval istý muž, menom Joakim. Vzal si za manželku Helkiášovu dcéru Zuzanu, ktorá bola veľmi pekná a bohabojná. Keďže totiž jej rodičia boli spravodliví, vychovávali svoju dcéru podľa Mojžišovho zákona. Joakim

si. Erat autem Jóakim dives valde, et erat ei pomárium vicínum dómui suæ: et ad ipsum confluébant Judæi, eo quod esset honorabílior ómnium. Et constitúti sunt de pópulo duo senes júdices in illo anno: de quibus locútus est Dóminus: Quia egréssa est iníquitas de Babylóne a senióribus judícibus, qui videbántur régere pópulum. Isti frequentábant domum Jóakim, et veniébant ad eos omnes, qui habébant judícia. Cum autem pópulus revertísset per merídiem, ingrediebátur Susánna, et deambulábat in pomário viri sui. Et vidébant eam senes quotídie ingrediéntem, et deambulántem: et exarsérunt in concupiscéntiam ejus: et evertérunt sensum suum, et declinavérunt óculos suos, ut non vidérent cælum, neque recordaréntur judiciórum justórum. Factum est autem, cum observárent diem aptum, ingréssa est aliquándo sicut heri et nudiustértius, cum duábus solis puéllis, voluítque lavári in pomário: æstus quippe erat, et non erat ibi quisquam, præter duos senes abscónditos, et contemplántes eam. Dixit ergo puéllis: Afférte mihi óleum, et smígmata, et óstia pomárii claúdite, ut laver. Cum autem egréssæ essent puéllæ, surrexérunt duo senes, et accurrérunt ad eam,

však bol veľmi bohatý a v susedstve domu mal ovocnú záhradu. K nemu sa schádzali Židia, pretože bol váženejší než ostatní. V tom roku ustanovili z ľudu za sudcov dvoch starcov, o ktorých povedal Pán: Že z Babylonu vyšla nepravosť od starcov sudcov, ktorí zdanlivo spravovali ľud. Títo sa zdržiavali v Joakimovom dome a všetci, ktorí mali spory, prichádzali k nim. Keď potom ľud cez poludnie odchádzal, vošla Zuzana prechádzať sa do záhrady svojho muža. Starci ju každý deň vídali vchádzať a prechádzať sa, i zahoreli k nej žiadostivosťou. A rozvrátili si myseľ, odvrátili si oči, že nevideli nebo, ani si nepripomenuli spravodlivé rozsudky. A keď striehli na príhodný deň, vošla raz - ako včera i predvčerom - len s dvoma slúžkami a chcela sa v záhrade kúpať; bola totiž horúčosť. A nebolo tam nikoho, okrem dvoch starcov, ktorí sa schovali a pozorovali ju. I povedala slúžkam: Doneste mi olej a masti, ale dvere zatvorte, okúpem sa. Keď slúžky odišly, dvaja starci vstali, pribehli k nej a vraveli: Pozri, dvere záhrady sú zatvorené, nik nás nevidí a my sme žiadostiví po tebe, nuž pristaň a oddaj sa nám. Ak by si nechcela, budeme proti tebe svedčiť,

et dixérunt: Ecce óstia pomárii clausa sunt, et nemo nos videt, et nos in concupiscéntia tui sumus: quam ob rem assentíre nobis, et commiscére nobíscum. Quod si nolúeris, dicémus contra te testimónium, quod fúerit tecum júvenis, et ob hanc causam emíseris puéllas a te. Ingémuit Susánna, et ait: Angústiæ sunt mihi úndique: si enim hoc égero, mors mihi est: si autem non égero, non effúgiam manus vestras. Sed mélius est mihi absque ópere incídere in manus vestras, quam peccáre in conspéctu Dómini. Et exclamávit voce magna Susánna: exclamavérunt autem et senes advérsus eam. Et cucúrrit unus ad óstia pomárii, et apéruit. Cum ergo audíssent clamórem fámuli domus in pomario, irruérunt per postícum, ut vidérent quidnam esset. Postquam autem senes locúti sunt, erubuérunt servi veheménter: quia numquam dictus fúerat sermo hujuscémodi de Susánna. Et facta est dies crástina. Cumque venísset pópulus ad Jóakim virum ejus, venérunt et duo senióres, pleni iníqua cogitatióne advérsus Susánnam, ut interfícerent eam. Et dixérunt coram pópulo: Míttite ad Susánnam fíliam Helcíæ uxórem Jóakim. Et statim misérunt. Et venit cum paréntibus, et fíliis, et univérže bol s tebou akýsi mladík, a preto si poslala slúžky preč. Zuzana zakvílila a povedala: S každej strany ma sviera úzkosť: veď ak to urobím, bude mi to smrťou, ak však neurobím, neuniknem vašim rukám. Ale je pre mňa lepšie bez činu upadnúť do vašich rúk, než zhrešiť pred Pánovou tvárou. Vtom Zuzana zvolala veľkým hlasom; ale zvolali proti nej aj starci. A jeden bežal ku dverám záhrady a otvoril. Keď sluhovia domu počuli zo záhrady krik, vbehli cez zadné dvierka pozrieť, čo sa robí. Keď im starci rozpovedali, sluhovia sa velmi hanbili, veď sa o Zuzane nehovorilo nikdy niečo podobného. Ísvitol druhý deň. Keď ľud prišiel k jej manželovi, prišli aj dvaja starci, plní zločinného úmyslu proti Zuzane, aby ju mohli zabiť. I hovorili pred ľudom: Pošlite po Helkiášovu dcéru Zuzanu, manželku Joakimovu. Hneď aj poslali. Prišla s rodičmi, dietkami a všetkými svojimi príbuznými. Jej príbuzní a všetci, čo ju poznali, plakali. Vtedy uprostred ľudu povstali dvaja starci a položili si ruky na jej hlavu. Ona s plačom pozdvihla oči k nebu, veď jej srdce bolo plné dôvery k Pánovi. Starci však vraveli: Keď sme sa sami prechádzali po záhrade, vošla táto s dvoma slúžkami,

sis cognátis suis. Flebant ígitur sui, et omnes, qui nóverant eam. Consurgéntes autem duo senióres in médio pópuli, posuérunt manus suas super caput ejus. Quæ flens suspéxit ad cælum: erat enim cor ejus fidúciam habens in Dómino. Et dixérunt senióres: Cum deambularémus in pomário soli, ingréssa est hæc cum duábus puéllis: et clausit óstia pomárii, et dimísit a se puéllas. Venítque ad eam adoléscens, qui erat abscónditus, et concúbuit cum ea. Porro nos, cum essémus in ángulo pomárii, vidéntes iniquitátem, cucúrrimus ad eos, et vídimus eos páriter commiscéri. Et illum quidem non quívimus comprehéndere, quia fórtior nobis erat, et apértis óstiis exsilívit: hanc autem cum apprehendissémus, interrogávimus, quisnam esset adoléscens, et nóluit indicáre nobis: hujus rei testes sumus. Crédidit eis multitúdo quasi sénibus, et judícibus pópuli, et condemnavérunt eam ad mortem. Exclamávit autem voce magna Susánna, et dixit: Deus ætérne, qui absconditórum es cógnitor, qui nosti ómnia, ántequam fiant, tu scis, quóniam falsum testimónium tulérunt contra me: et ecce mórior, cum nihil horum fécerim, quæ isti malitióse composuérunt advérsum me. Exaudízatvorila dvere záhrady a poslala slúžky preč. Vtom prišiel k nej mladík, ktorý bol skrytý a zhrešil s ňou. No my sme boli v rohu záhrady a keď sme videli zločin, pribehli sme k nim a videli sme ich spolu hrešiť. Jeho sme nemohli chytiť, pretože bol mocnejší od nás, otvoril dvere a vyskočil von. Keď sme túto dolapili, spytovali sme sa jej, kto je ten mladík, ale nechcela prezradiť. Toto dosvedčujeme! Zástup im ako starcom a sudcom ľudu uveril, a odsúdil ju na smrť. Zuzana však zvolala veľkým hlasom a vravela: Bože večný, ktorý poznáš skryté veci, ktorý vieš všetko skôr, než sa stane, ty vieš, že svedčili proti mne falošne; pozri, umieram, hoci som neurobila nič z toho, čo títo zločinne svedčia proti mne. A Pán vyslyšal jej hlas. Keď ju viedli na smrť, vzbudil Pán svätého ducha v istom mladom chlapcovi, ktorý sa volal Daniel, i zvolal veľkým hlasom: Ja som čistý od krvi tejto (ženy). A všetok ľud sa obrátil k nemu so slovami: Aká je to reč, čo hovoríš? Ten si zastal uprostred nich a povedal: Tak hlúpi ste, synovia Izraela? Bez súdu, bez stopovania pravdy ste odsúdili dcéru Izraela! Obnovte súd, pretože falošne svedčili proti nej! Ľud v náhlosti sa vrátil. Nato im Daniel pove-

vit autem Dóminus vocem ejus. Cumque ducerétur ad mortem, suscitávit Dóminus spíritum sanctum púeri junióris, cujus nomen Dániel. Et exclamávit voce magna: Mundus ego sum a sánguine hujus. Et convérsus omnis pópulus ad eum, dixit: Quis est iste sermo, quem tu locútus es? Qui cum staret in médio eórum, ait: Sic fátui, fílii Israel, non judicántes, neque quod verum est cognoscéntes, condemnástis fíliam Israel? Revertímini ad judícium, quia falsum testimónium locúti sunt advérsus eam. Revérsus est ergo pópulus cum festinatióne. Et dixit ad eos Dániel: Separáte illos ab ínvicem procul, et dijudicábo eos. Cum ergo divísi essent alter ab áltero, vocávit unum de eis, et dixit ad eum: Inveteráte diérum malórum, nunc venérunt peccáta tua, quæ operabáris prius; júdicans judícia injústa, innocéntes óprimens, et dimíttens nóxios, dicénte Dómino: Innocéntem et justum non interfícies. Nunc ergo, si vidísti eam, dic, sub qua árbore víderis eos colloquéntes sibi. Qui ait: Sub schino. Dixit autem Dániel: Recte mentítus es in caput tuum. Ecce enim Angelus Dei, accépta senténtia ab eo, scindet te médium. Et, amóto eo, jussit veníre álium, et dixit ei: Sedal: Oddeľte ich ďaleko od seba, ja ich rozsúdim. Keď ich teda od seba oddelili, zavolal jedného z nich a povedal mu: Ty, čo si zostarel v zločinných dňoch, teraz došly tvoje hriechy, ktoré si predtým popáchal, keď si vynášal nespravodlivé rozsudky, utláčal nevinných a prepúšťal vinných, hoci Pán povedal: Nevinného a spravodlivého nezabiješ! Nuž teraz, ak si ju videl, povedz, pod akým stromom si ich videl shovárať sa? Ten odpovedal: Pod lentyškom. Nato Daniel povedal: Krásne si luhal proti vlastnej hlave; hľa, anjel Pánov dostal od neho výrok a rozsekne ťa na dvoje. Keď toho odviedli, rozkázal, aby prišiel druhý; i povedal mu: Semä kananejské, a nie judské, krása ťa zviedla a žiadostivosť ti rozvrátila srdce. Takto ste robievali dcéram Izraela, a ony zo strachu daly sa s vami do reči; ale dcéra Judova nestrpela vašu nepravosť. Teraz mi teda povedz, pod akým stromom si ich dochytil shovárať sa? Ten povedal: Pod dubom. Daniel však mu odpovedal: Krásne si luhal aj ty proti vlastnej hlave. Anjel Pána totiž čaká s mečom, aby ťa preťal napoly a usmrtil vás. Nato celý zástup zvolal veľkým hlasom a dobrorečili Pánovi, ktorý zachráni tých, ktorí dúfajú v neho. I pozdvih-

men Chánaan, et non Juda, spécies decépit te, et concupiscéntia subvértit cor tuum: sic faciebátis filiábus Israel, et illæ timéntes loquebántur vobis: sed fília Juda non sustínuit iniquitátem vestram. Nunc ergo dic mihi, sub qua árbore comprehénderis eos loquéntes sibi. Qui ait: Sub prino. Dixit autem ei Dániel: Recte mentítus es et tu in caput tuum: manet enim Angelus Dómini, gládium habens, ut secet te médium, et interfíciat vos. Exclamávit itaque omnis coetus voce magna, et benedixérunt Deum, qui salvat sperántes in se. Et consurrexérunt advérsus duos senióres (convícerat enim eos Dániel ex ore suo falsum dixísse testimónium), fecerúntque eis, sicut male égerant advérsus próximum: et interfecérunt eos, et salvátus est sanguis innóxius in die illa.

li sa proti dvom starcom, lebo ich Daniel z vlastných úst usvedčil, že vydali falošné svedectvo a naložili s nimi, ako oni nakladali zločinne so svojím bližným a usmrtili ich a nevinná krv sa v ten deň zachránila.

GRADUÁL (Ž 22, 4)

Si ámbulem in médio umbræ mortis, non timébo mala, quóniam tu mecum es, Dómine. ℣ Virga tua, et báculus tuus, ipsa me consoláta sunt.

Aj keby som mal kráčať v tieni smrti, nebojím sa zlého, lebo ty si so mnou, Pane. ℣. Tvoj prút a tvoja palica - ony utešujú ma.

EVANJELIUM (Jn 8, 1-11)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Perréxit Jesus in montem Olivéti: et dilúculo íterum venit in templum, et omnis pópulus venit ad eum,

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času odišiel Ježiš na Olivovú horu. Ráno sa však vrátil do chrámu a všetok ľud prišiel k nemu. Sadol si teda a vyučoval ich.

et sedens docébat eos. Addúcunt autem scribæ, et phariséi mulíerem in adultério deprehénsam; et statuérunt eam in médio, et dixérunt ei: Magíster, hæc múlier modo deprehénsa est in adultério. In lege autem Móyses mandávit nobis hujúsmodi lapidáre. Tu ergo quid dicis? Hoc autem dicébant tentántes eum, ut possent accusáre eum. Jesus autem inclínans se deórsum, dígito scribébat in terra. Cum ergo perseverárent interrogántes eum, eréxit se, et dixit eis: Qui sine peccáto est vestrum, primus in illam lápidem mittat. Et íterum se inclínans, scribébat in terra. Audiéntes autem unus post unum exíbant, incipiéntes a senióribus: et remánsit solus Jesus, et múlier in médio stans. Erigens autem se Jesus, dixit ei: Múlier, ubi sunt, qui te accusábant? Nemo te condemnávit? Quæ dixit: Nemo, Dómine. Dixit autem Jesus: Nec ego te condemnábo: vade, et jam ámplius noli peccáre.

Tu zákonníci a farizeji priviedli ženu, pristihnutú pri cudzoložstve, postavili ju doprostred a povedali mu: Učiteľ, túto ženu pristihli pri cudzoložstve! Mojžiš nám v zákone prikázal takéto kameňovať. Čo povieš ty? To vraveli, aby ho pokúšali a mohli obžalovať. Ježiš sa však zohol a prstom (čosi) písal na zemi. Keď sa ho neprestávali opytovať, vzpriamil sa a povedal im: Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň! A zasa sa zohol a písal na zemi. Ako to počuli, po jednom sa stratili, počnúc od starších až do posledných, takže zostal sám a žena, stojaca vprostriedku. Ježiš sa vzpriamil a hovoril jej: Žena, kde sú tí, čo na teba žalovali? Nikto ťa neodsúdil? Odpovedala: Nikto, Pane! Tu jej povedal Ježiš: Ani ja ťa neodsudzujem. Choď a odteraz nehreš!

OFERTÓRIUM (Ž 118, 133)

Gressus meos dírige secúndum elóquium tuum: ut non dominétur mei omnis injustítia, Dómine.

Riaď moje kroky podľa svojho výroku a nech nepanuje vo mne nijaká nepravosť, Pane.

SEKRÉTA

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut hujus sacri-

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby prinesený dar

fícii munus oblátum, fragilitátem nostram ab omni malo purget semper et múniat. Per Dóminum.

tejto sviatosti našu krehkosť vždy očisťoval od každého zla aj ochraňoval. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Jn 8, 10 a 11)

Nemo te condemnávit, múlier? Nemo, Dómine. Nec ego te condemnábo: jam ámplius noli peccáre.

Žena, nikto ťa neodsúdil? Nikto, Pane. Ani ja ťa neodsudzujem. Odteraz už nehreš.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, omnípotens Deus: ut inter ejus membra numerémur, cujus córpori communicámus, et sánguini: Qui tecum.

Prosíme, všemohúci Bože; aby sme sa rátali k údom toho, na ktorého tele aj krvi berieme účasť: Ktorý s tebou žije.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Præténde, Dómine, fidélibus tuis dexteram cæléstis auxílii: ut te toto corde perquírant, et quæ digne póstulant, cónsequi mereántur. Per Dóminum.

Vystri nad veriacich svojich, Pane, pravicu nebeskej pomoci: aby celým srdcom vyhľadávali teba a to, čo dôstojne prosia, zaslúžili obsiahnuť. Skrze Pána.

Štvrtá Nedeľa Pôstna

Štácia u sv. Kríža v Jeruzaleme

Rúcho ružové alebo fialové.

Jeruzalem (Cirkev) teší sa z vykúpenia. - Ako v tretiu nedeľu adventnú, aj teraz sme v rímskom Jeruzaleme, v bazilike sv. Kríža jeruzalemského. Nový Jeruzalem, Cirkev, má viac príčin radovať sa: blíži sa Veľká noc, keď veriaci povstanú s Kristom k novému životu. Cirkev nemôže potlačiť radosť nad vykúpením ľudstva. V prvých storočiach celý rad katechumenov čakal na veľkonočné znovuzrodenie sviatosťou krstu, a tým sa rozmnožil počet dietok matky Cirkvi, ktorá ich aj v tejto sv. omši kŕmi mliekom Eucharistie (evanj.).
Ako v nedeľu Gaudete v advente, aj teraz kňaz môže sa obliecť do paramentov ružovej farby, diakon užíva dalmatiku a subdiakon tunicelu, oltár je ozdobený kvetmi a organ hrá po celú omšu. Ružová farba vznikla asi tak, že v túto ne-

deľu kresťania radi si podarúvali ruže. Pápež podnes svätí v tento deň zlatú ružu, ktorú potom podaruje zaslúžilej osobe.

INTROIT (Iz 66, 10 a 11)

Lætáre, Jerúsalem, et convéntum fácite omnes qui dilígitis eam: gaudéte cum lætítia, qui in tristítia fuístis; ut exsultétis, et satiémini ab ubéribus consolatiónis vestræ. *(Ps 121, 1)* Lætátus sum in his, quæ dicta sunt mihi: in domum Dómini íbimus. ℣. Glória Patri.

Raduj sa, Jeruzalem, a shromaždite sa v ňom všetci jeho milovníci, chvejte sa radosťou, ktorí ste trúchlili nad ním, aby ste jasali a nasýtili sa z pŕs svojej útechy. *(Ž 121, 1)* Naradovaný bol som, keď mi povedali: Pôjdeme do Pánovho domu! ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut qui ex mérito nostræ actiónis afflígimur, tuæ grátiæ consolatióne respirémus. Per Dóminum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí sme zaslúžene trestaní za svoje skutky, zotavili sme sa útechou tvojej milosti. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (Gal 4, 22-31)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Gálatas. - Fratres: Scriptum est, quóniam Abraham duos fílios hábuit: unum de ancílla, et unum de líbera. Sed qui de ancílla, secúndum carnem natus est: qui autem de líbera, per repromissiónem: quæ sunt per allegoríam dicta. Hæc enim sunt duo testaménta. Unum quidem in monte Sina in servitútem génerans, quæ est Agar: Sina enim mons est in Arábia, qui conjúnctus est ei, quæ nunc est Jerúsalem, et servit cum fíliis suis. Illa autem, quæ sursum est Jerúsalem, líbera est, quæ est

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Galaťanom. - Bratia! Je napísané, že Abrahám mal dvoch synov, jedného z otrokyne, druhého z (manželky) slobodnej. A ten, čo bol z otrokyne, narodil sa podľa tela, ale ten zo slobodnej podľa prisľúbenia. Toto je však obrazne povedané. Tie (ženy) znamenajú totiž dve smluvy: Tá prvá, daná na vrchu Sinaj, rodí pre otroctvo. A to je Agar. Sinaj však, vrch v Arábii, zodpovedá terajšiemu Jeruzalemu, lebo ten je v otroctve aj so svojimi deťmi. Ale nebeský Jeruzalem, to je tá slobodná,

mater nostra. Scriptum est enim: Lætáre, stérilis, quæ non paris: erúmpe, et clama, quæ non párturis: quia multi fílii desértæ, magis quam ejus, quæ habet virum. Nos autem, fratres, secúndum Isaac promissiónis fílii sumus. Sed quómodo tunc is, qui secúndum carnem natus fúerat, persequebátur eum, qui secúndum spíritum: ita et nunc. Sed quid dicit Scriptúra? Ejice ancíllam, et fílium ejus: non enim hæres erit fílius ancíllæ cum fílio líberæ. Itaque, fratres, non sumus ancíllæ fílii, sed líberæ: qua libertáte Christus nos liberávit.

ktorá je našou matkou. Napísané je totiž: Zaplesaj, neplodná, ktorá si nerodila, rozzvuč sa a jasaj ty, ktorá si nemala dietky! Veď dietky opustenej sú početnejšie ako dietky tej, čo žije s mužom! Aj my, bratia, sme dietkami prisľúbenia, ako bol Izák. Lenže ako vtedy ten, čo sa narodil podľa tela, prenasledoval toho, čo sa narodil podľa ducha, tak je to aj teraz. Avšak čo hovorí Písmo? Vyžeň otrokyňu a jej syna, pretože syn otrokyne nemôže byť dedičom so synom slobodnej! A my, bratia, nie sme dietky otrokyne, ale slobodnej. Kristus nás oslobodil, aby (sme mali účasť) na tejto slobode.

GRADUÁL (Ž 121, 1 a 7)

Lætátus sum in his, quæ dicta sunt mihi: in domum Dómini íbimus. ℣. Fiat pax in virtúte tua: et abundántia in túrribus tuis.

Zaradovaný bol som, keď mi povedali: Pôjdeme do domu Pánovho. Nech v tvojich hradbách pokoj je, istota v tvojich palácoch.

TRAKTUS (Ž 124, 1-2)

Qui confídunt in Dómino, sicut mons Sion: non commovébitur in ætérnum, qui hábitat in Jerúsalem. ℣. Montes in circúitu ejus: et Dóminus in circúitu pópuli sui, ex hoc nunc et usque in sæculum.

Tí, ktorí dôverujú v Pána, sú ako Sion vrch; nepohne sa, kto prebýva v Jeruzaleme. ℣. Sú vrchy vôkol neho: tak je vôkol svojho ľudu Pán od týchto čias až naveky.

EVANJELIUM (Jn 6, 1-15)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Abiit Jesus

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času odišiel Ježiš na druhú stranu Gali-

trans mare Galilǽæ, quod est Tiberíadis et sequebátur eum multitúdo magna, quia vidébant signa, quæ faciébat super his, qui infirmabántur. Súbiit ergo in montem Jesus: et ibi sedébat cum discípulis suis. Erat autem próximum Pascha, dies festus Judæórum. Cum sublevásset ergo óculos Jesus, et vidísset, quia multitúdo máxima venit ad eum, dixit ad Philíppum: Unde emémus panes, ut mandúcent hi? Hoc autem dicébat tentans eum: ipse enim sciébat, quid esset factúrus. Respóndit ei Philíppus: Ducentórum denariórum panes non suffíciunt eis, ut unusquísque módicum quid accípiat. Dicit ei unus ex discípulis ejus, Andréas, frater Simónis Petri: Est puer unus hic, qui habet quinque panes hordeáceos, et duos pisces: sed hæc quid sunt inter tantos? Dixit ergo Jesus: Fácite hómines discúmbere. Erat autem fænum multum in loco. Discubuérunt ergo viri, número quasi quinque míllia. Accépit ergo Jesus panes: et cum grátias egísset, distríbuit discumbéntibus: simíliter et ex píscibus, quantum volébant. Ut autem implḗti sunt, dixit discípulis suis: Collígite quæ superavérunt fragménta, ne péreant. Collegérunt ergo, et implevérunt duódecim cóphinlejského čiže Tiberiadského mora. A nasledoval ho veľký zástup (ľudí), lebo videli divy, ktoré činil na chorých. Ježiš vystúpil na vrch a posadil sa tam aj s učeníkmi. Blízko bola židovská slávnosť Veľkej noci. Keď Ježiš pozdvihol oči a videl, že veľký zástup prichádza k nemu, povedal Filipovi: Kdeže nakúpime chleba, aby sa títo (všetci) najedli? Ale to povedal len preto, aby ho skúšal, lebo sám vedel, čo urobí. Filip mu odpovedal: Nestačí chleba za dvesto desiatnikov, aby sa ušlo každému čo len trocha! Jeden z učeníkov, Ondrej, brat Šimona Petra, povedal (Ježišovi): Tu je akýsi chlapec, ktorý má päť jačmenných chlebov a dve ryby. Ale čo je to pre toľkých? I rozkázal Ježiš: Usaďte ľudí! A bolo na tom mieste mnoho trávy. (Len) mužov si tam posadalo okolo päťtisíc. Tu Ježiš vzal chlieb, vzdal Bohu vďaky a potom rozdával sediacim. Podobne aj z rýb, koľko kto chcel. Keď sa nasýtili, povedal učeníkom: Posbierajte zvyšné odrobinky, aby nič nevyšlo nazmar! Posbierali ich teda a odrobinkami z piatich jačmenných chlebov, ktoré zvýšily po tých, čo boli jedli, naplnili dvanásť košov. Tí ľudia, keď videli, aký div učinil Ježiš, hovorili: Toto je naozaj ten prorok, ktorý má

nos fragmentórum ex quinque pánibus hordeáceis, quæ superfuérunt his, qui manducáverant. Illi ergo hómines cum vidíssent, quod Jesus fécerat signum, dicébant: Quia hic est vere Prophéta, qui ventúrus est in mundum. Jesus ergo cum cognovísset, quia ventúri essent, ut ráperent eum, et fácerent eum regem, fugit íterum in montem ipse solus.

prísť na svet! Ale Ježiš, keď zvedel, že chcú prísť za ním a zmocniť sa ho, aby ho urobili kráľom, utiahol sa zasa samotný na vrch.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 134, 3 a 6)

Laudáte Dóminum, quia benígnus est: psállite nómini ejus, quóniam suávis est: ómnia, quæcúmque vóluit, fecit in cælo, et in terra.

Chváľte Pána, lebo dobrý je, žalm pejte jeho menu, bo je ľúbezný. Čokoľvek chce, činí na nebi a na zemi.

SEKRÉTA

Sacrifíciis præséntibus, Dómine, quæsumus, inténde placátus: ut et devotióni nostræ proficiant, et salúti. Per Dóminum.

Tými obetnými darmi smierený, prosíme, Pane, shliadni: aby prospely aj našej zbožnosti aj spáse. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549.
Prefácia pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 121, 3-4)

Jerúsalem, quæ ædificátur ut cívitas, cujus participátio ejus in idípsum: illuc enim ascendérunt tribus, tribus Dómini, ad confiténdum nómini tuo, Dómine.

Jeruzalem je ako mesto vybudovaný vonkoncom súvisle. Tam vystupujú kmene, kmene Pánove, oslavovať meno tvoje, Pane.

POSTKOMÚNIA

Da nobis, quæsumus, miséricors Deus: ut sancta tua, quibus incessánter explémur, sincéris tractémus ob-

Daj nám, prosíme, milosrdný Bože: aby s tvojimi sviatostnými darmi, ktorými sme bezprestania utišovaní, zaob-

séquiis, et fidéli semper mente sumámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

chádzali sme s úprimnými poctami a prijímali sme ich s vernou mysľou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Pondelok po Štvrtej Nedeli Pôstnej

Štácia u Štyroch sv. Korunovaných

Rúcho fialové.

Kristus je Kráľom svojej Cirkvi. - Dve matky závodia o živé dieťa a kráľ Šalamún ho prisúdi pravej. Synagoga a Cirkev sa uchádzajú o vedenie ľudstva, ale synagoga je macochou ľudstva; Cirkev, Nevesta Kristova, je pravou duchovnou matkou vykúpených, ktorých jej sveril Kristus. On, týmto korunovaný Kráľ a pravý chrám boží, ktorý židia zneuctili a zborili, vykúpil ľudstvo, zborený chrám na tretí deň zasa vystavil a založil nový, novozákonnú Cirkev.

INTROIT (Ž 53, 3-4)

Deus, in nómine tuo salvum me fac, et in virtúte tua líbera me: Deus, exáudi oratiónem meam, áuribus pércipe verba oris mei. *(Ps ib. 5)* Quóniam aliéni insurrexérunt in me: et fortes quæsiérunt ánimam meam. ℣. Glória Patri.

Zachráň ma, Bože, skrze svoje meno a mocou svojou osloboď ma. Bože, čuj moju modlitbu, slyš slová mojich úst. *(Ž tž. 5)* Lebo sa zdvihli pyšní proti mne a mocní mi čihali na život. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus, ut observatiónes sacras ánnua devotióne recoléntes, et córpore tibi placeámus, et mente. Per Dóminum.

Daj, prosíme, všemohúci Bože, aby my, ktorí každý rok pripomíname si zbožne posvätné pôsty, ľúbili sme sa tebe aj telom aj mysľou. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (3 Kr 3, 16-28)

Léctio libri Regum. - In diébus illis: Venérunt duæ mulíeres meretríces ad regem Salomónem, steterúntque coram eo; quarum una

Čítanie z knihy Kráľov. - V tých dňoch prišly ku kráľovi Šalamúnovi dve ženy neviestky a predstúpily pred neho. Jedna zo žien pove-

ait: Obsecro, mi dómine: ego et múlier hæc habitabámus in domo una, et péperi apud eam in cubículo. Tértia autem die postquam ego péperi, péperit et hæc: et erámus simul, nullúsque álius nobíscum in domo, excéptis nobis duábus. Mórtuus est autem fílius mulíeris hujus nocte: dórmiens quippe oppréssit eum. Et consúrgens intempéstæ noctis siléntio, tulit fílium meum de látere meo ancíllæ tuæ dormiéntis, et collocávit in sinu suo: suum autem fílium, qui erat mórtuus, pósuit in sinu meo. Cumque surrexíssem mane, ut darem lac fílio meo, appáruit mórtuus: quem diligéntius íntuens clara luce, deprehéndi non esse meum, quem genúeram. Respondítque áltera múlier: Non est ita, ut dicis: sed fílius tuus mórtuus est, meus autem vivit. E contrário illa dicébat: Mentíris; fílius quippe meus vivit, et fílius tuus mórtuus est. Atque in hunc modum contendébant coram rege. Tunc rex ait: Hæc dicit: Fílius meus vivit, et fílius tuus mórtuus est. Et ista respóndit: Non, sed fílius tuus mórtuus est, meus autem vivit. Dixit ergo rex: Afférte mihi gládium. Cumque attulíssent gládium coram rege: Divídite, inquit, infántem vivum in duas partes, et date dimídiam partem: S dovolením, pane, ja a táto žena bývame v tom istom dome. I porodila som pri nej v dome. Na tretí deň po mojom zľahnutí porodila aj táto žena. Boly sme spolu a v dome nebol s nami nik cudzí; iba my dve sme boly v dome. V noci zomrel synček tejto ženy, lebo ležala na ňom. Prostred noci tíško vstala, vzala zpovedľa mňa môjho synka, keď tvoja služobnica spala, a položila si ho na prsia, svojho mŕtveho syna však položila na moje prsia. Keď som ráno vstala a chcela som pridojiť svojho syna, bol mŕtvy. Ale keď som ho pozrela zavidna, nuž nebol to môj syn, ktorého som porodila. Ale druhá žena povedala: Nie, naopak, živý je môj syn, a mŕtvy je tvoj syn. Tá však vravela: Nie, ale mŕtvy je tvoj syn a živý je môj syn. A dohovárały sa pred kráľom. Nato kráľ povedal: Táto vraví: Tento živý je môj syn, a mŕtvy je tvoj syn, a tá hovorí: Nie, ale mŕtvy je tvoj syn, a živý je môj syn. I rozkázal kráľ: Doneste mi meč! Doniesli meč pred kráľa a kráľ povedal: Pretnite živé dieťa na dvoje a dajte polovicu jednej a polovicu druhej. Nato žena, ktorej synom bolo živé (dieťa), povedala kráľovi, lebo sa pohla jej láska k vlastnému dieťaťu: S dovolením, pane! Dajte jej živé dieťa,

tem uni, et dimídiam partem álteri. Dixit autem múlier, cujus fílius erat vivus, ad regem (commóta sunt quippe víscera ejus super fílio suo): Obsecro, dómine, date illi infántem vivum, et nolíte interfícere eum. E contrário illa dicébat: Nec mihi, nec tibi sit, sed dividátur. Respóndit rex, et ait: Date huic infántem vivum, et non occidátur: hæc est enim mater ejus. Audívit ítaque omnis Israel judícium, quod judicásset rex, et timuérunt regem, vidéntes sapiéntiam Dei esse in eo ad faciéndum judícium.

ale ho nezabíjajte. Druhá však vravela: Nech je nie ani moje, ani tvoje! Pretnite! Nato sa ozval kráľ a povedal: Dajte prvej živé dieťa, a nezabíjajte ho, ona mu je matkou. Celý Izrael sa dopočul o rozsudku, ktorý vyniesol kráľ, preto sa báli kráľa, lebo vedeli, že je v ňom Božia múdrosť, keď vynáša rozsudok.

GRADUÁL (Ž 30, 3)

Esto mihi in Deum protectórem, et in locum refúgii, ut salvum me fácias. ℣. *(Ps 70, 1)* Deus, in te sperávi: Dómine, non confúndar in ætérnum.

Buď mi Bohom a ochrancom, buď mi útočiskom a zachráňa. ℣. *(Ž 70, 1)* Bože, v teba som dúfal, Pane, nebudem zahanbený naveky.

Traktus (Dómine), str. 182.

EVANJELIUM (Jn 2, 13-25)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Prope erat Pascha Judæórum, et ascéndit Jesus Jerosólymam: et invénit in templo vendéntes boves, et oves, et colúmbas, et nummulários sedéntes. Et cum fecísset quasi flagéllum de funículis, omnes ejécit de templo, oves quoque, et boves, et nummulariórum effúdit æs, et mensas subvértit.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času blížila sa židovská Veľká noc a odišiel Ježiš do Jeruzalema. V chráme našiel sedieť kupcov s volmi, ovcami, holubmi, a peňazomencov. Spravil si z povrázkov bič a vyhnal z chrámu všetkých, aj ich ovce a voly, peňazomencom rozhádzal peniaze a poprevracal stoly, tým však, čo predávali holuby, povedal:

Et his, qui colúmbas vendébant, dixit: Auférte ista hinc, et nolíte fácere domum Patris mei domum negotiatiónis. Recordáti sunt vero discípuli ejus, quia scriptum est: Zelus domus tuæ comédit me. Respondérunt ergo Judæi, et dixérunt ei: Quod signum osténdis nobis, quia hæc facis? Respóndit Jesus, et dixit eis: Sólvite templum hoc, et in tribus diébus excitábo illud. Dixérunt ergo Judæi: Quadragínta et sex annis ædificátum est templum hoc, et tu in tribus diébus excitábis illud? Ille autem dicébat de templo córporis sui. Cum ergo resurrexísset a mórtuis, recordáti sunt discípuli ejus, quia hoc dicébat, et credidérunt Scriptúræ, et sermóni, quem dixit Jesus. Cum autem esset Jerosólymis in Pascha in die festo, multi credidérunt in nómine ejus, vidéntes signa ejus, quæ faciébat. Ipse autem Jesus non credébat semetípsum eis, eo quod ipse nosset omnes, et quia opus ei non erat, ut quis testimónium perhibéret de hómine: ipse enim sciébat, quid esset in hómine.

Odneste si to odtiaľto a nerobte z domu môjho Otca tržnicu! Tu sa rozpamätali jeho učeníci, že je napísané: Horlivosť za tvoj dom ma strávi! Nato mu Židia povedali: Aké znamenie nám ukážeš, že (máš právo) toto robiť? I odpovedal im Ježiš: Zborte tento chrám, a do troch dní ho znova postavím! Židia mu teda povedali: Štyridsaťšesť rokov budovali tento chrám, a ty ho chceš postaviť za tri dni? Ale on to hovoril o chráme svojho tela. Keď potom vstal z mŕtvych, jeho učeníci sa rozpamätali, že toto bol hovoril, a uverili Písmu i slovám, ktoré povedal Ježiš. A mnohí uverili v jeho meno, kým bol v Jeruzaleme na týchto veľkonočných sviatkoch, lebo videli divy, ktoré robil. Ježiš sa však na nich nespoľahol, lebo poznal všetkých ľudí a nepotreboval, aby mu niekto o nejakom človekovi niečo dosvedčil, keďže sám vedel, čo v ktorom človekovi je.

OFERTÓRIUM (Ž 99, 1-2)

Jubiláte Deo omnis terra, servíte Dómino in lætítia: intráte in conspéctu ejus in exsultatióne: quia Dóminus ipse est Deus.

Plesajte Bohu všetky zeme, s radosťou slúžte Pánovi. Predstúpte s plesaním pred jeho tvár, vedzte, že Pán je Boh.

SEKRÉTA

Oblátum tibi, Dómine, sacrifícium vivificet nos semper, et múniat. Per Dóminum.

Obeta, prinesená tebe, Pane, nech nás vždy oživuje a chráni. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 18, 13 a 14)

Ab occúltis meis munda me, Dómine: et ab aliénis parce servo tuo.

Od mojich tajných poklesков očisť ma, Pane, a od cudzích ušetri svojho služobníka.

POSTKOMÚNIA

Sumptis, Dómine, salutáribus sacraméntis: ad redemptiónis ætérnæ, quæsumus, proficiámus augméntum. Per Dóminum.

Keď sme prijali, Pane, spasiteľné sviatostné dary: prosíme, nech napredujeme k rozvitku večného vykúpenia. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Deprecatiónem nostram, quæsumus, Dómine, benígnus exaúdi: et quibus supplicándi præstas afféctum, tríbue defensiónis auxílium. Per Dóminum.

Našu prosbu za odpustenie, prosíme, Pane, milostive vyslyš: a tým, ktorým dávaš cit skrúšenosti, uteľ pomoc obrany. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Utorok po Štvrtej Nedeli Pôstnej

Štácia u sv. Vavrinca in Damaso

Rúcho fialové.

Kristus je Vykupiteľom (druhým Mojžišom) svojho ľudu. - Nielen oroduje za svoj ľud, ale aj život obetuje zaň. Chcú ho zavraždiť, ale ešte neprišla jeho hodina (evanj.).

INTROIT (Ž 54, 2-3)

Exaúdi Deus oratiónem meam, et ne despéxeris depre-

Načúvaj, Bože, mojej modlitbe a nepohŕdaj mojím

catiónem meam: inténde in me, et exáudi me. *(Ps ib. 3-4)* Contristátus sum in exercitatióne mea: et conturbátus sum a voce inimíci, et a tribulatióne peccatóris. ℣. Glória Patri.

vzývaním: venuj mi pozornosť a vyslyš ma. *(Ž tž. 3-4)* Zmietam sa v svojej úzkosti a tŕpnem pre hlas nepriateľa, pre sužovanie hriešnika. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Sacræ nobis, quæsumus, Dómine, observatiónis jejúnia, et piæ conversatiónis augméntum, et tuæ propitiatiónis contínuum præstent auxílium. Per Dóminum.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

Pôsty svätej poslušnosti, prosíme, Pane, nech nám zaistia aj zveľadok zbožného obcovania aj ustavičnú pomoc tvojho zľutovania. Skrze Pána.

LEKCIA (Ex 32, 7-14)

Léctio libri Exodi. - In diébus illis: Locútus est Dóminus ad Móysen, dicens: Descénde de monte: peccávit pópulus tuus, quem eduxísti de terra Ægýpti. Recessérunt cito de via, quam ostendísti eis: fecerúntque sibi vítulum conflátilem, et adoravérunt, atque immolántes ei hóstias, dixérunt: Isti sunt dii tui Israel, qui te eduxérunt de terra Ægýpti. Rursúmque ait Dóminus ad Móysen: Cerno, quod pópulus iste duræ cervícis sit: dimítte me, ut irascátur furor meus contra eos, et déleam eos, faciámque te in gentem magnam. Móyses autem orábat Dóminum Deum suum, dicens: Cur, Dómine, irascitur furor tuus contra pópulum tuum, quem eduxísti de terra Ægýpti in fortitú-

Čítanie z knihy Exodus. - V tých dňoch hovoril Pán Mojžišovi: Choď, sostúp, lebo tvoj ľud, ktorý si vyviedol z egyptskej zeme, zle robí! Veľmi rýchlo odbočili s cesty, ktorú si im určil. Urobili si liate teľa, klaňali sa mu, priniesli mu obetu a vykrikovali: To je tvoj boh, Izrael, čo ťa vyviedol z egyptskej zeme. Potom povedal Pán Mojžišovi: Videl som, aký je to ľud. Pozri, je to ľud nepoddajnej šije! Teraz ma nechaj, nech zahorí môj hnev proti nim a ja ich vyhubím! Teba však urobím veľkým národom! No Mojžiš pokúšal sa upokojiť Pána, svojho Boha, a vravel: Prečo by, Pane, mal vybúšiť tvoj hnev oproti ľudu, ktorý si ty mohutnou silou a mocnou rukou vyviedol z egyptskej

dine magna, et in manu robústa? Ne quæso dicant Ægýptii: Cállide edúxit eos, ut interfíceret in móntibus, et deléret e terra: quiéscat ira tua, et esto placábilis super nequítia pópuli tui. Recordáre Abraham, Isaac, et Israel servórum tuórum, quibus jurásti per temetípsum, dicens: Multiplicábo semen vestrum sicut stellas cæli: et univérsam terram hanc, de qua locútus sum, dabo sémini vestro, et possidébitis eam semper. Placatúsque est Dóminus, ne fáceret malum, quod locútus fúerat advérsus pópulum suum.

zeme? Prečo by mali Egypťania vravieť: V zlovôli ich vyviedol, aby ich na vrchoch zmárnil a vyničil ich so zemského povrchu? Odlož svoj prudký hnev a maj zľutovanie nad nešťastím svojho ľudu, spomni si na Abraháma, Izáka a Izraela, svojich služobníkov, ktorým si prisahal na seba samého a prisľúbil: rozmnožím vaše potomstvo ako hviezdy na nebi a celú túto zem, o ktorej som hovoril, dám vášmu potomstvu, aby ju vlastnili na večné časy! A Pán sa zľutoval nad nešťastím, ktorým chcel navštíviť svoj ľud.

GRADUÁL (Ž 43, 26 a 2)

Exsúrge, Dómine, fer opem nobis: et líbera nos propter nomen tuum. ℣. Deus, aúribus nostris audívimus: et patres nostri annuntiavérunt nobis opus, quod operátus es in diébus eórum, et in diébus antíquis.

Vstaň, Pane, pomôž nám a vysloboď nás pre meno svoje. ℣. Na svoje sme uši, Bože, počuli, otcovia naši rozprávali nám o diele, ktoré vykonal si za ich dní, za starodávnych dní.

EVANJELIUM (Jn 7, 14-31)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem - In illo témpore: Jam die festo mediánte, ascéndit Jesus in templum, et docébat. Et mirabántur Judæi, dicéntes: Quómodo hic lítteras scit, cum non didícerit? Respóndit eis Jesus, et dixit: Mea doctrína non est mea, sed ejus, qui misit me. Si quis volúerit voluntátem ejus fá-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času uprostred slávnosti vystúpil Ježiš do chrámu a vyučoval (ľud). Židia sa divili a hovorili: Ako môže tento poznať Písma, keď sa neučil? Odpovedal im Ježiš a hovoril: Moja náuka je nie moja, ale toho, ktorý ma poslal. Ak niekto chce plniť jeho vôľu, rozozná, či táto náuka je od Boha, ale-

cere, cognóscet de doctrína, utrum ex Deo sit, an ego a meípso loquar. Qui a semetípso lóquitur, glóriam própriam quærit. Qui autem quærit glóriam ejus, qui misit eum, hic verax est, et injustítia in illo non est. Nonne Móyses dedit vobis legem: et nemo ex vobis facit legem? quid me quæritis interfícere? Respóndit turba, et dixit: Dæmónium habes: quis te quærit interfícere? Respóndit Jesus, et dixit eis: Unum opus feci, et omnes mirámini. Proptérea Móyses dedit vobis circumcisiónem (non quia ex Móyse est, sed ex pátribus): et in sábbato circumcíditis hóminem. Si circumcisiónem áccipit homo in sábbato, ut non solvátur lex Móysi: mihi indignámini, quia totum hóminem sanum feci in sábbato? Nolíte judicáre secúndum fáciem, sed justum judícium judicáte. Dicébant ergo quidam ex Jerosólymis: Nonne hic est, quem quærunt interfícere? Et ecce palam lóquitur, et nihil ei dicunt. Numquid vere cognovérunt príncipes, quia hic est Christus? Sed hunc scimus, unde sit: Christus autem, cum vénerit, nemo scit, unde sit. Clamábat ergo Jesus in templo docens, et dicens: Et me scitis, et unde sim, scitis, et a meípso non veni, sed est verus, qui mibo či hovorím len sám od seba. Kto sám od seba hovorí, hľadá svoju slávu, ale kto hľadá slávu toho, ktorý ho poslal, hovorí pravdu, a niet v ňom nepravosti. Či vám Mojžiš nedal zákon? Ale nikto z vás neplní zákon! Veď prečože ma chcete zabiť? Ľud odpovedal: Vari si diablom posadlý? Kto ťa chce zabiť? Odpovedal im Ježiš a hovoril: Jeden skutok som vykonal, a všetci sa čudujete! Vy obrezujete človeka i v sobotu, lebo vám Mojžiš dal obriezku, hoci vlastne nie je od Mojžiša, ale od otcov. Keď teda slobodno obrezať človeka v sobotu, a nie je tým porušený Mojžišov zákon, prečo sa hneváte na mňa, že som v sobotu uzdravil celého človeka? Nesúďte podľa vonkajška, ale súďte spravodlivo! Tu povedali niektorí Jeruzalemčania: Či je to nie ten, ktorého chcú zabiť? A hľa, verejne káže, a nič mu nehovoria! Či sa poprední mužovia (aj sami) presvedčili, že on je Kristus? Lenže o tomto (človekovi) vieme, odkiaľ je, ale keď príde Kristus, nikto nebude vedieť, odkiaľ je! A Ježiš pri vyučovaní v chráme zvolal: Aj mňa poznáte, aj odkiaľ som, viete! Ja som neprišiel sám od seba, ale je pravdivý ten, ktorý ma poslal, a ktorého vy nepoznáte. Ja ho však poznám, pretože som od ne-

sit me, quem vos nescítis. Ego scio eum, quia ab ipso sum, et ipse me misit. Quærébant ergo eum apprehéndere: et nemo misit in illum manus, quia nondum vénerat hora ejus. De turba autem multi credidérunt in eum.

ho a on ma poslal! Preto ho chceli chytiť, ale nikto (sa neopovážil) položiť ruku na neho, lebo ešte neprišla jeho hodina. A mnohí z ľudu uverili v neho.

OFERTÓRIUM (Ž 39, 2, 3 a 4)

Exspéctans exspectávi Dóminum, et respéxit me: et exaudívit deprecatiónem meam: et immísit in os meum cánticum novum, hymnum Deo nostro.

Dúfal som v Pána, dúfal som, a naklonil sa ku mne a počul moje volanie, a do mojich úst vložil novú pieseň, chválospev Bohu nášmu.

SEKRÉTA

Hæc hóstia, Dómine, quæsumus, emúndet nostra delícta: et ad sacrifícium celebrándum, subditórum tibi córpora, mentésque sanctíficet. Per Dóminum.

Tento obetný dar, Pane, prosíme, nech očistí naše previnenia: a na slávenie obety nech posvätí telá aj mysle poddaných tebe. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia pôstna*, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 19, 6)

Lætábimur in salutári tuo: et in nómine Dómini, Dei nostri, magnificábimur.

Budeme sa radovať tvojmu víťazstvu a chváliť sa menom Pána, Boha nášho.

POSTKOMÚNIA

Hujus nos, Dómine, percéptio sacraménti mundet a crímine: et ad cæléstia regna perdúcat. Per Dóminum.

Prijatie tejto sviatosti, Pane, nech nás očistí od viny: a nech nás privedie do kráľovstiev nebeských. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Miserére, Dómine, pópulo tuo: et contínuis tribulatiónibus laborántem, propítius respiráre concéde. Per Dóminum.

Zmiluj sa, Pane, nad ľudom svojím: a stíhanému ustavičnými súženiami, milostivý uteľ úľavy. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Streda po Štvrtej Nedeli Pôstnej

Štácia u sv. Pavla pred múrami

Rúcho fialové.

Sviatosť krstu smýva hriechy a osvecuje dušu. - U hlavného patróna krstencov, v bazilike sv. Pavla, apoštola národov, tohto dňa sa slávilo hlavné skrutínium krstencov. Sv. krst sa často spomína u sv. otcov a cirk. spisovateľov prvých storočí ako „illuminatio", osvietenie, a kandidátov krstu menovali „photizomenoi, illuminati", t. j. osvietenci. O starobylosti tohto omšového formuláru svedčia dve lekcie, obsahujúce prorocké slová Ezechiela a Izaiáša o účinkoch vody znovuzrodenia, t. j. sv. krstu. Evanjelium rozpráva o zázraku uzdravenia slepého od narodenia. - Ináč toto skrutínium sa menovalo „in aperitione aurium"; je súčiastkou aj našich krstných obradov; keď kňaz maže uši krstencovi, hovorí: „Ephetha, quod est adaperire" (Efeta, to je otvor sa!).

INTROIT (Ez 36, 23-26)

Cum sanctificátus fúero in vobis, congregábo vos de univérsis terris: et effúndam super vos aquam mundam, et mundabímini ab ómnibus inquinaméntis vestris: et dabo vobis spíritum novum. *(Ps 33, 2)* Benedícam Dóminum in omni témpore: semper laus ejus in ore meo. ℣. Glória Patri.

Keď sa ukážem na vás moja svätosť, shromaždím vás zo všetkých zemí a vylejem na vás vodu čistú, a očistíte sa od všetkých svojich škvŕn a dám vám nového ducha. *(Ž 33, 2)* Pánovi dobrorečiť budem v každom čase, vždy jeho chvála v mojich ústach. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

Po *Kýrie eléison:*

Orémus. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená. ℟. Vstaňte.

ORÁCIA

Deus, qui et justis prǽmia meritórum, et peccatóribus per jejúnium véniam prǽbes: miserére supplícibus tuis, ut reátus nostri conféssio, in-

Bože, ktorý skrze pôst dopriavaš aj spravodlivým odmeny za zásluhy, aj hriešnikom odpustenie: zmiluj sa nad úpenlivo prosiacimi te-

dulgéntiam váleat percípere delictórum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

ba, aby vyznanie našej hriešnosti dopomohlo nám k odpusteniu previnení. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

PRVÁ LEKCIA (Ez 36, 23-28)

Léctio Ezechiélis Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus Deus: Sanctificábo nomen meum magnum, quod pollútum est inter gentes, quod polluístis in médio eárum: ut sciant gentes, quia ego Dóminus, cum sanctificátus fúero in vobis coram eis. Tollam quippe vos de géntibus, et congregábo vos de univérsis terris, et addúcam vos in terram vestram. Et effúndam super vos aquam mundam, et mundabímini ab ómnibus inquinaméntis vestris, et ab univérsis idólis vestris mundábo vos. Et dabo vobis cor novum, et spíritum novum ponam in médio vestri: et áuferam cor lapídeum de carne vestra, et dabo vobis cor cárneum. Et spíritum meum ponam in médio vestri: et fáciam, ut in præcéptis meis ambulétis, et judícia mea custodiátis, et operémini. Et habitábitis in terra, quam dedi pátribus vestris: et éritis mihi in pópulum, et ego ero vobis in Deum: dicit Dóminus omnípotens.

Čítanie z Ezechiela proroka. - Toto hovorí Pán Boh: Posvätím svoje veľké meno, znesväcované u národov, ktoré ste znesväcovali uprostred nich; i budú národy vedieť, že ja som Pán, to výrok Pána, Jahveho, - keď sa u vás pred ich očami ukážem svätým. I vezmem vás z národov a posbieram vás zo všetkých krajín a zavediem vás na vlastnú pôdu. Potom budem na vás kropiť čistú vodu, že sa očistíte; od všetkých vašich škvŕn a od všetkých vašich modiel vás očistím. A dám vám srdce nové a nového ducha vložím do vás, odstránim z vášho tela srdce kamenné a dám vám srdce z mäsa. Svojho ducha vložím do vás a spôsobím, že budete kráčať podľa mojich nariadení a moje výroky budete zachovávať a prevádzať. Budete bývať v zemi, ktorú som dal vašim otcom a budete mojím ľudom, ja však budem vaším Bohom, hovorí všemohúci Pán.

GRADUÁL (Ž 33, 12 a 6)

Veníte, fílii, audíte me: timórem Dómini docébo vos. ℣. Accédite ad eum, et illu-

Poďteže, deti, čujte ma, ja naučím vás bázni Pánovej. ℣. Pristúpte k nemu, aby ste

minámini: et fácies vestræ non confundéntur.

sa obveselili, a vaše tváre nech sa nečerveňajú.

Tu kňaz hovorí: *Dóminus vobíscum.*

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut, quos jejúnia votíva castígant, ipsa quoque devótio sancta lætíficet; ut, terrénis afféctibus mitigátis, facílius cæléstia capiámus. Per Dóminum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby nás, ktorých uzdia zasvätené pôsty, potešil aj sám svätý obetný sľub; aby, krotiac pozemské žiadosti, ľahšie dosiahli sme nebeské dary. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

DRUHÁ LEKCIA (Iz 1, 16-19)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus Deus: Lavámini, mundi estóte, auférte malum cogitatiónum vestrárum ab óculis meis: quiéscite ágere pervérse, díscite benefácere: quærite judícium, subveníte opprésso, judicáte pupíllo, defénditе víduam. Et veníte, et argúite me, dicit Dóminus: si fúerint peccáta vestra ut cóccinum, quasi nix dealbabúntur: et si fúerint rubra quasi vermículus, velut lana alba erunt. Si voluéritis, et audiéritis me, bona terræ comedétis: dicit Dóminus omnípotens.

Čítanie z Izaiáša proroka. - Toto hovorí Pán Boh: Obmyte, očistite sa, odstráňte mi zpred očú zlobu svojich skutkov, prestaňte robiť zlo. Učte sa robiť dobro, domáhajte sa práva, pomôžte utláčanému, vymôžte právo sirote, obhajujte vdovu. Poďte, pravoďme sa! hovorí Pán. Ak budú vaše hriechy sťa šarlát, ako sneh budú obielené, ak sa budú červeňať sťa purpur, budú ako vlna. Ak budete povoľní a budete poslúchať, budete požívať dobro zeme, hovorí všemohúci Pán.

GRADUÁL (Ž 32, 12 a 6)

Beáta gens, cujus est Dóminus Deus eórum: pópulus, quem elégit Dóminus in hæreditátem sibi. ℣. Verbo Dómini cæli firmáti sunt: et spíritu oris ejus omnis virtus eórum.

Blažený národ, ktorý má Pána za Boha; ľud, ktorý vyvolil si za dedičstvo Pán. ℣. Pánovým slovom stvorené sú nebesá a všetok ich voj dychom jeho úst.

Traktus (Dómine, non secúndum peccáta nostra) na str. 182.

EVANJELIUM (Jn 9, 1-38)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Prætériens Jesus, vidit hóminem cæcum a nativitáte: et interrogavérunt eum discípuli ejus: Rabbi, quis peccávit, hic, aut paréntes ejus, ut cæcus nascerétur? Respóndit Jesus: Neque hic peccávit, neque paréntes ejus: sed ut manifesténtur ópera Dei in illo. Me opórtet operári ópera ejus, qui misit me, donec dies est: venit nox, quando nemo potest operári. Quámdiu sum in mundo, lux sum mundi. Hæc cum dixísset, éxspuit in terram, et fecit lutum ex sputo, et linívit lutum super óculos ejus, et dixit ei: Vade, lava in natatória Síloe (quod interpretátur Missus). Abiit ergo, et lavit, et venit videns. Itaque vicíni, et qui víderant eum prius, quia mendícus erat, dicébant: Nonne hic est, qui sedébat et mendicábat? Alii dicébant: Quia hic est. Alii autem: Nequáquam, sed símilis est ei. Ille vero dicébat: Quia ego sum. Dicébant ergo ei: Quómodo apérti sunt tibi óculi? Respóndit: Ille homo, qui dícitur Jesus, lutum fecit et unxit óculos meos, et dixit mihi: Vade ad natatória Síloe, et lava. Et ábii, et lavi, et vídeo. Et dixérunt ei: Ubi est ille? Ait: Néscio. Addúcunt eum ad pharisæos, qui

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času: Ježiš idúcky zazrel človeka slepého od narodenia. Jeho učeníci sa ho spýtali: Učiteľ, kto zhrešil, tento, a či jeho rodičia, že sa slepý narodil? Ježiš odpovedal: Ani tento nezhrešil, ani jeho rodičia, ale majú sa na ňom zjaviť skutky Božie. Musím konať skutky toho, ktorý ma poslal, dokiaľ je deň, lebo príde noc, keď nikto nebude môcť pracovať. Dokiaľ som na svete, som svetlom sveta! Ako to povedal, napľul na zem, spravil zo sliny blato, potrel (slepému) tým blatom oči a rozkázal mu: Choď, umy sa v rybníku Siloe! - čo znamená Poslaný. Odišiel teda, umyl sa a vrátil sa vidiaci. Tu susedia a tí, čo ho predtým vídali žobrať, hovorili: Či je to nie ten, čo (prv) sedával a žobral? Jedni tvrdili: Je to on! Iní zasa: Nie, ale podobá sa tomu! On však povedal: Hej, ja som to! Hovorili mu teda: Akože sa ti otvorily oči? Odpovedal: Akýsi človek, menom Ježiš, spravil blato, potrel mi oči a prikázal mi: Choď k rybníku Siloe a umy sa! Išiel som teda, a keď som sa umyl, videl som. I opýtali sa ho: Kde je ten človek? Povedal: Neviem. Zaviedli teda tohto predtým slepého pred farizejov. A bola práve sobota,

cæcus fúerat. Erat autem sábbatum, quando lutum fecit Jesus, et apéruit óculos ejus. Iterum ergo interrogábant eum pharisæi, quómodo vidísset. Ille autem dixit eis: Lutum mihi pósuit super óculos, et lavi, et vídeo. Dicébant ergo ex pharisæis quidam: Non est hic homo a Deo, qui sábbatum non custódit. Alii autem dicébant: Quómodo potest homo peccátor hæc signa fácere? Et schisma erat inter eos. Dicunt ergo cæco íterum: Tu quid dicis de illo, qui apéruit óculos tuos? Ille autem dixit: Quia prophéta est. Non credidérunt ergo Judæi de illo, quia cæcus fuísset et vidísset, donec vocavérunt paréntes ejus, qui víderat: et interrogavérunt eos, dicéntes: Hic est fílius vester, quem vos dícitis, quia caecus natus est? Quómodo ergo nunc videt? Respondérunt eis paréntes ejus, et dixérunt: Scimus, quia hic est fílius noster, et quia cæcus natus est: quómodo autem nunc vídeat, nescímus: aut quis ejus apéruit óculos, nos nescímus: ipsum interrogáte, ætátem habet, ipse de se loquátur. Hæc dixérunt paréntes ejus, quóniam timébant Judæos: jam enim conspiráverant Judæi, ut si quis eum confiterétur esse Christum, extra synagógam fíeret. Proptérea paréntes keď Ježiš sprav'l blato a otvoril mu oči. Farizeji sa ho znova spytovali, ako sa mu otvorily oči, a on im povedal: Priložil mi na oči blato, umyl som sa, a vidím! Hovorili teda niektorí z farizejov: Nie je ten človek z Boha, lebo nezachováva sobotu! Iní zasa vraveli: Akože môže hriešny človek robiť takéto divy? I povstala medzi nimi roztržka. A znova povedali tomu slepému: Čo hovoríš o ňom ty, veď ti otvoril oči? On však prehlásil: Je prorok! Židia však neverili, že bol slepý a že sa mu otvorily oči, kým nezavolali rodičov toho, ktorý obsiahol zrak, a nespýtali sa ich: Je to (naozaj) váš syn, o ktorom hovoríte, že sa slepý narodil? Akým činom teraz vidí? Rodičia odpovedali: Vieme, že on je náš syn a že sa slepý narodil. Nevieme však, akým činom teraz vidí, ani nevieme, kto mu otvoril oči. Jeho sa spýtajte, má svoje roky, nech sám hovorí o sebe! To povedali jeho rodičia, lebo sa báli Židov. Tí sa totiž už boli usniesli, že vylúčia zo synagogy toho, kto by (Ježiša) uznával za Krista. Preto povedali jeho rodičia: Má svoje roky, jeho sa spýtajte! Zavolali teda znova toho človeka, ktorý bol slepý, a vraveli mu: Vzdaj česť Bohu! My vieme, že ten človek je hriešny. On odpovedal: Či

ejus dixérunt: Quia ætátem habet, ipsum interrogáte. Vocavérunt ergo rursum hóminem, qui fúerat cæcus, et dixérunt ei: Da glóriam Deo. Nos scimus, quia hic homo peccátor est. Dixit ergo eis ille: Si peccátor est, néscio: unum scio, quia cæcus cum essem, modo vídeo. Dixérunt ergo illi: Quid fecit tibi? quómodo apéruit tibi óculos? Respóndit eis: Dixi vobis jam, et audístis: quid íterum vultis audíre? Numquid et vos vultis discípuli ejus fíeri? Maledixérunt ergo ei, et dixérunt: Tu discípulus illíus sis: nos autem Móysi discípuli sumus. Nos scimus, quia Móysi locútus est Deus: hunc autem nescímus, unde sit. Respóndit ille homo, et dixit eis: In hoc enim mirábile est, quia vos nescítis, unde sit, et apéruit meos óculos: scimus autem, quia peccatóres Deus non audit: sed, si quis Dei cultor est, et voluntátem ejus facit, hunc exaúdit. A sæculo non est audítum, quia quis apéruit óculos cæci nati. Nisi esset hic a Deo, non póterat fácere quidquam. Respondérunt, et dixérunt ei: In peccátis natus es totus, et tu doces nos? Et ejecérunt eum foras. Audívit Jesus, quia ejecérunt eum foras, et cum invenísset eum, dixit ei: Tu credis in Fílium Dei? Respóndit ille, et dixit: Quis est,

je hriešny, neviem; jedno však viem, že hoci som bol slepý, teraz vidím! Spytovali sa ho teda: Čo ti urobil? Ako ti to otvoril oči? Odvrával im: Už som vám to povedal a počuli ste. Prečo to chcete znova počuť? Vari sa chcete stať jeho učeníkmi?

Tu mu začali nadávať a hovorili: Ty si buď jeho učeníkom, my sme Mojžišovi učeníci! A vieme, že Mojžišovi hovoril Boh, ale o tomto nevieme, odkiaľ prišiel. Ten človek im odpovedal: Práve to je pri tom čudné, že neviete, odkiaľ je, a predsa mne otvoril oči! A vieme, že Boh hriešnikov nevyslyší, ale vyslyší (len) toho, kto je bohabojný a koná jeho vôľu. Jakživ nebolo počuť, že by slepému od narodenia niekto bol otvoril oči! Keby tento nebol od Boha, nemohol by nič takého urobiť! Nato mu povedali: Celý si sa v hriechoch narodil, a nás chceš poučovať? I vyhodili ho. Ježiš sa však dopočul, že ho vyhodili, a keď ho našiel, oslovil ho: Veríš v Syna Božieho? On sa spýtal: Kto je to, Pane, aby som mohol v neho veriť? Ježiš mu povedal: Už si ho videl! To je ten, ktorý hovorí s tebou!

Dómine, ut credam in eum? Ex dixit ei Jesus: Et vidísti eum et qui lóquitur tecum, ipse est. At ille ait: Credo, Dómine. *(Hic genuflectitur.)* Et prócidens adorávit eum.

On nato odpoveda!: Verím, Pane! *(Tu sa pokľakne.)* A klaňal sa mu.

OFERTÓRIUM (Ž 65, 8-9 a 20)

Benedícite, gentes, Dóminum Deum nostrum, et obaudíte vocem laudis ejus, qui pósuit ánimam meam ad vitam, et non dedit commovéri pedes meos. Benedíctus Dóminus, qui non amóvit deprecatiónem meam, et misericórdiam suam a me.

Dobrorečte Pánu Bohu nášmu, národy, a načúvajte zvesť chvály toho, ktorý duši mojej život dal a nedovolil, aby sa mi noha pošmykla. Pochválený buď Pán, ktorý nepohŕdol mojou modlitbou a neodňal mi svoje milosrdenstvo.

SEKRÉTA

Súpplices te rogámus, omnípotens Deus, ut his sacrifíciis peccáta nostra mundéntur: quia tunc veram nobis tríbuis et mentis et córporis sanitátem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Skrúšení prosíme teba, všemohúci Bože, aby sa týmito obetnými darmi očistily naše hriechy: lebo vtedy udeľuješ nám pravé zdravie mysle aj tela. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Jn 9, 11)

Lutum fecit ex sputo Dóminus, et linívit óculos meos, et ábii, et lavi, et vidi, et crédidi Deo.

Urobil blato zo sliny Pán a potrel mi oči. I odišiel som, umyl som sa, videl som a uveril som Bohu.

POSTKOMÚNIA

Sacraménta, quæ súmpsimus, Dómine Deus noster, et spirituálibus nos répleant aliméntis, et corporálibus tueántur auxíliis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Sviatostné dary, ktoré sme prijali, Pane, Bože náš, nech nás napĺňajú aj duchovnými pokrmami aj nech nás ochraňujú telesnými pomocami. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Páteant aures misericórdiæ tuæ, Dómine, précibus supplicántium: et ut peténtibus desiderata concédas, fac eos, quæ tibi sunt plácita, postuláre. Per Dóminum.

Nech uši milosrdenstva tvojho, Pane, otvoria sa prosbám skrúšených: a aby si prosebníkom udelil, čo žiadajú, daj, nech prosia, čo je tebe po vôli. Skrze Pána.

Štvrtok po Štvrtej Nedeli Pôstnej

Štácia u sv. Silvestra a Martina

Rúcho fialové.

Kristus, kriesiteľ mŕtvych. - Vo štvrtok v týždňoch Veľkého pôstu liturgia obracia sa rada ku kajúcnikom. Na Zelený štvrtok, teda o dva týždne, majú byť znova prijatí do spoločenstva veriacich. V tomto sv. pôste sme sa všetci postavili do radu kajúcnikov. Chceme striasť so seba putá hriechu a s Kristom vstať zmŕtvych k novému životu. Najmä sviatosť krstu je pravým duchovným zmŕtvychvstaním.
Dvaja svätí dnešného štáciového chrámu sú prví, ktorí neboli mučeníci, a Cirkev ich predsa uznala za svätých. Sv. Martin, biskup tourský, bol známy ako kriesiteľ mŕtvych. Dnešná sv. omša uvádza dva zázraky vzkriesenia, jeden zo Starého, druhý z Nového zákona.

INTROIT (Ž 104, 3-4)

Lætétur cor quæréntium Dóminum: quærite Dóminum, et confirmámini: quærite fáciem ejus semper. *(Ps ib. 1)* Confitémini Dómino, et invocáte nomen ejus: annuntiáte inter gentes ópera ejus. ℣. Glória Patri.

Nech raduje sa srdce hľadajúcich Pána. Hľadajte Pána a posilnite sa, hľadajte stále jeho tvár. *(Ž tž. 1)* Vzdávajte chválu Pánovi, meno jeho vzývajte, hlásajte jeho skutky medzi národmi. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut, quos jejúnia votíva castígant, ipsa quoque devótio sancta lætíficet; ut, terrénis afféctibus mitigátis, facílius cæléstia capiámus. Per Dóminum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby nás, ktorých uzdia zasvätené pôsty, potešil aj sám svätý obetný sľub; aby, krotiac pozemské žiadosti, ľahšie dosiahli sme nebeské dary. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (4 Kr 4, 25-38)

Léctio libri Regum. - In diébus illis: Venit múlier Sunamítis ad Eliséum in montem Carméli: cumque vidísset eam vir Dei e contra, ait ad Giézi púerum suum: Ecce Sunamítis illa. Vade ergo in occúrsum ejus, et dic ei: Recte ne ágitur circa te, et circa virum tuum, et circa fílium tuum? Quæ respóndit: Recte. Cumque venísset ad virum Dei in montem, apprehéndit pedes ejus: et accéssit Giézi, ut amovéret eam. Et ait homo Dei: Dimítte illam: ánima enim ejus in amaritúdine est, et Dóminus celávit a me, et non indicávit mihi. Quæ dixit illi: Numquid petívi fílium a dómino meo? Numquid non dixi tibi: Ne illúdas me? Et ille ait ad Giézi: Accínge lumbos tuos, et tolle báculum meum in manu tua, et vade. Si occúrrerit tibi homo, non salútes eum: et si salutáverit te quíspiam, non respóndeas illi: et pones báculum meum super fáciem púeri. Porro mater púeri ait: Vivit Dóminus, et vivit ánima tua, non dimíttam te. Surréxit ergo, et secútus est eam. Giézi autem præcésserat ante eos, et posúerat báculum super fáciem púeri, et non erat vox, neque sensus: reversúsque est in occúrsum ejus, et nuntiávit ei, dicens: Non surréxit puer.

Čítanie z knihy Kráľov. - V tých dňoch prišla istá žena zo Sunamu k Elizeovi na vrch Karmel. Keď ju muž Boží zďaleka uvidel, povedal svojmu sluhovi Giezimu: Pozri, to je tá Sunamitka. Bežže jej v ústrety a spýtaj sa jej: Vodí sa ti dobre? a tvojmu mužovi? a tvojmu synovi? Odpovedala: Dobre! Keď však došla k mužovi Božiemu na vrch, objala mu nohy. Nato Giezi pristúpil a chcel ju odsotiť. Ale muž Boží povedal: Nechaj ju, lebo duša je jej zatrpknutá a Pán to predo mnou skryl, neoznámil mi to. Ona však vravela: Či som si žiadala syna od Pána? Či som nevravela: Nezavádzaj ma? Vtedy povedal Giezimu: Prepáš si bedrá, vezmi si do ruky moju palicu a choď! Ak niekoho stretneš, nepozdravuj ho, a ak ťa niekto pozdraví, neodpovedz mu. Potom polož moju palicu na tvár chlapca. Ale matka chlapcova povedala: Na život Pána a na tvoj život, neopustím ťa! Nato vstal a išiel za ňou. Giezi išiel vopred a položil palicu na chlapcovu tvár. Ale nebolo hlasu, ani precitnutia. Vrátil sa mu teda v ústrety a oznámil mu: Chlapec sa neprebudil! Keď Elizeus vošiel do domu, hľa, chlapec ležal mŕtvy na svojej posteli. Vošiel, zavrel za nimi

Ingréssus est ergo Eliséus domum, et ecce puer mórtuus jacébat in léctulo ejus: ingressúsque clausit óstium super se, et super púerum: et orávit ad Dóminum. Et ascéndit, et incúbuit super púerum: posuítque os suum super os ejus, et óculos suos super óculos ejus, et manus suas super manus ejus: et incurvávit se super eum: et calefácta est caro púeri. At ille revérsus, deambulávit in domo, semel huc atque illuc: et ascéndit, et incúbuit super eum: et oscitávit puer sépties, aperuítque óculos. At ille vocávit Giézi, et dixit ei: Voca Sunamítidem hanc. Quæ vocáta, ingréssa est ad eum. Qui ait: Tolle fílium tuum. Venit illa, et córruit ad pedes ejus, et adorávit super terram: tulítque fílium suum, et egréssa est, et Eliséus revérsus est in Gálgala.

dvoma dvere a modlil sa k Pánovi. I vyšiel hore, ľahol si na chlapca, ústa si položil na jeho ústa, oči na jeho oči, ruky na jeho ruky. Keď sa tak naň sklonil, chlapcovo telo sa rozohrialo. Vrátil sa, prešiel sa po dome raz sem i tam, išiel hore a položil sa naň. Nato chlapec sedem ráz zívol a otvoril si oči. Vtedy zavolal Gieziho a povedal: Zavolaj mi Sunamitku! Keď ju zavolal, vošla k nemu. I povedal jej: Vezmi si svojho syna! I vkročila a padla mu k nohám, uklonila sa až k zemi, vzala si syna a vyšla von. Elizeus sa však vrátil do Galgaly.

GRADUÁL (Ž 73, 20, 19 a 22)

Réspice, Dómine, in testaméntum tuum: et ánimas paúperum tuórum ne obliviscáris in finem. ℣. Exsúrge, Dómine, júdica causam tuam: memor esto oppróbrii servórum tuórum.

Na svoju smluvu hľaď, Pane, na duše svojich biednych nezabúdaj večite. ℣. Vstaň, Pane, veď svoj spor, pamätaj na potupu svojich služobníkov.

EVANJELIUM *(Ibat Jesus)* z 15. nedele po Turícach, str. 701.

OFERTÓRIUM (Ž 69, 2, 3 a 4)

Dómine, ad adjuvándum me festína: confundántur omnes, qui cógitant servis tuis mala.

Ponáhľaj sa mi, Pane, na pomoc. Nech zahanbia sa všetci, ktorí zamýšľajú zlo tvojim služobníkom.

SEKRÉTA

Purífica nos, miséricors Deus: ut Ecclésiæ tuæ preces, quæ tibi gratæ sunt, pia múnera deferéntes, fiant expiátis méntibus gratióres. Per Dóminum.

Očisti nás, milosrdný Bože: aby modlitby tvojej Cirkvi, ktoré sú milé tebe, keď prinášame zbožné obetné dary, po usmierení duší staly sa milšími. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia pôstna*, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 70, 16-17 a 18)

Dómine, memorábor justítiæ tuæ solíus: Deus, docuísti me a juventúte mea; et usque in senéctam et sénium, Deus, ne derelínquas me.

Pripamätám, Pane, tvoju spravodlivosť, akú máš len ty. Poúčal si ma, Pane, od mladosti mojej a ani v starobe a šedinách, Bože, neopusť ma.

POSTKOMÚNIA

Cæléstia dona capiéntibus, quæsumus, Dómine, non ad judícium proveníre patiáris, quæ fidélibus tuis ad remédium providísti. Per Dóminum.

Nedopusť, prosíme, Pane, aby prijímajúcim boly na odsúdenie nebeské dary, ktoré veriacim svojim za liek si ustanovil. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Pópuli tui, Deus, institútor et rector, peccáta, quibus impugnátur, expélle: ut semper tibi plácitus, et tuo munímine sit secúrus. Per Dóminum.

Hriechy ľudu svojho, Bože, učiteľ a riaditeľ, ktorými je napádaný, zažeň: aby tebe vždy bol milý a pod ochranou tvojou bezpečný. Skrze Pána.

Piatok po Štvrtej Nedeli Pôstnej

Štácia u sv. Euzébia

Rúcho fialové.

Kristus je pôvodcom života. - Liturgia sa zaoberá tou istou myšlienkou ako včera, ale podáva ju katechumenom. Do chrámu sv. Euzébia šlo sa cez pohanské pohrebisko. Bolo obrazom pohanstva duchovne mŕtveho. Krstenci s dôverou túžili po Kristovi, aby ich vyviedol z hrobu smrti a priviedol k svetlu života.

INTROIT (Ž 18, 15)

Meditátio cordis mei in conspéctu tuo semper: Dómine, adjútor meus, et redémptor meus. *(Ps ib. 2)* Cæli enárrant glóriam Dei: et ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum. ℣. Glória Patri.

Rozjímanie srdca môjho je vždy pred tvárou tvojou, Pane, môj pomocník a môj vykupiteľ. *(Ž tž. 2)* Nebesá rozprávajú slávu Božiu, obloha hlása dielo jeho rúk. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui ineffabílibus mundum rénovas sacraméntis: præsta, quǽsumus, ut Eccléesia tua et ætérnis profíciat institútis, et temporálibus non destituátur auxíliis. Per Dóminum.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

Bože, ktorý obnovuješ svet nevýslovnými sviatosťami: dopraj, prosíme, aby Cirkev tvoja vzrastala aj večnými ustanoveniami, a nebola pozbavená ani časných pomocí. Skrze Pána.

LEKCIA (3 Kr 17, 17-24)

Léctio libri Regum. - In diébus illis: Ægrotávit fílius mulíeris matrisfamílias, et erat lánguor fortíssimus, ita ut non remanéret in eo hálitus. Dixit ergo ad Elíam: Quid mihi et tibi, vir Dei? Ingréssus es ad me, ut rememoraréntur iniquitátes meæ, et interfíceres fílium meum? Et ait ad eam Elías: Da mihi fílium tuum. Tulítque eum de sinu ejus, et portávit in cænáculum, ubi ipse manébat, et pósuit super léctulum suum, et clamávit ad Dóminum, et dixit: Dómine, Deus meus, étiam ne víduam, apud quam ego utcúmque susténtor, afflixísti, ut interfíceres fílium ejus? Et expándit se, atque mensus est super púe-

Čítanie z knihy Kráľov. - V tých dňoch ochorel syn gazdinej a choroba sa mu tak veľmi zhoršila, že už prestal dýchať. Vtedy povedala Eliášovi: Čo ja mám s tebou, muž Boží? Prišiel si pripomenúť mi môj hriech a usmrtiť môjho syna? Eliáš jej povedal: Daj mi svojho syna! Potom jej ho vzal z lona a vyniesol do hornej izby, v ktorej býval, uložil ho na svoje lôžko, a takto volal k Pánovi: Pane, Boh môj, či chceš aj ženu, u ktorej som hosťom, urobiť nešťastnou, že usmrcuješ jej syna? Potom sa tri razy roztiahol nad chlapcom, volal k Pánovi a vravel: Pane, Bože môj, nech sa, prosím, vráti duša tohto

rum tribus vícibus, et clamávit ad Dóminum, et ait: Dómine, Deus meus, revertátur, óbsecro, ánima púeri hujus in víscera ejus. Et exaudívit Dóminus vocem Elíæ; et revérsa est ánima púeri intra eum, et revíxit. Tulítque Elías púerum, et depósuit eum de cænáculo in inferiórem domum, et trádidit matri suæ, et ait illi: En vivit fílius tuus. Dixítque múlier ad Elíam: Nunc in isto cognóvi, quóniam vir Dei es tu, et verbum Dómini in ore tuo verum est.

chlapca do jeho tela! Pán vyslyšal Eliášov hlas a duša chlapcova vrátila sa mu do tela a ožil. A Eliáš vzal chlapca, sniesol ho s hornej izby do domu a oddal ho jeho matke. I povedal jej Eliáš: Hľa, tvoj syn žije! Žena vravela Eliášovi: Hej, teraz poznávam, že si muž Boží, a že slovo Pánovo, ktoré máš v ústach, je pravdivé.

GRADUÁL (Ž 117, 8-9)

Bonum est confídere in Dómino, quam confídere in hómine. ℣. Bonum est speráre in Dómino, quam speráre in princípibus.

Lepšie je utiekať sa k Pánovi, než dúfať v človeka. ℣. Lepšie je utiekať sa k Pánovi, než dúfať v kniežatá.

Traktus (Dómine), str. 182.

EVANJELIUM (Jn 11, 1-45)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Erat quidam languens Lázarus a Bethánia, de castéllo Maríæ et Marthæ, soróris ejus. (María autem erat, quæ unxit Dóminum unguénto, et extérsit pedes ejus capíllis suis: cujus frater Lázarus infirmabátur.) Misérunt ergo soróres ejus ad eum, dicéntes: Dómine, ecce quem amas, infirmátur. Audiens autem Jesus, dixit eis: Infírmitas hæc non est ad mortem, sed pro glória

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času: Ochorel istý Lazár z Betánie, z mestečka Márie a jej sestry Marty. Bola to tá Mária, ktorá pomazala Pána masťou a svojimi vlasmi mu poutierala nohy. Jej brat Lazár ochorel. Poslaly teda tie sestry odkaz Ježišovi: Pane, hľa, ten, ktorého miluješ, je chorý! Keď to Ježiš počul, povedal: Tá choroba nie je na smrť, ale na slávu Božiu, aby ňou bol oslávený Syn Boží! Ježiš totiž miloval

Dei, ut glorificétur Fílius Dei per eam. Diligébat autem Jesus Martham, et sorórem ejus Maríam, et Lázarum. Ut ergo audívit, quia infirmabátur, tunc quidem mansit in eódem loco duóbus diébus. Deínde post hæc dixit discípulis suis: Eámus in Judæam íterum. Dicunt ei discípuli: Rabbi, nunc quærébant te Judæi lapidáre, et íterum vadis illuc? Respóndit Jesus: Nonne duódecim sunt horæ diéi? Si quis ambuláverit in die, non offéndit, quia lucem hujus mundi videt: si autem ambuláverit in nocte, offéndit, quia lux non est in eo. Hæc ait, et post hæc dixit eis: Lázarus amícus noster dormit; sed vado, ut a somno éxcitem eum. Dixérunt ergo discípuli ejus: Dómine, si dormit, salvus erit. Díxerat autem Jesus de morte ejus: illi autem putavérunt, quia de dormitióne somni díceret. Tunc ergo Jesus dixit eis maniféste: Lázarus mórtuus est: et gaúdeo propter vos, ut credátis, quóniam non eram ibi: sed eámus ad eum. Dixit ergo Thomas, qui dícitur Dídymus, ad condiscípulos: Eámus et nos, ut moriámur cum eo. Venit ítaque Jesus, et invénit eum quátuor dies jam in monuménto habéntem. (Erat autem Bethánia juxta Jerosólymam quasi stádiis quíndecim.) Martu i jej sestru Máriu a Lazára. Ako sa teda dopočul, že je chorý, ostal ešte dva dni tam, kde bol. Až potom vyzval učeníkov: Poďme zasa do Judska! Učeníci mu odvrávali: Učiteľ, Židia ťa práve chceli ukameňovať, a zasa ta ideš? Ježiš odpovedal: Vari nemá deň dvanásť hodín? Kto chodí vo dne, nepotkne sa, lebo vidí svetlo tohto sveta; ale kto chodí v noci, potkne sa, lebo nemá svetla! Toto povedal a potom im vravel: Lazár, náš priateľ, usnul, ale idem ho zobudiť! I povedali jeho učeníci: Pane, ak usnul, ozdravie! Lenže Ježiš hovoril o jeho smrti, a oni mysleli, že hovorí (iba) o spánku. Tu im Ježiš vyhlásil otvorene: Lazár zomrel, a kvôli vám, aby ste uverili, sa radujem, že som tam nebol. Ale poďme k nemu! A Tomáš, nazývaný Dvojčaťom, povedal spoluučeníkom: Poďme aj my a zomrime s ním! Keď prišiel Ježiš (do Betánie), zvedel, že (Lazár) je už štyri dni v hrobe. Betánia bola blízo Jeruzalema, asi na pätnásť honov, a tak mnohí Židia prišli k Marte a Márii potešovať ich (v zármutku) nad bratom. Ako teda Marta počula, že Ježiš prichádza, šla mu naproti; Mária však doma ostala. I povedala Marta Ježišovi: Pane, keby si bol tuná býval, nebol by mi brat zomrel! Ale aj te-

Multi autem ex Judæis vénerant ad Martham, et Maríam, ut consoláréntur eas de fratre suo. Martha ergo, ut audívit quia Jesus venit, occúrrit illi: María autem domi sedébat. Dixit ergo Martha ad Jesum: Dómine, si fuísses hic, frater meus non fuísset mórtuus; sed et nunc scio, quia quæcúmque popósceris a Deo, dabit tibi Deus. Dicit illi Jesus: Resúrget frater tuus. Dicit ei Martha: Scio, quia resúrget in resurrectióne in novíssimo die. Dixit ei Jesus: Ego sum resurréctio, et vita; qui credit in me, étiam si mórtuus fúerit, vivet: et omnis, qui vivit, et credit in me, non moriétur in ætérnum. Credis hoc? Ait illi: Utique, Dómine, ego crédidi, quia tu es Christus Fílius Dei vivi, qui in hunc mundum veníst. Et cum hæc dixísset, ábiit, et vocávit Maríam sorórem suam siléntio, dicens: Magíster adest, et vocat te. Illa ut audívit, surgit cito, et venit ad eum: nondum enim vénerat Jesus in castéllum; sed erat adhuc in illo loco, ubi occúrrerat ei Martha. Judæi ergo, qui erant cum ea in domo, et consolabántur eam, cum vidíssent Maríam, quia cito surréxit et éxiit, secúti sunt eam, dicéntes: Quia vadit ad monuméntum, ut ploret ibi. María ergo, cum venísset, ubi erat Jesus, raz viem, že čokoľvek budeš prosiť od Boha, dá ti Boh. Ježiš ju uistil: Tvoj brat vstane! Marta mu odpovedala: Viem, že vstane pri vzkriesení v posledný deň. Ježiš jej povedal: Ja som vzkriesenie a život! Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď zomrel, a nik nezomrie naveky, kto žije a verí vo mňa. Veríš tomu? Odpovedala mu: Hej, Pane, ja som uverila, že si ty Kristus, Syn Boží, ktorý prišiel na tento svet! Ako to povedala, odišla, zavolala potajomky sestru Máriu a zvestovala jej: Učiteľ je tu a volá ťa! Keď to Mária počula, vstala a išla za ním. Ježiš totiž ešte nedošiel do mestečka, ale bol na tom mieste, kam mu Marta vyšla naproti. Keď Židia, ktorí boli v dome a potešovali ju, videli, že Mária rýchle vstala a vyšla, pobrali sa za ňou, lebo si mysleli, že ide ku hrobu plakať. Keď teda Mária prišla ta, kde bol Ježiš, a zazrela ho, padla mu k nohám a povedala: Pane, keby si bol tuná býval, nebol by mi brat zomrel! Tu Ježiš, keď uvidel, ako plače a ako plačú aj Židia, ktorí prišli s ňou, zachvel sa v duchu a vzrušený sa spýtal: Kam ste ho položili? Povedali mu: Pane, poď a viď! A Ježiš zaplakal. Vtedy povedali (niektorí) Židia: Hľa, ako ho miloval! Iní zasa hovorili: Či

videns eum, cécidit ad pedes ejus, et dicit ei: Dómine, si fuísses hic, non esset mórtuus frater meus. Jesus ergo, ut vidit eam plorántem et Judæos, qui vénerant cum ea, plorántes, infrémuit spíritu, et turbávit seípsum, et dixit: Ubi posuístis eum? Dicunt ei: Dómine, veni, et vide. Et lacrimátus est Jesus. Dixérunt ergo Judæi: Ecce quómodo amábat eum. Quidam autem ex ipsis dixérunt: Non póterat hic, qui apéruit óculos cæci nati, fácere, ut hic non morerétur? Jesus ergo rursum fremens in semetípso, venit ad monuméntum. Erat autem spelúnca, et lapis superpósitus erat ei. Ait Jesus: Tóllite lápidem. Dicit ei Martha, soror ejus, qui mórtuus fúerat: Dómine, jam foetet, quatriduánus est enim. Dicit ei Jesus: Nonne dixi tibi, quóniam, si credíderis, vidébis glóriam Dei? Tulérunt ergo lápidem: Jesus autem, elevátis sursum óculis, dixit: Pater, grátias ago tibi, quóniam audísti me. Ego autem sciébam, quia semper me audis, sed propter pópulum, qui circúmstat, dixi: ut credant, quia tu me misísti. Hæc cum dixísset, voce magna clamávit: Lázare, veni foras. Et statim pródiit, qui fúerat mórtuus, ligátus pedes et manusínstitis, et fácies illíus sudário erat li-

tento, ktorý slepému otvoril oči, nemohol urobiť, aby (Lazár) nebol zomrel? Ježiš sa znova zachvel a pristúpil k hrobu. Bola to jaskyňa a (jej otvor) bol privalený kameňom. I rozkázal Ježiš:

Odvaľte kameň! Tu Marta, sestra mŕtveho, mu povedala: Pane, už páchne, lebo je štyri dni mŕtvy! Ježiš jej odpovedal: Nevravel som ti, že uvidíš slávnu moc Božiu, ak budeš veriť? Odvalili teda kameň. Ježiš pozdvihol oči k nebu a hovoril: Otče, ďakujem ti, že si ma vyslyšal! Ja (sám) som vedel, že ma vždy vyslyšíš, ale pre tento zástup, ktorý tu stojí, som to povedal, aby uverili, že si ma ty poslal. A keď to dopovedal, zavolal mocným hlasom: Lazár, poď von! A mŕtvy (hneď) vyšiel, ovinutý plachtami na nohách i na rukách a tvár mal oviazanú šatkou. Ježiš im rozkázal: Porozväzujte ho, aby mohol odísť! Vtedy mnohí zo Ži-

gáta. Dixit eis Jesus: Sólvite eum, et sínite abíre. Multi ergo ex Judæis, qui vénerant ad Maríam, et Martham, et víderant, quæ fecit Jesus, credidérunt in eum.

dov, ktorí prišli k Márii a Marte, a videli, čo Ježiš urobil, uverili v neho.

OFERTÓRIUM (Ž 17, 28 a 32)

Pópulum húmilem salvum fácies, Dómine, et óculos superbórum humiliábis: quóniam quis Deus præter te, Dómine?

Ubiedený ľud zachraňuješ, Pane, a ponižuješ oči pyšných. Veď kto je Boh, okrem teba, Pane?

SEKRÉTA

Múnera nos, Dómine, quæsumus, obláta purificent: et te nobis júgiter fáciant esse placátum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prednesené dary, Pane, prosíme, nech nás očistia: a nech učinia, aby si ty bol oproti nám neprestajne usmierený. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia pôstna*, str. 517.

KOMÚNIA (Jn 11, 33, 35, 43, 44 a 39)

Videns Dóminus flentes soróres Lázari ad monuméntum, lacrimátus est coram Judæis, et exclamávit: Lázare, veni foras: et pródiit ligátis mánibus et pédibus, qui fúerat quatriduánus mórtuus.

Keď uzrel Pán Lazárove sestry plakať pri hrobe, zaplakal pred Židmi a zvolal: Lazár, poď von! I vyšiel a mal ruky i nohy sviazané ten, ktorý bol štyri dni mŕtvy.

POSTKOMÚNIA

Hæc nos, quæsumus, Dómine, participátio sacraménti: et a própriis reátibus indesinénter expédiat, et ab ómnibus tueátur advérsis. Per Dóminum.

Táto účasť na sviatosti, prosíme, Pane: nech nás bezodkladu oslobodí aj od vlastných vín aj ochráni pred všetkými protivníkmi. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Da nobis, quǽsumus, omnípotens Deus: ut qui infirmitátis nostræ cónscii, de tua virtúte confídimus, sub tua semper pietáte gaudeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Daj nám, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí, vedomí svojej slabosti, spoliehame sa na silu tvoju, tešili sme sa vždy pod tvojou otcovskou dobrotivosťou. Skrze Pána.

Sobota po Štvrtej Nedeli Pôstnej

Štácia u sv. Mikuláša v žalári

Rúcho fialové.

Kristus-vysloboditeľ zo žalára hriechu. - Žalár je pravým obrazom človeka pred krstom: je v okovách diablových, hladuje a žízni, živorí v tme. Prichádza Kristus, otvorí brány žalára, sníme putá, nakŕmi a napojí, vyvedie na svetlo božie. „Sitientes, venite ad aquas", smädní, poďte k vodám, - volá Kristus svoje budúce ovečky.

INTROIT (Iz 55, 1)

Sitiéntes, veníte ad aquas, dicit Dóminus: et qui non habétis prétium, veníte, et bíbite cum lætítia. *(Ps 77, 1)* Atténdite, pópule meus, legem meam: inclináte aurem vestram in verba oris mei. ℣. Glória Patri.

Smädní, poďte k vodám, hovorí Pán, a ktorí nemáte hodnôt, poďte a pite s radosťou. *(Ž 77, 1)* Naslúchaj, ľud môj, moju náuku, nakloňte svoje uši k slovám mojich úst. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Fiat, Dómine, quǽsumus, per grátiam tuam fructuósus nostræ devotiónis affǽctus: quia tunc nobis próderunt suscépta jejúnia, si tuæ sint plácita pietáti. Per Dóminum nostrum.

Nech sa, Pane, prosíme, milosťou tvojou plodným stane cit našej zbožnosti: lebo podujaté pôsty prospejú nám vtedy, keď budú milé tvojej láskavosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 548.

LEKCIA (Iz 49, 8-15)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus: In témpore plácito exaudívi te,

Čítanie z Izaiáša proroka. - Takto hovorí Pán: V čase milosti ťa vyslyším a v deň

et in die salútis auxiliátus sum tui: et serváví te, et dedi te in foedus pópuli, ut suscitáres terram, et possidéres hæreditátes dissipátas; ut díceres his, qui vincti sunt: Exíte; et his, qui in ténebris: Revelámini. Super vias pascéntur, et in ómnibus planis páscua eórum. Non esúrient, neque sítient, et non percútiet eos æstus et sol: quia miserátor eórum reget eos, et ad fontes aquárum potábit eos. Et ponam omnes montes meos in viam, et sémitæ meæ exaltabúntur. Ecce isti de longe vénient, et ecce illi ab aquilóne et mari, et isti de terra austráli. Laudáte cæli, et exsúlta terra, jubiláte montes laudem: quia consolátus est Dóminus pópulum suum, et páuperum suórum miserébitur. Et dixit Sion: Derelíquit me Dóminus, et Dóminus oblítus est mei. Numquid oblivísci potest múlier infántem suum, ut non misereátur fílio úteri sui? Et si illa oblíta fúerit, ego tamen non oblivíscar tui, dicit Dóminus omnípotens.

spásy ti pomôžem, zachovám ťa a smluvou ľudu ťa spravím, aby si zbudoval zem, aby si obdržal dedičstvá spustnuté, a povedal si väzňom: Vyjdite! a tým, čo sú vo tme: Zjavte sa! Popri cestách sa budú pásť a na všetkých holiach bude ich pastva. Nebudú lačnieť a nebudú žízniť a neopáli ich úpal ani slnce, bo ten, čo sa zľutoval, bude ich viesť a popri žriedlach vôd ich napojí. Zo všetkých svojich vrchov porobím cesty a moje chodníky sa vyvýšia. Hľa, títo zďaleka prichádzajú, a tí, hľa, od severa a západu a tamtí zo zeme južnej. Plesaj, nebo, a zajasaj, zem, plesaním zaznejte, vrchy, lebo utešuje Pán svoj ľud a nad svojimi biednymi sa zľutúva. I riekol Sion: Opustil ma Pán a Pán zabudol na mňa. Či zabudne žena na svoje nemluvňa, že nemá zľutovania nad plodom svojho lona? I keby ona zabudla, ja nezabudnem na teba, hovorí všemohúci Pán.

GRADUÁL (Ž 9, 14 a 1-2)

Tibi, Dómine, derelíctus est pauper, pupíllo tu eris adjútor. ℣. Ut quid, Dómine, recessísti longe? déspicis in opportunitátibus, in tribulatióne? Dum supérbit ímpius, incénditur pauper.

Úbožiak sa sveruje tebe, Pane, ty sirote si pomocník. ℣. Prečo si, Pane, obďaleč, skrývaš sa v časoch úzkosti? Pokým sa pýši bezbožník sužujú úbožiaka.

EVANJELIUM (Jn 8, 12-20)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Locútus est Jesus turbis Judæórum, dicens: Ego sum lux mundi: qui séquitur me, non ámbulat in ténebris, sed habébit lumen vitæ. Dixérunt ergo ei pharisæi: Tu de teípso testimónium pérhibes: testimónium tuum non est verum. Respóndit Jesus, et dixit eis: Et si ego testimónium perhíbeo de meípso, verum est testimónium meum: quia scio, unde veni, et quo vado: vos autem nescítis, unde vénio, aut quo vado. Vos secúndum carnem judicátis: ego non júdico quemquam: et si júdico ego, judícium meum verum est, quia solus non sum; sed ego, et qui misit me, Pater. Et in lege vestra scriptum est, quia duórum hóminum testimónium verum est. Ego sum, qui testimónium perhíbeo de meípso: et testimónium pérhibet de me, qui misit me, Pater. Dicébant ergo ei: Ubi est Pater tuus? Respóndit Jesus: Neque me scitis, neque Patrem meum: si me scirétis, fórsitan et Patrem meum scirétis. Hæc verba locútus est Jesus in gazophilácio, docens in templo: et nemo apprehéndit eum, quia necdum vénerat hora ejus.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času prehovoril Ježiš zástupom židovským a vravel: Ja som svetlo sveta! Kto mňa nasleduje, nebude kráčať vo tme, ale bude mať svetlo života. I povedali mu farizeji: Sám svedčíš o sebe, tvoje svedectvo nie je teda pravdivé! Ježiš im odpovedal: Hoc aj sám svedčím o sebe, moje svedectvo je pravdivé, pretože viem, odkiaľ som prišiel a kam idem. Vy však neviete, odkiaľ prichádzam, ani kam idem. Vy súdite podľa tela, ja nikoho nesúdim. A ak niekoho súdim, môj súd je pravdivý, keďže nie som sám, ale so mnou je Otec, ktorý ma poslal. Aj vo vašom zákone je napísané, že svedectvo dvoch ľudí je pravdivé. Svedčím o sebe ja, a svedčí o mne aj Otec, ktorý ma poslal. Opýtali sa ho: A kdeže je tvoj Otec? Ježiš odpovedal: Nepoznáte ani mňa, ani môjho Otca. Keby ste mňa poznali, aj môjho Otca by ste poznali! Tieto slová hovoril v pokladničnej sieni, keď vyučoval v chráme. A nikto (sa neopovážil) chytiť ho, lebo ešte neprišla jeho hodina.

OFERTÓRIUM (Ž 17, 3)

Factus est Dóminus firmaméntum meum, et refúgium meum, et liberátor meus: et sperábo in eum.

Pán je skala moja, tvŕdza moja, osloboditeľ môj; dôverujem v neho.

SEKRÉTA

Oblatiónibus nostris, quǽsumus, Dómine, placáre suscéptis: et ad te nostras étiam rebélles compélle propítius voluntátes. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prijatím našich obetných darov usmier seba, prosíme, Pane: a milostivý sovri ku sebe aj naše odbojné vôle. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *sekréta* (IV.) na str. 549. - *Prefácia* pôstna, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 22, 1-2)

Dóminus regit me, et nihil mihi déerit: in loco páscuæ ibi me collocávit: super aquam refectiónis educávit me.

Pán mi je pastier, nič mi nechýba, dáva mi líhať na pašienkach zelených, vodí ma k vodám, kde odpočiniem si.

POSTKOMÚNIA

Tua nos, quǽsumus, Dómine, sancta purífícent: et operatióne sua tibi plácitos esse perfíciant. Per Dóminum nostrum.

Tvoje sväté dary, prosíme, Pane, nech nás očistia: a svojím účinkom nech spôsobia, že budeme milí tebe. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (IV.) na str. 549.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Deus, qui sperántibus in te miseréri pótius éligis, quam irásci: da nobis digne flere mala, quæ fécimus; ut tuæ consolatiónis grátiam inveníre mereámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý volíš radšej zmilúvať sa, než hnevať na dúfajúcich v teba: daj nám úprimne oplakávať zlá, ktoré sme popáchali; aby zaslúžili sme si získať milosť tvojej útechy. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

ČAS UMUČENIA - *Tempus Passionis*

V rámci Veľkého pôstu pozorujeme isté stupňovanie. Dva týždne pred Veľkou nocou naraz sa premení a zostrí charakter veľkonočnej prípravy. V popredí je jediná idea, veľká tragédia umučenia Kristovho; iné myšlienky, ako napríklad príprava krstencov a myšlienková náplň, vyplývajúca z podstaty štáciových chrámov, ustupujú do pozadia. Cirkev si želá, aby sme sa v tomto čase venovali len veľkej myšlienke Obety Kristovej. Lež ona nemá zaujímať len našu myseľ. Celým obsahom svojho života máme sa vrhnúť do náručia tejto idey a tak splniť podstatu svojho veľkonočného programu. *S Kristom umrieť* - to je náš cieľ. Preto najmä v čase umučenia sa má podoba umierajúceho Krista odzrkadľovať v našom živote. Jednotlivé črty tohto nášho vystupňovaného veľkonočného programu sú: hlboké prežívanie Kristovho umučenia, dokonalé ubíjanie smyselnosti a telesnej žiadostivosti, aby sme zabezpečili v sebe úplnú prevahu ducha nad hmotou, ponížene uznali svoju hriešnosť a úprimne sa snažili dať náhradu urazenej Božskej Velebnosti za svoje hriechy. Nes svoj kríž, ba ukladaj si na ramená kríž umŕtvovania seba, aby si sa stal podobným umučenému Spasiteľovi!

Liturgia času umučenia sleduje túto cestu. Zahalené kríže poukazujú na „mysterium Crucis" (tajomstvo kríža), ktorému svojho času neporozumeli ani Kristovi najbližší a aj v dnešných časoch ako ťažko ho chápe veriaci kresťan. Kristus musel trpieť, a tak vojsť do svojej slávy. Aj kresťan len podobnosťou k trpiacemu Kristovi môže zvíťaziť a byť účastným na jeho sláve. Zahaľovanie oltárnych obrazov sleduje cieľ, aby naša myseľ objímala jediný predmet: umučeného a za nás sa obetujúceho Bohočloveka.

Zo *stupňovej modlitby vynechávame* vo všetkých omšiach (okrem omší svätých) *žalm 42.*, keďže ho obsahuje introit nedele a feriálne omše sa riadia podľa nedeľnej omše. Konečne radostné slávorečenie (doxologia) *„Sláva Otcu"* vynechávame v *introite*, pri umývaní rúk *(Lavabo)*, *v responzóriách oficia* a v *Asperges*. Takto vyznáva Cirkev svoj smútok nad umučením svojho Ženícha. Tento smútočný charakter omší času umučenia prešiel aj do zádušnej omše. Kríže ostávajú zastreté až po poklonu Kríža na Veľký piatok, oltárne obrazy až po glóriu Bielej soboty.

Nedeľa Umučenia Štácia u sv. Petra

Rúcho fialové.

Náš Veľkňaz obetoval sa na oltári Kríža. - Touto nedeľou sa začína tzv. čas Umučenia (Tempus Passionis). Dosiaľ liturgia sa len výnimočne zaoberala Umučením Kristovým, ododnes sa mu venuje výlučne. Stredom liturgie je Veľkňaz a jeho obetný oltár, Kríž. Kríž je zahalený, aby sa naznačovalo jeho tajomstvo, ktoré učeníci nepochopili a svet ho ani dnes nechápe. Cirkev ešte viac ukrýva bohoslužobné ozdoby: vynecháva *žalm 42.* zo stupňovej modlitby, lebo sa uvádza v introite. Táto zásada prešla aj na feriálne a zádušné omše, hoci introit je v nich iný. Vynechávame aj chváloslovie *(Sláva Otcu)* z *Asperges* a po *Lavabo*.

INTROIT (Ž 42, 1-2)

Júdica me Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: ab hómine iníquo, et dolóso éripe me: quia tu es

Súď ma, Bože, a rozhodni môj spor proti nesvätému ľudu, vysloboď ma od človeka nestatočného a podvod-

Deus meus, et fortitúdo mea. *(Ps ib. 3)* Emítte lucem tuam, et veritátem tuam: ipsa me deduxérunt, et adduxérunt in montem sanctum tuum, et in tabernácula tua. - Júdica me. *(Non dicitur* Glória Patri.)

ného, veď ty si, Bože, moja sila. *(Ž tž. 3)* Sošli svoje svetlo a svoju pravdu, nech ma vedú a privedú na tvoj svätý vrch a do tvojich stánkov. - Súď ma. (*Bez* Sláva Otcu.)

Od nedele Umučenia po Zelený štvrtok, keď sa neslávi nijaký sviatok, na konci *introitu* sa vynechá *Glória Patri* a tak isto aj na konci žalmu *Lavabo.*

ORÁCIA

Quǽsumus, omnípotens Deus, famíliam tuam propítius réspice: ut, te largiénte, regátur in córpore; et te servánte, custodiátur in mente. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prosíme, všemohúci Bože, milostivý shliadni na svoju rodinu: aby zo svojej štedrosti ty si ju viedol v tele; a zo svojej záštity ty ochraňoval si ju na mysli. Skrze Pána.

Druhá *orácia*, predpísaná pre čas Umučenia: *proti prenasledovateľom Cirkvi* (Ecclésiae) alebo *Za pápeža* (Deus, ómnium fidélium), viď Doplnkové modlitby V., str. 549.

Niet tretej *orácie*, ani tretej *sekréty* a *postkómúnie*.

LEKCIA (Žid 9, 11-15)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Hebræos. - Fratres: Christus assístens Póntifex futurórum bonórum, per ámplius et perféctius tabernáculum non manufáctum, idest, non hujus creatiónis; neque per sánguinem hircórum, aut vitulórum, sed per próprium sánguinem introívit semel in Sancta, ætérna redemptióne invénta. Si enim sanguis hircórum et taurórum, et cinis vítulæ aspérsus, inquinátos sanctíficat ad emundatiónem carnis: quanto magis sanguis Christi, qui per Spíritum Sanctum

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Židom. - Bratia! Kristus, Veľkňaz budúcich požehnaní, cez väčší a dokonalejší stánok, nie rukou urobený, nepochádzajúci totižto z tohto sveta, vošiel raz navždy do svätyne, obetujúc nie kozľaciu a teľaciu krv, ale svoju vlastnú. Tak vydobyl (ľuďom) večné vykúpenie. Lebo keď kozľacia a býčia krv a popol z jalovice pokropením posväcujú poškvrnených a robia obradne čistými, o čo viac krv Krista, ktorý mocou večného Ducha seba samého priniesol

semetípsum óbtulit immaculátum Deo, emundábit conscién̄tiam nostram ab opéribus mórtuis, ad serviéndum Deo vivénti? Et ídeo novi Testaménti mediátor est, ut morte intercedénte, in redemptiónem eárum prævaricatiónum, quæ erant sub prióri testaménto, repromissiónem accípiant, qui vocáti sunt ætérnæ hæreditátis: in Christo Jesu Dómino nostro.

Bohu ako bezúhonnú obetu, očistí nám svedomie od mŕtvych skutkov, aby sme mohli slúžiť živému Bohu! A on je Prostredníkom novej smluvy, pretože podstúpil smrť, aby vykúpil z priestupkov, spáchaných za prvej smluvy, tých, ktorí, súc povolaní, dostali prísľub večného dedičstva v Kristu Ježišovi, Pánovi našom.

GRADUÁL (Ž 142, 9 a 10)

Eripe me, Dómine, de inimícis meis: doce me fácere voluntátem tuam. ℣. *(Ps 17, 48-49)* Liberátor meus, Dómine, de géntibus iracúndis: ab insurgéntibus in me exaltábis me: a viro iníquo erípies me.

Od mojich nepriateľov vytrhni ma, Pane, nauč ma plniť tvoju vôľu. ℣ *(Ž 17, 48-49)* Zbavil si ma, Pane, zúrivých nepriateľov a vyvýšil si ma nad mojich odporcov, od násilného muža si ma vytrhol.

TRAKTUS (Ž 128, 1-4)

Sæpe expugnavérunt me a juventúte mea. ℣. Dicat nunc Israel: sæpe expugnavérunt me a juventúte mea. ℣. Etenim non potuérunt mihi: supra dorsum meum fabricavérunt peccatóres. ℣. Prolongavérunt iniquitátes suas: Dóminus justus concídit cervíces peccatórum.

Veľa sa od mladosti mojej na mňa nadorážali. ℣. Nech vraví Izrael: Veľa sa od mladosti na mňa nadorážali. ℣. Ale ma neprevládali: orali na chrbáte mojom hriešnici. ℣. Dlho páchali svoje nepravosti, no spravodlivý Pán zlomil šije hriešnikom.

EVANJELIUM (Jn 8, 46-59)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dicébat Jesus turbis Judæórum: Quis ex vobis árguet me de peccáto? Si veritátem dico vobis, quare non

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš zástupom židovským: Kto z vás usvedčí ma z hriechu? Prečo mi (teda) neveríte, keď vám pravdu

créditis mihi? Qui ex Deo est, verba Dei audit. Propterea vos non audítis, quia ex Deo non estis. Respondérunt ergo Judæi, et dixérunt ei: Nonne bene dícimus nos, quia Samaritánus es tu, et dæmónium habes? Respóndit Jesus: Ego dæmónium non hábeo, sed honorífico Patrem meum, et vos inhonorástis me. Ego autem non quæro glóriam meam: est, qui quærat, et júdicet. Amen, amen dico vobis: si quis sermónem meum serváverit, mortem non vidébit in ætérnum. Dixérunt ergo Judæi: Nunc cognóvimus, quia dæmónium habes. Abraham mórtuus est, et prophétæ; et tu dicis: Si quis sermónem meum serváverit, non gustábit mortem in ætérnum. Numquid tu major es patre nostro Abraham, qui mórtuus est? et prophétæ mórtui sunt. Quem teípsum facis? Respóndit Jesus: Si ego glorífico meípsum, glória mea nihil est: est Pater meus, qui glorificat me, quem vos dícitis, quia Deus vester est, et non cognovístis eum: ego autem novi eum: et si díxero, quia non scio eum, ero símilis vobis, mendax. Sed scio eum, et sermónem ejus servo. Abraham pater vester exsultávit, ut vidéret diem meum: vidit, et gavísus est. Dixérunt ergo Judæi ad eum: Quinquahovorím? Kto je z Boha, počúva Božie slová; vy ich nepočúvate, lebo nie ste z Boha. Židia mu odpovedali: Či nevravíme dobre, že si Samaritán a diablom posadlý? Ježiš (im) hovoril: Nie som diablom posadlý, ale ctím si Otca, vy ma však zneucťujete. Nehľadám svoju slávu, ale je, kto ju hľadá a kto súdi. Veru, veru, hovorím vám, kto zachováva moje slová, neuvidí smrti naveky! Židia mu vraveli: Teraz vieme, že si diablom posadlý! Abrahám umrel i proroci, a ty tvrdíš: Kto zachováva moje slová, neokúsi smrti naveky! Vari si ty väčší ako náš otec Abrahám, ktorý umrel? I proroci umreli! Kýmže sa robíš? Ježiš odpovedal: Ak sa sám oslavujem, moja sláva nestojí za nič! Ale oslavuje ma môj Otec, o ktorom vy tvrdíte, že je vaším Bohom. Vy ste ho nepoznali, ale ja ho poznám! A keby som povedal, že ho nepoznám, bol by som luhárom ako vy. Ale ja ho poznám a zachovávam jeho slová. Váš otec Abrahám plesal (v nádeji), že uzrie môj deň; uzrel a zaradoval sa! Židia sa ho teda pýtali: Ani päťdesiat rokov nemáš, a Abraháma by si bol videl? Ježiš im povedal: Veru, veru, hovorím vám, ja som skôr, ako sa narodil Abrahám! I zdvihli kamene, aby hádzali na neho, no Je-

gínta annos nondum habes, et Abraham vidísti? Dixit eis Jesus: Amen, amen, dico vobis, ántequam Abraham fíeret, ego sum. Tulérunt ergo lápides, ut jácerent in eum: Jesus autem abscóndit se, et exívit de templo.

žiš sa skryl (medzi ľuďmi) a vyšiel z chrámu.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 118, 17 a 107)

Confitébor tibi, Dómine, in toto corde meo: retríbue servo tuo: vivam, et custódiam sermónes tuos: vivífica me secúndum verbum tuum, Dómine.

Budem oslavovať teba, Pane, celým svojím srdcom, dožič svojmu služobníkovi, aby žil, a tvoje slová zachovám. Dľa svojho slova zachovaj ma nažive, Pane.

SEKRÉTA

Hæc múnera, quæsumus, Dómine, et víncula nostræ pravitátis absólvant, et tuæ nobis misericórdiæ dona concílient. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Tieto obetné dary, prosíme, Pane, nech rozviažu aj putá našej nepravosti aj získajú nám dary milosrdenstva tvojho. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta: Proti prenasledovateľom Cirkvi* alebo *Za pápeža* (V.) na str. 550. - *Prefácia o Kríži*, str. 517.

KOMÚNIA (1 Kor 11, 24 a 25)

Hoc corpus, quod pro vobis tradétur: hic calix novi Testaménti est in meo sánguine, dicit Dóminus: hoc fácite, quotiescúmque súmitis, in meam commemoratiónem.

Toto je telo, ktoré sa za vás dáva, toto je kalich novej Smluvy v mojej krvi, hovorí Pán. Toto čiňte, kedykoľvek prijímate, na moju pamiatku.

POSTKOMÚNIA

Adésto nobis, Dómine, Deus noster: et quos tuis mystériis recreásti, perpétuis defénde subsídiis. Per Dóminum nostrum.

Ujmi sa nás, Pane, Bože náš: a tých, ktorých občerstvil si svojimi tajomstvami, ochraňuj ustavičnými podporami. Skrze Pána.

2. *postkomúnia: Proti prenasledovateľom Cirkvi* alebo *Za pápeža* (V.) na str. 550.

Pondelok po Nedeli Umučenia

Štácia u sv. Chryzogona

Rúcho fialové.

Viera pohanov a nevera židov. - Ninivčania sa obrátili na výzvu proroka Jonáša (lekcia), židia tvrdošijne odopierajú prijať ponúkanú milosť (evanj.). Spasiteľ sa pripravuje na blízke umučenie. Liturgia spája s myšlienkou Kristovho umučenia sviatosť sv. krstu. Z kríža pramení kúpeľ znovuzrodenia. Cirkev predkladá katechumenom príklad Ninivčanov ako dôkaz božieho milosrdenstva voči kajúcim hriešnikom.

INTROIT (Ž 55, 2)

Miserére mihi, Dómine, quóniam conculcávit me homo: tota die bellans tribulávit me. *(Ps ib. 3)* Conculcavérunt me inimíci mei tota die: quóniam multi bellántes advérsum me. - Miserére mihi.

Zmiluj sa, Bože, nado mnou, bo človek gniavi ma, jednostaj sužuje ma bojovník. *(Ž tž. 3)* Gniavia ma nepriatelia moji jednostaj, lebo ich veľa oproti mne bojuje. - Zmiluj sa.

ORÁCIA

Sanctífica, quæsumus, Dómine, nostra jejúnia: et cunctárum nobis indulgéntiam propítius largíre culpárum. Per Dóminum.

Posväť, prosíme, Pane, naše pôsty: a milostivý udeľ nám odpustenie všetkých vín. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá *orácia* (V.) na str. 549.

LEKCIA (Jon 3, 1-10) - *Čítanie z knihy proroka Jonáša* (10. proroctvo Bielej soboty, str. 481).

GRADUÁL (Ž 53, 4 a 3)

Deus exaúdi oratiónem meam: aúribus pércipe verba oris mei. ℣. Deus in nómine tuo salvum me fac, et in virtúte tua líbera me.

Bože, čuj moju modlitbu, slyš slová mojich úst. ℣. Zachráň ma, Bože, skrze svoje meno a mocou svojou osloboď ma.

Traktus (Dómine), str. 182.

EVANJELIUM (Jn 7, 32-39)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Misérunt príncipes et pharisæi minístros, ut apprehénderent Jesum. Dixit ergo eis Jesus: Adhuc

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času poslali veľkňazi a farizeji sluhov, aby chytili Ježiša. Ježiš im teda povedal: Ešte krátky čas som s vami, a potom od-

módicum tempus vobíscum sum: et vado ad eum, qui me misit. Quærétis me, et non inveniétis: et ubi ego sum, vos non potéstis veníre. Dixérunt ergo Judæi ad semetípsos: Quo hic itúrus est, quia non inveniémus eum? numquid in dispersiónem géntium itúrus est, et doctúrus gentes? Quis est hic sermo, quem dixit: Quærétis me, et non inveniétis: et ubi sum ego, vos non potéstis veníre? In novíssimo autem die magno festivitátis stabat Jesus, et clamábat, dicens: Si quis sitit, véniat ad me, et bibat. Qui credit in me, sicut dicit Scriptúra, flúmina de ventre ejus fluent aquæ vivæ. Hoc autem dixit de Spíritu, quem acceptúri erant credéntes in eum.

ídem k tomu, ktorý ma poslal. Budete ma hľadať, a nenájdete ma; a kde som ja, ta vy nemôžete prísť. I hovorili si Židia medzi sebou: Kam chce tento ísť, že ho nebudeme môcť nájsť? Chce vari odísť k Židom, roztrúseným medzi Grékmi, a učiť Grékov? Čo a aká je to reč, čo povedal: Budete ma hľadať, a nenájdete ma; a kde som ja, ta vy nemôžete prísť? Posledný veľký deň slávnosti stál Ježiš (v chráme) a volal: Ak niekoho smädí, nech príde ku mne a nech sa napije! A z vnútra toho, kto verí vo mňa, potečú rieky živej vody, ako hovorí Písmo. To povedal o Duchu, ktorého mali prijať tí, ktorí uverili v neho.

OFERTÓRIUM (Ž 6, 5)

Dómine, convértere, et éripe ánimam meam: salvum me fac propter misericórdiam tuam.

Navráť sa, Pane, dušu moju vytrhni, pre svoje milosrdenstvo zachovaj ma.

SEKRÉTA

Concéde nobis, Dómine Deus noster: ut hæc hóstia salutáris, et nostrórum fiat purgátio delictórum, et tuæ propitiátio majestátis. Per Dóminum.

Dopraj nám, Pane, Bože náš: aby táto spasiteľná obeta stala sa aj očistením našich previnení aj smiererením velebnosti tvojej. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta* (V.) na str. 550. - *Prefácia o Kríži*, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 23, 10)

Dóminus virtútum ipse est Rex glóriæ.

Pán vojsk, on je Kráľ slávy.

POSTKOMÚNIA

Sacraménti tui, quǽsumus, Dómine, participátio salutáris, et purificatiónem nobis tríbuat, et medélam. Per Dóminum.

Účastenstvo na tvojej sviatosti, prosíme, Pane, nech udelí nám aj očistenie aj ozdravenie. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *postkomúnia* (V.) na str. 550.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Da, quǽsumus, Dómine, pópulo tuo salútem mentis et córporis: ut bonis opéribus inhæréndo, tua semper meréatur protectióne deféndi. Per Dóminum.

Daj, prosíme, Pane, ľudu svojmu zdravie mysle aj tela: aby, vytrvávajúc v dobrých skutkoch, zaslúžil si vždy ochranu tvojej záštity. Skrze Pána.

Utorok po Nedeli Umučenia

Štácia u sv. Cyriaka

V 15. stor. u sv. Quirika a Julitty, od 1588 podnes u P. Márie in Via lata.

Rúcho fialové.

Trpiaci Kristus - obkľúčený nepriateľmi. - Daniel v jame levov je predobrazom Krista, prenasledovaného nepriateľmi (lekc.). Ale Kristus zvíťazil nad nepriateľmi, ako aj Daniel. Je obrazom aj bojujúceho a mocou eucharistického pokrmu víťaziaceho kresťana ako úda mystického Krista.

INTROIT (Ž 26, 14)

Exspécta Dóminum, viríliter age: et confortétur cor tuum, et sústine Dóminum. *(Ps ib. 1)* Dóminus illumináto mea, et salus mea: quem timébo? - Exspécta Dóminum.

Vyčkávaj Pána, silný buď, tvoje srdce nech sa upevní a Pána vyčkávaj. *(Ž. tž 1)* Pán je moje svetlo a moja záchrana, koho treba sa mi báť? - Vyčkávaj Pána.

ORÁCIA

Nostra tibi, Dómine, quǽsumus, sint accépta jejúnia: quæ nos et expiándo grátia tua dignos effíciant, et ad remédia perdúcant ætérna. Per Dóminum.

Naše pôsty, prosíme, Pane, nech sú tebe milé: ony očistením nech učinia nás hodnými milosti tvojej aj privedú k večným pomociam. Skrze Pána.

Druhá *orácia* (V.) na str. 549.

LEKCIA (Dan 14, 27 a 28-42)

Léctio Daniélis Prophétæ. - In diébus illis: Congregáti sunt Babylónii ad regem, et dixérunt ei: Trade nobis Daniélem, qui Bel destrúxit, et dracónem interfécit: alióquin interficiémus te, et domum tuam. Vidit ergo rex, quod irrúerent in eum veheménter: et necessitáte compúlsus, trádidit eis Daniélem. Qui misérunt eum in lacum leónum, et erat ibi diébus sex. Porro in lacu erant leónes septem, et dabántur eis duo córpora quotídie, et duæ oves: et tunc non data sunt eis, ut devorárent Daniélem. Erat autem Hábacuc prophéta in Judæa, et ipse cóxerat pulméntum, et intríverat panes in alvéolo; et ibat in campum, ut ferret messóribus. Dixítque Angelus Dómini ad Hábacuc: Fer prándium, quod habes, in Babylónem Daniéli, qui est in lacu leónum. Et dixit Hábacuc: Dómine, Babylónem non vidi, et lacum néscio. Et apprehéndit eum Angelus Dómini in vértice ejus, et portávit eum capíllo cápitis sui, posuítque eum in Babylóne supra lacum in ímpetu spíritus sui. Et clamávit Hábacuc, dicens: Dániel, serve Dei, tolle prándium, quod misit tibi Deus. Et ait Dániel: Recordátus es mei, Deus, et non dereliquísti diligéntes te. Sur-

Čítanie z Daniela proroka. - V tých dňoch shromaždili sa Babylonci ku kráľovi a hovorili: Vydaj nám Daniela, ktorý zrútil Béla a zabil draka, ináč zabijeme teba aj tvoj dom. A kráľ videl, že mocne naňho doliehajú a pod nátlakom vydal im Daniela. Tí ho hodili do levovej jamy, kde ostal za šesť dní. V jame bolo sedem levov, ktorým dávali každý deň dve telá a dve ovce; ale v ten deň im ich nedali, aby zožrali Daniela. A bol (v Judsku prorok) Habakuk, tento navaril jedlo, nadrobil do vahančeka chleba a išiel na pole, niesol to žencom. Vtom vraví Habakukovi anjel Pánov: Zanes obed, ktorý máš, do Babylona Danielovi, ktorý je v levovej jame. Habakuk odpovedal: Pane, Babylon som nevidel a jamu nepoznám. Nato ho anjel Pánov chytil za temä, niesol ho za vlasy a položil ho rýchlosťou svojho dychu nad levovu jamu. I volal Habakuk: Daniel, služobník Boží, vezmi si obed, ktorý ti poslal Boh. A Daniel hovoril: Spomenul si si na mňa, Bože, a neopustil si tých, ktorí milujú teba. A Daniel vstal a jedol. Anjel však zaniesol Habakuka ihneď nazpät na jeho miesto. A na siedmy deň prišiel kráľ nariekať za Danielom; priblížil sa k jame a pozrel sa dnu a

gensque Dániel, comédit. Porro Angelus Dómini restítuit Hábacuc conféstim in loco suo. Venit ergo rex die séptimo, ut lugéret Daniélem; et venit ad lacum, et introspéxit, et ecce Dániel sedens in médio leónum. Et exclamávit voce magna rex, dicens: Magnus es, Dómine, Deus Daniélis. Et extráxit eum de lacu leónum. Porro illos, qui perditiónis ejus causa fúerant, intromísit in lacum, et devoráti sunt in momento coram eo. Tunc rex ait: Páveant omnes habitántes in univérsa terra Deum Daniélis: quia ipse est salvátor, fáciens signa, et mirabília in terra: qui liberávit Daniélem de lacu leónum.

hľa, Daniel sedel uprostred levov. I zvolal kráľ veľkým hlasom: Veľký si, Pane, Boh Daniielov! A vytiahol ho z levovej jamy. Tých však, čo zapríčinili jeho záhubu, hodil do jamy a čoskoro, pred ním, ich zožrali. Vtedy kráľ povedal: Nech sa trasú všetci obyvatelia zeme pred Bohom Daniela, pretože on je záchranca, ktorý robí znamenia a zázraky na zemi; veď vyslobodil Daniela z levovej jamy!

GRADUÁL (Ž 42, 1 a 3)

Discérne causam meam, Dómine: ab hómine iníquo et doloso éripe me. ℣. Emítte lucem tuam, et veritátem tuam: ipsa me deduxérunt, et adduxérunt in montem sanctum tuum.

Rozhodni môj spor, vysloboď ma od človeka nestatočného a podvodného. ℣. Sošli svoje svetlo a svoju pravdu, nech vedú ma a privedú na tvoj svätý vrch.

EVANJELIUM (Jn 7, 1-13)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Ambulábat Jesus in Galilæam: non enim volébat in Judæam ambuláre, quia quærébant eum Judæi interfícere. Erat autem in próximo dies festus Judæórum, Scenopégia. Dixérunt autem ad eum fratres ejus:

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času chodil Ježiš po Galilei. Nechcel už chodiť po Judsku, lebo ho Židia chceli zabiť. Bol však blízko židovský sviatok Stánkov. Tu mu povedali bratia: Odíď odtiaľto a poď do Judska, aby aj tvoji učeníci videli skutky, ktoré konáš! Veď

Transi hinc, et vade in Judæam, ut et discípuli tui vídeant ópera tua, quæ facis. Nemo quippe in occúlto quid facit, et quærit ipse in palam esse: si hæc facis, manifésta teípsum mundo. Neque enim fratres ejus credébant in eum. Dixit ergo eis Jesus: Tempus meum nondum advénit: tempus autem vestrum semper est parátum. Non potest mundus odísse vos: me autem odit: quia ego testimónium perhíbeo de illo, quod ópera ejus mala sunt. Vos ascéndite ad diem festum hunc, ego autem non ascéndo ad diem festum istum: quia meum tempus nondum implétum est. Hæc cum dixísset, ipse mansit in Galiléa. Ut autem ascendérunt fratres ejus, tunc et ipse ascéndit ad diem festum non maniféste, sed quasi in occúlto. Judæi ergo quærébant eum in die festo, et dicébant: Ubi est ille? Et murmur multum erat in turba de eo. Quidam enim dicébant: Quia bonus est. Alii autem dicébant: Non, sed sedúcit turbas. Nemo tamen palam loquebátur de illo, propter metum Judæórum.

nik nerobí nič v skrytosti, ak sa chce stať známym vo verejnosti. Keď činíš takéto veci, ukáž sa aj svetu! Totižto ani jeho bratia neverili v neho. Ježiš im však povedal: Môj čas ešte neprišiel, ale váš čas je vždy tu. Vás nemôže svet nenávidieť, ale mňa nenávidí, lebo svedčím o ňom, že jeho skutky sú zlé. Vy len iďte na tie slávnosti; ja ešte nejdem, keďže môj čas ešte neprišiel! Toto im povedal a ostal v Galilei. Keď však jeho bratia odišli na slávnosti, išiel aj on, no nie verejne, ale len potajomky. Židia ho však hľadali na slávnostiach a hovorili: Kdeže je ten? Aj medzi ľudom sa veľa o ňom hovorilo. Jedni tvrdili, že je dobrý, iní zasa hovorili: Nie je, ale iba ľudí zavádza! Nikto však nerozprával o ňom verejne zo strachu pred Židmi.

OFERTÓRIUM (Ž 9, 11-12 a 13)

Sperent in te omnes, qui novérunt nomen tuum, Dómine; quóniam non derelínquis quæréntes te: psállite Dómino, qui hábitat in Sion:

V teba budú dúfať všetci, ktorí tvoje meno poznajú, Pane, lebo ty neopúšťaš tých, ktorí hľadajú teba. Hrajte žalm Pánovi, ktorý na Sione

quóniam non est oblítus oratiónes paúperum.

prebýva, na výkrik zúbožených nezabudol on.

SEKRÉTA

Hóstias tibi, Dómine, deférimus immolándas: quæ temporálem consolatiónem significent; ut promíssa non desperémus ætérna. Per Dóminum.

Dary na obetu prinášame tebe, Pane: ony nech značia časnú potechu; aby nevzdávali sme sa večných prísľubov. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta* (V.) na str. 550. - *Prefácia o Kríži*, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 24, 22)

Rédime me, Deus Israel, ex ómnibus angústiis meis.

Vysloboď ma, Bože Izraela, zo všetkých mojich tiesní.

POSTKOMÚNIA

Da, quæsumus, omnípotens Deus: ut quæ divína sunt, júgiter exsequéntes, donis mereámur cæléstibus propinquáre. Per Dóminum.

Daj, prosíme, všemohúci Bože: aby, neprestajne plniac, čo je božské, zaslúžili sme si blížiť sa k darom nebeským. Skrze Pána.

Druhá *postkomúnia* (V.) na str. 550.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Da nobis, quæsumus, Dómine, perseverántem in tua voluntáte famulátum: ut in diébus nostris, et mérito et número, pópulus tibi sérviens augeátur. Per Dóminum.

Daj nám, prosíme, Pane, vytrvalú služobnosť podľa vôle tvojej: aby za našich dní ľud, slúžiaci tebe, vzrastal aj v zásluhe aj v počte. Skrze Pána nášho.

Streda po Nedeli Umučenia

Štácia u sv. Marcela

Rúcho fialové.

Kristus-Pastier a zákonodarca. - U starých kresťanov bola dnes skúška krstencov. Pred dvoma týždňami im prečítali desať božích prikázaní. Dnes ich museli vedieť zpamäti. Preto lekcia omše vykladá zákon boží. V evanjeliu Kristus je predstavovaný ako Pastier svojich ovečiek, za ktoré aj život položí. To je povzbudenie pre krstencov, aby aj oni vstúpili medzi ovečky Kristove.

INTROIT (Ž 17, 48-49)

Liberátor meus de géntibus iracúndis: ab insurgéntibus in me exaltábis me: a viro iníquo erípies me, Dómine. *(Ps ib. 2-3)* Díligam te, Dómine, virtus mea: Dóminus firmaméntum meum, et refúgium meum, et liberátor meus. - Liberátor meus.

Zbavil si ma, Pane, od zúrivých nepriateľov a vyvýšil si ma nad mojich odporcov; od násilného muža si ma vytrhol. *(Ž tž. 2-3)* Milujem teba, Pane, sila moja, Pane, skala moja, tvŕdza moja, osloboditeľ môj. - Zbavil si ma, Pane.

ORÁCIA

Sanctificáto hoc jejúnio, Deus, tuórum corda fidélium miserátor illústra: et quibus devotiónis præstas afféctum, præbe supplicántibus pium benígnus audítum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Posvätiac tento pôst, Bože, zľutovník, osviet srdcia veriacich svojich: a tým, ktorým dopriavaš cit synovskej oddanosti, skrúšene prosiacim dobrotivý udeľ otcovsky ochotné vyslyšanie. Skrze Pána.

Druhá *orácia* (V.) na str. 549.

LEKCIA (Lv 19, 1-2, 11-19, 25)

Léctio libri Levítici. - In diébus illis: Locútus est Dóminus ad Móysen, dicens: Lóquere ad omnem cœtum filiórum Israel, et dices ad eos: Ego Dóminus, Deus vester. Non faciétis furtum. Non mentiémini, nec decípiet unusquísque próximum suum. Non perjurábis in nómine meo, nec póllues nomen Dei tui. Ego Dóminus. Non fácies calúmniam próximo tuo: nec vi ópprimes eum. Non morábitur opus mercennárii tui apud te usque mane. Non maledíces surdo, nec coram cæco pones offendículum: sed timé-

Čítanie z knihy Levitikus. - V tých dňoch Pán takto hovoril Mojžišovi: Povedz celému zástupu synov Izraelových: Ja Pán, som vaším Bohom. Nekradnite, nelužte a neklamte jeden druhého, neprisahajte falošne na moje meno, aby ste nezneuctili meno svojho Boha. Ja som Pán! Nekrivdi a neokrádaj svojho bližného! Mzda za robotníka nech neostáva v tvojich rukách do druhého rána. Hluchého nevysmievaj a slepému nekladď do cesty prekážky, ale boj sa svojho Boha. Ja som Pán! Na súde nezapríčiň krivdy. Chudob-

bis Dóminum Deum tuum, quia ego sum Dóminus. Non fácies, quod iníquum est, nec injúste judicábis. Non consideres persónam paúperis, nec honóres vultum poténtis. Juste júdica próximo tuo. Non eris criminátor, nec susúrro in pópulo. Non stabis contra sánguinem próximi tui. Ego Dóminus. Non óderis fratrem tuum in corde tuo, sed públice árgue eum, ne hábeas super illo peccátum. Non quæras ultiónem: nec memor eris injúriæ cívium tuórum. Díliges amícum tuum sicut teípsum. Ego Dóminus. Leges meas custodíte. Ego enim sum Dóminus, Deus vester.

nému nenadŕžaj a zámožnému nechýľ stranu. Svojho bližného súď spravodlivo. Neroznášaj pomluvy medzi súkmeňovcami. Nečihaj na život svojho bližného. Ja som Pán! Nenos nenávisti vo svojom srdci voči svojmu bližnému bratovi. Úprimne napomeň svojho bližného, aby si neuvalil preňho vinu na seba! Nebuď pomstivý proti príslušníkom svojho ľudu a nehľadaj voči nemu pomstu, ale miluj svojho bližného ako samého seba. Ja som Pán! Zachovajte moje príkazy. Ja, Pán, som váš Boh.

GRADUÁL (Ž 29, 2-4)

Exaltábo te, Dómine, quóniam suscepísti me: nec delectásti inimícos meos super me. ℣. Dómine, Deus meus, clamávi ad te, et sanásti me: Dómine, abstraxísti ab inferis ánimam meam, salvásti me a descendéntibus in lacum.

Oslavovať budem teba, Pane, lebo vyslobodil si ma, a nepriateľom mojim nedoprial si zo mňa radosti. ℣. Pane, Bože môj, k tebe volal som a uzdravil si ma. Zo smrti, Pane, vyviedol si moju dušu, navrátil si ma životu z tých, ktorí sostupujú do jamy.

Traktus (Dómine), str. 182.

EVANJELIUM (Jn 10, 22-38)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Facta sunt Encænia in Jerosólymis, et hiems erat. Et ambulábat Jesus in templo, in pórticu Salomónis. Circumdedérunt ergo

✠ Sväté evanjelia podľa Jána. - Za onoho času bola v Jeruzaleme slávnosť Posvätenia chrámu. Bolo to v zime. Ježiš sa prechádzal v chráme po Šalamúnovej sieni. Tu ho obstali Židia a

eum Judæi, et dicébant ei: Quoúsque ánimam nostram tollis? Si tu es Christus, dic nobis palam. Respóndit eis Jesus: Loquor vobis, et non créditis. Opera, quæ ego fácio in nómine Patris mei, hæc testimónium pérhibent de me. Sed vos non créditis, quia non estis ex óvibus meis. Oves meæ vocem meam áudiunt: et ego cognósco eas, et sequúntur me: et ego vitam ætérnam do eis: et non períbunt in ætérnum, et non rápiet eas quisquam de manu mea. Pater meus, quod dedit mihi, majus ómnibus est: et nemo potest rápere de manu Patris mei. Ego, et Pater unum sumus. Sustulérunt ergo lápides Judæi, ut lapidárent eum. Respóndit eis Jesus: Multa bona ópera osténdi vobis ex Patre meo; propter quod eórum opus me lapidátis? Respondérunt ei Judæi: De bono ópere non lapidámus te, sed de blasphémia: et quia tu homo cum sis, facis teípsum Deum. Respóndit eis Jesus: Nonne scriptum est in lege vestra, quia ego dixi, dii estis? Si illos dixit deos, ad quos sermo Dei factus est, et non potest solvi Scriptúra: quem Pater sanctificávit, et misit in mundum, vos dícitis: Quia blasphémas; quia dixi, Fílius Dei sum? Si non fácio ópera Patris mei, nolíte crédere mihi. Si autem fácio, et si mihi hovorili mu: Dokedy nám budeš držať duše v neistote? Ak si ty Kristus, povedz nám to otvorene! Odpovedal im Ježiš: Povedal som vám to, a neveríte. Skutky, ktoré konám v mene svojho Otca, svedčia o mne, ale vy neveríte, pretože nie ste z mojich oviec. Moje ovce počúvajú na môj hlas, i ja ich poznám, a idú za mnou. Ja im dávam večný život, a nezahynú naveky, a nikto mi ich z rúk nevytrhne. Otec, ktorý mi ich dal, je väčší než všetci a nikto ich nemôže vyrvať z rúk môjho Otca. Ja a Otec sme jedno! Tu Židia zdvihli kamene, aby ho ukameňovali. Ježiš sa ich však opýtal: Veľa dobrých skutkov od Otca som vám ukázal, pre ktorý z nich ma chcete kameňovať? Židia mu odpovedali: Nechceme ťa kameňovať pre dobrý skutok, ale pre rúhanie, že ty, človek, robíš sa Bohom! Ježiš im hovoril: Či nie je napísané vo vašom zákone: Ja som povedal: Bohovia ste? A keď tých, ktorým bolo dané slovo Božie, pomenoval bohmi, - a nemožno zrušiť, čo je v Písme! - (akože vy) tomu, ktorého Otec posvätil a poslal na svet, môžete hovoriť: Rúhaš sa! pretože som povedal: Syn Boží som? Ak nekonám skutky svojho Otca, neverte mi, ale ak ich konám, tým skutkom verte, aj keby ste mne

non vultis crédere, opéribus crédite, ut cognoscátis, et credátis, quia Pater in me est, et ego in Patre.

neverili, že Otec je vo mne a ja v Otcovi!

OFERTÓRIUM (Ž 58, 2)

Eripe me de inimícis meis, Deus meus: et ab insurgéntibus in me líbera me, Dómine.

Vyrvi ma z nepriateľov mojich, Bože môj, pred povstalcami mojimi chráň ma, Pane.

SEKRÉTA

Annue, miséricors Deus: ut hóstias placatiónis et laudis sincéro tibi deferámus obséquio. Per Dóminum.

Privoľ, milosrdný Bože: aby obety usmierenia a chvály prinášali sme tebe v úprimnej poslušnosti. Skrze Pána.

Druhá *sekréta* (V.) na str. 550. - *Prefácia o Kríži*, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 25, 6-7)

Lavábo inter innocéntes manus meas, et circuíbo altáre tuum, Dómine: ut áudiam vocem laudis tuæ, et enárrem univérsa mirabília tua.

Umývam si ruky s nevinnými a som stále pri oltári tvojom, Pane, aby som počul chvály tvojej hlas a vyrozprával všetky skutky tvoje zázračné.

POSTKOMÚNIA

Cæléstis doni benedictióne percépta, súpplices te, Deus omnípotens, deprecámur: ut hoc idem nobis et sacraménti causa sit, et salútis. Per Dóminum.

Prijavši požehnanie nebeského daru, skrúšení prosíme teba, všemohúci Bože: aby tenže bol nám rovnako aj sviatosťou aj spásou. Skrze Pána.

Druhá *postkomúnia* (V.) na str. 550.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Adésto supplicatiónibus nostris, omnípotens Deus: et quibus fidúciam sperándæ pietátis indúlges, consuétæ misericórdiæ tríbue benígnus effectum. Per Dóminum nostrum.

Ujmi sa našich skrúšených prosieb, všemohúci Bože: a tým, ktorým dopriavaš dôveru v očakávaní otcovskej dobrotivosti, láskavo udeľ účinok obvyklého milosrdenstva. Skrze Pána.

Štvrtok po Nedeli Umučenia

Štácia u sv. Apolinára

Rúcho fialové.

Naša duša (ako kajúca Magdaléna) pri nohách Spasiteľových oplakáva svoje hriechy. - Štvrtok, deň venovaný kajúcnikom. O týždeň bude Zelený štvrtok, deň znovuprijatia verejných hriešnikov do spoločenstva veriacich. Spevy omše znejú z úst kajúcich hriešnikov, ktorí sa cítia akí: židia v zajatí babylonskom (intr., ofert.). Lekcia je modlitbou Azariáša, ktorý v babylonskom zajatí prosí odpustenie hriechov svojmu ľudu. V evanjeliu Spasiteľ prijíma hriešnicu na milosť a hriešnikom dáva nádej na odpustenie, ak sa obrátia.

INTROIT (Dan 3, 31)

Omnia, quæ fecísti nobis, Dómine, in vero judício fecísti: quia peccávimus tibi, et mandátis tuis non obœdívimus: sed da glóriam nómini tuo, et fac nobíscum secúndum multitúdinem misericórdiæ tuæ. *(Ps 118, 1)* Beáti immaculáti in via: qui ámbulant in lege Dómini. - Omnia.

Všetko, čokoľvek si nám učinil, Pane, učinil si podľa práva a spravodlivosti, lebo sme zhrešili pred tebou a nezachovávali sme tvoje prikázania; lež osláv svoje meno a učiň s nami podľa svojho veľkého milosrdenstva. *(Ž 118, 1)* Blažení, ktorých cesta nepoškvrnená, ktorí chodievajú v zákone Pánovom. - Všetko.

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut dignitas conditiónis humánæ, per immoderántiam sauciáta, medicinális parsimóniæ stúdio reformétur. Per Dóminum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby dôstojnosť ľudskej prirodzenosti, nemiernosťou zranená, pretvorila sa usilovným cvikom v liečivej striedmosti. Skrze Pána.

Druhá *orácia* (V.) na str. 549.

LEKCIA (Dan 3, 25 a 34-45)

Léctio Daniélis Prophétæ. - In diébus illis: Orávit Azarías Dóminum, dicens: Dómine Deus noster: ne, quæsumus, tradas nos in perpétuum propter nomen tuum, et ne dissípes testaméntum tuum: neque aúferas misericórdiam tuam a nobis propter Abraham diléctum

Čítanie z Daniela proroka. - V tých dňoch takto sa modlil Azariáš k Pánovi: Pane, Bože náš, prosíme teba, pre meno svoje nevydajže nás na večnosť a nezruš svoju smluvu! A neodním od nás svoje milosrdenstvo pre Abraháma, svojho miláčka, pre Izáka, svojho sluhu, a pre Izrae-

tuum, et Isaac servum tuum, et Israel sanctum tuum: quibus locútus es, póllicens, quod multiplicáres semen eórum sicut stellas cæli, et sicut arénam, quæ est in lítore maris: quia, Dómine, imminúti sumus plus quam omnes gentes, sumúsque húmiles in univérsa terra hódie propter peccáta nostra. Et non est in témpore hoc princeps, et dux, et prophéta, neque holocaústum, neque sacrifícium, neque oblátio, neque incénsum, neque locus primitiárum coram te, ut possímus invenire misericórdiam tuam: sed in ánimo contríto, et spíritu humilitátis suscipiámur. Sicut in holocaústo aríetum, et taurórum, et sicut in míllibus agnórum pínguium: sic fiat sacrifícium nostrum in conspéctu tuo hódie, ut pláceat tibi: quóniam non est confúsio confidéntibus in te. Et nunc séquimur te in toto corde, et timémus te, et quærimus fáciem tuam. Ne confúndas nos: sed fac nobíscum juxta mansuetúdinem tuam, et secúndum multitúdinem misericórdiæ tuæ. Et érue nos in mirabílibus tuis, et da glóriam nómini tuo, Dómine: et confundántur omnes, qui osténdunt servis tuis mala, confundántur in omni poténtia tua: et robur eórum conterátur: et sciant, quia tu es Dóminus Deus solus, et

la, svojho svätca, ktorým si prisľúbil, že rozmnožíš ich semä, sťa hviezdy neba a piesok, ktorý je pri brehu mora. Pretože sme, Pane, ostali menší než všetky národy a dnes na celej zemi uponížení sme pre svoje hriechy. Nateraz niet kniežaťa, ani proroka, ani vodcu, ani celopalu, ani obety, ani darov, ani kadidla, ani miesta pred tebou pre prvotiny, aby sme našli milosť. Ale s dušou skrúšenou a duchom poníženým nech dosiahneme prijatie. Ako pri obetách baranov a býkov a desaťtisícov tučných baránkov, takou nech je dnes pred tebou naša obeta, nech je milá tebe, veď nedôjdu hanby tí, ktorí dúfajú v teba. Lež teraz nasledujeme teba celým srdcom, bojíme sa teba a hľadáme tvoju tvár. Nezahanbi nás, ale nalož s nami podľa svojej krotkosti a podľa množstva svojho milosrdenstva. A vysloboď nás svojou zázračnosťou, získaj, Pane, slávu svojmu menu. A nech sa zahanbia všetci, ktorí preukazujú tvojim sluhom zlo, nech ich zahanbí všetka tvoja moc a ich sila nech je pošliapaná. A nech vedia, že ty, Pane, sám si Boh a si slávny po ce-

gloriósus super orbem terrárum, Dómine Deus noster.

lom okruhu zemskom, Pane, Bože náš.

GRADUÁL (Ž 95, 8-9)

Tóllite hóstias, et introíte in átria ejus: adoráte Dóminum in aula sancta ejus. ℣. *(Ps 28, 9)* Revelábit Dóminus condénsa: et in templo ejus omnes dicent glóriam.

Žertvujte obetu a do nádvorí jeho vojdite, skloňte sa Pánovi v jeho svätej sieni. ℣. *(Ž 28, 9)* Pán vyvracia húštiny a v jeho chráme všetko volá: Sláva!

EVANJELIUM *(Rogábat)* zo sviatku sv. Márie Magdalény, 22. júla.

OFERTÓRIUM (Ž 136, 1)

Super flúmina Babylónis illic sédimus, et flévimus: dum recordarémur tui, Sion.

Pri riekach babylonských tam sme vysedávali a plakali, keď rozpamätúvali sme sa na teba, Sion.

SEKRÉTA

Dómine Deus noster, qui in his pótius creatúris, quas ad fragilitátis nostræ subsídium condidísti, tuo quoque nómini múnera jussísti dicánda constítui: tríbue, quæsumus; ut et vitæ nobis præséntis auxílium, et æternitátis effíciant sacraméntum. Per Dóminum.

Pane, Bože náš, ktorý si prikázal, aby práve z tých stvorení, ktoré založil si na podporu krehkosti našej, aj menu tvojmu prinášaly sa obetné dary: uveď, prosíme; aby staly sa nám aj pomocou v terajšom živote aj posvätením vo večnosti. Skrze Pána nášho.

Druhá *sekréta* (V.) na str. 550. - *Prefácia o Kríži*, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 118, 49-50)

Meménto verbi tui servo tuo, Dómine, in quo mihi spem dedísti: hæc me consoláta est in humilitáte mea.

Pamätaj na slovo, ktoré dal si svojmu služobníkovi, Pane, na ktoré dal si sa mi spoľahnúť. V trápení mojom to je moja potecha.

POSTKOMÚNIA

Quod ore súmpsimus, Dómine, pura mente capiámus: et de múnere temporáli, fiat nobis remédium sempitérnum. Per Dóminum.

Čo požili sme ústami, Pane, chopme čistou mysľou: a časný dar nech stane sa nám večným liekom. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkomúnia* (V.) na str. 550.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Esto, quæsumus, Dómine, propítius plebi tuæ: ut quæ tibi non placent, respuéntes, tuórum pótius repleántur delectatiónibus mandatórum. Per Dóminum.

Buďže, prosíme, Pane, milostivý ľudu svojmu: aby, zavrhnúc, čo neľúbi sa tebe, naplnil sa tým skôr potešeniami v príkazoch tvojich. Skrze Pána.

Piatok po Nedeli Umučenia

Štácia u sv. Štefana na vrchu Caelius

Rúcho fialové.

Trpiaci Kristus (ktorého predobrazom je prorok Jeremiáš) shromažďuje boží ľud do Cirkvi. - Sv. Štefan, prvomučeník, podobne ako Jeremiáš, je typom trpiaceho Spasiteľa. V živote všetkých troch sa odzrkadľuje nevera vyvoleného národa k Bohu. V lekcii hovorí prorok o hriechoch Izraela, v evanjeliu vysoká rada usnáša sa na zavraždení Bohočloveka.

INTROIT (Ž 30, 10, 16 a 18)

Miserére mihi, Dómine, quóniam tríbulor: líbera me, et éripe me de mánibus inimicórum meórum, et a persequéntibus me: Dómine, non confúndar, quóniam invocávi te. *(Ps ib. 2)* In te, Dómine, sperávi, non confúndar in ætérnum: in justítia tua líbera me. - Miserére mihi.

Zmiluj sa, Pane, nado mnou, bo ja som v úzkostiach. Z rúk mojich nepriateľov vyrvi ma a od tých, ktorí ma prenasledujú. Pane, nech nie som zahanbený, že som vzýval teba. *(Ž tž. 2)* K tebe sa, Pane, utiekam, nech nie som zahanbený naveky, zachráň ma v svojej spravodlivosti. - Zmiluj sa.

ORÁCIA

Córdibus nostris, quæsumus, Dómine, grátiam tuam benígnus infúnde: ut peccáta nostra castigatióne voluntária cohibéntes, temporáliter pótius macerémur, quam supplíciis deputémur ætérnis. Per Dóminum.

Do sŕdc našich, prosíme, Pane, dobrotivý vlej milosť svoju: aby my, ktorí dobrovoľným pokutovaním krotíme svoje hriechy, skôr časne boli sme sužovaní než vystavení večitým mukám. Skrze Pána nášho.

Druhá *orácia* (V.) na str. 549.

LEKCIA (Jer 17, 13-18)

Léctio Jeremíæ Prophétæ. - In diébus illis: Dixit Jeremías: Dómine, omnes, qui te derelínquunt, confundéntur: recedéntes a te, in terra scribéntur; quóniam dereliquérunt venam aquárum viventium Dóminum. Sana me, Dómine, et sanábor: salvum me fac, et salvus ero: quóniam laus mea tu es. Ecce ipsi dicunt ad me: Ubi est verbum Dómini? Véniat. Et ego non sum turbátus, te pastórem sequens; et diem hóminis non desideráví, tu scis. Quod egréssum est de lábiis meis, rectum in conspéctu tuo fuit. Non sis tu mihi formídini: spes mea tu in die afflictiónis. Confundántur, qui me persequúntur, et non confúndar ego: páveant illi, et non páveam ego: induc super eos diem afflictiónis; et dúplici contritióne cóntere eos, Dómine, Deus noster.

Čítanie z Jeremiáša proroka. - V tých dňoch povedal Jeremiáš: Pane, všetci, ktorí opustia teba, budú zahanbení, ktorí sa v zemi vzbúria, budú zapísaní, lebo opustili prameň vôd živých, Pána. Uzdrav ma, Pane, budem zdravý, zachráň ma, a budem zachránený, lebo ty si moja chvála. Hľa, títo vravia ku mne: Kde je slovo Pána? Nechže príde! Ja však som nebol zahanbený, idúc za tebou, pastierom, a po dni človeka som netúžil, ty vieš. Čo vychádza z mojich úst, je pred tvojou tvárou správne. Nebuďže mojou záhubou, nádejou si mi v deň nešťastia. Nech sa zahanbia moji prenasledovatelia, a nech sa nezahanbím ja! nech sa trasú oni, a netrasiem sa ja! Priveď na nich deň neštastia, dvojnásobným zlomením ich zlom, Pane, Bože náš!

GRADUÁL (Ž 34, 20 a 22)

Pacífice loquebántur mihi inimíci mei: et in ira molésti erant mihi. ℣. Vidísti, Dómine, ne síleas: ne discédas a me.

Smierlivo mi vravia moji nepriatelia, ale svojou nenávisťou sú mi na obtiaž. ℣. Videl si, Pane! Nože nemlč, neodchádzaj odo mňa!

Traktus (Dómine), str. 182.

EVANJELIUM (Jn 11, 47-54)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Collegérunt pontífices et pharisæi concílium advérsus Jesum, et dicé-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času veľkňazi a farizeji svolali radu a hovorili: Čo máme robiť, veď ten človek robí mno-

bant: Quid fácimus, quia hic homo multa signa facit? Si dimíttimus eum sic, omnes credent in eum; et vénient Románi, et tollent nostrum locum, et gentem. Unus autem ex ipsis, Cáiphas nómine, cum esset póntifex anni illíus, dixit eis: Vos nescítis quidquam, nec cogitátis quia, expedit vobis, ut unus moriátur homo pro pópulo, et non tota gens péreat. Hoc autem a semetípso non dixit: sed cum esset póntifex anni illíus, prophetávit, quod Jesus moritúrus erat pro gente, et non tantum pro gente, sed ut fílios Dei, qui erant dispérsi, congregáret in unum. Ab illo ergo die cogitavérunt, ut interfícerent eum. Jesus ergo jam non in palam ambulábat apud Judæos: sed ábiit in regiónem juxta desértum, in civitátem, quæ dícitur Ephrem, et ibi morabátur cum discípulis suis.

hé divy! Ak ho necháme, tak všetci uveria v neho, a prídu Rimania a zajmú nám i Mesto i národ! No jeden z nich, menom Kajfáš, ktorý bol toho roku veľkňazom, im povedal: Nechápete a neuvažujete, že bude lepšie pre vás, keď jeden človek zomrie za ľud, a nezahynie celý národ! To však nehovoril sám od seba, ale ako veľkňaz toho roku predpovedal, že Ježiš má zomrieť za (židovský) národ, a nielen za (židovský) národ, ale aj aby shromaždil všetky roztratené dietky Božie. A od toho dňa boli rozhodnutí, že ho zabijú. Preto Ježiš už nechodil verejne medzi Židmi, ale odišiel do kraja blízo púšte, do mesta, zvaného Efraim, a ostal tam aj s učeníkmi.

OFERTÓRIUM (Ž 118, 12, 121 a 42)

Benedíctus es, Dómine, doce me justificatiónes tuas: et non tradas calumniántibus me supérbis: et respondébo exprobrántibus mihi verbum.

Ty, Pane, požehnaný si, vyuč ma svoje ustanovenia, nevydávaj ma mojim pyšným ohováračom a slovo svojim tupiteľom poviem.

SEKRÉTA

Præsta nobis, miséricors Deus: ut digne tuis servíre semper altáribus mereámur; et eórum perpétua participatióne salvári. Per Dóminum.

Dopraj nám, milosrdný Bože: aby zaslúžili sme si vždy hodne slúžiť pri tvojich oltároch; a ustavičnou účasťou na nich spásu. Skrze Pána.

Druhá *sekréta* (V.) na str. 550. - *Prefácia o Kríží*, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 26, 12)

Ne tradíderis me, Dómine, in ánimas persequéntium me: quóniam insurrexérunt in me testes iníqui, et mentíta est iníquitas sibi.

Nevydávaj ma chúťke nepriateľov mojich napospas, bo proti mne sa vyrútili lživí svedkovia a zloba oklamala sama seba.

POSTKOMÚNIA

Sumpti sacrifícii, Dómine, perpétua nos tuítio non derelínquat: et nóxia semper a nobis cuncta depéllat. Per Dóminum.

Ustavičná ochrana prijatej sviatosti, Pane, nech nás neopustí: a vždy nech zaženie od nás všetko škodlivé. Skrze Pána.

Druhá *postkomúnia* (V.) na str. 550.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut, qui protectiónis tuæ grátiam quærimus, liberáti a malis ómnibus, secúra tibi mente serviámus. Per Dóminum.

Privoľ, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí uchádzame sa o milosť záštity tvojej, oslobodení od všetkých ziel, slúžili sme tebe s bezpečnou mysľou. Skrze Pána.

Sobota po Nedeli Umučenia

Štácia u sv. Jána pred Latinskou bránou

Rúcho fialové.

Kristus trpiaci, ale víťazný. - Jeho obrazom je dnes sv. Ján apoštol, ktorého podľa podania na mieste tohto kostolíka hodili do vriaceho oleja, ale vyšiel z neho živý. V lekcii Jeremiáš, typ trpiaceho Krista, ponosuje sa na svojich nepriateľov, v evanjeliu vidíme už nádherný obraz víťazného vchodu Spasiteľovho do Jeruzalema. Evanjelium pokračuje v udalostiach, ktoré sme počuli v evanjeliu piatku predošlého týždňa. Po vzkriesení Lazárovom židia sa ešte viac utvrdili v svojej zlosti, ale prišli sa mu pokloniť pohania. V týchto pohanoch, verných Kristovi, liturgia vidí katechumenov, túžiacich po sv. krste.

OMŠA ako v predošlý piatok, str. 349, okrem:

ORÁCIA

Profíciat, quæsumus, Dómine, plebs tibi dicáta piæ devotiónis afféctu: ut, sacris

Nech prospieva, prosíme, Pane, ľud, oddaný tebe, v cite vrúcnej nábožnosti: aby,

actiónibus erudíta, quanto majestáti tuæ fit grátior, tanto donis potióribus augeátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

poučený posvätnými úkonmi, čím milší stával sa velebnosti tvojej, tým hojnejšími darmi bol obohatený. Skrze Pána.

Druhá *orácia* (V.) na str. 549.

LEKCIA (Jer 18, 18-23)

Léctio Jeremíæ Prophétæ. - In diébus illis: Dixérunt ímpii Judæi ad ínvicem: Veníte, et cogitémus contra justum cogitatiónes: non enim períbit lex a sacerdóte, neque consílium a sapiénte, nec sermo a prophéta: veníte, et percutiámus eum lingua, et non attendámus ad univérsos sermónes ejus. Atténde, Dómine, ad me, et audi vocem adversariórum meórum. Numquid rédditur pro bono malum, quia fodérunt fóveam ánimæ meæ? Recordáre, quod stéterim in conspéctu tuo, ut lóquerer pro eis bonum, et avérterem indignatiónem tuam ab eis. Proptérea da fílios eórum in famem, et deduc eos in manus gládii: fiant uxóres eórum absque líberis, et víduæ: et viri eárum interficiántur morte: júvenes eórum confodiántur gládio in prælio. Audiátur clamor de dómibus eórum: addúces enim super eos latrónem repénte: quia fodérunt fóveam, ut cáperent me, et láqueos abscondérunt pédibus meis. Tu autem, Dómine, scis omne consílium eórum advérsum me

Čítanie z proroka Jeremiáša. - V tých dňoch hovorili bezbožní Židia: Poďte a plánujme proti Jeremiášovi plány. Veď u kňaza nezhynul zákon, ani u mudrca rada, ani u proroka reč. Poďte, porazme ho jazykom a nepozorujme na jeho slová! Pozoruj, Pane, na mňa a počuj hlas mojich protivníkov. Či sa za dobro platí zlom? veď vykopali pre mňa jamu.

Spomeň, že som stál pred tebou, aby som hovoril k ich dobru a odvrátil od nich tvoj hnev. Preto oddaj ich synov hladu a vydaj ich do moci meča, nech sú ich ženy bezdetné a vdovy, ich mužov nech pobije smrť, ich mládikov nech porazí v boji meč. Nech sa z ich domov ozýva ich krik, keď zrazu privedieš na nich lupičov, lebo vykopali jamu, aby ma chytili, a pod nohy mi skryli kosílku. Ale ty, Pane, poznáš všetky ich smrteľné plány proti mne. Neodpusť im ich vinu a ich hriech si zpred tváre nesotri. Nech padajú pred tebou, v čas svojho hnevu

in mortem: ne propitiéris iniquitáti eórum, et peccátum eórum a fácie tua non deleátur. Fiant corruéntes in conspéctu tuo, in témpore furóris tui abútere eis, Dómine, Deus noster.

konaj proti nim, Pane, Bože náš!

Po *graduáli* nie je *traktus*.

EVANJELIUM (Jn 12, 10-36)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Cogitavérunt príncipes sacerdótum, ut et Lázarum interfícerent: quia multi propter illum abíbant ex Judæis, et credébant in Jesum. In crástinum autem turba multa, quæ vénerat ad diem festum, cum audíssent, quia venit Jesus Jerosólymam, accepérunt ramos palmárum, et processérunt óbviam ei, et clamábant: Hosánna, benedíctus, qui venit in nómine Dómini, Rex Israel. Et invénit Jesus aséllum, et sedit super eum, sicut scriptum est: Noli timére, fília Sion: ecce Rex tuus venit sedens super pullum ásinæ. Hæc non cognovérunt discípuli ejus primum; sed quando glorificátus est Jesus, tunc recordáti sunt, quia hæc erant scripta de eo, et hæc fecérunt ei. Testimónium ergo perhibébat turba, quæ erat cum eo, quando Lázarum vocávit de monuménto, et suscitávit eum a mórtuis. Proptérea et óbviam venit ei turba: quia audiérunt

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času veľkňazi sa rozhodli, že zabijú aj Lazára, pretože mnohí Židia sa pre neho odlučovali a uverili v Ježiša. Nasledujúceho dňa veľké zástupy, ktoré prišly na slávnosti, keď sa dopočuly, že Ježiš prichádza do Jeruzalema, nabraly palmových ratolestí, vyšly mu naproti a volaly: Hosana! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom, Kráľ Izraela! Ježiš si našiel osliatko a posadil sa naň, ako je napísané: Neboj sa, dcéra sionská! Hľa, tvoj kráľ prichádza, sediac na osliatku! Jeho učeníci tomu zprvoti nerozumeli, ale keď bol už Ježiš oslávený, rozpomenuli sa, že to bolo napísané o ňom a že mu to (preto) tak urobili. A ľudia, ktorí boli s ním, keď Lazára vyvolal z hrobu, a vzkriesil ho z mŕtvych, vydávali o ňom svedectvo. Preto mu aj vyšly zástupy naproti, lebo sa dopočuly, že urobil ten div. Farizeji si však vraveli: Vidíte, že si nič nepomôžeme?

eum fecísse hoc signum. Pharisæi ergo dixérunt ad semetípsos: Vidétis, quia nihil proficímus? Ecce mundus totus post eum ábiit. Erant autem quidam gentíles ex his, qui ascénderant, ut adorárent in die festo. Hi ergo accessérunt ad Philíppum, qui erat a Bethsáida Galilææ: et rogábant eum, dicéntes: Dómine, vólumus Jesum vidére. Venit Philíppus, et dicit Andréæ: Andréas rursum et Philíppus dixérunt Jesu. Jesus autem respóndit eis, dicens: Venit hora, ut clarificétur Fílius hóminis. Amen, amen dico vobis, nisi granum fruménti cadens in terram mórtuum fúerit, ipsum solum manet: si autem mórtuum fúerit, multum fructum affert. Qui amat ánimam suam, perdet eam: et qui odit ánimam suam in hoc mundo, in vitam ætérnam custódit eam. Si quis mihi minístrat, me sequátur: et ubi sum ego, illic et minister meus erit. Si quis mihi ministráverit, honorificábit eum Pater meus. Nunc ánima mea turbáta est. Et quid dicam? Pater, salvífica me ex hac hora. Sed propterea veni in horam hanc. Pater, clarífica nomen tuum. Venit ergo vox de cælo: Et clarificávi, et íterum clarificábo. Turba ergo, quæ stabat, et audíerat, dicébat tonítruum esse factum. Alii dicébant: Angelus

Hľa, (celý) svet ide za ním! A medzi tými, čo prišli na slávnosti, aby vykonali poklonu, bolo niekoľko Grékov. Tí prišli k Filipovi, ktorý pochádzal z Galilejskej Betsaidy, a prosili ho: Pane, chceli by sme vidieť Ježiša! Filip teda išiel a povedal to Ondrejovi, Ondrej a Filip to potom povedali Ježišovi. Ježiš im takto odpovedal: Prišla hodina, aby bol oslávený Syn človeka. Veru, veru, vravím vám, ak pšeničné zrno, čo padlo do zeme, neumrie, ostane samo, ale ak umrie, prinesie veľkú úrodu. Kto miluje svoj život, stratí ho; kto však na tomto svete nenávidí svoj život, zachová si ho pre večný život. Ak mi niekto chce slúžiť, nech ma nasleduje; a kde budem ja, tam bude aj môj služobník! Ak mi niekto slúži, uctí ho (sám) Otec. Teraz je moja duša vzrušená, čo mám teda povedať? Otče, zachráň ma pred tou hodinou? Ale nie, lebo práve na to som prišiel, pre tú hodinu. Otče, osláv svoje meno! I zaznel hlas s neba: Už som oslávil a ešte oslávim! Tu zástup, ktorý tam stál a počul to, hovoril, že zahrmelo. Iní vraveli: Anjel prehovoril k nemu! Ježiš však povedal: Nie pre mňa zaznel tento hlas, ale pre vás. Teraz sa koná súd nad týmto svetom; teraz bude vyho-

ei locútus est. Respóndit Jesus, et dixit: Non propter me hæc vox venit, sed propter vos. Nunc judícium est mundi: nunc princeps hujus mundi ejiciétur foras. Et ego si exaltátus fúero a terra, ómnia traham ad meípsum. (Hoc autem dicébat, significans, qua morte esset moritúrus.) Respóndit ei turba: Nos audívimus ex lege, quia Christus manet in ætérnum, et quómodo tu dicis: Opórtet exaltári Fílium hóminis? Quis est iste Fílius hóminis? Dixit ergo eis Jesus: Adhuc módicum lumen in vobis est. Ambuláte, dum lucem habétis, ut non vos ténebræ comprehéndant: et qui ámbulat in ténebris, nescit, quo vadat. Dum lucem habétis, crédite in lucem, ut fílii lucis sitis. Hæc locútus est Jesus: et ábiit, et abscóndit se ab eis.

dené knieža tohto sveta. A ja, keď budem pozdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe! To povedal, aby označil, akou smrťou zomrie. Zástup mu odvrával: Zo zákona sme sa dopočuli, že Kristus ostane naveky (medzi nami), prečo teda hovoríš, že Syn človeka musí byť pozdvihnutý? Kto je to ten Syn človeka? Ježiš im na to hovoril: Ešte krátky čas je svetlo medzi vami. Kráčajte, dokiaľ je svetlo, aby vás tma nezastihla! Kto potme kráča, nevie, kam ide. Kým máte svetlo, verte v toto svetlo, aby ste boli synmi svetla! To povedal Ježiš, potom odišiel a skryl sa pred nimi.

SEKRÉTA

A cunctis nos, quæsumus, Dómine, reátibus et perículis propitiátus absólve: quos tanti mystérii tríbuis esse consórtes. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Od všetkých vín a nebezpečenstiev, prosíme, Pane, milostivý osloboď nás: ktorým udeľuješ účasť na tak veľkom tajomstve. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta* (V.) na str. 550. - *Prefácia o Krížiti*, str. 517.

POSTKOMÚNIA

Divíni múneris largitáte satiáti, quæsumus, Dómine, Deus noster: ut hujus semper participatióne vivámus. Per Dóminum.

Štedrosťou božieho daru nasýtení, prosíme, Pane, Bože náš: aby vždy živí boli sme z účasti na ňom. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkomúnia* (V.) na str. 550.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Tueátur, quæsumus, Dómine, déxtera tua pópulum deprecántem: et purificátum dignánter erúdiat; ut consolatióne præsénti, ad futúra bona proficiat. Per Dóminum.

Nech ochraňuje, prosíme, Pane, pravica tvoja prosiaci ľud: a očistený láskavo nech poučuje; aby po terajšej úteche dosiahol budúce dobrá. Skrze Pána.

VEĽKÝ TÝŽDEŇ - *Hebdomada major*

V čase Umučenia liturgia osobitne prízvukuje posledný týždeň. V Jeruzaleme už v 4. stor. ho menujú „veľkým týždňom" a vyznačuje sa mimoriadne bohatými bohoslužobnými jednotkami, z ktorých nejeden prvok prešiel aj do liturgie západného kresťanstva. Dni Veľkého týždňa, v ktorom prežívame tajomstvo vykúpenia, zaradila Cirkev medzi najvyššie, takzvané privilegované dni liturgického roku, keď neslávime sviatky svätých; nižšie sviatky si spomíname, vyššie (sviatky 1. a 2. triedy) prekladáme do doby po veľkonočnej oktáve. Liturgiu Veľkého týždňa priamo presakuje myšlienka umučenia a smrti Kristovej, všade vyznieva jeho ponosný hlas, ktorý už vopred možno vycítiť zo spisov starozákonných prorokov a najmä žalmov. Počujeme rozprávanie o umučení Kristovom (pašie), a to v nedeľu podľa Matúša, v utorok podľa Marka, v stredu podľa Lukáša a v piatok podľa Jána. Vo veľkej omši Umučenie spievajú traja diakoni, z ktorých prvý zastupuje evanjelistu (C, Cantor, Chronista), druhý Krista (†) a tretí všetkých iných dejateľov (S, Succentor, Synagoga). Za spievania celebrant potichu si číta Umučenie na strane lekciovej. Koniec zaspieva sám celebrant (pri slávnostnej omši diakon na spôsob evanjelia). Pri tichej omši kňaz číta celé pašie potichu na strane evanjeliovej.

Sväté trojdnie - Triduum sacrum

Posledné tri dni Veľkého týždňa tvoria vrchol a sú najvyšším vystupňovaním liturgickej oslavy umučenia Pána. Štvrtok je úvodom, piatok vrcholom a sobota dozvukom veľkej tragédie umučenia a smrti Kristovej. Starí kresťania túto oslavu Kristovho umučenia pomenovali „pascha Crucis" primerane k mystériu vzkriesenia, ktoré sa nazývalo „pascha resurrectionis". O starobylej pôvodnosti liturgie týchto troch dní svedčí aj podržanie niektorých zvyklostí predošlých storočí. Užívame drevené klopáče namiesto kovových cengáčov, po zakončení liturgických úkonov oltár pozbavujeme ozdoby a len bezprostredne pred liturgiou ho prikrývame jednou prikrývkou, po omši odnášame Eucharistiu na vedľajší oltár; organ a zvony mlčia. Toto sa praktizovalo v začiatočnej liturgii pri každej omši. Najstaršia liturgia nepozná stálu ozdobu oltára. Prikrývali ho len bezprostredne pred posvätným úkonom a po ňom sa všetko posbieralo a poodkladalo. Eucharistia neostala na oltári, ale po omši ju odniesli na iné miesto. Zvony, cengáče a organ nepoznali. Znamenie sa dávalo jednoduchým dreveným prístrojom (klopáčom). Postupne sa zaužívaly okázalejšie spôsoby, ale Cirkev v liturgii posledných troch dní Veľkého pôstu ostala verná starým tradíciám pre ich vážnosť a smútočný charakter.

Kvetná Nedeľa Štácia u sv. Jána v Lateráne

Rúcho fialové.

S palmou utrpenia kráčame s Kristom v ústrety víťazstvu. - S krížom k víťazstvu! - je heslom dnešnej krásnej liturgickej slávnosti. Kristus, kráľ mučeníkov, volá nás k spoločenstvu v utrpení. Dostávame od neho posvätnú palmu, čím nás vysviaca za mučeníkov. Potom kráčame s ním procesiou. Procesia je obrazom života. Ideme cestou života, nesúc kríž utrpenia. Procesia sa začína a končí v chráme. Aj náš život počína od Boha a u Boha sa má končiť. Kristus nám otvára svojím krížom brány kráľovstva nebeského a vovedie nás do neho. Sv. omša, v ktorej počúvame priebeh Kristovho umučenia podľa Matúša, je sprítomnením jeho obety na Kalvárii, ktorou sebe aj nám umožnil vojsť do kráľovstva nebeského.

Svätenie paliem

Najprv chór spieva Antifónu *(Mt 21, 9)*:

Hosánna fílio David: benedíctus, qui venit in nómine Dómini. O Rex Israel: Hosánna in excélsis.

Hosana Synu Dávidovmu! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom! Ó Kráľ Izraela! Hosana na výsostiach!

Potom sa kňaz modlí na strane lekcie:

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Deus, quem dilígere et amáre justítia est, ineffábilis grátiæ tuæ in nobis dona multíplica: et qui fecísti nos in morte Fílii tui speráre quæ crédimus; fac nos eódem resurgénte pervenire quo téndimus: Qui tecum vivit et regnat.

Modlime sa. - Bože, ktorého ctiť a milovať je spravodlivé, rozmnož v nás dary svojej nevýslovnej milosti: a ty, ktorý smrťou Syna svojho vzbudil si v nás nádej v to, čo veríme; pre vzkriesenie tohože daj nám dôjsť ta, kam túžime: Ktorý s tebou žije.

LEKCIA (Ex 15, 27; 16, 1-7)

Léctio libri Exodi. - In diébus illis: Venérunt fílii Israel in Elim, ubi erant duódecim fontes aquárum, et septuagínta palmæ: et castrametáti sunt juxta aquas. Profectíque sunt de Elim, et venit omnis multitúdo filiórum

Čítanie z knihy Exodus. - V tých dňoch prišli synovia Izraelovi do Elimu, kde bolo dvanásť vodných prameňov a sedem paliem. Tam sa teda utáborili pri vode. Keď sa pohli z Elimu, celá izraelská pospolitosť prešla púš-

Israel in desértum Sin, quod est inter Elim, et Sínai: quintodécimo die mensis secúndi, postquam egréssi sunt de terra Ægýpti. Et murmurávit omnis congregátio filiórum Israel contra Móysen et Aaron in solitúdine. Dixerúntque fílii Israel ad eos: Utinam mórtui essémus per manum Dómini in terra Ægýpti, quando sedebámus super ollas cárnium, et comedebámus panem in saturitáte! Cur eduxísti nos in desértum istud, ut occiderétis omnem multitúdinem fame? Dixit autem Dóminus ad Móysen: Ecce ego pluam vobis panes de cælo: egrediátur pópulus, et cólligat quæ sufficiunt per síngulos dies: ut tentem eum, utrum ámbulet in lege mea, an non. Die autem sexto parent quod ínferant; et sit duplum, quam collígere solébant per síngulos dies. Dixerúntque Móyses et Aaron ad omnes fílios Israel: Véspere sciétis, quod Dóminus edúxerit vos de terra Ægýpti: et mane vidébitis glóriam Dómini.

ťou Sin, ktorá je medzi Elimom a Sinajom, pätnásteho dňa druhého mesiaca po svojom odchode z Egypta. I reptala celá izraelská pospolitosť proti Mojžišovi a Áronovi na púšti a Izraeliti im vraveli: Bár by sme boli pomreli Pánovou rukou v Egypte, keď sme sedávali nad hrncami mäsa a mohli sme sa najesť chleba dosýta! Veď vy ste nás vyviedli na túto púšť, aby ste zahubili celú túto spoločnosť hladom. Vtedy Pán hovoril Mojžišovi takto: Hľa, ja vám dám padať chlieb z neba. Ľud potom nech vychádza a nech si nasbiera, koľko bude potrebovať na celý deň. Takto ho chcem podrobiť skúške, či hodlá kráčať podľa môjho zákona, a či nie. Šiesteho dňa však nech odložia, čo donesú: bude toho dva razy toľko, čo sberávajú každý deň. Tu riekol Mojžiš a Áron všetkým Izraelitom: Večer poznáte, že Pán vás vyviedol z Egyptskej zeme. Ráno zas uzriete slávu Pánovu.

Responzórium (Jn 11, 47-49, 50 a 53):

Collegérunt pontífices, et pharisæi concílium, et dixérunt: Quid fácimus, quia hic homo multa signa facit? Si dimíttimus eum sic, omnes credent in eum: - Et vénient Románi, et tollent nostrum locum, et gentem.

Hlavní kňazi a farizeji svolali radu a povedali: Čo si počneme, veď tento človek robí veľké divy? Ak ho necháme, všetci uveria v neho. - Prídu Rimania a zaujmú nám i Mesto a národ. ℣. Tu jeden z nich, Kajfáš, ktorý

℣. Unus autem ex illis, Cáiphas nómine, cum esset póntifex anni illíus, prophetávit, dicens: Expedit vobis, ut unus moriátur homo pro pópulo, et non tota gens péreat. Ab illo ergo die cogitavérunt interfícere eum, dicéntes: - Et vénient.

bol toho roku veľkňazom, povedal im: Je lepšie pre vás, keď jeden človek umrie za ľud, ako by mal celý národ zahynúť. Od toho dňa strojili sa zabiť ho a hovorili: - Prídu.

Iné *responzórium* (Mt 26, 39 a 41):

In monte Olivéti orávit ad Patrem: Pater, si fíeri potest, tránseat a me calix iste. - Spíritus quidem promptus est, caro autem infírma: fiat volúntas tua. ℣. Vigiláte, et oráte, ut non intrétis in tentatiónem. - Spíritus quidem.

Na vrchu Olivovom modlil sa k Otcovi: Otče, ak je možné, nech ma minie tento kalich. - Duch je síce ochotný, ale telo nevládne. Staň sa vôľa tvoja. ℣. Bedlite a modlite sa, aby ste neupadli do pokušenia. - Duch je síce.

EVANJELIUM (Mt 21, 1-9)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Cum appropinquásset Jesus Jerosólymis, et venísset Béthphage ad montem Olivéti: tunc misit duos discípulos suos, dicens eis: Ite in castéllum, quod contra vos est, et statim inveniétis ásinam alligátam, et pullum cum ea: sólvite, et addúcite mihi: et si quis vobis áliquid díxerit, dícite, quia Dóminus his opus habet: et conféstim dimíttet eos. Hoc autem totum factum est, ut adimplerétur, quod dictum est per prophétam dicéntem: Dícite fíliæ Sion: Ecce Rex tuus venit tibi mansuétus, sedens super ásinam, et pullum, fí-

✠ Sväť zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času, keď sa Ježiš priblížil k Jeruzalemu a došiel až po Betfage na Olivovom vrchu, poslal dvoch svojich učeníkov a povedal im: Iďte do dediny, ktorá je naproti vám, tam hneď nájdete priviazanú oslicu a s ňou osliatko; odviažte ich a priveďte sem. A keby vám niekto voľačo namietal, povedzte mu, že Pán ich potrebuje, a hneď vám ich prepustí. Toto všetko sa stalo, aby sa splnilo slovo prorokovo: Povedzte dcére sionskej: Hľa, tvoj kráľ ti prichádza, ponížený a sediaci na oslici a na osliatku, mláďati ťažného zvieraťa. Učeníci teda odišli a vyko-

lium subjugális. Eúntes autem discípuli, fecérunt, sicut præcépit illis Jesus. Et adduxérunt ásinam, et pullum: et imposuérunt super eos vestiménta sua, et eum désuper sedére fecérunt. Plúrima autem turba stravérunt vestiménta sua in via: álii autem cædébant ramos de arbóribus, et sternébant in via: turbæ autem, quæ præcedébant, et quæ sequebántur, clamábant, dicéntes: Hosánna fílio David: benedíctus, qui venit in nómine Dómini.

nali, ako im Ježiš rozkázal. Priviedli oslicu a osliatko, pokládli na ne svoje rúcha a on vysadol na ne. Premnohí však zo zástupu prestierali na cestu svoje rúcha, iní stínali haluze so stromov a stlali ich po ceste. A zástupy, ktoré šly vpredu i vzadu, volaly: Hosana Synovi Dávidovmu! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom.

Tu sa začína vlastné svätenie:

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Auge fidem in te sperántium, Deus, et súpplicum preces cleménter exáudi: véniat super nos múltiplex misericórdia tua: bene ✠ dicántur et hi pálmites palmárum, seu olivárum: et sicut in figúra Ecclésiæ multiplicásti Noe egrediéntem de arca, et Móysen exeúntem de Ægýpto cum fíliis Israel: ita nos, portántes palmas, et ramos olivárum, bonis áctibus occurrámus óbviam Christo: et per ipsum in gáudium introeámus ætérnum. Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus.

Modlime sa. - Rozmnož vieru dúfajúcich v teba, Bože, a láskavo vyslyš prosby skrúšene vzývajúcich: nech sostúpi na nás mnohonásobné milosrdenstvo tvoje: nech sú po ✠ žehnané tieto ratolesti palmové alebo olivové: a ako si, predobrazujúc Cirkev, požehnal Noema, vystúpivšieho z korába, a Mojžiša, vychádzajúceho z Egypta so synmi izraelskými: tak my, ktorí nesieme palmy a olivové ratolesti, s dobrými skutkami nech náhlime sa naproti Kristovi: a skrze neho nech vstúpime do večnej radosti. Ktorý s tebou žije,

℣. Per ómnia sæcula sæculórum.

℣. Po všetky veky vekov.

℟. Amen.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.
℣. Sursum corda.
℟. Habémus ad Dóminum.
℣. Grátias agámus Dómino Deo nostro.
℟. Dignum et justum est.

℟. Amen.
℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.
℣. Hore srdcia!
℟. Máme ich u Pána.
℣. Vzdávajme vďaky Pánu Bohu nášmu.
℟. Je dôstojné a správne.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper, et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus: Qui gloriáris in consílio sanctórum tuórum. Tibi enim sérviunt creatúræ tuæ: quia te solum auctórem et Deum cognóscunt, et omnis factúra tua te collaúdat, et benedícunt te Sancti tui. Quia illud magnum Unigéniti tui nomen coram régibus et potestátibus hujus sæculi líbera voce confiténtur. Cui assístunt Angeli et Archángeli, Throni et Dominatiónes: cumque omni milítia cæléstis exércitus hymnum glóriæ tuæ cóncinunt, sine fine dicéntes:

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné vzdávať vďaky vždy a všade tebe, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože, ktorý žiariš slávou v sbore svojich svätých. Veď tebe slúžia stvorenia tvoje, teba samého uznávajú za pôvodcu a Boha a všetko tvorstvo tvoje jednomyseľne chváli teba a tebe dobrorečia svätí tvoji, lebo slobodným hlasom vyznávajú pred kráľmi a mocnosťami tohto sveta ono veľké meno Jednorodeného tvojho, ktorému k službám stoja Anjeli aj Archanjeli, Tróny aj Panstvá a s celým zástupom nebeského vojska spievajú chválospev sláve tvojej a ustavične volajú:

SANCTUS, Sanctus, Sanctus Dóminus Deus Sábaoth. Pleni sunt cœli, et terra glória tua. Hosánna in excélsis. Benedíctus, qui venit in nómine Dómini. Hosánna in excélsis.

SVÄTÝ, svätý, svätý je Pán Boh zástupov. Plné sú nebesá a zem slávy tvojej. Hosana na výsostiach. Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom. Hosana na výsostiach.

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Pétimus, Dómine sancte, Pater omnípotens,

Modlime sa. - Prosíme, Pane svätý, Otče všemohúci,

ætérne Deus: ut hanc creatúram olívæ, quam ex ligni matéria prodíre jussísti, quamque colúmba rédiens ad arcam próprio pértulit ore, bene ✠ dícere, et sancti ✠ ficáre dignéris: ut quicúmque ex ea recéperint, accípiant sibi protectiónem ánimæ et córporis: fiátque, Dómine, nostræ salútis remédium tuæ grátiæ sacraméntum. Per Dóminum.

večný Bože: aby si ráčil po ✠ žehnať a po ✠ svätiť túto olivovú ratolesť, ktorej si dal vyrásť z hmoty dreva, a ktorú priniesla v svojom zobáku holubica, keď sa vrátila do korába: aby tí, ktorí z nej dostanú, obsiahli ochranu duše aj tela: a nech, Pane, znamenie tvojej milosti stane sa prostriedkom našej spásy. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Orémus. - Deus, qui dispérsa cóngregas, et congregáta consérvas: qui pópulis óbviam Jesu rámos portántibus benedixísti: béne ✠ dic étiam hos ramos palmæ et olívæ, quos tui fámuli ad honórem nóminis tui fidéliter suscípiunt: ut in quemcúmque locum introdúcti fúerint, tuam benedictiónem habitatóres loci illíus consequántur: et omni adversitáte effugáta, déxtera tua prótegat, quos redémit Jesus Christus, Fílius tuus, Dóminus noster: Qui tecum vivit.

Modlime sa. - Bože, ktorý rozptýlené shromažďuješ a shromaždené zachovávaš: ktorý požehnal si zástupy, nesúce ratolesti naproti Ježišovi: po ✠ žehnaj aj tieto palmové a olivové ratolesti, ktoré tvoji služobníci prijímajú s vierou na česť tvojho mena: aby všade, kam sa prinesú, obyvatelia toho miesta obsiahli tvoje požehnanie: pravica tvoja nech zaženie protivenstvo a chráni tých, ktorých vykúpil Ježiš Kristus, Syn tvoj, Pán náš: Ktorý s tebou žije.

Orémus. - Deus, qui miro dispositiónis órdine, ex rebus étiam insensibílibus, dispensatiónem nostræ salútis osténdere voluísti: da, quæsumus; ut devóta tuórum corda fidélium salúbriter intélligant, quid místice desígnet in facto, quod hódie cælésti lúmine affláta, Redemptóri óbviam procédens,

Modlime sa. - Bože, ktorý podivuhodným poriadkom usporiadania aj na neživých veciach chcel si znázorniť rozdeľovanie našej spásy: daj, prosíme, aby zbožné srdcia tvojich veriacich s prospechom pochopily, čo tajomne naznačuje udalosť, že dnes zástup, uberajúci sa naproti Vykupiteľovi, nadchnu-

palmárum atque olivárum ramos vestígiis ejus turba substrávit. Palmárum ígitur rami de mortis príncipe triúmphos exspéctant: súrculi vero olivárum spirituálem unctiónem advenísse quodámmodo clamant. Intelléxit enim jam tunc illa hóminum beáta multitúdo præfigurári: quia Redémptor noster, humánis cóndolens misériis, pro totíus mundi vita cum mortis príncipe esset pugnatúrus, ac moriéndo triumphatúrus. Et ídeo tália óbsequens administrávit, quæ in illo, et triúmphos victóriæ, et misericórdiæ pinguédinem declarárent. Quod nos quoque plena fide, et factum et significátum retinéntes, te, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum supplíciter exorámus: ut in ipso, atque per ipsum, cujus nos membra fíeri voluísti, de mortis império victóriam reportántes, ipsíus gloriósæ resurrectiónis partícipes esse mereámur: Qui tecum vivit.

tý nebeským svetlom, prestieral mu pod nohy palmové a olivové ratolesti. Palmové ratolesti totiž predpokladajú víťazstvá nad kniežaťom smrti: a olivové výhonky ako by ohlasovaly, že nadišlo duchovné pomazanie. Onen šťastlivý zástup ľudí už vtedy totiž pochopil, že sa tým predobrazovalo: ako Spasiteľ náš, súcitiac s ľudskými biedami, podujme sa na boj s kniežaťom smrti za život celého sveta, a že smrťou zvíťazí. A preto pripravil takéto pocty, ktoré by označovaly aj jeho víťazoslávu aj hojné milosrdenstvo. I my plne veríme aj v udalosť aj v jej značenie a máme ich na mysli a teba, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože, skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista pokorne prosíme: aby v ňom a skrze neho, ktorého údmi si nás chcel mať, zvíťazili sme nad mocou smrti a zaslúžili sme si účasť na jeho slávnom zmŕtvychvstaní:
Ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh po všetky.

Orémus. - Deus, qui per olívæ ramum, pacem terris colúmbam nuntiáre jussísti: præsta, quæsumus; ut hos olívæ, ceterarúmque árborum ramos, cæléstí bene ✠ dictióne sanctífices: ut cuncto pópulo tuo profíciant ad

Modlime sa. - Bože, ktorý holubicí rozkázal si s olivovou ratolesťou oznámiť pokoj zemi: ráč, prosíme; tieto ratolesti olivy a iných stromov posvätiť nebeským po ✠ žehnaním: aby všetkému ľudu tvojmu prospievaly ku

salútem. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

spaseniu. Skrze Krista, Pána nášho. ℟. Amen.

Orémus. - Béne ✠ dic, quǽsumus, Dómine, hos palmárum, seu olivárum ramos: et præsta; ut quod pópulus tuus in tui veneratiónem hodiérna die corporáliter agit, hoc spirituáliter summa devotióne perfíciat, de hoste victóriam reportándo, et opus misericórdiæ summópere diligéndo. Per Dóminum.

Modlime sa. - Po ✠ žehnaj, prosíme, Pane, tieto palmové alebo olivové ratolesti: a dopraj; aby to, čo v dnešný deň ľud tvoj koná viditeľne na uctievanie teba, s najväčšou pobožnosťou uskutočnil duchovne tým, že bude víťaziť nad nepriateľom a svrchované milovať dielo milosrdenstva. Skrze Pána.

Tu položí kňaz kadidlo, ktoré požehná slovami: *„Ab illo benedicáris, in cujus honóre cremáberis. Amen."* - Kňaz pokropí ratolesti svätenou vodou, hovoriac: *„Aspérges me, Dómine, hýssopo et mundábor, lavábis me et super nivem dealbábor."* A okiadza ich; potom sa modlí:

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Deus, qui Fílium tuum Jesum Christum, Dóminum nostrum, pro salúte nostra in hunc mundum misísti, ut se humiliáret ad nos, et nos revocáret ad te: cui étiam, dum Jerúsalem veníret, ut adimpléret Scriptúras, credéntium populórum turba, fidelíssima devotióne, vestiménta sua cum ramis palmárum in via sternébant: præsta, quǽsumus, ut illi fídei viam præparémus, de qua, remóto lápide offensiónis, et petra scándali, frondeant apud te ópera nostra justítiæ ramis: ut ejus vestígia sequi mereámur. Qui tecum vivit et regnat in unitáte.

Modlime sa. - Bože, ktorý Syna svojho, Ježiša Krista, Pána nášho, pre naše spasenie poslal si na tento svet, aby sa snížil k nám a nás priviedol opäť ku tebe: ktorému tiež, keď vchádzal do Jeruzalema, aby naplnil Písma, zástup veriacich ľudí s najúprimnejšou oddanosťou prestieral na cestu svoje rúcha a palmové ratolesti: dopraj, prosíme, aby sme jemu pripravovali cestu viery, na ktorej by sa po odvalení kameňa úrazu a skaly pohoršenia naše skutky zelenaly pred tebou ratolesťami spravodlivosti: a tak zaslúžili sme si nasledovať jeho šľapaje. Ktorý s tebou žije.

Nato rozdáva posvätené ratolesti. Prijímame ich kľačiačky v plnej úctivosti. Pri rozdávaní speváci spievajú - *Antifóny:*

Púeri Hebræórum, portántes ramos olivárum, obviavérunt Dómino, clamántes, et dicéntes: Hosánna in excélsis.
Púeri Hebræórum vestiménta prosternébant in via, et clamábant, dicéntes: Hosánna fílio David, benedíctus, qui venit in nómine Dómini.

Hebrejské deti niesly olivové ratolesti, vyšly Pánovi v ústrety a takto volaly: Hosana na výsostiach.
Hebrejské deti prestieraly na cestu rúcha a volaly: Hosana Synu Dávidovmu! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom.

Tieto spevy môžu sa opakovať, kým sa neskončí rozdávanie ratolestí. Na konci sa kňaz modlí:

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Omnípotens, sempitérne Deus, qui Dóminum nostrum Jesum Christum super pullum ásinæ sedére fecísti, et turbas populórum vestiménta, vel ramos árborum in via stérnere, et Hosánna decantáre in laudem ipsíus docuísti: da, quæsumus, ut illórum innocéntiam imitári possímus, et eórum méritum cónsequi mereámur. Per eúmdem Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

Modlime sa. - Všemohúci, večný Bože, ktorý Pána nášho, Ježiša Krista, posadil si na osliatko a zástupom ľudu vnukol si, aby rúcha alebo stromové ratolesti prestierali na cestu a Hosana prespevovaly jemu na slávu: daj, prosíme, aby sme ich mohli nasledovať v nevinnosti a zaslúžili si dosiahnuť ich odmenu. Skrze tohože Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

Keď kňaz položí kadidlo do kadidelnice, diakon (kňaz), obrátený k veriacim, spieva:

℣. Procedámus in pace.

℣ Poďme v pokoji.

Všetci odpovedajú:

℟. In nómine Christi. Amen.

℟. V mene Kristovom. Amen.

Zakiaľ procesia vychádza z kostola, spievajú sa tieto *antifóny:*

ANTIFÓNA (Mt 21, 1-3, 7, 8 a 9)

Cum appropinquáret Dóminus Jerosólymam, misit duos ex discípulis suis, dicens: Ite in castéllum, quod contra vos est; et inveniétis pullum ásinæ alligátum, super quem nullus hóminum sedit: sólvite, et addúcite mihi. Si quis vos interrogáverit, dícite: Opus Dómino est. Solvéntes adduxérunt ad Jesum; et imposuérunt illi vestiménta sua, et sedit super eum: álii expandébant vestiménta sua in via: álii ramos de arbóribus sternébant: et qui sequebántur, clamábant: Hosánna, benedíctus, qui venit in nómine Dómini: benedíctum regnum patris nostri David: Hosánna in excélsis: miserére nobis, fili David.

Keď sa približoval Pán k Jeruzalemu, poslal dvoch svojich učeníkov a povedal im: Iďte do dedinky, ktorá je naproti vám a nájdete tam priviazané osliatko, na ktorom ešte nikto nesedel. Odviažte a priveďte mi ho. Keď sa vás niekto spýta, povedzte: Pán ho potrebuje. Odviazali a priviedli ho k Ježišovi. Kládli naň svoje rúcha a on vysadol naň. Jedni prestierali svoje rúcha na cestu, iní stlali stromové haluze. Tí, ktorí kráčali za ním, volali: Hosana! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom. Požehnané je kráľovstvo nášho otca Dávida. Hosana na výsostiach! Zmiluj sa nad nami, Synu Dávidov!

ANTIFÓNA (Jn 12, 12 a 13).

Cum audísset pópulus, quia Jesus venit Jerosólymam, accepérunt ramos palmárum: et exiérunt ei óbviam, et clamábant púeri, dicéntes: Hic est, qui ventúrus est in salútem pópuli. Hic est salus nostra, et redémptio Israel. Quantus est iste, cui Throni, et Dominatiónes occúrrunt! Noli timére, fília Sion: ecce Rex tuus venit tibi, sedens super pullum ásinæ, sicut scriptum est. Salve, Rex, fabricátor mundi, qui veníst redímere nos.

Keď zástupy počuly, že Ježiš prichádza do Jeruzalema, nabrali palmových ratolestí, vyšly mu v ústrety a deti prevolávaly: To je ten, ktorý má prísť spasiť ľud. On je naša spása a vykúpenie Izraela. Aký slávny je ten, ktorému Tróny a Panstvá náhlia sa v ústrety. Neboj sa, dcéra sionská, pozri, prichádza ti tvoj Kráľ, sedí na osliatku, ako je napísané. Vitaj, Kráľu, Tvorca sveta, ktorý si nás prišiel vykúpiť.

INÁ ANTIFÓNA

Ante sex dies solémnis Paschæ, quando venit Dóminus in civitátem Jerúsalem, occurrérunt ei púeri: et in mánibus portábant ramos palmárum, et clamábant voce magna, dicéntes: Hosánna in excélsis: benedíctus, qui venísti in multitúdine misericórdiæ tuæ: Hosánna in excélsis.

Šesť dní pred sviatkom Veľkej noci, keď sa Pán uberal do mesta Jeruzalema, vyšly mu deti v ústrety, v rukách niesly palmové ratolesti a silným hlasom takto prevolávaly: Hosana na výsostiach! Požehnaný, ktorý prichádzaš so svojím prehojným milosrdenstvom: Hosana na výsostiach!

INÁ ANTIFÓNA

Occúrrunt turbæ cum flóribus, et palmis Redemptóri óbviam: et victóri triumphánti digna dant obséquia: Fílium Dei ore gentes prædicant: et in laudem Christi voces tonant per núbila: Hosánna in excélsis.

S kvetami a palmami bežia zástupy v ústrety Vykupiteľovi a vzdávajú dôstojnú poctu slávnemu víťazovi; ľud spevom oslavuje Syna Božieho a hlasy na slávu Kristovi hrmia v oblakoch: Hosana na výsostiach!

INÁ ANTIFÓNA

Cum Angelis et púeris fidéles inveniámur, triumphatóri mortis clamántes: Hosánna in excélsis.

Verne nasledujme príklad anjelov a dietok a privolávajme víťazovi nad smrťou: Hosana na výsostiach!

INÁ ANTIFÓNA

Turba multa, quæ convénerat ad diem festum, clamábat Dómino: Benedíctus, qui venit in nómine Dómini: Hosánna in excélsis.

Veľký zástup, ktorý sa sišiel na sviatočný deň, privolával Pánovi: Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom. Hosana na výsostiach!

Keď procesia prichádza ku kostolu, dvere kostola sa zavrú. Predspeváci ostanú v kostole a spievajú striedavo s tými, ktorí sú vonku, nasledujúcu pieseň, ktorú zložil biskup a básnik Teodulf Orleánsky († 821):

Glória, laus, et honor tibi sit, Rex Christe, Redémptor: Cui puerile decus prompsit Hosánna pium.
℟. Glória, laus.

Sláva tebe, chvála a česť, Kristus Kráľ, Vykupiteľ, ktorému výkvet mládeže zbožné spieva Hosana.
℟. Sláva tebe.

Israel es tu Rex, Davídis et ínclyta proles: Nómine qui in Dómini, Rex benedícte, venis.
℟. Glória, laus.

Izraela si ty Kráľ a Dávida vznešený potomok, ty prichádzaš v mene Pánovom, Kráľ požehnaný.
℟. Sláva tebe.

Cœtus in excélsis te laudat cælicus omnis, et mortális homo, et cuncta creáta simul.
℟. Glória, laus.

Na výsostiach chváli teba všetok nebešťanov zástup, i smrteľný človek s celým stvorenstvom.
℟. Sláva tebe.

Plebs Hebræa tibi cum palmis óbvia venit: Cum prece, voto, hymnis, ádsumus ecce tibi.
℟. Glória, laus.

S palmovými ratolesťami ľud hebrejský tebe vyšiel v ústrety a hľa, my vítame teba prosbami a spevmi.
℟. Sláva tebe.

Hi tibi passúro solvébant múnia laudis: Nos tibi regnánti pángimus ecce melos.
℟. Glória, laus.

Oni spievali tebe piesne slávy, keď kráčal si k utrpeniu; na tvojej oslave, Kráľu, znejú aj naše piesne.
℟. Sláva tebe.

Hi placuére tibi, pláceat devótio nostra: Rex bone, Rex clemens, cui bona cuncta placent.
℟. Glória, laus.

Oni zaľúbili sa tebe, obľúb si aj našu zbožnosť, Kráľ dobrý, Kráľ láskavý, veď ty máš záľubu vo všetkom dobrom.
℟. Sláva tebe.

Teraz subdiakon, ktorý nesie kríž, zaklope rukoväťou kríža na dvere, ktoré sa otvoria. Pri vchode procesie do kostola spieva sa *responzórium:*

℟. Ingrediénte Dómino in sanctam civitátem, Hebræórum púeri resurrectiónem vitæ pronuntiántes, * Cum ramis palmárum: Hosánna, clamábant, in excélsis. ℣. Cum audísset pópulus, quod Jesus veníret Jerosólymam, exiérunt óbviam ei. * Cum ramis.

Keď vchádzal Pán do svätého mesta, hebrejské dietky, vopred ohlasujúc vzkriesenie života, * s palmovými ratolesťami v rukách volaly: Hosana na výsostiach. ℣. Keď ľud počul, že Ježiš prichádza do Jeruzalema, vyšiel mu v ústrety. * S palmovými ratolesťami.

Veriaci držia v rukách posvätné ratolesti cez pašie a cez kánon sv. omše.

Svätá omša

INTROIT (Ž 21, 20 a 22)

Dómine, ne longe fácias auxílium tuum a me, ad defensiónem meam áspice: líbera me de ore leónis, et a córnibus unicórnium humilitátem meam. *(Ps ib. 2)* Deus, Deus meus, réspice in me: quare me dereliquísti? Longe a salúte mea verba delictórum meórum. - Dómine, ne longe.

Pane, neodstupuj odo mňa so svojou pomocou, shliadni na mňa a obráň ma; zachráň ma z pažeráka levovho a úbohého od rohov byvolích. *(Ž tž. 2)* Bože, Bože môj, shliadni na mňa, prečo si ma opustil? Od slov môjho volania ďaleko si. -

Pane, neodstupuj.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui humáno géneri ad imitándum humilitátis exémplum, Salvatórem nostrum carnem súmere, et crucem subíre fecísti: concéde propítius, ut et patiéntiæ ipsíus habére documénta, et resurrectiónis consórtia mereámur. Per eúmdem Dóminum.

Všemohúci večný Bože, ktorý Spasiteľovi nášmu dal si vziať na seba telo a podstúpiť smrť kríža, aby ľudské pokolenie malo príklad pokory, hodný nasledovania: dopraj milostivo, aby zaslúžili sme si mať aj príklad na jeho trpezlivosti aj účasť na jeho vzkriesení. Skrze tohože Pána nášho.

LEKCIA (Flp 2, 5-11)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Philippénses. - Fratres: Hoc enim sentíte in vobis, quod et in Christo Jesu: qui cum in forma Dei esset, non rapínam arbitrátus est esse se æquálem Deo, sed semetípsum exinanívit, formam servi accípiens, in similitúdinem hóminum factus, et hábitu invéntus ut homo. Humiliávit semetípsum, factus oboédiens usque ad mortem, mortem autem

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Filipanom. - Bratia! Smýšľajte o sebe tak ako Ježiš Kristus! On, hoci bol Božej prirodzenosti, nemyslel si, že sa musí pridržiavať svojej rovnosti s Bohom, lež pozbavil sa jej, prijal na seba prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ostatným ľuďom a aj navonok pokladaný (iba) za človeka. Uponížil sa a bol poslušný až po smrť, a to po smrť na kríži. Preto ho Boh povýšil a

crucis. Propter quod et Deus exaltávit illum, et donávit illi nomen, quod est super omne nomen: *(Hic genuflectitur)* ut in nómine Jesu omne genu flectátur cæléstium, terréstrium, et infernórum; et omnis lingua confiteátur, quia Dóminus Jesus Christus in glória est Dei Patris.

dal mu meno nado všetky iné mená *(tu sa pokľakne)*, aby sa na meno Ježiša skláňalo každé koleno na nebi, na zemi a v podsvetí a každý jazyk aby vyznával na slávu Boha Otca, že Ježiš Kristus je Pán.

GRADUÁL (Ž 72, 24 a 1-3)

Tenuísti manum déxteram meam: et in voluntáte tua deduxísti me, et cum glória assumpsísti me. ℣. Quam bonus Israel Deus rectis corde! Mei autem pæne moti sunt pedes, pæne effúsi sunt gressus mei, quia zelávi in peccatóribus, pacem peccatórum videns.

Za moju pravú ruku si ma uchopil, budeš ma svojou vôľou viesť a prijmeš ma do slávy. ℣. Aký je dobrý voči čnostným Boh Izraela! Veru, sa moje nohy temer zaplietly, len len že sa mi kroky nešmykly, lebo som bezbožníkom závidel, keď hriešnikov som pozoroval zdar.

TRAKTUS (Ž 21, 2-9, 18, 19, 22, 24 a 32)

Deus, Deus meus, réspice in me: quare me dereliquísti? ℣. Longe a salúte mea verba delictórum meórum. ℣. Deus meus, clamábo per diem, nec exáudies: in nocte, et non ad insipiéntiam mihi. ℣. Tu autem in sancto hábitas, laus Israel. ℣. In te speravérunt patres nostri: speravérunt, et liberásti eos. ℣. Ad te clamavérunt, et salvi facti sunt: in te speravérunt, et non sunt confúsi. ℣. Ego autem sum vermis, et non homo: oppróbrium hóminum, et abjéctio plebis. ℣. Omnes, qui vidébant me,

Bože, Bože môj, shliadni na mňa, prečo si ma opustil? ℣. Ďaleko od záchrany som pre previnenia svoje. ℣. Bože môj, volám cez deň, a nevyslyšíš, v noci, a nech sa mi to nepokladá za nemúdrosť. ℣. Ale ty prebývaš v svätyni, chvála Izraela. ℣. Naši otcovia dúfali v teba, v teba skladali svoju nádej, a vyslobodil si ich. ℣. K tebe volali, a zachránil si ich, v teba dúfali, a neboli zahanbení. ℣. Ale ja som červ, a nie človek, na posmech ľuďom som ako výhrel ľudskej spoločnosti. ℣. Všetci, ktorí ma vidia, po-

aspernabántur me: locúti sunt lábiis, et movérunt caput. ℣. Sperávit in Dómino, erípiat eum: salvum fáciat eum, quóniam vult eum. ℣. Ipsi vero consideravérunt et conspexérunt me: divisérunt sibi vestiménta mea, et super vestem meam miserunt sortem. ℣. Líbera me de ore leónis: et a córnibus unicórnium humilitátem meam. ℣. Qui timétis Dóminum, laudáte eum: univérsum semen Jacob, magnificáte eum. ℣. Annuntiábitur Dómino generátio ventúra: et annuntiábunt cæli justítiam ejus. ℣. Pópulo, qui nascétur, quem fecit Dóminus.

smievajú sa mi, vyškierajú ústa a krútia hlavou. ℣. Dúfal v Pána, nech ho zachráni, nech mu pomôže, veď ho má rád. ℣. Premeriavali si ma pohľadmi, rozdelili si moje rúcho a o môj odev hádzali kocku. ℣. Vysloboď ma z tlamy leva a zachráň ma biedneho pred rohami jednorožcov. ℣. Ktorí sa bojíte Pána, chváľte ho, všetko potomstvo Jakubovo, oslavujte ho. ℣. Budúcemu pokoleniu budú rozprávať o Pánovi, nebesá budú svedčiť o jeho spravodlivosti. ℣. Národu, ktorý sa zrodí, ktorý si Pán povolá.

PAŠIE (Mt 26, 1-75; 27, 1-66)

✠ značí Krista, C.-(Cantor, Chronista) rozprávača, S.-(Succéntor) ostatné hovoriace osoby.

Pássio Dómini nostri Jesu Christi secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: ✠ Scitis, quia post bíduum Pascha fiet, et Fílius hóminis tradétur, ut crucifigátur? C.-Tunc congregáti sunt príncipes sacerdótum, et senióres pópuli in átrium príncipis sacerdótum, qui dicebátur Cáiphas: et consílium fecérunt ut Jesum dolo tenérent, et occíderent. Dicébant autem: S.-Non in die festo, ne forte tumúltus fíeret in pópulo. C.-Cum autem Jesus esset in Bethánia in domo Simónis leprósi, accéssit ad eum múlier habens alabástrum unguénti pretiósi, et effúdit

Umučenie Pána nášho Ježiša Krista podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: ✠ Viete, že o dva dni bude Veľká noc, a Syna človeka vydajú, aby ho ukrižovali. C.-Vtedy sa shromaždili veľkňazi a starší z ľudu vo dvorane veľkňaza, ktorý sa menoval Kajfáš, a usniesli sa, že sa podvodne zmocnia Ježiša a že ho zabijú. Ale povedali si: S.-Nie vo sviatočný deň, aby nepovstala vzbura medzi ľudom. C.-Keď však bol Ježiš v Betánii, v dome Šimona Malo-

super caput ipsíus recumbéntis. Vidéntes autem discípuli, indignáti sunt, dicéntes: S.-Ut quid perdítio hæc? pótuit enim istud venúmdari multo, et dari paupéribus. C.-Sciens autem Jesus, ait illis: ✠ Quid molésti estis huic mulíeri? opus enim bonum operáta est in me. Nam semper paúperes habétis vobíscum: me autem non semper habétis. Mittens enim hæc unguéntum hoc in corpus meum, ad sepeliéndum me fecit. Amen, dico vobis, ubicúmque prædicátum fúerit hoc Evangélium in toto mundo, dicétur et, quod hæc fecit, in memóriam ejus. C.-Tunc ábiit unus de duódecim, qui dicebátur Judas Iscariótes, ad príncipes sacerdótum, et ait illis: S.-Quid vultis mihi dare, et ego vobis eum tradam? C.-At illi constituérunt ei trigínta argénteos. Et exínde quærébat opportunitátem, ut eum tráderet. Prima autem die azymórum accessérunt discípuli ad Jesum, dicéntes: S.-Ubi vis parémus tibi comédere pascha? C.-At Jesus dixit: ✠ Ite in civitátem ad quemdam, et dícite ei: Magíster dicit: Tempus meum prope est, apud te fácio pascha cum discípulis meis. C.-Et fecérunt discípuli, sicut constítuit illis Jesus, et paravérunt pascha. Véspere autem facto, discumbébat mocného, pristúpila k nemu žena s alabastrovou nádobou drahocennej masti a vyliala mu ju na hlavu, keď bol za stolom. Keď to učeníci videli, namrzeli sa a povedali: S.-Načo takéto márnenie? Veď mohlo sa to draho predať a dať chudobným. C.-Keď to Ježiš zbadal, povedal im: ✠ Čo robíte ťažkosti tejto žene? Ved mi dobrý skutok urobila. Lebo chudobných vždy budete mať medzi sebou, mňa však nebudete mať vždy. Keď totiž túto masť vyliala na moje telo, už vopred mi to spravila na pohreb. Veru, hovorím vám, kdekoľvek sa po svete bude kázať toto evanjelium, bude sa na jej pamiatku aj o tom hovoriť, čo urobila. C.-Vtedy odišiel jeden z dvanástich, ktorý sa volal Judáš Iškariotský, ku veľkňazom a spýtal sa ich: S.-Čo mi chcete dať, keď vám ho zradím? C.-Oni mu určili tridsať strieborných. A od toho času hľadal príležitosť, aby ho zradil. Prvého dňa nekvasených chlebov pristúpili k Ježišovi učeníci s otázkou: S.-Kde chceš, aby sme ti pripravili jesť veľkonočného baránka? C.-On však odpovedal: ✠ Ideťe do mesta k istému človekovi a povedzte mu: Učiteľ ti odkazuje: Môj čas je blízko, u teba budem so svojimi učeníkmi jesť veľkonočného baránka. C.-Učeníci vykonali, ako im Je-

cum duódecim discípulis suis. Et edéntibus illis, dixit: ✠ Amen, dico vobis, quia unus vestrum me tradítúrus est. C.-Et contristáti valde, cœpérunt sínguli dícere: S.-Numquid ego sum, Dómine? C.-At ipse respóndens, ait: ✠ Qui intíngit mecum manum in parópside, hic me tradet. Fílius quidem hóminis vadit, sicut scriptum est de illo: væ autem hómini illi, per quem Fílius hóminis tradétur: bonum erat ei, si natus non fuísset homo ille. C.-Respóndens autem Judas, qui trádidit eum, dixit: S.-Numquid ego sum, Rabbi? C.-Ait illi: ✠ Tu dixísti. C.-Cœnántibus autem eis, accépit Jesus panem, et benedíxit, ac fregit, dedítque discípulis suis, et ait: ✠ Accípite, et comédite: hoc est corpus meum. C.-Et accípiens cálicem, grátias egit: et dedit illis, dicens: ✠ Bíbite ex hoc omnes. Hic est enim sanguis meus novi testaménti, qui pro multis effundétur in remissiónem peccatórum. Dico autem vobis: non bibam ámodo de hoc genímine vitis, usque in diem illum, cum illud bibam vobíscum novum in regno Patris mei. C.-Et hymno dicto, exiérunt in montem Olivéti. Tunc dicit illis Jesus: ✠ Omnes vos scándalum patiémini in me in ista nocte. Scriptum est enim:

žiš rozkázal, a pripravili mu veľkonočného baránka. Keď sa zvečerilo, zaujal miesto za stolom spolu s dvanástimi (učeníkmi). A keď jedli, povedal im: ✠ Veru, vravím vám, jeden z vás ma zradí. C.-Zarmútili sa veľmi a začali sa ho po jednom vypytovať: S.-Azda som to ja, Pane? C.-On im však odpovedal: ✠ Kto si so mnou omáča ruku v mise, ten ma zradí. Syn človeka síce ide, ako je o ňom napísané, ale beda tomu človekovi, ktorý zradí Syna človeka. Tomu človekovi by bolo lepšie, keby sa nebol narodil. C.-Ale ozval sa Judáš, ktorý ho zradil, a pýtal sa: S.-Učiteľ, som to azda ja? C.-On mu odpovedal: ✠ Ty si to. - C.-Keď teda večerali, Ježiš vzal chlieb, požehnal ho, lámal a dával svojim učeníkom, vraviac: ✠ Vezmite a jedzte, toto je moje telo! C.-A vzal kalich, vďaky vzdával a dal im ho, vraviac: ✠ Pite z neho všetci, toto je totiž moja krv Nového zákona, ktorá sa vyleje za mnohých na odpustenie hriechov. No hovorím vám, že odteraz nebudem piť z tohto viničného plodu až do toho dňa, keď ho budem piť s vami nový v kráľovstve svojho Otca. - C.-A keď zaspievali chválospev, vyšli na Olivový vrch. Vtedy im Ježiš povedal: ✠ Vy všetci sa pohoršíte na mne tejto noci. Lebo je

Percútiam pastórem, et dispergéntur oves gregis. Postquam autem resurréxero, præcédam vos in Galilæam. C.-Respóndens autem Petrus, ait illi: S.-Et si omnes scandalizáti fúerint in te, ego numquam scandalizábor. C.-Ait illi Jesus: ✠ Amen, dico tibi, quia in hac nocte, ántequam gallus cantet, ter me negábis. C.-Ait illi Petrus: S.-Etiam si oportúerit me mori tecum, non te negábo. C.-Simíliter et omnes discípuli dixérunt. Tunc venit Jesus cum illis in villam, quæ dícitur Gethsémani, et dixit discípulis suis: ✠ Sedéte hic, donec vadam illuc et orem. C.-Et assúmpto Petro et duóbus fíliis Zebedæi, cœpit contristári et mæstus esse. Tunc ait illis: ✠ Tristis est ánima mea usque ad mortem: sustinéte hic, et vigiláte mecum. C.-Et progréssus pusíllum, prócidit in fáciem suam, orans et dicens: ✠ Pater mi, si possíbile est, tránseat a me calix iste. Verúmtamen non sicut ego volo, sed sicut tu. C.-Et venit ad discípulos suos, et invénit eos dormiéntes: et dicit Petro: ✠ Sic non potuístis una hora vigiláre mecum? Vigiláte et oráte, ut non intrétis in tentatiónem. Spíritus quidem promptus est, caro autem infírma. C.-Iterum secúndo ábiit et orávit, dicens: ✠ Pa-

napísané: Udriem pastiera, a rozpŕchnu sa ovce stáda. Ale po svojom vzkriesení predídem vás do Galiley. C.-Tu sa ozval Peter a povedal mu: S.-Keby sa aj všetci pohoršili na tebe, ja sa nikdy nepohorším. C.-Ježiš mu povedal: ✠ Veru, hovorím ti, že tejto noci, skôr ako sa kohút ozve, tri razy ma zaprieš. C.-Peter mu povedal: S.-Keby som aj zomrieť mal s tebou, nezapriem ťa. C.-Podobne hovorili aj všetci (ostatní) učeníci. Potom prišiel s nimi Ježiš do záhrady, ktorá sa volá Getsemani, a povedal svojim učeníkom: S.-Sadnite si tu, zakiaľ odídem tamto a pomodlím sa. C.-I vzal so sebou Petra a dvoch Zebedejových synov. Tu sa začal zarmucovať a cítiť úzkosť. Vtedy im povedal: ✠ Smutná je moja duša až na smrť. Ostaňte tu a bedlite so mnou! C.-A keď trocha poodišiel, padol na tvár, modlil sa a hovoril: ✠ Otče môj, ak je možné, nech ma minie tento kalich. No nie ako ja chcem, ale ako ty. C.-A keď sa vrátil k svojim učeníkom, našiel ich spať. I povedal Petrovi: ✠ Teda nevládali ste ani hodinu so mnou bedliť? Bedlite a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia. Duch je síce ochotný, ale telo slabé. - C.-I druhý raz sa vzdialil od nich a znova sa modlil: ✠

ter mi, si non potest hic calix transíre, nisi bibam illum, fiat volúntas tua. C.-Et venit íterum, et invénit eos dormiéntes: erant enim óculi eórum graváti. Et relíctis illis, íterum ábiit et orávit tértio, eúndem sermónem dicens. Tunc venit ad discípulos suos, et dicit illis: ✠ Dormíte jam et requiéscite: ecce, appropinquávit hora, et Fílius hóminis tradétur in manus peccatórum. Súrgite, eámus: ecce, appropinquávit, qui me tradet. C.-Adhuc eo loquénte, ecce, Judas, unus de duódecim, venit, et cum eo turba multa cum gládiis et fústibus, missi a princípibus sacerdótum et senióribus pópuli. Qui autem trádidit eum, dedit illis signum, dicens: S.-Quemcúmque osculátus fúero, ipse est: tenéte eum. C.-Et conféstim accédens ad Jesum, dixit: S.-Ave, Rabbi. C.-Et osculátus est eum. Dixítque illi Jesus: ✠ Amíce, ad quid venísti? C.-Tunc accessérunt, et manus injecérunt in Jesum, et tenuérunt eum. Et ecce unus ex his, qui erant cum Jesu, exténdens manum, exémit gládium suum, et percútiens servum príncipis sacerdótum, amputávit aurículam ejus. Tunc ait illi Jesus: ✠ Convérte gládium tuum in locum suum. Omnes enim, qui accéperint gládium, gládio períbunt. Otče môj, ak ma nemôže minúť tento kalich beztoho, žeby som z neho pil, nech sa stane tvoja vôľa! C.-Keď sa vrátil k nim, znova ich našiel spať; ich oči boly totiž obťažené. I nechal ich. Znova sa vzdialil a modlil sa po tretí raz tými istými slovami. Potom prišiel k svojim učeníkom a povedal im: ✠ Spite len ďalej a odpočívajte. Hľa, priblížila sa hodina, v ktorú Syna človeka vydajú hriešnikom do rúk. Vstaňte a poďme! Hľa, priblížil sa môj zradca. - C.-Kým ešte hovoril, hľa, prišiel Judáš, jeden z dvanástich, a s ním veľký zástup ľudí, ozbrojených mečmi a kyjmi, (vyslaných) od veľkňazov a starších z ľudu. Zradca však dal im znak slovami: S.-Koho pobozkám, to je on, chyťte ho! C.-A hneď pristúpil k Ježišovi a povedal: S.-Zdrav buď, učiteľ! C.-A pobozkal ho. Ježiš sa ho však opýtal: ✠ Priateľ, načo si prišiel? C.-Vtedy pristúpili (k nemu ostatní), položili ruky na Ježiša a zajali ho. A hľa, jeden z tých, čo boli s Ježišom, napnul ruku a vytasil meč, udrel ním veľkňazovho sluhu a odťal mu ucho. Vtedy mu Ježiš povedal: ✠ Vlož svoj meč na jeho miesto! Lebo všetci, čo siahajú po meči, mečom zahynú. Alebo sa nazdávaš, že nemôžem požiadať svojho Otca, ktorý by mi hneď dal

An putas, quia non possum rogáre Patrem meum, et exhibébit mihi modo plus quam duódecim legiónes Angelórum? Quómodo ergo implebúntur Scriptúræ, quia sic opórtet fíeri? C.-In illa hora dixit Jesus turbis: ✠ Tamquam ad latrónem exístis cum gládiis et fústibus compreháendere me: quotídie apud vos sedébam docens in templo, et non me tenuístis. C.-Hoc autem totum factum est, ut adimpleréntur Scriptúræ prophetárum. Tunc discípuli omnes, relícto eo, fugérunt. At illi tenéntes Jesum, duxérunt ad Cáipham, príncipem sacerdótum, ubi scribæ et senióres convénerant. Petrus autem sequebátur eum a longe, usque in átrium príncipis sacerdótum. Et ingréssus intro, sedébat cum ministris, ut vidéret finem. Príncipes autem sacerdótum, et omne concílium, quærébant falsum testimónium contra Jesum, ut eum morti tráderent et non invenérunt, cum multi falsi testes accessíssent. Novíssime autem venérunt duo falsi testes, et dixérunt: S.-Hic dixit: Possum destrúere templum Dei, et post tríduum reædificáre illud. C.-Et surgens princeps sacerdótum, ait illi: S.-Nihil respóndes ad ea, quæ isti advérsum te testificántur? C.-Jesus autem tacébat. Et na pomoc viac ako dvanásť plukov anjelov? Akože sa potom splnia Písma, že sa to tak má stať? C.-V tú hodinu povedal Ježiš zástupom: ✠ Vyšli ste ma zajať s mečmi a kyjmi ako zločinca. Každodenne som sedával u vás v chráme a učil, a nezajali ste ma. C.-Ale toto všetko sa stalo, aby sa splnily Písma prorokov. Vtedy ho všetci učeníci opustili a rozutekali sa. Tí však, ktorí zajali Ježiša, odviedli ho k veľkňazovi Kajfášovi, kde sa shromaždili zákonníci a starší (z ľudu). Peter šiel za ním zďaleka až po nádvorie veľkňazovo; a keď sa dostal dnu, prisadol si k sluhom, aby videl, ako sa to skončí. Veľkňazi však a celá rada sháňali nepravdivé svedectvá proti Ježišovi, aby ho mohli na smrť odsúdiť. Ale nenašli, hoci sa dostavilo mnoho falošných svedkov. Napokon prišli dvaja falošní svedkovia a vraveli: S.-Tento povedal: Môžem zboriť chrám Boží a za tri dni ho zasa vystaviť. C.-Tu povstal veľkňaz a pýtal sa ho: S.-Nič neodpovedáš na to, čo títo svedčia proti tebe? C.-Ale Ježiš mlčal. No najvyšší kňaz mu povedal: S.-Zaprisahám ťa na živého Boha, aby si nám povedal, či si ty Mesiáš, Syn Boží? C.-Ježiš mu odpovedal: ✠ Áno, som. Ba poviem vám: Odteraz uvidíte

princeps sacerdótum ait illi: S.-Adjúro te per Deum vivum, ut dicas nobis, si tu es Christus, Fílius Dei. C.-Dicit illi Jesus: ✠ Tu dixísti. Verúmtamen dico vobis, ámodo vidébitis Fílium hóminis sedéntem a dextris virtútis Dei, et veniéntem in núbibus cæli. C.-Tunc princeps sacerdótum scidit vestiménta sua, dicens: S.-Blasphemávit: quid adhuc egémus téstibus? Ecce nunc audístis blasphémiam: quid vobis vidétur? C.-At illi respondéntes, dixérunt: S.-Reus est mortis. C.-Tunc exspuérunt in fáciem ejus, et cólaphis eum cecidérunt: álii autem palmas in fáciem ejus dedérunt, dicéntes: S.-Prophetíza nobis, Christe, quis est, qui te percússit? C.-Petrus vero sedébat foris in átrio: et accéssit ad eum una ancílla, dicens: S.-Et tu cum Jesu Galiléo eras. C.-At ille negávit coram ómnibus, dicens: S.-Néscio, quid dicis. C.-Exeúnte autem illo jánuam, vidit eum ália ancílla, et ait his, qui erant ibi: S.-Et hic erat cum Jesu Nazaréno. C.-Et íterum negávit cum juraménto: Quia non novi hóminem. Et post pusíllum accessérunt, qui stabant, et dixérunt Petro: S.-Vere et tu ex illis es: nam et loquéla tua maniféstum te facit. C.-Tunc cœpit detestári, et juráre, quia non

Syna človeka sedieť na pravici moci Božej a prichádzať na oblakoch nebeských. C.-Vtedy si najvyšší kňaz roztrhol rúcho a povedal: S.-Rúhal sa Bohu! Vari potrebujeme ešte svedkov? Hľa, sami ste teraz počuli (jeho) rúhanie. Čo sa vám vidí? C.-Oni však odpovedali: S.-Zaslúhuje si smrť! C.-Potom mu pľuvali do tvári a ťĺkli ho päsťami. Iní ho zasa zaškovali a vraveli: S.-Mesiáš, uhádni, kto ťa udrel? C.-Peter však sedel vonku na nádvorí. Tu prišla k nemu akási slúžka a hovorila: S.-Aj ty si bol s Ježišom Galilejským. S.-Ale on to pred všetkými zaprel a povedal: S.-Neviem, čo hovoríš. C.-A keď vychádzal bránou, videla ho iná slúžka a povedala okolostojacim: S.-Aj tento bol s Ježišom Nazaretským. C.-A znova zaprel s prísahou: S.-Nepoznám toho človeka. C.-Krátko potom priblížili sa tí, ktorí (tam) stáli a vraveli Petrovi: S.-Naozaj, i ty si jeden z nich, veď aj tvoja reč ťa prezrádza. C.-Vtedy sa začal preklínať a prisahať: S.-Nepoznám toho človeka. C.-A hneď sa ozval kohút. Tu si Peter spomenul na slovo Ježišovo, ktorým mu oznámil: Skôr, než sa kohút ozve, tri razy ma zaprieš. I vyšiel a horko zaplakal. Keď nastalo ráno, radili sa veľkňazi a starší z ľudu o Ježišovi a usniesli

novísset hóminem. Et contínuo gallus cantávit. Et recordátus est Petrus verbi Jesu, quod díxerat: Priúsquam gallus cantet, ter me negábis. Et egréssus foras, flevit amáre. Mane autem facto, consílium iniérunt omnes príncipes sacerdótum, et senióres pópuli advérsus Jesum, ut eum morti tráderent. Et vinctum adduxérunt eum, et tradidérunt Póntio Piláto præsidi. Tunc videns Judas, qui eum trádidit, quod damnátus esset, pœniténtia ductus, réttulit trigínta argénteos princípibus sacerdótum et senióribus, dicens: S.-Peccávi, tradens sánguinem justum. C.-At illi dixérunt: S.-Quid ad nos? Tu víderis. C.-Et projéctis argénteis in templo, recéssit: et ábiens, láqueo se suspéndit. Príncipes autem sacerdótum, accéptis argénteis, dixérunt: S.-Non licet eos míttere in córbonam, quia prétium sánguinis est. C.-Consílio autem ínito, emérunt ex illis agrum fíguli, in sepultúram peregrinórum. Propter hoc vocátus est ager ille Hacéldama, hoc est, ager sánguinis, usque in hodiérnum diem. Tunc implétum est, quod dictum est per Jeremíam prophétam, dicéntem: Et accepérunt trigínta argénteos prétium appretiáti, quem appretiavérunt a fíliis Israel: et dedérunt eos in agrum fíguli, sisa, že ho usmrtia. Preto ho sviazaného odviedli a odovzdali vladárovi Pilátovi. Keď Judáš, ktorý ho zradil, videl, že (Ježiša) odsúdili na smrť, ľútosťou pohnutý vrátil tridsať strieborných veľkňazom a starším z ľudu so slovami: S.-Zhrešil som, lebo som zradil nevinnú krv. C.-Ale oni povedali: S.-Čo nás do toho? To je tvoja vec! C.-I zahodil strieborné peniaze v chráme a vzdialil sa. Potom odišiel a obesil sa. No veľkňazi posbierali tie peniaze a povedali: S.-Nesmú sa vhodiť do (chrámovej) pokladnice, lebo je to cena krvi. C.-Poradili sa teda a kúpili za ne hrnčiarovo pole na pochovávanie cudzincov. Preto až podnes sa volá to pole Poľom krvi. Vtedy sa splnilo, čo predpovedal prorok Jeremiáš: A vzali tridsať strieborných, cenu oceneného, ktorého takto ocenili synovia Izraelovi. A dali ich za pole hrnčiarovo; tak mi uložil Pán. Ježiša však postavili pred vladára (Piláta), a vladár sa ho pýtal: S.-Si ty kráľ židovský? C.-Ježiš mu odpovedal: ✠ Áno, som. C.-A keď veľkňazi a starší (z ľudu) na neho žalovali, nič neodpovedal. Vtedy mu Pilát povedal: S.-Nepočuješ, aké veľké veci proti tebe svedčia? C.-Ale (Ježiš) mu neodpovedal ani na jediné slovo, takže sa vladár veľmi divil.

cut constituit mihi Dóminus. Jesus autem stetit ante præsidem, et interrogávit eum præses, dicens: S.-Tu es Rex Judæórum? C.-Dicit illi Jesus: ✠ Tu dicis. C.-Et cum accusarétur a princípibus sacerdótum et senióribus, nihil respóndit. Tunc dicit illi Pilátus: S.-Non audis, quanta advérsum te dicunt testimónia? C.-Et non respóndit ei ad ullum verbum, ita ut mirarétur præses veheménter. Per diem autem solémnem consuéverat præses pópulo dimíttere unum vinctum, quem voluíssent. Habébat autem tunc vinctum insígnem, qui dicebátur Barábbas. Congregátis ergo illis, dixit Pilátus: S.-Quem vultis dimíttam vobis: Barábbam, an Jesum, qui dícitur Christus? C.-Sciébat enim, quod per invídiam tradidíssent eum. Sedénte autem illo pro tribunáli, misit ad eum uxor ejus, dicens: S.-Nihil tibi, et justo illi: multa enim passa sum hódie per visum propter eum. C.-Príncipes autem sacerdótum, et senióres persuasérunt pópulis, ut péterent Barábbam, Jesum vero pérderent. Respóndens autem præses ait illis: S.-Quem vultis vobis de duóbus dimítti? C.-At illi dixérunt: S.-Barábbam. C.-Dicit illis Pilátus: S.-Quid ígitur fáciam de Jesu, qui dícitur Chris-

Ale vladár mal obyčaj, že na (veľkonočný) sviatok prepúšťal jedného väzňa, ktorého si žiadali. Mal vtedy povestného väzňa, ktorý sa volal Barabáš. Shromaždeným teda Pilát povedal: S.-Koho chcete, aby som vám prepustil: Barabáša, alebo Ježiša, ktorý sa volá Kristus? C.-Vedel totiž, že ho iba zo závisti vydali. A keď sedel na súdnej stolici, odkázala mu jeho manželka: S.-Nemaj nič s tým spravodlivým, lebo veľa som dnes vytrpela pre neho vo sne. C.-No veľkňazi a starší nahovorili zástupy, aby žiadaly Barabáša, Ježiša však zahubily. Ale vladár sa ich opýtal: S.-Ktorého si z týchto dvoch žiadate prepustiť? C.-Oni odpovedali: S.-Barabáša! C.-Povedal im Pilát: S.-Čo teda mám urobiť s Ježišom, ktorý sa volá Mesiáš? C.-Odpovedali všetci: S.-Ukrižovať ho! C.-Vladár sa ich opýtal: S.-Ale čože zlého urobil? C.-Oni však ešte väčšmi kričali: S.-Ukrižovať ho! - C.-Keď Pilát videl, že nič nepomôže, ba že pobúrenie ešte vzrastá, vzal vodu, umyl si pred zástupom ruky a vyhlásil: S.-Nemám viny na krvi tohto spravodlivého. Vy sa budete za ňu zodpovedať. C.-A všetok ľud odpovedal: S.-Jeho krv na nás a na naše deti! C.-Vtedy im prepustil Barabáša. Ježiša však dal zbičovať a vydal ho,

tus? C.-Dicunt omnes: S.-Crucifigátur. C.-Ait illis præses: S.-Quid enim mali fecit? C.-At illi magis clamábant, dicéntes: S.-Crucifigátur. C.-Videns autem Pilátus, quia nihil proficeret, sed magis tumúltus fieret: accépta aqua, lavit manus coram pópulo, dicens: S.-Innocens ego sum a sánguine justi hujus: vos vidéritis. C.-Et respóndens univérsus pópulus, dixit: S.-Sanguis ejus super nos, et super fílios nostros. C.-Tunc dimísit illis Barábbam: Jesum autem flagellátum trádidit eis, ut crucifigerétur. Tunc mílites præsidis suscipiéntes Jesum in prætórium, congregavérunt ad eum univérsam cohórtem: et exuéntes eum, chlámydem coccíneam circumdedérunt ei: et plecténtes corónam de spinis, posuérunt super caput ejus, et arúndinem in déxtera ejus. Et genu flexo ante eum, illudébant ei, dicéntes: S.-Ave Rex Judæórum. C.-Et exspuéntes in eum, accepérunt arúndinem, et percutiébant caput ejus. Et postquam illusérunt ei, exuérunt eum chlámyde, et induérunt eum vestiméntis ejus, et duxérunt eum, ut crucifígerent. Exeúntes autem, invenérunt hóminem Cyrenæum, nómine Simónem: hunc angariavérunt, ut tólleret crucem ejus. Et venérunt in locum, aby ho ukrižovali. Vtedy vladárovi vojaci odviedli Ježiša do radného domu, kam priviedli na neho celú kohortu (vojakov). Vyzliekli ho a zahalili do šarlátového plášťa. Uplietli veniec z tŕnia, položili mu ho na hlavu a do pravej ruky (mu dali) trstinu. Potom padali pred ním na kolená a posmievali sa mu slovami: S.-Zdrav buď, kráľ židovský! C.- I pľuli na neho, brali mu trstinu z ruky a bili ho ňou po hlave. A keď sa mu naposmievali, vyzliekli ho z plášťa, obliekli mu jeho rúcho a viedli ho, aby ho ukrižovali. Keď však vychádzali, postretli človeka z Cyrény, menom Šimona. Tohto prinútili vziať mu kríž. A prišli na miesto, ktoré sa volá Golgota, čo znamená: Lebečné miesto. I dali mu piť víno, smiešané so žlčou. Ale keď ochutnal, nechcel piť. Keď ho potom ukrižovali, losovaním si rozdelili jeho rúcho, aby sa splnilo slovo, čo predpovedal prorok: Rozdelili si moje rúcho a o môj odev losovali. Potom si sadli a strážili ho. A nad jeho hlavou umiestili nápis s udaním jeho viny: Toto je Ježiš, kráľ židovský. Vtedy ukrižovali s ním aj dvoch lotrov, jedného zprava, druhého zľava. Tí však, čo tade prechádzali, rúhali sa mu, potriasali hlavami a hovorili: S.-Aha, ty, čo zboríš chrám Boží a za tri

qui dícitur Gólgotha, quod est Calváriæ locus. Et dedérunt ei vinum bíbere cum felle mixtum. Et cum gustásset, nóluit bíbere. Postquam autem crucifixérunt eum, divisérunt vestiménta ejus, sortem mitténtes: ut implerétur, quod dictum est per prophétam dicéntem: Divisérunt sibi vestiménta mea, et super vestem meam misérunt sortem. Et sedéntes, servábant eum. Et imposuérunt super caput ejus causam ipsius scriptam: Hic est Jesus, Rex Judæórum. Tunc crucifíxi sunt cum eo duo latrónes: unus a dextris, et unus a sinístris. Prætereúntes autem blasphemábant eum, movéntes cápita sua, et dicéntes: S.-Váh, qui déstruis templum Dei, et in tríduo illud reædíficas: salva temetípsum. Si Fílius Dei es, descénde de cruce. C.-Similiter et príncipes sacerdótum illudéntes cum scribis et senióribus, dicébant: S.-Alios salvos fecit, seípsum non potest salvum fácere: si Rex Israel est, descéndat nunc de cruce, et crédimus ei: confídit in Deo: líberet nunc, si vult eum; dixit enim: Quia Fílius Dei sum. C.-Idípsum autem et latrónes, qui crucifíxi erant cum eo, improperábant ei. A sexta autem hora ténebræ factæ sunt super univérsam terram usque ad horam nodni ho znova postavíš, seba samého zachráň! Ak si Syn Boží, sostúp s kríža! C.-Podobne sa mu posmievali i veľkňazi spolu so zákonníkmi a staršími a vraveli: S.-Iných zachraňoval, seba samého nevie zachrániť. Ak je kráľom Izraela, nech teraz sostúpi s kríža, a my mu uveríme. Dôveroval v Boha, nech ho teraz vyslobodí, ak chce. Veď povedal: Syn Boží som. C.-A tak isto ho tupili aj lotri, čo boli s ním ukrižovaní. Od šiestej až do deviatej hodiny nastala tma po celom kraji. Okolo deviatej hodiny Ježiš zvolal veľkým hlasom: ✠ Eli, Eli, lamma sabaktani? C.-Čo znamená: ✠ Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil? C.-Keď to niektorí z okolostojacich počuli, vraveli: S.-Tento volá Eliáša. C.-A jeden z nich hneď pribehol, vzal špongiu, naplnil ju octom, nastokol na trstinu a dával mu piť. No ostatní hovorili: S.-Nechaj, aby sme videli, či ho príde Eliáš vyslobodiť. C.-Ježiš však znova zvolal veľkým hlasom a vypustil ducha.

Tu si všetci kľaknú a ticho rozjímajú o smrti Spasiteľovej.

nam. Et circa horam nonam clamávit Jesus voce magna, dicens: ✠ Eli, Eli, lamma sabacthàni? C.-Hoc est: ✠ Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquísti me? C.-Quidam autem illic stantes, et audiéntes, dicébant: S.-Elíam vocat iste. C.-Et contínuo currens unus ex eis, accéptam spóngiam implévit acéto, et impósuit arúndini, et dabat ei bíbere. Céteri vero dicébant: S.-Sine, videámus, an véniat Elías líberans eum. C.-Jesus autem íterum clamans voce magna, emísit spíritum. *(Hic genuflectitur, et pausátur aliquántulum.)* Et ecce velum templi scissum est in duas partes a summo usque deórsum: et terra mota est, et petræ scissæ sunt, et monuménta apérta sunt: et multa córpora sanctórum, qui dormíerant, surrexérunt. Et exeúntes de monuméntis post resurrectiónem ejus, venérunt in sanctam civitátem, et apparuérunt multis. Centúrio autem, et qui cum eo erant, custodiéntes Jesum, viso terræmótu, et his, quæ fiébant, timuérunt valde, dicéntes: S.- Vere Fílius Dei erat iste. C.-Erant autem ibi mulíeres multæ a longe, quæ secútæ erant Jesum a Galiláea, ministrántes ei: inter quas erat María Magdaléne, et María Jacóbi, et Joseph mater, et mater filió-

Potom sa v čítaní pokračuje:

A hľa, roztrhla sa opona v chráme na dve čiastky od hora až dolu, zem sa zatriasla a skaly sa pukaly. Otvorily sa i hroby a mnohé telá svätých, ktorí boli zosnuli, vstaly. Po jeho vzkriesení vyšli aj oni z hrobov, prišli do svätého mesta a ukázali sa mnohým. Stotník však a tí, čo spolu s ním strážili Ježiša, keď videli zemetrasenie a to, čo sa dialo, veľmi sa báli a vraveli: S.-Naozaj, tento bol Syn Boží! C.-Boly tam a zďaleka sa dívaly mnohé ženy, ktoré prišly sem za Ježišom, aby mu posluhovaly, medzi ktorými bola Mária Magdaléna, Mária, matka Jakubova a Jozefova, a matka Zebedejových synov. Keď sa však zvečerilo, prišiel istý bohatý človek z Arimatey, menom Jozef, ktorý aj sám bol žiakom Ježišovým. Tento zašiel k Pilátovi a vyžiadal si Ježišovo

rum Zebedæi. Cum autem sero factum esset, venit quidam homo dives ab Arimathæa, nómine Joseph, qui et ipse discípulus erat Jesu. Hic accéssit ad Pilátum, et pétiit corpus Jesu. Tunc Pilátus jussit reddi corpus. Et accépto córpore, Joseph involvit illud in síndone munda. Et pósuit illud in monuménto suo novo, quod excíderat in petra. Et advólvit saxum magnum ad óstium monuménti, et ábiit. Erat autem ibi María Magdaléne, et áltera María, sedéntes contra sepúlcrum.

telo. Vtedy Pilát rozkázal vydať mu telo. Jozef vzal telo a zavinul ho do čistého plátna. I položil ho do svojho nového hrobu, ktorý si bol vytesal do skaly. Ku vchodu do hrobu privalil veľký kameň a odišiel. Bola však tam Mária Magdaléna a druhá Mária, ktoré sedely oproti hrobu.

Nasledujúca časť pašií číta sa ako evanjelium a spieva sa zvyčajným tónom evanjelia. Diakon sa predtým pomodlí *„Munda cor"* a prosí o požehnanie; na znak smútku nestoja pri ňom ceroferári a začína *bez Dóminus vobíscum.*

Altera autem die, quæ est post Parascéven, convenérunt príncipes sacerdótum, et pharisæi ad Pilátum, dicéntes: Dómine, recordáti sumus, quia sedúctor ille dixit adhuc vivens: Post tres dies resúrgam. Jube ergo custodíri sepúlcrum usque in diem tértium: ne forte véniant discípuli ejus, et furéntur eum, et dicant plebi: Surréxit a mórtuis: et erit novíssimus error pejor prióre. Ait illis Pilátus: Habétis custódiam, ite, custodíte, sicut scitis. Illi autem abeúntes, muniérunt sepúlcrum, signántes lápidem, cum custódibus.

Nasledujúceho dňa, ktorý svitol po prípravnom dni, shromaždili sa veľkňazi a farizeji k Pilátovi a povedali: Pane, rozpamätali sme sa, že nám ten zvodca ešte zaživa povedal: Po troch dňoch vstanem. Rozkáž teda strážiť hrob až do tretieho dňa, aby azda neprišli jeho učeníci, neukradli ho a nepovedali ľudu: Vstal zmŕtvych. A bude posledný blud horší ako prvý. Pilát im povedal: Máte stráž. Ďalte a strážte, ako viete. Odišli teda a zabezpečili hrob tým, že zapečatili kameň a (postavili) stráž.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 68, 21-22)

Impropérium exspectávit cor meum, et misériam: et sustí-

Potupa srdce moje zlomila a bieda, a čakal som, kto by

nui, qui simul mecum contristarétur, et non fuit: consolántem me quæsívi, et non invéni: et dedérunt in escam meam fel, et in siti mea potavérunt me acéto.

ma poľutoval, lež ho nebolo, a ktorí by ma potešili, lež som nenašiel. A do jedla mi dali žlč a octom hasili môj smäd.

SEKRÉTA

Concéde, quæsumus, Dómine: ut óculis tuæ majestátis munus oblátum, et grátiam nobis devotiónis obtíneat, et efféctum beátæ perennitátis acquírat. Per Dóminum.

Udeľ, prosíme, Pane: aby dar, ktorý obetovali sme pred zrakmi velebnosti tvojej, nadobudol nám aj milosť zbožnosti aj získal nám blaženú večnosť. Skrze Pána.

Prefácia o Kríži, str. 517.

KOMÚNIA (Mt 26, 42)

Pater, si non potest hic calix transíre, nisi bibam illum: fiat volúntas tua.

Otče, ak ma nemôže minúť tento kalich beztoho, žeby som z neho pil, nech sa stane tvoja vôľa.

POSTKOMÚNIA

Per hujus, Dómine, operatiónem mystérii, et vítia nostra purgéntur, et justa desidéria compleántur. Per Dóminum.

Pôsobením tohto tajomstva, Pane, nech smyjú sa aj naše viny aj vyplnia spravodlivé túžby. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

V obyčajných tichých omšiach ako *Posledné evanjelium* číta sa evanjelium svätenía paliem, str. 360.

Pondelok Veľkého Týždňa Štácia u sv. Praxedy

Opatrovaním chudobných a chorých mažeme nohy Spasiteľovi. – Sv. Praxeda je nám príkladom. Rozdala celý svoj majetok chudobným. Šesť dní pred umučením Magdaléna pomazala nohy Spasiteľovi na pohreb. Judáš sa na tom pohoršil z lakomstva. Nasledujeme kajúcnicu a podľa sv. Augustína opatrovaním chudobných a chorých, ktorí sú ako najnižšie údy tajomného tela Kristovho, mažeme ako by jeho nohy.

INTROIT (Ž 34, 1-2)

Judica, Dómine, nocéntes me, expúgna impugnántes me: apprehénde arma et scutum, et exsúrge

Súď, Pane, tých, ktorí mi škodia, dorážaj na tých, ktorí dorážajú na mňa. Chop zbrane a štít a na pomoc sa mi

in adjutórium meum, Dómine, virtus salútis meæ. *(Ps ib. 3)* Effúnde frámeam, et conclúde advérsus eos, qui persequúntur me: dic ánimæ meæ: Salus tua ego sum. - Júdica.

postav, Pane, sila mojej spásy. *(Ž tž. 3)* Mršť kopiju a zadrž mojich prenasledovateľov, rec mojej duši: Ja som tvoja spása! Súď, Pane, tých ktorí mi.

ORÁCIA

Da, quæsumus, omnípotens Deus: ut, qui in tot advérsis ex nostra infirmitáte defícimus; intercedénte unigéniti Fílii tui passióne respirémus. Qui tecum vivit, et regnat in unitáte.

Druhá *orácia* (V.) na str. 549.

Daj, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí zo svojej slabosti upadáme v toľko nebezpečenstvách; zotavili sme sa na prímluvu utrpenia jednorodeného Syna tvojho. Ktorý s tebou žije.

LEKCIA (Iz 50, 5-10)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - In diébus illis: Dixit Isaías: Dóminus Deus apéruit mihi aurem: ego autem non contradíco: retrórsum non ábii. Corpus meum dedi percutiéntibus, et genas meas velléntibus: fáciem meam non avérti ab increpántibus, et conspuéntibus in me. Dóminus Deus auxiliátor meus, ídeo non sum confúsus: ídeo pósui fáciem meam ut petram duríssimam, et scio, quóniam non confúndar. Juxta est, qui justíficat me: quis contradícet mihi? Stemus simul. Quis est adversárius meus? Accédat ad me. Ecce Dóminus Deus auxiliátor meus: quis est, qui condémnet me? Ecce omnes quasi vestiméntum conteréntur: tínea cómedet eos. Quis ex vo-

Čítanie z Izaiáša proroka. - V tých dňoch povedal Izaiáš: Pán, Boh, otvoril mi ucho a ja som neodporoval, nazad som neustúpil. Svoj chrbát nastavil som tým, ktorí bili, a svoje líca tým, ktorí trhali, tvár som si neschoval pred potupou a slinou. Pán, Boh, pomáha mi, preto nebudem pohanený. Preto som si sťa kremeň zatvrdil tvár a viem, že sa nezahanbím. Blízo je, čo za pravdu mi dá, kto sa chce pravotiť so mnou? postavmeže sa spolu! Kto je mojím žalobcom, nechže pristúpi ku mne. Hľa, Pán, Boh, pomáha mi, ktože by ma odsúdil? Hľa, všetci sa zoderú ako rúcho, moľ ich zožerie. Kto sa z vás bojí Pána, kto čuje hlas jeho sluhu, kto chodí po tmách a nemá žia-

bis timens Dóminum áudiens vocem servi sui? Qui ambulávit in ténebris, et non est lumen ei, speret in nómine Dómini, et innitátur super Deum suum.

ry, nech dúfa v meno Pána a spolieha sa na svojho Boha.

GRADUÁL (Ž 34, 23 a 3)

Exsúrge, Dómine, et inténde judício meo: Deus meus, et Dóminus meus, in causam meam. ℣. Effúnde fráméam, et conclúde advérsus eos, qui me persequúntur.

Zbuď sa a k obhajobe mojej precitni, Boh môj a Pán môj, pre môj spor! ℣. Mršť kopiju a zadrž mojich prenasledovateľov.

Traktus (Dómine), str. 182.

EVANJELIUM (Jn 12, 1-9)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - Ante sex dies Paschæ venit Jesus Bethániam, ubi Lázarus fúerat mórtuus, quem suscitávit Jesus. Fecérunt autem ei cœnam ibi: et Martha ministrábat; Lázarus vero unus erat ex discumbéntibus cum eo. Maria ergo accépit libram unguénti nardi pístici pretiósi, et unxit pedes Jesu, et extérsit pedes ejus capíllis suis: et domus impléta est ex odóre unguénti. Dixit ergo unus ex discípulis ejus, Judas Iscariótes, qui erat eum traditúrus: Quare hoc unguéntum non véniit trecéntis denáriis, et datum est egénis? Dixit autem hoc, non quia de egénis pertinébat ad eum: sed quia fur erat, et lóculos habens, ea quæ mittebántur, portábat. Dixit ergo Jesus: Sínite illam, ut in

✠ Sväť zo sv. evanjelia podľa Jána. - Šesť dní pred Veľkou nocou prišiel Ježiš do Betánie, kde býval Lazár, ktorého bol vzkriesil z mŕtvych. Pripravili mu tam hostinu a Marta posluhovala. Lazár bol medzi tými, ktorí s ním stolovali. I vzala Mária funt pravej vzácnej nardovej masti, pomazala ňou Ježišovi nohy a poutierala mu ich vlastnými vlasmi. A dom sa naplnil vôňou masti. Tu jeden z jeho učeníkov, Judáš Iškariotský, ktorý ho chcel zradiť, povedal: Prečože nepredali túto masť za tristo desiatnikov a nedali ich chudobným? Pravda, nepovedal to preto, že by mu bolo šlo o chudobných, ale že bol zlodej, a keďže mal (spoločnú) pokladničku, brával si z toho, čo do nej vkladali. Povedal teda Ježiš: Nechajte ju!

diem sepultúræ meæ servet illud. Páuperes enim semper habétis vobíscum: me autem non semper habétis. Cognóvit ergo turba multa ex Judæis, quia illic est: et venérunt, non propter Jesum tantum, sed ut Lázarum vidérent, quem suscitávit a mórtuis.

Veď to urobila pre deň môjho pohrebu! Chudobných vždy budete mať medzi sebou, ale mňa nebudete vždy mať. Tu veľký zástup židovského ľudu sa dozvedel, že Ježiš je tam, a prišli nielen kvôli nemu, ale aj aby videli Lazára, ktorého bol vzkriesil z mŕtvych.

OFERTÓRIUM (Ž 142, 9-10)

Eripe me de inimícis meis, Dómine: ad te confúgi: doce me fácere voluntátem tuam, quia Deus meus es tu.

Od mojich nepriateľov vytrhni ma, Pane, k tebe sa utiekam; nauč ma plniť svoju vôľu, lebo ty si môj Boh.

SEKRÉTA

Hæc sacrifícia nos, omnípotens Deus, poténti virtúte mundátos, ad suum fáciant purióres veníre princípium. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Tieto obetné dary, všemohúci Bože, nech učinia, aby my, očistení mocnou silou, čistejší došli sme k ich pôvodcovi. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta* (V.) na str. 550. - *Prefácia* o Kríži, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 34, 26)

Erubéscant, et revereántur simul, qui gratulántur malis meis: induántur pudóre, et reveréntia, qui malígna loquúntur advérsus me.

Nech všetkých dohromady hanba zastihne a potupa, ktorí sa tešia z môjho nešťastia, nech pokryje ich stud a potupa, ktorí sa vynášajú proti mne.

POSTKOMÚNIA

Prǽbeant nobis, Dómine, divínum tua sancta fervórem: quo eórum páriter et actu delectémur, et fructu. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Nech v nás rozdúchajú, Pane, tvoje sväté dary božský zápal: aby ním tešili sme sa rovnako aj z ich oslavy aj z ich plodu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *postkomúnia* (V.) na str. 550.
Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Adjuva nos, Deus salutáris noster: et ad benefícia recolénda, quibus nos instauráre dignátus es, tríbue veníre gaudéntes. Per Dóminum nostrum.

Pomáhaj nám, Bože, Spasiteľu náš: a udeľ nám v radosti dôjsť k opätovnému sláveniu dobrodení, ktorými ráčil si nás obnoviť. Skrze Pána nášho.

Utorok Veľkého Týždňa Štácia u sv. Prisky

Baránka Božieho vedú na zabitie. - Prorok Jeremiáš, ako Kristov predobraz v utrpení, pripodobňuje seba k tichému baránkovi (lekcia). Sv. Marek v popise umučenia nám líči, ako sa toto proroctvo splnilo.

INTROIT (Gal 6, 14)

Nos autem gloriári opórtet in cruce Dómini nostri Jesu Christi, in quo est salus, vita, et resurréctio nostra: per quem salváti, et liberáti sumus. *(Ps 66, 2)* Deus misereátur nostri, et benedícat nobis: illúminet vultum suum super nos, et misereátur nostri. - Nos autem.

My sa však máme honosiť krížom Pána nášho Ježiša Krista, v ktorom je spása, život a vzkriesenie naše, skrze ktorého sme boli spasení a oslobodení. *(Ž 66, 2)* Nech je nám milostivý Boh a nech nás požehná, nech poskytne nám svoju jasnú tvár a zmiluje sa nad nami. - My sa však.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, da nobis ita Domínicæ passiónis sacraménta perágere: ut indulgéntiam percípere mereámur. Per eúmdem Dóminum.

Všemohúci večný Bože, daj, nech tajomstvá umučenia Pánovho prežívame tak: aby zaslúžili sme si obsiahnuť odpustenie. Skrze tohože Pána.

Druhá *orácia* (V.) na str. 549.

LEKCIA (Jer 11, 18-20)

Léctio Jeremíæ Prophétæ. - In diébus illis: Dixit Jeremías: Dómine, demonstrásti

Čítanie z Jeremiáša proroka. - V tých dňoch hovoril Jeremiáš: Pán ma poučil, nuž

mihi, et cognóvi: tunc ostendísti mihi stúdia eórum. Et ego quasi agnus mansuétus, qui portátur ad víctimam: et non cognóvi, quia cogitavérunt super me consília, dicéntes: Mittámus lignum in panem ejus, et eradámus eum de terra vivéntium, et nomen ejus non memorétur ámplius. Tu autem, Dómine Sábaoth, qui júdicas juste, et probas renes et corda, vídeam ultiónem tuam ex eis: tibi enim revelávi causam meam, Dómine, Deus meus.

som pochopil; vtedy si mi ukázal ich výčiny. Ja však som bol ako krotký baránok, vedený na zabitie; ani som nevedel, že stroja proti mne úklady: Dajme mu dreva do chleba, vykoreňme ho zo zeme živých, nech sa ani nespomenie viac jeho meno. Ale, Pán zástupov, ty súdiš spravodlivo, ty skúmaš ľadvie a srdce, uvidím na nich tvoju pomstu, veď som tebe postúpil svoj spor, Pane, Bože náš.

GRADUÁL (Ž 34, 13 a 1-2)

Ego autem, dum mihi molésti essent, induébam me cilício, et humiliábam in jejúnio ánimam meam, et orátio mea in sinu meo convertétur. ℣. Júdica, Dómine, nocéntes me: expúgna impugnántes me: apprehénde arma et scutum, et exsúrge in adjutórium mihi.

Ja však, keď ma trápili, vrecom som sa odieval, pôstom som trýznil svoju dušu a vo svojom nútri odriekal som modlitby. ℣. Súď, Pane, tých, ktorí mi škodia, doráž na tých, ktorí dorážajú na mňa. Chop zbrane a štít a na pomoc sa mi postav.

PAŠIE (Mk 14, 1-72; 15, 1-46)

Pássio Dómini nostri Jesu Christi secúndum Marcum. - In illo témpore: Erat Pascha et Azyma post bíduum; et quærébant summi sacerdótes et scribæ, quómodo Jesum dolo tenérent, et occíderent. Dicébant autem: S.-Non in die festo, ne forte tumúltus fíeret in pópulo. C.-Et cum esset Jesus Bethániæ in domo Simónis leprósi, et recúmberet: venit

✠ značí Krista, C.-(Cantor, Chronista) rozprávača, S.-(Succentor) ostatných hovoriacich.

Umučenie Pána nášho Ježiša Krista podľa Marka. - Za onoho času o dva dni mala byť Veľká noc a slávnosť nekvasených chlebov. Veľkňazi a zákonníci hľadali (spôsob), ako by sa mohli Ježiša podvodom zmocniť a zabiť ho. Hovorili totiž: S.-Nie vo svia-

múlier habens alabástrum unguénti nardi spicáti pretiósi, et fracto alabástro, effúdit super caput ejus. Erant autem quidam indígne feréntes intra semetípsos, et dicéntes: S.-Ut quid perdítio ista unguénti facta est? Póterat enim unguéntum istud venúmdari plus quam trecéntis denáriis, et dari paupéribus. C.-Et fremébant in eam. Jesus autem dixit: ✠ Sínite eam: quid illi molésti estis? Bonum opus operáta est in me. Semper enim paúperes habétis vobíscum: et cum voluéritis, potéstis illis benefácere: me autem non semper habétis. Quod hábuit hæc, fecit: prævénit úngere corpus meum in sepultúram. Amen, dico vobis: Ubicúmque prædicátum fúerit Evangélium istud in univérso mundo, et quod fecit hæc, narrábitur in memóriam ejus. C.-Et Judas Iscariótes, unus de duódecim, ábiit ad summos sacerdótes, ut próderet eum illis. Qui audiéntes, gavísi sunt: et promisérunt ei pecúniam se datúros. Et quærébat, quómodo illum opportúne tráderet. Et primo die azymórum quando pascha immolábant, dicunt ei discípuli: S.-Quo vis eámus, et parémus tibi, ut mandúces Pascha? C.-Et mittit duos ex discípulis suis, et dicit eis: ✠ Ite in civitátem: et occúrret vobis tok, aby nenastala vzbura medzi ľudom. C.- Keď bol (Ježiš) v Betánii, v dome Šimona Malomocného a bol za stolom, prišla žena s alabastrovou nádobou pravej a veľmi drahej nardovej masti. Rozbila alabastrovú nádobu a vyliala mu ju na hlavu. Ale niektorí sa medzi sebou nad tým mrzeli (a povedali): S.-Načo zmárniť takú masť? Veď táto masť sa mohla predať za viac ako tristo denárov a rozdať chudobným. C.-I šomrali na ňu. Ale Ježiš povedal: ✠ Nechajte ju! Čo ju obťažujete? Dobrý skutok mi preukázala. Lebo chudobných vždy budete mať medzi sebou, a keď chcete, môžete im dobre robiť, mňa však nebudete vždy mať. Čo mohla, urobila, vopred pomazala moje telo na pohreb. Veru, vravím vám, kdekoľvek na celom svete sa bude hlásať evanjelium, bude sa hovoriť na jej pamiatku aj o tom, čo mi urobila. C.-Judáš Iškariotský, jeden z dvanástich, odišiel k veľkňazom, aby im ho zradil. Keď to počuli, zaradovali sa a sľúbili mu dať peniaze. Hľadal teda vhodnú príležitosť, ako ho zradiť. V prvý deň nekvasených chlebov, keď zabíjali veľkonočného baránka, povedali mu učeníci: S.-Kam máme ísť pripraviť ti veľkonočného baránka, aby si ho jedol? C.-I poslal dvoch svo-

homo lagénam aquæ bájulans, sequímini eum: et quocúmque introíerit, dícite dómino domus, quia Magíster dicit: Ubi est refféctio mea, ubi pascha cum discípulis meis mandúcem? Et ipse vobis demonstrábit cœnáculum grande stratum: et illic paráte nobis. C.- Et abiérunt discípuli ejus, et venérunt in civitátem: et invenérunt, sicut díxerat illis, et paravérunt Pascha. Véspere autem facto, venit cum duódecim. Et discumbéntibus eis, et manducántibus, ait Jesus: ✠ Amen, dico vobis, quia unus ex vobis tradet me, qui mandúcat mecum. C.-At illi cœpérunt contristári, et dícere ei singulátim: S.-Numquid ego? C.-Qui ait illis: ✠ Unus ex duódecim, qui intíngit mecum manum in catíno. Et Fílius quidem hóminis vadit, sicut scriptum est de eo: væ autem hómini illi, per quem Fílius hóminis tradétur. Bonum erat ei, si non esset natus homo ille. C.-Et manducántibus illis, accépit Jesus panem: et benedícens fregit, et dedit eis, et ait: ✠ Súmite, hoc est corpus meum. C.-Et accépto cálice, grátias agens dedit eis: et bibérunt ex illo omnes. Et ait illis: ✠ Hic est sanguis meus novi testaménti, qui pro multis effundétur. Amen dico vobis, quia jam non bibam de hoc genímine vitis, jich učeníkov a povedal im: ✠ Iďte do mesta. Tam vás stretne človek, ktorý ponesie džbán vody. Nasledujte ho! A kam vojde, povedzte pánovi domu: Toto ti hovorí Učiteľ: Kdeže je pre mňa hospoda, kde by som jedol veľkonočného baránka so svojimi učeníkmi? On vám ukáže veľkú sieň, vystlanú a pripravenú. Tam nám pripravte! C.-Učeníci odišli, prišli do mesta a našli všetko tak, ako im predpovedal. I pripravili baránka. Keď sa zvečerilo, prišiel (Ježiš) s dvanástimi. A keď zaujali miesta za stolom a jedli, povedal Ježiš: ✠ Veru, hovorím vám, jeden z vás, čo je so mnou, ma zradí. C.-Začali sa zarmucovať a vypytovať radradom: S.-Nie som to azda ja? C.-On im odpovedal: ✠ Jeden z dvanástich, čo omočí so mnou ruku v mise. Syn človeka síce ide, ako je o ňom napísané, ale beda tomu človekovi, ktorý zrádza Syna človeka. Lepšie by bolo tomu človekovi, keby sa nebol narodil. C.-Keď jedli, vzal Ježiš chlieb, požehnal, lámal a dával im ho, vraviac: ✠ Vezmite, toto je telo moje. C.-A vzal kalich, požehnal a podal im ho, a pili z neho všetci. I povedal im: ✠ Toto je moja krv novej smluvy, vyliata za mnohých. Veru, vravím vám, viac už nebudem piť z plodu viniča až do

usque in diem illum, cum illud bibam novum in regno Dei. C.-Et hymno dicto, exiérunt in montem Olivárum. Et ait eis Jesus: ✠ Omnes scandalizabímini in me in nocte ista: quia scriptum est: Percútiam pastórem, et dispergéntur oves. Sed postquam resurréxero, præcédam vos in Galiláeam. C.-Petrus autem ait illi: S.-Et si omnes scandalizáti fúerint in te, sed non ego. C.-Et ait illi Jesus: ✠ Amen dico tibi, quia tu hódie in nocte hac, priúsquam gallus vocem bis déderit, ter me es negatúrus. C.-At ille ámplius loquebátur: S.-Et si oportúerit me simul cómmori tibi, non te negábo. C.-Simíliter autem et omnes dicébant. Et véniunt in prædium, cui nomen Gethsémani. Et ait discípulis suis: ✠ Sedéte hic, donec orem. C.-Et assúmit Petrum, et Jacóbum, et Joánnem secum: et cœpit pavére, et tædére. Et ait illis: ✠ Tristis est ánima mea usque ad mortem: sustinéte hic, et vigiláte. C.-Et cum processísset paúlulum, prócidit super terram: et orábat, ut si fieri posset, transíret ab eo hora: et dixit: ✠ Abba, Pater, ómnia tibi possibília sunt, transfer cálicem hunc a me: sed non quod ego volo, sed quod tu. C.-Et venit, et invénit eos dormiéntes. Et ait Petro: ✠ Simon, dormis? non potoho dňa, keď ho budem piť nový v kráľovstve Božom. C.-Keď odspievali chválospevy, vyšli na Olivový vrch. Vtedy im povedal Ježiš: ✠ V túto noc sa všetci pohoršíte. Lebo je napísané: Udriem pastiera, a rozpŕchnu sa ovce. Ale po svojom vzkriesení predídem vás do Galiley. C.-Peter mu povedal: Keby sa aj všetci pohoršili, no nie ja! C.-Ježiš mu odpovedal: ✠ Veru, vravím ti, že dnes, tejto noci, skôr ako sa kohút dva razy ozve, tri razy ma zaprieš. C.-On však tým horlivejšie uisťoval: S.-Keby mi bolo treba zomrieť s tebou, nezapriem ťa. C.-Tak isto hovorili aj ostatní. A prišli na pozemok, ktorý sa volá Getsemani. Tu povedal svojim učeníkom: ✠ Sadnite si tu, kým sa pomodlím. C.-Vzal si Petra, Jakuba a Jána a začal cítiť hrôzu a úzkosť. I povedal im: ✠ Smutná je moja duša až na smrť. Ostaňte tu a bedlite! C.-Poodišiel trocha od nich, padol na zem a modlil sa, aby ho, ak je možné, minula táto hodina. I povedal: ✠ Abba, Otče! Tebe je všetko možné; vezmi tento kalich odo mňa, no nie čo ja chcem, ale čo ty. C.-Keď sa vrátil k nim, našiel ich spať. I povedal Petrovi: ✠ Šimon, spíš? Ani jednu hodinu si nemohol so mnou bedliť? Bedlite a modlite sa, aby ste neprišli do pokuše-

tuísti una hora vigiláre? Vigiláte, et oráte, ut non intrétis in tentatiónem. Spíritus quidem promptus est, caro vero infírma. C.-Et íterum ábiens orávit, eúmdem sermónem dicens. Et revérsus, dénuo invénit eos dormiéntes (erant enim óculi eórum graváti) et ignorábant, quid respondérent ei. Et venit tértio, et ait illis: ✠ Dormíte jam, et requiéscite. Súfficit: venit hora: ecce Fílius hóminis tradétur in manus peccatórum. Súrgite, eámus: ecce qui me tradet, prope est. C.-Et, adhuc eo loquénte, venit Judas Iscariótes, unus de duódecim, et cum eo turba multa cum gládiis, et lignis, a summis sacerdótibus, et scribis, et senióribus. Déderat autem tráditor ejus signum eis, dicens: S.-Quemcúmque osculátus fúero, ipse est, tenéte eum, et dúcite caute. C.-Et cum venísset, statim accédens ad eum, ait: S.-Ave, Rabbi. C.-Et osculátus est eum. At illi manus injecérunt in eum, et tenuérunt eum. Unus autem quidam de circumstántibus, edúcens gládium, percússit servum summi sacerdótis: et amputávit illi aurículam. Et respóndens Jesus, ait illis: ✠ Tamquam ad latrónem exístis cum gládiis, et lignis comprehéndere me? quotídie eram apud vos in templo docens, et non me tenuístis. nia. Duch je síce ochotný, ale telo nevládne. C.-Potom sa znova vzdialil a modlil sa tú istú modlitbu. Keď sa zasa vrátil, našiel ich spať. Ich oči boly ospalé. Ani nevedeli, čo mu odpovedať. Keď prišiel k nim po tretí raz, povedal im: ✠ Spite ďalej a odpočívajte! Dosť už! Prišla hodina; hľa, Syna človeka vydávajú hriešnikom do rúk. Vstaňte! Poďme! Hľa, môj zradca sa približil! C.-Hneď potom, kým ešte hovoril, prišiel jeden z dvanástich, Judáš (Iškariotský), a s ním zástup s mečmi a kyjmi, vyslaný od veľkňazov, zákonníkov a starších. Zradca im dal znamenie: S.-Koho pobozkám, to je on. Chyťte ho a veďte obozretne! C.-A keď došiel, hneď pristúpil k nemu a povedal: S.-Učiteľ, zdrav buď! C.-A pobozkal ho. Oni položili ruky na neho a zajali ho. A jeden z tých, čo tam stáli, vytasil meč, udrel veľkňazovho sluhu a odťal mu ucho. Ozval se Ježiš a povedal im: ✠ Ako na zločinca ste vyšli s mečmi a kyjmi, aby ste ma zajali. Denne som bol s vami a učil som vás v chráme, a nezajali ste ma. No treba, aby sa splnily Písma. C.-Vtedy ho všetci opustili a zutekali. Akýsi mladík, odetý plachtou na holom tele, šiel za ním, ale ho chytili. On však pustil plachtu a utiekol im nahý. Ježiša

Sed ut impleántur Scriptúræ. C.-Tunc discípuli ejus relinquéntes eum, omnes fugérunt. Adoléscens autem quidam sequebátur eum amíctus síndone super nudo: et tenuérunt eum. At ille, rejécta síndone, nudus profúgit ab eis. Et adduxérunt Jesum ad summum sacerdótem: et convenérunt omnes sacerdótes, et scribæ, et senióres. Petrus autem a longe secútus est eum usque intro in átrium summi sacerdótis: et sedébat cum minístris ad ignem, et calefaciébat se. Summi vero sacerdótes, et omne concílium quærébant advérsus Jesum testimónium, ut eum morti tráderent, nec inveniébant. Multi enim testimónium falsum dicébant advérsus eum: et conveniéntia testimónia non erant. Et quidam surgéntes, falsum testimónium ferébant advérsus eum, dicéntes: S.-Quóniam nos audívimus eum dicéntem: Ego dissólvam templum hoc manufáctum, et per tríduum áliud non manufáctum ædificábo. C.-Et non erat convéniens testimónium illórum. Et exsúrgens summus sacérdos in médium, interrogávit Jesum, dicens: S.-Non respóndes quidquam ad ea, quæ tibi objiciúntur ab his? C.-Ille autem tacébat, et nihil respóndit. Rursum summus sacérdos interrogábat eum, et dixit ei: odviedli k veľkňazovi. I shromaždili sa tam všetci veľkňazi, starší z ľudu a zákonníci. Peter ho nasledoval zďaleka až do veľkňazovho nádvoria. Prisadol si k sluhom a ohrieval sa pri ohni. Veľkňazi a celá vysoká rada sháňali svedectvá proti Ježišovi, aby ho vydali na smrť, ale nič nenašli. Mnohí totiž svedčili proti nemu falošne, ale ich svedectvá sa neshodovaly. Tu vystúpili akísi falošní svedkovia proti nemu a hovorili: S.-Počuli sme ho povedať: Ja zborím tento chrám, budovaný rukou, ale za tri dni vystavím iný, už nie rukou budovaný. C.-Ale ani takto sa ich svedectvo neshodovalo. Tu sa najvyšší veľkňaz postavil dostredu a opýtal sa Ježiša: S.-Nič neodpovedáš? Čože to svedčia títo proti tebe? C.-Ale on mlčal a nič neodpovedal. Znova sa ho tedy opýtal najvyšší veľkňaz: S.-Si ty Mesiáš, Syn požehnaného Boha? C.-Odpovedal Ježiš: ✠ Áno, som. A uvidíte Syna človeka sedieť na pravici moci Božej a prichádzať na nebeských oblakoch. C.-Tu si veľkňaz roztrhol rúcho a povedal: S.-Či ešte potrebujeme svedkov? Počuli ste rúhanie. Čo sa vám zdá? C.-A všetci usúdili, že je hoden smrti. Tu niektorí začali pľuvať na neho, zakryli mu tvár a bili ho päsťami a hovorili mu: S.-

S.-Tu es Christus, Fílius Dei benedícti? C.-Jesus autem dixit illi: ✠ Ego sum: et vidébitis Fílium hóminis sedéntem a dextris virtútis Dei, et veniéntem cum núbibus cœli. C.-Summus autem sacérdos scindens vestiménta sua, ait: S.-Quid adhuc desiderámus testes? Audístis blasphémiam: quid vobis vidétur? C.-Qui omnes condemnavérunt eum esse reum mortis. Et cœpérunt quidam conspúere eum, et veláre fáciem ejus, et cólaphis eum cædere, et dícere ei: S.-Prophetíza. C.-Et ministri álapis eum cædébant. Et cum esset Petrus in átrio deórsum, venit una ex ancíllis summi sacerdótis: et cum vidísset Petrum calefaciéntem se, aspíciens illum, ait: S.-Et tu cum Jesu Nazaréno eras. C.- At ille negávit, dicens: S.-Neque scio, neque novi, quid dicas. C.-Et éxiit foras ante átrium, et gallus cantávit. Rursus autem cum vidísset illum ancílla, cœpit dícere circumstántibus: S.-Quia hic ex illis est. C.-At ille íterum negávit. Et post pusíllum rursus, qui astábant, dicébant Petro: S.-Vere ex illis es; nam et Galiláeus es. C.-Ille autem cœpit anathematizáre et juráre: Quia néscio hóminem istum, quem dícitis. Et statim gallus íterum cantávit. Et recordátus est Petrus verbi, quod díxerat: Prorokuj! C.-A sluhovia ho zauškovali. Keď bol Peter na nádvorí, prišla k nemu veľkňazova slúžka. Uvidela Petra, ako sa zohrieval. Pozrela na neho a povedala: S.-Aj ty si bol s Ježišom Nazaretským! C.-Ale on to poprel a povedal: S.-Ani neviem, ani nerozumiem, čo hovoríš. C.-Keď potom vyšiel na predvorie, ozval sa kohút. A keď ho slúžka znova zazrela, začala vravieť okolostojacim: S.-Tento je z nich! C.-On to však zasa poprel. Ale o krátky čas okolostojaci znova povedali: S.-Naozaj si z nich, veď aj Galilejčan si. C.-On sa však začal preklínať a prisahať: S.-Nepoznám toho človeka, o ktorom mi hovoríte. C.-A hneď sa kohút po druhé ozval. I rozpamätal sa Peter na slovo, ktoré mu bol povedal Ježiš: Skôr, ako sa kohút dva razy ozve, tri razy ma zaprieš. Zamyslel sa nad tým a zaplakal. Hneď zavčas rána radili sa veľkňazi so staršími, zákonníkmi a s celou vysokou radou. Sviazaného Ježiša odviedli k Pilátovi a vydali mu ho. Pilát sa ho spýtal: S.-Ty si kráľ židovský? C.-On mu odpovedal: ✠ Áno, som. C.-Veľkňazi však mnoho žalovali na neho. Tu sa ho Pilát znova opýtal: S.-Nič neodpovedáš? Pozri, čo všetko žalujú na teba! C.-Ale Ježiš ešte vždy nič neodpovedal, takže sa Pilát di-

rat ei Jesus: Priúsquam gallus cantet bis, ter me negábis. Et cœpit flere. Et confestim mane consílium faciéntes summi sacerdótes, cum senióribus, et scribis, et univérso concílio, vinciéntes Jesum, duxérunt, et tradidérunt Piláto. Et interrogávit eum Pilátus: S.-Tu es Rex Judæórum? C.-At ille respóndens, ait illi: ✣ Tu dicis. C.-Et accusábant eum summi sacerdótes in multis. Pilátus autem rursum interrogávit eum, dicens: S.-Non respóndes quidquam? vide, in quantis te accúsant. C.-Jesus autem ámplius nihil respóndit, ita ut mirarétur Pilátus. Per diem autem festum solébat dimíttere illis unum ex vinctis, quemcúmque petiíssent. Erat autem, qui dicebátur Barábbas, qui cum seditiósis erat vinctus, qui in seditióne fécerat homicídium. Et cum ascendísset turba, cœpit rogáre, sicut semper faciébat illis. Pilátus autem respóndit eis, et dixit: S.-Vultis dimíttam vobis Regem Judæórum? C.-Sciébat enim, quod per invídiam tradidíssent eum summi sacerdótes. Pontífices autem concitavérunt turbam, ut magis Barábbam dimítteret eis. Pilátus autem íterum respóndens, ait illis: S.-Quid ergo vultis fáciam Regi Judæórum? C.-At illi íterum clamavérunt: S.-Crucifíge vil. Na tento sviatok prepúšťaval im jedného väzňa, ktorého si vyžiadali. S povstalcami, čo sa pri vzbure dopustili vraždy, bol väznený istý Barabáš. Tu sa prihrnul zástup hore a začal si žiadať, čo im vždy robieval. Pilát im odpovedal: S.-Chcete, aby som vám prepustil kráľa židovského? C.-Vedel totižto, že mu ho veľkňazi zo závisti vydali. Ale veľkňazi pobúrili zástup, aby im radšej prepustil Barabáša. Pilát im znova povedal: S.-Čo teda urobiť s človekom, ktorého vy voláte kráľom židovským? C.-Oni však znova skríkli: S.-Ukrižuj ho! C.-Pilát im však povedal: S.-Čože zlého urobil? C.-Ale oni ešte väčšmi kričali: S.-Ukrižuj ho! C.-Pilát chcel urobiť ľudu po vôli, prepustil im Barabáša, Ježiša dal zbičovať a vydal ho, aby ho ukrižovali. Vojaci odviedli Ježiša na nádvorie, do prétoria, a svolali celú kohortu vojakov. Obliekli mu šarlátový plášť, z tŕnia uplietli veniec, položili mu ho na hlavu a začali ho pozdravovať: S.-Zdrav buď, kráľ židovský! C.-Trstinou ho bili po hlave, pľuvali na neho, kľakali si pred ním na kolená a klaňali sa mu. Keď sa mu naposmievali, vyzliekli ho zo šarlátu, obliekli ho do jeho šiat a viedli ho, aby ho ukrižovali. Šimon Cyrénsky, otec Alexandrov a Rúfov, vracal

eum. C.-Pilátus vero dicébat illis: S.-Quid enim mali fecit? C.-At illi magis clamábant: S.-Crucifíge eum. C.-Pilátus autem volens pópulo satisfácere, dimísit illis Barábbam, et trádidit Jesum flagéllis cæsum, ut crucifigerétur. Mílites autem duxérunt eum in átrium prætórii, et cónvocant totam cohórtem, et índuunt eum púrpura, et impónunt ei plecténtes spíneam corónam. Et cœpérunt salutáre eum: S.-Ave Rex Judæórum. C.-Et percutiébant caput ejus arúndine, et conspuébant eum, et ponéntes génua, adorábant eum. Et postquam illusérunt ei, exuérunt illum púrpura, et induérunt eum vestiméntis suis: et edúcunt illum, ut crucifígerent eum. Et angariavérunt prætereúntem quémpiam, Simónem Cyrenæum, veniéntem de villa, patrem Alexándri, et Rufi, ut tólleret crucem ejus. Et perdúcunt illum in Gólgotha locum: quod est interpretátum Calváriæ locus. Et dabant ei bíbere myrrhátum vinum: et non accépit. Et crucifigéntes eum, divisérunt vestiménta ejus, mitténtes sortem super eis, quis quid tólleret. Erat autem hora tértia: et crucifixérunt eum. Et erat títulus causæ ejus inscríptus: Rex Judæórum. Et cum eo crucifígunt duos latrónes: unum a dextris, et álium a sisa s poľa a šiel tade; toho donútili niesť mu kríž. Tak ho viedli na miesto Golgotu, čo v preklade znamená Lebečné miesto. Ponúkli mu víno, smiešané s myrhou, ale ho neprijal. Potom ho ukrižovali a rozdelili si jeho šaty, losujúc o tom, čo má kto dostať. Bola tretia hodina, keď ho ukrižovali. Jeho vina bola nápisom označená: Kráľ židovský. Ukrižovali s ním aj dvoch zločincov, jedného zprava a druhého zľava. Tak sa splnilo Písmo, ktoré hovorí: Medzi zločincov ho pripočítali. Tí, čo išli vedľa, rúhali sa mu potriasaním hlavy a vraveli: S.-Aha, ty, čo rúcaš chrám Boží a vo troch dňoch ho staviaš, zachráň sa, sostúp s kríža! C.-Podobne sa mu posmievali i veľkňazi spolu so zákonníkmi a hovorili si navzájom: S.-Iných zachraňoval, seba nemôže zachrániť. Mesiáš, kráľ Izraela, nech teraz sostúpi s kríža, aby sme to videli a uverili mu. C.-Ešte aj tí ho hanobili, ktorých boli spolu s ním ukrižovali. O šiestej hodine nastala tma po celej zemi až do deviatej hodiny: O deviatej hodine Ježiš zvolal veľkým hlasom: ✠ Eloi, Eloi, lama sabacthání? C.-Čo v preklade znamená: ✠ Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil? C.-Keď to niektorí z okolostojacich počuli, povedali: S.-Pozriže, Eliáša

nístris ejus: et impléta est Scriptúra, quæ dicit: Et cum iníquis reputátus est. Et prætereúntes blasphemábant eum, movéntes cápita sua, et dicéntes: S.-Vah, qui déstruis templum Dei, et in tribus diébus reædíficas: salvum fac temetípsum, descéndens de cruce. C.-Simíliter et summi sacerdótes illudéntes, ad altérutrum cum scribis dicébant: S.-Alios salvos fecit: seípsum non potest salvum fácere. Christus Rex Israel descéndat nunc de cruce, ut videámus, et credámus. C.-Et qui cum eo crucifíxi erant, convitiabántur ei. Et facta hora sexta, ténebræ factæ sunt per totam terram, usque in horam nonam. Et hora nona exclamávit Jesus voce magna, dicens: ✠ Eloi, Eloi, lamma sabacthání? C.-Quod est interpretátum: ✠ Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquísti me? C.-Et quidam de circumstántibus audiéntes, dicébant: S.-Ecce, Elíam vocat. C.-Currens autem unus, et implens spóngiam acéto, circumponénsque cálamo, potum dabat ei, dicens: S.-Sínite, videámus, si véniat Elías ad deponéndum eum. C.-Jesus autem emíssa voce magna exspirávit. *(Hic genuflectitur.)* Et velum templi scissum est in duo, a summo usque deórsum. Videns autem centúrio, qui ex advérso stabat,

volá! C.-Tu ktosi odbehol, naplnil špongiu octom, nastokol ju na trstinu, dal mu piť a vravel: S.-Počkajte, uvidíme, či príde Eliáš, aby ho sňal. C.-Ježiš však zvolal veľkým hlasom a vypustil ducha.

Tu si všetci kľaknú a ticho rozjímajú o smrti Spasiteľovej.

A chrámová opona sa roztrhla na dvoje od vrchu až do spodku. Keď stotník, ktorý stál naproti nemu, videl, že takto mocným hlasom volajúc dokonal, povedal: S.-Tento človek bol naozaj Syn Boží! C.-Boly tam i ženy, ktoré sa zďaleka na to dívaly. Medzi nimi bola Mária Magdaléna, Mária, matka Jakuba menšieho a Jozefa, a Salome, ktoré ho nasledo-

quia sic clamans exspirásset, ait: S.-Vere hic homo Fílius Dei erat. C.-Erant autem et mulíeres de longe aspiciéntes: inter quas erat María Magdaléne, et María Jacóbi minóris, et Joseph mater, et Salóme: et cum esset in Galiláea, sequebántur eum, et ministrábant ei, et áliæ multæ, quæ simul cum eo ascénderant Jerosólymam.

valy, keď bol v Galilei a posluhovaly mu, a tiež mnohé iné, ktoré spolu s ním došly do Jeruzalema.

Nasledujúca časť pašií číta sa ako evanjelium a spieva sa zvyčajným evanjeliovým tónom; pred ňou je *Munda cor* a požehnanie; spieva sa bez svetiel, na znak smútku.

Et cum jam sero esset factum (quia erat Parascéve, quod est ante sábbatum) venit Joseph ab Arimathæa, nóbilis decúrio, qui et ipse erat expéctans regnum Dei, et audácter introívit ad Pilátum, et pétiit corpus Jesu. Pilátus autem mirabátur, si jam obiísset. Et accersíto centuriône, interrogávit eum, si jam mórtuus esset. Et cum cognovísset a centuriône, donávit corpus Joseph. Joseph autem mercátus síndonem, et depónens eum invólvit síndone, et pósuit eum in monuménto, quod erat excísum de petra, et advólvit lápidem ad óstium monuménti.

A keď sa zvečerilo, bol to totiž prípravný deň, to jest deň pred sobotou, prišiel Jozef, rodák z Arimatey, vynikajúci člen veľrady, ktorý i sám očakával kráľovstvo Božie. Smelo predstúpil pred Piláta a vyžiadal si telo Ježišovo. Pilát sa zadivil, že (Ježiš) už zomrel. Dal si predvolať stotníka a opýtal sa ho, či už dávno zomrel. Keď sa to od stotníka dozvedel, mŕtve telo daroval Jozefovi. Jozef nakúpil plátna, sňal ho s kríža, zavinul ho do plátna a položil do hrobu, vytesaného v skale. Ku vchodu do hrobu privalil kameň.

OFERTÓRIUM (Ž 139, 5)

Custódi me, Dómine, de manu peccatóris, et ab homínibus iníquis éripe me.

Varuj ma, Pane, od rúk hriešnikových a od ľudí zločinných ma chráň.

SEKRÉTA

Sacrifícia nos, quæsumus, Dómine, propénsius ista restaúrent: quæ medicinálibus

Tieto obetné dary, prosíme, Pane, nech obnovia nás tým skôr: že prednášajú sa za

sunt institúta jejúniis. Per Dóminum.

liečivých pôstov. Skrze Pána nášho.

Druhá *sekréta* (V.) na str. 550. - *Prefácia* o Kríži, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 68, 13-14)

Advérsum me exercebántur, qui sedébant in porta: et in me psallébant, qui bibébant vinum: ego vero oratiónem meam ad te, Dómine: tempus benepláciti, Deus, in multitúdine misericórdiæ tuæ.

Klebetia o mne, ktorí v bráne vysedávajú, a hanobia ma, ktorí pijú víno. Lež k tebe, Pane, mieri moja modlitba, v čas, Bože, milostivý vyslyš ma podľa svojej veľkej dobrotivosti.

POSTKOMÚNIA

Sanctificatiónibus tuis, omnípotens Deus, et vítia nostra curéntur, et remédia nobis sempitérna provéniant. Per Dóminum.

Posväcovaniami tvojimi, všemohúci Bože, nech vyliečia sa aj naše chyby aj nech vzídu nám večné pookriania. Skrze Pána.

Druhá *postkomúnia* (V.) na str. 550.

Orácia nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Tua nos misericórdia, Deus, et ab omni subreptióne vetustátis expúrget, et capáces sanctæ novitátis effíciat. Per Dóminum.

Milosrdenstvo tvoje, Bože, nech očistí nás aj od každej záškodnej minulosti aj uschopní nás k svätej novosti. Skrze Pána.

Streda Veľkého Týždňa Štácia vo Veľkom chráme Panny Márie

Kristus - muž bolestí. - Dnes bola šiesta skúška katechumenov pred krstom. Preto je liturgia v tejto veľkej bazilike a preto sa omša vyznačuje dvoma lekciami. V prvej Izaiáš podáva obraz Vykupiteľa, ako opustený vytláča hrozno v lise božieho hnevu (1. lekcia). Aby ho odvrátil od nás, sám sa podujal usmieriť hnev boží, pričom sa zakrvavil vlastnou krvou. V tomto lise umučenia zanechal nám obetu vlastného tela a krvi. Druhá lekcia, tiež z Izaiáša, maľuje obraz umučeného Krista ako „muža bolestí". Popis umučenia podľa Lukáša podáva skutočný obraz umučeného Krista, v ktorom sa splnilo Izaiášovo proroctvo.

INTROIT (Flp 2, 10, 8 a 11)

In nómine Jesu omne genu flectátur, cæléstium, terréstrium et infernórum: quia Dóminus factus est obœdiens usque ad mortem, mortem autem crucis: ídeo Dóminus Jesus Christus in glória est Dei Patris. *(Ps 101, 2)* Dómine, exáudi oratiónem meam: et clamor meus ad te véniat. - In nómine *(usque ad Ps)*.

V mene Ježišovom nech zohne sa každé koleno v nebi, na zemi i v podsvetí, lebo Pán bol poslušný až po smrť, a to po smrť na kríži. Preto Pán Ježiš je v sláve Boha Otca. *(Ž 101, 2)* Pane, vyslyš moju modlitbu a moje volanie nech príde ku tebe. - V mene Ježišovom nech zohne sa *(ako hore až po žalm)*.

Po *Kýrie eléison:*

Orémus. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená. ℟. Vstaňte.

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut, qui nostris excéssibus incessánter afflígimur, per unigéniti Fílii tui passiónem liberémur: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorých bezprestania sužujú naše priestupky, boli sme oslobodení skrze umučenie jednorodeného Syna tvojho. Ktorý s tebou žije.

PRVÁ LEKCIA (Iz 62, 11; 63, 1-7)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus Deus: Dícite fíliæ Sion: Ecce Salvátor tuus venit: ecce merces ejus cum eo. Quis est iste, qui venit de Edom, tinctis véstibus de Bosra? Iste formósus in stola sua, grádiens in multitúdine fortitúdinis suæ. Ego, qui loquor justítiam, et propugnátor sum ad salvándum. Quare ergo rubrum est induméntum tuum, et vestiménta tua sicut calcántium in torculári? Tórcu-

Čítanie z Izaiáša proroka. - Toto hovorí Pán Boh: Povedzte dcére Siona: Hľa, spása tvoja prichádza, hľa, odmena jeho je s ním a jeho odplata pred ním. Kto je to, čo prichádza z Edomu, v odeve červenom z Bozry, ten, ktorý skvie sa vo svojom rúchu, vykračuje v plnej sile? Ja som, ktorý hlásam pravdu, mohutný ku spaseniu. Prečo je červená tvoja šata a tvoje rúcho ako šliapača v lise? Lis šliapal som

lar calcávi solus; et de géntibus non est vir mecum: calcávi eos in furóre meo, et conculcávi eos in ira mea, et aspérsus est sánguis eórum super vestiménta mea, et ómnia induménta mea inquinávi. Dies enim ultiónis in corde meo, annus redemptiónis meæ venit. Circumspéxi, et non erat auxiliátor: quæsívi, et non fuit, qui adjuváret: et salvávit mihi bráchium meum, et indignátio mea ipsa auxiliáta est mihi. Et conculcávi pópulos in furóre meo: et inebriávi eos in indignatióne mea, et detráxi in terram virtútem eórum. Miseratiónum Dómini recordábor, laudem Dómini super ómnibus, quæ réddidit nobis Dóminus, Deus noster.

sám a z národov nik nebol pri mne. A pošliapal som ich v svojom hneve, zdrvil som ich v svojej prchlivosti, nuž, striekala ich vlaha na moju šatu a rúcho celé som si poškvrnil. Lebo som mal na mysli deň pomsty a rok môjho vykúpenia prišiel. I obzeral som sa, pomocníka však nebolo a díval som sa, no nebolo podporovateľa, vtedy pomocníkom bolo mi moje ramä a moja prchlivosť, tá ma podporila, že som šliapal národy vo svojom hneve a opojil som ich svojou prchlivosťou a vylial som na zem ich vlahu. Milosrdenstvo Pánovo chcem hlásať, chvályhodnosť Pánovu, pre všetko, čo nám urobil Pán, Boh náš.

GRADUÁL (Ž 68, 18 a 2-3)

Ne avértas fáciem tuam a púero tuo, quóniam tríbulor: velóciter exáudi me. ℣. Salvum me fac, Deus, quóniam intravérunt aquæ usque ad ánimam meam: infíxus sum in limo profúndi, et non est substántia.

Pred svojím služobníkom nekry svoju tvár, bo som v úzkostiach, vyslyš ma skoro. ℣. Pomôž mi, Bože, bo vody stúply mi po dušu, topím sa v bahne bezodnom a nieto, kde by som nohu zachytil.

Tu kňaz povie *Dóminus vobíscum.*

ORÁCIA

Deus, qui pro nobis Fílium tuum crucis patíbulum subíre voluísti, ut inimíci a nobis expélleres potestátem: concéde nobis fámulis tuis, ut resurrectiónis grátiam con-

Bože, ktorý si chcel, žeby Syn tvoj za nás podstúpil muky kríža, aby zahnal si diablovu moc od nás: udeľ nám, služobníkom svojim, aby obsiahli sme milosť vzkriese-

sequámur. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum.

nia. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá *orácia* (V.) na str. 549.

DRUHÁ LEKCIA (Iz 53, 1-12)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - In diébus illis: Dixit Isaías: Dómine, quis crédidit audítui nostro? et bráchium Dómini cui revelátum est? Et ascéndet sicut virgúltum coram eo, et sicut radix de terra sitiénti. Non est spécies ei, neque decor: et vídimus eum, et non erat aspéctus, et desiderávimus eum: despéctum, et novíssimum virórum, virum dolórum, et sciéntem infirmitátem: et quasi absónditus vultus ejus, et despéctus; unde nec reputávimus eum. Vere languóres nostros ipse tulit, et dolóres nostros ipse portávit: et nos putávimus eum quasi leprósum, et percússum a Deo, et humiliátum. Ipse autem vulnerátus est propter iniquitátes nostras, attrítus est propter scélera nostra: disciplína pacis nostræ super eum, et livóre ejus sanáti sumus. Omnes nos quasi oves errávimus, unusquísque in viam suam declinávit: et pósuit Dóminus in eo iniquitátem ómnium nostrum. Oblátus est, quia ipse vóluit, et non apéruit os suum: sicut ovis ad occisiónem ducétur; et quasi agnus coram tondénte se obmutéscet, et non apé-

Čítanie z Izaiáša proroka. - V tých dňoch hovoril Izaiáš: Pane, kto by uveril, čo sme počuli, a rameno Pána komu sa zjavilo? Veď vzišiel pred ním sťa ratoliestka a sťa koreň z vyschnutej zeme. Nemá podoby ani krásy, by sme hľadeli naň, a nemá výzoru, by sme túžili po ňom. Opovrhnutý a posledný z ľudí, muž bolestí a útrap znalý, pred akým si zakrývajú tvár, opovrhnutý, ani sme si ho nevážili. Vskutku choroby naše on niesol a bôľmi našimi on sa obťažil, no my sme ho pokladali za pobitého, strestaného Bohom a pokoreného. On však bol prebodnutý pre naše hriechy, strýznený pre naše nepravosti, trest k nášmu blahu je na ňom a jeho ranami sme uzdravení. Všetci sme blúdili ako ovce, šli sme, každý vlastnou cestou, a Pán na neho uvalil nepravosť všetkých nás. Obetoval sa, pretože sám chcel, a ústa si neotvoril, ako baránka ho viedli na zabitie a ako ovcu, čo onemie pred svojím strihačom, a ústa si neotvoril. Z úzkosti a súdu ho vyrvali a na jeho pokolenie ktože pomyslí? Veď vyťatý bol zo

riet os suum. De angústia, et de judício sublátus est: generatiónem ejus quis enarrábit? quia abscíssus est de terra vivéntium: propter scelus pópuli mei percússi eum. Et dabit ímpios pro sepultúra, et dívitem pro morte sua: eo quod iniquitátem non fécerit, neque dolus fúerit in ore ejus. Et Dóminus vóluit contérere eum in infirmitáte: si posúerit pro peccáto ánimam suam, vidébit semen longǽvum, et volúntas Dómini in manu ejus dirigétur. Pro eo, quod laborávit ánima ejus, vidébit, et saturábitur: in sciéntia sua justificábit ipse justus servus meus multos, et iniquitátes eórum ipse portábit. Ideo dispértiam ei plúrimos, et fórtium dívidet spólia, pro eo, quod trádidit in mortem ánimam suam, et cum sceleratis reputátus est, et ipse peccáta multórum tulit, et pro transgressóribus rogávit.

zeme živých, pre hriech svojho ľudu dostal úder smrteľný. So zločincami mu dali hrob, jednako s boháčom bol v smrti, lebo nerobil násilie, ani podvod v ústach nemal. Pánu sa však ľúbilo zdrviť ho utrpením. Ak dá svoj život na obetu za hriech, uvidí potomstvo dlhoveké, a vôľa Pánova skrz neho sa zdarí. Po útrapách jeho duša nahľadí sa dosýta. Svojou vedomosťou spravodlivý môj sluha ospravedlní mnohých a ich hriechy on ponesie. Preto za údel dám mu mnohých a početných dostane za korisť, lebo vydal na smrť svoju dušu a ku hriešnikom ho pripočítali. On však niesol hriechy mnohých a za zločincov sa prihováral.

TRAKTUS (Ž 101, 2-5 a 14)

Dómine, exáudi oratiónem meam: et clamor meus ad te véniat. ℣. Ne avértas fáciem tuam a me: in quacúmque die tríbulor, inclína ad me aurem tuam. ℣. In quacúmque die invocávero te, velóciter exáudi me. ℣. Quia defecérunt sicut fumus dies mei: et ossa mea sicut in frixório confrixa sunt. ℣. Percússus sum sicut fœnum,

Vypočuj, Pane, moju modlitbu, nech dôjde ku tebe moje volanie. ℣. Neukrývaj predo mnou svoju tvár v deň mojej úzkosti, nakloňže ku mne svoje ucho. ℣. V deň, keď zavolám teba, vyslyš ma skoro. ℣. Bo miznú moje dni jak dym a moje kosti planú ako vo vyhni. ℣. Spálené, ako tráva, srdce moje usychá, zabúdam jesť svoj chlieb. ℣.

et áruit cor meum, quia oblítus sum manducáre panem meum. ℣. Tu exsúrgens, Dómine, miseréberis Sion: quia venit tempus miseréndi ejus.

Vstaň a buď milostivý Sionu, bo je čas, aby si zmiloval sa nad ním.

PAŠIE (Lk 22, 1-71; 23, 1-53)

✠ značí Krista, C.-(Cantor, Chronista) rozprávača, S.-(Succentor) ostatné osoby.

Pássio Dómini nostri Jesu Christi secúndum Lucam. - In illo témpore: Appropinquábat dies festus azymórum, qui dícitur Pascha: et quærébant príncipes sacerdótum, et scribæ, quómodo Jesum interfícerent: timébant vero plebem. Intrávit autem Sátanas in Judam, qui cognominabátur Iscariótes, unum de duódecim. Et ábiit, et locútus est cum princípibus sacerdótum, et magistrátibus, quemádmodum illum tráderet eis. Et gavísi sunt, et pacti sunt pecúniam illi dare. Et spopóndit. Et quærébat opportunitátem, ut tráderet illum sine turbis. Venit autem dies azymórum, in qua necésse erat occídi pascha. Et misit Petrum, et Joánnem, dicens: ✠ Eúntes paráte nobis pascha, ut manducémus. C.-At illi dixérunt: S.-Ubi vis parémus? C.-Et dixit ad eos: ✠ Ecce introeúntibus vobis in civitátem, occúrret vobis homo quidam ámphoram aquæ portans: sequímini eum in domum, in quam intrat, et dicétis patrifamílias domus: Dicit tibi Magíster: Ubi est diversórium, ubi pascha cum

Umučenie Pána nášho Ježiša Krista podľa Lukáša. - Za onoho času približoval sa sviatok nekvasených chlebov, ktorý sa volá Veľká noc. Veľkňazi a zákonníci hľadali spôsob, ako zahubiť Ježiša. No báli sa ľudu. Tu vošiel satan do Judáša, ktorý sa volal Iškariotský a bol jedným z dvanástich. Odišiel a shováral sa s veľkňazmi a veliteľmi, ako im ho vydať. Zaradovali sa a dohodli sa, že mu dajú peniaze. Prisľúbil. I hľadal príležitosť vydať im ho bez zástupu. Prišiel deň nekvasených chlebov, v ktorý sa mal zabiť veľkonočný baránok. Poslal teda Petra a Jána a povedal: ✠ Iďte a pripravte nám baránka, aby sme ho jedli. C.-Oni sa ho pýtali: S.-Kde chceš, aby sme pripravili? C.-Odpovedal im: ✠ Hľa, keď budete vchádzať do mesta, stretne sa s vami človek, ktorý ponesie džbán vody; iďte za ním do domu, do ktorého vojde, a povedzte hospodárovi toho domu: Učiteľ ti odkazuje: Kde je hos-

discípulis meis mandúcem? Et ipse osténdet vobis cœnáculum magnum stratum, et ibi paráte. C.-Eúntes autem invenérunt, sicut dixit illis, et paravérunt Pascha. Et cum facta esset hora, discúbuit, et duódecim Apóstoli cum eo. Et ait illis: ✠ Desidério desiderávi hoc pascha manducáre vobíscum, ántequam pátiar. Dico enim vobis, quia ex hoc non manducábo illud, donec impleátur in regno Dei. C.-Et accépto cálice, grátias egit, et dixit: ✠ Accípite, et divídite inter vos. Dico enim vobis, quod non bibam de generatióne vitis, donec regnum Dei véniat. C.-Et accépto pane, grátias egit, et fregit, et dedit eis, dicens: ✠ Hoc est corpus meum, quod pro vobis datur: hoc fácite in meam commemoratiónem. C.-Simíliter et cálicem, postquam cœnávit, dicens: ✠ Hic est calix novum testaméntum in sánguine meo, qui pro vobis fundétur. Verúmtamen ecce manus tradéntis me, mecum est in mensa. Et quidem Fílius hóminis, secúndum quod definítum est, vadit: verúmtamen væ hómini illi, per quem tradétur. C.-Et ipsi cœpérunt quærere inter se, quis esset ex eis, qui hoc factúrus esset. Facta est autem et conténtio inter eos, quis eórum viderétur esse major. Dixit autem eis: ✠ poda, v ktorej budem so svojimi učeníkmi jesť baránka? On vám ukáže veľkú sieň na poschodí, zariadenú. Tam pripravte. C.-Odišli teda a našli tak, ako im bol povedal, a pripravili baránka. Keď prišla hodina, zaujal miesta a dvanásť apoštolov s ním. Tu im povedal: ✠ Túžobne som si žiadal jesť s vami tohto veľkonočného baránka skôr, ako by som trpel. Lebo vám hovorím, že ho už nebudem jesť, kým sa nesplní v kráľovstve Božom. C.-Potom vzal kalich, vďaky vzdával a povedal: ✠ Vezmite si ho a rozdeľte medzi sebou. Lebo vám hovorím, že odteraz nebudem piť z viničného plodu, kým nepríde kráľovstvo Božie. C.-Tu vzal chlieb, vďaky vzdával, lámal a dával im ho a povedal: ✠ Toto je moje telo, ktoré sa za vás dáva. Toto robte na moju pamiatku! C.-Podobne, keď sa bol navečeral, vzal aj kalich a povedal: ✠ Tento kalich je nová smluva v mojej krvi, ktorá sa za vás vyleje. Ale, hľa, ruka toho, ktorý ma zradí, je s mojou na stole. Syn človeka síce ide, ako je určené, no beda tomu človekovi, čo ho zrádza! C.-Oni sa však začali medzi sebou vypytovať, kto by to z nich mal urobiť. Aj hádka sa strhla medzi nimi, kto z nich zdá sa byť najväčší. On im povedal: ✠ Králi

Reges géntium dominántur eórum: et qui potestátem habent super eos, benéfici vocántur. Vos autem non sic: sed qui major est in vobis, fiat sicut minor: et qui præcéssor est, sicut ministrátor. Nam quis major est, qui recúmbit, an qui minístrat? nonne qui recúmbit? Ego autem in médio vestrum sum, sicut qui minístrat: vos autem estis, qui permansístis mecum in tentatiónibus meis. Et ego dispóno vobis, sicut dispósuit mihi Pater meus regnum, ut edátis, et bibátis super mensam meam in regno meo: et sedeátis super thronos, judicántes duódecim tribus Israel. C.-Ait autem Dóminus: ✠ Simon, Simon, ecce Sátanas expetívit vos, ut cribráret sicut tríticum: ego autem rogávi pro te, ut non defíciat fides tua: et tu aliquándo convérsus, confírma fratres tuos. C.-Qui dixit ei: S.-Dómine, tecum parátus sum et in cárcerem, et in mortem ire. C.-At ille dixit: ✠ Dico tibi, Petre: Non cantábit hódie gallus, donec ter ábneges nosse me. C.-Et dixit eis: ✠ Quando misi vos sine sácculo, et pera, et calceaméntis, numquid áliquid défuit vobis? C.-At illi dixérunt: S.-Nihil. C.-Dixit ergo eis: ✠ Sed nunc, qui habet sácculum, tollat simíliter et peram: et qui non habet, vendat túnicam národov panujú nad nimi, a tí, ktorí majú moc nad nimi, volajú sa dobrodincami. Ale vy nie tak. Lebo najväčší medzi vami nech je ako najmenší, a predstavený bude ako sluha. Veď ktože je väčší? Ten, kto stoluje, a či ten, kto obsluhuje? Či nie ten, ktorý stoluje? Ja som však medzi vami taký, ako čo obsluhuje. No vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach, a ja vám zanechám kráľovstvo, ako ho mne Otec zanechal, aby ste jedli a pili za stolom v mojom kráľovstve a sedeli na tróňoch a súdili dvanásť kmeňov izraelských. C.- I povedal Pán: ✠ Šimon, Šimon, hľa, vyžiadal si vás satan, aby vás preosial ako pšenicu. No ja som prosil za teba, aby neprestala tvoja viera. A ty, keď sa raz obrátiš, utvrdzuj svojich bratov. C.-On mu povedal: S.-Pane, hotový som ísť s tebou i do väzenia, i na smrť! C.-On však povedal: ✠ Hovorím ti, Peter, neozve sa dnes kohút, kým ma tri razy nezaprieš, že ma poznáš! C.-A opýtal sa ich: ✠ Keď som vás poslal bez mešca, bez kapsy a bez obuvi, či vám dačo chýbalo? C.-Oni odpovedali: S.-Nič! C.-On im teda povedal: ✠ Ale teraz, kto má mešec, nech vezme podobne aj kapsu, a kto nemá, nech si predá šaty a kúpi si meč! Lebo vravím vám, že sa musí splniť

suam, et emat gládium. Dico enim vobis, quóniam adhuc hoc, quod scriptum est, opórtet impléri in me: Et cum iníquis deputátus est. Etenim ea, quæ sunt de me, finem habent. C.-At illi dixérunt: S.-Dómine, ecce duo gládii hic. C.-At ille dixit eis: ✠ Satis est. C.-Et egréssus ibat secúndum consuetúdinem in montem Oliárum. Secúti sunt autem illum et discípuli. Et cum perveníssent ad locum, dixit illis: ✠ Oráte, ne intrétis in tentatiónem. C.-Et ipse avúlsus est ab eis, quantum jactus est lápidis, et pósitis génibus orábat, dicens: ✠ Pater, si vis, transfer cálicem istum a me: verúmtamen non mea volúntas, sed tua fiat. C.-Appáruit autem illi Angelus de cœlo, confórtans eum. Et factus in agónia, prolíxius orábat. Et factus est sudor ejus, sicut guttæ sánguinis decurréntis in terram. Et cum surrexísset ab oratióne, et venísset ad discípulos suos, invénit eos dormiéntes præ tristítia. Et ait illis: ✠ Quid dormítis? súrgite, oráte, ne intrétis in tentatiónem. C.-Adhuc eo loquénte, ecce turba: et qui vocabátur Judas, unus de duódecim, antecedébat eos: et appropinquávit Jesu, ut oscularétur eum. Jesus autem dixit illi: ✠ Juda, ósculo Fílium hóminis tradis? C.-Vidéntes autem na mne, čo je napísané: A počítali ho medzi bezbožníkov. Lebo to, čo sa mňa týka, sa splňa. C.-Oni mu povedali: S.-Pane, hľa, dva meče! C.-Odpovedal im: ✠ Dosť už! C.-Potom vyšiel a podľa obyčaje odišiel na Olivový vrch. Išli za ním aj učeníci. Keď prišiel na miesto, povedal im: ✠ Modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia! C.-Sám sa od nich vzdialil, asi ako by človek kameň dohodil, kľakol si, modlil sa, a hovoril: ✠ Otče, ak chceš, vezmi tento kalich odo mňa. No nie moja vôľa, ale tvoja nech sa stane! C.-Tu sa mu zjavil anjel s neba a posilňoval ho. A on v smrteľnom zápase ešte vrúcnejšie sa modlil. Jeho pot bol ako kvapky krvi, ktoré stekajú na zem. Keď vstal od modlitby a prišiel k svojim učeníkom, našiel ich spať od zármutku. I povedal im: ✠ Čo spíte? Vstaňte, modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia! C.-Keď ešte hovoril, prichádzal zástup, a ten, čo sa volal Judáš, jeden z dvanástich, išiel pred nimi a priblížil sa k Ježišovi, aby ho bozkal. Ježiš mu povedal: ✠ Judáš, bozkom zrádzaš Syna človeka? C.-Keď tí, ktorí boli okolo neho, videli, čo bude, povedali mu: S.-Pane, či udrieť mečom? C.-Tu jeden z nich udrel sluhu veľkňaza a odťal mu pravé ucho. Ale Ježiš odpovedal:

hi, qui circa ipsum erant, quod futúrum erat, dixérunt ei: S.-Dómine, si percútimus in gládio? C.-Et percússit unus ex illis servum príncipis sacerdótum, et amputávit aurículam ejus déxteram. Respóndens autem Jesus, ait: ✠ Sínite usque huc. C.-Et cum tetigísset aurículam ejus, sanávit eum. Dixit autem Jesus ad eos, qui vénerant ad se, príncipes sacerdótum, et magistrátus templi, et senióres: ✠ Quasi ad latrónem exístis cum gládiis, et fústibus? Cum quotídie vobíscum fúerim in templo, non extendístis manus in me: sed hæc est hora vestra, et potéstas tenebrárum. C.-Comprehendéntes autem eum, duxérunt ad dómum príncipis sacerdótum: Petrus vero sequebátur a longe. Accénso autem igne in médio átrii, et circumsedéntibus illis, erat Petrus in médio eórum. Quem cum vidísset ancílla quædam sedéntem ad lumen, et eum fuísset intúita, dixit: S.-Et hic cum illo erat. C.-At ille negávit eum, dicens: S.-Múlier, non novi illum. C.-Et post pusíllum álius videns eum, dixit: S.-Et tu de illis es. C.-Petrus vero ait: S.-O homo, non sum. C.-Et intervállo facto quasi horæ unius, álius quidam affirmábat, dicens: S.-Vere et hic cum illo erat: nam et Galilæus est. C.-Et ✠ Nechajte to už! C.-Dotkol sa mu ucha a uzdravil ho. C.-I povedal Ježiš tým, čo prišlí na neho, veľkňazom, veliteľom chrámu a starším: ✠ Ako na lotra ste vyšli s mečmi a kyjmi! Keď som každodenne býval s vami v chráme, nevystreli ste ruky na mňa; ale toto je vaša hodina a moc temnosti. C.-Zajali ho a odviedli do veľkňazovho domu. No Peter nasledoval ho zďaleka. Keď nakládli ohňa stred dvora a posadali si, sedel medzi nimi aj Peter. Keď ho akási slúžka uzrela sedieť pri svetle a zahľadela sa na neho, povedala: S.-Aj tento bol s ním. C.-Ale on zaprel a povedal: S.-Žena, nepoznám ho. C.-Ochvíľku ho iný zazrel a povedal: S.-Aj ty si z nich. C.-Ale Peter povedal: S.-Človeče, nie som. C.-A keď prešla asi jedna hodina, iný ktosi tvrdil a povedal: S.-Naozaj, i tento bol s ním. Veď je aj Galilejčan. C.-Tu povedal Peter: S.-Človeče, neviem, čo vravíš. C.-A hneď, kým ešte hovoril, ozval sa kohút. I obrátil sa Pán a pozrel na Petra. I rozpamätal sa Peter na slovo Pánovo, ktoré mu bol povedal: Skôr, ako sa dnes kohút ozve, tri razy ma zaprieš. Tu Peter vyšiel a horko zaplakal. Mužovia, čo ho držali, posmievali sa mu a bili ho. Zahalili mu hlavu a bili ho po tvári a spytovali sa ho:

ait Petrus: S.-Homo, néscio, quid dicis. C.-Et contínuo adhuc illo loquénte cantávit gallus. Et convérsus Dóminus respéxit Petrum. Et recordátus est Petrus verbi Dómini, sicut díxerat: Quia priúsquam gallus cantet, ter me negábis. Et egréssus foras Petrus flevit amáre. Et viri, qui tenébant illum, illudébant ei, cædéntes. Et velavérunt eum, et percutiébant fáciem ejus: et interrogábant eum, dicéntes: S.-Prophetíza, quis est, qui te percússit? C.-Etália multa blasphemántes dicébant in eum. Et ut factus est dies, convenérunt senióres plebis, et príncipes sacerdótum, et scribæ, et duxérunt illum in concílium suum, dicéntes: S.-Si tu es Christus, dic nobis. C.-Et ait illis: ✠ Si vobis díxero, non credétis mihi: si autem et interrogávero, non respondébitis mihi, neque dimittétis. Ex hoc autem erit Fílius hóminis sedens a dextris virtútis Dei. C.-Dixérunt autem omnes: S.-Tu ergo es Fílius Dei? C.-Qui ait: ✠ Vos dícitis, quia ego sum. C.-At illi dixérunt: S.-Quid adhuc desiderámus testimónium? Ipsi enim audívimus de ore ejus. C.-Et surgens omnis multitúdo eórum, duxérunt illum ad Pilátum. Cœpérunt autem illum accusáre, dicéntes: S.-Hunc invénimus subvertén-

S.-Hádaj, kto ťa to udrel? C.-Aj mnoho iného rúhania hovorili proti nemu. Keď sa rozodnilo, sišli sa starší z ľudu, veľkňazi a zákonníci, odviedli ho do svojej rady a hovorili: S.-Ak si ty Mesiáš, povedz nám to! C.-On im povedal: ✠ Keď vám to poviem, neuveríte mi; a keď sa vás opýtam, tiež mi neodpoviete, ani ma neprepustíte. No odteraz bude Syn človeka sedieť na pravici moci Božej. C.-Tu odpovedali všetci: S.-Teda ty si Syn Boží? C.-Odpovedal im: ✠ Áno, som! C.-Oni však hovorili: S.-Načo ešte potrebujeme svedectvo? Veď sami sme to počuli z jeho úst. C.-Tu sa pohlo celé množstvo a viedli ho k Pilátovi. Začali naň žalovať a hovorili: S.-Tohto sme pristihli, ako poburoval náš národ a zakazoval dane platiť cisárovi a tvrdí o sebe, že je Mesiáš, kráľ. C.-Pilát sa ho spýtal a povedal: S.-Si ty kráľ židovský? C.-On odpovedal: ✠ Áno. C.-Pilát potom povedal veľkňazom a zástupom: S.-Nijakej viny nenachádzam na tomto človekovi. C.-Ale oni naliehali a hovorili: S.-Poburuje ľud a učí po celom Judsku, počnúc od Galiley až sem. C.-Len čo Pilát počul o Galilei, opýtal sa, či je ten človek Galilejčan. Keď sa dozvedel, že je zpod právomoci Herodesovej, poslal ho k Herodeso-

tem gentem nostram, et prohibéntem tribúta dare Cæsari, et dicéntem se Christum Regem esse. C.-Pilátus autem interrogávit eum, dicens: S.-Tu es Rex Judæórum? C.-At ille respóndens, ait: ✠ Tu dicis. C.-Ait autem Pilátus ad príncipes sacerdótum, et turbas: S.-Nihil invénio causæ in hoc hómine. C.-At illi invalescébant, dicéntes: S.-Cómmovet pópulum, docens per univérsam Judæam, incípiens a Galilæa usque huc. C.-Pilátus autem aúdiens Galilæam, interrogávit, si homo Galilæus esset. Et ut cognóvit, quod de Heródis potestáte esset, remísit eum ad Heródem, qui et ipse Jerosólymis erat illis diébus. Heródes autem viso Jesu gavísus est valde. Erat enim cúpiens ex multo témpore vidére eum, eo quod audíerat multa de eo, et sperábat signum áliquod vidére ab eo fíeri. Interrogábat autem eum multis sermónibus. At ipse nihil illi respondébat. Stabant autem príncipes sacerdótum, et scribæ constánter accusántes eum. Sprevit autem illum Heródes cum exércitu suo: et illúsit indútum veste alba, et remísit ad Pilátum. Et facti sunt amíci Heródes, et Pilátus in ipsa die: nam ántea inimíci erant ad ínvicem. Pilátus autem, convocátis princípibus sacerdótum, et magistrátibus, vi, ktorý v tie dni aj sám bol v Jeruzaleme. Keď Herodes uzrel Ježiša, veľmi sa zaradoval, lebo už oddávna si ho žiadal vidieť, keďže bol o ňom mnoho počul a úfal sa, že ho uvidí urobiť nejaký zázrak. Vypytoval sa ho mnohými otázkami, ale on nič mu neodpovedal. Stáli tam veľkňazi a zákonníci a dotieravo žalovali na neho. No Herodes so svojimi vojakmi opovrhol ním a na posmech dal ho obliecť do skvejúceho sa bieleho rúcha a poslal ho späť k Pilátovi. V ten deň sa Herodes a Pilát stali navzájom priateľmi, lebo predtým žili v nepriateľstve. Tu Pilát svolal veľkňazov, popredných mužov a ľud a povedal im: S.-Priviedli ste mi tohto človeka, ako by poburoval ľud, a hľa, pred vami som ho vyšetroval, no nenašiel som na tomto človekovi nijakej viny, pre ktorú ho žalujete. Ale ani Herodes, lebo ho poslal k nám. Hľa, nič sa mu nedokázalo, prečo by si zaslúžil smrť. Dám ho teda zbičovať a prepustím. C.-Mal totiž povinnosť prepustiť im v deň sviatku jedného z väzňov. Tu skríkol celý zástup: S.-Ber si tohto, a prepusť nám Barabáša! C.-Tento bol hodený do väzenia pre akúsi vzburu v meste a pre vraždu. Vtedy Pilát, keďže chcel prepustiť Ježiša, zasa prehovoril k nim. Oni však

et plebe, dixit ad illos: S.-Obtulístis mihi hunc hóminem, quasi averténtem pópulum: et ecce ego coram vobis intérrogans, nullam causam invénio in hómine isto ex his, in quibus eum accusátis. Sed neque Heródes. Nam remísi vos ad illum, et ecce nihil dignum morte actum est ei. Emendátum ergo illum dimíttam. C.-Necésse autem habébat dimíttere eis per diem festum, unum. Exclamávit autem simul univérsa turba, dicens: S.-Tolle hunc, et dimítte nobis Barábbam. C.-Qui erat propter seditiónem quamdam factam in civitáte et homicídium missus in cárcerem. Iterum autem Pilátus locútus est ad eos, volens dimíttere Jesum. At illi succlamábant, dicéntes: S.-Crucifíge, crucifíge eum. C.-Ille autem tértio dixit ad illos: S.-Quid enim mali fecit iste? Nullam causam mortis invénio in eo: corrípiam ergo illum, et dimíttam. C.-At illi instábant vócibus magnis postulántes, ut crucifigerétur. Et invalescébant voces eórum. Et Pilátus adjudicávit fíeri petitiónem eórum. Dimísit autem illis eum, qui propter homicídium et seditiónem missus fúerat in cárcerem, quem petébant: Jesum vero trádidit voluntáti eórum. Et cum dúcerent eum, apprehendérunt Simókričali: S.-Ukrižuj ho, ukrižuj! C.-Ale on ešte po tretie prehovoril k nim: S.-Čože zlého urobil tento? Nič som nezistil, prečo by si zaslúžil smrť. Dám ho teda zbičovať, a prepustím. C.-Oni však veľkým krikom dorážali na neho a žiadali, aby ho dal ukrižovať. Ich výkriky vždy viac zosilnievaly. Preto Pilát rozhodol, aby sa vyhovelo ich žiadosti. Prepustil im toho, čo bol pre vraždu a vzburu hodený do väzenia, ako si ho žiadali, kým Ježiša vydal ich vôli. Keď ho viedli, pristavili istého Šimona Cyrénskeho, čo prichádzal s poľa, a položili naň kríž, aby ho niesol za Ježišom. Nasledoval ho veľký zástup ľudu a žien, ktoré žalostily nad ním a oplakávaly ho. Tu sa Ježiš obrátil k nim a povedal: ✠ Dcéry jeruzalemské, neplačte nado mnou, ale plačte nad sebou a svojimi deťmi; lebo, hľa, prídu dni, v ktorých povedia: Blahoslavené neplodné a životy, čo nerodily, a prsia, čo nepridájaly! Vtedy začnú privolávať vrchom: Padnite na nás! - a kopcom: Prikryte nás! Lebo keď toto robia so zeleným stromom, čo sa stane so suchým? C.-A viedli aj iných dvoch zločincov, aby ich s ním popravili. Prišli na miesto, ktoré sa volá Lebka, a tam ukrižovali jeho i zločincov, jedného zprava a druhého zľava. Tu

nem quemdam Cyrenénsem, veniéntem de villa; et imposuérunt illi crucem portáre post Jesum. Sequebátur autem illum multa turba pópuli, et mulíerum, quæ plangébant, et lamentabántur eum. Convérsus autem ad illas Jesus, dixit: ✠ Fíliæ Jerúsalem, nolíte flere super me, sed super vos ipsas flete, et super fílios vestros. Quóniam ecce vénient dies, in quibus dicent: Beátæ stériles, et ventres, qui non genuérunt, et úbera, quæ non lactavérunt. Tunc incípient dícere móntibus: Cádite super nos; et cóllibus: Operíte nos. Quia si in víridi ligno hæc fáciunt, in árido quid fiet? C.-Ducebántur autem et álii duo nequam cum eo, ut interficeréntur. Et postquam venérunt in locum, qui vocátur Calváriæ, ibi crucifixérunt eum: et latrónes, unum a dextris, et álterum a sinístris. Jesus autem dicébat: ✠ Pater, dimítte illis: non enim sciunt, quid fáciunt. C.-Dividéntes vero vestiménta ejus, miserunt sortes. Et stabat pópulus spectans, et deridébant eum príncipes cum eis, dicéntes: S.-Alios salvos fecit: se salvum fáciat, si hic est Christus Dei eléctus. C.-Illudébant autem ei et mílites accedéntes, et acétum offeréntes ei, et dicéntes: S.-Si tu es Rex Judæórum, salvum te

Ježiš povedal: ✠ Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia! C.-Oni však delili si jeho šaty a losovali o ne. Stál tam ľud a díval sa. Poprední mužovia sa mu s nimi posmievali a vraveli: S.-Iných zachraňoval, nech aj seba zachráni, ak je Mesiáš, vyvolený Boží. C.-Potupovali ho aj vojaci, čo prichádzali a podávali mu ocot. Hovorili: S.-Keď si kráľ židovský, zachráň sa! C.-Nad ním bol nápis, napísaný gréckymi, latinskými a hebrejskými písmenami: Tento je kráľ židovský. Jeden z tých lotrov, čo s ním viseli, rúhal sa mu a vravel: S.-Či nie si ty Mesiáš? Zachráň seba i nás! C.-Ozval sa druhý, karhal ho a hovoril: S.-Ani ty sa nebojíš Boha, hoci si tak isto odsúdený? My síce spravodlivo, lebo dostávame, čo sme si skutkami zaslúžili; tento však nič zlého neurobil. C.-I povedal Ježišovi: S.-Pane, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva! C.-Odpovedal mu Ježiš: ✠ Veru, hovorím ti, dnes budeš so mnou v raji! C.-Bolo už asi šesť hodín, keď nastala tma po celej zemi až do deviatej hodiny. Slnko sa zatmelo, opona v chráme sa roztrhla na poly. Tu Ježiš zvolal silným hlasom: ✠ Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha! C.-Keď to povedal, skonal.

fac. C.-Erat autem et superscríptio scripta super eum lítteris græcis, et latínis, et hebráicis: Hic est Rex Judæórum. Unus autem de his, qui pendébant, latrónibus, blasphemábat eum, dicens: S.-Si tu es Christus, salvum fac temetípsum et nos. C.-Respóndens autem alter increpábat eum, dicens: S.-Neque tu times Deum, quod in eádem damnatióne es? Et nos quidem juste, nam digna factis recípimus: hic vero nihil mali gessit. C.-Et dicébat ad Jesum: S.-Dómine, meménto mei, dum véneris in regnum tuum. C.-Et dixit illi Jesus: ✠ Amen, dico tibi: Hódie mecum eris in paradíso. C.-Erat autem fere hora sexta, et ténebræ factæ sunt in univérsam terram usque in horam nonam. Et obscurátus est sol: et velum templi scissum est médium. Et clamans voce magna Jesus, ait: ✠ Pater, in manus tuas comméndo spíritum meum. C.-Et hæc dicens, exspirávit. *(Hic genuflectitur et pausatur aliquantulum.)*

Videns autem centúrio quod factum fúerat, glorificávit Deum, dicens: S.-Vere hic homo justus erat. C.-Et omnis turba eórum, qui simul áderant ad spectáculum istud, et vidébant, quæ fiébant, percutiéntes péctora sua revertebántur. Stabant

Tu všetci pokľaknú a ticho rozjímajú o smrti Spasiteľovej.

Keď stotník videl, čo sa stalo, oslavoval Boha a hovoril: S.-Naozaj, tento človek bol spravodlivý! C.-A všetky zástupy, ktoré sa boly sišly na toto divadlo, videly, čo sa stalo, bily sa v prsia a vracaly sa domov. Všetci jeho známi stáli zďaleka, i ženy, ktoré boly prišly za ním z Galiley, a dívaly sa na tieto veci.

autem omnes noti ejus a longe, et mulíeres, quæ secútæ eum erant a Galiláea, hæc vidéntes.

Nasledujúca časť slúži ako evanjelium a spieva sa zvyčajným tónom; najprv je *Munda cor (Očisť mi)* a požehnanie; pri knihe sa neužívajú svetlá, na znak smútku; bez pozdravu *Dóminus vobíscum.*

Et ecce vir, nómine Joseph, qui erat decúrio, vir bonus, et justus: hic non consénserat consílio et áctibus eórum, ab Arimathæa civitáte Judææ, qui exspectábat et ipse regnum Dei. Hic accéssit ad Pilátum, et pétiit corpus Jesu: et depósitum invólvit síndone, et pósuit eum in monuménto excíso, in quo nondum quisquam pósitus fúerat.

A hľa, muž, menom Jozef, čo bol členom veľrady, muž dobrý a spravodlivý, z Arimatey, judského mesta, čo neschvaľoval ich rozhodnutie a postup a aj sám očakával kráľovstvo Božie, prišiel k Pilátovi a vypýtal si telo Ježišovo. Složil ho s kríža, zavinul do plachty a položil do vytesaného hrobu, kde dotiaľ ešte nikto neležal.

OFERTÓRIUM (Ž 101, 2-3)

Dómine, exáudi oratiónem meam, et clamor meus ad te pervéniat: ne avértas fáciem tuam a me.

Vypočuj, Pane, moju modlitbu, nech ku tebe dôjde moje volanie, predo mnou neukrývaj svoju tvár.

SEKRÉTA

Súscipe, quæsumus, Dómine, munus oblátum, et dignánter operáre: ut quod passiónis Fílii tui Dómini nostri mystério gérimus, piis affféctibus consequámur. Per eúmdem Dóminum.

Prijmi, prosíme, Pane, obetovaný dar a učiň milostivo: aby to, čo konáme slávením umučenia Syna tvojho, Pána nášho, obsiahli sme zbožnými mysľami. Skrze tohože Pána.

Druhá *sekréta* (V.) na str. 550. - *Prefácia* o Kríži, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 101, 10, 13 a 14)

Potum meum cum fletu temperábam, quia élevans allisísti me: et ego sicut fœnum árui: tu autem, Dómine, in ætérnum pérmanes: tu exsúrgens miseréberis Sion, quia venit tempus miseréndi ejus.

S plačom miešam nápoj svoj, lebo zdvihol si ma a odhodil a ja schnem ako byľ, ale ty, Pane, trváš naveky. Vstaň a buď milostivý Sionu, bo je čas, aby si zmiloval sa nad ním.

POSTKOMÚNIA

Largíre sénsibus nostris, omnípotens Deus: ut per temporálem Fílii tui mortem, quam mystéria veneránda testántur, vitam te nobis dedísse perpétuam confidámus. Per eúmdem Dóminum.

Udeľ našim smyslom, všemohúci Bože: aby sme boli ubezpečení, že skrze časnú smrť Syna tvojho, ako svedčia o nej tajomstvá, hodné úcty, ty si nám dal večný život. Skrze tohože Pána.

Druhá *postkomúnia* (V.) na str. 550. - *Orácia* nad ľudom:

Orémus. Humiliáte cápita vestra Deo.

Modlime sa. Skloňte si hlavy pred Bohom.

Réspice, quǽsumus, Dómine, super hanc famíliam tuam, pro qua Dóminus noster Jesus Christus non dubitávit mánibus tradi nocéntium, et crucis subíre torméntum. Qui tecum vivit.

Shliadni, prosíme, Pane, na túto svoju rodinu, pre ktorú Pán náš Ježiš Kristus neváhal vydať sa do rúk zločincov a podstúpiť muky kríža. Ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha.

V nasledujúce tri dni privátne omše sú zakázané.

Zelený Štvrtok Feria Quinta in Cœna Domini - Štácia u sv. Jána v Lateráne

Dvoj. I. triedy. - Rúcho biele.

Kristus nám zanecháva svoj testament. - Liturgia dnešného dňa obsahovala voľakedy tri omše: 1. včas ráno v rámci omše prijímali do spoločenstva veriacich verejných hriešnikov, ktorí vo Veľkom pôste podrobili sa pokániu; 2. predpoludním v druhej omši svätil biskup sv. oleje; 3. tretia sv. omša, slúžená podvečer, predstavovala poslednú večeru na pamiatku ustanovenia Sviatosti Oltárnej. Pri nej veriaci pristúpili k sv. prijímaniu. Dnes je dovolená v jednom kostole len jedna sv. omša. V katedrálnych chrámoch pri nej svätí biskup sv. oleje. Kňazi aj veriaci pristúpia k sv. prijímaniu.

V epištole počujeme z úst sv. Pavla udalosť ustanovenia Sviatosti Oltárnej, kým v evanjeliu apoštol lásky rozpráva, ako Spasiteľ symbolickým úkonom umývania nôh pripravoval apoštolov na prvé sv. prijímanie. Pred zakončením kánona biskup svätí olej chorých a po sv. prijímaní krizmu a olej krstencov. Po sv. omši celebrant prenáša Sviatosť Oltárnu z tabernákula hlavného oltára na bočný oltár. Sv. nádoba s partikulami pre nemocných a s dvoma veľkými hostiami, z ktorých jedna je pre obrad Veľkého piatku a druhá pre Boží hrob, je predmetom osobitnej úcty Cirkvi.

V tento deň biskup v katedrálnom chráme umýva nohy trinástim chudobným, potom ich pohostí a obdarí. Úkon pochádza z dôb sv. Gregora Veľkého, ktorý denne hostil dvanástich žobrákov. Raz sa objavil aj trinásty, v ktorého rúchu skrýval sa sám Kristus.

INTROIT (Gal 6, 14)

os autem gloriári opórtet in cruce Dómini nostri Jesu Christi, in quo est salus, vita, et resurréctio nostra: per quem salváti, et liberáti sumus. *(Ps 66, 2)* Deus misereátur nostri, et benedícat nobis: illúminet vultum suum super nos, et misereátur nostri. - Nos autem.

My sa však máme honosiť krížom Pána nášho Ježiša Krista, v ktorom je spása, život a vzkriesenie naše, skrze ktorého sme boli spasení a oslobodení. *(Ž 66, 2)* Nech je nám milostivý Boh a nech nás požehná, nech poskytne nám svoju jasnú tvár a zmiluje sa nad nami. - My sa však.

Glória s organom a so slávnostným vyzváňaním zvonov, ktoré po glórii umlknu až po glóriu Bielej soboty.

ORÁCIA

Deus, a quo et Judas reátus sui pœnam, et confessiónis suæ latro prǽmium sumpsit: concéde nobis tuæ propitiatiónis efféctum; ut sicut in passióne sua Jesus Christus, Dóminus noster, divérsa utrísque íntulit stipéndia meritórum: ita nobis, abláto vetustátis erróre, resurrectiónis suæ grátiam largiátur. Qui tecum vivit.

Bože, od ktorého obdržal aj Judáš trest za svoju vinu aj lotor odmenu za svoje vyznanie: udeľ nám účinok svojho zľutovania; aby tak, ako Ježiš Kristus, Pán náš, pri svojom umučení obom dal podľa zásluh rozličné odmeny, aj nám po odňatí starého bludu uštedril milosť svojho vzkriesenia. Ktorý s tebou žije.

LEKCIA (1 Kor 11, 20-32)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Conveniéntibus vobis in unum, jam non est Domínicam cœnam manducáre. Unusquísque enim suam cœnam præsúmit ad manducándum. Et álius quidem ésurit: álius autem ébrius est. Numquid domos non habétis ad manducándum et bibéndum? aut Ec-

Čítanie z prvého listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Keď sa teraz schádzavate na niektorom mieste, už to nie je požívaním Pánovej večere! Každý si totiž pri týchto hodoch predkladá svoju večeru, a potom je jeden lačný, a iný zasa opitý. Nemáte azda vlastných domov, kde by ste jedli a pili? Alebo chcete zneuctiť Cir-

clésiam Dei contémnitis, et confúnditis eos, qui non habent? Quid dicam vobis? Laudo vos? In hoc non laudo. Ego enim accépi a Dómino, quod et trádidi vobis, quóniam Dóminus Jesus, in qua nocte tradebátur, accépit panem, et grátias agens fregit, et dixit: Accípite, et manducáte: hoc est Corpus meum, quod pro vobis tradétur: hoc fácite in meam commemoratiónem. Similiter et cálicem, postquam cœnávit, dicens: Hic calix novum testaméntum est in meo Sánguine: hoc fácite, quotiescúmque bibétis, in meam commemoratiónem. Quotiescúmque enim manducábitis panem hunc, et cálicem bibétis: mortem Dómini annuntiábitis, donec véniat. Itaque quicúmque manducáverit panem hunc, vel bíberit cálicem Dómini indígne, reus erit Córporis et Sánguinis Dómini. Probet autem seípsum homo, et sic de pane illo edat, et de cálice bibat. Qui enim mandúcat et bibit indígne, judícium sibi mandúcat et bibit: non dijúdicans Corpus Dómini. Ideo inter vos multi infírmi et imbecílles, et dórmiunt multi. Quod si nosmetípsos dijudicarémus, non útique judicarémur. Dum judicámur autem, a Dómino corrípimur, ut non cum hoc mundo damnémur.

kev Božiu a zahanbiť tých, ktorí nič nemajú? Čo vám na to povedať? Mám vás pochváliť? Za toto vás nepochválim! Ja som totiž prijal od Pána náuku, ktorú som vám aj odovzdal: Pán Ježiš v ten večer, keď bol zradený, vzal chlieb a keď vykonal modlitby dobrorečenia, lámal ho a povedal: Vezmite a jedzte! Toto je telo moje, ktoré sa za vás obetuje! Toto čiňte na moju pamiatku! Podobne vzal po večeri aj kalich a povedal: Tento kalich je nová smluva v mojej krvi! Kedykoľvek ho budete piť, čiňte to na moju pamiatku! Vždy teda, keď jete tento chlieb a pijete tento kalich, zvestujete smrť Pánovu, dokiaľ on sám nepríde. Preto ktokoľvek by nehodne jedol tento chlieb, alebo pil tento kalich Pána, previní sa proti telu a krvi Pána. Nech sa teda každý najsamprv skúma a len tak nech je z tohto chleba a pije z tohto kalicha. Lebo kto nehodne je a pije, ten si je a pije odsúdenie, pretože nerozoznáva telo Pánovo. Preto je medzi vami mnoho slabých a chorých, ba aj zosnulých je dosť. Keby sme sami seba súdili, neboli by sme súdení. No Pán nás súdi a tak napravuje, aby sme neboli odsúdení s týmto svetom.

GRADUÁL (Flp 2, 8-9)

Christus factus est pro nobis oboédiens usque ad mortem, mortem autem crucis. ℣. Propter quod et Deus exaltávit illum: et dedit illi nomen, quod est super omne nomen.

Kristus bol za nás poslušný až po smrť, a to po smrť na kríži. ℣. Preto ho Boh povýšil a dal mu meno nad všetky iné mená.

EVANJELIUM (Jn 13, 1-15)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - Ante diem festum Paschæ, sciens Jesus, quia venit hora ejus, ut tránseat ex hoc mundo ad Patrem: cum dilexísset suos, qui erant in mundo, in finem diléxit eos. Et cœna facta, cum diábolus jam misísset in cor, ut tráderet eum Judas Simónis Iscariótæ: sciens, quia ómnia dedit ei Pater in manus, et quia a Deo exívit, et ad Deum vadit: surgit a coena, et ponit vestiménta sua: et cum accepísset línteum, præcínxit se. Deínde mittit aquam in pelvim, et cœpit laváre pedes discipulórum, et extérgere línteo, quo erat præcínctus. Venit ergo ad Simónem Petrum. Et dicit ei Petrus: Dómine, tu mihi lavas pedes? Respóndit Jesus, et dixit ei: Quod ego fácio, tu nescis modo, scies autem póstea. Dicit ei Petrus: Non lavábis mihi pedes in ætérnum. Respóndit ei Jesus: Si non lávero te, non habébis partem mecum. Dicit ei Simon Petrus: Dómine, non tantum

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Bolo pred veľkonočnými sviatkami. Ježiš vedel, že mu prišla hodina odísť s tohto sveta k Otcovi, a keďže miloval svojich, ktorí boli na tomto svete, až do konca im preukazoval svoju lásku. Večerali a diabol už bol vnukol do srdca Judášovi, synovi Šimona Iškariotského, aby ho zradil. Tu Ježiš, vedomý toho, že mu Otec všetko dal do rúk a že od Boha vyšiel a k Bohu ide, vstal od večere, sobliekol si vrchné rúcho, vzal si zásteru a opásal sa ňou. Potom nalial vody do umyváka a začal umývať nohy učeníkom a utierať zásterou, ktorou bol opásaný. Prišiel až k Šimonovi Petrovi. Ale Peter sa ozval: Pane, ty mi chceš umývať nohy? Ježiš mu odpovedal: Teraz ešte nechápeš, čo robím, ale potom pochopíš! Peter mu odporoval: Pane, ty mi nikdy nebudeš nohy umývať! Ježiš mu však pohrozil: Ak ťa neumyjem, nebudeš mať so mnou podielu! Tu mu povedal Šimon Peter: Pane,

pedes meos, sed et manus, et caput. Dicit ei Jesus: Qui lotus est, non índiget, nisi ut pedes lavet, sed est mundus totus. Et vos mundi estis, sed non omnes. Sciébat enim, quisnam esset, qui tráderet eum: proptérea dixit: Non estis mundi omnes. Postquam ergo lavit pedes eórum, et accépit vestiménta sua: cum recubuísset íterum, dixit eis: Scitis, quid fécerim vobis? Vos vocátis me Magíster et Dómine: et bene dícitis: sum étenim. Si ergo ego lavi pedes vestros, Dóminus et Magíster: et vos debétis alter altérius laváre pedes. Exémplum enim dedi vobis, ut quemádmodum ego feci vobis, ita et vos faciátis.

teda nielen nohy, ale aj ruky a hlavu! Ježiš mu hovoril: Kto sa okúpal, potrebuje si iba nohy umyť, lebo je inak celý čistý. Aj vy ste čistí, ale nie všetci! Vedel totiž, kto ho zradí, preto vravel: Nie všetci ste čistí! Keď im umyl nohy a obliekol si vrchné rúcho, znova si sadol a hovoril im: Chápete, čo som vám urobil? Vy ma voláte Učiteľom a Pánom, a dobre hovoríte, lebo tým som. Keď teda ja, Pán a Učiteľ, umyl som vám nohy, aj vy ste povinní navzájom si umývať nohy! Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili tak, ako som vám ja urobil.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 117, 16 a 17)

Déxtera Dómini fecit virtútem, déxtera Dómini exaltávit me: non móriar, sed vivam, et narrábo ópera Dómini.

Pravica Pánova učinila mohutne, pravica pozdvihla ma Pánova: nezomriem, ale budem žiť a vyrozprávam skutky Pánove.

SEKRÉTA

Ipse tibi, quæsumus, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, sacrifícium nostrum reddat accéptum, qui discípulis suis in sui commemoratiónem hoc fíeri hodiérna traditióne monstrávit, Jesus Christus, Fílius tuus, Dóminus noster: Qui tecum.

Nech našu obetu, prosíme, svätý Pane, všemohúci Otče, večný Bože, učiní tebe príjemnou ten, ktorý dnešným ustanovením prikázal svojim učeníkom, aby ju konali na jeho pamiatku, Ježiš Kristus, Syn tvoj, Pán náš: Ktorý s tebou žije a kraľuje v jednote Ducha.

Prefácia o Krlži, str. 517.

Nasledujúce modlitby v omšovom *kánone* prispôsobené sú dnešnému tajomstvu:

Communicántes, et diem sacratíssimum celebrántes, quo Dóminus noster Jesus Christus pro nobis est tráditus: sed et memóriam venerántes.

V spoločenstve so svätými slávime presvätý deň, keď náš Pán, Ježiš Kristus, bol vydaný za nás, ale ctíme si aj pamiatku *(viď kánon)*.

Hanc ígitur oblatiónem servitútis nostræ, sed et cunctæ famíliæ tuæ, quam tibi offérimus ob diem, in qua Dóminus noster Jesus Christus trádidit discípulis suis Córporis et Sánguinis sui mystéria celebránda, quæsumus, Dómine.

Prosíme teba, Pane, prijmi teda usmierený túto obetu svojich služobníkov i celej svojej rodiny pre deň, keď náš Pán, Ježiš Kristus, dal svojim učeníkom sláviť tajomstvá Tela a Krvi svojej *(viď kánon)*.

Qui prídie, quam pro nostra omniúmque salúte paterétur, hoc est hódie, accépit panem.

On v predvečer svojho umučenia za spasenie naše a všetkých ľudí, čiže dnes, vzal chlieb *(viď kánon)*.

Po *Agnus Dei* nie je bozk pokoja.

KOMÚNIA (Jn 13, 12, 13 a 15)

Dóminus Jesus postquam cœnávit cum discípulis suis, lavit pedes eórum, et ait illis: Scitis, quid fécerim vobis ego Dóminus et Magíster? Exémplum dedi vobis, ut et vos ita faciátis.

Keď Pán Ježiš povečeral so svojimi učeníkmi, umyl im nohy a povedal im: Viete, čo som vám urobil ja, Pán a Majster? Dal som vám príklad, aby ste aj vy tak robili.

POSTKOMÚNIA

Refécti vitálibus aliméntis, quæsumus, Dómine, Deus noster: ut quod témpore nostræ mortalitátis exséquimur, immortalitátis tuæ múnere consequámur. Per Dóminum.

Občerstvení oživujúcimi pokrmami, prosíme, Pane, Bože náš: aby to, čo konáme v čase svojej smrteľnosti, dosiahli sme darom tvojej nesmrteľnosti. Skrze Pána nášho Ježiša.

Po sv. omši v procesii za spevu hymnu *Pange lingua* slávnostne prenesú sa dve konsekrované hostie na vedľajší oltár alebo do osobitnej kaplnky. Potom kňaz iba vo fialovej štóle, bez pluviála, obnažuje oltár, pričom sa recituje antifóna *Divisérunt sibi vestiménta mea: et super vestem meam miserunt sortem* (Rozdelili si moje rúcho a o moju odedzu vrhli los) a celý *žalm 21.*

Mandátum - Umývanie nôh

Na pamiatku pokory a lásky, s ktorou Syn Boží večer pred svojím umučením umýval nohy svojim apoštolom, koná sa dnes v katedrálnych chrámoch a v kostoloch opátstiev slávnostné umývanie nôh. Cirkev pri tom plní napomenutie Spasiteľovo, ktorý povedal svojim apoštolom: „Dal som vám príklad, aby ste aj vy urobili tak, ako som vám ja urobil." Spasiteľ chce nás týmto napomenúť k pokornej a láskyplnej oddanosti k našim bližným. Umývanie nôh na Východe totiž je znakom úcty a lásky. Dojímavý obrad umývania nôh je pomenovaný podľa prvého slova antifóny, ktorá sa pri umývaní spieva, *Mandátum.*

Najprv diakon spieva *evanjelium* z dnešnej omše, str. 420, potom biskup alebo opát vykonáva umývanie nôh. Za umývania nôh chór spieva nasledujúce *antifóny:*

ANTIFÓNA (Jn 13, 34)

Mandátum novum do vobis: ut diligátis ínvicem, sicut dilexi vos, dicit Dóminus. *(Ps 118, 1)* Beáti immaculáti in via: qui ámbulant in lege Dómini. - Mandátum novum *(usque ad Ps.).*

Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa navzájom milovali, ako som vás ja miloval, hovorí Pán. *(Ž 118, 1)* Blažení, ktorých cesta nepoškvrnená, ktorí chodievajú v zákone Pánovom. - Nové prikázanie *(ako hore až po žalm).*

INÁ ANTIFÓNA (Jn 13, 4, 5 a 15)

Postquam surréxit Dóminus a cœna, misit aquam in pelvim, et cœpit laváre pedes discipulórum suórum: hoc exémplum relíquit eis. *(Ps 47, 2)* Magnus Dóminus, et laudábilis nimis: in civitáte Dei nostri, in monte sancto ejus. - Postquam surréxit Dóminus *(usque ad Ps.).*

Keď vstal Pán od večere, nalial vody do umyváka a začal umývať nohy svojim učeníkom. Tento príklad im zanechal. *(Ž 47, 2)* Veľký je Pán a chvályhodný veľmi, v meste Boha nášho, na vrchu jeho svätom. - Keď vstal Pán *(až po Ž).*

INÁ ANTIFÓNA (Jn 13, 12, 13 a 15)

Dóminus Jesus, postquam cœnávit cum discípulis suis, lavit pedes eórum, et ait illis: Scitis, quid fécerim vobis ego, Dóminus, et Magíster?

Keď Pán Ježiš povečeral so svojimi učeníkmi, umyl im nohy a povedal im: Viete, čo som vám urobil ja, Pán a Majster? Dal som vám príklad,

Exémplum dedi vobis: ut et vos ita faciátis. *(Ps 84, 2)* Benedixísti, Dómine, terram tuam: avertísti captivitátem Jacob. - Dóminus Jesus.

aby ste aj vy tak robili. *(Ž 84, 2)* Milostivý si, Pane, zemi svojej bol, zlepšil si údel Jakubov. - Keď Pán Ježiš.

INÁ ANTIFÓNA (Jn 13, 6-7 a 8)

Dómine, tu mihi lavas pedes? Respóndit Jesus, et dixit ei: Si non lávero tibi pedes, non habébis partem mecum. ℣. Venit ergo ad Simónem Petrum, et dixit ei Petrus. Dómine *(usque ad mecum)*. ℣. Quod ego fácio, tu nescis modo: scies autem póstea. - Dómine, tu mihi *(usque ad mecum)*.

Pane, ty mi chceš umývať nohy? Ježiš mu odpovedal: Ak ti neumyjem nohy, nebudeš mať so mnou podielu. ℣. Prišiel až k Šimonovi Petrovi a povedal mu Peter: Pane, ty mi *(až po ℣.)*. ℣. Teraz ešte nechápeš, čo robím, ale potom pochopíš. - Pane, ty mi *(až po ℣.)*.

INÁ ANTIFÓNA

Si ego Dóminus, et Magíster vester lavi vobis pedes: quanto magis debétis alter altérius laváre pedes? *(Ps 48, 2)* Audíte hæc omnes gentes: aúribus percípite, qui habitátis orbem. - Si ego Dóminus.

Keď teda ja, váš Pán a Majster, umyl som vám nohy, tým väčšmi máte si vy navzájom umývať nohy. *(Ž 48, 2)* Čujte to, všetky národy, počujte všetci, ktorí obývate zem. - Keď teda ja.

INÁ ANTIFÓNA (Jn 13, 35)

In hoc cognóscent omnes, quia discípuli mei estis, si dilectiónem habuéritis ad ínvicem. ℣. Dixit Jesus discípulis suis. - In hoc cognóscent.

Po tom poznajú všetci, že ste moji učeníci, keď sa budete navzájom milovať. ℣. Povedal Ježiš svojim učeníkom. - Po tom.

INÁ ANTIFÓNA (1 Kor 13, 13)

Máneant in vobis fides, spes, cáritas, tria hæc: major autem horum est cáritas. ℣. Nunc autem manent fides, spes, cáritas, tria hæc: ma-

Nech ostane vo vás viera, nádej a láska, tieto tri, lež najväčšia z nich je láska. ℣. Teraz ešte ostáva viera, nádej a láska, tieto tri, lež naj-

jor horum est cáritas. - Máneant in vobis.

väčšia z nich je láska. - Nech ostane.

INÁ ANTIFÓNA

Benedícta sit Sancta Trínitas, atque indivísa únitas: confitébimur ei, quia fecit nobíscum misericórdiam suam. ℣. Benedicámus Patrem, et Fílium, cum Sancto Spíritu. *(Ps 83, 2-3)* Quam dilécta tabernácula tua, Dómine virtútum! concupíscit, et déficit ánima mea in átria Dómini. - Benedícta sit.

Nech je velebená Svätá Trojica a nerozdielna Jednota, vyznáme jej, že učinila s nami svoje milosrdenstvo. ℣. Dobrorečme Otcovi i Synovi i Duchu Svätému. *(Ž 83, 2-3)* Aké je utešené tvoje bývanie, Pane vojsk! Túži a dychtí po nádvoriach Pána moja duša umdlená. - Nech je velebená.

INÁ ANTIFÓNA (1 Jn 2, 3, 4)

Ubi cáritas, et amor, Deus ibi est. ℣. Congregávit nos in unum Christi amor. ℣. Exsultémus, et in ipso jucundémur. ℣. Timeámus, et amémus Deum vivum. ℣. Et ex corde diligámus nos sincéro. - Ubi cáritas *(usq. ℣.)*. ℣. Simul ergo cum in unum congregámur: ℣. Ne nos mente dividámur, caveámus. ℣. Cessent júrgia malígna, cessent lites. ℣. Et in médio nostri sit Christus Deus. - Ubi cáritas *(usq. ℣.)*. ℣. Simul quoque cum beátis videámus. ℣. Gloriánter vultum tuum, Christe Deus. ℣. Gaúdium, quod est imménsum, atque probum. ℣. Sæcula per infiníta sæculórum. Amen.

Kde je láska a oddanosť, tam je Boh. ℣. Shromaždila nás vospolok láska Kristova. ℣. Plesajme a radujme sa v ňom. ℣. Bojme sa Boha živého a milujme ho. ℣. A milujme sa navzájom úprimným srdcom. - Kde je láska *(až po ℣.)*. ℣. Keď sa teda vospolok shromažďujeme: ℣. Chráňme sa, aby sme sa smýšľaním nerozdeľovali. ℣. Nech prestanú zlé sváry, nech prestanú rozbroje. ℣. A uprostred nás nech prebýva Kristus Boh. - Kde je láska a oddanosť *(až po ℣.)*. ℣. Spolu s blaženými nech tiež uzrieme, ℣. V sláve tvoju tvár, Kriste, Bože. ℣. Radosť nesmiernu a ušľachtilú. ℣. Po nekonečné veky vekov. Amen.

Po umývaní nôh biskup (opát) sa modlí *Otčenáš* (potichu). *Pater noster.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

℣. A neuveď nás do pokušenia.

℟. Sed líbera nos a malo.
℣. Tu mandásti mandáta tua, Dómine.
℟. Custodíri nimis.

℣. Tu lavásti pedes discipulórum tuórum.
℟. Opera mánuum tuárum ne despícias.
℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℟. Ale zbav nás od zlého.
℣. Ty, Pane, dal si svoj príkaz.
℟. Aby sme ho zachovávali verne.
℣. Ty umyl si nohy svojim učeníkom.
℟. Neopovrhni dielom svojich rúk.
℣. Pane, vyslyš moju modlitbu.
℟. A moje volanie nech dôjde ku tebe.
℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Adésto, Dómine, quæsumus, offício servitútis nostræ: et quia tu discípulis tuis pedes laváre dignátus es, ne despícias ópera mánuum tuárum, quæ nobis retinénda mandásti: ut, sicut hic nobis, et a nobis exterióra abluúntur inquinaménta: sic a te ómnium nostrum interióra lavéntur peccáta. Quod ipse præstáre dignéris, qui vivis et regnas Deus: per ómnia sæcula sæculórum.
℟. Amen.

Modlime sa. - Ujmi sa, Pane, prosíme, našej pokornej služby: a pretože ty ráčil si učeníkom svojim umývať nohy, nepohrdni dielom svojich rúk, ktoré si nám kázal zachovávať: a ako tu na nás a nami smývajú sa vonkajšie poškvrny: tak ty smy vnútorné hriechy všetkých nás. To ráč nám udeliť ty sám, ktorý žiješ a kráľuješ ako Boh po všetky veky vekov.
℟. Amen.

Veľký Piatok Feria Sexta in Parasceve - Štácia v kostole sv. Kríža jeruzalemského

Dvoj. 1. triedy. - Rúcho čierne.

Obeta Kríža je prameňom nášho spasenia. - Cirkev nás dnes vedie do kostola sv. Kríža jeruzalemského v Ríme, ktorý predstavuje vrch Kalvárie, kde pred našimi očami Spasiteľ umiera na Kríži. Chrám, do ktorého sme prišli prežiť liturgiu Veľkého piatku, zastupuje rímsku baziliku sv. Kríža. Je zahalený do smútočného rúcha: je bez ozdôb, bohostánok je prázdny, a preto otvorený, oltár obnažený, nad ním sa vypína kríž, zastretý čiernym závojom. Žlté sviece nehoria. Oltár je ozaj obrazom potupeného a trpiaceho Krista. Kňaz s asistenciou prichádza v čiernych paramentoch v hlbokej tichosti k oltáru.

Liturgia obsahuje veľmi hlboké myšlienky. Hovorí najviac znakmi, ale jej symbolická reč preniká nám hlboko do duše. Veľký piatok je jediným dňom v rímskej liturgii, keď sa nekoná najsv. obeta sv. omše, lebo dnes sa obetoval na kríži Kristus sám. - Liturgia, pôvodom veľmi starobylá, má tri časti: *predomšu, poklonu sv. Krížu* a *obrad prijímania* (omšu vopred premenených darov).

Predomša

Prvá podstatná časť veľkopiatkovej liturgie je predomša. Až po štvrté storočie každá sv. omša začínala sa takto: Najprv sa čítaly tri lekcie, prvá zo starozákonných spisov, druhá z apoštolských listov a tretia zo sv. evanjelií. Medzi lekciami je stupňovanie i čo sa týka čítajúcej osoby, i miesta. Prvú čítal lektor pri pulpite, druhú subdiakon na nižšom ambóne, tretiu diakon na vyššom ambóne. Medzi lekciami spievali žalm (traktus). Podstatnou črtou veľkotýždňovej liturgie je akási pôvodnosť a starobylosť. Najstaršia liturgia nosila na sebe akýsi ťah vážnosti, jednoduchosti a tvrdosti.

Kňaz, prijdúc k oltáru, padne na tvár, čo robia aj asistenti. Za ten čas akolyti prikryjú oltár jedinou plachtou.

V *1. lekcii* nám prorok Ozeáš líči obraz ľudu izraelského, ktorý Boh potrestal za neveru, ale sa spamätal a vrátil sa k Bohu. Izrael je predobrazom Ježiša Krista. Jeho karhal a poranil Boh za hriechy ľudstva, ale na tretí deň ho uzdravil a vzkriesil. Prvý traktus (pieseň Habakukova) je našou odpoveďou: Strachom dojatí uvažujeme o diele vykúpenia; vidíme Spasiteľa visieť na Kríži medzi dvoma lotrami („zvieratmi").

2. lekcia nám rozpráva o obetovaní veľkonočného Baránka, ktorý je predobrazom obety Kristovej. 2. traktus (žalm 139) podáva slová trpiaceho Spasiteľa. Je aj úvodom k nasledujúcim pašiám.

Tieto dve lekcie sú len akýmsi úvodom pre rozprávanie umučenia podľa Jána. Jediný svedok obety Kríža zpomedzi apoštolov! Jeho slová sú stručné, objektívne historické a dojímavo vážne. *Pašie* spievajú traja diakoni.

Po pašiách nasledujú prímluvy veriacich *(orationes fidelium)* za všetky potreby Cirkvi. Pôvodne boly súčiastkou každej omše a v svojej pôvodnej forme zachovaly sa nám len na Veľký piatok. Celebrant predniesol úmysel, diakon vyzval prítomných, aby si kľakli. Tu sa veriaci v hlbokom tichu modlili na vyznačený úmysel, kým im subdiakon nekázal vstať. Kňaz povedal spoločnú modlitbu. Cirkev predkladá svojmu umierajúcemu Ženíchovi všetky svoje potreby.

PRVÁ LEKCIA (Oz 6, 1-6) Spieva ju lektor melódiou profécie.

Hæc dicit Dóminus: In tribulatióne sua mane consúrgent ad me: Veníte, et revertámur ad Dóminum; quia ipse cepit, et sanábit nos: percútiet, et curábit nos. Vivificábit nos post duos dies; in die tértia suscitábit nos, et vivémus in conspéctu ejus. Sciémus, sequemúrque, ut cognoscámus Dóminum: quasi dilú-

Toto hovorí Pán: Vo svojej úzkosti zrána ma budú hľadať: Poďte, vráťme sa k Pánovi, lebo on nás poranil a on nás uzdraví, udrel nás, ale ošetrí. Oživí nás po dvoch dňoch, na tretí deň vzkriesi nás a budeme žiť pred jeho tvárou. Budeme vedieť a usilovať sa poznať Pána: jeho východ je pripravený sťa zora, a príde nám ako dážď

culum præparátus est egréssus ejus; et véniet quasi imber nobis temporáneus et serótinus terræ. Quid fáciam tibi, Ephraim? Quid fáciam tibi, Juda? Misericórdia vestra quasi nubes matutína, et quasi ros mane pertránsiens. Propter hoc dolávi in prophétis, et occídi eos in verbis oris mei: et judícia tua quasi lux egrediéntur. Quia misericórdiam vólui, et non sacrifícium: et sciéntiam Dei plus quam holocáusta.

Bez *Deo grátias.*

včasný a ako dážď neskorý na zem. Čo si s tebou počať, Efraim? Čo si s tebou počať, Juda? Vaša láska je ako ranný oblak a ako rosa, ktorá pominie za rána. Preto som okresával skrze prorokov, zabíjal som ich slovami svojich úst, aby tvoja spravodlivosť vyšla ako svetlo. Lebo lásku som chcel viac než obetu a poznanie Boha viac než celopaly.

TRAKTUS (Hab 3)

Dómine, audívi audítum tuum, et tímui: considerávi ópera tua, et expávi. ℣. In médio duórum animálium innotescéris: dum appropinquáverint anni, cognoscéris: dum advénerit tempus, ostendéris. ℣. In eo dum conturbáta fúerit ánima mea: in ira misericórdiæ memor eris. ℣. Deus a Líbano véniet, et Sanctus de monte umbróso et condénso. ℣. Opéruit cælos majéstas ejus: et laudis ejus plena est terra.

Pane, počul som tvoje posolstvo, a zmocnil sa ma strach, uvažoval som nad tvojimi dielami, a zhrozil som sa. ℣. Dávaš sa poznať medzi dvomi zvieratmi, keď sa približia roky, spoznajú teba, keď nadíde čas, ukážeš sa. ℣. Potom však, keď chvieť sa bude duša moja pred tvojím hnevom, pamätaj na milosrdenstvo. ℣. Boh sa blíži od Libanonu, Svätý od vrchu temných tieňov. ℣. Jeho sláva pokryje nebesá a chvály jeho je plná zem.

Orémus. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená. ℟. Vstaňte!

ORÁCIA

Deus, a quo et Judas reátus sui pœnam, et confessiónis suæ latro prǽmium sumpsit: concéde nobis tuæ propi-

Bože, od ktorého dostal aj Judáš trest za svoju vinu aj lotor odmenu za svoje vyznanie: udeľ nám účinok

tiatiónis efféctum; ut sicut in passióne sua Jesus Christus, Dóminus noster, divérsa utrísque íntulit stipéndia meritórum: ita nobis, abláto vetustátis erróre, resurrectiónis suæ grátiam largiátur. Qui tecum vivit.

svojho zľutovania; aby tak, ako Ježiš Kristus, Pán náš, pri svojom umučení obom dal podľa zásluh rozličné odmeny, aj nám po odňatí starého bludu uštedril milosť svojho vzkriesenia. Ktorý s tebou žije.

DRUHÁ LEKCIA (Ex 12, 1-11) Spieva ju subdiakon.

In diébus illis: Dixit Dóminus ad Móysen, et Aaron in terra Ægýpti: Mensis iste, vobis princípium ménsium: primus erit in ménsibus anni. Loquímini ad univérsum cœtum filiórum Israel, et dícite eis: Décima die mensis hujus tollat unusquísque agnum per famílias et domos suas. Sin autem minor est número, ut sufficere possit ad vescéndum agnum, assúmet vicínum suum, qui junctus est dómui suæ, juxta número animárum, quæ suffícere possunt ad esum agni. Erit autem agnus absque mácula, másculus, annículus: juxta quem ritum tollétis et hædum. Et servábitis eum usque ad quartam décimam diem mensis hujus: immolabítque eum univérsa multitúdo filiórum Israel ad vésperam. Et sument de sánguine ejus, ac ponent super utrúmque postem, et in superlimináribus domórum, in quibus cómedent illum. Et edent carnes nocte illa assas igni, et ázymos panes cum lactúcis agréstibus. Non comedétis

V tých dňoch hovoril Pán k Mojžišovi a Áronovi v egyptskej zemi: Tento mesiac bude pre vás počiatočným mesiacom. Bude vám prvým mesiacom v roku. Celej izraelskej pospolitosti oznámte toto: Na desiateho tohto mesiaca nech si každý zaobstará baránka pre rodinu alebo pre dom. Ak je však rodina málo na jedného baránka, potom nech si ho obstará so svojím susedom, ktorého rodina býva najbližšie, podľa počtu osôb; podľa toho máte si zadovážiť baránka, koľko každý zje. Baránok musí byť bezchybný, ročný samček. Vyberiete si ho zpomedzi oviec, alebo kôz. A on bude vo vašej opatere do štrnásteho dňa tohto mesiaca, keď ho celá izraelská pospolitosť zabije v podvečer medzi dvoma dňami. I vezme sa z jeho krvi a namažú sa ňou obe veraje a vrchný prah dverí na domoch, v ktorých ho budú jesť, a mäso budú jesť ešte tej istej noci na ohni upečené s nekvaseným chlebom a ktomu s horkou zele-

ex eo crudum quid, nec coctum aqua, sed tantum assum igni: caput cum pédibus ejus, et intestínis vorábitis. Nec remanébit quidquam ex eo usque mane. Si quid resíduum fúerit, igne comburétis. Sic autem comedétis illum: Renes vestros accingétis, et calceaménta habébitis in pédibus, tenéntes báculos in mánibus, et comedétis festinánter, est enim Phase (id est tránsitus) Dómini.

ninou budete ho jesť. Nič nesmiete z neho jesť surového, alebo vo vode uvareného, len čo bude upečené, a to i hlavu, nôžky a črevá. Nič nenecháte z neho do rána, čo však by malo z neho ostať do zajtrajška, to spálite na ohni. A na tento spôsob budete ho jesť: Vaše bedrá budú opásané, obuv na nohách a palice v rukách. Budete jesť narýchlo, lebo je to prechod Pánov.

TRAKTUS (Ž 139, 2-10 a 14)

Eripe me, Dómine, ab hómine malo: a viro iníquo líbera me. ℣. Qui cogitavérunt malítias in corde: tota die constituébant prælia. ℣. Acuérunt linguas suas sicut serpéntis: venénum áspidum sub lábiis eórum. ℣. Custódi me, Dómine, de manu peccatóris: et ab homínibus iniquis líbera me. ℣. Qui cogitavérunt supplantáre gressus meos: abscondérunt supérbi láqueum mihi. ℣. Et funes extendérunt in láqueum pédibus meis: juxta iter scándalum posuérunt mihi. ℣. Dixi Dómino: Deus meus es tu: exaúdi, Dómine, vocem oratiónis meæ. ℣. Dómine, Dómine, virtus salútis meæ: obúmbra caput meum in die belli. ℣. Ne tradas me a desidério meo peccatóri: cogitavérunt advérsus me: ne derelínquas me, ne umquam

Od zlého človeka ma, Pane, zbav, od muža násilného zachovaj. ℣. Od tých, ktorí v srdci snujú zlo, každý deň roznecujú boj. ℣. Jazyky svoje ostria ako had, jed zmijí pod ich perami. ℣. Varuj ma, Pane, od rúk hriešnikových, pred mužom zločinným ma chráň. ℣. Od tých, ktorí zamýšľajú kroky moje podraziť, pyšne mi nastavujú osídlo. ℣. Naťahujú nohám mojim povrazy jak sieť, kladú mi oká pri ceste. ℣. Hovorím Pánovi: Ty si môj Boh! Počúvaj, Pane, moje hlasné volanie! ℣. Ó, Pane, Pane, mocná moja záštita, v deň bitky moju hlavu zakrývaš! ℣. Nepripusť proti mojej vôli to, čo žiada hriešnik, vymýšľali lesti proti mne, neopúšťaj ma, nedaj, aby zvíťazili. ℣. Zdvíhajú hlavu, ktorí ma obkolesujú,

exalténtur. ℣. Caput circúitus eórum: labor labiórum ipsórum opériet eos. ℣. Verúmtamen justi confitebúntur nómini tuo: et habitábunt recti cum vultu tuo.

zloba ich perí nech ich pokryje. ℣. Ísteže spravodliví meno tvoje oslávia, statoční budú pred pohľadom tvojím prebývať.

PAŠIE (Jn 18, 1-40; 19, 1-42)

✠ značí Krista, C.-(Cantor, Chronista) rozprávača, S.-(Succentor) ostatné osoby.

Pássio Dómini nostri Jesu Christi secúndum Joánnem. - In illo témpore: Egréssus est Jesus cum discípulis suis trans torréntem Cedron, ubi erat hortus, in quem introívit ipse, et discípuli ejus. Sciébat autem et Judas, qui tradébat eum, locum; quia frequénter Jesus convénerat illuc cum discípulis suis. Judas ergo cum accepísset cohórtem, et a pontifícibus, et pharisæis minístros, venit illuc cum latérnis, et fácibus, et armis. Jesus ítaque sciens ómnia, quæ ventúra erant super eum, procéssit, et dixit eis: ✠ Quem quæritis? C.-Respondérunt ei: S.-Jesum Nazarénum. C.-Dicit eis Jesus: ✠ Ego sum. C.-Stabat autem et Judas, qui tradébat eum, cum ipsis. Ut ergo dixit eis: Ego sum: abiérunt retrórsum, et cecidérunt in terram. Iterum ergo interrogávit eos: ✠ Quem quæritis? C.-Illi autem dixérunt: S.-Jesum Nazarénum. C.-Respóndit Jesus: ✠ Dixi vobis, quia ego sum. Si ergo me quæritis, sínite hos abíre. C.-Ut imple-

Umučenie Pána nášho Ježiša Krista podľa Jána. - Za onoho času pobral sa Ježiš s učeníkmi za potok Cedron, kde bola záhrada. Vošiel do nej aj s učeníkmi. O tom mieste však vedel aj Judáš, ktorý ho zradil, lebo Ježiš ta často chodieval s učeníkmi. Vzal teda Judáš so sebou prápor vojakov a aj strážnikov, ktorých mu dali veľkňazi a farizeji, a šli ta s fakľami, lampášmi a so zbraňami. Ježiš, keďže všetko vedel, čo malo prísť na neho, vyšiel im naproti a opýtal sa: ✠ Koho hľadáte? C.-Odpovedali mu: S.-Ježiša Nazaretského! C.-Povedal im Ježiš: ✠ Ja som to! C.-A bol s nimi aj Judáš, ktorý ho zradil. Ako im teda povedal Ježiš: Ja som to! - cúvli a popadali na zem. A tak sa ich znova spýtal: ✠ Koho hľadáte? C.-Oni odpovedali: S.-Ježiša Nazaretského! C.-Ježiš potvrdil: ✠ Povedal som vám, že ja som to! Keď

rétur sermo, quem dixit: Quia quos dedísti mihi, non pérdidi ex eis quemquam. Simon ergo Petrus habens gládium, edúxit eum; et percússit pontíficis servum, et abscídit aurículam ejus déxteram. Erat autem nomen servo Malchus. Dixit ergo Jesus Petro: ✠ Mitte gládium tuum in vagínam. Cálicem, quem dedit mihi Pater, non bibam illum? C.-Cohors ergo, et tribúnus, et minístri Judæórum comprehendérunt Jesum, et ligavérunt eum: et adduxérunt eum ad Annam primum, erat enim socer Cáiphæ, qui erat póntifex anni illíus. Erat autem Cáiphas, qui consílium déderat Judæis: Quia éxpedit, unum hóminem mori pro pópulo. Sequebátur autem Jesum Simon Petrus, et álius discípulus. Discípulus autem ille erat notus pontífici, et introívit cum Jesu in átrium pontíficis. Petrus autem stabat ad óstium foris. Exívit ergo discípulus álius, qui erat notus pontífici, et dixit ostiáriæ: et introdúxit Petrum. Dicit ergo Petro ancílla ostiária: S.-Numquid et tu ex discípulis es hóminis istíus? C.-Dicit ille: S.-Non sum. C.-Stabant autem servi, et minístri ad prunas, quia frigus erat, et calefaciébant se: erat autem cum eis et Petrus stans, et calefáciens se. Póntifex ergo inteda mňa hľadáte, nechajte týchto odísť! C.-Tak sa mały splniť slová, ktoré bol hovoril: Z tých, ktorých si mi dal, nestratil som ani jedného! Tu Šimon Peter, ktorý mal meč, vytasil ho, udrel istého veľkňazovho sluhu a odťal mu pravé ucho. Ten sluha sa menoval Malchus. No Ježiš rozkázal Petrovi: ✠ Schovaj meč do pošvy! Vari by som nemal vypiť kalich, ktorý mi dal Otec? C.-Potom prápor vojakov s veliteľom a so židovskými strážnikmi chytili Ježiša, poviazali ho a viedli najprv k Annášovi; bol totiž tesťom Kajfášovi, ktorý bol toho roku veľkňazom. A Kajfáš to bol, ktorý poradil Židom, že je lepšie, keď jeden človek zomrie za ľud. Šimon Peter však išiel za Ježišom a s ním aj iný učeník. Tento učeník bol známy veľkňazovi a vošiel za Ježišom do nádvoria veľkňazovho domu. Peter ostal vonku pri dverách. Potom vyšiel ten druhý učeník, ktorý bol známy veľkňazovi, prehovoril s vrátničkou a voviedol aj Petra. Tu vrátnička povedala Petrovi: S.-Nie si azda aj ty z učeníkov toho človeka? C.-On odpovedal: S.-Nie som! C.-Boli tam aj sluhovia a strážnici, ktorí si nakládli ohňa a zohrievali sa, lebo bolo chladno. Aj Peter si stal medzi nich a zohrieval sa. Veľkňaz

terrogávit Jesum de discípulis suis, et de doctrína ejus. Respóndit ei Jesus: ✠ Ego palam locútus sum mundo: ego semper dócui in synagóga, et in templo, quo omnes Judæi convéniunt: et in occúlto locútus sum nihil. Quid me intérrogas? intérroga eos, qui audiérunt, quid locútus sim ipsis: ecce hi sciunt, quæ díxerim ego. C.-Hæc autem cum dixísset, unus assístens ministrórum dedit álapam Jesu, dicens: S.-Sic respóndes pontífici? C.-Respóndit ei Jesus: ✠ Si male locútus sum, testimónium pérhibe de malo: si autem bene, quid me cædis? C.-Et misit eum Annas ligátum ad Cáipham pontíficem. Erat autem Simon Petrus stans, et calefáciens se. Dixérunt ergo ei: S.-Numquid et tu ex discípulis ejus es? C.-Negávit ille, et dixit: S.-Non sum. C.-Dicit ei unus ex servis pontíficis, cognátus ejus, cujus abscídit Petrus aurículam: S.-Nonne ego te vidi in horto cum illo? C.-Iterum ergo negávit Petrus: et statim gallus cantávit. Addúcunt ergo Jesum a Cáipha in prætórium. Erat autem mane: et ipsi non introiérunt in prætórium, ut non contaminaréntur, sed ut manducárent pascha. Exívit ergo Pilátus ad eos foras, et dixit: S.-Quam accusatiónem affértis advérsus hómisa však vypytoval Ježiša na jeho učeníkov a na jeho náuku. Ježiš mu odpovedal: ✠ Ja som verejne hovoril svetu! Vždy som učil v synagógách alebo v chráme, kde sa schádzajú všetci Židia, a nič som nehovoril tajne. Prečo sa teda spytuješ mňa? Opýtaj sa tých, ktorí počuli, čo som im hovoril. Tí iste vedia, čo som im hovoril. C.-Ako to povedal, jeden zo strážnikov, čo tam stál, dal Ježišovi zaucho a povedal: S.-Či tak odpovedáš veľkňazovi? C.-Ježiš mu odvetil: ✠ Ak som zle hovoril, vydaj svedectvo o zlom! Ale ak nie, prečo ma biješ? C.-Potom ho Annáš poviazaného poslal ku veľkňazovi Kajfášovi. Medzitým Šimon Peter stál na nádvorí a zohrieval sa. Spýtali sa ho teda: S.-Či nie si aj ty z jeho učeníkov? C.-On zaprel a povedal: S.-Nie som! C.-Ale jeden z veľkňazových sluhov, príbuzný toho, ktorému Peter odťal ucho, mu hovoril: S.-Vari som ťa nevidel s ním v záhrade? C.-Peter znovu zaprel, a hneď sa ozval kohút. Od Kajfáša viedli Ježiša zasa do vládnej budovy. Bolo už ráno. Židia však nevošli do budovy, aby sa nepoškvrnili a mohli jesť veľkonočného baránka. Pilát teda vyšiel k nim a spýtal sa: S.-Akú žalobu máte proti tomuto človekovi? C.-Odpovedali

nem hunc? C.-Respondérunt, et dixérunt ei: S.-Si non esset hic malefáctor, non tibi tradidissémus eum. C.-Dixit ergo eis Pilátus: S.-Accípite eum vos, et secúndum legem vestram judicáte eum. C.-Dixérunt ergo ei Judæi: S.-Nobis non licet interfícere quemquam. C.-Ut sermo Jesu implerétur, quem dixit, significans, qua morte esset moritúrus. Introívit ergo íterum in prætórium Pilátus, et vocávit Jesum, et dixit ei: S.-Tu es Rex Judæórum? C.-Respóndit Jesus: ✠ A temetípso hoc dicis, an álii dixérunt tibi de me? C.-Respóndit Pilátus: S.-Numquid ego Judæus sum? Gens tua, et pontífices tradidérunt te mihi: quid fecísti? C.-Respóndit Jesus: ✠ Regnum meum non est de hoc mundo: si ex hoc mundo esset regnum meum, minístri mei útique decertárent, ut non tráderer Judæis: nunc autem regnum meum non est hinc. C.-Dixit ítaque ei Pilátus: S.-Ergo Rex es tu? C.-Respóndit Jesus: ✠ Tu dicis, quia Rex sum ego. Ego in hoc natus sum, et ad hoc veni in mundum, ut testimónium perhíbeam veritáti: omnis, qui est ex veritáte, audit vocem meam. C.-Dicit ei Pilátus: S.-Quid est véritas? C.-Et cum hoc dixísset, íterum exívit ad Judæos, et dicit mu: S.-Keby tento človek nebol zločinec, neboli by sme ti ho vydali! C.-Pilát im teda povedal: S.-Vezmite si ho a súďte si ho sami podľa svojho zákona! C.-Židia mu odpovedali: S.-Nám nie je dovolené smrťou trestať! C.-To sa stalo, aby sa splnilo slovo Ježišovo o tom, akou smrťou zomrie. Pilát vošiel teda znova do vládnej budovy, predvolal si Ježiša a spýtal sa ho: S.-Si ty naozaj kráľ židovský? C.-Ježiš odpovedal: ✠ Hovoríš to sám od seba, alebo ti to iní o mne povedali? C.-Pilát hovoril: S.-Som ja vari Žid? Tvoj národ a veľkňazi mi ťa vydali! Čo si vykonal? C.-Ježiš odpovedal: ✠ Moje kráľovstvo nie je s tohto sveta! Keby moje kráľovstvo bolo s tohto sveta, moji služobníci by sa bili, aby som sa nedostal do rúk Židov. Ale moje kráľovstvo nie je ztadiaľto! C.-Spýtal sa ho teda Pilát: S.-Tak predsa si kráľ? C.-Ježiš potvrdil: ✠ Áno, som kráľ! A nato som sa narodil a nato som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je priateľom pravdy, počúva môj hlas! C.-Pilát mu povedal: S.-Čo je pravda? C.-Keď to povedal, vyšiel znova k Židom a hovoril im: S.-Ja na ňom nijakej viny nenachádzam! No je u vás obyčaj, že vám na Veľkú noc prepúšťam jedného väzňa.

eis: S.-Ego nullam invénio in eo causam. Est autem consuetúdo vobis, ut unum dimíttam vobis in Pascha: vultis ergo dimíttam vobis Regem Judæórum? C.-Clamavérunt ergo rursum omnes, dicéntes: S.- Non hunc, sed Barábbam. C.-Erat autem Barábbas latro. Tunc ergo apreheńdit Pilátus Jesum, et flagellávit. Et mílites plecténtes corónam de spinis, imposuérunt cápiti ejus: et veste purpúrea circumdedérunt eum. Et veniébant ad eum, et dicébant: S.-Ave, Rex Judæórum. C.-Et dabant ei álapas. Exívit ergo íterum Pilátus foras, et dicit eis: S.-Ecce addúco vobis eum foras, ut cognoscátis, quia nullam invénio in eo causam. C.-Exívit ergo Jesus portans corónam spíneam, et purpúreum vestiméntum. Et dicit eis: S.-Ecce homo. C.-Cum ergo vidíssent eum pontífices, et minístri, clamábant, dicéntes: S.-Crucifíge, crucifíge eum. C.-Dicit eis Pilátus: S.-Accípite eum vos, et crucifígite: ego enim non invénio in eo causam. C.-Respondérunt ei Judæi: S.-Nos legem habémus, et secúndum legem debet mori, quia Fílium Dei se fecit. C.-Cum ergo audísset Pilátus hunc sermónem, magis tímuit. Et ingréssus est prætórium íterum: et dixit ad Chcete teda, aby som vám prepustil tohto kráľa židovského? C.-Ale oni vykrikovali: S.-Nie toho, ale radšej Barabáša! C.-Barabáš však bol zločinec. Pilát dal odviesť Ježiša a zbičovať ho. Potom vojaci uplietli veniec z tŕnia, položili mu ho na hlavu, obliekli ho do purpurového plášťa a chodili k nemu, hovoriac: S.-Sláva ti, kráľ židovský! C.-A dávali mu zaucháa. Tu Pilát znova vyšiel k Židom a hovoril im: S.-Hľa, privádzam vám ho, aby ste vedeli, že nenachádzam na ňom viny! C.-Vyšiel teda Ježiš s tŕňovou korunou a v purpurovom plášti. I povedal im Pilát: S.-Hľa, ten človek! C.-Ako ho zazreli veľkňazi a ich služobníci, krikom volali: S.-Ukrižuj ho, ukrižuj! C.-Pilát im prehlásil: S.-Vezmite si ho vy a ukrižujte, lebo ja nenachádzam na ňom viny! C.-Židia mu odpovedali: S.-My máme zákon a podľa toho zákona musí zomrieť, lebo sa vydával za Syna Božieho! C.-Keď to Pilát počul, bál sa ešte väčšmi. Znova vošiel do vládnej budovy a spýtal sa Ježiša: S.-Zkadiaľ si? C.-Ale Ježiš mu neodpovedal. Pilát mu teda hovoril: S.-Nechceš sa so mnou rozprávať? Nevieš, že mám moc prepustiť ťa, a moc dať ťa ukrižovať? C.-Ježiš mu odpovedal: ✠ Nemal by si ni-

Jesum: S.-Unde es tu? C.-Jesus autem respónsum non dedit ei. Dicit ergo ei Pilátus: S.-Mihi non lóqueris? nescis, quia potestátem hábeo crucifígere te, et potestátem hábeo dimíttere te? C.-Respóndit Jesus: ✠ Non habéres potestátem advérsum me ullam, nisi tibi datum esset désuper. Proptérea, qui me trádidit tibi, majus peccátum habet. C.-Et exínde quærébat Pilátus dimíttere eum. Judæi autem clamábant, dicéntes: S.-Si hunc dimíttis, non es amícus Cæsaris. Omnis enim, qui se regem facit, contradícit Cæsari. C.-Pilátus autem cum audísset hos sermónes, addúxit foras Jesum, et sedit pro tribunáli, in loco, qui dícitur Lithóstrotos, hebráice autem Gábbatha. Erat autem Parascéve Paschæ, hora quasi sexta, et dicit Judæis: S.-Ecce Rex vester. C.-Illi autem clamábant: S.-Tolle, tolle, crucifíge eum. C.-Dixit eis Pilátus: S.-Regem vestrum crucifígam? C.-Respondérunt pontífices: S.-Non habémus regem, nisi Cæsarem. C.-Tunc ergo trádidit eis illum, ut crucifigerétur. Suscepérunt autem Jesum, et eduxérunt. Et bájulans sibi crucem, exívit in eum, qui dícitur Calváriæ, locum, hebráice autem Gólgotha: ubi crucifixérunt eum, et cum eo álios duos, jakú moc nado mnou, keby ti nebola daná shora! A preto ten, kto ma vydal tebe, má väčšiu vinu. C.-Od tej chvíle sa Pilát usiloval prepustiť Ježiša, ale Židia krikom volali: S.-Ak ho prepustíš, nie si priateľom cisárovým, lebo každý, kto sa vydáva za kráľa, protiví sa cisárovi! C.-Keď Pilát počul tieto slová, dal vyviesť Ježiša, sadol si na súdnu stolicu na nádvorí, ktoré sa volalo Kamenné, po židovsky Gabbata. Bol práve prípravný deň pred Veľkou nocou, okolo šiestej. I povedal Židom: S.-Hľa, váš kráľ! C.-Tí však kričali: S.-Preč s ním, preč! Ukrižuj ho! C.-Pilát sa ich spýtal: S.-Vášho kráľa mám dať ukrižovať? C.-Ale veľkňazi odpovedali: S.-Nemáme kráľa, iba cisára! C.-Tu im ho vydal, aby ho ukrižovali. Prevzali teda Ježiša a odviedli ho. Sám si niesol kríž a šiel na miesto, ktoré sa volá Lebečné miesto, po židovsky Golgota. Tam ho ukrižovali a s ním aj iných dvoch, s jednej i s druhej strany, a Ježiša uprostred nich. Pilát vyhotovil a vyvesil na kríž aj nápis. A bolo na ňom napísané: Ježiš Nazaretský, kráľ židovský. Tento nápis čítalo veľa Židov, lebo miesto, kde ukrižovali Ježiša, bolo blízo mesta, a nápis bol židovský, latinský a grécky. I hovorili židovskí veľkňazi Pilátovi: S.-Nepíš:

hinc, et hinc, médium autem Jesum. Scripsit autem et títulum Pilátus; et posuit super crucem. Erat autem scriptum: Jesus Nazarénus, Rex Judæórum. Hunc ergo títulum multi Judæórum legérunt: quia prope civitátem erat locus, ubi crucifíxus est Jesus. Et erat scriptum hebráice, græce, et latíne. Dicébant ergo Piláto pontífices Judæórum: S.-Noli scríbere, Rex Judæórum; sed quia ipse dixit: Rex sum Judæórum. C.-Respóndit Pilátus: S.- Quod scripsi, scripsi. C.-Mílites ergo cum crucifixíssent eum, accepérunt vestiménta ejus (et fecérunt quátuor partes, unicuíque míliti partem), et túnicam. Erat autem túnica inconsútilis, désuper contéxta per totum. Dixérunt ergo ad ínvicem: S.-Non scindámus eam, sed sortiámur de illa, cujus sit. C.-Ut Scriptúra implerétur, dicens: Partíti sunt vestiménta mea sibi: et in vestem meam misérunt sortem. Et mílites quidem hæc fecérunt. Stabant autem juxta crucem Jesu Mater ejus, et soror Matris ejus María Cléophæ, et María Magdaléne. Cum vidísset ergo Jesus Matrem, et discípulum stantem, quem diligébat, dicit Matri suæ: ✠ Múlier, ecce fílius tuus. C.-Deínde dicit discípulo: ✠ Ecce mater tua. C.-Et ex illa

Kráľ židovský, ale že on povedal: Som kráľ židovský. C.-Pilát však odpovedal: S.-Čo som napísal, napísal som! C.-Vojaci, keď ukrižovali Ježiša, vzali si jeho rúcho, rozdelili ho na štyri čiastky, každému vojakovi po jednej a vzali si aj jeho spodný odev. Keďže ten spodný odev bol nesošívaný, ale v celosti od vrchu utkaný, povedali si: S.-Netrhajme ho, ale hoďme kocku, čí bude! C.-Stalo sa to, aby sa splnily slová Písma: Rozdelili si moje rúcho a o môj odev losovali. Vojaci to tak urobili. A pri kríži Ježišovom stály jeho Matka a sestra jeho Matky, Mária Kleofášova, a Mária Magdaléna. Keď Ježiš uzrel Matku a vedľa nej učeníka, ktorého miloval, povedal Matke: ✠ Žena, hľa, syn tvoj! C.-Potom povedal učeníkovi: ✠ Hľa, Matka tvoja! C.-A od tej chvíle vzal si ju ten učeník k sebe. A Ježiš, keď videl, že je všetko dokonané, povedal, aby sa splnily slová Písma: ✠ Žízním! C.-Bola tam nádoba, plná octu. Nasadili teda na yzopovú tyč špongiu plnú octu a podali mu ju k ústam. A keď Ježiš okúsil ocot, povedal: ✠ Dokonané je! C.-Potom naklonil hlavu a vypustil ducha.

Tu všetci pokľaknú a ticho rozjímajú o smrti Spasiteľovej.

hora accépit eam discípulus in sua. Póstea sciens Jesus, quia ómnia consummáta sunt, ut consummarétur Scriptúra, dixit: ✠ Sítio. C.-Vas ergo erat pósitum acéto plenum. Illi autem spóngiam plenam acéto, hyssópo circumponéntes, obtulérunt ori ejus. Cum ergo accepísset Jesus acétum, dixit: ✠ Consummátum est. C.-Et inclináto cápite trádidit spíritum. *(Hic genuflectitur et pausatur aliquantulum.)*

Judæi ergo (quóniam Parascéve erat), ut non remanérent in cruce córpora sábbato (erat enim magnus dies ille sábbati), rogavérunt Pilátum, ut frangeréntur eórum crura, et tolleréntur. Venérunt ergo mílites: et primi quidem fregérunt crura, et altérius, qui crucifíxus est cum eo. Ad Jesum autem cum veníssent, ut vidérunt eum jam mórtuum, non fregérunt ejus crura, sed unus mílitum láncea latus ejus apéruit, et contínuo exívit sanguis, et aqua. Et qui vidit, testimónium perhíbuit: et verum est testimónium ejus. Et ille scit, quia vera dicit, ut et vos credátis. Facta sunt enim hæc, ut Scriptúra implerétur: Os non comminuétis ex eo. Et íterum ália Scriptúra dicit: Vidébunt in quem transfixérunt.

Keďže bol prípravný deň pred Veľkou nocou, Židia požiadali Piláta, aby dal ukrižovaným polámať hnáty a sňať ich telá, aby neostaly na kríži aj v sobotu, lebo to bola Veľká sobota. Prišli teda vojaci a polámali hnáty prvému a tak aj druhému, čo bol s ním ukrižovaný. Keď však prišli k Ježišovi a videli, že je už mŕtvy, nepolámali mu hnáty, ale jeden z vojakov prebodol mu kopijou bok. A hneď vyšla z neho krv a voda. A ten, ktorý to videl, vydal o tom svedectvo, a jeho svedectvo je pravdivé; vie, že hovorí pravdu, aby ste aj vy verili. Stalo sa to preto, aby sa splnilo Písmo: Nepolámete mu kosti! a čo na inom mieste hovorí Písmo: Uvidia, koho prebodli!

Nasledujúca časť pašií číta sa ako *evanjelium* a spieva sa zvyčajným evanjeliovým tónom. Diakon sa vopred pomodlí modlitbu *Munda cor (Očisť mi)*; načo od celebranta dostane zvyčajné požehnanie a začne spievať *bez* liturgického pozdravu „Dóminus vobíscum". Na znak smútku nesprevádzajú ho akolyti.

Post hæc autem rogávit Pilátum Joseph ab Arimathæa (eo quod esset discípulus Jesu, occúltus autem propter metum Judæórum), ut tólleret corpus Jesu: et permísit Pilátus. Venit ergo, et tulit corpus Jesu. Venit autem et Nicodémus, qui vénerat ad Jesum nocte primum, ferens mixtúram myrrhæ, et áloes, quasi libras centum. Accepérunt ergo corpus Jesu, et ligavérunt illud línteis cum aromátibus, sicut mos est Judæis sepelíre. Erat autem in loco, ubi crucifíxus est, hortus; et in horto monuméntum novum, in quo nondum quisquam pósitus erat. Ibi ergo propter Parascéven Judæórum, quia juxta erat monuméntum, posuérunt Jesum.

Potom Jozef z Arimatie, ktorý bol Ježišovým učeníkom, ale tajným, lebo sa bál Židov, požiadal Piláta, aby mohol sňať (s kríža) Ježišovo telo. Pilát dovolil. Šiel teda a sňal jeho telo. A prišiel aj Nikodém, ktorý bol predtým v noci u Ježiša, a priniesol so sto funtov myrhy, smiešanej s aloe. Vzali Ježišovo telo a zavinuli ho do plachiet aj s voňavými masťami, ako je u Židov v obyčaji pochovávať. Blízo miesta, kde ho ukrižovali, bola záhrada a v nej nový hrob, v ktorom ešte nikto nebol pochovaný, a keďže ten hrob bol blízo, ta pochovali Ježiša, lebo Židia mali prípravný deň pred Veľkou nocou.

Potom kňaz na strane epištoly začne sa modliť *„prosby veriacich"*:

Orémus, dilectíssimi nobis, pro Ecclésia sancta Dei: ut eam Deus et Dóminus noster pacificáre, adunáre, et custodíre dignétur toto orbe terrárum: subjíciens ei princípátus et potestátes: detque nobis quiétam et tranquíllam vitam degéntibus, glorificáre Deum, Patrem omnipoténtem.

Modlime sa, nám najmilší, za svätú Cirkev Božiu: aby Boh a Pán náš ráčil jej na celom okruhu zemskom dožičiť pokoja, sjednotiť ju a ochraňovať, podriadiac jej kniežatstvá a mocnosti: a nám, žijúcim pokojným a tichým životom, nech dá oslavovať Boha, Otca všemohúceho.

Orémus. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená. ℣. Vstaňte.

Omnípotens sempitérne Deus, qui glóriam tuam ómni-

Všemohúci večný Bože, ktorý v Kristu Ježišovi všetkým

bus in Christo géntibus revelásti: custódi ópera misericórdiæ tuæ, ut Ecclésia tua, toto orbe diffúsa, stábili fide in confessióne tui nóminis persevéret. Per eúmdem Dóminum nostrum.
℟. Amen.

národom zjavil si svoju slávu: chráň dielo svojho milosrdenstva, aby tvoja Cirkev, rozšírená po celom svete, pevnou vierou vytrvala vo vyznávaní tvojho mena. Skrze tohože Pána nášho.
℟. Amen.

Orémus et pro beatíssimo Papa nostro N., ut Deus et Dóminus noster, qui elégit eum in órdine Episcopátus, salvum, atque incólumem custódiat Ecclésiæ suæ sanctæ, ad regéndum pópulum sanctum Dei.

Modlime sa aj za najblahoslavenejšieho Otca nášho M., aby Boh a Pán náš, ktorý vyvolil ho k biskupskej hodnosti, svojej svätej Cirkvi zachoval ho pri sile a neporušeného, aby mohol spravovať svätý ľud Boží.

Orémus. Flectámus génua.
℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená. ℟. Vstaňte.

Omnípotens, sempitérne Deus, cujus judício univérsa fundántur: réspice propítius ad preces nostras, et eléctum nobis Antístitem tua pietáte consérva: ut christiána plebs, quæ te gubernátur auctóre, sub tanto Pontífice, credulitátis suæ méritis augeátur. Per Dóminum nostrum.
℟. Amen.

Všemohúci večný Bože, na ktorého riadení všetko spočíva: láskavo shliadni na naše prosby a vyvoleného Najvyššieho Pastiera zachovaj nám v svojej dobrotivosti: aby kresťanský ľud, ktorý ty ako pôvodca spravuješ, pod takým Veľkňazom vzrastal v zásluhách svojej viery. Skrze Pána. ℟. Amen.

Orémus et pro ómnibus Epíscopis, Presbýteris, Diacónibus, Subdiacónibus, Acólythis, Exorcístis, Lectóribus, Ostiáriis, Confessóribus, Virgínibus, Víduis: et pro omni pópulo sancto Dei.

Modlime sa aj za všetkých Biskupov, Kňazov, Diakonov, Subdiakonov, Akolytov, Exorcistov, Lektorov, Ostiárov, Vyznavačov, Panny, Vdovy: a za všetok svätý ľud Boží.

Orémus. Flectámus génua.
℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená. ℟. Vstaňte.

Omnípotens sempitérne Deus, cujus spíritu totum corpus Ecclésiæ sanctificátur, et régitur: exaúdi nos pro univérsis ordínibus supplicántes; ut grátiæ tuæ múnere, ab ómnibus tibi grádibus fidéliter serviátur. Per Dóminum. ℟. Amen.

Všemohúci večný Bože, ktorého duch posväcuje a spravuje celé telo Cirkvi: vyslyš nás, prosiacich za všetky duchovné stavy; aby tvojou darovanou milosťou všetky stupne verne slúžily tebe. Skrze Pána nášho. ℟. Amen.

Na tomto mieste je v misáli modlitba za cisára sv. Rímskej ríše, ktorá dnes má len historický význam.

Orémus et pro catechúmenis nostris: ut Deus, et Dóminus noster adapériat aures præcordiórum ipsórum, januámque misericórdiæ; ut per lavácrum regeneratiónis accépta remissióne ómnium peccatórum, et ipsi inveniántur in Christo Jesu Dómino nostro.

Modlime sa aj za našich katechumenov: nech Boh a Pán náš otorí im sluch ich myslí a bránu milosrdenstva; aby kúpeľom znovuzrodenia obdržali odpustenie všetkých hriechov a patrili Kristu Ježišovi, Pánovi nášmu.

Orémus. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená. ℟. Vstaňte.

Omnípotens sempitérne Deus, qui Ecclésiam tuam nova semper prole fœcúndas: auge fidem, et intelléctum catechúmenis nostris; ut renáti fonte baptísmatis, adoptiónis tuæ fíliis aggregéntur. Per Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Všemohúci večný Bože, ktorý Cirkev svoju stále oplodňuješ novým potomstvom: rozmnož vieru a poznanie našich katechumenov; aby znovuzrodení prameňom krstu boli pripojení k tvojim prijatým synom. Skrze Pána. ℟ Amen.

Orémus, dilectíssimi nobis, Deum Patrem omnipoténtem, ut cunctis mundum purget erróribus: morbos aúferat: famem depéllat: apériat cárceres: víncula dissólvat: peregrinántibus ré-

Modlime sa, nám najmilší, k Bohu, Otcu všemohúcemu, aby očistil svet od všetkých bludov: odvrátil choroby: zahnal hlad: otoril žaláre: rozviazal putá: pocestným doprial návrat: ne-

ditum: infirmántibus sanitátem: navigántibus portum salútis indúlgeat.

mocným zdravie a plaviacim sa prístav spásy.

Orémus. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená. ℟. Vstaňte.

Omnípotens sempitérne Deus, mæstórum consolátio, laboránium fortitúdo: pervéniant ad te preces de quacúmque tribulatióne clamántium; ut omnes sibi in necessitátibus suis misericórdiam tuam gáudeant affuísse. Per Dóminum. ℟. Amen.

Všemohúci večný Bože, útecha zarmútených, posila trpiacich: nech dôjdu k tebe prosby volajúcich v akomkoľvek súžení; aby sa všetci tešili, že im v ich potrebách prispelo milosrdenstvo tvoje. Skrze Pána nášho Ježiša Krista. ℟. Amen.

Orémus et pro hæréticis, et schismáticis: ut Deus, et Dóminus noster éruat eos ab erróribus univérsis; et ad sanctam matrem Ecclésiam Cathólicam, atque Apostólicam revocáre dignétur.

Modlime sa aj za bludárov a rozkolníkov: aby Boh a Pán náš vytrhol ich z každého bludu a ráčil privolať nazpäť k svätej matke Cirkvi Katolíckej a Apoštolskej.

Orémus. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená. ℟. Vstaňte.

Omnípotens sempitérne Deus, qui salvas omnes, et néminem vis períre: réspice ad ánimas diabólica fraude decéptas; ut omni hærética pravitáte depósita, errántium corda resipíscant: et ad veritátis tuæ rédeant unitátem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum. ℟. Amen.

Všemohúci večný Bože, ktorý si spásou všetkých, a nechceš záhubu nikoho: shliadni na duše, podvedené diabolskou lesťou; aby po shodení každej bludárskej zvrátenosti srdcia blúdiacich sa rozpamätaly a vrátily sa k jednote tvojej pravdy. Skrze Pána nášho Ježiša Krista. ℟. Amen.

Orémus et pro pérfidis Judæis: ut Deus, et Dóminus

Modlime sa aj za neverných Židov, aby Boh a Pán náš

noster aúferat velámen de córdibus eórum; ut et ipsi agnóscant Jesum Christum, Dóminum nostrum.

sňal clonu s ich sŕdc; aby aj oni uznali Ježiša Krista, Pána nášho.

Tu diakon vynechá výzvu na pokľaknutie, aby neobnovil rozpomienku na potupu, ktorú Židia v túto hodinu zapríčinili Spasiteľovi svojou posmešnou poklonou.

Omnípotens sempitérne Deus, qui étiam Judáicam perfídiam a tua misericórdia non repéllis: exaúdi preces nostras, quas pro illíus pópuli obcæcatióne deférimus; ut, ágnita veritátis tuæ luce, quæ Christus est, a suis ténebris eruántur. Per eúmdem Dóminum. Ry. Amen.

Všemohúci večný Bože, ktorý zo svojho milosrdenstva nevylučuješ ani nevernosť Židov: vyslyš naše prosby, ktoré prednášame za zaslepenosť onoho národa; aby uznali svetlo tvojej pravdy, ktorým je Kristus, a boli vytrhnutí zo svojich temnôt. Skrze tohože Pána. Ry. Amen.

Orémus et pro pagánis: ut Deus omnípotens aúferat iniquitátem a córdibus eórum; ut relíctis idólis suis, convertántur ad Deum vivum, et verum, et únicum Fílium ejus Jesum Christum, Deum, et Dóminum nostrum.

Modlime sa aj za pohanov: aby všemohúci Boh odstránil nepravosť z ich sŕdc; aby zanechali svoje modly a obrátili sa k Bohu živému a pravému a jeho jedinému Synovi, Ježišovi Kristovi, Bohu a Pánu nášmu.

Orémus. Flectámus génua. Ry. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená. Ry. Vstaňte.

Omnípotens sempitérne Deus, qui non mortem peccatórum, sed vitam semper inquíris: súscipe propítius oratiónem nostram, et líbera eos ab idolórum cultúra; et ággrega Ecclésiæ tuæ sanctæ, ad laudem, et glóriam nóminis tui. Per Dóminum nostrum Jesum Christum. Ry. Amen.

Všemohúci večný Bože, ktorý nie smrť hriešnikov, lež život stále vyhľadávaš: prijmi milostivo modlitbu našu a vysloboď ich od modloslužby; a pripoj ich k Cirkvi svojej svätej na chválu a slávu mena svojho. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, ktorý s tebou žije a kráľuje. Ry. Amen.

Poklona sv. Krížu

Je vrcholom dnešnej liturgie. Vznikla v Jeruzaleme, kde veriaci na Veľký piatok uctievali a bozkávali pôvodný Kríž Spasiteľov. Kňaz z hlbokej úcty k sv. Krížu skladá odznak svojej hodnosti, omšové rúcho. Kríž odhaľuje v troch častkach, ktoré sa stupňujú miestom aj hlasom. Antifónu *Ecce lignum* začne sám, pokračujú s ním prisluhujúci a odpovie ľud. Keď ľud spieva *Venite adorémus*, kľačia všetci, okrem kňaza. Odhalený kríž leží na zemi. Prítomní sa mu klaňajú. Najprv kňaz, ktorý si z poníženosti vyzuje obuv, za ním duchovenstvo a konečne veriaci. Každý tri razy zohne koleno a pobozká rany Spasiteľove. Dojímavý úkon poklony nás upomína na Kristovu smrť na kríži. Za poklony spievame tzv. *„impropéria"* čiže výčitky umierajúceho Spasiteľa nevďačnému národu židovskému. Berieme si ich k srdcu.

Ecce lignum Crucis, in quo salus mundi pepéndit.
Chór:
Veníte, adorémus.

Hľa, drevo Kríža, na ktorom visela Spása sveta.

Poďte, pokloňme sa mu!

Impropéria: Dvaja predspeváci začnú v strede chóru:

℣. Pópule meus, quid feci tibi? aut in quo contristávi te? respónde mihi. - ℣. Quia edúxi te de terra Ægýpti: parásti crucem Salvatóri tuo.

℣. Ó ľude môj, čo som ti učinil, alebo čím som ťa zarmútil? Odpovedz mi! - ℣. Ja som ťa vyviedol zo zeme egyptskej, a ty si pripravil kríž svojmu Spasiteľovi.

Dva chóry striedavo spievajú *Trisagion* (Trojsvätý):

1. chór: Agios o Theós.
2. chór: Sanctus Deus.
1. chór: Agios ischyrós.
2. chór: Sanctus fortis.
1. chór: Agios athánatos, eléison imas.
2. chór: Sanctus immortális, miserére nobis.

1. Svätý Bože!
2. Svätý Bože!
1. Svätý Mocný!
2. Svätý Mocný!
1. Svätý Nesmrteľný, zmiluj sa nad nami!
2. Svätý Nesmrteľný, zmiluj sa nad nami!

Dvaja predspeváci prvého chóru:

℣. Quia edúxi te per desértum quadragínta annis, et manna cibávi te, et introdúxi te in terram satis bonam: parásti crucem Salvatóri tuo.

℣. Štyridsať rokov som ťa viedol v púšti a kŕmil som ťa mannou; priviedol som ťa do úrodnej dobrej krajiny, a ty si pripravil kríž svojmu Spasiteľovi.

Oba chóry: *Agios o Theós - Svätý Bože! atď.*

Dvaja predspeváci prvého chóru:

℣. Quid ultra débui fácere tibi, et non feci? Ego quidem plantávi te víneam meam speciosíssimam: et tu facta es mihi nimis amára: acéto namque sitim meam potásti, et láncea perforásti latus Salvatóri tuo.

℣. Čo som ti ešte mal učiniť, a neučinil som? Štepil som ťa ako najvzácnejšiu svoju vinicu, ty si sa mi však stal najväčšou trpkosťou: Octom si utišoval môj smäd a mečom si prerazil bok svojmu Spasiteľovi.

Oba chóry: *Agios - Svätý Bože! atď.*

Dvaja predspeváci prvého chóru:

℣. Ego propter te flagellávi Ægýptum cum primogénitis suis: et tu me flagellátum tradidísti.

℣. Pre teba som zbičoval Egypt a jeho prvorodených, a ty si mňa zbičoval a vydal.

Oba chóry:

℟. Pópule meus, quid feci tibi? aut in quo contristávi te? respónde mihi.

Ó ľude môj, čom som ti učinil, alebo čím som ťa zarmútil? Odpovedz mi!

Predspeváci *C.* striedavo s chórmi *Ch:*

C. Ego edúxi te de Ægýpto, demérso Pharaóne in Mare rubrum: et tu me tradidísti princípibus sacerdótum.
Ch. Pópule meus.

C. Ja som ťa vyviedol z Egypta, faraóna som zahubil v Červenom mori, a ty si ma vydal kňažatám kňazským.
Ch. Ó ľude môj.

C. Ego ante te apérui mare: et tu aperuísti láncea latus meum.
Ch. Pópule meus.

C. Ja som ti roztvoril more, a ty si kopijou otvoril bok môj.
Ch. Ó ľude môj.

C. Ego ante te præívi in colúmna nubis: et tu me duxísti ad prætórium Piláti.
Ch. Pópule meus.

C. Ja som kráčal pred tebou v oblačnom stĺpe, a ty si ma voviedol do súdnej siene Pilátovej.
Ch. Ó ľude môj.

C. Ego te pavi manna per desértum: et tu me cecidísti álapis et flagéllis.
Ch. Pópule meus.

C. Ja som ťa nasycoval mannou v pustatine, a ty si ma bil po tvári a zbičoval si ma.
Ch. Ó ľude môj.

C. Ego te potávi aqua salútis de petra: et tu me potásti felle et acéto.
Ch. Pópule meus.

C. Ja som ťa napájal občerstvujúcou vodou zo skaly, a ty si mi dal piť žlč s octom.
Ch. Ó ľude môj.

C. Ego propter te Chananæórum reges percússi: et tu percussísti arúndine caput meum.
Ch. Pópule meus.

C. Ja som pre teba porazil chananejských kráľov, a ty si ma bil trstinou po hlave.
Ch. Ó ľude môj.

C. Ego dedi tibi sceptrum regále: et tu dedísti cápiti meo spíneam corónam.
Ch. Pópule meus.

C. Ja som ti dal kráľovskú berlu, a ty si mi dal na hlavu tŕňovú korunu.
Ch. Ó ľude môj.

C. Ego te exaltávi magna virtúte: et tu me suspendísti in patíbulo crucis.
Ch. Pópule meus.

C. Ja som ťa vyvýšil veľkou mocou, a ty si ma povýšil na drevo kríža.
Ch. Ó ľude môj.

ANTIFÓNA

Crucem tuam adorámus, Dómine: et sanctam resurrectiónem tuam laudámus, et glorificámus: ecce enim propter lignum venit gaúdium in univérso mundo. *(Ps 66, 2)* Deus misereátur nostri, et benedícat nobis: illúminet vultum suum super nos, et misereátur nostri. - Crucem tuam.

Klaniame sa tvojmu Krížu, ó Pane, chválime a oslavujeme tvoje sväté zmŕtvychvstanie, lebo hľa, skrze drevo Kríža nadišla radosť celému svetu. *(Ž 66, 2)* Nech sa Boh zmiluje nad nami a nech nás požehná; nech rozjasní svoju tvár nad nami a nech sa zmiluje nad nami. - Klaniame sa.

Tu spievame *hymnus Pange lingua* (o Umučení), ktorý pochádza od biskupa Venancia Fortunáta z Poitiers († okolo 600.); je to nádherný chválospev o sv. Kríži. Po každej slohe hymnu, ktorý spieva predspevák C., pridávame striedavo a spoločne s chórom spievame prvú alebo druhú časť refrénu.

Refrén:

Crux fidélis, inter omnes arbor una nóbilis: nulla silva talem profert fronde, flore, gérmine.
Dulce lignum, dulces clavos, dulce pondus sústinet.

Kríž, ty verný, len ty medzi stromami si vznešený: Žiaden v lese nemá také listy, kvety, ovocie.
Sladké drevo, sladké klince, sladké bremä nesiete.

HYMNUS

C. Pange, lingua, gloriósi laúream certáminis, et super Crucis trophæo dic triúmphum nóbilem: quáliter Redémptor orbis immolátus vícerit.
Ch. Crux fidélis.

C. De paréntis protoplásti fraude Factor cóndolens, quando pomi noxiális in necem morsu ruit: ipse lignum tunc notávit, damna ligni ut sólveret.
Ch. Dulce lignum.

C. Hoc opus nostræ salútis ordo depopóscerat: multifórmis proditóris ars ut artem fálleret: et medélam ferret inde, hostis unde láeserat.
Ch. Crux fidélis.

C. Quando venit ergo sacri plenitúdo témporis, missus est ab arce Patris Natus, orbis Cónditor: atque ventre virgináli carne amíctus pródiit.
Ch. Dulce lignum.

C. Vagit Infans inter arcta cónditus præsépia: membra pannis involúta Virgo Mater álligat: et Dei manus, pedésque stricta cingit fáscia.
Ch. Crux fidélis.

C. Lustra sex qui jam perégit, tempus implens córpo-

C. Veleb, jazyk, slávny zápas, víťazne už skončený, o víťazstve Krista spievaj, hlahol hymnus vznešený: Ako Vykupiteľ sveta, v obeť daný, zvíťazil.
Ch. Kríž, ty verný.

C. Prarodičov oklamaných Tvorca veľmi ľutuje, zrie, jak do smrti sa rútia, zhltnuvši plod jablone: Preto určil, by strom nový zahnal stromu pohromu.
Ch. Sladké drevo.

C. Toto dielo našej spásy plynie z Božích úradkov; by lesť zradcu rozvetvená zlámala sa zasa ľsťou, by liek spásy prúdil ztadiaľ, kde nám diabol uškodil.
Ch. Kríž, ty verný.

C. Keď už tedy plnosť času presvätého nadišla, poslal Otec s neba zámku Syna, Tvorcu vesmíra; z lona Panny Boží Syn k nám prišiel telom odený.
Ch. Sladké drevo.

C. V úzkych jasliach položené plače malé Pachoľa: Panna Matka ponížene plienkami ho ovila: Ruky, nohy Spasiteľa nežne sviera povijak.
Ch. Kríž, ty verný.

C. Keď bol mužom tridsaťročným a už dospel telesne,

ris, sponte líbera Redémptor passióni déditus, Agnus in Crucis levátur immolándus stípite.
Ch. Dulce lignum.

Vykupiteľ dobrovoľne šiel niesť muky bolestné, na kríži je rozopiaty, Baránok, hľa, visí v tme.
Ch. Sladké drevo.

C. Felle potus ecce languet: spina, clavi, láncea mite corpus perforárunt, unda manat, et cruor: terra, pontus, astra, mundus, quo lavántur flúmine!
Ch. Crux fidélis.

C. Jak ho žlčou napájajú: Tŕnie, klince, kopija nežné telo rozdierajú: Krv a voda vyteká von a moru, hviezdam, kraju mizne špina odveká.
Ch. Kríž, ty verný.

C. Flecte ramos, arbor alta, tensa laxa víscera, et rigor lentéscat ille, quem dedit natívitas: et supérni membra Regis tende miti stípite.
Ch. Dulce lignum.

C. Zohni vetvy, ó strom krásny, zvoľni údy rozpäté, zjemni pomaličky nehou tuhosť, danú prírodou: Telo Kráľa najvyššieho na svojom pni nežne nes.
Ch. Sladké drevo.

C. Sola digna tu fuísti ferre mundi víctimam: atque portum præparáre arca mundo naúfrago: quam sacer cruor perúnxit, fusus Agni córpore.
Ch. Crux fidélis.

C. Iba ty si sám bol hoden niesť dar sveta výkupný, a tak prístav pripraviť nám, archa pre stroskotaných, ktorú farbí presvätá krv, tryskajúca z Baránka.
Ch. Kríž, ty verný.

C. Sempitérna sit beátæ Trinitáti glória: æqua Patri, Filióque; par decus Paráclito: Unius, Triníque nomen laudet univérsitas. Amen.
Ch. Dulce lignum.

C. Stála sláva buď vzdávaná preblaženej Trojici, rovná Otcu, Synu jeho, Duchu Tešiteľovi: Chvála menu Trojjediného, rozliehaj sa vesmírom. Amen.
Ch. Sladké drevo.

Omša vopred premenených darov

Takáto omša, *Missa Praesanctificatorum*, v ktorej niet premenenia, len prijímanie, bola v starých časoch aj viac ráz, najmä v dni kajúce, ktorý zvyk si východná liturgia podržala až podnes. Kňaz v slávnostnej procesii prinesie sv. Hostiu z bohostánku vedľajšieho oltára. Pri procesii spievame:

HYMNUS O SV. KRÍŽI

Vexílla Regis pródeunt: Fulget Crucis mystérium, Qua vita mortem pértulit Et morte vitam prótulit.

Zástavy Kráľa vejú, hľa, a tajomstvom kríž plápolá, kde život v smrti zanikol a smrťou život prenikol.

Quæ vulnerata lánceæ Mucróne diro, críminum Ut nos laváret sórdibus: Manávit unda et sánguine.

Hrot ostrý prešiel srdcom až, by odniesla preč hriechov tiaž a špinavých nás umyla, krv s vodou z neho prúdila.

Impléta sunt, quæ cóncinit David fidéli cármine, Dicéndo natiónibus: Regnávit a ligno Deus.

Splnilo sa, čo Dávid kráľ piesňami vrúcne vyspieval, čo znelo všade v národoch: Chce s dreva kríža vládnuť Boh.

Arbor decóra et fúlgida, Ornáta Regis púrpura, Elécta digno stípite Tam sancta membra tángere.

Žiarivý strom, strom vznešený, v krv a v nach Kráľa odený, len tvoj kmeň má tú veľkú česť, že smie tak sväté údy niesť.

Beáta, cujus bráchiis Prétium pepéndit sæculi, Statéra facta córporis, Tulítque prædam tártari.

Ó šťastný: sveta výkupné v náruč ti skleslo, visiac v tme. Ó, váha Tela svätého, tys' vzala korisť z pekla von.

O Crux, ave, spes única! Hoc passiónis témpore, Piis adáuge grátiam, Reísque dele crímina.

Zdrav buď, kríž, nádej jediná včuľ v tomto čase súženia. Ráč zbožným milosť rozmnožiť a vinným hriechy skynožiť.

Te, fons salútis, Trínitas, Collaúdet omnis spíritus: Quibus Crucis victóriam Largíris, adde prǽmium. Amen.

Trojica, studňa spasenia, nech ťa vždy chvália stvorenia. Dajže nám s krížom zvíťaziť, v odmenu s tebou v sláve žiť. Amen.

Kňaz položí Hostiu na oltár. Do kalicha vleje vína a vody na opláknutie po sv. prijímaní. Hostiu incenzuje:

Incénsum istud, a te benedíctum, ascéndat ad te, Dó-

Nech vystupuje k tebe, Pane, toto kadidlo, ktoré si po-

mine: et descéndat super nos misericórdia tua.

žehnal, a nech na nás sostupuje tvoje milosrdenstvo.

Incenzuje oltár:

(Ps 140, 2-4) Dirigátur, Dómine, orátio mea, sicut incénsum in conspéctu tuo: elevátio mánuum meárum sacrifícium vespertínum. Pone, Dómine, custódiam ori meo, et óstium circumstántiæ lábiis meis: ut non declínet cor meum in verba malítiæ, ad excusándas excusatiónes in peccátis.

(Ž 140, 2-4) Nech sa vznáša, Pane, moja modlitba pred tvoju tvár ako kadidlo; zdvihnutie mojich rúk ako obeť večerná. Postav, Pane, stráž pred moje ústa a pevnú bránu pred moje pery, aby sa mi srdce nechýlilo k zlému a k márnym výhovorkám z hriechov.

Odovzdáva turibulum:

Accéndat in nobis Dóminus ignem sui amóris, et flammam ætérnæ caritátis. Amen.

Nech zapáli v nás Pán oheň svojej lásky a plameň večného zmilovania. Amen.

Diakon ho neincenzuje.

Kňaz si umýva ruky a potom sa modlí:

In spíritu humilitátis, et in ánimo contríto suscipiámur a te, Dómine: et sic fiat sacrifícium nostrum in conspéctu tuo hódie, ut pláceat tibi, Dómine Deus.

Prijmi nás, Pane, v duchu ponížených a v srdci skrúšených a naša obeta nech tak sa koná dnes pred tvojou tvárou, aby sa tebe, Pane Bože, ľúbila.

K veriacim obrátený:

Oráte, fratres: ut meum ac vestrum sacrifícium acceptábile fiat apud Deum Patrem omnipoténtem.

Modlite sa, bratia, aby moja a vaša obeta bola príjemná Bohu Otcu všemohúcemu.

Nič sa neodpovedá.

Potom uprostred oltára:

Orémus: Præcéptis salutáribus móniti, et divína institutióne formáti, audémus dícere:

Modlime sa: Spasiteľnými prikázaniami napomenutí a božskou náukou poučení osmeľujeme sa hovoriť:

Pater noster, qui es in cælis: Sanctificétur nomen tuum: Advéniat regnum tuum: Fiat volúntas tua, sicut in cælo, et in terra. Panem nostrum quotidiánum da nobis hódie: Et dimítte nobis débita nostra, sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

Otče náš, ktorý si na nebesiach, posväť sa meno tvoje, príď kráľovstvo tvoje, buď vôľa tvoja ako v nebi tak i na zemi. Chlieb náš každodenný daj nám dnes a odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom a neuveď nás do pokušenia.

℟. Sed líbera nos a malo. S. *(sub silentio)* Amen.

℟. Ale zbav nás od zlého. *Kňaz ticho:* Amen.

Potom nahlas spieva:

Líbera nos, quæsumus, Dómine, ab ómnibus malis præteritis, præséntibus, et futúris: et intercedénte beáta et gloriósa semper Vírgine Dei genitríce María, cum beátis Apóstolis tuis Petro et Paulo, atque Andréa, et ómnibus Sanctis, da propítius pacem in diébus nostris: ut ope misericórdiæ tuæ adjúti, et a peccáto simus semper líberi, et ab omni perturbatióne secúri. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Zbav nás, prosíme, Pane, od všetkého zla minulého, prítomného a budúceho, a na orodovanie blahoslavenej a slávnej Bohorodičky Márie, vždy Panny, i blahoslavených apoštolov Petra a Pavla a Andreja, aj všetkých svätých, daj milostive pokoj v našich dňoch, aby sme, podporení pomocou tvojho milosrdenstva, boli vždy oslobodení od hriechu a bezpeční pred každým nepokojom. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista, tvojho Syna, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého, Boh po všetky veky vekov. ℟. Amen.

Kňaz pozdvihne Hostiu, potom ju rozlomí nad kalichom na tri čiastky, najmenšiu pustí do kalicha bez slova a pokračuje:

Percéptio Córporis tui, Dómine Jesu Christe, quod ego indígnus súmere præsúmo, non mihi provéniat in judícium, et condemnatiónem:

Prijatie tvojho Tela, Pane Ježišu Kriste, ktoré ja nehodný sa opovažujem požívať, nech mi neslúži na súdenie a zatratenie, lež pre

sed pro tua pietáte prosit mihi ad tutaméntum mentis, et córporis, et ad medélam percipiéndam: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Amen.

tvoju dobrotivosť nech mi osoží na ochranu duše a tela a na získanie uzdravenia: ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov. Amen.

Ku prijímaniu sa modlí:

Panem cæléstem accípiam et nomen Dómini invocábo.

Nebeský chlieb prijmem a budem vzývať meno Pánovo.

Trikrát:

Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanábitur ánima mea.

Pane, nie som hodný, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz len slovo, a bude uzdravená moja duša.

Corpus Dómini nostri Jesu Christi custódiat ánimam meam in vitam ætérnam. Amen.

Telo nášho Pána Ježiša Krista nech zachová moju dušu pre život večný. Amen.

Po požití sv. Hostie kňaz pije víno z kalicha so sv. partikulou, oplákne si prsty nad kalichom a nakoniec sa modlí:

Quod ore súmpsimus, Dómine, pura mente capiámus: et de múnere temporáli fiat nobis remédium sempitérnum.

Čo sme ústami požili, Pane, prijmime čistou mysľou a časný dar nech sa nám stane večným liekom.

Druhú sv. Hostiu položí kňaz do monštrancie a v sprievode za spevu hymnu *Pange lingua* (viď Dodatok na konci Misála) odnesie ju k Božiemu hrobu. Potom sú *Nešpory*. Po ich skončení oltár sa pozbaví ozdoby.

Biela Sobota Sabbatum Sanctum - Štácia u sv. Jána v Lateráne

Dvoj. 1. triedy. - Rúcho fialové; pri sv. omši biele.

Z tmy smrti prechádzame do svetla zmŕtvychvstania. - Liturgia dnešného dňa je veľkou vigíliou veľkonočnou, ktorá sa začínala v sobotu večer, trvala cez celú noc a zakončila sa omšou vigílie v nedeľu ráno. Aleluja sa spievala len v nedeľu ráno, keď Spasiteľ slávne vstal z hrobu. Všetkých veriacich viazala povinnosť pod ťažkým hriechom sa zúčastniť na tejto vigílii, od ktorej pochádza aj náš názov „Veľká noc".

Liturgia sa začala *„post Nonam"*, teda večer po odbavení cirkevnej modlitby, predpísanej na deviatu hodinu (našu tretiu popoludní). Koncom stredoveku ju posunuli na popoludnie Bielej soboty, na pamiatku toho sa nám zachovaly nešpory vo sv. omši. Konečne prešla na predpoludnie, ako ju aj dnes máme. Delí sa na časť večernú *(Lucernare)*, nočnú *(Vigilia)* a rannú *(Baptismale)*, po ktorej nasleduje omša vigílie.

Časť večerná - liturgia svetla

V predsieni chrámovej sa svätí oheň, vykresaný z kremeňa, ktorý je symbolom Krista ako Svetla sveta, a päť hrúd tymiánu, naznačujúcich jeho päť svätých rán. Sprievod sa potom pohne k oltáru. Svetlo sa roznecuje. Diakon zapaľuje tri sviece trojitého svietnika s istou slávnostnou gradáciou: v predsieni, v lodi a v svätyni. Spieva vždy vyšším hlasom *„Lumen Christi"*. Všetci kľaknú a odpovedajú *„Deo gratias"*. Trojdielne svetlo naznačuje Božstvo Ježiša Krista, ktoré prebýva v najsv. Trojici. Pri oltári o tomto Svetle spieva diakon *„praeconium paschale"* čiže veľkonočný hymnus *„Exsultet"*. Z posvätného svetla sa zapáli *veľkonočná sviece* (cereus paschalis), obraz osláveného Krista, a konečne všetky lampy, takže kostol je zaplavený slávnostným svetlom. Takto zaplavil Kristus celý svet svojím svetlom po svojom zmŕtvychvstaní a teraz zaplavuje svoju Cirkev, ktorú zobrazuje kostol.

Svätenie nového ohňa a piatich tymiánových hrúd

Kňaz, odetý do fialového rúcha, sa modlí:

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Deus, qui per Fílium tuum, angulárem scílicet lápidem, claritátis tuæ ignem fidélibus contulísti: productum e sílice, nostris profutúrum úsibus, novum hunc ignem sanctí ✠ fica: et concéde nobis, ita per hæc festa paschália cæléstibus desidériis inflammári; ut ad perpétuæ claritátis, puris méntibus, valeámus festa pertíngere. Per eúndem Christum, Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Modlime sa. - Bože, ktorý skrze Syna svojho, uhlový kameň totiž, udelil si veriacim oheň svojej jasnosti: tento nový oheň, vykresaný z kremeňa nám na úžitok, po ✠ svät': a dopraj nám týmito veľkonočnými slávnosťami nebeskými túžbami roznietiť sa tak, aby s čistým srdcom mohli sme dospieť k sviatkom večnej jasnosti. Skrze tohože Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

Orémus. - Dómine Deus, Pater omnípotens, lumen indefíciens, qui es cónditor ómnium lúminum: béne ✠

Modlime sa. - Pane Bože, Otče všemohúci, nehasnúce svetlo, ktorý si pôvodcom všetkých svetiel: po ✠ že-

dic hoc lumen, quod a te sanctificátum, atque benedíctum est, qui illumínásti omnem mundum, ut ab eo lúmine accendámur, atque illuminémur igne claritátis tuæ: et sicut illumínásti Móysen exeúntem de Ægýpto, ita illúmines corda, et sensus nostros: ut ad vitam, et lucem ætérnam pervenire mereámur. Per Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

hnaj toto svetlo, ktoré si ty, osvietiteľ celého sveta, posvätil a požehnal, aby nás toto svetlo zapálilo a osvietilo ohňom tvojej jasnosti: a ako osvietil si Mojžiša, vychádzajúceho z Egypta, tak osviež naše srdcia aj mysle: aby zaslúžili sme si dôjsť do večného života a svetla. Skrze Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

Orémus. - Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus: benedicéntibus nobis hunc ignem in nómine tuo, et unigéniti Fílii tui, Dei ac Dómini nostri Jesu Christi, et Spíritus Sancti, cooperári dignéris, et ádjuva nos contra igníta tela inimíci, et illústra grátia cælésti. Qui vivis et regnas cum eódem Unigénito tuo, et Spíritu Sancto, Deus: per ómnia sæcula sæculórum.
℟. Amen.

Modlime sa. - Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože: ráč spoluúčinkovať s nami, svätiacimi tento oheň v mene tvojom a jednorodeného Syna tvojho, Boha a Pána nášho Ježiša Krista, a Ducha Svätého: a pomáhaj nám proti ohnivým šípom nepriateľa a osvecuj nás nebeskou milosťou. Ktorý žiješ a kráľuješ s týmže Jednorodeným svojím a Duchom Svätým, Boh po všetky veky vekov. ℟. Amen.

Nasledujúcou oráciou sa svätí päť tymiánových hrúd pre veľkonočnú sviecu.

Véniat, quæsumus, omnípotens Deus, super hoc incénsum larga tuæ bene ✠ dictiónis infúsio: et hunc noctúrnum splendórem invisíbilis regenerátor accénde; ut non solum sacrifícium, quod hac nocte litátum est, arcána lúminis tui admixtióne refúlgeat; sed in quocúmque loco ex hujus sanctificatiónis my-

Nech sostúpi, prosíme, všemohúci Bože, hojný prúd tvojho po ✠ žehnania na toto kadidlo: a ty, neviditeľný obroditeľ, zapáľ tento nočný jas, aby tajomným prispením tvojho svetla zažiarila nielen obeta, prinesená tejto noci, ale aby na každom mieste, kam zanesie sa niečo z tajomstva tohto posvätenia, po

stério áliquid fúerit deportátum, expúlsa diabólicæ fraudis nequítia, virtus tuæ majestátis assístat. Per Christum, Dóminum nostrum.
R. Amen.

zažehnaní diabolskej lesti pomáhala nám moc tvojej velebnosti. Skrze Krista, Pána nášho.

℟. Amen.

Teraz incenzuje päť tymiánových hrúd a kropí ich svätenou vodou. Potom od posväteného ohňa zapáli sa svieca. Diakon odloží fialové kajúce rúcho, oblečie sa, ako veľkonočný posol, do bieleho slávnostného rúcha, dalmatiky, s trojitého svietnika vezme do ruky sviecu, rozdelenú na tri ramená. Táto trojramenná svieca je symbolom najsv. Trojice: Kristus, svetlo sveta, priviedol nás k jej poznaniu; pravda, toto tajomstvo ohlasovalo sa ľuďom len pomaly, ale vždy dôraznejšie a hlasnejšie. Toto je smysel nasledujúceho obradu.
V procesii sa ide do kostola. Diakon (kde niet asistencie, robí to kňaz) pri dverách kostola z posväteného ohňa zažne jednu sviecu trojramenného svietnika, pričom kľakne a zaspieva; všetci kľačia:

Lumen Christi.
℟. Deo grátias.

Svetlo Kristovo.
℟. Vďaka Bohu.

V strede kostola a potom pred oltárom zapáli druhú a tretiu sviecu a spieva to isté vždy vyšším hlasom.

Svätenie Veľkonočnej sviece

K spevu veľkonočného chválospevu diakon si prosí požehnanie od kňaza: *Ráč, pane, požehnať* a dostáva ho slovami:

Dóminus sit in corde tuo et in lábiis tuis: ut digne et competénter annúnties suum paschále præcónium: In nómine Patris, et Fílii, ✠ et Spíritus Sancti. Amen.

Nech je Pán v tvojom srdci a na tvojich perách, aby si dôstojne a náležite ohlasoval jeho veľkonočný chválospev v mene Otca i Syna ✠ i Ducha Svätého. Amen.

Diakon spieva:

Exsúltet jam Angélica turba cælórum: exsúltent divína mystéria: et pro tanti Regis victória tuba ínsonet salutáris. Gáudeat et tellus tantis irradiáta fulgóribus: et ætérni Regis splendóre illustráta, totíus orbis se séntiat amísisse calíginem. Lætétur et mater Ecclésia, tanti lúminis

Plesaj už nebeský sbor anjelov! Plesajte, božské tajomstvá! A k víťazstvu vznešeného Kráľa nech zahlaholí trúba spásy. Raduj sa, zem, ožiarená toľkým leskom, osvietená žiarou večného Kráľa, pozoruj, že mrákavy zmizly s tvojho povrchu. Raduj sa, matka Cirkev, ozdobená

adornáta fulgóribus: et magnis populórum vócibus hæc aula resúltet. Quaprópter astántes vos, fratres caríssimi, ad tam miram hujus sancti lúminis claritátem, una mecum, quæso, Dei omnipoténtis misericórdiam invocáte. Ut, qui me non meis méritis intra Levitárum númerum dignátus est aggregáre: lúminis sui claritátem infúndens, Cérei hujus laudem implére perfíciat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium suum: qui cum eo vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus.

leskom prejasného svetla. A nech ozýva sa tento chrám mohutným plesaním ľudu. Preto prosím aj vás, najdrahší bratia, ako svedkov prepodivnej jasnosti tohto svätého svetla, vzývajte spolu so mnou milosrdenstvo všemohúceho Boha. On, ktorý ma ráčil bez mojich zásluh pripočítať ku sboru Levítov, nech naplní ma jasom svojho svetla a urobí ma hodným spievať chválu o tejto Svieci. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna svojho, ktorý s ním žije a kraľuje v jednote Ducha Svätého, Boh.

℣. Per ómnia sæcula sæculórum.
℟. Amen.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.
℣. Sursum corda.
℟. Habémus ad Dóminum.
℣. Grátias agámus Dómino, Deo nostro.
℟. Dignum et justum est.

℣. Po všetky veky vekov.
℟. Amen.
℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.
℣. Hore srdcia.
℟. Máme ich u Pána.
℣. Vzdávajme vďaky Pánu, Bohu nášmu.
℟. Je dôstojné a správne.

Vere dignum et justum est, invisíbilem Deum Patrem omnipoténtem Filiúmque ejus unigénitum, Dóminum nostrum Jesum Christum, toto cordis ac mentis affféctu et vocis ministério personáre. Qui pro nobis ætérno Patri Adæ débitum solvit: et véteris piáculi cautiónem pio cruóre detérsit. Hæc sunt enim festa paschália, in quibus verus ille Agnus occídi-

Naozaj je dôstojné a správne s celou vrúcnosťou srdca a mysle plným hlasom velebiť neviditeľného Boha, Otca všemohúceho, a jeho jednorodeného Syna, Pána nášho Ježiša Krista, ktorý za nás splatil večnému Otcovi dlh Adamov a svätou krvou sotrel úpis starého hriechu. Lebo toto sú veľkonočné sviatky, keď bol zabitý ten opravdivý Baránok, ktorého

tur, cujus sánguine postes fidélium consecrántur. Hæc nox est, in qua primum patres nostros, fílios Israel edúctos de Ægýpto, Mare Rubrum sicco vestígio transíre fecísti. Hæc ígitur nox est, quæ peccatórum ténebras colúmnæ illuminatióne purgávit. Hæc nox est, quæ hódie per univérsum mundum in Christo credéntes, a vítiis sæculi et calígine peccatórum segregátos, reddit grátiæ, sóciat sanctitáti. Hæc nox est, in qua, destrúctis vínculis mortis, Christus ab ínferis victor ascéndit. Nihil enim nobis nasci prófuit, nisi rédimi profuísset. O mira circa nos tuæ pietátis dignátio! O inæstimábilis diléctio caritátis: ut servum redímeres, Fílium tradidísti! O certe necessárium Adæ peccátum, quod Christi morte delétum est! O felix culpa, quæ talem ac tantum méruit habére Redemptórem! O vere beáta nox, quæ sola méruit scire tempus et horam, in qua Christus ab ínferis resurréxit! Hæc nox est, de qua scriptum est: Et nox sicut dies illumináb itur: Et nox illuminátio mea in in delíciis meis. Hujus ígitur sanctificátio noctis fugat scélera, culpas lavat: et reddit innocéntiam lapsis et mæstis lætítiam. Fugat ódia, concórdiam parat et curvat impéria.

krv posväcuje dveraje veriacich. Toto je tá noc, v ktorú kedysi našim otcom, synom izraelským, pomohol si prejsť suchou nohou cez Červené more, keď si ich vyviedol z Egypta. Áno, toto je tá noc, ktorá ohnivým stĺpom rozohnala tmy hriechov. Toto je tá noc, ktorá dnes všetkých, ktorí veria v Krista, vyvádza z nepravosti sveta a z tmy hriechov, navracia milosti a zasnubuje so svätosťou. Toto je tá noc, v ktorej Kristus zlámal okovy smrti a ako víťaz vystúpil z pekiel. Veď nič by nám nebolo osožilo, že sme sa narodili, keby nám nebola prišla pomoc vykúpenia. Ó prepodivná blahovôľa tvojej dobroty! Ó neoceniteľná dobrota lásky! Vydal si Syna, aby si vykúpil otroka. Ó zaj potrebný hriech Adamov, zotretý smrťou Kristovou! Ó šťastná vina, ktorá si zaslúžila tak veľkého a tak vznešeného Vykupiteľa. Ó vskutku blažená noc, ktorá jediná bola hodna poznať čas a hodinu, v ktorú Kristus vstal zmŕtvych. Toto je tá noc, o ktorej je napísané: Noc bude jasná ako deň a noc mi bude svetlom v rozkošiach mojich. Veru, posvätnosť tejto noci zaháňa hriechy, smýva viny, vracia nevinnosť padlým a radosť zarmúteným. Zaháňa nenávisť, pripravuje svornosť a ohýba mocnosti.

Diakon zasadí do veľkonočnej sviece tymiánové hrudy v podobe kríža a potom pokračuje:

In hujus ígitur noctis grátia súscipe, sancte Pater, incénsi hujus sacrifícium vespertínum: quod tibi in hac Cérei oblatióne solémni, per ministrórum manus de opéribus apum, sacrosáncta reddit Ecclésia. Sed jam colúmnæ hujus præcónia nóvimus, quam in honórem Dei rútilans ignis accéndit.

V túto milostivú noc prijmi teda, svätý Otče, večernú obetu tohto kadidla, ktorú presvätá Cirkev podáva tebe rukami svojich sluhov slávnostným obetovaním tejto Sviece z diela včeličiek. Už poznáme chválu tohto ohnivého stĺpu, ktorý na česť Božiu zapaľuje plápolajúci plameň.

Tu diakon zapaľuje veľkonočnú sviecu s trojramenného svietnika, čím sa naznačuje vzkriesenie Kristovo, keď jeho Božská moc znovu oživila jeho telo.

Qui licet sit divísus in partes, mutuáti tamen lúminis detriménta non novit. Alitur enim liquántibus ceris, quas in substántiam pretiósæ hújus lámpadis apis mater edúxit.

A hoci sa delí na čiastky, predsa neubúda sdielaného svetla, lebo sýti sa roztopeným voskom, ktorý vyrobila plodná včela na živenie tohto drahocenného svetla.

Teraz zapália večné svetlo a ostatné svetlá v kostole. Svetlo zmŕtvychvstalého Krista naplní svet.

O vere beáta nox, quæ exspoliávit Ægýptios, ditávit Hebrǽos! Nox, in qua terrénis cæléstia, humánis divína jungúntur. Orámus ergo te, Dómine: ut Céreus iste in honórem tui nóminis consecrátus, ad noctis hujus calíginem destruéndam, indefíciens persevéret. Et in odórem suavitátis accéptus, supérnis luminároibus misceátur. Flammas ejus lúcifer matutínus invéniat. Ille, inquam, lúcifer, qui nescit occásum. Ille, qui regréssus ab ínferis, humáno géneri seré-

Ó vskutku blažená noc, ktorá olúpila Egypťanov, a obohatila Hebrejov. Noc, ktorá spája nebo so zemou a Boha s ľuďmi. Preto prosíme teba, Pane, nech táto Svieca, posvätená na slávu tvojho mena, neprestáva zaháňať temnoty tejto noci. Prijmi ju sťa ľúbeznú vôňu, jej svit nech spojí sa so svetlami nebeských výšin. Nech jej jas zastihne ešte ranná zornica, tá zornica, ktorá nikdy nezapadá. Tá, ktorá vstala zmŕtvych a jasne zažiarila ľudskému pokoleniu. Prosí-

nus illúxit. Precámur ergo te, Dómine: ut nos fámulos tuos, omnémque clerum, et devotíssimum pópulum: una cum beatíssimo Papa nostro N. et Antístite nostro N., quiéte témporum concéssa, in his paschálibus gáudiis, assídua protectióne régere, gubernáre et conserváre dignéris.

me teda teba, Pane, ráč nám, svojim sluhom, všetkému duchovenstvu a nábožnému ľudu, spolu s naším preblahoslaveným Otcom M. a naším biskupom M. dožičiť pokojné časy a ráč nás v tejto veľkonočnej radosti stálou ochranou riadiť, spravovať a zachovávať.

Tu sa predtým spieval úsek za rímskeho cisára.

Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Skrze tohože Pána nášho, Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kraľuje spolu v jednote Ducha Svätého, Boh po všetky veky vekov. ℟. Amen.

Časť nočná - svätá vigília

Predošlá časť, tzv. „Eucharistia lucernalis", je úvodom k vigílii veľkonočného sviatku. Sama vigília skladá sa z dvanástich čítaní *proroctiev* (prophetia) zo Starého zákona, v ktorých je naznačená sviatosť sv. krstu. Po každom čítaní nasleduje *kolekta* (modlitba) a za každou treťou lekciou je *traktus*. Jednotlivé vigílie teda oddeľujú trakty. Všetky tieto posvätné texty majú jeden cieľ: pripraviť katechumenov na prijatie krstu a nás na jeho obnovenie. Každá kolekta v krátkosti shrnuje obsah posvätného čítania a vzťahuje sa na sv. krst.

PRVÉ PROROCTVO (Gn 1, 1-31 a 2, 1-2)

Dejiny stvorenia. „Duch Boží vznášal sa nad vodami." Ten istý Duch Boží, ktorý pôsobil pri stvorení, účinkuje svojou božskou silou aj pri znovuzrodení človeka vo sviatosti sv. krstu, vznáša sa aj nad krstnou vodou a dáva jej nadprirodzenú silu.

In princípio creávit Deus cælum et terram. Terra autem erat inánis, et vácua, et ténebræ erant super fáciem abýssi: et Spíritus Dei ferebátur super aquas. Dixítque Deus: Fiat lux. Et facta est lux. Et vidit Deus lucem, quod esset bona: et divísit lucem a ténebris. Appellavítque lucem Diem, et ténebras Noctem: factúmque est

Na počiatku stvoril Boh nebo a zem. Zem však bola pustá a prázdna a tma bola nad hlbočinami a Duch Boží vznášal sa ponad vody. I riekol Boh: Buď svetlo! A bolo svetlo. A Boh videl, že svetlo bolo dobré, i oddelil svetlo od tmy. A Boh nazval svetlo Dňom a tmu nazval Nocou. A nastal večer a nastalo ráno, prvý deň. I riekol Boh: Buď

véspere, et mane, dies unus. Dixit quoque Deus: Fiat firmaméntum in médio aquárum: et dívidat aquas ab aquis. Et fecit Deus firmaméntum, divisítque aquas, quæ erant sub firmaménto, ab his, quæ erant super firmaméntum. Et factum est ita. Vocavítque Deus firmaméntum Cælum: et factum est véspere, et mane, dies secúndus. Dixit vero Deus: Congregéntur aquæ, quæ sub cælo sunt, in locum unum: et appáreat árida. Et factum est ita. Et vocávit Deus áridam, Terram: congregationésque aquárum appellávit Mária. Et vidit Deus, quod esset bonum. Et ait: Gérminet terra herbam viréntem, et faciéntem semen, et lignum pomíferum fáciens fructum juxta genus suum, cujus semen in semetípso sit super terram. Et factum est ita. Et prótulit terra herbam viréntem, et faciéntem semen juxta genus suum, lignúmque fáciens fructum, et habens unumquódque seméntem secúndum spéciem suam. Et vidit Deus, quod esset bonum. Et factum est véspere, et mane, dies tértius. Dixit autem Deus: Fiant luminária in firmaménto cæli, et dívidant diem, ac noctem, et sint in signa, et témpora, et dies, et annos: ut lúceant in firmaménto cæli, et illúminent

obloha v prostriedku vôd a staň sa delidlom medzi vodami a vodami! A učinil Boh oblohu a oddelil vody, ktoré boly pod oblohou, od vôd, ktoré boly nad oblohou. A tak sa stalo. A Boh nazval oblohu Nebom. A nastal večer a nastalo ráno, druhý deň. I riekol Boh: Vody, ktoré ste pod nebom, shromaždite sa na jedno miesto a ukáž sa sucho! A tak sa stalo. A Boh nazval sucho Zemou a shromaždisko vôd Morom. A videl Boh, že to bolo dobré. I riekol Boh: Zem, vyžeň trávu, rastliny, rozsievajúce semeno, stromy, prinášajúce plody, v ktorých je semeno, podľa svojho druhu, na zemi! A tak sa stalo. Zem vyhnala trávu a rastliny, rozsievajúce semeno podľa svojho druhu i stromy, prinášajúce ovocie, v ktorom je ich semeno podľa svojho druhu. A Boh videl, že to bolo dobré. A nastal večer a nastalo ráno, tretí deň. I riekol Boh: Buďte svetlá na nebeskej oblohe, na rozdeľovanie medzi dňom a nocou. A buďte na znamenia a na doby, na dni a roky. A buďte svetlami na nebeskej oblohe, aby ste osvetľovaly zem! A tak sa stalo. A učinil Boh dvoje veľkých svetiel: väčšie, žeby vládlo dňom, a menšie, žeby vládlo nocou, a aj hviezdy. A umiestil ich na nebeskej oblohe, aby osvetľovaly zem

terram. Et factum est ita. Fecítque Deus duo luminária magna: lumináre majus, ut præésset diéi: et lumináre minus, ut præésset nocti: et stellas. Et pósuit eas in firmaménto cæli, ut lucérent super terram, et præéssent diéi, ac nocti, et divíderent lucem, ac ténebras. Et vidit Deus, quod esset bonum. Et factum est véspere, et mane, dies quartus. Dixit étiam Deus: Prodúcant aquæ réptile ánimæ vivéntis, et volátile super terram sub firmaménto cæli. Creavítque Deus cete grándia, et omnem ánimam vivéntem atque motábilem, quam produxerant aquæ in spécies suas, et omne volátile secúndum genus suum. Et vidit Deus, quod esset bonum. Benedixítque eis, dicens: Créscite, et multiplicámini, et repléte aquas maris: avésque multiplicéntur super terram. Et factum est véspere, et mane, dies quintus. Dixit quoque Deus: Prodúcat terra ánimam vivéntem in génere suo: juménta et reptília, et béstias terræ secúndum spécies suas. Factúmque est ita. Et fecit Deus béstias terræ juxta spécies suas, et juménta, et omne réptile terræ in génere suo. Et vidit Deus, quod esset bonum. Et ait: Faciámus hóminem ad imáginem, et similitúdinem nostram: et præsit píscibus maa aby vládly dňom a nocou a oddeľovaly svetlo od tmy. A videl Boh, že to bolo dobré. A nastal večer a nastalo ráno, štvrtý deň. I riekol Boh: Hemžite sa, vody, množstvom živých tvorov, a okrídlené tvory, lietajte ponad zem na nebeskej oblohe! A Boh stvoril veľké morské zvieratá a všetky živočíchy, ktoré sa len hýbu, ktoré sa vo vode hemžia podľa svojho druhu, ako aj všetky okrídlené lietajúce tvory podľa svojho druhu. A videl Boh, že to bolo dobré. A požehnal im Boh a riekol: Plodte a rozmnožujte sa a naplňte morské vody, aj vtáctvo nech sa rozmnožuje na zemi! A nastal večer a nastalo ráno, piaty deň. Povedal tiež Boh: Zem, vydaj živé bytosti podľa svojho druhu: dobytok, plazy a divú zver podľa svojho druhu! A tak sa stalo. A učinil Boh divú zver podľa svojho druhu, dobytok podľa svojho druhu i všetky plazy podľa svojho druhu. A videl Boh, že to bolo dobré. I riekol Boh: Učiň ne človeka na náš obraz, nám podobný. Nech vládne nad rybami mora i nad vtáctvom neba i nad dobytkom a divou zverou i nad všetkými plazmi, ktoré sa plazia po zemi. A stvoril Boh človeka na svoj obraz, na obraz Boží stvoril ho, muža a ženu stvoril ich. A požehnal ich Boh a riekol

ris, et volatílibus cæli, et béstiis, universǽque terræ, omníque réptili, quod movétur in terra. Et creávit Deus hóminem ad imáginem suam: ad imáginem Dei creávit illum, másculum, et féminam creávit eos. Benedixítque illis Deus, et ait: Créscite, et multiplicámini, et repléte terram, et subjícite eam, et dominámini píscibus maris, et volatílibus cæli, et univérsis animántibus, quæ movéntur super terram. Dixítque Deus: Ecce dedi vobis omnem herbam afferéntem semen super terram, et univérsa ligna, quæ habent in semetípsis seméntem géneris sui, ut sint vobis in escam: et cunctis animántibus terræ, omníque vólucri cæli, et univérsis, quæ movéntur in terra, et in quibus est ánima vivens, ut hábeant ad vescéndum. Et factum est ita. Vidítque Deus cuncta, quæ fécerat: et erant valde bona. Et factum est véspere, et mane, dies sextus. Igitur perfécti sunt cæli, et terra, et omnis ornátus eórum. Complevítque Deus die séptimo opus suum, quod fécerat: et requiévit die séptimo ab univérso ópere, quod patrárat.

im: Ploďte a množte sa a naplňte zem. Podmaňte si ju a panujte nad rybami mora, nad vtáctvom neba a nad všetkou zverou, ktorá sa hýbe na zemi. Potom povedal Boh: Hľa, dávam vám všetky rastliny, nosiace semeno, na povrchu celej zeme a všetky stromy, ktoré majú plody, v ktorých je semeno: nech sú vám za pokrm. Všetkým zverom zeme a všetkému vtáctvu neba i všetkému, čo sa hýbe na zemi, v čom je dych života, (dávam) všetku zelenú trávu. A tak sa stalo. A videl Boh všetko, čo učinil, a hľa, bolo to veľmi dobré. A nastal večer a nastalo ráno, šiesty deň. Takto boly dokončené nebo a zem a všetky ich voje. A siedmy deň Boh skončil svoje diela, ktoré učinil. Siedmy deň však odpočíval od všetkých diel, ktoré učinil.

Nehovorí sa *Deo grátias* ani po tomto ani po nasledujúcich proroctvách.

Orémus. Flectámus génua. Modlime sa. Kľaknime na kolená.

℟. Leváte. ℟. Vstaňte!

ORÁCIA

Deus, qui mirabíliter creásti hóminem, et mirabílius redemísti: da nobis, quǽsumus, contra oblectaménta peccáti, mentis ratióne persístere, ut mereámur ad ætérna gaúdia perveníre. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý zázračne stvoril si človeka a vykúpil si ho ešte zázračnejšie: daj nám, prosíme, rozumom duše odolávať zvodom hriechu, aby zaslúžili sme si vojsť do večných radostí. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

DRUHÉ PROROCTVO (Gn 5, 6, 7 a 8)

Potopa sveta. Voda potopy je predobrazom vody sv. krstu, ktorá smyje každú škvrnu s duše človeka, podobne ako voda potopy smyla všetku nepravosť s povrchu zeme.

Noe vero cum quingentórum esset annórum, génuit Sem, Cham, et Japheth. Cumque cœpíssent hómines multiplicári super terram, et fílias procreássent, vidéntes fílii Dei fílias hóminum, quod essent pulchræ, accepérunt sibi uxóres ex ómnibus, quas elégerant. Dixítque Deus: Non permanébit spíritus meus in hómine in ætérnum, quia caro est: erúntque dies illíus centum vigínti annórum. Gigántes autem erant super terram in diébus illis. Postquam enim ingréssi sunt fílii Dei ad fílias hóminum, illǽque genuérunt, isti sunt poténtes a sæculo viri famósi. Videns autem Deus, quod multa malítia hóminum esset in terra, et cuncta cogitátio cordis inténta esset ad malum omni témpore, pœnítuit eum, quod hóminem fecísset in terra. Et tactus dolóre cordis in-

Keď Noe mal päťsto rokov, narodili sa mu Sem, Cham a Jafet. Keď sa však začali ľudia na povrchu zeme množiť a keď sa im narodily dcéry, boží synovia videli, že dcéry ľudí sú pekné, i brali si z nich za ženy, koľko len chceli. Tu riekol Pán: Môj duch neostane nadlho v ľuďoch pre ich poblúdenie, sú len telom. Ich dní bude len stodvadsať rokov. V ten čas boli na zemi obri - ba aj neskoršie - keď synovia boží obcovali s ľudskými dcérami a tieto im rodily obrov. To sú hrdinovia dávnych časov, slávni mužovia. Keď Pán videl, že ľudská neresť na zemi je veľká a že všetko smýšľanie ich srdca je ustavične naklonené ku zlu, ľutoval Pán, že stvoril na zemi človeka, a bol skormútený v srdci a riekol: Vyničím s povrchu zemského ľudí, ktorých som stvoril: človeka a zvieratá,

trínsecus: Delébo, ínquit, hóminem, quem creávi, a fácie terræ, ab hómine usque ad animántia, a réptili usque ad vólucres cœli. Pœnítet enim me fecísse eos. Noe vero invénit grátiam coram Dómino. Hæ sunt generatiónes Noe: Noe vir justus, atque perféctus fuit in generatiónibus suis, cum Deo ambulávit; et génuit tres fílios, Sem, Cham, et Japheth. Corrúpta est autem terra coram Deo, et repléta est iniquitáte. Cumque vidísset Deus terram esse corrúptam (omnis quippe caro corrúperat viam suam super terram), dixit ad Noe: Finis univérsæ carnis venit coram me: repléta est terra iniquitáte a fácie eórum, et ego dispérdam eos cum terra. Fac tibi arcam de lignis lævigátis: mansiúnculas in arca fácies, et bitúmine línies intrínsecus et extrínsecus. Et sic fácies eam: Trecentórum cubitórum erit longitúdo arcæ, quinquagínta cubitórum latitúdo, et trigínta cubitórum altitúdo illíus. Fenéstram in arca fácies, et in cúbito consummábis summitátem ejus: óstium autem arcæ pones ex látere: deórsum cœnácula et trístega fácies in ea. Ecce ego addúcam aquas dilúvii super terram, ut interfíciam omnem carnem, in qua spíritus vitæ est subter cœlum. Univérsa, quæ in plazy a vtáctvo nebeské, lebo ľutujem, že som ich učinil. Len Noe našiel milosť u Pána. Toto je história Noemova: Noe bol spravodlivým mužom; bol bezúhonným medzi svojimi rovesníkmi. Noe chodieval s Bohom. Noemovi narodili sa traja synovia: Sem, Cham a Jafet. Pred Bohom však zem bola skazená, zem bola plná neresti. I videl Boh, že zem bola veľmi skazená, lebo všetko ľudstvo blúdilo na svojej ceste. Tu riekol Boh Noemovi: Predo mnou nastal koniec všetkému, čo má telo, lebo zem je preplnená jeho nepravosťou a ja ho zničím aj so zemou. Urob si koráb z cyprusového dreva, v korábe urob priehrady, a vymaž ho zvnútra i zvonka smolou. A takto ho vystav: tristo lakťov bude jeho dĺžka, päťdesiat lakťov jeho šírka a tridsať lakťov jeho výška. Na korábe sprav aj otvor na jeden lakeť, urob ho hore dokola. Aj dvere daj na bok korába a urob spodné, stredné a vrchné poschodie. Lebo ja naozaj privediem vody potopy na zem, aby som zničil všetko telo, v ktorom je živý dych zpod neba. Všetko, čo je na zemi, zhynie. No s tebou uzavriem smluvu: Do korába vojdeš ty, tvoji synovia, tvoja žena a ženy tvojich synov s tebou. A z každého druhu živočíchov do korába

terra sunt, consuméntur. Ponámque fœdus meum tecum: et ingrediéris arcam tu, et fílii tui, uxor tua, et uxóres filiórum tuórum tecum. Et ex cunctis animántibus univérsæ carnis bina indúces in arcam, ut vivant tecum, masculíni sexus et femininí. De volúcribus juxta genus suum, et de juméntis in génere suo, et ex omni réptili terræ secúndum genus suum: bina de ómnibus ingrediéntur tecum, ut possint vívere. Tolles ígitur tecum ex ómnibus escis, quæ mandi possunt, et comportábis apud te: et erunt tam tibi, quam illis in cibum. Fecit ígitur Noe ómnia, quæ præcéperat illi Deus. Erátque sexcentórum annórum, quando dilúvii aquæ inundavérunt super terram. Rupti sunt omnes fontes abýssi magnæ, et cataráctæ cæli apértæ sunt: et facta est plúvia super terram quadragínta diébus, et quadragínta nóctibus. In artículo diéi illíus ingréssus est Noe, et Sem, et Cham, et Japheth fílii ejus, uxor illíus, et tres uxóres filiórum ejus cum eis in arcam: ipsi et omne ánimal secúndum genus suum, univérsaque juménta in génere suo, et omne, quod movétur super terram in génere suo, cunctúmque volátile secúndum genus suum. Porro arca ferebátur super aquas. Et aquæ prævezmeš po jednom páre, žeby sa s tebou zachovaly nažive, a to samca a samicu. Do korába vojdú s tebou zo všetkých vtákov podľa svojho druhu, z dobytka podľa svojho druhu a z plazov podľa svojho druhu po dvoch, aby mohly žiť. Ty však sober so sebou z každého jedla, čo sa jedáva, a vezmi ho so sebou. To bude tak tebe, ako aj im za pokrm. A Noe urobil všetko, ako mu prikázal Boh urobiť. Noe mal šesťsto rokov, keď bola potopa vody na zemi. Vyvalily sa všetky pramene veľkej hlbočiny a nebeské struhy sa roztvorily. A na zemi pršalo za štyridsať dní a štyridsať nocí. V ten istý deň vošiel do korába Noe, jeho synovia Sem, Cham a Jafet, jeho žena a ženy jeho synov s nimi. Títo, a všetky zvieratá podľa svojho druhu a všetky plazy, plaziace sa po zemi, podľa svojho druhu a všetko vtáctvo podľa svojho druhu, všetky operence a okrídlence. Koráb však plával na vodách a vody vzrastaly ďalej nad zemou, takže zalialy i všetky vysoké vrchy, ktoré sú pod širým nebom. O pätnásť lakťov prevyšovala voda vrchy, ktoré pokrývala. I zahynulo každé telo, ktoré sa pohybovalo na zemi: vtáctvo, dobytok, zver, plazy, plaziace sa po zemi. Zahubil všetky bytosti, čo boly na

luérunt nimis super terram: opertíque sunt omnes montes excélsi sub univérso cœlo. Quíndecim cúbitis áltior fuit aqua super montes, quos operúerat. Consúmptaque est omnis caro, quæ movebátur super terram, vólucrum, animántium, bestiárum, omníúmque reptílium, quæ reptant super terram. Remánsit autem solus Noe, et qui cum eo erant in arca. Obtinuerúntque aquæ terram centum quinquagínta diébus. Recordátus autem Deus Noe cunctorúmque animántium, et ómnium jumentórum, quæ erant cum eo in arca, addúxit spíritum super terram, et imminútæ sunt aquæ. Et clausi sunt fontes abýssi, et cataráctæ cæli: et prohíbitæ sunt plúviæ de cælo. Reversǽque sunt aquæ de terra eúntes, et redeúntes: et cœpérunt mínui post centum quinquagínta dies. Cumque transíssent quadragínta dies, apériens Noe fenéstram arcæ, quam fécerat, dimísit corvum, qui egrediebátur, et non revertebátur, donec siccarétur aquæ super terram. Emísit quoque colúmbam post eum, ut vidéret, si jam cessássent aquæ super fáciem terræ. Quæ cum non invenísset, ubi requiésceret pes ejus, revérsa est ad eum in arcam: aquæ enim erant super univérsam terram: extendítque manum, et apprezemi: ľudí, ako aj dobytok a plazy, ako i nebeské vtáctvo, a vyhubené boly so zeme. A ostal iba Noe a to, čo bolo s ním v korábe. A vôd pribúdalo na zemi ešte za stopäťdesiat dní. Tu spomenul si Boh na Noema a na všetku zver a všetok dobytok, ktorý bol s ním v korábe a dal Boh zaviať vetru nad zemou, a vody upadávaly. Zatvorily sa tiež žriedla hlbočín a nebeské struhy a dážď s neba prestal pršať. A vody, pritekajúc a odtekajúc, mizly so zeme a po uplynutí stopäťdesiatich dní vôd so zeme ubudlo. Prvého dňa desiateho mesiaca objavily sa temená vrchov. Keď uplynulo štyridsať dní, Noe otvoril okno korába, ktoré bol urobil, a vypustil krkavca. Ten hore - dole poletoval a nevracal sa, kým vody nevyschly na zemi. Po ňom vypustil holubicu, aby zvedel, či sa už vody stiahly so zeme. A keďže holubica nenašla miesto, kde by odpočinula jej noha, vrátila sa k nemu nazpät do korába, lebo vody boly ešte na povrchu celej zeme. On vystrel svoju ruku, chytil ju a vzal ju k sebe do korába. Potom počkal ďalších sedem dní a znova vypustil holubicu z korába. A holubica priletela k nemu len podvečer a hľa, v zobáku mala čerstvú olivovú ratolesť. Tu poznal Noe, že vody zmizly so ze-

hénsam íntulit in arcam. Expectátis autem ultra septem diébus áliis, rursum dimísit colúmbam ex arca. At illa venit ad eum ad vésperam, portans ramum olívæ viréntibus fóliis in ore suo. Intelléxit ergo Noe, quod cessássent aquæ super terram. Exspectavítque nihilóminus septem álios dies: et emísit colúmbam, quæ non est revérsa ultra ad eum. Locútus est autem Deus ad Noe, dicens: Egrédere de arca, tu, et uxor tua, fílii tui, et uxóres filiórum tuórum tecum. Cuncta animántia, quæ sunt apud te, ex omni carne, tam in volatílibus, quam in béstiis, et univérsis reptílibus, quæ reptant super terram, educ tecum, et ingredímini super terram: créscite, et multiplicámini super eam. Egréssus est ergo Noe, et fílii ejus, uxor illíus, et uxóres filiórum ejus cum eo. Sed et ómnia animántia, juménta, et reptília, quæ reptant super terram, secúndum genus suum, egréssa sunt de arca. Ædificávit autem Noe altáre Dómino: et tollens de cunctis pecóribus, et volúcribus mundis, óbtulit holocaústa super altáre. Odoratúsque est Dóminus odórem suavitátis.

me. Čakal však ešte ďalších sedem dní a zasa vypustil holubicu, a tá sa viac k nemu nevrátila. Vtedy riekol Boh Noemovi takto: Vyjdi z korába a s tebou aj tvoja žena, tvoji synovia a ženy tvojich synov! A vyveď všetky druhy živočíšstva, ktoré je s tebou: vtáctvo, dobytok a všetky plazy, plaziace sa po zemi, aby sa pohybovaly na zemi, aby sa množily a napĺňaly zem. Vyšiel teda Noe a s ním jeho synovia, jeho žena a ženy jeho synov: všetka zver, všetky plazy a všetko vtáctvo, čo sa len pohybuje na zemi, podľa svojich druhov vyšlo z korábu von. No potom Noe vystavil oltár a vzal zo všetkého čistého dobytka a zo všetkých čistých vtákov a obetoval žertvu na oltári. I zavoňal Pán príjemnú vôňu.

Orémus. Flectámus génua.

℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená.

℟. Vstaňte!

ORÁCIA

Deus, incommutábilis virtus et lumen ætérnum: réspice propítius ad totíus Ecclésiæ tuæ mirábile sacraméntum, et opus salútis humánæ, perpétuæ dispositiónis efféctu, tranquíllius operáre: totúsque mundus experiátur et vídeat, dejécta érigi, inveteráta renovári, et per ipsum redíre ómnia in íntegrum, a quo sumpsére princípium: Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Bože, nemenlivá sila a večné svetlo: shliadni milostive na zázračné tajomstvo celej svojej Cirkvi a podľa večného ustanovenia pokojne konaj dielo ľudskej spásy: a nech celý svet pozná a vidí, že svrhnuté vstáva, zastaralé sa obnovuje, a ako všetko vracia sa k neporušenosti skrze toho, od ktorého bolo povstalo: Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho: Ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha.

TRETIE PROROCTVO (Gn 22, 1-19)

Obetovanie Izáka. Krst predpokladá vieru a tu je nám vzorom silná viera Abrahámova.

In diébus illis: Tentávit Deus Abraham, et dixit ad eum: Abraham, Abraham. At ille respóndit: Adsum. Ait illi: Tolle fílium tuum unigénitum, quem díligis, Isaac, et vade in terram visiónis: atque ibi ófferes eum in holocaústum super unum móntium, quem monstrávero tibi. Igitur Abraham de nocte consúrgens, stravit ásinum suum: ducens secum duos júvenes, et Isaac fílium suum. Cumque concidísset ligna in holocaústum, ábiit ad locum, quem præcéperat ei Deus. Die autem tértio, elevátis óculis, vidit locum procul: dixítque ad púeros suos: Exspectáte hic cum ásino: ego, et puer illuc usque properántes, postquam adora-

V tých dňoch skúšal Boh Abraháma a riekol: Abrahám! Ten odpovedal: Tu som! A On hovoril: Nože vezmi svojho syna, svojho jediného syna, ktorého miluješ, Izáka, a vyber sa do krajiny Morjah. Tam ho obetuj ako celostnú žertvu na jednom z vrchov, ktorý ti ukážem. I vstal Abrahám zavčasráno, osedlal svojho osla, sobral svojich sluhov a svojho syna Izáka so sebou a narúbal dreva pre zápalnú obetu. Potom sa vybral a šiel na miesto, ktoré mu označil Pán. Na tretí deň, keď Abrahám zdvihol svoje oči, zďaleka uvidel to miesto. Tu povedal Abrahám svojim sluhom: Vy ostaňte tu i s oslom; ja a chlapec pôjdeme až

vérimus, revertémur ad vos. Tulit quoque ligna holocáusti, et impósuit super Isaac fílium suum: ipse vero portábat in mánibus ignem et gládium. Cumque duo pérgerent simul, dixit Isaac patri suo: Pater mi. At ille respóndit: Quid vis, fili? Ecce, inquit, ignis et ligna: ubi est víctima holocáusti? Dixit autem Abraham: Deus providébit sibi víctimam holocáusti, fili mi. Pergébant ergo páriter, et venérunt ad locum, quem osténderat ei Deus, in quo ædificávit altáre, et désuper ligna compósuit: cumque alligásset Isaac fílium suum, pósuit eum in altáre super struem lignórum. Extendítque manum, et arrípuit gládium, ut immoláret fílium suum. Et ecce Angelus Dómini de cælo clamávit, dicens: Abraham, Abraham. Qui respóndit: Adsum. Dixítque ei: Non exténdas manum tuam super púerum, neque fácias illi quidquam: nunc cognóvi, quod tímes Deum, et non pepercísti unigénito fílio tuo propter me. Levávit Abraham óculos suos, vidítque post tergum aríetem inter vepres hæréntem córnibus, quem assúmens óbtulit holocáustum pro fílio. Appellavítque nomen loci illíus, Dóminus videt. Unde usque hódie dícitur: In monte Dóminus vidébit. Vocávit

tamto. Pomodlíme sa a vrátime sa k vám. Potom vzal Abrahám drevo pre zápalnú obetu a naložil ho na svojho syna Izáka; sám však sobral oheň a nôž, a takto kráčali obaja. Tu prehovoril Izák k svojmu otcovi Abrahámovi a povedal: Otče! Ten mu odvetil: Hľa, tu som, syn môj! A on mu povedal: Drevo a oheň pre zápalnú obetu sú síce tu, kdeže je však baránok na zápalnú obetu? I odvetil mu Abrahám: Boh si už obstará baránka na zápalnú obetu. A šli obaja ďalej. Keď došli na miesto, ktoré mu označil Boh, Abrahám postavil oltár, naukladal dreva, poviazal svojho syna Izáka a položil ho na oltár navrch dreva. Tu načiahol Abrahám svoju ruku, schytil nôž, aby zabil svojho syna. Vtedy zavolal naňho anjel Pánov s neba a povedal: Abrahám, Abrahám! Ten odpovedal: Tu som! Tu mu on povedal: Nevzťahuj svoju ruku proti chlapcovi a neurob mu nič zlého. Teraz som totižto poznal, že sa bojíš Boha a neušetril si svojho jediného kvôli mne. Tu zdvihol Abrahám svoje oči, a hľa, uzrel v pozadí barana, ktorý bol zachytený rohami v kriakoch. Abrahám podišiel, vzal barana a obetoval ho namiesto svojho syna ako celostnú žertvu. I nazval Abrahám toto miesto Pán

autem Angelus Dómini Abraham secúndo de cœlo, dicens: Per memetípsum jurávi, dicit Dóminus: quia fecísti fílio tuo unigénito propter me: benedícam tibi, et multiplicábo semen tuum sicut stellas cæli, et velut arénam, quæ est in líttore maris: possidébit semen tuum portas inimicórum suórum, et benedicéntur in sémine tuo omnes gentes terræ, quia obœdísti voci meæ. Revérsus est Abraham ad púeros suos, abieŕúntque Bersabée simul, et habitávit ibi.

videl a tak ešte aj dnes sa hovorí: Na vŕšku, kde Pán videl. Anjel Pánov však po druhý raz volal na Abraháma z neba a riekol: Prisahám sa, takáto je Božia výpoveď: Pretože si toto urobil a svojho syna, svojho jediného, neušetril si predo mnou, zahrniem teba požehnaním a prenáramne rozmnožím tvoje potomstvo, bude ho ako hviezd na nebi a ako piesku na morskom brehu a tvoje potomstvo zmocní sa brán svojich nepriateľov a v tvojom potomstve budú požehnané všetky národy zeme preto, lebo si počúvnul môj hlas. Potom vrátil sa Abrahám ku svojim sluhom a soberúc sa, šli spolu do Bersaby. A Abrahám ostal bývať v Bersabe.

Orémus. Flectámus génua.

℟. Leváte.

Modlime sa. - Kľaknime na kolená.

℟. Vstaňte!

ORÁCIA

Deus, fidélium Pater summe, qui in toto orbe terárum, promissiónis tuæ fílios diffúsa adoptiónis grátia multíplicas: et per Paschále sacraméntum, Abraham púerum tuum universárum, sicut jurásti, géntium éfficis patrem: da pópulis tuis digne ad grátiam tuæ vocatiónis introíre. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, najvyšší Otec veriacich, ktorý po celom okruhu zemskom vyliatou milosťou prijatia za vlastných množíš synov svojho prisľúbenia: a svojho sluhu Abraháma, ako si prisahal, Veľkonočným tajomstvom činíš otcom všetkých národov: daj ľudu svojmu dôstojne pristúpiť k milosti svojho povolania. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

ŠTVRTÉ PROROCTVO (Ex 14, 24-31 a 15, 1)

Zázračný priechod židov cez Červené more. I Červené more je obrazom krstu. Krstom prechádzame z otroctva hriechu do dedičstva synov Božích.

In diébus illis: Factum est in vigília matutína, et ecce respíciens Dóminus super castra Ægyptiórum per colúmnam ignis, et nubis, interfécit exércitum eórum: et subvértit rotas cúrruum, ferebantúrque in profúndum. Dixérunt ergo Ægýptii: Fugiámus Israélem; Dóminus enim pugnat pro eis contra nos. Et ait Dóminus ad Móysen: exténde manum tuam super mare, ut revertántur aquæ ad Ægýptios super currus, et équites eórum. Cumque extendísset Móyses manum contra mare, revérsum est primo dilúculo ad priórem locum: fugientibúsque Ægýptiis occurrérunt aquæ, et involvit eos Dóminus in médiis flúctibus. Reversæque sunt aquæ, et operuérunt currus et équites cuncti exércitus Pharaónis, qui sequéntes ingréssi fúerant mare; nec unus quidem supérfuit ex eis. Fílii autem Israel perrexérunt per médium sicci maris, et aquæ eis erant quasi pro muro a dextris, et a sinístris: liberavítque Dóminus in die illa Israel de manu Ægyptiórum. Et vidérunt Ægýptios mórtuos super littus maris, et manum magnam, quam exercúerat Dóminus contra eos: timuítque pópulus Dóminum, et credidérunt Deo, et Móysi servo ejus.

Za oných dní stalo sa v čase rannej stráže, že Pán hľadel v ohnivom a oblačnom stĺpe na Egypťanov a egyptské vojsko uviedol do zmätku. Spôsobil tiež, že im kolesá s vozov odpadávaly a že len ťažko mohli napredovať. Tu Egypťania vraveli: Utekajme pred Izraelitmi, veď Pán bojuje za nich proti Egypťanom. A Pán riekol Mojžišovi: Vystri svoju ruku na more, aby sa vody slialy na Egypťanov, na ich vozy a na ich záprahy. I vystrel Mojžiš svoju ruku nad more, a more vrátilo sa za rána na svoje pôvodné miesto, a pretože Egypťania práve proti nemu utekali, tak Pán zahnal Egypťanov doprostred mora. Vody sa vrátily späť a zavalily vozy, záprahy a všetky faraónove vojská, ktoré sa za nimi pustily do mora. Nezostal z nich ani jeden. Izraeliti však po suchu prešli prostriedkom mora, kým vody po ich pravici a ľavici stály sťa múr. Takto vyslobodil Pán v ten deň Izraela z rúk Egypťanov a Izrael uvidel mŕtvych Egypťanov ležať na morskom pobreží. Videl teda Izrael veľký zázrak, ktorý učinil Pán na Egypťanoch, i bál sa ľud Pána a dôveroval Pánovi a jeho služobníkovi

que pópulus Dóminum, et credidérunt Dómino, et Móysi servo ejus. Tunc cécinit Móyses, et fílii Israel carmen hoc Dómino, et dixérunt:

Mojžišovi. Vtedy zaspievali Mojžiš a Izraeliti Pánovi túto pieseň. A takto spievali:

TRAKTUS (Ex 15, 1 a 2)

Cantémus Dómino: glorióse enim honorificátus est: equum, et ascensórem projécit in mare: adjútor, et protéctor factus est mihi in salútem. ℣. Hic Deus meus, et honorificábo eum: Deus patris mei, et exaltábo eum. ℣. Dóminus cónterens bella: Dóminus nomen est illi.

Spievajme Pánovi, lebo slávne ukázal, že je vznešený, koňa i jazdca svrhol do mora, on, pomocník a ochranca, stal sa mi spásou. ℣. On je Boh môj, preto ho budem oslavovať, on, Boh otca môjho, budem ho velebiť. ℣. Pán zláme zbrane, Pán je jeho meno.

Orémus. Flectámus génua.

Modlime sa. Kľaknime na kolená.

℟. Leváte.

℟. Vstaňte!

ORÁCIA

Deus, cujus antíqua miráccula étiam nostris sæculis coruscáre sentímus: dum quod uni pópulo, a persecutióne Ægyptíaca liberándo, déxteræ tuæ poténtia contulísti, id in salútem géntium per aquam regeneratiónis operáris: præsta, ut in Abrahæ fílios, et in Israelíticam dignitátem, totíus mundi tránseat plenitúdo. Per Dóminum.

Bože, ktorého dávne zázraky ešte aj za našich časov vidíme žiariť: lebo čo silou svojej pravice preukázal si jednému národu, keď vyslobodil si ho z egyptského prenasledovania, to vodou znovuzrodenia činíš pre spásu pohanov: dopraj, aby celý svet prešiel medzi synov Abrahámových a k izraelskej dôstojnosti. Skrze Pána.

PIATE PROROCTVO (Iz 54, 17 a 55, 1-11)

Povolanie k sviatosti krstu. Prorok Izaiáš hovorí: Všetci smädní, poďte k vodám!

Hæc est hæréditas servórum Dómini: et justítia eórum apud me, dicit Dóminus.

To je údel sluhov Pána a ich spravodlivosť u mňa, to výrok Pána. Ach, všetci smäd-

Omnes sitiéntes veníte ad aquas: et qui non habétis argéntum, properáte, émite, et comédite: veníte, émite absque argénto, et absque ulla commutatióne, vinum, et lac. Quare appénditis argéntum non in pánibus, et labórem vestrum non in saturitáte? Audíte audiéntes me, et comédite bonum, et delectábitur in crassitúdine ánima vestra. Inclináte aurem vestram, et veníte ad me: audíte, et vivet ánima vestra, et fériam vobíscum pactum sempitérnum, miseri-córdias David fidéles. Ecce testem pópulis dedi eum, ducem, ac præceptórem géntibus. Ecce gentem,. quam nesciébas, vocábis: et gentes, quæ te non cognovérunt, ad te current propter Dóminum Deum tuum, et sanctum Israel, quia glorificávit te. Quærite Dóminum, dum inveníri potest: invocáte eum, dum prope est. Derelínquat ímpius viam suam, et vir iníquus cogitatiónes suas, et revertátur ad Dóminum, et miserébitur ejus, et ad Deum nostrum: quóniam multus est ad ignoscéndum. Non enim cogitatiónes meæ, cogitatiónes vestræ: neque viæ vestræ, viæ meæ, dicit Dóminus. Quia sicut exaltántur cæli a terra, sic exaltátæ sunt viæ meæ a viis vestris, et cogitatiónes meæ a cogitatiónibus vestris. Et

ní, poďte k vodám a ktorí nemáte peňazí, poďte, kupujte a jedzte, poďte, kupujte bez peňazí a bezplatne víno a mlieko. Prečo vážite striebro za to, čo nie je chlieb, a svoju robotu za to, čo nesýti? Počúvajteže mňa, a dobroty budete jesť, v hojnosti sa bude kochať vaša duša. Nakloňte si ucho a poďte ku mne, poslúchajte, tak vám žiť bude duša a uzavriem s vami večnú smluvu, nesklamnú milosť Dávidovu. Hľa, urobím ho svedkom pre národy, kniežaťom a vládcom kmeňov. Hľa, privoláš si národ, ktorý nepoznáš, a národy, ktoré ťa neznajú, pribehnú k tebe, kvôli Pána, tvojho Boha a svätého Izraela, lebo ťa oslávil. Hľadajte Pána, kým sa dá nájsť, volajte ho, kým je nablízku. Nech opustí bezbožný svoju cestu, človek hriešny svoje smýšľanie a vráti sa k Pánu, on sa zmiluje nad ním, a k svojmu Bohu, veď mnoho odpúšťa. Veď myšlienky moje nie sú myšlienky vaše a cesty vaše nie sú cesty moje, to výrok Pána. Ako sú nebesá vyvýšené nad zem, tak sú moje cesty vysoko od vašich ciest a moje myšlienky od vašich myšlienok. Lebo ako spŕchne dážď a sneh s neba, a ta sa nevráti, ale opojí zem, zúrodní ju, dá jej kličať a dá semä na siatie a chlieb k jedlu, tak bude moje slovo, ktoré vyjde mi z úst:

quómodo descéndit imber, et nix de cælo, et illuc ultra non revértitur, sed inébriat terram, et infúndit eam, et germináre eam facit, et dat semen serénti, et panem comedénti: sic erit verbum meum, quod egrediétur de ore meo: non revertétur ad me vácuum, sed fáciet, quæcúmque vólui, et prosperábitur in his, ad quæ misi illud: dicit Dóminus omnípotens.

nevráti sa ku mne naprázdno, ale urobí, čo som si želal a prevedie, k čomu som ho poslal, hovorí všemohúci Pán.

Orémus. Flectámus génua.

Modlime sa. Kľaknime na kolená.

℟. Leváte.

℟. Vstaňte!

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, multíplica in honórem nóminis tui, quod patrum fídei spopondísti, et promissiónis fílios sacra adoptióne diláta: ut, quod prióres sancti non dubitavérunt futúrum, Ecclésia tua magna jam ex parte cognóscat implétum. Per Dóminum.

Všemohúci večný Bože, na česť mena svojho zveľaď to, čo sľúbil si našim otcom pre ich vieru, a svätým prijatím za svojich rozmnož synov prisľúbenia: aby to, o čom svätí dávnych čias nepochybovali, že sa splní, Cirkev tvoja videla už zväčša splnené. Skrze Pána.

ŠIESTE PROROCTVO (Bar 3, 9-38)

Hodnosť vyvoleného národa. - Prorok Baruch povzbudzuje vyvolený ľud, aby ostal verný Bohu. Aký hrdý mohol byť člen vyvoleného národa, že bol dieťaťom Božím! Ešte viac sa má radovať, kto prijíma krst a stáva sa členom Cirkvi čiže rodiny Božej v Novom zákone: je synom Božím a dedičom kráľovstva nebeského.

Audi, Israel, mandáta vitæ: aúribus pércipe, ut scias prudéntiam. Quid est, Israel, quod in terra inimicórum es? Inveterásti in terra aliéna, coinquinátus es cum mórtuis: deputátus es cum descendéntibus in inférnum.

Počuj, Izrael, príkazy života, zachyť uchom, nauč sa múdrosti. Čo je to, Izrael? Čo, že si v nepriateľskej zemi? Zostarel si v zemi cudzej, poškvrnený si mŕtvolami, prirátaný si k tým, ktorí klesli do podsvetia. Opustil

Dereliquísti fontem sapiéntiæ. Nam si in via Dei ambulásses, habitásses útique in pace sempitérna. Disce, ubi sit prudéntia, ubi sit virtus, ubi sit intelléctus: ut scias simul, ubi sit longitúrnitas vitæ, et victus; ubi sit lumen oculórum, et pax. Quis invénit locum ejus? et quis intrávit in thesáuros ejus? Ubi sunt príncipes géntium, et qui dominántur super béstias, quæ sunt super terram? qui in ávibus cæli ludunt, qui argéntum thesaurízant et aurum, in quo confídunt hómines, et non est finis acquisitiónis eórum? qui argéntum fábricant, et sollíciti sunt, nec est invéntio óperum illórum? Exterminátí sunt, et ad ínferos descendérunt, et álii loco eórum surrexérunt. Júvenes vidérunt lumen, et habitavérunt super terram: viam autem disciplínæ ignoravérunt, neque intellexérunt sémitas ejus, neque fílii eórum suscepérunt eam, a fácie ipsórum longe facta est: non est audíta in terra Chánaan, neque visa est in Theman. Fílii quoque Agar, qui exquírunt prudéntiam, quæ de terra est, et negotiatóres Merrhæ, et Theman, et fabulatóres, et exquisitóres prudéntiæ et intelligéntiæ: viam autem sapiéntiæ nesciérunt, neque commemoráti sunt sémitas si prameň múdrosti. Cestou Boha keby si bol kráčal, bol by si býval vo večnom pokoji. Nauč sa, kde je múdrosť, kde je sila, kde je rozum, tak poznáš zároveň, kde je dlhý život a živobytie, kde je svetlo očú a pokoj. Ktože našiel jej miesto? a ktože vkročil do jej pokladníc? Kdeže sú vládcovia národov? kde sú, čo panujú nad zverinou zeme? čo sa ihrajú s vtáčkami neba, čo shromažďujú striebro a zlato, v ktorom ľudia skladajú svoju nádej a shrabúvajú bez hraníc? Čo spracúvajú striebro a namáhajú sa a ich dielo nemožno pochopiť? Stratili sa, sostúpili do podsvetia a na ich miesto nastúpili iní. Mladší uvideli svetlo a bývali na zemi, cestu múdrosti však nepoznali, ani jej chodníky nepochopili. Ich synovia ju tiež nezachytili, ďaleko ostala od nich. Nepočuli o nej v Kanaáne a nevideli ju v Temane. Synovia Agary, ktorí hľadajú zemskú múdrosť, kupci Merry a Temanu, rozprávkári a skúmatelia múdrosti tiež nepoznali cestu múdrosti, ani na jej chodníky si nespomenuli. Ó Izrael, aký veľký je dom Boha, a ohromné miesto, ktoré vlastní! Veľké je a nemá hraníc, vysoké a nezmerateľné. Tam povstali obri, tí povestní oddávna, postavou veľkí, ktorí vyznali sa v boji. Nie týchto si vyvolil

ejus. O Israel, quam magna est domus Dei, et ingens locus possessiónis ejus! Magnus est, et non habet finem: excélsus et imménsus. Ibi fuérunt gigántes nominátі illi, qui ab inítio fuérunt, statúra magna, sciéntes bellum. Non hos elégit Dóminus, neque viam disciplínæ invenérunt: proptérea periérunt. Et quóniam non habuérunt sapiéntiam, interiérunt propter suam insipiéntiam. Quis ascéndit in cælum, et accépit eam, et edúxit eam de núbibus? Quis transfretávit mare, et invénit illam; et áttulit illam super aurum eléctum? Non est, qui possit scire vias ejus, neque qui exquírat sémitas ejus: sed qui scit univérsa, novit eam, et adinvénit eam prudéntia sua: qui præparávit terram in ætérno témpore, et replévit eam pecúdibus et quadrupédibus: qui emíttit lumen, et vadit, et vocávit illud, et oboédit illi in tremóre. Stellæ autem dedérunt lumen in custódiis suis, et lætátæ sunt; vocátæ sunt, et dixérunt: Adsumus; et luxérunt ei cum jucunditáte, qui fecit illas. Hic est Deus noster, et non æstimábitur álius advérsus eum. Hic adinvénit omnem viam disciplínæ, et trádidit illam Jacob púero suo, et Israel dilécto suo. Post hæc in terris visus est, et cum homínibus conversátus est.

Boh, ani cestu múdrosti neobjavili, a zahynuli, lebo nemali múdrosti, zahynuli pre svoju nemúdrosť. Ktože vystúpil do neba a vzal ju a sniesol ju dole s oblakov? ktože preplavil more a našiel ju a doniesol ju za rýdze zlato? Niet, kto by poznal jej cesty, ani kto by objavil jej chodníky. Ten však, ktorý všetko vie, ju pozná, objavil ju svojou rozumnosťou; ten, ktorý pre večné časy pripravil zem a naplnil ju zvieratmi štvornohými. Ak vyšle svetlo, ono ide, ak ho zavolá, poslúchne ho s chvením.

A hviezdy svietia na svojich strážach a tešia sa; ak ich zavolá, odpovedia: Tu sme! a veselo svietia tomu, ktorý ich učinil. Toto je náš Boh a iného popri ňom nemožno uznať. Každú cestu múdrosti objavil a dal ju svojmu sluhovi Jakubovi a svojmu miláčkovi Izraelovi. Potom sa objavil na zemi a obcoval s ľuďmi.

Orémus. Flectámus génua.
Modlime sa. Kľaknime na kolená.

℟. Leváte.
℟. Vstaňte!

ORÁCIA

Deus, qui Ecclésiam tuam semper géntium vocatióne multíplicas: concéde propítius, ut quos aqua baptísmatis ábluis, contínua protectióne tueáris. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Bože, ktorý povolávaním pohanov stále zväčšuješ Cirkev svoju: dopraj milostivo, aby tých, ktorých obmývaš krstnou vodou, chránil si ustavičnou záštitou. Skrze Krista Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

SIEDME PROROCTVO (Ez 37, 1-14)

Oživenie ľudských kostí. - Videnie proroka Ezechiela: Vyschnuté kosti ožívajú. Ožije aj ľud izraelský, odvlečený do zajatia babylonského. Sviatosťou krstu povstáva nové pokolenie.

In diébus illis: Facta est super me manus Dómini, et edúxit me in spíritu Dómini; et dimísit me in médio campi, qui erat plenus óssibus: et circumdúxit me per ea in gyro. Erant autem multa valde super fáciem campi, síccaque veheménter. Et dixit ad me: Fili hóminis, putásne vivent ossa ista? Et dixi: Dómine Deus, tu nosti. Et dixit ad me: Vaticináre de óssibus istis, et dices: Ossa árida, audíte verbum Dómini. Hæc dicit Dóminus Deus óssibus his: Ecce ego intromíttam in vos spíritum, et vivétis. Et dabo super vos nervos, et succréscere fáciam super vos carnes, et superexténdam in vobis cutem: et dabo vobis spíritum, et vivétis, et sciétis, quia ego Dóminus. Et pro-

V tých dňoch vzniesla sa nado mňa ruka Pána a viedol ma v duchu Pánovom a položil ma uprostred údolia, ktoré bolo plné kostí. I viedol ma zôkol-vôkol popri nich, bolo ich na povrchu údolia veľmi veľa a boly celkom soschnuté. A povedal mi: Syn človeka, ožijú tieto kosti? a odpovedal som: Pane Bože, ty to vieš. Povedal mi: Prorokuj o týchto kostiach a povedz im: Suché kosti, počujte slovo Pána: Takto hovorí Pán Boh týmto kostiam: Hľa, ja vložím do vás ducha, že ožijete. Pokladiem na vás žily, poobkladám vás mäsom, obtiahnem vás kožou, vložím do vás ducha, že ožijete a dozviete sa, že ja som Pán. Prorokoval som teda, ako som dostal rozkaz. A kým som proroko-

phetávi, sicut præcéperat mihi: factus est autem sónitus prophetánte me, et ecce commótio: et accessérunt ossa ad ossa, unumquódque ad junctúram suam. Et vidi, et ecce super ea nervi et carnes ascendérunt: et exténta est in eis cutis désuper, et spíritum non habébant. Et dixit ad me: Vaticináre ad spíritum, vaticináre, fili hóminis, et dices ad spíritum: Hæc dicit Dóminus Deus: A quátuor ventis veni, spíritus, et insúffla super interféctos istos, et revivíscant. Et prophetávi, sicut præcéperat mihi: et ingréssus est in ea spíritus, et vixérunt: steterúntque super pedes suos exércitus grandis nimis valde. Et dixit ad me: Fili hóminis, ossa hæc univérsa, domus Israel est: ipsi dicunt: Aruérunt ossa nostra, et périit spes nostra, et abscíssi sumus. Proptérea vaticináre, et dices ad eos: Hæc dicit Dóminus Deus: Ecce ego apériam túmulos vestros, et edúcam vos de sepúlcris vestris, pópulus meus: et indúcam vos in terram Israel. Et sciétis, quia ego Dóminus, cum aperúero sepúlcra vestra, et edúxero vos de túmulis vestris, pópule meus: et dédero spíritum meum in vobis, et vixéritis, et requiéscere vos fáciam super humum vestram: dicit Dóminus omnípotens.

val, zaznel hlas a strhol sa lomoz: kosti sa zbližovaly, každá kosť k svojmu stavcu. Pozeral som a hľa, uložily sa na ne žily a mäso a na povrchu sa im natiahla koža, ale ducha v nich nebolo. I prehovoril ku mne: Prorokuj o duchu, prorokuj, syn človeka; prehovor k duchu: Takto hovorí Pán Boh: Duch, príď od štyroch vetrov a ovej týchto pozabíjaných, nech ožijú. Prorokoval som teda, ako mi rozkázal; vtom vstúpil do nich duch a ožily. I postavily sa na nohy, vojsko nadmieru veľké. Nato mi povedal: Syn človeka, tieto kosti, to je celý dom Izraela. Oni hovoria: Soschly nám kosti, nádej nám odumrela, sme vykynožení. Preto prorokuj a povedz im: Toto hovorí Pán Boh: Hľa, ja pootváram vaše hroby, vyvediem vás z hrobov, ľud môj, a vovediem vás do zeme izraelskej. I budete vedieť, že ja som Pán, keď vám pootváram hroby a z hrobov vás povyvádzam, ľud môj. I vložím do vás svojho ducha, že ožijete, a dám vám odpočinúť na vlastnej pôde, hovorí všemohúci Pán.

Orémus. Flectámus génua.
℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená.
℟. Vstaňte!

ORÁCIA

Deus, qui nos ad celebrándum paschále sacraméntum, utriúsque testaménti páginis ínstruis: da nobis intellígere misericórdiam tuam; ut ex perceptióne præséntium múnerum firma sit exspectátio futurórum. Per Dóminum.

Bože, ktorý stránkami oboch zákonov poučuješ nás o slávení veľkonočnej sviatosti: daj nám pochopiť milosrdenstvo svoje; aby prijatím dočasných darov bolo neochvejné očakávanie budúcich. Skrze Pána.

ÔSME PROROCTVO (Iz 4, 1-6)

Blaženosť časov Mesiášových. - Proroctvo Izaiášovo vzťahuje sa na naše časy. Aká to radosť pre katechumena, ktorý má prijať krst a takto vstúpiť do Kristovho kráľovstva na zemi!

Apprehéndent septem muliéres virum unum in die illa, dicéntes: Panem nostrum comedémus, et vestiméntis nostris operiémur: tantúmmodo invocétur nomen tuum super nos, aufer oppróbrium nostrum. In die illa erit germen Dómini in magnificéntia, et glória, et fructus terræ sublímis, et exsultátio his, qui salváti fúerint de Israel. Et erit: Omnis, qui relíctus fúerit in Sion, et resíduus in Jerúsalem, sanctus vocábitur, omnis, qui scriptus est in vita in Jerúsalem. Si ablúerit Dóminus sordes filiárum Sion, et sánguinem Jerúsalem láverit de médio ejus, in spíritu judícii, et spíritu ardóris. Et creábit Dóminus super omnem locum montis Sion, et ubi invocátus est,

Chopí sa sedem žien jedného muža v ten deň a povedia: Chlieb svoj budeme jesť a rúcho svoje obliekať, len tvojím menom nech sa zveme: odstráň našu potupu! V ten deň bude Výhonok Pánov k okrase a sláve a Plod zeme k velebe a ozdobe zachránených Izraela. A ten, kto zostane na Sione a kto zbudne v Jeruzaleme, Svätým sa bude nazývať, každý v Jeruzaleme k životu zapísaný, až smyje Pán škvrnu dcér Siona a krv Jeruzalema od neho odstráni duchom súdu a duchom zápalu. A stvorí Pán nad každým miestom hory Sion, i tam, kde ho vzývajú, oblak vo dne a dym a žiaru plamenného ohňa v noci, áno, nad celou slávou bude stan. A strechou bude k tieňu vo dne pred horúčavou a

nubem per diem, et fumum, et splendórem ignis flammántis in nocte: super omnem enim glóriam protéctio. Et tabernáculum erit in umbráculum diéi ab æstu, et in securitátem, et absconsiónem a túrbine, et a plúvia.

úkrytom a útočišťom pred víchricou a pred dažďom.

TRAKTUS (Iz 5, 1 a 2)

Vínea facta est dilécto in cornu, in loco úberi. ℣. Et macériam circúmdedit, et circumfódit: et plantávit víneam Sorec, et ædificávit turrim in médio ejus. ℣. Et tórcular fodit in ea: vínea enim Dómini Sábaoth, domus Israel est.

Vinicu založil si milý na úrodnej stráni. ℣. Obohnal ju múrom, okopal, vysadil viničom zo Soreku a vystavil v nej vežu. ℣. I lis v nej umiestil. Táto vinica Pána zástupov je dom Izraelov.

Orémus. Flectámus génua.

℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená.

℟. Vstaňte!

ORÁCIA

Deus, qui in ómnibus Ecclésiæ tuæ fíliis, sanctórum prophetárum voce manifestásti, in omni loco dominatiónis tuæ, satórem te bonórum séminum, et electórum pálmitum esse cultórem: tríbue pópulis tuis, qui et vineárum apud te nómine censéntur, et ségetum: ut, spinárum, et tribulórum squalóre resecáto, digna efficiántur fruge fœcúndi. Per Dóminum.

Bože, ktorý ústami svätých prorokov zjavil si všetkým synom svojej Cirkvi, že vo všetkých končinách svojej ríše si rozsievačom dobrého semena a pestovateľom vyberaných štepov viničných: udeľ svojim národom, ktoré nazývaš vinicami a siatinami: nech vyplejú zo seba tŕnie nečistoty a bodľačie hriechu, aby staly sa plodnými na dobré ovocie. Skrze Pána.

DEVIATE PROROCTVO (Ex 12, 1-11)

Požívanie veľkonočného baránka. - Naznačuje sa nim sv. prijímanie, na ktorom katechumeni dnes prvý raz boli účastní. Viď druhú *lekciu (Mensis iste)* na Veľký piatok, str. 429.

Orémus. Flectámus génua.

℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená.

℟. Vstaňte!

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui in ómnium óperum tuórum dispensatióne mirábilis es: intélligant redémpti tui, non fuísse excelléntius, quod initio factus est mundus, quam quod in fine sæculórum Pascha nostrum immolátus est Christus: Qui tecum vivit.

Všemohúci večný Bože, ktorý si hodný obdivu v spravovaní všetkých svojich diel: nech tvoji vykúpení poznajú, že nebolo vznešenejšie, keď na počiatku bol stvorený svet, než keď na konci vekov ako veľkonočný Baránok bol obetovaný Kristus: Ktorý s tebou žije.

DESIATE PROROCTVO (Jon 3, 1-10)

Omilostenie Ninivčanov. - Po kázni Jonášovej Ninivčania sa obrátia a Boh im odpúšťa hriechy. Krst smaže všetky hriechy.

In diébus illis: Factum est verbum Dómini ad Jonam prophétam secúndo, dicens: Surge, et vade in Níniven civitátem magnam, et prædica in ea prædicatiónem, quam ego loquor ad te. Et surréxit Jonas et ábiit in Níniven juxta verbum Dómini. Et Nínive erat cívitas magna itínere trium diérum. Et cœpit Jonas introíre in civitátem itínere diéi uníus, et clamávit, et dixit: Adhuc quadragínta dies, et Nínive subvertétur. Et credidérunt viri Ninivítæ in Deum: et prædicavérunt jejúnium, et vestíti sunt saccis a majóre usque ad minórem. Et pervénit verbum ad regem Nínive: et surréxit de sólio suo, et abjécit vestiméntum suum a se, et indútus est sacco, et sedit

V tých dňoch Pán druhý raz prehovoril k prorokovi Jonášovi takto: Vstaň, choď do veľkého mesta Ninive a zvestuj mu zvesť, ktorú ti ja poviem. A Jonáš vstal, a podľa Pánovho rozkazu šiel do Ninive. Ninive však bolo veľkým mestom, na tri dni cesty. A Jonáš začal vstupovať do mesta, - prvý deň cesty -, volal a hovoril: Ešte štyridsať dní, a Ninive bude rozvrátené! Mužovia z Ninive uverili Bohu a ohlásili pôst, obliekli sa do žíneniek od najväčších po najmenších. Vec došla až k ninivskému kráľovi; vstal s trónu, shodil so seba plášť, obliekol si žínenku a sedel na popole. A takto volal v Ninive: Nariadenie kráľa a jeho veľmožov je toto: Ľudia i zvieratá,

in cínere. Et clamávit, et dixit in Nínive ex ore regis, et príncipum ejus, dicens: Hómines, et juménta, et boves, et pécora non gustent quidquam, nec pascántur, et aquam non bibant, et operiántur saccis hómines, et juménta, et clament ad Dóminum in fortitúdine, et convertátur vir a via sua mala, et ab iniquitáte, quæ est in mánibus eórum. Quis scit, si convertátur, et ignóscat Deus, et revertátur a furóre iræ suæ, et non períbimus? Et vidit Deus ópera eórum, quia convérsi sunt de via sua mala: et misértus est pópulo suo Dóminus, Deus noster.

statok a ovce nech nič neokúsia; nech sa nepasú a vodu nech nepijú. Ľudia i zvieratá nech sa poobliekajú do žíneniek, nech hlasno volajú k Bohu a nech sa každý odvráti od svojej zlej cesty a od násilia, ktoré má v rukách. Ktovie, azda sa Boh odvráti a zmiluje; odvráti sa od svojho hnevu, a nezahynieme. I videl Boh ich skutky, že sa odvrátili od svojich zlých ciest. A zmiloval sa nad svojím ľudom Pán, Boh náš.

Orémus. Flectámus génua.

Modlime sa. Kľaknime na kolená.

℟. Leváte.

℟. Vstaňte.

ORÁCIA

Deus, qui diversitátem géntium in confessióne tui nóminis adunásti: da nobis et velle, et posse, quæ præcipis, ut pópulo ad ætérnitátem vocáto, una sit fides méntium, et piétas actiónum. Per Dóminum.

Bože, ktorý sjednotil si rozličné národy vo vyznávaní svojho mena: daj nám aj chcieť aj môcť, čo rozkazuješ, aby ľud, povolaný k večnej blaženosti, mal jednu vieru v mysliach a jednu lásku v skutkoch. Skrze Pána.

JEDENÁSTE PROROCTVO (Dt 31, 22-30)

Vernosť k zákonu Božiemu. - Mojžiš napomína židov, aby boli verní zákonu Božiemu. Toto prikazuje aj Cirkev svojim budúcim dietkam.

In diébus illis: Scripsit Móyses cánticum, et dócuit fílios Israel. Præcepítque Dóminus Jósue, fílio Nun, et ait:

V tých dňoch Mojžiš napísal túto pieseň a naučil ju Izraelitov. Jozuovi však, synovi Nun, prikázal Pán: Buď sta-

Confortáre, et esto robústus: tu enim introdúces fílios Israel in terram, quam pollícitus sum, et ego ero tecum. Postquam ergo scripsit Móyses verba legis hujus in volúmine, atque complévit: præcépit Levítis, qui portábant arcam fœderis Dómini, dicens: Tóllite librum istum, et pónite eum in látere arcæ fœderis Dómini Dei vestri: ut sit ibi contra te in testimónium. Ego enim scio contentiónem tuam, et cervícem tuam duríssimam. Adhuc vivénte me, et ingrediénte vobíscum, semper contentióse egístis contra Dóminum: quanto magis cum mórtuus fúero? Congregáte ad me omnes majóres natu per tribus vestras, atque doctóres, et loquar audiéntibus eis sermónes istos, et invocábo contra eos cælum, et terram. Novi enim, quod post mortem meam iníque agétis, et declinábitis cito de via, quam præcépi vobis: et occúrrent vobis mala in extrémo témpore, quando feceritis malum in conspéctu Dómini, ut irritétis eum per ópera mánuum vestrárum. Locútus est ergo Móyses, audiénte univérso cœtu Israel, verba cárminis hujus, et ad finem usque complévit:

točný a udatný, lebo ty povedieš Izraela do zeme, ktorú som im prisľúbil a ja budem s tebou! A keď napísal Mojžiš slová tejto piesne dôkladne do knihy, potom prikázal Mojžiš levítom, ktorí nosili Pánovu archu smluvy: Soberte túto knihu s piesňou a položte ju k boku archy smluvy Pána, vášho Boha. Nech je tam ako svedok proti tebe. Veď poznám ja spurnosť a tvrdosť tvojej šije. Ako aj teraz, keď som ešte medzi vami živý, spriečili ste sa Pánovi. O čo viac bude po mojej smrti! Shromaždite ku mne všetkých starších z vašich kmeňov a predákov a ja im zreteľne oznámim tieto slová a za svedkov proti nim zavolám nebo a zem. Viem ja, že po mojej smrti zle budete robiť a že odkloníte sa od cesty, ktorú som vám určil. I zastihne vás pohroma na konci časov, lebo to budete stvárať, čo sa nepáči Pánovi, keď popudíte ho skutkami svojich rúk k hnevu. Tu predniesol Mojžiš zreteľne slová tejto piesne v celom znení pred shromaždením celého Izraela:

TRAKTUS (Dt 32, 1-4)

Atténde cælum, et loquar: et aúdiat terra verba ex ore

Čujte, nebesá, čo hovorím, počúvaj, zem, slová úst mo-

meo. ℣. Exspectétur sicut plúvia elóquium meum: et descéndant sicut ros verba mea. ℣. Sicut imber super gramen, et sicut nix super fœnum: quia nomen Dómini invocábo. ℣. Date magnitúdinem Deo nostro: Deus, vera ópera ejus, et omnes viæ ejus judícia. ℣. Deus fidélis, in quo non est iníquitas: justus, et sanctus Dóminus.

jich. ℣. Očakávajte moju reč ako dážď, nech padajú moje slová ako rosa. ℣. Ako dážď na trávu a ako lejak na zvädnutú lúku, lebo vzývať budem meno Pánovo. ℣. Vzdajte česť Bohu nášmu, Božie skutky sú pravdivé a všetky jeho skutky spravodlivé. ℣. Boh je verný, v ňom niet klamu, Pán je spravodlivý a svätý.

Orémus. Flectámus génua.

℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená.

℟. Vstaňte.

ORÁCIA

Deus, celsitúdo humílium, et fortitúdo rectórum: qui per sanctum Móysen, púerum tuum, ita erudíre pópulum tuum sacri cárminis tui decantatióne voluísti, ut illa legis iterátio fíeret étiam nostra diréctio: éxcita in omnem justificatárum géntium plenitúdinem poténtiam tuam, et da lætítiam, mitigándo terrórem; ut ómnium peccátis tua remissióne delétis, quod denuntiátum est in ultiónem, tránseat in salútem. Per Dóminum.

Bože, povýšenie pokorných a sila spravodlivých: ktorý skrze svätého Mojžiša, sluhu svojho, spievaním posvätnej piesne poučil si svoj ľud tak, že pripomienka tohto zákona stala se smernicou aj nám: nad všetkým množstvom ospravedlnených národov vzbuď svoju moc a daj radosť, zmierňujúc strach; aby po zničení všetkých hriechov to, čo bolo oznámené ku pomste, tvojím odpustením obrátilo sa na spásu. Skrze Pána.

DVANÁSTE PROROCTVO (Dan 3, 1-24)

Traja mládenci v ohnivej peci. - Udalosť naznačovala katechumenom mučeníctvo, na ktoré má byť pripravený každý kresťan. Lež mučeníctvo znamená víťazstvo. Nocou utrpenia kráčame v ústrety svetlu víťazstva. Každá nočná vigília končila sa týmto čítaním. Máme ho, napríklad, viac-menej skrátené v kántrových vigíliách.

In diébus illis: Nabuchodónosor rex fecit státuam aú-

V tých dňoch kráľ Nabuchodonozor urobil zlatú sochu.

ream, altitúdine cubitórum sexagínta, latitúdine cubitórum sex, et státuit eam in campo Dura provínciæ Babylónis. Itaque Nabuchodónosor rex misit ad congregándos sátrapas, magistrátus, et júdices, duces, et tyránnos, et præféctos, omnésque príncipes regiónum, ut convenírent ad dedicatiónem státuæ, quam eréxerat Nabuchodónosor rex. Tunc congregáti sunt sátrapæ, magistrátus, et júdices, duces, et tyránni, et optimátes, qui erant in potestátibus constitúti, et univérsi príncipes regiónum, ut convenírent ad dedicatiónem státuæ, quam eréxerat Nabuchodónosor rex. Stabant autem in conspéctu státuæ, quam posúerat Nabuchodónosor rex, et præco clamábat valénter: Vobis dícitur pópulis, tríbubus, et linguis: In hora, qua audiéritis sónitum tubæ, et fístulæ, et cítharæ, sambúcæ, et psaltérii, et symphóniæ, et univérsi géneris musicórum, cadéntes adoráte státuam aúream, quam constítuit Nabuchodónosor rex. Si quis autem non prostrátus adoráverit, eádem hora mittétur in fornácem ignis ardéntis. Post hæc ígitur statim ut audiérunt omnes pópuli sónitum tubæ, fístulæ, et cítharæ, sambúcæ, et psaltérii, et symphóniæ, et omnis géneris musicórum, cadéntes om-

Jej výška bola šesťdesiat lakťov, jej šírka šesť lakťov. Postavil ju na rovine Dura v provincii babylonskej. Nato dal Nabuchodonozor svolať námestníkov, úradníkov a sudcov, vojvodcov, predstavených a prefektov a všetky kniežatá krajín, aby sa sišli k posviacke sochy, ktorú postavil kráľ Nabuchodonozor. A sišli sa všetci námestníci, úradníci, sudcovia, vojvodcovia, predstavení a vznešenci, ktorým bola sverená moc, i všetky kniežatá krajín k posviacke sochy, ktorú postavil kráľ Nabuchodonozor. Stáli pred sochou, ktorú postavil kráľ Nabuchodonozor. Ľež hlásateľ hlasno oznamoval: Oznamuje sa vám, národy, kmene a nárečia: V tú hodinu, keď počujete zvuk rohu, flauty, citary, sambuky, harfy, symfonie a rozličných hudobných nástrojov, padnite a klaňajte sa zlatej soche, ktorú postavil kráľ Nabuchodonozor. Kto by však nepadol a neklaňal sa, v tú hodinu ho hodia do rozpálenej pece. Podľa toho v tú hodinu, keď rozličné národy počuly zvuk rohu, flauty, citary, sambuky, harfy, symfonie a rozličných hudobných nástrojov, padaly všetky národy, kmene a nárečia a klaňaly sa zlatej soche, ktorú postavil kráľ Nabuchodonozor. Hneď v tú hodinu prišli chaldejskí mužovia a udali Židov.

nes pópuli, tribus, et linguæ adoravérunt státuam áuream, quam constitúerat Nabuchodónosor rex. Statímque in ipso témpore accedéntes viri Chaldæi accusavérunt Judæos, dixerúntque Nabuchodónosor regi: Rex, in ætérnum vive: tu, rex, posuísti decrétum, ut omnis homo, qui audíerit sónitum tubæ, fístulæ, et cítharæ, sambúcæ, et psaltérii, et symphóniæ, et univérsi géneris musicórum, prostérnat se, et adóret státuam áuream: si quis autem non prócidens adoráverit, mittátur in fornácem ignis ardéntis. Sunt ergo viri Judæi, quos constituísti super ópera regiónis Babylónis, Sidrach, Misach, et Abdénago: viri isti contempsérunt, rex, decrétum tuum: deos tuos non colunt, et státuam aúream, quam erexísti, non adórant. Tunc Nabuchodónosor in furóre et in ira præcépit ut adduceréntur Sidrach, Misach, et Abdénago: qui conféstim addúcti sunt in conspéctu regis. Pronuntiánsque Nabuchodónosor rex, ait eis: Veréne Sidrach, Misach, et Abdénago deos meos non cólitis, et státuam aúream, quam constítui, non adorátis? Nunc ergo si estis paráti, quacúmque hora audiéritis sónitum tubæ, fístulæ, cítharæ, sambúcæ, et psaltérii, et symphóniæ, omnísque géneris musicórum,

I povedali kráľovi Nabuchodonozorovi: Kráľ, ži naveky! Ty, kráľ, vydal si nariadenie, aby každý človek, keď počuje zvuk rohu, flauty, citary, sambuky, harfy, symfonie a rozličných hudobných nástrojov, padol a klaňal sa zlatej soche. Kto by však nepadol a sa neklaňal, hodia ho do rozpálenej pece. Sú tu však judskí mužovia, ktorých si postavil nad roboty babylonskej provincie, Sidrach, Misach a Abdenago, títo mužovia, kráľ, opovrhli tvojím nariadením, tvojich bohov si nectia a zlatej soche, ktorú si postavil, sa neklaňajú. Nato rozhnevaný a rozzlostený Nabuchodonozor rozkázal priviesť Sidracha, Misacha a Abdenaga; hneď ich aj predviedli pred kráľa. Kráľ Nabuchodonozor prehovoril a povedal im: Je to pravda, Sidrach, Misach a Abdenago, že si nectíte mojich bohov a neklaniate sa zlatej soche, ktorú som postavil? Nuž ak ste teraz ochotní, v tú hodinu, keď počujete zvuk rohu, flauty, citary, sambuky, harfy, symfonie a rozličných hudobných nástrojov, padnite a klaňajte sa soche, ktorú som urobil; ak sa nebudete klaňať, v tú hodinu vás hodia do rozpálenej pece a aký je to boh, ktorý vás vytrhne z mojej ruky? Sidrach, Misach a Abdenago odpovedali a vra-

prostérnite vos, et adoráte státuam, quam feci: quod si non adoravéritis, eádem hora mittémini in fornácem ignis ardéntis: et quis est Deus, qui erípiet vos de manu mea? Respondéntes Sidrach, Misach, et Abdénago, dixérunt regi Nabuchodónosor: Non opórtet nos de hac re respondére tibi. Ecce enim Deus noster, quem cólimus, potest erípere nos de camíno ignis ardéntis, et de mánibus tuis, o rex, liberáre. Quod si nolúerit, notum sit tibi, rex, quia deos tuos non cólimus, et státuam áuream, quam erexísti, non adorámus. Tunc Nabuchodónosor replétus est furóre: et aspéctus faciéi illíus immutátus est super Sidrach, Misach, et Abdénago: et præcépit, ut succenderétur fornax séptuplum, quam succéndi consuéverat. Et viris fortíssimis de exércitu suo jussit, ut ligátis pédibus Sidrach, Misach, et Abdénago, mítterent eos in fornácem ignis ardéntis. Et conféstim viri illi vincti cum braccis suis, et tiáris, et calceaméntis, et véstibus, missi sunt in médium fornácis ignis ardéntis: nam jússio regis urgébat; fornax autem succénsa erat nimis. Porro viros illos, qui míserant Sidrach, Misach, et Abdénago, interfécit flamma ignis. Viri autem hi tres, idest, Sidrach, Misach, et Abdénago, ceciveli kráľovi Nabuchodonozorovi: Na toto ti nemusíme nič odpovedať. Či nás náš Boh, ktorého ctíme, môže vytrhnúť z rozpálenej pece a z tvojich rúk, kráľ, nás oslobodiť, či nie, nuž vedz, kráľ, že tvojich bohov nectíme a zlatej soche, ktorú si postavil, sa neklaniame. Vtedy Nabuchodonozor kypel zlosťou a jeho tvár sa znetvorila pre Sidracha, Misacha a Abdenaga; rozkázal, aby pec rozpálili sedem ráz viac, než ju obyčajne rozpaľúvali. A mocným chlapom zo svojho vojska rozkázal, aby Sidracha, Misacha a Abdenaga poviazali a hodili do rozpálenej pece. Tých mužov teda naskutku poviazali a v plášťoch, s turbánmi, v obuvi a šatách ich hodili do rozpálenej pece, pretože príkaz kráľov bol dôrazný. Pec však bola príliš rozpálená a plameň ohňa zabil chlapov, ktorí hádzali Sidracha, Misacha a Abdenaga. Títo traja mužovia však, Sidrach, Misach a Abdenago, padli do rozpálenej pece poviazaní. Prechádzali sa u-

dérunt in médio camíno ignis ardéntis colligáti, et ambulábant in médio flammæ, laudántes Deum, et benedicéntes Dómino.

prostred plameňov, chválili Boha a dobrorečili Pánovi.

Bez každého úvodu:

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, spes única mundi, qui prophetárum tuórum præcónio præséntium témporum declarásti mystéria: auge pópuli tui vota placátus; quia in nullo fidélium, nisi ex tua inspiratióne, provéniunt quarúmlibet incremènta virtútum. Per Dóminum.

Všemohúci, večný Bože, jediná nádej sveta, ktorý hlásaním svojich prorokov zjavil si tajomstvá našich čias: smierený roznecuj túžby ľudu svojho; lebo bez tvojho vnuknutia nikto z veriacich nemôže vzmáhať sa v nijakých čnostiach. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Týmito čítaniami sú katechumeni pripravení prijať svätý krst. V slávnostnej procesii idú všetci ku krstiteľnici.

Časť ranná - liturgia krstu

Skladá sa z dvoch častí: zo svätenia krstnej vody a zo samého krstu. Svätenie vody deje sa vo forme eucharistickej modlitby (prefácie). I z tohto vysvitá dôležitosť, akú pripisuje Cirkev týmto úkonom. Kňazove úkony majú hlboký symbolický smysel. Ponajprv vodu delí v podobe kríža, a tým ju požehnáva. Potom sa jej dotýka rukou, čím z nej vyháňa zlého ducha. Ďalej vylieva vodu na štyri strany sveta, čím naznačuje, že Kristus kázal apoštolom rozísť sa po celom svete, učiť všetky národy a krstiť ich. Deje sa to aj na pamiatku rajského prameňa, ako predobrazu vody sv. krstu, ktorý sa delil na štyri rieky. Tri razy dýchne na vodu v podobe kríža, aby jej Boh dal nadprirodzenú silu. Tri razy ponorí do krstiteľnice veľkonočnú sviecu za stupňovaného spevu. Táto svieca znamená Ježiša Krista, ktorý svojím krstom posvätil Jordán, kým Duch Svätý vznášal sa nad vodou. Tu sa končí prefácia a voda je posvätená. Kropia sa ňou veriaci, ich príbytky aj veľkonočné pokrmy. Vykúpením očistili sa ľudia nielen od škvrny hriechu, ale aj príroda bola posvätená. Aby sa táto voda stala ozaj krstnou vodou, musí byť ešte posvätená dvojakým posvätným olejom: olejom katechumenov a krizmou. Takto nadobúda vlastnosti Pôvodcu krstu, Ježiša Krista, ako Pomazaného Božieho.

Aj dnes odporúča Cirkev, aby po obrade svätenia vody niektorí, dietky i dospelí, prijali sviatosť sv. krstu. Ináč už len litánie všetkých svätých, ktoré veriaci spievali včase krstenia katechumenov, pripomínajú krst.

Cestou k baptistériu sa spieva:

TRAKTUS (Ž 41, 2-4)

Sicut cervus desíderat ad fontes aquárum, ita desíderat ánima mea ad te, Deus. ℣. Sitívit ánima mea ad Deum vivum: quando véniam, et apparébo ante fáciem Dei? ℣. Fuérunt mihi lácrimæ meæ panes die ac nocte, dum dícitur mihi per síngulos dies: Ubi est Deus tuus?

Ako jeleň dychtí po prameňoch vôd, tak túži duša moja po tebe, Bože. ℣. Duša moja žízni po Bohu živom, kedy už dôjdem a ukážem sa pred tvárou Božou? ℣. Slzy sú mi chlebom vo dne v noci, lebo spytujú sa ma deň čo deň: Kde je Boh tvoj?

Prv, ako kňaz príde ku krstiteľnici, modlí sa:

℣ Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Omnípotens sempitérne Deus, réspice propítius ad devotiónem pópuli renascéntis, qui, sicut cervus, aquárum tuárum éxpetit fontem: et concéde propítius; ut fídei ipsíus sitis, baptísmatis mystério, ánimam, corpúsque sanctíficet. Per Dóminum. ℟. Amen.

Modlime sa. - Všemohúci, večný Bože, shliadni milostive na zbožnosť ľudu, povolaného k znovuzrodeniu, ktorý ako jeleň dychtí po prameni tvojich vôd; a udeľ milostivo; aby jeho smäd po viere v tajomstve krstu posvätil telo aj dušu. Skrze Pána. ℟. Amen.

Pri príchode ku krstiteľnici:

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Omnípotens sempitérne Deus, adésto magnæ pietátis tuæ mystériis, adésto sacraméntis, et ad recreándos novos pópulos, quos tibi fons baptísmatis párturit, spíritum adoptiónis emítte: ut quod nostræ humilitátis geréndum est ministério, virtútis tuæ impleátur efféctu. Per Dóminum

Modlime sa. - Všemohúci, večný Bože, buď prítomný tajomstvám svojej veľkej lásky, buď prítomný sviatostiam a pošli ducha synovstva na pretvorenie nových národov, ktorých tebe rodí krstný prameň: aby to, čo diať sa má naším pokorným prisluhovaním, vykonalo sa mocou tvojej sily. Skrze Pána

nostrum Jesum Christum, Fílium tuum. Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus.

℣. Per ómnia sæcula sæculórum.
℟. Amen.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.
℣. Sursum corda.
℟. Habémus ad Dóminum.
℣. Grátias agámus Dómino, Deo nostro.
℟. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnípotens, æterne Deus: Qui invisíbili poténtia sacramentórum tuórum mirabíliter operáris efféctum: Et licet nos tantis mystériis exsequéndis simus indígni: Tu tamen grátiæ tuæ dona non déserens, étiam ad nostras preces aures tuæ pietátis inclínas. Deus, cujus Spíritus super aquas inter ipsa mundi primórdia ferebátur: ut jam tunc virtútem sanctificatiónis aquárum natúra concíperet. Deus, qui, noténtis mundi crímina per aquas ábluens, regeneratiónis spéciem in ipsa dilúvii effusióne signásti: ut, uníus ejusdémque eleménti mystério, et finis esset vítiis et orígo virtútibus. Réspice, Dómine, in fáciem Ecclésiæ

nášho Ježiša Krista, Syna tvojho. Ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého, Boh.

℣. Po všetky veky vekov.
℟. Amen.
℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.
℣. Hore srdcia.
℟. Máme ich u Pána.
℣. Vzdávajme vďaky Pánu, Bohu nášmu.
℟. Je dôstojné a správne.

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné vzdávať vďaky vždy a všade tebe, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože, ktorý neviditeľnou silou zázračne účinkuješ vo svojich sviatostiach a hoci sme nehodní vysluhovať tak veľké tajomstvá, predsa nám neodnímaš dary svojej milosti a láskavo nakláňaš svoj sluch našim prosbám. Bože, Duch tvoj vznášal sa nad vodami už pri stvorení sveta, takže už vtedy dostala prirodzenosť vody posväcujúcu silu. Bože, ty si vodou smyl nepravosti zlého sveta a už potopou označil si predobraz znovuzrodenia, aby posvätným tajomstvom tohože živlu zanikla nepravosť a zrodila sa čnosť. Shliadni, Pane, na svoju Cirkev a rozmnož počet svojich znovuzrodených dietok. Veď ty občerstvuješ hojným prú-

tuæ, et multíplica in ea regeneratiónes tuas, qui grátiæ tuæ affluéntis ímpetu lætíficas civitátem tuam: fontémque baptísmatis áperis toto orbe terrárum géntibus innovándis: ut, tuæ majestátis império, sumat Unigéniti tui grátiam de Spíritu Sancto.

dom milosti svoju ríšu, keď otváraš krstný prameň na obnovenie národov celého sveta, aby na rozkaz tvojej velebnosti prijala milosť tvojho Jednorodeného z Ducha Svätého.

Kňaz delí rukou vodu na štyri smery v podobe kríža, aby prúd milosti kríža zasiahol celý svet.

Qui hanc aquam, regenerándis homínibus præparátam, arcána sui núminis admixtióne fœcúndet: ut, sanctificatióne concépta, ab immaculáto divíni fontis útero, in novam renáta creatúram, progénies cæléstis emérgat: Et quos aut sexus in córpore aut ætas discérnit in témpore, omnes in unam páriat grátia mater infántiam. Procul ergo hinc, jubénte te, Dómine, omnis spíritus immúndus abscédat: procul tota nequítia diabólicæ fraudis absístat. Nihil hic loci hábeat contráriæ virtútis admíxtio: non insidiándo circúmvolet: non laténdo subrépat: non inficiéndo corrúmpat.

Nech on tajomným primiešaním svojej božskej moci zúrodní túto vodu, pripravenú na znovuzrodenie ľudí, aby posvätením počaté a zrodené z tohto nepoškvrneného lona božského prameňa ako nové stvorenie vynorilo sa nebeské pokolenie. A hoci telesne rozlišujú sa podľa pohlavia a veku, nech matka milosť zrodí všetkých pre jedno a to isté detinstvo. Rozkáž, Pane, nech ďaleko odstúpi odtiaľto každý nečistý duch a každá zloba diabolského klamu. Nech nezasiahne toto miesto nijaká nepriateľská moc, nech ho lstivo neobchádza, nech sa potajomky nevkradne, nech ho jedom nenakazí.

Rukou sa dotýka vody (vyháňa z nej zlého ducha).

Sit hæc sancta et ínnocens creatúra líbera ab omni impugnatóris incúrsu et totíus nequitiæ purgáta discéssu. Sit fons vivus, aqua regénerans, unda purificans: ut

Nech sa toto sväté a nevinné stvorenie zbaví každého útoku zlého ducha a očistí od všetkej nepravosti. Nech je živým prameňom, vodou znovuzrodenia, vlnou očiste-

omnes hoc lavácro salutífero diluéndi, operánte in eis Spíritu Sancto, perféctæ purgatiónis indulgéntiam consequántur.

nia. Nech všetci, ktorí majú byť obmytí týmto spasiteľným kúpeľom, obsiahnu pomocou Ducha Svätého milosť dokonalého očistenia a odpustenia.

Trikrát žehná vodu:

Unde benedíco te, creatúra aquæ, per Deum ✠ vivum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum: per Deum, qui te in princípio verbo separávit ab árida: cujus Spíritus super te ferebátur.

Preto teba, stvorenie-voda, žehnám skrze Boha ✠ živého, skrze Boha ✠ pravého, skrze Boha ✠ svätého. Skrze Boha, ktorý na počiatku svojím slovom oddelil teba od suchej zeme, ktorého Duch vznášal sa nad tebou.

Vylieva vodu na štyri strany sveta, lebo Kristus kázal apoštolom, aby sa rozišli po celom svete, učili všetky národy a krstili ich. Je to i na pamiatku rajského prameňa, ktorý sa delil na štyri rieky, a je tiež symbolom sv. krstu.

Qui te de paradísi fonte manáre fecit, et in quátuor flumínibus totam terram rigáre præcépit. Qui te in desérto amáram, suavitáte índita, fecit esse potábilem, et sitiénti pópulo de petra prodúxit. Be✠nedíco te et per Jesum Christum, Fílium ejus únicum, Dóminum nostrum: qui te in Cana Galilææ signo admirábili sua poténtia convértit in vinum. Qui pédibus super te ambulávit: et a Joánne in Jordáne in te baptizátus est. Qui te una cum sánguine de látere suo prodúxit: et discípulis suis jussit, ut credéntes baptizaréntur in te, dicens: Ite, docéte omnes gentes, baptizántes eos in nómine Patris, et Fílii, et Spíritus Sancti.

On učinil, že ty si vyvierala z rajského prameňa a na jeho rozkaz zavlažovala si celú zem štyrmi riekami. V púšti si bola horká, on ti pridal sladkosť, urobil ťa pitnou a vyviedol ťa smädnému ľudu zo skaly. Že✠hnám ťa skrze Ježiša Krista, jeho jednorodeného Syna, nášho Pána, ktorý ťa v Káne Galilejskej svojou mocou premenil podivným spôsobom na víno. On chodil po tebe nohami a tebou bol od Jána v Jordáne pokrstený, nechal ťa vyroniť s krvou zo svojho boku a takto rozkázal svojim učeníkom krstiť tebou veriacich: Iďte, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.

Číta (bez spevu):

Hæc nobis præcépta servántibus, tu, Deus omnípotens, clemens adésto: tu benígnus aspíra.

Keď plníme tieto tvoje prikázania, Bože všemohúci, ráč sa k nám milostivo skloniť a nás láskavo svojím dychom ovanúť.

Tri razy dýcha na vodu v podobe kríža (symbol Ducha Svätého).

Tu has símplices aquas tuo ore benedícito: ut præter naturálem emundatiónem, quam lavándis possunt adhibére corpóribus, sint étiam purificándis méntibus efficáces.

Požehnaj svojimi ústami túto obyčajnú vodu, nech má nielen prirodzenú silu obmývať telá, ale aj moc očisťovať mysle.

Tri razy ponorí do vody veľkonočnú sviecu (veľkonočná svieca znamená Ježiša Krista, ktorý svojím krstom posvätil rieku Jordán a vtedy sa vznášal Duch Svätý nad ním aj nad vodou). Zakaždým ju ponára hlbšie a spieva vyšším hlasom:

Descéndat in hanc plenitúdinem fontis virtus Spíritus Sancti.

Nech do plnosti tohto prameňa sostúpi sila Ducha Svätého.

Veľkonočnú sviecu drží vo vode a na vodu dýcha v podobe kríža.

Totámque hujus aquæ substántiam regenerándi fœcúndet effectu.

A nech zúrodní celú podstatu tejto vody obrodzujúcou mocou znovuzrodenia.

Paškál vyzdvihne z vody.

Hic ómnium peccatórum máculæ deleántur: hic natúra ad imáginem tuam cóndita, et ad honórem sui reformáta princípii, cunctis vetustátis squalóribus emundétur: ut omnis homo, sacraméntum hoc regeneratiónis ingréssus, in veræ innocéntiæ novam infántiam renascátur.

Nech sa tu sotrú škvrny všetkých hriechov, nech sa tu prirodzenosť, stvorená na tvoj obraz a privedená do svojho prvotného vznešeného stavu, očistí od všetkej zastaralej špiny, a nech sa každý človek, ktorý prijme túto sviatosť znovuzrodenia, prerodí v nové detstvo pravej nevinnosti.

Číta (bez spevu)

Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tu-

Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý

um: Qui ventúrus est judicáre vivos, et mórtuos, et sæculum per ignem.
℟. Amen.

príde súdiť živých i mŕtvych a svet ohňom.
℟. Amen.

Seba aj ľud pokropí posvätenou vodou; užíva sa ako „veľkonočná svätená voda" a veriaci môžu si z nej vziať domov. Ostatok je určený na krstnú vodu. Do nej kňaz vlieje trochu oleja katechumenov v podobe kríža. Olej znamená silu, ktorou Duch Svätý obdarí pokrsteného, a rovnako aj námahu, ktorú mu treba podstúpiť, aby dodržal krstné sľuby a rozmnožil v sebe nadprirodzený život duše. Kňaz, nalievajúc olej, hovorí:

Sanctificétur et fœcundétur fons iste Oleo salútis renascéntibus ex eo, in vitam ætérnam.
℟. Amen.

Nech sa spásonosným Olejom posvätí a zúrodní tento prameň pre tých, ktorí znovuzrodia sa z neho pre život večný. ℟. Amen.

Potom leje do vody krizmu:

Infúsio Chrísmatis Dómini nostri Jesu Christi, et Spíritus Sancti Paráclíti, fiat in nómine sanctæ Trinitátis.
℟. Amen.

Nech Krizma Pána nášho Ježiša Krista a Ducha Svätého Tešiteľa leje sa v mene Svätej Trojice.
℟. Amen.

Nakoniec leje naraz olej a krizmu:

Commíxtio Chrísmatis sanctificatiónis, et Olei unctiónis, et Aquæ baptísmatis, páriter fiat in nómine Pa✠tris, et Fí✠lii, et Spíritus ✠ Sancti.
℟. Amen.

Nech Krizma posvätenia, Olej pomazania a krstná Voda smiešajú sa naraz v mene ✠ Otca i ✠ Syna i ✠ Ducha Svätého.
℟. Amen.

Tu svojho času nasledoval krst katechumenov. Pri krste veriaci spievali litánie. - Kňaz sa vráti k oltáru a padne na tvár, kým sa spievajú skrátené *litánie ku všetkým svätým* (viď Dodatok na konci Misála). Pri vzývaní *„Peccatores - My hriešnici"* vstane a ide do sakristie pripraviť sa na sv. omšu.

Svätá omša

Začína sa spevom *kýrie*, ktorým sa zároveň končia aj litánie. Táto omša má niektoré zvláštnosti. Je to znak, že pochádza z čias, keď v omši ešte nebolo introitu, kréda, ofertória (spevu), Agnus Dei a komúnie.
Po *kýrie* zaznie *Glória in excélsis Deo* ako radostná veľkonočná pieseň. Ihneď sa ozve organ a zvony, ktoré mlčali od glórie Zeleného štvrtku.

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

ORÁCIA

Deus, qui hanc sacratíssimam noctem glória Domínicæ Resurrectiónis illústras: consérva in nova famíliæ tuæ progénie adoptiónis spíritum, quem dedísti; ut córpore et mente renováti, puram tibi exhíbeant servitútem. Per eúndem Dóminum.

Bože, ktorý túto presvätú noc ožaruješ slávou Vzkriesenia Pánovho: v novom pokolení svojej rodiny zachovaj ducha prijatého synovstva, ktorého si udelil; aby obnovení na tele a na duši preukazovali tebe čistú službu. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Kol 3, 1-4)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Colossénses. - Fratres: Si consurrexístis cum Christo, quæ sursum sunt quærite, ubi Christus est in déxtera Dei sedens: quæ sursum sunt sápite, non quæ super terram. Mórtui enim estis, et vita vestra est abscóndita cum Christo in Deo. Cum Christus apparúerit, vita vestra; tunc et vos apparébitis cum ipso in glória.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Kolosanom. - Bratia: Keďže ste boli s Kristom vzkriesení, hľadajte to, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Božej! Myslite na to, čo je hore, a nie na to, čo je na zemi! Veď ste zomreli s Kristom a váš život je s ním skrytý v Bohu. A keď sa zjaví Kristus, váš život, vtedy sa aj vy s ním zjavíte v sláve.

Kňaz tri razy, vždy vyšším hlasom, spieva radostné aleluja a sbor ho opakuje:

Allelúja. Aleluja.

Potom sa spieva:

(Ps 117, 1) Confitémini Dómino, quóniam bonus: quóniam in sæculum misericórdia ejus.

(Ž 117, 1) Vzdávajte vďaky Pánovi, bo dobrý je, bo jeho milosrdenstvo je naveky.

TRAKTUS (Ž 116, 1-2)

Laudáte Dóminum omnes gentes: et collaudáte eum omnes pópuli. ℣. Quóniam confirmáta est super nos misericórdia ejus: et véritas Dómini manet in ætérnum.

Chváľte Pána všetky národy, oslavujte ho všetci ľudia. ℣. Lebo utvrdené je nad nami jeho milosrdenstvo a vernosť Pánova trvá naveky.

Pri slávnostnej sv. omši k evanjeliu nenesú sa svetlá, len tymián. Veľkonočná sviece zastupuje každé svetlo.

EVANJELIUM (Mt 28, 1-7)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - Vespere autem sábbati, quæ lucéscit in prima sábbati, venit María Magdaléne, et áltera María vidére sepúlcrum. Et ecce terræmótus factus est magnus. Angelus enim Dómini descéndit de cælo: et accédens revólvit lápidem, et sedébat super eum: erat autem aspéctus ejus sicut fulgur: et vestiméntum ejus sicut nix. Præ timóre autem ejus extérriti sunt custódes, et facti sunt velut mórtui. Respóndens autem Angelus, dixit muliéribus: Nolíte timére vos: scio enim, quod Jesum, qui crucifíxus est, quæritis: non est hic: surréxit enim, sicut dixit: veníte, et vidéte locum, ubi pósitus erat Dóminus. Et cito eúntes, dícite discípulis ejus, quia surréxit: et ecce præcédit vos in Galiláam: ibi eum vidébitis. Ecce prædíxi vobis.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Keď sa pominula sobota, na úsvite prvého dňa týždňa prišla Mária Magdaléna a druhá Mária pozrieť si hrob. A hľa, nastalo veľké zemetrasenie, lebo anjel Pána sostúpil s neba, prikročil k hrobu, odvalil kameň a sadol si naň. Jeho zjav bol ako blesk a jeho rúcho ako sneh. Strážnici od strachu pred ním sa zatriasli a ostali ako mŕtvi. Anjel však prehovoril a povedal ženám: Vy sa nebojte! Viem totiž, že hľadáte Ježiša, ktorého ukrižovali. Niet ho tu, lebo vstal, ako povedal. Poďte a pozrite si miesto, kde spočíval Pán. Potom iďte chytro, oznámte to jeho učeníkom, že vstal z mŕtvych. Hľa, predchádza vás do Galiley, tam ho uvidíte. Hľa, povedal som vám.

Nespieva sa *krédo* ani *ofertórium*.

SEKRÉTA

Súscipe, quæsumus, Dómine, preces pópuli tui, cum oblatiónibus hostiárum: ut paschálibus initiáta mystériis, ad æternitátis nobis medélam, te operánte, profíciant. Per Dóminum.

Prijmi, prosíme, Pane, prosby svojho ľudu s obetnými darmi: aby, posvätené veľkonočnými tajomstvami, tvojím pôsobením slúžily nám za liek pre večnosť. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia veľkonočná (in hac potíssimum nocte - najmä slávnostnejšie v túto noc) taktiež i *Communicántes* (noctem sacratíssimam celebrántes - slávime presvätú noc) na str. 518, 529.
Vynecháva sa bozk pokoja, *Agnus Dei* a *kómúnia*. *Postkomúnia* je spoločná s oráciou vešpier, ktoré od neskorého stredoveku slávia sa (skrátené) po prijímaní.

Nešpory

Antífona. Allelúja, allelúja, allelúja.
(Ps 116, 1-2) Laudáte Dóminum, omnes gentes: laudáte eum, omnes pópuli. Quóniam confirmáta est super nos misericórdia ejus: et véritas Dómini manet in ætérnum. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.
Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Ámen.
Ant. Allelúja, allelúja, allelúja.

Antifóna. Aleluja, aleluja, aleluja.
(Ž 116, 1-2) Chváľte Pána všetky národy, oslavujte ho všetci ľudia. Lebo je utvrdené nad nami jeho milosrdenstvo a vernosť Pánova ostáva naveky.
Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.
Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.
Ant. Aleluja, aleluja, aleluja.

Potom nasleduje *antifóna k Magnifikatu*, ktorú intonuje kňaz:

Véspere autem sábbati.
Ch. Quæ lucéscit in prima sábbati: venit María Magdaléne, et áltera María vidére sepúlcrum, allelúja.

Po sobote.
Ch. Na úsvite prvého dňa v týždni prišla Mária Magdaléna a druhá Mária pozrieť si hrob. Aleluja.

Potom sbor, zakiaľ kňaz incenzuje oltár, spieva:

MAGNIFIKAT (Lk 1, 46-55)

Magníficat ánima mea Dóminum: Et exsultávit spíritus meus in Deo salutári meo. - Quia respéxit humilitátem ancíllæ suæ: ecce enim ex hoc beátam me dicent omnes generatiónes. - Quia fecit mihi magna qui potens est: et sanctum nomen ejus. - Et misericórdia ejus a pro-

Velebí moja duša Pána a zaplesal môj duch v Bohu, mojom Spasiteľovi. - Keďže shliadol na poníženosť svojej slúžky, lebo, hľa, odteraz blahoslaviť ma budú všetky pokolenia. - Veľké veci mi urobil Mocný, a sväté je jeho meno. - A jeho milosrdenstvo s pokolenia na pokolenie s tými,

génie in progénies timéntibus eum. - Fecit poténtiam in bráchio suo: dispérsit supérbos mente cordis sui. - Depósuit poténtes de sede et exaltávit húmiles. - Esuriéntes implévit bonis et dívites dimísit inánes. - Suscépit Israel, púerum suum: recordátus misericórdiæ suæ. - Sicut locútus est ad patres nostros, Abraham, et sémini ejus in sæcula. - Glória Patri.

ktorí sa ho boja. - Dokázal silu svojím ramenom, navnivoč obrátil pyšných pre smýšľanie srdc. - Mocnárov poshadzoval s trónov, a povýšil ponížených. - Hladných naplnil dobrými vecami, a boháčov prepustil naprázdno. - Ujal sa Izraela, svojho sluhu, pamätlivý milosrdenstva. - Ako hovorieval našim otcom, Abrahámovi a jeho potomstvu na veky. - Sláva Otcu.

Opakuje sa *antifóna* ako na začiatku.

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Spíritum nobis, Dómine, tuæ caritátis infúnde: ut quos sacraméntis paschálibus satiásti, tua fácias pietáte concórdes. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Modlime sa. - Ducha lásky svojej, Pane, vlej do nás: aby tých, ktorých nasýtil si veľkonočnými sviatosťami, svojou otcovskou dobrotivosťou učinil si svornými. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.

℣. Dóminus vobíscum.

℣. Pán s vami.

Diakon obrátený k ľudu:

Ite, missa est, allelúja, allelúja.
℟. Deo grátias, allelúja, allelúja.

Iďte, prepúšťam vás, aleluja, aleluja.
℟. Vďaky Bohu, aleluja, aleluja.

ASPERGES ME

Kropenie svätenou vodou v nedeľu pred veľkou omšou

V nedeľu pred veľkou omšou kňaz pokropí svätenou vodou oltár, seba a veriacich. Pred niektorými rímskymi bazilikami podnes je studňa, pri ktorej sa veriaci umývali, keď išli na najsv. obetu. To bolo potrebné už aj preto, že pri sv. prijímaní Telo Kristovo dostávali na ruku. Zaiste z tejto obyčaje vznikla dnešná svätenička a kropenie pred hlavnou nedeľnou omšou. Toto kropenie nás upomína na čistotu srdca, akou sa máme zúčastniť na najsv. obete, ale aj na sviatosť krstu. Nedeľa je totiž obnovením sviatku Veľkej noci, keďže v prvých storočiach kresťanstva Veľká noc bola dňom, keď pravidelne prisluhovali sv. krst. Na Veľkú noc a na Turíce toto kropenie deje sa práve vodou z krstiteľnice.

Kňaz prichádza k oltáru v pluviáli farby, v ktorej sa bude slúžiť sv. omša. Kľačiac na najnižšom stupni oltára, intonuje anifónu:

Aspérges me * Dómine, hyssópo, et mundábor: lavábis me, et super nivem dealbábor. *(Ps 50, 3)*. Miserére mei, Deus, *secúndum magnam misericórdiam tuam. ℣. Glória Patri. Aspérges me.

Pokrop ma, Pane, hysopom, a budem očistený; umy ma, a budem belší nad sneh. *(Ž 50, 3)* Zmiluj sa nado mnou, Bože, dľa svojho veľkého milosrdenstva. ℣. Sláva Otcu. Pokrop ma.

Kým sa spieva, kňaz kľačiac kropí oltár, dotkne si čelo kropáčom, potom vstane, pokropí diakona a subdiakona, klérus a konečne veriacich. Potom, stojac pred najnižším stupňom oltára, modlí sa:

℣. Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam. (Allelúja.)
℟. Et salutáre tuum da nobis. (Allelúja).
℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

K. Ukáž nám, Pane, svoje milosrdenstvo. (Aleluja.)
M. A daj nám svoje spasenie. (Aleluja.)
K. Pane, vyslyš moju modlitbu.
M. A moje volanie nech dôjde ku tebe.
K. Pán s vami.
M. I s duchom tvojím.

Orémus. - Exáudi nos, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus: et míttere dignéris sanctum Angelum tuum de cælis; qui custódiat, fóveat, prótegat,

Modlime sa. - Vyslyš nás, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože: a ráč poslať svojho svätého Anjela s neba; nech on stráži, pomáha, ochraňuje, navštevuje a obra-

vísitet atque deféndat omnes habitántes in hoc habitáculo. Per Christum, Dóminum nostrum. ℟. Amen.

ňuje všetkých obyvateľov tohto príbytku. Skrze Krista, Pána nášho. ℟. Amen.

Vo veľkonočnom čase, čiže od nedele veľkonočnej po nedeľu najsv. Trojice, spieva sa namiesto Asperges *Vidi aquam*. Obsah tejto antifóny sa čerpá z prorockej knihy Ezechiela (47, 2), ktorý videl nový chrám a nové bohoslužby namiesto starozákonných. Z chrámu vychádzal oživujúci prameň, obraz krstu, ktorý Cirkev prízvukuje najmä v čase veľkonočnom. Voda, ktorá pri smrti Spasiteľovej vyšla z jeho boku, je náznakom krstu a kostol predobrazuje samého Spasiteľa.

Vidi aquam * egrediéntem de templo, a látere dextro, allelúja: et omnes, ad quos pervénit aqua ista, salvi facti sunt, et dicent: allelúja, allelúja. *(Ps 117, 1)* Confitémini Dómino, quóniam bonus: * quóniam in sæculum misericórdia ejus. ℣. Glória Patri. Vidi aquam.

Videl som vyvierať vodu z pravej strany chrámu, aleluja. A všetci, ktorých sa dotkla voda táto, sú spasení a spievajú: aleluja, aleluja. *(Ž 117, 1)* Vzdávajte vďaky Pánovi, bo dobrý je, bo jeho milosrdenstvo je naveky. ℣. Sláva Otcu. Videl som vyvierať vodu.

Modlitby ako po *Asperges*.

ORDO ET CANON MISSAE

STÁLE ČASTI SVÄTEJ OMŠE

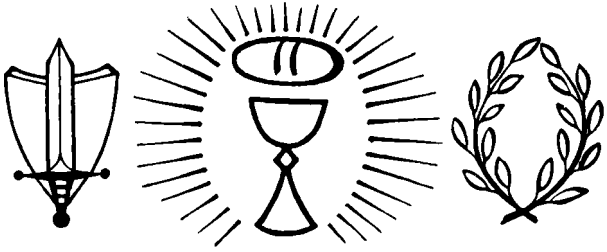

ORDO A KÁNON OMŠE

Kňaz, oblečený do omšového rúcha, v rukách so zakrytým kalichom a s pokrytou hlavou prichádza k oltáru, sprevádzaný posluhovačom (miništrantom), ktorý kráča pred ním a nesie omšovú knihu. Pred oltárom si kňaz obnaží hlavu a pred najnižším stupňom oltára obidvaja pokľaknú na pravé koleno, ak je na oltári v úschove najsv. Sviatosť Oltárna, ináč si kľaknе len miništrant (z úcty k oltárnemu krížu) a kňaz sa len hlboko zohne. Potom kňaz vystúpi k oltáru, vystrie na ňom korporálku, položí na ňu kalich a na lekciovej strane otvorí omšovú knihu na tom mieste, kde je stuhou označený formulár omše, ktorú bude slúžiť.
Potom sostúpi znova pred najnižší stupeň a po poklone začne stupňovú modlitbu, ktorú sa modlí striedavo s miništrantom.
Pri slávnostnej omši kňaz prichádza k oltáru s asistenciou. Hlavu má pokrytú len celebrant, diakon a subdiakon. Pred najnižším stupňom oltára všetci pokľaknú na pravé koleno, ak sa uschováva Sviatosť Oltárna, ináč celebrant sa len hlboko zohne, ale asistenti si pokľaknú pred oltárnym krížom. Po novej poklone celebrant s asistentami striedavo sa modlia stupňovú modlitbu. Pri príchode, stupňovej modlitbe a bezprostredne nasledujúcom okiadzaní oltára chór spieva *introit* a *kýrie*.

STUPŇOVÁ MODLITBA. V duchu sa pripájame ku kňazovi, opúšťame huk sveta, túžime za spoločenstvom s Bohom a na znak svojej nehodnosti s ľútostivým srdcom vyznávame svoju hriešnosť, prosiac odpustenie.
Pri stupňovej modlitbe kľačíme; keď spievame, stojíme. Na začiatku sa prežehnáme s kňazom.

In nómine ✠ Patris, et Fílii, et Spíritus Sancti. Amen.	*Kňaz.* V mene ✠ Otca i Syna i Ducha Svätého. Amen.
Introíbo ad altáre Dei.	Pristúpim k oltáru Božiemu.
Ministri. Ad Deum, qui lætíficat juventútem meam.	*Miništranti.* K Bohu, ktorý ma potešuje od mladosti.

Psalmus 42, 1-5	*Žalm 42, 1-5*
Júdica me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: ab hómine iníquo et dolóso érue me.	*K.* Súď ma, Bože, a rozhodni môj spor proti nesvätenému ľudu; vysloboď ma od človeka nestatočného a podvodného.
M. Quia tu es, Deus, fortitúdo mea: quare me reppulísti, et quare tristis incédo, dum afflígit me inimícus?	*M.* Veď ty, Bože, si moja sila: prečo si ma odvrhol a prečo chodím smutný, keď ma trápi nepriateľ?
S. Emítte lucem tuam et veritátem tuam: ipsa me deduxérunt, et adduxérunt in montem sanctum tuum et in tabernácula tua.	*K.*Ošli svoje svetlo a svoju pravdu: nech ma vedú a privedú na tvoj svätý vrch a do tvojich stánkov.
M. Et introíbo ad altáre Dei: ad Deum, qui lætíficat juventútem meam.	*M.* I pristúpim k oltáru Božiemu, k Bohu, ktorý ma potešuje od mladosti.
S. Confitébor tibi in cíthara, Deus, Deus meus: quare tristis es, ánima mea, et quare contúrbas me?	*K.* Budem oslavovať na citare teba, Bože, Bože môj, prečože si smutná, duša moja, a prečo ma znepokojuješ?
M. Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: salutáre vultus mei, et Deus meus.	*M.* Dúfaj v Boha, lebo ja ho budem oslavovať naďalej, on je moja spása a môj Boh.
(Všetci sklonia hlavu.)	
S. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.	*K.* Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.
M. Sicut erat in princípio, et nunc, et semper: et in sæcula sæculórum. Amen.	*M.* Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.
S. Introíbo ad altáre Dei.	*K.* Pristúpim k oltáru Božiemu.
M. Ad Deum, qui lætíficat juventútem meam.	*M.* K Bohu, ktorý ma potešuje od mladosti.
Vyznanie hriechov.	
S. ✠ Adjutórium nostrum in nómine Dómini.	*K.* Naša ✠ pomoc v mene Pánovom.
M. Qui fecit cælum et terram.	*M.* Ktorý stvoril nebo i zem.

CONFÍTEOR. Kňaz hlboko zohnutý modlí sa *Confíteor* - liturgické vyznanie hriechov.

S. Confíteor... ómnibus Sanctis, et vobis, fratres: quia... omnes Sanctos, et vos, fratres, oráre pro me ad Dóminum Deum nostrum.
M. Misereátur tui omnípotens Deus, et dimíssis peccátis tuis, perdúcat te ad vitam ætérnam.
S. Amen.

K. Vyznávam... všetkým svätým i vám, bratia, že som... všetkých svätých i vás, bratia, modlite sa za mňa k Pánu Bohu nášmu.
M. Nech sa zmiluje nad tebou všemohúci Boh, nech ti hriechy odpustí a vovedie ťa do života večného.
K. Amen.

Confíteor Deo omnipoténti, beátæ Maríæ semper Vírgini, beáto Michaéli Archángelo, beáto Joánni Baptístæ, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et tibi, pater: quia peccávi nimis cogitatióne, verbo et ópere *(Percutit sibi pectus ter, dicens)* mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Maríam semper Vírginem, beátum Michaélem Archángelum, beátum Joánnem Baptístam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et te, pater, oráre pro me ad Dóminum Deum nostrum.

M. Vyznávam všemohúcemu Bohu, blahoslavenej Márii, vždy Panne, blahoslavenému Michalovi Archanjelovi, blahoslavenému Jánovi Krstiteľovi, svätým Apoštolom Petrovi a Pavlovi, všetkým Svätým a tebe, otče, že som veľa zhrešil myšlienkami, slovami a skutkami *(Trikrát sa udrí v prsia)* svojou vinou, svojou vinou, svojou preveľkou vinou. Preto prosím blahoslavenú Máriu, vždy Pannu, blahoslaveného Michala Archanjela, blahoslaveného Jána Krstiteľa, svätých Apoštolov Petra a Pavla, všetkých Svätých a teba, otče, modlite sa za mňa k Pánu Bohu nášmu.

S. Misereátur vestri omnípotens Deus, et dimíssis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam ætérnam.
M. Amen.
S. ✠ Indulgéntiam, absolutiónem et remissiónem peccatórum nostrórum tríbuat nobis omnípotens et miséricors Dóminus.
M. Amen.

K. Nech sa zmiluje nad vami všemohúci Boh, nech vám hriechy odpustí a vovedie vás do života večného.
M. Amen.
K. ✠ Nech nás omilostí všemohúci a milosrdný Pán, nech nás rozhreší a odpustí nám hriechy.

M. Amen.

Mierne sklonení pokračujú:

S. Deus, tu convérsus vivificábis nos.
K. Bože, obráť sa k nám a oživ nás.
M. Et plebs tua lætábitur in te.
M. A ľud tvoj radovať sa bude v tebe.
S. Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam.
K. Ukáž nám, Pane, svoje milosrdenstvo.
M. Et salutáre tuum da nobis.
M. A daj nám svoje spasenie.
S. Dómine, exáudi oratiónem meam.
K. Pane, vyslyš moju modlitbu.
M. Et clamor meus ad te véniat.
M. A moje volanie nech dôjde ku tebe.
S. Dóminus vobíscum.
K. Pán s vami.
M. Et cum spíritu tuo.
M. I s duchom tvojím.
S. Orémus.
K. Modlime sa.

Vystupuje k oltáru a modlí sa:

Aufer a nobis, quæsumus, Dómine, iniquitátes nostras: ut ad Sancta sanctórum puris mereámur méntibus introíre. Per Christum, Dóminum nostrum. Amen.

Odním od nás, prosíme teba, Pane, naše nepravosti, aby sme si zaslúžili vstúpiť s čistou mysľou do svätyne svätýň. Skrze Krista, Pána nášho. Amen.

Modlitbu zakončí sklonený nad oltárom a složenými rukami sa dotýka oltára, symbolu Krista. Potom bozká oltár, ako základný kameň, znázorňujúci Krista, pričom sa modlí ďalej:

Orámus te, Dómine, per mérita Sanctórum tuórum, quorum relíquiæ hic sunt, et ómnium Sanctórum: ut indulgére dignéris ómnia peccáta mea. Amen.

Prosíme teba, Pane, ráč mi odpustiť všetky hriechy pre zásluhy tvojich svätých, ktorých ostatky sú tu, i všetkých svätých.
Amen.

V slávnostnej omši nasleduje *incenzácia* (okiadzanie) oltára. Táto pocta patrí oltáru ako obetnému miestu, ale i ako symbolu Kristovmu. Ihneď po stretnutí sa s týmto posvätným symbolom Kristovým celebrant ho bozkáva a ovenčuje posvätným voňavým dymom. Diakon prosí celebranta o požehnanie kadidla:

D. Benedícite, pater reverénde. (Pater reverendíssime.)
D. Požehnajte, dôstojný otče! (biskupovi: najdôstojnejší otče!)
S. Ab illo benedícáris, in cujus honóre cremáberis. Amen.
K. Nech teba žehnáp̌ten, na ktorého počesť zhoríš. Amen.

Po incenzácii oltárneho kríža a oltára diakon incenzuje celebranta ako Kristovho zástupcu.

INTROIT - PIESEŇ VSTUPU, ktorý v slávnostnej omši chór spieval pri predošlých úkonoch kňaza. Kňaz sa modlí teraz na strane lekcie. Na začiatku čítania textu kňaz sa prežehná (v zádušných omšiach robí kríž nad knihou); pri slovách Glória Patri - Sláva Otcu zohne hlavu v smere oltárneho kríža. Po Glória Patri opakuje introit až po verš žalmu. V nedeľných a feriálnych omšiach času Umučenia a v zádušných omšiach treba vynechať verš *Glória Patri*.

Prípravná omša

V tejto časti omšovej liturgie sa vnútorne pripravujeme na slávenie obety Nového zákona. Pripravujeme sa *modlitbou* a *náukou*.

Bohoslužba modlitby. - Prosíme o zmilovanie *(kýrie)*, o radostné spoločenstvo s Bohom a svätými *(glória)* o milosť, vyplývajúcu z oslavy liturgického dňa *(kolekta, orácia)*.

Kňaz v strede oltára (v slávnostnej omši na strane lekcie) sa modlí striedavo s prisluhujúcimi:

Kýrie eléison.	Pane, zmiluj sa nad nami.
Kýrie eléison.	Pane, zmiluj sa nad nami.
Kýrie eléison.	Pane, zmiluj sa nad nami.
Christe eléison.	Kriste, zmiluj sa nad nami.
Christe eléison.	Kriste, zmiluj sa nad nami.
Christe eléison.	Kriste, zmiluj sa nad nami.
Kýrie eléison.	Pane, zmiluj sa nad nami.
Kýrie eléison.	Pane, zmiluj sa nad nami.
Kýrie eléison.	Pane, zmiluj sa nad nami.

(V kántrové stredy a soboty (okrem turíčneho týždňa) kňaz sa modlí na strane lekcie *„Orémus. Flectámus génua. - Modlime sa. Kľaknime na kolená"*. Miništrant odpovedá *„Leváte - Vstaňte"*. Potom nasleduje orácia a lekcia. Pri slávnostnej omši kňaz povie *„Orémus"*, diakon *„Flectámus génua"*, subdiakon *„Leváte".)*

Ak ráz omše vyžaduje, nasleduje glória, ktorú v spievanej omši intonuje celebrant a dospieva chór. Kňaz sa ju modlí v strede oltára.

GLÓRIA - PIESEŇ ANJELOV a vykúpeného ľudstva, ktorú spievame v spoločenstve anjelov. Oslavujeme ňou tri Božské osoby najsv. Trojice, preto ju menujeme aj veľkým slávorečením (doxologia major).
Pri textoch, označených hviezdičkou (*), prítomní s kňazom si hlboko zohnú hlavu. *Glóriu* vynechávame v omšiach fialovej a čiernej farby, ďalej v omšiach feriálnych (okrem času veľkonočného) a v súkromných votívnych omšiach. Keď je v omši glória, na konci omše je *Ite, missa est*.

Glória in excélsis * Deo. Et in terra pax homínibus bonæ voluntátis. Laudá-	Sláva na výsostiach * Bohu. A na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle. Chválime teba

mus te. Benedícimus te. * Adorámus te. Glorificámus te. * Grátias ágimus tibi propter magnam glóriam tuam. Dómine Deus, Rex cæléstis, Deus Pater omnípotens. Dómine Fili unigénite, * Jesu Christe. Dómine Deus, Agnus Dei, Fílius Patris. Qui tollis peccáta mundi, miserére nobis. Qui tollis peccáta mundi, * súscipe deprecatiónem nostram. Qui sedes ad déxteram Patris, miserére nobis. Quóniam tu solus sanctus. Tu solus Dóminus. Tu solus Altíssimus, * Jesu Christe. Cum Sancto Spíritu ✠ in glória Dei Patris. Amen.

Dobrorečíme tebe. * Klaniame sa tebe. Oslavujeme teba. * Vďaky vzdávame tebe pre veľkú slávu tvoju. Pane Bože, Kráľu nebeský, Bože Otče všemohúci. Pane, jednorodený Synu, * Ježišu Kriste. Pane Bože, Baránku Boží, Synu Otca. Ty, ktorý snímaš hriechy sveta, zmiluj sa nad nami. Ty, ktorý snímaš hriechy sveta, * prijmi našu poníženú prosbu. Ty, ktorý sedíš na pravici Otcovej, zmiluj sa nad nami. Lebo len ty si svätý. Len ty si Pán. Len ty si najvyšší, * Ježišu Kriste. S Duchom Svätým ✠ v sláve Boha Otca. Amen.

ORÁCIA, kolekta, modlitba liturgického dňa. Modlíme sa ju v povedomí spoločenstva s Cirkvou a s našou Hlavou, Ježišom Kristom, Prostredníkom u Otca. Pred oráciou kňaz bozká oltár, symbol Krista, a s roztvorenými rukami, ako by odovzdával Kristov pozdrav, hovorí:

S. Dóminus vobíscum. *K.* Pán s vami.
M. Et cum spíritu tuo. *M.* I s duchom tvojím.
S. Orémus. *K.* Modlime sa.

K orácii omše Cirkev často pripája ešte iné: *spomienky* svätých, ktorých pamiatka pripadá na ten deň, ale nemajú vlastnú omšu; ďalej *oráciu* nedele alebo férie, ak ich potlačil vyšší sviatok, konečne *doplnkové modlitby*, predpísané na určité obdobia. Liturgický pozdrav *„Dóminus vobíscum"* môže užívať len kňaz a diakon, a nie subdiakon, tým menej nižší klerik.
Po zakončení prvej a poslednej orácie odpovedá *M.* Amen.

Bohoslužba náuky. - Posvätnú náuku počúvame z úst Apoštola *(lekcia)*, z úst Krista *(evanjelium)* a z úst Cirkvi *(homília, kázeň)*. Hlásanie evanjelia sa deje s výraznou okázalosťou najmä pri slávnostnej omši.

LEKCIA, víď príslušný deň alebo sviatok; nasleduje po zakončení poslednej orácie. V slávnostnej omši ju spieva subdiakon, v spievanej nižší klerik. Na konci odpovie

M. Deo grátias. *M.* Vďaky Bohu.

Medzi lekciu a evanjelium vsúvajú sa *medzispevy*, ktorých úlohou je podať úvahu na počuté slová lekcie *(graduál)* alebo pripraviť nasledujúce evanjelium *(aleluja, traktus, sekvencia)*. Nachádzame ich v menlivých častiach omše toho

dňa alebo sviatku. - *Graduál* (stupňová pieseň) *s piesňou aleluje* (cez rok). - *Graduál s traktom* (v Predpôste a vo Veľkom pôste). - *Dvojitá pieseň aleluje* (v čase veľkonočnom). - *Sekvencia* (na niektoré sviatky a v zádušných omšiach).

Pred evanjeliom modlí sa kňaz pred stredom oltára hlboko sklonený:

Munda cor meum ac lábia mea, omnípotens Deus, qui lábia Isaíæ prophétæ cálculo mundásti igníto: ita me tua grata miseratióne dignáre mundáre, ut sanctum Evangélium tuum digne váleam nuntiáre. Per Christum, Dóminum nostrum. Amen.

Očisť mi srdce a pery, všemohúci Bože, ktorý si ohnivým uhľom očistil pery proroka Izaiáša; svojím milostivým zľutovaním ráč i mňa tak očistiť, aby som mohol dôstojne ohlasovať tvoje sväté evanjelium. Skrze Krista, Pána nášho. Amen.

(V zádušných omšiach sa nasledujúca modlitba vynecháva:)

Jube, Dómine, benedícere. Dóminus sit in corde meo et in lábiis meis: ut digne et competénter annúntiem Evangélium suum. Amen.

Ráč ma, Pane, požehnať. Nech je Pán v mojom srdci a na mojich perách, aby som dôstojne a náležite ohlasoval jeho evanjelium. Amen.

Pri slávnostnej omši kňaz najprv ticho prečíta evanjelium, potom žehná kadidlo (ako na začiatku omše). Nato sa diakon pomodlí *Munda cor - Očisť mi srdce*, a pýta požehnanie:

Jube, domne, benedícere. — *Ráč ma, pane, požehnať.*

Kňaz mu dá požehnanie:

Dóminus sit in corde tuo et in lábiis tuis: ut digne et competénter annúnties Evangélium suum: In nómine Patris, et Fílii, ✠ et Spíritus Sancti. Amen. — *Nech je Pán v tvojom srdci a na tvojich perách, aby si dôstojne a náležite ohlasoval jeho evanjelium v mene Otca i Syna ✠ i Ducha Svätého. Amen.*

EVANJELIUM (viď príslušný deň alebo sviatok). Kňaz ho číta na strane evanjelia, obrátený trocha na sever (strana tmy a chladu, ktorá znázorňuje pohanský a neveriaci svet). Na začiatku sa dotkne pravým palcom posvätného textu evanjelia a posvätí ním svoje čelo, prsia a ústa, označiac ich krížikom. To robia aj veriaci.

S. Dóminus vobíscum. — *K.* Pán s vami.
M. Et cum spíritu tuo. — *M.* I s duchom tvojím.
S. Sequéntia sancti Evangélii secúndum (Matthæum, Marcum, Lucam, Joánnem). — *K.* Stať sv. evanjelia podľa (Matúša, Marka, Lukáša, Jána).

Ak sa má čítať začiatok niektorého evanjelia, vtedy hovorí: *S. Initium sancti Evangélii - K. Začiatok sv. evanjelia podľa.*

M. Glória tibi, Dómine. *M.* Sláva tebe, Pane.

Na konci odpovedá miništrant:

M. Laus tibi, Christe. *M.* Chvála tebe, Kriste.

Kňaz súčasne bozká prečítaný text evanjelia a hovorí:

S. Per evangélica dicta deleántur nostra delícta. *K.* Slová evanjelia nech naše smyjú previnenia.

Po evanjeliu býva podľa starého zvyku tzv. homília čiže výklad prečítaného textu evanjelia alebo jednoduchá kázeň.

KRÉDO, ak to požaduje ráz omše, nasleduje teraz. Pri spievanej omši intonuje ho kňaz, dospieva chór. Hviezdička * označuje texty, pri ktorých kňaz a prítomní hlboko sklonia hlavu.

Credo in unum * Deum. Patrem omnipoténtem, factórem cæli et terræ, visibílium ómnium et invisibílium. Et in unum Dóminum * Jesum Christum, Fílium Dei unigénitum. Et ex Patre natum ante ómnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lúmine, Deum verum de Deo vero. Génitum, non factum, consubstantiálem Patri: per quem ómnia facta sunt. Qui propter nos hómines et propter nostram salútem descéndit de cælis. *(Hic genuflectitur.)* Et incarnátus est de Spíritu Sancto ex María Vírgine: Et homo factus est. Crucifíxus étiam pro nobis: sub Póntio Piláto passus et sepúltus est. Et resurréxit tértia die secúndum Scriptúras. Et ascéndit in cælum: sedet ad déxteram Patris. Et íterum ventúrus est cum glória judicáre vivos et mórtuos: cujus regni non erit finis. Et in Spíritum Verím v jedného * Boha, Otca všemohúceho, stvoriteľa neba i zeme, všetkých vecí viditeľných i neviditeľných. I v jedného Pána * Ježiša Krista, jednorodeného Syna Božieho, zrodeného z Otca pred všetkými vekmi: Boha z Boha, Svetlo zo Svetla, pravého Boha z Boha pravého. Splodeného, nie stvoreného, jednej podstaty s Otcom, skrze ktorého bolo všetko stvorené; ktorý pre nás ľudí a pre naše spasenie sostúpil s nebies. *(Tu si všetci kľaknú.)* A vtelil sa skrze Ducha Svätého z Márie Panny a človekom sa stal. Ukrižovaný bol tiež za nás, pod Pontským Pilátom trpel a bol pochovaný. A na tretí deň vstal zmŕtvych podľa Písem. A vstúpil do neba, sedí na pravici Otcovej. A zas príde v sláve súdiť živých i mŕtvych: jeho kráľovstvu nebude konca. I v Ducha Svätého, Pána a darcu živo-

Sanctum, Dóminum et vivificántem: qui ex Patre Filióque procédit. Qui cum Patre et Filio simul * adorátur et conglorificátur: qui locútus est per Prophétas. Et unam sanctam cathólicam et apostólicam Ecclésiam. Confiteor unum baptísma in remissiónem peccatórum. Et expécto resurrectiónem mortuórum. Et vitam ventúri sæculi. Amen.

ta, ktorý vychádza z Otca i Syna; ktorému s Otcom a Synom sa spolu vzdáva * poklona a sláva, ktorý hovoril skrze prorokov. I v jednu svätú katolícku a apoštolskú Cirkev. Vyznávam jeden krst na odpustenie hriechov. A očakávam vzkriesenie mŕtvych. A život budúceho veku.

Amen.

Obetná omša

Vlastná obeta sa začína. Obnovujú sa udalosti pri poslednej večeri: Najprv *príprava* obetnej hmoty, chleba a vína *(ofertórium)*, ich *premenenie* na Telo a Krv Kristovu *(konsekrácia)* a podávanie eucharistického pokrmu a nápoja *(prijímanie)*.

Obetná príprava. - Po kréde, prípadne po evanjeliu, ak krédo odpadlo, kňaz pozdraví liturgickým pozdravom veriacich a vyzýva ich k modlitbe. Pozdrav aj výzva prináležia vlastnej modlitbe obetovania *(sekréta)*. Medzi orémus a sekrétou je úkon obetovania; vtedy chór spieva ofertórium čiže pieseň obetovania, ktorú kňaz potichu povie pred úkonom obetovania.

S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spíritu tuo.
S. Orémus.

K. Pán s vami.
M. I s duchom tvojím.
K. Modlime sa.

OFERTÓRIUM - PIESEŇ OBETOVANIA, viď príslušný deň alebo sviatok.

Úkon obetovania. - Bohu podávame svoje ľudské dary, ktoré sú obrazom nás samých. S nimi obetujeme i seba aj všetko, čo máme. V slávnostnej omši subdiakon prináša zahalený kalich s paténou na oltár. Na paténe prináša hostiu, za ním akolyt nesie víno a vodu.

Obetovanie *hostie* (chleba):

Súscipe, sancte Pater, omnípotens ætérne Deus, hanc immaculátam hóstiam, quam ego indígnus fámulus tuus óffero tibi Deo meo vivo et vero, pro innumerabilibus peccátis, et offensiónibus, et negligéntiis meis, et pro ómnibus circumstántibus, sed et pro ómnibus fidélibus

Prijmi, svätý Otče, všemohúci večný Bože, túto nepoškvrnenú obetu, ktorú ja, tvoj nehodný služobník, obetujem tebe, svojmu živému a pravému Bohu, za nespočetné svoje hriechy, urážky a nedbanlivosti, a za všetkých vôkol stojacich, ale i za všetkých veriacich kresťanov, ži-

christiánis vivis atque defúnctis: ut mihi, et illis prodíciat ad salútem in vitam ætérnam. Amen.

vých a mŕtvych, aby mne aj im osožila na spasenie do života večného. Amen.

Kňaz urobí s hostiou nad oltárom kríž a položí ju na oltár.

Príprava kalicha, *vína a vody:* Naleje do kalicha vína a niekoľko kvapiek vody. Víno znamená prirodzenosť Božskú a voda ľudskú; úkon naznačuje spojenie veriacich s Kristom v jeho mystickom tele. Kňaz požehnáva vodu (ale nie víno). V zádušnej omši znak kríža sa vynecháva. Pri slávnostnej omši diakon naleva do kalicha víno a subdiakon vodu. Potom subdiakon, stojac pred najnižším stupňom oltára, drží paténu zahalenú do véla až po koniec *Pater noster*. - Pri nalievaní a požehnávaní vody kňaz sa modlí:

Deus, qui humánæ substántiæ dignitátem mirabíliter condidísti, et mirabílius reformásti: da nobis per hujus aquæ et vini mystérium, ejus divinitátis esse consórtes, qui humanitátis nostræ fíeri dignátus est párticeps, Jesus Christus, Fílius tuus, Dóminus noster: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum. Amen.

Bože, ktorý si zázračne stvoril a ešte zázračnejšie obnovil dôstojnosť ľudskej prirodzenosti: skrze tajomstvo tejto vody a tohto vína daj nám účasť na Božstve toho, ktorý ráčil sa stať účastným na našom človečenstve, Ježiš Kristus, Syn tvoj, Pán náš, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov.

Amen.

Obètovanie kalicha: Kňaz obetuje kalich. Pri slávnostnej omši diakon tiež drží kalich a s kňazom hovorí slová obetovania.

Offérimus tibi, Dómine, cálicem salutáris, tuam deprecántes cleméntiam: ut in conspéctu divínæ majestátis tuæ, pro nostra et totíus mundi salúte, cum odóre suavitátis ascéndat. Amen.

Obetujeme tebe, Pane, kalich spasenia a vzývame tvoju dobrotivosť, aby sa vznášal ako ľúbezná vôňa pred tvárou tvojej velebnosti za spasenie naše a celého sveta. Amen.

S kalichom urobí kríž nad oltárom a položí ho na zadnú polovicu korporálky.

Obetovanie seba: Sklonený a so zloženými rukami, dotýkajúc sa oltára, hovorí:

In spíritu humilitátis et in ánimo contríto suscipiámur a te, Dómine: et sic fiat

Prijmi nás, Pane, v duchu ponížených a v srdci skrúšených a naša obeta nech

sacrifícium nostrum in conspéctu tuo hódie, ut pláceat tibi, Dómine Deus.

koná sa dnes pred tvojou tvárou tak, aby sa ľúbila tebe, Pane Bože.

Vzývanie *Ducha Svätého:* Narovná sa, oči obráti nahor, ruky roztvorí a dvíha k nebu, potom požehnáva obetné dary:

Veni, sanctificátor omnípotens ætérne Deus: et bénedic hoc sacrifícium, tuo sancto nómini præparátum.

Príď, Posvätiteľ, všemohúci večný Bože, a požehnaj túto obetu, pripravenú tvojmu svätému menu.

V slávnostnej omši kňaz požehnáva kadidlo pri vkladaní do kadidelnice:

Per intercessiónem beáti Michaélis Archángeli, stantis a dextris altáris incénsi, et ómnium electórum suórum, incénsum istud dignétur Dóminus bene✠dícere, et in odórem suavitátis accípere. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

Nech ráči Pán toto kadidlo po✠žehnať a prijať ako ľúbeznú vôňu na orodovanie blahoslaveného Michala Archanjela, ktorý stál na pravej strane kadidlového oltára, a všetkých svojich vyvolených. Skrze Krista, Pána nášho. Amen.

Pri okadzaní obetných darov hovorí:

Incénsum istud a te benedíctum ascéndat ad te, Dómine: et descéndat super nos misericórdia tua.

Nech vystupuje k tebe, Pane, toto kadidlo, ktoré si požehnal, a nech sostupuje na nás tvoje milosrdenstvo.

Pri okadzaní oltára:

(Ps 140, 2-4) Dirigátur, Dómine, orátio mea, sicut incénsum, in conspéctu tuo: elevátio mánuum meárum sacrifícium vespertínum. Pone, Dómine, custódiam ori meo, et óstium circumstántiæ lábiis meis: ut non declínet cor meum in verba malítiæ, ad excusándas excusatiónes in peccátis.

(Ž 140, 2-4) Nech sa moja modlitba vznáša k tebe, Pane, ako kadidlo; pozdvihovanie mojich rúk jak obeť večerná. Pane, moje ústa zatvor zámkom a moje pery obopni závorou, aby sa moje srdce neuchyľovalo k zlomyseľným slovám, k výhovorčivým výhovorkám z hriechov.

Pri odovzdávaní kadidelnice diakonovi:

Accéndat in nobis Dóminus ignem sui amóris, et flammam ætérnæ caritátis. Amen.

Nech zapáli v nás Pán oheň svojej lásky a plameň večného milovania. Amen.

Potom je incenzácia celebranta a (okrem zádušnej omše) všetkých spoluobetujúcich: asistentov, kléru a aj veriacich. Liturgia im vzdáva túto poctu ako účastníkom na mystickom tele Kristovom. Tým sa naznačuje aj ich účasť na obete Nového zákona.

Umývanie rúk: Na strane lekcie *(Ž 25, 6-12)*.

Lavábo inter innocéntes manus meas: et circúmdabo altáre tuum, Dómine:

Umývam si ruky s nevinnými a som stále pri oltári tvojom, Pane:

Ut áudiam vocem laudis, et enárrem univérsa mirabília tua.

Aby som počul chvály hlas a vyrozprával všetky tvoje skutky zázračné.

Dómine, diléxi decórem domus tuæ et locum habitatiónis glóriæ tuæ.

Pane, milujem tvoj krásny príbytok a miesto, kde ty v sláve prebývaš.

Ne perdas cum ímpiis, Deus, ánimam meam, et cum viris sánguinum vitam meam:

Nezatrať moju dušu s nešľachetnými, Bože, ani s mužmi krvi život môj:

In quorum mánibus iniquitátes sunt: déxtera eórum repléta est munéribus.

Ich ruky sú poškvrnené zločinmi, ich pravica je plná úplatkov.

Ego autem in innocéntia mea ingréssus sum: rédime me et miserére mei.

Ja však kráčam v nevinnosti svojej, vykúp ma a zmiluj sa nado mnou.

Pes meus stetit in dirécto: in ecclésiis benedícam te, Dómine.

Moja noha stojí na správnej ceste, pred zástupmi budem dobrorečiť tebe, Pane.

Glória Patri.

Sláva Otcu.

V zádušných omšiach a omšiach času Umučenia sa vynecháva *Glória Patri - Sláva Otcu.*

Obetovanie darov najsv. Trojici: Kňaz pred stredom oltára sklonený sa modlí:

Súscipe, sancta Trínitas, hanc oblatiónem, quam tibi offérimus ob memóriam passiónis, resurrectiónis et ascensiónis Jesu Christi, Dó-

Prijmi, svätá Trojica, túto obetu, ktorú tebe prinášame ako rozpomienku na utrpenie, zmŕtvychvstanie a nanebevstúpenie Ježiša Krista, Pá-

mini nostri: et in honórem beátæ Maríæ semper Vírginis, et beáti Joánnis Baptístæ, et sanctórum Apostolórum Petri et Pauli, et istórum et ómnium Sanctórum: ut illis proficiat ad honórem, nobis autem ad salútem: et illi pro nobis intercédere digneántur in cælis, quorum memóriam ágimus in terris. Per eúndem Christum, Dóminum nostrum. Amen.

na nášho, a na počesť blahoslavenej Márie, vždy Panny, blahoslaveného Jána Krstiteľa, svätých Apoštolov Petra a Pavla, i týchto i všetkých Svätých, aby im slúžila na počesť, a nám na spasenie, a tí nech ráčia orodovať za nás na nebi, ktorých pamiatku slávime na zemi. Skrze tohože Krista, Pána nášho.

Amen.

Príhovor bojujúcej Cirkvi. - Kňaz bozká oltár, obráti sa k veriacim a hovorí:

S. Oráte, frátres: ut meum ac vestrum sacrifícium acceptábile fiat apud Deum Patrem omnipoténtem.

K. Modlite sa, bratia, aby moja a vaša obeta bola príjemná Bohu Otcu všemohúcemu.

M. Suscípiat Dóminus sacrifícium de mánibus tuis ad laudem et glóriam nóminis sui, ad utilitátem quoque nostram, totiúsque Ecclésiæ suæ sanctæ.

M. Nech Pán prijme obetu z tvojich rúk na česť a slávu svojho mena, na úžitok tak nám ako aj celej svojej svätej Cirkvi.

S. Amen.

K. Amen.

SEKRÉTA - TICHÁ MODLITBA, viď príslušný deň alebo sviatok.

Obetný úkon. - Blíži sa vrcholná chvíľka sv. omše, keď Kristus premení naše obetné dary na svoje Telo a svoju Krv a obetuje ich Otcovi ako obetu nekonečnej hodnoty. Deje sa to v rámci eucharistickej veľmodlitby, ktorá sa menuje kánonom čiže pevnou, nemeniteľnou obetnou modlitbou omše. Úvodom k nej je

PREFÁCIA - PIESEŇ CHVÁLY a ďakovania, kde sa snažíme slovami vypovedať to, čo najsv. obeta vyjadruje svojou podstatou. Pripájame sa ňou k chvále Ježiša Krista o Otcovi a k chválospevu zborov anjelských. Prefáciu spieva sám kňaz, ale na konci sa pripoja aj veriaci a spoločne s anjelmi spievajú Trishagion (Sanctus - Trojsvätý).

Kňaz zakončuje sekrétu:

Per ómnia sæcula sæculórum.

K. Po všetky veky vekov.

M. Amen.

S. Dóminus vobíscum.

M. Et cum spíritu tuo.

M. Amen.

K. Pán s vami.

M. I s duchom tvojím.

Pokračuje s roztvorenými rukami.

S. Sursum corda.
M. Habémus ad Dóminum.
S. Grátias agámus Dómino, Deo nostro.
M. Dignum et justum est.

K. Hore srdcia!
M. Máme ich u Pána.
K. Vzdávajme vďaky Pánu, Bohu nášmu.
M. Je dôstojné a správne.

Prefácia spoločná. - Užívame ju v omšiach, ktoré nemajú vlastnú prefáciu.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus: per Christum, Dóminum nostrum. Per quem majestátem tuam laudant Ángeli, adórant Dominatiónes, tremunt Potestátes. Cæli cælorúmque Virtútes ac beáta Séraphim sócia exsultatióne concélebrant. Cum quibus et nostras voces ut admítti júbeas, deprecámur, súpplici confessióne dicéntes:

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné vzdávať vďaky vždy a všade tebe, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože: skrze Krista, Pána nášho. Skrze neho chvália tvoju velebnosť Anjeli, klaňajú sa jej Panstvá, chvejú sa pred ňou Mocnárstva. Nebesia a nebeské Mocnosti i blahoslavení Serafovia ju oslavujú spoločným plesaním. Prosíme, ráč s nimi pripustiť aj naše hlasy, ktoré vrúcnym chválospevom volajú:

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dóminus Deus Sábaoth. Pleni sunt cæli et terra glória tua. Hosánna in excélsis. ✠ Benedíctus, qui venit in nómine Dómini. Hosánna in excélsis.

Svätý, svätý, svätý Pán Boh zástupov. Plné sú nebesia a zem slávy tvojej. Hosana na výsostiach. ✠ Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom. Hosana na výsostiach.

Kňaz sa modlí Sanctus s diakonom a subdiakonom sklonený. Chór spieva len prvú časť; Benedictus zaspieva iba po premenení.

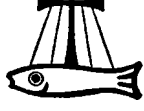

PREFÁCIE

Prefácia o Narodení Pána - v čase vianočnom

Užíva sa aj na Hromnice, na Božie Telo a cez oktávu, na Premenenie Pána a vo sviatok najsv. Mena Ježišovho, okrem toho aj vo votívnych omšiach o najsv. Sviatosti Oltárnej.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus: Quia per incarnáti Verbi mystérium nova mentis nostræ óculis lux tuæ claritátis infúlsit: ut, dum visibíliter Deum cognóscimus, per hunc in invisibílium amórem rapiámur. Et ídeo cum Angelis et Archángelis, cum Thronis et Dominatiónibus cumque omni milítia cæléstis exércitus hymnum glóriæ tuæ cánimus, sine fine dicéntes: Sanctus etc.

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné vzdávať vďaky vždy a všade tebe, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože: Lebo v tajomstve vteleného Slova zažiarilo očiam našej duše nové svetlo tvojej jasnosti, aby nás Boh, ktorého viditeľne poznávame, strhol k láske vecí neviditeľných. A preto s Anjelmi a Archanjelmi, s Trónmi a Panstvami i s celým zástupom nebeského vojska spievame chválospev tvojej sláve, a ustavične voláme: Svätý, svätý, svätý Pán Boh zástupov. Plné sú nebesia.

Prefácia na sviatok Zjavenia Pána - Aj v oktáve.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus: Quia, cum Unigénitus tuus in substántia nostræ mortalitátis appáruit, nova nos immortalitátis suæ luce reparávit. Et ídeo cum Angelis et Archángelis, cum Thronis et Dominatiónibus cumque omni milítia cæléstis exérci-

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné vzdávať vďaky vždy a všade tebe, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože: Lebo, keď sa tvoj Jednorodený zjavil v našej smrteľnej prirodzenosti, obnovil nás novým svetlom svojej nesmrteľnosti. A preto s Anjelmi a Archanjelmi, s Trónmi a Panstvami i s celým zástupom nebeského vojska spievame chválospev

tus hymnum glóriæ tuæ cánimus, sine fine dicéntes: Sanctus etc.

tvojej sláve, a ustavične voláme: Svätý, svätý, svätý Pán Boh.

Prefácia vo Veľkom pôste

Od Popolcovej stredy po nedeľu Umučenia, aj na sviatky, ktoré pripadajú na tento čas a nemajú vlastnú prefáciu.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus: Qui corporáli jejúnio vítia cómprimis, mentem élevas, virtútem largíris et prǽmia: per Christum Dóminum nostrum. Per quem majestátem tuam laudant Angeli, adórant Dominatiónes, tremunt Potestátes. Cæli cælorúmque Virtútes ac beáta Séraphim sócia exsultatióne concélebrant. Cum quibus et nostras voces ut admítti júbeas, deprecámur, súpplici confessióne dicéntes: Sanctus, Sanctus, Sanctus etc.

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné vzdávať vďaky vždy a všade tebe, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože: Ktorý telesným pôstom potlačuješ neresti, dvíhaš myseľ, udeľuješ silu k čnosti a dávaš odmeny: skrze Krista, Pána nášho. Skrze neho chvália tvoju velebnosť Anjeli, klaňajú sa jej Panstvá, chvejú sa pred ňou Mocnárstva. Nebesia a nebeské Mocnosti i blahoslavení Serafovia ju oslavujú spoločným plesaním. Prosíme, ráč s nimi pripustiť aj naše hlasy, ktoré vrúcnym chválospevom volajú: Svätý, svätý, svätý Pán Boh zástupov.

Prefácia o Kríži

Od nedele Umučenia po Zelený štvrtok; aj v omšiach o sv. Kríži, o Umučení Pána a o najdrahšej Krvi.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus: Qui salútem humáni géneris in ligno Crucis constituísti: ut, unde mors oriebátur, inde vita resúrgeret: et, qui in ligno vincébat, in ligno quo-

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné vzdávať vďaky vždy a všade tebe, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože: Ktorý si spásu ľudského pokolenia uskutočnil na dreve kríža, aby odtiaľ, zkadiaľ vznikla smrť, povstal život, a aby ten, ktorý na dreve zvíťazil, bol aj premo-

que vincerétur: per Christum, Dóminum nostrum. Per quem majestátem tuam laudant Angeli, adórant Dominatiónes, tremunt Potestátes. Cæli cælorúmque Virtútes ac beáta Séraphim sócia exsultatióne concélebrant. Cum quibus et nostras voces ut admítti júbeas, deprecámur, súpplici confessióne dicéntes: Sanctus etc.

žený na dreve, skrze Krista, Pána nášho. Skrze neho chvália tvoju velebnosť Anjeli, klaňajú sa jej Panstvá, chvejú sa pred ňou Mocnárstva. Nebesia a nebeské Mocnosti i blahoslavení Serafovia ju oslavujú spoločným plesaním. Prosíme, ráč s nimi pripustiť aj naše hlasy, ktoré vrúcnym chválospevom volajú: Svätý atď.

Prefácia veľkonočná

Od Bielej soboty po Nanebevstúpenie Pána; aj vo sviatky, ktoré pripadajú na tento čas a nemajú vlastnú prefáciu.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre: Te quidem, Dómine, omni témpore, sed in hac potíssimum die (vel: in hoc potíssimum) gloriósius prædicáre, cum Pascha nostrum immolátus est Christus. Ipse enim verus est Agnus, qui ábstulit peccáta mundi. Qui mortem nostram moriéndo destrúxit et vitam resurgéndo reparávit. Et ídeo cum Angelis es Archángelis, cum Thronis et Dominatiónibus cumque omni milítia cæléstis exércitus hymnum glóriæ tuæ cánimus, sine fine dicéntes:

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné, aby sme síce v každom čase velebili teba, Pane, ale najmä slávnostnejšie v tento deň *(od Bielej nedele:* v tomto čase), keď bol obetovaný náš veľkonočný Baránok, Kristus. On je totiž ten opravdivý Baránok, ktorý sňal hriechy sveta, ktorý svojou smrťou zničil našu smrť a svojím zmŕtvychvstaním obnovil nám život. A preto s Anjelmi a Archanjelmi, s Trónmi a Panstvami a s celým zástupom nebeského vojska spievame chválospev tvojej sláve, a ustavične voláme:

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dóminus Deus Sábaoth. Pleni sunt cæli et terra glória tua. Hosánna in excélsis. ✠ Benedíctus, qui venit in nómine Dómini. Hosánna in excélsis.

Svätý, svätý, svätý Pán Boh zástupov. Plné sú nebesia a zem slávy tvojej. Hosana na výsostiach. ✠ Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom. Hosana na výsostiach.

Prefácia na Nanebevstúpenie Pána

Od Nanebevstúpenia Pána po vigíliu Turíc.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus: per Christum, Dóminum nostrum. Qui post resurrectiónem suam ómnibus discípulis suis maniféstus appáruit et, ipsis cernéntibus, est elevátus in cælum, ut nos divinitátis suæ tribúeret esse partícipes. Et ídeo cum Angelis et Archángelis, cum Thronis et Dominatiónibus cumque omni milítia cæléstis exércitus hymnum glóriæ tuæ cánimus, sine fine dicéntes: Sanctus etc.

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné vzdávať vďaky vždy a všade tebe, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože: skrze Krista, Pána nášho. Ktorý po svojom zmŕtvychvstaní viditeľne sa zjavil všetkým svojim učeníkom a pred ich zrakmi vyzdvihol sa do neba, aby nám udelil účasť na svojom Božstve. A preto s Anjelmi a Archanjelmi, s Trónmi a Panstvami i s celým zástupom nebeského vojska spievame chválospev tvojej sláve, a ustavične voláme: Svätý, svätý, svätý Pán Boh zástupov. Plné sú nebesia.

Prefácia o najsv. Srdci Ježišovom

Vo sviatok a cez oktávu najsv. Srdca Ježišovho i vo votívnych omšiach.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus: Qui Unigénitum tuum, in Cruce pendéntem, láncea mílitis transfígi voluísti: ut apértum Cor, divínæ largitátis sacrárium, torréntes nobis fúnderet miseratiónis et grátiæ; et, quod amóre nostri flagráre numquam déstitit, piis esset réquies et pœniténtibus patéret salútis refúgium. Et ídeo cum Angelis et Archángelis, cum Thronis

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné vzdávať vďaky vždy a všade tebe, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože: Ktorý si dovolil kopijou vojaka prebodnúť svojho Jednorodeného, visiaceho na Kríži, aby otvorené Srdce, svätyňa Božej štedrosti, vylievalo nám prúdy zľutovania a milosti, a ono, ktoré nikdy neprestalo blčať láskou k nám, aby bolo odpočinkom pre zbožných a otvoreným útočiskom spasenia pre kajúcich. A preto s Anjelmi a Archanjelmi,

et Dominatiónibus cumque omni milítia cæléstis exércitus hymnum glóriæ tuæ cánimus, sine fine dicéntes: Sanctus etc.

s Trónmi a Panstvami i s celým zástupom nebeského vojska spievame chválospev tvojej sláve, a ustavičným hlasom voláme: Svätý atď.

Prefácia o Ježišovi Kristovi Kráľovi

Aj v omšiach votívnych o Ježišovi Kristovi Kráľovi.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus: Qui unigénitum Fílium tuum, Dóminum nostrum, Jesum Christum, Sacerdótem ætérnum et universórum Regem, óleo exsultatiónis unxísti: ut, seípsum in ara crucis hóstiam immaculátam et pacíficam ófferens, redemptiónis humánæ sacraménta perágeret: et suo subjéctis ímpério ómnibus creatúris, ætérnum et universále regnum, imménsæ tuæ tráderet Majestáti. Regnum veritátis et vitæ: regnum sanctitátis et grátiæ: regnum justítiæ, amóris et pacis. Et ídeo cum Angelis et Archángelis, cum Thronis et Dominatiónibus cumque omni milítia cæléstis exércitus hymnum glóriæ tuæ cánimus, sine fine dicéntes: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dómine Deus Sábaoth. Pleni sunt cæli et terra glória tua. Hosánna in excélsis. ✠ Benedíctus, qui vénit in nómine Dómini. Hosánna in excélsis.

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné vzdávať vďaky vždy a všade tebe, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože: Ktorý Jednorodeného Syna svojho, Pána nášho, Ježiša Krista, večného Kňaza a Kráľa celého sveta pomazal si olejom plesania, aby obetujúc seba samého na oltári kríža, ako obetu nepoškvrnenú a smiernu, uskutočnil tajomstvá vykúpenia ľudského, aby podrobil svojej vláde všetko stvorenstvo, a tak odovzdal tvojej nesmiernej velebnosti večné a všeobsiahle kráľovstvo pravdy a života, kráľovstvo svätosti a milosti, kráľovstvo spravodlivosti, lásky a pokoja. A preto s Anjelmi a Archanjelmi, s Trónmi a Panstvami i s celým zástupom nebeského vojska spievame chválospev tvojej sláve, a ustavične voláme:
Svätý, svätý, svätý Pán Boh zástupov. Plné sú nebesia a zem slávy tvojej. Hosana na výsostiach. ✠ Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom. Hosana na výsostiach.

Prefácia o Duchu Svätom - turíčna

Od Vigílie Turíc po nasledujúcu sobotu; aj vo votívnych omšiach o Duchu Svätom, ale bez slov *hodiérna die - dnešného dňa.*

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus: per Christum Dóminum nostrum. Qui, ascéndens super omnes cælos sedénsque ad déxteram tuam, promíssum Spíritum Sanctum (hodiérna die) in fílios adoptiónis effúdit. Quapropter profúsis gáudiis totus in orbe terrárum mundus exsúltat. Sed et supérnæ Virtútes atque angélicæ Potestátes hymnum glóriæ tuæ cóncinunt, sine fine dicéntes: Sanctus etc.

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné vzdávať vďaky vždy a všade tebe, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože: skrze Krista, Pána nášho: Ktorý vystúpiac nad všetky nebesia a sediac na tvojej pravici, (dnešného dňa) vylial prisľúbeného Ducha Svätého na prijaté dietky. Preto celý svet po zemekruhu jasá prekypujúcimi radosťami. Ale aj nebeské Sily a anjelské Mocnosti prespevujú chválospev tvojej sláve, a ustavične volajú: Svätý, svätý, svätý Pán Boh zástupov. Plné sú nebesia a zem.

Prefácia o najsvätejšej Trojici

Vo sviatok a vo votívnych omšiach najsv. Trojice a v nedele, ktoré nemajú vlastnú prefáciu.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus: Qui cum unigénito Fílio tuo et Spíritu Sancto unus es Deus, unus es Dóminus: non in uníus singularitáte persónæ, sed in uníus Trinitáte substántiæ. Quod enim de tua glória, revelánte te, crédimus, hoc de Fílio tuo, hoc de Spíritu Sancto sine differéntia discretiónis sentímus. Ut in confessióne veræ sempi-

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné vzdávať vďaky vždy a všade tebe, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože: Ktorý s jednorodeným Synom svojím a Duchom Svätým si jeden Boh, si jeden Pán, nie v jedinečnosti jednej osoby, lež v Trojici jednej podstaty. Lebo to, čo podľa tvojho zjavenia o tvojej sláve veríme, vyznávame bez rozdielu rozlišovania aj o Synovi tvojom, aj o Duchu Svätom. A tak vyznávajúc pravé a večné

ternæque Deitátis, et in persónis propriétas, et in esséntia únitas, et in majestáte adorétur æquálitas. Quam laudant Angeli atque Archángeli, Chérubim quoque ac Séraphim: qui non cessant clamáre quotídie, una voce dicéntes: Sanctus etc.

Božstvo, klaniame sa i rozdielnosti v osobách, i jednote v bytnosti, i rovnosti vo velebe. Túto chvália Anjeli a Archanjeli, Cherubovia i Serafovia, a tí každodenne bez prestania spievajú a jedným hlasom volajú: Svätý, svätý, svätý Pán Boh zástupov atď.

Prefácia o blahoslavenej Panne Márii

Na mariánske sviatky a vo votívnych omšiach o bl. P. Márii.

Vere digum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus: Et te in (Annuntiatióne, Visitatióne, Assumptióne, Nativitáte, Præsentatióne, Conceptióne immaculáta, Transfixióne, Commemoratióne, Festivitáte, Veneratióne) beátæ Maríæ semper Vírginis collaudáre, benedícere et prædicáre. Quæ et Unigénitum tuum Sancti Spíritus obumbratióne concépit: et virginitátis glória permanénte, lumen ætérnum mundo effúdit, Jesum Christum, Dóminum nostrum. Per quem majestátem tuam laudant Angeli, adórant Dominatiónes, tremunt Potestátes. Cæli cælorúmque Virtútes ac beáta Séraphim sócia exsultatióne concélebrant. Cum quibus et nostras voces ut admítti júbeas, deprecámur, súpplici confessióne dicéntes: Sanctus etc.

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné vzdávať vďaky vždy a všade tebe, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože: A teba v (Zvestovaní, Navštívení, Nanebevzatí, Narodení, Obetovaní, Nepoškvrnenom Počatí, Prebodnutí, Pamiatke, na Slávnosť, v Uctení) blahoslavenej Márie, vždy Panny, spoločne chváliť, dobrorečiť a oslavovať. Ona zatienená Duchom Svätým aj počala Jednorodeného tvojho, aj v trvácej sláve panenstva porodila svetu večné Svetlo, Ježiša Krista, Pána nášho. Skrze ktorého chvália tvoju velebnosť Anjeli, klaňajú sa jej Panstvá, chvejú sa pred ňou Mocnárstva. Nebesia a nebeské Mocnosti i blahoslavení Serafovia ju oslavujú spoločným plesaním. Prosíme, ráč s nimi pripustiť aj naše hlasy, ktoré vrúcnym chválospevom volajú: Svätý, svätý, svätý Pán Boh zástupov. Plné sú nebesia a zem slávy tvojej.

Prefácia o sv. Jozefovi, ženíchovi bl. P. M.

Vo sviatky a cez oktávu sv. Jozefa a v jeho votívnych omšiach.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus: Et te in Festivitáte (vel: Veneratióne) beáti Joseph débitis magnificáre præcóniis, benedícere et prædicáre. Qui et vir justus, a te Deíparæ Vírgini Sponsus est datus: et fidélis servus ac prudens, super Famíliam tuam est constitútus: ut Unigénitum tuum, Sancti Spíritus obumbratióne concéptum, patérna vice custodíret, Jesum Christum, Dóminum nostrum. Per quem majestátem tuam laudant Angeli, adórant Dominatiónes, tremunt Potestátes. Cæli cælorúmque Virtútes ac beáta Séraphim sócia exsultatióne concélebrant. Cum quibus et nostras voces ut admítti júbeas, deprecámur, súpplici confessióne dicéntes: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dóminus Deus Sábaoth. Pleni sunt cæli et terra glória tua. Hosánna in excélsis. ✠ Benedíctus, qui venit in nómine etc.

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné vzdávať vďaky vždy a všade tebe, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože: A teba na Slávnosť (alebo: v Uctení) blahoslaveného Jozefa podlžnými chválospevmi zvelebovať, dobrorečiť a oslavovať. Tohto spravodlivého muža aj si dal za ženícha Panne Rodičke Božej, aj si ho ustanovil ako verného a múdreho služobníka za hlavu svojej Rodiny, aby ako otec ochraňoval Jednorodeného tvojho, ktorý sa počal zatienením Ducha Svätého, Ježiša Krista, Pána nášho. Skrze ktorého chvália tvoju velebnosť Anjeli, klaňajú sa jej Panstvá, chvejú sa pred ňou Mocnárstva. Nebesia a nebeské Mocnosti i blahoslavení Serafovia ju oslavujú spoločným plesaním. Prosíme, ráč s nimi pripustiť aj naše hlasy, ktoré vrúcnym chválospevom volajú: Svätý, svätý, svätý Pán Boh zástupov. Plné sú nebesia a zem slávy tvojej. Hosana na výsostiach. ✠ Požehnaný, atď.

Prefácia o apoštoloch

Vo sviatky sv. apoštolov, evanjelistov a sv. pápežov a v ich votívnych omšiach.

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre: Te, Dómine, supplíciter exoráre, ut

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné: teba, Pane, ponížene prosiť, aby si

gregem tuum, Pastor ætérne, non déseras: sed per beátos Apóstolos tuos contínua protectióne custódias. Ut iísdem rectóribus gubernétur, quos óperis tui vicários eídem contulísti præésse pastóres. Et ídeo cum Angelis et Archángelis, cum Thronis et Dominatiónibus cumque omni milítia cæléstis exércitus hymnum glóriæ tuæ cánimus, sine fine dicéntes: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dóminus Deus Sábaoth. Pleni sunt cæli et terra glória tua. Hosánna in excélsis. ✠ Benedíctus, qui vénit in nómine Dómini etc.

svoje stádo, večný Pastier, neopúšťal, ale skrze svojich blahoslavených Apoštolov ustavičnou ochranou opatroval. Aby ho ako vodcovia spravovali tí istí, ktorých si mu dal za zástupcov v svojom diele ako vedúcich pastierov. A preto s Anjelmi a Archanjelmi, s Trónmi a Panstvami i s celým zástupom nebeského vojska spievame chválospev tvojej sláve, a ustavične voláme: Svätý, svätý, svätý Pán Boh zástupov. Plné sú nebesia a zem slávy tvojej. Hosana na výsostiach. ✠ Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom atď.

Prefácia spoločná

V omšiach, ktoré nemajú vlastnú prefáciu; viď Ordo Missae, str. 515.

Prefácia zádušná

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubíque grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus: per Christum, Dóminum nostrum. In quo nobis spes beátæ resurrectiónis effúlsit, ut, quos contrístat certa moriéndi condício, eósdem consolétur futúræ immortalitátis promíssio. Tuis enim fidélibus, Dómine, vita mutátur, non tóllitur: et, dissolúta terréstris hujus incolátus domo, ætérna in cælis habitátio comparátur. Et ídeo cum

Naozaj je dôstojné a správne, príhodné a spasiteľné vzdávať vďaky vždy a všade tebe, Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože, skrze Krista, Pána nášho: V ktorom nám zažiarila nádej blaženého vzkriesenia, aby tých, ktorých zarmucuje neodvratný údel smrti, potešilo prisľúbenie budúcej nesmrteľnosti. Lebo tvojim veriacim, Pane, život sa neodníma, len mení: a keď sa rozpadne dom tohto pozemského pobudnutia, majú pripravené večné prebývanie v nebesiach. A preto s An-

Angelis et Archángelis, cum Thronis et Dominatiónibus cumque omni milítia cæléstis exércitus hymnum glóriæ tuæ cánimus, sine fine dicéntes:

jelmi a Archanjelmi, s Trónmi a Panstvami i s celým zástupom nebeského vojska spievame chválospev tvojej sláve a ustavične voláme:

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dóminus Deus Sábaoth. Pleni sunt cæli et terra glória tua. Hosánna in excélsis. ✠ Benedíctus, qui venit in nómine Dómini. Hosánna in excélsis.

Svätý, svätý, svätý Pán Boh zástupov. Plné sú nebesia a zem slávy tvojej. Hosana na výsostiach. ✠ Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom. Hosana na výsostiach.

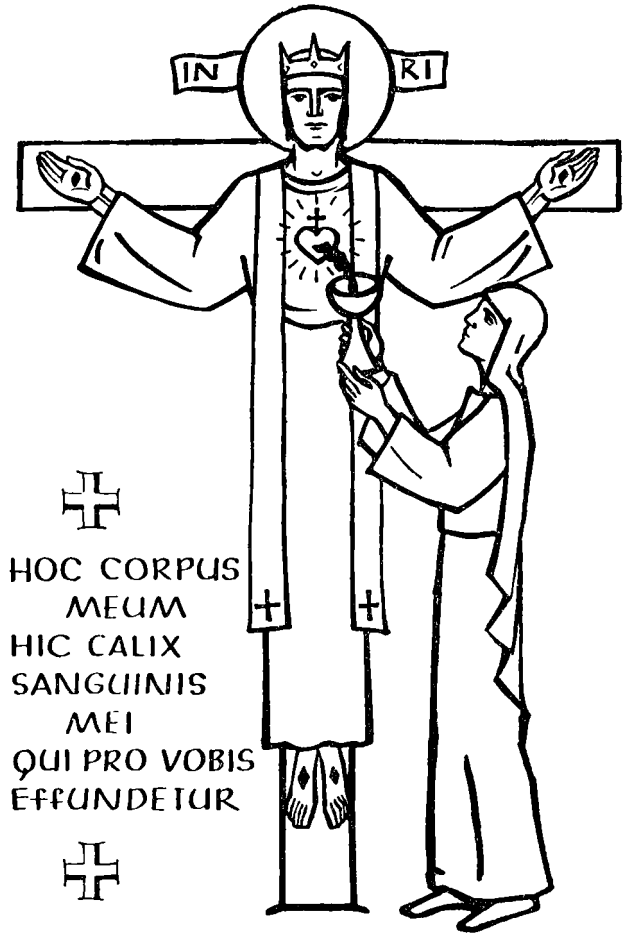
IN
RI
HOC CORPUS
MEUM
HIC CALIX
SANGUINIS
MEI
QUI PRO VOBIS
EFFUNDETUR

CANON MISSAE

Najsvätejšiu časť omše sa modlí kňaz potichu, aby sa aj tým znázornilo mystické tajomstvo, do ktorého sa zahaľuje podstatná časť sv. omše, a aby sa prítomní vhĺbili do veľkej skutočnosti, ktorá sa deje pred nimi.
Úvodná obetná modlitba. - Kňaz zdvihne oči a ruky k nebu, potom hlboko sklonený bozká oltár a požehnáva obetné dary.

Te ígitur, clementíssime Pater, per Jesum Christum, Fílium tuum, Dóminum nostrum, súpplices rogámus, ac pétimus, *(osculatur altare)* uti accépta hábeas et benedícas, hæc ✠ dona, hæc ✠ múnera, hæc ✠ sancta sacrifícia illibáta, in primis, quæ tibi offérimus pro Ecclésia tua sancta cathólica: quam pacificáre, custodíre, adunáre et régere dignéris toto orbe terárum: una cum fámulo tuo Papa nostro N. et Antístite nostro N. et ómnibus orthodóxis, atque cathólicæ et apostólicæ fídei cultóribus.

Teba teda, najdobrotivejší Otče, ponížene žiadame a prosíme skrze Ježiša Krista, Syna tvojho, Pána nášho: *(bozká oltár)* láskavo prijmi a požehnaj tieto ✠ dary, tieto ✠ služby, tieto ✠ sväté nepoškvrnené obety, ktoré obetujeme tebe predovšetkým za tvoju svätú katolícku Cirkev: ráč ju obdarovať pokojom, ochraňovať, sjednotiť a spravovať po celom zemekruhu aj so služobníkom svojím našim pápežom M. a naším biskupom M. a so všetkými pravoveriacimi, ako aj s pestovateľmi katolíckej a apoštolskej viery.

Spomienka na živých (bojujúcu Cirkev).

Meménto, Dómine, famulórum famularúmque tuárum N. et N. (*Orat ali-*

Rozpomeň sa, Pane, na služobníkov a služobnice svoje M. a M. *(tu sa modlí za urči-*

quantulum pro quibus orare intendit) et ómnium circumstántium, quorum tibi fides cógnita est et nota devótio, pro quibus tibi offérimus: vel qui tibi ófferunt hoc sacrifícium laudis, pro se suísque ómnibus: pro redemptióne animárum suárum, pro spe salútis et incolumitátis suæ: tibíque reddunt vota sua ætérno Deo, vivo et vero.

tých žijúcich veriacich) a na všetkých vôkol stojacich, ktorých viera je pred tebou osvedčená a oddanosť známa, za ktorých obetujeme tebe a ktorí aj sami obetujú tebe túto obetu chvály za seba i všetkých svojich, za vykúpenie svojich duší, za nádej blaha a bezpečnosti svojej. A takto plnia svoje sľuby tebe, večnému Bohu, živému a pravému.

Prvá spomienka na viťaznú Cirkev. - Prvý katalog svätých v kánone obsahuje meno bl. P. Márie, dvanástich apoštolov a dvanástich mučeníkov prvých štyroch storočí, ktorí v rímskej Cirkvi boli osobitne uctievaní.

Prvá časť tejto modlitby má osobitný text na Vianoce, Zjavenie Pána, Veľkú noc, Nanebevstúpenie a Turice.

Communicántes, et memóriam veneréntes, in primis gloriósæ semper Vírginis Maríæ, Genitrícis Dei et Dómini nostri Jesu Christi:

V spoločenstve so svätými ctíme si pamiatku predovšetkým slávnej Márie, vždy Panny, Rodičky Boha a Pána, nášho Ježiša Krista,

(Pokračovanie na str. 530.)

Na *Vianoce* a v oktáve.

Communicántes, et diem sacratíssimum celebrántes, quo (vel: noctem sacratíssimam celebrántes, qua) beátæ Maríæ intemeráta virgínitas huic mundo édidit Salvatórem: sed et memóriam veneréntes, in primis ejúsdem gloriósæ semper Vírginis Maríæ, Genitrícis ejúsdem Dei et Dómini nostri Jesu Christi:

V spoločenstve so svätými slávime presvätý deň (alebo: presvätú noc), keď neporušené panenstvo blahoslavenej Márie darovalo tomuto svetu Spasiteľa; ale ctíme si aj pamiatku predovšetkým tejže slávnej Márie, vždy Panny, Rodičky tohože Boha a Pána nášho, Ježiša Krista,

Na *Zjavenie Pána* a v oktáve.

Communicántes, et diem sacratíssimum celebrántes, quo Unigénitus tuus, in tua tecum glória coætérnus, in ve-

V spoločenstve so svätými slávime presvätý deň, keď tvoj Jednorodený, v tvojej sláve s tebou rovnako večný,

ritáte carnis nostræ visibíliter corporális appáruit: sed et memóriam veneréntes, in primis gloriósæ semper Vírginis Maríæ, Genitrícis ejúsdem Dei et Dómini nostri Jesu Christi:

zjavil sa viditeľne ako človek v opravdivej našej prirodzenosti; ale ctíme si aj pamiatku predovšetkým slávnej Márie, vždy Panny, Rodičky tohože Boha a Pána nášho, Ježiša Krista,

Od *Bielej soboty* po sobotu po Veľkej noci.

Communicántes, et diem sacratíssimum (vel: noctem sacratíssimam) celebrántes Resurrectiónis Dómini nostri Jesu Christi secúndum carnem: sed et memóriam veneréntes, in primis gloriósæ semper Vírginis Maríæ, Genitrícis ejúsdem Dei et Dómini nostri Jesu Christi:

V spoločenstve so svätými slávime presvätý deň (alebo: presvätú noc) Zmŕtvychvstania Pána nášho Ježiša Krista podľa tela; ale ctíme si aj pamiatku predovšetkým slávnej Márie, vždy Panny, Rodičky tohože Boha a Pána nášho, Ježiša Krista,

Na *Nanebevstúpenie* a v oktáve.

Communicántes, et diem sacratíssimum celebrántes, quo Dóminus noster, unigénitus Fílius tuus, unítam sibi fragilitátis nostræ substántiam in glóriæ tuæ déxtera collocávit: sed et memóriam veneréntes, in primis gloriósæ semper Vírginis Maríæ, Genitrícis ejúsdem Dei et Dómini nostri Jesu Christi:

V spoločenstve so svätými slávime presvätý deň, keď náš Pán, jednorodený Syn tvoj, umiestil na pravici tvojej slávy našu krehkú prirodzenosť, ktorú spojil so sebou; ale ctíme si aj pamiatku predovšetkým slávnej Márie, vždy Panny, Rodičky tohože Boha a Pána nášho, Ježiša Krista,

Od *Vigílie Turíc* po sobotu po Turícach.

Communicántes, et diem sacratíssimum Pentecóstes celebrántes, quo Spíritus Sanctus Apóstolis innúmeris linguis appáruit: sed et memóriam veneréntes, in primis gloriósæ semper Vírginis Maríæ, Genitrícis Dei et Dómini nostri Jesu Christi:

V spoločenstve so svätými slávime presvätý deň Turíc, keď sa Duch Svätý zjavil Apoštolom v nespočetných jazykoch; ale ctíme si aj pamiatku predovšetkým slávnej Márie, vždy Panny, Rodičky Boha a Pána nášho, Ježiša Krista,

sed et beatórum Apostolórum ac Mártyrum tuórum, Petri et Pauli, Andréæ, Jacóbi, Joánnis, Thomæ, Jacóbi, Philíppi, Bartholomæi, Matthæi, Simónis et Thaddæi: Lini, Cleti, Cleméntis, Xysti, Cornélii, Cypriáni, Laurentii, Chrysógoni, Joánnis et Pauli, Cosmæ et Damiáni: et ómnium Sanctórum tuórum; quorum méritis precibúsque concédas, ut in ómnibus protectiónis tuæ muniámur auxílio. Per eúndem Christum, Dóminum nostrum. Amen.

lež aj blahoslavených Apoštolov a Mučeníkov tvojich, Petra a Pavla, Ondreja, Jakuba, Jána, Tomáša, Jakuba, Filipa, Bartolomeja, Matúša, Šimona a Tadeja, Lína, Kléta, Klimenta, Xysta, Kornélia, Cypriána, Vavrinca, Chryzogona, Jána a Pavla, Kozmu a Damiána i všetkých tvojich Svätých. Pre ich zásluhy a orodovanie udeľ, nech nás vo všetkom ochraňuje pomoc tvojej záštity. Skrze tohože Krista, Pána nášho. Amen.

Prosba o prijatie obetných darov. - Táto modlitba sa pozmeňuje na Zelený štvrtok (viď tam), na Veľkú noc a Turíce (viď vsunutý text) a pri vysviacke biskupa (viď tam).
Kňaz s vystretými rukami nad obetnými darmi hovorí:

Hanc ígitur oblatiónem servitútis nostræ, sed et cunctæ famíliæ tuæ,

Prosíme teba, Pane, prijmi teda usmierený túto obetu svojich služobníkov i celej svojej rodiny,

---

Na *Veľkú noc* a na *Turíce* (od Vigílie po sobotu Oktávy) vsunujeme:

quam tibi offérimus pro his quoque, quos regeneráre dignátus es ex aqua et Spíritu Sancto, tríbuens eis remissiónem ómnium peccatórum,

ktorú prinášame tebe aj za tých, ktorých si ráčil znovuzrodiť z vody a z Ducha Svätého a udeliť im odpustenie všetkých hriechov;

---

quæsumus, Dómine, ut placátus accípias: diésque nostros in tua pace dispónas, atque ab ætérna damnatióne nos éripi, et in electórum tuórum júbeas grege numerári. Per Christum, Dóminum nostrum. Amen.

spravuj naše dni v svojom pokoji a ráč nás vytrhnúť z večného zatratenia a pripočítať k stádu svojich vyvolených.

Skrze Krista, Pána nášho. Amen.

Nasleduje prosba o premenenie obetných darov.

Quam oblatiónem tu, Deus, in ómnibus, quæsumus, bene ✠ díctam, adscríp✠tam, ra✠tam, rationábilem, acceptabilémque fácere dignéris: ut nobis Cor ✠ pus, et San✠guis fiat dilectíssimi Fílii tui, Dómini nostri Jesu Christi.

Prosíme teba, Bože, ty ráč učiniť, nech táto obeta je v každom ohľade požeh ✠ naná, tebe privlast✠nená, plat✠ná, duchovná a ľúbezná, aby sa nám stala Te✠lom a Kr✠vou premilého tvojho Syna, nášho Pána Ježiša Krista.

PREMENENIE. - Podstata najsv. obety sa skladá z dvojitého premenenia: oslávený Spasiteľ je prítomný pod spôsobom chleba a vína, ako obeta a obetujúci kňaz; ako naša Hlava obetuje svojmu Otcovi nebeskému aj nás. Oddelené posv. spôsoby naznačujú, že táto eucharistická obeta je totožná s krvavou obetou na Kríži.

Premenenie chleba. - Pri premenení chleba i vína kňaz rozpráva udalosť prvej eucharistickej obety pri poslednej večeri; ako zástupca Kristovej osoby robí tie isté pohyby, ktoré robil Kristus, a nad obetnými predmetmi vypovie slová premenenia; nato sa pokloní prítomnému Kristovi a premenené spôsoby ukáže veriacim, aby sa im aj oni poklonili.

Qui prídie quam paterétur, accépit panem in sanctas ac venerábiles manus suas, et elevátis óculis in cælum ad te Deum, Patrem suum omnipoténtem, tibi grátias agens, bene ✠ díxit, fregit, dedítque discípulis suis, dicens: Accípite, et manducáte ex hoc omnes:

On v predvečer svojho umučenia vzal chlieb do svojich svätých a ctihodných rúk, a keď pozdvihol oči k nebu, k tebe Bohu, Otcu svojmu všemohúcemu, tebe vzdal vďaky, po✠žehnal, lámal a dával svojim učeníkom, hovoriac: Vezmite a jedzte z neho všetci:

Hoc Est Enim Corpus Meum.

Lebo Toto Je Telo Moje.

Premenenie vína.

Símili modo postquam cœnátum est, accípiens et hunc præclárum Cálicem in sanctas ac venerábiles manus suas: item tibi grátias agens, bene✠díxit, dedítque discípulis suis, dicens: Accípite, et bíbite ex eo omnes:

Podobným spôsobom, keď bolo po večeri, vzal i tento preslávny Kalich do svojich svätých a ctihodných rúk, zasa vzdal vďaky tebe, po✠žehnal a dával svojim učeníkom, hovoriac: Vezmite a pite z neho všetci:

Hic Est Enim Calix Sánguinis Mei, Novi Et Aetérni Testaménti, Mystérium Fídei, Qui Pro Vobis Et Pro Multis Effundétur In Remissiónem Peccatórum.

Lebo Toto Je Kalich Mojej Krvi, Nového a Večného Zákona, Tajomstvo Viery, Ktorá Bude Vyliata Za Vás a Za Mnohých Na Odpustenie Hriechov.

Hæc quotiescúmque fecéritis, in mei memóriam faciétis.

Kedykoľvek toto budete činiť, čiňte to na moju pamiatku.

Spomienka na vykupiteľské dielo Kristovo. - Kňaz nadväzuje na posledné slová a pokračuje s roztvorenými rukami:

Unde et mémores, Dómine, nos servi tui, sed et plebs tua sancta, ejúsdem Christi Fílii tui, Dómini nostri, tam beátæ passiónis, nec non et ab ínferis resurrectiónis, sed et in cælos gloriósæ ascensiónis: offérimus præcláræ majestáti tuæ de tuis donis ac datis, hóstiam ✠ puram, hóstiam ✠ sanctam, hóstiam ✠ immaculátam, Panem ✠ sanctum vitæ ætérnæ, et Cálicem ✠ salútis perpétuæ.

A preto, Pane, my služobníci tvoji, lež aj ľud tvoj svätý, rozpamätúvame sa tak na blažené umučenie ako aj na zmŕtvychvstanie, lež aj na slávne nanebevstúpenie tohože Krista, tvojho Syna, Pána nášho, a prinášame tvojej prevznešenej Velebnosti z tvojich vlastných údelov a darov obetu ✠ čistú, obetu ✠ svätú, obetu ✠ nepoškvrnenú, svätý ✠ Chlieb večného života a Kalich ✠ ustavičného spasenia.

Prosba o prijatie obety.

Supra quæ propítio ac seréno vultu respícere dignéris: et accépta habére, sícuti accépta habére dignátus es múnera púeri tui justi Abel, et sacrifícium Patriárchæ nostri Abrahæ: et quod tibi óbtulit summus sacérdos

Ráč na ne shliadnuť milostivým a jasným pohľadom a prijať ich, ako si ráčil prijať dary svojho spravodlivého služobníka Ábela a obetu nášho praotca Abraháma i tú svätú žertvu a nepoškvrnenú obetu, ktorú tebe

tuus Melchísedech, sanctum sacrifícium, immaculátam hóstiam.

priniesol tvoj veľkňaz Melchizedech.

Prosba o spojenie s liturgiou nebeskou. - Hlboko sklonený a so zloženými rukami dotýkajúc sa oltára, začína kňaz túto modlitbu, potom bozká oltár, žehná posvätné dary a seba.

Súpplices te rogámus, omnípotens Deus: jube hæc perférri per manus sancti Angeli tui in sublíme altáre tuum, in conspéctu divínæ majestátis tuæ: ut, quotquot ex hac altáris participatióne sacrosánctum Fílii tui Cor ✠ pus et Sán ✠ guinem sumpsérimus, omni benedictióne cæléstí et grátia repleámur. Per eúndem Christum, Dóminum nostrum. Amen.

Ponížene prosíme teba, všemohúci Bože, rozkáž ich preniesť rukami svojho svätého Anjela na svoj nebeský oltár, pred tvár svojej božskej velebnosti, aby sme my všetci, ktorí z tohto podielnictva na oltári prijmeme presväté Te ✠ lo a ✠ Krv tvojho Syna, boli naplnení všetkým nebeským požehnaním a milosťou. Skrze tohože Krista, Pána nášho. Amen.

Spomienka na mŕtvych (trpiacu Cirkev).

Meménto étiam, Dómine, famulórum famularúmque tuárum N. et N., qui nos præcessérunt cum signo fídei, et dórmiunt in somno pacis. *(Orat aliquantulum pro iis defunctis, pro quibus orare intendit.)* Ipsis, Dómine, et ómnibus in Christo quiescéntibus locum refrigérii, lucis et pacis ut indúlgeas, deprecámur. Per eúndem Christum, Dóminum nostrum. Amen.

Rozpomeň sa, Pane, aj na služobníkov a služobnice svoje M. a M., ktorí nás predišli so znamením viery a odpočívajú spánkom pokoja. *(Tu sa modlí za určitých zomrelých veriacich.)* Prosíme, Pane, dožič týmto i všetkým, ktorí v Kristu odpočívajú, miesto občerstvenia, svetla a pokoja. Skrze tohože Krista, Pána nášho.

Amen.

Druhá spomienka na víťaznú Cirkev. - Slová *Nobis quoque peccatóribus* vypovie o niečo hlasnejšie a pritom sa udrie v prsia.

Nobis quoque peccatóribus fámulis tuis, de multitúdine miseratiónum tuárum sperántibus, partem áliquam et societátem donáAj nám, svojim hriešnym služobníkom, ktorí dúfame v hojnosť tvojich zľutovaní, ráč darovať nejakú účasť a spoločenstvo so svojimi svä-

re dignéris, cum tuis sanctis Apóstolis et Martýribus: cum Joánne, Stéphano, Matthía, Bárnaba, Ignátio, Alexándro, Marcellíno, Petro, Felicitáte, Perpétua, Agatha, Lúcia, Agnéte, Cæcília, Anastásia, et ómnibus Sanctis tuis: intra quorum nos consórtium, non æstimátor mériti, sed véniæ, quæsumus, largítor admítte. Per Christum, Dóminum nostrum.

tými Apoštolmi a Mučeníkmi: s Jánom, Štefanom, Matejom, Barnabášom, Ignácom, Alexandrom, Marcelínom, Petrom, Felicitou, Perpétuou, Agatou, Luciou, Agnesou, Cecíliou, Anastáziou a so všetkými svojimi Svätými. Prosíme, pripusť nás do ich spoločnosti nie ako oceňovateľ zásluhy, ale ako štedrý darca odpustenia. Skrze Krista, Pána nášho.

Zakončenie kánonu. - Deje sa posvätením prírody, ktorá poskytla k obete posvätné hmoty, a slávorečením najsv. Trojice *(doxologiou)*.

Per quem hæc ómnia, Dómine, semper bona creas, sanctí✠ficas, viví✠ficas, bene✠dícis et præstas nobis.

Skrze neho, Pane, všetko toto vždy dobré tvoríš, po✠svätcuješ, o✠živuješ, po✠žehnávaš a nám darúvaš.

Odkryje kalich, sv. hostiou urobí nad kalichom tri kríže, medzi kalichom a sebou dva a držiac v pravej ruke sv. Hostiu a v ľavej kalich, zdvihne ich na slová *omnis honor et glória* (malé pozdvihovanie).

Per ip✠sum, et cum ip✠so, et in ip✠so, est tibi Deo Patri ✠ omnipoténti, in unitáte Spíritus ✠ Sancti, omnis honor, et glória.

Skrze ne✠ho a s✠ním a v✠ňom máš ty, Bože, Otče ✠ všemohúci, v jednote Ducha ✠ Svätého všetku úctu a slávu.

Ďalšie hovorí hlasno:

S. Per ómnia sæcula sæculórum.
M. Amen.

K. Po všetky veky vekov.
M. Amen.

PRIJÍMANIE. - OBETNÁ HOSTINA. - Priniesli sme Bohu najdokonalejšiu poctu: obetu jeho jednorodeného Syna. S obetou sa najužšie spája obetná hostina, v ktorej prijímame obetné Telo a obetnú Krv Bohočloveka, a tým sa najhlbšie spájame ako údy s našou Hlavou, Ježišom Kristom. Zapamätajme si, že vrcholom účasti na sv. omši je sv. prijímanie.

PATER NOSTER - modlitba Pána.

Orémus: Præcéptis salutáribus móniti, et divína institutióne formáti, audémus dícere:

Modlime sa: Spasiteľnými prikázaniami napomenutí a božskou náukou poučení osmeľujeme sa hovoriť:

Pater noster, qui es in cælis: Sanctificétur nomen tuum: Advéniat regnum tuum: Fiat volúntas tua, sicut in cælo, et in terra. Panem nostrum quotidiánum da nobis hódie: Et dimítte nobis débita nostra, sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

Otče náš, ktorý si na nebesiach, posväť sa meno tvoje, príď kráľovstvo tvoje, buď vôľa tvoja ako v nebi tak i na zemi. Chlieb náš každodenný daj nám dnes a odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom a neuveď nás do pokušenia.

M. Sed líbera nos a malo.
S. Amen.

M. Ale zbav nás od zlého.
K. Amen.

Rozšírenie poslednej prosby.

Líbera nos, quæsumus, Dómine, ab ómnibus malis, prætéritis, præséntibus et futúris: et intercedénte beáta et gloriósa semper Vírgine Dei Genitríce María, cum beátis Apóstolis tuis Petro et Paulo, atque Andréa, et ómnibus Sanctis, ✠ da propítius pacem in diébus nostris: ut ope misericórdiæ tuæ adjúti, et a peccáto simus semper líberi et ab omni perturbatióne secúri. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus.

Zbav nás, prosíme, Pane, od všetkého zla minulého, prítomného a budúceho, a na orodovanie blahoslavenej a slávnej Bohorodičky Márie, vždy Panny, i blahoslavených Apoštolov svojich Petra a Pavla a Ondreja, aj všetkých Svätých, ✠ daj milostive pokoj v našich dňoch, aby sme, podporení pomocou tvojho milosrdenstva, boli vždy oslobodení od hriechu a bezpeční pred každým nepokojom. Skrze tohože nášho Pána Ježiša Krista, tvojho Syna, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého, Boh.

S. Per ómnia sæcula sæculórum.
M. Amen.

K. Po všetky veky vekov.
M. Amen.

Lámanie eucharistického chleba a slúčenie posvätných spôsobov. - Pôvodne v sv. omši upotrebovali celé chleby; bolo ich treba podeliť, rozlámať pre prijímajúcich, ako to urobil aj Spasiteľ pri poslednej večeri. Ale tento dôležitý obrad mal aj hlbší význam: rozlomený chlieb symbolizoval umučeného Krista. Teraz už chápeme, prečo v časoch apoštolských eucharistickú obetu nazývali aj „lámaním chleba".

Kňaz už na konci predošlej modlitby rozlomil sv. Hostiu. S treťou, najmenšou čiastkou trikrát križuje Krv Kristovu, želajúc veriacim pokoj Pánov. Potom ju pustí do kalicha. Toto slúčenie svätých spôsobov poukazuje na slávne zmŕtvychvstanie Kristovo, ale aj na jednotu najsv. obety, na prítomnosť Kristovu pod oboma spôsobmi a nepriamo aj jednotu všetkých sv. omší, nakoľko ich predtým vkladali do kalicha iných sv. omší, a tak ich vzájomne spájali.

S. Pax ✣ Dómini sit ✣ semper vobís ✣ cum. *M.* Et cum spíritu tuo.	*K.* Pokoj ✣ Pánov nech ✣ je vždy ✣ s vami. *M.* I s duchom tvojím.
Hæc commíxtio, et consecrátio Córporis et Sánguinis Dómini nostri Jesu Christi, fiat accipiéntibus nobis in vitam ætérnam. Amen.	Toto posvätné slúčenie Tela a Krvi nášho Pána Ježiša Krista nech nám prijímajúcim slúži k večnému životu. Amen.

AGNUS DEI voľakedy sprevádzalo lámanie eucharistického chleba, dnes ho hovoríme alebo spievame už nad rozlomenou sv. Hostiou. Pri slove „nobis" kňaz sa udrie v prsia.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.	Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, zmiluj sa nad nami.
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.	Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, zmiluj sa nad nami.
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: dona nobis pacem.	Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, daruj nám pokoj.

V zádušných omšiach namiesto *miserére nobis* a *dona nobis pacem* je: *dona eis réquiem - daruj im odpočinutie, dona eis réquiem sempitérnam - daruj im večné odpočinutie.* Odpadá bitie v prsia.

Vypadne i nasledujúca modlitba s bozkom pokoja.

Prosba za pokoj a bozk pokoja. - Eucharistický pokrm je spojkou nadprirodzeného spolužitia veriacich s Kristom, ako údov s Hlavou. Veriaci požívajú ten istý nadprirodzený pokrm, Telo Kristovo, ako sú údami aj jedného mystického tela Kristovho. Svedčí sa, aby sme i medzi sebou pestovali lásku a pokoj. V nasledujúcej modlitbe nadväzujeme na posledné slová tretieho *Agnus Dei*, prosiac o pokoj Kristov.

Kňaz, sklonený a zloženými rukami dotýkajúc sa oltára, hovorí:

Dómine Jesu Christe, qui dixísti Apóstolis tuis: Pacem relínquo vobis, pacem meam do vobis: ne respícias	Pane Ježišu Kriste, ktorý si povedal svojim Apoštolom: Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam, hľaď nie

peccáta mea, sed fidem Eccléſiæ tuæ; eámque secúndum voluntátem tuam pacificáre et coadunáre dignéris: Qui vivis et regnas Deus per ómnia sæcula sæculórum. Amen.

na moje hriechy, lež na vieru svojej Cirkvi; ráč jej podľa svojej vôle darovať pokoj a sjednotenie: ktorý žiješ a kráľuješ Boh po všetky veky vekov. Amen.

V slávnostnej omši tu sa dáva bozk pokoja. Celebrant a diakon naraz bozkajú oltár, symbol Krista, na ktorom ležia eucharistické dary, a celebrant dáva bozk pokoja diakonovi, hovoriac: *S. Pax tecum. K. Pokoj s tebou. D. Et cum spíritu tuo. D. I s duchom tvojím.* Diakon bozk pokoja odovzdá subdiakonovi a vyššiemu i nižšiemu duchovenstvu s tými istými slovami.

Modlitby pred sv. prijímaním. - Kňaz hovorí v tej istej polohe ako pri predošlej modlitbe:

Dómine Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui ex voluntáte Patris, cooperánte Spíritu Sancto, per mortem tuam mundum vivificásti: líbera me per hoc sacrosánctum Corpus et Sánguinem tuum ab ómnibus iniquitátibus meis, et univérsis malis: et fac me tuis semper inhærére mandátis, et a te numquam separári permíttas: Qui cum eódem Deo Patre et Spíritu Sancto vivis et regnas Deus in sæcula sæculórum. Amen.

Pane Ježišu Kriste, Synu Boha živého, ktorý si z vôle Otcovej za spoluúčinkovania Ducha Svätého oživil svet svojou smrťou, zbav ma skrze toto presväté Telo a Krv svoju od všetkých mojich nepravostí a od každého zla, a daj, aby som sa vždy pridržiaval tvojich prikázaní, a nedopusť, aby som sa niekedy odlúčil od teba, ktorý s týmže Bohom Otcom i Duchom Svätým žiješ a kráľuješ Boh na veky vekov. Amen.

Percéptio Córporis tui, Dómine Jesu Christe, quod ego indígnus súmere præsúmo, non mihi provéniat in judícium et condemnatiónem: sed pro tua pietáte prosit mihi ad tutaméntum mentis et córporis, et ad medélam percipiéndam: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus Sancti Deus per ómnia sæcula sæculórum. Amen.

Prijatie tvojho Tela, Pane Ježišu Kriste, ktoré ja nehodný opovažujem sa požívať, nech mi neslúži na súdenie a zatratenie, lež pre tvoju dobrotivosť nech mi osoží na ochranu duše a tela a na získanie uzdravenia: ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov.
Amen.

Prijímanie kňaza. - Kňaz pokľakne, berie sv. Hostiu na paténe do rúk a hovorí:

Panem cæléstem accípiam, et nomen Dómini invocábo.

Nebeský chlieb prijmem a budem vzývať meno Pánovo.

V ľavej ruke drží na paténe sv. Hostiu, pravou sa bije trikrát v prsia a zakaždým hovorí:

Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanábitur ánima mea.

Pane, nie som hodný, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz len slovo a bude uzdravená moja duša.

Žehná sa sv. Hostiou:

Corpus Dómini nostri Jesu Christi custódiat ánimam meam in vitam ætérnam. Amen.

Telo Pána nášho Ježiša Krista nech zachová moju dušu pre život večný. Amen.

Sklonený nad oltárom úctivo prijíma sv. Hostiu. Potom zotrvá nejaký čas v skrúšenom rozjímaní a nato posbiera paténou omrvinky sv. Hostie, ak náhodou ostaly, hovoriac slová žalmistu (Ž 115, 3 nasl. a 17, 4):

Quid retríbuam Dómino pro ómnibus, quæ retríbuit mihi? Cálicem salutáris accípiam, et nomen Dómini invocábo. Laudans invocábo Dóminum, et ab inimícis meis salvus ero.

Čím sa odvďačím Pánovi za všetko, čo mi preukázal? Prijmem kalich spasenia a budem vzývať meno Pánovo. Chválospevom budem vzývať Pána a zachránim sa pred svojimi nepriateľmi.

Žehná sa kalichom:

Sanguis Dómini nostri Jesu Christi custódiat ánimam meam in vitam ætérnam. Amen.

Krv Pána nášho Ježiša Krista nech zachová moju dušu pre život večný. Amen.

Prijímanie veriacich. - Po kňazovom prijímaní sv. Krvi nasleduje prijímanie veriacich. Naším ideálom je, aby účastníci sv. omše aj prijímali, a to podľa možnosti sv. Hostiu, premenenú v tej istej sv. omši. Tak sa zúčastňujú najdokonalejšie na sv. obete a Telo Ježiša Krista, ktoré požívajú, je ovocím sv. omše, na ktorej berú účasť.

Veriaci odriekajú:

Confíteor Deo omnipoténti, beátæ Maríæ semper Vírgini, beáto Michaéli Ar-

Vyznávam všemohúcemu Bohu, blahoslavenej Márii, vždy Panne, blahoslavenému Mi-

chángelo, beáto Joánni Baptístæ, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et tibi, pater: quia peccávi nimis cogitatióne, verbo et ópere: *(percutitur pectus ter)* mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Maríam semper Vírginem, beátum Michaélem Archángelum, beátum Joánnem Baptístam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et te, pater, oráre pro me ad Dóminum Deum nostrum.

chalovi archanjelovi, blahoslavenému Jánovi Krstiteľovi, svätým Apoštolom Petrovi a Pavlovi, všetkým Svätým a tebe, otče, že som veľa zhrešil myšlienkami, slovami a skutkami: *(trikrát sa bijeme v prsia)* svojou vinou, svojou vinou, svojou preveľkou vinou. Preto prosím blahoslavenú Máriu, vždy Pannu, blahoslaveného Michala archanjela, blahoslaveného Jána Krstiteľa, svätých Apoštolov Petra a Pavla, všetkých Svätých a teba, otče, modlite sa za mňa k Pánu Bohu nášmu.

Kňaz sa obráti k prijímajúcim a hovorí:

Misereátur vestri omnípotens Deus, et dimíssis peccátis vestris perdúcat vos ad vitam ætérnam.
M. Amen.

Nech sa zmiluje nad vami všemohúci Boh, nech vám hriechy odpustí a vovedie vás do života večného.
M. Amen.

S. ✠ Indulgéntiam, absolutiónem et remissiónem peccatórum vestrórum tríbuat vobis omnípotens et miséricors Dóminus.
M. Amen.

K. ✠ Nech vás omilostí všemohúci a milosrdný Pán, nech vás rozhreší a odpustí vám hriechy.
M. Amen.

Ukazuje veriacim Telo Pánovo a hovorí:

Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccáta mundi.
S. Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanábitur ánima mea. *(Ter.)*

Ajhľa, Baránok Boží, ajhľa, ktorý sníma hriechy sveta.
K. Pane, nie som hodný, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz len slovo a bude uzdravená moja duša. *(Trikrát.)*

Pri podávaní sv. Hostie kňaz požehná Telom Pánovým prijímajúceho slovami:

Corpus Dómini nostri ✠ Jesu Christi custódiat ánimam tuam in vitam ætérnam. Amen.

Telo Pána nášho ✠ Ježiša Krista nech zachová tvoju dušu pre život večný. Amen.

Potom umýva kalich vínom a pritom sa modlí:

Quod ore súmpsimus, Dómine, pura mente capiámus: et de múnere temporáli fiat nobis remédium sempitérnum.

Prijmime, Pane, čistou mysľou, čo požili sme ústami a časný dar nech sa nám stane večným liekom.

Nad kalichom vínom a vodou si umýva prsty:

Corpus tuum, Dómine, quod sumpsi, et Sanguis, quem potávi, adhæreat viscéribus meis: et præsta; ut in me non remáneat scélerum mácula, quem pura et sancta refecérunt sacraménta: Qui vivis et regnas in sæcula sæculórum. Amen.

Telo tvoje, Pane, ktoré som požil, a Krv, ktorú som pil, nech ostáva v mojej duši: a udeľ; nech nezostane škvrna hriechov vo mne, keď ma občerstvily čisté a svätė tajomstvá: ktorý žiješ a kráľuješ na veky vekov. Amen.

KOMÚNIA - PIESEŇ PRIJÍMANIA, Communio - (viď príslušný deň alebo sviatok). Posvätný text, nazvaný komúnia, číta kňaz, stojac na strane lekcie. Pri slávnostnej omši ho spieva chór hneď po prijímaní kňaza.

Potom ide pred stred oltára, bozká oltár a obrátený k ľudu hovorí:

S. Dóminus vobíscum. *K.* Pán s vami.
M. Et cum spíritu tuo. *M.* I s duchom tvojím.

POSTKOMÚNIU (postcommunio, modlitba po prijímaní, - viď príslušný deň alebo sviatok) číta na strane lekcie. Začína ju s výzvou k modlitbe:

S. Orémus. *K.* Modlime sa.

Po postkomúnii omše často nasledujú iné spomienkové alebo doplnkové modlitby, vyznačené na príslušnom mieste. Po prvej a poslednej sa odpovedá:

M. Amen *M.* Amen.

Vo všedné dni Veľkého pôstu kňaz povie ešte modlitbu *Oratio super populum - oráciu nad ľudom*, pri ktorej prítomní sklonia hlavu.

Záver sv. omše. - Po skončení sv. obety dostávame poslanie, aby sme Krista, v ktorého spoločenstve sme prežívali túto obetu a obetnú hostinu, vniesli so sebou do každodenného života, do zamestnania, medzi ľudí, do sveta. Apoštolát posvätiť svoje okolie, ľudí, s ktorými sa denne stýkame, nám ukladá účasť na sv. omši. Lež hodnoty, vyťažené zo sv. omše, máme uplatniť predovšetkým vo vlastnom živote.

Prepustenie. - Kňaz ide znova do stredu, bozká oltár a hovorí:

S. Dóminus vobíscum.	*K.* Pán s vami.
M. Et cum spíritu tuo.	*M.* I s duchom tvojím.
S. Ite, missa est.	*K.* Iďte, prepúšťam vás.
M. Deo grátias.	*M.* Vďaky Bohu.

Ite, missa est alebo jeho náhradky spieva vo slávnostnej sv. omši diakon. V omšiach bez *glórie* namiesto *Ite, missa est* hovorí obrátený k oltáru:

S. Benedicámus Dómino.	*K.* Dobrorečme Pánovi.
M. Deo grátias.	*M.* Vďaky Bohu.

V zádušných omšiach:

S. Requiéscant in pace.	*K.* Nech odpočívajú v pokoji.
M. Amen.	*M.* Amen.

Prosba o prijatie obety:

Pláceat tibi, sancta Trínitas, obséquium servitútis meæ: et præsta; ut sacrifícium, quod óculis tuæ majestátis indígnus óbtuli, tibi sit acceptábile, mihíque et ómnibus, pro quibus illud óbtuli, sit, te miseránte, propitiábile. Per Christum, Dóminum nostrum.
Amen.

Trojica svätá, nech sa tebe ľúbi úkon tvojho služobníka, a udeľ, aby obeta, ktorú ja nehodný predniesol som pred pohľadom tvojej velebnosti, tebe bola ľúbezná, a mne i všetkým, za ktorých som ju predniesol, nech ona je z tvojho milosrdenstva na smierenie. Skrze Krista, Pána nášho. Amen.

Požehnanie. - Bozká oltár, zdvihne oči i ruky a pokloniac sa oltárnemu krížu, hovorí:

S. Benedícat vos omnípotens Deus, Pater, et Fílius, ✠ et Spíritus Sanctus.	*K.* Nech vás žehná všemohúci Boh: Otec i Syn ✠ i Duch Svätý.
M. Amen.	*M.* Amen.

V zádušných omšiach sa vynecháva požehnanie.

EVANJELIUM - Je doplnkom požehnania, lebo začiatku evanjelia sv. Jána sa privlastňoval vždy osobitný sväteninový účinok, a preto ho používali ako text žehnania. Ale na konci sv. omše vhodne zvestuje tajomstvo vtelenia Syna Božieho a našej hodnosti dieťaťa Božieho.

Kňaz ho číta na strane evanjelia, prítomní zatiaľ stoja.

S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spíritu tuo.

K. Pán s vami.
M. I s duchom tvojím.

S. ✠ Inítium sancti Evangélii secúndum Joánnem.
M. Glória tibi, Dómine.

K. ✠ Začiatok sv. evanjelia podľa Jána.
M. Sláva tebe, Pane.

In princípio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Hoc erat in princípio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil, quod factum est: in ipso vita erat, et vita erat lux hóminum: et lux in ténebris lucet, et ténebræ eam non comprehendérunt. Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joánnes. Hic venit in testimónium, ut testimónium perhibéret de lúmine, ut omnes créderent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimónium perhibéret de lúmine. Erat lux vera, quæ illúminat omnem hóminem veniéntem in hunc mundum. In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognóvit. In própria venit, et sui eum non recepérunt. Quotquot autem recepérunt eum, dedit eis potestátem fílios Dei fíeri, his, qui credunt in nómine ejus: qui non ex sanguínibus, neque ex voluntáte carnis, neque ex voluntáte viri, sed ex Deo nati sunt. *(Genuflectit dicens:)* Et Verbum caro factum est, et habitávit in nobis: et vídi-

Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a Boh bolo Slovo. Ono bolo na počiatku u Boha. Ním povstalo všetko, a bez neho nepovstalo vôbec nič, čo povstalo. V ňom bol život, a ten život bol svetlom ľudí. A toto svetlo svieti vo tme, no tma ho neprijala. Narodil sa istý človek, ktorého poslal Boh. Menoval sa Ján. On prišiel svedčiť, a to svedčiť o svetle, aby skrze neho všetci uverili. On sám nebol svetlom, ale mal (iba) svedčiť o svetle. Bolo však aj pravé svetlo, ktoré osvecuje každého človeka, prichádzajúceho na tento svet. Vo svete bolo a svet ním povstal, ale svet ho nepoznal. Do svojho vlastného prišlo, a jeho vlastní ho neprijali. Tým však, ktorí ho prijali, dal schopnosť stať sa dietkami Božími, tým totiž, ktorí veria v jeho meno, ktorí sa narodili nie z krvi, ani zo žiadosti tela, ani zo žiadosti muža, ale z Boha. *(Pokľakne na slová:)* A toto Slovo stalo sa telom a prebývalo medzi nami. A my sme uzreli jeho slávu, a to slávu ako jednorodeného (Syna) Otcovho,

mus glóriam ejus, glóriam quasi Unigéniti a Patre, plenum grátiæ et veritátis.

plného milosti a pravdy.

M. Deo grátias.

M. Bohu vďaky.

Kňaz vezme do rúk kalich a pokloniac sa Sviatosti Oltárnej v tabernákulu alebo oltárnemu krížu, ako na začiatku omše, s prikrytou hlavou, sprevádzaný miništrantom, ktorý nesie omšovú knihu, vracia sa do sakristie, modliac sa *pieseň troch mládencov* s príslušnou *antifónou*, str. 55.

DOPLNKOVÉ MODLITBY

podľa rozličných časových úsekov liturgického roka

Na všetky sviatky polodvojité, jednoduché a na férie po orácii dňa pod osobitným titulom *Oremus* a s jediným zakončením užívame tzv. doplnkové modlitby, počtom dve (2. a 3. orácia), len v čase Umučenia, v oktáve veľkonočnej a turíčnej je len jedna (2. orácia). Ak pripadne nejaká spomienka, ona zaujme miesto druhej a druhá sa posunie na miesto tretej, tretia vypadne. Ak by boly dve spomienky, obidve doplnkové orácie odpadnú.

I. V čase adventnom

Od 1. nedele adventnej do 23. decembra.

DRUHÁ ORÁCIA *O blahoslavenej Panne Márii*

Deus, qui de beátæ Maríæ Vírginis útero Verbum tuum, Angelo nuntiánte, carnem suscípere voluísti: præsta supplícibus tuis; ut, qui vere eam Genitrícem Dei crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvémur. (Per eúndem Dóminum.)

Bože, ktorý si chcel, aby Slovo tvoje pri zvestovaní Anjela prijalo telo zo života blahoslavenej Márie Panny: dopraj nám, pokorne prosiacim teba; aby nás, ktorí veríme, že je naozaj Rodičkou Božou, napomáhaly jej prímluvy u teba. (Skrze tohože.)

TRETIA ORÁCIA *Proti prenasledovateľom Cirkvi*

Ecclésiæ tuæ, quæsumus, Dómine, preces placátus admítte: ut destrúctis adversitátibus et erróribus univérsis, secúra tibi sérviat libertáte. Per Dóminum.

Modlitby Cirkvi svojej, prosíme, Pane, usmierený prijmi: aby po zdrvení všetkých protivenstiev a bludov bezpečne a slobodne slúžila tebe. Skrze Pána.

ALEBO TRETIA ORÁCIA *Za pápeža*

Deus, ómnium fidélium pastor et rector, fámulum tuum N., quem pastórem Ecclésiæ tuæ præésse voluísti, propítius réspice: da ei, quæsumus, verbo et exémplo, quibus præest, proficere; ut ad vitam, una cum grege sibi crédito, pervéniat sempitérnam. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, pastier a správca všetkých veriacich, milostivo shliadni na služobníka svojho M., ktorého chcel si za najvyššieho pastiera Cirkvi svojej: daj mu, prosíme, aby slovom a príkladom osožil tým, ktorých riadi; aby spolu so stádom, sebe svereným, dosiahol život večný. Skrze Pána nášho.

DRUHÁ SEKRÉTA *O Panne Márii*

In méntibus nostris, quǽsumus, Dómine, veræ fídei sacraménta confírma: ut, qui concéptum de Vírgine Deum verum et hóminem confitémur; per ejus salutíferæ resurrectiónis poténtiam, ad ætérnam mereámur pervenire lætítiam. Per eúndem.

V mysliach našich, prosíme Pane, utvrď tajomstvá pravej viery: aby my, ktorí vyznávame, že počatý z Panny je pravý Boh a človek; mocou jeho spásonosného zmŕtvychvstania zaslúžili sme si dôjsť do večnej radosti. Skrze tohože Pána.

TRETIA SEKRÉTA *Proti prenasledovateľom Cirkvi*

Prótege nos, Dómine, tuis mystériis serviéntes: ut, divínis rebus inhæréntes et córpore tibi famulémur et mente. Per Dóminum.

Ochraňuj nás, Pane, v službe svojich tajomstiev: aby my, lipnúci na božských veciach, slúžili sme tebe jak telom, tak dušou. Skrze Pána.

ALEBO TRETIA SEKRÉTA *Za pápeža*

Oblátis, quǽsumus, Dómine, placáre munéribus: et fámulum tuum N., quem pastórem Ecclésiæ tuæ præésse voluísti, assídua protectióne gubérna. Per Dóminum nostrum.

Prosíme, Pane, udobri sa obetovanými darmi: a služobníka svojho M., ktorého chcel si za najvyššieho pastiera Cirkvi svojej, sprevádzaj ustavičnou ochranou. Skrze Pána nášho.

DRUHÁ POSTKOMÚNIA *O Panne Márii*

Grátiam tuam, quǽsumus, Dómine, méntibus nostris infúnde: ut, qui, Angelo nuntiánte, Christi, Fílii tui, incarnatiónem cognóvimus; per passiónem ejus et crucem, ad resurrectiónis glóriam perducámur. Per eúndem Dóminum.

Milosť svoju, prosíme, Pane, vlej do našich myslí; aby my, ktorí skrze zvestujúceho Anjela poznali sme vtelenie Krista, Syna tvojho; skrze jeho umučenie a kríž boli sme privedení ku sláve vzkriesenia. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

TRETIA POSTKOMÚNIA *Proti prenasled. Cirkvi*

Quǽsumus, Dómine, Deus noster: ut, quos divína tríbuis participatióne gaudére,

Prosíme, Pane, Bože náš: aby nás, ktorým dožičiavaš radovať sa z božského účas-

humánis non sinas subjacére perículis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

tenstva, neponechávalsi podliehať ľudským nebezpečenstvám. Skrze Pána.

ALEBO TRETIA POSTKOMÚNIA *Za pápeža*

Hæc nos, quæsumus, Dómine, divíni sacraménti percéptio prótegat: et fámulum tuum N., quem pastórem Ecclésiæ tuæ præésse voluísti; una cum commísso sibi grege, salvet semper et múniat. Per Dóminum.

Toto prijatie božskej sviatosti, prosíme, Pane, nech nás ochraňuje: a nech navždy zachová a opevní služobníka tvojho M., ktorého chcel si za najvyššieho pastiera Cirkvi svojej, spolu so stádom, jemu svereným. Skrze Pána.

II. V čase vianočnom

Od 29. decembra po sviatok Očisťovania bl. P. Márie, 2. febr.

DRUHÁ ORÁCIA *O blahoslavenej Panne Márii*

Deus, qui salútis ætérnæ, beátæ Maríæ virginitáte fœcúnda, humáno géneri prémia præstitísti: tríbue, quæsumus; ut ipsam pro nobis intercédere sentiámus, per quam merúimus auctórem vitæ suscípere, Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum. Qui tecum.

Bože, ktorý plodným panenstvom blahoslavenej Márie ľudskému pokoleniu dožičil si odmeny večného spasenia: udeľ, prosíme, aby cítili sme, že prihovára sa za nás tá, skrze ktorú zaslúžili sme dostať pôvodcu života, Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho. Ktorý s tebou.

TRETIA ORÁCIA Proti prenasledovateľom Cirkvi, str. 544, alebo Za pápeža, str. 544.

DRUHÁ SEKRÉTA *O Panne Márii*

Tua, Dómine, propitiatióne, et beátæ Maríæ semper Vírginis intercessióne, ad perpétuam atque præséntem hæc oblátio nobis prófici prosperitátem et pacem. Per Dóminum nostrum.

Tvojím zľutovaním, Pane, a príml uvoublahoslavenejMárie, vždy Panny, táto obeta nech nám osoží k večnému a časnému blahu i pokoju. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

TRETIA SEKRÉTA Proti prenasledovateľom Cirkvi, str. 545, alebo Za pápeža, str. 545.

DRUHÁ POSTKOMÚNIA *O Panne Márii*

Hæc nos commúnio, Dómine, purget a crímine: et, intercedénte beáta Vírgine Dei Genitríce María, cæléstis remédii fáciat esse consórtes. Per eúndem Dóminum.

Toto príjmanie, Pane, nech očistí nás od viny: a na príhovor blahoslavenej Panny, Rodičky Božej, Márie nech nás učiní účastnými na nebeskom lieku. Skrze tohože Pána.

TRETIA POSTKOMÚNIA Proti prenasledovateľom Cirkvi, str. 545, alebo Za pápeža, str. 546.

III. cez rok

Po sviatku Očisťovania bl. P. Márie, od 3. februára po Popolcovú stredu a od 1. nedele po Turícach po Advent.

DRUHÁ ORÁCIA *Za orodovanie svätých*

Značka M. nahrádza sa menom sv. patróna chrámu, ak sa už nespomenulo predtým; ak je to anjel alebo sv. Ján Krstiteľ, predchádza meno sv. Jozefa:

A cunctis nos, quǽsumus, Dómine, mentis et córporis defénde perículis: et, intercedénte beáta et gloriósa semper Vírgine Dei Genitríce María, cum beáto Joseph, beátis Apóstolis tuis Petro et Paulo, atque beáto N. et ómnibus Sanctis, salútem nobis tríbue benígnus et pacem; ut, destrúctis adversitátibus et erróribus univérsis, Ecclésia tua secúra tibi sérviat libertáte. (Per eúndem Dóminum.)

Od všetkých nebezpečenstiev duše a tela ochraňuj nás, prosíme, Pane: a na príhovorenie blahoslavenej slávnej vždy Panny, Rodičky Božej, Márie, a blahoslaveného Jozefa, blahoslavených apoštolov tvojich Petra a Pavla, ako aj blahoslaveného M. a všetkých svätých udeľ nám dobrotivo zdravie a pokoj; aby Cirkev tvoja po zdrvení všetkých protivenstiev a bludov bezpečne a slobodne slúžila tebe. (Skrze tohože Pána.)

TRETIA ORÁCIA ľubovoľná.

DRUHÁ SEKRÉTA *Za orodovanie svätých*

Exáudi nos, Deus, salutáris noster: ut, per hujus sacraménti virtútem, a cunctis nos mentis et córporis hóstibus tueáris; grátiam tríbuens in præsénti, et glóriam in futúro. (Per Dóminum.)

Vyslyš nás, Bože, Spasiteľu náš: a silou tejto sviatosti ochraňuj nás od všetkých nepriateľov duše a tela; udeľujúc nám teraz milosť a budúcne slávu. (Skrze Pána.)

TRETIA SEKRÉTA ľubovoľná.

DRUHÁ POSTKOMÚNIA *Za orodovanie svätých*

Mundet et múniat nos, quæsumus, Dómine, divíni sacraménti munus oblátum: et, intercedénte beáta Vírgine Dei Genitríce María, cum beáto Joseph, beátis Apóstolis tuis Petro et Paulo, atque beáto N. et ómnibus Sanctis; a cunctis nos reddat et perversitátibus expiátos, et adversitátibus expedítos. (Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum.)

Nech nás očistí a opevní, prosíme, Pane, obetovaný dar božskej sviatosti: a na prihovorenie blahoslavenej Panny, Rodičky Božej, Márie, blahoslaveného Jozefa, blahoslavených Apoštolov tvojich Petra a Pavla, ako aj blahoslaveného M., a všetkých svätých; nech nás jednak vyhojí zo všetkých zvrátenosti, jednak zbaví všetkých protivenstiev. (Skrze tohože Pána.)

TRETIA POSTKOMÚNIA ľubovoľná.

IV. vo Veľkom pôste

Od Popolcovej stredy po sobotu pred nedeľou Umučenia.

DRUHÁ ORÁCIA Za orodovanie svätých, str. 547.

TRETIA ORÁCIA *Za živých a mŕtvych*

Omnípotens sempitérne Deus, qui vivórum domináris simul et mortuórum, omniúmque miseréris, quos tuos fide et ópere futúros esse prænóscis: te súpplices exorámus; ut, pro quibus effúndere preces decrévimus, quosque vel præsens sæculum adhuc in carne rétinet, vel futúrum jam exútos córpore suscépit, intercedéntibus ómnibus Sanctis tuis, pietátis tuæ cleméntia ómnium delictórum suórum véniam consequántur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Všemohúci, večný Bože, ktorý vládneš súčasne nad živými aj mŕtvymi a zmilúvaš sa nad všetkými, o ktorých predvídaš, že vierou a skutkom budú tvojimi: pokorne vzývame teba, aby tí, za ktorých umienili sme si vysielať modlitby a ktorých alebo terajší vek ešte zdržiava v tele alebo ktorých, pozbavených tela, už prijal budúci, na prihovorenie všetkých tvojich Svätých z tvojej milostivej otcovskej dobrotivosti dosiahli odpustenie všetkých svojich hriechov. Skrze Pána.

DRUHÁ SEKRÉTA Za orod. svätých, str. 547.

TRETIA SEKRÉTA *Za živých a mŕtvych*

Deus, cui soli cógnitus est númerus electórum in supérna felicitáte locándus: tríbue, quæsumus; ut, intercedéntibus ómnibus Sanctis tuis, universórum, quos in oratióne commendátos suscépimus, et ómnium fidélium nómina beátæ prædestinatiónis liber adscripta retíneat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorému jedinému je známy počet vyvolených, ktorý má sa nachádzať v svrchovanej blaženosti: uteš, prosíme; aby na prihovorenie všetkých tvojich Svätých kniha blaženého predurčenia obsahovala zapísané mená všetkých, odporúčaných a prijatých do našej modlitby, ako aj všetkých veriacich. Skrze Pána nášho.

DRUHÁ POSTKOMÚNIA Za orod. svätých, str. 548.

TRETIA POSTKOMÚNIA *Za živých a mŕtvych*

Purificent nos, quæsumus, omnípotens et miséricors Deus, sacraménta, quæ súmpsimus: et, intercedéntibus ómnibus Sanctis tuis, præsta; ut hoc tuum sacraméntum non sit nobis reátus ad pœnam, sed intercéssio salutáris ad véniam: sit ablútio scélerum, sit fortitúdo fragílium, sit contra ómnia mundi perícula firmaméntum: sit vivórum atque mortuórum fidélium remíssio ómnium delictórum. Per Dóminum nostrum.

Nech nás očistia, prosíme, všemohúci a milosrdný Bože, sviatosti, ktoré sme prijali: a na prihovorenie všetkých svojich Svätých dopraj; aby táto tvoja sviatosť nebola nám obvinením pre trest, ale spásnym prihovorením za odpustenie: nechže je smytím previnení, nechže je posilou krehkým, nechže je oporou proti všetkým pokušeniam sveta: nechže je pre živých, ako aj mŕtvych veriacich odpustením všetkých pokleskov. Skrze Pána.

V. v čase Umučenia, v okt. veľkonočnej a v okt. turíčnej

DRUHÁ ORÁCIA Proti prenasledovateľom Cirkvi, str. 544, alebo Za pápeža, str. 544.

TRETEJ ORÁCIE niet.

DRUHÁ SEKRÉTA Proti prenasl. Cirkvi, str. 545, alebo Za pápeža, str. 545.

TRETEJ SEKRÉTY niet.

DRUHÁ POSTKOMÚNIA Proti prenasl. Cirkvi, str. 545, alebo Za pápeža, str. 546.

TRETEJ POSTKOMÚNIE niet.

VI. v čase veľkonočnom, na vigílie a cez oktávy

Od pondelka po Bielej nedeli po piatok po oktáve Nanebevstúpenia Pána, na vigílie, okrem vigílií mariánskych a vigílie Všetkých svätých, a cez oktávy, okrem oktáv sviatkov mariánskych a oktávy Všetkých svätých.

DRUHÁ ORÁCIA *O blahoslavenej Panne Márii*

Concéde nos fámulos tuos, quæsumus, Dómine Deus, perpétua mentis et córporis sanitáte gaudére: et, gloriósa beátæ Maríæ semper Vírginis intercessióne, a præsénti liberári tristítia, et ætérna pérfrui lætítia. Per Dóminum nostrum.

Dovoľ, aby my, služobníci tvoji, prosíme Pane, Bože, tešili sme sa stálemu zdraviu duše a tela: a na slávne prihovorenie blahoslavenej Márie, vždy Panny, boli sme oslobodení od zármutku terajšieho života a požívali večnú radosť. Skrze Pána.

TRETIA ORÁCIA Proti prenasled. Cirkvi, str. 544, alebo Za pápeža, str. 544.

DRUHÁ SEKRÉTA *O Panne Márii*

Tua, Dómine, propitiatióne, et beátæ Maríæ semper Vírginis intercessióne, ad perpétuam atque præséntem hæc oblátio nobis prodúciat prosperitátem et pacem. Per Dóminum nostrum.

Tvojím zľutovaním, Pane, a prímluvou blahoslavenej Márie, vždy Panny, táto obeta nech nám osoží k večnému a časnému blahu i pokoju. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

TRETIA SEKRÉTA Proti prenasled. Cirkvi, str. 545, alebo Za pápeža, str. 545.

DRUHÁ POSTKOMÚNIA *O Panne Márii*

Sumptis, Dómine, salútis nostræ subsídiis: da, quæsumus, beátæ Maríæ semper Vírginis patrocíniis nos ubíque prótegi: in cujus veneratióne hæc tuæ obtúlimus majestáti. Per Dóminum.

Pane, po prijatí nápomocí našej spásy: daj, prosíme, aby všade chránila nás záštita blahoslavenej Márie, vždy Panny; na ktorej počesť obetovali sme toto tvojej velebnosti. Skrze Pána nášho.

TRETIA POSTKOMÚNIA Proti prenasledovateľom Cirkvi, str. 545, alebo Za pápeža, str. 546.

VII. v mariánske vigílie a oktávy

Na vigílie mariánskych sviatkov a Všetkých svätých a cez ich oktávy.

DRUHÁ ORÁCIA *O Duchu Svätom*

Deus, qui corda fidélium Sancti Spíritus illustratióne docuísti: da nobis in eódem Spíritu recta sápere; et de ejus semper consolatióne gaudére. (Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.)

Bože, ktorý osvietením Ducha Svätého poučil si srdcia veriacich: daj nám v tomže Duchu správne poznávať a vždy radovať sa z jeho útechy. (Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.)

TRETIA ORÁCIA Proti prenasledovateľom Cirkvi, str. 544, alebo Za pápeža, str. 544.

DRUHÁ SEKRÉTA *O Duchu Svätom*

Múnera, quæsumus, Dómine, obláta sanctífica: et corda nostra Sancti Spíritus illustratióne emúnda. (Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.)

Dary obetované, prosíme, Pane, posväť: a osvietením Ducha Svätého očisti srdcia naše. (Skrze Pána... v jednote tohože Ducha Svätého Boh.)

TRETIA SEKRÉTA Proti prenasledovateľom Cirkvi, str. 545, alebo Za pápeža, str. 545.

DRUHÁ POSTKOMÚNIA *O Duchu Svätom*

Sancti Spíritus, Dómine, corda nostra mundet infúsio: et sui roris íntima aspersióne fœcúndet. (Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus Sancti.)

Ducha Svätého vliatie, Pane, nech očistí naše srdcia: a zúrodní najvnútornejším pokropením svojej rosy. (Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.)

TRETIA POSTKOMÚNIA Proti prenasledovateľom Cirkvi, str. 545, alebo Za pápeža, str. 546.

ČAS VEĽKONOČNÝ Tempus paschale

Veľká noc je ústredným bodom liturgického roku, je jeho slnkom, podľa ktorého sa riadia všetky pohyblivé sviatky. Každá nedeľa je odbleskom veľkonočnej nedele. Apoštolovia na pamiatku zmŕtvychvstania svojho božského Majstra preložili týždenný posvätný deň, ako „deň Pánov" (dies dominica), so soboty, čiže s posledného dňa, na nedeľu, t. j. na prvý deň v týždni.
Starozákonná Veľká noc pripomínala pamiatku vyslobodenia Židov z egyptského otroctva. Každoročné obetovanie a požívanie veľkonočného baránka obnovovalo v nich vedomie vyvoleného ľudu Božieho, a vtedy si uvedomili aj skutočnosť, že ruka Božia bdie nad nimi, ako keď v Egypte vraždiaci anjel obišiel krvou baránkovou pomazané domy, a neuškodil im. Preto tento sviatok sa menoval „pascha", t. j. príchod, priechod anjela a znamená i prechod z Egypta do zasľúbenej zeme.
Veľká noc Starého zákona predobrazovala našu Veľkú noc. Kristus, náš veľkonočný Baránok, nás vyslobodil vlastnou krvou z diablovho otroctva a oviedol do prisľúbenej zeme svojho kráľovstva (Cirkvi). Kristus svojím zmŕtvychvstaním korunoval dielo vykúpenia.
V liturgii veľkonočného týždňa, ale aj neskôr, pozorujeme výstižné symbolické obrazy: Veľkonočný Baránok (Ježiš Kristus), Červené more (sviatosť krstu), manna (kresťanská náuka, Eucharistia), voda vyvierajúca zo skaly (milosti sv. krstu, ktoré nám pramenia z prebodnutého boka Spasiteľovho), zasľúbená zem (Cirkev, kráľovstvo nebeské) atď.
Sviatok Veľkej noci pripadá na jar. V prírode sa začína nový život; to isté sa stalo s ľudstvom v zmysle duchovnom po smrti Ježiša Krista.
Veriaci vo veľkonočný sviatok prinášajú na mnohých miestach do chrámu svätiť jedlá: mäso, chlieb, vajcia. Cez Veľký pôst sa zdržiavali mäsitého pokrmu, teraz ho chcú prvý raz požívať posvätený, prijať ho ako by z rúk Cirkvi. Vajce je symbolom zmŕtvychvstania.
Ak chceme porozumieť duchu veľkonočnej liturgie v jej podstate, musíme sa vžiť do myšlienky, že v popredí veľkopôstnej i veľkonočnej liturgie stojí starosť o mladý kresťanský dorast. Katechumenát, správnejšie fotizomenát, pretkáva zlatou niťou celú veľkolepú sieť tejto liturgie. Pri bohoslužbách veľkonočného týždňa novokrstenci stáli v popredí veriacich. Všetky slávnosti týždňa konaly sa im kvôli. Každý deň slávili v niektorej významnej bazilike Ríma, kde v prvých radoch pri eucharistickej obete stáli krstenci, oblečení v bielom rúchu.
Dobu od Veľkej noci až po sobotu svätodušnú menujeme „časom veľkonočným". V nedele pred slávnostnou svätou omšou Asperges nahrádzame antifónou „Vidi aquam".
Vo veľkonočnom čase sa v liturgii často ozýva spev aleluja. Slovo je hebrejského pôvodu a znamená: Chváľte Boha! Sv. Ján apoštol ho počul v Zjavení z úst anjelských v kráľovstve nebeskom.

Nedeľa Veľkonočná Dominica Resurrectionis

Štácia vo veľkom chráme Panny Márie

Dvoj. 1. triedy s privilegovanou oktávou 1. stupňa. - Rúcho biele.

Kristus, náš veľkonočný Baránok. - „V tento deň, ktorý učinil Pán, je slávnosť slávností a naša Veľká noc: zmŕtvychvstanie nášho Spasiteľa, Ježiša Krista, podľa tela." Takto zvestuje rímske martyrologium dnešný deň. Je naším najstarším sviatkom, ktorého počiatky siahajú až do Starého zákona. Židovská Veľká noc ako „priechod Pánov" v osobe anjela-pomstiteľa, ktorý ušetril domy, poznačené krvou veľkonočného baránka, bola predobrazom Veľkej noci Nového zákona. Tam krv baránkova zachránila prvorodencov od smrti a v jej znamení ľud izraelský vyslobodil sa z egyptského otroctva, tu si Boh vyvolil nové pokolenie, vykúpil ho krvou svojho Syna, Baránka Božieho, vyslobodil ho z otroctva diablovho a ustanovil za Izraela Nového zákona. Židia slávili svoju Veľkú noc 14. nizana, čiže v prvý deň splnu mesiaca po jarnej rovnodennosti (po dni 21. marca). Kresťania ustálili novozákonnú Veľkú noc ako sviatok zmŕtvychvstania Kristovho na nedeľu po 14. nizane. Veľká noc, podobne ako Vianoce, má charakter mariánsky. Dnes pozdravujeme „radostnú" Matku Ježiša Krista, ktorá prežívala umučenie svojho Syna ako Matka bolestná. Právom spieva Cirkev cez celý veľkonočný čas antifónu *Regina caeli laetare* (Raduj sa, nebies Kráľovná). Veriaci hneď po prijatí krstu predstavili svojich nových spolubratov a odporúčali ich do ochrany Matke Ježišovej ako Matke všetkých kresťanov, ktorá je aj obrazom Matky Cirkvi. Aj my sme povstali s Kristom. Zomreli sme svojim nezriadeným žiadostiam, aby sme žili v Kristovi a s Kristom. Naša radosť je práve preto podobná radosti vzkrieseného Spasiteľa (intr.). On je naším veľkonočným Baránkom. Požívame ho obnoveným srdcom, ktoré sa dnes podobá nekvasenému chlebu Starého zákona (lekcia). Radostná ozvena „Toto je deň, ktorý učinil Pán", vzatá zo žalmu 117., stala sa veľkonočnou piesňou, ktorú počúvame pri každej omši a aj v každej hóre veľkonočného týždňa. Tým tento žalm stal sa veľkonočnou piesňou Cirkvi svätej. Krista oslavujeme najmä ako veľkonočného Baránka, ktorý sa obetoval za nás (verš aleluja), a vzletná veľkonočná sekvencia *Victimae paschali* rozvádza a interpretuje ďalej túto myšlienku. Anjel (diakon) zvestuje nábožným ženám (všetkým nám) blahozvesť zmŕtvychvstania Kristovho (evanj.). V *kréde* vyznávame veľkonočné tajomstvo slovami: „A na tretí deň vstal zmŕtvych podľa Písem." Vo veľkonočnej obete čakáme Krista Víťaza, ktorý porazil nepriateľov (ofert.), zjavuje sa nám, ako sa zjavil svojim, a ako veľkonočný Baránok obetuje sa za nás. Obetná hostina nám dáva účasť na požívaní veľkonočného Baránka, Krista (kom.).

INTROIT (Ž 138, 18 a 5-6)

Resurréxi, et adhuc tecum sum, allelúja: posuísti super me manum tuam, allelúja: mirábilis facta est sciéntia tua, allelúja, allelúja. *(Ps ib. 1-2)* Dómine, probásti me, et cognovísti me: tu cognovísti sessiónem meam, et resurrectiónem meam. ℣. Glória Patri.

Vstal som zmŕtvych, a teraz som s tebou, aleluja: kladieš na mňa svoju ruku, aleluja. Predivná je múdrosť tvoja, aleluja, aleluja. *(Ž tž. 1-2)* Ty, Pane, skúmaš ma a ty ma znáš, znáš ma, či sedím a či stojím. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Deus, qui hodiérna die per Unigénitum tuum ætérnitátis nobis áditum, devícta morte, reserásti: vota nostra, quæ præveniéndo aspíras, étiam adjuvándo proséquere. Per eúndem Dóminum.

Bože, ktorý dnešného dňa skrze Jednorodeného svojho po premožení smrti otvoril si nám bránu večnosti: prosby naše, ktoré vopred vnukáš, svojou pomocou aj sprevádzaj. Skrze tohože Pána.

LEKCIA (1 Kor 5, 7-8)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Expurgáte vetus ferméntum, ut sitis nova conspérsio, sicut estis ázymi. Etenim Pascha nostrum immolátus est Christus. Itaque epulémur: non in ferménto véteri, neque in ferménto malítiæ et nequítiæ; sed in ázymis sinceritátis et veritátis.

Čítanie z prvého listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Vyhoďte starý kvas, aby ste boli novým cestom! Ste totiž ako by nekvaseným chlebom. A Kristus sám bol obetovaný ako náš veľkonočný baránok, preto hodujme nie vo starom kvase, ani v kvase zlosti a nepravosti, ale pri nekvasenom chlebe čistoty a pravdy!

GRADUÁL (Ž 117, 24 a 1)

Hæc dies, quam fecit Dóminus: exsultémus et lætémur in ea. ℣. Confitémini Dómino, quóniam bonus: quóniam in sæculum misericórdia ejus.

Tento je deň, ktorý učinil Pán, plesajme a radujme sa z neho. ℣. Vzdávajte vďaky Pánovi, bo dobrý je, bo jeho milosrdenstvo je naveky.

Allelúja, allelúja. ℣ *(1. Cor 5, 7)* Pascha nostrum immolátus est Christus.

Aleluja, aleluja. ℣. *(1 Kor 5, 7)* Kristus bol obetovaný ako náš veľkonočný baránok.

SEKVENCIA

Víctimæ pascháli laudes ímmolent Christiáni.

Veľkonočnému Baránkovi, kresťania, pejte hymnus chvály nový.

Agnus redémit oves: Christus ínnocens Patri reconciliávit peccatóres.

Baránok ovce spasil: nevinný Kristus krásny už s Otcom smieril hriešnikov na večné časy.

Mors et vita duéllo conflixére mirándo: dux vitæ mórtuus regnat vivus.

Hľa, smrť a život v boji podivnom proti sebe stojí: života vodca mŕtvy je, no oživený kráľuje.

Dic nobis, María, quid vidísti in via?
Sepúlcrum Christi vivéntis, et glóriam vidi resurgéntis.

Nám, Mária, odpovedz ty, čo si uvidela vedľa cesty?
Kristovu hrobku tmavú a zmŕtvychvstalého som zrela slávu.

Angélicos testes, sudárium, et vestes.
Surréxit Christus, spes mea: præcédet vos in Galilæam.

Svedkov anjelov, ich jasy, ručníček a plátna pásy.
Vstal Kristus, nádej moja, tu už nie je: predíde vás do Galileje.

Scimus Christum surrexísse a mórtuis vere: tu nobis, victor Rex, miserére. Amen. Allelúja.

Vieme: Kristus ozaj zmŕtvych vstal zo skalnej jamy: ty maj, víťazný Kráľ, zľutovanie s nami. Amen. Aleluja.

EVANJELIUM (Mk 16, 1-7)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Marcum. - In illo témpore: María Magdaléne, et María Jacóbi, et Salóme emérunt arómata, ut veniéntes úngerent Jesum. Et valde mane una sabbatórum, véniunt ad monuméntum, orto jam sole. Et dicébant ad ínvicem: Quis revólvet nobis lápidem ab óstio monuménti? Et respiciéntes vidérunt revolútum lápidem. Erat quippe magnus valde. Et introeúntes in monuméntum vidérunt júvenem sedéntem in dextris, coopértum stola cándida, et obstupuérunt. Qui dicit illis: Nolíte expavéscere: Jesum quæritis Nazarénum, crucifíxum: surréxit, non est hic, ecce locus, ubi posuérunt eum. Sed ite,

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Marka. - Za onoho času Mária Magdaléna a Mária, Jakubova matka, i Salome nakúpily voňaviek a vybraly sa, aby ho pomazaly. V prvý deň týždňa, zavčas rána, keď už slnko vyšlo, išly k hrobu. I hovorily si navzájom: Kto nám odvalí kameň od vchodu do hrobu? Ale keď pohliadly, videly, že kameň je odvalený; bol totiž veľmi veľký. Vošly do hrobu a uvideły sedieť zprava mládenca, oblečeného do bieleho rúcha, a naľakaly sa. On im však povedal: Neľakajte sa! Hľadáte Ježiša Nazaretského, ktorý bol ukrižovaný? Vstal, niet ho tu. Hľa, miesto, kde ho boli položili. Ale iďte, povedzte jeho učeníkom,

dícite discípulis ejus, et Petro, quia præcédit vos in Galilǽam: ibi eum vidébitis, sicut dixit vobis.

najmä Petrovi: Predchádza vás do Galiley; tam ho uvidíte, ako vám povedal.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 75, 9-10)

Terra trémuit, et quiévit, dum resúrgeret in judício Deus. Allelúja.

Zľakla sa zem a zatíchla, keď k súdu povstal Boh, aleluja.

SEKRÉTA

Súscipe, quǽsumus, Dómine, preces pópuli tui cum oblatiónibus hostiárum: ut paschálibus initiáta mystériis, ad ætérnitátis nobis medélam, te operánte, proficiant. Per Dóminum.

Prijmi, prosíme, Pane, prosby svojho ľudu s obetnými darmi: aby posvätené veľkonočnými tajomstvami, tvojím pôsobením slúžily nám za liek pre večnosť. Skrze Pána nášho.

Prefácia veľkonočná, str. 518; taktiež *Communicántes*, str. 529 a *Hanc igitur*, str. 530.

KOMÚNIA (1 Kor 5, 7-8)

Pascha nostrum immolátus est Christus, allelúja: ítaque epulémur in ázymis sinceritátis, et veritátis, allelúja, allelúja, allelúja.

Kristus bol obetovaný ako náš veľkonočný baránok, aleluja. Preto hodujme s nekvaseným chlebom úprimnosti a pravdy, aleluja, aleluja, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Spíritum nobis, Dómine, tuæ caritátis infúnde: ut quos sacraméntis paschálibus satiásti, tua fácias pietáte concórdes. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus Sancti.

Ducha lásky svojej, Pane, vlej do nás: aby tých, ktorých nasýtil si veľkonočnými sviatosťami, svojou otcovskou dobrotivosťou učinil si svornými. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.

Na konci omše (až do veľkonočnej soboty včítane):

Ite, missa est, allelúja, allelúja.
℟. Deo grátias, allelúja, allelúja.

Iďte, prepúšťam vás, aleluja, aleluja.
℟. Vďaky Bohu, aleluja, aleluja.

Pondelok Veľkonočný Štácia u sv. Petra

Dvoj. 1. triedy. - Rúcho biele.

Kristus sa zjavil Petrovi ako hlave Cirkvi, - v ňom sa zjavuje aj nám. - S novokrstencami ideme na návštevu k sv. Petrovi. On nám je dnes učiteľom a vodcom pri liturgii. Pri sv. omši prežívame v osobe Petrovej a v osobe dvoch emauzských učeníkov zjavenie vzkrieseného Spasiteľa. Spasiteľ nás krstom vyviedol z otroctva do zasľúbenej zeme a dal nám za vodcu druhého Mojžiša, sv. Petra (intr.). V lekcii nám sám sv. Peter dokazuje pravdivosť zmŕtvychvstania Kristovho. V evanjeliu počujeme, že Pán skutočne vstal a zjavil sa Šimonovi (Petrovi) ako aj dvom učeníkom emauzským. S Petrom a nábožnými ženami ideme v ústrety Kristovi (ofert.), s ozajstnou veľkonočnou radosťou ho vítame a zasadáme za jeho veľkonočný stôl v spoločnosti Petrovej a dvoch učeníkov (komún.).

INTROIT (Ex 13, 5 a 9)

Introdúxit vos Dóminus in terram fluéntem lac, et mel, allelúja: et ut lex Dómini semper sit in ore vestro, allelúja, allelúja. *(Ps 104, 1)* Confitémini Dómino, et invocáte nomen ejus: annuntiáte inter gentes ópera ejus. ℣. Glória Patri.

Voviedol vás Pán do zeme oplývajúcej mliekom a medom, aleluja. Nech teda zákon Pánov je stále vo vašich ústach, aleluja, aleluja. *(Ž 104, 1)* Vzdávajte chválu Pánovi, meno jeho vzývajte, hlásajte jeho skutky medzi národmi. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui solemnitáte pascháli, mundo remédia contulísti: pópulum tuum, quæsumus, cæléstí dono prosequere; ut et perféctam libertátem cónsequi mereátur, et ad vitam profíciat sempitérnam. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý si veľkonočnou slávnosťou udelil svetu prostriedky spásy: prosíme teba, sprevádzaj svoj ľud týmto nebeským darom; aby si zaslúžil dosiahnuť dokonalú slobodu a vojsť do života večného. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Sk 10, 37-43)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Stans Petrus in médio plebis, dixit: Viri fratres, vos scitis, quod factum est verbum per univérsam Judæam: incípiens enim a Galiláea, post

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - V tých dňoch povstal Peter uprostred ľudu a takto hovoril: Mužovia, bratia! Vy viete, čo sa po krste, ktorý hlásal Ján, dialo po celom Judsku, počnúc od Ga-

baptísmum, quod prædicávit Joánnes, Jesum a Názareth: quómodo unxit eum Deus Spíritu Sancto, et virtúte, qui pertránsiit benefaciéndo, et Sanándo omnes oppréssos a diábolo, quóniam Deus erat cum illo. Et nos testes sumus ómnium, quæ fecit in regióne Judæórum, et Jerúsalem, quem occidérunt suspendéntes in ligno. Hunc Deus suscitávit tértia die, et dedit eum maniféstum fíeri, non omni pópulo, sed téstibus præordinátis a Deo: nobis, qui manducávimus, et bíbimus cum illo, postquam resurréxit a mórtuis. Et præcépit nobis prædicáre pópulo, et testificári, quia ipse est, qui constitútus est a Deo judex vivórum, et mortuórum. Huic omnes Prophétæ testimónium pérhibent, remissiónem peccatórum accípere per nomen ejus omnes, qui credunt in eum.

liley, ako pomazal Boh Ježiša Nazaretského Duchom Svätým a silou, ktorý prechádzal (krajom), dobre robil a všetkých diablom posadlých uzdravoval, lebo Boh bol s ním. My sme svedkami všetkého, čo konal v judskej krajine, najmä v Jeruzaleme. Ale zavesili ho na drevo a usmrtili. Boh ho vzkriesil na tretí deň a dal mu, aby sa viditeľne ukázal nie celému ľudu, ale svedkom vopred určeným od Boha, nám, ktorí sme po jeho vzkriesení s ním jedli a pili; a prikázal nám, aby sme ľudu hlásali a svedčili, že on je od Boha ustanovený za sudcu živých a mŕtvych. O ňom svedčia všetci proroci, že každý, kto v neho verí, pre jeho meno dosiahne odpustenie hriechov.

GRADUÁL (Ž 117, 24 a 2)

Hæc dies, quam fecit Dóminus: exsultémus, et lætémur in ea. ℣. Dicat nunc Israel, quóniam bonus: quóniam in sæculum misericórdia ejus. Allelúja, allelúja. ℣. *(Matth 28, 2)* Angelus Dómini descéndit de cælo: et accédens revólvit lápidem, et sedébat super eum.

Tento je deň, ktorý učinil Pán, plesajme a radujme sa z neho. ℣. Nech vraví Izraelov dom, že dobrý je: Milosrdenstvo jeho naveky! Aleluja, aleluja. ℣. *(Mt 28, 2)* Anjel Pánov sostúpil s neba, pristúpil k hrobu, odvalil kameň a sadol si naň.

Sekvencia *Victimæ pascháli* na strane 554.

EVANJELIUM (Lk 24, 13-35)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Duo ex discípulis Jesu ibant ipsa die in castéllum, quod erat in spátio stadiórum sexagínta ab Jerúsalem, nómine Emmaus. Et ipsi loquebántur ad ínvicem de his ómnibus, quæ accíderant. Et factum est, dum fabularéntur, et secum quærerent: et ipse Jesus appropínquans ibat cum illis: óculi autem illórum tenebántur, ne eum agnóscerent. Et ait ad illos: Qui sunt hi sermónes, quos confértis ad ínvicem ambulántes, et estis tristes? Et respóndens unus, cui nomen Cléophas, dixit ei: Tu solus peregrínus es in Jerúsalem, et non cognovísti, quæ facta sunt in illa his diébus? Quibus ille dixit: Quæ? Et dixérunt: De Jesu Nazaréno, qui fuit vir prophéta potens in ópere et sermóne, coram Deo, et omni pópulo: et quómodo eum tradidérunt summi sacerdótes, et príncipes nostri in damnatiónem mortis, et crucifixérunt eum. Nos autem sperabámus, quia ipse esset redemptúrus Israel; et nunc super hæc ómnia, tértia dies est hódie, quod hæc facta sunt. Sed et mulíeres quædam ex nostris terruérunt nos, quæ ante lucem fuérunt ad monuméntum, et, non

✠ Stať zo sv. Evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času toho istého dňa dvaja z učeníkov Ježišových išli do osady, ktorá bola na šesťdesiat stadií vzdialená od Jeruzalema a volala sa Emaus. Shovárali sa o tom všetkom, čo sa bolo prihodilo. Ako sa tak shovárali a vypytovali, aj sám Ježiš sa priblížil a šiel s nimi. Oči im boly zastreté, aby ho nepoznali. Povedal im: Aké sú to reči, ktoré idúcky medzi sebou vediete? Zastavili sa zronení. Jeden z nich, menom Kleofáš, mu odpovedal: Ty si vari jediný cudzinec v Jeruzaleme, ktorý nevieš, čo sa tam stalo v týchto dňoch? On im povedal: Čo? Odpovedali mu: (Čo sa stalo) s Ježišom Nazaretským, ktorý bol skutkom i rečou mocný prorok pred Bohom i pred všetkým ľudom; ako ho veľkňazi a naši poprední mužovia dali odsúdiť na smrť a ukrižovať. No my sme dúfali, že on vykúpi Izraela. Teraz je však už tretí deň od toho všetkého, čo sa to stalo. Ale i niektoré ženy z našich nás nastrašily: ešte pred svitaním boly pri hrobe, a keď nenašly jeho telo, prišly a vravely, že videly anjelov, ktorí sa im zjavili a hovorili, že žije. Potom odišli niektorí z našich ku hrobu a našli tak, ako boly ženy po-

invénto córpore ejus, venérunt, dicéntes se étiam visiónem Angelórum vidísse, qui dicunt eum vívere. Et abiérunt quidam ex nostris ad monuméntum: et ita invenérunt, sicut mulíeres dixérunt, ipsum vero non invenérunt. Et ipse dixit ad eos: O stulti, et tardi corde ad credéndum in ómnibus, quæ locúti sunt prophétæ! Nonne hæc opórtuit pati Christum, et ita intráre in glóriam suam? Et incípiens a Móyse, et ómnibus prophétis, interpretabátur illis in ómnibus scriptúris, quæ de ipso erant. Et appropinquavérunt castéllo, quo ibant: et ipse se finxit lóngius ire. Et coëgérunt illum, dicéntes: Mane nobíscum, quóniam advespéráscit, et inclináta est jam dies. Et intrávit cum illis. Et factum est, dum recúmberet cum eis, accépit panem, et benedíxit, ac fregit, et porrigébat illis. Et apérti sunt óculi eórum, et cognovérunt eum; et ipse evánuit ex óculis eórum. Et dixérunt ad ínvicem: Nonne cor nostrum ardens erat in nobis, dum loquerétur in via, et aperíret nobis Scriptúras? Et surgéntes eádem hora regréssi sunt in Jerúsalem; et invenérunt congregátos úndecim, et eos, qui cum illis erant, dicéntes: Quod surréxit Dóminus vere, et appáruit Simóni. Et ipsi narrábant, quæ gesta erant in via;

vedaly, ale jeho nenašli. On im odpovedal: Ó, vy, nechápaví a ťarbaví srdcom uveriť všetko, čo hovorili proroci! Či Mesiášovi nebolo treba toto trpieť a tak vojsť do svojej slávy? A počnúc od Mojžiša a všetkých prorokov, vykladal im všetky Písma, ktoré sa na neho samého vzťahovaly. Priblížili sa k mestečku, kam išli. On sa tváril, ako by mal ďalej ísť. Ale oni naliehali na neho a vraveli:

Ostaň s nami, lebo sa zvečerieva a deň sa už schýlil. Vošiel teda s nimi. Keď stoloval s nimi, vzal chlieb, požehnal ho, lámal a podával im. Tu sa im otvorily oči a poznali ho. On im však zmizol s očú. I povedali si: Či nám nehorelo srdce, keď nám hovoril cestou a otváral Písma? Ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa do Jeruzalema a našli shromaždených jedenástich a tých, ktorí boli s nimi. Títo hovorili: Pán naozaj vstal z mŕtvych a zjavil sa Šimonovi! Aj oni vyrozprávali, čo

et quómodo cognovérunt eum in fractióne panis.
sa stalo cestou a ako ho poznali pri lámaní chleba.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Mt 28, 2, 5 a 6)

Angelus Dómini descéndit de cælo, et dixit muliéribus: Quem quæritis? Surréxit, sicut dixit, allelúja.
Anjel Pánov sostúpil s neba a povedal ženám: Ten, ktorého hľadáte, vstal, ako bol predpovedal, aleluja.

SEKRÉTA

Súscipe, quæsumus, Dómine, preces pópuli tui cum oblatiónibus hostiárum: ut paschálibus initiáta mystériis, ad æternitátis nobis medélam, te operánte, prcfíciant. Per Dóminum.
Prijmi, prosíme, Pane, modlitby svojho ľudu s obetnými darmi: aby posvätené veľkonočnými tajomstvami tvojím pôsobením slúžily nám za liek pre večnosť. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia veľkonočná, str. 518; taktiež *Communicantes*, str. 529 a *Hanc igitur*, str. 530.

KOMÚNIA (Lk 24, 34)

Surréxit Dóminus, et appáruit Petro, allelúja.
Pán vstal a ukázal sa Petrovi, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Spíritum nobis, Dómine, tuæ caritátis infúnde: ut, quos sacraméntis pischálibus satiásti, tua fácias pietáte concórdes. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus Sancti Deus.
Ducha lásky svojej, Pane, vlej do nás: aby tých, ktorých nasýtil si veľkonočnými sviatosťami, svojou otcovskou dobrotivosťou učinil si svornými. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.

Utorok Veľkonočný Štácia u sv. Pavla

Dvoj. 1. triedy. - Rúcho biele.

Kristus sa zjavuje učeníkom, - vo sv. omši ho aj my vítame. - Sme zasa spolu s novokrstencami, a to v dome Pavlovom, uvedomujeme si zázračné účinky vody sv. krstu (intr.) a z úst Pavlových počúvame posolstvo o vzkriesení Kristovom. Kristus sa zjavuje apoštolom (evanj.). Vo sv. omši vžívame sa do ich úlohy a aj my, podobne ako oni, účastní sme na jeho hostine. Údená ryba bola symbolom umučeného Krista („Piscis assus, Christus passus" - sv. Aug.), teda Eucharistie, a med poukazuje na sladkosť darov, obsiahnutých

pri krste, najmä na právo požívať Eucharistiu. Pramene vody (ofert.) a túžba po nebi, kde Kristus sedí na pravici Otcovej (komún.), poukazujú na bohatstvo, vyplývajúce zo sviatosti krstu a najmä z najsv. Eucharistie.

INTROIT (Sir 15, 3 a 4)

Aqua sapiéntiæ potávit eos, allelúja: firmábitur in illis, et non flectétur, allelúja: et exaltábit eos in ætérnum, allelúja, allelúja. *(Ps 104, 1)* Confitémini Dómino, et invocáte nomen ejus: annuntiáte inter gentes ópera ejus. ℣. Glória Patri.

Vodou múdrosti ich napájal, aleluja; upevní sa v nich a neodchýli sa, aleluja: a vyvýši ich naveky, aleluja, aleluja *(Ž 104, 1)*. Vzdávajte chválu Pánovi, meno jeho vzývajte, hlásajte jeho skutky medzi národmi. ℣. Sláva Otcu i Synu.

ORÁCIA

Deus, qui Ecclésiam tuam novo semper fœtu multíplicas: concéde fámulis tuis; ut sacraméntum vivéndo téneant, quod fide percepérunt. Per Dóminum.

Bože, ktorý Cirkev svoju stále rozmnožuješ novými dietkami: udeľ služobníkom svojim; aby životom zachovávali sviatosť, ktorú prijali vierou. Skrze Pána.

LEKCIA (Sk 13, 16 a 26-33)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Surgens Paulus, et manu silétium indícens, ait: Viri fratres, fílii géneris Abraham, et qui in vobis timent Deum, vobis verbum salútis hujus missum est. Qui enim habitábant Jerúsalem, et príncipes ejus, ignoránte Jesum, et voces prophetárum, quæ per omne sábbatum legúntur, judicántes implevérunt: et nullam causam mortis inveniéntes in eo, petiérunt a Piláto, ut interfícerent eum. Cumque consummássent ómnia, quæ de eo scripta erant, deponéntes eum de ligno, posuérunt eum in mo-

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - V tie dni povstal Pavol, pokynul rukou a vravel: Mužovia, bratia, synovia rodu Abrahámovho, a ctitelia Boha, ktorí sú medzi vami, vám je poslaný ohlas tejto spásy. Lebo jeruzalemskí obyvatelia a ich vodcovia ho neuznali. No svojím súdnym výrokom splnili predpovedania prorokov, ktoré každú sobotu čítavajú, a hoci nijakej viny, hodnej (trestu) smrti, nenašli, predsa žiadali Piláta, aby ho zahubil. A keď všetko dokonali, čo bolo o ňom napísané, sňali ho s dreva a uložili do hrobu. Ale Boh ho vzkriesil z mŕt-

numénto. Deus vero suscitávit eum a mórtuis tértia die: qui visus est per dies multos his, qui simul ascénderant cum eo de Galilæa in Jerúsalem: qui usque nunc sunt testes ejus ad plebem. Et nos vobis annuntiámus eam, quæ ad patres nostros repromíssio facta est: quóniam hanc Deus adimplévit fíliis nostris, resúscitans Jesum Christum, Dóminum nostrum.

vych na tretí deň. Po mnoho dní sa zjavoval tým, ktorí s ním prišli z Galiley do Jeruzalema, a títo sú mu teraz svedkami pred ľudom. My vám teda prinášame radostnú zvesť, že Boh svoje prísľubenie, ktoré bol dal našim otcom, splnil dietkam, totiž nám, keď vzkriesil Ježiša Krista, Pána nášho.

GRADUÁL (Ž 117, 24)

Hæc dies, quam fecit Dóminus: exsultémus, et lætémur in ea. ℣. *(Ps 106, 2)* Dicant nunc qui redémpti sunt a Dómino: quos redémit de manu inimíci, et de regiónibus congregávit eos.
Allelúja, allelúja. ℣. Surréxit Dóminus de sepúlcro, qui pro nobis pepéndit in ligno.

Tento je deň, ktorý učinil Pán, plesajme a radujme sa z neho. ℣. *(Ž 106, 2)* Nech hovoria tak vykúpenci Pánovi, ktorých vykúpil on z ruky nepriateľovej a ktorých z krajín shromaždil.
Aleluja, aleluja. ℣. Vstal z hrobu Pán, ktorý pre nás pnel na dreve kríža.

Sekvencia *Victimae paschali* na str. 554.

EVANJELIUM (Lk 24, 36-47)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore, stetit Jesus in médio discipulórum suórum, et dicit eis: Pax vobis: ego sum, nolíte timére. Conturbáti vero, et contérriti, existimábant se spíritum vidére. Et dixit eis: Quid turbáti estis, et cogitatiónes ascéndunt in corda vestra? Vidéte manus meas, et pedes, quia ego ipse sum: palpáte, et vidéte: quia spíritus carnem et ossa non

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času: zastal Ježiš uprostred svojich učeníkov a povedal im: Pokoj vám! Ja som to; nebojte sa! Ale oni sa naľakali a prestrašení si mysleli, že vidia ducha. Povedal im teda: Čo sa plašíte a prečo vám vznikajú v srdciach pochybnosti? Pozrite mi ruky a nohy, že som to ja! Ohmatajte ma a presvedčte sa, lebo duch nemá tela a kosti, ako vidíte, že

habet, sicut me vidétis habére. Et cum hoc dixísset, osténdit eis manus et pedes. Adhuc autem illis non credéntibus, et mirántibus, præ gaúdio, dixit: Habétis hic áliquid, quod manducétur? At illi obtulérunt ei partem piscis assi, et favum mellis. Et cum manducásset coram eis, sumens relíquias, dedit eis. Et dixit ad eos: Hæc sunt verba, quæ locútus sum ad vos, cum adhuc essem vobíscum, quóniam necésse est impléri ómnia, quæ scripta sunt in lege Móysi, et prophétis, et psalmis de me. Tunc apéruit illis sensum, ut intellígerent Scriptúras. Et dixit eis: Quóniam sic scriptum est, et sic oportébat Christum pati, et resúrgere a mórtuis tértia die: et prædicári in nómine ejus pœniténtiam, et remissiónem peccatórum in omnes gentes.

ja mám. Keď to povedal, ukázal im ruky a nohy. A keď ešte vždy neverili a divili sa, plní radosti, opýtal sa ich: Máte tu niečo zjesť? Podali mu kus pečenej ryby a plást medu. Vzal, jedol pred nimi a zvyšok im rozdal. Povedal im: Toto sú moje slová, ktoré som vám hovoril, kým som bol ešte s vami, že sa musí všetko splniť, čo je napísané v zákone Mojžišovom, u prorokov a v žalmoch o mne. Vtedy im otvoril myseľ, aby rozumeli Písmam, a povedal im: Tak je napísané a tak bolo treba Mesiášovi trpieť a tretieho dňa vstať z mŕtvych a v jeho mene ohlasovať pokánie a odpustenie hriechov medzi všetkými národmi.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 17, 14 a 16)

Intónuit de cælo Dóminus, et Altíssimus dedit vocem suam: et apparuérunt fontes aquárum, allelúja.

Zahrmel s neba Pán a vydal svoj hlas Najvyšší a zjavily sa pramene vôd, aleluja.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, fidélium preces cum oblatiónibus hostiárum: ut per hæc piæ devotiónis offícia, ad cæléstem glóriam transeámus. Per Dóminum nostrum.

Prijmi, Pane, prosby veriacich s obetnými darmi: aby skrze služby tejto zbožnej oddanosti dostali sme sa do nebeskej slávy. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia veľkonočná, strane 518; taktiež *Communicántes* na strane 529 a *Hanc ígitur* na strane 530.

KOMÚNIA (Kol 3, 1-2)

Si consurrexístis cum Christo, quæ sursum sunt quærite, ubi Christus est in déxtera Dei sedens, allelúja: quæ sursum sunt sápite, allelúja.

Keďže ste boli s Kristom vzkriesení, hľadajte to, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Božej, aleluja. Myslite na to, čo je hore, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut paschális percéptio sacraménti contínua in nostris méntibus persevéret. Per Dóminum.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby prijatie veľkonočnej sviatosti neprestajne účinkovalo v našich mysliach. Skrze Pána nášho.

Streda Veľkonočná Štácia u sv. Vavrinca pred hradbami

Polodvoj. - Rúcho biele.

Kristus dáva svojim účasť na bohatstve svojho kráľovstva. - Novopokrstených a nás povoláva do tohto kráľovstva (intr.). Sviatosťou krstu stali sme sa občanmi Kristovej ríše a svedkami jeho zmŕtvychvstania, keďže sme s ním zomreli a s ním povstali pre nový život (lekcia). Sme svedkami jeho zjavenia (evanj.) a vžívame sa do radosti apoštolov. Pripravujeme sa na hostinu (ofert.) a ako apoštoli prijímame z rúk Kristových eucharistický chlieb a zázračnú rybu čiže jeho samého ako záruku večného života (komúnia).

INTROIT (Mt 25, 34)

Veníte, benedícti Patris mei, percípite regnum, allelúja: quod vobis parátum est ab orígine mundi, allelúja, allelúja, allelúja.
(Ps 95, 1) Cantáte Dómino cánticum novum: cantáte Dómino, omnis terra.
℣. Glória Patri.

Poďte, požehnaní od môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, aleluja, ktoré vám bolo pripravené od ustanovenia sveta, aleluja, aleluja, aleluja.
(Ž 95, 1) Spievajte novú pieseň Pánovi, spievajte, všetky zeme, Pánovi.
℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui nos Resurrectiónis Domínicæ ánnua solemnitáte lætíficas: concéde propítius; ut per temporália festa, quæ ágimus, perveníre ad

Bože, ktorý potešuješ nás každoročnou slávnosťou Vzkriesenia Pánovho: udeľ milostivo; aby skrze časné sviatky, ktoré konáme, za-

gaúdia ætérna mereámur. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum.

slúžili sme si dôjsť do večných radostí. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá doplnková *orácia*, predpísaná v oktáve veľkonočnej (V.), str. 549.

LEKCIA (Sk 3, 13-15 a 17-19)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Apériens Petrus os suum, dixit: Viri Israelítæ, et qui timétis Deum, audíte. Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Jacob, Deus patrum nostrórum, glorificávit Fílium suum Jesum, quem vos quidem tradidístis, et negástis ante fáciem Piláti, judicánte illo dimítti. Vos autem sanctum, et justum negástis, et petístis virum homicídam donári vobis: auctórem vero vitæ interfecístis, quem Deus suscitávit a mórtuis, cujus nos testes sumus. Et nunc, fratres, scio, quia per ignorántiam fecístis, sicut et príncipes vestri. Deus autem, quæ prænuntiávit per os ómnium prophetárum, pati Christum suum, sic implévit. Pœnitémini ígitur, et convertímini, ut deleántur peccáta vestra.

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - V tie dni prehovoril Peter takto: Mužovia Izraelskí a ktorí sa bojíte Boha, počúvajte. Boh Abrahámov, Boh Izákov a Boh Jakubov, Boh otcov našich oslávil Ježiša, svojho Syna, ktorého ste vydali a zapreli pred Pilátom, keď súdil, že ho treba prepustiť. Vy ste zapreli Svätého a Spravodlivého, a žiadali ste si prepustiť človeka vraha, no Pôvodcu života ste zavraždili. Ale Boh ho vzkriesil z mŕtvych, čoho sme svedkami. A teraz, bratia, viem, že ste to z nevedomosti urobili, ako aj vaši predstavení. Ale Boh takto splnil, čo dal predpovedať ústami všetkých prorokov, že jeho Mesiáš bude musieť trpieť. Kajajte sa teda a obráťte, aby sa vám sotrely hriechy.

GRADUÁL (Ž 117, 24 a 16)

Hæc dies, quam fecit Dóminus: exsultémus, et lætémur in ea. ℣. Déxtera Dómini fecit virtútem: déxtera Dómini exaltávit me.

Tento je deň, ktorý učinil Pán, plesajme a radujme sa z neho. ℣. Pravica Pánova učinila mohutne, pravica pozdvihla ma Pánova.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Luc. 24, 34)* Surréxit Dóminus vere, et appáruit Petro.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Lk 24, 34)* Vstal Pán naozaj a zjavil sa Petrovi.

Sekvencia *Victimae paschali* na strane 554.

EVANJELIUM (Jn 21, 1-14)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Manifestávit se íterum Jesus discípulis ad mare Tiberíadis. Manifestávit autem sic. Erant simul Simon Petrus, et Thomas, qui dícitur Dídymus, et Nathánael, qui erat a Cana Galilææ, et fílii Zebedæi, et álii ex discípulis ejus duo. Dicit eis Simon Petrus: Vado piscári. Dicunt ei: Venímus et nos tecum. Et exiérunt, et ascendérunt in navim: et illa nocte nihil prendidérunt. Mane autem facto, stetit Jesus in lítore: non tamen cognovérunt discípuli, quia Jesus est. Dixit ergo eis Jesus: Púeri, numquid pulmentárium habétis? Respondérunt ei: Non. Dicit eis: Míttite in déxteram navígii rete, et inveniétis. Misérunt ergo: et jam non valébant illud tráhere præ multitúdine píscium. Dixit ergo discípulus ille, quem diligébat, Jesus, Petro: Dóminus est. Simon Petrus, cum audísset quia Dóminus est, túnica succínxit se (erat enim nudus), et misit se in mare. Alii autem discípuli navígio venérunt (non enim longe erant a terra, sed quasi cúbitis ducéntis), tranéntes rete píscium. Ut ergo descendérunt in terram, vidérunt prunas pósitas, et piscem superpó-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času zjavil sa Ježiš znova učeníkom pri Tiberiadskom jazere. A zjavil sa takto: Boli (tam) pospolu Šimon Peter a Tomáš, nazývaný Dvojčaťom, Natanael z Kány Galilejskej, synovia Zebedeovi a dvaja iní z jeho učeníkov. Šimon Peter im oznámil: Idem ryby loviť! Povedali mu: Pôjdeme aj my s tebou! Vybrali sa teda a vstúpili na loď, ale tú noc nič nechytili. Keď už svitalo, Ježiš (zrazu) bol na brehu, ale učeníci nevedeli, že je to Ježiš. A Ježiš zavolal na nich: Dietky, máte dačo zajesť? Odpovedali mu: Nemáme! On im rozkázal: Spusťte sieť napravo od lode, a nájdete! Spustili teda (sieť), a ani ju vytiahnuť nevládali pre množstvo rýb. Tu povedal Petrovi ten učeník, ktorého Ježiš miloval: To je Pán! Keď Šimon Peter počul, že je to Pán, prehodil na seba plášť, lebo nebol oblečený, a skočil do jazera. Ostatní učeníci však prišli na lodi (za ním), lebo neboli ďaleko od brehu, len asi dvesto lakťov, a ťahali sieť s rybami. Keď vystúpili na zem, videli tam rozloženú pahrebu a na nej ryby a chlieb. Ježiš im povedal: Doneste z tých rýb, čo ste teraz chytili! Šimon Peter sa pobral a vytiahol na

situm, et panem. Dicit eis Jesus: Afférte de píscibus, quos prendidístis nunc. Ascéndit Simon Petrus, et traxit rete in terram, plenum magnis píscibus centum quinquagínta tribus. Et cum tanti essent, non est scissum rete. Dicit eis Jesus: Veníte, prandéte. Et nemo audébat discumbéntium interrogáre eum: Tu quis es? sciéntes quia Dóminus est. Et venit Jesus, et áccipit panem, et dat eis, et piscem similiter. Hoc jam tértio manifestátus est Jesus discípulis suis, cum resurrexísset a mórtuis.

breh sieť, plnú veľkých rýb. Bolo ich stopäťdesiattri; a hoc ich aj toľko bolo, sieť sa nepretrhla. Ježiš ich (potom) zavolal: Poďte a zajedzte si! A ani jeden z učeníkov sa ho neopovážil spýtať: Kto si ty? lebo vedeli, že je to Pán. Ježiš teda pristúpil (k nim), vzal chlieb a dal im, podobne aj ryby. To sa už tretí raz po svojom zmŕtvychvstaní zjavil Ježiš učeníkom.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 77, 23-25)

Portas cæli apéruit Dóminus, et pluit illis manna, ut éderent: panem cæli dedit eis: panem Angelórum manducávit homo, allelúja.

Poroztváral Pán brány nebeské a dal, že na nich manna na jedenie pršala a dal im chlieb nebeský, chlieb anjelský požíval človek, aleluja.

SEKRÉTA

Sacrifícia, Dómine, paschálibus gáudiis immolámus: quibus Ecclésia tua mirabíliter et páscitur, et nutrítur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Obety, Pane, prinášame v čase veľkonočných radostí: nimi Cirkev tvoja zázračne sa aj sýti aj živí. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou ž je.

Druhá *sekréta* (V.) na str. 550.

Prefácia veľkonočná, str. 518; taktiež *Communicántes*, str. 529 a *Hanc igitur*, str. 530.

KOMÚNIA (Rim 6, 9)

Christus resúrgens ex mórtuis, jam non móritur, allelúja: mors illi ultra non dominábitur, allelúja, allelúja.

Kristus, ako vstal zmŕtvych, viac už neumiera, aleluja, smrť nad ním viac už nepanuje, aleluja, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Ab omnínos, quǽsumus, Dómine, vetustáte purgátos, sacraménti tui veneránda percéptio in novam tránsferat creatúram. Qui vivis.

Očistených od každej staroby, prosíme, Pane, nech nás prijatie tvojej sviatosti, hodné úcty, premení na nové stvorenie. Ktorý žiješ.

Druhá *postkomúnia* (V.) na str. 550.

Štvrtok Veľkonočný

Štácia u dvanástich sv. Apoštolov

Polodvoj. - Rúcho biele.

Kristus odpúšťa hriechy a vracia stratené dedičstvo. - Robí to krstom a sviatosťou pokánia. Táto omša platila hlavne krstencom a kajúcnikom, ktorí pred týždňom, na Zelený štvrtok, navrátili sa do spoločenstva spolukresťanov. Lekcia má na zreteli krstencov, evanjelium kajúcnikov. Oboje sa týkajú aj nás. Podobáme sa židovskému národu, ktorý sa vracia do zasľúbenej zeme (ofert.), a pohanom, ktorých Spasiteľ osvietil svojím svetlom (komún.). Štáciový chrám bol považovaný za penitenciálny, možno tu na Zelený štvrtok ráno pápež prijímal kajúcnikov do spoločenstva veriacich. Pod hlavným oltárom spočívajú relikvie sv. apoštolov Filipa a Jakuba, preto lekcia spomína diakona Filipa a v evanjeliu Mária Magdaléna oznamuje apoštolom radostnú novinu vzkriesenia Kristovho.

INTROIT (Múd 10, 20-21)

Victrícem manum tuam, Dómine, laudavérunt páriter, allelúja: quia sapiéntia apéruit os mutum, et linguas infántium fecit disértas, allelúja, allelúja. *(Ps 97, 1)* Cantáte Dómino cánticum novum: quia mirabília fecit. ℣. Glória Patri.

Víťaznú ruku tvoju, Pane, chválili svorne, aleluja, lebo múdrosť otvorila ústa nemým a jazykom maličkých dala výrečnosť, aleluja, aleluja *(Ž 97, 1)* Spievajte novú pieseň Pánovi, bo učinil on diela podivné. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui diversitátem géntium in confessióne tui nóminis adunásti: da, ut renátis fonte baptísmatis una sit fides méntium, et píetas actiónum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý vo vyznávaní svojho mena sjednotil si rozličné národy: daj, aby znovuzrodení z krstného prameňa boli jednej viery v mysliach a jednej lásky v skutkoch. Skrze Pána nášho.

Druhá *orácia* (Doplnkové modlitby V.) na str. 549.

LEKCIA (Sk 8, 26-40)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Angelus Dómini locútus est ad Philíppum, dicens: Surge, et vade contra meridiánum, ad viam, quæ descéndit ab Jerúsalem in Gazam: hæc est desérta. Et surgens ábiit. Et ecce vir Æthiops eunúchus, potens Candácis regínæ Æthiópum, qui erat super omnes gazas ejus, vénerat adoráre in Jerúsalem: et revertebátur sedens super currum suum, legénsque Isaíam prophétam. Dixit autem Spíritus Philíppo: Accéde, et adjúnge te ad currum istum. Accúrens autem Philíppus, audívit eum legéntem Isaíam prophétam, et dixit: Putásne, intélligis, quæ legis? Qui ait: Et quómodo possum, si non áliquis osténderit mihi? Rogavítque Philíppum, ut ascénderet, et sederet secum. Locus autem Scriptúræ, quam legébat, erat hic: Tamquam ovis ad occisiónem ductus est: et sicut agnus coram tondénte se, sine voce, sic non apéruit os suum. In humilitáte judícium ejus sublátum est. Generatiónem ejus quis enarrábit, quóniam tollétur de terra vita ejus? Respóndens autem eunúchus Philíppo, dixit: Obsecro te, de quo prophéta dicit hoc? de se, an de álio áliquo? Apériens autem

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - V tie dni: Anjel Pána prehovoril k Filipovi: Vstaň a choď južným smerom po ceste, ktorá vedie z Jeruzalema do Gazy, a je pustá! Vstal a odišiel. A hľa, muž z Etiópie, komorník a mocný hodnostár etiópskej kráľovnej Kandake, správca celej jej pokladnice, ktorý bol prišiel do Jeruzalema odbaviť si pobožnosť, vracal sa, sediac na svojom voze, a čítal proroka Izaiáša. Tu povedal Duch Filipovi: Pristúp a pripoj sa k tomuto vozu! Keď Filip pribehol, počul, ako číta proroka Izaiáša; i opýtal sa: Ba či aj rozumieš, čo čítaš? On odpovedal: Ako by som to mohol, ak mi to niekto nevysvetlí? Požiadal Filipa, aby vystúpil a sadol si k nemu. Stať Písma, ktorú čítal, bola táto: Ako ovcu ho viedli na zabitie a ako baránka, ktorý onemie pred svojím strihačom: tak neotvára svoje ústa. Pri jeho uponížení neuplatnil sa nad ním súd. A ktože si spomenie na jeho rod? Lebo odníma sa mu život zo zeme. Ozval sa komorník a povedal Filipovi: Prosím ťa, o komže to hovorí prorok? Sám o sebe, alebo o niekom inom? Filip otvoril ústa a zvestoval mu Ježiša, počnúc od tohto Písma. Ako pokra-

Philíppus os suum, et incípiens a Scriptúra ista, evangelizávit illi Jesum. Et dum irent per viam, venérunt ad quamdam aquam: et ait eunúchus: Ecce aqua, quid próhibet me baptizári? Dixit autem Philíppus: Si credis ex toto corde, licet. Et respóndens, ait: Credo, Fílium Dei esse Jesum Christum. Et jussit stare currum: et descendérunt utérque in aquam, Philíppus, et eunúchus, et baptizávit eum. Cum autem ascendíssent de aqua, Spíritus Dómini rápuit Philíppum, et ámplius non vidit eum eunúchus. Ibat autem per viam suam gaudens. Philíppus autem invéntus est in Azóto, et pertránsiens evangelizábat civitátibus cunctis (donec veníret Cæsaréam) nomen Dómini Jesu Christi.

čovali v ceste, došli k akejsi vode. Komorník povedal: Hľa, voda! Čo mi prekáža, aby som sa nedal pokrstiť? Filip mu povedal: Ak veríš z celého srdca, slobodno. On odpovedal: Verím, že Ježiš Kristus je Syn Boží. Dal zastaviť voz. Obaja, Filip totiž a komorník, sostúpili do vody a (Filip) ho pokrstil. Keď vystúpili z vody, duch Pánov uniesol Filipa, a komorník ho viac nevidel. Naradovaný pokračoval vo svojej ceste. Filip sa však našiel v Azote. Chodil po všetkých mestách a ohlasoval blahozvesť, až kým neprišiel do Cézarey.

GRADUÁL (Ž 117, 24 a 22-23)

Hæc dies, quam fecit Dóminus: exsultémus, et lætémur in ea. ℣. Lápidem, quem reprobavérunt ædificántes, hic factus est in caput ánguli: a Dómino factum est istud, et est mirábile in óculis nostris. Allelúja, allelúja. ℣. Surréxit Christus, qui creávit ómnia, et misértus est humáno géneri.

Tento je deň, ktorý učinil Pán, plesajme a radujme sa z neho. ℣. Kameň, ktorý stavitelia zavrhli, stal sa kameňom uhlovým. Toto sa stalo od Pána, podivné je to v našich očiach. Aleluja, aleluja. ℣. Vstal Kristus, ktorý stvoril všetko a zmiloval sa nad ľudským pokolením.

Sekvencia *Victimae paschali* na str. 554.

EVANJELIUM (Jn 20, 11-18)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo

✠ Sväté evanjelium podľa Jána. - Za onoho času Má-

témpore: María stabat ad monuméntum foris, plorans. Dum ergo fleret, inclinávit se, et prospéxit in monuméntum: et vidit duos Angelos in albis, sedéntes, unum ad caput, et unum ad pedes, ubi pósitum fúerat corpus Jesu. Dicunt ei illi: Múlier, quid ploras? Dicit eis: Quia tulérunt Dóminum meum; et néscio, ubi posuérunt eum. Hæc cum dixísset, convérsa est retrórsum, et vidit Jesum stantem; et non sciébat, quia Jesus est. Dicit ei Jesus: Múlier, quid ploras? quem quæris? Illa exístimans, quia hortulánus esset, dicit ei: Dómine, si tu sustulísti eum, dícito mihi, ubi posuísti eum; et ego eum tollam. Dicit ei Jesus: María. Convérsa illa, dicit ei: Rabbóni (quod dícitur Magíster). Dicit ei Jesus: Noli me tángere, nondum enim ascéndi ad Patrem meum: vade autem ad fratres meos, et dic eis: Ascéndo ad Patrem meum, et Patrem vestrum; Deum meum, et Deum vestrum. Venit María Magdaléne annúntians discípulis: Quia vidi Dóminum, et hæc dixit mihi.

Krédo.

ria stála vonku pri hrobe a plakala. Ako tak plakala, nahla sa do hrobu a pozerala. Uzrela dvoch anjelov, odetých v bielom, sedieť na mieste, kde bolo ležalo telo Ježišovo, jedného pri hlave, druhého pri nohách. Spýtali sa jej: Žena, prečo plačeš? Odpovedala im: Odniesli mi Pána, a neviem, kam ho položili! Keď to dohovorila, obrátila sa a uzrela Ježiša stáť pred sebou, ale nevedela, že je to Ježiš. I opýtal sa jej Ježiš: Žena, prečo plačeš? Koho hľadáš? Ona si myslela, že je to záhradník, nuž mu vravela: Pane, ak si ho ty odniesol, povedz mi, kam si ho položil, a ja si ho odnesiem! Ježiš jej povedal: Mária! Obrátila sa a zvolala: Rabbuni! - to znamená Učiteľ. Ježiš jej hovoril: Nedrž ma tak, veď som ešte nevystúpil k Otcovi, ale choď k mojim bratom a povedz im: Vystupujem k Otcovi svojmu a Otcovi vášmu, k Bohu svojmu a Bohu vášmu! Mária Magdaléna šla a zvestovala učeníkom: Videla som Pána, a toto mi povedal!

OFERTÓRIUM (Ex 13, 5)

In die solemnitátis vestræ, dicit Dóminus, indúcam vos in terram fluéntem lac, et mel, allelúja.

V deň vašej slávnosti, hovorí Pán, uvediem vás do zeme, oplývajúcej mliekom a medom, aleluja.

SEKRÉTA

Súscipe, quæsumus, Dómine, múnera populórum tuórum propítius: ut confessióne tui nóminis, et baptísmate renováti, sempitérnam beatitúdinem consequántur. Per Dóminum.

Prijmi milostivo, prosíme, Pane, dary svojich čeľadí: aby, obnovené vyznávaním tvojho mena a krstom, obsiahly večnú blaženosť. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá *sekréta* (V.) na str. 550. - *Prefácia* veľkonočná, str. 518; taktiež *Communicántes*, str. 529 a *Hanc ígitur*, str. 530.

KOMÚNIA (1 Pt 2, 9)

Pópulus acquisitiónis, annuntiáte virtútes ejus, allelúja: qui vos de ténebris vocávit in admirábile lumen suum, allelúja.

Ste ľudom, ktorý stal sa vlastníctvom (Božím), ohlasujte podivuhodné skutky toho, aleluja, ktorý vás povolal z tmy do svojho predivného svetla, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Exáudi, Dómine, preces nostras: ut redemptiónis nostræ sacrosáncta commércia, et vitæ nobis cónferant præséntis auxílium, et gáudia sempitérna concílient. Per Dóminum.

Vyslyš, Pane, naše prosby: aby presväté výmeny nášho vykúpenia poskytly nám pomoc aj pre terajší život aj získaly večné radosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá *postkomúnia* (V.) na str. 550.

Piatok Veľkonočný Štácia v chráme Panny Márie u Mučeníkov

Polodvoj. - Rúcho biele.

Uponíženie je cestou k osláveniu. - Pred týždňom v tento deň (na Veľký piatok) zomrel Kristus na vrchu Kalvárii, dnes sa zjavuje učeníkom na vrchu oslávenia (evanj.). Kristus prichádza k nám ako víťaz a aj nás vedie k víťazstvu (intr.), podobne ako Noe zachránil svojich (lekcia). Potupný kríž je znakom víťazstva Kristovho (aleluja a verš). Pripravujeme sa na obetu veľkonočného Baránka ako voľakedy židia pri východe z Egypta (ofert.) a pri sv. prijímaní preberáme aj my poslanie hlásať Kristovo kráľovstvo svojim spolubližným, vykonávať povolanie apoštola.

Kostol dnešnej štácie bol pôvodne pohanským chrámom všetkých bohov (Pantheon), ktorý vystavil Agrippa za panovania cisára Augusta. Pápež Bonifác IV. r. 610 zasvätil ho všetkým sv. Mučeníkom na čele s blahosl. Pannou

Máriou, Kráľovnou mučeníkov. Poukazuje na víťazstvo Kristovo nad pohanstvom, ďalej hlása, že smrť s Kristom je prameňom víťazstva a oslávenia a že bolestná Matka pod Krížom zaslúžila si korunu víťazstva a čestný titul Kráľovnej mučeníkov.

INTROIT (Ž 77, 53)

Edúxit eos Dóminus in spe, allelúja: et inimícos eórum opéruit mare, allelúja, allelúja, allelúja. *(Ps ib. 1)* Atténdite, pópule meus, legem meam: inclináte aurem vestram in verba oris mei. ℣. Glória Patri.

Vyviedol ich Pán v nádeji, aleluja, ale ich nepriateľov more pokrylo, aleluja, aleluja, aleluja. *(Ž tž. 1)* Naslúchaj, ľud môj, moju náuku, nakloňte svoje uši k slovám mojich úst. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui paschále sacraméntum in reconciliatiónis humánæ fœdere contulísti: da méntibus nostris; ut quod professióne celebrámus, imitémur efféctu. Per Dñum.

Všemohúci večný Bože, ktorý veľkonočnú sviatosť ustanovil si v čase smluvy smierenia s ľudstvom: daj našim mysliam; aby to, čo slávime vyznávaním, napodobňovali sme skutkom. Skrze Pána.

Druhá *orácia* na str. 549.

LEKCIA (1 Pt 3, 18-22)

Léctio Epístolæ beáti Petri Apóstoli. - Caríssimi: Christus semel pro peccátis nostris mórtuus est, justus pro injústis, ut nos offérret Deo, mortificátus quidem carne, vivificátus autem spíritu. In quo et his, qui in cárcere erant, spirítibus véniens prædicávit: qui incréduli fúerant aliquándo, quando exspectábant Dei patiéntiam in diébus Noe, cum fabricarétur arca, in qua pauci, idest octo ánimæ salvæ factæ sunt per aquam. Quod et vos nunc símilis formæ salvos facit baptísma: non carnis depósitio

Čítanie z prvého listu sv. Petra apoštola. - Drahí bratia! Kristus raz navždy zomrel za naše hriechy, spravodlivý za nespravodlivých, aby vás priviedol k Bohu. Telom zomrel, ale duchom ožil a tak šiel a zvestoval (blahozvesť) duchom vo väzení podsvetia. Tí kedysi nechceli uveriť a poslúchnuť, keď Boh za dní Noemových zhovievavo čakal, kým bol postavený koráb, v ktorom sa len niekoľko, totiž osem duší zachránilo pred vodou. Aj vás teraz zachraňuje krst, protiobraz (koráb), ktorý

sórdium, sed conciéntiæ bonæ interrogátio in Deum per resurrectiónem Jesu Christi Dómini nostri, qui est in déxtera Dei.

nesmýva telesnú nečistotu, ale vyprosuje nám dobré svedomie od Boha zmŕtvychvstaním Ježiša Krista, Pána nášho, ktorý sedí po pravici Boha.

GRADUÁL (Ž 117, 24 a 26-27)

Hæc dies, quam fecit Dóminus: exsultémus, et lætémur in ea. ℣. Benedíctus, qui venit in nómine Dómini: Deus Dóminus, et illúxit nobis. Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 95, 10)* Dícite in géntibus: quia Dóminus regnávit a ligno.

Tento je deň, ktorý učinil Pán, plesajme a radujme sa z neho. ℣. Požehnaný, ktorý v mene Pána prichádza. Boh je Pán a žiari pred námi. Aleluja, aleluja. *(Ž 95, 10)* Povedzte medzi národmi: Pán kráľuje s kríža.

Sekvencia *Victimae paschali* na str. 554.

EVANJELIUM (Mt 28, 16-20)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Undecim discípuli abiérunt in Galilæam, in montem, ubi constitúerat illis Jesus. Et vidéntes eum adoravérunt: quidam autem dubitavérunt. Et accédens Jesus locútus est eis, dicens: Data est mihi omnis potéstas in cælo, et in terra. Eúntes ergo, docéte omnes gentes, baptizántes eos in nómine Patris, et Fílii, et Spíritus Sancti: docéntes eos serváre ómnia quæcúmque mandávi vobis. Et ecce ego vobíscum sum ómnibus diébus, usque ad consummatiónem sæculi.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času jedenásti učeníci odišli do Galiley na vrch, kam im bol Ježiš rozkázal. Keď ho uzreli, klaňali sa mu, niektorí však pochybovali. Tu pristúpil k nim Ježiš a povedal im: Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi. Iďte teda a učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ex 12, 14)

Erit vobis hæc dies memoriális, allelúja: et diem fes-

Tento deň bude vám pamätný, aleluja, budete ho sláviť

tum celebrábitis solémnem Dómino in progénies vestras: legítimum sempitérnum diem, allelúja, allelúja, allelúja.

pred Pánom ako veľký sviatok po všetky svoje pokolenia, ako zákonitý sviatok naveky, aleluja, aleluja, aleluja.

SEKRÉTA

Hóstias, quæsumus, Dómine, placátus assúme: quas et pro renatórum expiatióne peccáti deférimus, et pro acceleratióne cæléstis auxílii. Per Dóminum.

Obetné dary, prosíme, Pane, usmierený prijmi: prinášame ich aj na odčinenie hriechov znovuzrodených aj na urýchlenie nebeskej pomoci. Skrze Pána.

Druhá *sekréta* (V.) na str. 550. - *Prefácia* veľkonočná, str. 518; taktiež *Communicántes*, str. 529 a *Hanc igitur*, str. 530.

KOMÚNIA (Mt 28, 18-19)

Data est mihi omnis potéstas in cælo, et in terra, allelúja: eúntes, docéte omnes gentes, baptizántes eos in nómine Patris, et Fílii, et Spíritus Sancti, allelúja, allelúja.

Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi, aleluja. Iďte a učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého, aleluja, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Réspice, quæsumus, Dómine, pópulum tuum: et quem ætérnis dignátus es renováre mystériis, a temporálibus culpis dignánter absólve. Per Dóminum nostrum.

Shliadni, prosíme, Pane, na ľud svoj: a keď ráčil si ho obnoviť večnými tajomstvami, rozhreš ho milostive aj od časných vín. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *postkomúnia* (V.) na str. 550.

Sobota Veľkonočná

Sabbatum in Albis - Štácia u sv. Jána v Lateráne

Polodvoj. - Rúcho biele.

Vyzlečme starého človeka. - Táto sobota úradne sa menuje „Sabbatum in Albis deponendis" čiže sobota v bielom rúchu, ktoré sa má dnes zložiť. Krstenci pred týždňom v tejto istej bazilike obsiahli biele krstné rúcho, dnes po sv. omši ho zasa tu zložili; uložilo sa do chrámovej pokladnice, aby bolo zárukou pravého kresťanského života nového kresťana. Sv. Peter napomína s krstencami aj nás, že sme i my vyzliekli staré rúcho a máme povinnosť stá-

vyzliekať sa zo všetkého, čo sa nedá porovnať s Kristovým duchom (lekc.). I vzkriesený Spasiteľ shodil so seba plachty, do ktorých ho ako mŕtveho zavinuli (evanj.). Vo sv. omši žiari pred nami jeho prítomnosť (ofert.) a pri prijímaní priam obliekame sa do Krista (komún.).

INTROIT (Ž 104, 43)

Edúxit Dóminus pópulum suum in exsultatióne, allelúja: et eléctos suos in lætítia, allelúja, allelúja. *(Ps ib. 1)* Confitémini Dómino, et invocáte nomen ejus: annuntiáte inter gentes ópera ejus. ℣. Glória Patri.

Vyviedol Pán stred radostí svoj ľud, aleluja, s jasotom vyvolencov svojich, aleluja, aleluja. *(Ž tž. 1)* Vzdávajte chválu Pánovi, meno jeho vzývajte, hlásajte jeho skutky medzi národmi. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Concéde, quǽsumus, omnípotens Deus: ut qui festa paschália venerándo égimus, per hæc contíngere ad gáudia ætérna mereámur. Per Dóminum nostrum.

Druhá *orácia* (V.) na str. 549.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí s úctou slávili sme veľkonočné sviatky, skrze ne zaslúžili sme si dostať sa do večných radostí. Skrze Pána nášho.

LEKCIA (1 Pt 2, 1-10)

Léctio Epístolæ beáti Petri Apóstoli. - Caríssimi: Deponéntes ígitur omnem malítiam, et omnem dolum, et simulatiónes, et invídias, et omnes detractiónes, sicut modo géniti infántes, rationábile, sine dolo lac concupíscite: ut in eo crescátis in salútem: si tamen gustástis, quóniam dulcis est Dóminus. Ad quem accedéntes lápidem vivum, ab homínibus quidem reprobátum, a Deo autem eléctum, et honorificátum: et ipsi tamquam lápides vivi superædificámini, domus spirituális, sacerdótium sanctum, offérre spiri-

Čítanie z prvého listu sv. Petra apoštola. - Drahí bratia! Zriekli ste sa všetkej lesti, všetkej neúprimnosti a pretvárky, závisti a všetkého ohovárania. Žiadajte si teraz duchovné, neskazené mlieko, ako novorodeniatka, aby ste ním rástli a dosiahli spasenie! Veď ste už okúsili, aký dobrotivý je Pán! Priblížte sa jemu, živému kameňu, ktorým ľudia síce opovrhli, ale Boh si ho vyvolil a poctil! Aj vy, ako živé kamene, budujte sa v duchovný dom, vo sväté kňazstvo, aby ste prinášali duchovné obety, ľúbezné Bohu v Ježišovi

tuáles hóstias, acceptábiles Deo per Jesum Christum. Propter quod cóntinet Scriptúra: Ecce pono in Sion lápidem summum, angulárem, eléctum, pretiósum: et qui credíderit in eum, non confundétur. Vobis ígitur honor credéntibus: non credéntibus autem lapis, quem reprobavérunt ædificántes, hic factus est in caput ánguli, et lapis offensiónis, et petra scándali his, qui offéndunt verbo, nec credunt in quo et pósiti sunt. Vos autem genus eléctum, regále sacerdótium, gens sancta, pópulus acquisitiónis: ut virtútes annuntiétis ejus, qui de ténebris vos vocávit in admirábile lumen suum. Qui aliquándo non pópulus, nunc autem pópulus Dei: qui non consecúti misericórdiam, nunc autem misericórdiam consecúti.

Kristovi. Lebo tak stojí v Písme: Hľa, položím na Sione kameň uholný, vyskúšaný a vzácny! Kto uverí v neho, nebude zahanbený. Vám, ktorí veríte, je on na chválu, ale tým, ktorí neveria, je kameňom, ktorým stavitelia opovrhli, a predsa sa stal uholným kameňom! Tým však, ktorí sa potkýnajú o slovo (Božie) a nechcú veriť, je kameňom úrazu a skalou pohoršenia. A to im aj bolo určené! Vy však ste vyvoleným rodom, kráľovským kňazstvom, svätým národom, jeho vlastným ľudom, aby ste zvestovali slávne skutky toho, ktorý vás zo tmy povolal do svojho predivného svetla. Kedysi ste neboli jeho ľudom, ale teraz ste ľudom Božím; boli ste bez (jeho) milosrdnej lásky, ale teraz ste dosiahli (jeho) milosrdnú lásku.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 117, 24)* Hæc dies, quam fecit Dóminus: exsultémus, et lætémur in ea. Allelúja. ℣. *(Ps 112, 1)* Laudáte, púeri, Dóminum, laudáte nomen Dómini.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 117, 24)* Tento je deň, ktorý učinil Pán, plesajme a radujme sa z neho. Aleluja. ℣. *(Ž 112, 1)* Chváľte, dietky, Pána, chváľte meno Pánovo.

Sekvencia *Victimae paschali* na str. 554.

EVANJELIUM (Jn 20, 1-9)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Una sábbati, María Magdaléne venit mane, cum adhuc ténebræ essent, ad monuméntum: et vidit

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času prvého dňa v týždni Mária Magdaléna prišla ráno, ešte za šera, k hrobke a videla, že kameň je odvalený od hrobu.

lápidem sublátum a monuménto. Cucúrrit ergo, et venit ad Simónem Petrum, et ad álium discípulum, quem amábat Jesus, et dicit illis: Tulérunt Dóminum de monuménto, et nescímus, ubi posuérunt eum. Exiit ergo Petrus, et ille álius discípulus, et venérunt ad monuméntum. Currébant autem duo simul, et ille álius discípulus præcucúrrit cítius Petro, et venit primus ad monuméntum. Et cum se inclinásset, vidit pósita linteámina, non tamen introívit. Venit ergo Simon Petrus sequens eum, et introívit in monuméntum, et vidit linteámina pósita, et sudárium, quod fúerat super caput ejus, non cum linteamínibus pósitum, sed separátim involútum in unum locum. Tunc ergo introívit et ille discípulus, qui vénerat primus ad monuméntum: et vidit, et crédidit, nondum enim sciébant Scriptúram, quia oportébat eum a mórtuis resúrgere.

Ponáhľala sa teda a prišla k Šimonovi Petrovi a k tomu inému učeníkovi, ktorého Ježiš miloval, a hovorila im: Odniesli Pána z hrobu, a nevieme, kam ho položili! Peter a ten iný učeník sa pobrali a šli k hrobu. Obaja sa ponáhľali spolu, ale ten iný učeník čoskoro predbehol Petra a prvý prišiel k hrobu. Nahol sa (dovnútra) a videl tam plachty ležať, ale nevošiel dnu. Za ním prišiel aj Šimon Peter, vošiel do hrobu a videl tam plachty ležať, ale šatka, ktorú mal (Ježiš) na hlave, nebola pri plachtách, lež osobitne svinutá na inom mieste. Vošiel teda aj ten iný učeník, ktorý prišiel prvý k hrobu, a videl to, i uveril. Nepoznali totiž ešte Písmo, že (Ježiš) má vstať zmŕtvych.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 117, 26-27)

Benedíctus, qui venit in nómine Dómini: benedíximus vobis de domo Dómini: Deus Dóminus, et illúxit nobis, allelúja, allelúja.

Požehnaný, ktorý v mene Pána prichádza, my dobrorečíme vám z domu Pánovho. Boh je Pán a nám zasvitol, aleluja, aleluja.

SEKRÉTA

Concéde, quæsumus, Dómine, semper nos per hæc mystéria paschália gratulári:

Udeľ, prosíme, Pane, aby vždy blahopriali sme si pre tieto veľkonočné tajomstvá:

ut contínua nostræ reparatiónis operátio perpétuæ nobis fiat causa lætítiæ. Per Dóminum nostrum.

aby trváce pôsobenie našej obnovy stalo sa nám príčinou ustavičnej radosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta* (V.) na str. 550. - *Prefácia* veľkonočná, str. 518; taktiež *Communicántes*, str. 529 a *Hanc igitur*, str. 530.

KOMÚNIA (Gal 3, 27)

Omnes, qui in Christo baptizáti estis, Christum induístis, allelúja.

Všetci, ktorí ste v Kristovi pokrstení, Krista ste obliekli, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Redemptiónis nostræ múnere vegetáti, quæsumus, Dómine: ut hoc perpétuæ salútis auxílio, fides semper vera profíciat. Per Dóminum.

Darom svojho vykúpenia osviežení, prosíme, Pane: aby touto pomocou večnej spásy vždy vzrastala pravá viera. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkomúnia* (V.) na str. 550.

Biela Nedeľa Dominica in Albis - Štácia u sv. Pankráca

Oktáva Vel'kej noci. - Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Sľubujeme vernosť Spasiteľovi. - Nedeľa po složení bieleho rúcha (in albis depositis). Krstenci prišli prvý deň v občianskom rúchu, ale v srdci mali aj ďalej nosiť jasnosť bielej farby (sv. Augustín).
Liturgia ešte vždy má zreteľ na mladých kresťanov (intr.). Kresťan má zvíťaziť nad svetom (lekcia) a odkedy je skrze sv. krst pričlenený ku Kristovi, má sa odvrátiť od nevery a slovami obráteného Tomáša prisahať Kristovi vernosť (evanj.). S apoštolmi a nábožnými ženami očakávame návštevu osláveného Spasiteľa (ofert.), vítame ho pri premenení a pri sv. prijímaní dotýkame sa jeho sv. rán (komún.).
Sv. Pankrác, pri ktorého hrobe sme shromaždení, ako štrnásťročný mladík vlastnou krvou spečatil svoju vernosť ku Kristovi. Rímskym kresťanom slúžil za vzor a strážcu vernosti prísahy. Bol ai vzorom vernosti k záväzkom sv. krstu pre mladých kresťanov. Len ľutovať treba, že jeho relikvie sa stratily r. 1798.

INTROIT (1 Pt 2, 2)

Quasi modo géniti infántes, allelúja: rationábiles, sine dolo lac concupíscite, allelúja, allelúja, allelúja. *(Ps 80, 2)* Exsultáte Deo adjutóri nostro: jubiláte Deo Jacob. ℣. Glória Patri.

Ako novonarodeniatka, aleluja, a predsa už rozumné, žiadajte si neskazené mlieko, aleluja, aleluja, aleluja. *(Ž 80, 2)* Plesajte Bohu, nášmu pomocníkovi, jasajte Bohu Jakubovmu. ℣. Sláva Otcu.

Nedeľné omše vo veľkonočnom čase, aj keď sa slúžia vo všedné dni, vždy majú *glóriu.*

ORÁCIA

Præsta, quǽsumus, omnípotens Deus: ut qui paschália festa perégimus; hæc, te largiénte, móribus, et vita teneámus. Per Dóminum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí oslávili sme veľkonočné sviatky; z tvojej štedrosti zachovávali sme ich v mravoch a v živote. Skrze Pána.

LEKCIA (1 Jn 5, 4-10)

Léctio Epístolæ beáti Joánnis Apóstoli. - Caríssimi: Omne, quod natum est ex Deo, vincit mundum: et hæc est victória, quæ vincit mundum, fides nostra. Quis est, qui vincit mundum, nisi qui credit, quóniam Jesus est Fílius Dei? Hic est qui venit per aquam, et sánguinem, Jesus Christus: non in aqua solum, sed in aqua, et sánguine. Et Spíritus est, qui testificátur, quóniam Christus est véritas. Quóniam tres sunt, qui testimónium dant in cælo: Pater, Verbum, et Spíritus Sanctus: et hi tres unum sunt. Et tres sunt, qui testimónium dant in terra: Spíritus, et aqua, et sanguis: et hi tres unum sunt. Si testimónium hóminum accípimus, testimónium Dei majus est: quóniam hoc est testimónium Dei, quod majus est: quóniam testificátus est de Fílio suo. Qui credit in Fílium Dei, habet testimónium Dei in se.

Čítanie z listu sv. Jána apoštola. - Drahí bratia! Každý, kto sa z Boha narodil, víťazí nad svetom. A naša viera je tým víťazstvom, ktoré premohlo svet. Lež kto môže zvíťaziť nad svetom, ak len nie ten, kto verí, že Ježiš je Syn Boží? On je ten, ktorý prišiel skrze vodu a krv, Ježiš Kristus. Nie iba skrze vodu, ale skrze vodu a krv! A Duch o tom svedčí, že Kristus je pravda sama. Lebo traja sú, ktorí vydávajú svedectvo na nebi: Otec, Slovo a Duch Svätý, a títo traja sú zajedno. A tri bytosti sú, ktoré vydávajú svedectvo na zemi: Duch, voda a krv, a tieto tri sú zajedno. Ak prijímame svedectvo ľudí, tým viac svedectvo Božie, pretože Boh sám takým svedectvom svedčil o svojom Synovi. Ten, kto verí v Syna Božieho, má sám v sebe svedectvo Božie.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Matth 28, 7)* In die resurrectiónis

Aleluja, aleluja. ℣. *(Mt 28, 7)* V deň svojho vzkriesenia,

meæ, dicit Dóminus, præcédam vos in Galiléam. Allelúja. ℣. *(Jn 20, 26)* Post dies octo, jánuis clausis, stetit Jesus in médio discipulórum suórum, et dixit: Pax vobis. Allelúja.

hovorí Pán, predídem vás do Galiley. Aleluja. ℣. *(Jn 20, 26)* Po ôsmich dňoch vošiel Ježiš zatvorenými dvermi, zastal uprostred svojich učeníkov a povedal: Pokoj vám! Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 20, 19-31)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Cum sero esset die illo, una sabbatórum, et fores essent clausæ, ubi erant discípuli congregáti propter metum Judæórum: venit Jesus, et stetit in médio, et dixit eis: Pax vobis. Et cum hoc dixísset, osténdit eis manus et latus. Gavísi sunt ergo discípuli, viso Dómino. Dixit ergo eis íterum: Pax vobis. Sicut misit me Pater, et ego mitto vos. Hæc cum dixísset, insufflávit, et dixit eis: Accípite Spíritum Sanctum: quorum remiséritis peccáta, remittúntur eis; et quórum retinuéritis, reténta sunt. Thomas autem unus ex duódecim, qui dícitur Dídymus, non erat cum eis, quando venit Jesus. Dixérunt ergo ei álii discípuli: Vídimus Dóminum. Ille autem dixit eis: Nisi vídero in mánibus ejus fixúram clavórum, et mittam dígitum meum in locum clavórum, et míttam manum meam in latus ejus, non credam. Et post dies octo, íterum erant discípuli ejus intus, et Thomas cum eis. Ve-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času: Večer prvého dňa v týždni prišiel Ježiš ta, kde sa učeníci shromaždili a zatvorili dvere zo strachu pred Židmi, postavil sa doprostred izby a pozdravil ich: Pokoj vám! Keď to povedal, ukázal im ruky i bok. Učeníci sa však zaradovali, keď videli Pána. Tu im Ježiš znova povedal: Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, tak aj ja posielam vás. Keď to dopovedal, dýchol na nich a hovoril: Prijmite Ducha Svätého, ktorým odpustíte hriechy, odpúšťajú sa im, ktorým zadržíte, zadržajú sa im! Tomáš však, jeden z dvanástich, nazývaný Dvojčaťom, nebol s nimi, keď prišiel Ježiš. I povedali mu ostatní učeníci: Videli sme Pána! On im odvrával: Ak len neuvidím na jeho rukách jazvy po klincoch a nevložím prst do rán po klincoch a nevložím mu ruku do boku, neuverím! O osem dní jeho učeníci boli zasa v tej (sieni) a aj Tomáš bol medzi nimi. Tu vošiel Ježiš, hoci dvere boly zatvorené, stal si do-

nit Jesus, jánuis clausis, et stetit in médio, et dixit: Pax vobis. Deínde dicit Thomæ: Infer dígitum tuum huc et vide manus meas, et affer manum tuam et mitte in latus meum: et noli esse incrédulus, sed fidélis. Respóndit Thomas et dixit ei: Dóminus meus et Deus meus. Dixit ei Jesus: Quia vidísti me, Thoma, credidísti: beáti, qui non vidérunt, et credidérunt. Multa quidem etália signa fecit Jesus in conspéctu discipulórum suórum, quæ non sunt scripta in libro hoc. Hæc autem scripta sunt, ut credátis, quia Jesus est Christus, Fílius Dei: et ut credéntes vitam habeátis in nómine ejus.

prostred a pozdravil ich: Pokoj vám! Potom hovoril Tomášovi: Daj sem prst a pozri moje ruky! Daj sem ruku a vlož ju do môjho boku! A nebuď neveriaci, ale veriaci! Odpovedal mu Tomáš: Pán môj a Boh môj! Ježiš ho napomenul: Uveril si, pretože si videl, ale blahoslavení sú tí, ktorí nevideli, a uverili! Ešte veľa iných divov urobil Ježiš pred svojimi učeníkmi, ktoré nie sú zaznačené v tejto knihe. Ale toto je napísané, aby ste verili, že Ježiš je Kristus, Syn Boží, a vierou aby ste mali život skrze jeho meno.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Mt 28, 2, 5 a 6)

Angelus Dómini descéndit de cælo, et dixit muliéribus: Quem quæritis, surréxit, sicut dixit, allelúja.

Anjel Pánov sostúpil s neba a povedal ženám: Ten, ktorého hľadáte, vstal, ako bol predpovedal, aleluja.

SEKRÉTA

Súscipe múnera, Dómine, quæsumus, exsultántis Ecclésiæ: et cui causam tanti gaúdii præstitísti, perpétuæ fructum concéde lætítiæ. Per Dóminum nostrum.

Prijmi, Pane, prosíme, dary plesajúcej Cirkvi: a keď poskytol si jej príčinu toľkej potechy, udeľ jej okúsiť aj ovocie večitej radosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia veľkonočná *(in hoc potíssimum)*, str. 518.

KOMÚNIA (Jn 20, 27)

Mitte manum tuam, et cognósce loca clavórum, allelúja: et noli esse incrédulus, sed fidélis, allelúja, allelúja.

Vlož sem ruku svoju a presvedč sa o jazvách po klincoch, aleluja, a nebuď neveriaci, lež veriaci, aleluja, aleluja.

POSTKOMŪNIA

Quæsumus, Dómine, Deus, noster: ut sacrosáncta mystéria, quæ pro reparatiónis nostræ munímine contulísti; et præsens nobis remédium esse fácias, et futúrum. Per Dóminum.

Prosíme, Pane, Bože náš: aby presväté tajomstvá, ktoré ustanovil si na ochranu nášho obnovenia; učinil si liekom pre nás aj teraz aj budúce. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá Nedeľa po Veľkej Noci

Polodvoj. - Rúcho biele.

Kristus je dobrý pastier, - my sme jeho ovečky. - Dobrý Pastier, ktorý dal život za svoje ovce (lekcia, evanj.). Jeho najvýraznejšou vlastnosťou je milosrdenstvo (intr.), preto túžime po jeho náručí (ofert.), radujeme sa z jeho prítomnosti a najmä preto, lebo vo sv. prijímaní žije v nás a my v ňom. Voľakedy na túto nedeľu rímski veriaci mali štáciu u sv. Petra vo Vatikáne. Sv. Peter bol prvým najvyšším pastierom Cirkvi a zástupcom božského Pastiera Krista; on nás poučuje v lekcii.

INTROIT (Ž 32, 5-6)

Misericórdia Dómini plena est terra, alelúja: verbo Dómini cæli firmáti sunt, alleluja, alleluja. *(Ps ib. 1)* Exsultáte justi in Dómino: rectos decet collaudátio. ℣. Glória Patri.

Milosťou Pánovou je naplnená zem, aleluja, Pánovým slovom stvorené sú nebesá, aleluja, aleluja. *(Ž tž. 1)* Plesajte, spravodliví, v Pánovi, statočným sluší chválospev. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui in Fílii tui humilitáte jacéntem mundum erexísti: fidélibus tuis perpétuam concéde lætítiam; ut quos perpétuæ mortis eripuísti cásibus, gaúdiis fácias pérfrui sempitérnis. Per eúmdem Dóminum.

Bože, ktorý uponížením Syna svojho pozdvihol si padnutý svet: veriacim svojim udeľ večnú radosť; aby tým, ktorých vytrhol si z pádov do večnej smrti, dal si požívať večné slasti. Skrze tohože Pána nášho.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané v čase veľkonočnom (VI.), na str. 550.

LEKCIA (1 Pt 2, 21-25)

Léctio Epístolæ beáti Petri Apóstoli. - Caríssimi: Christus passus est pro nobis, vo-

Čítanie z listu sv. Petra apoštola. - Drahí bratia! Kristus trpel za nás a dal vám prí-

bis relínquens exémplum, ut sequámini vestígia ejus. Qui peccátum non fecit, nec invéntus est dolus in ore ejus: qui cum maledicerétur, non maledicébat: cum paterétur, non comminabátur: tradébat autem judicánti se injúste: qui peccáta nostra ipse pértulit in córpore suo super lignum: ut peccátis mórtui, justítiæ vivámus: cujus livóre sanáti estis. Erátis enim sicut oves errántes, sed convérsi estis nunc ad pastórem et episcopum animárum vestrárum.

klad, aby ste kráčali v šľapajách jeho. On sa hriechu nedopustil a v jeho ústach nebolo lesti. Keď mu zlorečili, nezlorečil, keď trpel, nevyhrážal sa, ale sveril sa tomu, ktorý spravodlivo súdi. Naše hriechy on sám vzal na svojom tele na kríž, aby sme odumreli hriechom a žili spravodlivosti. Jeho siné rany vás uzdravily! Boli ste ani blúdiace ovce, ale teraz ste sa vrátili k Pastierovi a Ochrancovi svojich duší.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Luc 24, 35)* Cognovérunt discípuli Dóminum Jesum in fractióne panis. Allelúja. ℣. *(Jn 10, 14)* Ego sum pastor bonus: et cognósco oves meas, et cognóscunt me meæ. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Lk 24, 35)* Spoznali učeníci Pána Ježiša pri lámaní chleba. Aleluja. ℣. *(Jn 10, 14)* Ja som dobrý pastier a poznám svoje ovce, a moje poznajú mňa. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 10, 11-16)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus pharisæis: Ego sum pastor bonus. Bonus pastor ánimam suam dat pro óvibus suis. Mercennárius autem, et qui non est pastor, cujus non sunt oves própriæ, videt lupum veniéntem, et dimíttit oves, et fugit; et lupus rapit, et dispérgit oves: mercennárius autem fugit, quia mercennárius est, et non pértinet ad eum de óvibus. Ego sum pastor bonus: et cognósco meas, et cognóscunt me

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš farizejom: Ja som dobrý pastier! Dobrý pastier aj život dá za svoje ovce. Ale najatý (strážca) a taký, ktorý nie je pastierom a ktorému ovce nepatria, opúšťa ovce a uteká, keď vidí vlka prichádzať, a vlk ich chmatá a rozháňa. Najatý (strážca) uteká, pretože je najatý a nezáleží mu na ovciach. Ja som dobrý pastier! Poznám svoje, a moje poznajú mňa, ako mňa pozná Otec aj ja poznám Otca. A ja život dám

meæ. Sicut novit me Pater, et ego agnósco Patrem: et ánimam meam pono pro óvibus meis. Et álias oves hábeo, quæ non sunt ex hoc ovíli: et illas opórtet me addúcere: et vocem meam áudient, et fiet unum ovíle, et unus pastor.

za svoje ovce! Mám však aj iné ovce, ktoré nepatria do tohto ovčínca. Aj tie musím priviesť (sem), a budú počúvať na môj hlas. A bude jeden ovčínec a jeden pastier.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 62, 2 a 5)

Deus, Deus meus, ad te de luce vígilo: et in nómine tuo levábo manus meas, allelúja.

Bože, Bože môj, k tebe prebúdzam sa na úsvite a v mene tvojom dvíham ruky svoje, aleluja.

SEKRÉTA

Benedictiónem nobis, Dómine, cónferat salutárem sacra semper oblátio: ut quod agit mystério, virtúte perfíciat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum.

Spasiteľné požehnanie, Pane, nech nám prináša stále svätá obeta: aby to, čo predstavuje v tajomstve, dokonala svojou mocou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý.

Druhá a tretia *sekréta* (VI.) na strane 550.

Prefácia veľkonočná *(in hoc potissimum)*, str. 518.

KOMÚNIA (Jn 10, 14)

Ego sum pastor bonus, allelúja: et cognósco oves meas, et cognóscunt me meæ, allelúja, allelúja.

Ja som dobrý pastier, aleluja, a poznám svoje ovce, a moje poznajú mňa, aleluja, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Præsta nobis, quæsumus, omnípotens Deus: ut vivificatiónis tuæ grátiam consequéntes, in tuo semper múnere gloriémur. Per Dóminum nostrum.

Udeľ nám, prosíme, všemohúci Bože: aby po prijatí tvojej oživujúcej milosti honosili sme sa vždy tvojím darom. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *postkomúnia* (VI.) na str. 550, 51. V stredu po Druhej nedeli veľkonoč. je *sv. Jozefa*, patróna celej Cirkvi, viď *Propr. de Sanctis*, 19. marca.

Tretia Nedeľa po Veľkej Noci

Polodvoj. - Rúcho biele.

Spasiteľ odchádza, ale len na čas. - Vracia sa k nám v každej sv. omši. Tešíme sa z jeho prítomnosti medzi nami (intr.). Na zemi sa máme aj my cítiť ako cudzinci a pútnici a podľa toho si zariadiť život (lekcia). V každej sv. omši „nakrátko" zavíta Kristus medzi nás (evanj.). Tomu sa radujeme (ofert.), ale sme si vedomí, že stále a navždy budeme spojení s Kristom len v nebi; sv. prijímanie je predobrazom večného požívania Krista (kom.).

INTROIT (Ž 65, 1-2)

Jubiláte Deo, omnis terra, allelúja: psalmum dícite nómini ejus, allelúja: date glóriam laudi ejus, allelúja, allelúja, allelúja. *(Ps ib. 3)* Dícite Deo, quam terribília sunt ópera tua, Dómine! In multitúdine virtútis tuæ mentiéntur tibi inimíci tui. ℣. Glória Patri.

Jasajte Bohu, všetky zeme, aleluja, spievajte o nádhere jeho mena, aleluja, znamenitú mu chválu vzdávajte, aleluja, aleluja, aleluja. *(Ž tž. 3)* Povedzte Bohu: Aké strašlivé sú tvoje počiny, Pane! Pre veľkosť tvojej sily tebe lichotia nepriatelia tvoji. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui errántibus, ut in viam possint redíre justítiæ, veritátis tuæ lumen osténdis: da cunctis, qui christiána professióne censéntur, et illa respúere, quæ huic inimíca sunt nómini, et ea, quæ sunt apta, sectári. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Bože, ktorý blúdiacim zjavuješ svetlo svojej pravdy, aby mohli vrátiť sa na cestu spravodlivosti: daj všetkým, ktorí hlásia sa ku kresťanskému vyznaniu, aby jednak zavrhovali to, čo protiví sa tomu menu, jednak nasledovali to, čo shoduje sa s ním. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *orácia* (VI.) na str. 550.

LEKCIA (1 Pt 2, 11-19)

Léctio Epístolæ beáti Petri Apóstoli. - Caríssimi: Obsecro vos tamquam ádvenas et peregrínos, abstinére vos a carnálibus desidériis, quæ mílitant advérsus ánimam: conversatiónem vestram inter gentes habéntes bonam;

Čítanie z listu sv. Petra apoštola. - Drahí bratia! Veľmi vás prosím ako cudzincov a prišelcov (na tejto zemi), aby ste sa zdržiavali telesných žiadostí, ktoré broja proti duši. Vaše obcovanie medzi pohanmi nech je príkladné,

ut in eo, quod detréctant de vobis tamquam de malefactóribus, ex bonis opéribus vos considerántes, glorificent Deum in die visitatiónis. Subjécti ígitur estóte omni humánæ creatúræ propter Deum: sive regi, quasi præcellénti: sive dúcibus, tamquam ab eo missis ad vindíctam malefactórum, laudem vero bonórum: quia sic est volúntas Dei, ut benefaciéntes obmutéscere faciátis imprudéntium hóminum ignorántiam: quasi líberi, et non quasi velámen habéntes malítiæ libertátem, sed sicut servi Dei. Omnes honoráte: fraternitátem dilígite: Deum timéte: regem honorificáte. Servi, súbditi estóte in omni timóre dóminis, non tantum bonis, et modéstis, sed étiam dýscolis. Hæc est enim grátia: in Christo Jesu Dómino nostro.

aby videli vaše dobré skutky a oslavovali Boha v deň navštívenia pre to, pre čo vás (teraz) osočujú ani zločincov. Kvôli Pánovi buďte poddaní každej ľudskej vrchnosti, či už kráľovi, ako najvyššiemu, a či náčelníkom. (Boh) ich posiela trestať tých, ktorí robia zle, a chváliť tých, ktorí robia dobre. Lebo to je vôľa Božia, aby ste dobre robili a tak umlčali hlúpe reči nerozumných ľudí. Žite ako slobodní, ale nie ako tí, ktorým je sloboda iba prikrývkou zlého, lež ako Boží služobníci! Všetkých si ctite, všetkých bratov milujte, Boha sa bojte, kráľa si vážte! Sluhovia, buďte so všetkou bázňou poddaní pánom, a to nielen dobrým a láskavým, ale aj nevľúdnym! To je bohumilé v Kristu Ježišovi, Pánovi našom.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 110, 9)* Redemptiónem misit Dóminus pópulo suo. Allelúja. ℣. *(Luc 24, 46)* Oportébat pati Christum, et resúrgere a mórtuis: et ita intráre in glóriam suam. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 110, 9)* Oslobodenie poslal pre svoj ľud Pán, aleluja. ℣. *(Lk 24, 46)* Bolo treba Kristovi trpieť a vstať zmŕtvych, a tak vojsť do svojej slávy. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 16, 16-22)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Módicum, et jam non vidébitis me: et íterum módicum, et vidébitis me: quia vado ad Patrem. Dixé-

✠ Sväť zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Ešte chvíľku, a neuvidíte ma; a zasa chvíľku, a uvidíte ma! Odchádzam totiž k Otcovi. Tu si hovorili niektorí z jeho

runt ergo ex discípulis ejus ad ínvicem: Quid est hoc, quod dicit nobis: Módicum, et non vidébitis me: et íterum módicum, et vidébitis me, et quia vado ad Patrem? Dicébant ergo: Quid est hoc, quod dicit: Módicum? nescímus, quid lóquitur. Cognóvit autem Jesus, quia volébant eum interrogáre, et dixit eis: De hoc quæritis inter vos, quia dixi: Módicum, et non vidébitis me: et íterum módicum, et vidébitis me. Amen, amen dico vobis: quia plorábitis, et flébitis vos, mundus autem gaudébit: vos autem contristabímini, sed tristítia vestra vertétur in gaúdium. Múlier cum parit, tristítiam habet, quia venit hora ejus: cum autem pepérerit púerum, jam non méminit pressúræ propter gaúdium, quia natus est homo in mundum. Et vos ígitur nunc quidem tristítiam habétis, íterum autem vidébo vos, et gaudébit cor vestrum: et gaúdium vestrum nemo tollet a vobis.

učeníkov: Čo nám to vraví: Ešte chvíľku, a neuvidíte ma; a zasa chvíľku, a uvidíte ma? A tiež: Odchádzam k Otcovi? A hovorili si: Čo to vlastne vraví: Ešte chvíľku? Nevieme, čo nám chce povedať! Ježiš, keďže zbadal, že sa ho to chcú opýtať, povedal im: Dopytujete sa medzi sebou na to, čo som povedal: Ešte chvíľku, a neuvidíte ma; a zasa chvíľku, a uvidíte ma. Veru, veru, hovorím vám, budete plakať a žialiť, a svet sa bude radovať! Budete smútiť, ale váš smútok premení sa na radosť! Aj žena, keď rodí, má bolesti, lebo prišla jej hodina, ale keď porodila dieťa, už nemyslí na tie úzkosti pre radosť, že prišiel človek na svet. Tak aj vy ste teraz smutní, ale zasa vás navštívim, a srdce sa vám zaraduje. A tú radosť vám nikto nevezme!

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 145, 2)

Lauda, ánima mea, Dóminum: laudábo Dóminum in vita mea: psallam Deo meo, quámdiu ero, allelúja.

Chváľ, duša moja, Pána. Chváliť budem Pána po celý svoj život a Bohu svojmu budem chválorečiť, kým žiť budem, aleluja.

SEKRÉTA

His nobis, Dómine, mystériis conferátur, quo terréna

Týmito tajomstvami, Pane, nech dostane sa nám, čím

desidéria mitigántes, discámus amáre cæléstia. Per Dóminum.

krotili by sme zemské žiadosti a učili sa milovať veci nebeské. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (VI.) na str. 550.
Prefácia veľkonočná *(in hoc potíssimum)*, str. 518.

KOMÚNIA (Jn 16, 16)

Módicum, et non vidébitis me, allelúja: íterum módicum, et vidébitis me, quia vado ad Patrem, allelúja, allelúja.

Ešte chvíľku, a neuvidíte ma, aleluja, a zasa chvíľku, a uvidíte ma, lebo idem k Otcovi, aleluja, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Sacraménta quæ súmpsimus, quæsumus, Dómine: et spirituálibus nos instáurent aliméntis, et corporálibus tueántur auxíliis. Per Dóminum.

Sviatosti, ktoré sme prijali, prosíme, Pane: nech nás aj obnovia ako pokrm pre dušu aj chránia ako pomoc pre telo. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia* (VI.) na str. 550.

Štvrtá Nedeľa po Veľkej Noci

Polodvoj. - Rúcho biele.

Kristus odchádza, ale nám pošle Tešiteľa, ktorého prijmeme s radosťou. - Aj dnešná liturgia zaoberá sa blízkym odchodom božského Spasiteľa. V predošlú nedeľu mierniла Cirkev náš zármutok myšlienkou na druhý príchod Kristov. Dnes má pre nás druhú potechu: Spasiteľ síce odíde, ale nám pošle Tešiteľa Ducha Svätého. A takto dnes už vlastne začíname prípravu na príchod Ducha Svätého. Spevy tejto sv. omše opanúva radostná nálada, prifarbená nádejou a túžbou.

Omša sa začína radostnou piesňou, v ktorej si my pokrstení uvedomujeme, čo urobil s nami Spasiteľ, keď nás začlenil medzi svoje údy (intr.). Vedomie krstu nám káže prosiť o dar pravého kresťanského ducha (orácia). Je to ozaj dar Boží shora (lekcia). Tento dar nám prinesie Duch Svätý, ktorý nás oddelí od tohto sveta, a i svet diabla, ktorému sa svet dal do služby, odsúdi a zavrhne (evanj.). Vo sv. obete už vopred prichádza Spasiteľ s Duchom Svätým, aby nás pripravil na prijatie tohto Ducha v nasledujúci turíčny sviatok. Keď sa pripravujeme na jeho privítanie, znovu sme si vedomí veľkej zmeny, ktorá nastala v nás pri sv. krste (ofert.). Pri obetnej hostine dostávame posily, aby sme sa stali živými svedkami Kristovho víťazstva nad svetom (kom.).

INTROIT (Ž 97, 1 a 2)

Cantáte Dómino cánticum novum, allelúja: quia mirabília fecit Dóminus, allelúja: ante conspéctum géntium re-

Spievajte novú pieseň Pánovi, aleluja, bo učinil Pán diela podivné, aleluja; vyjavil svoju spravodlivosť pred oča-

velávit justítiam suam, allelúja, allelúja, allelúja. *(Ps ib. 1)* Salvávit sibi déxtera ejus: et bráchium sanctum ejus. ℣. Glória Patri.

mi pohanov, aleluja, aleluja, aleluja. *(Ž tž. 1)* K víťazstvu pomohla mu jeho pravica a jeho sväté rameno. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui fidélium mentes unius éfficis voluntátis: da pópulis tuis id amáre quod præcípis, id desideráre quod promíttis; ut inter mundánas varietátes ibi nostra fixa sint corda, ubi vera sunt gaúdia. Per Dóminum.

Bože, ktorý činíš, že mysle veriacich sú jednej vôle: daj, aby ľud tvoj miloval to, čo prikazuješ, a túžil po tom, čo prisľubuješ; aby uprostred svetských premien svoje srdcia upierali sme ta, kde je pravá blaženosť. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (VI.) na str. 550.

LEKCIA (Jak 1, 17-21)

Léctio Epístolæ beáti Jacóbi Apóstoli. - Caríssimi: Omne datum óptimum, et omne donum perféctum desúrsum est, descéndens a Patre lúminum, apud quem non est transmutátio, nec vicissitúdinis obumbrátio. Voluntárie enim génuit nos verbo veritátis, ut simus inítium áliquod creatúræ ejus. Scitis, fratres mei dilectíssimi. Sit autem omnis homo velox ad audiéndum: tardus autem ad loquéndum, et tardus ad iram. Ira enim viri justítiam Dei non operátur. Propter quod abjiciéntes omnem immundítiam, et abundántiam malítiæ, in mansuetúdine suscípite ínsitum verbum, quod potest salváre ánimas vestras.

Čítanie z listu sv. Jakuba apoštola. - Drahí bratia! Každý dobrý údel a každý dokonalý dar pochádza zhora a prichádza od Otca svetiel, v ktorom niet nijakej premeny ani prípadného zatemnenia. A on, keďže to sám chcel, splodil nás slovom pravdy, aby sme boli ako by prvotinou jeho stvorení. Vedzte, bratia moji milovaní, že každý má byť rýchly, keď treba počúvať, ale pomalý do reči a pomalý do hnevu, lebo ľudský hnev nekoná, čo je spravodlivé pred Bohom. Preto odložte všetku nečistotu a zvyšky zlosti a pokorne prijmite vštepené slovo (viery), ktoré má moc spasiť vaše duše!

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 117, 16)* Déxtera Dómini fecit

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 117, 16)* Pravica Pána učinila mo-

virtútem: déxtera Dómini exaltávit me. Allelúja. ℣. *(Rom 6, 9)* Christus resúrgens ex mórtuis, jam non móritur: mors illi ultra non dominábitur. Allelúja.

hutne, pravica pozdvihla ma Pánova, aleluja. ℣. *(Rim 6, 9)* Kristus, ako vstal zmŕtvych, viac už neumiera, smrť nad ním viac nepanuje. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 16, 5-14)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Vado ad eum, qui misit me, et nemo ex vobis intérrogat me: Quo vadis? Sed quia hæc locútus sum vobis, tristítia implévit cor vestrum. Sed ego veritátem dico vobis: Expedit vobis, ut ego vadam: si enim non abíero, Paráclitus non véniet ad vos: si autem abíero, mittam eum ad vos. Et cum vénerit ille, árguet mundum de peccáto, et de justítia, et de judício. De peccáto quidem, quia non credidérunt in me: de justítia vero, quia ad Patrem vado, et jam non vidébitis me: de judício autem, quia princeps hujus mundi jam judicátus est. Adhuc multa hábeo vobis dícere; sed non potéstis portáre modo. Cum autem vénerit ille Spíritus veritátis, docébit vos omnem veritátem. Non enim loquétur a semetípso: sed quæcúmque áudiet, loquétur, et quæ ventúra sunt, annuntiábit vobis. Ille me clarificábit: quia de meo accípiet, et annuntiábit vobis.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Idem k tomu, ktorý ma poslal, a nik z vás sa ma (viac) nespytuje: Kam ideš? No žiaľ vám naplnil srdcia, že som vám to povedal. Hovorím vám však pravdu: Bude vám to osožiť, keď odídem, lebo ak neodídem, nepríde k vám Obranca; keď však odídem, pošlem ho k vám. A keď príde, ukáže svetu, čo je hriech, čo spravodlivosť a čo súd. Hriech je, že neverili vo mňa; spravodlivosť, že idem k Otcovi a že ma už neuvidíte; súd, že knieža tohto sveta je už odsúdené. Ešte vám mám veľa rozprávať, ale teraz by ste to neznesli. Keď však príde on, Duch pravdy, vyučí vás všetkej pravde, lebo nebude hovoriť sám od seba, ale bude hovoriť to, čo počuje a zvestuje vám aj budúce veci. On ma oslávi, lebo (všetko) prijme z môjho, a to vám zvestuje.

Nasleduje *krédo*.

OFERTÓRIUM (Ž 65, 1-2 a 16)

Jubiláte Deo, univérsa terra, psalmum dícite nómini ejus: veníte, et audíte, et narrábo vobis, omnes qui timétis Deum, quanta fecit Dóminus ánimæ meæ, allelúja.

Jasajte Bohu, všetky zeme, spievajte pieseň jeho menu; poďte a počúvajte, budem vám rozprávať, všetci, ktorí bojíte sa Boha, čo mojej duši učinil Pán, aleluja.

SEKRÉTA

Deus, qui nos per hujus sacrifícii veneránda commércia uníus summæ divinitátis partícipes effecísti: præsta, quæsumus; ut sicut tuam cognóscimus veritátem, sic eam dignis móribus assequámur. Per Dóminum.

Bože, ktorý veľebným spoločenstvom s touto obetou učinil si nás účastnými na jedinom najvyššom božstve: dopraj, prosíme; aby tak, ako poznávame tvoju pravdu, obsiahli sme ju dôstojnými mravmi. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta* (VI.) na str. 550.

Prefácia veľkonočná *(in hoc potíssimum)*, str. 518.

KOMÚNIA (Jn 16, 8)

Cum vénerit Paráclitus Spíritus veritátis, ille árguet mundum de peccáto, et de justítia, et de judício, allelúja, allelúja.

Keď príde Potešiteľ, Duch pravdy, ukáže svetu, čo je hriech, čo spravodlivosť a čo súd, aleluja, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Adésto nobis, Dómine, Deus noster: ut per hæc, quæ fidéliter súmpsimus, et purgémur a vítiis, et a perículis ómnibus eruámur. Per Dóminum.

Prispej nám, Pane, Bože náš: aby to, čo prijali sme s vierou, očistilo nás aj od hriechov aj vytrhlo zo všetkých nebezpečenstiev. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (VI.) na str. 550.

Piata Nedeľa po Veľkej Noci

Polodvoj. - Rúcho biele.

Kristus, náš prostredník u Otca. - Introit je zasa víťaznou piesňou pokrstených. Sv. Jakub nám pripomína, aký má byť život pravého kresťana (lekcia). Najdôležitejším úkonom v živote kresťana je modlitba. Naša modlitba nadobúda osobitnú účinnosť tým, že sám Ježiš Kristus, prostredník medzi nami a Otcom, s nami sa modlí, preto sa modlíme v mene Pána Ježiša Krista

(evanj.). Celá omša je preniknutá radostnými myšlienkami na stretnutie s Ježišom Kristom, naším prostredníkom. Takto ho čakáme (ofert.) a takto sa s ním spájame vo sv. prijímaní (kom.).

INTROIT (Iz 48, 20)

Vocem jucunditátis annuntiáte, et audiátur, allelúja: annuntiáte usque ad extrémum terræ: liberávit Dóminus pópulum suum, allelúja, allelúja. *(Ps 65, 1-2)* Jubiláte Deo, omnis terra, psalmum dícite nómini ejus: date glóriam laudi ejus. ℣. Glória Patri.

Hlasom jasotu hlásajte, oznamujte, aleluja, poroznášajte až do končín zeme: vykúpil Pán svoj národ, aleluja, aleluja. *(Ž 65, 1-2)* Jasajte Bohu, všetky zeme, spievajte pieseň jeho menu, znamenitú mu chválu vzdávajte. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Deus, a quo bona cuncta procédunt, largíre supplícibus tuis: ut cogitémus, te inspiránte, quæ recta sunt; et te gubernánte, éadem faciámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, od ktorého pochádzajú všetky dobrá, udeľ nám, pokorne prosiacim teba: aby tvojím vnukaním mysleli sme, čo je pravé; a tvojím vedením tože konali. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *orácia* (IV.) na str. 550.

LEKCIA (Jak 1, 22-27)

Léctio Epístolæ beáti Jacóbi Apóstoli. - Caríssimi: Estóte factóres verbi, et non auditóres tantum: falléntes vosmetípsos. Quia si quis audítor est verbi, et non factor: hic comparábitur viro consideránti vultum natívitátis suæ in spéculo: considerávit enim se, et ábiit, et statim oblítus est, qualis fúerit. Qui autem perspéxerit in legem perféctam libertátis, et permánserit in ea, non audítor obliviósus factus, sed factor óperis: hic beátus in facto suo erit. Si quis autem putat

Čítanie z listu sv. Jakuba apoštola. - Drahí bratia! Slovo (Božie) aj uskutočňujte a nepočúvajte ho len, klamúc seba samých! Kto len počúva slovo (Božie), a neuskutočňuje ho, podobá sa človekovi, čo si v zrkadle pozerá tvár, ktorú má od prírody. Vidí sa, ale len čo odíde, už aj zabudne, aký bol. Ale kto sa zahľadí do dokonalého zákona slobody a vytrvá v nej, nie ako zábudlivý poslucháč, ale koná (dobré) skutky, ten je blahoslavený vo svojom konaní. Ak si

se religiósum esse, non refrénans linguam suam, sed sedúcens cor suum, hujus vana est relígio. Relígio munda, et immaculáta apud Deum, et Patrem, hæc est: Visitáre pupíllos, et víduas in tribulatióne eórum, et immaculátum se custodíre ab hoc sæculo.

niekto myslí, že je bohabojný, a nevie si jazyk držať na uzde, ten klame sám seba a všetka jeho bohabojnosť je daromná. Čistá a nepoškvrnená bohabojnosť pred Bohom a Otcom je táto: Navštevovať siroty a vdovy, keď sú v tiesni, a uchrániť sa nepoškvrneným od tohto sveta.

Allelúja, allelúja. ℣. Surréxit Christus, et illúxit nobis, quos redémit sánguine suo. Allelúja. ℣. *(Jn 16, 28)* Exívi a Patre, et veni in mundum: íterum relínquo mundum, et vado ad Patrem. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Vstal Kristus zmŕtvych a žiari pred nami, ktorých vykúpil svojou krvou. Aleluja. ℣. *(Jn 16, 28)* Vyšiel som od Otca a prišiel som na svet, a zasa opúšťam svet a idem k Otcovi. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 16, 23-30)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Amen, amen dico vobis: si quid petiéritis Patrem in nómine meo, dabit vobis. Usque modo non petístis quidquam in nómine meo: Pétite, et accipiétis, ut gaúdium vestrum sit plenum. Hæc in provérbiis locútus sum vobis. Venit hora, cum jam non in provérbiis loquar vobis, sed palam de Patre annuntiábo vobis. In illo die in nómine meo petétis: et non dico vobis, quia ego rogábo Patrem de vobis: ipse enim Pater amat vos, quia vos me amástis, et credidístis, quia ego a Deo exívi. Exívi a Patre, et veni in

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Veru, veru, hovorím vám, keď budete v mojom mene prosiť Otca o niečo, dá vám to! Dosiaľ ste o nič neprosili v mojom mene. Proste, a dostanete, aby vaša radosť bola úplná! Dosiaľ som vám hovoril v podobenstvách, no prichádza čas, že už nebudem hovoriť v podobenstvách, ale (vám) budem otvorene rozprávať o Otcovi. Vtedy budete prosiť v mojom mene, a nehovorím vám už, že ja budem prosiť Otca za vás, lebo sám Otec vás miluje, keďže vy ste milovali mňa a uverili ste, že som od Boha vyšiel. Vyšiel som od

mundum: íterum relínquo mundum, et vado ad Patrem. Dicunt ei discípuli ejus: Ecce nunc palam lóqueris, et provérbium nullum dicis. Nunc scimus, quia scis ómnia, et non opus est tibi, ut quis te intérroget: in hoc crédimus, quia a Deo exísti.

Otca a prišiel som na svet, a zasa opúšťam svet a idem k Otcovi. Jeho učeníci mu povedali: Hľa, teraz otvorene hovoríš, a nie v podobenstvách! Teraz vieme, že všetko vieš a netreba, aby sa teba dakto opytoval. Preto veríme, že si od Boha vyšiel.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 65, 8-9 a 20)

Benedícite, gentes, Dóminum Deum nostrum, et obaudíte vocem laudis ejus: qui pósuit ánimam meam ad vitam, et non dedit commovéri pedes meos: benedíctus Dóminus, qui non amóvit deprecatiónem meam, et misericórdiam suam a me, allelúja.

Dobrorečte Pánu Bohu nášmu, národy, a rozhlasujte zvesť chvály toho, ktorý duši našej život dal a nedovolil, aby sa nám noha pošmykla. Pochválený buď Pán, ktorý nepohrdol mojou modlitbou a neodňal mi svoje milosrdenstvo, aleluja.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, fidélium preces cum oblatiónibus hostiárum: ut per hæc piæ devotiónis offícia, ad cæléstem glóriam transeámus. Per Dóminum nostrum.

Prijmi, Pane, prosby veriacich s obetovanými darmi: aby skrze tieto služby vernej oddanosti prešli sme do nebeskej slávy. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *sekréta* (VI.) na str. 550.

Prefácia veľkonočná *(in hoc potíssimum)*, str. 518.

KOMÚNIA (Ž 95, 2)

Cantáte Dómino, allelúja: cantáte Dómino, et benedícite nomen ejus: bene nuntiáte de die in diem salutáre ejus, allelúja, allelúja.

Spievajte Pánu, aleluja, spievajte Pánu, dobrorečte jeho menu, deň po deň jeho spásu hlásajte, aleluja, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Tríbue nobis, Dómine, cæléstis mensæ virtúte satiátis,

Udeľ, Pane, nám, ktorí nasýtili sme sa posilou nebes-

et desideráre, quæ recta sunt, et desideráta percípere. Per Dóminum nostrum Jesum.

kého stolovania, aby aj túžili sme po tom, čo je pravé, aj túžené obsiahli. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (Doplnkové modlitby VI.) na str. 550-51.

Prosebné, krížové dni - svätenie ozimín - Feriae Rogationum

Veľké litánie - Litaniae majores. Viažu sa k dňu 25. apríla, ale nie k sviatku sv. Marka. Keď sa sviatok sv. Marka liturgicky preloží, litánie ostávajú dňa 25. apríla. Ak Veľká noc padne na 25. apríla, litánie sa odbavujú na veľkonočný utorok. Sú rímskeho pôvodu. Rímski pohania toho dňa slávievali tzv. Robigálie, čiže sviatok boha bylinnej hrdzavky. Aby sa zachránili pred pohromou hrdzavky a naklonili si toto pomstivé božstvo, na jeho česť usporadúvali slávnostné pochody. Cirkev túto pohanskú poveru nahradila kajúcou procesiou. Podľa starej rímskej tradície toho dňa prišiel sv. Peter do Ríma, a preto sv. Gregor Veľký už vžitú liturgickú oslavu určil na tento deň; on ustanovil aj štáciu v bazilike sv. Petra. Liturgia Veľkých litánií je z procesie, pri ktorej spievajú litánie všetkých svätých. Po príchode do vyznačeného chrámu a po predpísaných modlitbách sa celebruje Prosebná omša, po ktorej sa veriaci rozídu.

U nás ustálil sa tento zvyk: Po Prosebnej omši procesia pri speve litánií všetkých svätých vyjde do prírody, kde je „svätenie ozimín". Procesia sa vráti do chrámu, zkade vyšla, pri speve litánií o sv. mene Ježišovom (pozri „Dodatok" tohto Misála). **Malé litánie**, Litaniae minores. V **pondelok, utorok a stredu** pred. sviatkom Nanebevstúpenia Pána, čiže po 5. nedeli veľkonočnej, sú tzv. **Prosebné alebo Krížové dni** (feriae Rogationum), ináč Malé litánie (Litaniae minores), na rozdiel od tzv. Veľ. litánií (Litaniae majores) 25. apríla. Sv. Mamert, biskup viensky (v južnom Francúzsku), v polovici 5. storočia nariadil prosebné procesie a iné skutky pokánia a lásky kresťanskej cez tri dni pred sviatkom Nanebevstúpenia Pána na odvrátenie pohrôm, ktoré sa valily na jeho ľud. Táto miestna obyčaj sa rozšírila čoskoro po celom kresťanskom Západe. V Ríme sa ujala v 8. storočí.

Liturgia Malých litánií líši sa od Veľkých len menšou okázalosťou. V pondelok je štácia vo veľkom chráme P. Márie, v utorok u sv. Jána v Lateráne, v stredu u sv. Petra.

U nás procesia kráča pri speve litánií všetkých svätých do určeného chrámu. Tam je Prosebná omša, po ktorej sú „suffragia", modlitby za rozličné potreby. Procesia za spievania litánií o sv. mene Ježišovom sa vráti do pôvodného chrámu. Kde je len jeden kostol, najprv sa odbaví prosebná omša a procesia sa vyberie k niektorému krížu (preto „Krížové dni"); tu sa odbavia sufrágie a procesia sa vráti do kostola.

Omša Prosebných Dní Missa Rogationum

Rúcho fialové.

Kristus sa modlí s nami. - Približujeme sa k chrámu a oltáru s pevným presvedčením, že naše prosby budú vyslyšané (intr.). S nami sa modlí Kristus ako druhý Eliáš (lekcia). Naša modlitba má spočívať na láske Otca nebeského k nám, na spoločenstve veriacich a na prostredníctve modlitieb a obety Kristovej. Plní dôvery očakávame nášho Prostredníka (ofert.), aby sme mali v ňom oporu pri našich modlitbách (kom.).

INTROIT (Ž 17, 7)

Exaudívit de templo sancto suo vocem meam, allelúja: et clamor meus in conspéctu ejus introívit in aures ejus, allelúja, allelúja. *(Ps ib. 2-3)* Díligam te, Dómine, virtus mea: Dóminus firmaméntum meum, et refúgium meum, et liberátor meus. ℣. Glória Patri.

Z chrámu svojho počul On môj hlas, aleluja, a k jeho ušiam došlo moje volanie, aleluja, aleluja. *(Ž tž. 2-3)* Milujem teba, Pane, moja sila, Pane, tvŕdza moja, útočište moje, osloboditeľ môj. ℣. Sláva Otcu.

Bez *glórie.*

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus, ut qui in aflictióne nostra de tua pietáte confídimus, contra advérsa ómnia, tua semper protectióne muniámur. Per Dóminum nostrum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože, aby my, ktorí v svojich súženiach dôverujeme v tvoju dobrotivosť, proti všetkým protivenstvám boli sme vždy ochránení tvojou záštitou. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* (VI.) na str. 550.

LEKCIA (Jak 5, 16-20)

Léctio Epístolæ beáti Jacóbi Apóstoli. - Caríssimi: Confitémini altérutrum peccáta vestra, et oráte pro ínvicem, ut salvémini: multum enim valet deprecátio justi assídua. Elías homo erat símilis nobis passíbilis: et oratióne orávit, ut non plúeret super terram, et non pluit annos tres, et menses sex. Et rur-

Čítanie z listu sv. Jakuba apoštola. - Drahí bratia! Vyznávajte sa druh druhovi z hriechov a druh za druha sa modlite, aby ste ozdraveli! Mnoho zmôže a veľmi je účinná modlitba spravodlivého! Eliáš bol človek slabý ako my, ale veľmi sa modlil, aby nepršalo na zemi, a nepršalo na zemi tri

sum orávit: et cælum dedit plúviam, et terra dedit fructum suum. Fratres mei, si quis ex vobis erráverit a veritáte, et convérterit quis eum: scire debet, quóniam qui convérti fécerit peccatórem ab erróre viæ suæ, salvábit ánimam ejus a morte, et opériet multitúdinem peccatórum.

roky a šesť mesiacov. A znova sa modlil, a nebesá daly dážď a zem priniesla úrodu. Bratia moji, ak by niekto z vás zblúdil od pravdy, a iný ho obráti, nech vie, že kto obráti hriešnika s jeho bludnej cesty, zachráni mu dušu od smrti a zakryje množstvo hriechov.

Allelúja. ℣. *(Ps 117, 1)* Confitémini Dómino, quóniam bonus: quóniam in sæculum misericórdia ejus.

Aleluja. ℣. *(Ž 117, 1)* Vzdávajte vďaky Pánovi, bo dobrý je, bo jeho milosrdenstvo je naveky.

EVANJELIUM (Lk 11, 5-13)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Quis vestrum habébit amícum, et ibit ad illum média nocte, et dicet illi: Amíce, cómmoda mihi tres panes, quóniam amícus meus venit de via ad me, et non hábeo quod ponam ante illum: et ille deíntus respóndens, dicat: Noli mihi moléstus esse, jam óstium clausum est, et púeri mei mecum sunt in cubíli, non possum súrgere, et dare tibi. Et si ille perseveráverit pulsans: dico vobis, etsi non dabit illi surgens, eo quod amícus ejus sit, propter improbitátem tamen ejus surget, et dabit illi, quotquot habet necessários. Et ego dico vobis: Pétite, et dábitur vobis: quærite, et inveniétis: pulsáte, et aperiétur vobis. Óm-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Ak niekto z vás bude mať priateľa a pôjde k nemu o polnoci a povie mu: Priateľu, požičaj mi tri chleby, lebo mi priateľ prišiel s cesty, a nemám mu čo dať. A keby mu ten znútra odpovedal: Neobťažuj ma! Dvere sú už zamknuté, a moje deti sú so mnou v posteli. Nemôžem teda vstať a dať ti. No ak ten neprestane klopať, vravím vám, ak aj nevstane a nedá mu preto, že mu je priateľom, jednako pre jeho neodbytnosť vstane a dá mu, koľko potrebuje. Ale aj ja vám hovorím: Pýtajte si, a dajú vám; hľadajte, a nájdete; klopte, a otvoria vám. Lebo každý, kto si pýta, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvoria. Ak vo-

nis enim, qui petit, áccipit: et qui quærit, ínvenit: et pulsánti aperiétur. Quis autem ex vobis patrem petit panem, numquid lápidem dabit illi? Aut piscem: numquid pro pisce serpéntem dabit illi? Aut si petíerit ovum: numquid pórriget illi scorpiónem? Si ergo vos, cum sitis mali, nostis bona data dare fíliis vestris: quanto magis Pater vester de cælo dabit spíritum bonum peténtibus se?

Ľakoho z vás (ako otca) syn poprosí o chlieb, či mu podá kameň? alebo o rybu, či mu miesto ryby podá hada? alebo ak poprosí o vajce, či mu podá škorpióna? Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o koľko skôr váš Otec nebeský dá Ducha Svätého tým, ktorí ho prosia.

Bez *kréda* aj vtedy, keď 25. apríl padne na nedeľu.

OFERTÓRIUM (Ž 108, 30-31)

Confitébor Dómino nimis in ore meo: et in médio multórum laudábo eum, qui ástitit a dextris paúperis: ut salvam fáceret a persequéntibus ánimam meam, allelúja.

Svojimi ústami ja veľmi budem oslavovať Pána a v strede mnohých chváliť ho; lebo stál po pravici chudáka, aby pred prenasledovateľmi zachránil moju dušu, aleluja.

SEKRÉTA

Hæc múnera, quæsumus, Dómine, et víncula nostræ pravitátis absólvant, et tuæ nobis misericórdiæ dona concílient. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte.

Tieto dary, prosíme, Pane, nech rozviažu aj putá našej prevrátenosti aj získajú nám dary tvojho zľutovania. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh.

Druhá a tretia *sekréta* (VI.) na str. 550. - *Prefácia* veľkonočná, str. 518.

KOMÚNIA (Lk 11, 9-10)

Pétite, et accipiétis: quærite, et inveniétis: pulsáte, et aperiétur vobis: omnis enim qui petit, áccipit: et qui quærit, ínvenit: et pulsánti aperiétur, allelúja.

Pýtajte si, a dajú vám, hľadajte, a nájdete, klopte, a otvoria vám. Lebo každý, kto si pýta, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvoria, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Vota nostra, quæsumus, Dómine, pio favóre proséquere: ut, dum dona tua in tribulatióne percípimus, de consolatióne nostra in tuo amóre crescámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum

Naše prosby, prosíme, Pane, sprevádzaj milostivou priazňou: aby my, ktorí v súžení prijímame tvoje dary, zo svojej útechy rástli sme v láske k tebe. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *postkomúnia* (VI.) na str. 550.

Vigília Nanebevstúpenia Pána

Rúcho biele.

Spasiteľ prosí o oslávenie svoje aj naše. - Všetky spevy a modlitby berieme z omše piatej nedele po Veľkej noci, len lekcia a evanjelium sú vlastné. Spasiteľ zakončuje svoj životný beh: sostúpil s neba a teraz sa zasa vracia do neba. jeho oslávením sa začína i jeho spoločný nadprirodzený život s Cirkvou, ktorá je jeho tajomným telom (lekcia). Začína sa jeho oslávenie, ktoré je aj zárukou nášho budúceho oslávenia (evanj.).

OMŠA z piatej nedele po Veľkej noci, str. 594, okrem: Druhá *orácia* z omše *Prosebných dní*, str. 598; tretia o *bl. Panne Márii*, str. 550.

LEKCIA (Ef 4, 7-13)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Ephésios. - Fratres: Unicuíque nostrum data est grátia secúndum mensúram donatiónis Christi. Propter quod dicit: Ascéndens in altum captívam duxit captivitátem: dedit dona homínibus. Quod autem ascéndit, quid est, nisi quia et descéndit primum in inferióres partes terræ? Qui descéndit, ipse est et qui ascéndit super omnes cælos, ut impléret ómnia. Et ipse dedit quosdam quidem apóstolos, quosdam autem prophétas, álios vero evangelístas, álios autem pastóres et doctóres, ad consumma-

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Efezanom. - Bratia! Každému z nás dostalo sa milosti podľa miery, akou nás Kristus obdaroval. Preto hovorí (Písmo): Keď vstupoval na nebesá, viedol so sebou zástup zajatých. Ľuďom dal veľké dary. A čo iného znamená, že vstúpil, ako že aj bol sostúpil do najnižších končín zeme? A ten, ktorý sostúpil, je ten istý, ktorý aj vstúpil nad všetky nebesá, aby všetko naplnil (svojou milosťou). On ustanovil jedných za apoštolov, druhých za prorokov, iných za evanjelistov, niektorých zasa za pastierov a

tiónem sanctórum in opus ministérii, in ædificatiónem córporis Christi: donec occurrámus omnes in unitátem fídei, et agnitiónis Fílii Dei, in virum perféctum, in mensúram ætátis plenitúdinis Christi.

učiteľov, aby náležite pripravovali svätých na dielo služby, totiž na budovanie tela Kristovho, kým všetci nedospejeme k jednote vo viere a v poznaní Syna Božieho, v muža dospelého, k miere plného vzrastu Kristovho.

EVANJELIUM (Jn 17, 1-11)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Sublevátis Jesus óculis in cælum, dixit: Pater, venit hora, clarífica Fílium tuum, ut Fílius tuus claríficet te: sicut dedísti ei potestátem omnis carnis, ut omne, quod dedísti ei, det eis vitam ætérnam. Hæc est autem vita ætérna: ut cognóscant te, solum Deum verum, et quem misísti Jesum Christum. Ego te clarificávi super terram: opus consummávi, quod dedísti mihi, ut fáciam: et nunc clarífica me tu, Pater, apud temetípsum, claritáte, quam hábui, priúsquam mundus esset, apud te. Manifestávi nomen tuum homínibus, quos dedísti mihi de mundo. Tui erant, et mihi eos dedísti: et sermónem tuum servavérunt. Nunc cognovérunt, quia ómnia, quæ dedísti mihi, abs te sunt: quia verba, quæ dedísti mihi, dedi eis: et ipsi accepérunt, et cognovérunt vere, quia a te exívi, et credidérunt, quia tu me misísti. Ego pro eis rogo,

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času Ježiš pozdvihol oči k nebu a hovoril: Otče, už prišla hodina, osláv teda svojho Syna, aby Syn oslávil teba! Lebo si mu dal moc nad všetkými ľuďmi, aby dal život večný tým, ktorých si mu sveril. A večný život je v tom, že poznali teba, jediného pravého Boha, a toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista. Ja som oslávil teba na zemi, keď som dokončil dielo, ktoré si mi dal vykonať. Teraz, Otče, osláv ma ty pri sebe samom slávou, ktorú som mal pri tebe skôr, ako svet vznikol. Zjavil som tvoje meno ľuďom, ktorých si mi dal, (keď som si ich vyvolil) zo sveta. Tvoji boli, a dal si ich mne, a oni zachovali tvoje slovo. Teraz poznali, že všetko, čo si mi dal, je od teba, lebo som im dal tú istú náuku, ktorú si ty mne dal, a oni ju prijali a naozaj poznali, že som od teba vyšiel, a uverili, že si ma ty poslal. Prosím teda za nich! Nie za tento svet prosím, ale za tých, ktorých si mi dal,

non pro mundo rogo, sed pro his, quos dedísti mihi: quia tui sunt: et mea ómnia tua sunt, et tua mea sunt: et clarificátus sum in eis. Et jam non sum in mundo, et hi in mundo sunt, et ego ad te vénio.

lebo sú tvoji. Veď všetko, čo je moje, je tvoje, a čo je tvoje, je moje. A v nich som oslávený. Ja nie som už na tomto svete, ale oni sú ešte na tomto svete, a ja (od nich) odchádzam k tebe.

Prefácia veľkonočná, str. 518.

Nanebevstúpenie Pána Ascensio Domini - Štácia u sv. Petra

Dvoj. 1. triedy s privilegovanou oktávou 3. stupňa. - Rúcho biele.

Kristus víťazne vchádza do neba, - nebo je aj našou vlasťou. - Osudy Hlavy sú aj osudmi Tela. Preto sme dnes jednotní s naším Spasiteľom a aspoň v duchu prebývame v nebi (orácia). Kostol sa nám mení na nebo a my sme svedkami Kristovho oslávenia. Kňaz cez loď prichádza do svätyne k oltáru. Je obrazom Krista, ktorý opúšťa tento svet a vchádza do neba. Túto slávnosť prežívame v spoločnosti sv. Petra a jeho spoluapoštolov. Vžívame sa do citov učeníkov, keď videli svojho Majstra v sláve odchádzať do neba a anjeli ich uistili, že ešte raz príde na túto zem (intr.). Táto sv. omša nám je hneď aj jeho príchodom. Z úst sv. Lukáša (lekcia) a sv. Marka (evanj.) počúvame zprávu o nanebevstúpení Kristovom. S anjelmi sa pripravujeme na privítanie Kráľa (ofert.) a spievame mu víťaznú pieseň, keď požívame jeho svadobnú hostinu (kom.).

INTROIT (Sk 1, 11)

Viri Galilæi, quid admirámini aspiciéntes in cælum? allelúja: quemádmodum vidístis eum ascendéntem in cælum, ita véniet, allelúja, allelúja, allelúja. *(Ps 46, 2)* Omnes gentes, pláudite mánibus: jubiláte Deo in voce exsultatiónis. ℣. Glória Patri.

Mužovia galilejskí, čo hľadíte zadivení do neba? aleluja: Ako ste ho videli vystupovať do neba, tak (opäť) príde, aleluja, aleluja, aleluja. *(Ž 46, 2)* Tlieskajte rukami, všetky národy, plesajte Bohu radostným jasotom. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku, tak nech je.

ORÁCIA

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut qui hodiérna die Unigénitum tuum Re-

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí veríme, že dnešného dňa Jednorode-

demptórem nostrum ad cælos ascendísse crédimus; ipsi quoque mente in cæléstibus habitémus. Per eúndem Dóminum nostrum.

ný tvoj, Spasiteľ náš, vstúpil na nebesá; aj sami mysľou prebývali sme v nebesiach. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

LEKCIA (Sk 1, 1-11)

Léctio Actuum Apostolórum. - Primum quidem sermónem feci de ómnibus, o Theóphile, quæ cœpit Jesus fácere, et docére, usque in diem, qua præcípiens Apóstolis per Spíritum Sanctum, quos elégit, assúmptus est: quibus et præbuit seípsum vivum post passiónem suam in multis arguméntis, per dies quadragínta appárens eis, et loquens de regno Dei. Et convéscens, præcépit eis, ab Jerosólymis ne discéderent, sed exspectárent promissiónem Patris, quam audístis (inquit) per os meum: quia Joánnes quidem baptizávit aqua; vos autem baptizabímini Spíritu Sancto non post multos hos dies. Igitur qui convénerant, interrogábant eum, dicéntes: Dómine, si in témpore hoc restítues regnum Israel? Dixit autem eis: Non est vestrum nosse témpora, vel moménta, quæ Pater pósuit in sua potestáte: sed accipiétis virtútem superveniéntis Spíritus Sancti in vos, et éritis mihi testes in Jerúsalem, et in omni Judæa, et Samaría, et usque ad últimum terræ. Et cum hæc dixísset, vidéntibus

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - Teofil! Prvý svoj spis sostavil som o všetkom, čo Ježiš robil a učil od počiatku až do dňa, v ktorý bol vzatý do neba, keď bol skrze Ducha Svätého odovzdal svoje prikázania apoštolom, ktorých si bol vyvolil. Im sa dosvedčoval mnohými dôkazmi po svojom umučení, že je živý, keď sa im cez štyridsať dní zjavoval a hovoril s nimi o veciach kráľovstva Božieho. Keď s nimi jedol, prikázal im, aby neodchádzali z Jeruzalema, ale aby očakávali prisľúbenie Otcovo, o ktorom ste už - vravel - z úst mojich počuli; lebo Ján krstil vodou, vás však pokrstí Duch Svätý po nemnohých dňoch. Shromaždení sa ho opýtali: Pane, či už teraz zriadiš kráľovstvo Izraelitom? On im vravel: Nie je vašou vecou znať časy alebo chvíle, ktoré Otec určil svojou vlastnou mocou, ale keď sostúpi na vás Duch Svätý, dostanete silu a budete mi svedkami v Jeruzaleme a v celom Judsku i v Samarii a až po kraj sveta. Keď to dopovedal, pred ich očami vystúpil, a oblak im ho vzal

illis, elevátus est, et nubes suscépit eum ab óculis eórum. Cumque intuerétur in cælum eúntem illum, ecce duo viri astitérunt juxta illos in véstibus albis, qui et dixérunt: Viri Galilæi, quid statis aspiciéntes in cælum? Hic Jesus, qui assúmptus est a vobis in cælum, sic véniet, quemádmodum vidístis eum eúntem in cælum.

s očú. Ako uprene hľadeli do neba, keď odchádzal, hľa, dvaja mužovia v bielom odeve si zastali vedľa nich a vraveli im: Mužovia galilejskí! Čo stojíte a hľadíte do neba? Tento Ježiš, ktorý vám bol vzatý do neba, vráti sa tak, ako ste ho videli odchádzať do neba.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 46 6)* Ascéndit Deus in jubilatióne, et Dóminus in voce tubæ, allelúja. ℣. *(Ps 67, 18-19)* Dóminus in Sina in sancto, ascéndens in altum, captívam duxit captivitátem, allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 46, 6)* S jasotom vystupuje Boh a Pán za hlaholu trúb, aleluja. ℣. *(Ž 67, 18-19)* Do svätostánku prišiel so Sinaja Pán, do výše si vystúpil, priviedol si zajatcov, aleluja.

EVANJELIUM (Mk 16, 14-20)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Marcum. - In illo témpore: Recumbéntibus úndecim discípulis, appáruit illis Jesus, et exprobrávit incredulitátem eórum, et durítiam cordis: quia iis, qui víderant eum resurrexísse, non credidérunt. Et dixit eis: Eúntes in mundum univérsum, prædicáte Evangélium omni creatúræ. Qui credíderit, et baptizátus fúerit, salvus erit: qui vero non credíderit, condemnábitur. Signa autem eos, qui credíderint, hæc sequéntur: In nómine meo dæmónia ejícient: linguis loquéntur novis: serpéntes tollent: et si mortíferum quid bíberint,

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Marka. - Za onoho času zjavil sa Ježiš jedenástim učeníkom, keď boli za stolom. Pokarhal ich pre ich neveru a tvrdosť srdca, lebo neuverili tým, ktorí ho videli po jeho zmŕtvychvstaní. Potom im povedal: Iďte do celého sveta a kážte evanjelium všetkému stvoreniu! Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; ale kto neuverí, bude odsúdený. A tých, ktorí uveria, budú sprevádzať tieto znamenia: V mojom mene budú vyháňať zlých duchov, novými jazykmi budú hovoriť, hady budú brať do rúk, ak niečo smrtonosného vypijú, neuškodí im. Na chorých

non eis nocébit: super ægros manus impónent, et bene habébunt. Et Dóminus quidem Jesus, postquam locútus est eis: assúmptus est in cælum, et sedet a dextris Dei. Illi autem profécti, prædicavérunt ubíque, Dómino cooperánte, et sermónem confirmánte, sequéntibus signis.

budú klásť ruky, a tí ozdravejú. Keď im Pán Ježiš dopovedal, vzatý bol do neba a sedí na pravici Božej. Oni sa rozišli a kázali všade. Pán im pomáhal a potvrdzoval ich slová zázrakmi, ktoré ich sprevádzaly.

Po *evanjeliu* zhasia veľkonočnú sviecu, ktorá za štyridsať dní bola symbolom vzkrieseného Krista; tým sa naznačuje jeho odchod do neba.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 46, 6)

Ascéndit Deus in jubilatióne, et Dóminus in voce tubæ, allelúja.

S jasotom vystupuje Boh a Pán za hlaholu trúb, aleluja.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, múnera, quæ pro Fílii tui gloriósa Ascensióne deférimus: et concéde propítius; ut a præséntibus perículis liberémur, et ad vitam perveniámus ætérnam. Per eúndem Dóminum nostrum.

Prijmi, Pane, dary, ktoré prinášame na pamiatku slávneho Nanebevstúpenia Syna tvojho: a uteš milostivý; aby vyslobodili sme sa z časných nebezpečenstiev a došli do života večného. Skrze tohože Pána nášho.

Prefácia, str. 519 a *Communicántes* o Nanebevstúpení, str. 529.

KOMÚNIA (Ž 67, 33-34)

Psállite Dómino, qui ascéndit super cælos cælórum ad Oriéntem. Allelúja.

Prespevujte Pánovi, ktorý sa vezie na odvekých nebesách k Východu, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Præsta nobis, quæsumus, omnípotens et miséricors Deus: ut quæ visibílibus mystériis suménda percépimus, invisíbili consequámur efféctu. Per Dóminum.

Dopraj nám, prosíme, všemohúci a milosrdný Bože: aby to, čo pod viditeľnými tajomstvami prijali sme za pokrm, dosiahli sme neviditeľným účinkom. Skrze Pána.

V oktáve OMŠA zo sviatku, druhá a tretia *orácia* (VI.), str. 550. Keď pripadne sviatok dvojitý alebo polodvojitý, *omša* je z tohto sviatku so spomienkou oktávy (*orácie*, str. 603). Na sviatky polodvojité ako tretia orácia pripojí sa *orácia* o bl. P. Márii *(Concéde)*, str. 550.
Dnešným dňom začína sa príprava na Turíce. Pridružme sa v duchu k tej novéne vo večeradle v Jeruzaleme, kde apoštolovia, vrátiac sa s vrchu Olivového s Máriou, Matkou Ježišovou, jednomyseľne zotrvávali v modlitbách a prosili Ducha Svätého.

Nedeľa v Oktáve Nanebevstúpenia

Polodvoj. - Rúcho biele.

Kristus, sediaci na pravici Otcovej, pošle nám Ducha Svätého, - túžime po Spasiteľovi a po Duchu Svätom. - Túžime po tvári Pánovej (intr.). V očakávaní Ducha Svätého sa užšie zapájame do spoločenstva Cirkvi v duchu Matky Ježišovej a učeníkov Pána (lekcia). Duch Svätý nám dá silu, aby sme celým životom vydávali svedectvo o Ježišovi (evanj.). Pripravujeme sa s jasotom na privítanie svojho Kráľa (ofert.), pri premenení vidíme jeho tvár v podobe bielej Hostie a pri sv. prijímaní prosíme spolu so Spasiteľom, aby nás Otec zachránil od hriechu (kom.).

INTROIT (Ž 26, 7, 8 a 9)

Exaúdi, Dómine, vocem meam, qua clamávi ad te, allelúja: tibi dixit cor meum, quæsívi vultum tuum, vultum tuum, Dómine, requíram: ne avértas fáciem tuam a me, allelúja, allelúja. *(Ps ib. 1)* Dóminus illumináti o mea, et salus mea: quem timébo? ℣. Glória Patri.

Čuj, Pane, môj hlas, ktorým volám, aleluja; prihovára sa moje srdce tebe, neschovávaj svoju tvár predo mnou, aleluja, aleluja. *(Ž tž. 1)* Je moje svetlo Pán a moja záchrana: kohože treba sa mi strachovať? ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus: fac nos tibi semper et devótam gérere voluntátem, et majestáti tuæ sincéro corde servíre. Per Dóminum.

Všemohúci večný Bože: učiň, aby vždy prejavovali sme tebe aj oddanú vôľu aj s úprimným srdcom slúžili sme velebnosti tvojej. Skrze Pána.

Druhá *orácia* o Nanebevstúpení Pána, str. 603.

LEKCIA (1 Pt 4, 7-11)

Léctio Epístolæ beáti Petri Apóstoli. - Caríssimi: Estóte prudéntes, et vigiláte in oratiónibus. Ante ómnia autem

Čítanie z listu sv. Petra apoštola. - Drahí bratia! Buďte rozvážni a bedlivo sa modlite! Nadovšetko sa však vrúc-

mútuam in vobismetípsis caritátem contínuam habéntes: quia cáritas óperit multitúdinem peccatórum. Hospitáles ínvicem sine murmuratióne: unusquísque, sicut accépit grátiam, in altérutrum illam administrántes, sicut boni dispensatóres multifórmis grátiæ Dei. Si quis lóquitur, quasi sermónes Dei: si quis minístrat, tamquam ex virtúte, quam administrat Deus: ut in ómnibus honorificétur Deus per Jesum Christum Dóminum nostrum.

ne navzájom milujte, lebo láska zakrýva množstvo hriechov! Buďte vospolok pohostinní, ale bez reptania! Ako dobrí správcovia mnohotvárnej milosti Božej navzájom si ňou pomáhajte, každý podľa toho, aký dar milosti prijal! Keď niekto hovorí (darom jazyka), tak len slová Božie; keď niekto posluhuje, tak z moci od Boha danej, aby vo všetkom bol oslávený Boh skrze Ježiša Krista, Pána nášho.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 46, 9)* Regnávit Dóminus super omnes gentes: Deus sedet super sedem sanctam suam. Allelúja. ℣. *(Jn 14, 18)* Non vos relínquam órphanos: vado, et vénio ad vos, et gaudébit cor vestrum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 46, 9)* Pán nad všetkými pohanmi kráľuje, na svojom svätom tróne sedí Boh, aleluja. ℣. *(Jn 14, 18)* Neopustím vás ako siroty, odchádzam, ale zase prídem a radovať sa bude vaše srdce. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 15, 26-27; 16, 1-4)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Cum vénerit Paráclitus, quem ego mittam vobis a Patre, Spíritum veritátis, qui a Patre procédit, ille testimónium perhibébit de me: et vos testimónium perhibébitis, quia ab inítio mecum estis. Hæc locútus sum vobis, ut non scandalizémini. Absque synagógis fácient vos: sed venit hora, ut omnis, qui intérficit vos, arbitrétur obséquium se præ-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Keď však príde Obranca, ktorého vám pošlem od Otca, - Duch pravdy, ktorý vychádza z Otca, - ten bude svedčiť o mne, a aj vy budete svedčiť, keďže ste od počiatku so mnou! Toto som vám hovoril, aby ste sa nepohoršovali. Vylúčia vás (totiž) zo synagóg, ba príde čas, keď každý, kto vás zabije, bude sa nazdávať, že tým slúži Bohu. To budú ro-

stáre Deo. Et hæc fácient vobis, quia non novérunt Patrem, neque me. Sed hæc locútus sum vobis, ut, cum vénerit hora eórum, reminiscámini, quia ego dixi vobis.

biť preto, lebo nepoznali Otca, ani mňa. A povedal som vám to, aby ste si pripomenuli, keď príde čas tohto všetkého, že som vám (o tom) hovoril.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 46, 6)

Ascéndit Deus in jubilatióne: et Dóminus in voce tubæ, allelúja.

S jasotom vystupuje Boh, Pán za hlaholu polnice, aleluja.

SEKRÉTA

Sacrifícia nos, Dómine, immaculáta purificent: et méntibus nostris supérnæ grátiæ dent vigórem. Per Dóminum nostrum.

Obety nepoškvrnené, Pane, nech nás očistia: a našim mysliam nech poskytnú svieżosť nebeskej milosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta* o Nanebevstúpení Pána, str. 606; taktiež *prefácia* a *Communicantes*, str. 519, 529.

KOMÚNIA (Jn 17, 12-13 a 15)

Pater, cum essem cum eis, ego servábam eos, quos dedísti mihi, allelúja: nunc autem ad te vénio: non rogo, ut tollas eos de mundo, sed ut serves eos a malo, allelúja, allelúja.

Otče, kým som bol s nimi, chránil som tých, ktorých si mi dal, aleluja. Ale teraz odchádzam ku tebe. Neprosím, aby si ich vzal so sveta, ale aby si ich chránil od zlého, aleluja, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Repléti, Dómine, munéribus sacris: da, quæsumus; ut in gratiárum semper actióne maneámus. Per Dóminum.

Naplnení, Pane, svätými darmi: daj, prosíme; aby zotrvali sme v stálom vzdávaní vďaky. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkomúnia* o Nanebevstúpení Pána, str. 606.

V piatok po oktáve Nanebevstúpenia Pána: OMŠA z nedele v oktáve Nanebevstúpenia s *glóriou*, druhou a treťou *oráciou* (VI.) na str. 550. *Prefácia* zo sviatku Nanebevstúpenia Pána. - Keď na tento deň pripadne sviatok dvojitý, alebo polodvojitý, vtedy je *omša* zo sviatku, druhá *orácia* z nedele v oktáve, str. 607, *prefácia* o Nanebevstúpení Pána, str. 519 (ak sviatok nemá vlastnú prefáciu). Keď však na piatok pripadne sviatok dvojitý 1. alebo 2. triedy, vtedy niet *spomienky* nedele, ale je *prefácia* o Nanebevstúpení Pána.

TURÍCE

Na 50. deň po Veľkej noci židia slávievali starozákonné Turíce ako sviatok žatvy na poďakovanie za poľnú úrodu, ktorú sožali a uskladnili medzi Veľkou nocou a Turícami. Turíce boly i pamätným dňom vyhlásenia zákona Božieho na vrchu Sinai.
Turíce Nového zákona nadväzujú na starozákonnú tradíciu. Na židovskú Veľkú noc pripadlo slávenie kresťanskej Veľkej noci a na 50. deň po tejto prvej Veľkej noci, presne na starozákonné Turíce, Duch Svätý sostúpil na apoštolov. Tento deň je teda požívaním ovocia vykupiteľského diela Kristovho a počiatkom novozákonného zákonodarstva, položením základov Cirkvi, ktorej, ako mystického tela Kristovho, dušou je Duch Svätý.
Duch Svätý, ako prameň lásky a múdrosti, sostúpil v podobe ohnivých jazykov a za víchra, aby sa takto naznačila nadprirodzená sila, sprostredkovaná Duchom Svätým.
Turíce sú sviatkom sviatosti birmovania, ako Veľká noc je sviatkom krstu. Sviatosť birmovania sprostredkuje Ducha Svätého tým, ktorí sa krstom znovuzrodili. Krst a birmovanie úzko súvisia a hoci je birmovanie samostatnou sviatosťou, dopĺňuje sviatosť krstu. Krst a birmovanie patria dovedna ako Veľká noc a Turíce. Krst a birmovanie vysluhovali u prvých kresťanov bezprostredne po sebe v noci veľkonočnej a turíčnej.
Turíce liturgicky sú jubilejnou oktávou Veľkej noci (7krát 7 dní). Preto pôvodne nemaly oktávu a po nich mohol byť letný kántrový pôst. Oktávu dostaly len v 11. storočí a kántrové dni zapadly do sviatkovej oktávy, čo je neobyčajným zjavom v liturgickom roku.
Slovenský názov sviatku je pohanského pôvodu. Pôvodne pohanský slovanský sviatok dostal kresťanskú náplň, ako sa to robilo i v Ríme so staropohanskými sviatkami.
V Jeruzaleme už za apoštolských čias slávievali Turíce popri Veľkej noci (porovnaj Sk 20, 16). Akvitánska pútnička Átéria udáva, že za jej jeruzalemského pobytu v 4. storočí Turíce maly vigíliu a liturgická služba vo sviatok bola po sebe na troch miestach: najprv na Kalvárii, potom na Sione (vo večeradle, kde sostúpil Duch Svätý na apoštolov) a konečne na Olivovom vrchu v súvislosti so spomienkou na Nanebevstúpenie Pána.
V Ríme tento sviatok bol druhým krstným dňom popri Veľkej noci. Tí, ktorí pre chorobu alebo inú vážnu príčinu nemohli prijať krst na Veľkú noc, boli pokrstení na turíčnu vigíliu. Preto po našich farských kostoloch až podnes svätia krstnú vodu aj na turíčnu vigíliu.
Na turíčnu nedeľu štácia je u sv. Petra vo Vatikáne. Sv. Peter, ako hlava apoštolského kolégia, prvý vydáva svedectvo o Duchu Svätom. Duch Svätý sostúpil v tretiu hodinu (našu deviatu, porovnaj Sk 2, 15). Omša je po tercii a v nej Cirkev prosí dar Ducha Svätého krásnym hymnom „Veni Creator Spiritus".

Vigília Turíčna Štácia u sv. Jána v Lateráne

Polodvoj. - Rúcho červené.

Otec nám dá Tešiteľa, - prijmeme ho s radosťou. - Aj svätodušná nedeľa, podobne ako veľkonočná, mala slávnostnú vigíliu, ktorá zaberala celú noc pred turíčnym sviatkom. Na konci vigílie prijali sv. krst tí, ktorí pre chorobu alebo inú vážnu príčinu nemohli byť pokrstení na Veľkú noc. Posvätenie človeka vo sv. krste privlastňuje sa Duchu Svätému, ale u prvých kresťanov, keďže krstili hlavne dospelých, sviatosť birmovania prijímali ihneď po krste; turíčna vigília sa teda veľmi dobre hodila ako náhradná príležitosť vysluhovať sviatosť krstu.

Pôvodne aj turíčna vigília mala dvanásť sv. čítaní. Pápež Gregor Veľký po jednotlivých čítaniach mával homílie, ktoré sa neraz pretiahly. Chcejúc získať čas na kázanie, skracoval vigílie. Tak sa zredukovaly aj čítania tejto vigílie na šesť z pôvodných dvanástich. Z veľkonočných proroctiev čítame tretie, štvrté, jedenáste, ôsme, šieste a siedme.
Po vígilii vo farských kostoloch nasleduje *svätenie krstnej vody* ako na Veľkú noc. Pri spievaní litánií všetkých svätých vraciame sa k oltáru, kde sa bude slúžiť omša vigílie.

Šestoro proroctiev,

ktoré najprv číta kňaz na strane epištoly.

PRVÉ PROROCTVO *(Gn 22, 1-19)*. Viď tretie proroctvo na Bielu sobotu *Tentávit Deus*, str. 468. Pred oráciami nehovorí sa *Flectámus génua*.

ORÁCIA

Orémus. - Deus, qui in Abrahæ fámuli tui ópere humáno géneri obœdiéntiæ exémpla præbuísti: concéde nobis et nostræ voluntátis pravitátem frángere, et tuórum præceptórum rectitúdinem in ómnibus adimplére. Per Dóminum nostrum.

Modlime sa. - Bože, ktorý činom Abraháma, služobníka svojho, ľudskému pokoleniu poskytol si príklady poslušnosti: udeľ nám, aby zlomili sme aj prevrátenosť svojej vôle, aj plnili sme vo všetkom priamosť tvojich prikázaní. Skrze Pána.

DRUHÉ PROROCTVO *(Ex 14, 24-31, 15, 1)*. Viď 4. pror. na Bielu sobotu *Factum est*, str. 471. Po ňom TRAKTUS *(Ex 15, 1-2) Cantémus*, str. 472.

ORÁCIA

Orémus. - Deus, qui primis témporibus impléta mirácula novi Testaménti luce reserásti, ut et mare rubrum forma sacri fontis exsísteret, et liberáta plebs ab Ægyptíaca servitúte christiáni pópuli sacraménta præférret: da, ut omnes gentes Israélis privilégium mérito fídei consecútæ, Spíritus tui participatióne regenerántur. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula.

Modlime sa. - Bože, ktorý zázraky, učinené v predchádzajúcich časoch, ozrejmil si svetlom Nového zákona, takže aj Červené more javí sa ako obraz posvätného prameňa a ľud, oslobodený z egyptského zajatia, poukazuje na sviatosti kresťanského ľudu: daj, aby všetky národy, ktoré zásluhou viery dosiahly výsadu Izraela, znovuzrodily sa prijatím Ducha tvojho. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.

TRETIE PROROCTVO *(Dt 31, 22-30)*. Viď 11. proroctvo na Bielu sobotu *Scripsit Móyses*, str. 482. Po nej TRAKTUS *(Dt 32, 1-4) Atténde*, str. 483.

ORÁCIA

Orémus. - Deus, glorificátio fidélium, et vita justórum, qui per Móysen fámulum tuum nos quoque modulatióne sacri cárminis erudísti: univérsis géntibus misericórdiæ tuæ munus operáre, tribuéndo beatitúdinem, auferéndo terrórem: ut, quod pronuntiátum est ad supplícium, in remédium transferátur ætérnum. Per Dóminum nostrum.

Modlime sa. - Bože, oslava veriacich a život spravodlivých, ktorý poučil si aj nás spevom posvätnej piesne skrze Mojžiša, sluhu svojho: nad všetkými národmi vykonávaj úrad milosrdenstva svojho, udeľujúc blaženosť, odnímajúc hrôzu: aby to, čo prednieslo sa na vyhrážku, premenilo sa na večný liek. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

ŠTVRTÉ PROROCTVO *(Iz 4, 1-6)*. Viď 8. proroctvo na Bielu sobotu *Appreháendent*, str. 479. Po nej TRAKTUS *(Iz 5, 1 a 2): Vínea*, str. 480.

ORÁCIA

Orémus. - Omnípotens sempitérne Deus, qui per únicum Fílium tuum, Ecclésiæ tuæ demonstrásti te esse cultórem: omnem pálmitem, fructum in eódem Christo tuo, qui vera vitis est, afferéntem, cleménter éxcolens, ut fructus afférat amplióres: fidélibus tuis, quos velut víneam ex Ægýpto per fontem baptísmi transtulísti, nullæ peccatórum spinæ præváleant; ut Spíritus tui sanctificatióne muníti, perpétua fruge diténtur. Per eúmdem Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Modlime sa. - Všemohúci večný Bože, ktorý skrze jediného Syna svojho ukázal si sa pestovateľom Cirkvi svojej: pestuj láskavo každú ratolesť, prinášajúcu plody v tomže tvojom Pomazanom, ktorý je pravým viničom, aby zarodila ešte bohatšie: nech nad tvojimi veriacimi, ktorých ako vinicu presadil si z Egypta skrze krstný prameň, nijaké tŕnia hriechov nemajú prevahu; aby, chránení posvätením tvojho Ducha, obohatili sa večnými plodmi. Skrze tohože Pána... v jednote tohože Ducha.

PIATE PROROCTVO *(Bar 3, 9-38)*. Viď 6. proroctvo na Bielu sobotu *Audi, Israel*, str. 474.

ORÁCIA

Orémus. - Deus, qui nobis per prophetárum ora præce-

Modlime sa. - Bože, ktorý ústami prorokov nariadil si

písti temporália relínquere, atque ad ætérna festináre: da fámulis tuis; ut, quæ a te jussa cognóvimus, implére cælésti inspiratióne valeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui.

nám opustiť časné veci a poberať sa za večnými: daj služobníkom svojim; aby to, čo poznali sme, že je nariadené od teba, nebeským vnuknutím vládali sme vyplniť. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý.

ŠIESTE PROROCTVO *(Ez 37, 1-14)*. Viď 7. proroctvo na Bielu sobotu *Facta est super me*, str. 477.

ORÁCIA

Orémus. - Domine, Deus virtútum, qui collápsa réparas, et reparáta consérvas: auge pópulos in tui nóminis sanctificatióne renovándos; ut omnes, qui sacro baptísmate diluúntur, tua semper inspiratióne dirigántur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Modlime sa. - Pane, Bože mocný, ktorý naprávaš rozpadnuté a zachovávaš napravené: rozmnož národy, ktoré majú sa znovuzrodiť posväcovaním tvojho mena; aby všetci, ktorých obmýva svätý krst, riadili sa vždy tvojím vnukaním. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Svätenie krstnej vody (vo farských kostoloch)

Pri sprievode ku krstiteľnici spieva sa *TRAKTUS Sicut cervus*, str. 489.
Prv, ako kňaz príde na miesto, kde je krstiteľnica, modlí sa:

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut, qui solemnitátem doni Sancti Spíritus cólimus, cæléstibus desidériis accénsi, fontem vitæ sitiámus. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula.

Modlime sa. - Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí konáme slávnosť soslania Ducha Svätého, rozpálení nebeskými túžbami, žíznili sme po prameni života. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha Svätého. Boh po všetky veky.

Keď kňaz došiel ku krstiteľnici, vykoná *svätenie* ako na Bielu sobotu, str. 489.
Na zpiatočnej ceste spievajú sa skrátené *Litánie* o všetkých svätých (viď Dodatok na konci Misála). Potom nasleduje omša turíčnej vigílie.

Omša turíčnej vigílie

Sme shromaždení spolu s učeníkmi Pánovými a očakávame Ducha Svätého. - Duch Svätý krstencom i nám dá nového ducha (intr.) a svetlo (orácia). V časoch apoštolských Duch Svätý viditeľne sostúpil na krstencov, dnes tak isto účinkuje, ale neviditeľne (lekcia). Sostúpi na nás ten istý Duch, ktorého nám prisľúbil Kristus (evanj.). Pripravujeme sa na príchod Pánov i jeho Ducha a prosíme o tento Božský dar (ofert.). Spojenie s Kristom vo sv. prijímaní je nám prameňom milosti Ducha Svätého (kom.).

Introit je len v privát. omšiach, v slávnostnej odpadá, ako na Bielu sobotu.

INTROIT (Ez 36, 23, 24 a 25-26)

Cum sanctificátus fúero in vobis, congregábo vos de univérsis terris: et effúndam super vos aquam mundam, et mundabímini ab ómnibus inquinaméntis vestris: et dabo vobis spíritum novum, allelúja, allelúja. *(Ps 33, 2)* Benedícam Dóminum in omni témpore: semper laus ejus in ore meo. ℣. Glória Patri.

Keď ukáže sa vo vás moja svätosť, shromaždím vás zo všetkých zemí a vylejem na vás vodu čistú, a budete očistení od všetkých vašich škvŕn a dám vám nového ducha, aleluja, aleluja. *(Ž 33, 2)* Dobrorečiť budem Pánovi v každom čase, vždy jeho chvála v mojich ústach. ℣. Sláva Otcu.

Na *glóriu*, práve tak ako na Bielu sobotu, na znak radosti vyzváňa sa všetkými zvonmi.

ORÁCIA

Præsta, quǽsumus, omnípotens Deus, ut claritátis tuæ super nos splendor effúlgeat: et lux tuæ lucis corda eórum, qui per grátiam tuam renáti sunt, Sancti Spíritus illustratióne confírmet. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože, aby zažiaril nad nami lesk tvojej jasnosti: a svetlo tvojho svetla osvietením Ducha Svätého nech posilní srdcia tých, ktorí zrodili sa skrze tvoju milosť. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha Svätého.

LEKCIA (Sk 19, 1-8)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Factum est, cum Apóllo esset Corínthi, ut Paulus, peragrátis superióribus pártibus, veníret Ephesum, et inveníret quosdam discípulos; dixít-

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - V tých dňoch, keď bol Apolo v Korinte, Pavol pochodil horné kraje a došiel do Efezu. Našiel tam niektorých učeníkov a povedal im: Či ste prijali Du-

que ad eos: Si Spíritum Sanctum accepístis credéntes? At illi dixérunt ad eum: Sed neque si Spíritus Sanctus est, audívimus. Ille vero ait: In quo ergo baptizáti estis? Qui dixérunt: In Joánnis baptísmate. Dixit autem Paulus: Joánnes baptizávit baptísmo pœniténtiæ pópulum, dicens: In eum, qui ventúrus esset post ipsum, ut créderent: hoc est, in Jesum. His audítis, baptizáti sunt in nómine Dómini Jesu. Et cum imposuísset illis manus Paulus, venit Spíritus Sanctus super eos: et loquebántur linguis, et prophetábant. Erant autem omnes viri fere duódecim. Introgréssus autem synagógam, cum fidúcia loquebátur per tres menses, dísputans, et suádens de regno Dei.

cha Svätého, keď ste boli uverili? Oni mu povedali: Ani sme nepočuli o tom, či je Duch Svätý. I hovoril: Akým (krstom) ste teda boli pokrstení? Oni odpovedali: Jánovým krstom! Pavol povedal: Ján krstil krstom pokánia a hovoril ľudu, aby verili v toho, ktorý po ňom príde, to je: v Ježiša. Keď to počuli, dali sa pokrstiť v mene Pána Ježiša. A ako Pavol kládol na nich ruky, sostúpil na nich Duch Svätý a hovorili aj (rozličnými) jazykmi a prorokovali. Bolo ich spolu asi dvanásť mužov. (Pavol) chodieval do synagogy a po tri mesiace neohrozene vyučoval, kázal a presviedčal o kráľovstve Božom.

Allelúja. ℣. *(Ps 106, 1)* Confitémini Dómino, quóniam bonus: quóniam in sæculum misericórdia ejus.

Aleluja. ℣. *(Ž 106, 1)* Vzdajte chválu Pánu, lebo dobrý je, bo jeho milosrdenstvo je naveky.

TRAKTUS (Ž 116, 1-2)

Laudáte Dóminum omnes gentes: et collaudáte eum omnes pópuli. ℣. Quóniam confirmáta est super nos misericórdia ejus: et véritas Dómini manet in ætérnum.

Chváľte Pána všetky národy, oslavujte ho všetci ľudia. ℣. Bo jeho milosrdenstvo je utvrdené nad nami a vernosť Pána trvá naveky.

Pri slávnostnej sv. omši na *evanjelium* nenesie sa svetlo, ale užíva sa len kadidlo.

EVANJELIUM (Jn 14, 15-21)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus discí-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom:

pulis suis: Si dilígitis me, mandáta mea serváte; et ego rogábo Patrem, et álium Paráclitum dabit vobis, ut máneat vobíscum in ætérnum: Spíritum veritátis, quem mundus non potest accípere, quia non videt eum, nec scit eum. Vos autem cognoscétis eum: quia apud vos manébit, et in vobis erit. Non relínquam vos órphanos: véniam ad vos. Adhuc módicum: et mundus me jam non videt. Vos autem vidétis me: quia ego vivo, et vos vivétis. In illo die vos cognoscétis, quia ego sum in Patre meo, et vos in me, et ego in vobis. Qui habet mandáta mea, et servat ea, ille est, qui díligit me. Qui autem díligit me, diligétur a Patre meo: et ego díligam eum, et manifestábo ei meípsum.

Ak ma milujete, zachovávajte moje prikázania! A ja budem prosiť Otca, a dá vám iného Obrancu, aby bol naveky s vami, Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, pretože ho nevidí, ani nepozná. Vy ho poznáte, pretože bude pri vás a bude vo vás. Neopustím vás ako siroty, vrátim sa k vám. Ešte trocha, a svet ma už neuvidí, ale vy ma uvidíte, lebo žijem, a aj vy budete žiť. V ten deň poznáte, že ja som vo svojom Otcovi, vy vo mne a ja vo vás. Kto pozná moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje. A kto mňa miluje, toho bude milovať aj môj Otec, aj ja ho budem milovať a zjavím mu seba samého.

Krédo sa nespieva.

OFERTÓRIUM (Ž 103, 30-31)

Emítte Spíritum tuum, et creabúntur: et renovábis fáciem terræ: sit glória Dómini in sæcula, allelúja.

Vyšli Ducha svojho, a budú stvorené a obnovíš tvárnosť zeme. Nech sláva Pánova je naveky, aleluja.

Sekréta (ako v turíčnu nedeľu, str. 621).

Prefácia turíčna, str. 521; taktiež *Communicántes*, str. 529 a *Hanc ígitur*, str. 530.

KOMÚNIA (Jn 7, 37-39)

Ultimo festivitátis die dicébat Jesus: Qui in me credit, flúmina de ventre ejus fluent aquæ vivæ. Hoc autem dixit de Spíritu, quem acceptúri erant credéntes in eum, allelúja, allelúja.

V posledný deň slávnosti volal Ježiš: Kto verí vo mňa, prúdy živej vody potečú z jeho vnútra. To hovoril o Duchu, ktorého mali prijať veriaci v neho, aleluja, aleluja.

Postkomúnia (ako v turíčnu nedeľu, str. 621).

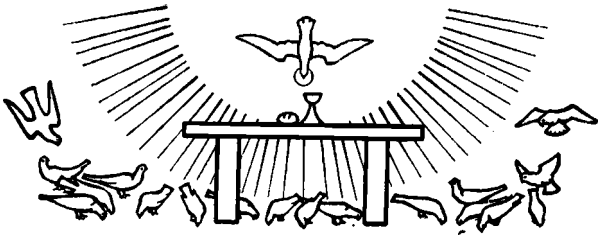

Nedeľa Turíčna Dominica Pentecostes Štácia u svätého Petra

Dvoj. 1. triedy s privilegovanou oktávou prvej triedy. - Rúcho červené.

Kristus nám posiela Ducha Svätého, - s radosťou prijímame svojho Božského Hosťa. - Táto sv. omša nám sprostredkuje Ducha Svätého. Prichádza k nám Kristus a s ním Duch Svätý. Liturgia slávi sv. omšu po deviatej hodine predpoludním („post Tertiam," - po tretej, lebo „o tretej hodine" sostúpil na apoštolov). V tercii, ktorá predchádza omšu, prosí Cirkev v hymne „Veni Creator Spiritus" tento vznešený dar.
Sme shromaždení v bazilike sv. Petra. Táto bazilika, i náš kostol, je nám dnes večeradlom, kde učeníci, pohrúžení do modlitieb, očakávajú veľkú chvíľu príchodu Ducha Svätého. Duch Svätý naplní celý svet, všetky národy a kraje (intr.). V lekcii počujeme priebeh sostúpenia Ducha Svätého na prvé Turíce. Vo speve aleluja prosíme aj my o tento Božský dar. Sekvencia rozvádza posledný verš dopodrobna. Hlavnými účinkami Ducha Svätého sú svetlo viery, pokoj a nebojácnosť (evanj.). Kresťan má hodnosť kráľovskú. V tomto povedomí pripravujeme sa na príchod Krista a Ducha Svätého, keď Boh utvrdí v nás, čo sa začalo sviatosťou krstu (ofert.). Pri premenení sme svedkami príchodu Ducha Svätého, lebo kde je Kristus, tam je aj Duch Svätý. I sv. prijímanie nás naplní Duchom Svätým a cítime sa, ako sa cítili apoštoli po prijatí Ducha Svätého (kom.).

INTROIT (Múd 1, 7)

Spíritus Dómini replévit orbem terrárum, allelúja: et hoc quod cóntinet ómnia, sciéntiam habet vocis, allelúja, allelúja, allelúja. *(Ps 67, 2)* Exsúrgat Deus, et dissipéntur inimíci ejus: et fúgiant, qui odérunt eum, a fácie ejus. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. Sicut erat in.

Duch Pánov naplňuje okruh zemský, aleluja. On, ktorý všetko udržuje, pozná každý jazyk, aleluja, aleluja, aleluja. *(Ž 67, 2)* Vstaň, Bože, rozpráš svojich nepriateľov, nech utečú pred tebou tí, ktorí nenávidia teba. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz.

ORÁCIA

Deus, qui hodiérna die corda fidélium Sancti Spíritus illustratióne docuísti: da nobis in eódem Spíritu recta sápere, et de ejus semper consolatióne gaudére. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Bože, ktorý dnešného dňa osvietením Ducha Svätého poučil si srdcia veriacich: daj nám v tomže Duchu správne poznávať a vždy radovať sa z jeho útechy. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.

LEKCIA (Sk 2, 1-11)

Léctio Actuum Apostolórum. - Cum compleréntur dies Pentecóstes, erant omnes discípuli páriter in eódem loco: et factus est repénte de cælo sonus, tamquam adveniéntis spíritus veheméntis: et replévit totam domum, ubi erant sedéntes. Et apparuérunt illis dispertítæ linguæ tamquam ignis, sedítque supra síngulos eórum: et repléti sunt omnes Spíritu Sancto, et cœpérunt loqui váriis linguis, prout Spíritus Sanctus dabat éloqui illis. Erant autem in Jerúsalem habitántes Judæi, viri religiósi ex omni natióne, quæ sub cælo est. Facta autem hac voce, convénit multitúdo, et mente confúsa est, quóniam audiébat unusquísque lingua sua illos loquéntes. Stupébant autem omnes, et mirabántur, dicéntes: Nonne ecce omnes isti, qui loquúntur, Galilæi sunt? Et quómodo nos audívimus unusquísque linguam nostram, in qua nati sumus? Parthi, et Medi, et Ælamítæ, et qui

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - Keď nadišiel sviatok päťdesiateho dňa (po Veľkej noci), všetci učeníci boli shromaždení na tom mieste. Tu zrazu zaznel s neba hukot, ako by sa hnal prudký vietor, a naplnil celý dom, v ktorom boli. I zjavily sa nad nimi ako by ohnivé jazyky a rozdelily sa tak, že nad každým jedným z nich sa postavil (jeden); všetkých naplnil Duch Svätý, a začali hovoriť cudzími jazykmi tak, ako im ten Duch vnukol ozvať sa. V Jeruzaleme sa boli osadili Židia, bohabojní ľudia zo všetkých národov, ktoré sú pod nebom. Keď sa teda strhol tento hukot, sbehol sa veľký zástup a užasol, lebo každý jeden ich počul hovoriť svojou vlastnou rečou. Celí unesení od údivu pýtali sa: Či títo všetci, ktorí hovoria, nie sú Galilejčania? A akože ich každý jeden počujeme hovoriť naším vlastným jazykom, v ktorom sme sa zrodili? My Parti, Médi, Elamíti a obyvatelia Mezo-

hábitant Mesopotámiam, Judæam, et Cappadóciam, Pontum, et Asiam, Phrýgiam, et Pamphýliam, Ægýptum, et partes Líbyæ, quæ est circa Cyrénen, et ádvenæ Románi, Judæi quoque, et Prosélyti, Cretes, et Arabes: audívimus eos loquéntes nostris linguis magnália Dei.

potámie, Judska, Kapadocie, Pontu a Ázie, Frýgie a Pamfýlie, Egypta a líbyjských krajov okolo Cyrény, prisťahovaní Rimania, tak Židia ako obrátenci, Kréťania a Arabi, (všetci) ich počujeme hovoriť našimi vlastnými jazykmi o veľkých skutkoch Božích.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 103, 30)* Emítte Spíritum tuum et creabúntur: et renovábis fáciem terræ. Allelúja. *(Hic genuflectitur.)* ℣. Veni, Sancte Spíritus, reple tuórum corda fidélium: et tui amóris in eis ignem accénde.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 103, 30)* Vyšli Ducha svojho, a budú stvorené a obnovíš tvárnosť zeme, aleluja. *(Tu sa kľakne.)* ℣. Príď, Duchu Svätý, naplň srdcia svojich veriacich a zapáľ v nich oheň svojej lásky.

SEKVENCIA

Veni, Sancte Spíritus, et emítte cælitus lucis tuæ rádium.

Príď k nám, Duchu Presvätý, vyšli s neba bohatý jasot svetla pravého.

Veni, pater paúperum, veni, dator múnerum, veni, lumen córdium.

Príď k nám, otče chudobných, príď k nám, darca darov stých, svetlo srdca ľudského.

Consolátor óptime, dulcis hospes ánimæ, dulce refrigérium.

Tešiteľ náš najlepší, ó hosť duše najsladší, sladká chvíľa okriatia.

In labóre réquies, in æstu tempéries, in fletu solátium.

V práci odpočinutie, v spárne chladné vanutie, v plači pravá útecha.

O lux beatíssima, reple cordis íntima tuórum fidélium.

Ó jas najviac blažiaci, hlbiny sŕdc veriacich, naplniť ráč milosťou.

Sine tuo númine, nihil est in hómine, nihil est innóxium.

Kde ty, Bože, neprídeš, v človeku len prázdno zrieš, škodu spolu s nečnosťou.

Lava quod est sórdidum, riga quod est áridum, sana quod est saúcium.

Očisť, čo je skalené, zavlaž, čo je znavené, uzdrav, čo je zranené.

Flecte quod est rígidum, fo-

Ohni, čo je stŕpnuté, zohrej,

ve quod est frígidum, rege quod est dévium.
Da tuis fidélibus, in te confidéntibus, sacrum septenárium.
Da virtútis méritum, da salútis éxitum, da perénne gáudium. Amen. Allelúja.

čo je skrehnuté, naprav, čo je zblúdené.
Daruj svojim veriacim, s dôverou ťa prosiacim, svätú milosť sedmorú.
Daj za čnosti odmenu, daj smrť dobrú, blaženú, daj nám radosť trvalú. Amen. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 14, 23-31)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Si quis díligit me, sermónem meum servábit, et Pater meus díliget eum, et ad eum veniémus, et mansiónem apud eum faciémus: qui non díligit me, sermónes meos non servat. Et sermónem quem audístis, non est meus; sed ejus, qui misit me, Patris. Hæc locútus sum vobis, apud vos manens. Paráclitus autem Spíritus Sanctus, quem mittet Pater in nómine meo, ille vos docébit ómnia, et súggeret vobis ómnia, quæcúmque dixero vobis. Pacem relínquo vobis, pacem meam do vobis: non quómodo mundus dat, ego do vobis. Non turbétur cor vestrum, neque formídet. Audístis, quia ego dixi vobis: Vado, et vénio ad vos. Si diligerétis me, gauderétis útique, quia vado ad Patrem; quia Pater major me est. Et nunc dixi vobis, priúsquam fiat: ut cum factum fúerit, credátis. Jam non multa loquar vobíscum.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Ak ma niekto miluje, zachová moje slovo, a môj Otec ho bude tiež milovať. Prídeme k nemu a budeme u neho prebývať. Kto ma však nemiluje, nezachováva moje slová. A slovo, ktoré (odo mňa) počul, nie je moje, ale Otcovo, ktorý ma poslal. Toto vám hovorím, kým som ešte s vami. No Obranca, Duch Svätý, ktorého Otec pošle v mojom mene, ten vás naučí všetkému a pripomenie vám všetko, čo som hovoril. Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam; nie ako svet dáva, dávam vám (ho). Nech sa nermúti a nestrachuje vaše srdce, keď ste počuli, že som vám hovoril: Odchádzam, ale vrátim sa k vám! Keby ste ma milovali, radovali by ste sa, že odchádzam k Otcovi, lebo Otec je väčší ako ja. Povedal som vám to už teraz, skôr ako sa stalo, aby ste uverili, keď sa to stane. Už nebudem veľa hovoriť s va-

Venit enim princeps mundi hujus, et in me non habet quidquam. Sed ut cognóscat mundus, quia díligo Patrem, et sicut mandátum dedit mihi Pater, sic fácio.

mi, lebo prichádza knieža tohto sveta. Nič vo mne nemá svojho, ale svet má poznať, že milujem Otca a robím tak, ako mi Otec prikázal.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 67, 29-30)

Confírma hoc, Deus, quod operátus es in nobis: a templo tuo, quod est in Jerúsalem, tibi ófferent reges múnera, allelúja.

Upevni, Bože, čo si v nás vykonal; pre tvoj chrám, ktorý je v Jeruzaleme, nech kráľovia prinášajú tebe dary obetné, aleluja.

SEKRÉTA

Múnera, quæsumus, Dómine, obláta sanctífica: et corda nostra Sancti Spíritus illustratióne emúnda. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Dary obetované, prosíme, Pane, posväť: a naše srdcia očisti osvietením Ducha Svätého. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha Svätého, Boh po všetky.

Prefácia turíčna, str. 521; taktiež *Communicántes*, str. 529 a *Hanc ígitur*, str. 530.

KOMÚNIA (Sk 2, 2 a 4)

Factus est repénte de cælo sonus, tamquam adveniéntis spíritus veheméntis, ubi erant sedéntes, allelúja: et repléti sunt omnes Spíritu Sancto, loquéntes magnália Deia, llelúja, allelúja.

Znenazdania nastal s neba hukot, podobne ako keby zavial prudký vietor sa práve zdržovali, aleluja: a všetci boli na plnení Duchom Svätým a ohlasovali veľké skutky Božie, aleluja, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Sancti Spíritus, Dómine, corda nostra mundet infúsio: et sui roris íntima aspersióne fœcúndet. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus Sancti Deus.

Vliatie Ducha Svätého, Pane, nech očistí naše srdcia: a nech ich zúrodní najvnútornejším skropením svojej rosy. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.

Pondelok Turíčny Štácia u sv. Petra v okovách

Dvoj. 1. triedy. - Rúcho červené.

Duch Svätý pôsobí pri krste a birmovaní, - prijali sme ho a zachovávame si ho. - Liturgia turíčneho týždňa, ako vo veľkonočný týždeň, týka sa predovšetkým krstencov a účinkov prvých troch sviatostí, ktoré prijali, t. j. krstu, birmovania a Eucharistie.

Ďakujeme za dary, ktoré sme pričinením Ducha Svätého obsiahli pri sv. krste (intr.). V lekcii nám káže sv. Peter (sme totiž v jeho dome) a vďačne si spomíname na udalosť príchodu Ducha Svätého do našej duše pri birmovaní. Kresťan, naplnený Duchom Svätým, je nositeľom Kristovej pravdy a jeho svetla, je odlúčený od ducha tohto sveta (evanj.). Očakávajúc príchod Ducha Svätého v dnešnej omši, vedomí sme si, že jeho účinok bude taký, ako keď sa otvoria pramene vôd po zahrmení (ofert.). Pri sv. prijímaní Duch Svätý nás poučuje o Kristovej pravde (kom.).

INTROIT (Ž 80, 17)

Cibávit eos ex ádipe fruménti, allelúja: et de petra melle saturávit eos, allelúja, allelúja. *(Ps ib. 2)* Exsultáte Deo adjutóri nostro: jubiláte Deo Jacob. ℣. Glória Patri.

Kŕmil ich jadrom pšeničným, aleluja, a sýtil ich medom skalnatým, aleluja, aleluja. *(Ž tž. 2)* Plesajte Bohu, nášmu pomocníkovi, jasajte Bohu Jakubovmu. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui Apóstolis tuis Sanctum dedísti Spíritum: concéde plebi tuæ piæ petitiónis effectum, ut quibus dedísti fidem, largiáris et pacem. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Bože, ktorý svojim Apoštolom dal si Ducha Svätého: udeľ ľudu svojmu splnenie zbožnej prosby, aby tým, ktorým dal si vieru, uštedril si aj pokoja. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.

LEKCIA (Sk 10, 34 a 42-48)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Apériens Petrus os suum, dixit: Viri fratres, nobis præcépit Dóminus prædicáre pópulo, et testificári, quia ipse est, qui constitútus est a Deo judex vivórum, et mortuórum. Huic omnes prophétæ testimónium pérhibent, remissiónem peccatórum accípere

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - V tých dňoch otvoril Peter ústa a vravel: Mužovia, bratia, Pán nám prikázal, aby sme ľudu hlásali a svedčili, že on je od Boha ustanovený za sudcu živých a mŕtvych. O ňom svedčia všetci proroci, že každý, kto v neho verí, pre jeho meno dosiahne odpustenie hriechov. Kým Pe-

per nomen ejus omnes, qui credunt in eum. Adhuc loquénte Petro verba hæc, cécidit Spíritus Sanctus super omnes, qui audiébant verbum. Et obstupuérunt ex circumcisióne fidéles, qui vénerant cum Petro: quia et in natiónes grátia Spíritus Sancti effúsa est. Audiébant enim illos loquéntes linguis, et magnificántes Deum. Tunc respóndit Petrus: Numquid aquam quis prohibére potest, ut non baptizéntur hi, qui Spíritum Sanctum accepérunt sicut et nos? Et jussit eos baptizári in nómine Dómini Jesu Christi.

ter ešte hovoril tieto slová, Duch Svätý sostúpil na všetkých, ktorí tú reč počúvali. I užasli veriaci z obriezky, ktorí boli prišli s Petrom, že sa dar Ducha Svätého vylial aj na pohanov. Počuli ich totiž hovoriť jazykmi a zvelebovať Boha. Tu prehovoril Peter: Či môže ešte niekto zabrániť, aby neboli vodou pokrstení tí, ktorí prijali Ducha Svätého ako aj my? I rozkázal ich pokrstiť v mene Pána Ježiša Krista.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Act 2, 4)* Loquebántur váriis linguis Apóstoli magnália Dei. Allelúja. *(Hic genuflectitur.)* ℣. Veni, Sancte Spíritus, reple tuórum corda fidélium: et tui amóris in eis ignem accénde.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Sk 2, 4)* Ohlasovali apoštoli rozličnými jazykmi veľké skutky Božie. Aleluja. *(Tu sa kľakne.)* ℣. Príď, Duchu Svätý, naplň srdcia svojich veriacich a zapáľ v nich oheň svojej lásky.

Sekvencia *Veni, Sancte Spíritus*, str. 619.

EVANJELIUM (Jn 3, 16-21)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus Nicodémo: Sic Deus diléxit mundum, ut Fílium suum unigénitum daret: ut omnis, qui credit in eum, non péreat, sed hábeat vitam ætérnam. Non enim misit Deus Fílium suum in mundum, ut júdicet mundum, sed ut salvétur mundus per ipsum. Qui credit in eum, non judi-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš Nikodémovi: Tak Boh miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nik, kto v neho uverí, nezahynul, ale mal večný život. Lebo Boh neposlal svojho Syna na svet preto, aby odsúdil svet, ale aby svet spasil. Kto uverí v neho, nebude odsúdený, ale kto neverí, už je odsúdený, pretože ne-

cátur: qui autem non credit, jam judicátus est; quia non credit in nómine unigéniti Fílii Dei. Hoc est autem judícium: quia lux venit in mundum, et dilexérunt hómines magis ténebras quam lucem: erant enim eórum mala ópera. Omnis enim, qui male agit, odit lucem, et non venit ad lucem, ut non arguántur ópera ejus: qui autem facit veritátem, venit ad lucem, ut manifesténtur ópera ejus, quia in Deo sunt facta.

uveril v meno jednorodeného Syna Božieho. A práve v tom je tento súd, že svetlo prišlo na svet, ale ľudia väčšmi milovali tmu ako svetlo, bo ich skutky boly zlé. Každý totiž, kto zle robí, nenávidí svetlo a nejde na svetlo, aby ho neusvedčili z jeho (zlých) skutkov. Kto však koná podľa pravdy, ide na svetlo, aby bolo zjavné, že jeho skutky sú vykonané s Bohom.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 17, 14 a 16)

Intónuit de cælo Dóminus, et Altíssimus dedit vocem suam et apparuérunt fontes aquárum, allelúja.

Zahrmel s neba Pán a vydal hlas svoj Najvyšší a zjavily sa pramene vôd, aleluja.

SEKRÉTA

Propítius, Dómine, quæsumus, hæc dona sanctífica: et, hóstiæ spiritális oblatióne suscépta, nosmetípsos tibi pérfice munus ætérnum. Per Dóminum.

Milostivo posväť, Pane, prosíme, tieto dary: a po prijatí podania duchovnej obety zdokonaľ aj nás, aby boli sme tebe verným obetným darom. Skrze Pána.

Prefácia turičná, str. 521; taktiež *Communicántes*, str. 529 a *Hanc igitur* str. 530.

KOMÚNIA (Jn 14, 26)

Spíritus Sanctus docébit vos, allelúja: quæcúmque díxero vobis, allelúja, allelúja.

Duch Svätý vás naučí všetkému, aleluja, čo som vám povedal, aleluja, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Adésto, quæsumus, Dómine, pópulo tuo: et, quem mystériis cæléstibus imbuísti, ab hóstium furóre defénde. Per Dóminum nostrum.

Prispej, prosíme, Pane, ľudu svojmu: a keď naplnil si ho nebeskými darmi, chráň ho pred zlobou nepriateľov. Skrze Pána nášho.

Utorok Turíčny Štácia u sv. Anastázie

Dvoj. 1. triedy. - Rúcho červené.

Duch Svätý je prameňom života. - V radostnom jasaní ďakujeme za milosť povolania (intr.). Prijímame Ducha Svätého v tejto sv. omši, ako ho Samaritáni prijali vkladaním rúk Petra a Jána (evanj.). Kristus, náš dobrý Pastier, prišiel, aby nám dal život a poslaním Ducha Svätého rozmnožuje tento život v nás (evanj.). Pripravujeme chlieb a víno pre nebeský pokrm anjelský (ofert.), na ktorom sme účastní v obetnej hostine na oslávenie Krista skrze Ducha Svätého (kom.).

INTROIT (4 Ezd 2, 36 a 37)

Accípite jucunditátem glóriæ vestræ, allelúja: grátias agéntes Deo, allelúja: qui vos ad cæléstia regna vocávit, allelúja, allelúja. *(Ps 77, 1)* Atténdite, pópule meus, legem meam: inclináte aurem vestram in verba oris mei. ℣. Glória Patri.

Prijmite slasť slávy svojej, aleluja, a ďakujte Bohu, aleluja, ktorý vás povolal do svojho nebeského kráľovstva, aleluja, aleluja. *(Ž 77, 1)* Naslúchaj, ľud môj, moju náuku, nakloň svoje uši k slovám mojich úst. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Adsit nobis, quǽsumus, Dómine, virtus Spíritus Sancti: quæ et corda nostra cleménter expúrget, et ab ómnibus tueátur advérsis. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Nech nám prispeje, prosíme, Pane, sila Ducha Svätého: ktorá aj srdcia naše nech milostivo vyčistí, aj ochráni nás od všetkých protivenstiev. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.

LEKCIA (Sk 8, 14-17)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Cum audíssent Apóstoli, qui erant Jerosólymis, quod recepísset Samaría verbum Dei, misérunt ad eos Petrum, et Joánnem. Qui cum veníssent, oravérunt pro ipsis, ut accíperent Spíritum Sanctum: nondum enim in quemquam illórum vénerat, sed bapti-

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - V tých dňoch, keď sa apoštoli, ktorí boli v Jeruzaleme, dopočuli, že Samaria prijala slovo Božie, vyslali k nim Petra a Jána. Prišli a modlili sa za nich, aby prijali Ducha Svätého. Lebo na nikoho z nich ešte nebol sostúpil, boli iba pokrstení v mene Pána Ježiša. Vtedy vkla-

záti tantum erant in nómine Dómini Jesu. Tunc imponébant manus super illos, et accipiébant Spíritum Sanctum. Allelúja, allelúja. ℣. *(Joann 14, 26)* Spíritus Sanctus docébit vos, quæcúmque dixero vobis. Allelúja. *(Hic genuflectitur.)* ℣. Veni, Sancte Spíritus, reple tuórum corda fidélium: et tui amóris in eis ignem accénde.

dali na nich ruky a prijali Ducha Svätého.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Jn 14, 26)* Duch Svätý vás naučí všetkému, čo som vám povedal. Aleluja. *(Tu si kľakneme.)* ℣. Príď, Duchu Svätý, naplň srdcia svojich veriacich a zapáľ v nich oheň svojej lásky.

Sekvencia *Veni, Sancte Spiritus*, str. 619.

EVANJELIUM (Jn 10, 1-10)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus pharisæis: Amen, amen dico vobis: qui non intrat per óstium in ovíle óvium, sed ascéndit aliúnde, ille fur est, et latro. Qui autem intrat per óstium, pastor est óvium. Huic ostiárius áperit: et oves vocem ejus áudiunt, et próprias oves vocat nominátim, et edúcit eas. Et cum próprias oves emíserit, ante eas vadit: et oves illum sequúntur, quia sciunt vocem ejus. Aliénum autem non sequúntur, sed fúgiunt ab eo: quia non novérunt vocem alienórum. Hoc provérbium dixit eis Jesus. Illi autem non cognovérunt quid loquerétur eis. Dixit ergo eis íterum Jesus: Amen, amen dico vobis, quia ego sum óstium óvium. Omnes, quotquot venérunt, fures sunt, et latrónes; et non audiérunt eos oves.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš farizejom: Veru, veru, hovorím vám, kto nevchádza do ovčínca dverami, ale inokade vstupuje, je zlodej a zbojník. Kto však vchádza dverami, je pastier oviec. Tomu strážca otvára a ovce počúvajú na jeho hlas. On volá svoje ovce po mene a vyvádza ich (na pašu). A keď vyženie ovce, kráča pred nimi, a ovce idú za ním, lebo poznajú jeho hlas. Za cudzím nejdú, ale utekajú od neho, lebo nepoznajú hlas cudzích (ľudí). Toto podobenstvo im rozprával Ježiš, ale oni nerozumeli, čo im povedal. A znovu im hovoril Ježiš: Veru, veru, vravím vám, ja som dvere k ovciam! Tí, ktorí prišli predo mnou, boli sami zlodeji a zbojníci, a ovce ich nepočúvaly. Ja som dvere! Ak niekto vojde cezo mňa, bude spasený. Bude

Ego sum óstium. Per me si quis introíerit, salvábitur: et ingrediétur, et egrediétur, et páscua invéniet. Fur non venit, nisi ut furétur, et mactet, et perdat. Ego veni, ut vitam hábeant, et abundántius hábeant.

môcť (bezpečne) vchádzať i vychádzať a nájde pastvu. Zlodej prichádza, len aby kradol, zabíjal a hubil (ovce); ja som však prišiel, aby maly život, a prehojne ho maly!

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 77, 23-25)

Portas cæli apéruit Dóminus, et pluit illis manna, ut éderent: panem cæli dedit eis, panem Angelórum manducávit homo, allelúja.

Poroztváral brány nebeské Pán a dal, že na nich manna na jedenie pršala a dal im chlieb nebeský, chlieb anjelský človek pojedával, aleluja.

SEKRÉTA

Purificet nos, quæsumus, Dómine, múneris præséntis oblátio: et dignos sacra participatióne efficiat. Per Dóminum nostrum.

Nech nás očistí, prosíme, Pane, obetovanie tohto daru: a učiní hodnými svätého účastenstva. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia turičná, str. 521; taktiež *Communicántes*, str. 529, a *Hanc igitur*, str. 530.

KOMÚNIA (Jn 15, 26; 16, 14)

Spíritus, qui a Patre procédit, allelúja: ille me clarificábit, allelúja, allelúja.

Duch, ktorý od Otca vychádza, aleluja, on ma oslávi, aleluja, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Mentes nostras, quæsumus, Dómine, Spíritus Sanctus divínis réparet sacraméntis: quia ipse est remíssio ómnium peccatórum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus Sancti Deus: per omnia sæcula sæculórum.

Mysle naše, prosíme, Pane, Duch Svätý nech obnoví božskými sviatosťami: lebo on je odpustením všetkých hriechov. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote tohože Ducha Svätého Boh, po všetky veky vekov.

℟. Amen. ℟. Amen.

Kántrová Streda v Turíčnom Týždni

Štácia vo Veľkom chráme Panny Márie

Polodvoj. - Rúcho červené.

Účinky Ducha Svätého. - V južných krajinách európskych bývalý ďakovné bohoslužby za úrodu pšenice, z ktorej veriaci prinášavali desiatky pre potreby Cirkvi.
Náš život je púťou do zasľúbenej vlasti, kam nás vedie Duch Svätý (intr.). On nám osvecuje aj rozum, aby sme poznali Kristovu pravdu (orácia). Duch Svätý naplňuje našu dušu svojimi milosťami (1. lekcia) a uzdravuje v nás rozličné duchovné choroby, zapríčinené hriechami (2. orácia a 2. lekcia), aby sme sa mohli stať jeho chrámom. Sila Ducha Svätého nám premeňuje chlieb na nebeskú mannu (evanj.), ktorú požívame ako prameň pokoja (kom.).

INTROIT (Ž 67, 8 a 9)

Deus, dum egrederéris coram pópulo tuo, iter fáciens eis, hábitans in illis, allelúja: terra mota est, cæli distillavérunt, allelúja, allelúja. *(Ps ib. 2)* Exsúrgat Deus, et dissipéntur inimíci ejus: et fúgiant, qui odérunt eum, a fácie ejus. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.

Bože, keď pred svojím si ľudom vytiahol, keď si ty kráčal s nimi, prebývajúc medzi nimi, aleluja, triasla sa zem a s nebies cedilo sa, aleluja, aleluja. *(Ž tž. 2)* Vstáva Boh, rozprašujú sa jeho nepriatelia a utekajú pred ním tí, ktorí ho nenávidia. ℣. Sláva Otcu.

Po *Kýrie eléison* sa vraví *Orémus* - *Modlime sa.* Bez *Flectámus génua.*

ORÁCIA

Mentes nostras, quæsumus, Dómine, Paráclitus, qui a te procédit, illúminet: et indúcat in omnem, sicut tuus promísit Fílius, veritátem. Qui tecum vivit et regnat in unitáte ejúsdem Spíritus.

Mysle naše, prosíme, Pane, nech osvieti Utešiteľ, ktorý vychádza z teba: a nech nás privedie ku každej pravde, ako prisľúbil tvoj Syn. Ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote tohože Ducha.

PRVÁ LEKCIA (Sk 2, 14-21)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Stans Petrus cum úndecim, levávit vocem suam, et locútus est eis: Viri Judæi, et qui habitátis Jerúsalem univérsi, hoc vobis notum sit, et aúribus percípite verba mea. Non

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - V tých dňoch povstal Peter spolu s jedenástimi a zvýšeným hlasom prehovoril k nim: Mužovia judskí a všetci obyvatelia Jeruzalema, aby ste sa dozvedeli o tomto, vypočujte moje slo-

enim, sicut vos æstimátis, hi ébrii sunt, cum sit hora diéi tértia: sed hoc est, quod dictum est per prophétam Joël: Et erit in novíssimis diébus (dicit Dóminus) effúndam de Spíritu meo super omnem carnem, et prophetábunt fílii vestri, et fíliæ vestræ, et júvenes vestri visiónes vidébunt, et senióres vestri sómnia somniábunt. Et quidem super servos meos, et super ancíllas meas in diébus illis effúndam de Spíritu meo, et prophetábunt: et dabo prodígia in cælo sursum, et signa in terra deórsum, sánguinem, et ignem, et vapórem fumi. Sol convertétur in ténebras, et luna in sánguinem, ántequam véniat dies Dómini magnus et maniféstus. Et erit: omnis, quicúmque invocáverit nomen Dómini, salvus erit.

vá! Títo ľudia totiž nie sú opití, ako sa o nich nazdávate. Veď je tretia hodina dňa. Ale toto je, čo predpovedal prorok Joel: Stane sa v čase poslednom — tak vraví Boh - vylejem zo svojho Ducha na celé ľudstvo: i prorokovať budú vaši synovia a vaše dcéry, mládenci vaši budú vídať videnia, a vaši starci budú snívať sny; i na svojich sluhov a svoje slúžky vylejem v tie dni z Ducha svojho, aby prorokovali. A učiním divy hore na nebi a podivné znamenia dolu na zemi: krv a oheň, ako aj kúrňavu s dymom. Slnko sa zmení na tmu a mesiac premení sa v krv, skôr ako príde veľký a slávny deň Pánov. Vtedy každý, kto bude vzývať meno Pánovo, bude spasený.

Allelúja. ℣. *(Ps 32, 6)* Verbo Dómini cæli firmáti sunt, et spíritu oris ejus omnis virtus eórum.

Aleluja. ℣. *(Ž 32, 6)* Pánovým slovom stvorené sú nebesá a všetok ich voj dychom jeho úst.

Teraz nasleduje *glória;* potom *Dóminus vobíscum.*

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens et miséricors Deus: ut Spíritus Sanctus advéniens, templum nos glóriæ suæ dignánter inhabitándo perfíciat. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Dopraj, prosíme, všemohúci a milosrdný Bože: aby sostupujúci Duch Svätý prebývaním utvoril z nás dôstojne chrám svojej slávy. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.

Druhá *orácia* (Doplnkové modlitby V.) na strane 549.

DRUHÁ LEKCIA (Sk 5, 12-16)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Per manus autem Apostolórum fiébant signa et prodígia multa in plebe. Et erant unanímiter omnes in pórticu Salomónis. Ceterórum autem nemo audébat se conjúngere illis: sed magnificábat eos pópulus. Magis autem augebátur credéntium in Dómino multitúdo virórum ac mulíerum, ita ut in platéas ejícerent infírmos, et pónerent in léctulis ac grabátis, ut, veniénte Petro, saltem umbra illíus obumbráret quemquam illórum, et liberaréntur ab infirmitátibus suis. Concurrébat autem et multitúdo vicinárum civitátum Jerúsalem, afferéntes ægros, et vexátos a spirítibus immúndis: qui curabántur omnes.

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - V tých dňoch rukami apoštolov dialy sa medzi ľudom mnohé znamenia a zázraky. Jednomyseľne sa schádzavali všetci v sieni Šalamúnovej. Z iných (ľudí) však nikto sa neopovážil k nim pripojiť. Ale ľud ich zveleboval. Zato čím ďalej, tým viac veriacich pridávalo sa k Pánovi, mnoho mužov a žien. Ešte i chorých vynášali na ulice a kládli ich na postele a nosidlá, aby keď pôjde tade Peter, aspoň jeho tôňa zatienila niektorého z nich a oslobodili sa od svojich chorôb. Do Jeruzalema sa sišlo veľké množstvo z okolitých mestečiek; prinášali chorých a trápených nečistými duchmi, a títo všetci boli uzdravení.

Allelúja, allelúja. *(Hic genuflectitur.)* ℣. Veni, Sancte Spíritus, reple tuórum corda fidélium: et tui amóris in eis ignem accénde.

Aleluja, aleluja. *(Tu sa kľakne.)* ℣. Príď, Duchu Svätý, naplň srdcia svojich veriacich a zapáľ v nich oheň svojej lásky.

Sekvencia *Veni, Sancte Spíritus*, str. 619.

EVANJELIUM (Jn 6, 44-52)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus turbis Judæórum: Nemo potest veníre ad me, nisi Pater, qui misit me, tráxerit eum: et ego resuscitábo eum in novíssimo die. Est scriptum in prophétis: Et erunt

Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš zástupom židovským: Len ten môže prísť ku mne, koho pritiahne Otec, ktorý ma poslal. A ja ho vzkriesim v posledný deň! V (knihách) prorokov je napísané: Všetkých bude učiť

omnes docíbiles Dei. Omnis, qui audívit a Patre, et dídicit, venit ad me. Non quia Patrem vidit quisquam, nisi is, qui est a Deo, hic vidit Patrem. Amen, amen dico vobis: qui credit in me, habet vitam ætérnam. Ego sum panis vitæ. Patres vestri manducavérunt manna in desérto, et mórtui sunt. Hic est panis de cælo descéndens: ut si quis ex ipso manducáverit, non moriátur. Ego sum panis vivus, qui de cælo descéndi. Si quis manducáverit ex hoc pane, vivet in ætérnum: et panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita.

Boh sám! A každý, kto počul Boha a učil sa (od neho), prichádza ku mne. Veď nikto nevidel Otca, iba ten, ktorý pochádza od Boha, videl Otca. Veru, veru, hovorím vám, kto verí vo mňa, má život večný. Ja som chlieb života! Vaši otcovia jedli na púšti mannu, a pomreli. Ale je chlieb, ktorý sostupuje s neba, a kto bude z neho jesť, neumrie. Ja som ten živý chlieb, ktorý som sostúpil s neba! Ak niekto je z tohto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo, ktoré (obetujem) za život sveta.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 118, 47-48)

Meditábor in mandátis tuis, quæ diléxi valde: et levábo manus meas ad mandáta tua, quæ diléxi, allelúja.

Rozjímať budem o tvojich príkazoch, ktoré milujem, a budem zdvíhať svoje ruky k tvojim príkazom, ktoré milujem, aleluja.

SEKRÉTA

Accipe, quæsumus, Dómine, munus oblátum: et dignánter operáre, ut, quod mystériis ágimus, piis effféctibus celebrémus. Per Dóminum nostrum.

Prijmi, prosíme, Pane, obetovaný dar: a milostivo spôsob, aby to, čo konáme tajomstvami, slávili sme zbožnými skutkami. Skrze Pána nášho.

Druhá *sekréta* (V.) na str. 550. - *Prefácia* turíčna, str. 521; taktiež *Communicántes*, str. 529, a *Hanc igitur*, str. 530.

KOMÚNIA (Jn 14, 27)

Pacem relínquo vobis, allelúja: pacem meam do vobis, allelúja, allelúja.

Pokoj vám zanechávam, aleluja, svoj pokoj vám dávam, aleluja, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Suménte, Dómine, cæléstia sacraménta, quæsumus cleméntiam tuam: ut quod temporáliter gérimus, ætérnis gaúdiis consequámur. Per Dóminum nostrum.

Prijímajúc, Pane, nebeské sviatosti, prosíme tvoju milostivosť: aby to, čo konáme časne, obsiahli sme vo večných radostiach. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *postkomúnia* (V.) na str. 550.

Štvrtok Turíčny Štácia u sv. Vavrinca pred hradbami

Polodvoj. - Rúcho červené.

Duch Svätý je sila apoštolov - aj naša. - Diakon Filip (i sv. Vavrinec bol diakonom) a apoštolovia šíria kráľovstvo Kristovo mocou Ducha Svätého (lekcia, evanj.). Nosíme v sebe Ducha Svätého a máme teda aj konať skutky ducha.

Spevy a *modlitby* sú prevzaté z *omše turíčnej nedele*, str. 617, čítania sú vlastné. Druhá *orácia*, *sekréta* a *postkomúnia* (V.) na str. 549, 550.

LEKCIA (Sk 8, 5-8)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Philíppus descéndens in civitátem Samaríæ, prædicábat illis Christum. Intendébant autem turbæ his, quæ a Philíppo dicebántur, unanímiter audiéntes, et vidéntes signa, quæ faciébat. Multi enim eórum, qui habébant spíritus immúndos, clamántes voce magna, exíbant. Multi autem paralýtici, et claudi curáti sunt. Factum est ergo gáudium magnum in illa civitáte.

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - V tých dňoch Filip prišiel do mesta Samarie a zvestoval im Krista. Zástupy pozorne sledovaly, čo im (Filip) rozprával, jednomyseľne (ho) počúvaly a všímaly si zázraky, ktoré konal. Lebo z mnohých, ktorí mali nečistých duchov, vychádzali (duchovia) s veľkým krikom a mnohí porazení a chromí boli uzdravení. Nastala veľká radosť v tom meste.

EVANJELIUM (Lk 9, 1-6)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Convocátis Jesus duódecim Apóstolis, dedit illis virtútem, et potestátem

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času, keď si bol Ježiš svolal dvanástich apoštolov, dal im vládu a moc nad všetkými diablami

super ómnia dæmónia, et ut languóres curárent. Et misit illos prædicáre regnum Dei, et sanáre infírmos. Et ait ad illos: Nihil tuléritis in via, neque virgam, neque peram, neque panem, neque pecúniam, neque duas túnicas habeátis. Et in quamcúmque domum intravéritis, ibi manéte, et inde ne exeátis. Et quicúmque non recéperint vos: exeúntes de civitáte illa, étiam púlverem pedum vestrórum excútite in testimónium supra illos. Egréssi autem, circuíbant per castélla, evangelizántes, et curántes ubíque.

a aby uzdravovali z chorôb. Potom ich poslal hlásať kráľovstvo Božie a uzdravovať chorých. I vravel im: Nič si neberte na cestu, ani palicu, ani kapsu, ani chleba, ani peňazí, ani dva obleky nemajte. Do ktoréhokoľvek domu vojdete, ostaňte tam a odtiaľ neodíďte. A ktoríkoľvek vás neprijmú, pri odchode z toho mesta otraste si aj prach so svojich nôh na svedectvo proti nim. Odišli teda, chodili po dedinách, hlásali evanjelium a všade uzdravovali.

Krédo.

Kántrový Piatok v Turíčnom Týždni

Štácia u dvanástich sv. Apoštolov

Polodvoj. - Rúcho červené.

Duch Svätý odpúšťa hriechy. - Ako v iné kántrové piatky, i dnes sme prišli do penitenciálnej baziliky sv. apoštolov. Ďakujeme, že nám Duch Svätý toľko ráz odpustil hriechy (intr.). Boh nám dal Sprostredkovateľa odpustenia a všetkých milostí (lekcia). On je „silou Pánovou" pri liečení všetkých neduhov, zapríčinených hriechom. V porazenom človekovi poznávame seba (evanj.). Radosť naplňuje naše srdce pri príprave obety (ofert.) a pri jej požívaní (kom.).

INTROIT (Ž 70, 8 a 23)

Repleátur os meum laude tua, allelúja: ut possim cantáre, allelúja: gaudébunt lábia mea, dum cantávero tibi, allelúja, allelúja. *(Ps ib., 1-2)* In te, Dómine, sperávi, non confúndar in ætérnum: in justítia tua líbera me, et éripe me. ℣. Glória Patri et Fílio, et Spirítui Sancto. Sicut erat in princípio.

Nech ústa moje plné chvály tvojej sú, aleluja, aby som mohol oslavovať teba, aleluja. Pery mi budú jasať, keď budem vyhrávať tebe, aleluja, aleluja. *(Ž tž. 1-2)* K tebe sa, Pane, utiekam, nech nie som zahanbený naveky, vytrhni ma a vysloboď v svojej spravodlivosti. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Da, quǽsumus, Ecclésiæ tuæ, miséricors Deus: ut Sancto Spíritu congregáta, hostíli nullátenus incursióne turbétur. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus Sancti Deus.

Daj, prosíme, Cirkvi svojej, milosrdný Bože: aby sjednotená Duchom Svätým, nijako nebola znepokojovaná nepriateľským náporom. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.

Druhá *orácia* (V.) na str. 549.

LEKCIA (Joel 2, 23-24 a 26-27)

Léctio Joélis Prophétæ.- Hæc dicit Dóminus Deus: Exsultáte, fílii Sion, et lætámini in Dómino Deo vestro: quia dedit vobis doctórem justítiæ, et descéndere fáciet ad vos imbrem matutínum et serótinum, sicut in princípio. Et implebúntur áreæ fruménto, et redundábunt torculária vino et óleo. Et comedétis vescéntes, et saturabímini, et laudábitis nomen Dómini Dei vestri, qui fecit mirabília vobíscum: et non confundétur pópulus meus in sempitérnum. Et sciétis, quia in médio Israel ego sum: et ego Dóminus Deus vester, et non est ámplius: et non confundétur pópulus meus in ætérnum: ait Dóminus omnípotens.

Čítanie z Joela proroka. - Toto hovorí Pán Boh: Synovia Siona, plesajte a radujte sa v Pánovi, svojom Bohu, pretože vám dá učiteľa spravodlivosti a pošle vám dážď raný a neskorý ako voľakedy, takže sa humná naplnia obilím a lisy budú pretekať vínom a olejom. Budete hojne jesť a nasýtite sa a budete chváliť meno Pána, svojho Boha, ktorý zaobchádzal s vami zázračne, a môj ľud sa už nikdy nezahanbí. Budete vedieť, že uprostred Izraela som ja, ja som Pán, váš Boh, a nik iný a môj ľud sa už nikdy nezahanbí, hovorí všemohúci Pán.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Sap 12, 1)* O quam bonus, et suávis est, Dómine, Spíritus tuus in nobis! Allelúja. *(Hic genuflectitur.)* ℣. Veni, Sancte Spíritus, reple tuórum corda fidélium: et tui amóris in eis ignem accénde.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Múd 12, 1)* Ó aký dobrý a ľúbezný je, Pane, tvoj Duch v nás. Aleluja. *(Tu sa kľakne.)* ℣. Príď, Duchu Svätý, naplň srdcia svojich veriacich a zapáľ v nich oheň svojej lásky.

Sekvencia *Veni, Sancte Spíritus* na strane 619.

EVANJELIUM (Lk 5, 17-26)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Factum est in una diérum, et Jesus sedébat docens. Et erant pharisæi sedéntes, et legis doctóres, qui vénerant ex omni castéllo Galilææ, et Judææ, et Jerúsalem: et virtus Dómini erat ad sanándum eos. Et ecce viri portántes in lecto hóminem, qui erat paralýticus: et quærébant eum inférre, et pónere ante eum. Et non inveniéntes, qua parte illum inférrent præ turba, ascendérunt supra tectum, et per tégulas summisérunt eum cum lecto in médium ante Jesum. Quorum fidem ut vidit, dixit: Homo, remittúntur tibi peccáta tua. Et cœpérunt cogitáre scribæ et pharisæi, dicéntes: Quis est hic, qui lóquitur blasphémias? Quis potest dimíttere peccáta, nisi solus Deus? Ut cognóvit autem Jesus cogitatiónes eórum, respóndens dixit ad illos: Quid cogitátis in córdibus vestris? Quid est facílius dícere: Dimittúntur tibi peccáta; an dícere: Surge, et ámbula? Ut autem sciátis, quia Fílius hóminis habet potestátem in terra dimitténdi peccáta (ait paralýtico): Tibi dico, surge, tolle lectum tuum, et vade in domum tuam. Et conféstim consúrgens coram illis, tulit

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času, ktorýsi deň, keď Ježiš sedel a učil, sedeli (pri ňom) farizeji a zákonníci, ktorí boli poprichádzali zo všetkých osád Galiley, Judska a Jeruzalema. A moc Pánova bola (v ňom), aby uzdravoval. Tu mužovia priniesli na posteli porazeného človeka. Hľadeli ho dostať dovnútra a položiť pred neho. Keď však pre zástup nenašli (cestu), ktorou by ho vniesli, vyšli na strechu a cez povalu ho spustili i s posteľou doprostred pred Ježiša. On videl ich vieru a povedal: Človeče, odpúšťajú sa ti hriechy! Zákonníci a farizeji začali uvažovať a hovorili: Kto je tento? Veď sa rúha! Či môže voľakto odpúšťať hriechy, okrem samého Boha? Len čo Ježiš zbadal ich myšlienky, povedal im: Čože si to myslíte v srdciach? Azda je ľahšie povedať: Odpúšťajú sa ti hriechy, alebo povedať: Vstaň a choď? Aby ste však vedeli, že Syn človeka má moc na zemi odpúšťať hriechy - povedal porazenému: - Vravím ti, vstaň, vezmi si posteľ a choď domov! On hneď vstal pred nimi, vzal si posteľ, na ktorej bol ležal, a odišiel do svojho domu, oslavujúc Boha. Údiv strhol všetkých a oslavovali Boha.

lectum, in quo jacébat: et ábiit in domum suam, magníficans Deum. Et stupor apprehéndit omnes, et magnificábant Deum. Et repléti sunt timóre, dicéntes: Quia vídimus mirabília hódie.

Plní boli strachu a hovorili: Neslýchané veci sme dnes videli!

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 145, 2)

Lauda, ánima mea, Dóminum: laudábo Dóminum in vita mea: psallam Deo meo, quámdiu ero, allelúja.

Chváľ, duša moja, Pána. Chváliť budem Pána po celý svoj život a Bohu svojmu budem prespevovať, kým budem žiť, aleluja.

SEKRÉTA

Sacrifícia, Dómine, tuis obláta conspéctibus, ignis ille divínus absúmat, qui discipulórum Christi Fílii tui per Spíritum Sanctum corda succéndit. Per eúmdem Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Obetné dary, Pane, prednesené pred tvojím zrakom, nech spáli onen božský oheň, ktorý skrze Ducha Svätého roznietil srdcia učeníkov Krista, Syna tvojho. Skrze tohože Pána... v jednote tohože Ducha.

Druhá *sekréta* (V.) na str. 550. - *Prefácia* turíčna, str. 521; taktiež *Communicántes*, str. 529, a *Hanc igitur*, str. 530.

KOMÚNIA (Jn 14, 18)

Non vos relínquam órphanos: véniam ad vos íterum, allelúja: et gaudébit cor vestrum, allelúja.

Nezanechám vás ako siroty, vrátim sa k vám, aleluja, a radovať sa bude vaše srdce, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Súmpsimus, Dómine, sacri dona mystérii, humíliter deprecántes: ut quæ in tui commemoratiónem nos fácere præcepísti, in nostræ profíciant infirmitátis auxílium. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte.

Prijali sme, Pane, dary posvätného tajomstva, pokorne prosiaci: aby to, čo prikázal si nám konať na svoju pamiatku, prispelo na pomoc našej slabosti. Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom v jednote.

Druhá *postkomínia* (Doplnkové modlitby V.), strana 550.

Kántrová Sobota v Turíčnom Týždni

Štácia u sv. Petra

Polodvoj. - Rúcho červené.

Svetlo Ducha Svätého svieti v tme nášho života. - Túto omšu musíme chápať ako nočnú vigíliu. Začlenená je do silno pôsobiacej symboliky tmy a svetla. Tma znamená náš zemský život, ranné svitanie príchod Ducha Svätého. Ako svetlo v prírode je prameňom života a všetkého bohatstva, aj svetlo Ducha Svätého znamená bohatstvo nadprirodzeného života, najmä lásky. Láska Ducha Svätého obohacuje naše srdcia (intr.). Proroctvo Joelovo opisuje bohatstvo darov Ducha Svätého (1. lekcia). Prvotiny ducha máme obetovať Bohu, ako židia obetovali prvotiny úrody (2. a 3. lekcia). Sľubujeme Bohu, že budeme žiť podľa jeho zákonov a ak tento sľub verne zachováme, Boh štedre odmení našu vernosť (4. lekcia). Sila Ducha Svätého je nepremožiteľná, nepriateľská temná moc neodolá jeho svetlu (5. lekcia). Veľkonočné svetlo má nám svietiť po celý život; jeho zárukou je láska, rozliata Duchom Svätým v našom srdci (lekcia omše). Sme „v dome Petrovom" (evanj.), kde Kristus uzdravuje a vyháňa diablov. „Keď nastal deň, zástupy ho zadržaly, aby neodišiel od nich". Na úsvite dňa aj my vítame Krista a podržíme si ho navždy. Pripravujeme sa prijať Kristovo svetlo a svetlo Ducha Svätého (ofert.), pri sv. prijímaní pociťujeme vánok milosti Ducha Svätého (kom.).
Medzi jednotlivými lekciami udeľujú sa nižšie a vyššie svätenia duchovných osôb (klerikov), pravda, každé na svojom určenom mieste.
Vigília skončila sa nedeľnou rannou omšou, ktorú dnes slávime v sobotu ráno, do nej sú vsunuté aj lekcie s traktami a oráciami. V nasledujúcu nedeľu potom už nebolo inej omše. V 14. storočí ustanovil pápež Ján XXII. na túto nedeľu sviatok najsv. Trojice. V kántrovú sobotu po úradnej omši končí sa čas veľkonočný.

INTROIT (Rim 5, 5)

Cáritas Dei diffúsa est in córdibus nostris, allelúja: per inhabitántem Spíritum ejus in nobis, allelúja, allelúja. *(Ps 102, 1)* Bénedic, ánima mea, Dómino: et ómnia, quæ intra me sunt, nómini sancto ejus. ℣. Glória Patri.

Láska Božia je vyliata v našich srdciach, aleluja, skrze jeho Ducha, ktorý prebýva v nás, aleluja, aleluja. *(Ž 102, 1)* Dobroreč, duša moja, Pánovi a celé moje vnútro menu jeho svätému. ℣. Sláva Otcu.

Keď v omši biskup udeľuje svätenia, koná to hneď po *kýrie*, po jednotlivých čítaniach a pred posledným veršom traktu. - Po *Kýrie eléison:* udelenie tonzúry, potom: *Orémus - Modlime sa.* Zakaždým bez *Flectámus génua.*

ORÁCIA

Méntibus nostris, quæsumus, Dómine, Spíritum Sanctum benígnus infúnde: cujus et sapiéntia cónditi sumus, et providéntia gubernámur. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus Sancti Deus.

Mysliam našim, prosíme, Pane, vlej dobrotivo Ducha Svätého: ktorého múdrosťou sme aj stvorení, aj prozreteľnosťou riadení. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha Svätého Boh.

PRVÁ LEKCIA (Joel 2, 28-32)

Léctio Joélis Prophétæ.- Hæc dicit Dóminus Deus: Effúndam Spíritum meum super omnem carnem: et prophetábunt fílii vestri, et fíliæ vestræ: senes vestri sómnia somniábunt, et júvenes vestri visiónes vidébunt. Sed et super servos meos, et ancíllas in diébus illis effúndam Spíritum meum. Et dabo prodígia in cælo, et in terra, sánguinem, et ignem, et vapórem fumi. Sol convertétur in ténebras, et luna in sánguinem: ántequam véniat dies Dómini magnus, et horríbilis. Et erit: Omnis, qui invocáverit nomen Dómini, salvus erit.

Čítanie z Joela proroka. - Toto hovorí Pán Boh: Vylejem svojho Ducha na každé telo a budú prorokovať vaši synovia i vaše dcéry; vašim starcom prisnijú sa sny a vaši mladíci budú vidieť videnia. Aj na sluhov a slúžky vylejem v tých dňoch svojho Ducha. A dám znamenia na nebi i na zemi, krv, oheň a kotúče dymu. Slnko sa obráti na tmu a mesiac na krv skôr, než príde veľký a hrozný deň Pána. A každý, kto bude vzývať meno Pána, bude zachránený.

Biskup udeľuje prvé nižšie svätenie: svätenie ostiárov.

Allelúja. ℣. *(Jn 6, 64)* Spíritus est, qui vivíficat: caro autem non prodest quidquam.

Aleluja. ℣. *(Jn 6, 64)* Duch je, ktorý oživuje, telo nič neosoží.

ORÁCIA

Illo nos igne, quæsumus, Dómine, Spíritus Sanctus inflámmet: quem Dóminus noster Jesus Christus misit in terram, et vóluit veheménter accéndi. Qui tecum vivit... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Oným ohňom, prosíme, Pane, nech nás rozpáli Duch Svätý: ktorý Pán náš Ježiš Kristus soslal na zem a chcel, aby mocne horel. Ktorý s tebou žije... v jednote tohože Ducha Svätého Boh po všetky veky.

DRUHÁ LEKCIA (Lv 23, 9-11, 15-17 a 21)

Léctio libri Levítici. - In diébus illis: Locútus est Dóminus ad Móysen, dicens: Lóquere fíliis Israel, et dices

Čítanie z knihy Levitikus. - V tých dňoch hovoril Pán Mojžišovi takto: Hovor Izraelitom a povedz im: Keď

ad eos: Cum ingréssi fuéritis terram, quam ego dabo vobis, et messuéritis ségetem, ferétis manípulos spicárum, primítias messis vestræ ad sacerdótem: qui elevábit fascículum coram Dómino, ut acceptábile sit pro vobis, áltero die sábbati, et sanctificábit illum. Numerábitis ergo ab áltero die sábbati, in quo obtulístis manípulum primitiárum, septem hebdómadas plenas, usque ad álteram diem expletiónis hebdómadæ séptimæ, idest, quinquagínta dies: et sic offerétis sacrifícium novum Dómino ex ómnibus habitáculis vestris, panes primitiárum duos de duábus décimis símilæ fermentátæ, quos coquétis in primítias Dómini. Et vocábitis hunc diem celebérrimum, atque sanctíssimum: omne opus servíle non faciétis in eo. Legítimum sempitérnum erit in cunctis habitáculis, et generatiónibus vestris: dicit Dóminus omnípotens.

prídete do zeme, ktorú vám dám, a budete žať, prineste zo svojej žne prvý snop kňazovi. Ten bude snop podávať pred Pánom, aby vám získal zaľúbenie, v deň po sobote bude ho kňaz podávať. Odo dňa, v ktorom ste po sobote obetovali svoj podávajúci snop, budete počítať sedem týždňov, a to plných, až do dňa, ktorý nasleduje po siedmej sobote, to je päťdesiat dní. Vtedy prinesiete Pánovi potravnú obetu z nového (obilia). Zo svojich bydlísk prinesiete dva chleby na podávanie, ktoré budú z dvoch desatín jemnej múky na kvase upečené, ako obeta prvotín pre Pána. V ten istý deň svoláte sväté shromaždenie. Vtedy nesmiete vykonávať nijakú služobnú prácu. Príkaz je to večný pre všetky pokolenia vo všetkých vašich bydliskách, hovorí Pán všemohúci.

Biskup udeľuje druhé nižšie svätenie: svätenie lektorov.

Allelúja. ℣. *(Job 26, 13)* Spíritus ejus ornávit cælos.

Aleluja. ℣. *(Jób 26, 13)* Duch jeho okrášlil nebesá.

ORÁCIA

Deus, qui ad animárum medélam jejúnii devotióne castigári córpora præcepísti: concéde nobis propítius; et mente, et córpore tibi semper esse devótos. Per Dóminum.

Bože, ktorý na ozdravenie duší nariadil si krotiť telá zbožným pôstom: udeľ nám milostivo; aby aj mysľou aj telom vždy boli sme tebe synovsky oddaní. Skrze Pána.

TRETIA LEKCIA (Dt 26, 1-3, 7-11)

Léctio libri Deuteronómii. - In diébus illis: Dixit Móyses fíliis Israel: Audi, Israel, quæ ego præcípio tibi hódie. Cum intráveris terram, quam Dóminus Deus tuus tibi datúrus est possidéndam, et obtinúeris eam, atque habitáveris in ea: tolles de cunctis frúgibus tuis primítias, et pones in cartállo, pergésque ad locum, quem Dóminus Deus tuus elégerit, ut ibi invocétur nomen ejus: accedésque ad sacerdótem, qui fúerit in diébus illis, et dices ad eum: Profíteor hódie coram Dómino Deo tuo, qui exaudívit nos, et respéxit humilitátem nostram, et labórem, atque angústiam: et edúxit nos de Ægýpto in manu forti, et bráchio exténto, in ingénti pavóre, in signis atque porténtis: et introdúxit ad locum istum, et trádidit nobis terram lacte et melle manántem. Et idcírco nunc óffero primítias frugum terræ, quam Dóminus dedit mihi. Et dimíttes eas in conspéctu Dómini Dei tui: et adoráto Dómino Deo tuo. Et epuláberis in ómnibus bonis, quæ Dóminus Deus tuus déderit tibi.

Čítanie z knihy Deuteronómium. - V tých dňoch povedal Mojžiš synom Izraelovým: Počuj, Izrael, čo ti dnes prikazujem: Keď prídeš do zeme, ktorú ti dá Pán, tvoj Boh, aby si ju vlastnil, a keď ju zaujmeš a budeš v nej bývať, vezmeš prvotiny všetkých tvojich plodín a vložíš ich do koša a pôjdeš na miesto, ktoré si vyvolí Pán, tvoj Boh, aby tam vzývalo sa jeho meno. Pristúpiš ku kňazovi, ktorý v tých dňoch bude, a povieš mu: Ja potvrdzujem dnes pred Pánom, svojím Bohom, ktorý nás vypočul a obrátil svoj zrak na poníženie, trud náš a úzkosť našu. A vyviedol nás z Egypta rukou silnou a ramenom vzpriameným za veľkého strachu znamení a zázrakov a voviedol nás na toto miesto a dal nám zem, oplývajúcu mliekom a medom. Preto ja obetujem teraz prvotiny plodov zeme, ktorú mi dal Pán. A necháš ho pred Pánom, tvojím Bohom, a budeš sa klaňať Pánu, tvojmu Bohu, a v radosti sa hostiť zo všetkých dobrôt, ktoré požehnal Pán, tvoj Boh, tebe a celému tvojmu domu.

Tretie nižšie svätenie: svätenie exorcistov.

Allelúja. ℣. *(Act 2, 1)* Cum compleréntur dies Pentecóstes, erant omnes páriter sedéntes.

Aleluja. ℣. *(Sk 2, 1)* Keď nadišly dni Turíc, sedeli všetci pospolu.

ORÁCIA

Præsta, quǽsumus, omnípotens Deus: ut salutáribus jejúniis erudíti, ab ómnibus étiam vítiis abstinéntes, propitiatiónem tuam facílius impetrémus. Per Dóminum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby, poučení spasiteľnými pôstmi, aj zriekajúci sa všetkých nerestí, ľahšie dosiahli sme tvoje odpustenie. Skrze Pána nášho.

ŠTVRTÁ LEKCIA (Lv 26, 3-12)

Léctio libri Levítici. - In diébus illis: Dixit Dóminus ad Móysen: Lóquere fíliis Israel, et dices ad eos: Si in præcéptis meis ambulavéritis, et mandáta mea custodiéritis, et fecéritis ea, dabo vobis plúvias tempóribus suis, et terra gignet germen suum, et pomis árbores replebúntur. Apprehéndet méssium tritúra vindémiam, et vindémia occupábit seméntem: et comedétis panem vestrum in saturitáte, et absque pavóre habitábitis in terra vestra. Dabo pacem in fínibus vestris: dormiétis, et non erit, qui extérreat. Auferam malas béstias, et gládius non transíbit términos vestros. Persequémini inimícos vestros, et córruent coram vobis. Persequéntur quinque de vestris centum aliénos, et centum de vobis decem míllia: cadent inimíci vestri gládio in conspéctu vestro. Respíciam vos: et créscere fáciam: multiplicabímini, et firmábo pactum meum vobíscum. Comedétis vetustíssima véterum, et vé-

Čítanie z knihy Levitikus. - V tých dňoch povedal Pán Mojžišovi: Hovor synom Izraelovým a povedz im: Ak budete kráčať podľa mojich ustanovení a zachováte moje príkazy a podľa nich budete konať, dám vám dážď v príhodný čas. A zem vydá svoju úrodu a záhradné stromy ušetria svoje ovocie. Vtedy mlatba pretiahne sa u vás až do vinobrania a oberačka hrozna potrvá až do siatia a vy budete jedávať svoj chlieb dosýta a v zemi budete bývať bezpečne. Dám pokoja v zemi, keď budete odpočívať, nikto vás neprestraší. Divé zvery vyženiem zo zeme, a nijaký meč nevnikne do vašej zeme. Svojich nepriateľov zaženiete na útek a popadajú mečom pred vami. Päť vašich zaženie sto na útek a sto vašich zaženie tisíc na útek a vaši nepriatelia mečom padnú pred vami. K vám sa obrátim, rozmnožím vás a dám sa vám rozrásť a utvrdím svoju smluvu s vami. Budete jedávať zo starého, z uložené-

tera novis superveniéntibus projiciétis. Ponam tabernáculum meum in médio vestri, et non abjíciet vos ánima mea. Ambulábo inter vos, et ero Deus vester, vosque éritis pópulus meus: dicit Dóminus omnípotens.

ho a staré budete musieť odhodiť kvôli novej zásobe. Postavím svoje bývanie medzi vami a nebudem cítiť odpor voči vám, budem chodievať uprostred vás a budem vaším Bohom a vy budete mojím ľudom, hovorí Pán všemohúci.

Štvrté nižšie svätenie: svätenie akolytov.

Allelúja. *(Hic genuflectitur.)* ℣. Veni, Sancte Spíritus, reple tuórum corda fidélium: et tui amóris in eis ignem accénde.

Aleluja. *(Tu sa kľakne.)* ℣. Príď, Duchu Svätý, naplň srdcia svojich veriacich a zapáľ v nich oheň svojej lásky.

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: sic nos ab épulis carnálibus abstinére; ut a vítiis irruéntibus páriter jejunémus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby od telesných hodov zdržiavali sme sa tak; že zároveň budeme sa postiť vo vášňach, ktoré nás napádajú. Skrze Pána nášho.

PIATA LEKCIA (Dan 3, 47-51)

Angelus Dómini. Viď piatu *lekciu* kántrovej soboty v advente, str. 84. Po lekcii prvé vyššie svätenie: svätenie subdiakonov.

Allelúja. ℣. *(Dan 3, 52)* Benedíctus es, Dómine, Deus patrum nostrórum, et laudábilis in sæcula.

Aleluja. ℣. *(Dan 3, 52)* Velebený si, Pane, Bože otcov našich, a hodný chvály naveky.

Teraz nasleduje *Glória in excélsis Deo;* potom *Dóminus vobíscum.*

ORÁCIA

Deus, qui tribus púeris mitigásti flammas ígnium: concéde propítius; ut nos fámulos tuos non exúrat flamma vitiórum. Per Dóminum.

Bože, ktorý zmiernil si trom mládencom ohnivé plamene: udeľ milostivo; aby nás, tvojich služobníkov, nespaľoval oheň vášní. Skrze Pána.

Druhá *orácia* (V.) *Proti prenasledovateľom Cirkvi* na str. 549.

LEKCIA (Rim 5, 1-5)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Fratres: Justificáti ex fide, pacem habeámus ad Deum per Dóminum nostrum Jesum Christum: per quem et habémus accéssum per fidem in grátiam istam, in qua stamus, et gloriámur in spe glóriæ filiórum Dei. Non solum autem, sed et gloriámur in tribulatiónibus: sciéntes, quod tribulátio patiéntiam operátur, patiéntia autem probatiónem, probátio vero spem, spes autem non confúndit: quia cáritas Dei diffúsa est in córdibus nostris per Spíritum Sanctum, qui datus est nobis.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Bratia! Keďže sme ospravedlnení vierou, zachovajme si pokoj s Bohom skrze Pána nášho Ježiša Krista. Skrze neho máme totiž vierou aj prístup k milosti, v ktorej sme, aj to, že sa môžme honosiť nádejou slávy Božej. Ba ešte i v súženiach sa môžeme týmto honosiť, vediac, že súženie prináša trpezlivosť, trpezlivosť zasa vyskúšanú čnosť a vyskúšaná čnosť nádej. A táto nádej nás nesklame, lebo láska Božia rozlieva sa v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorý nám je daný.

Biskup udeľuje druhé vyššie svätenie: svätenie diakonov.

TRAKTUS (Ž 116, 1-2)

Laudáte Dóminum omnes gentes: et collaudáte eum omnes pópuli. ℣. Quóniam confirmáta est super nos misericórdia ejus: et véritas Dómini manet in ætérnum.

Chváľte Pána všetky národy, oslavujte ho všetci ľudia. ℣. Bo jeho milosrdenstvo je utvrdené nad nami a vernosť Pána trvá naveky.

Sekvencia *Veni, Sancte Spíritus*, str. 619, bez *aleluje* na konci.
Pred posledným veršom sekvencie tretie vyššie svätenie: svätenie presbyterov (kňazov).

EVANJELIUM *Surgens Jesus* zo štvrtku po tretej nedeli pôstnej, str. 280.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 87, 2-3)

Dómine, Deus salútis meæ, in die clamávi, et nocte coram te: intret orátio mea in conspéctu tuo, Dómine, allelúja.

Ja volám ku tebe za dňa, Pane, Bože mojej spásy, za noci horekujem pred tebou; nech dôjde ku tebe moja modlitba, Pane, aleluja.

SEKRÉTA

Ut accépta tibi sint, Dómine, nostra jejúnia: præsta nobis, quæsumus, hujus múnere sacraménti purificátum tibi pectus offérre. Per Dóminum.

Aby boly milé tebe, Pane, naše pôsty: dopraj nám, prosíme, aby obetovali sme tebe srdce, očistené darom tejto sviatosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta* (V.) na str. 550. - *Prefácia* turíčna, str. 521; taktiež *Communicántes*, str. 529, a *Hanc ígitur*, str. 530.

KOMÚNIA (Jn 3, 8)

Spíritus, ubi vult, spirat; et vocem ejus audis, allelúja, allelúja: sed nescis, unde véniat, aut quo vadat, allelúja, allelúja, allelúja.

Duch veje, kam chce; čuješ jeho zvuk, aleluja, aleluja, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide, aleluja, aleluja, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Præbeant nobis, Dómine, divínum tua sancta fervórem: quo eórum páriter et actu delectémur, et fructu. Per Dóminum nostrum.

Nech v nás, Pane, tvoje sväté tajomstvá vznietia božský žiar: aby mohli sme sa tešiť aj z ich oslavy aj z plodu. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkomúnia* (V.) na str. 550.

Dnešnou svätou omšou končí sa veľkonočný čas.

Sviatok Najsvätejšej Trojice

Dvoj. 1. triedy. - Rúcho biele.

Najsvätejšia Trojica: náš pôvod a cieľ. - Stvorenie, vykúpenie a posvätenie človeka je dielom najsv. Trojice, všetkých troch osôb, pričom stvorenie privlastňujeme Bohu Otcovi, vykúpenie Bohu Synovi a posvätenie Bohu Duchu Svätému. Primerane tomu na Vianoce obdivovali sme lásku Boha Otca, ktorý nám dal svojho jednorodeného Syna, na Veľkú noc sústreďujeme sa na oslavu vykúpenia skrze Bohočloveka, Ježiša Krista, a Turíce venujeme oslave Ducha Svätého, ktorý nás posväcuje. Ako by na zakončenie tohto trojitého diela Božieho Cirkev venuje dnešný sviatok celej sv. Trojici, ďakuje jej za nekonečnú dobrotu a preukázané milosrdenstvo.
Tajomstvo najsv. Trojice, že v jednom a nerozdielnom Božstve sú tri Božské osoby, z ktorých každá je podstaty Božej, - môžeme len obdivovať, a nie pochopiť.
Toto tajomstvo Cirkev postavila za stred svojej liturgie. V mene najsv. Trojice vysluhuje sviatosti a požehnáva osoby a veci, prežehnáva sa, zakončuje modlitby, k nej vzdychá v kýrie, ju oslavuje v glórii, Tedeume, vyznáva v kréde, žalmy a spevy končia sa jej oslavovaním atď.
Naše stvorenie, vykúpenie a posvätenie sú znakom nesmierneho milosrdenstva najsv. Trojice (intr., ofert., kom.). Kto by mohol vyčerpať bohatstvo múdrosti a vedomosti Božej (lekc.). Už naše začlenenie do mystického tela Kristovho deje sa v mene najsv. Trojice (evanj.). Najsv. obeta je naším vrcholným úkonom zvelebovania a ďakovania za obsiahnuté dobrodenia.

INTROIT (Tob 12, 6)

Benedícta sit sancta Trínitas, atque indivísa Unitas: confitébimur ei, quia fecit nobíscum misericórdiam suam. *(Ps 8, 2)* Dómine, Dóminus noster, quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra! ℣. Glória Patri.

Velebená nech je svätá Trojica a nerozdielna Jednota. Oslavujme ju, lebo nám preukázala svoje milosrdenstvo. *(Ž 8, 2)* Pane, náš Pán, jak podivné je tvoje meno po celej zemi! ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui dedísti fámulis tuis in confessióne veræ fídei, ætérnæ Trinitátis glóriam agnóscere, et in poténtia majestátis adoráre Unitátem: quæsumus; ut ejúsdem fídei firmitáte, ab ómnibus semper muniámur advérsis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Všemohúci večný Bože, ktorý vyznávaním pravej viery služobníkom svojim dal si poznať slávu večnej Trojice a v mohutnej velebnosti klaňať sa Jednote: prosíme; aby nás táto neochvejná viera vždy ochránila pred všetkými protivenstvami. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý.

Druhá *orácia:* spomienka prvej nedele po Turícach. Viď nasl. omšu, str. 648.

LEKCIA (Rim 11, 33-36)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - O altitúdo divitiárum sapiéntiæ et sciéntiæ Dei: quam incomprehensibília sunt judícia ejus, et investigábiles viæ ejus! Quis enim cognóvit sensum Dómini? Aut quis consiliárius ejus fuit? Aut quis prior dedit illi, et retribuétur ei? Quóniam ex ipso, et per ipsum, et in ipso sunt ómnia: ipsi glória in sæcula. Amen.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Ó, hĺbka bohatstva a múdrosti a vedomosti Božej! Aké nevyspytateľne sú jeho súdy a nepochopiteľné jeho cesty! Veď ktože poznal myseľ Pánovu a ktože mu bol radcom? Alebo kto mu dal prv, aby on musel vracať? Lebo z neho a skrze neho a pre neho je všetko. Jemu nech je sláva naveky! Amen.

GRADUÁL (Dan 3, 55-56)

Benedíctus es, Dómine, qui intuéris abýssos, et sedes super Chérubim. ℣. Benedíctus es, Dómine, in firmaménto cæli, et laudábilis in sæcula. Allelúja, allelúja. ℣. *(Dan 3, 52)* Benedíctus es, Dómine, Deus patrum nostrórum, et laudábilis in sæcula. Allelúja.

Velebený si, Pane, ktorý pohľadom prenikáš priepasti a tróniš nad cherubmi. ℣. Velebený si, Pane, na oblohe neba a hodný chvály naveky. Aleluja, aleluja. ℣. *(Dan 3, 52)* Velebený si, Pane, Bože našich otcov, a hodný chvály naveky. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 28, 18-20)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Data est mihi omnis potéstas in cælo, et in terra. Eúntes ergo docéte omnes gentes, baptizántes eos in nómine Patris, et Fílii, et Spíritus Sancti: docéntes eos serváre ómnia, quæcúmque mandávi vobis. Et ecce ego vobíscum sum ómnibus diébus, usque ad consummatiónem sæculi.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi. Iďte teda a učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.

Nasleduje *krédo.*

OFERTÓRIUM (Tob 12, 6)

Benedíctus sit Deus Pater, unigenitúsque Dei Fílius, Sanctus quoque Spíritus: quia fecit nobíscum misericórdiam suam.

Nech je velebený Boh Otec, jednorodený Syn Boží a Duch Svätý, lebo učinil s nami milosrdenstvo.

SEKRÉTA

Sanctífica, quæsumus, Dómine, Deus noster, per tui sancti nóminis invocatiónem, hujus oblatiónis hóstiam: et per eam nosmetípsos tibi pérfice munus ætérnum. Per Dóminum nostrum.

Posväť, prosíme, Pane, Bože náš, pre vzývanie tvojho svätého mena túto prinesenú obetu: a skrze ňu učiň, aby my sami stali sme sa tebe večným obetným darom. Skrze Pána nášho.

Druhá *sekréta* z nedele. Viď nasl. omšu, str. 651.

Prefácia o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Tob 12, 6)

Benedícimus Deum cæli, et coram ómnibus vivéntibus confitébimur ei: quia fecit nobíscum misericórdiam suam.

Zvelebujme Boha nebeského a oslavujme ho so všetkými stvoreniami, lebo nám preukázal svoje milosrdenstvo.

POSTKOMÚNIA

Profíciat nobis ad salútem córporis et ánimæ, Dómine, Deus noster, hujus sacraménti suscéptio: et sempitérnæ sanctæ Trinitátis ejusdémque indivíduæ Unitátis conféssio. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum.

Nech osoží nám na zdravie tela a duše, Pane, Bože náš, prijatie tejto sviatosti: a vyznávanie večnej svätej Trojice a jej nerozdielnej Jednoty. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého, Boh.

Druhá *postkomúnia* z nedele (viď nasl. omšu), str. 651.

Posledné *evanjelium Estóte misericórdes*. Viď nasl. omšu, str. 650.

Od prvej nedele po Turícach po Advent v každodenných a nedeľných omšiach, keď nepripadne na deň dvojitý sviatok, pripájajú sa nasledujúce orácie: *druhá orácia:* za prímluvu Svätých *A cunctis, tretia* ľubovoľná. Viď Doplnkové modlitby III., str. 547. Pri M. v orácii, ako aj v postkomúnii vsunieme meno patróna kostola, ak ešte nebol spomenutý v orácii; keď je patrónom niektorý anjel alebo sv. Ján Krstiteľ, spomenie sa pred menom sv. Jozefa.

Prvá Nedeľa po Turícach

Rúcho zelené.

Pravý duch kresťanský prejavuje sa v láske k Bohu a k bližnému. - Vo vedomí svojej kresťanskej hodnosti (intr.) prichádzame k oltáru, aby sme sa utužili v láske k Bohu a k bližnému (lekcia a evanj.). V najsv. obete prichádza Spasiteľ. Jeho prítomnosť medzi nami posilní nás v svätom zväzku lásky k nemu a navzájom (spoločenstvo mystického tela Kristovho).
Na túto nedeľu pripadá sviatok najsv. Trojice, preto ju slávime dodatočne v prvý voľný deň týždňa (vo všedný deň, na ktorý nepripadá nijaký sviatok, alebo len jednoduchý sviatok, poprípade deň v obyčajnej oktáve). Túto *omšu* slávime len ako feriálnu, čiže bez *glórie* a *kréda* (na konci *Benedícamus Dómino*).

INTROIT (Ž 12, 6)

Dómine, in tua misericórdia sperávi: exsultávit cor meum in salutári tuo: cantábo Dómino, qui bona tríbuit mihi. *(Ps ib. 1)* Usquequo, Dómine, obliviscéris me in finem? Usquequo avértis fáciem tuam a me? ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.

Pane, v tvoje milosrdenstvo som dôveroval; nech plesá moje srdce nad pomocou tvojou, zaspievam Pánovi, ktorý udelí mi dobré veci. *(Ž tž. 1)* Dokedy, Pane, zabudneš celkom na mňa? Dokedy budeš skrývať obličaj svoj predo mnou? ℣. Sláva Otcu.

Bez *glórie*.

ORÁCIA

Deus, in te sperántium fortitúdo, adésto propítius invocatiónibus nostris: et, quia sine te nihil potest mortális infírmitas, præsta auxílium grátiæ tuæ; ut, in exsequéndis mandátis tuis, et voluntáte tibi et actióne placeámus. Per Dóminum.

Bože, sila dúfajúcich v teba, vyslyš milostivo naše volania: a keďže bez teba nič nezmôže slabosť smrteľníkov, dopraj pomoc svojej milosti; aby v plnení prikázaní tvojich ľúbili sme sa tebe aj vôľou aj skutkom. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok (III.), na str. 547.

LEKCIA (1 Jn 4, 8-21)

Léctio Epístolæ beáti Joánnis Apóstoli. - Caríssimi: Deus cáritas est. In hoc appáruit cáritas Dei in nobis, quóniam Fílium suum unigénitum misit Deus in mun-

Čítanie z prvého listu sv. Jána apoštola. - Drahí bratia! Boh je láska! A v tom sa prejavila láska Božia k nám, že Boh poslal na svet svojho jednorodeného Syna, aby

dum, ut vivámus per eum. In hoc est cáritas: non quasi nos dilexérimus Deum, sed quóniam ipse prior diléxit nos, et misit Fílium suum propitiatiónem pro peccátis nostris. Caríssimi, si sic Deus diléxit nos: et nos debémus altérutrum dilígere. Deum nemo vidit umquam. Si diligámus ínvicem, Deus in nobis manet, et cáritas ejus in nobis perfécta est. In hoc cognóscimus, quóniam in eo manémus, et ipse in nobis: quóniam de Spíritu suo dedit nobis. Et nos vídimus, et testificámur, quóniam Pater misit Fílium suum Salvatórem mundi. Quisquis conféssus fúerit, quóniam Jesus est Fílius Dei, Deus in eo manet, et ipse in Deo. Et nos cognóvimus, et credídimus caritáti, quam habet Deus in nobis. Deus cáritas est: et qui manet in caritáte, in Deo manet, et Deus in eo. In hoc perfécta est cáritas Dei nobíscum, ut fidúciam habeámus in die judícii: quia sicut ille est, et nos sumus in hoc mundo. Timor non est in caritáte: sed perfécta cáritas foras mittit timórem, quóniam timor pœnam habet. Qui autem timet, non est perféctus in caritáte. Nos ergo diligámus Deum, quóniam Deus prior diléxit nos. Si quis díxerit, quóniam díligo Deum, sme skrze neho mali život. A táto láska nezakladá sa na tom, že by sme my najprv boli milovali Boha, ale že on si nás zamiloval a poslal svojho Syna ako obetu smierenia za naše hriechy. Milovaní, keď si nás Boh takto zamiloval, aj my sa máme navzájom milovať! Boha nikto nikdy nevidel, ale keď sa milujeme navzájom, Boh je v nás a jeho láska v nás dosahuje dokonalosti. My sme v ňom a on v nás: To poznáme po tom, že nám dal (hojnú mieru) svojho Ducha. My sami sme videli a svedčíme, že Otec poslal Syna svetu za Spasiteľa. Kto vyznáva, že Ježiš je Syn Boží, Boh je v ňom a on v Bohu. A my sme poznali a uverili v lásku, ktorú má Boh k nám. Boh je láska, a kto zostáva v láske, zostáva v Bohu, a Boh v ňom. A láska Božia k nám preto je taká veľká, aby sme mali dôveru v deň súdu, že ako on je, aj my sme v tomto svete. V láske nieto strachu, ale dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach býva pred trestom, a komu sa treba báť trestu, nie je dokonalý v láske. My milujeme Boha, lebo on nás najprv miloval. Keby však niekto povedal, že miluje Boha, a nenávidel by brata, luhal by. Veď kto nemiluje brata, ktorého vidí, ako môže milovať Boha, ktorého nevidí? A to prikáza-

et fratrem suum óderit, mendax est. Qui enim non díligit fratrem suum, quem videt, Deum, quem non videt, quómodo potest dilígere? Et hoc mandátum habémus a Deo: ut qui díligit Deum, díligat et fratrem suum.

nie máme od Boha, aby ten, kto miluje Boha, miloval aj brata.

GRADUÁL (Ž 40, 5 a 2)

Ego dixi: Dómine, miserére mei: sana ánimam meam, quia peccávi tibi. ℣. Beátus, qui intélligit super egénum et páuperem: in die mala liberábit eum Dóminus.

Ja hovoril som: Zľutuj sa, Pane, nado mnou, uzdrav dušu moju, lebo som zhrešil proti tebe. ℣. Blažený, kto sa zaoberá s úbohým a chudobným, v deň nepríhody zachráni ho Pán.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 5, 2)* Verba mea áuribus pércipe, Dómine, intéllige clamórem meum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 5, 2)* Nakloň sluch slovám mojim, Pane, načúvaj na môj ston, aleluja.

EVANJELIUM (Lk 6, 36-42)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Estóte misericórdes, sicut et Pater vester miséricors est. Nolíte judicáre, et non judicabímini: nolíte condemnáre, et non condemnabímini. Dimíttite, et dimittémini. Date, et dábitur vobis: mensúram bonam et confértam et coagitátam et supereffluéntem dabunt in sinum vestrum. Eádem quippe mensúra, qua mensi fuéritis, remetiétur vobis. Dicébat autem illis et similitúdinem: Numquid potest cæcus cæcum dúcere? nonne ambo in fóveam ca-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Buďte milosrdní, ako váš Otec je milosrdný. Nesúďte, aby ani vás neposúdili; neodsudzujte, aby ani vás neodsúdili. Odpúšťajte, a aj vám odpustia. Dávajte, a aj vám dajú - mieru dobrú, natlačenú, natrasenú a pretekajúcu dajú vám do lona; akou mierou totiž budete merať, takou (aj) vám namerajú. Rozpovedal im aj podobenstvo: Či môže slepý slepého viesť? Či nespadnú obaja do jamy? Učeník nie je nad učiteľa: dokonalý však bude každý, keď bude ako

dunt? Non est discípulus super magístrum: perféctus autem omnis erit, si sit sicut magíster ejus. Quid autem vides festúcam in óculo fratris tui, trabem autem, quæ in óculo tuo est, non consíderas? Aut quómodo potes dícere fratri tuo: Frater, sine, ejíciam festúcam de óculo tuo: ipse in óculo tuo trabem non videns? Hypócrita, éjice primum trabem de óculo tuo: et tunc perspícies, ut edúcas festúcam de óculo fratris tui.

jeho učiteľ. Prečože vidíš smietku v oku svojho brata, keď vo vlastnom oku ani brvno nebadáš? Akože môžeš povedať svojmu bratovi: Bratu, dovoľ, aby som ti vybral smietku, ktorú máš v oku, keď ty sám ani brvno nevidíš vo svojom oku? Pokrytec, vyhoď najprv brvno z vlastného oka, a potom hľadať vytiahnuť smietku z oka svojho brata.

Bez *kréda.*

OFERTÓRIUM (Ž 5, 3-4)

Inténde voci oratiónis meæ, Rex meus, et Deus meus: quóniam ad te orábo, Dómine.

Všimni si hlas mojej modlitby, Kráľ môj a Boh môj, lebo sa modlím ku tebe, Pane.

SEKRÉTA

Hóstias nostras, quæsumus, Dómine, tibi dicátas placátus assúme: et ad perpétuum nobis tríbue provenire subsídium. Per Dóminum.

Naše obety, zasvätené tebe, Pane, prosíme, usmierený prijmi: a daj, aby staly sa nám ustavičnou pomocou. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta* (III.), str. 547. - Vo všedné dni spol. *prefácia*, str. 515.

KOMÚNIA (Ž 9, 2-3)

Narrábo ómnia mirabília tua: lætábor, et exsultábo in te: psallam nómini tuo, Altíssime.

Vyrozprávam všetky tvoje divy, budem sa z teba radovať a tešiť, žalm budem spievať tvojmu menu, Najvyšší.

POSTKOMÚNIA

Tantis, Dómine, repléti munéribus: præsta, quæsumus: ut et salutária dona capiámus, et a tua numquam laude cessémus. Per Dóminum.

Tak veľkými darmi, Pane, naplnení: dopraj, prosíme: aby prijímali sme aj spasiteľné dary aj nikdy neustávali v tvojej chvále. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* (Doplnkové modlitby III.) na str. 548.

Sviatok Božieho Tela Festum Sanctissimi Corporis Christi

Štvrtok po sviatku najsv. Trojice. - Dvoj. 1. triedy s privilegovanou oktávou 2. stupňa. - Rúcho biele.

Kristus nám zanecháva seba v Eucharistii. - Po sviatku najsv. Trojice slávime druhé veľké tajomstvo viery katolíckej: Najsv. Sviatosť Oltárnu. V tejto sviatosti postavil Kristus pomník svojej nekonečnej lásky k nám. Stal sa nám obetou, nadprirodzeným pokrmom a ostáva medzi nami sviatostným spôsobom.
Pri sv. obete obdivujeme toto vznešené tajomstvo a potom vyjdeme do sveta hlásať slávu eucharistického Spasiteľa. Procesia je triumfálnym pochodom Eucharistie. Štyri zastávky so štyrmi evanjeliami znázorňujú štyri strany sveta, teda celý svet. Svet sa mu klania a Spasiteľ ho požehnáva.
Deň ustanovenia tejto sviatosti je Zelený štvrtok. Cirkev však chce toto tajomstvo osláviť aj v oddanej radosti, a preto mu venuje deň na začiatku leta, keď sa príroda úplne rozvinula a poskytuje nádherný rámec slávnosti.
Sviatok zaviedol pápež Urban IV. roku 1252 pre celú Cirkev po videní sv. Juliany z Lutychu. Procesia sa ujímala od roku 1279.
Text sv. omše i ofícia sostavil sv. Tomáš Akvinský, cirkevný učiteľ a básnik, ktorý sa vyznačoval mimoriadnou úctou k najsv. Sviatosti Oltárnej.
Sv. omša prízvukuje Eucharistiu ako nadprirodzený pokrm, procesia oslavuje Kristovu prítomnosť v Eucharistii. Boh sa postaral o pokrm svojho ľudu v púšti, podobne sa postaral aj o náš duchovný pokrm v púšti života zemského (intr.). Eucharistia je pamiatkou Kristovho umučenia, teda obetou (orácia, lekcia) a naším pokrmom (evanj.). Medzi lekciou a evanjeliom spievame nádhernú sekvenciu Lauda Sion, v ktorej liturgia rozoberá celú náuku o Eucharistii. Sekvencia je interpretáciou predchádzajúceho verša: „Moje telo je opravdivý pokrm a moja krv je opravdivý nápoj." S Eucharistiou úzko súvisí kňazský úrad, na ktorom máme aj my, kresťania, podiel (všeobecné kňazstvo - ofert.). V svojom kruhu vítame eucharistického Spasiteľa, ktorý sa obetuje za nás pod posv. spôsobmi. Zasadáme za sviatočný stôl Kristov pri sv. prijímaní (kom.), ktoré nám predobrazuje večné požívanie Krista v nebi (postkom.).

INTROIT (Ž 80, 17)

Cibávit eos ex ádipe fruménti, allelúja: et de petra, melle saturávit eos, allelúja, allelúja, allelúja. *(Ps ib. 2)* Exsultáte Deo adjutóri nostro: jubiláte Deo Jacob. ℣. Glória Patri.

Kŕmil ich jadrom pšeničným, aleluja, a sýtil ich medom skalnatým, aleluja, aleluja, aleluja. *(Ž tž. 2)* Plesajte Bohu, nášmu pomocníkovi, jasajte Bohu Jakubovmu. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui nobis sub Sacraménto mirábili, passiónis tuæ memóriam reliquísti: tríbue, quæsumus; ita nos Córporis, et Sánguinis tui sacra mystéria venerári, ut

Bože, ktorý v predivnej Sviatosti Oltárnej zanechal si nám pamiatku umučenia svojho: dopraj, prosíme; aby sväté tajomstvá Tela a Krvi tvojej uctievali sme tak, žeby

redemptiónis tuæ fructum in nobis júgiter sentiámus: Qui vivis et regnas.

skusovali sme stále v sebe ovocie vykúpenia tvojho: Ktorý žiješ a kráľuješ.

LEKCIA (1 Kor 11, 23-29)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Ego enim accépi a Dómino quod et trádidi vobis: quóniam Dóminus Jesus, in qua nocte tradebátur, accépit panem, et grátias agens fregit, et dixit: Accípite, et manducáte: Hoc est corpus meum, quod pro vobis tradétur: hoc fácite in meam commemoratiónem. Simíliter et cálicem, postquam cœnávit, dicens: Hic calix novum testaméntum est in meo sánguine: hoc fácite, quotiescúmque bibétis, in meam commemoratiónem. Quotiescúmque enim manducábitis panem hunc, et cálicem bibétis, mortem Dómini annuntiábitis, donec véniat. Itaque quicúmque manducáverit panem hunc, vel bíberit cálicem Dómini indígne, reus erit córporis et sánguinis Dómini. Probet autem seípsum homo: et sic de pane illo edat, et de cálice bibat. Qui enim mandúcat et bibit indígne, judícium sibi mandúcat et bibit: non dijúdicans corpus Dómini.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Ja som totiž prijal od Pána (náuku), ktorú som vám aj odovzdal: Pán Ježiš v ten večer, keď bol zradený, vzal chlieb a keď vykonal modlitby dobrorečenia, lámal (ho) a povedal: Vezmite a jedzte! Toto je telo moje, ktoré sa za vás obetuje. Toto čiňte na moju pamiatku! Podobne (vzal) po večeri aj kalich a povedal: Tento kalich je nová smluva v mojej krvi! Kedykoľvek ho budete piť, čiňte to na moju pamiatku! Vždy teda, keď jete tento chlieb a pijete tento kalich, zvestujete smrť Pánovu, dokiaľ on sám nepríde. Preto ktokoľvek by nehodne jedol tento chlieb alebo pil tento kalich Pána, previní sa proti telu a krvi Pána. Nech sa teda každý najsamprv skúma, a len tak nech je z toho chleba a pije z toho kalicha. Lebo kto nehodne je a pije, ten si je a pije odsúdenie, pretože nerozoznáva telo Pánovo.

GRADUÁL (Ž 144, 15-16)

Óculi ómnium in te sperant, Dómine: et tu das illis escam

Oči všetkých dúfajú v teba, Pane, a ty im dávaš pokrm

in témpore opportúno. ℣. Aperis tu manum tuam: et imples omne ánimal benedictióne.

v čas príhodný. ℣. Otváraš ruku svoju a naplňuješ všetko, čo žije, požehnaním.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Joann 6, 56-57)* Caro mea vere est cibus, et sanguis meus vere est potus: qui mandúcat meam carnem, et bibit meum sánguinem, in me manet, et ego in eo.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Jn 6, 56-57)* Moje telo je opravdivý pokrm a moja krv je opravdivý nápoj. Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom.

Keď v oktáve vynecháme *sekvenciu*, čo je pre privátne omše ľubovoľné, na konci *graduála* pridáme *Aleluja*.

Nasledujúca sekvencia je najnádhernejším dielom sv. Tomáša Akvinského (†1274). V prekrásnej hĺbke a jasnosti shrnuje celé cirkevné učenie o sv. Eucharistii.

SEKVENCIA

Lauda, Sion, Salvatórem, lauda ducem et pastórem, in hymnis et cánticis.

Chváľ, Sione, Spasiteľa, chváľ pastiera, voditeľa, v hymnách, piesňach jeho kríž.

Quantum potes, tantum aude: quia major omni laude, nec laudáre súfficis.

Koľko máš síl, toľko snaž sa: tak je veľká jeho krása, že ju chváliť nestačíš.

Laudis thema speciális, panis vivus et vitális hódie propónitur.

Chvályhodný predmet divný, životodarný chlieb živý sláviť Cirkev káže nám.

Quem in sacræ mensa cœnæ, turbæ fratrum duodénæ datum non ambígitur.

Ten chlieb nad večerným stolom, lámal dvanásť apoštolom, podľa viery našej Pán.

Sit laus plena, sit sonóra, sit jucúnda, sit decóra mentis jubilátio.

Buď mu chvála plná, jasná, slávnosť príjemná a krásna, v srdci vrúcne plesanie.

Dies enim solémnis ágitur, in qua mensæ prima recólitur hujus institútio.

Nech dnes prvé stolovanie, čo si ustanovil, Pane, úctu od nás dostane.

In hac mensa novi Regis, novum Pascha novæ legis, Phase vetus términat.

Hostina nového Kráľa, Baránka nám darovala, koniec starej slávnosti.

Vetustátem nóvitas, umbram fugat véritas, noctem lux elíminat.

Po starých, hľa, nové časy, pravda tôňu iste zhasí, svetlo noc von vyhostí.

Quod in cœna Christus ges-

Čo sám Kristus obetoval,

sit, faciéndum hoc expréssit in sui memóriam.
Docti sacris institútis, panem, vinum in salútis consecrámus hóstiam.
Dogma datur Christiánis, quod in carnem transit panis, et vinum in sánguinem.
Quod non capis, quod non vides, animósa firmat fides, præter rerum órdinem.
Sub divérsis speciébus, signis tantum, et non rebus, latent res exímiæ.
Caro cibus, sanguis potus: manet tamen Christus totus, sub utráque spécie.
A suménte non concísus, non confráctus, non divísus: ínteger accípitur.
Sumit unus, sumunt mille: quantum isti, tantum ille: nec sumptus consúmitur.
Sumunt boni, sumunt mali: sorte tamen inæquáli, vitæ, vel intéritus.
Mors est malis, vita bonis: vide paris sumptiónis, quam sit dispar éxitus.
Fracto demum Sacraménto, ne vacílles, sed meménto, tantum esse sub fragménto, quantum toto tégitur.
Nulla rei fit scissúra: signi tantum fit fractúra: qua nec status, nec statúra signáti minúitur.
Ecce panis Angelórum, factus cibus viatórum: vere panis filiórum, non mitténdus cánibus.

In figúris præsignátur, cum

chcel, by kňaz vždy obnovoval verne jemu na pamäť.
Podľa svätých stanov môžme chlieb a víno spásy zbožne dávať svätú za obeť.
Kresťanom sa článok dáva, že sa z chleba telo stáva, víno v krv sa zmeňuje.
Čo zrak nezrie, nevie hlava, overí nám viera pravá, čo moc vecí zvyšuje.
Pod rôznymi spôsobami, znakmi, nie však podstatami ukrytý je pravý Boh.
Telo je sa, krv sa pije: Kristus celý stále žije v obidvoch tých spôsoboch.
Nezlámaný, nedelený, nezdrúzganý, ale celý dáva sa nám jesť a piť.
Jeden berie, tisíc berie, pritom všetci v rovnej miere: nemožno ho umenšiť.
Prijímajú všelijakí, s výsledkom však nerovnakým, pre život, pre zničenie.
Život dobrým, smrť je planým: hľa, s tým istým prijímaním pôsobí sa rozlične.
Keď sa potom sviatosť láme, nezúfajme, pamätajme, toľko v zlomku prijímame, koľko v celej hostii.
Podstata sa nedochráme, vonkajšok sa iba láme: tým sa postava ni samé telo nijak nezmenší.
Ajhľa, ten chlieb serafínov pútnikom je stravou živnou: skutočný chlieb pravých synov, psom ho hádzať nedajme.
V predobrazoch Písma už je,

Isaac immolátur: agnus Paschæ deputátur: datur manna pátribus.
Bone pastor, panis vere, Jesu, nostri miserére: tu nos pasce, nos tuére: tu nos bona fac vidére in terra vivéntium.

Tu, qui cuncta scis et vales: qui nos pascis hic mortáles: tuos ibi commensáles, cohærédes et sodáles fac sanctórum cívium. Amen. Allelúja.

s Izákom sa obetuje: Baránok sa pripravuje: manna otcom padá v tme.
Pastier dobrý, chlieb náš pravý, zmiluj sa, ó, preláskavý Ježiš: pas nás, chráň nás v zdraví: vezmi si nás do výšavy, nech tiež zrieme zem živých.
Všetko vieš a možné je ti: tu nás pasieš, svoje deti: tam nech stoluje a sedí každý z nás jak dedič svätý, brat občanov blažených. Amen. Alleluja.

EVANJELIUM (Jn 6, 56-59)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus turbis Judæórum: Caro mea vere est cibus, et sanguis meus vere est potus. Qui mandúcat meam carnem, et bibit meum sánguinem, in me manet, et ego in illo. Sicut misit me vivens Pater, et ego vivo propter Patrem, et qui mandúcat me, et ipse vivet propter me. Hic est panis, qui de cælo descéndit. Non sicut manducavérunt patres vestri manna, et mórtui sunt. Qui mandúcat hunc panem, vivet in ætérnum.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš zástupom židovským: Moje telo je opravdivý pokrm a moja krv je opravdivý nápoj. Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem skrze Otca, aj ten, kto mňa je, bude žiť skrze mňa. To je ten chlieb, ktorý sostúpil s neba, a nie aký jedli vaši otcovia, a pomreli. Kto je ten chlieb, bude žiť naveky!

Krédo.

OFERTÓRIUM (Lv 21, 6)

Sacerdótes Dómini incénsum et panes ófferunt Deo: et ídeo sancti erunt Deo suo, et non pólluent nomen ejus, allelúja.

Kňazi Pánovi obetujú Bohu kadidlo a chleby, a preto budú svätí pred svojím Bohom a nepoškvrnia jeho meno, aleluja.

SEKRÉTA

Ecclésiæ tuæ, quæsumus, Dómine, unitátis et pacis propítius dona concéde: quæ sub oblátis munéribus mýstice designántur. Per Dóminum.

Cirkvi svojej, prosíme, Pane, milostivo udeľ dary jednoty a pokoja: ktoré naznačujú sa tajomne obetovanými darmi. Skrze Pána nášho.

Prefácia vianočná, str. 516.

KOMÚNIA (1 Kor 11, 26-27)

Quotiescúmque manducábitis panem hunc et cálicem bibétis, mortem Dómini annuntiábitis, donec véniat: ítaque quicúmque manducáverit panem vel bíberit cálicem Dómini indígne, reus erit córporis et sánguinis Dómini, allelúja.

Kedykoľvek budete jesť tento chlieb alebo piť tento kalich, budete zvestovať smrť Pánovu, dokiaľ nepríde. Preto ktokoľvek bude nehodne jesť tento chlieb alebo piť kalich Pánov, previní sa proti telu a krvi Pánovej, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Fac nos, quæsumus, Dómine, divinitátis tuæ sempitérna fruitióne repléri: quam pretiósi Córporis et Sánguinis tui temporális percéptio præfigúrat: Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

Učiň, prosíme, Pane, aby nasýtili sme sa večným požívaním tvojho Božstva: ktoré predobrazuje sa časným prijímaním drahocenného Tela a Krvi tvojej: Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom.

Po sv. omši je slávnostná *procesia* s prevelebnou Sviatosťou Oltárnou; pri nej spievajú sa eucharistické hymny. Pri oltároch spievajú sa state zo štyroch evanjelií, povie sa orácia a dáva sa požehnanie s Oltárnou Sviatosťou. Viď Dodatok na konci Misála. *V oktáve* omša sv. zo sviatku, str. 652, druhá a tretia *orácia*, str. 550.

Nedeľa v Oktáve Božieho Tela Druhá nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho biele.

Kristus nás pozýva na hostinu. - Táto nedeľa je ešte úplne v myšlienkovom ovzduší sviatku Božieho Tela. Sme shromaždení v svadobnej sieni Cirkvi, v kostole, a berieme účasť na „veľkej hostine" Tela a Krvi Kristovej. Sv. Eucharistia je nám ochranou v púšti tohto života (intr.), je sviatosťou lásky (lekcia) a nadprirodzeným pokrmom, zárukou večných radostí (evanj.). Pri ofertóriu prosíme Krista, aby prišiel k nám v tejto obete a svojím pokrmom nás zachránil (ofert.). Po účasti na veľkej hostine mu ďakujeme (kom.).

INTROIT (Ž 17, 19-20)

Factus est Dóminus protéctor meus, et edúxit me in latitúdinem: salvum me fecit, quóniam vóluit me. *(Ps ib. 2-3)* Díligam te, Dómine, virtus mea: Dóminus firmaméntum meum et refúgium meum et liberátor meus. ℣. Glória Patri.

Pán sa mi stal ochrancom a vyviedol ma na priestranstvo, spasil ma, lebo má mňa rád. *(Ž tž. 2-3)* Milujem teba, Pane, sila moja, Pane, tvŕdza moja, útočište moje a osloboditeľ môj. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Sancti nóminis tui, Dómine, timórem páriter et amórem fac nos habére perpétuum: quia numquam tua gubernatióne destítuis, quos in soliditáte tuæ dilectiónis instítuis. Per Dóminum.

Daj, Pane, aby mali sme zároveň stálu bázeň aj lásku k tvojmu svätému menu: lebo nikdy nezbavuješ svojho vedenia tých, ktorých vychovávaš v dokonalej láske k sebe. Skrze Pána.

Druhá *orácia* zo sviatku Božieho Tela, str. 652.

LEKCIA (1 Jn 3, 13-18)

Léctio Epístolæ beáti Joánnis Apóstoli. - Caríssimi: Nolíte mirári, si odit vos mundus. Nos scimus, quóniam transláti sumus de morte ad vitam, quóniam dilígimus fratres. Qui non díligit, manet in morte: omnis, qui odit fratrem suum, homicída est. Et scitis, quóniam omnis homicída non habet vitam ætérnam in semetípso manéntem. In hoc cognóvimus caritátem Dei: quóniam ille ánimam suam pro nobis pósuit: et nos debémus pro frátribus ánimas pónere. Qui habúerit substántiam hujus mundi, et víderit fratrem suum necessitátem habére,

Čítanie z prvého listu sv. Jána apoštola. - Drahí bratia, nedivte sa, že vás svet nenávidí! My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto však nemiluje, zostáva v (moci) smrti. Každý, kto nenávidí brata, je vrah! A viete, že ani jeden vrah nemá v sebe večný život, ktorý by v ňom zostal. V tom sme poznali lásku Božiu, že (Syn Boží) život položil za nás. A my tak isto máme aj život položiť za bratov. Ale ak niekto má pozemské imanie a vidí brata núdzu trieť, a srdce si pred ním zavrie, môže mať v sebe lásku Božiu? Dietky moje,

et cláuserit víscera sua ab eo: quómodo cáritas Dei manet in eo? Filíoli mei, non diligámus verbo, neque lingua, sed ópere et veritáte.

nemilujte slovom, ani jazykom, ale skutkom a pravdou!

GRADUÁL (Ž 119, 1-2)

Ad Dóminum, cum tribulárer, clamávi, et exaudívit me. ℣. Dómine, líbera ánimam meam a lábiis iníquis, et a lingua dolósa.

K Pánovi som volal v svojom súžení, a on ma vyslyšal. ℣. Pred falošnými perami ma, Pane, zachovaj, pred úlisným jazykom.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 7, 2)* Dómine, Deus meus, in te sperávi: salvum me fac ex ómnibus persequéntibus me, et líbera me. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 7, 2)* Pane, môj Bože, v teba som dúfal, od všetkých mojich nepriateľov vykúp ma a vysloboď, aleluja.

EVANJELIUM (Lk 14, 16-24)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus pharisæis parábolam hanc: Homo quidam fecit cœnam magnam, et vocávit multos. Et misit servum suum hora cœnæ dícere invitátis ut venírent, quia jam paráta sunt ómnia. Et cœpérunt simul omnes excusáre. Primus dixit ei: Villam emi, et necésse hábeo exíre, et vidére illam: rogo te, habe me excusátum. Et alter dixit: Juga boum emi quinque, et eo probáre illa: rogo te, habe me excusátum. Et álius dixit: Uxórem duxi: et ídeo non possum veníre. Et revérsus servus nuntiávit hæc dómino suo. Tunc irátus paterfamílias, dixit servo suo: Exi cito in platéas et vicos civitátis:

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš farizejom toto podobenstvo: Ktorýsi človek prichystal veľkú večeru a pozval mnohých. V hodinu večere poslal svojho sluhu, aby povedal pozvaným: Poďte, lebo je už (všetko) pripravené. I začali sa jednomyseľne vyhovárať. Prvý mu povedal: Pole som kúpil a treba mi ísť pozrieť si ho; prosím ťa, maj ma za ospravedlneného. A druhý povedal: Päť párov volov som kúpil, a idem ich vyskúšať. Prosím ťa, maj ma za ospravedlneného. Iný povedal: Oženil som sa, a preto nemôžem prísť. Sluha sa vrátil a oznámil toto svojmu pánovi. Vtedy sa hospodár rozhneval a povedal svojmu sluhovi:

et paúperes, ac débiles, et cæcos, et claudos introduc huc. Et ait servus: Dómine, factum est, ut imperásti, et adhuc locus est. Et ait dóminus servo: Exi in vias, et sepes: et compélle intráre, ut impleátur domus mea. Dico autem vobis, quod nemo virórum illórum, qui vocáti sunt, gustábit cœnam meam.

Vyjdi chytro na námestia a ulice mesta a priveď sem chudobných, mrzákov, slepých a chromých! A sluha povedal: Stalo sa, ako si rozkázal, a ešte je miesta. Tu povedal Pán sluhovi: Vyjdi na cesty a k plotom. Tých, (ktorých nájdeš), donúť prísť, aby sa mi naplnil dom. Lebo vravím vám, ani jeden z tých mužov, čo som ich bol pozval, neokúsi mojej večere.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 6, 5)

Dómine, convértere, et éripe ánimam meam: salvum me fac propter misericórdiam tuam.

Navráť sa, Pane, dušu moju vytrhni, pre svoje milosrdenstvo zachovaj ma!

SEKRÉTA

Oblátio nos, Dómine, tuo nómini dicánda purificet: et de die in diem ad cæléstis vitæ tránsferat actiónem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Obeta, ktorá má sa zasvätiť menu tvojmu, Pane, nech nás očistí: a nech nás so dňa na deň uschopňuje viesť nebeský život. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta* zo sviatku Božieho Tela, str. 657.
Prefácia vianočná, str. 516.

KOMÚNIA (Ž 12, 6)

Cantábo Dómino, qui bona tríbuit mihi: et psallam nómini Dómini altíssimi.

Nech plesám v Pánovi, ktorý udelil mi dobré veci, a nech spievam menu Pána Najvyššieho.

POSTKOMÚNIA

Sumptis munéribus sacris, quæsumus, Dómine: ut cum frequentatióne mystérii, crescat nostræ salútis effectus. Per Dóminum.

Po prijatí svätých darov prosíme, Pane: aby častejším slávením tajomstva rástol účinok pre našu spásu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *postkomúnia* zo sviatku Božieho Tela, str. 657.

Sviatok Najsvätejšieho Srdca Ježišovho

Festum Sacratissimi Cordis Jesu

Piatok po oktáve Božieho Tela. - Dvoj. 1. triedy s privilegovanou oktávou 3. stupňa. - Rúcho biele.

Božské Srdce, prameň lásky a milosti. - Kult Božského Srdca vyplýva prirodzene z kultu Eucharistie. Základy tohto kultu sú uložené v Písme svätom. Svätí kresťanského staroveku (Augustín) alebo stredoveku (Bernard, Gertrúda, Mechtilda) a nového veku (Ján Eudes a najmä Margita Alacoque) budujú tento kult. Pius XI. r. 1928 schválil terajší omšový formulár a sviatok povýšil na hodnosť, akú majú Vianoce a Nanebevstúpenie Pána.
Kristus nám dokázal svoju nekonečnú lásku smrťou na Kríži a ustanovením najsv. Sviatosti Oltárnej (intr.). V Srdci Kristovom máme nevyčerpateľný prameň milostí (orácia) a ako údy tela Kristovho účastní sme na tomto bohatstve (lekcia). Na Kríži otvára Bohočlovek svoje srdce ako prameň spasenia (evanj.). Očakávajúc obetu tohto Srdca, chápeme jeho ponosu a chceme mu dať náhradu (ofert.). Cez kánon stojíme pod Krížom, pozeráme na otvorené Srdce Ježišovo v duchu Matky, Jána a nábožných žien. Pri sv. prijímaní čerpáme z otvoreného Srdca bohatstvo milostí (kom.).

INTROIT (Ž 32, 11 a 19)

ogitatiónes Cordis ejus in generatióne et generatiónem: ut éruat a morte ánimas eórum et alat eos in fame. *(Ps ib. 1)* Exsultáte, justi, in Dómino, rectos decet collaudátio. ℣. Glória Patri.

Myšlienky Srdca jeho s pokolenia na pokolenie, aby ich duše povytŕhal od smrti a zachoval ich v čase hladu nažive. *(Ž tž. 1)* Plesajte, spravodliví, v Pánovi, statočným sluší chválospev. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui nobis in Corde Fílii tui, nostris vulneráto peccátis, infinítos dilectiónis thesáuros misericórditer largíri dignáris: concéde, quǽsumus; ut illi devótum pietátis nostræ præstántes obséquium, dignæ quoque satisfactiónis exhibeámus offícium. Per eúndem Dóminum.

Bože, ktorý v Srdci Syna svojho, zranenom našimi hriechmi, ráčil si nám milostive uštedriť nekonečné poklady lásky: udeľ, prosíme; aby vzdávajúc mu, zbožný hold svojej oddanosti, splnili sme tým aj povinnosť hodného zadosťučinenia. Skrze tohože Pána nášho.

LEKCIA (Ef 3, 8-19)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Ephésios. - Fratres: Mihi ómnium sanctó-

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Efezanom. - Bratia! Mne, najmenšiemu zo vše-

rum mínimo data est grátia hæc, in géntibus evangelizáre investigábiles divítias Christi, et illumináre omnes, quæ sit dispensátio sacraménti abscónditi a sæculis in Deo, qui ómnia creávit: ut innotéscat principátibus et potestátibus in cæléstibus per Ecclésiam multifórmis sapiéntia Dei, secúndum præfinitiónem sæculórum, quam fecit in Christo Jesu Dómino nostro, in quo habémus fidúciam et accéssum in confidéntia per fidem ejus. Hujus rei grátia flecto génua mea ad Patrem Dómini nostri Jesu Christi, ex quo omnis patérnitas in cælis et in terra nominátur, ut det vobis, secúndum divítias glóriæ suæ, virtúte corroborári per Spíritum ejus in interiórem hóminem, Christum habitáre per fidem in córdibus vestris: in caritáte radicáti et fundáti, ut possítis compreháendere, cum ómnibus sanctis, quæ sit latitúdo, et longitúdo, et sublímitas, et profúndum: scire étiam supereminéntem sciéntiæ caritátem Christi, ut impleámini in omnem plenitúdinem Dei.

tkých svätých, dostalo sa milosti, že môžem pohanom zvestovať blahozvesť o nepochopiteľnom bohatstve Kristovom a objasniť im, ako sa uskutočnilo toto tajomstvo, skryté od vekov v Bohu, Stvoriteľovi všetkých vecí, aby sa takto nebeským kniežatstvám a mocnostiam skrze Cirkev stala známou mnohotvárna múdrosť Božia. (To sa stalo) podľa odvekého ustanovenia, ktoré sa uskutočnilo v Kristu Ježišovi, Pánovi našom. V ňom spočíva naša odvaha, že vierou v neho môžeme sa s dôverou blížiť (k Bohu). Preto vás prosím, neklesajte na mysli pre moje súženie pre vás, lebo ono je vašou slávou! Preto skláňam kolená pred Otcom, z ktorého má pôvod každá rodina na nebi aj na zemi, aby vám dal podľa bohatstva svojej slávy skrze svojho Ducha mocne zosilnieť vo vašom vnútri; aby Kristus vierou prebýval vo vašich srdciach, aby ste vy, v láske zakorenení a založení, mohli so všetkými svätými porozumieť tú šírku a dĺžku, výšku a hĺbku, poznať totiž lásku Kristovu, ktorá prevyšuje všetko poznanie, a aby vás naplnila všetka plnosť Božia.

GRADUÁL (Ž 24, 8-9)

Dulcis et rectus Dóminus: propter hoc legem dabit delinquéntibus in via. ℣. Dírit-

Dobrý je Pán a priamy tiež, nuž preto dáva zákon na cestu blúdiacim. ℣. Spravuje

get mansuétos in judício; docébit mites vias suas. Allelúja, allelúja. ℣. *(Mt 11, 29)* Tóllite jugum meum super vos et díscite a me, quia mitis sum et húmilis Corde: et inveniétis réquiem animábus vestris. Allelúja.

ponížených v spravodlivosti a učí ponížených ceste svojej. Aleluja, aleluja. ℣. *(Mt 11, 29)* Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný Srdcom a nájdete odpočinok pre svoje duše. Aleluja.

Vo votívnych omšiach po Septuagézime miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Ž 102, 8-10)

Miséricors et miserátor Dóminus, longánimis, et multum miséricors. ℣. Non in perpétuum irascétur, neque in ætérnum comminábitur. ℣. Non secúndum peccáta nostra fecit nobis, neque secúndum iniquitátes nostras retríbuit nobis.

Milosrdný a láskavý je Pán, zhovievavý a nadmieru dobrotivý. ℣. Nehnevá sa ustavične, ani nevyhráža sa naveky. ℣. Nenakladá s nami podľa hriechov našich, ani nám neodpláca podľa našich nepravostí.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Mt 11, 29 a 28)* Tóllite jugum meum super vos et díscite a me, quia mitis sum et húmilis Corde: et inveniétis réquiem animábus vestris. Allelúja. ℣. Veníte ad me, omnes, qui laborátis, et oneráti estis, et ego refíciam vos. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Mt 11, 29 a 28)* Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný Srdcom a nájdete odpočinok pre svoje duše. Aleluja. ℣. Poďte ku mne všetci, ktorí pracujete a ste obťažení, a ja vás občerstvím. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 19, 31-37)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Judæi (quóniam Parascéve erat), ut non remanérent in cruce córpora sábbato (erat enim magnus dies illa sábbati), rogavérunt Pilátum, ut frangeréntur eórum crura et tolleréntur.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času, keďže bol prípravný deň (pred Veľkou nocou), Židia požiadali Piláta, aby dal ukrižovaným polámať hnáty a sňať ich telá, aby neostaly na kríži aj v sobotu, lebo to bola Veľká sobota. Prišli teda vo-

Venérunt ergo mílites: et primi quidem fregérunt crura et altérius, qui crucifíxus est cum eo. Ad Jesum autem cum veníssent, ut vidérunt eum jam mórtuum, non fregérunt ejus crura, sed unus mílitum láncea latus ejus apéruit, et contínuo exívit sanguis et aqua. Et qui vidit, testimónium prehíbuit: et verum est testimónium ejus. Et ille scit, quia vera dicit, ut et vos credátis. Facta sunt enim hæc, ut Scriptúra implerétur: Os non comminuétis ex eo. Et íterum ália Scriptúra dicit: Vidébunt in quem transfixérunt.

jaci a polámali hnáty prvému a tak aj druhému, ktorý bol s ním ukrižovaný. Keď však prišli k Ježišovi a videli, že je už mŕtvy, nepolámali mu hnáty, ale jeden z vojakov prebodol mu kopijou bok. A hned vyšla (z neho) krv a voda. A ten, kto to videl, vydal o tom svedectvo, a jeho svedectvo je pravdivé; vie, že hovorí pravdu, aby ste aj vy verili. Stalo sa to preto, aby sa splnilo Písmo: Nepolámete mu kosti! a čo na inom (mieste) hovorí Písmo: Uvidia, koho prebodli!

Krédo, aj cez oktávu.

OFERTÓRIUM (Ž 68, 21)

Impropérium exspectávit Cor meum et misériam: et sustínui, qui simul mecum contristarétur, et non fuit: consolántem me quæsívi, et non invéni.

Potupu a biedu očakávalo moje Srdce. Čakal som, kto by smútil so mnou, a nebolo ho; hľadal som, kto by ma potešil, a nenašiel som.

Vo votívnych omšiach vo veľkonočnom čase:

OFERTÓRIUM (Ž 39, 7-9)

Holocáustum et pro peccáto non postulásti; tunc dixi: Ecce vénio. In cápite libri scriptum est de me, ut fácerem voluntátem tuam: Deus meus, vólui, et legem tuam in médio Cordis mei, allelúja.

Nechcel si žertvu a obetu ďakovnú. Vtedy som riekol: Hľa, ja prichádzam, v závitku knihy písané je o mne, aby som činil vôľu tvoju: teší ma plniť tvoju vôľu, Bože môj, a zákon tvoj je v srdci mojom, aleluja.

SEKRÉTA

Réspice, quæsumus, Dómine, ad ineffábilem Cordis dilécti Fílii tui caritátem: ut

Pohliadni, prosíme, Pane, na nevýslovnú lásku Srdca svojho milovaného Syna: aby to,

quod offérimus sit tibi munus accéptum et nostrórum expiátio delictórum. Per eúndem Dóminum.

čo obetujeme, bolo tebe príjemným darom a sotretím našich hriechov. Skrze tohože Pána.

Prefácia o najsvätejšom Srdci Ježišovom, str. 519.

KOMÚNIA (Jn 19, 34)

Unus mílitum láncea latus ejus apéruit, et contínuo exívit sanguis et aqua.

Jeden z vojakov otvoril kopijou jeho bok, a hneď vyšla krv a voda.

Vo votívnych omšiach vo veľkonočnom čase:

KOMÚNIA (Jn 7, 37)

Si quis sitit, véniat ad me et bibat, allelúja, allelúja.

Kto žízni, nech príde ku mne a napije sa, aleluja, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Práebeant nobis, Dómine Jesu, divínum tua sancta fervórem: quo dulcíssimi Cordis tui suavitáte percépta; discámus terréna despícere, et amáre cæléstia: Qui vivis et regnas.

Nech v nás sväté dary tvoje, Pane Ježišu, roznietia božský zápal: aby, okúsiac ľúbeznosť tvojho najsladšieho Srdca; učili sme sa pohŕdať zemskými vecami a milovať nebeské. Ktorý žiješ a kráľuješ.

Na tento sviatok odbavuje sa odprosujúca modlitba k najsv. Srdcu Ježišovmu.

V oktáve OMŠA zo sviatku, str. 661, druhá a tretia *orácia*, predpísané pre oktávy (VI.), na str. 550. - *Prefácia* o najsv. Srdci Ježišovom, str. 519.

Tretia Nedeľa po Turícach Nedeľa v oktáve sviatku najsv. Srdca Ježišovho

Polodvoj. - Rúcho biele.

Kristus zachraňuje hriešnikov. - Ako poblúdilé ovce dobrého Pastiera, Krista, cítime svoju duchovnú biedu a voláme po záchrane (intr.). Sme vystavení osídlam diablovým (lekcia), iba dobrý Pastier nás môže zachrániť (evanj.). S dôverou ho očakávame (ofert.), prežívame jeho obetu za smierenie naše a jeho prítomnosť medzi nami. Po nájdení stratenej ovce aj on pripraví radostnú hostinu, že sme sa vrátili k Bohu (kom.).

INTROIT (Ž 24, 16 a 18)

Réspice in me, et miserére mei, Dómine: quóniam únicus, et pauper sum ego: vide

Pohliadni na mňa a mne milostivý buď, Pane, lebo som sám a úbohý. Shliadni na

humilitátem meam, et labórem meum: et dimítte ómnia peccáta mea, Deus meus. *(Ps ib. 1-2)* Ad te, Dómine, levávi ánimam meam: Deus meus, in te confído, non erubéscam. ℣. Glória Patri.

biedu moju a na môj trud a odpusť mi všetky priestupky, Bože môj. *(Ž tž. 1-2)* Ku tebe, Pane, dvíham svoju dušu, Bože môj, dôverujem tebe, nech ma hanba nestihne. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Protéctor in te sperántium, Deus, sine quo nihil est válidum, nihil sanctum: multíplica super nos misericórdiam tuam; ut te rectóre, te duce, sic transeámus per bona temporália, ut non amittámus ætérna. Per Dóminum.

Ochranca dúfajúcich v teba, Bože, bez ktorého nič nie je pevné a svätė: rozmnož nad nami milosrdenstvo svoje; aby pod tvojím riadením a vedením časnými dobrami prešli sme tak, že by sme nestratili večné. Skrze Pána.

Druhá *orácia*, spomienka oktávy, str. 661.

LEKCIA (1 Pt 5, 6-11)

Léctio Epístolæ beáti Petri Apóstoli. - Caríssimi: Humiliámini sub poténti manu Dei, ut vos exáltet in témpore visitatiónis: omnem sollicitúdinem vestram projiciéntes in eum, quóniam ipsi cura est de vobis. Sóbrii estóte, et vigiláte: quia adversárius vester diábolus tamquam leo rúgiens circuit, quærens, quem dévoret: cui resístite fortes in fide: sciéntes eámdem passiónem ei, quæ in mundo est, vestræ fraternitáti fíeri. Deus autem omnis grátiæ, qui vocávit nos in ætérnam suam glóriam in Christo Jesu, módicum passos ipse perfíciet, confirmábit, solidabítque. Ipsi glória, et impérium in sæcula sæculórum.
Amen.

Čítanie z prvého listu sv. Petra apoštola. - Drahí bratia! Pokorte sa pod mocnou rukou Božou, aby vás povýšil v čase navštívenia! Na neho preneste všetky svoje starosti, a on sám sa bude o vás starať! Buďte striezliví a bedlite, lebo váš protivník, diabol, ako ručiaci lev obchádza a hľadá, koho by zožral! Vzoprite sa mu pevní vo viere! Vedzte: Také isté utrpenia znášajú všetci bratia po celom svete! A Boh, nadovšetko milostivý, ktorý vás skrze Krista Ježiša povolal do svojej večnej slávy, nech vás sám po tomto krátkom utrpení zdokonalí a utvrdí, posilní a postaví na pevný základ! Jemu sláva a moc na veky vekov! Amen.

GRADUÁL (Ž 54, 23, 17 a 19)

Jacta cogitátum tuum in Dómino: et ipse te enútriet. ℣. Dum clamárem ad Dóminum, exaudívit vocem meam ab his, qui appropínquant mihi.

Sver Pánovi starosť o seba, on sám udrží teba. ℣. Volal som na Pána a on vypočul môj hlas od tých, ktorí napádajú ma.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 7, 12)* Deus judex justus, fortis, et pátiens, numquid irascitur per síngulos dies? Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 7, 12)* Je spravodlivý sudca Boh, silný a trpezlivý, či sa bude hnevať po všetky dni? Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 15, 1-10)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Erant appropinquántes ad Jesum publicáni, et peccatóres, ut audírent illum. Et murmurábant pharisæi, et scribæ, dicéntes: Quia hic peccatóres récipit, et mandúcat cum illis. Et ait ad illos parábolam istam, dicens: Quis ex vobis homo, qui habet centum oves: et si perdíderit unam ex illis, nonne dimíttit nonagínta novem in desérto, et vadit ad illam, quæ períerat, donec invéniat eam? Et cum invénerit eam, impónit in húmeros suos gaudens: et véniens domum, cónvocat amícos, et vicínos, dicens illis: Congratulámini mihi, quia invéni ovem meam, quæ períerat. Dico vobis, quod ita gáudium erit in cælo super uno peccatóre pœniténtiam agénte, quam super nonagínta novem justis, qui non índi-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času: približovali sa k Ježišovi mýtnici a hriešnici, aby ho počúvali. Farizeji a zákonníci šomrali a hovorili: Tento prijíma hriešnikov a jedáva s nimi. Vtedy im povedal toto podobenstvo: Keď má voľakto z vás sto oviec a jedna z nich sa mu stratí, či nezanechá tých deväťdesiatdeväť na púšti a nepôjde za stratenou, kým ju nenájde? Keď ju nájde, vezme si ju na ramená a raduje sa. Keď príde domov, svolá priateľov a susedov a povie im: Radujte sa so mnou, lebo som si našiel stratenú ovcu. Vravím vám, tak bude aj v nebi väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie, ako nad deväťdesiatimi-deviatimi spravodlivými, ktorí nepotrebujú pokánia. Alebo žena, čo má desať drachiem, ak stratí jednu drachmu, či

gent pœniténtia. Aut quæ múlier habens drachmas decem, si perdíderit drachmam unam, nonne accéndit lucérnam, et evérrit domum, et quærit diligénter, donec invéniat? Et cum invénerit, cónvocat amícas, et vicínas, dicens: Congratulámini mihi, quia invéni drachmam, quam perdíderam. Ita dico vobis, gáudium erit coram Angelis Dei super uno peccatóre pœniténtiam agénte.

nezapáli svetlo, nevymetie dom a nebude starostlivo hľadať, kým ju nenájde? A keď ju nájde, svolá priateľky a susedy a povie: Radujte sa so mnou, lebo som našla stratenú drachmu! Vravím vám, takto sa budú tešiť anjeli Boží z jedného hriešnika, ktorý robí pokánie.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 9, 11-12 a 13)

Sperent in te omnes, qui nóverunt nomen tuum, Dómine, quóniam non derelínquis quæréntes te: psállite Dómino, qui hábitat in Sion, quóniam non est oblítus oratiónem páuperum.

Nech dúfajú v teba, ktorí meno tvoje poznali, Pane, lebo neopúšťaš tých, ktorí hľadajú teba. Spievajte žalm Pánovi, ktorý na Sione prebýva, bo na výkrik zúbožených nezabudol on!

SEKRÉTA

Réspice, Dómine, múnera supplicántis Ecclésiæ: et salúti credéntium perpétua sanctificatióne suménda concéde. Per Dóminum.

Shliadni, Pane, na dary pokorne prosiacej Cirkvi: a udeľ, aby veriaci, ustavične sa posväcujúc, prijímali ich na svoju spásu. Skrze Pána.

Druhá *sekréta* zo sviatku, str. 664. - *Prefácia* o najsv. Srdci Ježišovom, str. 519.

KOMÚNIA (Lk 15, 10)

Dico vobis: Gáudium est Angelis Dei super uno peccatóre pœniténtiam agénte.

Hovorím vám: Radujú sa anjeli Boží nad hriešnikom, ktorý robí pokánie.

POSTKOMÚNIA

Sancta tua nos, Dómine, sumpta vivificent: et misericórdiæ sempitérnæ præparent expiátos. Per Dóminum.

Prijaté sviatosti tvoje, Pane, nech nás oživia: a očistených nech pripravia na večné milosrdenstvo. Skrze Pána.

Druhá *postkomúnia* zo sviatku najsv. Srdca Ježišovho, str. 665.

Štvrtá Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Kristus spravuje Petrovu prácu, - na jeho loďke sme bezpeční. - Loďka Petrova nás vedie do blaženého prístavu. Na tejto loďke sme spolu s Kristom. Kostol, v ktorom sme sa dnes sišli, je obrazom Cirkvi, loďky Petrovej. Sme spolu so Spasiteľom. Sme aj rybkami, ktoré Peter chytil do svojej siete na Pánov rozkaz.

Mystérium dnešnej nedele vzťahuje sa na Cirkev, ale aj na jednotlivých kresťanov. Práca za kráľovstvo nebeské musí sa konať s dôverou (intr.) a s trpezlivosťou (lekcia); nesmieme sa dať znechutiť zdanlivým neúspechom, ale máme sa spoliehať na pomoc a spoluprácu Kristovu (evanj.). Kristus prichádza nám na pomoc, kráčame mu v ústrety (ofert.), jeho nadprirodzený pokrm je nám posilou v boji o kráľovstvo nebeské.

INTROIT (Ž 26, 1 a 2)

Dóminus illumináti mea, et salus mea, quem timébo? Dóminus defénsor vitæ meæ, a quo trepidábo? Qui tríbulant me inimíci mei, ipsi infirmáti sunt, et cecidérunt. *(Ps ib. 3)* Si consístant advérsum me castra: non timébit cor meum. ℣. Glória Patri.

Pán je moje svetlo a moja záchrana, kohože treba sa mi báť? Pán, môjho žitia záštita, kohože treba sa mi strachovať? Keď záškodníci na mňa rútia sa, podlamujú sa a padajú. *(Ž tž. 3)* Aj keby postavil sa tábor proti mne, nebude sa moje srdce báť. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Da nobis, quǽsumus, Dómine, ut et mundi cursus pacífice nobis tuo órdine dirigátur: et Ecclésia tua tranquílla devotióne lætétur. Per Dóminum nostrum.

Daj nám, prosíme, Pane, nech tvojím riadením aj beh sveta pokojne pre nás plynie: aj Cirkev tvoja teší sa nerušenej oddanosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *orácia* (III.) na str. 547.

LEKCIA (Rim 8, 18-23)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Fratres: Exístimo, quod non sunt condígnæ passiónes hujus témporis ad futúram glóriam, quæ revelábitur in nobis. Nam exspectátio creatúræ revelatiónem filiórum Dei exspéctat. Vanitáti enim crea-

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Bratia! Súdim, že utrpenia terajšieho času nie sú rovné sláve, v ktorej sa máme zjaviť. A všetko stvorenie s dychtivou túžbou očakáva toto zjavenie sa synov Božích. Lebo stvorenie bolo podrobené ni-

túra subjécta est, non volens, sed propter eum, qui subjécit eam in spe: quia et ipsa creatúra liberábitur a servitúte corruptiónis, in libertátem glóriæ filiórum Dei. Scimus enim, quod omnis creatúra ingemíscit, et párturit usque adhuc. Non solum autem illa, sed et nos ipsi primítias spíritus habéntes, et ipsi intra nos gémimus, adoptiónem filiórum Dei exspectántes, redemptiónem córporis nostri: in Christo Jesu Dómino nostro.

čomnej márnosti nie dobrovoľne, ale vôľou toho, ktorý ho podrobil v nádeji, že aj samo stvorenie bude vyslobodené z otroctva skazy (a bude mať účasť) na slobodnej sláve dietok Božích. A vieme, že všetko stvorenie spoločne vzdychá a spoločne sa svíja v bolestiach až dosiaľ. A nielen ono, ale aj my sami, ktorí máme prvotiny Ducha, aj my sami v sebe steneme a očakávame synovstvo Božie i vykúpenie svojho tela v Kristu Ježišovi, Pánovi našom.

GRADUÁL (Ž 78, 9 a 10)

Propítius esto, Dómine, peccátis nostris: ne quando dicant gentes, ubi est Deus eórum? ℣. Adjuva nos, Deus salutáris noster: et propter honórem nóminis tui, Dómine, líbera nos.

Odpusť naše hriechy, Pane, nech nevravia pohania: Kde je ich Boh? ℣. Pomôž nám, Bože nášho spasenia, a vysloboď nás pre mena svojho česť, Pane.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 9, 5 et 10)* Deus, qui sedes super thronum, et júdicas æquitátem, esto refúgium paúperum in tribulatióne. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 9, 5 a 10)* Bože, ktorý sediš na tróne a súdiš spravodlivo, buď útočiskom ubiedeným v ich trápení. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 5, 1-11)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Cum turbæ irrúerent in Jesum, ut audírent verbum Dei, et ipse stabat secus stagnum Genésareth. Et vidit duas naves stantes secus stagnum: piscatóres autem descénderant, et lavábant rétia. Ascéndens au-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času, keď Ježiš stál na brehu Genezaretského jazera, tlačil sa k nemu zástup, aby počul slovo Božie. I zazrel pri brehu jazera dve lode - rybári z nich vystúpili a prali si siete - sadol si teda do jednej z lodí, čo bola Šimonova, a

tem in unam navim, quæ erat Simónis, rogávit eum a terra redúcere pusíllum. Et sedens docébat de navícula turbas. Ut cessávit autem loqui, dixit ad Simónem: Duc in altum, et laxáte rétia vestra in captúram. Et respóndens Simon, dixit illi: Præcéptor, per totam noctem laborántes, nihil cépimus: in verbo autem tuo laxábo rete. Et cum hoc fecíssent, conclusérunt píscium multitúdinem copiósam: rumpebátur autem rete eórum. Et annuérunt sóciis, qui erant inália navi, ut venírent, et adjuvárent eos. Et veníerunt, et implevérunt ambas navículas, ita ut pæne mergeréntur. Quod cum vidéret Simon Petrus, prócidit ad génua Jesu, dicens: Exi a me, quia homo peccátor sum, Dómine. Stupor enim circumdéderat eum, et omnes, qui cum illo erant, in captúra píscium, quam céperant: simíliter autem Jacóbum et Joánnem, fílios Zebedæi, qui erant sócii Simónis. Et ait ad Simónem Jesus: Noli timére: ex hoc jam hómines eris cápiens. Et subdúctis ad terram návibus, relíctis ómnibus, secúti sunt eum.

požiadal ho, aby trocha odrazil od brehu. Potom si sadol a z lode začal učiť zástupy. Keď prestal hovoriť, povedal Šimonovi: Zavez na hlbinu a spustite siete na lov! No Šimon mu odpovedal: Pane, celú noc sme sa namáhali, a nič sme nechytili. No na tvoje slovo spustíme siete. Urobili tak. I zahrnuli veľké množstvo rýb, takže sa im trhaly siete. I zakývali na svojich spoločníkov, ktorí boli na inej lodi, aby im prišli pomôcť. Tí prišli a naplnili obe lode, takže sa (bezmála) potápaly. Keď to videl Šimon Peter, hodil sa Ježišovi na kolená a povedal: Pane, odíď odo mňa, lebo som hriešny človek! Hrôza ho totiž prenikla, i všetkých, ktorí boli s ním, nad lovom rýb, ktoré boli chytili; podobne i Jakuba a Jána, synov Zebedejových, ktorí boli spoločníkmi Šimona. Potom povedal Ježiš Šimonovi: Neboj sa! Odteraz už ľudí budeš loviť. Keď svoje lode pritiahli k brehu, zanechali všetko a nasledovali ho.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 12, 4-5)

Illúmina óculos meos, ne umquam obdórmiam in morte: ne quando dicat inimícus meus: Præválui advérsus eum.

Vyjasni moje oči, aby nezaspal som v smrti, nech nehovorí nepriateľ môj: Zvíťazil som nad ním!

SEKRÉTA

Oblatiónibus nostris, quæsumus, Dómine, placáre suscéptis: et ad te nostras étiam rebélles compélle propítius voluntátes. Per Dóminum.

Našimi prijatými obetami, prosíme, Pane, usmier seba: a milostivo pohni k sebe aj každú našu spurnú vôľu. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta* (III.) na str. 547. *Prefácia* o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Ž 17, 3)

Dóminus firmaméntum meum, et refúgium meum, et liberátor meus: Deus meus, adjútor meus.

Pán, moja tvŕdza, útočište moje a môj osloboditeľ, môj Boh a môj pomocník.

POSTKOMÚNIA

Mystéria nos, Dómine, quæsumus, sumpta purificent: et suo múnere tueántur. Per Dóminum nostrum.

Prijaté tajomstvá, Pane, nech nás očistia: a chránia svojou mocou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia *postkomúnia* (III.) na str. 548.

Piata Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Láska k Bohu predpokladá lásku k bližnému, - oboje čerpáme od Krista. - Kresťanstvo v podstate je náboženstvom lásky. Zákon dvojitej lásky, lásky k Bohu a lásky k bližnému, je základným pilierom kresťanskej mravouky. Zákon lásky nám ukladá sviatosť krstu. Spasiteľ prichádza k nám dnes, aby nám zdôraznil túto povinnosť.
Prosíme milosť Kristovej lásky (intr.). Dobre si uvedomíme poučenie sv. Petra apoštola a aj samého Spasiteľa o pravej láske kresťanskej (lekcia, evanj.). Keď ideme v ústrety obetujúcemu sa Spasiteľovi, sľubujeme, že zachováme jeho poslednú vôľu o láske (ofert.). Spoločný stôl so Spasiteľom a jeho vyvolenými tiež nám ukladá záväzok lásky (kom.).

INTROIT (Ž 26, 7 a 9)

Exáudi, Dómine, vocem meam, qua clamávi ad te: adjútor meus esto, ne derelínquas me, neque despícias me, Deus salutáris meus. *(Ps ib. 1)* Dóminus illumináti o mea, et salus mea, quem timébo? ℣. Glória Patri, et Fílio, et.

Čuj, Pane, môj hlas, ktorým volám, ty pomocník si môj, nezavrhuj a neopúšťaj ma, Bože, môj Spasiteľ. *(Ž tž. 1)* Pán je moje svetlo a moja záchrana, kohože treba sa mi báť? ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Deus, qui diligéntibus te bona invisibília præparásti: infúnde córdibus nostris tui amóris afféctum; ut te in ómnibus et super ómnia diligéntes, promissiónes tuas, quæ omne desidérium súperant, consequámur. Per Dñm.

Bože, ktorý milujúcim teba pripravil si neviditeľné dobrá: vlej do našich sŕdc cit lásky ku tebe; aby vo všetkom a nadovšetko milovali sme teba a dosiahli sme tvoje prisľúbenia, ktoré prevyšujú každú túžbu. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (1 Pt 3, 8-15)

Léctio Epístolæ beáti Petri Apóstoli. - Caríssimi: Omnes unánimes in oratióne estóte, compatiéntes, fraternitátis amatóres, misericórdes, modésti, húmiles, non reddéntes malum pro malo, nec maledíctum pro maledícto; sed e contrário benedicéntes, quia in hoc vocáti estis, ut benedictiónem hæreditáte possideátis. Qui enim vult vitam dilígere, et dies vidére bonos, coérceat linguam suam a malo, et lábia ejus ne loquántur dolum. Declínet a malo, et fáciat bonum: inquírat pacem, et sequátur eam. Quia óculi Dómini super justos, et aures ejus in preces eórum: vultus autem Dómini super faciéntes mala. Et quis est, qui vobis nóceat, si boni æmulatóres fuéritis? Sed et si quid patímini propter justítiam, beáti. Timórem autem eórum ne timuéritis, et non conturbémini. Dóminum autem Christum sanctificáte in córdibus vestris.

Čítanie z prvého listu sv. Petra apoštola. - Drahí bratia! Všetci buďte jednomyseľní v reči, súcitní, milujte všetkých bratov! Buďte milosrdní a pokorní! Neodplácajte sa zlým za zlé a zlorečením za zlorečenie, naopak, žehnajte im, lebo ste povolaní, aby ste boli dedičmi požehnania! Kto po živote veľmi túži a rád by videl šťastné dni, nech od zlého si jazyk chráni a ústa od lstivých rečí. Nech vystríha sa zlého a koná iba dobré, nech vyhľadáva pokoj a sleduje ho stále. Pán hľadí na spravodlivých, ich prosby počúva jeho sluch, a Pánova tvár proti tým je, ktorí nedobre len robia. Kto vám ublíži, keď budete horliví v dobrom? Ak trpíte pre spravodlivosť, ste blahoslavení! Nebojte sa a neľakajte sa ich hrozieb, ale Pána Krista si sväto zachovávajte v srdciach!

GRADUÁL (Ž 83, 10 a 9)

Protéctor noster, áspice, Deus: et réspice super servos tuos. ℣. Dómine, Deus virtútum, exáudi preces servórum tuórum.

Pohliadni, Bože, ty náš štít, a shliadni na služobníkov svojich. ℣. Čuj, Pane, Bože vojsk, prosby služobníkov svojich.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 20, 1)* Dómine, in virtúte tua lætábitur rex: et super salutáre tuum exsultábit veheménter. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 20, 1)* Raduje sa, Pane, z tvojej moci kráľ a ako náramne sa teší z tvojej pomoci. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 5, 20-24)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Nisi abundáverit justítia vestra plus quam scribárum, et pharisæórum, non intrábitis in regnum cælórum. Audístis, quia dictum est antíquis: Non occídes: qui autem occíderit, reus erit judício. Ego autem dico vobis: quia omnis, qui irascítur fratri suo, reus erit judício. Qui autem díxerit fratri suo, raca: reus erit concílio. Qui autem díxerit, fátue: reus erit gehénnæ ignis. Si ergo offers munus tuum ad altáre, et ibi recordátus fúeris, quia frater tuus habet áliquid advérsum te: relínque ibi munus tuum ante altáre, et vade prius reconciliári fratri tuo: et tunc véniens, ófferes munus tuum.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Ak len vaša spravodlivosť nebude väčšia ako (spravodlivosť) farizejov a zákonníkov, nevojdete do kráľovstva nebeského. Počuli ste, že dávnym (predkom) bolo povedané: Nezabiješ! Kto by sa teda dopustil vraždy, zaslúži si súd. No ja vám hovorím, že každý, kto by sa (bez príčiny) hneval na svojho brata, zaslúži si súd. Kto by však svojmu bratovi povedal: Hlupák! zaslúži si (odsúdenie) vysokej rady. A kto by mu povedal: Blázon! ten si zaslúži pekelný oheň. Keď teda prinášaš dar na oltár a tam ti príde na um, že tvoj brat má niečo proti tebe, nechaj svoj dar pred oltárom, odíď sa najprv smieriť so svojím bratom, a potom sa vráť a obetuj svoj dar.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 15, 7 a 8)

Benedícam Dóminum, qui tríbuit mihi intelléctum: providébam Deum in conspéctu meo semper: quóniam a dextris est mihi, ne commóvear.

Pánovi dobrorečím, že mi poradil, povždy si kladiem Pána zoči-voči, a že je po pravici mojej, nezakolíšem sa.

SEKRÉTA

Propitiáre, Dómine, supplicatiónibus nostris: et has oblatiónes famulórum, famularúmque tuárum benignus assúme: ut, quod sínguli obtulérunt ad honórem nóminis tui, cunctis proficiat ad salútem. Per Dóminum.

Milostivý buď, Pane, našim snažným prosbám: a prijmi láskavo tieto obety služobníkov a služobníc svojich: aby to, čo jednotlivci obetovali ku cti mena tvojho, všetkým prispelo ku spaseniu. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)
Prefácia o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Ž 26, 4)

Unam pétii a Dómino, hanc requíram: ut inhábitem in domo Dómini ómnibus diébus vitæ meæ.

Jedno si vyprosujem od Pána, to vyhľadávam ja: aby som býval v dome Pánovom po všetky žitia svojho dni.

POSTKOMÚNIA

Quos cælésti, Dómine, dono satiásti: præsta, quæsumus; ut a nostris mundémur occúltis, et ab hóstium liberémur insídiis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Keď nasýtil si nás nebeským darom, Pane: daj, prosíme; aby očistili sme sa od svojich tajných hriechov a oslobodili od úkladov nepriateľov. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 548.)

Šiesta Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Kristus sa stará o náš nadprirodzený život krstom a Eucharistiou. - Krst je základom nadprirodzeného života v nás, sv. prijímanie posilňuje a rozvíja v nás tento život. Liturgia nám dnes prízvukuje tieto dva piliere duchovného života. Pri tejto sv. omši cítime väčšmi než inokedy svoju príslušnosť k ľudu Božiemu, ktorý si Božský Spasiteľ sám ochraňuje (intr.).

Lekcia nás poučuje o krste, evanjeliom o Sviatosti Oltárnej. Keď sa začína obeta (ofert.), v duchu kráčame aj my k oltáru. Je to obraz približovania sa ku Kristovi v tejto sv. omši. Aj sa s ním stretáme vo chvíli premenenia. So spevom chvály sadáme si k bohatému stolu Spasiteľovmu (kom.).

INTROIT (Ž 27, 8-9)

Dóminus fortitúdo plebis suæ, et protéctor salutárium Christi sui est: salvum fac pópulum tuum, Dómine, et bénedic hæreditáti tuæ, et rege eos, usque in sæculum. *(Ps ib. 1)* Ad te, Dómine, clamábo, Deus meus, ne síleas a me: ne quando táceas a me, et assimilábor descendéntibus in lacum. ℣. Glória Patri.

Pán je silou ľudu svojmu a tvŕdzou spásy svojmu pomazanému. Spas ľud svoj, Pane, a žehnaj svojmu dedičstvu a spravuj ho až naveky. *(Ž tž. 1)* Ku tebe ja volám, Pane, nebuďže hluchý voči mne; ak ma nevypočuješ, aby som sa nestal podobný tým, ktorí sostupujú do jamy. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo.

ORÁCIA

Deus virtútum, cujus est totum quod est óptimum: ínsere pectóribus nostris amórem tui nóminis, et præsta in nobis religiónis augméntum; ut quæ sunt bona, nútrias, ac pietátis stúdio, quæ sunt nutríta, custódias. Per Dóminum.

Bože mocností, ktorého je všetko, čo je najlepšie: vštep do našich sŕdc lásku k svojmu menu a rozmnož v nás nábožnosť; aby pestoval si, čo je v nás dobrého, a vypestované chránil si našou horlivosťou v zbožnosti. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (Rim 6, 3-11)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Fratres: Quicúmque baptizáti sumus in Christo Jesu, in morte ipsíus baptizáti sumus. Consepúlti enim sumus cum illo per baptísmum in mortem: ut quómodo Christus surréxit a mórtuis per glóriam Patris, ita et nos in novitáte vitæ ambulémus. Si enim complantáti facti

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Bratia! Všetci, ktorí sme boli pokrstení v Krista Ježiša, v jeho smrť sme boli pokrstení. Krstom sme boli totiž spolu s ním pochovaní vo smrť (jeho), aby tak, ako bol Kristus vzkriesený slávnou mocou Otcovou, aj my sme kráčali v novosti života. Ak sme srástli s ním podobnosťou

sumus similitúdini mortis ejus: simul et resurrectiónis érimus. Hoc sciéntes, quia vetus homo noster simul crucifíxus est: ut destruátur corpus peccáti, et ultra non serviámus peccáto. Qui enim mórtuus est, justificátus est a peccáto. Si autem mórtui sumus cum Christo: crédimus, quia simul étiam vivémus cum Christo: sciéntes, quod Christus resúrgens ex mórtuis, jam non móritur, mors illi ultra non dominábitur. Quod enim mórtuus est peccáto, mórtuus est semel: quod autem vivit, vivit Deo. Ita et vos existimáte, vos mórtuos quidem esse peccáto, vivéntes autem Deo, in Christo Jesu Dómino nostro.

jeho smrti, práve tak budeme (rásť s ním) aj (podobnosťou) jeho vzkriesenia. Veď vieme, že náš starý človek spolu s ním bol ukrižovaný, aby (naše) hriešne telo bolo umŕtvené a my sme už viac neotročili hriechu. Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu. A keď sme zomreli s Kristom, veríme, že s Kristom budeme aj žiť. Vieme, že Kristus, ako vstal z mŕtvych, viac už neumiera, že smrť nad ním viac už nepanuje. Lebo zomrel, ale zomrel raz navždy hriechu; a žije, ale žije Bohu. Tak isto aj vy súďte o sebe, že ste mŕtvi hriechu, lenže živí Bohu, v Kristu Ježišovi, Pánovi našom.

GRADUÁL (Ž 89, 13 a 1)

Convértere, Dómine, aliquántulum, et deprecáre super servos tuos. ℣. Dómine, refúgium factus es nobis, a generatióne et progénie.

Navráť sa, Pane, a svojim služobníkom milostivý buď. ℣. Bol si nám, Pane, útočiskom s pokolenia na pokolenie.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 30, 2-3)* In te, Dómine, sperávi, non confúndar in ætérnum: in justítia tua líbera me, et éripe me: inclína ad me aurem tuam, accélera, ut erípias me. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 30, 2-3)* V teba som, Pane, dúfal, nech nie som zahanbený naveky; zachráň ma v svojej spravodlivosti a vytrhni. Nakloň mi svoje ucho, ponáhľaj sa, aby si ma vytrhol. Aleluja.

EVANJELIUM (Mk 8, 1-9)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Marcum. - In illo témpore: Cum turba multa esset cum Jesu, nec

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Marka. - Za onoho času, keď zasa bol s Ježišom veľký zástup a nemali čo jesť, svolal

habérent, quod manducárent, convocátis discípulis, ait illis: Miséreor super turbam: quia ecce jam tríduo sústinent me, nec habent quod manducent: et si dimísero eos jejúnos in domum suam, defícient in via: quidam enim ex eis de longe venérunt. Et respondérunt ei discípuli sui: Unde illos quis póterit hic saturáre pánibus in solitúdine? Et interrogávit eos: Quot panes habétis? Qui dixérunt: Septem. Et præcépit turbæ discúmbere super terram. Et accípiens septem panes, grátias agens fregit, et dabat discípulis suis, ut appónerent, et apposuérunt turbæ. Et habébant piscículos paucos: et ipsos benedíxit, et jussit appóni. Et manducavérunt, et saturáti sunt, et sustulérunt quod superáverat de fragméntis, septem sportas. Erant autem qui manducáverant, quasi quátuor míllia: et dimísit eos.

k sebe učeníkov a vravel im: Ľúto mi je zástupu, lebo, hľa, už tretí deň zotrvávajú pri mne, a nemajú čo jesť. Ak ich lačných pustím domov, odpadnú na ceste, keďže niektorí z nich prišli zďaleka. - Odpovedali mu jeho učeníci: Odkiaľže kto bude môcť (dostať) chleby a nasýtiť ich tu na púšti! I opýtal sa ich: Koľko chlebov máte? Odpovedali: Sedem. Tu rozkázal zástupom rozložiť sa na zemi. Potom vzal sedem chlebov, vďaky vzdával, rozlámal ich a dával svojim učeníkom, aby ich rozdávali. I rozdali ich zástupu. Mali aj niekoľko rybičiek. I tie požehnal a kázal ich rozdať. Jedli a nasýtili sa a z odrobiniek, ktoré pozostaly, nasbierali ešte sedem košov. Tých, ktorí jedli, bolo asi štyritisíc. Potom ich rozpustil.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 16, 5 a 6-7)

Pérfice gressus meos in sémitis tuis, ut non moveántur vestígia mea: inclína aurem tuam, et exáudi verba mea: mirífica misericórdias tuas, qui salvos facis sperántes in te, Dómine.

Na svojich cestách pevne zakotvi môj krok, nech sa neklátia moje kročaje; nakloň mi svoj sluch, počuj moje slovo; podivné ukáž svoje milosrdenstvo, ty, ktorý spasíš dúfajúcich v teba, Pane.

SEKRÉTA

Propitiáre, Dómine, supplicatiónibus nostris, et has pó-

Milostivý buď, Pane, našim vrúcnym prosbám a prijmi

puli tui oblatiónes benígnus assúme: et, ut nullíus sit írritum votum, nullíus vácua postulátio, præsta; ut, quod fidéliter pétimus, efficáciter consequámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

dobrotivo tieto obety ľudu svojho: a aby túžba nikoho z nás nebola márna, ničia žiadosť nezostala nesplnená, daj; aby to, o čo s dôverou prosíme, skutočne sme dosiahli. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.) *Prefácia* o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Ž 26, 6)

Circuíbo et immolábo in tabernáculo ejus hóstiam jubilatiónis: cantábo et psalmum dicam Dómino.

V jeho stánku budem obetovať žertvy plesania, Pánovi zaspievam a zahrám na strunách.

POSTKOMÚNIA

Repléti sumus, Dómine, munéribus tuis: tríbue, quæsumus; ut eórum et mundémur efféctu et muniámur auxílio. Per Dóminum nostrum, Jesum Christum.

Naplnení sme, Pane, tvojimi darmi: udeľ, prosíme; aby nás aj ich sila očistila od hriechu, aj ich pomoc chránila. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 548.)

Siedma Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Ríša Božia a ríša diablova (prvý protiklad). - Odriekame sa diabla a bližšie sa primykáme ku Kristovi.

Liturgia predchádzajúcich troch nedieľ nás upevňovala v základných zásadách nadprirodzeného života, a to 1. skrze Cirkev dostaneme sa do neba, (4. ned.), 2. kresťanský život spočíva na zákone lásky (5. ned.), 3. dva hlavné prostriedky spasenia sú krst a Eucharistia (6. ned.).

Dnešnou nedeľou začína sa seria dvojitých obrazov, jeden z ríše Božej, druhý z ríše tohto sveta.

Občania ríše Božej sú šťastní (intr.). Apoštol opisuje rozdiel medzi službou Božou a službou hriechu (lekcia), to značí aj protiklad dvoch stromov, úrodného a neúrodného (evanj.). Obeta Nového zákona, na ktorú sa pripravujeme, vysoko prevyšuje nedokonalé obety Starého zákona, ktoré sa podobajú neúrodnému stromu (ofert.). V tomto vedomí schádzame sa dnes s väčšou oddanosťou okolo obetného oltára a pohostinného stola Kristovho (kom.).

INTROIT (Ž 46, 2)

Omnes gentes, pláudite mánibus: jubiláte Deo in voce exsultatiónis. *(Ps ib. 3)* Quóniam Dóminus excélsus, terríbilis: Rex magnus super omnem terram. ℣. Glória Patri.

Všetky národy, tlieskajte rukami, jasajte Bohu hlasom radosti. *(Ž tž. 3)* Lebo Pán je svrchovaný, strašlivý, Kráľ veľký všade na zemi. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo.

ORÁCIA

Deus, cujus providéntia in sui dispositióne non fállitur: te súpplices exorámus; ut nóxia cuncta submóveas, et ómnia nobis profutúra concédas. Per Dóminum.

Bože, ktorého prozreteľnosť neklame sa vo svojom zámere: teba pokorne prosíme; aby odvrátil si od nás všetko škodlivé a dožičil nám všetko prospešné. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (Rim 6, 19-23)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Fratres: Humánum dico, propter infirmitátem carnis vestræ: sicut enim exhibuístis membra vestra servíre immundítiæ, et iniquitáti ad iniquitátem; ita nunc exhibéte membra vestra servíre justítiæ in sanctificatiónem. Cum enim servi essétis peccáti, líberi fuístis justítiæ. Quem ergo fructum habuístis tunc in illis, in quibus nunc erubéscitis? Nam finis illórum mors est. Nunc vero liberáti a peccáto, servi autem facti Deo, habétis fructum vestrum in sanctificatiónem, finem vero vitam ætérnam. Stipéndia enim peccáti, mors. Grátia autem Dei, vita ætérna, in Christo Jesu, Dómino nostro.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Bratia! Pre slabosť vášho tela poviem ľudský príklad: Ako ste svoje údy dávali do otroctva nečistoty a nepravosti, aby (ste sa dopúšťali) nepravosti, tak teraz dávajte svoje údy do služby spravodlivosti, aby ste boli posvätení. Keď ste boli otrokmi hriechu, boli ste slobodní voči spravodlivosti. A aký úžitok ste vtedy mali z toho, za čo sa teraz hanbíte? Veď koniec tých (skutkov) je smrť! Teraz však oslobodení od hriechu a slúžiac Bohu, máte ovocie posvätenia a ako jeho zakončenie život večný. Smrť je totiž odplatou za hriech, ale (darom) milosti Božej je život večný v Kristu Ježišovi, Pánovi nášom.

GRADUÁL (Ž 33, 12 a 6)

Veníte, fílii, audíte me: timórem Dómini docébo vos. ℣. Accédite ad eum, et illumináminí: et fácies vestræ non confundéntur.
Alleluja, allelúja. ℣. *(Ps 46, 2)* Omnes gentes, pláudite mánibus: jubiláte Deo in voce exsultatiónis. Allelúja.

Poďteže, deti, čujte ma: naučím vás bázni Pánovej. ℣. Pristúpte k nemu, aby ste sa obveselily a vaše tváre nech sa nečerveňajú.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 46, 2)* Tlieskajte rukami, všetky národy, jasajte Bohu hlasom radosti. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 7, 15-21)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Atténdite a falsis prophétis, qui véniunt ad vos in vestiméntis óvium, intrínsecus autem sunt lupi rapáces: a frúctibus eórum cognoscétis eos. Numquid cólligunt de spinis uvas, aut de tríbulis ficus? Sic omnis arbor bona fructus bonos facit: mala autem arbor malos fructus facit. Non potest arbor bona malos fructus fácere; neque arbor mala bonos fructus fácere. Omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, excidétur, et in ignem mittétur. Igitur ex frúctibus eórum cognoscétis eos. Non omnis, qui dicit mihi, Dómine, Dómine, intrábit in regnum cælórum: sed qui facit voluntátem Patris mei, qui in cælis est, ipse intrábit in regnum cælórum.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Chráňte sa falošných prorokov, ktorí prichádzajú k vám v ovčom ruchu, zvnútra však sú dravými vlkmi. Po ovocí ich poznáte. Veď či oberajú s tŕnia hrozná alebo s bodľačia figy? Tak každý dobrý strom rodí dobré ovocie, kým zlý strom rodí zlé ovocie. Dobrý strom nemôže rodiť zlé ovocie, ani zlý strom nerodieva dobré ovocie. No každý strom, čo nerodí dobré ovocie, vytnú a hodia na oheň. Teda po ich ovocí ich poznáte. Nie každý, kto mi hovorí: Pane, Pane! vojde do kráľovstva nebeského, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Dan 3, 40)

Sicut in holocáustis aríetum, et taurórum, et sicut in mílli-

Ako zápalná obeta škopcov a býkov a tisícov tučných ba-

bus agnórum pínguium: sic fiat sacrifícium nostrum in conspéctu tuo hódie, ut pláceat tibi: quia non est confúsio confidéntibus in te, Dómine.

ránkov, nech je taká naša obeta pred tvojou tvárou dnes, aby sa páčila tebe, Pane, lebo nebudú zahanbení, ktorí dúfajú v teba, Pane.

SEKRÉTA

Deus, qui legálium differéntiam hostiárum uníus sacrifícii perfectióne sanxísti: áccipe sacrifícium a devótis tibi fámulis, et pari benedictióne, sicut múnera Abel, sanctífica: ut, quod sínguli obtulérunt ad majestátis tuæ honórem, cunctis profíciat ad salútem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý rozličné starozákonné obety posvätil si jedinou dokonalou obetou: prijmi obetu od služobníkov, oddaných tebe, a posväť ju tým istým požehnaním ako obetu Ábelovu; aby to, čo jednotlivci priniesli na uctenie velebnosti tvojej, všetkým prispelo ku spaseniu. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)
Prefácia o najsv. Trojici. str. 521.

KOMÚNIA (Ž 30, 3)

Inclína aurem tuam: accélera, ut erípias me.

Nachýľ svoj sluch ku mne, poponáhľaj sa, vysloboď ma.

POSTKOMÚNIA

Tua nos, Dómine, medicinális operátio, et a nostris perversitátibus cleménter expédiat, et ad ea, quæ sunt recta, perdúcat. Per Dóminum nostrum.

Tvoje liečivé pôsobenie, Pane, nech nás vyslobodí milostivo aj od našich prevráteností, aj privedie k tomu, čo je pravé. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 548.)

Ôsma Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Synovia svetla a synovia tohto sveta (druhý protiklad). - Synovia tohto sveta prejavujú podivuhodnú horlivosť v nadobúdaní časných hodnôt. My, synovia svetla, budeme sa starať o hodnoty večné aspoň tak horlivo, ako sa starajú synovia sveta o hodnoty časné.

V dome Otcovom, tu v kostole, máme bohatú pokladnicu milostí, prichádzame z nej čerpať (intr.). Chceme žiť podľa ducha, a nie podľa tela; túto povinnosť nám ukladá krst, ktorý sme prijali (lekcia). Ako sa starajú synovia tohto sveta o blaho časné! Nasleduj ich horlivosť vo vyhľadávaní hodnôt večných (evanj.). Boh prijíma dary ponížených, nie pyšných (ofert.). Takto očakávame svojho Spasiteľa; jeho obeta a jeho presv. Telo a Krv sú nám nesmiernymi hodnotami (kom.).

INTROIT (Ž 47, 10-11)

Suscépimus, Deus, misericórdiam tuam in médio templi tui: secúndum nomen tuum, Deus, ita et laus tua in fines terræ: justítia plena est déxtera tua. *(Ps ib. 2)* Magnus Dóminus, et laudábilis nimis: in civitáte Dei nostri, in monte sancto ejus. ℣. Glória Patri.

Prijali sme, Bože, tvoje milosrdenstvo prostred tvojho chrámu. Tak ako tvoje meno, Bože, tak aj chvála tvoja preniká zemské končiny, pravica tvoja plná spravodlivosti. *(Ž tž. 2)* Veľký je Pán a chvályhodný veľmi, v meste Boha nášho, na vrchu jeho svätom. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Largíre nobis, quæsumus, Dómine, semper spíritum cogitándi quæ recta sunt, propítius et agéndi: ut qui sine te esse non póssumus, secúndum te vívere valeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Uštedruj nám vždy milostivo, prosíme, Pane, ducha pravého smýšľania a konania: aby my, ktorí nemôžeme obstáť bez teba, mohli sme žiť podľa teba. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (Rim 8, 12-17)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Fratres: Debitóres sumus non carni, ut secúndum carnem vivámus. Si enim secúndum carnem vixéritis, moriémini: si autem spíritu facta carnis mortificavéritis, vivétis. Quicúmque enim spíritu Dei agúntur, ii sunt fílii Dei. Non enim accepístis spíritum servitútis íterum

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Bratia! Nie sme zaviazaní telu, aby sme podľa tela žili, lebo ak žijete podľa tela, zomriete, ale ak duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť, pretože všetci, ktorých vedie Duch Boží, sú synmi Božími. Neprijali ste ducha otroctva, aby ste sa zasa museli báť, ale prijali ste Ducha synovstva, v kto-

in timóre, sed accepístis spíritum adoptiónis filiórum, in quo clamámus: Abba (Pater). Ipse enim Spíritus testimónium reddit spirítui nostro, quod sumus fílii Dei. Si autem fílii, et hærédes: hærédes quidem Dei, cohærédes autem Christi.

rom voláme: Abba! Otče! A ten istý Duch dosvedčuje spolu s naším duchom, že sme dietkami Božími. Ak sme však dietkami, sme aj dedičmi, a to dedičmi Božími a spoludedičmi Kristovými.

GRADUÁL (Ž 30, 3)

Esto mihi in Deum protectórem, et in locum refúgii, ut salvum me fácias. ℣. *(Ps 70, 1)* Deus, in te sperávi: Dómine, non confúndar in ætérnum.

Buď mi Bohom ochrancom, skalou útočišťa, aby si ma spasil. ℣. *(Ž 70, 1)* Bože, v teba som dúfal; Pane, nech nie som zahanbený naveky.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 47, 2)* Magnus Dóminus, et laudábilis valde, in civitáte Dei nostri, in monte sancto ejus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 47, 2)* Veľký je Pán a chvályhodný veľmi, v meste Boha nášho, na vrchu jeho svätom. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 16, 1-9)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis parábolam hanc: Homo quidam erat dives, qui habébat víllicum: et hic diffamátus est apud illum, quasi dissipásset bona ipsíus. Et vocávit illum, et ait illi: Quid hoc aúdio de te? redde ratiónem villicatiónis tuæ: jam enim non póteris villicáre. Ait autem víllicus intra se: Quid fáciam, quia dóminus meus aufert a me villicatiónem? fódere non váleo, mendicáre erubésco. Scio, quid fáciam, ut cum amótus fúero a villicatióne,

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom toto podobenstvo: Bol istý bohatý človek, ktorý mal správcu. Tohto obžalovali u neho, že márni jeho majetok. Zavolal si ho a povedal mu: Čo to počúvam o tebe? Vydaj počet zo svojho správcovstva, lebo už viac nemôžeš byť správcom! Vtedy si správca povedal: Čo urobím, lebo mi môj pán berie správcovstvo? Kopať nevládzem, žobrať sa hanbím. Viem, čo urobím, aby ma prijali do svojich domov, keď ma zbavia správcovstva. Povolal dlžníkov svojho pá-

recípiant me in domos suas. Convocátis ítaque síngulis debitóribus dómini sui, dicébat primo: Quantum debes dómino meo? At ille dixit: Centum cados ólei. Dixítque illi: Accipe cautiónem tuam: et sede cito, scribe quinquagínta. Deínde álii dixit: Tu vero quantum debes? Qui ait: Centum coros tritici. Ait illi: Accipe lítteras tuas, et scribe octogínta. Et laudávit dóminus víllicum iniquitátis, quia prudénter fecísset: quia fílii hujus sæculi prudentióres fíliis lucis in generatióne sua sunt. Et ego vobis dico: fácite vobis amícos de mammóna iniquitátis: ut, cum defecéritis, recípiant vos in ætérna tabernácula.

na po jednom a prvému povedal: Koľko dlhuješ môjmu pánovi? On odpovedal: Sto kadí oleja. Povedal mu: Ber svoj úpis, sadni si a napíš päťdesiat! Potom druhému povedal: A ty koľko dlhuješ? On odpovedal: Sto meríc pšenice. Povedal mu: Ber svoj úpis a napíš osemdesiat! I pochválil pán nespravodlivého správcu, lebo si opatrne počínal: Synovia tohto sveta sú veru opatrnejší oproti sebe rovným ako synovia svetla. I ja vám hovorím, robte si priateľov z márnej mamony, aby vás, keď sa pominiete, prijali do večných stánkov.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 17, 28 a 32)

Pópulum húmilem salvum fácies, Dómine, et óculos superbórum humiliábis: quóniam quis Deus præter te, Dómine?

Zachraňuješ ubiedený ľud, Pane, a ponižuješ oči pyšných; veď kto je, okrem teba, Boh, Pane?

SEKRÉTA

Súscipe, quæsumus, Dómine, múnera, quæ tibi de tua largitáte deférimus: ut hæc sacrosáncta mystéria, grátiæ tuæ operánte virtúte, et præséntis vitæ nos conversatióne sanctíficent, et ad gáudia sempitérna perdúcant. Per Dóminum.

Prijmi, prosíme, Pane, obetné dary, ktoré prinášame tebe z tvojej štedrosti; aby tieto presväté tajomstvá mocou tvojej milosti jednak nás posvätily v terajšom obcovaní, jednak priviedly do večných radostí. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.) *Prefácia* o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Ž 33, 9)

Gustáte et vidéte, quóniam suávis est Dóminus: beátus vir, qui sperat in eo.

Ochutnajte a viďte, aký dobrý je Pán: blažený, kto sa utieka k nemu.

POSTKOMÚNIA

Sit nobis, Dómine, reparátio mentis et córporis cæléste mystérium: ut cujus exséquimur cultum, sentiámus efféctum. Per Dóminum.

Nechže nám je, Pane, nebeské tajomstvo k obnove mysle a tela: aby pociťovali sme účinok toho, čo slávime. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 548.)

Deviata Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Zavrhnutie vyvoleného národa je nám výstrahou. - Predpoveď spustošenia Jeruzalema a vyhnanie kupcov z chrámu sú príznakmi zavrhnutia Izraela. Naše vyvolenie za synov Božích nás ešte neuchráni pred zavrhnutím. Kresťan, ako člen nového Izraela, má spolupracovať s milosťou, aby ostal verný Kristovi až do konca.
S pomocou Božou chceme vytrvať pri Kristovi (intr.). Boh v púšti trestal neverných Židov, ale nedopustí pokušenie nad naše sily (lekc.). Spasiteľ predpovedá zánik zradného Jeruzalema a vyháňa kupcov z chrámu, čím naznačuje pozbavenie vierolomných Židov práva, aby sa stali členmi kráľovstva Božieho (evanj.). Pripravujeme obetu a čakáme v nej Spasiteľov príchod, ako voľakedy prišiel do jeruzalemského chrámu. Sľubujeme mu vernosť (ofert.). Sv. prijímanie nás spája s Kristom (kom.).

INTROIT (Ž 53, 6-7)

Ecce Deus ádjuvat me, et Dóminus suscéptor est ánimæ meæ: avérte mala inimícis meis, et in veritáte tua dispérde illos, protéctor meus, Dómine. *(Ps ib. 3)* Deus, in nómine tuo salvum me fac: et in virtúte tua líbera me. ℣. Glória Patri.

Hľa, Boh mi pomáha, Pán udržiava dušu moju; na protivníkov mojich zvrtni zlo a zničich podľa svojej vernosti, Pane, záštita moja. *(Ž tiž. 3)* Zachráň ma, Bože, skrze svoje meno a mocou svojou ma vysloboď. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Páteant aures misericórdiæ tuæ, Dómine, précibus sup-

Nech otvorí sa sluch milosrdenstva tvojho, Pane, mod-

plicántium: et ut peténtibus desideráta concédas; fac eos, quæ tibi sunt plácita, postuláre. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

litbám pokorne prosiacich: a aby mohol si splniť prosby prosebníkov; učiň, aby žiadali si, čo ľúbi sa tebe. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (1 Kor 10, 6-13)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Non simus concupiscéntes malórum, sicut et illi concupiérunt. Neque idolólatræ efficiámini, sicut quidam ex ipsis: quemádmodum scriptum est: Sedit pópulus manducáre et bíbere, et surrexérunt lúdere. Neque fornicémur, sicut quidam ex ipsis fornicáti sunt, et cecidérunt una die vigínti tria míllia. Neque tentémus Christum, sicut quidam eórum tentavérunt, et a serpéntibus periérunt. Neque murmuravéritis, sicut quidam eórum murmuravérunt, et periérunt ab exterminatóre. Hæc autem ómnia in figúra contingébant illis: scripta sunt autem ad correptiónem nostram, in quos fines sæculórum devenérunt. Itaque qui se exístimat stare, vídeat ne cadat. Tentátio vos non apprehéndat, nisi humána: fidélis autem Deus est, qui non patiétur vos tentári supra id, quod potéstis, sed fáciet étiam cum tentatióne provéntum, ut possítis sustinére.

Čítanie z prvého listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Nebuďme žiadostiví zlého, ako boli žiadostiví oni (Židia). Ani nebuďte modloslužobníkmi ako niektorí z nich! Veď je napísané: Posadil sa ľud, aby jedol a pil. Potom vstali, aby sa (hriešne) bavili. Ani nesmilnime, ako niektorí z nich smilnili, a padlo ich za jediný deň dvadsaťtritisíc! Ani nepokúšajme Krista, ako ho niektorí z nich pokúšali, a zahynuli od hadov! Ani nerepcite, ako niektorí z nich reptali, a zahynuli od anjela záhuby! A im sa to stalo, aby boli na predobraz (nám), a bolo to napísané na poučenie nám, ktorých zastihly tieto posledné časy. Preto teda, kto si myslí, že stojí, nech si dáva pozor, aby nepadol! Skúšky, ktoré na vás prišly, nie sú nadľudské, a Boh je verný! On nedopustí skúšať vás nad vašu mohúcnosť, ale so skúškou dá aj východisko, aby ste ju mohli zniesť.

GRADUÁL (Ž 8, 2)

Dómine, Dóminus noster, quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra! ℣. Quóniam eleváta est magnificéntia tua super cælos.

Pane, Pane náš, jak podivné je tvoje meno všade na zemi. ℣. Lebo tvoja velebnosť je vyvýšená nad nebesá.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 58, 2)* Eripe me de inimícis meis, Deus meus: et ab insurgéntibus in me líbera me. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 58, 2)* Vyrvi ma z nepriateľov, Bože môj, a pred vzbúrencami ma chráň. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 19, 41-47)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Cum appropinquáret Jesus Jerúsalem, videns civitátem, flevit super illam, dicens: Quia si cognovísses et tu, et quidem in hac die tua, quæ ad pacem tibi, nunc autem abscóndita sunt ab óculis tuis. Quia vénient dies in te: et circúmdabunt te inimíci tui vallo, et circúmdabunt te: et coangustábunt te úndique: et ad terram prostérnent te, et fílios tuos, qui in te sunt, et non relínquent in te lápidem super lápidem; eo quod non cognóveris tempus visitatiónis tuæ. Et ingréssus in templum, cœpit ejícere vendéntes in illo, et eméntes, dicens illis: Scriptum est: quia domus mea domus oratiónis est. Vos autem fecístis illam spelúncam latrónum. Et erat docens quotídie in templo.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času, keď sa priblížil Ježiš k Jeruzalemu a zazrel mesto, zaplakal nad ním a hovoril: Keby si aj ty poznalo, a to v tento svoj deň, čo ti pokoj prináša! Teraz je to však skryté pred tvojimi očami. Lebo prídu na teba dni, keď ťa tvoji nepriatelia obožený valom, obkľúčia ťa a sovrú odvšadiaľ, i teba i deti tvoje, ktoré sú v tebe, povalia na zem a nenechajú v tebe kameň na kameni, keďže si nepoznalo čas svojho navštívenia. Potom vošiel do chrámu, začal z neho vyháňať predavačov a hovoril im: Napísané je: Dom môj má byť domom modlitby! Vy ste však z neho urobili lotrovskú peleš. A deň po deň vyučoval v chráme.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 18, 9, 10, 11 a 12)

Justítiæ Dómini rectæ, lætificántes corda, et judícia

Príkazy Pánove sú správne, potešujú srdce, jeho súdy

ejus dulcióra super mel et favum: nam et servus tuus custódit ea.

sladšie ako med a ako medového plásta mok, preto ich aj zachováva tvoj služobník.

SEKRÉTA

Concéde nobis, quǽsumus, Dómine, hæc dígne frequentáre mystéria: quia, quóties hujus hóstiæ commemorátio celebrátur, opus nostræ redemptiónis exercétur. Per Dóminum.

Daj nám, prosíme, Pane, zúčastňovať sa hodne na týchto tajomstvách: lebo koľkokrát slávi sa pamiatka tejto obety, dielo nášho vykúpenia sa koná. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.) *Prefácia* o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Jn 6, 57)

Qui mandúcat meam carnem, et bibit meum sánguinem, in me manet, et ego in eo, dicit Dóminus.

Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom, hovorí Pán.

POSTKOMÚNIA

Tui nobis, quǽsumus, Dómine, commúnio sacraménti, et purificatiónem cónferat, et tríbuat unitátem. Per Dóminum nostrum.

Prijatie tvojej sviatosti, prosíme, Pane, nech nám prinesie aj očistenie aj udelí jednotu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok (III.), str. 548.

Desiata Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Pýcha a poníženosť (tretí protiklad). - Sv. omšu dnes slávime v duchu poníženého mýtnika.
Začíname piesňou poníženého (intr.). Nadprirodzené dary nesmú byť dôvodom vyvýšenosti (lekcia). Kresťan má byť ponížený, a nesmie nasledovať spupných Židov alebo pohanov (evanj.). V duchu poníženosti blížime sa k oltáru, aby sme boli svedkami Kristovej obety a jeho príchodu (ofert.). Ponížený obetný Baránok Boží je nám vzorom, ako ho máme prijať vo sv. prijímaní (kom.).

INTROIT (Ž 54, 17, 18, 20 a 23)

Cum clamárem ad Dóminum, exaudívit vocem meam, ab his, qui appropín-

Keď budem volať na Pána, počuje môj hlas, od tých, ktorí napádajú ma. A poníži ich

quant mihi: et humiliávit eos, qui est ante sæcula, et manet in ætérnum: jacta cogitátum tuum in Dómino, et ipse te enútriet. *(Ps ib. 2)* Exaúdi, Deus, oratiónem meam, et ne despéxeris deprecatiónem meam: inténde mihi, et exaúdi me. ℣. Glória Patri.

on, ktorý vládne od vekov a ostáva naveky. Sver Pánovi starosť o seba, on sám udrží teba. *(Žtž. 2)* Načúvaj, Bože, mojej modlitbe, a nevzďaľuj sa od vzývania môjho, venuj mi pozornosť a vyslyš ma. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Deus, qui omnipoténtiam tuam parcéndo máxime et miserándo maniféstas: multíplica super nos misericórdiam tuam; ut ad tua promíssa curréntes, cæléstium bonórum fácias esse consórtes. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý všemohúcnosť svoju prejavuješ najviac tým, že odpúšťaš a zmilúvaš sa: rozmnož nad nami milosrdenstvo svoje; a nás, ktorí náhlime sa za tvojimi prisľúbeniami, učiň účastnými na nebeských daroch. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (1 Kor 12, 2-11)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios.

Fratres: Scitis quóniam cum gentes essétis, ad simulácra muta prout ducebámini eúntes. Ideo notum vobis fácio, quod nemo in Spíritu Dei loquens, dicit anáthema Jesu. Et nemo potest dícere, Dóminus Jesus, nisi in Spíritu Sancto. Divisiónes vero gratiárum sunt, idem autem Spíritus. Et divisiónes ministratiónum sunt, idem autem Dóminus. Et divisiónes operatiónum sunt, idem vero Deus, qui operátur ómnia in ómnibus. Unicuíque autem datur manifestátio Spíritus

Čítanie z prvého listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Viete, ako ste sa dali vodiť k nemým modlám, keď ste ešte boli pohanmi? Preto vám dávam na vedomie, že nikto hovoriaci v Duchu Božom nepovie: Prekliaty Ježiš! A nikto nemôže povedať: Ježiš je Pán! ak len nie v Duchu Svätom. Dary milosti sú, pravda, rozličné, ale Duch je ten istý; rozličné sú aj dary služby, ale Pán je ten istý; rozličné sú aj účinky (milosti), ale Boh je ten istý, ktorý všetko vo všetkých spôsobuje. Ale ak je niekomu daný zjavný dar Ducha, tak len

ad utilitátem. Alii quidem per Spíritum datur sermo sapiéntiæ: álii autem sermo sciéntiæ secúndum eúndem Spíritum: álteri fides in eódem Spíritu: álii grátia sanitátum in uno Spíritu: álii operátio virtútum, álii prophetía, álii discrétio spírituum, álii génera linguárum, álii interpretátio sermónum. Hæc autem ómnia operátur unus, atque idem Spíritus, dívidens síngulis, prout vult.

na osoh. Jeden dostane od Ducha reč múdrosti, druhý reč poznania podľa toho istého Ducha; iný však vieru vplyvom toho istého Ducha; iný zasa dar uzdravovania od toho istého Ducha; iný schopnosť robiť divy a iný opäť dar proroctva; iný schopnosť rozlišovať duchov, iný zasa dar rozličných jazykov a iný dar vykladania jazykov. A všetko toto spôsobuje jeden a ten istý Duch, ktorý každému udeľuje, ako chce.

GRADUÁL (Ž 16, 8 a 2)

Custódi me, Dómine, ut pupíllam óculi: sub umbra alárum tuárum prótege me. ℣. De vultu tuo judícium meum pródeat: óculi tui vídeant æquitátem.

Stráž ma, Pane, sťa oka zrenicu, ukry ma v tôni svojich perutí. ℣. Zpred tvojho pohľadu nech vzíde o mne rozsudok; čo statočnosť je, vidia tvoje oči.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 64, 2)* Te decet hymnus, Deus, in Sion: et tibi reddétur votum in Jerúsalem. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 64, 2)* Chválospev na Sione prislúcha tebe, Bože, a tebe nech sa splní sľub v Jeruzaleme. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 18, 9-14)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus ad quosdam, qui in se confidébant tamquam justi, et aspernabántur céteros, parábolam istam: Duo hómines ascendérunt in templum, ut orárent: unus pharisæus, et alter publicánus. Pharisæus stans, hæc apud se orábat: Deus, grátias ago tibi, quia non sum sicut céteri hóminum:

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času, tým, ktorí sa nazdávali, že sú spravodliví, a pohŕdali inými, povedal Ježiš toto podobenstvo: Dvaja ľudia sa išli modliť do chrámu, jeden farizej a druhý mýtnik. Farizej si zastal a takto sa modlil v sebe: Ďakujem ti, Bože, že nie som ako ostatní ľudia: zbojníci, nespravodliví, cudzoložníci, alebo ako aj tento

raptóres, injústi, adúlteri: velut étiam hic publicánus. Jejúno bis in sábbato: décimas do ómnium, quæ possídeo. Et publicánus a longe stans, nolébat nec óculos ad cœlum leváre; sed percutiébat pectus suum, dicens: Deus, propítius esto mihi peccatóri. Dico vobis, descéndit hic justificátus in domum suam, ab illo: quia omnis, qui se exáltat, humiliábitur; et qui se humíliat, exaltábitur.

mýtnik. Postievam sa dva razy do týždňa, dávam desiatky zo všetkého, čo mám. Mýtnik však stál zďaleka a nechcel ani oči pozdvihnúť k nebu, iba sa v prsia bil a hovoril: Bože, milostivý buď mne hriešnemu! Vravím vám, tento odišiel do svojho domu ospravedlnený, a nie tamten. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponižuje, bude povýšený.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 24, 1-3)

Ad te, Dómine, levávi ánimam meam: Deus meus, in te confído, non erubéscam: neque irrídeant me inimíci mei: étenim univérsi, qui te exspéctant, non confundéntur.

Ku tebe, Pane, zdvíham svoju dušu, dôverujem tebe, nech ma hanba nestihne, nech nejasajú nepriatelia moji nado mnou. Isteže nikoho z tých, ktorí očakávajú teba, hanba nestihne.

SEKRÉTA

Tibi, Dómine, sacrifícia dicáta reddántur: quæ sic ad honórem nóminis tui deferénda tribuísti, ut éadem remédia fíeri nostra præstáres. Per Dóminum.

Tebe, Pane, nechže sa podajú zasvätené obety: ktoré ku cti mena svojho doprial si nám prinášať tak, že si dožičil, aby ony staly sa nám liekami. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.) *Prefácia* o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Ž 50, 21)

Acceptábis sacrifícium justítiæ, oblatiónes et holocáusta, super altáre tuum, Dómine.

Prijmeš riadne obety, zápalné obety a žertvy celostné na oltári svojom, Pane.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, Dómine, Deus noster: ut quos divínis repa-

Prosíme, Pane, Bože náš: aby tých, ktorých neustávaš

ráre non désinis sacraméntis, tuis non destítuas benígnus auxíliis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

obnovovať božskými sviatosťami, nezbavoval si dobrotivo svojej pomoci. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III. str. 548.)

Jedenásta Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Kristus uzdravuje hluchonemého. - V ňom poznávam seba. V jeho duchu chcem privítať a prijať v tejto sv. omši Božského Lekára, Ježiša Krista. Ako rodina Božia prišli sme do domu svojho Otca (intr.). Nedeľa je pamiatkou Kristovho zmŕtvychvstania; len skrz Krista ostaneme verní v novom živote (lekcia). Zázrak uzdravenia hluchonemého nám znázorňuje naše uzdravenie vo sv. krste (evanj.). Preto spievame Spasiteľovi pieseň vďaky (ofert.), vítame ho, pričiňme sa, aby sa nás dotkol vo sv. prijímaní a nadelil nám z bohatstva svojich darov (kom.).

INTROIT (Ž 67, 6-7 a 36)

Deus in loco sancto suo, Deus, qui inhabitáre facit unánimes in domo: ipse dabit virtútem, et fortitúdinem plebi suæ. *(Ps ib. 2)* Exsúrgat Deus, et dissipéntur inimíci ejus: et fúgiant, qui odérunt eum, a fácie ejus. ℣. Glória Patri.

Boh v svojom svätom príbytku, ktorý pripravuje dom svorným, dáva moc a udatnosť svojmu ľudu. *(Ž tž. 2)* Vstáva Boh, rozprašujú sa jeho nepriatelia a utekajú pred ním tí, ktorí nenávidia ho. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui abundántia pietátis tuæ et mérita súpplicum excédis, et vota: effúnde super nos misericórdiam tuam, ut dimíttas, quæ consciéntia métuit, et adjícias quod orátio non præsúmit. Per Dóminum nostrum.

Všemohúci, večný Bože, ktorý v nadmiere dobrotivosti svojej prosiacim udeľuješ viac, než si zasluhujú a prosia: vylej na nás milosrdenstvo svoje a odpusť, čoho sa ľaká svedomie, a pridaj, čo neodvažuje sa prosba vysloviť. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (1 Kor 15, 1-10)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. -

Čítanie z prvého listu sv. Pavla apoštola Korinťanom.

Fratres: Notum vobis fácio Evangélium, quod prædicávi vobis, quod et accepístis, in quo et statis, per quod et salvámini: qua ratióne prædicáverim vobis, si tenétis, nisi frustra credidístis. Trádidi enim vobis in primis, quod et accépi: quóniam Christus mórtuus est pro peccátis nostris secúndum Scriptúras: et quia sepúltus est, et quia resurréxit tértia die secúndum Scriptúras: et quia visus est Cephæ, et post hoc úndecim. Deínde visus est plus quam quingéntis frátribus simul, ex quibus multi manent usque adhuc, quidam autem dormiérunt. Deínde visus est Jacóbo, deínde Apóstolis ómnibus: novíssime autem ómnium tamquam abortívo, visus est et mihi. Ego enim sum mínimus Apostolórum, qui non sum dignus vocári Apóstolus, quóniam persecútus sum Ecclésiam Dei. Grátia autem Dei sum id quod sum, et grátia ejus in me vácua non fuit.

- Bratia! Oznamujem vám blahozvesť, ktorú som vám už bol zvestoval a ktorú ste aj prijali, v ktorej zotrvávate, a v ktorej aj budete spasení, ak ju zachováte tak, ako som vám ju zvestoval, leda že by ste boli márne uverili. Odovzdal som vám predovšetkým (náuku), ktorú som aj sám prijal, že Kristus zomrel pre naše hriechy podľa Písem, bol pochovaný a tretieho dňa vstal z mŕtvych podľa Písem. Zjavil sa Kefasovi a potom aj dvanástim. Nato sa zjavil viac ako päťsto bratom naraz, z ktorých väčšina žije dosiaľ, niektorí však už zosnuli. Zjavil sa aj Jakubovi a zasa všetkým apoštolom. Poslednému zo všetkých, ako nedochôdčaťu, zjavil sa aj mne. Veď ja som najmenší z apoštolov, ba nie som ani hoden menovať sa apoštolom, pretože som prenasledoval Cirkev Božiu. No milosťou Božou som tým, čím som, a milosť, ktorú mi on dal, nebola daromná.

GRADUÁL (Ž 27, 7 a 1)

In Deo sperávit cor meum, et adjútus sum: et reflóruit caro mea: et ex voluntáte mea confitébor illi. ℣. Ad te, Dómine, clamávi: Deus meus, ne síleas: ne discédas a me.

V Pánovi dúfalo moje srdce, a spomohlo sa mi, znovu skvitlo moje telo, preto zo srdca ho chcem oslavovať. ℣. Ku tebe ja volám, Pane, Bože môj, nebuďte hluchý voči mne, nevzďaľuj sa odo mňa.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 80, 2-3)* Exsultáte Deo adjutó-

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 80, 2-3)* Plesajte Bohu, nášmu

ri nostro, jubiláte Deo Jacob: súmite psalmum jucúndum cum cíthara.
Allelúja.

pomocníkovi, jasajte Bohu Jakubovmu. Zaznite žaltárom, citarou ľubozvučnou.
Aleluja.

EVANJELIUM (Mk 7, 31-37)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Marcum. - In illo témpore: Exiens Jesus de fínibus Tyri, venit per Sidónem ad mare Galilææ, inter médios fines Decapóleos. Et addúcunt ei surdum et mutum, et deprecabántur eum, ut impónat illi manum. Et apprehéndens eum de turba seórsum, misit dígitos suos in aurículas ejus: et éxspuens, tétigit linguam ejus: et suspíciens in cœlum, ingémuit, et ait illi: Ephphetha, quod est adaperíre. Et statim apértæ sunt aures ejus, et solútum est vínculum linguæ ejus, et loquebátur recte. Et præcépit illis, ne cui dícerent. Quanto autem eis præcipiébat, tanto magis plus prædicábant: et eo ámplius admirabántur, dicéntes: Bene ómnia fecit: et surdos fecit audíre, et mutos loqui.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Marka. - Za onoho času, keď Ježiš opustil tyrský kraj, cez Sidon sa vrátil ku Galilejskému moru, do stredu dekapolského kraja. Tam mu priviedli hluchonemého a prosili ho, aby položil na neho ruky. I vzal ho nabok od zástupu, vložil mu prsty do ušú, poslinil si ich a dotkol sa mu jazyka. Pohliadol k nebu, vzdychol a povedal: Efeta, čo znamená: Otvor sa! Hneď sa mu otvorily uši a rozviazal sa mu spútaný jazyk, takže začal správne hovoriť. I zakázal im (Ježiš) o tom dakomu hovoriť. Ale čím väčšmi im to zakazoval, tým viac to rozhlasovali a nadmieru udivení si vraveli: Dobre robí všetko, i hluchým dáva sluch i nemým reč.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 29, 2-3)

Exaltábo te, Dómine, quóniam suscepísti me, nec delectásti inimícos meos super me: Dómine, clamávi ad te, et sanásti me.

Oslavovať budem teba, Pane, lebo vyslobodil si ma a nepriateľom mojim nedoprial si zo mňa radosti. Pane, ku tebe volal som, a uzdravil si ma.

SEKRÉTA

Réspice, Dómine, quæsumus, nostram propítius servitú-

Shliadni milostivo, Pane, prosíme, na našu službu:

tem: ut quod offérimus, sit tibi munus accéptum; et sit nostræ fragilitátis subsídium. Per Dóminum.

aby to, čo obetujeme, tebe bolo milým darom; a posilou našej krehkosti. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)
Prefácia o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Prís 3, 9, 10)

Honóra Dóminum de tua substántia, et de primítiis frugum tuárum: et implebúntur hórrea tua saturitáte, et vino torculária redundábunt.

Uctievaj Pána svojím majetkom a prvotinami svojej úrody a naplnia sa ti sýpky hojnosťou a lisy budú pretekať vínom.

POSTKOMÚNIA

Sentiámus, quæsumus, Dómine, tui perceptióne sacraménti, subsídium mentis et córporis: ut in utróque salváti, cæléstis remédii plenitúdine gloriémur. Per Dóminum nostrum.

Prijatím sviatosti tvojej, prosíme, Pane, nech pocítime posilu na mysli aj na tele: aby, na oboch uzdravení, tešili sme sa z plnosti nebeského lieku. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 548.)

Dvanásta Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Ježiš je naším milosrdným Samaritánom. - Aj tu je Nový zákon proti Starému (štvrtý protiklad): Kňazstvo židovské nemohlo a ani nechcelo uzdraviť padnuté ľudstvo. Musel prísť Spasiteľ, veľkňaz Nového zákona. V osobe človeka, napadnutého lotrami, vidíme seba. Vžívame sa do jeho citov a myšlienok. Takto sa stretneme v obete s naším milosrdným Samaritánom, ktorý nás lieči (pri sv. prijímaní).
Cítime svoju núdzu, napádaní nepriateľmi, a voláme o pomoc (intr.). Služobníci litery (kňazstvo Starého zákona) nemohli pomôcť ubiedenému ľudstvu, zachránila ho však služba ducha (milosť Nového zákona, - lekcia). Veľkňaz Nového zákona, náš milosrdný Samaritán, zachraňuje ľudské pokolenie (evanj.), nalieva mu do rán oleja (sviatosti) a vína (Eucharistia). Mojžiš Nového zákona, pravý Prostredník medzi Bohom a nami, pripravuje sa na obetu (ofert.). Obetuje sa za nás, oživuje nás a lieči (kom.).

INTROIT (Ž 69, 2-3)

Deus, in adjutórium meum inténde: Dómine, ad adju-

Bože, príď mi na pomoc, Pane, ponáhľaj sa mi pomôcť.

vándum me festína: confundántur et revereántur inimíci mei, qui quærunt ánimam meam. *(Ps ib. 4)* Avertántur retrórsum et erubéscant: qui cógitant mihi mala. ℣. Glória Patri.

Nech zahanbia a zapýria sa nepriatelia moji, ktorí dušu moju vyhľadávajú. *(Ž tž. 4)* Nech ustúpia a hanba nech zaleje tých, ktorí snujú zlé proti mne. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Omnípotens et miséricors Deus, de cujus múnere venit, ut tibi a fidélibus tuis digne et laudabíliter serviátur: tríbue, quæsumus, nobis; ut ad promissiónes tuas sine offensióne currámus. Per Dóminum nostrum.

Všemohúci a milosrdný Bože, z ktorého daru pochádza, že tvoji veriaci môžu dôstojne a chválitebne slúžiť tebe: udeľ nám, prosíme; aby bez pohromy poháhľali sme sa za tvojimi prísľubmi. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (2 Kor 3, 4-9)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Fidúciam talem habémus per Christum ad Deum: non quod sufficiéntes simus cogitáre áliquid a nobis, quasi ex nobis; sed sufficiéntia nostra ex Deo est: qui et idóneos nos fecit minístros novi testaménti, non líttera, sed Spíritu: líttera enim occídit, Spíritus autem vivíficat. Quod si ministrátio mortis, lítteris deformáta in lapídibus, fuit in glória; ita ut non possent inténdere fílii Israel in fáciem Móysi, propter glóriam vultus ejus, quæ evacuátur: quómodo non magis ministrátio Spíritus erit in glória? Nam si ministrátio damnatiónis glória est: multo magis abúndat

Čítanie z druhého listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Skrze Krista máme takúto dôveru k Bohu! Sami od seba nemôžme si nič pripisovať, ako by to bolo od nás, lež všetka naša schopnosť je od Boha. On sám nás urobil schopnými, aby sme bolislužobníkmi Novejsmluvy, a to nie podľa písmena, ale podľa Ducha, pretože písmeno zabíja, Duch však oživuje. Keď už služba (zákonu) smrti, ktorý bol písmenami do kameňa vyrytý, bola taká slávna, že synovia izraelskí nemohli hľadieť Mojžišovi do obličaja pre jas jeho tváre, ktorý bol pominuteľný, akože by nemala byť oveľa slávnejšia služba Duchu? Keď služba odsúdenia bola taká

ministérium justítiæ in glória.

slávna, služba ospravedlnenia je oveľa slávnejšia!

GRADUÁL (Ž 33, 2-3)

Benedícam Dóminum in omni témpore: semper laus ejus in ore meo. ℣. In Dómino laudábitur ánima mea: áudiant mansuéti, et læténtur.

Pánovi dobrorečiť budem v každom čase, vždy jeho chvála v mojich ústach. ℣. Nech honosí sa duša moja Pánom, ponížení nech počujú a nech sa tešia.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 87, 2)* Dómine, Deus salútis meæ, in die clamávi, et nocte coram te. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 87, 2)* Pane, Bože mojej spásy, vo dne v noci volám ku tebe. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 10, 23-37)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Beáti óculi, qui vident quæ vos vidétis. Dico enim vobis, quod multi prophétæ, et reges voluérunt vidére quæ vos vidétis, et non vidérunt; et audíre quæ audítis, et non audiérunt. Et ecce, quidam legisperítus surréxit tentans illum, et dicens: Magíster, quid faciéndo vitam ætérnam possidébo? At ille dixit ad eum: In lege quid scriptum est? quómodo legis? Ille respóndens, dixit: Díliges Dóminum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota ánima tua, et ex ómnibus víribus tuis, et ex omni mente tua; et próximum tuum sicut teípsum. Dixítque illi: Recte respondísti: hoc fac, et vives. Ille autem volens justificáre seípsum, dixit ad Jesum: Et quis

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Blahoslavené oči, ktoré vidia, čo vy vidíte. Lebo hovorím vám: Mnohí proroci a králi si žiadali vidieť, čo vy vidíte, ale neuvideli, a počuť, čo vy čujete, ale nepočuli. Tu vstal istý zákonník, a aby ho pokúšal, povedal: Učiteľ, čo mám robiť, aby som obsiahol večný život? On mu povedal: Čo je napísané v Zákone? Ako (tam) čítaš? On odpovedal: Milovať budeš Pána Boha svojho celým svojím srdcom, celou svojou dušou, celou svojou silou, celou svojou mysľou, a bližného svojho ako seba samého. (Ježiš) mu povedal: Správne si odpovedal. To rob, a budeš žiť! Ale on sa chcel ospravedlniť a povedal Ježišovi: A ktože mi je bližný? Ježiš sa ujal (slova) a hovoril:

est meus próximus? Suscípiens autem Jesus, dixit: Homo quidam descendébat ab Jerúsalem in Jéricho, et incidit in latrónes, qui étiam despoliavérunt eum, et plagis impósitis abiérunt, semivívo relícto. Accidit autem, ut sacérdos quidam descénderet eádem via: et viso illo, præterívit. Simíliter et levíta, cum esset secus locum, et vidéret eum, pertránsiit. Samaritánus autem quidam iter fáciens, venit secus eum: et videns eum, misericórdia motus est. Et appropians, alligávit vúlnera ejus, infúndens óleum et vinum: et impónens illum in juméntum suum, duxit in stábulum, et curam ejus egit. Et áltera die prótulit duos denários, et dedit stabulário, et ait: Curam illíus habe; et quodcúmque supererogáveris, ego cum redíero, reddam tibi. Quis horum trium vidétur tibi próximus fuísse illi, qui incidit in latrónes? At ille dixit: Qui fecit misericórdiam in illum. Et ait illi Jesus: Vade, et tu fac simíliter.

Istý človek sostupoval z Jeruzalema do Jericha. Padol lotrom (do rúk), a tí ho ozbíjali, zranili, (potom) odišli a zanechali ho polomŕtveho. Náhodou sostupoval tou cestou istý kňaz, ktorý ho zazrel, ale ho obišiel. Podobne i levita, keď došiel k tomu miestu, a zazrel ho, šiel ďalej. No prišiel k nemu akýsi cestujúci Samaritán, a keď ho zazrel, uľútilo sa mu ho. Pristúpil (k nemu), obviazal mu rany a nalial na ne oleja a vína. Potom ho vyložil na svoje hoviadko, doviedol ho do hostinca a postaral sa oň. Nasledujúceho dňa vyňal dva denáre, odovzdal ich hostinskému a povedal: Staraj sa oň, a ak vynaložíš na neho viac, zaplatím ti to, keď sa vrátim. Ktorý z týchto troch zdá sa ti byť bližným tomu, ktorý upadol medzi lotrov? On odpovedal: Ten, ktorý mu preukázal milosrdenstvo. Odpovedal mu Ježiš: Choď, a rob podobne!

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ex 32, 11, 13 a 14)

Precátus est Móyses in conspéctu Dómini Dei sui, et dixit: Quare, Dómine, irásceris in pópulo tuo? Parce iræ ánimæ tuæ: meménto Abraham, Isaac, et Jacob, quibus jurásti dare terram fluéntem lac et mel: et placátus factus

Modlil sa Mojžiš pred tvárou Pána, Boha svojho, a hovoril: Prečo sa, Pane, hneváš na svoj ľud? Utíš hnev srdca svojho, spomni si na Abraháma, Izáka a Jakuba, ktorým si prísahou sľúbil zem, oplývajúcu mliekom

est Dóminus de malignitáte, quam dixit fácere pópulo suo.

a medom. I usmieril sa Pán a upustil od pohromy, ktorou hrozil svojmu ľudu.

SEKRÉTA

Hóstias, quæsumus, Dómine, propítius inténde, quas sacris altáribus exhibémus: ut nobis indulgéntiam largiéndo, tuo nómini dent honórem. Per Dóminum.

Na obety, ktoré kladieme na posvätné oltáre, prosíme, Pane, milostivo shliadni: aby nám uštedrily odpustenie, a tým priniesly slávu tvojmu menu. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)
Prefácia o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Ž 103, 13 a 14-15)

De fructu óperum tuórum, Dómine, satiábitur terra: ut edúcas panem de terra, et vinum lætíficet cor hóminis: ut exhílaret fáciem in óleo, et panis cor hóminis confírmet.

Ovocím tvojich diel sa sýti zem, Pane, aby si vyviedol chlieb zo zeme, a víno aby obveseľovalo srdce človeka, aby sa blyšťala tvár olejom a aby osviežil chlieb srdce človeka.

POSTKOMÚNIA

Vivíficet nos, quæsumus, Dómine, hujus participátio sancta mystérii: et páriter nobis expiatiónem tríbuat, et munímen. Per Dóminum.

Nech nás oživuje, prosíme, Pane, svätá účasť na tomto tajomstve: a nech nám získa rovnako usmierenie aj ochranu. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 548.)

Trinásta Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Pán Ježiš nás očisťuje od prašiny hriechu. - Vďačný Samaritán je tu postavený proti nevďačným Židom (piaty protiklad). Vo sv. krste nás očistil od dedičného hriechu. Je však veľa nevďačných, ktorí si nepokladajú za povinnosť v nedeľu sláviť Eucharistiu čiže ďakovať (grécke slovo „eucharistia" znamená ďakovanie).
Prišli sme do kostola poďakovať sa Ježišovi za milosť kresťanstva. Naša dnešná Eucharistia bude ozaj ďakovnou obetou. Prišli sme uistiť svojho Spasiteľa, že mu ostaneme verní a chceme obnoviť svoj krstný sľub (intr.). Stará zmluva prestala platiť, jej miesto zaujala nová, na ktorej sme účastní vierou v Ježiša

Krista a krstom (lekcia). Krstom sme boli očistení a teraz prichádzame ďakovať (evanj.). Sv. obetu slávime spolu so Spasiteľom v duchu povďačného Samaritána (ofert. - kom.).

INTROIT (Ž 73, 20, 19 a 23)

Réspice, Dómine, in testaméntum tuum, et ánimas páuperum tuórum ne derelínquas in finem: exsúrge, Dómine, et júdica causam tuam, et ne obliviscáris voces quæréntium te. *(Ps ib. 1)* Ut quid, Deus, reppulísti in finem: irátus est furor tuus super oves páscuæ tuæ? ℣. Glória Patri.

Na svoju smluvu hľaď, Pane, na život svojich biednych nezabúdaj večite. Vstaň, Pane, veď svoj spor, pamätaj na volanie tých, ktorí hľadajú teba. *(Ž tž. 1)* Prečo si, Bože, navždy zavrhol, oproti ovciam tvojej pastviny tvoj vzbĺka hnev? ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, da nobis fídei, spei et caritátis augméntum: et, ut mereámur ássequi quod promíttis, fac nos amáre quod præcípis. Per Dóminum.

Všemohúci večný Bože, rozmnož v nás vieru, nádej a lásku: a aby zaslúžili sme si dosiahnuť, čo prisľubuješ, daj, nech milujeme, čo prikazuješ. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (Gal 3, 16-22)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Gálatas. - Fratres: Abrahæ dictæ sunt promissiónes, et sémini ejus. Non dicit: Et semínibus, quasi in multis; sed quasi in uno: Et sémini tuo, qui est Christus. Hoc autem dico: testaméntum confirmátum a Deo, quæ post quadringéntos et trigínta annos facta est lex, non írritum facit ad evacuándam promissiónem. Nam si ex lege heréditas, jam non ex promissióne. Abrahæ autem per repromissiónem donávit Deus. Quid

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Galaťanom. - Bratia! Prisľúbenia boly dané Abrahámovi a jeho semenu. Nehovorí sa: a semenám, ako by viacerým, ale ako jednému: a tvojmu semenu, a tým je Kristus. Tvrdím však: Zákon, ktorý bol daný o štyristo tridsať rokov neskoršie, nemôže zrušiť túto od Boha právoplatne ustanovenúsmluvu a zmariť prisľúbenie. Lebo keby toto dedičské právo bolo zo zákona, nemohlo by byť z prisľúbenia. A Abrahámovi Boh práve prisľúbením

ígitur lex? Propter transgressiónes pósita est, donec veníret semen, cui promíserat, ordináta per Angelos in manu mediatóris. Mediátor autem unius non est: Deus autem unus est. Lex ergo advérsus promíssa Dei? Absit. Si enim data esset lex, quæ posset vivificáre, vere ex lege esset justítia. Sed conclúsit Scriptúra ómnia sub peccáto, ut promíssio ex fide Jesu Christi darétur credéntibus.

preukázal milosť. Načo je teda zákon? Len z ohľadu na priestupky ho (Boh) ustanovil, kým nepríde oné semeno, na ktoré sa vzťahuje prisľúbenie. A vyhlásil ho skrze anjelov a skrze prostredníka. No prostredník nemôže (sprostredkovať), keď ide len o jedného, a Boh je jeden! Je teda zákon proti Božím prisľúbeniam? Vôbec nie! Keby totiž Boh bol dal taký zákon, ktorý by mohol oživovať, spravodlivosť by bola skutočne z tohto zákona. Ale Písmo (Starého zákona) všetko zavrelo pod hriech, aby sa veriacim dostalo prisľúbenia z viery v Ježiša Krista.

GRADUÁL (Ž 73, 20, 19 a 22)

Réspice, Dómine, in testaméntum tuum: et ánimas páuperum tuórum ne obliviscáris in finem. ℣. Exsúrge, Dómine, et júdica causam tuam: memor esto oppróbrii servórum tuórum.

Shliadni, Pane, na svoju smluvu a nezabúdaj nikdy na duše svojich úbohých. ℣. Vstaň, Pane, ujmi sa svojej veci, pamätaj na potupenie svojich služobníkov.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 89, 1)* Dómine, refúgium factus es nobis a generatióne et progénie. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 89, 1)* Pane, stal si sa nám útočiskom od pokolenia do pokolenia. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 17, 11-19)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dum iret Jesus in Jerúsalem, transíbat per médiam Samaríam et Galilæam. Et cum ingrederétur quoddam castéllum, occurrérunt ei decem viri leprósi, qui

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času, keď putoval Ježiš do Jeruzalema, kráčal pomedzi Samariu a Galileu. Keď vošiel do ktorejsi dediny, stretlo ho desať malomocných. Tí si zďaleka zastali a silným hla-

stetérunt a longe; et levavérunt vocem dicéntes: Jesu præcéptor, miserére nostri. Quos ut vidit, dixit: Ite, osténdite vos sacerdótibus. Et factum est, dum irent, mundáti sunt. Unus autem ex illis, ut vidit quia mundátus est, regréssus est, cum magna voce magníficans Deum, et cécidit in fáciem ante pedes ejus, grátias agens: et hic erat Samaritánus. Respóndens autem Jesus, dixit: None decem mundáti sunt? et novem ubi sunt? Non est invéntus, qui redíret et daret glóriam Deo, nisi hic alieníge-na. Et ait illi: Surge, vade; quia fides tua te salvum fecit.

som volali: Ježišu, Pane, zmiluj sa nad nami! Keď ich uzrel, povedal: Choďte, ukážte sa kňazom! Ako išli, stali sa čistými. Jeden z nich, keď videl, že je uzdravený, vrátil sa a veľkým hlasom oslavoval Boha. Padol na tvár k jeho nohám; a to bol Samaritán. Tu prehovoril Ježiš a povedal: Či sa nestali čistými desiati? A deväť ich je kde? Či sa nenašiel ani jeden, ktorý by sa bol vrátil a oslávil Boha, okrem tohto cudzinca? I povedal mu: Vstaň a choď; tvoja viera ťa uzdravila!

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 30, 15-16)

In te sperávi, Dómine; dixi: Tu es Deus meus, in mánibus tuis témpora mea.

V teba som dúfal, Pane. Povedal som: Ty si môj Boh, v tvojich rukách je môj údel.

SEKRÉTA

Propitiáre, Dómine, pópulo tuo, propitiáre munéribus: ut, hac oblatióne placátus, et indulgéntiam nobis tríbuas et postuláta concédas. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium.

Milostivý buď, Pane, ľudu svojmu, milostivo shliadni na dary: aby, usmierený touto obetou, daroval si nám aj odpustenie, aj žiadané udelil. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.) *Prefácia* o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Múd 16, 20)

Panem de cælo dedísti nobis, Dómine, habéntem omne delectaméntum et omnem sapórem suavitátis.

Chlieb s neba si nám dal, Pane, majúci v sebe všetku ľúbeznosť a všetku lahodnú chuť.

POSTKOMÚNIA

Sumptis, Dómine, cæléstibus sacraméntis: ad redemptiónis ætérnæ, quæsumus, proficiámus augméntum. Per Dóminum.

Keď sme prijali, Pane, nebeské sviatosti: prosíme, nech pokročíme k rozmnoženiu večného vykúpenia. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Dopln. modlitby III., str. 548.

Štrnásta Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Nemožno slúžiť Bohu a mamone (šiesty protiklad). - Len jeden je náš Pán, Kristus. Vo sv. omši stojíme zoči-voči s naším Pánom.
Radosť je slúžiť Bohu (intr.). Musí vládnuť v nás duch, a nie telo (lekcia). Nemožno slúžiť dvom pánom, Bohu a mamone (evanj.). Boh sa stará o svojich, on je náš Pán (ofert.); hľadajme teda najprv kráľovstvo Božie, a nie pominuteľné hodnoty (kom.).

INTROIT (Ž 83, 10-11)

Protéctor noster, áspice, Deus, et réspice in fáciem Christi tui: quia mélior est dies una in átriis tuis super míllia. *(Ps ib. 2-3)* Quam dilécta tabernácula tua, Dómine virtútum! concupíscit, et déficit ánima mea in átria Dómini. ℣. Glória Patri.

Pohliadni, Bože, ty náš štít, a pozri na tvár svojho Pomazaného. V tvojich nádvoriach je lepší jeden deň než iných tisíce. *(Ž tž. 2-3)* Aké je utešené tvoje bývanie, Pán vojsk! Túži a dychtí po nádvoriach Pána moja duša umdlená. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Custódi, Dómine, quæsumus, Ecclésiam tuam propitiatióne perpétua: et quia sine te lábitur humána mortálitas, tuis semper auxíliis et abstrahátur a nóxiis, et ad salutária dirigátur. Per Dóminum nostrum.

Ochraňuj, Pane, prosíme, ustavičnou láskavosťou Cirkev svoju: a pretože bez teba klesá smrteľný človek, tvoja pomoc nech ho vždy jednak odťahuje od vecí škodlivých a jednak vedie k spasiteľným. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (Gal 5, 16-24)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Gálatas. - Fra-

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Galaťanom. - Bra-

tres: Spíritu ambuláte, et desidéria carnis non perficiétis. Caro enim concupíscit advérsus spíritum, spíritus autem advérsus carnem: hæc enim sibi ínvicem adversántur, ut non quæcúmque vultis, illa faciátis. Quod si spíritu ducímini, non estis sub lege. Manifésta sunt autem ópera carnis, quæ sunt fornicátio, immundítia, impudicítia, luxúria, idolórum sérvitus, venefícia, inimicítiæ, contentiónes, æmulatiónes, iræ, rixæ, dissensiónes, sectæ, invídiæ, homicídia, ebrietátes, comessatiónes, et his símilia; quæ prædíco vobis, sicut prædíxi: quóniam, qui tália agunt, regnum Dei non consequéntur. Fructus autem Spíritus est: cáritas, gaúdium, pax, patiéntia, benígnitas, bónitas, longanímitas, mansuetúdo, fides, modéstia, continéntia, cástitas. Advérsus hujúsmodi non est lex. Qui autem sunt Christi, carnem suam crucifixérunt cum vítiis et concupiscéntiis.

tia! Žite podľa ducha, a nehovte žiadostiam tela! Lebo telo si žiada, čo je proti duchu, a duch, čo je proti telu. Navzájom si odporujú, takže nemôžete robiť, čo by ste chceli. Ak vás však vedie duch, nie ste pod zákonom. Telo sa prejavuje skutkami, ako sú cudzoložstvo, smilstvo, nečistota, nehanebnosť, modloslužobníctvo, čary, nepriateľstvá, sváry, nenávisti, hnevy, zvady, rozbroje, rozkoly, závisti, vraždy, opilstvá, obžerstvá a iné im podobné. A vopred vám hovorím, ako som už aj povedal, že tí, čo pášu takéto veci, nestanú sa dedičmi kráľovstva Božieho. Ovocie Ducha je však láska, radosť, pokoj, trpezlivosť, láskavosť, dobrotivosť, zhovievavosť, miernosť, vernosť, skromnosť, zdržanlivosť, čistota. Proti takýmto zákon nemá moci. Tí totiž, ktorí patria Kristovi, ukrižovali svoje telo aj s jeho náruživosťami a žiadosťami.

GRADUÁL (Ž 117, 8-9)

Bonum est confídere in Dómino, quam confídere in hómine. ℣. Bonum est speráre in Dómino, quam speráre in princípibus.

Lepšie je utiekať sa k Pánovi, než dúfať v človeka. ℣. Lepšie je utiekať sa k Pánovi, než dúfať v kniežatá.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 94, 1)* Veníte, exsultémus Dómino: jubilémus Deo salutári nostro. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 94, 1)* Poďte, plesajme Pánovi, privolávajme Bohu, Spasiteľovi svojmu. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 6, 24-33)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Nemo potest duóbus dóminis servíre: aut enim unum ódio habébit, et álterum díliget: aut unum sustinébit, et álterum contémnet. Non potéstis Deo servíre, et mammónæ. Ideo dico vobis, ne sollíciti sitis ánimæ vestræ, quid manducétis, neque córpori vestro, quid induámini. Nonne ánima plus est quam esca: et corpus plus quam vestiméntum? Respícite volatília cæli, quóniam non serunt, neque metunt, neque cóngregant in hórrea: et Pater vester cæléstis pascit illa. Nonne vos magis pluris estis illis? Quis autem vestrum cógitans potest adjícere ad statúram suam cúbitum unum? Et de vestiménto quid sollíciti estis? Consideráte lília agri, quómodo crescunt: non labórant, neque nent. Dico autem vobis, quóniam nec Sálomon in omni glória sua coopértus est, sicut unum ex istis. Si autem fœnum agri, quod hódie est, et cras in clíbanum míttitur, Deus sic vestit: quanto magis vos módicæ fídei? Nolíte ergo sollíciti esse, dicéntes: Quid manducábimus, aut quid bibémus, aut quo operiémur? hæc enim ómnia gentes in-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Nikto nemôže dvom pánom slúžiť, keďže alebo jedného bude mať v nenávisti, a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridržiavať, a tým druhým opovrhovať. Nemôžete slúžiť Bohu i mamone. Preto vám hovorím: Nebuďte ustarostení o svoj život, čo budete jesť a čo budete piť, ani o svoje telo, čím sa budete odievať. Či život nie je viac ako jedlo a či telo nie je viac ako rúcho? Pohliadnite na vtákov nebeských! Ani nesejú, ani nežnú, ani do stodôl neshromažďujú, no váš Otec nebeský kŕmi ich. Či vy nie ste oveľa viac ako oni? A kto z vás by si vedel svojimi starosťami predĺžiť život čo len o lakeť? A čo sa tak staráte o svoj odev? Pozorujte poľné ľalie, ako rastú! Nepracujú ani nepradú. Hovorím vám, ani Šalamún vo všetkej svojej nádhere nebol tak zaodetý ako jediná z nich. Keď teda Boh tak šatí poľnú trávu, ktorá dnes je, a zajtra ju hodia do pece, či nie skôr vás, maloverní? Nebuďte teda ustarostení a nevravte: Čo budeme jesť? alebo: Čo budeme piť? alebo: Čím sa zaodejeme? Veď to všetko vyhľadávajú pohani. Váš Otec

quírunt. Scit enim Pater vester, quia his ómnibus indigétis. Quærite ergo primum regnum Dei, et justítiam ejus, et hæc ómnia adjiciéntur vobis.

totiž vie, že toto všetko potrebujete. Hľadajte teda najprv kráľovstvo Božie a jeho spravodlivosť, a toto všetko sa vám pridá.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 33, 8-9)

Immíttet Angelus Dómini in circúitu timéntium eum, et erípiet eos: gustáte, et vidéte, quóniam suávis est Dóminus.

Rozkladá anjel Pánov stan vôkol tých, ktorí sa ho boja, a vytŕha ich. Ochutnajte a viďte, aký je dobrý Pán.

SEKRÉTA

Concéde nobis, Dómine, quæsumus, ut hæc hóstia salutáris, et nostrórum fiat purgátio delictórum, et tuæ propitiátio potestátis. Per Dóminum.

Udeľ nám, Pane, prosíme, aby táto spasiteľná obeta stala sa jednak očistením našich hriechov, jednak usmierením tvojej moci. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.) *Prefácia* o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Mt 6, 33)

Primum quærite regnum Dei, et ómnia adjiciéntur vobis, dicit Dóminus.

Hľadajte najprv kráľovstvo Božie, a všetko sa vám pridá, hovorí Pán.

POSTKOMÚNIA

Purificent semper, et múniant tua sacraménta nos, Deus: et ad perpétuæ ducant salvatiónis efféctum. Per Dóminum.

Nech nás sviatosti tvoje, Bože, vždy očisťujú a chránia: a vedú k dosiahnutiu večného spasenia. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Dopln. modlitby III., str. 548.)

Pätnásta Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Kristus, náš Oživovateľ v sviatosti krstu a pokánia. - Matka-vdova oplakáva mŕtveho syna, Cirkev oplakáva hriešnikov. Spasiteľ oživuje syna matky-vdovy a vlieva nový život do mŕtvych údov Cirkvi.

Cítime svoju hriešnosť a vzdycháme k nášmu Pomocníkovi (intr.). Apoštol pokračuje v predmete predošlej nedele: máme žiť podľa ducha, a nie podľa tela (lekcia). Vzkriesenie naimského mládenca je obrazom sviatosti krstu a pokánia (evanj.). Spievame vďaku Spasiteľovi za milosť duchovného vzkriesenia (ofert.). Eucharistia je oživujúcim pokrmom duše (kom.).

INTROIT (Ž 85, 1 a 2-3)

Inclína, Dómine, aurem tuam ad me, et exáudi me: salvum fac servum tuum, Deus meus, sperántem in te: miserére mihi, Dómine, quóniam ad te clamávi tota die. *(Ps ib. 4)* Lætífica ánimam servi tui: quia ad te, Dómine, ánimam meam levávi. ℣. Glória Patri.

Nakloň, Pane, svoj sluch ku mne, a vyslyš ma; spas svojho služobníka, Bože môj, ktorý dúfa v teba. Zmiluj sa, Pane, nado mnou, lebo ku tebe volám jednostaj. *(Ž tž. 4)* Obveseľ dušu služobníka svojho, bo dušu svoju, Pane, k tebe povznášam. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Ecclésiam tuam, Dómine, miserátio continuáta mundet et múniat: et quia sine te non potest salva consístere, tuo semper múnere gubernétur. Per Dóminum.

Cirkev tvoju, Pane, ustavičné zľutovanie nech očisťuje a chráni: a pretože bez teba nemôže bezpečne obstáť, riaď ju vždy svojou pomocou. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (Gal 5, 25-26; 6, 1-10)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Gálatas. - Fratres: Si spíritu vívimus, spíritu et ambulémus. Non efficiámur inánis glóriæ cúpidi, ínvicem provocántes, ínvicem invidéntes. Fratres, et si præoccupátus fúerit homo in áliquo delícto, vos, qui spirituáles estis, hujúsmodi instrúite in spíritu lenitátis, considerans teípsum, ne et tu tentéris. Alter altérius ónera portáte, et sic adimplébitis legem Christi. Nam si quis exístimat se áliquid es-

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Galaťanom. - Bratia! Ak podľa Ducha žijeme, podľa Ducha aj obcujme! Nebuďme žiadostiví márnej chvály, popudzujúc sa a závidiac si druh druhovi! Bratia, ak by niekoho pristihli pri nejakom poklesku, vy, ktorí ste Duchom obdarení, napravte ho v duchu miernosti! Veď aj ty si musíš dávať pozor, aby si nepodľahol pokušeniu. Navzájom si znášajte bremená, lebo tak splníte zákon Kristov!

se, cum nihil sit, ipse se sedúcit. Opus autem suum probet unusquísque, et sic in semetípso tantum glóriam habébit, et non in áltero. Unusquísque enim onus suum portábit. Commúnicet autem is, qui catechizátur verbo, ei, qui se catechízat, in ómnibus bonis. Nolíte erráre: Deus non irridétur. Quæ enim semináverit homo, hæc et metet. Quóniam qui séminat in carne sua, de carne et metet corruptiónem: qui autem séminat in spíritu, de spíritu metet vitam ætérnam. Bonum autem faciéntes, non deficiámus: témpore enim suo metémus, non deficiéntes. Ergo dum tempus habémus, operémur bonum ad omnes, máxime autem ad domésticos fídei.

Keď si niekto o sebe myslí, že je niečím, vskutku však nie je ničím, sám seba klame. Nech si teda každý skúma skutky, aby mal chválu pred sebou, a nie pred iným, lebo každý si musí sám niesť svoju ťarchu. Komu sa dostáva vyučovania v slove (Božom), nech zo všetkého, čo má, dožičí tomu, kto ho vyučuje. Nemýľte sa, Boh sa nedá vysmievať! Čo človek rozsieva, to bude aj žať! Kto si telu rozsieva, z tela bude žať porušenie; kto Duchu rozsieva, z Ducha bude žať večný život. Len sa nedajte znechutiť v konaní dobrého, lebo ak neochabneme, v pravom čase budeme aj žať! Preto teda, kým máme čas, robme dobré všetkým, ale najmä príslušníkom svojej viery!

GRADUÁL (Ž 91, 2-3)

Bonum est confitéri Dómino: et psállere nómini tuo, Altíssime. ℣. Ad annuntiándum mane misericórdiam tuam, et veritátem tuam per noctem.

Dobre je oslavovať Pána a spievať menu tvojmu, Najvyšší! ℣. Zarána oslavovať tvoje milosrdenstvo a tvoju vernosť zanocí.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 94, 3)* Quóniam Deus magnus Dóminus, et rex magnus super omnem terram. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 94, 3)* Bo je Bohom veľkým Pán a nad celou zemou veľkým kráľom. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 7, 11-16)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Ibat Jesus in civitátem, quæ vocátur Naim:

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času šiel Ježiš do mesta, ktoré sa volá Naim. Išli s ním jeho

et ibant cum eo discípuli ejus, et turba copiósa. Cum autem appropinquáret portæ civitátis, ecce defúnctus eferebátur fílius únicus matris suæ: et hæc vídua erat: et turba civitátis multa cum illa. Quam cum vidísset Dóminus, misericórdia motus super eam, dixit illi: Noli flere. Et accéssit, et tétigit lóculum. (Hi autem, qui portábant, stetérunt.) Et ait: Adoléscens, tibi dico, surge. Et resédit, qui erat mórtuus, et cœpit loqui. Et dedit illum matri suæ. Accépit autem omnes timor: et magnificábant Deum, dicéntes: Quia prophéta magnus surréxit in nobis: et quia Deus visitávit plebem suam.

učeníci a veľký zástup. Ako sa priblížili k mestskej bráne, práve vynášali mŕtveho jediného syna matky, a tá bola vdova. Veľký zástup z mesta bol s ňou. Keď ju Pán zazrel, uľútilo sa mu jej a povedal jej: Neplač! Tu pristúpil, dotkol sa már - nosiči hneď zastali - a povedal: Mládenec, hovorím ti, vstaň! Mŕtvy sa posadil a začal hovoriť. Dal ho teda jeho matke. Všetkých zachvátil strach. Chválili Boha a hovorili: Veľký prorok povstal medzi nami, a Boh navštívil svoj ľud.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 39, 2, 3 a 4)

Exspéctans exspectávi Dóminum, et respéxit me: et exaudívit deprecatiónem meam, et immísit in os meum cánticum novum, hymnum Deo nostro.

Dúfal som v Pána, dúfal som, a naklonil sa ku mne a počul moje volanie a do mojich úst vložil novú pieseň, chválospev Bohu nášmu.

SEKRÉTA

Tua nos, Dómine, sacraménta custódiant: et contra diabólicos semper tueántur incúrsus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Tvoje sviatosti, Pane, nech nás chránia: a vždy bránia proti diabolským útokom. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)
Prefácia o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Jn 6, 52)

Panis, quem ego dédero, caro mea est pro sæculi vita.

Chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta.

POSTKOMÚNIA

Mentes nostras et córpora possídeat, quǽsumus, Dómine, doni cæléstis operátio: ut non noster sensus in nobis, sed júgiter ejus prævéniat efféctus. Per Dóminum.

Mysle naše a telá, prosíme, Pane, nech opanúva pôsobenie nebeského daru: aby v nás stále prevládal nie náš cit, ale jeho účinok. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 548.)

Šestnásta Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Spasiteľ lieči choré duše. - V minulú nedeľu stretli sme sa s ním ako s kriesiteľom mŕtvych, dnes stojíme pred ním ako lekárom chorých duší. Životný boj nás vyčerpáva, oslabuje. Krehkosti a menšie-väčšie poklesky zatlačujú v nás milosť. Potrebujeme liečenie. Naším lekárom je Kristus.
Sv. omša začína sa prosbou chorej duše (intr.). Upevňujme sa vo viere a láske, aby milosť Božia mohla v nás pôsobiť (lekcia). Božský lekár liečil na hostine, to isté robí teraz na hostine eucharistickej; prípravou na liečenie je poníženosť (evanj.). Naša cesta k obetnému oltáru zobrazuje život, ku ktorému potrebujeme Božiu pomoc (ofert.). Sv. prijímanie nás posilňuje vo vernosti k Spasiteľovi; potrebné nám je najmä v ťažkých chvíľach života (kom.).

INTROIT (Ž 85, 3 a 5)

Miserére mihi, Dómine, quóniam ad te clamávi tota die: quia tu, Dómine, suávis ac mitis es, et copiósus in misericórdia ómnibus invocántibus te. *(Ps ib. 1)* Inclína, Dómine, aurem tuam mihi, et exaúdi me: quóniam inops, et pauper sum ego. ℣. Glória Patri.

Zmiluj sa, Pane, nado mnou, lebo ja volám ku tebe jednostaj; veď, Pane, dobrý si a láskavý a veľmi milosrdný ku všetkým, ktorí vzývajú teba. *(Ž tž. 1)* Svoj nakloň, Pane, sluch, vyslyš ma, lebo biedny som a úbohý. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo.

ORÁCIA

Tua nos, quǽsumus, Dómine, grátia semper et prævéniat et sequátur: ac bonis opéribus júgiter præstet esse inténtos. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Milosť tvoja, prosíme, Pane, nech nás vždy aj predchádza aj sprevádza: a nech pôsobí, aby snažili sme sa neustále o dobré skutky. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (Ef 3, 13-21)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Ephésios. - Fratres: Obsecro vos, ne deficiátis in tribulatiónibus meis pro vobis: quæ est glória vestra. Hujus rei grátia flecto génua mea ad Patrem Dómini nostri Jesu Christi, ex quo omnis patérnitas in cælis et in terra nominátur, ut det vobis secúndum divítias glóriæ suæ, virtúte corroborári per Spíritum ejus in interiórem hóminem, Christum habitáre per fidem in córdibus vestris: in caritáte radicáti, et fundáti, ut possítis compreháendere cum ómnibus sanctis, quæ sit latitúdo, et longitúdo, et sublímitas, et profúndum: scire étiam supereminéntem sciéntiæ caritátem Christi, ut impleámini in omnem plenitúdinem Dei. Ei autem, qui potens est ómnia fácere superabundánter, quam pétimus, aut intellígimus, secúndum virtútem, quæ operátur in nobis: ipsi glória in Ecclésia, et in Christo Jesu, in omnes generatiónes sæculi sæculórum. Amen.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Efezanom. - Bratia! Prosím vás, neklesajte na mysli pre moje súženie pre vás, lebo ono je vašou slávou! Preto skláňam kolená pred Otcom, z ktorého má pôvod každá rodina na nebi aj na zemi, aby vám dal podľa bohatstva svojej slávy skrze svojho Ducha mocne zosilnieť vo vašom vnútri; aby Kristus vierou prebýval vo vašich srdciach, aby ste vy, v láske zakorenení a založení, mohli so všetkými svätými porozumieť tú šírku a dĺžku, výšku a hĺbku, poznať totiž lásku Kristovu, ktorá prevyšuje všetko poznanie, a aby vás naplnila všetka plnosť Božia. Tomu však, ktorý svojou účinnou mocou v nás môže všetko učiniť v miere oveľa väčšej, než my môžeme prosiť alebo porozumieť, tomu sláva v Cirkvi a v Kristu Ježišovi po všetky pokolenia, až na veky vekov! Amen.

GRADUÁL (Ž 101, 16-17)

Timébunt gentes nomen tuum, Dómine: et omnes reges terræ glóriam tuam. ℣. Quóniam ædificávit Dóminus Sion: et vidébitur in majestáte sua.

Budú, Pane, pohania sa mena tvojho báť a tvojej slávy všetci zemskí králi. ℣. Keď Pán zas Sion vystaví, vo svojej sláve objaví sa.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 97, 1)* Cantáte Dómino cánticum novum: quia mirabília fecit Dóminus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 97, 1)* Spievajte Pánovi novú pieseň, bo učinil on diela podivné. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 14, 1-11)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Cum intráret Jesus in domum cujúsdam príncipis pharisæórum sábbato manducáre panem, et ipsi observábant eum. Et ecce homo quidam hydrópicus erat ante illum. Et respóndens Jesus dixit ad legisperítos et pharisæos, dicens: Si licet sábbato curáre? At illi tacuérunt. Ipse vero apprehénsum sanávit eum, ac dimísit. Et respóndens ad illos, dixit: Cujus vestrum ásinus, aut bos in púteum cadet, et non contínuo éxtrahet illum die sábbati? Et non póterant ad hæc respondére illi. Dicébat autem et ad invitátos parábolam, inténdens quómodo primos accúbitus elígerent, dicens ad illos: Cum invitátus fúeris ad núptias, non discúmbas in primo loco, ne forte honorátior te sit invitátus ab illo, et véniens is, qui te, et illum vocávit, dicat tibi: Da huic locum: et tunc incípias cum rubóre novíssimum locum tenére. Sed cum vocátus fúeris, vade, recúmbe in novíssimo loco: ut, cum vénerit, qui te invitávit, dicat tibi: Amíce, ascénde supérius.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času, keď raz v sobotu vošiel Ježiš do domu ktoréhosi popredného farizeja, aby jedol chlieb, oni ho pozorovali. A hľa, bol pred ním akýsi človek, ktorý mal vodnatieľku. Tu prehovoril Ježiš a povedal zákonníkom a farizejom: Či slobodno v sobotu uzdraviť, a či nie? Oni mlčali. On ho chytil, uzdravil a prepustil. A povedal im: Ak voľakomu z vás osol alebo vôl padne do studne, či ho hneď nevytiahnete v sobotný deň? A nemohli mu na to odpovedať. Keď spozoroval, ako si pozvaní vyberali predné miesta, povedal im toto podobenstvo: Keď ťa niekto pozve na svadbu, nesadaj si na prvé miesto, aby nebol medzi tými, ktorí boli pozvaní, úctyhodnejší ako ty, a prišiel by ten, kto pozval teba i jeho, a povedal by ti: Daj tomuto miesto! - vtedy by si s hanbou musel zaujať posledné miesto. Ale keď ťa kto pozve, choď a sadni si na posledné miesto, aby keď príde ten, kto ťa pozval, povedal ti: Priateľu, posuň sa vyššie. Vtedy sa ti dostane cti pred všetkými, ktorí s te-

Tunc erit tibi glória coram simul discumbéntibus: quia omnis, qui se exáltat, humiliábitur: et qui se humíliat, exaltábitur.

bou stolujú. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponižuje, bude povýšený.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 39, 14 a 15)

Dómine, in auxílium meum réspice: confundántur et revereántur, qui quærunt ánimam meam, ut áuferant eam: Dómine, in auxílium meum réspice.

Ponáhľaj sa mi, Pane, na pomoc. Nech zahanbia a zapýria sa tí, ktorí dušu moju vyhľadávajú, aby ju zničili. Ponáhľaj sa mi, Pane, na pomoc.

SEKRÉTA

Munda nos, quæsumus, Dómine, sacrifícii præséntis efféctu, et pérfice miserátus in nobis: ut ejus mereámur esse partícipes. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Očisti nás, prosíme, Pane, účinkom prítomnej obety a milosrdne v nás spôsob: aby zaslúžili sme si účasť na nej. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

Prefácia o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Ž 70, 16-17 a 18)

Dómine, memorábor justítiæ tuæ solíus: Deus, docuísti me a juventúte mea: et usque in senéctam et sénium, Deus, ne derelínquas me.

Pripamätám, Pane, tvoju spravodlivosť, akú máš len ty. Poúčal si ma, Bože, od mladosti mojej. Ani v starobe a šedinách, Bože, ma neopusť.

POSTKOMÚNIA

Purífica, quæsumus, Dómine, mentes nostras benígnus, et rénova cæléstibus sacraméntis: ut consequénter et córporum præsens páriter, et futúrum capiámus auxílium. Per Dóminum nostrum.

Očisti, prosíme, Pane, dobrotivo naše mysle a obnov ich nebeskými sviatosťami: aby takto rovnako aj teraz aj v budúcnosti dosiahli sme pomoc pre telá. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 548.)

Sedemnásta Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Kristus - kráľ a zákonodarca. - Je to motív starokresťanský. Na starých rímskych mozaikách často vidíme Krista sedieť na tróne s papierovým závitkom, ako zákonníkom, v ruke. Krst viaže kresťana vernosťou plniť Kristov zákon. Spytujeme si svedomie, ako sme plnili zákon lásky.
Hneď v úvode omše oslavujeme spravodlivosť a milosrdenstvo nášho Kráľa (intr.). Sv. Pavol nás povzbudzuje k svornosti a jednote (lekcia). Hlavným zákonom ríše Kristovej je zákon lásky; kráľom tejto ríše je Boh a človek v jednej osobe (evanj.). Druhý Daniel, Prostredník medzi Bohom a ľuďmi, Ježiš Kristus, prihovára sa za svoj ľud, ktorý sa práve pripravuje na novozákonnú obetu (ofert.). Náš Kráľ sa obetuje za nás a pripravuje nám kráľovskú hostinu (kom.).

INTROIT (Ž 118, 137 a 124)

Justus es, Dómine, et rectum judícium tuum: fac cum servo tuo secúndum misericórdiam tuam. *(Ps ib. 1)* Beáti immaculáti in via: qui ámbulant in lege Dómini. ℣. Glória Patri et Fílio.

Spravodlivý si, Pane, a správny je tvoj súd. So svojím sluhom učiň podľa svojej dobroty. *(Ž tž. 1)* Blahoslavení, ktorých cesta nepoškvrnená, ktorí chodievajú v zákone Pánovom. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Da, quǽsumus, Dómine, pópulo tuo diabólica vitáre contágia: et te solum Deum pura mente sectári. Per Dóminum nostrum.

Daj, prosíme, Pane, aby ľud tvoj vyhýbal sa diabolskej nákaze: a aby s čistou mysľou nasledoval teba, jediného Boha. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

LEKCIA (Ef 4, 1-6)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Ephésios. - Fratres: Obsecro vos ego vinctus in Dómino, ut digne ambulétis vocatióne, qua vocáti estis, cum omni humilitáte, et mansuetúdine, cum patiéntia, supportántes ínvicem in caritáte, sollíciti serváre unitátem spíritus in vínculo pacis. Unum corpus, et unus

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Efezanom. - Bratia! Veľmi vás prosím, ja väzeň v Pánovi: Žite dôstojne podľa povolania, ktorým vás (Boh) povolal! Vo veľkej pokore, dobrotivosti a trpezlivosti; znášajte sa navzájom v láske a usilujte sa zachovať jednotu ducha vo svätom pokoja! Buďte jedno telo a

spíritus, sicut vocáti estis in una spe vocatiónis vestræ. Unus Dóminus, una fides, unum baptísma. Unus Deus et Pater ómnium, qui est super omnes, et per ómnia, et in ómnibus nobis. Qui est benedíctus in sæcula sæculórum. Amen.

jeden duch, ako ste aj povolaní v jednej nádeji svojho povolania! Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst. Jeden je aj Boh a Otec všetkých, ktorý je (a účinkuje) nad všetkými, skrze všetkých a vo všetkých nás. On je požehnaný na veky vekov. Amen.

GRADUÁL (Ž 32, 12 a 6)

Beáta gens, cujus est Dóminus Deus eórum: pópulus, quem elégit Dóminus in hereditátem sibi. ℣. Verbo Dómini cæli firmáti sunt: et spíritu oris ejus omnis virtus eórum.

Blažený národ, ktorý má Pána za Boha; ľud, ktorý vyvolil si Pán za dedičstvo. ℣. Pánovým slovom stvorené sú nebesá a všetok ich voj dychom jeho úst.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 101, 2)* Dómine, exáudi oratiónem meam: et clamor meus ad te pervéniat. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 101, 2)* Vypočuj, Pane, moju modlitbu, nech k tebe dôjde moje volanie. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 22, 34-46)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Accessérunt ad Jesum pharisæi, et interrogávit eum unus ex eis legis doctor, tentans eum: Magíster, quod est mandátum magnum in lege? Ait illi Jesus: Díliges Dóminum Deum tuum ex toto corde tuo, et in tota ánima tua, et in tota mente tua. Hoc est máximum et primum mandátum. Secúndum autem símile est huic: Díliges próximum tuum sicut teípsum. In his duóbus mandátis univérsa lex pendet, et prophétæ. Congregátis autem pha-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času prišli k Ježišovi farizeji a jeden z nich - bol to zákonník - ho pokúšal: Učiteľ, ktoré je hlavné prikázanie v zákone? Odpovedal mu Ježiš: Milovať budeš Pána Boha svojho celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou mysľou. Toto je najväčšie a prvé prikázanie. Druhé však mu je podobné: Milovať budeš bližného svojho ako seba samého. Na týchto dvoch prikázaniach spočíva celý zákon a proroci. A keď sa farizeji shromaždili, spýtal sa ich Ježiš: Čo sa vám zdá

risæis, interrogávit eos Jesus, dicens: Quid vobis vidétur de Christo? cujus fílius est? Dicunt ei: David. Ait illis: Quómodo ergo David in spíritu vocat eum Dóminum, dicens: Dixit Dóminus Dómino meo: Sede a dextris meis, donec ponam inimícos tuos scabéllum pedum tuórum? Si ergo David vocat eum Dóminum, quómodo fílius ejus est? Et nemo póterat ei respondére verbum: neque ausus fuit quisquam ex illa die eum ámplius interrogáre.

o Kristovi? Čí syn je? Odpovedali mu: Dávidov. Povedal im: Akože ho potom Dávid môže volať v duchu svojím Pánom, keď vraví: Povedal Pán môjmu Pánovi: Posaď sa na moju pravicu, dokiaľ ti nepoložím tvojich nepriateľov pod nohy ako podnožku. Keď ho teda Dávid volá Pánom, akože mu je spolu i synom? A nikto mu nevedel odpovedať ani slova, ani sa ho od toho dňa nikto neopovážil spytovať.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Dan 9, 17 ,18 a 19)

Orávi Deum meum ego Dániel, dicens: Exáudi, Dómine, preces servi tui: illúmina fáciem tuam super sanctuárium tuum: et propítius inténde pópulum istum, super quem invocátum est nomen tuum, Deus.

Ja, Daniel, takto som sa modlil k svojmu Bohu: Vyslyš, Pane, prosby svojho služobníka. Nech zažiari tvár tvoja nad tvojou svätyňou. Shliadni milostivo na tento ľud, nad ktorým sa vzýva meno tvoje, Bože.

SEKRÉTA

Majestátem tuam, Dómine, supplíciter deprecámur: ut hæc sancta, quæ gérimus, et a prætéritis nos delíctis éxuant, et futúris. Per Dóminum.

Velebnosť tvoju, Pane, pokorne prosíme: aby tieto sväté obety, ktoré konáme, zbavily nás od hriechov aj minulých aj budúcich. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)
Prefácia o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Ž 75, 12-13)

Vovéte, et réddite Dómino Deo vestro omnes, qui in circúitu ejus affértis múnera: terríbili, et ei qui aufert spí-

Sľubujte sľuby a plňte ich Pánu Bohu svojmu, nech všetci vôkol neho prinesú dar Hroznému, tomu, kto

ritum príncipum: terríbili apud omnes reges terræ.

ducha kniežat podtína, ktorý je hrozným kráľom zeme.

POSTKOMÚNIA

Sanctificatiónibus tuis, omnípotens Deus, et vítia nostra curéntur, et remédia nobis ætérna provéniant. Per Dóminum nostrum.

Sviatosťami tvojimi, všemohúci Bože, nech vyhoja sa aj naše chyby, aj vzídu nám lieky pre večnosť. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Dopln. modlitby III., str. 548.)

Liturgická jeseň

Rad nedieľ po Turícach v rímskom misáli sa pretína medzi 17. a 18. jesennými kántrami. To znamená, že v liturgickom roku skončilo sa leto a nasleduje jeseň. Kántrový týždeň prakticky nezapadá medzi tieto dve nedele, ale medzi 3. a 4. nedeľu septembrovú.

Prežívame posledné týždne liturgického roku. Príroda odumiera, listy žltnú na stromoch, opadávajú, večery sú dlhšie, tepla ubúda, ale tmy a zimy pribúda. Tieto prírodné zjavy nás upomínajú na koniec nášho života a na koniec sveta, s ktorým druhý Kristov príchod na svet (parúzia) úzko súvisí. Sú to tzv. eschatologické (konečnodejinné) myšlienky, ktoré radi pomenúvame „poslednými vecami". Až príliš sme navykli na odstrašujúci smysel týchto ideí. Prví kresťania videli v nich na prvom mieste kľady, a to hlavne stretnutie s Kristom a večnú odmenu. U nich nádej a túžba potlačovaly strach.

Liturgická jeseň prináša i do nášho života vzácne hodnoty. Najvypuklejšou čnosťou, ktorú si máme osvojiť v tomto období, je n á d e j. Kresťanská nádej má dve stránky: záporná a kladná. Záporná stránka nás upomína, aby sme si srdce odpútali od hmoty a pôžitkárstva, a aby sme sa na zemi zariaďovali iba ako pútnici a vyhnanci, ktorí len prechodne sú obyvateľmi tohto sveta. Kladná stránka kresťanskej nádeje je túžba za večnou vlasťou, očakávanie Krista, práca na zdokonaľovaní seba, aby nás „Kristov deň" našiel jemu podobných.

Cirkev vo svojej liturgii nás vedie do svadobnej siene Kristovej (do kostola), kde očakávame príchod Kráľa, aby navštívil svojich hostí (19. nedeľa). Potom nám ukazuje babylonské zajatie tohto života, ktorým kráčame v ústrety večnému Jeruzalemu (20. nedeľa). Vystrája nás zbraňami ducha na boj „v zlý deň" (zemského života) a stavia nás pred Kristovu súdnu stolicu, aby nás posilnila pre tento boj (21. nedeľa). V žalári zemského života poukazuje na nebeskú vlasť (23. nedeľa). Konečne sa nám rozvinie obraz posledného súdu (posledná nedeľa).

Okrem nedieľ i sviatky Pána, blahoslavenej Panny Márie a svätých, začlenené do tohto obdobia, nám skytajú vzácne pohnútky k svätému životu. Nanebevzatím (15. augusta) sa končí zemský život Matky Božej a náš najnovší sviatok, Nepoškvrnené Srdca blahoslavenej Panny Márie (22. augusta), ako prostredníce medzi hriešnikmi a Bohom, sa zvlášť hodí na naše časy. Povýšenie sv. Kríža (14. septembra) poukazuje na triumf Kríža pri poslednom súde. Sviatok sv. Michala archanjela (29. septembra) ako Božieho bojovníka v službe bojujúcej Cirkvi, Všetkých svätých (1. nov.), sviatok víťaznej Cirkvi a spomienkový deň trpiacej Cirkvi (2. nov.) sa nás dotýkajú hlbšie. Sviatok Krista Kráľa (v poslednú nedeľu októbra) zvýrazňuje posledné víťazstvo Kristovo. Výročia konsekrácie väčšiny kostolov (lateránskej baziliky, bazilík sv. Petra a Pavla a väčšiny katedrálnych kostolov) oslavujú vlastne ideu mystického tela Kristovho, kostol ako Kristovu nevestu, Cirkev, s ktorou aj my túžobne vzdychame po druhom príchode Kristovom: „Príď, Pane Ježišu!"

Kántrová Streda v Septembri Štácia vo Veľkom chráme Panny Márie

Rúcho fialové.

Vďaka za duchovné ovocie. - Jesenné kántry pripadajú na stredu, piatok a sobotu po štrnástom septembri. V južných krajoch Európy v tomto čase skončilo sa už oberanie ovocia a hrozna. Bola to teda vhodná príležitosť poďakovať sa Bohu za úrodu. Hrozno, čiže víno, pripravované z neho, bolo beztoho hmotou posvätnou, užívanou pri najsv. obete. Veriaci z povďačnosti odovzdávali v tieto dni desiatky z úrody na bohoslužobné ciele.

Liturgia týchto kántrových dní nadväzuje na starozákonné sviatky, ktoré Židia slávili v siedmom mesiaci (sept.-okt.). Boly to: sviatok nového mesiaca (nový rok), deň smierenia (pokánie) a sviatok stánkov (ďakovný deň žatvy a spomienka na putovanie v púšti). Vďaka, radosť, pokánie a odprosovanie charakterizujú jesenné kántry.

Prvý deň venujeme uvažovaniu, koľko dobrodení obsiahli sme za predošlý (letný) štvrťrok. Ďakujeme za ne. Konáme to v spoločenstve s Matkou Božou (štácia). S vďakou si pripomíname obsiahnuté dobrodenia (intr.). Boh nás bohato obdarúva darmi prírody, ale ešte bohatšie darmi milosti, ktoré nám znázorňujú prirodzené dary (prvá lekcia). Uvažujeme aj nad zákonom Božím, ako sme ho dodržiavali (druhá lekcia). Potrebujeme, aby nás Spasiteľ oslobodil od ducha lahostajnosti v jeho službe (evanj.). V tejto obete Kristus vyháňa z nás všetko „zlo", a preto mu sľubujeme vernosť (ofert.) a s radosťou prijímame ovocia najsv. obety.

INTROIT (Ž 80, 2, 3, 4 a 5)

Exsultáte Deo, adjutóri nostro: jubiláte Deo Jacob: súmite psalmum jucúndum cum cíthara: cánite in inítio mensis tuba, quia præcéptum in Israel est, et judícium Deo Jacob. *(Ps ib. 6)* Testimónium in Joseph pósuit illud, cum exíret de terra Ægýpti: linguam, quam non nóverat, audívit. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. Sicut erat in princípio, et nunc, et semper.

Plesajte Bohu, nášmu pomocníkovi; výskajte Bohu Jakuba! Vezmite veselý žaltár a citaru, na začiatku mesiaca zatrúbte trúbou. Lebo také je ustanovenie v Izraeli a taký príkaz Jakubovho Boha. *(Ž tž 6)* V Jozefovi ten zákon ustanovil, keď vychádzal zo zeme egyptskej. Počul reč, ktorú nepoznal. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

Po *Kýrie eléison:*

Orémus. Flectámus génua. ℟. Leváte.

Modlime sa. Kľaknime na kolená. ℟. Vstaňte.

ORÁCIA

Misericórdiæ tuæ remédiis, quæsumus, Dómine, fragíli-

Lieky milosrdenstva tvojho, prosíme, Pane, nech podo-

tas nostra subsístat: ut, quæ sua conditióne attéritur, tua cleméntia reparétur. Per Dóminum nostrum.

prú našu krehkosť: aby ona, ktorú drví vlastný stav, uzdravila sa znovu tvojou milostivosťou. Skrze Pána.

PRVÁ LEKCIA (Am 9, 13-15)

Léctio Amos Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus Deus: Ecce dies véniunt: et comprehéndet arátor messórem, et calcátor uvæ mitténtem semen: et stillábunt montes dulcédinem, et omnes colles culti erunt. Et convértam captivitátem pópuli mei Israel: et ædificábunt civitátes desértas, et inhabitábunt: et plantábunt víneas, et bibent vinum eárum: et fácient hortos, et cómedent fructus eórum. Et plantábo eos super humum suam: et non evéllam eos ultra de terra sua, quam dedi eis: dicit Dóminus Deus tuus.

Čítanie z proroka Amosa. - Toto hovorí Pán Boh: Hľa, prichádzajú dni a postihne oráč ženca, a ten, ktorý tlačí hrozno, rozsievača semena, a hory kvapkať budú sladkosťou a všetky pahorky budú obrobené. A obrátim zajatie ľudu môjho Izraela a postavia znovu spustošené mestá a budú bývať v nich; a sadiť budú vinice a piť ich víno; a vysadia záhrady a budú jesť z ich ovocia. A zasadím ich do ich zeme a nevytrhnem ich z ich zeme, ktorú som im dal: hovorí Pán Boh tvoj.

GRADUÁL (Ž 112, 5-7)

Quis sicut Dóminus Deus noster, qui in altis hábitat: et humília réspicit in cælo et in terra? ℣. Súscitans a terra ínopem, et de stércore érigens paúperem.

Kto taký ako Pán, Boh náš, ktorý na výsostiach prebýva a klopí oči na nebo a zem? ℣. Zodvíha z prachu biedneho a chudobného dvíha z hnojiska.

Tu sa povie *Dóminus vobíscum* bez *Flectámus génua.*

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, Dómine, famíliæ tuæ supplicánti: ut dum a cibis corporálibus se ábstinet, a vítiis quoque mente jejúnet. Per Dóminum nostrum.

Dopraj, prosíme, Pane, svojej rodine, pokorne prosiacej: aby, keď odrieka sa telesných pokrmov, zriekla sa aj hriechov v duši. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

DRUHÁ LEKCIA (2 Ezd 8, 1-10)

Léctio libri Esdræ. - In diébus illis: Congregátus est omnis pópulus quasi vir unus ad platéam, quæ est ante portam aquárum: et dixérunt Esdræ scribæ, ut afférret librum legis Móysi, quam præcéperat Dóminus Israéli. Attulit ergo Esdras sacérdos legem coram multitúdine virórum et mulíerum, cunctísque qui póterant intellígere, in die prima mensis séptimi. Et legit in eo apérte in platéa, quæ erat ante portam aquárum, de mane usque ad médiam diem, in conspéctu virórum, et mulíerum, et sapiéntium: et aures omnis pópuli erant eréctæ ad librum. Stetit autem Esdras scriba super gradum lígneum, quem fécerat ad loquéndum. Et apéruit librum coram omni pópulo: super univérsum quippe pópulum eminébat: et cum aperuísset eum, stetit omnis pópulus. Et benedíxit Esdras Dómino, Deo magno: et respóndit omnis pópulus: Amen, Amen: élevans manus suas: et incurváti sunt et adoravérunt Deum proni in terram. Porro levítæ siléntium faciébant in pópulo ad audiéndam legem: pópulus autem stabat in gradu suo. Et legérunt in libro legis Dei distíncte et apérte ad intelligéndum: et intellexérunt, cum legerétur. Dixit autem

Čítanie z knihy Ezdrášovej. - V tých dňoch všetok ľud sťa jeden muž sišiel sa na námestí, ktoré je proti Vodnej bráne. Rozkázali Ezdrášovi, znateľovi Písma, priniesť knihu Mojžišovho zákona, ktorý Pán bol ustanovil pre Izraelitov. Priniesol kňaz Ezdráš teda zákon pred dav mužov, žien a všetkých, ktorí znali chápať, čo sa počúvalo, prvého dňa v siedmom mesiaci. Čítal z neho na námestí proti Vodnej bráne od samého rána do poludnia, pred mužmi a ženami a všetkými, ktorí boli schopní chápať. Všetci ľudia počúvali predčítanie zákonníka veľmi pozorne. Ezdráš, zákonník, stál na drevenej vyvýšenine, ktorú na tento cieľ boli spravili. Otvoril knihu pred očami všetkých ľudí, prevyšoval totiž všetok ľud, a keď ju otváral, všetok ľud vstal. A Ezdráš blahoslavil Pána, Boha veľkého, a odpovedal ľud rad - radom: Amen, amen! pričom pozdvihoval ruky. Potom sa zas sklonili a klaňali sa Pánu tvárou k zemi. Leviti vykladali ľudu zákon. Ľud stál a nehol sa s miesta. Čítali však z knihy, zo zákona Božieho, stať za stať a vykladali smysel, takže rozumeli tomu, čo sa prečítalo. Vtedy Nehemiáš, Ezdráš, kňaz a zákonník, a leviti, ktorí vy-

Nehemías, et Esdras sacérdos et scriba, et levítæ interpretántes univérso pópulo: Dies sanctificátus est Dómino, Deo nostro, nolíte lugére et nolíte flere. Et dixit eis: Ite, comédite pínguia et bíbite mulsum, et míttite partes his, qui non præparavérunt sibi: quia sanctus dies Dómini est, et nolíte contristári: gáudium étenim Dómini est fortitúdo nostra.

učovali ľud, povedali celej vospolnosti: Tento deň je svätý Pánu, Bohu vášmu. Nežiaľte a neplačte! A povedal im ďalej: Choďte, zajedzte si mastného a vypite si sladkého, no niečo z toho pošlite aj tomu, ktorý si nemohol nič prihotoviť. Lebo tento deň je svätý nášmu Pánovi. A nermúťte sa, lebo radosť v Pánovi je vaša sila.

GRADUÁL (Ž 32, 12 a 6)

Beáta gens, cujus est Dóminus Deus eórum: pópulus, quem elégit Dóminus in hæreditátem sibi. ℣. Verbo Dómini cæli firmáti sunt: et spíritu oris ejus omnis virtus eórum.

Blažený národ, ktorý má Boha za pána, ľud, ktorý vyvolil si Pán za dedičstvo. ℣. Pánovým slovom stvorené sú nebesá a všetok ich voj dychom jeho úst.

EVANJELIUM (Mk 9, 16-28)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Marcum. - In illo témpore: Respóndens unus de turba, dixit ad Jesum: Magíster, áttuli fílium meum ad te, habéntem spíritum mutum: qui ubicúmque eum apprehénderit, allídit illum, et spumat, et stridet déntibus, et aréscit: et dixi discípulis tuis, ut ejícerent illum, et non potuérunt. Qui respóndens eis, dixit: O generátio incrédula, quámdiu apud vos ero? quámdiu vos pátiar? Afférte illum ad me. Et attulérunt eum. Et cum vidísset eum, statim spíritus conturbávit illum; et elísus in

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Marka. - Za onoho času odpovedal Ježišovi jeden zo zástupu: Učiteľ, priviedol som k tebe svojho syna, majúceho nemého ducha, ktorý ním lomcuje, kdekoľvek ho popadne, i penia sa mu ústa, škrípe zubami a schne. Požiadal som tvojich učeníkov, aby toho (ducha) vyhnali, ale tí nemohli. - Vtedy sa ozval a hovoril im: Ó, neveriace pokolenie, dokiaľže mám byť s vami? Dokiaľže vás mám trpieť? Priveďte ho ku mne! Priviedli ho teda. A keď duch uvidel (Ježiša), hneď zalomcoval (chlapcom),

terram, volutabátur spumans. Et interrogávit patrem ejus: Quantum témporis est, ex quo ei hoc áccidit? At ille ait: Ab infántia; et frequénter eum in ignem, et in aquas misit, ut eum pérderet. Sed si quid potes, ádjuva nos, misértus nostri. Jesus autem ait illi: Si potes crédere, ómnia possibília sunt credénti. Et contínuo exclámans pater púeri, cum lácrimis ajébat: Credo, Dómine: ádjuva incredulitátem meam. Et cum vidéret Jesus concurréntem turbam, comináttus est spirítui immúndo, dicens illi: Surde, et mute spíritus, ego præcípio tibi, exi ab eo, et ámplius ne intróeas in eum. Et exclámans, et multum discérpens eum, éxiit ab eo; et factus est sicut mórtuus, ita ut multi dícerent: Quia mórtuus est. Jesus autem tenens manum ejus, elevávit eum, et surréxit. Et cum introísset in domum, discípuli ejus secréto interrogábant eum: Quare nos non potúimus ejícere eum? Et dixit illis: Hoc genus in nullo potest exíre, nisi in oratióne, et jejúnio.

takže padol na zem, váľal sa po nej a penily sa mu ústa. Opýtal sa (Ježiš) jeho otca: Od akého času sa mu to stáva? Odpovedal mu: Od detstva, a často ho vrhá do ohňa i do vody, aby ho zahubil. No ak len niečo môžeš, zľutuj sa nad nami a pomôž nám! Ježiš mu povedal: Ak môžeš? Všetko je možné tomu, kto verí! Otec chlapcov, slzami zaliaty, hneď hlasite zvolal: Verím, Pane, pomôž mojej nedôvere! Keď Ježiš videl, že sa zástup sbieha, pohrozil nečistému duchu: Nemý a hluchý duch, ja ti rozkazujem, vyjdi z neho a už nikdy viac doň nevchádzaj! Tu vykríkol, veľmi ním zalomcoval a vyšiel (z neho). Chlapec ostal ako mŕtvy, takže si mnohí vraveli, že zomrel. Ale Ježiš ho chytil za ruku, zodvihol ho, a (chlapec) vstal. Keď potom (Ježiš) vošiel do domu a boli sami, učeníci sa ho opýtali: Prečo sme ho my nemohli vyhnať? Odpovedal im: Tento druh nedá sa vyhnať ničím iným, iba modlitbou a pôstom.

OFERTÓRIUM (Ž 118, 47 a 48)

Meditábor in mandátis tuis, quæ diléxi valde: et levábo manus meas ad mandáta tua, quæ diléxi.

Budem rozjímať o tvojich rozkazoch, ktoré milujem veľmi. A budem zdvíhať svoje ruky k tvojim príkazom, ktoré milujem.

SEKRÉTA

Hæc hóstia, Dómine, quæsumus, emúndet nostra delícta, et ad sacrifícium celebrándum, subditórum tibi córpora, mentésque sanctífícet. Per Dóminum.

Tento obetný dar, Pane, prosíme, nech vyhladí naše previnenia a nech na slávenie obety posvätí telá aj mysle poddaných tebe. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)
Prefácia spoločná, str. 515.

KOMÚNIA (2 Ezd 8, 10)

Comédite pínguia, et bíbite mulsum, et míttite partes his, qui non præparavérunt sibi: sanctus enim dies Dómini est, nolíte contristári: gáudium étenim Dómini est fortitúdo nostra.

Hodujte z najlepších svojich pokrmov a pite sladký nápoj. No isté podiely doprajte aj tým, ktorí si nemohli jedlo pripraviť. Lebo tento deň zasväcujeme Pánovi, a preto sa neoddávajte zármutku! Lebo radosť v Pánovi je naša sila.

POSTKOMÚNIA

Suméntes, Dómine, dona cæléstia, supplíciter deprecámur: ut, quæ sédula servitúte, donánte te, gérimus; dignis sénsibus, tuo múnere, capiámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prijímajúc nebeské dary, Pane, snažne prosíme: aby to, čo z tvojej dobroty konáme bedlivou službou, z tvojej milosti chápali sme v pravom porozumení. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 548.)

Kántrový Piatok v Septembri

Štácia u dvanástich sv. Apoštolov

Rúcho fialové.

V duchu kajúcej Magdalény oplakávame svoje hriechy. - V kostole kajúcnikov, u dvanástich sv. apoštolov, sišli sme sa na prežívanie dnešnej liturgie. Chceme odčiniť hriechy a chyby uplynulého štvrťroka.
Hľadáme Pána, hľadáme jeho tvár, aby sme mu vyznali svoje hriechy (intr.). Vraciame sa k Pánovi, ktorý nás občerství a dá nám vzrastať ako úrodnej vinici (lekc.). K Pánovi prichádzame s prosbou o odpustenie (evanj.). Už vopred sa radujeme z blaženého odpustenia (ofert.), ktoré nám zaručuje najsv. obeta a ešte väčšmi eucharistická hostina (kom.).

INTROIT (Ž 104, 3-4)

Lætétur cor quæréntium Dóminum: quærite Dóminum, et confirmámini: quærite fáciem ejus semper. *(Ps ib. 1)* Confitémini Dómino, et invocáte nomen ejus: annuntiáte inter gentes ópera ejus. ℣. Glória Patri.

Nech raduje sa srdce hľadajúcich Pána: hľaďteže na Pána a jeho moc, hľadajte stále jeho tvár. *(Ž tž. 1)* Vzdávajte chválu Pánovi a meno jeho vzývajte, hlásajte jeho skutky medzi národmi. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut observatiónes sacras ánnua devotióne recoléntes, et córpore tibi placeámus, et mente. Per Dóminum nostrum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí každoročnou bohoslužbou pripomíname si posvätné obyčaje, ľúbili sme sa tebe aj telom aj mysľou. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (Oz 14, 2-10)

Léctio Osée Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus Deus: Convértere, Israel, ad Dóminum Deum tuum: quóniam corruísti in iniquitáte tua. Tóllite vobíscum verba, et convertímini ad Dóminum; et dícite ei: Omnem aufer iniquitátem, áccipe bonum: et reddémus vítulos labiórum nostrórum. Assur non salvábit nos, super equum non ascendémus, nec dicémus ultra: Dii nostri ópera mánuum nostrárum: quia ejus, qui in te est, miserébéris pupílli. Sanábo contritiónes eórum, díligam eos spontánee: quia avérsus est furor meus ab eis. Ero quasi ros, Israel germinábit sicut lílium, et erúmpet radix ejus

Čítanie z Ozeáša proroka. - Toto hovorí Pán Boh: Obráť sa, Izrael, k Pánovi, svojmu Bohu, veď pre svoju vinu si upadol! Vezmite so sebou slová a obráťte sa k Pánovi; vravte mu: Odstráň každú vinu, prijmi dobrotu, a zaplatíme plodom svojich pier. Asýrsko nás nezachráni, už nebudeme jazdiť na koňoch a nebudeme hovoriť viac: bohovia naši! dielam svojich rúk, lebo u teba nájde milosť sirota. Vyhojím ich poranenia, milovať ich budem vďačne, lebo môj hnev odvrátil sa od nich. Budem Izraelu ako rosa, prekvitať bude sťa ľalia a zapustí korene sťa Libanon; konáre sa mu rozrastú, nádherný bude

ut Líbani. Ibunt rami ejus, et erit quasi olíva glória ejus: et odor ejus ut Líbani. Converténtur sedéntes in umbra ejus: vivent trítico, et germinábunt quasi vínea: memoriále ejus sicut vinum Líbani. Ephraim quid mihi ultra idóla? ego exaúdiam, et dírigam eum ego ut abiétem viréntem: ex me fructus tuus invéntus est. Quis sápiens, et intélliget ista? intélligens, et sciet hæc? Quia rectæ viæ Dómini, et justi ambulábunt in eis: prævaricatóres vero córruent in eis.

ako oliva a bude voňať ako Libanon. Obrátia sa, ktorí sedia v jeho tôni, budú žiť z obilia a rozkvitnú ako réva, ktorá má chýr ako víno z Libanonu. Efraim, čo chceš ešte s modlami? Ja vyslyším a vzpriamim ho ako zelenú jedľu. Že máš ovocie, to je odo mňa! Kto je múdry, že to pochopí? rozumný, že to vypozná? Lebo priame sú cesty Pánove a spravodliví kráčajú po nich, vzbúrenci však na nich klesnú.

GRADUÁL (Ž 89, 13 a 1)

Convértere, Dómine, aliquántulum, et deprecáre super servos tuos. ℣. Dómine, refúgium factus es nobis, a generatióne et progénie.

Obráť sa, Pane, okrátko! A svojim milostivý buď! ℣. Bol si nám útočiskom, Pane, s pokolenia na pokolenie.

EVANJELIUM zo sviatku sv. Márie Magdalény, 22. júla, str. 1035.

OFERTÓRIUM (Ž 102, 2 a 5)

Bénedic, ánima mea, Dómino: et noli oblivísci omnes retributiónes ejus: et renovábitur sicut áquilæ juventus tua.

Dobroreč, duša moja, Pánovi a nezabúdaj na všetky jeho dobrodenia a obnoví sa tvoja mladosť ako orlici.

SEKRÉTA

Accépta tibi sint, Dómine, quæsumus, nostri dona jejúnii: quæ et expiándo nos tua grátia dignos efficiant, et ad sempitérna promíssa perdúcant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Nech sú príjemné tebe, Pane, prosíme, dary nášho pôstu: ktoré tým, že nás očistia, nech nás učinia aj hodnými tvojej milosti aj privedú k večným prísľubom. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)
Prefácia spoločná, str. 515.

KOMÚNIA (Ž 118, 22 a 24)

Aufer a me oppróbrium et contémptum, quia mandáta tua exquisívi, Dómine: nam et testimónia tua meditátio mea est.

Hanbu a potupu ty so mňa sním, bo zachovávam tvoje príkazy, Pane. Lebo sú mojou rozkošou tvoje predpisy.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, omnípotens Deus: ut de percéptis munéribus grátias exhibéntes, benefícia potióra sumámus. Per Dóminum nostrum.

Prosíme, všemohúci Bože: aby, vzdávajúc vďaky za obdržané dary, získali sme ešte väčšie dobrodenia. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 548.)

Kántrová Sobota v Septembri Štácia u sv. Petra

Rúcho fialové.

Buďme verní milosti; osud neúrodného figovníka nám je výstrahou. - Predstavujeme si nočnú bohoslužbu so soboty na nedeľu pri hrobe sv. Petra. Veriaci prvých storočí s osobitnou horlivosťou zúčastňovali sa na tejto vigílii na zakončenie kántrového týždňa. V symbolike tmy a svetla vidíme aj my svoj zápas o spásu duše. Zápasíme vo tme tohto života. Po víťaznom dobojovaní vojdeme do svetla večného života.
Ochotne vyhovujeme výzve Cirkvi, aby sme sa zúčastnili na tejto vigílii (intr.). V neúrodnom figovníku a v shrbenej žene poznávame sami seba (evanj.). Preto slávime deň smierenia (prvá lekcia), deň vďaky za žatvu a vyslobodenie z otroctva hriechu (druhá lekcia), dôverujeme, že nám Boh odpustí hriechy (tretia a štvrtá lekcia). Spomíname si na svoje duchovné znovuzrodenie v svätosti krstu ako priechod zo smrti do života (piata lekcia). V najsv. obete s Ježišom Kristom, svojím Veľkňazom, podávame Bohu dokonalé zadosťučinenie za hriechy a prijímame uzdravenie (lekcia omše a evanjelium).

INTROIT (Ž 94, 6-7)

Veníte, adorémus Deum, et procidámus ante Dóminum, plorémus ante eum, qui fecit nos: quia ipse est Dóminus, Deus noster. *(Ps ib. 1)* Veníte, exsultémus Dómino: jubilémus Deo, salutári nostro. ℣. Glória Patri, et Fílio.

Poďte, klaňajme sa Bohu, kľaknime pred Pánom, plačme pred tým, ktorý stvoril nás, lebo on je Pán Boh náš. *(Ž tž. 1)* Poďte, plesajme Pánovi, jasajme Bohu, Spasiteľovi svojmu. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

Keď v sv. omši biskup udeľuje svätenia, koná sa to po *kýrie*, po jednotlivých čítaniach a pred posledným veršom traktu. - Po Kýrie eléison: udelenie *tonzúry*, potom:

Orémus. Flectámus génua. Modlime sa. Kľaknime na kolená.

Ry. Leváte. Ry. Vstaňte.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui per continéntiam salutárem corpóribus medéris, et méntibus: majestátem tuam súpplices exorámus; ut pia jejunántium deprecatióne placátus, et præséntia nobis subsídia tríbuas, et futúra. Per Dóminum.

Všemohúci večný Bože, ktorý spasiteľnou striedmosťou uzdravuješ telá aj duše: úpenlivo prosíme tvoju velebnosť; aby, usmierený zbožnou prosbou postiacich sa, udelil si nám pomoci aj teraz aj budúcne. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

PRVÁ LEKCIA (Lv 23, 26-32)

Léctio libri Levítici. - In diébus illis: Locútus est Dóminus ad Móysen, dicens: Décimo die mensis hujus séptimi, dies expiatiónum erit celebérrimus, et vocábitur sanctus: affligetísque ánimas vestras in eo, et offerétis holocáustum Dómino. Omne opus servíle non faciétis in témpore diéi hujus: quia dies propitiatiónis est, ut propitiétur vobis Dóminus Deus vester. Omnis ánima, quæ afflícta non fúerit die hac, períbit de pópulis suis; et quæ óperis quidpiam fécerit, delébo eam de pópulo suo. Nihil ergo óperis faciétis in eo: legítimum sempitérnum erit vobis in cunctis generatiónibus, et habitatiónibus vestris. Sábbatum requietiónis

Čítanie z knihy Levitikus. - V tých dňoch Pán hovoril Mojžišovi takto: Desiateho dňa tohto siedmeho mesiaca je však deň smierenia. Budete sláviť sväté shromaždenie, budete sa postiť a Pánovi prinesiete zápalnú obetu. Ani v tento deň nesmiete vykonávať nijakú služobnú prácu, lebo je to deň smierenia, v ktorý máte sa smieriť s Pánom. Každý, kto sa v tento deň nebude postiť, bude vyhubený zo svojho národa, a každého, kto by v tento deň konal nejakú služobnú prácu, toho ja vyrvem z jeho národa. Nesmiete konať nijakú prácu, to je večný zákon pre všetky pokolenia vo všetkých vašich bydliskách. Bude to pre vás dňom úplného odpočinku a vy sa budete

est, et affligétis ánimas vestras die nono mensis. A véspera usque ad vésperam celebrábitis sábbata vestra: dicit Dóminus omnípotens.

postiť! Večer, deviateho dňa mesiaca, od večera do druhého večera zachováte svoj čas odpočinku: hovorí všemohúci Pán.

Prvé nižšie svätenie: svätenie *ostiáriov*.

GRADUÁL (Ž 78, 9 a 10)

Propítius esto, Dómine, peccátis nostris: ne quando dicant gentes: Ubi est Deus eórum? ℣. Adjuva nos, Deus salutáris noster: et propter honórem nóminis tui, Dómine, líbera nos.

Odpusť, Pane, naše hriechy, prečo by mali vravieť pohania: Kde je ich Boh? ℣. Pomôž nám, Bože nášho spasenia, a pre mena svojho česť, Pane, osloboď nás.

Orémus. Flectámus génua.

Modlime sa. Kľaknime na kolená.

℟. Leváte.

℟. Vstaňte.

ORÁCIA

Da nobis, quæsumus, omnípotens Deus: ut jejunándo tua grátia satiémur, et abstinéndo cunctis efficiámur hóstibus fortióres. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Daj nám, prosíme, všemohúci Bože: aby tým, že sa postíme, boli sme nasýtení tvojou milosťou, a tým, že sa odriekame, stali sme sa silnejšími nad všetkých nepriateľov. Skrze Pána.

DRUHÁ LEKCIA (Lv 23, 39-43)

Léctio libri Levítici. - In diébus illis: Locútus est Dóminus ad Móysen, dicens: A quintodécimo die mensis séptimi, quando congregavéritis omnes fructus terræ vestræ, celebrábitis férias Dómini septem diébus. Die primo, et die octávo erit sábbatum, id est réquies. Sumetísque vobis die primo fructus árboris pulchérrimæ, spatulásque palmárum, et ramos ligni densárum

Čítanie z knihy Levitikus. - V tých dňoch hovoril Pán Mojžišovi takto: Od pätnásteho dňa siedmeho mesiaca po tom, ako soberiete s poľa úrodu, budete sláviť za sedem dní Pánov sviatok. V ten deň bude deň odpočinku a tak isto i deň pôstny. V prvý deň vezmete si najkrajšie ovocie so stromov, palmové ratolesti, vetvy hustolistých stromov a vrbinu od potoka a budete sa veseliť

fróndium, et sálices de torrénte, et lætabímini coram Dómino Deo vestro. Celebrabitísque solemnitátem ejus septem diébus per annum: legítimum sempitérnum erit in generatiónibus vestris. Mense séptimo festa celebrábitis, et habitábitis in umbráculis septem diébus. Omnis, qui de génere est Israel, manébit in tabernáculis: ut discant pósteri vestri, quod in tabernáculis habitáre fécerim fílios Israel, cum edúcerem eos de terra Ægýpti. Ego Dóminus Deus vester.

pred Pánom, svojím Bohom. Tento sviatok slávte každý rok za sedem dní na česť Pánovu. Je to večný príkaz pre všetky pokolenia. Slávte ho v siedmom mesiaci. Za sedem dní bývajte v ratoliestkových stánkoch. Každý domorodec Izraela musí bývať v ratoliestkovom stánku, aby neskoršie pokolenia zvedely, že ja som chcel, aby Izraeliti bývali v ratoliestkových stánkoch, keď som ich vyviedol z egyptskej zeme. Ja, Pán, som váš Boh!

Biskup udeľuje druhé nižšie svätenie: svätenie *lektorov*.

GRADUÁL (Ž 83, 10 a 9)

Protéctor noster, áspice, Deus: et réspice super servos tuos. ℣. Dómine, Deus virtútum, exáudi preces servórum tuórum.

Pohliadni, Bože, ty náš štít a pozri na svojich služobníkov. ℣. Pane, Bože zástupov, vyslyš prosby svojich služobníkov.

Orémus. Flectámus génua.

Modlime sa. Kľaknime na kolená.

℟. Leváte.

℟. Vstaňte.

ORÁCIA

Tuére, quæsumus, Dómine, famíliam tuam: ut salútis ætérnæ remédia, quæ te inspiránte requírimus, te largiénte consequámur. Per Dóminum.

Chráň, prosíme, Pane, svoju rodinu: aby lieky večnej spásy, ktoré hľadáme z tvojho vnuknutia, dosiahli sme z tvojej štedrosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

TRETIA LEKCIA (Mich 7, 14, 16 a 18-20)

Léctio Michææ Prophétæ. - Domine, Deus noster, pasce pópulum tuum in virga tua, gregem hæreditátis tuæ, ha-

Čítanie z Micheáša proroka. - Pane, Bože náš, pas svoj ľud svojou berlou, svoje dedičské stádo, ktoré osamelé

bitántes solos in saltu, juxta dies antíquos. Vidébunt gentes, et confundéntur super omni fortitúdine sua. Quis, Deus, símilis tui, qui aufers iniquitátem, et transis peccátum reliquiárum hæreditátis tuæ? Non immíttet ultra furórem suum, quóniam volens misericórdiam est. Revertétur, et miserébitur nostri: depónet iniquitátes nostras, et projíciet in profúndum maris ómnia peccáta nostra. Dabis veritátem Jacob, misericórdiam Abraham: quæ jurásti pátribus nostris a diébus antíquis: Dómine, Deus noster.

býva v hore, ako za dní dávnych. Národy uvidia, a zahanbia sa napriek všetkej svojej sile. Kto je Boh, ako ty, ktorý odpúšťaš hriechy, prejdeš ponad vinu zvyškov svojho dedičstva? Jeho hnev netrvá večne, lebo má záľubu v zľutovaní. Zasa sa zmiluje nad nami, smyje naše hriechy a zahodí do hĺbky mora všetky naše viny. Preukážeš vernosť Jakubovi, milosrdenstvo Abrahámovi, ako si sa zaprisahal našim otcom odo dní pradávnych, Pane, Bože náš.

Biskup udeľuje tretie nižšie svätenie: svätenie *exorcistov*.

GRADUÁL (Ž 89, 13 a 1)

Convértere, Dómine, aliquántulum: et deprecáre super servos tuos. ℣. Dómine, refúgium factus es nobis a generatióne et progénie.

Obráť sa, Pane, okrátko! A svojim služobníkom milostivý buď! ℣. Bol si nám útočiskom, Pane, s pokolenia na pokolenie.

Orémus. Flectámus génua.

Modlime sa. Kľaknime na kolená.

℟. Leváte.

℟. Vstaňte.

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, Dómine, sic nos ab épulis abstinére carnálibus: ut a vítiis irruéntibus páriter jejunémus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Dopraj, prosíme, Pane, aby od telesných hodov zdržiavali sme sa tak: žeby postili sme sa zároveň aj vo vášňach, ktoré dotierajú na nás. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov. ℟. Amen.

ŠTVRTÁ LEKCIA (Zach 8, 14-19)

Léctio Zacharíæ Prophétæ. - In diébus illis: Factum est verbum Dómini ad me, dicens: Hæc dicit Dóminus exercítuum: Sicut cogitávi, ut afflígerem vos, cum ad iracúndiam provocássent patres vestri me, dicit Dóminus, et non sum misértus: sic convérsus cogitávi in diébus istis, ut benefáciam dómui Juda et Jerúsalem: nolíte timére. Hæc sunt ergo verba, quæ faciétis: Loquímini veritátem, unusquísque cum próximo suo: veritátem, et judícium pacis judicáte in portis vestris. Et unusquísque malum contra amícum suum ne cogitétis in córdibus vestris: et juraméntum mendax ne diligátis: ómnia enim hæc sunt, quæ odi, dicit Dóminus. Et factum est verbum Dómini exercítuum ad me, dicens: Hæc dicit Dóminus exercítuum: Jejúnium quarti, et jejúnium quinti, et jejúnium séptimi, et jejúnium décimi, erit dómui Juda in gaúdium, et lætítiam, et in solemnitátes præcláras: veritátem tantum, et pacem dilígite: dicit Dóminus exercítuum.

Čítanie z proroka Zachariáša. - V tých dňoch prehovoril ku mne Pán a povedal: Toto hovorí Pán zástupov: Ako som si umienil trápiť vás, keď ma k hnevu popudzovali otcovia vaši, hovorí Pán, a nezľutoval som sa: tak, obrátiac sa, v týchto dňoch zamýšľam dobro činiť domu judskému a Jeruzalemu: nebojte sa! Toto sú teda slová, ktoré činiť budete: Každý hovor pravdu bližnému svojmu: pravdu a súd pokoja vysluhujte v bránach svojich. Nik nech nemyslí zlého v srdci svojom proti bližnému svojmu a nenachádzajte záľubu v krivej prísahe, lebo toto všetko nenávidím, hovorí Pán. A Pán zástupov prehovoril ku mne a povedal: Toto hovorí Pán zástupov: Pôst štvrtého (mesiaca) a pôst piateho a pôst siedmeho a pôst desiateho obráti sa domu Judovmu na radosť a veselosť a skvelé slávnosti: len pravdu a pokoj milujte: hovorí Pán zástupov.

Štvrté nižšie svätenie: svätenie *akolytov*.

GRADUÁL (Ž 140, 2)

Dirigátur orátio mea sicut incénsum in conspéctu tuo, Dómine. ℣. Elevátio mánuum meárum sacrifícium vespertínum.

Nech moja modlitba vznáša sa ako kadidlo pred tvoju tvár, Pane. ℣. Pozdvihovanie mojich rúk ako obeta večerná.

Orémus. Flectámus génua.
Modlime sa. Kľaknime na kolená.

℟. Leváte.
℟. Vstaňte.

ORÁCIA

Ut nobis, Dómine, tríbuis solémne tibi deférre jejúnium: sic nobis, quæsumus, indulgéntiæ præsta subsídium. Per Dóminum.

Ako nám, Pane, dovoľuješ, aby obetovali sme tebe slávny pôst: tak nám, prosíme, dopraj milosť odpustenia. Skrze Pána.

PIATA LEKCIA *(Dan 3, 47-51)* - *Angelus Dómini* s hymnou *Benedictus*, s *Flectámus génua* a s *orációu* z kántrovej soboty adventnej, str. 84-6.

Po lekcii prvé vyššie svätenie: svätenie *subdiakonov*.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (Žid 9, 2-12)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Hebræos. - Fratres: Tabernáculum factum est primum, in quo erant candelábra, et mensa, et propósitio panum, quæ dícitur Sancta. Post veláméntum autem secúndum, tabernáculum, quod dícitur Sancta sanctórum, aúreum habens thuríbulum, et arcam testaménti circumtéctam ex omni parte auro, in qua urna aúrea habens manna, et virga Aaron, quæ frondúerat, et tábulæ testaménti; supérque eam erant Chérubim glóriæ obumbrántia propitiatórium: de quibus non est modo dicéndum per síngula. His vero ita compósitis, in prióri quidem tabernáculo semper introíbant sacerdótes, sacrificiórum offícia consummántes: in secúndo autem semel in anno solus póntifex, non sine sánguine, quem offert

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Židom. - Bratia! Vystavené bolo prvé oddelenie stánku. V tom bol svietnik a stôl s posvätnými chlebmi. To sa nazývalo svätyňou. Za druhou oponou bolo oddelenie stánku, ktoré sa nazývalo svätyňou svätých. Tam bol zlatý oltár pre kadidlo a truhla smluvy, celá okovaná zlatom. V nej bola zlatá nádoba s mannou a Áronova palica, ktorá bola vypučila, a tabule smluvy. Na nej boli cherubi slávy (Božej), ktorí zatieňovali zľutovnicu. O tom však netreba teraz podrobne hovoriť. Odkedy je toto tak zariadené, do prvého oddelenia stánku môžu vchádzať iba kňazi, ktorí konajú bohoslužbu; do druhého však len raz do roka sám veľkňaz, ale nie bez obetnej krvi, ktorú prináša za seba a za nevedomosti ľudu. Týmto nazna-

pro sua et pópuli ignorántia: hoc significánte Spíritu Sancto, nondum propalátam esse sanctórum viam, adhuc prióre tabernáculo habénte statum. Quæ parábola est témporis instántis: juxta quam múnera, et hóstiæ offerúntur, quæ non possunt juxta consciéntiam perféctum fácere serviéntem, solúmmodo in cibis, et in pótibus, et váriis baptismátibus, et justítiis carnis usque ad tempus correctiónis impósitis. Christus autem assístens póntifex futurórum bonórum, per ámplius et perféctius tabernáculum non manufáctum, idest, non hujus creatiónis; neque per sánguinem hircórum aut vitulórum, sed per próprium sánguinem introívit semel in Sancta, ætérna redemptióne invénta.

cuje Duch Svätý, že cesta do svätyne svätých nie je ešte otvorená, kým stojí prvé oddelenie stánku. Toto je predobraz terajších čias a znamená, že dary a obety, ktoré sa ešte obetujú, nemôžu urobiť dokonalým vo svedomí toho, kto vykonáva tieto obrady. Platia iba pre pokrmy a nápoje a rozličné umývania. Sú len pre vonkajšiu spravodlivosť, kým nebude všetko lepšie zariadené. A naozaj, prišiel Kristus, Veľkňaz budúcich požehnaní, a cez väčší a dokonalejší stánok, nie rukou urobený, nepochádzajúci totižto z tohto sveta, vošiel raz navždy do svätyne, obetujúc nie kozľaciu a teľaciu krv, ale svoju vlastnú. Tak vydobyl (ľuďom) večné vykúpenie.

Biskup udeľuje druhé vyššie svätenie: svätenie *diakonov*.

TRAKTUS (Ž 116, 1-2)

Laudáte Dóminum omnes gentes: et collaudáte eum omnes pópuli. ℣. Quóniam confirmáta est super nos misericórdia ejus: et véritas Dómini manet in ætérnum.

Chváľte Pána všetky národy, oslavujte ho všetci ľudia. ℣. Lebo utvrdené je jeho milosrdenstvo nad nami a vernosť Pánova trvá naveky.

Pred posledným veršom traktu tretie vyššie svätenie: svätenie *presbyterov* (kňazov).

EVANJELIUM (Lk 13, 6-17)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dicébat Jesus turbis hanc similitúdinem: Ar-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš zástupom toto podobenstvo: Istý človek

borem fici habébat quidam plantátam in vínea sua, et venit quærens fructum in illa, et non invénit. Dixit autem ad cultórem víneæ: Ecce anni tres sunt, ex quo vénio quærens fructum in ficúlnea hac, et non invénio: succíde ergo illam: ut quid étiam terram óccupat? At ille respóndens, dicit illi: Dómine, dimítte illam et hoc anno, usque dum fódiam circa illam, et mittam stércora: et si quidem fécerit fructum: sin autem, in futúrum succídes eam. Erat autem docens in synagóga eórum sábbatis. Et ecce múlier, quæ habébat spíritum infirmitátis annis decem et octo: et erat inclináta, nec omníno póterat sursum respícere. Quam cum vidéret Jesus, vocávit eam ad se, et ait illi: Múlier, dimíssa es ab infirmitáte tua. Et impósuit illi manus, et confestím erécta est, et glorificábat Deum. Respóndens autem archisynagógus, indígnans quia sábbato curásset Jesus, dicébat turbæ: Sex dies sunt, in quibus opórtet operári: in his ergo veníte, et curámini, et non in die sábbati. Respóndens autem ad illum Dóminus, dixit: Hypócritæ, unusquísque vestrum sábbato non solvit bovem suum, aut ásinum a præsépio, et ducit adaquáre? Hanc autem fíliam Abrahæ, quam si bol vo svojej vinici zasadil figovník. Prichádzal hľadať na ňom ovocie, ale nenašiel. Preto povedal svojmu vinohradníkovi: Hľa, už tri roky prichádzam hľadať ovocie na tomto figovníku, ale ho nenachádzam. Vykop ho! Načo darmo využíva zem? Ale ten mu odpovedal: Pane, ponechaj ho i tento rok. Okopem ho, pohnojím, azda predsa prinesie ovocie. Ak nie, potom ho daj vykopať. V sobotné dni vyučoval v ktorejsi z ich synagóg. Bola tam žena, ktorá už osemnásť rokov trpela od ducha neduživosti. Bola shrbená a nemohla sa nijako narovnať. Keď ju Ježiš uvidel, zavolal si ju a povedal jej: Žena, zbavená si svojej neduživosti! Keď položil na ňu ruky, hneď sa narovnala a začala oslavovať Boha. Predstavený synagogy zazlieval, že Ježiš v sobotu uzdravoval a prehovoril k zástupu: Šesť dní je (na to), aby sa pracovalo; v tie dni teda prichádzajte a dávajte sa uzdravovať, ale nie v sobotný deň! Pán mu odpovedal: Pokrytci, či neodväzuje každý z vás v sobotu svojho vola alebo osla od jasieľ a nevodí ho napájať? A či túto dcéru Abrahámovu, ktorú diabol už osemnásť rokov mal poviazanú, nebolo treba oslobodiť od pút v sobotný deň? Keď to povedal, zahanbili sa všetci jeho protiv-

alligávit sátanas, ecce decem et octo annis, non opórtuit solvi a vínculo isto die sábbati? Et cum hæc díceret, erubescébant omnes adversárii ejus: et omnis pópulus gaudébat in univérsis, quæ glorióse fiébant ab eo.

níci. Ale všetok ľud sa radoval zo všetkých tých slávnych činov, ktoré konal.

OFERTÓRIUM (Ž 87, 2-3)

Dómine, Deus salútis meæ, in die clamávi et nocte coram te: intret orátio mea in conspéctu tuo, Dómine.

Ja volám ku tebe za dňa, Pane, Bože mojej spásy, za noci horekujem pred tebou. Nech dôjde ku tebe moja modlitba, Pane.

SEKRÉTA

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut óculis tuæ majestátis munus oblátum, et grátiam nobis devotiónis obtíneat, et efféctum beátæ perennitátis acquírat. Per Dóminum.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby dar, obetovaný pred zrakom tvojej velebnosti, získal nám aj milosť odovzdanosti aj nadobudol dosiahnutie blaženej večnosti. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.) *Prefácia* spoločná, str. 515.

KOMÚNIA (Lv 23, 41 a 43)

Mense séptimo festa celebrábitis, cum in tabernáculis habitáre fécerim fílios Israel, cum edúcerem eos de terra Ægýpti, ego Dóminus Deus vester.

V siedmom mesiaci budete sláviť sviatky, lebo som synom izraelským dal bývať v stánkoch, keď som ich viedol zo zeme egyptskej, ja Pán, Boh váš.

POSTKOMÚNIA

Perfíciant in nobis, Dómine, quæsumus, tua sacraménta quod cóntinent: ut quæ nunc spécie gérimus, rerum veritáte capiámus. Per Dóminum nostrum.

Nech sviatosti tvoje, Pane, prosíme, dokonajú v nás, čo obsahujú v sebe: aby to, čo teraz konáme v náznaku, obsiahli sme v skutočnosti. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Dopln. modl. III., str. 548.)

Osemnásta Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Kristom uzdravení, kráčame v ústrety blaženej večnosti. - Spasiteľ uzdravuje porazeného človeka a potom ho posiela „domov" (evanj.). V ňom spoznávame seba. Aj s nami sa tak stane pri smrti. Spasiteľ nás cez celý náš život „uzdravuje", počnúc od krstu po posledné pomazanie a ostatné sv. prijímanie. Takto „uzdravených pošle nás" do nebeskej vlasti.
Túžime po večnom pokoji (intr.). Čakáme druhý príchod Kristov, ktorý nás uzdravených prevedie do večnej vlasti (evanj.). Spasiteľ, ako druhý Mojžiš, pripravuje sa na obetu Nového zákona (ofert.), uzdravuje nás a posilňuje a raz nás povedie do svojho nebeského chrámu (kom.).

INTROIT (Sir 36, 18)

Da pacem, Dómine, sustinéntibus te, ut prophétæ tui fidéles inveniántur: exáudi preces servi tui, et plebis tuæ Israel. *(Ps 121, 1)* Lætátus sum in his, quæ dicta sunt mihi: in domum Dómini íbimus. ℣. Glória Patri, et Fílio.

Dožič pokoja, Pane, tým, ktorí dúfajú v teba, nech sa tvoji proroci dokážu pravými. Vyslyš prosby svojho služobníka a ľudu svojho izraelského. *(Ž 121, 1)* Naradovaný bol som, keď mi povedali: Pôjdeme do Pánovho domu. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Dírigat corda nostra, quæsumus, Dómine, tuæ miseratiónis operátio: quia tibi sine te placére non póssumus. Per Dóminum.

Nech riadi naše srdcia, prosíme, Pane, pôsobenie tvojho zľutovania: pretože bez teba nemôžeme ľúbiť sa tebe. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (1 Kor 1, 4-8)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Grátias ago Deo meo semper pro vobis in grátia Dei, quæ data est vobis in Christo Jesu: quod in ómnibus dívites facti estis in illo, in omni verbo, et in omni sciéntia: sicut testimónium Christi confirmátum est in vobis: ita ut nihil vobis desit in ulla grátia, ex-

Čítanie z prvého listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Ustavične vzdávam svojmu Bohu vďaky za vás, za tú milosť Božiu, ktorá vám bola daná v Kristu Ježišovi, že ste totiž v ňom boli obohatení všetkými (darmi jeho) náuky a poznania. A svedectvo o Kristovi sa medzi vami natoľko utvrdilo, že nezaostávate v nijakej milosti a

spectántibus revelatiónem Dómini nostri Jesu Christi, qui et confirmábit vos usque in finem sine crímine, in die advéntus Dómini nostri Jesu Christi.

môžete očakávať zjavenie sa Pána nášho Ježiša Krista. On vás bude posilňovať až do konca, aby ste v deň príchodu Pána nášho Ježiša Krista boli bez úhony.

GRADUÁL (Ž 121, 1 a 7)

Lætátus sum in his, quæ dicta sunt mihi: in domum Dómini íbimus. ℣. Fiat pax in virtúte tua, et abundántia in túrribus tuis. Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 101, 16)* Timébunt gentes nomen tuum, Dómine: et omnes reges terræ glóriam tuam. Allelúja.

Naradovaný bol som, keď mi povedali: Pôjdeme do Pánovho domu. ℣. Nech v tvojich hradbách pokoj je, hojnosť v tvojich palácoch! Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 101, 16)* Budú, Pane, pohania sa tvojho mena báť a všetci zemskí králi tvojej slávy. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 9, 1-8)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Ascéndens Jesus in navículam, transfretávit, et venit in civitátem suam. Et ecce offerébant ei paralýticum jacéntem in lecto. Et videns Jesus fidem illórum, dixit paralýtico: Confíde, fili, remittúntur tibi peccáta tua. Et ecce quidam de scribis dixérunt intra se: Hic blasphémat. Et cum vidísset Jesus cogitatiónes eórum, dixit: Ut quid cogitátis mala in córdibus vestris? Quid est facílius, dícere: Dimittúntur tibi peccáta tua; an dícere: Surge, et ámbula? Ut autem sciátis, quia Fílius hóminis habet potestátem in terra dimitténdi peccáta, tunc ait

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času vstúpil Ježiš na loďku, preplavil sa na druhý breh a vrátil sa do svojho mesta. Tu mu priniesli porazeného človeka, ktorý ležal na posteli. Keď Ježiš videl ich vieru, povedal porazenému: Dúfaj, synu! Odpúšťajú sa ti hriechy. A hľa, niektorí zákonníci mysleli v sebe: Tento sa rúha! Keďže Ježiš videl ich myšlienky, pýtal sa ich: Prečo myslíte zlé vo svojich srdciach? Čože je ľahšie povedať: Odpúšťajú sa ti hriechy! alebo rozkázať: Vstaň a choď? Ale aby ste vedeli, že Syn človeka má na tomto svete moc opúšťať hriechy, - vtedy povedal porazenému: - Vstaň, vezmi si posteľ

paralýtico: Surge, tolle lectum tuum, et vade in domum tuam. Et surréxit, et ábiit in domum suam. Vidéntes autem turbæ, timuérunt, et glorificavérunt Deum, qui dedit potestátem talem homínibus.

a iď domov! Ten vstal a odišiel do svojho domu. Keď to zástupy videly, zľakly sa a chválily Boha, ktorý takúto moc dal ľuďom.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ex 24, 4 a 5)

Sanctificávit Móyses altáre Dómino, ófferens super illud holocáusta, et ímmolans víctimas: fecit sacrifícium vespertínum in odórem suavitátis Dómino Deo, in conspéctu filiórum Israel.

Mojžiš zasvätil Pánovi oltár a na ňom obetoval zápalné obety a priniesol večernú obetu ako príjemnú vôňu Pánu Bohu v prítomnosti synov izraelských.

SEKRÉTA

Deus, qui nos per hujus sacrifícii veneránda commércia unius summæ divinitátis partícipes ífficis: præsta, quæsumus, ut sicut tuam cognóscimus veritátem, sic eam dignis móribus assequámur. Per Dóminum.

Bože, ktorý vznešeným obcovaním v tejto obete dávaš nám účasť na jedinom najvyššom Božstve: dopraj, prosíme, aby tak, ako poznávame tvoju pravdu, osvedčovali sme ju dôstojnými mravmi. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.) *Prefácia* o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Ž 95, 8-9)

Tóllite hóstias, et introíte in átria ejus: adoráte Dóminum in aula sancta ejus.

Žertvujte obetu a do nádvorí jeho vojdite, skloňte sa Pánovi v jeho svätyni.

POSTKOMÚNIA

Grátias tibi referímus, Dómine, sacro múnere vegetáti, tuam misericórdiam deprecántes: ut dignos nos ejus participatióne perfícias. Per Dóminum.

Vďaky vzdávame tebe, Pane, nasýtení svätým darom, a prosíme tvoje milosrdenstvo: aby učinil si nás hodnými účasti na ňom. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Dopln. modl. III., str. 548.)

Devätnásta Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Pozvaní sme na svadbu Baránkovu. - Tu na zemi ju prežívame v každej sv. omši, po smrti budeme na nej účastní naveky.

Boha budeme požívať naveky (intr.). Program krstu musíme uskutočňovať cez celý život: máme si obliecť nového človeka (lekcia), lebo len v sviatočnom rúchu môžme prísť na kráľovskú svadbu (evanj.). Obetný pochod k oltáru naznačuje aj moju životnú cestu, na ktorej ma Boh sprevádza a ochraňuje (ofert.). Po tejto namáhavej ceste príde odpočinok na nebeskej hostine, ktorú predobrazuje sv. omša a sv. prijímanie (kom.).

INTROIT

Salus pópuli ego sum, dicit Dóminus: de quacúmque tribulatióne clamáverint ad me, exaúdiam eos: et ero illórum Dóminus in perpétuum. *(Ps 77,1)* Atténdite, pópule meus, legem meam: inclináte aurem vestram in verba oris mei. ℣. Glória Patri.

Spásou ľudu ja som, hovorí Pán; z akéhokoľvek súženia budú volať ku mne, vyslyším ich a budem ich Pánom naveky. *(Ž 77, 1)* Naslúchaj, ľud môj, moju náuku, nakloňte svoje uši k slovám mojich úst. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Omnípotens et miséricors Deus, univérsa nobis adversántia propitiátus exclúde: ut mente et córpore páriter expediti, quæ tua sunt, líberis méntibus exsequámur. Per Dóminum.

Všemohúci a milosrdný Bože, odvráť milostivo od nás všetky protivenstvá: aby, nehatení na mysli a rovnako na tele, slobodným srdcom vykonávali sme, čo ty chceš. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (Ef 4, 23-28)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Ephésios. - Fratres: Renovámini spíritu mentis vestræ, et indúite novum hóminem, qui secúndum Deum creátus est in justítia, et sanctitáte veritátis. Propter quod deponéntes mendácium, loquímini veritátem unusquísque cum

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Efezanom. - Bratia! Obnovte sa vo svojom smýšľaní, a oblečte si nového človeka, stvoreného podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti! Preto odhoďte lož a každý hovorte so svojím bližným iba pravdu, lebo sme si navzájom údmi! Aj

próximo suo: quóniam sumus ínvicem membra. Irascímini, et nolíte peccáre: sol non óccidat super iracúndiam vestram. Nolíte locum dare diábolo: qui furabátur, jam non furétur; magis autem labóret, operándo mánibus suis, quod bonum est, ut hábeat, unde tríbuat necessitátem patiénti.

keď sa rozhneváte, nedajte sa strhnúť k hriechu! Slnko nech nezapadá nad vaším hnevom. Nedávajte takto diablovi príležitosť! Ten, kto kradol, nech už viac nekradne, ale nech pracuje a poctivo si zarába vlastnými rukami, aby mal z čoho udeliť aj núdznym!

GRADUÁL (Ž 140, 2)

Dirigátur orátio mea sicut incénsum in conspéctu tuo, Dómine. ℣. Elevátio mánuum meárum sacrifícium vespertínum.

Nech moja modlitba vznáša sa ako kadidlo pred tvoju tvár, Pane. ℣. Pozdvihovanie mojich rúk ako obeta večerná.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 104, 1)* Confitémini Dómino et invocáte nomen ejus: annuntiáte inter gentes ópera ejus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 104, 1)* Vzdávajte chválu Pánovi, vzývajte jeho meno, hlásajte jeho skutky medzi národmi. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 22, 1-14)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Loquebátur Jesus princípibus sacerdótum et pharisæis in parábolis, dicens: Símile factum est regnum cælórum hómini regi, qui fecit núptias fílio suo. Et misit servos suos vocáre invitátos ad núptias, et nolébant veníre. Iterum misit álios servos, dicens: Dícite invitátis: Ecce prándium meum parávi, tauri mei, et altília occísa sunt, et ómnia paráta: veníte ad núptias. Illi autem neglexérunt et abié-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času hovoril Ježiš veľkňazom a farizejom v podobenstvách: Kráľovstvo nebeské sa podobá človeku - kráľovi, ktorý vystrojil svadbu svojmu synovi. Poslal svojich sluhov, aby zavolali pozvaných na svadbu; ale (pozvaní) nechceli prísť. Preto opäť poslal iných sluhov s odkazom: Povedzte pozvaným: Hľa, pripravil som už svoju hostinu; moje voly a ostatný kŕmny dobytok je už pozabíjaný a všetko je pripravené. Poďte na svadbu!

runt, álius in villam suam, álius vero ad negotiatiónem suam: réliqui vero tenuérunt servos ejus, et contuméliis afféctos occidérunt. Rex autem cum audísset, irátus est: et missis exercítibus suis, pérdidit homicídas illos, et civitátem illórum succéndit. Tunc ait servis suis: Núptiæ quidem parátæ sunt, sed qui invitáti erant, non fuérunt digni. Ite ergo ad éxitus viárum, et quoscúmque invenéritis, vocáte ad núptias. Et egréssi servi ejus in vias, congregavérunt omnes, quos invenérunt, malos et bonos, et implétæ sunt núptiæ discumbéntium. Intrávit autem rex, ut vidéret discumbéntes, et vidit ibi hóminem non vestítum veste nuptiáli. Et ait illi: Amíce, quómodo huc intrásti non habens vestem nuptiálem? At ille obmútuit. Tunc dixit rex minístris: Ligátis mánibus et pédibus ejus, míttite eum in ténebras exterióres: ibi erit fletus et stridor déntium. Multi enim sunt vocáti, pauci vero elécti.

No oni nedbali na to, ale sa porozchádzali, jeden na svoje polia, iný po svojom obchode. Ba ostatní pochytali jeho sluhov, zhanobili ich a pozabíjali. Kráľ však, keď sa o tom dopočul, rozhneval sa, poslal svoje vojsko, tých vrahov zahubil a ich mesto podpálil. Potom povedal svojim sluhom: Svadba je pripravená, ale pozvaní neboli jej hodní. Preto iďte na križne cesty, a kohokoľvek nájdete, zavolajte ho na svadbu. Sluhovia vyšli na cesty a posháňali všetkých, ktorých len našli, tak zlých ako i dobrých. I naplnila sa svadobná sieň hodovníkmi. Keď potom kráľ vošiel, aby si pozrel hodovníkov, zbadal tam človeka, neoblečeného do svadobného rúcha. I povedal mu: Priateľu, akože si sa opovážil sem vojsť bez svadobného rúcha? Ten však ostal bez slova. Vtedy rozkázal kráľ sluhom: Sviažte mu ruky a nohy. Vyhoďte ho do vonkajšej tmy; tam bude plač a škrípanie zubmi. Lebo mnoho je povolaných, ale málo vyvolených.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 137, 7)

Si ambulávero in médio tribulatiónis, vivificábis me, Dómine: et super iram inimicórum meórum exténdes manum tuam, et salvum me fáciet déxtera tua.

Keby som kráčal uprostred súženia, ty, Pane, zachováš ma nažive. Ruku svoju vystieraš oproti hnevu mojich nepriateľov, zachraňuje ma tvoja pravica.

SEKRÉTA

Hæc múnera, quæsumus, Dómine, quæ óculis tuæ majestátis offérimus, salutária nobis esse concéde. Per Dóminum.

Daj, prosíme, Pane, aby tieto obetné dary, ktoré prednášame pred zrakmi tvojej velebnosti, staly sa nám spasiteľnými. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.) *Prefácia* o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Ž 118, 4-5)

Tu mandásti mandáta tua custodíri nimis: útinam dirigántur viæ meæ, ad custodiéndas justificatiónes tuas.

Ty dal si svoje príkazy, aby sa verne zachovávaly. Ó, bár by boly pevné moje chodníky v zachovávaní tvojich ustanovení.

POSTKOMÚNIA

Tua nos, Dómine, medicinális operátio et a nostris perversitátibus cleménter expédiat, et tuis semper fáciat inhærére mandátis. Per Dóminum nostrum.

Hojivé pôsobenie tvoje, Pane, nech nás láskavo zbaví aj od našich nerestí aj nech učiní, aby pridržali sme sa stále tvojich prikázaní. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Dopln. modl. III., str. 548.)

Dvadsiata Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Náš život je vyhnanstvom. - Vo vyhnanstve tohto života posilňuje nás a uzdravuje Spasiteľ, a to predovšetkým v najsv. obete. Smrť znamená koniec vyhnanstvu; v tej chvíli nás Ježiš Kristus uzdraví úplne: viac nebude bolesti a trápenia.

Sv. omšu začíname piesňou pútnika, ktorý uznáva svoju biedu (intr.). Apoštol nám radí, ako máme tráviť dni vyhnanstva (lekcia). Pri smrti sa stretneme so Spasiteľom, ktorý nás vylieči (evanj.). Pri obetovaní si uvedomujeme, že sme vyhnancami. Spasiteľ nás navštívi, pojme do svojho obetného spoločenstva a obveselí svojou hostinou (kom.).

INTROIT (Dan 3, 31, 29 a 35)

Omnia, quæ fecísti nobis, Dómine, in vero judício fecísti, quia peccávimus tibi, et mandátis tuis non obœdívimus: sed da glóriam nómini tuo, et fac nobíscum

Všetko, čo si nám učinil, Pane, učinil si podľa práva a spravodlivosti, lebo zhrešili sme pred tebou a nezachovávali sme tvoje prikázania; lež osláv svoje meno a nalož

secúndum multitúdinem misericórdiæ tuæ. *(Ps 118, 1)* Beáti immaculáti in via, qui ámbulant in lege Dómini. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.

s nami podľa svojho prehojného milosrdenstva. *(Ž 118, 1)* Blažení, ktorých cesta nepoškvrnená, ktorí chodievajú v zákone Pánovom. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Largíre, quæsumus, Dómine, fidélibus tuis indulgéntiam placátus et pacem: ut páriter ab ómnibus mundéntur offénsis, et secúra tibi mente desérviant. Per Dóminum.

Udeľ, prosíme, Pane, udobrený, veriacim svojim odpustenie a pokoj: aby očistili sa zároveň od všetkých hriechov a s bezpečnou mysľou slúžili tebe. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (Ef 5, 15-21)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Ephésios. - Fratres: Vidéte, quómodo caute ambulétis: non quasi insipiéntes, sed ut sapiéntes: rediméntes tempus, quóniam dies mali sunt. Proptérea nolíte fíeri imprudéntes; sed intelligéntes, quæ sit volúntas Dei. Et nolíte inebriári vino, in quo est luxúria; sed implémini Spíritu Sancto, loquéntes vobismetípsis in psalmis, et hymnis, et cánticis spirituálibus, cantántes et psalléntes in córdibus vestris Dómino, grátias agéntes semper pro ómnibus, in nómine Dómini nostri Jesu Christi, Deo et Patri; subjécti ínvicem in timóre Christi.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Efezanom. - Bratia! Dajte si veľký pozor, ako máte žiť! Nie ako nemúdri, ale ako múdri. Využívajte času, lebo dni sú zlé! Nebuďte nerozumní, ale usilujte sa pochopiť, čo je vôľa Pánova! Neopíjajte sa vínom, v ktorom sa skrýva samopašnosť, ale buďte plní Duchom Svätým! Odriekávajte medzi sebou žalmy, chválospevy a duchovné piesne; zo srdca spievajte Pánovi! Ustavične za všetko dobrorečte Bohu a Otcu v mene Pána nášho Ježiša Krista! Buďte si navzájom poddaní v bázni Kristovej!

GRADUÁL (Ž 144, 15-16)

Oculi ómnium in te sperant, Dómine: et tu das illis escam

Upierajú sa oči všetkých na teba, Pane, a ty im dávaš

in témpore opportúno. ℣. Aperis tu manum tuam, et imples omne ánimal benedictióne.

pokrm v pravý čas. ℣. Ruku svoju otváraš a sýtiš všetko živé dobrotivosťou.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 107, 2)* Parátum cor meum, Deus, parátum cor meum: cantábo, et psallam tibi, glória mea. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 107, 2)* Pevné je moje srdce, Bože, pevné je moje srdce. Rád by som pieť a hrať tebe, moja sláva. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 4, 46-53)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Erat quidam régulus, cujus fílius infirmabátur Caphárnaum. Hic cum audísset, quia Jesus adveníret a Judæa in Galilæam, ábiit ad eum: et rogábat eum, ut descénderet, et sanáret fílium ejus: incipiébat enim mori. Dixit ergo Jesus ad eum: Nisi signa et prodígia vidéritis, non créditis. Dicit ad eum régulus: Dómine, descénde, priúsquam moriátur fílius meus. Dicit ei Jesus: Vade, fílius tuus vivit. Crédidit homo sermóni, quem dixit ei Jesus, et ibat. Jam autem eo descendénte, servi occurrérunt ei, et nuntiavérunt dicéntes, quia fílius ejus víveret. Interrogábat ergo horam ab eis, in qua mélius habúerit. Et dixérunt ei: Quia heri hora séptima relíquit eum febris. Cognóvit ergo pater, quia illa hora erat, in qua dixit ei Jesus: Fílius tuus vivit: et crédidit ipse, et domus ejus tota.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času žil istý kráľovský úradník, ktorý mal v Kafarnaume chorého syna. Ako počul, že Ježiš prišiel z Judska do Galiley, pobral sa k nemu a prosil ho, aby prišiel uzdraviť jeho syna, ktorý už umieral. I povedal mu Ježiš: Ak len nevidíte divy a zázraky, neveríte! Kráľovský úradník mu hovoril: Poď, Pane, kým mi dieťa neumrie! Ježiš mu povedal: Choď, syn ti žije! A ten človek uveril Ježišovým slovám a šiel. Ešte bol na ceste, keď mu prišli naproti sluhovia a zvestovali, že mu syn žije. Pýtal sa ich teda na hodinu, v ktorej sa mu poľavilo. Povedali mu: Včera okolo siedmej prestala mu horúčka. Tu poznal otec, že to bolo práve v tú hodinu, keď mu Ježiš povedal: Syn ti žije! I uveril on aj celá jeho rodina.

Nasleduje *krédo*.

OFERTÓRIUM (Ž 136, 1)

Super flúmina Babylónis illic sédimus et flévimus, dum recordarémur tui, Sion.

Pri riekach babylonských, tam sme vysedávali a plakali, keď rozpamätúvali sme sa na teba, Sion.

SEKRÉTA

Cæléstem nobis præbeant hæc mystéria, quæsumus, Dómine, medicínam: et vítia nostri cordis expúrgent. Per Dóminum.

Nebeský liek nech nám poskytnú tieto tajomstvá, prosíme, Pane: a nech vyhladia neresti nášho srdca. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.) *Prefácia* o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Ž 118, 49-50)

Meménto verbi tui servo tuo, Dómine, in quo mihi spem dedísti: hæc me consoláta est in humilitáte mea.

Pamätaj na svoje slovo, ktoré dal si svojmu služobníkovi, Pane, na ktoré dal si sa mi spoľahnúť. V trápení mojom to je moja potecha.

POSTKOMÚNIA

Ut sacris, Dómine, reddámur digni munéribus: fac nos, quæsumus, tuis semper obœdíre mandátis. Per Dóminum nostrum.

Aby stali sme sa, Pane, hodnými svätých darov: učiň, prosíme, žeby poslúchali sme stále tvoje príkazy. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Dopln. modl. III., str. 548.)

Dvadsiata Prvá Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Kristus nás pripravuje na súd. - Najlepšou prípravou je milosrdné odpúšťanie previnení. Najsv. obeta nás spája v jednotu ducha. Kristus nás bude súdiť (intr.). Vyzbrojení zbraňami ducha bojujeme proti nepriateľom duše (lekcia). Odpúšťajme, aby Kristus aj nám odpustil (evanj.). V duchu trpezlivého Jóba ideme v ústrety večnosti (ofert.). V najsv. obete stretneme sa s milosrdným Spasiteľom, ktorý bude raz aj naším Sudcom. Posilnení pokrmom spasenia pokračujeme v životnom boji (kom.).

INTROIT (Est 13, 9 a 10-11)

In voluntáte tua, Dómine, univérsa sunt pósita, et non est, qui possit resístere volun-

Na vôli tvojej, Pane, spočíva všetko a niet, kto by sa mohol protiviť tvojej vôli. Lebo

táti tuæ: tu enim fecísti ómnia, cælum et terram, et univérsa, quæ cæli ámbitu continéntur: Dóminus universórum tu es. *(Ps 118, 1)* Beáti immaculáti in via: qui ámbulant in lege Dómini. ℣. Glória Patri.

ty si stvoril všetko: nebo i zem a všetko, čo je v okruhu nebies, ty si Pán vesmíru. *(Ž 118, 1)* Blažení, ktorých cesta nepoškvrnená, ktorí chodievajú v zákone Pánovom. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Famíliam tuam, quæsumus, Dómine, contínua pietáte custódi: ut a cunctis adversitátibus, te protegénte, sit líbera; et in bonis áctibus tuo nómini sit devóta. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Rodinu svoju, prosíme, Pane, ochraňuj ustavičnou otcovskou dobrotivosťou: aby z tvojej záštity bola oslobodená od všetkých protivenstiev; a v dobrých skutkoch bola detinsky oddaná tvojmu menu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (Ef 6, 10-17)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Ephésios. - Fratres: Confortámini in Dómino et in poténtia virtútis ejus. Indúite vos armatúram Dei, ut possítis stare advérsus insídias diáboli: quóniam non est nobis colluctátio advérsus carnem et sánguinem: sed advérsus príncipes et potestátes, advérsus mundi rectóres tenebrárum harum, contra spirituália nequítiæ, in cæléstibus. Proptérea accípite armatúram Dei, ut possítis resístere in die malo, et in ómnibus perfécti stare. State ergo succíncti lumbos vestros in veritáte, et indúti lorícam justítiæ, et calceáti pedes in præparatióne Evan-

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Efezanom. - Bratia! Buďte silní v Pánovi a v jeho všemohúcnosti! Oblečte sa do výzbroje Božej, aby ste mohli obstáť proti úkladom diabla! Veď náš boj nie je proti (ľuďom) z tela a krvi, ale proti kniežatstvám a mocnostiam, proti vladárom temnosti tohto sveta, proti zlým duchom pod nebesami. Preto si oblečte výzbroj Božiu, aby ste mohli odolať v deň zla, všetko prekonať a obstáť! Buďte teda pripravení, majúc bedrá opásané pravdou, odetí brnením spravodlivosti a obutí do pohotovosti, (ktorú poskytuje) blahozvesť pokoja! Okrem toho vezmite

gélii pacis: in ómnibus suméntes scutum fídei, in quo possítis ómnia tela nequíssimi ígnea exstínguere: et gáleam salútis assúmite: et gládium spíritus, quod est verbum Dei.

si štít viery, aby ste ním mohli udusiť ohnivé šípy zlého ducha! A vezmite si aj prilbu spasenia a meč Ducha, ktorým je slovo Božie!

GRADUÁL (Ž 89, 1-2)

Dómine, refúgium factus es nobis, a generatióne et progénie. ℣. Priúsquam montes fíerent, aut formarétur terra et orbis: a sæculo, et usque in sæculum tu es Deus.

Bol si nám útočiskom, Pane, s pokolenia na pokolenie. ℣. Prv, než sa vrchy zrodily a vznikla zem a zemekruh, a od vekov ty naveky si Boh.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 113, 1)* In éxitu Israel de Ægýpto, domus Jacob de pópulo bárbaro. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 113, 1)* Keď Izrael vyšiel z Egypta, dom Jakuba z cudzozemského národa. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 18, 23-35)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis parábolam hanc: Assimilátum est regnum cælórum hómini regi, qui vóluit ratiónem pónere cum servis suis. Et cum cœpísset ratiónem pónere, oblátus est ei unus, qui debébat ei decem míllia talénta. Cum autem non habéret, unde rédderet, jussit eum dóminus ejus venúmdari, et uxórem ejus, et fílios, et ómnia, quæ habébat, et reddi. Prócidens autem servus ille, orábat eum, dicens: Patiéntiam habe in me, et ómnia reddam tibi. Misértus autem dóminus servi illíus, dimísit eum, et débitum dimísit ei. Egréssus

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom toto podobenstvo: Kráľovstvo nebeské podobá sa kráľovi, ktorý sa chcel porátať so svojimi sluhami. Keď sa toto rátanie začalo, priviedli mu človeka, ktorý mu bol dlžen desaťtisíc talentov. Keďže nemal z čoho zaplatiť, rozkázal ho jeho pán predať, i jeho ženu i dietky i všetok jeho ostatný majetok, a (z toho) zaplatiť. Ale ten sluha padol pred ním a takto ho prosil: Pane, pozhovej mi, a všetko ti zaplatím. Pán sa zľutoval nad sluhom, prepustil ho a odpustil mu aj dlžobu. Ten sluha však, len čo vyšiel, stretol sa s jedným zo svojich spolusluhov, ktorý mu dlho-

autem servus ille, invénit unum de consérvis suis, qui debébat ei centum denários: et tenens suffocábat eum, dicens: Redde, quod debes. Et prócidens consérvus ejus, rogábat eum, dicens: Patiéntiam habe in me, et ómnia reddam tibi. Ille autem nóluit: sed ábiit, et misit eum in cárcerem, donec rédderet débitum. Vidéntes autem consérvi ejus, quæ fiébant, contristáti sunt valde: et venérunt, et narravérunt dómino suo ómnia, quæ facta fúerant. Tunc vocávit illum dóminus suus, et ait illi: Serve nequam, omne débitum dimísi tibi, quóniam rogásti me: nonne ergo opórtuit et te miseréri consérvi tui, sicut et ego tui misértus sum? Et irátus dóminus ejus, trádidit eum tortóribus, quoadúsque rédderet univérsum débitum. Sic et Pater meus cæléstis fáciet vobis, si non remiséritis unusquísque fratri suo de córdibus vestris.

val sto denárov. Zdrapil ho a škrtil: Zaplať, čo mi dlhuješ! Vtedy jeho spolusluha padol pred ním a prosil ho: Pozhovej mi ešte a zaplatím ti! Ten však nechcel, ale odišiel a uvrhol ho do žalára, dokiaľ by mu nezaplatil dlh. Tu keď ostatní sluhovia videli, čo sa stalo, veľmi sa zarmútili. Išli k svojmu pánovi a rozpovedali mu všetko, čo sa bolo prihodilo. Vtedy si ho jeho pán predvolal a povedal mu: Zlý sluha! Všetok dlh som ti odpustil, pretože si ma prosil. Či si sa teda nemal aj ty zľutovať nad svojím spolusluhom, ako som sa ja zľutoval nad tebou? A rozhnevaný jeho pán vydal ho mučiteľom, dokiaľ by nezaplatil celý svoj dlh. Tak i môj Otec nebeský urobí vám, ak neodpustíte zo srdca každý svojmu bratovi.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Jób 1)

Vir erat in terra Hus, nómine Job, simplex et rectus, ac timens Deum: quem Satan pétiit, ut tentáret: et data est ei potéstas a Dómino in facultátes, et in carnem ejus: perdidítque omnem substántiam ipsíus, et fílios: carnem quoque ejus gravi úlcere vulnerávit.

Žil muž v zemi Hus menom Jób, jednoduchý, priamy a bohabojný. Jeho si vyžiadal Satan, aby ho smel pokúšať. I bola mu daná moc od Pána nad jeho majetkom i nad jeho telom. A zničil všetok jeho majetok i dietky. I telo jeho ranil ťažkými ranami.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, propítius hóstias, quibus et te placári voluísti, et nobis salútem poténti pietáte restítui. Per Dóminum.

Prijmi, Pane, milostivo obety, ktorými chcel si aj byť usmiereným aj v mocnej dobrotivosti obnoviť našu spásu. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.) *Prefácia* o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Ž 118, 81, 84 a 86)

In salutári tuo ánima mea, et in verbum tuum sperávi: quando fácies de persequéntibus me judícium? Iníqui persecúti sunt me: ádjuva me, Dómine, Deus meus.

Duša mi zmiera po pomoci tvojej, ja dúfam v tvoje slovo. Kedyže vynesieš súd nad mojimi prenasledovateľmi? Bezbožní ma prenasledujú, buď mi na pomoci, Pane, Bože môj.

POSTKOMÚNIA

Immortalitátis alimóniam consecúti, quæsumus, Dómine: ut quod ore percépimus, pura mente sectémur. Per Dóminum.

Keď sme dosiahli pokrm nesmrteľnosti, prosíme, Pane: aby to, čo prijali sme ústami, nasledovali sme čistou mysľou. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 548.)

Dvadsiata Druhá Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Som majetkom Kristovým. - Moja duša pri krste dostala jeho odznak a nápis (názov). Som teda kresťanom čiže „druhým Kristom" a patrím celkom Kristovi.
Každý majetok prislúcha majiteľovi, teda i Kristov majetok volá po svojom Vlastníkovi (intr.). Zdokonaľujeme v sebe Kristov obraz (lekcia). Som peniazom Kristovým, ktorý nosí jeho obraz a nápis (evanj.). V duchu ponníženej Estery blížime sa ku Kráľovi (k oltáru - ofert.). Kráľ prichádza v najsv. obete; či sa ozaj prizná ku mne, či pozná vo mne svoj obraz a nápis? Každé sv. prijímanie ma lepšie pripodobniť ku Kristovi (kom.).

INTROIT (Ž 129, 3-4)

Si iniquitátes observáveris, Dómine: Dómine, quis sustinébit? quia apud te pro-

Keby si, Pane, zachovával nepravosti v pamäti, Pane, kto obstojí? Lež u teba je

pitiátio est, Deus Israel. *(Ps ib. 1-2)* De profúndis clamávi ad te, Dómine: Dómine, exáudi vocem meam. ℣. Glória Patri.

odpustenie hriechov, Bože Izraela. *(Ž tž. 1-2)* Z hlbočín volám ku tebe, Pane, ó Pane, čuj môj hlas. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, refúgium nostrum et virtus: adésto piis Ecclésiæ tuæ précibus, auctor ipse pietátis, et præsta: ut, quod fidéliter pétimus, efficáciter consequámur. Per Dóminum.

Bože, útočište naše a sila: ujmi sa zbožných prosieb Cirkvi svojej, ty, pôvodca zbožnosti, a dopraj: aby to, o čo s dôverou prosíme, skutočne sme dosiahli. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (Flp 1, 6-11)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Philippénses. - Fratres: Confídimus in Dómino Jesu, quia qui cœpit in vobis opus bonum, perfíciet usque in diem Christi Jesu. Sicut est mihi justum hoc sentíre pro ómnibus vobis: eo quod hábeam vos in corde, et in vínculis meis, et in defensióne, et confirmatióne Evangélii sócios gaúdii mei omnes vos esse. Testis enim mihi est Deus, quómodo cúpiam omnes vos in viscéribus Jesu Christi. Et hoc oro, ut cáritas vestra magis ac magis abúndet in sciéntia, et in omni sensu: ut probétis potióra, ut sitis sincéri, et sine offénsa in diem Christi, repléti fructu justítiæ per Jesum Christum in glóriam et laudem Dei.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Filipanom. - Bratia! Mám nádej, že ten, ktorý začal vo vás dobré dielo, ho aj dokoná, a to až do dňa Krista Ježiša. Právom môžme takto myslieť o vás všetkých. Veď si vás v srdci nosím, lebo máte so mnou účasť na tej istej milosti ako v mojom väzení, tak aj pri obrane a utvrdzovaní blahozvesti. Boh sám mi je svedok, ako veľmi túžim po vás všetkých, ozaj srdcom Krista Ježiša! A za to sa modlím, aby vaša láska vždy viac a viac rástla v dokonalom poznaní (viery) a v každom šľachetnom cite, aby ste boli schopní rozoznávať, čo je lepšie, a aby ste boli čistí a bez úhony v deň Kristov, prinášajúc (milosťou) Ježiša Krista hojné ovocie spravodlivosti na slávu a chválu Božiu.

GRADUÁL (Ž 132, 1-2)

Ecce quam bonum, et quam jucúndum, habitáre fratres in unum! ℣. Sicut unguéntum in cápite, quod descéndit in barbam, barbam Aaron. Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 113, 11)* Qui timent Dóminum, sperent in eo: adjútor et protéctor eórum est. Allelúja.

Hľa, ako dobre je a príjemné, keď bratia spolu bývajú. ℣. Sťa vzácny olej na hlave, čo steká na bradu, na Áronovu bradu. Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 113, 11)* Ktorí sa boja Pána, v Pána kladú dôveru, on je ich pomocník a je ich štít. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 22, 15-21)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Abeúntes pharisæi consílium iniérunt, ut cáperent Jesum in sermóne. Et mittunt ei discípulos suos cum Herodiánis, dicéntes: Magíster, scimus quia verax es, et viam Dei in veritáte doces, et non est tibi cura de áliquo: non enim réspicis persónam hóminum: dic ergo nobis, quid tibi vidétur, licet censum dare Cæsari, an non? Cógnita autem Jesus nequítia eórum, ait: Quid me tentátis, hypócritæ? Osténdite mihi numísma census. At illi obtulérunt ei denárium. Et ait illis Jesus: Cujus est imágo hæc, et superscríptio? Dicunt ei: Cæsaris. Tunc ait illis: Réddite ergo, quæ sunt Cæsaris, Cæsari; et quæ sunt Dei, Deo.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času odišli farizeji a radili sa, ako by Ježiša mohli podchytiť v reči. Poslali k nemu svojich učeníkov a herodiánov s dotazom: Učiteľ, vieme, že si pravdovravný a ceste Božej podľa pravdy učíš a pritom na nikoho nedbáš, lebo nehľadíš na osobu človeka. Povedz nám teda, čo si myslíš: Slobodno platiť daň cisárovi, a či nie? Ježiš spoznal ich zlomyseľnosť a povedal im: Čo ma pokúšate, pokrytci? Ukážte mi daňový peniaz! Oni mu podali denár. Spýtal sa ich Ježiš: Čí je tento obraz a nápis? Odpovedali mu: Cisárov. Tu im povedal: Dávajte teda, čo je cisárovo, cisárovi, a čo je Božie, Bohu.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Est 14, 12 a 13)

Recordáre mei, Dómine, omni potentátui dóminans: et

Rozpomeň sa na mňa, Pane, vládca nad každou mocou,

da sermónem rectum in os meum, ut pláceant verba mea in conspéctu príncipis.

a vlož správne slová do úst mojich, aby sa moja reč páčila pred tvárou vladárovou.

SEKRÉTA

Da, miséricors Deus: ut hæc salutáris oblátio, et a própriis nos reátibus indesinénter expédiat, et ab ómnibus tueátur advérsis. Per Dóminum nostrum.

Daj, milosrdný Bože: nech táto spasiteľná obeta zbavuje nás ustavične aj od vlastných vín aj ochraňuje nás od všetkých protivenstiev. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.) *Prefácia* o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Ž 16, 6)

Ego clamávi, quóniam exaudísti me, Deus: inclína aurem tuam, et exaúdi verba mea.

Volám teba, lebo vyslyšíš ma, Bože. Nakloň mi svoje ucho, počuj moje slovo.

POSTKOMÚNIA

Súmpsimus, Dómine, sacri dona mystérii, humíliter deprecántes: ut quæ in tui commemoratiónem nos fácere præcepísti, in nostræ profíciant infirmitátis auxílium. Qui vivis.

Prijali sme, Pane, dary svätého tajomstva, pokorne prosiac: aby to, čo prikázal si nám konať na tvoju pamiatku, prospelo nám na pomoc v slabosti. Ktorý žiješ a kráľuješ v jednote.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 548.)

Dvadsiata Tretia Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Smrť je len spánkom. - Kresťan neumiera, len spí; vo chvíli smrti prebúdza sa pre večnosť.
Naše zemské vyhnanstvo končí sa radostným vyslobodením (intr.). Čakáme Spasiteľa, ktorý nás vzkriesi (lekcia). V Jairovej dcére poznávame seba (evanj.). So spevom vyhnancov blížime sa ku Spasiteľovi (oltár), ako pôvodcovi života (evanj.), vítame ho pri premenení a prijímame od neho pokrm života.

INTROIT (Jer 29, 11, 12 a 14)

Dicit Dóminus: Ego cógito cogitatiónes pacis, et non afflictiónis: invocábitis me,

Hovorí Pán: Ja obmýšľam myšlienky pokoja, a nie trápenia. Budete volať ku mne,

et ego exáudiam vos: et redúcam captivitátem vestram de cunctis locis. *(Ps 84, 2)* Benedixísti, Dómine, terram tuam: avertísti captivitátem Jacob. ℣. Glória Patri.

a ja vás vyslyším a vyvediem zo zajatia odvšadiaľ. *(Ž 84, 2)* Milostivý si, Pane, zemi svojej bol, vyviedol si Jakuba zo zajatia. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Absólve, quǽsumus, Dómine, tuórum delícta populórum: ut a peccatórum néxibus, quæ pro nostra fragilitáte contráximus, tua benignitáte liberémur. Per Dóminum nostrum.

Odpusť, prosíme, Pane, previnenia svojich národov: aby z pút hriechov, do ktorých upadli sme pre svoju krehkosť, boli sme oslobodení tvojou dobrotivosťou. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (Flp 3, 17-21; 4, 1-3)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Philippénses. - Fratres: Imitatóres mei estóte, et observáte eos, qui ita ámbulant, sicut habétis formam nostram. Multi enim ámbulant, quos sæpe dicébam vobis (nunc autem et flens dico) inimícos crucis Christi: quorum finis intéritus: quorum Deus venter est: et glória in confusióne ipsórum, qui terréna sápiunt. Nostra autem conversátio in cælis est: unde étiam Salvatórem exspectámus Dóminum nostrum Jesum Christum, qui reformábit corpus humilitátis nostræ, configurátum córpori claritátis suæ secúndum operatiónem, qua étiam possit subjícere sibi ómnia. Itaque, fratres mei caríssimi, et desideratíssimi, gáudium meum, et coróna mea:

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Filipanom. - Bratia! Nasledujte môj príklad a hľaďte na tých, ktorí tak žijú, ako vám my dávame príklad! Lebo mnohí žijú ako nepriatelia Kristovho kríža, ako som vám to o nich často hovoril a teraz znova s plačom hovorím. Zatratenie je ich koncom, brucho im je bohom, hanba slávou a myslia len na to, čo je zemské. Naša vlasť je v nebesiach, odkiaľ očakávame Spasiteľa, Pána nášho Ježiša Krista. On mocou, ktorou si môže všetko podmaniť, pretvorí naše ponížené telo, aby sa stalo podobným jeho oslávenému telu. A vy, bratia moji, túžobne milovaní, moja radosť a môj veniec, len vytrvajte v Pánovi, milovaní! Veľmi prosím Evodiu a Syntychu,

sic state in Dómino, caríssimi. Evódiam rogo, et Sýntychen déprecor idípsum sápere in Dómino. Etiam rogo et te, germáne compar, ádjuva illas, quæ mecum laboravérunt in Evangélio cum Cleménte, et céteris adjutóribus meis, quorum nómina sunt in libro vitæ.

aby boly jednej mysle v Pánu! A teba, úprimný Syzigos, tiež prosím, zaujmi sa ich, lebo ony mi pomáhaly pri hlásaní blahozvesti spolu s Klementom a ostatnými spolupracovníkmi, ktorých mená sú zapísané v knihe života!

GRADUÁL (Ž 43, 8-9)

Liberásti nos, Dómine, ex affligéntibus nos: et eos, qui nos odérunt, confudísti. ℣. In Deo laudábimur tota die: et in nómine tuo confitébimur in sæcula.

Ty si zachránil nás pred našimi odporcami, Pane, a tých, ktorí nenávidia nás, si zahubil. ℣. My v Bohu sme sa honosili v každý čas a tvoje meno zvelebovali sme jednostaj.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 129, 1-2)* De profúndis clamávi ad te, Dómine: Dómine, exáudi oratiónem meam. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 129, 1-2)* Z hlbočín volám ku tebe, Pane, ó Pane, čuj môj hlas. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 9, 18-26)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Loquénte Jesu ad turbas, ecce princeps unus accéssit, et adorábat eum, dicens: Dómine, fília mea modo defúncta est: sed veni, impóne manum tuam super eam, et vivet. Et surgens Jesus sequebátur eum, et discípuli ejus. Et ecce múlier, quæ sánguinis fluxum patiebátur duódecim annis, accéssit retro, et tétigit fímbriam vestiménti ejus. Dicébat enim intra se: Si tetígero tantum vestiméntum ejus,

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času, kým Ježiš rozprával zástupom, hľa, prišiel k nemu istý popredný muž, poklonil sa mu a povedal: Pane, moja dcéra práve teraz zomrela. Ale príď, polož na ňu ruku, a ožije. Ježiš vstal a šiel za ním i so svojimi učeníkmi. A hľa, istá žena, ktorá trpela na krvotok dvanásť rokov, pristúpila k nemu odzadu a dotkla sa obruby jeho rúcha. Povedala si totiž: Keď sa len jeho rúcha dotknem, ozdraviem. Ježiš sa obrátil, a keď

salva ero. At Jesus convérsus et videns eam, dixit: Confíde, fília, fides tua te salvam fecit. Et salva facta est múlier ex illa hora. Et cum venísset Jesus in domum príncipis, et vidísset tibícines, et turbam tumultuántem, dicébat: Recédite: non est enim mórtua puélla, sed dormit. Et deridébant eum. Et cum ejécta esset turba, intrávit, et ténuit manum ejus. Et surréxit puélla. Et éxiit fama hæc in univérsam terram illam.

ju zazrel, povedal jej: Dúfaj, dcéra, tvoja viera ťa uzdravila. A v tú hodinu žena ozdravela. Keď potom vstúpil Ježiš do domu toho popredného muža a uzrel tam pískajúcich na píšťalách a lomoziaci zástup, povedal: Odíďte, lebo dievča neumrelo, ale iba spí! No oni ho vysmiali. A keď vyhnal zástup, vošiel dnu, chytil ju za ruku, a dievča vstalo. Povesť o tom rozniesla sa po celom tom kraji.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 129, 1-2)

De profúndis clamávi ad te, Dómine: Dómine, exáudi oratiónem meam: de profúndis clamávi ad te, Dómine.

Z hlbočín volám ku tebe, Pane, ó, Pane, čuj môj hlas. Z hlbočín volám ku tebe, Pane.

SEKRÉTA

Pro nostræ servitútis augménto sacrifícium tibi, Dómine, laudis offérimus: ut quod imméritis contulísti, propítius exsequáris. Per Dóminum nostrum.

Na povznesenie svojej služobnosti tebe, Pane, prinášame obetu chvály: aby to, čo daroval si tým, ktorí nemajú zásluhy, milostivo si dokonal. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.) *Prefácia* o najsv. Trojici, str. 521.

KOMÚNIA (Mk 11, 24)

Amen, dico vobis, quidquid orántes pétitis, crédite, quia accipiétis, et fiet vobis.

Veru, hovorím vám, všetko, o čokoľvek budete žiadať v modlitbe, verte, že dostanete, a stane sa vám.

POSTKOMÚNIA

Quǽsumus, omnípotens Deus: ut quos divína tríbuis participatióne gaudére, hu-

Prosíme, všemohúci Bože: aby tým, ktorým udeľuješ radosť z účasti na Božskom,

mánis non sinas subjacére periculis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

nedaj si podľahnúť ľudským nebezpečenstvám. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Dopln. modl. III., str. 548.)

Nedeľa 25.—28. po Turícach

Keď je Veľká noc včaššie, jedna časť nedieľ po Zjavení Pana vystane a nahradí sa na konci nedieľ po Turícach. Keď po Zjavení Pána je šesť nedieľ, po Turícach je 24, keď po Zjavení Pána 5, po Turícach 25 atď. Za poslednú nedeľu po Turícach sa berie vždy 24. Doplňované OMŠE majú *spevy* z 23. nedele po Turícach, modlitby *(orácia, sekrétu* a *postkomúniu), lekciu* a *evanjelium* z príslušnej nedele po Turícach.

Keď je po Turícach nedieľ	vtedy na 24., 25., 26., 27. a 28. ned. po Turícach berie sa formulár omše:				
	24. nedeľu	25. nedeľu	26. nedeľu	27. nedeľu	28. nedeľu
25	6. nedeľa po Zjavení Pána	Posled. nedeľa po Turícach			
26	5. nedeľa po Zjavení Pána	6. nedeľa po Zjavení Pána	Posled. nedeľa po Turícach		
27	4. nedeľa po Zjavení Pána	5. nedeľa po Zjavení Pána	6. nedeľa po Zjavení Pána	Posled. nedeľa po Turícach	
28	3. nedeľa po Zjavení Pána	4. nedeľa po Zjavení Pána	5. nedeľa po Zjavení Pána	6. nedeľa po Zjavení Pána	Posled. nedeľa po Turícach

Doplňované omše viď na str. 149 - 157.

Dvadsiata Štvrtá a Posledná Nedeľa po Turícach

Polodvoj. - Rúcho zelené.

Druhý príchod Kristov. - Cirkev končí veľkú drámu vykúpenia. Kristus, ktorý mlčal pred sudcami tohto sveta a mlčí aj dnes, keď ho svet súdi, ozve sa pri poslednom súde.
Kresťania prvých storočí často mysleli na blaženú chvíľu druhého príchodu Kristovho (parúzia), boli naň vždy pripravení a v ich modlitbách často sa ozýval výkrik: *„Maranatha"* (Náš Pane, príď!). Myšlienka parúzie stupňovala sa vo vigíliách, najmä veľkonočnej. Z veľkonočnej vigílie túžba po príchode Pá-

novom prešla aj na nedeľu, ktorá obsiahla meno posledného dňa („deň Pánov" - dies Dominica).

V dnešnej liturgii teda prežívame druhý príchod Spasiteľov. Posledný deň znamená skončenie zemského putovania a bojov Cirkvi (intr.). Pravý kresťanský život je cestou, ktorá vedie do blaženej večnosti (lekcia). Skaza Jeruzalema predobrazuje posledný súd, keď nepriatelia Kristovi, ktorých obrazom boli neverní Židia, musia uznať Kristovo kráľovstvo. No kresťania očakávajú svojho Spasiteľa s radostnou nádejou (evanj.). V tejto nádeji voláme po vyslobodení (ofert.), prežívame Kristovu prítomnosť a požívame jeho hostinu, na ktorú nás vovedie po poslednom súde (kom.).

INTROIT (Jer 29, 11, 12 a 14)

Dicit Dóminus: Ego cógito cogitatiónes pacis, et non afflictiónis: invocábitis me, et ego exáudiam vos: et redúcam captivitátem vestram de cunctis locis. *(Ps 84, 2)* Benedixísti, Dómine, terram tuam: avertísti captivitátem Jacob. ℣. Glória Patri.

Hovorí Pán: Ja obmýšľam myšlienky pokoja, a nie trápenia. Budete volať ku mne, a ja vás vyslyším a vyvediem zo zajatia odvšadiaľ. *(Ž 84, 2)* Milostivý si, Pane, zemi svojej bol, vyviedol si Jakuba zo zajatia. ℣. Sláva Otcu i Synu.

ORÁCIA

Excita, quǽsumus, Dómine, tuórum fidélium voluntátes: ut divíni óperis fructum propénsius exsequéntes, pietátis tuæ remédia majóra percípiant. Per Dóminum.

Povzbuď, prosíme, Pane, vôle svojich verných: aby, horlivejšie uplatňujúc ovocie bohoslužby, obsiahli účinnejšie lieky tvojej dobrotivosti. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

LEKCIA (Kol 1, 9-14)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Colossénses. - Fratres: Non cessámus pro vobis orántes et postulántes, ut impleámini agnitióne voluntátis Dei, in omni sapiéntia et intelléctu spirituáli: ut ambulétis digne Deo per ómnia placéntes: in omni ópere bono fructificántes, et crescéntes in sciéntia Dei: in omni virtúte confortáti secúndum poténtiam claritátis

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Kolosanom. - Bratia! Neprestajne sa za vás modlíme a prosíme, aby vás naplnilo poznanie jeho vôle a všetka duchovná múdrosť a rozumnosť; aby ste žili bohumilo, na jeho úplnú spokojnosť, prinášajúc ovocie všetkých dobrých skutkov a rastúc v poznaní Boha. Aj aby vás posilnil všetkým účinkom svojej slávnej moci a dal vám

ejus, in omni patiéntia, et longanimitáte cum gáudio, grátias agéntes Deo Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis sanctórum in lúmine: qui erípuit nos de potestáte tenebrárum, et tránstulit in regnum Fílii dilectiónis suæ; in quo habémus redemptiónem per sánguinem ejus, remissiónem peccatórum.

trpezlivosti a dobrotivosti, aby ste mohli radostne ďakovať Otcovi, že nás urobil hodnými mať so svätými účasť na údele svetla. On nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna, v ktorom máme skrze jeho krv vykúpenie a odpustenie hriechov.

GRADUÁL (Ž 43, 8-9)

Liberásti nos, Dómine, ex affligéntibus nos: et eos, qui nos odérunt, confudísti. ℣. In Deo laudábimur tota die, et in nómine tuo confitébimur in sæcula.

Ty si zachránil nás pred našimi odporcami, Pane, a tých, ktorí nenávidia nás, si zahubil. ℣. My v Bohu sme sa honosili v každý čas a tvoje meno zvelebovali sme jednostaj.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 129, 1-2)* De profúndis clamávi ad te, Dómine: Dómine, exáudi oratiónem meam. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 129, 1-2)* Z hlbočín volám ku tebe, Pane, ó, Pane, čuj môj hlas. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 24, 15-35)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Cum vidéritis abominatiónem desolatiónis, quæ dicta est a Daniéle prophéta, stantem in loco sancto: qui legit, intélligat: tunc qui in Judæa sunt, fúgiant ad montes: et qui in tecto, non descéndat tóllere áliquid de domo sua: et qui in agro, non revertátur tóllere túnicam suam. Væ autem prægnántibus et nutriéntibus

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Keď na posvätnom mieste uzriete ohavné spustošenie, o ktorom hovorí prorok Daniel - kto toto číta, nech to pochopí - vtedy tí, ktorí sú v Judsku, nech utekajú do vrchov. Kto bude vtedy na streche, nech nesostupuje, aby si vzal niečo z vecí v dome. A kto bude na poli, nech sa už nevracia domov vziať si vrchný oblek.

in illis diébus. Oráte autem, ut non fiat fuga vestra in híeme vel sábbato. Erit enim tunc tribulátio magna, qualis non fuit ab inítio mundi usque modo, neque fiet. Et nisi breviáti fuíssent dies illi, non fíeret salva omnis caro: sed propter eléctos breviabúntur dies illi. Tunc si quis vobis díxerit: Ecce, hic est Christus, aut illic: nolíte crédere. Surgent enim pseudochrísti et pseudoprophétæ, et dabunt signa magna et prodígia, ita ut in errórem inducántur (si fíeri potest) étiam elécti. Ecce prædíxi vobis. Si ergo díxerint vobis: Ecce in desérto est, nolíte exíre: ecce in penetrálibus, nolíte crédere. Sicut enim fulgur exit ab Oriénte, et paret usque in Occidéntem: ita erit et advéntus Fílii hóminis. Ubicúmque fúerit corpus, illic congregabúntur et áquilæ. Statim autem post tribulatiónem diérum illórum sol obscurábitur, et luna non dabit lumen suum, et stellæ cadent de cælo, et virtútes cælórum commovebúntur: et tunc parébit signum Fílii hóminis in cælo: et tunc plangent omnes tribus terræ: et vidébunt Fílium hóminis veniéntem in núbibus cæli cum virtúte multa, et majestáte. Et mittet Angelos suos cum tuba, et voce magna: et congregábunt eléctos ejus a

Beda vtedy ženám v požehnanom stave a tým, ktoré v tých dňoch pridájajú. Preto modlite sa, aby ste nemuseli utekať v zime alebo vo sviatočný deň. Lebo vtedy nastane veľké súženie, akého nebolo od počiatku sveta až doteraz, a ani viac nebude. A keby tie dni (utrpenia) neboly skrátené, ani jediný človek by sa nezachránil. No pre vyvolených skrátia sa tie dni. Ak by vám vtedy niekto povedal: Hľa, tu je Kristus, alebo: Tamto je, neverte! Lebo vystúpia i falošní mesiáši a iní falošní proroci a budú robiť veľké znamenia a zázraky, aby podľa možnosti zviedli aj vyvolených. Hľa, predpovedám vám to. Keby vám teda povedali: Hľa, na púšti je, nevychádzajte! Hľa, skrýva sa v komorách, neverte! Lebo ako blesk zažiari na východe a zasvieti až po západ, taký bude aj príchod Syna človeka. Kdekoľvek bude ležať mŕtvola, tam sa shromaždia aj supy. - Hneď po súžení týchto dní slnko sa zatmie, mesiac nevydá svoje svetlo, aj hviezdy budú padať s neba a pevnosti nebies sa otrasú. Vtedy sa ukáže znamenie Syna človeka na nebi a kvíliť budú všetky národy sveta a uzrú Syna človeka prichádzať na oblakoch neba s veľkou mocou a velebnosťou. Potom rozpošle svojich an-

quátuor ventis, a summis cælórum usque ad términos eórum. Ab árbore autem fici díscite parábolam: cum jam ramus ejus tener fúerit, et fólia nata, scitis, quia prope est æstas: ita et vos cum vidéritis hæc ómnia, scitóte, quia prope est in jánuis. Amen, dico vobis, quia non præteríbit generátio hæc, donec ómnia hæc fiant. Cælum et terra transíbunt, verba autem mea non præteríbunt.

jelov za mohutného zvuku trúb, a shromaždia jeho vyvolených so štyroch svetových strán, od jedného konca neba až po druhý. Od figovníka však naučte sa podobenstvo. Keď mu ratolesť mladne a pučí lístie, viete, že blízko je leto. Tak aj vy, keď toto všetko uzriete, vedzte, že je už blízko, predo dvermi. Veru, vravím vám, nepominie sa toto pokolenie, kým sa toto všetko nestane. Nebo a zem sa pominú, ale moje slová sa nepominú.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 129, 1-2)

De profúndis clamávi ad te, Dómine: Dómine, exáudi oratiónem meam: de profúndis clamávi ad te, Dómine.

Z hlbočín volám ku tebe, Pane, ó, Pane, čuj môj hlas. Z hlbočín volám ku tebe, Pane.

SEKRÉTA

Propítius esto, Dómine, supplicatiónibus nostris: et pópuli tui oblatiónibus, precibúsque suscéptis, ómnium nostrum ad te corda convérte; ut a terrénis cupiditátibus liberáti, ad cæléstia desidéria transeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum, ℟. Amen.

Milostivý buď, Pane, našim úpenlivým prosbám: a prijmúc obety a prosby ľudu svojho, obráť ku sebe srdcia všetkých nás; aby, zbavení zemských žiadostí, povzniesli sme sa k nebeským túžbam. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh, po všetky veky vekov.

℟. Amen.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 547.)

Prefácia o najsv. Trojici, strana 521.

KOMÚNIA (Mk 11, 24)

Amen, dico vobis, quidquid orántes pétitis, crédite, quia accipiétis, et fiet vobis.

Veru, hovorím vám, všetko, o čokoľvek budete žiadať v modlitbe, verte, že dostanete, a stane sa vám.

POSTKOMÚNIA

Concéde nobis, quæsumus, Dómine: ut per hæc sacraménta quæ súmpsimus, quidquid in nostra mente vitiósum est, ipsórum medicatiónis dono curétur. Per Dóminum nostrum.

Dopraj nám, prosíme, Pane: aby hojivou mocou týchto sviatostí, ktoré sme prijali, vyhojilo sa všetko, čo je v našej mysli nerestného. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok. (Doplnkové modlitby III., str. 548.)

PROPRIUM DE SANCTIS

VLASTNÉ OMŠE

NEPOHYBLIVÝCH SVIATKOV

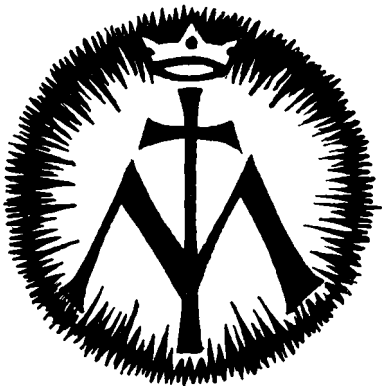

STÁLE SVIATKY LITURGICKÉHO ROKU

Typy svätých vyrástly z ideálov, ktoré oduševňovaly kresťanov prvých storočí. Takýmto hlavným ideálom bolo mučeníctvo a po ňom panenstvo. Mučeník najvernejšie predstavoval obraz Krista, ktorého umučenie doplňoval na svojom tele (Kol I, 24). Sv. panna je obrazom Cirkvi, čistej nevesty Kristovej. Ešte vyššie stál ideál panenstva, spojený s mučeníctvom.

Po mučeníkoch úctu svätých požívali apoštoli, ako nám to prezrádza aj omšový kánon. Stalo sa to jednak preto, lebo boli Kristovými priateľmi a bezprostrednými nositeľmi jeho úradu, ale i preto, lebo boli mučeníkmi.

Mučeníctvo prestalo v 4. storočí. Cirkev síce vždy bude mať mučeníkov, ale zlatá doba mučeníkov sa skončila uzákonením slobody kresťanstva r. 313. Potom si Cirkev uvedomila ďalší ideál svätosti. Bol ním vyznavač (confessor). Martyrium a confessio boly pôvodne totožné: svedectvo za Krista. Ale už za prenasledovania kresťania robili rozdiel medzi tými, ktorí skutočne zomreli, a tými, ktorí síce trpeli, ale nezomreli za Krista. Prvých menovali „martyres" (mučeníci), druhých „confessores" (vyznavači). Od 4. storočia miesto mučeníkov zaujali vyznavači, čiže tí, ktorí sebazapieravým životom uskutočňovali v sebe Kristov ideál a vlastne celý ich život bol svedectvom za Krista. Sv. Silvester I., pápež, sv. Hilár a sv. Martin z Toursu sú prví vyznavači, ktorým Cirkev priznala charakter svätosti. K svätým pannám sa družia sv. vdovy, ktoré sa zriekly pre Krista druhého manželstva. Blahoslavená Panna Mária i ako typ Cirkvi i ako panna a matka v jednej osobe je najvyšším ideálom svätosti.

Vyznavači neskôr sa triedili podľa stavov, biskup ako nositeľ kňazskej hodnosti Kristovej, učiteľ ako účastník na učiteľskom úrade Kristovom, opát ako otec Kristovej rodiny.

Oslavy svätých bývaly pôvodne lokálne. Pri hrobe svätého slávila Cirkev jeho „natale" čiže narodeniny na výročitý deň jeho smrti. Naše oltáre podnes opatrujú pozostatky svätých, najmä mučeníkov. Prenášaním pozostatkov alebo ich delením prechádzal aj kult svätých na iné miesta, až sa stal všeobecným najprv pre známejších, napokon pre všetkých.

Úcta svätých je charakteristickou črtou Cirkvi Kristovej, ktorá v nich vidí nielen orodovníkov u Boha, ale aj účtyhodný vzor Kristovho nasledovania. Pozostatky a obrazy svätých požívajú relatívnu úctu, ktorá im patrí vzhľadom na svätého, ktorého pamiatku nám pripomínajú.

Cirkev obetou oslavuje sviatky svätých. Obeta sv. omše je podstatným jadrom každej liturgickej oslavy. Sv. omša, ako obeta mystického Krista, nám sprostredkuje reálnu prítomnosť Kristovu pri liturgickej oslave. Svätí sú našimi spoluúdmi v Kristu. V novozákonnej obete sa obetuje Kristus a obetuje, ako Hlava, aj svoje mystické telo, Cirkev, veriacich i svätých. K obete Kristovej sa druží hlavne obeta svätého, ktorého práve oslavujeme. V omši sme spojení so všetkými oslávencami Božími (porovn. v kánone modlitbu „Communi-

cantes"). Ale v deň sviatku príslušného svätého si uvedomujeme zvlášť jeho prítomnosť. Kostol sa nám stáva domácnosťou svätého. On sám nás vedie na ofertórium k oltáru, aby sme v podobe svojich darov (chleba a vína) obetovali seba; na premenenie on sprevádza Krista medzi nás, s Kristom a so svätým tvoríme obetné spoločenstvo a konečne v dome svätého zasadáme k obetnej hostine.
Najsvätejšiu obetu ovenčuje, pripravuje a doplňuje liturgická modlitba (cirkevné hodinky čiže oficium). V nočnej časti oficia čiže vo vigíliách prežívame zemský život svätého, jeho boje a utrpenie. Po tme prichádza svetlo, po boji víťazstvo. Po tme zemského života svitá svätému svetlo oslávenia, stretnutie sa s Kristom, ktorý svojmu vernému bojovníkovi odovzdáva korunu večnej slávy. Denná časť oficia (malé hóry) rozvádza nebeskú slávu svätého. Oslava sa končí večerami, ktoré v majestátnom pozadí zapadajúceho slnka nám umožňujú pohľad do neopísateľnej krásy svadby Baránka, ktorému svätý spieva hymnus vďaky, Magnifikat. Aj my sa pripájame a ďakujeme za svoje vyvolenie. Heslá, ktoré v tomto misáli uvádzame na záhlaví omšového formulára, charakterizujú život svätého. Označujeme i miesto, kde je svätý pochovaný. V duchu putujeme k jeho hrobu, kde Cirkev slávi na jeho sviatok ako by štáciu.

Vigília Sv. Ondreja

apoštola 29. novembra

Rúcho fialové.

Prvý učeník. - Omša vigílie líči prvé stretnutie sv. Ondreja s Majstrom a poučuje nás o požehnaní, ktoré spočívalo na apoštolovi.
Sv. Saturnínus, na ktorého si vo sv. omši spomíname, zomrel mučenníckou smrťou ako starec v Ríme koncom 3. storočia; tam je aj pochovaný.

Ak táto vigília pripadne na nedeľu, slávime ju v predošlú sobotu (bez spomienky sv. Saturnína), druhá *orácia* je o bl. P. Márii, tretia proti nepriateľom Cirkvi alebo za pápeža. (Doplnk. modl. VI., str. 551.)

INTROIT (Mt 4, 18 a 19)

Dóminus secus mare Galilææ vidit duos fratres, Petrum et Andréam, et vocávit eos: Veníte post me: fáciam vos fíeri piscatóres hóminum. *(Ps 18, 2)* Cæli enárrant glóriam Dei: et ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum. ℣. Glória Patri.

Pán uzrel na brehu Galilejského mora dvoch bratov, Petra a Ondreja, a povolal ich: Poďte za mnou a urobím vás rybármi ľudí. *(Ž 18, 2)* Nebesá rozprávajú slávu Božiu, obloha hlása dielo jeho rúk. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

Bez *glórie.*

ORÁCIA

Quǽsumus, omnípotens Deus: ut beátus Andréas Apóstolus, cujus prævenímus festivitátem, tuum pro nobis im-

Prosíme, všemohúci Bože: nech blahoslavený Ondrej, Apoštol, ktorého sviatku predvečer slávime, vyprosí

plóret auxílium; ut a nostris reátibus absolúti, a cunctis étiam perículis eruámur. Per Dóminum nostrum.

nám tvoju pomoc; aby sme, zbavení svojich vín, vytrhnutí boli aj zo všetkých nebezpečenstiev. Skrze Pána.

Spomienka sv. Saturnína, mučeníka:

Deus, qui nos beáti Saturníni Mártyris tui concédis natalítio pérfrui: ejus nos tríbue méritis adjuvári. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý nám dopriavaš zplna zažiť pamiatku narodenia blahoslaveného Saturnína, Mučeníka svojho: udeľ nám podporu z jeho zásluh. Skrze Pána.

Tretia *orácia* o bl. P. Márii *(Concéde)*. (Doplnk. modl. VI., str. 551.)

V advente druhá *orácia* z predchádzajúcej nedele, tretia o sv. Saturnínovi.

LEKCIA *(Benedíctio Dómini)* z omše vigílie apoštolov *Ego autem*, str. 3*.

GRADUÁL (Ž 138, 17-18)

Nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est princípátus eórum. ℣. Dinumerábo eos: et super arénam multiplicabúntur.

Veľkej úcte tešia sa tvoji priatelia, Bože, silne je upevnená ich vláda. ℣. Spočítam ich a bude ich viac než piesku.

EVANJELIUM (Jn 1, 35-51)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Stabat Joánnes, et ex discípulis ejus duo. Et respíciens Jesum ambuléntem, dixit: Ecce Agnus Dei. Et audiérunt eum duo discípuli loquéntem, et secúti sunt Jesum. Convérsus autem Jesus, et videns eos sequéntes se, dicit eis: Quid quæritis? Qui dixérunt ei: Rabbi (quod dicitur interpretátum Magíster), ubi hábitas? Dicit eis: Veníte, et vidéte. Venérunt, et vidérunt, ubi manéret, et apud eum mansérunt die illo: hora autem erat quasi décima. Erat autem Andréas,

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Jána. - Za onoho času bol (tam) Ján a dvaja z jeho učeníkov. Uzrel Ježiša, ktorý práve išiel tadiaľ, a povedal: Hľa, Baránok Boží! Počuli tie slová oni dvaja učeníci a odišli za Ježišom. Tu sa Ježiš obrátil, a keď videl, že idú za ním, spýtal sa ich: Čo hľadáte? Povedali mu: Rabbi, - čo v preklade znamená Učiteľ, - kde bývaš? Odpovedal im: Poďte, a uvidíte! Išli teda (s ním), videli, kde býva, a zostali ten deň u neho. Toto sa (totiž) stalo okolo desiatej. Jeden z týchto dvoch, ktorí to počuli od

frater Simónis Petri, unus ex duóbus, qui audíerant a Joánne, et secúti fúerant eum. Invénit hic primum fratrem suum Simónem, et dicit ei: Invénimus Messíam (quod est interpretátum Christus). Et addúxit eum ad Jesum. Intúitus autem eum Jesus, dixit: Tu es Simon, fílius Jona: tu vocáberis Cephas, quod interpretátur Petrus. In crástinum vóluit exíre in Galilæam, et invénit Philíppum. Et dicit ei Jesus: Séquere me. Erat autem Philíppus a Bethsáida, civitáte Andréæ et Petri. Invénit Philíppus Nathánael, et dicit ei: Quem scripsit Móyses in lege, et prophétæ, invénimus Jesum, fílium Joseph a Názareth. Et dixit ei Nathánael: A Názareth potest áliquid boni esse? Dicit ei Philíppus: Veni, et vide. Vidit Jesus Nathánael veniéntem ad se, et dicit de eo: Ecce vere Israelíta, in quo dolus non est. Dicit ei Nathánael: Unde me nosti? Respóndit Jesus, et dixit ei: Priúsquam te Philíppus vocáret, cum esses sub ficu, vidi te. Respóndit ei Nathánael, et ait: Rabbi, tu es Fílius Dei, tu es Rex Israel. Respóndit Jesus, et dixit ei: Quia dixi tibi: Vidi te sub ficu, credis; majus his vidébis. Et dicit ei: Amen, amen dico vobis, vidébitis cælum apértum, et Angelos Dei

Jána a odišli za Ježišom, bol Ondrej, brat Šimona Petra. Zaraz vyhľadal brata Šimona a povedal mu: Našli sme Mesiáša, - čo v preklade znamená Pomazaný. I priviedol ho k Ježišovi. Ježiš pozrel na neho a povedal mu: Ty si Šimon, syn Jánov. Budeš sa však volať Kefas, - to znamená Peter (Skala). Druhého dňa sa Ježiš rozhodol odísť do Galiley. Stretol Filipa a Ježiš ho vyzval: Poď so mnou! Filip bol tiež z Betsaidy, z mesta Ondrejovho a Petrovho. Filip sa zasa stretol s Natanaelom a povedal mu: Našli sme toho, o ktorom písal Mojžiš v zákone a proroci, Ježiša z Nazareta, syna Jozefovho! Nato mu Natanael vravel: Či môže z Nazareta pochádzať niečo dobrého? Filip mu odpovedal: Poď a presvedč sa! Keď Ježiš zazrel prichádzať Natanaela, povedal o ňom: Hľa, pravý Izraelita, v ktorom niet lesti! Natanael sa ho opýtal: Odkiaľ ma poznáš? Ježiš mu odpovedal: Prv, ako ťa Filip zavolal, videl som ťa, keď si bol pod figovníkom! Natanael mu povedal: Učiteľ, ty si (naozaj) Syn Boží! Ty si kráľ Izraela! Ježiš mu odpovedal: Pretože som ti povedal, že som ťa videl pod figovníkom, veríš? Uvidíš ešte väčšie veci! Potom dodal: Veru, veru, hovorím vám, uvidíte

ascendéntes, et descendéntes supra Fílium hóminis.

nebesá otvorené a anjelov Božích sostupovať a vystupovať nad Synom človeka!

OFERTÓRIUM (Ž 8, 6-7)

Glória et honóre coronásti eum: et constituísti eum super ópera mánuum tuárum, Dómine.

Slávou a počestnosťou korunoval si ho, dal si mu vládu nad dielami svojich rúk, Pane.

SEKRÉTA

Sacrándum tibi, Dómine, munus offérimus: quo beáti Andréæ Apóstoli solémnia recoléntes, purificatiónem quoque nostris méntibus implorámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Obetný dar prinášame tebe, Pane, na posvätenie: ktorým uctievame sviatok blahoslaveného Ondreja, Apoštola, a vyprosujeme si aj očistenie svojich myslí. Skrze Pána nášho.

Druhá *sekréta* o sv. Saturnínovi:

Munera, Dómine, tibi dicáta sanctífica: et, intercedénte beáto Saturníno Mártyre tuo, per hæc éadem nos placátus inténde. Per Dóminum nostrum.

Dary, venované tebe, Pane, posväť: a na prímluvu blahoslaveného Saturnína, Mučeníka svojho, tak isto aj na nás milostivo shliadni, usmierený nimi. Skrze Pána.

Tretia *sekréta* o bl. P. Márii. (Doplnk. modl. VI., str. 551.)

V advente druhá *sekréta* z predchádzajúcej nedele, tretia o sv. Saturnínovi. *Prefácia* spoločná, str. 515.

KOMÚNIA (Jn 1, 41 a 42)

Dicit Andréas Simóni fratri suo: Invénimus Messíam, qui dícitur Christus: et addúxit eum ad Jesum.

Hovorí Ondrej Šimonovi, svojmu bratovi: Našli sme Mesiáša, ktorý sa nazýva Kristus. A priviedol ho k Ježišovi.

POSTKOMÚNIA

Percéptis, Dómine, sacraméntis supplíciter exorámus: ut, intercedénte beáto Andréa Apóstolo tuo, quæ pro illíus veneránda gérimus passióne, nobis proficiant ad medélam. Per Dóminum.

Po prijatí sviatostí, Pane, úpenlivo prosíme: aby na orodovanie blahoslaveného Ondreja, Apoštola tvojho, to, čo konáme na uctenie jeho utrpenia, slúžilo nám na ozdravenie. Skrze Pána.

Druhá *postkomúnia* o sv. Saturnínovi:

Sanctíficet nos, quǽsumus, Dómine, tui percéptio sacraménti: et intercessióne Sanctórum tuórum tibi reddat accéptos. Per Dóminum.

Nech nás posvätí, prosíme, Pane, prijatie tvojej svätosti: a na orodovanie Svätých tvojich nech nás učiní príjemnými tebe. Skrze Pána.

Tretia *postkomúnia* o bl. P. Márii. (Doplnk. modl. VI., str. 551.)

V advente druhá *postkomúnia* z predchádzajúcej nedele, tretia o sv. Saturnínovi.

Sv. Ondreja

apoštola 30. novembra

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho červené.

Apoštol kríža. - Bol bratom sv. Petra. Ako učeník sv. Jána Krstiteľa pripojil sa k božskému Majstrovi spolu so sv. Jánom evanjelistom, keď Krstiteľ ukázal na neho slovami: „Ajhľa, Baránok Boží!" Podľa starej tradície evanjelium hlásal v Malej Ázii a na Balkáne, kde v meste Patras (Grécko) skonal mučenníckou smrťou na kríži. Oficium ho oslavuje ako „apoštola kríža". Jeho telo preniesli najprv do Carihradu (357), hlavu r. 1462 uložili v bazilike sv. Petra v Ríme. Dnes odpočíva v arcibisk. katedrále v Amalfi (Taliansko). Omša nám črtá myšlienku druhého povolania Ondrejovho pri Genezaretskom jazere. Patrí medzi kniežatá Cirkvi (intr., grad., ofert.). Ako hlásateľ evanjelia kliesni cestu viere (lekcia). Evanjelium líči jeho povolanie za rybára duší. Ku Kristovej obete dnešného dňa aj sv. Ondrej kladie na oltár svoju krížovú smrť. Nasledujme apoštolovu ochotu pri pozvaní Kristovom.

INTROIT (Ž 138, 17)

Mihi autem nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est principátus eórum. *(Ps ib. 1-2)* Dómine, probásti me, et cognovísti me: tu cognovísti sessiónem meam, et resurrectiónem meam. ℣. Glória Patri.

Ja však vo veľkej úcte mám priateľov tvojich, Bože, ich vláda je silne upevnená. *(Ž tž. 1-2)* Ty, Pane, skúmaš ma a ty ma znáš, znáš ma, či sedím a či stojím. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Majestátem tuam, Dómine, supplíciter exorámus: ut sicut Ecclésiæ tuæ beátus Andréas Apóstolus éxstitit prædicátor et rector, ita apud te sit pro nobis perpétuus intercéssor. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Velebnosť tvoju, Pane, pokorne vzývame: aby blahoslavený Ondrej, Apoštol, ako stal sa učiteľom a správcom tvojej Cirkvi, tak bol u teba ustavičným zastancom nás. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

LEKCIA (Rim 10, 10-18)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Fratres: Corde enim créditur ad justítiam: ore autem confésio fit ad salútem. Dicit enim Scriptúra: Omnis, qui credit in illum, non confundétur. Non enim est distínctio Judæi, et Græci: nam idem Dóminus ómnium, dives in omnes, qui ínvocant illum. Omnis enim, quicúmque invocáverit nomen Dómini, salvus erit. Quómodo ergo invocábunt, in quem non credidérunt? Aut quómodo credent ei, quem non audiérunt? Quómodo autem áudient sine prædicánte? Quómodo vero prædicábunt, nisi mittántur? sicut scriptum est: Quam speciósi pedes evangelizántium pacem, evangelizántium bona! Sed non omnes obœdiunt Evangélio. Isaías enim dicit: Dómine, quis crédidit audítui nostro? Ergo fides ex audítu, audítus autem per verbum Christi. Sed dico: Numquid non audiérunt? Et quidem in omnem terram exívit sonus eórum, et in fines orbis terræ verba eórum.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Bratia! Srdcom totiž veríme, aby sme boli ospravedlnení a ústami vyznávame (vieru), aby sme boli spasení. Aj Písmo hovorí: Kto v neho verí, nebude zahanbený! Nieto teda rozdielu medzi Židom a Grékom, pretože ten istý je Pán všetkých, bohatý pre všetkých, ktorí ho vzývajú. Lebo každý, kto bude vzývať meno Pánovo, bude spasený. Ako však budú vzývať toho, v ktorého ešte neuverili? A ako uveria v toho, o ktorom ešte nepočuli? A ako počujú bez kazateľa? A (kazatelia) ako budú kázať, ak nie sú poslaní? Je totiž napísané: Prekrásne sú nohy tých, ktorí zvestujú pokoj a blaho! Lenže nie všetci poslušne prijali blahozvesť. Tak hovorí aj Izaiáš: Pane, ktože uveril našim slovám? Viera teda (závisí) od hlásania a hlásanie je zasa z poverenia Kristovho. Spytujem sa však: Či azda nepočuli? Isteže! Lebo: Po celej zemi rozniesol sa ich hlas, slová ich až do končín sveta!

GRADUÁL (Ž 44, 17-18)

Constítues eos príncipes super omnem terram: mémores erunt nóminis tui, Dómine. ℣. Pro pátribus tuis nati sunt tibi fílii: proptérea pópuli confitebúntur tibi.

Ustanovíš ich za kniežatá celej zeme, budú pamätať na meno tvoje, Pane. ℣. Namiesto tvojich otcov budú tvoji synovia, preto teba budú zvelebovať národy.

Allelúja, allelúja. ℣. Diléxit Andréam Dóminus in odórem suavitátis. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Zamiloval si Pán Ondreja ako vôňu ľúbeznú. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 4, 18-22)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Ambulans Jesus juxta mare Galilææ, vidit duos fratres, Simónem, qui vocátur Petrus, et Andréam fratrem ejus, mitténtes rete in mare (erant enim piscatóres), et ait illis: Veníte post me, et fáciam vos fíeri piscatóres hóminum. At illi contínuo, relíctis rétibus, secúti sunt eum. Et procédens inde, vidit álios duos fratres, Jacóbum Zebedæi et Joánnem, fratrem ejus, in navi cum Zebedæo, patre eórum, reficiéntes rétia sua: et vocávit eos. Illi autem statim, relíctis rétibus et patre, secúti sunt eum.

Krédo.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času, keď Ježiš chodil po brehu Galilejského mora, uzrel dvoch bratov, Šimona, ktorého nazval Petrom, a Ondreja, jeho brata, ako spúšťali sieť do mora; boli totiž rybármi. I povedal im: Poďte za mnou, a urobím vás rybármi ľudí! Oni hneď opustili svoje siete a nasledovali ho. Keď sa odtiaľ ďalej poberal, zazrel iných dvoch bratov, Jakuba, (syna) Zebedejovho, a jeho brata Jána. Boli na loďke so svojím otcom Zebedejom a opravovali si siete. Aj týchto povolal. Oni hneď zanechali loďku a otca a išli za ním.

OFERTÓRIUM (Ž 138, 17)

Mihi autem nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est principátus eórum.

Ja však vo veľkej úcte mám priateľov tvojich, Bože, ich vláda je silne upevnená.

SEKRÉTA

Sacrifícium nostrum tibi, Dómine, quæsumus, beáti Andréæ Apóstoli precátio sancta concíliet: ut in cujus honóre solémniter exhibétur, ejus méritis efficiátur accéptum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Prefácia o apoštoloch, strana 523.

Obetu našu, prosíme, Pane, svätý príhovor blahoslaveného Ondreja, Apoštola, nech učiní príjemnou tebe: aby stala sa prijateľnou pre zásluhy toho, na ktorého počesť slávnostne sa prednáša. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Mt 4, 19-20)

Veníte post me: fáciam vos fíeri piscatóres hóminum: at illi contínuo, relíctis rétibus, secúti sunt Dóminum.

Poďte za mnou a urobím vás rybármi ľudí. A oni hneď opustili svoje siete a nasledovali Pána.

POSTKOMÚNIA

Súmpsimus, Dómine, divína mystéria, beáti Andréæ Apóstoli festivitáte lætántes: quæ, sicut tuis sanctis ad glóriam, ita nobis, quæsumus, ad véniam prodésse perfícias. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prijali sme, Pane, božské tajomstvá, tešiac sa zo sviatku blahoslaveného Ondreja, Apoštola: učiň, prosíme, aby tak, ako ony pomohly tvojim svätým k osláveniu, nám prispely k odpusteniu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Bibiany

panny a mučenice — 2. decembra

Polodvoj. - Rúcho červené.

Potomok rodiny mučeníckej. - Všetci členovia jej rodiny zomreli mučeníckou smrťou. Ani ju nemohla zviesť k odpadlíctvu hriešna žena, ktorej ju odovzdali do opatery. Za panovania Juliána Odpadlíka zbičovali ju na smrť (363). Pápež Simplícius vystavil o sto rokov neskôr nad jej rodinným domom kostol, v ktorom podnes odpočívajú jej pozostatky.

OMŠA *Me exspectavérunt*, str. 66*, okrem:

ORÁCIA

Deus, ómnium largítor bonórum, qui in fámula tua Bibiána cum virginitátis flore martýrii palmam conjunxísti: mentes nostras ejus intercessióne tibi caritáte conjúnge; ut amótis perículis, prǽmia consequámur ætérna. Per Dóminum.

Bože, darca všetkých dobrôt, ktorý v služobnici svojej Bibiane s kvetom panenstva spojil si palmu mučeníctva: na jej príhovor spoj sa skrze lásku s našimi dušami; aby po odstránení nebezpečenstiev obsiahli sme večné odmeny. Skrze Pána.

Sv. Františka Xaverského

vyznavača — 3. decembra

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Adventný kazateľ pohanov. - Patril medzi prvých spoločníkov sv. Ignáca z Loyoly. Z poverenia sv. zakladateľa podobral sa na veľké dielo hlásať evanjelium národom Indie a Japonska a vykonával ho duchom pravého apoštola.

Zomrel na ostrove Sancian pri južnom pobreží Číny r. 1552. Hrob má v meste Goa (India). Omša ho oslavuje ako horlivého pracovníka pri šírení kráľovstva Božieho.

INTROIT (Ž 118, 46-47)

Loquébar de testimóniis tuis in conspéctu regum, et non confundébar: et meditábar in mandátis tuis, quæ diléxi nimis. *(Ps 116, 1-2)* Laudáte Dóminum omnes gentes, laudáte eum omnes pópuli: quóniam confirmáta est super nos misericórdia ejus, et véritas Dómini manet in ætérnum. ℣. Glória Patri.

Rozprávať budem o predpisoch tvojich pred pohľadom kráľov a nebudem sa hanbiť. A budem rozjímať o tvojich príkazoch, ktoré veľmi milujem. *(Ž 116, 1-2)* Chváľte Pána všetky národy, oslavujte ho všetci ľudia, bo jeho milosrdenstvo je utvrdené nad nami a vernosť Pánova trvá naveky. ℣. Sláva Otcu i Synu.

ORÁCIA

Deus, qui Indiárum gentes beáti Francísci prædicatióne, et miráculis Ecclésiæ tuæ aggregáre voluísti: concéde propítius, ut cujus gloriósa mérita venerámur, virtútum quoque imitémur exémpla. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý kázňami a zázrakmi blahoslaveného Františka chcel si kmene Indov pripojiť ku svojej Cirkvi: udeľ milostivo, aby nasledovali sme aj príklady čností toho, ktorého slávne zásluhy uctievame. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA *(Corde enim)* zo sviatku sv. Ondreja, 30. nov., str. 770.

GRADUÁL (Ž 91, 13 a 14)

Justus ut palma florébit: sicut cedrus Líbani multiplicábitur in domo Dómini. *(Ps ib. 3)* ℣. Ad annuntiándum mane misericórdiam tuam, et veritátem tuam per noctem.

Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť v dome Pánovom. *(Ž tiež. 3)* ℣. Zarána ohlasovať tvoje milosrdenstvo a tvoju vernosť zanocí.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Jac 1, 12)* Beátus vir, qui suffert tentatiónem: quóniam cum probátus fúerit, accípiet corónam vitæ. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Jak 1, 12)* Blahoslavený muž, ktorý vytrvá v skúškach, lebo keď sa osvedčí, dostane korunu života. Aleluja.

EVANJELIUM (Mk 16, 15-18)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Marcum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Eúntes in mundum univérsum, prædicáte Evangélium omni creatúræ. Qui credíderit, et baptizátus fúerit, salvus erit: qui vero non credíderit, condemnábitur. Signa autem eos, qui credíderint, hæc sequéntur: In nómine meo dæmónia ejícient: linguis loquéntur novis: serpéntes tollent: et si mortíferum quid bíberint, non eis nocébit: super ægros manus impónent, et bene habébunt.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Marka. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Iďte do celého sveta a kážte evanjelium všetkému stvoreniu! Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; ale kto neuverí, bude odsúdený. A tých, ktorí uveria, budú sprevádzať tieto znamenia: V mojom mene budú vyháňať zlých duchov, novými jazykmi budú hovoriť, hady budú brať (do rúk), ak niečo smrtonosného vypijú, neuškodí im. Na chorých budú klásť ruky, a tí ozdravejú.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 25)

Véritas mea, et misericórdia mea cum ipso: et in nómine meo exaltábitur cornu ejus.

Vernosť a milosť moja s ním, a v mojom mene povýši sa jeho roh.

Sekréta z omše *Justus*, str. 59*.

KOMÚNIA (Mt 24, 46-47)

Beátus servus, quem cum vénerit dóminus, invénerit vigilántem: amen, dico vobis, super ómnia bona sua constítuet eum.

Blahoslavený služobník, ktorého Pán pri svojom príchode nájde bedliť. Veru, hovorím vám, ustanoví ho nad celým svojím majetkom.

Postkomúnia z omše *Justus*, str. 59*.

Sv. Petra Chryzologa

biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi — 4. decembra

Dvoj. - Rúcho biele.

Zvestovateľ prichádzajúceho Kráľa. - Sixtus III. vymenoval ho za biskupa Ravenny na žiadosť sv. Petra, ktorý sa zjavil pápežovi vo sne (orácia). Z jeho kázní nám ostalo 170, ktoré dostatočne odôvodňujú jeho prímeno ako „Zlatovravného". Zomrel okolo r. 450. Jeho hrob je v Imole (Taliansko).

Sv. Barbora bola dcérou bohatého obchodníka v Nikomédii a s radosťou obeovala svoj mladý život za Krista r. 306. Patrí k štrnástim sv. pomocníkom a

je patrónkou baníkov a delostrelcov, pomocnicou v nebezpečenstve ohňa a patrónkou dobrej smrti. Jej hrob je v Piazenze, podľa iných v Kijeve.
OMŠA *In médio*, spoločná učiteľom Cirkvi, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Petrum Chrysólogum Doctórem egrégium, divínitus præmonstrátum, ad regéndam, et instruéndam Ecclésiam tuam éligi voluísti: præsta, quæsumus, ut, quem Doctórem vitæ habúimus in terris, intercessórem habére mereámur in cælis. Per Dóminum.

Bože, ktorý si chcel, aby blahoslavený Peter Chryzolog, znamenitý Učiteľ, s neba vopred označený, bol zvolený riadiť a vzdelávať tvoju Cirkev: dopraj, prosíme, aby toho, ktorého na zemi mali sme za Učiteľa života, v nebi zaslúžili sme mať za prímluvníka. Skrze Pána.

Spomienka sv. Barbory z omše *Loquébar*, str. 63*.

GRADUÁL (Sir 44, 16)

Ecce sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo. ℣. *(Ib 20)* Non est invéntus símilis illi, qui conserváret legem Excélsi.
Allelúja, allelúja. *(Ps 109, 4)* Tu es sacérdos in ætérnum, secúndum órdinem Melchísedech. Allelúja.

Ajhľa, veľkňaz, ktorý vo svojich dňoch zapáčil sa Bohu. ℣. *(tž. 20)* Nenašiel sa, kto by ako on zachovával zákon Najvyššieho.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 109, 4)* Ty si kňaz podľa radu Melchizedechovho naveky, aleluja.

Krédo.

KOMÚNIA (Mt 25, 20 a 21)

Dómine, quinque talénta tradidísti mihi: ecceália quinque superlucrátus sum. Euge, serve bone, et fidélis, quia in pauca fuísti fidélis, supra multa te constítuam: intra in gáudium Dómini tui.

Pane, päť talentov odovzdal si mi a hľa, ešte iných päť som získal. Správne, sluha dobrý a verný. Keďže si bol nad málom verný, nad mnohým ustanovím teba; vojdi do radosti svojho Pána.

Spomienka Sv. Sabasa

opáta 5. decembra

Jednod. - Rúcho biele.

Horliteľ pustovníckeho a mníšskeho života. - Má len spomienku v omši feriálnej. Pochádzal z Kapadócie. V Palestíne založil kláštory pre pustovníkov. Najslávnejší z nich je laura sv. Sabasa pri Jeruzaleme, kde ako

deväťdesiatštyriročný starec umrel v mimoriadnej svätosti a úcte r. 532. Pozostatky v Benátkach. V Ríme má starobylý chrám na Aventíne. Na Východe požíva neobyčajnú úctu.
OMŠA *Os justi*, str. 59*.

Sv. Mikuláša

biskupa a vyznavača

6. decembra

Dvoj. - Rúcho biele.

Veselý darca. - Pochádzal z Patary (Lýcia) a bol biskupom v Myre. Požíval veľkú úctu pre mnohé zázraky (orácia) a štedrosť. Patril k najväčším postavám biskupov 4. storočia a ako taký zúčastnil sa aj na sneme nicejskom (325). Umrel okolo r. 350. Jeho úcta je na Východe všade veľmi rozšírená. Je patrónom východnej Cirkvi.
Omša líči obraz sv. Mikuláša ako vznešeného veľkňaza a verného správcu Kristovej pokladnice, za ktorú čnosť Spasiteľ odmenil ho večnou slávou.

INTROIT (Sir 45, 30)

Státuit ei Dóminus testaméntum pacis, et príncipem fecit eum: ut sit illi sacerdótii dignitas in ætérnum. *(Ps 131, 1)* Meménto, Dómine, David: et omnis mansuetúdinis ejus. ℣. Glória Patri.

Uzavrel s ním Pán smluvu pokoja a učinil ho kniežaťom, aby mal kňazskú dôstojnosť naveky. *(Ž 131, 1)* Pamätaj, Pane, na Dávida a na všetku jeho nábožnosť. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui beátum Nicoláum Pontíficem innúmeris decorásti miráculis: tríbue, quǽsumus; ut ejus méritis et précibus a gehénnæ incéndiis liberémur. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý blahoslaveného Mikuláša, Biskupa, vyznačil si nespočetnými zázrakmi: udeľ, prosíme; aby pre jeho zásluhy a prosby boli sme oslobodení od pekelných plameňov. Skrze Pána.

LEKCIA (Žid 13, 7-17)

Léctio Epístolae beáti Pauli Apóstoli ad Hebræos. - Fratres: Mementóte præpositórum vestrórum, qui vobis locúti sunt verbum Dei: quorum intuéntes éxitum conversatiónis, imitámini fidem. Jesus Christus heri et hódie: ipse et in sæcula.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Židom. - Bratia! Spomínajte si na tých predstavených, ktorí vám zvestovali slovo Božie! Všímajte si dobre, aký bol koniec ich života a nasledujte ich vieru! Ježiš Kristus je ten istý včera i dnes i naveky! Nedajte sa

Doctrínis váriis et peregrínis nolíte abdúci. Optimum est enim grátia stabilíre cor, non escis, quæ non profuérunt ambulántibus in eis. Habémus altáre, de quo édere non habent potestátem, qui tabernáculo desérviunt. Quorum enim animálium infértur sanguis pro peccáto in Sancta per pontíficem, horum córpora cremántur extra castra. Propter quod et Jesus, ut sanctificáret per suum sánguinem pópulum, extra portam passus est. Exeámus ígitur ad eum extra castra, impropérium ejus portántes. Non enim habémus hic manéntem civitátem, sed futúram inquírimus. Per ipsum ergo offerámus hóstiam laudis semper Deo, idest fructum labiórum confiténtium nómini ejus. Beneficéntiæ autem, et communiónis nolíte oblivísci: tálibus enim hóstiis promerétur Deus. Obœdíte præpósitis vestris, et subjacéte eis. Ipsi enim pervígilant, quasi ratiónem pro animábus vestris redditúri.

teda zavádzať rozmanitými a cudzími náukami! Je predsa lepšie posilňovať si srdce milosťou než pokrmami, z ktorých nemajú nijakého úžitku tí, čo z nich žijú. My máme oltár, z ktorého nemajú práva jesť tí, ktorí konajú bohoslužbu v stánku (Starého zákona). A ako telá zvierat, ktorých krv veľkňaz vnášal do svätyne za hriechy, bývaly pálené za ohradou, tak aj Ježiš trpel za bránami (mesta), aby svojou vlastnou krvou posvätil ľud. Vyjdime aj my k nemu za ohradu a znášajme jeho pohanenie! Lebo tu nemáme trvalého miesta, ale hľadáme si budúce. (Kristovým) prostredníctvom vždy prinášajme Bohu obetu chvály, totižto ovocie úst, vyznávajúcich jeho meno! Nezabúdajte ani na dobročinné sbierky, lebo Boh má zaľúbenie v takýchto obetách! Poslúchajte predstavených a buďte im poddaní, lebo oni bedlia nad vašimi dušami a vydajú z toho počet!

GRADUÁL (Ž 88, 21-23)

Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum: manus enim mea auxiliábitur ei: et bráchium meum confortábit eum. ℣. Nihil proficiet inimícus in eo: et fílius iniquitátis non nocébit ei. Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 91,*

Našiel som služobníka svojho Dávida, olejom svojím svätým som ho pomazal, aby s ním bola moja ruka a moje rameno posilňovalo ho. ℣. Neoklame ho nepriateľ a syn nepravosti mu neuškodí. Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 91,*

13) Justus ut palma florébit: sicut cedrus Líbani multiplicábitur. Allelúja.

13) Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť. Aleluja.

EVANJELIUM *(Homo péregre)* z omše vyznavača biskupa *Státuit*, str. 43*.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 25)

Véritas mea, et misericórdia mea cum ipso: et in nómine meo exaltábitur cornu ejus.

Vernosť a milosť moja s ním a v mojom mene povýši sa jeho roh.

SEKRÉTA

Sanctífica, quǽsumus, Dómine Deus, hæc múnera, quæ in solemnitáte sancti Antístitis tui Nicolái offérimus: ut per ea vita nostra inter advérsa et próspera ubíque dirigátur. Per Dóminum.

Posväť, prosíme, Pane Bože, tieto dary, ktoré prinášame vo sviatok svätého Biskupa tvojho Mikuláša: aby ony všade, v šťastí aj nešťastí, riadily náš život. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Ž 88, 36-38)

Semel jurávi in sancto meo: semen ejus in ætérnum manébit: et sedes ejus sicut sol in conspéctu meo, et sicut luna perfécta in ætérnum, et testis in cælo fidélis.

Raz na svoju som svätosť prisahal: Semeno jeho bude trvať naveky, jeho trón bude ako slnko predo mnou, sťa mesiac, ktorý trvá naveky, on, svedok verný na nebi.

POSTKOMÚNIA

Sacrifícia, quæ súmpsimus, Dómine, pro solemnitáte sancti Pontíficis tui Nicolái, sempitérna nos protectióne consérvent. Per Dóminum.

Obety, ktoré prijali sme, Pane, na sviatok svätého Veľkňaza tvojho Mikuláša, nech zachovajú nás ustavičnou ochranou. Skrze Pána.

Sv. Ambróza

biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 7. decembra

Spomienka vigílie Nepoškvrneného Počatia bl. P. Márie

Dvoj. - Rúcho biele.

Učiteľ sladkej výrečnosti. - Narodený okolo r. 340 v Treviri. Ako prefekt mesta Milána a ešte katechumen r. 374 v dnešný deň bol prozreteľnostne vyvolený za biskupa. Vyznačoval sa učením a nepoddajnosťou. Jeho

homílie tak zapôsobily na sv. Augustína, že sa dal pokrstiť. Jeho hymny prešly do liturgie. Odpočíva vo vlastnom chráme v Miláne.
Môže sa sláviť aj *omša* vigílie Nepoškvrneného Počatia so *spomienkou* sv. Ambróza, viď nasledujúcu omšu.

OMŠA *In médio*, spoločná učiteľom Cirkvi, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui pópulo tuo ætérnæ salútis beátum Ambrósium minístrum tribuísti: præsta, quæsumus, ut quem Doctórem vitæ habúimus in terris, intercessórem habére mereámur in cælis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Bože, ktorý ľudu svojmu blahoslaveného Ambróza udelil si za vysluhovateľa večnej spásy: dopraj, prosíme, aby toho, ktorého na zemi mali sme za Učiteľa života, v nebi zaslúžili sme mať za prímluvníka. Skrze Pána nášho.

Spomienka férie adventu (z predošlej nedele) a vigílie Nepoškvrneného Počatia (viď nasl. omšu).

GRADUÁL (Sir 44, 16)

Ecce sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo. ℣. *(Ib. 20)* Non est invéntus símilis illi, qui conserváret legem Excélsi.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 109, 4)* Jurávit Dóminus, et non pœnitébit eum: Tu es sacérdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech. Allelúja.

Ajhľa, Veľkňaz, ktorý vo svojich dňoch zapáčil sa Bohu. ℣. *(tž. 20)* Nenašiel sa, kto by ako on zachovával zákon Najvyššieho.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 109, 4)* Prisahal Pán, a želieť nebude: Ty si kňaz podľa radu Melchizedechovho naveky.
Aleluja.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 25)

Véritas mea, et misericórdia mea cum ipso: et in nómine meo exaltábitur cornu ejus.

Vernosť a milosť moja s ním a v mene mojom povýši sa jeho roh.

SEKRÉTA

Omnípotens sempitérne Deus, múnera tuæ majestáti oblátа, per intercessiónem beáti Ambrósii Confessóris tui, atque Pontíficis, ad perpétuam no-

Všemohúci večný Bože, učiň, nech dary, prinesené tvojej velebnosti, na prímluvu blahoslaveného Ambróza, tvojho Vyznavača a Veľkňaza,

bis fac provenire salútem. Per Dóminum nostrum.

prispejú nám k večnej spáse. Skrze Pána nášho.

KOMÚNIA (Ž 88, 36-38)

Semel jurávi in sancto meo: semen ejus in ætérnum manébit, et sedes ejus sicut sol in conspéctu meo, et sicut luna perfécta in ætérnum, et testis in cælo fidélis.

Raz na svoju som svätosť prisahal: semeno jeho bude trvať naveky, jeho trón bude ako slnko predo mnou, sťa mesiac, ktorý trvá naveky, on, svedok verný na nebi.

POSTKOMÚNIA

Sacraménta salútis nostræ suscipiéntes, concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut beáti Ambrósii Confessóris tui, atque Pontíficis nos ubique orátio ádjuvet, in cujus veneratióne hæc tuæ obtúlimus majestáti. Per Dóminum nostrum.

Prijmúc sviatosti svojej spásy, všemohúci Bože, prosíme, udeľ: aby všade pomáhal nám príhovor blahoslaveného Ambróza, tvojho Vyznavača a Veľkňaza, pri ktorého oslave velebnosti tvojej priniesli sme túto obetu. Skrze Pána nášho.

Posledné *evanjelium* vigílie, str. 1113.

Vigília Nepoškvrneného Počatia Bl. P. M.

Spomienka sv. Ambróza, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi — tiež 7. decembra

Rúcho fialové.

Matka šľachetného milovania. - Cirkev nás pozýva na zajtrajší sviatok. Oslavuje P. Máriu a povoláva nás, aby sme sa občerstvili pri jej bohatstve, ktorým ju obdaril Boh (lekcia). V evanjeliu tiahne pred našimi očami dlhý rad jej slávnych predkov.

INTROIT (Ž 65, 16)

Veníte, audíte, et narrábo, omnes, qui timétis Deum, quanta fecit Dóminus ánimæ meæ. *(Ps ib. 1-2)* Jubiláte Deo omnis terra, psalmum dícite nómini ejus: date glóriam laudi ejus. ℣. Glória Patri et Fílio.

Poďte a počúvajte, budem rozprávať, všetci, ktorí bojíte sa Boha, čo mojej duši učinil Pán! *(Ž tž. 1-2)* Jasajte Bohu, všetky zeme, spievajte o nádhere jeho mena, znamenitú mu chválu vzdávajte. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

Bez *glória*.

ORÁCIA

Deus, qui Unigéniti tui Matrem ab originâli culpa in sua Conceptióne mirabíliter præservásti: da, quæsumus; ut sua nos intercessióne munítos, corde mundos fácias suæ interésse festivitáti. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý Matku svojho Jednorodeného pri jej Počatí zázračne uchránil si pred dedičnou vinou: daj, prosíme; aby my, chránení jej prímluvou, s čistým srdcom mohli sme sa zúčastniť na jej slávnosti. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

Spomienka sv. Ambróza (z predošlej omše) a férie adventnej (z predošlej nedele).

LEKCIA (Sir 24, 23-31)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Ego quasi vitis fructificávi suavitátem odóris: et flores mei fructus honóris et honestátis. Ego mater pulchræ dilectiónis, et timóris, et agnitiónis, et sanctæ spei. In me grátia omnis viæ et veritátis, in me omnis spes vitæ, et virtútis. Transíte ad me omnes, qui concupíscitis me, et a generatiónibus meis implémini. Spíritus enim meus super mel dulcis, et hæréditas mea super mel et favum. Memória mea in generatiónes sæculórum. Qui edunt me, adhuc esúrient: et qui bibunt me, adhuc sítient. Qui audit me, non confundétur: et qui operántur in me, non peccábunt. Qui elúcidant me, vitam ætérnam habébunt.

Čítanie z knihy Múdrosti. - Ja ako vinič prinášam ľubovonné plody, lebo z mojich kvetov vzrastá skvelé a prevzácne ovocie. Ja som matka šľachetného milovania, bázne, poznania a svätej nádeje. U mňa je všetka milosť pre každé spravodlivé počínanie, u mňa je všetka nádej na čnostný život. Pristúpte ku mne (všetci), ktorí túžite po mne, a nasýťte sa z mojich plodov. Lebo na mňa si spomenúť je sladšie, ako je med, a mňa mať je (sladšie), ako je plást medu. Spomínať ma budú na večné pokolenia. Tí, ktorí mňa požívajú, budú (ešte) väčšmi lačnieť, a tí, ktorí zo mňa pijú, budú (ešte) väčšmi smädiť. Kto mňa poslúcha, nedôjde zahanbenia, a tí, ktorí sa pri diele môjho vedenia držia, nezažijú neúspech. Tí, ktorí iným dajú poznať moje svetlo, budú mať večný život.

GRADUÁL (Prís 9, 1)

Sapiéntia ædificávit sibi domum, excídit colúmnas septem. ℣. *(Ps 86, 1-2)* Fundaménta ejus in móntibus sanctis: díligit Dóminus portas Sion super ómnia tabernácula Jacob.

Múdrosť si postavila dom, vykresala sedmoro stĺpov. ℣. *(Ž 86, 1-2)* Miluje Pán na svätých vrchoch svoju základňu, sionské brány, väčšmi ako všetky Jakubove príbytky.

EVANJELIUM *(Liber generatiónis)* zo sviatku Nar. bl. P. M., 8. sept., str. 1113.

OFERTÓRIUM (Pies 6, 2)

Ego dilécto meo, et diléctus meus mihi, qui páscitur inter lília.

Ja patrím milému môjmu a milý mne; on sa pasie medzi ľaliami.

SEKRÉTA

Múnera nostra, Dómine, apud tuam cleméntiam immaculátæ Dei Genitrícis comméndet orátio: quam ab omni origináli labe præservásti, ut dignum Fílii tui habitáculum éffici mererétur: Qui tecum vivit.

Dary naše, Pane, tvojej láskavosti nech odporúča príhovor nepoškvrnenej Rodičky Božej: ktorú uchránil si pred každou dedičnou škvrnou, aby zaslúžila si stať sa vhodným príbytkom Syna tvojho: Ktorý s tebou žije.

Druhá *sekréta* o sv. Ambrózovi; tretia z férie adventnej.

KOMÚNIA (Pies 6, 9)

Quæ est ista, quæ progréditur quasi auróra consúrgens, pulchra ut luna, elécta ut sol, terríbilis ut castrórum ácies ordináta?

Kto je tá, ktorá vystupuje ako vychádzajúca zornička, krásna ako mesiac, jasná ako slnko, hrozná ako šík, pripravený do boja?

POSTKOMÚNIA

Concéde, miséricors Deus, fragilitáti nostræ præsídium: ut qui immaculátæ Conceptiónis Genitrícis unigéniti Fílii tui festivitátem prævenímus; intercessiónis ejus auxílio a nostris iniquitátibus resurgámus. Per eúndem Dñum.

Udeľ, milosrdný Bože, pomoc našej krehkosti: aby my, ktorí slávime predvečer sviatku Nepoškvrneného Počatia Rodičky jednorodeného Syna tvojho; podporou jej prímluvy povstali sme zo svojich nepravostí. Skrze tohože Pána.

Druhá *postkomúnia* o sv. Ambrózovi; tretia z férie adventnej.

Nepoškvrnené Počatie Bl. Panny Márie

8. decembra

Dvoj. 1. triedy s obyčajnou oktávou. - Rúcho biele.

Celá krásna si, Mária! - Tento sviatok oslavuje vieroučný článok Cirkvi, že Matka Božia od prvopočiatku života nebola dotknutá dedičným hriechom, ale požívala plnosť milostí. Počiatky tohto sviatku siahajú na Východe až do 6.-7. storočia a na Západe do 9. storočia. Sixtus IV. zaviedol ho v Ríme už r. 1477 a Kliment XI. rozšíril ho pre celú Cirkev (1708). Pius IX. z príležitosti vyhlásenia dogmy o Nepoškvrnenom Počatí 8. dec. 1854 povýšil ho do radu povinných sviatkov a konečne Lev XIII. dal mu dnešnú hodnosť. Tento sviatok pôvodne nesúvisel s adventom. Narodenie blahosl. Panny Márie oslavuje Cirkev 8. septembra, teda deväť mesiacov predtým slávi počatie Matky Spasiteľovej. (Takto súvisí napr. aj Zvestovanie P. Márie, 25. marca, s Narodením Pána, 25. decembra.) Lenže sviatok Nepoškvrneného Počatia veľmi vhodne sa zaraďuje do doby adventnej, ktorá má charakter mariánsky.
Sv. omša vo všetkých vlastných textoch prízvukuje mimoriadne omilostnenie Matky Spasiteľovej. Hneď v úvode počujeme ďakovnú pieseň Máriinu za toľké vyznačenie (intr.). Nepoškvrnené počatie je ovocím vykúpenia, ale aj prípravou vhodného príbytku pre vtelené Slovo Božie (orácia). Boh vyvolil od večnosti Matku pre svojho Syna, preto Cirkev prilieha vo prenáša smysel čítania z knihy Múdrosti na osobu Matky Božej (lekcia). Evanjelium nám zvestuje pozdrav, ktorý posiela sám Boh skrze anjela Gabriela Panne nazaretskej. Keď sa v tejto sv. omši pripravujeme na príchod Spasiteľov, cítime, že medzi nami je jeho Matka, s ňou konáme túto prípravu a ju pozdravujeme v svojom kruhu (ofert). Návšteva Kristova znamená aj návštevu jeho Matky u nás. Prežívame ju a pri prijímaní Tela Kristovho, zrodeného z najčistejšej Panny, cítime, že aj „nám učinil veľké veci" Pán (komún.).

INTROIT (Iz 61, 10)

Gaudens gaudébo in Dómino, et exsultábit ánima mea in Deo meo: quia índuit me vestiméntis salútis; et induménto justítiæ circúmdedit me, quasi sponsam ornátam monílibus suis. *(Ps 29, 2)* Exaltábo te, Dómine, quóniam suscepísti me: nec delectásti inimícos meos super me. ℣. Glória Patri.

Radostne plesám v Pánovi a jasá duša moja v Bohu mojom, lebo obliekol ma do rúcha spasenia a priodel ma odevom spravodlivosti ako nevestu, ozdobenú svojimi skvostami. *(Ž 29, 2)* Oslavovať budem teba, Pane, lebo vyslobodil si ma a nepriateľom mojim nedopriał si zo mňa radosti. ℣. Sláva Otcu i Synu.

ORÁCIA

Deus, qui per immaculátam Vírginis Conceptiónem dignum Fílio tuo habitáculum præparásti: quæsumus; ut, qui ex morte ejúsdem Fílii

Bože, ktorý nepoškvrneným Počatím Panny pripravil si vhodný príbytok Synovi svojmu: prosíme, aby ty, ktorý pre predvídanú smrť tohože

tui prævísa eam ab omni labe præservásti,nos quoque mundos ejus intercessióne ad te pervenire concédas. Per eúndem Dóminum nostrum.

Syna svojho uchránil si ju pred každou škvrnou, doprial si, aby na jej príhovor aj my došli sme čistí ku tebe. Skrze tohože Pána nášho.

Spomienka adventnej férie (modlitby predošlej nedele).

LEKCIA (Prís 8, 22-35)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Dóminus possédit me in inítio viárum suárum, ántequam quidquam fáceret a princípio. Ab ætérno ordináta sum, et ex antíquis, ántequam terra fíeret. Nondum erant abýssi, et ego jam concépta eram: necdum fontes aquárum erúperant: necdum montes gravi mole constíterant: ante colles ego parturiébar: adhuc terram non fécerat, et flúmina, et cárdines orbis terræ. Quando præparábat cælos, áderam: quando certa lege, et gyro vallábat abýssos: quando æthera firmábat sursum, et librábat fontes aquárum: quando circúmdabat mari términum suum, et legem ponébat aquis, ne transírent fines suos: quando appendébat fundaménta terræ. Cum eo eram cuncta compónens: et delectábar per síngulos dies, ludens coram eo omni témpore, ludens in orbe terrárum: et delíciæ meæ esse cum fíliis hóminum. Nunc ergo, fílii, audíte me: Beáti, qui custódiunt vias meas. Audíte disciplínam, et estóte sapiéntes, et nolíte abjícere

Čítanie z knihy Múdrosti. - Pán vládol mnou hneď od počiatku svojich ciest, prv, než bol stvoril od pradávna čokoľvek. Od večnosti som ustanovená, od počiatku, prv, než bol povstal svet. Nebolo ešte morských priehlbní, keď ja som sa už zrodila, nebolo ešte žriedel s chrliacimi vodami. Prv, než sa boly vrchy vhrúžily, pred pahorkami som sa zrodila, prv, než bol nivy učinil a planiny a prvé hrudy na zemekruhu. Keď zhotovoval nebesá, tam bola som, keď odmeriaval klenbu nad morskými priehlbinami, keď upevňoval mraky vo výši, keď dával dúžieť žriedlam morskej hlbiny, keď vymedzoval moru jeho hranicu, by vody neprelievaly sa cez svoj breh, keď ustaľoval zemské základy, nuž ja som bola uňho chovankou a bola som deň po deň jeho rozkošou a hrala som sa pred ním v každý čas, na kruhu jeho zeme hrávala som sa a moja rozkoš je byť medzi synmi ľudskými. A teraz počúvajteže ma, synovia: Blažení sú tí, ktorí moje cesty varujú. Počujte

eam. Beátus homo, qui audit me, et qui vígilat ad fores meas quotídie, et obsérvat ad postes óstii mei. Qui me invénerit, invéniet vitam, et háuriet salútem a Dómino.

naučenie, aby ste sa stali múdrymi, a nezanedbávajte ho! Blažený človek, ktorý ma počúva a ktorý bdie deň po deň vedľa mojich dvier a strežie na veraje mojich brán! Lebo kto nájde mňa, ten život nachodí a preukáže sa mu milosť od Pána.

GRADUÁL (Jdt 13, 23)

Benedícta es tu, Virgo María, a Dómino Deo excélso, præ ómnibus muliéribus super terram. ℣. *(Ib. 15, 10)* Tu glória Jerúsalem, tu lætítia Israel, tu honorificéntia pópuli nostri.

Požehnaná si, Panna Mária, od Pána, Boha najvyššieho, nad všetky ženy na zemi. ℣. *(Tž. 15, 10)* Ty si sláva Jeruzalema, ty radosť Izraela, ty česť ľudu nášho.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Cant 4, 7)* Tota pulchra es, María: et mácula originális non est in te. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Pies 4, 7)* Celá krásna si, Mária, a dedičnej škvrny niet na tebe. Aleluja.

Vo votívnych omšiach po Septuagézime miesto *aleluje* s veršom:

TRAKTUS (Ž 86, 1-2)

Fundaménta ejus in móntibus sanctis: díligit Dóminus portas Sion super ómnia tabernácula Jacob. ℣. *(Ib. 3)* Gloriósa dicta sunt de te, cívitas Dei. ℣. *(Ib. 5)* Homo natus est in ea, et ipse fundávit eam Altíssimus.

Miluje Pán na svätých vrchoch svoju základňu, sionské brány, väčšmi ako všetky Jakubove príbytky. ℣. *(Ž tž. 3)* Preslávne veci hovoria sa o tebe, Božie mesto. ℣. *(Ž tž. 5)* Muž za mužom sa narodili v ňom a sám Najvyšší upevnil ho.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Jdt 15, 10)* Tu glória Jerúsalem, tu lætítia Israel, tu honorificéntia pópuli nostri. Allelúja. ℣. *(Cant 4, 7)* Tota pulchra es, María: et mácula originális non est in te. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Jdt 15, 10)* Ty si sláva Jeruzalema, ty radosť Izraela, ty česť ľudu nášho. Aleluja. ℣. *(Pies 4, 7)* Celá krásna si, Mária, a dedičnej škvrny niet na tebe. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 1, 26-28)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Missus est Angelus Gábriel a Deo in civitátem Galilææ, cui nomen Názareth, ad Vírginem desponsátam viro, cui nomen erat Joseph, de domo David, et nomen Vírginis María. Et ingréssus Angelus ad eam dixit: Ave, grátia plena: Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času poslal Boh anjela Gabriela do galilejského mesta, ktoré sa volalo Nazaret, k Panne, zasnúbenej mužovi z rodu Dávidovho, menom Jozefovi. Meno Panny bolo Mária. Keď vošiel k nej anjel, povedal: Zdravas, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami!

Krédo cez celú oktávu.

OFERTÓRIUM (Lk 1, 28)

Ave, María, grátia plena: Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus. Allelúja.

Zdravas, Mária, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami. Aleluja.

SEKRÉTA

Salutárem hóstiam, quam in solemnitáte (commemoratióne) immaculátæ Conceptiónis beátæ Vírginis Maríæ tibi, Dómine, offérimus, súscipe, et præsta: ut sicut illam tua grátia præveniénte ab omni labe immúnem profitémur; ita ejus intercessióne a culpis ómnibus liberémur. Per Dóminum nostrum.

Spasiteľnú obetu, ktorú včase slávnosti (spomienky) nepoškvrneného Počatia blahoslavenej Panny Márie prinášame tebe, Pane, prijmi a uteš: aby tak, ako vyznávame, že skrze tvoju predchádzajúcu milosť nedotkla sa jej nijaká poškvrna; na jej prímluvu aj my boli sme oslobodení od všetkých previnení. Skrze Pána.

Spomienka férie (z predošlej nedele).

Prefácia o bl. P. Márii *(Et te in Conceptióne Immaculáta - A teba v Nepoškvrnenom Počatí)*, str. 522.

KOMÚNIA

Gloriósa dicta sunt de te, María: quia fecit tibi magna qui potens est.

Slávne veci hovoria sa o tebe, Mária, lebo tebe učinil veľké veci ten, ktorý je mocný.

POSTKOMÚNIA

Sacraménta quæ súmpsimus, Dómine, Deus noster: illíus in nobis culpæ vúlnera réparent; a qua immaculátam beátæ Maríæ Conceptiónem singuláriter præservásti. Per Dóminum nostrum.

Sviatosti, ktoré sme prijali, Pane, Bože náš: nechže v nás zahoja rany po tej vine, pred ktorou jedinečne uchránil si nepoškvrnené Počatie blahoslavenej Márie. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Spomienka férie (z predošlej nedele).

V oktáve používame OMŠU sviatku s *glóriou* a *krédom*, druhá *orácia* predošlej nedele, tretia o Duchu Svätom (VII.) na str. 551.

Deň v Oktáve Nep. Počatia

10. decembra

Spomienka sv. Melchiada, pápeža a mučeníka

Polodvoj. - Rúcho biele.

Sv. Melchiades (panoval 311-314) síce nezomrel ako mučeník, ale pre mnohé utrpenie zaslúžil si tento titul. Dožil sa túženej slobody Cirkvi. Hrob má v chráme sv. Silvestra v Ríme, hlavu uctievajú v bazilike lateránskej. OMŠA sviatku, str. 783, druhá *orácia* sv. Melchiada (z omše pápežov *Si díligis me)*, str. 6*, tretia férie (predošlej nedele).

OMŠA sv. Melchiada: *Si díligis me* (spoločná pápežom), str. 6*.

Sv. Damaza I.

pápeža a vyznavača

11. decembra

Polodvoj. - Rúcho biele.

„Pas baránky moje!" - Tento slávny pápež španielskeho pôvodu (panoval v r. 366-384) staral sa veľmi o posvätné katakomby, pohrebisko sv. mučeníkov, ktorých hroby ozdoboval vlastnými básňami, keďže bol básnikom a spevákom. Sv. Hieronyma poveril latinským prekladom Písma svätého (Vulgáta). Aj o liturgiu má veľké zásluhy. Jeho telo odpočíva v chráme, ktorý sám vybudoval, S. Laurentius in Damaso, v Ríme.

Spoločná OMŠA pápežov *Si díligis me*, str. 6*. *Spomienka* oktávy Nepoškvrn. Počatia bl. P. M. (ako vo sviatok), str. 783, 786, a férie (z predošlej nedele). *Krédo* pre oktávu. - *Prefácia* apoštolov, str. 523.

Sv. Lucie

panny a mučenice

13. decembra

Dvoj. - Rúcho biele.

Lucia nám svieti v adventnom šere. - Panna zo Syrakúz, ktorá pre svojho Božského Ženícha pohrdla zemským ženíchom a podstúpila mučenícku smrť sťatím asi r. 304. Hrob má v Benátkach v benediktínskom kostole na ostrove San Giorgio. Meno Lucia znamená „svietiaca".

Sv. omša oslavuje jej panenstvo a vytrvalosť v mučení. Pri sv. omši sme jedno so sv. Luciou, s ňou sa aj my zasväcujeme Kristovi (lekcia) a nachádzame drahocennú perlu kráľovstva Kristovho (evanj.), za ktoré všetko obetujeme.

INTROIT (Ž 44, 8)

Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem: proptérea unxit te Deus, Deus tuus, óleo lætítiæ præ consórtibus tuis. *(Ps ib. 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri.

Spravodlivosť mala si rada a nenávidela si nepravosť, zato Boh, tvoj Boh, pomazal teba olejom radosti viac ako tvoje družky. *(Ž tž. 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi. ℣. Sláva Otcu.

Orácia z omše panien *Dilexísti*, str. 69*.
Spomienka oktávy Nepoškvr. Počatia, str. 783, a férie (z predošlej nedele).
LEKCIA z omše *Dilexísti*, str. 70*.

GRADUÁL (Ž 44, 8)

Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem. ℣. Proptérea unxit te Deus, Deus tuus, óleo lætítiæ.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Ib. 3)* Diffúsa est grátia in lábiis tuis: proptérea benedíxit te Deus in ætérnum. Allelúja.

Spravodlivosť mala si rada a nenávidela si nepravosť. ℣. Zato teba pomazal Boh, tvoj Boh, olejom radosti.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž tž. 3)* Na tvojich perách vyliala sa ľúbeznosť, preto tebe požehnal Boh naveky. Aleluja.

EVANJELIUM *(Símile est regnum)* z omše *Cognóvi*, str. 80*.
Krédo pre oktávu.

OFERTÓRIUM (Ž 44, 15 a 16)

Afferéntur Regi vírgines post eam: próximæ ejus afferéntur tibi in lætítia et exsultatióne: adducéntur in templum Regi Dómino.

Privádzajú kráľovi panny za ňou, družky jej, s radosťou a plesaním uvádzajú ich v palác kráľovský.

Sekréta z omše panien *Dilexísti*, str. 72*.
Druhá *sekréta* o Nepoškvrnenom Počatí, strana 786; tretia adventnej férie.
Prefácia o bl. P. Márii *(Et te in Conceptióne Immaculáta - A teba v Nepoškvrnenom Počatí)*, str. 522.

KOMÚNIA (Ž 118, 161-162)

Príncipes persecúti sunt me gratis, et a verbis tuis formidávit cor meum: lætábor ego

Kniežatá prenasledovaly ma bez príčiny, lenže sa bálo moje srdce tvojich slov.

super elóquia tua, quasi qui invénit spólia multa.

Z výrokov tvojich natešená som sťa ten, ktorý našiel korisť bohatú.

Postkomúnia z omše *Dilexísti*, str. 73*.

Druhá *postkomúnia* o Nepoškvrnenom Počatí, str. 787; tretia adventnej férie.

Oktáva Nepoškvrneného Počatia Bl. P. M.

Dvoj. väčší. - Rúcho biele. 15. decembra

Všetko ako vo sviatok, str. 783.

Sv. Euzebia

biskupa a mučeníka 16. decembra

Polodvoj. - Rúcho červené.

Nositeľ adventnej túžby. - Narodil sa na Sardínii, stal sa biskupom vo Vercelli (severné Taliansko). Nezomrel smrťou mučeníckou, ale pre obranu pravej viery vytrpel od ariánov toľko prenasledovania, že si právom zaslúžil mučenícku hodnosť. Umrel 1. aug. 370. Dnes je výročie jeho biskupskej vysviacky. Jeho hrob je vo Vercelli.

OMŠA mučeníka a biskupa *Sacerdótes Dei*, str. 14*.

Vigília Sv. Tomáša

apoštola 20. decembra

Rúcho fialové.

OMŠA vigílie apoštolov *Ego autem*, str. 2*, so *spomienkou* adventnej férie (predošlej nedele) a bl. P. Márie *(Deus, qui ex útero)*, určená pre dobu adventnú (Doplnkové modlitby I., str. 544).

Ak pripadá na kántrový deň, môžeme voliť alebo OMŠU kántrovej férie so *spomienkou* a *posledným evanjeliom* vigílie, str. 2*, tretia *orácia* o bl. P. Márii (adventná), str. 544, alebo (obyčajná tichá omša) o vigílii so *spomienkou* a *posledným evanjeliom* kántrovej férie, tretia *orácia* o bl. P. Márii (adventná).

Sv. Tomáša

apoštola 21. decembra

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho červené.

Spasiteľ žiada vieru v to, čo sme nevideli. - Apoštol svoje pochybovanie o zmŕtvychvstaní Ježišovom napravil horlivým rozširovaním kráľovstva Božieho (v Arménii, Médii, Perzii a Indii) a svoju vernosť ku Kristovi potvrdil mučeníckou smrťou. Jeho telo spočívalo najprv v Edesse (Sýria), teraz v Ortone (Taliansko).

Sv. omša oslavuje jeho apoštolskú hodnosť a prácu na budovaní Cirkvi, ktorej sme aj my údmi (lekcia). Aj my vidíme osláveného Spasiteľa a dotýkame sa jeho rán (evanj.). Sv. omšu prežívame v osobe apoštola.

INTROIT (Ž 138, 17)

Mihi autem nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est principátus eórum. *(Ps ib. 1-2)* Dómine, probásti me et cognovísti me: tu cognovísti sessiónem meam et resurrectiónem meam. ℣. Glória Patri.

Ja však vo veľkej úcte mám priateľov tvojich, Bože, silne upevnená je ich vláda. *(Ž tž. 1-2)* Ty, Pane, skúmaš ma a ty ma znáš, znáš ma, či sedím a či stojím. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Da nobis, quæsumus, Dómine, beáti Apóstoli tui Thomæ solemnitátibus gloriári: ut ejus semper et patrocíniis sublevémur, et fidem cóngrua devotióne sectémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Daj nám, prosíme, Pane, tešiť sa zo slávnosti blahoslaveného Tomáša, Apoštola tvojho: aby boli sme vždy podporovaní jeho ochranou aj s náležitou odovzdanosťou žili sme podľa viery. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Spomienka férie (z predošlej nedele) alebo kántrového dňa.

LEKCIA (Ef 2, 19-22)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Ephésios. - Fratres: Jam non estis hóspites, et ádvenæ; sed estis cives sanctórum, et doméstici Dei: superædificáti super fundaméntum apostolórum, et prophetárum, ipso summo angulári lápide Christo Jesu: in quo omnis ædificátio constrúcta crescit in templum sanctum in Dómino: in quo et vos coædificámini in habitáculum Dei in Spíritu.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Efezanom. - Bratia! Už nie ste cudzinci, ani príšelci, ale ste spoluobčania svätých, a príslušníci (rodiny) Božej. Spočívate na základe, ktorým sú apoštoli a proroci, a na uhlovom kameni, ktorým je sám Ježiš Kristus. Na ňom každá stavba, náležite pospájaná, rastie vo svätý chrám Pánov. A na ňom aj vy ste budovaní v príbytok Boží, v Duchu (Svätom).

GRADUÁL (Ž 138, 17-18)

Nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est principátus eórum. ℣.

Veľkej úcte tešia sa tvoji priatelia, Bože, ich vláda je silne upevnená. ℣. Keby som po-

Dinumerábo eos: et super arénam multiplicabúntur. Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 32, 1)* Gaudéte, justi, in Dómino: rectos decet collaudátio. Allelúja.

rátať ich chcel, viac je ich ako piesku. Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 32, 1)* Plesajte, spravodliví, v Pánovi: statočným sluší chválospev. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 20, 24-29)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Thomas, unus ex duódecim, qui dícitur Dídymus, non erat cum eis, quando venit Jesus. Dixérunt ergo ei álii discípuli: Vídimus Dóminum. Ille autem dixit eis: Nisi vídero in mánibus ejus fixúram clavórum, et mittam dígitum meum in locum clavórum, et mittam manum meam in latus ejus, non credam. Et post dies octo, íterum erant discípuli ejus intus, et Thomas cum eis. Venit Jesus jánuis clausis, et stetit in médio, et dixit: Pax vobis. Deínde dicit Thomae: Infer dígitum tuum huc, et vide manus meas, et affer manum tuam, et mitte in latus meum: et noli esse incrédulus, sed fidélis. Respóndit Thomas, et dixit ei: Dóminus meus, et Deus meus. Dixit ei Jesus: Quia vidísti me, Thoma, credidísti: beáti, qui non vidérunt, et credidérunt.

✠ Stať zo sv. Evanjelia podľa Jána. - Za onoho času Tomáš, jeden z dvanástich, nazvaný Dvojčaťom, nebol s nimi, keď prišiel Ježiš. I povedali mu ostatní učeníci: Videli sme Pána! On im odvrával: Ak len neuvidím na jeho rukách jazvy po klincoch a nevložím prst do rán po klincoch a nevložím mu ruku do boku, neuverím! O osem dní jeho učeníci boli zasa v tej (sieni) a aj Tomáš bol medzi nimi. Tu vošiel Ježiš, hoci dvere boly zatvorené, stal si doprostred a pozdravil ich: Pokoj vám! Potom hovoril Tomášovi: Daj sem prst, a pozri moje ruky! Daj sem ruku, a vlož ju do môjho boku! A nebuď neveriaci, ale veriaci! Odpovedal mu Tomáš: Pán môj a Boh môj! Ježiš ho napomenul: Uveril si, Tomáš, pretože si ma videl, ale blahoslavení sú tí, ktorí nevideli, a uverili.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 18, 5)

In omnem terram exívit sonus éorum: et in fines orbis terræ verba eórum.

Do celej zeme nesie sa ich zvuk a výpovede ich až zemekruhu na okraj.

SEKRÉTA

Débitum tibi, Dómine, nostræ réddimus servitútis, supplíciter exorántes: ut suffrágiis beáti Thomæ Apóstoli, in nobis tua múnera tueáris, cujus honoránda confessióne laudis tibi héstias immolámus. Per Dóminum.

Svoju povinnú službu konáme tebe, Pane, skrúšene prosiaci: aby chránil si v nás svoje dary na príhovor blahoslaveného Tomáša, Apoštola, na ktorého sviatok, hodný úcty, prinášame tebe obety chvály. Skrze Pána.

Spomienka férie alebo kántrového dňa. - *Prefácia* o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Jn 20, 27)

Mitte manum tuam, et cognósce loca clavórum: et noli esse incrédulus, sed fidélis.

Vystri svoju ruku a presvedč sa o ranách po klincoch a nebuď neveriaci, lež veriaci.

POSTKOMÚNIA

Adésto nobis, miséricors Deus: et intercedénte pro nobis beáto Thoma Apóstolo, tua circa nos propitiátus dona custódi. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Pomôž nám, milosrdný Bože: a pre blahoslaveného Tomáša, Apoštola, primlúvajúceho sa za nás, milostivo ochraňuj v nás svoje dary. Skrze Pána nášho.

Spomienka férie alebo kántrového dňa.

Sviatky svätých po Vianociach od 25. decembra až do konca oktávy Zjavenia Pána nájdeme medzi sviatkami pohyblivými (Proprium de Tempore), str. 107 - 143.

Deň v Oktáve Zjavenia Pána 11. januára

Spomienka sv. Hygína, pápeža a mučeníka

Polodvoj. - Rúcho biele.

Sv. Hygín nasledoval po sv. Telesforovi a okolo r. 140 umrel za Krista. OMŠA sviatku Zjavenia, str. 132; *spomienka* sv. Hygína *(Gregem tuum)* z omše pápežov *(Si diligis me)*, str. 6*, a bl. P. Márie (Doplnk. modl. II.), str. 546.

Sv. Hilára biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi

Spomienka sv. Félixa, kňaza a mučeníka 14. januára

Dvoj. - Rúcho biele.

Jeho slovo zaznelo v strede Cirkvi. - Pochádzal z Akvitánie, Francúzska. Ako biskup v Poitiers vyznačil sa bojom proti ariánom a teologickými spismi. Umrel r. 367. Jeho hrob je v Parme (Taliansko) v tamojšom dóme. Sv. Félix bol kňazom v svojom rodisku Nole (Kampánia, Taliansko). Za Décia viackrát trpel prenasledovanie a mučenie, z ktorého sa vyslobodil zá-

sahom Božím. Zomrel prirodzenou smrťou (asi r. 260), keď mnohých priviedol k pravej viere. Jeho telo leží vo vlastnom nádhernom chráme v Nole.
OMŠA *In médio*, spoločná učiteľom Cirkvi, str. 49*.
Spomienka sv. *Félixa*, kňaza a mučeníka:

ORÁCIA

Concéde, quǽsumus, omnípotens Deus: ut ad melióre m vitam Sanctórum tuórum exémpla nos próvocent; quátenus quorum solémnia ágimus, étiam actus imitémur. Per Dóminum.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby príklady Svätých tvojich povzbudily nás k lepšiemu životu; a keď oslavujeme ich sviatky, nech aj skutky napodobňujeme. Skrze Pána nášho.

SEKRÉTA

Hóstias tibi, Dómine, beáti Felícis Mártyris tui dicátas méritis benígnus assúme: et ad perpétuum nobis tríbue proveníre subsídium. Per Dóminum nostrum.

Obetné dary, obetované tebe, Pane, pre zásluhy blahoslaveného Félixa, Mučeníka tvojho, dobrotivo prijmi: a udeľ, aby staly sa nám trvalou pomocou. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Quǽsumus, Dómine, salutáribus repléti mystériis: ut beáti Felícis Mártyris tui, cujus solémnia celebrámus, oratiónibus adjuvémur. Per Dóminum nostrum.

Prosíme, Pane, naplnení spasiteľnými tajomstvami: aby nás napomáhaly modlitby blahoslaveného Félixa, Mučeníka tvojho, ktorého sviatok oslavujeme. Skrze Pána.

Sv. Pavla prvého pustovníka, vyznavača 15. januára

Spomienka sv. Maura, opáta
Dvoj. - Rúcho biele.

Samota rodí svätých. - Keď mal 16 rokov, prvý z kresťanov odišiel do egyptskej púšte v Thebais; požíval veľkú vážnosť a zomrel v dokonalej svätosti ako stotrinásťročný starec. Sv. Anton, pustovník, videl slávny vchod jeho duše do neba. On aj pochoval telo prvého pustovníka. Jeho hlavné relikvie sú v chráme sv. Petra a v chráme P. Márie na Kapitole v Ríme.
Sv. Maurus, učeník sv. Benedikta, je vzorom rehoľníckej poslušnosti. Z rozkazu sv. Benedikta šiel ratovať svojho topiaceho spolurehoľníka sv. Placida a nezbadal, že kráča po povrchu vody jazera. Benediktínsku rehoľu rozšíril vo Francúzsku. Zomrel r. 565. Hrob má v Glanfeuil (Francúzsko).
Omša pripodobňuje sv. Pavla palme, ktorej ovocie požíval (intr., grad.). Pre Krista opovrhol svetom a jeho pôžitkami (lekcia) a prijal jeho jarmo (evanj). Známkou jeho života bola duchovná radosť (ofert., komún.).

INTROIT (Ž 91, 13-14)

Justus ut palma florébit: sicut cedrus Líbani multiplicábitur: plantátus in domo Dómini, in átriis domus Dei nostri. *(Ps ib. 2)* Bonum est confitéri Dómino: et psállere nómini tuo, Altíssime. ℣. Glória Patri et Fílio et Spirítui Sancto. Sicut erat.

Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť. Tí, ktorí sú zasadení v dome Pánovom, v nádvoriach Boha nášho budú prekvitať. *(Ž tž. 2)* Dobre je oslavovať Pána a spievať tvojmu menu, Najvyšší. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui nos beáti Pauli Confessóris tui ánnua solemnitáte lætíficas: concéde propítius; ut, cujus natalítia cólimus, étiam actiónes imitémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý nás potešuješ výročitým sviatkom blahoslaveného Pavla, Vyznavača svojho: dopraj milostivo; aby nasledovali sme aj skutky toho, ktorého narodeniny slávime. Skrze Pána.

Druhá *orácia* o sv. Maurovi z omše *Os justi*, str. 60*.

LEKCIA (Flp 3, 7-12)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Philippénses. - Fratres: Quæ mihi fuérunt lucra, hæc arbitrátus sum propter Christum detriménta. Verúmtamen exístimo ómnia detriméntum esse propter eminéntem sciéntiam Jesu Christi, Dómini mei: propter quod ómnia detriméntum feci, et árbitror ut stércora, ut Christum lucrifáciam, et invéniar in illo, non habens meam justítiam, quæ ex lege est, sed illam, quæ ex fide est Christi Jesu: quæ ex Deo est justítia in fide, ad cognoscéndum illum, et virtútem resurrectiónis ejus, et societátem passiónum illíus, configurátus mor-

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Filipanom. - Bratia! Všetko, čo mi bolo ziskom, pokladal som pre Krista za stratu. Aj teraz všetko toto pokladám za stratu v porovnaní s nesmierne vzácnym poznaním o Kristu Ježišovi, Pánovi mojom. Pre neho som všetko stratil a všetko pokladám za neužitočné smeti, len aby som získal Krista a mohol žiť v ňom ako taký, ktorý nemám spravodlivosť zo zákona, ale z viery v Krista Ježiša. Táto spravodlivosť je z Boha, (založená) na viere, aby som mohol poznať jeho samého a moc jeho vzkriesenia, mať účasť na jeho utrpení, byť mu podobný vo smrti

ti ejus. Si quo modo occúrram ad resurrectiónem, quæ est ex mórtuis: non quod jam accéperim, aut jam perféctus sim: sequor autem, si quo modo compreháendam, in quo et comprehénsus sum a Christo Jesu.

a tak dosiahnuť vzkriesenie z mŕtvych. To som ešte nedosiahol a nie som ani dokonalý, ale predsa sa o to usilujem, aby som sa zmocnil Krista Ježiša, lebo aj on sa mňa zmocnil.

GRADUÁL (Ž 91, 13 a 14)

Justus ut palma florébit: sicut cedrus Líbani multiplicábitur in domo Dómini. ℣. *(Ib. 3)* Ad annuntiándum mane misericórdiam tuam, et veritátem tuam per noctem. Allelúja, allelúja. ℣. *(Os 14, 6)* Justus germinábit sicut lílium: et florébit in ætérnum ante Dóminum. Allelúja.

Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť v dome Pánovom. ℣. *(Ž tž. 3)* Zarána ohlasovať tvoje milosrdenstvo a tvoju vernosť zanocí. Aleluja, aleluja. ℣. *(Oz 14, 6)* Spravodlivý vyženie ako ľalia a bude kvitnúť naveky pred Pánom. Aleluja.

EVANJELIUM *(Respóndens Jesus)* zo sviat. sv. Mateja, ap., 24. febr., str. 853.

OFERTÓRIUM (Ž 20, 2-3)

In virtúte tua, Dómine, lætábitur justus, et super salutáre tuum exsultábit veheménter: desidérium ánimæ ejus tribuísti ei.

Raduje sa, Pane, z tvojej moci spravodlivý a ako náramne sa teší z tvojej pomoci! Splnil si túžbu srdca mu.

SEKRÉTA

Laudis tibi, Dómine, hóstias immolámus in tuórum commemoratióne Sanctórum: quibus nos et præséntibus éxui malis confídimus, et futúris. Per Dóminum.

Obety chvály prinášame tebe, Pane, v pripomienke tvojich Svätých: pre ne dúfame, že nás zbavíš aj terajších aj budúcich bied. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta* o sv. Maurovi, str. 62*.

KOMÚNIA (Ž 63, 11)

Lætábitur justus in Dómino, et sperábit in eo: et laudabúntur omnes recti corde.

Teší sa spravodlivý v Pánovi a utieka sa k nemu a honosia sa všetci, ktorí sú srdca priameho.

POSTKOMÚNIA

Refécti cibo, potúque cæléstí, Deus noster, te súpplices exorámus: ut in cujus hæc commemoratióne percépimus, ejus muniámur et précibus. Per Dóminum.

Občerstvení nebeským pokrmom a nápojom, Bože náš, teba snažne vzývame: aby chránily nás aj prosby toho, v ktorého pripomienku sme ich prijali. Skrze Pána.

Druhá *postkománia* o sv. Maurovi, str. 62*.

Sv. Marcela I.

pápeža a mučeníka — 16. januára

Polodvoj. - Rúcho červené.

Cirkev stojí na skale Petrovej. - V prijímaní padnutých kresťanov, ktorí zapreli svoju vieru, uplatňoval múdru umiernenosť, preto sektári donatisti tuho napádali sv. Marcela. Za tohto boja ho cisár Maxentius uväznil a poslal do vyhnanstva, kde r. 309 podľahol utrpeniu. Jeho telo pochovali v katakombách sv. Priscily, neskôr ho preniesli do vlastného chrámu na Via lata v Ríme.

OMŠA pápežov *Si diligis me*, str. 6*, okrem:

ORÁCIA

Preces pópuli tui, quæsumus, Dómine, cleménter exáudi: ut beáti Marcélli Mártyris tui atque Pontíficis méritis adjuvémur, cujus passióne lætámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prosby ľudu svojho, prosíme, Pane, láskavo vyslyš: aby napomáhaly nás zásluhy blahoslaveného Marcela, tvojho Mučeníka a Veľkňaza, z ktorého mučeníckej smrti sa radujeme. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané v čase vianočnom. (Doplnkové modl. II., str. 546.)

Sv. Antona

opáta — 17. januára

Dvoj. - Rúcho biele.

Bojovník proti diablovi. - „Otec mníchov", menovaný aj „Veľkým", patrí medzi najvýznamnejších pustovníkov thebaiskej púšte. Shromaždil okolo seba mnoho učeníkov. Pochovali ho r. 356 na vrchu Kolcín pri Červenom mori, v 6. stor. preniesli ho do Alexandrie, dnes jeho pozostatky sú v chráme St. Julien v Arles (Francúzsko).

OMŠA opátov *Os justi*, str. 59*.

EVANJELIUM *(Sint lumbi)* z omše vyznavačov nie biskupov, str. 55*.

Stolica Rímska Sv. Petra 18. januára

Spomienka sv. Pavla a sv. Prisky, panny a mučenice

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Ďakujeme Bohu, že sme dietkami rímskej Cirkvi. - Sviatok je prastarý, siaha až do roku 300. Slávime ním pamiatku toho, že sv. Peter bol rímskym biskupom, a teda hlavou celej Cirkvi. V 6. storočí slávili v tento deň v Galii odovzdanie moci kľúčov sv. Petrovi. V tom istom storočí začína sa aj sviatok antiochénskej stolice sv. Petra. Pavol IV. r. 1558 nariadil slávenie obidvoch sviatkov: rímskej stolice dňa 18. jan. a antiochénskej dňa 22. febr. Sv. omša oslavuje najvyššiu hodnosť hlavy Cirkvi, jej právomoc prijatím kľúčov kráľovstva nebeského od Krista (evanj.).
Pozostatky pápežskej stolice sv. Petra stály v 5. stor. v baptistériu sv. Petra, dnes sú uzavreté v nádhernom relikviári (od Berniniho) nad oltárom v apside chrámu sv. Petra.
Sv. Priska, panna a mučenica, ako trinásťročná podstúpila mučenícku smrť asi r. 45 za cisára Klaudia. Podľa tradície sám sv. Peter ju pokrstil.

INTROIT (Sir 45, 30)

Státuit ei Dóminus testaméntum pacis, et príncipem fecit eum: ut sit illi sacerdótii dignitas in ætérnum. *(Ps 131, 1)* Meménto, Dómine, David, et omnis mansuetúdinis ejus. ℣. Glória Patri.

Uzavrel s ním Pán smluvu pokoja a kniežaťom ho urobil, aby mal kňazskú dôstojnosť naveky. *(Ž 131, 1)* Pamätaj, Pane, na Dávida, na všetku jeho nábožnosť. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui beáto Petro Apóstolo tuo, collátis clávibus regni cæléstis, ligándi, atque solvéndi pontifícium tradidísti: concéde, ut intercessiónis ejus auxílio a peccatórum nostrórum néxibus liberémur. Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

Bože, ktorý blahoslavenému Petrovi, Apoštolovi svojmu, so sverenými kľúčami kráľovstva nebeského odovzdal si veľkňazskú moc rozväzovať a zaväzovať: udeľ, aby mocou jeho prímluvy boli sme oslobodení z pút svojich hriechov. Ktorý žiješ.

Druhá *orácia:* spomienka sv. Pavla:

Deus, qui multitúdinem géntium beáti Pauli Apóstoli prædicatióne docuísti: da nobis, quæsumus, ut cujus commemoratiónem cólimus, ejus apud te patrocínia sentiámus. (Per Dóminum.)

Bože, ktorý kázaním blahoslaveného Pavla, Apoštola, poučil si množstvo pohanov: daj nám, prosíme, aby u teba pocítili sme prímluvu toho, ktorého pamiatku uctievame. (Skrze Pána nášho.)

Tretia *orácia:* spomienka sv. Prisky, panny:

Da, quæsumus, omnípotens Deus: ut qui beátæ Priscæ Vírginis et Mártyris tuæ natalítia cólimus, et ánnua solemnitáte lætémur, et tantæ fídei proficiámus exémplo. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Daj, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí uctievame narodeniny blahoslavenej Prisky, Panny a Mučenice tvojej, aj radovali sme sa z výročitej slávnosti aj napredovali sme z príkladov toľkej viery. Skrze Pána.

LEKCIA (1 Pt 1, 1-7)

Léctio Epístolæ beáti Petri Apóstoli. - Petrus, Apóstolus Jesu Christi, eléctis ádvenis dispersiónis Ponti, Galátiæ, Cappadóciæ, Asiæ, et Bithýniæ secúndum præsciéntiam Dei Patris, in sanctificatiónem Spíritus, in obœdiéntiam, et aspersiónem sánguinis Jesu Christi: Grátia vobis, et pax multiplicétur. Benedíctus Deus, et Pater Dómini nostri Jesu Christi, qui secúndum misericórdiam suam magnam regenerávit nos in spem vivam, per resurrectiónem Jesu Christi ex mórtuis, in hæreditátem incorruptíbilem, et incontamináta, et immarcescíbilem, conservátam in cælis in vobis, qui in virtúte Dei custodímini per fidem in salútem, parátam revelári in témpore novíssimo. In quo exsultábitis, módicum nunc si opórtet contristári in váriis tentatiónibus: ut probátio vestræ fídei multo pretiósior auro (quod per ignem probátur) inveniátur in laudem,

Čítanie z listu sv. Petra apoštola. - Peter, apoštol Ježiša Krista, vyvoleným, ktorí ako prisťahovalci žijú roztrúsení v Ponte, Galácii, Kapadócii, Ázii, Bitynii, ktorých Boh Otec predpoznal a Duch Svätý posvätil, aby boli poslušní Ježišovi Kristovi a skropení jeho krvou. Milosť a pokoj nech sa vo vás rozhojňujú! Požehnaný Boh a Otec Pána nášho Ježiša Krista, ktorý nás zo svojho veľkého milosrdenstva vzkriesením Ježiša Krista zmŕtvych znovasplodil pre živú nádej a pre neporušiteľné, nepoškvrnené a nehynúce dedičstvo. Ono aj na vás, ktorých Boh svojou mocou skrze vieru vedie ku spáse, čaká v nebesiach a má sa zjaviť v poslednom čase.

Preto sa aj radujete, hoci sa ešte aj musíte rmútiť pre rozličné skúšky. Ale takto vyskúšaná viera, o mnoho vzácnejšia ako zlato ohňom preskúšané, bude vám na chvá-

et glóriam, et honórem, in revelatióne Jesu Christi Dómini nostri.

lu, česť a slávu v (deň) zjavenia sa Ježiša Krista, Pána nášho.

GRADUÁL (Ž 106, 32 a 31)

Exáltent eum in ecclésia plebis: et in cáthedra seniórum laudent eum. ℣. Confiteántur Dómino misericórdiæ ejus, et mirabília ejus fíliis hóminum.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Mt 16, 18)* Tu es Petrus, et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam. Allelúja.

Nech ho v shromaždení ľudu velebia a nech ho slávia v rade starejších. ℣. Nech za milosrdenstvo jeho vďaky vzdajú Pánovi a za podivné jeho skutky na ľuďoch.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Mt 16, 18)* Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Mt 16, 18-19)

Tu es Petrus, et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam. ℣. Et portæ ínferi non prævalébunt advérsus eam: et tibi dabo claves regni cælórum. ℣. Quodcúmque ligáveris super terram, erit ligátum et in cælis. ℣. Et quodcúmque sólveris super terram, erit solútum et in cælis.

Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev. ℣. A brány pekelné ju nepremôžu a tebe dám kľúče od kráľovstva nebeského. ℣. Čokoľvek sviažeš na zemi, bude sviazané i na nebi. ℣. A čokoľvek rozviažeš na zemi, bude rozviazané i na nebi.

EVANJELIUM *(Venit Jesus)* zo sviatku sv. Petra a Pavla, 29. júna, str. 996. *Krédo.*

OFERTÓRIUM (Mt 16, 18 a 19)

Tu es Petrus, et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam: et portæ ínferi non prævalébunt advérsus eam: et tibi dabo claves regni cælórum.

Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev; a brány pekelné ju nepremôžu; a tebe dám kľúče od kráľovstva nebeského.

SEKRÉTA

Ecclésiæ tuæ, quæsumus, Dómine, preces et héstias beáti

Cirkvi tvojej modlitby a obety, prosíme, Pane, nech od-

Petri Apóstoli comménde orátio: ut, quod pro illíus glória celebrámus, nobis prosit ad véniam. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

porúča prímluva blahoslaveného Petra, Apoštola: aby to, čo slávime na jeho česť, prispelo nám ku odpusteniu. Skrze Pána nášho.

Druhá *sekréta* o sv. Pavlovi:

Apóstoli tui Pauli précibus, Dómine, plebis tuæ dona sanctífica: ut quæ tibi tuo grata sunt institúto, gratióra fiant patrocínio supplicántis. (Per Dóminum nostrum Jesum Christum.)

Na prímluvu Pavla, Apoštola tvojho, Pane, posväť dary svojho ľudu: aby ony, ktoré tebe sú milé pre tvoje ustanovenie, na prihovorenie prosebníka staly sa ešte milšími. (Skrze Pána.)

Tretia *sekréta* o sv. Priske:

Hæc hóstia, quæsumus, Dómine, quam Sanctórum tuórum natalítia recensántes offérimus, et víncula nostræ pravitátis absólvat, et tuæ nobis misericórdiæ dona concíliet. Per Dóminum.

Táto obeta, prosíme, Pane, ktorú prinášame, pripomínajúc si narodeniny Svätých tvojich, nech rozviaže aj putá našej hriešnosti aj získa nám dary tvojho milosrdenstva. Skrze Pána nášho.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Mt 16, 18)

Tu es Petrus, et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam.

Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev.

POSTKOMÚNIA

Lætíficet nos, Dómine, munus oblátum: ut, sicut in Apóstolo tuo Petro te mirábilem prædicámus, sic per illum tuæ sumámus indulgéntiæ largitátem. Per Dóminum nostrum.

Nech rozradostní nás, Pane, obetovaný dar: aby tak, ako na Apoštolovi tvojom Petrovi velebíme tvoju podivuhodnosť, skrze neho prijali sme štedrosť tvojej odpúšťajúcej lásky. Skrze Pána.

Druhá *postkomúnia* o sv. Pavlovi:

Sanctificáti, Dómine, salutári mystério: quæsumus; ut nobis ejus non desit orátio,

Posvätení spasiteľným tajomstvom, prosíme, Pane: aby nechýbala nám prímluva to-

cujus nos donásti patrocínio gubernári. (Per Dóminum.)

ho, ktorého ochranou dal si nás spravovať. (Skrze Pána.)

Tretia *postkomúnia* o sv. Priske:

Quæsumus, Dómine, salutáribus repléti mystériis: ut cujus solémnia celebrámus, ejus oratiónibus adjuvémur. Per Dóminum nostrum.

Prosíme, Pane, nasýtení spasiteľnými tajomstvami: aby napomáhaly nás prímluvy tej, ktorej sviatok slávime. Skrze Pána nášho.

Sv. Maria, Marty, Audifaxa a Abacha mučeníkov

19. januára

Spomienka sv. Kanuta, kráľa a mučeníka

Jednoduchý. - Rúcho červené.

Vzor rodiny s hrdinským duchom. - Sv. Marius, popredný Peržan, s manželkou Martou a dvoma synmi, Audifaxom a Abachom, obrátili na seba pozornosť prenasledovateľov tým, že v rímskych žalároch navštevovali uväznených kresťanov. Mučenícku smrť podstúpili okolo r. 270. Ich pozostatky uctievajú sa v diakonii sv. Hadriána a v titulnom kostole sv. Praxedy. Sv. Kanut, dánsky kráľ, horlil za obrátenie svojho národa. Zavraždený bol v chráme sv. Albána v Odense r. 1086 z podnetu veľmožov ríše, vedených vlastným bratom mučeníkovým.

INTROIT (Ž 67, 4)

Justi epuléntur et exsúltent in conspéctu Dei et delecténtur in lætítia. *(Ps ib. 2)* Exsúrgat Deus, et dissipéntur inimíci ejus, et fúgiant, qui odérunt eum, a fácie ejus. ℣. Glória Patri.

Spravodliví radujú sa, pred pohľadom Božím plesajú a veselia sa v radosti. *(Ž tž. 2)* Vstáva Boh, rozprašujú sa jeho nepriatelia a utekajú pred ním tí, ktorí ho nenávidia. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Exáudi, Dómine, pópulum tuum cum Sanctórum tuórum patrocínio supplicántem: ut et temporális vitæ nos tríbuas pace gaudére, et ætérnæ reperíre subsídium. Per Dóminum.

Vyslyš, Pane, ľud svoj, snažne prosiaci o ochranu Svätých tvojich: aby udelil si nám aj tešiť sa z pokoja časného žitia aj nájsť pomoc pre večný život. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *orácia:* spomienka sv. Kanuta, mučeníka:

Deus, qui ad illustrándam Ecclésiam tuam beátum Ca-

Bože, ktorý na oslávenie Cirkvi svojej blahoslaveného

nútum regem martýrii palma, et gloriósis miráculis decoráre dignátus es: concéde propítius, ut sicut ipse Domínicæ passiónis imitátor fuit, ita nos per ejus vestígia gradiéntes ad gáudia sempitérna pervenire mereámur.

Kanuta, kráľa, ráčil si ozdobiť palmou mučeníctva a slávnymi zázrakmi: udeľ milostivo, aby tak, ako on bol nasledovateľom utrpenia Pánovho, aj my zaslúžili sme si dostať sa do večných radostí, kráčajúc po jeho stupajách.

Tretia *orácia* o bl. Panne Márii, predpísaná v čase vianočnom. (Doplnk. modl. II., str. 546.)

LEKCIA *(Rememordmini)* z omše viacerých mučeníkov *Salus autem*,str. 32*.

GRADUÁL (Múd 3, 1, 2 a 3)

Justórum ánimæ in manu Dei sunt: et non tanget illos torméntum malítiæ. ℣. Visi sunt óculis insipiéntium mori: illi autem sunt in pace. Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 67, 36)* Mirábilis Deus noster in Sanctis suis. Allelúja.

Duše spravodlivých sú v rukách Božích a nedotknú sa ich muky zloby. ℣. Očiam pochábľov zdalo sa, že zomierajú, ale oni sú v pokoji. Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 67, 36)* Podivuhodný je Boh náš vo svojich svätých. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Qui séminant)* z omše viacerých mučeníkov *Intret*, str. 26*.

EVANJELIUM *(Sedénte Jesu)*, str. 35*.

OFERTÓRIUM (Ž 123, 7)

Anima nostra sicut passer erépta est de láqueo venántium: láqueus contrítus est, et nos liberáti sumus.

Sťa vtáča duša naša unikla zo siete vtáčnikov: pretrhla sa sieť, a my sme vyslobodení.

SEKRÉTA

Preces, Dómine, tuórum réspice, oblatiónésque fidélium: ut et tibi gratæ sint pro tuórum festivitáte Sanctórum. et nobis cónferant tuæ propitiatiónis auxílium. Per Dóminum nostrum.

Na prosby a obety veriacich svojich, Pane, shliadni: aby jednak boly milé tebe na sviatok tvojich Svätých, jednak nám získaly pomoc tvojho zľutovania. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá *sekréta* o sv. Kanutovi z omše *Laetábitur*, str. 22*.

Tretia *sekréta* o bl. Panne Márii, predpísaná v čase vianočnom. (Doplnkové modlitby II., str. 546.)

KOMÚNIA (Lk 12, 4)

Dico autem vobis amícis meis: Ne terreámini ab his, qui vos persequúntur.

Hovorím vám, svojim priateľom: Nebojte sa tých, ktorí vás prenasledujú.

POSTKOMÚNIA

Sanctórum tuórum, Dómine, intercessióne placátus: præsta, quǽsumus; ut quæ temporáli celebrámus actióne, perpétua salvatióne capiámus. Per Dóminum.

Prímluvou svätých svojich, Pane, usmierený: dopraj, prosíme; aby to, čo oslavujeme časným skutkom, dosiahli sme večným spasením. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkomúnia* o sv. Kanutovi z omše *Laetábitur*, str. 23*.

Tretia *postkomúnia* o bl. P. Márii, predpísaná v čase vianočnom. (Doplnk. modl. II., str. 547.)

Sv. Fabiána, Sv. Šebastiána

pápeža a mučeníka, mučeníka 20. januára

Dvoj. - Rúcho červené.

Duch mučeníkov nás posilňuje. - Sv. pápeža Fabiána (panoval v r. 236-250) umučili medzi prvými za cisára Decia. Pochovali ho v Kalixtových katakombách (v pápežskej krypte). - Sv. Šebastiána ako dôstojníka stráže Dioklecián ostreľovali šípami. Po vyzdravení verejne pokarhal cisára pre nespravodlivosť voči kresťanom. Preto ho sochormi usmrtili. Leží v katakombách, pomenovaných podľa neho. Nad jeho hrobom stojí jedna zo siedmich hlavných bazilík Ríma. Uctieva sa ako patrón proti moru.
Omšu ovládajú myšlienky nespravodlivého zaobchádzania s mučeníkmi (intr.), radosti nad víťazstvom (lekc.) a nespočetných zázrakov, obsiahnutých na prímluvu sv. Šebastiána (evanj.).

INTROIT (Ž 78; 11, 12 a 10)

Introet in conspéctu tuo, Dómine, gémitus compeditórum: redde vicínis nostris séptuplum in sinu eórum: víndica sánguinem sanctórum tuórum, qui effúsus est. *(Ps ib. 1)* Deus, venérunt gentes in hæreditátem tuam, polluérunt templum sanctum tuum: posuérunt Jerúsalem in pomórum custódiam. ℣. Glória Patri.

Nech dôjde k tebe, Pane, nárek zajatcov. Sedem ráz odplať v náruč našim susedom, pomsti krv svojich svätých, ktorá se vyliala. *(Ž tž. 1)* Pohania vtrhli, Bože, v tvoje dedičstvo, znesvätili tvoj chrám, zmenili Jeruzalem na chatrč v ovocnej záhrade. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku, tak nech je.

ORÁCIA

Infirmitátem nostram réspice, omnípotens Deus: et quia pondus própriæ actiónis gravat, beatórum Mártyrum tuórum Fabiáni et Sebastiáni intercéssio gloriósa nos prótegat. Per Dóminum.

Na slabosť našu shliadni, všemohúci Bože: a keďže nás tlačí ťarcha vlastných činov, nech nám pomáha slávna prímluva blahoslavených Mučeníkov tvojich Fabiána a Šebastiána. Skrze Pána.

LEKCIA (Žid 11, 33-39)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Hebræos. - Fratres: Sancti per fidem vicérunt regna, operáti sunt justítiam, adépti sunt repromissiónes, obturavérunt ora leónum, exstinxérunt ímpetum ignis, effugérunt áciem gládii, convaluérunt de infirmitáte, fortes facti sunt in bello, castra vertérunt exterórum: accepérunt mulíeres de resurrectióne mórtuos suos: álii autem distenti sunt, non suscipiéntes redemptiónem, ut meliórem invenírent resurrectiónem: álii vero ludíbria et vérbera expérti, ínsuper et víncula, et cárceres: lapidáti sunt, secti sunt, tentáti sunt, in occisióne gládii mórtui sunt: circuiérunt in melótis, in péllibus caprínis, egéntes, angustiáti, afflícti: quibus dignus non erat mundus: in solitudínibus errántes, in móntibus, et spelúncis, et in cavérnis terræ. Et hi omnes testimónio fídei probáti, invénti sunt in Christo Jesu, Dómino nostro.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Židom. - Bratia! Svätí vierou podmaňovali kráľovstvá, prisluhovali spravodlivosť, dostali (od Boha) prísľubenia, zapchávali levom tlamy, uhášali moc ohňa, unikali ostriu meča, z nevládnych stávali sa mocnými, v boji boli udatní, zaháňali na útek čaty cudzích vojsk, ženám vracali ich mŕtvych vzkriesených. Iní (pre vieru) podstupovali muky a nechceli sa dať vyslobodiť, len aby dosiahli slávnejšieho vzkriesenia. Iní zasa pretrpeli posmech a bičovanie, ba aj okovy a väzenie. Kameňovali ich, mučili a rozpiľovali, umierali mečom; museli chodiť v ovčích a kozích kožiach, núdzu treli, trpeli súženia a útlaky. Oni, ktorých svet nebol hoden, museli sa túlať po púšťach a vrchoch, po jaskyniach a zemských priepadliskách. Všetci títo si vierou zaslúžili takéto svedectvo v Kristu Ježišovi, Pánovi našom.

GRADUÁL (Ex 15, 11)

Gloriósus Deus in sanctis suis: mirábilis in majestáte, fáciens prodígia. ℣. *(Ib. 6)* Déxtera tua, Dómine, glorificáta est in virtúte: déxtera manus tua confrégit inimícos.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 144, 10-11)* Sancti tui, Dómine, benedícent te: glóriam regni tui dicent.
Allelúja.

Slávny je Boh vo svojich svätých, podivuhodný vo svojej velebnosti, konajúci divy. ℣. *(Tž. 6)* Pravica tvoja, Pane, preslávila sa silou, pravica tvoja rozdrvila nepriateľov.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 144, 10-11)* Nech oslavujú teba, Pane, svätí tvoji, o sláve tvojho kráľovstva nech hovoria.
Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Qui séminant)* z omše viacerých mučeníkov *Intret*, str. 26*.

EVANJELIUM *(Descéndens Jesus)* z omše viacerých mučeníkov *Sapiéntiam sanctórum*, str. 30*.

OFERTÓRIUM (Ž 31, 11)

Lætámini in Dómino et exsultáte, justi: et gloriámini, omnes recti corde.

Radujte sa, spravodliví, v Pánovi a tešte sa a všetci priami srdcom, plesajte.

SEKRÉTA

Hóstias tibi, Dómine, beatórum Mártyrum tuórum Fabiáni et Sebastiáni dicátas méritis, benígnus assúme: et ad perpétuum nobis tríbue provenire subsídium. Per Dóminum nostrum.

Obetné dary, obetované tebe, Pane, pre zásluhy blahoslavených Mučeníkov tvojich Fabiána a Šebastiána, dobrotivo prijmi: a udeľ, aby staly sa nám trvalou pomocou. Skrze Pána nášho.

KOMÚNIA (Lk 6, 18 a 19)

Multitúdo languéntium, et qui vexabántur a spirítibus immúndis, veniébant ad eum: quia virtus de illo exíbat, et sanábat omnes.

Zástupy nemocných a takí, ktorých sužovali nečistí duchovia, prichádzali k nemu, lebo sila vychádzala z neho a uzdravovala všetkých.

POSTKOMÚNIA

Refécti participatióne múneris sacri, quæsumus, Dómine Deus noster: ut, cujus ex-

Občerstvení účasťou na posvätnom dare, prosíme, Pane, Bože náš: aby na prí-

séquimur cultum, intercedéntibus sanctis Martýribus tuis Fabiáno et Sebastiáno, sentiámus efféctum. Per Dóminum nostrum.

mluvu tvojich svätých Mučeníkov Fabiána a Šebastiána pocítili sme účinok toho, čo plníme obradom. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Agnesy

panny a mučenice — 21. januára

Dvoj. - Rúcho červené.

Verná nevesta Kristova. - Odoprela manželstvo s popredným pohanom, lebo sa zasnúbila Ženíchovi Kristovi. Po mnohých skúškach a mukách, v ktorých podivne vytrvala pri svojom predsavzatí, prijala korunu mučeníctva sťatím hlavy na zač. 4. stor. v Ríme. Pochovaná je vo vlastnom kostole, ktorý cisár Konštantín Veľký vystavil na žiadosť svojej dcéry Konštantíny. Každý rok v tento deň vo sv. omši v čase „Agnus Dei" svätia v tomto chráme dva baránky, z ktorých vlny vyhotovúvajú arcibiskupské paliá.
Aj my obdivujeme silu sv. panny a mučenice (intr., lekcia). Sv. Agnesa so svietiacou lampou čakala svojho Ženícha a prišla s ním na nebeskú svadbu (evanj., kom.).

INTROIT (Ž 118, 95-96)

Me exspectavérunt peccatóres, ut pérderent me: testimónia tua, Dómine, intellexi: omnis consummatiónis vidi finem: latum mandátum tuum nimis. *(Ps ib. 1)* Beáti immaculáti in via: qui ámbulant in lege Dómini. ℣. Glória Patri et Fílio, et Spirítui Sancto.

Na mňa striehli bezbožní, aby zahubili ma; na predpisy tvoje som dbala, Pane. Videla som, že je koniec každej dokonalosti, rozkaz tvoj siaha veľmi ďaleko. *(Ž tž. 1)* Blažení, ktorých cesta nepoškvrnená, ktorí chodievajú v zákone Pánovom. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui infírma mundi éligis, ut fórtia quæque confúndas: concéde propítius; ut, qui beátæ Agnétis Vírginis et Mártyris tuæ solémnia cólimus, ejus apud te patrocínia sentiámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Všemohúci večný Bože, ktorý volievaš slabé tohto sveta, aby zahanbil si všetko silné: udeľ milostivo; aby my, ktorí vykonávame slávnosť blahoslavenej Agnesy, tvojej Panny a Mučenice, u teba pocítili sme jej ochranu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA *(Conflitébor)* z omše panien mučeníc *Loquébar*, str. 63*.

GRADUÁL (Ž 44, 3)

Diffúsa est grátia in lábiis tuis: proptérea benedíxit te Deus in ætérnum. ℣. *(Ib. 5)* Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam, et dedúcet te mirabíliter déxtera tua.

Na tvojich perách vyliala sa ľúbeznosť, preto teba požehnal Boh naveky. ℣. *(Ž tž. 5)* Za vernosť, miernosť a za spravodlivosť nech teba učí znamenitým skutkom tvoja pravica.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Matth 25, 4 et 6)* Quinque prudéntes vírgines accepérunt óleum in vasis suis cum lampádibus: média autem nocte clamor factus est: Ecce sponsus venit, exíte óbviam Christo Dómino. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Mt 25, 4 a 6)* Päť múdrych panien s lampami vzalo si aj olej do svojich nádob. Lež o polnoci strhol sa krik: Hľa, ženích prichádza, vyjdite v ústrety Kristu Pánovi. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Veni, Sponsa)* z omše panny a mučenice *Loquébar*, str. 64*.

EVANJELIUM *(Simile erit)* z omše panien nie mučeníc *Dilexísti*, str. 71*.

OFERTÓRIUM (Ž 44, 15 a 16)

Afferéntur Regi vírgines post eam: próximæ ejus afferéntur tibi in lætítia et exsultatióne: adducéntur in templum Regi Dómino.

Privádzajú Kráľovi panny za ňou, družky jej. S radosťou a plesaním uvádzajú ich v palác kráľovský.

SEKRÉTA

Hóstias, Dómine, quas tibi offérimus, propítius súscipe: et intercedénte beáta Agnéte Vírgine et Mártyre tua, víncula peccatórum nostrórum absólve. Per Dóminum.

Obety, ktoré prinášame tebe, Pane, milostivo prijmi: a na prímluvu blahoslavenej Agnesy, svojej Panny a Mučenice, rozviaž putá našich hriechov. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Mt 25, 4 a 6)

Quinque prudéntes vírgines accepérunt óleum in vasis suis cum lampádibus: média autem nocte clamor factus est: Ecce sponsus venit: exíte óbviam Christo Dómino.

Päť múdrych panien s lampami vzalo si aj olej do svojich nádob. Lež o polnoci strhol sa krik: Hľa, ženích prichádza, vyjdite v ústrety Kristu Pánovi.

POSTKOMÚNIA

Refécti cibo, potúque cæléstі, Deus noster, te súpplices exorámus: ut in cujus hæc commemoratióne percépimus, ejus muniámur et précibus. Per Dóminum.

Občerstvení nebeským pokrmom a nápojom, pokorne vzývame teba, Bože náš, aby ochraňoval si nás na prosby tej, na ktorej pamiatku sme ich prijali. Skrze Pána.

Sv. Vincenta a Anastáza

mučeníkov 22. januára

Polodvoj. - Rúcho červené.

Buďme vysluhovateľmi (diakonmi) kresťanskej lásky. - Sv. diakona Vincenta, rodom Španiela, upálili na ražni r. 304 za Diokleciána v Španielsku. Pochovaný je v Castres (Akvitánia, Francúzsko).
Anastázius, perský mních, pretrpel mučeníctvo v Cezarei (v Palestíne). Jeho telo spočíva v opátskom kostole trapistov v Ríme „ad aquas salvias", kde podľa tradície sťali sv. Pavla.

OMŠA *Intret*, spoločná mučeníkom, str. 25*, okrem:

ORÁCIA

Adésto, Dómine, supplicatiónibus nostris: ut qui ex iniquitáte nostra reos nos esse cognóscimus, beatórum Mártyrum tuórum Vincéntii et Anastásii intercessióne liberémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Ujmi sa, Pane, našich snažných prosieb: aby my, ktorí pre svoju hriešnosť poznávame, že sme vinní, boli sme vyslobodení na prímluvu tvojich blahoslavených Mučeníkov Vincenta a Anastáza. Skrze Pána nášho.

SEKRÉTA

Múnera tibi, Dómine, nostræ devotiónis offérimus: quæ et pro tuórum tibi grata sint honóre justórum, et nobis salutária, te miseránte, reddántur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Dary svojej oddanosti prednášame tebe, Pane: nech sú ony jednak milé tebe na česť tvojich spravodlivých, jednak nám pre tvoje milosrdenstvo nech sa stanú spasiteľnými. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, omnípotens Deus: ut qui cæléstia aliménta percépimus, intercedéntibus

Prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí prijali sme nebeské pokrmy, na prímlu-

beátis Martýribus tuis Vincéntio et Anastásio, per hæc contra ómnia advérsa muniámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

vu tvojich blahoslavených Mučeníkov Vincenta a Anastázia skrze ne boli sme chránení proti všetkým protivenstvám. Skrze Pána nášho.

Sv. Rajmunda z Pennafortu

vyznavača 23. januára

Spomienka sv. Emerenciány, panny a mučenice

Dvoj. - Rúcho biele.

Prinášajme hodné ovocie pokánia. - Ako štyridsaťpäťročný vstúpil do rehole dominikánov, kde sa stal generálnym predstaveným. So sv. Petrom Nolaskom založil rehoľu P. Márie na vykupovanie zajatých kresťanov. S Baleárskych ostrovov zázračne preplával na svojom plášti do Barcelony. Zomrel temer storočný r. 1275. Spočíva v Barcelone (Španielsko).

Sv. Emerenciána, ako družka sv. Agnesy a katechumenka, prijala krst krvi, keď sa modlila pri hrobe sv. Agnesy (v 3. stor.).

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Raymúndum pœniténtiæ sacraménti insígnem minístrum elegísti, et per maris undas mirabíliter traduxísti: concéde, ut ejus intercessióne dignos pœniténtiæ fructus fácere, et ad ætérnæ salútis portum perveníre valeámus. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý blahoslaveného Rajmunda vyvolil si za výborného vysluhovateľa sviatosti pokánia a zázračne previedol si ho po vlnách morských: udeľ, aby na jeho príhovor mohli sme prinášať hodné plody pokánia a dôjsť do prístavu našej spásy. Skrze Pána nášho.

Spomienka sv. Emerenciány, panny a muč., z omše *Me exspectavérunt*, str. 66*.

Sv. Timoteja

biskupa a mučeníka 24. januára

Dvoj. - Rúcho červené.

Verný Kristovi až do jeho príchodu. - Boľ miláčkom sv. Pavla, ktorý mu napísal dva listy. Apoštol ho ako biskupa poveril správou veriacich v Efeze. Tu zomrel mučeníckou smrťou na konci 1. storočia. Pochovaný je v kostole apoštolov v Carihrade.

OMŠA *Státuit*, spoločná svätým mučeníkom biskupom, str. 10*, okrem nasledujúcej *lekcie:*

LEKCIA (1 Tim 6, 11-16)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Timótheum. - Caríssime: Sectáre justítiam, pietátem, fidem, caritátem, patiéntiam, mansuetúdinem. Certa bonum certámen fídei, apprehénde vitam ætérnam, in qua vocátus es, et conféssus bonam confessiónem coram multis téstibus. Præcípio tibi coram Deo, qui vivíficat ómnia, et Christo Jesu, qui testimónium réddidit sub Póntio Piláto, bonam confessiónem: ut serves mandátum sine mácula, irreprehensíbile, usque in advéntum Dómini nostri Jesu Christi: quem suis tempóribus osténdet beátus, et solus potens, Rex regum, et Dóminus dominántium: qui solus habet immortalitátem, et lucem inhábitat inaccessíbilem, quem nullus hóminum vidit, sed nec vidére potest: cui honor et impérium sempitérnum. Amen.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Timotejovi. - Drahý brat! Usiluj sa dosiahnuť spravodlivosti, zbožnosti, viery, lásky, trpezlivosti a miernosti! Bojuj dobrý boj viery a drž sa večného života, do ktorého si povolaný a o ktorom si pred mnohými svedkami vydal dobré svedectvo! Pred Bohom, ktorý všetkému dáva život, a pred Kristom Ježišom, ktorý pred Pontským Pilátom vydal dobré svedectvo, prikazujem ti, aby si toto prikázanie zachoval neporušené a bez úhony až do slávneho príchodu Pána nášho Ježiša Krista, ktorého nám v pravom čase dá uzrieť blahoslavený a jediný Vladár, Kráľ kráľov a Pán pánov. On jediný je nesmrteľný a prebýva v neprístupnom svetle. Jeho nikto z ľudí neuzrel, ani uzrieť nemôže. Jemu česť a večná moc! Amen.

Obrátenie Sv. Pavla

apoštola 25. januára

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

„Viem, komu som uveril." - Udalosť obrátenia apoštola národov má veľký význam pre Cirkev. Pôvodne bol to sviatok prenesenia jeho pozostatkov z úkrytu v katakombách sv. Šebastiána do vlastnej baziliky. Alebo azda prenesenie plachiet, ktoré sa dotkly jeho tela, do Galie. Neskôr tento sviatok mal názov „Prenesenie a obrátenie sv. Pavla"; konečne ostal len druhý titul. Sv. omša oslavuje milosť obrátenia a vznešenosť apoštolského úradu.

INTROIT (2 Tim 1, 12)

Scio, cui crédidi, et certus sum, quia potens est depósi-

Viem, komu som uveril a som presvedčený, že on,

tum meum serváre in illum diem, justus judex. *(Ps 138, 1-2)* Dómine, probásti me, et cognovísti me: tu cognovísti sessiónem meam, et resurrectiónem meam. ℣. Glória Patri.

spravodlivý sudca, má moc to, čo mi sveril, zachovať až do onoho dňa. *(Ž 138, 1-2)* Ty, Pane, skúmaš ma a ty ma znáš, znáš ma, či sedím a či stojím. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui univérsum mundum beáti Pauli Apóstoli prædicatióne docuísti: da nobis, quæsumus; ut qui ejus hódie Conversiónem cólimus, per ejus ad te exémpla gradiámur. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý kázaním blahoslaveného Pavla, Apoštola, poučil si celý svet: daj nám, prosíme; aby my, ktorí dnes slávime jeho Obrátenie, podľa jeho príkladu kráčali sme ku tebe. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Spomienka o sv. Petrovi, apoštolovi, str. 797.

LEKCIA (Sk 9, 1-22)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Saulus adhuc spirans minárum, et cædis in discípulos Dómini, accéssit ad príncipem sacerdótum, et pétiit ab eo epístolas in Damáscum ad synagógas, ut si quos invenísset hujus viæ viros, ac mulíeres, vinctos perdúceret in Jerúsalem. Et cum iter fáceret, cóntigit, ut appropinquáret Damásco: et súbito circumfúlsit eum lux de cælo. Et cadens in terram, audívit vocem dicéntem sibi: Saule, Saule, quid me perséqueris? Qui dixit: Quis es, Dómine? Et ille: Ego sum Jesus, quem tu perséqueris: durum est tibi contra stímulum calcitráre. Et tremens ac stupens, dixit: Dómine, quid

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - V tých dňoch: Šavol ešte vždy dychtil po hrozbách a vraždení učeníkov Pánových. Predstúpil pred veľkňaza a vyžiadal si od neho listy synagogám v Damasku, aby všetkých prívržencov tejto náuky, mužov i ženy, ktorých nájde, poviazaných priviedol do Jeruzalema. Keď sa na svojej ceste približoval k Damasku, naraz ho ožiarilo svetlo s neba. Padol na zem a počul hlas, ktorý mu vravel: Šavol, Šavol, čo ma prenasleduješ? Opýtal sa: Kto si, Pane? - Ten však: Ja som Ježiš, ktorého prenasleduješ! No ťažko ti bude proti ostňu kopať. Trasúc sa a žasnúc, opýtal sa: Pane, čo si žiadaš, aby

me vis fácere? Et Dóminus ad eum: Surge, et ingrédere civitátem, et ibi dicétur tibi, quid te opórteat fácere. Viri autem illi, qui comitabántur cum eo, stabant stupefácti, audiéntes quidem vocem, néminem autem vidéntes. Surréxit autem Saulus de terra, apertísque óculis nihil vidébat. Ad manus autem illum traháentes, introduxérunt Damáscum. Et erat ibi tribus diébus non videns, et non manducávit, neque bibit. Erat autem quidam discípulus Damásci, nómine Ananías: et dixit ad illum in visu Dóminus: Ananía. At ille ait: Ecce ego, Dómine. Et Dóminus ad eum: Surge, et vade in vicum, qui vocátur Rectus, et quære in domo Judæ Saulum nómine Tarsénsem: ecce enim orat. (Et vidit virum Ananíam nómine, introeúntem et imponéntem sibi manus, ut visum recípiat.) Respóndit autem Ananías: Dómine, audívi a multis de viro hoc, quanta mala fécerit sanctis tuis in Jerúsalem: et hic habet potestátem a princípibus sacerdótum alligándi omnes, qui invocant nomen tuum. Dixit autem ad eum Dóminus: Vade, quóniam vas electiónis est mihi iste, ut portet nomen meum coram géntibus, et régibus, et fíliis Israel. Ego enim osténdam illi, quanta opórteat eum pro nómine

som urobil? Tu mu Pán: Vstaň a choď do mesta! (Tam) ti povedia, čo máš urobiť. Mužovia, ktorí s ním cestovali, stáli bez slova, lebo hlas počuli, ale nikoho nevideli. Šavol vstal so zeme, a keď otvoril oči, vôbec nevidel. Viedli ho za ruku a priviedli do Damasku. Tri dni (tam) nič nevidel, nejedol ani nepil. V Damasku bol istý učeník, menom Ananiáš. Pán ho oslovil vo videní: Ananiáš! On však povedal: Tu som, Pane! Pán mu nato: Vstaň a choď do ulice, ktorá sa volá Rovná. V Judášovom dome hľadaj Šavla, s prímením Tarzského, lebo hľa, modlí sa. (Šavol) uzrel vo videní muža, menom Ananiáša, ako vošiel a položil naň ruky, aby zasa videl. Ananiáš však odpovedal: Pane, od mnohých som počul o tomto mužovi, koľko zla narobil tvojim svätým v Jeruzaleme. A tu tiež má splnomocnenie od veľkňazov, aby poviazal všetkých, ktorí vzývajú tvoje meno. Pán mu odpovedal: Choď, lebo on mi je vyvolenou nádobou, aby zaniesol moje meno k pohanom aj pred kráľov a k synom izraelským. Ja mu totižto ukážem, koľko mu treba trpieť pre moje meno. Ananiáš odišiel, a vošiel do domu, položil naň ruky a povedal: Brat Šavol, Pán Ježiš, ktorý sa ti zjavil na ceste,

meo pati. Et ábiit Ananías, et introívit in domum: et impónens ei manus, dixit: Saule frater, Dóminus misit me Jesus, qui appáruit tibi in via, qua veniébas, ut vídeas, et impleáris Spíritu Sancto. Et confestim cecidérunt ab óculis ejus tamquam squamæ, et visum recépit: et surgens baptizátus est. Et cum accepísset cibum, confortátus est. Fuit autem cum discípulis, qui erant Damásci, per dies áliquot. Et contínuo in synagógis prædicábat Jesum: quóniam hic est Fílius Dei. Stupébant autem omnes, qui audiébant, et dicébant: Nonne hic est, qui expugnábat in Jerúsalem eos, qui invocábant nomen istud: et huc ad hoc venit, ut vinctos illos dúceret ad príncipes sacerdótum? Saulus autem multo magis convalescébat, et confundébat Judæos, qui habitábant Damásci, affírmans, quóniam hic est Christus.

ktorou si prichádzal, ma poslal, aby si zasa videl a naplnil sa Duchom Svätým. A hneď mu spadly s očú ako by lupiny, a zasa videl. Potom vstal a dal sa pokrstiť. Prijal pokrm a zosilnel. Niekoľko dní ostal s učeníkmi v Damasku. Hneď potom začal po synagogách kázať o Ježišovi, že je Syn Boží. Všetci, ktorí ho počúvali, užasli a hovorili: Či nie je to ten, ktorý v Jeruzaleme prenasledoval vyznavačov tohto mena a sem prišiel na to, aby ich poviazaných odviedol k veľkňazom? Ale Šavol vždy odvážnejšie vystupoval a do rozpakov privádzal Židov, ktorí bývali v Damasku, keďže dokazoval, že tento (Ježiš) je Mesiáš.

GRADUÁL (Gal 2, 8 a 9)

Qui operátus est Petro in apostolátum, operátus est et mihi inter gentes: et cognovérunt grátiam Dei, quæ data est mihi. ℣. *(1 Cor 15, 10)* Grátia Dei in me vácua non fuit: sed grátia ejus semper in me manet.

Ten, ktorý pomáhal Petrovi v apoštolskej práci, pomáhal aj mne medzi pohanmi; i poznali milosť Božiu, ktorej sa mi dostalo. ℣. *(1 Kor 15, 10)* Milosť Božia nebola vo mne daromná, lež stále ostáva vo mne jeho milosť.

Allelúja, allelúja. ℣. Magnus sanctus Paulus, vas electiónis, vere digne est glorificán-

Aleluja, aleluja. ℣. Veľký svätý Pavol, vyvolená nádoba, vskutku hodný oslavy,

dus, qui et méruit thronum duodécimum possidére. Allelúja.

ktorý zaslúžil si zaujať dvanásty trón. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS

Tu es vas electiónis, sancte Paule Apóstole: vere digne es glorificándus. ℣. Prædicátor veritátis, et Doctor géntium in fide et veritáte. ℣. Per te omnes gentes cognovérunt grátiam Dei. ℣. Intercéde pro nobis ad Deum, qui te elégit.

Ty si vyvolená nádoba, svätý Pavol apoštol, vskutku si hodný oslavy. ℣. Kazateľ pravdy a učiteľ národov vo viere a pravde. ℣. Skrze teba poznaly všetky národy milosť Božiu. ℣. Oroduj za nás u Boha, ktorý vyvolil teba.

EVANJELIUM *(Ecce nos reliquimus)* z omše *Os justi,* str. 61*. *Krédo.*

OFERTÓRIUM (Ž 138, 17)

Mihi autem nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est principátus eórum.

Já však vo veľkej úcte mám priateľov tvojich, Bože, silne je upevnená ich vláda.

SEKRÉTA

Apóstoli tui Pauli précibus, Dómine, plebis tuæ dona sanctífica: ut quæ tibi tuo grata sunt institúto, gratióra fiant patrocínio supplicántis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Na prímluvu Pavla, Apoštola svojho, Pane, posväť dary svojho ľudu: aby ony, ktoré tebe sú milé pre tvoje ustanovenie, na prihovorenie prosebníka staly sa ešte milšími. Skrze Pána.

Spomienka o sv. Petrovi, ap., str. 799. - *Prefácia* o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Mt 19, 28 a 29)

Amen dico vobis, quod vos, qui reliquístis ómnia, et secúti estis me, céntuplum accipiétis, et vitam ætérnam possidébitis.

Veru, hovorím vám, že vy, ktorí ste opustili všetko a nasledovali ma, stonásobne viac dostanete a obsiahnete život večný.

POSTKOMÚNIA

Sanctificáti, Dómine, salutári mystério: quæsumus; ut

Posvätení spasiteľným tajomstvom, Pane: prosíme;

nobis ejus non desit orátio, cujus nos donásti patrocínio gubernári. Per Dóminum.

aby nám nechýbala prímluva toho, ktorého ochranou dal si nás spravovať. Skrze Pána.

Spomienka o sv. Petrovi, apoštolovi, strana 800.

Sv. Polykarpa

biskupa a mučeníka 26. januára

Dvoj. - Rúcho červené.

Udatný bojovník Kristov. - Bol učeníkom sv. Jána, apoštola, a priateľom sv. Ignáca, mučeníka. Ako biskup v Smyrne pretrpel mučenícku smrť r. 155. Jeho veriaci verne poznačili údaje jeho života a smrti. Ostal po ňom aj jeden list, adresovaný veriacim vo Filippi. Jeho hrob je v kostole pri vrchu Mustafa (Malá Ázia).

OMŠA *Sacerdótes*, spoločná mučeníkovi biskupovi, str. 14*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui nos beáti Polycárpi Mártyris tui, atque Pontíficis ánnua solemnitáte lætíficas: concéde propítius; ut cujus natalítia cólimus, de ejúsdem étiam protectióne gaudeámus. Per Dóminum.

Bože, ktorý potešuješ nás výročným sviatkom blahoslaveného Polykarpa, svojho Mučeníka a Veľkňaza, udeľ milostivo; aby tiež radovali sme sa z ochrany toho, ktorého narodeniny slávime. Skrze Pána.

LEKCIA (1 Jn 3, 10-16)

Léctio Epístolæ beáti Joánnis Apóstoli. - Caríssimi: Omnis qui non est justus, non est ex Deo, et qui non díligit fratrem suum: quóniam hæc est annuntiátio, quam audístis ab inítio, ut diligátis altérutrum. Non sicut Cain, qui ex malígno erat, et occídit fratrem suum. Et propter quid occídit eum? Quóniam ópera ejus malígna erant: fratris autem ejus justa. Nolíte mirári, fratres, si odit vos mundus. Nos scimus, quóniam transláti sumus de morte ad vitam,

Čítanie z prvého listu sv. Jána apoštola. - Drahí bratia: Kto nekoná spravodlivosť, nie je z Boha, ani ten, kto nemiluje brata. Veď tú zvesť ste počuli od počiatku, že sa máme navzájom milovať. Nie ako Kain, ktorý bol od Zlého a zabil si brata. A prečo ho zabil? Pretože jeho skutky boly zlé, a bratove spravodlivé. Bratia, nedivte sa, že vás svet nenávidí! My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto však nemiluje, zostáva v (moci) smrti. Kaž-

quóniam dilígimus fratres. Qui non díligit, manet in morte: omnis qui odit fratrem suum, homicída est. Et scitis, quóniam omnis homicída non habet vitam ætérnam in semetípso manéntem. In hoc cognóvimus caritátem Dei, quóniam ille ánimam suam pro nobis pósuit: et nos debémus pro frátribus ánimas pónere.

dý, kto nenávidí brata, je vrah! A viete, že ani jeden vrah nemá v sebe večný život, ktorý by v ňom zostal. V tom sme poznali lásku Božiu, že (Syn Boží) život položil za nás. A my tak isto máme aj život položiť za bratov.

SEKRÉTA

Múnera tibi, Dómine, dicáta sanctífica: et, intercedénte beáto Polycárpo Mártyre tuo, atque Pontífice, per éadem nos placátus inténde. Per Dóminum nostrum.

Dary, venované tebe, Pane, posväť: a na prímluvu blahoslaveného Polykarpa, svojho Mučeníka a Veľkňaza, nimi usmierený, pohliadni na nás. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Refécti participatióne múneris sacri, quæsumus, Dómine Deus noster: ut, cujus exséquimur cultum, intercedénte beáto Polycárpo Mártyre tuo, atque Pontífice, sentiámus efféctum. Per Dóminum nostrum.

Občerstvení účasťou na svätom dare, prosíme, Pane, Bože náš: aby na prímluvu blahoslaveného Polykarpa, tvojho Mučeníka a Veľkňaza, pocítili sme účinok toho, čo plníme obradom. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Jána Zlatoústeho

biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi — 27. januára

Dvoj. - Rúcho biele.

Nepoddajný rozsievač pravdy evanjelia. - Najprv bol kňazom antiochénskej cirkevnej obce, potom biskupom carihradským. Pre apoštolskú otvorenosť, ktorou karhal cisársky dvor, dvakrát bol vo vyhnanstve. V poslednom aj umrel 14. sept. 407. Dnešný sviatok je výročím prenesenia jeho pozostatkov do Carihradu (r. 438). Teraz sú v Ríme v chráme sv. Petra pod oltárom kaplnky Nanebevstúpenia Panny Márie, kde svätopeterská kapitula vo všedné dni vykonáva svoje bohoslužby. Pius X. ustanovil ho za patróna kazateľov.

OMŠA *In médio*, spoločná učiteľom Cirkvi, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Ecclésiam tuam, quæsumus, Dómine, grátia cæléstis amplíficet: quam beáti Joánnis Chrysóstomi Confessóris tui, atque Pontíficis illustráre voluísti gloriósis méritis, et doctrínis. Per Dóminum.

Milosť nebeská, prosíme, Pane, nech zveľadí Cirkev tvoju: ktorú chcel si osvietiť slávnymi zásluhami a náukami blahoslaveného Jána Zlatoústeho, svojho Vyznavača a Veľkňaza. Skrze Pána.

GRADUÁL (Sir 44, 16)

Ecce Sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo. ℣. *(Ib. 20)* Non est invéntus símilis illi, qui conserváret legem Excélsi.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Jac 1, 12)* Beátus vir, qui suffert tentatiónem: quóniam cum probátus fúerit, accípiet corónam vitæ. Allelúja.

Ajhľa, Veľkňaz, ktorý sa vo svojich dňoch zapáčil Bohu. ℣. *(Tž. 20)* Nenašiel sa, kto by ako on zachovával zákon Najvyššieho.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Jak 1, 12)* Blahoslavený je muž, ktorý vytrvá v skúškach, lebo keď sa osvedčí, dostane veniec života. Aleluja.

Sv. Petra Nolaska

vyznavača 28. januára

Spomienka sv. Agnesy, panny a mučenice, druhý raz

Dvoj. - Rúcho biele.

Výkupca zajatých. - Pochádzal z južného Francúzska. So sv. Rajmundom (sviatok 23. jan.) založil rehoľu Panny Márie na vykupovanie zajatcov. Zomrel v Barcelone 25. dec. 1256. Tu je aj jeho telo.
Spomienka sv. Agnesy (druhý raz) vznikla z kresťanskej obyčaje na ôsmy deň po smrti navštíviť hrob. Dnes je vlastne deň narodenia sv. panny.

OMŠA *Justus*, spoločná vyznavačom, str. 56*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui in tuæ caritátis exémplum ad fidélium redémptiónem sanctum Petrum Ecclésiam tuam nova prole fœcundáre divínitus docuísti: ipsíus nobis intercessióne concéde, a peccáti servitúte solútis, in cælésti pátria perpétua libertáte gau-

Bože, ktorý na dôkaz svojej lásky Božím vnuknutím poučil si svätého Petra, aby Cirkev tvoju rozhojnil novou rehoľnou rodinou na vykupovanie zajatých veriacich: udeľ nám na jeho prímluvu, aby, vyslobodení z otroctva hriechu, v nebeskej vlasti tešili

dére. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte.

sme sa ustavičnej slobode. Ktorý žiješ a kráľuješ.

Spomienka sv. Agnesy, panny a mučenice:

Deus, qui nos ánnua beátæ Agnétis Vírginis et Mártyris tuæ solemnitáte lætíficas: da, quæsumus; ut, quam venerámur offício, étiam piæ conversatiónis sequámur exémplo. Per Dóminum.

Bože, ktorý nás oblažuješ výročnou slávnosťou blahoslavenej Agnesy, svojej Panny a Mučenice: daj, prosíme; aby tú, ktorú uctievame bohoslužbou, nasledovali sme aj v príklade zbožného života. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Laudis tibi, Dómine, hóstias immolámus in tuórum commemoratióne Sanctórum: quibus nos et præséntibus éxui malis confídimus et futúris. Per Dóminum.

Obety chvály obetujeme tebe, Pane, na pamiatku tvojich Svätých: úfajúc sa, že pre ne budeme zbavení bied aj terajších aj budúcich. Skrze Pána nášho.

Druhá *sekréta* o sv. Agnese:

Super has, quæsumus, Dómine, hóstias benedíctio copiósa descéndat: quæ et sanctificatiónem nobis cleménter operétur, et de Mártyrum nos solemnitáte lætíficet. Per Dóminum.

Na tieto obetné dary, prosíme, Pane, nech sostúpi hojné požehnanie: ktoré nech jednak milostivo spôsobí naše posvätenie, jednak poteší nás zo slávnosti Mučeníkov. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Refécti cibo potúque cæléstí, Deus noster, te súpplices exorámus: ut, in cujus hæc commemoratióne percépimus, ejus muniámur et précibus. Per Dóminum nostrum.

Občerstvení nebeským pokrmom a nápojom, Bože náš, teba snažne prosíme: aby chránily nás prosby toho, na ktorého pamiatku sme ich prijali. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkomúnia* o sv. Agnese, panne a mučenici:

Súmpsimus, Dómine, celebritátis ánnuæ votíva sacraménta: præsta, quæsumus; ut et temporális vitæ nobis remédia præbeant, et ætérnæ. Per Dóminum nostrum.

Prijali sme, Pane, sväté sviatosti výročnej slávnosti: dopraj, prosíme; aby nám poskytly lieky tak pre život časný, ako i večný. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Františka Salézskeho

biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi

29. januára

Dvoj. - Rúcho biele.

Biskup dobrotivého srdca. - Narodil sa v Annecy (sev. Francúzsko). Ako ženevský biskup horlivo pracoval na obrátení švajčiarskych kalvínov. So sv. Františkou de Chantal (sviatok 21. aug.) založil preslávnu ženskú rehoľu Navštívenia, z ktorej pochádzajú svätice: sv. Margita Alacoque a sv. Bernadeta Soubirous. Pre jeho hlboké asketické spisy Cirkev mu priznala titul učiteľa Cirkvi. Umrel 28. dec. 1622. Dnes je výročitý deň prenesenia jeho tela do kostola Navštívenia v Annecy (1623); jeho ostatky stratily sa v časoch francúzskej revolúcie.

OMŠA *In médio*, spoločná učiteľom Cirkvi, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui ad animárum salútem beátum Francíscum Confessórem tuum atque Pontíficem ómnibus ómnia factum esse voluísti: concéde propítius; ut caritátis tuæ dulcédine perfúsi, ejus dirigéntibus mónitis, ac suffragántibus méritis, ætérna gaúdia consequámur. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý chcel si pre spásu duší, aby blahoslavený František, tvoj Vyznavač a Biskup, stal sa všetkým pre všetkých: udeľ milostivo; aby, preniknutí sladkosťou lásky tvojej, vedení jeho napomenutiami a podporovaní jeho zásluhami, dosiahli sme večné radosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Martiny

panny a mučenice

30. januára

Polodvoj. - Rúcho červené.

Sme členmi Kristovej rodiny. - Pochádzala z poprednej rímskej rodiny, ale vyvolila si Kristovu rodinu a stala sa kresťankou. Svoj rodinný majetok rozdelila chudobným. Zomrela mučenickou smrťou okolo roku 226. Jej ostatky objavili za pápeža Urbana VIII. roku 1634 a uložili v jej vlastnom kostole pri rímskom Fóre.

OMŠA *Loquébar*, spoločná pre panny a mučenice, str. 62*, druhá *orácia* o blahosl. Panne Márii *(Deus, qui salútis* - vianočná), tretia proti nepriateľom Cirkvi *(Ecclésiae)* alebo za pápeža *(Deus, ómnium fidélium)*, str. 546.

Sv. Jána Boska

vyznavača

31. januára

Dvoj. - Rúcho biele.

Starosť o budúce generácie Cirkvi. - Cítil povolanie viesť mládež. Roku 1841 vysvätili ho za kňaza. Ihneď začal svoj apoštolát medzi mužskou mládežou tzv. oratóriami. Pre tento apoštolát založil kongregáciu saleziánov a pre dievčatá kongregáciu sestier P. M. Pomocnice kresťanov. Umrel 31. jan.

1888 v Turíne, kde je pochovaný. Roku 1934 pápež Pius XI. vyhlásil ho za svätého.
Omša líči jeho charakteristické črty, najmä jeho apoštolského ducha.

INTROIT (3 Kr 4, 29)

Dedit illi Deus sapiéntiam et prudéntiam multam nimis, et latitúdinem cordis quasi arénam, quæ est in líttore maris. *(Ps 112, 1)* Laudáte, púeri, Dóminum: laudáte nomen Dómini. ℣. Glória Patri.

Dal mu Boh múdrosť a rozvahu nadmieru veľkú a srdce, ktoré môže obsiahnuť, koľko je piesku na brehu morskom. *(Ž 112, 1)* Chváľte, dietky, Pána, chváľte meno Pánovo. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui sanctum Joánnem Confessórem tuum adolescéntium patrem et magístrum excitásti, ac per eum, auxiliatríce Vírgine María, novas in Ecclésia tua famílias floréscere voluísti: concéde, quæsumus; ut, eódem caritátis igne succénsi, ánimas quærere, tibíque soli servíre valeámus. Per Dóminum.

Bože, ktorý svätého Jána, Vyznavača svojho, učinil si otcom a učiteľom mládeže a skrze neho, pri pomoci Panny Márie, chcel si, aby v Cirkvi tvojej rozkvitly nové rodiny: udeľ, prosíme; aby, zanietení týmže ohňom lásky, mohli sme vyhľadávať duše a slúžiť tebe jedinému. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Flp 4, 4-9)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Philippénses. - Fratres: Gaudéte in Dómino semper: íterum dico, gaudéte. Modéstia vestra nota sit ómnibus homínibus: Dóminus prope est. Nihil sollíciti sitis: sed in omni oratióne, et obsecratióne, cum gratiárum actióne, petitiónes vestræ innotéscant apud Deum. Et pax Dei, quæ exsúperat omnem sensum, custódiat corda vestra, et intelligéntias vestras, in Christo Jesu. De cétero, fratres, quæcúmque sunt vera, quæcúmque pudí-

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Filipanom. - Bratia! Radujte sa v Pánovi vždycky! Opakujem: Radujte sa! Buďte ku všetkým láskaví, lebo Pán je blízko. O nič sa úzkostlivo nestarajte, ale dobrorečte Bohu a predkladajte mu svoje žiadosti v ustavičných modlitbách a prosbách! A pokoj Boží, ktorý prevyšuje každú predstavu, bude hájiť vaše srdcia a vaše mysle v Kristu Ježišovi. Inak, bratia, myslite len na to, čo je pravdivé a šľachetné, čo spravodlivé a čisté, čo milé a

ca, quæcúmque justa, quæcúmque sancta, quæcúmque amabília, quæcúmque bonae famæ, si qua virtus, si qua laus disciplínæ, hæc cogitáte. Quæ et didicístis, et accepístis, et audístis, et vidístis in me, hæc ágite: et Deus pacis erit vobíscum.

čestné, čo čnostné a chvályhodné! Robte to, čo ste sa naučili odo mňa, čo ste tak prijali a počuli a videli! A Boh pokoja bude s vami.

GRADUÁL (Ž 36, 3-5)

Spera in Dómino et fac bonitátem et inhábita terram et pascéris in divítiis ejus. ℣. Delectáre in Dómino, et dabit tibi petitiónes cordis tui; revéla Dómino viam tuam et spera in eum, et ipse fáciet.

Dúfaj v Pána a čiň dobro, aby si býval na zemi a živil sa z jej bohatstva. ℣. Maj záľubenie v Pánovi, a dá ti, čo tvoje srdce žiada si; sver svoju cestu Pánovi a dúfaj v neho a on bude konať.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 73, 21)* Pauper et inops laudábunt nomen tuum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 73, 21)* Bedár a úbožiak nech chvália tvoje meno. Aleluja.

Po Septuagézime miesto *aleluje* s veršom:

TRAKTUS (Ž 60, 4-6)

Factus es spes mea, Dómine: turris fortitúdinis a fácie inimíci. ℣. Inhabitábo in tabernáculo tuo in sæcula: prótegar in velaménto alárum tuárum. ℣. Quóniam tu, Deus, exaudísti oratiónem meam: dedísti hereditátem timéntibus nomen tuum.

Ty si mi záštitou, Pane, pred nepriateľom pevnou vežou. ℣. Bár by som býval v tvojom stane vždy, schoval sa pod ochranou tvojich perutí. ℣. Lebo ty, Pane, moje modlitby počul si, dal si mi dedičstvo tých, ktorí tvojho mena boja sa.

V čase veľkonočnom miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 73, 21)* Pauper et inops laudábunt nomen tuum. Allelúja. ℣. *(Ps 35, 9)* Inebriabúntur ab ubertáte domus tuæ: et torrénte voluptátis tuæ potábis eos. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 73, 21)* Bedár a úbožiak nech chvália tvoje meno, aleluja. ℣. *(Ž 35, 9)* Sýtia sa domu tvojho hojnosťou a napájaš ich riavou svojich rozkoší. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 18, 1-5)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Accessérunt discípuli ad Jesum, dicéntes: Quis, putas, major est in regno cælórum? Et ádvocans Jesus párvulum, státuit eum in médio eórum et dixit: Amen, dico vobis, nisi convérsi fuéritis et efficiámini sicut párvuli, non intrábitis in regnum cælórum. Quicúmque ergo humiliáverit se sicut párvulus iste, hic est major in regno cælórum. Et qui suscéperit unum párvulum talem in nómine meo, me súscipit.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času pristúpili k Ježišovi jeho učeníci a pýtali sa ho: Kto je asi najväčší v kráľovstve nebeskom? Tu Ježiš zavolal k sebe chlapčeka, postavil ho medzi nich a povedal im: Veru, vravím vám, ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdete do kráľovstva nebeského. Ktokoľvek sa teda uponíži ako toto dieťa, ten je najväčší v kráľovstve nebeskom. A kto prijme jedno také dieťa pre moje meno, mňa prijme.

OFERTÓRIUM (Ž 33, 12)

Veníte, fílii, audíte me: timórem Dómini docébo vos.

Poďteže, deti, čujte ma, ja naučím vás bázni Pánovej.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, oblatiónem mundam salutáris hóstiæ et præsta: ut, te in ómnibus et super ómnia diligéntes, in glóriæ tuæ laudem vívere mereámur. Per Dóminum nostrum.

Prijmi, Pane, čistú obetu spasiteľnej hostie a dopraj: aby, milujúc teba vo všetkom a nadovšetko, zaslúžili sme si žiť na chválu slávy tvojej. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

KOMÚNIA (Rim 4, 18)

Contra spem in spem crédidit, ut fieret pater multárum géntium, secúndum quod dictum est ei.

Proti nádeji v nádeji uveril, že bude otcom mnohých národov podľa toho, čo mu bolo povedané.

POSTKOMÚNIA

Córporis et Sánguinis tui, Dómine, mystério satiátis,

Nám, nasýteným tajomstvom Tela a Krvi tvojej, Pane,

concéde, quæsumus: ut, intercedénte sancto Joánne Confessóre tuo, in gratiárum semper actióne maneámus: Qui vivis et regnas.

udeľ, prosíme: aby na prímluvu svätého Jána, Vyznavača tvojho, zotrvávali sme v ustavičnom vzdávaní vďačnosti. Ktorý žiješ.

Sv. Ignáca

biskupa a mučeníka

1. februára

Dvoj. - Rúcho červené.

Kristova pšenica, pomletá mlynom mučeníctva. - Bol učeníkom sv. Jána apoštola a biskupom antiochénskym v Sýrii. Za Trajánovho prenasledovania odsúdili ho na smrť a v rímskom amfiteátri hodili levom. Na svojej poslednej ceste do Ríma napísal sedem povzbudzujúcich listov pre kresťanov rozličných miest; z jedného je aj text dnešnej kómünie. Umrel v rímskom Koloseu medzi rokami 110-118. Pochovaný je v Antiochii.
Sv. omša vychvaľuje hrdinskú stálosť mučeníka, ktorou túžil zomrieť pre Krista, aby sa zrodil pre nový život (evanj.).

INTROIT (Gal 6, 14)

Mihi autem absit gloriári, nisi in cruce Dómini nostri Jesu Christi, per quem mihi mundus crucifíxus est, et ego mundo. *(Ps 131, 1)* Meménto, Dómine, David: et omnis mansuetúdinis ejus. ℣. Glória Patri.

Kiež by som sa nechválil ničím iným, než krížom Pána nášho Ježiša Krista, v ktorom je svet ukrižovaný mne a ja svetu. *(Ž 131, 1)* Pamätaj, Pane, na Dávida a na všetku jeho starostlivosť. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Infirmitátem nostram réspice, omnípotens Deus: et quia pondus própriæ actiónis gravat, beáti Ignátii Mártyris tui, atque Pontíficis intercéssio gloriósa nos prótegat. Per Dóminum.

Na slabosť našu shliadni, všemohúci Bože: a pretože tlačí bremeno vlastných skutkov, nech ochraňuje nás slávna prímluva blahoslaveného Ignáca, tvojho Mučeníka a Veľkňaza. Skrze Pána.

LEKCIA (Rim 8, 35-39)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Fratres: Quis nos separábit a caritáte Christi? tribulátio, an angústia, an fames, an

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Bratia! Kto nás odlúči od lásky Kristovej? Súženie alebo úzkosť alebo prenasledovanie? Hlad

núditas, an perículum, an persecútio, an gládius? (sicut scriptum est: Quia propter te mortificámur tota die: æstimáti sumus sicut oves occisiónis). Sed in his ómnibus superámus propter eum, qui diléxit nos. Certus sum enim, quia neque mors, neque vita, neque angeli, neque principátus, neque virtútes, neque instántia, neque futúra, neque fortitúdo, neque altitúdo, neque profúndum, neque creatúra ália póterit nos separáre a caritáte Dei, quæ est in Christo Jesu, Dómino nostro.

alebo nahota? Nebezpečenstvo alebo meč? Napísané je totiž: Pre teba celý čas mŕtvia nás, za ovce na zabitie majú nás. Ale v tomto všetkom víťazíme skrze toho, ktorý si nás zamiloval. A som presvedčený, že ani smrť ani život ani anjeli ani kniežatstvá ani mocnosti ani prítomnosť ani budúcnosť ani sily ani výška ani hĺbka ani nijaké iné stvorenie nebude nás môcť odlúčiť od lásky Božej, ktorá je v Kristu Ježišovi, Pánovi našom.

GRADUÁL (Sir 44, 16)

Ecce sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo. ℣. *(Ib. 20)* Non est invéntus símilis illi, qui conserváret legem Excélsi.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Gal 2, 19-20)* Christo confíxus sum cruci: vivo ego, jam non ego, vivit vero in me Christus. Allelúja.

Ajhľa, veľkňaz, ktorý sa vo svojich dňoch zapáčil Bohu. ℣. *(Tž 20)*. Nenašiel sa, kto by ako on zachovával zákon Najvyššieho.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Gal 2, 19-20)* S Kristom som pribitý na kríž; nežijem už ja, ale žije vo mne Kristus. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Desidérium)* z omše mučeníka a biskupa *Státuit*, str. 12*.

EVANJELIUM *(Amen, amen)* zo sviatku sv. Vavrinca, 10. aug., str. 1073.

OFERTÓRIUM (Ž 8, 6-7)

Glória, et honóre coronásti eum: et constituísti eum super ópera mánuum tuárum, Dómine.

Slávou a počestnosťou korunoval si ho, dal si mu vládu nad dielami svojich rúk, Pane.

SEKRÉTA

Hóstias tibi, Dómine, beáti Ignátii Mártyris tui, atque

Obety, zasvätené tebe, Pane, zásluhami blahoslaveného

Pontíficis dicátas méritis, benígnus assúme: et ad perpétuum nobis tríbue proveníre subsídium. Per Dóminum nostrum.

Ignáca, tvojho Mučeníka a Veľkňaza, dobrotivý prijmi: a daj, aby staly sa nám ustavičnou pomocou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA

Fruméntum Christi sum, déntibus bestiárum molar, ut panis mundus invéniar.

Pšenicou Kristovou som, pomelú ma zuby divých zverov a stanem sa čistým chlebom.

POSTKOMÚNIA

Refécti participatióne múneris sacri, quæsumus, Dómine, Deus noster: ut, cujus exséquimur cultum, intercedénte beáto Ignátio Mártyre tuo, atque Pontífice sentiámus efféctum. Per Dóminum nostrum.

Občerstvení účasťou na posvätnom dare, prosíme, Pane, Bože náš: aby na prímluvu blahoslaveného Ignáca, tvojho Mučeníka a Veľkňaza, pocítili sme účinok toho, čo plníme obradom. Skrze Pána nášho.

Očisťovanie Bl. Panny Márie alebo Hromnice

2. februára

Dvoj. 2. triedy. - Pri procesii rúcho fialové, pri omši biele.

Matka Božia darovala svetu Svetlo. - Slávime dve tajomstvá: obetovanie narodeného Spasiteľa v jeruzalemskom chráme a očisťovanie Panny podľa Mojžišovho zákona. Slávime sviatok Pána, ale aj Panny Márie.

Podľa Mojžišovho zákona každá matka po pôrode, a to po pôrode chlapca za štyridsať dní a po pôrode dievčaťa za šesťdesiat dní, ostala nečistou, a preto nemohla vkročiť do chrámu. Po uplynutí štyridsiatich alebo šesťdesiatich dní musela sa očistiť tým, že obetovala jedného baránka a jedného holuba alebo, keď bola chudobná, párik hrdličiek alebo dve holúbätká. Po tejto obete kňaz ju vyhlásil za čistú.

Iný zákon vzťahoval sa na prvorodených chlapcov. Podľa zákona všetko prvorodené bolo majetkom Božím. Prvorodených synov rodičia museli vykúpiť istou sumou.

Matka Božia podrobila sa obidvom predpisom, hoci ako čistá Panna, ktorej panenstvo ostalo neporušené aj po pôrode, nepotrebovala očistenie.

Spasiteľ sveta prvý raz sa stretáva úradne v jeruzalemskom chráme s ľudstvom a s kňazstvom Starého zákona. Ľudstvo zastupujú dvaja spravodliví: Šimeon a Anna. Každý z nich zastupuje svoje pohlavie. Pre túto príčinu Gréci pomenovali dnešný sviatok *Hypapante* (Stretnutie).

Týmto dňom, ako sviatkom Svetla, završujeme vianočné obdobie v širšom smysle. Niekedy totiž nedeľa Septuagézimy, ktorá už prislúcha veľkonočnému okruhu, predchádza Hromnice. Náš sviatok je akousi spojkou medzi vianočným a veľkonočným kruhom. Svätenie sviec a procesia, nasledujúca po ňom, majú

už akýsi kajúci náter, preto ich liturgickou farbou je fialová, omša, hlavne v prefácii, prifarbuje sa vianočne a slúži sa v rúchu bielom.
Sviatok vznikol v Jeruzaleme. Nábožná akvitánska pútnička Etéria na konci štvrtého storočia prežila tento sviatok v Jeruzaleme na štyridsiaty deň po sviatku Zjavenia Pána. Sviatok sa ujal v Ríme už v šiestom storočí. Napokon v siedmom storočí rozšíril sa po celom kresťanskom Západe. Rímska liturgia ozdobila ho vlastným prvkom, procesiou.

Svätenie sviec

Týmto svätením hromničná svieca stáva sa nielen sväteninou, ale i symbolom Svetla sveta, Ježiša Krista. Kňaz zastupuje Matku Cirkev a spolu i Matku Ježišovu. V symbole horiacej sviece nám podáva Ježiša Krista. Vžívame sa do postoja Simeona a Anny a uzatvárame ho do svojho náručia.

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, qui ómnia ex níhilo creásti, et jussu tuo per ópera apum hunc liquórem ad perfectiónem cérei veníre fecísti, et qui hodiérna die petitiónem justi Simeónis impléstì: te humíliter deprecámur, ut has candélas ad usus hóminum, et sanitátem córporum et animárum, sive in terra, sive in aquis per invocatiónem tui sanctíssimi Nóminis, et per intercessiónem beátæ Maríæ semper Vírginis, cujus hódie festa devóte celebrántur, et per preces ómnium Sanctórum tuórum, bene ✠ dícere, et sanctifi ✠ cáre dignéris; et hujus plebis tuæ, quæ illas honorífice in mánibus desíderat portáre, teque cantándo laudáre, exáudias voces de cælo sancto tuo, et de sede majestátis tuæ; et pro-

℣. Pán s vami.
℟. Aj s duchom tvojím.

Modlime sa.

Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože, ktorý z ničoho stvoril si všetko a z ktorého ustanovenia táto šťava prácou včiel nadobudla dokonalosť vosku a ktorý dnešného dňa splnil si prosbu spravodlivého Simeona: pokorne prosíme teba, aby na úžitok ľudí a na zdravie tiel i duší, či už na zemi alebo na vodách, pre vzývanie tvojho najsvätejšieho Mena a na prímluvu blahoslavenej Márie, vždy Panny, ktorej sviatok sa dnes zbožne slávi, a na prosby všetkých Svätých svojich ráčil si tieto sviece po ✠ žehnať a po ✠ svätiť; a aby zo svojho svätého neba a sídla velebnosti svojej vyslyšal si hlas ľudu svojho, ktorý žiada si ich úctivo nosiť v rukách a teba chváliť spevom; a milostivý buď všetkým, ktorí volajú ku tebe, ktorých vykúp

pítius sis ómnibus clamántibus ad te, quos redemísti pretióso sánguine Fílii tui. Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

si drahou krvou Syna svojho. Ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh, po všetky veky vekov.

℟. Amen.

Orémus. - Omnípotens sempitérne Deus, qui hodiérna die Unigénitum tuum ulnis sancti Simeónis in templo sancto tuo suscipiéndum præsentásti: tuam súpplices deprecámur cleméntiam, ut has candélas, quas nos fámuli tui, in tui Nóminis magnificéntiam suscipiéntes, gestáre cúpimus luce accénsas, bene ✠ dícere, et sanctifi ✠ cáre, atque lúmine supérnæ benedictiónis accéndere dignéris; quátenus eas tibi Dómino Deo nostro offeréndo digni, et sancto igne dulcíssimæ caritátis tuæ succénsi, in templo sancto glóriæ tuæ repræsentári mereámur. Per eúmdem Dóminum. ℟. Amen.

Modlime sa. - Všemohúci, večný Bože, ktorý dnešného dňa v svojom svätom chráme predstavil si Jednorodeného svojho, aby ho svätý Simeon mohol vziať na ruky, snažne prosíme tvoju milostivosť, aby tieto sviece, ktoré my, služobníci tvoji, prijímame na povznesenie tvojho Mena, ktoré žiadame si nosiť rozžaté svetlom, ráčil si po ✠ žehnať a po ✠ svätiť a zapáliť svetlom nebeského požehnania; aby, obetujúc ich tebe, Pánovi, Bohu svojmu, hodní a zanietení svätým ohňom tvojej presladkej lásky, zaslúžili sme si, aby boli sme uvedení do svätého chrámu slávy tvojej. Skrze tohože Pána. ℟. Amen.

Orémus. - Dómine Jesu Christe, lux vera, quæ illúminas omnem hóminem veniéntem in hunc mundum: effúnde benedi ✠ ctiónem tuam super hos céreos, et sanctífi ✠ ca eos lúmine grátiæ tuæ: et concéde propítius, ut sicut hæc luminária igne visíbili accénsa noctúrnas depéllunt ténebras; ita corda nostra invisíbili igne, idest, Sancti

Modlime sa. - Pane Ježišu Kriste, svetlo pravé, ktoré osvecuješ každého človeka, prichádzajúceho na tento svet: vylej svoje po ✠ žehnanie na tieto voskovice a po ✠ sväť ich svetlom svojej milosti; a udeľ milostivo, aby, ako tieto svetlá, zažaté viditeľným svetlom, zaháňajú nočné temnoty; tak aj srdcia naše, osvietené neviditeľným

Spíritus splendóre illustráta, ómnium vitiórum cæcitáte cáreant: ut purgáto mentis óculo, ea cérnere possímus, quæ tibi sunt plácita, et nostræ salúti utília; quátenus post hujus sæculi caliginósa discrímina, ad lucem indeficiéntem perveníre mereámur. Per te, Christe Jesu, Salvátor mundi, qui in Trinitáte perfécta vivis et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

ohňom, to jest jasom Ducha Svätého, boly pozbavené slepoty všetkých nepravostí: aby očisteným zrakom mysle mohli sme poznávať to, čo sa ľúbi tebe a osoží našej spáse; a tak po chmúrnych nebezpečenstvách tohto života zaslúžili sme si dôjsť k nehasnúcemu svetlu. Skrze teba, Kriste Ježišu, Spasiteľu sveta, ktorý v dokonalej Trojici žiješ a kráľuješ Boh, po všetky veky vekov. ℟. Amen.

Orémus. - Omnípotenssempitérne Deus, qui per Móysen fámulum tuum puríssimum ólei liquórem ad luminária ante conspéctum tuum júgiter concinnánda præparári jussísti: bene ✠ dictiónis tuæ grátiam super hos céreos benígnus infúnde; quátenus sic adminístrent lumen extérius, ut te donánte, lumen Spíritus tui, nostris non desit méntibus intérius. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem. ℟. Amen.

Modlime sa. - Všemohúci večný Bože, ktorý skrze Mojžiša, služobníka svojho, prikázal si pripravovať najčistejší olej do lámp, ktoré maly neprestajne horieť pred tvojou tvárou: dobrotivo vylej milosť po ✠ žehnania svojho na tieto voskovice; žeby navonok tak dávaly svetlo, aby z tvojej štedrosti našim mysliam ani vnútorne nechýbalo svetlo Ducha tvojho. Skrze Pána nášho... v jednote tohože. ℟. Amen.

Orémus. - Dómine Jesu Christe, qui hodiérna die, in nostræ carnis substántia inter hómines appárens, a paréntibus in templo es præsentátus; quem Símeon venerábilis senex, lúmine Spíritus tui irradiátus, agnóvit, suscépit, et benedíxit: præsta propítius, ut ejúsdem Spíritus Sancti grátia illumináti, atque edócti, te veráci-

Modlime sa. - Pane Ježišu Kriste, ktorého v dnešný deň, keď sa zjavil medzi ľuďmi v podstate nášho tela, rodičia predstavili v chráme; ktorého poznal, vzal do náručia a požehnal Simeon, starec, hodný úcty, ožiarený svetlom Ducha tvojho: dopraj milostivo, aby, osvietení a poučení milosťou tohože Ducha Svätého, pravdivo

ter agnoscámus, et fidéliter diligámus: Qui cum Deo Patre in unitáte ejúsdem Spíritus Sancti vivis, et regnas Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

poznali sme a verne milovali teba: Ktorý s Bohom Otcom v jednote tohože Ducha Svätého žiješ a kráľuješ Boh, po všetky veky vekov. ℟. Amen.

Tu kňaz pokropí sviece svätenou vodou slovami antifóny *Aspérges* a potom ich okadí. Pri rozdávaní sviec spieva sa pieseň Simeonova *(Nunc dimíttis)*.

PIESEŇ SIMEONOVA (Lk 2, 29-31)

Ant. Lumen ad revelatiónem géntium et glóriam plebis tuæ Israel.
Nunc dimíttis servum tuum, Dómine, * secúndum verbum tuum in pace.
Lumen.
Quia vidérunt óculi mei * salutáre tuum.
Lumen.
Quod parásti * ante fáciem ómnium populórum.
Lumen.
Glória Patri et Fílio * et Spirítui Sancto.
Lumen.
Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, * et in sæcula sæculórum. Amen.
Lumen.

Ant. Svetlo na osvietenie pohanov a slávu Izraela, tvojho ľudu.
Teraz prepustíš, Pane, svojho sluhu * podľa svojho slova v pokoji.
Svetlo.
Lebo moje oči videly * tvoju spásu.
Svetlo.
Ktorú si pripravil * pred tvárou všetkých národov.
Svetlo.
Sláva Otcu i Synu * i Duchu Svätému.
Svetlo.
Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždycky * i na veky vekov. Amen.
Svetlo.

ANTIFÓNA (Ž 43, 27)

Exsúrge, Dómine, ádjuva nos: et líbera nos propter nomen tuum. *(Ps ib. 2)* Deus, áuribus nostris audívimus: patres nostri annuntiavérunt nobis. ℣. Glória Patri. Exsúrge.

Povstaň, Pane, nám na pomoc a osloboď nás pre meno svoje. *(Ž tž. 2)* Na svoje sme uši, Bože, počuli, otcovia naši rozprávali nám. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Povstaň, Pane.

Potom kňaz hovorí:

Orémus. Modlime sa.

Po Septuagézime pripojí sa:

℣. Flectámus génua.
℟. Leváte.

℣. Kľaknime na kolená.
℟. Vstaňte.

Exáudi, quæsumus, Dómine, plebem tuam: et quæ extrínsecus ánnua tríbuis devotióne venerári, intérius ássequi grátiæ tuæ luce concéde. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Vyslyš, prosíme, Pane, ľud svoj: a čo každoročnou pobožnosťou dávaš nám uctievať navonok, to nám dopraj obsiahnuť vnútorne svetlom svojej milosti. Skrze Krista, Pána nášho. ℟. Amen.

Procesia

Táto procesia predstavuje náš zemský život. Nesieme Krista životom. Vychádzame z kostola (od Boha) a vraciame sa zasa do kostola (k Bohu). Od Boha začal sa náš život, pri krste spojili sme sa s Kristom a stali sme sa svetlonosmi (ako by akolytmi).

℣. Procedámus in pace.
℟. In nómine Christi. Amen.

℣. Poďme v pokoji.
℟. V mene Kristovom. Amen.

Za procesie spievajú sa nasledujúce *ANTIFÓNY:*

Adórna thálamum tuum, Sion, et súscipe Regem Christum: ampléctere Maríam, quæ est cæléstis porta: ipsa enim portat Regem glóriæ novi lúminis: subsístit Virgo, addúcens mánibus Fílium ante lucíferum génitum: quem accípiens Símeon in ulnas suas, prædicávit pópulis, Dóminum eum esse vitæ et mortis, et Salvatórem mundi.

Ozdob svoju sieň, Sion, a prijmi Kráľa Krista; objím Máriu, ona je brána nebeská, ona nosí Kráľa slávy nového svetla. Vstupuje Panna, nesúc v náručí Syna, zrodeného pred zorničkou; Simeon ho berie na svoje ruky a ohlasuje národom: On je Pán života a smrti a Spasiteľ sveta.

(Lk 2, 26, 27 et 28-29) Respónsum accépit Símeon a Spíritu Sancto, non visúrum se mortem, nisi vidéret Christum Dómini: et cum indúcerent Púerum in templum, accépit eum in ulnas suas, et benedíxit Deum, et dixit:

(Lk 2, 26, 27 a 28-29) Zjavenie dostal Simeon od Ducha Svätého, že neuzrie smrti, kým neuvidí Mesiáša Pánovho. A keď prinášali Dieťatko do chrámu, vzal ho do svojho náručia, velebil Boha a hovoril: Teraz pre-

Nunc dimíttis servum tuum, Dómine, in pace. ℣. Cum indúcerent púerum Jesum paréntes ejus, ut fácerent secúndum consuetúdinem legis pro eo: ipse accépit eum in ulnas suas.

pustíš, Pane, svojho služobníka v pokoji. ℣. Keď rodičia prinášali dieťatko Ježiša, aby urobili s ním podľa obyčaje zákona, vzal ho do svojho náručia.

Keď sa vchádza do kostola:

℟. Obtulérunt pro eo Dómino par túrturum, aut duos pullos columbárum. * Sicut scriptum est in lege Dómini. ℣. Postquam impléti sunt dies purgatiónis Maríæ, secúndum legem Móysi, tulérunt Jesum in Jerúsalem, ut sísterent eum Dómino. * Sicut scriptum est in lege Dómini. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. * Sicut scriptum est in lege Dómini.

℟. Obetovali za neho Pánovi dve hrdličky alebo dve holúbätá. * Ako je napísané v zákone Pánovom. ℣. Keď sa naplnily dni očisťovania Márie podľa zákona Mojžišovho, priniesli Ježiša do Jeruzalema, aby ho predstavili Pánovi. * Ako je napísané v zákone Pánovom. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. * Ako je napísané v zákone Pánovom.

Omša

V omši prežívame hromničné mystérium. Tešíme sa, že dnes v tomto kostole, ba v Cirkvi vždy prijímame do svojho náručia Spasiteľa (intr.). Prorok Malachiáš predpovedal, že Kristus sa zjaví vo svojom chráme, ustanoví si nové kňazstvo (lekcia). Čo prorok predpovedal, evanjelium zvestuje ako skutočnosť. V tejto obete sme svedkami príchodu Spasiteľovho, vítame ho v duchu Simeonovom (ofert.) a vo sv. prijímaní uzatvárame ho do svojho náručia, ba ešte viac: prijímame ho do srdca ako vzácneho hosťa (komúnia).

INTROIT (Ž 47, 10-11)

Suscépimus, Deus, misericórdiam tuam in médio templi tui: secúndum nomen tuum, Deus, ita et laus tua in fines terræ: justítia plena est déxtera tua. *(Ps ib. 2)* Magnus Dóminus, et laudábilis nimis: in civitáte Dei nostri, in monte sancto ejus. ℣. Glória Patri.

Prijali sme, Bože, tvoj blahodar stred tvojho chrámu. Tak ako tvoje meno, Bože, tak aj chvála tvoja preniká zemské končiny, pravica tvoja plná je spravodlivosti. *(Ž tž. 2)* Veľký je Pán a chvályhodný veľmi, v meste Boha nášho, na vrchu jeho svätom. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, majestátem tuam súpplices exorámus: ut sicut unigénitus Fílius tuus hodiérna die cum nostræ carnis substántia in templo est præsentátus; ita nos fácias purificátis tibi méntibus præsentári. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum.

Všemohúci, večný Bože, pokorne vzývame velebnosť tvoju: aby tak, ako jednorodený Syn tvoj v dnešný deň s podstatou nášho tela bol predstavený v chráme, učinil si aj s nami, žeby s očistenými mysľami boli sme predstavení tebe. Skrze tohože Pána nášho.

LEKCIA (Mal 3, 1-4)

Léctio Malachíæ Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus Deus: Ecce ego mitto Angelum meum, et præparábit viam ante fáciem meam. Et statim véniet ad templum suum Dominátor, quem vos quæritis, et Angelus testaménti, quem vos vultis. Ecce venit, dicit Dóminus exercítuum: et quis póterit cogitáre diem advéntus ejus, et quis stabit ad vidéndum eum? Ipse enim quasi ignis conflans, et quasi herba fullónum: et sedébit conflans, et emúndans argéntum, et purgábit fílios Levi, et colábit eos quasi aurum, et quasi argéntum: et erunt Dómino offeréntes sacrifícia in justítia. Et placébit Dómino sacrifícium Juda, et Jerúsalem, sicut dies sæculi, et sicut anni antíqui: dicit Dóminus omnípotens.

Čítanie z proroka Malachiáša. - Toto hovorí Pán Boh: Hľa, ja pošlem svojho anjela a pripraví predo mnou cestu. I zaraz príde do svojho chrámu panovník, ktorého vy hľadáte, a anjel smluvy, ktorého si žiadate. Hľa, príde, hovorí Pán zástupov, a ktože vydrží deň jeho príchodu, a kto obstojí, keď sa zjaví? Veď on je ako roztápajúci oheň a ako zelina práčov. I zasadne si a bude vytápať a čistiť striebro; a vyčistí synov Léviho a precedí ich ako zlato a striebro, takže budú prinášať Pánovi obety v spravodlivosti. Vtedy sa Pánovi zapáči obeta Judu a Jeruzalema ako v dňoch dávnych, ako v rokoch predošlých, hovorí všemohúci Pán.

GRADUÁL (Ž 47, 10-11 a 9)

Suscépimus, Deus, misericórdiam tuam in médio tem-

Prijali sme, Bože, tvoj blahodar stred tvojho chrámu.

pli tui: secúndum nomen tuum, Deus, ita et laus tua in fines terræ. ℣. Sicut audívimus, ita et vídimus in civitáte Dei nostri, in monte sancto ejus.

Tak ako meno tvoje, Bože, tak aj chvála tvoja preniká zemské končiny. ℣. Ako sme počuli, tak sme aj videli v meste Boha svojho, na svätom vrchu jeho.

Allelúja, allelúja. ℣. Senex Púerum portábat: Puer autem senem regébat. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Starec niesol Dieťa, ale Dieťa viedlo starca. Aleluja.

Po Septuagézime berie sa miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Lk 2, 29-32)

Nunc dimíttis servum tuum, Dómine, secúndum verbum tuum in pace. ℣. Quia vidérunt óculi mei salutáre tuum. ℣. Quod parásti ante fáciem ómnium populórum. ℣. Lumen ad revelatiónem géntium, et glóriam plebis tuæ Israel.

Teraz prepustíš, Pane, svojho služobníka podľa svojho slova v pokoji. ℣. Lebo moje oči uvidely tvoju Spásu. ℣. Ktorú si pripravil pred tvárou všetkých národov. ℣. Svetlo na osvietenie pohanov a slávu Izraela, tvojho ľudu.

EVANJELIUM (Lk 2, 22-32)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Postquam implléti sunt dies purgatiónis Maríæ, secúndum legem Móysi, tulérunt Jesum in Jerúsalem, ut sísterent eum Dómino, sicut scriptum est in lege Dómini: Quia omne masculínum adapériens vulvam, sanctum Dómino vocábitur. Et ut darent hóstiam, secúndum quod dictum est in lege Dómini, par túrturum, aut duos pullos columbárum. Et ecce homo erat in Jerúsalem, cui nomen Símeon, et homo iste justus et timorátus, ex-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času, keď sa Márii minuly dni očisťovania podľa zákona Mojžišovho, priniesli Ježiša do Jeruzalema, aby ho predstavili Pánovi, ako predpisuje zákon Pánov: Každý mužský plod, ktorý otvára život matky, má byť zasvätený Pánovi, a aby priniesli obetu, ako to káže zákon Pánov, dve hrdličky alebo dve holúbätá. Žil vtedy v Jeruzaleme človek, menom Šimeon. Tento človek bol spravodlivý a bohabojný, ktorý očakával útechu Izraela a Duch Svätý bol

spéctans consolatiónem Israel et Spíritus Sanctus erat in eo. Et respónsum accéperat a Spíritu Sancto, non visúrum se mortem, nisi prius vidéret Christum Dómini. Et venit in Spíritu in templum. Et cum indúcerent púerum Jesum paréntes ejus, ut fácerent secúndum consuetúdinem legis pro eo: et ipse accépit eum in ulnas suas, et benedíxit Deum, et dixit: Nunc dimíttis servum tuum, Dómine, secúndum verbum tuum in pace: Quia vidérunt óculi mei salutáre tuum: Quod parásti ante fáciem ómnium populórum: Lumen ad revelatiónem géntium, et glóriam plebis tuæ Israel.

v ňom. Od Ducha Svätého dostal zjavenie, že neumrie, kým neuvidí Mesiáša Pánovho. Vedený Duchom prišiel do chrámu. A keď rodičia prinášali dieťatko Ježiša, aby urobili s ním podľa obyčaje zákona, vzal ho aj on do svojho náručia a velebil Boha slovami: Teraz prepustíš, Pane, svojho sluhu podľa svojho slova v pokoji, lebo moje oči uvideli tvoju Spásu, ktorú si pripravil pred tvárou všetkých národov: Svetlo na osvietenie pohanov a slávu Izraela, tvojho ľudu.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 44, 3)

Diffúsa est grátia in lábiis tuis: proptérea benedíxit te Deus in ætérnum, et in sæculum sæculi.

Na tvojich perách vyliala sa ľúbeznosť: preto teba požehnal Boh na veky a na veky vekov.

SEKRÉTA

Exáudi, Dómine, preces nostras: et, ut digna sint múnera, quæ óculis tuæ majestátis offérimus, subsídium nobis tuæ pietátis impénde. Per Dóminum nostrum.

Vyslyš, Pane, prosby naše: a aby dary, ktoré prednášame očiam tvojej velebnosti, boly velebné, daruj nám pomoc svojej milosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia v čase vianočnom, str. 516.

KOMÚNIA (Lk 2, 26)

Respónsum accépit Símeon a Spíritu Sancto, non visúrum se mortem, nisi vidéret Christum Dómini.

Zjavenie dostal Simeon od Ducha Svätého, že neuzrie smrti, kým neuvidí Mesiáša Pánovho.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, Dómine Deus noster: ut sacrosáncta mystéria, quæ pro reparatiónis nostræ munímine contulísti, intercedénte beáta María semper Vírgine, et præsens nobis remédium esse fácias, et futúrum. Per Dóminum.

Prosíme, Pane, Bože náš: aby presväté tajomstvá, ktoré ustanovil si na zabezpečenie našej spásy, na prímluvu blahoslavenej Márie, vždy Panny, učinil si pre nás liekom tak časným, ako i večným. Skrze Pána nášho.

Sv. Blažeja

biskupa a mučeníka — 3. februára

Jednod. - Rúcho červené.

Jeho smrť prináša nám uzdravenie. - Bol biskupom v Sebaste (Arménia) a vykonal mnoho zázrakov, medzi iným zachránil istého chlapca od nebezpečenstva zadrhnutia. Pre svedectvo za Krista sťali mu hlavu asi roku 316. Hrob má v Paríži. Prislúcha medzi štrnástich sv. pomocníkov a je ochrancom pred nemocami hrtana. Preto dnes kňaz posviaca dve sviece, dotýka sa nimi hrdla veriacich a dáva požehnanie týmito slovami: „Na prímluvu sv. Blažeja, biskupa a mučeníka, Boh nech chráni teba od choroby hrdla a od každého iného zla."

OMŠA mučeníka biskupa *Sacerdótes*, str. 14*.

Sv. Ondreja Korzína

biskupa a vyznavača — 4. februára

Dvoj. - Rúcho biele.

Záchranca poblúdilých duší. - Ako mladík zo vznešeného rodu najprv mravne poblúdil, ale čoskoro sa spamätal a vstúpil do rehole karmelitánskej, kam ho matka bola prisľúbila. Vyznačoval sa obracaním poblúdilých duší. Ako biskup požehnane pôsobil vo Fiesole (Taliansko). Hrob má u karmelitánov vo Florencii.

OMŠA vyznavača biskupa *Státuit*, str. 41*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui in Ecclésia tua nova semper instáuras exémpla virtútum: da pópulo tuo beáti Andréæ Confessóris tui, atque Pontíficis ita sequi vestígia, ut assequátur et prǽmia. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý v Cirkvi svojej vždy obnovuješ príklady čností: daj, aby ľud tvoj tak kráčal po stopách blahoslaveného Ondreja, tvojho Vyznavača a Veľkňaza, žeby dosiahol aj odmeny. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Agaty

panny a mučenice 5. februára

Dvoj. - Rúcho červené.

Naša duša má byť Agatou (dobrou). - Po sviatku sv. Cecílie v novembri, sv. Lucie (svetlá) v decembri a sv. Agnesy (čistá) v januári nasleduje vo februári deň sv. Agaty (dobrá). Sv. panna a mučenica bola najvyšším ideálom svätosti u prvotných kresťanov. Preto aj omšový kánon obsahuje ich mená. I sv. Agata pretrpela za Krista vyberané muky. Zmučenú uzdravil sv. Peter apoštol. Po nových utrpeniach zomrela v žalári v Katánii (na Sicílii) okolo roku 250. Jej závoj zachránil Katáncov od nebezpečenstva lávy, a preto ju aj dnes vzývajú ako ochrankyňu pred požiarom. Jej hrobom honosí sa dóm v Katánii.

Sv. omša prezrádza radosť Cirkvi (intr.) nad stálosťou telesne slabej panny (lekcia). Pán sobral si svoju nevestu na nebeskú svadbu (evanj.).

INTROIT

Gaudeámus omnes in Dómino, diem festum celebrántes sub honóre beátæ Agathæ Vírginis et Mártyris: de cujus passióne gaudent Angeli, et colláudant Fílium Dei. *(Ps 44, 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri.

Radujme sa všetci v Pánovi a slávme sviatok na česť blahoslavenej Agaty, Panny a Mučenice. Z jej mučeníctva radujú sa anjeli a oslavujú Syna Božieho. *(Ž 44, 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui inter cétera poténtiæ tuæ mirácula, étiam in sexu frágili victóriam martýrii contulísti: concéde propítius, ut qui beátæ Agathæ Vírginis, et Mártyris tuæ natalítia cólimus, per ejus ad te exémpla gradiámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

Bože, ktorý medzi inými zázrakmi svojej moci aj krehkému pohlaviu udelil si víťazstvo mučeníctva: dopraj milostivo, aby my, ktorí oslavujeme narodeniny blahoslavenej Agaty, Panny a Mučenice tvojej, podľa jej príkladu kráčali sme ku tebe. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

LEKCIA (1 Kor 1, 26-31)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Vidéte vocatiónem

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Pozrite sa len, ako vás (Boh)

vestram, quia non multi sapiéntes secúndum carnem, non multi poténtes, non multi nóbiles: sed quæ stulta sunt mundi elégit Deus, ut confúndat sapiéntes: et infírma mundi elégit Deus, ut confúndat fórtia: et ignobília mundi, et contemptibília elégit Deus, et ea quæ non sunt, ut ea quæ sunt, destrúeret: ut non gloriétur omnis caro in conspéctu ejus. Ex ipso autem vos estis in Christo Jesu, qui factus est nobis sapiéntia a Deo, et justítia, et sanctificátio, et redémptio: ut quemádmodum scriptum est: Qui gloriátur, in Dómino gloriétur.

povolal! Vskutku, niet (medzi vami) mnoho múdrych podľa tela, ani mnoho mocných, ani mnoho urodzených! Boh si vyvolil práve to, čo je svetu bláznivé, aby zahanbil múdrych; čo je svetu slabé, vyvolil si Boh, aby zahanbil mocných; čo je svetu neurodzené, a čím pohŕda, vyvolil si Boh, a čo je ničím, aby znemožnil to, čo je (svetu) niečím, takže sa nikto nemôže pred ním chváliť. Vy však jeho (milosťou) ste v Kristu Ježišovi, ktorý sa podľa (vôle) Boha stal našou múdrosťou a spravodlivosťou, posvätením a vykúpením. Tak je aj napísané: Kto sa chváli, nech sa v Pánovi chváli!

GRADUÁL (Ž 45, 6 a 5)

Adjuvábit eam Deus vultu suo: Deus in médio ejus, non commovébitur. ℣. Flúminis ímpetus lætíficat civitátem Dei: sanctificávit tabernáculum suum Altíssimus.

Pomôže jej Boh svojím pohľadom, Boh v strede jej je, nepohne sa. ℣. Potôčky riečne potešujú Božie mesto, posvätil svoj stánok Najvyšší.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 118, 46)* Loquébar de testimóniis tuis in conspéctu regum, et non confundébar. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 118, 46)* O predpisoch tvojich budem pred pohľadom kráľov rozprávať a nebudem sa hanbiť. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Qui séminant)* z omše mučeníkov *Intret*, str. 26*.

EVANJELIUM (Mt 19, 3-12)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Accessérunt ad

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času prišli k Ježišovi farizeji, aby

Jesum pharisæi tentántes eum, et dicéntes: Si licet hómini dimíttere uxórem suam, quacúmque ex causa? Qui respóndens, ait eis: Non legístis, quia, qui fecit hóminem ab inítio, másculum et féminam fecit eos? et dixit: Propter hoc dimíttet homo patrem et matrem, et adhærébit uxóri suæ, et erunt duo in carne una. Itaque jam non sunt duo, sed una caro. Quod ergo Deus conjúnxit, homo non séparet. Dicunt illi: Quid ergo Móyses mandávit dare libéllum repúdii, et dimíttere? Ait illis: Quóniam Móyses ad durítiam cordis vestri permísit vobis dimíttere uxóres vestras: ab inítio autem non fuit sic. Dico autem vobis, quia quicúmque dimíserit uxórem suam, nisi ob fornicatiónem, et áliam dúxerit, mœchátur: et qui dimíssam dúxerit, mœchátur. Dicunt ei discípuli ejus: Si ita est causa hóminis cum uxóre, non éxpedit núbere. Qui dixit illis: Non omnes cápiunt verbum istud, sed quibus datum est. Sunt enim eunúchi, qui de matris útero sic nati sunt: et sunt eunúchi, qui facti sunt ab homínibus: et sunt eunúchi, qui seípsos castravérunt propter regnum cælórum. Qui potest cápere, cápiat.

---

ho pokúšali. Pýtali sa ho: Či smie človek prepustiť svoju manželku z akejkoľvek príčiny? Odpovedal im: Či ste nečítali, že Stvoriteľ na počiatku stvoril ľudí ako muža a ženu? A povedal: Preto opustí človek svojho otca i svoju matku a bude sa pridržiavať svojej manželky, a tí dvaja stanú sa jedným telom. A tak už nie sú to dve telá, ale iba jedno telo. Čo teda Boh takto spojil, človek nech nerozlučuje! Povedali mu: Prečože nám potom Mojžiš kázal dať (manželke) rozvodný list a prepustiť ju? Odpovedal im: Mojžiš len pre tvrdosť vášho srdca vám dovolil prepustiť vaše manželky. Ale od počiatku to tak nebolo. No ja vám vravím: Ktokoľvek by svoju manželku prepustil, ak len nie pre smilstvo, a vzal by si inú, cudzoložil by. A kto by si vzal prepustenú, cudzoložil by. Povedali mu jeho učeníci: Keď sa tak má vec s mužom a ženou, vtedy je lepšie neženiť sa. On im odpovedal: Nie všetci chápu túto reč, ale iba tí, ktorým je to dané. Lebo sú takí, ktorí sú už zo života svojej matky odkázaní na bezženstvo, a iní musia ostať neženatí, lebo im ľudia nanútili bezženstvo, a zas iní, ktorí si pre kráľovstvo nebeské sami vyvolili bezženstvo. Kto to môže pochopiť, nech pochopí!

OFERTÓRIUM (Ž 44, 15)

Afferéntur Regi vírgines post eam: próximæ ejus afferéntur tibi.

Privádzajú Kráľovi panny za ňou, družky jej privádzajú tebe.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, múnera, quæ in beátæ Agathæ Vírginis et Mártyris tuæ solemnitáte deférimus: cujus nos confídimus patrocínio liberári. Per Dóminum.

Prijmi, Pane, dary, ktoré prinášame vo sviatok blahoslavenej Agaty, Panny a Mučenice tvojej: pod ktorej ochranou dúfame, že budeme oslobodení. Skrze Pána.

KOMÚNIA

Qui me dignátus est ab omni plaga curáre, et mamíllam meam meo péctori restitúere, ipsum ínvoco Deum vivum.

Toho, ktorý ráčil zhojiť všetky moje rany a prsník vrátil mojej hrudi, toho vzývam, Boha živého.

POSTKOMÚNIA

Auxiliéntur nobis, Dómine, sumpta mystéria: et intercedénte beáta Agatha Vírgine et Mártyre tua, sempitérna protectióne confírment. Per Dóminum nostrum.

Nech sú nám nápomocné, Pane, prijaté tajomstvá: a na prímluvu blahoslavenej Agaty, Panny a Mučenice tvojej, nech posilňujú ustavičnou záštitou. Skrze Pána.

Sv. Tita

biskupa a vyznavača — 6. februára

Spomienka sv. Doroty, panny a mučenice

Dvoj. - Rúcho biele.

Žime nábožne a spravodlivo. - Bol učeníkom sv. Pavla, svojho majstra sprevádzal na rozličných cestách. Konečne ho apoštol ustanovil biskupom na ostrove Kréte. Tento úrad Titus verne vykonával až do svojej smrti na konci prvého storočia. Jeho hrob je v jeho biskupskom sídle, Gostyne na Kréte. Sv. Dorota odoprela obetovať pohanským bohom, a preto ju stali okolo roku 311. Jej relikvie uctievajú v Ríme v kostole, ktorý je jej zasvätený (za Tiberom). OMŠA *Státuit*, spoločná pre biskupa vyznavača, str. 41*, okrem *orácie*.

ORÁCIA

Deus, qui beátum Titum Confessórem tuum, atque Pontíficem apostólicis virtú-

Bože, ktorý blahoslaveného Tita, svojho Vyznavača a Veľkňaza, okrášlil si apoštol-

tibus decorásti: ejus méritis, et intercessióne concéde; ut juste, et pie vivéntes in hoc sæculo, ad cæléstem pátriam perveníre mereámur. Per Dóminum.

skými čnosťami: udeľ pre jeho zásluhy a prímluvu; aby, spravodlivo a zbožne žijúc na tomto svete, zaslúžili sme si dôjsť do nebeskej vlasti. Skrze Pána.

Spomienka sv. Doroty z omše *Me exspectavérunt*, str. 66*.
EVANJELIUM *(Designávit)* zo sviatku sv. Marka, 25. apr., str. 902.
Vo Veľkom pôste 2. *oráciа* férie, 3. sv. Doroty, posledné *evanjelium* férie.

Sv. Romualda

opáta 7. februára

Dvoj. - Rúcho biele.

Radostné pokánie. - Pochádzal z Raveny. Ako mladík utiahol sa do samoty a konal prísne pokánie. Jeho pokánie vyznačovalo sa duchovnou radosťou. S niekoľko mladíkmi, ktorí ho vyhľadali, žil za istý čas podľa rehole sv. Benedikta. Neskôr založil prísnu pustovnícku rehoľu kamaldulov, ktorá sa podobá rehoľi kartuziánskej. Jeho hrob uctievajú v kláštore sv. Blažeja vo Fabriáne (pri Ancone v Taliansku).

OMŠA *Os justi*, spoločná pre opáta, str. 59*.
Vo Veľkom pôste *spomienka* a posledné *evanjelium* férie.

Sv. Jána z Mathy

vyznavača 8. februára

Dvoj. - Rúcho biele.

Sloboda tela i duše. - Pochádzal zo šľachtickej rodiny vo Francúzsku. Po istom videní založil spolu so sv. Félixom z Valois (sviatok 20. nov.) rehoľu najsv. Trojice (trinitárov) na vykupovanie zajatých kresťanov. Zomrel 17. dec. 1213. Pochovaný je v Madride.

OMŠA *Os justi*, spoločná pre vyznavača nie biskupa, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui per sanctum Joánnem órdinem Sanctíssimæ Trinitátis, ad rediméndum de potestáte Saracenórum captívos, cælitus institúere dignátus es: præsta, quæsumus, ut ejus suffragántibus méritis, a captivitáte córporis et ánimæ, te adjuvánte, liberémur. Per Dóminum.

Bože, ktorý skrze svätého Jána ráčil si založiť rad Najsvätejšej Trojice na vykupovanie zajatcov z moci Saracénov: dopraj, prosíme, aby jeho prímluvnými zásluhami s tvojou pomocou boli sme oslobodení z otroctva tela aj duše. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Vo Veľkom pôste *spomienka* a posledné *evanjelium* férie.

Sv. Cyrila 9. februára

biskupa alexandrinského, vyznavača a učiteľa Cirkvi

Spomienka sv. Apolónie, panny a mučenice

Dvoj. - Rúcho biele.

Obranca Materstva Božieho. - Ako biskup alexandrinský na sneme efezskom roku 431 horlivo obraňoval náuku o Materstve Božom proti nestoriánom. Zomrel roku 444 v Alexandrii. Sv. Apolónii za prenasledovania Décia v Alexandrii vytĺkli zuby. Dokonala okolo roku 250 upálením na hranici.

OMŠA *In médio*, spoločná učiteľovi Cirkvi, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Cyríllum Confessórem tuum atque Pontíficem divínæ maternitátis beatíssimæ Vírginis Maríæ assertórem invíctum efecísti: concéde, ipso intercedénte; ut qui vere eam Genitrícem Dei crédimus, matérna ejúsdem protectióne salvémur. Per eúndem Dóminum nostrum.

Bože, ktorý blahoslaveného Cyrila, svojho Vyznavača a Veľkňaza, učinil si nepremožiteľným obrancom Božieho Materinstva preblahoslavenej Panny Márie: dopraj na jeho prímluvu; aby my, ktorí veríme, že je skutočne Rodičkou Božou, materinskou ochranou tejže boli sme spasení. Skrze tohože Pána.

Vo Veľkom pôste 2. *orácia* férie, 3. sv. Apolónie, str. 63*.

Krédo.

SEKRÉTA

Múnera nostra, omnípotens Deus, benígnus réspice: et, intercedénte beáto Cyríllo, præsta; ut unigénitum tuum Jesum Christum Dóminum nostrum in tua tecum glória coætérnum, in córdibus nostris digne suscípere mereámur: Qui tecum vivit.

Na naše dary, všemohúci Bože, dobrotivo shliadni: a dopraj na prímluvu blahoslaveného Cyrila; aby zaslúžili sme si hodne prijímať do svojich sŕdc tvojho jednorodeného Ježiša Krista, Pána nášho, v tvojej sláve súvečného s tebou: Ktorý s tebou žije.

Vo Veľ. pôste 2. *sekréta* férie, 3. o sv. Apolónii, str. 65*.

POSTKOMÚNIA

Divínis, Dómine, refécti mystériis, te súpplices deprecámur: ut exémplis et méritis beáti Cyrílli Pontíficis adjúti, sanctíssimæ Genitrící Unigé-

Božskými tajomstvami občerstvení, Pane, skrúšene vzývame teba: aby, podporovaní príkladmi a zásluhami blahoslaveného Cyrila,

niti tui digne famulári valeámus: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula.

Veľkňaza, mohli sme hodne slúžiť presvätej Rodičke tvojho Jednorodeného: Ktorý s tebou žije a kráľuje.

Vo Veľkom pôste 2. *postkomúnia férie*, 3. o sv. Apolónii, str. 65*, posledné *evanjelium férie*.

Sv. Scholastiky

panny

10. februára

Dvoj. - Rúcho biele.

Jej duša podobala sa holubici. - Bola sestrou sv. Benedikta a blízko Monte Cassína viedla kláštor panien, zasvätených Bohu. Sv. Benedikt vo chvíli smrti videl jej dušu, ako odchádza do neba ako biela holubica. Zomrela okolo roku 547. Pochovaná je so sv. Benediktom v bazilike na Monte Cassino.

OMŠA *Dilexísti*, spoločná pre pannu, str. 69*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui ánimam beátæ Vírginis tuæ Scholásticæ, ad ostendéndam innocéntiæ viam, in colúmbæ spécie cælum penetráre fecísti: da nobis ejus méritis et précibus ita innocénter vívere; ut ad ætérna mereámur gáudia perveníre. Per Dóminum.

Bože, ktorý si učinil, že duša blahoslavenej Scholastiky, tvojej Panny, na znak nevinného života vzniesla sa k nebesiam v podobe holubice: daj nám pre jej zásluhy a prímluvy tak nevinne žiť; aby zaslúžili sme si dosiahnuť večné radosti. Skrze Pána.

Vo Veľkom pôste *spomienka* a posledné *evanjelium férie*.

Zjavenie Bl. P. Márie Nepoškvrnenej

11. februára

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Žena, oblečená do slnka a s mesiacom pod nohami. - Je to sviatok lurdskej Panny Márie, ustanovený na pamiatku jej prvého zjavenia dňa 11. febr. 1858. Pius X. ho predpísal pre celú Cirkev (roku 1907).

Sv. omša oslavuje Nepoškvrnenú Pannu ako „sväté mesto" (intr.), ako ženu, oblečenú do slnka a ožiarenú hviezdami (lekc.). Ako Matku pozdravuje ju slovami anjela (ev., ofert.).

INTROIT (Zjv 21, 2)

Vidi civitátem sanctam, Jerúsalem novam, descendéntem de cælo a Deo, parátam sicut sponsam ornátam viro suo. *(Ps 44, 2)* Eructávit cor

Videl som sväté mesto, nový Jeruzalem, sostupovať s nebies od Boha, vystrojený ako nevestu, ktorá vyzdobila sa pre svojho ženícha. *(Ž 44, 2)*

meum verbum bonum, dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri et Fílio et Spirítui Sancto. Sicut erat.

Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu.

ORÁCIA

Deus, qui per immaculátam Vírginis Conceptiónem dignum Fílio tuo habitáculum præparásti: súpplices a te quæsumus; ut, ejúsdem Vírginis Apparitiónem celebrántes, salútem mentis et córporis consequámur. Per eúndem Dóminum.

Bože, ktorý nepoškvrneným Počatím Panny pripravil si Synovi svojmu dôstojný príbytok: pokorne prosíme od teba; aby, oslavujúc Zjavenie tejže Panny, dosiahli sme spásu mysle a tela. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Vo Veľkom pôste *spomienka férie.*

LEKCIA (Zjv 11, 19; 12, 1 a 10)

Léctio libri Apocalýpsis beáti Joánnis Apóstoli. - Apértum est templum Dei in cælo: et visa est arca testaménti ejus in templo ejus; et facta sunt fúlgura, et voces, et terræmótus, et grando magna. Et signum magnum appáruit in cælo: Múlier amícta sole, et luna sub pédibus ejus, et in cápite ejus coróna stellárum duódecim. Et audívi vocem magnam in cælo dicéntem: Nunc facta est salus et virtus et regnum Dei nostri et potéstas Christi ejus.

Čítanie z knihy Zjavenia sv. Jána apoštola. - Otvoril sa chrám Boží na nebesiach a v chráme bolo vidieť truhlu jeho smluvy. A začalo sa blýskať, trieskať, hrmieť, zem sa triasla a prišlo veľké krupobitie. Tu sa ukázalo na nebesiach veľké znamenie: Žena, odetá v slnce, pod nohami mala mesiac a na hlave veniec dvanástich hviezd. Vtom som počul mohutný hlas volať na nebesách: Teraz prišlo spasenie a moc a kráľovstvo nášho Boha a vláda jeho Pomazaného.

GRADUÁL (Pies 2, 12)

Flores apparuérunt in terra nostra, tempus putatiónis advénit, vox túrturis audíta est in terra nostra. ℣. *(Ib. 10 a 14)* Surge, amíca mea, speciósa mea, et veni: colúmba

Kvety objavily sa v zemi našej, nadišiel čas obrezať vinič, hlas hrdličky znie v našom kraji. ℣. *(Tž. 10 a 14)* Hor' sa, priateľka moja, krásavica moja, a poď, holubica

mea in foramínibus petræ, in cavérna macériæ.
Allelúja, allelúja. ℣. Osténde mihi fáciem tuam, sonet vox tua in áuribus meis: vox enim tua dulcis, et fácies tua decóra. Allelúja.

moja, v rozsadlinách skál, v horských roklinách.
Aleluja, aleluja. ℣. Ukáž mi svoju tvár, nech znie tvoj hlas v ušiach mojich, lebo sladký je tvoj hlas a tvoja tvár prekrásna. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Jdt 15, 10)

Tu glória Jerúsalem, tu lætítia Israel, tu honorificéntia pópuli nostri. ℣. *(Cant 4, 7)* Tota pulchra es, María: et mácula originális non est in te. ℣. Felix es, sacra Virgo María, et omni laude digníssima, quæ serpéntis caput virgíneo pede contrivísti.

Ty si sláva Jeruzalema, ty radosť Izraela, ty česť ľudu nášho. ℣. *(Pies 4, 7)* Celá krásna si, Mária, a dedičnej škvrny niet na tebe. ℣. Šťastná si, svätá Panna Mária, a všetkej chvály najhodnejšia, ktorá panenskou nohou rozdrvila si hlavu hada.

EVANJELIUM (Lk 1, 26-31)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Missus est Angelus Gábriel a Deo in civitátem Galilææ, cui nomen Názareth, ad Vírginem desponsátam viro, cui nomen erat Joseph, de domo David, et nomen Vírginis María. Et ingréssus Angelus ad eam dixit: Ave, grátia plena; Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus. Quæ cum audísset, turbáta est in sermóne ejus: et cogitábat, qualis esset ista salutátio. Et ait Angelus ei: Ne tímeas, María, invenísti enim grátiam apud Deum: ecce, concípies in útero et páries fílium, et vocábis nomen ejus Jesum.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času poslal Boh anjela Gabriela do galilejského mesta, ktoré sa volalo Nazaret, k Panne, zasnúbenej mužovi z rodu Dávidovho, menom Jozefovi. Meno Panny bolo Mária. Keď vošiel k nej anjel, povedal: Zdravas, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami! Keď to počula, zarazila sa nad jeho rečou a rozmýšľala, čo znamená tento pozdrav. Anjel jej povedal: Neboj sa, Mária, lebo si našla milosť u Boha! Hľa, počneš v živote a porodíš syna a nazveš ho menom Ježiš.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Lk 1, 28)

Ave, grátia plena: Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus.

Zdravas, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami.

SEKRÉTA

Hóstia laudis, quam tibi, Dómine, per mérita gloriósæ et Immaculátæ Vírginis, offérimus, sit tibi in odórem suavitátis, et nobis optátam cónferat córporis et ánimæ sanitátem. Per Dóminum.

Obeta chvály, ktorú prinášame tebe, Pane, skrze zásluhy slávnej a Nepoškvrnenej Panny nech je tebe ľúbeznou vôňou a nám nech udelí želané zdravie tela aj duše. Skrze Pána.

Vo Veľkom pôste 2. *sekréta* férie.

Prefácia o bl. P. Márii *(Et te in Conceptióne Immaculáta - A teba v Nepoškvrnenom Počatí)*, str. 522.

KOMÚNIA (Ž 64, 10)

Visitásti terram et inebriásti eam, multiplicásti locupletáre eam.

Navštívil si zem a napojil si ju, obohatil si ju veľmi.

POSTKOMÚNIA

Quos cælésti, Dómine, alimento satiásti, súblevet déxtera Genitrícis tuæ Immaculátæ: ut ad ætérnam pátriam, ipsa adjuvánte, perveníre mereámur: Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

Nás, ktorých nebeským pokrmom nasýtil si, Pane, nech podoprie pravica tvojej Nepoškvrnenej Rodičky: aby jej pomocou zaslúžili sme si dostať sa do večnej vlasti. Ktorý žiješ a kráľuješ.

Vo Veľkom pôste 2. *postkomúnia* a posledné *evanjelium* férie.

Sedem Sv. Zakladateľov

rehole Sluhov Blahosl. Panny Márie — 12. februára

Dvoj. - Rúcho biele.

Bratský život v Kristovi. - Sú to občania mesta Florencie, ktorí si vytýčili kajúcny život a prežívanie bolestí Matky Božej. Z detských úst dostalo sa im názvu „Sluhovia Máriini". Materský kláštor založili na vrchu Senario (Taliansko). Tu skončili život v 13. storočí a tu sú aj pochovaní.

Sv. omša vychvaľuje ich obetavý kajúci život (evanj., ofert.); ich príklad bude svietiť budúcim pokoleniam (lekc.).

INTROIT (Múd 10, 20-21)

Justi decantavérunt, Dómine, nomen sanctum tuum, et victrícem manum tuam laudavérunt páriter: quóniam sapiéntia apéruit os mutum, et linguas infántium fecit disértas. *(Ps 8, 2)* Dómine, Dóminus noster, quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra. ℣. Glória Patri, et Fílio.

Spravodliví ospevovali, Pane, tvoje sväté meno a tvoju víťaznú ruku chválili svorne, lebo múdrosť otvorila ústa nemých a jazykom dietok dala výrečnosť. *(Ž 8, 2)* Pane, náš Pán, jak podivné je tvoje meno všade na zemi. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz.

ORÁCIA

Dómine Jesu Christe, qui ad recoléndam memóriam dolórum sanctíssimæ Genitrícis tuæ, per septem beátos Patres nova Servórum ejus família Ecclésiam tuam fœcundásti: concéde propítius; ita nos eórum consociári flétibus, ut perfruámur et gaúdiis: Qui vivis.

Pane Ježišu Kriste, ktorý na uctenie pamiatky bolestí svojej presvätej Rodičky skrze siedmich blahoslavených Otcov Cirkev svoju rozhojnil si novou rodinou jej Sluhov udeľ milostivo; aby spojili sme sa s ich lkaním tak, žeby požívali sme aj ich radosti. Ktorý žiješ a kráľuješ.

Vo Veľkom pôste *spomienka (orácia, sekréta, postkomúnia)* férie.

LEKCIA *(Laudémus)* zo sviatku sv. Bonifáca, 5. júna, str. 952.

GRADUÁL (Iz 65, 23)

Elécti mei non laborábunt frustra, neque germinábunt in conturbatióne: quia semen benedictórum Dómini est, et nepótes eórum cum eis. ℣. *(Eccli 44, 14)* Córpora ipsórum in pace sepúlta sunt, et nomen eórum vivit in generatiónem et generatiónem.

Vyvolení moji nebudú sa nadarmo ustávať, ani nebudú rodiť ku hrôze, lebo oni sú pokolením Pána požehnaným a ich potomstvo s nimi. ℣. *(Sir 44, 14)* Telá svätých sú pochované v pokoji a ich mená budú žiť od pokolenia do pokolenia.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ib. 15)* Sapiéntiam ipsórum narrent pópuli, et laudem eórum núntiet Ecclésia. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Tž. 15)* Ich múdrosť nech ohlasujú národy a Cirkev nech zvestuje ich chválu. Aleluja

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Qui séminant)* z omše mučeníkov *Intret*, str. 26*.
EVANJELIUM *(Ecce nos)* z omše opátov *Os justi*, str. 61*.

OFERTÓRIUM (Iz 56, 7)

Addúcam eos in montem sanctum meum, et lætificábo eos in domo oratiónis meæ: holocáusta eórum, et víctimæ eórum placébunt mihi super altáre meum.

Privediem ich na svoj svätý vrch a poteším ich v svojom dome modlitby; budem mať zaľúbenie v ich zápalných a krvavých obetách na mojom oltári.

SEKRÉTA

Accipe, quæsumus, Dómine, hóstias quas tibi offérimus: et præsta; ut, intercedéntibus Sanctis tuis, líbera tibi mente serviámus, et perdoléntis Vírginis Genitrícis Fílii tui amóre inflammémur. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte.

Prijmi, prosíme, Pane, obety, ktoré prinášame tebe: a dopraj; aby na prímluvu Svätých tvojich slúžili sme tebe slobodnou mysľou a boli zapálení láskou k prebolestnej Panne, Rodičke Syna tvojho. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kraľuje v jednote.

KOMÚNIA (Jn 15, 16)

Ego vos elégi de mundo, ut eátis, et fructum afferátis: et fructus vester máneat.

Ja som si vás vyvolil zo sveta, aby ste išli a prinášali ovocie a vaše ovocie aby ostalo.

POSTKOMÚNIA

Cæléstibus refécti mystériis te, Dómine, deprecámur: ut quorum festa percólimus imitántes exémpla; juxta Crucem Jesu cum María Matre ejus fidéliter adstémus, et ejúsdem redemptiónis fructum percípere mereámur. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Občerstvení nebeskými tajomstvami, teba, Pane, prosíme: aby, nasledujúc príklady tých, ktorých sviatok uctievame; stáli sme verne pri kríži Ježišovom s Máriou, Matkou jeho, a zaslúžili sme si obsiahnuť ovocie tohože vykúpenia. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Vo Veľkom pôste posledné *evanjelium* férie,

Sv. Valentína

kňaza a mučeníka 14. februára

Jednod. - Rúcho červené.

Ozdobený mučenickou korunou. - Bol rímskym kňazom, ktorý zomrel za Krista asi roku 269. Hrob má vo vlastnom kostole v Ríme.

OMŠA *In virtúte*, spoločná pre mučeníka, str. 17*, okrem:
Vo Veľkom pôste *omša* férie, 2. *orácia* o sv. Valentínovi, 3. za orodovanie svätých *(A cunctis)*, str. 547.

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut, qui beáti Valentíni Mártyris tui natalítia cólimus, a cunctis malis imminéntibus, ejus intercessióne, liberémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí oslavujeme narodeniny blahoslaveného Valentína, Mučeníka tvojho, na jeho prímluvu boli sme oslobodení od všetkých hroziacich nebezpečenstiev. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia, sekréta, postkom.*, predpís. cez rok. (D. m. III., str. 547.)

SEKRÉTA

Súscipe, quæsumus, Dómine, múnera dignánter oblata: et, beáti Valentíni Mártyris tui suffragántibus méritis, ad nostræ salútis auxílium proveníre concéde. Per Dóminum.

Prijmi, prosíme, Pane, dary dôstojne obetované: a na prímluvné zásluhy blahoslaveného Valentína, Mučeníka svojho, udeľ, aby prispely na pomoc našej spáse. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Sit nobis, Dómine, reparátio mentis et córporis cæléste mystérium: ut, cujus exséquimur actiónem, intercedénte beáto Valentíno Mártyre tuo, sentiámus effectum. Per Dóminum.

Nechže nám bude nebeské tajomstvo, Pane, obnovením mysle a tela: aby na prímluvu blahoslaveného Valentína, Mučeníka tvojho, pocítili sme účinok toho, čo konáme. Skrze Pána nášho.

Sv. Faustína a Jovitu

mučeníkov 15. februára

Jednod. - Rúcho červené.

Verná láska ku Kristovi. - Sv. bratia horlili za rozširovanie Kristovej viery, preto boli sťatí okolo roku 120 v Brescii v sever. Taliansku, kde je aj ich hrob

OMŠA mučeníkov *Salus autem*, str. 31*, okrem:
Vo Veľkom pôste *omša* férie, 2. *orácia* o sv. mučeníkoch, 3. za orodovanie svätých *(A cunctis)*, str. 547.

ORÁCIA

Deus, qui nos ánnua sanctórum Mártyrum tuórum Faustíni et Jovítæ solemnitáte lætíficas: concéde propítius; ut quorum gaudémus méritis, accendámur exémplis. Per Dóminum.

Bože, ktorý nás potešuješ výročným sviatkom svojich Mučeníkov Faustína a Jovitu: udeľ milostivo; aby oduševňovali sme sa príkladmi tých, pre ktorých zásluhy sa radujeme. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia*, *sekréta*, *postkom.*, predpís. cez rok. (D. m. III., str. 547.)

SEKRÉTA

Adésto, Dómine, supplicatiónibus nostris, quas in Sanctórum tuórum commemoratióne deférimus: ut, qui nostræ justítiæ fidúciam non habémus, eórum, qui tibi placuérunt, méritis adjuvémur. Per Dóminum.

Ujmi sa, Pane, našich snažných prosieb, ktoré prednášame na pripomienku tvojich Svätých: aby nás, ktorí nedôverujeme svojej spravodlivosti, napomáhaly zásluhy tých, ktorí páčili sa tebe. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, Dómine, salutáribus repléti mystériis: ut, quorum solémnia celebrámus, eórum oratiónibus adjuvémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prosíme, Pane, naplnení spasiteľnými tajomstvami: aby napomáhaly nás prihovorenia tých, ktorých sviatok oslavujeme. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Simeona

biskupa a mučeníka — 18. februára

Jednod. - Rúcho červené.

Mučeník a príbuzný Pánov. - Jeden zo sedemdesiatich dvoch učeníkov, po smrti Jakubovej biskup jeruzalemský. Ako stodvadsaťročný starec zomrel za Krista asi roku 107.

OMŠA *Státuit*, spoločná pre mučeníka biskupa, str. 10*.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok. (Doplnk. modl. III., str. 547.)

Vo Veľkom pôste *omša* férie, 2. *orácia* o sv. Simeonovi, 3. za orodovanie svätých *(A cunctis)*, strana 547.

Stolica Antiochénska Sv. Petra

Dvoj. väčší. - Rúcho biele. 22. februára

Patrí mu chvála na stolici starších. - Tento sviatok slávime na pamiatku, že sv. Peter pred konečným osadením sa v Ríme za sedem rokov spravoval cirkev v Antiochii.

OMŠA *Státuit* ako v deň stolice rímskej (bez spomienky sv. Prisky), 18. jan., str. 797. *Spomienka* sv. Pavla.
Vo Veľkom pôste po *spomienke* sv. Pavla *spomienka* férie; posledné *evanjelium* férie.

Sv. Petra Damiánovho

biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 23. februára

Spomienka vigílie sv. Mateja apoštola

Dvoj. - Rúcho biele.

Stráž svoj jazyk! - Najprv bol kamaldulským mníchom, potom biskupom v Ostii a kardinálom. Spolupracoval s pápežom Gregorom VII. (sviatok 25. mája) na zreformovaní cirkevnej disciplíny. Na konci života složil hodnosti a zomrel ako jednoduchý mních roku 1072. Pochovaný je v cisterciátskom kláštore vo Faënze (Taliansko).

OMŠA *In médio*, spoločná pre učiteľa Cirkvi, str. 49*, okrem *orácie:*

ORÁCIA

Concéde nos, quǽsumus, omnípotens Deus: beáti Petri Confessóris tui, atque Pontíficis mónita et exémpla sectári; ut per terréstrium rerum contémptum ætérna gáudia consequámur. Per Dóminum.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby nasledovali sme napomenutia a príklady blahoslaveného Petra, tvojho Vyznavača a Veľkňaza; žeby opovrhnutím svetských vecí dosiahli sme večné radosti. Skrze Pána nášho.

Spomienka vigílie sv. Mateja apoštola, str. 3*.

Posledné *evanjelium* vigílie *(Hoc est praecéptum)*, str. 4*.

Vo Veľkom pôste *spomienka* férie a vigílie; posledné *evanjelium* férie.

Vigília sv. Mateja

apoštola 23. alebo 24. februára

Rúcho fialové.

OMŠA vigílie apoštolov *Ego autem*, str. 2*. V deň 23. februára súkromné omše môžu byť aj o Vigílii so spomienkou sv. Petra Dam. V priestupnom roku (24. febr.) v omši Vigílie druhá *orácia* o blahosl. P. Márii *(Concéde)*, tretia proti nepriateľom Cirkvi *(Ecclésiae)* alebo za pápeža *(Deus, ómnium fidélium)*, viď Doplnkové modlitby, str. 550.

Vo Veľkom pôste *omša férie*, druhá *orácia* vigílie, tretia o blahosl. P. Márii *(Concéde)*, str. 550, posledné *evanj.* vigílie, - alebo *omša* (súkromná) vigílie, druhá *orácia* férie, tretia o blahosl. P. Márii *(Concéde)*, str. 550, posledné *evanjelium* férie.

Sv. Mateja

apoštola 24. alebo 25. februára

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho červené.

Hlásateľ vzkrieseného Krista. - Jeden zo sedemdesiatich dvoch učeníkov, ktorý po nanebevstúpení Pána bol zvolený za apoštola na miesto zradcu Judáša. Hlásal evanjelium v Palestíne a v Etiópii, kde zomrel mučenícskou smrťou. Sv. Helena uložila časť jeho relikvií v Ríme a časť v Trieri (Nemecko) v bazilike sv. Mateja. - V priestupnom roku je omša 25. februára.

INTROIT (Ž 138, 17)

Mihi autem nimis honoráti sunt amícitui, Deus: nimis confortátus est princípatus eórum. *(Ps ib. 1-2)* Dómine, probásti me, et cognovísti me: tu cognovísti sessiónem meam, et resurrectiónem meam. ℣. Glória Patri.

Ja však vo veľkej úcte mám priateľov tvojich, Bože, silne je upevnená ich vláda. *(Ž tž. 1-2)* Ty, Pane, skúmaš ma a ty ma znáš, znáš ma, či sedím, a či stojím. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Deus, qui beátum Matthíam Apostolórum tuórum collégio sociásti: tríbue, quæsumus; ut ejus interventióne tuæ circa nos pietátis semper víscera sentiámus. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý ku sboru Apoštolov svojich pridružil si blahoslaveného Mateja: udeľ, prosíme; aby na jeho prihovorenie pociťovali sme stále tvoju otcovskú lásku voči nám. Skrze Pána.

Vo Veľkom pôste *spomienka férie.*

LEKCIA (Sk 1, 15-26)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Exsúrgens Petrus in médio fratrum, dixit (erat autem turba hóminum simul fere centum vigínti): Viri fratres, opórtet impléri Scriptúram, quam prædíxit Spíritus Sanctus per os David de Juda, qui

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - V týchto dňoch povstal Peter medzi bratmi - a bol tam zástup shromaždený asistodvadsať osôb - a vravel: Mužovia, bratia! Muselo sa splniť Písmo, ako predpovedal Duch Svätý ústami Dávida o Judášovi, ktorý sa stal

fuit dux eórum, qui comprehendérunt Jesum; qui connumerátus erat in nobis, et sortítus est sortem ministérii hujus. Et hic quidem possédit agrum de mercéde iniquitátis, et suspénsus crépuit médius: et diffúsa sunt ómnia víscera ejus. Et notum factum est ómnibus habitántibus Jerúsalem, ita ut appellarétur ager ille, lingua eórum, Hacéldama, hoc est, ager sánguinis. Scriptum est enim in libro Psalmórum: Fiat commorátio eórum desérta, et non sit, qui inhábitet in ea: et episcopátum ejus accípiat alter. Opórtet ergo ex his viris, qui nobíscum sunt congregáti in omni témpore, quo intrávit et exívit inter nos Dóminus Jesus, incípiens a baptísmate Joánnis usque in diem, qua assúmptus est a nobis, testem resurrectiónis ejus nobíscum fíeri unum ex istis. Et statuérunt duos, Joseph, qui vocabátur Bársabas, qui cognominátus est Justus, et Matthíam. Et orántes dixérunt: Tu, Dómine, qui corda nosti ómnium, osténde, quem elégeris ex his duóbus unum, accípere locum ministérii hujus et apostolátus, de quo prævaricátus est Judas, ut abíret in locum suum. Et dedérunt sortes eis; et cécidit sors super Matthíam, et annumerátus est cum úndecim Apóstolis.

vodcom tých, ktorí (prišli) zajať Ježiša, patril totiž do nášho počtu a dostal podiel na našom úrade. On teda získal pole za mzdu nespravodlivého (činu). Ale padol dolu hlavou, rozpukol sa napoly, takže vyšly z neho všetky vnútornosti. (Táto udalosť) sa stala známou všetkým obyvateľom Jeruzalema, takže aj to pole nazvali vo svojej reči Hakeldama, to je: Pole krvi. Lebo v Knihe žalmov sa píše: jeho sídlo nech spustne a nech niet nikoho, kto by býval v ňom. A jeho úrad nech prevezme iný. Jeden teda z týchto mužov, ktorí spolu s nami nažívali po celý čas, v ktorom Pán Ježiš medzi nami žil, počnúc pokrstením od Jána až do dňa, v ktorý nám bol vzatý, musí sa stať s nami svedkom jeho vzkriesenia. A (tak) postavili dvoch: Jozefa, zvaného Barzabáš, ktorý mal prímenie Spravodlivý, a Mateja. Modlili sa a vraveli: Ty, Pane, ktorý poznáš srdcia všetkých (ľudí), ukáž, ktorého si si vyvolil z týchto dvoch, aby zaujal úrad a apoštolát, z ktorého vypadol Judáš, aby odišiel na miesto (jemu) patriace. Tu im dali losy. Los padol na Mateja, i pribrali ho k jedenástim apoštolom.

GRADUÁL (Ž 138, 17-18)

Nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est princípátus eórum. ℣. Dinumerábo eos, et super arénam multiplicabúntur.

Vo veľkej úcte sú priatelia tvoji, Bože, silne je upevnená ich vláda. ℣. Keby som porátať ich chcel, viac je ich ako piesku.

TRAKTUS (Ž 20, 3-4)

Desidérium ánimæ ejus tribuísti ei, et voluntáte labiórum ejus non fraudásti eum. ℣. Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis. ℣. Posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso.

Splnil si túžbu srdca mu a prosbe jeho perí neodoprel. ℣. Veď požehnaniami predišiel si ho hojnými. ℣. Na hlavu si mu vložil korunu z drahokamu.

EVANJELIUM (Mt 11, 25-30)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Respóndens Jesus, dixit: Confíteor tibi, Pater, Dómine cæli et terræ, quia abscondísti hæc a sapiéntibus et prudéntibus et revelásti ea párvulis. Ita Pater: quóniam sic fuit plácitum ante te. Omnia mihi trádita sunt a Patre meo. Et nemo novit Fílium, nisi Pater: neque Patrem quis novit, nisi Fílius, et cui volúerit Fílius reveláre. Veníte ad me omnes, qui laborátis, et oneráti estis, et ego refíciam vos. Tóllite jugum meum super vos, et díscite a me, quia mitis sum, et húmilis corde; et inveniétis réquiem animábus vestris. Jugum enim meum suáve est, et onus meum leve.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času Ježiš prehovoril týmito slovami: Zvelebujem teba, Otče, Pane neba i zeme, lebo si ukryl tieto veci pred múdrymi a obozretnými, ale maličkým si ich vyjavil. Áno, Otče, lebo tak sa to páčilo tebe. Všetko mi odovzdal môj Otec a nikto nepozná Syna, iba Otec, ani Otca nikto nepozná, iba Syn, a komu to Syn bude chcieť zjaviť. Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a obťažení ste, a ja vám dám odpočinúť. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a ponížený srdcom, a nájdete odpočinok svojim dušiam. Moje jarmo je totiž príjemné a moje bremeno ľahké.

Nasleduje *krédo*.

OFERTÓRIUM (Ž 44, 17-18)

Constítues eos príncipes super omnem terram: mémores erunt nóminis tui, Dómine, in omni progénie et generatióne.

Ustanovíš ich za kniežatá celej zeme. Preslávia tvoje meno, Pane, s pokolení všetkých na pokolenia.

SEKRÉTA

Hóstias tibi, Dómine, quas nómini tuo sacrándas offérimus, sancti Matthíæ Apóstoli tui prosequátur orátio: per quam nos expiári fácias, et deféndi. Per Dóminum nostrum.

Dary, ktoré na posvätenie tvojho mena obetujeme tebe, Pane, nech sprevádza prihovorenie svätého Mateja, Apoštola tvojho: učiň, aby ním boli sme očistení aj chránení. Skrze Pána.

Vo Veľkom pôste *spomienka férie.*
Prefácia o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Mt 19, 28)

Vos, qui secúti estis me, sedébitis super sedes, judicántes duódecim tribus Israel.

Vy, ktorí ste ma nasledovali, budete sedieť na trónoch a súdiť dvanásť pokolení izraelských.

POSTKOMÚNIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut per hæc sancta, quæ súmpsimus, interveniénte beáto Matthía Apóstolo tuo, véniam consequámur, et pacem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby skrze tieto svätédary, ktoré sme prijali, na prímluvu blahoslaveného Mateja, Apoštola tvojho, dosiahli sme odpustenie a pokoj. Skrze Pána nášho.

Vo Veľkom pôste *spomienka* férie; posledné *evanjelium* férie.

Sv. Gabriela od Bolestnej Matky

vyznavača — 27. alebo 28. februára

Dvoj. - Rúcho biele.

Pán klope na dvere duše. - Narodil sa v Assisi z rodiny Possenti. Čoskoro vstúpil do rehole pasionistov, kde sa vyznačoval najmä úctou k bolestnej Matke. V dvadsiatom štvrtom roku života (1862) umrel ešte ako klerik. Pre jeho nevinnosť dostal názov „Alojz našich časov". R. 1920 bol kanonizovaný, 1934 jeho sviatok bol ustanovený pre celú Cirkev. Pochovaný je v Isole (Gran Sasso, Taliansko). Sv. omša prízvukuje jeho povolanie (intr., lekcia, evanj.), lásku k Matke Božej (ofert.) a mystické spojenie s Kristom (komún.).

INTROIT (Sir 11, 13)

Oculus Dei respéxit illum in bono, et eréxit eum ab humilitáte ipsíus et exaltávit caput ejus: et miráti sunt in illo multi, et honoravérunt Deum. *(Ps 72, 1)* Quam bonus Israel Deus his, qui recto sunt corde! ℣. Glória Patri et Fílio.

Oko Božie hľadí dobrotivo na neho. Boh ho pozdvihol z jeho poníženia a povýšil jeho hlavu: a divili sa mu mnohí a vzdávali úctu Bohu. *(Ž 72, 1)* Aký je dobrý voči Izraelovi Boh, voči tým, ktorí čistého sú srdca. ℣. Sláva Otcu i Synu.

ORÁCIA

Deus, qui beátum Gabriélem dulcíssimæ Matris tuæ dolóres assídue recólere docuísti, ac per illam sanctitátis et miraculórum glória sublimásti: da nobis, ejus intercessióne et exémplo, ita Genitrícis tuæ consociári flétibus; ut matérna ejúsdem protectióne salvémur: Qui vivis et regnas.

Bože, ktorý blahoslaveného Gabriela učil si bezprestania uvažovať nad bolesťami svojej presladkej Matky a skrze ňu povzniesol si ho k sláve svätosti a zázrakov: daj nám na jeho prihovorenie a príklad pripojiť sa k žalostiam tvojej Rodičky tak; aby boli sme spasení jej materskou ochranou. Ktorý žiješ a kráľuješ.

Vo Veľkom pôste *spomienka* férie.

LEKCIA (1 Jn 2, 14-17)

Léctio Epístolæ beáti Joánnis Apóstoli. - Caríssimi: Scribo vobis, júvenes, quóniam fortes estis, et verbum Dei manet in vobis, et vicístis malígnum. Nolíte dilígere mundum neque ea, quæ in mundo sunt. Si quis díligit mundum, non est cáritas Patris in eo: quóniam omne, quod est in mundo, concupiscéntia carnis est, et concupiscéntia oculórum, et supérbia vitæ: quæ non est ex Patre, sed ex mundo est. Et mundus transit et concu-

Čítanie z listu sv. Jána apoštola. - Drahí bratia! Napísal som vám, mládenci, že ste silní a slovo Božie zostáva vo vás a zvíťazili ste nad zlým. Nemilujte svet, ani čo je vo svete! Ak niekto miluje svet, nemá lásky k Otcovi. Lebo čokoľvek je vo svete, je žiadostivosť tela, žiadostivosť očú a pýcha života. To nie je z Otca, ale je zo sveta. A svet pominie, aj jeho žiadostivosť,

piscéntia ejus. Qui autem facit voluntátem Dei, manet in ætérnum.

ten však, kto koná Božiu vôľu, ostáva naveky.

GRADUÁL (Ž 30, 20)

Quam magna multitúdo dulcédinis tuæ, Dómine, quam abscondísti timéntibus te! ℣. Perfecísti eis, qui sperant in te, in conspéctu filiórum hóminum.

Aká je veľká, Pane, tvoja dobrota, ktorú si zachoval tým, ktorí sa boja teba. ℣. Ktorú ty poskytuješ utiekajúcim sa k tebe pred ľuďmi.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 8, 6-7)* Minuísti eum, Dómine, paulo minus ab Angelis, glória et honóre coronásti eum: et constituísti eum super ópera mánuum tuárum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 8, 6-7)* Učinil si ho, Bože, o niečo menším od anjelov, korunoval si ho slávou a cťou: a ustanovil si ho nad dielami svojich rúk. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Ž 83, 6-7, 11 a 13)

Beátus vir, cujus est auxílium abs te: ascensiónes in corde suo dispósuit, in valle lacrimárum, in loco, quem pósuit. ℣. Elégi abjéctus esse in domo Dei mei: magis quam habitáre in tabernáculis peccatórum. ℣. Non privábit bonis eos, qui ámbulant in innocéntia: Dómine virtútum, beátus homo, qui sperat in te.

Blažený muž, ktorého pomoc je od teba, ktorý v srdci svojom určil putovať cez slzavé údolie k miestu, ktoré si vyvolil. ℣. Radšej chcem ostať v dome Boha svojho na prahu, než zdržiavať sa v stanoch hriešnikov. ℣. Neodopiera dobro tým, ktorí v nevinnosti kráčajú; Pane zástupov, blažený muž, ktorý v teba skladá dôveru.

EVANJELIUM (Mk 10, 13-21)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Marcum. - In illo témpore: Offerébant Jesu párvulos, ut tángeret illos. Discípuli autem comminabántur offeréntibus. Quos cum vidéret Jesus, indígne tulit et ait illis: Sínite párvulos veníre ad me, et ne pro-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Marka. - Za onoho času priniesli Ježišovi dietky, aby sa ich dotkol. Ale učeníci im to zabraňovali. Keď to Ježiš videl, namrzel sa a povedal im: Nechajte dietky prísť ku mne a nebráňte im, lebo takých je kráľovstvo Božie.

hibuéritis eos: tálium enim est regnum Dei. Amen dico vobis: Quisquis non recéperit regnum Dei velut párvulus, non intrábit in illud. Et compléxans eos et impónens manus super illos, benedicébat eos. Et cum egréssus esset in viam, procúrrens quidam genu flexo ante eum, rogábat eum: Magíster bone, quid fáciam, ut vitam ætérnam percípiam? Jesus autem dixit ei: Quid me dicis bonum? Nemo bonus, nisi unus Deus. Præcépta nosti: Ne adúlteres, Ne occídas, Ne furéris, Ne falsum testimónium díxeris, Ne fraudem féceris, Honóra patrem tuum et matrem. At ille respóndens, ait illi: Magíster, hæc ómnia observávi a juventúte mea. Jesus autem intúitus eum, diléxit eum, et dixit ei: Unum tibi deest: vade, quæcúmque habes, vende et da paupéribus, et habébis thesáurum in cælo: et veni, séquere me.

Veru, vravím vám, kto neprijme kráľovstvo Božie ako dieťa, nevojde doň. I bral ich do náručia, kládol na ne ruky a požehnával ich. Keď sa potom vydal na cestu, pribehol ktosi k nemu, kľakol si pred ním a pýtal sa ho: Dobrý učiteľ, čo mám robiť, aby som sa stal dedičom večného života? Ježiš mu odpovedal: Prečo ma voláš dobrým? Nik nie je dobrý, iba sám Boh. Prikázania poznáš: Nezabiješ! Nescudzoložíš! Nepokradneš! Nepovieš krivého svedectva! Nebudeš poškodzovať! Cti svojho otca i svoju matku! Odpovedal mu (mládenec): Učiteľ, toto všetko som zachovával od svojej mladosti. Ježiš s láskou pohliadol na neho a povedal mu: Jedno ti ešte chýba: iď, predaj, čo len máš, rozdaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom sa vráť, a nasleduj ma!

OFERTÓRIUM (Ž 115, 16-17)

O Dómine, quia ego servus tuus, et fílius ancíllae tuæ: dirupísti víncula mea, tibi sacrificábo hóstiam laudis.

Ach, Pane, som tvoj služobník, syn služobnice tvojej, putá si moje rozviazal, obetu chvály žertvovať budem tebe.

SEKRÉTA

Salutárem hóstiam in memóriam sancti Gabriélis tibi, Dómine, offeréntes, fac nos sacrifícium mortis tuæ rite recólere: ac, méritis perdolén-

Spasiteľnú obetu na pamiatku svätého Gabriela prinášame tebe, Pane; učiň, aby náležite uctievali sme obetu smrti tvojej: a aby pre záslu-

tis Vírginis, ejúsdem sacrifícii fructum copióse percípere: Qui vivis.

hy prebolestnej Panny prijali sme hojne ovocie tejže obety. Ktorý žiješ.

Vo Veľkom pôste *spomienka férie.*

KOMÚNIA (Zjv 3, 20)

Ecce, sto ad óstium et pulso: si quis audíerit vocem meam, et aperúerit mihi jánuam, intrábo ad illum, et cœnábo cum illo, et ipse mecum.

Hľa, stojím predo dverami a klopem. Kto počúvne môj hlas a otvorí mi dvere, vojdem k nemu, a budem večerať s ním a on so mnou.

POSTKOMÚNIA

Quas tibi, Dómine, in festivitáte sancti Gabriélis Confessóris tui, pro collátis donis grátias ágimus: súscipe propítius per manus gloriósæ semper Vírginis Maríæ; ex qua carnem illam assumpsísti, cujus in hoc salutári convívio merúimus gustáre dulcédinem: Qui vivis.

Vďaky, ktoré tebe, Pane, vzdávame za udelené dobrodenia na sviatok svätého Gabriela, Vyznavača tvojho: prijmi milostivo skrze ruky slávnej Márie, vždy Panny; z ktorej si prijal ono telo, ktorého sladkosť smeli sme okúsiť na tejto spasiteľnej hostine. Ktorý žiješ.

Vo Veľkom pôste *spomienka* férie; posled. *evanjelium* z férie.

Sv. Kazimíra vyznavača 4. marca

Spomienka sv. Lucia I., pápeža a mučeníka

Polodvoj. - Rúcho biele.

Mohol zhrešiť, a nezhrešil. - Narodil sa vo Vilne r. 1458 ako syn poľského kráľa Kazimíra Štvrtého. Žil utiahnutým panenským životom a veľmi miloval Pannu Máriu, na ktorej česť napísal a rád spieval hymnus „Omni die dic Mariae". Zomrel dvadsaťpäťročný r. 1484 a pochovaný je v katedrálke vo Vilne. Sv. Lucius I., pápež, zomrel ako obeť vyhnanstva r. 254.

OMŠA Os *justi*, spoločná vyznavačovi, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui inter regáles delícias, et mundi illécebras sanctum Casimírum virtúte constántiæ roborásti: quæsumus, ut ejus intercessióne fidéles tui terréna despíciant,

Bože, ktorý uprostred kráľovského prepychu a nástrah sveta svätého Kazimíra posilnil si čnosťou vytrvanlivosti: prosíme, aby verní tvoji na jeho prímluvu opo-

et ad cæléstia semper aspírent. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

vrhovali zemskými vecami a dychtili vždy po nebeských. Skrze Pána nášho.

Druhá *orácia* o sv. Luciovi zo spoločnej omše pápežov *Si diligis me*, str. 6*, tretia za orodovanie svätých (Doplnk. modl. III., str. 547).

Vo Veľkom pôste 2. *orácia férie*, 3. o sv. Luciovi; posledné *evanjelium férie*.

Sv. Perpétuy a Felicity

mučeníc 6. marca

Dvoj. - Rúcho červené.

Kristus trpí vo mne. - Prvá pochádzala z poprednej rodiny, druhá bola otrokyňou, ale obe katechumenkami, pokrstenými len v žalári. Najprv boly bičované, potom hodené divým zverom a nakoniec sťaté roku 202 (alebo 203) v Kartágu (v severnej Afrike).

OMŠA *Me exspectavérunt*, spoločná ženám a mučeniciam, str. 75*, okrem:

ORÁCIA

Da nobis, quæsumus, Dómine, Deus noster, sanctárum Mártyrum tuárum Perpétuæ et Felicitátis palmas incessábili devotióne venerári: ut, quas digna mente non póssumus celebráre, humílibus saltem frequentémus obséquiis. Per Dóminum.

Daj nám, prosíme, Pane, Bože náš, neprestajnou zbožnosťou uctievať palmy tvojich svätých Mučeníc Perpétuy a Felicity: aby tie, ktoré nemôžeme hodne oslavovať, uctievali sme aspoň pokornými prosbami. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Vo Veľkom pôste *spomienka (orácia, sekréta, postkom.)* a posl. *evanjelium férie*.

SEKRÉTA

Inténde, quæsumus, Dómine, múnera altáribus tuis pro sanctárum Mártyrum tuárum Perpétuæ et Felicitátis festivitáte propósita: ut, sicut per hæc beáta mystéria illis glóriam contulísti; ita nobis indulgéntiam largiáris. Per Dóminum.

Shliadni, prosíme, Pane, na dary, predložené na tvojich oltároch k osláveniu tvojich svätých Mučeníc Perpétuy a Felicity: aby, ako im udelil si slávu skrze tieto blažené tajomstvá; tak nám uštedril si odpustenie. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Mýsticis, Dómine, repléti sumus votis et gáudiis: præ-

Naplnili sme sa, Pane, tajomnými darmi a radosťami:

sta, quǽsumus: ut intercessiónibus sanctárum Mártyrum tuárum, Perpétuæ et Felicitátis, quæ temporáliter ágimus, spirituáliter consequámur. Per Dóminum.

dopraj, prosíme; aby na prímluvy tvojich svätých Mučeníc Perpétuy a Felicity dosiahli sme duchovne, čo koníame časne. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Tomáša Akvinského

vyznavača a učiteľa Cirkvi 7. marca

Dvoj. - Rúcho biele.

Učenec anjelský. - Narodil sa r. 1225 v Roccasecca (stredné Taliansko), vychovali ho u benediktínov na Monte Cassino. R. 1243, zdolajúc prekážky so strany príbuzných, stal sa dominikánom. Študoval pod vedením sv. Alberta Veľkého (sviatok 15. nov.) v Paríži a Kolíne. Učil ako svetochýrny majster posvätnej vedy v Paríži a v Neapoli. Je najväčším učencom katolíckej Cirkvi a patrónom škôl. Sostavil ofícium a omšu Božieho Tela. Pri svojej vysokej učenosti bol hlboko ponížený a nábožný. Vynikal najmä úctou k Eucharistii (Lauda Sion, Pange lingua). Zomrel štyridsaťosemročný na ceste na lyonský snem r. 1274 vo Fossanuova a je pochovaný v Toulouse (Francúzsko), pravé rameno jeho tela je uložené v Ríme.

OMŠA učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui Ecclésiam tuam beáti Thomæ Confessóris tui mira eruditióne clarificas, et sancta operatióne fœcúndas: da nobis, quǽsumus; et quæ dócuit, intelléctu conspícere, et quæ egit, imitatióne complére. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý podivnou učenosťou blahoslaveného Tomáša, Vyznavača svojho, oslavuješ Cirkev svoju a oplodňuješ svätou činnosťou: daj nám, prosíme; jednak rozumom chápať, čo učil, a jednak nasledovaním plniť, čo konal. Skrze Pána.

Vo Veľkom pôste *spomienka (orácia, sekréta, postkom.)* a posl. *evanjelium* férie

LEKCIA (Múd 7, 7-14)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Optávi, et datus est mihi sensus: et invocávi, et venit in me spíritus sapiéntiæ: et præpósui illam regnis et sédibus, et divítias nihil esse duxi in comparatióne illíus: nec comparávi illi lápidem

Čítanie z knihy Múdrosti. - Tak prosil som a (Všemohúci) udelil mi rozumnosť, a volal som, a dostal som ducha múdrosti. Jej prednosť pred žezlom a trónom dával som, a bohatstvo za nič mal som v porovnaní s ňou.

pretiósum: quóniam omne aurum in comparatióne illíus aréna est exígua, et tamquam lutum æstimábitur argéntum in conspéctu illíus. Super salútem et spéciem dilexi illam, et propósui pro luce habére illam: quóniam inexstinguíbile est lumen illíus. Venérunt autem mihi ómnia bona páriter cum illa, et innumerábilis honéstas per manus illíus, et lætátus sum in ómnibus: quóniam antecedébat me ista sapiéntia, et ignorábam, quóniam horum ómnium mater est. Quam sine fictióne dídici, et sine invídia commúnico, et honestátem illíus non abscóndo. Infinítus enim thesáurus est homínibus: quo qui usi sunt, partícipes facti sunt amicítiæ Dei, propter disciplínæ dona commendáti.

Ba nedával som na roveň jej ani drahé kamene, veď zlato všetko pred ňou iba trocha piesku je a striebro treba pokladať len za blato. Ju nad zdravie a krásu vždy som miloval a radšej ako svetlo (slnka) mal som ju, bo jas jej (preveliký) nikdy nehasne. S ňou všetky iné dobrá prišly mi a boly v rukách jej aj nespočitateľné bohatstvá. Nuž tešil som sa, múdrosť že ma vedie vo všetkom, a nevedel som, že je pôvodkyňou toho všetkého. Jej bez myšlienok lstivých som sa naučil a bez závisti chcem ju iným podávať a neskrývam jej veľké bohatstvá. Veď nekonečné skrýva v sebe pre človeka poklady, že, používajúc ich, Božie získa si priateľstvo a zaľúbi sa (Bohu) darmi, ktoré z bázne pochodia.

Sv. Jána z Boha

vyznavača 8. marca

Dvoj. - Rúcho biele.

Boh je láska. - Po nestálom živote (pastier, vojak, obchodník) stal sa z lásky ošetrovateľom chorých v Granade (Španielsko). Založil laickú rehoľu Milosrdných bratov na ošetrovanie chorých. Z horiaceho domu vynášal chorých a ostal zázračne neporušený (orácia). Je patrónom chorých a nemocníc. Zomrel r. 1550 v Granade, tam je aj pochovaný.

OMŠA *Os justi*, spoločná pre vyznavača, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Joánnem, tuo amóre succénsum, inter flammas innóxium incédere fecísti, et per eum Ecclésiam tuam nova prole fœcundá-

Bože, ktorý si učinil, že blahoslavený Ján, zanietený láskou ku tebe, bez pohromy kráčal cez plamene, a skrze neho rozhojnil si Cirkev svo-

sti: præsta, ipsíus suffragántibus méritis, ut igne caritátis tuæ vítia nostra curéntur, et remédia nobis ætérna provéniant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

ju novým pokolením: dopraj na jeho prímluvné zásluhy, aby ohňom tvojej lásky vyliečily sa naše chyby a vzišly nám lieky pre večnosť. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

EVANJELIUM *(Accessérunt)* zo sedemnástej nedele po Turícach, str. 716. Vo Veľkom pôste *spomienka* a posl. *evanj.* férie.

Sv. Františky Rímskej

vdovy — 9. marca

Dvoj. - Rúcho biele.

Priateľstvo s anjelom strážcom. - Vzorná manželka a matka. Po mužovej smrti (1436) vstúpila do rehole oblátiek sv. Benedikta, ktorú sama bola založila, a vykonávala v nej najnižšie práce. Zomrela päťdesiatpäťročná r. 1440. Pochovaná je v Ríme v chráme P. Maria nuova (pri Fóre).

OMŠA *Cognóvi*, spoločná pre sv. ženu, str. 78*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátam Francíscam fámulam tuam, inter cétera grátiæ tuæ dona, familiári Angeli consuetúdine decorásti: concéde, quæsumus; ut intercessiónis ejus auxílio, Angelórum consórtium cónsequi mereámur. Per Dóminum.

Bože, ktorý blahoslavenú Františku, služobnicu svoju, medzi inými darmi svojej milosti vyznamenal si dôverným stykom s anjelom: udeľ, prosíme; aby pomocou jej prihovorenia zaslúžili sme si dosiahnuť spoločenstvo s anjelmi. Skrze Pána.

Vo Veľkom pôste *spomienka* a posl. *evanj.* férie.

Štyridsiatich sv. Mučeníkov — 10. marca

Polodvoj. - Rúcho červené.

Vernosť do konca. - Títo kresťanskí vojaci nechceli obetovať pohanským bohom, a preto ich odsúdili na zamrznutie na ľade jazera. Ich telá boly po smrti spálené (r. 320 v Sebaste, Malé Arménsko). Ich úcta je starobylá a súvisí so štyridsaťdenným pôstom.
Sv. omša vychvaľuje ich silu (intr., lekcia), bratskú lásku (grad.), ktorou sa stali aj Kristovými bratmi (komún.).

INTROIT (Ž 33, 18)

Clamavérunt justi, et Dóminus exaudívit eos: et ex ómnibus tribulatiónibus eó-

Spravodliví volali, a vyslyšal ich Pán a vytrhol ich zo všetkých ich tiesní. *(Ž tž. 2)* Pá-

rum liberávit eos. *(Ps ib. 2)* Benedícam Dóminum in omni témpore: semper laus ejus in ore meo. ℣. Glória Patri, et Fílio.

novi dobrorečiť budem v každom čase, vždy jeho chvála v mojich ústach. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Præsta, quǽsumus, omnípotens Deus: ut qui gloriósos Mártyres fortes in sua confessióne cognóvimus, pios apud te in nostra intercessióne sentiámus. Per Dóminum nostrum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože; aby my, ktorí poznali sme, akými silnými boli slávni Mučeníci vo svojom vyznaní, pocítili sme, akými láskavými prímluvcami za nás sú u teba. Skrze Pána.

Druhá *orácia* férie, 3. za orodovanie svätých *(A cunctis)*, str. 547.

LEKCIA *(Sancti per fidem)* zo sviat. sv. Fabiána a Šebastiána, 20. jan., str. 804.

GRADUÁL (Ž 132, 1-2)

Ecce quam bonum et quam jucúndum, habitáre fratres in unum. ℣. Sicut unguéntum in cápite, quod descéndit in barbam, barbam Aaron.

Hľa, ako dobré je a ako príjemné, keď bratia spolu bývajú! ℣. Sťa vzácny olej na hlave, čo steká na bradu, na Áronovu bradu.

TRAKTUS *(Qui séminant)* z omše mučeníkov *Intret*, str. 26*.

EVANJELIUM *(Descéndens Jesus)* z omše mučeníkov *Sapiéntiam*, str. 30*.

OFERTÓRIUM (Ž 31, 11)

Lætámini in Dómino et exsultáte, justi: et gloriámini omnes recti corde.

Radujte sa, spravodliví, v Pánovi a tešte sa a všetci priami srdcom, plesajte!

SEKRÉTA

Preces, Dómine, tuórum réspice oblationésque fidélium: ut et tibi gratæ sint pro tuórum festivitáte Sanctórum, et nobis cónferant tuæ propitiatiónis auxílium. Per Dñum.

Na prosby a dary veriacich svojich, Pane, shliadni: aby aj tebe milé boly na sviatok tvojich Svätých aj nám získaly pomoc tvojho milosrdenstva. Skrze Pána nášho.

Druhá *sekréta* férie, 3. za orodovanie svätých, str. 547.

KOMÚNIA (Mt 12, 50)

Quicúmque fécerit voluntátem Patris mei, qui in cælis

Ktokoľvek plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach,

est: ipse meus frater et soror et mater est, dicit Dóminus.

ten mi je bratom, sestrou a matkou, hovorí Pán.

POSTKOMÚNIA

Sanctórum tuórum, Dómine, intercessióne placátus: præsta, quæsumus; ut, quæ temporáli celebrámus actióne, perpétua salvatióne capiámus. Per Dóminum.

Prímluvou svätých svojich usmierený, Pane: dopraj, prosíme: aby to, čo oslavujeme časným skutkom, dosiahli sme večným spasením. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkom.* férie, 3. za orodovanie svätých, str. 548.

Sv. Gregora I.

pápeža, vyznavača a učiteľa Cirkvi 12. marca

Dvoj. - Rúcho biele.

Viac si cenil trpezlivosť než zázraky. - Narodil sa okolo r. 540 v Ríme ako syn senátora Gordiána a sv. Silvie. Zo svojho majetku zakladal kláštory, od r. 575 bol aj sám mníchom, od r. 590 pápežom. Ako organizátor cirkevného a liturgického života sosbieral chorálne melódie a jeho pričinením rozšírily sa po kresťanskom Západe; tento tradicionálny spev Cirkvi je podľa neho pomenovaný „chorálom gregoriánskym". Je jedným zo štyroch „veľkých" západných sv. Otcov. Zomrel r. 604 a pochovaný je v Ríme v bazilike sv. Petra.

OMŠA pápežov *Si diligis me*, str. 6*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui ánimæ fámuli tui Gregórii ætérnæ beatitúdinis prémia contulísti: concéde propítius; ut qui peccatórum nostrórum póndere prémimur, ejus apud te précibus sublevémur. Per Dóminum.

Bože, ktorý duši služobníka svojho Gregora udelil si odmeny večnej blaženosti: dopraj milostivo; aby nás, ktorých tlačí ťarcha našich hriechov, jeho prímluvy napomáhaly u teba. Skrze Pána.

Spomienka (orácia, sekréta, postkomúnia) a posledné *evanjelium* férie.

SEKRÉTA

Annue nobis, quæsumus, Dómine: ut intercessióne beáti Gregórii hæc nobis prosit oblátio, quam immolándo totíus mundi tribuísti relaxári delícta. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Vyhovej nám, prosíme, Pane: aby na prihovorenie blahoslaveného Gregora prospela nám táto obeta, ktorej prinesením daroval si celému svetu odpustenie hriechov. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Deus, qui beátum Gregórium Pontíficem sanctórum tuórum méritis coæquásti: concéde propítius; ut qui commemoratiónis ejus festa percólimus, vitæ quoque imitémur exémpla. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý blahoslaveného Gregora, Veľkňaza, v zásluhách postavil si naroveň svojim svätým: udeľ milostivo; aby my, ktorí v úcte pripomíname si jeho sviatok, nasledovali sme aj príklady života. Skrze Pána nášho.

Sv. Patrika

biskupa a vyznavača 17. marca

Dvoj. - Rúcho biele.

Írsko urobil „ostrovom svätých". - Rodom Škót, ktorý sa stal apoštolom Írska. Zomrel r. 461 a je pochovaný v Downe, v Írsku.

OMŠA vyznavača biskupa *Státuit*, str. 41*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui ad prædicándam géntibus glóriam tuam beátum Patrícium Confessórem, atque Pontíficem míttere dignátus es: ejus méritis et intercessióne concéde; ut quæ nobis agénda præcípis, te miseránte adimplére possímus. Per Dóminum.

Bože, ktorý blahoslaveného Patrika, Vyznavača a Veľkňaza, ráčil si poslať hlásať národom slávu tvoju: udeľ pre jeho zásluhy a prihovorenie; aby z tvojho milosrdenstva mohli sme vykonať, čo prikazuješ činiť. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Spomienka a posledné *evanjelium* férie.

Sv. Cyrila Jeruzalemského

biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 18. marca

Dvoj. - Rúcho biele.

Horliteľ náuky o Božstve Ježiša Krista. - So sv. Atanázom je najväčším bojovníkom proti arianizmu. R. 350 stal sa biskupom jeruzalemským, ale ako nepoddajný bojovník pravej viery až trikrát musel odísť do vyhnanstva (evanj.). Napísal katechézy pre krstencov, ktorých on sám poučoval pred krstom a po krste. Zomrel r. 386, jeho hrob je neznámy.

OMŠA učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Da nobis, quæsumus, omnípotens Deus, beáto Cyríllo Pontífice intercedénte: te solum verum Deum, et quem misísti Jesum Christum ita cognóscere; ut inter oves, quæ vocem ejus áudiunt, perpétuo connumerári mereámur. Per eúndem Dóminum.

Druhá *orácia férie.*

Daj nám, prosíme, všemohúci Bože, na prímluvu blahoslaveného Cyrila, Veľkňaza: tak poznať teba, jediného pravého Boha, a Ježiša Krista, ktorého si poslal; aby navždy zaslúžili sme si byť pripočítaní k ovečkám, ktoré počúvajú jeho hlas. Skrze Pána nášho.

EVANJELIUM (Mt 10, 23-28)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Cum persequéntur vos in civitáte ista, fúgite in áliam. Amen, dico vobis, non consummábitis civitátes Israel, donec véniat Fílius hóminis. Non est discípulus super magístrum, nec servus super dóminum suum. Súfficit discípulo, ut sit sicut magíster ejus: et servo, sicut dóminus ejus. Si patremfamílias Beélzebub vocavérunt; quanto magis domésticos ejus? Ne ergo timuéritis eos. Nihil enim est opértum, quod non revelábitur; et occúltum, quod non sciétur. Quod dico vobis in ténebris, dícite in lúmine: et quod in aure audítis, prædicáte super tecta. Et nolíte timére eos, qui occídunt corpus, ánimam autem non possunt occídere: sed pótius timéte eum, qui potest et ánimam et corpus pérdere in gehénnam.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Keď vás budú prenasledovať v jednom meste, utečte do druhého. Veru, vravím vám, neprídete ku koncu s mestami izraelskými, kým nepríde Syn človeka. Učeník nie je nad svojho učiteľa, ani sluha nad svojho pána. Stačí učeníkovi, aby bol ako jeho učiteľ, a sluhovi ako jeho pán. Keď už pána domu nazvali Belzebubom, o čo skôr (tak nazvú) i jeho domácich! Nebojte sa ich! Lebo nič nie je skryté, aby nevyšlo najavo, a nič utajené, čo by sa neprezvedelo. Čo vám hovorím za tmy, hovorte o tom za svetla, a čo počujete do ucha, rozhlasujte to so striech. Nebojte sa tých, ktorí môžu zabiť telo, ale nie dušu. Skôr sa však obávajte toho, kto môže i dušu i telo zahubiť v pekle.

Krédo.

SEKRÉTA

Réspice, Dómine, immaculátam hóstiam, quam tibi offérimus: et præsta; ut, méritis beáti Pontíficis et Confessóris tui Cyrílli, eam mundo corde suscípere studeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Shliadni, Pane, na nepoškvrnenú obetu, ktorú prinášame tebe: a dopraj; aby pre zásluhy blahoslaveného Cyrila, tvojho Veľkňaza a Vyznavača, snažili sme sa prijať ju s čistým srdcom. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta* férie.

POSTKOMÚNIA

Sacraménta Córporis et Sánguinis tui, quæ súmpsimus, Dómine Jesu Christe: beáti Cyrílli Pontíficis précibus, mentes et corda nostra sanctíficent: ut divínæ consórtes natúræ éffici mereámur: Qui vivis et regnas.

Sviatosti Tela a Krvi tvojej, ktoré sme prijali, Pane Ježišu Kriste: na prímluvy blahoslaveného Cyrila, Veľkňaza, nech posvätia mysle a srdcia naše: aby zaslúžili sme si stať sa účastnými na Božej prirodzenosti. Ktorý žiješ.

Druhá *postkomúnia* férie, posledné *evanjelium* férie.

Sv. Jozefa

ženícha blahosl. Panny Márie, vyznavača 19. marca

Dvoj. 1. triedy. - Rúcho biele.

„Ide te k Jozefovi!" - Sv. Jozef, ženích Matky Božej a zákonitý otec Ježiša Krista, bol hlavou sv. Rodiny nazaretskej, a preto aj on bral podiel na vykupiteľskom diele Kristovom. Dnešný sviatok spomína v prvom rade túto hodnosť sv. Jozefa.

Liturgická úcta sv. Jozefa dátuje sa na Východe od desiateho, na Západe od pätnásteho storočia. Zaslúžili sa o ňu sv. Brigita, sv. Bernardín Senenský a sv. Terézia; zpomedzi pápežov Gregor XV., ktorý r. 1621 dnešný deň povýšil na prikázaný sviatok, a Pius IX., ktorý ustanovil druhý sviatok sv. Jozefa ako patróna Cirkvi svätej.

Symbol palmy a cédra vyobrazujú čnostný život sv. Jozefa (intr.). Lekcia ho označuje za druhého Mojžiša, ktorý ochraňuje vyvolený ľud Boží. Evanjelium vyzdvihuje jeho hodnosť ako zákonitého otca Božského Dieťaťa a ochrancu panenstva jeho Matky. V jeho duchu a spoločenstve prežívame Kristovu prítomnosť v tejto sv. omši. Dnešné spoločenstvo s Kristom a sv. Jozefom zaručuje aj nám priazeň Božiu (ofert.) a najužšie spojenie s vteleným Slovom vo sv. prijímaní (komún.).

Ak tento sviatok pripadne na veľkopôstnu nedeľu, slávime ho v nasledujúci pondelok, ak by však pripadol na niektorý deň Veľkého týždňa, preložíme ho do prvého týždňa po veľkonočnej oktáve.

INTROIT (Ž 91, 13-14)

Justus ut palma florébit: sicut cedrus Líbani multiplicábitur: plantátus in domo Dómini, in átriis domus Dei nostri. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 2)* Bonum est confitéri Dómino: et psállere nómini tuo, Altíssime. ℣. Glória Patri.

Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť; tí, ktorí sú zasadení v dome Pánovom, v nádvoriach Boha nášho budú prekvitať. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 2)* Dobre je oslavovať Pána a spievať menu tvojmu, Najvyšší. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Sanctíssimæ Genitrícis tuæ Sponsi, quæsumus, Dómine, méritis adjuvémur: ut quod possibílitas nostra non óbtinet, ejus nobis intercessióne donétur: Qui vivis.

Zásluhy ženícha tvojej presvätej Rodičky, prosíme, Pane, nech nám pomáhajú: aby to, čo nedosahujú naše sily, udelilo sa nám na jeho prímluvu. Ktorý žiješ.

Spomienka (orácia, sekréta, postkomúnia) a posledné *evanjelium férie.*

LEKCIA (Sir 45, 1-6)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Diléctus Deo et homínibus, cujus memória in benedictióne est. Símilem illum fecit in glória sanctórum, et magnificávit eum in timóre inimicórum, et in verbis suis monstra placávit. Glorificávit illum in conspéctu regum, et jussit illi coram pópulo suo, et osténdit illi glóriam suam. In fide et lenitáte ipsíus sanctum fecit illum, et elégit eum ex omni carne. Audívit enim eum, et vocem ipsíus, et indúxit illum in nubem. Et dedit illi coram præcépta, et legem vitæ, et disciplínæ.

Čítanie z knihy Múdrosti. - Milý je Bohu a ľuďom ten, koho pri spomienke požehnávajú. Boh ho oslávil podobne ako svätých (praotcov), veľkým ho urobil na postrach nepriateľov. Na jeho slovo zastavil príšerné udalosti. Oslávil ho pred tvárou kráľov, dal mu prikázania (určené) pre svoj národ, pričom mu ukázal aj svoju slávu. Pre jeho vernosť a pokoru na svätú úlohu si ho povolal: vyvolil si ho zpomedzi všetkých ľudí. Lebo mu dal počuť svoj hlas a uviedol ho aj do mraku. Osobne mu odovzdal svoje prikázania, to je zákon zbožného života.

GRADUÁL (Ž 20, 4-5)

Dómine, prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis: posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. ℣. Vitam pétiit a te, et tribuísti ei longitúdinem diérum in sæculum sæculi.

Pane, požehnaniami predišiel si ho hojnými, na hlavu si mu vložil korunu z drahokamov. ℣. Život si žiadal od teba: udelil si mu na veky vekov dlhé dni.

TRAKTUS (Ž 111, 1-3)

Beátus vir, qui timet Dóminum: in mandátis ejus cupit nimis. ℣. Potens in terra erit semen ejus: generátio rectórum benedicétur. ℣. Glória, et divítiæ in domo ejus: et justítia ejus manet in sæculum sæculi.

Blažený ten muž, ktorý sa bojí Pána, ktorý má veľké zaľúbenie v jeho príkazoch. ℣. Semeno jeho bude mocné na zemi, počestných pokolenie požehnané bude. ℣. Dom jeho majetkom a bohatstvom sa naplní, potrvá jeho dobročinnosť naveky.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Eccli 45, 9)* Amávit eum Dóminus, et ornávit eum: stolam glóriæ índuit eum. Allelúja. ℣. *(Os 14, 6)* Justus germinábit sicut lílium: et florébit in ætérnum ante Dóminum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Sir 45, 9)* Miloval ho Pán a ozdobil ho, rúchom slávy ho priodel. Aleluja. ℣. *(Oz 14, 6)* Spravodlivý vyženie ako ľalia a bude kvitnúť naveky pred Pánom. Aleluja.

EVANJELIUM *(Cum esset desponsáta)* z vianočnej vigílie, 24. dec., str. 93. *Krédo.*

OFERTÓRIUM (Ž 88, 25)

Véritas mea, et misericórdia mea cum ipso: et in nómine meo exaltábitur cornu ejus. (Allelúja.)

Vernosť a milosť moja s ním, a v mojom mene povýši sa jeho roh. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Débitum tibi, Dómine, nostræ réddimus servitútis, supplíciter exorántes: ut suffrágiis beáti Joseph, Sponsi

Plníme povinnosť svojej služobnosti k tebe, Pane, snažne prosiac: aby na prímluvy blahoslaveného Jozefa, že-

Genitrícis Fílii tui Jesu Christi, Dómini nostri, in nobis tua múnera tueáris: ob cujus venerándam festivitátem laudis tibi hóstias immolámus. Per eúndem Dóminum nostrum.

nícha Rodičky Ježiša Krista, Syna tvojho, Pána nášho, ochránil si v nás svoje dary: na oslávenie jeho vznešeného sviatku prinášame tebe obetu chvály. Skrze tohože Pána nášho.

Prefácia vlastná *(Et te in Festivitáte - A teba vo Sviatok)*, str. 523.

KOMÚNIA (Mt 1, 20)

Joseph, fili David, noli timére accípere Maríam cónjugem tuam: quod enim in ea natum est, de Spíritu Sancto est. (Allelúja.)

Jozef, syn Dávidov, neboj sa vziať si Máriu za manželku, lebo čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Adésto nobis, quæsumus, miséricors Deus: et intercedénte pro nobis beáto Joseph Confessóre, tua circa nos propitiátus dona custódi. Per Dóminum nostrum.

Pomáhaj nám, milosrdný Bože: a pre blahoslaveného Jozefa, Vyznávača, prihovárajúceho sa za nás, ochraňuj v nás milostive svoje dary. Skrze Pána nášho.

Sv. Benedikta

opáta — 21. marca

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Služba Božia nadovšetko! - Narodil sa okolo r. 480 v Nurcii (Taliansko). Pred skazenosťou rímskej mládeže uchýlil sa do samoty v Subiaco, kde po čase založil niekoľko kláštorov pre svojich učeníkov. Okolo 519 založil na Monte Cassino materský kláštor benediktínskej rehole. Ako patriarcha západného rehoľníctva tu napísal svoju „regulu". Zomrel asi r. 547 a je pochovaný spolu so svojou sestrou, sv. Scholastikou (sviatok 10. febr.), v krypte pod hlavným oltárom baziliky sv. Jána Krstiteľa na Monte Cassino.

OMŠA opáta *Os justi*, str. 59*.

Spomienka (ordcia, sekréta, postkomúnia) a posledné *evanjelium* férie.

Sv. Gabriela Archanjela

24. marca

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Posol vtelenia Syna Božieho. - Boh ho vyvolil pre službu vtelenému Slovu Božiemu. V Starom zákone zvestoval Danielovi čas Spasiteľovho príchodu (lekc.). V Novom zákone po blahozvesti o narodení predchodcu Spasiteľovho

prichádza do Nazaretu pozdraviť budúcu Matku Syna Božieho a vyžiadať od nej súhlas k Materstvu Božiemu (evanj.). Benedikt XV. r. 1921 jeho sviatok rozšíril pre celú Cirkev.

INTROIT (Ž 102, 20)

Benedícite Dóminum, omnes Angeli ejus: poténtes virtúte, qui fácitis verbum ejus, ad audiéndam vocem sermónum ejus. *(Psib. 1)* Bénedic, ánima mea, Dómino: et ómnia, quæ intra me sunt, nómini sancto ejus. ℣. Glória Patri.

Dobrorečte Pánovi všetci jeho anjeli, vy, mocní v sile, vykonávatelia jeho rozkazov, aby ste poslúchali jeho reč. *(Ž tž. 1)* Dobroreč, duša moja, Pánovi a celé moje vnútro menu jeho svätému! ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui inter céteros Angelos, ad annuntiándum incarnatiónis tuæ mystérium, Gabriélem Archángelum elegísti: concéde propítius; ut qui festum ejus celebrámus in terris, ipsíus patrocínium sentiámus in cælis. Qui vivis.

Bože, ktorý z ostatných Anjelov Gabriela Archanjela vyvolil si zvestovať tajomstvo vtelenia svojho: udeľ milostivo; aby my, ktorí na zemi oslavujeme jeho sviatok, pociťovali sme jeho záštitu v nebi. Ktorý žiješ a kráľuješ.

Spomienka (orácia sekréta, postkomúnia) a posledné *evanjelium* férie.

LEKCIA (Dan 9, 21-26)

Léctio Daniélis Prophétæ. - In diébus illis: Ecce vir Gábriel, quem víderam in visióne a princípio, cito volans tétigit me in témpore sacrifícii vespertíni. Et docuit me, et locútus est mihi, dixítque: Dániel, nunc egréssus sum, ut docérem te, et intellígeres. Ab exórdio precum tuárum egréssus est sermo: ego autem veni, ut indicárem tibi, quia vir desideriórum es. Tu ergo animadvérte sermónem, et intéllige visiónem. Septuagínta

Čítanie z proroka Daniela. - V tých dňoch, hľa, rýchle priletel muž, Gabriel, ktorého som bol predtým videl vo videní; dotkol sa ma v čase večernej obety. Poučoval ma, shováral sa so mnou a povedal: Daniel, teraz som prišiel, aby som ťa pochopiteľne poučil. Na začiatku tvojich prosieb vyšla reč a ja som prišiel vyložiť ti, pretože si miláčik; pozoruj teda reč a porozumej videniu. Sedemdesiat týždňov je určené pre tvoj ľud a pre tvoje sväté

hebdómades abbreviátæ sunt super pópulum tuum, et super urbem sanctam tuam, ut consummétur prævaricátio, et finem accípiat peccátum, et deleátur iniquitas, et adducátur justítia sempitérna, et impleátur vísio et prophetía: et ungátur Sanctus sanctórum. Scito ergo, et animadvérte: Ab éxitu sermónis, ut íterum ædificétur Jerúsalem, usque ad Christum ducem, hebdómades septem, et hebdómades sexagínta duæ erunt, et rursum ædificábitur platéa, et muri in angústia témporum. Et post hebdómades sexagínta duas occidétur Christus: et non erit ejus pópulus, qui eum negatúrus est. Et civitátem, et sanctuárium dissipábit pópulus cum duce ventúro: et finis ejus vástitas, et post finem belli statúta desolátio.

mesto, aby sa ukončil zločin a aby prestal hriech, aby sa usmierila vina a priviedla sa spravodlivosť večná, spečatilo sa videnie a proroctvo a Svätý svätých bol pomazaný. Vedz teda a pochop: Od vyjdenia rozkazu, aby sa Jeruzalem znovu zbudoval, až po Pomazané knieža bude sedem týždňov a šesťdesiat dva týždne; i znovu sa postaví ulica a múry v úzkosti časov. A po šesťdesiatich dvoch týždňoch zabijú Pomazaného a nebude mať ľud (ktorý ho zradí). A ľud, s Kniežaťom, ktorý má prísť, zničí mesto a svätyňu; koniec toho bude pustošenie a po vojne bude predurčené ničenie.

GRADUÁL (Ž 102, 20 a 1)

Benedícite Dóminum, omnes Angeli ejus, poténtes virtúte, qui fácitis verbum ejus. ℣. Bénedic, ánima mea, Dóminum, et ómnia interióra mea nomen sanctum ejus.

Dobrorečte Pánovi všetci jeho anjeli, vy, mocní v sile, vykonávatelia jeho rozkazov. ℣. Dobroreč, duša moja, Pánovi a celé moje vnútro menu jeho svätému.

TRAKTUS (Lk 1, 28, 42, 31 a 35)

Ave, María, grátia plena, Dóminus tecum. ℣. Benedícta tu in muliéribus: et benedíctus fructus ventris tui. ℣. Ecce concípies et páries Fílium, et vocábis nomen ejus Emmánuel. ℣. Spíritus Sanctus

Zdravas, Mária, milosti plná, Pán s tebou. ℣. Požehnaná si medzi ženami a požehnaný plod života tvojho. ℣. Hľa, počneš a porodíš syna a nazveš ho Emanuel. ℣. Duch Svätý sostúpi na teba a moc

supervéniet in te, et virtus Altíssimi obumbrábit tibi. ℣. Ideóque et quod nascétur ex te Sanctum, vocábitur Fílius Dei.

Najvyššieho zatieni teba. ℣. Preto aj to Sväté, čo sa z teba narodí, volať sa bude Synom Božím.

EVANJELIUM *(Missus est)* zo sviatku Zvest. bl. P. Márie, 25. marca, str. 876. *Krédo.*

OFERTÓRIUM (Zjv 8, 3 a 4)

Stetit Angelus juxta aram templi, habens thuríbulum áureum in manu sua: et data sunt ei incénsa multa, et ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dei.

Postavil sa anjel k oltáru v chráme so zlatou kadidelnicou v ruke a dostal veľa kadidla a vystúpil vonný dym pred tvár Božiu.

SEKRÉTA

Accéptum fiat in conspéctu tuo, Dómine, nostræ servitútis munus, et beáti Archángeli Gabriélis orátio: ut qui a nobis venerátur in terris, sit apud te pro nobis advocátus in cælis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Príjemným nechže bude pred tvojou tvárou, Pane, dar našej služobnosti a prihovorenie blahoslaveného Gabriela Archanjela: aby ten, ktorého my uctievame na zemi, bol naším prímluvníkom u teba v nebi. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Dan 3, 58)

Benedícite, omnes Angeli Dómini, Dóminum: hymnum dícite, et superexaltáte eum in sæcula.

Všetci anjeli Pána, dobrorečte Pánovi, spievajte chválospev a vyvyšujte ho naveky.

POSTKOMÚNIA

Córporis tui, et Sánguinis sumptis mystériis, tuam, Dómine, Deus noster, deprecámur cleméntiam: ut sicut Gabriéle nuntiánte incarnatiónem tuam cognóvimus, ita, ipso adjuvánte, incarnatiónis ejúsdem benefícia consequámur: Qui vivis.

Po prijatí tajomství tvojho Tela a Krvi, prosíme, Pane, Bože náš, tvoju láskavosť: aby tak, ako zvestovaním Gabriela poznali sme vtelenie tvoje, s jeho pomocou dosiahli sme dobrodenia tohože vtelenia. Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom.

Zvestovanie Blahoslavenej Panny Márie

25. marca

Dvoj. 1. triedy. - Rúcho biele.

„A Slovo telom sa stalo". - Od dnešného dňa, dňa počatia Syna Božieho, do Vianoc (25. dec.) je práve deväť mesiacov; za ten čas sa vtelené Slovo Božie pripravovalo v lone svojej Matky na narodenie. Boh svojmu jednorodenému Synovi vyvolil za matku nepoškvrnenú a poníženú Pannu nazaretskú z rodu Dávidovho. Posiela k nej archanjela Gabriela, ktorý ju v jeho mene pozdravuje: „Zdravas, milosti plná" (evanj.). Panna slovami „Staň sa!" dáva súhlas, aby sa v jej živote Slovo stalo telom. Stáva sa matkou, ale jej panenstvo ostáva neporušené (lekc.). V spoločenstve Panny nazaretskej slávime túto najsv. obetu (ofert.), vžívame sa do jej ducha a citov, akými prijala do svojho života Syna Božieho (komún.). Aj my ho podobne prijímame do svojho srdca.
Ak tento sviatok pripadne na niektorú veľkopôstnu nedeľu, slávime ho nasledujúci pondelok, ak by však pripadol na niektorý deň Veľkého týždňa, prekládame ho do prvého týždňa po veľkonočnej oktáve.

INTROIT (Ž 44, 13, 15 a 16)

Vultum tuum deprecabúntur omnes dívites plebis: adducéntur Regi Vírgines post eam: próximæ ejus adducéntur tibi in lætítia, et exsultatióne. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri.

O tvoju priazeň uchádzajú sa velikáši ľudu: privádzajú kráľovi panny za ňou, družky jej. S radosťou a plesaním uvádzajú ich. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň kráľovi. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui de beátæ Maríæ Vírginis útero Verbum tuum, Angelo nuntiánte, carnem suscípere voluísti: præsta supplícibus tuis, ut qui vere eam Genitrícem Dei crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvémur. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý si chcel, aby Slovo tvoje pri zvestovaní Anjela prijalo telo zo života blahoslavenej Márie Panny: dopraj nám, pokorne prosiacim teba; aby nám, ktorí veríme, že je naozaj Rodičkou Božou, napomáhaly jej prímluvy u teba. Skrze tohože Pána nášho.

Ve Veľkom pôste *spomienka (orácia, sekréta, postkom.)* a posl. *evanjelium férie.*

LEKCIA (Iz 7, 10-15)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - In diébus illis: Locútus est Dó-

Čítanie z proroka Izaiáša. - V tých dňoch Pán takto ho-

minus ad Achaz, dicens: Pete tibi signum a Dómino, Deo tuo, in profúndum inférni, sive in excélsum supra. Et dixit Achaz: Non petam, et non tentábo Dóminum. Et dixit: Audíte ergo, domus David: Numquid parum vobis est, moléstos esse homínibus, quia molésti estis et Deo meo? Propter hoc dabit Dóminus ipse vobis signum. Ecce Virgo concípiet, et páriet fílium, et vocábitur nomen ejus Emmánuel. Butýrum et mel cómedet, ut sciat reprobáre malum, et elígere bonum.

voril k Achazovi: Žiadaj si znamenie od Pána, svojho Boha, či už hlboko, v podsvetí, a či hore na výsostiach. I riekol Achaz: Nebudem žiadať a nebudem pokúšať Pána. Povedal teda (Izaiáš): Očujteže, dom Dávidov! Či vám je málo obťažovať ľudí, že obťažujete ešte aj môjho Boha? Preto sám Pán vám dá znamenie: Hľa, Panna počne a porodí syna a dá mu meno Emanuel. Mlieko a med bude jesť, až bude vedieť opovrhnúť zlým a voliť si dobré.

GRADUÁL (Ž 44, 3 a 5)

Diffúsa est grátia in lábiis tuis: proptérea benedíxit te Deus in ætérnum. ℣. Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam, et dedúcet te mirabíliter déxtera tua.

Na tvojich perách vyliala sa ľúbeznosť, preto tebe požehnal Boh naveky. ℣. Pre vernosť, miernosť a spravodlivosť nech učí teba znamenitým skutkom tvoja pravica.

TRAKTUS (Ž 44, 11 a 12)

Audi, fília, et vide, et inclína aurem tuam: quia concupívit Rex spéciem tuam. ℣. *(Ps ib. 13 et 10)* Vultum tuum deprecabúntur omnes dívites plebis: fíliæ regum in honóre tuo. ℣. *(Ps ib. 15-16)* Adducéntur Regi vírgines post eam: próximæ ejus afferéntur tibi. ℣ Adducéntur in lætítia et exsultatióne: adducéntur in templum Regis.

Počúvaj, dcéra, a hľaď a skloň svoje ucho a zažiada si tvoju krásu kráľ. ℣. *(Ž tiž. 13 a 10)* O tvoju priazeň uchádzajú sa velikáši ľudu, kráľovské dcéry prichodia tebe v ústrety. ℣. *(Ž tž. 15-16)* Privádzajú kráľovi panny za ňou, družky jej. ℣. S radosťou a plesaním uvádzajú ich v palác kráľovský.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála* berie sa verš *aleluje:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Luc 1, 28)* Ave, María, grátia plena: Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus. Allelúja. ℣. *(Num 17, 8)* Virga Jesse flóruit: Virgo Deum, et hóminem génuit: pacem Deus réddidit, in se reconcílians ima summis. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Lk 1, 28)* Zdravas, Mária, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami. Aleluja. ℣. *(Nm 17, 8)* Vykvitol prút Jesseho, Panna porodila Boha a spolu človeka, Boh vrátil svetu pokoj a smieril v sebe nízke s najvyšším. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 1, 26-38)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Missus est Angelus Gábriel a Deo in civitátem Galiléæ, cui nomen Názareth, ad vírginem desponsátam viro, cui nomen erat Joseph, de domo David, et nomen Vírginis María. Et ingréssus Angelus ad eam, dixit: Ave grátia plena: Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus. Quæ cum audísset, turbáta est in sermóne ejus, et cogitábat, qualis esset ista salutátio. Et ait Angelus ei: Ne tímeas, María: invenísti enim grátiam apud Deum: ecce concípies in útero, et páries fílium, et vocábis nomen ejus Jesum. Hic erit magnus, et Fílius Altíssimi vocábitur, et dabit illi Dóminus Deus sedem David, patris ejus: et regnábit in domo Jacob in ætérnum, et regni ejus non erit finis. Dixit autem María ad Angelum: Quómodo fiet istud, quóniam virum non cognósco? Et respóndens Angelus, dixit ei: Spíritus

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času poslal Boh anjela Gabriela do galilejského mesta, ktoré sa volalo Nazaret, k Panne, zasnúbenej mužovi z rodu Dávidovho, menom Jozefovi. Meno Panny bolo Mária. Keď vošiel k nej anjel, povedal: Zdravas, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami! Keď to počula, zarazila sa nad jeho rečou a rozmýšľala, čo znamená tento pozdrav. Anjel jej povedal: Neboj sa, Mária, lebo si našla milosť u Boha! Hľa, počneš v živote a porodíš syna a nazveš ho menom Ježiš. On bude veľký a Synom Najvyššieho sa bude volať. Pán Boh mu odovzdá trón jeho otca Dávida. Kráľovať bude nad Jakubovým rodom naveky a jeho kráľovstvo sa (nikdy) neskončí. Mária však povedala anjelovi: Ako sa to stane, keďže ja muža neznám? Anjel jej odpovedal: Duch Svätý sostúpi na teba a moc Najvyššieho zatieni te-

Sanctus supervéniet in te, et virtus Altíssimi obumbrábit tibi. Ideóque et quod nascétur ex te sanctum, vocábitur Fílius Dei. Et ecce Elísabeth, cognáta tua, et ipsa concépit fílium in senectúte sua: et hic mensis sextus est illi, quæ vocátur stérilis: quia non erit impossíbile apud Deum omne verbum. Dixit autem María: Ecce ancílla Dómini, fiat mihi secúndum verbum tuum.

ba, a preto aj to sväté, čo sa z teba narodí, Synom Božím sa bude volať. Hľa, Alžbeta, tvoja príbuzná, tiež počala syna vo svojej starobe, a je už v šiestom mesiaci tá, ktorú nazývali neplodnou. Lebo Bohu nijaká vec nie je nemožná. Odpovedala Mária: Hľa, slúžka Pánova som, staň sa mi podľa tvojho slova.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Lk 1, 28 a 42)

Ave, María, grátia plena; Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui. (Allelúja.)

Zdravas, Mária, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami a požehnaný plod života tvojho. (Aleluja.)

SEKRÉTA

In méntibus nostris, quæsumus, Dómine, veræ fídei sacraménta confírma: ut, qui concéptum de Vírgine Deum verum et hóminem confitémur; per ejus salutíferæ resurrectiónis poténtiam, ad ætérnam mereámur pervenire lætítiam. Per eúndem Dóminum.

V mysliach našich, prosíme, Pane, utvrď tajomstvá pravej viery: aby my, ktorí vyznávame, že počatý z Panny je pravý Boh a človek; mocou jeho spásonosného zmŕtvychvstania zaslúžili sme si dôjsť do večnej radosti. Ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého.

Prefácia o bl. P. Márii *(Et te in Annuntiatióne - A teba na Zvestovanie)*, str. 522.

KOMÚNIA (Iz 7, 14)

Ecce Virgo concípiet, et páriet fílium: et vocábitur nomen ejus Emmánuel. (Allelúja.)

Hľa, Panna počne a porodí syna a jeho meno bude Emanuel. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Grátiam tuam, quæsumus, Dómine, méntibus nostris

Milosť svoju, prosíme, Pane, vlej do našich myslí: aby

infúnde; ut, qui Angelo nuntiánte, Christi, Fílii tui, incarnatiónem cognóvimus; per passiónem ejus et crucem, ad resurrectiónis glóriam perducámur. Per eúndem Dóminum nostrum.

my, ktorí skrze zvestujúceho Anjela poznali sme vtelenie Krista, Syna tvojho; skrze jeho umučenie a kríž boli sme privedení ku sláve vzkriesenia. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Jána z Damasku

vyznavača a učiteľa Cirkvi — 27. marca

Dvoj. - Rúcho biele.

Apoštol úcty sv. obrazov. - Narodil sa okolo r. 700 v Damasku a asi r. 730 v laure sv. Sábu pri Jeruzaleme vysvätili ho za kňaza. Bol nepoddajným zastancom úcty sv. obrazov (orácia), začo znášal aj príkoria. Lev XIII. ho uznal, ako posledného z Východu, za učiteľa Cirkvi. Zomrel asi r. 754 a pochovaný je v kláštore sv. Sábu.

Sv. omša oslavuje Božiu ochranu nad svätým, ktorá mu zázračne zahojila pravicu, odňatú pre vernosť ku sv. obrazom (intr., lekcia, komún.).

INTROIT (Ž 72, 24)

Tenuísti manum dexteram meam: et in voluntáte tua deduxísti me, et cum glória suscepísti me. *(Ps ib. 1)* Quam bonus Israel Deus his, qui recto sunt corde! ℣. Glória Patri et Fílio.

Uchopil si ma za moju pravicu, budeš ma svojou radou viesť a napokon prijmeš ma do slávy. *(Ž tž. 1)* Aký je dobrý voči Izraelovi Boh, voči tým, ktorí sú čistého srdca. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui ad cultum sacrárum imáginum asseréndum, beátum Joánnem cælésti doctrína et admirábili spíritus fortitúdine imbuísti: concéde nobis ejus intercessióne et exémplo; ut quorum cólimus imágines, virtútes imitémur et patrocínia sentiámus. Per Dóminum.

Všemohúci, večný Bože, ktorý na ochranu úcty svätých obrazov blahoslaveného Jána naplnil si nebeskou náukou a podivnou udatnosťou ducha: udeľ nám pre jeho prihovorenie a príklad; aby nasledovali sme čnosti a pociťovali ochrany tých, ktorých obrazy uctievame. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Spomienka (orácia, sekréta, postkomúnia) a posledné *evanjelium férie.*

LEKCIA (Múd 10, 10-17)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei, et dedit illi sciéntiam sanctórum: honestávit illum in labóribus, et complévit labóres illíus. In fraude circumveniéntium illum áffuit illi: et honéstum fecit illum. Custodívit illum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum, et certámen forte dedit illi, ut vínceret, et sciret, quóniam ómnium poténtior est sapiéntia. Hæc vénditum justum non derelíquit, sed a peccatóribus liberávit eum: descendítque cum illo in fóveam, et in vínculis non derelíquit illum, donec afférret illi sceptrum regni, et poténtiam advérsus eos, qui eum deprimébant: et mendáces osténdit, qui maculavérunt illum, et dedit illi claritátem ætérnam. Hæc pópulum justum et semen sine queréla liberávit a natiónibus, quæ illum deprimébant. Intrávit in ánimam servi Dei, et stetit contra reges horréndos in porténtis et signis. Et réddidit justis mercédem labórum suórum.

Čítanie z knihy Múdrosti. - Božia múdrosť spravodlivého vždy po chodníkoch rovných vodila a ukázala mu aj Božie kráľovstvo a dala poznať veci posvätné. Tiež šťastia jeho prácam dopriala a požehnala (všetky) jeho námahy. Keď oklamať ho chceli, pomáhala mu a spravila ho (veľmi) bohatým. Aj pred nepriateľmi ho chránila a pred úkladmi zabezpečila a v bojoch silu dala mu, by zvíťazil a vedel, múdrosť že je nado všetko silnejšia. A neopustila ni predaného spravodlivého, lež ochraňovala ho pred hriechom a do žalára sprevádzala ho a taktiež v okovách ho nezanechala, kým nepriniesla mu aj žezlo kráľovské a vládu nad tými, čo predtým utláčali ho. Že luhári sú tí, čo krivo naňho žalovali, dokázala im a takto slávu večnú múdrosť dala mu. Ona ľud spravodlivý a plemä bez úhony vyprostila z národov, ktoré ho utláčaly. Vstúpila do duše služobníka Božieho a postavila ho proti hrozným kráľom v divoch a zázrakoch. A svätým za námahy dala odmenu.

GRADUÁL (Ž 17, 33 a 35)

Deus, qui præcínxit me virtúte: et pósuit immaculátam viam meam. ℣. Qui docet

Boh, ktorý opásal ma silou a cestu moju bezúhonnou učinil. ℣. Ktorý moje ruky

manus meas ad prælium: et posuísti, ut arcum æreum, bráchia mea.

na boj vycvičil a moje ramä napínať luk medený.

TRAKTUS (Ž tž. 38, 39 a 50)

Pérsequar inimícos meos, et comprehéndam illos. ℣. Confríngam illos, nec póterunt stare: cadent subtus pedes meos. ℣. Proptérea confitébor in natiónibus, Dómine, et nómini tuo psalmum dicam.

Prenasledoval som svojich nepriateľov, a som ich dochytil. ℣. Rozdrvil som ich, ani povstať nemohli, klesli pod mojimi nohami. ℣. Preto teba, Pane, budem oslavovať medzi národmi a tvojmu menu budem spievať žalm.

V čase veľkonočnom miesto *graduála* a *traktu:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(1. Reg 25, 26 et 28)* Dóminus salvávit manum tuam tibi: quia prælia Dómini tu præliáris. Allelúja. ℣. *(Ps 143, 1)* Benedíctus Dóminus, Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, et dígitos meos ad bellum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(1. Kr 25, 26 a 28)* Pán zachránil tebe tvoju ruku, pretože ty bojuješ boje Pánove. Aleluja. ℣. *(Ž 143, 1)* Požehnaný nech je Pán, Boh môj, zato, že ruky moje priúča na bojovanie a prsty moje na vojančenie. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 6, 6-11)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Factum est et in álio sábbato, ut intráret Jesus in synagógam, et docéret. Et erat ibi homo, et manus ejus déxtera erat árida. Observábant autem scribæ et pharisæi, si in sábbato curáret: ut invenírent, unde accusárent eum. Ipse vero sciébat cogitatiónes eórum. Et ait hómini, qui habébat manum áridam: Surge, et sta in médium. Et surgens stetit. Ait autem ad illos Jesus: Intérrogo vos, si licet

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času stalo sa v inú sobotu, že Ježiš vošiel do synagogy, aby vyučoval. Tam bol človek, ktorý mal vyschnutú pravú ruku. Zákonníci a farizeji ho pozorovali, či bude v sobotu uzdravovať, aby ho mali za čo obžalovať. No on poznal ich smýšľanie. Povedal teda človekovi, ktorý mal vyschnutú ruku: Vstaň a postav sa do prostriedku! On vstal a postavil sa. Tu Ježiš prehovoril k nim: Pýtam sa vás: Dovolené je v sobotu

sábbatis benefácere, an male: ánimam salvam fácere, an pérdere? Et circumspéctis ómnibus dixit hómini: Exténde manum tuam. Et exténdit: et restitúta est manus ejus. Ipsi autem repléti sunt insipiéntia, et colloquebántur ad ínvicem, quidnam fácerent Jesu.

dobre robiť, alebo zle, zachrániť život, alebo ho zahubiť? Poobzeral sa po všetkých a povedal mu: Vystri ruku! On to urobil, a znova bola zdravá (jeho) ruka. Ale oni, plní nerozumnosti, shovárali sa medzi sebou (o tom), čo by mali urobiť s Ježišom.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Jób 14, 7)

Lignum habet spem: si præcísum fúerit, rursum virésci t, et rami ejus púllulant.

Strom má nádej; keď ho i podtnú, opäť sa rozzelená a jeho haluze vyženú.

SEKRÉTA

Ut quæ tibi, Dómine, offérimus, dona tuo sint digna conspéctu, beáti Joánnis et Sanctórum, quos ejus ópera expósitos in templis cólimus, pia suffragátio conspíret. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

Aby dary, ktoré obetujeme tebe, Pane, boly hodné tvojho pohľadu, nech súčasne zavieva zbožné prihovorenie blahoslaveného Jána a Svätých, ktorých jeho pričinením uctievame, vystavených po chrámoch. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Ž 36, 17)

Bráchia peccatórum conteréntur, confírmat autem justos Dóminus.

Hriešnikom polámu sa ramená, no spravodlivým oporou je Pán.

POSTKOMÚNIA

Sumpta nos, quæsumus, Dómine, dona cæléstibus armis tueántur: et beáti Joánnis patrocínia circúmdent Sanctórum unánimi suffrágio cumuláta, quorum imágines evícit in Ecclésia esse venerándas. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prijaté dary, prosíme, Pane, nech nás chránia nebeskými zbraňami: a nech nás obklopí záštita blahoslaveného Jána, posilnená jednomyseľným prihovorením svätých, o ktorých obrazoch dokázal, že majú sa uctievať v Cirkvi. Skrze Pána nášho.

Sv. Jána Kapistrána

vyznavača 28. marca

Polodvoj. - Rúcho biele.

Bojovník Kristov. - Narodil sa r. 1386 v Kapistráno (Abruzza, Taliansko), stal sa duchovným synom sv. Františka. Ako pápežský legát pochodil pol Európy, kážuc ľudu proti nebezpečenstvu tureckej záplavy. Jeho zásluhou r. 1456 pri Belehrade zvíťazil Kríž nad pohanským polmesiacom.
Sv. omša obdivuje vo svätom Božiu silu, ktorá ho urobila nepremožiteľným.

INTROIT (Hab 3, 18-19)

Ego autem in Dómino gaudébo: et exsultábo in Deo, Jesu meo: Deus Dóminus fortitúdo mea. *(Ps 80, 2)* Exsultáte Deo, adjutóri nostro, jubiláte Deo Jacob. ℣. Glória Patri.

Ja sa však budem radovať v Pánovi a plesať v Bohu, Spasiteľovi mojom; Boh, Pán, je moja sila. *(Ž 80, 2)* Plesajte Bohu, nášmu pomocníkovi, jasajte Bohu Jakubovmu. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui per beátum Joánnem fidéles tuos in virtúte sanctíssimi nóminis Jesu de Crucis inimícis triumpháre fecísti: præsta, quæsumus; ut, spirituálium hóstium, ejus intercessióne, superátis insídiis, corónam justítiæ a te accípere mereámur. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý veriacim svojim skrze blahoslaveného Jána v sile presvätého mena Ježiš dal si zvíťaziť nad nepriateľmi Kríža: dopraj, prosíme; aby na jeho prímluvu po premožení nástrah duchovných nepriateľov zaslúžili sme si obdržať od teba korunu spravodlivosti. Skrze tohože Pána nášho.

Vo Veľkom pôste *spomienka (orácia, sekréta, postkomúnia) férie.* Tretia *orácia, sekréta, postkomúnia* za orodovanie svätých, str. 547. V čase Umučenia odpadá tretia *orácia.*

LEKCIA (Múd 10, 10-14)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei, et dedit illi sciéntiam sanctórum: honestávit illum in labóribus, et complévit labóres illíus. In fraude circumveniéntium illum áffuit illi, et honéstum fecit

Čítanie z knihy Múdrosti. - Božia múdrosť spravodlivého vždy po chodníkoch rovných vodila a ukázala mu aj Božie kráľovstvo a dala poznať veci posvätné. Tiež šťastia jeho prácam dopriala a požehnala (všetky) jeho námahy. Keď oklamať ho

illum. Custodívit illum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum, et certámen forte dedit illi, ut vínceret, et sciret, quóniam ómnium poténtior est sapiéntia. Hæc vénditum justum non derelíquit, sed a peccatóribus liberávit eum: descendítque cum illo in fóveam, et in vínculis non derelíquit illum.

chceli, pomáhala mu a spravila ho (veľmi) bohatým. Aj pred nepriateľmi ho chránila a pred úkladmi zabezpečila a v bojoch sily dala mu, by zvíťazil a vedel, múdrosť že je nado všetko silnejšia. A neopustila ni predaného spravodlivého, ľež ochraňovala ho pred hriechom a do žalára sprevádala ho a taktiež v okovách ho nezanechala.

GRADUÁL (Ž 21, 24-25)

Qui timétis Dóminum, laudáte eum: univérsum semen Jacob, glorificáte eum. ℣. Tímeat eum, omne semen Israel: quóniam non sprevit, neque despéxit deprecatiónem páuperis.

Vy, ktorí bojíte sa Pána, chváľte ho, semeno Jakubovo všetko, oslavujte ho. ℣. Bojte sa ho, všetko semeno Izraelovo, veď ani nepohrdol prosbou bedára, ani neomrzela ho prosba jeho.

TRAKTUS (Ex 15, 2 a 3)

Fortitúdo mea, et laus mea Dóminus, et factus est mihi in salútem: iste Deus meus, et glorificábo eum. ℣. Dóminus quasi vir pugnátor, omnípotens nomen ejus. ℣. *(Jdt 16, 3)* Dóminus cónterens bella: Dóminus nomen est illi.

Moja sila a moja chvála je Pán, on stal sa mi spásou. On je Boh môj, preto ho budem oslavovať. ℣. Pán je ako muž bojovník, všemohúci je jeho meno. ℣. *(Jdt 16, 3)* Pán zláme zbrane, Pán je jeho meno.

V čase veľkonočnom miesto *graduála* a *traktu:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 58, 17)* Ego autem cantábo fortitúdinem tuam: et exsultábo mane misericórdiam tuam. Allelúja. ℣. Quia factus es suscéptor meus, et refúgium meum in die tribulatiónis mæ. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 58, 17)* Ľež ja ospevovať budem tvoju silu a jasať nad milosrdenstvom tvojím zarána. Aleluja. ℣. Lebo v čase môjho súženia stal si sa pre mňa ochrancom a útočiskom. Aleluja.

EVANJELIUM *(Convocátis)* z turíčneho štvrtku, str. 632.

OFERTÓRIUM (Sir 46, 6)

Invocávit Altíssimum poténtem in oppugnándo inimícos úndique, et audívit illum magnus et sanctus Deus.

Vzýval Najvyššieho, ktorý má moc prevládať nepriateľov, dorážajúcich so všetkých strán, a vyslyšal ho veľký a svätý Boh.

SEKRÉTA

Sacrifícium, Dómine, quod immolámus, placátus inténde: ut, intercedénte beáto Joánne Confessóre tuo, ad conteréndas inimicórum insídias, nos in tuæ protectiónis securitáte constítuat. Per Dóminum nostrum.

Na obetu, ktorú prinášame, Pane, usmierený shliadni: aby na prímluvu blahoslaveného Jána, Vyznavača tvojho, postavila nás do bezpečia tvojej záštity, žeby zmarily sa nástrahy nepriateľov. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Múd 10, 20)

Decantavérunt, Dómine, nomen sanctum tuum, et victrícem manum tuam laudavérunt.

Ospevovali, Pane, tvoje sväténo a chválili tvoju víťaznú ruku.

POSTKOMÚNIA

Repléti alimónia cælésti et spirituáli póculo recreáti, quæsumus, omnípotens Deus: ut, intercedénte beáto Joánne Confessóre tuo, nos ab hoste malígno deféndas, et Ecclésiam tuam perpétua pace custódias. Per Dóminum nostrum.

Nasýtení nebeským pokrmom a občerstvení duchovným nápojom, prosíme, všemohúci Bože: aby na prímluvu blahoslaveného Jána, Vyznavača tvojho, bránil si nás proti zlostnému nepriateľovi a Cirkev svoju zachoval si vo večnom pokoji. Skrze Pána.

Vo Veľkom pôste a v čase Umučenia posledné *evanjelium* férie.

Sedem Bolestí Blahosl. Panny Márie

V piatok po nedeli Umučenia

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Tvoje srdce prenikne meč. - Matka Ježišova v duchu pretrpela všetky muky svojho Syna, a preto je „kráľovnou mučeníkov". Jej sedem bolestí uctievali už v trinástom stor. zakladatelia rehole servitov (sviatok 12. febr.). Benedikt XIII. r. 1727 dnešný sviatok nariadil pre celú Cirkev. Bolestná Matka má

ešte jeden sviatok, ktorý ustanovil Pius VII. na pamiatku svojho návratu zo zajatia Napoleonovho.
Omšové texty líčia hĺbku Máriiných bolestí. Lekcia ju pripodobňuje hrdinskej Judite, ktorá nasadením vlastného života zachránila svoj ľud od zahynutia (ofert.). Sekvencia (nárek P. Márie), ktorej autorom je asi sv. Bonaventúra, podrobne rozvádza bolesti Matky Ježišovej pod krížom. V celej omši ožíva sa slovo „stabat" (stála) a zvýrazňuje hrdinské utrpenie Sedmobolestnej pod krížom (intr., grad., trakt., sekv., evanj.).

INTROIT (Jn 19, 25)

Stabant juxta Crucem Jesu Mater ejus, et soror Matris ejus, María Cléophæ, et Salóme, et María Magdaléne. *(Ib. 26-27)* Múlier, ecce fílius tuus: dixit Jesus; ad discípulum autem: Ecce Mater tua. ℣. Glória Patri.

Stály pri kríži Ježišovom jeho Matka a sestra jeho Matky, Mária Kleofášova, a Salome, a Mária Magdaléna. *(Tž. 26-27)* Žena, hľa, syn tvoj: povedal Ježiš, a učeníkovi: hľa, Matka tvoja. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, in cujus Passióne, secúndum Simeónis prophetíam, dulcíssimam ánimam gloriósæ Vírginis, et Matris Maríæ dolóris gládius pertransívit: concéde propítius; ut qui Transfixiónem ejus et Passiónem venerándo recólimus, gloriósis méritis et précibus ómnium Sanctórum Cruci fidéliter astántium intercedéntibus, passiónis tuæ effectum felícem consequámur: Qui vivis.

Bože, pri ktorého Umučení podľa Simeonovho proroctva meč bolesti prenikol najsladšiu dušu Panny a Matky Márie: udeľ milostivo; aby my, ktorí s úctou spomíname jej Prebodnutie a Utrpenie, pre slávne zásluhy a prihovorenia Svätých, ktorí verne stáli pod Krížom, dosiahli sme blažený účinok umučenia tvojho: Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom v jednote Ducha Svätého.

Vo Veľkom pôste *spomienka (orácia, sekréta, postkomúnia)* a posledné *evanjelium* férie.

Vo votívnych sv. omšiach:

Intervéniat pro nobis, quæsumus, Dómine Jesu Christe: nunc et in hora mortis nostræ, apud tuam cleméntiam beáta Virgo María, Mater tua; cujus sacratíssimam ánimam in hora tuæ passió-

Nech u tvojej láskavosti, prosíme, Pane Ježišu Kriste: oroduje za nás teraz aj v hodinu našej smrti blahoslavená Panna Mária, tvoja Matka; ktorej presvätú dušu v hodinu tvojho umučenia pre-

nis dolóris gládius pertransívit: Qui vivis et regnas.

nikol meč bolesti. Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom.

LEKCIA (Jdt 13, 22 a 23-25)

Léctio libri Judith. - Benedíxit te Dóminus in virtúte sua, quia per te ad níhilum redégit inimícos nostros. Benedícta es tu, fília, a Dómino, Deo excélso, præ ómnibus muliéribus super terram. Benedíctus Dóminus, qui creávit cælum et terram; quia hódie nomen tuum ita magnificávit, ut non recédat laus tua de ore hóminum, qui mémores fúerint virtútis Dómini in ætérnum, pro quibus non pepercísti ánimæ tuæ propter angústias et tribulatiónem géneris tui, sed subvenísti ruínæ ante conspéctum Dei nostri.

Čítanie z knihy Judit. - Pán požehnal teba svojou mocou, lebo tvojím pričinením zničil našich nepriateľov. Dcéra, nad všetky ženy, ktoré sú na svete, (čo najviac) si požehnaná od Pána, najvýš velebného Boha. Nech je požehnaný Pán, ktorý stvoril nebo a zem, lebo dnes tvoje meno natoľko zvelebil, že tvoja chvála neumĺkne na ústach ludí, ktorí večne budú pamätať na silu Pánovu. Kvôli nim nešetrila si svoj život pre úzkosti a súženia svojho rodu, ale odpomohla si záhube pred tvárou nášho Boha.

GRADUÁL

Dolorósa et lacrimábilis es, Virgo María, stans, juxta crucem Dómini Jesu, Fílii tui, Redemptóris. ℣. Virgo Dei Génitrix, quem totus non capit orbis, hoc crucis fert supplícium, auctor vitæ factus homo.

Bolestná a uslzená stojíš, Panna Mária, pod krížom Pána Ježiša, Syna svojho, Vykupiteľa. ℣. Panna, Rodička Božia, ten, ktorého celý svet nemôže obsiahnuť, stal sa človekom a znáša tieto muky kríža, vtelený pôvodca života.

TRAKTUS

Stabat sancta María, cæli Regína, et mundi Dómina, juxta crucem Dómini nostri Jesu Christi dolorósa. ℣. *(Thren 1, 12)* O vos omnes, qui transítis per viam, atténdite, et vidéte, si est dolor sicut dolor meus.

Stála svätá Mária, Kráľovná nebies a Pani sveta, pod krížom Pána nášho Ježiša Krista bôľom preniknutá. ℣. *(Nár 1, 12)* Ó, vy všetci, ktorí idete cestou, pozorujte a viďte, či je bolesť, ako bolesť moja.

Vo votívnych omšiach cez rok pridáva sa ku *graduálu:*

Allelúja, allelúja. ℣. Stabat sancta María, cæli Regína, et mundi Dómina, juxta crucem Dómini nostri Jesu Christi dolorósa. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Stála svätá Mária, Kráľovná nebies a Pani sveta, pod krížom Pána nášho Ježiša Krista bôľom preniknutá. Aleluja.

V čase veľkonočnom miesto *graduála* predošlý verš, ku ktorému sa pridá nasledujúci:

℣. *(Thren 1, 12)* O vos omnes, qui transítis per viam, atténdite, et vidéte, si est dolor sicut dolor meus. Allelúja.

℣. *(Nár 1, 12)* Ó, vy všetci, ktorí idete cestou, pozorujte a viďte, či je bolesť, ako bolesť moja. Aleluja.

SEKVENCIA

Stabat Mater dolorósa
Juxta Crucem lacrimósa,
Dum pendébat Fílius.

Stála Matka bolestivá
pri kríži jak slza živá,
až na ňom Syn odvisol.

Cujus ánimam geméntem,
Contristátam et doléntem
Pertransívit gládius.

A jej dušu vzlykajúcu,
užialenú, stonajúcu
sedmorý meč prenikol.

O quam tristis et afflícta
Fuit illa benedícta
Mater Unigéniti!

Ó, jak smutná, doráňaná
bola ona požehnaná
Matka Syna Božieho.

Quæ mærébat et dolébat
Pia Mater, dum vidébat
Nati pœnas ínclyti.

Aké žialne žiale žala,
keď si zbožná prezerala
muky Syna slávneho.

Quis est homo, qui non fleret,
Matrem Christi si vidéret
In tanto supplício?

Ktože by z nás nezaplakal,
keďby videl, aké Matka
Krista znáša súženie?

Quis non posset contristári,
Christi Matrem contemplári
Doléntem cum Fílio?

Ktože by ju neľutoval,
keďby zbožne pozoroval
jej a Syna trápenie?

Pro peccátis suæ gentis
Vidit Jesum in torméntis
Et flagéllis súbditum.

Pre hriech ľudu bezbožného
vidí Syna mučeného,
trýzneniu sa podrobil.

Vidit suum dulcem Natum
Moriéndo desolátum,
Dum emísit spíritum.

Zrie, jak Syn jej premilený
dokonáva opustený
a jak dušu vypustil.

Eja, Mater, fons amóris,
Me sentíre vim dolóris
Fac, ut tecum lúgeam.

Dajže, Matka, lásky studňa,
žiaľ nech cítim, čo ťa putná,
kiež by aj mňa zachvátil.

Fac, ut árdeat cor meum
In amándo Christum Deum,
Ut sibi compláceam.

Kiež aj moje srdce vzplanie,
Krista ľúbiť neprestane,
by som sa mu zapáčil.

Sancta Mater, istud agas,
Crucifíxi fige plagas
Cordi meo válide.

Svätá Matka, Krista rany,
ktoré dostal križovaný,
hlboko mi v srdce vtlač.

Tui Nati vulneráti,
Tam dignáti pro me pati,
Pœnas mecum dívide.

Svojho Syna raneného,
za mňa z lásky trpiaceho,
muky so mnou deliť ráč.

Fac me tecum pie flere,
Crucifíxo condolére,
Donec ego víxero.

Daj, nech s tebou zbožne kvílim,
s Križovaným sústrasť cítim,
kým len budem tuná žiť.

Juxta Crucem tecum stare
Et me tibi sociáre
In planctu desídero.

Pod krížom stáť s tebou v bôli,
túžim, aby sme tak mohli
spolu lkať a žalostiť.

Virgo vírginum præclára,
Mihi jam non sis amára:
Fac me tecum plángere.

Panna panien prevznešená,
daj mi, ku mne naklonená,
nech vždy s tebou nariekam.

Fac, ut portem Christi mortem,
Passiónis fac consórtem
Et plagas recólere.

Nech smrť Krista nosím verne,
pomáham mu kríž niesť denne,
rany jeho uctievam.

Fac me plagis vulnerári,
Fac me Cruce inebriári
Et cruóre Fílii.

Daj, nech rany porania ma,
svätý Kríž nech opíja ma
a krv Syna Božieho.

Flammis ne urar succénsus,
Per te, Virgo, sim defénsus
In die judícii.

Nech ma nežhne oheň zhubný,
ochranu a pomoc sľúb mi
v ten deň súdu hrozného.

Christe, cum sit hinc exíre,
Da per Matrem me veníre
Ad palmam victóriæ.

Kriste, keď zo sveta vyjdem,
nech skrz tvoju Matku prídem
do víťazstva slávneho.

Quando corpus moriétur,
Fac, ut ánimæ donétur
Paradísi glória. Amen.

Keď už telo iste skoná,
nech má duša bezúhonná
slávu žitia rajského. Amen.

EVANJELIUM (Jn 19, 25-27)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Stabant juxta Crucem Jesu Mater ejus, et soror Matris ejus, María Cléophæ, et María Magdaléne. Cum vidísset ergo Jesus Matrem, et discípulum stantem, quem diligébat, dicit Matri suæ: Múlier, ecce fílius tuus. Deínde dicit discípulo: Ecce Mater tua. Et ex illa hora accépit eam discípulus in sua.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času: pri kríži Ježišovom stály jeho Matka a sestra jeho Matky, Mária Kleofášova, a Mária Magdaléna. Keď Ježiš uzrel Matku a vedľa nej učeníka, ktorého miloval, povedal svojej Matke: Žena, hľa, syn tvoj. Potom povedal učeníkovi: Hľa, Matka tvoja. A od tej chvíle vzal si ju ten učeník k sebe.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Jer 18, 20)

Recordáre, Virgo, Mater Dei, dum stéteris in conspéctu Dómini, ut loquáris pro nobis bona, et ut avértat indignatiónem suam a nobis.

Rozpomeň sa, Panna, Matka Božia, keď budeš stáť pred tvárou Pánovou; povedz za nás dobré slovo, aby odvrátil hnev svoj od nás.

SEKRÉTA

Offérimus tibi preces et hóstias, Dómine Jesu Christe, humíliter supplicántes: ut, qui Transfixiónem dulcíssimi spíritus beátæ Maríæ,

Modlitby a obety prinášame tebe, Pane Ježišu Kriste, ponížene prosiac: aby my, ktorí v modlitbách spomíname si na Prebodnutie najsladšej

Matris tuæ, précibus recensémus; suo, suorúmque sub Cruce Sanctórum consórtium multiplicáto piíssimo interventu, méritis mortis tuæ, méritum cum beátis habeámus: Qui vivis.

duše Márie, Matky tvojej; na mnohonásobnú najdobrotivejšiu prímluvu jej a Svätých, s ňou pod Krížom združených, pre zásluhy tvojej smrti mali sme s blaženými odmenu: Ktorý žiješ.

Prefácia o bl. P. Márii *(Et te in Transfixióne - A teba v Prebodnutí)*, str. 522.

KOMÚNIA

Felíces sensus beátæ Maríæ Vírginis, qui sine morte meruérunt martýrii palmam sub Cruce Dómini.

Šťastné smysly blahoslavenej Márie Panny, ktoré bez smrti zaslúžily si mučenícku palmu pod krížom Pánovým.

POSTKOMÚNIA

Sacrifícia, quæ súmpsimus, Dómine Jesu Christe, Transfixiónem Matris tuæ et Vírginis devóte celebrántes: nobis ímpetrent apud cleméntiam tuam omnis boni salutáris efféctum: Qui vivis.

Sviatostné dary, ktoré sme prijali, Pane Ježišu Kriste, sláviac zbožne Prebodnutie Matky tvojej a Panny; nech nám v dobrotivosti tvojej vymôžu účinok všetkého spásonosného dobra: Ktorý žiješ.

Sv. Františka z Pauly

vyznavača — 2. apríla

Dvoj. - Rúcho biele.

Všetko z lásky. - Narodil sa r. 1416 v Paole (pri Neapoli v Taliansku). Najprv žil v samote, potom založil rehoľu „Najmenších" (Minimi) sprísnením rehole sv. Františka. Zomrel v Plessis-lés-Tours (Francúzsko) r. 1507. Tu bol i pochovaný, ale bludári neskôr spálili jeho telo.

OMŠA vyznavača *Justus*, str. 56*, okrem:

ORÁCIA

Deus, humílium celsitúdo, qui beátum Francíscum Confessórem sanctórum tuórum glória sublimásti: tríbue, quæsumus; ut, ejus méritis et imitatióne, promíssa humílibus prǽmia felíciter consequámur. Per Dóminum nostrum.

Bože, povýšenie ponížených, ktorý blahoslaveného Františka, Vyznavača, povýšil si slávou svojich svätých: udeľ, prosíme; aby pre jeho zásluhy a nasledovaním jeho šťastlivo dosiahli sme odmeny, prisľúbené poníženým. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Vo Veľkom pôste *spomienka (orácia, sekréta, postkom.)* a posl. *evanjelium* férie. LEKCIA *(Quae mihi fuérunt lucra)*, str. 794.

SEKRÉTA

Hæc dona devótæ plebis, Dómine, quibus tua cumulámus altária, beáti Francísci méritis tibi grata, nobísque salutária, te miseránte, reddántur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Tieto dary zbožného ľudu, ktoré kopíme na tvoje oltáre, pre zásluhy blahoslaveného Františka nech sú milé tebe a nám z tvojho milosrdenstva nech stanú sa spasiteľnými. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Sumpta, Dómine, sacraménta cæléstia: beáto Francísco Confessóre tuo intercedénte, precámur; ut et temporális vitæ subsídia nobis cónferant, et ætérnæ. Per Dóminum nostrum.

Prijaté nebeské sviatostné dary, Pane: prosíme, na prihovorenie blahoslaveného Františka, Vyznavača tvojho; nech prispejú nám na pomoc aj pre časný aj pre večný život. Skrze Pána.

Sv. Izidora

biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 4. apríla

Dvoj. - Rúcho biele.

Boh nás poučuje skrze svojich svätých. - Narodil sa okolo r. 560 v Kartagene (Španielsko); po smrti svojho staršieho brata, sv. Leandra, biskupa sevilského, stal sa jeho nástupcom. Bol významným cirkevným učencom svojho času a zanechal spisy, aj dnes obdivované. Po štyridsiatich rokoch biskupstva umrel v Seville r. 636. Pôvodne ho pochovali v sevillskom dóme, neskôr však jeho relikvie uložili vo vlastnom chráme svätého v Leone (Španielsko).

OMŠA učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*.
Krédo.
Vo Veľkom pôste *spomienka* a posledné *evanjelium* férie.

Sv. Vincenta Ferrerského

vyznavača 5. apríla

Dvoj. - Rúcho biele.

Reformátor mravov. - Narodil sa r. 1350 vo Valencii (Španielsko). Keď mal osemnásť rokov, stal sa dominikánom. Z poverenia Benedikta XIII. precestoval ako kazateľ pokánia hlavne Španielsko a mnohých priviedol na cestu spasenia alebo do lona matky Cirkvi. Skonal r. 1419 vo Vannes v Bretansku (Francúzsko). Jeho ostatky sú uctievané v tamojšom dóme.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui Ecclésiam tuam beáti Vincéntii Confessóris tui méritis et prædicatióne illustráre dignátus es: concéde nobis fámulis tuis; ut et ipsíus instruámur exémplis, et ab ómnibus, ejus patrocínio, liberémur advérsis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý Cirkev svoju rácil si osvietiť zásluhami a kázaním blahoslaveného Vincenta, Vyznavača svojho: udeľ nám, služobníkom svojim; aby boli sme jednak poučení jeho príkladmi, jednak pod jeho záštitou oslobodení od všetkých protivenstiev. Skrze Pána nášho.

Vo Veľkom pôste *spomienka (orácia, sekréta, postkom.)* a posl. *evanjelium* férie.

Sv. Leva I.

pápeža, vyznavača a učiteľa Cirkvi — 11. apríla

Dvoj. - Rúcho biele.

Ty si Peter. - Narodil sa okolo r. 400. Od r. 440 bol pápežom, ktorý sa vyznačoval bojom proti bludárom (manichejcom a monofyzitom). Zachránil Rím pred pustošením Hunov (452) a Vandalov (455). Bol majstrom slova a ako taký horlil najmä za primát Stolice sv. Petra. Cirkevné dejiny ho právom vyznačujú titulom „Veľký". Jeho klasické homílie, ktorými si zaslúžil hodnosť učiteľa Cirkvi, s úľubou čítavame v matutíne na najvyššie sviatky liturgického roka. Zomrel 10. nov. 461. Pochovaný je v bazilike sv. Petra.

OMŠA pápežov *Si diligis me*, str. 6*.

Vo Veľkom pôste *spomienka* a posl. *evanjelium* férie.

Krédo.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

Sv. Hermenegilda

mučeníka — 13. apríla

Polodvoj. - Rúcho červené.

Mučeník veľkonočného Baránka. - Syn ariánskeho vizogotského (dnešné Španielsko) kráľa Leovigilda. Pôsobením katolíckej manželky a sv. Leandra, biskupa, stal sa katolíkom. Mučenícku smrť podstúpil (na Veľký piatok r. 584) na podnet vlastného otca preto, lebo nechcel prijať prijímanie z rúk ariánskeho biskupa.

OMŠA mučeníka *In virtúte*, str. 17*, v čase veľkonočnom *Protexísti*, str. 36*.

ORÁCIA

Deus, qui beátum Hermenegíldum Mártyrem tuum cæléstis regno terrénum postpó-

Bože, ktorý blahoslaveného Hermenegilda, Mučeníka svojho, naučil si, aby nebes-

nere docuísti: da, quǽsumus, nobis; ejus exémplo cadúca despícere, atque ætérna sectári. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit.

ké kráľovstvo uprednostnil pred pozemským; daj nám, prosíme; aby podľa jeho príkladu pohŕdali sme pominuteľnými vecami a nasledovali večné. Skrze Pána nášho.

Vo Veľkom pôste *spomienka (orácia, sekréta, postkom.)* a posl. *evanjelium* férie.
Vo veľkonočnom čase 2. *orácia* o bl. P. Márii *(Concéde)*, 3. proti nepriateľom Cirkvi *(Ecclésiae)* alebo za pápeža *(Deus, ómnium fidélium)*. Doplnk. modl. VI., str. 550.
EVANJELIUM *(Si quis venit ad me)* z omše *Státuit*, str. 12*.

SEKRÉTA

Munéribus nostris, quǽsumus, Dómine, precibúsque suscéptis, et cæléstibus nos munda mystériis, et cleménter exáudi. Per Dóminum.

Po prijatí našich darov a modlitieb, prosíme, Pane, nebeskými tajomstvami nás aj očisti aj milostivo vyslyš. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Da, quǽsumus, Dómine, Deus noster: ut sicut tuórum commemoratióne Sanctórum temporáli gratulámur offício; ita perpétuo lætémur aspéctu. Per Dóminum.

Daj, prosíme, Pane, Bože náš: ako tešíme sa časným slávením pamiatky Svätých tvojich; tak nech večne radujeme sa z pohľadu na nich. Skrze Pána nášho.

Sv. Justína

mučeníka 14. apríla

Spomienka sv. Tiburcia, Valeriána a Maxima, mučeníkov
Dvoj. - Rúcho červené.

Jeho múdrosťou bola náuka Kríža. - Narodil sa okolo r. 105 v Sicheme (Palestína) z pohanských rodičov. Preštudoval všetky filozofické systémy, ale len kresťanstvo ho uspokojilo. Je prvým kresťanským filozofom, ktorý napísal dve apologie (obrany) kresťanstva. Zomrel okolo r. 166 v Ríme mučenníckou smrťou.
Tiburcius a Valeriánus boli bratia. Valeriánus sa uchádzal o ruku sv. Cecílie. Sv. panna získala obidvoch pre Krista, za ktorého aj zomreli. Maximus, vojak, zomrel mučenníckou smrťou, povzbudený hrdinskou smrťou dvoch predošlých (okolo 230).
Sv. Justína neuspokojovala múdrosť pohanov (intr.). Zvolil si múdrosť Kríža, ktorá je pohanom hlúposťou (orácia, lekcia, ofert.); neochvejne vyznával múdrosť Kríža (evanj.).

INTROIT (Ž 118, 85 a 46)

Narravérunt mihi iníqui fabulatiónes, sed non ut lex tua: ego autem loquébar de testimóniis tuis in conspéctu regum, et non confundébar. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 1)* Beáti immaculáti in via, qui ámbulant in lege Dómini. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.

Pyšní hovorili mi výmysly, ale tie sú nie podľa tvojho zákona: o predpisoch tvojich budem pred pohľadom kráľov rozprávať, a nebudem sa hanbiť. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 1)* Blažení, ktorých cesta je nepoškvrnená, ktorí chodievajú v zákone Pánovom. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui per stultítiam crucis emineńtem Jesu Christi sciéntiam beátum Justínum Mártyrem mirabíliter docuísti: ejus nobis intercessióne concéde; ut, errórum circumventióne depúlsa, fídei firmitátem consequámur. Per eúndem Dóminum.

Bože, ktorý bláznovstvom kríža podivne učil si blahoslaveného Justína, Mučeníka, vynikajúcu náuku Ježiša Krista: udeľ nám na jeho prihovorenie; aby po svrhnutí osídel bludov dosiahli sme pevnosť viery. Skrze tohože Pána nášho.

Vo Veľkom pôste *spomienka (orácia, sekréta, postkom.)* a posl. *evanjelium* férie. 3. *orácia: spomienka* sv. mučeníkov. V čase veľkonočnom len *spomienka* sv. mučeníkov.

Spomienka sv. mučeníkov:

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut qui sanctórum Mártyrum tuórum Tibúrtii, Valeriáni et Máximi solémnia cólimus, eórum étiam virtútes imitémur. Per Dóminum nostrum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí slávime sviatok tvojich svätých Mučeníkov Tiburcia, Valeriána a Maxima, nasledovali sme aj ich čnosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (1 Kor 1, 18-25 a 30)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Verbum crucis pereúntibus quidem stultítia est; iis autem, qui salvi fiunt, id est nobis, Dei virtus est. Scriptum est enim: Perdam sapiéntiam sapiéntium, et

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Reč kríža zdá sa bláznovstvom tým, ktorí idú do záhuby, ale nám, ktorí čakáme spasenie, je (prejavom) Božej moci. Je totiž napísané: Múdrosť múdrych zmarím

prudéntiam prudéntium reprobábo. Ubi sápiens? ubi scriba? ubi conquisítor hujus sæculi? Nonne stultam fecit Deus sapiéntiam hujus mundi? Nam quia in Dei sapiéntia non cognóvit mundus per sapiéntiam Deum; plácuit Deo per stultítiam prædicatiónis salvos fácere credéntes. Quóniam et Judæi signa petunt, et Græci sapiéntiam quærunt: nos autem prædicámus Christum crucifíxum, Judæis quidem scándalum, géntibus autem stultítiam, ipsis autem vocátis Judæis atque Græcis, Christum Dei virtútem, et Dei sapiéntiam. Quia quod stultum est Dei, sapiéntius est homínibus; et quod infírmum est Dei, fórtius est homínibus. Ex ipso autem vos estis in Christo Jesu, qui factus est nobis sapiéntia a Deo, et justítia, et sanctificátio, et redémptio.

a rozum rozumných odvrhnem! Kdeže je múdry? Kdeže je zákoník? A kde je rozumkár tohto veku? Či Boh múdrosť tohto sveta neobrátil v bláznovstvo? Keď svet v (prejavoch) Božej múdrosti nepoznal Boha, zapáčilo sa Bohu spasiť veriacich bláznovstvom blahozvesti. A tak, hoci Židia žiadajú znamenia a Gréci hľadajú múdrosť, my im kážeme Krista ukrižovaného. Židom je to pohoršenie a pohanom bláznovstvo, ale povolaným (od Boha), ako Židom, tak aj Grékom, je to (prejav) Božej moci a múdrosti. Lebo Božie bláznovstvo je múdrejšie než ľudia a Božia slabosť je silnejšia než ľudia! Vy však jeho (milosťou) ste v Kristu Ježišovi, ktorý sa podľa (vôle) Boha stal našou múdrosťou a spravodlivosťou, posvätením a vykúpením.

GRADUÁL (1 Kor 3, 19 a 20)

Sapiéntia hujus mundi stultítia est apud Deum, scriptum est enim: Dóminus novit cogitatiónes sapiéntium, quóniam vanæ sunt. ℣. *(Ib. 1, 19)* Perdam sapiéntiam sapiéntium, et prudéntiam prudéntium reprobábo.

Múdrosť tohto sveta je bláznovstvom pred Bohom, ako je napísané: Pán pozná myšlienky múdrych, že sú márne. ℣. *(Tž. 1, 19)* Múdrosť múdrych zmarím a rozum rozumných odvrhnem.

TRAKTUS (1 Kor 2, 2 a 7-8)

Non judicávi me scire áliquid inter vos nisi Jesum Christum, et hunc crucifí-

Zaumienil som si, že nič iné nebudem vedieť medzi vami, jedine Ježiša Krista, a to

xum. ℣. Lóquimur Dei sapiéntiam in mystério, quæ abscóndita est, quam prædestinávit Deus ante sæcula in glóriam nostram. ℣. Quam nemo princípum hujus sæculi cognóvit. Si enim cognovíssent, numquam Dóminum glóriæ crucifixíssent.

ukrižovaného. ℣. Hlásame tajomnú, skrytú múdrosť Božiu, ktorú Boh pred vekmi určil nám na slávu. ℣. Z kniežat tohto veku ju nikto nepoznal, lebo by neboli ukrižovali Pána slávy, keby ju boli poznali.

V čase veľkonočnom miesto *graduála* a *traktu:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(1 Cor 3, 19 et 20)* Sapiéntia hujus mundi stultítia est apud Deum, scriptum est enim: Dóminus novit cogitatiónes sapiéntium, quóniam vanæ sunt. Allelúja. ℣. *(Php 3, 8)* Verúmtamen exístimo ómnia detriméntum esse propter eminéntem sciéntiam Jesu Christi, Dómini mei. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(1 Kor 3, 19 a 20)* Múdrosť tohto sveta je bláznovstvom pred Bohom, ako je napísané: Pán pozná myšlienky múdrych, že sú márne. Aleluja. ℣. *(Flp 3, 8)* Ale všetko pokladám za stratu v porovnaní s nesmierne vzácnym poznaním o Kristu Ježišovi, Pánovi svojom. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 12, 2-8)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Nihil opértum est, quod non revelétur; neque abscónditum, quod non sciátur. Quóniam quæ in ténebris dixístis, in lúmine dicéntur, et quod in aurem locúti estis in cubículis, prædicábitur in tectis. Dico autem vobis amícis meis: ne terreámini ab his, qui occídunt corpus, et post hæc non habent ámplius, quid fáciant. Osténdam autem vobis, quem timeátis: timéte eum, qui postquam occíde-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Nič nie je skryté, aby nevyšlo najavo, a nič utajené, aby sa neprezradilo. Lebo čo ste povedali za tmy, bude sa počúvať za svetla; a čo ste šepkali do ucha v komorách, bude sa rozhlasovať so striech. Vám, svojim priateľom, hovorím: Nebojte sa tých, ktorí zabíjajú telo, ale potom už nemajú nič viac, čo by urobili. Ukážem vám, koho sa máte báť: bojte sa toho, ktorý keď vás už zabil, má moc uvrhnúť do pekla. Áno, vra-

rit, habet potestátem míttere in gehénnam; ita dico vobis, hunc timéte. Nonne quinque pásseres véneunt dipóndio, et unus ex illis non est in oblivióne coram Deo? Sed et capílli cápitis vestri omnes numeráti sunt. Nolíte ergo timére; multis passéribus pluris estis vos. Dico autem vobis: omnis, quicúmque conféssus fúerit me coram homínibus, et Fílius hóminis confitébitur illum coram Angelis Dei.

vím vám, tohto sa bojte! Či nepredávajú päť vrabcov za dva peniažteky? A Boh ani na jedného z nich nezabúda! No vám sú spočítané ešte aj vlasy na hlave. Nebojte sa teda, vy ste cennejší ako mnoho vrabcov! Ale hovorím vám: Ktokoľvek ma vyzná pred ľuďmi, aj Syn človeka ho vyzná pred anjelmi Božími.

OFERTÓRIUM (1 Kor 2, 2)

Non enim judicávi me scire áliquid inter vos nisi Jesum Christum, et hunc crucifíxum. (Allelúja.)

Zaumienil som si, že nič iné nebudem vedieť medzi vami, jedine Ježiša Krista, a to ukrižovaného. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Múnera nostra, Dómine Deus,benígnus súscipe; quorum mirábile mystérium sanctus Martyr Justínus advérsum impiórum calúmnias stréнue deféndit. Per Dóminum.

Prijmi láskavo, Pane Bože, naše dary; ktorých podivné tajomstvo svätý Mučeník Justín udatne obraňoval proti ohovárkam nešľachetných. Skrze Pána nášho.

Sekréta o sv. mučeníkoch:

Hæc hóstia, quæsumus, Dómine, quam sanctórum Mártyrum tuórum natalítia recenséntes offérimus, et víncula nostræ pravitátis absólvat, et tuæ nobis misericórdiæ dona concíliet. Per Dóminum nostrum.

Táto obeta, prosíme, Pane, ktorú prinášame pri spomienke na narodeniny tvojich svätých Mučeníkov, nech rozviaže aj putá našej hriešnosti aj získa nám dary tvojho milosrdenstva. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (2 Tim 4, 8)

Repósita est mihi coróna justítiæ, quam reddet mihi

Pripravená mi je koruna spravodlivosti, ktorú mi

Dóminus in illa die justus judex. (Allelúja.)

v onen deň dá Pán, spravodlivý sudca. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Cælésti alimónia refécti, súpplices te, Dómine, deprecámur: ut beáti Justíni Mártyris tui mónitis de accéptis donis semper in gratiárum actióne maneámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Občerstvení nebeským pokrmom, snažne prosíme teba, Pane: aby podľa napomenutí blahoslaveného Justína, Mučeníka tvojho, zotrvávali sme vždy vo vzdávaní vďaky za obdržané dary. Skrze Pána nášho.

Postkomúnia o sv. mučeníkoch:

Sacro múnere satiáti, súpplices te, Dómine, deprecámur: ut, quod débitæ servitútis celebrámus offício, salvatiónis tuæ sentiámus augméntum. Per Dóminum.

Nasýtení svätým darom, teba, Pane, snažne prosíme: aby z toho, čo slávime službou povinnej poddanosti, pociťovalisme rozmnoženie tvojej spásy. Skrze Pána.

Sv. Anicéta

pápeža a mučeníka

17. apríla

Jednod. - Rúcho červené.

Poslušnosť pápežovi znamená poslušnosť Kristovi. - Deviaty nástupca sv. Petra, ktorý spravoval Cirkev v rokoch 154-165. Nie je mučeníkom v pravom smysle, ale Cirkev ho vyznačila hodnosťou mučeníka pre mnohé obety, ktoré priniesol za Krista. Pochovaný je pri sv. Petrovi vo Vatikáne.

OMŠA pápežov *Si díligis me*, str. 6*.

V čase veľkonočnom 2. *orácia* bl. P. Márie *(Concéde)*, 3. proti prenasledovateľom Cirkvi *(Ecclésiae)* alebo za pápeža *(Deus, ómnium fidélium)*. Dopl. modl. VI., str. 550.
Prefácia o apoštoloch, str. 523.

Sv. Anzelma

biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi

21. apríla

Dvoj. - Rúcho biele.

Pravá reforma začína od seba. - Narodil sa r. 1033 (alebo 1034) v Aoste (Piemont, Taliansko); stal sa najprv rehoľníkom, neskôr opátom kláštora Bek v Normandii (Francúzsko). Ako arcibiskup canterburský húževnate bojoval za práva a slobodu Cirkvi. Zomrel r. 1109, odpočíva v katedrále v Canterbury (Anglicko).

OMŠA učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*.
Krédo.

Sv. Sotera a Kája

pápežov a mučeníkov 22. apríla

Polodvoj. - Rúcho červené.

Brány pekelné nepremôžu skalu Petrovu. - Sv. Soter, pápež (166-174), bojoval proti bludárom. Sv. Kájus panoval 283-296. Dostal názov „Confessor", keďže pretrpel mnoho príkoria pre vyznávanie Krista.

OMŠA pápežov *Si díligis me*, str. 6*, *orácia* v množnom čísle. *Prefácia* o apoštoloch, str. 523.

Sv. Vojtecha

biskupa a mučeníka 23. apríla

Spomienka sv. Juraja, mučeníka

Dvoj. - Rúcho červené.

Stal sa vyhnancom pre Krista. - Druhý pražský biskup nútený bol dvakrát opustiť svoje biskupské sídlo pre nevďak vlastného, ešte v kresťanstve nezakotveného stáda. Načas sa uchýlil do benediktínskeho kláštora na Aventine v Ríme, ale horlivosť za spásu duší vedie ho aj do iných krajín (Poľsko, Slovensko, Maďarsko). Svoj obetavý život završil korunou mučenícku medzi pohanskými Prusmi r. 997. Pochovaný je v Gniezne a v Prahe. V rímskej liturgii je známy svojím birmovným menom, ktoré mu dal sv. Adalbert, biskup magdeburský. Sv. Juraj, bojovník s pekelným drakom, bol umučený za Dioklecián a r. 303 v Palestíne. Východná Cirkev uctieva ho ako „hlavného mučeníka" a Západ vážil si ho ako vzor a patróna rytierstva.

OMŠA mučeníka v čase veľkonočnom *Protexísti*, str. 36*, okrem:

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui (hodiérna die) beátum Adalbértum Mártyrem tuum atque Pontíficem mérito passiónis sanctis tuis sociáre dignátus es: tríbue, quæsumus; ut per ejus exémpla ad pátriam perveniámus ætérnam. Per Dóminum.

Všemohúci večný Bože, ktorý (dnešného dňa) blahoslaveného Vojtecha, svojho Mučeníka a Veľkňaza, zásluhou mučeníctva ráčil si pričleniť k svätým svojim: dožič, prosíme; aby podľa jeho príkladu došli sme do večnej vlasti. Skrze Pána.

Druhá *orácia* o sv. Jurajovi:

Deus, qui nos beáti Geórgii Mártyris tui méritis et intercessióne lætíficas: concéde propítius; ut qui tua per eum benefícia póscimus, dono tuæ grátiæ consequámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý obšťastňuješ nás zásluhami a prihovorením blahoslaveného Juraja, Mučeníka svojho: udeľ milostivo; aby my, ktorí skrze neho žiadame tvoje dobrodenia, dosiahli sme ich darom milosti tvojej. Skrze Pána nášho.

LEKCIA *(Omne gáudium)* z omše mučeníka *Laetábitur* (na konci), str. 23*.

SEKRÉTA

Hóstias tibi, Dómine, beáti Adalbérti Mártyris tui atque Pontíficis dicátas méritis, benígnus assúme: et ad perpétuum nobis tríbue provenire subsídium. Per Dóminum.

Obety, pre zásluhy blahoslaveného Vojtecha, tvojho Mučeníka a Veľkňaza, venované tebe, Pane, láskavo prijmi: a dožič, aby sme mali z nich trváci úžitok. Skrze Pána.

Druhá *sekréta* o sv. Jurajovi:

Múnera, Dómine, oblátasanctífica: et intercedénte beáto Geórgio Mártyre tuo, nos per hæc a peccatórum nostrórum máculis emúnda. Per Dóminum nostrum.

Obetované dary, Pane, posväť: a na prihovorenie blahoslaveného Juraja, Mučeníka svojho, očisti nás skrze ne od škvŕn našich hriechov. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Beáti Adalbérti Mártyris tui atque Pontíficis intercessióne, Dómine, placátus: præsta, quæsumus; ut, quæ temporáli celebrámus actióne, perpétua salvatióne capiámus. Per Dóminum.

Prihovorením blahoslaveného Vojtecha, svojho Mučeníka a Veľkňaza, Pane, usmierený: dopraj, prosíme; aby to, čo slávime časným úkonom, dostali sme večným spasením. Skrze Pána.

Druhá *postkomúnia* o sv. Jurajovi:

Súpplices te rogámus, omnípotens Deus: ut quos tuis réficis sacraméntis, intercedénte beáto Geórgio Mártyre tuo, tibi étiam plácitis móribus dignánter tríbuas deservíre. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Úpenlivo prosíme teba, všemohúci Bože: aby nám, ktorých občerstvuješ svojimi sviatosťami, na prihovorenie blahoslaveného Juraja, Mučeníka svojho, udelil si, žeby ľúbymi mravmi slúžili sme dôstojne tebe. Skrze Pána.

Sv. Fidéla zo Sigmaringy

mučeníka — 24. apríla

Dvoj. - Rúcho červené.

„Buď verný (Fidelis) až do smrti!" - Najprv bol advokátom, potom vstúpil do rehole kapucínov. Podujal sa obrátiť švajčiarskych kalvínov, ktorí ho usmrtili r. 1622 v Seevichu (Graubünden). Pochovaný je v Chure (Švajčiarsko), jeho hlavu opatrujú vo Feldkirchu (Rakúsko).

OMŠA mučeníka v čase veľkonočnom *Protexísti*, str. 36*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Fidélem, seráphico spíritus ardóre succénsum, in veræ fídei propagatióne martýrii palma, et gloriósis miráculis decoráre dignátus es: ejus, quæsumus, méritis et intercessióne, ita nos per grátiam tuam in fide et caritáte confírma, ut in servítio tuo fidéles usque ad mortem inveníri mereámur. Per Dóminum.

Bože, ktorý blahoslaveného Fidéla, zanieteného serafínskym žiarom ducha, pri ohlasovaní pravej viery ráčil si okrášliť palmou mučeníctva a slávnymi zázrakmi: prosíme; pre jeho zásluhy a prihovorenie skrze svoju milosť utvrď nás tak vo viere a láske, žeby zaslúžili sme si až do smrti verne zotrvať v tvojej službe. Skrze Pána.

Sv. Marka Evanjelistu

25. apríla

Štácia u sv. Petra.

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho červené.

Verný tlmočník sv. Petra. - Najprv sprevádzal sv. Petra na apoštolských cestách, potom pripojil sa k sv. Pavlovi. Podľa hlásania sv. Petra napísal druhé evanjelium, ktoré má jeho meno. Bol biskupom alexandrínskym (v Egypte). Jeho relikvie benátski kupci v 9. storočí preniesli domov z Alexandrie, a tak ich zachránili pred zneuctením od mohamedánov. Na jeho česť postavili nádhernú baziliku, sídlo benátskeho patriarchu; tu sú uložené aj jeho relikvie.
Dnes je aj „veľká" prosebná *procesia (Litaniae majores)*, ktorá sa však neviaže k sviatku sv. Marka. U nás sviatime oziminy (viď Dodatok, str. 232*).

OMŠA mučeníka v čase veľkonočnom *Protexísti*, str. 36*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Marcum Evangelístam tuum evangélicæ prædicatiónis grátia sublimásti: tríbue, quæsumus; ejus nos semper et eruditióne profícere, et oratióne defénd. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý blahoslaveného Marka, Evanjelistu svojho, vyznačil si milosťou ohlasovať evanjelium: dožič, prosíme; žeby aj ustavične prospievali sme jeho poučovaním, aj modlitbou boli sme chránení. Skrze Pána.

Spomienka prosebného dňa, str. 598.

LEKCIA (Ez 1, 10-14)

Léctio Ezechiélis Prophétæ. - Similitúdo vultus quátuor animálium: fácies hóminis,

Čítanie z proroka Ezechiela. - Výzor tvárí štyroch (živých) bytostí bol: tvár člo-

et fácies leónis a dextris ipsórum quátuor: fácies autem bovis a sinístris ipsórum quátuor, et fácies áquilæ désuper ipsórum quátuor. Fácies eórum et pennæ eórum exténtæ désuper: duæ pennæ singulórum jungebántur, et duæ tegébant córpora eórum: et unumquódque eórum coram fácie sua ambulábat: ubi erat ímpetus spíritus, illuc gradiebántur, nec revertebántur cum ambulárent. Et similitúdo animálium, aspéctus eórum quasi carbónum ignis ardéntium, et quasi aspéctus lampadárum. Hæc erat vísio discúrrens in médio animálium, splendor ignis, et de igne fulgur egrédiens. Et animália ibant, et revertebántur in similitúdinem fúlguris coruscántis.

veka, potom tvár leva po pravej strane tých štyroch, ďalej tvár vola po ľavej strane tých štyroch a tvár orla boly ich tváre. Ich krídla rozprestieraly sa nahor, dve krídla každého sa vzájomne dotýkaly a dve im zakrývaly telá. A každá kráčala pred svojou tvárou, kde sa usiloval ísť duch, tam išly, pri chôdzi sa však neobracaly. A podoba bytostí: ich zjav bol ako žeravé uhlie ohňa, ako čosi, čo sa podobalo fakliam, a toto prechádzalo pomedzi bytosti, oheň však mal žiaru a z ohňa vychádzal blesk. Bytosti však chodily sem i tam, podobné žiariacemu blesku.

EVANJELIUM (Lk 10, 1-9)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Designávit Dóminus et álios septuagínta duos, et misit illos binos ante fáciem suam in omnem civitátem et locum, quo erat ipse ventúrus. Et dicébat illis: Messis quidem multa, operárii autem pauci. Rogáte ergo dóminum messis, ut mittat operários in messem suam. Ite: ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. Nolíte portáre sácculum, neque peram, neque calcea-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času ustanovil Pán ešte iných sedemdesiatich dvoch (učeníkov) a po dvoch ich poslal pred sebou do každého mesta a na miesto, kam sa sám chystal ísť. Hovoril im: Žatva je síce veľká, ale robotníkov je málo. Proste teda Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu. Choďte! Hľa, posielam vás ako baránkov medzi vlkov. Nenoste (so sebou) ani mešec, ani kapsu, ani obuv, ani ces-

ménta et néminem per viam salutavéritis. In quámcúmque domum intravéritis, primum dícite: Pax huic dómui: et si ibi fúerit fílius pacis, requiéscet super illum pax vestra: sin autem, ad vos revertétur. In eádem autem domo manéte, edéntes, et bibéntes, quæ apud illos sunt: dignus est enim operárius mercéde sua. Nolíte transíre de domo in domum. Et in quamcúmque civitátem intravéritis et suscéperint vos, manducáte, quæ apponúntur vobis: et curáte infírmos, qui in illa sunt, et dícite illis: Appropinquávit in vos regnum Dei.

tou nikoho nepozdravujte. Do ktoréhokoľvek domu vojdete, najprv povedzte: Pokoj tomuto domu! Ak tam bude syn pokoja, váš pokoj spočinie na ňom; ale ak nie, vráti sa k vám. A v tom dome potom ostaňte, jedzte a pite, čo majú; lebo hoden je robotník svojej mzdy. Neprechádzajte z domu do domu. Keď vojdete do ktoréhokoľvek mesta, kde vás prijmú, jedzte, čo vám predložia. Uzdravujte tam chorých a hovorte im: Priblížilo sa k vám kráľovstvo Božie.

Krédo.

SEKRÉTA

Beáti Marci Evangelístæ tui solemnitáte tibi múnera deferéntes, quæsumus, Dómine: ut, sicut illum prædicátio evangélica fecit gloriósum; ita nos ejus intercéssio et verbo, et ópere tibi reddat accéptos. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

V čase slávnosti blahoslaveného Marka, Evanjelistu tvojho, prinášame dary tebe, Pane, a prosíme: aby tak, ako jeho preslávilo evanjeliové zvestovanie; aj nás jeho prihovorenie učinilo milými tebe, jednak v slove, jednak v skutku. Skrze Pána.

Spomienka prosebného dňa, str. 600.
Prefácia o apoštoloch, str. 523.

POSTKOMÚNIA

Tríbuant nobis, quæsumus, Dómine, contínuum tua sancta præsídium: quo beáti Marci Evangelístæ tui précibus, nos ab ómnibus semper tueántur advérsis. Per Dóminum nostrum.

Tvoje sväté dary, Pane, nech nám prispievajú ustavičnou pomocou: ktorou nech nás na prihovorenie blahoslaveného Marka, Evanjelistu tvojho, chránia od všetkých protivenstiev. Skrze Pána.

Spomienka prosebného dňa, str. 601.

Sv. Kléta a Marcelína

pápežov a mučeníkov

26. apríla

Polodvoj. - Rúcho červené.

Cesta pápežov vedie stopami mučeníkov. - Sv. Klétus (Anaklétus) je druhým nástupcom sv. Petra (76-89), sv. Marcelín panoval v rokoch 296-304. Obidvaja skonali smrťou mučeníckou. Prvý odpočíva spolu so sv. Petrom, telo druhého uložili v katakombách sv. Priscilly.

OMŠA pápežov *Si díligis me*, str. 6*, *orácia* v množnom čísle. 2. *orácia* o bl. P. Márii *(Concéde)*, 3. proti prenasledovateľom Cirkvi *(Ecclésiae)* alebo za pápeža *(Deus, ómnium fidélium)*, str. 550.
Prefácia o apoštoloch, str. 523.

Sv. Petra Kanízia

vyznavača a učiteľa Cirkvi

27. apríla

Dvoj. - Rúcho biele.

Apoštol katolíckej školy. - Narodil sa r. 1521 v Holandsku (Nimwegen). R. 1543 vstúpil do Spoločnosti Ježišovej a pracoval na prinavrátení Nemecka, Švajčiarska, Rakúska a Česka Cirkvi. Pre vyučovanie náboženstva v školách sostavil prvý katechizmus, ktorý podnes slúži za vzor všetkým podobným príručkám. Zomrel 21. dec. 1597 vo Freiburgu (Švajčiarsko); tam je aj pochovaný. Pri kanonizovaní r. 1925 Pius XI. vyznačil ho titulom učiteľa Cirkvi.

OMŠA učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui ad tuéndam cathólicam fidem beátum Petrum Confessórem tuum virtúte et doctrína roborásti: concéde propítius; ut ejus exémplis et mónitis errántes ad salútem resipíscant, et fidéles in veritátis confessióne persevérent. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý na obranu katolíckej viery blahoslaveného Petra, Vyznavača svojho, posilnil si čnosťou a učenosťou: udeľ milostivo; aby jeho príkladmi a napomenutiami blúdiaci spamätali sa k spáse a veriaci zotrvali vo vyznávaní pravdy. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Krédo.

Sv. Pavla z Kríža

vyznavača

28. apríla

Spomienka sv. Vitála, mučeníka

Dvoj. - Rúcho biele.

S Kristom som pribitý na kríž. - Narodil sa r. 1694 v Ovade (Piemont, Taliansko), za istý čas účinkoval ako hlásateľ pokánia, potom s niekoľko spoločníkmi utiahol sa do samoty pri Orbetello a založil rehoľu pasionistov, ktorej poslaním je rozjímať o umučení Kristovom a hlásať pokánie.

Sv. Vitális, otec sv. Gervéza a Protéza (sviatok 19. júna), skonal mučenickou smrťou v Ravenne, kde ho hodili do jamy a zahádzali kameňmi. V Ríme má štáciový chrám (štácia v piatok po 2. veľkopôstnej nedeli).
Omšové texty pripomínajú veľkú lásku svätého ku krížu a jeho apoštolskú činnosť (evanj.).

INTROIT (Gal 2, 19-20)

Christo confíxus sum cruci: vivo autem, jam non ego: vivit vero in me Christus: in fide vivo Fílii Dei, qui diléxit me, et trádidit semetípsum pro me, allelúja, allelúja. *(Ps 40, 2)* Beátus, qui intélligit super egénum et paúperem: in die mala liberábit eum Dóminus. ℣. Glória Patri.

S Kristom som pribitý na kríž; nežijem už ja, ale žije vo mne Kristus: žijem vo viere v Syna Božieho, ktorý si ma zamiloval a seba samého vydal na obetu za mňa, aleluja, aleluja. *(Ž 40, 2)* Blažený, kto sa zaoberá s úbohým a chudobným, v deň nepríhody zachráni ho Pán. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Dómine Jesu Christe, qui ad mystérium Crucis prædicándum, sanctum Paulum singulári caritáte donásti, et per eum novam in Ecclésia famíliam floréscere voluísti: ipsíus nobis intercessióne concéde; ut passiónem tuam júgiter recoléntes in terris, ejúsdem fructum cónsequi mereámur in cælis: Qui vivis.

Pane Ježišu Kriste, ktorý svätého Pavla obdaril si osobitnou láskou ohlasovať tajomstvo Kríža, a chcel si, aby skrze neho skvitla v Cirkvi nová rodina: udeľ nám na jeho prihovorenie; aby, pripomínajúc si vždy na zemi tvoje utrpenie, zaslúžili sme si obsiahnuť jeho ovocie v nebi: Ktorý žiješ.

Spomienka sv. Vitála z omše mučeníka *In virtúte*, str. 17*.

LEKCIA (1 Kor 1, 17-25)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Non misit me Christus baptizáre, sed evangelizáre: non in sapiéntia verbi, ut non evacuétur crux Christi. Verbum enim crucis pereúntibus quidem stultítia est; iis autem, qui salvi fiunt, id est nobis, Dei virtus est.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Kristus ma neposlal krstiť, ale hlásať blahozvesť, pravda, nie v múdrych rečiach, aby (moc) kríža Kristovho nebola zmarená. Zaiste, reč kríža zdá sa bláznovstvom tým, ktorí idú do záhuby, ale nám, ktorí čakáme spasenie,

Scriptum est enim: Perdam sapiéntiam sapiéntium, et prudéntiam prudéntium reprobábo. Ubi sápiens? ubi scriba? ubi conquisítor hujus sæculi? Nonne stultam fecit Deus sapiéntiam hujus mundi? Nam, quia in Dei sapiéntia non cognóvit mundus per sapiéntiam Deum, plácuit Deo per stultítiam prædicatiónis salvos fácere credéntes. Quóniam et Judæi signa petunt, et Græci sapiéntiam quærunt: nos autem prædicámus Christum crucifíxum, Judæis quidem scándalum, géntibus autem stultítiam; ipsis autem vocátis, Judæis atque Græcis, Christum Dei virtútem et Dei sapiéntiam: quia quod stultum est Dei, sapiéntius est homínibus; et quod infírmum est Dei, fórtius est homínibus.

je (prejavom) Božej moci. Je totiž napísané: múdrosť múdrych zmarím a rozum rozumných odvrhnem! Kdeže je múdry? Kdeže je zákonník? A kde je rozumkár tohto veku? Či Boh múdrosť tohto sveta neobrátil v bláznovstvo? Keď svet v (prejavoch) Božej múdrosti nepoznal Boha, zapáčilo sa Bohu spasiť veriacich bláznovstvom blahozvesti. A tak, hoci Židia žiadajú znamenia a Gréci hľadajú múdrosť, my im kážeme Krista ukrižovaného. Židom je to pohoršenie a pohanom bláznovstvo, ale povolaným (od Boha), ako Židom, tak aj Grékom, je to (prejav) Božej moci a múdrosti. Lebo Božie bláznovstvo je múdrejšie než ľudia a Božia slabosť je silnejšia než ľudia!

Allelúja, allelúja. ℣. *(2 Cor 5, 15)* Pro ómnibus mórtuus est Christus: ut et qui vivunt, jam non sibi vivant, sed ei, qui pro ipsis mórtuus est et resurréxit. Allelúja. ℣. *(Rom 8, 17)* Si fílii, et hærédes: hærédes quidem Dei, cohærédes autem Christi: si tamen compátimur, ut et conglorificémur. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(2 Kor 5, 15)* Za všetkých zomrel Kristus, aby aj tí, ktorí žijú, nežili už iba sebe, ale tomu, ktorý za nich zomrel a vstal zmŕtvych. Aleluja. ℣. *(Rim 8, 17)* Ak sme však dietkami, sme aj dedičmi, a to dedičmi Božími a spoludedičmi Kristovými. Ak s ním trpíme, s ním budeme aj oslávení. Aleluja.

EVANJELIUM *(Designávit)* zo sviatku sv. Marka, 25. apr., str. 902.

OFERTÓRIUM (Ef 5, 2)

Ambuláte in dilectióne, sicut et Christus diléxit nos, et trá-

Žite v láske, ako aj Kristus nás miloval a seba samého

didit semetípsum pro nobis oblatiónem et hóstiam Deo in odórem suavitátis, allelúja.

vydal za nás Bohu ako dar a obetu ľúbeznej vône, aleluja.

SEKRÉTA

Cæléstem nobis, Dómine, præbeant mystéria hæc passiónis et mortis tuæ fervórem: quo sanctus Paulus, ea offeréndo, corpus suum hóstiam vivéntem, sanctam, tibíque placéntem exhíbuit: Qui vivis.

Tieto tajomstvá utrpenia a smrti tvojej, Pane, nech nám poskytnú nebeské nadšenie: s ktorým svätý Pavol pri ich obetovaní vydal svoje telo za obetu živú, svätú a tebe milú: Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom.

Spomienka sv. Vitála, str. 19*.

KOMÚNIA (1 Pt 4, 13)

Communicántes Christi passiónibus gaudéte, ut in revelatióne glóriæ ejus gaudeátis exsultántes, allelúja.

Radujte sa, že ste účastní na Kristových utrpeniach, aby ste mohli jasať a radovať sa, keď sa zjaví jeho sláva, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Súmpsimus, Dómine, divínum sacraméntum, imménsæ caritátis tuæ memoriále perpétuum: tríbue, quæsumus; ut sancti Pauli méritis et imitatióne, aquam de fóntibus tuis hauriámus in vitam ætérnam saliéntem, et tuam sacratíssimam passiónem córdibus nostris impréssam móribus et vita teneámus: Qui vivis et regnas.

Prijali sme, Pane, božskú sviatosť, ustavičnú pamiatku tvojej nesmiernej lásky: dožič, prosíme; aby pre zásluhy a nasledovanie svätého Pavla z prameňov tvojich čerpali sme vodu, vtekajúcu do života večného, a v mravoch i v živote uchovávali sme tvoje presväté utrpenie, vtlačené do našich sŕdc. Ktorý žiješ a kráľuješ.

Spomienka sv. Vitála, str. 20*.

Sv. Petra

mučeníka

29. apríla

Dvoj. - Rúcho červené.

Mučeník kréda. - Narodil sa r. 1205 (alebo 1206) vo Verone. Hoci pochádzal z albigenskej sektárskej rodiny, bol verným vyznavačom pravej viery. Ako člen dominikánskej rehole horlivo kázal proti bludárom, ktorí ho dňa 6. apr. 1252

zavraždili na ceste z Komy do Milána. Ako umieral, odriekal vyznanie viery a slová potvrdil aj písmom: vlastnou krvou napísal na zem slovo „Credo". Pochovaný je v chráme sv. Eustorgia v Miláne.

OMŠA mučeníka v čase veľkonočnom *Protexísti*, str. 36*, okrem:

ORÁCIA

Præsta, quǽsumus, omnípotens Deus: ut beáti Petri Mártyris tui fidem cóngrua devotióne sectémur; qui pro ejúsdem fídei dilatatióne, martýrii palmam méruit obtinére. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby s náležitou pobožnosťou nasledovali sme vieru blahoslaveného Petra, Mučeníka tvojho; ktorý pre šírenie tejže viery zaslúžil si obsiahnuť palmu mučeníctva. Skrze Pána nášho.

LEKCIA *(Memor esto)* z omše mučeníka *Laetábitur*, str. 21*.

SEKRÉTA

Preces, quas tibi, Dómine, offérimus, intercedénte beáto Petro Mártyre tuo, cleménter inténde: et propugnatóres fídei sub tua protectióne custódi. Per Dóminum nostrum.

Na modlitby, ktoré obetujeme tebe, Pane, na prihovorenie blahoslaveného Petra, Mučeníka svojho, milostivo shliadni: a obrancov viery ochraňuj záštitou svojou. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Fidéles tuos, Dómine, custódiant sacraménta, quæ súmpsimus: et intercedénte beáto Petro Mártyre tuo, contra omnes advérsos tueántur incúrsus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Veriacich tvojich, Pane, nech chránia sviatosti, ktoré sme prijali: a na prihovorenie blahoslaveného Petra, Mučeníka tvojho, nech bránia ich proti všetkým nepriateľským útokom. Skrze Pána.

Sv. Kataríny Sienskej

panny — 30. apríla

Dvoj. - Rúcho biele.

Kráčala Ženíchovi v ústrety. - Pochádzala zo Sieny (nar. 1347). Ešte v detskom veku sľúbila Ježišovi večnú panenskú čistotu. V tretej reholi sv. Dominika viedla kajúci život, bohatý na zázraky. Bola radkyňou cirkevných i svetských hodnostárov, aj samých pápežov. Predovšetkým jej treba pripísať zásluhy o návrat pápežov z Avignonu do Ríma. Dostala dar sv. rán Kristových.

Zomrela tridsaťtriročná (r. 1380) a pochovaná je v Ríme v dominikánskom kostole S. Maria sopra Minerva.

OMŠA panny *Dilexísti*, str. 69*, okrem:

ORÁCIA

Da, quǽsumus, omnípotens Deus: ut, qui beátæ Catharínæ Vírginis tuæ natalítia cólimus; et ánnua solemnitáte lætémur, et tantæ virtútis proficiámus exémplo. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Daj, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí slávime narodeniny blahoslavenej Kataríny, Panny tvojej; radovali sme sa aj z výročnej slávnosti aj napredovali sme podľa príkladu tak veľkej čnosti. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Ascéndant ad te, Dómine, quas in beátæ Catharínæ solemnitáte offérimus, preces, et héstia salutáris virgíneo fragrans odóre. Per Dóminum nostrum.

Nech vznášajú sa ku tebe, Pane, modlitby, ktoré prednášame na sviatok blahoslavenej Kataríny, a spásonosná obeta, vydávajúca panenskú vôňu. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Æternitátem nobis, Dómine, cónferat, qua pasti sumus, mensa cæléstis: quæ beátæ Catharínæ Vírginis vitam étiam áluit temporálem. Per Dóminum nostrum.

Nech nám, Pane, nebeský stôl, pri ktorom sme sa obživili, dopomôže k večnosti: veď on udržoval dokonca časný život blahoslavenej Kataríny, Panny. Skrze Pána.

Slávnosť sv. Jozefa ženícha Bl. P. Márie, vyznavača a patróna celej Cirkvi

V stredu po 2. nedeli veľkonočnej

Dvoj. 1. triedy s obyčajnou oktávou. - Rúcho biele.

Ide te k Jozefovi! - Sv. Jozef chránil dieťa Ježiša a jeho Matku. Ako ochranca sv. Rodiny bedlí nad Cirkvou Kristovou, veľkou rodinou Božou. Jeho predobrazom je egyptský Jozef, čistý a starostlivý záchranca Egypta od hladovej smrti. R. 1870, keď Cirkvi hrozily veľké skúšky, Pius IX. vyvolil sv. Jozefa za patróna celej Cirkvi a zaviedol dnešný sviatok. Pius X. povýšil tento sviatok na dnešnú hodnosť. Pápeži sa nesklamali v dôvere k sv. Jozefovi.

Radujeme sa, že nám Boh dal ochrancu v sv. Jozefovi (intr., ofert.). Požehnanie, ktoré starozákonný Jozef obsiahol od svojho umierajúceho otca Jakuba, naznačuje hojnosť milostí, ktorými Boh obohatil ženícha Matky Kristovej. Sv. Jozef na zemi zastupoval Ježišovi samého Otca nebeského, preto jeho prímluva má osobitnú silu (evanj.).

INTROIT (Ž 32, 20-21)

Adjútor, et protéctor noster est Dóminus: in eo lætábitur cor nostrum, et in nómine sancto ejus sperávimus, allelúja, allelúja. *(Ps 79, 2)* Qui regis Israel, inténde: qui dedúcis velut ovem Joseph. ℣. Glória Patri.

Pomocníkom a ochrancom je nám Pán. Nuž nech sa v ňom naše srdce veselí, dôverujeme v jeho svätom mene, aleluja, aleluja. *(Ž 79, 2)* Ktorý pasieš Izraela, čuj, ktorý vedieš ako stádo Jozefa. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui ineffábili providéntia beátum Joseph sanctíssimæ Genitrícis tuæ sponsum elígere dignátus es: præsta, quæsumus; ut quem protectórem venerámur in terris, intercessórem habére mereámur in cælis: Qui vivis et regnas.

Bože, ktorý blahoslaveného Jozefa v nevýslovnej prozreteľnosti ráčil si vyvoliť za ženícha presvätej Rodičky svojej: dopraj, prosíme; aby toho, ktorého ako ochrancu uctievame na zemi, zaslúžili sme si mať za prímluvníka v nebi. Ktorý žiješ.

LEKCIA (Gn 49, 22-26)

Léctio libri Génesis. - Fílius accréscens Joseph, fílius accréscens, et decórus aspéctu: fíliæ discurrérunt super murum. Sed exasperavérunt eum, et jurgáti sunt, invideruntque illi habéntes jácula. Sedit in forti arcus ejus, et dissolúta sunt víncula brachiórum, et mánuum illíus per manus poténtis Jacob: inde pastor egréssus est, lapis Israel. Deus patris tui erit adjútor tuus, et Omnípotens benedícet tibi benedictiónibus cæli désuper, benedictiónibus abýssi jacéntis deórsum, benedictiónibus úberum et vulvæ. Benedictiónes patris tui confortátæ

Čítanie z knihy Genezis. - Ovocný stromček je Jozef, ovocný stromček pri prameni, ratoliestky jeho prerastajú múr. I roztrpčovali ho, hádali sa s ním a napádali ho kušostrelci. No jeho luk pevný je a obratná je sila jeho rúk skrze pomoc Mocného Jakubovho, odtiaľ, kde pastier a skala Izraela je, skrze tvojho otcovho Boha, ktorý pomáha tebe, a skrze Všemohúceho, ktorý požehnáva teba požehnaniami nebies shora, požehnaniami hlbín dolu ležiacich, požehnaniami pŕs a lona. Požehnania tvojho otca, ktoré prevyšujú požehnania večitých

sunt benedictiónibus patrum ejus, donec veníret desidérium cóllium æternórum: fiant in cápite Joseph, et in vértice Nazaréi inter fratres suos.

vrchov, pravekých vŕškov nádhery, nech sostúpia na Jozefovu hlavu, na temä kniežaťu svojich bratov.

Allelúja, allelúja. ℣. De quacúmque tribulatióne clamáverint ad me, exáudiam eos, et ero protéctor eórum semper. Allelúja. ℣. Fac nos innócuam, Joseph, decúrrere vitam: sitque tuo semper tuta patrocínio. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. V akejkoľvek núdzi budú volať ku mne, vyslyším ich a budem im ochrancom vždy. Aleluja. ℣. Daj nám, Jozef, žiť bezúhonným životom, nech sme vždy bezpeční pod tvojou ochranou. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 3, 21-23)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Factum est autem, cum baptizarétur omnis pópulus, et Jesu baptizáto, et oránte, apértum est cælum: et descéndit Spíritus Sanctus corporáli spécie sicut colúmba in ipsum; et vox de cælo facta est: Tu es Fílius meus diléctus, in te complácui mihi. Et ipse Jesus erat incípiens quasi annórum trigínta, ut putabátur, fílius Joseph.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času, keď sa všetok ľud dával krstiť a aj Ježiš bol pokrstený, kým sa modlil, otvorilo sa nebo a Duch Svätý v telesnej podobe ako holubica sostúpil na neho a s neba sa ozval hlas: Ty si môj milovaný syn, v tebe sa mi zaľúbilo! Keď Ježiš začínal (verejne účinkovať), mal asi tridsať rokov. Bol on - ako sa myslelo - syn Jozefov.

Krédo cez celú oktávu.

OFERTÓRIUM (Ž 147, 12 a 13)

Lauda, Jerúsalem, Dóminum: quóniam confortávit seras portárum tuárum, benedíxit fíliis tuis in te, allelúja, allelúja.

Chváľ, Jeruzalem, Pána, lebo upevnil závory tvojich brán, požehnáva tvoje dietky v tebe, aleluja, aleluja.

SEKRÉTA

Sanctíssimæ Genitrícis tuæ sponsi patrocínio suffúlti, rogámus, Dómine, cleméntiam

Opierajúc sa o záštitu ženícha tvojej presvätej Rodičky, prosíme, Pane, milostivosť

tuam: ut corda nostra fácias terréna cuncta despícere, ac te verum Deum perfécta caritáte dilígere: Qui vivis.

tvoju: aby si učinil, žeby naše srdcia pohŕdaly všetkým pozemským a dokonalou láskou milovali teba, pravého Boha. Ktorý žiješ.

Prefácia o sv. Jozefovi s vložkou *(Et te in Festivitáte - A teba na Slávnosť)*, str. 523, cez celú oktávu.

KOMÚNIA (Mt 1, 16)

Jacob autem génuit Joseph, virum Maríæ, de qua natus est Jesus, qui vocátur Christus, allelúja, allelúja.

Od Jakuba pochádza Jozef, manžel Márie, z ktorej sa narodil Ježiš, nazvaný Kristus, aleluja, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Divíni múneris fonte refécti, quæsumus, Dómine, Deus noster: ut, sicut nos facis beáti Joseph protectióne gaudére; ita ejus méritis et intercessióne, cæléstis glóriæ fácias esse partícipes. Per Dóminum.

Občerstvení z prameňa božského daru, prosíme, Pane, Bože náš: aby tak, ako nám dovoľuješ radovať sa z ochrany sv. Jozefa; pre jeho zásluhy i prihovorenie učinil si nás účastnými na nebeskej sláve. Skrze Pána.

Keď v oktáve pripadnú nižšie sviatky (polodv. a jednod.), slávime omšu ako vo sviatok sv. Jozefa, 2. *orácia* spomienka pripadajúceho sviatku, 3. *orácia* o bl. P. Márii *(Concéde)*, Doplnk. modl. VI., str. 550.

Sv. Filipa a Jakuba

apoštolov — 1. mája

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho červené.

Apoštol je obrazom Kristovým, ako Kristus je obrazom Otcovým. - Sv. Filip je jeden z prvých učeníkov Kristových. Sv. Jakub mladší spomína sa ako príbuzný Pánov a prvý biskup jeruzalemský. Je pôvodcom jedného apoštolského listu. Spoločný sviatok majú preto, lebo za pápeža Jána III. (561-574) v tento deň bola posvätená bazilika dvanástich sv. apoštolov (viď štáciu v piatky kántrových dní) a tam boly uložené ich pozostatky.
Boh sprevádzal svojich apoštolov mimoriadnou pomocou (intr.), ich utrpenie skončilo sa víťazstvom (lekcia) a dôverné obcovanie s Majstrom pokračuje vo večnosti účasťou na živote najsv. Trojice (evanj.). Sv. obeta nám umožňuje už vopred okúsiť toto životné spoločenstvo (ofert., kom.).

INTROIT (2 Ezd 9, 27)

Clamavérunt ad te, Dómine, in témpore afflictiónis suæ:

Volali k tebe, Pane, v čas svojho súženia, a ty si ich

et tu de cælo exaudísti eos, allelúja, allelúja. *(Ps 32, 1)* Exsultáte, justi, in Dómino: rectos decet collaudátio. ℣. Glória Patri.

s neba vyslyšal, aleluja, aleluja. *(Ž 32, 1)* Plesajte, spravodliví, v Pánovi, statočným sluší chválospev. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui nos ánnua Apostolórum tuórum Philíppi, et Jacóbi solemnitáte lætíficas: præsta, quæsumus; ut quorum gaudémus méritis, instruámur exémplis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý potešuješ nás výročnou slávnosťou Apoštolov svojich Filipa a Jakuba: dopraj, prosíme; aby boli sme poučení príkladom tých, z ktorých zásluh sa radujeme. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA *(Stabunt justi)* z omše mučeníka v čase veľkonoc. *Protexísti*, str. 37*.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 88, 6)* Confitebúntur cæli mirabília tua, Dómine: étenim veritátem tuam in ecclésia sanctórum. Allelúja. ℣. *(Jo 14, 9)* Tanto témpore vobíscum sum, et non cognovístis me? Philíppe, qui videt me, videt et Patrem meum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 88, 6)* Nebesá, Pane, oslavujú tvoje zázraky a tvoju vernosť v spoločnosti svätých. Aleluja. ℣. *(Jn 14, 9)* Taký dlhý čas som s vami, a nepoznali ste ma? Filip, kto mňa vidí, vidí aj Otca môjho.

Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 14, 1-13)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Non turbétur cor vestrum. Créditis in Deum, et in me crédite. In domo Patris mei mansiónes multæ sunt. Si quo minus, dixíssem vobis: Quia vado paráre vobis locum. Et si abíero, et præparávero vobis locum: íterum vénio, et accípiam vos ad meípsum, ut ubi sum ego, et vos sitis. Et

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Nech sa vám srdce nestrachuje! Verte v Boha a verte aj vo mňa! V dome môjho Otca je veľa príbytkov. Keby to nebolo tak, bol by som vám to povedal. Idem vám pripraviť miesto. A keď odídem a pripravím vám miesto, vrátim sa a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja. A cestu

quo ego vado, scitis, et viam scitis. Dicit ei Thomas: Dómine, nescímus, quo vadis: et quómodo póssumus viam scire? Dicit ei Jesus: Ego sum via, et véritas, et vita; nemo venit ad Patrem nisi per me. Si cognovissétis me, et Patrem meum útique cognovissétis: et ámodo cognoscétis eum, et vidístis eum. Dicit ei Philíppus: Dómine, osténde nobis Patrem, et súfficit nobis. Dicit ei Jesus: Tanto témpore vobíscum sum, et non cognovístis me? Philíppe, qui videt me, videt et Patrem. Quómodo tu dicis: Osténde nobis Patrem? Non créditis, quia ego in Patre, et Pater in me est? Verba, quæ ego loquor vobis, a meípso non loquor. Pater autem in me manens, ipse facit ópera. Non créditis, quia ego in Patre, et Pater in me est? Alióquin propter ópera ipsa crédite. Amen, amen dico vobis: qui credit in me, ópera, quæ ego fácio, et ipse fáciet, et majóra horum fáciet, quia ego ad Patrem vado. Et quodcúmque petiéritis Patrem in nómine meo, hoc fáciam.

ta, kam idem, poznáte. Tomáš mu na to povedal: Pane, nevieme, kam ideš, akože môžeme poznať cestu ta? Ježiš mu odpovedal: Ja som cesta i pravda i život! Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa. Ak ste mňa poznali, aj môjho Otca ste poznali. A odteraz ho už poznáte a videli ste ho! Tu sa ozval Filip: Pane, ukáž nám Otca, a postačí nám to! Ježiš mu povedal: Taký dlhý čas som s vami, a nepoznali ste ma? Filip, kto mňa vidí, vidí aj Otca! Akože môžeš hovoriť: Ukáž nám Otca? Vari neveríš, že ja som v Otcovi a Otec je vo mne? Slová, ktoré vám hovorím, nevravím sám od seba. Aj tieto skutky koná sám Otec, ktorý je vo mne. Neveríte, že ja som v Otcovi a Otec vo mne? Ak (už) pre iné nie, aspoň pre tieto skutky verte! Veru, veru, hovorím vám, kto verí vo mňa, tiež bude konať skutky, ktoré ja konám, ba bude konať ešte väčšie, pretože idem k Otcovi. A čokoľvek budete prosiť Otca v mojom mene, urobím.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 6)

Confitebúntur cæli mirabília tua, Dómine: et veritátem tuam in ecclésia sanctórum, allelúja, allelúja.

Nebesá, Pane, oslavujú tvoje zázraky a tvoju vernosť v spoločnosti svätých, aleluja, aleluja.

SEKRÉTA

Múnera, Dómine, quæ pro Apostolórum tuórum Philíppi, et Jacóbi solemnitáte deférimus, propítius súscipe: et mala ómnia, quæ merémur, avérte. Per Dóminum nostrum.

Dary, Pane, ktoré prinášame na slávnosť Apoštolov tvojich Filipa a Jakuba, milostivo prijmi: a odvráť všetky zlá, ktoré zasluhujeme. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Jn 14, 9 a 10)

Tanto témpore vobíscum sum, et non cognovístis me? Philíppe, qui videt me, videt et Patrem meum, allelúja: non credis, quia ego in Patre, et Pater in me est? Allelúja, allelúja.

Taký dlhý čas som s vami, a nepoznali ste ma? Filip, kto mňa vidí, vidí aj Otca môjho, aleluja; neveríš, že ja som v Otcovi a Otec je vo mne? Aleluja, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, Dómine, salutáribus repléti mystériis: ut quorum solémnia celebrámus, eórum oratiónibus adjuvémur. Per Dóminum.

Prosíme, Pane, nasýtení spasiteľnými tajomstvami: aby pomáhaly nám prímluvy tých, ktorých sviatok slávime. Skrze Pána nášho.

Sv. Atanáza

biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 2. mája

Dvoj. - Rúcho biele.

Prenasledovaný, ale nepremožený. - Narodil sa v Alexandrii r. 328. Stal sa biskupom v svojom rodisku. Pre vernosť k zásadám snemu nicejského na podnet ariánov bol päťkrát vo vyhnanstve. Jeho štyridsaťšesťročné biskupské účinkovanie je nekrvavým mučeníctvom za pravú vieru; neraz len zázrakom unikol istej smrti. Bol vynikajúcim učencom Cirkvi. Zomrel r. 373 v Alexandrii. Benátčania zachránili i jeho pozostatky a uložili ich v kostole sv. Kríža v Benátkach. Sv. omša hovorí o jeho víťaznom utrpení.

INTROIT (Sir 15, 5)

In médio Ecclésiæ apéruit os ejus: et implévit eum Dóminus spíritu sapiéntiæ et in-

Uprostred shromaždenia otvoril Pán ústa jeho a naplnil ho duchom múdrosti a rozu-

telléctus: stolam glóriæ índuit eum, allelúja, allelúja. *(Ps 91, 2)* Bonum est confitéri Dómino: et psállere nómini tuo, Altíssime. ℣. Glória Patri.

mu, priodel ho rúchom slávy, aleluja, aleluja. *(Ž 91, 2)* Dobre je oslavovať Pána a spievať tvojmu menu, Najvyšší. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Exáudi, quǽsumus, Dómine, preces nostras, quas in beáti Athanásii Confessóris tui, atque Pontíficis solemnitáte deférimus: et qui tibi digne méruit famulári, ejus intercedéntibus méritis ab ómnibus nos absólve peccátis. Per Dóminum nostrum.

Vyslyš, prosíme, Pane, prosby naše, ktoré prednášame tebe na sviatok blahoslaveného Atanáza, tvojho Vyznavača a Veľkňaza: a pre prímluvné zásluhy toho, ktorý smel verne slúžiť tebe, vyprosti nás zo všetkých hriechov. Skrze Pána.

LEKCIA (2 Kor 4, 5-14)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Non nosmetípsos prædicámus, sed Jesum Christum, Dóminum nostrum; nos autem servos vestros per Jesum: quóniam Deus, qui dixit de ténebris lucem splendéscere, ipse illúxit in córdibus nostris ad illuminatiónem sciéntiæ claritátis Dei in fácie Christi Jesu. Habémus autem thesáurum istum in vasis fictílibus: ut sublímitas sit virtútis Dei, et non ex nobis. In ómnibus tribulatiónem pátimur, sed non angustiámur: aporiámur, sed non destitúimur: persecutiónem pátimur, sed non derelínquimur: dejícimur, sed non perímus: semper mortificatiónem Jesu in córpore nostro circumferéntes, ut et

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Nie seba kážeme, ale Krista Ježiša, Pána (nášho), seba však (pokladáme) za vašich služobníkov v Ježišovi. Lebo Boh, ktorý povedal, žeby z temnôt zažiarilo svetlo, zažiaril v našich srdciach, aby poznanie slávy Božej svietilo v tvári Ježiša Krista. Lenže tento poklad máme v hlinených nádobách, aby (bolo zjavné), že táto nesmierna moc je z Boha, a nie z nás. So všetkých strán nás sužujú, ale nie sme skrúšení; sme v tiesni, ale nie sme bezradní; prenasledujú nás, ale nie sme opustení; k zemi nás ubili, ale nehynieme! Ježišovo zomieranie stále nosíme vo svojom tele, aby bol zjavný na našom tele aj Ježišov

vita Jesu manifestétur in corpóribus nostris. Semper enim nos, qui vívimus, in mortem trádimur propter Jesum: ut et vita Jesu manifestétur in carne nostra mortáli. Ergo mors in nobis operátur, vita autem in vobis. Habéntes autem eúmdem spíritum fídei, sicut scriptum est: Crédidi, propter quod locútus sum: et nos crédimus, propter quod et lóquimur: sciéntes, quóniam qui suscitávit Jesum, et nos cum Jesu suscitábit, et constítuet vobíscum.

život. Sme živí, ale stále sa pre Ježiša vydávame na smrť, aby aj Ježišov život bol zjavný na našom smrteľnom tele. V nás teda účinkuje smrť, vo vás však život. Lež máme toho istého Ducha viery, ako je aj napísané: Uveril som, a preto som hovoril! Aj my veríme, a preto aj hovoríme, lebo vieme, že ten, ktorý vzkriesil Pána Ježiša, s Ježišom vzkriesi aj nás a spolu s vami nás postaví (pred svoju tvár).

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 109, 4)* Tu es sacérdos in ætérnum, secúndum órdinem Melchísedech. Allelúja. ℣. *(Jac 1, 12)* Beátus vir, qui suffert tentatiónem: quóniam cum probátus fúerit, accípiet corónam vitæ. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 109, 4)* Ty si kňaz podľa radu Melchizedechovho naveky. Aleluja. ℣. *(Jak 1, 12)* Blahoslavený muž, ktorý vytrvá v skúškach, lebo keď sa osvedčí, dostane korunu života. Aleluja.

EVANJELIUM *(Cum persequéntur)* zo sviatku sv. Cyrila, 18. marca, str. 866. *Krédo.*

OFERTÓRIUM (Ž 88, 21-22)

Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum: manus enim mea auxiliábitur ei, et bráchium meum confortábit eum, allelúja.

Našiel som Dávida, svojho služobníka, olejom svojím svätým som ho pomazal, aby s ním bola moja ruka vždy a moje rameno ho posilňovalo, aleluja.

SEKRÉTA

Sancti Athanásii Confessóris tui, atque Pontíficis, quæsumus, Dómine, ánnua solémnitas pietáti tuæ nos reddat

Výročitá slávnosť svätého Atanáza, tvojho Vyznavača a Veľkňaza, prosíme, Pane, nech nás učiní milými otcov-

accéptos: ut per hæc piæ placatiónis offícia et illum beáta retribútio comitétur, et nobis grátiæ tuæ dona concíliet. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

skej dobrotivosti tvojej: aby skrze tieto úkony zbožného smierenia aj jeho sprevádzala blažená odplata, aj nám získala dary milosti tvojej. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Mt 10, 27)

Quod dico vobis in ténebris, dícite in lúmine, dicit Dóminus: et quod in aure audítis, prædicáte super tecta, allelúja.

Čo vám hovorím za tmy, hovorte o tom za svetla, hovorí Pán, a čo počujete do ucha, rozhlasujte to so striech, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Deus, fidélium remunerátor animárum, præsta: ut beáti Athanásii Confessóris tui, atque Pontíficis, cujus venerándam celebrámus festivitátem, précibus indulgéntiam consequámur. Per Dóminum nostrum.

Bože, odplatiteľ verných duší, dopraj: aby na prosby blahoslaveného Atanáza, tvojho Vyznavača a Veľkňaza, ktorého ctihodný sviatok oslavujeme, dosiahli sme odpustenie. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Nájdenie sv. Kríža

3. mája

Spomienka sv. Alexandra I., pápeža a mučeníka, Evencia a Teodula, mučeníkov, a Juvenála, biskupa a vyznavača

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho červené.

Skveje sa tajomstvo Kríža. - Zpomedzi najvzácnejších relikvií Cirkev si najviac uctieva „drevo, na ktorom viselo Spasenie sveta" (liturgia Veľkého piatku). Rímska liturgia slávi dva sviatky sv. Kríža. Prvý sviatok venuje pamiatke jeho nájdenia sv. Helenou, matkou Konštantína Veľkého, r. 320. Sv. Helena, pochovaná v Ríme v kostole „Ara caeli" na Kapitóliu, veľkú časť sv. dreva uložila v rímskej bazilike „sv. Kríža jeruzalemského" (S. Crux in Jerusalem, viď štáciu na 2. ned. adventnú, 4. veľkopôstnu a na Veľký Piatok).

Sv. Alexander I., pápež (109-119), je zaradený medzi mučeníkov, ktorých spomína omšový kánon po premenení (Nobis quoque). Okolo r. 117 zomreli aj mučenící-kňazi, Evencius a Teodulus. K nim sa pojí aj sv. Juvenál, biskup v Narni, v Taliansku († 376).

Texty sv. omše poukazujú na bohatstvo požehnania, ktoré nám pramení z Kristovho Kríža.

V omši (súkromnej) *spomienka* sv. Alexandra a jeho druhov.

INTROIT (Gal 6, 14)

Nos autem gloriári opórtet in Cruce Dómini nostri Jesu Christi: in quo est salus, vita, et resurréctio nostra: per quem salváti, et liberáti sumus, allelúja allelúja. *(Ps 66, 2)* Deus misereátur nostri, et benedícat nobis: illúminet vultum suum super nos, et misereátur nostri. ℣. Glória Patri.

My sa však máme chváliť v Kríži Pána nášho Ježiša Krista, v ktorom je spása, život a vzkriesenie naše, ktorým sme boli spasení a oslobodení, aleluja, aleluja. *(Ž 66, 2)* Nech je nám milostivý Boh a nech nás požehná, nech poskytne nám svoju jasnú tvár a nech sa zmiluje nad nami. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui in præclára salutíferæ Crucis Inventióne Passiónis tuæ mirácula suscitásti: concéde; ut vitális ligni prétio ætérnæ vitæ suffrágia consequámur: Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

Bože, ktorý v preslávnom Nájdení spásonosného Kríža vzkriesil si zázraky Umučenia svojho: udeľ; aby za cenu stromu života dosiahli sme práva na večný život: Ktorý žiješ a kráľuješ.

Druhá *orácia* o sv. mučeníkoch (v súkromných omšiach):

Præsta, quǽsumus, omnípotens Deus: ut qui Sanctórum tuórum Alexándri, Eventii, Theodúli, atque Juvenális natalítia cólimus, a cunctis malis imminéntibus eórum intercessiónibus liberémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí uctievame narodeniny Svätých tvojich, Alexandra, Evencia, Teoduľa a Juvenála, na ich prihovorenie boli sme oslobodení od každého hroziaceho zla. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA *(Hoc enim sentite)* z Kvetnej nedele, str. 370.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 95, 10)* Dícite in géntibus, quia Dóminus regnávit a ligno. Allelúja. ℣. Dulce lignum, dulces clavos, dúlcia ferens póndera: quæ sola fuísti digna sustinére Regem cælórum, et Dóminum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 95, 10)* Povedzte medzi národmi: Pán kráľuje s dreva, aleluja. ℣. Sladké drevo, sladké klince, sladké nesiete bremeno; ktorý si jediný bol hodný niesť Kráľa nebies a Pána. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 3, 1-15)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Erat homo ex pharisæis, Nicodémus nómine, princeps Judæórum. Hic venit ad Jesum nocte, et dixit ei: Rabbi, scimus, quia a Deo venísti magíster: nemo enim potest hæc signa fácere, quæ tu facis, nisi fúerit Deus cum eo. Respóndit Jesus, et dixit ei: Amen, amen dico tibi, nisi quis renátus fúerit dénuo, non potest vidére regnum Dei. Dicit ad eum Nicodémus: Quómodo potest homo nasci, cum sit senex? numquid potest in ventrem matris suæ iteráto introíre, et renásci? Respóndit Jesus: Amen, amen dico tibi, nisi quis renátus fúerit ex aqua, et Spíritu Sancto, non potest introíre in regnum Dei. Quod natum est ex carne, caro est: et quod natum est ex spíritu, spíritus est. Non miréris, quia dixi tibi: opórtet vos nasci dénuo. Spíritus, ubi vult, spirat, et vocem ejus audis, sed nescis, unde véniat, aut quo vadat: sic est omnis, qui natus est ex spíritu. Respóndit Nicodémus, et dixit ei: Quómodo possunt hæc fíeri? Respóndit Jesus, et dixit ei: Tu es magíster in Israel, et hæc ignóras? Amen, amen dico tibi, quia quod scimus, lóquimur, et

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času žil istý farizej, menom Nikodém, popredný muž medzi Židmi. Ten prišiel (raz) v noci k Ježišovi a povedal mu: Učiteľ, vieme, že si prišiel od Boha ako učiteľ, lebo nikto nemôže robiť také divy, aké ty robíš, ak je Boh nie s ním. Ježiš mu odpovedal: Veru, veru, hovorím ti, ak sa niekto znova nenarodí, nemôže uzrieť kráľovstvo Božie! Tu sa ho opýtal Nikodém: Ako sa môže narodiť človek, ktorý je už starý? Či môže po druhé vojsť do života svojej matky a narodiť sa? Odpovedal Ježiš: Veru, veru, hovorím ti, ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha Svätého, nemôže sa dostať do kráľovstva Božieho! Čo sa narodilo z tela, je telo, čo sa však narodilo z Ducha, je duch. Nečuduj sa, že som ti povedal: Treba sa vám znova narodiť! Aj vietor veje, kam chce; čuješ jeho zvuk, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha. Nikodém sa ho ďalej spýtal: Ako sa to môže stať? Ježiš mu odpovedal: Ty si učiteľ v Izraeli, a toto nevieš? Veru, veru, hovorím ti, hlásame, čo (dobre) vieme, a svedčíme o tom, čo sme videli, ale neprijímate naše svedectvo! Ak

quod vídimus, testámur, et testimónium nostrum non accípitis. Si terréna dixi vobis, et non créditis: quómodo, si díxero vobis cæléstia, credétis? Et nemo ascéndit in cælum, nisi qui descéndit de cælo, Fílius hóminis, qui est in cælo. Et sicut Móyses exaltávit serpéntem in desérto; ita exaltári opórtet Fílium hóminis: ut omnis, qui credit in ipsum, non péreat, sed hábeat vitam ætérnam.

ste mi neuverili, keď som vám rozprával o veciach zemských, vari uveríte, keď vám budem rozprávať o veciach nebeských? Veď nikto (nemôže) vstúpiť na nebesá, okrem toho, ktorý aj sostúpil s nebies, (a to je) Syn človeka, ktorý je na nebesiach. A ako Mojžiš vyzdvihol hada na púšti, tak musí byť vyzdvihnutý aj Syn človeka, aby nikto, kto v neho uverí, nezahynul, ale mal život večný!

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 117, 16 a 17)

Déxtera Dómini fecit virtútem, déxtera Dómini exaltávit me: non móriar, sed vivam, et narrábo ópera Dómini, allelúja.

Pravica Pána učinila mohutne, pravica pozdvihla ma Pánova. Nezomriem, ale budem žiť a vyrozprávam skutky Pánove, aleluja.

SEKRÉTA

Sacrifícium, Dómine, quod tibi immolámus, placátus intende: ut ab omni nos éruat bellórum nequítia, et per vexíllum sanctæ Crucis Fílii tui, ad conteréndas potestátis advérsæ insídias, nos in tuæ protectiónis securitáte constítuat. Per eúndem Dóminum.

Na obetu, Pane, ktorú prinášame tebe, smierený shliadni: aby nás vytrhla zo všetkých vojnových ničomností a koruhvou svätého Kríža Syna tvojho po zdrvení nástrah nepriateľskej moci postavila nás v bezpečnosti tvojej záštity. Skrze tohože Pána nášho.

Druhá *sekréta* o sv. mučeníkoch (v súkromných omšiach):

Super has hóstias, quæsumus, Dómine, benedíctio copiósa descéndat: quæ et sanctificatiónem nobis cleménter operétur, et de Sanctórum nos solemnitáte lætíficet. Per Dóminum.

Na tieto obety, prosíme, Pane, nech sostúpi hojné požehnanie: ktoré spôsobí milostivo aj naše posvätenie, aj dá nám radovať sa zo slávnosti Svätých. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia o Kríži, str. 517.

KOMÚNIA

Per signum Crucis de inimícis nostris líbera nos, Deus noster, allelúja.

Znamením Kríža vysloboď nás od našich nepriateľov, Bože náš, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Repléti alimónia cælésti, et spirituálipóculo recreáti, quæsumus, omnípotens Deus: ut ab hoste malígno defendas, quos per lignum sanctæ Crucis Fílii tui, arma justítiæ pro salúte mundi triumpháre jussísti. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Nasýtení nebeským pokrmom a občerstvení duchovným nápojom, prosíme, všemohúci Bože: aby pred zlým nepriateľom obránil si tých, ktorých drevom svätého Kríža Syna tvojho, zbraňou spravodlivosti pre spásu sveta, viedol si k víťazstvu. Skrze tohože Pána nášho.

Druhá *postkomúnia* o sv. mučeníkoch (v súkromných omšiach):

Refécti participatióne múneris sacri, quæsumus, Dómine, Deus noster: ut, cujus exséquimur cultum, intercedéntibus sanctis tuis Alexándro, Eventio, Theodúlo, et Juvenále sentiámus efféctum. Per Dóminum nostrum.

Občerstvení účasťou na posvätnom dare, prosíme, Pane, Bože náš: aby na prihovorenie svätých tvojich Alexandra, Evencia, Teodula a Juvenála, pocítili sme účinok toho, čo slávime. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Moniky

vdovy 4. mája

Dvoj. - Rúcho biele.

Slzami získala dušu svojho syna. - Trpezlivá manželka spurného pohana v Tagaste (severná Afrika). Získala svojho muža kresťanstvu a stálymi modlitbami a slzami (orácia, evanj.) prinavrátila Kristovi svojho poblúdilého syna Augustína, ktorý sa stal biskupom, svätcom a jedným z najslávnejších Otcov a učiteľov Cirkvi. Zomrela v novembri r. 387 v Ostii pri Ríme. Pochovaná bola v kostole sv. Aurey v Ostii, od r. 1430 v kostole sv. Augustína v Ríme.

OMŠA ženy *Cognóvi*, str. 78*, okrem:

ORÁCIA

Deus, mæréntium consolátor, et in te sperántium salus, qui beátæ Mónicæ pias lácrimas in conversióne fílii

Bože, tešiteľ trúchliacich a spása dúfajúcich v teba, ktorý milosrdne prijal si materské slzy blahoslavenej Moni-

sui Augustíni misericórditer suscepísti: da nobis utriúsque intervéntu peccáta nostra deploráre, et grátiæ tuæ indulgéntiam inveníre. Per Dóminum.

ky za obrátenie jej syna Augustína: daj nám na prímluvu oboch oplakávať svoje hriechy a nájsť zhovievavosť milosti tvojej. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA *(Víduas honóra)* na konci omše *Cognóvi, str.* 82*.
EVANJELIUM *(Ibat Jesus)* z 15. nedele po Turícach, str. 709.

Sv. Pia V.

pápeža a vyznavača — 5. mája

Dvoj. - Rúcho biele.

Obnoviteľ sv. liturgie. - Narodil sa r. 1504 v Bosco (pri Alessandrii v severnom Taliansku), v štrnástom roku stal sa dominikánom; neskôr bol kazateľom, biskupom, kardinálom a r. 1566 pápežom. Horlivo bojoval proti bludárom a Turkom. Vydal tlačou liturgické knihy (misál a breviár). Na pamiatku víťazstva nad Turkami pri Lepante (6. okt. 1570) zaviedol sviatok sv. ruženca. Svoj svätý život zakončil 1. mája 1572. Jeho telo spočíva vo Veľkom chráme Panny Márie (S. Maria Maggiore) v Ríme.

OMŠA pápežov *Si díligis me*, str. 6*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui ad conteréndos Ecclésiæ tuæ hostes, et ad divínum cultum reparándum, beátum Pium Pontíficem Máximum elígere dignátus es: fac nos ipsíus deféndi præsídiis, et ita tuis inhærére obséquiis, ut ómnium hóstium superátis insídiis, perpétua pace lætémur. Per Dóminum.

Bože, ktorý na zdrvenie nepriateľov Cirkvi svojej a na obnovu bohoslužby ráčil si blahoslaveného Pia vyvoliť za Najvyššieho Veľkňaza: učiň, aby boli sme chránení jeho podporou a tak lipli ku tvojej službe, aby po premožení nástrah všetkých nepriateľov tešili sme sa z ustaveného pokoja. Skrze Pána.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

Sv. Jána

apoštola a evanjelistu pred Latinskou bránou — 6. mája

Dvoj. väčší. - Rúcho červené.

Pil kalich utrpenia Kristovho. - Dnes je vlastne výročie posvätenia chrámu sv. Jána pred Latinskou bránou, vystaveného na mieste, kde, podľa tradície, sv. Jána za cisára Domiciána hodili do vriaceho oleja a vyšiel z neho neporušený. Takto sa splnily slová Pánove, že bude síce piť kalich mučeníctva, ale ostane, kým on sám nepríde po neho, čiže zomrie prirodzenou smrťou.

OMŠA mučeníka v čase veľkonočnom *Protexísti*, str. 36*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui cónspicis, quia nos úndique mala nostra pertúrbant: præsta, quæsumus; ut beáti Joánnis Apóstoli tui et Evangelístæ intercéssio gloriósa nos prótegat. Per Dóminum.

Bože, ktorý vidíš, že nás so všetkých strán kormútia naše biedy: dopraj, prosíme; aby nás ochraňovalo slávne prihovorenie blahoslaveného Jána, tvojho Apoštola a Evanjelistu. Skrze Pána.

Po *lekcii:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 91, 13)* Justus ut palma florébit: sicut cedrus Líbani multiplicábitur. Allelúja. ℣. *(Os 14, 6)* Justus germinábit sicut lílium, et florébit in ætérnum ante Dóminum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 91, 13)* Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť. Aleluja. ℣. *(Oz 14, 6)* Spravodlivý vyženie ako ľalia a bude kvitnúť naveky pred Pánom. Aleluja.

EVANJELIUM *(Accéssit ad Jesum)* ako na sv. Jakuba ap., 25. júla, str. 1043. *Krédo.*

SEKRÉTA

Munéribus nostris, quæsumus, Dómine, precibúsque suscéptis: et cæléstibus nos munda mystériis, et cleménter exaúdi. Per Dóminum.

Po prijatí našich darov a modlitieb, Pane, prosíme: jednak očisti nás nebeskými tajomstvami, jednak milostivo vyslyš. Skrze Pána.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

POSTKOMÚNIA

Refécti, Dómine, pane cæléstí: ad vitam, quæsumus, nutriámur ætérnam. Per Dóminum nostrum.

Občerstvení nebeským chlebom, Pane: prosíme, aby boli sme živení pre večný život. Skrze Pána nášho.

Sv. Stanislava

biskupa a mučeníka — 7. mája

Dvoj. - Rúcho červené.

Mŕtvy svedčil za neho. - Krakovský kňaz, kanonik a od r. 1072 tamojší biskup. S apoštolskou priamosťou karhal nemravného a násilného kráľa Boleslava II., ktorý ho 8. mája 1079 vo sviatok Zjavenia sv. Michala archanjela dosekal mečom, keď práve celebroval v kaplnke sv. Michala v Krakove.

OMŠA mučeníka v čase veľkonočnom *Protexísti*, str. 36*, okrem:

ORÁCIA

Deus, pro cujus honóre gloriósus Póntifex Stanisláus gládiis impiórum occúbuit: præsta, quæsumus; ut omnes, qui ejus implórant auxílium, petitiónis suæ salutárem consequántur efféctum. Per Dóminum.

Bože, pre ktorého česť slávny Veľkňaz Stanislav padol mečom nemravníkov: dopraj, prosíme; aby všetci, ktorí ho vzývajú o pomoc, dosiahli spasiteľné splnenie svojej prosby. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Zjavenie sv. Michala Archanjela

8. mája

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Bráň nás v boji! - Dnes je výročie posviacky chrámu sv. Michala na vrchu Gargano v južnom Taliansku, kde sa zjavil r. 495 za pápeža Gelázia I. a žiadal vystaviť tam chrám.

OMŠA ako dňa 29. sept., str. 1137. K *introitu* treba pripojiť dve, k *ofertóriu* a *komúniі* po jednej *aleluji*. Miesto *graduála* a *aleluje* s veršom:

Allelúja, allelúja. ℣. Sancte Míchael Archángele, defénde nos in prælio: ut non pereámus in treméndo judício. Allelúja. ℣. Concússum est mare, et contrémuit terra, ubi Archángelus Míchael descéndit de cælo. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Svätý Michal Archanjel, braň nás v boji, aby sme nezahynuli pri hroznom súde. Aleluja. ℣. Rozbúrilo sa more a zatriasla sa zem, keď Archanjel Michal sostúpil s neba. Aleluja.

Sv. Gregora Nazianského

biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi

9. mája

Dvoj. - Rúcho biele.

Svätý priateľstvo. - Narodil sa v Nazianze asi r. 329. So sv. Bazilom (sviatok 14. júna) spájalo ho úzke priateľstvo. R. 360 stal sa kňazom, r. 372 biskupom v Sasime, r. 379 v Carihrade. S veľkým úspechom bojoval proti ariánom. Od r. 383 žil v samote, venujúc sa výlučne duchovnému životu a teológii, za čo dostal čestný titul „Theologos" (bohovedec). Zomrel okolo r. 390. Jeho telo uložili v 10. storočí v Apostoloione (kostol apoštolov) v Carihrade.

OMŠA učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*. LEKCIA *(Justus)* na konci tej istej omše, str. 52*. - *Krédo.*

Sv. Antonína

biskupa a vyznavača 10. mája

Spomienka sv. Gordiána a Epimacha, mučeníkov

Dvoj. - Rúcho biele.

Pastier, hľadajúci zblúdilé duše. - Narodil sa r. 1389, v šestnástom roku stal sa dominikánom. Od r. 1446 bol florentínskym arcibiskupom. Horlil za spásu nesmrteľných duší a pre dar rady menovali ho „radcom". Zomrel 2. mája 1459 vo Florencii, pochovaný je v kostole dominikánskeho kláštora sv. Marka. Tu ukazujú aj jeho mníšsku celu.

Sv. Gordián a Epimachus stali sa obeťou ukrutnosti odpadlíckeho cisára Juliána Apostatu. Prvý zomrel v Ríme (r. 362), druhý v Alexandrii (r. 364). Ich telá odpočívajú spolu vo vlastnom kostole pri Latinskej ceste.

OMŠA vyznavača biskupa *Státuit*, str. 41*, okrem:

ORÁCIA

Sancti Antoníni, Dómine, Confessóris tui, atque Pontíficis, méritis adjuvémur: ut sicut te in illo mirábilem prædicámus, ita in nos misericórdem fuísse gloriémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Pane, nech nám pomáhajú zásluhy svätého Antonína, tvojho Vyznavača a Veľkňaza: aby tak, ako zvelebujeme teba, že pôsobil si v ňom zázračne, mohli sme sa honosiť, že bol si k nám milosrdný. Skrze Pána.

Druhá *orácia* o sv. mučeníkoch:

Da, quæsumus, omnípotens Deus: ut qui beatórum Mártyrum tuórum Gordiáni, et Epímachi solémnia cólimus, eórum apud te intercessiónibus adjuvémur. Per Dóminum nostrum.

Daj, prosíme, všemohúci Bože: aby nám, ktorí uctievame sviatok blahoslavených Mučeníkov tvojich, Gordiána a Epimacha, pomáhaly u teba ich prihovorenia. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta* o svätých mučeníkoch:

Hóstias tibi, Dómine, beatórum Mártyrum tuórum Gordiáni, et Epímachi dicátas méritis, benígnus assúme: et ad perpétuum nobis tríbue provenire subsídium. Per Dóminum nostrum.

Obety, zásluhami blahoslavených Mučeníkov tvojich, Gordiána a Epimacha, zasvätené tebe, Pane, láskave prijmi: a dožič, aby sa nám staly ustavičnou pomocou. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkománia* o svätých mučeníkoch:

Quæsumus, omnípotens Deus: ut qui cæléstia alimenta percépimus, intercedéntibus sanctis Martýribus tuis Gordiáno et Epímacho, per hæc contra ómnia advérsa muniámur. Per Dóminum.

Prosíme, všemohúci Bože: aby nás, ktorí prijali sme nebeské pokrmy, na prihovorenie svätých Mučeníkov tvojich, Gordiána a Epimacha, ony ochránily proti všetkým protivenstvám. Skrze Pána.

Sv. Nerea, Achilea 12. mája
Sv. Domitily panny a Pankráca mučeníkov

Polodvoj. - Rúcho červené.

Svojím vyznaním oslávili Krista. - Sv. Flávia Domitila, príbuzná cisára Domiciána, podstúpila mučenícku smrť za vieru a za panenstvo okolo r. 98. - Sv. Nereus a Achileus, pretoriánski vojaci a údajne sluhovia Domitily, boli sťatí v Taracíne v spojitosti so sv. Domitilou. - Sv. Pankrác, popredný Frýg, ako štrnásťročný chlapec krvou spečatil vernosť ku Kristovi v Ríme za Diokleciána asi v r. 304. Jeho kostol na starom cintoríne Oktavily pri Aureliánskej ceste (na Janikule za Tiberom, von z mesta za starými rímskymi hradbami) vypína sa nad jeho niekdajším hrobom. V ňom slávi liturgia štáciu na Bielu nedeľu. Žiaľ, relikvie mladého mučeníka, ktorého starí kresťania vzývali ako patróna vernosti prísahy, od roku 1789 nejestvujú.

INTROIT (Ž 32, 18, 19 a 20)

Ecce óculi Dómini super timéntes eum, sperántes in misericórdia ejus, allelúja: ut erípiat a morte ánimas eórum: quóniam adjútor, et protéctor noster est, allelúja, allelúja. *(Ps ib. 1)* Exsultáte, justi, in Dómino: rectos decet collaudátio. ℣. Glória Patri.

Hľa, oči Pánove na tých, ktorí sa ho boja, na tých, ktorí jeho milosť očakávajú, aleluja; aby ich duše povytŕhal od smrti, lebo on je náš pomocník a štít, aleluja, aleluja. *(Ž tž. 1)* Plesajte, spravodliví, v Pánovi: statočným sluší chválospev. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Semper nos, Dómine, Mártyrum tuórum Nérei, Achillei, Domitíllæ, atque Pancrátii fóveat, quæsumus, beáta solémnitas: et tuo dignos reddat obséquio. Per Dóminum nostrum.

Blažená slávnosť Mučeníkov tvojich, Nerea, Achilea, Domitily a Pankráca, Pane, prosíme, nech nás vždy rozhojnecuje: a učiní hodnými tvojej služby. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *orácia (sekréta* aj *postkomúnia)* o bl. Panne Márii, 3. proti prenasledovateľom Cirkvi alebo za pápeža. Dopl. modl. VI., str. 550,

LEKCIA *(Stabunt justi)* z omše mučeníka vo veľkon. čase *Protexísti*, str. 37*.

Allelúja, allelúja. ℣. Hæc est vera fratérnitas, quæ vicit mundi crímina: Christum secúta est, ínclyta tenens regna cæléstia. Allelúja. ℣. Te Mártyrum candidátus laudat exércitus, Dómine. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Toto je pravé bratstvo, ktoré zvíťazilo nad zločinmi sveta, Krista nasledovalo a obsiahlo slávne kráľovstvo nebeské. Aleluja. ℣. Teba chváli belostný zástup mučeníkov, Pane. Aleluja.

EVANJELIUM *(Erat quidam)* z 20. nedele po Turícach, str. 745.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 6)

Confitebúntur cæli mirabília tua, Dómine: et veritátem tuam in ecclésia sanctórum, allelúja, allelúja.

Nebesá, Pane, oslavujú tvoje zázraky a tvoju vernosť v spoločnosti svätých, aleluja, aleluja.

SEKRÉTA

Sanctórum Mártyrum tuórum, quæsumus, Dómine, Nérei, Achíllei, Domitíllæ, atque Pancrátii sit tibi grata conféssio: quæ et múnera nostra comméndet, et tuam nobis indulgéntiam semper implóret. Per Dóminum.

Vyznavačstvo svätých Mučeníkov tvojich, Nerea, Achilea, Domitily a Pankráca, prosíme, Pane, nech je milé tebe: nech ono odporúča aj naše dary a získa nám vždy odpustenie tvoje. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Ž 32, 1)

Gaudéte, justi, in Dómino, allelúja: rectos decet collaudátio, allelúja.

Plesajte, spravodliví, v Pánovi, statočným sluší chválospev, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, Dómine, ut beatórum Mártyrum tuórum Nérei, Achíllei, Domitíllæ, atque Pancrátii deprecatiónibus, sacraménta sancta, quæ súmpsimus, ad tuæ nobis profíciant placatiónis augméntum. Per Dóminum.

Prosíme, Pane, aby sväté sviatosti, ktoré sme prijali, na prosby blahoslavených Mučeníkov tvojich, Nerea, Achilea, Domitily a Pankráca, prispely nám rozmnožiť usmierenie tvoje. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Róberta Bellarmína

biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi

13. mája

Dvoj. - Rúcho biele.

Bojovník za katolícku vieru. - Narodil sa r. 1542. Ako osemnásťročný mladík vstúpil do Spoločnosti Ježišovej. Kliment VIII. r. 1599 vymenoval ho za kardinála. Začas bol arcibiskupom v Kapue. Ako „kladivo bludárov" (Bened. X.) obraňoval pravú vieru a práva sv. Stolice. Zomrel 17. sept. 1621. Pochovaný je v kostole sv. Ignáca v Ríme - ako si to sám želal - po boku sv. Alojza, ktorému bol duchovným otcom. Pius XI. kanonizoval ho r. 1930.

INTROIT z omše učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*.

ORÁCIA

Deus, qui ad errórum insídias repelléndas et Apostólicæ Sedis jura propugnánda beátum Robértum Pontíficem tuum atque Doctórem mira eruditióne et virtúte decorásti: ejus méritis et intercessióne concéde; ut nos in veritátis amóre crescámus et errántium corda ad Ecclésiæ tuæ rédeant unitátem. Per Dóminum.

Bože, ktorý blahoslaveného Róberta, svojho Veľkňaza a Učiteľa, vyznačil si podivnou učenosťou a čnosťou, aby zavrátil osídla bludov a obránil práva Apoštolskej Stolice: udeľ pre jeho zásluhy a prihovorenie; žeby rástli sme v láske ku pravde a srdcia blúdiacich prinavrátily sa k jednote Cirkvi tvojej. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA *(Optávi)* zo sviatku sv. Tomáša Akv., 7. marca, str. 860.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Dan 12, 3)* Qui docti fúerint, fulgébunt quasi splendor firmaménti. Allelúja. ℣. Qui ad justítiam erúdiunt multos, quasi stellæ in perpétuas ætérnitátes. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Dan 12, 3)* Učení budú sa skvieť ako jas oblohy. Aleluja. ℣. Ktorí ku spravodlivosti vyučujú mnohých, budú žiariť ako hviezdy na večné veky. Aleluja.

EVANJELIUM *(Vos estis)* z omše učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 51*.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 72, 28)

Mihi autem adhærére Deo bonum est, pónere in Dómino Deo spem meam: ut annúntiem omnes prædicatiónes tuas in portis fíliæ Sion, allelúja.

Ale mne je dobre byť v Božej blízkosti, uložiť v Pánu Bohu svoju dôveru. Ja budem všetky tvoje diela zvestovať pri bránach dcéry sionskej, aleluja.

SEKRÉTA

Hóstias tibi, Dómine, in odórem suavitátis offérimus: et præsta, ut beáti Robérti mónitis et exémplis edócti, per sémitam mandatórum tuórum dilatáto corde currámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Tebe, Pane, prinášame obety na ľúbeznú vôňu: a dopraj, aby, vyučení napomenutiami a príkladmi blahoslaveného Róberta, s uvoľneným srdcom náhlili sme sa po ceste príkazov tvojich. Skrze Pána nášho.

KOMÚNIA (Mt 5, 14 a 16)

Vos estis lux mundi: sic lúceat lux vestra coram homínibus, ut vídeant ópera vestra bona, et glorificent Patrem vestrum, qui in cælis est, allelúja.

Vy ste svetlo sveta; tak nech svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach, aleluja.

POSTKOMÚNIA

Sacraménta, quæ súmpsimus, Dómine, Deus noster, in nobis fóveant caritátis ardórem: quo beátus Robértus veheménter accénsus, pro Ecclésia tua se júgiter impendébat. Per Dóminum.

Sviatosti, ktoré sme prijali, Pane, Bože náš, nech v nás rozduchujú žiar lásky: ktorým blahoslavený Róbert, prudko zapálený, obetoval sa neprestajne za Cirkev tvoju. Skrze Pána nášho.

Sv. Bonifáca

mučeníka — 14. mája

Jednod. - Rúcho červené.

Vďačný bol za dar mučeníctva. - Najprv viedol roztopašný život, ale povzbudený príkladom mučeníkov obrátil sa a podstúpil aj mučenícku smrť v Tarze okolo r. 306. Pri mučení stále opakoval slová vďaky Kristovi. Pochovaný je v Ríme v kostole sv. Alexia.

OMŠA mučeníka v čase veľkonočnom *Protexísti*, str. 36*, okrem:

ORÁCIA

Da, quæsumus, omnípotens Deus, ut qui beáti Bonifátii Mártyris tui solémnia cólimus: ejus apud te interces-

Daj, prosíme, všemohúci Bože, aby nám, ktorí uctievame sviatok blahoslaveného Bonifáca, Mučeníka tvojho: po-

siónibus adjuvémur. Per Dóminum nostrum.

máhaly u teba jeho prihovorenia. Skrze Pána nášho.

Druhá *orácia (sekréta* aj *postkomúnia)* o blahosl. Panne Márii *(Concéde)*, 3. proti prenasledovateľom Cirkvi *(Ecclésiae)* alebo za pápeža *(Deus, ómnium fidélium)*, Doplnk. modl. VI., str. 550.

SEKRÉTA

Munéribus nostris, quæsumus, Dómine, precibúsque suscépti, et cæléstibus nos munda mystériis, et cleménter exáudi. Per Dóminum nostrum.

Po prijatí našich darov a modlitieb, prosíme, Pane, jednak nás očisti nebeskými tajomstvami, jednak milostivo vyslyš. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Refécti participatióne múneris sacri, quæsumus, Dómine, Deus noster: ut cujus exséquimur cultum, intercedénte beáto Bonifátio Mártyre tuo, sentiámus effectum. Per Dóminum.

Občerstvení účasťou na posvätnom dare, prosíme, Pane, Bože náš: aby na prihovorenie blahoslaveného Bonifáca, Mučeníka tvojho, pocítili sme účinok toho, čo slávime. Skrze Pána nášho.

Sv. Jána Krstiteľa de la Salle

vyznavača 15. mája

Dvoj. - Rúcho biele.

Buďme duchom ako dietky. - Pôvodne bol remeselským kanonikom. Tejto hodnosti sa zriekol a venoval sa výchove mládeže. Na tento cieľ založil laickú rehoľu „Bratov kresťanských škôl". Zomrel v Rouene 7. apr. 1719. Pochovaný je v materskom kláštore rehole pri Bruseli v Belgicku.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui, ad christiánam páuperum eruditiónem et ad juvéntam in via veritátis firmándam, sanctum Joánnem Baptístam Confessórem excitásti, et novam per eum in Ecclésia famíliam collegísti: concéde propítius; ut ejus intercessióne et exémplo,

Bože, ktorý si sv. Jána Krstiteľa, Vyznavača, povzbudil, aby sa venoval kresťanskej výchove chudobných, upevňoval mládež na ceste pravdy, a v Cirkvi shromaždil si skrze neho novú duchovnú rodinu; dovoľ milostivo; aby na jeho príhovor a podľa je-

stúdio glóriæ tuæ in animárum salúte fervéntes, ejus in cælis corónæ partícipes fíeri valeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

ho príkladu horlivo usilovali sme sa o tvoju česť a spasenie duší, a tak zaslúžili sme si účastenstvo na jeho korune v nebi. Skrze Pána nášho.

EVANJELIUM (Mt 18, 1-5)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Accessérunt discípuli ad Jesum, dicéntes: Quis, putas, major est in regno cælórum? Et ádvocans Jesus párvulum, státuit eum in médio eórum et dixit: Amen, dico vobis, nisi convérsi fuéritis et efficiámini sicut párvuli, non intrábitis in regnum cælórum. Quicúmque ergo humiliáverit se sicut párvulus iste, hic est major in regno cælórum. Et qui suscéperit unum párvulum talem in nómine meo, me súscipit.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času pristúpili učeníci k Ježišovi a pýtali sa ho: Kto je asi väčší v kráľovstve nebeskom? Tu Ježiš zavolal k sebe chlapčeka, postavil ho medzi nich a povedal im: Veru, vravím vám, ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdete do kráľovstva nebeského. Ktokoľvek sa teda uponíži ako toto dieťa, ten je väčší v kráľovstve nebeskom. A kto prijme jedno také dieťa pre moje meno, mňa prijme.

Sv. Jána Nepomuckého

mučeníka 16. mája

Spomienka sv. Ubalda, biskupa a vyznavača

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho červené.

Mučeník spovedného tajomstva. - Pochádzal z českého Pomuku. Bol vyšehradským kanonikom a generálnym vikárom pražského arcibiskupa Jána z Jenštejna. Ako spovedník kráľovnej stal sa obeťou spovedného tajomstva a boja za práva Cirkvi voči českému kráľovi Václavovi IV., na ktorého rozkaz hodili ho do Vltavy 20. marca 1393. Po dlhom uctievaní, ako mučeník bol kanonizovaný roku 1729. Pochovaný je v dóme sv. Víta v Prahe na Hradčanoch. Jeho úcta u nás je veľmi rozšírená; je patrónom rožňavského biskupstva a spišského seminára.

Sv. Ubald bol biskupom vlastného rodiska, mesta Gubbio (Taliansko). Bol skvelým vzorom apoštolskej jednoduchosti, pastierskej starostlivosti a životnej svätosti. Zomrel r. 1160, pochovaný je v svojom biskupskom sídle; jeho telo je až podnes neporušené.

Omša o sv. Jánovi Nepomuckom prízvukuje jeho mlčanlivosť (intr., ofert., kom.) a pevnosť charakteru (evanj.).

INTROIT (Sir 51, 30)

Dedit mihi Dóminus linguam mercédem meam: et in ipsa laudábo eum. (Allelúja, allelúja.) *(Ps 38, 2)* Dixi: Custódiam vias meas, ut non delínquam in lingua mea. ℣. Glória Patri.

Pán mi dal jazyk za odmenu, ním ho budem chváliť. (Aleluja, aleluja.) *(Ž 38, 2)* Zaumienil som si: Budem svoje cesty striezť, aby som sa neprevinil svojím jazykom. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui ob invíctum beáti Joánnis sacramentále silén-tium nova Ecclésiam tuam martýrii coróna decorásti: da; ut, ejus exémplo et intercessióne, ori nostro custódiam ponéntes, beátis, qui lingua non sunt lapsi, annumerémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum. Qui tecum.

Bože, ktorý pre neporušenú sviatostnú mlčanlivosť blahoslaveného Jána Cirkev svoju ozdobil si novou korunou mučeníctva: daj; aby podľa jeho príkladu a na jeho prihovorenie striehli sme svoje ústa, a tak boli sme pripočítaní k blahoslaveným, ktorí nepochybili jazykom. Skrze Pána nášho.

Druhá *orácia:* spomienka svätého Ubalda:

Auxílium tuum nobis, Dómine, quæsumus, placátus impénde: et intercessióne beáti Ubáldi Confessóris tui, atque Pontíficis contra omnes diáboli nequítias déxteram super nos tuæ propitiatiónis exténde. Per Dóminum nostrum.

Pomoc svoju, Pane, prosíme, usmierený nám poskytni: a na prihovorenie blahoslaveného Ubalda, svojho Vyznávača a Veľkňaza, vystri nad nami pravicu milosrdenstva svojho proti všetkým zlobám diabolským. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Sir 21, 26-31)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Stultus a fenéstra respíciet in domum: vir autem erudítus foris stabit. Stultítia hóminis auscultáre per óstium: et prudens gravábitur contumélia. Lábia imprudéntium stulta narrábunt: verba

Čítanie z knihy Múdrosti. - Pochabý človek cez okno nazerá do domu, no kto je vychovaný, ostane vonku stáť. Pochabosťou je načúvať pri dverách, lebo múdreho by to trápilo, ak niekoho hania. Pery nemúdrych rady hovo-

autem prudéntium statéra ponderabúntur. In ore fatuórum cor illórum: et in corde sapiéntium os illórum. Dum maledícit ímpius diábolum, maledícit ipse ánimam suam. Susúrro coinquinábit ánimam suam, et in ómnibus odiétur: et, qui cum eo mánserit, odiósus erit: tácitus et sensátus honorábitur.

ria o sprostých veciach, kým múdri na vážky kladú svoje slová. Pochabí na ústach nosia svoje srdce, no múdri majú zase v srdci svoje ústa. Keď bezbožník zlorečí svojmu protivníkovi, ako by zlorečil sebe samému. Klebetár seba samého špiní, všetci ho nenávidia: nenávidený je (aj ten), kto s ním spolu drží: len mlčanlivý a múdry muž získa si úctu.

GRADUÁL (Prís 11, 13)

Qui ámbulat fraudulénter, revélat arcána: qui autem fidélis est ánimi, celat. ℣. *(Ps 14, 1 et 3)* Dómine, quis habitábit in tabernáculo tuo, aut quis requiéscet in monte sancto tuo? Qui non egit dolum in lingua sua: nec fecit próximo suo malum.

Kto chodí ľstivo, odkrýva tajnosti, ale kto je verného ducha, zakrýva ich. ℣. *(Ž 14, 1 a 3)* Pane, kto sa zdržiavať bude v tvojom stane, na vrchu tvojom svätom ktože bude prebývať? Kto neutŕha svojím jazykom, kto svojmu bližnému neurobí zle.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Eccli 25, 11)* Beátus, qui lingua sua non est lapsus, et qui non servívit indígnis se. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Sir 25, 11)* Blahoslavený, kto nezhrešil jazykom a kto neslúžil nehodným seba. Aleluja, aleluja.

Po Septuagézime miesto *aleluje* s veršom:

TRAKTUS (Jak 1, 26, 3, 2 a 7-8)

Si quis putat se religiósum esse, non refrénans linguam suam, sed sedúcens cor suum, hujus vana est religio. ℣. Si quis in verbo non offéndit, hic perféctus est vir. ℣. Omnis enim natúra bestiárum domántur, et dómita sunt a natúra humána: linguam autem nullus hóminum domáre potest.

Ak si niekto myslí, že je bohabojný, a nevie si jazyk držať na uzde, klame sám seba a všetka jeho bohabojnosť je daromná. ℣. Kto sa neprehrešuje v reči, je dokonalý muž. ℣. Ľudské pokolenie krotilo a skrotí divú prirodzenosť každej zveri, ale jazyk nikto z ľudí nemôže skrotiť.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Eccli 25, 11)* Beátus, qui lingua sua non est lapsus, et qui non servívit indígnis se. Allelúja. ℣. *(Prov 10, 31)* Lingua pravórum períbit: lingua autem sapiéntium est sánitas. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Sir 25, 11)* Blahoslavený, kto nezhrešil jazykom a kto neslúžil nehodným seba. Aleluja. ℣. *(Prís 10, 31)* Jazyk zlomyseľných zahynie, ale jazyk múdrych ostane zdravý. Aleluja.

EVANJELIUM *(Cum audísset)* z druhej nedele adventnej, str. 67.

OFERTÓRIUM (Sir 42, 1)

Non dúplices sermónem de revelatióne sermónis abscónditi, et eris vere sine confusióne: et invénies grátiam in conspéctu ómnium hóminum. (Allelúja).

Neprekrúcaj reč a nevyjavuj skrytú reč, a nebudeš sa mať vskutku prečo hanbiť, nájdeš lásku u všetkých ľudí. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Hæc tua, Dómine, sacra mystéria illum in nobis, quæsumus, ignem accéndant: quo ínclytus Martyr et Sacérdos tuus Joánnes, ea peragéndo, flagrábat. Per Dóminum.

Tieto tvoje sväté tajomstvá, prosíme, Pane, nech v nás zapália onen oheň: ktorým pri ich vykonávaní horel slávny Mučeník a Kňaz tvoj Ján. Skrze Pána.

Druhá *sekréta* o sv. Ubaldovi z omše vyznavača biskupa *Státuit*, str. 45*.

KOMÚNIA (Iz 6, 6-7)

Volávit ad me unus de Séraphim: et in manu ejus cálculus, quem túlerat de altári, et tétigit os meum. (Allelúja).

Priletel ku mne jeden zo Serafov, v ruke mal ohnivú hlaveň, ktorú vzal s oltára a dotkol sa mojich úst. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Fragilitátem nostram, Dómine, cæléstis hæc mensa fórtium pane confírmet: qui beáti Mártyris et Sacerdótis tui Joánnis tentátam contra honórem sacraménti con-

Krehkosť našu, Pane, nech chlebom silných posilní tento nebeský stôl: ktorý ustavične živil k víťazstvu blahoslaveného Mučeníka a Kňaza tvojho Jána, pokúšaného

stántiam, júgiter áluit ad victóriam. Per Dóminum.

proti zachovaniu sviatostnej vážnosti. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkom.* o sv. Ubaldovi z omše vyznavača biskupa *Státuit*, str. 45*.

Sv. Paschála Baylonského

vyznavača 17. mája

Dvoj. - Rúcho biele.

Láska k Eucharistii. - Pochádzal zo španielskej provincie Aragónie, kde sa narodil r. 1540. Ako františkánsky laický brat bol veľkým ctiteľom najsv. Sviatosti Oltárnej (orácia), preto ho Lev XIII. ustanovil za patróna eucharistických spolkov a diel. Zomrel r. 1592 vo Villareáli pri Valencii v Španielsku; tam je aj pochovaný.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Paschálem Confessórem tuum mirífica erga Córporis et Sánguinis tui sacra mystéria dilectióne decorásti: concéde propítius; ut, quam ille ex hoc divíno convívio spíritus percépit pinguédinem, eámdem et nos percípere mereámur: Qui vivis.

Bože, ktorý blahoslaveného Paschála, Vyznavača svojho, vyznačil si podivnou láskou k svätým tajomstvám Tela a Krvi svojej: udeľ milostivo, aby túže plnosť ducha, ktorú on čerpal z tejto božskej hostiny, zaslúžili sme si aj my čerpať: Ktorý žiješ a kráľuješ v jednote Ducha.

Sv. Venancia

mučeníka 18. mája

Dvoj. - Rúcho červené.

Aj ja zvládnem to, čo zvládol Venancius. - Ako pätnásťročného mladíka sťali ho okolo r. 250 pre svedectvo o Kristovi v meste Kameríno v strednom Taliansku. Tu, vo vlastnom kostole, uctievajú jeho pozostatky.

OMŠA mučeníka v čase veľkonočnom *Protexísti*, str. 36*, alebo mimo čas veľkonočného omša mučeníka *In virtúte*, str. 17*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui hunc diem beáti Venántii Mártyris tui triúmpho consecrásti: exaúdi preces pópuli tui, et præsta: ut cui ejus mérita venerámur,

Bože, ktorý tento deň posvätil si víťazstvom blahoslaveného Venancia: vyslyš prosby ľudu svojho a dopraj; aby my, ktorí uctievame je-

fídei constántiam imitémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit.

ho zásluhy, nasledovali sme jeho vytrvanlivosť vo viere. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

SEKRÉTA

Hanc oblatiónem, omnípotens Deus, beáti Venántii mérita tibi reddant accéptam: ut ipsíus subsídiis adjúti, glóriæ ejus consórtes efficiámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Túto obetu, všemohúci Bože, nech zásluhy blahoslaveného Venancia učinia milou tebe: aby my, podporovaní jeho prispením, stali sme sa účastnými na jeho sláve. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Súmpsimus, Dómine, ætérnæ vitæ sacraménta, te humíliter deprecántes: ut beáto Venántio Mártyre tuo pro nobis deprecánte, véniam nobis concílient, et grátiam. Per Dóminum.

Prijali sme, Pane, sviatosti večného života, pokorne prosiaci teba: aby pre blahoslaveného Venancia, Mučeníka tvojho, prihovárajúceho sa za nás, získaly nám odpustenie a milosť. Skrze Pána.

Sv. Petra Celestína

pápeža a vyznavača 19. mája

Spomienka sv. Pudenciány, panny

Dvoj. - Rúcho biele.

Stať sa malým pre Krista! - Petra Murrone, pustovníka, zakladateľa pustovníckej rehole celestínov, zvolili po smrti Mikuláša IV. r. 1292 ako sedemdesiatdeväťročného starca za pápeža ako Celestína V. Po polročnom panovaní vzdal sa tejto hodnosti. Zomrel v pustovníckej chudobe a samote r. 1296. Hrob má v Akvile (Taliansko) v kostole P. Márie di Collemaggio.
Sv. Pudenciána, sestra sv. Praxedy (sviatok 21. júla) a údajne dcéra senátora Pudensa, má veľké zásluhy na rozšírení kresťanstva v Ríme. Pochovaná bola najprv v hrobe svojho otca Pudensa v katakombách Priscily. V Ríme má slávny štáciový chrám (v utorok tretieho týždňa Veľkého pôstu).

OMŠA pápeža *Si díligis me*, str. 6*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Petrum Cælestínum ad summi Pontificátus ápicem sublimásti, quique illum humilitáti postpónere docuísti: concéde

Bože, ktorý blahoslaveného Petra Celestína vyzdvihol si na najvyšší vrchol Veľkňazstva a učil si ho tento vrchol ceniť si menej než pokoru:

propítius, ut ejus exémplo, cuncta mundi despícere, et ad promíssa humílibus prǽmia pervenire felíciter mereámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

udeľ milostivo, aby podľa jeho príkladu pohŕdali sme všetkým svetským a zaslúžili sme si šťastlivo dôjsť k odplate, sľúbenej pokorným. Skrze Pána.

Spomienka (orácia, sekréta, postkom.) sv. Pudenciány z omše *Dilexísti*, str. 69*.

Sv. Bernardína Sienského

vyznavača 20. mája

Polodvoj. - Rúcho biele.

Na meno Ježiš skláňa sa každé koleno. - Chýrečný kazateľ z rehole sv. Františka a horlivý šíriteľ úcty mena Ježišovho. Zomrel r. 1444 v Akvile; tu vo vlastnom kostole odpočívajú jeho ostatky.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Dómine Jesu, qui beáto Bernardíno Confessóri tuo exímium sancti nóminis tui amórem tribuísti: ejus, quǽsumus, méritis et intercessióne, spíritum nobis tuæ dilectiónis benígnus infúnde: Qui vivis.

Pane Ježišu, ktorý blahoslavenému Bernardínovi, Vyznavačovi svojmu, udelil si obzvláštnu lásku k svojmu svätému menu: prosíme, pre jeho zásluhy a prihovorenie vlej nám dobrotivo ducha lásky svojej: Ktorý žiješ.

V čase veľkonočnom 2. *orácia* o blahosl. P. Márii *(Concéde)*, 3. proti prenasledovateľom Cirkvi *(Ecclésiae)* alebo za pápeža *(Deus, ómnium fidélium)*, Doplnk. modl. VI., str. 550.
Mimo veľkonočného času 2. *orácia* za orodovanie svätých *(A cunctis)*, 3. ľubovoľná, Doplnk. modl. III., str. 547.

EVANJELIUM *(Ecce, nos reliquimus)*, str. 61*.

Sv. Gregora VII.

pápeža a vyznavača 25. mája

Spomienka sv. Urbana I., pápeža a mučeníka

Dvoj. - Rúcho biele.

Miloval spravodlivosť a nenávidel nepravosť. - Hildebrand, benediktínsky mních z Cluny, radca piatich pápežov, aj sám bol vyvolený za pápeža po smrti Alexandra II. Bojoval proti simonii a laickej investitúre ako aj iným nerestiam svojej doby. Najväčší reformátor cirkevnej disciplíny. Prenasledovaný nemeckým kráľom Henrichom IV., zomrel v Salerne r. 1085. Jeho po-

sledné slová boly: „Miloval som spravodlivosť a nenávidel nepravosť, preto musím zomrieť vo vyhnanstve." Pochovaný je v salernskom dóme.
Pápež sv. Urban I. (222-230), pôvodom Riman, mučeníctvom potvrdil svoju oddanosť Kristovi.
OMŠA pápeža *Si díligis me*, str. 6*, okrem:

ORÁCIA

Deus in te speántium fortitúdo, qui beátum Gregórium Confessórem tuum, atque Pontíficem, pro tuénda Ecclésiæ libertáte, virtúte constántiæ roborásti: da nobis, ejus exémplo et intercessióne, ómnia adversántia fórtiter superáre. Per Dóminum.

Bože, sila dúfajúcich v teba, ktorý blahoslaveného Gregora, svojho Vyznavača a Veľkňaza, posilnil si čnosťou vytrvanlivosti na ochranu slobody Cirkvi: daj nám pre jeho príklad a prihovorenie udatne premáhať všetky protivenstvá. Skrze Pána.

Spomienka sv. Urbana z omše *Si díligis me* (orácia na druhom mieste), str. 6*.

Sv. Filipa Neri

vyznavača 26. mája

Spomienka sv. Eleutéra, pápeža a mučeníka

Dvoj. - Rúcho biele.

Srdce rozšírené pre lásku Kristovu. - Apoštol Ríma, pochádzajúci z Florencie (nar. r. 1515). Založil oratórium pre výchovu mládeže, z ktorého vznikla kongregácia oratoriánov. Zomrel r. 1595; pochovaný je v kostole P. Márie in Vallicella v Ríme.
Sv. Eleutéra, pápeža (175-189), Cirkev pripočítala k mučeníkom, hoci neumrel násilnou smrťou. Korunu mučenícku získal pre mnohé príkoria, ktoré vypĺňovaly jeho život.

INTROIT (Rim 5, 5)

Cáritas Dei diffúsa est in córdibus nostris per inhabitántem Spíritum ejus in nobis. (Allelúja, allelúja.) *(Ps 102, 1)* Bénedic, ánima mea, Dómino: et ómnia, quæ intra me sunt, nómini sancto ejus. ℣. Glória Patri.

Láska Božia je vyliata v našich srdciach skrze jeho Ducha, ktorý prebýva v nás. (Aleluja, aleluja.) *(Ž 102, 1)* Dobroreč, duša moja, Pánovi a celé moje vnútro menu jeho svätému. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui beátum Philíppum Confessórem tuum Sanctórum tuórum glória

Bože, ktorý blahoslaveného Filipa, Vyznavača svojho, povýšil si slávou Svätých

sublimásti: concéde propítius; ut cujus solemnitáte lætámur, ejus virtútum proficiámus exémplo. Per Dóminum nostrum.

svojich: udeľ milostivo; aby prospievali sme príkladom čností toho, z ktorého slávnosti sa tešíme. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Spomienka sv. Eleutéra, pápeža a mučen., z omše pápežov *Si diligis me*, str. 6*.

LEKCIA *(Optávi)* zo sviatku sv. Tomáša Akv., 7. marca, str. 860.

GRADUÁL (Ž 33, 12 a 6)

Veníte, fílii, audíte me: timórem Dómini docébo vos. ℣. Accédite ad eum, et illumináminí: et fácies vestræ non confundéntur.

Poďteže, deti, čujte ma, naučím vás bázni Pánovej. ℣. Pristúpte k nemu, aby ste ho obveselili, a vaše tváre nech sa nečerveňajú.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Thren 1, 13)* De excélso misit ignem in óssibus meis, et erudívit me. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Nár 1, 13)* S výsosti soslal oheň do mojich údov a poučil ma. Aleluja.

Vo veľkonočnom čase:

Allelúja, allelúja. ℣. *(Thren 1, 13)* De excélso misit ignem in óssibus meis, et erudívit me. Allelúja. ℣. *(Ps 38, 4)* Concáluit cor meum intra me: et in meditatióne mea exardéscet ignis. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Nár 1, 13)* S výsosti soslal oheň do mojich údov a poučil ma. Aleluja. ℣. *(Ž 38, 4)* Vzplanulo vo mne moje srdce; pokým som uvažoval, roznietil sa oheň. Aleluja.

EVANJELIUM *(Sint lumbi vestri)*, str. 55*.

OFERTÓRIUM (Ž 118, 32)

Viam mandatórum tuórum cucúrri, cum dilatásti cor meum. (Allelúja.)

Pobežím cestou tvojich prikazov, keď srdce moje rozšíriš. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Sacrifíciis præséntibus, quæsumus, Dómine, inténde placátus: et præsta; ut illo nos igne Spíritus Sanctus inflámmet, quo beáti Philíppi cor mirabíliter penetrávit. Per Dóminum.... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Na prítomné obety, prosíme, Pane, usmierený shliadni: a dopraj; aby nás Duch Svätý rozpálil oným ohňom, ktorým podivne prenikol srdce blahoslaveného Filipa. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha Svätého.

Spomienka sv. Eleutéra, pápeža a mučeníka, z omše pápežov *Si díligis me* na strane 9*.

KOMÚNIA (Ž 83, 3)

Cor meum, et caro mea exsultavérunt in Deum vivum. (Allelúja.)

Srdce moje a telo moje jasajú v ústrety Bohu živému. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Cæléstibus, Dómine, pasti delíciis, quæsumus: ut beáti Philíppi Confessóris tui méritis et imitatióne, semper éadem, per quæ veráciter vívimus, appetámus. Per Dóminum nostrum.

Nebeskými rozkošami nasýtení, Pane, prosíme: aby pre zásluhy a nasledovanie blahoslaveného Filipa, Vyznavača tvojho, vždy túžili sme po tom, čím opravdivo žijeme. Skrze Pána.

Spomienka sv. Eleutéra, pápeža a mučeníka, z omše pápežov *Si díligis me* na strane 10*.

Sv. Bédu Ctihodného

vyznavača a učiteľa Cirkvi — 27. mája

Spomienka sv. Jána I., pápeža a mučeníka

Dvoj. - Rúcho biele.

Učiteľ Písma. - Anglický benediktín, ktorý od siedmeho roku žil v kláštore vo Wearmuth (Anglicko). Bédove spisy ešte za jeho života čítali v kostoloch. Dostal prímeno „Venerabilis" (Ctihodný). Zomrel roku 735 v Durhame v Anglicku, kde je aj pochovaný.

OMŠA učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui Ecclésiam tuam beáti Bedæ Confessóris tui atque Doctóris eruditióne clarificas: concéde propítius fámulis tuis; ejus semper illustrári sapiéntia et méritis adjuvári. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum. Qui tecum vivit et regnat.

Bože, ktorý Cirkev svoju preslavuješ učenosťou blahoslaveného Bédu, svojho Vyznavača a Učiteľa: udeľ milostivo služobníkom svojim; aby ich jeho múdrosť vždy osvecovala a jeho zásluhy im pomáhaly. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

Spomienka (oráda, sekréta, postkomúnia) sv. Jána I. z omše pápežov *Si díligis me*, strana 6*.

Sv. Augustína

biskupa a vyznavača 28. mája

Dvoj. - Rúcho biele.

Prihovára sa u Boha za návrat anglikánov do Cirkvi svätej. Gregor Veľký ho poslal ako benediktínskeho opáta r. 597 s tridsiatimi deviatimi mníchmi do Anglicka hlásať evanjelium. Pokrstil kráľa Ethelberta z Kentu aj s poddanými. Založil arcibiskupstvo v opátstve Canterbury. Je patrónom Anglicka. Zomrel r. 604. Pochovaný je v kláštore sv. Petra v Canterbury.

OMŠA vyznavača biskupa *Sacerdótes*, str. 45*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui Anglórum gentes, prædicatióne et miráculis beáti Augustíni Confessóris tui atque Pontíficis, veræ fídei luce illustráre dignátus es: concéde; ut, ipso interveniénte, errántium corda ad veritátis tuæ rédeant unitátem, et nos in tua simus voluntáte concórdes. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý národy Anglicka kázaním a zázrakmi blahoslaveného Augustína, svojho Vyznavača a Veľkňaza, ráčil si osvietiť svetlom pravej viery: udeľ; aby na jeho prihovorenie srdcia blúdiacich navrátily sa k jednote pravdy tvojej a my v tvojej vôli aby boli sme jednomyseľní. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (1 Sol 2, 2-9)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Thessalonicénses. - Fratres: Fidúciam habúimus in Deo nostro loqui ad vos Evangélium Dei in multa sollicitúdine. Exhortátio enim nostra non de erróre, neque de immundítia, neque in dolo, sed sicut probáti sumus a Deo, ut crederétur nobis Evangélium: ita lóquimur, non quasi homínibus placéntes, sed Deo, qui probat corda nostra. Neque enim aliquándo fúimus in sermóne adulatiónis, sicut scitis: neque in occasióne avarítiæ: Deus testis est: nec quæréntes ab homínibus

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Solúnčanom. - Bratia! Odvážili sme sa zvestovať vám Božiu blahozvesť, čo aj za veľkých ťažkostí. Naše napomenutie neplynie z nijakých bludných, alebo nepoctivých, alebo úkladných pohnútok, ale hovoríme tak, ako nás Boh uznal za hodných a poveril (hlásať) blahozvesť. Nie teda, aby sme sa zapáčili ľuďom, ale Bohu, ktorý skúma naše srdcia. Ako viete, ani sme sa nikdy nikomu rečami nezaliečali, ani nás (nepodnecovala), Boh je svedok, skrytá ziskuchtivosť, ani sme nehľa-

glóriam, neque a vobis, neque ab áliis; cum possémus vobis óneri esse ut Christi Apóstoli: sed facti sumus párvuli in médio vestrum, tamquam si nutrix fóveat fílios suos. Ita desideréntes vos, cúpide volebámus trádere vobis non solum Evangélium Dei, sed étiam ánimas nostras; quóniam caríssimi nobis facti estis. Mémores enim estis, fratres, labóris nostri, et fatigatiónis: nocte ac die operántes, ne quem vestrum gravarémus, prædicávimus in vobis Evangélium Dei.

dali ľudskú slávu, či už u vás, a či u iných. Mohli sme medzi vami zaváži, veď sme Kristovi poslovia, ale boli sme k vám blahovoľní, ako keď matka pridája a láska vlastné dietky. Boli sme vám natoľko naklonení, že by sme vám boli dali nielen blahozvesť Božiu, ale i vlastný život, lebo tak sme si vás zamilovali. Zaiste sa pamätáte, bratia, na naše trudné práce a námahy: vo dne v noci sme pracovali, len aby sme nikomu z vás neboli na ťarchu, a tak sme vám hlásali blahozvesť Božiu.

EVANJELIUM *(Designdvit)* zo sviatku sv. Marka, 25. apr., str. 902.

SEKRÉTA

Sacrifícium tibi offérimus, Dómine, in solemnitáte beáti Augustíni Pontíficis et Confessóris tui, humíliter deprecántes: ut oves, quæ periérunt, ad unum ovíle revérsæ, hoc salutári pábulo nutriántur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Prinášame tebe, Pane, obetu na sviatok blahoslaveného Augustína, Veľkňaza a Vyznavača tvojho, pokorne prosiac: aby ovečky, ktoré zablúdily, keď vrátia sa do jedného ovčínca, živil tento spasiteľný pokrm. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý.

POSTKOMÚNIA

Hóstia salutári refécti: te, Dómine, súpplices exorámus, ut éadem, beáti Augustíni interveniénte suffrágio, in omni loco nómini tuo júgiter immolétur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus.

Občerstvení spasiteľnou obetou: teba, Pane, snažne vzývame; aby ona na prihovorenie blahoslaveného Augustína na každom mieste prinášala sa neustále menu tvojmu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh.

Sv. Márie Magdalény z Pazzis

panny 29. mája

Polodvoj. - Rúcho biele.

Trpieť, nie zomrieť! - Narodila sa vo Florencii r. 1566 z poprednej rodiny. Vstúpila do kláštora tamojších karmelitánok, kde žila tvrdým, Kristovi celkom oddaným životom a venovala sa službe bližných. Zomrela r. 1607, pochovali ju v kostole kláštora, v ktorom žila.

OMŠA panny *Dilexísti*, str. 69*, okrem:

ORÁCIA

Deus, virginitátis amátor, qui beátam Maríam Magdalénam Vírginem, tuo amóre succénsam, cæléstibus donis decorásti: da, ut quam festíva celebritáte venerámur, puritáte, et caritáte imitémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, milovník panenstva, ktorý blahoslavenú Máriu Magdalénu, Pannu, zanietenú láskou ku tebe, okrášlil si nebeskými darmi: daj, aby tú, ktorú uctievame sviatočnou slávnosťou, nasledovali sme v čistote a láske. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Félixa I.

pápeža a mučeníka 30. mája

Jednod. - Rúcho červené.

Kristus ho ustanovil nad národy a nad kráľovstvá. - Panoval 269-274, zakúsil mnohé utrpenia, ale nezomrel smrťou mučeníka. Cirkev mu však právom priznala korunu mučenícku.

OMŠA pápežov *Si díligis me*, str. 6*.

Druhá a 3. *orácia* v čase veľkonočnom (Doplnk. modl. VI.), str. 550, alebo cez rok (Doplnk. modl. III.), str. 547.

Sv. Angely Merici

panny 31. mája

Spomienka sv. Petronily, panny

Dvoj. - Rúcho biele.

Žila anjelským životom. - Pochádzala z Desenzano (pri jazere Garda v severnom Taliansku), narodila sa r. 1474. V Brescii založila rehoľu uršuliniek pre výchovu dievčat. Boh ju vyznačoval mimoriadnymi milosťami. Umrela r. 1540 a pochovaná je v Brescii v kostole sv. Afry.
Sv. Petronila po mnohých utrpeniach zomrela ticho v Pánu na konci prvého storočia; pochovali ju blízko hrobu sv. Petra vo Vatikáne.

OMŠA panny *Dilexísti*, str. 69*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui novum per beátam Angelam sacrárum vírginum collégium in Ecclésia tua floréscere voluísti: da nobis ejus intercessióne angélicis móribus vívere; ut terrénis ómnibus abdicátis, gaúdiis pérfrui mereámur ætérnis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý si chcel, aby skrze blahoslavenú Angelu v Cirkvi tvojej vypučila nová spoločnosť zasvätených panien: daj nám na jej prihovorenie anjelskými mravmi žiť; aby po odrieknutí sa všetkého zemského zaslúžili sme si požívať večné radosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Spomienka sv. Petronily, str. 69*.

SEKRÉTA

Hóstia, Dómine, quam tibi beátæ Angelæ memóriam recoléntes offérimus, et nostræ pravitátis véniam impléret, et grátiæ tuæ nobis dona concíliet. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Obeta, Pane, ktorú prinášame tebe, oslavujúc pamiatku blahoslavenej Angely, nech nám jednak vyprosí odpustenie našej zloby, jednak získa dary milosti tvojej. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Spomienka sv. Petronily, str. 72*.

POSTKOMÚNIA

Cælésti alimónia refécti, súpplices te, Dómine, deprecámur: ut beátæ Angelæ précibus et exémplo, ab omni labe mundáti et córpore tibi placeámus, et mente. Per Dóminum nostrum.

Nebeským pokrmom občerstvení, teba, Pane, pokorne prosíme: aby na prímluvy a príkladom blahoslavenej Angely, očistení od každej škvrny, ľúbili sme sa tebe aj telom aj mysľou. Skrze Pána.

Spomienka sv. Petronily, str. 73*.

Sv. Marcelína, Petra a Erazma biskupa mučeníkov

2. júna

Jednod. - Rúcho červené.

Terajšie utrpenia nie sú rovné večnej sláve. - Sv. Marcelín, rímsky kňaz, vytrpel mučeníctvo spolu so sv. Petrom exorcistom asi r. 303. Obidvaja sú pojatí do omšového kánonu (po konsekrácii). Majú aj vlastný štáciový chrám (v sobotu druhého týždňa vo Veľkom pôste). Ich telá pôvodne boly uložené v krypte sv. Tiburcia v Ríme; telo sv. Marcelína teraz je uložené v benediktínskom opátstve Seligenstadt pri Mohuči. - Sv. Erazmus, biskup

v Kampánii (Taliansko), po pretrpení viacnásobného mučenia ostal nažive. Odpočíva v Gaëte (Taliansko) a patrí k štrnástim sv. pomocníkom.

OMŠA mimo veľkonočného času:

INTROIT (Ž 33, 18)

Clamavérunt justi, et Dóminus exaudívit eos: et ex ómnibus tribulatiónibus eórum liberávit eos. *(Ps ib. 2)* Benedícam Dóminum in omni témpore: semper laus ejus in ore meo. ℣. Glória Patri.

Spravodliví volali, a vyslyšal ich Pán a vytrhol ich zo všetkých ich tiesní. *(Ž tž. 2)* Pánovi dobrorečiť budem v každom čase, vždy jeho chvála v mojich ústach. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo.

ORÁCIA

Deus, qui nos ánnua beatórum Mártyrum tuórum Marcellíni, Petri, atque Erásmi solemnitáte lætíficas: præsta, quæsumus, ut quorum gaudémus méritis, accendámur exémplis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý nás obšťastňuješ výročnou slávnosťou svojich blahoslavených Mučeníkov Marcelína, Petra a Erazma: dopraj, prosíme, aby zapálily nás príklady tých, z ktorých sa radujeme. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a 3. *orácia, sekréta, postkomúnia* (Doplnk. modl. III.), str. 547.

LEKCIA (Rim 8, 18-23)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Fratres: Exístimo, quod non sunt condígnæ passiónes hujus témporis ad futúram glóriam, quæ revelábitur in nobis. Nam exspectátio creatúræ revelatiónem filiórum Dei exspéctat. Vanitáti enim creatúra subjécta est non volens, sed propter eum, qui subjécit eam in spe: quia et ipsa creatúra liberábitur a servitúte corruptiónis, in libertátem glóriæ filiórum Dei. Scimus enim, quod omnis creatúra ingemíscit, et pár-

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Bratia, súdim však, že utrpenia terajšieho času nie sú rovné sláve, v ktorej sa máme zjaviť. A všetko stvorenie s dychtivou túžbou očakáva toto zjavenie sa synov Božích. Lebo stvorenie bolo podrobené ničomnej márnosti nie dobrovoľne, ale vôľou toho, ktorý ho podrobil v nádeji, že aj samo stvorenie bude vyslobodené z otroctva skazy (a bude mať účasť) na slobodnej sláve dietok Božích. A vieme, že všetko stvorenie

turit usque adhuc. Non solum autem illa, sed et nos ipsi primítias spíritus habéntes: et ipsi intra nos gémimus, adoptiónem filiórum Dei exspectántes, redemptiónem córporis nostri: in Christo Jesu, Dómino nostro.

spoločne vzdychá a spoločne sa svíja v bolestiach až dosiaľ. A nielen ono, ale aj my sami, ktorí máme prvotiny Ducha, aj my sami v sebe steneme a očakávame synovstvo Božie i vykúpenie svojho tela: v Kristu Ježišovi, Pánovi našom.

GRADUÁL (Ž 33, 18-19)

Clamavérunt justi, et Dóminus exaudívit eos: et ex ómnibus tribulatiónibus eórum liberávit eos. ℣. Juxta est Dóminus his, qui tribuláto sunt corde: et húmiles spíritu salvábit.

Spravodliví volali, a vyslyšal ich Pán a vytrhol ich zo všetkých ich tiesní. ℣. Pán blízko je tým, ktorí sú skrúšeného srdca a zachraňuje tých, ktorí zlomení sú na duchu.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Jo 15, 16)* Ego vos elégi de mundo: ut eátis, et fructum afferátis, et fructus vester máneat. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Jn 15, 16)* Ja som si vás vyvolil zo sveta, aby ste šli a ovocie prinášali a vaše ovocie aby ostalo. Aleluja.

EVANJELIUM *(Cum audiéritis)*, str. 27*.

OFERTÓRIUM (Ž 31, 11)

Lætámini in Dómino, et exsultáte, justi: et gloriámini, omnes recti corde.

Radujte sa, spravodliví, v Pánovi a tešte sa a všetci priami srdcom, plesajte!

SEKRÉTA

Hæc hóstia, quæsumus, Dómine, quam sanctórum Mártyrum tuórum natalítia recenséntes offérimus: et víncula nostræ pravitátis absólvat, et tuæ nobis misericórdiæ dona concíliet. Per Dóminum nostrum.

Táto obeta, prosíme, Pane, ktorú prinášame pri spomienke na narodeniny tvojich svätých Mučeníkov: nech jednak rozviaže putá našej zloby, jednak nám získa dary milosrdenstva tvojho. Skrze Pána nášho.

KOMÚNIA (Múd 3, 1, 2 a 3)

Justórum ánimæ in manu Dei sunt, et non tanget illos

Duše spravodlivých sú v rukách Božích a nedotkne sa

torméntum malítiæ: visi sunt óculis insipiéntium mori, illi autem sunt in pace.

ich mučidlo zloby. Očiam pochábľov sa zdalo, že zomierajú, ale oni sú v pokoji.

POSTKOMÚNIA

Sacro múnere satiáti, súpplices te, Dómine, deprecámur: ut, quod débitæ servitútis celebrámus offício, salvatiónis tuæ sentiámus augméntum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Nasýtení svätým darom, teba, Pane, pokorne vzývame: aby to, čo slávime službou povinnej podriadenosti, pocítili sme ako rozmnoženie tvojej spasiteľnej milosti. Skrze Pána nášho.

Vo veľkonočnom čase OMŠA mučeníkov *Sancti tui*, str. 39*. *Orácie* a *lekcia* z predošlej omše. 2. a 3. *orácia*, predpísané pre veľkonočný čas (Doplnk. modl. VI.), str. 550.

Po *lekcii* miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Jo 15, 16)* Ego vos elégi de mundo, ut eátis, et fructum afferátis; et fructus vester máneat. Allelúja. ℣. *(Ps 115, 15)* Pretiósa in conspéctu Dómini mors Sanctórum ejus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Jn 15, 16)* Ja som si vás vyvolil zo sveta, aby ste šli a ovocie prinášali a vaše ovocie aby ostalo. Aleluja. ℣. *(Ž 115, 15)* Vzácna je v očiach Pánových smrť jeho svätých. Aleluja.

Sv. Františka Caracciolo

vyznavača — 4. júna

Dvoj. - Rúcho biele.

Modlitba a pokánie. - Zakladateľ „Menších rehoľných bratov", ktorí sa štvrtým sľubom zaviazali, že sa nebudú uchádzať o hodnosti. Horlivo sa staral o večné spasenie väzňov v Neapoli. Zomrel štyriadvadsaťročný r. 1608 v Agnone (Taliansko). Jeho telo odpočíva vo Veľkom chráme P. Márie v Neapoli.

INTROIT (Ž 21, 15; 68, 10)

Factum est cor meum tamquam cera liquéscens in médio ventris mei: quóniam zelus domus tuæ comédit me. (Allelúja, allelúja.) *(Ps 72, 1)* Quam bonus Israel Deus: his, qui recto sunt corde! ℣. Glória Patri.

Stalo sa srdce moje ako vosk, ktorý sa topí v mojich útrobách, bo spaľuje ma zápal o tvoj dom. (Aleluja, aleluja.) *(Ž 72, 1)* Aký dobrý je Boh Izraela ku tým, ktorí majú čnostné srdce! ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui beátum Francíscum, novi órdinis institútórem, orándi stúdio, et pœniténtiæ amóre decorásti: da fámulis tuis in ejus imitatióne ita profícere; ut semper oránte, et corpus in servitútem redigéntes, ad cæléstem glóriam perveníre mereántur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý blahoslaveného Františka, zakladateľa nového radu, okrášlil si horlivosťou v modlitbe a láskou k pokániu: daj služobníkom svojim nasledovaním jeho tak prospievať; žeby ustavične sa modliac a privádzajúc telo k poslušnosti, zaslúžili si dôjsť do nebeskej slávy. Skrze Pána nášho.

LEKCIA (Múd 4, 7-14)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Justus, si morte præoccupátus fúerit, in refrigério erit. Senéctus enim venerábilis est non diutúrna, neque annórum número computáta: cani autem sunt sensus hóminis, et ætas senectútis vita immaculáta. Placens Deo factus est diléctus, et vivens inter peccatóres translátus est. Raptus est, ne malítia mutáret intelléctum ejus, aut ne fíctio decíperet ánimam illíus. Fascinátio enim nugacitátis obscúrat bona, et inconstántia concupiscéntiæ transvértit sensum sine malítia. Consummátus in brevi explévit témpora multa: plácita enim erat Deo ánima illíus: propter hoc properávit edúcere illum de médio iniquitátum.

Čítanie z knihy Múdrosti. - Hoc predčasne aj umrie spravodlivý, pokoj dosiahne. Nie v dlhom veku česť je staroby a podľa počtu rokov nepočíta sa. Nie vlasy šedivé, lež umnosť človeka a život bez poškvrny meria starobu. Že Bohu ľúbo spravoval sa, Boh ho miloval a vzal ho (k sebe), aby nežil medzi hriešnikmi. By zloba nezmenila jeho myseľ, uchvátil si ho, a lesť zlá aby dušu jeho neoklamala. Bo dobro zatieňuje zloby nádhera a vášní ihra zmámi myseľ nevinnú. Čo priskoro aj (život) skončil, dlhé časy vyplnil, bo Pánu jeho duša zaľúbila sa, a preto rýchle vyviedol ho z nepravosti tej.

GRADUÁL (Ž 41, 2)

Quemádmodum desíderat cervus ad fontes aquárum:

Ako jeleň túži po bystrinách vôd, tak moja duša, Bože,

ita desíderat ánima mea ad te, Deus. ℣. *(Ps ib. 3)* Sitívit ánima mea ad Deum fortem vivum.

túži po tebe. ℣. *(Ž tž. 3)* Po Bohu žízni moja duša, živom Bohu.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 72, 26)* Defécit caro mea, et cor meum: Deus cordis mei, et pars mea Deus in ætérnum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 72, 26)* Pominie moje telo, srdce moje tiež. Skala môjho srdca a môj diel je Boh naveky. Aleluja.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 64, 5)* Beátus, quem elegísti, et assumpsísti: inhabitábit in átriis tuis. Allelúja. ℣. *(Ps 111, 9)* Dispérsit, dedit paupéribus, justítia ejus manet in sæculum sæculi. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 64, 5)* Blažený, ktorého ty vyberáš a prijímaš k sebe: prebýva v tvojich nádvoriach. Aleluja. ℣. *(Ž 111, 9)* Rozdáva, obdarúva chudobných, potrvá jeho dobročinnosť na večné veky. Aleluja.

EVANJELIUM *(Sint lumbi vestri)*, str. 55*.

OFERTÓRIUM (Ž 91, 13)

Justus ut palma florébit: sicut cedrus Líbani multiplicábitur. (Allelúja.)

Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Da nobis, clementíssime Jesu: ut præclára beáti Francísci mérita recoléntes, eódem nos, ac ille, caritátis igne succénsi, digne in circúitu sacræ hujus mensæ tuæ esse valeámus: Qui vivis et regnas.

Daj nám, najláskavejší Ježišu: aby pri spomienke na preslávne zásluhy blahoslaveného Františka, zapálení týmže ohňom lásky ako on, mohli sme dôstojne obstúpiť tento tvoj svätý stôl: Ktorý žiješ a kráľuješ.

KOMÚNIA (Ž 30, 20)

Quam magna multitúdo dulcédinis tuæ, Dómine, quam abscondísti timéntibus te! (Allelúja.)

Aká je veľká, Pane, tvoja dobrota, ktorú si zachoval tým, ktorí sa boja teba. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Sacrosáncti sacrifícii, quǽsumus, Dómine, quod hódie in solemnitáte beáti Francísci tuæ obtúlimus majestáti, grata semper in méntibus nostris memória persevéret, et fructus. Per Dóminum.

Vďačná spomienka a účinok svätosvätej obety, prosíme, Pane, ktorú dnes na sviatok blahoslaveného Františka priniesli sme velebnosti tvojej, nech vždy zotrvávajú v našich mysliach. Skrze Pána.

Sv. Bonifáca

biskupa a mučeníka 5. júna

Dvoj. - Rúcho červené.

Apoštol Nemcov. - Ako benediktínsky mních, pôvodom Angličan, podujal sa na apoštolskú prácu obrátiť nemecké kmene. R. 722 Gregor III. vysvätil ho za biskupa a r. 732 ako arcibiskupa a pápežského legáta vyslal do Nemecka. Tu pracoval neúnavne: hlásal evanjelium, naprával mravy, organizoval kňazstvo, zakladal kláštory. Na konci života ešte raz sa vybral k zatvrdnutým Frízom, aby ich obrátil; lenže oni ho s päťdesiatimi spoločníkmi zavraždili r. 754 pri Dokkume. Pochovaný je v krypte dómu vo Fulde. Biskupský sbor Nemecka schádzava sa pri jeho hrobe na ročné konferencie.

Omša prisľubuje milosť sjednotenia vo viere (intr.), zvelebuje zásluhy svätého (lekcia), pripomína jeho čnosti a obete (evanj.), ďakuje za pomoc (ofert.) a za víťazstvo, ktoré dosiahol milosťou Božou (kom.).

INTROIT (Iz 65, 19 a 23)

Exsultábo in Jerúsalem, et gaudébo in pópulo meo: et non audiétur in eo ultra vox fletus et vox clamóris. Elécti mei non laborábunt frustra, neque generábunt in conturbatióne: quia semen benedictórum Dómini est, et nepótes eórum cum eis. (Allélúja, allelúja.) *(Ps 43, 2)* Deus, aúribus nostris audívimus: patres nostri narravérunt nobis opus, quod operátus es in diébus eórum. ℣. Glória Patri et Fílio et Spirítui Sancto. Sicut erat in princípio, et nunc.

Plesať budem nad Jeruzalemom a tešiť sa svojmu ľudu a viac nebude počuť v ňom hlas plaču a hlas volania. Vyvolení moji nebudú sa nadarmo ustávať, ani nebudú rodiť ku hrôze, lebo oni sú pokolením Pána požehnaným a ich potomstvo s nimi. (Aleluja, aleluja.) *(Ž 43, 2)* Na svoje sme uši, Bože, počuli, otcovia naši rozprávali nám o diele, ktoré vykonal si za ich dní. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždycky.

ORÁCIA

Deus, qui multitúdinem populórum beáti Bonifátii Mártyris tui, atque Pontíficis zelo ad agnitiónem tui nóminis vocáre dignátus es: concéde propítius; ut cujus solémnia cólimus, étiam patrocínia sentiámus. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý horlivosťou blahoslaveného Bonifáca, svojho Mučeníka a Veľkňaza, množstvo národov ráčil si povolať k poznaniu svojho mena: udeľ milostivo; aby pocítili sme aj ochranu toho, koho sviatok slávime. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Sir 44, 1-15)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Laudémus viros gloriósos, et paréntes nostros in generatióne sua. Multam glóriam fecit Dóminus magnificéntia sua a sæculo. Dominántes in potestátibus suis, hómines magni virtúte, et prudéntia sua prædíti, nuntiántes in prophétis dignitátem prophetárum, et imperántes in præsénti pópulo, et virtúte prudéntiæ pópulis sanctíssima verba. In perítia sua requiréntes modos músicos, et narrántes cármina scripturárum. Hómines dívites in virtúte, pulchritúdinis stúdium habéntes: pacificántes in dómibus suis. Omnes isti in generatiónibus gentis suæ glóriam adépti sunt, et in diébus suis habéntur in laúdibus. Qui de illis nati sunt, reliquérunt nomen narrándi laudes eórum: et sunt, quorum non est memória: periérunt, quasi qui non fúerint: et nati sunt, quasi non nati, et fílii ipsórum cum

Čítanie z knihy Múdrosti. - Chváliť nám treba slávnych mužov, svojich otcov pre ich činy. Mnohú slávu im pripravil Pán svojou odvekou veľkodušnosťou. Jedni boli kráľmi v svojich kráľovstvách, mužovia slávni svojou udatnosťou, (iní) múdrosťou obdarovaní svojimi proroctvami zvestovali, (že mali) dôstojnosť prorockú. Stali sa vodcami národa v svojej dobe a svojou hojnou múdrosťou (predkladali) ľudu posvätnú náuku. Svojou nadanosťou sostavovali piesne a nápevy a písmom zaznačovali svoje prednášané básne. Boli medzi nimi mužovia náramne bohatí, ktorí sa usilovali o krásny život, a pokojne nažívali v svojich príbytkoch. Všetci títo dosiahli v dejinách svojho národa slávu a už za ich života dostalo sa im pochvaly. Niektorí (ich potomci) z nich zrodení zanechali po sebe (slávne) meno, aby ich chvá-

ipsis. Sed illi viri misericórdiæ sunt, quorum pietátes non defuérunt: cum sémine eórum pérmanent bona, hæréditas sancta nepótes eórum, et in testaméntis stetit semen eórum: et fílii eórum propter illos usque in ætérnum manent: semen eórum et glória eórum non derelinquétur. Córpora ipsórum in pace sepúlta sunt, et nomen eórum vivit in generatiónem et generatiónem. Sapiéntiam ipsórum narrent pópuli, et laudem eórum núntiet Ecclésia.

lu hlásali ľudia. A zase iní nemajú ani pamiatky po sebe, pominuli sa, ako by ich ani nebolo bývalo, a hoci sa zrodili, ako keby sa neboli narodili, lebo aj ich synovia (sa pominuli) s nimi spolu. (No aj) oni boli zbožní mužovia, preto ich dobré skutky neupadly v zabudnutie. Ich potomstvu zostal majetok (po nich), posvätné dedičstvo sú ich vnukovia, keďže ich potomstvo zostalo verné smluve. A tak ich synovia pre nich na veky zostanú, ani ich potomstvo, ani ich sláva nezanikne nikdy. Ich telá pochovali v pokoji, no ich slávne meno žije po večné rody. O ich múdrosti rozprávať si budú národy a ich chválu zvestovať bude shromaždenie (zbožných).

GRADUÁL (1 Pt 4, 13-14)

Communicántes Christi passiónibus gaudéte, ut in revelatióne glóriæ ejus gaudeátis exsultántes. ℣. Si exprobrámini in nómine Christi, beáti éritis, quóniam quod est honóris, glóriæ et virtútis Dei, et qui est ejus Spíritus, super vos requiéscet.

Radujte sa, že ste účastní na Kristových utrpeniach, aby ste mohli jasať a radovať sa, keď sa zjaví jeho sláva. ℣. Blahoslavení ste, keď vás hanobia pre meno Kristovo, lebo vtedy česť, sláva, sila Božia a jeho Duch spočíva na vás.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Is 66, 12)* Declinábo super eum quasi flúvium pacis, et quasi torréntem inundántem glóriam. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Iz 66, 12)* Prikloním k nemu sťa rieku pokoj a slávu sťa rozvodnený potok. Aleluja.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Is 66, 10 et 14)* Lætámini cum Jerúsalem, et exsultáte in eo omnes, qui dilígitis eum: gaudéte cum lætítia, qui in tristítia fuístis.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Iz 66, 10 a 14)* Tešte sa s Jeruzale-

rúsalem, et exsultáte in ea, omnes, qui dilígitis Dóminum. Allelúja. ℣. Vidébitis, et gaudébit cor vestrum: cognoscétur manus Dómini servis ejus. Allelúja.

mom a plesajte nad ním všetci, ktorí milujete Pána. Aleluja. ℣. Uvidíte a zaraduje sa srdce vaše; ruka Pánova dá sa poznať jeho služobníkom. Aleluja.

EVANJELIUM *(Videns Jesus)* zo sviatku Všetkých svätých, 1. nov., str. 1193.

OFERTÓRIUM (Ž 15, 7 a 8)

Benedícam Dóminum, qui tríbuit mihi intelléctum: providébam Deum in conspéctu meo semper, quóniam a dextris est mihi, ne commóvear. (Allelúja.)

Pánovi dobrorečím, že mi poradil, povždy si kladiem Pána zoči-voči a že je po pravici mojej, nezakolíšem sa. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Super has hóstias, Dómine, quæsumus, benedíctio copiósa descéndat: quæ et sanctificatiónem nostram misericórditer operétur, et de sancti Bonifátii Mártyris tui atque Pontíficis fáciat solemnitáte gaudére. Per Dóminum nostrum.

Na tieto obety, Pane, prosíme, nech sostúpi hojné požehnanie: ktoré nech milosrdne spôsobí naše posvätenie, aj dá radovať sa zo sviatku svätého Bonifáca, tvojho Mučeníka a Veľkňaza. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

KOMÚNIA (Zjv 3, 21)

Qui vícerit, dabo ei sedére mecum in throno meo, sicut et ego vici, et sedi cum Patre meo in throno ejus. (Allelúja.)

Kto zvíťazí, tomu dám sedieť so mnou na mojom prestole, ako aj ja som zvíťazil a sedím so svojím Otcom na jeho prestole. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Sanctificáti, Dómine, salutári mystério: quæsumus; ut nobis sancti Bonifátii Mártyris tui, atque Pontíficis pia non desit orátio, cujus nos donásti patrocínio gubernári. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Posvätení, Pane, spasiteľným tajomstvom: prosíme; aby nám nechýbala dobrotivá prímluva svätého Bonifáca, tvojho Mučeníka a Veľkňaza, ktorého ochranou dal si nás viesť. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Sv. Norberta

biskupa a vyznavača 6. júna

Dvoj. - Rúcho biele.

Slúžil slovom a príkladom. - Narodil sa r. 1082 v Xanten (pri Rýne), po prechodnom svetáckom živote založil v Prémontré pri Lyone rehoľu premonštrátov na základe reguly sv. Augustína. Duchom pokánia a svojím príkladom hlboko zapôsobil na bludárov a hriešnikov. R. 1126 stal sa arcibiskupom magdeburským. Zomrel r. 1134. Ostatky sú uložené v strahovskom premonštrátskom opátstve v Prahe, kam ich previezli za tridsaťročnej vojny r. 1627.

OMŠA vyznavača biskupa *Státuit*, str. 41*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Norbértum Confessórem tuum, atque Pontíficem verbi tui præcónem exímium effecísti, et per eum Ecclésiam tuam nova prole fœcundásti: præsta, quæsumus; ut ejúsdem suffragántibus méritis, quod ore simul et ópere dócuit, te adjuvánte, exercére valeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý blahoslaveného Norberta, svojho Vyznavača a Veľkňaza, učinil si vynikajúcim hlásateľom slova svojho a skrze neho rozhojnil si Cirkev svoju novým pokolením: dopraj, prosíme; aby na jeho prímluvné zásluhy s tvojou pomocou mohli sme vykonávať, čo on učil zároveň ústami aj skutkom. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Príma a Feliciána

mučeníkov 9. júna

Jednod. - Rúcho červené.

Bratská láska do smrti. - Pôvodom boli Rimania; za Diokleciána okolo roku 303 pretrpeli mučeníctvo v Ríme pri nomentánskej ceste. Pochovaní boli najprv v Mentane (Taliansko), potom ich ostatky preniesli do kostola sv. Štefana na Caeliu v Ríme.

OMŠA mimo veľkonočného času:

INTROIT (Sir 44, 15 a 14)

Sapiéntiam Sanctórum narrent pópuli, et laudes eórum núntiet Ecclésia: nómina autem eórum vivent in sæculum sæculi. *(Ps 32, 1)* Exsultáte, justi, in Dómino: rectos decet collaudátio. ℣. Glória Patri, et Fílio.

Múdrosť svätých nech ohlasujú národy a Cirkev nech zvestuje ich chválu, ich mená budú žiť na veky vekov. *(Ž 32, 1)* Plesajte, spravodliví, v Pánovi, statočným sluší chválospev. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Fac nos, quæsumus, Dómine, sanctórum Mártyrum tuórum Primi, et Feliciáni semper festa sectári: quorum suffrágiis protectiónis tuæ dona sentiámus. Per Dóminum nostrum.

Učiň, prosíme, Pane, aby oslavovali sme vždy sviatky tvojich svätých Mučeníkov Príma a Feliciána: na ktorých orodovanie nech pocítime dary tvojej záštity. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané cez rok (Doplnk. modl. III.), str. 547.

LEKCIA *(Justi autem)* z omše mučeníkov *Sapiéntiam*, str. 29*.

GRADUÁL (Ž 88, 6 a 2)

Confitebúntur cæli mirabília tua, Dómine: étenim veritátem tuam in ecclésia sanctórum. ℣. Misericórdias tuas, Dómine, in ætérnum cantábo: in generatióne et progénie.

Nebesá, Pane, oslavujú tvoje zázraky a tvoju vernosť v spoločnosti svätých. ℣. Milosti tvoje, Pane, ospevovať budem naveky, na pokolenia všetky.

Allelúja, allelúja. ℣. Hæc est vera fratérnitas, quæ vicit mundi crímina: Christum secúta est, ínclyta tenens regna cæléstia. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Toto je pravé bratstvo, ktoré zvíťazilo nad zločinmi sveta, Krista nasledovalo a obsiahlo slávne kráľovstvo nebeské. Aleluja.

EVANJELIUM *(Confiteor tibi)* zo sviatku sv. Mateja, 24. febr., str. 853.

OFERTÓRIUM (Ž 67, 36)

Mirábilis Deus in sanctis suis: Deus Israel ipse dabit virtútem et fortitúdinem plebi suæ: benedíctus Deus, allelúja.

Podivuhodný je Boh vo svojich svätých. Boh Izraelov sám dáva moc a silu svojmu ľudu, požehnaný Boh! Aleluja.

SEKRÉTA

Fiat tibi, quæsumus, Dómine, hóstia sacránda placábilis, pretiósi celebritáte martýrii: quæ et peccáta nostra purificet, et tuórum tibi vota concíliet famulórum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Nechže tebe, prosíme, Pane, na sviatok drahocenného mučeníctva stane sa smiernou zásvätná obeta: ktorá nech jednak smyje naše hriechy, jednak modlitby služobníkov tvojich učiní milými tebe. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok (Doplnk. modl. III.), str. 547.

KOMÚNIA (Jn 15, 16)

Ego vos elégi de mundo, ut eátis, et fructum afferátis: et fructus vester máneat.

Ja som si vás vyvolil zo sveta, aby ste šli a ovocie prinášali a vaše ovocie aby ostalo.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, omnípotens Deus: ut sanctórum Mártyrum tuórum Primi et Feliciáni cæléstibus mystériis celebráta solémnitas, indulgéntiam nobis tuæ propitiatiónis acquírat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prosíme, všemohúci Bože: aby sviatok tvojich Mučeníkov, Príma a Feliciána, oslávený nebeskými tajomstvami, získal nám odpustenie milosrdenstva tvojho. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia *postkom.*, predpísané cez rok (Doplnk. modl. III.), str. 548.

Vo veľkonočnom čase OMŠA *Sancti tui*, str. 39*, *orácie* a *evanj.* ako v predošlej omši, alelujové verše *(Haec est)* z predošlej omše a *(Te Mártyrum)* z omše mučeníkov *Salus autem*, str. 33*.
Druhá a tretia *orácia*, predpísané v čase veľk. (Doplnk. modl. VI.), str. 550.

Sv. Margity

kráľovnej a vdovy — 10. júna

Polodvoj. - Rúcho biele.

Príklad dobrej matky. - Škótska kráľovná, ktorá nábožnosťou a láskou stala sa dobrou matkou vlastnej rodiny a celej krajiny. Zomrela r. 1093. Najväčšiu časť jej relikvií opatrujú v kláštore Eskoriál (pohrebné miesto španielskych kráľov).

OMŠA ženy *Cognóvi*, str. 78*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátam Margarítam regínam exímia in páuperes caritáte mirábilem effecísti: da, ut ejus intercessióne et exémplo, tua in córdibus nostris cáritas júgiter augeátur. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý blahoslavenú Margitu, kráľovnú, neobyčajnou láskou k chudobným učinil si hodnou obdivu; daj, aby na jej prihovorenie a jej príkladom v našich srdciach neprestajne zväčšovala sa láska tvoja. Skrze Pána.

Druhá a tretia *orácia* v čase veľkonočnom (Doplnk. modl. VI.), str. 550, mimo veľkonočného času (Doplnk. modl. III.), str. 547.

Sv. Barnabáša

apoštola 11. júna

Dvoj. väčší. - Rúcho červené.

Milosť apoštolského ducha. - Bol spoločníkom sv. Pavla, neskôr šíril kresťanstvo vo svojom rodisku na ostrove Cyprus, kde podľa kresťanskej tradície zomrel mučenníckou smrťou. Jeho ostatky údajne našli r. 488 v Salamíne. Pre jeho neúnavnú prácu na rozširovaní Cirkvi dostal titul apoštola. Jeho meno obsahuje aj omšový kánon (po konsekrácii).

OMŠA mimo veľkonočného času:

INTROIT (Ž 138, 17)

Mihi autem nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est princípátus eórum. *(Ps ib. 1-2)* Dómine, probásti me, et cognovísti me: tu cognovísti sessiónem meam, et resurrectiónem meam. ℣. Glória Patri.

Ja však vo veľkej úcte mám priateľov tvojich, Bože, silne je upevnená ich vláda. *(Ž tž. 1-2)* Ty, Pane, skúmaš ma a ty ma znáš, znáš ma, či sedím a či stojím. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Deus, qui nos beáti Bárnabæ Apóstoli tui méritis et intercessióne lætíficas: concéde propítius, ut qui tua per eum benefícia póscimus, dono tuæ grátiæ consequámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Bože, ktorý nás obšťastňuješ zásluhami a prihovorením blahoslaveného Barnabáša, Apoštola svojho: udeľ milostivo, aby my, ktorí skrze neho prosíme o dobrodenia tvoje, dosiahli sme ich darom milosti tvojej. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Sk 11, 21-26; 13, 1-3)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Multus númerus credéntium Antiochíæ convérsus est ad Dóminum. Pervénit autem sermo ad aures Ecclésiæ, quæ erat Jerosólymis, super istis: et misérunt Bárnabam usque ad Antiochíam. Qui cum pervenísset, et vidísset grá-

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - V tých dňoch veľký počet (ľudu) v Antiochii uveril, i obrátil sa k Pánovi. A zvesť o nich dostala sa do ušú jeruzalemskej cirkvi, i vyslali teda Barnabáša do Antiochie. Keď ta došiel a videl milosť Božiu, zaradoval sa; napomínal všetkých, aby po-

tiam Dei, gavísus est: et hortabátur omnes in propósito cordis permanére in Dómino: quia erat vir bonus, et plenus Spíritu Sancto, et fide. Et appósita est multa turba Dómino. Proféctus est autem Bárnabas Tarsum, ut quæreret Saulum: quem cum invenísset, perdúxit Antiochíam. Et annum totum conversáti sunt ibi in ecclésia: et docuérunt turbam multam, ita ut cognominaréntur primum Antiochíæ discípuli Christiáni. Erant autem in ecclésia, quæ erat Antiochíæ, prophétæ et doctóres, in quibus Bárnabas, et Simon, qui vocabátur Niger, et Lúcius Cyrenénsis, et Mánahen, qui erat Heródis Tetrárchæ collactáneus, et Saulus. Ministrántibus autem illis Dómino, et jejunántibus, dixit illis Spíritus Sanctus: Segregáte mihi Saulum, et Bárnabam in opus, ad quod assúmpsi eos. Tunc jejunántes, et oránte, imponentésque eis manus, dimisérunt illos.

dľa predsavzatia svojho srdca trvali pri Pánovi. Bol on totiž muž dobrý a plný Ducha Svätého a viery. A veľký zástup sa pridal k Pánovi. Barnabáš odišiel do Tarzu vyhľadať Šavla. Keď ho našiel, priviedol ho do Antiochie. Ostali v tej cirkvi celý rok a vyučovali početný zástup. V Antiochii po prvé pomenovali učeníkov kresťanmi. V Cirkvi, ktorá bola v Antiochii, boli prorokmi a učiteľmi Barnabáš a Šimon, prímením Čierny, Lúcius z Cyrény a Manahen, ktorý bol (kedysi) chovaný spolu so štvrťvladárom Herodesom, a Šavol. Keď konali Pánovi služby božie a postili sa, povedal Duch Svätý: Oddeľte mi Barnabáša a Šavla na dielo, na ktoré som ich povolal. Vtedy sa postili a modlili a kládli na nich ruky. Potom ich prepustili.

GRADUÁL (Ž 18, 5 a 2)

In omnem terram exívit sonus eórum: et in fines orbis terræ verba eórum. ℣. Cæli enárrant glóriam Dei: et ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum.

Do celej zeme nesie sa ich zvuk a výpovede ich zemekruhu na okraj. ℣. Nebesá rozprávajú slávu Božiu a obloha hlása dielo jeho rúk.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Jo 15, 16)* Ego vos elégi de mundo,

Aleluja, aleluja. ℣. *(Jn 15, 16)* Ja som si vás vyvolil zo

ut eátis, et fructum afferátis: et fructus vester máneat. Allelúja.

sveta, aby ste šli a ovocie prinášali a vaše ovocie aby ostalo. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 10, 16-22)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Ecce ego mitto vos sicut oves in médio lupórum. Estóte ergo prudéntes sicut serpéntes, et símplices sicut colúmbæ. Cavéte autem ab homínibus. Tradent enim vos in concíliis, et in synagógis suis flagellábunt vos: et ad præsides, et ad reges ducémini propter me in testimónium illis, et géntibus. Cum autem tradent vos, nolíte cogitáre, quómodo, aut quid loquámini: dábitur enim vobis in illa hora, quid loquámini. Non enim vos estis, qui loquímini, sed Spíritus Patris vestri, qui lóquitur in vobis. Tradet autem frater fratrem in mortem, et pater fílium: et insúrgent fílii in paréntes, et morte eos affícient et éritis ódio ómnibus propter nomen meum: qui autem perseveráverit usque in finem, hic salvus erit.

Krédo.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Hľa, posielam vás ako ovce medzi vlkov. Buďte teda opatrní ako hady a prostí ako holuby. Ale chráňte sa ľudí! Lebo vydajú vás súdom a budú vás bičovať po svojich synagogách; i pred vladárov a kráľov budú vás vláčiť pre mňa, aby ste pred nimi a pred pohanmi (o mne) svedčili. Keď vás vydajú, nestarajte sa o to, ako alebo čo máte hovoriť, lebo v tej hodine sa vám vnukne, čo máte hovoriť. Veď nie vy budete hovoriť, ale Duch vášho Otca prehovorí z vás. Brat vydá brata na smrť a otec syna; aj dietky vystúpia oproti svojim rodičom a usmrtia ich. V nenávisti budete u všetkých pre moje meno; ale kto vytrvá do konca, ten bude spasený.

OFERTÓRIUM (Ž 44, 17-18)

Constítues eos príncipes super omnem terram: mémores erunt nóminis tui, Dómine, in omni progénie et generatióne.

Ustanovíš ich za kniežatá celej zeme, preslávim tvoje meno, Pane, s pokolení všetkých na pokolenia.

SEKRÉTA

Múnera, Dómine, obláta sanctífica: et intercedénte beáto Bárnaba Apóstolo tuo, nos per hæc a peccatórum nostrórum máculis emúnda. Per Dóminum nostrum.

Obetované dary, Pane, posväť: a na prihovorenie blahoslaveného Barnabáša, Apoštola svojho, očisti nás nimi od škvŕn našich hriechov. Skrze Pána nášho.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Mt 19, 28)

Vos, qui secúti estis me, sedébitis super sedes, judicántes duódecim tribus Israel.

Vy, ktorí ste ma nasledovali, budete sedieť na trónoch a súdiť dvanásť pokolení izraelských.

POSTKOMÚNIA

Súpplices te rogámus, omnípotens Deus: ut, quos tuis réficis sacraméntis, intercedénte beáto Bárnaba Apóstolo tuo, tibi étiam plácitis móribus dignánter tríbuas deservíre. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Pokorne prosíme teba, všemohúci Bože: aby dal si tým, ktorých občerstvuješ svojimi sviatosťami, na prihovorenie blahoslaveného Barnabáša, Apoštola svojho, žeby vhodnými mravmi slúžili tebe. Skrze Pána nášho.

V čase veľkonočnom OMŠA *Protexísti*, str. 36*, okrem *orácie*, *lekcie* a *evanjelia*, ktoré berieme z predošlej omše.

Sv. Jána od Sv. Fakunda

vyznavača 12. júna

Spomienka sv. Bazilida, Cyrína, Nabora a Nazaria, mučeníkov

Dvoj. - Rúcho biele.

Blahoslavení pokojamilovní. - Vychovali ho v benediktínskom kláštore sv. Fakunda v Sahagúne (Španielsko), stal sa členom augustiniánskej rehole, kde sa venoval hlásaniu evanjelia a dušpastierstvu. Od Boha dostal dar udobrovať nepriateľov. Zomrel r. 1479 v Salamanke (Španielsko); tu je i pochovaný. Sv. Bazilides a spoločníci, vojaci, umreli za Krista mečom kata asi r. 303.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Deus, auctor pacis, et amátor caritátis, qui beátum Joánnem Confessórem tuum mirífica dissidéntes componén-

Bože, pôvodca pokoja a milovník lásky, ktorý blahoslaveného Jána, Vyznavača svojho, okrášlil si podivnou

di grátia decorásti: ejus méritis et intercessióne concéde; ut in tua caritáte firmáti, nullis a te tentatiónibus separémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

milosťou udobrovať rozvadených: udeľ pre jeho zásluhy a prihovorenie; aby nás, upevnených v láske tvojej, nijaké pokušenia neodlúčily od teba. Skrze Pána.

Spomienka sv. mučeníkov:

Sanctórum Mártyrum tuórum Basílidis, Cyríni, Náboris, atque Nazárii, quæsumus, Dómine, natalítia nobis votíva respléndeant: et quod illis cóntulit excelléntia sempitérna, fructibus nostræ devotiónis accréscat. Per Dóminum nostrum.

Kýžené narodeniny tvojich svätých Mučeníkov, Bazilida, Cyrína, Nabora a Nazaria, prosíme, Pane, nech nám znovu zažiaria: a to, čo im priniesla neskonalá vznešenosť, nech ešte vzrastá plodmi našej zbožnosti. Skrze Pána nášho.

SEKRÉTA

Pro sanctórum tuórum Basílidis, Cyríni, Náboris, atque Nazárii sánguine venerándo héstias tibi, Dómine, solémniter immolámus, tua mirabília pertractántes: per quem talis est perfécta victória. Per Dóminum.

Na uctenie krvi svätých tvojich, Bazilida, Cyrína, Nabora a Nazaria, slávnostne prinášame tebe, Pane, obetné dary, konajúc tvoje zázračné tajomstvá: skrze ktorú dokonalo sa také víťazstvo. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Semper, Dómine, sanctórum Mártyrum tuórum Basílidis, Cyríni, Náboris, atque Nazárii solémnia celebrántes, præsta, quæsumus: ut eórum patrocínia júgiter sentiámus. Per Dóminum.

Oslavujúc vždy sviatok tvojich svätých Mučeníkov, Bazilida, Cyrína, Nabora a Nazaria, Pane, dopraj, prosíme: aby neustále pociťovali sme ich záštity. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Antona z Páduy

vyznavača a učiteľa Cirkvi — 13. júna

Dvoj. - Rúcho biele.

Učiteľ a pomocník v núdzi. - Narodil sa r. 1195 v Lisabone (Portugalsko). V pätnástom roku života vstúpil do rehole augustiniánov, neskôr sa pripojil k duchovným synom sv. Františka z Assisi. Jeho múdrosti a výrečnosti ne-

mohli odolať ani najzatvrdlivejší hriešnici. Jeho kázne sprevádzaly zázraky. Zomrel tridsaťšesťročný v Padue r. 1231. Pochovaný je vo vlastnom kostole v Padue. O rok neskoršie ho Gregor IX. vyhlásil za svätého a Pius XI. r. 1936 mu pririekol titul učiteľa Cirkvi.

OMŠA učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Ecclésiam tuam, Deus, beáti Antónii Confessóris tui atque Doctóris solémnitas votíva lætíficet: ut spirituálibus semper muniátur auxíliis, et gáudiis pérfrui mereátur ætérnis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Krédo.

Vytúžená oslava blahoslaveného Antona, tvojho Vyznavača a Učiteľa, Bože, nech oblaží Cirkev tvoju: aby bola vždy chránená duchovnými pomocami a zaslúžila si požívať večné radosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

SEKRÉTA

Præsens oblátio fiat, Dómine, pópulo tuo salutáris: pro quo dignátus es Patri tuo te vivéntem hóstiam immoláre: Qui cum eódem Deo Patre, et Spíritu Sancto vivis.

Toto obetovanie, Pane, nech je spasiteľné ľudu tvojmu: za ktorý Otcu svojmu ráčil si sa obetovať ako obeta živá: Ktorý s týmže Bohom Otcom a Duchom Svätým žiješ.

POSTKOMÚNIA

Divínis, Dómine, munéribus satiáti: quæsumus; ut beáti Antónii Confessóris tui atque Doctóris méritis et intercessióne, salutáris sacrifícii sentiámus efféctum. Per Dóminum nostrum.

Nasýtení, Pane, božskými darmi: prosíme; aby pre zásluhy a prihovorenie blahoslaveného Antona, tvojho Vyznavača a Učiteľa, pocítili sme účinok spasiteľnej obety. Skrze Pána nášho.

Sv. Bazilia Veľkého

biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 14. júna

Dvoj. - Rúcho biele.

Na krídlach modlitby k Bohu! - Z lásky k Bohu opustil svojich (evanj.) a utiahol sa do púšte. Neskôr stal sa biskupom cezarejským v Kapadócii (v Malej Ázii), mužne bojoval za práva Cirkvi. Je patriarchom východného mníšstva, jeho pravidlá platia podnes pre východné kláštory. Patrí medzi najväčších cirkevných otcov Východu, ktorý má veľké zásluhy aj na poli liturgickom. Zomrel 1. jan. 379 v Cezarei (dnes je výročie jeho biskupskej vysviacky), pochovaný je v svojom biskupskom sídle.

OMŠA učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Exaúdi, quæsumus, Dómine, preces nostras, quas in beáti Basilíi Confessóris tui, atque Pontíficis solemnitáte defé-rimus: et, qui tibi digne méruit famulári, ejus intercedéntibus méritis, ab ómnibus nos absólve peccátis. Per Dóminum nostrum.

Vyslyš, prosíme, Pane, naše prosby, ktoré prednášame na sviatok blahoslaveného Bazilia, tvojho Vyznavača a Veľkňaza: a na príhovorné zásluhy toho, ktorý smel tak verne slúžiť tebe, zbav nás všetkých hriechov. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

EVANJELIUM (Lk 14, 26-35)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus turbis: Si quis venit ad me, et non odit patrem suum, et matrem, et uxórem, et fílios, et fratres, et soróres, adhuc autem et ánimam suam, non potest meus esse discípulus. Et qui non bájulat crucem suam, et venit post me, non potest meus esse discípulus. Quis enim ex vobis volens turrim ædificáre, non prius sedens cómputat sumptus, qui necessárii sunt, si hábeat ad perficiéndum; ne, posteáquam posúerit fundaméntum, et non potúerit perfícere, omnes, qui vident, incípiant illúdere ei, dicéntes: Quia hic homo cœpit ædificáre, et non pótuit consummáre? Aut quis rex itúrus committere bellum advérsus álium regem, non sedens prius cógitat, si possit cum decem míllibus occúrrere ei, qui cum vigínti míllibus ve-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš zástupom: Ak niekto prichádza ku mne a nemá v nenávisti svojho otca, matku, ženu, deti, bratov, sestry, ba aj vlastný svoj život, nemôže byť mojím učeníkom. Kto nenesie svoj kríž a nenasleduje ma, nemôže byť mojím učeníkom. Lebo ak si dakto z vás chce vystavať vežu, či si prv nesadne a nespočíta náklad, či mu vystačí na dokončenie? Aby potom, keď položí základ a nebude môcť dokončiť, nezačali sa mu všetci, čo to vidia, posmievať a hovoriť: Tento človek začal stavať, ale nevládal dokončiť. Alebo kráľ, čo sa chce pustiť do boja s iným kráľom, či si najprv nesadne a neporadí sa, či môže s desiatimi tisícami ísť oproti tomu, ktorý ide na neho s dvadsiatimi tisícami? Ak ne(môže), vyšle posolstvo, kým je tamten ešte

nit ad se? alióquin adhuc illo longe agénte, legatiónem mittens, rogat ea, quæ pacis sunt. Sic ergo omnis ex vobis, qui non renúntiat ómnibus, quæ pósidet, non potest meus esse discípulus. Bonum est sal. Si autem sal evanúerit, in quo condiétur? Neque in terram, neque in sterquilínium útile est; sed foras mittétur. Qui habet aures audiéndi, áudiat.

ďaleko, s prosbou o podmienky mieru. Takto teda ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom. Dobrá je soľ. Ak soľ stratí chuť, čím sa jej dodá chuti? Nehodí sa ani do zeme, ani do hnoja; vyhodia ju von. Kto má uši na počúvanie, nech počúva.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 25)

Véritas mea, et misericórdia mea cum ipso: et in nómine meo exaltábitur cornu ejus.

Vernosť a milosť moja s ním, a v mojom mene povýši sa jeho roh.

SEKRÉTA

Sancti Basilíi Confessóris tui, atque Pontíficis, quæsumus, Dómine, ánnua solémnitas pietáti tuæ nos reddat accéptos: ut per hæc piæ placatiónis offícia, et illum beáta retribútio comitétur, et nobis grátiæ tuæ dona concíliet. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Výročná slávnosť svätého Bazilia, tvojho Vyznavača a Veľkňaza, prosíme, Pane, nech nás učiní príjemnými tvojej otcovskej dobrotivosti: aby skrze tieto úkony zbožného smierenia aj jeho sprevádzala blažená odplata, aj nám získala dary milosti tvojej. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Deus, fidélium remunerátor animárum, præsta: ut beáti Basilíi Confessóris tui, atque Pontíficis, cujus venerándam celebrámus festivitátem, précibus indulgéntiam consequámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Bože, odplatiteľ verných duší, dopraj: aby na prosby blahoslaveného Bazilia, tvojho Vyznavača a Veľkňaza, ktorého ctihodný sviatok slávime, obsiahli sme odpustenie. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje.

Sv. Víta, Modesta a Krescencie

mučeníkov 15. júna

Jednod. - Rúcho červené.

Poníženosť je základom všetkých čností. - Víta, syna popredného pohana na Sicílii, kresťansky vychoval a pokrstil jeho učiteľ Modestus s manželkou Krescenciou, pestúnkou Vítovou. Všetci traja zomreli spolu za Krista asi r. 305. Pochovaní boli pôvodne v Ríme. Relikvie sv. Víta dostaly sa na rozličné miesta. Jeho rameno priniesol sv. Václav do Prahy, kde postavili na jeho česť chrám sv. Víta. Karol IV. získal celé jeho telo. Sv. Vít je jeden zo štrnástich sv. pomocníkov. Vzývajú ho proti ohňu a blesku.

INTROIT (Ž 33, 20-21)

Multæ tribulatiónes justórum, et de his ómnibus liberávit eos Dóminus: Dóminus custódit ómnia ossa eórum: unum ex his non conterétur. *(Ps ib. 2)* Benedícam Dóminum in omni témpore: semper laus ejus in ore meo. ℣. Glória Patri.

Veľa utrpení majú spravodliví, lež zo všetkých ich vytrhúva Pán. Pán stráži všetky ich kosti, ani len jedna nezlomí sa z nich. *(Ž tž. 2)* Pánovi dobrorečiť budem v každom čase, vždy jeho chvála v mojich ústach. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Da Ecclésiæ tuæ, quæsumus, Dómine: sanctis Martýribus tuis Vito, Modésto, atque Crescéntia intercedéntibus, supérbe non sápere, sed tibi plácita humilitáte proficere; ut prava despíciens, quæcúmque recta sunt, líbera exérceat caritáte. Per Dóminum nostrum.

Daj Cirkvi svojej, prosíme, Pane: aby na prihovorenie tvojich svätých Mučeníkov, Víta, Modesta a Krescencie, nesmýšľala pyšne, ale vzmáhala sa v pokore, milej tebe; aby, pohŕdajúc zlom, čokoľvek je správne, konala so slobodnou láskou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Doplnkové *orácie*, predpísané cez rok (III.), str. 547, alebo v oktáve (VI.), str. 550.

LEKCIA *(Justórum ánimae)* z omše mučeníkov *Intret*, str. 25*.

GRADUÁL (Ž 149, 5 a 1)

Exsultábunt sancti in glória: lætabúntur in cubílibus suis. ℣. Cantáte Dómino cánticum novum: laus ejus in ecclésia sanctórum.

Plesajú svätí v sláve, radujú sa vo svojich príbytkoch. ℣. Spievajte Pánovi pieseň novú, nech znie jeho chválospev v shromaždení svätých.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 144, 10-11)* Sancti tui, Dómine, benedícent te: glóriam regni tui dicent. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 144, 10-11)* Svätí tvoji, Pane, dobrorečia tebe, ohlasujú slávu tvojho kráľovstva. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 10, 16-20)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Qui vos audit, me audit, et qui vos spernit, me spernit. Qui autem me spernit, spernit eum, qui misit me. Revérsi sunt autem septuagínta duo cum gaúdio, dicéntes: Dómine, étiam dæmónia subjiciúntur nobis in nómine tuo. Et ait illis: Vidébam sátanam sicut fulgur de cælo cadéntem. Ecce dedi vobis potestátem calcándi supra serpéntes, et scorpiónes, et super omnem virtútem inimíci: et nihil vobis nocébit. Verúmtamen in hoc nolíte gaudére, quia spíritus vobis subjiciúntur: gaudéte autem, quod nómina vestra scripta sunt in cælis.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Kto vás počúva, mňa počúva; a kto vami pohŕda, mnou pohŕda; kto však mnou pohŕda, pohŕda tým, ktorý ma poslal. Tí sedemdesiati dvaja sa natešení vrátili a hovorili: Pane, aj zlí duchovia sa nám poddávajú v tvojom mene. Ale on im povedal: Videl som satana padať s neba ako blesk. Hľa, udelil som vám moc šliapať po hadoch a škorpiónoch, i po všetkej moci zlého, a nič vám neuškodí. No z toho sa neradujte, že sa vám zlí duchovia poddávajú, ale sa radujte, že vaše mená sú zapísané v nebesiach.

OFERTÓRIUM (Ž 67, 36)

Mirábilis Deus in sanctis suis: Deus Israel ipse dabit virtútem, et fortitúdinem plebi suæ: benedíctus Deus.

Podivuhodný je Boh vo svojich svätých. Boh Izraelov sám dáva moc a silu svojmu ľudu: požehnaný Boh.

SEKRÉTA

Sicut glóriam divínæ poténtiæ múnera pro Sanctis oblàta testántur: sic nobis efféctum, Dómine, tuæ salvatiónis impéndant. Per Dóminum nostrum.

Ako dary, obetované na česť svätých, dosvedčujú slávu moci Božej: tak nech nám, Pane, získajú účinok spásy tvojej. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

KOMÚNIA (Múd 3, 1-2 a 3)

Justórum ánimæ in manu Dei sunt, et non tanget illos torméntum malítiæ: visi sunt óculis insipiéntium mori: illi autem sunt in pace.

Duše spravodlivých sú v rukách Božích a nedotkne sa ich mučidlo zloby. Očiam pochábľov sa zdalo, že zomierajú, ale oni sú v pokoji.

POSTKOMÚNIA

Repléti, Dómine, benedictióne solémni: quæsumus; ut per intercessiónem sanctórum Mártyrum tuórum Viti, Modésti et Crescéntiæ, medicína sacraménti et corpóribus nostris prosit, et méntibus. Per Dóminum.

Naplnení, Pane, slávnostným požehnaním: prosíme; aby na prihovorenie tvojich svätých Mučeníkov, Víta, Modesta a Krescencie, sviatostný liek osožil aj našim telám, aj mysliam. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Efréma Sýrskeho

diakona, vyznavača a učiteľa Cirkvi 18. júna

Spomienka sv. Marka a Marceliána, mučeníkov

Dvoj. - Rúcho biele.

Buď harfou Ducha Svätého! - Narodil sa v Nisibis (Mezopotámia) okolo r. 306. Ako učiteľ, kazateľ a básnik zanechal početné spisy. Najvýznamnejšie sú jeho náboženské hymny, za ktoré dostal titul „harfy Ducha Svätého". Benedikt XV. r. 1920 mu priznal hodnosť učiteľa Cirkvi. Zomrel 9. júna 373 pri Edesse; tam je aj jeho hrob.

Sv. Markus a Marceliánus, bratia a diakoni, boli umučení za Diokleciána asi v r. 304. Pochovaní boli najprv v Kalistových katakombách, od 9. storočia ich telá sú uložené v chráme sv. Kozmu a Damiána v Ríme.

OMŠA učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui Ecclésiam tuam beáti Ephræm Confessóris tui et Doctóris mira eruditióne et præcláris vitae méritis illustráre voluísti: te súpplices exorámus; ut, ipso intercedénte, eam advérsus erróris et pravitátis insídias perénni tua virtúte deféndas. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý Cirkev svoju chcel si osvietiť podivnou učenosťou a znamenitými životnými zásluhami blahoslaveného Efréma, svojho Vyznavača a Učiteľa: teba pokorne vzývame; aby na jeho prihovorenie chránil si ju proti nástrahám bludu a zloby. Skrze Pána nášho.

Spomienka sv. Marka a Marceliána, mučeníkov:

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut qui sanctórum Mártyrum tuórum Marci, et Marcelliáni natalítia cólimus, a cunctis malis imminéntibus, eórum intercessiónibus, liberémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí uctievame narodeniny tvojich svätých Mučeníkov, Marka a Marceliána, na ich prihovorenia boli sme oslobodení od všetkých hroziacich ziel. Skrze Pána nášho.

Krédo.

SEKRÉTA

Múnera tibi, Dómine, dicáta sanctífica: et intercedéntibus sanctis Martýribus tuis Marco et Marcelliáno, per éadem nos placátus inténde. Per Dóminum nostrum.

Dary, venované tebe, Pane, posväť: a na prihovorenie tvojich svätých Mučeníkov, Marka a Marceliána, skrze ne shliadni na nás usmierený. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Salutáris tui, Dómine, múnere satiáti, súpplices exorámus: ut, cujus lætámur gustu, intercedéntibus sanctis Martýribus tuis Marco et Marcelliáno, renovémur efféctu. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Nasýtení darom spasenia tvojho, Pane, úpenlivo prosíme: aby, radujúc sa z jeho požitia, na prihovorenie tvojich svätých Mučeníkov Marka a Marceliána obnovili sme sa jeho účinkom. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Juliany Falkonieri

panny 19. júna

Spomienka sv. Gerváza a Protáza, mučeníkov

Dvoj. - Rúcho biele.

Blažená smrť v objatí Pána. - Pochádzala z Florencie. Z jej podnetu vznikla ženská rehoľa servitov (mantelátok), v ktorej naša svätica bola prvou predstavenou. Pred smrťou dostala tú milosť, že pre chorobu prijala hostiu nie ústami, ale priložili jej ju na prsia, a tak ju požila. Zomrela r. 1341; pochovali ju v kostole servitov vo Florencii.

Sv. Gerváz a Protáz, synovia sv. Vitála (sviatok 4. nov.) a sv. Valérie. Umučení boli v Miláne okolo r. 170. Sv. Ambróz na vlastnú žiadosť bol pochovaný k týmto sv. mučeníkom. Ich relikvie boly znova objavené r. 1864.

OMŠA panny *Dilexísti*, str. 69*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátam Juliánam Vírginem tuam, extrémo morbo laboránte, pretióso Fílii tui Córpore mirabíliter recreáre dignátus es: concéde, quæsumus, ut ejus intercedéntibus méritis, nos quoque eódem in mortis agóne refécti, ac roboráti, ad cæléstem pátriam perducámur. Per eúndem Dóminum.

Bože, ktorý blahoslavenú Julianu, Pannu svoju, v smrteľnej chorobe ráčil si zázračne občerstviť drahocenným Telom Syna svojho: udeľ, prosíme, aby na jej príhovorné zásluhy aj my boli sme v svojom smrteľnom zápase občerstvení a posilnení a privedení do nebeskej vlasti. Skrze Pána nášho.

Spomienka (orácia, sekréta, postkomúnia) sv. Gerváza a Protáza z omše *Salus autem*, str. 31*, 34*.

Sv. Silveria

pápeža a mučeníka — 20. júna

Jednod. - Rúcho červené.

Obsiahol nevädnúci veniec slávy. - Ako skalopevný kormidelník Cirkvi (535-540) nechcel potvrdiť monofyzitského patriarchu Antima, preto na rozkaz cisárovnej Theodóry jej vodca Belizár vyhnal ho najprv do Malej Ázie, potom na ostrov Palmáriu (sev. Talian.). Tu zomrel a tu bol aj pochovaný r. 540.

OMŠA pápežov *Si diligis me*, str. 6*.

Sv. Alojza z Gonzagy

vyznavača — 21. júna

Dvoj. - Rúcho biele.

Anjel v ľudskom tele. - Narodil sa r. 1568 v Castiglione pri Mantue z grófskej rodiny. Od malička vyznačoval sa láskou k čistote, modlitbe a kajúcnosti (orácia). R. 1585 vstúpil v Ríme do Spoločnosti Ježišovej, kde v dvadsiatom treťom roku života stal sa obeťou morovej nákazy, keď opatroval chorých (1591). Tento „anjelský mladík" je patrónom mládeže. Pochovaný je v Ríme v kostole sv. Ignáca, v krížovej lodi v kaplnke, zasvätenej jemu.

Omša vychvaľuje jeho anjelskú čistotu (intr.), chránenie sa každého hriechu (lekcia) a lásku k bližnému, ktorej sa stal obeťou (ev.). Svojím svätým životom si zaslúžil, aby bol obyvateľom nebeskej svätyne (ofert.); časté požívanie anjelského pokrmu urobilo ho podobným anjelom (kom.).

INTROIT (Ž 8, 6)

Minuísti eum paulo minus ab Angelis: glória et honóre coronásti eum. *(Ps 148, 2)* Laudáte Dóminum omnes

Spravil si ho málo menším od anjelov, slávou a počestnosťou korunoval si ho. *(Ž 148, 2)* Chváľte Pána všetci

Angeli ejus: laudáte eum omnes virtútes ejus. ℣. Glória Patri.

jeho anjeli, chváľte ho všetky jeho zástupy. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Cæléstium donórum distribútor, Deus, qui in angélico júvene Aloísio miram vitæ innocéntiam pari cum pœniténtia sociásti: ejus méritis et précibus concéde; ut innocéntem non secúti, pœniténtem imitémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Bože, rozdeľovateľ nebeských darov, ktorý v anjelskom mladíkovi Alojzovi združil si podivnú nevinnosť života s rovnakou kajúcnosťou: pre jeho zásluhy a prihovorenie udeľ; aby my, ktorí nenasledovali sme ho nevinného, napodobnili sme ho kajúceho. Skrze Pána nášho.

LEKCIA (Sir 31, 8-11)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Beátus vir, qui invéntus est sine mácula: et qui post aurum non ábiit, nec sperávit in pecúnia et thesaúris. Quis est hic, et laudábimus eum? fecit enim mirabília in vita sua. Qui probátus est in illo, et perféctus est, erit illi glória ætérna: qui pótuit tránsgredi, et non est transgréssus: fácere mala, et non fecit: ídeo stabilíta sunt bona illíus in Dómino.

Čítanie z knihy Múdrosti. - Blahoslavený každý, kto sa zachová bez úhony, a kto sa po zlate nesháňa, ani svoju nádej neskladá v peniazoch a poklade. Ktože je to, aby sme ho chválili? lebo obdivuhodný príklad dal svojím životom. (Veď) kto sa takto osvedčil a dokonalým ukázal, tomu patrí večná sláva. Lebo sa mohol prehrešiť, ale sa nedopustil hriechu, mohol zle robiť, ale neurobil (tak). Preto sám Pán upevní jeho statky.

GRADUÁL (Ž 70, 5-6)

Dómine, spes mea a juventúte mea: in te confirmátus sum ex útero: de ventre matris meæ tu es protéctor meus. ℣. *(Ps 40, 13)* Me autem propter innocéntiam suscepísti: et confirmásti me in conspéctu tuo in ætérnum.

Si moja nádej, Pane, od mojej mladosti, na teba som sa od materinského lona spoliehal, bol si mi ochraňovateľom od života mojej matky. ℣. *(Ž 40, 13)* Ty si ma zachoval bezúhonného a dal si mi pred pohľadom svojím večne žiť.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 64, 5)* Beátus, quem elegísti, et assumpsísti: inhabitábit in átriis tuis. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 64, 5)* Blažený, ktorého si vyvolil a prijal: prebýva v tvojich nádvoriach. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 22, 29-40)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Respóndens Jesus, ait sadducæis: Errátis, nesciéntes Scriptúras, neque virtútem Dei. In resurrectióne enim neque nubent, neque nubéntur: sed erunt sicut Angeli Dei in cælo. De resurrectióne autem mortuórum non legístis, quod dictum est a Deo dicénte vobis: Ego sum Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Jacob? Non est Deus mortuórum, sed vivéntium. Et audiéntes turbæ, mirabántur in doctrína ejus, pharisæi autem audiéntes, quod siléntium imposuísset sadducæis, convenérunt in unum: et interrogávit eum unus ex eis legis doctor, tentans eum: Magíster, quod est mandátum magnum in lege? Ait illi Jesus: Díliges Dóminum, Deum tuum, ex toto corde tuo, et in tota ánima tua, et in tota mente tua. Hoc est máximum, et primum mandátum. Secúndum autem símile est huic: Díliges próximum tuum, sicut teípsum. In his duóbus mandátis univérsa lex pendet, et prophétæ.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času odpovedal Ježiš saducejom: Blúdite, lebo nechápete ani Písmo, ani moc Božiu. Pri vzkriesení totiž nebudú sa ani ženiť, ani vydávať, ale budú podobní anjelom Božím v nebi. A či ste nečítali o zmŕtvychvstaní, čo vám povedal Boh, ktorý hovorí: Ja som Boh Abrahámov, Boh Izákov a Boh Jakubov. Boh predsa nie je Bohom mŕtvych, ale živých. Keď zástupy toto počuly, divily sa nad jeho učením. Keď sa farizeji dozvedeli, že umlčal saducejov, sišli sa, a jeden z nich - bol to zákonník - ho pokúšal: Učiteľ, ktoré je hlavné prikázanie v zákone? Odpovedal mu Ježiš: Milovať budeš Pána Boha svojho celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou mysľou. Toto je najväčšie a prvé prikázanie. Druhé však mu je podobné: Milovať budeš bližného svojho ako seba samého. Na týchto dvoch prikázaniach spočíva celý zákon a proroci.

OFERTÓRIUM (Ž 23, 3-4)

Quis ascéndet in montem Dómini, aut quis stabit in loco sancto ejus? Innocens mánibus, et mundo corde.

Kto na Pánov vrch vystúpi, alebo ktože bude stáť na mieste jeho svätom? Kto ruky nevinné a srdce čisté má.

SEKRÉTA

Cælésti convívio fac nos, Dómine, nuptiáli veste indútos accúmbere: quam beáti Aloísii pia præparátio, et juges lácrimæ inæstimabílibus ornábant margarítis. Per Dóminum nostrum.

Daj, Pane, na nebeskej hostine zúčastniť sa nám, odetým do svadobného rúcha: ktoré zbožná príprava a ustavičné slzy blahoslaveného Alojza ozdobily neoceniteľnými perlami. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Ž 77, 24-25)

Panem cæli dedit eis: panem Angelórum manducávit homo.

Chlieb nebeský im dal, chlieb anjelský požíval človek.

POSTKOMÚNIA

Angelórum esca nutrítos, angélicis étiam, Dómine, da móribus vívere: et ejus, quem hódie cólimus, exémplo in gratiárum semper actióne manére. Per Dóminum nostrum.

Chlebom anjelov živeným, Pane, daj aj anjelsky žiť: a podľa príkladu toho, ktorého dnes ctíme, trvať na ustavičnom vzdávaní vďaky. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Sv. Pavlína

biskupa a vyznavača 22. júna

Dvoj. - Rúcho biele.

Zriekol sa svojej osobnej slobody, aby vykúpil bližného. - Pochádzal z Bordeaux (Franc.) a zastával vysoké svetské úrady. R. 389 prijal krst a neskôr v Barcelone kňazskú vysviacku. Ako biskup v Nole (Kampánia, Tal.) vyznačoval sa cirkevným písomníctvom a mimoriadnym záujmom o chudobných a chorých. Keď chudobnej vdove nemohol ináč vykúpiť syna, šiel sám za neho do otroctva. Zomrel r. 431 v Nole. Pius X. nariadil jeho ostatky vrátiť nolskej katedrále.

Lekcia a evanjelium omše prízvukujú štedrosť svätého Pavlína k núdznym.

INTROIT (Ž 131, 9-10)

Sacerdótes tui, Dómine, índuant justítiam, et Sancti tui exsúltent: propter David servum tuum non avértas fáciem Christi tui. *(Ps ib. 1)* Meménto, Dómine, David, et omnis mansuetúdinis ejus. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.

Nech tvoji kňazi spravodlivosť si odejú, tvoji svätí nech plesajú. Kvôli Dávidovi, svojmu služobníkovi, pomazaného svojho neodvrhuj tvár. *(Ž tž. 1)* Pamätaj, Pane, na Dávida a na všetku jeho nábožnosť. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui ómnia pro te in hoc sæculo relinquéntibus, céntuplum in futúro et vitam ætérnam promisísti: concéde propítius; ut sancti Pontíficis Paulíni vestígiis inhæréntes, valeámus terréna despícere et sola cæléstia desiderare: Qui vivis, et regnas cum Deo Patre.

Bože, ktorý tým, čo pre teba opustili všetko na tomto svete, v budúcnosti sľúbil si stonásobok a život večný: udeľ milostivo; aby, kráčajúc v stopách svätého Veľkňaza Pavlína, dokázali sme pohŕdať vecami svetskými a túžiť jedine po nebeských: Ktorý žiješ a kráľuješ.

LEKCIA (2 Kor 8, 9-15)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Scitis grátiam Dómini nostri Jesu Christi, quóniam propter vos egénus factus est, cum esset dives, ut illíus inópia vos dívites essétis. Et consílium in hoc do: hoc enim vobis útile est, qui non solum fácere, sed et velle cœpístis ab anno prióre: nunc vero et facto perfícite, ut quemádmodum promptus est ánimus voluntátis, ita sit et perficiéndi ex eo quod habétis. Si enim volúntas prompta est, secúndum id, quod habet, accépta

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia, znáte milosť Pána nášho Ježiša Krista, že (hoci) bohatý, stal sa pre vás chudobným, aby ste sa vy jeho chudobou stali bohatými. V tomto vám teda dávam takúto radu: Patrí sa vám to, lebo už vlani ste započali nielen skutkami, ale aj dobrou vôľou. Teraz dokončte toto dielo, aby vašej ochote a dobrej vôli zodpovedal aj výsledok, podľa vášho imania. Lebo keď je ochota, je Bohu ľúbezná podľa toho, koľko kto má, nie podľa toho, čo

est, non secúndum id, quod non habet. Non enim ut áliis sit remíssio, vobis autem tribulátio, sed ex æqualitáte. In præsénti témpore vestra abundántia illórum inópiam súppleat: ut et illórum abundántia vestræ inópiæ sit suppleméntum, ut fiat æquálitas, sicut scriptum est: Qui multum, non abundávit: et qui módicum, non minorávit.

nemá. Veď nejde o to, aby sa iným uľavilo a vám priťažilo, ale aby rovno vaša terajšia hojnosť pomohla ich nedostatku a zasa ich hojnosť pomohla vášmu nedostatku. Tak nastane rovnosť, ako je aj napísané: Kto mal mnoho, nemal nazbyt, a kto málo, nemal nedostatku.

GRADUÁL (Sir 44, 16)

Ecce sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo. ℣. *(Ib. 20)* Non est invéntus símilis illi, qui conserváret legem Excélsi.

Ajhľa, veľkňaz, ktorý sa vo svojich dňoch zapáčil Bohu. ℣. *(Tž. 20)* Nenašiel sa, kto by ako on zachovával zákon Najvyššieho.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 109, 4)* Tu es sacérdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 109, 4)* Ty si kňaz podľa radu Melchizedechovho naveky. Aleluja.

EVANJELIUM *(Nolite timére)* z omše vyznavačov *Justus*, str. 58*.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 21-22)

Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum: manus enim mea auxiliábitur ei, et bráchium meum confortábit eum.

Našiel som služobníka svojho Dávida, olejom svojím svätým som ho pomazal, aby s ním bola moja ruka vždy a moje rameno ho posilňovalo.

SEKRÉTA

Da nobis, Dómine, perféctæ caritátis sacrifícium, exémplo sancti Pontíficis Paulíni, cum altáris oblatióne conjúngere: et beneficéntiæ stúdio sempitérnam misericórdiam promeréri. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Daj, nám, Pane, podľa príkladu svätého Veľkňaza Pavlína obetu dokonalej lásky spojiť s obetou oltárnou: a snahou o dobročinnosť vyslúžiť si večné milosrdenstvo. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

KOMÚNIA (Lk 12, 42)

Fidélis servus, et prudens, quem constítuit dóminus super famíliam suam: ut det illis in témpore trítici mensúram.

Verný služobník a starostlivý, ktorého ustanovil pán nad svojou čeľaďou, aby im načas dával určený pokrm.

POSTKOMÚNIA

Tríbue nobis per hæc sancta, Dómine, illum pietátis et humilitátis affléctum, quem ex hoc divíno fonte hausit sanctus Póntifex tuus Paulínus: et, ipsíus intercessióne, in omnes, qui te deprecántur, grátiæ tuæ divítias benígnus effúnde. Per Dóminum.

Udeľ nám, Pane, skrze tieto sväté dary onu dychtivosť po dobrotivosti a pokore, ktorú z tohto božského žriedla čerpal tvoj svätý Veľkňaz Pavlín: a na jeho príhovor dobrotivo vylej bohatstvá milosti svojej na všetkých, ktorí vzývajú teba. Skrze Pána.

Vigília Narodenia Sv. Jána Krstiteľa 23. júna

Rúcho fialové.

„Jeho narodenie mnohých poteší" (Lk 1, 14). - Cirkev oslavuje zpravidla len pamiatku blaženej smrti svätých ako ich narodenie pre nebo (natale). Iba narodeniu Matky Kristovej a sv. Jána Krstiteľa venuje osobitný sviatok, lebo ich narodenie Boh vyznačil mimoriadnymi milosťami.
Omša vigílie pripravuje sviatok narodenia Krstiteľa, teda obsahuje udalosti, predchádzajúce narodenie (intr., evanj.). Sú to prvé zore pred východom Slnka spravodlivosti. Lekcia sa vzťahuje na proroka Jeremiáša, ktorý sa tu pokladá za predobraz sv. Jána Krstiteľa.

INTROIT (Lk 1, 13, 15 a 14)

Ne tímeas, Zacharía: exaudíta est orátio tua, et Elísabeth uxor tua páriet tibi fílium, et vocábis nomen ejus Joánnem: et erit magnus coram Dómino, et Spíritu Sancto replébitur adhuc ex útero matris suæ: et multi in nativitáte ejus gaudébunt. *(Ps 20, 2)* Dómine, in virtúte tua lætábitur rex: et super salutáre tuum exsultábit veheménter. ℣. Glória Patri.

Bez *glórie.*

Neboj sa, Zachariáš, lebo je vyslyšaná tvoja modlitba. Tvoja manželka, Alžbeta, ti porodí syna, ktorého nazveš Jánom. On bude veľký pred Pánom, Duchom Svätým bude naplnený ešte v lone svojej matky a jeho narodenie mnohých poteší. *(Ž 20,2)* Raduje sa, Pane, z tvojej moci kráľ a ako náramne sa teší z tvojej pomoci. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Præsta, quǽsumus, omnípotens Deus: ut família tua per viam salútis incédat: et beáti Joánnis Præcursóris hortaménta sectándo, ad eum, quem prædíxit, secúra pervéniat, Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby rodina tvoja kráčala cestou spásy: a aby, nasledujúc napomínania blahoslaveného Jána Predchodcu, bezpečne dostala sa k tomu, ktorého predpovedal, Pánovi nášmu Ježišovi Kristovi, Synovi tvojmu. Ktorý s tebou žije a kráľuje.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané pre vigílie (Doplnk. modl. VI.), str. 550.

LEKCIA (Jer 1, 4-10)

Léctio Jeremíæ Prophétæ. - In diébus illis: Factum est verbum Dómini ad me, dicens: Priúsquam te formárem in útero, novi te: et ántequam exíres de vulva, sanctificávi te, et prophétam in géntibus dedi te. Et dixi: A, a, a, Dómine Deus, ecce néscio loqui, quia puer ego sum. Et dixit Dóminus ad me: Noli dícere, puer sum: quóniam ad ómnia, quæ mittam te, ibis; et univérsa, quæcúmque mandávero tibi, loquéris. Ne tímeas a fácie eórum: quia tecum ego sum, ut éruam te, dicit Dóminus. Et misit Dóminus manum suam, et tétigit os meum: et dixit Dóminus ad me: Ecce dedi verba mea in ore tuo; ecce constítui te hódie super gentes, et super regna, ut evéllas, et déstruas, et dispérdas, et díssipes, et ædífices, et plantes: dicit Dóminus omnípotens.

Čítanie z proroka Jeremiáša. - V tých dňoch Pán prehovoril ku mne takto: Skôr, než som ťa utvoril v živote, poznal som ťa, a skôr, než si vyšiel z lona, som ťa zasvätil, za proroka pre pohanov som ťa ustanovil. I povedal som: Ach, Pane, veď neviem hovoriť, mladuský som. Ale Pán mi povedal: Nehovor: mladuský som! lebo pôjdeš všade, kam ťa pošlem, a povieš všetko, čo ti prikážem. Neboj sa ich, veď s tebou som ja, by som ťa vytrhol. To výrok Pánov. Vtedy Pán vystrel ruku a dotkol sa mi úst. I povedal Pán: Hľa, vložil som svoje slová do tvojich úst. Pozri, postavil som ťa dnes nad národy a nad kráľovstvá, aby si vytrhával a rúcal a nivočil a pustošil, aby si budoval a sadil, - hovorí všemohúci Pán.

GRADUÁL (Jn 1, 6-7)

Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joánnes. ℣. Hic venit, ut testimónium perhibéret de lúmine, paráre Dómino plebem perféctam.

Bol človek poslaný od Boha, ktorému meno bolo Ján. ℣. On prišiel, aby vydal svedectvo o svetle, aby pripravil Pánovi ľud dokonalý.

EVANJELIUM (Lk 1, 5-17)

✠ Inítium sancti Evangélii secúndum Lucam. - Fuit in diébus Heródis, regis Judææ, sacérdos quidam, nómine Zacharías, de vice Abía, et uxor illíus de filiábus Aaron, et nomen ejus Elísabeth. Erant autem justi ambo ante Deum, incedéntes in ómnibus mandátis et justificatiónibus Dómini sine queréla: et non erat illis fílius, eo quod esset Elísabeth stérilis, et ambo processíssent in diébus suis. Factum est autem, cum sacerdótio fungerétur in órdine vicis suæ ante Deum, secúndum consuetúdinem sacerdótii, sorte éxiit, ut incénsum póneret, ingréssus in templum Dómini: et omnis multitúdo pópuli erat orans foris hora incénsi. Appáruit autem illi Angelus Dómini, stans a dextris altáris incénsi. Et Zacharías turbátus est, videns, et timor írruit super eum. Ait autem ad illum Angelus: Ne tímeas, Zacharía, quóniam exaudíta est deprecátio tua: et uxor tua Elísabeth páriet tibi fílium, et vocábis nomen ejus Joánnem: et erit gáudium tibi et

✠ Začiatok sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za čias Herodesa, judského kráľa, žil kňaz, menom Zachariáš, z triedy Abiášovej. Mal ženu z dcér Áronových a volala sa Alžbeta. Obaja boli spravodliví pred Bohom, lebo žili bez úhony podľa všetkých prikázaní a predpisov Pánových. No nemali dieťa, lebo Alžbeta bola neplodná a obaja už boli pokročilí vekom. Raz, keď jeho trieda prišla na rad a on konal kňazskú službu pred Bohom, podľa zvyku kňazského úradu losom mu pripadlo, aby vošiel do chrámu Pánovho a zapálil kadidlo. A všetok zástup ľudu modlil sa vonku v čase kadidlovej obety. Tu sa mu zjavil anjel Pánov, ktorý stál s pravej strany oltára kadidlovej obety. Keď ho Zachariáš uvidel, zľakol sa a prešla ho hrôza. Ale anjel mu povedal: Neboj sa, Zachariáš, lebo je vyslyšaná tvoja modlitba! Tvoja manželka, Alžbeta, ti porodí syna, ktorého nazveš Jánom. Budeš sa radovať a plesať a jeho narodenie mnohých poteší. On

exsultátio, et multi in nativitáte ejus gaudébunt: erit enim magnus coram Dómino: et vinum et síceram non bibet, et Spíritu Sancto replébitur adhuc ex útero matris suæ, et multos filiórum Israel convértet ad Dóminum, Deum ipsórum: et ipse præcédet ante illum in spíritu et virtúte Elíæ: ut convértat corda patrum in fílios, et incrédulos ad prudéntiam justórum, paráre Dómino plebem perféctam.

bude veľký pred Pánom. Ani vína, ani iného opojného nápoja nebude piť a Duchom Svätým sa naplní ešte v lone svojej matky. Mnohých zo synov izraelských obráti k Pánovi, ich Bohu. On sám pôjde pred ním s duchom a mocou Eliášovou, aby obrátil srdcia otcov k synom a neveriacich (priviedol) k múdrosti spravodlivých, a tak pripravil Pánovi dokonalý ľud.

OFERTÓRIUM (Ž 8, 6-7)

Glória et honóre coronásti eum, et constituísti eum super ópera mánuum tuárum, Dómine.

Slávou a počestnosťou korunoval si ho, dal si mu vládu nad dielami svojich rúk, Pane.

SEKRÉTA

Múnera, Dómine, obláta sanctífica: et intercedénte beáto Joánne Baptísta, nos per hæc a peccatórum nostrórum máculis emúnda. Per Dóminum nostrum.

Obetované dary, Pane, posväť: a na prihovorenie blahoslaveného Jána Krstiteľa skrze ne očisti nás od škvŕn našich hriechov. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané pre vigílie (Doplnk. modl. VI.), str. 550.

KOMÚNIA (Ž 20, 6)

Magna est glória ejus in salutári tuo: glóriam et magnum decórem impónes super eum, Dómine.

Veľká je sláva jeho tvojou pomocou, slávu a velebnosť si vložil naň, Pane.

POSTKOMÚNIA

Beáti Joánnis Baptístæ nos, Dómine, præclára comitétur orátio: et quem ventúrum esse prædíxit, poscat nobis fore placátum, Dóminum

Vznešená modlitba blahoslaveného Jána Krstiteľa, Pane, nech nás sprevádza: a toho, o ktorom predpovedal, že má prísť, nech prosí, aby nám

nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

bol milostivý, Pán náš, Ježiš Kristus, Syn tvoj: Ktorý s tebou žije a kráľuje.

Druhá a tretia *postkom.*, predpísané pre vigílie (Doplnk. modl. VI.), str. 550.

Narodenie Sv. Jána Krstiteľa 24. júna

Dvoj. 1. triedy s obyčajnou oktávou. - Rúcho biele.

„Ján bol sviecou, ktorá horela a svietila" (Jn 5, 35). - Spasiteľ nazval svojho predchodcu najväčším medzi narodenými zo žien (Mt 11, 11), preto mu Cirkev zavčasu venovala sviatok, ktorý už sv. Augustín spomína. Slávili ho šesť mesiacov pred narodením Kristovým.

V živote Jánovom naozaj nachádzame veľa mimoriadneho: zvestovanie narodenia, narodenie, povolanie, jeho pomer ku Kristovi, mučenícka smrť (sviatok 29. augusta). Svoje poslanie splnil až po sebaobetovanie; jeho heslom bolo: „On, totiž Kristus, sa musí zveľaďovať, mňa však musí ubúdať" (Jn 3, 30). Cirkev mu venuje dva sviatky a v každej omši si pripomína jeho meno trikrát: vo vyznaní hriechov (Confiteor), pri obetovaní (Suscipe sancta Trinitas) a v kánone po premenení (Nobis quoque peccatoribus).

Boh povolal sv. Jána Krstiteľa, podobne ako voľakedy proroka Izaiáša, ešte pred narodením (intr.). Myšlienka povolania, plného milosti, naznačená v introite, rozvádza sa obšírnejšie v lekcii. Tieto slová sa síce vzťahujú na Mesiáša, avšak dnes ich Cirkev prenáša na Spasiteľovho predchodcu. Slová lekcie doznievajú v graduáli a verš aleluja nám už naznačuje blahozvesť o narodení Jána Krstiteľa (evanj.). Krédo nespievame, lebo Krstiteľ prislúcha ešte Starému zákonu. Pri obetovaní si pripomíname príjemnú vôňu čností veľkého svätého a slová blaženého Zachariáša, otca Krstiteľovho, chváliaceho Boha za tak veľké milosti, sprevádzajú nás cestou k stolu Pánovmu (kom.).

V o k t á v e *spomienka* z omše sviatku; 27. júna ako vo sviatok, s doplnkovými modlitbami oktáv (VI.), str. 550.

INTROIT (Iz 49, 1 a 2)

De ventre matris meæ vocávit me Dóminus nómine meo: et pósuit os meum ut gládium acútum: sub teguménto manus suæ protéxit me, et pósuit me quasi sagíttam eléctam. *(Ps 91, 2)* Bonum est confitéri Dómino, et psállere nómini tuo, Altíssime. ℣. Glória Patri.

Od lona matkinho volal ma Pán mojím menom, ústa mi urobil sťa ostrý meč, v tôni svojej ruky ma ukryl a urobil zo mňa brúsený šíp. *(Ž 91, 2)* Dobre je oslavovať Pána a spievať tvojmu menu, Najvyšší. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Deus, qui præséntem diem honorábilem nobis in beáti Joánnis nativitáte fecísti: da

Bože, ktorý tento deň narodením blahoslaveného Jána učinil si nám hodným cti:

pópulis tuis spirituálium grátiam gaudiórum; et ómnium fidélium mentes dírige in viam salútis ætérnæ. Per Dóminum nostrum.

daj ľudu svojmu milosť duchovných radostí; a mysle všetkých veriacich veď po ceste večnej spásy. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Iz 49, 1-3, 5, 6 a 7)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - Audíte, ínsulæ, et atténdite, pópuli de longe: Dóminus ab útero vocávit me, de ventre matris meæ recordátus est nóminis mei. Et pósuit os meum quasi gládium acútum: in umbra manus suæ protéxit me, et pósuit me sicut sagíttam eléctam: in pháretra sua abscóndit me. Et dixit mihi: Servus meus es tu, Israel, quia in te gloriábor. Et nunc dicit Dóminus, formans me ex útero servum sibi: Ecce dedi te in lucem géntium, ut sis salus mea usque ad extrémum terræ. Reges vidébunt, et consúrgent príncipes, et adorábunt propter Dóminum, et Sanctum Israel, qui elégit te.

Čítanie z proroka Izaiáša. - Počúvajte na mňa, ostrovy, a pozorujte, ďaleké národy, Pán ma povolal od lona, od života mojej matky spomínal mi meno. Ústa mi urobil sťa ostrý meč, v tieni svojej ruky ma ukryl a urobil zo mňa brúsený šíp, do svojho tulca ma schoval. A riekol mi: Sluhom mojím si ty, Izrael, tebou sa chcem osláviť. Teraz však hovorí Pán, ktorý si ma od lona urobil sluhom: Hľa, ustanovím ťa za svetlo pohanom, nechže si mojou spásou až do končín zeme. Králi uvidia, a vstanú kniežatá, a skláňať sa budú kvôli Pána a Svätého Izraela, ktorý ťa vyvolil.

GRADUÁL (Jer 1, 5 a 9)

Priúsquam te formárem in útero, novi te: et ántequam exíres de ventre, sanctificávi te. ℣. Misit Dóminus manum suam, et tétigit os meum, et dixit mihi.

Prv, než som ťa utvoril v lone, poznal som ťa; prv, než si vyšiel zo života matkinho, posvätil som ťa. ℣. Vystrel Pán ruku svoju, dotkol sa úst mojich a povedal mi.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Luc 1, 76)* Tu, puer, prophéta Altíssimi vocáberis: præíbis ante Dóminum paráre vias ejus.

Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Lk 1, 76)* Ty, chlapček, budeš sa volať prorokom Najvyššieho, lebo pôjdeš pred tvárou Pánovou pripravovať mu cesty.

Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 1, 57-68)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - Elísabeth implétum est tempus pariéndi, et péperit fílium. Et audiérunt vicíni et cognáti ejus, quia magnificávit Dóminus misericórdiam suam cum illa, et congratulabántur ei. Et factum est in die octávo, venérunt circumcídere púerum, et vocábant eum nómine patris sui Zachárίam. Et respóndens mater ejus, dixit: Nequáquam, sed vocábitur Joánnes. Et dixérunt ad illam: Quia nemo est in cognatióne tua, qui vocétur hoc nómine. Innuébant autem patri ejus, quem vellet vocári eum. Et póstulans pugillárem, scripsit, dicens: Joánnes est nomen ejus. Et miráti sunt univérsi. Apértum est autem íllico os ejus, et lingua ejus, et loquebátur benedícens Deum. Et factus est timor super omnes vicínos eórum: et super ómnia montána Judææ divulgabántur ómnia verba hæc: et posuérunt omnes, qui audíerant in corde suo, dicéntes: Quis, putas, puer iste erit? Etenim manus Dómini erat cum illo. Et Zacharías, pater ejus, replétus est Spíritu Sancto, et prophetávit, dicens: Benedíctus Dóminus, Deus Israel, quia visitávit, et fecit redemptiónem plebis suæ.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Alžbete prišiel čas pôrodu a porodila syna. Keď susedia a príbuzní počuli, že jej Pán preukázal veľké milosrdenstvo, radovali sa s ňou. Na ôsmy deň prišli obrezať chlapčeka a nazvali ho menom jeho otca Zachariášom. No jeho matka povedala: Nie tak, ale Jánom sa bude volať. Oni jej však povedali: Veď nikoho nemáš v príbuzenstve, čo by mal toto meno. Dali teda znak otcovi, ako by ho chcel pomenovať. Tu on si pýtal tabuľku a napísal: Ján je jeho meno! A divili sa všetci. Hneď potom sa mu otvorily ústa a (rozviazal) jazyk, takže prehovoril a zveleboval Boha. Tu prišiel strach na všetkých jeho susedov a po všetkých vrchoch judských rozprávalo sa o všetkých týchto udalostiach. Všetci, ktorí o tom počuli, vštepili si to do srdca a vraveli: Čím len bude tento chlapček? Lebo ruka Pánova bola s ním. Zachariáša, jeho otca, naplnil Duch Svätý, a prorokoval: Požehnaný Pán, Boh Izraela, lebo shliadol na svoj ľud a vykúpil ho.

OFERTÓRIUM (Ž 91, 13)

Justus ut palma florébit: sicut cedrus, quæ in Líbano est, multiplicábitur.

Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť.

SEKRÉTA

Tua, Dómine, munéribus altária cumulámus: illíus nativitátem honóre débito celebrántes, qui Salvatórem mundi et cécinit adfutúrum et adésse monstrávit, Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

Na oltáre tvoje, Pane, kopíme dary: s príslušnou cťou oslavujúc narodenie toho, ktorý aj zvestoval, že Spasiteľ sveta príde, aj ukázal, že je už tu, Pán náš, Ježiš Kristus, Syn tvoj: Ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh.

KOMÚNIA (Lk 1, 76)

Tu, puer, prophéta Altíssimi vocáberis: præíbis enim ante fáciem Dómini paráre vias ejus.

Ty, chlapček, budeš sa volať prorokom Najvyššieho, lebo pôjdeš pred tvárou Pánovou pripravovať mu cesty.

POSTKOMÚNIA

Sumat Ecclésia tua, Deus, beáti Joánnis Baptístæ generatióne lætítiam: per quem suæ regeneratiónis cognóvit auctórem, Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

Nech Cirkev tvoja, Bože, čerpá radosť z narodenia blahoslaveného Jána Krstiteľa: skrze ktorého poznala pôvodcu svojho znovuzrodenia, Pána nášho, Ježiša Krista, Syna tvojho: Ktorý s tebou žije a kráľuje.

Sv. Viliama

opáta 25. júna

Dvoj. - Rúcho biele.

Sebazapieranie a samota. - Narodil sa r. 1085 vo Vercelli, zriekol sa majetku a radostí tohto sveta. Utiahol sa do samoty v južnom Taliansku. R. 1118 v kláštore Monte Vergine založil rehoľu benediktínskych pustovníkov podľa ideí sv. Benedikta. Zomrel r. 1142; jeho telo opatruje kostol Panny Márie na Monte Vergine.

OMŠA opáta *Os justi*, str. 59*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui infirmitáti nostræ, ad teréndam salútis viam, in Sanctis tuis exémplum, et præsídium collocásti: da nobis ita beáti Guliélmi Abbátis mérita venerári; ut ejúsdem excipiámus suffrágia, et vestígia prosequámur. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý našej slabosti v Svätých svojich dal si príklad a ochranu ku konaniu cesty spásy: daj nám tak uctievať zásluhy blahoslaveného Viliama, Opáta; aby dosiahli sme jeho pomoc a kráčali v jeho stopách. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Spomienka oktávy sv. Jána Krstiteľa, str. 980 a 983.

Sv. Jána a Pavla

mučeníkov 26. júna

Dvoj. - Rúcho červené.

Dve olivy, dva žiariace svietniky pred Bohom. - Podľa podania boli rodnými bratmi a úradníkmi Konštantíny, dcéry Konštantína Veľkého. Ako kresťania zdráhali sa slúžiť cisárovi Juliánovi Odpadlíkovi. Bezbožný cisár ich dal usmrtiť r. 362 v Ríme. Pred smrťou všetok svoj majetok rozdelili chudobným. Ich dom kresťania premenili na chrám, ktorý jestvuje v Ríme podnes, v ňom je aj teraz ich hrob. V starých časoch požívali svätí bratia veľkú úctu, čoho znakom je ich zaradenie do litánií všetkých svätých a do omšového kánona pred premenením (Communicantes). V ich chráme slávime štáciu v piatok po Popolcovej strede. Omšové texty zdôrazňujú ich činnú lásku k bližnému (lekcia), bratskú súdržnosť (grad.) a mučenícku priamosť (evanj.).

INTROIT *(Ž 33, 20-21)* z 15. júna, str. 966.

ORÁCIA

Quæsumus, omnípotens Deus: ut nos geminàta lætítia hodiérnæ festivitátis excípiat, quæ de beatórum Joánnis et Pauli glorificatióne procédit; quos éadem fides, et pássio vere fecit esse germános. Per Dóminum.

Prosíme, všemohúci Bože: nech nás uchváti dvojitá radosť dnešnej slávnosti, ktorá prýšti z oslávenia blahoslavených Jána a Pavla; z ktorých tá istá viera a mučeníctvo učinily opravdivých bratov. Skrze Pána nášho.

Spomienka oktávy sv. Jána Krstiteľa, ako vo sviatok, str. 980.

LEKCIA (Sir 44, 10-15)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Hi viri misericórdiæ sunt, quorum pietátes non defuérunt: cum sémine eórum

Čítanie z knihy Múdrosti. - Oni boli zbožní mužovia, preto ich dobré skutky neupadly v zabudnutie. Ich po-

pérmanent bona, hæréditas sancta nepótes eórum, et in testaméntis stetit semen eórum: et fílii eórum propter illos usque in ætérnum manent: semen eórum et glória eórum non derelinquétur. Córpora ipsórum in pace sepúlta sunt, et nomen eórum vivit in generatiónem et generatiónem. Sapiéntiam ipsórum narrent pópuli, et laudem eórum núntiet eccléśia.

tomstvu zostal majetok po nich; posvätné dedičstvo sú ich vnukovia, keďže ich potomstvo zostalo verné smluve. A tak ich synovia pre nich na veky zostanú, ani ich potomstvo, ani ich sláva nezanikne nikdy. Ich telá pochovali v pokoji, no ich slávne meno žije po večné rody. O ich múdrosti rozprávať si budú národy a ich chválu zvestovať bude shromaždenie (zbožných).

GRADUÁL (Ž 132, 1-2)

Ecce quam bonum et quam jucúndum, habitáre fratres in unum. ℣. Sicut unguéntum in cápite, quod descéndit in barbam, barbam Aaron.

Hľa, ako dobre je a ako príjemné, keď bratia spolu bývajú. ℣. Sťa vzácny olej na hlave, čo steká na bradu, na Áronovu bradu.

Allelúja, allelúja. ℣ Hæc est vera fratérnitas, quæ vicit mundi crímina: Christum secúta est, ínclyta tenens regna cæléstia. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Toto je pravé bratstvo, ktoré zvíťazilo nad zločinmi sveta, Krista nasledovalo a obsiahlo slávne kráľovstvo nebeské. Aleluja.

EVANJELIUM *(Atténdite)* z omše mučeníkov *Salus autem*, str. 33*.

OFERTÓRIUM (Ž 5, 12-13)

Gloriabúntur in te omnes, qui díligunt nomen tuum, quóniam tu, Dómine, benedíces justo: Dómine, ut scuto bonæ voluntátis tuæ coronásti nos.

Nech sa radujú z teba, ktorí meno tvoje milujú, lebo ty požehnávaš, Pane, spravodlivého: Pane, obklopuješ nás láskavosťou ako pavézou.

SEKRÉTA

Hóstias tibi, Dómine, sanctórum Mártyrum tuórum Joánnis et Pauli dicátas méritis, benígnus assúme: et

Obetné dary, zásluhami tvojich svätých Mučeníkov, Jána a Pavla, posväcované tebe, Pane, láskavo prijmi: a daj,

ad perpétuum nobis tríbue provenire subsídium. Per Dóminum nostrum.

aby nám staly sa ustavičnou pomocou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá *sekréta* o sv. Jánovi Krstiteľovi, str. 983.

KOMÚNIA (Múd 3, 4, 5 a 6)

Et si coram homínibus torménta passi sunt, Deus tentávit eos: tamquam aurum in fornáce probávit eos, et quasi holocaústa accépit eos.

Keď aj pred ľuďmi trpeli muky, Boh ich skúšal; ako zlato v ohni ich vyskúšal a prijal ich ako zápalné obety.

POSTKOMÚNIA

Súmpsimus, Dómine, sanctórum Mártyrum tuórum Joánnis et Pauli solémnia celebrántes, sacraménta cæléstia: præsta, quæsumus; ut quod temporáliter gérimus, ætérnis gaúdiis consequámur. Per Dóminum.

Prijali sme, Pane, nebeské sviatostné dary, oslavujúc sviatky tvojich svätých Mučeníkov, Jána a Pavla: dopraj, prosíme; aby to, čo konáme v čase, dosiahli sme vo večných radostiach. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *postkomúnia* o sv. Jánovi Krstiteľovi, str. 983.

Sv. Ireneja

biskupa a mučeníka — 28. júna

Vigília sv. Petra a Pavla, apoštolov

Dvoj. - Rúcho červené.

„Blahoslavení pokojamilovní" (Mt 5, 9). - Narodil sa okolo r. 130 v Malej Ázii. Bol žiakom sv. Polykarpa, biskupa smyrnského (sviatok 26. januára) a je teda nepriamym žiakom apoštola Jána. Najprv ako kňaz, potom ako lyonský biskup vo Francúzsku blahodarne pracoval na šírení evanjelia. Jeho spisy, z ktorých sa nám zachovaly len zlomky, sú vzácnymi prameňmi najstarších dejín Cirkvi. Zomrel okolo r. 202 smrťou mučeníckou v Lyone. Benedikt XV. ustanovil jeho sviatok pre celú Cirkev.

Myšlienky sv. omše nám líčia charakteristické vlastnosti sv. Irenea a dôležitosť jeho osobnosti pre život Cirkvi: jeho bezúhonný život (intr.), upevňovanie pokoja v Cirkvi (orácia), vernosť k tradíciám (lekcia), jeho nepoddajnú vernosť ku Kristovi po obetovanie vlastného života (evanj.) a šírenie nebeskej múdrosti.

INTROIT (Mal 2, 6)

Lex veritátis fuit in ore ejus, et iníquitas non est invénta in lábiis ejus: in pace, et in æquitáte ambulávit mecum,

Zákon pravdy bol v jeho ústach a nepravosť sa nenašla na jeho perách; v pokoji a vernosti chodil so

et multos avértit ab iniquitáte. *(Ps 77, 1)* Atténdite, pópule meus, legem meam: inclináte aurem vestram in verba oris mei. ℣. Glória Patri.

mnou a mnohých odvrátil od nepravosti. *(Ž 77, 1)* Naslúchaj, ľud môj, moju náuku, nakloňte svoje uši k slovám mojich úst. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui beáto Irenæo Mártyri tuo atque Pontífici tribuísti, ut et veritáte doctrínæ expugnáret hæreses, et pacem Ecclésiæ felíciter confirmáret: da, quæsumus, plebi tuæ in sancta religióne constántiam; et pacem tuam nostris concéde temporibus. Per Dóminum.

Bože, ktorý udelil si blahoslavenému Irenejovi, svojmu Mučeníkovi a Veľkňazovi, aby aj pravdou náuky premáhal bludy aj šťastlivo upevňoval pokoj Cirkvi: daj, prosíme, ľudu svojmu stálosť vo svätom náboženstve; aj pokoj svoj udeľ v našich časoch. Skrze Pána.

Spomienka oktávy sv. Jána Krstiteľa, ako vo sviatok, str. 980; a vigílie sv. Petra a Pavla, str. 990.

LEKCIA (2 Tim 3, 14-17; 4, 1-5)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Timótheum. - Caríssime: Pérmane in iis, quæ didicísti, et crédita sunt tibi; sciens, a quo didíceris, et quia ab infántia sacras lítteras nosti, quæ te possunt instrúere ad salútem per fidem, quæ est in Christo Jesu. Omnis Scriptúra divínitus inspiráta útilis est ad docéndum, ad arguéndum, ad corripiéndum, ad erudiéndum in justítia: ut perféctus sit homo Dei, ad omne opus bonum instrúctus. Testíficor coram Deo, et Jesu Christo, qui judicatúrus est vivos et mórtuos, per advéntum ipsíus, et regnum ejus: prædica verbum, insta opportúne,

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Timotejovi. - Drahý brat! Zotrvávaj v tom, čomu si sa naučil a čomu si uveril, pretože vieš, od koho si sa naučil! Od detstva znáš sväté Písma, ktoré majú moc urobiť ťa múdrym, aby si dosiahol spásu vierou v Krista Ježiša. A každé Písmo, od Boha vnuknuté, je užitočné na poučovanie, karhanie, napráva nie a vychovávanie vo spravodlivosti, aby sa Boží človek stal dokonalým a schopným konať všetko dobré. Pred Bohom a pred Kristom Ježišom, ktorý bude súdiť živých i mŕtvych, na jeho slávny príchod a jeho kráľovstvo ťa zaprisahám:

importúne: árgue, óbsecra, íncrepa in omni patiéntia, et doctrína. Erit enim tempus, cum sanam doctrínam non sustinébunt, sed ad sua desidéria coacervábunt sibi magístros, pruriéntes aúribus, et a veritáte quidem audítum avértent, ad fábulas autem converténtur. Tu vero vígila, in ómnibus labóra, opus fac Evangelístæ, ministérium tuum imple.

Káž slovo (Božie), zakročuj vhod, alebo nevhod, presviedčaj, karhaj, napomínaj veľmi zhovievavo a múdro! Príde čas, keď neznesú zdravú náuku, ale budú si sháňať učiteľov, podľa svojich žiadostí, aby im šteklili uši. Odvrátia sa sluchom od pravdy a obrátia sa ku všelijakým rozprávkam. Ty však buď vo všetkom ostražitý, znášaj protivenstvá, plň službu blahozvesta, konaj si svedomite povinnosť!

GRADUÁL (Ž 121, 8)

Propter fratres meos, et próximos meos loquébar pacem de te. ℣. *(Ps 36, 37)* Custódi innocéntiam, et vide æquitátem: quóniam sunt relíquiæ hómini pacífico.

Ja kvôli svojim bratom a svojim priateľom vyrečiem: Pokoj v tebe. ℣. *(Ž 36, 37)* Strež na šľachetného a na spravodlivého hľaď, že potomstvo má muž, milovný pokoja.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ecl 6, 35)* In multitúdine presbyterórum prudéntium sta, et sapiéntiæ illórum ex corde conjúngere: ut omnem narratiónem Dei possis audíre. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Sir 6, 35)* Do spoločnosti rozvážnych starcov chodievaj a zo srdca sa pridruž ich múdrosti, aby si mohol vypočuť všetky Božie rozhovory. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 10, 28-33)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Nolíte timére eos, qui occídunt corpus, ánimam autem non possunt occídere; sed pótius timéte eum, qui potest et ánimam et corpus pérdere in gehénnam. Nonne duo pásseres asse véneunt: et unus ex

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Nebojte sa tých, čo môžu telo, ale nie dušu zabiť. Skôr sa však obávajte toho, čo môže i dušu i telo zahubiť v pekle. Či nepredávajú dva vrabce za peniažtek? A ani jeden z nich nepadne na zem bez (vôle) vášho Otca. Vám

illis non cadet super terram sine Patre vestro? Vestri autem capílli cápitis omnes numeráti sunt. Nolíte ergo timére: multis passéribus melióres estis vos. Omnis ergo, qui confitébitur me coram homínibus, confitébor et ego eum coram Patre meo, qui in cælis est. Qui autem negáverit me coram homínibus, negábo et ego eum coram Patre meo, qui in cælis est.

však spočítané sú všetky vlasy na hlave. Teda nebojte sa, vy ste cennejší ako mnoho vrabcov! Každého teda, kto ma vyzná pred ľuďmi, vyznám i ja pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach. Kto ma však zaprie pred ľuďmi, i ja ho zapriem pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach.

OFERTÓRIUM (Sir 24, 44)

Doctrínam quasi antelucánum illúmino ómnibus, et enarrábo illam usque ad longínquum.

Ako zore dám zažiariť pred všetkými svojej náuke, hlásať ju budem až do najďalších končín.

SEKRÉTA

Deus, qui credéntes in te pópulos nullis sinis cóncuti terróribus: dignáre preces, et héstias dicátæ tibi plebis suscípere; ut pax, a tua pietáte concéssa, christianórum fines ab omni hoste fáciat esse secúros. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý nedovoľuješ, aby nejaké hrôzy prestrašily národy, veriace v teba: ráč prijať modlitby a obetné dary ľudu, zasväteného tebe; aby pokoj, udelený z tvojej dobrotivosti, zabezpečil kresťanské kraje proti každému nepriateľovi. Skrze Pána.

Druhá *sekr.* o sv. Jánovi Krst., str. 983, 3. o vigílii sv. Petra a Pavla, str. 993.

KOMÚNIA (Sir 24, 47)

Vidéte, quóniam non soli mihi laborávi, sed ómnibus exquiréntibus veritátem.

Pozrite, nepracoval som sám pre seba, ale pre všetkých, ktorí hľadajú pravdu.

POSTKOMÚNIA

Deus, auctor pacis, et amátor, quem nosse vívere, cui servíre regnáre est: prótege ab ómnibus impugnatióni-

Bože, pôvodca a milovník pokoja, ktorého znať je žiť, ktorému slúžiť je kráľovať: chráň prosiacich teba pred

bus súpplices tuos; ut qui in defensióne tua confídimus, beáti Irenæi Mártyris tui atque Pontíficis intercessióne, nullíus hostilitátis arma timeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum.

všetkými útokmi; aby my, ktorí dôverujeme v tvoju ochranu, na prihovorenie blahoslaveného Ireneja, tvojho Mučeníka a Veľkňaza, neobávali sme sa zbraní ktoréhokoľvek nepriateľstva. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkomúnia* o sv. Jánovi Krstiteľovi, str. 983, tretia o vigílii sv. Petra a Pavla, str. 993.
Posledné *evanjelium* vigílie, str. 992.

Vigília sv. Petra a Pavla

apoštolov — tiež 28. júna

Rúcho fialové.

INTROIT (Jn 21, 18-19)

Dicit Dóminus Petro: Cum esses júnior, cingébas te, et ambulábas, ubi volébas: cum autem senúeris, exténdes manus tuas, et álius te cinget, et ducet, quo tu non vis: hoc autem dixit, significans, qua morte clarificatúrus esset Deum. *(Ps 18, 1)* Cæli enárrant glóriam Dei: et ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum. ℣. Glória Patri.

Povedal Pán Petrovi: Kým si bol mladší, sám si sa opasoval a šiel si, kam si chcel, ale keď zostarneš, vystrieš ruky, a iný ťa opáše a povedie ťa, kam nechceš. To povedal, aby označil, akou smrťou oslávi Boha. *(Ž. 18, 1)* Nebesá rozprávajú slávu Božiu, obloha hlása dielo jeho rúk. V. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

Bez *glórie*.

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut nullis nos permíttas perturbatiónibus cóncuti, quos in Apostólicæ confessiónis petra solidásti. Per Dóminum nostrum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby nijakými zmätkami nedovolil si zastrašovať nás, ktorých upevnil si na skale Apoštolského vyznania. Skrze Pána nášho.

Druhá *orácia* o sv. Irenejovi, str. 987, tretia o sv. Jánovi Krstiteľovi, str. 980.

LEKCIA (Sk 3, 1-10)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Pet-

Čítanie zo Skutkov apoštolských. — V týchto dňoch

rus et Joánnes ascendébant in templum ad horam oratiónis nonam. Et quidam vir, qui erat claudus ex útero matris suæ, bajulabátur: quem ponébant quotídie ad portam templi, quæ dícitur Speciósa, ut péteret eleemósynam ab introeúntibus in templum. Is cum vidísset Petrum et Joánnem incipiéntes introíre in templum, rogábat, ut eleemósynam accíperet. Intuens autem in eum Petrus cum Joánne, dixit: Réspice in nos. At ille intendébat in eos, sperans se áliquid acceptúrum ab eis. Petrus autem dixit: Argéntum et aurum non est mihi: quod autem hábeo, hoc tibi do: In nómine Jesu Christi Nazaréni surge, et ámbula. Et apprehénsa manu ejus déxtera, allevávit eum: et prótinus consolidátæ sunt bases ejus, et plantæ. Et exsíliens stetit, et ambulábat: et intrávit cum illis in templum, ámbulans, et exsíliens, et laudans Deum. Et vidit omnis pópulus eum ambulántem, et laudántem Deum. Cognoscébant autem illum, quod ipse erat, qui ad eleemósynam sedébat ad Speciósam portam templi: et impléti sunt stupóre et éxtasi in eo, quod contígerat illi.

o deviatej hodine Peter a Ján vystupovali do chrámu modliť sa. Tu práve prinášali človeka, ktorý bol chromý od svojho narodenia. Každodenne ho kládli k bráne chrámovej, ktorá sa volala Krásna, aby si žobral almužnu od tých, ktorí vchádzali do chrámu. Keď zazrel, ako Peter a Ján vchádzali do chrámu, poprosil, aby dostal almužnu. Ale Peter uprel na neho svoj pohľad a spolu s Jánom povedal: Pozri na nás! Pozorne pohliadol na nich a čakal, že dostane niečo od nich. Peter mu povedal: Striebra a zlata nemám, ale čo mám, to ti dám: V mene Ježiša Nazaretského vstaň a choď! Tu ho chytil za pravú ruku a pozdvihol. Hneď mu spevnely nohy a kĺby. Vyskočil, postavil sa a chodil. Spolu s nimi potom vošiel do chrámu, chodil a poskakoval a chválil Boha. A všetok ľud ho videl, ako chodí a chváli Boha. Poznávali ho, že je to ten, ktorý pre almužnu sedával pri Krásnej bráne chrámu, i boli plní hrôzy a údivu nad tým, čo sa mu prihodilo.

GRADUÁL (Ž 18, 5 a 2)

In omnem terram exívit sonus eórum: et in fines orbis

Do celej zeme nesie sa ich zvuk a výpovede ich zeme-

terræ verba eórum. ℣. Cæli enárrant glóriam Dei: et ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum.

kruhu na okraj. ℣. Nebesá rozprávajú slávu Božiu a obloha hlása dielo jeho rúk.

EVANJELIUM (Jn 21, 15-19)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus Simóni Petro: Simon Joánnis, díligis me plus his? Dicit ei: Etiam, Dómine, tu scis, quia amo te. Dicit ei: Pasce agnos meos. Dicit ei íterum: Simon Joánnis, díligis me? Ait illi: Etiam, Dómine, tu scis, quia amo te. Dicit ei: Pasce agnos meos. Dicit ei tértio: Simon Joánnis, amas me? Contristátus est Petrus, quia dixit ei tértio, Amas me? et dixit ei: Dómine, tu ómnia nosti: tu scis, quia amo te. Dixit ei: Pasce oves meas. Amen, amen dico tibi: cum esses júnior, cingébas te, et ambulábas, ubi volébas: cum autem senúeris, exténdes manus tuas, et álius te cinget, et ducet, quo tu non vis. Hoc autem dixit, significans, qua morte clarificatúrus esset Deum.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. — Za onoho času opýtal sa Ježiš Šimona Petra: Šimon, (syn) Jánov, miluješ ma väčšmi ako títo? Odpovedal mu: Hej, Pane, ty vieš, že ťa milujem! (Ježiš) mu povedal: Pas mojich baránkov! A spýtal sa ho druhý raz: Šimon, (syn) Jánov, miluješ ma? On mu odpovedal: Hej, Pane, ty vieš, že ťa milujem! Povedal mu: Pas mojich baránkov! Aj tretí raz sa ho spýtal: Šimon, (syn) Jánov, miluješ ma? Šimon Peter sa zarmútil, že sa ho (ešte aj) tretí raz spýtal: Miluješ ma? a odpovedal mu: Pane, ty vieš všetko; ty vieš, že ťa milujem! Ježiš mu povedal: Pas moje ovečky! Veru, veru, hovorím ti, kým si bol mladší, sám si sa opasoval a šiel si, kam si chcel, ale keď zostarneš, vystrieš ruky, a iný ťa opáše a povedie ťa, kam nechceš! To povedal, aby označil, akou smrťou (Peter) oslávi Boha.

OFERTÓRIUM (Ž 138, 17)

Mihi autem nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est principátus eórum.

Ja však vo veľkej úcte mám priateľov tvojich, Bože, silne je upevnená ich vláda.

SEKRÉTA

Munus pópuli tui, quæsumus, Dómine, Apostólica intercessióne sanctífica: nosque a peccatórum nostrórum máculis emúnda. Per Dñum.

Obetný dar ľudu svojho, prosíme, Pane, posväť na prihovorenie Apoštolov: a nás očisti od škvŕn našich hriechov. Skrze Pána.

Druhá *sekréta* o sv. Irenejovi, str. 989, tretia o sv. Jánovi Krstiteľovi, str. 983.

KOMÚNIA (Jn 21, 15 a 17)

Simon Joánnis, díligis me plus his? Dómine, tu ómnia nosti: tu scis, Dómine, quia amo te.

Šimon Jánov, miluješ ma väčšmi ako títo? Pane, ty vieš všetko; ty vieš, Pane, že ťa milujem.

POSTKOMÚNIA

Quos cælésti, Dómine, aliménto satiásti: Apostólicis intercessiónibus ab omni adversitáte custódi. Per Dóminum nostrum.

Tých, ktorých nasýtil si, Pane, nebeským pokrmom: na apoštolské prihovorenia ochráň pred každým protivenstvom. Skrze Pána.

Druhá *postkom.* o sv. Irenejovi, str. 989, tretia o sv. Jánovi Krstiteľ., str. 983.

Sv. Petra a Pavla

apoštolov 29. júna

Dvoj. 1. triedy s obyčajnou oktávou. - Rúcho červené.

„Ty si Peter, na tejto skale vystavím svoju Cirkev" (Mt. 16, 18). - Sv. apoštolovia Peter a Pavol umreli mučenícku smrťou za cisára Nera r. 67. Obidvoch pochovali na pohrebisku kresťanskom: sv. Petra pri Via triumphalis, ktorá sa tiahla dĺžkou dnešnej baziliky sv. Petra, sv. Pavla pri Via Ostiensis. Cisár Valerián (253-260) vyvlastnil kresťanské cintoríny. Kresťania zo strachu, aby ostatky sv. apoštolov nezneuctili, dňa 29. júna 258 tajne ich preniesli na pozemok „ad Catacumbas" (katakomby sv. Šebastiána), kde ich ukrývali po dva roky. Dátum 29. júna nadobudol taký veľký význam, že kresťania pomaly zabudli na pravý deň smrti apoštolov a začali sviatiť už len výročitý deň prenesenia ich ostatkov do katakomb sv. Šebastiána na miesto, zvané „platonia".
S radostnou povďačnosťou si pripomíname dnes, že Kristus svoju Cirkev postavil na skalu, ktorú bedlivo vyhliadol, zdokonalil, obdaril najvyššou duchovnou hodnosťou a mocou. Táto skala vzdoruje všetkým protivenstvám, lebo Peter, žijúci v svojich nástupcoch na prestole rímskeho biskupa, je Kristovým zástupcom na zemi a viditeľnou hlavou Cirkvi.
V duchu sme pri hrobe sv. Petra. V prichádzajúcom celebrantovi spoznávame osobu sv. Petra, ktorý ďakuje za vyslobodenie z rúk Herodesových (intr.). Túto udalosť podrobne rozvádza lekcia; je prvým splnením prisľúbenia Kristovho, že svoju Cirkev vystaví na skale a brány pekelné ju nepremôžu (evanj.). V spoločenstve s apoštolskými kniežatmi prežívame príchod a prítomnosť Kristovu,

slávime spoločne jeho novozákonnú obetu a spoločne zasadáme za svadobný stôl Kristov (ofert., kom.).
Dnešnú omšu, s výnimkou orácie, venujeme len oslave sv. Petra, keďže liturgia oslávi sv. Pavla ešte osobitne v nasledujúci deň.

INTROIT (Sk 12, 11)

Nunc scio vere, quia misit Dóminus Angelum suum, et erípuit me de manu Heródis, et de omni exspectatióne plebis Judæórum. *(Ps 138, 1—2)* Dómine, probásti me et cognovísti me: tu cognovísti sessiónem meam, et resurrectiónem meam. ℣ Glória Patri.

Teraz naozaj viem, že Pán poslal svojho anjela a vytrhol ma z ruky Herodesovej a zo všetkého očakávania ľudu židovského. *(Ž 138, 1-2)* Ty, Pane, skúmaš ma a ty ma znáš, znáš ma, či sedím a či stojím. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo.

ORÁCIA

Deus, qui hodiérnam diem Apostolórum tuórum Petri et Pauli martýrio consecrásti: da Ecclésiæ tuæ, eórum in ómnibus sequi præcéptum; per quos religiónis sumpsit exórdium. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý dnešný deň posvätil si mučeníctvom Apoštolov svojich Petra a Pavla: daj Cirkvi svojej, aby vo všetkom nasledovala príklad tých; skrze ktorých vzala počiatok náboženstva. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Sk 12, 1-11)

Léctio Actuum Apostolórum. - In diébus illis: Misit Heródes rex manus, ut afflígeret quosdam de ecclésia. Occídit autem Jacóbum fratrem Joánnis gládio. Videns autem, quia placéret Judæis, appósuit, ut apprehénderet et Petrum. Erant autem dies Azymórum. Quem cum apprehendísset, misit in cárcerem, tradens quátuor quaterniónibus mílitum custodiéndum, volens post Pascha prodúcere eum pópulo. Et Petrus quidem servabátur

Čítanie zo Skutkov apoštolských. - V tom čase kráľ Herodes zajal niektorých z cirkvi, aby ich mučil. Jakuba, Jánovho brata, mečom usmrtil. Keď videl, že sa to Židom páči, dal zajať ešte aj Petra. A boly dni Nekvasených chlebov. Keď ho zajal, hodil ho do žalára a dal ho strážiť štyrom strážam po štyroch vojakoch s tým úmyslom, že po Veľkej noci ho predvedie ľudu. Petra teda strážili v žalári. Cirkev sa však bezprestania modlila

in cárcere. Orátio autem fiébat sine intermissióne ab ecclésia ad Deum pro eo. Cum autem productúrus eum esset Heródes, in ipsa nocte erat Petrus dórmiens inter duos mílites, vinctus caténis duábus: et custódes ante óstium custodiébant cárcerem. Et ecce Angelus Dómini ástitit: et lumen refúlsit in habitáculo: percussóque látere Petri, excitávit eum, dicens: Surge velóciter. Et cecidérunt caténæ de mánibus ejus. Dixit autem Angelus ad eum: Præcíngere, et cálcea te cáligas tuas. Et fecit sic. Et dixit illi: Circúmda tibi vestiméntum tuum, et séquere me. Et éxiens sequebátur eum, et nesciébat, quia verum est, quod fiébat per Angelum: existimábat autem se visum vidére. Transeúntes autem primam et secúndam custódiam, venérunt ad portam férream, quæ ducit ad civitátem: quæ ultro apérta est eis. Et exeúntes processérunt vicum unum: et contínuo discéssit Angelus ab eo. Et Petrus ad se revérsus, dixit: Nunc scio vere, quia misit Dóminus Angelum suum, et erípuit me de manu Heródis, et de omni exspectatióne plebis Judæórum.

k Bohu za neho. V tej noci, keď ho chcel Herodes predviesť, Peter, poviazaný dvoma reťazmi, spal medzi dvoma vojakmi. A strážnici aj predo dvermi strážili žalár. A hľa, prišiel anjel Pána a svetlo zažiarilo v miestnosti. Dotkol sa boku Petrovho, zobudil ho a povedal: Vstaň chytro! Reťaze mu spadly s rúk. Anjel mu povedal: Opáš sa a obuj si svoju obuv! Urobil tak. I povedal mu: Prehoď si plášť a nasleduj ma! I vyšiel a nasledoval ho. Ani nevedel, či je to skutočnosť, čo sa deje skrze anjela. Nazdával sa, že má videnie. Keď prešli prvú a druhú stráž, prišli k železnej bráne, ktorá vedie do mesta. Tá sa im sama otvorila. Ako vyšli, prešli prvou ulicou, a tu mu zrazu zmizol anjel. Tu sa Peter spamätal a povedal si: Teraz naozaj viem, že Pán poslal svojho anjela a vytrhol ma z ruky Herodesovej a zo všetkého očakávania židovského ľudu.

GRADUÁL (Ž 44, 17-18)

Constítues eos príncipes super omnem terram: mémo-

Ustanovíš ich za kniežatá celej zeme, preslávia tvoje me-

res erunt nóminis tui, Dómine. ℣ Pro pátribus tuis nati sunt tibi fílii: proptérea pópuli confitebúntur tibi.

no, Pane. ℣. Namiesto tvojich otcov budú tvoji synovia, preto teba budú zvelebovať národy.

Allelúja, allelúja. ℣ *(Mt 16, 18)* Tu es Petrus, et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Mt 16, 18)* Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 16, 13-19)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Venit Jesus in partes Cæsaréæ Philippi; et interrogábat discípulos suos, dicens: Quem dicunt hómines esse Fílium hóminis? At illi dixérunt: Alii Joánnem Baptístam, álii autem Elíam, álii vero Jeremíam, aut unum ex prophétis. Dicit illis Jesus: Vos autem quem me esse dícitis? Respóndens Simon Petrus, dixit: Tu es Christus, Fílius Dei vivi. Respóndens autem Jesus, dixit ei: Beátus es, Simon Bar Jona: quia caro et sanguis non revelávit tibi, sed Pater meus, qui in cælis est. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam, et portæ ínferi non prævalébunt advérsus eam. Et tibi dabo claves regni cælórum. Et quodcúmque ligáveris super terram, erit ligátum et in cælis: et quodcúmque sólveris super terram, erit solútum et in cælis.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času prišiel Ježiš do okolia Cézarey Filipovej, a pýtal sa svojich učeníkov: Za koho pokladajú ľudia Syna človeka? Oni (mu) odpovedali: Jedni za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša a zasa iní za Jeremiáša alebo za jedného z prorokov. Opýtal sa ich Ježiš: A za koho ma pokladáte vy? Šimon Peter odpovedal: Ty si Kristus, Syn Boha živého. Ježiš mu povedal: Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov, lebo telo a krv ti to nezjavily, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach. Ale ja ti hovorím: Ty si Peter (t. j. Skala), a na tejto skale vystavím svoju Cirkev, a brány pekelné ju nepremôžu. Tebe dám kľúče od kráľovstva nebeského, a čokoľvek sviažeš na zemi, bude sviazané i na nebi, a čokoľvek rozviažeš na zemi, bude rozviazané i na nebi.

Krédo cez celú oktávu.

OFERTÓRIUM (Ž 44, 17-18)

Constítues eos príncipes super omnem terram: mémores erunt nóminis tui, Dómine, in omni progénie et generatióne.

Ustanovíš ich za kniežatá celej zeme, preslávia tvoje meno, Pane, s pokolení všetkých na pokolenia.

SEKRÉTA

Hóstias, Dómine, quas nómini tuo sacrándas offérimus, apostólica prosequátur orátio: per quam nos expiári tríbuas et deféndi. Per Dóminum nostrum.

Obetné dary, Pane, ktoré prinášame na posvätenie menu tvojmu, nech sprevádza apoštolská modlitba: skrze ktorú udeľ nám odpustenie aj ochranu. Skrze Pána.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Mt 16, 18)

Tu es Petrus, et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam.

Ty si Peter a na tejto skale postavím Cirkev svoju.

POSTKOMÚNIA

Quos cælésti, Dómine, alimento satiásti, apostólicis intercessiónibus ab omni adversitáte custódi. Per Dóminum nostrum.

Tých, ktorých nasýtil si, Pane, nebeským pokrmom, na apoštolské prímluvy ochraňuj pred každým nebezpečenstvom. Skrze Pána.

Spomienka sv. Pavla

apoštola 30. júna

Dvoj. väčší. - Rúcho červené.

„Viem, komu som uveril" (2 Tim 1, 12). - Najprv bol horlivcom za Mojžišov zákon, prenasledoval kresťanov, pomáhal pri kameňovaní sv. Štefana, prvého mučeníka, potom zázračným zásahom Kristovým sa obrátil (sviatok 25. januára) a popri sv. Petrovi stal sa najvýznamnejším apoštolom, ktorý svojou misijnou činnosťou medzi rozličnými národmi zaslúžil si titul „apoštola národov". Vernosť ku Kristovi spečatil krvou; pamiatku toho slávime dnes.

V duchu putujeme ku hrobu sv. Pavla do jeho baziliky v Ríme; v jeho spoločenstve prežívame obetu a prítomnosť Kristovu medzi nami a s ním sa zúčastňujeme na dnešnej obetnej hostine. Omša vychvaľuje jeho vieru a dôveru v Krista (intr.), pripomína jeho zázračné povolanie za apoštola (lekcia), jeho poslanie a predpoveď mnohých utrpení (evanj.). S ním sa zapájame do obetného spoločenstva s Kristom (ofert.) a v sv. prijímaní prijímame časť odmeny za verné nasledovanie Krista (kom.).

INTROIT *(Scio, cui crédidi)* zo sviatku Obrátenia sv. Pavla, 25. jan., str. 810.

ORÁCIA

Deus, qui multitúdinem géntium beáti Pauli Apóstoli prædicatióne docuísti: da nobis, quæsumus; ut cujus natalítia cólimus, ejus apud te patrocínia sentiámus. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý kázaním blahoslaveného Pavla Apoštola poučil si množstvo pohanov: daj nám, prosíme; aby u teba pocítili sme prímluvu toho, ktorého narodeniny uctievame. Skrze Pána nášho.

Druhá *orácia: spomienka* sv. Petra:

Deus, qui beáto Petro Apóstolo tuo, collátis clávibus regni cæléstis, ligándi, atque solvéndi pontifícium tradidísti: concéde, ut intercessiónis ejus auxílio, a peccatórum nostrórum néxibus liberémur.

Bože, ktorý blahoslavenému Petrovi, Apoštolovi svojmu, so sverenými kľúčami kráľovstva nebeského odovzdal si veľkňazskú moc rozväzovať a zaväzovať: udeľ, aby mocou jeho prímluvy boli sme oslobodení z pút svojich hriechov.

Tretia *orácia: spomienka* oktávy sv. Jána Krstiteľa, ako vo sviatok, str. 980.

LEKCIA (Gal 1, 11-20)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Gálatas. - Fratres: Notum vobis fácio Evangélium, quod evangelizátum est a me, quia non est secúndum hóminem: neque enim ego ab hómine accépi illud, neque dídici, sed per revelatiónem Jesu Christi. Audístis enim conversatiónem meam aliquándo in Judaísmo: quóniam supra modum persequébar Ecclésiam Dei, et expugnábam illam, et proficiébam in Judaísmo supra multos coætáneos meos in génere meo, abundántius æmulátor exsístens paternárum meárum traditiónum.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Galaťanom. - Bratia, dávam vám vedieť, že blahozvesť, ktorú ja zvestujem, nie je (dielom) ľudským, lebo som ju neprevzal od človeka, ani som sa ju nenaučil, lež (prijal som ju) zo zjavenia Ježiša Krista. Iste ste počuli o mojom niekdajšom obcovaní v židovstve, že som nadmieru prenasledoval a nivočil Cirkev Božiu. Ba prevýšil som v židovstve mnohých vrstovníkov svojho rodu, keďže som nadovšetko horlil za podanie otcov. Ale keď sa tomu, ktorý ma od života matky vyvolil a

Cum autem plácuit ei, qui me segregávit ex útero matris meæ, et vocávit per grátiam suam, ut reveláret Fílium suum in me, ut evangelizárem illum in géntibus: contínuo non acquiévi carni, et sánguini: neque veni Jerosólymam ad antecessóres meos Apóstolos: sed ábii in Arábiam; et íterum revérsus sum Damáscum: deínde post annos tres veni Jerosólymam vidére Petrum, et mansi apud eum diébus quíndecim: álium autem Apostolórum vidi néminem, nisi Jacóbum fratrem Dómini. Quæ autem scribo vobis, ecce coram Deo, quia non méntior.

svojou milosťou povolal, zapáčilo zjaviť vo mne svojho Syna, aby som ho zvestoval medzi pohanmi, vôbec som sa neradil s nejakým človekom, ani som nešiel do Jeruzalema k tým, ktorí už predo mnou boli apoštolmi, ale odišiel som do Arábie a ztadiaľ som sa vrátil do Damasku. Potom, po troch rokoch, šiel som do Jeruzalema, aby som sa spoznal s Kefasom. Bol som u neho dva týždne. Iného z apoštolov som ani nevidel, okrem Jakuba, Pánovho brata. A Boh mi je svedok, že nie je klamstvo, čo vám píšem!

GRADUÁL (Gal 2, 8-9)

Qui operátus est Petro in Apostolátum, operátus est et mihi inter gentes: et cognovérunt grátiam Dei, quæ data est mihi. ℣. *(1 Cor 15, 10)* Grátia Dei in me vácua non fuit: sed grátia ejus semper in me manet.

Ten, ktorý pomáhal Petrovi v apoštolskej práci, pomáhal aj mne medzi pohanmi; i poznali milosť Božiu, ktorej sa mi dostalo. ℣. *(1 Kor 15, 10)* Milosť Božia nebola vo mne daromná, lež stále ostáva vo mne jeho milosť.

Allelúja, allelúja. ℣. Sancte Paule Apóstole, prædicátor veritátis, et doctor géntium, intercéde pro nobis. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣ Svätý Pavol apoštol, kazateľ pravdy a učiteľ národov, oroduj za nás. Aleluja.

EVANJELIUM *(Ecce ego mitto)* zo sviatku sv. Barnabáša, 11. júna, str. 960. *Krédo.*

OFERTÓRIUM (Ž 138, 17)

Mihi autem nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est principátus eórum.

Ja však vo veľkej úcte mám priateľov tvojich, Bože, silne je upevnená ich vláda.

SEKRÉTA

Apóstoli tui Pauli précibus, Dómine, plebis tuæ dona sanctífica: ut quæ tibi tuo grata sunt institúto, gratióra fiant patrocínio supplicántis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Na prímluvu Pavla, Apoštola svojho, Pane, posväť dary svojho ľudu: aby ony, ktoré tebe sú milé pre tvoje ustanovenie, na prihovorenie prosebníka staly sa ešte milšími. Skrze Pána.

Druhá *sekréta: spomienka* sv. Petra z 18. januára, str. 799.
Tretia *sekréta: spomienka* oktávy sv. Jána Krstiteľa, str. 983.
Prefácia o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Mt 19, 28 a 29)

Amen dico vobis: quod vos, qui reliquístis ómnia, et secúti estis me, céntuplum accipiétis, et vitam ætérnam possidébitis.

Veru, hovorím vám, že vy, ktorí ste opustili všetko a nasledovali ste ma, stonásobne viac dostanete a obsiahnete život večný.

POSTKOMÚNIA

Percéptis, Dómine, sacraméntis, beáto Paulo Apóstolo tuo interveniénte, deprecámur: ut quæ pro illíus celebráta sunt glória, nobis profíciant ad medélam. Per Dóminum nostrum.

Po prijatí sviatostí, Pane, na prihovorenie blahoslaveného Pavla, Apoštola tvojho, prosíme: aby to, čo sa konalo na jeho oslavu, nám prispelo za liek. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *postkomúnia: spomienka* sv. Petra z 18. januára, str. 800.
Tretia *postkomúnia: spomienka* oktávy sv. Jána Krstiteľa, str. 983.

Predrahej Krvi Pána Nášho Ježiša Krista

1. júla

Dvoj. 1. triedy. - Rúcho červené.

Cena nášho vykúpenia. - Liturgia Veľkého piatku, sviatky Božieho Tela a Božského Srdca nás už upozornily na nesmiernu cenu nášho vykúpenia. Dnes sa Cirkev venuje výlučne mystériu, ktoré sa každodenne odohráva na našich oltároch, keď na slová premenenia víno v kalichu premení sa na Krv Ježiša Krista. Tento sviatok ustanovil Pius IX. r. 1849 po šťastnom návrate do Ríma. Dnešnú vysokú hodnosť prisúdil mu Pius XI. r. 1934 na pamiatku osláv tisíceho deväťstého výročia smrti Spasiteľovej.
Vďačným srdcom si pripomíname, že Baránok Boží nás vykúpil svojou predrahou Krvou (intr., lekcia). Túto Krv s vodou vylial Spasiteľ na kríži zo svojho

Srdca (evanj.). Tá istá Krv pramení na našich oltároch z najsv. obety (ofert.). Kristova prítomnosť pod spôsobom vína, ako Krv, ktorá smyla hriechy sveta, je nám predobrazom jeho príchodu na konci časov (kom.).

INTROIT (Zjv 5, 9-10)

Redemísti nos, Dómine, in sánguine tuo, ex omni tribu et lingua et pópulo et natióne: et fecísti nos Deo nostro regnum. *(Ps 88, 2)* Misericórdias Dómini in ætérnum cantábo: in generatiónem et generatiónem annuntiábo veritátem tuam in ore meo. ℣. Glória Patri.

Vykúpil si nás, Pane, svojou krvou z každého kmeňa a jazyka, ľudu a národa a urobil si nás Bohu nášmu kráľovstvom. *(Ž 88, 2)* Milosrdenstvá Pána ospevovať budem naveky, na pokolenia všetky tvoju vernosť ústami ja budem hlásať. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui unigénitum Fílium tuum mundi Redemptórem constituísti, ac ejus Sánguine placári voluísti: concéde, quæsumus, salútis nostræ prétium solémni cultu ita venerári, atque a præséntis vitæ malis ejus virtúte defendi in terris; ut fructu perpétuo lætémur in cælis. Per eúndem Dóminum.

Všemohúci večný Bože, ktorý jednorodeného Syna svojho ustanovil si za Vykupiteľa sveta a jeho Krvou chcel si byť usmierený: udeľ, prosíme, aby oslavovali a uctievali sme cenu svojho spasenia a aby nás jej moc od ziel časného života chránila tak; žeby z večného úžitku radovali sme sa v nebesiach. Skrze tohože Pána.

V súkromných tichých omšiach *spomienka* dňa oktávy sv. Jána Krst.. str. 980. LEKCIA *(Christus assistens)* ako v nedeľu Umučenia, str. 331.

GRADUÁL (1 Jn 5, 6 a 7-8)

Hic est, qui venit per aquam et sánguinem, Jesus Christus: non in aqua solum, sed in aqua et sánguine. ℣. Tres sunt, qui testimónium dant in cælo: Pater, Verbum, et Spíritus Sanctus: et hi tres unum sunt. Et tres sunt, qui testimónium dant in terra: Spíritus, aqua, et sanguis: et hi tres unum sunt.

On je ten, ktorý prišiel skrze vodu a krv, Ježiš Kristus. Nie iba skrze vodu, ale skrze vodu a krv. ℣. Traja sú, ktorí vydávajú svedectvo na nebi: Otec, Slovo a Duch Svätý, a títo traja sú jedno. A traja sú, ktorí vydávajú svedectvo na zemi: Duch, voda a krv, a tieto tri sú jedno.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ib. 9)* Si testimónium hóminum accípimus, testimónium Dei majus est. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Tž. 9)* Ak prijímame svedectvo ľudí, svedectvo Božie má väčšiu cenu. Aleluja.

Vo votívnych omšiach po Septuagézime po *graduáli* miesto *aleluje* s veršom:

TRAKTUS (Ef 1, 6-8)

Gratificávit nos Deus in dilécto Fílio suo, in quo habémus redemptiónem per sánguinem ejus. ℣. Remissiónem peccatórum, secúndum divítias grátiæ ejus, quæ superabundávit in nobis. ℣. *(Rom 3, 24-25)* Justificáti gratis per grátiam ipsíus, per redemptiónem, quæ est in Christo Jesu. ℣. Quem propósuit Deus propitiatiónem per fidem in sánguine ipsíus.

Omilostil nás Boh vo svojom milovanom Synovi, v ktorom máme vykúpenie jeho krvou. ℣. Odpustenie hriechov podľa bohatstva jeho milosti, ktorou nás hojne zahrnul. ℣. *(Rim 3, 24-25)* Ospravedlnení bývajú bez vlastných zásluh z jeho milosti, a to vykúpením v Kristu Ježišovi. ℣. Tohto Boh ustanovil ako obetu smierenia vierou v jeho krv.

V čase veľkonočnom miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ap 5, 9)* Dignus es, Dómine, accípere librum, et aperíre signácula ejus: quóniam occísus es, et redemísti nos Deo in sánguine tuo. Allelúja. ℣. *(Ex 12, 13)* Erit autem sanguis vobis in signum: et vidébo sánguinem, et transíbo vos: nec erit in vobis plaga dispérdens. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Zjv 5, 9)* Hoden si, Pane, vziať knihu a otvoriť jej pečate, lebo si bol zabitý a vykúpil si nás Bohu svojou krvou. Aleluja. ℣. *(Ex 12, 13)* Bude vám krv za znamenie; keď uvidím krv, obídem vás, ani nedoľahne na vás záhubná rana. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 19, 30-35)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Cum accepísset Jesus acétum, dixit: Consummátum est. Et inclináto cápite trádidit spíritum. Judæi ergo (quóniam Parascé-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času, keď Ježiš okúsil ocot, povedal: Dokonané je! Potom naklonil hlavu a vypustil ducha. Keďže bol prípravný deň (pred Veľkou nocou), Židia

ve erat), ut non remanérent in cruce córpora sábbato (erat enim magnus dies ille sábbati), rogavérunt Pilátum, ut frangeréntur eórum crura, et tolleréntur. Venérunt ergo mílites; et primi quidem fregérunt crura, et altérius, qui crucifíxus est cum eo. Ad Jesum autem cum veníssent, ut vidérunt eum jam mórtuum, non fregérunt ejus crura; sed unus mílitum láncea latus ejus apéruit, et contínuo exívit sanguis et aqua. Et qui vidit, testimónium perhíbuit: et verum est testimónium ejus.

požiadali Piláta, aby dal ukrižovaným polámať hnáty a sňať ich telá, aby neostaly na kríži aj v sobotu, lebo to bola Veľká sobota. Prišli teda vojaci a polámali hnáty prvému a tak aj druhému, čo bol s ním ukrižovaný. Keď však prišli k Ježišovi a videli, že je už mŕtvy, nepolámali mu hnáty, ale jeden z vojakov prebodol mu kopijou bok. A hneď vyšla (z neho) krv a voda. A ten, kto to videl, vydal o tom svedectvo, a jeho svedectvo je pravdivé.

Krédo.

OFERTÓRIUM (1 Kor 10, 16)

Calix benedictiónis, cui benedícimus, nonne communicátio sánguinis Christi est? Et panis, quem frángimus, nonne participátio córporis Dómini est?

Či kalich dobrorečenia, ktorému dobrorečíme, nie je účasťou na Kristovej krvi? A chlieb, ktorý lámeme, nie je účasťou na Kristovom tele?

SEKRÉTA

Per hæc divína mystéria, ad novi, quæsumus, Testaménti mediatórem Jesum accedámus: et super altária tua, Dómine virtútum, aspersiónem sánguinis mélius loquéntem, quam Abel, innovémus. Per eúndem Dóminum nostrum.

Skrze tieto božské tajomstvá, prosíme, nech pristúpime k prostredníkovi Nového zákona, Ježišovi: a na oltároch tvojich, Pane mocností, nech obnovíme pokropenie krvou, ktorá hovorí lepšie než Ábelova. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

Spomienka sv. Jána Krstiteľa, str. 983.
Prefácia o Kríži, str. 517.

KOMÚNIA (Žid 9, 28)

Christus semel oblátus est ad multórum exhauriénda

Kristus raz sa obetoval, aby sňal hriechy mnohých, dru-

peccáta: secúndo sine peccáto apparébit exspectántibus se in salútem.

hý raz sa však zjaví nie pre hriech, ale aby spasil tých, ktorí ho očakávajú.

POSTKOMÚNIA

Ad sacram, Dómine, mensam admíssi, haúsimus aquas in gaúdio de fóntibus Salvatóris: Sanguis ejus fiat nobis, quæsumus, fons aquæ in vitam ætérnam saliéntis. Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti.

Pripustení k posvätnému stolu, Pane, v radosti čerpali sme vodu zo žriedel Spasiteľových: krv jeho, prosíme, nech stane sa nám žriedlom vody, vystrekujúcej do života večného. Ktorý s tebou žije a kráľuje.

Spomienka sv. Jána Krstiteľa, str. 983.

Navštívenie Blahosl. Panny Márie

2. júla

Spomienka sv. Procesa a Martiniána, mučeníkov

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho biele.

„Velebí moja duša Pána" (Lk 1, 47). - Po prijatí hodnosti Matky Božej vybrala sa blahosl. Panna Mária na návštevu k svojej príbuznej Alžbete. Toto stretnutie ešte v matkinom živote posvätilo sv. Jána Krstiteľa. V tejto posvätnej chvíli zrodila sa ďakovná pieseň Panny Márie, „Magnificat" (Lk 1, 47-56). Tento sviatok zaviedla rehoľa sv. Františka. Urban VI. r. 1389 uzákonil ho pre celú cirkev, a to z povďačnosti za ukončenie veľkej západnej schizmy.
V duchu Alžbety aj my pozdravujeme Matku Božiu slovami starokresťanského básnika Sedúlia (intr.). Pri tomto navštívení Matka Božia, nosiac v živote Syna Božieho, objala ho s najhlbšou láskou (lekcia). Jej vysokú hodnosť poznáva Alžbeta, matka Krstiteľova, a svoju príbuznú víta ako „Matku svojho Pána" (evanj.). Spoločenstvo Ježiša a Márie prežívame aj my v tejto sv. omši (ofert., kom.). V duchu si želáme, aby sme sa aj my stali ako by Matkou Ježišovou, počali ho a nosili vo svojom srdci.

INTROIT (Sedulius)

Salve, sancta Parens, enixa puérpera Regem: qui cælum, terrámque regit in sæcula sæculórum. *(Ps 44, 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. Sicut erat in princípio.

Zdravas, svätá Rodička, vznešená Matka Kráľa, ktorý vládne nebom a zemou na veky vekov. *(Ž 44, 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Fámulis tuis, quǽsumus, Dómine, cæléstis grátiæ munus impertíre: ut quibus beátæ Vírginis partus éxstitit salútis exórdium, Visitatiónis ejus votíva solémnitas pacis tríbuat increméntum. Per Dóminum nostrum.

Služobníkom svojim, prosíme, Pane, udeľ dar nebeskej milosti: aby tým, ktorým pôrod blahoslavenej Panny stal sa počiatkom spásy, pamätná slávnosť jej Navštívenia priniesla rozmnoženie pokoja. Skrze Pána.

V súkromných omšiach *spomienka* sv. Procesa a Martiniána, mučeníkov:

Deus, qui nos sanctórum Mártyrum tuórum Processi, et Martiniáni gloriósis confessiónibus circúmdas et prótegis: da nobis et eórum imitatióne profícere, et intercessióne gaudére. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý nás obklopuješ a chrániš slávnymi vyznaniami svojich svätých Mučeníkov, Procesa a Martiniána: daj nám, aby aj prospievali sme ich nasledovaním, aj radovali sa z ich prímluvy. Skrze Pána nášho.

LEKCIA (Pies 2, 8-14)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Ecce iste venit sáliens in móntibus, transíliens colles: símilis est diléctus meus cápreæ, hinnulóque cervórum. En ipse stat post paríetem nostrum, respíciens per fenéstras, prospíciens per cancéllos. En diléctus meus lóquitur mihi: Surge, própera, amíca mea, colúmba mea, formósa mea, et veni. Jam enim hiems tránsiit, imber ábiit, et recéssit. Flores apparuérunt in terra nostra: tempus putatiónis advénit: vox túrturis audíta est in terra nostra: ficus prótulit grossos suos: víneæ floréntes dedérunt odórem suum. Surge, amíca mea, speciósa mea, et veni: colúmba mea in fo-

Čítanie z knihy Múdrosti. - Hľa, prichodí! Po horách skáče, po vŕškoch dupká. Milý môj je sťa srna abo sťa jeleniča. Hľa, veď už stojí pred naším múrom. Okiencom hľadí, mriežkou se díva. Môj milý začal a mi povedal: Hore sa, ponáhľaj sa, moja priateľka, holubica moja, krásava moja, a poď! Lebo, hľa, už je po zime, dážď prestal, pominul. Kvieťa sa kľuje po kraji našom, nadišiel spevu čas. Hrdličky hrkútanie po našom kraji znie. Na fige rané ovocie už bronie, roznáša vôňu vinič v rozkvete. Nuž, hor' sa, moja priateľka, krásava moja, a poď. Holúbka moja v rozsadlinách skál, v úkryte zápolí, daj zrieť mi

ramínibus petræ, in cavérna macériæ, osténde mihi fáciem tuam: sonet vox tua in áuribus meis: vox enim tua dulcis, et fácies tua decóra.

svoju tvár, daj slyšať mi svoj hlas, bo sladký je tvoj hlas, tak prekrásny tvoj obličaj!

GRADUÁL

Benedícta, et venerábilis es, Virgo María: quæ sine tactu pudóris invénta es Mater Salvatóris. ℣. Virgo, Dei Génitrix, quem totus non capit orbis, in tua se clausit víscera factus homo.

Požehnaná si a hodná úcty, Panna Mária, ktorá stala si sa Matkou Spasiteľa bez porušenia panenstva. ℣. Panna, Rodička Božia, pri svojom vtelení uzavrel sa do tvojho lona ten, ktorého nemôže celý svet obsiahnuť.

Allelúja, allelúja. ℣. Felix es, sacra Virgo María, et omni laude digníssima: quia ex te ortus est sol justítiæ, Christus, Deus noster. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Šťastná si, svätá Panna Mária, a všetkej chvály najhodnejšia, lebo z teba vyšlo slnko spravodlivosti, Kristus, Boh náš. Aleluja.

EVANJELIUM *(Exsúrgens María)* z piatku adventných kántr. dní, str. 77. *Krédo.*

OFERTÓRIUM

Beáta es, Virgo María, quæ ómnium portásti Creatórem: genuísti, qui te fecit, et in ætérnum pérmanes Virgo.

Blahoslavená si, Panna Mária, ktorá si nosila Stvoriteľa všehomíra; porodila si toho, ktorý stvoril teba, a ostávaš Pannou naveky.

SEKRÉTA

Unigéniti tui, Dómine, nobis succúrrat humánitas: ut qui natus de Vírgine matris integritátem non mínuit, sed sacrávit, in Visitatiónis ejus solémniis, nostris nos piáculis éxuens, oblatiónem nostram tibi fáciat accéptam Jesus Christus, Dóminus noster: Qui tecum vivit et regnat in unitáte.

Človečenstvo Jednorodeného tvojho, Pane, nech nám prispeje na pomoc: aby ten, ktorý narodiac sa z Panny, neporušenosť matky nezmenšil, ale posvätil, na sviatok jej Navštívenia očistil nás od vín našich hriechov a obetu našu učinil príjemnou tebe, Ježiš Kristus, Pán náš: Ktorý s tebou žije.

V súkromných omšiach *spomienka* sv. Procesa a Martiniána, mučeníkov:

Súscipe, Dómine, preces et múnera, quæ ut tuo sint digna conspéctu, sanctórum tuórum précibus adjuvémur. Per Dóminum.

Prijmi, Pane, modlitby a dary; aby ony boly hodné tvojho pohľadu, nech nám pomôžu prímluvy svätých tvojich. Skrze Pána.

Prefácia o bl. Panne Márii *(te in Visitatióne - teba v Navštívení)*, str. 522.

KOMÚNIA

Beáta víscera Maríæ Vírginis, quæ portavérunt ætérni Patris Fílium.

Požehnaný život Márie Panny, ktorý nosil Syna večného Otca.

POSTKOMÚNIA

Súmpsimus, Dómine, celebritátis ánnuæ votíva sacraménta: præsta, quæsumus; ut et temporális vitæ nobis remédia præbeant, et ætérnæ. Per Dóminum.

Prijali sme, Pane, zasvätené sviatosti výročnej slávnosti: dopraj, prosíme; aby nám poskytly liek tak pre život časný, ako i večný. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

V súkromných omšiach *spomienka* sv. Procesa a Martiniána, mučeníkov:

Córporis sacri, et pretiósi Sánguinis repléti libámine, quæsumus, Dómine, Deus noster: ut quod pia devotióne gérimus, certa redemptióne capiámus. Per eúndem Dóminum nostrum.

Nasýtení obetou svätého Tela a predrahej Krvi, prosíme, Pane, Bože náš: aby to, čo konáme so zbožnou oddanosťou, dosiahli sme zaisteným vykúpením. Skrze tohože Pána nášho.

Sv. Leva II.

pápeža a vyznavača — 3. júla

Polodvoj. - Rúcho biele.

Milovník liturgie a otec chudobných. - Rodák zo Sicílie, zaujal prestol sv. Petra r. 682. Staral sa najmä o zdokonalenie liturgie, o utláčaných a chudobných. Zomrel r. 683 a pochovaný je pri sv. Petrovi vo Vatikáne.

OMŠA pápežov *Si díligis me*, str. 6*.

Spomienka oktávy sv. Petra a Pavla, apoštolov (ako vo sviatok), str. 994, 997, a bl. Panny Márie *(Concéde)*, Doplnk. modl. VI., str. 550.

Krédo (pre oktávu). - *Prefácia* o apoštoloch, str. 523.

Posledné *evanjelium (Ecce nos reliquimus)* z omše opáta *Os justi*, str. 61*.

V Oktáve Sv. Petra a Pavla

apoštolov 4. júla

Polodvoj. - Rúcho červené.

„Všetko sme opustili a nasledovali sme teba" (Mt 19, 27). - Oktáva sv. kniežat apoštolských má vlastnú omšu.

INTROIT (Ž 138, 17)

Mihi autem nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est princípátus eórum. *(Ps ib. 1-2)* Dómine, probásti me, et cognovísti me: tu cognovísti sessiónem meam, et resurrectiónem meam. ℣. Glória Patri.

Ja však vo veľkej úcte mám priateľov tvojich, Bože, silne je upevnená ich vláda. *(Ž tž. 1-2)* Ty, Pane, skúmaš ma a ty ma znáš, znáš ma, či sedím a či stojím. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

Orácia zo sviatku sv. Petra a Pavla, str. 994. - 2. a 3. doplnk. *orácia*, predpísané pre oktávy (VI.), str. 550.

LEKCIA *(Per manus)*, 2. *lekcia* z turíčnej kántrovej stredy, str. 630.

GRADUÁL (Ž 44, 17 a 18)

Constítues eos príncipes super omnem terram: mémores erunt nóminis tui, Dómine. ℣. Pro pátribus tuis nati sunt tibi fílii: proptérea pópuli confitebúntur tibi.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Lc 22, 32)* Rogávi pro te, Petre, ut non defíciat fides tua: et tu aliquándo convérsus confírma fratres tuos. Allelúja.

Ustanovíš ich za kniežatá celej zeme; preslávia tvoje meno, Pane. ℣. Namiesto otcov tvojich narodia sa ti synovia, preto teba budú oslavovať národy.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Lk 22, 32)* Prosil som za teba, Peter, aby neprestala tvoja viera. A ty, keď sa raz obrátiš, utvrdzuj svojich bratov. Aleluja.

EVANJELIUM *(Ecce nos)* z omše opáta *Os justi*, str. 61*.
Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 18, 5)

In omnem terram exívit sonus eórum: et in fines orbis terræ verba eórum.

Do celej zeme nesie sa ich zvuk a výpovede ich až zemekruhu na okraj.

Sekréta zo sviatku, str. 997, druhá a tretia *sekréta* (VI.), str. 550.
Prefácia o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Mt 19, 28)

Vos, qui secúti estis me, sedébitis super sedes, judicántes duódecim tribus Israel.

Vy, ktorí ste ma nasledovali, budete sedieť na tróňoch a súdiť dvanásť pokolení izraelských.

Postkomúnia zo sviatku, str. 997, druhá a tretia *postkomúnia* (VI.), str. 550.

Sv. Cyrila a Metoda

5. júla

biskupov a vyznavačov, hlavných patrónov Slovenska

Spomienka sv. Antona M. Zaccaria, vyznavača

Dvoj. 1. triedy s obyčajnou oktávou. - Rúcho biele.

Dedičstvo otcov zachovaj nám, Pane! - Sv. Cyril, krstným menom Konštantín, a Metod, rodní bratia, pochádzali zo Solúna (Thessalonika, dnešné Saloniki). Metod sa zasvätil službe Božej a vstúpil do kláštora na vrchu Olympe v Malej Ázii. Sem ho nasledoval onedlho i brat Konštantín. Cisár Michal III. vyslal sv. bratov r. 860 obrátiť pohanských Kazarov pri Čiernom mori. Tu našiel Konštantín ostatky sv. Klimenta I., pápeža a mučeníka (sviatok 23. nov.). R. 863 sv. bratia prišli na pozvanie veľkomoravského kniežaťa Rastislava na Moravu a účinne pracovali najmä medzi Slovákmi. Sostavili slovanské písmo (glagolika) a sväté knihy poprekladali do starobulharského jazyka, ktorý ovládali a ktorý bol aj Slovákom srozumiteľný. Obžalovaní, že zavádzajú slovanskú liturgiu, r. 867 putovali do Ríma, nesúc so sebou ostatky sv. Klimenta. Tu sa pred Hadriánom II. skvele ospravedlnili. Ale Konštantín ochorel, vstúpil do kláštora, kde prijal rehoľné meno Cyril, a r. 869 zomrel svätou smrťou. Pochovali ho s veľkou poctou v bazilike sv. Klimenta. Pri druhej rímskej návšteve r. 869 pápež Hadrián II. vysvätil sv. Metoda za biskupa a v hodnosti arcibiskupa vyslal ho na Moravu a na Slovensko. Pre stále osočovanie so strany nemeckého kléru - ktorý ho poltreťa roka držal v zajatí - r. 879 alebo 880 putoval tretí raz do Ríma, aby sa pred sv. Stolicou ospravedlnil. Zomrel r. 885 v utorok Veľkého týždňa (6. apr.). Pochovaný bol vo svojom biskupskom chráme, ktorý, možno, bol v našej Nitre (azda na moravskom Velehrade alebo na Devíne). Omša oslavuje sv. bratov ako horlivých slovanských apoštolov (orácia, evanjelium), arcipastierov (intr., lekc.). V obetnom spoločenstve s Kristom a jeho svätými obdivujeme ich apoštolské dielo, ktoré pomocou milosti Božej vykonali (ofert.), a im podobne chceme vydávať svedectvo o viere (kom.).

Sv. Anton M. Zaccaria bol lekárom v svojom rodnom meste Kremone (Tal.), neskôr prijal kňazskú hodnosť, založil kongregáciu klerikov sv. Pavla (barnabitov) a pre ženy kongregáciu anjelských panien sv. Pavla (angelík). Rozširoval myšlienku štyridsaťhodinovej poklony najsv. Sviatosti Oltárnej a úctu k umučeniu Pánovmu, ujímal sa chudobných a trpiacich. Zomrel r. 1539 v Kremone, pochovaný je v kostole sv. Barnabáša, apoštola, v Miláne.

INTROIT (Ž 131, 9-10)

Sacerdótes tui, Dómine, índuant justítiam, et sancti tui exsúltent: propter David servum tuum, non avértas fáciem Christi

Kňazi tvoji, Pane, nech odejú spravodlivosť a svätí tvoji nech plesajú. Kvôli Dávidovi, svojmu služobníkovi, pomazaného svojho neodvrhuj

tui. *(Ps ib. 1)* Meménto, Dómine, David, et omnis mansuetúdinis ejus. ℣. Glória Patri.

tvár. *(Ž tž. 1)* Pamätaj, Pane, na Dávida, na všetku jeho starostlivosť. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui Slavóniæ gentes per beátos Confessóres tuos atque Pontífices Cyríllum et Methódium ad agnitiónem tui nóminis veníre tribuísti: præsta; ut quorum festivitáte gloriámur, eórum consórtio copulémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Všemohúci večný Bože, ktorý skrze svojich blahoslavených Vyznavačov a Veľkňazov, Cyrila a Metoda, priviedol si slovanské národy k poznaniu mena svojho: dopraj, aby boli sme pripojení k spoločnosti tých, z ktorých slávnosti sa radujeme. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

V súkromných omšiach *spomienka* sv. Antona Máriu Zaccaria:

Fac nos, Dómine Deus, supereminéntem Jesu Christi sciéntiam, spíritu Pauli Apóstoli, ediscere: qua beátus Antónius María mirabíliter erudítus, novas in Ecclésia tua clericórum et vírginum famílias congregávit. Per eúndem Dóminum.

Učiň, Pane Bože, aby v duchu Pavla Apoštola naučili sme sa nad všetko vynikajúcu vedu Ježiša Krista: ktorou blahoslavený Anton Mária zázračne poučený, v Cirkvi tvojej shromaždil nové rodiny duchovných a panien. Skrze tohože Pána.

LEKCIA (Žid 7, 23-27)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Hebræos. - Fratres: Plures facti sunt sacerdótes, idcírco quod morte prohiberéntur permanére: Jesus autem, eo quod máneat in ætérnum, sempitérnum habet sacerdótium. Unde et salváre in perpétuum potest accedéntes per semetípsum ad Deum: semper vivens ad interpellándum pro nobis. Talis enim decébat, ut nobis esset póntifex, sanctus, ínno-

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Židom. - Bratia, viacerí sa museli stať kňazmi, lebo smrť im prekazila zostať (kňazmi) navždy. Ale Ježiš, pretože zostáva naveky, má kňazskú hodnosť, ktorá neprechádza na iného. Preto môže dokonale spasiť tých, ktorí jeho prostredníctvom pristupujú k Bohu, lebo ostáva vždy nažive a oroduje za nás. A takého Veľkňaza sme naozaj potrebovali: Svätého,

cens, impollútus, segregátus a peccatóribus, et excélsior cælis factus: qui non habet necessitátem quotídie, quemádmodum sacerdótes, prius pro suis delíctis hóstias offérre, deínde pro pópuli: hoc enim fecit semel, seípsum offeréndo, Jesus Christus, Dóminus noster.

nevinného, nepoškvrneného, bezhriešneho, povýšeného na nebesia, ktorý nemusí, ako (obyčajní) veľkňazi, deň po deň prinášať obetu najprv za svoje a potom za hriechy ľudu. Urobil to raz navždy, keď obetoval seba samého, Ježiš Kristus, náš Pán.

GRADUÁL (Ž 131, 16-17)

Sacerdótes ejus índuam salutári: et sancti ejus exsultatióne exsultábunt. ℣. Illuc producam cornu David: parávi lucérnam Christo meo.

Odejem jeho kňazov do spásy a jeho svätí budú plesať s plesaním. ℣. Tam vzbudím Dávidovi roh, pripravím pre pomazaného svojho pochodeň.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 109, 4)* Jurávit Dóminus, et non pœnitébit eum: Tu es sacérdos in ætérnum, secúndum órdinem Melchísedech. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 109, 4)* Prisahal Pán, a želieť nebude: Ty si kňaz podľa radu Melchizedechovho naveky. Aleluja.

EVANJELIUM *(Designávit)* zo sviatku sv. Marka, 25. apr., str. 902.
Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 67, 36)

Mirábilis Deus in sanctis suis: Deus Israel, ipse dabit virtútem et fortitúdinem plebi suæ: benedíctus Deus.

Podivuhodný je Boh vo svojich svätých, Boh Izraelov sám dáva moc a silu svojmu ľudu, požehnaný Boh.

SEKRÉTA

Preces nostras, quæsumus, Dómine, et tuórum réspice oblatiónes fidélium: ut tibi gratæ sint in tuórum festivitáte Sanctórum, et nobis cónferant tuæ propitiatiónis auxílium. Per Dóminum.

Na naše modlitby, prosíme, Pane, a na obety svojich veriacich shliadni: aby vo sviatok Svätých tvojich boly milé tebe a nám získaly pomoc zľutovania tvojho. Skrze Pána nášho.

V súkromných omšiach 2. *sekréta* o sv. Antonovi M. Zaccaria:

Ad mensam cæléstis convívii fac nos, Dómine, eam men-

Daj, Pane, aby k stolu nebeskej hostiny priniesli sme

tis et córporis puritátem afférre, qua beátus Antónius María, hanc sacratíssimam hóstiam ófferens, mirífice ornátus enítuit. Per Dóminum.

tú čistotu mysle a tela, ktorej zázračnou ozdobou skvel sa blahoslavený Anton Mária, keď prinášal túto svätú obetu. Skrze Pána nášho.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Mt 10, 27)

Quod dico vobis in ténebris, dícite in lúmine, dicit Dóminus: et quod in aure audítis, prædicáte super tecta.

Čo vám hovorím za tmy, hovorte o tom za svetla, hovorí Pán, a čo počujete do ucha, rozhlasujte to so striech.

POSTKOMÚNIA

Quǽsumus, omnípotens Deus: ut qui nobis múnera dignáris præbére cæléstia, intercedéntibus sanctis tuis Cyríllo et Methódio, despícere terréna concédas. Per Dóminum nostrum.

Prosíme, všemohúci Bože: aby ty, ktorý ráčiš nám skytať nebeské dary, na príhovor tvojich svätých Cyrila a Metoda dal si nám pohŕdať vecami zemskými. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

V súkromných omšiach 2. *postkomúnia* o sv. Antonovi M. Zaccaria:

Cæléstí dape, qua pasti sumus, Dómine Jesu Christe, eo corda nostra caritátis igne flamméscant: quo beátus Antónius María salutáris hóstiæ vexíllum, contra Eccléstæ tuæ hostes, éxtulit ad victóriam: Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

Nebeskou hostinou, ktorou boli sme nasýtení, Pane Ježišu Kriste, nech naše srdcia vzbĺknu oným ohňom lásky: ktorým blahoslavený Anton Mária zástavu spasiteľnej obety zdvihol k víťazstvu proti nepriateľom Cirkvi tvojej: Ktorý žiješ.

Oktáva Sv. Petra a Pavla

apoštolov 6. júla

Dvoj. väčší. - Rúcho červené.

Svorne vytrvali v živote i pri smrti. - Posledný deň oktávy, ktorý slávime pri hroboch kniežat apoštolských. Omša má vlastné texty, ktoré nám predstavujú prácu apoštolov, proti ktorej diabol mobilizuje všetky svoje sily. Búrky už-už pohlcujú apoštolského pracovníka, prichádza však Kristus, vystiera svoju pravicu a zachráni od zahynutia. Je to aj obraz našej duše, ktorá zápasí s protivnými prúdmi rozličných útokov, no Ježiš denne prichádza „o štvrtej vigílii", vo sv. omši, a obráni nás.

INTROIT *(Sir 44, 15 a 44)* z omše *Sapiéntiam*, str. 28*.

ORÁCIA

Deus, cujus déxtera beátum Petrum, ambulántem in flúctibus, ne mergerétur, eréxit et coapóstolum ejus Paulum, tértio naufragántem, de profúndo pélagi liberávit: exáudi nos propítius, et concéde; ut ambórum méritis, ætérnitátis glóriam consequámur: Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

Bože, ktorého pravica dvihla blahoslaveného Petra, kráčajúceho po vlnách, aby sa nepotopil, a jeho spoluapoštola Pavla pri troch stroskotaniach vyslobodila z hĺbky mora: vyslyš nás milostivo a udeľ; aby pre zásluhy oboch dosiahli sme večnú slávu: Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom v jednote.

Druhá *orácia: spomienka* oktávy sv. Cyrila a Metoda, ako vo sviatok, str. 1010.
LEKCIA *(Hi viri)* zo sviatku sv. Jána a Pavla, 26. júna, str. 984.

GRADUÁL (Múd 3, 1-2 a 3)

Justórum ánimæ in manu Dei sunt, et non tanget illos torméntum malítiæ. ℣. Visi sunt óculis insipiéntium mori: illi autem sunt in pace. Allelúja, allelúja. ℣. *(Luc 22, 28-29 et 30)* Vos estis, qui permansístis mecum in tentatiónibus meis: et ego dispóno vobis regnum, ut sedeátis super thronos, judicántes duódecim tribus Israel. Allelúja.

Duše spravodlivých sú v rukách Božích a nedotkne sa ich mučidlo zloby. ℣. Očiam pochábľov sa zdalo, že zomierajú, ale oni sú v pokoji. Aleluja, aleluja. ℣. *(Lk 22, 28-29 a 30)* Vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach a ja vám zanechávam kráľovstvo, aby ste sedeli na trónoch a súdili dvanásť kmeňov izraelských. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 14, 22-33)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Cómpulit Jesus discípulos ascéndere in navículam, et præcédere eum trans fretum, donec dimítteret turbas. Et dimíssa turba, ascéndit in montem solus oráre. Véspere autem facto, solus erat ibi. Navícula au-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času kázal Ježiš svojim učeníkom vstúpiť do loďky, aby ho predišli na druhý breh, kým nerozpustí zástupy. Keď rozpustil zástupy, celkom sám vystúpil na vrch modliť sa. Už nastal večer, a ešte vždy tam bol osamote. Loďka bola

tem in médio mari jactabátur flúctibus: erat enim contrárius ventus. Quarta autem vigília noctis venit ad eos ámbulans super mare. Et vidéntes eum super mare ambulántem, turbáti sunt, dicéntes: Quia phantásma est. Et præ timóre clamavérunt. Statímque Jesus locútus est eis, dicens: Habéte fidúciam: ego sum, nolíte timére. Respóndens autem Petrus, dixit: Dómine, si tu es, jube me ad te veníre super aquas. At ipse ait: Veni. Et descéndens Petrus de navícula, ambulábat super aquam, ut veníret ad Jesum. Videns vero ventum válidum, tímuit: et cum cœpísset mergi, clamávit, dicens: Dómine, salvum me fac. Et contínuo Jesus exténdens manum, apprehéndit eum, et ait illi: Módicæ fídei, quare dubitásti? Et cum ascendísset in navículam, cessávit ventus. Qui autem in navícula erant, venérunt, et adoravérunt eum, dicéntes: Vere Fílius Dei es.

už hodne vzdialená od brehu a vlny zmietaly ňou sem a ta, lebo dul protivný vietor. Tu o štvrtej nočnej stráži približoval sa k nim Ježiš, kráčajúc po mori. Keď ho učeníci zazreli chodiť po mori, naľakali sa a hovorili: To je mátoha. A od strachu kričali. No Ježiš sa im hneď ohlásil a vravel im: Majte odvahu, ja som to, nebojte sa! Tu sa ozval Peter a povedal: Pane, ak si to ty, rozkáž mi prísť k tebe po vode! On mu povedal: Poď! Vystúpil Peter z loďky a kráčal po vode, aby sa dostal k Ježišovi. Ale keď videl silný vietor, zľakol sa. Začal sa topiť, a preto zakričal: Pane, zachráň ma! Tu Ježiš hneď vystrel ruku, uchopil ho a povedal mu: Ty maloverný, prečože si pochyboval? Len čo potom vstúpil do loďky, ustal vietor. Vtedy všetci na loďke prítomní padli pred ním a vyznávali: Opravdu, Syn Boží si!

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 149, 5-6)

Exsultábunt sancti in glória, lætabúntur in cubílibus suis: exaltatiónes Dei in faúcibus eórum.

Plesajú svätí v sláve, radujú sa vo svojich príbytkoch, chválospevy na Boha znejú im z úst.

SEKRÉTA

Offérimus tibi, Dómine, preces et múnera: quæ, ut tuo sint digna conspéctu, Apo-

Obetujeme tebe, Pane, modlitby a dary: aby ony boly hodné pohľadu tvojho, nech

stolórum tuórum Petri et Pauli précibus adjuvémur. Per Dóminum nostrum.

nám pomáhajú prímluvy Apoštolov tvojich, Petra a Pavla. Skrze Pána nášho.

Druhá *sekréta* o oktáve sv. Cyrila a Metoda, str. 1011.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Múd 3, 1, 2 a 3)

Justórum ánimæ in manu Dei sunt, et non tanget illos torméntum malítiæ: visi sunt óculis insipiéntium mori: illi autem sunt in pace.

Duše spravodlivých sú v rukách Božích a nedotkne sa ich mučidlo zloby. Očiam pochábľov sa zdalo, že zomierajú, ale oni sú v pokoji.

POSTKOMÚNIA

Prótege, Dómine, pópulum tuum: et Apostolórum tuórum Petri et Pauli patrocínio confidéntem, perpétua defensióne consérva. Per Dóminum nostrum.

Ochraňuj, Pane, ľud svoj: a ten, ktorý spolieha sa na zástitu Apoštolov tvojich Petra a Pavla, zachovaj ustavičnou obranou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *postkomúnia* o oktáve sv. Cyrila a Metoda, str. 1012.

Sv. Alžbety

kráľovnej a vdovy — 8. júla

Polodvoj. - Rúcho biele.

Matka pokoja a svojej vlasti. - Pochádzala z rodu sv. Alžbety durínskej a svoju veľkú príbuznú, ktorej meno nosila, verne nasledovala v živote. Ako portugalská kráľovná bola matkou chudobných a chorých. Mala nadprirodzený dar udobrovať nepriateľov (orácia). Svoj vdovský život strávila v kláštore klarisiek v Coimbre (Portug.), kde umrela 4. júla 1336; pochovaná je v kláštorskom kostole.

OMŠA ženy *Cognóvi*, str. 78*, okrem:

ORÁCIA

Clementíssime Deus, qui beátam Elísabeth regínam, inter céteras egrégias dotes, béllici furóris sedándi prærogatíva decorásti: da nobis, ejus intercessióne, post mortális vitæ, quam supplíciter pétimus, pacem, ad ætérna

Najláskavejší Bože, ktorý blahoslavenú Alžbetu kráľovnú medzi inými významnými darmi okrášlil si prednosťou utišovať vojnovú hrôzu: daj nám na jej prihovorenie, aby po pokoji smrteľného života, o ktorý pokorne

gáudia pervenire. Per Dóminum nostrum.

prosíme, došli sme do večných radostí. Skrze Pána.

Spomienka sv. Cyrila a Metoda, biskupov a vyznavačov, str. 1010, 3. *orácia* o bl. Panne Márii *(Concéde)*, (VI.), str. 550.
Krédo (pre oktávu).
Prefácia o apoštoloch, str. 523.

Sedem Sv. Bratov mučeníkov 10. júla
Sv. Rufíny i Sekundy panien a mučeníc

Polodvoj. - Rúcho červené.

Bohatá žatva mučeníctva. - Sedem bratov, synov sv. Felicity, mučenice (spomienka 23. nov.), podstúpilo hrdinskú smrť za Krista (asi r. 162) podľa vzoru starozákonných Machabejcov. Onedlho ich nasledovala aj matka. Pochovaní boli na rozličných cimetériách: Silána s matkou uložili v 8. storočí v chráme sv. Zuzany v Ríme; tam odpočívajú aj dnes. Telo Alexandra dostalo sa do opátskeho chrámu vo Farfe. Sv. Rufína a Sekunda, popredné rímske panny, staly sa obeťou viery a panenskej čistoty r. 257. Ich telá od 12. stor. odpočívajú v lateránskej bazilike.
Omšové texty oslavujú spoločne synov a matku (intr.), obdivujú jej hrdinskosť (lekcia), jej synovia stali sa bratmi Kristovými, lebo splnili vôľu Otca nebeského (evanj., kom.); zlosť nepriateľov Kristových síce zabila ich telo, ale neuškodila duši (ofert.).

INTROIT (Ž 112, 1 a 9)

Laudáte, púeri, Dóminum, laudáte nomen Dómini: qui habitáre facit stérilem in domo, matrem filiórum lætántem. *(Ps ib. 2)* Sit nomen Dómini benedíctum: ex hoc nunc, et usque in sæculum. ℣. Glória Patri.

Chváľte, dietky, Pána, chváľte meno Pánovo, prebývať dáva tej, ktorá bola v dome neplodná, sťa matke synov naradostenej. *(Ž tž. 2)* Nech meno Pánovo je žehnané od tých čias až naveky. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut, qui gloriósos Mártyres fortes in sua confessióne cognóvimus, pios apud te in nostra intercessióne sentiámus. Per Dóminum nostrum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí poznali sme slávnych Mučeníkov ako hrdinov vo svojom vyznávaní, pocítili sme ich ako dobrodincov u teba v prímluve za nás. Skrze Pána.

Druhá *orácia* oktávy sv. Cyrila a Metoda, str. 1010, 3. o bl. P. Márii *(Concéde)*, Doplnk. modl. VI., str. 550.
LEKCIA *(Mulierem fortem)* z omše ženy *Cognóvi*, str. 78*.

GRADUÁL (Ž 123, 7-8)

Anima nostra, sicut passer, erépta est de láqueo venántium. ℣. Láqueus contrítus est, et nos liberáti sumus: adjutórium nostrum in nómine Dómini, qui fecit cælum et terram.

Sťa vtáča duša naša unikla zo siete vtáčnikov. ℣. Pretrhla sa sieť, a my sme vyslobodení. Je pomoc naša v mene Pánovom, ktorý stvoril nebesá a zem.

Allelúja, allelúja. ℣. Hæc est vera fratérnitas, quæ vicit mundi crímina: Christum secúta est, ínclyta tenens regna cæléstia.
Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Toto je pravé bratstvo, ktoré zvíťazilo nad zločinmi sveta, Krista nasledovalo a obsiahlo slávne kráľovstvo nebeské. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 12, 46-50)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Loquénte Jesu ad turbas, ecce mater ejus et fratres stabant foris, quæréntes loqui ei. Dixit autem ei quidam: Ecce mater tua, et fratres tui foris stant, quæréntes te. At ipse respóndens dicénti sibi, ait: Quæ est mater mea, et qui sunt, fratres mei? Et exténdens manum in discípulos suos, dixit: Ecce mater mea, et fratres mei. Quicúmque enim fécerit voluntátem Patris mei, qui in cælis est, ipse meus frater, et soror, et mater est.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času, keď Ježiš ešte hovoril zástupom, hľa, jeho matka a bratia stáli vonku a chceli s ním hovoriť. Ktosi mu spomenul: Hľa, tvoja matka a tvoji bratia stoja vonku a chceli by s tebou hovoriť. On však odpovedal tomu, kto mu to oznámil: Kto je moja matka? A kto sú moji bratia? I vystrel svoju ruku na učeníkov a vyhlásil: Hľa, moja matka a moji bratia! Lebo kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach, ten mi je bratom, sestrou a matkou.

Krédo (pre oktávu).

OFERTÓRIUM (Ž 123, 7)

Anima nostra, sicut passer, erépta est de láqueo venántium: láqueus contrítus est, et nos liberáti sumus.

Sťa vtáča duša naša unikla zo siete vtáčnikov. Pretrhla sa sieť, a my sme vyslobodení.

SEKRÉTA

Sacrifíciis præséntibus, quǽsumus, Dómine, inténde placátus: et, intercedéntibus Sanctis tuis, devotióni nostræ profíciant et salúti. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Na prítomné dary, prosíme, Pane, shliadni usmierený: a nech na prihovorenie Svätých tvojich prispievajú našej zbožnosti a spáse. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá *sekréta* o oktáve sv. Cyrila a Metoda, str. 1011, 3. o bl. P. Márii (VI.), str. 550.

Prefácia o apoštoloch, str. 523 (pre oktávu).

KOMÚNIA (Mt 12, 50)

Quicúmque fécerit voluntátem Patris mei, qui in cælis est, ipse meus frater, et soror, et mater est, dicit Dóminus.

Ktokoľvek plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach, ten mi je bratom, sestrou a matkou, hovorí Pán.

POSTKOMÚNIA

Quǽsumus, omnípotens Deus: ut intercedéntibus Sanctis tuis, illíus salutáris capiámus efféctum, cujus per hæc mystéria pignus accépimus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prosíme, všemohúci Bože: aby na prihovorenie svätých tvojich dosiahli sme účinok onej spásy, ktorej záloh obdržali sme skrze tieto tajomstvá. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *postkomúnia* o oktáve sv. Cyrila a Metoda, str. 1012, 3. o bl. Panne Márii (VI.), str. 550.

V Oktáve Sv. Cyrila a Metoda

biskupov a vyznavačov 11. júla

Spomienka sv. Pia I., pápeža a mučeníka

Polodvoj. - Rúcho biele.

Sv. Pius I., pápež a mučeník, sedel na prestole sv. Petra v rokoch 140-155; mal ťažký boj s gnostikmi a rozhodol, že Veľkú noc treba sláviť vždy v nedeľu. Po slávnom mučeníctve bol pochovaný pri sv. Petrovi vo Vatikáne.

OMŠA ako vo sviatok, str. 1009.

Spomienka sv. Pia I., pápeža a mučeníka, z omše pápežov *Si díligis me*, str. 6*.

Oktáva Sv. Cyrila a Metoda

biskupov a vyznavačov 12. júla

Spomienka sv. Jána Gualberta, opáta; sv. Nabora a Félixa, mučeníkov

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Priveďte slovanské národy do spoločného ovčínca Kristovho! - Sv. Ján Gualbert pochádzal z florentskej šľachtickej rodiny. Vrahovi svojho brata veľkodušne odpustil, a tým získal milosť svätosti. Pri Florencii na mieste, zvanom „Vallis umbrosa", založil r. 1013 rehoľu podľa zásad sv. Benedikta (valubrozáni). Zomrel r. 1073; pochovaný je v kláštore Passignano pri Florencii.

Spomíname si ešte pamiatku sv. mučeníkov Nabora a Félixa. Boli vojakmi vo vojsku Maximiána Herkulia; zomreli mučenníckou smrťou pre príslušnosť ku kresťanom asi r. 303. Pochovaní sú v Miláne v bazilike, ktorá je im zasvätená.

OMŠA ako vo sviatok, str. 1009.

Druhá *orácia: spomienka* sv. Jána Gualberta, opáta, z omše *Os justi*, str. 60*.

Tretia *spomienka* sv. Nabora a Félixa, mučeníkov:

Præsta, quæsumus, Dómine: ut sicut nos sanctórum Mártyrum tuórum Náboris, et Felícis natalítia celebránda non déserunt, ita júgiter suffrágiis comiténtur. Per Dóminum nostrum.

Dopraj, prosíme, Pane, ako stále vracajú sa nám slávnosti narodenín tvojich svätých Mučeníkov, Nabora a Félixa, tak nech nás oni ustavične sprevádzajú prímluvami. Skrze Pána nášho.

EVANJELIUM (Mt 5, 43-48)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Audístis, quia dictum est: Díliges próximum tuum, et ódio habébis inimícum tuum. Ego autem dico vobis: Dilígite inimícos vestros, benefácite his, qui odérunt vos: et oráte pro persequéntibus et calumniántibus vos: ut sitis fílii Patris vestri, qui in cælis est: qui solem suum oríri facit super bonos et malos, et pluit super justos et injústos.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Počuli ste, že bolo povedané: Milovať budeš svojho priateľa, a nenávidieť svojho nepriateľa. Ale ja vám hovorím: Milujte aj svojich nepriateľov, dobre robte tým, ktorí vás nenávidia a modlite sa za svojich prenasledovateľov a osočovateľov, aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je v nebi. On dáva svojmu slnku vychádzať nad zlých a dobrých a dáva pršať na spra-

Si enim dilígitis eos, qui vos díligunt, quam mercédem habébitis? nonne et publicáni hoc fáciunt? Et si salutavéritis fratres vestros tantum, quid ámplius fácitis? nonne et éthnici hoc fáciunt? Estóte ergo vos perfécti, sicut et Pater vester cæléstis perféctus est.

vodlivých a nespravodlivých. Lebo ak len tých milujete, ktorí aj vás milujú, akú zásluhu máte? Či to isté nerobia aj mýtnici? A ak pozdravujete iba svojich bratov, čo zvláštneho tým robíte? Či to isté nerobia aj pohani? Buďte teda dokonalí, ako je dokonalý aj váš Otec nebeský.

Krédo.

Druhá *sekréta* o sv. Jánovi Gualbertovi, opátovi, str. 62*.

Tretia *sekréta* o sv. mučeníkoch:

Múnera plebis tuæ, quæsumus, Dómine, sanctórum Mártyrum tuórum Náboris, et Felícis fiant grata suffrágiis: et quorum triúmphis tuo nómini offerúntur, ipsórum digna perficiántur et méritis. Per Dóminum.

Dary ľudu tvojho, prosíme, Pane, nech sú milé tebe pre prímluvy tvojich svätých Mučeníkov, Nabora a Félixa: a nech stanú sa hodnými zásluhami tých, na ktorých víťazné slávnosti obetujú sa menu tvojmu. Skrze Pána.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

Druhá *postkomúnia* o sv. Jánovi Gualbertovi, opátovi, str. 62*.

Tretia *postkomúnia* o sv. mučeníkoch:

Natalítiis Sanctórum tuórum, quæsumus, Dómine: ut sacraménti múnere vegetáti, bonis, quibus per tuam grátiam nunc fovémur, perfruámur ætérnis. Per Dóminum.

Na narodeniny Svätých tvojich, prosíme, Pane: aby, nasýtení darom sviatosti, požívali sme večné dobrá, ktorými osviežovaní sme teraz z tvojej milosti. Skrze Pána.

Sv. Anakléta

pápeža a mučeníka — 13. júla

Polodvoj. - Rúcho červené.

Spoločenstvo v utrpení, ale aj v úteche. - Druhý nástupca sv. Petra (79-91), ktorého Cirkev ctí ako mučeníka. Jeho meno je v kánone pod názvom Klétus (Communicantes).

OMŠA pápeža *Si díligis me*, str. 6*.

Druhá a tretia dopln. *orácia*, predpísané cez rok (Dopln. modl. III.), str. 547.

Sv. Bonaventúru

biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 14. júla

Dvoj. - Rúcho biele.

Učiteľ serafínsky. - Narodil sa r. 1221 vo Viterbe (Toskána), ešte v mladom veku vstúpil do rehole sv. Františka, kde čoskoro nadobudol veľkú povesť: stal sa učiteľom posvätných vied v Paríži a kapitula rehole vyvolila ho sotva tridsaťšesťročného za generála. R. 1273 stal sa kardinálom. Zomrel r. 1274 na lyonskom sneme; tam bol pochovaný, ale kalvínski fanatici spálili jeho relíkvie r. 1562. Popri sv. Tomášovi Akvinskom, s ktorým bol v úzkom priateľstve, je najväčším predstaviteľom scholastiky („*Doctor seraphicus*").

OMŠA učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui pópulo tuo ætérnæ salútis beátum Bonaventúram minístrum tribuísti: præsta, quæsumus; ut quem Doctórem vitæ habúimus in terris, intercessórem habére mereámur in cælis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Bože, ktorý ľudu svojmu blahoslaveného Bonaventúru dal si za vysluhovateľa večnej spásy: dopraj, prosíme, aby toho, ktorého na zemi mali sme za Učiteľa života, v nebi zaslúžili sme si mať za prímluvníka. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

GRADUÁL (Ž 36, 30-31)

Os justi meditábitur sapiéntiam: et lingua ejus loquétur judícium. ℣. Lex Dei ejus in corde ipsíus: et non supplantabúntur gressus ejus.

Rozprávajú múdrosť ústa spravodlivého a jeho jazyk vyslovuje správnu vec. ℣. On v srdci má zákon svojho Boha a neknišu sa jeho kroky.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 109, 4)* Jurávit Dóminus, et non pœnitébit eum: tu es sacérdos in ætérnum, secúndum órdinem Melchísedech. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 109, 4)* Prisahal Pán a želieť nebude: Ty si kňaz podľa radu Melchizedechovho naveky. Aleluja.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 25)

Véritas mea, et misericórdia mea cum ipso: et in nómine meo exaltábitur cornu ejus.

Vernosť a milosť moja s ním a v mojom mene povýši sa jeho roh.

SEKRÉTA

Sancti Bonaventúræ Confessóris tui atque Pontíficis, quæsumus, Dómine, ánnua solémnitas pietáti tuæ nos reddat accéptos: ut, per hæc piæ placatiónis offícia, et illum beáta retribútio comitétur, et nobis grátiæ tuæ dona concíliet. Per Dóminum nostrum.

Výročná slávnosť svätého Bonaventúru, tvojho Vyznavača a Veľkňaza, prosíme, Pane, nech nás učiní milými dobrotivosti tvojej: aby skrze tieto úkony zbožného smierenia aj jeho sprevádzala blažená oplata, aj nám získala dary milosti tvojej. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Lk 12, 42)

Fidélis servus et prudens, quem constítuit dóminus super famíliam suam: ut det illis in témpore trítici mensúram.

Verný služobník a spravodlivý, ktorého ustanovil pán nad svojou čeľaďou, aby im načas dával určený pokrm.

POSTKOMÚNIA

Deus, fidélium remunerátor animárum: præsta; ut beáti Bonaventúræ Confessóris tui atque Pontíficis, cujus veneránda celebrámus festivitátem, précibus indulgéntiam consequámur. Per Dóminum nostrum.

Bože, odplatiteľ verných duší, dopraj; aby na prímluvy blahoslaveného Bonaventúru, tvojho Vyznavača a Veľkňaza, ktorého ctihodný sviatok slávime, obsiahli sme odpustenie. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Sv. Henricha

cisára a vyznavača 15. júla

Polodvoj. - Rúcho biele.

Oddanosť sv. Stolici. - Bol kráľom bavorským (od r. 995), kráľom nemeckým (od r. 1002), konečne rímsko-nemeckým cisárom (1014-1024). Staval kostoly a kláštory, založil biskupstvo bamberské. Vo vykonávaní dobrých skutkov pretekala sa s ním jeho svätá manželka Kunigunda, ktorá po smrti manžela skončila život v kláštore († 1033). Obidvaja sú pochovaní v bamberskom dóme.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui hodiérna die beátum Henrícum Confessórem tuum e terréni cúlmine

Bože, ktorý v dnešný deň blahoslaveného Henricha, Vyznavača svojho, priviedol si

impérii ad regnum ætérnum transtulísti: te súpplices exorámus, ut sicut illum, grátiæ tuæ ubertáte prævéntum, illécebras sæculi superáre fecísti; ita nos fácias, ejus imitatióne, mundi hujus blandiménta vitáre, et ad te puris méntibus perveníre. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

s vrcholu pozemského vládárstva do večného kráľovstva: teba pokorne prosíme, aby tak, ako jemu hojnosťou svojej predchádzajúcej milosti dal si premôcť nástrahy sveta; uschopnil si aj nás, nasledujúcich jeho, vyhýbať sa vnadidlám tohto sveta a dostať sa ku tebe s čistou mysľou. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

Spomienka Blahosl. P. Márie Karmelskej

16. júla

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Škapuliar, ochranný plášť Panny Márie. - Rehoľa karmelitánov, ktorej kolískou je vrch Karmel, posvätený modlitbami proroka Eliáša, ďakuje dnes svojej Patrónke a Ochrankyni za všetky milosti, ktoré členovia tejto rehole obsiahli na jej príhovore. Tento deň stal sa r. 1587 sviatkom karmelitánov a r. 1726 rozšírila ho Cirkev pre všetkých veriacich, ktorí sv. škapuliarom, ako odznakom Matky Božej, stávajú sa účastní na jej materinskej ochrane.
S radostným rozochvením začíname sláviť sv. omšu na česť P. M. Karmelskej (intr.), pozdravujeme ju ako Matku Ježišovu (evanjelium), prosíac ju o príhovorenie (ofert., kom.). V lekcii obdivujeme jej bohaté čnosti a ochotu pomáhať nám.

INTROIT

Gaudeámus omnes in Dómino, diem festum celebrántes sub honóre beátæ Maríæ Vírginis: de cujus solemnitáte gaudent Angeli, et colláudant Fílium Dei. *(Ps 44, 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri.

Radujme sa všetci v Pánovi a slávme sviatok na česť blahoslavenej Márie Panny; z jej oslavy radujú sa anjeli a spolu chvália Syna Božieho. *(Ž 44, 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui beatíssimæ semper Vírginis et Genitrícis tuæ Maríæ singulári título

Bože, ktorý karmelský rad okrášlil si osobitným názvom blahoslavenej vždy Panny a

Carméli órdinem decorásti: concéde propítius; ut cujus hódie commemoratiónem solémni celebrámus offício, ejus muníti præsídiis, ad gáudia sempitérna perveníre mereámur. Qui vivis.

Rodičky tvojej Márie: udeľ milostivo; aby my, utvrdení ochranou tej, ktorej pamiatku dnes konáme slávnou službou, zaslúžili sme si dostať sa do večných radostí. Ktorý žiješ.

LEKCIA *(Ego quasi)* z Vigílie Nepoškvrn. Počatia bl. P. Márie, 7. dec., str. 781.

GRADUÁL

Benedícta, et venerábilis es, Virgo María, quæ sine tactu pudóris invénta es Mater Salvatóris. ℣. Virgo, Dei Génitrix, quem totus non capit orbis, in tua se clausit víscera factus homo.

Požehnaná si a hodná úcty, Panna Mária, ktorá stala si sa Matkou Spasiteľa bez porušenia panenstva. ℣. Panna, Rodička Božia, pri svojom vtelení uzavrel sa do tvojho lona ten, ktorého nemôže celý svet obsiahnuť.

Allelúja, allelúja. ℣. Per te, Dei Génitrix, nobis est vita pérdita data: quæ de cælo suscepísti prolem, et mundo genuísti Salvatórem. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Skrze teba, Rodička Božia, stratený život nám bol navrátený. Ty si s neba prijala dieťa a svetu porodila Spasiteľa. Aleluja.

EVANJELIUM *(Loquénte Jesu)* zo spoločnej omše bl. P. Márie, str. 91*. *Krédo.*

OFERTÓRIUM (Jer 18, 20)

Recordáre, Virgo Mater, in conspéctu Dei, ut loquáris pro nobis bona, et ut avértat indignatiónem suam a nobis.

Rozpomeň sa, Panna, Matka Božia, keď budeš stáť pred tvárou Božou, povedz za nás dobré slovo, aby odvrátil hnev svoj od nás.

SEKRÉTA

Sanctífica, Dómine, quæsumus, obláta libámina: et beátæ Dei Genitrícis Maríæ salubérrima intercessióne, nobis salutária fore concéde. Per eúndem Dóminum.

Posväť, Pane, prosíme, obetované dary: a na blahodarný príhovor blahoslavenej Rodičky Božej Márie daj, aby staly sa nám spasiteľnými. Skrze Pána nášho.

Prefácia o blahoslavenej Panne Márii *(Et te in Commemoratióne - A teba v Pamiatke)*, str. 522.

KOMÚNIA

Regína mundi digníssima, María, Virgo perpétua, intercéde pro nostra pace et salúte, quæ genuísti Christum Dóminum, Salvatórem ómnium.

Kráľovná sveta najdôstojnejšia, Mária, vždy Panna, vypros nám pokoj a spasenie, ktorá porodila si Krista Pána, Spasiteľa celého ľudstva.

POSTKOMÚNIA

Adjuvet nos, quæsumus, Dómine, gloriósæ tuæ Genitrícis, sempérque Vírginis Maríæ intercéssio veneránda: ut quos perpétuis cumulávit benefíciis; a cunctis perículis absolútos, sua fáciat pietáte concórdes: Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

Nech nám pomáha, prosíme, Pane, ctihodný príhovor tvojej slávnej Rodičky a vždy Panny, Márie: aby nás, ktorých zahrnula neprestajnými dobrodeniami; vyslobodila zo všetkých nebezpečenstiev a láskou svojou učinila svornými. Ktorý žiješ.

Sv. Ondreja a Benedikta 17. júla

pustovníkov a mučeníkov, druhotných patrónov Slovenska
Spomienka sv. Alexa, vyznavača

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho červené.

Ochraňujte národ slovenský! - Sv. Ondrej, rodným menom Svorad, rodák zo spišskej Magury, bol mníchom benediktínskeho kláštora na Zobore v Nitre. Svoj prísny rehoľnícky život zamenil ešte prísnejším životom pustovníckym na Skalke pri Trenčíne. Po jeho smrti (r. 1009) pustovňu Skalky obýval jeho učeník, sv. Benedikt, pochádzajúci z okolia Nitry. Po troch rokoch svätého života pohanskí zbojníci ho zavraždili a hodilido Váhu r. 1012. Sv. mučeník bol pochovaný k svojmu majstrovi v kostole sv. Emeráma v Nitre. Na mieste pustovne, na tzv. „veľkej" Skalke, založil už r. 1220 nitriansky biskup Jakub I. benediktínske opátstvo a na mieste umučenia („malá" Skalka) postavil r. 1520 Juraj Thurzo kaplnku na česť P. Márie a sv. Doroty. Jezuiti kostolík rozšírili r. 1745. Konečne dňa 17. júla 1924 bol posvätený obnovený kostol Malej Skalky. Sv. ostatky, neraz zneuctené (r. 1311 Matúšom Čákom a r. 1663 Turkami), uložené sú v Pribinovom kostolíku na nitrianskom hrade.
Sv. Alex, syn rímskeho patrícia, v deň svojej svadby opustil rodný dom a po sedemnásťročnom putovaní vrátil sa domov, kde žil nepoznaný až do smrti (asi r. 417). V kostole sv. Bonifáca a Alexa v Ríme ukazujú kryptu, v ktorej svätý zomrel.

OMŠA mučeníkov *Sapiéntiam*, str. 28*.

Spomienka sv. Alexa, vyznavača, z omše vyznavačov *Os justi*, str. 53*.

LEKCIA *(Exhibeámus)* zo sviatku sv. Abdona a Senena, 30. júla, str. 1050.

Sv. Kamila z Lellis

vyznavača 18. júla

Spomienka sv. Symforózy a jej sedem synov, mučeníkov

Dvoj. - Rúcho biele.

„Chorý som bol, a navštívili ste ma" (Mt 25, 36). - Narodil sa r. 1550 v Abruzze (Tal.). Po neusporiadanom vojenskom živote založil v Ríme spolok nábožných laikov, ktorí sa zaviazali opatrovať chorých. R. 1584 prijal kňazskú vysviacku a sv. Stolica schválila aj spoločnosť, ktorú pomenovali „Otcovia dobrej smrti". Zomrel v Ríme 14. júla 1614. Pochovaný je v kostole sv. Márie Magdalény pod vedľajším oltárom. Je patrónom nemocníc a chorých; ako taký bol pojatý aj do litánií za umierajúcich.

Sv. Symforóza, manželka sv. mučeníka Getúlia, obsiahla mučenícku korunu so svojimi siedmimi synmi okolo r. 138 v Tivoli za cisára Tibéria.

INTROIT (Jn 15, 13)

Majórem hac dilectiónem nemo habet, ut ánimam suam ponat quis pro amícis suis. *(Ps 40, 2)* Beátus, qui intélligit super egénum et paúperem: in die mala liberábit eum Dóminus. ℣. Glória Patri.

Väčšej lásky nemá nikto ako ten, kto život svoj položí za svojich priateľov. *(Ž 40, 2)* Blažený, kto sa zaoberá s úbohým a chudobným, v deň nepríhody zachráni ho Pán. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui sanctum Camíllum, ad animárum in extrémo agóne luctántium subsídium, singulári caritátis prærogatíva decorásti: ejus, quæsumus, méritis spíritum nobis tuæ dilectiónis infúnde, ut in hora éxitus nostri hostem víncere, et ad cæléstem mereámur corónam perveníre. Per Dóminum.

Bože, ktorý na pomoc duší, bojujúcich v poslednom zápase, svätého Kamila okrášlil si osobitnou prednosťou lásky: prosíme, aby pre jeho zásluhy vlial si do nás ducha svojej lásky, žeby zaslúžili sme si v hodinke svojho skonávania premôcť nepriateľa a obsiahnuť nebeskú korunu. Skrze Pána nášho.

Spomienka sv. Symforózy, mučenice, a jej siedmich synov, mučeníkov:

Deus, qui nos concédis sanctórum Mártyrum tuórum Symphorósæ, et filiórum ejus natalítia cólere: da nobis in ætérna beatitúdine de eórum

Bože, ktorý udeľuješ, že môžeme uctievať narodeniny tvojich svätých Mučeníkov, Symforózy a jej synov: daj nám, žeby vo večnej blaže-

societáte gaudére. Per Dóminum nostrum.

nosti tešili sme sa z ich spoločnosti. Skrze Pána.

LEKCIA *(Nolíte mirári)* z 2. nedele po Turícach, str. 658.

GRADUÁL *(Ž 36, 30-31)* z omše *Justus*, str. 57*.

EVANJELIUM *(Hoc est praecéptum)* z Vigílie apoštolov, str. 4*.

OFERTÓRIUM (Ž 20, 2-3)

In virtúte tua, Dómine, lætábitur justus, et super salutáre tuum exsultábit veheménter: desidérium ánimæ ejus tribuísti ei.

Raduje sa, Pane, z tvojej moci spravodlivý a ako náramne sa teší z tvojej pomoci. Splnil si túžbu srdca mu.

SEKRÉTA

Hóstia immaculáta, qua illud Dómini nostri Jesu Christi imménsæ caritátis opus renovámus, sit, Deus Pater omnípotens, sancto Camíllo intercedénte, contra omnes córporis et ánimæ infirmitátes salutáre remédium, et in extrémo agóne solátium et tutéla. Per eúndem Dóminum nostrum.

Nepoškvrnená obeta, ktorou obnovujeme ono dielo nesmiernej lásky Pána nášho Ježiša Krista, nech je, Bože, Otče všemohúci, na prihovorenie svätého Kamila spasiteľným liekom proti všetkým slabostiam tela a duše a v poslednom zápase útechou a ochranou. Skrze tohože Pána nášho.

Spomienka sv. Symforózy a jej siedmich synov z omše *Sapiéntiam*, str. 31*.

KOMÚNIA (Mt 25, 36 a 40)

Infírmus fui, et visitástis me. Amen, amen dico vobis: Quámdiu fecístis uni ex his frátribus meis mínimis, mihi fecístis.

Nemocný som bol, a navštívili ste ma. Veru, veru, hovorím vám, čo ste jednému z týchto mojich najmenších bratov urobili, mne ste urobili.

POSTKOMÚNIA

Per hæc cæléstia aliménta, quæ sancti Camílli Confessóris tui solémnia celebrántes, pia devotióne suscépimus: da, quæsumus, Dómine; ut in hora mortis nostræ sacraméntis refécti, et culpis

Skrze tento obetný pokrm, ktorý prijali sme so zbožnou oddanosťou pri slávení sviatku svätého Kamila, Vyznavača tvojho: daj, prosíme, Pane; aby my, v hodine svojej smrti občerstvení sviatosťa-

ómnibus expiáti, in sinum misericórdiæ tuæ læti súscipi mereámur. Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

mi a očistení od všetkých vín, zaslúžili sme si radostné prijatie do lona milosrdenstva tvojho: Ktorý žiješ.

Spomienka sv. Symforózy a jej siedmich synov z omše *Sapiéntiam*, str. 31*.

Sv. Vincenta z Pauly

vyznavača 19. júla

Dvoj. - Rúcho biele.

Hrdina kresťanskej lásky. - R. 1600 stal sa kňazom a prišiel do Paríža, kde započal svoju dušpastiersku a charitatívnu prácu; tu sa pripojili k nemu oduševnení mužovia a ženy, a tak vznikly kongregácie lazaristov a Milosrdných sestier, ktoré sa venovaly zmierneniu ľudskej biedy. Zomrel 27. sept. 1660 v Paríži; pochovaný je v kostole kláštora sv. Lazára. Je patrónom všetkých charitatívnych spolkov.

OMŠA vyznavača *Justus*, str. 56*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui ad evangelizándum paupéribus, et ecclesiástici órdinis decórem promovéndum, beátum Vincéntium apostólica virtúte roborásti: præsta, quæsumus; ut cujus pia mérita venerámur, virtútum quoque instruámur exémplis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý na ohlasovanie evanjelia chudobným a na zvelebenie cti duchovného stavu apoštolskou mocou posilnil si blahoslaveného Vincenta: dopraj, prosíme; aby poučily nás príklady čnosti toho, ktorého zbožné zásluhy uctievame. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

EVANJELIUM *(Designávit)* zo sviatku sv. Marka, 25. apr., str. 902.

Sv. Hieronyma Emiliána

vyznavača 20. júla

Spomienka sv. Margity, panny a mučenice

Dvoj. - Rúcho biele.

Duch detinstva Božieho. - Bol „otcom sirôt" (orácia), lebo sa staral predovšetkým o opustené deti. Podľa vzoru rehole sv. Augustína založil roku 1532 kongregáciu tzv. somaskov, určenú na výchovu mládeže. Zomrel v službe chorých na mor dňa 8. febr. 1537 v osade Somasco (Lombardia, Tal.); tam je pochovaný v kostole sv. Bartolomeja.

Sv. Margita obsiahla veniec mučeníctva a panenstva okolo roku 307 za Diokleciána. Počítajú ju medzi štrnástich sv. pomocníkov.

Sv. omša vychvaľuje horlivosť svätého, pomáhajúceho trpiacim, núdznym.

INTROIT (Nár 2, 11)

Effúsum est in terra jecur meum super contritióne fíliæ pópuli mei, cum defíceret párvulus, et lactens in platéis óppidi. *(Ps 112, 1)* Laudáte, púeri, Dóminum: laudáte nomen Dómini. ℣. Glória Patri.

Srdce moje rozlieva sa žiaľom pre pohromu ľudu môjho, keď hynie dieťa a dojča na uliciach mesta. *(Ž 112, 1)* Chváľte, služobníci, Pána, chváľte meno Pánovo. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, misericordiárum Pater, per mérita et intercessiónem beáti Hierónymi, quem órphanis adjutórem et patrem esse voluísti: concéde; ut spíritum adoptiónis, quo fílii tui nominámur et sumus, fidéliter custodiámus. Per Dóminum nostrum.

Bože, Otče milosrdenstiev, skrze zásluhy a prímluvu blahoslaveného Hieronyma, ktorého učinil si pomocníkom a otcom sirôt: udeľ; aby verne zachovávali sme ducha prijatého synovstva, ktorým nazývame sa a sme dietkami tvojimi. Skrze Pána.

Spomienka sv. Margity, panny a mučenice, z omše *Me exspectavérunt*, str. 66*.

LEKCIA (Iz 58, 7-11)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus: Frange esuriénti panem tuum, et egénos, vagósque induc in domum tuam: cum víderis nudum, óperi eum, et carnem tuam ne despéxeris. Tunc erúmpet quasi mane lumen tuum, et sánitas tua cítius oriétur, et anteíbit fáciem tuam justítia tua, et glória Dómini cólliget te. Tunc invocábis, et Dóminus exáudiet: clamábis, et dicet: Ecce adsum. Si abstúleris de médio tui caténam, et desíeris exténdere dígitum, et loqui quod non prodest. Cum effúderis esuriénti ání-

Čítanie z proroka Izaiáša. - Toto hovorí Pán: Chudobnému lámaj svoj chlieb; bedárov a pocestných voveď do svojho domu. Keď vidíš nahého, zaodej ho; a svojím telom neopovrhuj. Vtedy ako zora vypukne tisvetlo a náhle vyklíči tvoje uzdravenie: i bude ťa predchádzať tvoja spravodlivosť, sláva Pánova uzavrie ti rady. Vtedy budeš volať, a Pán odpovie, budeš kričať, a riekne: Hľa, tu som. Ak odstrániš zprostred seba jarmo, kývanie prstami a zločinné reči a podáš hladnému svoj chlieb, dušu ubitú nasýtiš: vyjde vo tme tvoje svetlo a tvoja tem-

mam tuam, et ánimam afflíctam repléveris, oriétur in ténebris lux tua, et ténebræ tuæ erunt sicut merídies. Et réquiem tibi dabit Dóminus semper, et implébit splendóribus ánimam tuam, et ossa tua liberábit; et eris quasi hortus irríguus, et sicut fons aquárum, cujus non defícient aquæ.

nosť bude jak poludnie. A Pán ťa bude viesť ustavične a na pustatinách ti nasýti dušu a kosti tvoje upevní; i budeš ako záhrada polievaná a ako prameň vôd, ktorého vody nesklamú.

GRADUÁL (Prís 5, 16)

Derivéntur fontes tui foras, et in platéis aquas tuas dívide. ℣. *(Ps 111, 5-6)* Jucúndus homo, qui miserétur, et cómmodat: dispónet sermónes suos in judício, quia in ætérnum non commovébitur.

Nech vytekajú von tvoje žriedla a po uliciach rozdávaj svoju vodu. ℣. *(Ž 111, 5-6)* Dobre je mužovi, ktorý zmilúva sa a požičiava a svoje veci spravodlivo usporadúva. Naveky nebude sa kolísať.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ibid. 9)* Dispérsit, dedit paupéribus: justítia ejus manet in sæculum sæculi. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(tž. 9)* Rozdáva, obdarúva chudobných, potrvá jeho dobročinnosť naveky. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 19, 13-21)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Obláti sunt Jesu párvuli, ut manus eis impóneret, et oráret. Discípuli autem increpábant eos. Jesus vero ait eis: Sínite párvulos, et nolíte eos prohibére ad me veníre: tálium est enim regnum cælórum. Et cum imposuísset eis manus, ábiit inde. Et ecce unus accédens, ait illi: Magíster bone, quid boni fáciam, ut hábeam vitam ætérnam? Qui dixit ei:

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času priniesli Ježišovi dietky, aby vložil na ne svoje ruky a modlil sa (nad nimi). Ale učeníci im to zabraňovali. Ježiš im však povedal: Nechajte dietky, a nebráňte im prichádzať ku mne, lebo takýchto je kráľovstvo nebeské. Potom kládol na ne svoje ruky a odišiel odtiaľ. A hľa, ktosi pristúpil k nemu a pýtal sa ho: Učiteľ dobrý, čo dobrého mám konať, aby

Quid me interrogas de bono? Unus est bonus, Deus. Si autem vis ad vitam ingredi, serva mandáta. Dicit illi: Quæ? Jesus autem dixit: Non homicídium fácies: Non adulterábis: Non fáci s furtum: Non falsum testimónium dices: Honóra patrem tuum, et matrem tuam, et díliges próximum tuum sicut te ipsum. Dicit illi adoléscens: Omnia hæc custodívi a juventúte mea: quid adhuc mihi deest? Ait illi Jesus: Si vis perféctus esse, vade, vende, quæ habes, et da paupéribus, et habébis thesáurum in cælo: et veni, séquere me.

som obsiahol život večný? On mu odpovedal: Prečo sa ma pýtaš na to, čo je dobré? Len jeden je dobrý, Boh. Ale ak chceš vojsť do života, zachovávaj prikázania. On sa pýtal: Ktoré? Ježiš mu odpovedal: Nezabiješ, nescudzoložíš, nepokradneš, neprehovoríš krivého svedectva; cti svojho otca i matku a miluj bližného svojho ako seba samého. Odpovedal mu mládenec: Toto všetko som zachovával od svojej mladosti. Čo mi ešte chýba? Ježiš mu odpovedal: Ak chceš byť dokonalý, iď, predaj, čo máš, a rozdaj chudobným, a budeš mať poklad v nebi. Potom sa vráť a nasleduj ma!

OFERTÓRIUM (Tob 12, 12)

Quando orábas cum lácrimis, et sepeliébas mórtuos, et derelinquébas prándium tuum, et mórtuos abscondébas per diem in domo tua, et nocte sepeliébas eos: ego óbtuli oratiónem tuam Dómino.

Keď modlieval si sa so slzami a pochovával mŕtvych, keď odchádzal si od jedla a ukrýval vo dne mŕtvych vo svojom dome a v noci ich pochovával, ja som prednášal tvoje modlitby Pánovi.

SEKRÉTA

Clementíssime Deus, qui véteri hómine consúmpto, novum secúndum te in beáto Hierónymo creáre dignátus es: da, per mérita ipsíus; ut nos, páriter renováti, hanc placatiónis hóstiam in odórem tibi suavíssimum offerámus. Per Dóminum.

Najláskavejší Bože, ktorý po zničení starého človeka v blahoslavenom Hieronymovi ráčil si podľa seba stvoriť nového: daj pre jeho zásluhy; aby my, rovnako obnovení, túto smierlivú obetu priniesli sme tebe ako najľúbeznejšiu vôňu. Skrze Pána nášho.

Druhá *sekréta* o sv. Margite z omše *Me exspectavérunt*, str. 67*.

KOMÚNIA (Jak 1, 27)

Relígio munda et immaculáta apud Deum, et Patrem hæc est: visitáre pupíllos, et víduas in tribulatióne eórum, et immaculátum se custodíre ab hoc sæculo.

Čistá a nepoškvrnená zbožnosť pred Bohom a Otcom je táto: Navštevovať siroty a vdovy v ich trápení a zachovať sa nepoškvrneným od tohto sveta.

POSTKOMÚNIA

Angelórum pane refécti te, Dómine, supplíciter deprecámur: ut qui ánnuam beáti Hierónymi Confessóris tui memóriam celebráre gaudémus; ejúsdem étiam et exémplum imitémur, et amplíssimum in regno tuo præmium obtinére valeámus. Per Dóminum nostrum.

Občerstvení chlebom anjelov, teba, Pane, pokorne vzývame: aby my, ktorí radujeme sa zo slávenia výročnej pamiatky blahoslaveného Hieronyma, Vyznavača tvojho; nasledovali sme tiež aj jeho príklad a mohli sme dostať prehojnú odmenu v kráľovstve tvojom. Skrze Pána.

Druhá *postkomúnia* o svätej Margite, str. 68*.

Sv. Praxedy

panny 21. júla

Jednod. - Rúcho biele.

Ochotná služba bližným. - Bola údajne dcérou senátora Pudensa a sestrou sv. Pudenciány. S veľkou láskou slúžila núdznym a mučeníkom. Zomrela v druhom storočí a bola pochovaná v katakombách Priscily pri svojej sestre sv. Pudenciáne. Pápež Paschál I. (817-24) dal preniesť jej ostatky s mnohými inými do kostola, ktorý bol jej zasvätený.

OMŠA panny *Vultum tuum*, str. 73*, okrem:

INTROIT (Ž 118, 46-47)

Loquébar de testimóniis tuis in conspéctu regum, et non confundébar: et meditábar in mandátis tuis, quæ diléxi nimis. *(Ps ib. 1)* Beáti immaculáti in via: qui ámbulant in lege Dómini. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.

Rozprávať budem o predpisoch tvojich pred pohľadom kráľov, a nebudem sa hanbiť. A poteším sa z tvojich rozkazov, ktoré veľmi milujem. *(Ž tž. 1)* Blažení, ktorých cesta je nepoškvrnená, ktorí chodievajú v zákone Pánovom. ℣. Sláva Otcu.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

GRADUÁL (Ž 44, 8)

Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem. ℣. Proptérea unxit te Deus, Deus tuus, óleo lætítiæ.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Ib. 5)* Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Allelúja.

Spravodlivosť máš rada a nenávidíš nepravosť, zato Boh, tvoj Boh, pomazal teba olejom radosti.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž tž. 5)* Vo svojom lesku a v svojej ozdobe vystúp, šťastlivo kráčaj a panuj. Aleluja.

EVANJELIUM *(Símile est regnum caelórum thesduro)*, str. 80*.

OFERTÓRIUM (Ž 44, 3)

Diffúsa est grátia in lábiis tuis: proptérea benedíxit te Deus in ætérnum, et in sæculum sæculi.

Na tvojich perách vyliala sa ľúbeznosť, preto Boh požehnal tebe navždy a na večné veky.

KOMÚNIA (Mt 13, 45-46)

Símile est regnum cælórum hómini negotiatóri, quærénti bonas margarítas: invénta autem una pretiósa margaríta, dedit ómnia sua, et comparávit eam.

Podobné je kráľovstvo nebeské kupcovi, hľadajúcemu vzácne perly. Keď našiel veľmi vzácnu perlu, predal všetok svoj majetok a kúpil si ju.

Sv. Márie Magdalény

kajúcnice 22. júla

Dvoj. - Rúcho biele.

Kajúcnica veľkej lásky. - Pochádzala z Magdaly pri Genezaretskom jazere. Po obrátení stala sa horlivou učeníčkou Spasiteľovou. Vytrvala s ním aj pod krížom a sprevádzala ho až ku hrobu. Vo veľkonočné ráno šla mu vykonať poslednú poctu, ešte naposledy chcela pomazať jeho telo; no tu sa dozvedela, že vstal zmŕtvych. Radostnú zvesť odnáša apoštolom (preto je v dnešnej omši kréd). Liturgia vidí v nej aj Máriu, sestru Lazárovu z Betánie, ktorá pred smrťou pomazala Spasiteľovi nohy (orácia), a kajúcu hriešnicu, ktorej u farizeja Šimona odpustil hriechy (evanj.).
Z lásky ku Spasiteľovi odvrátila sa od hriechu (intr.) a stala sa jeho nevestou (lekcia, ofert., kom.). Dnes v duchu Márie Magdalény a v jej spoločenstve slávime obetnú hostinu s Kristom.

INTROIT (Ž 118, 95-96)

Me exspectavérunt peccatóres, ut pérderent me: testimónia tua, Dómine, intellé-

Na mňa strežú hriešnici, aby zahubili ma, ja na predpisy tvoje, Pane, dbám. Videla

xi: omnis consummatiónis vidi finem: latum mandátum tuum nimis. *(Ps ib. 1)* Beáti immaculáti in via: qui ámbulant in lege Dómini. ℣. Glória Patri, et Fílio.

som, že je koniec každej dokonalosti, rozkaz tvoj siaha veľmi ďaleko. *(Ž tž. 1)* Blažení, ktorých cesta je nepoškvrnená, ktorí chodievajú v zákone Pánovom. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Beátæ Maríæ Magdalénæ, quæsumus, Dómine, suffrágiis adjuvémur: cujus précibus exorátus, quatriduánum fratrem Lázarum vivum ab ínferis resuscitásti: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus Sancti.

Nech nám pomôžu, prosíme, Pane, prímluvy blahoslavenej Márie Magdalény: ktorej prosbou uprosený zmŕtvych vzkriesil si k životu brata Lazára, štvrtý deň ležiaceho v hrobe: Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom.

LEKCIA (Pies 3, 2-5; 8, 6-7)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Surgam, et circuíbo civitátem: per vicos et platéas quæram, quem díligit ánima mea: quæsívi illum, et non invéni. Invenérunt me vígiles, qui custódiunt civitátem. Num quem díligit ánima mea, vidístis? Páululum cum pertransíssem eos, invéni, quem díligit ánima mea: ténui eum, nec dimíttam, donec introdúcam illum in domum matris meæ, et in cubículum genitrícis meæ. Adjúro vos, fíliæ Jerúsalem, per cápreas, cervósque campórum, ne suscitétis, neque evigiláre faciátis diléctam, donec ipsa velit. Pone me ut signáculum super cor tuum, ut signáculum super bráchium tuum: quia fortis est ut mors diléctio, dura sicut infernus æmulátio: lámpades

Čítanie z knihy Múdrosti. - Vstanem, mesto pochodím; po námestiach a uliciach hľadať chcem, ktorého z tej duše milujem; hľadala som ho, ale nenašla. Našli ma strážcovia, ktorí sú v meste na obnôcke. Nevideli ste, reku, toho, ktorého z tej duše milujem? Sotva som bola trocha od nich preč, našla som, ktorého má duša moja rada. Ja pojala som ho a nepustila viac, kým som ho nepriviedla do domu svojej matky a do komôrky svojej rodičky. Jeruzalemské dievčence, zaprisahám vás pre srny abo skrz lane na poľane: Nezobúdzajte, ani nerušte lúbosť, kým sa jej samej nezachce. Na svoje srdce pritlač ma jak prsteň pečatný, jak pečať na rameno svoje. Vskutku je lúbosť mocná ako

ejus, lámpades ignis atque flammárum. Aquæ multæ non potuérunt exstínguere caritátem, nec flúmina óbruent illam: si déderit homo omnem substántiam domus suæ pro dilectióne, quasi nihil despíciet eam.

smrť a žehra lásky tvrdá ako hrob. Jej páľa - ohňa plápoly, jej plamene, to ohňa plamene. Ni vody záplavy tej sily nemajú, by uhasily lásky plam, a neodplavia ju ni dravé prúdy vôd. Priam keby človek za lásku chcel dať bohatstvá všetky svojho domu, len by sa opovrhlo ním.

GRADUÁL (Ž 44, 8)

Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem. ℣. Proptérea unxit te Deus, Deus tuus, óleo lætítiæ.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Ib. 3)* Diffúsa est grátia in lábiis tuis: proptérea benedíxit te Deus in ætérnum. Allelúja.

Spravodlivosť máš rada a nenávidíš nepravosť. ℣. Zato Boh, tvoj Boh, pomazal teba olejom radosti.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž tž. 3)* Na tvojich perách vyliala sa lúbeznosť, preto Boh požehnal tebe naveky. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 7, 36-50)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Rogábat Jesum quidam de pharisæis, ut manducáret cum illo. Et ingréssus domum pharisæi, discúbuit. Et ecce múlier, quæ erat in civitáte peccátrix, ut cognóvit, quod accubuísset in domo pharisæi, áttulit alabástrum unguénti: et stans retro secus pedes ejus, lácrimis cœpit rigáre pedes ejus, et capíllis cápitis sui tergébat, et osculabátur pedes ejus, et unguénto ungébat. Videns autem pharisæus, qui vocáverat eum, ait intra se, dicens: Hic si esset prophéta, sciret útique, quæ et qualis est múlier, quæ tangit eum: quia peccátrix est.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času ktorýsi farizej pozval Ježiša, aby jedol s ním. Vošiel do farizejovho domu a zaujal miesto. A tu, žena, (známa) v meste ako hriešnica, keď sa dozvedela, že stoluje v dome farizejovom, priniesla alabastrovú nádobu masti, stala si vzadu pri jeho nohách, slzami mu začala máčať nohy a utierala ich vlasmi svojej hlavy, bozkávala mú nohy a natierala ich masťou. Keď to videl farizej, ktorý ho bol pozval, povedal si: Keby tento bol prorok, istotne by vedel, kto a aká je to žena, čo sa ho dotýka. Lebo je hriešnica. Ježiš mu odpovedal: Šimon, mám ti niečo pove-

Et respóndens Jesus, dixit ad illum: Simon, hábeo tibi áliquid dícere. At ille ait: Magíster, dic. Duo debitóres erant cuidam fœneratóri: unus debébat denários quingéntos, et álius quinquagínta. Non habéntibus illis, unde rédderent, donávit utrísque. Quis ergo eum plus díligit? Respóndens Simon, dixit: Æstimo, quia is, cui plus donávit. At ille dixit ei: Recte judicásti. Et convérsus ad mulíerem, dixit Simóni: Vides hanc mulíerem? Intrávi in domum tuam, aquam pédibus meis non dedísti: hæc autem lácrimis rigávit pedes meos, et capíllis suis tersit. Osculum mihi non dedísti: hæc autem, ex quo intrávit, non cessávit osculári pedes meos. Oleo caput meum non unxísti: hæc autem unguénto unxit pedes meos. Propter quod dico tibi: Remittúntur ei peccáta multa, quóniam dilexit multum. Cui autem minus dimíttitur, minus díligit. Dixit autem ad illam: Remittúntur tibi peccáta. Et cœpérunt, qui simul accumbébant, dícere intra se: Quis est hic, qui étiam peccáta dimíttit? Dixit autem ad mulíerem: Fides tua te salvam fecit: vade in pace.

dať. On povedal: Učiteľ, hovor. Ktorý si veriteľ mal dvoch dlžníkov: jeden mu dlhoval päťsto denárov, druhý päťdesiat. Keďže nemali z čoho zaplatiť dlžobu, odpustil ju obom. Ktorý z nich ho teda bude viac milovať? Šimon odpovedal: Myslím, že ten, ktorému viac odpustil. Ale on mu povedal: Správne súdiš. Tu sa obrátil k žene a vravel Šimonovi: Vidíš túto ženu? Vošiel som do tvojho domu, ale nedal si mi vody na nohy; no táto tu mi svojimi slzami zmáčala nohy a svojimi vlasmi poutierala. Nepobozkal si ma; no táto, odkedy som vošiel, neprestala mi bozkávať nohy. Hlavu si mi olejom nenatrel; no táto drahou masťou nohy mi natrela. Preto ti vravím: Odpúšťajú sa jej mnohé hriechy, lebo mi veľkú lásku prejavila. Komu sa však menej odpúšťa, menšiu lásku prejavuje. Jej však povedal: Odpúšťajú sa ti hriechy! Vtedy tí, čo spolu stolovali, začali si hovoriť: Ktože je tento, že aj hriechy odpúšťa? Ale on povedal žene: Tvoja viera ťa zachránila; choď v pokoji!

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 44, 10)

Fíliæ regum in honóre tuo: ástitit regína a dextris tuis in

Kráľovské dcéry prichodia tebe v ústrety, kráľovná stojí po

vestítu deauráto, circúmdata varietáte.

pravici tvojej v zlatistej šate, v pestrej nádhere.

SEKRÉTA

Múnera nostra, quæsumus, Dómine, beátæ Maríæ Magdalénæ gloriósa mérita tibi reddant accépta, cujus oblatiónis obséquium unigénitus Fílius tuus cleménter suscépit impénsum: Qui tecum vivit et regnat.

Dary naše, prosíme, Pane, nech učinia príjemnými tebe slávne zásluhy blahoslavenej Márie Magdalény, ktorej preukázané služby ako obetu milostivo prijal jednorodený Syn tvoj: Ktorý s tebou žije a kráľuje.

KOMÚNIA (Ž 118, 121, 122 a 128)

Feci judícium et justítiam, Dómine, non calumniéntur mihi supérbi: ad ómnia mandáta tua dirigébar, omnem viam iniquitátis ódio hábui.

Právo a spravodlivosť konala som, Pane, nech ma neosočujú pyšní; všetkými príkazmi tvojimi som sa riadila, mala som v nenávisti cestu falošnú.

POSTKOMÚNIA

Sumpto, quæsumus, Dómine, único ac salutári remédio, Córpore et Sánguine tuo pretióso: ab ómnibus malis, sanctæ Maríæ Magdalénæ patrocíniis, eruámur: Qui vivis et regnas.

Keď prijali sme jediný a spasiteľný liek predrahého Tela a Krvi tvojej, prosíme, Pane: nech ochrana svätej Márie Magdalény vytrhne nás zo všetkého zlého: Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom.

Sv. Apolinára

biskupa a mučeníka 23. júla

Spomienka sv. Libora, biskupa a vyznavača

Dvoj. - Rúcho červené.

Obsiahol nevädnúci veniec slávy. - Podľa podania pochádzal z Antiochie a do Ríma prišiel so sv. Petrom. Neskôr hlásal evanjelium v Ravene, ale pohania ho vyhnali. Tak sa dostal do Dalmácie. Tu'a v susedných krajoch hlásal kráľovstvo Kristovo, kým ho Pán ako mučeníka nepovolal k sebe asi r. 75 v Ravene, kde je pochovaný v kostole, zvanom „in classe", ktorý je jemu zasvätený.

Sv. Libor, priateľ sv. Martina z Toursu, bol biskupom v druhej polovici štvrtého stor. v Le Mans (vo Francúzsku). Jeho relikvie v deviatom storočí

preniesli do Paderbornu, aby sa Sasovia obrátili na jeho orodovanie. Tu sa uctievajú aj dnes.

So sv. mučeníkom chválime Boha za milosť jeho slávneho víťazstva (intr.). Z jeho úst počúvame naučenie, ktoré nám sv. Peter posiela cez svojho učeníka (lekcia). Sv. biskup verne slúžil svojmu stádu (evanj.) a obsiahol odmenu večnej slávy (kom.).

INTROIT (Dan 3, 84 a 87)

Sacerdótes Dei, benedícite Dóminum: sancti, et húmiles corde, laudáte Deum. *(Ib. 57)* Benedícite, ómnia ópera Dómini, Dómino: laudáte, et superexaltáte eum in sæcula. ℣. Glória Patri.

Kňazi Boží, dobrorečte Pánovi, svätí a pokorní srdcom, chváľte Boha. *(Tž. 57)* Dobrorečte, všetky diela Pánove, Pánovi, chváľte a vyvyšujte ho naveky. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu.

ORÁCIA

Deus, fidélium remunerátor animárum, qui hunc diem beáti Apollináris Sacerdótis tui martýrio consecrásti: tríbue nobis, quæsumus, fámulis tuis; ut cujus venerándam celebrámus festivitátem, précibus ejus indulgéntiam consequámur. Per Dóminum.

Bože, odplatiteľ verných duší, ktorý tento deň posvätil si mučeníctvom svätého Apolinára, Kňaza svojho: nám, služobníkom svojim, udeľ, prosíme; aby sláviac jeho ctihodný sviatok, na jeho prímluvu obsiahli sme odpustenie. Skrze Pána.

Spomienka (orácia, sekréta, postkomúnia) sv. Libora, biskupa a vyznavača, z omše *Státuit*, str. 42*, 45*.

LEKCIA (1 Pt 5, 1-11)

Léctio Epístolæ beáti Petri Apóstoli. - Caríssimi: Senióres, qui in vobis sunt, óbsecro, consénior et testis Christi passiónum: qui et ejus, quæ in futúro revelánda est, glóriæ communicátor: páscite, qui in vobis est, gregem Dei, providéntes non coácte, sed spontánee secúndum Deum: neque turpis lucri grátia, sed voluntárie: neque ut dominántes in cleris, sed forma facti gregis ex ánimo.

Čítanie z prvého listu sv. Petra apoštola. - Drahí bratia, vašich starejších napomínam, ako spolustarejší, svedok Kristových utrpení a účastník slávy, ktorá sa má zjaviť: Paste sverené vám stádo Božie a chráňte ho nie z prinútenia, ale dobrovoľne, ako Boh chce; nie pre mrzký zisk, ale ochotne; nie ako by ste boli pánmi nad týmto dedičstvom, ale ako vzor stáda! Keď sa zjaví najvyšší

Et cum apparúerit princeps pastórum, percipiétis immarcescíbilem glóriæ corónam. Simíliter adolescéntes, súbditi estóte senióribus. Omnes autem ínvicem humilitátem insinuáte: quia Deus supérbis resístit, humílibus autem dat grátiam. Humiliámini ígitur sub poténti manu Dei, ut vos exáltet in témpore visitatiónis: omnem sollicitúdinem vestram projiciéntes in eum, quóniam ipsi cura est de vobis. Sóbrii estóte, et vigiláte: quia adversárius vester diábolus tamquam leo rúgiens circuit, quærens quem dévoret: cui resístite fortes in fide: sciéntes eándem passiónem ei, quæ in mundo est, vestræ fraternitáti fíeri. Deus autem omnis grátiæ, qui vocávit nos in ætérnam suam glóriam in Christo Jesu, módicum passos ipse perfíciet, confirmábit, solidabítque. Ipsi glória, et impérium in sæcula sæculórum. Amen.

pastier, dostanete nevädnúci veniec slávy. Vy zasa, mladší, poddaní buďte starejším! A všetci vospolok opášte sa pokorou, lebo Boh sa pyšným protiví, ale pokorným dáva milosť! Pokorte sa teda pod mocnou rukou Božou, aby vás povýšil v čase navštívenia! Na neho preneste všetky svoje starosti, a on sám sa bude o vás starať! Buďte striezliví a bedlite, lebo váš protivník, diabol, ako ručiaci lev obchádza a hľadá, koho by zožral! Vzoprite sa mu pevní vo viere! Vedzte: také isté utrpenia znášajú všetci bratia po celom svete! A Boh, nadovšetko milostivý, ktorý nás skrze Krista Ježiša povolal do svojej večnej slávy, nech nás sám po tomto krátkom utrpení zdokonalí a utvrdí, posilní a postaví na pevný základ! Jemu sláva a moc na veky vekov! Amen.

GRADUÁL (Ž 88, 21-23)

Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum: manus enim mea auxiliábitur ei, et bráchium meum confortábit eum. ℣. Nihil profíciet inimícus in eo: et fílius iniquitátis non nocébit ei.

Našiel som služobníka svojho Dávida, olejom svojím svätým som ho pomazal, aby s ním bola moja ruka vždy a moje rameno ho posilňovalo. ℣. Neoklame ho nepriateľ, ani ho nepotlačí záškodník.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 109, 4)* Jurávit Dóminus, et

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 109, 4)* Prisahal Pán, a neoželie:

non pœnitébit eum: Tu es sacérdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech. Allelúja.

ty si kňaz podľa radu Melchizedechovho naveky.

Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 22, 24-30)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Facta est conténtio inter discípulos, quis eórum viderétur esse major. Dixit autem eis Jesus: Reges géntium dominántur eórum; et qui potestátem habent super eos, benéfici vocántur. Vos autem non sic: sed qui major est in vobis, fiat sicut minor: et qui præcéssor est, sicut ministrátor. Nam quis major est, qui recúmbit, an qui minístrat? Nonne qui recúmbit? Ego autem in médio vestrum sum, sicut qui minístrat: vos autem estis, qui permansístis mecum in tentatiónibus meis. Et ego dispóno vobis, sicut dispósuit mihi Pater meus regnum, ut edátis et bibátis super mensam meam in regno meo: et sedeátis super thronos, judicántes duódecim tribus Israel.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času strhla sa hádka medzi učeníkmi, kto z nich zdá sa byť väčší. Ale Ježiš im povedal: Králi národov panujú nad nimi, a tí, čo majú moc nad nimi, volajú sa dobrodincami. Ale vy nie tak. Lebo väčší medzi vami nech je ako menší, a predstavený (bude) ako sluha. Veď ktože je väčší? Ten, kto stoluje, a či ten, kto obsluhuje? Či nie ten, kto stoluje? Ja som však medzi vami taký, ako kto obsluhuje. No vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach, a ja vám zanechám kráľovstvo, ako ho mne Otec zanechal, aby ste jedli a pili za stolom v mojom kráľovstve a sedeli na trónoch a súdili dvanásť kmeňov izraelských.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 25)

Véritas mea, et misericórdia mea cum ipso: et in nómine meo exaltábitur cornu ejus.

Vernosť a milosť moja s ním, a v mojom mene povýši sa jeho roh.

SEKRÉTA

Réspice, Dómine, propítius super hæc múnera: quæ pro beáti Sacerdótis et Mártyris

Shliadni, Pane, milostivo na tieto dary: ktoré prinášame na pamiatku blahoslaveného

tui Apollináris commemoratióne deférimus, et pro nostris offensiónibus immolámus. Per Dóminum.

Apolinára, tvojho Kňaza a Mučeníka, a obetujeme za svoje urážky. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Mt 25, 20 a 21)

Dómine, quinque talénta tradidísti mihi, ecce ália quinque superlucrátus sum. Euge serve bone et fidélis, quia in pauca fuísti fidélis, supra multa te constítuam: intra in gaúdium dómini tui.

Pane, päť hrivien si mi odovzdal. Hľa, ešte iných päť som získal. Správne, služobník verný a dobrý, keďže si bol nad málom verný, nad mnohým ťa ustanovím; vojdi do radosti svojho pána.

POSTKOMÚNIA

Tua sancta suméntes, quǽsumus, Dómine, ut beáti Apollináris nos fóveant continuáta præsídia: quia non désinis propítius intuéri, quos tálibus auxíliis concésseris adjuvári. Per Dóminum nostrum.

Prijímajúc tvoje svätė dary, prosíme, Pane, nech nás podporuje ustavičná ochrana blahoslaveného Apolinára: lebo neprestávaš milostive hľadieť na tých, ktorým dožičil si také pomocné podpory. Skrze Pána nášho.

Vigília sv. Jakuba

apoštola 24. júla

Spomienka sv. Kristíny, panny a mučenice

Rúcho fialové.

Úrodná oliva v dome Pánovom (sv. Jakub ap.). - Sv. Kristína, ktorej spomienka je v omši vigílie, zomrela smrťou mučenníckou okolo r. 300 za cisára Diokleciána v Bolsene preto, lebo zlámala zlaté a strieborné modly svojho otca a drahý kov rozdala chudobným. Jej hrob je v Palerme (na Sicílii).

OMŠA vigílie apoštolov *Ego autem*, str. 2*.

Spomienka sv. Kristíny, panny a mučenice, z omše *Me exspectavérunt*, str. 66*, 3. *orácia* o blahosl. Panne Márii *(Concéde)*, Doplnk. modl. VI., str. 550.

Sv. Jakuba apoštola 25. júla

Spomienka sv. Kristofora, mučeníka

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho červené.

Môj kalich budete piť. - Sv. Jakub starší so svojím bratom sv. Jánom, evanjelistom, a sv. Petrom bol z prvých apoštolov Kristových. Iba im dovolil Pán, aby boli svedkami jeho premenenia na vrchu Tábor, vzkriesenia dcéry

Jairovej a smrteľného zápasu v Getsemanskej záhrade. Po soslaní Ducha Svätého hlásal evanjelium v Španielsku. Medzi apoštolmi prvý zomrel za Krista; Herodes Agrípa dal ho sťať r. 42 (alebo 43), a tak sa splnil prísľub Spasiteľov, že bude piť kalich mučeníctva (evanj.). Jeho relikvie preniesli na začiatku stredoveku do Kompostely v Španielsku; vtedy sa toto mesto stalo pútnickým.

Sv. Kristofor, jeden zo štrnástich sv. pomocníkov, uctieva sa ako orodovník proti moru a nepredvídanej smrti. Zomrel ako mučeník v Malej Ázii v polovici tretieho storočia.

Radujeme sa vznešenej hodnosti apoštola (intr.), obdivujeme jeho apoštolskú prácu (ofert.) a tešíme sa večnej odmene (kom.), ktorú obsiahol v trápení (lekcia) a za prijatie kalicha mučeníckej smrti (evanj.).

INTROIT *(Ž 138, 17)* z 30. novembra, str. 769.

ORÁCIA

Esto, Dómine, plebi tuæ sanctificátor et custos: ut Apóstoli tui Jacóbi muníta præsídiis, et conversatióne tibi pláceat, et secúra mente desérviat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Buďže, Pane, posvätiteľom a strážcom ľudu svojmu: aby, posilnený ochranou Apoštola tvojho Jakuba, i obcovaním zaľúbil sa tebe i slúžil bezpečnou mysľou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

V súkromných tichých omšiach *spomienka* sv. Kristofora, mučeníka, z omše *In virtúte*, str. 17*.

LEKCIA (1 Kor 4, 9-15)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Puto, quod Deus nos Apóstolos novíssimos osténdit, tamquam morti destinátos: quia spectáculum facti sumus mundo, et Angelis, et homínibus. Nos stulti propter Christum, vos autem prudéntes in Christo: nos infírmi, vos autem fortes: vos nóbiles, nos autem ignóbiles. Usque in hanc horam et esurímus, et sitímus, et nudi sumus, et cólaphis cædimur, et instábiles sumus, et laborámus operántes mánibus nostris: maledícimur, et benedícimus: persecutió-

Čítanie z prvého listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia, tak sa mi zdá, že nám apoštolom Boh pridelil posledné miesto, ako odsúdeným na smrť. Stali sme sa divadlom svetu, anjelom a ľuďom! My stali sme sa bláznami pre Krista, a vy múdrymi v Kristovi! My slabí, a vy silní! Vy slávni, a my znevažovaní! Veď aj teraz sme hladní a smädní a biedne zaodiati; zauškujú nás, sme bez prístrešia, vlastnými rukami musíme namáhavo pracovať; zlorečia nám, a my dobrorečíme; prenasledujú nás, a my trpezlivo znáša-

nem pátimur, et sustinémus: blasphemámur, et obsecrámus: tamquam purgaménta hujus mundi facti sumus, ómnium peripséma usque adhuc. Non ut confúndam vos, hæc scribo, sed ut fílios meos caríssimos móneo. Nam si decem míllia pædagogórum habeátis in Christo, sed non multos patres. Nam in Christo Jesu per Evangélium ego vos génui.

me; nadávajú nám, a my sa im vľúdne prihovárame! Sme nateraz ako by smeťami tohto sveta, vývrheľmi všetkých. Ale toto vám nepíšem preto, aby som vás zahanbil! Pripomínam vám to ako svojim milovaným dietkam. Keby ste totiž mali hoci desaťtisíc vychovávateľov v Kristovi, otcov nemôžete mať mnohých, lebo ja som vás blahozvesťou splodil v Kristu Ježišovi.

GRADUÁL (Ž 44, 17 a 18)

Constítues eos príncipes super omnem terram: mémores erunt nóminis tui, Dómine. ℣. Pro pátribus tuis nati sunt tibi fílii: proptérea pópuli confitebúntur tibi.

Ustanovíš ich za kniežatá celej zeme, preslávia tvoje meno, Pane. ℣. Namiesto tvojich otcov budú tvoji synovia, preto budú zvelebovať teba národy.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Jo 15, 16)* Ego vos elégi de mundo, ut eátis, et fructum afferátis: et fructus vester máneat. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Jn 15, 16)* Ja som si vás vyvolil zo sveta, aby ste išli a ovocie prinášali a vaše ovocie aby ostalo. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 20, 20-23)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Accéssit ad Jesum mater filiórum Zebedæi cum fíliis suis, adórans et petens áliquid ab eo. Qui dixit ei: Quid vis? Ait illi: Dic, ut sédeant hi duo fílii mei, unus ad déxteram tuam, et unus ad sinístram in regno tuo. Respóndens autem Jesus, dixit: Nescítis, quid petátis. Potéstis bíbere cálicem,

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času prišla k Ježišovi matka Zebedejovcov so svojimi synmi, poklonila sa a prosila ho o voľačo. On sa jej opýtal: Čo chceš? Odpovedala mu: Rozkáž, aby títo moji dvaja synovia sedeli v tvojom kráľovstve jeden zprava a druhý zľava. Ale Ježiš jej povedal: Neviete, o čo prosíte. Či môžete piť z kalicha, z ktorého

quem ego bibitúrus sum? Dicunt ei: Póssumus. Ait illis: Cálicem quidem meum bibétis: sedére autem ad déxteram meam, vel sinístram, non est meum dare vobis, sed quibus parátum est a Patre meo.

ja mám piť? Odpovedali mu: Môžeme. On im však povedal: Z môjho kalicha síce budete piť, ale dať niekomu miesto po mojej pravici alebo ľavici nepatrí mne; no (dá sa to miesto) tým, ktorým to môj Otec vopred určil.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 18, 5)

In omnem terram exívit sonus eórum; et in fines orbis terræ verba eórum.

Do celej zeme nesie sa ich zvuk a výpovede ich až zemekruhu na okraj.

SEKRÉTA

Oblatiónes pópuli tui, quæsumus, Dómine, beáti Jacóbi Apóstoli pássio beáta concíliet: et quæ nostris non aptæ sunt méritis, fiant tibi plácitæ ejus deprecatióne. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Blažené umučenie blahoslaveného Jakuba, Apoštola, prosíme, Pane, nech odporúča obetné dary ľudu tvojho: a ony, hoci nie sú na to súce pre naše zásluhy, na jeho prosbu nech stanú sa milými tebe. Skrze Pána.

V súkromných tichých omšiach *spomienka* sv. Kristofora, mučeníka, z omše *In virtúte*, str. 19*.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Mt 19, 28)

Vos, qui secúti estis me, sedébitis super sedes, judicántes duódecim tribus Israel.

Vy, ktorí ste ma nasledovali, budete sedieť na trónoch a súdiť dvanásť pokolení izraelských.

POSTKOMÚNIA

Beáti Apóstoli tui Jacóbi, quæsumus, Dómine, intercessióne nos ádjuva: pro cujus festivitáte percépimus tua sancta lætántes. Per Dóminum nostrum.

Pomôž nám, prosíme, Pane, na prihovorenie blahoslaveného Jakuba, Apoštola svojho: pri ktorého slávnosti prijali sme radostne tvoje sväté dary. Skrze Pána.

V súkromných tichých omšiach *spomienka* sv. Kristofora, mučeníka, str. 20*.

Sv. Anny
matky blahoslavenej Panny Márie 26. júla

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho biele.

Anna znamená „milosť". - Matka blahosl. Panny Márie a stará matka Ježiša Krista zaslúži si našu osobitnú úctu. Túto úctu do minulosti môžeme sledovať až po ôsme storočie a na Východe ešte ďalej. Dnešný sviatok ustanovil pápež Gregor XIII. r. 1584.

So srdcom ozaj radostným prichádzame sláviť sv. omšu na počesť sv. Anny (intr.). V nej vidíme splnený typ starozákonnej „silnej ženy", pracovitej a bohabojnej manželky a matky (lekcia), ktorá poznala hodnotu bázne Božej, tejto drahocennej perly, a cenila si ju nadovšetko (evanj.). Ozaj kráľovská dcéra, ktorá pod vedením vlastnej dcéry, Panny Márie, sprevádza Krista-Kráľa (ofert.). Jej nežná oddanosť ľúbila sa Bohu (kom.). Vžívajme sa dnes do ducha sv. Anny.

INTROIT

Gaudeámus omnes in Dómino, diem festum celebrántes sub honóre beátæ Annæ: de cujus solemnitáte gaudent Angeli, et collaúdant Fílium Dei. *(Ps 44, 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri.

Radujme sa všetci v Pánovi a slávme sviatok na česť blahoslavenej Anny. Z jej sviatku radujú sa anjeli a oslavujú Syna Božieho. *(Ž 44, 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui beátæ Annæ grátiam conférre dignátus es, ut Genitrícis unigéniti Fílii tui mater éffici mererétur: concéde propítius; ut cujus solémnia celebrámus, ejus apud te patrocíniis adjuvémur. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý blahoslavenej Anne ráčil si udeliť milosť, že zaslúžila si stať sa matkou Rodičky jednorodeného Syna tvojho: udeľ milostivo; aby nám u teba pomáhaly prímluvy tej, ktorej sviatok slávime. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA *(Mulierem fortem)* z omše ženy *Cognóvi*, str. 78*.

GRADUÁL (Ž 44, 8)

Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem. ℣. Proptérea unxit te Deus, Deus tuus, óleo lætítiæ.

Spravodlivosť máš rada, a nenávidíš nepravosť. ℣. Zato Boh, tvoj Boh, pomazal teba olejom radosti.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ib. 3)* Diffúsa est grátia in lábiis tuis: proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.
Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž tž. 3)* Na tvojich perách vyliala sa ľúbeznosť, preto Boh požehnal teba naveky.
Aleluja.

EVANJELIUM *(Símile est regnum caelórum thesáuro)* z omše ženy *Cognóvi*, str. 80*.

OFERTÓRIUM (Ž 44, 10)

Fíliæ regum in honóre tuo: ástitit regína a dextris tuis in vestítu deauráto, circúmdata varietáte.

Kráľovské dcéry prichodia tebe v ústrety, kráľovná stojí na pravici tvojej v zlatistej šate, v pestrej nádhere.

SEKRÉTA

Sacrifíciis præséntibus, quǽsumus, Dómine, placátus inténde: ut per intercessiónem beátæ Annæ, quæ Genitrícis Fílii tui, Dómini nostri Jesu Christi, mater éxstitit, et devotióni nostræ profíciant, et salúti. Per eúndem Dóminum nostrum.

Na prítomné obety, prosíme, Pane, smierený shliadni: aby skrze príhovor blahoslavenej Anny, ktorá stala sa matkou Rodičky Syna tvojho, Pána nášho Ježiša Krista, prispely aj našej zbožnosti aj spáse. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Ž 44, 3)

Diffúsa est grátia in lábiis tuis: proptérea benedíxit te Deus in ætérnum, et in sæculum sæculi.

Na tvojich perách vyliala sa ľúbeznosť, preto teba požehnal Boh navždy a na večné veky.

POSTKOMÚNIA

Cæléstibus sacraméntis vegetáti, quǽsumus, Dómine, Deus noster: ut intercessióne beátæ Annæ, quam Genitrícis Fílii tui matrem esse voluísti, ad ætérnam salútem pervenire mereámur. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Osviežení nebeskými sviatosťami, prosíme, Pane, Bože náš: aby na príhovor blahoslavenej Anny, ktorú chcel si mať za matku Rodičky Syna svojho, zaslúžili sme si dôjsť do večnej slávy. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje.

Sv. Pantaleona

mučeníka 27. júla

Jednod. - Rúcho červené.

Potrebujeme kresťanských lekárov. - Pochádzal z Nikomédie a bol osobným lekárom cisára Maximiána. Okolo r. 305 bol umučený za Diokleciána. Aj on patrí medzi štrnástich sv. pomocníkov. Jeho hrob bol kedysi v Carihrade, teraz je v St. Denis pri Paríži, hlavu opatrujú v Lyone. V Ravallo pri Amalfi až podnes je ampulka s jeho krvou, ktorá občas príde do stavu tekutého.

OMŠA mučeníka *Laetábitur*, str. 20.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

Sv. Nazaria a Celza mučeníkov Viktora I. pápeža a mučeníka a Inocenta pápeža a vyznavača 28. júla

Polodvoj. - Rúcho červené.

Priechod Červeným morom. - Nazarius pred nepriateľmi kresťanov ušiel do Galie, kde obrátil mnohých pohanov. Asi r. 68 sťali ho spolu s mladým galským kresťanom Celzom, ktorého bol získal Kristovi. - Sv. Viktor I. († 198) skončil boj o slávenie Veľkej noci. - Inocent († 417) znovuzískal donatistov Cirkvi, vyniesol zákony o liturgii, celibáte kňazov a proti cudzoložstvu.

OMŠA mučeníkov *Intret*, str. 25*, okrem:

ORÁCIA

Sanctórum tuórum nos, Dómine, Nazárii, Celsi, Victóris et Innocéntii conféssio beáta commúniat: et fragilitáti nostræ subsídium dignánter exóret. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Blažené vyznavačstvo Svätých tvojich, Pane, Nazária, Celza, Viktora a Inocenta, nech nás upevňuje: a nech láskavo vyprosí pomoc pre našu krehkosť. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

LEKCIA (Múd 10, 17-20)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Réddidit Deus justis mercédem labórum suórum, et dedúxit illos in via mirábili: et fuit illis in velaménto diéi, et in luce stellárum per noctem: tránstulit illos per mare rub-

Čítanie z knihy Múdrosti. - A múdrosť Božia svätým za námahy dala odmenu a vodila ich predivnými cestami. Im bola za dňa strechou ochrannou a svetlom hviezdnym za noci. Tak cez Červe-

rum, et transvéxit illos per aquam nímiam. Inimícos autem illórum demérsit in mare, et ab altitúdine inferórum edúxit illos. Ideo justi tulérunt spólia impiórum, et decantavérunt, Dómine, nomen sanctum tuum, et victrícem manum tuam laudavérunt páriter, Dómine, Deus noster.

né more preplavila ich a cez mohutné vody previedla. Lež nepriateľov ich zavalila vlnami a z hĺbok mora potom vyhodila ich. Nuž takto spravodliví nemravníkov obrali a sväté meno tvoje, Pane, oslavovali a tak isto velebili ruku tvoju víťaznú, Pane, Bože náš.

SEKRÉTA

Concéde nobis, omnípotens Deus: ut his munéribus, quæ in sanctórum tuórum Nazárii, Celsi, Victóris et Innocéntii honóre deférimus, et te placémus exhíbitis, et nos vivificémur accéptis. Per Dóminum nostrum.

Udeľ nám, všemohúci Bože: aby týmito darmi, ktoré priniesli sme na počesť tvojich svätých, Nazaria, Celza, Viktora a Inocenta, aj ľúbili sme sa tebe, keď sme ich predložili, aj oživili sme seba, keď sme ich prijali. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Sanctórum Nazárii, Celsi, Victóris et Innocéntii, Dómine, intercessióne placátus: præsta, quæsumus; ut quod temporáli celebrámus actióne, perpétua salvatióne capiámus. Per Dóminum.

Príhovorom svätých Nazaria, Celza, Viktora a Inocenta, Pane, usmierený: dopraj, prosíme; aby to, čo slávime časným úkonom, dosiahli sme večným spasením. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Marty

panny 29. júla

Spomienka sv. Félixa II., pápeža, Simplícia, Faustína a Beatriky, mučeníkov

Polodvoj. - Rúcho biele.

Bedlivá o časné veci, dala prednosť večným. - Sestra Lazára a Márie z Betánie; ona pohostila Spasiteľa s prehnanou bedlivosťou. Napomenutie Spasiteľovo, že len jedno je potrebné, vzala si k srdcu a odvtedy venovala sa viac večným veciam. O jej ďalšom živote nevieme nič určitého.

Félix II. žil v polovici štvrtého storočia. - Simplícius, Faustínus a ich sestra Beatrix podstúpili mučenícku smrť okolo r. 305 v Ríme.

OMŠA panny *Dilexísti*, str. 69*, okrem:

Druhá *orácia: spomienka* sv. Félixa, pápeža, Simplícia, Faustína a Beatriky, mučeníkov:

Præsta, quǽsumus, Dómine: ut sicut pópulus christiánus Mártyrum tuórum Felícis, Simplícii, Faustíni, et Beatrícis temporáli solemnitáte congáudet, ita perfruátur ætérna; et quod votis célebrat, comprehéndat effáctu.

Dopraj, prosíme, Pane: aby ľud kresťanský tak, ako raduje sa z časnej slávnosti tvojich Mučeníkov Félixa, Simplícia, Faustína a Beatriky, požíval večné, a to, čo slávi obetami, skutočne dosiahol.

Tretia *orácia* za orodovanie svätých *(A cunctis)*, Doplnkové modlitby III., str. 547.

EVANJELIUM *(Intrávit Jesus in quoddam castéllum)* z Doplnkových lekcií a evanjelií, str. 299*.

Druhá *sekréta: spomienka* sv. Félixa, pápeža, Simplícia, Faustína a Beatriky, mučeníkov:

Hóstias tibi, Dómine, pro sanctórum Mártyrum tuórum Felícis, Simplícii, Faustíni, et Beatrícis commemoratióne deférimus, suppliciter deprecántes: ut indulgéntiam nobis páriter cónferant, et salútem.

Tebe, Pane, prinášame obetné dary na pamiatku tvojich svätých Mučeníkov, Félixa, Simplícia, Faustína a Beatriky, pokorne prosiac: aby nám získaly rovnako odpustenie a spásu.

Tretia *sekréta:* Doplnk. modl. III., str. 547.

Druhá *postkomúnia: spomienka* sv. Félixa, pápeža, Simplícia, Faustína a Beatriky, mučeníkov:

Præsta, quǽsumus, omnípotens Deus: ut sanctórum Mártyrum tuórum Felícis, Simplícii, Faustíni, et Beatrícis cæléstibus mystériis celebráta solémnitas, indulgéntiam nobis tuæ propitiatiónis acquírat.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby sviatok tvojich Svätých Mučeníkov, Félixa, Simplícia, Faustína a Beatriky, oslávený nebeskými tajomstvami, získal nám dobrotivosť zľutovania tvojho.

Tretia *postkomúnia:* Doplnk. modl. III., str. 548.

Súkromné tiché omše môžu sa slúžiť aj o sv. mučeníkoch, Félixovi, Simplíciovi a druhoch; potom sa berie formulár omše *Sapiéntiam*, str. 28*, 1. *orácia* z predošlej omše, 2. *spomienka* sv. Marty (z omše *Dilexísti)*, 3. *orácia* za orodovanie svätých *(A cunctis)*, str. 547.

Sv. Abdona a Senena

mučeníkov 30. júla

Jednod. - Rúcho červené.

Blahoslavení prenasledovaní - Poprední Peržania, ktorí boli sťatí v Ríme za Diokleciána r. 250. Vlastná lekcia líči čnosti a utrpenie sv. bratov. Ich hrob bol pôvodne v cemetériu Ponciána, v siedmom storočí preniesli ich ostatky do kostola, vystaveného nad touto katakombou. Gregor IV. ich dal preniesť r. 826 do chrámu sv. Marka.

INTROIT *(Intret)* z omše mučeníkov, str. 25*.

ORÁCIA

Deus, qui Sanctis tuis Abdon, et Sennen ad hanc glóriam veniéndi copiósum munus grátiæ contulísti: da fámulis tuis suórum véniam peccatórum; ut, Sanctórum tuórum intercedéntibus méritis, ab ómnibus mereántur adversitátibus liberári. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý Svätým svojim, Abdonovi a Senenovi, udelil si hojný dar milosti, aby dosiahli túto slávu: daj služobníkom svojim odpustenie ich hriechov; žeby na príhovorné zásluhy Svätých tvojich zaslúžili si oslobodenie od všetkých protivenstiev. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), na str. 547.

LEKCIA (2 Kor 6, 4-10)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Exhibeámus nosmetípsos sicut Dei minístros: in multa patiéntia, in tribulatiónibus, in necessitátibus, in angústiis, in plagis, in carcéribus, in seditiónibus, in labóribus, in vigíliis, in jejúniis, in castitáte, in sciéntia, in longanimitáte, in suavitáte, in Spíritu Sancto, in caritáte non ficta, in verbo veritátis, in virtúte Dei, per arma justítiæ a dextris, et a sinístris, per glóriam et ignobilitátem, per infámiam et bonam famam: ut seduc-

Čítanie z druhého listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia, vo všetkom sa predstavujeme ako Boží služobníci: V mnohej trpezlivosti a súženiach, v nedostatku a v úzkostiach; pri bolestných úderoch a vo väzeniach, v nepokojoch a námahách, v bedleniach a pôstoch. V čistote a v poznaní, v zhovievavosti a dobrotivosti; v Duchu Svätom a nepokrytej láske, v slove pravdy a v moci Božej, ozbrojení spravodlivosťou zprava i zľava. V sláve a v potupe, v zlej i dobrej povesti; zvodcovia,

tóres, et veráces: sicut qui ignóti, et cógniti: quasi moriéntes, et ecce vívimus: ut castigáti, et non mortificáti: quasi tristes, semper autem gaudéntes: sicut egéntes, multos autem locupletántes: tamquam nihil habéntes, et ómnia possidéntes.

a predsa pravdu hlásame; ako by neznámi, a predsa dobre známi; stále umierame, a hľa, žijeme; trescú nás, ale (ani) smrť nás nezlomí! Sme smutní, a predsa vždy veselí; sme úbohí, a predsa mnohých obohacujeme; nič nemáme, a predsa máme všetko!

GRADUÁL (Ex 15, 11)

Gloriósus Deus in Sanctis suis: mirábilis in majestáte, fáciens prodígia. ℣. *(Ib. 6)* Déxtera tua, Dómine, glorificáta est in virtúte: déxtera manus tua confrégit inimícos.

Slávny je Boh vo svojich svätých, podivný vo svojej velebnosti, konajúci divy. ℣. *(Tž. 6)* Pravica tvoja, Pane, preslávila sa silou, pravica tvoja rozdrvila nepriateľov.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Sap 3, 1)* Justórum ánimæ in manu Dei sunt, et non tanget illos torméntum malítiæ. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Múd 3, 1)* Duše spravodlivých sú v rukách Božích a nedotkne sa ich mučidlo zloby. Aleluja.

EVANJELIUM *(Vídens Jesus)* zo sviatku Všetkých svätých, 1. novembra, na strane 1193.

OFERTÓRIUM (Ž 67, 36)

Mirábilis Deus in Sanctis suis: Deus Israel ipse dabit virtútem et fortitúdinem plebi suæ: benedíctus Deus.

Podivuhodný je Boh vo svojich svätých, Boh Izraelov sám dáva moc a silu svojmu ľudu, požehnaný Boh.

SEKRÉTA

Hæc hóstia, quæsumus, Dómine, quam sanctórum Mártyrum tuórum natalítia recenséntes offérimus, et víncula nostræ pravitátis absólvat, et tuæ nobis misericórdiæ dona concíliet. Per Dóminum nostrum.

Táto obeta, prosíme, Pane, ktorú obetujeme pri spomienke narodenín tvojich svätých Mučeníkov, nech aj rozviaže putá našej hriešnosti, aj získa nám dary milosrdenstva tvojho. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok (Dopln. modl. III.), str. 547.

KOMÚNIA (Ž 78, 2 a 11)

Posuérunt mortália servórum tuórum, Dómine, escas volatílibus cæli, carnes Sanctórum tuórum béstiis terræ: secúndum magnitúdinem bráchii tui pósside fílios morte punitórum.

Mŕtvoly tvojich služobníkov, Pane, za pokrm dali vtákom nebeským, zverine zemskej telá tvojich Svätých; odsúdených na smrť vykúp podľa moci svojho ramena.

POSTKOMÚNIA

Per hujus, Dómine, operatiónem mystérii, et vítia nostra purgéntur: et intercedéntibus sanctis Martýribus tuis Abdon, et Sennen, justa desidéria compleántur. Per Dóminum.

Pôsobením tohto tajomstva, Pane, nech vyhladia sa aj naše hriechy, aj vyplnia sa spravodlivé žiadosti na prihovorenia tvojich svätých Mučeníkov, Abdona a Senena. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok (III.), str. 548.

Sv. Ignáca z Loyoly

vyznavača — 31. júla

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Všetko na väčšiu slávu Božiu. - Narodil sa r. 1491 zo šľachtickej rodiny španielskej. Ako dôstojník viedol najprv svetácky život. Po poranení pri Pampelone (1521) vhĺbil sa do života Krista a svätých. Po uzdravení putoval na Montserrat, potom sa utiahol v Manreze do samoty a sostavil svoje „Duchovné cvičenia". Po doplnení svojich štúdií založil roku 1534 na Montmartre pri Paríži „Spoločnosť Ježišovu" na obranu práv Božích a Cirkvi. R. 1537 stal sa kňazom. Až do smrti (1556) pôsobil ako prvý generálny predstavený Spoločnosti v Ríme. Jeho telo je pochované v nádhernom rímskom jezuitskom kostole „al Gesù", ktorý bol postavený pri prvom rehoľnom dome jezuitov. Sv. Ignác konal všetko z lásky k Ježišovi (intr.). Čo sv. Pavol hovoril o vlastných apoštolských útrapách, to sa hodí aj na sv. Ignáca (lekcia). Skrze svoju Spoločnosť hlása svetu Kristovu blahozvesť (ev.). Boh ho sprevádzal milosťou (of.), aby oheň viery a lásky Kristovej roznecoval vo svete (kom.).

INTROIT (Flp 2, 10-11)

In nómine Jesu omne genu flectátur, cæléstium, terréstrium, et infernórum: et omnis lingua confiteátur, quia Dóminus Jesus Christus in glória est Dei Patris. *(Ps 5, 12-13)* Gloriabúntur in

V mene Ježišovom nech zohne sa každé koleno v nebi, na zemi i pod zemou a každý jazyk nech vyznáva, že Pán Ježiš Kristus je v sláve Boha Otca. *(Ž 5, 12-13)* Nech radujú sa z teba všetci,

te omnes, qui díligunt nomen tuum: quóniam tu benedíces justo. ℣. Glória Patri.

ktorí meno tvoje milujú, lebo ty požehnávaš spravodlivého. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui ad majórem tui nóminis glóriam propagándam, novo per beátum Ignátium subsídio militántem Ecclésiam roborásti: concéde; ut ejus auxílio, et imitatióne certántes in terris, coronári cum ipso mereámur in cælis. Per Dóminum.

Bože, ktorý skrze blahoslaveného Ignáca bojujúcu Cirkev posilnil si novou podporou na šírenie väčšej slávy mena svojho: udeľ; aby my, ktorí s jeho pomocou a ako on bojujeme na zemi, zaslúžili sme si s ním byť korunovaní v nebi. Skrze Pána.

LEKCIA *(Memor esto)* z omše *Laetábitur*, str. 21*.

GRADUÁL (Ž 91, 13 a 14)

Justus ut palma florébit, sicut cedrus Líbani multiplicábitur in domo Dómini. ℣. *(Ib. 3)* Ad annuntiándum mane misericórdiam tuam, et veritátem tuam per noctem.

Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť. ℣. *(Ž tž 3)* Zarána ohlasovať tvoje milosrdenstvo a tvoju vernosť zanocí.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Jac 1, 12)* Beátus vir, qui suffert tentatiónem: quóniam cum probátus fúerit, accípiet corónam vitæ. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Jak 1, 12)* Blahoslavený muž, ktorý vytrvá v skúškach, lebo keď sa osvedčí, dostane korunu života. Aleluja.

EVANJELIUM *(Designávit)* zo sviatku sv. Marka, 25. apr., str. 902.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 25)

Véritas mea, et misericórdia mea cum ipso: et in nómine meo exaltábitur cornu ejus.

Vernosť a milosť moja s ním a v mojom mene povýši sa jeho roh.

SEKRÉTA

Adsint, Dómine Deus, oblatiónibus nostris sancti Ignátii benígna suffrágia: ut sacrosáncta mystéria, in qui-

Nech dobrotivé prímluvy svätého Ignáca sprevádzajú, Pane Bože, naše obety: aby presväté tajomstvá, v kto-

bus omnis sanctitátis fontem constituísti, nos quoque in veritáte sanctíficent. Per Dóminum nostrum.

rých uložil si žriedlo každej svätosti, aj nás vpravde posväcovaly. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Lk 12, 49)

Ignem veni míttere in terram: et quid volo, nisi ut accendátur?

Oheň som prišiel hodiť na zem, a čo iného chcem, ako aby vzbĺkol?

POSTKOMÚNIA

Laudis hóstia, Dómine, quam pro sancto Ignátio grátias agéntes obtúlimus: ad perpétuam nos majestátis tuæ laudatiónem, ejus intercessióne, perdúcat. Per Dóminum nostrum.

Obeta chvály, Pane, ktorú priniesli sme, vzdávajúc vďaky za svätého Ignáca: nech nás na jeho prihovorenie privedie k večnému chváleniu velebnosti tvojej. Skrze Pána nášho.

Sv. Petra v Okovách

1. augusta

Spomienka sv. synov Machabejských, mučeníkov

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Peter rozvažuje putá hriechov. - Po sťatí sv. Jakuba apoštola Herodes dal uväzniť aj Petra. Na ôsmy deň po sviatku sv. Jakuba Cirkev z tohto dôvodu oslavuje spomienku na uväznenie sv. Petra. Pre okovy sv. Petra postavila grécka cisárovná Eudoxia v piatom stor. v Ríme na Eskvilíne osobitný kostol, v ktorom až podnes uchovávajú okovy sv. Petra pod hlavným oltárom v tzv. konfesii. Tento sviatok je vlastne výročím konsekrácie tejto baziliky. Tu sa koná štácia v pondelok prvého týždňa Veľkého pôstu a v pondelok svätodušný. Sv. bratia Machabejskí podstúpili spolu s matkou mučenícku smrť za Antiocha Epifana pre vernosť k zákonu Božiemu. Ich ostatky sú v kostole sv. Petra v okovách a spomienka na nich pripadá na dnes.

OMŠA ako vo sviatok sv. apoštolov Petra a Pavla, 29. júna, str. 993, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Petrum Apóstolum a vínculis absolútum, illæsum abíre fecísti: nostrórum, quæsumus, absólve víncula peccatórum; et ómnia mala a nobis propitiátus exclúde. Per Dóminum.

Bože, ktorý blahoslaveného Petra, Apoštola, pozbaveného okov, vyviedol si neporušeného: prosíme, rozviaž okovy našich hriechov; a odstráň od nás milostive všetky zlá. Skrze Pána nášho.

Spomienka sv. Pavla ap. ako vo sviatok Rím. stolice sv. Petra, 18. jan., str. 797.

Tretia *orácia* o sv. Machabejských mučeníkoch:

Fratérna nos, Dómine, Mártyrum tuórum coróna lætíficet: quæ et fídei nostræ præbeat increménta virtútum, et multíplici nos suffrágio consolétur. Per Dóminum nostrum.

Nech nás, Pane, obšťastní bratský zástup Mučeníkov tvojich: ktorý nech aj viere našej dodá prírastky čností, aj teší nás mnohou prímluvou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

GRADUÁL (Ž 44, 17-18)

Constítues eos príncipes super omnem terram: mémores erunt nóminis tui, Dómine. ℣. Pro pátribus tuis nati sunt tibi fílii: proptérea pópuli confitebúntur tibi.

Ustanovíš ich za kniežatá celej zeme, preslávia tvoje meno, Pane. ℣. Namiesto tvojich otcov budú tvoji synovia, preto teba budú zvelebovať národy.

Allelúja, allelúja. ℣. Solve, jubénte Deo, terrárum, Petre, caténas: qui facis, ut páteant cœléstia regna beátis. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Rozviaž na rozkaz Boží okovy na zemi, Peter, ktorý blaženým otváraš brány kráľovstva nebeského. Aleluja.

SEKRÉTA

Oblátum tibi, Dómine, sacrifícium, intercedénte beáto Petro Apóstolo tuo, vivíficet nos semper, et múniat. Per Dóminum.

Obeta, prinesená tebe, Pane, na prihovorenie blahoslaveného Petra, Apoštola tvojho, nech nás vždy obživuje aj ochraňuje. Skrze Pána.

Druhá *sekréta* o sv. Pavlovi apoštolovi, str. 800.

Tretia *sekréta* o svätých mučeníkoch:

Mystéria tua, Dómine, pro sanctórum Mártyrum tuórum honóre, devóta mente tractémus: quibus et præsídium nobis crescat et gáudium. Per Dóminum.

Tajomstvá tvoje, Pane, nech konáme so zbožnou mysľou na česť tvojich svätých Mučeníkov: skrze ne nech nám vzrastá aj pomoc aj radosť. Skrze Pána nášho.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

POSTKOMÚNIA

Córporis sacri, et pretiósi Sánguinis repléti libámine,

Nasýtení obetou Tela svätého a predrahej Krvi, prosí-

quæsumus, Dómine, Deus noster: ut, quod pia devotióne gérimus, certa redemptióne capiámus. Per eúmdem Dóminum nostrum.

me, Pane, Bože náš: aby to, čo konáme so zbožnou oddanosťou, dosiahli sme zaisteným vykúpením. Skrze tohože Pána nášho.

Druhá *postkomúnia* o sv. Pavlovi apoštolovi ako vo sviatok Rímskej stolice sv. Petra, 18. jan., str. 800.

Tretia *postkomúnia* o sv. mučeníkoch:

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut quorum memóriam sacraménti participatióne recólimus, fidem quoque proficiéndo sectémur. Per Dóminum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby s prospechom nasledovali sme aj vieru tých, ktorých pamiatku slávime účasťou na sviatosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Alfonza Liguori

biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 2. augusta

Spomienka sv. Štefana I., pápeža a mučeníka

Dvoj. - Rúcho biele.

Poslal robotníkov do vinice Pánovej. - Narodil sa r. 1696 pri Neapoli. Už v šestnástom roku dosiahol titul doktora práv, ale opustiac svoje svetské povolanie, stal sa r. 1726 kňazom a r. 1732 založil Kongregáciu najsv. Vykupiteľa (redemptoristov) v Scale pri Amalfi (v Tal.) pre duchovnú opateru chudobných. Venoval sa najmä štúdiu mravouky, napísal početné mravoučné diela, ktoré odôvodňujú jeho hodnosť učiteľa Cirkvi. Len z poslušnosti prijal hodnosť biskupa diecézy S. Agata dei Goti, ktorej sa neskôr zriekol, a zomrel ako skromný rehoľník 1. aug. 1787 v Pagani. Pochovaný je v Nocere v Kampánii (Tal.). Vyznačoval sa mimoriadnou úctou k blahosl. Panne Márii.
Sv. Štefana I. sťali pri slávení najsv. obety v katakombe Luciny r. 257 za cisára Valeriána. Pochovaný bol v Kalistových katakombách (v krypte pápežov); jeho relikvie teraz sú v kostole sv. Praxedy.
Chudobným hlásať evanjelium bolo cieľom prác sv. Alfonza (intr.); ako by z jeho úst počúvame napomínanie sv. Pavla Timotejovi (lekc.). Kristus vysiel učeníkov hlásať evanjelium, podobne aj sv. Alfonz posiela svojich rehoľných synov na misie do všetkých kútov zeme (ev.). Pôsobil nielen slovom, ale aj skutkom (of.); jeho horlivá práca v Cirkvi podobala sa voňavej obete jeruzalemského chrámu (kom.).

INTROIT (Lk 4, 18)

Spíritus Dómini super me: propter quod unxit me, evangelizáre paupéribus misit me, sanáre contrítos cor-

Duch Pánov nado mnou, preto ma pomazal, poslal ma hlásať evanjelium chudobným, uzdravovať skrúšených

de. *(Ps 77, 1)* Atténdite, pópule meus, legem meam: inclináte aurem vestram in verba oris mei. ℣. Glória Patri, et Fílio.

srdcom. *(Ž 77, 1)* Naslúchaj, ľud môj, moju náuku, nakloňte svoje uši k slovám mojich úst. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui per beátum Alfónsum Maríam Confessórem tuum, atque Pontíficem, animárum zelo succénsum, Ecclésiam tuam nova prole fœcundásti: quæsumus; ut ejus salutáribus mónitis edócti, et exémplis roboráti, ad te perveníre felíciter valeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý skrze blahoslaveného Alfonza Máriu, svojho Vyznavača a Veľkňaza, zanieteného horlivosťou o dušе, novým pokolením rozhojnil si Cirkev svoju: prosíme; aby my, poučení jeho spasiteľnými napomenutiami a posilnení príkladmi, mohli sme sa dostať šťastne ku tebe. Skrze Pána nášho.

Spomienka sv. Štefana I., pápeža a mučeníka, z omše pápežov *Si díligis me* na str. 6*.

LEKCIA (2 Tim 2, 1-7)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Timótheum. - Caríssime: Confortáre in grátia, quæ est in Christo Jesu: et quæ audísti a me per multos testes, hæc commenda fidélibus homínibus, qui idónei erunt et álios docére. Labóra sicut bonus miles Christi Jesu. Nemo militans Deo implicat se negótiis sæculáribus: ut ei pláceat, cui se probávit. Nam et qui certat in agóne, non coronátur, nisi legítime certáverit. Laborántem agrícolam opórtet primum de frúctibus percípere. Intéllige quæ dico: dabit enim tibi Dóminus in ómnibus intellectum.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Timotejovi. - Syn môj, posilňuj sa milosťou Krista Ježiša! A čo si počul odo mňa pred mnohými svedkami, sveruj spoľahlivým ľuďom, ktorí sú schopní aj iných učiť! So mnou znášaj protivenstvá ako dobrý bojovník Krista Ježiša! Ani jeden bojovník, ak sa chce zapáčiť svojmu vojvodcovi, nemieša sa do vecí všedného života. A keď niekto zápasí, nedosiahne veniec (víťazstva), ak nezápasí podľa pravidiel. Roľník však, ktorý sa namáha, prvý má mať podiel na úrode. Uvažuj, čo chcem týmto povedať! Pán ti dá porozumieť všetkému.

GRADUÁL (Ž 118, 52-53)

Memor fui judiciórum tuórum a sæculo, Dómine, et consolátus sum: defécit tǽnuit me pro peccatóribus derelinquéntibus legem tuam. ℣. *(Ps 39, 11)* Justítiam tuam non abscóndi in corde meo: veritátem tuam, et salutáre tuum dixi.

Na tvoje dávne súdy, Pane, pamätám, a to je mi potechou; rozhorčenie ma chytá pre hriešnikov, ktorí opúšťajú zákon tvoj. ℣. *(Ž 39, 11)* Ja neskrýval som v svojom srdci spravodlivosť tvoju, o tvojej vernosti som rozprával a tvojej pomoci.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ecl 49, 3-4)* Ipse est diréctus divínitus in pœniténtiam gentis, et tulit abominatiónes impietátis: et gubernávit ad Dóminum cor ipsíus: et in diébus peccatórum corroborávit pietátem. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Sir 49, 3-4)* On bol poslaný od Boha, aby priviedol ľud ku pokániu a odstránil ohavy nemravnosti, viedol jeho srdce k Pánovi a v dňoch hriechov posilnil zbožnosť. Aleluja.

EVANJELIUM *(Designávit)* zo sviatku sv. Marka, 25. apr., str. 902. *Krédo.*

OFERTÓRIUM (Prís 3, 9 a 27)

Honóra Dóminum de tua substántia, et de primítiis ómnium frugum tuárum da ei. Noli prohibére benefácere eum, qui potest: si vales, et ipse benefac.

Uctievaj Pána svojím majetkom a venuj mu z prvotín všetkých svojich plodín. Nebráň dobre činiť tomu, kto môže; ak môžeš, aj sám preukazuj dobrodenie.

SEKRÉTA

Cælésti, Dómine Jesu Christe, sacrifícii igne corda nostra in odórem suavitátis exúre: qui beáto Alfónso Maríæ tribuísti et hæc mystéria celebráre, et per éadem hóstiam tibi sanctam seipsum exhibére: Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

Ohňom nebeskej obety na ľúbeznú vôňu spáľ srdcia naše, Pane Ježišu Kriste: ktorý blahoslavenému Alfonzovi Márii dal si aj sláviť tieto tajomstvá, aj skrze ne seba samého obetovať tebe ako svätú obetu. Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom.

Druhá *sekréta* o sv. Štefanovi z omše pápežov *Si diligis me*, str. 9*.

KOMÚNIA (Sir 50, 1 a 9)

Sacérdos magnus, qui in vita sua suffúlsit domum, et in diébus suis corroborávit templum, quasi ignis effúlgens, et thus ardens in igne.

On je veľkňaz, ktorý za svojho života podoprel dom a za svojich dní upevnil chrám; bol ako planúci oheň a ako kadidlo, spaľované v ohni.

POSTKOMÚNIA

Deus, qui beátum Alfónsum Maríam Confessórem tuum atque Pontíficem fidélem divíni mystérii dispensatórem et præcónem effecísti: ejus méritis, precibúsque concéde: ut fidéles tui et frequénter percípiant, et percipiéndo sine fine collaúdent. Per Dóminum.

Bože, ktorý blahoslaveného Alfonza Máriu, svojho Vyznavača a Veľkňaza, učinil si verným vysluhovateľom a hlásateľom božského tajomstva: udeľ pre jeho zásluhy a prímluvy; aby tvoji veriaci (to tajomstvo) aj často prijímali, aj prijatím bezustania chválili. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkomúnia* o svätom Štefanovi, str. 10*.

Nájdenie sv. Štefana

prvomučeníka 3. augusta

Polodvoj. - Rúcho červené.

Vzor neochvejnej viery a lásky k nepriateľom. - Ostatky sv. Štefana spočívajú s telom sv. Vavrinca v bazilike svätého Vavrinca. Preto slávime tento sviatok ôsmy deň pred sviatkom sv. Vavrinca (10. aug.). Pripomíname si objavenie ostatkov sv. Štefana r. 415 kňazom Luciánom. Cisárovná Eudoxia dala ich preniesť r. 439 do Carihradu; jedna časť dostala sa aj do Ríma.

OMŠA ako na sviatok sv. Štefana, 26. dec., str. 107, okrem:

ORÁCIA

Da nobis, quæsumus, Dómine, imitári quod cólimus, ut discámus et inimícos dilígere: quia ejus Inventiónem celebrámus, qui novit étiam pro persecutóribus exoráre Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

Daj nám, prosíme, Pane, nasledovať, čo uctievame, aby naučili sme sa milovať aj nepriateľov: lebo slávime Nájdenie toho, ktorý vedel prosiť ešte aj za svojich prenasledovateľov Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho: Ktorý s tebou žije.

Sv. Dominika

vyznavača 4. augusta

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Zapálil svet fakľou viery Kristovej. - Narodil sa r. 1170 v Kastílii (Span.), v dvadsiatom piatom roku stal sa kanonikom v Osme. Na potláčanie albigenského bludu založil rehoľu Kazateľov (dominikánov), ktorú vybudoval na základe reguly sv. Augustína. Umrel r. 1221 v Bologni; tu bol pochovaný najprv v kostole sv. Mikuláša, potom vo vlastnom.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui Ecclésiam tuam beáti Domínici Confessóris tui illumináre dignátus es méritis et doctrínis: concéde; ut ejus intercessióne temporálibus non destituátur auxíliis, et spirituálibus semper proficiat incremántis. Per Dóminum.

Bože, ktorý Cirkev svoju rácil si osvietiť zásluhami a náukami blahoslaveného Dominika, Vyznavača svojho: udeľ, aby na jeho prihovorenie nepostrádala časné pomoci a vždy prospievala v duchovnom vzraste. Skrze Pána nášho.

LEKCIA *(Testificor)* z omše učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*.

GRADUÁL (Ž 91, 13 a 14)

Justus ut palma flórébit: sicut cedrus Líbani multiplicábitur in domo Dómini. ℣. *(Ps ib. 3)* Ad annuntiándum mane misericórdiam tuam, et veritátem tuam per noctem.

Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť v dome Pánovom. ℣. *(Ž tž. 3)* Zarána ohlasovať tvoje milosrdenstvo a tvoju vernosť zanocí.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Os 14, 6)* Justus germinábit sicut lílium: et florébit in ætérnum ante Dóminum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Oz 14, 6)* Spravodlivý vyženie ako ľalia a bude kvitnúť naveky pred Pánom. Aleluja.

EVANJELIUM *(Sint lumbi vestri)* z omše vyznavača *Os justi*, str. 55*.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 25)

Véritas mea, et misericórdia mea cum ipso: et in nómine meo exaltábitur cornu ejus.

Vernosť a milosť moja s ním, a v mojom mene povýši sa jeho roh.

SEKRÉTA

Múnera tibi, Dómine, dicáta sanctífica: ut méritis beáti Domínici Confessóris tui, nobis proficiant ad medélam. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Dary, venované tebe, Pane, posväť: aby pre zásluhy blahoslaveného Dominika, Vyznavača tvojho, slúžily nám za liek. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

KOMÚNIA (Lk 12, 42)

Fidélis servus et prudens, quem constítuit dóminus super famíliam suam: ut det illis in témpore trítici mensúram.

Verný služobník a starostlivý, ktorého ustanovil pán nad svojou čeľaďou, aby im načas dával určený pokrm.

POSTKOMÚNIA

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut qui peccatórum nostrórum póndere prémimur, beáti Domínici Confessóris tui patrocínio sublevémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby nás, ktorých tlačí ťarcha vlastných hriechov, podporila záštita blahoslaveného Dominika, Vyznavača tvojho. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

Posviacka Chrámu P. Márie Snežnej

5. augusta

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Rodička Božia. - Výročie posviacky najväčšieho mariánskeho chrámu v Ríme (S. Maria major); jeho pôvod stredoveká legenda pripisuje zázraku, že na pahorku Eskvilíne v Ríme napadol sneh v rozmeroch chrámu, aký sa mal postaviť na tom mieste. Tento chrám postavil pápež Liberius († 366), prestavil ho Sixtus III. († 440) a na pamiatku snemu efezského (431) dal ho vyzdobiť mozaikami zo života P. Márie. V tomto chráme uctievali Rimania napodobeninu chrámu Narodenia v Betleheme, keďže sa v ňom podnes uschovávajú relikvie jasličiek, uložených v osobitnej kaplnke (S. Maria ad praesepe), a preto v prvú nedeľu adventnú a na Vianoce tu sa slávily štácie. K tomuto chrámu viaže sa omša veľkonočnej nedele a každej kántrovej stredy.

OMŠA ako vo sviatky blahosl. Panny Márie *Salve*, str. 89*.

Krédo.

Prefácia o blahosl. P. Márii *(Et te in Festivitáte - A teba vo Sviatok)*, str. 522.

Premenenie Pána Nášho Ježiša Krista

Spomienka sv. Xysta II., pápeža, Felicisima a Agapíta, mučeníkov — 6. augusta

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho biele.

Kristus, Kráľ slávy. - Syn Boží, ktorý prišiel na svet v rúchu služobníka, pred svojím umučením len raz ukázal svoju Božskú slávu, a to len trom najdôvernejším apoštolom, aby ich posilnil pre skúšky, ktoré ich čakajú pri utrpení Kristovom, a aby im dal okúsiť aj ich budúce oslávenie.
Stopy tohto sviatku nachádzame na Východe už v piatom storočí. Na Západe ho zaviedol pápež Kalixt III. r. 1457 z príležitosti dobytia Belehradu od Turkov Jánom Huňadym a pričinením sv. Jána Kapistrána.
Sv. Xystus II. (257-258) za prenasledovania cisára Valeriána za krátky čas spravoval Cirkev. Vojaci ho chytili v čase slávenia omše, sťali ho na biskupskom tróne spolu s prisluhujúcimi diakonmi, Felicisimom a Agapítom, a dvoma inými diakonmi. Jeho diakonom bol aj sv. Vavrinec, ktorý zomrel o tri dni neskôr. V omšovom kánone (Communicantes) spomíname ho spolu so sv. Vavrincom. Pochovaný bol v pápežskej krypte Kalistových katakomb.
Tajomstvo premenenia sprítomňuje sa nám dnes vo sv. omši. Sv. Peter ako svedok nám potvrdzuje pravdivosť udalosti (lekc.), ktorú nám dopodrobna rozvádza evanjelium. Ofertórium nás pripravuje na veľkú chvíľu toho premenenia, ktorého predobraz bude sa práve odohrávať pred našimi očami a ktorého záruku prijímame vo sv. Hostii (kom.).

INTROIT (Ž 76, 19)

Illuxérunt coruscatiónes tuæ orbi terræ: commóta est, et contrémuit terra. *(Ps 83, 2-3)* Quam dilécta tabernácula tua, Dómine virtútum! concupíscit, et déficit ánima mea in átria Dómini. ℣. Glória Patri.

Osvetľovaly blesky zemekruh, triasla a zachvela sa zem. *(Ž 83, 2-3)* Aké je utešené tvoje bývanie, Pán zástupov! Túži a dychtí po nádvoriach Pána moja duša umdlená. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui fídei sacraménta, in Unigéniti tui gloriósa Transfiguratióne, patrum testimónio, roborásti, et adoptiónem filiórum perféctam, voce delápsa in nube lúcida, mirabíliter præsignásti: concéde propítius; ut ipsíus Regis glóriæ nos cohæredes effícias, et ejúsdem glóriæ tríbuas esse consórtes. Per eúndem Dóminum.

Bože, ktorý pri slávnom Premenení Jednorodeného svojho svedectvom otcov posilnil si tajomstvá viery a hlasom, zaznevším z jasného oblaku, podivne predznačil si dokonalé prijatie za synov: uteľ milostivo; že učiníš nás spoludedičmi tohto Kráľa slávy a účastníkmi na sláve jeho. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

V súkromných tichých omšiach *spomienka* sv. Xysta II., pápeža, Felicísima a Agapíta, mučeníkov, z omše mučeníkov *Sapiéntiam*, str. 29*.

LEKCIA (2 Pt 1, 16-19)

Léctio Epístolæ beáti Petri Apóstoli. - Caríssimi: Non doctas fábulas secúti notam fécimus vobis Dómini nostri Jesu Christi virtútem et præséntiam: sed speculatóres facti illíus magnitúdinis. Accípiens enim a Deo Patre honórem et glóriam, voce delápsa ad eum hujuscémodi a magnífica glória: Hic est Fílius meus diléctus, in quo mihi complácui, ipsum audíte. Et hanc vocem nos audívimus de cælo allátam, cum essémus cum ipso in monte sancto. Et habémus firmiórem prophéticum sermónem: cui bene fácitis attendéntes, quasi lucérnæ lucénti in caliginóso loco, donec dies elucéscat, et lúcifer oriátur in córdibus vestris.

Čítanie z listu sv. Petra apoštola. - Drahí bratia, keď sme vám kázali o moci a príchode Pána nášho Ježiša Krista, nesledovali sme nijaké vymyslené rozprávky, ale sami sme boli očitými svedkami jeho velebnosti. Keď prijal česť a slávu od Boha Otca, z velebnej slávy zaznel mu takýto hlas: Toto je môj milovaný syn, v ktorom mám zaľúbenie! Jeho poslúchajte! My, ktorí sme s ním boli na svätom vrchu, počuli sme prichádzať s nebies tento hlas. Preto tým pevnejšie veríme slovám prorokov. A vy tiež dobre robíte, že na ne pozorne hľadíte ako na svetlo vo tme, kým nesvitne deň a nevyjde vám zornica v srdciach.

GRADUÁL (Ž 44, 3 a 2)

Speciósus forma præ fíliis hóminum: diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℣. Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi.

Spanilejší si ako ľudskí synovia, na tvojich perách vyliala sa ľúbeznosť. ℣. Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Sap. 7, 26)* Candor est lucis ætérnæ, spéculum sine mácula, et imágo bonitátis illíus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Múd 7, 26)* On je žiara svetla večného, zrkadlo bez škvrny a obraz jeho dobrotivosti. Aleluja.

EVANJELIUM *(Assúmpsit Jesus)* z druhej nedele pôstnej, str. 231.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 111, 3)

Glória et divítiæ in domo ejus: et justítia ejus manet in sæculum sæculi, allelúja.

Dom jeho slávou a bohatstvom sa naplní, potrvá jeho dobročinnosť na večné veky, aleluja.

SEKRÉTA

Obláta, quæsumus, Dómine, múnera gloriósa Unigéniti tui Transfiguratióne sanctífica: nosque a peccatórum máculis, splendóribus ipsíus illustratiónis emúnda. Per eúndem Dóminum.

Obetované dary, prosíme, Pane, posväť slávnym Premenením Jednorodeného svojho: a nás očisti od škvŕn hriechov leskom jeho jasnosti. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

V súkromných tichých omšiach *spomienka* sv. mučeníkov, str. 31*.

Prefácia v čase vianočnom, str. 516.

KOMÚNIA (Mt 17, 9)

Visiónem, quam vidístis, némini dixéritis, donec a mórtuis resúrgat Fílius hóminis.

O videní, ktoré ste videli, nikomu nehovorte, kým Syn človeka nevstane zmŕtvych.

POSTKOMÚNIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut sacrosáncta Fílii tui Transfiguratiónis mystéria, quæ solémni celebrámus offício, purificátæ mentis intelligéntia consequámur. Per eúndem Dóminum nostrum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby presväté tajomstvá Premenenia Syna tvojho, ktoré oslavujeme slávnou službou, postrehli sme chápaním očistenej mysle. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

V súkromných tichých omšiach *spomienka* sv. Xysta II., pápeža, Felicisima a Agapíta, mučeníkov, str. 31*.

Sv. Kajetána

vyznavača — 7. augusta

Spomienka sv. Donáta, biskupa a mučeníka

Dvoj. - Rúcho biele.

Verme v prozreteľnosť Božiu! - Narodil sar. 1480. Zanechal svoje jurisdické povolanie, stal sa kňazom a venoval sa činnej láske k bližnému. R. 1524 založil rehoľu teatínov, ktorá žila len z almužny (ev.). Umrel r. 1547 v Neapoli, pochovaný je tamže v kostole sv. Pav a.

Sv. Donát ušiel pred prenasledovaním Diokleciána do Arezza. Tam sa stal biskupom (r. 346). Umučený bol za cisára Juliána Odpadlíka r. 362.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beáto Cajetáno Confessóri tuo apostólicam vivéndi formam imitári tribuísti: da nobis, ejus intercessióne et exémplo, in te semper confídere, et sola cæléstia desideráre. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Bože, ktorý udelil si blahoslavenému Kajetánovi, Vyznavačovi svojmu, aby napodobnil spôsob apoštolského života: daj nám na jeho prihovorenie a podľa jeho príkladu stále dúfať v teba a túžiť len po nebeských veciach. Skrze Pána.

Druhá *orácia: spomienka* sv. Donáta, biskupa a mučeníka:

Deus, tuórum glória sacerdótum, præsta, quæsumus: ut sancti Mártyris tui et Epíscopi Donáti, cujus festa gérimus, sentiámus auxílium. Per Dóminum nostrum.

Bože, sláva kňazov svojich, dopraj, prosíme: aby pocítili sme pomoc Donáta, tvojho Mučeníka a Biskupa, ktorého sviatok slávime. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

EVANJELIUM *(Nemo potest)* zo 14. nedele po Turícach, str. 706.

SEKRÉTA

Præsta nobis, quæsumus, omnípotens Deus: ut nostræ humilitátis oblátio, et pro tuórum tibi grata sit honóre Sanctórum, et nos córpore páriter et mente purificet. Per Dóminum nostrum.

Dopraj nám, prosíme, všemohúci Bože: aby obeta našej poníženostina česť tvojich svätých bola príjemná aj tebe, aj nás očistila tak na tele, ako i na duši. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta* o sv. Donátovi:

Præsta, quæsumus, Dómine: ut sancti Mártyris tui et Epíscopi Donáti intercessióne, quem ad laudem nóminis tui dicátis munéribus honorámus, piæ nobis fructus devotiónis accréscat. Per Dóminum nostrum.

Dopraj, prosíme, Pane: aby na prihovorenie svätého Donáta, tvojho Mučeníka a Biskupa, ktorého na slávu tvojho mena uctievame obetovanými darmi, vzrástlo v nás ovocie zbožnej oddanosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Quǽsumus, omnípotens Deus: ut, qui cǽléstia alimenta percépimus, intercedénte beáto Cajetáno Confessóre tuo, per hæc contra ómnia advérsa muniámur. Per Dóminum.

Prosíme, všemohúci Bože: aby nás, ktorí prijali sme nebeský pokrm, na prihovorenie blahoslaveného Kajetána, Vyznavača tvojho, on ochránil proti všetkým protivenstvám. Skrze Pána.

Druhá *postkomúnia* o sv. Donátovi:

Omnípotens et miséricors Deus, qui nos sacramentórum tuórum et partícipes éfficis, et minístros: præsta, quǽsumus; ut, intercedénte beáto Donáto Mártyre tuo atque Pontífice, ejúsdem proficiámus et fídei consórtio, et digno servítio. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Všemohúci a milosrdný Bože, ktorý nás činíš aj podielnikmi aj vysluhovateľmi sviatostí svojich: dopraj, prosíme; aby na prihovorenie blahoslaveného Donáta, tvojho Mučeníka a Veľkňaza, prospievali sme aj spoločenstvom v jeho viere aj jeho hodnou službou. Skrze Pána.

Sv. Cyriaka, Larga a Smaragda

mučeníkov — 8. augusta

Polodvoj. - Rúcho červené.

„Na chorých budú klásť ruky, a tí ozdravejú" (Mk 16, 18). - Sv. Cyriak, jeden zo štrnástich sv. pomocníkov (proti zlým duchom), bol rímskym diakonom. Odišiel do Perzie, kde sa vyznačoval darom zázrakov. Za Dioklecián podstúpil mučeníctvo v Ríme s Largom a Smaragdom.
Omša poukazuje na duchovné bohatstvo, ktoré pramení z mučeníctva (intr.), na prenasledovanie pre meno Ježišovo (lekc.) a na zázraky sv. Cyriaka (ev.).

INTROIT (Ž 33, 10-11)

Timéte Dóminum, omnes sancti ejus, quóniam nihil deest timéntibus eum: dívites eguérunt, et esuriérunt: inquiréntes autem Dóminum non defícient omni bono. *(Ps ib. 2)* Benedícam Dóminum in omni témpore: semper laus ejus in ore meo. ℣. Glória Patri, et Fílio.

Bojte sa Pána, všetci jeho svätí, bo netrú biedu tí, ktorí sa ho boja. Boháči schudobneli a vyhladli, lež hľadajúcim Pána nijaké dobro chýbať nebude. *(Ž tž. 2)* Pánovi dobrorečiť budem v každom čase, vždy jeho chvála v mojich ústach. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui nos ánnua sanctórum Mártyrum tuórum Cyríaci, Largi, et Smarágdi solemnitáte lætíficas: concéde propítius; ut, quorum natalítia cólimus, virtútem quoque passiónis imitémur. Per Dóminum.

Bože, ktorý nás oblažuješ výročnou slávnosťou svojich svätých Mučeníkov Cyriaka, Larga a Smaragda: udeľ milostivo; aby nasledovali sme aj čnosť utrpenia tých, ktorých narodenie slávime. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia doplnk. *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

LEKCIA (1 Sol 2, 13-16)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Thessalonicénses. - Fratres: Grátias ágimus Deo sine intermissióne: quóniam cum accepissétis a nobis verbum auditus Dei, accepístis illud non ut verbum hóminum, sed (sicut est vere) verbum Dei, qui operátur in vobis, qui credidístis. Vos enim imitatóres facti estis, fratres, ecclesiárum Dei, quæ sunt in Judæa in Christo Jesu: quia éadem passi estis et vos a contribúlibus vestris, sicut et ipsi a Judæis, qui et Dóminum occidérunt Jesum, et prophétas, et nos persecúti sunt, et Deo non placent, et ómnibus homínibus adversántur, prohibéntes nos géntibus loqui, ut salvæ fiant, ut ímpleant peccáta sua semper: pervénit enim ira Dei super illos usque in finem.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Solúnčanom. - Bratia! Neprestajne ďakujeme Bohu, že ste prijali našu zvesť o Bohu, a to nie ako slovo ľudské, ale ako slovo Božie, čím vpravde aj je. Ono pôsobí vo vás, ktorí veríte. Lebo vy, bratia, (vo všetkom) nasledujete judské cirkvi Božie, ktoré sú v Kristu Ježišovi. Aj vy ste od vlastných rodákov vytrpeli to, čo tamtí od Židov, ktorí zabili Pána Ježiša a prorokov, nás však prenasledujú. Tí, veru, ani Bohu nie sú milí a všetkým ľuďom sú protivní, nám však bránia kázať pohanom (blahozvesť) spásy. Stále prevyšujú svoje hriechy, ale už sa nad nimi dovŕšila miera Božieho hnevu!

GRADUÁL (Ž 33, 10 a 11)

Timéte Dóminum, omnes sancti ejus: quóniam nihil

Bojte sa Pána, všetci jeho svätí, bo netrú biedu tí, ktorí

deest timéntibus eum. ℣. Inquiréntes autem Dóminum, non defícient omni bono.

sa ho boja. ℣. Lež hľadajúcim Pána nijaké dobro chýbať nebude.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Sap 3, 7)* Fulgébunt justi, et tamquam scintíllæ in arundinéto discúrrent in ætérnum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Múd 3, 7)* Zaskvejú sa spravodliví a budú ako iskry, bežiace po trstinovom strnisku, naveky. Aleluja.

EVANJELIUM *(Euntes in mundum)* zo sviatku sv. Františka Xav., 3. dec., str. 774.

OFERTÓRIUM (Ž 31, 11)

Lætámini in Dómino et exsultáte, justi: et gloriámini, omnes recti corde.

Radujte sa, spravodliví, v Pánovi a tešte sa; a všetci priami srdcom, plesajte.

SEKRÉTA

Accépta sit in conspéctu tuo, Dómine, nostra devótio: et eórum nobis fiat supplicatióne salutáris, pro quorum solemnitáte defértur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Nech je príjemná pred tvárou tvojou, Pane, naša zbožná obeta: a nech stane sa nám spasiteľnou na skrúšené prosby tých, ku ktorých oslave sa prináša. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Mk 16, 17 a 18)

Signa autem eos, qui in me credunt, hæc sequéntur: dæmónia ejícient: super ægros manus impónent, et bene habébunt.

Tých, ktorí uveria vo mňa, budú sprevádzať tieto znamenia: Budú vyháňať zlých duchov, na chorých budú klásť ruky, a tí ozdravejú.

POSTKOMÚNIA

Refécti participatióne múneris sacri, quæsumus, Dómine, Deus noster; ut, cujus exséquimur cultum, intercedéntibus sanctis Martýribus tuis Cyríaco, Largo et Smarágdo, sentiámus efféctum. Per Dóminum nostrum.

Občerstvení účasťou na posvätnom dare, prosíme, Pane, Bože náš: aby na prihovorenie tvojich svätých Mučeníkov, Cyriaka, Larga a Smaragda, pocítili sme účinok toho, čo ctíme obradom. Skrze Pána nášho.

Sv. Jána M. Vianney

vyznavača 9. augusta

Vigília sv. Vavrinca, mučeníka, a spomienka sv. Román, mučeníka

Dvoj. - Rúcho biele.

Horlitel za spásu duší. - Narodil sa 1786 vo Francúzsku ako syn dedinských rodičov. Pomocou Božou a vlastnou usilovnosťou dopracoval sa kňazskej hodnosti (1815). R. 1818 prevzal vedenie zanedbanej farnosti Ars. V starostlivosti o vlastných veriacich a o nespočetných pútnikov, ktorí denne prichádzali k nemu, aby počuli jeho slová, vyžiadali si jeho rady a vyspovedali sa u neho, uplynul jeho život, milý Bohu. „Arský farár" umrel 4. aug. 1859; pochovaný je vo vlastnej farnosti, v kostole, ktorý je jemu zasvätený. Pius XI. vyhlásil ho za svätého 31. mája 1925, r. 1928 jeho sviatok nariadil pre celú Cirkev a r. 1929 vyhlásil ho za patróna všetkých farárov.

Sv. Román ako vojak strážil sv. Vavrinca, od neho bol pokrstený a spolu s ním aj umučený okolo r. 258.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem *orácie*.

V kapitulách a opátstvach hlavná konventuálna omša je o Vigílii sv. Vavrinca. Súkromné omše môžu byť aj o Vigílii sv. Vavrinca; rúcho fialové, bez *glórie*, 2. *orácia* sv. Jána Vianney, 3. sv. Román.

ORÁCIA

Omnípotens et miséricors Deus, qui sanctum Joánnem Maríam pastoráli stúdio et jugi oratiónis ac pœniténtiæ ardóre mirábilem effecísti: da, quǽsumus; ut, ejus exémplo et intercessióne, ánimas fratrum lucrári Christo, et cum eis ætérnam glóriam cónsequi valeámus. Per eúndem Dóminum.

Všemohúci a milosrdný Bože, ktorý svätého Jána Máriu učinil si hodným obdivu pastierskou horlivosťou a zápalom pre ustavičnú modlitbu a pokánie: daj, prosíme; aby podľa jeho príkladu a na jeho prihovorenie mohli sme pre Krista získavať duše bratov a s nimi dosiahnuť večnú spásu. Skrze tohože Pána.

Spomienka vigílie sv. Vavrinca, mučeníka, strana 1070, a sv. Román, mučeníka:

ORÁCIA

Præsta, quǽsumus, omnípotens Deus: ut, intercedénte beáto Románo Mártyre tuo, et a cunctis adversitátibus liberémur in córpore, et a pravis cogitatiónibus mundémur in mente. Per Dóminum nostrum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby na prihovorenie blahoslaveného Román, Mučeníka tvojho, boli sme aj oslobodení na tele od všetkých protivenstiev, a od špatných myšlienok očistení na duši. Skrze Pána nášho.

SEKRÉTA

Munéribus nostris, quæsumus, Dómine, precibúsque suscéptis: et cæléstibus nos munda mystériis, et cleménter exáudi. Per Dóminum.

Po prijatí našich darov a modlitieb, prosíme, Pane: jednak nás očisti nebeskými tajomstvami, jednak milostivo vyslyš. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, omnípotens Deus: ut qui cæléstia alimenta percépimus, intercedénte beáto Románo Mártyre tuo per hæc contra ómnia advérsa muniámur. Per Dóminum nostrum.

Prosíme, všemohúci Bože: aby nás, ktorí prijali sme nebeské pokrmy, na prihovorenie blahoslaveného Romána, Mučeníka tvojho, ony chránily proti všetkým protivenstvám. Skrze Pána.

Posledné *evanjelium (Si quis vult)* vigílie, str. 16*.

Vigília sv. Vavrinca

mučeníka — tiež 9. augusta

Rúcho fialové.

Bohato rozdával chudobným. - Sv. omša vychvaľuje jeho štedrosť k chudobným (intr., grad.) a mučeníctvo (ev., kom.). Vigília znamená boj tmy pohanstva proti svetlu Kristovmu. Sv. mučeník zvíťazil nad tmou, čo znamená ranné svitanie po nočnej vigílii.

INTROIT (Ž 111, 9)

Dispérsit, dedit paupéribus, justítia ejus manet in sæculum sæculi: cornu ejus exaltábitur in glória. *(Ps ib. 1)* Beátus vir, qui timet Dóminum: in mandátis ejus cupit nimis. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.

Rozdával, obdarúval chudobných, potrvá jeho dobročinnosť na veky vekov, so slávou vyvýšený bude jeho roh. *(Ž tž. 1)* Blažený ten muž, ktorý sa bojí Pána, ktorý má veľké zaľúbenie v jeho príkazoch. ℣. Sláva Otcu.

Bez *glória*.

ORÁCIA

Adésto, Dómine, supplicatiónibus nostris: et intercessióne beáti Laurentii Mártyris tui, cujus prævenímus

Ujmi sa, Pane, našich prosieb: a na prihovorenie blahoslaveného Vavrinca, Mučeníka svojho, ktorého sviatok

festivitátem, perpétuam nobis misericórdiam benígnus impénde. Per Dóminum.

vopred spomíname, preukáž nám dobrotivý večné milosrdenstvo. Skrze Pána.

Druhá *orácia* sv. Jána M. Vianney, 3. sv. Romána (obe na str. 1069).

LEKCIA *(Confitébor tibi)* z omše *Loquébar*, str. 63*.

GRADUÁL (Ž 111, 9 a 2)

Dispérsit, dedit paupéribus: justítia ejus manet in sæculum sæculi. ℣. Potens in terra erit semen ejus: generátio rectórum benedicétur.

Rozdával, obdarúval chudobných, potrvá jeho dobročinnosť na veky vekov. ℣. Semeno jeho bude mocné na zemi, počestných pokolenie požehnané bude.

EVANJELIUM *(Si quis vult)* z omše *Sacerdótes Dei*, str. 16*.

OFERTÓRIUM (Jób 16, 20)

Orátio mea munda est: et ídeo peto, ut detur locus voci meæ in cælo: quia ibi est judex meus, et cónscius meus in excélsis: ascéndat ad Dóminum deprecátio mea.

Modlitba moja je čistá, a preto prosím, aby bol pripustený hlas môj do nebies, lebo tam je sudca môj, na výsostiach prebýva ten, ktorý ma pozná; nech vystúpi k Pánovi moja modlitba.

SEKRÉTA

Hóstias, Dómine, quas tibi offérimus, propítius súscipe: et intercedénte beáto Lauréntio Mártyre tuo, víncula peccatórum nostrórum absólve. Per Dóminum.

Obety, ktoré prednášame tebe, Pane, milostivo prijmi: a na prihovorenie blahoslaveného Vavrinca, Mučeníka svojho, rozviaž putá našich hriechov. Skrze Pána.

Druhá *sekréta* sv. Jána M. Vianney, str. 56*, tretia sv. Romána, str. 1070.

KOMÚNIA (Mt 16, 24)

Qui vult veníre post me, ábneget semetípsum, et tollat crucem suam, et sequátur me.

Kto ma chce nasledovať, nech zaprie sám seba, nech vezme svoj kríž a nech ma nasleduje.

POSTKOMÚNIA

Da, quæsumus, Dómine, Deus noster: ut sicut beáti Lauréntii Mártyris tui comme-

Daj, prosíme, Pane, Bože náš: aby tak, ako pri spomienke blahoslaveného Vavrin-

moratióne, temporáli gratulámur offício; ita perpétuo lætémur aspéctu. Per Dóminum nostrum.

ca, Mučeníka tvojho, tešíme sa z časnej služby; radovali sme sa z večného hľadenia. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkománia* sv. Jána M. Vianney, str. 56*. 3. sv. Romána, str. 1070.

Sv. Vavrinca

mučeníka 10. augusta

Dvoj. 2. triedy s jednoduchou oktávou. - Rúcho červené.

Oheň lásky Božej premohol oheň mučenia. - Najvýznamnejší mučeník Ríma. Ako diakon sv. pápeža Xysta II. (sviatok 6. aug.) rozdeľoval almužnu rímskym chudobným (lekc.), mal dar zázrakov, najmä liečenia (verš al.). S radosťou umrel za Krista upálením na ražni (orácia, grad.). Podobal sa pšeničnému zrnu, ktoré umierajúc prináša ovocie (ev.) a nasledoval svojho Majstra až po smrť (kom.). Teraz sa skveje svätosťou vo večnej sláve (intr., of.). Jeho bazilika za hradbami mesta Ríma, v ktorej je pochovaný pod hlavným oltárom, patrí medzi sedem hlavných bazilík sv. Mesta, v ktorej rímski kresťania často slávievali štáciu (na Septuagézimu, v 3. nedeľu Veľ. pôstu, v stredu veľkonočnú a v štvrtok turíčny); na skvelosť tejto baziliky poukazujú aj intr. a of. omše. Cirkev si pripomína jeho meno v každej omši (Communicantes) a v litániách Všetkých svätých.

INTROIT (Ž 95, 6)

Conféssio, et pulchritúdo in conspéctu ejus: sánctitas, et magnificéntia in sanctificatióne ejus. *(Ps ib. 1)* Cantáte Dómino cánticum novum: cantáte Dómino, omnis terra. ℣. Glória Patri.

Vznešenosť a veleba ho predchádzajú, je v jeho svätyni svätosť a nádhera. *(Ž tž. 1)* Spievajte novú pieseň Pánovi, spievajte, všetky zeme, Pánovi. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Da nobis, quæsumus, omnípotens Deus: vitiórum nostrórum flammas exstínguere; qui beáto Lauréntio tribuísti tormentórum suórum incéndia superáre. Per Dóminum nostrum.

Daj nám, prosíme, všemohúci Bože: aby uhasili sme plamene svojich náruživostí; ty, ktorý blahoslavenému Vavrincovi dal si premôcť ohne jeho múk. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (2 Kor 9, 6-10)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Qui parce séminat,

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Kto skúpo rozsieva, skúpo

parce et metet: et qui sémi-nat in benedictiónibus, de benedictiónibus et metet. Unusquísque prout destinávit in corde suo, non ex tristítia, aut ex necessitáte: hílarem enim datórem díligit Deus. Potens est autem Deus omnem grátiam abundáre fácere in vobis: ut in ómnibus semper omnem sufficiéntiam habéntes, abundétis in omne opus bonum, sicut scriptum est: Dispérsit, dedit paupéribus: justítia ejus manet in sæculum sæculi. Qui autem administrat semen semínanti, et panem ad manducándum præstábit, et multiplicábit semen vestrum, et augébit increménta frugum justítiæ vestræ.

bude aj žať; kto však požehnano rozsieva, požehnano bude aj žať. Každý (nech dá), ako si predsavzal v srdci, a nie neochotne alebo prinútene, lebo Boh miluje ochotného darcu. A Boh má moc rozmnožiť vám každú milosť, abyste vždy a vo všetkom mali všetkého nadostač a mohli ste vykonať každý dobrý skutok, ako je napísané: Štedro udelil chudobným; jeho spravodlivosť bude trvať na veky! On, ktorý rozsievačovi dáva semeno a chlieb, aby mal čo jesť, dá a rozmnoží vaše osivo a dožičí vzrastu plodom vašej spravodlivosti.

GRADUÁL (Ž 16, 3)

Probásti, Dómine, cor meum, et visitásti nocte. ℣. Igne me examinásti, et non est invénta in me iniquitas.

Hoci by si skúšal moje srdce, hoci by si ho v noci prekvapil. ℣. Hoci by si ma ohňom prepálil, nenájdeš na mne nepravosť.

Allelúja, allelúja. ℣. Levíta Lauréntius bonum opus operátus est: qui per signum crucis cæcos illumináv-it. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Diakon Vavrinec vykonal dobrý skutok: znakom kríža prinavrátil slepým zrak. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 12, 24-26)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Amen, amen dico vobis, nisi granum fruménti cadens in terram, mórtuum fúerit, ipsum so-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Veru, veru, vravím vám, ak pšeničné zrno, ktoré padlo do zeme, neumrie, ostane samo, ale ak umrie, prinesie

lum manet: si autem mórtuum fúerit, multum fructum affert. Qui amat ánimam suam, perdet eam; et qui odit ánimam suam in hoc mundo, in vitam ætérnam custódit eam. Si quis mihi minístrat, me sequátur: et ubi sum ego, illic et minister meus erit. Si quis mihi ministráverit, honorificábit eum Pater meus.

veľkú úrodu. Kto miluje svoj život, stratí ho; kto však na tomto svete nenávidí svoj život, zachová si ho pre večný život. Ak mi niekto chce slúžiť, nech ma nasleduje; a kde budem ja, tam bude aj môj služobník! Ak mi niekto slúži, uctí ho (sám) Otec.

OFERTÓRIUM (Ž 95, 6)

Conféssio et pulchritúdo in conspéctu ejus: sánctitas et magnificéntia in sanctificatióne ejus.

Vznešenosť a veleba ho predchádzajú, je v jeho svätyni svätosť a nádhera.

SEKRÉTA

Accipe, quæsumus, Dómine, múnera dignánter obláta: et beáti Lauréntii suffragántibus méritis, ad nostræ salútis auxílium provenire concéde. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prijmi, prosíme, Pane, dary dôstojne obetované: a dopraj, aby na príhovorné zásluhy blahoslaveného Vavrinca staly sa pomocou pre našu spásu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Jn 12, 26)

Qui mihi minístrat, me sequátur: et ubi ego sum, illic et minister meus erit.

Ak mi niekto chce slúžiť, nech ma nasleduje; a kde budem ja, tam bude aj môj služobník.

POSTKOMÚNIA

Sacro múnere satiáti, súpplices te, Dómine, deprecámur: ut quod débitæ servitútis celebrámus offício, intercedénte beáto Lauréntio Mártyre tuo, salvatiónis tuæ sentiámus augméntum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Nasýtení posvätným darom, teba, Pane, pokorne vzývame: aby to, čo slávime službou povinnej poddanosti, na prihovorenie blahoslaveného Vavrinca, Mučeníka tvojho, pocítili sme ako rozhojnenie spásy tvojej. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Sv. Tiburcia a Zuzany

panny, mučeníkov 11. augusta

Jednod. - Rúcho červené

Svedkovia Kristovi. - Sv. Tiburcia získal Kristovi sv. mučeník Šebastián. Umučený bol asi r. 304 v Ríme. S ním spolu dobojovala aj sv. panna Zuzana, ktorá má v Ríme vlastný štáciový kostol (v sobotu po 3. ned. Veľ. pôstu). Tiburcia pochovali v katakombách na Via Lavicana, Gregor IV. dal ho preniesť do baziliky sv. Petra. Sv. Zuzana odpočíva vo vlastnom titulárnom kostole.

OMŠA mučeníkov *Salus autem*, str. 31*, okrem:

ORÁCIA

Sanctórum Mártyrum tuórum Tibúrtii, et Susánnæ nos, Dómine, fóveant continuáta præsídia: quia non désinis propítius intuéri, quos tálibus auxíliis concésseris adjuvári. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Pane, nech nás podporuje neprestajná ochrana tvojich svätých Mučeníkov, Tiburcia a Zuzany: lebo neprestávaš milostive shliadať na tých, ktorým dávaš pomáhať takými pomocami. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

LEKCIA *(Sancti per fidem)* zo sviat. sv. Fabiána a Šebastiána, 20. jan., str. 804.

SEKRÉTA

Adésto, Dómine, précibus pópuli tui, adésto munéribus: ut quæ sacris sunt oblàta mystériis, tuórum tibi pláceant intercessióne Sanctórum. Per Dóminum.

Ujmi sa, Pane, modlitieb ľudu svojho, ujmi sa darov: aby ony, ktoré obetujú sa pri svätých tajomstvách, na príhovor Svätých tvojich ľúbily sa tebe. Skrze Pána.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

POSTKOMÚNIA

Súmpsimus, Dómine, pignus redemptiónis ætérnæ: quod sit nobis, quæsumus, interveniéntibus sanctis Martýribus tuis, vitæ præséntis auxílium páriter et futúræ. Per Dóminum nostrum.

Prijali sme, Pane, záruku večného vykúpenia: ktorá nech je nám, prosíme, na prihovorenie tvojich svätých Mučeníkov pomocou zároveň pre život terajší aj budúci. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok (Dopl. modl. III.), str. 548.

Sv. Kláry

panny 12. augusta

Dvoj. - Rúcho biele.

Svietila príkladom (Klára-svetlá). - Narodila sa r. 1194 v Assisi z poprednej rodiny. Keď mala osemnásť rokov, zložila do rúk sv. Františka tri rehoľné sľuby, a tým vznikla druhá rehoľa sv. Františka pre ženské pohlavie (rehoľa klarisiek). Celým srdcom milovala chudobu svojho Božského Ženícha, ktorý ju vyznačil mnohými zázrakmi. Umrela r. 1253 v Assisi; tam je pochovaná vo vlastnom kostole.

OMŠA panny *Dilexísti*, str. 69*.

Sv. Hipolyta a Kasiána

mučeníkov 13. augusta

Jednod. - Rúcho červené.

Teba vznešený zástup mučeníkov vychvaľuje. - Podľa legendy sv. Hipolyt bol dozorcom vo väzení, v ktorom väznili sv. Vavrinca; obrátil sa pôsobením svätého. Známejší nám je však sv. Hipolyt kňaz, učeník sv. Ireneja, významný cirk. učenec a spisovateľ, ale žiaľ, prvý protipápež. Svoj mylný krok napravil a svoju pravovernosť spečatil aj mučenníckou smrťou r. 236. Pochovaný bol vo vlastnom cemetériu na Tiburtínskej ceste blízko baziliky sv. Vavrinca, neskôr ho preniesli do kláštora sv. Vykupiteľa na vrchu Letenano pri Rieti (Taliansko).

Sv. Kasián bol kresťanský učiteľ, ktorého vlastní pohanskí žiaci tzv. štítami (písacími nástrojmi) dopichali na smrť r. 304 v Imole.

OMŠA mučeníkov *Salus autem*, str. 31*, okrem:

ORÁCIA

Da, quæsumus, omnípotens Deus: ut beatórum Mártyrum tuórum Hippólyti et Cassiáni veneránda solémnitas, et devotiónem nobis aúgeat, et salútem. Per Dñum.

Daj, prosíme, všemohúci Bože: aby slávnosť tvojich blahoslavených Mučeníkov, Hipolyta a Kasiána, hodná úcty, rozmnožila nám aj zbožnosť aj spásu. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

SEKRÉTA

Réspice, Dómine, múnera pópuli tui, Sanctórum festivitáte votíva: et tuæ testificátio veritátis nobis profíciat ad salútem. Per Dóminum nostrum.

Shliadni, Pane, na dary svojho ľudu, zasvätené na sviatok Svätých: a svedectvo o tvojej pravde nech nám prispieva ku spaseniu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok (Doplnkové modl. III.), str. 547.

POSTKOMÚNIA

Sacramentórum tuórum, Dómine, commúnio sumpta nos salvet: et in tuæ veritátis luce confírmet. Per Dóminum.

Prijatie sviatostí tvojich, Pane, nech nás spasí: a utvrdí vo svetle pravdy tvojej. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok (III.), str. 548.

Vigília Nanebevzatia Blahosl. P. Márie

Spomienka sv. Euzebia, vyznavača 14. augusta

Rúcho fialové.

Po nocí zemského života uvidela svetlo večnej slávy. - Nočná príprava na sviatok Nanebevzatia bl. P. Márie. Noc znamená zemský život, svitanie znázorňuje stretnutie sa s Kristom v blaženej večnosti. Keď chceme v duchu sprevádzať matku Ježišovu do neba, treba sa aj nám odpútať od svätých tohto sveta.

Sv. Euzebius bol spoločníkom sv. Hilára (sviatok 14. jan.) v boji proti ariánskemu bludu. Umrel v Ríme okolo r. 370 ako mučeník. Pochovaný bol najprv v Kalistových katakombách, neskôr vo vlastnom chráme, kde býva štácia v piatok 4. týždňa veľkopôstneho.

INTROIT (Ž 44, 13, 15 a 16)

Vultum tuum deprecabúntur omnes dívites plebis: adducéntur Regi vírgines post eam: próximæ ejus adducéntur tibi in lætítia et exsultatióne. *(Ps ib. 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri.

O tvoju priazeň uchádzajú sa všetci velikáši ľudu. Privádzajú Kráľovi panny za ňou, družky jej: s radosťou a plesaním uvádzajú ich. *(Ž tž. 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

Bez *glórie*.

ORÁCIA

Deus, qui virgináles aulam beátæ Maríæ, in qua habitáres, elígere dignátus es: da, quæsumus; ut sua nos defensióne munítos, jucúndos fácias suæ interésse festivitáti: Qui vivis et regnas.

Bože, ktorý panenské lono blahoslavenej Márie ráčil si zvoliť za svoj príbytok: daj, prosíme: aby my, chránení jej obranou, radostne mohli sme sa zúčastniť na jej slávnosti: Ktorý žiješ a kráľuješ.

Spomienka svätého Euzebia, vyznavača:

Deus, qui nos beáti Eusébii Confessóris tui ánnua solemnitáte lætíficas: concéde propítius, ut cujus natalítia cólimus, per ejus ad te exémpla gradiámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Bože, ktorý nás oblažuješ výročným sviatkom blahoslaveného Euzébia, Vyznavača svojho: udeľ milostivo; aby kráčali sme ku tebe podľa príkladov toho, ktorého narodeniny slávime. Skrze Pána nášho.

Tretia *orácia* o Duchu Svätom (Doplnk. modl. VII.), str. 551.

LEKCIA *(Ego quasi vitis)* z Vigílie Nepoškvrneného Počatia, 7. dec., str. 781.

GRADUÁL

Benedícta, et venerábilis es, Virgo María, quæ sine tactu pudóris invénta es Mater Salvatóris. ℣. Virgo, Dei Génitrix, quem totus non capit orbis, in tua se clausit víscera factus homo.

Požehnaná si a hodná úcty, Panna Mária, ktorá stala si sa matkou Spasiteľa bez porušenia panenstva. ℣. Panna, Rodička Božia, pri svojom vtelení uzavrel sa do tvojho lona ten, ktorého nemôže celý svet obsiahnuť.

EVANJELIUM *(Loquénte Jesu)* z votívnej omše bl. P. Márie cez rok (*Salve, sancta Parens)*, str. 91*.

OFERTÓRIUM

Beáta es, Virgo María, quæ ómnium portásti Creatórem: genuísti qui te fecit, et in ætérnum pérmanes Virgo.

Blahoslavená si, Panna Mária, ktorá nosila si Stvoriteľa všehomíra; porodila si toho, ktorý stvoril teba, a ostávaš Pannou naveky.

SEKRÉTA

Múnera nostra, Dómine, apud cleméntiam tuam Dei Genitrícis comméndet orátio: quam idcírco de præsénti sæculo transtulísti, ut pro peccátis nostris apud te fiduciáliter intercédat. Per eúndem Dóminum.

Dary naše, Pane, nech do láskavosti tvojej odporúča prímluva Rodičky Božej; ktorú preniesol si s tohto sveta preto, aby u teba s dôverou prihovárala sa za naše hriechy. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta* o sv. Euzebiovi:

Laudis tibi, Dómine, hóstias immolámus in tuórum commemoratióne Sanctórum:

Obety chvály obetujeme tebe, Pane, na pamiatku tvojich svätých: dúfame, že pre

quibus nos et præséntibus éxui malis confídimus et futúris. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

ne zbaviš nás ziel aj terajších aj budúcich. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh, po všetky veky.

Tretia *sekréta* o Duchu Svätom (Doplnk. modl. VII.), str. 551.
Prefácia spoločná, str. 515.

KOMÚNIA

Beáta víscera Maríæ Vírginis, quæ portavérunt ætérni Patris Fílium.

Požehnaný život Márie Panny, ktorý nosil Syna večného Otca.

POSTKOMÚNIA

Concéde, miséricors Deus, fragilitáti nostræ præsídium: ut qui sanctæ Dei Genitrícis festivitátem prævenímus, intercessiónis ejus auxílio, a nostris iniquitátibus resurgámus. Per eúndem Dóminum nostrum.

Udeľ, milosrdný Bože, pomoc našej krehkosti: aby my, ktorí slávime svätvečer sviatku Rodičky Božej, pomocou jej prímluvy povstali sme zo svojich nepravostí. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá *postkomúnia* o svätom Euzebiovi:

Refécti cibo potúque cæléstí, Deus noster, te súpplices exorámus: ut, in cujus hæc commemoratióne percépimus, ejus muniámur et précibus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum.
℟. Amen.

Občerstvení nebeským pokrmom a nápojom, Bože náš, teba pokorní vzývame: aby nás aj ochraňovaly prosby toho, na ktorého pamiatku sme ich prijali. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov.
℟. Amen.

Tretia *postkomúnia* o Duchu Svätom (Doplnkové modlitby VII.), str. 551.

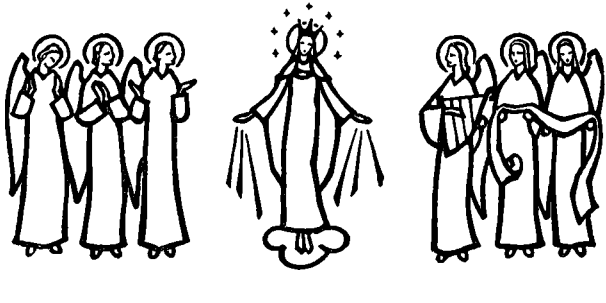

Nanebevzatie Blahosl. P. Márie

15. augusta

Dvoj. 1. triedy s obyčajnou oktávou. - Rúcho biele.

Znamenie veľké ukázalo sa na nebi (intr.). - Sviatok blaženej smrti a slávneho nanebevzatia Panny Márie. Nanebevzatie Bohorodičky je dogmou, slávnostne vyhlásenou 1. nov. 1950 pápežom Piom XII. Boh urobil s ňou výnimku pri počatí, že nepodliehala zákonu dedičného hriechu; ale výnimku tvorí aj jej smrť: zomrela, lenže Boh ju po smrti vzkriesil a jej telo, z ktorého zrodil sa Syn Boží, nesmelo podľahnúť porušeniu.
Obvyklé svätenie zelín vzniklo z prirovnania P. Márie ku „kvetom poľným a ľaliám údolí" a z príjemnej vône jej čnosti. Treba tu myslieť aj na nábožné podanie, keď apoštoli otvorili Máriin hrob, našli v ňom kvety, a nie jej telo.
Pôvod tohto sviatku (ako Dormitio B. M. V. - Usnutie bl. Panny Márie) dá sa na Východe sledovať až do čias pred chalcedonským snemom (451), na Západe jestvoval isto už v siedmom storočí.
Po slávnostnom vyhlásení nanebevzatia prebl. P. Márie za článok viery omša sviatku dostala nový formulár. Vyzdvihuje sa v ňom víťazstvo Matky Božej, jej sláva a jej mocná prímluva.

INTROIT (Zjv 12, 1)

Signum magnum appáruit in cælo: múlier amícta sole, et luna sub pédibus ejus, et in cápite ejus coróna stellárum duódecim. *(Ps 97, 1)* Cantáte Dómino cánticum novum: quia mirabília fecit. ℣. Glória Patri.

Znamenie veľké ukázalo sa na nebi: žena, odetá v slnce, a s mesiacom pod svojimi nohami a na svojej hlave s vencom dvanástich hviezd. *(Ž 97, 1)* Spievajte Pánovi pieseň novú: lebo učinil podivné veci. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui Immaculátam Vírgi-

Všemohúci večný Bože, ktorý Nepoškvrnenú Pannu Má-

nem Maríam, Fílii tui genitrícem, córpore et ánima ad cæléstem glóriam assumpsísti: concéde, quæsumus; ut, ad supérna semper intenti, ipsíus glóriæ mereámur esse consórtes. Per eúndem Dóminum.

riu, rodičku Syna svojho, s telom a dušou vzal si do nebeskej slávy: udeľ, prosíme; aby stálym zameraním na nebeské veci zaslúžili sme si byť účastnými na jej sláve. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

LEKCIA (Jdt 13, 22-25 a 15, 10)

Léctio libri Judith. - Benedíxit te Dóminus in virtúte sua, quia per te ad níhilum redégit inimícos nostros. Benedícta es tu, fília, a Dómino Deo excélso, præ ómnibus muliéribus super terram. Benedíctus Dóminus, qui creávit cælum et terram, qui te diréxit in vúlnera cápitis príncipis inimicórum nostrórum; quia hódie nomen tuum ita magnificávit, ut non recédat laus tua de ore hóminum, qui mémores fúerint virtútis Dómini in ætérnum, pro quibus non pepercísti ánimæ tuæ propter angústias et tribulatiónem géneris tui, sed subvenísti ruínæ ante conspéctum Dei nostri. Tu glória Jerúsalem, tu lætítia Israel, tu honorificéntia pópuli nostri.

Čítanie z knihy Judit. - Požehnal teba Pán v moci svojej, lebo skrze teba navnivoč priviedol nepriateľov našich. Požehnaná si ty, dcéra, od Pána Boha z vysokosti nad všetky ženy na zemi. Požehnaný Pán, ktorý stvoril nebo i zem, ktorý viedol teba pri ranách na hlave kniežaťa nepriateľov našich; lebo dnes meno tvoje zvelebil tak, že chvála tvoja nezmiera z úst ľudí, ktorí sa kedykoľvek rozpamätajú na moc Pánovu, kvôli ktorým si pre úzkosti a zármutok svojho národa nešetrila život svoj, ale predišla si náš pád pred tvárou Boha nášho. Ty si slávou Jeruzalema, ty si radosťou Izraela, ty si cťou ľudu nášho.

GRADUÁL (Ž 44, 11-12 a 14)

Audi, fília, et vide, et inclína aurem tuam, et concupíscet rex pulchritúdinem tuam. ℣. Tota decóra ingréditur fília regis, textúræ áureæ sunt amíctus ejus.

Počuj, dcéra, a pohliadni a nachýľ sluch svoj a kráľ zaboží po tvojej kráse. ℣. Celá pôvabná vchádza dcéra kráľovská, odetá do šiat zo zlata.

Allelúja, allelúja. ℣. Assúmp-

Aleluja, aleluja. ℣. Mária

ta est María in cælum: gaudet exércitus Angelórum. Allelúja.

vzatá bola na nebesia: vojsko anjelov plesá. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 1, 41-50)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Repléta est Spíritu Sancto Elísabeth et exclamávit voce magna, et dixit: Benedícta tu inter mulíeres, et benedíctus fructus ventris tui. Et unde hoc mihi ut véniat mater Dómini mei ad me? Ecce enim ut facta est vox salutatiónis tuæ in áuribus meis, exsultávit in gáudio infans in útero meo. Et beáta, quæ credidísti, quóniam perficiéntur ea, quæ dicta sunt tibi a Dómino. Et ait María: Magníficat ánima mea Dóminum; et exsultávit spíritus meus in Deo salutári meo; quia respéxit humilitátem ancíllæ suæ, ecce enim ex hoc beátam me dicent omnes generatiónes. Quia fecit mihi magna qui potens est, et sanctum nomen ejus, et misericórdia ejus a progénie in progénies timéntibus eum.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času Alžbeta naplnila sa Duchom Svätým, i zvolala veľkým hlasom a preriekla: Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod života tvojho. A odkiaľ mám to (šťastie), že matka môjho Pána prišla ku mne? Lebo, hľa, sotva odznel hlas tvojho pozdravenia v mojich ušiach, s plesaním poskočilo nemluvniatko v mojom živote. A blahoslavená si, že si uverila, lebo sa splní, čo Pán povedal tebe. A Mária riekla: Velebí moja duša Pána, a zaplesal môj duch v Bohu, mojom Spasiteľovi; keďže shliadol na poníženosť svojej slúžky, lebo, hľa, odteraz blahoslaviť ma budú všetky pokolenia. Veľké veci mi urobil Mocný a sväté je jeho meno, a jeho milosrdenstvo s pokolenia na pokolenie s tými, ktorí sa ho boja.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Gn 3, 15)

Inimicítias ponam inter te et mulíerem, et semen tuum et semen illíus.

Nepriateľstvo položím medzi teba a ženu, a medzi tvoje a jej semeno.

SEKRÉTA

Ascéndat ad te, Dómine, nostræ devotiónis oblátio, et,

Ku tebe, Pane, nech sa vznesie naša zbožná obeta a na

beatíssima Vírgine María in cælum assúmpta intercedénte, corda nostra, caritátis igne succénsa, ad te júgiter adspírent. Per Dóminum.

prímluvu preblahoslavenej Panny Márie nanebevzatej ku tebe nech neustále smerujú naše srdcia, roznietené ohňom lásky. Skrze Pána.

Prefácia o blahoslavenej Panne Márii *(Et te in Assumptióne - A teba v Nanebevzatí)*, str. 522.

KOMÚNIA (Lk 1, 48-49)

Beátam me dicent omnes generatiónes, quia fecit mihi magna qui potens est.

Blahoslaviť ma budú všetky pokolenia, lebo veľké veci mi urobil Mocný.

POSTKOMÚNIA

Sumptis, Dómine, salutáribus sacraméntis: da, quæsumus; ut, méritis et intercessióne beátæ Vírginis Maríæ in cælum assúmptæ, ad resurrectiónis glóriam perducámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Po prijatí spasiteľných sviatostí, Pane: daj, prosíme; aby pre zásluhy a na prímluvu blahoslavenej Panny Márie nanebevzatej privedení sme boli ku sláve vzkriesenia. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Sv. Joachima

otca bl. Panny Márie, vyznavača 16. augusta

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho biele.

Bohato udeľoval chudobným. - Muž sv. Anny a otec bl. Panny Márie. Vo východnej Cirkvi je starým sviatkom, na Západe vyskytuje sa len v pätnástom storočí.

Podanie pozná sv. Joachima ako podporovateľa chudobných (intr., grad.). Bol svätého života (lekc.), ale jeho osobitnou výsadou je, že patril medzi predkov Ježiša Krista (ev.). V nebi požíva večnú slávu (of.), lebo na zemi bol verným sluhom Božím (kom.).

INTROIT (Ž 111, 9)

Dispérsit, dedit paupéribus: justítia ejus manet in sæculum sæculi: cornu ejus exaltábitur in glória. *(Ps ib. 1)* Beátus vir, qui timet Dóminum: in mandátis ejus cupit nimis. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.

Rozdával, obdarúval chudobných, potrvá jeho dobročinnosť naveky, so slávou vyvýšený bude jeho roh. *(Ž tž. 1)* Blažený ten muž, ktorý sa bojí Pána, ktorý má veľké zaľúbenie v jeho príkazoch. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui præ ómnibus Sanctis tuis beátum Jóachim Genitrícis Fílii tui patrem esse voluísti: concéde, quæsumus; ut cujus festa veneramur, ejus quoque perpétuo patrocínia sentiámus. Per eúndem Dóminum.

Bože, ktorý pred všetkými svojimi Svätými vyvolil si blahoslaveného Joachima za otca Rodičky Syna svojho: udeľ, prosíme; aby tiež stále pociťovali sme ochranu toho, ktorého sviatok slávime. Skrze tohože Pána.

LEKCIA *(Beátus vir)* z omše vyznavača *Os justi*, str. 54*.

GRADUÁL (Ž 111, 9 a 2)

Dispérsit, dedit paupéribus: justítia ejus manet in sæculum sæculi. ℣. Potens in terra erit semen ejus: generátio rectórum benedicétur.

Rozdával, obdarúval chudobných, potrvá jeho dobročinnosť naveky. ℣. Semeno jeho bude mocné na zemi, počestných pokolenie požehnané bude.

Allelúja, allelúja. ℣. O Jóachim, sanctæ conjux Annæ, pater almæ Vírginis, hic fámulis ferto salútis opem. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Ó, Joachim, manžel svätej Anny, otec vznešenej Panny, pomáhaj tu služobníkom ku spáse. Aleluja.

EVANJELIUM *(Liber generatiónis)* zo sviatku Narodenia bl. P. Márie, 8. sept., str. 1113.

Krédo (pre oktávu).

OFERTÓRIUM (Ž 8, 6-7)

Glória et honóre coronásti eum: et constituísti eum super ópera mánuum tuárum, Dómine.

Slávou a počestnosťou korunoval si ho, dal si mu vládu nad dielami svojich rúk, Pane.

SEKRÉTA

Súscipe, clementíssime Deus, sacrifícium in honórem sancti Patriárchæ Jóachim, patris Maríæ Vírginis, majestáti tuæ oblátum: ut, ipso cum cónjuge sua, et beatíssima prole intercedénte, perféctam cónsequi mereámur

Prijmi, najláskavejší Bože, obetu, prinesenú velebnosti tvojej na počesť svätého Patriarchu Joachima, otca Márie Panny: aby na prihovorenie jeho i manželky jeho a preblahoslaveného dieťaťa zaslúžili sme si obsiahnuť

remissiónem peccatórum, et glóriam sempitérnam. Per Dóminum nostrum.

úplné odpustenie hriechov a večnú slávu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia o bl. P. Márii *(Et te in Assumptióne - A teba v Nanebevzatí)*, str. 522.

KOMÚNIA (Lk 12, 42)

Fidélis servus et prudens, quem constítuit dóminus super famíliam suam: ut det illis in témpore trítici mensúram.

Verný služobník a starostlivý, ktorého ustanovil pán nad svojou čeľaďou, aby im načas dával určený pokrm.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, omnípotens Deus: ut per hæc sacraménta, quæ súmpsimus, intercedéntibus méritis et précibus beáti Jóachim patris Genitrícis dilécti Fílii tui, Dómini nostri Jesu Christi, tuæ grátiæ in præsénti, et ætérnæ glóriæ in futúro partícipes esse mereámur. Per eúndem Dóminum nostrum.

Prosíme, všemohúci Bože, aby skrze tieto sviatosti, ktoré sme prijali, prímluvnými zásluhami a prosbami blahoslaveného Joachima, otca Rodičky milovaného Syna tvojho, Pána nášho Ježiša Krista, zaslúžili sme si stať sa účastnými teraz na milosti tvojej a budúcne na sláve večnej. Skrze tohože Pána.

Sv. Hyacinta

vyznavača 17. augusta

Dvoj. - Rúcho biele.

Do tvojich ruk, Pane, porúčam ducha svojho. - Pochádzal z poľského Sliezska ako potomok šľachtickej rodiny. Po ukončení štúdií stal sa krakovským kanonikom. Jeho aj jeho brata, bl. Čestavu, sv. Dominík prijal v Ríme do svojej rehole. Keď sa vrátil domov, zakladal domy rehole dominikánskej, medziiným v Olomúci a v Krakove. Pôsobil v Poľsku, Rusku, Prusku, i medzi Tatarmi. Umrel 15. augusta 1257 v Krakove, kde je i pochovaný.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

Spomienka (orácia, sekréta, postkomúnia) oktávy Nanebevzatia bl. P. M., str. 1080, 82, 83, a dňa oktávy sv. Vavrinca:

ORÁCIA

Excita, Dómine, in Ecclésia tua Spíritum, cui beátus Lauréntius Levíta servívit: ut eódem nos repléti, studeá-

Vzbuď, Pane, v Cirkvi svojej Ducha, ktorému slúžil blahoslavený Vavrinec, Diakon: aby my, ním naplnení,

mus amáre quod amávit, et ópere exercére quod dócuit. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

snažili sme sa milovať, čo miloval, a skutkom plniť, čo učil. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.

Krédo.

SEKRÉTA

Sacrifícium nostrum tibi, Dómine, quæsumus, beáti Laurentii precátio sancta concíliet: ut cujus honóre solémniter exhibétur, ejus méritis efficiátur accéptum. Per Dóminum.

Obetu našu tebe, Pane, prosíme, nech odporúča svätá prímluva blahoslaveného Vavrinca: aby stala sa milou zásluhami toho, na ktorého česť slávnostne sa prináša. Skrze Pána.

Prefácia o bl. P. M. *(Et te in Assumptióne - A teba v Nanebevzatí)*, str. 522.

POSTKOMÚNIA

Súpplices te rogámus, omnípotens Deus: ut quos donis cæléstibus satiásti, intercedénte beáto Laurentio Mártyre tuo, perpétua protectióne custódias. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Pokorne prosíme teba, všemohúci Bože: aby tých, ktorých nasýtil si nebeskými darmi, na prihovorenie blahoslaveného Vavrinca, Mučeníka svojho, strážil si ustavičnou ochranou. Skrze Pána.

Štvrtý deň oktávy Nanebevzatia

Spomienka sv. Agapita, mučeníka 18. augusta

Polodvoj. - Rúcho biele.

Sv. Agapit ako pätnásťročný mladík bol sťatý pre Ježiša Krista okolo r. 275 v Preneste. Telo preniesli do Kornety (Tal.).

OMŠA ako vo sviatok Nanebevzatia bl. P. M., str. 1080.

Spomienka sv. Agapita:

ORÁCIA

Lætétur Ecclésia tua, Deus, beáti Agapíti Mártyris tui confísa suffrágiis: atque ejus précibus gloriósis et devóta permáneat, et secúra consístat.

Nech raduje sa Cirkev tvoja, Bože, spoliehajúc sa na ochranu blahoslaveného Agapita, Mučeníka tvojho: a jeho slávnymi prímluvami jednak nech zotrvá v oddanosti, jednak nažíva v bezpečnosti.

Tretia doplnková *orácia* o Duchu Svätom (VII.), str. 551. - *Krédo.*

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, múnera, quæ in ejus tibi solemnitáte deférimus, cujus nos confídimus patrocínio liberári.

Prijmi, Pane, dary, ktoré prinášame tebe na sviatok toho, ktorého záštitou dúfame vo svoje vyslobodenie.

Tretia doplnková *sekréta* o Duchu Sv. (VII.), str. 551.

POSTKOMÚNIA

Satiásti, Dómine, famíliam tuam munéribus sacris: ejus, quæsumus, semper intervéntione nos réfove, cujus solémnia celebrámus.

Nasýtil si, Pane, rodinu svoju svätými darmi: prosíme, občerstvi nás vždy príhovorom toho, ktorého sviatok slávime.

Tretia doplnková *postkomúnia* o Duchu Sv. (VII.), str. 551.

Sv. Jána Eudes

vyznavača 19. augusta

Dvoj. - Rúcho biele.

Prosme o horlivých kňazov! - Pôvodom z Normandie (Franc.), narodil sa r. 1601. Stal sa kňazom Kongregácie oratoriánov. Horlil za úctu k Srdcu Ježišovmu a Panny Márie. Založil kongregáciu kňazov pre vedenie seminárov a dve ženské kongregácie. Umrel r. 1680. Pius XI. vyhlásil ho r. 1925 za svätého a r. 1928 ustanovil jeho sviatok pre celú Cirkev.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Joánnem, Confessórem tuum, ad cultum sacrórum Córdium Jesu et Maríæ rite promovéndum, mirabíliter inflammásti, et per eum novas in Ecclésia tua famílias congregáre voluísti: præsta, quæsumus; ut, cujus pia mérita venerámur, virtútum quoque instruámur exémplis. Per eúndem Dóminum.

Bože, ktorý blahoslaveného Jána, Vyznavača svojho, zázračne roznietil si k správnemu šíreniu úcty k svätým srdciam Ježiša a Márie, a skrze neho chcel si v Cirkvi svojej shromaždiť nové rodiny: dopraj, prosíme; aby nás tiež poučily príklady čností toho, ktorého zbožné zásluhy ctíme. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

Spomienka oktávy Nanebevzatia bl. P. Márie, str. 1080, 82, 83.

Krédo.

Prefácia o bl. P. Márii *(Et te in Assumptióne - A teba v Nanebevzatí)*, str. 522.

Sv. Bernarda

opáta a učiteľa Cirkvi

20. augusta

Dvoj. - Rúcho biele.

Učiteľ sladký ako med. - R. 1112 ako mladík zo vznešeného rodu s tridsiatimi mladými šľachticmi, medzi nimi boli jeho štyria vlastní bratia, vstúpil do cisterciánskeho kláštora Citeaux (Franc.). O tri roky neskôr odchádza už ako opát do Clairvaux zakladať kláštor. Jeho radu vyžiadaly si najpoprednejšie osobnosti tej doby. Precestoval Francúzsko, Flandriu, Nemecko, hlásajúc potrebu križiackej výpravy do sv. Zeme. Jeho homílie a iné spisy presakuje milota, posvätná sladkosť. Umrel r. 1153, pochovaný je v opátskom kostole v Clairvaux vo Francúzsku.

OMŠA učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*.

Spomienka oktávy Nanebevzatia bl. P. M., ako vo sviatok, str. 1080, 82, 83.

LEKCIA *(Justus)*, na konci omše *In médio*, str. 52*.

Krédo.

Prefácia o bl. P. Márii *(Et te in Assumptióne - A teba v Nanebevzatí)*, str. 522.

Sv. Jany Františky Frémiot de Chantal

vdovy

21. augusta

Dvoj. - Rúcho biele.

Rázne a nežne. - Narodila sa r. 1572 v Dijone (Franc.). Ako manželka a matka starala sa vzorne o svoju rodinu. Po ovdovení ako dvadsaťosemročná utiahla sa z ruchu tohto sveta a zasvätila sa Bohu. Na podnet svojho duchovného vodcu, sv. Františka Salézskeho (sviatok 29. jan.), založila r. 1610 v Annecy rehoľu Navštívenia P. Márie, ktorá dala Cirkvi i sv. Margitu z Alacoque (sviatok 17. okt.). Umrela 15. dec. 1641 a pochovali ju v kostole materského domu rehole, ktorú ona sama založila.

OMŠA ženy *Cognóvi*, str. 78*, okrem:

ORÁCIA

Omnípotens, et miséricors Deus, qui beátam Joánnam Francíscam, tuo amóre succénsam, admirábili spíritus fortitúdine per omnes vitæ sémitas in via perfectiónis donásti; quique per illam illustráre Ecclésiam tuam nova prole voluísti: ejus méritis et précibus concéde, ut qui infirmitátis nostræ cónscii de tua virtúte confídimus, cæléstis grátiæ auxílio cun-

Všemohúci a milosrdný Bože, ktorý blahoslavenú Janu Františku, zapálenú láskou k tebe, po všetkých chodníkoch života na ceste dokonalosti obdaril si silou ducha, hodnou obdivu; a ktorý skrze ňu Cirkev svoju chcel si osláviť novým pokolením: udeľ pre jej zásluhy a prímluvy, aby my, ktorí, vedomí si svojej slabosti, dúfame v silu tvoju, pomocou nebeskej

cta nobis adversántia vincámus. Per Dóminum.

milosti premohli sme všetky protivenstvá. Skrze Pána.

Spomienka oktávy Nanebevzatia bl. P. Márie (ako vo sviatok), str. 1080.
Krédo.

SEKRÉTA

Illo nos amóris igne, quæsumus, Dómine, hæc hóstia salutáris inflámmet, quo beátæ Joánnæ Francíscæ cor veheménter incéndit, et flammis adússit ætérnæ caritátis. Per Dóminum.

Prosíme, Pane, aby táto spasiteľná obeta roznietila nás oným ohňom lásky, ktorým srdce blahoslavenej Jany Františky mocne zapálila a spálila plameňami večnej lásky. Skrze Pána.

Spomienka oktávy Nanebevzatia bl. P. M., str. 1082.
Prefácia o bl. P. Márii *(Et te in Assumptióne - A teba v Nanebevzatí)*, str. 522.

POSTKOMÚNIA

Spíritum nobis, Dómine, tuæ caritátis infúnde: ut quos cæléstis panis virtúte satiásti, beáta Joánna Francísca intercedénte, fácias terréna despícere, et te solum Deum pura mente sectári. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus Sancti.

Ducha lásky svojej, Pane, vlej v nás: aby tým, ktorých nasýtil si silou nebeského chleba, na prihovorenie blahoslavenej Jany Františky dal si opovrhovať zemskými vecami a čistou mysľou dychtiť po tebe, jedinom Bohu. Skrze Pána... v jednote tohože.

Spomienka oktávy Nanebevzatia bl. P. M., str. 1083.

Nepoškvrneného Srdca Bl. P. M. 22. augusta

Spomienka sv. Timotea, Hipolyta a Symforiána, mučeníkov

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho biele.

Hľa, Matka tvoja! - Najsv. Panna r. 1917 zjavila sa viackrát trom deťom vo Fatime (Portug.) a poverila ich šíriť úctu k jej nepoškvrnenému Srdcu. O dvadsaťpäť rokov neskôr (1942), keď zúrila druhá svetová vojna, pápež Pius XII., ktorého výročie biskupskej vysvicky pripadá práve na deň prvého zjavenia vo Fatime, zasvätil celý svet nepoškvrnenému Srdcu P. Márie a r. 1945 nariadil dnešný sviatok.

Sv. Timoteus pochádzal z Antiochie a v Ríme hlásal evanjelium. Tam bol umučený na začiatku 4. storočia. Pochovaný je v bazilike sv. Pavla.

Sv. Hipolyt bol učeníkom sv. Ireneja a ako biskup umrel mučenickou smrťou r. 235. Pochovaný je v Ostii. - Sv. Symforián obetoval svoj mladý život za Krista okolo r. 180 v Autune (Franc.), kde opatrujú jeho relikvie.

INTROIT (Žid 4, 16)

Adeámus cum fidúcia ad thronum grátiæ, ut misericórdiam consequámur, et grátiam inveniámus in auxílio opportúno. *(Ps 44, 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri.

Predstupujme s dôverou pred trón milosti, aby sme obsiahli milosrdenstvo a našli milosť a pomoc v pravom čase. *(Ž 44, 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui in Corde beátæ Maríæ Vírginis dignum Spíritus Sancti habitáculum præparásti: concéde propítius; ut ejúsdem immaculáti Cordis festivitátem devóta mente recoléntes, secúndum Cor tuum vívere valeámus. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Všemohúci večný Bože, ktorý v srdci blahoslavenej Márie Panny pripravil si dôstojný príbytok Ducha Svätého: udeľ milostivo; aby, sláviac zbožnou mysľou sviatok tohože nepoškvrneného Srdca, mohli sme žiť podľa Srdca tvojho. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha Svätého, ktorý s tebou žije.

Odpadá spomienka oktávy Nanebevzatia bl. P. M. pre totožnosť predmetu. V súkromných tichých omšiach *spomienka* sv. Timotea, Hipolyta a Symforiána, mučeníkov:

Auxílium tuum nobis, Dómine, quæsumus, placátus impénde et intercedéntibus beátis Martýribus tuis Timótheo, Hippólyto et Symphoriáno, déxteram super nos tuæ propitiatiónis exténde. Per Dóminum.

Pomoc tvoju, Pane, prosíme, poskytni nám smierený a na prihovorenie svojich blahoslavených Mučeníkov, Timotea, Hipolyta a Symforiána, vystri nad nami pravicu zľutovania svojho. Skrze Pána nášho.

LEKCIA *(Ego quasi)* z Vigílie Nepoškvrneného Počatia, 7. dec., str. 781.

GRADUÁL (Ž 12, 6)

Exsultábit cor meum in salutári tuo: cantábo Dómino, qui bona tríbuit mihi: et psallam nómini Dómini altíssimi. ℣. *(Ž 44,18)* Mémores erunt nóminis tui in omni generatióne et genera-

Nech plesá moje srdce nad pomocou tvojou, nech spievam Pánovi, ktorý udelí dobré veci, nech ospevujem meno Pána Najvyššieho. ℣. *(Ž 44, 18)* Preslávia tvoje meno s pokolení všetkých na

tiónem: proptérea pópuli confitebúntur tibi in ætérnum.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Luc 1, 46-47)* Magníficat ánima mea Dóminum: et exsultávit spíritus meus in Deo salutári meo. Allelúja.

pokolenia, preto teba budú zvelebovať na vek vekov národy.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Lk 1, 46-47)* Velebí moja duša Pána, a zaplesal môj duch v Bohu, mojom Spasiteľovi. Aleluja.

Vo votívnych omšiach po Septuagézime miesto *graduála:*

TRAKTUS (Prís 8, 32 a 35)

Nunc ergo, fílii, audíte me: Beáti, qui custódiunt vias meas. Audíte disciplínam et estóte sapiéntes, et nolíte abjícere eam. ℣. Beátus homo, qui audit me et qui vígilat ad fores meas quotídie, et obsérvat ad postes óstii mei. ℣. Qui me invénerit, invéniet vitam, et háuriet salútem a Dómino.

Teraz teda, synovia, počúvajte ma: Blažení, ktorí sa uberajú mojimi cestami! Počujte radu a buďte múdri! ℣. Blažený človek, ktorý ma počúva, ktorý bedlí pri mojich dverách každý deň a ktorý pozor dáva na dveraje mojej brány. ℣. Kto mňa nájde, ten nájde život a obsiahne požehnanie od Pána.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Luc 1, 46-47)* Magníficat ánima mea Dóminum: et exsultávit spíritus meus in Deo salutári meo. Allelúja. ℣. Beátam me dicent omnes generatiónes, quia ancíllam húmilem respéxit Deus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Lk 1, 46-47)* Velebí moja duša Pána a zaplesal môj duch v Bohu, mojom Spasiteľovi. Aleluja. ℣. Blahoslaviť ma budú všetky pokolenia, lebo na ponížený slúžku shliadol Boh. Aleluja.

EVANJELIUM *(Stabant)* zo sviatku Sedmobolestnej P. Márie, str. 889.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Lk 1, 46 a 49)

Exsultávit spíritus meus in Deo salutári meo: quia fecit mihi magna qui potens est, et sanctum nomen ejus.

Zaplesal môj duch v Bohu, mojom Spasiteľovi, lebo veľké veci mi urobil Mocný a svätý je jeho meno.

SEKRÉTA

Majestáti tuæ, Dómine, Agnum immaculátum offerén-

Obetujúc velebnosti tvojej, Pane, nepoškvrneného Ba-

tes, quǽsumus: ut corda nostra ignis ille divínus accéndat, qui Cor beátæ Maríæ Vírginis ineffabíliter inflammávit. Per eúndem Dóminum nostrum.

ránka, prosíme: aby naše srdcia zažal onen božský oheň, ktorý nevýslovne rozplamenil Srdce blahoslavenej Márie Panny. Skrze tohože Pána nášho.

V súkromných omšiach druhá *sekréta* o svätých mučeníkoch:

Accépta tibi sit, Dómine, sacrátæ plebis oblátio pro tuórum honóre Sanctórum: quorum se méritis de tribulatióne percepísse cognóscit auxílium. Per Dóminum.

Tebe, Pane, na česť svätých tvojich nech je milá obeta posvätného ľudu; ktorý spoznal, že ich zásluhami obdržal pomoc v súžení. Skrze Pána nášho.

Prefácia o bl. P. Márii *(Et te in Festivitáte - A teba vo Sviatok)*, str. 522.

KOMÚNIA (Jn 19, 27)

Dixit Jesus matri suæ: Múlier, ecce fílius tuus: deínde dixit discípulo: Ecce mater tua. Et ex illa hora accépit eam discípulus in sua.

Povedal Ježiš svojej Matke: Žena, hľa, syn tvoj! Potom povedal učeníkovi: Hľa, Matka tvoja! A od tej chvíle vzal si ju ten učeník k sebe.

POSTKOMÚNIA

Divínis refécti munéribus te, Dómine, supplíciter exorámus: ut beátæ Maríæ Vírginis intercessióne, cujus immaculáti Cordis solémnia venerándo égimus, a præséntibus perículis liberáti, ætérnæ vitæ gáudia consequámur. Per Dóminum.

Občerstvení božskými darmi, teba, Pane, pokorne prosíme: aby na príhovor blahoslavenej Márie Panny, ktorej nepoškvrnené Srdce oslávili sme uctením, oslobodení od prítomných nebezpečenstiev, dosiahli sme radosti života večného. Skrze Pána.

V súkromných omšiach druhá *postkomúnia* o sv. mučeníkoch:

Divíni múneris largitáte satiáti, quǽsumus, Dómine, Deus noster: ut intercedéntibus sanctis Martýribus tuis Timótheo, Hippólyto et Symphoriáno, in ejus semper participatióne vivámus. Per Dóminum nostrum.

Nasýtení hojnosťou božského daru, prosíme, Pane, Bože náš: aby na prihovorenia tvojich svätých Mučeníkov, Timotea, Hipolyta a Symforiána, žili sme vždy v účasti na ňom. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Filipa Benícia

vyznavača 23. augusta

Spomienka Vigílie sv. Bartolomeja, apoštola

Dvoj. - Rúcho biele.

Sme členmi rodiny Božej. - Narodil sa r. 1233 vo Florencii, r. 1252 vstúpil do rehole servitov, kde bol vysvätený za kňaza a stal sa piatym generálom tejto rehole. Vyznačoval sa hlbokou poníženosťou (or.). Umrel r. 1285 v Todi (Toskána - Tal.), pochovaný je tamže.

OMŠA vyznavača *Justus*, str. 56*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui per beátum Philíppum Confessórem tuum, exímium nobis humilitátis exémplum tribuísti: da fámulis tuis próspera mundi ex ejus imitatióne despícere, et cæléstia semper inquírere. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý skrze blahoslaveného Filipa, vyznavača svojho, udelil si nám vynikajúci príklad pokory: daj služobníkom svojim, aby, nasledujúc ho, pohŕdali šťastím svetským a vyhľadávali stále nebeské. Skrze Pána.

Spomienka vigílie sv. Bartolomeja, apoštola, z omše *Ego autem*, str. 3*, 5*.

Posledné *evanjelium (Hoc est praeceptum)* vigílie apoštola, str. 4*.

Vigília sv. Bartolomeja

apoštola tiež 23. augusta

Rúcho fialové.

V kapitulách a v rehoľných spoločnostiach hlavná omša je o vigílii.

OMŠA súkromná môže sa slúžiť i o vigílii *Ego autem*, str. 2*.

V súkromných omšiach *spomienka* sv. Filipa Benícia, vyznavača (z predošlej omše).

Sv. Bartolomeja

apoštola 24. augusta

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho červené.

Pravý Izraelita, v ktorom niet lesti (Jn 1, 47). - Pôvodne sa volal asi Natanael, ktorého Spasiteľ prijal medzi prvých učeníkov. Majster, keď ho prvý raz zazrel, pochválil jeho priamy charakter. Evanjelium hlásal v Indii a Mezopotámii. Konečne v Arménii zakončil život krvavým svedectvom za Krista. Jeho relikvie dostaly sa najprv na ostrov Lipari, potom do Beneventu a teraz sú v jeho vlastnom kostole na tiberskom ostrove v Ríme.

Radujeme sa z jeho apoštolskej hodnosti (intr., grad., of.). Jeho oslávená

osoba požíva významné miesto v tajomnom tele Kristovom (lekc.) ako člen apoštolského kolégia (ev.). Za verné nasledovanie Krista obsiahol moc spolusúdiť s Kristom dvanásť kmeňov Izraelových (kom.). Uvedomujeme si, že dnes je Kristus tiež v kruhu svojich, vedie, posilňuje ich, aby splnili svoje poslanie v rámci jeho mystického tela.

INTROIT (Ž 138, 17)

Mihi autem nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est principátus eórum. *(Ps ib. 1-2)* Dómine, probásti me, et cognovísti me: tu cognovísti sessiónem meam, et resurrectiónem meam. ℣. Glória Patri.

Ja však vo veľkej úcte mám priateľov tvojich, Bože, silne je upevnená ich vláda. *(Ž tž. 1-2)* Ty, Pane, skúmaš ma a ty ma znáš, znáš ma, či sedím a či stojím. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui hujus diéi venerándam, sanctámque lætítiam in beáti Apóstoli tui Bartholomæi festivitáte tribuísti: da Ecclésiæ tuæ, quæsumus, et amáre quod crédidit, et prædicáre quod docuit. Per Dóminum nostrum.

Všemohúci, večný Bože, ktorý tomuto dňu udelil si ctihodnú a svätú radosť zo sviatku svojho blahoslaveného Apoštola Bartolomeja: daj Cirkvi svojej, prosíme, aby aj milovala, v čo veril, aj hlásala, čo učil. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (1 Kor 12, 27-31)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Vos estis corpus Christi, et membra de membro. Et quosdam quidem posuit Deus in Ecclésia, primum apóstolos, secúndo prophétas, tértio doctóres, deínde virtútes, exínde grátias curatiónum, opitulatiónes, gubernatiónes, génera linguárum, interpretatiónes sermónum. Numquid omnes apóstoli? numquid omnes prophétæ? numquid omnes doctóres? numquid omnes

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Vy (spolu) ste Kristovo telo a každý osve ste jeho údmi. A Boh niektorých ustanovil v Cirkvi za apoštolov, iných za prorokov a iných za učiteľov. Okrem toho (niektorým dal) moc divotvornú alebo dar uzdravovať, pomáhať, spravovať, hovoriť rozličnými jazykmi a vykladať reči. Sú vari všetci apoštolmi? Všetci prorokmi? Všetci učiteľmi? Všetci divotvorcami? Majú azda všetci dar

virtútes? numquid omnes grátiam habent curatiónum? numquid omnes linguis loquúntur? numquid omnes interpretántur? Æmulámini autem charísmata melióra.

uzdravovať? Vedia hádam všetci hovoriť (rozličnými) jazykmi? A vedia ich všetci vykladať? Usilujte sa však dosiahnuť ešte väčších darov milosti!

GRADUÁL (Ž 44, 17 a 18)

Constítues eos príncipes super omnem terram: mémores erunt nóminis tui, Dómine. ℣. Pro pátribus tuis nati sunt tibi fílii: proptérea pópuli confitebúntur tibi.

Ustanovíš ich za kniežatá celej zeme, preslávia tvoje meno, Pane. ℣. Namiesto tvojich otcov budú tvoji synovia, preto teba budú zvelebovať národy.

Allelúja, allelúja. ℣. Te glóriósus Apostolórum chorus laudat, Dómine. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Teba slávny sbor apoštolov chváli, Pane. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 6, 12-19)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Exiit Jesus in montem oráre, et erat pernóctans in oratióne Dei. Et cum dies factus esset, vocávit discípulos suos: et elégit duódecim ex ipsis (quos et Apóstolos nominávit): Simónem, quem cognominávit Petrum, et Andréam fratrem ejus, Jacóbum, et Joánnem, Philíppum, et Bartholomæum, Matthæum, et Thomam, Jacóbum Alphæi, et Simónem, qui vocátur Zelótes, et Judam Jacóbi, et Judam Iscariótem, qui fuit próditor. Et descéndens cum illis, stetit in loco campéstri, et turba discipulórum ejus, et multitúdo copiósa plebis ab omni Judæa, et Jerúsalem, et ma-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času Ježiš vyšiel modliť sa na vrch a v modlitbe k Bohu strávil celú noc. A keď sa rozodnilo, svolal svojich učeníkov, vyvolil si z nich dvanástich, ktorých aj nazval apoštolmi: Šimona, ktorého nazval Petrom, jeho brata Ondreja, Jakuba, Jána, Filipa, Bartolomeja, Matúša, Tomáša, Jakuba Alfejovho, Šimona, zvaného Horlivcom, Judáša (brata) Jakubovho, a Judáša Iškariotského, ktorý sa stal zradcom. Sostúpil s nimi a zastal na rovine a (s ním) zástup jeho učeníkov a veľké množstvo ľudu z celého Judska a Jeruzalema, z prímoria pri Tyre a Sidone. Prišli ho počúvať a dať sa uzdravo-

rítima, et Tyri, et Sidónis, qui vénerant, ut audírent eum, et sanaréntur a languóribus suis. Et qui vexabántur a spirítibus immúndis, curabántur. Et omnis turba quærébat eum tángere, quia virtus de illo exíbat, et sanábat omnes.

vať zo svojich chorôb. Uzdraveli aj tí, ktorých sužovali nečistí duchovia. Všetok zástup si žiadal dotknúť sa ho, lebo vychádzala z neho sila, čo všetkých uzdravovala.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 138, 17)

Mihi autem nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est principátus eórum.

Ja však vo veľkej úcte mám priateľov tvojich, Bože, silne je upevnená ich vláda.

SEKRÉTA

Beáti Apóstoli tui Bartholomæi solémnia recenséntes, quæsumus, Dómine: ut ejus auxílio tua benefícia capiámus, pro quo tibi laudis hóstias immolámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Sláviac sviatok tvojho blahoslaveného Apoštola Bartolomeja, prosíme, Pane: aby získali sme dobrodenia tvoje pomocou toho, na ktorého uctenie obetujeme tebe obetu chvály. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Mt 19, 28)

Vos, qui secúti estis me, sedébitis super sedes, judicántes duódecim tribus Israel, dicit Dóminus.

Vy, ktorí ste ma nasledovali, budete sedieť na trónoch a súdiť dvanásť pokolení izraelských, hovorí Pán.

POSTKOMÚNIA

Sumptum, Dómine, pignus redemptiónis ætérnæ: sit nobis, quæsumus, interveniénte beáto Bartholomæo Apóstolo tuo, vitæ præséntis auxílium páriter et futúræ. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Prijatá záruka večného vykúpenia, Pane, nech je nám, prosíme, na prihovorenie blahoslaveného Bartolomeja, Apoštola tvojho, pomocou zároveň pre život terajší aj budúci. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Sv. Ľudovíta

kráľa a vyznavača

25. augusta

Polodvoj. - Rúcho biele.

Verný služobník Kráľa kráľov. - Ľudovít IX., kráľ francúzsky (1226-1270), vychovaný zbožnou matkou sv. Blankou, je vzorom kresťanského panovníka, ktorý sa staral o časné i večné blaho svojich poddaných. Jeho kráľovstvo zakladalo sa na spravodlivosti (ev.) a milovnosti pokoja. Na svojej druhej krížovej výprave umrel na morovú nákazu pred Tunisom (sev. Afrika) r. 1270. Spočíva v kostole sv. Dionýza (hlava v chráme Sainte Chapelle) v Paríži.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Ludovícum Confessórem tuum de terréno regno ad cæléstis regni glóriam transtulísti: ejus, quæsumus, méritis et intercessióne, Regis regum Jesu Christi, Fílii tui, fácias nos esse consórtes. Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus Sancti.

Bože, ktorý blahoslaveného Ľudovíta, Vyznavača svojho, previedol si z pozemského kráľovstva do slávy kráľovstva nebeského: prosíme, aby pre jeho zásluhy a na jeho príhovor učinil si nás spoločníkmi Kráľa kráľov, Ježiša Krista, Syna tvojho: Ktorý s tebou žije.

Druha a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

LEKCIA *(Justum)* z omše mučeníka *In virtúte*, str. 17*.

EVANJELIUM (Lk 19, 12-26)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis parábolam hanc: Homo quidam nóbilis ábiit in regiónem longínquam accípere sibi regnum, et revérti. Vocátis autem decem servis suis, dedit eis decem mnas, et ait ad illos: Negotiámini, dum vénio. Cives autem ejus óderant eum: et misérunt legatiónem post illum, dicéntes: Nólumus hunc regnáre super nos. Et factum est, ut redíret accépto regno: et jussit vocári ser-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom toto podobenstvo: Istý vznešený človek odchádzal do ďalekého kraja, aby prevzal kráľovskú hodnosť a vrátil sa. Zavolal si desať svojich sluhov a dal im desať mín (striebra) a povedal im: Kupčite, kým sa nevrátim! Jeho spoluobčania ho nenávideli, vyslali za ním posolstvo a hovorili: Nechceme, aby on kráľoval nad nami. Len čo sa vrátil po prevzatí kráľovskej hodnosti, dal si zavolať

vos, quibus dedit pecúniam, ut sciret, quantum quisque negotiátus esset. Venit autem primus, dicens: Dómine, mna tua decem mnas acquisívit. Et ait illi: Euge, bone serve, quia in módico fuísti fidélis, eris potestátem habens super decem civitátes. Et alter venit, dicens: Dómine, mna tua fecit quinque mnas. Et huic ait: Et tu esto super quinque civitátes. Et alter venit, dicens: Dómine, ecce mna tua, quam hábui repósitam in sudário: tímui enim te, quia homo austérus es: tollis, quod non posuísti, et metis, quod non seminásti. Dicit ei: De ore tuo te júdico, serve nequam. Sciébas, quod ego homo austérus sum, tollens, quod non pósui, et metens, quod non seminávi: et quare non dedísti pecúniam meam ad mensam, ut ego véniens, cum usúris útique exegíssem illam? Et astántibus dixit: Auférte ab illo mnam, et date illi, qui decem mnas habet. Et dixérunt ei: Dómine, habet decem mnas. Dico autem vobis: Quia omni habénti dábitur, et abundábit: ab eo autem, qui non habet, et quod habet, auferétur ab eo.

tých sluhov, čo im bol dal peniaze, aby poznal, koľko kto zarobil. Prišiel prvý a povedal: Pane, tvoja mina priniesla desať mín iných. A povedal mu: Dobre, sluha dobrý, keďže si bol nad málom verný, maj moc nad desiatimi mestami. Tu prišiel druhý a hovoril: Pane, tvoja mina získala päť mín. I tomuto povedal: Aj ty buď nad piatimi mestami. Prišiel iný a povedal: Pane, hľa, tvoja mina, ktorú som mal odloženú v šatke. Bál som sa ťa, keďže si prísny človek; berieš, čo si si neodložil, a žneš, čo si nesial. Povedal mu: Z tvojich úst ťa súdim, zlý sluha. Vedel si, že som prísny človek, beriem, čo som si neodložil, a žnem, čo som nesial. A tak prečo si nepoložil môj peniaz na stôl peňazomencov, aby som si ho po návrate prevzal aj s úrokmi? Vtedy povedal tým, čo tam stáli: Vezmite mu minu a dajte tomu, čo má desať mín. Oni mu však povedali: Pane, desať mín má! Hovorím vám: Každému, kto má, dá sa; a tomu, čo nemá, vezme sa i to (málo), čo má.

SEKRÉTA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut sicut beátus Ludovícus Conféssor tuus, spretis mundi oblectaméntis,

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby tak, ako blahoslavený Ľudovít, Vyznavač tvoj, opovrhnúc rozkošami sve-

soli Regi Christo placére stúduit; ita ejus orátio nos tibi reddat accéptos. Per eúndem Dóminum.

ta, snažil sa ľúbiť sa jedine Kristu Kráľovi; aj nás jeho prímluva učinila milými tebe. Skrze tohože Pána.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

POSTKOMÚNIA

Deus, qui beátum Confessórem tuum Ludovícum mirificásti in terris, et gloriósum in cælis fecísti: eúndem, quæsumus, Ecclésiæ tuæ constítue defensórem. Per Dóminum.

Bože, ktorý blahoslaveného Ľudovíta, Vyznavača svojho, učinil si hodným na zemi a slávnym na nebi: ustanov ho, prosíme, za ochrancu Cirkvi svojej. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok (III.), str. 548.

Sv. Zefyrína

pápeža a mučeníka 26. augusta

Jednod. - Rúcho červené.

Brány pekelné ju nepremôžu. - Tento svätý pápež upravil svätenia duchovných osôb a iné liturgické úkony. Umrel r. 217. Pochovaný bol v Kalistových katakombách; jeho ostatky preniesli v deviatom stor. spolu s ostatkami sv. Tarzícia do kostola sv. Silvestra na Marsovom poli.

OMŠA pápežov *Si díligis me*, str. 6*.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

Sv. Jozefa Kalazantského

vyznavača 27. augusta

Dvoj. - Rúcho biele.

Nadprirodzená láska k mládeži. - Narodil sa r. 1556 a pochádzal zo vznešenej aragonskej (Span.) rodiny. R. 1583 stal sa kňazom a od r. 1592 venoval sa v Ríme úplne výchove a vyučovaniu chudobných detí (intr., ev., kom.); na tento cieľ založil kongregáciu piaristov. Boh ho hojne navštívil krížami, ktoré znášal trpezlivo podľa vzoru starozákonného Jóba (al., lekc.), preto si aj zaslúžil čestný titul „druhého Jóba". Umrel deväťdesiatdvaročný r. 1648 v Ríme; pochovaný je v kostole sv. Pantaleona.

INTROIT (Ž 33, 12)

Veníte, fílii, audíte me: timórem Dómini docébo vos. *(Ps ib. 2)* Benedícam Dómino in omni témpore: semper laus ejus in ore meo.

Poďte, deti, čujte ma, ja naučím vás bázni Pánovej. *(Ž tž. 2)* Pánovi dobrorečiť

minum in omni témpore: semper laus ejus in ore meo. ℣. Glória Patri.

budem v každom čase, vždy jeho chvála v mojich ústach. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui per sanctum Joséphum Confessórem tuum, ad erudiéndam spíritu intelligéntiæ ac pietátis juventútem, novum Ecclésiæ tuæ subsídium providére dignátus es: præsta, quæsumus; nos ejus exémplo et intercessióne ita fácere, et docére, ut prǽmia consequámur ætérna. Per Dóminum.

Bože, ktorý skrze svätého Jozefa, Vyznavača svojho, pre Cirkev svoju ráčil si obstarať novú podporu na výchovu mládeže v duchu vedy a zbožnosti: dopraj, prosíme; aby podľa jeho príkladu a na jeho príhovor konali sme a učili tak, žeby obsiahli sme večnú odmenu. Skrze Pána nášho.

LEKCIA *(Justum)* z omše mučeníka *In virtúte*, str. 17*.

GRADUÁL (Ž 36, 30-31)

Os justi meditábitur sapiéntiam, et lingua ejus loquétur judícium. ℣. Lex Dei ejus in corde ipsíus: et non supplantabúntur gressus ejus.

Rozprávajú múdrosť ústa spravodlivého a jeho jazyk vyslovuje správnu vec. ℣. On v srdci má zákon svojho Boha a neknišu sa jeho kroky.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Jac 1, 12)* Beátus vir, qui suffert tentatiónem: quóniam cum probátus fúerit, accípiet corónam vitæ. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Jak 1, 12)* Blahoslavený muž, ktorý vytrvá v skúškach, lebo keď sa osvedčí, dostane korunu života. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 18, 1-5)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Accessérunt discípuli ad Jesum, dicéntes: Quis, putas, major est in regno cælórum? Et ádvocans Jesus párvulum, státuit eum in médio eórum, et dixit: Amen, dico vobis, nisi con-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času pristúpili k Ježišovi jeho učeníci a pýtali sa ho: Kto je asi väčší v kráľovstve nebeskom? Tu Ježiš zavolal k sebe chlapčeka, postavil ho medzi nich a povedal im: Veru, vravím vám, ak sa neobrá-

vérsi fuéritis, et efficiámini sicut párvuli, non intrábitis in regnum cælórum. Quicúmque ergo humiliáverit se sicut párvulus iste, hic est major in regno cælórum: et qui suscéperit unum párvulum talem in nómine meo, me súscipit.

tite a nebudete ako deti, nevojdete do kráľovstva nebeského. Ktokoľvek sa teda uponíži ako toto dieťa, ten je väčší v kráľovstve nebeskom. A kto prijme jedno také dieťa pre moje meno, mňa prijme.

OFERTÓRIUM (Ž 9, 17)

Desidérium páuperum exaudívit Dóminus: præparatiónem cordis eórum audívit auris tua.

Vyslyšal túžbu ubiedených Pán, ich srdcia posilnil, poprial im sluch.

SEKRÉTA

Altáre tuum, Dómine, munéribus cumulámus oblátis: ut ejus nobis fiant supplicatióne propítia, cujus nos donásti patrocínio adjuvári. Per Dóminum.

Na oltár tvoj, Pane, kopíme obetné dary: aby nám vymohly milosť na orodovanie toho, ktorého záštitou dal si nám pomoc. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Mk 10, 14)

Sínite párvulos veníre ad me, et ne prohibuéritis eos: tálium est enim regnum Dei.

Nechajte dietky prísť ku mne a nebráňte im, lebo takých je kráľovstvo Božie.

POSTKOMÚNIA

Sanctificáti, Dómine, salutári mystério, quæsumus; ut intercedénte sancto Josépho Confessóre tuo, ad majus semper proficiámus pietátis increméntum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum.

Posvätení spasiteľným tajomstvom, Pane, prosíme; aby na prihovorenie svätého Jozefa, Vyznavača tvojho, pokračovali sme stále viac vo vzraste zbožnosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov.

℟. Amen. ℟. Amen.

Sv. Augustína

biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 28. augusta

Spomienka sv. Hermeta, mučeníka

Dvoj. - Rúcho biele.

Nepokojné je naše srdce, kým nespočinie v tebe, Pane! - Narodil sa r. 354 v Tagaste v Numídii (sever. Afrika). Po ľahkomyseľnej mladosti, keď upadol aj do bludu manichejského, obrátil sa zásluhou modlitieb svojej sv. matky, Moniky (sviatok 4. mája), a pod vplyvom sv. Ambróza (sviatok 7. dec.). R. 387 prijal sv. krst v Miláne. Potom sa vrátil do Afriky, prijal sviatosť kňazstva a od r. 395 bol biskupom v Hippo. Jeho kázne a spisy, ktorými mal rozhodný vplyv na tvorenie pravého kresťanského ducha svojej doby, podnes hodnotia sa tak vysoko v Cirkvi, že ho právom nazývame „učiteľom milosti". Umrel r. 430. Jeho ostatky preniesli z obavy pred Vandalmi najprv na ostrov Sardíniu, neskôr do Pávie (sever. Tal.).
Sv. Hermes umrel asi r. 116 s pápežom Alexandrom I. a jeho spoločníkmi (spom. 3. mája) ako mučeník.

OMŠA učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Adésto supplicatiónibus nostris, omnípotens Deus: et quibus fidúciam sperándæ pietátis indúlges, intercedénte beáto Augustíno Confessóre tuo, atque Pontífice, consuétæ misericórdiæ tríbue benígnus efféctum. Per Dóminum.

Ujmi sa našich snažných prosieb, všemohúci Bože: a tým, ktorým dávaš pevnú nádej v svoju otcovskú dobrotu, na prihovorenie blahoslaveného Augustína, svojho Vyznavača, udeľ dobrotivo účinok obvyklého milosrdenstva. Skrze Pána.

Druhá *orácia: spomienka* sv. Hermeta:

Deus, qui beátum Hermétem Mártyrem tuum virtúte constántiæ in passióne roborásti: ex ejus nobis imitatióne tríbue, pro amóre tuo próspera mundi despícere, et nulla ejus advérsa formidáre. Per Dóminum.
Krédo.

Bože, ktorý blahoslaveného Hermeta, Mučeníka svojho, posilnil si silou vytrvanlivosti pri mučení: udeľ nám, aby nasledujúc jeho, z lásky ku tebe pohŕdali sme šťastím sveta a neobávali sme sa nijakého jeho protivenstva. Skrze Pána.

Druhá *sekréta* o sv. Hermetovi:

Sacrifícium tibi, Dómine, laudis offérimus in tuórum commemoratióne Sanctó-

Tebe, Pane, prinášame obetu chvály na pamiatku svätých tvojich: daj, prosíme,

rum: da, quæsumus, ut quod illis cóntulit glóriam, nobis prosit ad salútem. Per Dóminum nostrum.

aby to, čo im prinieslo slávu, nám prispelo ku spáse. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá *postkománia* o sv. Hermetovi:

Repléti, Dómine, benedictióne cælésti, quæsumus cleméntiam tuam: ut intercedénte beáto Hermète Mártyre tuo, quæ humíliter gérimus, salúbriter sentiámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Naplnení nebeským požehnaním, Pane, prosíme láskavosť tvoju: aby na prihovorenie blahoslaveného Hermeta, Mučeníka tvojho, pociťovali sme spasiteľne, čo konáme pokorne. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sťatie Sv. Jána Krstiteľa

29. augusta

Spomienka sv. Sabíny, mučenice

Dvoj. väčší - Rúcho červené.

„On (Kristus) musí sa zveľaďovať, mňa musí ubúdať" (Jn 3, 30). - Cirkev oslavuje nielen narodenie (24. júna) predchodcu Spasiteľovho, ale aj jeho mučenícku smrť. Kráľovi Herodesovi otvorene vyčítal mravné poklesky (intr., lekc.), preto musel umrieť (ev.).
Rimanka sv. Sabína, ktorú jej otrokyňa Serapia získala kresťanstvu, spolu so svojou družkou podstúpila mučenícku smrť okolo r. 126. Pochovaná je vo vlastnej bazilike v Ríme na Aventíne.

INTROIT (Ž 118, 46-47)

Loquébar de testimóniis tuis in conspéctu regum, et non confundébar et meditábar in mandátis tuis, quæ diléxi nimis. *(Ps 91, 2)* Bonum est confitéri Dómino: et psállere nómini tuo, Altíssime. ℣. Glória Patri.

Rozprával som o predpisoch tvojich pred pohľadom kráľov, a nehanbil som sa. A rozjímal som o tvojich rozkazoch, ktoré veľmi milujem. *(Ž 91, 2)* Dobre je oslavovať Pána a spievať tvojmu menu, Najvyšší. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Sancti Joánnis Baptístæ Præcursóris et Mártyris tui, quæsumus, Dómine, veneránda festívitas: salutáris auxílii nobis præstet efféctum: Qui vivis et regnas.

Prosíme, Pane, nech slávnosť svätého Jána Krstiteľa, tvojho Predchodcu a Mučeníka, hodná cti, udelí nám účinok spasiteľnej pomoci. Ktorý žiješ a kráľuješ.

Spomienka sv. Sabíny (*Deus, qui inter cétera*) z omše mučenice *Me exspectavérunt*, str. 76*.

LEKCIA (Jer 1, 17-19)

Léctio Jeremíæ Prophétæ. - In diébus illis: Factum est verbum Dómini ad me, dicens: Accínge lumbos tuos, et surge, et lóquere ad Juda ómnia, quæ ego præcípio tibi. Ne formídes a fácie eórum: nec enim timére te fáciam vultum eórum. Ego quippe dedi te hódie in civitátem munítam, et in colúmnam férream, et in murum æreum, super omnem terram, régibus Juda, princípibus ejus, et sacerdótibus, et pópulo terræ. Et bellábunt advérsum te, et non prævalébunt; quia ego tecum sum, ait Dóminus, ut líberem te.

Čítanie z proroka Jeremiáša. - V tých dňoch takto prehovoril ku mne Pán: Opáš si bedrá, povstaň a rozpovedz Judovi všetko, čo som ti prikázal. Nemaj pred nimi strach, aby som ťa nimi nenastrašil. A ja, hľa, urobil som ťa dnes opevneným mestom a železným stĺpom a kovovým múrom proti celej zemi, proti kráľom Judska a jeho kniežatám, proti jeho kňazom a ľudu krajiny. Zápasiť budú s tebou, no nepremôžu ťa, lebo s tebou som ja, - to výrok Pána, - aby som ťa zachránil.

GRADUÁL (Ž 91, 13 a 14)

Justus ut palma florébit: sicut cedrus Líbani multiplicábitur in domo Dómini. ℣. *(Ps ib. 3)* Ad annuntiándum mane misericórdiam tuam, et veritátem tuam per noctem.

Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť v dome Pánovom. ℣. *(Ž tž. 3)* Zarána ohlasovať tvoje milosrdenstvo a tvoju vernosť zanocí.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Os 14, 6)* Justus germinábit sicut lílium: et florébit in ætérnum ante Dóminum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Oz 14, 6)* Spravodlivý vyženie ako ľalia a bude kvitnúť naveky pred Pánom. Aleluja.

EVANJELIUM (Mk 6, 17-29)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Marcum. - In illo témpore: Misit Heródes, ac ténuit Joánnem, et vinxit eum in cárcere propter He-

✠ Sväť zo sv. evanjelia podľa Marka. - Za onoho času Herodes dal chytiť Jána a sviazaného hodil ho do žalára pre Herodiadu, manželku

rodíadem, uxórem Philíppi fratris sui, quia dúxerat eam. Dicébat enim Joánnes Heródi: Non licet tibi habére uxórem fratris tui. Heródias autem insidiabátur illi, et volébat occídere eum, nec póterat. Heródes enim metuébat Joánnem, sciens eum virum justum et sanctum: et custodiébat eum, et audíto eo multa faciébat, et libénter eum audiébat. Et cum dies opportúnus accidísset, Heródes natális sui cœnam fecit princípibus, et tribúnis, et primis Galilææ. Cumque introísset fília ipsíus Herodíadis, et saltásset, et placuísset Heródi, simúlque recumbéntibus, rex ait puéllæ: Pete a me, quod vis, et dabo tibi. Et jurávit illi: Quia quidquid petíeris dabo tibi, licet dimídium regni mei. Quæ cum exiísset, dixit matri suæ: Quid petam? At illa dixit: Caput Joánnis Baptístæ. Cumque introísset statim cum festinatióne ad regem, petívit, dicens: Volo, ut prótinus des mihi in disco caput Joánnis Baptístæ. Et contristátus est rex: propter jusjurándum, et propter simul discumbéntes, nóluit eam contristáre: sed misso spiculatóre, præcépit afférri caput ejus in disco. Et decollávit eum in cárcere, et áttulit caput ejus in disco: et dedit illud puéllæ, et puélla dedit matri suæ. Quo audíto, svojho brata Filipa, ktorú si bol vzal za ženu. Lebo Ján bol vyčítal Herodesovi: Nie ti je dovolené žiť s manželkou tvojho brata. Herodias preto zanevrela na neho a chcela ho dať zabiť, ale nemohla. No Herodes bál sa Jána, keďže vedel, že je to muž spravodlivý a svätý; i dal ho strážiť. Keď ho počúval, býval vo veľkých rozpakoch, no jednako rád ho počúval. Tu prišiel vhodný deň, keď Herodes na svoje narodeniny pripravil hostinu veľmožom, vysokým dôstojníkom a popredným mužom z Galiley. Keď potom vošla dcéra onej Herodiady a tancovala, zapáčila sa Herodesovi i jeho hosťom, takže kráľ povedal dievčaťu: Žiadaj si odo mňa, čo chceš, a dám ti. Aj sa jej zaprisahal: Čo si len zažiadaš, dám ti, čo hneď i polovicu svojho kráľovstva. Ona vtedy vyšla a spýtala sa svojej matky: Čo si žiadať? Ona jej však povedala: Hlavu Jána Krstiteľa. Keď potom hneď vošla ku kráľovi, ponáhľajúc sa, vyslovila svoju žiadosť: Chcem, aby si mi hneď dal na mise hlavu Jána Krstiteľa. Kráľ sa zarmútil; ale pre prísahu a pre spoluhodovníkov nechcel ju odmietnuť. Poslal kata a rozkázal priniesť (Jánovu) hlavu. Ten odišiel a sťal ho v žalári, priniesol jeho hlavu na mise a odovzdal ju

discípuli ejus venérunt, et tulérunt corpus ejus, et posuérunt illud in monuménto.

dievčaťu, dievča ju zas dalo svojej matke. Keď sa o tom dopočuli Jánovi učeníci, prišli, vzali jeho mŕtvolu a uložili ju v hrobe.

OFERTÓRIUM (Ž 20, 2-3)

In virtúte tua, Dómine, lætábitur justus, et super salutáre tuum exsultábit veheménter: desidérium ánimæ ejus tribuísti ei.

Raduje sa, Pane, z tvojej moci spravodlivý a ako náramne sa teší z tvojej pomoci. Splnil si mu túžbu srdca.

SEKRÉTA

Múnera, quæ tibi, Dómine, pro sancti Mártyris tui Joánnis Baptístæ passióne deférimus, quæsumus: ut ejus obténtu nobis profíciant ad salútem. Per Dóminum.

Dary, ktoré prinášame tebe, Pane, na uctenie utrpenia tvojho svätého Mučeníka, Jána Krstiteľa, prosíme: nech jeho prímluvou prispejú nám ku spáse. Skrze Pána.

Druhá *sekréta* o sv. Sabíne:

Hóstias tibi, Dómine, beátæ Sabínæ Mártyris tuæ dicátas méritis, benígnus assúme: et ad perpétuum nobis tríbue proveníre subsídium. Per Dóminum.

Obety, zasvätené tebe, Pane, zásluhami blahoslavenej Sabíny, Mučenice tvojej, dobrotivo prijmi: a daj, aby nám prispely ustavičnou pomocou. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Ž 20, 4)

Posuísti, Dómine, in cápite ejus corónam de lápide pretióso.

Na hlavu si mu, Pane, vložil korunu z drahokamu.

POSTKOMÚNIA

Cónferat nobis, Dómine, sancti Joánnis Baptístæ solémnitas: ut et magnífica sacraménta, quæ súmpsimus, significáta venerémur, et in nobis pótius édita gaudeámus. Per Dóminum.

Nech nám, Pane, slávnosť svätého Jána Krstiteľa vymôže: aby aj uctievali sme, čo prijaté vznešené sviatosti znamenajú, aj ešte viac radovali sa z toho, čo v nás pôsobia. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkomúnia* o svätej Sabíne, mučenici:

Divíni múneris largitáte satiáti, quǽsumus, Dómine, Deus noster: ut, intercedénte beáta Sabína Mártyre tua, in ejus semper participatióne vivámus. Per Dóminum.

Nasýtení hojnosťou božského daru, prosíme, Pane, Bože náš: aby na prihovorenie blahoslavenej Sabíny, Mučenice tvojej, žili sme stále v účasti na ňom. Skrze Pána.

Sv. Rozálie z Limy

panny 30. augusta

Spomienka sv. Félixa a Adaukta, mučeníkov

Dvoj. - Rúcho biele.

„Ruža môjho srdca: buď mojou nevestou!" - Týmito slovami zasnúbil si Kristus túto svoju čistú nevestu, ktorá sa narodila r. 1586 v Lime (Peru, Južná Amerika). Ako členka tretej rehole sv. Dominika vyvolila si za vzor sv. Katarínu Sienskú (sviatok 30. apr.) a konala hrdinské skutky sebazapierania, ku ktorým jej poslal Božský Ženích hojnosť krížov a osočovania rozličného druhu. V tomto utrpení ju potešovaly nebeské zjavenia, spoločnosť Matky Božej a sv. Anjela strážcu. Umrela r. 1617 v Lime, tam je pochovaná v dominikánskom kostole.

Sv. Félix umrel r. 305 ako mučeník. Keď ho viedli na popravu, pripojil sa k nemu neznámy kresťan a bol s ním sťatý. Kresťania, keďže nevedeli jeho meno, nazvali ho „Adauctus" čiže „pridružený".

OMŠA panny *Dilexísti*, str. 69*, okrem:

ORÁCIA

Bonórum ómnium largítor, omnípotens Deus, qui beátam Rosam, cæléstis grátiæ rore prævéntam, virginitátis et patiéntiæ decóre Indis floréscere voluísti: da nobis fámulis tuis, ut in odórem suavitátis ejus curréntes, Christi bonus odor éffici meréamur: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus Sancti, Deus.

Uštedrovateľ všetkých dobier, všemohúci Bože, ktorý si chcel, aby blahoslavená Rozália, odmala skropená rosou nebeskej milosti, pôvabom panenstva a trpezlivosti skvitla medzi Indiánmi: daj nám, služobníkom svojim, aby bežiac za vôňou jej ľúbeznosti, zaslúžili sme si stať sa ľubovôňou Krista: Ktorý s tebou žije.

Spomienka sv. Félixa a Adaukta, mučeníkov:

Majestátem tuam, Dómine, súpplices exorámus: ut, sicut nos júgiter Sanctórum tuórum commemoratióne lætí-

Velebnosť tvoju, Pane, pokorne prosíme: aby tak, ako nás obšťastňuješ stálou pripomienkou Svätých svojich,

ficas; ita semper supplicatióne deféndas. Per Dóminum nostrum.

chránil si nás stále prímluvou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá *sekréta* o sv. mučeníkoch:

Hóstias, Dómine, tuæ plebis inténde: et, quas in honóre Sanctórum tuórum devóta mente célebrat, proficere sibi séntiat ad salútem. Per Dóminum nostrum.

Na obety ľudu svojho, Pane, shliadni: a nech pocíti, že mu prispieva ku spáse, čo slávi s oddanou mysľou na uctenie Svätých tvojich. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkomúnia* o sv. mučeníkoch:

Repléti, Dómine, munéribus sacris: quæsumus; ut intercedéntibus Sanctis tuis, in gratiárum semper actióne maneámus. Per Dóminum.

Naplnení, Pane, svätými darmi: prosíme, aby na prihovorenie Svätých tvojich zotrvávali sme vždy vo vzdávaní vďaky. Skrze Pána.

Sv. Rajmunda Nonnata

vyznavača — 31. augusta

Dvoj. - Rúcho biele.

Vymaňme sa z diablovho otroctva! - Apoštol vykupovania kresťanov z pohanského otroctva. Narodil sa v Španielsku (Portello, Katalónia), vstúpil do rehole mercedariánov (viď sviatok 24. sept.), ktorých cieľom bolo vykupovať kresťanských zajatcov, a neúnavne pracoval na tomto svojom ideáli (or.). Neraz i seba vrhol do otroctva, aby vyslobodil bližných. Po istom krutom zajatí vymenoval ho Gregor IX. za kardinála, ale zomrel na ceste do Ríma vo veku tridsiatich šiestich rokov r. 1240 v Kardone v Španielsku. Pochovaný bol v kaplnke sv. Mikuláša pri Postello.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui in liberándis fidélibus tuis ab impiórum captivitáte beátum Raymúndum Confessórem tuum mirábilem effecísti: ejus nobis intercessióne concéde; ut a peccatórum vínculis absolúti, quæ tibi sunt plácita, líberis méntibus exsequámur. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý blahoslaveného Rajmunda, Vyznavača svojho, učinil si hodným obdivu vo vykupovaní veriacich svojich zo zajatia neveriacich: uveď nám na jeho príhovor; aby, oslobodení z pút hriechov, slobodnými mysľami plnili sme, čo ľúbi sa tebe. Skrze Pána nášho.

Sv. Egidia

opáta 1. septembra

Spomienka Dvanástich sv. bratov, mučeníkov

Jednod. - Rúcho biele.

Pestujme usobranosť ducha. - Pochádzal z Atén, ale opustil vlasť a po dlhšom putovaní osadil sa ako pustovník pri vtoku rieky Rhônu vo Francúzsku, kde založil kláštor pre svojich učeníkov. Umrel asi r. 725. Jeho hrob je v opátskom kostole St. Serain v Toulouse (Franc.).

Dvanásti sv. bratia pochádzali z Afriky a okolo r. 300 za Dioklecián ovho prenasledovania obsiahli korunu mučeníctva na rozličných miestach. Ich ostatky sa v 8. storočí dostaly do Beneventu (Tal.).

OMŠA opáta *Os justi*, str. 59*.

Spomienka Dvanástich sv. bratov, mučeníkov:

ORÁCIA

Fratérna nos, Dómine, Mártyrum tuórum coróna lætificet: quæ et fídei nostræ præbeat increménta virtútum, et multíplici nos suffrágio consolétur. Per Dñum.

Nech nás, Pane, obšťastní bratský zástup Mučeníkov tvojich: ktorý nech aj viere našej dodá prírastky čností aj poteší nás mnohou prímluvou. Skrze Pána nášho.

Tretia doplnková *orácia (A cunctis)*, predpísaná cez rok (III.), str. 547.

SEKRÉTA

Mystéria tua, Dómine, pro sanctórum Mártyrum tuórum commemoratióne devóta mente tractémus: quibus nobis et præsídium crescat et gáudium. Per Dñum.

Nech tajomstvá tvoje, Pane, konáme zbožnou mysľou na česť tvojich Svätých Mučeníkov; skrze ne nech nám vzrastá aj pomoc aj radosť. Skrze Pána nášho.

Tretia doplnková *sekréta* (III.), str. 547.

POSTKOMÚNIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut quorum memóriam sacraménti participatióne recólimus, fidem quoque proficiéndo sectémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby s prospechom nasledovali sme aj vieru tých, ktorých pamiatku slávime účasťou na sviatosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje.

Tretia doplnková *postkománia* (Doplnkové modlitby III.), str. 548.

Sv. Štefana

kráľa a vyznavača

2. septembra

Polodvoj. - Rúcho biele.

Kráľ a apoštol svojho národa. - Pokrstil ho sv. Vojtech; stal sa kráľom a apoštolom Uhorska. Jeho žena bola Gizela, sestra sv. Henricha II., cisára nemeckého (sviatok 15. júla). Organizoval cirkevnú administráciu, zakladal rehole, staval kostoly, školy a v cudzích krajoch útulne pre pútnikov svojej krajiny. Vyznačoval sa veľkou láskou k chudobným, preto jeho pravá ruka ostala neporušená. Za svojho nástupcu vychoval svätého syna, Imricha, ktorý však umrel ešte za otcovho života. Sv. kráľ opustil svet r. 1038. Pochovaný bol v Stolnom Belehrade, jeho pravá ruka uctieva sa v hradnej kaplnke v Budíne.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Concéde, quǽsumus, Eccléstæ tuæ, omnípotens Deus: ut beátum Stéphanum Confessórem tuum, quem regnántem in terris propagatórem hábuit, propugnatórem habére mereátur gloriósum in cælis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Všemohúci Bože, udeľ, prosíme, Cirkvi svojej: aby zaslúžila si mať v nebi za slávneho zastancu blahoslaveného Štefana, Vyznavača tvojho, ktorý ako kráľ rozširoval ju na zemi. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý.

Druhá a tretia doplnková *ordcia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

EVANJELIUM *(Homo quidam nóbilis)* zo sviatku sv. Ľudovíta, kráľa a vyznavača, 25. aug., str. 1097.

SEKRÉTA

Réspice, quas offérimus, hóstias, omnípotens Deus, et præsta: ut qui passiónis Dominicæ mystéria celebrámus, imitémur quod ágimus. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum.

Pohliadni, všemohúci Bože, na obetné dary, ktoré prinášame, a dopraj: aby my, ktorí slávime tajomstvá umučenia Pánovho, nasledovali sme, čo konáme. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia doplnková *sekréta*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

POSTKOMÚNIA

Præsta, quǽsumus, omnípotens Deus: ut beáti Stéphani Confessóris tui fidem cóngrua devotióne sectémur, qui pro ejúsdem fídei dilata-

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby s náležitou oddanosťou nasledovali sme vieru blahoslaveného Štefana, Vyznavača tvojho, ktorý pre ší-

tióne, de terréno regno ad cæléstis regni glóriam méruit pervenire. Per Dóminum nostrum.

renie tejže viery zaslúžil si dôjsť z pozemského kráľovstva do slávy kráľovstva nebeského. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané cez rok (III.), str. 548.

Sv. Vavrinca Justiniána

biskupa a vyznavača 5. septembra

Polodvoj. - Rúcho biele.

„Môj Spasiteľ umrel na tvrdom dreve kríža." - Pôvodne bol kanonikom kláštora sv. Juraja pri Benátkach, kde sa narodil. Stal sa biskupom a neskôr prvým patriarchom svojho rodiska. Boh ho vyznačil darom sĺz, mocou nad zlými duchmi, duchom proroctva. Nechcel umrieť na mäkkej posteli, keď Spasiteľ umrel na tvrdom dreve kríža. Tento svet opustil 8. jan. 1455. Dnešný sviatok je na výročie jeho biskupskej vysviacky. Pochovaný je v Benátkach.

OMŠA vyznavača biskupa *Státuit*, str. 41*.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

Blahoslaveného Marka Krizína, Štef. Pongrácza a Melichara Grodzieckého

blahosl. troch košických mučeníkov 7. septembra

Spravodliví zažiaria. - Marek Krizín, * v chorvát. Križevaci 1589, po štúdiách v Ríme ako ostrihom. kanonik spravoval opátstvo v Krásnej pri Košiciach. Štefan Pongrácz, * v sedmohr. Alvinci 1583, jezuita, účinkoval v Humennom a v Košiciach. Melichar Grodziecki, * v Tešíne 1584, jezuita, do Košíc prišiel z Česka. Š. Pongrácz a M. Grodziecki študovali v Brne a v Prahe. - Rákóczyho povstalci nútili ich odpadnúť od katol. viery. Pretože ju statočne bránili, najprv ich mučili a 7. sept. 1619 na mieste teraj. kostola premonštr. v Košiciach rozsekali; mŕtvoly hodili do stoky. Pochovaní sú v Trnave. Blahorečení boli 15. jan. 1905. - Modlime sa za ich svätorečenie!

OMŠA mučeníkov *Intret*, str. 25*, okrem:

ORÁCIA

Beatórum Mártyrum Marci, Stéphani et Melchióris, quæsumus, Dómine, précibus adjuvémur; ut, quorum glóriamur triúmpho, fídei constántiam imitémur. Per Dóminum nostrum.

Prímluvy svätých Mučeníkov Marka, Štefana a Melichara, prosíme, Pane, nech nás podporujú; aby v stálosti vo viere nasledovali sme tých, z ktorých víťazstva sa radujeme. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Super has hóstias, Dómine, benedíctio larga descéndat; quæ nos ad amórem tuum beatórum Mártyrum exémplo restáuret. Per Dóminum nostrum.

Na tieto obetné dary, Pane, nech sostúpi hojné požehnanie; ktoré nech nás obnoví v láske ku tebe podľa príkladu svätých Mučeníkov. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Cæléstibus refóctos sacraméntis et gáudiis, fac nos, Dómine, beatórum Mártyrum glóriæ consórtes: cujus per hæc mystéria pignus accépimus. Per Dóminum.

Nebeskými sviatosťami a radosťami občerstvených, učiň nás, Pane, účastnými na sláve svätých Mučeníkov: ktorej záloh dostali sme v týchto tajomstvách. Skrze Pána.

Narodenie Blahosl. Panny Márie

Spomienka sv. Hadriána, mučeníka 8. septembra

Dvoj. 2. triedy s jednoduchou oktávou. - Rúcho biele.

Tvoje narodenie, Panna Mária, prinieslo svetu radosť! - Panna Mária je ranná hviezda, ktorá zvestuje východ Slnka spravodlivosti, Ježiša Krista. Ako Matka Spasiteľova je bez poškvrny počatá, a preto jej narodenie je najsvätejšie zpomedzi všetkých ľudí. Okrem neho slávime len narodenie sv. Jána Krstiteľa. Tento sviatok bol známy v Ríme už v siedmom storočí.
Sv. Hadrián najprv prenasledoval kresťanov ako pohan, potom sa obrátil, ba obsiahol aj mučenícku korunu okolo r. 300 v Nikomédii. Pápež Honorius I. postavil na jeho česť kostol, v ktorom dal uložiť ostatky sv. mučeníka. Na mariánske sviatky z tohto chrámu vychádzala procesia do Veľkého chrámu Panny Márie. Preto bola spomienka sv. Hadriána určená na tento deň.
Obdivujeme materskú hodnosť Máriinu (intr., grad.), sledujeme rodokmeň Ježiša Krista podľa predkov sv. Jozefa (ev.), na konci tejto dokumentárnej listiny objavuje sa popri jej ženíchovi aj meno Matky Kristovej. Panna a Matka v jednej osobe (of.), ktorá jediná bola hodna v živote nosiť Syna Božieho (kom.). Na tejto hodnosti sme účastní pri sv. prijímaní.

INTROIT (Sedulius)

Salve, sancta Parens, enixa puérpera Regem: qui cælum terrámque regit in sæcula sæculórum. *(Ps 44, 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri.

Zdravas, svätá Rodička, vznešená Matka Kráľa, ktorý vládne nebom a zemou na veky vekov. *(Ž 44, 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Fámulis tuis, quæsumus, Dómine, cæléstis grátiæ munus impertíre: ut quibus beátæ Vírginis partus éxstitit salútis exórdium, Nativitátis ejus votíva solémnitas pacis tríbuat increméntum. Per Dóminum nostrum.

Služobníkom svojim, prosíme, Pane, udeľ dar nebeskej milosti: aby tým, ktorým pôrod blahoslavenej Panny stal sa počiatkom spásy, pamätná slávnosť jej Narodenia priniesla rozmnoženie pokoja. Skrze Pána.

V súkromných omšiach *spomienka* sv. Hadriána z omše *In virtúte*, str. 17*.
LEKCIA *(Dóminus possédit)* zo sviatku Nepoškvrn. Počatia, 8. dec., str. 784.

GRADUÁL

Benedícta et venerábilis es, Virgo María: quæ sine tactu pudóris invénta es Mater Salvatóris. ℣. Virgo Dei Génitrix, quem totus non capit orbis, in tua se clausit víscera factus homo.

Požehnaná si a hodná úcty, Panna Mária, ktorá stala si sa Matkou Spasiteľa bez porušenia panenstva. ℣. Panna, Rodička Božia, pri svojom vtelení uzavrel sa do tvojho lona ten, ktorého nemôže celý svet obsiahnuť.

Allelúja, allelúja. ℣. Felix es, sacra Virgo María, et omni laude digníssima: quia ex te ortus est sol justítiæ, Christus, Deus noster. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Šťastná si, svätá Panna Mária, a všetkej chvály najhodnejšia, lebo z teba vyšlo slnko spravodlivosti, Kristus, Boh náš. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 1, 1-16)

✠ Inítium sancti Evangélii secúndum Matthæum. - Liber generatiónis Jesu Christi, fílii David, fílii Abraham. Abraham génuit Isaac. Isaac autem génuit Jacob. Jacob autem génuit Judam, et fratres ejus. Judas autem génuit Phares, et Zaram de Thamar. Phares autem génuit Esron. Esron autem génuit Aram. Aram autem génuit Amínadab. Amínadab

✠ Začiatok sv. evanjelia podľa Matúša. - Rodostrom Ježiša Krista, syna Dávidovho, syna Abrahámovho. Od Abraháma pochádza Izák, od Izáka pochádza Jakub, od Jakuba pochádza Judáš a jeho bratia. Od Judáša pochádzajú Fáres a Zara z (matky) Tamary, od Fáresa pochádza Ezron, od Ezrona pochádza Aram. Od Arama pochádza Aminadab,

autem génuit Naásson. Naásson autem génuit Salmon. Salmon autem génuit Booz de Rahab. Booz autem génuit Obed ex Ruth. Obed autem génuit Jesse. Jesse autem génuit David regem. David autem rex génuit Salomónem ex ea, quæ fuit Uríæ. Sálomon autem génuit Róboam. Róboam autem génuit Abíam. Abías autem génuit Asa. Asa autem génuit Jósaphat. Jósaphat autem génuit Joram. Joram autem génuit Ozíam. Ozías autem génuit Jóatham. Jóatham autem génuit Achaz. Achaz autem génuit Ezechíam. Ezechías autem génuit Manássen. Manásses autem génuit Amon. Amon autem génuit Josíam. Josías autem génuit Jechoníam, et fratres ejus in transmigratióne Babylónis. Et post transmigratiónem Babylónis: Jechonías génuit Saláthiel. Saláthiel autem génuit Zoróbabel. Zoróbabel autem génuit Abiud. Abiud autem génuit Elíacim. Elíacim autem génuit Azor. Azor autem génuit Sadoc. Sadoc autem génuit Achim. Achim autem génuit Eliud. Eliud autem génuit Eleázar. Eleázar autem génuit Mathan. Mathan autem génuit Jacob. Jacob autem génuit Joseph, virum Maríæ, de qua natus est Jesus, qui vocátur Christus.

Krédo.

od Aminadaba pochádza Násson, od Násona pochádza Salmon. Od Salmona pochádza Bóz z (matky) Rahaby, od Bóza pochádza Obed z (matky) Rút, od Obeda pochádza Jese. Od Jeseho pochádza kráľ Dávid. Od kráľa Dávida pochádza Šalamún z tej, ktorá bola (manželkou) Uriášovou. Od Šalamúna pochádza Roboam, od Roboama pochádza Abiáš, od Abiáša pochádza Aza. Od Azu pochádza Jozafat, od Jozafata pochádza Joram, od Jorama pochádza Oziáš. Od Oziáša pochádza Joatam, od Joatama pochádza Achaz, od Achaza pochádza Ezechiáš. Od Ezechiáša pochádza Manases, od Manasa pochádza Amon, od Amona pochádza Joziáš. Od Joziáša pochádza Jechoniáš a jeho bratia za babylonského zajatia. A po babylonskom zajatí od Jechoniáša pochádza Salatiel, od Salatiela pochádza Zorobabel. Od Zorobabela pochádza Abiud, od Abiuda pochádza Eliakim, od Eliakima pochádza Azor. Od Azora pochádza Sadok, od Sadoka pochádza Achim, od Achima pochádza Eliud. Od Eliuda pochádza Eleazar, od Eleazara pochádza Matan, od Matana pochádza Jakub. Od Jakuba pochádza Jozef, manžel Márie, z ktorej sa narodil Ježiš, menovaný Kristom.

OFERTÓRIUM

Beáta es, Virgo María, quæ ómnium portásti Creatórem: genuísti qui te fecit, et in ætérnum pérmanes Virgo.

Blahoslavená si, Panna Mária, ktorá nosila si Stvoriteľa vesmíru; porodila si toho, ktorý stvoril teba, a ostávaš Pannou naveky.

SEKRÉTA

Unigéniti tui, Dómine, nobis succúrrat humánitas: ut qui natus de Vírgine, matris integritátem non mínuit, sed sacrávit; in Nativitátis ejus solémniis, nostris nos piáculis éxuens, oblatiónem nostram tibi fáciat accéptam Jesus Christus, Dóminus noster: Qui tecum vivit.

Človečenstvo Jednorodeného tvojho, Pane, nech nám prispeje na pomoc: aby on, narodený z Panny, ktorý nezmenšil, lež posvätil neporušenosť matky; vo sviatok jej Narodenia očistil nás od vín našich hriechov a našu obetu učinil príjemnou tebe, Ježiš Kristus, náš Pán: Ktorý s tebou žije.

V súkromných omšiach druhá *sekréta* o sv. Hadriánovi, str. 19*.
Prefácia o bl. P. Márii (*Et te in Nativitáte - A teba v Narodení*), str. 522.

KOMÚNIA

Beáta víscera Maríæ Vírginis, quæ portavérunt ætérni Patris Fílium.

Požehnaný život Márie Panny, ktorý nosil Syna večného Otca.

POSTKOMÚNIA

Súmpsimus, Dómine, celebritátis ánnuæ votíva sacraménta: præsta, quæsumus; ut et temporális vitæ nobis remédia præbeant, et ætérnæ. Per Dóminum.

Prijali sme, Pane, zásvätné sviatosti výročnej slávnosti: dopraj, prosíme; aby nám poskytly lieky aj pre život časný aj večný. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

V súkromných omšiach druhá *postkomúnia* o sv. Hadriánovi, str. 20*.

Sv. Gorgonia

mučeníka 9. septembra

Jednod. - Rúcho červené.

Mučeník občerstvuje Cirkev vôňou Kristovou. - Komorník cisára Diokleciána, ktorého ako kresťana umučili po vyhorení cisárskeho paláca v Nikomedii asi r. 303. Druhý sv. Gorgonius, ktorý nie je totožný s týmto, zomrel ako mučeník v Ríme a je pochovaný v bazilike sv. Petra.

OMŠA mučeníka *Laetábitur*, str. 20*, okrem:

ORÁCIA

Sanctus tuus, Dómine, Gorgónius sua nos intercessióne lætíficet: et pia fáciat solemnitáte gaudére. Per Dóminum.

Nech nás svojím príhovorom, Pane, obšťastní svätý tvoj Gorgonius: a nech učiní, aby radovali sme sa zo zbožnej slávnosti. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnk. *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

SEKRÉTA

Grata tibi sit, Dómine, nostræ servitútis oblátio: pro qua sanctus Gorgónius Martyr intervéntor exsístat. Per Dóminum.

Nech je tebe, Pane, milá obeta našej služobnosti: ktorej prostredníkom nech stane sa svätý Gorgonius Mučeník. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnk. *sekréta*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

POSTKOMÚNIA

Famíliam tuam, Deus, suávitas ætérna contíngat et végetet: quæ in Mártyre tuo Gorgónio Christi, Fílii tui, bono júgiter odóre pascátur. Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus Sancti.

Rodinu tvoju, Bože, nech dostihne a oživí večná ľúbeznosť: v Mučeníkovi tvojom Gorgoniovi nech kochá sa ona stále ľubovôľou Krista, Syna tvojho: Ktorý s tebou žije.

Druhá a tretia doplnk. *postkomúnia*, predpísané cez rok (III.), str. 548.

Sv. Mikuláša z Tolentína

vyznavača — 10. septembra

Dvoj. - Rúcho biele.

„Svet pominie, aj jeho žiadostivosť" (1 Jn 2, 17). - Tieto slová počul náš svätý v kázni istého augustiniánskeho pustovníka. Bol kanonikom a aj sám vstúpil do tejto rehole, kde nadobudol vysokú dokonalosť. Umrel r. 1306. Pochovaný je v Tolentíne (stredné Tal.).

OMŠA vyznavača *Justus*, str. 56*.

Sv. Prota a Hyacinta

mučeníkov — 11. septembra

Jednod. - Rúcho červené.

Vernosť za vernosť! - Svätí bratia boli komorníkmi sv. Eugénie. S ňou boli pokrstení aj umučení za cisára Valeriána alebo Galiena r. 257 (alebo 260), alebo r. 303 za Diokleciána. Ich hrob bol pôvodne v cemetériu Basilly. Ostatky

sv. Hyacinta znovu objavili roku 1845 a vtedy ich uložili v kaplnke ústavu pre Šírenie viery (de Propaganda fide) v Ríme.

OMŠA mučeníkov *Salus autem*, str. 31*, okrem:

ORÁCIA

Beatórum Mártyrum tuórum Proti et Hyacínthi nos, Dómine, fóveat pretiósa conféssio: et pia júgiter intercéssio tueátur. Per Dóminum nostrum.

Pane, nech nás podporuje vzácne vyznavačstvo tvojich blahoslavených Mučeníkov, Prota a Hyacinta: a nech nás stále chráni ich dobrotivý príhovor. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnk. *orácia*, predpísané cez rok (III)., str. 547.

SEKRÉTA

Pro sanctórum Mártyrum tuórum Proti et Hyacínthi commemoratióne, múnera tibi, Dómine, quæ debémus, exsólvimus: præsta, quæsumus; ut remédium nobis perpétuæ salútis operéntur. Per Dóminum.

Na pamiatku tvojich svätých Mučeníkov, Prota a Hyacinta, splácame tebe, Pane, povinné dary: dopraj, prosíme; aby staly sa nám účinným liekom pre večnú spásu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia doplnk. *sekréta*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

POSTKOMÚNIA

Ut percépta nos, Dómine, tua sancta purificent: beatórum Mártyrum tuórum Proti et Hyacínthi, quæsumus, implóret orátio. Per Dóminum nostrum.

Aby nás prijaté sväté dary tvoje, Pane, očistily: prosíme, nech to vyprosí modlitba tvojich blahoslavených Mučeníkov, Prota a Hyacinta. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia doplnk. *postkomúnia*, predpísané cez rok (III.), str. 548.

Presvätého Mena Márie 12. septembra

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Zdravas, Hviezda morská! - Tento sviatok pre celú Cirkev nariadil Inocent XI. r. 1683 z príležitosti oslobodenia Viedne od Turkov.

Pozdravujeme Matku Spasiteľovu a svoju Kráľovnú na jej meniny (intr.), obdivujeme jej výsady (lekc.), najmä hodnosť Matky Božej (ev.). S ňou sa pripravujeme na príchod jej Syna (of.). Pri stole Pánovom zaujímame hodnosť, podobnú Matke Božej (kom.).

INTROIT (Ž 44, 13, 15 a 16)

Vultum tuum deprecabúntur omnes dívites plebis: adducéntur Regi vírgines post eam: próximæ ejus adducéntur tibi in lætítia et exsultatióne. *(Ps ib. 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.

O tvoju priazeň uchádzajú sa všetci velikáši ľudu, privádzajú Kráľovi panny za ňou, družky jej, s radosťou a plesaním privádzajú ich tebe. *(Ž tž. 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut fidéles tui, qui sub sanctíssimæ Vírginis Maríæ Nómine et protectióne lætántur; ejus pia intercessióne a cunctis malis liberéntur in terris, et ad gáudia ætérna pervenire mereántur in cælis. Per Dóminum nostrum.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby veriaci tvoji, ktorí radujú sa z Mena a záštity presvätej Panny Márie; na jej dobrotivý príhovor vyslobodili sa zo všetkých ziel a zaslúžili si dostať sa do radostí večných v nebi. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý.

LEKCIA *(Ego quasi vitis)* z omše Vigílie Nepoškvrneného Počatia bl. P. M., 7. dec., str. 781.

GRADUÁL

Benedícta et venerábilis es, Virgo María: quæ sine tactu pudóris invénta es mater Salvatóris. ℣. Virgo Dei Génitrix, quem totus non capit orbis, in tua se clausit víscera factus homo.

Požehnaná si a hodná úcty, Panna Mária, ktorá stala si sa Matkou Spasiteľa bez porušenia panenstva. ℣. Panna, Rodička Božia, pri svojom vtelení uzavrel sa do tvojho lona ten, ktorého nemôže celý svet obsiahnuť.

Allelúja, allelúja. ℣. Post partum, Virgo, invioláta permansísti: Dei Génitrix, intercéde pro nobis. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Po pôrode, Panna, ostala si neporušená; Božia Rodička, oroduj za nás. Aleluja.

EVANJELIUM *(Missus est)* zo sviatku Zvestovania blahoslavenej Panny Márie, 25. marca, str. 876.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Lk 1, 28 a 42)

Ave, María, grátia plena; Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui.

Zdravas, Mária, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod života tvojho.

SEKRÉTA

Tua, Dómine, propitiatióne, et beátæ Maríæ semper Vírginis intercessióne, ad perpétuam atque præséntem hæc oblátio nobis proficiat prosperitátem et pacem. Per Dóminum.

Z priazne tvojej, Pane, a na príhovor blahoslavenej Márie, vždy Panny, nech nám táto obeta prispeje na večné aj časné blaho a pokoj. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Prefácia o bl. P. Márii *(Et te in Festivitáte - A teba vo Sviatok)*, str. 522.

KOMÚNIA

Beáta víscera Maríæ Vírginis, quæ portavérunt ætérni Patris Fílium.

Požehnaný život Márie Panny, ktorý nosil Syna večného Otca.

POSTKOMÚNIA

Súmptis, Dómine, salútis nostræ subsídiis: da, quæsumus, beátæ Maríæ semper Vírginis patrocíniis nos ubíque prótegi; in cujus veneratióne hæc tuæ obtúlimus majestáti. Per Dóminum.

Pane, po prijatí nápomocí našej spásy: daj, prosíme, aby nás všade chránila opatera blahoslavenej Márie, vždy Panny; na ktorej počesť obetovali sme toto velebnosti tvojej. Skrze Pána nášho.

Povýšenie Sv. Kríža

14. septembra

Dvoj. väčší. - Rúcho červené.

Skveje sa tajomstvo Kríža. - Pôvodne v dnešný deň oslavovali sviatok Nájdenia sv. Kríža (14. sept. 320) a spolu i výročie posviacky baziliky sv. Hrobu. Neskôr pre tento sviatok určil sa deň 3. mája a na dnešný deň ustálila sa pamiatka znovuzískania sv. Kríža rímskym cisárom od Peržanov r. 628. Heraklius odovzdal Kríž jeruzalemskému patriarchovi Zachariášovi dňa 3. mája 630. Oba sviatky sa zamenily. Porovnaj aj pozn. k sviatku Nájdenia sv. Kríža (3. mája), str. 918.
Na kríži vyvýšený Kristus priťahuje všetkých k sebe (ev.). Uskutočňuje sa to najmä nekrvavou obetou kríža.

INTROIT (Gal 6, 14)

Nos autem gloriári opórtet in Cruce Dómini nostri Jesu Christi, in quo est salus, vita, et resurréctio nostra: per quem salváti, et liberáti sumus. *(Ps 66, 2)* Deus misereátur nostri, et benedícat nobis: illúminet vultum suum super nos, et misereátur nostri. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.

My sa však máme chváliť v Kríži Pána nášho Ježiša Krista, v ktorom je spása, život a vzkriesenie naše, ktorým sme boli spasení a oslobodení. *(Ž 66, 2)* Nech je nám milostivý Boh a nech nás požehná, nech poskytne nám svoju jasnú tvár a nech zmiluje sa nad nami. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui nos hodiérna die Exaltatiónis sanctæ Crucis ánnua solemnitáte lætíficas: præsta, quǽsumus; ut cujus mystérium in terra cognóvimus, ejus redemptiónis prǽmia in cælo mereámur. Per eúndem Dóminum.

Bože, ktorý nás dnešného dňa obšťastňuješ výročnou slávnosťou Povýšenia svätého Kríža: dopraj, prosíme; aby my, ktorí jeho tajomstvo poznali sme na zemi, v nebi zaslúžili si odmenu jeho vykúpenia. Skrze tohože Pána.

LEKCIA *(Hoc enim sentite)* z Kvetnej nedele, str. 370.

GRADUÁL (Flp 2, 8-9)

Christus factus est pro nobis obédiens usque ad mortem, mortem autem crucis. ℣. Propter quod et Deus exaltávit illum: et dedit illi nomen, quod est super omne nomen.

Kristus bol za nás poslušný až po smrť, a to po smrť na kríži. ℣. Preto ho Boh povýšil a dal mu meno nad všetky iné mená.

Allelúja, allelúja. ℣. Dulce lignum, dulces clavos, dúlcia ferens póndera: quæ sola fuísti digna sustinére Regem cælórum, et Dóminum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Sladké drevo, sladké klince, sladké nesiete bremeno; ktorý jediný bol si hodný niesť Kráľa nebies a Pána. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 12, 31-36)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času pove-

témpore: Dixit Jesus turbis Judæórum: Nunc judícium est mundi: nunc princeps hujus mundi ejiciétur foras. Et ego si exaltátus fúero a terra, ómnia traham ad meípsum. (Hoc autem dicébat, significans, qua morte esset moritúrus.) Respóndit ei turba: Nos audívimus ex lege, quia Christus manet in ætérnum: et quómodo tu dicis: Opórtet exaltári Fílium hóminis? Quis est iste Fílius hóminis? Dixit ergo eis Jesus: Adhuc módicum lumen in vobis est. Ambuláte, dum lucem habétis, ut non vos ténebræ comprehéndant: et qui ámbulat in ténebris, nescit, quo vadat. Dum lucem habétis, crédite in lucem, ut fílii lucis sitis.

Krédo.

dal Ježiš zástupom židovským: Teraz sa koná súd nad týmto svetom; teraz bude vyhodené knieža tohto sveta. A ja, keď budem pozdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe! To povedal, aby označil, akou smrťou zomrie. Zástup mu odvrával: Zo zákona sme sa dopočuli, že Kristus ostane naveky (medzi nami), prečo teda hovoríš, že Syn človeka musí byť pozdvihnutý? Kto je to ten Syn človeka? Ježiš im na to hovoril: Ešte krátky čas je svetlo medzi vami. Kráčajte, dokiaľ je svetlo, aby vás tma nezastihla! Kto potme kráča, nevie, kam ide. Kým máte svetlo, verte v toto svetlo, aby ste boli synmi svetla!

OFERTÓRIUM

Prótege, Dómine, plebem tuam per signum sanctæ Crucis ab ómnibus insídiis inimicórum ómnium: ut tibi gratam exhibeámus servitútem, et acceptábile fiat sacrifícium nostrum, allelúja.

Ochraňuj, Pane, ľud svoj znamením svätého Kríža pred všetkými úkladmi všetkých nepriateľov, aby sme preukazovali tebe milú službu a aby naša obeta bola príjemná tebe, aleluja.

SEKRÉTA

Jesu Christi, Dómini nostri, Córpore et Sánguine saginándi, per quem Crucis est sanctificátum vexíllum: quǽsumus, Dómine, Deus noster, ut sicut illud adoráre merúimus, ita perénniter ejus glóriæ salutáris potiámur

Majúc byť nasýtení Telom a Krvou Ježiša Krista, Pána nášho, skrze ktorého posvätila sa koruhva Kríža: prosíme, Pane, Bože náš: aby tak, ako smeli sme ju uctievať, získali sme večné plody jej spasiteľnej spásy. Skrze to-

efféctu. Per eúndem Dóminum nostrum.

Prefácia o Kríži, str. 517.

hože Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

KOMÚNIA

Per signum Crucis de inimícis nostris líbera nos, Deus noster.

Znamením kríža vysloboď nás od našich nepriateľov, Bože náš.

POSTKOMÚNIA

Adésto nobis, Dómine, Deus noster: et quos sanctæ Crucis lætári facis honóre, ejus quoque perpétuis defénde subsídiis. Per Dóminum nostrum.

Prispej nám, Pane, Bože náš: a tých, ktorým dávaš radovať sa z úcty svätého Kríža, aj chráň jeho ustavičnou pomocou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Sedem Bolestí Blahosl. Panny Márie

Spomienka sv. Nikomeda, mučeníka 15. septembra

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho biele.

Patrónka Slovenska. - Náš národ si uctieva Sedmobolestnú ako svoju Matku a Ochrankyňu. Pútnický chrám v Šaštíne je venovaný jej úcte. Už pápež Benedikt XIII. pririekol r. 1717 Sedmobolestnú Matku Božiu Slovensku za Patrónku a Pius XI. potvrdil túto výsadu dňa 22. apríla 1929 skrz posv. Kongregáciu obradov a dovolil, aby sme Sedmobolestnú ako Patrónku slovenskú vzývali osobitne na konci Litánií loretánskych.

Dnes je i výročie mučenníckej smrti sv. Nikomeda, kňaza (na konci 1. stor.), ktorý sa zdráhal obetovať pohanským bohom, a preto ho na smrť zbičovali.

OMŠA zo sviatku Sedem bolestí bl. P. Márie v piatok po nedeli Umučenia, str. 884 (namiesto *traktu* je *aleluja* s *veršom* a *sekvenciou*, na konci ktorej sa tiež pridá jedna *aleluja*), okrem:

ORÁCIA

Deus, in cujus passióne, secúndum Simeónis prophetíam, dulcíssimam ánimam gloriósæ Vírginis et Matris Maríæ dolóris gládius pertransívit: concéde propítius; ut, qui dolóres ejus veneránd o recólimus, passiónis tuæ efféctum felícem consequámur: Qui vivis et regnas.

Bože, pri ktorého umučení podľa Simeonovho proroctva meč bolesti prenikol presladkú dušu slávnej Panny a Matky Márie: udeľ milostivo; aby my, ktorí s úctou pripomíname si jej bolesti, dosiahli sme blahodarný účinok umučenia tvojho: Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom.

V súkromných omšiach druhá *orácia*: *spomienka* sv. Nikomeda:

Adésto, Dómine, pópulo tuo, ut beáti Nicomédis Mártyris tui mérita præclára suscípiens, ad impetrándam misericórdiam tuam semper ejus patrocíniis adjuvétur. Per Dóminum.

Prispej, Pane, ľudu svojmu, aby, keď privlastňuje si prejasné zásluhy blahoslaveného Nikomeda, Mučeníka tvojho, jeho prímluvami stále sa mu pomáhalo pri dosiahnutí tvojho milosrdenstva. Skrze Pána.

Krédo.

Sekréta o sv. Nikomedovi:

Súscipe, Dómine, múnera propítius obláta, quæ Majestáti tuæ beáti Nicomédis Mártyris comméndet orátio. Per Dóminum nostrum.

Prijmi, Pane, milostivo obetované dary, ktoré nech odporúča Velebnosti tvojej modlitba blahoslaveného Nikomeda, Mučeníka. Skrze Pána.

Prefácia o bl. P. Márii *(Et te in Transfixióne - A teba v Prebodnutí)*, str. 522.

Postkomúnia o sv. Nikomedovi:

Purificent nos, Dómine, sacraménta, quæ súmpsimus: et intercedénte beáto Nicoméde Mártyre tuo a cunctis effíciant vítiis absolútos. Per Dóminum nostrum.

Nech nás očistia, Pane, sviatosti, ktoré sme prijali: a na orodovanie blahoslaveného Nikomeda, Mučeníka tvojho, nech nás zbavia všetkých nerestí. Skrze Pána.

Sv. Kornela pápeža, mučeníka 16. septembra
Sv. Cypriána biskupa, mučeníka

Spomienka sv. Eufémie, Lucie a Geminiána, mučeníkov

Polodvoj. - Rúcho červené.

Kristus víťazí v mučeníkoch (sv. Cyprián). - Sv. Kornela, pápeža (251-253), poslal cisár Gallus do vyhnanstva do dnešnej Civitavecchia v Taliansku, kde umrel ako mučeník r. 253. Zachovával umiernenú prax pri znovuprijímaní odpadlých kresťanov do cirkevného spoločenstva, preto ho niektorí rigoristi ostro napádali. Dopisoval si so sv. Cypriánom, rečníkom, neskôr kňazom a konečne biskupom v Kartágu, kde sv. Cypriána sťali r. 258. Pochovaný bol v Kartágu (sever. Afrika), jeho zostatky teraz uctievajú v Lyone (Franc.). Sv. Eufémia, mučenica, mala v Chalcedone náhrobný chrám, v ktorom sa konal všeobecný snem chalcedonský (r. 451). Rímska vdova, sv. Lucia, bola umučená spoločne so sv. Geminiánom, ktorý, povzbudený jej mučením, verejne vyznal, že je tiež kresťanom.

OMŠA mučeníkov *Intret*, str. 25*.

Spomienka sv. Eufémie, Lucie a Geminiána, mučeníkov:

ORÁCIA

Præsta, Dómine, précibus nostris cum exsultatióne proventum, ut sanctórum Mártyrum Euphémiæ, Lúciæ, et Geminiáni, quorum diem passiónis ánnua devotióne recólimus, étiam fídei constántiam subsequámur. Per Dóminum nostrum.

Dožič, Pane, prosbám našim radostné vyslyšanie, aby svätých Mučeníkov, Eufémiu, Luciu a Geminiána, ktorých výročný deň umučenia zbožne si pripomíname, nasledovali sme aj vo vytrvalosti vo viere. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Tretia doplnková *orácia (A cunctis)*, predpísaná cez rok (III.), str. 547.

SEKRÉTA

Vota pópuli tui, quæsumus, Dómine, propítius inténde: et quorum nos tríbuis solémnia celebráre, fac gaudére suffrágiis. Per Dóminum.

Na prosby ľudu svojho, prosíme, Pane, milostivý shliadni: a daj nám tešiť sa z príhovoru tých, ktorých sviatok nám dávaš sláviť. Skrze Pána.

Tretia doplnková *sekréta*, predpísaná cez rok (III.), str. 547.

POSTKOMÚNIA

Exáudi, Dómine, preces nostras: et Sanctórum Mártyrum tuórum Euphémiæ, Lúciæ, et Geminiáni, quorum festa solémniter celebrámus, contínuis foveámur auxíliis. Per Dóminum.

Vyslyš, Pane, prosby naše: a nech sme podporovaní ustavičnou pomocou Svätých tvojich Mučeníkov, Eufémie, Lucie a Geminiána, ktorých sviatok slávnostne oslavujeme. Skrze Pána.

Tretia doplnková *postkomúnia*, predpísaná cez rok (III.), str. 548.

Vtlačenie sv. rán sv. Františka

vyznavača — 17. septembra

Dvoj. - Rúcho biele.

Znaky Pána Ježiša nosím na tele (Gal 6, 17). - Sv. František dva roky pred smrťou (1224) videl na vrchu Alverno okolo sviatku Povýšenia sv. Kríža ukrižovaného Ježiša v podobe Serafa so šiestimi krídlami. Toto zjavenie ponechalo na jeho tele rany Ukrižovaného. Tento sviatok slávime na pamiatku spomenutej udalosti, aby aj nás naplnila láska k Ukrižovanému.

OMŠA *Mihi autem* ako vo sviatok sv. Františka, 4. okt., str. 1147, okrem:

ORÁCIA

Dómine Jesu Christe, qui frigescénte mundo, ad inflammándum corda nostra tui amóris igne, in carne beatíssimi Francísci passiónis tuæ sacra stígmata renovásti: concéde propítius; ut ejus méritis et précibus crucem júgiter ferámus, et dignos fructus pœniténtiæ faciámus: Qui vivis.

Pane Ježišu Kriste, ktorý, keď svet začal chladnúť, na roznietenie našich sŕdc ohňom lásky svojej obnovil si sväté jazvy svojho umučenia na tele preblahoslaveného Františka: udeľ milostivo; aby sme pre jeho zásluhy a jeho prímluvami kríž stále niesli a vydávali hodné ovocie pokánia: Ktorý žiješ.

EVANJELIUM *(Si quis vult)* z omše mučeníka *Sacerdótes*, str. 16*.

SEKRÉTA

Múnera tibi, Dómine, dicáta sanctífica: et, intercedénte beáto Francísco, ab omni nos culpárum labe purífica. Per Dóminum.

Obetné dary, tebe, Pane, prinášané, posväť: a na prihovorenie blahoslaveného Františka očisti nás od každej škvrny hriechov. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Deus, qui mira Crucis mystéria in beáto Francísco Confessóre tuo multifórmiter demonstrásti: da nobis, quæsumus; devotiónis suæ semper exémpla sectári, et assídua ejúsdem Crucis meditatióne muníri. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Bože, ktorý obdivuhodné tajomstvá Kríža na blahoslavenom Františkovi, Vyznavačovi svojom, vyjavil si mnohorakým spôsobom: daj nám, prosíme; aby sme stále nasledovali príklady jeho zbožnosti, a ustavičným rozjímaním o tomže Kríži boli chránení. Skrze Pána.

Sv. Jozefa Kupertína

vyznavača 18. septembra

Dvoj. - Rúcho biele.

Láska je trpezlivá (1 Kor 13, 4). - Z laického františkánskeho brata sa stal kňazom, ktorý prísne skutky kajúcnosti vedel múdre spojovať s láskou k Bohu a bližnému. Zomrel r. 1663 v Osime v Taliansku; tam je aj pochovaný. Hlavným smerom jeho života bola láska (intr., lekc.). Dvoma ďalšími črtami jeho charakteru sú pokánie (of.) a poníženosť (kom.). Evanjelium poukazuje na neporušenosť jeho svadobného rúcha.

INTROIT (Sir 1, 14-15)

Diléctio Dei honorábilis sapiéntia: quibus autem apparúerit in visu, díligunt eam in visióne, et in agnitióne magnálium suórum. *(Ps 83, 2)* Quam dilécta tabernácula tua, Dómine virtútum! concupíscit, et déficit ánima mea in átria Dómini. ℣. Glória Patri.

Láska k Bohu je múdrosť, hodná úcty, a ktorým sa zjaví vo videní, milujú ju, hľadiac na ňu a poznávajúc jej veľké skutky. *(Ž 83, 2)* Aké je utešené tvoje bývanie, Pán vojsk! Túži a dychtí po nádvoriach Pána moja duša umdlená. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo.

ORÁCIA

Deus, qui ad unigénitum Fílium tuum exaltátum a terra ómnia tráhere dispósuísti: pérfice propítius; ut méritis et exémplo seráphici Confessóris tui Joséphi, supra terrénas omnes cupiditátes eleváti, ad eum perveníre mereámur: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte Spíritus Sancti, Deus.

Bože, ktorý k jednorodenému Synovi svojmu, povýšenému nad zemou, chcel si všetko pritiahnuť: učiň milostivo; aby my pre zásluhy a podľa príkladu serafského Vyznavača tvojho, Jozefa, povznesení nad všetky pozemské žiadostivosti, zaslúžili sme si prísť k tomu: Ktorý s tebou žije.

LEKCIA (1 Kor 13, 1-8)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Si linguis hóminum loquar, et Angelórum, caritátem autem non hábeam, factus sum velut æs sonans, aut cýmbalum tínniens. Et si habúero prophetíam, et nóverim mystéria ómnia, et omnem sciéntiam: et si habúero omnem fidem, ita ut montes tránsferam, caritátem autem non habúero, nihil sum. Et si distribúero in cibos paúperum omnes facultátes meas, et si tradídero

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Čo by som hovoril jazykmi ľudskými a anjelskými, a lásky by som nemal, bol by som iba cvendžiacou mosadzou a zuniacim zvoncom. A čo by som mal dar proroctva a poznal všetky tajomstvá a mal všemožné vedomosti, a čo by som mal vieru takú silnú, že by som hory prenášal, a lásky by som nemal, ničím by som nebol. A čo by som rozdal všetko svoje imanie, ba čo by som svoje telo vy-

corpus meum, ita ut árdeam, caritátem autem non habúero, nihil mihi prodest. Cáritas pátiens est, benígna est: cáritas non æmulátur, non agit pérperam, non inflátur, non est ambitiósa, non quærit quæ sua sunt, non irritátur, non cógitat malum, non gaudet super iniquitáte, congaúdet autem veritáti: ómnia suffert, ómnia credit, ómnia sperat, ómnia sústinet. Cáritas numquam éxcidit: sive prophetíæ evacuabúntur, sive linguæ cessábunt, sive sciéntia destruétur.

dal do múk ohňa, a lásky by som nemal, nič by mi to neosožilo. Láska je trpezlivá, láska je dobrá, nezávidí, láska sa márnivo nevypína, ani nenadúva. Nie je dotieravá, nie je sebecká, nerozčuľuje sa, nesmýšľa zle. Neraduje sa z nepravosti, ale raduje sa s pravdou. Všetko vie zniesť, všetko veriť, všetko dúfa, všetko pretrpí. Láska nikdy neprestane, ale proroctvá sa pominú, jazyky zaniknú, poznanie sa pominie.

GRADUÁL (Ž 20, 4-5)

Dómine, prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis: posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. ℣. Vitam pétiit a te, et tribuísti ei longitúdinem diérum in sæculum, et in sæculum sæculi.

Pane, požehnaniami predišiel si ho hojnými, na hlavu si mu vložil korunu z drahokamu. ℣. Život si žiadal od teba: udelil si mu dlhé dni navždy a na večné veky.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ec 11, 13)* Oculus Dei respéxit illum in bono, et eréxit eum ab humilitáte ipsíus, et exaltávit caput ejus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Sir 11, 13)* Okom láskavým shliadol na neho Pán, pozdvihol ho z poníženia a povýšil hlavu jeho. Aleluja.

EVANJELIUM *(Loquebátur Jesus)* z 19. nedele po Turícach, str. 741.

OFERTÓRIUM (Ž 34, 13)

Ego autem, cum mihi molésti essent, induébar cilício. Humiliábam in jejúnio ánimam meam: et orátio mea in sinu meo convertétur.

Lež ja, keď ma trápili, vrecom som sa odieval, pôstom som trýznil svoju dušu a vo svojom nútri odriekal som modlitby.

Sekréta (Laudis tibi) z omše vyznavača *Os justi*, str. 56*.

KOMÚNIA (Ž 68, 30-31)

Ego sum pauper, et dolens: salus tua, Deus, suscépit me. Laudábo nomen Dei cum cántico: et magnificábo eum in laude.

Bedár som a úbožiak, nech tvoja pomoc, Bože, chráni ma. Ja budem chváliť meno Božie so spevom a velebiť ho budem oslavovaním.

Postkomúnia (Reflécti) z omše vyznavača *Os justi*, str. 56*.

Sv. Januára

biskupa, a spoločníkov mučeníkov — 19. septembra

Dvoj. - Rúcho červené.

Slávny zástup mučeníkov. - Sv. Január, biskup beneventský, so svojím diakonom Festom, lektorom Deziderom a s niekoľkými veriacimi bol hodený dravým zverom v Puteoli pri Neapoli. Keď sa ich nedotkly, sťali ich mečom okolo r. 305 za Diokleciánovho prenasledovania. Pochovaní boli v neapolských katakombách. Hrob sv. Januára má teraz vlastnú kaplnku v neapolskej katedrále, kde opatrujú aj ampulku s jeho krvou. Každý rok na sviatok sv. Januára sa opakuje zázrak: keď zoschnutá krv príde do blízkosti jeho hlavy, oživne, ako by bola čerstvá.

OMŠA mučeníkov *Salus autem*, str. 31*.

EVANJELIUM *(Sedénte Jesu)* na konci tejže omše, str. 35*.

Sv. Eustacha

a spoločníkov, mučeníkov — 20. septembra

Spomienka vigílie sv. Matúša, apoštola

Dvoj. - Rúcho červené.

Smrť, ako zrodenie pre večnosť. - Rímsky dôstojník a nepriateľ prívržencov Kristových, neskôr sa stal kresťanom a umrel s rodinou mučenícku smrťou na rozkaz cisára Trajána okolo r. 117. Iný sv. Eustachius bol biskupom antiochenským a umrel vo vyhnanstve v Trajanopoli, v Trácii, v 4. storočí. Prvý sv. Eustachius patrí medzi štrnástich sv. pomocníkov.

OMŠA mučeníkov *Sapiéntiam*, str. 28*.

Spomienka vigílie sv. Matúša, apoštola (*orácia* z omše vigílie apoštolov, str. 3*), ale sa dopĺní: *Apóstoli tui et Evangelístae - tvojho Apoštola a Evanjelistu.*

Posledné *evanjelium* o vigílii, str. 4*.

Konventuálna omša musí byť, súkromné omše môžu byť o Vigílii sv. Matúša, apoštola a evanjelistu.

OMŠA ako vo Vigíliu apoštolov, str. 2*; okrem *orácie*: *Apóstoli tui et Evangelístae - tvojho Apoštola a Evanjelistu*; evanjelium vlastné.

V súkromných omšiach *spomienka* sv. Eustacha a spol., mučeníkov, str. 29*.

EVANJELIUM (Lk 5, 27-32)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Vidit Jesus publicánum, nómine Levi, sedéntem ad telónium, et ait illi: Séquere me. Et relíctis ómnibus, surgens, secútus est eum. Et fecit ei convívium magnum Levi in domo sua: et erat turba multa publicanórum, et aliórum, qui cum illis erant discumbéntes. Et murmurábant pharisæi, et scribæ eórum, dicéntes ad discípulos ejus: Quare cum publicánis et peccatóribus manducátis et bíbitis? Et respóndens Jesus, dixit ad illos: Non egent, qui sani sunt, médico, sed qui male habent. Non veni vocáre justos, sed peccatóres ad pœniténtiam.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času uvidel Ježiš mýtnika, menom Leviho, sedieť na mýte, a povedal mu: Poď so mnou! Nechal teda všetko, vstal a išiel s ním. Tento Levi pripravil mu vo svojom dome veľkú hostinu, na ktorú prišlo veľké množstvo mýtnikov a iných, čo (tiež) s nimi stolovali. Farizeji však a ich zákonníci šomrali a hovorili jeho učeníkom: Prečože s mýtnikmi a hriešnikmi jete a pijete? No Ježiš im odpovedal: Zdraví nepotrebujú lekára, ale chorí. Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov, aby sa kajali.

Sv. Matúša

apoštola a evanjelistu 21. septembra

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho červené.

„Nasleduj ma! - vstal a nasledoval ho" (Mt 9, 9). - Pred obrátením sa volal Levi a bol mýtnikom. Ako apoštol napísal naše prvé evanjelium, a to pre Židov. Podanie mu pripisuje hlásanie evanjelia v Palestíne a v Etiópii, kde údajne i umrel mučenícskou smrťou (v 1. storočí). Jeho pozostatky pápež Gregor VII. dal preniesť do Salerna (Tal.). Tam mu zasvätil katedrálu, v ktorej uložili jeho pozostatky dňa 6. mája 1084.
Apoštol hlásal evanjelium slovom a evanjelista písmom (intr.). Sv. Otcovia vykladajú videnie Izaiáša o štyroch cheruboch ako predobraz štyroch evanjelií (lekc.). Z mýtnika sa stal apoštolom (ev.). Na hostine sedel za jedným stolom s Kristom: to sa stáva dnes s nami pri tejto sv. omši. Bývalý mýtnik teraz požíva s Kristom večnú slávu (of., kom.).

INTROIT (Ž 36, 30-31)

Os justi meditábitur sapiéntiam, et lingua ejus loquétur judícium: lex Dei ejus in

Ústa spravodlivého rozprávajú múdrosť a jeho jazyk vyslovuje správnu vec, v srd-

corde ipsíus. *(Ps ib. 1)* Noli æmulári in malignántibus: neque zeláveris faciéntes iniquitátem. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spíritui Sancto.

ci má zákon svojho Boha. *(Ž tž. 1)* Nevzbĺkaj pre tých, ktorí pášu zlo, a ani nezávidž tým, ktorí činia nepravosť. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Beáti Apóstoli et Evangelístæ Matthæi, Dómine, précibus adjuvémur: ut, quod possibílitas nostra non óbtinet, ejus nobis intercessióne donétur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Nech nám, Pane, pomáhajú prosby blahoslaveného Apoštola a Evanjelistu, Matúša: aby to, čo naša schopnosť nedosiahne, darovalo sa nám na jeho prihovorenie. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

LEKCIA *(Similitúdo vultus)* zo sviatku sv. Marka, 25. apr., str. 901.

GRADUÁL (Ž 111, 1-2)

Beátus vir, qui timet Dóminum: in mandátis ejus cupit nimis. ℣. Potens in terra erit semen ejus: generátio rectórum benedicétur.

Blažený ten muž, ktorý sa bojí Pána, ktorý má veľké zaľúbenie v jeho príkazoch. ℣. Semeno jeho bude mocné na zemi, počestných pokolenie požehnané bude.

Allelúja, allelúja. ℣. Te gloriósus Apostolórum chorus laudat, Dómine. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Teba slávny sbor apoštolov chváli, Pane. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 9, 9-13)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Vidit Jesus hóminem sedéntem in telónio, Matthæum nómine. Et ait illi: Séquere me. Et surgens, secútus est eum. Et factum est, discumbénte eo in domo, ecce multi publicáni et peccatóres veniéntes discumbébant cum Jesu, et discípulis ejus. Et vidéntes pharisæi, dicébant discípulis ejus: Quare cum publicánis

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času Ježiš uzrel istého človeka, menom Matúša, sediť na mýte a vyzval ho: Nasleduj ma! Tu on vstal a nasledoval ho. Keď potom Ježiš stoloval v (jeho) dome, prišli mnohí mýtnici a hriešnici a stolovali spolu s Ježišom a s jeho učeníkmi. Farizeji to videli a povedali jeho učeníkom: Prečože váš učiteľ je s mýtnikmi a hriešnikmi? Ježiš to

et peccatóribus mandúcat Magíster vester? At Jesus áudiens, ait: Non est opus valéntibus médicus, sed male habéntibus. Eúntes autem díscite, quid est: Misericórdiam volo, et non sacrifícium. Non enim veni vocáre justos, sed peccatóres.

počul a odpovedal im: Nie zdraví potrebujú lekára, ale chorí. Ďte a naučte sa, čo to znamená: Milosrdenstvo chcem, a nie obetu. Lebo neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 20, 4-5)

Posuísti, Dómine, in cápite ejus corónam de lápide pretióso: vitam pétiit a te, et tribuísti ei, allelúja.

Na hlavu si mu vložil, Pane, korunu z drahokamu. Život si žiadal od teba: udelil si mu, aleluja.

SEKRÉTA

Supplicatiónibus beáti Matthæi Apóstoli et Evangelístæ, quæsumus, Dómine, Ecclésiæ tuæ commendétur oblátio: cujus magníficis prædicatiónibus erudítur. Per Dóminum nostrum.

Orodovania blahoslaveného Matúša, Apoštola a Evanjelistu, nech odporúčajú, prosíme, Pane, obetu tvojej Cirkvi: ktorého vznešené hlásanie ju poúča. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Ž 20, 6)

Magna est glória ejus in salutári tuo: glóriam, et magnum decórem impónes super eum, Dómine.

Veľká je sláva jeho tvojou pomocou, slávu a velebnosť vložil si naň, Pane.

POSTKOMÚNIA

Percéptis, Dómine, sacraméntis, beáto Matthæo Apóstolo tuo et Evangelísta interveniénte, deprecámur: ut quæ pro ejus celebráta sunt glória, nobis proficiant ad medélam. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Po prijatí svätých tajomství, Pane, na prihovorenie blahoslaveného Matúša, Apoštola tvojho a Evanjelistu, prosíme: aby to, čo konalo sa na jeho slávu, nám prispelo za liek. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Sv. Tomáša z Villanovy

biskupa a vyznavača 22. septembra

Spomienka sv. Maurícia a spol., mučeníkov

Dvoj. - Rúcho biele.

Bohato dával chudobným. - Rodom Španiel (nar. r. 1488), augustiniánsky pustovník a dvorný kazateľ Karola V., neskôr arcibiskup vo Valencii. Vyznačoval sa dobročinnosťou voči núdznym (or.). Umrel 8. sept. 1555 vo Valencii, pochovaný je v tamojšom augustiniánskom chráme.

Sv. Maurícius, vodca thebskej légie, ktorá sa skladala z kresťanských vojakov a so svojím vodcom odoprela obetovať bohom, podstúpil mučeníctvo so svojimi vojakmi. Na rozkaz cisára Maximiána najprv ich zdecimovali a nakoniec všetkých rozsekali (okolo r. 300). Ich hrob je v chráme augustiniánskych kanonikov opátstva sv. Maurícia vo Švajčiarsku.

OMŠA vyznavača biskupa *Státuit*, str. 41*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Thomam Pontíficem insígnis in páuperes misericórdiæ virtúte decorásti: quǽsumus, ut ejus intercessióne in omnes, qui te deprecántur, divítias misericórdiæ tuæ benígnus efúndas. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Bože, ktorý blahoslaveného Tomáša, Veľkňaza, vyznačilsi čnosťou mimoriadneho milosrdenstva voči chudobným: prosíme, aby pre jeho prihovorenie na všetkých, ktorí vzývajú teba, dobrotivo vylial si bohatstvo svojho milosrdenstva. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *orácia* o sv. Mauríciovi a spol., mučeníkoch:

Annue, quǽsumus, omnípotens Deus: ut sanctórum Mártyrum tuórum Maurítii, et Sociórum ejus, nos lætíficet festíva solémnitas: ut quorum suffrágiis nítimur, eórum natalítiis gloriémur. Per Dóminum.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: nech nás poteší slávny sviatok svätých Mučeníkov tvojich, Maurícia a jeho druhov: aby sme sa honosili narodeninami tých, o ktorých prihovorenia sa opierame. Skrze Pána nášho.

SEKRÉTA

Sancti Thomæ Confessóris tui atque Pontíficis, quǽsumus, Dómine, ánnua solémnitas pietáti tuæ nos reddat accéptos: ut, per hæc piæ placatiónis offícia, et

Výročná slávnosť svätého Tomáša, Vyznavača tvojho a Veľkňaza, prosíme, Pane, nech nás učiní príjemnými tvojej dobrotivosti: aby skrze tieto úkony zbožného smie-

illum beáta retribútio comitétur, et nobis grátiæ tuæ dona concíliet. Per Dóminum nostrum.

renia aj jeho sprevádzala blažená odplata, aj nám získala dary tvojej milosti. Skrze Pána nášho.

Druhá *sekréta* o sv. mučeníkoch:

Réspice, quæsumus, Dómine, múnera, quæ in sanctórum Mártyrum tuórum Maurítii et Sociórum ejus commemoratióne deférimus: et præsta, ut quorum honóre sunt grata, eórum nobis fiant intercessióne perpétua. Per Dóminum nostrum.

Shliadni, prosíme, Pane, na dary, ktoré prinášame tebe pri spomienke svätých Mučeníkov tvojich, Maurícia a druhov: a udeľ; aby prihovorením tých, na ktorých počesť sú milé tebe, nám staly sa večnými. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Deus, fidélium remunerátor animárum: præsta; ut beáti Thomæ Confessóris tui atque Pontíficis, cujus veneránda celebrámus festivitátem, précibus indulgéntiam consequámur. Per Dóminum nostrum.

Bože, odplatiteľ verných duší: dopraj; aby sme na prosby blahoslaveného Tomáša, Vyznavača tvojho a Veľkňaza, ktorého ctihodnú pamiatku oslavujeme, obsiahli odpustenie. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *postkomúnia* o sv. mučeníkoch:

Cæléstibus refécti sacraméntis et gáudiis, súpplices te rogámus, Dómine: ut quorum gloriámur triúmphis, protegámur auxíliis. Per Dóminum nostrum.

Nebeskými sviatosťami a radosťami občerstvení, snažne prosíme teba, Pane: aby nás chránila pomoc tých, ktorých víťazstvom sa honosíme. Skrze Pána nášho.

Sv. Lina

pápeža a mučeníka 23. septembra

Spomienka sv. Tekly, panny a mučenice

Polodvoj. - Rúcho červené.

Portae inferi non praevalebunt adversus eam, - brány pekelné ju nepremôžu. - Bol prvým nástupcom sv. Petra a sťali ho okolo roku 79. Pochovaný je v krypte vatikánskej baziliky vedľa sv. Petra. Jeho meno si pripomína Cirkev v omšovom kánone pred premenením (Communicantes).

Sv. Tekla umrela ako mučenica okolo r. 100. Bola učeníčkou sv. Pavla a ako taká požívala u prvých kresťanov mimoriadne veľkú úctu.

OMŠA pápežov *Si díligis me*, str. 6*.

Spomienka sv. Tekly, panny a mučenice, z omše *Loquébar*, str. 62*, okrem:

ORÁCIA

Da, quǽsumus, omnípotens Deus: ut qui beátæ Theclæ Vírginis et Mártyris tuæ natalítia cólimus, et ánnua solemnitáte lætémur, et tantæ fídei proficiámus exémplo. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Daj, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí oslavujeme narodeniny blahoslavenej Tekly, Panny a Mučenice tvojej, aj tešili sme sa z výročnej slávnosti aj prospievali príkladom toľkej viery. Skrze Pána.

Tretia dopl. *ordcia (A cunctis)*, predpísaná cez rok (III.), str. 547.

Blahoslavenej Panny Márie de Mercede

ako Odplaty za vyslobodenie zajatých 24. septembra

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Vyslobodí od hriechu a zo zajatia diablovho. - Tento sviatok nám pripomína založenie rehole mercedariánov pod ochranou bl. P. Márie, ktorá dala vnuknutie sv. Petrovi Nolaskovi (sviatok 28. jan.), sv. Rajmundovi z Pennafortu (sviatok 23. jan.) a Jakubovi I., kráľovi aragonskému (v dnešnom Španielsku), aby založili rehoľu na vykupovanie kresťanov zo zajatia saracénskeho. Rehoľa začala jestvovať 10. aug. 1218.

OMŠA bl. Panny Márie *Salve*, str. 89*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui per gloriosíssimam Fílii tui Matrem ad liberándos Christi fidéles a potestáte paganórum, nova Ecclésiam tuam prole amplificáre dignátus es: præsta, quǽsumus; ut quam pie venerámur tanti óperis institutrícem, ejus páriter et méritis et intercessióne a peccátis ómnibus, et captivitáte dæmonis liberémur. Per eúndem Dóminum.

Bože, ktorý skrze preslávnu Matku Syna svojho ráčil si Cirkev svoju obohatiť novým potomstvom na vyslobodzovanie kresťanských veriacich z moci pohanov: udeľ, prosíme; aby tak, ako zbožne uctievame ju, zakladateľku tak veľkého diela, rovnako jej zásluhami a prihovorením boli sme vyslobodení zo všetkých hriechov a zo zajatia diablovho. Skrze tohože Pána nášho.

Krédo.

Prefáca o bl. Panne Márii *(Et te in Festivitáte - A teba vo Sviatok)*, str. 522.

Sv. Cypriána a Justíny

panny, mučeníkov 26. septembra

Jednod. - Rúcho červené.

Duše spravodlivých sú v ruke Božej. - Cyprián, pohanský čarodejník z Antiochie, sa obrátil, keď sa presvedčil, že jeho čary nemajú moc proti kresťanom. Nemohol totiž čarami získať kresťanskú pannu, Justínu, istému pohanskému mladíkovi. Obidvaja umreli za Krista okolo r. 304. Ich telá pochovala rímska matróna Rufína na svojom pozemku, neskôr ich preniesli do lateránskej baziliky a uložili blízko baptistéria.

OMŠA mučeníkov *Salus autem*, str. 31*, okrem:

ORÁCIA

Beatórum Mártyrum Cypriáni et Justínæ nos, Dómine, fóveant continuáta præsídia: quia non désinis propítius intuéri, quos tálibus auxíliis concésseris adjuvári. Per Dóminum nostrum.

Ustavičná záštita blahoslavených Mučeníkov, Cypriána a Justíny, nech nás podporuje, Pane: lebo neustávaš milostivo shliadať na tých, ktorým si nechal pomáhať takouto pomocou. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

Sekréta a *postkomúnia* z omše mučeníkov *Sapiéntiam*, str. 31*.

Sv. Kozmu a Damiána

mučeníkov 27. septembra

Polodvoj. - Rúcho červené.

„Chorý som bol, a navštívili ste ma" (Mt 25,36). - Rodní bratia a lekári (porovn. ev.). Nechceli obetovať bohom, a preto ich sťali v Ágä, v Cilícii, r. 303. Cisár Justinián vystavil nad ich hrobom v Cyrrhu, v Sýrii, veľkú baziliku. Ich ostatky sa dostaly do Ríma, kde pápež Félix IV. dal pre nich upraviť svätyňu z pohanského chrámu na rímskom Fóre. Tu je štácia vo štvrtok 3. týždňa Veľkého pôstu.

Cirkev si pripomína ich mená v omšovom kánone (Communicantes) a v litániách k všetkým svätým.

Spoločná omša mučeníkov *Sapiéntiam* bola pôvodne vlastnou omšou týchto svätých, neskôr ju privlastnili aj iným mučeníkom. Obdivujeme múdrosť svätých, že časné hodnoty obetovali za večné (intr.), Cirkev ich chváli ústami starozákonného mudrca (lekc.). Prví kresťania vodievali chorých ku hrobom mučeníkov, dali sa im dotýkať plachiet, ktoré boly položené na hroby mučeníkov (ev.). Udalosť sv. evanjelia prežívame, keď sme účastní na najsv. obete v ich sviatok, lebo sme súčiastkou toho množstva ľudí, ktoré dnes oslavuje ich „deň narodenia" (natale). Boh ochraňuje svojich mučeníkov (of.), hoci museli pretrpieť kruté prenasledovanie, ktoré im prinieslo spoločenstvo s Kristom (kom.).

OMŠA mučeníkov *Sapiéntiam*, str. 28*, okrem:

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut qui sanctórum Mártyrum tuórum Cosmæ et Damiáni natalítia cólimus, a cunctis malis imminéntibus, eórum intercessiónibus, liberémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby sme my, ktorí oslavujeme narodeniny svätých Mučeníkov tvojich, Kozmu a Damiána, na ich prímluvu boli oslobodení od všetkých hroziacich ziel. Skrze Pána nášho.

GRADUÁL (Ž 33, 18-19)

Clamavérunt justi, et Dóminus exaudívit eos: et ex ómnibus tribulatiónibus eórum liberávit eos. ℣. Juxta est Dóminus his, qui tribuláto sunt corde: et húmiles spíritu salvábit.

Spravodliví volali, a vyslyšal ich Pán a vytrhol ich zo všetkých ich tiesní. ℣. Pán blízko je tým, ktorí sú skrúšeného srdca, a zachraňuje tých, ktorí sú ponížení duchom.

Allelúja, allelúja. ℣. Hæc est vera fratérnitas, quæ vicit mundi crímina: Christum secúta est, íncluta tenens regna cæléstia. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Toto je pravé bratstvo, ktoré zvíťazilo nad zločinmi sveta, Krista nasledovalo a obsiahlo slávne kráľovstvo nebeské. Aleluja.

Ofertórium (Gloriabúntur) zo sviatku sv. Jána a Pavla, 26. júna, str. 985.

SEKRÉTA

Sanctórum tuórum nobis, Dómine, pia non desit orátio: quæ et múnera nostra concíliet, et tuam nobis indulgéntiam semper obtíneat. Per Dóminum nostrum.

Nech nám nechýba, Pane, zbožná prosba svätých tvojich: ktorá nech aj doporučí dary naše, aj obsiahne nám vždy odpustenie tvoje. Skrze Pána nášho.

Kómúnia (Posuérunt) z Vigílie sv. Šimona a Júdu, ap., 27. okt., str. 1180.

POSTKOMÚNIA

Prótegat, quæsumus, Dómine, pópulum tuum, et participátio cæléstis indúlta convívii, et deprecátio colláta Sanctórum. Per Dóminum.

Nech ochraňuje, prosíme, Pane, ľud tvoj aj dovolené účastenstvo na nebeskej hostine aj spoločné prihovorenie Svätých. Skrze Pána.

Sv. Václava

vojvodcu a mučeníka

28. septembra

Polodvoj. - Rúcho červené

„Kto viac miluje otca alebo matku ako mňa, nie je ma hoden" (ev.). - Sv. Václav, syn českého kniežaťa Vratislava a Drahomíry, bol bedlivo vychovávaný od svojej starej matky, sv. Ludmily. Jeho svätý život sa nepáčil pohanským veľmožom a títo naštvali proti nemu vlastného brata Boleslava, ktorý ho dal zavraždiť r. 929 v Starej Boleslave. Jeho telo spočíva v katedrále sv. Víta v Prahe na Hradčanoch vo vlastnej kaplnke svätého.

OMŠA mučeníka *In virtúte*, str. 17*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Vencesláum per martýrii palmam a terréno principátu ad cæléstem glóriam transtulísti: ejus précibus nos ab omni adversitáte custódi, et ejúsdem tríbue gaudére consórtio. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý blahoslaveného Václava skrze mučenícku palmu preniesol si z pozemského kniežatstva do nebeskej slávy: na jeho modlitby ochraňuj nás od každého protivenstva a dožič nám tešiť sa zo spoločenstva s ním. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

Posviacka Chrámu Sv. Michala Archanjela

29. septembra

Dvoj. 1. triedy. - Rúcho biele.

Quis ut Deus? - Kto je ako Boh? - Ako vodca nebeského vojska bojuje proti zlým duchom. V Starom zákone bol ochrancom vyvoleného národa, teraz stráži nad Cirkvou Kristovou. Je ochrancom a vzorom bojovníkov Božích. Jeho ochrane a vedeniu sú sverené i duše zomierajúcich. Michael znamená „Kto je ako Boh?"

Úcta sv. Michala je v Cirkvi prastará. Už Konštantín Veľký mu postavil chrám na Východe pri Bospore. Dnešný sviatok je výročím posviacky chrámu sv. Michala v Ríme pri Via Salaria. Za dlhý čas býval jediným sviatkom sv. anjelov. Spájame sa s anjelmi v chválení Boha (intr., grad., kom.), spomíname si na všetkých anjelov (or.), lebo prostredkujú medzi Bohom a ľuďmi (lekc.), strážia ľudí (ev.) a prednášajú Bohu naše modlitby (of.).

INTROIT (Ž 102, 20)

Benedícite Dóminum, omnes Angeli ejus: poténtes virtúte, qui fácitis verbum ejus, ad audiéndam vocem sermó-

Dobrorečte Pánovi, všetci jeho anjeli, vy, mocní v sile, vykonávatelia jeho rozkazov, aby ste poslúchali jeho reč.

num ejus. *(Ps ib. 1)* Bénedic, ánima mea, Dómino: et ómnia, quæ intra me sunt, nómini sancto ejus. ℣. Glória Patri, et Fílio.

(Ž tž. 1) Dobroreč, duša moja, Pánovi a celé moje vnútro jeho svätému menu. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo.

ORÁCIA

Deus, qui miro órdine Angelórum ministéria, hominúmque dispénsas: concéde propítius, ut a quibus tibi ministrántibus in cælo semper assístitur, ab his in terra vita nostra muniátur. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý podivuhodným spôsobom rozdeľuješ službu anjelom i ľuďom: dopraj milostivo; aby tí, ktorí pred tvojou tvárou v nebi stále posluhujú, ochraňovali náš život na zemi. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Zjv 1, 1-5)

Léctio libri Apocalýpsis beáti Joánnis Apóstoli. - In diébus illis: Significávit Deus, quæ opórtet fíeri cito, mittens per Angelum suum servo suo Joánni, qui testimónium perhíbuit verbo Dei, et testimónium Jesu Christi, quæcúmque vidit. Beátus, qui legit, et audit verba prophetíæ hujus, et servat ea, quæ in ea scripta sunt: tempus enim prope est. Joánnes septem ecclésiis, quæ sunt in Asia. Grátia vobis, et pax ab eo, qui est, et qui erat, et qui ventúrus est: et a septem spirítibus, qui in conspéctu throni ejus sunt: et a Jesu Christo, qui est testis fidélis, primogénitus mortuórum, et princeps regum terræ, qui diléxit nos, et lavit nos a peccátis nostris in sánguine suo.

Čítanie z knihy Zjavenia sv. Jána apoštola. - V tých dňoch ukázal Boh, čo sa má onedlho diať. A on poslal anjela a od neho to dal vedieť svojmu služobníkovi Jánovi, ktorý zvestoval slovo Božie a svedectvo o Ježišovi Kristovi, všetko, čo videl. Blahoslavený, kto číta, aj tí, ktorí počúvajú slová tohto proroctva a zachovávajú, čo je v ňom napísané, lebo ten čas je blízko! Ján siedmim cirkvám v Ázii: Milosť vám a pokoj od toho, ktorý je, ktorý bol a ktorý príde, aj od siedmich duchov, ktorí sú pred jeho prestolom, a od Ježiša Krista, verného svedka, prvorodeného z mŕtvych a vladára nad zemskými kráľmi. Od toho, ktorý nás miloval a svojou krvou vykúpil z hriechov.

GRADUÁL (Ž 102, 20 a 1)

Benedícite Dóminum, omnes Angeli ejus: poténtes virtúte, qui fácitis verbum ejus. ℣. Bénedic, ánima mea, Dóminum, et ómnia interióra mea, nomen sanctum ejus.

Dobrorečte Pánovi, všetci jeho anjeli, vy, mocní v sile, vykonávatelia jeho rozkazov. ℣. Dobroreč, duša moja, Pánovi, a celé moje vnútro jeho svätému menu.

Allelúja, allelúja. ℣. Sancte Míchael Archángele, defénde nos in prælio: ut non pereámus in treméndo judício. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Svätý Michal Archanjel, bráň nás v boji, aby sme pri strašnom súde zatratení neboli. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 18, 1-10)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Accessérunt discípuli ad Jesum, dicéntes: Quis, putas, major est in regno cælórum? Et ádvocans Jesus párvulum, státuit eum in médio eórum, et dixit: Amen dico vobis, nisi convérsi fuéritis, et efficiámini sicut párvuli, non intrábitis in regnum cælórum. Quicúmque ergo humiliáverit se sicut párvulus iste, hic est major in regno cælórum. Et qui susceperit unum párvulum talem in nómine meo, me súscipit. Qui autem scandalizáverit unum de pusíllis istis, qui in me credunt, éxpedit ei, ut suspendátur mola asinária in collo ejus, et demergátur in profúndum maris. Væ mundo a scándalis! Necésse est enim, ut véniant scándala: verúmtamen væ hómini illi, per quem scándalum venit. Si autem manus tua, vel pes

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času pristúpili k Ježišovi jeho učeníci a pýtali sa ho: Kto je asi väčší v kráľovstve nebeskom? Tu Ježiš zavolal k sebe chlapčeka, postavil ho medzi nich a povedal im: Veru, vravím vám, ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdete do kráľovstva nebeského. Ktokoľvek sa teda uponíži ako toto dieťa, ten je väčší v kráľovstve nebeskom. A kto prijme jedno také dieťa pre moje meno, mňa prijme. Kto však pohorší jedno z týchto maličkých, ktoré vo mňa veria, lepšie by bolo pre neho, keby mu mlynský kameň zavesili na šiju a tak ho ponorili do morskej hlbiny. Beda svetu pre pohoršenia! Treba síce, aby sa vyskytly aj pohoršenia, ale beda človekovi, skrze ktorého pohoršenie prichádza. Keď ťa teda tvoja ruka

tuus scandalízat te, abscíde eum, et prójice abs te: bonum tibi est ad vitam íngredi débilem, vel claudum, quam duas manus, vel duos pedes habéntem, mitti in ignem ætérnum. Et si óculus tuus scandalízat te, érue eum, et prójice abs te: bonum tibi est cum uno óculo in vitam intráre, quam duos óculos habéntem, mitti in geénnam ignis. Vidéte, ne contemnátis unum ex his pusíllis: dico enim vobis, quia Angeli eórum in cælis semper vident fáciem Patris mei, qui in cælis est.

alebo tvoja noha pohoršuje, odtni si ju a zahoď; lebo pre teba lepšie bude, keď zmrzačený alebo chromý vojdeš do života, ako keby si mal obe ruky alebo obe nohy, a tak by ťa hodili do večného ohňa. A keď ťa oko tvoje pohoršuje, vylúp ho a zahoď; lepšie ti bude s jedným okom vojsť do života, ako keby si mal obe oči, a tak ťa hodili do ohnivého pekla. Hľaďte, aby ste neopovrhli ani jedným z týchto maličkých! Lebo vravím vám, ich anjeli v nebi ustavične vidia tvár môjho Otca, ktorý je na nebesiach.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Zjv 8, 3 a 4)

Stetit Angelus juxta aram templi, habens thuríbulum aúreum in manu sua, et data sunt ei incénsa multa: et ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dei, allelúja.

Postavil sa anjel k oltáru v chráme, so zlatou kadidelnicou v ruke, a dostal veľa kadidla a vystúpil vonný dym pred tvár Božiu, aleluja.

SEKRÉTA

Hóstias tibi, Dómine, laudis offérimus, supplíciter deprecántes: ut eásdem, angélico pro nobis interveniénte suffrágio, et placátus accípias, et ad salútem nostram provenire concédas. Per Dóminum nostrum.

Dary chvály obetujeme tebe, Pane, pokorne prosiac: aby si ich na príhovornú prosbu anjelskú aj usmierený prijal, aj dal, aby prispely našej spáse. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

KOMÚNIA (Dan 3, 58)

Benedícite, omnes Angeli Dómini, Dóminum: hymnum dícite, et superexaltáte eum in sæcula.

Dobrorečte, všetci anjeli Pána, Pánovi, spievajte chválospev a vyvyšujte ho naveky.

POSTKOMÚNIA

Beáti Archángeli tui Michaélis intercessióne suffúlti: súpplices te, Dómine, deprecámur; ut quod ore prosequimur, contingámus et mente. Per Dóminum.

Blahoslaveného Archanjela tvojho, Michala, prímluvou podporení: pokorne prosíme teba, Pane; aby to, čo prijímame ústami, dosiahli sme aj mysľou. Skrze Pána.

Sv. Hieronyma

kňaza, vyznavača a učiteľa Cirkvi 30. septembra

Dvoj. - Rúcho biele.

Čítajme knihu kníh, Písmo sväté! - Narodil sa v Stridone, v Dalmácii. Po prijatí krstu oddal sa najmä štúdiu sv. kníh. Z poverenia pápeža Damaza vyhotovil latinský preklad Písma sv., tzv. Vulgátu, ktorú Cirkev prijala za úradný preklad Písma sv. Niekoľko rokov žil na Východe ako pustovník, dlhé roky strávil v kláštore, založenom ním samým pri mieste Narod. Pána v Betleheme. Tu zomrel r. 420 a tu ho aj pochovali. Jeho telo neskôr preniesli do Ríma a uložili vo Veľkom chráme Panny Márie, uznávanom za rímsky Betlehem: Tu spočíva pri jasličkách Pánových (ad praesepe). Je jeden zo štyroch najväčších západných cirkevných Otcov.

OMŠA učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui Ecclésiæ tuæ in exponéndis sacris Scriptúris beátum Hierónymum Confessórem tuum, Doctórem máximum providére dignátus es: præsta, quæsumus; ut ejus suffragántibus méritis, quod ore simul et ópere dócuit, te adjuvánte, exercére valeámus. Per Dóminum.

Bože, ktorý Cirkvi svojej pre výklad svätých Písem ráčil si obstarať blahoslaveného Hieronyma, Vyznavača svojho, veľkého Učiteľa: udeľ, prosíme; aby sme na jeho príhovorné zásluhy s tvojou pomocou mohli uskutočňovať, čomu nás učil ústami a skutkami. Skrze Pána.

Krédo.

SEKRÉTA

Donis cæléstibus da nobis, quæsumus, Dómine, líbera tibi mente servíre: ut múnera, quæ deférimus, interveniénte beáto Hierónymo Confessóre tuo, et medélam no-

Daj nám, prosíme, Pane, nebeskými darmi slobodnou mysľou slúžiť tebe: aby dary, ktoré prinášame, na prihovorenie blahoslaveného Hieronyma, Vyznavača tvojho,

bis operéntur, et glóriam. Per Dóminum nostrum.

vymohly nám aj ochranu aj slávu. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Repléti alimónia cælésti, quǽsumus, Dómine: ut interveniénte beáto Hierónymo Confessóre tuo, misericórdiæ tuæ grátiam cónsequi meréamur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Naplnení nebeským pokrmom, prosíme, Pane: aby na prihovorenie blahoslaveného Hieronyma, Vyznavača tvojho, zaslúžili sme si obsiahnuť milosť milosrdenstva tvojho. Skrze Pána.

Sv. Remigia

biskupa a vyznavača — 1. októbra

Jednod. - Rúcho biele.

„Vojdi do radosti svojho Pána!" - Remešský biskup, ktorý má veľké zásluhy o pokresťančenie Francúzska. Pokrstil aj franckého kráľa Chlodviga. Umrel 13. jan. 535. Jeho ostatky dal preniesť Lev IX. r. 1049 do benediktínskeho opátskeho chrámu St. Remi v Remeši; tu sú až podnes. Tento deň je výročím prenesenia jeho ostatkov do vlastnej krypty v chráme sv. Kristoforá (ešte pred vyššie spomenutým prenesením).

OMŠA vyznavača *Státuit*, str. 41*.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

Sv. Anjelov Strážcov

2. októbra

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Svojim anjelom rozkázal Boh, aby strážili teba. - Boh nám pridelil svojich vlastných služobníkov, aby nás viedli cestou do večnej vlasti, chránili, napomínali a posilňovali v boji proti nepriateľom. Okrem toho prednášajú a odporúčajú Bohu naše modlitby a sprostredkujú nám jeho milosti.
Tento sviatok vyprostredkoval cisár Leopold I. od pápeža Klimenta IX. r. 1667 pre oblasť svojich krajín s termínom prvej nedele septembrovej; pre celú Cirkev - a to s dátom 2. okt. - ho ustanovil Kliment X. r. 1670.
Sv. anjelov stvoril Boh pre svoju slávu a službu (intr., of., kom.) a pre ochranu a vedenie ľudí (lekc., grad.). Každý človek má svojho anjela strážcu (ev.).

INTROIT *(Benedícite)* zo sviatku sv. Michala archanjela, 29. sept., str. 1137*.

ORÁCIA

Deus, qui ineffábili providéntia sanctos Angelos tuos ad nostram custódiam mítere dignáris: largíre supplícibus tuis; et eórum semper

Bože, ktorý z nevýslovnej prozreteľnosti ráčiš sosielať svätých Anjelov svojich nám na ochranu: poskytni nám, prosebníkom; aby sme aj

protectióne deféndi, et ætérna societáte gaudére. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

ich ochranou boli stále chránení, aj tešili sa z večného spoločenstva s nimi. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Ex 23, 20-23)

Léctio libri Exodi. - Hæc dicit Dóminus Deus: Ecce ego mittam Angelum meum, qui præcédat te, et custódiat in via, et introdúcat in locum, quem parávi. Obsérva eum, et audi vocem ejus, nec contemnéndum putes: quia non dimíttet, cum peccáveris, et est nomen meum in illo. Quod si audíeris vocem ejus, et féceris ómnia, quæ loquor, inimícus ero inimícis tuis, et afflígam afflígentes te: præcedétque te Angelus meus.

Čítanie z knihy Exodus. - Toto hovorí Pán Boh: Hľa, ja pošlem pred tebou svojho anjela, aby ťa ochraňoval na ceste a doviedol ťa na miesto, ktoré som ti pripravil. Maj sa pred ním na pozore a počúvaj na jeho hlas a neodporuj mu, lebo neprepáči, keď sa previníš, veď moje meno je v ňom! Ak však počúvneš na jeho hlas a vykonáš všetko, čo hovorím, potom budem nepriateľom tvojich nepriateľov a sužovateľom tvojich sužovateľov. Lebo anjel môj pôjde pred tebou.

GRADUÁL (Ž 90, 11-12)

Angelis suis Deus mandávit de te, ut custódiant te in ómnibus viis tuis. ℣. In mánibus portábunt te, ne umquam offéndas ad lápidem pedem tuum.

Svojim anjelom Boh dal rozkaz o tebe, by na všetkých cestách tvojich chránili teba. ℣. Na rukách budú nosiť teba, aby si neublížil svojej nohe na skale.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 102, 21)* Benedícite Dómino, omnes virtútes ejus: minístri ejus, qui fácitis voluntátem ejus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 102, 21)* Pánovi dobrorečte, všetky jeho vojská, sluhovia jeho, ktorí jeho vôľu konáte. Aleluja.

EVANJELIUM *(Accessérunt)* zo sviatku sv. Michala arch., 29. sept., str. 1139. *Krédo.*

OFERTÓRIUM (Ž 102, 20 a 21)

Benedícite Dóminum, omnes Angeli ejus: minístri ejus,

Pánovi dobrorečte, všetci jeho anjeli: sluhovia jeho, kto-

qui fácitis verbum ejus, ad audiéndam vocem sermónum ejus.

rí jeho vôľu konáte, aby ste poslúchali jeho reč.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, múnera, quæ pro sanctórum Angelórum tuórum veneratióne deférimus: et concéde propítius; ut perpétuis eórum præsídiis, a præséntibus perículis liberémur, et ad vitam perveniámus ætérnam. Per Dóminum nostrum.

Prijmi, Pane, dary, ktoré prinášame na počesť tvojich svätých Anjelov: a milostivý dopraj; aby sme ich ustavičnou ochranou boli oslobodení od prítomných nebezpečenstiev, a dostali sa do života večného. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA *(Benedícite)* zo sviatku sv. Michala arch., 29. sept., str. 1140.

POSTKOMÚNIA

Súmpsimus, Dómine, divína mystéria, sanctórum Angelórum tuórum festivitáte lætántes: quæsumus; ut eórum protectióne ab hóstium júgiter liberémur insídiis, et contra ómnia advérsa muniámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Prijali sme, Pane, božské tajomstvá, radujúc sa zo sviatku svätých Anjelov tvojich: prosíme; aby sme ich ochranou boli ustavične vyslobodzovaní od nepriateľských úkladov a posilňovaní proti všetkým protivenstvám. Skrze Pána nášho.

Sv. Terézie od Malého Ježiša

panny — 3. októbra

Dvoj. - Rúcho biele.

„Kto je dieťaťom, nech príde ku mne" (Prís 9,4). - Narodila sa 2. jan. 1873 v Alençone (Franc.). Po prekonaní mnohých prekážok vstúpila do rehole karmelitánok v Lisieux. Jej život, na milosti prebohatý, charakterizuje uskutočňovanie idey detinstva Božieho (Prís 9,4). Božský Ženích ju povolal k sebe r. 1897. Pius XI. ju kanonizoval 17. mája 1925; roku 1927 ju vyhlásil za patrónku misionárov a misií a 14. marca 1928 ustanovil jej sviatok na dnešný deň. Povolaná k svojmu Ženíchovi (intr.), učí nás detinstvu Božiemu (or., ev.). Obdivujeme bohatstvo milostí, ktorými ju Ježiš obdaroval (lekc., of., kom.).

INTROIT (Pies 4, 8-9)

Veni de Líbano, sponsa mea, veni de Líbano, veni: vulnerásti cor meum, soror mea

Poď z Libanonu, nevesta moja, poď z Libanonu, poď, zranila si srdce moje, sestra

sponsa, vulnerásti cor meum. *(Ps 112, 1)* Laudáte, púeri, Dóminum: laudáte nomen Dómini. ℣. Glória Patri.

moja nevesta, zranila si srdce moje. *(Ž 112, 1)*. Chváľte, dietky, Pána, chváľte meno Pánovo. ℣ Sláva Otcu.

ORÁCIA

Dómine, qui dixísti: Nisi efficiámini sicut párvuli, non intrábitis in regnum cælórum: da nobis, quæsumus; ita sanctæ Terésiæ Vírginis in humilitáte et simplicitáte cordis vestígia sectári, ut prǽmia consequámur ætérna: Qui vivis et regnas.

Pane, ktorý si riekol: Ak nebudete ako maličkí, nevojdete do kráľovstva nebeského; daj nám, prosíme; tak kráčať v šľapajách svätej Terézie, Panny, v pokore a prostote srdca, aby sme dosiahli večné odmeny: Ktorý žiješ a kráľuješ.

LEKCIA (Iz 66, 12-14)

Léctio Isaíæ Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus: Ecce, ego declinábo super eam quasi flúvium pacis, et quasi torréntem inundántem glóriam géntium, quam sugétis: ad úbera portabímini, et super génua blandiéntur vobis. Quómodo si cui mater blandiátur, ita ego consolábor vos, et in Jerúsalem consolabímini. Vidébitis, et gaudébit cor vestrum, et ossa vestra quasi herba germinábunt, et cognoscétur manus Dómini servis ejus.

Čítanie z proroka Izaiáša. - Toto hovorí Pán: Hľa, ja prikloním pokoj ako rieku a slávu národov ako rozvodnený potok, i budete sať. V lone vás budú varovať a na kolenách vás budú láskať. Ako keď niekoho matka teší, tak budem ja tešiť vás a v Jeruzaleme sa potešíte. Keď to uvidíte, zaraduje sa vám srdce, kosti vám vypučia ako zeleň a ruka Pánova dá sa znať jeho služobníkom.

GRADUÁL (Mt 11, 25)

Confíteor tibi, Pater, Dómine cæli et terræ, quia abscondísti hæc a sapiéntibus, et prudéntibus, et revelásti ea párvulis. ℣. *(Ps 70, 5)* Dómine, spes mea a juventúte mea.

Zvelebujem teba, Otče, Pán neba i sveta, lebo si ukryl tieto veci pred múdrymi a obozretnými, a zjavil si ich malučkým. ℣. *(Ž 70, 5)* Si moja nádej, Pane, od mojej mladosti.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ec 39,* Aleluja, aleluja. ℣. *(Sir 39,*

17-19) Quasi rosa plantáta super rivos aquárum fructificáte: quasi Líbanus odórem suavitátis habéte: floréte, flores, quasi lílium, et date odórem, et frondéte in grátiam, et collaudáte cánticum, et benedícite Dóminum in opéribus suis. Allelúja.

17-19) Rozkvitajte ako ruža zasadená pri tečúcej vode; ako Libanon vydávajte sladkú vôňu, rozvíjajte sa, kvety, ako ľalie a dýchajte vôňou, zeleňajte sa pôvabne, spievajte pieseň chvály a oslavujte Pána pre jeho skutky. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 18, 1-4)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Accessérunt discípuli ad Jesum, dicéntes: Quis, putas, major est in regno cælórum? Et ádvocans Jesus párvulum, státuit eum in médio eórum, et dixit: Amen, dico vobis, nisi convérsi fuéritis, et efficiámini sicut párvuli, non intrábitis in regnum cælórum. Quicúmque ergo humiliáverit se sicut párvulus iste, hic est major in regno cælórum.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času pristúpili k Ježišovi jeho učeníci a pýtali sa ho: Kto je asi väčší v kráľovstve nebeskom? Tu Ježiš zavolal k sebe chlapčeka, postavil ho medzi nich a povedal im: Veru, vravím vám, ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdete do kráľovstva nebeského. Ktokoľvek sa teda uponíži ako toto dieťa, ten je väčší v kráľovstve nebeskom.

OFERTÓRIUM (Lk 1, 46-48 a 49)

Magníficat ánima mea Dóminum: et exsultávit spíritus meus in Deo salutári meo: quia respéxit humilitátem ancíllæ suæ: fecit mihi magna qui potens est.

Velebí duša moja Pána a zaplesal duch môj v Bohu, Spasiteľovi mojom, lebo shliadol na poníženosť svojej služobnice: veľké veci mi urobil Mocný.

SEKRÉTA

Sacrifícium nostrum tibi, Dómine, quæsumus, sanctæ Teresiæ Vírginis tuæ precátio sancta concíliet: ut, in cujus honóre solémniter exhibétur, ejus méritis efficiátur accéptum. Per Dñum.

Obetu našu, prosíme, Pane, nech učiní tebe príjemnou svätá orodovanie svätej Terézie, Panny tvojej: aby pre zásluhy tej, na ktorej počesť sa slávnostne prináša, stala sa milou tebe. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Dt 32, 10-12)

Circumdúxit eam, et dócuit: et custodívit quasi pupíllam óculi sui. Sicut áquila expándit alas suas, et assúmpsit eam, atque portávit in húmeris suis. Dóminus solus dux ejus fuit.

Viedol ju a poučoval, chránil ju ako zrenicu oka svojho. Rozostrel ako orol svoje krídla, vzal ju a niesol na svojich pleciach. Pán sám bol jej vodcom.

POSTKOMÚNIA

Illo nos, Dómine, amóris igne cæléste mystérium inflámmet: quo sancta Terésia Virgo tua se tibi pro homínibus caritátis víctimam devóvit. Per Dóminum.

Oným ohňom lásky, Pane, nech nás roznieti nebeské tajomstvo: ktorým svätá Terézia, Panna tvoja, zasvätila sa tebe za ľudí ako obeta lásky. Skrze Pána nášho.

Sv. František z Assisi

vyznavača 4. októbra

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Franciscus pauper et humilis - chudobný a ponížený František. - Vedený milosťou Božou, dokonale pochopil ideál chudoby Kristovej. Čo mal, rozdal chudobným a žil z almužny. Posmechu ľudí vystavený a otcom vydedený, začal hlásať život podľa evanjelia. Okolo seba shromaždil podobne smýšľajúcich ľudí, ktorých pomenoval menšími bratmi a putujúc Umbriou hlásal pokánie a povzbudzoval ku kresťanskému životu podľa evanjelia. Innocent III. schválil rehoľu Menších bratov (*Ordo Fratrum minorum - františkáni*). Na konci svojho života prijal Kristove rany (sviatok 17. sept.). Umrel r. 1226. Pochovaný je v krypte vlastného chrámu v Assisi.
Pochopil a na vlastnom tele nosil tajomstvo Kríža (intr., lekc.) Ako poníženému a malému zjavil mu Boh svoje tajomstvá (ev.). Milosť Božia ho sprevádzala (of.), stal sa otcom a živiteľom najpočetnejšej duchovnej rodiny (kom.).

INTROIT (Gal 6, 14)

Mihi autem absit gloriári, nisi in Cruce Dómini nostri Jesu Christi: per quem mihi mundus crucifíxus est, et ego mundo. *(Ps 141, 2)* Voce mea ad Dóminum clamávi: voce mea ad Dóminum deprecátus sum.
℣. Glória Patri, et Fílio.

Odo mňa však nech je ďaleko, aby som sa chválil v niečom inom, ako v Kríži Pána nášho Ježiša Krista, v ktorom je svet ukrižovaný mne a ja svetu. *(Ž 141, 2)* Veľkým hlasom volám k Pánovi, ja veľkým hlasom Pána úpenlivo prosím. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui Ecclésiam tuam beáti Francísci méritis fœtu novæ prolis amplíficas: tríbue nobis; ex ejus imitatióne, terréna despícere, et cæléstium donórum semper participatióne gaudére. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Pane, ktorý Cirkev svoju zásluhami blahoslaveného Františka rozmnožuješ novým a novým potomstvom: udeľ nám; aby podľa jeho príkladu pohŕdali sme pozemskými vecami a vždy tešili sa z účasti na nebeských daroch. Skrze Pána.

LEKCIA (Gal 6, 14-18)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Gálatas. - Fratres: Mihi autem absit gloriári, nisi in cruce Dómini nostri Jesu Christi: per quem mihi mundus crucifíxus est, et ego mundo. In Christo enim Jesu neque circumcísio áliquid valet, neque præpútium, sed nova creatúra. Et quicúmque hanc régulam secúti fúerint, pax super illos, et misericórdia, et super Israel Dei. De cétero nemo mihi moléstus sit: ego enim stígmata Dómini Jesu in córpore meo porto. Grátia Dómini nostri Jesu Christi cum spíritu vestro, fratres. Amen.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Galaťanom. - Bratia! Kiežby som sa ničím iným nechválil, než krížom Pána nášho Ježiša Krista, v ktorom je svet ukrižovaný mne a ja svetu! Lebo v Kristu Ježišovi nie na obriezke alebo neobriezke záleží, ale na novom stvorení. Tým, ktorí budú obcovať podľa tohto pravidla, pokoj a milosrdenstvo! A podobne aj vyvolenému Božiemu ľudu. A odteraz nech ma už nikto neobťažuje, lebo ja znaky Pána Ježiša nosím na tele! Milosť Pána nášho Ježiša Krista nech je s vami, bratia!
Amen.

GRADUÁL (Ž 36, 30-31)

Os justi meditábitur sapiéntiam, et lingua ejus loquétur judícium. ℣. Lex Dei ejus in corde ipsíus: et non supplantabúntur gressus ejus.

Rozprávajú múdrosť ústa spravodlivého a jeho jazyk vyslovuje správnu vec. ℣. On v srdci má zákon svojho Boha a neknišu sa jeho kroky.

Allelúja, allelúja. ℣. Franciscus pauper et húmilis, cæ-

Aleluja, aleluja. ℣. František, chudobný a pokorný, vstupu-

lum dives ingréditur, hymnis cæléstibus honorátur. Allelúja.

je do neba bohatý; vítajú ho nebeskými chválospevmi. Aleluja.

EVANJELIUM *(Confiteor tibi)* zo sviatku sv. Mateja, ap., 24. febr., str. 853.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 25)

Véritas mea, et misericórdia mea cum ipso: et in nómine meo exaltábitur cornu ejus.

Vernosť a milosť moja s ním, a v mojom mene povýši sa jeho roh.

SEKRÉTA

Múnera tibi, Dómine, dicáta sanctífica: et, intercedénte beáto Francísco, ab omni nos culpárum labe purífica. Per Dóminum nostrum.

Obetné dary, tebe, Pane, prinášané, posväť: a na prihovorenie blahoslaveného Františka očisti nás od každej škvrny hriechov. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Lk 12, 42)

Fidélis servus, et prudens, quem constítuit dóminus super famíliam suam, ut det illis in témpore trítici mensúram.

Verný služobník a spravodlivý, ktorého ustanovil pán nad svojou čeľaďou, aby im načas dával určený pokrm.

POSTKOMÚNIA

Ecclésiam tuam, quæsumus, Dómine, grátia cæléstis amplíficet: quam beáti Francísci Confessóris tui illumináre voluísti gloriósis méritis et exémplis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prosíme, Pane, nech nebeská milosť zveľaďuje Cirkev tvoju: ktorú chcel si ožiariť slávnymi zásluhami a príkladmi blahoslaveného Františka, Vyznavača svojho. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Placida

a spoločníkov, mučeníkov — 5. októbra

Jednod. - Rúcho červené.

Vzor rehoľnej poslušnosti. - Sv. Placida vychovával od detstva sv. Benedikt. Vyznačoval sa najmä poslušnosťou, za ktorú ho Boh odmenil zázrakom. Ako predstaveného kláštora v Messine pohanskí piráti ho zavraždili s dvomi rodnými bratmi, sestrou a s 30 rehoľníkmi r. 539. Pochovaní sú v kláštore sv. Jána Krstiteľa v Messine (na Sicílii, v Taliansku).

OMŠA mučeníkov *Salus autem*, str. 31*, orácie zo mše *Sapiéntiam*, str. 29*, 31*.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

Sv. Bruna

vyznavača 6. októbra

Dvoj. - Rúcho biele.

Láska k samote a mlčanlivosti. - S niekoľkými spoločníkmi osadil sa v samote Chartreuse (lat. Cartusia) pri Grenoble (Franc.), kde viedli prísny pustovnícky život. Takto vznikla najprísnejšia rehoľa tzv. kartuziánov, ktorá sa vyznačuje hlavne pestovaním samoty, pokánia a mlčanlivosti. Sv. Bruno umrel r. 1101 v kartúzii La Torre v Kalabrii (Tal.). Pochovaný je tamtiež.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Sancti Brunónis Confessóris tui, quæsumus, Dómine, intercessiónibus adjuvémur: ut qui Majestátem tuam gráviter delinquéndo offéndimus, ejus méritis, et précibus, nostrórum delictórum véniam consequámur. Per Dóminum.

Nech nám pomáhajú, prosíme, Pane, prímluvy svätého Bruna, Vyznavača tvojho: aby my, ktorí Velebnosť tvoju ťažkým previnením urážame, pre jeho zásluhy a prosby obsiahli sme odpustenie svojich hriechov. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Laudis tibi, Dómine, hóstias immolámus in tuórum commemoratióne Sanctórum: quibus nos et præséntibus éxui malis confídimus, et futúris. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Obetu chvály prinášame tebe, Pane, na pamiatku tvojich Svätých: veriac, že skrze ňu budeme zbavení aj prítomného aj budúceho zla. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, omnípotens Deus: ut qui cæléstia alimenta percépimus, intercedénte beáto Brunóne Confessóre tuo, per hæc contra ómnia advérsa muniámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum.
℟. Amen.

Prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí sme prijali nebeský pokrm, na prihovorenie blahoslaveného Bruna, Vyznavača tvojho, ním boli sme posilnení proti všetkým protivenstvám. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kraľuje v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov.
℟. Amen.

Presvätého Ruženca Bl. P. M. 7. októbra

Spomienka sv. Marka I., pápeža a vyznavača sv. Sergia, Bakcha, Marcela a Apuleja, mučeníkov

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho biele.

Eva je tŕňom - Mária ružou (sv. Bernard). - Tento sviatok zvelebuje Pannu Máriu pre ochranu, ktorú nám poskytuje sv. ružencom. Povolil ho najprv Gregor XIII. r. 1573 pre všetky chrámy, ktoré mały oltár ružencovej P. Márie, na pamiatku víťazstva kresťanského vojska nad Turkami pri Lepante (7. okt. 1571). Toto víťazstvo dobyli kresťania silou modlitby sv. ruženca. Pápež Kliment rozšíril tento sviatok pre celú Cirkev, keď kresťanské zbrane znovu zvíťazily nad Turkami pod vedením kniežaťa Eugena r. 1716. Sv. Marek I., pápež, nasledoval na prestole sv. Petra po sv. Silvestrovi. Cirkev spravoval za 9 mesiacov. Umrel r. 336.
Sv. Sergius a Bakchus, dôstojníci Maximiánovho vojska, umreli mučenícku smrťou r. 303 v Sýrii. - Sv. Marcela a Apuleja obrátil sv. Peter; umreli ako mučeníci.
S radostným srdcom prichádzame dnes sláviť najsv. obetu (intr.). P. Mária je obraz Božej Múdrosti, a preto sa ideme učiť do jej školy (lekc.). Jedným jej prostriedkom je modlitba sv. ruženca, ktorá nás učí vhlbovať sa do tajomstiev vykúpenia. Sám Boh ás učí skrz anjela Gabriela, ako máme pozdravovať Matku Spasiteľovu (ev.). Ona je vzorom všetkých čností, jej zásluhy obetujeme Bohu ako svoje (or.). Tajomstvá, o ktorých uvažujeme pri modlitbe sv. ruženca, podobajú sa prekvitajúcej záhrade (kom.).

INTROIT

Gaudeámus omnes in Dómino, diem festum celebrántes sub honóre beátæ Maríæ Vírginis: de cujus solemnitáte gaudent Angeli et colláudant Fílium Dei. *(Ps 44, 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri.

Radujme sa všetci v Pánovi a slávme sviatok na česť blahoslavenej Panny Márie. Z jej oslavy radujú sa anjeli a spolu chvália Syna Božieho. *(Ž 44, 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, cujus Unigénitus per vitam, mortem et resurrectiónem suam nobis salútis ætérnæ prǽmia comparávit: concéde, quǽsumus; ut, hæc mystéria sacratíssimo beátæ Maríæ Vírginis Rosário recoléntes, et imitémur, quod cóntinent, et quod promíttunt, assequámur. Per eúndem Dóminum.

Bože, ktorého Jednorodený svojím životom, smrťou a vzkriesením získal nám odmenu večného spasenia: daj, prosíme; aby my, ktorí presvätým ružencom blahoslavenej Márie Panny pripomíname si tieto tajomstvá, aj nasledovali sme, čo obsahujú, aj obsiahli, čo prisľubujú. Skrze tohože Pána nášho.

V súkromných tichých omšiach *spomienka* sv. Marka I., pápeža a vyznavača (z omše pápežov *Si diligis me*), str. 6*.
Spomienka sv. Sergia a Bakcha, a Marcela a Apuleja, mučeníkov:

ORÁCIA

Sanctórum Mártyrum tuórum nos, Dómine, Sérgii, Bacchi, Marcélli et Apuléji beáta mérita prosequántur: et tuo semper fáciant amóre fervéntes. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Svätých Mučeníkov tvojich, Sergia, Bakcha, Marcela a Apuleja, zásluhy nech nás sprevádzajú, Pane: a nech nás neprestajne rozplameňujú tvojou láskou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Prís 8, 22-24 a 32-35)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Dóminus possédit me in initio viárum suárum, ántequam quidquam fáceret a princípio. Ab ætérno ordináta sum et ex antíquis, ántequam terra fíeret. Nondum erant abýssi, et ego jam concépta eram. Nunc ergo, fílii, audíte me: Beáti, qui custódiunt vias meas. Audíte disciplínam, et estóte sapiéntes, et nolíte abjícere eam. Beátus homo, qui audit me et qui vígilat ad fores meas quotídie, et obsérvat ad postes óstii mei. Qui me invénerit, invéniet vitam et háuriet salútem a Dómino.

Čítanie z knihy Múdrosti. - Pán vládol mnou hneď od počiatku svojich ciest, prv než bol stvoril od pradávna čokoľvek. Od večnosti som ustanovená, od počiatku, prv než bol povstal svet. Nebolo ešte morských priehlbní, keď ja som sa už zrodila. Nuž teraz počúvajteže ma, synovia: Blažení sú tí, čo moje cesty varujú. Počujte naučenie, buďte múdri, a nezanedbávajte ho. Blažený človek, čo ma počúva a ktorý bdie deň po deň vedľa mojich dvier a strežie na ver je mojich brán! Lebo kto nájde mňa, ten život nachodí a preukáže sa mu milosť od Pána.

GRADUÁL (Ž 44, 5, 11 a 12)

Propter veritátem et mansuetúdinem et justítiam, et dedúcet te mirabíliter déxtera tua. ℣. Audi, fília, et vide, et inclína aurem tuam: quia concupívit Rex spéciem tuam.

Za vernosť, miernosť a za spravodlivosť nech teba učí znamenitým skutkom tvoja pravica. ℣. Počúvaj, dcéra, a hľaď a skloň svoje ucho, zažiada si tvoju krásu Kráľ.

Allelúja, allelúja. ℣. Solémnitas gloriósæ Vírginis Maríæ ex sémine Abrahæ, ortæ de tribu Juda, clara ex stirpe David.
Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Sviatok je dnes slávnej Panny Márie, ktorá pochádza z rodu Abrahámovho, z pokolenia Judovho, zo slávneho kmeňa Dávidovho. Aleluja.

EVANJELIUM *(Missus est)* zo sviatku Zvest. P. Márie, 25. marca, str. 876. *Krédo.*

OFERTÓRIUM (Sir 24, 25; 39, 17)

In me grátia omnis viæ et veritátis, in me omnis spes vitæ et virtútis: ego quasi rosa plantáta super rivos aquárum fructificávi.

Vo mne je všetka milosť na cestu pravdy, vo mne všetka nádej na čnostný život, ja som rozkvitla ako ruža, zasadená pri tečúcej vode.

SEKRÉTA

Fac nos, quæsumus, Dómine, his munéribus offeréndis conveniénter aptári: et per sacratíssimi Rosárii mystéria sic vitam, passiónem et glóriam Unigéniti tui recólere; ut ejus digni promissiónibus efficiámur: Qui tecum vivit, et regnat in unitáte.

Učiň, prosíme, Pane, aby sme sa náležite prispôsobili týmto obetným darom: a tajomstvami presvätého Ruženca tak si pripomínali život, utrpenie a slávu Jednorodeného tvojho; aby stali sme sa hodnými jeho prísľubení. Ktorý s tebou žije.

V súkrom. omšiach druhá *sekréta* o sv. Markovi I., páp., str. 9*.
Tretia *sekréta* o sv. mučeníkoch:

Majestátem tuam nobis, Dómine, quæsumus, hæc hóstia reddat immolánda placátam, tuórum digna postulatióne Sanctórum. Per Dóminum.

Obeta táto, prosíme, Pane, hodná na prímluvu Svätých tvojich, nech smieri s nami tvoju Velebnosť. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia o bl. P. Márii (*Et te in Festivitáte - A teba vo Sviatok*), str. 522.

KOMÚNIA (Sir 39, 19)

Floréte, flores, quasi lílium, et date odórem, et frondéte in grátiam, collaudáte cánticum, et benedícite Dóminum in opéribus suis.

Rozvíjajte sa, kvety, ako ľalia a dýchajte vôňou, zeleňajte sa pôvabne, spievajte pieseň chvály a oslavujte Pána pre jeho skutky.

POSTKOMÚNIA

Sanctíssimæ Genitrícis tuæ, cujus Rosárium celebrámus, quæsumus, Dómine, précibus adjuvémur: ut et mysteriórum, quæ cólimus, virtus percipiátur; et sacramentórum, quæ súmpsimus, obtineátur efféctus: Qui vivis.

Prosby najsvätejšej Rodičky tvojej, ktorej Ruženec slávime, nech nám pomáhajú, prosíme, Pane: aby okúsili sme jednak silu tajomstiev, ktorési pripomíname, jednak dosiahli účinok sviatostí, ktoré sme prijali: Ktorý žiješ.

V súkromných omšiach druhá *postkomúnia* o sv. Markovi I., páp., str. 10*. Tretia *postkomúnia* o sv. mučeníkoch:

Sacraméntis, Dómine, muniámur acceptis: et sanctórum Mártyrum tuórum Sérgii, Bacchi, Marcélli, et Apuléji intercessióne, contra omnes nequítias irruéntes, armis cæléstibus protegámur. Per Dóminum.

Prijatými sviatosťami, Pane, nech sme zocelení: a na orodovanie tvojich svätých Mučeníkov, Sergia, Bakcha, Marcela a Apuleja, nech nás nebeské zbrane ochraňujú proti všetkým útočným zlobám. Skrze Pána nášho.

Sv. Brigity

vdovy 8. októbra

Dvoj. - Rúcho biele.

Boh jej zjavil nebeské tajomstvá. - Narodila sa r. 1303 pri Upsale (Švédsko) z kráľovského rodu. Od mladosti často rozjímala o pretrpkom umučení Pána, pričom dostávala mnoho nadprirodzených darov. Jej muž vstúpil do rehole cisterciánov a od tých čias žila len skutkom milosrdenstva. Založila rehoľu Vykupiteľa. Umrela r. 1373 v Ríme. Telo previezli do Wadsteny vo Švédsku.

OMŠA ženy *Cognóvi*, str. 78*, okrem:

ORÁCIA

Dómine, Deus noster, qui beátæ Birgíttæ per Fílium tuum unigénitum secréta cæléstia revelásti: ipsíus pia intercessióne da nobis, fámulis tuis, in revelatióne sempitérnæ glóriæ tuæ gaudére lætántes. Per eúndem Dóminum nostrum.

Pane, Bože náš, ktorý blahoslavenej Brigite skrze svojho jednorodeného Syna zjavil si nebeské tajomstvá: daj nám, služobníkom svojim, na jej dobrotivé orodovanie, aby radovali sme sa a tešili pri zjavení tvojej večnej slávy. Skrze tohože Pána.

LEKCIA *(Vlduas honóra)* na konci tejže omše, str. 82*.

Sv. Jána Leonardi

vyznavača 9. októbra

Spomienka sv. Dionýza, biskupa, Rustika a Eleutéra, mučeníkov

Dvoj. - Rúcho biele.

„Kážte evanjelium všetkému stvoreniu" (Mk 16, 15). - Pochádzal z Decimi (pri talianskom meste Lucca), 26ročný prijal kňazské svätenie, aby sa úplne venoval šíreniu kráľovstva Božieho na zemi (ev.). V Lukke založil na ten cieľ kňazskú kongregáciu od Matky Božej. S kardinálom Vivés založil Dielo šírenia viery pre misie vo všetkých dieloch sveta. Umrel r. 1609 v Ríme v hospitáli S. Maria in Particu. Pius XI. ho vyhlásil za svätého r. 1938 a Pius XII. nariadil jeho sviatok r. 1940.
Sv. Dionýz, člen aténskeho areopágu (súdneho dvora), stal sa kresťanom, dojatý kázaním sv. Pavla (lekc.). Evanjelium hlásal vo Francúzsku a blízko Paríža bol umučený so svojimi spoločníkmi. Je jedným zo 14. sv. pomocníkov.

INTROIT (Sir 42, 15-16)

In sermónibus Dómini ópera ejus: sol illúminans per ómnia respéxit, et glória Dómini plenum est opus ejus. *(Ps 95, 1)* Cantáte Dómino cánticum novum: cantáte Dómino, omnis terra. ℣. Glória Patri.

Mocou slov Pánových povstaly jeho diela; plné jasu zažiarilo slnko nad všetkým tvorstvom a slávy Pánovej plné sú jeho diela. *(Ž 95, 1)* Spievajte novú pieseň Pánovi, spievajte, všetky zeme, Pánovi. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui beátum Joánnem Confessórem tuum ad fidem in géntibus propagándam mirabíliter excitáre dignátus es, ac per eum in erudiéndis fidélibus novam in Ecclésia tua famíliam congregásti: da nobis fámulis tuis ita ejus institútis profícere, ut prǽmia consequámur ætérna. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Bože, ktorý si ráčil podivuhodne povzbudiť blahoslaveného Jána, Vyznavača svojho, k ohlasovaniu viery medzi národmi, a skrze neho shromaždil si vo svojej Cirkvi novú rehoľnú rodinu na poučovanie veriacich: daj nám, služobníkom svojim, nech tak napredujeme jeho vedením, aby sme obsiahli večnú odmenu. Skrze Pána.

Druhá *orácia: spomienka* sv. mučeníkov:

Deus, qui hodiérna die beátum Dionýsium Mártyrem tuum, atque Pontíficem, vir-

Bože, ktorý dnešného dňa blahoslaveného Dionýza, Mučeníka svojho a Veľkňaza,

túte constántiæ in passióne roborásti: quique illi, ad prædicándum géntibus glóriam tuam, Rústicum, et Eleuthérium sociáre dignátus es: tríbue nobis, quæsumus, eórum imitatióne, pro amóre tuo próspera mundi despícere, et nulla ejus advérsa formidáre. Per Dóminum.

pri mučení posilnil si silou vytrvalosti: a ráčil si mu prideliť Rustika a Eleutéra na ohlasovanie tvojej slávy medzi pohanmi: udeľ nám, prosíme, aby sme podľa ich príkladu z lásky k tebe pohŕdali svetským šťastím a nebáli sa nijakého protivenstva sveta. Skrze Pána nášho.

LEKCIA (2 Kor 4, 1-6 a 15-18)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Habéntes administratiónem juxta quod misericórdiam consecúti sumus, non defícimus, sed abdicámus occúlta dedécoris, non ambulántes in astútia, neque adulterántes verbum Dei, sed in manifestatióne veritátis commendántes nosmetípsos ad omnem conscién tiam hóminum coram Deo. Quod si étiam opértum est Evangélium nostrum, in iis, qui péreunt, est opértum: in quibus Deus hujus sæculi excæcávit mentes infidélium, ut non fúlgeat illis illuminátio Evangélii glóriæ Christi, qui est imágo Dei. Non enim nosmetípsos prædicámus, sed Jesum Christum, Dóminum nostrum; nos autem servos vestros per Jesum; quóniam Deus, qui dixit de ténebris lucem splendéscere, ipse illúxit in córdibus nostris, ad illuminatiónem sciéntiæ claritátis Dei, in fácie Christi Jesu. Omnia

Čítanie z druhého listu svätého Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Keďže nám bola milostivo sverená táto služba, neochabujeme v nej. Zbavili sme sa skrytej hanblivosti, nepočíname si chytrácky a nekazíme slovo Božie, ale zjavujeme pravdu, a tak sa pred Bohom odporúčame svedomiu všetkých ľudí. A ak naša blahozvesť je (ešte) zahalená, je zahalená tým, čo idú do zatratenia. Boh tohto sveta im, neveriacim, zatemnil myseľ, aby im nezasvitlo svetlo blahozvesti slávy Kristovej, ktorý je obraz Boží. Nie seba kážeme, ale Krista Ježiša, Pána nášho, seba však (pokladáme) za vašich služobníkov v Ježišovi. Lebo Boh, ktorý povedal, že by z temnôt zažiarilo svetlo, zažiaril v našich srdciach, aby poznanie slávy Božej svietilo v tvári Ježiša Krista. A to všetko pre vás, aby sa čím viacerým dostalo prehojnej milosti, a tak sa aj vďačnosť rozmnoži-

enim propter vos; ut grátia abúndans, per multos in gratiárum actióne, abúndet in glóriam Dei. Propter quod non defícimus: sed licet is, qui foris est, noster homo corrumpátur, tamen is, qui intus est, renovátur de die in diem. Id enim, quod in præsénti est momentáneum, et leve tribulatiónis nostræ, supra modum in sublimitáte ætérnum glóriæ pondus operátur in nobis, non contemplántibus nobis quæ vidéntur, sed quæ non vidéntur. Quæ enim vidéntur, temporália sunt; quæ autem non vidéntur, ætérna sunt.

la na slávu Božiu. Preto neochabujeme. A čo aj sa náš zovnútorný človek ničí, náš vnútorný sa obnovuje so dňa na deň. Veď terajšie dočasné a ľahké bremeno súženia získa nám nadovšetko nesmiernu a veľkú večnú slávu. Nesmieme však hľadieť na to, čo je viditeľné, ale na to, čo je neviditeľné, lebo viditeľné je len dočasné, ale neviditeľné je večné.

GRADUÁL (Ž 72, 21; 68, 10)

Inflammátum est cor meum, et renes mei commutáti sunt, zelus domus tuæ comédit me. ℣. *(Is 49, 2)* Pósuit os meum quasi gládium acútum: in umbra manus suæ protéxit me, et pósuit me sicut sagíttam eléctam.

Vzbĺklo moje srdce, moje vnútro sa chvelo: horlivosť o dom tvoj ma stravovala. ℣. *(Iz 49, 2)* Ústa mi urobil sťa ostrý meč, v tôni svojej ruky ma ukryl a urobil zo mňa brúsený šíp.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 70, 7)* Tamquam prodígium factus sum multis: et tu adjútor fortis. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 70, 7)* Ako by zázrak mnohým bol môj zjav, veď ty si bol môj silný pomocník. Aleluja.

EVANJELIUM *(Designávit)* zo sviatku svätého Marka, 25. apríla, str. 902.

OFERTÓRIUM (Kol 1, 25)

Christi factus sum ego minister secúndum dispensatiónem Dei, quæ data est mihi, ut ímpleam verbum Dómini.

Kristovým služobníkom som sa stal z poverenia Božieho, ktoré som dostal, aby som naplnil slovo Pánovo.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, oblatiónem mundam salutáris hóstiæ, et præsta; ut, intercedénte beáto Joánne Confessóre tuo, ubíque géntium júgiter offerátur. Per Dóminum nostrum.

Prijmi, Pane, čistú obetu spasiteľnej žertvy, a dopraj: aby na orodovanie blahoslaveného Jána, Vyznavača tvojho, všade medzi národmi bola stále prinášaná. Skrze Pána nášho.

Druhá *sekréta* o sv. mučeníkoch:

Obláta tibi, Dómine, múnera pópuli tui, pro tuórum honóre Sanctórum, súscipe propítius, quæsumus: et eórum nos intercessióne sanctífica. Per Dóminum.

Dary ľudu svojho, obetované na počesť tvojich Svätých, Pane, milostivo prijmi, prosíme: a na ich prímluvu nás posväť. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Flp 3, 7)

Quæ mihi fuérunt lucra, hæc arbitrátus sum propter Christum detriménta.

Všetko, čo mi bolo ziskom, pokladal som pre Krista za stratu.

POSTKOMÚNIA

Pretiósi Córporis, et Sánguinis tui sacris refécti mystériis, Dómine, adprecámur: ut beáti Joánnis Confessóris tui exémplo, studeámus confitéri quod crédidit, et ópere exercére quod dócuit: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus Sancti Deus.

Posvätnými tajomstvami presvätého Tela a Krvi tvojej občerstvení, prosíme, Pane: aby podľa príkladu blahoslaveného Jána, Vyznavača tvojho, usilovali sme sa vyznávať, v čo veril, a uskutočňovať, čo učil. Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom v jednote Ducha Svätého Boh.

Druhá *postkomúnia* o sv. mučeníkoch:

Sumptis, Dómine, sacraméntis, quæsumus: ut intercedéntibus beátis Martýribus tuis Dionýsio, Rústico et Eleuthério, ad redemptiónis ætérnæ proficiámus augméntum. Per Dóminum.

Po prijatí sviatostí, Pane, prosíme: aby na orodovanie blahoslavených Mučeníkov tvojich, Dionýza, Rustika a Eleutéra, získali sme zásluhy pre večné vykúpenie. Skrze Pána nášho.

Sv. Františka Borgiu

vyznavača 10. októbra

Polodvoj. - Rúcho biele.

Vzor Kristovej ponníženosti. - Pochádzal z kniežacieho rodu Kandie a bol vicekráľom Katalónie (v Špan.). Dojatý pohľadom na mŕtve telo kráľovnej Izabely, po smrti manželkinej opustil svetský život a vstúpil do Spoločnosti Ježišovej, kde sa stal jej 3. generálnym predstaveným. Bol pravým vzorom ponížnosti a zapierania seba. Nepoddajne odmietal všetky hodnosti, ktoré mu ponúkali. Umrel 30. sept. 1572 v Ríme. Pochovaný bol najprv v Ríme, od r. 1617 jeho hrob je v jezuitskom chráme v Madride.

OMŠA opáta *Os justi*, str. 59*, okrem:

ORÁCIA

Dómine Jesu Christe, veræ humilitátis et exémplar, et prǽmium: quǽsumus; ut sicut beátum Francíscum in terréni honóris contémptu imitatórem tui gloriósum effecísti, ita nos ejúsdem imitatiónis et glóriæ tríbuas esse consórtes. Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

Pane Ježišu Kriste, aj príklad aj odmena pravej ponížености: prosíme; aby tak, ako si učinil blahoslaveného Františka svojím slávnym nasledovníkom v zriekaní sa svetskej slávy, doprial si aj nám stať sa účastníkmi jeho nasledovania a slávy. Ktorý žiješ a kráľuješ.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

Materstva Blahosl. Panny Márie

11. októbra

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho biele.

Matka Božia, oroduj za nás hriešnych! - Všeobecný snem efezský r. 431 slávnostne vyhlásil, že „Emanuel (Kristus) je naozaj Boh, a preto sv. Panna je Božou Rodičkou". R. 1931 slávila Cirkev 1500. výročie tejto významnej udalosti a na jej pamiatku Pius XI. ustanovil tento sviatok. Všetky vznešené výsady bl. Panny Márie pramenia z jej hodnosti Bohorodičky.

Už prorok Izaiáš predvídel tajomstvo Materstva Božieho (intr., grad.). Spasiteľ sa priznáva k svojej Matke (ev.). Ona je obrazom Cirkvi, ktorá denne počína a rodí Krista v Eucharistii a v srdciach veriacich (of.). Vyhlasujeme ju za blahoslavenú, ale si uvedomujeme aj svoju podobnosť s ňou, keď prijímame Syna Božieho pod spôsobom chleba (kom.).

INTROIT (Iz 7, 14)

Ecce Virgo concípiet, et páriet fílium, et vocábitur nomen ejus Emmánuel. *(Ps 97, 1)* Cantáte Dómino cánti-

Hľa, Panna počne a porodí syna a jeho meno bude Emanuel. *(Ž 97, 1)* Spievajte Pánovi novú pieseň, bo učinil

cum novum, quia mirabília fecit. ℣. Glória Patri.

on diela podivné. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu.

ORÁCIA

Deus, qui de beátæ Maríæ Vírginis útero Verbum tuum, Angelo nuntiánte, carnem suscípere voluísti: præsta supplícibus tuis; ut qui vere eam Genitrícem Dei crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvémur. Per eúndem Dóminum.

Bože, ktorý si chcel, aby tvoje Slovo pri zvestovaní anjela prijalo telo z lona blahoslavenej Panny Márie: dopraj svojim prosebníkom; aby nás, ktorí veríme, že je opravdivou Bohorodičkou, podporovaly jej prímluvy u teba. Skrze tohože Pána.

LEKCIA *(Ego quasi vitis)* z Vigílie Nepoškvrneného Počatia, 7. dec., str. 781.

GRADUÁL (Iz 11, 1-2)

Egrediétur virga de radíce Jesse, et flos de radíce ejus ascéndet. ℣. Et requiéscet super eum Spíritus Dómini. Allelúja, Allelúja. ℣. Virgo Dei Génitrix, quem totus non capit orbis, in tua se clausit víscera factus homo. Allelúja.

Vyženie ratolesť z Jeseho pňa a z jeho koreňov výhonok vykvitne. ℣. A spočinie na ňom Duch Pánov. Aleluja, aleluja. ℣. Panna, Rodička Božia, pri svojom vtelení uzavrel sa do tvojho lona ten, ktorého nemôže celý svet obsiahnuť. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 2, 43-51)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Cum redírent, remánsit puer Jesus in Jerúsalem, et non cognovérunt paréntes ejus. Existimántes autem illum esse in comitátu, venérunt iter diéi, et requirébant eum inter cognátos et notos. Et non inveniéntes regréssi sunt in Jerúsalem, requiréntes eum. Et factum est, post tríduum invenérunt illum in templo sedéntem in médio doctórum, audiéntem illos, et interrogántem eos.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času, keď sa vracali, zostal chlapec Ježiš v Jeruzaleme. No jeho rodičia to nezbadali. Keďže si mysleli, že je v sprievode, prešli deň cesty a hľadali ho medzi príbuznými a známymi. A keď ho nenašli, vrátili sa ho hľadať do Jeruzalema. Po troch dňoch našli ho v chráme; sedel medzi učiteľmi, počúval ich a vypytoval sa ich. Všetci, čo ho počúvali, žasli nad jeho rozumnosťou a odpoveďami.

Stupébant autem omnes, qui eum audiébant, super prudéntia et respónsis ejus. Et vidéntes admirári sunt. Et dixit mater ejus ad illum: Fili, quid fecísti nobis sic? Ecce pater tuus, et ego doléntes quærebámus te. Et ait ad illos: Quid est, quod me quærebátis? Nesciebátis, quia in his, quæ Patris mei sunt, opórtet me esse? Et ipsi non intellexérunt verbum, quod locútus est ad eos. Et descéndit cum eis, et venit Názareth: et erat súbditus illis.

Keď ho (rodičia) uvideli, stŕpli od údivu. Tu mu povedala matka: Synu, prečo si nám to urobil? Hľa, tvoj otec a ja s úzkosťou sme ťa hľadali! Ale on im odpovedal: Prečo ste ma hľadali? Či ste nevedeli, že mám byť vo veciach svojho Otca? Ale oni nepochopili odpoveď, ktorú im dal. Potom sa vrátil s nimi, prišiel do Nazaretu a bol im poddaný.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Mt 1, 18)

Cum esset desponsáta Mater ejus María Joseph, invénta est in útero habens de Spíritu Sancto.

Keď bola jeho matka Mária zasnúbená s Jozefom, vyšlo najavo, že počala z Ducha Svätého.

SEKRÉTA

Tua, Dómine, propitiatióne, et beátæ Maríæ semper Vírginis, Unigéniti tui Matris, intercessióne, ad perpétuam, atque præséntem hæc oblátio nobis proficiat prosperitátem, et pacem. Per eúndem Dóminum.

Pre tvoju dobrotivosť, Pane, a na orodovanie blahoslavenej Márie, vždy Panny, Matky tvojho Jednorodeného, nech nám táto obeta slúži k večnému i časnému blahu a pokoju. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia o bl. P. Márii *(Et te in Festivitáte - A teba vo Sviatok)*, str. 522.

KOMÚNIA

Beáta víscera Maríæ Vírginis, quæ portavérunt ætérni Patris Fílium.

Požehnaný život Márie Panny, ktorý nosil Syna večného Otca.

POSTKOMÚNIA

Hæc nos commúnio, Dómine, purget a crímine: et in-

Toto prijímanie, Pane, nech nás očistí od hriechu: a na

tercedénte beáta Vírgine Dei Genitríce María, cæléstis remédii fáciat esse consórtes. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum.

orodovanie blahoslavenej Panny, Rodičky Božej, Márie, nech nás učiní účastnými na nebeskom lieku. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Eduarda

kráľa a vyznavača

13. októbra

Polodvoj. - Rúcho biele.

Blahoslavení čistého srdca! (Mt 5, 8.) - Posledný anglosaský kráľ, vnuk sv. Eduarda, kráľa a mučeníka. Mladosť strávil v mravne skazenom prostredí, ale čistotu si zachoval nedotknutú. Ako kráľ (od r. 1043) stal sa vzorom kresťanského panovníka, ktorý sa všemožne staral o svojich poddaných a upevňoval kresťanstvo v krajine. V manželstve zachoval panenstvo. Umrel 5. jan. 1066. Pochovaný je v chráme sv. Petra v Londýne.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum regem Eudárdum Confessórem tuum æternitátis glória coronásti: fac nos, quæsumus; ita eum venerári in terris, ut cum eo regnáre possímus in cælis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý si korunoval blahoslaveného kráľa Eduarda, Vyznavača svojho, večnou slávou: učiň, prosíme; nech ho tak uctievame na zemi, aby sme mohli s ním vládnuť v nebi. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

Sv. Kalista I.

pápeža a mučeníka

14. októbra

Dvoj. - Rúcho červené.

Starostlivosť o kresťanské pohrebné miesta. - Cirkev spravoval (217-222) za cisára Alexandra Severa. Jeho umiernenosť voči kajúcim verejným hriešnikom bola pre niektorých príležitosťou, aby ho napádali. Jeho odporcom bol aj filozof Hipolyt, prvý protipápež, ktorý však odvolal svoje pobúdenie, a svoju vernosť ku Kristovi a Cirkvi spečatil neskôr mučeníctvom (porovn. 13. aug.). Upravil katakomby, ktoré sú pomenované podľa neho. Zaviedol kántrové dni a postavil baziliku P. Márie za Tiberom (Trastevere). Pretrpel kruté mučeníctvo, v ktorom skonal dňa 28. sept. 222. Najprv bol pochovaný v katakombách pri Via Aurelia, neskôr preniesli jeho pozostatky do chrámu P. Márie za Tiberom, kde odpočívajú i dnes pod hlavným oltárom.

OMŠA pápežov *Si diligis me*, str. 6*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui nos cónspicis ex nostra infirmitáte defícere: ad amórem tuum nos misericórditer per Sanctórum tuórum exémpla restaúra. Per Dóminum.

Bože, ktorý vidíš, že klesáme z vlastnej slabosti: vzpruž nás milosrdne v láske k tebe podľa príkladu svojich Svätých. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

SEKRÉTA

Mýstica nobis, Dómine, prosit oblátio: quæ nos et a reátibus nostris expédiat, et perpétua salvatióne confírmet. Per Dóminum.

Nech nám prospeje tajuplná obeta, Pane: nech nás ona zbaví aj od našich previnení aj posilní pre večné spasenie. Skrze Pána.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

POSTKOMÚNIA

Quǽsumus, omnípotens Deus: ut reátus nostros múnera sacráta purificent, et recte vivéndi nobis operéntur efféctum. Per Dóminum.

Prosíme, všemohúci Bože: nech nás posvätné dary očistia od našich vín, a pohnú k správnemu životu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Terézie

panny 15. októbra

Dvoj. - Rúcho biele.

Pane, alebo trpieť, alebo zomrieť! (Heslo sv. Terézie.) - Narodila sa v Avile (Španielsko), v 18. roku vstúpila do rehole karmelitánok, ktorú povzniesla príkladom a učením na vysoký stupeň dokonalosti. Svoju rehoľu rozšírila po rozličných krajinách. Jej spisy vydobyly jej čestný titul „Doctrix mystica" (mystická učiteľka) a pre svoju ohnivú lásku ku Spasiteľovi je známa ako „Virgo seraphica" (serafická panna). Na vrchole mystického života obsiahla dar prebodnutia srdca anjelom (Transverberatio cordis s. Teresiae). Deň 27. augusta je osobitným sviatkom karmelitánskej rehole. Umrela r. 1582 v Albe de Tormes (Španielsko), tu je pochovaná nad hlavným oltárom karm. kostola a jej srdce je uložené na lekciovej strane toho istého oltára.

OMŠA panny *Dilexísti*, str. 69*, okrem:

ORÁCIA

Exaúdi nos, Deus salutáris noster: ut, sicut de beátæ Terésiæ Vírginis tuæ festi-

Vyslyš nás, Bože, Spasiteľ náš: aby tak, ako sa tešíme zo sviatku blahoslavenej Teré-

vitáte gaudémus; ita cæléstis ejus doctrínæ pábulo nutriámur, et piæ devotiónis eruditámur afféctu. Per Dóminum nostrum.

zie, Panny tvojej; živili sme sa potravou jej nebeskej náuky a vyučili sa vrúcnosťou zbožnej oddanosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Hedvigy

vdovy 16. októbra

Polodvoj. - Rúcho biele.

Opustila nádheru sveta a ponížene nasledovala Kríž (or.). - Bola tetou sv. Alžbety (sviat. 19. nov.) a manželkou poľského kniežaťa Henricha. Poddaní ju milovali pre milosrdné srdce. Ako panna, manželka i vdova slúžila vzorom všetkým stavom. Po manželovej smrti prijala rehoľné rúcho ňou založeného kláštora v Trebnici, kde umrela 15. okt. 1243 a kde odpočíva.

OMŠA ženy *Cognóvi*, str. 78*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátam Hedvígem a sæculi pompa ad húmilem tuæ Crucis sequélam toto corde transíre docuísti: concéde; ut ejus méritis et exémplo discámus peritúras mundi calcáre delícias, et in ampléxu tuæ Crucis ómnia nobis adversántia superáre: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus Sancti, Deus.

Bože, ktorý si učil blahoslavenú Hedvigu celým srdcom opustiť svetskú nádheru a pokorným srdcom nasledovať tvoj Kríž: dožič; nech pre jej zásluhy a podľa jej príkladu naučíme sa šliapať po pominuteľných rozkošiach sveta, a v objatí tvojho Kríža prekonávať všetko, čo stavia sa proti nám: Ktorý žiješ a kráľuješ.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

Sv. Margity Márie Alacoque

panny 17. októbra

Dvoj. - Rúcho biele.

Posolkyňa Božského Srdca Ježišovho. - Narodila sa v Lauthecour (Francúzsko). Boh ju vyznačil v mladosti hojnými milosťami. Vstúpila do kláštora sestier Navštívenia bl. P. M. v Paray-le-Monial, kde jej Ježiš vyjavil tajomstvá svojho Srdca a poveril ju apoštolátom jeho úcty. Jej radcom bol P. Claudius de la Colombiére zo Spol. Ježišovej. Umrela r. 1690. Pochovaná je v kostole svojho kláštora. Benedikt XV. ju vyhlásil r. 1920 za svätú a Pius XI. zaradil jej sviatok r. 1929 do všeobecného cirkevného kalendára.

Texty omše hovoria o jej láske k Božskému Ženíchovi, najmä v najsv. Eucharistii (of.). Jej úlohou bolo hlásať bohatstvo Srdca Ježišovho (lekc.). V zemskom živote nasledovala hlavne nežnosť a poníženosť Srdca Ježišovho (ev.).

INTROIT (Pies 2, 3)

Sub umbra illíus, quem desideráveram, sedi: et fructus ejus dulcis gútturi meo. *(Ps 83, 2-3)* Quam dilécta tabernácula tua, Dómine virtútum! Concupíscit et déficit ánima mea in átria Dómini. ℣. Glória Patri.

V tôni toho, po ktorom som túžila, sedím a jeho ovocie je sladké mojim ústam. *(Ž 83, 2-3)* Aké je utešené tvoje bývanie, Pane vojsk! Túži a dychtí po nádvoriach Pána moja duša umdlená. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Dómine Jesu Christe, qui investigábiles divítias Cordis tui beátæ Margarítæ Maríæ Vírgini mirabíliter revelásti: da nobis ejus méritis et imitatióne; ut, te in ómnibus et super ómnia diligéntes, jugem in eódem Corde tuo mansiónem habére mereámur: Qui vivis.

Pane Ježišu Kriste, ktorý si zázračne zjavil nevyspytateľné bohatstvá svojho Srdca blahoslavenej Panne, Margite Márii: daj nám pre jej zásluhy a jej nasledovaním; aby sme teba vo všetkom a nadovšetko milovali, a tak si zaslúžili stály príbytok v tvojom Srdci. Ktorý žiješ.

LEKCIA (Ef 3, 8-9 a 14-19)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Ephésios. - Fratres: Mihi, ómnium sanctórum mínimo, data est grátia hæc, in géntibus evangelizáre investigábiles divítias Christi, et illumináre omnes, quæ sit dispensátio sacraménti abscónditi a sæculis in Deo, qui ómnia creávit. Hujus rei grátia flecto génua mea ad Patrem Dómini nostri Jesu Christi, ex quo omnis patérnitas in cælis et in terra nominátur, ut det vobis secúndum divítias glóriæ suæ, virtúte corroborári per

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Efezanom. - Bratia! Mne, najmenšiemu zo všetkých svätých, dostalo sa milosti, že môžem pohanom zvestovať blahozvesť o nepochopiteľnom bohatstve Kristovom a objasniť im, ako sa uskutočnilo toto tajomstvo, skryté od vekov v Bohu, Stvoriteľovi všetkých vecí. Preto skláňam kolená pred Otcom, z ktorého má pôvod každá rodina na nebi aj na zemi, aby vám dal podľa bohatstva svojej slávy skrze svojho Ducha mocne zosilnieť vo

Spíritum ejus in interiórem hóminem: Christum habitáre per fidem in córdibus vestris: in caritáte radicáti et fundáti, ut possítis comprehéndere cum ómnibus sanctis, quæ sit latitúdo et longitúdo et sublímitas et profúndum: scire étiam supereminéntem sciéntiæ caritátem Christi, ut impleámini in omnem plenitúdinem Dei.

vašom vnútri; aby Kristus vierou prebýval vo vašich srdciach, aby ste vy, v láske zakorenení a založení, mohli so všetkými svätými porozumieť tú šírku a dĺžku, výšku a hĺbku, poznať totiž lásku Kristovu, ktorá prevyšuje všetko poznanie, a aby vás naplnila všetka plnosť Božia.

GRADUÁL (Pies 8, 7)

Aquæ multæ non potuérunt exstínguere caritátem, nec flúmina óbruent illam. ℣. *(Ps 72, 26)* Defécit caro mea et cor meum: Deus cordis mei, et pars mea Deus in ætérnum.

Záplavy vôd nemôžu uhasiť lásku, ani rieky ju nezaplavia. ℣. *(Ž 72, 26)* Pominie moje telo, srdce moje tiež, naveky Skala môjho srdca a môj diel je Boh.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Cant 7, 10)* Ego dilécto meo, et ad me convérsio ejus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Pies 7, 10)* Ja patrím môjmu milému a jeho túžba sa nesie ku mne. Aleluja.

EVANJELIUM *(Confiteor tibi)* zo sviatku sv. Mateja, ap., 24. febr., str. 853.

OFERTÓRIUM (Zach 9, 17)

Quid bonum ejus est et quid pulchrum ejus, nisi fruméntum electórum et vinum gérminans vírgines?

Čo je jeho bohatstvo, čo je jeho krása, ak nie pšenica vyvolených a víno, ktoré rodí panny?

SEKRÉTA

Accépta tibi sint, Dómine, plebis tuæ múnera: et concéde, ut ignis ille divínus nos inflámmet, quo de Corde Fílii tui emísso beáta Margaríta Maria veheménter æstuávit. Per eúndem Dóminum nostrum.

Nech sú tebe, Pane, príjemné dary tvojho ľudu: a udeľ, aby v nás vzbĺkol onen božský oheň, ktorým blahoslavená Margita Mária mocne plápolala, keď vyšľahol zo Srdca Syna tvojho. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Pies 6, 2)

Ego dilécto meo, et diléctus meus mihi, qui páscitur inter lília.

Ja patrím môjmu milému a milý je môj, ktorý sa pasie medzi ľaliami.

POSTKOMÚNIA

Córporis et Sánguinis tui, Dómine Jesu, sumptis mystériis: concéde nobis, quǽsumus, beáta Margaríta María Vírgine intercedénte; ut, supérbis sæculi vanitátibus exútis, mansuetúdinem et humilitátem Cordis tui indúere mereámur: Qui vivis.

Po prijatí tajomstiev Tela a Krvi tvojej, Pane Ježišu: prosíme, udeľ nám na orodovanie blahoslavenej Margity Márie, Panny; aby sme sa zriekli pyšných márností svetských a odievali sa miernosťou i pokorou Srdca tvojho: Ktorý žiješ a kráľuješ.

Sv. Lukáša

evanjelistu 18. októbra

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho červené.

Evanjelista Kristovho detstva. - Pochádzal z Antiochie a bol lekárom. Sprevádzal sv. Pavla na misijných cestách (lekc.). Podľa kázní apoštola napísal naše tretie evanjelium a Skutky apoštolské. Evanjelium hlásal v Achajsku (Grécku); tam umrel mučeníckou smrťou. Jeho relikvie Konštantín Veľký dal preniesť spolu s pozostatkami sv. Ondreja apoštola do Carihradu; teraz sú v Padue (Taliansko).
Cez sv. omšu s radostným pocitom obdivujeme hodnosť sv. evanjelistu (intr., of.). Chceme nasledovať jeho obetavý život (or., lekc.). Jeho činnosť sa podobá práci učeníkov, ktorých Pán vyslal hlásať evanjelium (ev.). Sv. prijímanie nám zaručuje panovanie s Kristom v spoločenstve sv. Lukáša (kom.).

INTROIT (Ž 138, 17)

Mihi autem nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est principátus eórum. *(Ps ib. 1-2)* Dómine, probásti me, et cognovísti me: tu cognovísti sessiónem meam, et resurrectiónem meam. ℣. Glória Patri.

Ja však vo veľkej úcte mám priateľov tvojich, Bože, silne je upevnená ich vláda. *(Ž tž. 1-2)* Ty, Pane, skúmaš ma a ty ma znáš, znáš ma, či sedím, či stojím. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Intervéniat pro nobis, quǽsumus, Dómine, sanctus tuus

Nech oroduje za nás, prosíme, Pane, svätý Lukáš, tvoj

Lucas Evangelísta: qui crucis mortificatiónem júgiter in suo córpore, pro tui nóminis honóre, portávit. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Evanjelista: ktorý pre česť tvojho mena ustavične nosil na svojom tele kríž umŕtvovania. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje.

LEKCIA (2 Kor 8, 16-24)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Grátias ago Deo, qui dedit eámdem sollicitúdinem pro vobis in corde Titi, quóniam exhortatiónem quidem suscépit: sed cum sollicítior esset, sua voluntáte proféctus est ad vos. Mísimus étiam cum illo fratrem, cujus laus est in Evangélio per omnes Ecclésias: non solum autem, sed et ordinátus est ab ecclésiis comes peregrinatiónis nostræ in hanc grátiam, quæ ministrátur a nobis ad Dómini glóriam, et destinátam voluntátem nostram: devitántes hoc, ne quis nos vitúperet in hac plenitúdine, quæ ministrátur a nobis. Providémus enim bona non solum coram Deo, sed étiam coram homínibus. Mísimus autem cum illis et fratrem nostrum, quem probávimus in multis sæpe sollícitum esse: nunc autem multo sollicitiórem, confidéntia multa in vos, sive pro Tito, qui est sócius meus, et in vos adjútor; sive fratres nostri, Apóstoli ecclesiárum, glória Christi. Ostensiónem ergo, quæ est cari-

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Vďaky vzdávam Bohu, že aj v srdci Titovom vzbudil takú veľkú starostlivosť o vás! Veď nielen že sa podvolil mojim prosbám, ale vo svojej veľkej starostlivosti sa rozhodol, že sám pôjde k vám. S ním sme poslali aj brata, ktorý si svojou blahozvesťou získal chválu po všetkých cirkvách. A nielen to, lež cirkvi ho zvolily za nášho sprievodcu pri tejto službe lásky, ktorú ochotne konáme na slávu samého Pána. Chceme sa vystríhať, aby nás nikto nemohol upodozrievať vo veci hojnej sbierky, ktorú opatrujeme. Staráme sa totiž, aby to bolo v poriadku ako pred Pánom, tak aj pred ľuďmi. S nimi sme poslali aj (iného) brata, o ktorom sme sa už častejšie presvedčili, že je vo všetkom starostlivý, a teraz bude ešte starostlivejší, pretože má k vám veľkú dôveru. A tak aj Titus, môj spoločník a môj spolupracovník medzi vami, a ostatní naši bratia, ktorí sú poslami cirkví, sú na slávu Kristovi. Dajte im pred cirkvami dô-

tátis vestræ, et nostræ glóriæ pro vobis, in illos osténdite in fáciem ecclesiárum.

kaz o svojej láske a o tom, že môžeme byť na vás hrdí!

GRADUÁL (Ž 18, 5 a 2)

In omnem terram exívit sonus eórum: et in fines orbis terræ verba eórum. ℣. Cæli enárrant glóriam Dei: et ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum.

Do celej zeme niesol sa ich zvuk a výpovede ich až zemekruhu na okraj. ℣. Nebesá rozprávajú slávu Božiu, a obloha hlása dielo jeho rúk.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Jo 15, 16)* Ego vos elégi de mundo, ut eátis, et fructum afferátis: et fructus vester máneat. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Jn 15, 16)* Ja som si vás vyvolil zo sveta, aby ste šli a prinášali ovocie a vaše ovocie aby ostalo. Aleluja.

EVANJELIUM *(Designávit)* zo sviatku sv. Marka, ev., 25. apr., str. 902. *Krédo.*

OFERTÓRIUM (Ž 138, 17)

Mihi autem nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est principátus eórum.

Ja však vo veľkej úcte mám priateľov tvojich, Bože, silne je upevnená ich vláda.

SEKRÉTA

Donis cæléstibus da nobis, quæsumus, Dómine, líbera tibi mente servíre: ut múnera quæ deférimus, interveniénte beáto Evangelísta tuo Luca, et medélam nobis operéntur et glóriam. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Dovoľ nám, prosíme, Pane, aby sme nebeskými darmi slúžili tebe slobodnou mysľou: aby dary, ktoré prinášame tebe, na orodovanie blahoslaveného Lukáša, Evanjelistu tvojho, zaistily nám aj pomoc aj slávu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Mt 19, 28)

Vos, qui secúti estis me, sedébitis super sedes, judicántes duódecim tribus Israel.

Vy, ktorí ste ma nasledovali, budete sedieť na trónoch a súdiť dvanásť pokolení izraelských.

POSTKOMÚNIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut, quod de sancto altári tuo accépimus, précibus beáti Evangelístæ tui Lucæ sanctificet ánimas nostras, per quod tuti esse possímus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby dary, ktoré prijali sme so svätého oltára tvojho, na prosby blahoslaveného Evanjelistu tvojho, Lukáša, posvätily naše duše a zabezpečily nám istotu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Petra z Alkantary

vyznavača 19. októbra

Dvoj. - Rúcho biele.

Blažené pokánie. - Pochádzal z Alkantary (Špan.). Ako kňaz františkánskej rehole stal sa jej reformátorom. Podobne bol radcom i sv. Terézie z Avily pri reforme karmelitánok. Požíval dar pokánia a kontemplácie (or.). Hlavnými čnosťami jeho bohumilého života bola láska k Bohu a bližnému. Umrel 18. okt. 1562. Pochovaný je v Pedrose v kostole kláštora Viciosa (Port.).

OMŠA vyznavača *Justus*, str. 56*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Petrum Confessórem tuum admirábilis pœniténtiæ, et altíssimæ contemplatiónis múnere illustráre dignátus es: da nobis, quæsumus, ut ejus suffragántibus méritis, carne mortificáti, facílius cæléstia capiámus. Per Dóminum.

Bože, ktorý blahoslaveného Petra, Vyznavača svojho, ráčil si ožiariť darom obdivuhodnej kajúcnosti a najvyššieho nazerania: daj nám, prosíme, aby na jeho záslužné orodovanie, umŕtvujúc svoje telo, ľahšie chápali sme nebeské veci. Skrze Pána.

LEKCIA *(Quae mihi fuérunt lucra)*, str. 794.

Sv. Jána Kentského

vyznavača 20. októbra

Dvoj. - Rúcho biele.

Hrdina kresťanskej lásky a pravdomluvnosti. - Pochádzal z Kent (Poľsko). Ako kňaz pôsobil na katedre teologickej vedy a v duchovnej správe. Bol profesorom krakovskej univerzity. Jeho štedrosť k chudobným pripomínajú temer všetky omšové texty. Umrel 24. dec. 1473. Leží v kaplnke Jagelonskej univerzity v Krakove.

INTROIT (Sir 18, 12-13)

Miserátio hóminis circa próximum: misericórdia autem Dei super omnem carnem. Qui misericórdiam habet, docet et érudit quasi pastor gregem suum. *(Ps 1, 1)* Beátus vir, qui non ábiit in consílio impiórum, et in via peccatórum non stetit, et in cáthedra pestilentiæ non sedit. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.

Milosrdenstvo ľudské skláňa sa k najbližšiemu, ale milosrdenstvo Božie ku každému človekovi. Ten, ktorý je milosrdný, vyučuje a vychováva ako pastier svoje stádo. *(Ž 1, 1)* Blažený muž, ktorý nechodieva podľa rady neveriacich, na cestu hriešnych ľudí nekročí a v kruhu nehanblivcov nevysedáva. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Da, quǽsumus, omnípotens Deus: ut, sancti Joánnis Confessóris exémplo in sciéntia sanctórum proficiéntes, atque áliis misericórdiam exhibéntes, ejus méritis indulgéntiam apud te consequámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Daj, prosíme, všemohúci Bože: nech podľa príkladu svätého Jána, Vyznavača, zdokonaľujeme sa vo vede svätých a preukazujeme milosrdenstvo bližným, aby sa nám dostalo tvojho odpustenia pre jeho zásluhy. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Jak 2, 12-17)

Léctio Epístolæ beáti Jacóbi Apóstoli. - Caríssimi: Sic loquímini, et sic fácite, sicut per legem libertátis incipiéntes judicári. Judícium enim sine misericórdia illi, qui non fecit misericórdiam: superexáltat autem misericórdia judícium. Quid próderit, fratres mei, si fidem quis dicat se habére, ópera autem non hábeat? Numquid póterit fides salváre eum? Si autem frater et soror nudi sint, et indígeant victu quotidiáno, dicat autem áliquis ex vobis illis:

Čítanie z listu sv. Jakuba apoštola. - Bratia moji milovaní! Hovorte a konajte (v povedomí), že budete súdení podľa zákona slobody! A nemilosrdný bude súd nad tým, čo nekonal skutky milosrdenstva! Milosrdenstvo však prevyšuje súd. Čo je platné, bratia moji, keď niekto tvrdí o sebe, že má vieru, ale nekoná (podľa toho)? Môže ho viera spasiť? Keď bratovi alebo sestre, ktorí nemajú odevu a sú bez každodenného pokrmu, povie niekto z vás: Choďte

Ite in pace, calefacímini, et saturámini; non dedéritis autem eis, quæ necessária sunt córpori, quid próderit? Sic et fides, si non hábeat ópera, mórtua est in semetípsa.

v pokoji! Zohrejte a najedzte sa! - a nedáte im, čo potrebujú pre telo, čo je to platné? Tak aj viera, ak sa neprejavuje skutkami, je mŕtva sama v sebe.

GRADUÁL (Ž 106, 8-9)

Confiteántur Dómino misericórdiæ ejus: et mirabília ejus fíliis hóminum. ℣. Quia satiávit ánimam inánem: et ánimam esuriéntem satiávit bonis.

Nech za milosrdenstvo jeho vďaky vzdajú Pánovi a za jeho podivné skutky na ľuďoch. ℣. Bo nasýtil on dušu vyhladovenú a dušu hladnú dobrom naplnil.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Prov 31, 20)* Manum suam apéruit ínopi: et palmas suas exténdit ad páuperem. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Prís 31, 20)* Ruku svoju otvoril núdznemu, svoje dlane vystrel k chudobnému. Aleluja.

EVANJELIUM *(Sint lumbi vestri)*, str 55*.

OFERTÓRIUM (Jób 29, 14-16)

Justítia indútus sum, et vestívi me, sicut vestiménto et diadémate, judício meo. Oculus fui cæco, et pes claudo: pater eram paúperum.

Spravodlivosť som obliekol a priodel som sa láskou ku právu ako plášťom a korunou. Okom som bol slepému a nohou chromému; otcom som bol chudobným.

SEKRÉTA

Has, quæsumus, Dómine, héstias sancti Joánnis Confessóris tui méritis benígnus assúme: et præsta, ut te super ómnia, et omnes propter te diligéntes, corde tibi et ópere placeámus. Per Dóminum nostrum.

Tieto dary, prosíme, Pane, pre zásluhy svätého Jána, Vyznavača, dobrotivý prijmi: a dopraj, aby sme teba nadovšetko a všetkých len pre teba milovali a páčili sa tebe srdcom i skutkami. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Lk 6, 38)

Date, et dábitur vobis: mensúram bonam, et confértam, et coagitátam, et superefflu-éntem dabunt in sinum vestrum.

Dávajte, a aj vám dajú; mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, pretekajúcu dajú vám do lona.

POSTKOMÚNIA

Pretiósi Córporis, et Sánguinis tui, Dómine, pasti delíciis, tuam súpplices deprecámur cleméntiam: ut sancti Joánnis Confessóris tui méritis et exémplis, ejúsdem caritátis imitatóres effécti, consórtes simus et glóriæ. Qui vivis et regnas.

Slasťami predrahého Tela a Krvi tvojej nasýtení, pokorne vzývame tvoju láskavosť, Pane: aby pre zásluhy a podľa príkladu svätého Jána, Vyznávača tvojho, nasledujúc ho v láske, stali sme sa aj účastníkmi na jeho sláve. Ktorý žiješ a kráľuješ.

Sv. Hilariona

opáta 21. októbra

Spomienka sv. Uršuly a spoločníc, panien a mučeníc

Jednod. - Rúcho biele.

Kresťanská odvaha zomrieť. - Narodil sa r. 288 v Palestíne (v Gaze) z pohanských rodičov, ktorí ho poslali študovať do Alexandrie. Tu sa oboznámil s kresťanstvom a prijal krst. Nasledoval sv. Antona pustovníka (sviatok 17. jan.) a založil mnoho pustovníckych osád. Umrel r. 371 v egyptskej púšti. Odpočíva na ostrove Cyprus.

Sv. Uršula dostala sa s inými kresťanskými pannami do rúk pohanských Hunov, ktorí ich usmrtili okolo r. 453 v Kolíne.

OMŠA opáta *Os justi*, str. 59*.

Druhá *orácia: spomienka* sv. Uršuly a spol., panien a mučeníc, z omše *Me exspectavérunt* (druhé orácie), str. 68*; tretia doplnková *orácia* (III.), str. 547.

Sv. Rafaela Archanjela

24. októbra

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Boh uzdravuje, - tak znie meno tretieho sv. archanjela, ktorého sviatok pápež Benedikt XV. zaviedol v celej Cirkvi. Z knihy Tobiášovej vieme, že sv. Rafael sprevádzal na cestách mladého Tobiáša (or.) a uzdravil jeho slepého otca, Tobiáša staršieho (lekc.). Jemu pripisujeme aj liečivý účinok vody rybníka Betesda (ev.).

INTROIT (Ž 102, 20)

Benedícite Dóminum, omnes Angeli ejus: poténtes virtúte, qui fácitis verbum ejus, ad audiéndam vocem sermónum ejus. *(Ps ib. 1)* Bénedic, ánima mea, Dómi-

Dobrorečte Pánovi, všetci jeho anjeli, vy, mocní v sile, vykonávatelia jeho rozkazov, aby ste poslúchali jeho reč. *(Ž tž. 1)* Dobroreč, duša moja, Pánovi a celé moje

no: et ómnia, quæ intra me sunt, nómini sancto ejus. ℣. Glória Patri.

vnútro menu jeho svätému. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo.

ORÁCIA

Deus, qui beátum Raphaélem Archángelum Tobiæ fámulo tuo cómitem dedísti in via: concéde nobis fámulis tuis; ut ejúsdem semper protegámur custódia, et muniámur auxílio. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý blahoslaveného Archanjela Rafaela dal si Tobiášovi, služobníkovi svojmu, za sprievodcu na ceste: udeľ nám, služobníkom svojim; aby nás chránil svojou záštitou a posilňoval pomocou. Skrze Pána nášho.

LEKCIA (Tob 12, 7-15)

Léctio libri Tobiæ. - In diébus illis: Dixit Angelus Ráphael ad Tobíam: Sacraméntum regis abscóndere bonum est: ópera autem Dei reveláre et confitéri honoríficum est. Bona est orátio cum jejúnio, et eleemósyna magis, quam thesaúros auri recóndere: quóniam eleemósyna a morte líberat, et ipsa est, quæ purgat peccáta et facit invenire misericórdiam et vitam ætérnam. Qui autem fáciunt peccátum et iniquitátem, hostes sunt ánimæ suæ. Manifésto ergo vobis veritátem, et non abscóndam a vobis occúltum sermónem. Quando orábas cum lácrimis, et sepeliébas mórtuos, et derelinquébas prándium tuum, et mórtuos abscondébas per diem in domo tua, et nocte sepeliébas eos, ego óbtuli oratiónem tuam Dómino. Et quia accéptus eras Deo, ne-

Čítanie z knihy Tobiášovej. - V tých dňoch anjel Rafael povedal Tobiášovi: Ako dobré je skryť kráľovo tajomstvo, tak je zase čestné zjaviť a oslavovať skutky Božie. Modliť i postiť sa, ako aj almužnu dávať, je lepšie, než uschovávať zlaté poklady. Lebo almužna vyslobodzuje zo smrti, očisťuje od hriechov a spôsobuje, že tak nájdeme milosrdenstvo a večný život. Tí však, čo pášu hriech a nepravosť, neprajníkmi sú si sami sebe. Zjavím vám teda, čo je pravda, ani neskrývam už pred vami nijaké tajomstvo. Keď si sa so slzami modlieval a pochovával mŕtvych, keď si opúšťal svoj pokrm a v svojom dome skrýval si mŕtvych za dňa, aby si ich v noci mohol pochovať: ja som prinášal pred Pána tvoje modlitby. A keďže si bol milý Bohu, bolo potrebné, aby si sa v skúške

césse fuit, ut tentátio probáret te. Et nunc misit me Dóminus, ut curárem te, et Saram uxórem fílii tui a dæmónio liberárem. Ego enim sum Ráphael Angelus, unus ex septem, qui astámus ante Dóminum.

osvedčil. A teraz ma poslal Pán, aby som ťa uzdravil, ako som od zlého ducha oslobodil Sáru, manželku tvojho syna. Lebo ja som anjel Rafael, jeden zo siedmich, ktorí stojíme (večne) pred Pánom.

GRADUÁL (Tob 8, 3)

Angelus Dómini Ráphael apprehéndit, et ligávit dæmonem. ℣. *(Ps 146, 5)* Magnus Dóminus noster, et magna virtus ejus.

Rafael, anjel Pánov, chytil zlého ducha a sviazal ho. ℣. *(Ž 146, 5)* Veľký je Pán náš a veľká moc jeho.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 137, 1-2)* In conspéctu Angelórum psallam tibi: adorábo ad templum sanctum tuum, et confitébor nómini tuo, Dómine. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 137, 1-2)* Budem oslavovať teba pred anjelmi, vrhnem sa pred tvoj svätý chrám a budem oslavovať tvoje meno, Pane. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 5, 1-4)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Erat dies festus Judæórum, et ascéndit Jesus Jerosólymam. Est autem Jerosólymis Probática piscína, quæ cognomináture hebráice Bethsáida, quinque pórticus habens. In his jacébat multitúdo magna languéntium, cæcórum, claudórum, aridórum, exspectántium aquæ motum. Angelus autem Dómini descendébat secúndum tempus in piscínam, et movebátur aqua. Et qui prior descendísset in piscínam post motiónem aquæ, sanus fiébat, a quacúmque detinebátur infirmitáte.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času bol židovský sviatok, a preto Ježiš išiel do Jeruzalema. V Jeruzaleme pri Ovčej bráne bol rybník, židovským menom Betesda, s piatimi sieňami. V tých ležalo veľa chorých, slepých, chromých, schradnutých, ktorí čakali, kým sa voda pohne. Anjel Pána sostupoval totiž s času na čas do rybníka a rozvíril vodu. A ten, kto prvý vošiel do zvírenej vody, ozdravel, čo by ho aká choroba bola trápila.

Nasleduje *krédo*.

OFERTÓRIUM (Zjv 8, 3 a 4)

Stetit Angelus juxta aram templi, habens thuríbulum aúreum in manu sua: et data sunt ei incénsa multa, et ascéndit fumus arómatum in conspéctu Dei.

Postavil sa anjel ku oltáru v chráme so zlatou kadidelnicou v ruke a dostal veľa kadidla a vystúpil vonný dym pred tvár Božiu.

SEKRÉTA

Hóstias tibi, Dómine, laudis offérimus, supplíciter deprecántes: ut eásdem, Angélico pro nobis interveniénte suffrágio, et placátus accípias, et ad salútem nostram proveníre concédas. Per Dóminum.

Dary chvály obetujeme tebe, Pane, pokorne prosiac: aby na anjelské prihovorenie aj prijal si ich usmierený, aj doprial, aby nám slúžily na spásu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

KOMÚNIA (Dan 3, 58)

Benedícite, omnes Angeli Dómini, Dóminum: hymnum dícite, et superexaltáte eum in sæcula.

Dobrorečte, všetci anjeli Pána, Pánovi, spievajte chválospev a vyvyšujte ho naveky.

POSTKOMÚNIA

Dirígere dignáre, Dómine Deus, in adjutórium nostrum sanctum Raphaélem Archángelum: et quem tuæ Majestáti semper assístere crédimus, tibi nostras exíguas preces benedicéndas assígnet. Per Dóminum.

Ráč nám, Pane Bože, poslať na pomoc svätého Rafaela Archanjela: a nech on, o ktorom veríme, že ustavične stojí v službách tvojej Velebnosti, predloží naše nedostatočné prosby tebe na požehnanie. Skrze Pána.

Sv. Chryzanta a Dárie

mučeníkov 25. októbra

Jednod. - Rúcho červené.

Predstavujme sa ako Boží služobníci v súženiach, úzkostiach, pri bolestných úderoch a vo väzeniach (lekc.). - Pochádzali z Východu. Chryzantus obrátil Dáriu, ktorá sa stala jeho manželkou. V Ríme získali veľa pohanov Kristovi. Túto horlivosť zaplatili životom asi r. 283. Pochovali ich v Ríme pri Via Salaria.

OMŠA mučeníkov *Intret*, str. 25*, okrem:

ORÁCIA

Beatórum Mártyrum tuórum, Dómine, Chrysánthi et Daríæ, quæsumus, adsit nobis orátio: ut, quos venerámur obséquio, eórum pium júgiter experiámur auxílium. Per Dóminum.

Nech orodujú za nás blahoslavení Mučeníci tvoji Chryzant a Dária, prosíme, Pane: aby sme ustavične skusovali dobrotivú pomoc tých, ktorých ctíme si zbožnou službou. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

LEKCIA *(Exhibeámus)* zo sviatku sv. Abdona a Senena, 30. júla, str. 1050.

EVANJELIUM (Lk 11, 47-51)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dicébat Jesus scribis, et pharisæis: Væ vobis, qui ædificátis monuménta prophetárum: patres autem vestri occidérunt illos. Profécto testificámini, quod consentítis opéribus patrum vestrórum: quóniam ipsi quidem eos occidérunt, vos autem ædificátis eórum sepúlcra. Proptérea et sapiéntia Dei dixit: Mittam ad illos prophétas et apóstolos, et ex illis occídent, et persequéntur: ut inquirátur sanguis ómnium prophetárum, qui effúsus est a constitutióne mundi, a generatióne ista, a sánguine Abel usque ad sánguinem Zacharíæ, qui périit inter altáre et ædem. Ita dico vobis, requirétur ab hac generatióne.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš zákonníkom a farizejom: Beda vám, lebo staviate náhrobníky prorokom, kým vaši otcovia ich zabíjali! Teda svedkami ste a schvaľujete činy svojich otcov, oni ich totiž zabíjali, a vy im zasa staviate hroby. Preto aj vravela Múdrosť Božia: Pošlem k nim prorokov a poslov, z nich (niektorých) zabijú a budú prenasledovať, aby sa od tohto pokolenia vyžadovala krv všetkých prorokov, čo bola vyliata od stvorenia sveta, (počnúc) od krvi Ábelovej až po krv Zachariášovu, ktorý zahynul medzi oltárom a chrámom. Áno, vravím vám, bude sa to vyžadovať od tohto pokolenia.

SEKRÉTA

Pópuli tui, quæsumus, Dómine, tibi grata sit hóstia, quæ in natalítiis sanctórum

Ľudu tvojho, prosíme, Pane, tebe nech je milá obeta, ktorú prinášame tebe slávnost-

Mártyrum tuórum Chrysánthi et Daríæ solémniter immolátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

ne na výročie narodenín svätých Mučeníkov tvojich, Chryzanta a Dárie. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Mýsticis, Dómine, repléti sumus votis et gáudiis: præsta, quæsumus, ut intercessiónibus sanctórum Mártyrum tuórum Chrysánthi, et Daríæ, quæ temporáliter ágimus, spirituáliter consequámur. Per Dóminum.

Tajomnými darmi a radosťami naplnili sme sa, Pane: udeľ, prosíme, aby na orodovanie tvojich svätých Mučeníkov, Chryzanta a Dárie, čo konáme v čase, obsiahli sme duchovne. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Evarista

pápeža a mučeníka — 26. októbra

Jednod. - Rúcho červené.

Brány pekelné ju nepremôžu. - Rodom Grék. Cirkev spravoval v rokoch 97-107. Umrel za Trajána ako mučeník. Pochovaný je vedľa sv. Petra vo Vatikáne.

OMŠA pápežov *Si diligis me*, str. 6*.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

Ak na 26. okt. pripadne sobota, vtedy anticipujeme Vigíliu sv. Šimona a Júdu, apoštolov, so *spomienkou* sv. Evarista, tretia doplnk. *orácia* o bl. P. Márii (*Concéde*; VI.), str. 550.

Vigília sv. Šimona a Júdu

apoštolov — 27. októbra

Rúcho fialové.

Úrodné ratolesti na Božskom kmeni. - Apoštoli prežívali na svete noc svojho utrpenia (intr., lekc., grad.), ale po nocí im svitol deň oslávenia (of.). Sú výtečnými ratolesťami na Božskom viniči (ev.), z ktorého aj my čerpáme nadprirodzenú silu najmä v tejto obete.

INTROIT (Ž 78, 11, 12 a 10)

Intret in conspéctu tuo, Dómine, gémitus compeditórum: redde vicínis nostris séptuplum in sinu eórum: víndica sánguinem sanctó-

Nech dôjde k tebe, Pane, nárek zajatcov; sedem ráz odplať v náruč našim susedom, pomsti, Pane, krv svojich svätých, ktorá sa vyliala. *(Ž tž. 1)*

rum tuórum, qui effúsus est. *(Ps ib. 1)* Deus, venérunt gentes in hæreditátem tuam, polluérunt templum sanctum tuum: posuérunt Jerúsalem in pomórum custódiam. ℣. Glória Patri.

Pohania vtrhli, Bože, v tvoje dedičstvo, znesvätili tvoj svätý chrám, zmenili Jeruzalem na chatrč v ovocnej záhrade. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

Bez *glórie.*

ORÁCIA

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut sicut Apostolórum tuórum Simónis et Judæ gloriósa natalítia prævenímus, sic ad tua benefícia promerénda, Majestátem tuam pro nobis ipsi prævéniant. Per Dóminum.

Dožič, prosíme, všemohúci Bože: aby tak, ako vopred spomíname slávnosť narodenín tvojich Apoštolov, Šimona a Júdu, oni nás pri získaní tvojich dobrodení predišli u tvojej Velebnosti svojím orodovaním. Skrze Pána.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané vo vigílie (VI.), str. 550.

LEKCIA *(Spectáculum)* z omše vyznavača *Justus*, str. 57*.

GRADUÁL (Ž 78, 10 a 2)

Víndica, Dómine, sánguinem sanctórum tuórum, qui effúsus est. ℣. Posuérunt mortália servórum tuórum, Dómine, escas volatílibus cæli, carnes sanctórum tuórum béstiis terræ.

Pomsti, Pane, krv svojich svätých, ktorá sa vyliala. ℣. Mŕtvoly tvojich služobníkov, Pane, za pokrm dali vtákom nebeským, zverine zemskej telá tvojich nábožných.

EVANJELIUM *(Ego sum vitis)* z omše mučeníkov v čase veľkonočnom *Protexísti*, str. 37*.

OFERTÓRIUM (Ž 149, 5-6)

Exsultábunt sancti in glória, lætabúntur in cubílibus suis: exaltatiónes Dei in faúcibus eórum.

Plesajú svätí v sláve, radujú sa vo svojich príbytkoch, chválospevy Božie znejú z ich úst.

SEKRÉTA

Munéribus nostris, Dómine, sanctórum Apostolórum tuórum Simónis, et Judæ festa præcédimus: te supplíciter

Darmi našimi, Pane, chystáme sa na sviatok svätých Apoštolov tvojich, Šimona a Júdu: pokorne prosiac teba;

deprecántes; ut, quæ conscéntiæ nostræ præpediúntur obstáculis, illórum méritis grata reddántur. Per Dóminum.

aby to, čo sa s nimi neshoduje v našom svedomí, stalo sa milým tebe pre ich zásluhy. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *sekréta* (VI.), str. 550.

KOMÚNIA (Ž 78, 2 a 11)

Posuérunt mortália servórum tuórum, Dómine, escas volatílibus cæli: carnes Sanctórum tuórum béstiis terræ: secúndum magnitúdinem bráchii tui pósside fílios morte punitórum.

Mŕtvoly tvojich služobníkov, Pane, za pokrm dali vtákom nebeským, zverine zemskej telá tvojich nábožných. Odsúdených na smrť vykúp podľa moci svojho ramena.

POSTKOMÚNIA

Sumpto, Dómine, sacraménto, supplíciter deprecámur: ut intercedéntibus beátis Apóstolis tuis Simóne, et Juda, quod temporáliter gérimus, ad vitam capiámus ætérnam. Per Dóminum.

Po prijatí sviatostného daru, Pane, pokorne prosíme: aby na prímluvu blahoslavených Apoštolov tvojich, Šimona a Júdu, slúžilo nám pre život večný, čo konáme v časnosti. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *postkomúnia* (VI.), str. 550.

Sv. Šimona a Júdu

apoštolov 28. októbra

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho červené.

Po celej zemi sa rozniesol ich hlas (of.). - Sv. Šimon, „horlivec", širil blahozvesť Kristovho kráľovstva medzi židmi, potom spolu so sv. Júdom Tadejom v Mezopotámii a Perzii, kde spoločne umreli mučenníckou smrťou. Sv. Judáš bol pokrvným Ježišovým a napísal jeden tzv. katolícky list Nového zákona.
Radujeme sa z ich vysokej apoštolskej hodnosti (intr., grad., al.). Budovali mystický Kristovo telo (lekc.). Za Krista vďačne pretrpeli prenasledovanie a smrť (ev.), ale obsiahli aj odmenu za vernosť (kom.). Slávenie dnešnej obety prináša aj nám duchovný vzrast a pripodobnenie ku Kristovi a jeho oslávenným apoštolom (or.).

INTROIT (Ž 138, 17)

Mihi autem nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis

Ja však vo veľkej úcte mám priateľov tvojich, Bože, ich

confortátus est princípatus eórum. *(Ps ib. 1-2)* Dómine, probásti me, et cognovísti me: tu cognovísti sessiónem meam, et resurrectiónem meam. ℣. Glória Patri.

vláda je silne upevnená. *(Ž tž. 1-2)* Ty, Pane, skúmaš ma a ty ma znáš, znáš ma, či sedím a či stojím. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo.

ORÁCIA

Deus, qui nos per beátos Apóstolos tuos Simónem et Judam ad agnitiónem tui nóminis veníre tribuísti: da nobis eórum glóriam sempitérnam et proficiéndo celebráre, et celebrándo profícere. Per Dóminum.

Bože, ktorý si nás skrze blahoslavených Apoštolov svojich, Šimona a Júdu, priviedol k poznaniu svojho mena: daj nám, aby sme ich večnú slávu aj uctievali prospievajúc, aj prospievali uctievajúc. Skrze Pána nášho.

LEKCIA (Ef 4, 7-13)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Ephésios. - Fratres: Unicuíque nóstrum data est grátia secúndum mensúram donatiónis Christi. Propter quod dicit: Ascéndens in altum, captívam duxit captivitátem: dedit dona homínibus. Quod autem ascéndit, quid est, nisi quia et descéndit primum in inferióres partes terræ? Qui descéndit, ipse est et qui ascéndit super omnes cælos, ut impléret ómnia. Et ipse dedit quosdam quidem apóstolos, quosdam autem prophétas, álios vero evangelístas, álios autem pastóres, et doctóres, ad consummatiónem sanctórum in opus ministérii, in ædificatiónem córporis Christi; donec occurrámus omnes in unitátem fídei, et agnitiónis Fílii

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Efezanom. - Bratia! Každému z nás dostalo sa milosti podľa miery, akou nás Kristus obdaroval. Preto hovorí (Písmo): Keď vstupoval na nebesá, viedol so sebou zástup zajatých. Ľuďom dal veľké dary. A čo iného znamená, že vstúpil, ako že aj bol sostúpil do najnižších končín zeme? A ten, kto sostúpil, je ten istý, ktorý aj vstúpil nad všetky nebesá, aby všetko naplnil (svojou milosťou). On ustanovil jedných za apoštolov, druhých za prorokov, iných za evanjelistov, niektorých zasa za pastierov a učiteľov, aby náležite pripravovali svätých na dielo služby, totiž na budovanie tela Kristovho, kým všetci nedospejeme k jednote vo viere a v poznaní Syna

Dei, in virum perféctum, in mensúram ætátis plenitúdinis Christi.

Božieho, v muža dospelého, k miere plného vzrastu Kristovho.

GRADUÁL (Ž 44, 17-18)

Constítues eos príncipes super omnem terram: mémores erunt nóminis tui, Dómine. ℣. Pro pátribus tuis nati sunt tibi fílii: proptérea pópuli confitebúntur tibi. Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 138, 17)* Nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est principátus eórum. Allelúja.

Ustanovíš ich za kniežatá celej zeme, preslávia tvoje meno, Pane. ℣. Namiesto tvojich otcov budú tvoji synovia, preto teba budú zvelebovať národy. Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 138, 17)* Vo veľkej úcte sú priatelia tvoji, Bože; ich vláda je silne upevnená. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 15, 17-25)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Hæc mando vobis, ut diligátis ínvicem. Si mundus vos odit, scitóte, quia me priórem vobis ódio hábuit. Si de mundo fuissétis, mundus, quod suum erat, dilígeret: quia vero de mundo non estis, sed ego elégi vos de mundo, proptérea odit vos mundus. Mementóte sermónis mei, quem ego dixi vobis: Non est servus major dómino suo. Si me persecúti sunt, et vos persequéntur: si sermónem meum servavérunt, et vestrum servábunt. Sed hæc ómnia fácient vobis propter nomen meum: quia nésciunt eum, qui misit me. Si non veníssem, et locútus fuíssem eis, peccátum non habérent: nunc autem excu-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: To vám (zvlášť) prikazujem, aby ste sa navzájom milovali! Ak vás svet nenávidí, vedzte, že mňa nenávidel skôr ako vás! Keby ste boli s tohto sveta, svet by miloval, čo je jeho, ale že nie ste s tohto sveta, lež ja som si vás vyvolil zo sveta, preto vás svet nenávidí. Rozpomeňte se na slová, ktoré som vám bol vravel: Nie je sluha väčší ako jeho pán! Keď mňa prenasledovali, budú aj vás prenasledovať; keď zachovávali moje slová, aj vaše budú zachovávať. A to všetko vám budú robiť pre moje meno, lebo nepoznajú toho, ktorý ma poslal. Keby som nebol prišiel a nebol im hovoril, nemali by hriechu, ale

satiónem non habent de peccáto suo. Qui me odit, et Patrem meum odit. Si ópera non fecíssem in eis, quæ nemo álius fecit, peccátum non habérent: nunc autem et vidérunt, et odérunt et me, et Patrem meum. Sed ut adimpleátur sermo, qui in lege eórum scriptus est: Quia ódio habuérunt me gratis.

Krédo.

teraz nemajú výhovorky pre svoj hriech. Kto mňa nenávidí, nenávidí aj môjho Otca! Keby som nebol medzi nimi konal skutky, aké nikto iný nekonal, nemali by hriechu, ale teraz aj videli, a nenávidia mňa aj môjho Otca. Ale (to všetko preto), aby sa splnily slová, napísané v ich zákone: Bez príčiny ma nenávideli!

OFERTÓRIUM (Ž 18, 5)

In omnem terram exívit sonus eórum: et in fines orbis terræ verba eórum.

Do celej zeme niesol sa ich zvuk a výpovede ich až zemekruhu na okraj.

SEKRÉTA

Glóriam, Dómine, sanctórum Apostolórum tuórum Simónis et Judæ perpétuam venerántes, quæsumus: ut eam, sacris mystériis expiáti, dígnius celebrémus. Per Dóminum nostrum.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

Uctievajúc večnú slávu svätých Apoštolov tvojich Šimona a Júdu, Pane, prosíme: aby my, očistení svätými tajomstvami, oslavovali sme ju ešte dôstojnejšie. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Mt 19, 28)

Vos, qui secúti estis me, sedébitis super sedes, judicántes duódecim tribus Israel.

Vy, ktorí ste ma nasledovali, budete sedieť na trónoch a súdiť dvanásť pokolení izraelských.

POSTKOMÚNIA

Percéptis, Dómine, sacraméntis, supplíciter exorámus: ut intercedéntibus beátis Apóstolis tuis Simóne et Juda, quæ pro illórum veneránda gérimus passióne, nobis proficiant ad medélam. Per Dóminum.

Po prijatí sviatostí, Pane, úpenlivi prosíme: aby nám na prímluvu svätých Apoštolov tvojich, Šimona a Júdu, to, čo konáme na uctenie ich múk, prospievalo ako liek. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Sviatok Pána nášho Ježiša Krista Kráľa

V poslednú nedeľu mesiaca októbra

Dvoj. 1. triedy. - Rúcho biele.

Ty si Kráľ slávy, Kriste! (Ambroz. hymnus.) - Pius XI. vhodne zavŕšil jubilejný rok 1925 ustanovením tohto významného sviatku, ktorý hlása svetu, že kráľovstvo Kristovo majú ochotne uznať národy a jednotlivci. Nariadil v tento deň zasvätenie celého ľudského pokolenia najsv. Srdcu Ježišovmu. Aj my sa pripojujeme k nebeským zástupom, ktoré oslavujú svojho Kráľa (intr.). Sv. Pavol rozvádza základy kráľovskej hodnosti Kristovej: je jednorodeným Synom Otcovým, prvorodeným medzi stvoreniami, Vykupiteľom ľudského pokolenia, hlavou Cirkvi, svojho mystického tela (lekc.). Kristus sa priznáva k svojej kráľovskej hodnosti pred zástupcom veľríše rímskej (ev.). Kráľovstvo Kristovo je neobmedzené, ale je kráľovstvom lásky a pokoja.

INTROIT (Zjv 5, 12; 1, 6)

Dignus est Agnus, qui occísus est, accípere virtútem, et divinitátem, et sapiéntiam, et fortitúdinem, et honórem. Ipsi glória et impérium in sæcula sæculórum. *(Ps 71, 1)* Deus, judícium tuum Regi da: et justítiam tuam Fílio Regis. ℣. Glória Patri.

Hoden je Baránok, ktorý bol zabitý, prijať moc, božstvo, múdrosť, silu a česť. Jemu sláva a panovanie na veky vekov. *(Ž 71, 1)* Bože, daj súd svoj Kráľovi a svoju spravodlivosť kráľovmu Synovi! ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui in dilécto Fílio tuo, universórum Rege, ómnia instauráre voluísti: concéde propítius; ut cunctæ famíliæ géntium, peccáti púlnere disgregátæ, ejus suavíssimo subdántur império: Qui tecum vivit.

Všemohúci večný Bože, ktorý v svojom milovanom Synovi, Kráľovi vesmíra, chcel si všetko obnoviť: udeľ milostivý; aby všetky rodiny národov, rozdvojené ranou hriechu, poddávaly sa jeho presladkej vláde: Ktorý s tebou žije a kráľuje.

Spomienka pripadajúcej nedele.

LEKCIA (Kol 1, 12-20)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Colossénses. - Fratres: Grátias ágimus Deo Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis sanctórum in

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Kolosanom. - Bratia! Ďakujme Bohu Otcovi, že nás urobil hodnými mať so svätými účasť na údele svet-

lúmine: Qui erípuit nos de potestáte tenebrárum, et tránstulit in regnum Fílii dilectiónis suæ, in quo habémus redemptiónem per sánguinem ejus, remissiónem peccatórum: qui est imágo Dei invisíbilis, primogénitus omnis creatúræ: quóniam in ipso cóndita sunt univérsa in cælis et in terra, visibília et invisibília, sive Throni, sive Dominatiónes, sive Principátus, sive Potestátes: ómnia per ipsum, et in ipso creáta sunt: et ipse est ante omnes, et ómnia in ipso constant. Et ipse est caput córporis Ecclésiæ, qui est princípium, primogénitus ex mórtuis: ut sit in ómnibus ipse primátum tenens; quia in ipso complácuit omnem plenitúdinem inhabitáre; et per eum reconciliáre ómnia in ipsum, pacíficans per sánguinem crucis ejus, sive quæ in terris, sive quæ in cælis sunt, in Christo Jesu, Dómino nostro.

la. On nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna, v ktorom máme (skrze jeho krv) vykúpenie a odpustenie hriechov. On je obraz neviditeľného Boha, prvorodený zo všetkého stvorenia, lebo v ňom bolo stvorené všetko, čo je na nebesiach a čo je na zemi, viditeľné a neviditeľné, prestoly a panstvá, kniežatstvá a mocnosti. Všetko je stvorené skrze neho a pre neho. On bol predovšetkým a všetko má v ňom svoje bytie. On je hlavou tela Cirkvi, on je počiatok (všetkého), prvorodený medzi tými, ktorí vstali z mŕtvych, a vo všetkom má prvenstvo. (Boh) totiž chcel, aby v ňom prebývala všetka plnosť, aby skrze neho smieril so sebou všetkých a jeho krvou, na kríži vyliatou, vrátil pokoj všetkým, ktorí sú na zemi a ktorí sú na nebi, v Kristu Ježišovi, Pánovi našom.

GRADUÁL (Ž 71, 8 a 11)

Dominábitur a mari usque ad mare, et a flúmine usque ad términos orbis terrárum. ℣. Et adorábunt eum omnes reges terræ: omnes gentes sérvient ei.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Dan 7, 14)* Potéstas ejus, potéstas ætérna, quæ non auferétur: et regnum ejus, quod non corrumpétur. Allelúja.

Bude vládnuť od mora až do mora a od rieky až k zemským končinám. ℣. A všetci králi zemskí sa mu poklonia, budú mu slúžiť všetky národy.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Dan 7, 14)* Jeho vladárska moc je moc večná, nikto mu ju nevyrve a jeho kráľovstvo nikdy sa nerozpadne. Aleluja.

Vo votívnych omšiach po Septuagézime miesto verša *aleluje*:

TRAKTUS (Ž 88, 27-28 a 30)

Ipse invocábit me: Pater meus es tu: Deus meus, et suscéptor salútis meæ. ℣. Et ego primogénitum ponam illum: excélsum præ régibus terræ. ℣. Et ponam in sæculum sæculi semen ejus: et thronum ejus sicut dies cæli.

Bude ma volať: Ty si Otec môj, Boh môj a záštita mojej slávy! ℣. A ja ho ustanovím za prvorodeného, za najvyššieho medzi kráľmi. ℣. A zvečním jeho semeno a jak dni nebies jeho trón.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála*:

Allelúja, allelúja. ℣. *(Dan 7, 14)* Potéstas ejus, potéstas ætérna, quæ non auferétur: et regnum ejus, quod non corrumpétur. Allelúja. ℣. *(Apoc 19, 16)* Habet in vestiménto et in fémore suo scriptum: Rex regum, et Dóminus dominántium. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Dan 7, 14)* Jeho vladárska moc je moc večná, nikto mu ju nevyrve a jeho kráľovstvo nikdy sa nerozpadne. Aleluja. ℣. *(Zjv 19, 16)* Na plášti a okolo bedier má napísané: Kráľ kráľov a Pán pánov. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 18, 33-37)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Pilátus ad Jesum: Tu es Rex Judæórum? Respóndit Jesus: A temetípso hoc dicis, an álii dixérunt tibi de me? Respóndit Pilátus: Numquid ego Judæus sum? Gens tua et pontífices tradidérunt te mihi: quid fecísti? Respóndit Jesus: Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei útique decertárent, ut non tráderer Judæis: nunc autem regnum meum non est hinc. Dixit ítaque ei Pilátus: Ergo Rex es tu?

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času spýtal sa Pilát Ježiša: Si ty (naozaj) kráľ židovský? Ježiš odpovedal: Hovoríš to sám od seba, alebo ti to iní o mne povedali? Pilát hovoril: Som ja vari Žid? Tvoj národ a veľkňazi vydali mi teba! Čo si vykonal? Ježiš odpovedal: Moje kráľovstvo nie je s tohto sveta! Keby moje kráľovstvo bolo s tohto sveta, moji služobníci by sa bili, aby som sa nedostal do rúk Židov. Ale moje kráľovstvo nie je ztadiaľto! Spýtal sa ho teda Pilát: Tak predsa si kráľ? Ježiš potvrdil: Áno, som

Respóndit Jesus: Tu dicis, quia Rex sum ego. Ego in hoc natus sum et ad hoc veni in mundum, ut testimónium perhíbeam veritáti: omnis, qui est ex veritáte, audit vocem meam.

kráľ! A nato som sa narodil a nato som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je (priateľom) pravdy, počúva môj hlas!

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 2, 8)

Póstula a me, et dabo tibi gentes hereditátem tuam, et possessiónem tuam términos terræ.

Žiadaj si odo mňa a národy dám do dedičstva tebe a tebe privlastním zemské končiny.

SEKRÉTA

Hóstiam tibi, Dómine, humánæ reconciliatiónis offérimus: præsta, quæsumus; ut, quem sacrifíciis præséntibus immolámus, ipse cunctis géntibus unitátis et pacis dona concédat, Jesus Christus Fílius tuus, Dóminus noster: Qui tecum vivit.

Obetu prinášame tebe, Pane, na usmierenie s ľudstvom: dožič, prosíme; aby ten, ktorého týmto sviatostným úkonom obetujeme, udelil všetkým národom dary jednoty a pokoja, Ježiš Kristus, Syn tvoj, Pán náš: Ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote.

Druhá *sekréta* pripadajúcej nedele.

Prefácia o Ježišovi Kristovi Kráľovi, str. 520.

KOMÚNIA (Ž 28, 10 a 11)

Sedébit Dóminus Rex in ætérnum: Dóminus benedícet pópulo suo in pace.

Bude tróniť Pán, Kráľ naveky; Pán pokojom požehná svoj ľud.

POSTKOMÚNIA

Immortalitátis alimóniam consecúti, quæsumus, Dómine: ut, qui sub Christi Regis vexíllis militáre gloriámur, cum ipso, in cæléstі sede, júgiter regnáre possímus: Qui tecum vivit.

Po dosiahnutí pokrmu nesmrteľnosti prosíme, Pane: aby my, ktorí sa honosíme, že slúžime pod zástavami Krista Kráľa, mohli sme s ním večne kráľovať v nebesiach: Ktorý s tebou žije.

Druhá *postkomúnia* a posledné *evanjelium* pripadajúcej nedele.

Vigília Všetkých Svätých

31. októbra

Rúcho fialové.

Po tme zemského boja svitlo svetlo nebeskej slávy. - Sviatok Všetkých svätých mal vigíliu už v 11. storočí.
Kristus odmení vernosť svojich svätých tým, že budú s ním súdiť svet (intr.) a požívať večnú radosť (grad., of.). Počujeme ich víťazný spev (lekc.) a hlásanie ich blaženosti (ev.). Na zemi pretrpeli príkoria, ale teraz požívajú večný pokoj Kristov (kom.).

INTROIT (Múd 3, 8)

Júdicant sancti gentes, et dominántur pópulis: et regnábit Dóminus, Deus illórum, in perpétuum. *(Ps 32, 1)* Exsultáte, justi, in Dómino: rectos decet collaudátio. ℣. Glória Patri.

Súdia ľudstvo svätí a vládnu nad národmi a kráľovať bude Pán, ich Boh, naveky. *(Ž 32, 1)* Plesajte, spravodliví, v Pánovi, statočným sluší chválospev. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

Bez *glórie*.

ORÁCIA

Dómine, Deus noster, multíplica super nos grátiam tuam: et quorum prævenímus gloriósa solémnia, tríbue súbsequi in sancta professióne lætítiam. Per Dóminum.

Pane, Bože náš, rozmnož nad nami milosť svoju: a udeľ, aby v svätom nasledovaní dosiahli sme radosti tých, ktorých sviatok chystáme sa osláviť. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia *orácia* o Duchu Svätom; za Cirkev alebo Za pápeža, str. 551.

LEKCIA (Zjv 5, 6-12)

Léctio libri Apocalýpsis beáti Joánnis Apóstoli. - In diébus illis: Ecce ego Joánnes vidi in médio throni, et quátuor animálium, et in médio seniórum Agnum stantem tamquam occísum, habéntem córnua septem, et óculos septem: qui sunt septem spíritus Dei, missi in omnem terram. Et venit: et accépit de déxtera sedéntis in throno librum. Et cum aperuísset librum, quátuor

Čítanie z knihy Zjavenia sv. Jána apoštola. - V tých dňoch, hľa, ja Ján uzrel som v strede prestola a štyroch bytostí a uprostred starcov stáť Baránka ako by zabitého. Mal sedmoro rohov a sedmoro očí, to je sedem duchov Božích, vyslaných na celú zem. On pristúpil a vzal svätok z pravice toho, ktorý sedel na prestole. A ako vzal svätok, štyri bytosti a dvadsiatištyria starci padli pred Baránkom.

animália et vigínti quátuor senióres cecidérunt coram Agno, habéntes sínguli cítharas, et phíalas aúreas, plenas odoramentórum, quæ sunt oratiónes sanctórum: et cantábant cánticum novum, dicéntes: Dignus es, Dómine, accípere librum, et aperíre signácula ejus: quóniam occísus es, et redemísti nos Deo in sánguine tuo ex omni tribu, et lingua, et pópulo, et natióne, et fecísti nos Deo nostro regnum, et sacerdótes: et regnábimus super terram. Et vidi, et audívi vocem Angelórum multórum in circúitu throni, et animálium, et seniórum: et erat número eórum míllia míllium, dicéntium voce magna: Dignus est Agnus, qui occísus est, accípere virtútem, et divinitátem, et sapiéntiam, et fortitúdinem, et honórem, et glóriam, et benedictiónem in sæcula sæculórum. Amen.

Každý mal citaru a zlatú čašu, plnú kadidla, to je modlitieb svätých, a spievali novú pieseň. Hovorili: Hoden si, Pane, vziať svätok a otvoriť jeho pečate, lebo si bol zabitý a svojou krvou si nás Bohu vykúpil, z každého kmeňa a jazyka, ľudu a národa. A urobil si ich nášmu Bohu kráľovstvom a kňazmi a budú kráľovať na zemi. Potom som uzrel a počul hlas mnohých anjelov okolo prestola a bytostí i starcov. Ich počet bol na desaťtisíce desaťtisícov a na tisíce tisícov. Mohutným hlasom volali: Hoden je Baránok, ktorý bol zabitý, vziať si moc a bohatstvo, múdrosť a vládu, česť, slávu a dobrorečenie na veky vekov. Amen.

GRADUÁL (Ž 149, 5 a 1)

Exsultábunt sancti in glória, lætabúntur in cubílibus suis. ℣. Cantáte Dómino cánticum novum, laus ejus in eccléśia sanctórum.

Plesajú svätí v sláve, radovať sa budú vo svojich príbytkoch. ℣. Spievajte Pánovi pieseň novú, jeho chvála nech znie v shromaždení svätých.

EVANJELIUM *(Descéndens Jesus)* z omše mučeníkov *Sapiéntiam*, str. 30*.

OFERTÓRIUM (Ž 149, 5-6)

Exsultábunt sancti in glória, lætabúntur in cubílibus suis: exaltatiónes Dei in fáucibus eórum.

Plesajú svätí v sláve, radovať sa budú vo svojich príbytkoch, chválospevy Božie znejú z ich úst.

SEKRÉTA

Altáre tuum, Dómine, munéribus cumulámus oblátis: da, quæsumus; ut ad salútem nostram, ómnium Sanctórum tuórum precatióne, profíciant, quorum solémnia ventúra præcúrrimus. Per Dóminum.

Na tvoj oltár snášame, Pane, obetné dary: daj, prosíme; aby nám prispely k spáse na prímluvu všetkých svätých tvojich, ktorých nastávajúci sviatok predchádzame. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá a tretia *sekréta* o Duchu Svätom; za Cirkev alebo Za pápeža, str. 551.

KOMÚNIA (Múd 3, 1, 2 a 3)

Justórum ánimæ in manu Dei sunt, et non tanget illos torméntum malítiæ: visi sunt óculis insipiéntium mori, illi autem sunt in pace.

Duše spravodlivých sú v rukách Božích a nedotkne sa ich mučidlo zloby. Očiam pochábľov sa zdalo, že zomierajú, ale oni sú v pokoji.

POSTKOMÚNIA

Sacraméntis, Dómine, et gaúdiis optátæ celebritátis explétis: quæsumus; ut eórum précibus adjuvémur, quorum recordatiónibus exhibéntur. Per Dóminum.

Po radostnom zavŕšení sviatostných tajomstiev kýženej slávnosti, prosíme, Pane; nech nám pomôžu modlitby tých, na ktorých pamiatku ich konáme. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia* o Duchu Sv.; Za Cirkev alebo Za pápeža, str. 551.

Sviatok Všetkých Svätých

1. novembra

Dvoj. 1. triedy s obyčajnou oktávou. - Rúcho biele.

Aké vznešené je kráľovstvo, v ktorom sa radujú všetci svätí s Kristom! (Ant. k Magnifikatu.) - Milý rodinný sviatok kresťanstva, ktorý nás spája v jedno spoločenstvo s našimi oslávenými bratmi a sestrami. Všetkým jednotlivým svätým nemôžeme venovať osobitný sviatok, oslavujeme teda dnes celú víťaznú Cirkev, radujeme sa s ňou a túžime, aby sme sa raz tiež dostali do tohto vzneseného sboru.

Dnešný sviatok ako i spomienkový deň dušičiek sú liturgickým výrazom viereučného článku o spoločenstve svätých, že totiž bojujúca, trpiaca a víťazná Cirkev sú si duchovne vzájomne spojené a vzájomne si pomáhajú.

Na Východe slávili už v 4. storočí osobitný sviatok všetkých svätých, a to v nedeľu po Turícach. Sviatok bol venovaný najmä mučeníkom. Na Západe vznikol tento sviatok vtedy, keď cisár Fokas daroval pohanský chrám Pantheon, - vystavený Agripom r. 27 pred Kr. pamiatke cisára Augusta a venovaný všetkým pohanským bohom, - pápežovi Bonifácovi IV. Pápež ho konsekroval 13. mája

610 a zasvätil úcte blahosl. P. Márie a všetkých mučeníkov (S. Maria ad martyres, - štácia v piatok veľkonočného týždňa). Z tejto príležitosti uložil v ňom veľké množstvo kostí sv. mučeníkov, ktoré sem previezli z katakomb. Pre lepšie zásobovanie početných pútnikov Gregor IV. (827-844) preložil sviatok na deň 1. novembra.
Omšové texty sú preplnené radosťou (intr.) a prízvukujú ducha mučeníctva (of.). V duchu vidíme nespočetné zástupy oslávených (lekc.), ktorí dokonale splnili Kristov program (ev.). Sv. prijímanie nás pevne spája s Kristom a s oslávenými spoluúdmi mystického tela Kristovho (kom.).

INTROIT

Gaudeámus omnes in Dómino, diem festum celebrántes sub honóre Sanctórum ómnium: de quorum solemnitáte gaudent Angeli, et collaúdant Fílium Dei. *(Ps 32, 1)* Exsultáte, justi, in Dómino: rectos decet collaudátio. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui.

Radujme sa všetci v Pánovi a slávme sviatok na počesť všetkých svätých, z ich sviatku sa radujú anjeli a spoločne oslavujú Syna Božieho. *(Ž 32, 1)* Plesajte, spravodliví, v Pánovi, statočným sluší chválospev. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui nos ómnium Sanctórum tuórum mérita sub una tribuísti celebritáte venerári: quæsumus; ut desideràtam nobis tuæ propitiatiónis abundántiam, multiplicátis intercessóribus, largiáris. Per Dóminum.

Všemohúci večný Bože, ktorý doprial si nám spoločnou slávnosťou uctiť zásluhy všetkých svojich Svätých: prosíme; udeľ nám na prihovorenie toľko orodovníkov kýženú hojnosť svojho zľutovania. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

LEKCIA (Zjv 7, 2-12)

Léctio libri Apocalýpsis beáti Joánnis Apóstoli. - In diébus illis: Ecce ego Joánnes vidi álterum Angelum ascendéntem ab ortu solis, habéntem signum Dei vivi: et clamávit voce magna quátuor Angelis, quibus datum est nocére terræ et mari, dicens: Nolíte nocére terræ, et mari, neque arbóribus, quo-

Čítanie z knihy Zjavenia sv. Jána apoštola. - V tom čase, hľa, ja Ján uzrel som od východu slnka prichádzať iného anjela, ktorý mal pečať živého Boha. Mohutným hlasom zvolal na štyroch anjelov, ktorým bolo dané škodiť zemi a moru: Neškoďte zemi ani moru ani stromom, dokiaľ nepoznačíme na čelách slu-

adúsque signémus servos Dei nostri in fróntibus eórum. Et audívi númerum signatórum, centum quadragínta quátuor míllia signáti, ex omni tribu filiórum Israel. Ex tribu Juda duódecim míllia signáti. Ex tribu Ruben duódecim míllia signáti. Ex tribu Gad duódecim míllia signáti. Ex tribu Aser duódecim míllia signáti. Ex tribu Néphthali duódecim míllia signáti. Ex tribu Manásse duódecim míllia signáti. Ex tribu Símeon duódecim míllia signáti. Ex tribu Levi duódecim míllia signáti. Ex tribu Issachar duódecim míllia signáti. Ex tribu Zábulon duódecim míllia signáti. Ex tribu Joseph duódecim míllia signáti. Ex tribu Bénjamin duódecim míllia signáti. Post hæc vidi turbam magnam, quam dinumeráre nemo póterat, ex ómnibus géntibus, et tríbubus, et pópulis, et linguis: stantes ante thronum, et in conspéctu Agni, amícti stolis albis, et palmæ in mánibus eórum: et clamábant voce magna, dicéntes: Salus Deo nostro, qui sedet super thronum, et Agno. Et omnes Angeli stabant in circúitu throni, et seniórum, et quátuor animálium: et cecidérunt in conspéctu throni in fácies suas, et adoravérunt Deum, dicéntes: Amen. Benedíctio, et cláritas, et sapiéntia, et

žobníkov nášho Boha! Počul som aj počet poznačených: stoštyriaštyridsaťtisíc poznačených zo všetkých kmeňov synov Izraela. A poznačených bolo z kmeňa Judášovho dvanásťtisíc, z kmeňa Rubenovho dvanásťtisíc, z kmeňa Gadovho dvanásťtisíc, z kmeňa Azerovho dvanásťtisíc, z kmeňa Neftalimovho dvanásťtisíc, z kmeňa Manasesovho dvanásťtisíc, z kmeňa Simeonovho dvanásťtisíc, z kmeňa Leviho dvanásťtisíc, z kmeňa Izacharovho dvanásťtisíc, z kmeňa Zabulonovho dvanásťtisíc, z kmeňa Jozefovho dvanásťtisíc, z kmeňa Benjamínovho dvanásťtisíc.

Potom som videl veľký a nespočitateľný zástup z každého národa, kmeňa, ľudu a jazyka. Stáli pred prestolom (Božím) a pred Baránkom, oblečení do bieleho rúcha, s palmami v rukách a mohutným hlasom volali: Blaho nášmu Bohu, ktorý sedí na prestole, a Baránkovi! A všetci anjeli, ktorí stáli okolo prestola a okolo starcov a štyroch bytostí, padli na tvár pred prestolom, klaňali sa Bohu a volali: Amen!

gratiárum áctio, honor, et virtus, et fortitúdo Deo nostro in sæcula sæculórum. Amen.

Chvála a sláva, múdrosť, vďaka a česť, moc a vláda nášmu Bohu na veky vekov! Amen.

GRADUÁL (Ž 33, 10 a 11)

Timéte Dóminum, omnes Sancti ejus: quóniam nihil deest timéntibus eum. ℣. Inquiréntes autem Dóminum, non defícient omni bono.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Mt 11, 28)* Veníte ad me, omnes, qui laborátis, et oneráti estis: et ego refíciam vos.
Allelúja.

Bojte sa Pána všetci jeho svätí, bo netrú biedu tí, ktorí sa ho boja. ℣. Lež hľadajúcim Pána nijaké dobro chýbať nebude.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Mt 11, 28)* Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste obťažení, a ja vás občerstvím.
Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 5, 1-12)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Videns Jesus turbas, ascéndit in montem, et cum sedísset, accessérunt ad eum discípuli ejus, et apériens os suum, docébat eos, dicens: Beáti páuperes spíritu: quóniam ipsórum est regnum cælórum. Beáti mites: quóniam ipsi possidébunt terram. Beáti, qui lugent: quóniam ipsi consolabúntur. Beáti, qui esúriunt et sítiunt justítiam: quóniam ipsi saturabúntur. Beáti misericórdes: quóniam ipsi misericórdiam consequéntur. Beáti mundo corde: quóniam ipsi Deum vidébunt. Beáti pacífici: quóniam fílii Dei vocabúntur. Beáti, qui persecutiónem patiúntur propter justítiam: quóniam ipsórum est regnum cælórum.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času, keď Ježiš uzrel zástupy, vystúpil na vrch a tam si sadol. Jeho učeníci pristúpili k nemu. Potom otvoril ústa a takto ich začal vyučovať: Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je kráľovstvo nebeské. Blahoslavení tichí, lebo im bude patriť zem. Blahoslavení, ktorí žalostia, lebo potešení budú. Blahoslavení, ktorí sú hladní a smädní po spravodlivosti, lebo nasýtení budú. Blahoslavení milosrdní, lebo dosiahnu milosrdenstvo. Blahoslavení čistého srdca, lebo uzrú Boha. Blahoslavení pokojamilovní, lebo ich synmi Božími budú volať. Blahoslavení, ktorých prenasledujú pre spravodlivosť, lebo ich je kráľovstvo nebeské.

Beáti estis, cum maledíxerint vobis, et persecúti vos fúerint, et díxerint omne malum advérsum vos mentiéntes propter me: gaudéte, et exsultáte, quóniam merces vestra copiósa est in cælis.

Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa potupovať a prenasledovať a všetko zlé na vás nepravdive hovoriť; radujte sa a veseľte, lebo vaša odplata hojná je v nebi.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Múd 3, 1, 2 a 3)

Justórum ánimæ in manu Dei sunt, et non tanget illos torméntum malítiæ: visi sunt óculis insipiéntium mori, illi autem sunt in pace, allelúja.

Duše spravodlivých sú v rukách Božích a nedotkne sa ich mučidlo zloby. Očiam pochábľov sa zdalo, že zomierajú, ale oni sú v pokoji, aleluja.

SEKRÉTA

Múnera tibi, Dómine, nostræ devotiónis offérimus: quæ et pro cunctórum tibi grata sint honóre Justórum, et nobis salutária, te miseránte, reddántur. Per Dóminum nostrum.

Dary svojej zbožnej oddanosti prinášame tebe, Pane: nech sú milé tebe z úcty k tvojim Spravodlivým a nám spasiteľné z tvojho milosrdenstva. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Mt 5, 8-10)

Beáti mundo corde, quóniam ipsi Deum vidébunt: beáti pacífici, quóniam fílii Dei vocabúntur: beáti, qui persecutiónem patiúntur propter justítiam, quóniam ipsórum est regnum cælórum.

Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uzrú Boha. Blahoslavení pokojamilovní, lebo ich synmi Božími budú volať. Blahoslavení, ktorých prenasledujú pre spravodlivosť, lebo ich je kráľovstvo nebeské.

POSTKOMÚNIA

Da, quæsumus, Dómine, fidélibus pópulis ómnium Sanctórum semper veneratióne lætári: et eórum perpétua supplicatióne muníri. Per Dóminum nostrum.

Dožič, prosíme, Pane, aby veriace ľudstvo ustavične tešilo sa z uctievania všetkých Svätých: a bolo ochraňované ich stálou prímluvou. Skrze Pána nášho.

V oktáve *spomienka* Všetkých svätých. Ak nepripadne sviatok vyšší ako jednoduchý, sláví sa omša Všetkých svätých s druhou a treťou doplnkovou *orácion* (VII.), str. 551.

Spomienka Všetkých Zosnulých Veriacich

2. novembra

Dvoj. - Rúcho čierne.

Vo večnej pamäti bude spravodlivý (grad.). - Matka Cirkev pamätá dnes na svoje trpiace dietky. Jej veľkodušnosť, ktorou otvára dušiam v očistci všetky svoje poklady, povzbudzuje aj nás, aby sme dnes pamätali na svojich zomrelých, ale aj na tých, na ktorých nik nepamätá.
Sv. Odilo, benediktínsky opát v Cluny († 1048), prikázal všetkým svojim kláštorom, aby dňa 2. novembra každý rok slúžili všetky sv. omše za zosnulých. Tento nábožný zvyk sa rozšíril čoskoro po celom kresťanskom svete. V Ríme jestvuje od 14. storočia. V Španielsku od začiatku 16. storočia mohol v tento deň každý kňaz slúžiť tri omše za duše v očistci. Benedikt XV. rozšíril r. 1915 toto privilégium na všetkých kňazov.
Dušiam želáme večný odpočinok a svetlo (intr., grad., kom.). Božie slovo nám dáva nádej, že čoskoro sa dostanú do večnej vlasti a že i my budeme účastní na blaženom zmŕtvychvstaní (lekc., ev.). Prežívame ich úzkosti pred súdnou stolicou Božou (sekv.), preto obetovanie darov sprevádzame prosbou o milostivý výrok (of.). Naše stretnutie s Kristom v tejto omši nám zaručuje, že aj zomrelí uvidia tvár Božiu a budú požívať Božstvo na veky (kom.), čoho predobrazom a predchuťou je nám dnešné sv. prijímanie.
Po omši je *absolúcia (Libera)* pri tumbe (rakve), postavenej v strede kostola. Dojímavý obrad nám dramaticky znázorňuje milostivý súdny výrok Kristov nad zomrelými na prímluvu Cirkvi.
Kňaz slúži *prvú sv. omšu* na vlastný úmysel, *druhú* za všetkých zomrelých, *tretiu* na úmysel sv. Otca. Ako spievaná omša sa užíva vždy prvá, aj vtedy, keď kňaz najprv slúžil tiché (2. a 3.). Dnešná *prvá sv. omša* slúži za pohrebnú, výročnú a iné privilegované omše (okrem každodennej) za zosnulého pápeža, kardinála, biskupa a kňaza.

Prvá omša

INTROIT (4 Ezd 2, 34, 35)

Réquiem ætérnam dona eis, Dómine: et lux perpétua lúceat eis. *(Ps 64, 2-3)* Te decet hymnus, Deus, in Sion, et tibi reddétur votum in Jerúsalem: exáudi oratiónem meam, ad te omnis caro véniet. Réquiem ætérnam dona eis, Dómine: et lux perpétua lúceat eis.

Odpočinutie večné daj im, Pane, a svetlo večné nech im svieti. *(Ž 64, 2-3)* Chválospev prislúcha tebe na Sione, Bože, a tebe nech sa splní sľub v Jeruzaleme; vypočuj moju modlitbu, k tebe dôjde každé telo. Odpočinutie večné daj im, Pane, a svetlo večné nech im svieti.

ORÁCIA

Fidélium, Deus, ómnium Cónditor et Redémptor, animábus famulórum famula-

Bože, Stvoriteľ a Vykupiteľ všetkých veriacich, udeľ dušiam služobníkov a služob-

rúmque tuárum remissiónem cunctórum tríbue peccatórum: ut indulgéntiam, quam semper optavérunt, piis supplicatiónibus consequántur: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte.

nic svojich odpustenie všetkých hriechov: aby na zbožné prosby dosiahly odpustenie, po ktorom vždy túžily. Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom v jednote Ducha Svätého Boh.

LEKCIA (1 Kor 15, 51-57)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Ecce mystérium vobis dico: Omnes quidem resurgémus, sed non omnes immutábimur. In moménto, in ictu óculi, in novíssima tuba: canet enim tuba, et mórtui resúrgent incorrúpti: et nos immutábimur. Opórtet enim corruptíbile hoc indúere incorruptiónem: et mortále hoc indúere immortalitátem. Cum autem mortále hoc indúerit immortalitátem, tunc fiet sermo, qui scriptus est: Absórpta est mors in victória. Ubi est, mors, victória tua? Ubi est, mors, stímulus tuus? Stímulus autem mortis peccátum est: virtus vero peccáti lex. Deo autem grátias, qui dedit nobis victóriam per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Hľa, poviem vám tajomstvo: Všetci vstaneme z mŕtvych, ale nie všetci sa premeníme! A to razom, v jedinom okamihu, keď napokon zaznie trúba. Lebo trúba zaznie a mŕtvi vstanú neporušiteľní. My sa tiež premeníme, lebo toto porušiteľné musí sa obliecť do neporušiteľnosti a toto smrteľné musí sa obliecť do nesmrteľnosti. A keď sa toto smrteľné oblečie do nesmrteľnosti, vtedy sa splnia slová, ktoré sú napísané: Smrť bola víťazne zničená! Kdeže je, smrť, tvoje víťazstvo? Kdeže je, smrť, tvoj osteň? Osteň smrti, to je hriech; a sila hriechu, to je zákon. Ale vďaky Bohu, že nám dožičil víťazstva skrze Pána nášho Ježiša Krista.

GRADUÁL (4 Ezd 2, 34 a 35)

Réquiem ætérnam dona eis, Dómine: et lux perpétua lúceat eis. ℣. *(Ps 111, 7)* In memória ætérna erit justus: ab auditióne mala non timébit.

Odpočinutie večné daj im, Pane, a svetlo večné nech im svieti. ℣. *(Ž 111, 7)* Vo večnej bude spravodlivý pamäti; zlej zvesti nebude sa báť.

TRAKTUS

Absólve, Dómine, ánimas ómnium fidélium defunctórum ab omni vínculo delictórum. ℣. Et grátia tua illis succurrénte, mereántur evádere judícium ultiónis. ℣. Et lucis ætérnæ beatitúdine pérfrui.

Osloboď, Pane, duše všetkých verných zomrelých od všetkých pút hriechov. ℣. Pomocou tvojej milosti nech uniknú súdu pomsty. ℣. A nech požívajú blaženosť svetla večného.

SEKVENCIA

Dies iræ, dies illa
Solvet sæclum in favílla:
Teste David cum Sibýlla.

V ten deň hnevu, v deň bezprávia
V prach sa zvráti sveta sláva,
Sibyla a Dávid vravia.

Quantus tremor est futúrus,
Quando Judex est ventúrus,
Cuncta stricte discussúrus!

Aký strach nás schváti dravý,
Keď sa pred očami zjaví
Všetkých skutkov Sudca pravý.

Tuba, mirum spargens sonum
Per sepúlcra regiónum,
Coget omnes ante thronum.

Hlasy trúby, plné čudu,
Nad hrobami krajín budú
Znieť a volať všetkých k súdu.

Mors stupébit et natúra,
Cum resúrget creatúra,
Judicánti responsúra.

Príroda, smrť v žase stíchne,
Keď sa každý mŕtvy zdvihne,
K súdu príde, jak len stihne.

Liber scriptus proferétur,
In quo totum continétur,
Unde mundus judicétur.

Napísaná kniha tu je,
Všetky deje obsahuje,
Z nej svet ortiel vypočuje.

Judex ergo cum sedébit,
Quidquid latet, apparébit:
Nil inúltum remanébit.

Keď si sudca teda sadne,
Vyjaví sa všetko riadne,
Nenechá tak viny žiadne.

Quid sum miser tunc dictúrus?
Quem patrónum rogatúrus,
Cum vix justus sit secúrus?

Čo len poviem na obranu,
Koho vzývať o ochranu,
Keď aj svätí bázňou vzplanú?

Rex treméndæ majestátis,
Qui salvándos salvas gratis,
Salva me, fons pietátis.

Králu hroznej velebnosti,
Spásu dávaš cez milosti,
Spas ma, studňa láskavosti.

Recordáre, Jesu pie,
Quod sum causa tuæ viæ,
Ne me perdas illa die.

Ježiš dobrý, nezabudni,
Pre mňa si šiel kríž niesť trudný,
Nezatrať ma v ten deň súdny.

Quærens me, sedísti lassus:
Redemísti crucem passus:
Tantus labor non sit cassus.

Hľadal si ma, ustal v sparne,
Vykúpil na kríži zdarne,
Nech to všetko nie je márne.

Juste Judex ultiónis,
Donum fac remissiónis
Ante diem ratiónis.

Spravodlivý Sudca zlostí,
Odpusť moje nepravosti,
Prv než v hrob dáš moje kosti.

Ingemísco, tamquam reus:
Culpa rubet vultus meus:
Supplicánti parce, Deus.

Vzlykám ako vinník čierny,
Červeň vín sa v tvári perlí:
Bože, prosím, súd svoj zmierni.

Qui Maríam absolvísti,
Et latrónem exaudísti,
Mihi quoque spem dedísti.

Máriu si zbavil zlosti,
Lotra vzal si do milosti,
Aj mne dal si nádejnosti.

Preces meæ non sunt dignæ:
Sed tu bonus fac benígne,
Ne perénni cremer igne.

Prosím to, čo nezaslúžim:
No daj, Bože, po čom túžim,
Nech sa v oheň nepohrúžim.

Inter oves locum præsta,
Et ab hædis me sequéstra,
Státuens in parte dextra.

Medzi ovce daj ma, Pane,
Od baranov odhodlane
Oddeliac ma k pravej strane.

Confutátis maledíctis,
Flammis ácribus addíctis:
Voca me cum benedíctis.

Keď už pôjdu zlorečení
Do plameňov odsúdení:
Zavolaj ma k vyvoleným.

Oro supplex et acclínis,
Cor contrítum quasi cinis:
Gere curam mei finis.

Prosím vrúcne, úpenlive,
Jak prach srdce ľútostivé:
Riaď môj koniec milostive.

Lacrimósa dies illa,
Qua resúrget ex favílla
Judicándus homo reus.

Slzavý deň, v ktorý v strachu
Zasa vinný človek z prachu
Vstane, dostaví sa k súdu.

Huic ergo parce, Deus:
Pie Jesu Dómine,
Dona eis réquiem.
Amen.

Preto, Bože, šetri ľudu!
Dobrý Ježiš, Pán náš, daj
Všetkým večný pokoj, raj.
Amen.

EVANJELIUM (Jn 5, 25-29)

℣ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus turbis Judæórum: Amen, amen dico vobis, quia venit hora, et nunc est, quando mórtui aúdient vocem Fílii Dei: et qui audíerint, vivent. Sicut enim Pater habet vitam in semetípso, sic dedit et Fílio habére vitam in semetípso: et potestátem dedit ei judícium fácere, quia Fílius hóminis est. Nolíte mirári hoc, quia venit hora, in qua omnes, qui in monuméntis sunt, aúdient vocem Fílii Dei: et procédent, qui bona fecérunt, in resurrectiónem vitæ: qui vero mala egérunt, in resurrectiónem judícii.

℣ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš zástupom židovským: Veru, veru, hovorím vám, blíži sa hodina, a už je tu, keď mŕtvi počujú hlas Syna Božieho, a tí, ktorí ho počujú, budú žiť. Lebo ako Otec má v sebe život, tak dal aj Synovi, aby mal v sebe život. A pretože je Syn človeka, dal mu aj moc súdiť. Nedivte sa teda, že sa blíži hodina, keď všetci v hroboch počujú hlas Syna Božieho, a tí, ktorí dobre robili, budú vzkriesení k životu, tí však, čo zlo páchali, budú vzkriesení k odsúdeniu.

OFERTÓRIUM

Dómine Jesu Christe, Rex glóriæ, líbera ánimas ómnium fidélium defunctórum de pœnis inférni, et de profúndo lacu: líbera eas de ore leónis, ne absórbeat eas tártarus, ne cadant in obscúrum: sed sígnifer sanctus Míchael repræséntet eas in lucem sanctam: * Quam olim

Pane Ježišu Kriste, Kráľ slávy, vysloboď duše všetkých zosnulých veriacich od pekelných trestov a z hlbokej priepasti. Vytrhni ich z tlamy leva, aby ich nepohltilo peklo a neupadli do temnoty, ale nech ich svätý Michal, zástavník, vovedie do svätého svetla: * Ako kedysi pri-

Abrahæ promisísti, et sémini ejus. ℣. Héstias et preces tibi, Dómine, laudis offérimus: tu súscipe pro animábus illis, quarum hódie memóriam fácimus: fac eas, Dómine, de morte transíre ad vitam. ✱ Quam olim Abrahæ promisísti, et sémini ejus.

sľúbil si Abrahámovi a jeho potomstvu. ℣. Tebe, Pane, prinášame obety a modlitby chvály; prijmi ich za tie duše, na ktoré si dnes spomíname. Priveď ich, Pane, zo smrti do života. ✱ Ako kedysi prisľúbil si Abrahámovi a jeho potomstvu.

SEKRÉTA

Héstias, quæsumus, Dómine, quas tibi pro animábus famulórum famularúmque tuárum offérimus, propitiátus intende: ut, quibus fídei christiánæ méritum contulísti, dones et præmium. Per Dóminum.

Na obetné dary, ktoré prinášame tebe, Pane, za duše služobníkov a služobníc tvojich, prosíme, milostivý shliadni: a tým, ktorým si daroval zásluhu kresťanskej viery, daj aj odmenu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia zádušná, str. 524.

KOMÚNIA (4 Ezd 2, 35 a 34)

Lux ætérna lúceat eis, Dómine: ✱ Cum Sanctis tuis in ætérnum: quia pius es. ℣. Réquiem ætérnam dona eis, Dómine: et lux perpétua lúceat eis. Cum Sanctis tuis in ætérnum: quia pius es.

Svetlo večné nech im svieti, Pane: ✱ So svätými tvojimi naveky, lebo si dobrotivý. ℣. Odpočinutie večné daj im, Pane, a svetlo večné nech im svieti. So svätými tvojimi naveky, lebo si dobrotivý.

POSTKOMÚNIA

Animábus, quæsumus, Dómine, famulórum famularúmque tuárum orátio profíciat supplicántium: ut eas et a peccátis ómnibus éxuas, et tuæ redemptiónis fácias esse partícipes: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in uniáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Dušiam služobníkov a služobníc tvojich, prosíme, Pane, nech prispeje modlitba prosiacich: aby si ich aj od všetkých hriechov zbavil, aj učinil účastníkmi na svojom vykúpení. Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov. ℟. Amen.

Druhá omša

SPEVY *(introit, graduál, traktus, sekvencia, ofertórium, komúnia)* z prvej omše.

ORÁCIA

Deus, indulgentiárum Dómine: da animábus famulórum famularúmque tuárum refrigérii sedem, quiétis beatitúdinem, et lúminis claritátem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, Pane zľutovaní: popraj dušiam svojich služobníkov a služobníc miesto občerstvenia, blažené odpočinutie a svetlo jasné. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou.

LEKCIA (2 Mak 12, 43-46)

Léctio libri Machabæórum. - In diébus illis: Vir fortíssimus Judas, facta collatióne, duódecim míllia drachmas argénti misit Jerosólymam, offérri pro peccátis mortuórum sacrifícium, bene et religióse de resurrectióne cógitans (nisi enim eos, qui cecíderant, resurrectúros speráret, supérfluum viderétur et vanum oráre pro mórtuis): et quia considerábat, quod hi, qui cum pietáte dormitiónem accéperant, óptimam habérent repósitam grátiam. Sancta ergo, et salúbris est cogitátio pro defúnctis exoráre, ut a peccátis solvántur.

Čítanie z knihy Makabejcov. - V tých dňoch: Šľachetný Juda urobil medzi mužstvom sbierku, ktorá vyniesla dvanásť tisíc drachiem striebra. Tieto poslal do Jeruzalema, aby bola prinesená obeta za hriech. Bol to veľmi krásny a šľachetný skutok, lebo myslel na vzkriesenie. Veď keby sa nebol nádejil, že padlí raz budú vzkriesení, bolo by bývalo zbytočné a márne modliť sa za mŕtvych. Pamätal tiež, že veľmi krásna odmena je prichystaná tým, ktorí zbožne zosnuli. Svätá a zbožná to myšlienka modliť sa za mŕtvych, aby boli zbavení hriechov.

EVANJELIUM (Jn 6, 37-40)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus turbis Judæórum: Omne, quod dat mihi Pater, ad me véniet: et eum, qui venit ad me, non ejíciam foras: quia descéndi

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš zástupom židovským: Všetko, čo mi Otec dáva, príde ku mne. A toho, kto príde ku mne, neodoženiem. Veď som nesostúpil

de cælo, non ut fáciam voluntátem meam, sed voluntátem ejus, qui misit me. Hæc est autem volúntas ejus, qui misit me, Patris: ut omne, quod dedit mihi, non perdam ex eo, sed resúscitem illud in novíssimo die. Hæc est autem volúntas Patris mei, qui misit me: ut omnis, qui videt Fílium, et credit in eum, hábeat vitam ætérnam, et ego resuscitábo eum in novíssimo die.

preto s neba, aby som konal svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal. A vôľa toho, ktorý ma poslal, je, aby som nič nestratil z toho, čo mi dal, ale aby som všetko vzkriesil v posledný deň. Lebo to je vôľa môjho Otca, ktorý ma poslal, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal život večný. A ja ho vzkriesim v posledný deň!

SEKRÉTA

Propitiáre, Dómine, supplicatiónibus nostris, pro animábus famulórum famularúmque tuárum, pro quibus tibi offérimus sacrifícium laudis: ut eas Sanctórum tuórum consórtio sociáre dignéris. Per Dóminum.

Buď milostivý, Pane, našim pokorným prosbám za duše tvojich služobníkov a služobníc, za ktoré prinášame tebe obetu chvály: a ráč ich pripojiť k spoločenstvu svojich svätých. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia zádušná, str. 524.

POSTKOMÚNIA

Præsta, quæsumus, Dómine, ut ánimæ famulórum famularúmque tuárum, his purgátæ sacrifíciis, indulgéntiam páriter et réquiem cápiant sempitérnam. Per Dñum.

Udeľ, prosíme, Pane, aby duše tvojich služobníkov a služobníc, očistené týmito obetami, obsiahly zároveň odpustenie i večné odpočinutie. Skrze Pána nášho.

Tretia omša

SPEVY *(introit, graduál, traktus, sekvencia, ofertórium, komúnia)* z prvej omše.

ORÁCIA

Deus, véniæ largítor et humánæ salútis amátor: quæsumus cleméntiam tuam, ut ánimas famulórum famula-

Bože, darca odpustenia a milovník ľudskej spásy: prosíme tvoju dobrotivosť, aby na orodovanie blahoslavenej

rúmque tuárum, quæ ex hoc sæculo transiérunt, beáta María semper Vírgine intercedénte cum ómnibus Sanctis tuis, ad perpétuæ beatitúdinis consórtium perveníre concédas. Per Dóminum.

Márie, vždy Panny, a všetkých Svätých svojich doprial si účastenstvo na večnej blaženosti dušiam všetkých svojich služobníkov a služobníc, ktoré odišly z tohoto sveta. Skrze Pána.

LEKCIA (Zjv 14, 13)

Léctio libri Apocalýpsis beáti Joánnis Apóstoli. - In diébus illis: Audívi vocem de cælo, dicéntem mihi: Scribe: Beáti mórtui, qui in Dómino moriúntur. Amodo jam dicit Spíritus, ut requiéscant a labóribus suis: ópera enim illórum sequúntur illos.

Čítanie z knihy Zjavenia sv. Jána apoštola. - V tých dňoch som počul hlas s nebies, ktorý mi hovoril: Napíš: Blahoslavení sú už teraz tí, ktorí zomierajú v Pánovi! A Duch (Svätý) hovorí: nech si odpočinú od námah, lebo ich skutky sú s nimi!

EVANJELIUM (Jn 6, 51-55)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus turbis Judæórum: Ego sum panis vivus, qui de cælo descéndi. Si quis manducáverit ex hoc pane, vivet in ætérnum: et panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Litigábant ergo Judæi ad ínvicem, dicéntes: Quómodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducándum? Dixit ergo eis Jesus: Amen, amen dico vobis: nisi manducavéritis carnem Fílii hóminis, et bibéritis ejus sánguinem, non habébitis vitam in vobis. Qui mandúcat meam carnem, et bibit meum sánguinem, habet vitam ætérnam, et ego resuscitábo eum in novíssimo die.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš zástupom židovským: Ja som ten živý chlieb, ktorý som sostúpil s neba! Ak niekto je z tohto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo, ktoré (obetujem) za život sveta. Tu sa Židia začali hádať medzi sebou a hovorili: Akože nám tento môže dať jesť svoje telo? Ježiš im odpovedal: Veru, veru, hovorím vám, ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život (večný). (Len) kto je moje telo a pije moju krv, má (v sebe) život večný, a ja ho vzkriesim v posledný deň.

SEKRÉTA

Deus, cujus misericórdiæ non est númerus, súscipe propítius preces humilitátis nostræ: et animábus ómnium fidélium defunctórum, quibus tui nóminis dedísti confessiónem, per hæc sacraménta salútis nostræ, cunctórum remissiónem tríbue peccatórum. Per Dóminum.

Bože, ktorého milosrdenstvo je bez konca, prijmi milostivo naše ponížené prosby: a dušiam všetkých verných zosnulých, ktorým si dal milosť vyznávať tvoje meno, touto obetou našej spásy udeľ odpustenie všetkých hriechov. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Prefácia zádušná, str. 524.

POSTKOMÚNIA

Præsta, quæsumus, omnípotens et miséricors Deus: ut ánimæ famulórum famularúmque tuárum, pro quibus hoc sacrifícium laudis tuæ obtúlimus majestáti; per hujus virtútem sacraménti a peccátis ómnibus expiátæ, lucis perpétuæ, te miseránte, recípiant beatitúdinem. Per Dóminum nostrum.

Udeľ, prosíme, všemohúci a milosrdný Bože: aby duše tvojich služobníkov a služobníc, za ktoré priniesli sme tvojej velebnosti túto obetu chvály; mocou tejto sviatosti od všetkých hriechov očistené, pre tvoje milosrdenstvo obsiahly blaženosť večného svetla. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Karola Boromejského

biskupa a vyznavača 4. novembra

Spomienka sv. Vitála a Agrikolu, mučeníkov

Dvoj. - Rúcho biele.

Veľký pastier duší. - Pochádzal z grófskej rodiny Boromejských (nar. 1538). Už vo veku 23 rokov stal sa milánskym biskupom a kardinálom. Zaujíma miesto v rade najväčších okrás Cirkvi. Horlivo prevádzal reformy tridentského snemu (1545-63): zakladal semináre, súril sostavenie katechizmu, reformoval cirkevné ustanovizne a rehole. Vyznačoval sa aj v hrdinskej láske k bližným, najmä v Miláne počas moru. Umrel r. 1584 v 47. roku života. Pochovaný je v milánskom dóme.

Sv. Vitála, ktorý bol otrokom sv. Agrikolu, jeho pán získal službe Kristovej. Obidvaja pretrpeli slávne mučenícstvo za Diokleciánovho prenasledovania okolo r. 304 v Bologni. Najprv ich pochovali na židovskom cintoríne, neskôr sv. Ambróz našiel ich telá a pochoval ich na sv. mieste.

OMŠA vyznavača biskupa *Státuit*, str. 41* okrem:

ORÁCIA

Ecclésiam tuam, Dómine, sancti Cároli Confessóris tui, atque Pontíficis contínua protectióne custódi: ut sicut illum pastorális sollicitúdo gloriósum réddidit; ita nos, ejus intercéssio, in tuo semper fáciat amóre fervéntes. Per Dóminum.

Cirkev svoju, Pane, ustavičnou záštitou svätého Karola, Vyznavača svojho a Veľkňaza, ochraňuj: a ako pastierska starostlivosť preslávila jeho; tak nech nás jeho orodovanie ustavične rozpaľuje v láske k tebe. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *orácia* o oktáve Všetkých svätých, ako vo sviatok, str. 1191.

Tretia *orácia*: *spomienka* sv. Vitála a Agrikolu, mučeníkov:

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut, qui sanctórum Mártyrum tuórum Vitális et Agrícolæ solémnia cólimus, eórum apud te intercessiónibus adjuvémur. Per Dóminum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby si nás podporoval na orodovanie svojich svätých Mučeníkov, Vitála a Agrikolu, ktorých sviatok slávime. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Krédo (pre oktávu).

SEKRÉTA

Druhá *sekréta* o oktáve Všetkých svätých, str. 1194.

Tretia *sekréta* o sv. mučeníkoch:

Oblátis, quæsumus, Dómine, placáre munéribus: et intercedéntibus sanctis Martýribus tuis Vitále et Agrícola, a cunctis nos defénde perículis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prinesené obetné dary, prosíme, Pane, nech usmieria teba: a na orodovanie svojich svätých Mučeníkov, Vitála a Agrikolu, obráň nás pred každým nebezpečenstvom. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Druhá *postkomúnia* o oktáve Všetkých svätých, str. 1194.

Tretia *postkomúnia* o sv. mučeníkoch:

Hæc nos commúnio, Dómine, purget a crímine: et intercedéntibus sanctis Martýribus tuis Vitále et Agrícola, cæléstis remédii fáciat esse consórtes. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Toto prijímanie, Pane, nech nás očistí od previnenia: a na prímluvu tvojich svätých Mučeníkov, Vitála a Agrikolu, nech nám umožní účastenstvo na nebeskom lieku. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Oktáva Všetkých Svätých 8. novembra

Spomienka Štyroch sv. Korunovaných mučeníkov

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Svätí kráľujú s Kristom. - Sv. bratia Severus, Severiánus, Karpoforus a Viktorínus umreli za Diokleciánovho prenasledovania (okolo r. 305) ubičovaním. Dlho sa nevedelo, ako sa volajú; kresťania ich poznali pod menom „Quattuor Coronati", Štyria Korunovaní. V ich chráme, kde spočívajú v konfesii (pod hlavným oltárom), býva štácia v pondelok v štvrtom týždni Veľkého pôstu.

OMŠA ako vo sviatok Všetkých svätých, str. 1190.

Spomienka Štyroch sv. Korunovaných mučeníkov:

ORÁCIA

Præsta, quǽsumus, omnípotens Deus: ut, qui gloriósos Mártyres fortes in sua confessióne cognóvimus, pios apud te in nostra intercessióne sentiámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí poznali sme neohrozenosť slávnych Mučeníkov vo vyznávaní viery, pocítili sme ich dobrotivosť v prímluve za nás. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov. ℟. Amen.

Krédo.

SEKRÉTA

Benedíctio tua, Dómine, larga descéndat: quæ et múnera nostra, deprecántibus sanctis Martýribus tuis, tibi reddat accépta, et nobis sacraméntum redemptiónis efficiat. Per Dóminum.

Požehnanie tvoje, Pane, nech sostúpi hojnou mierou: a nech aj dary naše na prímluvu svätých Mučeníkov tvojich učiní príjemnými tebe, aj nám prinesie sväté vykúpenie. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Cæléstibus refécti sacraméntis et gaúdiis, súpplices te, Dómine, deprecámur: ut quorum gloriámur triúmphis, protegámur auxíliis. Per Dóminum.

Nebeskými sviatostnými darmi a radosťami nasýtení, pokorne prosíme teba, Pane: nech nás ochraňuje pomoc tých, ktorých víťazstvom sa honosíme. Skrze Pána.

Posviacka Hlavnej Baziliky Najsv. Spasiteľa

Spomienka sv. Teodora, mučeníka 9. novembra

Dvoj. 2. triedy. - Rúcho biele.

Toto miesto je nevysloviteľným tajomstvom (grad.). - Rodinu Lateránov vyhubil cisár Nero a jej majetok skonfiškoval pre štát. Konštantín Veľký, chcejúc napraviť krivdu, keďže Lateránsky palác bol majetkom jeho ženy Fausty, daroval ho pápežovi za stále sídlo a vystavil pri ňom baziliku na česť najsv. Spasiteľa. Silvester I. konsekroval baziliku 9. nov. 324. Neskôr ju zasvätili aj sv. Jánovi Krstiteľovi. Benedikt XIII. ju obnovil a 29. apr. 1726 konsekroval, ale výročie konsekrácie určil na výročie konsekrácie prvej baziliky (9. nov.). Posledne Lev XIII. r. 1884 rozšíril svätyňu baziliky, ale jej mozaiku dal rekonštruovať podľa pôvodného stavu.

Sv. Teodor pochádzal z kresťanskej rodiny v Sýrii. Ako vojak cisára Maximiána bol odsúdený r. 303 na smrť ohňom v Amazii (v Malej Ázii), lebo podpálil chrám pohanského božstva. Jeho relikvie uctievajú v Euchaide.

OMŠA posvätenia chrámu *Terribilis*, str. 83*.

Spomienka sv. Teodora, mučeníka (v tichých súkromných omšiach):

ORÁCIA

Deus, qui nos beáti Theodóri Mártyris tui confessióne gloriósa circúmdas et prótegis: præsta nobis ex ejus imitatióne profícere, et oratióne fulcíri. Per Dóminum nostrum Jesum Christum. *Krédo.*

Bože, ktorý obklopuješ a obraňuješ nás slávnym vyznavačstvom blahoslaveného Teodora, Mučeníka svojho, dopraj, aby sme sa jeho príkladom zdokonaľovali a modlitbou jeho získali záštitu. Skrze Pána nášho.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, fidélium preces cum oblatiónibus hostiárum: et intercedénte beáto Theodóro Mártyre tuo, per hæc piæ devotiónis offícia ad cæléstem glóriam transeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prijmi, Pane, modlitby veriacich s obetnými darmi: a na orodovanie blahoslaveného Teodora, Mučeníka svojho, skrze túto službu zbožnej oddanosti daj, aby sme prišli do nebeskej slávy. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Præsta nobis, quæsumus, Dómine, intercedénte beáto Theodóro Mártyre tuo: ut quod ore contíngimus, pura mente capiámus. Per Dóminum nostrum Jesum.

Dopraj nám, prosíme, Pane, na orodovanie blahoslaveného Teodora, Mučeníka svojho: nech to, čoho sa ústami dotýkame, prijmeme aj čistou mysľou. Skrze Pána.

Sv. Ondreja Avelínskeho

vyznavača 10. novembra

Spomienka sv. Tryfona, Respícia a Nymfy, panny, mučeníkov

Dvoj. - Rúcho biele.

Jazyk, ktorý luže, zabíja dušu. - Táto pravda ho presvedčila, že má opustiť svet a venovať sa službe Božej. R. 1556 vstúpil do rehole teatínov. Neúnavne pracoval na záchrane nesmrteľných duší. Umrel pri oltári r. 1608 v Neapoli ako 87 ročný starec. Pochovali ho v teatínskom chráme sv. Pavla v Neapoli.

Sv. Tryfon a Respícius. Umreli ako mučeníci v Nicei r. 250. - Sv. Nymfa, panna, umrela v 4. storočí ako mučenica v Palerme. Relikvie všetkých troch mučeníkov uložili v rímskom štáciovom chráme sv. Tryfona (štácia v sobotu po Popolcovej strede). Keď sa však štáciový chrám sv. Tryfona rozpadol, relikvie všetkých preniesli do blízkeho chrámu sv. Augustína; od tých čias tu sa vykonáva aj štácia.

OMŠA vyznavača *Os justi*, str. 53*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui in corde beáti Andréæ Confessóris tui, per árduum quotídie in virtútibus proficiéndi votum, admirábiles ad te ascensiónes dispósuísti: concéde nobis, ipsíus méritis et intercessióne, ita ejúsdem grátiæ partícipes fíeri; ut perfectióra semper exsequéntes, ad glóriæ tuæ fastígium felíciter perducámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý v srdci blahoslaveného Ondreja, Vyznavača svojho, prísnym sľubom každodenného pokroku v čnostiach usporadúval si podivuhodné výstupy k sebe: dožič nám pre jeho zásluhy a orodovanie, nech sa tak staneme účastní na tejže milosti; aby ustavičným zdokonaľovaním šťastlivo došli sme na vrchol tvojej slávy. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Spomienka sv. Tryfona, Respícia a Nymfy, panny, mučeníkov:

Fac nos, quæsumus, Dómine, sanctórum Mártyrum tuórum Tryphónis, Respícii, et Nymphæ semper festa sectári: quorum suffrágiis protectiónis tuæ dona sentiámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Učiň, Pane, prosíme, aby vždy horlivo sme oslavovali sviatok tvojich svätých Mučeníkov, Tryfona, Respícia a Nymfy: a na ich prihovorenie pocítili sme dary tvojej ochrany. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta* a *postkomúnia: spomienka* sv. Tryfona, Respícia a Nymfy, panny, mučeníkov, z omše *Sapiéntiam*, str. 31*.

Sv. Martina

biskupa a vyznavača 11. novembra

Spomienka sv. Mennu, mučeníka

Dvoj. - Rúcho biele.

Nebol mučeníkom, a predsa obsiahol palmu víťazstva. - Narodil sa okolo r. 316 v Sabárii v Panónii (dnešná Subotica) z pohanských rodičov. Prihlásil sa medzi katechumenov. Neskôr sa stal vojakom a ako taký v 18. roku života prijal sv. krst. Opustiac vojenčinu, vstúpil medzi učeníkov sv. Hilára, biskupa v Poitiers (sviatok 14. jan.). Utiahol sa do samoty ako pustovník a založil kláštor v Ligugé pri Poitiers. R. 371 (372) ho zvolili za tourskeho biskupa proti jeho vôli. Ako biskup neúnavne horlil za spásu duší. Ozdobujú ho najmä tieto čnosti: duch modlitby, láska k bližným, pokojamilovnosť a prísnosť voči sebe. Jeho svätosť Boh potvrdil zázrakmi ešte za života. Popri sv. pápežovi Silvestrovi I. a sv. Antonovi, pustovníkovi, aj on patrí medzi tých, ktorým Cirkev priznala už v 5. storočí úctu svätých, hoci neboli mučeníkmi. Ľud ho ctil už za živa ako svätca. Umrel r. 397 (400) vo veku 81 rokov. Pre relikviu jeho hlavy vystavili v Paríži skvostnú kaplnku St. Chapelle. Časť relikvií je aj v Subotici. V Ríme mu zasvätili kostol spolu so sv. Silvestrom.
Sv. Mennas, rímsky vojak, pôvodom z Egypta, opovrhol úctou pohanských bohov, začo ho sťali okolo r. 295 vo Frýgii.

INTROIT (Sir 45, 30)

Státuit ei Dóminus testaméntum pacis, et príncipem fecit eum: ut sit illi sacerdótii dignitas in ætérnum. *(Ps 131, 1)* Meménto, Dómine, David: et omnis mansuetúdinis ejus. ℣. Glória Patri.

Uzavrel s ním Pán smluvu pokoja a kniežaťom ho urobil, aby mal kňazskú dôstojnosť naveky. *(Ž 131, 1)* Pamätaj, Pane, na Dávida a na všetku jeho starostlivosť. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui cónspicis, quia ex nulla nostra virtúte subsístimus: concéde propítius; ut intercessióne beáti Martíni Confessóris tui atque Pontíficis, contra ómnia advérsa muniámur. Per Dóminum nostrum Jesum.

Bože, ktorý vidíš, že vlastnými silami neobstojíme: udeľ milostivý; aby na orodovanie blahoslaveného Martina, Vyznavača tvojho a Veľkňaza, našli sme ochranu pred každým nebezpečenstvom. Skrze Pána nášho.

Spomienka sv. Mennu, mučeníka, z omše *In virtúte*, str. 17*.

LEKCIA *(Ecce sacérdos)* z omše vyznavača biskupa *Státuit*, str. 42*.

GRADUÁL (Sir 44, 16)

Ecce sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo.

Ajhľa, veľkňaz, ktorý sa vo svojich dňoch zapáčil Bohu.

℣. *(Ib. 20)* Non est invéntus símilis illi, qui conserváret legem Excélsi.
Allelúja, allelúja. ℣. Beátus vir sanctus Martínus, urbis Turónis Epíscopus, requiévit: quem suscepérunt Angeli, atque Archángeli, Throni, Dominatiónes, et Virtútes. Allelúja.

℣. *(Tž. 20)* Nenašiel sa, kto by ako on zachovával zákon Najvyššieho.
Aleluja, aleluja. ℣. Blahoslavený muž, svätý Martin, biskup mesta Toursu, usnul; vítali ho Anjeli a Archanjeli, Tróny, Panstvá a Sily.

Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 11, 33-36)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Nemo lucérnam accéndit, et in abscóndito ponit, neque sub módio: sed supra candelábrum, ut qui ingrediúntur, lumen vídeant. Lucérna córporis tui est óculus tuus. Si óculus tuus fúerit simplex, totum corpus tuum lúcidum erit; si autem nequam fúerit, étiam corpus tuum tenebrósum erit. Vide ergo, ne lumen, quod in te est, ténebræ sint. Si ergo corpus tuum totum lúcidum fúerit, non habens áliquam partem tenebrárum, erit lúcidum totum, et sicut lucérna fulgóris illumináb it te.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Nikto nezapaľuje svetlo (na to), aby ho postavil do skrýše alebo pod mericu, ale (kladie) ho na svietnik, aby mali svetlo tí, čo vchádzajú. Svetlom tvojho tela je tvoje oko. Ak je tvoje oko zdravé, celé tvoje telo bude vo svetle. Ak je však tvoje oko choré, celé tvoje telo bude vo tme. Hľaď teda, aby svetlo, čo je v tebe, nebolo tmou! Ak ti je telo celé vo svetle, a niet na ňom nič tmavého, celé sa bude skvieť, ako keby ťa svetlo blesku ožiarilo.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 25)

Véritas mea, et misericórdia mea cum ipso: et in nómine meo exaltábitur cornu ejus.

Vernosť a milosť moja s ním a v mojom mene povýši sa jeho roh.

SEKRÉTA

Sanctífica, quæsumus, Dómine Deus, hæc múnera, quæ

Posväť, prosíme, Pane, tieto dary, ktoré prinášame tebe

in solemnitáte sancti Antístitis tui Martíni offérimus: ut per ea vita nostra inter advérsa et próspera ubíque dirigátur. Per Dóminum.

na sviatok svätého Martina, Biskupa tvojho: nech náš život spravuje sa nimi vždy, v šťastí i nešťastí. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *sekréta* o sv. Mennovi, mučeníkovi, str. 19*.

KOMÚNIA (Mt 24, 46-47)

Beátus servus, quem, cum vénerit dóminus, invénerit vigilántem: amen, dico vobis, super ómnia bona sua constítuet eum.

Blahoslavený služobník, ktorého pán pri svojom príchode nájde bedliť. Veru, hovorím vám, ustanoví ho nad celým svojím majetkom.

POSTKOMÚNIA

Præsta, quǽsumus, Dómine, Deus noster: ut quorum festivitáte votíva sunt sacraménta, eórum intercessióne salutária nobis reddántur. Per Dóminum.

Udeľ, prosíme, Pane, Bože náš: aby sviatostné dary, zasvätené tebe na sviatok tvojich svätých, na ich prímluvu staly sa nám spásonosnými. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkomúnia* o sv. Mennovi, mučeníkovi, str. 20*.

Sv. Martina I.

pápeža a mučeníka — 12. novembra

Polodvoj. - Rúcho červené.

Postavil ho Boh nad národy a kráľovstvá (ofert.). - Viedol Petrovo stádo v rokoch 649-655. Odsúdil blud monotelétov, a preto ho cisár Konštantín II. poslal do vyhnanstva na polostrov Cherzonéz, kde pre nedostatok výživy umrel. Jeho telo leží v Ríme v chráme sv. Silvestra a Martina.

OMŠA pápežov *Si diligis me*, str. 6*.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.
Prefácia o apoštoloch, str. 523.

Sv. Didaka

vyznavača — 13. novembra

Polodvoj. - Rúcho biele.

Láska ku Krížu. - Bol laickým bratom františkánskej rehole. Pôsobil v misiách na Kanárskych ostrovoch, v Ríme v kláštore Ara caeli a v Alkale, kde aj skončil svoj požehnaný život dňa 12. nov. 1463. Vyznačoval sa najmä hrdinskými skutkami pri opatere chorých a veľkou dôverou k sv. Krížu. Pochovaný je v Alkale (Španielsko).

OMŠA vyznavača *Justus*, str. 56*, okrem:

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui dispositióne mirábili infírma mundi éligis, ut fórtia quæque confúndas: concéde propítius humilitáti nostræ; ut piis beáti Dídaci Confessóris tui précibus, ad perénnem in cælis glóriam sublimári mereámur. Per Dóminum nostrum.

Všemohúci, večný Bože, ktorý podivuhodným usporiadaním volievaš slabé vo svete, aby zahanbil si všetko silné: udeľláskave nám,poníženým; aby na zbožné prosby blahoslaveného Didaka, Vyznávača tvojho, boli sme povýšení do večnej slávy nebeskej. Skrze Pána nášho.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

Sv. Jozafáta

biskupa a mučeníka 14. novembra

Dvoj. - Rúcho červené.

Položil život za ovečky. - Ako baziliánsky mních bol priorom a neskôr archimandritom rehole vo Vilne a napokon arcibiskupom polockým. Zomrel mučenickou smrťou 12. nov. 1623. Ostatky sú v kostole sv. Barbory vo Viedni. Sv. omša oslavuje jeho mučenícke víťazstvo (intr.), veľkňazskú hodnosť (lekc.) a pastiersku lásku k stádu Kristovmu (ev., of., kom.).

INTROIT

Gaudeámus omnes in Dómino, diem festum celebrántes sub honóre beáti Jósaphat Mártyris; de cujus passióne gaudent Angeli, et collaúdant Fílium Dei. *(Ps 32, 1)* Exsultáte, justi, in Dómino: rectos decet collaudátio. ℣. Glória Patri.

Radujme sa všetci v Pánovi a slávme sviatok na česť svätého Jozafáta, Mučeníka. Z jeho mučeníctva sa radujú anjeli a oslavujú Syna Božieho. *(Ž 32, 1)* Plesajte, spravodliví, v Pánovi, statočným sluší chválospev. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Excita, quǽsumus, Dómine, in Ecclésia tua Spíritum, quo replétus beátus Jósaphat Martyr et Póntifex tuus ánimam suam pro óvibus pósuit: ut, eo intercedénte, nos quoque eódem Spíritu moti

Vzbuď, prosíme, Pane, v Cirkvi svojej Ducha, ktorým preniknutý blahoslavený Jozafát, Mučeník a Veľkňaz tvoj, položil život svoj za ovečky: aby na jeho prímluvu aj my, vedení a posilňo-

ac roboráti, ánimam nostram pro frátribus pónere non vereámur. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem.

vaní týmže Duchom, nebáli sme sa obetovať svoj život za svojich bratov. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.

LEKCIA *(Omnis póntifex)* zo sviatku sv. Tomáša, 29. dec., str. 122.

GRADUÁL (Ž 88, 21-23)

Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum: manus enim mea auxiliábitur ei, et bráchium meum confortábit eum. ℣. Nihil proficiet inimícus in eo, et fílius iniquitátis non nocébit ei.

Našiel som služobníka svojho Dávida, olejom svojím svätým som ho pomazal, aby s ním bola moja ruka vždy a moje rameno ho posilňovalo. ℣. Neoklame ho nepriateľ, ani ho nepotlačí záškodník.

Allelúja, allelúja. ℣. Hic est sacérdos, quem coronávit Dóminus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Toto je kňaz, ktorého korunoval Pán. Aleluja.

EVANJELIUM *(Ego sum pastor bonus)* z druhej nedele po Veľkej noci, str. 585.

OFERTÓRIUM (Jn 15, 13)

Majórem caritátem nemo habet, ut ánimam suam ponat quis pro amícis suis.

Nikto nemá väčšej lásky ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov.

SEKRÉTA

Clementíssime Deus, múnera hæc tua benedictióne perfúnde, et nos in fide confírma: quam sanctus Jósaphat Martyr et Póntifex tuus, effúso sánguine, asséruit. Per Dóminum.

Milostivý Bože, skrop požehnaním svojím tieto dary a posilňuj nás vo viere: ktorú svätý Jozafát, Mučeník a Veľkňaz tvoj, vyliatou krvou potvrdil. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Jn 10, 14)

Ego sum pastor bonus: et cognósco oves meas, et cognóscunt me meæ.

Ja som dobrý pastier a poznám svoje ovce a ony poznajú mňa.

POSTKOMÚNIA

Spíritum, Dómine, fortitúdinis hæc nobis tríbuat mensa cæléstis: quæ sancti Jósa-

Ducha sily, Pane, nech nám udelí táto nebeská hostina: ktorá na česť Cirkvi stále ži-

phat Mártyris tui atque Pontíficis vitam pro Ecclésiæ honóre júgiter áluit ad victóriam. Per Dóminum.

vila život svätého Jozafáta, Mučeníka tvojho a Veľkňaza, až k víťazstvu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Alberta Veľkého

biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 15. novembra

Dvoj. - Rúcho biele.

Apoštol pokoja. - Pochádzal z poprednej nemeckej rodiny v Lauingene. Študoval v Padue, kde sa stal dominikánom. Bol výtečným majstrom kresťanskej filozofie. Vlastne on pokresťančil a presadil do teologie grécku filozofiu aristotelovskú. Objavil sv. Tomáša Akvinského, ktorý bol jeho žiakom v Kolíne. Vo vede a čnostiach bol ozaj „Veľký". Umrel r. 1280 v Kolíne. Pochovaný je v tamojšom farskom kostole sv. Ondreja. Pius XI. ho r. 1931 vyhlásil za svätého a za učiteľa Cirkvi.

OMŠA učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Albértum Pontíficem tuum atque Doctórem in humána sapiéntia, divínæ fídei subjiciénda, magnum effecísti: da nobis, quæsumus; ita ejus magistérii inhærére vestígiis, ut luce perfécta fruámur in cælis. Per Dóminum.

Krédo.

Bože, ktorý blahoslaveného Alberta, Veľkňaza svojho a Učiteľa, učinil si veľkým tým, že ľudskú múdrosť podriadil Božej viere: daj nám, prosíme; tak sa pridržiavať šľapají jeho náuky, aby v nebesiach mohli sme sa radovať z dokonalého svetla. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

SEKRÉTA

Sacrifíciis præséntibus, Dómine, quæsumus, inténde placátus: ut quod passiónis Fílii tui, Dómini nostri, mystério gérimus, beáti Albérti intercessióne et exémplo, pio consequámur afféctu. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum.

Na prítomné obetné dary, Pane, prosíme, usmierený pohliadni: nech to, čo konáme tajomstvom umučenia Syna tvojho, Pána nášho, na prímluvu a príkladom blahoslaveného Alberta dosiahneme vrúcnou zbožnosťou. Skrze tohože Pána.

POSTKOMÚNIA

Per hæc sancta, quæ súmpsimus, ab hóstium nos, Dómi-

Pre tieto prijaté posvätné dary, Pane, ochráň nás pred

ne, impugnatióne defénde: et, intercedénte beáto Albérto Confessóre tuo atque Pontífice, perpétua pace respiráre concéde. Per Dóminum nostrum Jesum.

nepriateľskými útokmi: a na orodovanie blahoslaveného Alberta, Vyznavača svojho a Veľkňaza, dožič nám, aby okriali sme vo večnom pokoji. Skrze Pána nášho.

Sv. Gertrudy

panny 16. novembra

Dvoj. - Rúcho biele.

Svätí sú príbytkom Božím (or.). - Zasvätila sa Bohu v benediktínskom opátstve v Helfte (Nemecko). Boh ju vyznačil mnohými zjaveniami, ktoré opísala v diele „Legatus divinae pietatis" (Vyslanec Božskej lásky). Je najkrajším ovocím stredovekej mystiky. Umrela dňa 17. nov. 1302 (1311) a pochovaná je v Helfte v Durínsku.

OMŠA panny *Dilexísti*, str. 69*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui in corde beátæ Gertrúdis Vírginis jucúndam tibi mansiónem præparásti: ipsíus méritis et intercessióne, cordis nostri mácculas cleménter abstérge, et ejúsdem tríbue gaudére consórtio. Per Dóminum.

Bože, ktorý v srdci blahoslavenej Gertrudy, Panny, pripravil si si milý príbytok: milostivý sotri škvrny nášho srdca pre jej zásluhy a na jej orodovanie, a daj nám radovať sa zo spoločenstva s ňou. Skrze Pána nášho.

Sv. Gregora Divotvorcu

biskupa a vyznavača 17. novembra

Polodvoj. - Rúcho biele.

Mal vieru, ktorá vrchy prenáša. - Pochádzal z Neocezarey v Ponte (Malá Ázia). Krst prijal v Alexandrii a neskôr sa stal biskupom v svojom rodisku. Na jeho modlitbu sa vrch posunul na iné miesto, aby neprekážal stavbe chrámu (ev.). Umrel okolo r. 270 a pochovaný bol v Neocezarei.

OMŠA vyznavača biskupa *Státuit*, str. 41*, okrem *evanjelia*.

Druhá a tretia doplnková *orácia*, predpísané cez rok (III.), str. 547.

EVANJELIUM (Mk 11, 22-24)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Marcum. - In illo témpore: Respóndens

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Marka. - Za onoho času odpovedal Ježiš svo-

Jesus discípulis suis, ait illis: Habéte fidem Dei. Amen, dico vobis, quia quicúmque díxerit huic monti: Tóllere, et míttere in mare; et non hæsitáverit in corde suo, sed credíderit, quia quodcúmque díxerit, fiat, fiet ei. Propterea dico vobis: Omnia quæcúmque orántes pétitis, crédite quia accipiétis, et evénient vobis.

jim učeníkom: Majte vieru v Boha! Veru, vravím vám, kto by povedal tomuto vrchu: Zdvihni sa a hoď sa do mora! a nepochyboval by vo svojom srdci, ale veril, že sa mu stane, čo rozkáže - stane sa mu. Preto vám vravím: Verte, že všetko, za čo sa modlíte a čo žiadate, dostanete, a stane sa vám.

Posviacka bazilík sv. Petra a Pavla

apoštolov 18. novembra

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Obraz nebeského Jeruzalema. - Obidve baziliky vystavil Konštantín Veľký († 337). Terajšia bazilika sv. Petra povstala podľa plánov Bramanta a Michelangela a pápež Urban VIII. ju konsekroval dňa 18. nov. 1626. Bazilika sv. Pavla zhorela r. 1823, novovystavenú podľa pôvodného tvaru konsekroval Pius IX. 10. dec. 1854, ale výročie konsekrácie obidvoch veľsvätýh určil na dnešný deň.

OMŠA posvätenia chrámu *Terribilis*, str. 83*.
Krédo.
Prefácia o apoštoloch, str. 523.

Sv. Alžbety

vdovy 19. novembra

Spomienka sv. Ponciána, pápeža a mučeníka

Dvoj. - Rúcho biele.

Ukrižované milosrdenstvo. - Dcéra uhorského kráľa Ondreja II. a sestra Belu IV. V útlom detskom veku ju zasnúbili s durinským krajinským grófom Ľudovítom, a preto ju vychovávali vo Wartburgu. Mala len 15 rokov, keď sa stala grófovou manželkou. Ako pani kraja vyvíjala neslýchanú dobročinnosť. Po manželovej smrti hrdinsky pretrpela krajnú núdzu a prenasledovanie. Vstúpila do rehole sv. Kláry a umrela vo vysokom stupni svätosti r. 1231 v Marburgu. Jej telo tam bolo pochované vo vlastnom chráme. Po obsadení chrámu protestantmi sa relikvie stratily. Hlava je uložená v chráme sv. Alžbety vo Viedni. Gregor IX. ju vyhlásil za svätú už r. 1235. Je patrónkou kresťanskej charity.
Sv. Poncián umrel r. 235 vo vyhnanstve na ostrove Sardínii. Jeho telo bolo uložené v Kalistových katakombách. Jeho pôvodný náhrobný kameň s nápisom našli v tej istej katakombe v kaplnke sv. Cecílie.

OMŠA ženy *Cognóvi*, str. 78*, okrem:

ORÁCIA

Tuórum corda fidélium, Deus miserátor, illústra: et beátæ Elísabeth précibus gloriósis, fac nos próspera mundi despícere; et cælésti semper consolatióne gaudére. Per Dóminum.

Srdcia veriacich svojich osvieť, milosrdný Bože: a na slávne prosby blahoslavenej Alžbety daj nám pohŕdať svetským šťastím a ustavične sa radovať z nebeskej útechy. Skrze Pána.

Spomienka sv. Ponciána, pápeža a mučeníka, z omše *Si diligis me*, str. 6*

Sv. Félixa z Valois

vyznavača 20. novembra

Dvoj. - Rúcho biele.

Vyslobodť nás z otroctva diablovho (or.). - Pochádzal z kráľovského rodu Valois. Ako kňaz istý čas strávil v samote. So sv. Jánom z Mathy (sviatok 8. febr.) založil rehoľu Najsv. Trojice (trinitárov) na vykupovanie kresťanov z otroctva Saracénov. Trinitári nosili biele rúcho s červenomodrým krížom na prsiach. Umrel dňa 4. nov. 1212 v Paríži. Hrob je v kláštore Cerfroid (Meaux). vo Francúzsku.

OMŠA vyznavača *Justus*, str. 56*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátum Felícem Confessórem tuum ex erémo ad munus rediméndi captívos cælitus vocáre dignátus es: præsta, quæsumus, ut per grátiam tuam ex peccatórum nostrórum captivitáte, ejus intercessióne, liberáti, ad cæléstem pátriam perducámur. Per Dóminum.

Bože, ktorý blahoslaveného Félixa, Vyznavača svojho, ráčil si nadprirodzene povolať z pustovne na poslanie vykupovať zajatcov: udeľ, prosíme, aby z tvojej milosti na jeho prihovorenie boli sme oslobodení z väzenia svojich hriechov a dostali sa do nebeskej vlasti. Skrze Pána.

Obetovanie Blahoslavenej Panny Márie

21. novembra

Dvoj. väčší. - Rúcho biele.

Predstav nás Bohu v nebeskom chráme (or.). - Podľa zbožného podania blahoslavenú Pannu zaviedli rodičia ešte v útlom veku do jeruzalemského chrámu a obetovali službe chrámovej. Tam ju vychovávali v sbore Bohu zasvätených panien. Je to sviatok východného pôvodu. Na Východe ho slávili od 8. stor., na Západe od 11. stor. Pre celú Cirkev ho zaviedol Sixtus IV. r. 1585.

OMŠA bl. Panny Márie *Salve*, str. 89*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui beátam Maríam semper Vírginem, Spíritus Sancti habitáculum, hodiérna die in templo præsentári voluísti: præsta, quæsumus; ut ejus intercessióne in templo glóriæ tuæ præsentári mereámur. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus Sancti Deus.

Bože, ktorý chcel si, aby blahoslavená Mária, vždy Panna, príbytok Ducha Svätého, dnešného dňa bola obetovaná v chráme: udeľ, prosíme; aby na jej prímluvu zaslúžili sme si byť predstavení v chráme tvojej slávy. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.

Krédo.

Prefácia o bl. P. Márii *(in Praesentatióne - v Obetovaní)*, str. 522.

Sv. Cecílie

panny a mučenice — 22. novembra

Dvoj. - Rúcho červené.

Nevesta Kristova spieva svojmu Ženíchovi. - Kresťanská panna z poprednej rímskej rodiny. Svojho pohanského ženícha Valeriána a jeho brata Tiburcia získala Kristovi, ktorí spolu s ňou obsiahli palmu mučeníctva okolo r. 230 za Alexandra Severa. V Ríme požívala veľkú úctu, jej meno sa dostalo aj do omšového kánona (Nobis quoque). Pôvodne ju pochovali v Kalistových katakombách v tzv. kaplnke sv. Cecílie. Teraz leží vo vlastnom chráme za Tiberom. R. 1599 otvorili jej hrob a telo našli neporušené. Sochár Maderna vykresal z mramora vernú kópiu jej ležiaceho tela.

INTROIT (Ž 118, 46-47)

Loquébar de testimóniis tuis in conspéctu regum, et non confundébar: et meditábar in mandátis tuis, quæ diléxi nimis. *(Ps ib. 1)* Beáti immaculáti in via, qui ámbulant in lege Dómini. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. Sicut erat.

Rozprávala som o predpisoch tvojich pred pohľadom kráľov, a nehanbila som sa; rozjímala som o tvojich zákonoch, ktoré som milovala veľmi. *(Ž tž. 1)* Blažení, ktorých cesta nepoškvrnená, ktorí chodievajú v zákone Pánovom. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui nos ánnua beátæ Cæcíliæ Vírginis et Mártyris tuæ solemnitáte lætíficas:

Bože, ktorý nás potešuješ výročitým sviatkom blahoslavenej Cecílie, Panny a

da, ut quam venerámur offício, étiam piæ conversatiónis sequámur exémplo. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Mučenice svojej: daj, nech tú, ktorú uctievame zbožnou službou, nasledujeme aj príkladom čnostného života. Skrze Pána nášho.

LEKCIA *(Dómine, Deus meus)* z omše panny a mučenice *Me exspectavérunt*, str. 66*.

GRADUÁL (Ž 44, 11 a 12)

Audi, fília, et vide, et inclína aurem tuam: quia concupívit Rex spéciem tuam. ℣. *(Ps ib. 5)* Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna.

Počúvaj, dcéra, a hľaď a skloň svoje ucho a zažiada si tvoju krásu Kráľ. ℣. *(Ž tž. 5)* Svojím leskom a svojou ozdobou vystúp, šťastlivo vykroč a panuj.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Mt 25, 4 et 6)* Quinque prudéntes vírgines accepérunt óleum in vasis suis cum lampádibus: média autem nocte clamor factus est: ecce sponsus venit: exíte óbviam Christo Dómino. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Mt 25, 4 a 6)* Päť múdrych panien si vzalo s lampami aj olej do svojich nádob. O polnoci však strhol sa krik: Hľa, ženích prichádza, vyjdite v ústrety Kristu Pánovi. Aleluja.

EVANJELIUM *(Simile erit)* z omše panny *Dilexísti*, str. 71*.

OFERTÓRIUM (Ž 44, 15 a 16)

Afferéntur Regi vírgines post eam: próximæ ejus afferéntur tibi in lætítia, et exsultatióne: adducéntur in templum Regi Dómino.

Privádzajú Kráľovi panny za ňou, družky jej; s radosťou a plesaním uvádzajú ich do paláca Kráľovi Pánovi.

SEKRÉTA

Hæc hóstia, Dómine, placatiónis, et laudis, quæsumus: ut intercedénte beáta Cæcília Vírgine, et Mártyre tua, nos propitiatióne tua dignos semper effíciat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

Táto obeta smierenia a chvály, prosíme, Pane: nech učiní, aby na prímluvu blahoslavenej Cecílie, Panny a Mučenice tvojej, boli sme stále hodní milosrdenstva tvojho. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje.

KOMÚNIA (Ž 118, 78 a 80)

Confundántur supérbi, quia injúste iniquitátem fecérunt in me: ego autem in mandátis tuis exercébor, in tuis justificatiónibus, ut non confúndar.

Nech pyšní hanbia sa, bo nezaslúžene ma sužujú, ja budem premýšľať o príkazoch tvojich, o tvojich ustanoveniach, aby som nebola zahanbená.

POSTKOMÚNIA

Satiásti, Dómine, famíliam tuam munéribus sacris: ejus, quæsumus, semper interventióne nos réfove, cujus solémnia celebrámus. Per Dóminum nostrum.

Nasýtil si, Pane, rodinu svoju svätými darmi: prosíme, občerstvuj nás stále na prihovorenie tej, ktorej slávnosť konáme. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Klimenta I.

pápeža a mučeníka — 23. novembra

Spomienka sv. Felicity, mučenice

Dvoj. - Rúcho červené.

Videl Baránka ako prameň milosti. - Získal ho sv. Pavol apoštol zo židovstva. Ako tretí nástupca sv. Petra spravoval Cirkev v rokoch 90-101. Trajan ho poslal do vyhnanstva na polostrov Krym. Tu opatroval vyhnaných kresťanov, ktorí s ním pracovali v mramorových baniach. Pre túto apoštolskú činnosť ho dal cisár s kotvou na krku shodiť do mora. Jeho relikvie našli naši slovanskí apoštolovia sv. Cyril a Metod a priniesli ich do Ríma. Patrí medzi apoštolských Otcov, lebo napísal jeden apoštolský list Korinťanom. Jeho meno pojali do omšového kánonu (Communicantes). V jeho bazilike, v ktorej sú uložené i jeho pozostatky, bol pochovaný sv. Cyril r. 869. V bazilike sv. Klimenta slávi Cirkev štáciu v pondelok 2. týždňa Veľkého pôstu.
Sv. Felicita, popredná rímska vdova, podstúpila mučeníctvo so svojimi Siedmimi synmi (ich sviatok je 10. júla) za Marka Aurélia r. 162. Právom je porovnávaná s matkou Machabejskou.

OMŠA pápežov *Si díligis me*, str. 6*, okrem *introitu* a *lekcie*:

INTROIT (Iz 59, 21; 56, 7)

Dicit Dóminus: Sermónes mei, quos dedi in os tuum, non defícient de ore tuo: et múnera tua accépta erunt super altáre meum. *(Ps 111, 1)* Beátus vir, qui timet Dó-

Hovorí Pán: Moje slová, ktoré som tebe vložil do úst, nezmiznú z tvojich úst; a tvoje obety ľúbeznými budú na mojom oltári. *(Ž 111, 1)* Blahoslavený muž, ktorý sa

minum: in mandátis ejus cupit nimis. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui S ncto.

bojí Pána, ktorý má veľké zaľúbenie v jeho príkazoch. ℣. Sláva Otcu.

Spomienka sv. Felicity, mučenice:

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut beátæ Felicitátis Mártyris tuæ solémnia recenséntes, méritis ipsíus protegámur et précibus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby, spomínajúc si na sviatok blahoslavenej Felicity, Mučenice tvojej, boli sme ochraňovaní jej zásluhami a prosbami. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA *(Imitatóres)* z 23. nedele po Turícach, str. 754.

SEKRÉTA

Vota pópuli tui, Dómine, propitiátus inténde: et cujus nos tríbuis solémnia celebráre, fac gaudére suffrágiis. Per Dóminum.

Na prosby ľudu svojho, Pane, milostivý shliadni: a daj nám tešiť sa z prihovorenia tej, ktorej sviatok dovoľuješ nám sláviť. Skrze Pána.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

POSTKOMÚNIA

Súpplices te rogámus, omnípotens Deus: ut intercedéntibus Sanctis tuis, et tua in nobis dona multíplices, et témpora nostra dispónas. Per Dóminum nostrum.

Pokorne prosíme teba, všemohúci Bože: aby na prímluvu Svätých svojich aj rozmnožil si v nás svoje dary, aj spravoval náš život. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Jána z Kríža

vyznavača a učiteľa Cirkvi — 24. novembra

Spomienka sv. Chryzogona, mučeníka

Dvoj. - Rúcho biele.

Vyznamenaný mystickými darmi. - Kňaz rehole karmelitánskej. Obdarený milosťou prísneho pokánia založil spolu so sv. Teréziou reformovanú rehoľu bosých karmelitánov. Boh ho navštívil mnohými krížami: prenasledovaním od najbližších, telesnými i duševnými bolesťami. On sa však tým užšie spojil s Bohom a práve kríže sa mu stały prameňom najhlbších mystických zážitkov, takže dozrel v ňom veľký učiteľ mystiky. Umrel dňa 14. dec. 1591 v Oviedo v Španielsku. Pochovaný je v Segovii (Španielsko). R. 1926 Pius XI. ho povýšil na hodnosť učiteľa Cirkvi.

Sv. Chryzogon bol rímskym kresťanom. Pre vieru ho sťali na začiatku 4. storočia v Aquileji. Jeho meno obsahuje aj omšový kánon (Communicantes). V jeho rímskom chráme je štácia v pondelok po nedeli Umučenia. OMŠA učiteľa Cirkvi *In médio*, str. 49*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui sanctum Joánnem Confessórem tuum atque Doctórem perféctæ sui abnegatiónis, et Crucis amatórem exímium effecísti: concéde; ut ejus imitatióni júgiter inhæréntes, glóriam assequámur ætérnam. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý svätého Jána, Vyznavača svojho a Učiteľa, učinil si vynikajúcim milovníkom dokonalého sebaumŕtvovania a Kríža: dožič; aby ustavične nasledujúc jeho príklad, dosiahli sme večnú slávu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá *orácia: spomienka* sv. Chryzogona, mučeníka:

Adésto, Dómine, supplicatiónibus nostris: ut qui ex iniquitáte nostra reos nos esse cognóscimus, beáti Chrysógoni Mártyris tui intercessióne liberémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Prispej, Pane, našim snažným prosbám: aby my, ktorí zo svojej hriešnosti poznávame, že sme vinní, oslobodili sme sa na prihovorenie blahoslaveného Chryzogona, Mučeníka tvojho. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Krédo.

Druhá *sekréta* a *postkomúnia: spomienka* sv. Chryzogona:

SEKRÉTA

Oblátis, quæsumus, Dómine, placáre munéribus: et intercedénte beáto Chrysógono Mártyre tuo, a cunctis nos defénde perículis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Obetovanými darmi, prosíme, Pane, usmier sa: a na orodovanie blahoslaveného Chryzogona, Mučeníka svojho, chráň nás pred každým nebezpečenstvom. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Tui, Dómine, perceptióne sacraménti, et a nostris mundémur occúltis, et ab hóstium liberémur insídiis. Per Dóminum nostrum.

Prijatie sviatosti tvojej, Pane, jednak nech nás očistí od tajných vín, jednak oslobodí od nepriateľských nástrah. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Sv. Kataríny

panny a mučenice 25. novembra

Dvoj. - Rúcho červené.

Chceme dôjsť na vrch, ktorým je Kristus (or.). - Nadaná a vzdelaná alexandrínska panna, osvietená Duchom Svätým, presvedčila najmúdrejších pohanských filozofov o pravde kresťanskej; odsúdená bola na smrť kolesom. Keď sa však koleso zlomilo, bola sťatá asi r. 305. Anjeli preniesli jej telo na vrch Sinai (or.), kde spočíva v kláštore, jej zasvätenom.

OMŠA panny a mučenice *Loquébar*, str. 62*, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui dedísti legem Móysi in summitáte montis Sínai, et in eódem loco per sanctos Angelos tuos corpus beátæ Catharínæ Vírginis et Mártyris tuæ mirabíliter collocásti: præsta, quæsumus; ut ejus méritis et intercessióne, ad montem, qui Christus est, perveníre valeámus. Qui tecum vivit, et regnat in unitáte.

Bože, ktorý si odovzdal Mojžišovi zákon na temeni vrchu Sinai a na tomže mieste skrze svojich svätých Anjelov zázračne si umiestil telo blahoslavenej Kataríny, Panny a Mučenice svojej: udeľ, prosíme; aby pre jej zásluhy a orodovanie mohli sme sa dostať na vrch, ktorým je Kristus: Ktorý s tebou žije a kraľuje.

Sv. Silvestra

opáta 26. novembra

Spomienka sv. Petra Alexandrínskeho, biskupa a mučeníka

Dvoj. - Rúcho biele.

„Som, čo bol tento (mŕtvy), čo je on, ja budem". - Pri pohľade na rozkladajúcu sa mŕtvolu svojho pokrvného natoľko ho ovládla myšlienka pominuteľnosti, že opustil svet a utiahol sa do samoty (or.). So spoločníkmi rovnakého smýšľania žil podľa pravidiel sv. Benedikta a založil odvetvie benediktínskej rehole, tzv. silvestriánov. Umrel r. 1267 vo Fabriáne (Taliansko). Pochovaný je v prvom kláštore rehole na Monte Fano.

Sv. Peter, biskup Alexandrie, vyznačoval sa veľkou učenosťou a nepoddajným postojom voči Áriovi, svojmu diakonovi, neskoršiemu pôvodcovi ariánizmu, ktorého sa zdráhal prijať do spoločenstva veriacich, lebo sa pridal k tzv. schizme Meletiovej. Svoju vernosť ku Kristovi zaplatil životom asi r. 311.

OMŠA opáta *Os justi*, str. 59*, okrem:

ORÁCIA

Clementíssime Deus, qui sanctum Silvéstrum Abbá-

Najláskavejší Bože, ktorý svätého Silvestra, Opáta, roz-

tem, sæculi hujus vanitátem in apérto túmulo pie meditántem, ad erémum vocáre, et præcláris vitæ méritis decoráre dignátus es: te súpplices exorámus; ut ejus exémplo terréna despiciéntes, tui consórtio perfruámur ætérno. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

jímajúceho pri otvorenom hrobe o márnosti tohto sveta, ráčil si povolať do púšte a ozdobil si ho v živote slávnymi zásluhami: pokorne prosíme teba: aby podľa jeho príkladu opovrhovali sme pozemskými vecami a požívali večné spoločenstvo s tebou. Skrze Pána.

Spomienka sv. Petra Alexandrínskeho, biskupa a muč., z omše *Státuit*, str. 11*.

SEKRÉTA

Quæsumus, Dómine: ut dum hæc múnera divínæ majestáti tuæ reverénter offérimus; pia mentis præparatióne et cordis puritáte, beáti Silvéstri Abbátis imitatóres efécti, corpus et sánguinem Fílii tui sancte percípere mereámur: Qui tecum vivit.

Prosíme, Pane: aby, obetujúc s úctou tieto dary tvojej božskej velebnosti; zbožnou prípravou mysle a čistotou srdca stali sme sa nasledovateľmi blahoslaveného Silvestra, Opáta, a zaslúžili si sväte prijať Telo a Krv Syna tvojho: Ktorý s tebou žije.

Druhá *sekréta* o sv. Petrovi Alex., str. 13*.

POSTKOMÚNIA

Divína dape refóctis tríbue, quæsumus, Dómine: sancti Silvéstri Abbátis vestígiis ita inhærére; ut copiósam mercédem in regno glóriæ tuæ cum sanctis habeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Božskou hostinou nasýteným, udeľ, prosíme, Pane: nech sa tak pridŕžame šľapají svätého Silvestra, Opáta; aby obsiahli sme so svätými štedrú odplatu v kráľovstve tvojej slávy. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Tretia *postkomúnia* o sv. Petrovi Alexandrínskom, biskupovi a muč., str. 14*.

COMMUNE SANCTORUM

SPOLOČNÉ OMŠE SVÄTÝCH

SPOLOČNÉ OMŠE SVÄTÝCH

Commune Sanctorum

Commune Sanctorum obsahuje spoločné omše svätých podľa určitých kategórií. Vzory svätých vyrástly z ideálov svätosti, za ktoré sa kresťania prvých storočí oduševňovali. Z hlavných dvoch ideálov, mučeníctva a panenstva, sa vyvinuly ďalšie: z mučeníkov vyznavači, ktorí sa zasa delili stavovsky, ako biskupi, obyčajní vyznavači (nebiskupi), učitelia Cirkvi a opáti; k sv. pannám (mučeniciam alebo nie mučeniciam) sa družia sväté vdovy (zasa mučenice alebo nie mučenice). Sv. mučeníci v čase veľkonočnom majú vlastné omše, keďže najväčšmi sa podobajú zmŕtvychvstalému a oslávenému Kristovi. Kategórie svätých vypočítava ambroziánsky hymnus (Te Deum) a ešte výraznejšie litánie všetkých svätých.

Ku spoločným omšiam svätých sa pripája omša posvätenia chrámu (Dedicatio ecclesiae) a omše Panny Márie podľa určitých období liturgického roku. Tieto spoločné omšové formuláre nie sú naschvál sostavené, ale vznikly vývinom tak, že omše význačných svätých sa preniesly aj na iných svätých tej istej triedy, napr. omša sv. Benedikta sa užívala pre všetkých sv. opátov.

V čase veľkonočnom, okrem sv. mučeníkov, ktorí majú vlastné omše, v ostatných omšiach pridávame k *antifóne, introitu* dve *alleluja*, k *ofertóriu* a *kómúniі* po jednej *aleluja* a *graduál* zamieňame dvojitým veršom *aleluje;* pred prvým spievame dvakrát aleluja a za každým ďalším jedenkrát.

Vigília apoštolov

Omša Ego autem

Rúcho fialové

Po práci apoštol obsiahol odmenu. - Vigília znamená nočné bdenie s rannou sv. omšou. Po noci prichádza ráno, po práci odmena. Milosť povolania (intr., lekcia) priniesla hojné ovocie apoštolskej práce, ale aj odmeny (evanj.). Túto odmenu dal Kristus svojmu apoštolovi pri príchode do večnosti (ofer., komún.). Stretnutie s Kristom, podobné stretnutiu apoštolovmu, aj my prežívame v tejto sv. omši.

INTROIT (Ž 51, 10 a 11)

Ego autem, sicut olíva fructífera in domo Dómini, sperávi in misericórdia Dei

Ja som však v Božom dome ako zelenajúca sa oliva, dôveru skladám v milosrden-

mei: et exspectábo nomen tuum, quóniam bonum est ante conspéctum sanctórum tuórum. *(Ps ib. 3)* Quid gloriáris in malítia, qui potens es in iniquitáte? ℣. Glória Patri.

stvo Boha môjho. Túžiť budem po mene tvojom, lebo je dobré k tvojim svätým. *(Ž tž. 3)* Prečo sa vystatuješ ničomnosťou, ty zlopovestný hrdina? ℣. Sláva Otcu.

Bez *glórie.*

ORÁCIA

Da, quæsumus, omnípotens Deus: ut beáti N. Apóstoli tui, quam prævenímus, veneránda solémnitas, et devotiónem nobis áugeat, et salútem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Daj, prosíme, všemohúci Bože: aby úctyhodná slávnosť blahoslaveného M., Apoštola tvojho, ktorej svätvečer oslavujeme, zveľaďovala aj našu zbožnosť aj spásu. Skrze Pána nášho.

Keď sa predchádzajúca *orácia* použila už v omši alebo v komemorácii *(spomienke)* voľaktorého biskupa a vyznavača, modlíme sa nasledujúcu:

ORÁCIA

Quæsumus, omnípotens Deus: ut beátus N. Apóstolus, cujus prævenímus festivitátem, tuum pro nobis implóret auxílium: ut, a nostris reátibus absolúti, a cunctis étiam perículis eruámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Prosíme, všemohúci Bože: aby blahoslavený M. Apoštol, ktorého svätvečer slávnosti oslavujeme, vyprosil pre nás tvoju pomoc; aby, zbavení svojich vín, boli sme vytrhnutí zo všetkých nebezpečenstiev. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *orácia*, predpísané vo vigílie (Doplnkové modlitby VI.), str. 550.

LEKCIA (Sir 44, 25-27; 45, 2-4 a 6-9)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Benedíctio Dómini super caput justi. Ideo dedit illi Dóminus hæreditátem, et divísit illi partem in tríbubus duódecim, et invénit grátiam in conspéctu omnis carnis. Et magnificávit eum in timóre inimicórum, et in verbis suis monstra placávit. Glorificá-

Čítanie z knihy Múdrosti. - Požehnanie Pánovo spočinie na hlave spravodlivého človeka. Preto mu dá Pán dedičný podiel a vydelí mu čiastku medzi dvanástimi pokoleniami. Tak nájde milosť aj u všetkých ľudí. Veľkým ho urobil (Pán) na postrach nepriateľov, a na jeho slovo

vit illum in conspéctu regum, et jussit illi coram pópulo suo, et osténdit illi glóriam suam. In fide et lenitáte ipsíus sanctum fecit illum, et elégit eum ex omni carne. Et dedit illi coram præcépta, et legem vitæ et disciplínæ, et excélsum fecit illum. Státuit ei testaméntum ætérnum, et circumcínxit eum zona justítiæ, et índuit eum Dóminus corónam glóriæ.

zastavil príšerné udalosti. Oslávil ho pred tvárou kráľov, dal mu prikázania (určené) pre svoj národ, a ukázal mu svoju slávu. Pre jeho vernosť a tichosť na svätú úlohu si ho povolal, a vyvolil si ho zpomedzi všetkých ľudí. Osobne mu odovzdal svoje prikázania, to je zákon zbožného života. Povýšil ho čím najviac. Uzavrel s ním svoju večnú smluvu. Opásal ho spravodlivosťou ako by opaskom, sám Pán ho vyzdobil slávnou korunou.

GRADUÁL (Ž 91, 13 a 14)

Justus ut palma florébit: sicut cedrus Líbani multiplicábitur in domo Dómini. ℣. *(Ps ib. 3)* Ad annuntiándum mane misericórdiam tuam, et veritátem tuam per noctem.

Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť v dome Pánovom. *(Ž tž. 3)* Zarána ohlasovať tvoje milosrdenstvo a tvoju vernosť zanocí.

EVANJELIUM (Jn 15, 12-16)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Hoc est præcéptum meum, ut diligátis ínvicem, sicut diléxi vos. Majórem hac dilectiónem nemo habet, ut ánimam suam ponat quis pro amícis suis. Vos amíci mei estis, si fecéritis quæ ego præcípio vobis. Jam non dicam vos servos: quia servus nescit, quid fáciat dóminus ejus. Vos autem dixi amícos: quia ómnia, quæcúmque audívi a Patre meo, nota feci vobis. Non vos me elegístis; sed

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Moje prikázanie je, aby ste sa navzájom milovali, ako som vás ja miloval! Nikto nemôže väčšmi milovať, ako keď dušu položí za priateľov! Ak robíte, čo vám prikazujem, ste moji priatelia! Už vás nenazývam sluhami, lebo sluha nevie, čo robí jeho pán, ale nazval som vás priateľmi, keďže som vám zvestoval všetko, čo som počul od Otca. Nie vy ste si mňa vyvolili, ale ja som si vás vyvolil a ustanovil som

ego elégi vos, et pósui vos, ut eátis, et fructum afferátis, et fructus vester máneat: ut quodcúmque petiéritis Patrem in nómine meo, det vobis.

vás, aby ste šli a prinášali ovocie a vaše ovocie aby ostalo, žeby vám Otec dal všetko, čo budete od neho prosiť v mojom mene.

OFERTÓRIUM (Ž 8, 6-7)

Glória et honóre coronásti eum, et constituísti eum super ópera mánuum tuárum, Dómine.

Slávou a počestnosťou korunoval si ho a dal si mu vládu nad dielami svojich rúk, Pane.

SEKRÉTA

Apostólici reveréntia cúlminis offeréntes tibi sacra mystéria, Dómine, quæsumus: ut beáti N. Apóstoli tui suffrágiis, cujus natalítia prævenímus, plebs tua semper et sua vota deprómat, et desideráta percípiat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

Z úcty k apoštolskej dôstojnosti obetujúc tebe, Pane, sväté tajomstvá, prosíme: aby na prihovorenie blahoslaveného M., Apoštola tvojho, ktorého sväťvečer narodenín oslavujeme; ľud tvoj aj predkladal prosby svoje, aj žiadané dosiahol. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

Druhá a tretia *sekréta*, predpísané vo vigílie (Doplnk. modlitby VI.), str. 550.

Prefácia spoločná, str. 515.

KOMÚNIA (Ž 20, 6)

Magna est glória ejus in salutári tuo: glóriam, et magnum decórem impónes super eum, Dómine.

Veľká je sláva jeho tvojou pomocou, slávu a velebnosť vložil si naň, Pane.

POSTKOMÚNIA

Sancti Apóstoli tui N., quæsumus, Dómine, supplicatióne placátus: et véniam nobis tríbue, et remédia sempitérna concéde. Per Dóminum nostrum.

Svätého Apoštola tvojho M. snažným orodovaním usmierený, Pane, prosíme: udeľ nám aj odpustenie, aj popraj nám prostriedky pre večnú spásu. Skrze Pána.

Druhá a tretia *postkomúnia*, predpísané vo vigílie (Dopln. modl. VI.), str. 550.

Spoločná omša pápežov

Si díligis me

Rúcho červené alebo biele.

V pápežoch žije ďalej Peter. - Čo Spasiteľ povedal Petrovi, vzťahuje sa na každého pápeža (intr., evanj., komún.). Vo sv. omši v spoločenstve Krista, sv. Petra a sv. pápeža s povďačnosťou si uvedomujeme význam pápežstva a sľubujeme skalopevnú vernosť matke Cirkvi podľa vzoru skaly Petrovej.

INTROIT (Jn 21, 15-17)

Si díligis me, Simon Petre, pasce agnos meos, pasce oves meas. (Allelúja, allelúja.) *(Ps 29, 1)* Exaltábo te, Dómine, quóniam suscepísti me, nec delectásti inimícos meos super me. ℣. Glória Patri.

Ak ma miluješ, Šimon Peter, pas baránky moje, pas ovce moje. (Aleluja, aleluja.) *(Ž 29, 1)* Oslavovať budem teba, Pane, lebo vyslobodil si ma a nepriateľom mojim nedoprial si zo mňa radosti. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

O jedinom pápežovi:

Gregem tuum, Pastor ætérne, placátus inténde: et, per beátum N. (Mártyrem tuum atque) Summum Pontíficem, perpétua protectióne custódi; quem totíus Eccléśiæ præstitísti esse pastórem. Per Dóminum.

Na stádo svoje, Pastier večný, milostivo shliadni: a skrze blahoslaveného M. (Mučeníka svojho a) Najvyššieho Veľkňaza, ktorého ustanovil si za pastiera celej Cirkvi, ochraňuj ho ustavičnou záštitou. Skrze Pána.

O viacerých pápežoch:

Gregem tuum, Pastor ætérne, placátus inténde: et, per beátos N. et N. (Mártyres tuos atque) Summos Pontífices, perpétua protectióne custódi; quos totíus Eccléśiæ præstitísti esse pastóres. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Na stádo svoje, Pastier večný, milostivo shliadni: a skrze blahoslavených M. a M. (Mučeníkov svojich a) Najvyšších Veľkňazov, ktorých ustanovil si za pastierov celej Cirkvi, ochraňuj ho ustavičnou záštitou. Skrze Pána nášho.

Ak už bola *orácia* o pápežovi, a nato má sa konať pripomienka iného pápeža, berie sa:

Deus, qui Ecclésiam tuam, in apostólicæ petræ soliditáte fundátam, ab infernā-

Bože, ktorý Cirkev svoju, založenú na pevnej skale apoštolskej, vytrhuješ z hrô-

rum éruis terróre portárum: præsta, quæsumus; ut, intercedénte beáto N. (Mártyre tuo atque) Summo Pontífice, in tua veritáte persístens, contínua securitáte muniátur. Per Dóminum nostrum.

zy pekelných brán: udeľ, prosíme; aby na orodovanie blahoslaveného M. (Mučeníka tvojho a) Najvyššieho Veľkňaza zotrvávala v tvojej pravde a bola ochraňovaná ustavičnou bezpečnosťou. Skrze Pána nášho.

LEKCIA (1 Pt 5, 1-4 a 10-11)

Léctio Epístolæ beáti Petri Apóstoli. - Caríssimi: Senióres, qui in vobis sunt, óbsecro consénior et testis Christi passiónum, qui et ejus, quæ in futúro revelánda est, glóriæ communicátor: páscite qui in vobis est gregem Dei, providéntes non coácte, sed spontánee secúndum Deum, neque turpis lucri grátia, sed voluntárie; neque ut dominántes in cleris, sed forma facti gregis ex ánimo. Et, cum apparúerit princeps pastórum, percipiétis immarcescíbilem glóriæ corónam. Deus autem omnis grátiæ, qui vocávit nos in ætérnam suam glóriam in Christo Jesu, módicum passos ipse perfíciet, confirmábit solidabítque. Ipsi glória et impérium in sæcula sæculórum. Amen.

Čítanie z prvého listu svätého Petra apoštola. - Drahí bratia! Vašich starejších napomínam ako spolustarejší, svedok Kristových utrpení a účastník slávy, ktorá sa má zjaviť: Paste sverené vám stádo Božie a chráňte ho, nie z prinútenia, ale dobrovoľne, ako Boh chce; nie pre mrzký zisk, ale ochotne; nie ako by ste boli pánmi nad týmto dedičstvom, ale ako vzor stáda! Keď sa zjaví najvyšší Pastier, dostanete nevädnúci veniec slávy. A nadovšetko milostivý Boh, ktorý nás skrze Krista Ježiša povolal do svojej večnej slávy, nech nás sám po tomto krátkom utrpení zdokonalí a utvrdí, posilní a postaví na pevný základ! Jemu sláva a moc na veky vekov!
Amen.

GRADUÁL (Ž 106, 32, 31)

Exáltent eum in Ecclésia plebis: et in cáthedra seniórum laudent eum. ℣. Confiteántur Dómino misericórdiæ ejus; et mirabília ejus fíliis hóminum.

Nech ho v shromaždení ľudu velebia a nech ho slávia v rade starejších. ℣. Nech za milosrdenstvo jeho vďaky vzdajú Pánovi a za podivné jeho skutky na ľuďoch.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Matth 16, 18)* Tu es Petrus, et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Mt 16, 18)* Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev, aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Ž 39, 10-11)

Annuntiávi justítiam tuam in ecclésia magna, ecce, lábia mea non prohibébo: Dómine, tu scisti. ℣. Justítiam tuam non abscóndi in corde meo: veritátem tuam et salutáre tuum dixi. ℣. Non abscóndi misericórdiam tuam, et veritátem tuam a concílio multo.

Vo veľkom shromaždení zvestoval som tvoju spravodlivosť, hľa, svojim perám neprekážal som, ty, Pane, vieš. ℣. Neskrýval som v svojom srdci spravodlivosť tvoju, o tvojej vernosti som rozprával a o tvojej pomoci. ℣. Nezatajil som tvoju milosť a tvoju vernosť shromaždeniu veľkému.

V čase veľkonočnom:

Allelúja, allelúja. ℣. *(Matth 16, 18)* Tu es Petrus, et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam. Allelúja. *(Ps 44, 17, 18)* Constítues eos príncipes super omnem terram: mémores erunt nóminis tui, Dómine. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Mt 16, 18)* Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev, aleluja. *(Ž 44, 17 a 18)* Ustanovíš ich za kniežatá celej zeme, preslávia meno tvoje, Pane. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 16, 13-19)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Venit Jesus in partes Cæsaréæ Philíppi, et interrogábat discípulos suos, dicens: Quem dicunt hómines esse Fílium hóminis? At illi dixérunt: Alii Joánnem Baptístam, álii autem Elíam, álii vero Jeremíam aut unum ex prophétis. Dicit illis Jesus: Vos autem quem me esse dícitis? Respóndens Simon Petrus, di-

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času Ježiš prišiel do okolia Cézarey Filipovej a pýtal sa svojich učeníkov: Za koho pokladajú ľudia Syna človeka? Oni (mu) odpovedali: Jedni za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša a zasa iní za Jeremiáša alebo za jedného z prorokov. Opýtal sa ich Ježiš: A za koho ma pokladáte vy? Šimon Peter odpovedal: Ty si Kristus, Syn Boha živého.

xit: Tu es Christus, Fílius Dei vivi. Respóndens autem Jesus, dixit ei: Beátus es, Simon Bar Jona: quia caro et sanguis non revelávit tibi, sed Pater meus, qui in cælis est. Et ego dico tibi: quia tu es Petrus, et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam, et portæ ínferi non prævalébunt advérsus eam. Et tibi dabo claves regni cælórum. Et quodcúmque ligáveris super terram, erit ligátum et in cælis: et quodcúmque sólveris super terram, erit solútum et in cælis.

Ježiš mu povedal: Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov, lebo telo a krv ti to nezjavily, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach. Ale ja ti hovorím: Ty si Peter (t. j. Skala), a na tejto skale vystavím svoju Cirkev, a brány pekelné ju nepremôžu. Tebe dám kľúče od kráľovstva nebeského, a čokoľvek sviažeš na zemi, bude sviazané i na nebi, a čokoľvek rozviažeš na zemi, bude rozviazané i na nebi.

OFERTÓRIUM (Jer 1, 9-10)

Ecce, dedi verba mea in ore tuo: ecce, constítui te super gentes et super regna, ut evéllas et déstruas, et ædífices et plantes. (Allelúja.)

Hľa, vložil som slová svoje do úst tvojich, hľa, ustanovil som teba nad národmi a kráľovstvami, aby si trhal a rúcal, staval a sadil. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Oblátis munéribus, quæsumus, Dómine, Ecclésiam tuam benígnus illúmina: ut et gregis tui profíciat ubíque succéssus, et grati fiant nómini tuo, te gubernánte, pastóres. Per Dóminum.

Obetovanými darmi, prosíme, Pane, Cirkev svoju dobrotivý osvecuj: aby aj tvoje stádo všade vzmáhalo sa, aj pastieri pod tvojím vedením stali sa milými tvojmu menu. Skrze Pána nášho.

Iná *sekréta:*

Múnera, quæ tibi, Dómine, lætántes offérimus, súscipe benígnus, et præsta: ut, intercedénte beáto N., Ecclésia tua et fídei integritáte lætétur, et témporum tranquillitáte semper exsúltet. Per Dóminum nostrum.

Dary, ktoré tebe, Pane, s radosťou prinášame, dobrotivý prijmi, a daj: aby na prímluvu blahoslaveného M. Cirkev tvoja tešila sa aj z neporušenej viery, aj radovala sa z pokojných čias. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Mt 16, 18)

Tu es Petrus, et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam. (Allelúja.)

Ty si Peter a na túto skalu postavím svoju Cirkev. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Refectióne sancta enutrítam gubérna, quæsumus, Dómine, tuam placátus Ecclésiam: ut, poténti moderatióne dirécta, et increménta libertátis accípiat et in religiónis integritáte persístat. Per Dóminum nostrum.

Cirkev svoju, svätým pokrmom nasýtenú, prosíme, Pane, usmierený spravuj: aby, riadená mocným vedením, aj dosiahla väčšiu slobodu, aj vytrvala v neporušenej viere. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Iná *postkomúnia:*

Multíplica, quæsumus, Dómine, in Ecclésia tua spíritum grátiæ, quem dedísti: ut beáti N. (Mártyris tui atque) Summi Pontíficis deprecatióne nec pastóri obœdiéntia gregis nec gregi desit cura pastóris. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Rozmnož, prosíme, Pane, v Cirkvi svojej ducha milosti, ktorého si jej dal: aby na prihovorenie blahoslaveného M. (Mučeníka tvojho a) Najvyššieho Veľkňaza ani pastierovi nechýbala poslušnosť stáda, ani stádu starostlivosť pastiera. Skrze Pána.

Spoločné omše jedného mučeníka

mimo času veľkonočného

Rúcho je vo všetkých týchto omšiach červené.

I. Omša mučeníka biskupa - Státuit

Verný obraz Krista Veľkňaza. - V tejto omši myšlienka mučeníctva je spojená s myšlienkou kňazstva. Náš mučeník je nositeľom večného kňazstva Kristovho (intr.). Ako taký bojoval mužne (lekcia), zriekol sa všetkých časných hodnôt, ešte i vlastného života, a so svojím Majstrom niesol kríž až na kalvársku mučeníctva (evanj.). Pripravujúc obetné dary, obdivujeme zemský život svätého, bohatý na milosti a zakončený oslávením (ofert.). Prežívame jeho stretnutie s Kristom a večnú odmenu už vopred aj my vo sv. prijímaní (kom.).

INTROIT (Sir 45, 30)

Státuit ei Dóminus testaméntum pacis, et príncipem fecit eum: ut sit illi sacerdótii dignitas in ætérnum. *(Ps*

Uzavrel s ním Pán smluvu pokoja a kniežaťom ho urobil, aby mal kňazskú dôstojnosť naveky. *(Ž 131, 1)* Pamätaj,

131, 1) Meménto, Dómine, David: et omnis mansuetúdinis ejus. ℣. Glória Patri.

Pane, na Dávida a na všetku jeho starostlivosť. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu.

ORÁCIA

Infirmitátem nostram réspice, omnípotens Deus: et quia pondus própriæ actiónis gravat, beáti N. Mártyris tui, atque Pontíficis intercéssio gloriósa nos prótegat. Per Dóminum nostrum.

Na slabosť našu shliadni, všemohúci Bože: a pretože nás tlačí ťarcha našich skutkov, nech nás ochraňuje slávna prímluva blahoslaveného M., Mučeníka tvojho a Veľkňaza. Skrze Pána.

LEKCIA (Jak 1, 12-18)

Léctio Epístolæ beáti Jacóbi Apóstoli. - Caríssimi: Beátus vir, qui suffert tentatiónem: quóniam cum probátus fúerit, accípiet corónam vitæ, quam repromísit Deus diligéntibus se. Nemo, cum tentátur, dicat, quóniam a Deo tentátur: Deus enim intentátor malórum est: ipse autem néminem tentat. Unusquísque vero tentátur a concupiscéntia sua abstráctus, et illéctus. Deínde concupiscéntia cum concéperit, parit peccátum: peccátum vero cum consummátum fúerit, génerat mortem. Nolíte ítaque errare, fratres mei dilectíssimi. Omne datum óptimum, et omne donum perféctum desúrsum est, descéndens a Patre lúminum, apud quem non est transmutátio, nec vicissitúdinis obumbrátio. Voluntárie enim génuit nos verbo veritátis, ut simus inítium áliquod creatúræ ejus.

Čítanie z listu svätého Jakuba apoštola. - Drahí bratia! Blahoslavený je muž, ktorý vytrvá v skúškach, lebo keď sa osvedčí, dostane veniec života, ktorý Pán sľúbil tým, ktorí ho milujú! Nikto však nech v pokušení nehovorí: Boh ma pokúša! Ako totiž Boha nemožno pokúšať na zlé, tak ani on nikoho nepokúša. Každý je pokúšaný tým, že ho vlastná žiadostivosť zachvacuje a zvádza. A žiadostivosť potom počne a porodí hriech, a hriech dokonalý splodí smrť. Nemýľte sa teda, bratia moji milovaní! Každý dobrý úded a každý dokonalý dar pochádza shora a prichádza od Otca svetiel, v ktorom niet nijakej premeny ani prípadného zatemnenia. A on, keďže to sám chcel, splodil nás slovom pravdy, aby sme boli ako by prvotinou jeho stvorení.

GRADUÁL (Ž 88, 21-23)

Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum: manus enim mea auxiliábitur ei, et bráchium meum confortábit eum. ℣. Nihil profíciet inimícus in eo, et fílius iniquitátis non nocébit ei.

Našiel som služobníka svojho Dávida, olejom svojím svätým som ho pomazal, aby s ním bola moja ruka vždy a moje rameno ho posilňovalo. ℣. Neoklame ho nepriateľ, ani nepotlačí ho záškodník.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 109, 4)* Tu es sacérdos in ætérnum, secúndum órdinem Melchísedech. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 109, 4)* Ty si kňaz podľa radu Melchizedechovho naveky. Aleluja.

Po Septuagézime berie sa miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Ž 20, 3-4)

Desidérium ánimæ ejus tribuísti ei: et voluntáte labiórum ejus non fraudásti eum. ℣. Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis. ℣. Posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso.

Splnil si túžbu srdca mu a prosbu jeho pery neodoprel. ℣. Veď požehnaniami predišiel si ho hojnými. ℣. Na hlavu si mu vložil korunu z drahokamu.

EVANJELIUM (Lk 14, 26-33)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus turbis: Si quis venit ad me, et non odit patrem suum, et matrem, et uxórem, et fílios, et fratres, et soróres, adhuc autem et ánimam suam, non potest meus esse discípulus. Et qui non bájulat crucem suam, et venit post me, non potest meus esse discípulus. Quis enim ex vobis volens turrim ædificáre, non prius sedens cómputat sumptus, qui necessárii sunt, si há-

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš zástupom: Ak niekto prichádza ku mne a nemá v nenávisti svojho otca, matku, ženu, deti, bratov, sestry, ba aj vlastný svoj život, nemôže byť mojím učeníkom. Kto nenesie svoj kríž a nenasleduje ma, nemôže byť mojím učeníkom. Lebo ak si dakto z vás chce vystavať vežu, či si prv nesadne a nespočíta náklad, či mu vystačí na dokončenie? Aby potom, keď položí zá-

beat ad perficiéndum: ne, posteáquam posúerit fundaméntum, et non potúerit perfícere, omnes, qui vident, incípiant illúdere ei, dicéntes: Quia hic homo cœpit ædificáre, et non pótuit consummáre? Aut quis rex itúrus committere bellum advérsus álium regem, non sedens prius cógitat, si possit cum decem míllibus occúrrere ei, qui cum vigínti míllibus venit ad se? Alióquin, adhuc illo longe agénte, legatiónem mittens, rogat ea, quæ pacis sunt. Sic ergo omnis ex vobis, qui non renúntiat ómnibus, quæ pósidet, non potest meus esse discípulus.

klad a nebude môcť dokončiť, nezačali sa mu všetci, čo to vidia, posmievať a hovoriť: Tento človek začal stavať, ale nevládal dokončiť. Alebo kráľ, čo sa chce pustiť do boja s iným kráľom, či si najprv nesadne a neporadí sa, či môže s desiatimi tisícami ísť oproti tomu, ktorý ide na neho s dvadsiatimi tisícami? Ak ne(môže), vyšle posolstvo, kým je tamten ešte ďaleko, s prosbou o podmienky mieru. Takto teda ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 25)

Véritas mea, et misericórdia mea cum ipso: et in nómine meo exaltábitur cornu ejus.

Vernosť a milosť moja s ním a v mojom mene povýši sa jeho roh.

SEKRÉTA

Hóstias tibi, Dómine, beáti N. Mártyris tui, atque Pontíficis dicátas méritis, benígnus assúme: et ad perpétuum nobis tríbue proveníre subsídium. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Obetné dary, tebe, Pane, posvätené zásluhami blahoslaveného M., Mučeníka tvojho a Veľkňaza, dobrotivý prijmi: a udeľ, aby mali sme z nich trvalú pomoc. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Ž 88, 36 a 37-38)

Semel jurávi in sancto meo: semen ejus in ætérnum manébit: et sedes ejus sicut sol in conspéctu meo, et sicut luna perfécta in ætérnum, et testis in cælo fidélis.

Raz na svoju som svätosť prisahal: semeno jeho bude trvať naveky, jeho trón bude ako slnko predo mnou, sťa mesiac, ktorý trvá naveky; a on, verný svedok na nebi.

POSTKOMÚNIA

Refécti participatióne múneris sacri, quǽsumus, Dómine, Deus noster: ut, cujus exséquimur cultum, intercedénte beáto N. Mártyre tuo, atque Pontífice, sentiámus efféctum. Per Dóminum nostrum.

Občerstvení účasťou na svätom dare, prosíme, Pane, Bože náš: aby na prímluvu blahoslaveného M., Mučeníka tvojho a Veľkňaza, pocítili sme účinok toho, čo slávime. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

II. Omša mučeníka biskupa - Sacerdótes

Koruna slávy je odmenou za svedectvo. - Túto omšu opanúva myšlienka odmeny za mučenícku vernosť, preto prevláda v nej určitý radostný tón. Vo vedomí tejto radosti povoláva celú oslávenú a bojujúcu Cirkev, aby chválila Boha. Na tejto oslave sa majú zúčastniť všetky zložky Cirkvi, najmä kňazstvo, ku ktorému prislúcha i náš mučeník (intr.). Z utrpenia za Krista vyviera bohatý prameň potechy (lekc.). Kristus je kráľom mučeníkov, ktorý prvý kráča krížovou cestou (evanj.). V spoločenstve pomazaného veľkňaza Kristovho zapojujeme sa i my do obety kríža (ofert.), ktorú prežívame v povedomí prítomnosti Kristovej a prijímame odmenu obetného stola Spasiteľovho (kom.).

INTROIT (Dan 3, 84 a 87)

Sacerdótes Dei, benedícite Dóminum: sancti, et húmiles corde, laudáte Deum. *(Ib. 57)* Benedícite, ómnia ópera Dómini, Dómino: laudáte, et superexaltáte eum in sǽcula. ℣. Glória Patri.

Kňazi Pánovi, dobrorečte Pánovi, svätí a pokorní srdcom, chváľte Boha. *(Dan tž. 57)* Dobrorečte, všetky diela Pánove, Pánovi, chváľte a vyvyšujte ho naveky. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui nos beáti N. Mártyris tui, atque Pontíficis ánnua solemnitáte lætíficas: concéde propítius; ut, cujus natalítia cólimus, de ejúsdem étiam protectióne gaudeámus. Per Dóminum.

Bože, ktorý nás obšťastňuješ výročnou slávnosťou blahoslaveného M., Mučeníka svojho a Veľkňaza: udeľ milostivo; aby sme sa aj tešili z ochrany toho, koho narodeniny slávime. Skrze Pána.

LEKCIA (2 Kor 1, 3-7)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Benedíctus Deus, et Pater Dómini nostri Jesu

Čítanie z druhého listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Nech je požehnaný Boh a Otec Pána nášho Ježiša

Christi, Pater misericordiárum, et Deus totíus consolatiónis, qui consolátur nos in omni tribulatióne nostra: ut possímus et ipsi consolári eos, qui in omni pressúra sunt, per exhortatiónem, qua exhortámur et ipsi a Deo. Quóniam sicut abúndant passiónes Christi in nobis: ita et per Christum abúndat consolátio nostra. Sive autem tribulámur pro vestra exhortatióne, et salúte, sive consolámur pro vestra consolatióne, sive exhortámur pro vestra exhortatióne, et salúte, quæ operátur tolerántiam earúmdem passiónem, quas et nos pátimur: ut spes nostra firma sit pro vobis: sciéntes, quod sicut sócii passiónum estis, sic éritis et consolatiónis: in Christo Jesu, Dómino nostro.

Krista, Otec milosrdenstva a Boh všetkej potechy, ktorý nás potešuje v každom našom súžení, aby sme potechou, ktorou nás potešuje Boh, mohli potešovať tých, ktorí sú vo všelijakých súženiach. Ako hojne prichádzajú na nás utrpenia pre Krista, tak sa skrze Krista hojne veľadí aj naše potešenie. Ak sme totiž súžení, je to pre vaše potešenie a spasenie; ak sa nám dostáva potechy, je to pre vaše potešenie; ak sa nám dostáva povzbudenia, aj to je pre vaše povzbudenie a spasenie, lebo to pôsobí, že trpezlivo znášate tie utrpenia, ktoré aj my znášame. A naša nádej vo vás je pevná, lebo vieme, že ako máte účasť na utrpeniach, tak budete mať aj na potešení, v Kristu Ježišovi, Pánovi našom.

GRADUÁL (Ž 8, 6-7)

Glória, et honóre coronásti eum. ℣. Et constituísti eum super ópera mánuum tuárum, Dómine.

Slávou a počestnosťou korunoval si ho. ℣. Dal si mu vládu nad dielami svojich rúk, Pane.

Allelúja, allelúja. ℣. Hic est sacérdos, quem coronávit Dóminus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Toto je kňaz, ktorého korunoval Pán. Aleluja.

Po Septuagézime berie sa miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Ž 111, 1-3)

Beátus vir, qui timet Dóminum: in mandátis ejus cupit nimis. ℣. Potens in terra erit semen ejus: generátio rectórum benedicétur. ℣.

Blahoslavený muž, ktorý sa bojí Pána, ktorý má veľké zaľúbenie v jeho príkazoch. ℣. Semeno jeho bude mocné na zemi, počestných poko-

Glória, et divítiæ in domo ejus: et justítia ejus manet in sæculum sæculi.

lenie požehnané bude. ℣. Dom jeho slávou a bohatstvom sa naplní, potrvá jeho dobročinnosť na veky vekov.

EVANJELIUM (Mt 16, 24-27)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Si quis vult post me veníre, ábneget semetípsum, et tollat crucem suam, et sequátur me. Qui enim volúerit ánimam suam salvam fácere, perdet eam: qui autem perdíderit ánimam suam propter me, invéniet eam. Quid enim prodest hómini, si mundum univérsum lucrétur, ánimæ vero suæ detriméntum patiátur? Aut quam dabit homo commutatiónem pro ánima sua? Fílius enim hóminis ventúrus est in glória Patris sui cum Angelis suis, et tunc reddet unicuíque secúndum ópera ejus.

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Kto chce za mnou isť, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto sa usiluje zachrániť svoj život, stratí ho; ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho. Veď čože osoží človeku, keby získal aj celý svet, ale duši svojej by uškodil? Alebo čo dá človek v zámenu za svoju dušu? Lebo Syn človeka príde v sláve svojho Otca so svojimi anjelmi a vtedy odplatí každému podľa jeho skutkov.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 21-22)

Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum: manus enim mea auxiliábitur ei, et bráchium meum confortábit eum.

Našiel som služobníka svojho Dávida, olejom svojím svätým som ho pomazal, aby s ním bola moja ruka a moje rameno ho posilňovalo.

SEKRÉTA

Múnera tibi, Dómine, dicáta sanctífica, et intercedénte beáto N. Mártyre tuo, atque Pontífice, per éadem nos placátus inténde. Per Dóminum nostrum.

Dary, tebe, Pane, obetované, posväť: a na prímluvu blahoslaveného M., Mučeníka svojho a Veľkňaza, nimi usmierený, shliadni na nás. Skrze Pána nášho.

KOMÚNIA (Ž 20, 4)

Posuísti, Dómine, in cápite ejus corónam de lápide pretióso.

Na hlavu vložil si mu, Pane, korunu z drahokamu.

POSTKOMÚNIA

Hæc nos commúnio, Dómine, purget a crímine: et intercedénte beáto N. Mártyre tuo, atque Pontífice, cæléstis remédii fáciat esse consórtes. Per Dóminum.

Toto prijímanie, Pane, nech nás očistí od hriechu: a na prímluvu blahoslaveného M., Mučeníka tvojho a Veľkňaza, nech nás učiní účastnými na nebeskom lieku. Skrze Pána.

III. Omša mučeníka nie biskupa - In virtúte

Radosť z víťazstva. - Vžívame sa do radostného duševného položenia mučeníkovho (intr.), sledujeme Božiu opateru o neho (lekc.), ktorá mu vyznačila cestu kríža (evanj.). V obete cítime jeho prítomnosť ako ovenčeného víťaza v boji (ofert.), ktorého Kristus odmenil večnou slávou (kom.).

INTROIT (Ž 20, 2-3)

In virtúte tua, Dómine, lætábitur justus, et super salutáre tuum exsultábit veheménter: desidérium ánimæ ejus tribuísti ei. *(Ps ib. 4)* Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis: posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. ℣. Glória Patri.

Z moci tvojej, Pane, raduje sa spravodlivý a ako náramne sa teší z tvojej pomoci. Splnil si túžbu srdca mu. *(Ž tž. 4)* Veď požehnaním predišiel si ho hojným, na hlavu vložil si mu korunu z drahokamu. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz.

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut qui beáti N. Mártyris tui natalítia cólimus: intercessióne ejus in tui nóminis amóre roborémur. Per Dóminum.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí slávime narodeniny blahoslaveného M., Mučeníka tvojho, na jeho prímluvu boli sme posilnení v láske k tvojmu menu. Skrze Pána.

LEKCIA (Múd 10, 10-14)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Justum dedúxit Dóminus per

Čítanie z knihy Múdrosti. - Spravodlivého po rovných

vias rectas, et osténdit illi regnum Dei, et dedit illi sciéntiam sanctórum: honestávit illum in labóribus, et complévit labóres illíus. In fraude circumveniéntium illum áffuit illi, et honéstum fecit illum. Custodívit illum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum, et certámen forte dedit illi, ut vínceret, et sciret, quóniam ómnium poténtior est sapiéntia. Hæc vénditum justum non derelíquit, sed a peccatóribus liberávit eum: descendítque cum illo in fóveam, et in vínculis non derelíquit illum, donec afférret illi sceptrum regni, et poténtiam advérsus eos, qui eum deprimébant: et mendáces osténdit, qui maculavérunt illum, et dedit illi claritátem ætérnam, Dóminus, Deus noster.

chodníkoch vodil Pán a ukázal mu aj Božie kráľovstvo a dal mu poznať posvätné veci. Tiež šťastia jeho prácam doprial a požehnal všetky jeho námahy. Keď oklamať ho chceli, pomáhal mu a spravil ho veľmi bohatým. Aj pred nepriateľmi ho chránil a pred úkladmi zabezpečil. A v bojoch dal mu silu, by zvíťazil, a vedel, že múdrosť nadovšetko je silnejšia. A táto neopustila ani predaného spravodlivého, ale ochraňovala ho pred hriešnikmi, až do žalára sprevádzala ho a ani v okovách ho nezanechala, kým nepriniesla mu aj kráľovské žezlo a moc nad jeho utlačovateľmi. A že luhári sú tí, čo krivo na neho žalovali, dokázala im, a takto slávu večnú udelil mu Pán, Boh náš.

GRADUÁL (Ž 111, 1-2)

Beátus vir, qui timet Dóminum: in mandátis ejus cupit nimis. ℣. Potens in terra erit semen ejus: generátio rectórum benedicétur. Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 20, 4)* Posuísti, Dómine, super caput ejus corónam de lápide pretióso. Allelúja.

Blažený muž, ktorý sa bojí Pána, ktorý má veľké zaľúbenie v jeho príkazoch. ℣. Semeno jeho bude mocné na zemi, počestných pokolenie požehnané bude. Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 20, 4)* Na hlavu vložil si mu, Pane, korunu z drahokamu. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Desidérium)*, str. 12*.

EVANJELIUM (Mt 10, 34-42)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Nolíte arbitrári,

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Nemyslite si, že

quia pacem vénerim míttere in terram: non veni pacem míttere, sed gládium. Veni enim separáre hóminem advérsus patrem suum, et fíliam advérsus matrem suam, et nurum advérsus socrum suam: et inimíci hóminis, doméstici ejus. Qui amat patrem, aut matrem plus quam me, non est me dignus. Et qui amat fílium, aut fíliam super me, non est me dignus. Et qui non áccipit crucem suam, et séquitur me, non est me dignus. Qui invénit ánimam suam, perdet illam; et qui perdíderit ánimam suam propter me, invéniet eam. Qui récipit vos, me récipit: et qui me récipit, récipit eum, qui me misit. Qui récipit prophétam in nómine prophétæ, mercédem prophétæ accípiet: et qui récipit justum in nómine justi, mercédem justi accípiet. Et quicúmque potum déderit uni ex mínimis istis cálicem aquæ frígidæ tantum in nómine discípuli: amen dico vobis, non perdet mercédem suam.

som prišiel pokoj priniesť na zem. Neprišiel som pokoj priniesť, ale meč. Prišiel som odlúčiť syna od otca, dcéru od matky, nevestu od svokry. Lebo vlastní domáci sú človekovi nepriateľmi. Kto viac miluje otca alebo matku ako mňa, nie je ma hoden. A kto viac miluje syna alebo dcéru ako mňa, nie je ma hoden. Kto nevezme svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden. Kto sa usiluje nájsť svoj život, stratí ho; a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho. Kto vás prijíma, mňa prijíma, a kto mňa prijíma, prijíma toho, ktorý ma poslal. Kto prijíma proroka pre jeho prorocké poslanie, dostane odplatu proroka, a kto prijíma spravodlivého človeka pre jeho spravodlivosť, dostane odplatu spravodlivého. Kto by teda podal piť jednému z týchto maličkých čo len pohár studenej vody, pretože je mojím učeníkom, veru, vravím vám, nestratí svoju odmenu.

OFERTÓRIUM (Ž 8, 6-7)

Glória, et honóre coronásti eum: et constituísti eum super ópera mánuum tuárum, Dómine.

Slávou a počestnosťou korunoval si ho, dal si mu vládu nad dielami svojich rúk, Pane.

SEKRÉTA

Munéribus nostris, quæsumus, Dómine, precibúsque

Keď prijal si dary naše a modlitby, prosíme, Pane: nebe-

suscéptis: et cæléstibus nos munda mystériis, et cleménter exaúdi. Per Dóminum.

skými tajomstvami nás aj očisti, aj milostive vyslyš. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Mt 16, 24)

Qui vult veníre post me, ábneget semetípsum, et tollat crucem suam, et sequátur me.

Kto ma chce nasledovať, nech zaprie sám seba, nech vezme svoj kríž a nech ma nasleduje.

POSTKOMÚNIA

Da, quæsumus, Dómine, Deus noster: ut, sicut tuórum commemoratióne Sanctórum temporáli gratulámur offício; ita perpétuo lætémur aspéctu. Per Dóminum.

Daj, prosíme, Pane, Bože náš: aby tak, ako sa radujeme z časného slávenia pamiatky tvojich svätých; radovali sme sa z pohľadu na nich. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

IV. Omša mučeníka nie biskupa - Laetábitur

Vyznal Krista i za cenu života. - Vďačne priniesol obetu vlastného života (intr.). Svedectvo za Krista vyžaduje obety (lekc.), ale vyznať Krista (confessio, hrob mučeníka) znamená, že i Kristus sa prizná k svojmu martýrovi (evanj.). V znamení slávy a spoločenstva s Kristom prebieha nám najsv. obeta.

INTROIT (Ž 63, 11)

Lætábitur justus in Dómino, et sperábit in eo: et laudabúntur omnes recti corde. *(Ps ib. 2)* Exaúdi, Deus, oratiónem meam, cum déprecor: a timóre inimíci éripe ánimam meam. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.

Teší sa spravodlivý v Pánovi a utieka sa k nemu a honosia sa všetci, ktorí sú srdca priameho. *(Ž tž. 2)* Čuj, Bože, hlas môj, keď ja bedákam, pred hrôzou nepriateľa ochráň život môj. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut, intercedénte beáto N. Mártyre tuo, et a cunctis adversitátibus liberémur in córpore, et a pravis cogitatiónibus mundémur in mente. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby na orodovanie blahoslaveného M., Mučeníka tvojho, boli sme aj na tele oslobodení od všetkých protivenstiev, aj na duši očistení od zlých myšlienok. Skrze Pána nášho.

LEKCIA (2 Tim 2, 8-10; 3, 10-12)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Timótheum. - Caríssime: Memor esto Dóminum Jesum Christum resurrexísse a mórtuis ex sémine David, secúndum Evangélium meum, in quo labóro usque ad víncula, quasi male óperans: sed verbum Dei non est alligátum. Ideo ómnia sustíneo propter eléctos, ut et ipsi salútem consequántur, quæ est in Christo Jesu, cum glória cæléstі. Tu autem assecútus es meam doctrínam, institutiónem, propósitum, fidem, longanimitátem, dilectiónem, patiéntiam, persecutiónes, passiónes: quália mihi facta sunt Antiochíæ, Icónii, et Lystris: quales persecutiónes sustínui, et ex ómnibus erípuit me Dóminus. Et omnes, qui pie volunt vívere in Christo Jesu, persecutiónem patiéntur.

Čítanie z druhého listu sv. Pavla apoštola Timotejovi. - Drahý brat! Maj na pamäti Ježiša Krista, ktorý (sa narodil) zo semena Dávidovho, vstal z mŕtvych, ako je to v mojej blahozvesti, pre ktorú znášam aj putá ako nejaký zločinec. Ale slovo Božie nemožno spútať! Preto kvôli vyvoleným všetko znášam, aby dosiahli spasenie a večnú slávu v Kristu Ježišovi. Ty si mňa nasledoval v náuke a v spôsobe života, v úmysloch a viere, v zhovievavosti a láske, v trpezlivosti, prenasledovaniach a utrpeniach, ktoré ma postihly v Antiochii, Ikoniu a Lystre. A aké prenasledovania som to prestál! Ale Pán ma zo všetkých vyslobodil. Veru, všetci, ktorí chcú nábožne žiť v Kristu Ježišovi, budú prenasledovaní.

GRADUÁL (Ž 36, 24)

Justus, cum cecíderit, non collidétur: quia Dóminus suppónit manum suam. ℣. *(Ps ib. 26)* Tota die miserétur, et cómmodat: et semen ejus in benedictióne erit.

Aj keby spravodlivý padol, i tak nezahynie, lebo Pán ho zachytí rukou. ℣. *(Ž tž. 26)* Každý čas zmilúva sa a požičiava, a požehná sa jeho semenu.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Jo 8, 12)* Qui séquitur me, non ámbulat in ténebris, sed habébit lumen vitæ ætérnæ. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Jn 8, 12)* Kto mňa nasleduje, nebude kráčať vo tme, ale bude mať svetlo života večného. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Beátus vir)*, str. 15*.

EVANJELIUM (Mt 10, 26-32)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Nihil est opértum, quod non revelábitur: et occúltum, quod non sciétur. Quod dico vobis in ténebris, dícite in lúmine: et quod in aure audítis, prædicáte super tecta. Et nolíte timére eos, qui occídunt corpus, ánimam autem non possunt occídere: sed pótius timéte eum, qui potest et ánimam, et corpus pérdere in gehénnam. Nonne duo pásseres asse véneunt: et unus ex illis non cadet super terram sine Patre vestro? Vestri autem capílli cápitis omnes numeráti sunt. Nolíte ergo timére: multis passéribus melióres estis vos. Omnis ergo, qui confitébitur me coram homínibus, confitébor et ego eum coram Patre meo, qui in cælis est.

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Nič nie je skryté, aby nevyšlo najavo, a nič utajené, aby sa neprezvedelo. Čo vám hovorím za tmy, hovorte o tom za svetla, a čo počujete do ucha, rozhlasujte to so striech. Nebojte sa tých, čo môžu telo, ale nie dušu zabiť. Skôr sa však obávajte toho, ktorý môže i dušu i telo zahubiť v pekle. Či nepredávajú dva vrabce za peniažtek? A ani jeden z nich nepadne na zem bez (vôle) vášho Otca. Vám však spočítané sú všetky vlasy na hlave. Teda nebojte sa, vy ste cennejší ako mnoho vrabcov! Každého teda, kto ma vyzná pred ľuďmi, vyznám i ja pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach.

OFERTÓRIUM (Ž 20, 4-5)

Posuísti, Dómine, in cápite ejus corónam de lápide pretióso: vitam pétiit a te, et tribuísti ei, allelúja.

Na hlavu vložil si mu, Pane, korunu z drahokamu. Život si žiadal od teba: udelil si mu, aleluja.

Po Septuagézime sa vynechá *aleluja* na konci *ofertória*.

SEKRÉTA

Accépta sit in conspéctu tuo, Dómine, nostra devótio: et ejus nobis fiat supplicatióne salutáris, pro cujus solemni-

Príjemná nech je pred tvárou tvojou, Pane, naša zbožná služba: a nech slúži nám na spásu prihovorením toho,

táte defértur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum.

na koho oslavu ju prinášame. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

KOMÚNIA (Jn 12, 26)

Qui mihi minístrat, me sequátur: et ubi sum ego, illic et miníster meus erit.

Ak mi niekto chce slúžiť, nech ma nasleduje; a kde budem ja, tam bude aj môj služobník.

POSTKOMÚNIA

Refécti participatióne múneris sacri, quæsumus, Dómine, Deus noster: ut cujus exséquimur cultum, intercedénte beáto N. Mártyre tuo, sentiámus efféctum. Per Dóminum nostrum.

Občerstvení účasťou na svätej obete, prosíme, Pane, Bože náš: aby na prímluvu blahoslaveného M., Mučeníka tvojho, pocítili sme účinok toho, čo obradom slávime. Skrze Pána nášho.

Na sviatok mučeníka *mimo veľkonočného času* môžu sa vziať:

LEKCIA (Jak 1, 2-12)

Léctio Epístolæ beáti Jacóbi Apóstoli. - Caríssimi: Omne gáudium exístimáte, cum in tentatiónes várias incidéritis: sciéntes, quod probátio fídei vestræ patiéntiam operátur. Patiéntia autem opus perféctum habet, ut sitis perfécti, et íntegri, in nullo deficiéntes. Si quis autem vestrum índiget sapiéntia, póstulet a Deo, qui dat ómnibus affluénter, et non impróperat: et dábitur ei. Póstulet autem in fide nihil hæsitans: qui enim hæsitat, símilis est flúctui maris, qui a vento movétur, et circumfértur. Non ergo æstimet homo ille, quod accípiat áliquid a Dómino. Vir duplex ánimo incónstans est in

Čítanie z listu svätého Jakuba apoštola. - Drahí bratia! Veľmi sa radujte, že prichádzajú na vás rozličné skúšky, lebo vedzte, že tieto skúšky vašej viery prinášajú vytrvalosť. Lenže vytrvalosť nech je sprevádzaná aj dokonalými skutkami, aby ste boli dokonalí a neporušení a nemali v ničom nedostatku. Ak niekto z vás nemá dar múdrosti, nech si ho prosí od Boha, ktorý dáva všetkým štedro a ochotne, a dostane ho. Ale nech prosí s dôverou, bez pochybovania, lebo kto pochybuje, podobá sa morskej vlne, ktorú vietor unáša a zmieta. Taký človek nech sa nenazdáva, že dostane niečo od Pána! Veď

ómnibus viis suis. Gloriétur autem frater húmilis in exaltatióne sua: dives autem in humilitáte sua, quóniam sicut flos fœni transíbit. Exórtus est enim sol cum ardóre: et arefécit fœnum, et flos ejus décidit, et decor vultus ejus depériit: ita et dives in itinéribus suis marcéscet. Beátus vir, qui suffert tentatiónem: quóniam, cum probátus fúerit, accípiet corónam vitæ, quam repromísit Deus diligéntibus se.

má dušu rozpoltenú a je nestály vo všetkom počínaní! Brat, ktorý je v nízkom postavení, nech sa chváli svojou vznešenosťou, bohatý zasa svojou úbohosťou, lebo aj on sa pominie ako kvet trávy. Ako keď vyjde pálčivé slnko a spáli všetku trávu, takže jej kvet zvädne a jej krása sa pominie, tak vyjde nazmar aj boháč so všetkým činom. Blahoslavený je muž, ktorý vytrvá v skúškach, lebo keď sa osvedčí, dostane veniec života, ktorý Pán sľúbil tým, ktorí ho milujú!

LEKCIA (1 Pt 4, 13-19)

Léctio Epístolæ beáti Petri Apóstoli. - Caríssimi: Communicántes Christi passiónibus gaudéte, ut et in revelatióne glóriæ ejus gaudeátis exsultántes. Si exprobrámini in nómine Christi, beáti éritis: quóniam quod est honóris, glóriæ et virtútis Dei, et qui est ejus Spíritus, super vos requiéscit. Nemo autem vestrum patiátur ut homicída, aut fur, aut maledícus, aut alienórum appetítor. Si autem ut christiánus, non erubéscat: glorificet autem Deum in isto nómine. Quóniam tempus est, ut incípiat judícium a domo Dei. Si autem primum a nobis: quis finis eórum, qui non credunt Dei Evangélio? Et si justus vix salvábitur, ímpius et peccátor ubi parébunt? Itaque et hi, qui

Čítanie z listu sv. Petra apoštola. - Najmilší! Radujte sa, že ste účastní na Kristových utrpeniach, aby ste mohli jasať a radovať sa, keď sa zjaví jeho sláva! Blahoslavení ste, keď vás hanobia pre meno Kristovo, lebo to (Duch) cti, slávy a moci, Duch Boží spočíva na vás! Len nech nikto z vás netrpí ako vrah alebo zlodej alebo zločinec alebo všetečník! Kto však (trpí) ako kresťan, nech sa za to nehanbí, ale nech oslavuje Boha pre toto meno. Už sa začína súd, a to od samej rodiny Božej. A keď sa najprv od nás (začína), akýže bude koniec tých, čo neveria Božiu blahozvesť? Veď ledva že spravodlivý obstojí, kam sa teda podeje bezbožník a hriešnik? A preto aj tí, ktorí trpia podľa vôle Božej, nech

patiúntur secúndum voluntátem Dei, fidéli Creatóri comméndent ánimas suas in benefáctis.

si dobrými skutkami odporúčajú duše vernému Stvoriteľovi.

EVANJELIUM *(Nisi granum)* zo sviatku sv. Vavrinca, 10. aug., str. 1073.

Spoločné omše viacerých mučeníkov

mimo času veľkonočného

Rúcho vždy červené.

I. Omša viacerých mučeníkov - Intret

Po ťažkom zápase zvíťazili. - V tejto omši sa väčšmi prízvukuje utrpenie ako víťazstvo mučeníkov (intr.). Nepriatelia páchali na nich nespravodlivosť. Boh síce dovolil utrpenie (lekcia), ale nedovolí skúšať človeka nad jeho sily (evanj.). V ohni skúšok buďme trpezliví. Boh posilňoval sv. mučeníkov v utrpení (ofert.) a očistil ich, aby sa ich duša skvela ako zlato v ohni čistené (kom.). V omši si uvedomujeme spoločenstvo s trpiacim Kristom a jeho mučeníkmi.

INTROIT (Ž 78, 11, 12 a 10)

Intret in conspéctu tuo, Dómine, gémitus compeditórum: redde vicínis nostris séptuplum in sinu eórum: víndica sánguinem sanctórum tuórum, qui effúsus est. *(Ps ib. 1)* Deus, venérunt gentes in hæreditátem tuam, polluérunt templum sanctum tuum: posuérunt Jerúsalem in pomórum custódiam. ℣. Glória Patri.

Nech dôjde ku tebe, Pane, nárek zajatcov. Sedem ráz odplať v náruč našim susedom potupu, pomsti krv tvojich svätých, ktorá bola vyliata. *(Ž tž. 1)* Pohania vtrhli, Bože, v tvoje dedičstvo, znesvätili tvoj svätý chrám, zmenili Jeruzalem na chatrč v ovocnej záhrade. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo.

ORÁCIA

Beatórum Mártyrum, paritérque Pontíficum N. et N. nos, quæsumus, Dómine, festa tueántur: et eórum comméndet orátio veneránda. Per Dóminum.

Oslava blahoslavených Mučeníkov a spolu i Veľkňazov, M. a M., prosíme, Pane, nech nás ochraňuje: a ich ctihodná modlitba odporúča. Skrze Pána nášho.

Orácia mučeníkov, ktorí neboli biskupmi, z nasl. omše *Sapiéntiam*, str. 29*.

LEKCIA (Múd 3, 1-8)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Justórum ánimæ in manu

Čítanie z knihy Múdrosti. - Duše spravodlivých v rukách

Dei sunt, et non tanget illos torméntum mortis. Visi sunt óculis insipiéntium mori: et æstimáta est afflíctio éxitus illórum: et quod a nobis est iter, extérminium: illi autem sunt in pace. Et si coram homínibus torménta passi sunt, spes illórum immortalitáte plena est. In paucis vexáti, in multis bene disponéntur: quóniam Deus tentávit eos, et invénit illos dignos se. Tamquam aurum in fornáce probávit illos, et quasi holocaústi hóstiam accépit illos, et in témpore erit respéctus illórum. Fulgébunt justi, et tamquam scintíllæ in arundinéto discúrrent. Judicábunt natiónes, et dominabúntur pópulis, et regnábit Dóminus illórum in perpétuum.

Božích sú a bôle smrti sa ich nedotknú. Len očiam hlúpych mŕtvymi sa zdajú byť, čo za nešťastie pokladajú ich odchod a za zánik, že s nami rozlúčili sa. No oni teraz žijú v pokoji. Veď čo aj podľa mienky ľudí veľa trpeli, vždy mali pritom nádej nesmrteľnosti. A preto po nedlhom utrpení dočkali sa dobra preveľkého. Veď Boh ich chcel len vyskúšať a presvedčil sa tak, že sú ho hodní naozaj. Ako zlato v ohni, tak ich aj on preskúšal a prijal ich ako obetu zápalnú. A príde čas, že sa dočkajú povšimnutia. Spravodliví zažiaria ako iskry, trstím keď sa rozletia, a súdiť budú ľudí, nad národmi budú panovať, ich kráľom sám Pán bude naveky.

GRADUÁL (Ex 15, 11)

Gloriósus Deus in Sanctis suis: mirábilis in majestáte, fáciens prodígia. ℣. *(ib. 6)* Déxtera tua, Dómine, glorificáta est in virtúte: déxtera manus tua confrégit inimícos.

Slávny je Boh vo svojich svätých, podivuhodný vo svojej velebnosti, konajúci divy. ℣. *(tž. 6)* Pravica tvoja, Pane, preslávila sa silou, pravica tvoja rozdrvila nepriateľov.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ec 44, 14)* Córpora sanctórum in pace sepúlta sunt, et nómina eórum vivent in generatiónem, et generatiónem. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Sir 44, 14)* Telá svätých sú pochované v pokoji a ich mená budú žiť od pokolenia do pokolenia. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Ž 125, 5-6)

Qui séminant in lácrimis, in gaúdio metent. ℣. Eúntes

Tí, ktorí rozsievajú plačúcky, budú žať v radosti. ℣.

ibant, et flebant, mitténtes sémina sua. ℣. Veniéntes autem vénient cum exsultatióne, portántes manípulos suos.

Idú a idú plačúcky, semeno rozsievajúc. ℣. Prichádzajúci prichádzajú s plesaním a svoje snopy snášajú.

EVANJELIUM (Lk 21, 9-19)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Cum audiéritis prælia, et seditiónes, nolíte terréri: opórtet primum hæc fíeri, sed nondum statim finis. Tunc dicébat illis: Surget gens contra gentem, et regnum advérsus regnum. Et terræmótus magni erunt per loca, et pestiléntiæ, et fames, terrorésque de cælo, et signa magna erunt. Sed ante hæc ómnia injícient vobis manus suas, et persequéntur, tradéntes in synagógas, et custódias, trahéntes ad reges, et præsides propter nomen meum: contínget autem vobis in testimónium. Pónite ergo in córdibus vestris non præmeditári, quemádmodum respondeátis. Ego enim dabo vobis os, et sapiéntiam, cui non póterunt resístere, et contradícere omnes adversárii vestri. Tradémini autem a paréntibus, et frátribus, et cognátis, et amícis, et morte affícient ex vobis: et éritis ódio ómnibus propter nomen meum: et capíllus de cápite vestro non períbit. In patiéntia vestra possidébitis ánimas vestras.

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Keď budete čuť o vojnách a vzburách, neľakajte sa, lebo to sa musí stať predtým. Ale ešte nie je hneď koniec. Vtedy im hovoril: Povstane národ proti národu a kráľovstvo proti kráľovstvu; budú veľké zemetrasenia a miestami hlad i mor, aj strašné zjavy a veľké zjavenia na nebi. Ale pred všetkým týmto položia na vás svoje ruky, budú vás prenasledovať, vydajú vás synagogám a uväznia vás; odvedú vás pred kráľov a vladárov pre moje meno. To sa vám stane, aby ste vydávali svedectvo. Zaumieňte si to v srdci, že sa nebudete vopred starať, ako sa brániť. Lebo ja vám dám výrečnosť a múdrosť, ktorej vaši protivníci nebudú môcť odolať, ani protirečiť. Zrádzať vás budú rodičia, bratia, príbuzní a priatelia a niektorých z vás usmrtia; všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale ani vlas vám na hlave nezahynie. Vytrvalosťou si zachováte život.

OFERTÓRIUM (Ž 67, 36)

Mirábilis Deus in Sanctis suis: Deus Israel, ipse dabit virtútem, et fortitúdinem plebi suæ: benedíctus Deus, allelúja.

Podivuhodný je Boh vo svojich svätých. Boh Izraelov sám dáva moc a silu svojmu ľudu, požehnaný Boh, aleluja.

Po Septuagézime sa vynechá *aleluja* na konci *ofertória*.

SEKRÉTA

Adésto, Dómine, supplicatiónibus nostris, quas in Sanctórum tuórum commemoratióne deférimus: ut, qui nostræ justítiæ fidúciam non habémus, eórum, qui tibi placuérunt, méritis adjuvémur. Per Dóminum.

Čuj, Pane, prosby naše, ktoré prednášame tebe pri spomienke na Svätých tvojich: aby my, ktorí nedôverujeme vo vlastnú spravodlivosť, boli sme podporovaní zásluhami tých, ktorí zaľúbili sa tebe. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Múd 3, 4, 5 a 6)

Et si coram homínibus torménta passi sunt, Deus tentávit eos: tamquam aurum in fornáce probávit eos, et quasi holocaústa accépit eos.

Keď aj pred ľuďmi trpeli muky, Boh ich skúšal; ako zlato v ohni ich vyskúšal a prijal ich ako zápalné obety.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, Dómine, salutáribus repléti mystériis: ut, quorum solémnia celebrámus, eórum oratiónibus adjuvémur. Per Dóminum.

Prosíme, Pane, nasýtení spasiteľnými tajomstvami: aby nás podporily modlitby tých, ktorých sviatok oslavujeme. Skrze Pána.

II. Omša viacerých mučeníkov - Sapiéntiam

Hojná odmena v nebi. - Táto omša, pôvodne vlastná omša sv. Kozmu a Damiána, stala sa spoločnou omšou mučeníkov. Trpezlivosť, ktorá neustáva v súžení, je Bohom daná múdrosť, ktorú dnes obdivujeme (intr.); zasluhuje si slávnu korunu (lekcia). Blahoslavení, ktorí trpia za Krista (evanj.). Zo slávenia tejto obety v spoločenstve s Kristom a jeho svätým mučeníkom nadobúdame pevnosť v utrpení.

INTROIT (Sir 44, 15 a 14)

Sapiéntiam Sanctórum narrent pópuli, et laudes eó-

Múdrosť svätých nech ohlasujú národy a Cirkev nech

rum núntiet Ecclésia: nómina autem eórum vivent in sæculum sæculi. *(Ps 32, 1)* Exsultáte, justi, in Dómino: rectos decet collaudátio. ℣. Glória Patri.

zvestuje ich chválu, ich mená budú žiť na veky vekov. *(Ž 32, 1)* Plesajte, spravodliví, v Pánu: statočným sluší chválospev. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui nos concédis Sanctórum Mártyrum tuórum N. et N. natalítia cólere: da nobis in ætérna beatitúdine de eórum societáte gaudére. Per Dóminum.

Bože, ktorý nám dovoľuješ sláviť narodeniny Svätých Mučeníkov svojich, M. a M.: daj nám vo večnej blaženosti radovať sa z ich spoločnosti. Skrze Pána nášho.

Orácia viacerých mučeníkov biskupov z predošlej omše *Intret*, str. 25*.

LEKCIA (Múd 5, 16-20)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Justi autem in perpétuum vivent, et apud Dóminum est merces eórum, et cogitátio illórum apud Altíssimum. Ideo accípient regnum decóris, et diadéma speciéi de manu Dómini: quóniam déxtera sua teget eos, et bráchio sancto suo deféndet illos. Accípiet armatúram zelus illíus, et armábit creatúram ad ultiónem inimicórum. Induet pro thoráce justítiam, et accípiet pro gálea judícium certum. Sumet scutum inexpugnábile, æquitátem.

Čítanie z knihy Múdrosti. - Veď spravodliví žiť budú naveky, ich údel bude v samom Pánovi a Najvyšší sa o nich bude starať (odteraz). Tak teda kráľovstvo si slávy získajú a veniec krásy z ruky Všemohúceho, lebo ich svojou pravicou sám zastrie, rukou svätou obráni. On oblečie si pancier hnevu (svätého) a všetko tvorstvo zbraňou proti nepriateľom bude mu. Aj brnením sa zaodeje spravodlivosti a prikryje sa prilbou súdu neomylného a nepremožiteľný štít si vezme svätosti.

GRADUÁL (Ž 123, 7-8)

Anima nostra, sicut passer, erépta est de láqueo venántium. ℣. Láqueus contrítus est, et nos liberáti sumus: adjutórium nostrum in nómine Dómini, qui fecit cælum et terram.

Sťa vtáča duša naša unikla zo siete vtáčnikov. ℣. Pretrhla sa sieť a my sme vyslobodení. Je pomoc naša v mene Pánovom, ktorý stvoril nebesá a zem.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 67, 4)* Justi epuléntur, et exsúltent in conspéctu Dei: et delecténtur in lætítia. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 67, 4)* Spravodliví radujú sa, pred pohľadom Božím plesajú a veselia sa v radosti. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Qui séminant)*, str. 26*.

EVANJELIUM (Lk 6, 17-23)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Descéndens Jesus de monte, stetit in loco campéstri, et turba discipulórum ejus, et multitúdo copiósa plebis ab omni Judæa, et Jerúsalem, et marítima, et Tyri, et Sidónis, qui vénerant, ut audírent eum, et sanaréntur a languóribus suis. Et qui vexabántur a spirítibus immúndis, curabántur. Et omnis turba quærébat eum tángere: quia virtus de illo exíbat, et sanábat omnes. Et ipse, elevátis óculis in discípulos suos, dicébat: Beáti páuperes, quia vestrum est regnum Dei. Beáti, qui nunc esurítis: quia saturabímini. Beáti, qui nunc fletis: quia ridébitis. Beáti éritis, cum vos óderint hómines, et cum separáverint vos, et exprobráverint, et ejécerint nomen vestrum tamquam malum propter Fílium hóminis. Gaudéte in illa die, et exsultáte: ecce enim merces vestra multa est in cælo.

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času sostúpil Ježiš s vrchu a zastal na rovine a (s ním) zástup jeho učeníkov a veľké množstvo ľudu z celého Judska a Jeruzalema, z prímoria pri Tyre a Sidone. Prišli ho počúvať a dať sa uzdravovať zo svojich chorôb. Ozdraveli aj tí, ktorých sužovali nečistí duchovia. Všetok zástup si žiadal dotknúť sa ho, lebo vychádzala z nehosila, čo všetkých uzdravovala. On uprel svoje oči na učeníkov a hovoril: Blahoslavení chudobní, lebo vaše je kráľovstvo Božie. Blahoslavení, ktorí hladujete teraz, lebo sa nasýtite. Blahoslavení, ktorí plačete teraz, lebo sa budete smiať. Blahoslavení ste, keď vás ľudia nenávidia a keď vás vylučujú a potupujú a ako zlo zavrhujú vaše meno pre Syna človeka. Radujte sa v ten deň a plesajte, vaša odmena je totiž hojná v nebi.

OFERTÓRIUM (Ž 149, 5-6)

Exsultábunt Sancti in glória, lætabúntur in cubílibus suis:

Plesajú svätí v sláve, radujú sa vo svojich príbytkoch,

exaltatiónes Dei in fáucibus eórum, allelúja.

chválospevy Božie znejú z ich úst, aleluja.

Po Septuagézime sa vynechá *aleluja* na konci *ofertória.*

SEKRÉTA

Múnera tibi, Dómine, nostræ devotiónis offérimus: quæ et pro tuórum tibi grata sint honóre Justórum, et nobis salutária, te miseránte, reddántur. Per Dóminum.

Dary svojej zbožnej oddanosti prinášame tebe, Pane: tebe nech sú milé z úcty k tvojim spravodlivým, a nám spasiteľné z tvojho milosrdenstva. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Lk 12, 4)

Dico autem vobis amícis meis: Ne terreámini ab his, qui vos persequúntur.

Hovorím vám, svojim priateľom: Nebojte sa tých, ktorí vás prenasledujú.

POSTKOMÚNIA

Præsta nobis, quæsumus, Dómine: intercedéntibus sanctis Martýribus tuis N. et N.; ut, quod ore contíngimus, pura mente capiámus. Per Dóminum nostrum.

Udeľ nám, prosíme, Pane: na orodovanie tvojich svätých Mučeníkov M. a M.; aby to, čoho sa ústami dotýkame, prijímali sme s čistou mysľou. Skrze Pána.

III. Omša viacerých mučeníkov - Salus autem

Príchod Krista v sprievode sv. mučeníkov. - Túto omšu ovláda myšlienka Kristovho príchodu. Na tomto svete zlým sa vedie dobre, ale Boh neopustí svojich, hoci ich zlí utláčajú. Smrť mučeníka je len zdanlivá. I my sa stretávame v tejto sv. omši s Kristom a odnášame si do života hrdinského ducha sv. mučeníkov.

INTROIT (Ž 36, 39)

Salus autem justórum a Dómino: et protéctor eórum est in témpore tribulatiónis. *(Ps ib. 1)* Noli æmulári in malignántibus: neque zéleveris faciéntes iniquitátem. ℣. Glória Patri.

A spása spravodlivých je od Pána, záštitou ich je v čase súženia. *(Ž tž. 1)* Nevzbĺkaj pre tých, ktorí pášu zlo, a ani nezávidz tým, ktorí činia nepravosť. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui nos ánnua sanctórum Mártyrum tuórum N.

Bože, ktorý nás obšťastňuješ výročnou slávnosťou svätých

et N. solemnitáte lætíficas: concéde propítius; ut, quorum gaudémus méritis, accendámur exémplis. Per Dóminum nostrum.

Mučeníkov svojich, M. a M.: dopraj milostivý, aby sme sa rozpálili príkladmi tých, pre ktorých zásluhy sa radujeme. Skrze Pána nášho.

Orácia viacerých mučeníkov biskupov z omše *Intret*, str. 25*.

LEKCIA (Žid 10, 32-38)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Hebræos. - Fratres: Rememorámini prístinos dies, in quibus illumináti, magnum certámen sustinuístis passiónum: et in áltero quidem oppróbriis, et tribulatiónibus spectáculum facti: in áltero autem sócii táliter conversántium effécti. Nam et vinctis compássi estis, et rapínam bonórum vestrórum cum gaúdio suscepístis, cognoscéntes vos habére meliórem, et manéntem substántiam. Nolíte ítaque amíttere confidéntiam vestram, quæ magnam habet remuneratiónem. Patiéntia enim vobis necessária est: ut voluntátem Dei faciéntes, reportétis promissiónem. Adhuc enim módicum aliquántulum, qui ventúrus est, véniet, et non tardábit. Justus autem meus ex fide vivit.

Čítanie z listu svätého Pavla apoštola Židom. - Bratia! Rozpomeňte sa na predošlé dni, keď ste boli osvietení (vierou) a prestáli ste veľké boje a utrpenia! Raz vás verejne hanobili a sužovali, inokedy ste zasa museli spolucítiť s tými, ktorých stihlo to isté. Lebo ste spolutrpeli s väzňami a spokojne ste niesli aj to, keď vás oberali o imanie, keďže ste vedeli, že máte imanie lepšie a trvanlivejšie. Netraťte teda dôveru, lebo ju čaká veľká odmena! Len vytrvajte a plňte vôľu Božiu, aby ste dosiahli to, čo vám bolo prisľúbené! Ešte trocha, celkom krátko, a ten, ktorý má prísť, príde a nebude meškať! Môj spravodlivý z tejto viery bude živý.

GRADUÁL (Ž 33, 18-19)

Clamavérunt justi, et Dóminus exaudívit eos: et ex ómnibus tribulatiónibus eórum liberávit eos. ℣. Juxta est Dóminus his, qui tribuláto sunt corde: et húmiles spíritu salvábit.

Spravodliví volali a vyslyšal ich Pán a vytrhol ich zo všetkých ich tiesní. ℣. Pán blízko je tým, ktorí sú skrúšeného srdca, a zachraňuje tých, ktorí zlomení sú na duchu.

Allelúja, allelúja. ℣. Te Mártyrum candidátus laudat exércitus, Dómine. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Teba chváli belostný zástup mučeníkov, Pane. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Qui séminant)*, str. 26*.

EVANJELIUM (Lk 12, 1-8)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Atténdite a fermento pharisæórum, quod est hypócrisis. Nihil autem opértum est, quod non revelétur: neque abscónditum, quod non sciátur. Quóniam, quæ in ténebris dixístis, in lúmine dicéntur: et quod in aurem locúti estis in cubículis, prædicábitur in tectis. Dico autem vobis amícis meis: Ne terreámini ab his, qui occídunt corpus, et post hæc non habent ámplius quid fáciant. Osténdam autem vobis, quem timeátis: timéte eum, qui postquam occíderit, habet potestátem míttere in gehénnam. Ita dico vobis: hunc timéte. Nonne quinque pásseres véneunt dipóndio, et unus ex illis non est in oblivióne coram Deo? Sed et capílli cápitis vestri omnes numeráti sunt. Nolíte ergo timére: multis passéribus pluris estis vos. Dico autem vobis: Omnis, quicúmque conféssus fúerit me coram homínibus, et Fílius hóminis confitébitur illum coram Angelis Dei.

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Chráňte sa kvasu farizejov, to jest pokrytectva! Lebo nič nie je skryté, aby nevyšlo najavo, a nič utajené, aby sa neprezradilo. Lebo čo ste povedali za tmy, bude sa počúvať za svetla; a čo ste šepkali do ucha v komorách, budesarozhlasovaťsostriech. Vám, svojim priateľom, hovorím: Nebojte sa tých, ktorí zabíjajú telo, ale potom už nemajú nič viac, čo by urobili. Ukážem vám, koho sa máte báť: bojte sa toho, ktorý keď vás už zabil, má moc uvrhnúť do pekla. Áno, vravím vám, tohto sa bojte! Či nepredávajú päť vrabcov za dva peniažteky? A Boh ani na jedného z nich nezabúda! No vám sú spočítané ešte aj vlasy na hlave. Nebojte sa (teda), vy ste cennejší ako mnoho vrabcov! Ale hovorím vám: Ktokoľvek ma vyzná pred ľuďmi, aj Syn človeka ho vyzná pred anjelmi Božími.

OFERTÓRIUM (Múd 3, 1, 2 a 3)

Justórum ánimæ in manu Dei sunt, et non tanget illos torméntum malítiæ: visi sunt óculis insipiéntium mori: illi autem sunt in pace, allelúja.

Duše spravodlivých sú v rukách Božích a nedotkne sa ich mučidlo zloby. Očiam pochábľov sa zdalo, že zomierajú, ale oni sú v pokoji, aleluja.

Po Septuagézime sa vynechá *aleluja* na konci *ofertória*.

SEKRÉTA

Oblátis, quæsumus, Dómine, placáre munéribus: et, intercedéntibus sanctis Martýribus tuis N. et N., a cunctis nos defénde perículis. Per Dóminum nostrum.

Obetovanými darmi, prosíme, Pane, buď usmierený: a na orodovanie svätých Mučeníkov svojich, M. a M. chráň nás pred každým nebezpečenstvom. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Mt 10, 27)

Quod dico vobis in ténebris, dícite in lúmine, dicit Dóminus: et quod in aure audítis, prædicáte super tecta.

Čo vám hovorím za tmy, hovorte o tom za svetla, hovorí Pán, a čo počujete do ucha, rozhlasujte to so striech.

POSTKOMÚNIA

Hæc nos commúnio, Dómine, purget a crímine: et, intercedéntibus sanctis Martýribus tuis N. et N., cæléstis remédii fáciat esse consórtes. Per Dóminum.

Toto prijímanie nech nás očistí, Pane, od previnenia: a na orodovanie svätých tvojich Mučeníkov M. a M. nech umožní nám účastenstvo na nebeskom lieku. Skrze Pána.

Iné *lekcie* a *evanjeliá* na sviatok viacerých mučeníkov:

LEKCIE zo sviatkov sv. Fabiána a Šebastiána, 20. jan., str. 804, - sv. Nazaria a spoločníkov, 28. júla, str. 1047, - sv. Abdona a Senena, 30. júla, str. 1050, - ďalej z turíčnej soboty, str. 643, a zo 4. nedele po Turícach, str. 669.

EVANJELIÁ zo sviatkov sv. Mateja apoštola, 24. februára, str. 853, - sv. Víta a spoločníkov, 15. júna, str. 967, - sv. Chryzanta a Dárie, 25. okt., str. 1177, - zo sviatku Všetkých svätých, 1. nov., str. 1193, okrem toho:

LEKCIA (Zjv 7, 13-17)

Léctio libri Apocalýpsis beáti Joánnis Apóstoli. - In diébus illis: Respóndit unus

Čítanie zo Zjavenia svätého Jána apoštola. -V tých dňoch prehovoril jeden zo starcov

de senióribus, et dixit mihi: Hi, qui amícti sunt stolis albis, qui sunt? et unde venérunt? Et dixi illi: Dómine mi, tu scis. Et dixit mihi: Hi sunt, qui venérunt de tribulatióne magna, et lavérunt stolas suas, et dealbavérunt eas in sánguine Agni. Ideo sunt ante thronum Dei, et sérviunt ei die ac nocte in templo ejus: et qui sedet in throno, habitábit super illos: non esúrient neque sítient ámplius, nec cadet super illos sol neque ullus æstus: quóniam Agnus, qui in médio throni est, reget illos et dedúcet eos ad vitæ fontes aquárum: et abstérget Deus omnem lácrimam ab óculis eórum.

a spýtal sa ma: (Vieš), kto sú títo oblečení do bieleho rúcha a odkiaľ prišli? Povedal som mu: Pán môj, ty to vieš! A on mi povedal: To sú tí, ktorí prestáli preveľké súženie a oprali si rúcha a zbielili ich v krvi Baránka. Preto sú pred prestolom Božím a slúžia mu dňom i nocou v jeho chráme. A ten, ktorý sedí na prestole, bude medzi nimi prebývať. Nebudú už lačnieť ani žízniť, nebude na nich dorážať slnce ani horúčava, lebo sám Bárának, ktorý sedí na prestole, bude ich pásť a povedie ich ku prameňom vôd živých. A Boh im každú slzu sotrie s očú!

EVANJELIUM (Mt 24, 3-13)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Sedénte Jesu super montem Olivéti, accessérunt ad eum discípuli secréto, dicéntes: Dic nobis, quando hæc erunt? et quod signum advéntus tui, et consummatiónis sæculi? Et respóndens Jesus, dixit eis: Vidéte, ne quis vos sedúcat. Multi enim vénient in nómine meo, dicéntes: Ego sum Christus: et multos sedúcent. Auditúri enim estis prælia, et opiniónes prælióram. Vidéte, ne turbémini. Opórtet enim hæc fíeri, sed nondum est finis. Consúrget

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času, keď Ježiš sedel na Olivovom vrchu, pristúpili k nemu samotní jeho učeníci a pýtali sa ho: Povedz nám, kedy sa to stane a čo bude znamením tvojho príchodu a konca sveta? Ježiš im takto odpovedal: Dajte pozor, aby vás nikto nezviedol. Lebo mnohí prídu (ako by) v mojom mene a budú hovoriť: Ja som Kristus. A mnohých zvedú. Budete čuť o bojoch a zvesti o vojnách. Hľaďte, aby ste sa nenaľakali. To musí byť, ale to ešte nie je koniec. Povstane totiž ná-

enim gens in gentem, et regnum in regnum, et erunt pestiléntiæ, et fames, et terræmótus per loca. Hæc autem ómnia inítia sunt dolórum. Tunc tradent vos in tribulatiónem, et occídent vos: et éritis ódio ómnibus géntibus propter nomen meum. Et tunc scandalizabúntur multi, et ínvicem tradent, et ódio habébunt ínvicem. Et multi pseudoprophétæ surgent, et sedúcent multos. Et quóniam abundávit iníquitas, refrigéscet cáritas multórum. Qui autem perseveráverit usque in finem, hic salvus erit.

rod proti národu a kráľovstvo proti kráľovstvu, a bude hlad, mor a zemetrasenie hneď tu, hneď tam. Ale to všetko je len začiatok útrap. Potom vás vydajú na mučenie a zabijú vás a nenávidieť vás budú všetky národy pre moje meno. A vtedy sa mnohí pohoršia a budú sa navzájom udávať a nenávidieť. Mnoho falošných prorokov vystúpi a zvedú mnohých. A keďže zmohutnie nepravosť, v mnohých vychladne láska. Kto však vytrvá až do konca, ten bude spasený.

Spoločné omše mučeníkov v čase veľkonočnom

Rúcho červené.

V čase veľkonočnom vyznačuje Cirkev sv. mučeníkov osobitnými omšami. Títo spolubojovníci Kristovi, ako „spoločníci jeho umučenia", ktorí za neho zomreli, sú právom skvelými hviezdami okolo nadprirodzeného slnka, Krista. S Kristom zomreli, preto sú i oslávení s Kristom. Tieto dve omše, prvá na sviatok jedného, druhá na sviatok viacerých mučeníkov, sú bohatej náplne a vanie z nich hrdinský duch mučeníkov prvotnej Cirkvi.

I. Omša jedného mučeníka - Protexísti

S Kristom zomrel, - s Kristom žije! - V tejto omši sa uplatňuje myšlienka, že miera utrpenia je i mierou oslávenia. Boh chránil svojho bojovníka: dal trpieť, ale nepripustil, aby podľahol moci nepriateľa (intr.). Zvíťazil mocou Kristovou (lekcia), keďže bol s Kristom životne spojený, ako ratolesť životne súvisí s kmeňom (evanj.). Túto silu sprostredkuje najsv. obeta, ktorú prežívame v spoločenstve sv. mučeníka.

INTROIT (Ž 63, 3)

Protexísti me, Deus, a convéntu malignántium, allelúja: a multitúdine operántium iniquitátem, allelúja, allelúja. *(Ps ib. 2)* Exaúdi, Deus,

Ukry ma, Bože, pred zámyslom zlosynov, aleluja, pred búrou tých, čo pášu nepravosť, aleluja, aleluja. *(Ž tž. 2)* Čuj, Bože, hlas môj,

oratiónem meam, cum déprecor: a timóre inimíci éripe ánimam meam. ℣. Glória Patri.

keď ja bedákam, pred hrôzou nepriateľa ochráň život môj. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

Orácia mučeníka biskupa z omše *Státuit*, str. 11*, alebo *Sacerdótes Dei*, str. 14*. *Orácia* mučeníka n i e biskupa z omše *In virtúte tua*, str. 17*, alebo *Laetábitur*, str. 20*.

LEKCIA (Múd 5, 1-5)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Stabunt justi in magna constántia advérsus eos, qui se angustiavérunt, et qui abstulérunt labóres eórum. Vidéntes turbabúntur timóre horríbili, et mirabúntur in subitatióne insperátæ salútis, dicéntes intra se, pœniténtiam agéntes, et præ angústia spíritus geméntes: Hi sunt, quos habúimus aliquándo in derísum, et in similitúdinem impropérii. Nos insensáti vitam illórum æstimabámus insániam, et finem illórum sine honóre: ecce quómodo computáti sunt inter fílios Dei, et inter sanctos sors illórum est.

Čítanie z knihy Múdrosti. - Vtedy spravodliví budú sa môcť postaviť pred tých, čo ich voľakedy trápili a za nič nemali ich činy. Keď to títo uvidia, chvieť sa budú strachom prehrozným a žasnúť budú nad ich nečakaným spasením. Tu hovoriť si budú žalostne a úzkostlive budú nariekať: To tí sú, ktorým sme sa predtým smiali len, my blázni! Obracali sme ich na posmech! Ich život považovali sme za hlúposť a skonanie ich za nepočestné, a ajhľa, medzi synov Božích patria už a údel majú medzi svätými.

Iná LEKCIA *(Memor esto)* z omše *Laetábitur*, str. 21*.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 88, 6)* Confitebúntur cæli mirabília tua, Dómine: étenim veritátem tuam in ecclésia sanctórum. Allelúja. ℣. *(Ps 20, 4)* Posuísti, Dómine, super caput ejus corónam de lápide pretióso. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 88, 6)* Nebesá, Pane, oslavujú tvoje zázraky a tvoju vernosť v spoločnosti svätých. Aleluja. ℣. *(Ž 20, 4)* Na hlavu vložil si mu, Pane, korunu z drahokamu. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 15, 1-7)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus di-

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učení-

scípulis suis: Ego sum vitis vera: et Pater meus agrícola est. Omnem pálmitem in me non feréntem fructum, tollet eum; et omnem, qui fert fructum, purgábit eum, ut fructum plus afferat. Jam vos mundi estis propter sermónem, quem locútus sum vobis. Manéte in me, et ego in vobis. Sicut palmes non potest ferre fructum a semetípso, nisi mánserit in vite: sic nec vos, nisi in me manséritis. Ego sum vitis, vos pálmites: qui manet in me, et ego in eo, hic fert fructum multum: quia sine me nihil potéstis fácere. Si quis in me non mánserit, mittétur foras sicut palmes, et aréscet, et cólligent eum, et in ignem mittent, et ardet. Si manséritis in me, et verba mea in vobis mánserint: quodcúmque voluéritis, petétis, et fiet vobis.

kom: Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník. Každú ratolesť na mne, ktorá neprináša ovocie, odrezáva, a každú, ktorá prináša ovocie, čistí, aby prinášala ešte viac ovocia. Vy ste už očistení slovom, ktoré som vám zvestoval. Ostávajte teda vo mne a ja vo vás! Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak len neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti! (Len) kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša hojne ovocia, lebo bezo mňa nič nemôžete urobiť. Kto neostáva vo mne, toho odhodia ako (neplodnú) ratolesť, a uschne. A tie posbierajú, hodia na oheň, a zhoria. Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, čo len chcete, a splní sa vám to!

OFERTÓRIUM (Ž 88, 6)

Confitebúntur cæli mirabília tua, Dómine: et veritátem tuam in ecclésia sanctórum, allelúja, allelúja.

Nebesá oslavujú, Pane, tvoje zázraky a tvoju vernosť v spoločnosti svätých, aleluja, aleluja.

Sekréta muč. biskupa z omše *Státuit*, str. 13*, alebo *Sacerdótes Dei*, str. 16*.
Sekréta mučeníka nie biskupa z omše *In virtúte tua*, str. 19*, alebo *Laetábitur*, str. 22*.

KOMÚNIA (Ž 63, 11)

Lætábitur justus in Dómino, et sperábit in eo: et laudabúntur omnes recti corde, allelúja, allelúja.

Teší sa spravodlivý v Pánovi a utieka sa k nemu a honosia sa všetci, ktorí sú srdca priameho, aleluja, aleluja.

Postkomúnia mučeníka biskupa z omše *Státuit*, str. 14*, alebo *Sacerdótes Dei*, str. 17*.

Postkomúnia mučeníka nie biskupa z omše *In virtúte tua*, str. 20*, alebo *Laetábitur*, str. 23*.

LEKCIA a EVANJELIUM tejto omše môžu sa vziať aj z omše pre viacerých mučeníkov vo veľkonočnom čase, a naopak.

II. Omša viacerých mučeníkov - Sancti tui

Zrelé hrozno na Božskom viniči. - V spoločenstve svätých mučeníkov oslavujeme Krista, Kráľa mučeníkov (intr.). Svojím veľkonočným víťazstvom nám pripravil dedičstvo, do ktorého vedie brána utrpenia (lekcia). S Kristom životne spojení i my zvíťazíme (evanj.).

INTROIT (Ž 144, 10-11)

Sancti tui, Dómine, benedícent te: glóriam regni tui dicent, allelúja, allelúja. *(Ps ib. 1)* Exaltábo te, Deus meus, Rex: et benedícam nómini tuo in sæculum, et in sæculum sæculi. ℣. Glória Patri.

Svätí tvoji, Pane, nech dobrorečia tebe, o sláve tvojho kráľovstva nech hovoria, aleluja, aleluja. *(Ž tž. 1)* Zvelebovať budem teba, Boh môj, Kráľ, a blahoslaviť tvoje meno naveky a na večné veky. ℣. Sláva Otcu.

Orácia viacerých mučeníkov biskupov z omše *Intret*, str. 25*.

Orácia viacerých mučeníkov nie biskupov z omše *Sapiéntiam*, str. 29*, alebo *Salus autem*, str. 31*.

LEKCIA (1 Pt 1, 3-7)

Léctio Epístolæ beáti Petri Apóstoli. - Benedíctus Deus, et Pater Dómini nostri Jesu Christi, qui secúndum misericórdiam suam magnam regenerávit nos in spem vivam, per resurrectiónem Jesu Christi ex mórtuis in hæreditátem incorruptíbilem, et incontamináta, et immarcescíbilem, conservátam in cælis in vobis, qui in virtúte Dei custodímini per fidem in salútem, parátam revelári in témpore novíssimo. In quo exsultábitis, módicum nunc si opórtet contristári in variis tentatiónibus:

Čítanie z prvého listu svätého Petra apoštola. - Požehnaný Boh a Otec Pána nášho Ježiša Krista, ktorý nás zo svojho veľkého milosrdenstva vzkriesením Ježiša Krista z mŕtvych znova splodil pre živú nádej a pre neporušiteľné, nepoškvrnené a nehynúce dedičstvo. Ono aj na vás, ktorých Boh svojou mocou skrze vieru vedie ku spáse, čaká v nebesiach a má sa zjaviť v poslednom čase. Preto sa aj radujete, hoci sa ešte musíte aj rmútiť pre rozličné skúšky.

tristári in váriis tentatiónibus: ut probátio vestræ fídei multo pretiósior auro (quod per ignem probátur) inveniátur in laudem, et glóriam, et honórem, in revelatióne Jesu Christi, Dómini nostri.

Ale takto vyskúšaná viera, omnoho vzácnejšia ako zlato ohňom preskúšané, bude vám na chválu, česť a slávu v (deň) zjavenia sa Ježiša Krista, Pána nášho.

Allelúja, allelúja. ℣. Sancti tui, Dómine, florébunt sicut lílium, et sicut odor bálsami erunt ante te. Allelúja. ℣. *(Ps 115, 15)* Pretiósa in conspéctu Dómini mors sanctórum ejus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Svätí tvoji, Pane, budú prekvitať ako ľalie a ako vôňa balzamu budú pred tebou. Aleluja. ℣. *(Ž 115, 15)* Vzácna je v očiach Pánových smrť jeho svätých. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 15, 5-11)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Ego sum vitis, vos pálmites: qui manet in me, et ego in eo, hic fert fructum multum: quia sine me nihil potéstis fácere. Si quis in me non mánserit: mittétur foras sicut palmes, et aréscet, et cólligent eum, et in ignem mittent, et ardet. Si mansérítis in me, et verba mea in vobis mánserint: quodcúmque voluéritis, petétis, et fiet vobis. In hoc clarificátus est Pater meus, ut fructum plúrimum afferátis, et efficiámini mei discípuli. Sicut diléxit me Pater, et ego diléxi vos. Manéte in dilectióne mea. Si præcépta mea servavéritis, manébitis in dilectióne mea, sicut et ego Patris mei præcépta servávi, et máneo in ejus dilec-

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Ja som vinič, vy ste ratolesti! (Len) kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša hojne ovocia, lebo bezo mňa nič nemôžete urobiť. Kto neostáva vo mne, toho odhodia ako (neplodnú) ratolesť, a uschne. A tie posbierajú, hodia na oheň, a zhoria. Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, čo len chcete, a splní sa vám to! Môj Otec je práve tým oslávený, že prinášate hojne ovocia a že ste sa stali mojimi učeníkmi. Ako mňa miloval Otec, tak aj ja som vás miloval. Ostaňte v tejto mojej láske! Ak budete zachovávať moje prikázania, ostanete v mojej láske, ako aj ja som zachovával prikázania svojho Otca a ostávam v jeho

tióne. Hæc locútus sum vobis, ut gaúdium meum in vobis sit, et gaúdium vestrum impleátur.

láske. Toto som vám povedal, aby moja radosť bola aj vašou a vaša radosť aby bola úplná.

OFERTÓRIUM (Ž 31, 11)

Lætámini in Dómino, et exsultáte, justi: et gloriámini, omnes recti corde, allelúja, allelúja.

Radujte sa, spravodliví, v Pánovi a tešte sa a všetci priami srdcom, plesajte. Aleluja, aleluja.

Sekréta viacerých mučeníkov biskupov z omše *Intret*, str. 28*.

Sekréta viacerých mučeníkov n i e biskupov z omše *Sapiéntiam*, str. 31*, alebo *Salus autem*, str. 34*.

KOMÚNIA (Ž 32, 1)

Gaudéte, justi, in Dómino, allelúja: rectos decet collaudátio, allelúja.

Plesajte, spravodliví, v Pánovi: statočným sluší chválospev, aleluja.

Postkomúnia viacerých mučeníkov biskupov z omše *Intret*, str. 28*.

Postkomúnia viacerých mučeníkov n i e biskupov z omše *Sapiéntiam*, str. 31*, alebo *Salus autem*, str. 34*.

Vo sviatky mučeníkov v čase veľkonočnom môže sa vziať aj LEKCIA *(Post haec)* z Doplnkových lekcií a evanjelií, str. 297*; EVANJELIUM *(Amen, amen)* z Doplnkových lekcií a evanjelií, str. 298*.

Spoločné omše vyznavača biskupa

Rúcho biele.

I. Omša vyznavača biskupa - Státuit

Verný správca pokladov Cirkvi (slova Božieho a sviatostí). - Význačná je hodnosť biskupská (intr., lekcia), znamená ťažkú zodpovednosť (evanj.). Boh pomazal sv. biskupa ako voľakedy Dávida (ofert.). Ako verný pokladník Boží za svojho zemského života delil svojmu ľudu pokrm náuky a Eucharistie.

INTROIT (Kaz 45, 30)

Státuit ei Dóminus testaméntum pacis: et príncipem fecit eum: ut sit illi sacerdótii dignitas in ætérnum. (Allelúja, allelúja.) *(Ps 131, 1)* Meménto, Dómine, David: et omnis mansuetúdinis ejus. ℣. Glória Patri.

Uzavrel s ním Pán smluvu pokoja a kniežaťom ho urobil, aby mal kňazskú dôstojnosť naveky. (Aleluja, aleluja.) *(Ž 131, 1)* Pamätaj, Pane, na Dávida a na všetku jeho nábožnosť. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Da, quǽsumus, omnípotens Deus: ut beáti N. Confessóris tui atque Pontíficis veneránda solémnitas, et devotiónem nobis áugeat et salútem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Daj, prosíme, všemohúci Bože: aby úctyhodná slávnosť blahoslaveného M., Vyznavača tvojho a Veľkňaza, rozmnožila aj našu nábožnosť aj spásu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Sir 44, 16-27; 45, 3-20)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Ecce sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo, et invéntus est justus: et in témpore iracúndiæ factus est reconciliátio. Non est invéntus símilis illi, qui conservávit legem Excélsi. Ideo jurejurándo fecit illum Dóminus créscere in plebem suam. Benedictiónem ómnium géntium dedit illi, et testaméntum suum confirmávit super caput ejus. Agnóvit eum in benedictiónibus suis: conservávit illi misericórdiam suam: et invénit grátiam coram óculis Dómini. Magnificávit eum in conspéctu regum: et dedit illi corónam glóriæ. Státuit illi testaméntum ætérnum, et dedit illi sacerdótium magnum: et beatificávit illum in glória. Fungi sacerdótio, et habére laudem in nómine ipsíus, et offére illi incénsum dignum in odórem suavitátis.

Čítanie z knihy Múdrosti. - Hľa, veľkňaz, ktorý svojím životom zaľúbil sa Bohu. Uznal ho za spravodlivého muža, takže, keď mal prísť hnev Boží, stal sa smiriteľom. Nikto sa mu nevyrovná v tom, ako zachovával zákon Najvyššieho. Preto prísahou sa mu zaručil Pán, že jeho potomstvo vzrastie v národ (Boží). Väčšie požehnanie nad všetky národy udelil mu Pán a svoju smluvu večne platnú urobil nad jeho hlavou. Tak ho uznal za dediča svojich požehnaní, zachoval mu svoje milosrdenstvo, takú milosť našiel pred očami Pána. Oslávil ho pred tvárou kráľov a udelil mu slávnu korunu. Uzavrel s ním večnú smluvu, odovzdal mu veľkňazskú dôstojnosť. Blaženým ho učinil, keď ho slávnostne (ustanovil), aby konal veľkňazský úrad, chválu vzdával (Bohu) a požehnanie (udeľoval) jeho menom a obetoval (Bohu) dôstojné kadidlo na ľúbeznú vôňu.

GRADUÁL (Sir 44, 16)

Ecce sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo. ℣. *(Ib. 20)* Non est invéntus símilis illi, qui conserváret legem Excélsi.

Ajhľa, veľkňaz, ktorý sa vo svojich dňoch zapáčil Bohu. ℣. *(tž. 20)* Nenašiel sa, kto by ako on zachovával zákon Najvyššieho.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 109, 4)* Tu es sacérdos in ætérnum, secúndum órdinem Melchísedech. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 109, 4)* Ty si kňaz podľa radu Melchizedechovho naveky.

Aleluja.

Po Septuagézime berie sa miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Ž 111, 1-3)

Beátus vir, qui timet Dóminum: in mandátis ejus cupit nimis. ℣. Potens in terra erit semen ejus: generátio rectórum benedicétur. ℣. Glória et divítiæ in domo ejus, et justítia ejus manet in sæculum sæculi.

Blažený ten muž, ktorý sa bojí Pána, ktorý má veľké zaľúbenie v jeho príkazoch. ℣. Semeno jeho bude mocné na zemi, počestných pokolenie požehnané bude. ℣. Dom jeho slávou a bohatstvom sa naplní, potrvá jeho dobročinnosť na veky vekov.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 109, 4)* Tu es sacérdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech. Allelúja. ℣. Hic est sacérdos, quem coronávit Dóminus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 109, 4)* Ty si kňaz podľa radu Melchizedechovho naveky. Aleluja ℣. Toto je kňaz, ktorého korunoval Pán. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 25, 14-23)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis parábolam hanc: Homo péregre proficíscens, vocávit servos suos, et trádidit illis bona sua. Et uni dedit quinque talénta, álii autem duo, álii vero

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom toto podobenstvo: Istý človek pri svojom odchode povolal sluhov, aby im (do správy) odovzdal svoj majetok. Jednému dal päť talentov, inému dva a

unum, unicuíque secúndum própriam virtútem: et proféctus est statim. Abiit autem, qui quinque talénta accéperat, et operátus est in eis, et lucrátus est ália quinque. Simíliter et qui duo accéperat, lucrátus est ália duo. Qui autem unum accéperat, ábiens fodit in terram, et abscóndit pecúniam dómini sui. Post multum vero témporis venit dóminus servórum illórum, et pósuit ratiónem cum eis. Et accédens qui quinque talénta accéperat, óbtulit ália quinque talénta, dicens: Dómine, quinque talénta tradidísti mihi, ecce ália quinque superlucrátus sum. Ait illi dóminus ejus: Euge serve bone et fidélis, quia super pauca fuísti fidélis, super multa te constítuam, intra in gáudium dómini tui. Accéssit autem et qui duo talénta accéperat, et ait: Dómine, duo talénta tradidísti mihi: ecce ália duo lucrátus sum. Ait illi dóminus ejus: Euge serve bone et fidélis, quia super pauca fuísti fidélis, super multa te constítuam: intra in gáudium dómini tui.

tretiemu jeden, každému podľa jeho schopnosti. A hneď potom odcestoval. Tu ten, čo dostal päť talentov, odišiel, kupčil s nimi a získal iných päť. Podobne i ten, ktorý dostal iba dva talenty, získal ďalšie dva. No ten, čo dostal iba jeden talent, odišiel a zakopal ho do zeme a tak ukryl peniaz svojho pána. Po dlhom čase však navrátil sa pán týchto sluhov a kázal im vyúčtovať. I prišiel ten, ktorý dostal päť talentov, priniesol so sebou iných päť talentov a povedal: Pane, päť talentov si mi odovzdal, a hľa, ešte iných päť som získal. Jeho pán mu povedal: Správne, sluha dobrý a verný! Keďže si bol nad málom verný, nad mnohým ťa ustanovím; vojdi do radosti svojho pána! Potom prišiel i ten, čo dostal dva talenty, a povedal: Pane, dva talenty si mi odovzdal, a hľa, ešte iné dva som získal. Jeho pán mu povedal: Správne, sluha verný a dobrý! Keďže si bol nad málom verný, nad mnohým ťa ustanovím; vojdi do radosti svojho pána!

OFERTÓRIUM (Ž 88, 21-22)

Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum: manus enim mea auxiliábitur ei, et bráchium meum confortábit eum. (Allelúja.)

Našiel som služobníka svojho Dávida, olejom svojím svätým som ho pomazal, aby s ním bola moja ruka vždy a moje rameno ho posilňovalo. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Sancti tui, quæsumus, Dómine, nos ubíque lætíficent: ut dum eórum mérita recólimus, patrocínia sentiámus. Per Dóminum.

Svätí tvoji, prosíme, Pane, nech nás všade potešujú: aby, uctievajúc ich zásluhy, pociťovali sme ich ochranu. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Lk 12, 42)

Fidélis servus et prudens, quem constítuit Dóminus super famíliam suam: ut det illis in témpore trítici mensúram. (Allelúja.)

Verný služobník a starostlivý, ktorého ustanovil pán nad svojou čeľaďou, aby im načas dával určený pokrm. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut de percéptis munéribus grátias exhibéntes, intercedénte beáto N. Confessóre tuo, atque Pontífice, benefícia potióra sumámus. Per Dóminum.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože: aby, vzdávajúc vďaky za prijaté dary, na orodovanie blahoslaveného M., Vyznavača tvojho a Veľkňaza, dosiahli sme ešte väčšie dobrodenia. Skrze Pána.

II. Omša vyznavača biskupa - Sacerdótes

Verný obraz Veľkňaza-Krista. - Sv. veľkňaza ovenčuje svätosť (intr.), požíva kňazskú hodnosť Kristovu (lekcia). V tejto hodnosti bol verným a prezieravým zástupcom Ježiša Krista (evanj.). Svoj úrad vykonával posilňovaný milosťou Božou (ofert.), preto i panuje s Kristom vo večnej radosti (kom.).

INTROIT (Ž 131, 9-10)

Sacerdótes tui, Dómine, índuant justítiam, et sancti tui exsúltent: propter David servum tuum, non avértas fáciem Christi tui. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 1)* Meménto, Dómine, David: et omnis mansuetúdinis ejus. ℣. Glória Patri.

Kňazi tvoji, Pane, nech spravodlivosť odejú a tvoji svätí s plesaním nech plesajú. Kvôli Dávidovi, svojmu služobníkovi, pomazaného svojho neodvrhuj tvár. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 1)* Pamätaj, Pane, na Dávida a na všetku jeho nábožnosť. ℣. Sláva.

ORÁCIA

Exaúdi, quæsumus, Dómine, preces nostras, quas in beáti

Vyslyš, prosíme, Pane, prosby naše, ktoré prednášame

N. Confessóris tui, atque Pontíficis solemnitáte deférimus: et qui tibi digne méruit famulári, ejus intercedéntibus méritis, ab ómnibus nos absólve peccátis. Per Dóminum nostrum.

na sviatok blahoslaveného M., Vyznavača tvojho a Veľkňaza: a pre zásluhy toho, ktorý tak oddane slúžil tebe, zbav nás všetkých hriechov. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

LEKCIA (Žid 7, 23-27)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Hebræos. - Fratres: Plures facti sunt sacerdótes, idcírco quod morte prohiberéntur permanére: Jesus autem, eo quod máneat in ætérnum, sempitérnum habet sacerdótium. Unde et salváre in perpétuum potest accedéntes per semetípsum ad Deum: semper vivens ad interpellándum pro nobis. Talis enim decébat, ut nobis esset póntifex, sanctus, ínnocens, impollútus, segregátus a peccatóribus, et excélsior cælis factus: qui non habet necessitátem quotídie, quemádmodum sacerdótes, prius pro suis delíctis hóstias offérre, deínde pro pópuli: hoc enim fecit semel, seípsum offeréndo, Jesus Christus, Dóminus noster.

Čítanie z listu svätého Pavla apoštola Židom. - Bratia! Viacerí sa museli stať kňazmi, lebo smrť im prekazila zostať (kňazmi) navždy. Ale Ježiš, pretože zostáva naveky, má kňazskú hodnosť, ktorá neprechádza na iného. Preto môže dokonale spasiť tých, ktorí jeho prostredníctvom pristupujú k Bohu, lebo ostáva vždy nažive a oroduje za nás. A takého Veľkňaza sme naozaj potrebovali: Svätého, nevinného, nepoškvrneného, bezhriešneho, povýšeného nad nebesá, ktorý nemusí ako (obyčajní) veľkňazi deň po deň prinášať obetu najprv za svoje a potom za hriechy ľudu. On to urobil raz navždy, keď obetoval seba samého, Ježiš Kristus, Pán náš.

GRADUÁL (Ž 131, 16-17)

Sacerdótes ejus índuam salutári: et sancti ejus exsultatióne exsultábunt. ℣. Illuc prodúcam cornu David, parávi lucérnam Christo meo.

Odejem jeho kňazov do spásy a jeho svätí budú plesať s plesaním. ℣. Tam vzbudím Dávidovi roh, pripravím pre pomazaného svojho pochodeň.

Allelúja, allelúja. ℣. (Ps

Aleluja, aleluja. ℣. (Ž 109,

109, 4) Jurávit Dóminus, et non pœnitébit eum: tu es sacérdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech. Allelúja.

4) Prisahal Pán a želieť nebude. Ty si kňaz podľa radu Melchizedechovho naveky. Aleluja.

Po Septuagézime berie sa miesto verša *aleluje traktus (Beátus vir)* na strane 15*.
Vo veľkonočnom čase miesto *gradudla:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 109, 4)* Jurávit Dóminus, et non pœnitébit eum: tu es sacérdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech, allelúja. ℣. *(Ec 45, 9)* Amávit eum Dóminus et ornávit eum: stolam glóriæ índuit eum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 109, 4)* Prisahal Pán a želieť nebude: Ty si kňaz podľa radu Melchizedechovho naveky. Aleluja. ℣. *(Sir 45, 9)* Miloval ho Pán a ozdobil ho, rúchom slávy ho priodel. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 24, 42-47)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Vigiláte, quia nescítis, qua hora Dóminus vester ventúrus sit. Illud autem scitóte, quóniam si sciret paterfamílias, qua hora fur ventúrus esset, vigiláret útique, et non síneret pérfodi domum suam. Ideo et vos estóte paráti, quia qua nescítis hora, Fílius hóminis ventúrus est. Quis, putas, est fidélis servus et prudens, quem constítuit dóminus suus super famíliam suam, ut det illis cibum in témpore? Beátus ille servus, quem, cum vénerit dóminus ejus, invénerit sic faciéntem. Amen dico vobis, quóniam super ómnia bona sua constítuet eum.

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Bedlite, lebo neviete, v ktorú hodinu príde váš Pán. Toto si však uvážte: Keby hospodár vedel, o ktorej nočnej stráži príde zlodej, veruže by bedlil a nedal by si podkopať dom. Preto aj vy buďte pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej sa ani nenazdáte. Kto je teda takým verným a opatrným sluhom, že ho pán ustanoví nad svojou čeľaďou, aby jej na čas dával pokrm? Blažený sluha, ktorého pán pri svojom príchode nájde tak si počínať. Veru, vravím vám, ustanoví ho nad celým svojím majetkom.

OFERTÓRIUM (Ž 88, 25)

Véritas mea, et misericórdia mea cum ipso: et in nómine meo exaltábitur cornu ejus. (Allelúja.)

Vernosť a milosť moja s ním a v mojom mene povýši sa jeho roh. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Sancti N. Confessóris tui atque Pontíficis, quæsumus, Dómine, ánnua solémnitas pietáti tuæ nos reddat acceptos: ut per hæc piæ placótiónis offícia, et illum beáta retribútio comitétur, et nobis grátiæ tuæ dona concíliet. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Výročná slávnosť svätého M., Vyznavača tvojho a Veľkňaza, nech nás učiní príjemnými tvojej dobrotivosti: aby týmito úkonmi zbožného smierenia aj jeho sprevádzala blažená odplata, aj nám získala dary milosti tvojej. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov. ℟. Amen.

KOMÚNIA (Mt 24, 46-47)

Beátus servus, quem, cum vénerit dóminus, invénerit vigilántem: amen dico vobis, super ómnia bona sua constítuet eum. (Allelúja.)

Blahoslavený služobník, ktorého pán pri svojom príchode nájde bdieť. Veru, hovorím vám, ustanoví ho nad celým svojím majetkom. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Deus, fidélium remunerátor animárum, præsta: ut beáti N. Confessóris tui, atque Pontíficis, cujus venerándam celebrámus festivitátem, précibus indulgéntiam consequámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, odplatiteľ verných duší, popraj: aby na prosby blahoslaveného M., Vyznavača tvojho a Veľkňaza, ktorého úctyhodnú slávime pamiatku, dosiahli sme odpustenie. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Na sviatok biskupa a vyznavača môžu sa ďalej vziať:

LEKCIA *(Omnis póntifex)* z výročitého dňa voľby a vysviacky biskupa, str. 124*, alebo *(Mementóte)* zo sviatku sv. Mikuláša, 6. dec., str. 776.

EVANJELIUM zo sviatku sv. Martina, 11. nov., str. 1210, alebo z výročitého dňa voľby biskupa, str. 125*.

Spoločná omša učiteľa Cirkvi

Omša - In médio Rúcho biele.

Učil i konal. - Učil v Cirkvi (intr.). Za prácu v učiteľskom úrade obsiahol korunu večnej slávy (lekcia). Učiac iných, podobal sa soli zeme, svetlu sveta a miestu, postavenému na vrchu, ale svoje učenie potvrdil svätým životom (evanj.). Podobal sa palme a cédru (ofert.); podával hojne duchovný pokrm náuky kresťanskému ľudu (kom.).

INTROIT (Sir 15, 5)

In médio Ecclésiæ apéruit os ejus: et implévit eum Dóminus spíritu sapiéntiæ, et intelléctus: stolam glóriæ índuit eum. (Allelúja, allelúja.) *(Ps 91, 2)* Bonum est confitéri Dómino: et psállere nómini tuo, Altíssime. ℣. Glória Patri.

Uprostred shromaždenia otvoril Pán ústa jeho a naplnil ho duchom múdrosti a rozumu, priodel ho rúchom slávy. (Aleluja, aleluja.) *(Ž 91, 2)* Je dobré chváliť Pána a ospevovať meno tvoje, Najvyšší. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui pópulo tuo ætérnæ salútis beátum N. minístrum tribuísti: præsta, quǽsumus; ut, quem Doctórem vitæ habúimus in terris, intercessórem habére mereámur in cælis. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý ľudu svojmu blahoslaveného M. dal si za prisluhovateľa večnej spásy: udeľ, prosíme; aby toho, koho mali sme za Učiteľa života na zemi, zaslúžili sme mať za orodovníka v nebi. Skrze Pána nášho.

LEKCIA (2 Tim 4, 1-8)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Timótheum. - Caríssime: Testíficor coram Deo, et Jesu Christo, qui judicatúrus est vivos, et mórtuos, per advéntum ipsíus, et regnum ejus: prædica verbum, insta opportúne, importúne: árgue, óbsecra, increpa in omni patiéntia et doctrína. Erit enim tempus, cum sanam doctrínam non sustinébunt, sed ad sua de-

Čítanie z druhého listu svätého Pavla apoštola Timotejovi. - Drahý brat! Pred Bohom a pred Kristom Ježišom, ktorý bude súdiť živých i mŕtvych, na jeho slávny príchod a kráľovstvo ťa zaprisahám: Káž slovo (Božie), zakročuj vhod alebo nevhod, presviedčaj, karhaj, napomínaj veľmi zhovievavo a múdro! Príde čas, keď neznesú zdravú náuku, ale bu-

sidéria coacervábunt sibi magístros, pruriéntes aúribus, et a veritáte quidem audítum avértent, ad fábulas autem converténtur. Tu vero vígila, in ómnibus labóra, opus fac Evangelístæ, ministérium tuum imple. Sóbrius esto. Ego enim jam delíbor, et tempus resolutiónis meæ instat. Bonum certámen certávi, cursum consummávi, fidem servávi. In réliquo repósita est mihi coróna justítiæ, quam reddet mihi Dóminus in illa die, justus judex: non solum autem mihi, sed et iis, qui díligunt advéntum ejus.

dú si sháňať učiteľov podľa svojich žiadostí, aby im šteklili uši. Odvrátia sa sluchom od pravdy a obrátia sa ku všelijakým rozprávkam. Ty však buď vo všetkom ostražitý, znášaj protivenstvá, plň službu blahozvesta, konaj si svedomite povinnosť! Buď striezlivý! Ja totiž v žertve už mám vylíať (svoju) krv. Nastáva mi čas odchodu. Dobrý boj som bojoval, beh som (víťazne) dokonal, vieru som zachoval! Už mi je pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi v onen deň dá Pán, spravodlivý Sudca, a to nielen mne, ale aj ostatným, ktorí s láskou očakávajú jeho príchod.

GRADUÁL (Ž 36, 30-31)

Os justi meditábitur sapiéntiam, et lingua ejus loquétur judícium. ℣. Lex Dei ejus in corde ipsíus: et non supplantabúntur gressus ejus. Allelúja, allelúja. ℣. *(Ec 45, 9)* Amávit eum Dóminus, et ornávit eum: stolam glóriæ índuit eum. Allelúja.

Rozprávajú múdrosť ústa spravodlivého a jeho jazyk vyslovuje správnu vec. ℣. On v srdci má zákon svojho Boha a neknísu sa jeho kroky. Aleluja, aleluja. ℣. *(Sir 45, 9)* Miloval ho Pán a ozdobil ho, rúchom slávy ho priodel. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Beátus vir)*, str. 15*.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ec 45, 9)* Amávit eum Dóminus, et ornávit eum: stolam glóriæ índuit eum. Allelúja. ℣. *(Os 14, 6)* Justus germinábit sicut lílium: et florébit in ætérnum ante Dóminum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Sir 45, 9)* Miloval ho Pán a ozdobil ho, rúchom slávy ho priodel. Aleluja. ℣. *(Oz 14, 6)* Spravodlivý vyženie ako ľalia a bude kvitnúť naveky pred Pánom. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 5, 13-19)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Vos estis sal terræ. Quod si sal evanúerit, in quo saliétur? Ad níhilum valet ultra, nisi ut mittátur foras, et conculcétur ab homínibus. Vos estis lux mundi. Non potest cívitas abscóndi supra montem pósita. Neque accéndunt lucérnam, et ponunt eam sub módio, sed super candelábrum, ut lúceat ómnibus, qui in domo sunt. Sic lúceat lux vestra coram homínibus, ut vídeant ópera vestra bona, et glorifícent Patrem vestrum, qui in cælis est. Nolíte putáre, quóniam veni sólvere legem, aut prophétas: non veni sólvere, sed adimplére. Amen quippe dico vobis, donec tránseat cælum et terra, jota unum, aut unus apex non præteríbit a lege, donec ómnia fiant. Qui ergo sólverit unum de mandátis istis mínimis, et docúerit sic hómines, mínimus vocábitur in regno cælórum: qui autem fécerit, et docúerit, hic magnus vocábitur in regno cælórum.

✠ Sväté evanjelium podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Vy ste soľou sveta. Keby soľ stratila svoju chuť, čím ju osolia? Na nič už nie je, iba ju vyhodiť, aby ju ľudia pošliapali. Vy ste svetlom sveta. Na návrší vystavené mesto nemôže sa ukryť. Ani sviecu nezažíhajú nato, aby ju postavili pod mericu, ale položia ju na svietnik, aby svietila všetkým, ktorí bývajú v dome. Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach. Nenazdávajte sa, že som prišiel zrušiť zákon alebo (náuku) prorokov. Nie zrušiť som ich prišiel, ale zdokonaliť. Lebo, veru, hovorím vám: Skôr by sa mohly pominúť nebo i zem, ako by pominulo jediné písmeno alebo čiarka zo zákona, kým sa všetko nesplní. Kto by teda zrušil jediné najmenšie prikázanie a tak by vyučoval ľudí, ten bude najmenší v kráľovstve nebeskom. Ale kto ich zachová a tak bude aj vyučovať, ten bude veľký v kráľovstve nebeskom.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Ž 91, 13)

Justus ut palma florébit: sicut cedrus, quæ in Líbano est, multiplicábitur. (Allelúja.)

Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Sancti N. Pontíficis (Confessóris) tui atque Doctóris nobis, Dómine, pia non desit orátio: quæ et múnera nostra concíliet; et tuam nobis indulgéntiam semper obtíneat. Per Dóminum.

Zbožná modlitba svätého M., Veľkňaza (Vyznavača) tvojho a Učiteľa, nech nám, Pane, nechýba: ktorá by i dary naše tebe spríjemnila, i tvoje odpustenie nám vždy vymohla. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Lk 12, 42)

Fidélis servus et prudens, quem constítuit dóminus super famíliam suam: ut det illis in témpore trítici mensúram. (Allelúja.)

Verný služobník a spravodlivý, ktorého ustanovil pán nad svojou čeľaďou, aby im načas dával určený pokrm. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Ut nobis, Dómine, tua sacrifícia dent salútem: beátus N. Póntifex (Conféssor) tuus et Doctor egrégius, quæsumus, precátor accédat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Aby nám tvoje obetné dary, Pane, priniesly spásu: nech blahoslavený M., Veľkňaz (Vyznavač) tvoj a Učiteľ vynikajúci, prosíme, pripojí sa k nám ako prosebník. Skrze Pána nášho.

Iná *lekcia* na sviatok cirkevného učiteľa:

LEKCIA (Sir 39, 6-14)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Justus cor suum tradet ad vigilándum dilúculo ad Dóminum, qui fecit illum, et in conspéctu Altíssimi deprecábitur. Apériet os suum in oratióne, et pro delíctis suis deprecábitur. Si enim Dóminus magnus volúerit, spíritu intelligéntiæ replébit illum: et ipse tamquam imbres mittet elóquia sapiéntiæ suæ, et in oratióne confitébitur Dómino: et ipse díriget consílium ejus, et

Čítanie z knihy Múdrosti. - Bohabojný človek už na úsvite, ako sa prebudí, svojím srdcom sa oddáva Pánovi, svojmu Stvoriteľovi, a pred tvárou Najvyššieho si koná svoju modlitbu. Svoje ústa otvára k modlitbe, aby odprosoval za svoje previnenia. Lebo ak náš premocný Pán bude chcieť, bohato mu nadelí rozumného ducha, takže ako príval bude chrliť výpovede Božej múdrosti a modlitbou bude zvelebovať

disciplínam, et in abscónditis suis consiliábitur. Ipse palam fáciet disciplínam doctrínæ suæ, et in lege testaménti Dómini gloriábitur. Collaudábunt multi sapiéntiam ejus, et usque in sæculum non delébitur. Non recédet memória ejus, et nomen ejus requirétur a generatióne in generatiónem. Sapiéntiam ejus enarrábunt gentes, et laudem ejus enuntiábit ecclésia.

Pána. Boh sám bude upravovať jeho úmysly k rozumnosti a dá mu vysvetlenie o svojich skrytých zámeroch. Prejavovať bude svoju vyspelosť v múdrosti, a svoju slávu bude si zakladať na zákone smluvy s Pánom. Premnohí budú chváliť jeho múdrosť, lebo nemožno ju nijako zničiť. Spomienka na takého (človeka) nikdy neprestáva, a jeho (slávne) meno žije s pokolenia na pokolenie. Jeho múdrosť vychvaľovať budú národy a jeho pochvalnú povesť zvestovať bude shromaždenie (zbožných ľudí).

Spoločné omše vyznavača nie biskupa

V omšiach je rúcho biele.

I. Omša vyznavača nie biskupa - Os justi

Verný sluha. - Zákon Boží mal na ústach a v srdci (intr.), žil bez škvrny (lekcia), verný, bedliaci a vždy pripravený na príchod svojho Pána (evanj.). Preto ho Boh obdaril milosťami v zemskom živote a po smrti nebeskou slávou.

INTROIT (Ž 36, 30-31)

Os justi meditábitur sapiéntiam, et lingua ejus loquétur judícium: lex Dei ejus in corde ipsíus. (Alellúja, alellúja.) *(Ps ib. 1)* Noli æmulári in malignántibus: neque zeláveris faciéntes iniquitátem. ℣. Glória Patri.

Ústa spravodlivého rozprávajú múdrosť a jeho jazyk vyslovuje správnu vec. On v srdci má zákon svojho Boha. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 1)* Nevzbĺkaj pre tých, ktorí pášu zlo, a ani nezáviď tým, ktorí činia nepravosť. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui nos beáti N. Confessóris tui ánnua solemnitáte lætíficas: concéde propí-

Bože, ktorý nás oblažuješ výročným sviatkom blahoslaveného M., Vyznavača svoj-

tius, ut cujus natalítia cólimus, étiam actiónes imitémur. Per Dóminum.

ho: dožič milostivý, aby sme nasledovali skutky toho, ktorého narodeniny uctievame. Skrze Pána.

LEKCIA (Sir 31, 8-11)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Beátus vir, qui invéntus est sine mácula, et qui post aurum non ábiit, nec sperávit in pecúnia et thesáuris. Quis est hic, et laudábimus eum? fecit enim mirabília in vita sua. Qui probátus est in illo, et perféctus est, erit illi glória ætérna: qui pótuit transgredi, et non est transgréssus: fácere mala, et non fecit. Ideo stabilíta sunt bona illíus in Dómino: et eleemósynas illíus enarrábit omnis ecclésia sanctórum.

Čítanie z knihy Múdrosti. - Blažený muž, ktorý bol nájdený bez úhony, ktorý nemá vo zvyku za zlatom sa sháňať: na peniazoch a pokladoch nijako si nezakladá svoju nádej. Kto je to? Chceme ho oslavovať, lebo urobil podivnú vec v svojom živote. Veď v tomto ohľade podrobený bol skúške, no ukázal sa dokonalým. Nech mu je zato vzdávaná večná sláva. Veď mal možnosť dopustiť sa priestupku, ale sa nedopustil. Mohol zlo robiť, ale nerobil. Preto pevne je založená jeho spása u samého Pána a jeho dobré skutky oslavovať bude všetka pospolitosť svätých.

GRADUÁL (Ž 91, 13 a 14)

Justus ut palma florébit, sicut cedrus Líbani multiplicábitur in domo Dómini. ℣. *(ib. 3)* Ad annuntiándum mane misericórdiam tuam, et veritátem tuam per noctem.

Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť v dome Pánovom. ℣. *(Ž tž. 3)* Zarána ohlasovať tvoje milosrdenstvo a tvoju vernosť zanocí.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Jac 1, 12)* Beátus vir, qui suffert tentatiónem: quóniam, cum probátus fúerit, accípiet corónam vitæ. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Jak 1, 12)* Blahoslavený muž, ktorý vytrvá v skúškach, lebo keď sa osvedčí, dostane korunu života. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Beátus vir)*, str. 15*.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Jac 1, 12)* Beátus vir, qui suffert ten-

Aleluja, aleluja. ℣. *(Jak 1, 12)* Blahoslavený muž, ktorý

tatiónem: quóniam, cum probátus fúerit, accípiet corónam vitæ. Allelúja. ℣. *(Ec 45, 9)* Amávit eum Dóminus, et ornávit eum: stolam glóriæ índuit eum. Allelúja.

vytrvá v skúškach, lebo keď sa osvedčí, dostane korunu života. Aleluja. ℣. *(Sir 45, 9)* Miloval ho Pán a ozdobil ho, rúchom slávy ho priodel. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 12, 35-40)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Sint lumbi vestri præcíncti, et lucérnæ ardéntes in mánibus vestris: et vos símiles homínibus exspectántibus dóminum suum, quando revertátur a núptiis: ut, cum vénerit, et pulsáverit, confestim apériant ei. Beáti servi illi, quos cum vénerit dóminus, invénerit vigilántes: amen dico vobis, quod præcínget se, et fáciet illos discúmbere, et tránsiens ministrábit illis. Et si vénerit in secúnda vigília, et si in tértia vigília vénerit, et ita invénerit, beáti sunt servi illi. Hoc autem scitóte, quóniam si sciret paterfamílias, qua hora fur veníret, vigiláret útique, et non síneret pérfodi domum suam. Et vos estóte paráti: quia, qua hora non putátis, Fílius hóminis véniet.

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Majte bedrá opásané a horiace sviece v rukách! (Buďte) podobní ľuďom, ktorí očakávajú svojho pána, keď sa vráti zo svadby, aby mu hneď otvorili, ako príde a zaklope. Blahoslavení sú tí sluhovia, ktorých pán pri svojom príchode nájde bedliť. Veru, vravím vám, sám sa opáše, posadí ich (za stôl), príde a bude ich obsluhovať. A keby došiel o druhej alebo o tretej stráži a tak by ich našiel, - blahoslavení sú tí sluhovia. To si uvedomte: Keby hospodár vedel, v ktorú hodinu príde zlodej, veru by bedlil a nenechal by si podkopať dom. Aj vy buďte pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej sa ani nenazdáte!

OFERTÓRIUM (Ž 88, 25)

Véritas mea, et misericórdia mea cum ipso: et in nómine meo exaltábitur cornu ejus. (Allelúja.)

Vernosť a milosť moja s ním, a v mojom mene povýši sa jeho roh. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Laudis tibi, Dómine, héstias immolámus in tuórum commemoratióne Sanctórum: quibus nos et præséntibus éxui malis confídimus, et futúris. Per Dóminum.

Obetu chvály prinášame tebe, Pane, na pamiatku tvojich svätých: ktorá, veríme, zbaví nás aj zla prítomného aj budúceho. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Mt 24, 46-47)

Beátus servus, quem, cum vénerit dóminus, invénerit vigilántem: amen dico vobis, super ómnia bona sua constítuet eum. (Allelúja.)

Blahoslavený služobník, ktorého pán pri svojom príchode nájde bedliť. Veru, hovorím vám, ustanoví ho nad celým svojím majetkom. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Refécti cibo, potúque cælésti, Deus noster, te súpplices exorámus: ut in cujus hæc commemoratióne percépimus, ejus muniámur et précibus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Občerstvení nebeským pokrmom a nápojom, pokorne vzývame teba, Bože náš: aby boli sme chránení prosbami toho, na ktorého pamiatku sme ich prijali. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

II. Omša vyznavača nie biskupa - Justus

Zriekol sa časných vecí, obsiahol večné. - Sv. vyznavač, tento víťazný hrdina, je ako palma a céder, zasadený v Cirkvi Božej (intr.). Jeho zemský život obdivovali anjeli a za vzor slúži i nám (lekcia). Zriekol sa všetkého na zemi, aby si nadobudol poklady večné (evanj.). Silou Božou, prameniacou hlavne z eucharistickej obety, jeho túžby dosiahly splnenia (ofert.), a tak obsiahol stonásobne v nebi, čoho sa zriekol na zemi (kom.).

INTROIT (Ž 91, 13-14)

Justus ut palma florébit, sicut cedrus Líbani multiplicábitur: plantátus in domo Dómini, in átriis domus Dei nostri. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 2)* Bonum est confitéri Dómino: et psállere nómini tuo, Altíssime. ℣. Glória Patri, et Fílio.

Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť, zasadený v dome Pánovom, v nádvoriach Boha nášho. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 2)* Dobre je oslavovať Pána a spievať tvojmu menu, Najvyšší. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu.

ORÁCIA

Adésto, Dómine, supplicatiónibus nostris, quas in beáti N. Confessóris tui solemnitáte deférimus: ut, qui nostræ justítiæ fidúciam non habémus, ejus, qui tibi plácuit, précibus adjuvémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Počuj, Pane, snažné prosby naše, ktoré prinášame v deň slávnosti blahoslaveného M., Vyznavača tvojho: aby nás, ktorí nedôverujeme v svoju spravodlivosť, podporovaly prosby toho, ktorý sa zaľúbil tebe. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

LEKCIA (1 Kor 4, 9-14)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. Fratres: Spectáculum facti sumus mundo, et Angelis, et homínibus. Nos stulti propter Christum, vos autem prudéntes in Christo: nos infírmi, vos autem fortes: vos nóbiles, nos autem ignóbiles. Usque in hanc horam et esurímus, et sitímus, et nudi sumus, et cólaphis cædimur, et instábiles sumus, et laborámus operántes mánibus nostris: maledícimur, et benedícimus: persecutiónem pátimur, et sustinémus: blasphemámur, et obsecrámus: tamquam purgaménta hujus mundi facti sumus, ómnium perípsema usque adhuc. Non ut confúndam vos, hæc scribo, sed ut fílios meos caríssimos móneo: in Christo Jesu, Dómino nostro.

Čítanie z prvého listu svätého Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Stali sme sa divadlom svetu, anjelom a ľuďom! Stali sme sa bláznami pre Krista, a vy múdrymi v Kristovi! My slabí, a vy silní! Vy slávni, a my znevažovaní! Veď aj teraz sme hladní a smädní a biedne zaodetí; zauškujú nás, sme bez prístrešia, vlastnými rukami musíme namáhavo pracovať; zlorečia nám, a my dobrorečíme; prenasledujú nás, a my trpezlivo znášame; nadávajú nám, a my sa im vľúdne prihovárame! Sme nateraz ako by smeťami tohto sveta, vývrhelmi všetkých. Ale toto vám nepíšem preto, aby som vás zahanbil! Pripomínam vám to ako svojim milovaným dietkam v Kristu Ježišovi, Pánovi našom.

GRADUÁL (Ž 36, 30-31)

Os justi meditábitur sapiéntiam, et lingua ejus loquétur judícium. ℣. Lex Dei ejus

Ústa spravodlivého rozprávajú múdrosť a jeho jazyk vyslovuje správnu vec. ℣.

in corde ipsíus: et non supplantabúntur gressus ejus. Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 111, 1)* Beátus vir, qui timet Dóminum: in mandátis ejus cupit nimis. Allelúja.

On v srdci má zákon svojho Boha a neknišu sa jeho kroky. Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 111, 1)* Blažený ten muž, ktorý sa bojí Pána, ktorý má veľké záľubenie v jeho príkazoch. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Beátus vir)*, str. 15*.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 111, 1)* Beátus vir, qui timet Dóminum: in mandátis ejus cupit nimis. Allelúja. ℣. *(Os 14, 6)* Justus germinábit sicut lílium: et florébit in ætérnum ante Dóminum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 111, 1)* Blažený ten muž, ktorý sa bojí Pána, ktorý má veľké záľubenie v jeho príkazoch. Aleluja. ℣. *(Oz 14, 6)* Spravodlivý vyženie ako ľalia a bude kvitnúť naveky pred Pánom. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 12, 32-34)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Nolíte timére, pusíllus grex, quia complácuit Patri vestro dare vobis regnum. Véndite, quæ possidétis, et date eleemósynam. Fácite vobis sácculos, qui non veteráscunt, thesaúrum non deficiéntem in cælis: quo fur non apprópiat, neque tínea corrúmpit. Ubi enim thesaúrus vester est, ibi et cor vestrum erit.

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Nebojže sa, ty maličké stádo, lebo sa zapáčilo vášmu Otcovi dať vám kráľovstvo! Predajte, čo máte, a rozdajte ako almužnu. Robte si mešce, ktoré sa nezoderú, nepominuteľný poklad v nebi, kam sa zlodej nepriblíži a (kde) ani moľ nezožiera. Lebo kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce.

OFERTÓRIUM (Ž 20, 2-3)

In virtúte tua, Dómine, lætábitur justus, et super salutáre tuum exsultábit veheménter: desidérium ánimæ ejus tribuísti ei. (Allelúja.)

Raduje sa, Pane, z tvojej moci spravodlivý a ako náramne sa teší z tvojej pomoci; splnil si túžbu srdca mu. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Præsta nobis, quæsumus, omnípotens Deus: ut nostræ humilitátis oblátio, et pro tuórum tibi grata sit honóre Sanctórum, et nos córpore páriter et mente purificet. Per Dóminum.

Dožič nám, prosíme, všemohúci Bože: aby naša ponížená obeta na česť tvojich svätých bola príjemná aj tebe, aj nás očistila tak na tele, ako i na duši. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Mt 19, 28 a 29)

Amen, dico vobis: quod vos, qui reliquístis ómnia et secúti estis me, céntuplum accipiétis, et vitam ætérnam possidébitis. (Allelúja.)

Veru, hovorím vám, že vy, ktorí ste zanechali všetko a nasledovali ste mňa, stonásobne viacdostanete a obsiahnete život večný. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, omnípotens Deus: ut, qui cæléstia aliménta percépimus, intercedénte beáto N. Confessóre tuo, per hæc contra ómnia advérsa muniámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prosíme, všemohúci Bože, dopraj: aby my, ktorí prijali sme nebeské pokrmy, na prímluvu blahoslaveného M., Vyznavača tvojho, boli sme nimi chránení proti všetkým protivenstvám. Skrze Pána.

Na sviatok vyznavača môže sa vziať:
LEKCIA *(Quae mihi)* zo sviatku sv. Pavla, 15. jan., str. 794.
EVANJELIUM *(Homo quidam)* zo sviatku sv. Ľudovíta, 25. aug., str. 1097.

Spoločná omša opáta

Omša - Os justi Rúcho biele.

Otec Kristovej rodiny. - Svojim duchovným synom slúžil za vzor slovom i skutkom (intr.). Ako Mojžiš sverený ľud viedol púšťou tohto života do blaženej večnosti. Bol verným priateľom Božím, a preto obsiahol bohatú odmenu. Na zemi sa zriekol všetkého, ale dostal bohatstvo v nebi (evanj.).

INTROIT (Ž 36, 30-31)

Os justi meditábitur sapiéntiam, et lingua ejus loquétur judícium: lex Dei ejus in corde ipsíus. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 1)* Noli

Ústa spravodlivého rozprávajú múdrosť a jeho jazyk vyslovuje správnu vec, on v srdci má zákon svojho Boha. (Aleluja, aleluja.) *(Ž*

æmulári in malignántibus: neque zeláveris faciéntes iniquitátem. ℣. Glória Patri et Fílio, et Spirítui Sancto.

tž. 1) Nevzbĺkaj pre tých, ktorí pášu zlo, a ani nezávidž tým, ktorí činia nepravosť. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Intercéssio nos, quæsumus, Dómine, beáti N. Abbátis comméndet: ut, quod nostris méritis non valémus, ejus patrocínio assequámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Prímluva blahoslaveného M., Opáta, prosíme, Pane, nech nás odporúča: aby to, na čo nie sme schopní svojimi zásluhami, dosiahli sme jeho pomocou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

LEKCIA (Sir 45, 1-6)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Diléctus Deo et homínibus, cujus memória in benedictióne est. Símilem illum fecit in glória sanctórum, et magnificávit eum in timóre inimicórum, et in verbis suis monstra placávit. Glorificávit illum in conspéctu regum, et jussit illi coram pópulo suo, et osténdit illi glóriam suam. In fide et lenitáte ipsíus sanctum fecit illum, et elégit eum ex omni carne. Audívit enim eum, et vocem ipsíus, et indúxit illum in nubem. Et dedit illi coram præcépta, et legem vitæ, et disciplínæ.

Čítanie z knihy Múdrosti. - Milý je Bohu a ľuďom ten, koho pri spomienke požehnávajú. Boh ho oslávil podobne ako svätých (praotcov), veľkým ho urobil na postrach nepriateľov. Na jeho slovo zastavil príšerné udalosti. Oslávil ho pred tvárou kráľov, dal mu prikázania (určené) pre svoj národ, pričom mu ukázal aj svoju slávu. Pre jeho vernosť a pokoru na svätú úlohu si ho povolal: vyvolil si ho zpomedzi všetkých ľudí. Lebo mu dal počuť svoj hlas a uviedol ho aj do mraku. Osobne mu odovzdal svoje prikázania, to je zákon zbožného života.

GRADUÁL (Ž 20, 4-5)

Dómine, prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis: posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso.
℣. Vitam pétiit a te, et tribuísti ei longitúdinem diérum in sæculum sæculi.

Požehnaniami predišiel si ho hojnými, Pane, na hlavu vložil si mu korunu z drahokamu.
℣. Život si žiadal od teba: udelil si mu na veky vekov dlhé dni.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 91, 13)* Justus ut palma florébit, sicut cedrus Líbani multiplicábitur. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 91, 13)* Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Beátus vir)*, str. 15*.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 91, 13)* Justus ut palma florébit, sicut cedrus Líbani multiplicábitur. Allelúja. ℣. *(Os 14, 6)* Justus germinábit sicut lílium: et florébit in ætérnum ante Dóminum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 91, 13)* Spravodlivý sťa palma bude prekvitať, sťa libanonský céder košatieť. Aleluja. ℣. *(Oz 14, 6)* Spravodlivý vyženie ako ľalia a bude kvitnúť naveky pred Pánom. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 19, 27-29)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Petrus ad Jesum: Ecce nos relíquimus ómnia, et secúti sumus te: quid ergo erit nobis? Jesus autem dixit illis: Amen dico vobis, quod vos, qui secúti estis me, in regeratióne, cum séderit Fílius hóminis in sede majestátis suæ, sedébitis et vos super sedes duódecim, judicántes duódecim tribus Israel. Et omnis, qui relíquerit domum, vel fratres, aut soróres, aut patrem, aut matrem, aut uxórem, aut fílios, aut agros propter nomen meum, céntuplum accípiet, et vitam ætérnam possidébit.

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Peter Ježišovi: Hľa, my sme všetko opustili a nasledovali sme teba. Čo teda dostaneme za to? Ježiš im odpovedal: Veru, vravím vám, pri obnovení (sveta), keď Syn človeka zasadne na trón velebnosti svojej, vtedy i vy, ktorí ste ma nasledovali, zasadnete na dvanásť trónov a budete súdiť dvanásť kmeňov izraelských. Lebo každý, kto opustí dom alebo bratov alebo sestry alebo otca alebo matku alebo manželku alebo deti alebo polia pre moje meno, stonásobne viac dostane a obsiahne život večný.

OFERTÓRIUM (Ž 20, 3 a 4)

Desidérium ánimæ ejus tribuísti ei, Dómine, et volun-

Splnil si túžbu srdca mu a prosbu jeho perí neodoprel,

táte labiórum ejus non fraudásti eum: posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. (Allelúja.)

Pane. Na hlavu vložil si mu korunu z drahokamu. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Sacris altáribus, Dómine, hóstias superpósitas sanctus N. Abbas, quæsumus, in salútem nobis proveníre depóscat. Per Dóminum.

Prosíme, Pane, nech svätý M., Opát, vyžiada nám, aby obety, položené na sväté oltáre, boly nám na spásu. Skrze Pána nášho.

KOMÚNIA (Lk 12, 42)

Fidélis servus et prudens, quem constítuit dóminus super famíliam suam, ut det illis in témpore trítici mensúram. (Allelúja.)

Verný služobník a starostlivý, ktorého ustanovil pán nad svojou čeľaďou, aby im načas dával určený pokrm. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Prótegat nos, Dómine, cum tui perceptióne sacraménti beátus N. Abbas, pro nobis intercedéndo: ut et conversatiónis ejus experiámur insígnia, et intercessiónis percipiámus suffrágia. Per Dóminum nostrum.

S prijatím sviatosti tvojej, Pane, nech nás ochraňuje blahoslavený M., Opát, a nech sa prihovára za nás: aby sme aj napodobňovali čnosti jeho života, aj dosiahli pomoc prihovorenia. Skrze Pána nášho.

Spoločné omše panien

I. Omša panny a mučenice - Loquébar

Rúcho červené.

Jej život a smrť sú svedectvom za Krista. - Bez strachu pred mocnými tohto sveta (intr.), pevne dôverujúc v pomoc Božiu (lekcia), kráčala v ústrety Kristovi (evanj.), ktorý vďačne prijal obetu jej čistého života (ofert.); s ním zvíťazila nad nepriateľmi (kom.). Je verným obrazom Cirkvi Kristovej a vzorom každému kresťanovi.

INTROIT (Ž 118, 46-47)

Loquébar de testimóniis tuis in conspéctu regum, et non confundébar: et meditá-

Rozprávala som o predpisoch tvojich pred pohľadom kráľov, a nehanbila som sa.

bar in mandátis tuis, quæ dilexi nimis. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 1)* Beáti immaculáti in via: qui ámbulant in lege Dómini. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. Sicut erat in princípio.

A rozjímala som o tvojich rozkazoch, ktoré som milovala veľmi. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 1)* Blažení, ktorých cesta je nepoškvrnená, ktorí chodievajú v zákone Pánovom. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui inter cétera poténtiæ tuæ mirácula étiam in sexu frágili victóriam martýrii contulísti: concéde propítius, ut qui beátæ N. Vírginis, et Mártyris tuæ natalítia cólimus, per ejus ad te exémpla gradiámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Bože, ktorý medzi mnohými zázrakmi svojej všemohúcnosti udelil si aj slabému pohlaviu víťazstvo mučeníctva: dožič, milostivý, aby my, ktorí slávime narodeniny blahoslavenej M., Panny a Mučenice tvojej, podľa jej príkladu kráčali sme ku tebe. Skrze Pána nášho.

LEKCIA (Sir 51, 1-8 a 12)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Confitébor tibi, Dómine, Rex, et collaudábo te Deum, Salvatórem meum. Confitébor nómini tuo: quóniam adjútor et protéctor factus es mihi, et liberásti corpus meum a perditióne, a láqueo linguæ iníquæ, et a lábiis operántium mendácium, et in conspéctu astántium factus es mihi adjútor. Et liberásti me secúndum multitúdinem misericórdiæ nóminis tui a rugiéntibus, præparátis ad escam, de mánibus quæréntium ánimam meam, et de portis tribulatiónum, quæ circumdedérunt me: a pressúra flammæ, quæ circúmdedit me, et in médio ignis non sum æstuáta; de

Čítanie z knihy Múdrosti. - Chváliť chcem teba, Pane, Kráľ môj, teba zvelebovať chcem. Nože, Spasiteľ môj, chválu chcem vyznávať tvojmu menu, lebo si mi bol pomocníkom a ochrancom. Telo si mi vyslobodil od záhuby, (chránil si ma) z osídel zlostného jazyka, od perí, čo falošne vedia hovoriť, stal si sa mi pomocníkom proti tým, čo ma utláčajú. Vyslobodil si ma podľa premnohého milosrdenstva svojho mena, a to od takých, čo revali proti mne, hotoví ma hrýzť, z rúk takých, čo mi čihali na život, a z prehrozného súženia, čo ma obkľučovalo, od dusivého plameňa, čo ma už uzavieral, ale uprostred ohňa (postavenú)

altitúdine ventris ínferi, et a lingua coinquináta, et a verbo mendácii; a rege iníquo, et a lingua injústa. Laudábit usque ad mortem ánima mea Dóminum, quóniam éruis sustinéntes te, et líberas eos de mánibus géntium, Dómine, Deus noster.

predsa ma nepopálil. Z hĺbky útrob podsvetia, od poškvrneného jazyka, od falošných slov, bezbožného kráľa a nespravodlivého jazyka. Až do smrti svojej chcem zvelebovať Pána. Lebo ty vychrániš všetkých, čo sa na teba, Pane, spoliehajú, a vyslobodíš ich z moci (pohanských) národov, Pane, Bože náš.

GRADUÁL (Ž 44, 8)

Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem. ℣. Proptérea unxit te Deus, Deus tuus, óleo lætítiæ.

Spravodlivosť si mala rada a nenávidela si nepravosť. ℣. Zato Boh, tvoj Boh, pomazal teba olejom radosti.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ib. 15 et 16)* Adducéntur Regi Vírgines post eam: próximæ ejus afferéntur tibi in lætítia. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž tž. 15 a 16)* Privádzajú Kráľovi panny za ňou, družky jej, s radosťou a plesaním uvádzajú ich tebe. Aleluja.

Po Septuagézime berie sa miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS

Veni, Sponsa Christi, áccipe corónam, quam tibi Dóminus præparávit in ætérnum: pro cujus amóre sánguinem tuum fudísti. ℣. *(Ps 44, 8 et 5)* Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem: proptérea unxit te Deus, Deus tuus, óleo lætítiæ præ consórtibus tuis. ℣. Spécie tua et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde et regna.

Poď, nevesta Kristova, prijmi korunu, ktorú Pán pripravil tebe naveky; z lásky k nemu vyliala si svoju krv. ℣. *(Ž 44, 8 a 5)* Spravodlivosť si mala rada a nenávidela si nepravosť, zato Boh, tvoj Boh, pomazal teba olejom radosti pred tvojimi družkami. ℣. Vo svojom lesku a ozdobe vystúp, šťastlivo kráčaj a panuj.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 44, 15 et 16)* Adducéntur Regi Vírgines post eam:

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 44, 15 a 16)* Privádzajú Kráľovi panny za ňou, družky jej, s ra-

próximæ ejus afferéntur tibi in lætítia. Allelúja. ℣. *(Ib. 5)* Spécie tua et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde et regna. Allelúja.

dosťou a plesaním uvádzajú ich tebe. Aleluja. ℣. *(Ž tž. 5)* Vo svojom lesku a ozdobe vystúp, šťastlivo kráčaj a panuj. Aleluja.

EVANJELIUM *(Símile erit regnum caelórum)* z omše *Dilexísti*, str. 71*.

OFERTÓRIUM (Ž 44, 15 a 16)

Afferéntur Regi Vírgines post eam: próximæ ejus afferéntur tibi in lætítia, et exsultatióne: adducéntur in templum Regi Dómino. (Allelúja.)

Privádzajú Kráľovi panny za ňou, družky jej, s radosťou a plesaním uvádzajú ich do paláca Kráľovi Pánovi.

(Aleluja.)

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, múnera, quæ in beátæ N. Vírginis et Mártyris tuæ solemnitáte deférimus: cujus nos confídimus patrocínio liberári. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prijmi, Pane, obetné dary, ktoré prinášame tebe na slávnosť blahoslavenej M., Panny a Mučenice tvojej: pod jej ochranou, dúfame, budeme oslobodení od zlého. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Ž 118, 78 a 80)

Confundántur supérbi, quia injúste iniquitátem fecérunt in me: ego autem in mandátis tuis exercébor, in tuis justificatiónibus, ut non confúndar.
(Allelúja.)

Nech pyšní hanbia sa, bo nezaslúžene ma sužujú, ja budem o príkazoch tvojich premýšľať, o tvojich ustanoveniach, aby som nebola zahanbená.
(Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Auxiliéntur nobis, Dómine, sumpta mystéria: et intercedénte beáta N. Vírgine et Mártyre tua, sempitérna fáciant protectióne gaudére. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum; qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus.

Nech nám pomáhajú, Pane, prijaté tajomstvá: a na prímluvu blahoslavenej M., Panny a Mučenice tvojej, nech spôsobia, aby mohli sme sa tešiť z ustavičnej ochrany. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho; ktorý s tebou žije a kráľuje.

II. Omša panny a mučenice - Me exspectavérunt

Rúcho červené.

Slabá telom, silná duchom. - Hriešnici ju prenasledovali (intr.), Boh ju však chránil (lekcia). Cenila si poklad nadprirodzeného života a panenskú čistotu, za ne vďačne obetovala svoj život (evanj.). Táto jej obeta bola Kristovi príjemná (ofert.). Silným duchom vytrvala vo vernosti ku Kristovi (kom.).

INTROIT (Ž 118, 95-96)

Me exspectavérunt peccatóres, ut pérderent me: testimónia tua, Dómine, intelléxi: omnis consummatiónis vidi finem: latum mandátum tuum nimis. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 1)* Beáti immaculáti in via, qui ámbulant in lege Dómini. ℣. Glória Patri et Fílio, et Spirítui Sancto.

Na mňa strežú hriešnici, aby zahubili mňa, ja na predpisy tvoje, Pane, dbám. Videla som, že je koniec každej dokonalosti, rozkaz tvoj siaha veľmi ďaleko. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 1)* Blažení, ktorých cesta je nepoškvrnená, ktorí chodievajú v zákone Pánovom. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Indulgéntiam nobis, quǽsumus, Dómine, beáta N. Virgo et Martyr implóret: quæ tibi grata semper éxstitit, et mérito castitátis, et tuæ professióne virtútis. Per Dóminum nostrum.

Odpustenie, prosíme, Pane, nech nám vyprosí blahoslavená M., Panna a Mučenica: ktorá vždy milou bola tebe aj pre zásluhnú čistotu aj pre vyznanie tvojej moci. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Sir 51, 13-17)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Dómine, Deus meus, exaltásti super terram habitatiónem meam, et pro morte defluénte deprecáta sum. Invocávi Dóminum, Patrem Dómini mei, ut non derelínquat me in die tribulatiónis meæ, et in témpore superbórum sine adjutório. Laudábo nomen tuum assídue, et collaudábo illud in confessióne, et exaudíta est orátio mea. Et libe-

Čítanie z knihy Múdrosti. - Pane, Bože môj, vysoko nad zemou stanovil si mi príbytok môj, prosila som, aby ma smrť minula. Vzývala som Pána, Otca Pána môjho, aby ma neopustil, keď mi nadíde deň súženia, ani ma nenechal bez pomoci, keď príde chvíľa násilníkov. Ustavične chcem vychvaľovať tvoje meno a zvelebovať ho budem vyznávaním (slávy),

rásti me de perditióne, et eripuísti me de témpore iníquo. Proptérea confitébor, et laudem dicam tibi, Dómine, Deus noster.

a moje prosenie nájde vypočutie. Lebo vyslobodil si ma zo záhuby, a vytrhol si ma, keď prišlo na mňa zlo. Preto chcem zvelebovať teba a vyznávať chválu tebe, Pane, Bože náš.

GRADUÁL (Ž 45, 6 a 5)

Adjuvábit eam Deus vultu suo: Deus in médio ejus, non commovébitur. ℣. Flúminis ímpetus lætíficat civitátem Dei: sanctificávit tabernáculum suum Altíssimus.

Pomôže jej Boh pohľadom svojím, v srdci jej Boh je, nepohne sa. ℣. Potôčky riečne potešujú Božie mesto, Najvyšší posvätil svoj stánok.

Allelúja, allelúja. ℣. Hæc est Virgo sápiens, et una de número prudéntum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Toto je panna múdra, jedna z počtu rozumných. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Veni, Sponsa)*, str. 64*.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. Hæc est Virgo sápiens, et una de número prudéntum. Allelúja. ℣. *(Sap 4, 1)* O quam pulchra est casta generátio cum claritáte! Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Toto je panna múdra, jedna z počtu rozumných. Aleluja. ℣. *(Múd 4, 1)* Ó, aké krásne je cudné pokolenie vo svojej skvelosti! Aleluja.

EVANJELIUM *(Símile est regnum caelórum)* z omše *Cognóvi*, str. 80*.

OFERTÓRIUM (Ž 44, 3)

Diffúsa est grátia in lábiis tuis: proptérea benedíxit te Deus in ætérnum, et in sæculum sæculi. (Allelúja.)

Na tvojich perách vyliala sa ľúbeznosť, preto tebe požehnal Boh naveky a na veky vekov. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Hóstias tibi, Dómine, beátæ N. Vírginis et Mártyris tuæ dicátas méritis, benígnus assúme: et ad perpétuum nobis tríbue provenire subsídium. Per Dóminum.

Obetné dary, zasvätené tebe, Pane, zásluhami blahoslavenej M., Panny a Mučenice tvojej, dobrotivý prijmi: a udeľ, aby nám z nich vzišla ustavičná pomoc. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Ž 118, 121, 122 a 128)

Feci judícium et justítiam, Dómine, non calumniéntur mihi supérbi: ad ómnia mandáta tua dirigébar: omnem viam iniquitátis ódio hábui. (Allelúja.)

Právo a spravodlivosť konala som, Pane, nedaj, aby ma pyšní potlačovali. Preto vyvolila som si všetky tvoje príkazy, mám v nenávisti každú cestu falošnú. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Divíni múneris largitáte satiáti, quǽsumus, Dómine, Deus noster: ut intercedénte beáta N. Vírgine, et Mártyre tua, in ejus semper participatióne vivámus. Per Dóminum nostrum.

Štedrosťou Božského daru nasýtení, prosíme, Pane, Bože náš: aby na prihovorenie blahoslavenej M., Panny a Mučenice tvojej, nažívali sme ustavične v účasti na ňom. Skrze Pána.

Iné EVANJELIUM *(Accessérunt ad Jesum)* zo sviatku svätej Agaty, 5. februára, str. 837.

Omša viacerých panien a mučeníc

OMŠA ako vo sviatok jednej panny a mučenice *(Me exspectavérunt)*, str. 66*, okrem:

ORÁCIA

Da nobis, quǽsumus, Dómine, Deus noster, sanctárum Vírginum et Mártyrum tuárum N. et N. palmas incessábili devotióne venerári: ut, quas digna mente non póssumus celebráre, humílibus saltem frequentémus obséquiis. Per Dóminum.

Daj nám, prosíme, Pane, Bože náš, neprestajnou zbožnosťou uctievať si víťazné palmy svätých Panien a Mučeníc tvojich, M. a M.: aby aspoň pokornými službami uctievali sme tie, ktoré nevládzeme primerane zvelebovať. Skrze Pána.

LEKCIA *(De vírginibus)* z omše *Vultum tuum*, str. 73*.

SEKRÉTA

Inténde, quǽsumus, Dómine, múnera altáribus tuis pro sanctárum Vírginum et Mártyrum tuárum N. et N. festivitáte propósita: ut, sicut

Shliadni, prosíme, Pane, na obetné dary, predkladané na tvoje oltáre na oslavu svätých Panien a Mučeníc tvojich, M. a M.: aby tak, ako im

per hæc beáta mystéria illis glóriam contulísti; ita nobis indulgéntiam largiáris. Per Dóminum nostrum.

udelil si slávu skrze tieto blahoslavené tajomstvá; aj nám poskytol si hojné odpustenie. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Præsta nobis, quǽsumus, Dómine, intercedéntibus sanctis Virgínibus et Martýribus tuis N. et N.: ut, quod ore contíngimus, pura mente capiámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Dopraj nám, prosíme, Pane, na orodovanie tvojich svätých Panien a Mučeníc, M. a M.: aby to, čoho dotýkame sa ústami, prijímali sme čistou mysľou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

I. Omša panny nie mučenice - Dilexísti

Rúcho biele.

Kristova nevesta. - Typ Kristovej nevesty, ktorý ovláda túto omšu, je obrazom Cirkvi, ale i duše kresťanskej. Nevesta Kristova miluje spravodlivosť a nenávidí hriech, jej život zaváňa príjemnou vôňou svätosti a čistoty (intr.). Zasnúbená je Kristovi (lekcia). Celý život jej uplynul v očakávaní príchodu Božského Ženícha. Očakávala ho s kahančekom lásky v nepretržitom bdení, kým sa s ním nestretla v okamihu smrti; vtedy ju Kristus pojal na svoju nebeskú svadbu (evanj.). Vo sv. obete obetuje sa Cirkev spolu so sv. pannou a obetuje aj nás (ofert.). V okamihu premenenia i my zažívame blažené stretnutie s Kristom, ktorý nám dáva okúsiť sladkosť svojej nebeskej hostiny (kom.). V tejto omši sa duša naša cíti Kristovou nevestou a podľa príkladu sv. panny vžíva sa do najvnútornejšieho spojenia s Božským Ženíchom najmä pri sv. prijímaní.

INTROIT (Ž 44, 8)

Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem: proptérea unxit te Deus, Deus tuus, óleo lætítiæ præ consórtibus tuis. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.

Spravodlivosť si mala rada a nenávidela si nepravosť, zato Boh, tvoj Boh, pomazal teba olejom radosti viac ako tvoje družky. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Exaúdi nos, Deus, salutáris noster: ut, sicut de beátæ N. Vírginis tuæ festivitáte gau-

Vypočuj nás, Bože, spása naša: aby my tak, ako radujeme sa zo slávnosti blahoslave-

démus; ita piæ devotiónis erudiámur afféctu. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

nej M., Panny tvojej; prehlbovali sme sa citom zbožnej oddanosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje.

LEKCIA (2 Kor 10, 17-18; 11, 1-2)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Qui gloriátur, in Dómino gloriétur. Non enim qui seípsum comméndat, ille probátus est; sed quem Deus comméndat. Utinam sustinerétis módicum quid insipiéntiæ meæ, sed et supportáte me: æmulor enim vos Dei æmulatióne. Despóndi enim vos uni viro vírginem castam exhibére Christo.

Čítanie z listu svätého Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Kto sa chváli, nech sa v Pánovi chváli! Nie ten, kto sám seba odporúča, má vyskúšanú čnosť, ale ten, koho Pán odporúča. Už len zneste trocha mojej nerozumnosti! Zaiste, že ma znesiete, lebo žiarlivo si vás chránim, a to Božou žiarlivosťou. Zasnúbil som vás totiž jednému mužovi, Kristovi, a chcem mu vás oddať ako čistú pannu.

GRADUÁL (Ž 44, 5)

Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. ℣. Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam: et dedúcet te mirabíliter déxtera tua.

Vo svojom lesku a ozdobe vystúp, šťastlivo kráčaj a panuj. ℣. Za vernosť, miernosť a za spravodlivosť znamenitým skutkom nech učí teba tvoja pravica.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ib. 15 et 16)* Adducéntur Regi Vírgines post eam: próximæ ejus afferéntur tibi in lætítia. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž tž. 15 a 16)* Privádzajú Kráľovi panny za ňou, družky jej. S radosťou uvádzajú ich. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Ž 44, 11 a 12)

Audi, fília, et vide, et inclína aurem tuam: quia concupívit Rex spéciem tuam. ℣. *(Ib. 13 et 10)* Vultum tuum deprecabúntur omnes dívi-

Počúvaj, dcéra, a hľaď a skloň svoje ucho a zažiada si tvoju krásu Kráľ. ℣. *(Ž tž. 13 a 10)* Za tvojou priazňou sháňajú sa velikáši ľudu, kráľovské

tes plebis: fíliæ regum in honóre tuo. ℣. *(Ib. 15 et 16)* Adducéntur Regi vírgines post eam: próximæ ejus afferéntur tibi. ℣. Afferéntur in lætítia, et exsultatióne: adducéntur in templum Regis.

dcéry prichodia tebe v ústrety. *(Ž tž. 15 a 16)* Privádzajú tebe panny za ňou, družky jej tebe privádzajú. ℣. S radosťou a plesaním uvádzajú ich do paláca kráľovského.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 44, 15 et 16)* Adducéntur Regi vírgines post eam: próximæ ejus afferéntur tibi in lætítia. Allelúja. ℣. *(Ib. 5)* Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 44, 15 a 16)* Privádzajú tebe panny za ňou, družky jej privádzajú tebe s radosťou. ℣. *(Ž tž. 5)* Vo svojom lesku a ozdobe vystúp, šťastlivo kráčaj a panuj.
Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 25, 1-13)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis parábolam hanc: Símile erit regnum cælórum decem virgínibus, quæ accipiéntes lámpades suas exiérunt óbviam sponso, et sponsæ. Quinque autem ex eis erant fátuæ, et quinque prudéntes: sed quinque fátuæ, accéptis lampádibus, non sumpsérunt óleum secum: prudéntes vero accepérunt óleum in vasis suis cum lampádibus. Moram autem faciénte sponso, dormitavérunt omnes, et dormiérunt. Média autem nocte clamor factus est: Ecce sponsus venit, exíte óbviam ei. Tunc surrexérunt omnes vírgines illæ, et ornavérunt lámpades suas. Fá-

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom toto podobenstvo: Kráľovstvo nebeské bude podobné desiatim pannám, ktoré si vzaly lampy a vyšly v ústrety ženíchovi a neveste. Päť z nich bolo bláznivých a päť rozumných. Bláznivé panny maly lampy, ale oleja si so sebou nevzaly. Rozumné panny si však vzaly s lampami aj oleja do svojich nádob. Ale keď ženích dlho meškal, všetkým sa začalo driemať a zaspaly. O polnoci však strhol sa krik: Hľa, ženích už prichádza, vyjdite mu v ústrety! Vtedy vstaly všetky panny a pristrojily si lampy. Tu bláznivé panny povedaly rozumným: Dajte nám zo svojho oleja, lebo

tuæ autem sapiéntibus dixérunt: Date nobis de óleo vestro, quia lámpades nostræ exstinguúntur. Respondérunt prudéntes, dicéntes: Ne forte non sufficiat nobis et vobis, ite pótius ad vendéntes, et émite vobis. Dum autem irent émere, venit sponsus: et quæ parátæ erant, intravérunt cum eo ad núptias, et clausa est jánua. Novíssime vero véniunt et réliquæ vírgines, dicéntes: Dómine, Dómine, áperi nobis. At ille respóndens, ait: Amen, dico vobis, néscio vos. Vigiláte ítaque, quia nescítis diem neque horam.

naše lampy nám hasnú. Rozumné panny im odpovedaly: Aby azda nebolo ani vám, ani nám málo, preto radšej iďte k predavačom a kúpte si! Kým však tie odišly nakúpiť si (oleja), prišiel ženích, a ktoré boly pripravené, vošly s ním na svadbu, a dvere sa zatvorily. Konečne došly aj ostatné panny a hovorily: Pane, Pane, otvor nám! Ale on im povedal: Veru, vravím vám, nepoznám vás. Preto bedlite, lebo neviete ani dňa, ani hodiny!

OFERTÓRIUM (Ž 44, 10)

Fíliæ regum in honóre tuo, ástitit regína a dextris tuis in vestítu deauráto, circúmdata varietáte. (Allelúja.)

Kráľovské dcéry prichodia tebe v ústrety, kráľovná stojí po pravici tvojej v zlatistej šate, v pestrej nádhere. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Accépta tibi sit, Dómine, sacrátæ plebis oblátio, pro tuórum honóre Sanctórum: quorum se méritis de tribulatióne percepísse cognóscit auxílium. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Príjemná nech je tebe, Pane, obeta ľudu posväteného, prinesená z úcty k tvojim Svätým: lebo poznáva, že ich zásluhami dosiahol ochranu v súžení. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

KOMÚNIA (Mt 25, 4 a 6)

Quinque prudéntes vírgines accepérunt óleum in vasis suis cum lampádibus: média autem nocte clamor factus est: Ecce, sponsus venit: exíte obviam Christo Dómino. (Allelúja.)

Päť múdrych panien vzalo si s lampami aj oleja do svojich nádob. O polnoci však strhol sa krik: Hľa, ženích prichádza, vyjdite v ústrety Kristu Pánovi. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Satiásti, Dómine, famíliam tuam munéribus sacris: ejus, quæsumus, semper intervéntióne nos réfove, cujus solémnia celebrámus. Per Dóminum nostrum.

Nasýtil si, Pane, rodinu svoju svätými darmi: prosíme, občerstvuj nás ustavične zakročením tej, ktorej sviatok slávime. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

II. Omša panny nie mučenice - Vultum tuum

Snúbenica Kráľova. - Slávi svoju svadbu s nebeským Kráľom; je kráľovnou a nevestou Baránkovou, všetci ju oslavujú (intr.). Žije len svojmu Kráľovi (lekcia), svetských radostí sa zrieka, aby mohla žiť len svojmu Božskému Ženíchovi (evanj.). Aj my sa obetujeme s ňou Kristovi (ofert.). Lásku Kristovu hodnotíme nadovšetko, jej podriaďujeme všetky zemské záujmy (kom.).

INTROIT (Ž 44, 13, 15 a 16)

Vultum tuum deprecabúntur omnes dívites plebis: adducéntur Regi Vírgines post eam: próximæ ejus adducéntur tibi in lætítia, et exsultatióne. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri.

O tvoju priazeň uchádzajú sa velikáši ľudu, privádzajú Kráľovi Panny za ňou, družky jej, s radosťou a plesaním uvádzajú ich. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

Orácia, sekréta a *postkomúnia* z predošlej omše, str. 69*.

LEKCIA (1 Kor 7, 25-34)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: De virgínibus præcéptum Dómini non hábeo, consílium autem do, tamquam misericórdiam consecútus a Dómino, ut sim fidélis. Exístimo ergo hoc bonum esse propter instántem necessitátem, quóniam bonum est hómini sic esse. Alligátus es uxóri? noli quærere solutiónem. Solútus es

Čítanie z prvého listu svätého Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! O pannách nemám síce príkazu Pánovho, ale radím ako taký, ktorý je z milosrdenstva Pánovho hodný dôvery: Myslím, že je to (stav) dobrý, a to pre terajšie ťažkosti; že je dobre, keď niekto tak žije. Si viazaný k žene? Nehľadaj, ako by si sa rozviedol! Nie si viazaný k žene? Nehľadaj si ženu!

ab uxóre? noli quærere uxórem. Si autem accéperis uxórem, non peccásti. Et si núpserit virgo, non peccávit: tribulatiónem tamen carnis habébunt hujúsmodi. Ego autem vobis parco. Hoc ítaque dico, fratres: Tempus breve est: réliquum est, ut et qui habent uxóres, tamquam non habéntes sint: et qui flent, tamquam non flentes: et qui gaudent, tamquam non gaudéntes: et qui emunt, tamquam non possidéntes: et qui utúntur hoc mundo, tamquam non utántur: práeterit enim figúra hujus mundi. Volo autem vos sine sollicitúdine esse. Qui sine uxóre est, sollícitus est, quæ Dómini sunt, quómodo pláceat Deo. Qui autem cum uxóre est, sollícitus est, quæ sunt mundi, quómodo pláceat uxóri, et divísus est. Et múlier innúpta, et virgo cógitat, quæ Dómini sunt, ut sit sancta córpore et spíritu, in Christo Jesu, Dómino nostro.

Ak sa však oženíš, neprehrešíš sa; a ak sa panna vydá, neprehreší sa. Ale títo budú mať (veľa) telesných trápení, a toho by som vás chcel ušetriť. Hovorím však, bratia: Čas je krátky! A tak aj ženatí nech žijú, ako by nemali ženu; a tí, čo plačú, ako by neplakali; a tí, čo sa radujú, ako by sa neradovali; a tí, čo kupujú, ako by nič nemali; a tí, čo užívajú veci tohto sveta, ako by (ich) neužívali, pretože terajšia tvárnosť sveta sa už pomíňa. Ja by som chcel, aby ste boli bez takýchto starostí. Kto nie je ženatý, môže sa starať o veci Pánove, ako by sa páčil Pánovi; ale ženatý sa stará o veci tohto sveta, aby sa páčil žene, a je ako by rozdelený. A tak aj žena nevydatá a panna môžu sa starať o veci Pánove, aby boly svätí telom aj duchom v Kristu Ježišovi, Pánovi našom.

GRADUÁL (Ž 44, 12 a 11)

Concupívit Rex decórem tuum, quóniam ipse est Dóminus, Deus tuus. ℣. Audi, fília, et vide, et inclína aurem tuam.

Zatúžil Kráľ po tvojej kráse, lebo on je Pán, Boh tvoj. ℣. Počuj, dcéra, pozri a nakloň svoje ucho.

Allelúja, allelúja. ℣. Hæc est virgo sápiens, et una de número prudéntum, allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Toto je panna múdra, jedna z počtu rozumných. Aleluja.

Po Septuagézime berie sa miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Ž 44, 12, 13 a 10)

Quia concupívit Rex spéciem tuam. ℣. Vultum tuum deprecabúntur omnes dívites plebis: fíliæ regum in honóre tuo. ℣. *(Ib. 15-16)* Adducéntur Regi Vírgines post eam: próximæ ejus afferéntur tibi. ℣. Afferéntur in lætítia et exsultatióne: adducéntur in templum Regis.

A zažiadal si tvoju krásu Kráľ. ℣. O tvoju priazeň uchádzajú sa velikáši ľudu, kráľovské dcéry prichádzajú tebe v ústrety. ℣. *(Ž tž. 15-16)* Privádzajú Kráľovi panny za ňou, družky jej. ℣. S radosťou a plesaním uvádzajú ich do paláca kráľovského.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála* verše *aleluje (Haec est Virgo* a *O quam)*, str. 67*.

EVANJELIUM *(Símile est regnum cælórum)* z omše *Cognóvi*, str. 80*, alebo *(Símile erit regnum cælórum)* z omše *Dilexísti*, str. 71*.

OFERTÓRIUM (Ž 44, 15-16)

Afferéntur Regi Vírgines post eam: próximæ ejus afferéntur tibi in lætítia et exsultatióne: adducéntur in templum Regi Dómino. (Allelúja.)

Privádzajú Kráľovi Panny za ňou, družky jej, s radosťou a plesaním uvádzajú ich do paláca kráľovského.

(Aleluja.)

KOMÚNIA (Mt 13, 45-46)

Símile est regnum cælórum hómini negotiatóri, quæránti bonas margarítas: invénta autem una pretiósa margaríta, dedit ómnia sua, et comparávit eam. (Allelúja.)

Podobné je kráľovstvo nebeské kupcovi, hľadajúcemu vzácne perly. Keď našiel veľmi cennú perlu, predal všetok svoj majetok a kúpil si ju. (Aleluja.)

Spoločné omše žien

I. Omša ženy mučenice - Me exspectavérunt

Rúcho červené.

Slabá žena zvíťazila nad mocou diabla. - Obkľúčená nepriateľmi vytrvá verne pri Kristovi (intr.); mocou Božou je silnejšia ako ukrutné muky (lekcia). Zrieka sa všetkého, ešte i života, aby si získala Kristovu priazeň (evanj.). Obetu jej mučeníctva Boh vďačne prijíma (ofert.). Svätá sa raduje svojmu bohatstvu, lebo večne požíva Krista (kom.).

INTROIT *(Me exspectavérunt)*, str. 66*.

ORÁCIA

Deus, qui inter cétera poténtiæ tuæ mirácula étiam in sexu frágili victóriam martýrii contulísti: concéde propítius; ut, qui beátæ N. Mártyris tuæ natalítia cólimus, per ejus ad te exémpla gradiámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý medzi ostatnými zázrakmi svojej moci aj slabému pokoleniu udelil si víťazstvo mučeníctva: milostivý dožič; aby my, ktorí oslavujeme narodeniny blahoslavenej M., Mučenice tvojej, speli sme podľa jej príkladu k tebe. Skrze Pána.

LEKCIA *(Confitébor)* z omše *Loquébar*, str. 63*.

GRADUÁL (Ž 44, 8)

Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem. ℣. Proptérea unxit te Deus, Deus tuus, óleo lætítiæ.

Spravodlivosť mala si rada a nenávidela si nepravosť. ℣. Zato Boh, tvoj Boh, pomazal teba olejom radosti.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ib. 5)* Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž tž. 5)* Vo svojom lesku a ozdobe vystúp, šťastlivo kráčaj a panuj. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Veni, Sponsa)*, str. 64*.

V čase veľkonočnom miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 44, 5)* Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Allelúja. ℣. Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam: et dedúcet te mirabíliter déxtera tua. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 44, 5)* Vo svojom lesku a ozdobe vystúp, šťastlivo kráčaj a panuj. Aleluja. ℣. Za vernosť, miernosť a za spravodlivosť znamenitým skutkom nech učí teba tvoja pravica. Aleluja.

EVANJELIUM *(Simile est)* z omše *Cognóvi*, str. 80*.

OFERTÓRIUM (Ž 44, 3)

Diffúsa est grátia in lábiis tuis: proptérea benedíxit te Deus in ætérnum, et in sæculum sæculi. (Allelúja.)

Na tvojich perách vyliala sa ľúbeznosť, preto Boh požehnal tebe naveky a na veky vekov. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, múnera, quæ in beátæ N. Mártyris tuæ solemnitáte deférimus: cujus nos confídimus patrocínio liberári. Per Dóminum.

Prijmi, Pane, dary, ktoré prinášame na slávnosť blahoslavenej M., Mučenice tvojej: ktorej ochranou dúfame v svoje oslobodenie. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Ž 118, 161-162)

Príncipes persecúti sunt me gratis, et a verbis tuis formidávit cor meum: lætábor ego super elóquia tua, quasi qui invénit spólia multa. (Allelúja.)

Knieža tá prenasledovaly ma bez príčiny, lenže sa bálo moje srdce tvojich slov. Z výrokov tvojich natešená som, sťa ten, ktorý našiel korisť bohatú. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Auxiliéntur nobis, Dómine, sumpta mystéria: et, intercedénte beáta N. Mártyre tua, sempitérna fáciant protectióne gaudére. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Nech sú nám na pomoc, Pane, prijaté tajomstvá: a na prihovorenie blahoslavenej M., Mučenice tvojej, nech spôsobia, aby tešili sme sa z ustavičnej záštity. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Omša viacerých žien mučeníc

OMŠA predošlá *(Me exspectavérunt)*, str. 75*, okrem:

ORÁCIA

Da nobis, quæsumus, Dómine, Deus noster, sanctárum Mártyrum tuárum N. et N. palmas incessábili devotióne venerári: ut, quas digna mente non póssumus celebráre, humílibus saltem frequentémus obséquiis. Per Dóminum nostrum.

Daj nám, prosíme, Pane, Bože náš, uctievať víťazné palmy Mučeníc tvojich, M. a M., neprestajnou zbožnosťou: aby sme tie, ktoré nemôžeme dôstojne oslavovať, vyhľadávali aspoň pokornými službami. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

SEKRÉTA

Inténde, quæsumus, Dómine, múnera altáribus tuis pro sanctárum Mártyrum tuá-

Shliadni, prosíme, Pane, na dary, položené na tvoje oltáre na slávnosť Mučeníc tvo-

rum N. et N. festivitáte propósita: ut, sicut per hæc beáta mystéria illis glóriam contulísti; ita nobis indulgéntiam largiáris. Per Dóminum nostrum.

jich, M. a M.: aby tak, ako im udelil si slávu skrze tieto blahoslavené tajomstvá; nám daroval si hojne odpustenia. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

POSTKOMŮNIA

Præsta nobis, quǽsumus, Dómine, intercedéntibus sanctis Martýribus tuis N. et N.: ut quod ore contíngimus, pura mente capiámus. Per Dóminum nostrum.

Dopraj nám, prosíme, Pane, na prihovorenie svätých Mučeníc tvojich, M. a M.: aby to, čoho dotýkame sa ústami, prijímali sme čistou mysľou. Skrze Pána nášho.

II. Omša ženy nie mučenice - Cognóvi

Rúcho biele.

V denných starostiach žila Bohu. - Plnila zákon Boží, všetko konala na slávu Božiu (lekcia), viac si cenila nebo ako zemské majetky. Preto si ju vyvolil Kristus ako príjemnú obetu a pomazal ju olejom nebeských radostí.

INTROIT (Ž 118, 75 a 120)

Cognóvi, Dómine, quia æquitas judícia tua, et in veritáte tua humiliásti me: confíge timóre tuo carnes meas, a mandátis tuis tímui. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 1)* Beáti immaculáti in via: qui ámbulant in lege Dómini. ℣. Glória Patri.

Viem, Pane, že sú spravodlivé tvoje súdy a soslal si mi zaslúžene súženie. Trasie sa moje telo pred tebou a obávam sa tvojich súdov. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 1)* Blažení, ktorých cesta nepoškvrnená, ktorí chodievajú v zákone Pánovom. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Exáudi nos, Deus, salutáris noster: ut sicut de beátæ N. festivitáte gaudémus, ita piæ devotiónis erudiámur afféctu. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Vyslyš nás, Bože, Spasiteľ náš: aby tak, ako radujeme sa zo slávnosti blahoslavenej M.; prehlbovali sme sa citom zbožnej vrúcnosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Múd 31, 10-31)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Mulíerem fortem quis invé-

Čítanie z knihy Múdrosti. - Ach, ktože nájde ženu spô-

niet? Procul, et de últimis fínibus prétium ejus. Confídit in ea cor viri sui, et spóliis non indigébit. Reddet ei bonum, et non malum ómnibus diébus vitæ suæ. Quæsívit lanam et linum, et operáta est consílio mánuum suárum. Facta est quasi navis institóris, de longe portans panem suum. Et de nocte surréxit, dedítque prædam domésticis suis, et cibária ancíllis suis. Considerávit agrum, et emit eum: de fructu mánuum suárum plantávit víneam. Accínxit fortitúdine lumbos suos, et roborávit bráchium suum. Gustávit, et vidit, quia bona est negotiátio ejus: non exstinguétur in nocte lucérna ejus. Manum suam misit ad fórtia, et dígiti ejus apprehendérunt fusum. Manum suam apéruit ínopi, et palmas suas exténdit ad páuperem. Non timébit dómui suæ a frigóribus nivis: omnes enim doméstici ejus vestíti sunt duplícibus. Stragulátam vestem fecit sibi: byssus et púrpura induméntum ejus. Nóbilis in portis vir ejus, quando séderit cum senatóribus terræ. Síndonem fecit, et véndidit, et cíngulum trádidit Chananæo. Fortitúdo et decor induméntum ejus, et ridébit in die novíssimo. Os suum apéruit sapiéntiæ, et lex cleméntiæ in lingua ejus. Considerávit sémitas sobnú? Jej cena presahuje koraly. Bezpečnosť nachodí v nej srdce muža jej, bo núdze o zisk niet. Gazduje dobre mu a nijako nie zle po všetky časy svojho života. Dbá veľmi o vlnu a ľan a radostne jej ide práca od ruky. Hľa, podobá sa lodiam kupeckým; zďaleka dováža si výživu. Veď vstáva ešte za noci a rozdeľuje pokrm svojej čeľadi a prácu svojim dievčatám. Zobzeráva sa za poľom a hneď ho kupuje, vinicu vysadzuje zo zárobku svojich rúk. Chrabrosťou svoje bedrá prepáša a otužuje svoje ramená. To sladko zakúša, že vzmáha sa jej zapodievanie, nuž ani v noci svoje svetlo nezháša. Jestliže svoje ruky strčí k praslici, jej prsty chápajú sa vretena. Kde bedár, svoju ruku roztvára, a k chudákovi svoje ruky vystiera. Ľakať sa neľaká, čo s čeľaďou, keď príde sneh, bo všetka čeľaď jej má po dvoch odedziach. Má narobených prikrývadiel pre seba, batist a purpur sú jej odevom. Navôkol povestný je muž jej pri bránach na zasadaniach so starcami krajiny. Speňažuje tiež jemné šatstvo, ktoré vyrába, a kupcom odpredáva opasky. Ako jej svedčia moc a krása za odev, tak s úsmevom sa díva na budúci deň. Prehovoria jej ústa múdrosťou a slová láskavé sú na jej jazyku. Sle-

domus suæ, et panem otiósa non comédit. Surrexérunt fílii ejus, et beatíssimam prædicavérunt: vir ejus et laudávit eam. Multæ fíliæ congregavérunt divítias: tu supergréssa es univérsas. Fallax grátia, et vana est pulchritúdo: múlier timens Dóminum, ipsa laudábitur. Date ei de fructu mánuum suárum: et laudent eam in portis ópera ejus.

duje priebeh všetkej práce po dome a nejedáva z chleba záhaľčivého. Keď dorástli jej synovia, nuž dobrorečia jej, ba priam jej manžel zahŕňa ju pochvalou: Rúče sa namáhalo veľa žien, lež tys' ich všetky predstihla! Spanilosť, to je klam, a krása - daromnosť; chválu si zasluhuje žena, ktorá sa bojí Pána. Tak teda dožičte jej z ovocia jej rúk a nech jej skutky zvestujú jej chválu po bránach.

GRADUÁL (Ž 44, 3 a 5)

Diffúsa est grátia in lábiis tuis: proptérea benedíxit te Deus in ætérnum. ℣. Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam: et dedúcet te mirabíliter déxtera tua. Allelúja, allelúja. ℣. *(Ib. 5)* Spécie tua et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Allelúja.

Na tvojich perách vyliala sa ľúbeznosť, preto tebe požehnal Boh naveky. ℣. Za vernosť, miernosť a za spravodlivosť znamenitým skutkom nech učí teba tvoja pravica. Aleluja, aleluja. ℣. *(Tž. 5)* Vo svojom lesku a ozdobe vystúp, šťastlivo kráčaj a panuj. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Veni, Sponsa)*, str. 64*.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 44, 5)* Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Allelúja. ℣. Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam et dedúcet te mirabíliter déxtera tua. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 44, 5)* Vo svojom lesku a ozdobe vystúp, šťastlivo kráčaj a panuj. Aleluja. ℣. Za vernosť, miernosť a za spravodlivosť znamenitým skutkom nech učí teba tvoja pravica. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 13, 44-52)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis parábolam hanc: Símile est regnum cælórum

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom toto podobenstvo: Kráľovstvo nebeské je po-

thesaúro abscóndito in agro, quem qui invénit homo, abscóndit, et præ gaúdio illíus vadit, et vendit univérsa, quæ habet, et emit agrum illum. Iterum símile est regnum cælórum hómini negotiatóri, quærénti bonas margarítas. Invénta autem una pretiósa margaríta, ábiit, et véndidit ómnia, quæ hábuit, et emit eam. Iterum símile est regnum cælórum sagénæ, missæ in mare, et ex omni génere píscium congregánti. Quam, cum impléta esset, educéntes, et secus littus sedéntes, elegérunt bonos in vasa, malos autem foras misérunt. Sic erit in consummatióne sæculi: exíbunt angeli, et separábunt malos de médio justórum, et mittent eos in camínum ignis: ibi erit fletus, et stridor déntium. Intellexístis hæc ómnia? Dicunt ei: Etiam. Ait illis: Ideo omnis scriba doctus in regno cælórum símilis est hómini patrifamílias, qui profert de thesaúro suo nova et vétera.

dobné pokladu, skrytému na poli. Človek, ktorý ho našiel, ukryl si ho, od radosti nad ním ide a predá, čo len má, a kúpi to pole. Kráľovstvo nebeské podobné je ďalej kupcovi, čo shľadáva vzácne perly. Keď našiel veľmi cennú perlu, odišiel, predal všetok svoj majetok a kúpil si ju. A zasa podobné je kráľovstvo nebeské rybárskej sieti, ktorá spustená do mora zachycuje rozličné druhy rýb. Keď sa naplnila, vytiahli ju na breh, posadali si, dobré povyberali do nádob, zlé však odhodili. Tak bude i na konci sveta: anjeli vyjdú, oddelia zlých od spravodlivých a hodia ich do ohnivej pece, kde bude plač a škrípanie zubmi. Či ste tomu všetkému porozumeli? Áno! odpovedali mu. Vtedy im povedal: Každý učiteľ (zákona), zbehlý v náuke kráľovstva nebeského, podobá sa hospodárovi, ktorý zo svojej komory vynáša nové i staré (veci).

OFERTÓRIUM (Ž 44, 3)

Diffúsa est grátia in lábiis tuis: proptérea benedíxit te Deus in ætérnum, et in sæculum sæculi. (Allelúja.)

Na tvojich perách vyliala sa ľúbeznosť, preto Boh požehnal tebe naveky a na veky vekov. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Accépta tibi sit, Dómine, sacrátæ plebis oblátio pro tuórum honóre Sanctórum:

Príjemná nech je tebe, Pane, obeta ľudu posväteného, prinesená z úcty k tvojim Svä-

quorum se méritis de tribulatióne percepísse cognóscit auxílium. Per Dóminum.

tým: lebo poznáva, že ich zásluhami dosiahol ochranu v súžení. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Ž 44, 8)

Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem: proptérea unxit te Deus, Deus tuus, óleo lætítiæ præ consórtibus tuis. (Allelúja.)

Spravodlivosť mala si rada a nenávidela si nepravosť, zato Boh, tvoj Boh, pomazal teba olejom radosti viac ako tvoje družky. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Satiásti, Dómine, famíliam tuam munéribus sacris: ejus, quæsumus, semper intervéntióne nos réfove, cujus solémnia celebrámus. Per Dóminum nostrum.

Nasýtil si, Pane, rodinu svoju svätými darmi: prosíme, občerstvuj nás ustavične zakročením tej, ktorej sviatok slávime. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Iná *lekcia* na sviatok vdovy:

LEKCIA (1 Tim 5, 3-10)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Timótheum. - Caríssime: Víduas honóra, quæ vere víduæ sunt. Si qua autem vídua fílios, aut nepótes habet, discat primum domum suam régere, et mútuam vicem réddere paréntibus: hoc enim accéptum est coram Deo. Quæ autem vere vídua est, et desoláta, speret in Deum, et instet obsecratiónibus, et oratiónibus nocte ac die. Nam quæ in delíciis est, vivens mórtua est. Et hoc præcípe, ut irreprehensíbiles sint. Si quis autem suórum, et máxime domesticórum curam non habet, fidem negávit, et est infidéli detérior. Vídua eligátur non minus sexagínta

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Timotejovi. - Drahý brat! Maj v úcte vdovy, čo sú naozaj vdovy! A keď niektorá vdova má dietky alebo vnúčatá, nech ich najsamprv naučí mať v nábožnej vážnosti vlastnú rodinu a zachovávať vďačnosť voči rodičom, lebo to je Bohu milé. Ozajstná a opustená vdova skladá nádej v Boha a dňom i nocou sa modlí a prosí, kým (vdova-) rozkošnica je už zaživa mŕtva. Prikazuj im teda, aby žily bez úhony! Veď ak sa niekto nestará o svojich, najmä o najbližšiu rodinu, ako keby bol vieru zaprel; taký je horší ako neveriaci. Za vdovu načim vybrať len takú,

annórum, quæ fúerit uníus viri uxor, in opéribus bonis testimónium habens, si fílios educávit, si hospítio recépit, si sanctórum pedes lavit, si tribulatiónem patiéntibus subminístrávit, si omne opus bonum subsecúta est.

ktorá nemá niže šesťdesiat rokov, len raz bola vydatá a osvedčila sa aj dobrými skutkami, ak (totiž) dobre vychovala dietky, prijímala do domu pocestných, svätým umývala nohy, biednym pomáhala a bola usilovná vo všetkom dobrom.

Spoločná omša posvätenia chrámu

Omša - Terríbilis

Rúcho biele.

Chrám - obraz Cirkvi. - Kresťanský chrám (Ecclesia) je obrazom Cirkvi, mystického tela Kristovho. V jeho strede stojí oltár, základný kameň celej budovy, tak ako v strede Cirkvi stojí Kristus, jej Hlava. Chrám je stavaný z kameňov a Cirkev, táto živá Božia budova, je vybudovaná zo „živých a vyberaných" kameňov čiže z veriacich (postkom.). Chrám môže byť biskupom konsekrovaný alebo len jednoduchým kňazom benedikovaný. Len konsekrované kostoly slávia výročie svojej posviacky: takýto chrám má totiž kamenný oltár, ktorý je na mieste biskupom konsekrovaný v deň vysviacky (altare fixum) a sám chrám je pomazaný krizmou na 12. miestach, pôvodne stĺpoch, na ktorých spočíva celá budova. Tieto miesta sú označené krížami a sviecami, ktoré na výročie vysviacky horia celý deň, počnúc od 1. vespier až do konca 2. vespier (apoštolské sviece).
Chrám, ako obraz Cirkvi, je nevestou Kristovou, je domom Božím a modlitby, kráľovstvom nebeským na zemi, zobrazuje aj dušu kresťana, v ktorej prebýva Boh. Chrám je stánkom Božím medzi ľuďmi (intr.), obrazom Cirkvi bojujúcej a spolu i Cirkvi víťaznej (lekcia). V ňom je hosťom Kristus (evanj.). Tu v neopísateľnej radosti slávime spoločnú obetu (ofert.), dávame a dostávame, obetujeme a prijímame, modlíme sa a sme vyslyšaní (kom.).

INTROIT (Ex 28, 17)

Terríbilis est locus iste: hic domus Dei est, et porta cæli: et vocábitur aula Dei. (Allelúja, allelúja.) *(Ps 83, 2-3)* Quam dilécta tabernácula tua, Dómine virtútum! Concupíscit, et déficit ánima mea in átria Dómini. ℣. Glória Patri, et Fílio.

Hrozné je toto miesto, tu je dom Boží a brána nebies a bude sa volať stánkom božím. (Aleluja, aleluja.) *(Ž 83, 2-3)* Aké je utešené tvoje bývanie, Pán vojsk. Túži a dychtí po nádvoriach Pána moja duša umdlená. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui nobis per síngulos annos hujus sancti templi

Bože, ktorý nám každoročne obnovuješ deň posvätenia

tui consecratiónis réparas diem, et sacris semper mystériis repræséntas incólumes: exaúdi preces pópuli tui, et præsta; ut quisquis hoc templum benefícia petitúrus ingréditur, cuncta se impetrásse lætétur. Per Dóminum nostrum.

tohto chrámu a bez pohromy dávaš nám neustále obcovať svätými tajomstvami: vyslyš prosby ľudu svojho, a daj; aby každý, kto vstúpi do tohto chrámu prosiť teba o dobrodenia, mohol sa radovať, že všetky obsiahol. Skrze Pána.

Keď je potrebné pripojiť *kommemoráciu (spomienku)* posvätenia druhého chrámu, vtedy použijeme na to *orácie* zo dňa posvätenia chrámu, str. 87*.

LEKCIA (Zjv 21, 2-5)

Léctio libri Apocalýpsis beáti Joánnis Apóstoli. - In diébus illis: Vidi sanctam civitátem Jerúsalem novam descendéntem de cælo a Deo, parátam sicut sponsam ornátam viro suo. Et audívi vocem magnam de throno dicéntem: Ecce tabernáculum Dei cum homínibus, et habitábit cum eis. Et ipsi pópulus ejus erunt, et ipse Deus cum eis erit eórum Deus: et abstérget Deus omnem lácrimam ab óculis eórum: et mors ultra non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit ultra, quia prima abiérunt. Et dixit, qui sedébat in throno: Ecce nova fácio ómnia.

Čítanie z knihy Zjavenia svätého Jána apoštola. - V tie dni: Videl som sostupovať s nebies od Boha aj sväté mesto, nový Jeruzalem, vystrojené ako nevestu, ktorá sa vyzdobila pre ženícha. A počul som mohutný hlas od prestola hovoriť: Hľa, stánok Boží je medzi ľuďmi! (Boh) bude medzi nimi prebývať. Oni budú jeho ľudom a Boh sám bude s nimi. Sotrie im s očú každú slzu, a nebude viac ani smrti ani zármutku a ani náreku ani bolesti viac nebude, lebo prvé (stvorenie) sa pominulo! A ten, ktorý sedel na prestole, povedal: Hľa, všetko robím nové!

GRADUÁL

Locus iste a Deo factus est, inæstimábile sacraméntum, irreprehensíbilis est. ℣. Deus, cui astat Angelórum chorus, exaúdi preces servórum tuórum.

Toto miesto je stvorené od Boha, nevýslovne posvätné a bezúhonné. ℣. Bože, ktorému slúži sbor anjelov, vyslyš prosby svojich služobníkov.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 137,2)*

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 137,2)*

Adorábo ad templum sanctum tuum, et confitébor nómini tuo. Allelúja.

Kľaknem si pred tvoj svätý chrám a budem oslavovať tvoje meno. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Ž 124, 1-2)

Qui confídunt in Dómino, sicut mons Sion: non commovébitur in ætérnum, qui hábitat in Jerúsalem. ℣. Montes in circúitu ejus, et Dóminus in circúitu pópuli sui, ex hoc nunc, et usque in sæculum.

Tí, ktorí dôverujú v Pána, sú ako vrch Sion; nepohne sa, ostáva naveky, kto prebýva v Jeruzaleme. ℣. Sú vrchy vôkol neho: tak vôkol svojho ľudu Pán od týchto čias až naveky.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 137, 2)* Adorábo ad templum sanctum tuum: et confitébor nómini tuo. Allelúja. ℣. Bene fundáta est domus Dómini supra firmam petram. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 137, 2)* Kľaknem si pred tvoj svätý chrám a budem oslavovať tvoje meno. Aleluja. ℣. Pevný základ má dom Pánov na pevnej skale. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 19, 1-10)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Ingréssus Jesus perambulábat Jéricho. Et ecce vir nómine Zachæus: et hic princeps erat publicanórum, et ipse dives: et quærébat vidére Jesum, quis esset: et non póterat præ turba, quia statúra pusíllus erat. Et præcúrrens ascéndit in árborem sycómorum, ut vidéret eum; quia inde erat transitúrus. Et cum venísset ad locum, suspíciens Jesus vidit illum, et dixit ad eum: Zachæe, festínans descénde; quia hódie in domo tua

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času vošiel Ježiš do Jericha a prechádzal cezeň. Bol tam človek, menom Zachej, ktorý bol hlavným mýtnikom a bol bohatý. Žiadal si vidieť Ježiša, kto je to, ale nemohol pre zástup, lebo bol malej postavy. Bežal teda napred a vyšiel na planý figovník, aby ho videl, keďže mal tade ísť. Keď Ježiš prišiel na to miesto, pozrel hore a povedal mu: Zachej, chytro sostúp, lebo dnes v tvojom dome mám zostať! Chytro sostúpil a prijal ho s radosťou. Všetci, čo

opórtet me manére. Et festínans descéndit, et excépit illum gaudens. Et cum vidérent omnes, murmurábant, dicéntes, quod ad hóminem peccatórem divertísset. Stans autem Zacháeus, dixit ad Dóminum: Ecce, dimídium bonórum meórum, Dómine, do paupéribus: et si quid áliquem defraudávi, reddo quádruplum. Ait Jesus ad eum: Quia hódie salus dómui huic facta est: eo quod et ipse fílius sit Abrahæ. Venit enim Fílius hóminis quærere et salvum fácere, quod períerat.

to videli, šomrali a hovorili: Prijal pohostinstvo u hriešneho človeka! Zachej vstal a povedal Pánovi: Pane, polovičku svojho majetku dávam chudobným, a ak som voľakoho oklamal, vraciam štvornásobne! Ježiš mu povedal: Dnes sa dostalo spásy tomuto domu, lebo aj on je Abrahámovým synom. Syn človeka totiž prišiel hľadať a spasiť, čo bolo zahynulo.

Krédo.

OFERTÓRIUM (1 Par 29, 17 a 18)

Dómine Deus, in simplicitáte cordis mei lætus óbtuli univérsa; et pópulum tuum, qui repértus est, vidi cum ingénti gáudio: Deus Israel, custódi hanc voluntátem, allelúja.

Pane Bože, v úprimnosti srdca svojho ochotne som obetoval všetko; videl som i ľud tvoj, že prežíva veľkú radosť: Bože Izraela, zachovaj túto horlivosť, aleluja.

Po Septuagézime sa vynechá *aleluja* na konci *ofertória*.

SEKRÉTA v chráme, ktorého sviatok posvätenia sa slávi.

Annue, quæsumus, Dómine, précibus nostris: ut quicúmque intra templi hujus, cujus anniversárium dedicatiónis diem celebrámus, ámbitum continémur, plena tibi atque perfécta córporis et ánimæ devotióne placeámus; ut, dum hæc vota præséntia réddimus, ad ætérna prǽmia, te adjuvánte, perveníre mereámur. Per Dóminum nostrum.

Skloň sa, prosíme, Pane, k prosbám našim: aby my všetci, ktoríkoľvek sa zdržujeme v priestranstve tohto kostola, ktorého výročitý deň posvätenia oslavujeme, ľúbili sme sa tebe plnou a dokonalou oddanosťou tela i duše; aby sme, prinášajúc tieto modlitby, pomocou tvojou zaslúžili si dôjsť k večným odmenám. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

V iných chrámoch:

Annue, quǽsumus, Dómine, précibus nostris: ut, dum hæc vota præséntia réddimus, ad ætérna prǽmia, te adjuvánte, pervenírе mereámur. Per Dóminum.

Skloň sa, prosíme, Pane, k prosbám našim: aby sme, prinášajúc tieto modlitby, pomocou tvojou zaslúžili si dôjsť k večným odmenám. Skrze Pána nášho.

Prefácia v nedeľu o najsv. Trojici, str. 521; na sviatky Pána ich vlastná prefácia; inak spoločná prefácia, str. 515.

KOMÚNIA (Mt 21, 13)

Domus mea domus oratiónis vocábitur, dicit Dóminus: in ea omnis, qui petit, áccipit; et qui quærit, ínvenit; et pulsánti aperiétur. (Allelúja.)

Môj dom bude sa nazývať domom modlitby, hovorí Pán. V ňom každý, kto prosí, dostane, kto hľadá, nájde a kto klope, tomu sa otvorí. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Deus, qui de vivis et eléctis lapídibus ætérnum majestáti tuæ præparas habitáculum: auxiliáre pópulo tuo supplicánti; ut, quod Ecclésiæ tuæ corporálibus próficit spátiis, spirituálibus amplificétur augméntis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý zo živých a vyvolených kameňov pripravuješ večný stánok velebnosti svojej: pomôž ľudu svojmu, pokorne prosiacemu; aby to, čo prispieva na hmotný rozsah Cirkvi tvojej, zveľaďovalo sa duchovným vzrastom. Skrze Pána.

Včase oktávy OMŠA zo sviatku; 2. a 3. *orácia*, predpísané cez oktávy (Doplnkové modlitby VI.), str. 550.

V deň posvätenia chrámu

OMŠA *Terríbilis*, str. 83*, s *orátiami* nižšie poznačenými. K orácii omše, pod spoločným zakončením, pripojíme *orátiu* tajomstva alebo svätého, na ktorého česť je chrám posvätený.

ORÁCIA

Deus, qui invisibíliter ómnia cóntines, et tamen pro salúte géneris humáni signa tuæ poténtiæ visibíliter osténdis:

Bože, ktorý všetko neviditeľne obsiahaš, a pre spásu ľudského pokolenia jednako viditeľne ukazuješ znamenia

templum hoc poténtia tuæ inhabitatiónis illústra, et concéde; ut omnes, qui huc deprecatúri convéniunt, ex quacúmque tribulatióne ad te clamáverint, consolatiónis tuæ benefícia consequántur. Per Dóminum.

svojej moci: svojím mocným prebývaním ožiar tento chrám a udeľ; aby všetci, ktorí sa sem schádzajú k prosbám, nech už v akomkoľvek súžení volajú ku tebe, obsiahli dobrodenia tvojej útechy. Skrze Pána nášho.

SEKRÉTA

Deus, qui sacrandórum tibi auctor es múnerum, effúnde super hanc oratiónis domum benedictiónem tuam: ut ab ómnibus, in ea invocántibus nomen tuum, defensiónis tuæ auxílium sentiátur. Per Dóminum nostrum.

Bože, pôvodca darov, ktoré majú byť zasvätené tebe, vylej svoje požehnanie na tento dom modlitby; aby všetci, ktorí v ňom vzývajú tvoje meno, cítili pomoc tvojej ochrany. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, omnípotens Deus: ut in hoc loco, quem nómini tuo indígni dedicávimus, cunctis peténtibus aures tuæ pietátis accómmodes. Per Dóminum.

Prosíme, všemohúci Bože: aby na tomto mieste, ktoré sme, nehodní, zasvätili menu tvojmu, poprial si láskavo sluchu všetkým prosiacim. Skrze Pána nášho.

V deň posvätenia oltára

OMŠA *Terríbilis*, str. 83*, s nasledujúcimi *oráciami*. K orácii omše pod spoločné zakončenie pripojíme *oráciu* tajomstva alebo svätého, na ktorého česť je oltár posvätený.

ORÁCIA

Deus, qui ex omni coaptatióne Sanctórum ætérnum tibi condis habitáculum: da ædificatióni tuæ increménta cæléstia; ut quorum hic relíquias pio amóre compléctimur, eórum semper méritis adjuvémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý z celého spoločenstva svätých buduješ si príbytok večný: daj svojej stavbe nebeský vzrast; aby zásluhy tých, ktorých ostatky prechovávame tu s vrúcnou láskou, nás vždy napomáhaly. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

SEKRÉTA

Descéndat, quæsumus, Dómine, Deus noster, Spíritus tuus Sanctus super hoc altáre: qui et pópuli tui dona sanctificet, et suméntium corda dignánter emúndet. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus Sancti.

Nech sostúpi, prosíme, Pane, Bože náš, na tento oltár Duch tvoj Svätý: ktorý jednak nech posvätí dary ľudu tvojho, jednak dobrotivo očistí srdcia prijímajúcich. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha Svätého Boh.

POSTKOMÚNIA

Omnípotens sempitérne Deus, altáre hoc, nómini tuo dedicátum, cæléstis virtútis benedictióne sanctifica: et ómnibus in te sperántibus auxílii tui munus osténde; ut et hic sacramentórum virtus et votórum obtineátur efféctus. Per Dóminum.

Všemohúci večný Bože, tento oltár, zasvätený tvojmu menu, posväť požehnaním nebeskej sily: a všetkým, dúfajúcim v teba, ukáž dar svojej pomoci; aby sme tu obsiahli aj účinnosť sviatostných darov aj vyslyšanie prosieb. Skrze Pána.

Spoločná omša blahosl. Panny Márie

Omša - Salve, sancta Parens

Rúcho biele.

Prečistá Panna a Matka Božia. - Pre mariánske sviatky, ktoré nemajú vlastného formulára, liturgia utvorila spoločnú omšu. I pri všetkej jednoduchosti tejto omše vyznieva z nej svojrázna nežnosť k Matke nebeskej, ktorú hneď na začiatku vrúcne pozdravujeme (intr.); obdivujeme večné plány Božie, v ktorých Boh spojil dielo vykúpenia s osobou druhej Evy (lekcia). Bola nielen telesnou Matkou Syna Božieho, ale aj duchovne mu bola najbližšia (evanj.). Ozaj milosti plná a požehnaná medzi ženami (ofert.), lebo počala Syna Božieho (kom.). V mariánskych omšiach sa i my vžívame do úlohy Matky Božej, keď pod spôsobom chleba prijímame do srdca Bohočloveka (kom.).

INTROIT (Sedulius)

Salve, sancta Parens, enixa puérpera Regem, qui cælum terrámque regit in sæcula sæculórum. (Allelúja, allelúja.) *(Ps 44, 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri.

Zdravas, svätá Rodička, vznešená Matka Kráľa, ktorý vládne nebom a zemou na veky vekov. (Aleluja, aleluja.) *(Ž 44, 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Concéde nos fámulos tuos, quæsumus, Dómine Deus, perpétua mentis et córporis sanitáte gaudére: et gloriósa beátæ Maríæ semper Vírginis intercessióne, a præsénti liberári tristítia, et ætérna pérfrui lætítia. Per Dóminum nostrum.

Dopraj nám, služobníkom svojim, prosíme, Pane Bože, tešiť sa zo stáleho zdravia duše i tela: aby na slávne orodovanie blahoslavenej Márie, vždy Panny, boli sme oslobodení od prítomného súženia a požívali večnú radosť. Skrze Pána.

Druhá *orácia férie*, tretia o Duchu Svätom (VII), str. 551.

LEKCIA (Sir 24, 14-16)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Ab inítio, et ante sæcula creáta sum, et usque ad futúrum sæculum non désinam, et in habitatióne sancta coram ipso ministrávi. Et sic in Sion firmáta sum, et in civitáte sanctificáta similiter requiévi, et in Jerúsalem potéstas mea. Et radicávi in pópulo honorificáto, et in parte Dei mei hæréditas illíus, et in plenitúdine sanctórum deténtio mea.

Čítanie z knihy Múdrosti. - Od počiatku a pred vekmi ma stvoril Boh, takže naveky už sa nepominiem. V stánku Božom pred ním konám svoju bohoslužbu. Tak som sa pevne osadila na Sione, vo svätom meste mám svoje spočinutie, lebo v Jeruzaleme mám vládnuť. V úctyhodnom národe zapustila som korene, tam, kde je môjho Boha podiel, čo mu patrí dedične, a kde je dokonalá posvätnosť, tam sa zdržujem.

GRADUÁL

Benedícta et venerábilis es, Virgo María: quæ sine tactu pudóris invénta es Mater Salvatóris. ℣. Virgo, Dei Génitrix, quem totus non capit orbis, in tua se clausit víscera factus homo.

Požehnaná a úctyhodná si, Panna Mária, ktorá stala si sa Matkou Spasiteľa bez porušenia panenstva. ℣. Panna, Rodička Božia, pri svojom vtelení uzavrel sa do tvojho lona ten, ktorého nemôže celý svet obsiahnuť.

Allelúja, allelúja. ℣. Post partum, Virgo, invioláta permansísti: Dei Génitrix, intercéde pro nobis. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Po pôrode, Panna, ostala si neporušená; Božia Rodička, oroduj za nás. Aleluja.

V advente miesto predchádzajúceho je tento verš *aleluje:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Luc 1, 28)* Ave, María, grátia plena; Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Lk 1, 28)* Zdravas, Mária, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami. Aleluja.

Po Septuagézime berie sa miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS

Gaude, María Virgo, cunctas hæreses sola interemísti. ℣. Quæ Gabriélis Archángeli dictis credidísti. ℣. Dum Virgo Deum et hóminem genuísti: et post partum, Virgo, invioláta permansísti. ℣. Dei Génitrix, intercéde pro nobis.

Raduj sa, Panna Mária, všetky bludárstva ty sama si zničila. ℣. Ty uverila si slovám archanjela Gabriela. ℣. Toho, ktorý je Bohom a človekom, zrodila si ako Panna a po pôrode, Panna, neporušená si ostala. ℣. Rodička Božia, oroduj za nás.

Vo veľkonočnom čase miesto *gradudla:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Num. 17, 8)* Virga Jesse flóruit: Virgo Deum et hóminem génuit: pacem Deus réddidit, in se reconcílians ima summis. Allelúja. ℣. *(Luc 1, 28)* Ave, María, grátia plena; Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Nm 17, 8)* Vykvitol prút Jesseho, Panna porodila Boha a spolu človeka, Boh vrátil svetu pokoj tým, že smieril v sebe nízke s najvyšším. Aleluja. ℣. *(Lk 1, 28)* Zdravas, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 11, 27-28)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Loquénte Jesu ad turbas, extóllens vocem quædam múlier de turba, dixit illi: Beátus venter, qui te portávit, et úbera, quæ suxísti. At ille dixit: Quinímmo beáti, qui aúdiunt verbum Dei, et custódiunt illud.

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času, keď Ježiš hovoril k zástupom, ktorási žena zo zástupu mocným hlasom zvolala: Blahoslavený život, ktorý nosil teba, a blahoslavené prsia, ktoré si sal. On však povedal: Zaiste, ale blahoslavenejší sú tí, čo počúvajú slovo Božie a zachovávajú ho.

Krédo.

OFERTÓRIUM (Lk 1, 28 a 42)

Ave, María, grátia plena: Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui. (Allelúja.)

Zdravas, Mária, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami a požehnaný plod života tvojho. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Tua, Dómine, propitiatióne, et beátæ Maríæ semper Vírginis intercessióne, ad perpétuam, atque præséntem hæc oblátio nobis prodíciat prosperitátem et pacem. Per Dóminum nostrum.

Z tvojho zľutovania, Pane, a na prímluvu blahoslavenej Márie, vždy Panny, nech nám táto obeta prispieva na večné i časné blaho a pokoj. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá *sekréta* férie, tretia o Duchu Svätom (VII.), str. 551.
Prefácia o bl. Panne Márii *(in Festivitáte - na Slávnosť)*, str. 522.

KOMÚNIA

Beáta víscera Maríæ Vírginis, quæ portavérunt ætérni Patris Fílium. (Allelúja.)

Požehnaný život Márie Panny, ktorý nosil Syna večného Otca. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Sumptis, Dómine, salútis nostræ subsídiis: da, quæsumus, beátæ Maríæ semper Vírginis patrocíniis nos ubíque prótegi; in cujus veneratióne hæc tuæ obtúlimus majestáti. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Keď sme prijali, Pane, pomoc svojho spasenia: daj, prosíme, nech nás všade ochraňuje opatera blahoslavenej Márie, vždy Panny, na ktorej počesť priniesli sme tvojej velebnosti túto obetu. Skrze Pána nášho.

Druhá *postkomúnia* férie, tretia o Duchu Svätom (VII.), str. 551.

Sobotné omše Panny Márie

Rúcho biele.

Ak na sobotu - okrem Veľkého pôstu - pripadne sviatok jednoduchý alebo obyčajná féria, Cirkev takúto sobotu venuje úcte Panny Márie. Tieto sobotné omše majú vlastné formuláre podľa jednotlivých období roka. Možno ich použiť, každú vo svojom období, ako súkromné votívne omše v iné dni, ak rubriky dovoľujú slúženie takých omší.

I. V advente - Roráte

„Panna počne a porodí" (Iz 7, 14). - V advente denne na úsvite slávime túto krásnu omšu ako „Roráty". V októve Nepoškvrneného Počatia bl. P. Márie berieme na jej miesto omšu sviatku. V sobotu rorátnu omšu spievame s *glóriou* a v dňoch 17.—23. dec. ako slávnostnú votívnu omšu s *glóriou, krédom* a so *spomienkou* férie.

Pri vtelení Syna Božieho spolupracovaly nebo i zem: z neba pochádza Božská, zo zeme ľudská prirodzenosť Bohočloveka (intr.). Proroctvo, že Panna počne Vykupiteľa (lekcia), splnilo sa anjelským posolstvom (evanj.). V spoločenstve Panny a Matky pripravujeme sa na počatie Syna Božieho pod spôsobom chleba a vína (ofert.) a prijímajúc ho, stávame sa podobnými Matke Božej.

INTROIT (Iz 45, 8)

Roráte, cæli, désuper, et nubes pluant justum: aperiátur terra, et gérminet Salvatórem. *(Ps 84, 2)* Benedixísti, Dómine, terram tuam: avertísti captivitátem Jacob. ℣. Glória Patri.

Roste, nebesá, s vysokosti a oblaky, pršte spravodlivého. Otvor sa, zem, a vydaj Spasiteľa. *(Ž 84, 2)* Milostivý si, Pane, zemi svojej bol, zlepšil si údel Jakubov. ℣. Sláva Otcu i Synu.

V sobotu *glória*.

ORÁCIA

Deus, qui de beátæ Maríæ Vírginis útero Verbum tuum, Angelo nuntiánte, carnem suscípere voluísti: præsta supplícibus tuis; ut, qui vere eam Genitrícem Dei crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvémur. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý si chcel, aby Slovo tvoje pri zvestovaní Anjela prijalo na seba telo zo života blahoslavenej Márie, Panny: dopraj nám, skrúšene prosiacim; aby nám, ktorí veríme, že ona je opravdivou Rodičkou Božou, jej prímluva pomáhala u teba. Skrze tohože Pána.

Druhá *orácia* z predošlej adventnej nedele; *tretia* o Duchu Svätom, str. 551.

LEKCIA *(Locútus est)* zo sviatku Zvestovania P. Márie, 25. marca, str. 874.

GRADUÁL (Ž 23, 7)

Tóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini, portæ ætemáles, et introíbit Rex glóriæ. ℣. *(Ps ib. 3-4)* Quis ascéndet in montem Dómini, aut quis stabit in loco sancto ejus? Innocens mánibus, et mundo corde.

Zdvihnite, brány, svoje hlavice a zdvihnite sa, brány prastaré, by vošiel slávy Kráľ. ℣. *(Ž tž. 3-4)* Kto na Pánov vrch vystúpi, alebo ktože bude stáť na mieste jeho svätom? Kto ruky nevinné a srdce čisté má.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Luc 1, 28)* Ave, María, grátia plena: Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Lk 1, 28)* Zdravas, Mária, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami. Aleluja.

EVANJELIUM *(Missus est)* zo sviatku Zvestovania P. M., 25. marca, str. 876. Bez *kréda*.

OFERTÓRIUM (Lk 1, 28 a 42)

Ave, María, grátia plena; Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui.

Zdravas, Mária, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami a požehnaný plod života tvojho.

SEKRÉTA

In méntibus nostris, quǽsumus, Dómine, veræ fídei sacraménta confírma: ut, qui concéptum de Vírgine Deum verum et hóminem confitémur; per ejus salutíferæ resurrectiónis poténtiam, ad ætérnam mereámur pervenire lætítiam. Per eúndem Dóminum nostrum.

V mysliach našich, prosíme, Pane, upevni tajomstvá pravej viery: aby sme, vyznávajúc, že počatý z Panny je pravý Boh a človek; mocou jeho spásonosného zmŕtvychvstania zaslúžili si dôjsť do večnej radosti. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Druhá *sekréta* z predošlej adventnej nedele, 3. o Duchu Svätom (VII.), str. 551. *Prefácia* o bl. P. Márii *(Et te in Veneratióne - A teba v Uctení)*, str. 522.

KOMÚNIA (Iz 7, 14)

Ecce Virgo concípiet, et páriet fílium: et vocábitur nomen ejus Emmánuel.

Hľa, Panna počne a porodí syna a jeho meno bude Emanuel.

POSTKOMÚNIA

Grátiam tuam, quǽsumus, Dómine, méntibus nostris infúnde: ut qui, Angelo nuntiánte, Christi Fílii tui incarnatiónem cognóvimus; per passiónem ejus et crucem, ad resurrectiónis glóriam perducámur. Per eúndem Dóminum nostrum.

Milosť svoju, prosíme, Pane, ráč do myslí našich vliať, aby sme my, ktorí sme pri zvestovaní Anjela poznali vtelenie Krista, Syna tvojho; skrze umučenie jeho a kríž ku sláve vzkriesenia privedení boli. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá *postkomúnia* z predošlej advent. nedele, 3. o Duchu Sv. (VII.), str. 551.

II. Po Zjavení Pána - Vultum tuum

Od soboty po oktáve Zjavenia Pána až po sobotu pred Hromnicami.

Radostná Matka Spasiteľa. - Radujeme sa s ňou. Pozdravujeme ju (intr.); s ňou prežívame mystérium narodenia (lekcia) a s pastiermi klaniame sa jej Dieťatku (evanj.). Prežívame s ňou znova narodenie Ježiša Krista (ofert.), tešíme sa mu a prijímame ho do náručia s pastiermi a s Matkou (kom.).

INTROIT (Ž 44, 13, 15 a 16)

Vultum tuum deprecabúntur omnes dívites plebis: adducéntur Regi vírgines post eam: próximæ ejus adducéntur tibi in lætítia et exsultatióne. *(Ps ib. 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri.

O priazeň tvoju uchádzajú sa velikáši ľudu, privádzajú Kráľovi panny za ňou, družky jej, s radosťou a plesaním uvádzajú ich. *(Ž tž. 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

V sobotu *glória.*

ORÁCIA

Deus, qui salútis ætérnæ, beátæ Maríæ virginitáte fœcúnda, humáno géneri prǽmia præstitísti: tríbue, quǽsumus; ut ipsam pro nobis intercédere sentiámus, per quam merúimus auctórem vitæ suscípere, Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

Bože, ktorý plodným panenstvom blahoslavenej Márie udelil si ľudskému pokoleniu odmenu večnej spásy: daj, prosíme; aby sme pocítili, že za nás oroduje tá, skrze ktorú zaslúžili sme si prijať pôvodcu života, Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho: Ktorý s tebou žije a kráľuje.

Druhá a 3. *orácia*, predpísané pre mariánske oktávy (Dopl. modl. VII.), str. 551.

LEKCIA *(Appáruit)* z druhej omše vianočnej, str. 101.

GRADUÁL (Ž 44, 3)

Speciósus forma præ fíliis hóminum: Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℣. *(Ib. 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi: lingua mea cálamus scribæ velóciter scribéntis.

Spanilejšia si ako ľudskí synovia, na tvojich perách vyliala sa ľúbeznosť. ℣. *(Ž tž. 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi; môj jazyk sťa drievce písára, ktorý rýchle píše.

Allelúja, allelúja. ℣. Post partum, Virgo, invioláta permansísti: Dei Génitrix, intercéde pro nobis. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Po pôrode, Panna, ostala si neporušená: Rodička Božia, oroduj za nás. Aleluja.

Po Septuagézime berie sa miesto verša *aleluje traktus (Gaude)*, str. 91*.

EVANJELIUM *(Pastóres)* z druhej omše vianočnej, str. 101.

OFERTÓRIUM

Felix namque es, sacra Virgo María, et omni laude digníssima: quia ex te ortus est sol justítiæ, Christus, Deus noster.

Šťastná si naozaj, svätá Panna Mária, a všetkej chvály najhodnejšia, lebo z teba vyšlo slnko spravodlivosti, Kristus, Boh náš.

SEKRÉTA

Tua, Dómine, propitiatióne, et beátæ Maríæ semper Vírginis intercessióne, ad perpétuam, atque præséntem hæc oblátio nobis proficiat prosperitátem et pacem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Z tvojho zľutovania, Pane, a na prímluvu blahoslavenej Márie, vždy Panny, nech nám táto obeta prispieva na večné i časné blaho a pokoj. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje.

Druhá a tretia *sekréta* (Dopl. modl. VII.), str. 551.

Prefácia o blahoslavenej Panne Márii *(in Veneratióne - v Uctení)*, str. 522.

KOMÚNIA

Beáta víscera Maríæ Vírginis, quæ portavérunt ætérni Patris Fílium.

Požehnaný život Márie Panny, ktorý nosil Syna večného Otca.

POSTKOMÚNIA

Hæc nos commúnio, Dómine, purget a crímine: et, intercedénte beáta Vírgine Dei Genitríce María, cæléstis remédii fáciat esse consórtes. Per eúndem Dóminum nostrum.

Toto prijímanie, Pane, nech nás očistí od viny: a na prihovorenie blahoslavenej Márie, Rodičky Božej, nech nás urobí účastnými na nebeskom lieku. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

Druhá a tretia *postkomúnia* (Doplnkové modlitby VII.), str. 551.

III. Pred Veľkým pôstom - Salve, sancta Parens

Od soboty po Hromniciach až po sobotu pred Kvinkvagézimou.

Táto OMŠA je totožná s omšou vo sviatky bl. P. Márie, str. 89*.
Druhá *orácia, sekréta a postkomúnia* O Duchu Svätom, 3. Proti prenasledovateľom Cirkvi alebo Za pápeža (VII.), str. 551. - V sobotu *glória*.

Po *graduáli:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Num 17, 8)* Virga Jesse flóruit: Virgo Deum et hóminem génuit: pacem Deus réddidit, in se reconcílians ima summis. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Nm 17, 8)* Vykvitol prút Jesseho, Panna porodila Boha a spolu človeka, Boh vrátil svetu pokoj tým, že smieril v sebe nízke s najvyšším. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (Gaude)*, str. 91*. - Bez *kréda*.

OFERTÓRIUM

Felix namque es, sacra Virgo María, et omni laude dignissima: quia ex te ortus est sol justítiæ, Christus, Deus noster.

Šťastná si naozaj, svätá Panna Mária, a všetkej chvály najhodnejšia, lebo z teba vyšlo slnko spravodlivosti, Kristus, Boh náš.

Prefácia o Panne Márii *(in Veneratióne - v Uctení)*, str. 522.

IV. V čase veľkonočnom - Salve, sancta Parens

Od soboty po Bielej nedeli až po sobotu pred 5. nedeľou po Veľkej noci.

Raduj sa, nebies Kráľovná! - Pripomíname si jej obetu pod krížom, ale sa aj radujeme s ňou zo slávneho zmŕtvychvstania jej Syna.

INTROIT (Sedulius)

Salve, sancta Parens, enixa puérpera Regem: qui cælum terrámque regit in sæcula sæculórum, allelúja, allelúja. *(Ps 44, 2)* Eructávit cor meum verbum bonum: dico ego ópera mea Regi. ℣. Glória Patri.

Zdravas, svätá Rodička, vznešená Matka Kráľa, ktorý vládne nebom a zemou na veky vekov, aleluja, aleluja. *(Ž 44, 2)* Preteká srdce moje slovom prekrásnym, prednášam svoju báseň Kráľovi. ℣. Sláva Otcu.

V sobotu *glória*.
Orácia zo sviatku bl. P. Márie, str. 90*. - Druhá *orácia* O Duchu Svätom, 3. Proti prenasledovateľom Cirkvi alebo Za pápeža (VII.), str. 551.

LEKCIA *(Ab initio)* zo sviatku bl. P. Márie, str. 90*. Po *lekcii:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Num 17, 8)* Virga Jesse flóruit:

Aleluja, aleluja. ℣. *(Nm 17, 8)* Vykvitol prút Jesseho,

Virgo Deum et hóminem génuit: pacem Deus réddidit, in se reconcílians ima summis. Allelúja. ℣. *(Luc 1, 28)* Ave, María, grátia plena; Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus. Allelúja.

Panna porodila Boha a spolu človeka, Boh vrátil svetu pokoj tým, že smieril v sebe nízke s najvyšším. Aleluja. ℣. *(Lk 1, 28)* Zdravas, Mária, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami. Aleluja.

EVANJELIUM *(Stabant)* zo sviatku Sedmobolestnej Panny Márie, str. 889. Bez *kréda*.

OFERTÓRIUM

Beáta es, Virgo María, quæ ómnium portásti Creatórem: genuísti qui te fecit, et in ætérnum pérmanes Virgo, allelúja.

Blahoslavená si, Panna Mária, lebo nosila si Stvoriteľa všetkých vecí; porodila si toho, ktorý stvoril teba, a naveky ostávaš Pannou, aleluja.

Sekréta zo sviatku bl. P. Márie, str. 92*.

Druhá *sekréta* O Duchu Sv., 3. Proti prenasl. Cirkvi alebo Za pápeža, str. 551.

Prefácia o bl. Panne Márii *(in Veneratióne - v Uctení)*, str. 522.

KOMÚNIA

Beáta víscera Maríæ Vírginis, quæ portavérunt ætérni Patris Fílium, allelúja.

Požehnaný život Márie Panny, ktorý nosil Syna večného Otca, aleluja.

Postkomúnia zo sviatku bl. P. Márie, str. 92*. - Druhá *postkomúnia* O Duchu Svätom, 3. Proti prenasledovateľom Cirkvi alebo Za pápeža (VII.), str. 551.

V. Cez rok - Salve, sancta Parens

Od soboty po oktáve Božského Srdca Ježišovho až po sobotu pred 1. nedeľou adventnou.

OMŠA je totožná s omšou na sviatky bl. P. Márie, str. 89*.

Druhá *orácia*, *sekréta* a *postkomúnia* O Duchu Svätom, 3. Proti prenasledovateľom Cirkvi alebo Za pápeža (VII.), str. 551.

Bez *glórie* a *kréda*. *Glória* sa spieva v sobotu. - *Prefácia* o Panne Márii *(in Veneratióne - v Uctení)*, str. 522.

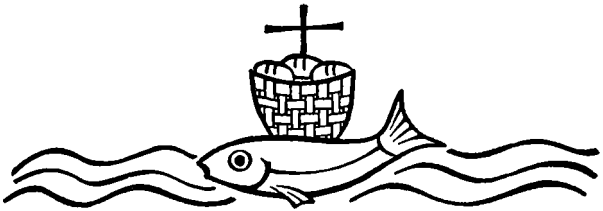

MISSAE VOTIVAE Votívne omše

Votívnymi omšami *(missae votivae)* nazývame omše, ktoré môžeme sláviť namiesto dennej omše, ak to dovoľujú rubriky. Dôvodom je určitý nadprirodzený alebo prirodzený, verejnoprávny alebo súkromný záujem (votum) celebrujúceho kňaza alebo veriacich, ktorí žiadajú slúžiť takú omšu. Sú slávnostné a súkromné votívne omše. Slávnostné (missae votivae solemnes pro re gravi) nariaďuje biskup vo vážnych záležitostiach verejného záujmu. Tieto omše majú *glóriu, krédo* a jednu *oráciu* so spevom slávnostným (in tono solemni). Súkromné (missae votivae privatae) sa slúžia bez *glórie, kréda,* s viacerými *oráciami* so spevom všedným (in tono feriali). Posledné môžu byť spievané alebo tiché.

I. Votívne omše na jednotlivé dni v týždni

V chrámoch katedrálnych, kolegiátnych a rehoľných možno tieto omše slúžiť v označené dni týždňa miesto omše feriálnej cez rok (teda nie v advente, vo Veľkom pôste, v kántrové dni, na Prosebné dni a vo vigílie), keď nepripadá nahradenie nedeľnej omše. Možno ich použiť i ako obyčajné súkromné votívne omše na všetky voľné dni liturgického roka.

Druhá oráciа, sekréta, komúnia a *postkomúnia* je z omše dňa, *tretia* z doplnkových modlitieb, ktorá je tam naznačená ako druhá podľa rozličných období liturgického roku (viď Doplnkové modlitby, str. 544).

Omša o najsvätejšej Trojici V pondelok

OMŠA zo sviatku najsv. Trojice, str. 645 (v čase veľkonočnom k *introitu* pridávame dve *aleluje,* k *ofertóriu* a *komúnii* po jednej), okrem:

LEKCIA (2 Kor 13, 11 a 13)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios. - Fratres: Gaudéte, perfécti estóte, exhortámini, idem sápite, pacem habéte, et Deus pacis et dilectiónis erit

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Korinťanom. - Bratia! Radujte sa, zdokonaľujte a povzbudzujte! Buďte jednomyseľní! Zachovajte si pokoj a Boh pokoja a lásky bude

vobíscum. Grátia Dómini nostri Jesu Christi, et cáritas Dei, et communicátio Sancti Spíritus sit cum ómnibus vobis. Amen.

s vami! Milosť Pána nášho Ježiša Krista a láska Božia a účastenstvo Ducha Svätého nech je so všetkými vami! Amen.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS

Te Deum, Patrem ingénitum, te, Fílium unigénitum, te, Spíritum Sanctum Paráclitum, sanctam et indivíduam Trinitátem, toto corde confitémur, laudámus atque benedícimus. ℣. Quóniam magnus es tu, et fáciens mirabília: tu es Deus solus. ℣. Tibi laus, tibi glória, tibi gratiárum áctio in sæcula sempitérna, o beáta Trínitas.

Teba Boha, Otca nezrodeného, teba Syna jednorodeného, teba Ducha Svätého Tešiteľa, svätú a nerozdielnu Trojicu, celým srdcom vyznávame, chválime a dobrorečíme tebe. ℣. Lebo si veľký a robíš divy: len ty si Boh. ℣. Tebe prislúcha chvála, tebe sláva, tebe ďakovanie na večné veky, ó blahoslavená Trojica.

Vo veľkonočnom čase miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Dan 3, 52)* Benedíctus es, Dómine, Deus patrum nostrórum, et laudábilis in sæcula. Allelúja. ℣. Benedicámus Patrem et Fílium cum Sancto Spíritu. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Dan 3, 52)* Požehnaný si, Pane, Boh našich otcov a chvályhodný na veky. Aleluja. ℣. Dobrorečme Otcu i Synu so Svätým Duchom. Aleluja.

EVANJELIUM *(Cum vénerit)* z nedele po Nanebevstúpení, str. 608.

Prefácia o najsv. Trojici, str. 521.

Omša o anjeloch

V utorok

OMŠA ako vo sviatok Posviacky chrámu sv. Michala archanjela, 29. sept., str. 1137 (vždy je *glória),* okrem:

LEKCIA (Zjv 5, 11-14)

Léctio libri Apocalýpsis beáti Joánnis Apóstoli. - In diébus illis: Audívi vocem Angelórum multórum in circúitu

Čítanie z knihy Zjavenia sv. Jána apoštola. - V tých dňoch počul som hlas mnohých anjelov okolo prestola

throni, et animálium, et seniórum: et erat número eórum míllia míllium, dicéntium voce magna: Dignus est Agnus, qui occísus est, accípere virtútem, et divinitátem, et sapiéntiam, et fortitúdinem, et honórem, et glóriam, et benedictiónem. Et omnem creatúram, quæ in cælo est, et super terram, et sub terra, et quæ sunt in mari, et quæ in eo: omnes audívi dicéntes: Sedénti in throno, et Agno: benedíctio, et honor, et glória, et potéstas in sæcula sæculórum. Et quátuor animália dicébant: Amen. Et vigínti quátuor senióres cecidérunt in fácies suas: et adoravérunt vivéntem in sæcula sæculórum.

a bytostí i starcov. Ich počet bol na desaťtisíce desaťtisícov a na tisíce tisícov. Mohutným hlasom volali: Hoden je Baránok, ktorý bol zabitý, vziať si moc a bohatstvo, múdrosť a vládu, česť, slávu a dobrorečenie! A všetko tvorstvo na nebi, na zemi, pod zemou a na mori, všetko, čo tam je, počul som volať: Tomu, ktorý sedí na prestole a Baránkovi dobrorečenie, česť a sláva i sila na veky vekov! Nato štyri bytosti volaly: Amen. A štyriadvadsiati starci padli na svoje tváre a klaňali sa žijúcemu na veky vekov.

GRADUÁL (Ž 148, 1-2)

Laudáte Dóminum de cælis: laudáte eum in excélsis. ℣. Laudáte eum, omnes Angeli ejus: laudáte eum, omnes virtútes ejus.

Chváľte Pána s nebies, chváľte ho na výsostiach. ℣. Chváľte ho, všetci jeho anjeli, chváľte ho, všetky jeho zástupy.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 137, 1-2)* In conspéctu Angelórum psallam tibi: adorábo ad templum sanctum tuum, et confitébor nómini tuo. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 137, 1-2)* Pred pohľadom anjelov budem spievať tebe, kľaknem si pred tvoj svätý chrám a budem oslavovať tvoje meno. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Ž 102, 20)

Benedícite Dóminum, omnes Angeli ejus: poténtes virtúte, qui fácitis verbum ejus. ℣. *(Ps ib. 21-22)* Benedí-

Pánovi dobrorečte, všetci jeho anjeli, vy, mocní v sile, vykonávatelia jeho rozkazov. ℣. *(Ž tž. 21-22)* Pánovi do-

cite Dómino, omnes virtútes ejus: minístri ejus, qui fácitis voluntátem ejus. ℣. Benedícite Dómino, ómnia ópera ejus: in omni loco dominatiónis ejus, bénedic, ánima mea, Dómino.

brorečte, všetky jeho vojská, sluhovia jeho, ktorí jeho vôľu konáte. ℣. Pánovi dobrorečte, všetky jeho diela, na všetkých miestach jeho vládárstva: Dobroreč, duša moja, Pánovi!

V čase veľkonočnom miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 137, 1-2)* In conspéctu Angelórum psallam tibi: adorábo ad templum sanctum tuum, et confitébor nómini tuo. Allelúja. ℣. *(Mt 28, 2)* Angelus Dómini descéndit de cælo, et accédens revólvit lápidem, et sedébat super eum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 137, 1-2)* Pred pohľadom anjelov budem spievať tebe, kľaknem si pred tvoj svätý chrám a budem oslavovať tvoje meno. Aleluja. ℣. *(Mt 28, 2)* Anjel Pána sostúpil s neba, prikročil, odvalil kameň a sadol si naň. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 1, 47-51)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Vidit Jesus Nathánael veniéntem ad se, et dicit de eo: Ecce vere Israelíta, in quo dolus non est. Dicit ei Nathánael: Unde me nosti? Respóndit Jesus et dixit ei: Priúsquam te Philíppus vocáret, cum esses sub ficu, vidi te. Respóndit ei Nathánael et ait: Rabbi, tu es Fílius Dei, tu es Rex Israel. Respóndit Jesus et dixit ei: Quia dixi tibi: Vidi te sub ficu, credis: majus his vidébis. Et dicit ei: Amen, amen, dico vobis, vidébitis cælum apértum, et Angelos Dei ascendéntes, et descendéntes supra Fílium hóminis.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času Ježiš zazrel prichádzať Natanaela a povedal o ňom: Hľa, pravý Izraelita, v ktorom niet lesti! Natanael sa ho opýtal: Odkiaľ ma poznáš? Ježiš mu odpovedal: Prv, ako ťa Filip zavolal, videl som ťa, keď si bol pod figovníkom! Natanael mu povedal: Učiteľ, ty si (naozaj) Syn Boží! Ty si kráľ Izraela! Ježiš mu odpovedal: Pretože som ti povedal, že som ťa videl pod figovníkom, veríš? Uvidíš ešte väčšie veci! Potom dodal: Veru, veru, hovorím vám, uvidíte nebesá otvorené a anjelov Božích sostupovať a vystupovať nad Synom človeka!

KOMÚNIA

Angeli, Archángeli, Throni et Dominatiónes, Principátus et Potestátes, Virtútes cælórum, Chérubim atque Séraphim, Dóminum benedícite in ætérnum. (Allelúja.)

Anjeli, archanjeli, tróny a panstvá, knieżatstvá a mocnárstva, nebeské mocnosti, cherubovia a serafovia, dobrorečte Pánovi na veky. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Repléti, Dómine, benedictióne cælésti, supplíciter implorámus: ut quod frágili celebrámus offício, sanctórum Angelórum atque Archangelórum nobis prodésse sentiámus auxílio. Per Dóminum nostrum.

Naplnení, Pane, nebeským požehnaním, pokorne vzývame teba: aby sme pocítili, že to, čo oslavujeme krehkou službou, prospieva nám pomocou svätých Anjelov a Archanjelov. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Omša o sv. Jozefovi

V stredu

OMŠA zo sviatku Slávnosti sv. Jozefa, str. 909.

Mimo veľkonočného času odpadá *aleluja* pri *introite*, *ofertóriu* a *kománii;* po *lekcii* miesto verša *aleluje* je *graduál (Dómine)* z omše opátov *(Os justi)*, str. 60* a verš *aleluja (Fac nos)* z omše sv. Jozefa, str. 911; po Septuagézime miesto verša *aleluje* je *traktus (Beátus vir)*, str. 15*. V *orácii (A cunctis)* a v *postkomúnii*, str. 547 a 548, vynechá sa meno sv. Jozefa.
Prefácia o sv. Jozefovi *(in Veneratióne - v Uctení)*, str. 523.

Omša o sv. Petrovi a Pavlovi apoštoloch

Mimo času veľkonočného

tiež v stredu

INTROIT (Ž 138, 17)

Mihi autem nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est principátus eórum. *(Ps ib. 1-2)* Dómine, probásti me et cognovísti me: tu cognovísti sessiónem meam et resurrectiónem meam. ℣. Glória Patri, et Fílio.

Ja však vo veľkej úcte mám priateľov tvojich, Bože, silne upevnená je ich vláda. *(Ž tž. 1-2)* Ty, Pane, skúmaš ma a ty ma znáš, znáš ma, či sedím a či stojím. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz.

Orácia z oktávy sv. Petra a Pavla, 6. júla, str. 1013; v *orácii (A cunctis)*, str. 547, vynechajú sa mená týchto sv. apoštolov.

LEKCIA *(Per manus)*, druhá z kántrovej stredy turíčnej, str. 630.

GRADUÁL (Ž 44, 17 a 18)

Constítues eos príncipes super omnem terram: mémores erunt nóminis tui, Dómine. ℣. Pro pátribus tuis nati sunt tibi fílii: proptérea pópuli confitebúntur tibi.

Ustanovíš ich za kniežatá celej zeme: preslávia meno tvoje, Pane. ℣. Namiesto tvojich otcov budú tvoji synovia, preto národy budú zvelebovať teba.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 138, 17)* Nimis honoráti sunt amíci tui, Deus: nimis confortátus est princípátus eórum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 138, 17)* Vo veľkej úcte mám priateľov tvojich, Bože, silne je upevnená ich vláda. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Ž 125, 5-6)

Qui séminant in lácrimis, in gaúdio metent. ℣. Eúntes ibant et flebant, mitténtes sémina sua. ℣. Veniéntes autem vénient cum exsultatióne, portántes manípulos suos.

Tí, ktorí rozsievajú plačúcky, budú žať v radosti. ℣. Idú a idú plačúcky, semeno rozsievajúc. ℣. Prichádzajúci prichádzajú s plesaním a svoje snopy snášajú.

EVANJELIUM *(Ecce nos)* z omše opáta *Os justi*, str. 61*.

OFERTÓRIUM (Ž 18, 5)

In omnem terram exívit sonus eórum: et in fines orbis terræ verba eórum.

Do celej zeme nesie sa ich zvuk a výpovede ich až zemekruhu na okraj.

Sekréta z oktávy sv. Petra a Pavla, str. 1014, druhá *sekréta* na str. 547.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

KOMÚNIA (Mt 19, 28)

Vos, qui secúti estis me, sedébitis super sedes, judicántes duódecim tribus Israel.

Vy, ktorí ste nasledovali mňa, zasadnete na dvanásť trónov a budete súdiť dvanásť kmeňov izraelských.

Postkomúnia z oktávy sv. Petra a Pavla, str. 1015; v *postkomúnii (Mundet)*, str. 548, vynechajú sa mená týchto sv. apoštolov.

V čase veľkonočnom: OMŠA *Protexísti*, str. 36*, *orácia, lekcia, evanjelium, sekréta, postkomúnia* ako vyššie.

Omša o všetkých sv. apoštoloch tiež v stredu

OMŠA ako predošlá, okrem:

ORÁCIA

Deus, qui nos per beátos Apóstolos tuos ad agnitiónem tui nóminis veníre tribuísti: da nobis; eórum glóriam sempitérnam et proficiéndo celebráre, et celebrándo profícere. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý skrze blahoslavených Apoštolov svojich priviedol si nás k poznaniu svojho mena: daj nám; aby sme ich večnú slávu aj prospievaním uctievali aj uctievaním prospievali. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA *(Unicuique)* zo sviat. sv. Šimona a Júdu, apoštolov, 28. okt., str. 1181.

SEKRÉTA

Glóriam, Dómine, sanctórum Apostolórum tuórum perpétuam veneránte: quæsumus; ut eam, sacris mystériis expiáti, dignius celebrémus. Per Dóminum.

Uctievajúc večnú slávu svätých Apoštolov tvojich, Pane: prosíme; aby očistení svätými tajomstvami oslavovali sme ju ešte dôstojnejšie. Skrze Pána nášho.

Prefácia o apoštoloch, str. 523.

POSTKOMÚNIA

Percéptis, Dómine, sacraméntis, supplíciter exorámus: ut, intercedéntibus beátis Apóstolis tuis; quæ pro illórum veneránda gérimus passióne, nobis proficiant ad medélam. Per Dóminum.

Pane, po prijatí sviatosti úpenlivo prosíme: aby na prímluvu svätých Apoštolov tvojich to, čo konáme na uctenie ich múk, prispievalo nám za liek. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

V čase veľkonočnom OMŠA predošlá, okrem *introitu (Protexísti)*, str. 36*, a *aleluje* po *lekcii:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 88, 6)* Confitebúntur cæli mirabília tua, Dómine: étenim veritátem tuam in ecclésia sanctórum. Allelúja. ℣. *(Jo 15, 16)* Ego vos elégi de mundo, ut eátis, et fructum afferátis, et fructus vester máneat. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 88, 6)* Nebesá, Pane, oslavujú tvoje zázraky a tvoju vernosť v spoločnosti svätých. Aleluja. ℣. *(Jn 15, 16)* Ja som si vás vyvolil zo sveta, aby ste šli a prinášali ovocie a vaše ovocie aby ostalo. Aleluja.

OFERTÓRIUM (Ž 44, 17-18)

Constítues eos príncipes super omnem terram: mémores erunt nóminis tui, Dómine, in omni progénie et generatióne, allelúja, allelúja.

Ustanovíš ich za kniežatá celej zeme: preslávia meno tvoje, Pane, s pokolení všetkých na pokolenia, aleluja, aleluja.

KOMÚNIA (Ž 18, 5)

In omnem terram exívit sonus eórum: et in fines orbis terræ verba eórum, allelúja, allelúja.

Do celej zeme nesie sa ich zvuk a výpovede ich až zemekruhu na okraj, aleluja, aleluja.

Túto *omšu* možno použiť aj pre jedného apoštola, ktorý nemá vlastnej omše; v tom prípade *oráciu, sekrétu* a *postkomúniu* berieme z omše sviatku sv. Ondreja (30. nov.), str. 769, 771, 772, a len vsunieme meno onoho apoštola.

V stredu možno sláviť konventuálnu *omšu* aj *o hlavnom patrónovi* mesta, diecézy, provincie a národa, alebo o titule chrámu (svätom alebo tajomstve) a o titule alebo svätom zakladateľovi rehole alebo kongregácie.

Omša o Duchu Svätom

Vo štvrtok

INTROIT (Múd 1, 7)

Spíritus Dómini replévit orbem terárum: et hoc, quod cóntinet ómnia, sciéntiam habet vocis. (Allelúja, allelúja.) *(Ps 67, 2)* Exsúrgat Deus, et dissipéntur inimíci ejus et fúgiant, qui odérunt eum, a fácie ejus. ℣. Glória Patri.

Duch Pánov naplňuje okruh zemský. On, ktorý všetko udržuje, pozná každý jazyk. *(V čase veľkonočnom:* Aleluja, aleluja.) *(Ž 67, 2)* Vstáva Boh, rozprašujú sa jeho nepriatelia a utekajú pred ním tí, ktorí nenávidia ho. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui corda fidélium Sancti Spíritus illustratióne docuísti: da nobis in eódem Spíritu recta sápere; et de ejus semper consolatióne gaudére. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Bože, ktorý osvietením Ducha Svätého poučil si srdcia veriacich: daj nám v tomže Duchu správne poznávať a vždy radovať sa z jeho útechy. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha Svätého.

LEKCIA *(Cum audissent Apóstoli)* z turíčneho utorka na strane 625.

GRADUÁL (Ž 32, 12 a 6)

Beáta gens, cujus est Dóminus Deus eórum: pópulus, quem elégit Dóminus in hereditátem sibi. ℣. Verbo Dómini cæli firmáti sunt: et Spíritu oris ejus omnis virtus eórum.

Blažený národ, ktorý má Pána za Boha, ľud, ktorý si Pán vyvolil za dedičstvo. ℣. Pánovým slovom stvorené sú nebesá, a všetok voj ich dychom jeho úst.

Allelúja, allelúja. *(Hic genuflectitur.)* ℣. Veni, Sancte Spíritus, reple tuórum corda fidélium: et tui amóris in eis ignem accénde. Allelúja.

Aleluja, aleluja. *(Tu sa kľakne.)* ℣. Príď, Duchu Svätý, naplň srdcia svojich veriacich a zapáľ v nich oheň svojej lásky. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Ž 103, 30)

Emítte Spíritum tuum, et creabúntur: et renovábis fáciem terræ. ℣. O quam bonus et suávis est, Dómine, Spíritus tuus in nobis! *(Hic genuflectitur.)* ℣. Veni, Sancte Spíritus, reple tuórum corda fidélium: et tui amóris in eis ignem accénde.

Vyšli Ducha svojho, a všetko sa pretvorí a obnovíš tvárnosť zeme. ℣. Ó aký dobrý a sladký je, Pane, tvoj Duch v nás! *(Tu sa kľakne.)* ℣. Príď, Duchu Svätý, naplň srdcia svojich veriacich a zapáľ v nich oheň svojej lásky.

V čase veľkonočnom miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 103, 30)* Emítte Spíritum tuum, et creabúntur: et renovábis fáciem terræ. Allelúja. *(Hic genuflectitur.)* ℣. Veni, Sancte Spíritus, reple tuórum corda fidélium: et tui amóris in eis ignem accénde. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 103, 30)* Vyšli Ducha svojho, a všetko sa pretvorí a obnovíš tvárnosť zeme. Aleluja. *(Tu sa kľakne.)* ℣. Príď, Duchu Svätý, naplň srdcia svojich veriacich a zapáľ v nich oheň svojej lásky, aleluja.

EVANJELIUM *(Si quis)* a *ofertórium (Confírma)* z nedele turičnej, str. 620 a 621. Na konci *ofertória* mimo času veľkonočného sa vynechá *aleluja.*

Prefácia o Duchu Svätom (bez slov *hodiérna die - dnešného dňa*), str. 521.

Sekréta, kómunia (Factus est [na konci bez *aleluje*]) a *postkómunia* z turičnej nedele, str. 621.

Votívnu omšu za vyprosenie milosti Ducha Svätého viď na strane 159*.

Omša o najsvätejšej Sviatosti Oltárnej

tiež vo štvrtok

OMŠA zo sviatku Božieho Tela, str. 652.
Mimo času veľkonočného bez *aleluje* v *introite, ofertóriu* a *kománii;* v čase veľkonočnom v *introite* len dve *aleluje* na konci. Bez *sekvencie.*

Po Septuagézime za *graduálom* miesto verša *aleluje* nasleduje:

TRAKTUS (Mal 1, 11)

Ab ortu solis usque ad occásum, magnum est nomen meum in géntibus. ℣. Et in omni loco sacrificátur, et offértur nómini meo oblátio munda: quia magnum est nomen meum in géntibus. ℣. *(Prov 9, 5)* Veníte, comédite panem meum: et bíbite vinum, quod míscui vobis.

Od východu slnka až po západ je veľké moje meno medzi národmi. ℣. A na každom mieste bude obetovaná a podávaná môjmu menu obeta čistá, lebo veľké je moje meno medzi národmi. ℣. *(Prís 9, 5)* Poďte, jedzte môj chlieb a pite víno, ktoré som vám namiešal.

V čase veľkonočnom miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Luc 24, 35)* Cognovérunt discípuli Dóminum Jesum in fractióne panis. Allelúja. ℣. *(Jo 6, 56-57)* Caro mea vere est cibus, et sanguis meus vere est potus: qui mandúcat meam carnem, et bibit meum sánguinem, in me manet, et ego in eo. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Lk 24, 35)* Poznali učeníci Pána pri lámaní chleba. Aleluja. ℣. *(Jn 6, 56-57)* Moje telo je opravdivý pokrm a moja krv je opravdivý nápoj; kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom.

Aleluja.

Omša Pána nášho Ježiša Krista

Najvyššieho a večného Kňaza

tiež vo štvrtok

Pius XI. z príležitosti uverejnenia encykliky „O katolíckom kňazstve" povolil túto krásnu votívnu omšu (20. dec. 1935). - Táto omša je pamätníkom veľkňazského úradu Kristovho, ktorý mu sveril Otec (intr.). Svoju kňazskú hodnosť uplatnil pri obete Kríža (lekc.) a uplatňuje ju skrz svojich kňazov v eucharistickej obete (evanj., orácia). Jedna obeta Kristova sa sprítomňuje v obete eucharistickej (of.), ktorou nám Spasiteľ dáva účasť na hostine svojho tela a krvi na svoju pamiatku (kom.).

Túto OMŠU možno slávi (i ako tichú) podľa rítu slávnostnej votívnej omše *(glória, krédo,* jedna *orácia)* vo všetkých chrámoch a kaplnkách v prvý *štvrtok* alebo v tzv. *„kňazskú sobotu" (prvú v mesiaci)*, kde so súhlasom hlavného pastiera, biskupa, konajú sa pobožnosti za posvätenie kňazov.

Vo všetky sviatky Pána a cez ich oktávu ako i v predchádzajúcu vigíliu túto omšu nahradzuje omša dňa. - Vo sviatky 1. a 2. triedy, ktoré nie sú sviatkami Pána, je vsunutá len spomienka tejto omše pod jedným zakončením s oráciou dňa. - 2., 3. a 4. januára berieme omšu *Puer natus est* z 30. decembra (s *glóriou, krédom* a jednou *oráciou*). - Na Dušičky je zakázaná.

INTROIT (Ž 109, 4)

Jurávit Dóminus, et non pœnitébit eum: tu es sacérdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 1)* Dixit Dóminus Dómino meo: Sede a dextris meis. ℣. Glória Patri.

Prisahal Pán a želieť nebude: Ty si kňaz podľa radu Melchizedechovho naveky! (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 1)* Riekol Pán k môjmu Pánovi: Zasadni po mojej pravici. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui, ad majestátis tuæ glóriam et géneris humáni salútem, Unigénitum tuum summum atque ætérnum constituísti Sacerdótem: præsta; ut, quos minístros et mysteriórum suórum dispensatóres elégit, in accépto ministério adimpléndo fidéles inveniántur. Per eúndem Dóminum.

Bože, ktorý na slávu svojej velebnosti a na spásu ľudského pokolenia Jednorodeného svojho ustanovil si za najvyššieho a večného Kňaza: udeľ; aby tí, ktorých vyvolil si za vysluhovateľov a rozdavačov svojich tajomstiev, osvedčili sa vernými pri vykonávaní prijatého úradu. Skrze tohože Pána.

LEKCIA (Žid 5, 1-11)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Hebræos. - Fratres: Omnis póntifex ex homínibus assúmptus, pro homínibus constitúitur in iis, quæ sunt ad Deum, ut ófferat dona, et sacrifícia pro peccátis: qui condolére possit iis, qui ignórant et errant: quóniam et ipse circúmdatus est infirmitáte: et proptérea

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Židom. - Bratia! Každý veľkňaz, vyvolený zpomedzi ľudí, je ustanovený za zástupcu ľudí pred Bohom, aby prinášal dary a obety za hriechy. A taký (veľkňaz) môže zhovievavo posudzovať tých, čo sú nevedomí a blúdia, lebo aj sám podlieha slabostiam. Práve preto je

debet, quemádmodum pro pópulo, ita étiam et pro semetípso offérre pro peccátis. Nec quisquam sumit sibi honórem, sed qui vocátur a Deo, tamquam Aaron. Sic et Christus non semetípsum clarificávit, ut póntifex fíeret, sed qui locútus est ad eum: Fílius meus es tu, ego hódie génui te. Quemádmodum et in álio loco dicit: Tu es sacérdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech. Qui in diébus carnis suæ preces supplicationésque ad eum, qui possit illum salvum fácere a morte, cum clamóre válido et lácrimis ófferens, exaudítus est pro sua reveréntia. Et quidem, cum esset Fílius Dei, dídicit ex iis, quæ passus est, obœdiéntiam: et consummátus, factus est ómnibus obtemperántibus sibi, causa salútis ætérnæ, appellátus a Deo póntifex juxta órdinem Melchísedech. De quo nobis grandis sermo, et ininterpretábilis ad dicéndum.

povinný prinášať obety za hriechy, a to ako za ľud, tak aj za seba. Nikto si však nemôže osobovať túto hodnosť, ak ho Boh nepovolal, ako Árona. Ani Kristus neoslávil sám seba veľkňazskou hodnosťou, ale ten, ktorý mu povedal: Syn môj si ty, ja som dnes splodil teba! A inde zasa hovorí: Ty si kňazom naveky na spôsob Melchizedecha. V dňoch svojho telesného života hlasne volal a plakal, prosil a žiadal toho, ktorý ho mohol zachrániť od smrti, a bol vyslyšaný (a vyslobodený) z úzkosti, hoci bol Syn (Boží). V utrpení poznal poslušnosť! A keď dosiahol cieľ, stal sa Pôvodcom večného spasenia všetkých, ktorí ho poslúchajú. A Boh ho vyhlásil za Veľkňaza na spôsob Melchizedecha. O tom by sme mali veľa čo hovoriť, ale ťažko to vysvetliť.

GRADUÁL (Lk 4, 18)

Spíritus Dómini super me: propter quod unxit me. ℣. Evangelizáre paupéribus misit me, sanáre contrítos corde.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Hebr 7, 24)* Jesus autem eo quod máneat in ætérnum, sempitérnum habet sacerdótium. Allelúja.

Duch Pánov je nado mnou, preto ma pomazal. ℣. Poslal ma hlásať radosť chudobným, uzdravovať skrúšených srdcom.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Žid 7, 24)* Ale Ježiš, pretože zostáva naveky, má trvalú kňazskú hodnosť.

Aleluja.

Po Septuagézime berie sa miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Ž 9, 34 a 36)

Exsúrge, Dómine Deus, exaltétur manus tua: ne obliviscáris páuperum. ℣. Vide quóniam tu labórem et dolórem consíderas: ℣. Tibi derelíctus est pauper; órphano tu eris adjútor.

Vstaň, Pane Bože, zodvihni svoju ruku, nezabúdaj na biednych. ℣. Ty vidíš, pozoruješ strasť a zármutok. ℣. Úbožiak sveruje sa tebe, ty sirote si pomocník.

V čase veľkonočnom miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Hebr 7, 24)* Jesus autem eo quod máneat in ætérnum, sempitérnum habet sacerdótium. Allelúja. ℣. *(Luc 4, 18)* Spíritus Dómini super me: propter quod unxit me, evangelizáre paupéribus misit me, sanáre contrítos corde. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Žid 7, 24)* Ale Ježiš, pretože zostáva naveky, má trvalú kňazskú hodnosť. Aleluja. ℣. *(Lk 4, 18)* Duch Pánov je nado mnou, preto ma pomazal, poslal ma hlásať radosť chudobným, uzdravovať skrúšených srdcom. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 22, 14-20)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Discúbuit Jesus, et duódecim Apóstoli cum eo. Et ait illis: Desidério desiderávi hoc Pascha manducáre vobíscum, ántequam pátiar. Dico enim vobis, quia ex hoc non manducábo illud, donec impleátur in regno Dei. Et accépto cálice, grátias egit et dixit: Accípite, et divídite inter vos. Dico enim vobis quod non bibam de generatióne vitis, donec regnum Dei véniat. Et accépto pane, grátias egit, et fregit, et dedit eis, dicens: Hoc est Corpus meum, quod

✠ Stať zo sv. Evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času Ježiš zaujal miesto a dvanásť apoštolov s ním. Tu im povedal: Túžobne som si žiadal jesť s vami tohto (veľkonočného) baránka skôr, ako by som trpel. Lebo vám hovorím, že ho už nebudem jesť, kým sa nesplní v kráľovstve Božom. Potom vzal kalich, vďaky vzdával a povedal: Vezmite si ho a rozdeľte medzi sebou. Lebo vám hovorím, že odteraz nebudem piť z viničného plodu, kým nepríde kráľovstvo Božie. Tu vzal chlieb, vďaky vzdával, lámal a dával im ho a

pro vobis datur: hoc fácite in meam commemoratiónem. Similiter et cálicem, postquam cœnávit, dicens: Hic est calix novum testaméntum in sánguine meo, qui pro vobis fundétur.

povedal: Toto je moje telo, ktoré sa za vás dáva. Toto robte na moju pamiatku! Podobne, keď sa bol navečeral, (vzal) aj kalich a povedal: Tento kalich je nová smluva v mojej krvi, ktorá sa za vás vyleje.

OFERTÓRIUM (Žid 10, 12 a 14)

Christus unam pro peccátis ófferens hóstiam, in sempitérnum sedet in déxtera Dei: una enim oblatióne consummávit in ætérnum sanctificátos. (Allelúja.)

Kristus priniesol iba jednu obetu za hriechy a zasadol si navždy po pravici Božej; lebo jedinou obetou natrvalo urobil dokonalými tých, ktorí sa dajú posvätiť. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Hæc múnera, Dómine, mediátor noster Jesus Christus tibi reddat accépta: et nos, una secum, hóstias tibi gratas exhíbeat: Qui tecum vivit et regnat.

Tieto dary, Pane, nech prostredník náš, Ježiš Kristus, učiní tebe príjemnými: a nech nás spolu so sebou predostrie tebe ako milú obetu. Ktorý s tebou žije.

Prefácia o Kríži, str. 517.

KOMÚNIA (1 Kor 11, 24 a 25)

Hoc Corpus, quod pro vobis tradétur: hic calix novi testaménti est in meo sánguine, dicit Dóminus: hoc fácite, quotiescúmque súmitis, in meam commemoratiónem. (Allelúja.)

Toto je telo moje, ktoré sa za vás obetuje; tento kalich je nová smluva v mojej krvi, hovorí Pán: kedykoľvek ho budete piť, čiňte to na moju pamiatku. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Vivíficet nos, quæsumus, Dómine, divína quam obtúlimus et súmpsimus hóstia: ut, perpétua tibi caritáte conjúncti, fructum, qui semper máneat, afferámus. Per Dóminum nostrum.

Nech nás oživí, prosíme, Pane, božská obeta, ktorú sme priniesli a prijali: aby my, večnou láskou spojení s tebou, prinášali sme ovocie, trvajúce naveky. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Omša o sv. Kríži

V piatok

OMŠA ako vo sviatok Povýšenia sv. Kríža, 14. sept., str. 1119, okrem:

ORÁCIA

Mimo času veľkonočného.

Deus, qui unigéniti Fílii tui pretióso sánguine vivíficæ Crucis vexíllum santificáre voluísti: concéde, quæsúmus; eos, qui ejúsdem sanctæ Crucis gaudent honóre, tua quoque ubíque protectióne gaudére. Per eúndem Dóminum nostrum.

Bože, ktorý predrahou krvou jednorodeného Syna svojho chcel si posvätiť znak oživujúceho Kríža: udeľ, prosíme; aby tí, ktorí radujú sa zo slávy tohože svätého Kríža, všade radovali sa aj z tvojej ochrany. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

V čase veľkonočnom *orácia (Deus, qui pro nobis)* pred 2. lekciou stredy Veľkého týždňa, str. 403.

LEKCIA (Flp 2, 8-11)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Philippénses. - Fratres: Christus factus est pro nobis oboédiens usque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod et Deus exaltávit illum, et donávit illi nomen, quod est super omne nomen: *(hic genuflectitur)* ut in nómine Jesu omne genu flectátur cæléstium, terréstrium et infernórum, et omnis lingua confiteátur, quia Dóminus Jesus Christus in glória est Dei Patris.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Filipanom. - Bratia! Kristus sa uponížil za nás a bol poslušný až po smrť, a to po smrť na kríži. Preto ho Boh povýšil a dal mu meno nado všetky iné mená, *(tu sa pokľakne)* aby sa na meno Ježiša skláňalo každé koleno na nebi, na zemi a v podsvetí a každý jazyk aby vyznával, že Pán Ježiš Kristus je v sláve Boha Otca.

Po Septuagézime berie sa miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS

Adorámus te, Christe, et benedícimus tibi: quia per Crucem tuam redemísti mundum. ℣. Tuam Crucem ad-

Klaniame sa tebe, Kriste, a dobrorečíme tebe, lebo svojím Krížom vykúpil si svet. ℣. Tvojmu Krížu sa klaniame,

orámus, Dómine, tuam gloriósam recólimus passiónem: miserére nostri, qui passus es pro nobis. ℣. O Crux benedícta, quæ sola fuísti digna portáre Regem cælórum et Dóminum.

Pane, ctíme si tvoje slávne umučenie; zmiluj sa nad nami, ktorý si trpel za nás. ℣. Ó Kríž požehnaný, ktorý jediný bol si hodný niesť Kráľa nebies a Pána.

V čase veľkonočnom miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 95, 10)* Dícite in géntibus, quia Dóminus regnávit a ligno. Allelúja. ℣. Dulce lignum, dulces clavos, dúlcia ferens póndera: quæ sola fuísti digna sustinére Regem cælórum, et Dóminum. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 95, 10)* Povedzte medzi národmi: Pán kráľuje s dreva, aleluja. ℣. Sladké drevo nesie sladké klince a sladké bremeno; len ono bolo hodné nosiť Kráľa nebies a Pána. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 20, 17-19)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Assúmpsit Jesus duódecim discípulos secréto, et ait illis: Ecce, ascéndimus Jerosólymam, et Fílius hóminis tradétur princípibus sacerdótum et scribis, et condemnábunt eum morte, et tradent eum géntibus ad illudéndum, et flagellándum, et crucifigéndum, et tértia die resúrget.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času vzal si Ježiš osve dvanástich učeníkov a na ceste im povedal: Hľa, ideme hore do Jeruzalema, kde Syna človeka vydajú do rúk veľkňazov a zákonníkov. Títo ho odsúdia na smrť. Vydajú ho pohanom, aby ho vysmiali, ubičovali a ukrižovali, ale na tretí deň vstane zmŕtvych.

V čase veľkonočnom k *ofertóriu* a *kómunii* pridáva sa jedno *aleluja.*

SEKRÉTA

Hæc oblátio, Dómine, quæsumus, ab ómnibus nos purget offénsis: quæ in ara Crucis étiam totíus mundi tulit offénsam. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Prosíme, Pane, nech nás očistí od všetkých previnení táto obeta: ktorá na oltári Kríža sňala spolu vinu celého sveta. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

Prefácia o Kríži, str. 517.

Omša o Umučení Pána

V piatok

Omša vzbudzuje v nás ľútosť nad hriechami, ktoré zapríčinily Kristovi bolesti (lekc., grad., of., kom.).

INTROIT (Flp 2, 8-9)

Humiliávit semetípsum Dóminus Jesus Christus usque ad mortem, mortem autem crucis: propter quod et Deus exaltávit illum, et donávit illi nomen, quod est super omne nomen. (Allelúja, allelúja.) *(Ps 88, 2)* Misericórdias Dómini in ætérnum cantábo: in generatiónem et generatiónem. ℣. Glória Patri et Fílio.

Uponížil sa Pán Ježiš Kristus až po smrť, a to po smrť na kríži. Preto ho Boh povýšil a dal mu meno nado všetky mená. (Aleluja, aleluja.) *(Ž 88, 2)* Milosrdenstvá Pána ospevovať budem naveky, na pokolenia všetky. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.

ORÁCIA

Dómine Jesu Christe, qui de cælis ad terram de sinu Patris descendísti, et sánguinem tuum pretiósum in remissiónem peccatórum nostrórum fudísti: te humíliter deprecámur; ut in die judícii, ad déxteram tuam, audíre mereámur: Veníte, benedícti: Qui cum eódem Deo Patre et Spíritu Sancto vivis et regnas.

Pane Ježišu Kriste, ktorý z lona Otcovho sostúpil si s nebies na zem, a vylial si svoju predrahú krv na odpustenie našich hriechov: pokorne prosíme teba; aby v deň súdu zaslúžili sme si počuť po pravici tvojej: Poďte, požehnaní: Ktorý s týmže Bohom Otcom a Duchom Svätým žiješ a kráľuješ.

LEKCIA (Zach 12, 10-11; 13, 6-7)

Léctio Zacharíæ Prophétæ. - Hæc dicit Dóminus: Effúndam super domum David et super habitatóres Jerúsalem spíritum grátiæ et precum: et aspícient ad me, quem confixérunt: et plangent eum planctu quasi super unigénitum, et dolébunt super eum,

Čítanie z proroka Zachariáša. - Toto hovorí Pán: Na dom Dávidov a na obyvateľov Jeruzalema však vylejem ducha milosrdenstva a uprosovania; potom budú hľadieť na mňa, ktorého prebodli a budú nad ním nariekať, ako sa narieka nad jedi-

ut doléri solet in morte primogéniti. In die illa magnus erit planctus in Jerúsalem, et dicétur: Quid sunt plagæ istæ in médio mánuum tuárum? Et dicet: His plagátus sum in domo eórum, qui diligébant me. Frámea, suscitáre super pastórem meum, et super virum cohæréntem mihi, dicit Dóminus exercítuum: pércute pastórem, et dispergéntur oves: ait Dóminus omnípotens.

náčkom, a horekovať, ako sa horekuje nad prvorodeným. V ten deň rozmôže sa veľký nárek v Jeruzaleme. A keď sa ho spýtajú: Čo sú to za rany medzi tvojimi rukami? odpovie: Tie mi zasadili v dome mojich milých. Meč, vzbuď sa proti môjmu pastierovi a proti mužovi mne blízkemu, to výrok Pána zástupov. Udri pastiera, nech sa rozpŕchne stádo, hovorí všemohúci Pán.

GRADUÁL (Ž 68, 21-22)

Impropérium exspectávit cor meum et misériam: et sustínui, qui simul mecum contristarétur, et non fuit: consolántem me quæsívi, et non invéni. ℣. Dedérunt in escam meam fel, et in siti mea potavérunt me acéto.

Potupu a bôľ očakávalo moje srdce a čakal som, kto by ma poľutoval, lež ho nebolo, a kto by ma potešil, lež som ho nenašiel. ℣. A do jedla mi dali žlč a octom hasili môj smäd.

Allelúja, allelúja. ℣. Ave, Rex noster: tu solus nostros es miserátus erróres: Patri obóediens, ductus es ad crucifigéndum, ut agnus mansuétus ad occisiónem. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Zdrav buď, Kráľ náš, ty jediný zmiloval si sa nad naším zblúdením Teba, poslušného Otcovi, viedli na ukrižovanie, ako tichého baránka na zabitie. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Iz 53, 4-5)

Vere languóres nostros ipse tulit et dolóres nostros ipse portávit. ℣. Et nos putávimus eum quasi leprósum et percússum a Deo et humiliátum. ℣. Ipse autem vulnerátus est propter iniquitátes nostras, attrítus est propter

Vskutku choroby naše on niesol a bôľmi našimi on sa obťažil. ℣. My sme ho pokladali za malomocného, trestaného Bohom a pokoreného. ℣. On však bol zranený pre naše hriechy, strýznený pre naše nepravosti. ℣. Trest

scélera nostra. ℣. Disciplína pacis nostræ super eum: et livóre ejus sanáti sumus.

k nášmu blahu je na ňom a ranami jeho sme uzdravení.

V čase veľkonočnom miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. Ave, Rex noster: tu solus nostros es miserátus erróres: Patri oboédiens, ductus es ad crucifigéndum, ut agnus mansuétus ad occisiónem. Allelúja. ℣. Tibi glória, hosánna: tibi triúmphus et victória: tibi summæ laudis et honóris coróna. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Zdrav buď, Kráľ náš, ty jediný zmiloval si sa nad naším zblúdením. Teba, poslušného Otcovi, viedli na ukrižovanie, ako tichého baránka na zabitie. Aleluja. ℣. Tebe sláva, hosana; tebe triumf a víťazstvo, tebe prislúcha koruna najväčšej chvály a cti. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 19, 28-35)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Sciens Jesus, quia ómnia consummáta sunt, ut consummarétur Scriptúra, dixit: Sítio. Vas ergo erat pósitum acéto plenum. Illi autem spóngiam plenam acéto, hyssópo circumponéntes, obtulérunt ori ejus. Cum ergo accepísset Jesus acétum, dixit: Consummátum est. Et inclináto cápite trádidit spíritum. Judæi ergo (quóniam Parascéve erat), ut non remanérent in cruce córpora sábbato (erat enim magnus dies ille sábbati), rogavérunt Pilátum, ut frangeréntur eórum crura et tolleréntur. Venérunt ergo mílites: et primi quidem fregérunt crura, et altérius, qui crucifíxus est cum eo. Ad Jesum autem cum veníssent, ut vidérunt eum jam mórtuum, non fre-

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času, keď Ježiš vedel, že je všetko dokonané, povedal, aby sa splnily (slová) Písma: Žízním! Bola tam nádoba, plná octu. Nasadili teda na yzopovú tyč špongiu plnú octu a podali mu (ju) k ústam. A keď Ježiš okúsil ocot, povedal: Dokonané je! Potom naklonil hlavu a vypustil ducha. Keďže bol prípravný deň (pred Veľkou nocou), Židia požiadali Piláta, aby dal ukrižovaným polámať hnáty a sňať ich telá, aby neostaly na kríži aj v sobotu, lebo to bola Veľká sobota. Prišli teda vojaci a polámali hnáty prvému a tak aj druhému, ktorý bol s ním ukrižovaný. Keď však prišli k Ježišovi a videli, že je už mŕtvy, nepolámali mu hnáty, ale jeden z vojakov prebodol mu

gérunt ejus crura, sed unus milítum láncea latus ejus apéruit, et contínuo exívit sanguis et aqua. Et qui vidit, testimónium perhíbuit: et verum est testimónium ejus.

kopijou bok. A hneď vyšla (z neho) krv a voda. A ten, kto to videl, vydal o tom svedectvo, a jeho svedectvo je pravdivé.

OFERTÓRIUM

Insurrexérunt in me viri iníqui: absque misericórdia quæsiérunt me interfícere: et non pepercérunt in fáciem meam spúere: lánceis suis vulneravérunt me, et concússa sunt ómnia ossa mea. (Allelúja.)

Povstali proti mne zločinci, bez milosrdenstva ma hľadeli zabiť. Neváhali mi pľuvať do tvári. Svojimi kopijami ma zranili; všetky moje kosti boly zdrvené.

(Aleluja.)

SEKRÉTA

Oblátum tibi, Dómine, sacrifícium, intercedénte unigéniti Fílii tui passióne, vivificet nos semper et múniat: Qui tecum vivit.

Obeta, tebe, Pane, prinesená, pre umučenie jednorodeného Syna tvojho nech nás vždy oživuje a chráni. Ktorý s tebou žije a kráľuje.

Prefácia o Kríži, str. 517.

KOMÚNIA (Ž 21, 17-18)

Fodérunt manus meas et pedes meos: dinumeravérunt ómnia ossa mea. (Allelúja.)

Ruky mi prebili a nohy moje tiež, spočítali všetky moje kosti. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Dómine Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui hora sexta pro redemptióne mundi Crucis patíbulum ascendísti, et sánguinem tuum pretiósum in remissiónem peccatórum nostrórum fudísti: te humíliter deprecámur; ut, post óbitum nostrum, paradísi jánuas nos gaudénter introíre concédas: Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

Pane Ježišu Kriste, Synu Boha živého, ktorý o hodine šiestej pre vykúpenie sveta vystúpil si na drevo Kríža a krv svoju drahocennú vylial si na odpustenie našich hriechov: pokorne prosíme teba; aby po našom skonaní doprial si nám radostne vkročiť do rajských brán: Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom.

V prvé piatky mesiaca je dovolená *slávnostná votívna omša* (i tichá) o Božskom Srdci Ježišovom (viď sviatok, str. 661) v tých kostoloch a kaplnkách, kde s dovolením príslušn. cirkevnej vrchnosti konajú sa pobožnosti v tento deň ráno. *Omša* má *glóriu, krédo* a jednu *orációu*. - Vo sviatky a oktávy Pána a v ich vigílie omšu nahradzuje omša dňa. - V iné sviatky dvoj. 1. stupňa je *len spomienka* so spoločným zakončením orácie dňa. - 2., 3. a 4. jan. je omša *Puer natus* so všetkými výsadami omše o B. Srdci.

Omša na česť bl. Panny Márie

V sobotu

OMŠE v rozličných liturgických obdobiach sú na strane 92*-98*.

II. Votívne omše pre rozličné potreby

Omša za vyvolenie pápeža

Môže sa slúžiť votívna OMŠA o Duchu Svätom, str. 106*, alebo nasledujúca omša.

INTROIT (1 Kr 2, 35)

Suscitábo mihi sacerdótem fidélem, qui juxta cor meum et ánimam meam fáciet: et ædificábo ei domum fidélem, et ambulábit coram Christo meo cunctis diébus. (Allelúja, allelúja.) *(Ps 131, 1)* Meménto, Dómine, David: et omnis mansuetúdinis ejus. ℣. Glória Patri.

Vzbudím si kňaza verného, ktorý bude konať podľa srdca a duše mojej: a vybudujem mu dom stály, a chodiť bude pred Pomazaným mojím po všetky dni. (Aleluja, aleluja.) *(Ž 131, 1)* Pamätaj, Pane, na Dávida: a na všetku jeho starostlivosť. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Súpplici, Dómine, humilitáte depóscimus: ut sacrosánctæ Románæ Ecclésiæ concédat Pontíficem illum tua imménsa pietas; qui et pio in nos stúdio semper tibi plácitus, et tuo pópulo pro salúbri regímine sit assídue ad glóriam tui nóminis reveréndus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

V hlbokej poníženosti prosíme teba, Pane: z nesmiernej dobrotivosti svojej dožič presvätej Rímskej Cirkvi takého Veľkňaza: ktorý aj pre láskavú starostlivosť o nás vždy ľúbil by sa tebe a ktorého pre prikladnú vládu ľud tvoj ctil by ustavične na slávu tvojho mena. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Žid 4, 16; 5, 1-7)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Hebræos. - Fratres: Adeámus cum fidúcia ad thronum grátiæ, ut misericórdiam consequámur et grátiam inveniámus in auxílio opportúno. Omnis namque póntifex ex homínibus assúmptus, pro homínibus constitúitur in iis, quæ sunt ad Deum, ut ófferat dona, et sacrifícia pro peccátis: qui condolére possit iis, qui ignórant et errant: quóniam et ipse circúmdatus est infirmitáte: et propterea debet, quemádmodum pro pópulo, ita étiam et pro semetípso offérre pro peccátis. Nec quisquam sumit sibi honórem, sed qui vocátur a Deo, tamquam Aaron. Sic et Christus non semetípsum clarificávit, ut póntifex fíeret, sed qui locútus est ad eum: Fílius meus es tu, ego hódie génui te. Quemádmodum et in álio loco dicit: Tu es sacérdos in ætérnum, secúndum órdinem Melchísedech. Qui in diébus carnis suæ preces supplicationésque ad eum, qui possit illum salvum fácere a morte, cum clamóre válido et lácrimis ófferens, exauditus est pro sua reveréntia.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Židom. - Bratia, predstupujme teda s dôverou pred trón milosti, aby sme obsiahli milosrdenstvo a našli milosť a pomoc v pravom čase. Každý veľkňaz, vyvolený zpomedzi ľudí, je ustanovený za zástupcu ľudí pred Bohom, aby prinášal dary a obety za hriechy. A taký (veľkňaz) môže zhovievavo posudzovať tých, čo sú nevedomí a blúdia, lebo aj sám podlieha slabostiam. Práve preto je povinný prinášať obety za hriechy, a to ako za ľud, tak aj za seba. Nikto si však nemôže osobovať túto hodnosť, ak ho Boh nepovolal, ako Árona. Ani Kristus neoslávil sám seba veľkňazskou hodnosťou, ale ten, ktorý mu povedal: Syn môj si ty, ja som dnes splodil teba! A inde zasa hovorí: Ty si kňazom naveky na spôsob Melchizedecha! V dňoch svojho telesného života hlasne volal a plakal, prosil a žiadal toho, ktorý ho mohol zachrániť od smrti, a bol vyslyšaný (a vyslobodený) z úzkosti.

GRADUÁL (Lv 21, 10)

Póntifex sacérdos magnus inter fratres suos, super cu-

Knieža kňazské, to je veľkňaz medzi svojimi bratmi,

jus caput fusum est unctiónis óleum, et cujus manus in sacerdótio consecrátæ sunt, vestitúsque est sanctis véstibus: débuit per ómnia frátribus similári. ℣. *(Hebr 2, 17)* Ut miséricors fíeret, et fidélis póntifex ad Deum: ut repropitiáret delícta pópuli.

na ktorého hlavu vyliaty bol olej pomazania, a ktorého ruky sú posvätené ku kňazstvu, a je oblečený do svätého rúcha: vo všetkom musel sa stať podobným svojim bratom. ℣. *(Žid 2, 17)* Aby mohol byť (ich) milosrdným a verným veľkňazom pred Bohom a usmieril (ho) za hriechy ľudu.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Lv 21, 8)* Sacérdos sit sanctus, sicut et ego sanctus sum, Dóminus, qui sanctífico vos. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. Kňaz nech je svätý, lebo i ja som svätý, Pán, ktorý vás posväcujem. Aleluja.

Po Septuagézime miesto *aleluje* a nasledujúceho verša hovorí sa:

TRAKTUS (Ž 131, 8-10)

Surge, Dómine, in réquiem tuam: tu et arca sanctificatiónis tuæ. ℣. Sacerdótes tui induántur justítiam, et sancti tui exsúltent. ℣. Propter David, servum tuum, non avértas fáciem Christi tui.

Vstaň, Pane, k miestu svojho odpočívania, ty a archa posvätenia tvojho ℣. Nech tvoji kňazi spravodlivosť odejú, tvoji svätí s plesaním nech plesajú. ℣. Kvôli Dávidovi, svojmu služobníkovi, Pomazaného svojho neodvrhuj tvár.

V čase veľkonočnom vystane *graduál* a namiesto neho sa hovorí:

Allelúja, allelúja. ℣. *(Lv 21, 8)* Sacérdos sit sanctus, sicut et ego sanctus sum, Dóminus, qui sanctífico vos. Allelúja. ℣. *(Jo 10, 14)* Ego sum pastor bonus: et cognósco oves meas, et cognóscunt me meæ. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Lv 21, 8)* Kňaz nech je svätý, lebo i ja som svätý, Pán, ktorý vás posväcujem. Aleluja. ℣. *(Jn 10, 14)* Ja som dobrý pastier. Poznám svoje ovce, a moje poznajú mňa. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 14, 15-21)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Si dilígitis

✠ Sväť zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš učeníkom svojim: Ak ma milujete, zachová-

me, mandáta mea serváte. Et ego rogábo Patrem, et álium Paráclitum dabit vobis, ut máneat vobíscum in ætérnum, Spíritum veritátis, quem mundus non potest accípere, quia non videt eum nec scit eum. Vos autem cognoscétis eum; quia apud vos manébit, et in vobis erit. Non relínquam vos órphanos: véniam ad vos. Adhuc módicum; et mundus me jam non videt. Vos autem vidétis me, quia ego vivo, et vos vivétis. In illo die vos cognoscétis, quia ego sum in Patre meo, et vos in me, et ego in vobis. Qui habet mandáta mea et servat ea: ille est, qui díligit me. Qui autem díligit me, diligétur a Patre meo; et ego díligam eum, et manifestábo ei meípsum.

vajte moje prikázania! A ja budem prosiť Otca, a dá vám iného Obrancu, aby bol naveky s vami, - Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, pretože ho nevidí, ani nepozná. Vy ho poznáte, pretože bude pri vás a bude vo vás. Neopustím vás ako siroty, vrátim sa k vám. Ešte trocha, a svet ma už neuvidí, ale vy ma uvidíte, lebo žijem, a aj vy budete žiť. V ten deň poznáte, že ja som vo svojom Otcovi, vy vo mne a ja vo vás. Kto pozná moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje. A kto mňa miluje, toho bude milovať aj môj Otec, aj ja ho budem milovať a zjavím mu seba samého.

OFERTÓRIUM (3 Ezd 5, 40)

Non participéntur sancta, donec exsúrgat póntifex in ostensiónem et veritátem. (Allelúja.)

Nech sa nezúčastňujú na svätých veciach, kým nepovstane veľkňaz učený a dokonalý. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Tuæ nobis, Dómine, abundántia pietátis indúlgeat: ut per sacra múnera, quæ tibi reverénter offérimus, gratum majestáti tuæ Pontíficem sanctæ matris Ecclésiæ regímini præésse gaudeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte.

Tvoja prehojná dobrotivosť, Pane, nech nám dopraje: aby skrze sväté dary, ktoré úctivo prinášame tebe, mohli sme sa radovať, že svätú matku Cirkev spravuje Veľkňaz, milý tvojej velebnosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh.

KOMÚNIA (Ex 29, 29-30)

Veste sancta utétur póntifex, qui fúerit constitútus, et ingrediétur tabernáculum testimónii, ut minístret in sanctuário. (Allelúja.)

Sväté rúcho nech si oblečie veľkňaz, ktorý bude ustanovený; i bude vchádzať do stánku zákona, aby konal službu vo svätyni. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Pretiósi Córporis et Sánguinis tui nos, Dómine, sacraménto refóctos, mirífica tuæ majestátis grátia de illíus Summi Pontíficis concessióne lætíficet: qui et plebem tuam virtútibus instruat, et fidélium mentes spirituálium arómatum odóre perfúndat: Qui vivis.

Pane, nech nás, občerstvených sviatosťou drahocenného Tela a Krvi tvojej, poteší podivuhodná milosť tvojej velebnosti v ustanovení takého Najvyššieho Veľkňaza, ktorý by aj ľud tvoj vyučoval čnostiam, aj duše veriacich napĺňal duchovnými ľúbeznosťami. Ktorý žiješ.

V deň voľby a korunovania pápeža
a v ich výročitý deň

OMŠA sviatku Stolice rímskej sv. Petra, 18. jan., str. 797. *Orácia, sekréta* a *postkomúnia* za pápeža, str. 544, 545, 546. Táto omša môže sa sláviť len ako slávnostná votívna omša.

V čase veľkonočnom k *introitu* pridajú sa dve *aleluje;* k *ofertóriu* a *komúnii* jedna; v *graduáli* nahradí sa prvý verš (Exáltent eum - Nech ho velebia) dvomi *alelujami* a za druhým veršom je len jedna *aleluja.*

Pri konsekrácii biskupa

K *orácii* omše, ktorá pripadá na deň, keď sa koná konsekrácia, pripoja sa pod spoločným zakončením nasledujúce modlitby:

ORÁCIA

Adésto supplicatiónibus nostris, omnípotens Deus: ut, quod humilitátis nostræ geréndum est ministério, tuæ virtútis impleátur efféctu. Per Dóminum.

Ujmi sa našich snažných prosieb, všemohúci Bože: aby to, čo máme vykonať svojou pokornou službou, uskutočnilo sa silou tvojej moci. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Svätitelia sa modlia:

Súscipe, Dómine, múnera, quæ tibi offérimus pro hoc

Prijmi, Pane, obetu, ktorú prinášame tebe za tohto slu-

fámulo tuo: ut propítius in eo tua dona custódias. Per Dóminum nostrum.

žobníka tvojho: aby milostivý ochraňoval si v ňom svoje dary. Skrze Pána nášho.

Svätenec sa modlí:

Súscipe, Dómine, múnera, quæ tibi offérimus pro me fámulo tuo: ut propítius in me tua dona custódias. Per Dóminum nostrum.

Prijmi, Pane, obetu, ktorú prinášame tebe za mňa, služobníka tvojho; aby milostivý ochraňoval si vo mne svoje dary. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Plenum, quæsumus, Dómine, in nobis remédium tuæ miseratiónis operáre: ac tales nos esse pérfice propítius, et sic fovéri; ut tibi in ómnibus placére valeámus. Per Dóminum nostrum.

Uzdrav nás úplne svojím milosrdenstvom, prosíme, Pane: a tak nás milostivo zdokonaľuj a opatruj, aby vo všetkom mohli sme sa ľúbiť tebe. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Vo výročitý deň voľby a vysviacky biskupa

Slúži sa len v katedrálnych chrámoch ako slávnostná votívna omša.

OMŠA vyznavača biskupa *Sacerdótes*, str. 45*, okrem:

ORÁCIA

Deus, ómnium fidélium pastor et rector, fámulum tuum N., quem pastórem ecclésiæ N. præésse voluísti, propítius réspice: da ei, quæsumus, verbo et exémplo, quibus præest, proficere; ut ad vitam, una cum grege sibi crédito, pervéniat sempitérnam. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, pastier a správca všetkých veriacich, shliadni milostivo na svojho služobníka M., ktorého ustanovil si za pastiera cirkvi M.: daj mu, prosíme, nech tým, ktorých riadi, slovom i príkladom tak slúži; aby spolu so stádom sebe svereným dospel do života večného. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Žid 5, 1-4)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Hebræos. - Fratres: Omnis póntifex ex homínibus assúmptus, pro homínibus constitúitur in iis,

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Židom. - Bratia! Každý veľkňaz, vyvolený zpomedzi ľudí, je ustanovený za zástupcu ľudí pred Bohom,

quæ sunt ad Deum, ut ófferat dona, et sacrifícia pro peccátis: qui condolére possit iis, qui ignórant et errant: quóniam et ipse circúmdatus est infirmitáte: et proptérea debet, quemádmodum pro pópulo, ita étiam et pro semetípso offérre pro peccátis. Nec quisquam sumit sibi honórem, sed qui vocátur a Deo, tamquam Aaron.

aby prinášal dary a obety za hriechy. A taký (veľkňaz) môže zhovievavo posudzovať tých, čo sú nevedomí a blúdia, lebo aj sám podlieha slabostiam. Práve preto je povinný prinášať obety za hriechy, a to ako za ľud, tak aj za seba. Nikto si však nemôže osobovať túto hodnosť, ak ho Boh nepovolal, ako Árona.

EVANJELIUM (Mk 13, 33-37)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Marcum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Vidéte, vigiláte et oráte: nescítis enim, quando tempus sit. Sicut homo, qui péregre proféctus relíquit domum suam, et dedit servis suis potestátem cujúsque óperis, et janitóri præcépit, ut vígilet. Vigiláte ergo (nescítis enim, quando dóminus domus véniat: sero, an média nocte, an galli cantu, an mane) ne, cum vénerit repénte, invéniat vos dormiéntes. Quod autem vobis dico, ómnibus dico: Vigiláte.

Krédo.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Marka. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Majte sa na pozore! Bedlite a modlite sa, lebo neviete, kedy príde ten čas. Ako človek, čo odcestoval, opúšťajúc svoj dom, dal svojim sluhom moc, každému určil jeho prácu a vrátnikovi prikázal, aby bedlil. Bedlite teda, lebo neviete, kedy sa pán toho domu vráti, či večer a či až o polnoci, či keď sa kohút ozve alebo nad ránom. Aby vás nenašiel spať, ak príde nečakane! Čo vám hovorím, všetkým hovorím: Bedlite!

SEKRÉTA

Oblátis, quæsumus, Dómine, placáre munéribus: et fámulum tuum N., quem pastórem ecclésiæ N. præésse voluísti, assídua protectióne gubérna. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prinesené dary, prosíme, Pane, nech usmieria teba: a služobníka svojho M., ktorého ustanovil si za pastiera cirkvi M., spravuj ustavičnou ochranou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Hæc nos, quæsumus, Dómine, divíni sacraménti percéptio prótegat: et fámulum tuum N., quem pastórem ecclésiæ N. præésse voluísti; una cum commísso sibi grege, salvet semper et múniat. Per Dóminum.

Toto prijatie Božej sviatosti, prosíme, Pane, nech nás ochraňuje: a nech vždy zachováva a posilňuje služobníka tvojho M., so stádom jemu svereným, ktorého ustanovil si za pastiera cirkvi M. Skrze Pána nášho.

Pri udeľovaní duchovných stupňov

pri ordináciách

K *orácii* omše dňa vysviacky pripoja sa pod spoločným zakončením nasledujúce modlitby:

ORÁCIA

Exáudi, quæsumus, Dómine, súpplicum preces, et devóto tibi péctore famulántes perpétua defensióne custódi: ut, nullis perturbatiónibus impediti, líberam servitútem tuis semper exhibeámus offíciis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Vyslyš, prosíme, Pane, modlitby skrúšene prosiacich, a ustavičnou ochranou stráž nás, ktorí oddaným srdcom slúžime tebe: aby, nehatení nijakými zmätkami, vždy slobodne slúžili sme tvojim úradom. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

SEKRÉTA

Tuis, quæsumus, Dómine, operáre mystériis: ut hæc tibi múnera dignis méntibus offerámus. Per Dóminum.

Prosíme, Pane, učiň svojimi tajomstvami: aby tieto dary obetovali sme tebe dôstojnou mysľou. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Quos tuis, Dómine, réficis sacraméntis, contínuis attólle benígnus auxíliis: ut tuæ redemptiónis efféctum, et mystériis capiámus et móribus: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus.

Ktorých občerstvuješ svojimi sviatosťami, Pane, milostivý povznášaj ustavičnou pomocou: aby účinok tvojho vykúpenia dosiahli sme tak tajomstvami, ako i mravmi. Ktorý žiješ a kráľuješ.

Pri obliečke a sľuboch rehoľníc

K *orácii* omše v deň obliečky a prijatia sľubov pripoja sa pod spoločným zakončením nasledujúce modlitby:

ORÁCIA

Da, quæsumus, Dómine, his famulábus tuis, quas virginitátis honóre dignátus es decoráre, inchoáti óperis consummátum efféctum: et, ut perféctam tibi ófferant plenitúdinem, inítia sua perdúcere mereántur ad finem. Per Dóminum.

Udeľ, prosíme, Pane, týmto svojim služobniciam, ktoré ráčil si ozdobiť okrasou panenstva, úplný zdar započatého diela: a nech zaslúžia si zavŕšiť svoje prvotiny, aby priniesly tebe obetu dokonalú. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

SEKRÉTA

Oblátis hóstiis, quæsumus, Dómine, præséntibus famulábus tuis perseveránti am perpétuæ virginitátis accómmoda: ut, apértis jánuis, summi Regis advéntu, regnum cæléste cum lætítia mereántur intráre. Per Dóminum nostrum.

Po predložení obetných darov prosíme, Pane, týmto služobniciam svojim prilož vytrvanlivosť vo večitom panenstve: aby pri príchode najvyššieho Kráľa zaslúžily si s radosťou vojsť otvorenými bránami do kráľovstva nebeského. Skrze Pána.

POSTKOMŪNIA

Deus, qui habitáculum tuum in corde pudíco fundásti: réspice super has fámulas tuas; et, quæ castigatiónibus assíduis póstulant, tua consolatióne percípiant. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý v srdci cudnom založil si príbytok pre seba: shliadni na tieto svoje služobnice; a nech to, o čo prosia ustavičným umŕtvovaním seba, dosiahnu z tvojej útechy. Skrze Pána nášho.

Pri požehnaní cintorína

K *orácii* omše toho dňa pripoja sa pod spoločným zakončením tieto modlitby:

ORÁCIA

Deus, cujus miseratióne ánimæ fidélium requiéscunt, huic cœmetério, quæsu-

Bože, z ktorého milosrdenstva duše verných odpočívajú, tomuto cintorínu, prosí-

mus, Dómine, Angelum tuum sanctum députa custódem: et, quorum quarúmque córpora hic sepeliúntur, ánimas eórum ab ómnibus absólve vínculis delictórum; ut in te semper cum Sanctis tuis sine fine læténtur. Per Dóminum nostrum.

me, Pane, ustanov za strážcu anjela svojho svätého: a duše tých, ktorých telá sem pochovávajú, osloboď od všetkých pút hriechov; aby s tvojimi Svätými bez prestania radovali sa v tebe. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

SEKRÉTA

Múnera, Dómine, obláta sanctífica: et qui te ipsum in sepúlcro poni voluísti, et exémplum resurgéndi fidélibus tuis largíri dignátus es, da, quæsumus, fidélium tuórum animábus hic in te quiescéntium, véniam peccatórum; ut hæc salutáris hóstia sit remédium et réquies animárum eórum et córporum: Qui vivis.

Prinesené dary, Pane, posväť: a ty, ktorý si chcel, aby aj teba položili do hrobu, a svojim verným ráčil si poskytnúť príklad vzkriesenia, udeľ, prosíme, dušiam svojich verných, v tebe odpočívajúcich, odpustenie hriechov; aby táto spásonosná obeta pre ich dušu a telá stala sa liekom a odpočinkom: Ktorý žiješ a kráľuješ.

POSTKOMÚNIA

Munéribus sacris satiáti, quæsumus, Domine, Deus noster: ut plebs tua, quæ in futúro a morte córporis resurrectúra créditur, te miseránte, a morte ánimæ resúrgere mereátur. Per Dóminum.

Nasýtení svätými darmi, prosíme, Pane, Bože náš: aby ľud tvoj, ktorý verí v budúce vzkriesenie tela, zaslúžil si, z tvojho milosrdenstva, zmŕtvychvstanie duše. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Pri smierení kostola a cintorína

K *orácii* omše toho dňa pripoja sa pod spoločným zakončením tieto modlitby:

ORÁCIA

Deus, qui dixísti: Domus mea domus oratiónis vocábitur: domum istam infidélium spurcítiis contamináme, Pane, ustanov za strážcu anjela svojho svätého: a duše tých, ktorých telá sem pochovávajú, osloboď od všetkých pút hriechov; aby s tvojimi Svätými bez prestania radovali sa v tebe. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

Bože, ktorý povedal si: Dom môj bude sa volať domom modlitby: dom tento, poškvrnený znečistením neve-

tam mundáre et sanctificáre dignéris; et ómnium preces et vota hoc in loco ad te clamántium cleménter exáudias, et benígnus suscípias. Per Dóminum.

riacich, ráč očistiť a posvätiť; a láskavo vyslyš i dobrotivý prijmi prosby a sľuby všetkých, na tomto mieste teba prosiacich. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

SEKRÉTA

Hæc hóstia, quæsumus, Dómine, et locum istum ab ómnibus immundítiis expúrget: et supplicatiónes nostras semper et ubíque reddat tibi accéptas. Per Dóminum.

Tento obetný dar, prosíme, Pane, jednak nech očistí toto miesto od každej nečistoty: jednak nech prosby naše vždy a všade učiní milými tebe. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Percipiéntes, Dómine, múnera salútis ætérnæ súpplices exorámus: ut templum hoc et cœmetérium ab infidélium inquinaméntis emundátum benedictióne tua máneat sanctificátum; et péctora nostra ab omni sorde vitiórum alienáta tibíque devóta semper exsístant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

Po prijatí darov večnej spásy, Pane, pokorne prosíme: nech tento kostol a cintorín, očistené od škvŕn neveriacich, ostanú posvätené požehnaním tvojím; a srdcia naše nech sú pozbavené každej škvrny pokleskov a vždy oddané tebe. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky.

Omša za ženícha a nevestu

Podľa starobylej obyčaje Cirkvi novomanželia sa zúčastnia na sv. omši, im venovanej, v ktorej dostanú osobitné požehnanie.

Táto omša je dovolená ako **súkromná votívna** omša (bez *glórie* a *kréda* a s troma *oráciami*) okrem tzv. „uzavretého času" čiže adventu a Veľkého pôstu. Biskup ju odôvodnene môže povoliť aj v čase uzavretom. Zakázaná je v nedeľu, v prikázané sviatky, v dvoj. sviatky 1. a 2. triedy, v privilegovaných oktávach 1. a 2. stupňa, v privil. férie a vigílie a v deň Dušičiek. Ale aj v takéto dni môže sa slúžiť vo forme omše dňa s oráciou tejto omše a pod spoločným zakončením s oráciou dňa.

Boh spája manželstvá (intr.). Manželstvo je obrazom spojenia Krista s Cirkvou (lekc.), a preto je nerozlučiteľné (ev.). Manželia ukladajú svoj manželský život do rúk Kristových (of.), ktorý ich pri sv. prijímaní spája svätým svojho požehnania a ochraňuje trvalým pokojom v zákonitom spoločenstve (kom.).

INTROIT (Tob 7, 15; 8, 19)

Deus Israel conjúngat vos: et ipse sit vobíscum, qui misértus est duóbus únicis: et nunc, Dómine, fac eos plénius benedícere te. (Allelúja, allelúja.) *(Ps 127, 1)* Beáti omnes, qui timent Dóminum: qui ámbulant in viis ejus. ℣. Glória Patri.

Boh Izraela nech vás spojí a nech je s vami on, ktorý sa zmiloval nad oboma jedinými. A teraz, Pane, daj, nech teba ešte dokonalejšie zvelebujú. (Aleluja, aleluja.) *(Ž 127, 1)* Blažený každý, ktorý sa bojí Pána, ktorý chodí jeho cestami. ℣. Sláva Otcu.

Bez *glórie.*

ORÁCIA

Exáudi nos, omnípotens et miséricors Deus: ut, quod nostro ministrátur offício, tua benedictióne pótius impleátur. Per Dóminum.

Vypočuj nás, všemohúci a milosrdný Bože: aby to, čo vysluhujeme svojou službou, naplnilo sa hojnejšie tvojím požehnaním. Skrze Pána.

LEKCIA (Ef 5, 22-33)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Ephésios. - Fratres: Mulíeres viris suis súbditæ sint, sicut Dómino: quóniam vir caput est mulíeris, sicut Christus caput est Ecclésiæ: Ipse, salvátor córporis ejus. Sed sicut Ecclésia subjécta est Christo, ita et mulíeres viris suis in ómnibus. Viri, dilígite uxóres vestras, sicut et Christus diléxit Ecclésiam, et seípsum trádidit pro ea, ut illam sanctificáret, mundans lavácro aquæ in verbo vitæ, ut exhibéret ipse sibi gloriósam Ecclésiam, non habéntem máculam, aut rugam, aut áliquid hujúsmodi, sed ut sit sancta et immaculáta. Ita et viri debent dilígere uxóres

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Efezanom. - Bratia! Ženy, buďte poddané svojim mužom ako by samému Pánovi, lebo muž je hlavou ženy, ako Kristus je hlavou Cirkvi; on, ktorý je Spasiteľom tohto svojho tela! A ako Cirkev je poddaná Kristovi, tak aj ženy svojim mužom vo všetkom. Vy však, mužovia, milujte si ženy, ako si Kristus zamiloval Cirkev, že seba samého vydal za ňu, aby ju posvätil a očistil slovom (života) v kúpeli vody! Pripravil si Cirkev slávnu, bez poškvrny, bez vrásky a bez akejkoľvek inej (chyby), ale svätú a bez úhony. Tak isto aj mužovia sú povinní milovať si ženy ako svoje

suas, ut córpora sua. Qui suam uxórem díligit, seípsum díligit. Nemo enim umquam carnem suam ódio hábuit, sed nutrit, et fovet eam, sicut et Christus Ecclésiam: quia membra sumus córporis ejus, de carne ejus et de óssibus ejus. Propter hoc relínquet homo patrem et matrem suam, et adhærébit uxóri suæ: et erunt duo in carne una. Sacraméntum hoc magnum est, ego autem dico in Christo, et in Ecclésia. Verúmtamen et vos sínguli, unusquísque uxórem suam, sicut seípsum díligat: uxor autem tímeat virum suum.

vlastné telo, lebo kto si miluje ženu, sám seba miluje. Veď nikto nikdy nemá v nenávisti svoje vlastné telo, ale živí si ho a opatruje, podobne ako Kristus Cirkev, lebo sme údmi tohto jeho tela, (telo) z jeho tela a (kosť) z jeho kosti. Preto muž opúšťa otca a matku svoju a vinie sa k žene, i stávajú sa obaja jedným telom. Je to veľké tajomstvo, hovorím to však so zreteľom na Krista a Cirkev. Takto teda aj vy jeden každý milujte si ženu ako sami seba! Žena však nech si ctí svojho muža!

GRADUÁL (Ž 127, 3)

Uxor tua sicut vitis abúndans in latéribus domus tuæ. ℣. Fílii tui sicut novéllæ olivárum in circúitu mensæ tuæ.

Manželka tvoja ako plodný vínny ker vo vnútrajšku tvojho domu. ℣. Synovia tvoji ako olivové mládniky okolo tvojho stola.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 19, 3)* Mittat vobis Dóminus auxílium de sancto: et de Sion tueátur vos. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 19, 3)* So svätyne nech vám pomoc sošle Pán a so Sionu nech podoprie vás. Aleluja.

Po Septuagézime berie sa miesto *graduála:*

TRAKTUS (Ž 127, 4 a 6)

Ecce, sic benedicétur omnis homo, qui timet Dóminum. ℣. Benedícat tibi Dóminus ex Sion: et vídeas bona Jerúsalem ómnibus diébus vitæ tuæ. ℣. Et vídeas fílios filiórum tuórum: pax super Israel.

Hľa, tak sa požehná mužovi, ktorý sa bojí Pána. ℣. Nech žehná tebe so Sionu Pán, aby si videl šťastie Jeruzalema po všetky dni svojho života. ℣. Aby si videl synov svojich synov: Pokoj nad Izraelom!

V čase veľkonočnom miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 19, 3)* Mittat vobis Dóminus auxílium de sancto: et de Sion tueátur vos. Allelúja. ℣. *(Ps 133, 3)* Benedícat vobis Dóminus ex Sion: qui fecit cælum et terram. Allelúja.

Aleluja, aleluja. *(Ž 19, 3)* So svätyne nech vám pomoc pošle Pán a so Siona nech podoprie vás. Aleluja. ℣. *(Ž 133, 3)* So Sionu nech vás žehná Pán, ktorý stvoril nebesá a zem. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 19, 3-6)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Accessérunt ad Jesum pharisæi, tentántes eum et dicéntes: Si licet hómini dimíttere uxórem suam quacúmque ex causa? Qui respóndens, ait eis: Non legístis, quia qui fecit hóminem ab initio, másculum et féminam fecit eos? et dixit: Propter hoc dimíttet homo patrem et matrem, et adhærébit uxóri suæ, et erunt duo in carne una. Itaque jam non sunt duo, sed una caro. Quod ergo Deus conjúnxit, homo non séparet.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času prišli k Ježišovi farizeji, aby ho pokúšali. Pýtali sa ho: Či smie človek prepustiť svoju manželku z akejkoľvek príčiny? Odpovedal im: Či ste nečítali, že Stvoriteľ na počiatku stvoril (ľudí) ako muža a ženu? A povedal: Preto opustí človek svojho otca i svoju matku a bude sa pridržiavať svojej manželky, a tí dvaja stanú sa jedným telom. A tak už nie sú to dve telá, ale iba jedno telo. Čo teda Boh takto spojil, človek nech nerozlučuje!

Bez *kréda.*

OFERTÓRIUM (Ž 30, 15-16)

In te sperávi, Dómine: dixi: Tu es Deus meus: in mánibus tuis témpora mea. (Allelúja.)

V teba ja dúfam, Pane; hovorím: Tys' môj Boh, sú v tvojej ruke moje osudy. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Súscipe, quæsumus, Dómine, pro sacra connúbii lege munus oblátum: et, cujus largítor es óperis, esto dispósitor. Per Dóminum.

Prijmi, prosíme, Pane, dar, obetovaný za posvätný manželský sväzok: a buď usmerňovateľom diela, ktorého si darcom. Skrze Pána.

Prefácia spoločná, str. 515.

Požehnanie novomanželov

Bezprostredne po *Pater noster* kňaz žehná pred oltárom kľačiacich novomanželov:

Orémus. - Propitiáre, Dómine, supplicatiónibus nostris, et institútis tuis, quibus propagatiónem humáni géneris ordinásti, benígnus assíste: ut, quod te auctóre júngitur, te auxiliánte servétur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Orémus. - Deus, qui potestáte virtútis tuæ de níhilo cuncta fecísti: qui dispósitis universitátis exórdiis, hómini, ad imáginem Dei facto, ídeo inseparábile mulíeris adjutórium condidísti, ut femíneo córpori de virili dares carne princípium, docens, quod ex uno placuísset instítui, numquam licére disjúngi: Deus, qui tam excellénti mystério conjugálem cópulam consecrásti, ut Christi et Ecclésiæ sacraméntum præsignáres in foédere nuptiárum: Deus, per quem múlier júngitur viro, et societas principáliter ordináta ea benedictióne donátur, quæ sola nec per originális peccáti pœnam nec per dilúvii est ablátа senténtiam: réspice propítius super hanc fámulam tuam, quæ, maritáli jungénda consórtio, tua se éxpetit protectióne muníri: sit in ea jugum dilectiónis et pacis: fidélis et casta nubat in Christo, imitatrixque sanctárum permáneat femína-

Modlime sa. - Zmiluj sa, Pane, nad našimi skrúšenými prosbami a dobrotivo pomáhaj svojim ustanovizniam, ktoré založil si na rozmnožovanie ľudského pokolenia: nech tvojou pomocou zachová sa, čo spája sa tvojím pôsobením. Skrze Pána.

Modlime sa. - Bože, ktorý mocou svojej sily učinil si všetko z ničoho: ktorý po usporiadaní základov vesmíru mužovi, učinenému na obraz Boží, v žene ustanovil si nerozlučnú pomoc tak, že ženskému telu dal si povstať z tela mužovho, učiac, že to, čo sa zapáčilo tebe utvoriť z jedného, nikdy nie je dovolené rozdvojovať; Bože, ktorý tak vznešeným tajomstvom posvätil si manželský sväzok, že v manželskej smluve predznačil si tajomné spojenie Krista s Cirkvou; Bože, skrze ktorého žena spája sa s mužom a toto spoločenstvo, ustanovené od prvopočiatku, oplýva takým požehnaním, že ono jediné nebolo odňaté ani trestom prvotného hriechu ani trestom potopy: shliadni láskavo na túto svoju služobnicu, ktorá pri vstupe do manželského spoločenstva prosí teba o ochranu a pomoc: nech je pri nej jarmo lásky a pokoja: nech sa snúbi v Kristo-

rum: sit amábilis viro suo, ut Rachel: sápiens, ut Rebécca: longæva et fidélis, ut Sara: nihil in ea ex áctibus suis ille auctor prævaricatiónis usúrpet: nexa fídei mandatísque permáneat: uni thoro juncta, contáctus illícitos fúgiat: múniat infirmitátem suam róbore disciplínæ: sit verecúndia gravis, pudóre venerábilis, doctrínis cæléstibus erudíta: sit fœcúnda in sóbole, sit probáta et innocens: et ad Beatórum réquiem atque ad cæléstia regna pervéniat: et vídeant ambo fílios filiórum suórum, usque in tértiam et quartam generatiónem, et ad optátam pervéniant senectútem. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

vi verná i čistá a nech zostane nasledovníčkou svätých žien: nech je milá svojmu mužovi ako Ráchel, múdra ako Rebeka a dlho živá a verná ako Sára: nech si pôvodca hriechu neprisvojí nijaký jej skutok: nech sa pevne opiera o vieru a prikázania: spojená s jediným mužom nech prchá pred nedovolenými stykmi: nech chráni svoju slabosť silou ukáznenosti: nech je dôstojná cudnosťou, úctyhodná stydlivosťou a vzdelaná v nebeských náukách: nech je požehnaná potomstvom, vyskúšaná a nevinná: nech dosiahne pokoj blahoslavených a kráľovstvo nebeské: a nech obaja uzrú detné dietky až do tretieho, ba štvrtého pokolenia a nech sa dožijú kýženej staroby. Skrze tohože Pána.

Potom kňaz, obrátený k oltáru, modlí sa *Libera nos (Zbav nás)*, a po prijímaní ženícha a nevesty pokračuje vo sv. omši.

KOMÚNIA (Ž 127, 4 a 6)

Ecce, sic benedicétur omnis homo, qui timet Dóminum: et vídeas fílios filiórum tuórum: pax super Israel. (Allelúja.)

Hľa, tak sa požehná mužovi, ktorý sa boji Pána. Aby si videl synov svojich synov: Pokoj nad Izraelom. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Quæsumus, omnípotens Deus: institúta providéntiæ tuæ pio favóre comitáre; ut, quos legítima societáte connéctis, longæva pace custódias. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prosíme, všemohúci Bože: sprevádzaj ustanovizne svojej prozreteľnosti láskyplnou priazňou; a tých, ktorých spájaš zákonitým spoločenstvom, ochraňuj trvalým pokojom. Skrze Pána nášho.

Záverečná modlitba požehnania

Po *Benedicámus Dómino* alebo, ak bola omša dňa s glóriou, po *Ite missa est* kňaz pred *požehnaním* veriacich modlí sa nad novomanželmi modlitbu:

Deus Abraham, Deus Isaac et Deus Jacob sit vobíscum: et ipse adímpleat benedictiónem suam in vobis: ut videátis fílios filiórum vestrórum usque ad tértiam et quartam generatiónem, et póstea vitam ætérnam habeátis sine fine: adjuvánte Dómino nostro Jesu Christo, qui cum Patre et Spíritu Sancto vivit et regnat Deus, per ómnia sæcula sæculórum. R. Amen.

Boh Abrahámov, Boh Izákov a Boh Jakubov nech je s vami a on nech zavŕši požehnanie svoje vo vás: aby ste uzreli detné deti svoje až do tretieho a štvrtého pokolenia, a potom mali život večný bez konca: k tomu nech vám pomáha Pán náš, Ježiš Kristus, ktorý s Otcom a Duchom Svätým žije a kráľuje po všetky veky vekov. R. Amen.

Nato pokropí novomanželov svätenou vodou a riadne pokračuje v omši *(Pláceat tibi, sancta Trínitas - Trojica svätá, nech ľúbi sa tebe)*, udelí sv. požehnanie a číta posledné evanjelium.

Omša za rozšírenie viery

INTROIT (Ž 66, 2-3)

Deus misereátur nostri, et benedícat nobis: illúminet vultum suum super nos, et misereátur nostri: ut cognoscámus in terra viam tuam, in ómnibus géntibus salutáre tuum. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 4)* Confiteántur tibi pópuli, Deus: confiteántur tibi pópuli omnes. ℣. Glória Patri.

Boh nech nám je milostivý a nech nás požehná, nech poskytne nám svoju jasnú tvár, aby znali sme tvoju cestu na zemi a tvoju spásu prostred všetkých pohanov. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 4)* Teba, Bože, nech velebia národy, teba nech velebia všetky národy. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui omnes hómines vis salvos fíeri et ad agnitiónem veritátis veníre: mitte, quæsumus, operários in messem tuam, et da eis cum

Bože, ktorý chceš, aby všetci ľudia boli spasení a prišli k poznaniu pravdy: pošli, prosíme, robotníkov do žatvy svojej; a daj im, nech so

omni fidúcia loqui verbum tuum; ut sermo tuus currat et clarificétur, et omnes gentes cognóscant te solum Deum verum, et quem misísti Jesum Christum, Fílium tuum, Dóminum nostrum: Qui tecum vivit.

všetkou dôverou ohlasujú slovo tvoje; aby tvoje učenie šírilo sa a preslávilo a aby všetky národy poznaly teba, jediného pravého Boha, a ktorého si poslal, Ježiša Krista, Syna tvojho, Pána nášho: Ktorý s tebou žije.

LEKCIA (Sir 36, 1-10 a 17-19)

Léctio libri Sapiéntiæ. - Miserére nostri, Deus ómnium, et réspice nos, et osténde nobis lucem miseratiónum tuárum: et immítte timórem tuum super gentes, quæ non exquisiérunt te, ut cognóscant, quia non est Deus nisi tu, et enárrent magnália tua. Alleva manum tuam super gentes aliénas, ut vídeant poténtiam tuam. Sicut enim in conspéctu eórum sanctificátus es in nobis, sic in conspéctu nostro magnificáberis in eis, ut cognóscant te, sicut et nos cognóvimus, quóniam non est Deus præter te, Dómine. Innova signa, et immúta mirabília. Glorífica manum et bráchium dextrum. Excita furórem, et effúnde iram. Tolle adversárium, et afflíge inimícum. Festína tempus et meménto finis, ut enárrent mirabília tua. Da testimónium his, qui ab initio creatúræ tuæ sunt, et súscita prædicatiónes, quas locúti sunt in nómine tuo prophétæ prióres. Da mercédem sustinéntibus te, ut prophé-

Čítanie z knihy Múdrosti. - Bože, ktorý vládneš nad všetkým, zmiluj sa nad nami a shliadni, a ukáž nám jas milosrdenstva svojho: a uvrhni svoju bázeň na všetkých pohanov, ktorí nevyhľadávali teba, aby poznali, že niet Boha okrem teba, a nech rozprávajú tvoje veľké skutky. Pozdvihni svoju ruku proti cudzím národom, nech vidia tvoju moc. Ako si pred ich zrakom ukázal na nás, že si svätý, tak nám ukáž teraz svoju veľkú moc proti nim. Nech aj oni poznajú teba tak, ako sme teba poznali my, lebo niet Boha, okrem teba, Pane. Obnov svoje podivné znamenia a zopakuj zázraky, osláv svoju ruku a svoje pravé rameno. Prebuď svoju zúrivosť a vylej svoj hnev. Vyhub protivníka a rozlám nepriateľa. Urýchli ten čas, i pamätaj na svoju prísahu, aby mohli rozprávať o tvojich veľkých činoch. Vydaj svedectvo tým, ktorých si postavil na čelo svojich stvorení, a vzbuď ohlasovania, ktoré predtým proroci predniesli

tæ tui fidéles inveniántur: et exáudi oratiónes servórum tuórum, secúndum benedictiónem Aaron de pópulo tuo, et dírige nos in viam justítiæ, et sciant omnes, qui hábitant terram, quia tu es Deus conspéctor sæculórum.

v tvojom mene. Daj odplatu tým, ktorí dúfajú v teba, aby sa ukázalo, že tvoji proroci sú hodnoverní: a vypočuj prosby služobníkov svojich, podľa požehnania Áronovho (spas) svoj ľud, a veď nás na cestu spravodlivosti, a nech vedia všetci, ktorí obývajú zem, že ty si Boh všetkých vekov.

Iná LEKCIA *(Obsecro)* z Doplnkových lekcií a evanjelií, str. 297*.

GRADUÁL (Ž 66, 6-8)

Confiteántur tibi pópuli, Deus, confiteántur tibi pópuli omnes: terra dedit fructum suum. ℣. Benedícat nos Deus, Deus noster, benedícat nos Deus: et métuant eum omnes fines terræ.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 99, 1)* Jubiláte Deo, omnis terra: servíte Dómino in lætítia: introíte in conspéctu ejus, in exsultatióne. Allelúja.

Teba, Bože, nech velebia národy, teba nech velebia všetky národy. Zem vydala svoj plod. ℣. Nech nás požehná Boh, Boh náš, nech nás požehná Boh, a nech sa ho boja všetky zemské končiny.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 99, 1)* Plesajte Pánu, všetky zeme, s radosťou slúžte Pánovi. Predstúpte s plesaním pred jeho tvár. Aleluja.

Po Septuagézime miesto *aleluje* a nasledujúceho verša:

TRAKTUS (Ž 95, 3-5)

Annuntiáte inter gentes glóriam Dómini, in ómnibus pópulis mirabília ejus. ℣. Quóniam magnus Dóminus, et laudábilis nimis: terríbilis est super omnes deos. ℣. Quóniam omnes dii géntium dæmónia: Dóminus autem cælos fecit.

O Pánovej sláve rozprávajte medzi pohanmi, o jeho divoch medzi národami všetkými. ℣. Lebo je veľký Pán a chvályhodný preveľmi, nad všetkých bohov treba sa ho báť. ℣. Veď všetci bôžikovia pohanskí sú výmysly, a Pán stvoril nebesá.

V čase veľkonočnom odpadne *graduál* a miesto toho:

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 99, 1-2)* Jubiláte Deo, omnis terra: servíte Dómino in lætítia: introíte in conspéctu

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 99, 1-2)* Plesajte Pánu, všetky zeme, s radosťou slúžte Pánovi. Predstúpte s plesaním

ejus, in exsultatióne. Allelúja. ℣. Scitóte quóniam Dóminus ipse est Deus: ipse fecit nos et non ipsi nos. Allelúja.

pred jeho tvár. Aleluja. ℣. Vedzte, že Pán je Boh, on stvoril nás, a nie my sami seba. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 9, 35-38)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Circuíbat Jesus omnes civitátes et castélla, docens in synagógis eórum, et prædicans Evangélium regni, et curans omnem languórem et omnem infirmitátem. Videns autem turbas, misértus est eis: quia erant vexáti, et jacéntes sicut oves non habéntes pastórem. Tunc dicit discípulis suis: Messis quidem multa, operárii autem pauci. Rogáte ergo Dóminum messis, ut mittat operários in messem suam.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času chodil Ježiš po všetkých mestách a dedinkách, vyučoval v ich synagógach, hlásal evanjelium o kráľovstve a uzdravoval všetky choroby a neduhy. Keď zazrel zástupy, prišlo mu ich ľúto, lebo boly zmorené a povaľovaly sa ako ovce bez pastiera. Vtedy povedal svojim učeníkom: Žatva je síce veľká, ale robotníkov je málo; proste teda Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu.

OFERTÓRIUM (Ž 95, 7-9)

Afférte Dómino, pátriæ géntium, afférte Dómino glóriam et honórem, afférte Dómino glóriam nómini ejus: tóllite héstias, et introíte in átria ejus: adoráte Dóminum in átrio sancto ejus. (Allelúja.)

Vzdávajte Pánovi, rodiny národov, vzdávajte Pánovi slávu a moc. Vzdávajte Pánu jeho mena slávu: žertvujte obetu a do nádvorí jeho vojdite. Klaňajte sa Bohu v svätom jeho nádvorí. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Protéctor noster, áspice, Deus, et réspice in fáciem Christi tui, qui dedit redemptiónem semetípsum pro ómnibus: et fac; ut ab ortu solis usque ad occásum magnificétur nomen tuum in géntibus, ac in omni loco

Ochranca náš, Bože, pozri a shliadni na tvár Pomazaného svojho, ktorý vydal sám seba za vykúpenie všetkých: a učiň, aby od východu slnka po západ zvelebovalo sa meno tvoje medzi národmi, a všade zasväcovala sa a pri-

sacrificétur et offerátur nómini tuo oblátio munda. Per eúndem Dóminum.

nášala menu tvojmu obeta čistá. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Ž 116, 1-2)

Laudáte Dóminum, omnes gentes: laudáte eum, omnes pópuli: quóniam confirmáta est super nos misericórdia ejus, et véritas Dómini manet in ætérnum. (Allelúja.)

Chváľte Pána, všetky národy, oslavujte ho, všetci ľudia, bo jeho milosrdenstvo je utvrdené nad nami a vernosť Pána trvá naveky. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Redemptiónis nostræ múnere vegetáti: quæsumus, Dómine; ut hoc perpétuæ salútis auxílio fides semper vera proficiat. Per Dóminum.

Občerstvení darom nášho vykúpenia: prosíme, Pane; aby touto pomocou večnej spásy stále sa šírila pravá viera. Skrze Pána nášho.

Omša za ochranu proti pohanom

Vznikla v 15. storočí, keď kresťanskému svetu hrozilo nebezpečenstvo od Turkov.

INTROIT (Ž 43, 23-24 a 25-26)

Exsúrge, quare obdórmis, Dómine? exsúrge, et ne repéllas in finem: quare fáciem tuam avértis? oblivísceris tribulatiónem nostram? Adhæsit in terra venter noster: exsúrge, Dómine, ádjuva nos, et líbera nos. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 2)* Deus, áuribus nostris audívimus: patres nostri annuntiavérunt nobis. ℣. Glória Patri.

Prebuď sa, prečo, Pane, spíš? Precitni! Nezavrhuj naveky! Prečo skrývaš svoju tvár, na našu biedu zabúdaš a našu strasť? Na zemi väzí naše brucho: povstaň nám na pomoc, Pane, a osloboď nás. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 2)* Na svoje sme uši, Bože, počuli, otcovia naši rozprávali nám. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, in cujus manu sunt ómnium potestátes et ómnium

Všemohúci večný Bože, v ktorého ruke spočíva všetka moc a práva nad všetkými

jura regnórum: réspice in auxílium Christianórum; ut gentes paganórum, quæ in sua feritáte confídunt, déxteræ tuæ poténtia conterántur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

dŕžavami: pomôž kresťanom; aby pohanské národy, ktoré spoliehajú sa na svoju krutosť, rozprášila moc tvojej pravice. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

LEKCIA (Est 13, 8-11 a 15-17)

Léctio libri Esther. - In diébus illis: Orávit Mardochæus ad Dóminum, dicens: Dómine, Dómine, Rex omnípotens, in dicióne enim tua cuncta sunt pósita, et non est qui possit tuæ resístere voluntáti, si decréveris salváre Israel. Tu fecísti cælum et terram, et quidquid cæli ámbitu continétur. Dóminus ómnium es, nec est qui resístat majestáti tuæ. Et nunc, Dómine Rex, Deus Abraham, miserére pópuli tui, quia volunt nos inimíci nostri pérdere, et hereditátem tuam delére. Ne despícias partem tuam, quam redemísti tibi de Ægýpto. Exáudi deprecatiónem meam, et propítius esto sorti et funículo tuo, et convérte luctum nostrum in gáudium, ut vivéntes laudémus nomen tuum, Dómine, et ne claudas ora te canéntium, Dómine, Deus noster.

Čítanie z knihy Ester. - V tých dňoch modlil sa Mardochej k Pánovi a hovoril: Pane, Pane, Kráľu všemohúci, moci tvojej podlieha všetko a nikoho niet, kto by sa mohol sprotiviť vôli tvojej, ak si zaumieniš zachrániť Izraela. Ty si stvoril nebo a zem a všetko, čo obvod neba zahrnuje. Ty si Pánom nad všetkými a niet nikoho, kto by odolal velebnosti tvojej. A teraz, Pane, Kráľu a Bože Abrahámov, zmiluj sa nad ľudom svojím, lebo nepriatelia naši chcú nás zničiť a dedičstvo tvoje chcú úplne vyhubiť. Nepohŕdaj dedičným podielom svojím, ktorý si si vykúpil z Egypta. Vypočuj prosbu moju! Buď milostivý dedičstvu a podielu svojmu! Obráť zármutok náš na radosť, aby sme pri ž vote (zachovaní) zvelebovali meno tvoje, Pane, ani nedaj umĺknuť ústam, ktoré spievajú na chválu tebe, Pane, Bože náš.

GRADUÁL (Ž 82, 19 a 14)

Sciant gentes, quóniam nomen tibi Deus: tu solus Altíssimus super omnem

Nech pohani poznajú teba, že tebe meno Boh a nad celou si zemou jedine ty Najvyšší.

terram. ℣. Deus meus, pone illos ut rotam, et sicut stípulam ante fáciem venti.

℣. Bože môj, učiň s nimi ako s lístím povíchricou krútením, s plevami pred vetrom.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 79, 3)* Excita, Dómine, poténtiam tuam, et veni: ut salvos fácias nos. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 79, 3)* Vzbuď, Pane, svoju moc a príď nás zachrániť. Aleluja.

Po Septuagézime berie sa miesto *aleluje* a nasledujúceho verša:

TRAKTUS (Ž 78, 9-11)

Adjuva nos, Deus, salutáris noster: et propter honórem nóminis tui, Dómine, líbera nos: et propítius esto peccátis nostris, propter nomen tuum. ℣. Ne quando dicant gentes: Ubi est Deus eórum? et innotéscat in natiónibus coram óculis nostris. ℣. Víndica sánguinem servórum tuórum, qui effúsus est: intret in conspéctu tuo gémitus compeditórum.

Pomôž nám, Bože, Spasiteľ náš: a pre mena svojho česť vyslobď nás a odpusť naše hriechy pre meno svoje. ℣. Prečo by mali vravieť pohania: Kde je ich Boh? Nech prejaví sa na pohanoch pred našimi očami. ℣. Pomsti krv svojich služobníkov, čo sa vyliala: nech dôjde k tebe nárek zajatcov.

V čase veľkonočnom odpadne *graduál* a miesto neho:

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 79, 3)* Excita, Dómine, poténtiam tuam, et veni: ut salvos fácias nos. Allelúja. ℣. *(Ib. 15-16)* Deus virtútum, convértere, réspice de cælo, et vide, et vísita víneam istam: et pérfice eam, quam plantávit déxtera tua. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 79, 3)* Vzbuď, Pane, svoju moc a príď nás zachrániť. Aleluja. ℣. *(Tž. 15-16)* Vráť sa, Boh zástupov, pohliadni s neba a sa rozpozri a navštív tento vínny ker a chráň, čo zasadila tvoja pravica. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 11, 5-13)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Quis vestrum habébit amícum, et ibit ad

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš učeníkom svojim: Ak niekto z vás bude mať priateľa a pôjde k nemu

illum média nocte, et dicet illi: Amíce, cómmoda mihi tres panes, quóniam amícus meus venit de via ad me, et non hábeo, quod ponam ante illum: et ille deíntus respóndens, dicat: Noli mihi moléstus esse, jam óstium clausum est, et púeri mei mecum sunt in cubíli, non possum súrgere et dare tibi. Et si ille perseveráverit pulsans: dico vobis, et si non dabit illi surgens eo quod amícus ejus sit, propter improbitátem tamen ejus surget, et dabit illi quotquot habet necessários. Et ego dico vobis: Pétite, et dábitur vobis; quærite, et inveniétis; pulsáte, et aperiétur vobis. Omnis enim, qui petit, áccipit; et qui quærit, ínvenit; et pulsánti aperiétur. Quis autem ex vobis patrem petit panem: numquid lápidem dabit illi? Aut piscem: numquid pro pisce serpéntem dabit illi? Aut si petíerit ovum: numquid pórriget illi scorpiónem? Si ergo vos, cum sitis mali, nostis bona data dare fíliis vestris: quanto magis Pater vester de cælo dabit spíritum bonum peténtibus se?

o polnoci a povie mu: Priateľu, požičaj mi tri chleby, lebo mi priateľ prišiel s cesty, a nemám mu čo dať. A keby mu ten zvnútra odpovedal: Neobťažuj ma! Dvere sú už zamknuté, a moje deti sú so mnou v posteli. Nemôžem teda vstať a dať ti. No ak ten neprestane klopať, vravím vám, ak aj nevstane a nedá mu preto, že mu je priateľom, jednako pre jeho neodbytnosť vstane a dá mu, koľko potrebuje. Ale aj ja vám hovorím: Pýtajte si, a dajú vám; hľadajte, a nájdete; klopte, a otvoria vám. Lebo každý, kto si pýta, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvoria. Ak voľakoho z vás (ako otca) syn poprosí o chlieb, či mu podá kameň? alebo o rybu, či mu miesto ryby podá hada? alebo ak poprosí o vajce, či mu podá škorpióna? Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o koľko skôr váš Otec nebeský dá Ducha Svätého tým, ktorí ho prosia.

OFERTÓRIUM (Ž 17, 28 a 32)

Pópulum húmilem salvum fácies: et óculos superbórum humiliábis: quóniam quis Deus præter te, Dómine? (Allelúja.)

Zachraňuješ ubiedený ľud a ponižuješ oči pyšných. Veď kto je Boh, okrem teba, Pane? (Aleluja.)

SEKRÉTA

Sacrifícium, Dómine, quod immolámus, inténde: ut propugnatóres tuos ab omni éruas paganórum nequítia, et in tuæ protectiónis securitáte constítuas. Per Dóminum nostrum.

Na obetu, ktorú prinášame tebe, Pane, shliadni: a svojich bojovníkov vytrhni od všetkej zloby pohanov a postav ich pod záštitu svojej ochrany. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Ž 118, 81, 84 a 86)

In salutári tuo ánima mea, et in verbum tuum sperávi: quando fácies de persequéntibus me judícium? Iníqui persecúti sunt me, ádjuva me, Dómine, Deus meus. (Allelúja.)

Duša mi zmiera po pomoci tvojej, ja dúfam v tvoje slovo: kedyže vynesieš súd nad mojimi prenasledovateľmi? Nezaslúžene ma prenasledovali: buď mi na pomoci, Pane, Bože môj. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Protéctor noster, áspice, Deus: et propugnatóres tuos a paganórum defénde perículis; ut, omni perturbatióne submóta, líberis tibi méntibus desérviant. Per Dóminum nostrum.

Bože, ochranca náš, shliadni: a ochraňuj svojich bojovníkov od nebezpečenstiev pohanov; aby po odstránení všetkých zmätkov slobodnou mysľou mohli slúžiť tebe. Skrze Pána nášho.

Omša za odstránenie rozkolu

INTROIT (Ž 105, 47)

Salvos nos fac, Dómine, Deus noster, et cóngrega nos de natiónibus: ut confiteámur nómini sancto tuo, et gloriémur in laude tua. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 1)* Confitémini Dómino, quóniam bonus: quóniam in sæculum misericórdia ejus. ℣. Glória Patri, et Fílio.

Zachráň nás, Pane, Bože náš, a sosbieraj nás z pohanov, aby sme tvoje sväténo oslavovali, a tvojou chválou honosili sa. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 1)* Vzdávajte chválu Pánu, lebo dobrý je, bo jeho milosrdenstvo je naveky. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo.

ORÁCIA

Deus, qui erráta córrigis, et dispérsa cóngregas, et congregáta consérvas: quǽsumus, super pópulum christiánum tuæ uniónis grátiam cleménter infúnde; ut, divisióne rejécta, vero pastóri Ecclésiæ tuæ se úniens, tibi digne váleat famulári. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý naprávaš chybné, spájaš rozptýlené a spojené zachovávaš: prosíme, vylej láskavo milosť svojej jednoty na kresťanský ľud; aby po zavrhnutí rozkolu sjednotil sa pod pravým pastierom tvojej Cirkvi a mohol dôstojne slúžiť tebe. Skrze Pána nášho.

LEKCIA (Ef 4, 1-7 a 13-21)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Ephésios. - Fratres: Obsecro vos, ut digne ambulétis vocatióne, qua vocáti estis, cum omni humilitáte, et mansuetúdine, cum patiéntia, supportántes ínvicem in caritáte, sollíciti serváre unitátem spíritus in vínculo pacis. Unum corpus, et unus spíritus, sicut vocáti estis in una spe vocatiónis vestræ. Unus Dóminus, una fides, unum baptísma. Unus Deus et Pater ómnium, qui est super omnes, et per ómnia, et in ómnibus nobis. Unicuíque autem nostrum data est grátia secúndum mensúram donatiónis Christi: donec occurrámus omnes in unitátem fídei, et agnitiónis Fílii Dei, in virum perféctum, in mensúram ætátis plenitúdinis Christi: ut jam non simus párvuli fluctuántes, et circumferámur omni vento doctrínæ in nequítia hóminum, in astútia ad cir-

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Efezanom. - Bratia: Veľmi vás prosím: Žite dôstojne podľa povolania, ktorým vás (Boh) povolal, vo veľkej pokore, dobrotivosti a trpezlivosti; znášajte sa navzájom v láske a usilujte sa zachovať jednotu ducha vo sväzku pokoja. Buďte jedno telo a jeden duch, ako ste aj povolaní v jednej nádeji svojho povolania. Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst. Jeden je aj Boh a Otec všetkých, ktorý je (a účinkuje) nad všetkými, skrze všetkých a vo všetkých nás. Každému z nás dostalo sa milosti podľa miery, akou nás Kristus obdaroval, kým všetci nedospejeme k jednote vo viere a v poznaní Syna Božieho, v muža dospelého, k miere plného vzrastu Kristovho. Potom už nebudeme ako deti, ktoré hocijaká náuka ako vietor sem i ta hádže a zmieta ľudskou úskočnosťou a chytráctvom a zvádza

cumventiónem erróris. Veritátem autem faciéntes in caritáte, crescámus in illo per ómnia, qui est caput Christus: ex quo totum corpus compáctum et connéxum per omnem junctúram subministratiónis, secúndum operatiónem in mensúram uniuscujúsque membri, augméntum córporis facit in ædificatiónem sui in caritáte. Hoc ígitur dico, et testíficor in Dómino, ut jam non ambulétis, sicut et gentes ámbulant in vanitáte sensus sui, ténebris obscurátum habéntes intelléctum, alienáti a vita Dei per ignorántiam quæ est in illis, propter cæcitátem cordis ipsórum, qui desperántes, semetípsos tradidérunt impudicítiæ, in operatiónem immundítiæ omnis, in avarítiam. Vos autem non ita didicístis Christum: si tamen illum audístis, et in ipso edócti estis, sicut est véritas in Christo Jesu, Dómino nostro.

na cestu bludu. Vyznávaním pravdy a láskou budeme všemožne rásť v tom, ktorý je hlavou (Cirkvi), v Kristovi. On totiž sčleňuje a spája celé telo kĺbmi ústrojenstva a dáva telu rásť, ako si to vyžaduje primeraná činnosť každého jedného údu, aby sa veľadilo v láske. Preto hovorím a zaprisahám vás v Pánovi: Nežite už viac ako pohani, ktorí žijú v márnosti mysle. Tí sú zatemnení na rozume a svojou nevedomosťou a zatvrdlivosťou srdca stratili cit pre život podľa Božej (vôle). Vo svojej otupenosti oddali sa nemravným výstrednostiam a dopúšťajú sa všelijakých necudností a chamtivosti. Ale vy ste sa o Kristovi neučili tak. Akže ste o ňom počuli a dostalo sa vám o ňom poučenia podľa pravdy, ktorá je v Ježišovi, Pánovi našom.

GRADUÁL (Ž 121, 6-7)

Rogáte quæ ad pacem sunt Jerúsalem: et abundántia diligéntibus te. ℣. Fiat pax in virtúte tua: et abundántia in túrribus tuis.

Vyprosujte, čo Jeruzalemu je k pokoju, nech bezpeční sú, ktorí milujú teba. ℣. Nech v tvojich hradbách pokoj je, istota v tvojich palácoch.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 147, 12)* Lauda, Jerúsalem, Dóminum: lauda Deum tuum, Sion. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 147, 12)* Chváľ, Jeruzalem, Pána: chváľ, Sion, Boha svojho. Aleluja.

Po Septuagézime berie sa miesto *aleluje* a nasledujúceho verša:

TRAKTUS (Ž 75, 2-4)

Notus in Judæa Deus, in Israel magnum nomen ejus. ℣. Et factus est in pace locus ejus, et habitátio ejus in Sion. ℣. Ibi confrégit poténtias árcuum, scutum, gládium, et bellum.

Boh stal sa známym v Judovi, je veľké meno jeho v Izraelovi. ℣. A pokojným stalo sa miesto jeho a na Sione jeho príbytok. ℣. Tam blesky luku polámal, i štít i meč i zbraň.

V čase veľkonočnom odpadne *graduál*, miesto neho:

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 147, 12)* Lauda, Jerúsalem, Dóminum: lauda Deum tuum, Sion. Allelúja. ℣. *(Ps ib. 14)* Qui pósuit fines tuos pacem, et ádipe fruménti sátiat te. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 147, 12)* Chváľ, Jeruzalem, Pána: chváľ, Sion, Boha svojho. Aleluja. ℣. *(Ž tž. 14)* Ktorý dal mier tvojim hraniciam a drieňom pšeničným nasycuje teba. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 17, 1 a 11-23)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Sublevátis Jesus óculis in cælum, dixit: Pater sancte, serva eos in nómine tuo, quos dedísti mihi: ut sint unum, sicut et nos. Cum essem cum eis, ego servábam eos in nómine tuo. Quos dedísti mihi, custodívi et nemo ex eis périit, nisi fílius perditiónis, ut Scriptúra impleátur. Nunc autem ad te vénio: et hæc loquor in mundo, ut hábeant gáudium meum implétum in semetípsis. Ego dedi eis sermónem tuum, et mundus eos ódio hábuit, quia non sunt de mundo, sicut et ego non sum de mundo. Non rogo, ut tollas eos de mundo, sed ut serves eos a malo. De mundo non sunt,

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času Ježiš pozdvihol oči k nebu a hovoril: Otče Svätý, tých, ktorých si mi dal, zachovaj vo svojom mene, aby boli jedno ako my. Dokiaľ som bol s nimi, ja som ich zachovával v tvojom mene. Ktorých si mi dal, ochránil som ich, a nik sa z nich nestratil, iba syn zatratenia, a to, aby sa splnilo Písmo. Ale teraz odchádzam k tebe a toto hovorím na svete, aby aj oni mali v sebe plnosť mojej radosti. Dal som im tvoje slovo, a svet ich znenávidel, keďže nie sú s tohto sveta, ako ani ja nie som s tohto sveta. Neprosím, aby si ich vzal s tohto sveta, ale aby si ich zachoval pred zlým. Nie sú s tohto sveta,

sicut et ego non sum de mundo. Sanctífica eos in veritáte. Sermo tuus véritas est. Sicut tu me misísti in mundum, et ego misi eos in mundum. Et pro eis ego sanctífico meípsum, ut sint et ipsi sanctificáti in veritáte. Non pro eis autem rogo tantum, sed et pro eis, qui creditúri sunt per verbum eórum in me: ut omnes unum sint, sicut tu, Pater, in me, et ego in te, ut et ipsi in nobis unum sint: ut credat mundus, quia tu me misísti. Et ego claritátem, quam dedísti mihi, dedi eis, ut sint unum, sicut et nos unum sumus. Ego in eis, et tu in me, ut sint consummáti in unum.

ako ani ja nie som s tohto sveta. Posväť ich pravdou! A tvoje slovo je pravda. Ako si mňa poslal na svet, tak som ich ja poslal do sveta. Pre nich sa aj ja posväcujem, aby aj oni boli posvätení pravdou. A prosím nielen za nich, ale aj za tých, ktorí pre ich slovo uveria vo mňa, aby všetci jedno boli, ako ty, Otče, si vo mne a ja som v tebe, aby aj oni v nás jedno boli, aby svet uveril, že si ma ty poslal. A slávu, ktorú si ty dal mne, dal som aj im, aby boli jedno, ako sme my jedno. Ja som v nich a ty si vo mne, aby boli dokonale (slúčení) v jedno.

OFERTÓRIUM (Rim 15, 5-6)

Det vobis Deus idípsum sápere in altérutrum: ut unánimes uno ore honorificétis Deum nostrum. (Allelúja.)

Boh nech vám dožičí, aby ste medzi sebou boli jednomyseľní: aby ste jednou mysľou a jednými ústami oslavovali Boha nášho. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Múnera hæc pro unióne pópuli christiáni tibi, Dómine, obláta sanctífica: per quæ unitátis et pacis in Ecclésia tua nobis dona concédas. Per Dóminum nostrum.

Dary tieto, obetované tebe, Pane, za jednotu kresťanského ľudu, posväť a daj nám skrze ne v Cirkvi svojej dary jednoty a pokoja. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (1 Kor 10, 17)

Unus panis, et unum corpus multi sumus, omnes, qui de uno pane et de uno cálice participámus. (Allelúja.)

Je jeden chlieb, aj my mnohí sme jedno telo, lebo všetci máme podiel na jednom chlebe a na jednom kalichu. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Hæc tua, Dómine, sumpta sacra commúnio: sicut fidélium in te uniónem præsígnat; sic in tua Ecclésia unitátis, quæsumus, operétur efféctum. Per Dóminum.

Ako to sväté prijímanie, Pane, ktoré sme prijali, naznačuje jednotu veriacich v tebe; tak nech uskutoční, prosíme, jednotu tvojej Cirkvi. Skrze Pána nášho.

Omša v čase vojny

INTROIT (Ž 24, 6, 3 a 22)

Reminíscere miseratiónum tuárum, Dómine, et misericórdiæ tuæ, quæ a sæculo sunt: ne umquam dominéntur nobis inimíci nostri: líbera nos, Deus Israel, ex ómnibus angústiis nostris. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 1-2)* Ad te, Dómine, levávi ánimam meam, Deus meus, in te confído, non erubéscam. ℣. Glória Patri.

Rozpomeň sa na zľutovania svoje, Pane, a na milosrdenstvá svoje, ktoré sú od veku, nech nejasajú nepriatelia moji nado mnou; vysloboď nás, Bože Izraela, zo všetkých našich tiesní. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 1-2)* Ku tebe, Pane, zdvíham svoju dušu: Bože môj, v teba dôverujem, nech ma hanba nestihne. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Deus, qui cónteris bella, et impugnatóres in te sperántium poténtia tuæ defensiónis expúgnas: auxiliáre fámulis tuis, implorántibus misericórdiam tuam; ut, inimicórum suórum feritáte depréssa, incessábili te gratiárum actióne laudémus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Bože, ktorý maríš vojny a svojou mocnou obranou odrážaš tých, ktorí útočia na dúfajúcich v teba: pomôž služobníkom svojim, vzývajúcim tvoje milosrdenstvo; aby po potlačení nepriateľskej ukrutnosti mohli sme chváliť teba neprestajným vzdávaním vďaky. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Jer 42, 1-2 a 7-12)

Léctio Jeremíæ Prophétæ. - In diébus illis: Accessérunt omnes príncipes bellatórum:

Čítanie z proroka Jeremiáša. - V tých dňoch pristúpili všetci velitelia oddielov a pove-

dixerúntque ad Jeremíam prophétam: Ora pro nobis ad Dóminum, Deum tuum. Et factum est verbum Dómini ad Jeremíam. Vocavítque omnes príncipes bellatórum, et univérsum pópulum a mínimo usque ad magnum. Et dixit ad eos: Hæc dicit Dóminus, Deus Israel, ad quem misístis me, ut prostérnerem preces vestras in conspéctu ejus: Si quiescéntes mansérítis in terra hac, ædificábo vos, et non déstruam; plantábo, et non evéllam: jam enim placátus sum super malo, quod feci vobis. Nolíte timére a fácie regis Babylónis, quem vos pávidi formidátis; nolíte metúere eum, dicit Dóminus: quia vobíscum sum ego, ut salvos vos fáciam et éruam de manu ejus. Et dabo vobis misericórdias et miserébor vestri, et habitáre vos fáciam in terra vestra: dicit Dóminus omnípotens.

dali prorokovi Jeremiášovi: Modli sa za nás k Pánovi, Bohu tvojmu. A dostalo sa slovo Pánovo Jeremiášovi. I zavolal všetkých veliteľov oddielov, všetok ľud od najmenšieho po najväčšieho a riekol im: Toto hovorí Pán, Boh Izraela, ku ktorému ste ma poslali predniesť pred tvárou jeho vaše prosby. Ak trvale zostanete v tejto krajine, zbudujem vás a nespustoším, zasadím vás a nevytrhám, lebo ma usmier lo zlo, čo som vám urobil. Nebojte sa kráľa babylonského, pred ktorým máte strach; nebojte sa ho, hovorí Pán: veď s vami som ja, aby som vás zachránil a aby som vás vyslobodil z ruky jeho. A dám vám milosrdenstvá a zľutujem sa nad vami, a ponechám vás na vašej pôde: hovorí všemohúci Pán.

GRADUÁL (Ž 76, 15-16)

Tu es Deus, qui facis mirabília solus: notam fecísti in géntibus virtútem tuam. ℣. Liberásti in bráchio tuo pópulum tuum, fílios Israel et Joseph.

Ty si Boh, ktorý konáš zázraky, národom dal si zvedieť svoju moc. ℣. Ramenom svojím vyslobodil si svoj ľud, Jakubových a Jozefových synov.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 58, 2)* Eripe me de inimícis meis, Deus meus: et ab insurgéntibus in me líbera me. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 58, 2)* Vyrvi ma z nepriateľov mojich, Bože môj, pred povstalcami proti mne chráň ma. Aleluja.

Po Septuagézime miesto *aleluje* a nasledujúceho verša:

TRAKTUS (Ž 102, 10)

Dómine, non secúndum peccáta nostra, quæ fécimus nos: neque secúndum iniquitátes nostras retríbuas nobis. ℣. *(Ps 78, 8-9)* Dómine, ne memíneris iniquitátum nostrárum antiquárum: cito antícipent nos misericórdiæ tuæ, quia páuperes facti sumus nimis. ℣. Adjuva nos, Deus, salutáris noster: et propter glóriam nóminis tui, Dómine, líbera nos: et propítius esto peccátis nostris, propter nomen tuum.

Pane, nie podľa našich hriechov s nami nakladaj a neodplácaj sa nám podľa našich vín. ℣. *(Ž 78, 8-9)* Pane, nevyhadzuj nám viny predkov na oči, nech skoro príde tvoje milosrdenstvo nám v ústrety, lebo sme veľmi biedni. ℣. Pomôž nám, Bože, Spasiteľ náš, pre česť mena svojho, Pane, vysloboď nás a odpusť naše hriechy pre meno svoje.

V čase veľkonočnom odpadne *graduál*, miesto neho:

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 58, 2)* Eripe me de inimícis meis, Deus meus: et ab insurgéntibus in me líbera me. Allelúja. ℣. *(Ps ib. 17)* Ego autem cantábo fortitúdinem tuam: et exsultábo mane misericórdiam tuam. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 58, 2)* Vyrvi ma z nepriateľov mojich, Bože môj, pred povstalcami proti mne chráň ma. Aleluja. ℣. *(Ž tž. 17)* Ja však budem ospevovať tvoju moc a ráno budem jasať nad milosrdenstvom tvojím. Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 24, 3-8)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Accessérunt ad Jesum discípuli secréto, dicéntes: Dic nobis, quando hæc erunt? et quod signum advéntus tui et consummatiónis sæculi? Et respóndens Jesus, dixit eis: Vidéte, ne quis vos sedúcat. Multi enim vénient in nómine meo, dicéntes: Ego sum Christus;

✠ Sväté zo sv. Evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času pristúpili k Ježišovi samotní jeho učeníci a pýtali sa ho: Povedz nám, kedy sa to stane a čo bude znamením tvojho príchodu a konca sveta? Ježiš im takto odpovedal: Dajte pozor, aby vás nikto nezviedol. Lebo mnohí prídu (ako by) v mojom mene a budú hovoriť: Ja som

et multos sedúcent. Audítúri enim estis prélia et opiniónes prœliórum. Vidéte, ne turbémini. Opórtet enim hæc fíeri, sed nondum est finis. Consúrget enim gens in gentem, et regnum in regnum, et erunt pestiléntiæ et fames et terræmótus per loca. Hæc autem ómnia, inítia sunt dolórum.

Kristus. A mnohých zvedú. Budete čuť o bojoch a zvesti o vojnách. Hľaďte, aby ste sa nenaľakali. To musí byť, ale to ešte nie je koniec. Povstane totiž národ proti národu a kráľovstvo proti kráľovstvu, a bude hlad, mor a zemetrasenie hneď tu, hneď tam. Ale to všetko je len začiatok útrap.

OFERTÓRIUM (Ž 17, 28 a 32)

Pópulum húmilem salvum fácies, Dómine, et óculos superbórum humiliábis: quóniam quis Deus præter te, Dómine? (Allelúja.)

Zachrániš ubiedený ľud a ponížiš oči pyšných: veď kto je okrem teba, Pane, Boh? (Aleluja.)

SEKRÉTA

Sacrifícium, Dómine, quod immolámus, inténde placátus: ut ab omni nos éruat bellórum nequítia, et in tuæ protectiónis securitáte constítuat. Per Dóminum.

Na obetu, ktorú prinášame tebe, Pane, usmierený shliadni: aby nás vytrhla z každej vojnovej zloby a postavila pod záštitu tvojej ochrany. Skrze Pána nášho.

KOMÚNIA (Ž 30, 3)

Inclína aurem tuam: accélera, ut erípias nos. (Allelúja).

Nakloň svoje ucho, chytro nás vytrhni. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Deus, regnórum ómnium regúmque dominátor, qui nos et percutiéndo sanas et ignoscéndo consérvas: præténde nobis misericórdiam tuam; ut tranquillitáte pacis, tua potestáte serváta, ad remédia correctiónis utámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

Bože, vládca nad všetkými kráľovstvami a kráľmi, ktorý nás aj trestaním uzdravuješ aj odpúšťaním zachovávaš: dopraj nám svoje milosrdenstvo; aby nerušený pokoj, zachovávaný tvojou mocou, požívali sme ako liek polepšenia. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje.

Omša za pokoj

INTROIT *(Da pacem)* z 18. nedele po Turícach, str. 737.

ORÁCIA

Deus, a quo sancta desidéria, recta consília et justa sunt ópera: da servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem; ut et corda nostra mandátis tuis dédita, et, hóstium subláta formídine, témpora sint, tua protectióne, tranquílla. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Bože, od ktorého pochádzajú sväté žiadosti, správne zámery a spravodlivé skutky; udeľ služobníkom svojim ten pokoj, ktorý svet nemôže dať; aby jednak srdcia naše boly oddané tvojim prikázaniam, jednak naše dni po odvrátení nepriateľského strachu pod tvojou ochranou boly pokojné. Skrze Pána nášho.

LEKCIA (2 Mak 1, 1-5)

Léctio libri Machabæórum. - Frátribus, qui sunt per Ægýptum, Judæis, salútem dicunt fratres, qui sunt in Jerosólymis, Judæi et qui in regióne Judææ, et pacem bonam. Benefáciat vobis Deus et memínerit testaménti sui, quod locútus est ad Abraham et Isaac et Jacob, servórum suórum fidélium; et det vobis cor ómnibus, ut colátis eum et faciátis ejus voluntátem corde magno et ánimo volénti. Adapériat cor vestrum in lege sua et in præcéptis suis et fáciat pacem. Exáudiat oratiónes vestras et reconciliétur vobis nec vos déserat in témpore malo, Dóminus, Deus noster.

Čítanie z knihy Makabejcov. - Židovským bratom v Egypte pozdravenie! Židovskí bratia v Jeruzaleme a v zemi judskej (želajú vám) pokoj a blaho. Kiež vám dobre robí Boh a pamätá na svoju smluvu s Abrahámom, Izákom a Jakubom, svojimi vernými služobníkmi! Nech vám všetkým dá (takého) ducha, aby ste ho ctili a plnili jeho vôľu veľkomyseľne a ochotne. Kiež otvorí vaše srdce zákonu a svojim príkazom a udelí (vám) pokoja! Nech vyslyší vaše modlitby, smieri sa s vami a neopúšťa vás v zlom čase Pán, náš Boh.

GRADUÁL (Ž 121, 6-7)

Rogáte quæ ad pacem sunt Jerúsalem: et abundántia di-

Vyprosujte, čo Jeruzalemu je k pokoju, nech bezpeční

ligéntibus te. ℣. Fiat pax in virtúte tua, at abundántia in túrribus tuis.

sú, ktorí milujú teba. ℣. Nech v tvojich hradbách pokoj je, istota v tvojich palácoch.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 147, 12)* Lauda, Jerúsalem, Dóminum: lauda Deum tuum, Sion. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 147, 12)* Chváľ, Jeruzalem, Pána; chváľ, Sion, Boha svojho. Aleluja.

Po Septuagézime miesto *graduála:*

TRAKTUS (Ž 75, 2-4)

Notus in Judæa Deus, in Israel magnum nomen ejus. ℣. Et factus est in pace locus ejus, et habitátio ejus in Sion. ℣. Ibi confrégit poténtias árcuum, scutum, gládium, et bellum.

Boh stal sa známym v Judovi, je veľké jeho meno v Izraelovi. ℣. V meste pokoja je jeho stan a na Sione jeho príbytok. ℣. Tam blesky luku polámal, i štít i meč i zbraň.

V čase veľkonočnom miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 147, 12)* Lauda, Jerúsalem, Dóminum: lauda Deum tuum, Sion. Allelúja. ℣. *(ib. 14)* Qui pósuit in fines tuos pacem, et ádipe fruménti sátiat te. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 147, 12)* Chváľ, Jeruzalem, Pána; chváľ, Sion, Boha svojho. Aleluja. ℣. *(Ž tž. 14)* On dožičil pokoja tvojej krajine a teba sýti drieňom pšeničným. Aleluja.

EVANJELIUM (Jn 20, 19-23)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Cum sero esset die illo, una sabbatórum, et fores essent clausæ, ubi erant discípuli congregáti propter metum Judæórum: venit Jesus, et stetit in médio et dixit eis: Pax vobis. Et cum hoc dixísset, osténdit eis manus et latus. Gavísi sunt ergo discípuli, viso Dómino. Dixit ergo eis íterum: Pax vobis. Sicut misit me

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času, keď bol večer prvého dňa v týždni, prišiel Ježiš ta, kde sa učeníci shromaždili a zatvorili dvere zo strachu pred Židmi, postavil sa doprostred izby a pozdravil ich: Pokoj vám! Keď to povedal, ukázal im ruky i bok. Učeníci sa však zaradovali, keď videli Pána. Tu im Ježiš znova povedal: Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, tak vás aj ja posielam.

Pater, et ego mitto vos. Hæc cum dixísset, insufflávit, et dixit eis: Accípite Spíritum Sanctum: quorum remiséritis peccáta, remittúntur eis, et quórum retinuéritis, reténta sunt.

Keď to dopovedal, dýchol na nich a hovoril: Prijmite Ducha Svätého; ktorým odpustíte hriechy, odpúšťajú sa im, ktorým zadržíte, zadržujú sa im!

OFERTÓRIUM (Ž 134, 3 a 6)

Laudáte Dóminum, quia benígnus est: psállite nómini ejus, quóniam suávis est: ómnia quæcúmque vóluit, fecit in cælo et in terra. (Allelúja.)

Chváľte Pána, lebo dobrý je, žalm pejte jeho menu, bo je ľúbezné. Čokoľvek chce Pán, činí na nebi a na zemi.

(Aleluja).

SEKRÉTA

Deus, qui credéntes in te pópulos nullis sinis cóncuti terróribus: dignáre preces et hóstias dicátæ tibi plebis suscípere: ut pax, a tua pietáte concéssa, Christianórum fines ab omni hoste fáciat esse secúros. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý nedopúšťaš, aby akékoľvek hrôzy otriasaly národmi v teba veriacimi: ráč prijať modlitby a obety ľudu, zasväteného tebe; aby pokoj, udelený z tvojej dobroty, zabezpečil kresťanské krajiny proti každému nepriateľovi. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Jn 14, 27)

Pacem relínquo vobis: pacem meam do vobis, dicit Dóminus. (Allelúja.)

Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam, hovorí Pán. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Deus, auctor pacis et amátor, quem nosse vívere, cui servíre regnáre est: prótege ab ómnibus impugnatiónibus súpplices tuos; ut, qui in defensióne tua confídimus, nullíus hostilitátis arma timeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Bože, pôvodca a milovník pokoja, ktorého poznať znamená žiť a ktorému slúžiť znamená vládnuť: ochraňuj nás, ktorí pokorne vzývame teba, od všetkých útokov; aby dôverujúc v tvoju obranu, nemuseli sme sa báť nijakých nepriateľských zbraní. Skrze Pána nášho.

Omša za odvrátenie nákazlivej choroby

INTROIT (2 Kr 24, 16)

Recordáre, Dómine, testaménti tui, et dic Angelo percutiénti: Cesset jam manus tua, et non desolétur terra, et ne perdas omnem ánimam vivéntem. (Allelúja, allelúja.) *(Ps 79, 2)* Qui regis Israel, inténde: qui dedúcis, velut ovem, Joseph. ℣. Glória Patri.

Spomeň si, Pane, na svoju úmluvu a povedz Anjelovi bijúcemu: Zadrž už svoju ruku, nech nespustne zem a neutrať každú živú dušu. (Aleluja, aleluja.) *(Ž 79, 2)* Ktorý pasieš Izrael, čuj, ktorý vedieš ako stádo Jozefa. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.

ORÁCIA

Deus, qui non mortem, sed pœniténtiam desíderas peccatórum: pópulum tuum ad te reverténtem propítius réspice; ut, dum tibi devótus exsístit, iracúndiæ tuæ flagélla ab eo cleménter amóveas. Per Dóminum.

Bože, ktorý nepraješ si smrť, ale pokánie hriešnikov: shliadni milostive na svoj ľud, vracajúci sa ku tebe; aby, keďže oddane slúži tebe, odvrátil si láskavo od neho bič svojho hnevu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (2 Kr 24, 15-19 a 25)

Léctio libri Regum. - In diébus illis: Immísit Dóminus pestiléntiam in Israel, de mane usque ad tempus constitútum, et mórtui sunt ex pópulo, a Dan usque ad Bersabée, septuagínta míllia virórum. Cumque extendísset manum suam Angelus Dómini super Jerúsalem, ut dispérderet eam, misértus est Dóminus super afflictióne, et ait Angelo percutiénti pópulum: Súfficit; nunc cóntine manum tuam. Erat autem Angelus Dómini juxta áream Aréuna Jebusæi. Di-

Čítanie z knihy Kráľov. - V tých dňoch dopustil Pán mor na Izraela od rána až po určenú lehotu. Od Danu po Bersabu zomrelo z ľudu sedemdesiattisíc mužov. Keď však anjel Pánov vystrel ruku svoju ponad Jeruzalem, aby ho zničil, zľutoval sa Pán nad nešťastím a riekol anjelovi, ktorý hubil ľud: Dosť! Teraz si spusť ruku! Anjel Pánov bol zrovna pri humne Jebuzejca Areunu. Keď Dávid videl anjela, ktorý hubil ľud, povedal Pánovi: Hľa, ja som zhrešil, ja som spáchal zlo!

xítque David ad Dóminum, cum vidísset Angelum cæ-déntem pópulum: Ego sum, qui peccávi, ego iníque egi: isti, qui oves sunt, quid fecérunt? Vertátur, óbsecro, manus tua contra me et contra domum patris mei. Venit autem Gad prophéta ad David in die illa, et dixit ei: Ascénde, et constítue altáre Dómino in área Aréuna Jebusæi. Et ascéndit David juxta sermónem Gad, quem præcéperat ei Dóminus. Et ædificávit altáre Dómino, et óbtulit holocáusta et pacífica: et propitiátus est Dóminus terræ, et cohíbita est plaga ab Israel.

Ale títo sú ovečky, čože urobili? Nech je ruka tvoja, zaprisahám, proti mne a proti domu môjho otca! Ten deň prišiel prorok Gad k Dávidovi a riekol mu: Choď, postav Pánovi oltár na humne Jebuzejca Areunu. Dávid išiel podľa Gadovho slova, ako rozkázal Pán. A postavil tam Pánovi oltár a obetoval celopaly a pokojové obety. Vtedy sa Pán zmiloval nad zemou a nákaza sa vzdialila od Izraela.

GRADUÁL (Ž 106, 20-21)

Misit Dóminus verbum suum, et sanávit eos: et erípuit eos de morte eórum. ℣. Confiteántur Dómino misericórdiæ ejus: et mirabília ejus fíliis hóminum.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 68, 2)* Salvum me fac, Deus, quóniam intravérunt aquæ usque ad ánimam meam. Allelúja.

Pán soslal svoje slovo, a uzdravil ich a vyrval ich z ich nákazy. ℣. Nech za milosrdenstvo jeho vďaky vzdajú Pánovi a za podivné jeho skutky na ľuďoch.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 68, 2)* Zachraň ma, Bože, bo vody stúply až po dušu moju.

Aleluja.

Po Septuagézime miesto *aleluje* a nasledujúceho verša:

TRAKTUS (Ž 102, 10)

Dómine, non secúndum peccáta nostra, quæ fécimus nos: neque secúndum iniquitátes nostras retríbuas nobis. ℣. *(Ps 78, 8-9)* Dómine, ne memíneris iniquitátum nostrárum antiquárum: cito

Pane, nie podľa našich hriechov s nami nakladaj a neodplácaj sa nám podľa našich vín. ℣. *(Ž 78, 8-9)* Pane, nevyhadzuj nám viny predkov na oči, nech skoro príde tvoje milosrdenstvo nám

antícipent nos misericórdiæ tuæ, quia páuperes facti sumus nimis. ℣. Adjuva nos, Deus, salutáris noster: et propter glóriam nóminis tui, Dómine, líbera nos, et propítius esto peccátis nostris, propter nomen tuum.

v ústrety, lebo sme veľmi biedni. ℣. Pomôž nám, Bože, Spasiteľ náš, pre mena svojho česť, Pane, vysloboď nás a odpusť naše hriechy pre meno svoje.

V čase veľkonočnom odpadne *graduál*, a miesto neho:

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 68, 2)* Salvum me fac, Deus, quóniam intravérunt aquæ usque ad ánimam meam. Allelúja. ℣. *(Zach 8, 7 a 8)* Salvábo pópulum meum Israel in die malo, et ero eis in Deum, in veritáte et justítia. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 68, 2)* Zachráň ma, Bože, bo vody stúply až po dušu moju. Aleluja. ℣. *(Zach 8, 7 a 8)* Zachránim ľud svoj izraelský v zlý deň a budem im Bohom v pravde a spravodlivosti. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 4, 38-44)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Surgens Jesus de synagóga, introívit in domum Simónis. Socrus autem Simónis tenebátur magnis fébribus: et rogavérunt illum pro ea. Et stans super illam, imperávit febri: et dimísit illam. Et contínuo surgens, ministrábat illis. Cum autem sol occidísset, omnes, qui habébant infírmos váriis languóribus, ducébant illos ad eum. At ille síngulis manus impónens, curábat eos. Exíbant autem dæmónia a multis, clamántia et dicéntia: Quia tu es Fílius Dei: et íncrepans non sinébat ea loqui, quia sciébant ipsum esse Christum. Facta autem die

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času Ježiš odišiel zo synagogy a vošiel do domu Šimonovho. Testiná Petrova však bola postihnutá vysokou horúčkou. I prosili ho za ňu. Naklonil sa teda nad ňu, rozkázal horúčke, a opustila ju. Hneď vstala a obslúžila ich. Keď potom slnko zapadlo, všetci, čo mali chorých na rozličné neduhy, privádzali ich k nemu. On kládol ruky na každého z nich a uzdravoval ich. Z mnohých teda vychádzali zlí duchovia s krikom: Ty si Syn Boží! Ale on im to zabraňoval a nedovolil im hovoriť, vedeli totiž, že on je Mesiáš. Potom na svitaní odišiel odtiaľ a utiahol

egréssus ibat in desértum locum, et turbae requirébant eum, et venérunt usque ad ipsum: et detinébant illum, ne discéderet ab eis. Quibus ille ait: Quia et áliis civitátibus opórtet me evangelizáre regnum Dei: quia ídeo missus sum. Et erat prædicans in synagógis Galilææ.

sa do samoty. No zástupy ho začaly hľadať a prišly až k nemu. Zdržaly ho, aby neodchádzal od nich. On im však vravel: Aj iným mestám mi treba zvestovať kráľovstvo Božie, lebo také mám poslanie. I kázaval (potom) po synagógách v Galilei.

OFERTÓRIUM (Nm 16, 48)

Stetit póntifex inter mórtuos et vivos, habens thuríbulum áureum in manu sua: et ófferens incénsi sacrifícium, placávit iram Dei, et cessávit quassátio a Dómino. (Allelúja.)

Postavil sa veľkňaz medzi mŕtvych a živých so zlatou kadidelnicou v svojej ruke: a prinesením zápalnej obety usmieril Boží hnev a Pán sa utíšil. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Subvéniat nobis, quæsumus, Dómine, sacrifícii præséntis oblátio: quæ nos et ab erróribus univérsis poténter absólvat, et a totíus erípiat perditiónis incúrsu. Per Dóminum nostrum.

Nech prospeje nám, prosíme, Pane, táto prinášaná obeta: ktorá nech nás aj mocne oslobodí od všetkých bludov aj vytrhne od každého zhubného útoku. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Lk 6, 17, 18 a 19)

Multitúdo languéntium, et qui vexabántur a spirítibus immúndis, veniébant ad eum: quia virtus de illo exíbat, et sanábat omnes.
(Allelúja.)

Množstvo chorých a tých, ktorých sužovali nečistí duchovia, prichádzalo k nemu, lebo vychádzala z neho sila, a uzdravovala všetkých.
(Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Exáudi nos, Deus salutáris noster: et pópulum tuum ab iracúndiæ tuæ terróribus líberum, et misericórdiæ tuæ fac largitáte secúrum. Per Dóminum nostrum.

Vyslyš nás, Bože, Spasiteľ náš: a ľud svoj osloboď od hrôz svojho hnevu a zabezpeč svojím štedrým milosrdenstvom. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Omša za vyprosenie milosti Ducha Svätého

Votívna OMŠA o Duchu Svätom, str. 106*, okrem:

ORÁCIA

Deus, cui omne cor patet, et omnis volúntas lóquitur, et quem nullum latet secrétum: purífica per infusiónem Sancti Spíritus cogitatiónes cordis nostri; ut te perfécte dilígere et digne laudáre mereámur. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus Sancti Deus.

Bože, ktorému je otvorené každé srdce, známa každá žiadosť a pred ktorým nijaké tajomstvo nie je ukryté: očisti myšlienky nášho srdca vliatím Ducha Svätého; aby zaslúžili sme si dokonale milovať a dôstojne chváliť teba. Skrze Pána nášho... v jednote tohože Ducha Svätého.

SEKRÉTA

Hæc oblátio, quæsumus, Dómine, cordis nostri máculas emúndet: ut Sancti Spíritus digna efficiátur habitátio. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Táto obeta, prosíme, Pane, nech očistí škvrny nášho srdca: aby sa ono stalo dôstojným príbytkom Ducha Svätého. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.

POSTKOMÚNIA

Concéde, quæsumus, omnípotens Deus, Sanctum nos Spíritum votis promeréri sédulis: quátenus, ejus grátia, et ab ómnibus liberémur tentatiónibus, et peccatórum nostrórum indulgéntiam percípere mereámur. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Udeľ, prosíme, všemohúci Bože, aby vytrvalou modlitbou zaslúžili sme si Ducha Svätého: aby jeho milosťou jednak oslobodili sme sa od všetkých pokušení, jednak obsiahli sme odpustenie všetkých svojich hriechov. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha Svätého Boh.

Omša za odpustenie hriechov

INTROIT *(Miseréris)* z Popolcovej stredy, strana 180.

ORÁCIA

Exáudi, quæsumus, Dómine, súpplicum preces, et confiténtium tibi parce peccátis:

Vyslyš, prosíme, Pane, prosby skrúšene vzývajúcich teba, a odpusť hriechy v teba

ut páriter nobis indulgéntiam tríbuas benígnus et pacem. Per Dóminum.

dôverujúcim: aby dobrotivo udelil si nám tak odpustenie, ako aj pokoj. Skrze Pána.

LEKCIA (Rim 7, 22-25)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Fratres: Condeléctor legi Dei secúndum interiórem hóminem: vídeo autem áliam legem in membris meis, repugnántem legi mentis meæ, et captivántem me in lege peccáti, quæ est in membris meis. Infélix ego homo, quis me liberábit de córpore mortis hujus? Grátia Dei per Jesum Christum, Dóminum nostrum.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Bratia: Podľa vnútorného presvedčenia rád súhlasím s Božím zákonom, ale vo svojich údoch vidím iný zákon, ktorý bojuje proti zákonu môjho rozumu a podrobuje ma zákonu hriechu, ktorý je v mojich údoch. Biedny som ja človek! Kto ma vyslobodí z tohto tela, smrti obecaného? Milosť Božia skrze Ježiša Krista, Pána nášho!

GRADUÁL (Ž 78, 9-10)

Propítius esto, Dómine, peccátis nostris, ne quando dicant gentes: Ubi est Deus eórum? ℣. *(Ib. 9)* Adjuva nos, Deus, salutáris noster: et propter honórem nóminis tui, Dómine, líbera nos. Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 7, 12)* Deus judex justus, fortis et pátiens: numquid irascétur per síngulos dies? Allelúja.

Odpusť naše hriechy, Pane. Prečo by mali vravieť pohania: Kde je ich Boh? ℣. *(Ž tž. 9)* Pomôž nám, Bože, Spasiteľ náš, a pre česť mena svojho, Pane, vysloboď nás. Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 7, 12)* Je spravodlivý sudca Boh, silný a trpezlivý, či má hroziť každý deň? Aleluja.

Po Septuagézime miesto *graduála traktus (De profúndis)* z nedele Septuagézima, str. 163.

V čase veľkonočnom miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 7, 12)* Deus judex justus, fortis et pátiens: numquid irascétur per síngulos dies? Allelúja. ℣. *(Ps 50, 10)* Audítui meo dabis gáudium et lætítiam: et exsultábunt ossa humiliáta. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 7, 12)* Je spravodlivý sudca Boh, silný a trpezlivý, či má hroziť každý deň? Aleluja. ℣. *(Ž 50, 10)* Daj, aby radosť počul som a veselosť, nech zaplesajú kosti, ktoré si ty skrušil. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 11, 9-13)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Pétite, et dábitur vobis; quærite, et inveniétis; pulsáte, et aperiétur vobis. Omnis enim, qui petit, áccipit; et qui quærit, ínvenit; et pulsánti aperiétur. Quis autem ex vobis patrem petit panem: numquid lápidem dabit illi? Aut piscem: numquid pro pisce serpéntem dabit illi? Aut si petíerit ovum: numquid pórriget illi scorpiónem? Si ergo vos, cum sitis mali, nostis bona data dare fíliis vestris: quanto magis Pater vester de cælo dabit spíritum bonum peténtibus se?

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Pýtajte si, a dajú vám; hľadajte, a nájdete; klopte, a otvoria vám. Lebo každý, kto si pýta, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvoria. Ak voľakoho z vás (ako otca) syn poprosí o chlieb, či mu podá kameň? alebo o rybu, či mu miesto ryby podá hada? alebo ak poprosí o vajce, či mu podá škorpióna? Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o koľko skôr váš Otec nebeský dá Ducha Svätého tým, ktorí ho prosia.

OFERTÓRIUM (Ž 101, 2)

Dómine, exáudi oratiónem meam: et clamor meus ad te pervéniat. (Allelúja.)

Vypočuj, Pane, moju modlitbu, nech k tebe dôjde moje volanie. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Hóstias tibi, Dómine, placatiónis et laudis offérimus: ut et delícta nostra miserátus absólvas, et nutántia corda tu dírigas. Per Dóminum.

Obetu smierenia a chvály prinášame tebe, Pane: aby odpustil si nám jednak naše hriechy, jednak spravoval nestále srdcia. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Lk 11, 9-10)

Pétite, et accipiétis; quærite, et inveniétis; pulsáte, et aperiétur vobis. Omnis enim, qui petit, áccipit; et qui quærit, ínvenit: et pulsánti aperiétur. (Allelúja.)

Pýtajte, a dá sa vám, hľadajte, a nájdete, klopte, a otvoria vám. Lebo každý, kto pýta, dostane, a kto hľadá, nájde, a tomu, kto klope, otvoria. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Præsta nobis, ætérne Salvátor: ut, percipiéntes hoc múnere véniam peccatórum, deínceps peccáta vitémus. Per Dóminum.

Udeľ nám, večný Spasiteľ: aby my, ktorí týmto darom obsiahlisme odpustenie hriechov, odteraz vyhýbali sme sa previneniam. Skrze Pána.

Omša za pútnikov a cestujúcich

Túto omšu možno slúžiť za účasti pútnikov pred nastúpením väčšej púte, napr. do Ríma, Lurdu, alebo i pred odchodom pútnikov do našich slovenských pútnických miest, pravda, len vtedy, keď to dovoľujú rubriky.

INTROIT (Ž 25, 11-12)

Rédime me, Dómine, et miserére mei: pes enim meus stetit in via recta: in ecclésiis benedícam Dóminum. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 1)* Júdica me, Dómine, quóniam ego in innocéntia mea ingréssus sum: et in Dómino sperans non infirmábor. ℣. Glória Patri.

Vykúp ma, Pane, a mne milostivý buď. Na rovnej ceste stojí moja noha, budem dobrorečiť tebe, Pane, na shromaždeniach. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 1)* Podľa práva rozsúď ma, Pane, lebo v nevinnosti svojej kráčal som a spoliehajúc sa na Pána, som nezakolísal. ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Adésto, Dómine, supplicatiónibus nostris: et viam famulórum tuórum in salútis tuæ prosperitáte dispóne; ut, inter omnes viæ et vitæ hujus varietátes, tuo semper protegántur auxílio. Per Dóminum nostrum.

Ujmi sa, Pane, našich skrúšených prosieb: a ochranou svojou sprevádzaj cestu svojich služobníkov; aby pri všetkých vrtkavostiach tejto cesty a života chránila ich vždy tvoja pomoc. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Gn 28, 10-12, 13-15, 18 a 20-22)

Léctio libri Génesis. - In diébus illis: Egréssus Jacob de Bersabée, pergébat Haran. Cumque venísset ad quendam locum, et vellet in eo requiéscere post solis oc-

Čítanie z knihy Genezis. - V tých dňoch vybral sa Jakub z Bersabey a putoval do Haranu. Keď došiel na isté miesto, ostal tam na noc, lebo slnko už zapadlo. So-

cúbitum, tulit de lapídibus qui jacébant, et suppónens cápiti suo, dormívit in eódem loco. Vidítque in somnis Dóminum dicéntem sibi: Ego sum Dóminus, Deus Abraham, patris tui, et Deus Isaac: terram, in qua dormis, tibi dabo et sémini tuo. Erítque semen tuum quasi pulvis terræ: dilatáberis ad Occidéntem et Oriéntem et Septentriónem et Meridiem: et benedicéntur in te et in sémine tuo cunctæ tribus terræ. Et ero custos tuus, quocúmque perréxeris, et redúcam te in terram hanc; nec dimíttam, nisi complévero univérsa quæ dixi. Surgens ergo Jacob mane, tulit lápidem, quem supposúerat cápiti suo, et eréxit in títulum, fundens óleum désuper. Vovit étiam votum, dicens: Si fúerit Deus mecum et custodíerit me in via, per quam ego ámbulo, et déderit mihi panem ad vescéndum et vestiméntum ad induéndum, reversúsque fúero próspere ad domum patris mei: erit mihi Dóminus in Deum, et lapis iste, quem eréxi in títulum, vocábitur domus Dei: cunctorúmque, quæ déderis mihi, décimas ófferam tibi.

bral jeden z kameňov toho miesta, položil si ho pod hlavu a spal na tom mieste. I snívalo sa mu, že mu Pán hovoril: Ja som Pán, Boh tvojho otca Abraháma a Izáka. Zem, na ktorej odpočívaš, dám tebe a tvojmu potomstvu. A tvojho potomstva bude ako prachu zeme a ty sa rozšíriš na západ a na východ, na sever a na juh a budú požehnané v tebe a v tvojich potomkoch všetky pokolenia zeme. Hľaď, ja som s tebou a budem ťa strážiť všade, kde len pôjdeš a privediem ťa nazpäť do tejto zeme, lebo ja ťa neopustím, kým nesplním to, čo som ti prisľúbil. Keď Jakub ráno vstal, kameň, ktorý mal položený pod svojou hlavou, postavil ho za pomník a jeho vrch polial olejom. A Jakub urobil sľub takto: Ak Boh je so mnou, a ak ma ochráni na tejto ceste, ktorou teraz idem a ak mi dá chleba na živobytie a šaty na obliekanie, a ak sa šťastlivo vrátim do domu môjho otca, tak Pán bude mojím Bohom a tento kameň, ktorý som postavil ako pomník, bude Božím domom a zo všetkého, čo mi dáš, desiatky prinesiem tebe.

GRADUÁL (Ž 22, 4)

Si ámbulem in médio umbræ mortis, non timébo mala, quóniam tu mecum es,

I keby som mal chodiť v tmavej doline, nebudem sa báť zlého, lebo so mnou si, Pane.

Dómine. ℣. Virga tua et báculus tuus, ipsa me consoláta sunt.
Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 118, 133)* Gressus meos dírige secúndum elóquium tuum: ut non dominétur mei omnis injustítia. Allelúja.

℣. Tvoj prút a tvoja palica, ony utešujú ma.
Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 118, 133)* Riaď moje kroky podľa svojho výroku a nech nepanuje vo mne žiadna nepravosť. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje* berie sa:

TRAKTUS (Ž 90, 11-13)

Angelis suis Deus mandávit de te, ut custódiant te in ómnibus viis tuis. ℣. In mánibus portábunt te, ne umquam offéndas ad lápidem pedem tuum. ℣. Super áspidem et basilíscum ambulábis, et conculcábis leónem et dracónem.

O tebe dal Boh rozkaz svojim anjelom, by na všetkých ťa tvojich cestách chránili. ℣. Budú ťa nosiť na rukách, aby si neublížil svojej nohe na skale. ℣. Budeš si kráčať po vretenici a po zmiji, leva a draka pošliapeš.

V čase veľkonočnom miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 118, 133)* Gressus meos dírige secúndum elóquium tuum: ut non dominétur mei omnis injustítia. Allelúja. ℣. *(Ps 121, 1)* Lætátus sum in his, quæ dicta sunt mihi: in domum Dómini íbimus.
Allelúja.

Aleluja, aleluja. *(Ž 118, 133)* Riaď moje kroky podľa svojho výroku a nech nepanuje vo mne žiadna nepravosť. Aleluja. ℣. *(Ž 121, 1)* Naradovaný bol som, keď mi povedali: Pôjdeme do Pánovho domu.
Aleluja.

EVANJELIUM (Mt 10, 7-14)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Eúntes, prædicáte, dicéntes: Quia appropinquávit regnum cælórum. Infírmos curáte, mórtuos suscitáte, leprósos mundáte, dæmones ejícite: gratis accepístis, gratis date. Nolíte

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Na svojej ceste ohlasujte: Priblížilo sa kráľovstvo nebeské. Chorých uzdravujte, mŕtvych krieste, malomocných očisťujte, diablov vyháňajte. Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte! Ne-

possidére aurum neque argéntum neque pecúniam in zonis vestris: non peram in via, neque duas túnicas, neque calceaménta, neque virgam: dignus enim est operárius cibo suo. In quamcúmque autem civitátem aut castéllum intravéritis, interrogáte, quis in ea dignus sit: et ibi manéte, donec exeátis. Intrántes autem in domum, salutáte eam, dicéntes: Pax huic dómui. Et si quidem fúerit domus illa digna, véniet pax vestra super eam: si autem non fúerit digna, pax vestra revertétur ad vos. Et quicúmque non recéperit vos, neque audíerit sermónes vestros: exeúntes foras de domo vel civitáte, excútite púlverem de pédibus vestris.

berte si do svojich opaskov zlata, ani striebra, ani peňazí, ani len kapsu na cestu, ani dva obleky, ani obuv, ani palicu. Lebo hoden je robotník svojho pokrmu. Do ktorého mesta alebo mestečka prídete, dopytujte sa, kto je v ňom hoden (vás). Tam ostaňte, až kým neodídete. A keď vstúpite do domu, pozdravte ho a povedzte: Pokoj tomuto domu! Ak ten dom je toho hoden, váš pokoj nech príde naň; ale ak nie je toho hoden, váš pokoj nech sa k vám vráti. A kto by vás neprijal, ani nevypočul vašu reč, pri svojom odchode z takého domu alebo mesta otraste si prach s nôh.

OFERTÓRIUM (Ž 16, 5 a 6-7)

Pérfice gressus meos in sémitis tuis, ut non moveántur vestígia mea: inclína aurem tuam mihi, et exáudi verba mea: mirífica misericórdias tuas, qui salvos facis sperántes in te, Dómine. (Allelúja.)

Na tvojich cestách pevne zakotvi môj krok, nech sa neklátia moje kročaje. Nakloň mi svoje ucho, počuj moje slovo. Podivné ukáž svoje milosrdenstvo, ty, ktorý chrániš dôverujúcich v teba. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Propitiáre, Dómine, supplicatiónibus nostris, et has oblatiónes, quas tibi offérimus pro fámulis tuis, benígnus assúme: ut viam illórum et præcedénte grátia tua dírigas et subsequénte comitári dignéris; ut de actu

Zmiluj sa, Pane, nad našimi skrúšenými modlitbami, a milostivý prijmi obetné dary, ktoré prinášame tebe za služobníkov tvojich: a ráč ich cestu i predchádzajúcou svojou milosťou riadiť i nasledujúcou sprevádzať; aby

atque incolumitáte eórum, secúndum misericórdiæ tuæ præsídia, gaudeámus. Per Dóminum nostrum.

pod ochranou tvojho milosrdenstva mohli sme sa radovať z ich cesty a zdravia. Skrze Pána nášho.

KOMÚNIA (Ž 118, 4-5)

Tu mandásti mandáta tua custodíri nimis: útinam dirigántur viæ meæ, ad custodiéndas justificatiónes tuas. (Allelúja.)

Ty dal si svoje príkazy, aby sa verne zachovávaly. A kiež by boly pevné moje chodníky v zachovávaní tvojich ustanovení. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Tua, Dómine, sacraménta, quæ súmpsimus, fámulos tuos in te sperántes custódiant: et contra omnes advérsos tueántur incúrsus. Per Dóminum nostrum.

Tvoje sviatosti, Pane, ktoré sme prijali, nech ochraňujú služobníkov tvojich, dúfajúcich v teba: a nech ich bránia proti všetkým nepriateľským útokom. Skrze Pána.

Omša za chorých

Podľa napomenutia sv. Jakuba apoštola máme sa modliť za chorých (lekc.). Robme to s hlbokou vierou a nádejou podľa vzoru rímskeho stotníka, ktorý takto vyprostredkoval uzdravenie svojho sluhu (ev.).

INTROIT (Ž 54, 2-3)

Exáudi, Deus, oratiónem meam, et ne despéxeris deprecatiónem meam: inténde in me et exáudi me. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 3-4)* Contristátus sum in exercitatióne mea: et conturbátus sum a voce inimíci et a tribulatióne peccatóris. ℣. Glória Patri.

Načúvaj, Bože, mojej modlitbe a nezavrhuj moju prosbu; shliadni na mňa a vyslyš ma. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 3-4)* Zmietam sa v svojej úzkosti a tŕpnem pre hlas nepriateľa, pre rev hriešnika. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku.

ORÁCIA

Za jedného chorého (chorú) text sa zodpovedne pozmení.

Omnípotens sempitérne Deus, salus ætérna credéntium: exáudi nos pro fámulis tuis

Všemohúci večný Bože, večná spása veriacich: vyslyš naše prosby za tvojich cho-

infírmis, pro quibus (pro fámulo tuo infírmo, pro quo) misericórdiæ tuæ implorámus auxílium; ut, réddita sibi sanitáte, gratiárum tibi in Ecclésia tua référant actiónes. Per Dóminum nostrum.

rých služobníkov, pre ktorých (za tvojho chorého služobníka, pre ktorého) vzývame pomoc tvojho milosrdenstva; aby po dosiahnutí uzdravenia mohli tebe vzdávať vďaky v tvojej Cirkvi. Skrze Pána.

ORÁCIA

Za umierajúceho.

Omnípotens et miséricors Deus, qui humáno géneri et salútis remédia et vitæ ætérnæ múnera contulísti: réspice propítius fámulum tuum (fámulam tuam) infirmitáte córporis laborántem, et ánimam réfove, quam creásti; ut in hora éxitus illíus, absque peccáti mácula tibi, Creatóri suo, per manus sanctórum Angelórum repræsentári mereátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Všemohúci a milosrdný Bože, ktorý ľudskému pokoleniu udelil si aj lieky pre zdravie aj dary pre večný život: shliadni milostivo na svojho služobníka (svoju služobnicu) v telesnej chorobe a posilňuj dušu, ktorú si stvoril; aby v hodine svojho odchodu zaslúžila si postaviť sa pomocou svätých anjelov pred teba, Stvoriteľa svojho, bez škvrny hriechu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

LEKCIA (Jak 5, 13-16)

Léctio Epístolæ beáti Jacóbi Apóstoli. - Caríssimi: Tristátur áliquis vestrum? oret. Aequo ánimo est? psallat. Infirmátur quis in vobis? indúcat presbýteros Ecclésiæ, et orent super eum, ungéntes eum óleo in nómine Dómini: et orátio fídei salvábit infírmum, et alleviábit eum Dóminus: et si in peccátis sit, remitténtur ei. Confitémini ergo altérutrum peccáta vestra, et oráte pro ínvicem, ut salvémini.

Čítanie z listu sv. Jakuba apoštola. - Drahí bratia! Trpí niekto z vás? Nech sa modlí! Raduje sa niekto (z vás)? Nech si spieva žalmy! Je niekto z vás chorý? Nech si povolá starejších Cirkvi, a nech sa modlia nad ním a pomažú ho olejom v mene Pánovom. Modlitba viery zachráni nezdravého. Pán ho pozdvihne a odpustí mu, ak sa dopustil hriechov. Vyznávajte sa teda druh druhovi z hriechov a druh za druha sa modlite, aby ste ozdraveli.

GRADUÁL (Ž 6, 3-4)

Miserére mihi, Dómine, quóniam infírmus sum: sana me, Dómine. ℣. Conturbáta sunt ómnia ossa mea: et ánima mea turbáta est valde.

Zmiluj sa, Pane, nado mnou bo chorý som, uzdrav ma, Pane. ℣. Prestrašené sú mi kosti a duša mi je rozbúrená veľmi.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 101, 2)* Dómine, exáudi oratiónem meam: et clamor meus ad te pervéniat. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 101, 2)* Pane, vypočuj moju modlitbu a nech k tebe dôjde moje volanie. Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje:*

TRAKTUS (Ž 30, 10-11)

Miserére mei, Dómine, quóniam tríbulor: conturbátus est in ira óculus meus, ánima mea et venter meus. ℣. Quóniam defécit in dolóre vita mea, et anni mei in gemítibus. ℣. Infirmáta est in paupertáte virtus mea: et ossa mea conturbáta sunt.

Zmiluj sa, Pane, nado mnou, bo ja som v úzkostiach, nárekom civie moje oko, moja duša a moje vnútro. ℣. Nuž veď môj život hryzoviskom hynie a moje roky stenaním. ℣. Upadla moja sila v zármutku a vycively moje kosti.

V čase veľkonočnom miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 101, 2)* Dómine, exáudi oratiónem meam: et clamor meus ad te pervéniat. Allelúja. ℣. *(Ps 27, 7)* In Deo sperávit cor meum, et adjútus sum: et reflóruit caro mea, et ex voluntáte mea confitébor ei. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 101, 2)* Pane, vypočuj moju modlitbu a nech k tebe dôjde moje volanie. Aleluja. ℣. *(Ž 27, 7)* Dúfalo srdce moje v Pánovi, a spomohlo sa mi, a preto plesá moje srdce a piesňou svojou oslavujem ho. Aleluja.

EVANJELIUM *(Cum introísset)* zo štvrtka po Popolcovej strede, str. 186.

OFERTÓRIUM (Ž 54, 2-3)

Exáudi, Deus, oratiónem meam, et ne despéxeris deprecatiónem meam: inténde in me et exáudi me. (Allelúja.)

Načúvaj, Bože, mojej modlitbe a nezavrhuj vzývanie moje, venuj mi pozornosť a vyslyš ma. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Za jedného sa text zodpovedne pozmení.

Deus, cujus nútibus vitæ nostræ moménta decúrrunt: súscipe preces et hóstias famulórum tuórum, pro quibus (fámuli tui, pro quo ægrotánte) ægrotántibus misericórdiam tuam implorámus; ut, de quorum (cujus) periculo metúimus, de eórum (ejus) salúte lætémur. Per Dóminum nostrum.

Bože, podľa ktorého pokynov ubiehajú chvíle nášho žitia: prijmi modlitby a obetné dary za svojich chorých služobníkov, za ktorých (za svojho chorého služobníka, za ktorého) vzývame tvoje milosrdenstvo; aby z ich (jeho) uzdravenia tešili sme sa tak, ako teraz obávame sa o ich (jeho) život. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Za umierajúceho.

Súscipe, quæsumus, Dómine, hóstiam, quam tibi offérimus pro fámulo(a) tuo(a) in extrémo vitæ constitúto(a): et concéde, ut per eam univérsa illíus purgéntur delícta; ut, qui (quæ) tuæ dispositiónis flagéllis in hac vita attéritur, in futúra réquiem consequátur ætérnam. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Prijmi, prosíme, Pane, obetu, ktorú prinášame tebe za služobníka tvojho (služobnicu tvoju), ktorý(á) dokonáva svoj život: a uteš, aby skrze ňu smyly sa všetky jeho (jej) previnenia; nech ten (tá), ktorého(ú) z tvojho dopustenia tu na svete skľučujú súženia, v budúcom živote dosiahne večný pokoj. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

KOMÚNIA (Ž 30, 17-18)

Illúmina fáciem tuam super servum tuum, et salvum me fac in tua misericórdia: Dómine, non confúndar, quóniam invocávi te. (Allelúja.)

Sluhovi svojmu ukáž svoju vyjasnenú tvár a spas ma v svojom milosrdenstve. Pane, nech nie som zahanbený, že som vzýval teba. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Za jedného sa text zodpovedne pozmení.

Deus, infirmitátis humánæ singuláre præsídium: auxílii tui super infírmos fámulos tuos (infírmum fámulum tu-

Bože, jediná posila v ľudskej slabosti: ukáž moc svojej pomoci na chorých služobníkoch svojich (na chorom slu-

um) osténde virtútem; ut, ope misericórdiæ tuæ adjúti, Ecclésiæ tuæ sanctæ incólumes repræsentári mereántur. Per Dóminum.

žobníkovi svojom); aby pomocou tvojho milosrdenstva uzdravili sa a v zdraví mohli ukázať sa v tvojej svätej Cirkvi. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Za umierajúceho:

Quǽsumus cleméntiam tuam, omnípotens Deus, ut per hujus virtútem sacraménti fámulum tuum (fámulam tuam) grátia tua confirmáre dignéris: ut in hora mortis ejus non præváleat contra eum (eam) adversárius; sed cum Angelis tuis tránsitum habére mereátur ad vitam. Per Dóminum.

Prosíme láskavosť tvoju, všemohúci Bože, aby silou tejto sviatosti ráčil si svojho služobníka (svoju služobnicu) posilniť milosťou: aby v hodine jeho (jej) smrti nepremohol ho (ju) nepriateľ; lež aby s anjelmi tvojimi zaslúžil(a) si prejsť do života. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

Omša za milosť dobrej smrti

Smrť je najdôležitejšou udalosťou nášho života, preto sa nám treba pripravovať na tento okamih. Raz sa nám bude treba zodpovedať pred Kristom (lekc.), pripravujme sa na toto stretnutie (ev.).

INTROIT (Ž 12, 4)

Illúmina óculos meos, ne umquam obdórmiam in morte, ne quando dicat inimícus meus: Præválui advérsus eum. (Allelúja, allelúja.) *(Ps ib. 1)* Usquequo, Dómine, obliviscéris me in finem? úsquequo avértis fáciem tuam a me? ℣. Glória Patri.

Vyjasni moje oči, aby nezaspal som v smrti, nech nehovorí nepriateľ môj: Zvíťazil som nad ním. (Aleluja, aleluja.) *(Ž tž. 1)* Dokedy, Pane, celkom na mňa zabudneš? Dokedy budeš skrývať obličaj svoj predo mnou? ℣. Sláva Otcu.

ORÁCIA

Omnípotens et miséricors Deus, qui humáno géneri et salútis remédia et vitæ ætérnæ múnera contulísti: réspi-

Všemohúci a milosrdný Bože, ktorý ľudskému pokoleniu udelil si aj lieky pre zdravie aj dary pre večný život:

ce propítius nos fámulos tuos, et ánimas réfove, quas creásti; ut in hora éxitus eárum, absque peccáti mácula tibi, Creatóri suo, per manus sanctórum Angelórum repræsentári mereántur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

shliadni milostivo na nás, svojich služobníkov, a posilňuj duše, ktoré si stvoril; aby v hodine svojho odchodu zaslúžily si postaviť sa pomocou svätých anjelov pred teba, Stvoriteľa svojho, bez škvrny hriechu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje.

LEKCIA (Rim 14, 7-12)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Romános. - Fratres: Nemo nostrum sibi vivit, et nemo sibi móritur. Sive enim vívimus, Dómino vívimus: sive mórimur, Dómino mórimur. Sive ergo vívimus sive mórimur, Dómini sumus. In hoc enim Christus mórtuus est et resurréxit: ut et mortuórum et vivórum dominétur. Tu autem quid júdicas fratrem tuum? aut tu quare spernis fratrem tuum? Omnes enim stábimus ante tribúnal Christi. Scriptum est enim: Vivo ego, dicit Dóminus, quóniam mihi flectétur omne genu: et omnis lingua confitébitur Deo. Itaque unusquísque nostrum pro se ratiónem reddet Deo.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Rimanom. - Bratia: Nikto z nás nežije sebe a nikto sebe neumiera, lebo či žijeme, Pánovi žijeme, či umierame, Pánovi umierame. Či teda žijeme, alebo zomierame, Pánovi sme! Kristus práve nato zomrel a nato ožil, aby vládol aj nad mŕtvymi aj nad živými. Prečo teda posudzuješ brata? A ty zasa prečo pohŕdaš bratom? Veď všetci prídeme pred súdnu stolicu Božiu, ako je napísané: Ako že žijem ja! hovorí Pán: Mne sa skloní každé koleno, Bohu prisahať bude každý jazyk! Tak teda každý z nás Bohu vydá za seba počet.

GRADUÁL (Ž 22, 4)

Si ámbulem in médio umbræ mortis, non timébo mala: quóniam tu mecum es, Dómine. ℣. Virga tua et báculus tuus, ipsa me consoláta sunt.

I keby som mal chodiť v tmavej doline, nebudem sa, Pane, báť zlého, lebo so mnou si. ℣. Tvoj prút a tvoja palica, ony utešujú ma.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 30, 2-3)* In te, Dómine, sperávi, non confúndar in ætérnum: in justítia tua líbera me et éripe me: inclína ad me aurem tuam, accélera, ut erípias me.
Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 30, 2-3)* V teba, Pane, som dúfal, nebudem zahanbený naveky. Zachráň ma v svojej spravodlivosti a vysloboď ma. Nakloň mi svoje ucho, chytro ma vytrhni.
Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (De necessitátibus)* z Kántrovej stredy Veľkého pôstu, str. 210.

V čase veľkonočnom miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 113, 1)* In éxitu Israel de Ægýpto, domus Jacob de pópulo bárbaro. Allelúja. ℣. *(Ps 107, 2)* Parátum cor meum, Deus, parátum cor meum: cantábo et psallam tibi, glória mea. Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 113, 1)* Keď vyšiel Izrael z Egypta, z cudzozemského národa dom Jakubov. Aleluja. ℣. *(Ž 107, 2)* Pevné je moje srdce, Bože, pevné je moje srdce, rád by som pieť a hrať tebe, sláva moja. Aleluja.

EVANJELIUM (Lk 21, 34-36)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Atténdite vobis, ne forte gravéntur corda vestra in crápula et ebrietáte et curis hujus vitæ: et supervéniat in vos repentína dies illa: tamquam láqueus enim supervéniet in omnes, qui sedent super fáciem omnis terræ. Vigiláte ítaque, omni témpore oránte, ut digni habeámini fúgere ista ómnia, quæ futúra sunt, et stare ante Fílium hóminis.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Dajte si pozor, aby vám srdcia neboly azda obťažené obžerstvom, opilstvom a starosťami o tento život, žeby ten deň neprišiel na vás nečakane ako osídlo; lebo príde na všetkých, ktorí obývajú povrch celej zeme. Bedlite teda a modlite sa v každom čase, aby ste vládali ujsť tomu všetkému, čo sa má stať, a mohli stáť pred tvárou Syna človeka.

OFERTÓRIUM (Ž 30, 15-16)

In te sperávi, Dómine; dixi: Tu es Deus meus, in mánibus tuis témpora mea. (Allelúja.)

V teba dúfam, Pane, hovorím: Tys' môj Boh! Sú v tvojej ruke moje osudy. (Aleluja.)

SEKRÉTA

Súscipe, quæsumus, Dómine, hóstiam, quam tibi offérimus pro extrémo vitæ nostræ, et concéde: ut per eam univérsa nostra purgéntur delícta; ut, qui tuæ dispositiónis flagéllis in hac vita attérimur, in futúra réquiem consequámur ætérnam. Per Dóminum nostrum.

Prijmi, prosíme, Pane, obetu, ktorú prinášame tebe za koniec svojho života, a udeľ: aby skrze ňu smyly sa všetky naše previnenia; aby my, ktorých z tvojho dopustenia tu na svete skľučujú súženia, v budúcom živote dosiahli sme večný pokoj. Skrze Pána nášho.

KOMÚNIA (Ž 70, 16-17 a 18)

Dómine, memorábor justítiæ tuæ solíus: Deus, docuísti me a juventúte mea: et usque in senéctam et sénium, Deus, ne derelínquas me. (Allelúja.)

Pripamätám, Pane, tvoju spravodlivosť: Poúčal si ma, Bože, od mladosti mojej, a ani v starobe a šedinách, Bože, neopusť ma. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Quæsumus cleméntiam tuam, omnípotens Deus, ut per hujus virtútem sacraménti nos fámulos tuos grátia tua confirmáre dignéris: ut in hora mortis nostræ non præváleat contra nos adversárius; sed cum Angelis tuis tránsitum habére mereámur ad vitam. Per Dóminum.

Prosíme láskavosť tvoju, všemohúci Bože, aby silou tejto sviatosti ráčil si v milosti posilniť nás, služobníkov svojich: aby v hodine smrti našej nepremohol nás nepriateľ; lež aby s anjelmi tvojimi zaslúžili sme si prejsť do života. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Omša v každej potrebe

V tejto omši Spasiteľ prichádza k nám ako pomocník v každej potrebe (intr. lekc., grad.). Od nás požaduje vieru a lásku k bližnému (ev.).

INTROIT *(Salus pópuli)* z 19. nedele po Turícach, str. 740.

ORÁCIA

Ineffábilem misericórdiam tuam, Dómine, nobis cleménter osténde: ut simul nos et

Nevysloviteľné milosrdenstvo svoje, Pane, dobrotivo nám preukáž: aby zbavil si

a peccátis ómnibus éxuas; et a pœnis, quas pro his merémur, erípias. Per Dóminum nostrum.

nás zároveň aj od všetkých hriechov; aj vytrhol z trestov, ktoré zasluhujeme za ne. Skrze Pána nášho.

LEKCIA (Jer 14, 7-8 a 9)

Léctio Jeremíæ Prophétæ. - Si iniquitátes nostræ respónderint nobis: Dómine, fac propter nomen tuum, quóniam multæ sunt aversiónes nostræ: tibi peccávimus. Exspectátio Israel, salvátor ejus in témpore tribulatiónis. Tu autem in nobis es, Dómine, et nomen tuum invocátum est super nos, ne derelínquas nos, Dómine, Deus noster.

Čítanie z proroka Jeremiáša. - Ak naše hriechy svedčia proti nám, konaj, Pane, kvôli svojmu menu. Veď mnoho je našich vzbúr, zhrešili sme proti tebe. Nádej Izraela, jeho záchranca v čase úzkosti! Predsa, Pane, ty si medzi nami, podľa tvojho mena sa voláme, neopúšťaj nás, Pane, Bože náš.

GRADUÁL (Ž 43, 8-9)

Liberásti nos, Dómine, ex affligéntibus nos: et eos, qui nos odérunt, confudísti. ℣. In Deo laudábimur tota die: et in nómine tuo confitébimur in sæcula.

Ty, Pane, zachránil si nás pred našimi odporcami a zahanbil si tých, ktorí nenávidia nás. ℣. My v Bohu sme sa honosili v každý čas a tvoje meno zvelebovali sme jednostaj.

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 78, 9-10)* Propítius esto, Dómine, peccátis nostris: ne quando dicant gentes: Ubi est Deus eórum? Allelúja.

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 78, 9-10)* Odpusť naše hriechy, Pane, prečo by mali vravieť pohania: Kde je ich Boh? Aleluja.

Po Septuagézime miesto verša *aleluje traktus (De necessitátibus)* z Kántrovej stredy Veľkého pôstu, str. 210.

V čase veľkonočnom miesto *graduála:*

Allelúja, allelúja. ℣. *(Ps 78, 9-10)* Propítius esto, Dómine, peccátis nostris: ne quando dicant gentes: Ubi est Deus eórum? Allelúja. ℣. *(Ps 30, 8)* Exsultábo et lætábor in misericórdia tua,

Aleluja, aleluja. ℣. *(Ž 78, 9-10)* Odpusť naše hriechy, Pane, prečo by mali vravieť pohania: Kde je ich Boh? Aleluja. ℣. *(Ž 30, 8)* Plesať a radovať sa budem z tvojho zľutovania, lebo uzrel si

quóniam respexísti humilitátem meam: salvásti de necessitátibus ánimam meam. Allelúja.

moju biedu a pomohol si mojej duši v úzkostiach.

Aleluja.

EVANJELIUM (Mk 11, 22-26)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Marcum. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Habéte fidem Dei. Amen, dico vobis, quia, quicúmque díxerit huic monti: Tóllere et míttere in mare, et non hæsitáverit in corde suo, sed credíderit, quia, quodcúmque díxerit, fiat, fiet ei. Proptérea dico vobis: Omnia quæcúmque oránte pétitis, crédite quia accipiétis, et evénient vobis. Et cum stábitis ad orándum, dimíttite, si quid habétis advérsus áliquem: ut et Pater vester, qui in cælis est, dimíttat vobis peccáta vestra. Quod si vos non dimiséritis: nec Pater vester, qui in cælis est, dimíttet vobis peccáta vestra.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Marka. - Za onoho času: Povedal Ježiš svojim učeníkom: Majte vieru v Boha! Veru, vravím vám, kto by povedal tomuto vrchu: Zdvihni sa a hoď sa do mora! a nepochyboval by vo svojom srdci, ale veril, že sa mu stane, čo rozkáže, stane sa mu. Preto vám vravím: Verte, že všetko, za čo sa modlíte a čo žiadate, dostanete a stane sa vám. A keď vstanete modliť sa, odpustite, ak máte niečo oproti komukoľvek, aby vám odpustil poklesky aj váš Otec, ktorý je na nebesiach. Lebo ak vy neodpustíte, ani váš Otec, ktorý je na nebesiach, neodpustí vám vaše poklesky.

Ofertórium (Si ambulávero) z 19. nedele po Turícach, str. 742.

SEKRÉTA

Purificet nos, Dómine, quæsumus, múneris præséntis oblátio: et dignos sacra participatióne perficiat. Per Dñum.

Nech nás očistí, prosíme, Pane, obeta prítomného daru: a učiní hodnými svätého účastenstva. Skrze Pána.

KOMÚNIA (Ž 118, 49-50)

Meménto verbi tui servo tuo, Dómine, in quo mihi spem dedísti: hæc me consoláta est in humilitáte mea. (Allelúja.)

Pamätaj, Pane, na slovo, čo dal si svojmu služobníkovi, na ktoré dal si sa mi spoľahnúť. V trápení mojom to je moja potecha. (Aleluja.)

POSTKOMÚNIA

Præsta, quæsumus, Dómine: ut, terrénis afféctibus expiáti, ad supérni plenitúdinem sacraménti, cujus libávimus sancta, tendámus. Per Dóminum nostrum.

Dopraj, prosíme, Pane: aby my, zbavení pozemských náruživostí, smerovali sme k plnosti nadzemskej sviatosti, keď okúsili sme jej svätú obetu. Skrze Pána nášho.

Omša na poďakovanie

Môže sa použiť votívna OMŠA o najsv. Trojici, str. 99*, alebo o Duchu Svätom, str. 106*, alebo o blahosl. Panne Márii, str. 89*, alebo o niektorom svätom. K *orácii* omše pripojíme pod spoločným zakončením nasledujúcu oráciu:

ORÁCIA

Deus, cujus misericórdiæ non est númerus et bonitátis infinítus est thesáurus: piíssimæ majestáti tuæ pro collátis donis grátias ágimus, tuam semper cleméntiam exorántes; ut, qui peténtibus postuláta concédis, eósdem non déserens, ad prǽmia futúra dispónas. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorého milosrdenstvo je nespočetné a dobrota nekonečne bohatá: tvojej preláskavej velebnosti poďakúvame sa za udelené dary, pričom vždy prosíme tvoju dobrotivosť, aby ty, ktorý vyhovuješ prosbám prosebníkov; neopustil si ich, ale uspôsobil na budúce odmeny. Skrze Pána nášho.

SEKRÉTA

Odórem, Dómine, sacrifícii hujus cum gratiárum actiónibus súscipe, et præsta: ut, quos exaudíre et incólumes serváre dignátus es, ab omni in pósterum adversitáte custódias; et in tuo servítio et amóre concréscant. Per Dóminum.

Vôňu tejto obety prijmi, Pane, s poďakovaním, a udeľ: aby tých, ktorých ráčil si vyslyšať a zachovať v zdraví, i naďalej ochraňoval si od každého protivenstva; a aby rástli v tvojej službe a láske. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

POSTKOMÚNIA

Deus, qui néminem, in te sperántem, nímium afflígi permíttis, sed pium précibus

Bože, ktorý nikoho, dúfajúceho v teba, nedopustíš sužovať nadmieru, ale dobrotivo

præstas audítum: pro postulatiónibus nostris votísque suscéptis grátias ágimus, te piíssime deprecántes; ut per hæc, quæ súmpsimus, a cunctis éripi mereámur advérsis. Per Dóminum.

vyslýchaš prosby: vďaky vzdávame tebe za prijatie svojich prosieb a túžob, privrúcne prosíme teba, aby skrze tieto prijaté dary vytrhol si nás zo všetkých protivenstiev. Skrze Pána nášho.

ROZLIČNÉ MODLITBY

Tieto rozličné modlitby možno vo sv. omšiach použiť ľubovoľne, keď to liturgický poriadok dovoľuje.

1. Modlitba k svätým za orodovanie

Viď Doplnkové modlitby III., str. 547.

2. Za duchovenstvo

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, cujus Spíritu totum corpus Ecclésiæ sanctificátur et régitur: exaúdi nos pro univérsis ordínibus supplicántes; ut, grátiæ tuæ múnere, ab ómnibus tibi grádibus fidéliter serviátur. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Všemohúci večný Bože, ktorý svojím Duchom posväcuješ a spravuješ celé telo svojej Cirkvi: vyslyš nás, skrúšene prosiacich za všetky stavy duchovenstva; aby všetky stupne pomocou tvojej milosti verne slúžily tebe. Skrze Pána nášho... v jednote tohože Ducha.

SEKRÉTA

Da fámulis tuis, Dómine, indulgéntiam peccatórum, consolatiónem vitæ, gubernatiónem perpétuam: ut, tibi serviéntes, ad tuam júgiter misericórdiam perveníre mereántur. Per Dóminum.

Daj služobníkom svojim, Pane, odpustenie hriechov, útechu v živote, svoje ustavičné spravovanie: aby v tvojej službe mohli vždy dôjsť k milosrdenstvu tvojmu. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Líbera, quæsumus, Dómine, a peccátis et hóstibus fámu-

Osloboď, prosíme, Pane, od hriechov a nepriateľov slu-

los tuos, tibi supplicántes: ut, in sancta conversatióne vivéntes, nullis afficiántur advérsis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

žobníkov svojich, úpenlivo prosiacich: aby v svätom spolunažívaní nepostihly ich nijaké protivenstvá. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

3. Za pápeža

Viď Doplnkové modlitby I., str. 544.

4. Za duchovných predstavených a za družiny im sverené

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui facis mirabília magna solus: præténde super fámulos tuos, et super congregatiónes illis commíssas, spíritum grátiæ salutáris; et, ut in veritáte tibi compláceant, perpétuum eis rorem tuæ benedictiónis infúnde. Per Dóminum nostrum.

Všemohúci večný Bože, ktorý jediný konáš divy veliké: rozostri nad služobníkmi svojimi a nad družinami im sverenými ducha spasiteľnej milosti; a aby v pravde ľúbili sa tebe, vlievaj im ustavičnú rosu svojho požehnania. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

SEKRÉTA

Hóstias, Dómine, famulórum tuórum placátus inténde: et, quas in honórem nóminis tui devóta mente pro eis celebrámus, profícere sibi séntiant ad medélam. Per Dóminum nostrum.

Na obetné dary služobníkov svojich, Pane, usmierený shliadni: a nech pocítia, že obety, ktoré pobožnou mysľou slávime na česť tvojho mena, prispievajú im ako liek. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Quos cælésti récreas múnere, perpétuo, Dómine, comitáre præsídio: et, quos fovére non désinis, dignos fíeri sempitérna redemptióne concéde. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti.

Ktorých občerstvuješ nebeským darom, Pane, sprevádzaj ustavičnou ochranou; a tým, o ktorých neustále sa staráš, dožič, aby stali sa hodnými večného spasenia. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje.

5. Za spoločnosť (spolok a rodinu)

ORÁCIA

Defénde, quǽsumus, Dómine, beáta María semper Vírgine intercedénte, istam ab omni adversitáte famíliam: et toto corde tibi prostrátam, ab hóstium propítius tuére cleménter insídiis. Per Dóminum nostrum.

Ochraňuj, prosíme, Pane, na orodovanie blahoslavenej Márie, vždy Panny, túto rodinu pred všetkými protivenstvami: a ju, celým srdcom oddanú tebe, láskavo obraňuj pred nepriateľskými osídlami. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Súscipe, quǽsumus, omnípotens Deus, oblatiónem nostræ devotiónis: et, per virtútem hujus sacraménti, fámulos tuos a cunctis adversitátibus prótege. Per Dóminum nostrum.

Prijmi, prosíme, všemohúci Bože, našu zbožnú obetu: a silou tejto sviatosti ochraňuj služobníkov svojich pred všetkými protivenstvami. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

POSTKOMŪNIA

Sumptis redemptiónis nostræ munéribus: præsta, quǽsumus, miséricors Deus; eórum nobis celebratióne, tuæ protectiónis contra omnes adversitátes subsídium. Per Dóminum.

Po prijatí darov svojho spasenia: milosrdný Bože, prosíme; pre ich slávenie udeľ nám svoju ochrannú pomoc proti všetkým protivenstvám. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

6. Za svornosť v rodine (v spoločnosti, v obci)

ORÁCIA

Deus, largítor pacis, et amátor caritátis: da fámulis tuis veram cum tua voluntáte concórdiam; ut ab ómnibus, quæ nos pulsant, tentatiónibus liberémur. Per Dñum.

Bože, darca pokoja a milovník lásky: daj služobníkom svojim pravú shodu s tvojou vôľou; aby oslobodili sme sa od všetkých pokušení, ktoré dorážajú na nás. Skrze Pána.

SEKRÉTA

His sacrifíciis, Dómine, quǽsumus, concéde placátus:

Týmito obetnými darmi usmierený, Pane, prosíme,

ut qui própriis orámus absólvi delíctis, non gravémur extérnis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

dožič: aby my, ktorí prosíme za odpustenie vlastných vín, nezaťažovali sme sa cudzími. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Spíritum nobis, Dómine, tuæ caritátis infúnde: ut, quos uno pane cælésti satiásti, tua fácias pietáte concórdes. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus Sancti.

Ducha svojej lásky vlej do nás, Pane: a tých, ktorých nasýtil si jedným nebeským chlebom, svojou otcovskou dobrotou učiň svornými. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.

7. Proti prenasledovateľom Cirkvi

Viď Doplnkové modlitby I., str. 544.

8. Za ochranu pred prenasledovateľmi

ORÁCIA

Hóstium nostrórum, quæsumus, Dómine, elíde supérbiam: et eórum contumáciam dexteræ tuæ virtúte prostérne. Per Dóminum.

Pýchu našich nepriateľov, prosíme, Pane, zažeň: a silou svojej pravice poraz ich spupnosť. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

SEKRÉTA

Hujus, Dómine, virtúte mystérii, et a própriis mundémur occúltis, et ab inimicórum liberémur insídiis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Sila tohto tajomstva, prosíme, Pane, nech nás jednak očistí od našich tajných hriechov, jednak oslobodí od nepriateľských úkladov. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Protéctor noster, áspice, Deus, et ab inimicórum nos defénde perículis: ut omni perturbatióne submóta, líberis tibi méntibus serviámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

Ochranca náš, Bože, shliadni na nás a ochraňuj nás pred nebezpečenstvami nepriateľov: aby po odstránení každého zmätku slobodnou mysľou slúžili sme tebe. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

9. V každej potrebe

ORÁCIA

Deus, refúgium nostrum et virtus: adésto piis Ecclésiæ tuæ précibus, auctor ipse pietátis, et præsta; ut, quod fidéliter pétimus, efficáciter consequámur. Per Dóminum nostrum.

Bože, útočište naše a sila: ty, pôvodca zbožnosti, ujmi sa zbožných prosieb svojej Cirkvi a udeľ; aby to, o čo prosíme s dôverou, dosiahli sme skutočne. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

SEKRÉTA

Da, miséricors Deus: ut hæc salutáris oblátio et a própriis nos reátibus indesinénter expédiat, et ab ómnibus tueátur advérsis. Per Dóminum.

Daj, milosrdný Bože, aby táto spasiteľná obeta bezustania zbavovala nás i vlastných previnení, i chránila od všetkých protivenstiev. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Súmpsimus, Dómine, sacri dona mystérii, humíliter deprecántes: ut, quæ in tui commemoratiónem nos fácere præcepísti, in nostræ profíciant infirmitátis auxílium: Qui vivis et regnas.

Prijali sme, Pane, dary posvätného tajomstva, pokorne prosiac: aby to, čo prikázal si nám konať na svoju pamiatku, prispelo pomocou našej slabosti: Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom.

10. V každom súžení

ORÁCIA

Ne despícias, omnípotens Deus, pópulum tuum in afflictióne clamántem: sed propter glóriam nóminis tui, tribulátis succúrre placátus. Per Dóminum.

Neopovrhni, všemohúci Bože, svojím ľudom, volajúcim v úzkosti: ale nám, sužovaným, pre slávu svojho mena pospiechaj dobrotivo na pomoc. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, propítius hóstias, quibus et te placári voluísti, et nobis salútem poténti pietáte restítui. Per Dóminum nostrum.

Prijmi, Pane, milostivo obetné dary, ktorými chcel si aj ty byť usmierený, aj nám mocnou svojou dobrotivosťou obnoviť spásu. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Tribulatiónem nostram, quæsumus, Dómine, propítius réspice: et iram tuæ indignatiónis, quam juste merémur, avérte. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Na naše súženie, prosíme, Pane, shliadni milostivo: a odvráť od nás hnev svojho rozhorčenia, ktorý podľa spravodlivosti zasluhujeme. Skrze Pána nášho.

11. V čase hladomoru

ORÁCIA

Da nobis, quæsumus, Dómine, piæ supplicatiónis efféctum, et famem propitiátus avérte: ut mortálium corda cognóscant, et te indignánte tália flagélla prodíre, et te miseránte cessáre. Per Dóminum nostrum.

Daj nám, prosíme, Pane, o čo zbožne prosíme, a odvráť milostivo hladomor: nech srdcia smrteľníkov poznajú, že ako takéto pohromy pochádzajú z tvojho hnevu, tak aj ustávajú pre tvoje milosrdenstvo. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Deus, qui humáni géneris utrámque substántiam præséntium múnerum et aliménto végetas, et rénovas sacraménto: tríbue, quæsumus, ut eórum et corpóribus nostris subsídium non desit, et méntibus. Per Dóminum.

Bože, ktorý obe podstaty ľudského pokolenia i živíš pokrmom i obnovuješ sviatosťou prítomných darov: dopraj, prosíme, aby ich posila nechýbala ani našim telám ani dušiam. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Gubérna, quæsumus, Dómine, temporálibus aliméntis: quos dignáris ætérnis informáre mystériis. Per Dñum.

Zaopatruj, prosíme, Pane, časnými pokrmami tých, ktorých ráčiš utvárať večnými tajomstvami. Skrze Pána.

12. V čase zemetrasenia

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui réspicis terram, et facis eam trémere, parce me-

Všemohúci večný Bože, pred ktorého pohľadom chveje sa zem, buď milostivý pre-

tuéntibus, propitiáre supplícibus: ut, cujus iram terræ fundaménta concutiéntem expávimus, cleméntiam contritiónes ejus sanántem júgiter sentiámus. Per Dñum.

strašeným, zmiluj sa nad prosiacimi: aby dobrotu toho, ktorého hnevu sa ľakáme, keď otriasa základmi zeme, pociťovali sme vždy, keď hojí jej trhliny. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Deus, qui fundásti terram super stabilitátem suam, súscipe oblatiónes et preces pópuli tui, ac treméntis terræ perículis pénitus amótis, divínæ tuæ iracúndiæ terróres, in humánæ salútis remédia convérte: ut qui de terra sunt, et in terram reverténtur, gáudeant se fíeri sancta conversatióne cæléstes. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý postavil si zem na pevné základy, prijmi obetné dary a prosby svojho ľudu, a odstrániac nadobro nebezpečenstvo zemetrasenia, obráť hrôzu svojho božského hnevu na liek spasenia ľuďom: aby tí, ktorí zo zeme sú a navrátia sa do zeme, radovali sa z toho, že svätým životom stávajú sa nebešťanmi. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Tuére nos, Dómine, quæsumus, tua sancta suméntes, et terram, quam vídimus nostris iniquitátibus treméntem, supérno múnere firma; ut mortálium corda cognóscant et te indignánte tália flagélla prodíre, et te miseránte cessáre. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Ochraňuj nás, prosíme, Pane, prijímajúcich tvoje sväté dary, a zem, ktorá pred naším zrakom otriasa sa pre naše nepravosti, upevni: nech srdcia smrteľníkov poznajú, že ako takéto pohromy pochádzajú z tvojho hnevu, tak aj ustávajú pre tvoje milosrdenstvo. Skrze Pána nášho.

13. Za dážď

ORÁCIA

Deus, in quo vívimus, movémur, et sumus: plúviam nobis tríbue congruéntem; ut, præséntibus subsídiis sufficiénter adjúti, sempitérna fiduciálius appetámus. Per Dóminum nostrum.

Bože, v ktorom žijeme, hýbeme sa a trváme, udeľ nám príhodného dažďa: aby my, prítomnou pomocou dostatočne podporovaní, s väčšou dôverou dychtili sme po večných veciach. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Oblátis, quǽsumus, Dómine, placáre munéribus: et opportúnum nobis tríbue plúviæ sufficiéntis auxílium. Per Dóminum nostrum.

Obetovanými darmi usmier sa, prosíme, Pane: a udeľ nám včasnú pomoc dostatočného dažďa. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

POSTKOMÚNIA

Da nobis, quǽsumus, Dómine, plúviam salutárem: et áridam terræ fáciem fluéntis cæléstibus dignánter infúnde. Per Dóminum.

Daj nám, prosíme, Pane, spásneho dažďa: a nebeskými prúdmi milostivo zvlaž vyprahlú tvárnosť zeme. Skrze Pána nášho.

14. Za vyjasnenie

ORÁCIA

Ad te nos, Dómine, clamántes exáudi: et áëris serenitátem nobis tríbue supplicántibus; ut, qui juste pro peccátis nostris afflígimur, misericórdia tua præveniénte, cleméntiam sentiámus. Per Dóminum nostrum.

Vyslyš, Pane, nás, ktorí voláme ku tebe: a nám, úpenlivo prosiacim, udeľ jasného počasia; aby my, ktorí spravodlivo trpíme za svoje hriechy, z tvojho predchádzajúceho milosrdenstva zakúsili sme zľutovanie. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Prævéniat nos, quǽsumus, Dómine, grátia tua semper et subsequátur: et has oblatiónes, quas pro peccátis nostris nómini tuo consecrándas deférimus, benígnus assúme; ut, per intercessiónem Sanctórum tuórum, cunctis nobis profíciant ad salútem. Per Dóminum.

Nech nás, prosíme, Pane, milosť tvoja vždy predchádza a nasleduje: a tieto dary, ktoré prinášame za svoje hriechy na posvätenie mena tvojho, láskavo prijmi; aby na orodovanie tvojich Svätých nám všetkým prispievaly ku spáse. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

POSTKOMÚNIA

Quǽsumus, omnípotens Deus, cleméntiam tuam: ut inundántiam coércens imbrium,

Prosíme, všemohúci Bože, dobrotivosť tvoju: zastav záplavu dažďov a ráč ukázať

et hilaritátem vultus tui nobis impertíri dignéris. Per Dóminum nostrum.

nám láskavosť svojej tváre. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

15. Za odvrátenie búrok

ORÁCIA

A domo tua, quæsumus, Dómine, spiritáles nequítiæ repellántur: et aëriárum discédat malígnitas tempestátum. Per Dóminum.

Od domu tvojho, Pane, prosíme, nech zaženie sa zhubné pôsobenie zlých duchov: a nech ustúpia skazonosné víchrice. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Offérimus tibi, Dómine, laudes et múnera, pro concéssis benefíciis grátias referéntes, et pro concedéndis semper supplíciter deprecántes. Per Dóminum nostrum.

Tebe, Pane, prinášame chvály a dary na poďakovanie za preukázané dobrodenia a so stálou snažnou prosbou o udelenie nových. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui nos et castigándo sanas, et ignoscéndo consérvas: præsta supplícibus tuis; ut et tranquíllitátibus hujus optátæ consolatiónis lætémur, et dono tuæ pietátis semper utámur. Per Dóminum nostrum.

Všemohúci večný Bože, ktorý nás jednak karhaním hojíš, jednak odpúšťaním zachovávaš: udeľ pokorne prosiacim teba; aby i tešili sme sa z pokoja tvojej kýženej útechy, i ustavične požívali sme dar tvojej otcovskej dobroty. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

16. V čase dobytčieho moru

ORÁCIA

Deus, qui in labóribus hóminum étiam de mutis animálibus solátia subrogásti: súpplices te rogámus, ut, sine quibus non álitur humána condício, nostris fácias úsibus non períre. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý i v nemých zvieratách poskytol si ľuďom úľavu v práci: skrúšene vzývame teba, aby nebolo odňaté našej potrebe, bez čoho my ľudia nemôžeme sa zaobísť. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

SEKRÉTA

Sacrifíciis, Dómine, placátus oblátis: opem tuam nostris tempóribus cleménter impénde. Per Dóminum.

Svätými obetnými darmi, Pane, udobri sa a pomôž nám milostivo v časných potrebách. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Benedictiónem tuam, Dómine, pópulus fidélis accípiat, qua córpore salvétur, et mente: et cóngruam tibi exhíbeat servitútem, et propitiatiónis tuæ benefícia semper invéniat. Per Dóminum.

Požehnanie tvoje, Pane, nech dostane veriaci ľud a ono nech ho uzdravuje na tele i na duši: aby primerane slúžil tebe a ustavične nachádzal láskavé dobrodenia tvojho zmilovania. Skrze Pána.

17. Kňaz za seba

ORÁCIA

Omnípotens et miséricors Deus, humilitátis meæ preces benígnus inténde: et me fámulum tuum, quem, nullis suffragántibus méritis, sed imménsa cleméntiæ tuæ largitáte cæléstibus mystériis servíre tribuísti, dignum sacris altáribus fac minístrum; ut, quod mea voce deprómitur, tua sanctificatióne firmétur. Per Dóminum nostrum.

Všemohúci a milosrdný Bože, pozri dobrotivo na moje ponížené prosby: a mňa, svojho služobníka, ktorému bez vlastných zásluh a len z nesmiernej štedroty svojej dobrotivosti dal si slúžiť pri nebeských tajomstvách, učiň hodným sluhom svätých oltárov; aby tvojím posvätením upevnilo sa to, čo vyslovím môj hlas. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

SEKRÉTA

Hujus, Dómine, virtúte sacraménti, peccatórum meórum máculas abstérge: et præsta; ut, ad exsequéndum injúncti offícii ministérium, me tua grátia dignum efficiat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Pane, očisť silou tejto svätosti škvrny mojich hriechov: a udeľ; aby tvoja milosť učinila ma hodným vykonávať službu svereného úradu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého.

POSTKOMÚNIA

Omnípotens sempitérne Deus, qui me peccatórem sacris altáribus astáre voluísti, et sancti nóminis tui laudáre poténtiam: concéde propítius, per hujus sacraménti mystérium, meórum mihi véniam peccatórum; ut tuæ majestáti digne mérear famulári. Per Dóminum.

Všemohúci večný Bože, ty si chcel, aby som ja hriešnik stál pri svätých oltároch a chválil moc tvojho svätého mena: dožič mi milostivo skrze tajomstvo tejto sviatosti odpustenie mojich hriechov; aby zaslúžil som si hodne slúžiť tvojej velebnosti. Skrze Pána.

18. Za dar sĺz

ORÁCIA

Omnípotens et mitíssime Deus, qui sitiénti pópulo fontem vivéntis aquæ de petra produxísti: educ de cordis nostri durítia lácrimas compunctiónis; ut peccáta nostra plángere valeámus, remissionémque eórum, te miseránte, mereámur accípere. Per Dóminum.

Všemohúci a najláskavejší Bože, ktorý ľudu, trápenému smädom, vyviedol si prameň živej vody zo skaly: vyroň z tvrdosti nášho srdca slzy skrúšenosti; aby mohli sme oplakávať svoje hriechy a z tvojho milosrdenstva zaslúžili si obsiahnuť ich odpustenie. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Hanc oblatiónem, quæsumus, Dómine Deus, quam tuæ majestáti pro peccátis nostris offérimus, propítius réspice: et produc de óculis nostris lacrimárum flúmina, quibus débita flammárum incéndia valeámus exstínguere. Per Dóminum.

Na túto obetu, ktorú prinášame tebe za svoje hriechy, prosíme, Pane, milostivý shliadni: a vyveď z očú našich prúdy sĺz, aby nimi mohli sme uhasiť plamene zaslúženého ohňa. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

POSTKOMÚNIA

Grátiam Spíritus Sancti, Dómine Deus, córdibus nostris cleménter infúnde: quæ nos gemítibus lacrimárum effí-

Milosť Ducha Svätého, Pane Bože, láskavo vlej do našich sŕdc: aby bolestnými slzami mohli sme smyť škvrny

ciat máculas nostrórum dilúere peccatórum; atque optátæ nobis, te largiénte, indulgéntiæ præstet efféctum. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

svojich hriechov; a z tvojej štedrosti obsiahnuť účinok žiadaného odpustenia. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov. Amen.

19. Za odpustenie hriechov

ORÁCIA

Deus, qui nullum réspuis, sed quantúmvis peccántibus, per pœniténtiam pia miseratióne placáris: réspice propítius ad preces humilitátis nostræ, et illúmina corda nostra; ut tua valeámus implére præcépta. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý nikoho neodmietaš, ale skrze milosrdenstvo smieruješ sa dobrotivo i s najväčšími hriešnikmi, pokánie činiacimi: shliadni milostivý na naše ponížené prosby, a osviet' naše srdcia; aby mohli sme plniť tvoje prikázania. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Præsens sacrifícium, Dómine, quod tibi pro delíctis nostris offérimus, sit tibi munus accéptum: et tam vivéntibus, quam defúnctis profíciat ad salútem. Per Dóminum.

Prítomná obeta, ktorú prinášame tebe za svoje hriechy, Pane, nech je tebe príjemným darom: a živým i mŕtvym nech prispeje ku spaseniu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Exaúdi preces famíliæ tuæ, omnípotens Deus: et præsta; ut sancta hæc, quæ a te súmpsimus, incorrúpta in nobis, te donánte, servéntur. Per Dóminum nostrum.

Vypočuj prosby rodiny svojej, všemohúci Bože: a dopraj; aby tieto sväté dary, ktoré prijali sme od teba, zachovaly sa v nás z tvojej štedrosti neporušené. Skrze Pána.

20. Za verejných kajúcnikov

ORÁCIA

Omnípotens sempitérne Deus, confiténtibus tibi fámulis tuis pro tua pietáte reláxa

Všemohúci večný Bože, pre svoju dobrotivosť služobníkom svojim odpusť hriechy,

peccáta: ut non ámplius eis nóceat consciéntiæ reátus ad pœnam, quam indulgéntia tuæ propitiatiónis prosit ad véniam. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

z ktorých sa vyznávajú tebe, aby vina svedomia neškodila im už na potrestanie, lež skôr tvoje milosrdné odpustenie nech prispeje im k omilosteniu. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Præsta, quæsumus, omnípotens et miséricors Deus: ut hæc salutáris oblátio fámulos tuos et a própriis reátibus indesinénter expédiat, et ab ómnibus tueátur advérsis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Daj, prosíme, všemohúci a milosrdný Bože: nech táto spasiteľná obeta služobníkov tvojich jednak ustavične zbavuje vlastných previnení, jednak ochraňuje od všetkých protivenstiev. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Omnípotens et miséricors Deus, qui omnem ánimam pœniténtem et confiténtem tibi magis vis emendáre, quam pérdere: réspice super hos fámulos tuos; et per hæc sancta sacraménta, quæ súmpsimus, avérte ab eis iram indignatiónis tuæ, et ómnia eórum peccáta dimítte. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Všemohúci a milosrdný Bože, ktorý si želáš, aby sa každá kajúca a tebe sa vyznávajúca duša skôr napravila, než bola zatratená: pohliadni na týchto svojich služobníkov; a pre tieto sväté sviatosti, ktoré sme prijali, odvráť od nich hnev svojej nevole, a odpusť im všetky hriechy. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

21. V pokušení a súžení

ORÁCIA

Deus, qui justíficas ímpium, et non vis mortem peccatóris, majestátem tuam supplíciter deprecámur: ut fámulos tuos, de tua misericórdia confidéntes, cælésti prótegas benígnus auxílio, et assídua protectióne consérves; ut tibi júgiter famuléntur, et

Bože, ktorý ospravedlňuješ bezbožníka a nechceš smrť hriešnikovu, skrúšene vzývame tvoju velebnosť: ochraňuj dobrotivo nebeskou pomocou svojich služobníkov, dúfajúcich v tvoje milosrdenstvo, a zachovávaj ich ustavičnou ochranou; aby stále

nullis tentatiónibus a te separéntur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

slúžili tebe a nijaké pokušenie neodlúčilo ich od teba. Skrze Pána nášho.

SEKRÉTA

Hujus, quæsumus, Dómine, virtúte mystérii, et a própriis nos munda delíctis, et fámulos tuos ab ómnibus absólve peccátis. Per Dóminum.

Silou tohto tajomstva očisťuj nás, prosíme, Pane, jednak od našich previnení a jednak služobníkov svojich zbav od všetkých hriechov. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Purificent nos, quæsumus, Dómine, sacraménta, quæ súmpsimus: et fámulos tuos ab omni culpa líberos esse concéde; ut qui consciéntiæ reátu constringúntur, cæléstis remédii plenitúdine gloriéntur. Per Dóminum.

Nech nás očistia, prosíme, Pane, sviatostné dary, ktoré sme prijali: a dožič, nech sa tvoji služobníci oslobodia od všetkých vín; aby tí, ktorých sužujú výčitky svedomia, mohli sa honosiť plnosťou nebeského lieku. Skrze Pána.

22. Za odohnanie zlých myšlienok

ORÁCIA

Omnípotens et mitíssime Deus, réspice propítius ad preces nostras: et líbera corda nostra de malárum tentatiónibus cogitatiónum; ut Sancti Spíritus dignum fíeri habitáculum mereámur. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Všemohúci a premilý Bože, shliadni milostivo na naše prosby: a vysloboď naše srdcia z pokušenia zlých myšlienok; aby stali sme sa dôstojnými príbytkami Ducha Svätého. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha Svätého Boh.

SEKRÉTA

Has tibi, Dómine, offérimus oblatiónes pro salúte nostra: quátenus ánimas nostras ab immúndis cogitatiónibus purges, illæsásque custódias, et Sancti Spíritus grátia illumináre dignéris. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem.

Tieto dary, Pane, obetujeme tebe za svoje spasenie: aby očistil si duše naše od nečistých myšlienok, zachoval ich neporušené a ráčil osvietiť milosťou Ducha Svätého. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha Svätého Boh.

POSTKOMÚNIA

Deus, qui illúminas omnem hóminem veniéntem in hunc mundum: illúmina, quæsumus, corda nostra grátiæ tuæ splendóre; ut digna ac plácita majestáti tuæ cogitáre semper, et te sincére dilígere valeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý osvecuješ každého človeka, prichádzajúceho na tento svet: osvieť, prosíme, srdcia naše žiarou svojej milosti; aby mohli sme vždy myslieť na to, čo je dôstojné a príjemné tvojej velebnosti, a úprimne milovať teba. Skrze Pána.

23. Za zdržanlivosť

ORÁCIA

Ure igne Sancti Spíritus renes nostros, et cor nostrum, Dómine: ut tibi casto córpore serviámus, et mundo corde placeámus. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Prepáľ ohňom Ducha Svätého naše obličky a srdcia naše, Pane: aby čistým telom slúžili sme tebe a ľúbili sa nepoškvreným srdcom. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha Svätého.

SEKRÉTA

Dirúmpe, Dómine, víncula peccatórum nostrórum: et, ut sacrificáre tibi hóstiam laudis absolúta libertáte, ac munda mente possímus, retríbue quæ ante tribuísti; et salva nos per indulgéntiam, quos dignátus es salváre per grátiam. Per Dóminum.

Zlom putá našich hriechov, Pane: a aby mohli sme v úplnej slobode a s čistou mysľou tebe zasvätiť obetu chvály, daj opäť, čo si už prv udelil, a spas nás odpustením, ako si nás ráčil spasiť milosťou. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Dómine, adjútor et protéctor noster, ádjuva nos: et reflóreat cor et caro nostra vigóre pudicítiæ, et castimóniæ novitáte; ut per hoc sacrifícium, quod tuæ obtúlimus piétáti, ab ómnibus tentatiónibus emundémur. Per Dóminum nostrum.

Pane, pomocník a ochranca náš, pomôž nám: aby naše srdce a telo zaskvely sa znovu sviežosťou cudnosti a čerstvosťou čistoty; nech skrze túto obetu, ktorú priniesli sme tvojej dobrotivosti, zbavíme sa všetkých pokušení. Skrze Pána nášho.

24. Za pokoru

ORÁCIA

Deus, qui supérbis resístis, et grátiam præstas humílibus: concéde nobis veræ humilitátis virtútem, cujus in se formam fidélibus Unigénitus tuus exhíbuit; ut numquam indignatiónem tuam provocémus eláti, sed pótius grátiæ tuæ capiámus dona subjécti. Per eúndem Dóminum nostrum.

Bože, ktorý odporuješ pyšným a dávaš milosť pokorným: dožič nám čnosť pravej poníženosti podľa príkladu, ktorý tvoj Jednorodený dal veriacim; aby nikdy nevyvolávali sme rozhorčenie tvoje svojím vyvyšovaním, ale skôr pokorou obsiahli sme dar milosti tvojej. Skrze tohože Pána nášho.

SEKRÉTA

Hæc oblátio, Dómine, quæsumus, veræ nobis humilitátis grátiam obtíneat: simúlque a córdibus nostris concupiscéntiam carnis et oculórum, atque ambitiónem sæculi áuferat; quátenus sóbrie, juste, piéque vivéntes, prǽmia consequámur ætérna. Per Dóminum.

Táto obeta, prosíme, Pane, nech nám získa milosť pravej pokory: a zároveň sníme s našich sŕdc žiadostivosť tela i očú, ako i svetskú ctibažnosť, aby žili sme striezlivo, spravodlivo a nábožne, a tak obsiahli sme večnú odmenu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

POSTKOMÚNIA

Hujus, Dómine, sacraménti percéptio peccatórum nostrórum máculas abstérgat: et nos per humilitátis exhibitiónem ad cæléstia regna perdúcat. Per Dóminum.

Prijatie tejto sviatosti, Pane, nech sotrie škvrny našich vín: a cvičením sa v pokore nech privedie nás do kráľovstva nebeského. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

25. Za trpezlivosť

ORÁCIA

Deus, qui Unigéniti tui patiéntia, antíqui ho tis contrivíti supérbiam: da nobis, quæsumus, quæ idem pie

Bože, ktorý trpezlivosťou Jednorodeného svojho pokoril si pýchu odvekého nepriateľa: daj nám, prosíme,

pro nobis pértulit, digne recólere; sicque, exémplo ejus, nobis adversántia æquanímiter toleráre. Per eúndem Dóminum nostrum.

dôstojne si pripomínať, čo on z lásky k nám podstúpil; a tak podľa jeho príkladu vyrovnane znášať svoje protivenstvá. Skrze tohože Pána.

SEKRÉTA

Múnera nostræ oblatiónis, quæsumus, Dómine, súscipe placátus: quæ, ut nobis patiéntiæ donum largíri digneris, majestáti tuæ devóta offérimus actióne. Per Dóminum nostrum.

Dary našej obety, prosíme, Pane, usmierený prijmi: prinášame ich v zbožnej službe tvojej velebnosti, aby ráčil si nám udeliť dar trpezlivosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

POSTKOMÚNIA

Mystéria, Dómine, sacrosáncta, quæ súmpsimus, amíssam nobis, quæsumus, reconcílient grátiam: atque munus patiéntiæ in illátis ómnibus, semper, et ubíque protegéndo, impértiant. Per Dóminum nostrum.

Presväté tajomstvá, ktoré sme prijali, nech nám znovu získajú, prosíme, Pane, stratenú milosť: a chrániac nás vždy a všade, nech poskytnú dar trpezlivosti vo všetkých protivenstvách. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

26. Za lásku k bližnému

ORÁCIA

Deus, qui diligéntibus te facis cuncta prodésse: da córdibus nostris inviolábilem tuæ caritátis afféctum: ut desidéria, de tua inspiratióne concépta, nulla possint tentatióne mutári. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý spôsobuješ, že teba milujúcim všetko osoží: naplň naše srdcia neoblomným citom svojej lásky; aby túžby, vzniklé z tvojho vnuknutia, nemohly sa zmeniť nijakým pokušením. Skrze Pána nášho.

SEKRÉTA

Deus, qui nos ad imáginem tuam sacraméntis rénovas et præcéptis; pérfice gressus nostros in sémitis tuis: ut caritátis donum, quod fe-

Bože, ktorý nás obnovuješ na svoj obraz sviatosťami a prikázaniami: zdokonaľuj naše kroky po svojich cestách: aby dar lásky, v ktorý dal si nám

císti a nobis sperári, per hæc, quæ offérimus, sacrifícia, fácias veráciter apprehéndi. Per Dóminum nostrum.

dúfať, skrze tieto obetné dary, ktoré prinášame, naozaj sme obsiahli. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Sancti Spíritus grátia, quæsumus, Dómine, corda nostra illúminet: et perféctæ caritátis dulcédine abundánter refíciat. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Milosť Ducha Svätého, prosíme, Pane, nech osvieti naše srdcia: a nech ich hojne občerství sladkosťou dokonalej lásky. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha.

27. Za oddaných priateľov

ORÁCIA

Deus, qui caritátis dona per grátiam Sancti Spíritus tuórum fidélium córdibus infudísti: da fámulis et famulábus tuis, pro quibus tuam deprecámur cleméntiam, salútem mentis et córporis, ut te tota virtúte díligant, et quæ tibi plácita sunt, tota dilectióne perfíciant. Per Dóminum... in unitáte ejúsdem Spíritus.

Bože, ktorý milosťou Ducha Svätého vlial si do srdc svojich veriacich dary lásky: služobníkom a služobniciam svojim, za ktorých vzývame tvoju dobrotivosť, daj zdravie mysle aj tela, aby zo všetkých síl milovali teba a so záľubou plnili, čo ľúbi sa tebe. Skrze Pána... v jednote tohože Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov. Amen.

SEKRÉTA

Miserére, quæsumus, Dómine, fámulis, et famulábus tuis, pro quibus hoc sacrifícium laudis tuæ offérimus majestáti: ut per hæc sancta supérnæ benedictiónis grátiam obtíneant, et glóriam ætérnæ beatitúdinis acquírant. Per Dóminum.

Zmiluj sa, prosíme, Pane, nad služobníkmi a služobnicami svojimi, za ktorých prinášame tebe túto obetu chvály: aby skrze tieto sväté tajomstvá obsiahli milosť nebeského požehnania a prišli do slávy večnej blaženosti. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Divína libántes mystéria, quæsumus, Dómine, ut hæc

Po okúsení božských tajomstiev, prosíme, Pane, aby tieto

salutária sacraménta illis profíciant ad prosperitátem et pacem; pro quorum, quarúmque dilectióne hæc tuæ obtúlimus majestáti. Per Dóminum nostrum.

spasiteľné sviatostné dary prispely šťastiu a pokoju tých, za ktorých vzájomnú lásku obetovali sme ich tvojej velebnosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

28. Za nepriateľov

ORÁCIA

Deus, pacis, caritatísque amátor, et custos: da ómnibus inimícis nostris pacem, caritatémque veram, et cunctórum eis remissiónem tríbue peccatórum, nosque ab eórum insídiis poténter éripe. Per Dóminum.

Bože, milovník aj ochranca pokoja a lásky: všetkým našim nepriateľom uštedri pokoja a pravej lásky a udeľ im odpustenie všetkých hriechov, nás však mocnou rukou vytrhni z ich úkladov. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

SEKRÉTA

Oblátis, quæsumus, Dómine, placáre munéribus: et nos ab inimícis nostris cleménter éripe, eísque indulgéntiam tríbue delictórum. Per Dóminum.

Prinášanými darmi, prosíme, Pane, usmier seba: a nás vytrhni láskavo z rúk nepriateľov, im však udeľ odpustenie hriechov. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Hæc nos commúnio, Dómine, éruat a delíctis: et ab inimicórum deféndat insídiis. Per Dóminum.

Nech nás toto prijímanie, Pane, vytrhne z hriechov: a obráni pred úkladmi nepriateľov. Skrze Pána.

29. Za väzňa alebo zajatca

ORÁCIA

Deus, qui beátum Petrum Apóstolum, a vínculis absolútum, illæsum abíre fecísti: fámuli tui in captivitáte pósiti víncula absólve; eúmque ipsíus méritis illæsum abíre concéde. Per Dóminum.

Bože, ktorý blahoslaveného Petra Apoštola, zbaveného pút, nechal si voľne odísť: rozviaž putá svojho uväzneného služobníka a ráč ho vyslobodiť pre zásluhy Apoštola. Skrze Pána nášho.

SEKRÉTA

Super has, quæsumus, Dómine, hóstias benedíctio copiósa descéndat: quæ captívi hujus víncula solvat, et de ejus liberatióne nos cito lætíficet. Per Dóminum.

Na tieto obetné dary, prosíme, Pane, nech sostúpi hojné tvoje požehnanie: nech ono rozviaže putá zajatého, aby čoskoro sme sa mohli radovať z jeho vyslobodenia. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Preces nostras, quæsumus, Dómine, cleménter exaúdi: et per hæc sacraménta, quæ súmpsimus, fámulum tuum a víncuIis suæ captivitátis absólve. Per Dóminum.

Prosby naše, prosíme, Pane, láskavo vyslyš: a pre sviatostné dary, ktoré sme prijali, vysloboď svojho služobníka z pút jeho zajatia. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

30. Za plaviacich sa na mori

ORÁCIA

Deus, qui transtulísti patres nostros per Mare Rubrum, et transvexísti eos per aquam nímiam, laudem tui nóminis decantántes: te supplíciter deprecámur; ut in navi fámulos tuos, repúlsis adversitátibus, portu semper optábili, cursúque tranquíllo tueáris. Per Dóminum.

Bože, ktorý previedol si našich otcov cez Červené more a prerazil im cestu cez nesmierne vodstvo, pričom chválu spievali tvojmu menu: skrúšene prosíme teba; ochraňuj svojich služobníkov na lodi, odvracaj od nich nebezpečenstvá a po tichej plavbe priveď ich do vytúženého prístavu. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Súscipe, quæsumus, Dómine, preces famulórum tuórum, cum oblatiónibus hostiárum: et eos, pro quibus tua mystéria celebrámus, ab ómnibus defénde perículis. Per Dóminum nostrum.

Prijmi, prosíme, Pane, prosby svojich služobníkov s obetnými darmi: a tých, za ktorých slávime tieto tajomstvá, bráň pred každým nebezpečenstvom. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Sanctificáti divíno mystério, majestátem tuam, Dómine,

Posvätení božským tajomstvom skrúšene prosíme ve-

supplíciter deprecámur, et pétimus: ut fámulos tuos, quos donis facis cæléstibus memorári, per lignum sanctæ Crucis, et a peccátis ábstrahas, et a períciulis cunctis miserátus erípias. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

lebnosť tvoju, Pane, a žiadame: aby služobníkov svojich, na ktorých podľa tvojho želania spomíname si pri nebeskej hostine, drevom svätého Kríža jednak odvrátil si od hriechov a jednak milosrdne vytrhol zo všetkých nebezpečenstiev. Skrze Pána.

31. Za blaho živých

ORÁCIA

Præténde, Dómine, fidélibus tuis déxteram cæléstis auxílii: ut te toto corde perquírant, et quæ digne póstulant, cónsequi mereántur. Per Dóminum.

Podaj, Pane, veriacim svojim pravicu nebeskej pomoci: aby celým srdcom vyhľadávali teba a zaslúžili si obsiahnuť, čo si správne žiadajú. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Propitiáre, Dómine, supplicatiónibus nostris: et has oblatiónes fidélium tuórum, quas tibi pro incolumitáte eórum offérimus, benígnus assúme: et, ut nullíus sit írritum votum, nullíus vácua postulátio, præsta, quæsumus, ut quod fidéliter pétimus, efficáciter consequámur. Per Dóminum.

Zmiluj sa, Pane, nad našimi prosbami: a tieto obetné dary svojich veriacich, ktoré prinášame za ich bezpečnosť, dobrotivo prijmi: a daj, nech skutočne dosiahneme, o čo s dôverou prosíme, aby žiadosť nikoho neostala márna a prosba nikoho nesplnená. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

POSTKOMÚNIA

Da fidélibus tuis, quæsumus, Dómine, in tua fide et sinceritáte constántiam: ut in caritáte divína firmáti, nullis tentatiónibus ab ejus integritáte vellántur. Per Dñum.

Daj veriacim svojim, prosíme, Pane, stálosti vo viere a úprimnosti: aby, upevnení v božskej láske, nijakými pokušeniami nedali sa odtrhnúť od jej úplnosti. Skrze Pána.

32. Za živých i mŕtvych

Viď Doplnkové modlitby IV. na strane 548.

OMŠE ZA ZOSNULÝCH

Tridentský snem učí (zasad. 25. o očistci), že obeta sv. omše má silu odpustiť časné tresty živým i mŕtvym a že dušiam v očistci môžeme pomáhať najmä obetou oltára. Cirkev nahradila pohanské hostiny pri hroboch zomretých nekrvavou obetou Kríža a obetnou hostinou sv. prijímania už v prvých storočiach kresťanských. Pohrebná sv. omša aj dnes tvorí podstatu zádušnej liturgie. Je zvykom na 3., 7. a 30. deň po smrti alebo pohrebe obetovať sv. omšu za zosnulého. Spasiteľ vstal zmŕtvych tretí deň po svojej smrti, a my tiež žičíme zosnulému, aby na tretí deň po smrti prešiel do večnej blaženosti. V Starom zákone po sedem dní oplakávali svojich mŕtvych. Sv. Gregor Veľký dal slúžiť tridsať sv. omší po tridsať dní za rehoľníka, ktorý sa prehrešil proti sľubu chudoby; na konci mu zosnulý oznámil, že očistcový trest sa mu skončil. Vo výročie smrti alebo pohrebu sa tiež rozpamätúvame sv. omšou na svojich mŕtvych. Všetky tieto omše sú privilegované čiže podľa dôležitosti môžu sa sláviť aj na vyššie sviatky. Každodenná zádušná omša je dovolená len na sviatky nižšie od dvojitých.

Liturgia zádušných omší do určitej miery líši sa od iných omší. Hlavné ROZDIELY sú tieto: v stupňovej modlitbe vystane *žalm 42;* niet *glória* ani *kréda;* prežehnanie a požehnanie odpadne pri *introite* (kňaz žehná mŕtvych), pri nalievaní vody *na obetovanie* a *na konci* omše; po *Agnus Dei* miesto „miserére nobis" povie sa *dona eis réquiem* a po poslednom miesto „dona nobis pacem" hovorí sa *dona eis réquiem sempitérnam.* Prepustenie veriacich sa deje slovami: *Requiéscant in pace (Nech odpočívajú v pokoji).* Pri slávnostnej omši incenzácia oltára je len na obetovanie a vynecháva sa *Pax* (bozk pokoja).

V deň spomienky všetkých zosnulých veriacich (Dušičiek) 2. novembra

Tri sv. OMŠE viď medzi sviatkami svätých (2. nov.), str. 1195.
Za zosnulého pápeža, kardinála, biskupa a kňaza v deň smrti alebo pohrebu a v deň výročia používame prvú omšu na Dušičky s príslušnými modlitbami, ktoré sú uvedené medzi Rozličnými modlitbami za zosnulých na str. 209*.

V deň smrti alebo pohrebu zosnulého

Pri pohrebe a výročí smrti pápeža, kardinála, biskupa a kňaza viď predošlú poznámku.
Ako pri každodennej OMŠI za zosnulých, str. 204*, okrem:

ORÁCIA

Deus, cui próprium est miseréri semper et párcere, te súpplices exorámus pro ánima fámuli tui N. (fámulæ tuæ N.), quam hódie de hoc sæculo migráre jussísti: ut non tra-

Bože, ktorý sa vždy zmilúvaš a odpúšťaš, teba pokorne vzývame za dušu tvojho služobníka M. (tvojej služobnice M.), ktorú si dnes povolal s tohto sveta, aby si ju ne-

das eam in manus inimíci, neque obliviscáris in finem, sed júbeas eam a sanctis Angelis súscipi et ad pátriam paradísi perdúci; ut, quia in te sperávit et crédidit, non pœnas inférni sustíneat, sed gáudia ætérna possídeat. Per Dóminum nostrum.

vydal do rúk nepriateľa a nezabudol na ňu navždy, ale rozkáž, nech ju svätí anjeli prijmú a vovedú do rajskej vlasti; aby preto, že v teba dúfala a verila, netrpela pekelné tresty, ale obsiahla večné radosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

LEKCIA (1 Sol 4, 13-18)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Thessalonicénses. - Fratres: Nólumus vos ignoráre de dormiéntibus, ut non contristémini, sicut et céteri, qui spem non habent. Si enim crédimus, quod Jesus mórtuus est et resurréxit, ita et Deus eos, qui dormiérunt per Jesum, addúcet cum eo. Hoc enim vobis dícimus in verbo Dómini, quia nos, qui vívimus, qui resídui sumus in advéntum Dómini, non præveniémus eos, qui dormiérunt. Quóniam ipse Dóminus in jussu et in voce Archángeli et in tuba Dei descéndet de cælo: et mórtui, qui in Christo sunt, resúrgent primi. Deínde nos, qui vívimus, qui relínquimur, simul rapiémur cum illis in núbibus óbviam Christo in áëra, et sic semper cum Dómino érimus. Itaque consolámini ínvicem in verbis istis.

Čítanie z listu sv. Pavla apoštola Solúnčanom. - Bratia: Nechceme, aby ste nevedeli, ako je to so zosnulými, žeby ste sa nermútili ako tí, čo nemajú nijakej nádeje. Ak veríme, že Ježiš zomrel a vstal zmŕtvych, tak (veríme), že Boh tých, ktorí zosnuli v Ježišovi, privedie s ním. A hovoríme vám slovami samého Pána: My, ktorí zostaneme nažive až do príchodu Pánovho, nepredídeme tých, ktorí už zosnuli. Keď totiž sám Pán sostúpi s nebies, len čo zaznie povel a hlas archanjela a (hlahol) Božej trúby, najprv vstanú zmŕtvych tí, ktorí zosnuli v Kristovi, a my, ktorí budeme ešte nažive, spolu s nimi budeme potom v oblakoch uchvátení do vzduchu v ústrety Pánovi. Potom už budeme navždy s Pánom. Potešujte sa navzájom týmito slovami!

EVANJELIUM (Jn 11, 21-27)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času pove-

témpore: Dixit Martha ad Jesum: Dómine, si fuísses hic, frater meus non fuísset mórtuus: sed et nunc scio, quia, quæcúmque popósceris a Deo, dabit tibi Deus. Dicit illi Jesus: Resúrget frater tuus. Dicit ei Martha: Scio, quia resúrget in resurrectióne in novíssimo die. Dixit ei Jesus: Ego sum resurréctio et vita: qui credit in me, étiam si mórtuus fúerit, vivet: et omnis, qui vivit et credit in me, non moriétur in ætérnum. Credis hoc? Ait illi: Utique, Dómine, ego crédidi, quia tu es Christus, Fílius Dei vivi, qui in hunc mundum venísti.

dala Marta Ježišovi: Pane, keby si bol tu býval, nebol by mi brat zomrel! Ale aj teraz viem, že čokoľvek budeš prosiť od Boha, tebe dá Boh. Ježiš ju uistil: Tvoj brat vstane! Marta mu odpovedala: Viem, že vstane pri vzkriesení v posledný deň. Ježiš jej povedal: Ja som vzkriesenie a život! Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď zomrel, a nik nezomrie na veky, kto žije a verí vo mňa. Veríš tomu? Odpovedala mu: Hej, Pane, ja som uverila, že ty si Kristus, Syn Boha živého, ktorý si prišiel na tento svet!

SEKRÉTA

Propitiáre, quæsumus, Dómine, ánimæ fámuli tui N. (fámulæ tuæ N.), pro qua hóstiam laudis tibi immolámus, majestátem tuam supplíciter deprecántes: ut per hæc piæ placatiónis offícia, perveníre mereátur ad réquiem sempitérnam. Per Dóminum nostrum.

Zlutuj sa, prosíme, Pane, nad dušou svojho služobníka M. (svojej služobnice M.), za ktorú prinášame tebe obetu chvály a pokorne prosíme tvoju velebnosť, aby týmito službami milostivého smierenia zaslúžila dosiahnuť večné odpočinutie. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus: ut ánima fámuli tui N. (fámulæ tuæ N.), quæ hódie de hoc sæculo migrávit, his sacrifíciis purgáta et a peccátis expedíta, indulgéntiam páriter et réquiem cápiat sempitérnam. Per Dóminum nostrum.

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby duša tvojho služobníka M. (tvojej služobnice M.), ktorá dnes odišla s tohto sveta, touto svätou obetou očistená a zbavená hriechov, dosiahla tak odpustenie ako i večné odpočinutie. Skrze Pána nášho.

Na tretí, siedmy a tridsiaty deň po pohrebe

OMŠA ako pri každodennej omši za zosnulých, str. 204*, okrem:

ORÁCIA

Quǽsumus, Dómine, ut ánimæ fámuli tui N. (fámulæ tuæ N.), cujus depositiónis diem tértium (séptimum, -trigésimum) commemorámus, sanctórum atque eléctórum tuórum largíri dignéris consórtium: et rorem misericórdiæ tuæ perénnem infúndas. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prosíme, Pane, ráč duši svojho služobníka M. (svojej služobnice M.), na ktorého (ktorú) spomíname si v (tretí, siedmy, tridsiaty) deň pohrebu, udeliť spoločenstvo so svojimi svätými a vyvolenými a zvlažuj ju stále rosou svojho milosrdenstva. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

LEKCIA a EVANJELIUM z predošlej omše, str. 199*.

SEKRÉTA

Múnera, quǽsumus, Dómine, quæ tibi pro ánima fámuli tui N. (fámulæ tuæ N.) offérimus, placátus inténde: ut, remédiis purgáta cæléstibus, in tua pietáte requiéscat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum. Amen.

Na dary, prosíme, Pane, ktoré prinášame tebe za dušu tvojho služobníka M. (tvojej služobnice M.), shliadni usmierený: aby, očistená nebeskými liekmi, odpočívala v tvojej dobrotivosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov. Amen.

POSTKOMÚNIA

Súscipe, Dómine, preces nostras pro ánima fámuli tui N. (fámulæ tuæ N.): ut, si quæ ei máculæ de terrénis contágiis adhæsérunt, remissiónis tuæ misericórdia deleántur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Prijmi, Pane, prosby naše za dušu svojho služobníka M. (svojej služobnice M.): nech milosrdenstvo tvojho odpustenia sotrie škvrny, ktoré azda zostaly na nej zo zemskej nákazy. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kráľuje.

Vo výročitý deň smrti alebo pohrebu

Ako pri každodennej OMŠI za zosnulých, str. 204*, okrem:

ORÁCIA

Deus, indulgentiárum Dómine: da ánimæ fámuli tui N. (fámulæ tuæ N., - animábus famulórum famularúmque tuárum), cujus (quorum) anniversárium depositiónis diem commemorámus, refrigérii sedem, quiétis beatitúdinem et lúminis claritátem. Per Dóminum.

Bože, Pane zľutovania: duši (dušiam) služobníka svojho M. (služobnice svojej M. - služobníkov a služobníc svojich) pri spomienke na výročitý deň jeho (jej, ich) pohrebu daj miesto občerstvenia, blaženosť pokoja a jas svetla. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

LEKCIA (2 Mak 12, 43-46)

Léctio libri Machabæórum. - In diébus illis: Vir fortíssimus Judas, facta collatióne, duódecim míllia drachmas argénti misit Jerosólymam, offérri pro peccátis mortuórum sacrifícium, bene et religióse de resurrectióne cógitans (nisi enim eos, qui cecíderant, resurrectúros speráret, supérfluum viderétur et vanum oráre pro mórtuis): et quia considerábat, quod hi, qui cum pietáte dormitiónem accéperant, óptimam habérent repósitam grátiam. Sancta ergo et salúbris est cogitátio pro defúnctis exoráre, ut a peccátis solvántur.

Čítanie z knihy Makabejcov. - V tých dňoch: Šľachetný Juda urobil medzi mužstvom sbierku, ktorá vyniesla dvanásť tisíc drachiem striebra. Tieto poslal do Jeruzalema, aby bola prinesená obeta za hriechy mŕtvych. Bol to veľmi krásny a šľachetný skutok, lebo pamätal na vzkriesenie. Veď keby nebol veril, že padlí raz budú vzkriesení, bolo by zbytočné a márne modliť sa za mŕtvych. Pamätal tiež, že veľmi krásna odmena je prichystaná tým, ktorí zbožne zomreli. Svätá a zbožná to myšlienka modliť sa za mŕtvych, aby boli zbavení svojich hriechov.

EVANJELIUM (Jn 6, 37-40)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus turbis Judæórum: Omne, quod

✠ Sväté zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš zástupom židovským: Všetko, čo mi Otec

dat mihi Pater, ad me véniet: et eum, qui venit ad me, non ejíciam foras: quia descéndi de cælo, non ut fáciam voluntátem meam, sed voluntátem ejus, qui misit me. Hæc est autem volúntas ejus, qui misit me, Patris: ut omne, quod dedit mihi, non perdam ex eo, sed resúscitem illud in novíssimo die. Hæc est autem volúntas Patris mei, qui misit me: ut omnis, qui videt Fílium et credit in eum, hábeat vitam ætérnam, et ego resuscitábo eum in novíssimo die.

dáva, príde ku mne. A toho, ktorý príde ku mne, neodženiem. Veď som nesostúpil preto s neba, aby som konal svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal. A vôľa Otca, toho, ktorý ma poslal, je, aby som nič nestratil z toho, čo mi dal, ale aby som všetko vzkriesil v posledný deň. Lebo to je vôľa môjho Otca, ktorý ma poslal, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal život večný. A ja ho vzkriesim v posledný deň!

SEKRÉTA

Propitiáre, Dómine, supplicatiónibus nostris pro ánima fámuli tui N. (fámulæ tuæ N., - animábus famulórum famularúmque tuárum), cujus (quorum) hódie ánnua dies ágitur: pro qua (quibus) tibi offérimus sacrifícium laudis; ut eam (eas) sanctórum tuórum consórtio sociáre dignéris. Per Dóminum.

Buď milostivý, Pane, našim úpenlivým prosbám za dušu tvojho služobníka M. (tvojej služobnice M. - za duše tvojich služobníkov a služobníc), na ktorú spomíname si v jej (ich) výročitý deň: a za ktorú (ktoré) prinášame tebe obetu chvály; ráč ju (ich) pripojiť ku spoločenstvu svojich svätých. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Præsta, quæsumus, Dómine: ut ánima fámuli tui N. (fámulæ tuæ N., - ánimæ famulórum famularúmque tuárum), cujus (quorum) anniversárium depositiónis diem commemorámus; his purgáta (purgátæ) sacrifíciis, indulgéntiam páriter et réquiem cápiat (cápiant) sempitérnam. Per Dóminum.

Dopraj, prosíme, Pane: nech duša tvojho služobníka M. (tvojej služobnice M. - duše tvojich služobníkov a služobníc), na ktorú (ktoré) si spomíname vo výročitý deň pohrebu; touto svätou obetou očistená(é) dosiahne(u) tak odpustenie, ako aj večné odpočinutie. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Každodenná omša za zosnulých

Uvádzanie do ríše pokoja a svetla. - Zomretým prosíme večné blahoslavenstvo (odpočinok a svetlo; intr., grad., kom.) ako odmenu za čnostný život (lekc.) a splnenie radostných prísľubení Kristových (ev.). Naše stretnutie sa s Kristom v tejto sv. omši je obrazom blaženého stretnutia zosnulého so Spasiteľom a začiatkom večnej svadby Baránkovej, ktorú nám naznačuje sv. prijímanie (kom.).

INTROIT (4 Ezd 2, 34 a 35)

Réquiem ætérnam dona eis, Dómine: et lux perpétua lúceat eis. *(Ps 64, 2-3)* Te decet hymnus, Deus, in Sion, et tibi reddétur votum in Jerúsalem: exáudi oratiónem meam, ad te omnis caro véniet. Réquiem ætérnam dona eis, Dómine.

Odpočinutie večné daj im, Pane, a svetlo večné nech im svieti. *(Ž 64, 2-3)* Chválospev prislúcha tebe na Sione, Pane, a tebe splní sa sľub v Jeruzaleme. Vypočuj moju modlitbu. K tebe prichádza každé telo. Odpočinutie večné daj im, Pane.

ORÁCIA

Za zosnulých biskupov alebo kňazov:

Deus, qui inter apostólicos sacerdótes fámulos tuos pontificáli seu sacerdotáli fecísti dignitáte vigére: præsta, quæsumus; ut eórum quoque perpétuo aggregéntur consórtio. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý zpomedzi apoštolských kňazov služobníkov svojich ráčil si vyznačiť veľkňazskou alebo kňazskou hodnosťou: dopraj, prosíme; aby boli pridružení aj k ich večnému spoločenstvu. Skrze Pána nášho.

Za zosnulých bratov, príbuzných a dobrodincov:

Deus, véniæ largítor et humánæ salútis amátor: quæsumus cleméntiam tuam; ut nostræ congregatiónis fratres, propínquos et benefactóres, qui ex hoc sæculo transiérunt, beáta Maria semper Vírgine intercedénte cum ómnibus Sanctis tuis, ad perpétuæ beatitúdinis consórtium perveníre concédas. (Per Dóminum.)

Bože, štedrý darca odpustenia a milovník ľudskej spásy: prosíme dobrotivosť tvoju; ráč dopriať bratom, príbuzným a dobrodincom nášho spoločenstva, ktorí odobrali sa s tohto sveta, nech na prihovorenie blahoslavenej Márie, vždy Panny, a všetkých tvojich svätých dosiahnu účasť na večnej blaženosti. (Skrze Pána.)

Za všetkých zosnulých veriacich:

Fidélium, Deus, ómnium Cónditor et Redémptor: animábus famulórum famularúmque tuárum remissiónem cunctórum tríbue peccatórum; ut indulgéntiam, quam semper optavérunt, piis supplicatiónibus consequántur: Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum.

Bože, Stvoriteľ a Vykupiteľ všetkých verných: udeľ dušiam svojich služobníkov a služobníc odpustenie všetkých hriechov; aby na nábožné prosby dosiahli odpustenie, ktoré si vždy žiadali. Ktorý žiješ a kráľuješ s Bohom Otcom v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov.
℟. Amen.

LEKCIA (Zjv 14, 13)

Léctio libri Apocalýpsis beáti Joánnis Apóstoli. - In diébus illis: Audívi vocem de cælo, dicéntem mihi: Scribe: Beáti mórtui, qui in Dómino moriúntur. Amodo jam dicit Spíritus, ut requiéscant a labóribus suis: ópera enim illórum sequúntur illos.

Čítanie z knihy Zjavenia sv. Jána apoštola. - V tom čase som počul hlas s nebies, ktorý (mi) hovoril: Napíš: Blahoslavení sú už teraz tí, ktorí zomierajú v Pánovi! A Duch (Sväty) hovorí: Nech si odpočinú od námah, lebo ich skutky sú s nimi!

GRADUÁL (4 Ezd 2, 34 a 35)

Réquiem ætérnam dona eis, Dómine: et lux perpétua lúceat eis. ℣. *(Ps 111, 7)* In memória ætérna erit justus: ab auditióne mala non timébit.

Odpočinutie večné daj im, Pane, a svetlo večné nech im svieti. ℣. *(Ž 111, 7)* Vo večnej bude spravodlivý pamäti, zlej zvesti nebude sa báť.

TRAKTUS

Absólve, Dómine, ánimas ómnium fidélium defunctórum ab omni vínculo delictórum. ℣. Et grátia tua illis succurrénte, mereántur evádere judícium ultiónis. ℣. Et lucis ætérnæ beatitúdine pérfrui.

Osloboď, Pane, duše všetkých zosnulých veriacich od všetkých pút hriechov. ℣. Pomocou tvojej milosti nech uniknú súdu pomsty. ℣. A nech požívajú blaženosť svetla večného.

SEKVENCIA *Dies irae (V ten deň hnevu)* z prvej omše všetkých zomrelých veriacich, dňa 2. novembra, str. 1197. V každodenných tichých omšiach môže sa vynechať.

EVANJELIUM (Jn 6, 51-55)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus turbis Judæórum: Ego sum panis vivus, qui de cælo descéndi. Si quis manducáverit ex hoc pane, vivet in ætérnum: et panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Litigábant ergo Judæi ad ínvicem, dicéntes: Quómodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducándum? Dixit ergo eis Jesus: Amen, amen, dico vobis: nisi manducavéritis carnem Fílii hóminis et bibéritis ejus sánguinem, non habébitis vitam in vobis. Qui mandúcat meam carnem et bibit meum sánguinem, habet vitam ætérnam: et ego resuscitábo eum in novíssimo die.

✠ Stať zo sv. evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš zástupom židovským: Ja som ten živý chlieb, ktorý som sostúpil s neba! Ak niekto je z tohto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo, ktoré (obetujem) za život sveta. Tu sa Židia začali hádať medzi sebou a hovorili: Akože nám tento môže dať jesť svoje telo? Ježiš im odpovedal: Veru, veru, hovorím vám, ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život (večný). (Len) kto je moje telo a pije moju krv, má (v sebe) život večný, a ja ho vzkriesim v posledný deň.

OFERTÓRIUM

Dómine Jesu Christe, Rex glóriæ, líbera ánimas ómnium fidélium defunctórum de pœnis inférni et de profúndo lacu: líbera eas de ore leónis, ne absórbeat eas tártarus, ne cadant in obscúrum: sed sígnifer sanctus Míchael repræséntet eas in lucem sanctam: * Quam olim Abrahæ promisísti et sémini ejus. ℣. Hóstias et preces tibi, Dómine, laudis

Pane Ježišu Kriste, Kráľ slávy, vysloboď duše všetkých zosnulých veriacich od pekelných trestov a z hlbokej priepasti. Vytrhni ich z tlamy leva, aby ich nepohltilo peklo a neupadli do temnoty, ale nech ich svätý Michal, zástavník, vovedie do svätého svetla. * Ako kedysi prisľúbil si Abrahámovi a jeho potomstvu. ℣. Tebe, Pane, prinášame obety a modlitby chvá-

offérimus: tu súscipe pro animábus illis, quarum hódie memóriam fácimus: fac eas, Dómine, de morte transíre ad vitam. Quam olim Abrahæ promisísti et sémini ejus.

ly; prijmi ich za tie duše, na ktoré si dnes spomíname. Priveď ich, Pane, zo smrti do života. Ako kedysi prisľúbil si Abrahámovi a jeho potomstvu.

SEKRÉTA

Za zosnulých biskupov alebo kňazov:

Súscipe, Dómine, quæsumus, pro animábus famulórum tuórum Pontíficum seu Sacerdótum, quas offérimus, hóstias: ut, quibus in hoc sæculo pontificále seu sacerdotále donásti méritum, in cælésti regno Sanctórum tuórum júbeas jungi consórtio. Per Dóminum.

Prijmi, prosíme, Pane, obety, ktoré prinášame tebe za duše tvojich služobníkov, Veľkňazov a Kňazov: aby tých, ktorých na tomto svete obdaril si hodnosťou veľkňazskou alebo kňazskou, v nebeskom kráľovstve ráčil si pridružiť k spoločenstvu svojich svätých. Skrze Pána.

Za zosnulých bratov, príbuzných a dobrodincov:

Deus, cujus misericórdiæ non est número, súscipe propítius preces humilitátis nostræ: et animábus fratrum, propinquórum et benefactórum nostrórum, quibus tui nóminis dedísti confessiónem, per hæc sacraménta salútis nostræ, cunctórum remissiónem tríbue peccatórum. (Per Dóminum.)

Bože, ktorého milosrdenstvo je bez konca, prijmi milostivý modlitby našej poníženosti: a dušiam našich bratov, príbuzných a dobrodincov, ktorým dal si vyznávať svoje meno, udeľ skrze toto tajomstvo našej spásy odpustenie všetkých hriechov.

(Skrze Pána.)

Za všetkých zosnulých veriacich:

Hóstias, quæsumus, Dómine, quas tibi pro animábus famulórum famularúmque tuárum offérimus, propitiátus inténde: ut, quibus fídei christiánæ méritum contulísti, dones et prǽmium. Per Dóminum nostrum.

Na obety, ktoré prinášame tebe za duše tvojich služobníkov a služobníc, prosíme, Pane, milostivý shliadni: a tým, ktorých obdaril si zásluhou kresťanskej viery, udeľ aj jej odmenu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

Prefácia zádušná str. 524.

KOMÚNIA (4 Ezd 2, 35 a 34)

Lux ætérna lúceat eis, Dómine: * Cum sanctis tuis in ætérnum: quia pius es. ℣. Réquiem ætérnam dona eis, Dómine: et lux perpétua lúceat eis. Cum sanctis tuis in ætérnum: quia pius es.

Svetlo večné nech im svieti, Pane: So svätými tvojimi naveky, lebo si dobrotivý. ℣. Odpočinutie večné daj im, Pane, a svetlo večné nech im svieti. So svätými tvojimi naveky, lebo si dobrotivý.

POSTKOMÚNIA

Za zosnulých biskupov alebo kňazov:

Prosit, quǽsumus, Dómine, animábus famulórum tuórum Pontíficum seu Sacerdótum misericórdiæ tuæ imploráta cleméntia: ut ejus, in quo speravérunt et credidérunt, ætérnum cápiant, te miseránte, consórtium. Per Dóminum nostrum.

Nech prospeje, prosíme, Pane, dušiam tvojich služobníkov, Veľkňazov a Kňazov, vzývanie tvojho láskavého milosrdenstva: aby tvojím zľutovaním dosiahli spoločný údel s tým, v ktorého dúfali a verili. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

Za zosnulých bratov, príbuzných a dobrodincov:

Præsta, quǽsumus, omnípotens et miséricors Deus: ut ánimæ fratrum, propinquórum et benefactórum nostrórum, pro quibus hoc sacrifícium laudis tuæ obtúlimus majestáti; per hujus virtútem sacraménti a peccátis ómnibus expiátæ, lucis perpétuæ, te miseránte, recípiant beatitúdinem. (Per Dóminum.)

Udeľ, prosíme, všemohúci a milosrdný Bože: aby duše našich bratov, príbuzných a dobrodincov, za ktoré priniesli sme tvojej velebnosti túto obetu chvály, mocou tejto sviatosti očistily sa od všetkých hriechov a tvojím zľutovaním dosiahly blaženosť večného svetla. (Skrze Pána.)

Za všetkých zosnulých veriacich:

Animábus, quǽsumus, Dómine, famulórum famularúmque tuárum orátio profíciat supplicántium: ut eas et a peccátis ómnibus éxuas, et tuæ redemptiónis fácias esse partícipes: Qui vivis et regnas.

Dušiam služobníkov a služobníc tvojich, Pane, prosíme, nech prispeje modlitba pokorne prosiacich: aby si ich jednak zbavil od všetkých hriechov, jednak dal im účasť na svojom vykúpení: Ktorý žiješ a kráľuješ.

ROZLIČNÉ MODLITBY ZA ZOSNULÝCH

1. Za zosnulého pápeža

ORÁCIA

Deus, qui inter summos Sacerdótes fámulum tuum N. ineffábili tua dispositióne connumerári voluísti: præsta, quǽsumus; ut qui unigéniti Fílii tui vices in terris gerébat, sanctórum tuórum Pontíficum consórtio perpétuo aggregétur. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum.

Bože, ktorý podľa svojho nevýslovného ustanovenia zaradil si medzi najvyšších Kňazov svojho služobníka M.: udeľ, prosíme; aby ten, ktorý zastupoval na zemi tvojho jednorodeného Syna, pridružil sa k večnému spoločenstvu tvojich svätých Veľkňazov. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, quǽsumus, pro ánima fámuli tui N. Summi Pontíficis, quas offérimus, hóstias: ut, cui in hoc sæculo pontificále donásti méritum, in cælésti regno sanctórum tuórum júbeas jungi consórtio. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prijmi, prosíme, Pane, obetné dary, ktoré prinášame tebe za dušu služobníka tvojho M., Najvyššieho Veľkňaza: aby toho, ktorého na tomto svete obdaril si veľkňazskou hodnosťou, v nebeskom kráľovstve kázal si pripojiť k spoločenstvu svojich svätých. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Prosit, quǽsumus, Dómine, ánimæ fámuli tui N., Summi Pontíficis, misericórdiæ tuæ imploráta cleméntia: ut ejus, in quo sperávit et crédidit, ætérnum cápiat, te miseránte, consórtium. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat.

Nech prospeje, prosíme, Pane, vyprosená blahovoľnosť tvojho milosrdenstva duši služobníka tvojho M., Najvyššieho Veľkňaza: aby pre tvoje zľutovanie obsiahol večné spoločenstvo s tým, v ktorého dúfal a veril. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

2. *Za zosnulého biskupa*

Za viacerých zosnulých biskupov sa tieto modlitby prispôsobia.

ORÁCIA

Deus, qui inter apostólicos Sacerdótes fámulum tuum N. pontificáli fecísti dignitáte vigére: præsta, quæsumus; ut eórum quoque perpétuo aggregétur consórtio. Per Dóminum.

Bože, ktorý medzi apoštolskými Kňazmi služobníka svojho M. vyznačil si veľkňazskou hodnosťou: udeľ, prosíme; aby aj on mohol sa pridružiť k ich večnému spoločenstvu. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, quæsumus, pro ánima fámuli tui N. Pontíficis, quas offérimus, hóstias: ut, cui in hoc sæculo pontificále donásti méritum, in cælésti regno sanctórum tuórum júbeas jungi consórtio. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Prijmi, prosíme, Pane, obetné dary, ktoré prinášame za dušu tvojho služobníka M., Veľkňaza: aby toho, ktorého na tomto svete obdaril si veľkňazskou hodnosťou, v nebeskom kráľovstve kázal si pripojiť k spoločenstvu svojich svätých. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Prosit, quæsumus, Dómine, ánimæ fámuli tui N. Pontíficis misericórdiæ tuæ imploráta cleméntia: ut ejus, in quo sperávit et crédidit, ætérnum cápiat, te miseránte, consórtium. Per Dóminum nostrum.

Nech prospeje, prosíme, Pane, vyprosená blahovoľnosť tvojho milosrdenstva duši služobníka tvojho M., Veľkňaza: aby pre tvoje zľutovanie obsiahol večné spoločenstvo s tým, v ktorého dúfal a veril. Skrze Pána.

3. *Za zosnulého kardinála-biskupa*

Modlitby č. 2. sa prispôsobia: fámulum tuum N. Epíscopum (Presbýterum) Cardinálem (svojho služobníka M., kardinála - biskupa [presbytera]).

4. *Za kardinála-presbytera*

Modlitby č. 7. sa prispôsobia: fámulum tuum N. Presbýterum (Diáconum) Cardinálem (svojho služobníka M., kardinála - presbytera [diakona]).

5. *Za kardinála-diakona*

Modlitby č. 9. sa prispôsobia: ut ánimam fámuli tui N. Diáconi Cardinális (aby si dušu svojho služobníka M., kardinála-diakona).

6. *Iná modlitba za zosnulého biskupa*

Za viacerých sa modlitby primerane pozmenia.

ORÁCIA

Da nobis, Dómine, ut ánimam fámuli tui N. Epíscopi, quam de hujus sæculi eduxísti laboriósa certámine, sanctórum tuórum tríbuas esse consórtem. Per Dóminum nostrum.

Daj nám, Pane, aby duša služobníka tvojho M., Biskupa, ktorú po vyčerpávajúcom zápase vyviedol si s tohto sveta, obsiahla spoločenstvo s tvojimi svätými. Skrze Pána nášho.

SEKRÉTA

Annue nobis, quæsumus, Dómine, ut ánimæ fámuli tui N. Epíscopi hæc prosit oblátio: quam immolándo, totíus mundi tribuísti relaxári delícta. Per Dóminum.

Udeľ, prosíme, Pane, aby táto obeta prispela duši tvojho služobníka M., Biskupa: veď ňou udelil si celému svetu odpustenie hriechov. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

His sacrifíciis, quæsumus, omnípotens Deus, purgáta ánima fámuli tui N. Epíscopi, ad indulgéntiam et refrigérium sempitérnum pervenire mereátur. Per Dñum.

Prosíme, všemohúci Bože, nech duša služobníka tvojho M., Biskupa, očistená touto obetou, dosiahne odpustenie a večné občerstvenie. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

7. *Za zosnulého kňaza*

Za viacerých sa modlitby primerane pozmenia.

ORÁCIA

Deus, qui inter apostólicos Sacerdótes fámulum tuum N. sacerdotáli fecísti dignitáte vigére: præsta, quæsumus; ut eórum quoque perpétuo aggregétur consórtio. Per Dóminum.

Bože, ktorý medzi apoštolskými Kňazmi služobníka svojho M. vyznačil si kňazskou hodnosťou: udeľ, prosíme, aby aj on pridružil sa k ich večnému spoločenstvu. Skrze Pána nášho.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, quæsumus, pro ánima fámuli tui

Prijmi, prosíme, Pane, obetné dary, ktoré prinášame za

N. Sacerdótis, quas offérimus, hóstias: ut, cui in hoc sæculo sacerdotále donásti méritum, in cælésti regno sanctórum tuórum júbeas jungi consórtio. Per Dóminum nostrum.

dušu služobníka tvojho M., Kňaza: aby toho, ktorého na tomto svete obdaril si kňazskou hodnosťou, v nebeskom kráľovstve kázal si pripojiť k spoločenstvu svojich svätých. Skrze Pána.

POSTKOMÚNIA

Prosit, quæsumus, Dómine, ánimæ fámuli tui N. Sacerdótis misericórdiæ tuæ imploráta cleméntia: ut ejus, in quo sperávit et crédidit, ætérnum cápiat, te miseránte, consórtium. Per Dóminum nostrum.

Nech prospeje, prosíme, Pane, vyprosená blahovoľnosť tvojho milosrdenstva duši služobníka tvojho M., Kňaza: aby pre tvoje zľutovanie obsiahol večné spoločenstvo s tým, v ktorého dúfal a veril. Skrze Pána.

8. Iná za zosnulého kňaza

Za viacerých sa modlitby primerane pozmenia.

ORÁCIA

Præsta, quæsumus, Dómine: ut ánima fámuli tui N. Sacerdótis, quem, in hoc sæculo commorántem, sacris munéribus decorásti; in cælésti sede gloriósa semper exsúltet. Per Dóminum.

Udeľ, prosíme, Pane: aby duša služobníka tvojho M., Kňaza, ktorého za pozemského života vyznačil si svätými darmi; v nebeskom sídle mohla sa navždy radovať. Skrze Pána.

SEKRÉTA

Súscipe, Dómine, quæsumus, pro ánima fámuli tui N. Sacerdótis, quas offérimus, hóstias: ut, cui sacerdotále donásti méritum, dones et prǽmium. Per Dóminum nostrum.

Prijmi, prosíme, Pane, obetné dary, ktoré prinášame za dušu služobníka tvojho M., Kňaza: a keď daroval si mu kňazskú hodnosť, daj mu aj odmenu. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Præsta, quæsumus, omnípotens Deus: ut ánimam fámuli tui N. Sacerdótis in

Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby duša služobníka tvojho M., Kňaza, bola vra-

congregatióne justórum ætérnæ beatitúdinis júbeas esse consórtem. Per Dóminum.

denú do spoločenstva spravodlivých vo večnej blaženosti. Skrze Pána nášho.

9. Za jedného zosnulého

Za viacerých sa modlitby primerane pozmenia.

ORÁCIA

Inclína, Dómine, aurem tuam ad preces nostras, quibus misericórdiam tuam súpplices deprecámur: ut ánimam fámuli tui N., quam de hoc sæculo migráre jussísti; in pacis ac lucis regióne constítuas, et sanctórum tuórum júbeas esse consórtem. Per Dóminum nostrum.

Popraj sluchu, Pane, našim prosbám, ktorými pokorne vzývame tvoje milosrdenstvo: a priveď do vlasti pokoja a svetla dušu služobníka svojho M., ktorého si povolal s tohto sveta, a rozkáž, aby sa dostal do spoločenstva tvojich svätých. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

SEKRÉTA

Annue nobis, quæsumus, Dómine, ut ánimæ fámuli tui N. hæc prosit oblátio: quam immolándo, totíus mundi tribuísti relaxári delícta. Per Dóminum.

Privoľ, prosíme, Pane, aby táto obeta prispela duši tvojho služobníka M.: veď ňou udelil si celému svetu odpustenie hriechov. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Absólve, quæsumus, Dómine, ánimam fámuli tui N. ab omni vínculo delictórum: ut in resurrectiónis glória inter sanctos et eléctos tuos resuscitátus respíret. Per Dóminum nostrum.

Rozhreš, prosíme, Pane, dušu služobníka svojho M. od všetkých okov hriechov: aby v sláve zmŕtvychvstania znova prebudený odpočíval medzi svätými a vyvolenými tvojimi. Skrze Pána.

10. Za jednu zosnulú

Za viaceré sa modlitby primerane pozmenia.

ORÁCIA

Quæsumus, Dómine, pro tua pietáte miserére ánimæ fámulæ tuæ N.: et a contá-

Prosíme, Pane, pre svoju dobrotivosť zľutuj sa nad dušou služobnice svojej M.:

giis mortalitátis exútam, in ætérnæ salvatiónis partem restítue. Per Dóminum.

zbav ju nákazy smrteľného života a daj jej podiel na večnom spasení. Skrze Pána.

SEKRÉTA

His sacrifíciis, quæsumus, Dómine, ánima fámulæ tuæ N. a peccátis ómnibus exuátur, sine quibus a culpa nemo liber éxstitit: ut, per hæc piæ placatiónis offícia, perpétuam misericórdiam consequátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Touto obetou, prosíme, Pane, bez ktorej nik nie je oslobodený od svojich previnení, zbav dušu služobnice svojej M. od všetkých hriechov nech touto nábožnou službou smierenia dosiahne večné milosrdenstvo. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMÚNIA

Invéniat, quæsumus, Dómine, ánima fámulæ tuæ N. lucis ætérnæ consórtium: cujus perpétuæ misericórdiæ consecúta est sacraméntum. Per Dóminum.

Nech obsiahne, prosíme, Pane, duša služobnice tvojej M. podiel na večnom svetle: ako sa jej dostalo účasti na obete večného milosrdenstva. Skrze Pána nášho.

11. Za otca a matku

ORÁCIA

Deus, qui nos patrem et matrem honoráre præcepísti: miserére cleménter animábus patris et matris meæ (paréntum nostrórum), eorúmque peccáta dimítte; meque (nosque) eos in ætérnæ claritátis gáudio fac vidére. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý prikázal si nám ctiť otca a matku: zmiluj sa dobrotivo nad dušami môjho otca a mojej matky (našich rodičov) a odpusť im hriechy; a mne (nám) dopraj uvidieť sa s nimi v radosti večnej jasnosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

SEKRÉTA

Súscipe sacrifícium, Dómine, quod tibi pro animábus patris et matris meæ (paréntum nostrórum) óffero: eísque gáudium sempitérnum in regióne vivórum concéde;

Prijmi, Pane, obetu, ktorú prinášam tebe za duše svojho otca a svojej matky (svojich rodičov): a dopraj im večnú radosť vo vlasti živých; a mňa (nás) ráč k nim pripojiť v bla-

meque (nosque) cum illis felicitáti sanctórum conjúnge. Per Dóminum nostrum.

ženosti svätých. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije.

POSTKOMÚNIA

Cæléstis participátio sacraménti, quæsumus, Dómine, animábus patris et matris meæ (paréntum nostrórum) réquiem et lucem obtíneat perpétuam: meque (nosque) cum illis grátia tua corónet ætérna. Per Dóminum.

Nech účasť na nebeskej sviatosti, prosíme, Pane, získa dušiam môjho otca a mojej matky (našich rodičov) večného pokoja i svetla: a mňa (nás) nech korunuje s nimi tvoja večná milosť. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

12. Len za otca

Predošlá *orácia, sekréta* a *postkomúnia* sa prispôsobia.

13. Len za matku

Predošlá *orácia, sekréta* a *postkomúnia* sa prispôsobia.

14. Za zosnulých bratov, príbuzných a dobrodincov

Orácia, sekréta a *postkomúnia* v každodennej omši za zosnulých, viď na strane 204*.

15. Za tých, ktorí odpočívajú v cintoríne

ORÁCIA

Deus, cujus miseratióne ánimæ fidélium requiéscunt: fámulis et famulábus tuis et ómnibus hic et ubíque in Christo quiescéntibus, da propítius véniam peccatórum; ut, a cunctis reátibus absolúti, tecum sine fine læténtur. Per eúndem Dóminum nostrum.

Bože, z ktorého milosrdenstva duše veriacich došly odpočinku: svojim služobníkom a služobniciam i všetkým, ktorí tu a inde odpočívajú v Kristu, milostivo udeľ odpustenie hriechov; aby, rozhrešení od všetkých previnení, tešili sa naveky s tebou. Skrze tohože Pána.

SEKRÉTA

Pro animábus famulórum famularúmque tuárum et ómnium catholicórum hic et ubíque in Christo dormiéntium,

Prijmi, Pane, dobrotivo obetu, ktorú priniesli sme za duše tvojich služobníkov a služobníc i všetkých katolí-

hóstiam, Dómine, súscipe benígnus oblátam: ut hoc sacrifício singulári, vínculis horréndæ mortis exúti, vitam mereántur ætérnam. Per eúndem Dóminum.

kov, ktorí tu a inde odpočívajú v Kristu: zbav ich touto jedinečnou obetou od okov strašnej smrti, aby zaslúžili si večný život. Skrze tohože Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Deus, fidélium lumen animárum, adésto supplicatiónibus nostris: et da fámulis et famulábus tuis, quorum córpora hic et ubíque in Christo requiéscunt, refrigérii sedem, quiétis beatitúdinem et lúminis claritátem. Per eúndem Dóminum nostrum.

Bože, svetlo verných duší, vyslyš naše skrúšené prosby: a svojim služobníkom a služobniciam, ktorých telá tu a inde odpočívajú v Kristu, daj miesto občerstvenia, blaženosť pokoja a jas svetla. Skrze tohože Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

16. Za viacerých zosnulých

ORÁCIA

Deus, cui próprium est miseréri semper et párcere: propitiáre animábus famulórum famularúmque tuárum, et ómnia eórum peccáta dimítte; ut, mortalitátis vínculis absolútæ, transíre mereántur ad vitam. Per Dóminum nostrum.

Bože, ktorý sa vždy rád zmilúvaš a odpúšťaš: buď milostivý dušiam svojich služobníkov a služobníc a odpusť im všetky hriechy; nech, zbavené pút smrteľnosti, zaslúžia si vojsť do života. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

SEKRÉTA

Annue nobis, quæsumus, Dómine, ut animábus famulórum famularúmque tuárum hæc prosit oblátio: quam immolándo, totíus mundi tribuísti relaxári delícta. Per Dóminum.

Buď k nám, prosíme, Pane, dobrotivý, aby dušiam tvojich služobníkov a služobníc osožila táto obeta: ktorej obetovaním udelil si celému svetu odpustenie hriechov. Skrze Pána nášho.

POSTKOMÚNIA

Deus, cui soli cómpetit medicínam præstáre post mor-

Bože, tebe jedinému prísluší poskytovať liek po smrti:

tem: præsta, quæsumus; ut ánimæ famulórum famularúmque tuárum, terrénis exútæ contágiis, in tuæ redemptiónis parte numeréntur: Qui vivis et regnas.

udeľ, prosíme; nech duše tvojich služobníkov a služobníc, zbavené pozemskej nákazy, pripočítané sú k účastníkom na tvojom vykúpení. Ktorý žiješ.

17. Iná za viacerých zosnulých

ORÁCIA

Animábus, quæsumus, Dómine, famulórum famularúmque tuárum misericórdiam concéde perpétuam: ut eis prófíciat in ætérnum, quod in te speravérunt et credidérunt. Per Dóminum.

Dušiam služobníkov a služobníc svojich dožič večného milosrdenstva, prosíme, Pane: nech im prospeje vo večnosti, že dúfali a verili v teba. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

SEKRÉTA

His, Dómine, quæsumus, placátus inténde munéribus: et, quod ad laudem tui nóminis supplicántes offérimus, ad indulgéntiam prófíciat defunctórum. Per Dóminum.

Na tieto dary, prosíme, Pane, pohliadni usmierený: nech to, čo skrúšene prinášame na chválu tvojho mena, prispieva spaseniu mŕtvych. Skrze Pána nášho Ježiša Krista.

POSTKOMŪNIA

Súpplices, Dómine, pro animábus famulórum famularúmque tuárum preces effúndimus: obsecrántes; ut, quidquid conversatióne contraxérunt humána, cleménter indúlgeas, et eas in tuórum sede lætántium constítuas redemptórum. Per Dóminum nostrum.

Prednášame, Pane, skrúšené modlitby za duše tvojich služobníkov a služobníc: a vrúcne prosíme teba; aby si milostivo odpustil, čoho dopustili sa v zemskom živote, a dal im miesto medzi svojimi blaženými vykúpenými. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho.

DODATOK

POŽEHNANIE S NAJSV. SVIATOSŤOU OLTÁRNOU

Pange, lingua, gloriósi
Córporis mystérium,
Sanguinísque pretiósi,
Quem in mundi prétium
Fructus ventris generósi
Rex effúdit géntium.

Preslávneho Tela divy
veleb, jazyk, tajomné,
i prúd Krvi prívetivý,
čo jak sveta výkupné
vylial národov Kráľ živý,
Synček Panny vznešenej.

Nobis datus, nobis natus
Ex intácta Vírgine,
Et in mundo conversátus,
Sparso verbi sémine,
Sui moras incolátus
Miro clausit órdine.

Nám je daný, narodený
z čistej Panny Boh a Kráľ,
chodieval po tejto zemi,
zrnká slova rozsieval,
chvíľam svojich dobrodení
potom divný záver dal.

In suprémæ nocte cœnæ
Recúmbens cum frátribus,
Observáta lege plene
Cibis in legálibus,
Cibum turbæ duodénæ
Se dat suis mánibus.

Pri poslednom zmrkávaní
s bratmi k stolu zasadol,
po patričnom rozdávaní
jedál, jak už zákon bol,
za pokrm sám seba pravý
dvanástim sa ponúkol.

Verbum caro, panem verum
Verbo carnem éfficit;
Fitque sanguis Christi merum;
Et si sensus déficit,
Ad firmándum cor sincérum
Sola fides súfficit.

Slovo-Telo slovom mení
v tela chleba podstatu;
miesto vína krv sa pení;
smysly vo tmách stoja tu,
iba viera v presvedčení
stíši dušu dojatú.

Tantum ergo Sacraméntum
Venerémur cérnui;
Et antíquum documéntum
Novo cedat rítui;
Præstet fides suppleméntum
Sénsuum defectui.

Takú veľkú sviatosť ctíme
teraz teda skrúšení;
nový zákon zbožne žime,
starý už je zrušený;
čo smyslami necítime,
nech nám viera doplní.

Genitóri, Genitóque
Laus et jubilátio,
Salus, honor, virtus quoque
Sit et benedíctio:
Procedénti ab utróque
Compar sit laudátio. Amen.

Otcu, Synu jedinému
chvála buď a plesanie,
sláva, moc a česť ich menu,
taktiež dobrorečenie.
Z obidvoch z nich Plynúcemu
rovnaké buď uctenie. Amen.

℣. Panem de cælo præstitísti eis. (Allelúja.)

℣. S neba si im dal chlieb. (Aleluja.)

℟. Omne delectaméntum in se habéntem. (Allelúja.)

℟. Všetku slasť v sebe majúci. (Aleluja.)

Orémus. - Deus, qui nobis sub Sacraménto mirábili passiónis tuæ memóriam reliquísti: tríbue, quæsumus, ita nos Córporis et Sánguinis tui sacra mystéria venerári; ut redemptiónis tuæ fructum in nobis júgiter sentiámus: Qui vivis et regnas in sæcula sæculórum.

℟. Amen.

Modlime sa. - Bože, ktorý v predivnej Sviatosti Oltárnej zanechal si nám pamiatku umučenia svojho: dopraj, prosíme; aby svätétajomstvá Tela a Krvi tvojej uctievali sme tak, žeby skusovali sme stále v sebe ovocie vykúpenia tvojho: Ktorý žiješ a kráľuješ na veky vekov.

℟. Amen.

VZÝVANIE DUCHA SVÄTÉHO

I. Veni, Creátor Spíritus,
Mentes tuórum vísita,
Imple supérna grátia,
Quæ tu creásti péctora.

Prídiže, Tvorčí Duchu, k nám
a navštív mysle veriacich,
naplňaj hruď, čo stvoril si,
nebeskou svojou milosťou.

Qui díceris Paráclitus,
Altíssimi donum Dei,
Fons vivus, ignis, cáritas,
Et spiritális únctio.

Ty Tešiteľ si nazvaný,
dar Boha Otca v nebesiach,
zdroj živý, oheň, lásky van
a pomazanie duchovné.

Tu septifórmis múnere,
Dígitus Patérnæ déxteræ,

Ty dávaš darov sedmoro,
ty prst pravice Otcovej,

Tu rite promíssum Patris,
Sermóne ditans gúttura.

Accénde lumen sénsibus,
Infúnde amórem córdibus,
Infírma nostri córporis
Virtúte firmans pérpeti.

Hostem repéllas lóngius,
Pacémque dones prótinus:
Ductóre sic te prævio
Vitémus omne nóxium.

Per te sciámus, da, Patrem,
Noscám·s atque Fílium,
Teque utriúsque Spíritum
Credámus omni témpore.

Deo Patri sit glória,
Et Fílio, qui a mórtuis
Surréxit, ac Paráclito,
In sæculórum sæcula. Amen.

tys' Bohom Otcom daný sľub,
čo perám dáva výrečnosť.

Príď svetlo v duši zapáliť,
vliať lásku vrelú do srdca,
príď tela nášho slabosti
upevniť stálou milosťou.

Zažeň v diaľ diabla nástrahy,
i naďalej daj pravý mier,
nech s tebou, vodcom, možno nám
vyhnúť sa všetkým nehodám.

Daj, nech skrz teba poznáme
Otca a Syna jeho tiež,
nech v teba, ktorý z oboch z nich
vyplývaš, vždycky veríme.

Buď sláva Bohu Otcovi
i Synovi, čo zmŕtvychvstal,
i Duchu Tešiteľovi
teraz i večné na veky. Amen.

II. VENI, SANCTE SPÍRITUS

(Turíčna sekvencia, strana 619.)

III.

Veni, Sancte Spíritus, reple tuórum corda fidélium: et tui amóris in eis ignem accénde.

℣. Emítte Spíritum tuum et creabúntur. (Allelúja.)
℟. Et renovábis fáciem terræ. (Allelúja.)

Orémus. - Deus, qui corda fidélium Sancti Spíritus illustratióne docuísti: da nobis in eódem Spíritu recta sápe-

Príď, Duchu Svätý, naplň srdcia svojich veriacich a zapáľ v nich oheň svojej lásky.

℣. Vyšli Ducha svojho, a všetko sa pretvorí. (Aleluja.)
℟. A obnovíš tvárnosť zeme. (Aleluja.)

Modlime sa. - Bože, ktorý osvietením Ducha Svätého poučil si srdcia veriacich: daj nám v tomže Duchu správne

re, et de ejus semper consolatióne gaudére. Per Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

poznávať a vždy radovať sa z jeho útechy. Skrze Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

ĎAKOVANIE ZA OBSIAHNUTÉ DOBRODENIA

Te Deum laudámus: * te Dóminum confitémur.
Te ætérnum Patrem * omnis terra venerátur.
Tibi omnes Angeli, * tibi Cæli et univérsæ Potestátes:
Tibi Chérubim et Séraphim * incessábili voce proclámant:
Sanctus, * Sanctus, * Sanctus Dóminus, Deus Sábaoth.
Pléni sunt cæli et terra * majestátis glóriæ tuæ.
Te gloriósus * Apostolórum chorus,
Te Prophetárum * laudábilis númerus,
Te Mártyrum candidátus * laudat exércitus.
Te per orbem terrárum * sancta confitétur Ecclésia,
Patrem * imménsæ majestátis;
Venerándum tuum verum * et únicum Fílium;
Sanctum quoque * Paráclitum Spíritum.
Tu Rex glóriæ, * Christe.
Tu Patris * sempitérnus es Fílius.
Tu, ad liberándum susceptúrus hóminem, * non horruísti Vírginis úterum.
Tu, devícto mortis acúleo, * aperuísti credéntibus regna cælórum.

Teba Boha chválime, * teba Pána vyznávame.
Teba Otca večného * uctieva si zem celá.
Tebe všetci anjeli, * tebe nebesia i všetky Mocnosti:
tebe Cherubi a Serafi * bez prestania prespevujú:
Svätý, * Svätý, * Svätý Pán, Boh zástupov.
Plné sú nebo i zem * velebou slávy tvojej.
Teba slávny * sbor apoštolov,
teba chvályhodný * počet prorokov,
teba vznešený zástup * mučeníkov vychvaľuje.
Cirkev svätá po celej zemi * vyznáva teba,
Otca * nesmiernej velebnosti;
i tvojho ctihodného * pravého a jediného Syna;
aj Ducha Svätého, * Tešiteľa nášho.
Kriste, * ty si kráľ slávy.
Ty si Otcov Syn * od večnosti.
Ty si sa podujal vykúpiť človeka * a neváhal si vstúpiť do života Panny.
Ty si zlomil osteň smrti * a otvoril si veriacim kráľovstvo nebeské.

Tu ad déxteram Dei sedes, * in glória Patris.
Judex créderis * esse ventúrus.

Ty sedíš na pravici Boha * v sláve Otcovej.
Veríme, * že ako sudca ešte raz prídeš.

(Klaneme.)

Te ergo quæsumus, tuis fámulis súbveni, * quos pretióso sánguine redemísti.

Preto teba prosíme, ráč služobníkom svojim pomáhať, * ktorých si predrahou krvou vykúpil.

Ætérna fac cum Sanctis tuis * in glória numerári.

Učiň, aby sme k tvojim svätým * vo večnej sláve boli pripočítaní.

Salvum fac pópulum tuum, Dómine, * et bénedic hereditáti tuæ.
Et rege eos, * et extólle illos usque in ætérnum.

Spas ľud svoj, Pane, * a požehnaj dedičom svojim.
A spravuj ich, * a vyvýš ich až na veky.

(Vstaneme.)

Per síngulos dies * benedícimus te;
Et laudámus nomen tuum in sæculum, * et in sæculum sæculi.

Po všetky dni * dobrorečíme tebe.
A chválime meno tvoje na veky, * až na veky večné.

Dignáre, Dómine, die isto * sine peccáto nos custodíre.
Miserére nostri, Dómine, * miserére nostri.
Fiat misericórdia tua, Dómine, super nos, * quemádmodum sperávimus in te.
In te, Dómine, sperávi: * non confúndar in ætérnum.

Ráč, Pane, v tento deň * zachrániť nás od hriechu.
Zmiluj sa, Pane, nad nami, * zmiluj sa nad nami.
Nech je milosrdenstvo tvoje, Pane, nad nami, * ako dúfame v teba.
V teba, Pane, som dúfal: * nebudem zahanbený na veky.

℣. Benedicámus Patrem et Fílium cum Sancto Spíritu.
℟. Laudémus et superexaltémus eum in sæcula.
℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dobrorečme Otcu i Synu so Svätým Duchom.
℟. Chváľme ho a vyvyšujme ho na veky.
℣. Pane, vyslyš modlitbu moju.
℟. A volanie moje nech dôjde ku tebe.

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Deus, cujus misericórdiæ non est número, et bonitátis infinítus est thesáurus: piíssimæ majestáti tuæ pro collátis donis grátias ágimus, tuam semper clementiam exorántes, ut qui peténtibus postuláta concédis; eósdem non déserens, ad præmia futúra dispónas. Per Christum, Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Modlime sa. - Bože, ktorého milosrdenstvo je nespočetné a dobrota je nekonečne bohatá: tvojej preláskavej velebnosti poďakúvame za udelené dary, pričom vždy prosíme tvoju dobrotivosť, aby ty, ktorý vyhovuješ prosbám prosebníkov; neopustil si ich, ale uspôsobil na budúce odmeny. Skrze Krista, Pána nášho. ℟. Amen.

MARIÁNSKE ANTIFÓNY

I. ADVENTNÁ

Od 1. vešpier 1. nedele adventnej po 2. vešpery Hromníc včítane.

Alma Redemptóris Mater,
quæ pérvia cæli
Porta manes, et stella maris,
succúrre cadénti,
Súrgere qui curat, pópulo:
tu quæ genuísti,
Natúra miránte, tuum
sanctum Genitórem,
Virgo prius ac postérius,
Gabriélis ab ore
Sumens illud Ave,
peccatórum miserére.

Slávna Matka Spasiteľa,
hviezda morská putujúcich,
Brána nebies otvorená,
buď pomocou padajúcich.
Zastaň nás, ó milostivá,
ktorá keď si porodila
Svojho Boha Stvoriteľa,
príroda sa zadivila.
Matka, ktorás' pred pôrodom
i po ňom vždy pannou bola,
Oroduj vždy za nás hriešnych
tam, u nášho Spasiteľa.

V ADVENTE

℣. Angelus Dómini nuntiávit Maríæ.
℟. Et concépit de Spíritu Sancto.

℣. Anjel Pána zvestoval Panne Márii.
℟. A ona počala z Ducha Svätého.

Orémus. - Grátiam tuam, quæsumus, Dómine, ménti-

Modlime sa. - Milosť svoju, prosíme, Pane, vlej do našich

bus nostris infúnde: ut, qui Angelo nuntiánte, Christi, Fílii tui, incarnatiónem cognóvimus; per passiónem ejus et crucem, ad resurrectiónis glóriam perducámur. Per eúndem Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

myslí: aby my, ktorí skrze zvestujúceho anjela poznali sme vtelenie Krista, Syna tvojho; skrze jeho umučenie a kríž boli sme privedení ku sláve vzkriesenia. Skrze tohože Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

V ČASE VIANOČNOM
Od 1. vešpier Božieho Narodenia.

℣. Post partum, Virgo, inviolàta permansísti.
℟. Dei Génitrix, intercéde pro nobis.

℣. Po pôrode, Panna, nepoškvrnenou si ostala.
℟. Rodička Božia, primlúvaj sa za nás.

Orémus. - Deus, qui salútis ætérnæ, beátæ Maríæ virginitáte fœcúnda, humáno géneri prǽmia præstitísti: tríbue, quǽsumus; ut ipsam pro nobis intercédere sentiámus, per quam merúimus auctórem vitæ suscípere, Dóminum nostrum Jesum Christum, Filium tuum.
℟. Amen.

Modlime sa. - Bože, ktorý plodným panenstvom blahoslavenej Márie poskytol si ľudskému pokoleniu odmeny večnej spásy: udeľ, prosíme; aby sme cítili, že sa za nás prihovára tá, skrze ktorú zaslúžili sme prijať pôvodcu života, Pána nášho, Ježiša Krista, Syna tvojho.
℟. Amen.

II. PÔSTNA
Od kompletória Hromníc po kompletórium stredy vo Veľkom týždni.

Ave, Regína cælórum,
Ave, Dómina Angelórum:
Salve, radix, salve, porta,
Ex qua mundo lux est orta:

Zdravas, Kráľovná nebeská,
zdravas, Pani ty anjelská,
koreň Jesov, nebies brána,
ktorá svetu Svetlo dala.

Gaude, Virgo gloriósa,
Super omnes speciósa,
Vale, o valde decóra,
Et pro nobis Christum exóra.

Plesaj, Panna najslávnejšia,
ty zo všetkých najjasnejšia,
milostivá Panna čistá,
pros vždy za nás Syna Krista.

℣. Dignáre me laudáre te, Virgo sacráta.
℟. Da mihi virtútem contra hostes tuos.

Učiň ma hodným chváliť teba, Panna presvätá.
℟. Daj mi sily proti nepriateľom tvojim.

Orémus. - Concéde, miséricors Deus, fragilitáti nostræ præsídium: ut, qui sanctæ Dei Genitrícis memóriam ágimus; intercessiónis ejus auxílio, a nostris iniquitátibus resurgámus. Per eúndem Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

Modlime sa. - Udeľ, milosrdný Bože, pomoc našej krehkosti: aby my, ktorí rozpomíname sa na svätú Rodičku Božiu, pomocou jej prímluvy povstali sme zo svojich nepravostí. Skrze tohože Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

III. VEĽKONOČNÁ

Od kompletória Bielej soboty do 1. vešpier najsv. Trojice.

Regína cæli, lætáre, allelúja; Quia quem meruísti portáre, allelúja, Resurréxit, sicut dixit, allelúja: Ora pro nobis Deum, allelúja.

Raduj sa, nebies Kráľovná, aleluja, kohos' nosiť bola hodná, aleluja, zmŕtvych vstal, jak predpovedal, aleluja, pros, aby nás k sebe prijal, aleluja.

℣. Gaude et lætáre, Virgo María, allelúja.

℣. Raduj sa a veseľ sa, Panna Mária, aleluja.

℟. Quia surréxit Dóminus vere, allelúja.

℟. Lebo vstal zmŕtvych Pán skutočne, aleluja.

Orémus. - Deus, qui per resurrectiónem Fílii tui, Dómini nostri Jesu Christi, mundum lætificáre dignátus es: præsta, quæsumus; ut, per ejus Genitrícem Vírginem Maríam, perpétuæ capiámus gáudia vitæ. Per eúndem Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

Modlime sa. - Bože, ktorý zmŕtvychvstaním Syna svojho, Pána nášho, Ježiša Krista, ráčil si potešiť svet: dožič, prosíme; aby skrze jeho Rodičku, Pannu Máriu, dosiahli sme radosti večného života. Skrze tohože Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

IV. TROJIČNÁ

Od 1. vešpier sviatku najsv. Trojice do 1. vešpier 1. nedele adventnej.

Salve, Regína, mater misericórdiæ; vita, dulcédo et spes nostra, salve. Ad te clamámus éxsules fílii Hevæ. Ad te suspirámus geméntes et flentes in hac lacrimárum valle. Eja ergo, advocáta nostra, illos tuos misericórdes óculos ad nos convérte. Et Jesum, benedíctum fructum ventris tui, nobis post hoc exsílium osténde. O clemens, o pia, o dulcis Virgo María.

Zdravas, Kráľovná, Matka milosrdenstva, život, sladkosť i nádej naša, zdravas. K tebe voláme, vyhnaní synovia Evy. K tebe vzdychávame nariekajúci a plačúci v tomto slzavom údolí. A preto, orodovnica naša, obráť k nám milosrdné oči svoje, a po tomto putovaní ukáž nám Ježiša, požehnaný plod života svojho. Ó milostivá, ó dobrotivá, ó sladká Panna Mária.

℣. Ora pro nobis, sancta Dei Génitrix.
℟. Ut digni efficiámur promissiónibus Christi.

℣. Oroduj za nás, svätá Božia Rodička.
℟. Aby sme sa stali hodní prisľúbení Kristových.

Orémus. - Omnípotens sempitérne Deus, qui gloriósæ Vírginis Matris Maríæ corpus et ánimam, ut dignum Fílii tui habitáculum éffici mererétur, Spíritu Sancto cooperánte, præparásti: da, ut, cujus commemoratióne lætámur; ejus pia intercessióne ab instántibus malis, et a morte perpétua liberémur. Per eúndem Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

Modlime sa. - Všemohúci večný Bože, ktorý pôsobením Ducha Svätého pripravil si telo i dušu slávnej Panny a Matky Márie, aby zaslúžila si stať sa dôstojným príbytkom Syna tvojho: daj, aby na zbožnú prímluvu tej, z ktorej pamiatky sa tešíme; boli sme oslobodení od prítomných súžení a od večnej smrti. Skrze tohože Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

Po každej antifóne na konci modlitby dodáva sa:

℣. Divínum auxílium máneat semper nobíscum.
℟. Amen.

℣. Pomoc Božia nech zostáva vždy s nami.
℟. Amen.

KAJÚCI ŽALM 50.

Miserére mei, Deus, secúndum misericórdiam tuam; * secúndum multitúdinem miseratión m tuárum dele iniquitátem meam.

Zmiluj sa, Bože, nado mnou dľa svojho milosrdenstva, znič podľa množstva zľutovaní svojich moju nepravosť.

Pénitus lava me a culpa mea, * et a peccáto meo munda me.

Od môjho previnenia naskrze ma umy a očisti ma z môjho hriechu.

Nam iniquitátem meam ego agnósco, * et peccátum meum coram me est semper.

Veď ja sám vedomý som nepravosti svojej a hriech môj stále je predo mnou.

Tibi soli peccávi * et, quod malum est coram te, feci,

Jedine proti tebe samému som zhrešil a napáchal som, čo je v tvojich očiach zlé,

Ut manifestéris justus in sententia tua, * rectus in judício tuo.

Aby si ukázal sa spravodlivý v svojom výroku, nestranný v svojom súde.

Ecce, in culpa natus sum, * et in peccáto concépit me mater mea.

Hľa, zrodil som sa vo vine a v hriechu počala ma moja matka.

Ecce, sinceritáte cordis delectáris, * et in præcórdiis sapiéntiam me doces.

Hľa, ty máš zaľúbenie v srdci úprimnom a múdrosti ma učíš vo vnútri.

Aspérges me hyssópo, et mundábor; * lava me, et super nivem dealbábor.

Pokrop ma hyzopom, a budem čistý, umy ma, a stanem sa belší ako sneh.

Fac me audíre gáudium et lætítiam, * exsúltent ossa, quæ contrivísti.

Daj, aby radosť počul som a veselosť, nech zaplesajú kosti, ktoré si ty skrušil.

Avérte fáciem tuam a peccátis meis, * et omnes culpas meas dele.

Od hriechov mojich odvráť svoju tvár a všetky moje viny znič.

Cor mundum crea in me, Deus, * et spíritum firmum rénova in me.

Mne čisté srdce, Bože, stvor a obnov v mojom vnútri ducha pevného.

Ne projéceris me a fácie tua, * et spíritum sanctum tuum ne abstúleris a me.

Zpred svojej tvári neodvrhuj ma a neodním mi ducha svojho svätého.

Redde mihi lætítiam salutáris tuæ, * et spíritu generóso confírma me.

Navráť mi radosť svojej spásy a posilni ma duchom veľkomyseľným.

Docébo iníquos vias tuas, * et peccatóres ad te converténtur.
Líbera me a pœna sánguinis, Deus, Deus salvátor meus; * exsúltet lingua mea de justítia tua.
Dómine, lábia mea apéries, * et os meum annuntiábit laudem tuam.
Neque enim sacrifício delectáris; * et holocáustum, si dárem, non acceptáres.
Sacrifícium meum, Deus, spíritus contrítus: * cor contrítum et humiliátum, Deus, non despícies.
Benígne fac, Dómine, pro bonitáte tua, erga Sion, * ut reædífices muros Jerúsalem.

Tunc acceptábis sacrifícia legítima, oblatiónes et holocáusta, * tunc ófferent super altáre tuum vítulos.

Glória Patri.

℣. Dómine, non secúndum peccáta nostra fácias nobis.
℟. Neque secúndum iniquitátes nostras retríbuas nobis.

Orémus. - Deus, qui culpa offénderis, pœniténtia placáris: preces pópuli tui supplicántis propítius réspice; et flagélla tuæ iracúndiæ, quæ pro peccátis nostris merémur, avérte. Per Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

Vyučím tvojim cestám nešľachetníkov a hriešnici sa k tebe obrátia.
Od krvnej viny osloboď ma, Bože, Bože, Spasiteľ môj, aby môj jazyk jasal z tvojej spravodlivosti.
Otvor mi, Pane, moje pery, a moje ústa budú tvoju chválu hlásať.
Veď nemáš zaľúbenie na žertve, a keby som dal obeť zápalnú, ty neprijal by si.
Skrúšený duch je, Bože, moja obeta, ty nepohrdneš, Bože, srdcom skrúšeným a ponížením.
Nakladaj dobrotivo, Pane, so Sionom v svojej blahovôli, aby si vybudoval múry jeruzalemské.
Potom ty prijmeš riadne obety, zápalné obety a žertvy celostné, potom tebe budú na oltári tvojom obetovať juncov.
Sláva Otcu.

℣. Pane, neurob nám podľa našich hriechov.
℟. Ani nám neodplácaj dľa našich nepravostí.

Modlime sa. - Bože, ktorého hriech uráža, ale pokánie udobruje: shliadni milostivo na prosby svojho skrúšeného ľudu; a odvráť bič svojho hnevu, ktorý zaslúžili sme si za svoje hriechy. Skrze Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

VZKRIESENIE

V stredoveku, keď veľkonočná vigília posunula sa na popoludnie Bielej soboty, včasráno vo veľkonočnú nedeľu v krajinách strednej Európy odbavovaly sa pri Božom hrobe mystériá čiže posvätné hry, znázorňujúce udalosti pri zmŕtvychvstaní Pánovom, ako bola návšteva nábožných žien, rozhovor s anjelom alebo príchod apoštolov ku hrobu Pánovmu, keď zistili, že skutočne vstal zmŕtvych. Náš obrad sa skladá z týchto úsekov: 1. Spasiteľa budíme zo smrteľného spánku: *Exsúrge* a *Ž 138*. - 2. telo Kristovo prebúdza sa k životu: *Resurréxi*; 3. Zmŕtvychvstalý Spasiteľ nás pozdravuje: *Pax vobis*; 4. Náš veľkonočný pozdrav Kristovi: *Pán Ježiš Kristus vstal zmŕtvych*; 5. Kristov víťazný pochod, *procesia*.

Kňaz kľačí pri hrobe a intonuje (chór pokračuje):

Exsúrge! * Quare obdórmis, Dómine? Exsúrge, et ne repéllas in finem: quare fáciem tuam avértis, oblivísceris tribulatiónem nostram? Adhæsit in terra venter noster: exsúrge, Dómine, ádjuva nos, et líbera nos.

Vstaň! Prečo spíš, Pane? Vstaň a neodmietaj nás úplne. Prečo odvraciaš svoju tvár? Nechceš vidieť naše súženie? Že sa zronení plazíme po zemi? Vstaň, Pane, pomôž nám a vysloboď nás.

ŽALM 138 (spieva sa striedavo):

Dómine, scrutáris me et novísti, * tu novísti me, cum sédeo et cum surgo.
Intélligis cogitatiónes e longínquo; cum ámbulo et cum recúmbo, tu pérspicis, * et ad omnes vias meas advértis.

Ty, Pane, skúmaš ma a ty ma znáš, znáš ma, či sedím a či stojím.
Zďaleka rozumieš ty mojim myšlienkam. Prezeráš moje chodenie a moje odpočívanie a všímaš si všetkých mojich ciest.

Cum verbum nondum est super linguam meam: * ecce, Dómine, jam nosti totum.
A tergo et a fronte complécteris me, * et ponis super me manum tuam.
Nimis mirábilis est mihi sciéntia hæc, * sublímis: non cápio eam.

Keď ešte nie je slovo na jazyku mojom, hľa, Pane, ty už celé vieš.
Odpredu i od chrbta ma objímaš a kladieš na mňa svoju ruku.
Predivná mi je táto vedomosť, privysoká a nepochopiteľná mne.

Quo ábeam procul a spíritu tuo? * et quo a fácie tua fúgiam?

Kam by som mal odísť pred tvojím ja duchom ďaleko a pred tvojou ja tvárou kam by som mohol zutekať?

Si ascéndam in cælum, illic es; * si apud ínferos me sternam, ades.
Si sumam pennas auróræ, * si hábitem in término maris:
Etiam illic manus tua ducet me, * et tenébit me déxtera tua.
Si dicam: „Ténebræ saltem opérient me, * et nox instar lucis circúmdabit me":
Ipsæ ténebræ non erunt obscúræ tibi, et nox sicut dies lucébit: * calígo est tibi sicut lux.
Tu enim formásti renes meos, * texuísti me in útero matris meæ.
Laudo te, quod tam mirífice factus sum, * quod mirabília sunt ópera tua.
Et ánimam meam novísti perfécte, * non látuit te substántia mea,
Quando in occúlto formábar, * quando texébar in profúndis terræ.
Actus meos vidérunt óculi tui, et in libro tuo scripti sunt omnes; * dies sunt definíti, priúsquam esset vel unus ex eis.
Mihi autem quam árdua sunt consília tua, Deus, * quam ingens summa eórum!
Si dinúmerem ea, plura sunt quam aréna; * si pervénerim ad finem, adhuc sum tecum.

Utinam occídas ímpium, Deus * et viri sánguinum recédant a me!
Nam rebéllant contra te do-

Keby som na nebesia vstúpil, tam si ty, keby som v podsvetí si ustlal, ty si prítomný.
Keby som zorám krídla vzal, keby kraj mora býval som:
Aj tam ma ruka tvoja povedie a tvoja pravica ma podrží.
Keby som riekol: „Aspoň tma ma zahalí a noc jak svetlo bude vôkol mňa":
Nebude ani tá tma tebe tmavá dosť a bude svietiť noc jak deň, temnota je tebe ako svetlo.
Lebo ty utvoril si moje ľadviny, ty si ma utkal v lone mojej matky.
Velebím teba, že učinený som tak čudesne, že podivné sú tvoje diela.
I dušu moju dokonale znáš, pre teba nebola ukrytá moja podstata,
Keď som bol stvárňovaný v skrytosti, keď som bol tkaný v zemských hlbinách.
Videly tvoje oči moje počiny a v tvojej knihe značené sú všetky; dni stanovené sú prv, kým bol jeden z nich.
No aké ťažké sú mne, Bože, tvoje zámery, ich počet aký obrovský!
Keby som porátať ich chcel, viac je ich ako piesku, keby som došiel na koniec, som ešte stále u teba.
Kiež by si zabil bezbožníka, Bože, a krvižiznivci by odstúpili odo mňa!
Lebo sa tebe ľstivo protivia,

lóse, * pérfide se éfferunt hostes tui.
Nonne, qui odérunt te, Dómine, eos ódio hábeo, * qui insúrgunt in te, sunt mihi tædio?
Perfécto ódio odi eos; * inimíci facti sunt mihi.

Scrutáre me, Deus, et cognósce cor meum; * proba me, et cognósce sensa mea,
Et vide, num via prava incédam, * et deduc me via antíqua.
Glória Patri.

vynášajú sa tvoji nepriatelia ničomne.
Nemám ja nenávidieť, Pane, tvojich nenávistníkov a tvojich protivníkov v ošklivosti mať?
Nenávidím ich nenávisťou velikou, sú nepriateľmi mojimi.

Skúmaj ma, Bože, a zvedz moje srdce, skusuj ma a zvedz moje smýšľanie,
A viď, či uberám sa cestou nerestnou, a veď ma cestou odvekou.
Sláva Otcu.

Kňaz incenzuje Sviatosť Oltárnu. Potom ju vezme do rúk a obrátený k ľudu, intonuje (chór pokračuje):

Resurréxi * et adhuc tecum sum, allelúja. Posuísti super me manum tuam, allelúja. Mirábilis facta est sciéntia tua, allelúja, allelúja, allelúja.

Vstal som a ešte stále som u teba, aleluja. Položil si na mňa svoju ruku, aleluja. Podivná je tvoja vedomosť, aleluja, aleluja, aleluja.

Za tohto spevu procesia so Sviatosťou Oltárnou postupuje k hlavnému oltáru chrámu. Tu kňaz, držiac Sviatosť Oltárnu, obrátený k ľudu spieva:

Pax vobis: ego sum, allelúja. Pokoj vám, ja som to, aleluja.

Chór odpovedá:

Nolíte timére, allelúja. Nebojte sa, aleluja.

To isté opakuje ešte dvakrát, vždy vyšším hlasom.

Kňaz začne veľkonočnú pieseň, v ktorej veriaci pokračujú (za každým veršom sa opakuje verš * Aleluja . . .):

℣. Pán Ježiš Kristus vstal zmŕtvych. * ℟. Aleluja, chváľme Boha, Boha svojho! - Na potechu všetkých hriešnych. Ktorý ťažkú smrť podstúpil. Aby hriešnych nás vykúpil. Ku hrobu tri Márie šly. Drahé masti ony niesly. Anjela tam uvidely. Od neho sa dozvedely. Že Kristus Pán dnes zmŕtvych vstal. Jak pred smrťou to zvestoval. Preto plesaj vo dne v noci. Že Kristus vstal v svojej moci. Všetci teda prespevujme. Česť a chválu mu vzdávajme.

Za tohto spevu procesia opustí kostol; keď je zlé počasie, procesia býva v kostole. Na konci spieva sa *Te Deum* (str. 221*) a mariánska antifóna *Regína cæli* (str. 225*); po nich:

℣. Benedicámus Patrem et Fílium cum Sancto Spíritu.
℟. Laudémus et superexaltémus eum in sæcula.
℣. Surréxit Dóminus de sepúlcro, allelúja.
℟. Qui pro nobis pepéndit in ligno, allelúja.
℣. Gaude et lætáre, Virgo María, allelúja.
℟. Quia surréxit Dóminus vere, allelúja.
℣. Panem de cælo præstitísti eis, allelúja.
℟. Omne delectaméntum in se habéntem, allelúja.
℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Dobrorečme Otcu i Synu so Svätým Duchom.
℟. Chváľme ho a vyvyšujme ho na veky.
℣. Z hrobu vstal Pán, aleluja.
℟. Ktorý za nás visel na kríži, aleluja.
℣. Raduj sa a veseľ sa, Panna Mária, aleluja.
℟. Lebo vstal zmŕtvych Pán skutočne, aleluja.
℣. S neba si im dal chlieb, aleluja.
℟. Všetku slasť v sebe majúci, aleluja.
℣. Pane, vyslyš modlitbu moju.
℟. A volanie moje nech dôjde ku tebe.
℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Deus, cujus misericórdiae (viď na konci Te Deumu, str. 223*).
Deus, qui hodiérna die (orácia veľkonočnej nedele, str. 554).
Deus, qui per resurrectiónem (viď na konci antifóny Regína caeli, str. 225*).
Deus, qui nobis sub Sacraménto (na konci hymnu Pange, lingua, str. 219*).
Tantum ergo. Genitóri. (Str. 218*.) Požehnanie so Sviatosťou Oltárnou.
Kde je rímsky rítus požehnania so Sviatosťou Oltárnou, po odspievaní veršov *Tantum ergo* a *Genitóri* je ešte verš *Panem de cælo* a *orácia: Deus, qui nobis sub Sacraménto;* až potom nasleduje požehnanie.

SVÄTENIE OZIMÍN NA SVIATOK SV. MARKA

Ku dňu 25. apríla (nie ku sviatku sv. Marka) viažu sa tzv. Veľké litánie (Litaniae majores). Ich liturgiu (litánie všetkých svätých s modlitbami a omšu) podľa rímskeho rítu obsahuje misál po piatej nedeli veľkonočnej (str. 597). U nás v rámci týchto litánií deje sa svätenie ozimín.

Najprv spieva sa prosebná OMŠA (*Missa Rogatiónum*, viď po 5. ned. veľkonočnej, str. 598). Po nej kňaz prichádza k oltáru v plu viáli fialovej farby. Chór spieva *antifónu: Exáudi nos*, ako na Popolcovú stredu, str. 177.

℣. Propítius esto peccátis nostris, Dómine.
℟. Propter nomen tuum.

℣. Milostivý buď k našim hriechom, Pane.
℟. Pre meno svoje.

Orémus. - Parce, Dómine, parce pópulo tuo, ut dignis flagellatiónibus castigátus, in tua semper miseratióne respíret. Per Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

Modlime sa. - Šetri, Pane, šetri svoj ľud, aby on, postihnutý spravodlivými trestami, mohol vždy pookriať v tvojom milosrdenstve. Skrze Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

Teraz začínajú sa spievať litánie o všetkých svätých (na str. 275*) a procesia postupuje na miesto, kde má byť svätenie.

Po zakončení litánií:

Pater noster.

Otče náš.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos a malo.
℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. A neuveď nás do pokušenia.
℟. Ale zbav nás od zlého.
℣. Pane, vyslyš modlitbu moju.
℟. A volanie moje nech dôjde ku tebe.
℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Pietátem tuam quæsumus, omnípotens Deus, ut has primítias creatúræ tuæ, quas áeris et plúviæ temperaménto nutríre dignátus es, bene ✠ dictiónis tuæ imbre perfúndas; et fructus terræ usque ad maturitátem perdúcas. Tríbuas quoque pópulo tuo, de tuis munéribus tibi semper grátias ágere, ut a fertilitáte terræ, esuriéntium ánimas bonis affluéntibus répleas, et egénus, et pauper laudent nomen glóriæ. Per Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

Modlime sa. - Otcovskú dobrotivosť tvoju prosíme, všemohúci Bože, aby tieto prvotiny svojho stvorenia, ktoré ráčil si živiť výdatným povetrím a dažďom, polial si prúdom po ✠ žehnania svojho; a plody zeme aby priviedol si až k zrelosti. Ľudu svojmu dopraj taktiež, aby tebe ustavične vzdával vďaky za tvoje dary; z plodnosti zeme nasycuj hladných hojnými dobrodeniami, nech núdzny i chudobný zvelebujú slávne meno. Skrze Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

I. NA VÝCHOD

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.
℣. Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum *(Mt 6, 24 - 33)*.
℟. Glória tibi, Dómine.

In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Nemo potest duóbus dóminis servíre: aut enim unum ódio habébit, et álterum díliget: aut unum sustinébit, et álterum contémnet. Non potéstis Deo servíre et mammónæ. Ideo dico vobis, ne sollíciti sitis ánimæ vestræ, quid manducétis, neque córpori vestro, quid induámini. Nonne ánima plus est quam esca: et corpus plus quam vestiméntum? Respícite volatília cæli, quóniam non serunt, neque metunt, neque cóngregant in hórrea: et Pater vester cæléstis pascit illa. Nonne vos magis pluris estis illis? Quis autem vestrum cógitans potest adjícere ad statúram suam cúbitum unum? Et de vestiménto quid sollíciti estis? Consideráte lília agri, quómodo crescunt: non labórant neque nent. Dico autem vobis, quóniam nec Sálomon in omni glória sua coopértus est sicut unum ex istis. Si autem fœnum agri, quod hódie est et cras in clíbanum míttitur, Deus sic vestit: quanto magis vos módicæ fídei? Nolíte ergo sollí-

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.
℣. Stať zo sv. evanjelia podľa Matúša. *(Mt 6,24-33)*.
℟. Sláva tebe, Pane.

Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Nikto nemôže dvom pánom slúžiť, keďže alebo jedného bude mať v nenávisti, a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridržiavať, a tým druhým opovrhovať. Nemôžete slúžiť Bohu i mamone. Preto vám hovorím: Nebuďte ustarostení o svoj život, čo budete jesť, a čo budete piť, ani o svoje telo, čím sa budete odievať. Či život nie je viac ako jedlo a či telo nie je viac ako rúcho? Pohliadnite na vtákov nebeských! Ani nesejú, ani nežnú, ani do stodôl neshromažďujú, no váš Otec nebeský kŕmi ich. Či vy nie ste oveľa viac ako ony? A kto z vás by si vedel svojimi starosťami predĺžiť život čo len o lakeť? A čo sa tak staráte o svoj odev? Pozorujte poľné ľalije, ako rastú! Nepracujú ani nepradú. Hovorím vám, ani Šalamún vo všetkej svojej nádhere nebol tak zaodetý ako jediná z nich. Keď teda Boh poľnú trávu, ktorá dnes je, a zajtra ju hodia do pece, tak šatí, či nie skôr vás, maloverní? Nebuďte teda ustarostení a nevravte:

citi esse, dicéntes: Quid manducábimus aut quid bibémus aut quo operiémur? Hæc enim ómnia gentes inquírunt. Scit enim Pater vester, quia his ómnibus indigétis. Quærite ergo primum regnum Dei et justítiam ejus: et hæc ómnia adjiciéntur vobis.

Čo budeme jesť? alebo: Čo budeme piť? alebo: Čím sa zaodejeme? Veď to všetko vyhľadávajú pohani. Váš Otec totiž vie, že toto všetko potrebujete. Hľadajte teda najprv kráľovstvo Božie a jeho spravodlivosť, a toto všetko sa vám pridá.

RESPONZÓRIUM (Jn 1, 14 a 1) - spieva sa:

Verbum caro factum est, et habitávit in nobis: * Et vídimus glóriam ejus, glóriam quasi Unigéniti a Patre, ** Plenum grátiæ et veritátis. ℣. In princípio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Et vídimus... et veritátis. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. Plenum grátiæ et veritátis.

Slovo stalo sa telom a prebývalo medzi nami. * A my uzreli sme jeho slávu, a to slávu ako jednorodeného Syna Otcovho, ** Plného milosti a pravdy. ℣. Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a Boh bolo Slovo. A my uzreli sme... a pravdy. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Plného milosti a pravdy.

Orémus. - Béne ✠ dic, Dómine, hanc creatúram ségetum, ut sit remédium salutáre humáno géneri: et præsta per intercessiónem nóminis tui gloriósi, ut quicúmque ex ea súmpserint, sanitátem mentis et córporis, animáque tutélam percípiant. Per Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

Modlime sa. - Po ✠ žehnaj, Pane, toto stvorenie siatín, aby ľudskému pokoleniu stalo sa spasiteľným liekom: a dožič, skrze vzývanie tvojho slávneho mena, aby všetci, ktorí požijú z neho, obsiahli zdravie mysle i tela a ochranu duše. Skrze Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

II. NA JUH

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.
℣. Sequéntia sancti Evangélii secúndum Marcum *(Mc 16, 14-20)*.
℟. Glória tibi, Dómine.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.
℣. Stať zo sv. evanjelia podľa Marka *(Mk 16, 14-20)*.
℟. Sláva tebe, Pane.

In illo témpore: Recumbéntibus úndecim discípulis, appáruit illis Jesus, et exprobrávit incredulitátem eórum et durítiam cordis; quia iis, qui víderant eum resurrexísse, non credidérunt. Et dixit eis: Eúntes in mundum univérsum, prædicáte Evangélium omni creatúræ. Qui credíderit, et baptizátus fúerit, salvus erit: qui vero non credíderit, condemnábitur. Signa autem eos, qui credíderint, hæc sequéntur: In nómine meo dæmónia ejícient: linguis loquéntur novis: serpéntes tollent: et si mortíferum quid bíberint, non eis nocébit: super ægros manus impónent, et bene habébunt. Et Dóminus quidem Jesus, postquam locútus est eis, assúmptus est in cælum, et sedet a dextris Dei. Illi autem profécti, prædicavérunt ubíque, Dómino cooperánte, et sermónem confirmánte, sequéntibus signis.

Za onoho času zjavil sa Ježiš jedenástim, keď boli za stolom. Pokarhal ich pre ich neveru a tvrdosť srdca, lebo neuverili tým, ktorí ho videli po jeho zmŕtvychvstaní. Potom im povedal: Iďte do celého sveta a kážte evanjelium všetkému stvoreniu! Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; ale kto neuverí, bude odsúdený. A tých, ktorí uveria, budú sprevádzať tieto znamenia: V mojom mene budú vyháňať zlých duchov, novými jazykmi budú hovoriť, hady budú brať (do rúk), ak niečo smrtonosného vypijú, neuškodí im. Na chorých budú klásť ruky, a tí ozdravejú. Keď im Pán Ježiš dopovedal, vzatý bol do neba a sedí na pravici Božej. Oni sa rozišli a kázali všade. Pán im pomáhal a potvrdzoval ich slová zázrakmi, ktoré ich sprevádzaly.

RESPONZÓRIUM (Mk 16, 16, 15-16 a Mt 28, 19):

Ite in univérsum orbem, et prædicáte dicéntes: allelúja. * Qui credíderit, et baptizátus fúerit, salvus erit. ** Allelúja, allelúja, allelúja. ℣. In nómine Patris, et Fílii, et Spíritus Sancti. * Qui credíderit... allelúja.
℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. ** Allelúja, allelúja, allelúja.

Iďte do celého sveta a kážte, hovoriac: aleluja. * Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený. ** Aleluja, aleluja, aleluja. ℣. V mene Otca i Syna i Ducha Svätého. * Kto uverí... aleluja.
℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. ** Aleluja, aleluja, aleluja.

Orémus. - Omnípotens sempitérne Deus, árbiter throni, qui molem terræ ex níhilo pendéntem gubérnas, et ad usum humáni géneris, corporísque sustentatiónem, agros opéribus excólere jussísti: misericórdiam tuam súpplices exorámus, ut quidquid in hos agros salúbriter seminátum atque plantátum est, aspéctu tuæ cleméntiæ prospícias, et áeris tempériem misericórditer moderári dignéris: ut resecáto, atque absórpto ómnium tribulórum, spinarúmque squalóre, efficiátur fœcúndum, et ad maturitátem perféctam tríbuas perveníre: ut nos fámuli tui, licet indígni, úberem tuórum donórum fructum cum gratiárum actióne percipiéntes, débitas, atque acceptábiles sancto nómini tuo laudes referre mereámur. Per Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

Modlime sa. - Všemohúci večný Bože, vládca na tróne, ktorý spravuješ ozrutu zeme, vyvolanú z ničoho, a ktorý pracovníkom prikázal si obrábať polia na osoh ľudského pokolenia a obživu tela: ponížene prosíme milosrdenstvo tvoje, aby pohľadom svojej dobrotivosti staralo sa o všetky zdarné siatiny a sadenice týchto polí, a milosrdne ráčilo riadiť lahodné povetrie: aby po vypletí a znivočení každého naničhodného bodľačia a tŕnia hojne zarodily a z tvojej láskavosti dokonale dozrely: žeby my, tvoji služobníci, hoci nehodní, s poďakovaním prijímajúci hojné ovocie tvojich darov, zaslúžili sme si vzdávať náležité ako aj slušné chvály tvojmu svätému menu. Skrze Krista, Pána nášho.

℟. Amen.

III. NA ZÁPAD

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.
℣. Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam *(Luc 11, 10-13)*.
℟. Glória tibi, Dómine.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.
℣. Stať zo sv. evanjelia podľa Lukáša *(Lk 11, 10-13)*.
℟. Sláva tebe, Pane.

In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Pétite, et dábitur vobis; quærite, et inveniétis; pulsáte, et aperiétur vobis. Omnis enim, qui pe-

Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Pýtajte si, a dajú vám; hľadajte, a nájdete; klopte, a otvoria vám. Lebo každý, kdo si pý-

tit, áccipit; et qui quærit, ínvenit; et pulsánti aperiétur. Quis autem ex vobis patrem petit panem: numquid lápidem dabit illi? Aut piscem: numquid pro pisce serpéntem dabit illi? Aut si petíerit ovum: numquid pórriget illi scorpiónem? Si ergo vos, cum sitis mali, nostis bona data dare fíliis vestris: quanto magis Pater vester de cælo dabit spíritum bonum peténtibus se?

ta, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvoria. Ak voľakoho z vás (ako otca) syn poprosí o chlieb, či mu podá kameň? alebo o rybu, či mu miesto ryby podá hada? alebo ak poprosí o vajce, či mu podá škorpióna? Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o koľko skôr váš Otec nebeský dá Ducha Svätého tým, ktorí ho prosia.

RESPONZÓRIUM:

Felix namque es sacra Virgo María, et omni laude dignissima: * Quia ex te ortus est Sol justítiæ ** Christus Deus noster. ℣. Ora pro pópulo, intérveni pro clero, intercéde pro devóto femíneo sexu: séntiant omnes tuum juvámen, quicúmque célebrant tuam sanctam commemoratiónem. * Quia ex te ... noster. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. ** Christus Deus noster.

Šťastná si zaiste, svätá Panna Mária, a všetkej chvály najhodnejšia. * Lebo z teba vyšlo Slnce spravodlivosti ** Kristus, Boh náš. ℣. Proś za ľud, prihovor sa za kňazov, oroduj za zbožné ženské pokolenie, nech tvoju pomoc pocítia všetci, ktoríkoľvek slávia tvoju svätú pamiatku. * Lebo z teba... Boh náš. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. ** Kristus, Boh náš.

Orémus. - Te, Dómine, pétimus et rogámus, ut hos fructus séminum, tuis óculis serénis, hilaríque vultu aspícere dignéris. Sicut enim testátus es per fámulum tuum Móysen fíliis Israel, ut egréssi e terra Ægýpti in terram, quam eis datúrus eras, primítias frúctuum suórum offérrent sacerdótibus benedicéndas: sic nos orámus auxí-

Modlime sa. - Teba, Pane, vyhľadávame a prosíme, aby svojím jasným okom a milou tvárou ráčil si pohliadnuť na tieto siatiny. Lebo ako skrze svojho služobníka Mojžiša prikázal si synom izraelským, aby po odchode z krajiny egyptskej do krajiny, ktorú chystal si sa prideliť im, prvotiny svojich plodín prednášali kňazom na

lium misericórdiæ tuæ super has ségetes, ut non grando eas succídat, non turbo subvértat, non vis tempestátis detrúncet, non áeris serénitas exæstuet, et inundátio pluviárum non extérminet; sed incólumes conservándo, pro usu animárum et córporum hóminum, ad pleníssimam maturitátem perdúcere dignéris. Per Christum, Dóminum nostrum. ℟. Amen.

požehnanie: tak aj my vyprosujeme pomoc tvojho milosrdenstva pre tieto oziminy, aby ich ani kamenec nezbil, ani víchor nepováľal, ani búrka nevykorenila, ani horúčava nespálila, a ani povodeň nezabrala; ale tým, že ich zachováš neporušené, na osoh ľudí, pre duše aj telá, ráč ich priviesť k najplnšej zrelosti. Skrze Krista, Pána nášho. ℟. Amen.

IV. NA SEVER

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.
℣. Sequéntia sancti Evangélii secúndum Marcum *(Mc 11, 22-26)*.
℟. Glória tibi, Dómine.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.
℣. Stať zo sv. evanjelia podľa Marka *(Mk 11, 22-26)*.
℟. Sláva tebe, Pane.

In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Habéte fidem Dei. Amen, dico vobis, quia, quicúmque díxerit huic monti: Tóllere et míttere in mare, et non hæsitáverit in corde suo, sed credíderit, quia, quodcúmque díxerit, fiat, fiet ei. Propérea dico vobis: Omnia quæcúmque oántes pétitis, crédite, quia accipiétis, et evénient vobis. Et cum stábitis ad orándum, dimíttite, si quid habétis advérsus áliquem: ut et Pater vester, qui in cælis est, dimíttat vobis peccáta vestra. Quod si vos non dimiséritis: nec Pater vester, qui in cælis est, dimíttet vobis peccáta vestra.

Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Majte vieru v Boha! Veru, vravím vám, kto by povedal tomuto vrchu: Zdvihni sa a hoď sa do mora!, a nepochyboval by vo svojom srdci, ale veril, že sa mu stane, čo rozkáže, stane sa mu. Preto vám vravím: Verte, že všetko, za čo sa modlíte a čo žiadate, dostanete a stane sa vám. A keď vstanete modliť sa, odpusťte, ak máte niečo proti komukoľvek, aby vám odpustil poklesky aj váš Otec, ktorý je na nebesiach. Lebo ak vy neodpustíte, ani váš Otec, ktorý je na nebesiach, neodpustí vám vaše poklesky.

RESPONZÓRIUM (Mt 11, 11; Lk 1, 76 a Jn 1, 6):

Inter natos mulíerum non surréxit major Joánne Baptísta, * Qui viam Dómini præparávit in erémo. ℣. Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joánnes. * Qui viam... in erémo. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. * Qui viam... in erémo.

Medzi narodenými zo žien nebolo väčšieho nad Jána Krstiteľa, * Ktorý na púšti pripravoval cestu Pánovu. ℣. Bol istý človek, ktorého poslal Boh; menoval sa Ján. * Ktorý na púšti pripravoval cestu Pánovu. ℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. * Ktorý na púšti.

Orémus. - Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, quæsumus, emítte sanctos Angelos tuos, ut defréndant ségetes nostras a vérmibus, ab ávibus, et locústis: ut magnificétur nomen tuum, Deus, in omni loco. Per Christum, Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Modlime sa. - Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože, prosíme, pošli svojich svätých anjelov, aby naše oziminy chránili pred chrobačou, vtákmi a kobylkami; aby na každom mieste zvelebovalo sa meno tvoje, Bože. Skrze Krista, Pána nášho. ℟. Amen.

Kde sú vinice, tam pripojí sa táto modlitba:

Orémus. - Deus, qui spirituális Víneæ tuæ toto terrárum orbe pálmites extendísti: móntium nostrórum cultúram ad boni óperis fructum próvehe; his quoque víneis bene✠dictiónis tuæ rorem infúnde, et a cunctis prótege infestatiónibus, augéque frúctuum eárum largitátem. Per Christum, Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Modlime sa. - Bože, ktorý po celom okruhu zemskom rozložil si ratolesti svojej duchovnej Vinice: plodinu našich vŕškov rozvíjaj k dobrej úrodnosti; aj na tieto naše vinice vylej rosu svojho po✠žehnania a ochraňuj ich od všetkých nehôd a rozmnož hojnosť ich plodov. Skrze Krista, Pána nášho. ℟. Amen.

Orémus. - Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, qui cælum, et terram, mare, et ómnia creásti: te súpplices exorámus; ut fruc-

Modlime sa. - Pane svätý, Otče všemohúci, večný Bože, ktorý stvoril si nebo a zem, more a všetky veci: pokorne prosíme teba; aby rá-

tum hunc terrénum bene✠dícere, et sancti✠ficáre, et multiplicáre dignéris. Répleas nostra cellária, sive habitácula, plenitúdine fruménti et vini: ut, lætántes in eis, referámus tibi laudes et grátias. Per Christum, Dóminum nostrum. ℟. Amen.

čil si po✠žehnať, po✠svätiť a rozmnožiť tento zemský plod. Naše sýpky a príbytky naplň hojnosťou obilia a vína: aby nimi obveselení, vzdávali sme tebe chvály a vďaky. Skrze Krista, Pána nášho.

℟. Amen.

Benedíctio Dei omnipoténtis, Pa✠tris, et Fí✠lii, et Spíritus ✠ Sancti, descéndat super hanc creatúram ségetum, et máneat semper.

Požehnanie všemohúceho Boha Ot✠ca i Sy✠na i Ducha ✠ Svätého nech sostúpi na toto stvorenie ozimín a zotrvá vždycky.

℟. Amen.

℟. Amen.

℣. Benedicámus Dómino, allelúja, allelúja, allelúja.

℣. Dobrorečme Pánovi, aleluja, aleluja, aleluja.

Kňaz pokropí a okadí oziminy na štyri strany sveta. Procesia odchádza do kostola. Cestou sa spieva:

Aufer a nobis, Dómine, cunctas iniquitátes nostras, ut mereámur puris méntibus introíre ad Sancta Sanctórum. Exáudi, exáudi, exáudi, Dómine, preces nostras.

Zbav nás, Pane, všetkých našich nepravostí, aby s čistou mysľou mohli sme pristúpiť k svätostánku. Vyslyš, vyslyš, vyslyš, Pane, prosby naše.

Pater de cælis, Deus, miserére nobis.

Otče s nebies, Bože, zmiluj sa nad nami.

Miserére, miserére, miserére pópulo tuo, quem redemísti, Christe, Sánguine tuo; ne in ætérnum irascáris nobis. Exáudi, exáudi, exáudi, Dómine, preces nostras.

Zmiluj sa, zmiluj sa, zmiluj sa nad ľudom svojím, ktorý si, Kriste, vykúpil svojou krvou; nehnevaj sa na nás na veky. Vyslyš, vyslyš, vyslyš, Pane, prosby naše.

Tak sa pokračuje a vkladajú sa litánie *o najsv. Mene Ježiš*, str. 280*.

Miesto piesne *Zbav nás* môže sa spievať aj pieseň podľa miestnych obyčajov.

Pri vchode do kostola speváci intonujú *Te Deum laudámus*, str. 221*.

Potom vyspieva sa ešte *antifóna* bl. P. Márie *Regina cæli* s príslušnou modlitbou, str. 225*.

NA KRÍŽOVÉ DNI

V pondelok, utorok a v stredu pred sviatkom Nanebevstúpenia Pána Cirkev vykonáva tzv. Malé litánie *(Litaniae minores)*. Najvýznamnejšia je procesia prvého dňa čiže pondelka. Podľa rímskeho rítu táto procesia obsahovo nelíši sa ničím od procesie na deň 25. apríla (sv. Marka). Procesia pri spievaní litánií všetkých svätých ide do vopred ustáleného kostola, tam najprv vykonajú sa modlitby, naznačené po litániách, a potom je prosebná omša *(Missa Rogationum)*, po ktorej sa veriaci rozídu.

U nás sa tieto procesie do istej miery líšia od rímskeho spôsobu. Začiatok procesií je ten istý ako na sv. Marka: *antifóna „Exáudi"* s verzikulom a modlitbou, po ktorej procesia pri spievaní *litánií všetkých svätých* kráča do ustáleného kostola, kde je prosebná *omša* a po nej *prosby* za rozličné potreby Cirkvi. Po nich pri speve litánií *o Mene Ježiš* procesia vráti sa do pôvodného kostola.

Kde niet viac kostolov alebo kaplniek, tam najprv odbaví sa prosebná omša vo farskom kostole a procesia začne sa len po omši; prosby odbavujú sa pri niektorom kríži. Odtiaľ pochádza aj meno: krížové dni.

Prosby za rozličné potreby Cirkvi:

I. O PATRÓNOVI ALEBO TITULE CHRÁMU

Mení sa podľa predmetu.

II. O VZKRIESENÍ PÁNA

Ant. Surréxit Dóminus de sepúlcro, qui pro nobis pepéndit in ligno. Allelúja.

Ant. Z hrobu vstal Pán, ktorý visel za nás na dreve. Aleluja.

℣. Surréxit Dóminus vere, allelúja.

℣. Vstal zmŕtvych Pán skutočne, aleluja.

℟. Et appáruit Simóni, allelúja.

℟. A zjavil sa Šimonovi, aleluja.

Orémus. - Deus, qui solemnitáte pascháli mundo remédia contulísti: pópulum tuum, quǽsumus, cæléstidono proséquere; ut et perféctam libertátem cónsequi mereátur, et ad vitam proficiat sempitérnam.

Modlime sa. - Bože, ktorý si veľkonočnou slávnosťou udelil svetu prostriedky spásy: prosíme teba, sprevádzaj svoj ľud týmto nebeským darom; aby si zaslúžil dosiahnuť dokonalú slobodu, a vojsť do života večného.

III. O KRÍŽOVÝCH DŇOCH

Ant. Pétite et accipiétis, ut gáudium vestrum sit plenum. Ipse enim Pater amat vos, quia vos me amástis, et credidístis. Allelúja.
℣. Mane nobíscum, Dómine, allelúja.
℟. Quóniam advesperáscit, allelúja.

Ant. Proste, a dostanete, aby bola vaša radosť úplná; veď vás miluje sám Otec, lebo i vy ste milovali mňa a uverili ste. Aleluja.
℣. Pane, ostaň s nami, aleluja.
℟. Lebo sa zvečerieva, aleluja.

Orémus.-Præsta,quæsumus, omnípotens Deus: ut, qui in afflictióne nostra de tua pietáte confídimus, contra advérsa ómnia tua semper protectióne muniámur.

Modlime sa. - Dopraj, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí v svojich súženiach dôverujeme v tvoju dobrotivosť, proti všetkým protivenstvám boli sme vždy ochránení tvojou záštitou.

IV. O SVÄTOM KRÍŽI

Ant. Crucem sanctam súbiit, qui inférnum confrégit: accínctus est poténtia, surréxit die tértia. Allelúja.

℣. Dícite in natiónibus, allelúja.
℟. Quia Dóminus regnávit a ligno, allelúja.

Ant. Smrť na svätom Kríži podstúpil ten, ktorý zlomil moc pekla; opásal sa silou a tretieho dňa vstal zmŕtvych, aleluja.
℣. Zvestujte to národom, aleluja.
℟. Že Pán panoval s dreva, aleluja.

Orémus. - Deus, qui pro nobis Fílium tuum crucis patíbulum subíre voluísti, ut inimíci a nobis expélleres potestátem: concéde nobis fámulis tuis, ut resurrectiónis grátiam consequámur.

Modlime sa. - Bože, ktorý si chcel, žeby Syn tvoj za nás podstúpil muky kríža, aby zahnal si diablovu moc od nás: udeľ nám, služobníkom svojim, aby obsiahli sme milosť vzkriesenia.

V. O BLAHOSLAVENEJ PANNE MÁRII

Mariánska antifóna v čase veľkonočnom *Regina cæli*, str. 225*.

VI. O SVÄTÝCH APOŠTOLOCH PETROVI A PAVLOVI

Ant. Fulgébunt justi sicut sol in regno Patris eórum. Allelúja.
℣. In omnem terram exívit sonus eórum, allelúja.
℟. Et in fines orbis terræ verba eórum, allelúja.

Ant. Spravodliví budú sa skvieť ako slnce v kráľovstve svojho Otca. Aleluja.
℣. Ich hlas rozniesol sa po celej zemi, aleluja.
℟. A ich slová až na koniec sveta, aleluja.

Orémus. - Deus, cujus déxtera beátum Petrum, ambulántem in flúctibus, ne mergerétur, eréxit, et coapóstolum ejus Paulum, tértio naufragántem, de profúndo pélagi liberávit: exáudi nos propítius, et concéde; ut ambórum méritis ætérnitátis glóriam consequámur.

Modlime sa. - Bože, ktorého pravica dvihla blahoslaveného Petra, kráčajúceho po vlnách, aby sa neutopil, a jeho spoluapoštola Pavla pri troch stroskotaniach vyslobodila z hĺbky mora: vyslyš nás milostivo a udeľ; aby pre zásluhy oboch dosiahli sme večnú slávu.

VII. O SV. CYRILOVI A METODOVI

Ant. Hi sunt patres nostri, veríque pastóres, qui nos sedéntes in ténebris ad admirábile vitæ lumen vocavérunt. Allelúja.
℣. Amávit eos Dóminus, et ornávit eos, allelúja.
℟. Stolam glóriæ índuit eos, allelúja.

Ant. To sú naši otcovia a praví pastieri, ktorí nás, sediacich v tme nevery, vyvolali na podivné svetlo života. Aleluja.
℣. Pán ich miloval a okrášlil, aleluja.
℟. A odel ich rúchom slávy, aleluja.

Orémus. - Omnípotens sempitérne Deus, qui nos ad unitátem fídei christiánæ per beátos Cyríllum et Methódium Confessóres tuos atque Pontífices misericórditer vocáre dignátus es: præsta, quæsumus; ut, qui præsénti eórum Commemoratióne mé-

Modlime sa. - Všemohúci večný Bože, ktorý skrze blahoslavených Cyrila a Metoda, Vyznavačov svojich a Veľkňazov, ráčil si nás milosrdne povolať k jednote kresťanskej viery: dopraj, prosíme; aby my, ktorí právom tešíme sa z tejto roz-

rito lætámur, ipsórum piis précibus ad glóriam pervenire mereámur ætérnam.

pomienky na nich, ich zbožnými príhovormi zaslúžili sme si dôjsť do večnej slávy.

VIII. O VŠETKÝCH SVÄTÝCH

Ant. In cæléstibus regnis sanctórum habitátio est, allelúja: et in ætérnum réquies eórum, allelúja.

Ant. Príbytok svätých je v nebeskom kráľovstve, aleluja; a ich pokoj trvá na veky, aleluja.

℣. Gaudéte, justi, in Dómino, allelúja.
℟. Rectos decet collaudátio, allelúja.

℣. Spravodliví, radujte sa v Pánovi, aleluja.
℟. Dobrým sluší chválospev, aleluja.

Orémus. - Deus, qui nos ómnium Sanctórum tuórum commemoratióne lætíficas: eórum, quæsumus, précibus et méritis, fac nos ætérnæ salvatiónis præsídiis muníri, et concéde, ut eórum beátæ societáti mereámur conjúngi.

Modlime sa. - Bože, ktorý nás obveseľuješ spomienkou na všetkých svojich svätých: prosíme, učiň, aby skrze ich príhovory a zásluhy boli sme posilnení záštitami večného spasenia, a udeľ, aby zaslúžili sme si pripojenie k ich blahoslavenej spoločnosti.

IX. ZA HRIECHY

Ant. Ne reminiscáris, Dómine, delícta nostra vel paréntum nostrórum neque vindíctam sumas de peccátis.

Ant. Pane, zabudni na viny naše a viny našich rodičov a nepomsti sa za hriechy.

℣. Propítius esto peccátis nostris, Dómine.
℟. Propter nomen tuum.

℣. Pane, buď milostivý nám hriešnym.
℟. Pre meno svoje.

Orémus. - Exáudi, quæsumus, Dómine, súpplicum preces, et confiténtium tibi parce peccátis: ut páriter nobis indulgéntiam tríbuas benígnus, et pacem.

Modlime sa. - Vyslyš, prosíme, Pane, prosby skrúšene vyznávajúcich teba, a odpusť hriechy v teba dôverujúcim: aby dobrotivo udelil si nám tak odpustenie ako aj pokoj.

X. ZA PÁPEŽA

Ant. Státuit ei Dóminus testaméntum pacis, et príncipem fecit eum, ut sit illi sacerdótii dignitas in ætérnum.

Ant. Uzavrel s ním Pán smluvu pokoja a učinil ho kniežaťom, aby mal na veky kňazskú hodnosť.

℣. Tu es Petrus.

℟. Et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam.

℣. Ty si Peter.

℟. A na túto skalu vystavím svoju Cirkev.

Orémus. - Deus, ómnium fidélium pastor et rector, fámulum tuum N., quem pastórem Ecclésiæ tuæ præésse voluísti, propítius réspice: da ei, quæsumus, verbo et exémplo, quibus præest, proficere; ut ad vitam, una cum grege sibi crédito, pervéniat sempitérnam.

Modlime sa. - Bože, pastier a vodca všetkých veriacich, dobrotivo shliadni na služobníka svojho M., ktorého chcel si za najvyššieho pastiera Cirkvi svojej: daj mu, prosíme, aby slovom a príkladom osožil tým, ktorých riadi; aby spolu so stádom, sebe svereným, dosiahol život večný.

XI. PROTI POHANOM

Ant. Cóntere, Dómine, fortitúdinem inimicórum Ecclésiæ tuæ, et dispérge illos, ut cognóscant, quia non est álius, qui pugnet pro nobis, nisi tu, Deus noster.

Ant. Pane, zlom silu nepriateľov svojej Cirkvi, a rozožeň ich, aby poznali, že nikto nebojuje za nás, len ty, Bože náš.

℣. Exsúrgat Deus, et dissipéntur inimíci ejus.

℟. Et fúgiant, qui odérunt eum, a fácie ejus.

℣. Nech Boh vstane a nech sú rozohnaní jeho nepriatelia.

℟. A od jeho obličaja nech utečú, ktorí ho nenávidia.

Orémus. - Omnípotens sempitérne Deus, in cujus manu sunt ómnium potestátes, et ómnium jura regnórum: réspice in auxílium Christianó-

Modlime sa. - Všemohúci večný Bože, v ktorého ruke spočíva všetka moc a práva nad všetkými dŕžavami: pomôž kresťanom; aby pohan-

rum; ut gentes paganórum et hæreticórum, quæ in sua feritáte et fraude confídunt, déxteræ tuæ poténtia conterántur.

ské a bludárske národy, ktoré spoliehajú sa na svoju krutosť a podvod, rozprášila moc tvojej pravice.

XII. ZA DÁŽĎ

Ant. Dómine Rex, Deus Abraham, dona nobis plúviam super fáciem terræ: ut sciat pópulus iste, quia tu es Dóminus, Deus noster.

Ant. Pane, Kráľu, Bože Abrahámov, dožič našej zemi dažďa, aby vedel tento ľud, že ty si Pán Boh náš.

℣. Rigans montes de superióribus suis.
℟. Et de fructu óperum tuórum satiábitur terra.

℣. Polej vrchy so svojej výsosti.
℟. A zem bude nasýtená ovocím ruky tvojej.

Orémus. - Deus, in quo vívimus, movémur, et sumus: plúviam nobis tríbue congruéntem; ut, præséntibus auxíliis sufficiénter adjúti, sempitérna fiduciálius appetámus.

Modlime sa. - Bože, v ktorom žijeme, hýbeme sa a trváme: udeľ nám príhodného dažďa; aby my, prítomnou pomocou dostatočne podporovaní, s väčšou dôverou dychtili sme po večných veciach.

XIII. ZA PEKNÉ POČASIE

Ant. Cónditor alme síderum, ætérne lux credéntium, qui pro peccátis nostris juste irásceris, et propítius es clamántibus ad te, Dómine: miserére nostri, miserére nostri, Redémptor mundi; et per intercessiónem beátæ Maríæ semper Vírginis ac Sanctórum Sanctarúmque ómnium da nobis serenitátem áeris, ut cognoscámus, quia tu es solus altíssimus in ætérnum.

Ant. Najdobrotivejší Stvoriteľu hviezd, večné svetlo veriacich, ktorý sa spravodlivo hneváš pre naše hriechy, ale milostivý si k tým, ktorí volajú ku tebe, Pane. Zmiluj sa nad nami, Vykupiteľu sveta, zmiluj sa nad nami; a na orodovanie blahoslavenej Márie, vždy Panny, i všetkých svätých a svätíc, daj nám jasného počasia, aby sme poznali, že len ty sám si Najvyšší na veky.

℣. Emítte manum tuam de alto.
℟. Et líbera nos de aquis multis.

℣. Vystri shora ruku svoju.
℟. A osloboď nás od mnohých vôd.

Orémus. - Ad te nos, Dómine, clamántes exáudi: et áeris serenitátem nobis tríbue supplicántibus; ut, qui juste pro peccátis nostris afflígimur, misericórdia tua præveniénte, cleméntiam sentiámus.

Modlime sa. - Vyslyš, Pane, nás, ktorí voláme ku tebe: a nám, úpenlivo prosiacim, udeľ jasného počasia; aby my, ktorí spravodlivo trpíme za svoje hriechy, z tvojho predchádzajúceho milosrdenstva zakúsili sme zľutovanie.

XIV. ZA POKOJ

Ant. Da pacem, Dómine, in diébus nostris, quia non est álius, qui pugnet pro nobis, nisi tu, Deus noster.

Ant. Daj nám, Pane, pokoja v dnešných časoch, lebo niet druhého, kto by bojoval za nás, okrem teba, Bože náš.

℣. Fiat pax in virtúte tua.
℟. Et abundántia in túrribus tuis.

℣. Nech je pokoj v moci tvojej.
℟. A hojnosť vo vežiach tvojich.

Orémus. - Deus, a quo sancta desidéria, recta consília et justa sunt ópera: da servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem; ut et corda nostra mandátis tuis dédita, et hóstium subláta formídine, témpora sint tua protectióne tranquílla. Per Christum, Dóminum nostrum.

Modlime sa. - Bože, od ktorého pochádzajú sväté žiadosti, správne zámery a spravodlivé skutky: udeľ služobníkom svojim ten pokoj, ktorý svet nemôže dať; aby jednak srdcia naše boly oddané tvojim prikázaniam, jednak naše dni po odvrátení nepriateľského strachu pod tvojou ochranou boly pokojné. Skrze Krista, Pána nášho.

℟. Amen.
℟. Amen.

Pri návrate do kostola procesia cestou spieva to isté ako pri návrate zo svätenia ozimín, str. 241*.
Len na tretí deň speváci pri vchode do kostola intonujú *Te Deum laudámus*, str. 221*.

PROCESIA NA BOŽIE TELO

Po sv. omši celebrant, držiac najsv. Sviatosť Oltárnu v rukách, intonuje hymnus *Pange, lingua, gloriósi* (str. 218*) a procesia pohne sa z kostola. Cestou sa spievajú eucharistické hymny, medzi nimi aj *Lauda, Sion* (str. 654).

I. ŠTÁCIA

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.
℣. Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam *(Luc 14, 16-24)*.
℟. Glória tibi, Dómine.

In illo témpore: Dixit Jesus pharisæis parábolam hanc: Homo quidam fecit cœnam magnam, et vocávit multos. Et misit servum suum hora cœnæ dícere invitátis, ut venírent, quia jam paráta sunt ómnia. Et cœpérunt simul omnes excusáre. Primus dixit ei: Villam emi, et necésse hábeo exíre, et vidére illam: rogo te, habe me excusátum. Et alter dixit: Juga boum emi quinque et eo probáre illa: rogo te, habe me excusátum. Et álius dixit: Uxórem duxi, et ídeo non possum veníre. Et revérsus servus nuntiávit hæc dómino suo. Tunc irátus paterfamílias dixit servo suo: Exi cito in platéas et vicos civitátis: et páuperes ac débiles et cæcos et claudos íntroduc huc. Et ait servus: Dómine, factum est, ut imperásti, et adhuc locus est. Et ait dóminus servo: Exi in vias et sepes: et compélle intráre, ut impleá-

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.
℣. Stať zo svätého evanjelia podľa Lukáša *(Lk 14, 16-24)*.
℟. Sláva tebe, Pane.

Za onoho času povedal Ježiš farizejom toto podobenstvo: Ktorýsi človek prichystal veľkú večeru a pozval mnohých. V hodinu večere poslal svojho sluhu, aby povedal pozvaným: Poďte, lebo je už všetko pripravené. I začali sa jednomyseľne vyhovárať. Prvý mu povedal: Pole som kúpil a treba mi ísť pozrieť si ho; prosím ťa, maj ma za ospravedlneného. A druhý povedal: Päť párov volov som kúpil a idem ich vyskúšať. Prosím ťa, maj ma za ospravedlneného. Iný povedal: Oženil som sa, a preto nemôžem prísť. Sluha sa vrátil a oznámil toto svojmu pánovi. Vtedy sa hospodár rozhneval a povedal svojmu sluhovi: Vyjdi chytro na námestia a ulice mesta a priveď sem chudobných, mrzákov, slepých a chromých! A sluha povedal: Pane, stalo sa, ako si rozkázal, a ešte je miesta. Tu povedal pán slu-

tur domus mea. Dico autem vobis, quod nemo virórum illórum, qui vocáti sunt, gustábit cœnam meam.

hovi: Vyjdi na cesty a k plotom. Tých, (čo tam nájdeš), donúť prísť, aby sa mi naplnil dom. Lebo vravím vám, ani jeden z tých mužov, čo som ich bol pozval, neokúsi mojej večere!

℟. Laus tibi, Christe.
℣. Cibávit eos ex ádipe fruménti, allelúja.
℟. Et de petra melle saturávit eos, allelúja.

℟. Chvála tebe, Kriste.
℣. Kŕmil ich drieňom pšeničným, aleluja.
℟. A nasýtil ich medom zo skaly, aleluja.

Orémus. - Deus, qui nobis sub Sacraménto mirábili passiónis tuæ memóriam reliquísti: tríbue, quæsumus, ita nos Córporis et Sánguinis tui sacra mystéria venerári; ut redemptiónis tuæ fructum in nobis júgiter sentiámus: Qui vivis.

Modlime sa. - Bože, ktorý v predivnej Sviatosti Oltárnej zanechal si nám pamiatku umučenia svojho: dopraj, prosíme, aby sväté tajomstvá Tela a Krvi tvojej uctievali sme tak, žeby skusovali sme stále v sebe ovocie vykúpenia tvojho: Ktorý žiješ.

Požehnanie:

℣. Sit nomen Dómini benedíctum.
℟. Ex hoc nunc et usque in sæculum.
℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.
℟. Qui fecit cælum et terram.
℣. Benedíctio Dei omnipoténtis, Patris, et Fílii, ✠ et Spíritus Sancti, descéndat super vos, et máneat semper.
℟. Amen.

℣. Nech je požehnané meno Pánovo.
℟. Od tohto času až naveky.
℣. Naša pomoc v mene Pánovom.
℟. Ktorý stvoril nebo a zem.
℣. Požehnanie všemohúceho Boha Otca i Syna ✠ i Ducha Svätého nech sostúpi na vás a zotrvá navždy.
℟. Amen.

II. ŠTÁCIA

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

℣. Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem *(Jo 6, 51-55)*.
℟. Glória tibi, Dómine.

℣. Stať zo sv. evanjelia podľa Jána *(Jn 6,51-55)*.
℟. Sláva tebe, Pane.

In illo témpore: Dixit Jesus turbis Judæórum: Ego sum panis vivus, qui de cælo descéndi. Si quis manducáverit ex hoc pane, vivet in ætérnum: et panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Litigábant ergo Judæi ad ínvicem, dicéntes: Quómodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducándum? Dixit ergo eis Jesus: Amen, amen dico vobis: nisi manducavéritis carnem Fílii hóminis et bibéritis ejus sánguinem, non habébitis vitam in vobis. Qui mandúcat meam carnem et bibit meum sánguinem, habet vitam ætérnam: et ego resuscitábo eum in novíssimo die.

Za onoho času povedal Ježiš zástupom židovským: Ja som ten živý chlieb, ktorý som sostúpil s neba! Ak niekto je z tohto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo, ktoré (obetujem) za život sveta. Tu sa Židia začali hádať medzi sebou a hovorili: Akože nám tento môže dať jesť svoje telo? Ježiš im odpovedal: Veru, veru, hovorím vám, ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život (večný). (Len) kto je moje telo a pije moju krv, má (v sebe) život večný, a ja ho vzkriesim v posledný deň.

℟. Laus tibi, Christe.
℣. Panem cæli dedit eis, allelúja.
℟. Panem Angelórum manducávit homo, allelúja.

℟. Chvála tebe, Kriste.
℣. Nebeský chlieb im dal, aleluja.
℟. Anjelský chlieb požíval človek, aleluja.

Orémus. - Deus, qui gloriósum Córporis et Sánguinis Dómini nostri Jesu Christi mystérium nobíscum manére voluísti: da nobis, quæsumus, ejus præséntiam ita venerári in terris; ut de ejus visióne gaudére mereámur in cælis. Per eúndem Christum.

Modlime sa. - Bože, ktorý chcel si, aby slávne tajomstvo Tela a Krvi Pána nášho Ježiša Krista ostávalo s nami: daj nám, prosíme, jeho prítomnosť tak uctievať na zemi, žeby z pohľadu na neho zaslúžili sme si radovať sa v nebesiach. Skrze tohože Krista.

III. ŠTÁCIA

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.
℣. Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem *(Jo 6, 56-59)*.
℟. Glória tibi, Dómine.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.
℣. Stať zo sv. evanjelia podľa Jána *(Jn 6, 56-59)*.
℟. Sláva tebe, Pane.

In illo témpore: Dixit Jesus turbis Judæórum: Caro mea vere est cibus et sanguis meus vere est potus. Qui mandúcat meam carnem et bibit meum sánguinem, in me manet et ego in illo. Sicut misit me vivens Pater, et ego vivo propter Patrem: et qui mandúcat me, et ipse vivet propter me. Hic est panis, qui de cælo descéndit. Non sicut manducavérunt patres vestri manna, et mórtui sunt. Qui mandúcat hunc panem, vivet in ætérnum.

Za onoho času povedal Ježiš zástupom židovským: Moje telo je opravdivý pokrm a moja krv je opravdivý nápoj. Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem skrze Otca, aj ten, kto mňa je, bude žiť skrze mňa. To je ten chlieb, ktorý sostúpil s neba, a nie ako manna, ktorú jedli vaši otcovia, a pomreli. Kto je ten chlieb, bude žiť naveky!

℟. Laus tibi, Christe.
℣. Panem de cælo præstitísti eis, allelúja.
℟. Omne delectaméntum in se habéntem, allelúja.

℟. Chvála tebe, Kriste.
℣. S neba si im dal chlieb, aleluja.
℟. Všetku slasť v sebe majúci, aleluja.

Orémus. - Fac nos, quæsumus, Dómine, divinitátis tuæ sempitérna fruitióne repléri, quam pretiósi Córporis et Sánguinis tui temporális percéptio præfigúrat: Qui vivis et regnas per ómnia sæcula sæculórum.

Modlime sa. - Učiň, prosíme, Pane, aby nasýtili sme sa večným požívaním tvojho Božstva, ktoré predobrazuje sa časným prijímaním drahocenného Tela a Krvi tvojej: Ktorý žiješ a kráľuješ na veky vekov.

℟. Amen.

℟. Amen.

Požehnanie ako pri prvej štácii, strana 250*.

IV. ŠTÁCIA

℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.
℣. Sequéntia sancti Evangélii secúndum Matthæum *(Mt 26, 26-29)*.
℟. Glória tibi, Dómine.

℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.
℣. Stať zo svätého evanjelia podľa Matúša *(Mt 26, 26-29)*.
℟. Sláva tebe, Pane.

In illo témpore: Cœnántibus eis, accépit Jesus panem, et benedíxit, ac fregit, dedítque discípulis suis, et ait: Accípite, et comédite: hoc est corpus meum. Et accípiens cálicem grátias agit: et dedit illis, dicens: Bíbite ex hoc omnes. Hic est enim sanguis meus novi testaménti, qui pro multis effundétur in remissiónem peccatórum. Dico autem vobis: non bibam ámodo de hoc genímine vitis usque in diem illum, cum illud bibam vobíscum novum in regno Patris mei.

Za onoho času, keď večerali, Ježiš vzal chlieb, požehnal ho, lámal a dával svojim učeníkom, vraviac: Vezmite a jedzte, toto je moje telo! A vzal kalich, vďaky vzdával a dal im ho, vraviac: Pite z neho všetci, toto je totiž moja krv Nového zákona, ktorá sa vyleje za mnohých na odpustenie hriechov. No hovorím vám, že odteraz nebudem piť z tohto viničného plodu až do toho dňa, keď ho budem piť s vami nový v kráľovstve svojho Otca.

℟. Laus tibi, Christe.
℣. Edúcas panem de terra, allelúja.
℟. Et vinum lætíficet cor hóminis, allelúja.

℟. Chvála tebe, Kriste.
℣. Vydávaj chlieb zo zeme, aleluja.
℟. A víno nech obveseľuje srdce ľudské, aleluja.

Orémus. - Concéde, quæsumus, omnípotens Deus: ut, qui in sanctíssimo dilécti Fílii tui corde gloriántes, præcípua in nos caritátis ejus benefícia recólimus; eórum páriter et actu delectémur et fructu. Per eúndem Christum, Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Modlime sa. - Dovoľ, prosíme, všemohúci Bože: aby my, ktorí honosíme sa najsvätejším srdcom tvojho milovaného Syna a pripomíname si obzvláštne dobrodenia jeho lásky k nám; rovnako tešili sme sa z nich, ako aj požívali ich ovocie. Skrze tohože Krista, Pána nášho. ℟. Amen.

Pri návrate do kostola chór začne spievať *Te Deum laudámus*, str. 221*; potom nasleduje *Tantum ergo* a *Genitóri*, str. 218*, verš a responzórium s oráciou o najsvätejšej Sviatosti, str. 219*, a napokon je požehnanie.

KRESŤANSKÝ POHREB

Pohrebné obrady dramatickou silou predstavujú prechod kresťana do večnosti. Obsahujú vlastne tri scény:

I. Cesta mŕtveho z domu do chrámu, - znamená príchod duše s tohto sveta pred Ježiša Krista ako Spasiteľa a Sudcu.

II. Obrady v chráme, - je to zádušné office, sv. omša a absolúcia (Libera).

III. Cesta z chrámu do cintorína, - prechod do Cirkvi víťaznej čiže do kráľovstva nebeského.

V predvečer pohrebu v slávnostnom sprievode prenesú telo zosnulého do kostola. Rakvu postavia uprostred chrámu. Spievajú sa *večpery*. Ich vrcholom je spev *Magnificat*, ktorým v osobe zomretého ďakujeme Bohu za všetky dobrodenia a milosti celého života. V noci koná sa vigília pri rakve *(matutinum)*. Cirkev volá k tejto bohoslužbe slovami: „Regem, cui omnia vivunt, veníte, adorémus". (Poďte klaňať sa Kráľovi, ktorému všetko žije.) Týmto spevom chce naznačiť, že Boh je Pánom života i smrti, pre neho žije všetko, on môže oživiť i toto mŕtve telo. Nočné office znázorňuje noc očistca. Pri východe slnka odbavujú sa *laudes*, ranná chvála, hodinka, vyobrazujúca prechod z očistca do neba. Pri speve *Benedictus* prichádza Ježiš Kristus, „Slnko spravodlivosti", „aby osvietil tých, ktorí sedia vo tme a v tôni smrti". Priliehavý je rámcový spev k tomuto spevu. „Ja som vzkriesenie a život, kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrel, a nik neumrie naveky, kto žije a verí vo mňa" (Jn 11, 25-26).

Teraz nasleduje vrchol celého pohrebu: obeta a hostina. Rodinná slávnosť Cirkvi na odchod z Cirkvi bojujúcej a na prechod do Cirkvi víťaznej. - Absolúcia, alebo ako ju ľud menuje podľa prvého slova piesne, *Libera*, dramaticky nám znázorňuje akt súdu Božieho, sprítomnenie súdu posmrtného a súdu všeobecného nad zomrelým. Prosíme milosrdného Boha o zmilovanie, o dobrotivý výrok nad dušou zomretého. Cirkev pozná vlastne dve takéto dramatické sprítomnenia súdu Božieho: nad živými *Confiteor* s nasledujúcou absolúciou, a nad mŕtvymi *Libera*, ku ktorej druží sa tiež absolúcia. Oboje majú prosebný ráz. Účinok *Libery*, ako modlitby Cirkvi, je neomylný, ak len so strany zosnulého niet prekážky, pre ktorú sa prosba nemôže vyslyšať.
Svätá omša patrí duši, absolúcia skôr telu, ktoré bolo nástrojom hriechu alebo dobrých skutkov, a tak má byť aj spoluúčastníkom na treste alebo odmene. Telo, očistené svätenou vodou a poctené voňavým tymiánom, uložia do „role božej", aby z neho, ako zo semienka, v deň súdu vyrástol nový život.

Vchádzaním pohrebného sprievodu do cintorína liturgia znázorňuje vchod do neba. *„In paradisum déducant te ángeli"* - spieva sbor pri bráne cintorína. „Do raja nech zavedú teba anjeli a s Lazárom, kedysi chudobným, požívaj večný život." Kým zástup kresťanov odprevádza telo, sbory anjelov a svätých vítajú dušu a sprevádzajú ju pred trón Boží. Tu ukladáme telo na odpočinok do matky zeme, tam duša vchádza do zaslúženého večného odpočinku. Prastará obyčaj Cirkvi, pochovávať tvárou na východ, dlho sa udržala. Symbolicky mala sa tak vyjadriť túžba kresťanstva po slávnom vzkriesení pri príchode Kristovom na konci sveta. Príroda nám denne predstavuje Kristov príchod východom slnka.

Tu načim podotknúť, že náš pohreb v podstate je ten, ako sme ho načrtli podľa rímskeho rítu. U nás je ešte vždy obyčaj intumbácie, ktorá obsahuje prípravu rakve pre telesné pozostatky. Tak intumbácia ako aj obrad v dome pred začiatkom procesie do chrámu je fragmentom starého zádušného office: obsahuje začiatok matutína a koniec láud.

POHREB DOSPELÝCH

℣. Orémus pro fidélibus defúnctis.
℟. Réquiem ætérnam dona eis, Dómine, et lux perpétua lúceat eis.
Cantóres: * Circumdedérunt me gémitus mortis: * Dolóres inférni circumdedérunt me.

Chórus: (Ps 94) Veníte, exsultémus Dómino, jubilémus Deo, salutári nostro: præoccupémus fáciem ejus in confessióne, et in psalmis jubilémus ei.
C.: Circumdedérunt.
Ch.: Quóniam Deus magnus Dóminus, et Rex magnus super omnes deos: quóniam non repéllet Dóminus plebem suam, quia in manu ejus sunt omnes fines terræ, et altitúdines móntium ipse cónspicit.
C.: Dolóres inférni circumdedérunt me.
Ch.: Quóniam ipsíus est mare, et ipse fecit illud, et áridam fundavérunt manus ejus: veníte, adorémus, et procidámus ante Deum: plorémus coram Dómino, qui fecit nos: quia ipse est Dóminus, Deus noster; nos autem pópulus ejus, et oves páscuæ ejus.
C.: Circumdedérunt.
Ch.: Hódie, si vocem ejus audiéritis, nolíte obduráre corda vestra, sicut in exacerbatióne secúndum diem ten-

℣. Modlime sa za zomrelých veriacich.
℟. Odpočinutie večné daj im, Pane, a večné svetlo nech im svieti.
Speváci: * Obkľúčilo ma smrteľné stonanie; * podsvetné muky ma obkľúčily.

Všetci: (Žalm 94) Poďte, plesajme Pánovi, privolávajme Bohu, svojej spáse: Predstúpme pred jeho tvár s chválami a so spevmi mu plesajme.
S.: Obkľúčilo.
℣. Bo je Boh veľkým Pánom a nad všetkými bohmi veľkým Kráľom Lebo neodvrhne Pán svoj ľud, pretože v jeho rukách sú zemské hlbiny a jeho sú aj horské výšiny.

S.: Podsvetné muky ma obkľúčily.
℣.: Jeho je more, lebo on ho učinil, i suchá zem, ktorú jeho ruky stvárnily. Poďte, padnime a skloňme sa, kľaknime pred Pánom, ktorý stvoril nás. Lebo on je Pán, náš Boh, a my jeho ľud a ovce jeho pastviny.

S.: Obkľúčilo.
℣.: Keby ste počuli dnes jeho hlas: Nezatvrdzujte svoje srdcia ako kedysi pri vzbure v deň pokušenia na púšti,

tatiónis in desérto: ubi tentavérunt me patres vestri, probavérunt et vidérunt ópera mea.
C.: Dolóres.
Ch.: Quadragínta annis próximus fui generatióni huic, et dixi: semper hi errant corde: ipsi vero non cognovérunt vias meas: quibus jurávi in ira mea: Si introíbunt in réquiem meam.
C.: Circumdedérunt.
Ch.: Réquiem ætérnam dona ei, Dómine: et lux perpétua lúceat ei.
C.: Dolóres.
Ch.: Circumdedérunt.

kde vaši otcovia pokúšali mňa, skúšali mňa, hoci moje skutky videli.
S.: Podsvetné muky.
V.: Štyridsať rokov bol som oddaný tomuto pokoleniu, a riekol som: Ľud so srdcom blúdiacim sú a moje cesty neznajú. Zato som v svojom hneve prisahal: nevojdú v odpočinok môj.
S.: Obkľúčilo.
V.: Odpočinutie večné daj mu, Pane, a svetlo večné nech mu svieti.
S.: Podsvetné muky.
V.: Obkľúčilo.

ANTIFÓNA: začína ju kňaz a speváci pokračujú chválospevom Zachariáša (Lk 1, 68 - 79):

Absólve, Dómine.

Zbav, Pane!

Benedíctus Dóminus, Deus Israel, * quia visitávit, et fecit redemptiónem plebis suæ.
Et eréxit cornu salútis nobis: * in domo David, púeri sui.

Požehnaný Pán, Boh Izraela, lebo shliadol na svoj ľud a vykúpil ho
a postavil nám roh spasenia v dome Dávida, svojho sluhu,

Sicut locútus est per os sanctórum, * qui a sæculo sunt, Prophetárum ejus:
Salútem ex inimícis nostris, * et de manu ómnium, qui odérunt nos:
Ad faciéndam misericórdiam cum pátribus nostris: * et memorári testaménti sui sancti.
Jusjurándum, quod jurávit ad Abraham, patrem nostrum, * datúrum se nobis:
Ut sine timóre, de manu ini-

ako bol sľuboval ústami svätých svojich starodávnych prorokov.
On nás vyslobodí od našich nepriateľov a z rúk všetkých, čo nás nenávidia,
aby preukázal milosrdenstvo našim otcom a pamätal na svoju svätú smluvu,
na prísahu, ktorú prisahal Abrahámovi, nášmu otcovi, že nám dá,
aby sme jemu, vyslobodení

micórum nostrórum liberáti, * serviámus illi.
In sanctitáte, et justítia coram ipso, * ómnibus diébus nostris.
Et tu, puer, Prophéta Altíssimi vocáberis: * præíbis enim ante fáciem Dómini paráre vias ejus:
Ad dandam sciéntiam salútis plebi ejus: * in remissiónem peccatórum eórum:
Per víscera misericórdiæ Dei nostri: * in quibus visitávit nos, óriens ex alto:

Illumináre his, qui in ténebris, et in umbra mortis sedent: * ad dirigéndos pedes nostros in viam pacis.
Réquiem ætérnam * dona eis, Dómine.
Et lux perpétua * lúceat eis.

z rúk nepriateľov, bez strachu slúžili
vo svätosti a spravodlivosti pred tvárou jeho po všetky naše dni.
A ty, chlapček, budeš sa volať prorokom Najvyššieho, lebo pôjdeš pred tvárou Pánovou pripravovať mu cesty
a poučovať jeho ľud o spáse, že odpustia sa im hriechy
pre srdečné milosrdenstvo nášho Boha, ktorým shliadol na nás vychádzujúci z výsosti,
aby posvietil tým, ktorí sedia vo tme a v tôni smrti, a upravil nám nohy na cestu pokoja.
Odpočinutie večné daj im, Pane.
A svetlo večné nech im svieti.

ANTIFÓNA:

Absólve, Dómine, ánimam fámuli tui (fámulæ tuæ) ab omni vínculo delictórum, ut in resurrectiónis glória inter sanctos tuos resuscitátus (a) respíret.

Zbav, Pane, dušu svojho služobníka (svojej služobnice) všetkých pút hriechov, aby po zmŕtvychvstaní odpočíval(a) v sláve vzkriesenia medzi tvojimi svätými.

℣. Kýrie, eléison.
℟. Christe, eléison. Kýrie, eléison.
℣. Pater noster.

℣. Pane, zmiluj sa nad nami!
℟. Kriste, zmiluj sa nad nami! Pane, zmiluj sa nad nami!
℣. Otče náš.

Kňaz kropí rakvu svätenou vodou, prípadne ju i okiadza.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos a malo.
℣. A porta ínferi.

℣. A neuveď nás do pokušenia.
℟. Ale zbav nás od zlého.
℣. Z brány pekelnej.

℟. Erue, Dómine, ánimam ejus.
℣. Credo vidére bona Dómini.
℟. In terra vivéntium.
℣. Ne tradas béstiis ánimas confiténtes tibi.
℟. Et ánimas páuperum tuórum ne obliviscáris in finem.
℣. Dómine Jesu Christe, miserére ei.
℟. Christe, parce ei.
℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℟. Vytrhni jeho (jej) dušu, Pane.
℣. Verím, že uzriem šťastie Pánovo.
℟. V krajine živých.
℣. Nevydávaj napospas dravcom duše, vyznávajúce teba.
℟. A na duše svojich úbohých nezabúdaj navždy.
℣. Pane, Ježišu Kriste, zmiluj sa nad ním (ňou).
℟. Kriste, odpusť mu (jej).
℣. Pane, vyslyš moju modlitbu.
℟. A moje volanie nech dôjde ku tebe.
℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Za zomrelého.

Orémus. - Inclína, Dómine, aurem tuam ad preces nostras, quibus misericórdiam tuam súpplices deprecámur: ut ánimam fámuli tui N., quam de hoc sæculo migráre jussísti, in pacis ac lucis regióne constítuas, et sanctórum tuórum júbeas esse consórtem. Per Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

Modlime sa. - Popraj sluchu, Pane, prosbám našim, ktorými pokorne vzývame tvoje milosrdenstvo: a priveď do vlasti pokoja a svetla dušu služobníka svojho M., ktorého si povolal s tohto sveta, a rozkáž, aby sa dostal do spoločenstva tvojich svätých. Skrze Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

Alebo za zomrelú.

Quæsumus, Dómine, pro tua pietáte miserére ánimæ fámulæ tuæ N.: et a contágiis mortalitátis exútam, in ætérnæ salvatiónis partem restítue. Per Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

Prosíme, Pane, pre svoju dobrotivosť zľutuj sa nad dušou služobnice svojej M.: zbav ju nákazy smrteľného života a daj jej podiel na večnom spasení. Skrze Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

ANTIFÓNA:

Míchael præpósitus paradísi, quem honorificant Angelórum cives.

Michal je strážcom raja, jemu vzdávajú česť anjeli.

℣. Stetit Angelus juxta aram templi.

℣. Stál anjel Pánov pri chrámovom oltári.

℟. Habens thuríbulum aúreum in manu sua.

℟. V ruke mal zlatú kadidelnicu.

Orémus. - Deus, qui miro órdine Angelórum ministéria hominúmque dispénsas: concéde propítius; ut a quibus tibi ministrántibus in cælo semper assístitur, ab his in terra vita nostra muniátur. Per Christum, Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Modlime sa. - Bože, ktorý podivuhodným spôsobom rozdeľuješ službu anjelom i ľuďom: dopraj milostivo; aby tí, ktorí pred tvojou tvárou v nebi stále posluhujú, ochraňovali náš život na zemi. Skrze Krista, Pána nášho. ℟. Amen.

Cestou do kostola spieva sa žalm 50: *Miserére*, str. 227*.

POHREBNÁ SV. OMŠA

MISSA EXSEQUIALIS. Viď medzi zádušnými omšami, str. 198*.

LITURGICKÉ ROZHREŠENIE *Absolúcia, Líbera*

Dramatický obrad, v ktorom prosíme Boha o odpustenie hriechov (časných pokút) zosnulého.

Non intres in júdícium cum servo tuo, Dómine, quia nullus apud te justificábitur homo, nisi per te ómnium peccatórum ei tribuátur remíssio. Non ergo eum, quæsumus, tua judiciális sententia premat, quem tibi vera supplicátio fídei christiánæ comméndat: sed, grátia tua illi succurrénte, mereátur evádere judícium ultiónis, qui dum víveret, insignítus est signáculo sanctæ Trinitátis: Qui vivis et regnas in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Nesúď sa, Pane, so svojím služobníkom, lebo ktože sa ospravedlní pred tebou, ak mu len neudelíš odpustenie všetkých hriechov? Prosíme teba, nech teda tvoj odsudzujúci výrok nedopadne na toho, ktorého odporúča tebe vrúcna prosba kresťanskej viery: nech vyhne sa pomocou tvojej milosti prísnemu súdu ten, ktorý, kým žil, poznačený bol znamením svätej Trojice: Ktorý žiješ a kráľuješ na veky vekov. ℟. Amen.

Keď telo mŕtveho nie je prítomné, modlitba *Non intres* sa vynechá.

Líbera me, Dómine, de morte ætérna, in die illa treménda: Quando cæli movéndi sunt et terra: Dum véneris judicáre sæculum per ignem.

Vysloboď ma, Pane, od večnej smrti v hrozný deň, keď chvieť sa budú nebesá i zem a prídeš, bys' ohňom súdil svet.

℣. Tremens factus sum ego, et tímeo, dum discússio vénerit, atque ventúra ira. Quando cæli movéndi sunt et terra.

℣. Strach sa ma zmocňuje a bojím sa, bo nastáva účtovanie a hrozí hnev. Keď chvieť sa budú nebesá i zem.

℣. Dies illa, dies iræ, calamitátis et misériæ, dies magna et amára valde. Dum véneris judicáre sæculum per ignem.

℣. V ten deň, deň hnevu, biedy a úzkosti, deň veľký a pretrpký. Keď prídeš, bys' ohňom súdil svet.

℣. Réquiem ætérnam dona eis, Dómine: et lux perpétua lúceat eis.
Líbera me.

℣. Odpočinutie večné daj mu, ó, Pane, a svetlo večné nech mu svieti.
Vysloboď ma.

C.: Kýrie, eléison.
Ch.: Christe, eléison. Kýrie, eléison.
℣. Pater noster.

S.: Pane, zmiluj sa nad nami!
V.: Kriste, zmiluj sa nad nami! Pane, zmiluj sa nad nami!
℣. Otče náš.

Kňaz kropí rakvu svätenou vodou a okiadza ju.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos a malo.
℣. A porta ínferi.
℟. Erue, Dómine, ánimam ejus.
℣. Requiéscat in pace.
℟. Amen.
℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. A neuveď nás do pokušenia.
℟. Ale zbav nás od zlého.
℣. Z brány pekelnej.
℟. Vytrhni jeho (jej) dušu, Pane.
℣. Nech odpočíva v pokoji.
℟. Amen.
℣. Pane, vyslyš moju modlitbu.
℟. A moje volanie nech dôjde ku tebe.
℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus.- Deus, cui próprium est miserére semper et párcere: te súpplices exorámus pro ánima fámuli tui N. (fámulæ tuæ N.), quam hódie de hoc sæculo migráre jussísti, ut non tradas eam in manus inimíci, neque obliviscáris in finem, sed júbeas eam a sanctis Angelis súscipi, et ad pátriam paradísi perdúci; ut, quia in te sperávit, et crédidit, non pœnas inférni sustíneat, sed gáudia ætérna possídeat. Per Christum, Dóminum nostrum.

Modlime sa. - Bože, ktorý sa vždy zmilúvaš a odpúšťaš: teba pokorne vzývame za dušu tvojho služobníka M. (tvojej služobnice M.), ktorú si dnes povolal s tohto sveta, aby si ju nevydal do rúk nepriateľa a nezabudol na ňu navždy, ale rozkáž, nech ju svätí anjeli prijmú a vovedú do rajskej vlasti; aby preto, že v teba dúfala a verila, netrpela pekelné tresty, ale obsiahla večné radosti. Skrze Krista, Pána nášho.

℟. Amen.

℟. Amen.

V deň Dušičiek *orácia* z prvej omše, *Fidélium*, str. 1195.

Cestou do cintorína spieva sa žalm 50 *Miserére*, str. 227*.

Keď sprievod vchádza do cintorína, spieva sa:

In paradísum dedúcant te Angeli: et cum Lázaro quondam páupere vitam hábeas sempitérnam.

Do raja nech vovedú teba Anjeli a s Lazárom, kedysi chudobným, požívaj život večný.

ŽALM 129.

De profúndis clamávi ad te, Dómine: Dómine, exáudi vocem meam:

Z hlbočín volám k tebe, Pane; Pane, čuj môj hlas.

Fiant aures tuæ intendéntes, in vocem deprecatiónis meæ.

Maj svoje uši napäté na moje prosby hlasité.

Si iniquitátes obsérveris, Dómine: Dómine, quis sustinébit?

Keby si, Pane, zachovával nepravosti v pamäti, Pane, kto obstojí?

Quia apud te propitiátio est: et propter legem tuam sustínui te, Dómine.

Lež u teba je odpustenie hriechov, a pre tvoj zákon spolieham sa na teba, Pane.

Sustínuit ánima mea in verbo ejus: sperávit ánima mea in Dómino.

Moju dušu udŕža jeho slovo, moja duša dúfa v Pána.

A custódia matutína usque

Od rannej stráže až do noci

ad noctem: speret Israel in Dómino.
dúfa Izrael v Pána.

Quia apud Dóminum misericórdia: et copiósa apud eum redémptio.
Lebo je pri Pánovi milosrdenstvo a hojné vykúpenie u neho.

Et ipse rédimet Israel, ex ómnibus iniquitátibus ejus.
A on sám Izraela vykúpi zo všetkých jeho nešľachetností.

Réquiem ætérnam.
Odpočinutie večné.

PRI HROBE

℣. Kýrie, eléison.
℟. Christe, eléison. Kýrie, eléison.
℣. Pater noster.

℣. Pane, zmiluj sa nad nami!
℟. Kriste, zmiluj sa nad nami! Pane, zmiluj sa nad nami!
℣. Otče náš.

Kňaz kropí hrob svätenou vodou a okiadza ho.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos a malo.
℣. A porta ínferi.
℟. Erue, Dómine, animam ejus (ánimas eórum).
℣. Requiéscat (requiéscant) in pace.
℟. Amen.
℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. A neuveď nás do pokušenia.
℟. Ale zbav nás od zlého.
℣. Z brány pekelnej.
℟. Vytrhni, Pane, jeho dušu (ich duše).
℣. Nech odpočíva (odpočívajú) v pokoji.
℟. Amen.
℣. Pane, vyslyš moju modlitbu.
℟. A moje volanie nech dôjde ku tebe.
℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojim.

Orémus. - Fac, quæsumus, Dómine, hanc cum servo tuo defúncto (ancílla tua defúncta) misericórdiam, ut factórum suórum in pœnis non recípiat vicem, qui (quæ) tuam in votis ténuit voluntátem: ut, sicut hic eum (eam) vera fides junxit fidélium turmis; ita illic eum (eam) tua miserátio sóciet angélicis

Modlime sa. - Preukáž, prosíme, Pane, svojmu zosnulému služobníkovi (svojej zosnulej služobnici) to milosrdenstvo, aby za svoje skutky nedostal (-a) tresty on (ona), ktorý (-a) chcel (-a) plniť tvoju vôľu: ale tak, ako tu pravá viera pripájala ho (ju) k zástupom veriacich, tam nech ho (ju) tvoje zľu-

choris. Per Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

tovanie pričlení k anjelským sborom. Skrze Krista, Pána nášho. ℟. Amen.

℣. Réquiem ætérnam dona ei (eis), Dómine.
℟. Et lux perpétua lúceat ei (eis).
℣. Requiéscat (-ant) in pace.
℟. Amen.
℣. Anima ejus (ánimæ eórum) et ánimæ ómnium fidélium defunctórum per misericórdiam Dei requiéscant in pace.
℟. Amen.

℣. Odpočinutie večné daj mu (jej, im), Pane.
℟. A svetlo večné nech mu (jej, im) svieti.
℣. Nech odpočíva (-jú) v pokoji.
℟. Amen.
℣. Jeho (jej) duša a duše všetkých zomrelých veriacich pre milosrdenstvo Božie nech odpočívajú v pokoji.
℟. Amen.

Kňaz pomodlí sa ešte s veriacimi za zomrelých.

POHREB DIETOK

Ant. Sit nomen Dómini.
Ps. Laudáte, púeri, Dóminum.

Ant. Nech je meno Pánovo.
Ž. Chváľte, dietky, Pána.

ŽALM 112

Laudáte nomen Dómini.
Sit nomen Dómini benedíctum * ex hoc nunc, et usque in sæculum.
A solis ortu usque ad occásum, * laudábile nomen Dómini.
Excélsus super omnes gentes Dóminus, * et super cælos glória ejus.
Quis sicut Dóminus Deus noster, qui in altis hábitat, * et humília réspicit in cælo et in terra?
Súscitans a terra ínopem, * et de stércore érigens páuperem:

Chváľte meno Pánovo.
Nech je meno Pánovo žehnané od týchto čias až naveky.
Od východu slnka k jeho západu nech zvelebované je meno Pánovo.
Nad všetky národy vyvýšený je Pán, nebesá prevyšuje jeho nádhera.
Kto taký ako Pán Boh náš, ktorý na výsostiach prebýva a shliada na ponížené veci na nebi a na zemi?
Zodvíha z prachu biedneho a chudobného dvíha z hnojiska.

Ut cóllocet eum cum princípibus, * cum princípibus pópuli sui.
Qui habitáre facit stérilem in domo, * matrem filiórum lætántem.
Glória Patri.
Ant. Sit nomen Dómini benedíctum, ex hoc nunc et usque in sæculum.

℣. Kýrie, eléison.
℟. Christe, eléison. Kýrie, eléison.

℣. Pater noster.

by posadil ho s kniežatmi, s kniežatmi svojho národa.
A tej, ktorá bola neplodná, v dome dáva prebývať ako matke synov naradostenej.
Sláva Otcu.
Ant. Nech je meno Pánovo žehnané od týchto čias až naveky.

℣. Pane, zmiluj sa nad nami.
℟. Kriste, zmiluj sa nad nami. Pane, zmiluj sa nad nami.
℣. Otče náš.

Kňaz kropí rakvu svätenou vodou.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos a malo.
℣. Me autem propter innocéntiam suscepísti.
℟. Et confirmásti me in conspéctu tuo in ætérnum.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. A neuveď nás do pokušenia.
℟. Ale zbav nás od zlého.
℣. Mňa si však prijal pre nevinnosť.
℟. A upevnil si ma pred svojou tvárou naveky.
℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Omnípotens et mitíssime Deus, qui ómnibus párvulis renátis fonte baptísmatis, dum migrant a sæculo, sine ullis eórum méritis vitam íllico largíris ætérnam, sicut ánimæ hujus párvuli (-læ) hódie crédimus te fecísse; fac nos, quæsumus, Dómine, per intercessiónem beátæ Maríæ semper Vírginis et ómnium Sanctórum tuórum, hic purificátis tibi méntibus famulári, et in paradíso cum beátis párvulis perénni-

Modlime sa. - Všemohúci a premilostivý Bože, ktorý všetkým dietkam, znovuzrodeným krstným prameňom, keď sťahujú sa s tohto sveta, bez akýchkoľvek ich zásluh ihneď udeľuješ večný život, ako, veríme, dnes učinil si duši tohto dieťaťa; učiň, prosíme, Pane, aby my, na prihovorenie blahoslavenej Márie, vždy Panny, a všetkých tvojich Svätých, tu s čistou mysľou slúžili sme tebe a v raji naveky pridružili sme

ter sociári. Per Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

sa k blaženým dietkam. Skrze Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

Cestou do cintorína spieva sa žalm *Laudáte, púeri*, str. 263*.

PRI HROBE

℣. Kýrie, eléison.
℟. Christe, eléison. Kýrie, eléison.

℣. Pane, zmiluj sa nad nami.
℟. Kriste, zmiluj sa nad nami. Pane, zmiluj sa nad nami.

℣. Pater noster.

℣. Otče náš.

Telo a hrob pokropí svätenou vodou.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.
℟. Sed líbera nos a malo.
℣. Sínite párvulos veníre ad me.
℟. Tálium est enim regnum cælórum.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

℣. A neuveď nás do pokušenia.
℟. Ale zbav nás od zlého.
℣. Nechajte dietky prísť ku mne.
℟. Lebo takých je kráľovstvo nebeské.
℣. Pán s vami.
℟. I s duchom tvojím.

Orémus. - Omnípotens sempitérne Deus, sanctæ puritátis amátor, qui ánimam hujus párvuli (-læ) ad cælórum regnum hódie misericórditer vocáre dignátus es: dignéris étiam, Dómine, ita nobíscum misericórditer ágere; ut méritis tuæ sanctíssimæ passiónis, et intercessióne beátæ Maríæ semper Vírginis et ómnium Sanctórum tuórum, in eódem regno nos cum ómnibus Sanctis et eléctis tuis semper fácias congaudére: Qui vivis et regnas in sæcula sæculórum.
℟. Amen.

Modlime sa. - Všemohúci večný Bože, milovník svätej čistoty, ktorý dnes milosrdne ráčil si povolať dušu tohto dieťaťa do nebeského kráľovstva: ráč, Pane, aj s nami tak milosrdne zaobchádzať; aby pre zásluhy svojho presvätého utrpenia a na prihovorenie blahoslavenej Márie, vždy Panny, a všetkých svojich Svätých dal si sa nám v tomže kráľovstve radovať spolu so všetkými Svätými a vyvolenými svojimi: Ktorý žiješ a kráľuješ na veky vekov.
℟. Amen.

SVIATOSŤ POKÁNIA

PRÍPRAVA NA SVÄTÚ SPOVEĎ

Dôležité poučenie

„Verím v hriechov odpustenie" - modlíme sa každý deň. Toto odpustenie však závisí od istých podmienok s našej strany. V sviatosti pokánia hriechy sa nám odpúšťajú tak, že po oľutovaní a silnom predsavzatí vyznáme ich splnomocnenému kňazovi a on nám miesto Boha dá rozhrešenie (odpustenie).

Aby sme teda obsiahli odpustenie hriechov, potrebné je: 1. spytovať si svedomie, 2. hriechy oľutovať a zaumieniť si, že viac nezhrešíme, 3. vyznať sa z nich pri svätej spovedi a 4. zadosť učiniť za ne.

Táto príprava je dlhšia u tých, ktorí zriedka chodia na svätú spoveď, kratšia u tých, ktorí sa spovedávajú často.

1. Spytovanie svedomia: Musíš si sosbierať všetky hriechy, ktorých si sa dopustil. Spovedať sa musíš aspoň zo všetkých ťažkých hriechov (nakoľko sa na ne pamätáš). Ťažký hriech spáchal si vtedy, keď si prestúpil 1. vážne prikázanie božie, 2. vedome a 3. dobrovoľne. Ak len jedna z týchto troch podmienok chýba, už si nespáchal ťažký hriech. Spovedať sa zo všetkých hriechov, aj všedných, môžeš, ale nemusíš (zato sa to odporúča). Pri každom ťažkom hriechu musíš si ustáliť, koľko ráz si ho spáchal, ako aj okolnosti, ktoré menia druh hriechu. Počet ťažkých hriechov môžeš ustáliť aj tak, že si uvedomíš, koľko ráz si ich spáchal: mesačne, týždenne alebo denne. Ak nemáš od poslednej spovede ťažký hriech, musíš sa vyznať aspoň z jedného vedomého všedného hriechu; ak ani taký nemáš od poslednej spovede, vtedy si vyber vedomý hriech z predošlého života, hoc aj taký, z ktorého si sa už spovedal. Ak si vykonal zlú svätú spoveď, musíš ju zopakovať a tiež všetky sväté spovede po nej (len ťažké hriechy!). Teda toto všetko musíš si ustáliť pri spytovaní svedomia.

2. Ľútosť a predsavzatie: Bez úprimnej ľútosti a predsavzatia niet odpustenia hriechov. Ľútosť a predsavzatie musíme vzbudiť v sebe ešte pred spoveďou alebo aspoň pred rozhrešením. Ľútosť môže byť dvojaká: dokonalá (z lásky k Bohu) a menej dokonalá (zo strachu pred trestami Božími). K svätej spovedi stačí i ľútosť menej dokonalá. Dokonalá ľútosť, spojená s úmyslom, že sa vyspo-

vedáme, odpúšťa hriechy aj sama o sebe, keď sa nemôžeme spovedať. Takúto ľútosť máme si vzbudiť v nebezpečenstve smrti, keď niet kňaza, ktorý by nám dal rozhrešenie. Ľútosť musí byť: 1. vnútorná (zovnútorná nestačí), 2. nadprirodzená (že sme Boha urazili alebo zo strachu pred trestami Božími), 3. nadovšetko (preto, lebo hriech je najväčšie zlo), 4. všeobecná (nad všetkými ťažkými hriechami, - ak máš len všedné, aspoň nad jedným všedným hriechom). Ľútosť nie je vecou citov, ale vôle; teda keď ľútosť necítiš, z toho ešte nenasleduje, že ju nemáš; pravú ľútosť máš vtedy, keď úprimne želieš, že si Boha obrazil. Najlepší spôsob, ako vzbudiť ľútosť, je vzbudiť si najprv vieru, nádej a lásku, potom už ľahko prejdeš na ľútosť a silné predsavzatie.

3. Spoveď: Spoveď si vykonaj pokojne, s poníženým srdcom, úprimne a bez strachu. Musíš sa vyspovedať zo všetkých ťažkých hriechov, ku každému musíš pridať počet a okolnosti, ktoré menia druh hriechov. Kto vynechá čo len jeden ťažký hriech úmyselne, spácha svätokrádež, a spoveď je neplatná. Kto sa však zabudne vyspovedať z niektorého ťažkého hriechu, povinný je vyznať ho pri nasledujúcej spovedi. Ale spoveď je dobrá. Z nevedomých chýb, do ktorých si upadol, sa nespovedaj. Odpovedaj otvorene na otázky duchovného otca; pýta sa len na to, na čo je povinný.

4. Zadosťučinenie: Po svätej spovedi splň uloženú pokutu a všetko, čím si dlžný Pánu Bohu za svoje hriechy; smier sa s nepriateľmi, vynahraď zapríčinenú škodu na majetku, na cti atď.

Spôsob prípravy

Pros o milosť dobrej svätej spovede:

Príď, Duchu Svätý, naplň srdcia svojich veriacich a zapáľ v nich oheň svojej lásky. - Otče náš. Zdravas.

Spytuj si svedomie:

Toto krátke spovedné zrkadlo obsahuje len najbežnejšie ťažké hriechy, a oddeľujeme ich od seba pomlkou; za každým musíš uviesť počet. Teda nie sú tu všedné hriechy a ani všetky ťažké hriechy.

Posledný raz som sa spovedal. - Úmyselne som vynechal tento ťažký hriech. (Vtedy svätá spoveď bola neplatná a svätokrádežná, preto sa musíš vyznať zo všetkých ťažkých

hriechov od poslednej platnej spovede podľa počtu, aj to, koľko ráz si bol na sv. spovedi, pri svätom prijímaní.) Zabudol som vyznať tento ťažký hriech.

I. prikázanie Božie: Pochyboval som vo viere, - hovoril, - počúval, - čítal som proti viere, - rúhal som sa Bohu, - zaprel som svoju vieru; - zúčastnil som sa na špiritistických schôdzkach.
II. prikázanie Božie: Klial som sv. osoby alebo veci, - falošne som prisahal, - vážny sľub (urobený Bohu) som nedodržal.
III. prikázanie Božie: V nedeľu a prikázaný sviatok zameškal som sv. omšu bez príčiny alebo z malej príčiny, - v tie dni robil som ťažkú prácu bez príčiny alebo bez povolenia dlhší čas (vyše dvoch hodín).
IV. prikázanie Božie: Ťažko som obrazil rodičov alebo predstavených, - žičil som im veľké zlo. (Rodičia: Dal som ťažké pohoršenie dietkam [čím?], nestaral som sa o ich výchovu.)
V. prikázanie Božie: Bližného som nenávidel, - prial som mu vážne zlo, - na tele som ho ťažko obrazil, - iným som dal ťažké pohoršenie (čím?), - zvádzal som ich na ťažký hriech (aký?), - veľké zlo som im rozkázal (aké?), - prekážal som im v plnení vážnych náboženských povinností (akých?), - chcel som spáchať samovraždu, - veľmi som sa opil, - vystavil som život veľkému nebezpečenstvu.
VI. prikázanie Božie: Prechovával som nečisté myšlienky, - žiadosti (ku komu?), - shováral som sa o nečistých veciach, - na také som sa pozeral, - čítal. - Spáchal som nečistý skutok na sebe, - s iným (s kým?). Manželia: Prehrešil som sa proti cieľu manželstva.
VII. prikázanie Božie: Ukradol som väčšiu vec, - poškodil som majetok osobný, verejný, národný (povinnosť vrátiť).
VIII. prikázanie Božie: Na cti som ublížil bližnému tak, že vyjavil som jeho tajné ťažké hriechy alebo poklesky, - tvrdil som o bližnom vymyslený veľký hriech, - ťažko som ho potupoval (povinnosť poškodenú česť napraviť).

Cirkevné prikázania: Manželstvo som uzavrel proti zákonom cirkevným, - v kostole inovercov (vyobcovanie z Cirkvi), - dietky som dovolil vychovávať podľa iného náboženstva (vyobcovanie), - dobrovoľne som jedol mäso v zakázanom čase, - nezachovával som predpísaný pôst.

Ľutuj a sľúb polepšenie:

MODLITBA ZA MILOSŤ PRAVEJ ĽÚTOSTI

Môj Bože, vlastnou silou môžem síce zhrešiť, ale nemôžem vzbudiť v sebe ľútosť; môžem sa poškvrniť, ale nemôžem sa očistiť; môžem sa zaviazať, ale nemôžem sa rozviazať; môžem padnúť, ale nemôžem znovu vstať: preto podaj mi svoju pomocnú ruku. „Obráť ma, Pane, a obrátim sa" (Jer 31, 18). A pretože je tvojou vôľou, aby som z celého srdca oľutoval svoje viny, dožič mi srdečnú ľútosť, ktorú mi len ty môžeš dať. Amen.

VZBUDENIE ĽÚTOSTI *(dokonalej)*

Nasledujúcu modlitbu pomodli sa pomaly, premyslene a z úprimného srdca.

Bože môj, verím v teba, veď si večná pravda! - Dôverujem v tvoju dobrotu a milosrdenstvo, veď nechceš smrť hriešnika, ale chceš, aby sa polepšil. - Milujem teba nadovšetko, veď si lásky najhodnejší. Koho by som mal milovať, ak nie teba?

A pretože teba, Bože môj, nadovšetko milujem, ľutujem, ako len vládzem ľutovať, že som obrazil teba, najvyššiu Dobrotu. „Kto dá mojim očiam prameňa sĺz, aby som plakal vo dne i v noci" (Jer 9, 1)? Plačte so mnou, anjeli Boží a všetko stvorenie, lebo som obrazil toho, ktorého som mal nadovšetko milovať!

Teraz však, Bože môj, pevne sľubujem, že teba viac neurazím!

KAJÚCE VZDYCHY

Ježišu môj, milosrdenstvo! (100 dní odpustkov.) - Najsladší Ježišu, nebuď mi sudcom, ale Spasiteľom. (50 dní odpustkov.) - Srdce Ježišovo, v teba dôverujem. (300 dní odpustkov.)

Ak musíš čakať na spoveď, modli sa kajúci žalm 50 *Miserére*, str. 227*.

Spovedaj sa takto:

Spovedám sa Bohu všemohúcemu a vám, duchovný otče, že som od svojej poslednej spovede, ktorú som vykonal..., spáchal tieto hriechy: *(tu vyznaj svoje hriechy. Potom ešte vzbuď v sebe ľútosť:)* Za tieto a za všetky svoje hriechy zo srdca ľutujem, lebo som nimi obrazil Boha, najvyššiu a nekonečnú dobrotu. Silne sľubujem, že viac nezhreším a budem sa chrániť každej príležitosti k hriechu.

Za svoje hriechy vykonaj zadosťučinenie:

Vykonaj uloženú pokutu a iné povinnosti, ako uvádza štvrtý bod poučenia, str. 267*.

Ďakovanie po sv. spovedi

Po svätej spovedi ďakuj Bohu za milosť odpustenia. Môžeš sa pomodliť pieseň sv. Ambróza *Te Deum* (str. 221*). Hodí sa aj táto modlitba:

KAJÚCA MODLITBA SV. AUGUSTÍNA

Z nariadenia pápeža Urbana VIII.

Tebe, Pane, predkladáme svoje viny a porovnávame ich s trestami, ktoré nás za ne stihly. Keď pomyslíme na zlo, ktoré sme popáchali, málo je toho, čo trpíme, a oveľa viac, čo sme si zaslúžili.
Ťažšie je, čím sme sa previnili, ľahšie, čo znášame. Cítime, že za svoje hriechy zasluhujeme prísny trest, a predsa nevystríhame sa zanovite hrešiť.
Pod údermi tvojho biča klesáme od slabosti, a predsa nemeníme svoju zlosť. Duša sa chorobne svíja, ale šija sa predsa nepoddáva.
Duša vzdychá od bolesti, a predsa sa vážne nenaprávame. Keď vyčkávaš, nepolepšujeme sa; keď tresceš, neznášame trest.
Keď nás karháš, vyznávame, čo sme popáchali; ale po trestoch zabúdame, čo sme oplakávali. Keď ruku dvíhaš, sľubujeme, že splníme povinnosť; keď meč odložíš, neplníme svoj sľub.
Keď nás biješ, voláme, aby si nám odpustil; a keď odpustíš, znovu vyzývame teba, aby si nás bil. Vyznávame, Pane, že sme vinní, a vieme, že keď nám neodpustíš, spravodlivo nás zatratíš.
Všemohúci Otče, ktorý z ničoho stvoril si tých, ktorí prosia teba, daj nám bez zásluhy, o čo prosíme. Skrze Krista, Pána nášho. - Ꝛ. Amen.
℣. Pane, nezachádzaj s nami podľa hriechov našich.
Ꝛ. Ani nám neodplácaj podľa nepravostí našich.

Modlime sa: Bože, ktorého hriech uráža, ale pokánie udobruje, shliadni milostivo na prosby svojho skrúšeného ľudu a odvráť bič svojho hnevu, ktorý zaslúžili sme si za svoje hriechy. Skrze Krista, Pána nášho. - Ꝛ. Amen.

PRÍPRAVA NA SV. PRIJÍMANIE

Ako príprava na sv. omšu, str. 48.

ĎAKOVANIE PO SV. PRIJÍMANÍ

Ako ďakovanie po sv. omši, str. 55.

VZDYCHY SV. IGNÁCA

Anima Christi, sanctífica me.	Duša Kristova, posväť ma.
Corpus Christi, salva me.	Telo Kristovo, spas ma.
Sanguis Christi, inébria me.	Krv Kristova, napoj ma.
Aqua láteris Christi, lava me.	Voda z boku Kristovho, umy ma.
Pássio Christi, confórta me.	Umučenie Kristovo, posilni ma.
O bone Jesu, exáudi me.	Ó dobrý Ježišu, vyslyš ma.
Intra tua vúlnera abscónde me.	Do svojich svätých rán skry ma.
Ne permíttas me separári a te.	Nedaj mi odlúčiť sa od teba.
Ab hoste malígno defénde me.	Pred zlým nepriateľom chráň ma.
In hora mortis meæ voca me.	V hodinu smrti mojej povolaj ma.
Et jube me veníre ad te, ut cum Sanctis tuis laudem te in sæcula sæculórum. Amen.	A dožič mi prísť k tebe, aby som s tvojimi svätými chválil teba na veky vekov. Amen.

Odpustky 300 dní. - Po sv. prijímaní 7 rokov, - raz za mesiac plnomocné, pod obvyklými podmienkami, ak sa ju pomodlíme každý deň.

MODLITBA PRED KRÍŽOM

En ego, o bone et dulcíssime Jesu, ante conspéctum tuum génibus me provólvo ac máximo ánimi ardóre te oro atque obtéstor, ut meum in cor vívidos fídei, spei et caritátis sensus, atque veram peccatórum meórum pœniténtiam, éaque emendándi firmíssimam voluntátem velis imprímere; dum magno ánimi afféctu et dolóre tua

Hľa, pred pohľadom tvojím, ó dobrý a najsladší Ježišu, na kolená padám a s najväčšou vrúcnosťou duše prosím teba a žiadam: ráč do srdca môjho vložiť živý cit viery, nádeje a lásky, pravú ľútosť nad hriechami mojimi, ako aj čím najsilnejšiu vôľu polepšiť sa, najmä teraz, keď s hlbokou sústrasťou a bolesťou dojatý o piatich ranách tvojich uva-

quinque vúlnera mecum ipse consídero ac mente contémplor, illud præ óculis habens, quod jam in ore ponébat tuo David Prophéta de te, o bone Jesu: Fodérunt manus meas et pedes meos: dinumeravérunt ómnia ossa mea.

žujem a rozjímam, majúc pred očami to, čo si už ústami proroka Dávida povedal o sebe, ó dobrý Ježišu: Prebodli ruky moje a nohy moje, a spočítali všetky kosti moje.

Odpustky 10 rokov zakaždým, - plnomocné po sv. prijímaní, ak sa pomodlíme na úmysel sv. Otca.

OBNOVENIE KRSTNÉHO SĽUBU

Dómine Jesu Christe, te confíteor Regem universálem. Omnia, quæ facta sunt, pro te sunt creáta. Omnia jura tua exérce in me. Rénovo vota Baptísmi abrenúntians sátanæ ejúsque pompis et opéribus et promítto me victúrum ut bonum Christiánum. Ac potíssimum me óbligo operári, quantum in me est, ut triúmphent Dei jura tuæque Ecclésiæ. Divínum Cor Jesu, óffero tibi actiónes meas ténues ad obtinéndum, ut corda ómnia agnóscant tuam sacram Regalitátem et ita tuæ pacis regnum stabiliátur in toto terrárum orbe.

Amen.

Pane Ježišu Kriste, teba uznávam za Kráľa sveta. Všetko, čo bolo stvorené, pre teba bolo učinené. Uplatňuj nado mnou všetky svoje práva. Obnovujem krstné sľuby: odriekam sa zlého ducha i všetkej pýchy jeho i všetkých skutkov jeho a sľubujem, že budem žiť ako príkladný kresťan. Obzvlášť sa zaväzujem, že vynaložím všetko, aby som právam Božím a právam tvojej Cirkvi dopomohol k víťazstvu. Božské Srdce Ježišovo, tebe obetujem svoje skromné skutky s tým úmyslom, aby všetky srdcia uznaly tvoje sväté kráľovstvo, a tak kráľovstvo tvojho pokoja upevnilo sa na celom okruhu zemskom. Amen.

Plnomocné odpustky raz denne za obvyklých podmienok.

MODLITBY PO KÁZNI

Vzbudenie troch Božských čností a lútosti

Verím v svojho Boha, živého a opravdivého, ktorý je jeden Boh, ale v troch Božských osobách: Otec, Syn a Duch Svätý. Verím v Boha Otca Stvoriteľa, Syna Vykupiteľa a v Ducha Posvätiteľa. Verím a vyznávam tú najsvätejšiu

vieru, ktorú Ježiš Kristus učil a veriť prikázal, ktorú apoštolovia ohlasovali a ktorú svätá rímsko-katolícka Cirkev učí. V tejto svätej viere žiadam si žiť i umrieť, lebo si ju ty, Bože, zjavil, a ty ako vševediaci mýliť sa nemôžeš, ani ako večná a nekonečná Pravda nikoho klamať nechceš.

Dúfam v nekonečnom milosrdenstve tvojom, Bože, jediný pomocník tela môjho i duše mojej. Dúfam, že pre drahú, z toľkej lásky za mňa vyliatu krv Ježiša Krista odpustíš mi všetky hriechy života, a že mi dáš milosť svoju a život večný; lebo si to prisľúbil a ty si v plnení svojich sľubov verný a všemohúci.

Milujem teba, Bože, ty najvyššia dobrota, nekonečná láska a vrchol všetkej dokonalosti, pre tvoju dobrotu, svätosť, krásu a ľúbeznosť. Hoci by som ani v odmenu dúfať nemohol, ani pokuty obávať sa nemusel, predsa by som miloval teba, lebo ty, Bože, si všetkého milovania a ctenia najhodnejší. Kiež by som mohol milovať teba takou vrelou láskou, akou teba bez prestania milujú a na veky milovať budú všetci anjeli, svätí a blahoslavení v nebi, akou teba miluje a milovať môže všetko terajšie i budúce stvorenie na zemi. K tejto ich najvrúcnejšej láske pripájam svoju skromnú lásku a detinskú oddanosť.

Z tejto úprimnej a vrúcnej lásky k tebe, Bože, srdečne ľutujem, že som urazil teba. Odriekam sa všetkých hriechov celého života svojho a v ošklivosti ich mám. Ale k tomu mi daj, môj Bože, milosti svojej, aby som sa mohol všetkých hriechov chrániť a v kresťanských skutkoch až do smrti zotrvať, čo s tvojou pomocou verne sľubujem. Amen.

Ó môj Bože, pevne verím všetko, čo si ty zjavil a čo nám skrze svoju Cirkev k vereniu predkladáš, lebo ty, večná Pravda, si to zjavil.
Ó môj Bože, dúfam skrze zásluhy Ježiša Krista, že dosiahnem od teba odpustenie svojich hriechov, tvoju milosť a večný život, lebo ty si nekonečne milosrdný.
Ó môj Bože, teba milujem z celého srdca, lebo ty si môj najlepší Otec a moje najvyššie i lásky najhodnejšie dobro; pre teba milujem i svojho bližného, priateľa i nepriateľa, ako seba samého.
Teba, Bože, milujem celým srdcom, a preto nadovšetko ľutujem, že som urazil tvoju dobrotu. Odpusť mi pre krv Kristovu. Amen.

MODLITBY PO TICHEJ SV. OMŠI

Ave, María, grátia plena; Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui Jesus. Sancta María, Mater Dei, ora pro nobis peccatóribus, nunc et in hora mortis nostræ. Amen. *(Ter.)*

Zdravas, Mária, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod života tvojho, Ježiš. Svätá Mária, Matka Božia, pros za nás hriešnych teraz i v hodinu smrti našej. Amen. *(Trikrát.)*

Salve, Regína, mater misericórdiæ; vita, dulcédo et spes nostra, salve. Ad te clamámus éxsules fílii Hevæ. Ad te suspirámus geméntes et flentes in hac lacrimárum valle. Eja ergo, advocáta nostra, illos tuos misericórdes óculos ad nos convérte. Et Jesum, benedíctum fructum ventris tui, nobis post hoc exsílium osténde. O clemens, o pia, o dulcis Virgo María.

℣. Ora pro nobis, sancta Dei Génitrix.

℟. Ut digni efficiámur promissiónibus Christi.

Zdravas, Kráľovná, Matka milosrdenstva, život, sladkosť i nádej naša, zdravas. K tebe voláme vyhnaní synovia Evy. K tebe vzdycháme nariekajúci a plačúci v tomto slzavom údolí. A preto, orodovnica naša, obráť k nám milosrdné oči svoje, a po tomto putovaní ukáž nám Ježiša, požehnaný plod života svojho. Ó milostivá, ó dobrotivá, ó sladká Panna Mária.

℣. Oroduj za nás, svätá Božia Rodička.

℟. Aby sme sa stali hodnými prisľúbení Kristových.

Orémus. - Deus, refúgium nostrum et virtus, pópulum ad te clamántem propítius réspice: et, intercedénte gloriósa et immaculáta Vírgine Dei Genitríce María, cum beáto Joseph, ejus Sponso, ac beátis Apóstolis tuis Petro et Paulo et ómnibus Sanctis: quas pro conversióne peccatórum, pro libertáte et exaltatióne sanctæ matris Ecclésiæ preces effúndimus, misé-

Modlime sa. - Bože, útočište naše a sila, shliadni milostivo na ľud k tebe volajúci, a na prímluvu slávnej a nepoškvrnenej Panny, Rodičky Božej, Márie, blahoslaveného Jozefa, jej ženícha, i svätých apoštolov tvojich, Petra a Pavla, a všetkých svätých, vyslyš milostivo a dobrotivo prosby, ktoré tebe za obrátenie hriešnikov, za slobodu a povýšenie svätej matky Cir-

ricors et benígnus exáudi. Per eúndem Christum, Dóminum nostrum.
℟. Amen.

kvi prednášame. Skrze tohože Krista, Pána nášho.
℟. Amen.

Sancte Míchael Archángele, defénde nos in prælio; contra nequítiam et insídias diáboli esto præsídium. Imperet illi Deus, súpplices deprecámur: tuque, princeps milítiæ cæléstis, sátanam aliósque spíritus malígnos, qui ad perditiónem animárum pervagántur in mundo, divína virtúte in inférnum detrúde. ℟. Amen.

Svätý Michal archanjel, bráň nás v boji; proti zlosti a úkladom diablovým buď nám ochranou. Pokorne prosíme: Nech ho zavráti Boh. A ty, knieža vojska nebeského, mocou Božskou zažeň do pekla satanáša a iných zlých duchov, ktorí sa na skazu duší po svete potulujú.
℟. Amen.

℣. Cor Jesu sacratíssimum.
℟. Miserére nobis. *(Ter.)*

℣. Najsvätejšie Srdce Ježišovo.
℟. Zmiluj sa nad nami. *(Trikrát.)*

(Odpustky: 10 rokov, - a za trojitý vzdych na konci: 7 rokov.)
Tieto modlitby vynechajú sa po tichých omšiach, ktoré sa odbavujú s istou slávnostnosťou (napr. po votívnej omši Božského Srdca na prvý piatok, po omši prvoprijímajúcich, kňazskej vysviacky, sobáša atď.); podobne, keď po omši bezprostredne nasleduje posv. funkcia, ako napr. Libera, požehnanie so Sviatosťou Oltárnou, modlitby, nariadené biskupom.

LITÁNIE O VŠETKÝCH SVÄTÝCH

Kýrie, eléison.	Pane, zmiluj sa nad nami.
Christe, eléison.	Kriste, zmiluj sa nad nami.
Kýrie, eléison.	Pane, zmiluj sa nad nami.
Christe, audi nos.	Kriste, uslyš nás.
Christe, exáudi nos.	Kriste, vyslyš nás.
Pater de cælis, Deus, miserére nobis.	Otče s nebies, Bože, zmiluj sa nad nami.
Fili, Redémptor mundi, Deus,	Synu, Vykupiteľu sveta, Bože,
Spíritus Sancte, Deus,	Duchu Svätý, Bože,
Sancta Trínitas, unus Deus,	Svätá Trojica, jeden Bože,
Sancta María, ora pro nobis.	Svätá Mária, oroduj za nás.
Sancta Dei Génitrix,	Svätá Božia Rodička,
Sancta Virgo vírginum,	Svätá Panna panien,

Sancte Míchael,	Svätý Michal,
Sancte Gábriel,	Svätý Gabriel,
Sancte Ráphael,	Svätý Rafael,
Omnes sancti Angeli et Archángeli, oráte pro nobis.	Všetci svätí anjeli a archanjeli, orodujte za nás.

Na Bielu sobotu a na vigíliu pred Turícami vynechávame to, čo je označené * hviezdičkou, tak isto všetko po *Kýrie eléison* na konci litánií.

Omnes sancti beatórum Spirítuum órdines,	Všetky sväté sbory blahoslavených duchov,
Sancte Joánnes Baptísta, ora pro nobis.	Svätý Ján Krstiteľ, oroduj za nás.
Sancte Joseph,	Svätý Jozef,
Omnes sancti Patriárchæ et Prophétæ, oráte pro nobis.	Všetci svätí patriarchovia a proroci, orodujte za nás.
Sancte Petre, ora pro nobis.	Svätý Peter, oroduj za nás.
Sancte Paule,	Svätý Pavol,
Sancte Andréa,	Svätý Ondrej,
* Sancte Jacóbe,	* Svätý Jakub,
Sancte Joánnes,	Svätý Ján,
* Sancte Thoma,	* Svätý Tomáš,
* Sancte Jacóbe,	* Svätý Jakub,
* Sancte Philíppe,	* Svätý Filip,
* Sancte Bartholomæe,	* Svätý Bartolomej,
* Sancte Matthæe,	* Svätý Matúš,
* Sancte Simon,	* Svätý Šimon,
* Sancte Thaddæe,	* Svätý Tadeáš,
* Sancte Matthía,	* Svätý Matej,
* Sancte Bárnaba,	* Svätý Barnabáš,
* Sancte Luca,	* Svätý Lukáš,
* Sancte Marce,	* Svätý Marek,
Omnes sancti Apóstoli et Evangelístæ, oráte pro nobis.	Všetci svätí apoštoli a evanjelisti, orodujte za nás.
Omnes sancti Discípuli Dómini,	Všetci svätí učeníci Pána,
* Omnes sancti Innocéntes,	* Všetky sväté neviniatka,
Sancte Stéphane, ora pro nobis.	Svätý Štefan, oroduj za nás,
Sancte Laurénti,	Svätý Vavrinec,
Sancte Vincénti,	Svätý Vincent,
* Sancti Fabiáne et Sebastiáne, oráte pro nobis.	* Svätý Fabián a Šebastián, orodujte za nás,
* Sancti Joánnes et Paule,	* Svätý Ján a Pavol,

* Sancti Cosma et Damiáne,	* Svätý Kozma a Damián,
* Sancti Gervási et Protási,	* Svätý Gerváz a Protáz,
Omnes sancti Mártyres,	Všetci svätí mučeníci,
Sancte Silvéster, ora pro nobis.	Svätý Silvester, oroduj za nás.
Sancte Gregóri,	Svätý Gregor,
* Sancte Ambrósi,	* Svätý Ambróz,
Sancte Augustíne,	Svätý Augustín,
* Sancte Hierónyme,	* Svätý Hieronym,
* Sancte Martíne,	* Svätý Martin,
* Sancte Nicoláe,	* Svätý Mikuláš,
Omnes sancti Pontífices et Confessóres, oráte pro nobis.	Všetci svätí biskupi a vyznavači, orodujte za nás.
Omnes sancti Doctóres,	Všetci svätí učitelia,
Sancte Antóni, ora pro nobis.	Svätý Anton, oroduj za nás.
Sancte Benedícte,	Svätý Benedik,
* Sancte Bernárde,	* Svätý Bernard,
Sancte Domínice,	Svätý Dominik,
Sancte Francísce,	Svätý František,
Omnes sancti Sacerdótes et Levítæ, oráte pro nobis.	Všetci svätí kňazi a posvätení služobníci Pána, orodujte za nás.
Omnes sancti Mónachi et Eremítæ,	Všetci svätí mnísi a pustovníci,
Sancta María Magdaléna, ora pro nobis,	Svätá Mária Magdaléna, oroduj za nás.
Sancta Agatha,	Svätá Agata,
* Sancta Lúcia,	* Svätá Lucia,
Sancta Agnes,	Svätá Agnesa,
Sancta Cæcília,	Svätá Cecília,
* Sancta Catharína,	* Svätá Katarína,
Sancta Anastásia,	Svätá Anastázia,
Omnes sanctæ Vírgines et Víduæ, oráte pro nobis.	Všetky sväté panny a vdovy, orodujte za nás.
Omnes Sancti et Sanctæ Dei, intercédite pro nobis.	Všetci svätí a sväté Božie, primlúvajte sa za nás.
Propítius esto, parce nobis, Dómine.	Buď nám milostivý, odpusť nám, Pane.
Propítius esto, exáudi nos, Dómine.	Buď nám milostivý, vyslyš nás, Pane.
Ab omni malo, líbera nos, Dómine.	Od všetkého zlého, vysloboď nás, Pane.

Ab omni peccáto,	Od každého hriechu,
* Ab ira tua,	* Od hnevu tvojho,
* A subitánea et improvísa morte,	* Od náhlej a nepredvídanej smrti,
* Ab insídiis diáboli,	* Od úkladov diablových,
* Ab ira, et ódio, et omni mala voluntáte,	* Od hnevu, nenávisti a všetkej zlej vôle,
* A spíritu fornicatiónis,	* Od ducha smilného,
* A fúlgure et tempestáte,	* Od hromobitia a búrky,
* A flagéllo terræmótus,	* Od zemetrasenia,
* A peste, fame et bello,	* Od moru, hladu a vojny,
A morte perpétua,	Od večnej smrti,
Per mystérium sanctæ Incarnatiónis tuæ,	Skrze tajomstvo svätého vtelenia tvojho,
Per advéntum tuum,	Skrze príchod tvoj,
Per nativitátem tuam,	Skrze narodenie tvoje,
Per baptísmum et sanctum jejúnium tuum,	Skrze krst a svätý pôst tvoj,
Per crucem et passiónem tuam,	Skrze kríž a utrpenie tvoje,
Per mortem et sepultúram tuam,	Skrze smrť a pochovanie tvoje,
Per sanctam resurrectiónem tuam,	Skrze slávne vzkriesenie tvoje,
Per admirábilem ascensiónem tuam,	Skrze predivné nanebevstúpenie tvoje,
Per advéntum Spíritus Sancti Paráclíti,	Skrze príchod Utešiteľa Ducha Svätého,
In die judícii,	V deň súdny,
Peccatóres, te rogámus, audi nos.	My hriešnici, teba prosíme, uslyš nás.
Ut nobis parcas,	Aby si nám odpustiť ráčil,
* Ut nobis indúlgeas,	* Aby si nám milostivý byť ráčil,
Ut ad veram pœniténtiam nos perdúcere dignéris,	* Aby si nás k pravému pokániu priviesť ráčil,
Ut Ecclésiam tuam sanctam régere et conserváre dignéris,	Aby si svätú Cirkev svoju spravovať a zachovať ráčil,
Ut Domnum Apostólicum et omnes ecclesiásticos órdines in sancta religióne conserváre dignéris,	Aby si námestníka svojho, pápeža, a všetok duchovný stav v svätom náboženstve zachovať ráčil.

Ut inimícos sanctæ Ecclésiæ humiliáre dignéris,
Aby si nepriateľov svätej Cirkvi pokoriť ráčil,

Ut régibus et princípibus christiánis pacem et veram concórdiam donáre dignéris,
Aby si kresťanským panovníkom a kniežatám pokoja a pravej svornosti dať ráčil,

* Ut cuncto pópulo christiáno pacem et unitátem largíri dignéris,
* Aby si celému kresťanskému ľudu pokoja a jednoty uštedriť ráčil,

* Ut omnes errántes ad unitátem Ecclésiæ revocáre et infidéles univérsos ad Evangélii lumen perdúcere dignéris,
* Aby si všetkých blúdiacich nazad k jednote s Cirkvou povolať a všetkých pohanov k svetlu evanjelia priviesť ráčil,

Ut nosmetípsos in tuo sancto servítio confortáre et conserváre dignéris,
Aby si nás vo svätej službe svojej posilniť a zachovať ráčil,

* Ut mentes nostras ad cæléstia desidéria érigas,
* Aby si mysle naše k nebeským žiadostiam pozdvihnúť ráčil,

Ut ómnibus benefactóribus nostris sempitérna bona retríbuas,
Aby si všetkých našich dobrodincov večnými dobrami odmeniť ráčil,

* Ut ánimas nostras, fratrum, propinquórum et benefactórum nostrórum ab ætérna damnatióne erípias,
* Aby si duše naše, duše našich bratov, príbuzných a dobrodincov od večného zatratenia zachrániť ráčil,

Ut fructus terræ dare et conserváre dignéris,
Aby si úrodu zemskú dať a zachovať ráčil,

Ut ómnibus fidélibus defúnctis réquiem ætérnam donáre dignéris,
Aby si všetkým zomrelým veriacim večné odpočinutie udeliť ráčil,

Ut nos exaudíre dignéris,
Aby si nás vyslyšať ráčil,

* Fili Dei,
* Synu Boží,

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, parce nobis, Dómine.
Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, odpusť nám, Pane.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, exáudi nos, Dómine.
Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, vyslyš nás, Pane.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, miserére nobis.
Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, zmiluj sa nad nami.

Christe, audi nos.
Kriste, uslyš nás.

Christe, exáudi nos.	Kriste, vyslyš nás.
Kýrie, eléison.	Pane, zmiluj sa nad nami.
Christe, eléison.	Kriste, zmiluj sa nad nami.
Kýrie, eléison.	Pane, zmiluj sa nad nami.
Pater noster.	Otče náš.
℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem.	℣. A neuveď nás do pokušenia.
℟. Sed líbera nos a malo.	℟. Ale zbav nás od zlého.

LITÁNIE O NAJSVÄTEJŠOM MENE JEŽIŠ

Kýrie, eléison.	Pane, zmiluj sa nad nami.
Christe, eléison.	Kriste, zmiluj sa nad nami.
Kýrie, eléison.	Pane, zmiluj sa nad nami.
Jesu, audi nos.	Ježišu, uslyš nás.
Jesu, exáudi nos.	Ježišu, vyslyš nás.
Pater de cælis, Deus, miserére nobis.	Otče s nebies, Bože, zmiluj sa nad nami.
Fili, Redémptor mundi, Deus,	Synu, Vykupiteľu sveta, Bože,
Spíritus Sancte, Deus,	Duchu Svätý, Bože,
Sancta Trínitas, unus Deus,	Svätá Trojica, jeden Bože,
Jesu, Fili Dei vivi,	Ježišu, Synu Boha živého,
Jesu, splendor Patris,	Ježišu, odblesk Otca,
Jesu, candor lucis ætérnæ,	Ježišu, žiara svetla večného,
Jesu, rex glóriæ,	Ježišu, kráľ slávy,
Jesu, sol justítiæ,	Ježišu, slnko spravodlivosti,
Jesu, Fili Maríæ Vírginis,	Ježišu, Syn Márie Panny,
Jesu, amábilis,	Ježišu premilý,
Jesu, admirábilis,	Ježišu predivný,
Jesu, Deus fortis,	Ježišu, Boh silný,
Jesu, pater futúri sæculi,	Ježišu, otec budúceho veku,
Jesu, magni consílii ángele,	Ježišu, anjel veľkej rady,
Jesu potentíssime,	Ježišu najmocnejší,
Jesu patientíssime,	Ježišu najtrpezlivejší,
Jesu obœdientíssime,	Ježišu najposlušnejší,
Jesu, mitis et húmilis corde,	Ježišu, tichý a pokorný srdcom,
Jesu, amátor castitátis,	Ježišu, milovník čistoty,
Jesu, amátor noster,	Ježišu, milovník náš,
Jesu, Deus pacis,	Ježišu, Boh pokoja,
Jesu, auctor vitæ,	Ježišu, pôvodca života,

Jesu, exémplar virtútum,	Ježišu, príklad čností,
Jesu, zelátor animárum,	Ježišu, horliteľ za spasenie duší,
Jesu, Deus noster,	Ježišu, Boh náš,
Jesu, refúgium nostrum,	Ježišu, útočište naše,
Jesu, pater páuperum,	Ježišu, otec chudobných,
Jesu, thesáure fidélium,	Ježišu, poklad veriacich,
Jesu, bone pastor,	Ježišu, pastier dobrý,
Jesu, lux vera,	Ježišu, svetlo pravé,
Jesu, sapiéntia ætérna,	Ježišu, múdrosť večná,
Jesu, bónitas infiníta,	Ježišu, dobrota nekonečná,
Jesu, via et vita nostra,	Ježišu, cesta a život náš,
Jesu, gáudium Angelórum,	Ježišu, radosť anjelov,
Jesu, rex Patriarchárum,	Ježišu, kráľ patriarchov,
Jesu, magíster Apostolórum,	Ježišu, majster apoštolov,
Jesu, doctor Evangelistárum,	Ježišu, učiteľ evanjelistov,
Jesu, fortitúdo Mártyrum,	Ježišu, posila mučeníkov,
Jesu, lumen Confessórum,	Ježišu, svetlo vyznavačov,
Jesu, púritas Vírginum,	Ježišu, čistota panien,
Jesu, coróna Sanctórum ómnium,	Ježišu, koruna všetkých svätých,
Propítius esto, parce nobis, Jesu.	Buď nám milostivý, odpusť nám, Ježišu.
Propítius esto, exáudi nos, Jesu.	Buď nám milostivý, vyslyš nás, Ježišu.
Ab omni malo, líbera nos, Jesu.	Od všetkého zlého, vysloboď nás, Ježišu.
Ab omni peccáto,	Od každého hriechu,
Ab ira tua,	Od hnevu tvojho,
Ab insídiis diáboli,	Od úkladov diablových,
A spíritu fornicatiónis,	Od ducha smilného,
A morte perpétua,	Od večnej smrti,
A negléctu inspiratiónum tuárum,	Od zanedbania vnuknutí tvojich,
Per mystérium sanctæ incarnatiónis tuæ,	Skrze tajomstvo svätého vtelenia tvojho,
Per nativitátem tuam,	Skrze narodenie tvoje,
Per infántiam tuam,	Skrze detinstvo tvoje,
Per divinissimam vitam tuam,	Skrze Božský život tvoj,
Per labóres tuos,	Skrze práce tvoje,
Per agóniam et passiónem tuam,	Skrze smrteľnú úzkosť a utrpenie tvoje,

Per crucem et derelictiónem tuam,	Skrze kríž a opustenosť tvoju,
Per languóres tuos,	Skrze mdloby tvoje,
Per mortem et sepultúram tuam,	Skrze smrť a pochovanie tvoje,
Per resurrectiónem tuam,	Skrze vzkriesenie tvoje,
Per ascensiónem tuam,	Skrze nanebevstúpenie tvoje,
Per sanctíssimæ Eucharístiæ institutiónem tuam,	Skrze tvoje ustanovenie najsvätejšej Sviatosti Oltárnej,
Per gáudia tua,	Skrze radosti tvoje,
Per glóriam tuam,	Skrze slávu tvoju,
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, parce nobis, Jesu.	Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, odpusť nám, Ježišu.
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, exáudi nos, Jesu.	Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, vyslyš nás, Ježišu.
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, miserére nobis, Jesu.	Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, zmiluj sa nad nami, Ježišu.
Jesu, audi nos.	Ježišu, uslyš nás.
Jesu, exáudi nos.	Ježišu, vyslyš nás.

Orémus. - Dómine Jesu Christe, qui dixísti: Pétite, et accipiétis; quærite, et inveniétis; pulsáte, et aperiétur vobis: quæsumus, da nobis peténtibus divinissimi tui amóris afféctum, ut te toto corde, ore et ópere diligámus, et a tua numquam laude cessémus. - Sancti Nóminis tui, Dómine, timórem páriter et amórem fac nos habére perpétuum: quia numquam tua gubernatióne destítuis, quos in soliditáte tuæ dilectiónis instítuis: Qui vivis et regnas in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Modlime sa. - Pane Ježišu Kriste, ktorý si riekol: Pýtajte si, a dostanete, hľadajte, a nájdete, klopte, a otvorí sa vám; prosíme, daj nám žiadajúcim pocítiť svoju Božskú lásku, aby sme teba celým srdcom, ústami i skutkami milovali a teba chváliť nikdy neprestali. - Daj tiež, Pane, aby sme tvoje sväté Meno stále s bázňou ctili a spolu i večne milovali, lebo zo svojho spravovania nikdy nevytváraš tých, ktorým dávaš stálosť v láske svojej: Ktorý žiješ a kráľuješ na veky vekov. ℟. Amen.

LITÁNIE O NAJSVÄTEJŠOM SRDCI JEŽIŠOVOM

Kýrie, eléison.	Pane, zmiluj sa nad nami.
Christe, eléison.	Kriste, zmiluj sa nad nami.
Kýrie, eléison.	Pane, zmiluj sa nad nami.
Christe, audi nos.	Kriste, uslyš nás.
Christe, exáudi nos.	Kriste, vyslyš nás.
Pater de cælis, Deus, miserére nobis.	Otče s nebies, Bože, zmiluj sa nad nami.
Fili, Redémptor mundi, Deus,	Synu, Vykupiteľu sveta, Bože,
Spíritus Sancte, Deus,	Duchu Svätý, Bože,
Sancta Trínitas, unus Deus,	Svätá Trojica, jeden Bože,
Cor Jesu, Fílii Patris ætérni,	Srdce Ježišovo, Syna večného Otca,
Cor Jesu, in sinu Vírginis Matris a Spíritu Sancto formátum,	Srdce Ježišovo, v lone panenskej Matky Duchom Svätým utvorené,
Cor Jesu, Verbo Dei substantiáliter unítum,	Srdce Ježišovo, so Slovom Božím podstatne sjednotené,
Cor Jesu, majestátis infinítæ,	Srdce Ježišovo, nekonečnej velebnosti,
Cor Jesu, templum Dei sanctum,	Srdce Ježišovo, svätý chrám Boží,
Cor Jesu, tabernáculum Altíssimi,	Srdce Ježišovo, stánok Najvyššieho,
Cor Jesu, domus Dei et porta cæli,	Srdce Ježišovo, dom Boží a brána nebeská,
Cor Jesu, fornax ardens caritátis,	Srdce Ježišovo, horiace ohnisko lásky,
Cor Jesu, justítiæ et amóris receptáculum,	Srdce Ježišovo, schránka spravodlivosti a lúbosti,
Cor Jesu, bonitáte et amóre plenum,	Srdce Ježišovo, plné dobroty a láskavosti,
Cor Jesu, virtútum ómnium abýssus,	Srdce Ježišovo, hlbokosť všetkých čností,
Cor Jesu, omni laude dignissimum,	Srdce Ježišovo, všetkej chvály najhodnejšie,
Cor Jesu, rex et centrum ómnium córdium,	Srdce Ježišovo, kráľ a stredisko všetkých sŕdc,
Cor Jesu, in quo sunt omnes thesáuri sapiéntiæ et sciéntiæ,	Srdce Ježišovo, v ktorom sú všetky poklady múdrosti a vedy,

Cor Jesu, in quo hábitat omnis plenitúdo divinitátis,	Srdce Ježišovo, v ktorom prebýva všetka plnosť Božstva,
Cor Jesu, in quo Pater sibi bene complácuit,	Srdce Ježišovo, v ktorom má Otec svoje zaľúbenie,
Cor Jesu, de cujus plenitúdine omnes nos accépimus,	Srdce Ježišovo, z ktorého plnosti my všetci sme prijali,
Cor Jesu, desidérium cóllium æternórum,	Srdce Ježišovo, túžba výšin večných,
Cor Jesu, pátiens et multæ misericórdiæ,	Srdce Ježišovo, trpezlivé a veľmi milosrdné,
Cor Jesu, dives in omnes, qui ínvocant te,	Srdce Ježišovo, bohaté pre všetkých, ktorí ťa vzývajú,
Cor Jesu, fons vitæ et sanctitátis,	Srdce Ježišovo, prameň života a svätosti,
Cor Jesu, propitiátio pro peccátis nostris,	Srdce Ježišovo, usmierenie za hriechy naše,
Cor Jesu, saturátum oppróbriis,	Srdce Ježišovo, potupením nasýtené,
Cor Jesu, attrítum propter scélera nostra,	Srdce Ježišovo, pre naše zlosti strýznené,
Cor Jesu, usque ad mortem obóediens factum,	Srdce Ježišovo, až na smrť poslušné,
Cor Jesu, láncea perforátum,	Srdce Ježišovo, kopijou prerazené,
Cor Jesu, fons totíus consolatiónis,	Srdce Ježišovo, prameň všetkého potešenia,
Cor Jesu, vita et resurréctio nostra,	Srdce Ježišovo, život náš a vzkriesenie naše,
Cor Jesu, pax et reconciliátio nostra,	Srdce Ježišovo, pokoj náš a smierenie naše,
Cor Jesu, víctima peccatórum,	Srdce Ježišovo, obeta za hriechy,
Cor Jesu, salus in te sperántium,	Srdce Ježišovo, spása v teba dúfajúcich,
Cor Jesu, spes in te moriéntium,	Srdce Ježišovo, nádej v tebe zomierajúcich,
Cor Jesu, delíciæ Sanctórum ómnium,	Srdce Ježišovo, slasť všetkých svätých,
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, parce nobis, Dómine.	Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, odpusť nám, Pane.
Agnus Dei, qui tollis peccáta	Baránku Boží, ktorý snímaš

mundi, exáudi nos, Dómine.	hriechy sveta, vyslyš nás, Pane.
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, miserére nobis.	Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, zmiluj sa nad nami.
℣. Jesu, mitis et húmilis Corde.	℣. Ježišu, tichý a pokorný Srdcom.
℟. Fac cor nostrum secúndum Cor tuum.	℟. Sprav srdce naše podľa Srdca svojho.
Orémus. - Omnípotens sempitérne Deus, réspice in Cor dilectíssimi Fílii tui, et in laudes et satisfactiónes, quas in nómine peccatórum tibi persólvit, iísque misericórdiam tuam peténtibus tu véniam concéde placátus, in nómine ejúsdem Fílii tui Jesu Christi: Qui tecum vivit et regnat in sæcula sæculórum.	Modlime sa. - Všemohúci večný Bože, pohliadni na Srdce svojho najmilšieho Syna a na chvály i zadosťučinenia, ktoré podáva tebe v mene hriešnikov, a im, ktorí teba prosia o milosrdenstvo, ty usmierený udeľ odpustenie v mene tohože Syna svojho, Ježiša Krista, ktorý s tebou žije a kráľuje na veky vekov.
℟. Amen.	℟. Amen.

LITÁNIE LORETÁNSKE

Kýrie, eléison.	Pane, zmiluj sa nad nami.
Christe, eléison.	Kriste, zmiluj sa nad nami.
Kýrie, eléison.	Pane, zmiluj sa nad nami.
Christe, audi nos.	Kriste, uslyš nás.
Christe, exáudi nos.	Kriste, vyslyš nás.
Pater de cælis, Deus, miserére nobis.	Otče s nebies, Bože, zmiluj sa nad nami.
Fili, Redémptor mundi, Deus,	Synu, Vykupiteľu sveta, Bože,
Spíritus Sancte, Deus,	Duchu Svätý, Bože,
Sancta Trínitas, unus Deus,	Svätá Trojica, jeden Bože,
Sancta María, ora pro nobis.	Svätá Mária, oroduj za nás.
Sancta Dei Génitrix,	Svätá Božia Rodička,
Sancta Virgo vírginum,	Svätá Panna panien,
Mater Christi,	Matka Kristova,
Mater divínæ grátiæ,	Matka Božej milosti,
Mater puríssima,	Matka najčistejšia,

Mater castíssima,	Matka najčistotnejšia,
Mater invioláta,	Matka nepoškvrnená,
Mater intemeráta,	Matka neporušená,
Mater amábilis,	Matka premilá,
Mater admirábilis,	Matka predivná,
Mater boni consílii,	Matka dobrej rady,
Mater Creatóris,	Matka Stvoriteľa,
Mater Salvatóris,	Matka Spasiteľa,
Virgo prudentíssima,	Panna najmúdrejšia,
Virgo veneránda,	Panna ctihodná,
Virgo prædicánda,	Panna chválitebná,
Virgo potens,	Panna mocná,
Virgo clemens,	Panna dobrotivá,
Virgo fidélis,	Panna verná,
Spéculum justítiæ,	Zrkadlo spravodlivosti,
Sedes sapiéntiæ,	Stolica múdrosti,
Causa nostræ lætítiæ,	Príčina našej radosti,
Vas spirituále,	Nádoba duchovná,
Vas honorábile,	Nádoba počestná,
Vas insígne devotiónis,	Výborná nádoba pobožnosti,
Rosa mýstica,	Ruža duchovná,
Turris Davídica,	Veža Dávidova,
Turris ebúrnea,	Veža zo slonovej kosti,
Domus áurea,	Dom zlatý,
Foéderis arca,	Archa úmluvy,
Jánua cæli,	Brána nebeská,
Stella matutína,	Hviezda ranná,
Salus infirmórum,	Uzdravenie nemocných,
Refúgium peccatórum,	Útočište hriešnikov,
Consolátrix afflictórum,	Potešenie zarmútených,
Auxílium Christianórum,	Pomocnica kresťanov,
Regína Angelórum,	Kráľovná anjelov,
Regína Patriarchárum,	Kráľovná patriarchov,
Regína Prophetárum,	Kráľovná prorokov,
Regina Apostolórum,	Kráľovná apoštolov,
Regína Mártyrum,	Kráľovná mučeníkov,
Regína Confessórum,	Kráľovná vyznavačov,
Regína Vírginum,	Kráľovná panien,
Regína Sanctórum ómnium,	Kráľovná všetkých svätých,
Regína sine labe originăli concépta,	Kráľovná bez poškvrny dedičného hriechu počatá,
Regína sacratíssimi Rosárii,	Kráľovná presvätého ruženca,
Regína pacis,	Kráľovná pokoja,

Regína, in cælum assúmpta,
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, parce nobis, Dómine.
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, exáudi nos, Dómine.
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, miserére nobis.

℣. Ora pro nobis, Virgo Dolorosíssima (alebo: Virgo Dolorósa).
℟. Ut digni efficiámur promissiónibus Christi.

Orémus. - Deus, in cujus Passióne, secúndum Simeónis prophetíam, dulcíssimam ánimam gloriósæ Vírginis et Matris Maríæ dolóris gládius pertransívit: concéde propítius; ut, qui dolóres ejus veneránde recólimus, passiónis tuæ efféctum felícem consequámur: Qui vivis et regnas in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Kráľovná nanebevzatá,
Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, odpusť nám, Pane.
Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, vyslyš nás, Pane.
Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, zmiluj sa nad nami.

℣. Oroduj za nás, Matka Sedmobolestná.
℟. Aby sme sa stali hodnými prisľúbení Kristových.

Modlime sa. - Bože, pri ktorého Umučení podľa Simeonovho proroctva meč bolesti prenikol najsladšiu dušu slávnej Panny a Matky Márie: udeľ milostivo; aby my, ktorí s úctou spomíname jej bolesti, dosiahli sme blažený účinok umučenia tvojho. Ktorý žiješ a kráľuješ na veky vekov.
℟. Amen.

LITÁNIE O SV. JOZEFOVI

Kýrie, eléison.
Christe, eléison.
Kýrie, eléison.
Christe, audi nos.
Christe, exáudi nos.
Pater de cælis, Deus, miserére nobis.
Fili, Redémptor mundi, Deus,
Spíritus Sancte, Deus,
Sancta Trínitas, unus Deus,

Pane, zmiluj sa nad nami.
Kriste, zmiluj sa nad nami.
Pane, zmiluj sa nad nami.
Kriste, uslyš nás.
Kriste, vyslyš nás.
Otče s nebies, Bože, zmiluj sa nad nami.
Synu, Vykupiteľu sveta, Bože,
Duchu Svätý, Bože,
Svätá Trojica, jeden Bože,

Sancta María, ora pro nobis.	Svätá Mária, oroduj za nás.
Sancte Joseph,	Svätý Jozef,
Proles David inclyta,	Preslávny potomok Dávidov,
Lumen Patriarchárum,	Svetlo patriarchov,
Dei Genitrícis sponse,	Ženích Rodičky Božej,
Custos pudíce Vírginis,	Spanilý strážca Panny,
Fílii Dei nutrície,	Pestún Syna Božieho,
Christi defénsor sédule,	Bedlivý ochranca Kristov,
Almæ familiæ præses,	Hlava slávnej rodiny,
Joseph justíssime,	Jozef najspravodlivejší,
Joseph castíssime,	Jozef najčistejší,
Joseph prudentíssime,	Jozef najmúdrejší,
Joseph fortíssime,	Jozef najmocnejší,
Joseph obœdientíssime,	Jozef najposlušnejší,
Joseph fidelíssime,	Jozef najvernejší,
Spéculum patiéntiæ,	Zrkadlo trpezlivosti,
Amátor paupertátis,	Milovník chudoby,
Exémplar opíficum,	Príklad remeselníkov,
Doméstícæ vitæ decus,	Ozdoba života domáceho,
Custos vírginum,	Ochranca panien,
Familiárum cólumen,	Opora rodín,
Solátium miserórum,	Potešenie ubiedených,
Spes ægrotántium,	Nádej nemocných,
Patróne moriéntium,	Patrón umierajúcich,
Terror dæmonum,	Postrach zlých duchov,
Protéctor sanctæ Ecclésiæ,	Ochranca Cirkvi svätej,
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, parce nobis, Dómine.	Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, odpusť nám, Pane.
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, exáudi nos, Dómine.	Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, vyslyš nás, Pane.
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, miserére nobis.	Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, zmiluj sa nad nami.
℣. Constítuit eum dóminum domus suæ.	℣. Ustanovil ho pánom domu svojho.
℟. Et príncipem omnis possessiónis suæ.	℟. A vladárom celého majetku svojho.
Orémus. - Deus, qui ineffábili providéntia beátum Joseph sanctíssimæ Genitrícis	Modlime sa. - Bože, ktorý blahoslaveného Jozefa v nevýslovnej prozreteľnosti rá-

tuæ sponsum elígere dignátus es: præsta, quæsumus; ut, quem protectórem veneramur in terris, intercessórem habére mereámur in cælis: Qui vivis et regnas in sæcula sæculórum.
Ry. Amen.

čil si vyvoliť za ženícha presvätej Rodičky svojej: dopraj, prosíme, aby toho, ktorého ako ochrancu uctievame na zemi, zaslúžili sme si mať za prímluvníka v nebi. Ktorý žiješ a kráľuješ na veky vekov. Ry. Amen.

RANNÉ MODLITBY

Z liturgie Cirkvi.

1. z láud:

PIESEŇ ZACHARIÁŠOVA *(Lk 1, 68-79)*

Benedíctus Dóminus, Deus Israel, * quia visitávit et redémit pópulum suum,
Et eréxit cornu salútis nobis * in domo David servi sui,
Sicut locútus est per os sanctórum, * qui olim fuérunt, prophetárum suórum:
Ut liberáret nos ab inimícis nostris, * et e manu ómnium, qui odérunt nos,
Ut fáceret misericórdiam cum pátribus nostris * et recordarétur foéderis sui sancti:
Jurisjurándi, quod jurávit Abrahæ, patri nostro, * datúrum se nobis,
Ut sine timóre, e manu inimicórum nostrórum liberáti, * serviámus illi
In sanctitáte et justítia coram ipso * ómnibus diébus nostris,
Et tu, puer, prophéta Altíssimi vocáberis: * præíbis

Požehnaný Pán Boh Izraela, lebo shliadol na svoj ľud a vykúpil ho
a postavil nám roh spasenia v dome Dávida, svojho sluhu,
ako bol sľuboval ústami svätých svojich starodávnych prorokov:
On nás vyslobodí od našich nepriateľov a z rúk všetkých, čo nás nenávidia,
aby preukázal milosrdenstvo našim otcom a pamätal na svoju svätú smluvu,
na prísahu, ktorú prisahal Abrahámovi, nášmu otcovi, že nám dá,
aby sme jemu, vyslobodení z rúk nepriateľov, bez strachu slúžili
vo svätosti a spravodlivosti pred tvárou jeho po všetky naše dni;
a ty, chlapček, budeš sa volať prorokom Najvyššieho,

enim ante fáciem Dómini ad parándas vias ejus,
Ad dandam pópulo ejus sciéntiam salútis * in remissióne peccatórum eórum,
Per víscera misericórdiæ Dei nostri, * qua visitávit nos Oriens ex alto,
Ut illúminet eos, qui in ténebris et in umbra mortis sedent, * ut dírigat pedes nostros in viam pacis.
Glória Patri.

lebo pôjdeš pred tvárou Pánovou pripravovať mu cesty,
a poučovať jeho ľud o spáse,
že odpustia sa im hriechy
pre srdečné milosrdenstvo nášho Boha, ktorým shliadol na nás vychádzajúci s výsosti,
aby posvietil tým, ktorí sedia vo tme a v tôni smrti, a upravil nám nohy na cestu pokoja.
Sláva Otcu.

2. z prímy:

℣. Deus, in adjutórium meum inténde.
℟. Dómine, ad adjuvándum me festína.
Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto. Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen. (Allelúja.)

℣. Bože, na pomoc mi prispej.
℟. Pane, ponáhľaj sa mi na pomoc.
Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždycky i na veky vekov. Amen. (Aleluja.)

V Predpôste a vo Veľkom pôste miesto *Aleluja: Chvála tebe, Kriste, Kráľ večnej slávy!*

HYMNUS

Jam lucis orto sídere,
Deum precémur súpplices,
Ut in diúrnis áctibus
Nos servet a nocéntibus.

Už vyšla jasná dennica,
nuž prosme Boha pokorne,
nech v denných prácach nás
zachráni od škôd všelikých.

Linguam refrénans témperet,
Ne litis horror ínsonet:
Visum fovéndo cóntegat,
Ne vanitátes háuriat.

Kiež jazyk drží na uzde,
by vadenice nevznikly:
Kiež ochranou zrak zakryje,
by nekochal sa v márnostiach.

Sint pura cordis íntima,
Absístat et vecórdia:
Carnis terat supérbiam
Potus cibíque párcitas.

Maj čisto v srdca útrobách,
nech ďaleko je nerozum:
Odbojné, pyšné telo kroť
miernosťou v jedle, nápoji.

Ut, cum dies abscésserit,
Noctémque sors redúxerit,
Mundi per abstinéntiam
Ipsi canámus glóriam.

Až deň sa skloní k západu
a osud privedie nám noc,
kiež čistí v zdržanlivosti
ti chválu, slávu vzdávame.

Deo Patri sit glória,
Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Nunc et per omne sæculum.
Amen.

Buď sláva Bohu Otcovi
i jedinému Synovi
i Duchu Tešiteľovi
teraz i večné na veky.
Amen.

℣. Kráľovi vekov, nesmrteľnému a neviditeľnému, jedinému Bohu česť a sláva na veky vekov. Amen. *(1 Tim 1,17.)*
℟. Vďaky Bohu!
℟. Kriste, Syn Boha živého, zmiluj sa nad nami! *(2 razy.)*
℣. Ty sedíš na pravici Otcovej.
℟. Zmiluj sa nad nami!
℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.
℟. Kriste, Syn Boha živého, zmiluj sa nad nami!
℣. Vstaň, Kriste, a spomôž nám.
℟. A vysloboď nás pre meno svoje.
℣. Pane, vyslyš moju modlitbu.
℟. A moje volanie nech dôjde ku tebe.

Modlime sa. - Pane, všemohúci Bože, ktorý dal si sa nám dožiť tohto rána, ochraňuj nás dnes svojou mocou, aby sme sa tento deň neklonili k nijakému hriechu, ale aby sa naše slová vždy uberaly a myšlienky a skutky smerovaly k plneniu tvojej spravodlivosti. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, ktorý s tebou žije a kraľuje v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov. ℟. Amen.

℣. Pane, vyslyš moju modlitbu.
℟. A moje volanie nech dôjde ku tebe.
℣. Dobrorečme Pánovi.
℟. Vďaky Bohu!

Spomienka svätých:

℣. Vzácna je pred tvárou Pánovou.
℟. Smrť jeho svätých.
Svätá Mária a všetci svätí, orodujte za nás u Pána, aby zaslúžili sme si pomoc a spásu toho, ktorý žije a kraľuje na veky vekov. ℟. Amen.

Posvätenie dennej práce:

℣. Bože, na pomoc mi prispej.
℟. Pane, ponáhľaj sa mi na pomoc. *(Tri razy.)*
Sláva Otcu.
Pane, zmiluj sa nad nami!
Kriste, zmiluj sa nad nami.
Pane, zmiluj sa nad nami.
Otče náš.
℣. A neuvoď nás do pokušenia.
℟. Ale zbav nás od zlého.
℣. Shliadni na sluhov svojich, Pane, veď sú tvojimi stvoreniami, a požehnaj ich synov.
℟. A milosť Pána, Boha nášho, nech žiari nad nami; a prácu našich rúk žehnaj shora, áno, žehnaj prácu našich rúk. *(Ž 89, 16-17.)*
Sláva Otcu.

Modlime sa. - Ráč dnes viesť a posvätiť, riadiť a spravovať, Pane Bože, Kráľ neba i zeme, naše srdcia a telá, smysly, reči a skutky naše podľa svojho zákona a podľa ustanovení svojich príkazov, aby tu i vo večnosti zaslúžili sme si blaho a slobodu, keď nám pomôžeš ty, Spasiteľ sveta: Ktorý žiješ a kráľuješ na veky vekov. ℟. Amen.

℣. Ráč nás, Pane, požehnať!
℟. Nech všemohúci Pán sprevádza dni a skutky naše vo svojom pokoji.

Duchovné čítanie. Ak niet času, prečítame si aspoň túto vetu z Písma svätého:

Pán nech vedie vaše srdcia a telá v láske Božej a v trpezlivosti Kristovej. Lež ty, ó Pane, zmiluj sa nad nami.
℟. Vďaky Bohu!

Požehnanie:

℣. Pomoc naša v mene Pána.
℟. Ktorý stvoril nebo i zem.
℣. Žehnajte!
℟. Bože!
Pán nech nás požehná a zachráni od všetkého zlého a vovedie do života večného. A duše zosnulých veriacich pre milosrdenstvo Božie nech odpočívajú v pokoji. ℟. Amen.

VEČERNÉ MODLITBY

Z liturgie Cirkvi.

1. z vešpier:

PIESEŇ BLAHOSL. PANNY MÁRIE *(Lk 1, 46-55)*

Magníficat * ánima mea Dóminum;	Velebí moja duša Pána.
Et exsultávit spíritus meus * in Deo, salvatóre meo,	A zaplesal môj duch v Bohu, Spasiteľovi mojom,
Quia respéxit humilitátem ancíllæ suæ: * ecce enim, ex hoc beátam me dicent omnes generatiónes.	keďže shliadol na poníženosť svojej slúžky, lebo, hľa, odteraz blahoslaviť ma budú všetky pokolenia.
Quia fecit mihi magna qui potens est, * et sanctum nomen ejus.	Veľké veci mi urobil Mocný, a sväté je jeho meno.
Et misericórdia ejus a progénie in progénies * timéntibus eum.	A jeho milosrdenstvo s pokolenia na pokolenie s tými, ktorí sa ho boja.
Fecit poténtiam bráchio suo; * dispérsit supérbos mente cordis sui.	Dokázal silu svojím ramenom, navnivoč obrátil pyšných pre smýšľanie ich srdc.
Depósuit poténtes de sede, * et exaltávit húmiles.	Mocnárov poshadzoval s trónov, a povýšil ponížených.
Esuriéntes implévit bonis, * et dívites dimísit inánes.	Hladných naplnil dobrými vecami, a boháčov prepustil naprázdno.
Suscépit Israel, servum suum, * recordátus misericórdiæ suæ.	Ujal sa Izraela, sluhu svojho, pamätlivý na milosrdenstvo.
Sicut locútus est ad patres nostros, * erga Abraham et semen ejus in sæcula.	Ako hovorieval našim otcom, Abrahámovi a jeho potomstvu na veky.
Glória Patri.	Sláva Otcu.

2. z kompletória:

Duchovné čítanie:

℣. Požehnaj nás, Pane!

℟. Pokojnú noc a blažený koniec nech nám udelí všemohúci Pán. Amen.

Bratia! Buďte striezliví a bedlite, lebo váš nepriateľ, diabol, ako ručiaci lev obchádza a hľadá, koho by pohltil! Vzoprite sa mu pevní vo viere! Lež ty, ó Pane, zmiluj sa nad nami! *(1 Pt 5, 8-9.)*
℟. Vďaky Bohu!

Spytovanie a vyznanie hriechov:

℣. Pomoc naša v mene Pána.
℟. Ktorý stvoril nebo i zem.
Otče náš.

Vyznávam všemohúcemu Bohu, blahoslavenej Márii, vždy Panne, blahoslavenému Michalovi, archanjelovi, blahoslavenému Jánovi Krstiteľovi, svätým apoštolom, Petrovi a Pavlovi, všetkým svätým, že som veľa zhrešil myšlienkami, slovami a skutkami: *(tri razy sa udrieme v prsia)* svojou vinou, svojou vinou, svojou preveľkou vinou. Preto prosím blahoslavenú Máriu, vždy Pannu, blahoslaveného Michala, archanjela, blahoslaveného Jána Krstiteľa, svätých apoštolov, Petra a Pavla, všetkých svätých, modlite sa za mňa k Pánu Bohu nášmu.

℣. Nech sa zmiluje nad nami všemohúci Boh, nech nám odpustí hriechy a vovedie nás do života večného. ℟. Amen.
℣. Nech nás omilostí všemohúci a milosrdný Pán, nech nás rozhreší a odpustí nám hriechy. ℟. Amen.

Ďakovanie a prosba:

℣. Obráť sa k nám, Bože, Spasiteľu náš.
℟. A odvráť od nás svoj hnev.
℣. Bože, na pomoc mi prispej.
℟. Pane, ponáhľaj sa mi na pomoc.

Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému. Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždycky i na veky vekov. Amen. Aleluja.

V Predpôste a vo Veľkom pôste miesto *Aleluja: Chvála tebe, Kriste, Kráľ večnej slávy!*

HYMNUS

Te lucis ante términum,
Rerum Creátor, póscimus,
Ut pro tua cleméntia
Sis præsul et custódia.

Než rozplynie sa denný jas,
Stvoriteľ vecí, čuj náš hlas,
pre svoju vľúdnu dobrotu
chráň a stráž nás v nočný čas.

Procul recédant sómnia,	Nech tajdú v diaľky temné sny
Et nóctium phantásmata;	a nočné strašné predstavy.
Hostémque nostrum cómprime,	Drž v putách nášho škodcu, drž,
Ne polluántur córpora.	nech neškvrnia sa telá už.
Præsta, Pater piíssime,	To daj nám, Otec láskavý,
Patríque compar Unice,	i Syn tej istej podstaty,
Cum Spíritu Paráclito	i s Duchom, ktorý teší nás,
Regnans per omne sæculum.	vládnuci dnes a v každý čas.
Amen.	Amen.

Lež ty, ó Pane, si medzi nami a tvoje sväté meno ozýva sa nad nami: neopúšťaj nás, Pane, Bože náš! *(Jer 14, 9.)*
℟. Vďaky Bohu!
Do tvojich rúk, Pane, porúčam ducha svojho. *(Dva razy.)*
℣. Veď ty si nás vykúpil, Pane, Bože verný.
℟. Porúčam ducha svojho.
℣. Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému.
℟. Do tvojich rúk, Pane, porúčam ducha svojho.
℣. Ochraňuj nás, Pane, ako zrenicu oka.
℟. Schovaj nás pod ochranu svojich krídel.
Ant. Spas nás, Pane, keď bedlíme, chráň nás, keď spíme; nech bedlíme s Kristom a odpočívame v pokoji.

PIESEŇ SIMEONOVA *(Lk 2, 29-32)*

Nunc dimíttis servum tuum,	Teraz prepustíš, Pane, svojho sluhu podľa svojho slova
Dómine, * secúndum verbum tuum in pace,	v pokoji,
Quia vidérunt óculi mei * salútem tuam,	lebo moje oči uvideli tvoju spásu,
Quam parásti * ante fáciem ómnium populórum,	ktorú si pripravil pred tvárou všetkých národov;
Lumen ad revelatiónem géntium * et glóriam plebis tuæ Israel.	Svetlo na osvietenie pohanov a slávu Izraela, ľudu svojho.
Glória Patri.	Sláva Otcu.

Ant. Spas nás, Pane, keď bedlíme, chráň nás, keď spíme; nech bedlíme s Kristom a odpočívame v pokoji.
℣. Pane, vyslyš moju modlitbu.
℟. A moje volanie nech dôjde ku tebe.

Modlime sa. - Navštív, prosíme, Pane, tento príbytok a ďaleko od neho odožeň všetky nástrahy nepriateľa: nech prebývajú v ňom tvoji svätí anjeli, ktorí nech nás ochraňujú v pokoji; a tvoje požehnanie vždy nech je nad nami. Skrze Pána nášho Ježiša Krista, Syna tvojho, ktorý s tebou žije a kraľuje v jednote Ducha Svätého Boh po všetky veky vekov.
℟. Amen.

℣. Pane, vyslyš moju modlitbu.
℟. A moje volanie nech dôjde ku tebe.
℣. Dobrorečme Pánovi.
℟. Vďaky Bohu.

Požehnanie:

Nech nás požehná a ochraňuje všemohúci a milosrdný Pán, Otec i Syn i Duch Svätý.
℟. Amen.

Antifóna bl. Panny Márie podľa obdobia liturgického roku, str. 223*-226*.

Otče náš. Zdravas. Verím v Boha.

DOPLNKOVÉ LEKCIE A EVANJELIÁ

LEKCIA (1 Tim 2,1-7)

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Timótheum. - Obsecro primum ómnium fíeri obsecratiónes, oratiónes, postulatiónes, gratiárum actiónes, pro ómnibus homínibus: pro régibus et ómnibus, qui in sublimitáte sunt, ut quiétam et tranquíllam vitam agámus, in omni pietáte et castitáte; hoc enim bonum est et accéptum coram Salvatóre nostro Deo, qui omnes hómines vult salvos fíeri et ad agnitiónem veritátis veníre. Unus enim Deus, unus et mediátor Dei et hóminum, homo Christus Jesus: qui dedit redemptiónem semetípsum pro ómnibus, testimónium tempóribus suis: in quo pósitus sum ego prædicátor et apóstolus (veritátem dico, non méntior), doctor géntium in fide et veritáte.

Čítanie z listu svätého Pavla apoštola Timotejovi. - Predovšetkým nariaďujem, aby sa konaly prosby, modlitby, orodovania a vďaky za všetkých ľudí, aj za kráľov a za všetkých vysoko postavených, aby sme žili tichým a pokojným životom, vo všetkej zbožnosti a počestnosti. Toto je dobré a milé Bohu, Spasiteľovi nášmu, ktorý chce všetkých ľudí spasiť a priviesť k jasnému poznaniu pravdy. Jeden je totiž Boh, jeden aj Sprostredkovateľ medzi Bohom a ľuďmi, človek Kristus Ježiš, ktorý dal seba ako výkupnú žertvu za všetkých, ako svedectvo v pravom čase. Ja som bol ustanovený za jeho zvestovateľa a apoštola (pravdu hovorím a nelužem), za učiteľa pohanov vo viere a pravde.

LEKCIA (Zjv 19, 1-9)

Léctio libri Apocalýpsis beáti Joánnis Apóstoli. - In diébus illis: Post hæc ego Joánnes audívi quasi vocem turbárum multárum in cælo, dicéntium: Allelúja: salus et glória et virtus Deo nostro est: quia vera et justa judícia sunt ejus, qui judicávit de meretríce magna, quæ corrúpit terram in prostitutióne

Čítanie z knihy Zjavenia svätého Jána apoštola. - V tých dňoch som potom ja Ján počul ako by mohutný hlas preveľkého zástupu na nebesiach. Volali: Aleluja! Blaho, sláva a moc nášmu Bohu, lebo pravdivé a spravodlivé sú jeho súdy, pretože odsúdil veľkú rozkošnicu, ktorá kazila zem svojím smilstvom, a

sua, et vindicávit sánguinem servórum suórum de mánibus ejus. Et íterum dixérunt: Allelúja. Et fumus ejus ascéndit in sæcula sæculórum. Et cecidérunt senióres vigínti quátuor et quátuor animália, et adoravérunt Deum sedéntem super thronum, dicéntes: Amen, Allelúja. Et vox de throno exívit, dicens: Laudem dícite Deo nostro, omnes servi ejus; et, qui timétis eum, pusílli et magni. Et audívi quasi vocem turbæ magnæ, et sicut vocem aquárum multárum, et sicut vocem tonitruórum magnórum, dicéntium: Allelúja: quóniam regnávit Dóminus, Deus noster omnípotens. Gaudeámus et exsultémus et demus glóriam ei: quia venérunt núptiæ Agni et uxor ejus præparávit se. Et datum est illi, ut coopériat se býssino splendénti et cándido. Býssinum enim justificatiónes sunt Sanctórum. Et dixit mihi: Scribe: Beáti, qui ad cœnam nuptiárum Agni vocáti sunt.

pomstil sa za krv svojich služobníkov, jej rukami (preliatu). A druhý raz volali: Aleluja! na veky vekov bude z nej vystupovať dym! Tu dvadsiati štyria starci a štyri bytosti padli (na tvár), klaňali sa Bohu, ktorý sedí na prestole, a volali: Amen. Aleluja! Od prestola však zaznel hlas: Spievajte chvály Bohu nášmu, všetci jeho služobníci, a vy, ktorí sa ho bojíte, malí i veľkí! Tu som počul hlas ako by veľkého zástupu, ktorý bol ako zvuk mnohých vôd a ako zvuk mocného hromobitia: Aleluja! Náš všemohúci Pán Boh ujal sa kráľovania! Radujme sa, veselme sa! Vzdávajme mu slávu, že prišiel (čas) svadby Baránkovej, že sa pripravila jeho nevesta a mohla sa oblieť do skvúceho a čistého kmentu! A ten kment, to je spravodlivosť svätých. Potom mi povedal: Napíš: Blahoslavení, ktorí sú pozvaní na svadobnú hostinu Baránkovu!

EVANJELIUM (Jn 16,20-22)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Joánnem. - In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Amen, amen, dico vobis: quia plorábitis et flébitis vos, mundus autem gaudébit: vos vero contristabímini, sed tristítia vestra vertétur in gáudium. Múlier

✠ Stať zo svätého evanjelia podľa Jána. - Za onoho času povedal Ježiš svojim učeníkom: Veru, veru, hovorím vám, budete plakať a žialiť, a svet sa bude radovať! Budete smútiť, ale váš smútok premení sa na radosť! Aj žena, keď rodí, má bolesti, lebo

cum parit, tristítiam habet, quia venit hora ejus: cum autem pepérerit púerum, jam non méminit pressúræ propter gáudium: quia natus est homo in mundum. Et vos ígitur nunc quidem tristítiam habétis, íterum autem vidébo vos, et gaudébit cor vestrum: et gáudium vestrum nemo tollet a vobis.

prišla jej hodina, ale keď porodila dieťa, už nemyslí na tie úzkosti pre radosť, že prišiel človek na svet. Tak aj vy ste teraz smutní, ale zasa vás navštívim, a srdce sa vám zaraduje. A tú radosť vám nikto nevezme!

EVANJELIUM (Lk 10, 38-42)

✠ Sequéntia sancti Evangélii secúndum Lucam. - In illo témpore: Intrávit Jesus in quoddam castéllum: et múlier quædam, Martha nómine, excépit illum in domum suam: et huic erat soror nómine María, quæ étiam sedens secus pedes Dómini, audiébat verbum illíus. Martha autem satagébat circa frequens ministérium: quæ stetit et ait: Dómine, non est tibi curæ, quod soror mea relíquit me solam ministráre? dic ergo illi, ut me ádjuvet. Et respóndens, dixit illi Dóminus: Martha, Martha, sollícita es et turbáris erga plúrima: porro unum est necessárium. María óptimam partem elégit, quæ non auferétur ab ea.

✠ Sväté evanjelium podľa Lukáša. - Za onoho času vošiel Ježiš do ktorejsi dediny a istá žena, menom Marta, prijala ho do svojho domu. Mala sestru, menom Máriu. Táto si sadla Pánovi k nohám a počúvala jeho náuku. Marta však bola zaujatá priveľkou obsluhou. (Zrazu) si zastala a povedala: Pane, nedbáš o to, že ma sestra moja nechala samotnú posluhovať? Povedz jej, aby mi pomohla! Ale Pán jej odpovedal: Marta, Marta, staráš a znepokojuješ sa pre mnohé veci, a predsa iba jedno je potrebné! Mária si vyvolila najlepší podiel, ktorý sa jej nevezme.

DEO GRATIAS

MENNÝ A VECNÝ INDEX

Abacha, mučeníka 801
Abdona a Senena, mučeníkov 1050
Adaukta, mučeníka (spomienka) 1107
advent 60
agape 15, 21
Agapíta, mučeníka (spomienka) 1062, (spomienka) 1086
Agaty, panny a mučenice 836
Agnesy, panny a mučenice 806, (spomienka) 817
Agrikolu, mučeníka (spom.) 1204
Achilea, mučeníka 927
Alberta Veľkého, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 1214
Alexa, vyznavača (spomienka) 1025
Alexandra I., pápeža a mučeníka (spomienka) 918
Alfonza Liguori, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 1056
Alma Redemptoris 223*
Alojza z Gonzagy, vyznavača 970
Alžbety, kráľovnej a vdovy 1015
Alžbety, vdovy 1216
Ambróza, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 778, (spomienka) 780
Anakléta, pápeža a mučeníka 1020
Anastáza, mučeníka 808
Angely Merici, panny 944
Anicéta, pápeža a mučeníka 898
Anjelov Strážcov 1142
annus salutis 13
Anny, matky bl. Panny Márie 1045
antifóny mariánske 223*
Antona, opáta 796
Antona M. Zaccariu, vyznavača (spomienka) 1009
Antona z Paduy, vyznavača a učiteľa Cirkvi 962
Antonína, biskupa a vyznavača 946
Anzelma, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 898
Apolinára, biskupa a mučeníka 1037
Apolónie, panny a mučenice (spomienka) 841
Apuleja, mučeníka (spomienka) 1151
Asperges me 499
Atanáza, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 915
Audifaxa, mučeníka 801
Augustína, biskupa a vyznavača 942
Augustína, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 1102
Ave, Regina 224*

Bakcha, mučeníka (spomienka) 1151
Barnabáša, apoštola 958
Bartolomeja, apoštola (spomienka vigílie, vigília, sviatok) 1093
Bazilia Veľkého, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 963
Bazilida, Cyrína, Nabora a Nazaria, mučeníkov (spom.) 961
baziliky 10, 16, 17
Beatriky, mučenice (spom.) 1048
Bédu Ctihodného, vyznavača a učiteľa Cirkvi 941
Benedikta, opáta 870
Benedikta, pustovníka a mučeníka 1025
Bernarda, opáta a učiteľa Cirkvi 1088
Bernardína Sienského, vyznavača 938
Bibiany, panny a mučenice 772
Biela nedeľa 580
Biela sobota 452
liturgia svetla 453, svätenie ohňa a tymiánových hrúd 453, svätenie Veľkonočnej sviece 455, svätá vigília 459.

proroctvá 459, liturgia krstu 488, omša 494, nešpory 497
biskup (omša pri konsekrácii) 123* (vo výročitý deň voľby a vysviacky) 124*, (modlitba za zosnulého biskupa) 210*
blahoslavenej Panny Márie de Mercede 1134
Blažeja, biskupa a mučeníka 835
Bonaventúru, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 1021
Bonifáca, biskupa a mučeníka 951
Bonifáca, mučeníka 930
Božie Telo (oktáva) 657 (procesia) 249*
Brigity, vdovy 1154
Bruna, vyznavača 1150
búrky (modlitba) 185*

Canon Missae 527
Cecílie, panny a mučenice 1218
Celza, mučeníka 1047
cintorín (omša pri požehnaní cintorína) 127*, (pri smierení kostola a cintorína) 128*, (modlitba za tých, ktorí odpočívajú v cintoríne) 215*
Cognovi — omša ženy nie mučenice 78*
Commune Sanctorum (soznam omší viď pod heslom „spoločné omše") 35 1*
Communicantes 528
Cypriána, biskupa a mučeníka 1123
Cypriána a Justíny, mučeníkov 1135
Cyriaka, Larga a Smaragda, mučeníkov 1066
Cyrila, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 841
Cyrila a Metoda, biskupov a vyznavačov 1009, (v oktáve) 1018, (oktáva) 1019
Cyrila Jeruzalemského, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 865
Cyrína, mučeníka (spomienka) 961

Damaza I., pápeža a vyznavača 787
Damiána, mučeníka 1135
Dárie, mučenice 1176
dážď (modlitba) 183*
Deviatnik 160, 161
Didaka, vyznavača 1211
dies salutis 12
Dilexisti — omša panny nie mučenice 69*
Dionýza, biskupa, Rustika a Eleutéra, mučeníkov (spom.) 1155
Divinum Officium 9
Dominika, vyznavača 1060
Domitily, panny a mučenice 927
Donáta, biskupa a mučeníka (spomienka) 1064
Doplnkové lekcie a evanjeliá 297*
Doplnkové modlitby (orácie) v advente 544, v čase vianočnom 546, cez rok 547, vo Veľkom pôste 548, v čase Umučenia, v oktáve veľkonočnej a turíčnej 549, v čase veľkonočnom, na vigílie a cez oktávy 550, v mariánske vigílie a oktávy 37 551
Doroty, panny a mučenice (spomienka) 839
duchovenstvo 177*, 178*, 186*
Dušičiek 1195
Dvanástich sv. bratov, mučeníkov (spomienka) 1109
dvojité sviatky 36

Eduarda, kráľa a vyznavača 1162
Efréma Sýrskeho, diakona, vyznavača a učiteľa Cirkvi 968
Egidia, opáta 1109
Ego autem — omša vigílie apoštolov 2*

Eleutéra, mučeníka (spom.) 1155
Eleutéra, pápeža a mučeníka (spomienka) 939
Emerenciány, panny a mučenice (spomienka) 809
Epimacha, mučeníka (spom.) 926
Erazma, biskupa a mučeníka 945
Eufémie, Lucie a Geminiána, mučeníkov (spomienka) 1123
Eustacha, mučeníka 1128
Euzebia, biskupa a mučeníka 789
Euzebia, vyznavača (spomienka) 1077
Evarista, pápeža a mučeníka 1178
Evencia, mučeníka (spomienka) 918

Fabiána a Šebastiána, pápeža a mučeníka, mučeníka 803
Faustína, mučeníka (spom.) 1048
Faustína a Jovitu, mučeníkov 848
Feliciána, mučeníka 955
Felicisima, mučeníka (spom.) 1062
Felicity, mučenice 859
Felicity, mučenice (spomienka) 1220
Félixa, kňaza a mučeníka (spomienka) 792
Félixa, mučeníka (spomienka) 1019
Félixa I., pápeža a mučeníka 944
Félixa II., Simplícia, Faustína a Beatriky, mučeníkov (spomienka) 1048
Félixa a Adaukta, mučeníkov (spomienka) 1107
Félixa z Valois, vyznavača 1217
férie 36
Fidéla zo Sigmaringy, mučeníka 900
Filipa a Jakuba, apoštolov 912
Filipa Benícia, vyznavača 1093
Filipa Neri, vyznavača 939
Františka Borgiu, vyznavača 1159
Františka Caracciolo, vyznavača 948
Františka Salézskeho, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 819
Františka z Assisi, vyznavača (Vtlačenie sv. rán) 1124, (sviatok) 1147
Františka z Pauly, vyznavača 890
Františka Xaverského, vyznavača 772
Františky Rímskej, vdovy 862

Gabriela, archanjela 870
Gabriela od Bolestnej Matky, vyznavača 854
Geminiána, mučeníka (spomienka) 1123
Genitori, Genitoque 219*
Gertrudy, panny 1215
Gerváza a Protáza, mučeníkov (spomienka) 969
glória 506
Gordiána a Epimacha, mučeníkov (spomienka) 926
Gorgonia, mučeníka 1115
Gregora I., pápeža, vyznavača a učiteľa Cirkvi 864
Gregora VII., pápeža a vyznavača 938
Gregora Divotvorcu, biskupa a vyznavača 1215
Gregora Nazianského, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 925

Hadriána, mučeníka (spomienka) 1112
Hanc igitur 530
Hedvigy, vdovy 1164
Henricha, cisára a vyznavača 1022
Hermenegilda, mučeníka 892
Hermeta, mučeníka (spomienka) 1102
Hieronyma, kňaza, vyznavača a učiteľa Cirkvi 1141
Hieronyma Emiliána, vyznavača 1028
Hilára, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 792

Hilariona, opáta 1173
Hipolyta, mučeníka (spom.) 1089
Hipolyta a Kasiána, mučeníkov 1076
homília 16
hóry 12
Hromnice 825
Hyacinta, mučeníka 1116
Hyacinta, vyznavača 1085
Hygýna, pápeža a mučeníka 143, (spomienka) 792

Chryzanta a Dárie, mučeníkov 1176
Chryzogona, mučeníka (spomienka) 1221

Ignáca, biskupa a mučeníka 823
Ignáca z Loyoly, vyznavača 1052
In médio - omša učiteľa Cirkvi 49*
Inocenta, pápeža a vyznavača 1047
Intret - omša viacerých muč. 25*
In virtute - omša mučeníka nie biskupa 17*
Invocabit 195
Ireneja, biskupa a mučeníka 986
Izidora, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 891

Jakuba, apoštola (spolu s Filipom) 912, 1041
Jam lucis 290*
Jána, apoštola a evanjelistu 111, (oktáva) 130, (pred Latinskou bránou) 923
Jána a Pavla, mučeníkov 984
Jána I., pápeža a mučeníka (spomienka) 941
Jána Boska, vyznavača 819
Jána Eudes, vyznavača 1087
Jána Gualberta, opáta (spomienka) 1019
Jána Kapistrána, vyznavača 882
Jána Kentského, vyznavača 1170
Jána Krstiteľa (vigília narodenia) 976, (narodenie) 980, (sťatie) 1103
Jána Krstiteľa de la Salle, vyznavača 931
Jána Leonardi, vyznavača 1155
Jána M. Vianney, vyznavača 1069, (spomienka) 1071
Jána Nepomuckého, mučeníka 932
Jána od sv. Fakunda, vyznavača 961
Jána z Boha, vyznavača 861
Jána z Damasku, vyznavača a učiteľa Cirkvi 878
Jána z Kríža, vyznavača a učiteľa Cirkvi 1221
Jána Zlatoústeho, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 816
Jána z Mathy, vyznavača 840
Januára, biskupa a mučeníka 1128
Jany Františky Frémiot de Chantal, vdovy 1088
jednoduché sviatky 36
Joachima, otca bl. Panny Márie, vyznavača 1083
Jovitu, mučeníka 848
Jozafáta, biskupa a mučeníka 1212
Jozefa (ženícha P. Márie) 867, (Slávnosť) 909, (omša o sv. Jozefovi) 103*
Jozefa Kalazantského, vyznavača 1099
Jozefa Kupertína, vyznavača 1125
Júdu, apoštola (vigília) 1178, (sviatok) 1180
Juliany Falkonieri, panny 969
Juraja, mučeníka (spomienka) 899
Justína, mučeníka 893
Justíny, panny a mučenice 1135
Justus - omša vyznavača nie biskupa 56*
Juvenála, biskupa a vyznavača (spomienka) 918

Kája, mučeníka 899

Kajetána, vyznavača 1064
kajúci žalm 227*
kalendár liturgický 40, 47
kalich 27
Kalista I., pápeža a mučeníka 1162
Kamila z Lellis, vyznavača 1026
kánon omše 32, 527
kántrové dni 15, v advente 71, vo Veľkom pôste 208, v turíčnom týždni 628, v septembri 719
Kanuta, kráľa a mučeníka (spomienka) 801
kaplnka 25
Karmelskej Panny Márie 1023
Karola Boromejského, biskupa a vyznavača 1204
Kasiána, mučeníka 1076
Kataríny, panny a mučenice 1223
Kataríny Sienskej, panny 908
katedrálny chrám 11
kázeň (modlitba po kázni) 272*
Kazimíra, vyznavača 858
Kláry, panny 1076
Kléta a Marcelína, pápežov a mučeníkov 904
Klimenta I., pápeža a mučeníka 1220
kňaz (omša pri ordinácii) 126* (modlitba kňaza za seba) 186*, (za zosnulého kňaza) 211* 212*
kolekta 16, 37
kompletórium 12, 13
Kornela a Cypriána, mučeníkov 1123
kostol 9, (konsekrácia) 10, (omša pri smierení kostola a cintorína) 128*
Košickí mučeníci 1111
Kozmu a Damiána, mučeníkov 1135
Krescencie, mučenice 966
krédo 509
Krista Kráľa 1184
Kristíny, panny a mučenice (spomienka) 1041
Kristofora, mučeníka (spom.) 1041
krížové dni (omša) 597, (procesia) 242*
krstný sľub 272*
kruh sviatkový 13
Krvi Pána nášho Ježiša Krista 1000
Kvetná nedeľa 358, svätenie paliem 358, omša 370, pašie 372
Kvinkvagézima 160, 171

Laetabitur - omša mučeníka nie biskupa 20*
Larga, mučeníka 1066
Lauda, Sion 654
laudy 12, 13
Leva I., pápeža, vyznavača a učiteľa Cirkvi 892
Leva II., pápeža a vyznavača 1007
Libora, biskupa a vyznavača (spomienka) 1037
Lina, pápeža a mučeníka 1133
Litaniae majores 597, 232*
Litaniae minores 597, 242*
Litánie loretánske 285*
Litánie o najsv. Mene Ježiš 280*
Litánie o najsvätejšom Srdci Ježišovom 283*
Litánie o sv. Jozefovi 287*
Litánie o všetkých svätých 275*
liturgia 7
povaha liturgie 7, liturgické osoby 7, v priestore 9, v čase 11, liturgický deň 12, liturgický rok 13, liturgické rúcho 26, liturgická služba 28, formy omšovej liturgie 28, liturgický spev 28, kríž v liturgii 29, výklad omšovej liturgie 30, liturgický kalendár 40, užívanie kalendára 47, liturgická jeseň 718, liturgické rozhrešenie 259*
Loquebar - omša panny a muč. 62*
Lucia I., pápeža a mučeníka (spomienka) 858

Lucie, panny a mučenice 787
Lucie, mučenice (spomienka) 1123
Lukáša, evanjelistu 1167
Lurdskej Panny Márie 842
Ľudovíta, kráľa a vyznavača 1097

Magnificat 293*
Machabejských synov, mučeníkov (spomienka) 1054
Marcela, mučeníka (spom.) 1151
Marcela I., pápeža a mučeníka 796
Marceliána, mučeníka (spomienka) 968
Marcelína, pápeža a mučeníka 904
Marcelína, Petra a Erazma, mučeníkov 945
Margity, kráľovnej a vdovy 957
Margity, panny a mučenice (spomienka) 1028
Margity Márie Alacoque, panny 1164
Maria, Marty, Audifaxa a Abacha, mučeníkov 801
mariánske sviatky
Karmelskej P. M. 1023, Materstva P. M. 1159, Mena P. M. 1117, de Mercede 1134, Nanebevzatia P. M. (vigília) 1077, (sviatok) 1080, (štvrtý deň oktávy) 1086, Narodenia P. M. 1112, Navštívenia P. M. 1004, Nepoškvrneného Počatia P. M. (spomienka vigílie) 778, (vigília) 780, (sviatok) 783, (deň v oktáve) 787, (oktáva) 789, Nepoškvrneného Srdca P. M. 1089, Obetovania P. M. 1217, Očisťovania P. M. 825, Ružencovej P. M. 1151, Sedembolestnej P. M. 884, 1122, Snežnej P. M. 1061, Zjavenia P. M. 842, Zvestovania P. M. 874
Márie Magdalény, kajúcnice 1033
Márie Magdalény z Pazzis, panny 944
Marka, evanjelistu 901, (sviatenie ozimín) 232*
Marka I., pápeža a vyznavača, Sergia, Bakcha, Marcela a Apuleja, mučeníkov (spomienka) 1151
Marka a Marceliána, mučeníkov (spomienka) 968
Martina, biskupa a vyznavača 1209
Martina I., pápeža a mučeníka 1211
Martiniána, mučeníka (spomienka) 1004
Martiny, panny a mučenice 819
Marty, mučenice 801
Marty, panny 1048
Mateja, apoštola (vigília) 850, (sviatok) 851
Materstva bl. Panny Márie 1159
Matúša, apoštola a evanjelistu (spomienka vigílie) 1128, 1129
matutínum 12
Maura, opáta (spomienka) 793
Maurícia a spol., mučeníkov (spomienka) 1132
Maxima, mučeníka (spomienka) 893
Me exspectaverunt
omša panny a mučenice 66*, omša viacerých panien a mučeníc 68*, omša ženy mučenice 75*, omša viacerých žien mučeníc 77*
Melchiada, pápeža a mučeníka (spomienka) 787
Mena Ježišovho 126
Mena Márie 1117
Mennu, mučeníka (spomienka) 1209
Metoda, biskupa a vyznavača 1009
Michala. archanjela (zjavenie) 925, (posviacka chrámu) 1137
Mikuláša, biskupa a vyznavača 776
Mikuláša z Tolentína, vyznavača 1116

misál, viď omšová kniha
Missae votivae 99*
Modesta, mučeníka 966
Moniky, vdovy 922
mor (modlitba) 185*
mučeník 746

Nabora, mučeníka (spomienka) 961, (spomienka) 1019
Nájdenie sv. Kríža 918
Nájdenie sv. Štefana, prvomuč. 1059
Najsvätejšej Trojice 645, votívna omša 99*
Najsvätejšie Srdce Ježišovo 661, (oktáva) 665
Nanebevstúpenie Pána (vigília) 601, (sviatok) 603, (oktáva) 607
Nanebevzatie Panny Márie (vigília) 1077, (sviatok) 1080, (štvrtý deň oktávy) 1086
Narodenie Pána, viď Vianoce
Narodenie Panny Márie 1112
Narodenie sv. Jána Krstiteľa (vigília) 976, (sviatok) 980
natale 764
Navštívenie Panny Márie 1004
Nazaria, mučeníka (spomienka) 961
Nazaria, Celza, Viktora I. a Inocenta 1047
nedeľa 14, 36
nemoc (omša za odvrátenie nákazlivej choroby) 155*, (omša za chorých) 166*
Nepoškvrnené Počatie Panny Márie (spomienka vigílie) 778, (vigília) 780, (sviatok) 783, (deň v oktáve) 787, (oktáva) 789
Nepoškvrnené Srdce P. Márie 1089
Nerea, Achilea, Domitily a Pankráca, mučeníkov 927
Neviniatok 114, (oktáva) 131
Nikomeda, mučeníka (spom.) 1122
nokturnum 12
Norberta, biskupa a vyznavača 955
Nymfy, panny a mučenice (spomienka) 1208

Obetovanie Panny Márie 1217
obliečka (omša pri obliečke a sľuboch rehoľníc) 127*
Obrátenie sv. Pavla, apoštola 810
Obrezanie Pána 124
Očisťovanie Panny Márie 825, svätenie sviec 826, procesia 830, omša 831
oktáva 37
Narodenia Pána 118, 124, sv. Štefana 130, sv. Jána 130, Neviniatok 131, Zjavenia Pána 141, 143, 792, Veľkej noci 580, Nanebevstúpenia Pána 607, Božieho Tela 657, Najsv. Srdca Ježišovho 665, Nep. Počatia Panny Márie 787, 789, Nanebevzatia Panny Márie 1086, sv. Petra a Pavla 1008, 1012, sv. Cyrila a Metoda 1018, 1019, Všetkých svätých 1206
oltár 25, (omša v deň posvätenia) 88*
omša
stredom liturgie 18, dejiny 20, organická stavba 22, druhy omší 23, omša pápežská 24, biskupská 24, slávnostná 24, spievaná 24, tichá 25, kedy možno slúžiť 25, výklad liturgie 30, votívne omše 35, 99*, príprava na omšu 48, ďakovanie po omši 55, ordo a kánon omše 502
omša o najsv. Trojici 99*
omša o anjeloch 100*
omša o sv. Jozefovi 103*
omša o sv. Petrovi a Pavlov 103*

omša o všetkých sv. apoštoloch 105*
omša o Duchu Svätom 106*
omša o najsv. Sviatosti Oltárnej 108*
omša Pána nášho Ježiša Krista 108*
omša o sv. Kríži 113*
omša o Umučení Pána 115*
omša na česť bl. Panny Márie 119*
omša za vyvolenie pápeža 119*, v deň voľby a korunovania 123*
omša pri konsekrácii biskupa 123*, vo výročitý deň voľby a vysviacky 124*
omša pri udeľovaní duchovných stupňov 126*
omša za ženícha a nevestu 129*
omša za rozšírenie viery 135*
omša za ochranu proti pohanom 139*
omša za odstránenie rozkolu 143*
omša v čase vojny 148*
omša za pokoj 152*
omša za odvrátenie nákazlivej choroby 155*
omša za vyprosenie milosti Ducha Svätého 159*
omša za odpustenie hriechov 159*
omša za pútnikov a cestujúcich 162*
omša za chorých 166*
omša za milosť dobrej smrti 170*
omša v každej potrebe 173*
omša za poďakovanie 176*
omše za zosnulých (viď tiež heslo „zosnulí") 198*
omšová kniha 27, praktické užívanie 34, jej časti 35
Ondreja, apoštola (vigília) 765, (sviatok) 769
Ondreja Avelínskeho, vyznavača 1208
Ondreja a Benedikta, pustovníkov a mučeníkov 1025
Ondreja Korzína, biskupa a vyznavača 835
orácia 37
oratórium 11
ordinácia (omša) 126*
Ordo Missae 35, 36, 501
Os justi - omša opáta 59*, omša vyznavača nie biskupa 53*
oziminy (svätenie) 232*

Pange, lingua 218*
Pankráca, mučeníka 927
Panna Mária, viď heslo „mariánske sviatky"
Pantaleona, mučeníka 1047
pápež (omša za vyvolenie) 119*, (v deň voľby a korunovania) 123*, (modlitba) 178*, (za zosnulého pápeža) 209*
parúzia 13, 19
Paschála Baylonského, vyznavača 936
Patrika, biskupa a vyznavača 865
Pavla, apoštola (spomienka) 797, (vigília sv. Petra a Pavla) 986, (taktiež) 990, (sviatok sv. Petra a Pavla) 993, (spomienka) 997, (v oktáve) 1008, (oktáva) 1012
Pavla, mučeníka 984
Pavla, prvého pustovníka a vyznavača 793
Pavla z Kríža, vyznavača 904
Pavlína, biskupa a vyznavača 973
Perpétuy a Felicity, mučeníc 859
Petra, mučeníka 907
Petra, mučeníka 945
Petra a Pavla, apoštolov (spomienka vigílie) 986, (vigília) 990, (sviatok) 993, (v oktáve) 1008, (oktáva) 1012, (posviacka bazilík) 1216, (omša o sv. Petrovi a Pavlovi) 103*
Petra v okovách 1054
Petra Alexandrínskeho, biskupa a mučeníka (spomienka) 1223

Petra Celestína, pápeža a vyznavača 937
Petra Damiánovho, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 850
Petra Chryzologa, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 774
Petra Kanízia, vyznavača a učiteľa Cirkvi 904
Petra Nolaska, vyznavača 817
Petra z Alkantary, vyznavača 1170
Petronily, panny (spomienka) 944
Pia I., pápeža a mučeníka (spomienka) 1018
Pia V., pápeža a vyznavača 923
Placida a spol., mučeníkov 1149
pohreb (dospelých) 254*, (detok) 263*
pohyblivé sviatky 39
pokánie 266*
pokoj (omša za pokoj) 152*
polodvojité sviatky 36
Polykarpa, biskupa a mučeníka 815
Ponciána, pápeža a mučeníka (spomienka) 1216
Popolcová streda 177, svätenie popola 177, omša 180
posvätenie chrámu 83*, v deň posvätenia 87*
posvätenie oltára 88*
Posviacka bazilík sv. Petra a Pavla, apoštolov 1216
Posviacka hlavnej baziliky najsv. Spasiteľa 1207
Posviacka chrámu P. Márie Snežnej 1061
Posviacka chrámu sv. Michala archanjela 1137
pôst, viď predpôst, Veľký pôst
pôst štáciový 15
Povýšenie sv. Kríža 1119
Praxedy, panny 1032
predpôst 160
Predrahej krvi Pána nášho Ježiša Krista 1000
prefácie 515
spoločná 515, o Narodení Pána - v čase vianočnom 516, o Zjavení Pána 516, vo Veľkom pôste 517, o Kríži 517, veľkonočná 518, na Nanebovstúpenie Pána 519, o najsv. Srdci Ježišovom 519, o Ježišovi Kristovi Kráľovi 520, o Duchu Svätom - turíčna 521, o najsv. Trojici 521, o bl. Panne Márii 522, o sv. Jozefovi 523, o apoštoloch 523, zádušná 524
Premenenie Pána nášho Ježiša Krista 1062
Presvätého mena Márie 1117
Presvätého ruženca bl. P. Márie 1151
prijímanie (príprava) 48, (ďakovanie) 55, tiež 271*
príma 12
Príma a Feliciána, mučeníkov 955
Prisky, panny a mučenice (spomienka) 797
Procesa a Martiniána, mučeníkov (spomienka) 1004
Proprium de Sanctis 35, 763
Proprium de tempore 35, 59
Proprium Missae 36
Prosebné dni 597
Prota a Hyacinta, mučeníkov 1116
Protáza, mučeníka (spomienka) 969
Protexisti - omša jedného muč. 36*
Pudenciány, panny (spomienka) 937

Rafaela, archanjela 1173
Rajmunda Nonnata, vyznavača 1108
Rajmunda z Pennafortu, vyznavača 809
ranné modlitby 289*
Regina caeli 225*
rehoľnice (omša pri obliečke a sľuboch) 127*

Remigia, biskupa a vyznavača 1142
Respícia, mučeníka (spomienka) 1208
rímske štácie, viď štácie
Róberta Bellarmína, biskupa, vyznavača a učiteľa Cirkvi 929
Romána, mučeníka (spomienka) 1069
Romualda, opáta 840
Rorate 93*
Rozálie z Limy, panny 1107
rozličné modlitby 177*, za zosnulých 209*
rubriky 37
Rufíny, panny a mučenice 1016
rúcho liturgické 26
Rustika, mučeníka (spomienka) 1155
Ružencovej Panny Márie 1151

Sabasa, opáta 775
Sabíny, mučenice (spomienka) 1103
Sacerdotes - omša mučeníka biskupa 14*, vyznavača biskupa 45*
Salus autem - omša viacerých mučeníkov 31*
Salve, Regina 226*
Salve, sancta Parens - spoločná omša Panny Márie 89*, sobotné omše P. M. 97* 98*
Sancti tui - omša viacerých mučeníkov 39*
Sapientiam - omša viacerých mučeníkov 28*
Saturnína, mučeníka (spom.) 765
Sedem bolestí bl. Panny Márie (v piatok po nedeli Umučenia) 884, (15. sept.) 1122
Sedem sv. bratov, sv. Rufíny i Sekundy, mučeníkov 1016
Sedem sv. Zakladateľov 845
Sekundy, panny a mučenice 1016
Senena, mučeníka 1050
Septuagézima 160, 161
Sergia, mučeníka (spomienka) 1151
Sexagézima 160, 165
Scholastiky, panny 842
Si diligis me - omša pápežov 6*
Silveria, pápeža a mučeníka 970
Silvestra, opáta 1223
Silvestra I., pápeža a vyznavača 124
Simeona, biskupa a mučeníka 849
Simeonova pieseň 295*
Simplícia, mučeníka (spomienka) 1048
Slávnosť sv. Jozefa, patróna celej Cirkvi 909
Smaragda, mučeníka 1066
Snežnej P. Márie 1061
sobotné omše Panny Márie 92*
Sotera a Kája, pápežov a mučeníkov 899
Spoločné omše svätých 2*
spoločná omša bl. Panny Márie 89*
spoločná omša pápežov 6*
spoločné omše jedného mučeníka mimo času veľkonočného 10*
spoločné omše viacerých mučeníkov mimo času veľkonočného 25*
spoločné omše mučeníkov v čase veľkonočnom 36*
spoločná omša opáta 59*
spoločné omše panien 62*
spoločná omša posvätenia chrámu 83*
spoločná omša učiteľa Cirkvi 49*
spoločné omše vyznavača biskupa 41*
spoločné omše vyznavača nie biskupa 53*
spoločné omše žien 75*
Spomienka bl. Panny Márie Karmelskej 1023
Spomienka sv. Pavla, apoštola 997
Spomienka všetkých zosnulých veriacich 1195
spoveď 266*

Srdca Panny Márie 1089
Srdce Ježišovo, viď heslo „Najsv. Srdce Ježišovo"
Stabat Mater 887
Stanislava, biskupa a mučeníka 924
Sťatie sv. Jána Krstiteľa 1103
Statuit - omša mučeníka biskupa 10*, vyznavača biskupa 41*
Stolica antiochénska sv. Petra 850, rímska 797
Svätej rodiny 136
sviatky mariánske, viď „mariánske sviatky"
sviatky Pána
Božie Telo 652, (oktáva) 657, Ježiša Krista Kráľa 1184, Mena Ježišovho 126, Nájdenie sv. Kríža 918, Najdrahšej Krvi Pána nášho Ježiša Krista 1000, Najsvätejšej Trojice 645, Najsvätejšieho Srdca Ježišovho 661, (oktáva) 665, Nanebevstúpenie Pána (vigília) 601, (sviatok) 603, (oktáva) 607, Narodenie Pána (vigília) 91, (sviatok) 95, (nedeľa v oktáve) 118, (oktáva) 124, Obrezanie Pána 124, Posviacky bazilík sv. Petra a Pavla 1216, Posviacky hl. baziliky najsv. Spasiteľa 1207, Povýšenie sv. Kríža 1119, Premenenie Pána nášho Ježiša Krista 1062, Svätej rodiny 136, Turíce (vigília) 610, (sviatok) 617, Veľká noc 552, Zjavenie Pána (vigília) 131, (sviatok) 132, (nedeľa v oktáve) 141, (oktáva) 143
Sviatok Pána nášho Ježiša Krista Kráľa 1184
sviatky (všeobecne) 36
Symforiána, mučeníka (spom.) 1089
Symforózy a jej sedem synov (spomienka) 1026

Šebastiána, mučeníka 803
Šimona a Júdu, apoštolov (vigília) 1178, 1180
štácie 16
Štefana, kráľa a vyznavača 1110
Štefana, prvého mučeníka 107, (oktáva) 130, (Nájdenie sv. Štefana) 1059
Štefana I., pápeža a mučeníka (spomienka) 1056
Štyridsiatich sv. mučeníkov 862
Štyroch sv. Korunovaných, mučeníkov (spomienka) 1206

Tantum ergo 218*
Te Deum laudamus 221*
Tekly, panny a mučenice (spomienka) 1133
Te lucis 294*
Teodora, mučeníka (spomienka) 1207
Teodula, mučeníka (spomienka) 918
Terézie, panny 1163
Terézie od Malého Ježiša, panny 1144
Terribilis - omša posvätenia chrámu 83*, v deň posvätenia chrámu 87*, v deň posvätenia oltára 88*
Tiburcia a Zuzany, mučeníkov 1075
Tiburcia, Valeriána a Maxima, mučeníkov (spomienka) 893
Timoteja, biskupa a mučeníka 809
Timoteja, Hipolyta a Symforiána, mučeníkov (spomienka) 1089
Tita, biskupa a vyznavača 839
tituly 17, 21
Tomáša, apoštola (vigília) 789, 789
Tomáša, biskupa a mučeníka 121
Tomáša Akvinského, vyznavača a učiteľa Cirkvi 860

Tomáša z Villanovy, biskupa a vyznavača 1132
Traja košickí mučeníci 1111
Tri krále, viď Zjavenie Pána
triduum sacrum 357
Trojice, viď Najsvätejšej Trojice
Tryfona, Respícia a Nymfy, mučeníkov (spomienka) 1208
Turíce (vigília) 610, (sviatok) 617

Ubalda, biskupa a vyznavača (spomienka) 932
Umučenie (nedeľa Umučenia) 330
Urbana I., pápeža a mučeníka (spomienka) 938
Uršuly, panny a mučenice (spomienka) 1173

Václava, vojvodcu a mučeníka 1137
Valentína, kňaza a mučeníka 848
Valeriána, mučeníka (spomienka) 893
Vavrinca, mučeníka (spomienka vigílie) 1069, (vigília) 1070, (sviatok) 1072
Vavrinca Justiniána, biskupa a vyznavača 1111
večerné modlitby 293*
veľkonočný čas 552
Veľký piatok 426
predomša 427, pašie 431, prosby veriacich 439, poklona sv. Krížu 444, omša vopred premenených darov 448
Veľký pôst 176
Veľký týždeň 357
Venancia, mučeníka 936
Veni, Creator 219*
Veni, Sancte Spiritus (sekvencia) 619, 220*
vešpery 12, 13
Vianoce (vigília) 91
95, prvá omša 96, druhá omša 100, tretia omša 103, (nedeľa v oktáve) 118, (oktáva) 124
Vidi aquam 500
vigília 36
Narodenia Pána 91, Zjavenia Pána 131, Nanebevstúpenia Pána 601, turíčna 610, sv. Ondreja 765, Nepoškvrneného Počatia P. M. (spomienka) 778, 780, sv. Tomáša 789, sv. Mateja 850, sv. Jána Krstiteľa 976, sv. Petra a Pavla (spomienka) 986, 990, sv. Jakuba 1041, sv. Vavrinca (spomienka) 1069, 1070, Nanebevzatia P. M. 1077, sv. Bartolomeja (spomienka aj vigília) 1093, sv. Matúša (spomienka) 1128, sv. Šimona a Júdu 1178, Všetkých svätých 1188, apoštolov 2*
Viktora I., pápeža a mučeníka 1047
Viliama, opáta 983
Vincenta a Anastáza, mučeníkov 808
Vincenta Ferrerského, vyznavača 891
Vincenta z Pauly, vyznavača 1028
Vitála, mučeníka (spomienka) 904
Vitála a Agrikolu, mučeníkov (spomienka) 1204
Víta, Modesta a Krescencie, mučeníkov 966
vojna (omša v čase vojny) 148*
Vojtecha, biskupa a mučeníka 899
Votívne omše 35
na jednotlivé dni v týždni 99*, pre rozličné potreby 119*, soznam jednotlivých votívnych omší viď pod heslom „omša"
Všetkých svätých (vigília) 1188, (sviatok) 1190, (oktáva) 1206
Vtlačenie sv. rán sv. Františka 1124

Vultum tuum - omša panny nie mučenice 73*, sobotná omša Panny Márie 95*
Vzkriesenie 229*
vyjasnenie (modlitba) 184*
vyznavač 764

Zachariášova pieseň 289*
záver modlitieb 37
Zefyrína, pápeža a mučeníka 1099
Zelený štvrtok 417, mandatum-umývanie nôh 423
Zjavenie bl. Panny Márie Nepoškvrnenej 842
Zjavenie Pána (vigília) 131, (sviatok) 132, (nedeľa v oktáve) 141, (oktáva) 143
Zjavenie sv. Michala, archanjela 925
zosnulí (omše za zosnulých, v deň smrti alebo pohrebu) 198*, (na tretí, siedmy a tridsiaty deň po pohrebe) 201*, (vo výročitý deň smrti alebo pohrebu) 202*, (každodenná omša za zosnulých) 204*, (rozličné modlitby za zosnulých) 209*, kresťanský pohreb 254*
Zuzany, panny a mučenice 1075
Zvestovanie bl. Panny Márie 874

Xysta II., pápeža, Felicisima a Agapita, mučeníkov (spomienka) 1062

OBSAH

ÚVOD
Povaha liturgie 7
Liturgia v priestore 9
Liturgia v čase 11
Liturgický deň (dies salutis, deň spásy) 12
Liturgický rok (annus salutis, rok spásy) 13
Nedeľa 14
Kántrové dni 15
Rímske štácie 16
Svätá omša stredom liturgie 18
Dejiny sv. omše 20
Organická stavba sv. omše 22
Druhy omší 23
Kedy možno slúžiť sv. omšu 25
Výraznosť foriem omšovej liturgie 28
Výklad liturgie sv. omše 30
Praktické užívanie misála 34
Tabuľka pohyblivých sviatkov 39
Stály liturgický kalendár 40
Užívanie stáleho liturgického kalendára 47

PRÍPRAVA NA SV. OMŠU A SV. PRIJÍMANIE 48
ĎAKOVANIE PO SV. OMŠI A SV. PRIJÍMANÍ 55

PROPRIUM DE TEMPORE — OMŠE NEDIEĽ A SVIATKOV V PORADÍ SVIATKOVÝCH KRUHOV 59

Kruh vianočný
ADVENT - Prípravné obdobie 60
Prvá nedeľa adventná 61
Druhá nedeľa adventná 65
Tretia nedeľa adventná 68
Streda adventných kántrových dní 71
Piatok adventných kántrových dní 76
Sobota adventných kántrových dní 79
Štvrtá nedeľa adventná 88
Vigília Narodenia Pána 91

VIANOCE 95

Prvá omša vianočná 96
Druhá omša vianočná 100
Tretia omša vianočná 103
Sv. Štefana, prvého mučeníka 107
Sv. Jána, apoštola a evanjelistu 111
Sv. Neviniatok 114
Nedeľa v oktáve Narodenia 118
Sv. Tomáša, biskupa a mučeníka 121
V oktáve Narodenia 124
Sv. Silvestra I., pápeža a mučeníka 124
Obrezanie Pána 124
Najsvätejšieho Mena Ježišovho 126
Deň oktávy sv. Štefana 130
Deň oktávy sv. Jána 130
Oktáva sv. Neviniatok 131
Vigília Zjavenia Pána 131

ZJAVENIE PÁNA - TRI KRÁLE 132
Svätej rodiny: Ježiša, Márie a Jozefa 136
Nedeľa v oktáve Zjavenia Pána 141
Sv. Hygýna, pápeža a mučeníka 143
Deň oktávy Zjavenia Pána 143
Druhá nedeľa po Zjavení Pána 145
Tretia nedeľa po Zjavení Pána 149
Štvrtá nedeľa po Zjavení Pána 153
Piata nedeľa po Zjavení Pána 155
Šiesta nedeľa po Zjavení Pána 157

Kruh veľkonočný

PREDPÔST 160
Nedeľa Septuagézimy-Deviatnik 161
Nedeľa Sexagézimy 165
Nedeľa Kvinkvagézimy 171

VEĽKÝ PÔST 176
Popolcová streda 177
Štvrtok po Popolcovej strede 184
Piatok po Popolcovej strede 188
Sobota po Popolcovej strede 192
Prvá nedeľa pôstna - Invocabit 195
Pondelok po prvej nedeli pôstnej 200
Utorok po prvej nedeli pôstnej 204

Kántrová streda vo Veľkom pôste 208
Štvrtok po prvej nedeli pôstnej 213
Kántrový piatok vo Veľkom pôste 217
Kántrová sobota vo Veľkom pôste 221
Druhá nedeľa pôstna 229
Pondelok po druhej nedeli pôstnej 233
Utorok po druhej nedeli pôstnej 236
Streda po druhej nedeli pôstnej 240
Štvrtok po druhej nedeli pôstnej 244
Piatok po druhej nedeli pôstnej 248
Sobota po druhej nedeli pôstnej 253
Tretia nedeľa pôstna 261
Pondelok po tretej nedeli pôstnej 265
Utorok po tretej nedeli pôstnej 270
Streda po tretej nedeli pôstnej 273
Štvrtok po tretej nedeli pôstnej 278
Piatok po tretej nedeli pôstnej 281
Sobota po tretej nedeli pôstnej 288
Štvrtá nedeľa pôstna 295
Pondelok po štvrtej nedeli pôstnej 300
Utorok po štvrtej nedeli pôstnej 304
Streda po štvrtej nedeli pôstnej 309
Štvrtok po štvrtej nedeli pôstnej 316
Piatok po štvrtej nedeli pôstnej 319
Sobota po štvrtej nedeli pôstnej 326

ČAS UMUČENIA 330
Nedeľa Umučenia 330
Pondelok po nedeli Umučenia 335
Utorok po nedeli Umučenia 337
Streda po nedeli Umučenia 341
Štvrtok po nedeli Umučenia 346
Piatok po nedeli Umučenia 349
Sobota po nedeli Umučenia 352

VEĽKÝ TÝŽDEŇ 357
Kvetná nedeľa 358
Pondelok Veľkého týždňa 385
Utorok Veľkého týždňa 389
Streda Veľkého týždňa 401
Zelený štvrtok 417
Veľký piatok 426
Biela sobota 452

ASPERGES ME 499

ORDO ET CANON MISSÆ - ORDO A KÁNON OMŠE 502
Stupňová modlitba 502
Prípravná omša 506
Obetná omša 510
Prefácie 516
Canon missae 527

DOPLNKOVÉ MODLITBY 544

ČAS VEĽKONOČNÝ 552
Nedeľa veľkonočná 553
Pondelok veľkonočný 557
Utorok veľkonočný 561
Streda veľkonočná 565
Štvrtok veľkonočný 569
Piatok veľkonočný 573
Sobota veľkonočná 576
Biela nedeľa 580
Druhá nedeľa po Veľkej noci 584
Tretia nedeľa po Veľkej noci 587
Štvrtá nedeľa po Veľkej noci 590
Piata nedeľa po Veľkej noci 593
Prosebné, krížové dni 597
Vigília Nanebevstúpenia Pána 601
Nanebevstúpenie Pána 603
Nedeľa v oktáve Nanebevstúpenia 607

TURÍCE 610
Vigília turíčna 610
Nedeľa turíčna 617
Pondelok turíčny 622
Utorok turíčny 625
Kántrová streda v turíčnom týždni 628
Štvrtok turíčny 632
Kántrový piatok v turíčnom týždni 633
Kántrová sobota v turíčnom týždni 637
Sviatok Najsvätejšej Trojice 645
Prvá nedeľa po Turícach 648
Sviatok Božieho Tela 652
Nedeľa v oktáve Božieho Tela 657

Sviatok Najsvätejšieho Srdca Ježišovho 661
Tretia nedeľa po Turícach 665
Štvrtá nedeľa po Turícach 669
Piata nedeľa po Turícach 672
Šiesta nedeľa po Turícach 675
Siedma nedeľa po Turícach 679
Ôsma nedeľa po Turícach 682
Deviata nedeľa po Turícach 686
Desiata nedeľa po Turícach 689
Jedenásta nedeľa po Turícach 693
Dvanásta nedeľa po Turícach 696
Trinásta nedeľa po Turícach 700
Štrnásta nedeľa po Turícach 704
Pätnásta nedeľa po Turícach 707
Šestnásta nedeľa po Turícach 711
Sedemnásta nedeľa po Turícach 715

Liturgická jeseň

Kántrová streda v septembri 719
Kántrový piatok v septembri 724
Kántrová sobota v septembri 727
Osemnásta nedeľa po Turícach 737
Devätnásta nedeľa po Turícach 740
Dvadsiata nedeľa po Turícach 743
Dvadsiata prvá nedeľa po Turícach 746
Dvadsiata druhá nedeľa po Turícach 750
Dvadsiata tretia nedeľa po Turícach 753
Dvadsiata štvrtá a posledná nedeľa po Turícach . . 757

PROPRIUM DE SANCTIS - VLASTNÉ OMŠE NEPOHYBLIVÝCH SVIATKOV 763
Stále sviatky liturgického roku 764
Sviatky 29. a 30. novembra 765
Sviatky v decembri 772
Sviatky v januári 792
Sviatky vo februári 823
Sviatky v marci 858
Sviatky v apríli 884
Sviatky v máji 912
Sviatky v júni 945
Sviatky v júli 1000
Sviatky v auguste 1054
Sviatky v septembri 1109

Sviatky v októbri 1142
Sviatky v novembri 1190

COMMUNE SANCTORUM - SPOLOČNÉ OMŠE SVÄTÝCH 1*
Vigília apoštolov - Ego autem 2*
Spoločná omša pápežov - Si diligis me 6*

Spoločné omše jedného mučeníka mimo času veľkonočného
I. Omša mučeníka biskupa - Statuit 10*
II. Omša mučeníka biskupa - Sacerdotes 14*
III. Omša mučeníka nie biskupa - In virtute . . . 17*
IV. Omša mučeníka nie biskupa - Laetabitur . . 20*

Spoločné omše viacerých mučeníkov mimo času veľkonočného
I. Omša viacerých mučeníkov - Intret 25*
II. Omša viacerých mučeníkov - Sapientiam . . . 28*
III. Omša viacerých mučeníkov - Salus autem . . 31*

Spoločné omše mučeníkov v čase veľkonočnom
I. Omša jedného mučeníka - Protexisti 36*
II. Omša viacerých mučeníkov - Sancti tui . . . 39*

Spoločné omše vyznavača biskupa
I. Omša vyznavača biskupa - Statuit 41*
II. Omša vyznavača biskupa - Sacerdotes 45*

Spoločná omša učiteľa Cirkvi
Omša učiteľa Cirkvi - In medo 49*

Spoločné omše vyznavača nie biskupa
I. Omša vyznavača nie biskupa - Os justi . . . 53*
II. Omša vyznavača nie biskupa - Justus 56*

Spoločná omša opáta
Omša opáta - Os justi 59*

Spoločné omše panien
I. Omša panny a mučenice - Loquebar 62*
II. Omša panny a mučenice - Me exspectaverunt . 66*
Omša viacerých panien a mučeníc - Me exspectaverunt 68*
I. Omša panny nie mučenice - Dilexisti 69*
II. Omša panny nie mučenice - Vultum tuum . . 73*

Spoločné omše žien

I. Omša ženy mučenice - Me exspectaverunt . . 75*
Omša viacerých žien mučeníc - Me exspectaverunt 77*
II. Omša ženy nie mučenice - Cognovi 78*

Spoločná omša posvätenia chrámu - Terribilis . . 83*
V deň posvätenia chrámu - Terribilis 87*
V deň posvätenia oltára - Terribilis 88*
Spoločná omša bl. Panny Márie - Salve, sancta Parens 89*

Sobotné omše Panny Márie

I. V advente - Rorate 93*
II. Po Zjavení Pána - Vultum tuum 95*
III. Pred Veľkým pôstom - Salve, sancta Parens . 97*
IV. V čase veľkonočnom - Salve, sancta Parens. . 97*
V. Cez rok - Salve, sancta Parens. 98*

MISSÆ VOTIVÆ - VOTÍVNE OMŠE 99*

I. *Votívne omše na jednotlivé dni v týždni*

Omša o najsvätejšej Trojici - v pondelok 99*
Omša o anjeloch - v utorok 100*
Omša o sv. Jozefovi - v stredu 103*
Omša o sv. Petrovi a Pavlovi apoštoloch - v stredu 103*
Omša o všetkých sv. apoštoloch - v stredu 105*
Omša o Duchu Svätom - vo štvrtok 106*
Omša o najsvätejšej Sviatosti Oltárnej - vo štvrtok 108*
Omša Pána nášho Ježiša Krista, najvyššieho a večného kňaza - vo štvrtok 108*
Omša o sv. Kríži - v piatok 113*
Omša o Umučení Pána - v piatok 115*
Omša na česť bl. Panny Márie - v sobotu 119*

II. *Votívne omše pre rozličné potreby*

Omša za vyvolenie pápeža 119*
V deň voľby a korunovania pápeža 123*
Pri konsekrácii biskupa 123*
Vo výročitý deň voľby a vysviacky biskupa . . . 124*
Pri udeľovaní duchovných stupňov 126*
Pri obliečke a sľuboch rehoľníc 127*
Pri požehnaní cintorína 127*
Pri smierení kostola a cintorína. 128*

Omša za ženícha a nevestu 129*
Omša za rozšírenie viery 135*
Omša za ochranu proti pohanom 139*
Omša za odstránenie rozkolu 143*
Omša v čase vojny 148*
Omša za pokoj 152*
Omša za odvrátenie nákazlivej choroby 155*
Omša za vyprosenie milosti Ducha Svätého . . . 159*
Omša za odpustenie hriechov 159*
Omša za pútnikov a cestujúcich 162*
Omša za chorých 166*
Omša za milosť dobrej smrti 170*
Omša v každej potrebe 173*
Omša na poďakovanie 176*

ROZLIČNÉ MODLITBY 177*
1. Modlitba k svätým za orodovanie 177*
2. Za duchovenstvo 177*
3. Za pápeža 178*
4. Za duchovných predstavených a za družiny im sverené 178*
5. Za spoločnosť (spolok a rodinu) 179*
6. Za svornosť v rodine (v spoločnosti, v obci) . 179*
7. Proti prenasledovateľom Cirkvi 180*
8. Za ochranu pred prenasledovateľmi 180*
9. V každej potrebe 181*
10. V každom súžení 181*
11. V čase hladomoru 182*
12. V čase zemetrasenia 182*
13. Za dážď 183*
14. Za vyjasnenie 184*
15. Za odvrátenie búrok 185*
16. V čase dobytčieho moru 185*
17. Kňaz za seba 186*
18. Za dar sĺz 187*
19. Za odpustenie hriechov 188*
20. Za verejných kajúcnikov 188*
21. V pokušení a súžení 189*
22. Za odohnanie zlých myšlienok 190*
23. Za zdržanlivosť 191*
24. Za pokoru 192*
25. Za trpezlivosť 192*
26. Za lásku k bližnému 193*

27. Za oddaných priateľov 194*
28. Za nepriateľov 195*
29. Za väzňa alebo zajatca 195*
30. Za plaviacich sa na mori 196*
31. Za blaho živých 197*
32. Za živých i mŕtvych 197*

OMŠE ZA ZOSNULÝCH 198*
V deň spomienky všetkých zosnulých veriacich (Dušičiek) 198*
V deň smrti alebo pohrebu zosnulého 198*
Na tretí, siedmy a tridsiaty deň po pohrebe . . . 201*
Vo výročitý deň smrti alebo pohrebu 202*
Každodenná omša za zosnulých 204*

ROZLIČNÉ MODLITBY ZA ZOSNULÝCH . 209*
1. Za zosnulého pápeža 209*
2. Za zosnulého biskupa 210*
3. Za zosnulého kardinála-biskupa 210*
4. Za kardinála-presbytera 210*
5. Za kardinála-diakona 210*
6. Iná modlitba za zosnulého biskupa 211*
7. Za zosnulého kňaza 211*
8. Iná za zosnulého kňaza 212*
9. Za jedného zosnulého 213*
10. Za jednu zosnulú 213*
11. Za otca a matku 214*
12. Len za otca 215*
13. Len za matku 215*
14. Za zosnulých bratov, príbuzných a dobrodincov 215*
15. Za tých, ktorí odpočívajú v cintoríne 215*
16. Za viacerých zosnulých 216*
17. Iná za viacerých zosnulých 217*

DODATOK 218*
Požehnanie s najsv. Sviatosťou Oltárnou 218*
Vzývanie Ducha Svätého 219*
Ďakovanie za obsiahnuté dobrodenia 221*
Mariánske antifóny 223*
Kajúci žalm 50 . . . . . 227*
Vzkriesenie 229*
Svätenie ozimín na sviatok sv. Marka 232*
Na krížové dni 242*

Procesia na Božie Telo 249*
Kresťanský pohreb 254*
Sviatosť pokánia 266*
Modlitby po kázni 272*
Modlitby po tichej sv. omši 274*
Litánie o všetkých svätých 275*
Litánie o najsvätejšom Mene Ježiš 280*
Litánie o najsvätejšom Srdci Ježišovom 283*
Litánie loretánske 285*
Litánie o sv. Jozefovi 287*
Ranné modlitby 289*
Večerné modlitby 293*

DOPLNKOVÉ LEKCIE A EVANJELIÁ . . . 297*

MENNÝ A VECNÝ INDEX 301*

OBSAH 315*

MISÁL

LATINSKO-SLOVENSKÝ

SOSTAVILA A PRELOŽILA
REDAKČNÁ KOMISIA PRI SSV
TECH. REDAKTOR A GRAFICKÁ ÚPRAVA VOJTECH FRONC
ILUSTRÁCIE IMRICH BARTA
VÄZBA A PREDSÁDKA EDITA AMBRUŠOVÁ
Č. PUBL. 12. NÁKLAD 40.000 EX. SADZBA 1951, TLAČ 1952
P. H. 48,5; A. H. 88,72; V. H. 91,58
PAPIER 243, 65/88, 40 g
Z MONOTYPOVEJ SADZBY PÍSMOM PETIT A NONPAREILLE
VERONESE VYTLAČILY TISKAŘSKÉ ZÁVODY ORBIS 3, N. P.,
ZÁVOD JIŘÍHO DIMITROVA, PRAHA VII
301-02-60 — 2894/52-III/1 — 18°/₀
CENA VIAZANÉHO EXEMPLÁRA V PLÁTNE 220 Kčs
ROKU PÁNA 1952